Provocări și soluții în educație

CENTRUL EUROPEAN PENTRU
EXCELENȚA ÎN EDUCAȚIE

NUMĂRUL 8
VOLUMUL 4

ISSN 2972 - 2012,
ISSN-L 2972 – 2012

București, 2024

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL

„ELEVI ȘI PROFESORI: PARTENERIAT PENTRU SUCCES”

Sesiunea de Comunicări Științifice

„TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT”

Sectiunea IV.

Articole, studii

An școlar 2023/2024

Cuprins

Achiriloae Maria Mihaela 13
Albici Mihaela 15
Albu Anda Maria 18
Albu Violeta 22
Amariei Mihaela 26
Ambarus Mariana 32
Andrascu Marinela 35
Andrei Doina 40
Andrei Elena 49
Anghelache Constantin-Laurentiu 52
Anghelescu Alina Ruxandra 56
Antohie Dana 59
Antonescu Valeria 62
Ariciu Claudia Cornelia 67
Armencea Mona 73
Arsu Adriana 76
Avram Emiliana Neli 80
Baba Elena-Iuliana 84
Babus Marian-Florin 86
Badea Alina Daniela 90
Badea Ana Maria 96
Badea Elena 99
Badiu Alina 101
Balabasciuc Angelica 104
Balan Liliana 107
Balog Katalin 109
Balogh Marioara 111
Banica Tatiana 114
Barbu Mariana 117
Barbu Simona 120
Barbu Viorela Laura 123
Barburas Parmina-Sandica 127
Barburas-Pacurar Catalin 131
Barjovanu Gabriela Adriana 133
Batraneanu Mihaela-Mirela 135

Becze Melinda 138
Bejan Daniela 142
Bejan Liana Maria 145
Berbece Anca-Stefania 150
Berila Iuliana 151
Biru Mioara 154
Bobeanu Liliana 159
Bobeica Daniela Cristina 162
Bobirsc Adriana 165
Bobirsc Dan Ovidiu 167
Bodnar Loredana Catalina 170
Bold Oana 173
Boldea Maria Lucia 177
Borta Irina Iuliana 179
Bouleanu Ana 181
Breje Lacrimioara 184
Brisc Maria 187
Bubutanu Ana Loredana 190
Buftea-Jercan Egina-Maria 195
Bugaenco Livia-Oana 198
Bulz Lacramioara 200
Bulzan Alina-Gabriela 202
Burca Alina 206
Burlacu Corina 210
Bustiuc Corina 213
Busuioc Ionela Cristina 219
Butiurca Adela 223
Butnaru Ana 225
Butnaru Corina 228
Calin Simona-Claudia 234
Calu Diana 242
Campean Violeta Elena 244
Catrinoiu Gianina-Maria 247
Cepesi Marius Daniel 252
Cernea Gabriela 263
Chipaila Nicoleta 266
Chirila Laura Elena 270

Chirosca Angela 275
Ciapa Mihaela 278
Ciobanica Nicoleta 282
Ciobanu Loredana Nicoleta 286
Ciobanu Luiza Elena 288
Ciobotea Madalina-Angela 290
Ciort Petru-Bogdan 295
Ciubotariu Elena 315
Ciuca Daniela Magdalena 320
Clatinici Anca 324
Codina Bogdan 327
Codreanu Magdalena 329
Coman Bogdan 333
Coman Luminita 339
Comanescu Marghioala 342
Constantinica Marilena 346
Corhan Loredana Cosmina, Vasut Elvira 348
Cornea Luminita Elena 353
Costea Elena-Alexandra 360
Craciun Doriana Mihaela 370
Craciun Ionela 376
Cretoni Mariana 392
Crijinovschi Jeanina 395
Cucevan Liliana Minodora 399
Cumpanasu Alina 402
Curca Diana Gabriela 404
Curelaru Madalina 408
David Mariana Rodica 410
Dedu Ilona 424
Didin Florentina Gabriela 426
Dirle Mirabela 435
Dogaru Nicuta Aura 439
Dogaru Oana 441
Dorcioman Maria-Magdalena 451
Dragoi Luminita Mihaela 454
Dragoiu Corina 460
Dragomir Amalia 468

Dragut Silvia-Madalina 470
Dragut Violeta 473
Drugas Serban George Paul 475
Duca Loredana-Costina 478
Dudas-Vasile Adriana 482
Dudau Costel 485
Dumitrascu Adriana- Iuliana 490
Dumitrescu Anca Ileana 491
Dumitru Adriana 500
Dutescu Diana 504
Echert Mihaela 508
Faur Rozalia-Georgeta 511
Fazekas Beata Orsolya 515
Fejer Ioana 519
Filipiuc Camelia Elena 521
Fraicor Cristina Ana-Maria 524
Frentescu Iulia Elena 536
Frincu Tantica Dorela 539
Fundeanu Andreea 541
Furnea Daliana – Lucretia 543
Gal Alina-Maria 548
Gavrila Ana-Maria 554
Geiszt Erika 557
Gheorghita Margareta 560
Ghinoiu Nicoleta 566
Ghiriti Dorel Gheorghe 570
Gioroc Carmen 581
Girbacea Mihaela 584
Gitlan Nadia Claudia 587
Giugastru Liliana 598
Giurgiu Florin 601
Glodean Iulia 608
Glodeanu Maria 610
Gogiltan Constantin 613
Goia Brindusa-Delia 616
Goicea Gabriela 622
Gombos Cornelia-Ionela 624

Gorea Codruta Mihaela....630
Grigoras Marcel....638
Grigore Cornel....640
Grigore Sonia....642
Grozavu Cristiana Claudia....646
Gugeanu Laura....650
Guta Virgil – Marius....652
Hangau Daniela Teodora....655
Hariga Mihaela Beatrice....657
Hodisan Mirela Cristiana....660
Hogea Ana-Maria....664
Hoza Iuliana Mihaela....671
Hrimiuc Cristina, Sirbu Adriana....678
Hutuleac Dragos....681
Ienache Maria....683
Iftime Alina-Elena....684
Ignat Adriana Laura....686
Indrecan Valean Andreea....687
Iordache Anca-Maria....689
Istrate Rodica....694
Ivascu Dragos....696
Jercan Andina-Elena....699
Jujea Luminita....703
Kanya Julia....705
Kozma Aniko,....707
Lacatis Platon Ioana Carmen....715
Lalu Jany....718
Lalu Mihaela Victoria....723
Lazar Raluca Maria....726
Libu Gabriela....727
Loghin Gabriela....729
Luca Claudiu-Costel....732
Luca Emanuela Victoria....737
Lungan Cristina Ileana....741
Macrai Cristian....745
Maftei Laura....749
Manciulea Mihaela Elena....751

Manea Monica 754
Mangiurea Luminita 757
Marcu Adina – Mihaela 760
Mardale Andreina Daniela 763
Martin Amelia Andreia 767
Martiniuc Adriana 774
Marton Iren 778
Matei Georgeta 781
Matei Rozica 785
Medan Madalina 792
Mehedintu Stanca-Gianina 794
Merisor Alina 812
Mestereaga Elena 814
Michiduta Maria 816
Micle Ana-Maria 832
Mihai Ioan 836
Mihoc Elisabeta 842
Militaru Gabriela 844
Mirita Carmen 849
Miron Ionica 851
Mititean Nicoleta 854
Mitroi Lorena 856
Miu Eugenia-Simona 859
Mizileanu Mirela 862
Mocan Corina Elena 865
Mocanu-Tudor Florentina 867
Moisa Geanina Roxana 870
Moise Alina – Cornelia 872
Monar Mihaela Gianina 875
Monoses Cosmina 878
Morosanu Daniela-Ionela 883
Morosanu Ovidiu 885
Motoasca Roxana 897
Muntean Anca 898
Muntean Simona Adriana 901
Muscaloiu Loredana Gabriela 904
Musteata Daniela – Maria 906

Nachiu Andreea 909
Naidin Isabela 911
Nastase Aurelia Mihaela 916
Neacsu Luminita 921
Neagu Bogdan 929
Neagu Iulia Alina 935
Nechifor Mirela Madalina 939
Necsulea Cornelia Ileana 942
Necula Monica 950
Nedeianu Lorenia 955
Negrut Gina 962
Nemes Anisoara 965
Nemtoc Mirela 967
Nicolae Mirela Simona 972
Nidelea Irina 976
Nitu Dana Rucsandra 979
Nitu Iuliana 981
Nitulete Carmen Florentina 984
Norocea Rodica Elena 986
Oancea Marina Adelina 989
Oancea-Raica Claudia 991
Onete Florin Iulian 996
Oprea Adriana -Ancuta 999
Oprisan Maria Magdalena 1002
Panait Iuliana 1004
Paraschiv Mirela Magda 1007
Paun Veronica Angela 1014
Petcu Laura Gratiela 1016
Petric Elena 1034
Plaeasu Simona 1039
Platon Denisa 1044
Ploae Corina Laura 1048
Poenasu Georgiana-Cosmina 1051
Pop - Dobrean Maria- Cristina 1057
Pop Cristina 1059
Popa Corina 1069
Popa Ionela 1073

Popa Valentina 1080
Popa-Mereu Cristina 1082
Popescu Ana Maria 1087
Popescu Inelia 1090
Popescu Ioana 1096
Preda Alina-Magdalena 1103
Preda Andrada Ioana 1105
Predoi Marinela 1107
Prodan Aurora Maria 1119
Purcarescu Oana Angela 1126
Purice Francisca Agnes 1129
Puskas Anetta 1132
Radulescu Banuta 1136
Roata Paul 1142
Rochian Adriana 1144
Roseti Oana Raluca 1147
Rosu Daniela Stefania 1151
Rotar Dorin Mircea 1155
Ruget-Munteanu Simona-Elena 1157
Rus Relia 1159
Ruseanu Iulian 1162
Rusz Delia Corina 1164
Sabie Stefan 1169
Sandor Gheza Rafael 1172
Sandu Simona 1176
Sava Cosmin – Constantin 1180
Savulescu Ionela Victorita 1184
Semeniuc Ana 1190
Serban Cerasella, Corhan Loredana 1193
Seulean Augustin-Valentin 1198
Smeu Claudia Elena 1200
Sofineti Alina 1203
Spiridon Elena 1205
Stan Iulia Mihaela 1209
Stana Anca 1212
Stanciu Alina 1219
Stanoi Oana 1225

Stef Ioan 1229
Stefan Ramona 1235
Stefan Valentina Georgeta 1238
Stir Beatrice Maria 1240
Stoica Daniela 1242
Stoica Elena Camelia 1244
Stoica Mirela 1246
Suciu Maria Cristina 1251
Sucoverschi Iulia 1256
Suliman Carmen 1260
Szucs Olcsvary Melinda 1263
Talmaciu Claudia 1264
Tamas Dora 1266
Tamas Florica 1267
Tataru Cristina-Elena 1269
Tataru Lolica Lenuta 1281
Tautu Csilla 1288
Telea-Comnea Cristina-Mirela 1290
Tintea Aurelia 1292
Tiron Maricel 1295
Tita Angheluta 1300
Tite Alina 1302
Toader Gabriela 1307
Todirica Dorina 1311
Tomescu Oana-Raluca 1317
Topliceanu Amalia 1326
Trofin Ana-Maria 1333
Trofin Ramona Maria 1336
Turcu Cristina 1339
Turean Luciana 1341
Tusinean Gabriela Ioana 1344
Vacarus Anca 1345
Varva Luminita 1347
Vaszi Szimonetta-Zs 1352
Verman Ioana 1355
Vescan Gabriela Mihaela 1358
Vlad Cristina Simona 1361

Vlad Mirela 1364
Vladoiu Corina 1366
Voica Adrian 1371
Voica Cornelia Nicoleta 1374
Voiculescu Stefania 1377
Vovciuc Ionel 1386
Zaharia Ana-Maria 1392
Zaharie Livia 1396
Zamfira Irina 1399
Zele Ioan 1402
Zodian Andreea – Mihaela 1404
Zoldi Veronica-Alexandra 1407

DEZVOLTAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ A PREȘCOLARILOR

ACHIRILOAE MARIA-MIHAELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.3-G.P.P. NR.2
PIATRA NEAMȚ

„Bine nu poți vedea decât cu sufletul; ceea ce este esențial este vizibil pentru ochi”
Antoine de Saint-Exupery, „Micul prinț”

Vârsta preșcolară se caracterizează prin dezvoltare accelerată în toate planurile: fizic, cognitiv și socio-emoțional. Preșcolarii pot înțelege emoțiile exprimate de copiii de aceeași vârstă cu ei în tot timpul unui contact social, ceea ce îi ajută la rezolvarea conflictelor. Apoi, preșcolarii sunt capabili de implicare empatică în emoțiile celorlalți și își pot reda propriile emoții în diferite situații sociale pentru a minimaliza efectele nesănătoase ale emoțiilor negative și pentru a împărtăși emoțiile pozitive cu ceilalți.

Între 2 și 4 ani copiii încep să vorbească despre propriile emoții. La această vârstă identifică și diferențiază expresiile faciale ale emoțiilor de bază (furie, tristețe, frică, bucurie). La această vârstă ei manifestă accese violente de furie și teama de separare.

De la 4 la 5 ani identifică și diferențiază exprersiile faciale ale mai multor emoții, precum furia, tristețea, frica, bucuria, vina și chiar după tonul vocii.

De la 5 la 7 ani, preșcolarii pot lua în calcul și factorii situaționali, nu doar expresiile faciale pentru a descifra un „zâmbet amar”.

Datorită dezvoltării intense a limbajului, copiii pot identifica și denumi majoritatea emoțiilor, se dezvoltă empatia, adică abilitatea de a fi interesați și de a înțelege emoțiile celorlalți. Exprimarea adecvată a emoțiilor este foarte importantă în cadrul interacțiunilor sociale, deoarece contribuie la menținerea lor.

Am observat că, pentru a identifica corect o emoție, preșcolarii utilizează informații parțiale obținute din expresia facială pentru a genera ipoteze despre emoția care e prezentată. Ei sunt mai precișI în denumirea emoțiilor cu ajutorul etichetelor verbale, decât cu ajutorul expresiilor faciale, în mod special pentru frică și dezgust. Fără o etichetă verbală copiii nu pot să nu realizeze că acel comportament provoacă o emoție. Uneori, cuvintele ce denumesc emoții pun probleme copiilor, deoarece ele se referă în parte la stări emoționale interne, neobservabile. Cadrele didactice trebuie să încurajeze permanent copiii să utilizeze cuvinte și expresiii ce denumesc stări emoționale. Când un copil trăiește o emoție piternică trebuie întrebat cum se simte (Cum te simți când colegul te jignește?, Ești bucuroasă că te joci cu păpușile?). Pot învăța astfel, că este normal să experimenteze diverse emoții și să vorbească despre ele.

Trebuie să-i ajutăm pe copii să atașeze etichetele verbale emoțiilor, să înțeleagă emoțiile altora și modul în care fiecare emoție afectează gândirea celorlalți. Abilitatea de a înțelege și descrie emoțiile celorlați este necesară pentru manifestarea empatiei. Empatia este legată de expresivitatea emoțională a copiilor, de exprimarea furiei, de frecvența cu care ei neagă emoțiile negative și de congruența dintre emoțiile exprimate facial și cele exprimate verbal. Înțelegerea cauzalității emoțiilor poate fi educată la copii prin discuții depre situațiile în care o persoană are o anumită reacție emoțională. Înțelegerea consecințelor unei emoții se referă la capacitatea unui copil de a-și imagina ce se va întâmpla după exprimarea unei emoții.

Datorită faptului că preșcolarii încep să facă distincția dintre realitate și aparență, aceștia încep să înțeleagă faptul că modul în care își exprimă emoțiile influențează dinamica relațiilor cu ceilalți. Pe măsură ce copiii cresc, discuțiile despre emoții sunt integrate în conversațiile zilnice,

în citirea de povești, în discuții despre evenimente ce urmează să se întâmple, în istorii personale, etc.

Educatorii și părinții care discută mai frecvent și mai elaborat despre emoții au copii care pot conceptualiza emoțiile mult mai exact. Există o serie de elemente de elaborare a conversațiilor care oferă copilului baza pentru înțelegerea emoțiilor, cum ar fi: descrierile făcute de adulți, explicațiile date de către adulți despre cauzele emoțiilor și consecințele acestora, întrebările cu privire la modul în care au înțeles emoțiile, transmiterea, explicarea și învățarea strategiilor de management ale emoțiilor.

Nu trebuie să se uite faptul că preșcolarul are tendința de a imita vorbele și faptele oamenilor din jurul lui, așa că este foarte important să ne comportăm în fața lui așa cum am vrea ca el să se comporte când va fi mare. A comunica adecvat cu cei din jur sunt lecții de viață pentru dezvoltarea lui socială, lucruri pe care copilul le va reține imediat și le va practica mai târziu. O tehnică importantă pentru dezvoltarea lui emoțională este aceea de a iniția tot felul de jocuri prin care copilul să identifice emoții, trăiri, sentimente. Nu doar că învață care sunt acestea, dar, în timp, reușește să le identifice singur și să le recunoască și la cei din jurul lui.

Activitățile și jocurile desfășurate în grădiniță au un rol deosebit, deoarece le dezvoltă copiilor imaginația și creativitatea, contribuind din plin la dezvoltarea lor socio-emoțională. Jocurile și jucăriile reperezintă cel mai simplu și eficient mijloc de a-l ajuta pe copil să-și însușească principalele aptitudini sociale și emoționale. Utilizând mijloace diverse, ca: basmele și povestirile terapeutice, colajul, dansul, mișcarea creativă, desenul și pictura, modelajul, jocul, muzica, am urmărit dezvoltarea capacității de a exprima gânduriie, sentimentele, dorințele, creșterea respectului de sine, dezvoltarea capacității de rezolvare a problemelor și conflictelor, dezvoltarea sociabilității, cunoașterea/recunoașterea propriilor sentimente și emoții, dezvoltarea personalității copilului preșcolar. Alte tipuri de activități desfășurate: jocuri de autocunoștere pe bază de imagini, desene, exerciții pentru identificarea asemănărilor și deosebirilor prin comparare cu cellalți/celelate și cu personaje din povești, evenimente cotidiene, exerciții situaționale cu dificultăți care pot apărea în grup. Se pune un accent deosebit pe utilizarea tehnicilor creative ca mijloc de construire a personalității, tehnici care permit o conectare cu sine însuși, dezvoltarea capacității de comunicare în relațiile interumane, îi ajută pe copii să se înțeleagă pe sine, să se elibereze de anxietățile acumulate, de tensiuni și să-și dezvolte abilități de comunicare socială, facilitând de asemenea, elaborarea unor strategii de rezolvare a conflictelor.

Așadar, să încercăm o relație educativă care recunoaște, încurajează, valorizează preșcolarii în scopul motivării ei. Să încercăm o relație educativă bazată pe inteligența emoțională și pe dezvoltarea ei, pornind de la faptul că totalitatea acțiunilor noastre ne permit să creăm un echilibru mai sănătos în relațiile cu copiii.

Iată așadar, că o dezvoltare socio-emoțională echilibrată a copilului îl ajută să identifice rapid sentimente și emoții, să le exprime și să le facă față corespunzător în anumite situații.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru educația timpurie, 2019, MEN;
2. Vernon A, „Dezvoltarea inteligenței emoționale prin educație rațional-emotivă și comportamentală”, editura ASCR, Cluj-Napoca, 2006;
3. Roco Mihaela, „Creativitate și inteligență emoțională”, Editura Polirom, Iași, 2001.

Tendințe și transformări în învățământul actual

Albici Mihaela - Liceul Tehnologic Căpitan Nicolae Pleșoianu,

Râmnicu Vâlcea

Transformările și tendințele în învățământul contemporan sunt influențate de o serie de factori globali, cum ar fi dezvoltarea tehnologiei, schimbările demografice, evoluțiile economice și sociale, precum și nevoile emergente din piața muncii. Iată câteva dintre cele mai relevante transformări și tendințe actuale în educație:

1. **Digitalizarea educației**

- **Învățarea online și hibridă**: Pandemia de COVID-19 a accelerat tranziția către învățarea online, iar multe școli și universități adoptă acum modele hibride, care combină lecțiile în clasă cu cele online.
- **Platformele educaționale**: Utilizarea platformelor educaționale interactive (precum Google Classroom, Zoom, Coursera, Udemy) a devenit o normă, permițând accesul la materiale de învățare din orice loc și la orice oră.
- **Inteligența Artificială (AI) și automatizarea**: AI este folosită pentru a personaliza experiențele de învățare, pentru a evalua și monitoriza progresul elevilor și pentru a oferi recomandări adaptate fiecărui individ.

2. **Educația centrată pe competențe**

- **Învățarea bazată pe competențe (Competency-based learning)**: Mai mult accent este pus pe dezvoltarea abilităților și competențelor practice, care sunt relevante pentru lumea reală și piața muncii, în detrimentul unui focus strict pe cunoștințele teoretice.
- **Educația orientată spre STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică)**: Există o creștere a interesului pentru domeniile STEM, datorită cererii din partea pieței muncii pentru profesioniști în tehnologie și știință.

3. **Educația personalizată**

- **Învățarea adaptivă**: Tehnologia permite acum personalizarea educației, ajustând ritmul și metodele de predare în funcție de stilul de învățare al fiecărui elev.
- **Focus pe sănătatea mentală și emoțională**: Profesorii și instituțiile încep să acorde mai multă atenție bunăstării mentale a elevilor, integrând programe și resurse pentru dezvoltarea inteligenței emoționale și gestionarea stresului.

4. **Învățarea pe tot parcursul vieții (Lifelong learning)**

- **Educația continuă și reconversia profesională**: Schimbările rapide în tehnologie și economie au condus la o nevoie constantă de perfecționare și reconversie profesională. Programele de educație pentru adulți și oportunitățile de învățare informală devin din ce în ce mai importante.

5. **Incluziune și diversitate**

- **Educație incluzivă**: Accentul pe crearea unui mediu de învățare care să fie accesibil și echitabil pentru toți elevii, inclusiv pentru cei cu dizabilități, este în creștere. Instituțiile de învățământ implementează politici și practici care promovează diversitatea culturală, de gen și socială.
- **Educația interculturală**: În contextul globalizării, curricula devine mai mult orientată către dezvoltarea competențelor interculturale și pregătirea elevilor pentru a lucra și a trăi în medii multiculturale.

6. **Gamificarea și învățarea prin experiență**

- **Gamificarea învățării**: Folosirea elementelor de joc (game mechanics) în educație pentru a spori implicarea și motivația elevilor. Aceasta include sisteme de puncte, niveluri, recompense și provocări pentru a face procesul de învățare mai captivant.
- **Învățarea prin proiecte și experiență**: Metodele de învățare bazate pe proiecte reale sau simulări sunt tot mai frecvent utilizate pentru a dezvolta abilități practice și colaborative.

7. Transformarea spațiilor de învățare

- **Săli de clasă flexibile și spații colaborative**: Dispunerea tradițională a sălilor de clasă se schimbă pentru a permite colaborarea, flexibilitatea și integrarea tehnologiei. Se proiectează spații care să încurajeze interacțiunile și să sprijine diferite stiluri de învățare.

8. **Sustenabilitate și educație pentru cetățenie globală**

- **Educația pentru dezvoltare durabilă**: Crește interesul pentru integrarea sustenabilității și educației ecologice în curricula școlară, pentru a pregăti elevii să devină cetățeni responsabili și să contribuie la rezolvarea problemelor globale, precum schimbările climatice.
- **Educația pentru cetățenie globală**: Elevii sunt învățați să gândească global, să respecte drepturile omului și să acționeze în favoarea echității și justiției sociale.

9. **Rolul profesorului evoluează**

- **Mentori și facilitatori**: Rolul profesorilor se transformă din cel de simpli furnizori de cunoștințe în cel de mentori și facilitatori ai învățării, ghidând elevii printr-un proces mai autonom de descoperire și aplicare a informațiilor.

Concluzie

Transformările din educație reflectă schimbările rapide din societate și cerințele pieței muncii. Accentul pe tehnologie, competențe practice și educație personalizată este crucial pentru a pregăti elevii pentru viitor. Totodată, educația trebuie să devină mai incluzivă, sustenabilă și orientată către cetățenie globală, în contextul provocărilor mondiale actuale.

Bibliografie:

1. **Fullan, M. (2016).** *The New Meaning of Educational Change*. Teachers College Press.
2. **Tondeur, J., van Braak, J., Ertmer, P. A., & Ottenbreit-Leftwich, A. (2017).** "Understanding the Relationship Between Teachers' Pedagogical Beliefs and Technology Use in Education: A Systematic Review of Qualitative Evidence." *Educational Technology Research and Development*, 65(3), 555-575.
3. **World Economic Forum (2020).** *Schools of the Future: Defining New Models of Education for the Fourth Industrial Revolution*. WEF.

STRATEGII, METODE SI DEMERSURI REUSITE IN FORMAREA PARINTILOR IN SPIRITUL COLABORARII SI AL PARTENERIATULUI

Prof. Albu Anda Maria-
Gradinita cu Program Prelungit ,,Petrache Poenaru", Craiova

"Un copil este ca o sămânţă de floare...cât de frumos va creşte, cât de frumos va rodi, depinde de grădinarul care o va îngriji, de ce pământ şi de câtă lumină şi apă are, de cât e de ferită de frig, de furtună şi de soare prea tare. E atât de plăpândă...Cum ai putea s- o rupi ori sa o calci in picioare când e tot ce va mai rămâne în urma ta?"

Irina Petrea

Părinţii, familia sunt primii oameni chemaţi să pună bazele educaţiei unui copil deoarece pregătirea pentru viaţă a omului de mâine începe din primele luni de existenţă. Faptele de astăzi ale copiilor reprezintăo prefigurare certăa celor de mâine. Deprinderile şi convingerile conturate acum formeszăbaza modului de acţiune din viitor. Atitudinile şi comportamentele părinţilor vor fi primele modele copiate cu fidelitate de copii.

Preşcolarul ar trebui să aibă toate condiţiile unui cadru optim în care să se dezvolte şi această răspundere revine în mare măsură familiei care poate îndeplini această sarcinădoar printr-o colaborare eficientă cu grădiniţa.

Familia oferă copilului un mediu afectiv, social şi cultural. Mediul familial, sub aspect afectiv, este o şcoalăa sentimentelor deoarece copilul trăieşte în familia sa o gamă variată de relaţii interindividuale, copiindu-le prin joc în propria conduită. Cu triplă funcţie, reglatoare, socializatoare şi individualizatoare, familia contribuie în mare măsurăla definirea personalităţii şi conturarea individualităţii fiecărui copil.

Grădiniţa este prima unitate de învăţământ cu care copilul dar şi familia intră în contact. Ea poate oferi părinţilor o imagine obiectivăa copilului, poate sprijini şi orienta familia în educarea copiilor. Educatoarele trebuie să lucreze cu familiile în scopul organizării activităţilor zilnice, asigurării educaţiei şi întâmpinării nevoilor sale. În acelaşi timp, educatoarea nu trebuie săuite căfamiliile învaţă împreunăcu copiii. Copilul este un membru nou şi unic al familiei care trebuie să înveţe să-l cunoascăcu tot ce ţine de personalitatea, temperamentul şi stilul său.

Unitatea de acţiune a celor doi factori (grădiniţă şi familie) în vederea formării copiilor este condiţionatăde un mod comun de lucru şi de o bună cunoaştere reciprocă, iar începutul este dat de cunoaşterea familiei de către educatoare, a caracteristicilor şi potenţialului ei educativ. Familia este o sursăprincipalăde informaţii privind relaţiile interpersonale dintre membrii acesteia, aşteptările privind educaţia copilului, stilul educaţional,autoritatea

părinţilor şi metodele educative folosite, valorile promovate, climatul educaţional, responsabilităţile pe care copilul le îndeplineşte.
Educatoarele trebuie săasigure părinţilor numeroase ocazii de a se implica în programul grădiniţei, comunicând în fiecare zi, povestindu-le despre cum şi-a petrecut copilul lor timpul, ce activităţi de învăţare a desfăşurat, ce progres sau regres a realizat copilul sau anunţându-i ce activităţi sau întâlniri au planificat. Ele trebuie să ajungă să cunoască bine familiile şi copiii de aceea vor folosă toate ocaziile pentru a comunica cu părinţii şi a schimba informaţii. Unele familii vor dori săse implice mai mult, altele mai puţin. Frecvenţa şi conţinutul discuţiilor cu părinţii vor depinde şi de dorinţa acestora de a comunica sau de nevoile şi preferinţele lor.

Există numeroase căi de implicare a familiilor în programul de educaţie al copiilor. Unele familii pot veni la întâlniri, altele pot trimite materiale confecţionate acasă, altele ar putea participa la activităţile din grădiniţă, iar altele să facă parte din comitetul de părinţi.

În cadrul întâlnirilor individuale periodice educatoarea va analiza evoluţia dezvoltării copilului, va identifica care sunt domeniile de dezvoltare care necesităo diversificare a activităţilor, care sunt activităţile care sunt realizate cu uşurinţă acasă, modul în care copilul reacţionează la diverse activităţi propuse. Părintele se simte implicat în viaţa copilului său şi vede continuitatearelaţiei dintre „acasă” şi „la grădiniţă”. În acest fel, începe să îşi verbalizeze temerile sau săse simtăvalorizat în rolul său, se poate centra pe observaţiile asupra copilului său. Educatoarea poate evalua dacă abilităţile parentale au nevoie de suport şi îi poate oferi diverse materiale pentru aşi îmbogăţi cunoştinţele şi dezvolta capacităţile parentale. De aceea aceste întâlniri au un profund caracter de confidenţialitate.

O modalitate modernăde implicare o reprezintăfamiliile în sala de grupă. Uneori familiile se simt intimidate o dată intrate în sala de grupă, considerând căaceasta este „aria” de influenţă aparţinând exclusiv educatoarelor. Acesteia îi revine răspunderea de a încuraja familiile săvinăîn sala de clasăoricând doresc. Atenţia personală arătatăîi va ajuta pe părinţi să renunţe la orice stânjeneală. Părinţii pot asista la activităţile desfăşurate de educatoare cu copiii, pot învăţa modalităţi de comunicare eficienţă cu aceştia şi modalităţi de soluţionare a situaţiilor de criză. Pe măsurăce părinţii se obişnuiesc să participe la activităţi ei vor ajunge să cunoască şi să respecte munca educatoarelor, vor vorbi mai liber despre progresele făcute de copiii sau despre problemele pe care le au, se vor împrieteni cu ceilalţi părinţi, vor învăţa mai multe şi vor înţelege mai bine modul de dezvoltare al unui copil, vor învăţa să desfăşoare activităţi similare acasă sau să continuie acasă activitatea educatoarei cu activităţi în completarea acesteia, vor gă si răspunsuri la întrebărilecare îi frământă, îşi vor observa copilul la joacă şi vor învăţa să-şi conceapăcopilul în relaţie cu ceilalţi. Participarea părinţilor la activităţile copilului are un dublu câştig: pe de o parte, copilul se va simţi securizat de prezenţa părinţilor, astfel încât va fi mai deschis spre explorare; pe de altă parte, se va face un transfer de abilităţi practice şi cunoştinţe de la educator spre părinte, prin exersarea amenajării spaţiilor, a comunicării cu copilul, prin observarea atentăa acestuia într-un alt context decât cel de acasă. Acolo unde spaţiul o permite se poate amenaja o cameră rezervetăfamilieisau măcar un colţîn care se pot afişa

lucrările copiilor sau poze ale acestora din timpul activităţilor precum şi informaţii utile pentru educarea copiilor acasă, pliante despre cursuri şi concursuri pentru copii.

Aici ei se pot întâlni cu alţi părinţi, analiza şi aprecia munca copiilor, pot citi informaţiile expuse la avizier. De obicei acest spaţiiu se poate amenaja pe holul grădiniţei. Acest spaţiu poate conţine şi cărţi de specialitate despre dezvoltarea copiilor şi despre educaţia parentală pe care părinţii să aibă posibilitatea să le împrumute. Întrunirile şi întrevederile familiale sunt o componentăimportantă a parteneriatului grădiniţă-familie. Există câteva tipuri de întâlniri familiale: întâlniri planificate de consultanţă, cele ale grupurilor de opinie şi dialog, întâlniri informale şi cele organizate cu ocazia unui eveniment special.

Educatoarele au responsabilitatea de a programa întâlnirile de consiliere cu părinţii săptămânal pentru a discuta despre proiectele tematice desfăşurate şi despre alte probleme care preocupă ambele părţi. Pentru că aceste întruniri sunt destinate părinţilor subiectele alese trebuie să fie de interes pentru aceştia. Întrunirile vor fi benefice numai dacăse axează pe problemele care îi preocupă pe părinţi care nu vor participa dacă nu le vor găsi interesante şi utile. De aceea este necesar ca educatoarea împreună cu familiile să descopere care aspecte îi intereseazăşi vor stabili data întâlnirii. Educatoarea află care sunt interesele familiei prin întâlnirile informale sau prin intermediul chestionarelor referitoare la intereselefamiliei. Anumite subiecte pot fi prezentate de o manieră mai formală, aşteptându-se şi o replicădin partea părinţilor. Alte aspecte cer un mai mare grad de participare, familiile putând în acest caz să-şi practice abilităţile şi experienţa. Educatoarea va concepe o planificare a activităţilor de consiliere şi sprijin pentru părinţi incluzând teme generale dar şi particulare la sugestia părinţilor. Grupurile de susţinere şi dialog se formeazăde obicei din dorinţa comună a câtorva familii care vor să dezbată împreună un subiect. Adesea dupăo întrunire, câţiva părinţi vor dori să dezbată anumite subiecte sau să afle mai multe date. Familiile cu un interes specific sau cu necesităţi deosebite se pot întruni şi susţine reciproc, schimbând opinii, sugestii şi resurse. Aceste grupuri de opinie pot fi formate din: taţi, părinţi unici, părinţi ai copiilor cu diferite deficienţe, părinţi tineri, mame. Educatoarele ar trebui săsusţină aceste eforturi oferind informaţii de specialitate. Medierea educatoarei şi spaţiul pus la dispoziţie pentru derularea acestor activităţi consolidează abilităţile parentale, valenţa participativăîn viaţa copilului şi dezvoltă un sentiment de apartenenţă la comunitatea grădiniţei, generând implicare în viaţa instituiei.

Întrunirile comisiei de consultanţă familială le facilitează părinţilor o participare activăîn cadrul tuturor aspectelor importante ale programului educaţional. În cadrul acestor întâlniri se va discuta despre: participarea familiei, comunicarea educatoare-părinţi, implicarea comunităţii, organizarea de evenimente sociale, strângerea de fonduri, organizarea unor excursii. Oricărei persoane îi place sa fie apreciată, recunoscutăşi să sărbătorească succesele.

Reuşitele copiilor trebuie sărbătorite de aceea cu diferite ocazii educatoarele organizează serbări care costituie un prilej de cunoaştere reciprocă şi de satisfacţie reciprocăpentru realizările copiilor. Părinţii se pot implica în desfăşurarea repetiţiilor, în confecţionarea costumelor sau a decorului, în organizarea unor mini

petreceri pentru copii la sfârşitul acestori serbări. Meseria de părinte se învaţăîn timp şi cu sprijinul educatoarei în perioada preşcolarităţii, iar de buna colaborare a familiei cu grădiniţa depinde dezvoltarea armonioasă şi unitară a copilului.

Biliografie:

-Dumitrana, Magdalena, 2000 „Copilul, familia şi grădiniţa", Editura Compania, Bucureşti
-Voiculescu, Elisabeta, 2001 „Pedagogie preşcolară", Editura Aramis, Bucureşti
-Popescu, Eugenia (coord.), 1995 „Pedagogie preşcolară. Didactica" E.D.P., Bucureşti

Antrenament emoțional pentru părinți

Consilier școlar: Albu Violeta CJRAE Maramureș

„O singură generație de părinți profund iubitori, poate să schimbe structura cerebrală a următoarei generații, schimbând astfel lumea,, -Charles Raison

Terapeuta Virginia Satir spunea: ,,Avem nevoie de 4 îmbrățișări pe zi pentru supraviețuire; de 8 îmbrățișări pe zi pentru întreținere și de 12 îmbrățișări pe zi pentru ca să creștem,,

Antrenarea emoțiilor

- este un proces în 5 pași, pe care părintele îl poate urma oricând-indiferent că fiul sau fiica lui abia a învățat să vorbească ori se află în pragul adolescenței;

1. Fii conștient de emoțiile copilului;

2. Recunoaște emoția ca pe o șansă de aproipiere și învățare;

3. Ascultă empatic și apoi validează sentimentele copilului;

4. Ajută copilul să-și eticheteze verbal emoțiile;

5. Stabilește limite, în timp ce ajuți copilul să-și rezolve problemele.

Conștiința emoțională și abilitatea de a gestiona emoțiile vor determina succesul și fericirea, în toate domeniile vieții, inclusiv în relațiile de familie.

Părintele antrenat emoțional este conștient de sentimentele copilului, se implică în emoțiile copilului, nu obiectează la vederea mâniei și fricii, este empatic, consolează și îndrumă.

Niciun părinte nu este perfect, deoarece oamenii sunt prin definiție imperfecți. Copiii noștri nu au nevoie de perfecțiune din partea noastră. Au nevoie de un părinte care să fie dispus să se maturizeze, care se schimbă și care își deschide inima în loc să și-o închidă.

PĂRINTELE NEPĂSĂTOR

- tratează sentimentele copilului ca fiind neimportante și banale;

- distrage atenția copilului pentru a-i bloca emoțiile;

- poate ridiculiza sau minimaliza emoțiile copilului;

- se simte tulburat, înfricoșat, anxios, iritat, rănit sau copleșit de emoțiile copilului;

- se gândește mai mult cum să treacă peste emoții, decât la semnificația acestora;

- crede că emoțiile negative sunt dăunătoare sau toxice;

- crede că emoțiile negative îi pun într-o lumină proastă pe părinți;

Efectele acestui stil de parenting asupra copiilor:

Copiii învață că sentimentele lor sunt greșite, neadecvate și inacceptabile. E posibil să asimileze și ideea că ceva este inerent defectuos în ființa lor, de vreme ce se simt în acest fel.

PĂRINTELE CRITIC

- judecă și critică felul în care copilul își exprimă emoțiile;

- e ultraconștient de nevoia de a-i impune copilului limite;

- pune mare accent pe conformarea la normele de bună purtare;

- reprimă și pedepsește manifestările emoționale ale copilului;

- crede că exprimarea emoțiilor negative ar trebui limitată;

- e convins că emoțiile negative reflecă niște trăsături reale de caracter;

- opinează că emoțiile îi fac pe oameni slabi;

- crede că emoțiile negative sunt folosite pentru a manipula;

- e preocupat de supunerea copilului față de autorități;

Efectele acestui stil de parenting asupra copiilor: Copiii învață că sentimentele lor sunt greșite, neadecvate și inacceptabile. E posibil să asimileze și ideea că ceva este inerent defectuos în ființa lor, de vreme ce se simt în acest fel.

PĂRINTELE PERMISIV

- acceptă cu lejeritate toate exprimările emoționale ale copilului;

- consolează copilul, când acesta are trăiri negative;

- oferă prea puține sfaturi privind comportamentul;

- nu-l învață pe copil nimic despre emoții;

- este indulgent, nu instituie limite;

- nu-l ajută pe copil să-și rezolve problemele;

- crede că nu prea poți face mare lucru în privința emoțiilor negative;

- crede că dacă se eliberează emoția care dă în clocot, treaba-i rezolvată;

Efectele acestui stil de parenting asupra copiilor: Copiii nu învață să-și regleze emoțiile. Au probleme de concentrare, le este dificil să-și facă prieteni și se înțeleg mai greu cu alți copii.

ANTRENORUL EMOȚIONAL

- prețuiește emoțiile negative ale copilului ca pe o oportunitate de apropiere sufletească;

- este alături de copil când este trist, furios sau speriat; nu-și pierde răbdarea față de copilul copleșit de emoții;

- e conștient de ceea ce simte chiar el și își respectă propriile emoții;

- e sensibil la stările emoționale ale copilului, chiar dacă acestea abia se întrevăd subtil;

- nu devine anxios și știe ce trebuie făcut;

- respectă emoțiile copilului;

- nu-l ia peste picior și nici nu subapreciază sentimentele negative ale acestuia;

- nu-i spune copilului cum ar trebui să se simtă;

- nu are senzația că trebuie să rezolve fiecare dificultate pe care o are copilul;

- îl ascultă activ pe copil, dacă acesta dorește să vorbească;

- empatizează cu el, prin cuvinte blânde și prin afecțiune;

- ajută copilul să-și eticheteze emoțiile;

- dă sfaturi despre cum pot fi gestionate sentimentele;

-trasează limite și-l învață pe copil care sunt manifestările acceptabile;

- îi arată copilului cum să-și formeze deprinderi pentru rezolvarea problemelor;

Efectele acestui stil de parenting asupra copiilor:

Copiii învață:

* să se încadreze în propriile sentimente

* să-și autoregleze stările de sprit și să rezolve concret problemele ivite.

Ei vor dobândi stimă de sine înaltă, vor învăța bine la școală și vor interacționa ușor cu alte persoane.

EXERCIȚIU

Testează-ți abilitățile privind Antrenarea Emoțiilor

Exemplu: Familia se află într-un muzeu, iar copilul se pierde de părinți. După o vreme, copilul-vizibil tulburat-este găsit de un angajat.

Răspuns greșit: Copil neascultător! Sunt atât de furioasă pe tine, că nu o să te mai iau nicăieri.

Emoția copilului: Frica

Răspuns corect: Trebuie să fi fost foarte speriat...Și eu m-am speriat. Vino aici și dă-mi voie să te țin un pic în brațe. Apoi, o să vorbim despre tot ce s-a întâmplat

Bibligrafie selectivă:

1. Dr. Joh Gottmann, ***Parenting-Cum să creștem copii inteligenți emoțional?***, Editura Pagina de psihologie-2018;

2. Dr. Laura Markham, ***Părinți liniștiți, copii fericiți***, Editura Multi Media Est Publishing-2025;

3. Georgeta Pânișoară, ***Parenting de la A la Z***, Editura Polirom-2022;

4. Michiela Poenaru, ***Ghidul bunelor maniere pentru părinți***, Editura Coresi-2008.

Împreună pentru Viitor: Sinergia dintre Elevi și Profesori

Profesor: Amariei Mihaela
Liceul tehnologic ,,Arhimandrit Chiriac Nicolau" Vânători-Neamț

În procesul educațional, relația dintre elevi și profesori joacă un rol esențial în dezvoltarea personală și academică a elevilor. Un parteneriat eficient între aceștia poate transforma școala într-un mediu stimulant și benefic pentru toți participanții. Acest material își propune să exploreze importanța colaborării dintre elevi și profesori, factorii care contribuie la un parteneriat de succes și modalitățile prin care se poate îmbunătăți această relație.

În ceea ce privește importanța colaborării dintre elevi și profesori semnalăm următoarele aspecte:

1. **Învățare eficientă**: O relație bazată pe respect și încredere între elevi și profesori facilitează procesul de învățare. Elevii sunt mai motivați să participe activ la ore și să își asume responsabilitatea pentru propria educație.
2. **Dezvoltare personală**: Profesorii pot ghida elevii nu doar din punct de vedere academic, ci și în dezvoltarea abilităților sociale, emoționale și etice. Un profesor care susține și încurajează elevii contribuie la formarea unor indivizi echilibrați și responsabili.
3. **Creșterea motivației și a încrederii în sine**: Elevii care simt că profesorii lor le înțeleg nevoile și îi susțin sunt mai încrezători în propriile capacități. Această încredere le permite să depășească obstacolele și să își atingă obiectivele.

Factorii care contribuie la un parteneriat de succes sunt următorii:

1. **Comunicarea deschisă**: Comunicarea eficientă și deschisă este cheia pentru a construi și menține o relație solidă. Profesorii trebuie să fie disponibili să asculte opiniile și preocupările elevilor, iar elevii trebuie să se simtă încurajați să se exprime liber.

2. **Respect reciproc**: Respectul reciproc este fundamental în orice relație. Profesorii trebuie să trateze elevii cu respect și să recunoască unicitatea fiecăruia, iar elevii trebuie să arate respect față de autoritatea și eforturile profesorilor.
3. **Adaptabilitate și flexibilitate**: Profesorii trebuie să fie capabili să își adapteze metodele de predare în funcție de nevoile și stilurile de învățare ale elevilor. Flexibilitatea în abordare ajută la crearea unui mediu de învățare inclusiv și eficient.
4. **Implicare activă**: Atât elevii, cât și profesorii trebuie să fie implicați activ în procesul educațional. Participarea activă la ore, colaborarea în proiecte și implicarea în activități extracurriculare contribuie la consolidarea parteneriatului.

Ca modalități de îmbunătățire a relației dintre elevi și profesori semnalăm:

1. **Programele de mentorat**: Implementarea programelor de mentorat în care profesorii să îndrume elevii poate întări legătura dintre aceștia. Aceste programe oferă un cadru structurat pentru a oferi suport individualizat și a răspunde nevoilor specifice ale elevilor.
2. **Feedback-ul constructiv**: Oferirea de feedback constructiv și continuu ajută elevii să înțeleagă punctele lor forte și zonele care necesită îmbunătățiri. Feedback-ul ar trebui să fie specific, clar și orientat spre dezvoltare.
3. **Activitățile de team-building**: Organizarea de activități de team-building poate îmbunătăți colaborarea și încrederea între elevi și profesori. Aceste activități pot varia de la jocuri interactive la proiecte comune.
4. **Învățarea personalizată**: Adaptarea metodelor de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor poate crea un mediu de învățare mai eficient și mai motivant. Utilizarea tehnologiei și a resurselor variate poate facilita această personalizare.

În concluzie, un parteneriat puternic între elevi și profesori este esențial pentru succesul educațional și personal al elevilor. Prin comunicare deschisă, respect reciproc, adaptabilitate și implicare activă, acest parteneriat poate transforma experiența școlară într-una pozitivă și benefică. Investind în relația dintre elevi și profesori, putem contribui la formarea unor indivizi bine pregătiți pentru provocările viitorului.

Bibliografie:

1. Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. Routledge.
2. Marzano, R. J., Pickering, D. J., & Pollock, J. E. (2001). *Classroom Instruction That Works: Research-Based Strategies for Increasing Student Achievement*. ASCD.
3. Pianta, R. C., Hamre, B. K., & Allen, J. P. (2012). *Teacher-Student Relationships and Engagement: Conceptualizing, Measuring, and Improving the Capacity of Classroom Interactions*. In S. Christenson, A. Reschly, & C. Wylie (Eds.), *Handbook of Research on Student Engagement* (pp. 365-386). Springer.

Educația în schimbare

Tendințe și transformări ale învățământului modern

Profesor: Amariei Mihaela
Liceul Tehnologic ,,Arhimandrit Chiriac Nicolau" Vânători-Neamț

Învățământul este într-o continuă evoluție, adaptându-se la schimbările rapide din societate, tehnologie și economie. În ultimele decenii, au apărut numeroase transformări și tendințe care au remodelat modul în care educația este livrată și percepută. Acest articol explorează principalele schimbări și direcții emergente în domeniul educației.

1. Digitalizarea Educației

Una dintre cele mai evidente transformări este digitalizarea. Tehnologia a revoluționat învățământul prin introducerea instrumentelor digitale care facilitează atât predarea, cât și învățarea. Platformele de e-learning, aplicațiile educaționale și resursele online permit accesul la cunoștințe într-un mod mai flexibil și personalizat.

De exemplu, Pandemia de COVID-19 a accelerat această tendință, forțând instituțiile de învățământ să adopte rapid soluții de învățare la distanță. Această schimbare a demonstrat potențialul tehnologiei de a asigura continuitatea educației în orice circumstanțe.

2. Învățarea Personalizată

Învățarea personalizată pune accentul pe adaptarea procesului educațional la nevoile individuale ale fiecărui elev. Tehnologiile de analiză a datelor și inteligența artificială joacă un rol crucial în această tendință, permițând monitorizarea progresului și ajustarea metodelor de predare pentru a se potrivi diferitelor stiluri de învățare.

Ca exemplu pot fi date sistemele adaptive de învățare ce utilizează algoritmi pentru a oferi exerciții și materiale care se ajustează în funcție de performanța elevului, asigurând astfel un parcurs educațional unic și eficient.

3. Educația STEM și Abilitățile Secolului XXI

Există o concentrare crescândă asupra educației în domeniile STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) pentru a pregăti elevii pentru joburile viitorului. De asemenea, se pune un accent deosebit pe dezvoltarea abilităților secolului XXI, cum ar fi gândirea critică, colaborarea, creativitatea și competențele digitale.

De exemplu, multe școli și universități au introdus programe speciale și laboratoare de inovație pentru a stimula interesul pentru STEM și pentru a dezvolta aceste abilități esențiale.

4. Educația Incluzivă și Echitatea

Transformările din educație nu se referă doar la tehnologie și metode de predare, ci și la asigurarea echității și incluziunii. Educația incluzivă urmărește să ofere tuturor elevilor, indiferent de dizabilități sau provocări socio-economice, oportunități egale de învățare. Instituțiile de învățământ adoptă politici și practici pentru a sprijini diversitatea, precum adaptarea curriculumului, formarea profesorilor în domeniul incluziunii și crearea unui mediu educațional accesibil pentru toți.

5. Învățarea pe Tot Parcursul Vieții

Într-o lume în continuă schimbare, conceptul de învățare pe tot parcursul vieții devine din ce în ce mai relevant. Acesta promovează ideea că educația nu se oprește după terminarea școlii sau universității, ci continuă pe tot parcursul vieții pentru a permite oamenilor să se adapteze la noi cerințe profesionale și personale.

De exemplu, cursurile online și programele de certificare oferite de universități și platforme educaționale precum Coursera și edX sunt resurse valoroase pentru profesioniștii care doresc să-și actualizeze cunoștințele și competențele.

6. Educația Sustenabilă

O altă tendință importantă este integrarea conceptelor de sustenabilitate în educație. Educația pentru dezvoltare durabilă încurajează elevii să înțeleagă și să abordeze problemele globale, precum schimbările climatice, inegalitatea și conservarea resurselor naturale. De aceea, multe instituții de învățământ încorporează în curriculum module despre sustenabilitate și derulează proiecte care promovează practicile ecologice.

În concluzie, transformările și tendințele din învățământ reflectă nevoia de a pregăti generațiile viitoare pentru o lume dinamică și interconectată. Digitalizarea, personalizarea învățării, accentul pe STEM, echitatea, învățarea pe tot parcursul vieții și sustenabilitatea sunt doar câteva dintre direcțiile care modelează viitorul educației. Adoptarea acestor tendințe este esențială pentru a asigura că sistemele educaționale rămân relevante și eficiente în fața provocărilor și oportunităților viitoare.

Bibliografie:

1. **European Commission. (2020). "Digital Education Action Plan (2021-2027)."** Retrieved from European Commission
2. **Darling-Hammond, L., Flook, L., Cook-Harvey, C., Barron, B., & Osher, D. (2020). "Implications for educational practice of the science of learning and development." Applied Developmental Science, 24(2), 97-140.**
3. **National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. (2018). "How People Learn II: Learners, Contexts, and Cultures." Washington, DC: The National Academies Press.**
4. **World Economic Forum. (2020). "The Future of Jobs Report 2020."** Retrieved from World Economic Forum
5. **UNESCO. (2020). "Inclusion and education: All means all." Global Education Monitoring Report.** Retrieved from UNESCO
6. **Coursera. (2021). "2021 Impact Report: The Transformation of Higher Education."** Retrieved from Coursera
7. **Sterling, S. (2010). "Sustainable Education: Re-visioning Learning and Change." Green Books.**
8. **OECD. (2019). "Trends Shaping Education 2019." OECD Publishing.** Retrieved from OECD

UTILIZAREA EXPERIMENTULUI DE LABORATOR - METODA ACTIVĂ DE ÎNVĂȚARE ȘI EVALUARE

Profesor: Mariana Ambăruş **Şcoala GimnazialăTraian/Bacău**

Chimia, fiind o ştiinţă experimentală care se bazează pe procesul teoretic şi îşi găseşte aplicabilitatea în practică în încercările de laborator, are la bază experimentul atât ca metodă de investigaţie ştiinţifică, cât şi ca metodă de învăţare si evaluare. Având un caracter experimental, chimia nu poate fi predată, învăţată şi evaluată fără să apelăm la experiment.

Dacă ar fi să definesc experimentul, ca metodă de lucru folosită în laboratorul de chimie, aș afirma că:

- Experimentul este o metodă de explorare directă a realităţii.
- Experimentul este o metodă de explorare directă a realităţii, folosit pe scară largă în predarea chimiei, biologiei, fizicii, a ştiinţelor tehnice, constând într-o observare provocată şi dirijată de anume ipoteze, ce urmează a fi verificate experimental.
- Experimentul este metoda didactică prin care elevii sunt puşi în situaţia de a provoca intenţionat un proces sau fenomen chimic, fizic, sau de a modifica condiţiile normale de desfăşurare a acestora prin introducerea unor noi variabile, în scopul studierii lor.

Metoda presupune cooperare şi activitate comună din partea elevilor, pentru rezolvarea unor sarcini comune de instruire ce implică activităţi de reconstituire şi modificare a unor procese şi fenomene.

Obiectivele experimentului de laborator

- Fixarea şi consolidarea unor cunoştinţe însuşite anterior de către elevi;
- Însuşirea unor cunoştinţe noi pe baza propriilor observaţii;
- Formarea priceperilor şi deprinderilor de mânuire a unor instrumente, aparate şi materiale specifice laboratorului.

Tipuri de experimente

- Experimentul demonstrativ
  - calitativ
  - cantitativ
- Experimentul aplicativ (de aplicaţie)
- Experimentul destinat formării deprinderilor practice / motrice
- Experimentul de cercetare
- Experimentul frontal
- Experimentul efectuat pe grupe
- Experimentul efectuat individual
- Experimentul bazat pe simulare

Factorii care condiționează experimentul de laborator

Alegerea unei anumite forme de experiment este condiţionată de mai mulţi factori:

- existenţa aparaturii şi a materialelor necesare pentru efectuarea experimentului,
- ceea ce se urmăreşte a fi realizat prin efectuarea experimentului în cadrul lecţiei,
- particularităţile individuale şi de vârstă ale elevilor,
- interesul manifestat pentru cercetarea fenomenelor fizice si chimice,

- dorinţa de colaborare şi cooperare a elevilor.

Utilizarea experimentului de laborator ca metodă interactivă de predare-învăţare în activitatea didactică contribuie la îmbunătăţirea calităţii procesului instructiv-educativ, având un caracter activ-participativ şi o reală valoare activ-formativă asupra personalităţii elevului. În organizarea unui învăţământ centrat pe elev, profesorul devine un coparticipant alături de elev la activităţile desfăşurate. Un învăţământ modern, bine conceput permite iniţiativa, spontaneitatea şi creativitatea copiilor, dar şi dirijarea, îndrumarea lor, rolul profesorului căpătând noi valenţe, depăşind optica tradiţională prin care era un furnizor de informaţii…

Folosirea experimentului de laborator, îi ajută pe profesori să-i îndrume pe elevi în procesul de învățare, deoarece creează contextul favorabil pentru: motivarea și implicarea activă a elevilor în învățare; facilitarea gândirii elevilor, în special a celei critice și a celei creative; procesarea informației de către elevi prin exersarea operațiilor gândirii atât de către elevi, cât si de către profesor; proiectarea unor activități care să ajute la realizarea acestor scopuri; abordarea interdisciplinară a conținutului; oferirea unui material de discuție; angajarea elevilor într-un discurs permanent ceea ce permite monitorizarea înțelegerii; stimularea schimbării si a reflecției personale; încurajarea exprimării libere și în siguranță a tuturor opiniilor; confruntarea de idei și opinii în condiții de respect; sprijinirea elevilor în producerea opiniilor, a întrebărilor și în căutarea răspunsurilor proprii; organizarea predării; stabilirea unor scopuri pentru învățare și satisfacere a anumitor nevoi individuale;

În procesul studierii CHIMIEI, cunoştinţele elevilor la diverse discipline şcolare se integrează sub diferite aspecte, astfel ţinându-se cont de principiul interdisciplinarităţii.

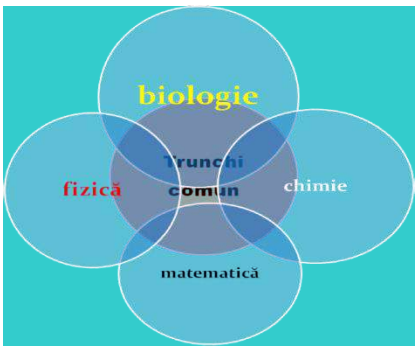

Elevilor le este greu să integreze în mod individual cunoştinţele obţinute la cîteva discipline de studiu, pentru a-şi forma o viziune globală referitoare la obiectele, fenomenele şi procesele examinate.

Utilizarea legăturilor interdisciplinare face posibilă înţelegerea esenţei concepţiei ştiinţifice despre lume, perceperea ei integrală şi stabilirea cauzelor diferitelor conexiuni existente în natură, studierea noului material pe baza celui deja cunoscut, îmbogăţirea şi consolidarea lui.

Integrarea experimentului de laborator in lectie

Ca metodă didactică, experimentul de laborator poate fi folosit în orice tip de lecţie şi poate fi inclus în oricare etapă a lecţiei:

- Pentru verificarea cunoştinţelor;
- Pentru captarea atenţiei;
- Pentru transmiterea noilor cunoştinţe;
- Pentru consolidarea cunoştinţelor;
- Pentru evaluarea cunoştinţelor.

Experimentul de laborator îmbinat cu o metodologie didactică modernă acţionează formativ asupra gândirii elevilor, stimulând creativitatea acestora, capacitatea de a restructura şi redefini conţinutul.

În concluzie, învăţământul modern preconizează o metodologie axată pe acţiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor activ-participative care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenţei, ale imaginaţiei şi creativităţii. ”Activ” este deci, elevul care întreprinde o acţiune de căutare, de cercetare şi redescoperire a adevărurilor, de elaborare a noilor cunoştinţe.

Chiar prin definiţia sa, experimentul de laborator trebuie să constituie suportul performanţei în procesul de predare-învăţare a chimiei, astfel că elevul trebuie inclus în chiar structura disciplinei, care nu trebuie să-i definească ceea ce el intuieşte sau foloseşte, ci să-l provoace să descopere ceea ce îl înconjoară, ceea ce se întâmplă în jurul său, pentru a găsi soluţii problemelor cărora trebuie să le facă faţă.

Bibliografie:

1. Cerghit,I. - Metode de învățământ, Ed.D.P., Bucureşti, 1997
2. Singer, M., Voica, C. - Didactica ariilor curriculare matematică, ştiințe ale naturii şitehnologii, Program de conversie profesională la nivel postuniversitar pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar, Bucureşti, 2010
3. Sarivan, L., coord. - Predarea interactivă centrată pe elev, PIR: Dezvoltareprofesională pe baza activității proprii desfăşurate în şcoală, Bucureşti, 2005
4. Oprea, C.L- Strategii didactice interactive, Ed.D.P., Bucureşti, 2006
5. Sarivan, L., coord. – Predarea-învățarea interactivă centrată pe elev, UMPFE, Dezvoltarea profesională a cadrelordidactice prin activități de mentorat, Bucureşti, 2009
6. ***Intel Education - Intel Teach – instruirea în societatea cunoaşterii

IMPACTUL ECRANELOR ASUPRA DEZVOLTĂRII COGNITIVE A COPIILOR

Prof. Marinela Andrașcu

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Suceava

Mass-media joacă un rol important în informarea societății moderne și totodată este o modalitate de educație informală care are ca scop amplificarea și diversificarea experiențelor la nivel cognitiv și comportamental al individului.

Omul este o ființă autodidactă și de aceea, pe parcursul vieții, el valorifică cu îndemânare toate mijloacele prin care se poate dezvolta intelectual și socio-moral. Media este în acest context o resursă care asigură omului educația permanentă, punându-i la dispoziție un conținut vast prin care își poate defini orizontul de cunoaștere. Media este o resursă educațională din care adulții pot asimila și selecta critic conținutul mesajelor transmise în funcție de valorile pe care ei le dețin în mod personal. Această filtrare a informției este posibilă deoarece adultul a ajuns la nivelul de maturitate intelectuală al dezvoltării umane.

Spre deoseire de adult, copilul este ușor de influențat în procesul lui de dezvoltare afectivă, moral-civică și intelectuală. Copiii manifestă o poftă a cunoașterii hrănită de curiozitatea de a descoperi și înțelege lumea care îi înconjoară. Aria activităților școlare și extrașcolare nu reușește să satisfacă această dorință de cunoaștere a copilului, și de aceea, mass-media este ca o fereastră pe care copilul privește de fiecare dată cu interes. Într-un context securizat, mijloacele media pot oferi într-un mod captivant și plăcut copiilor conținut informativ și instructiv amplu, accesul fiind la îndemâna receptorului. Dar pentru ca mass-media să aibă un impact formativ asupra copilului, ea trebuie să acționeze convergent cu valorile promovate de mediul școlar.

Schramm a evidențiat că mass-media poate răspunde cu succes trebuinței educaționale atât în afara școlii, cât și în cadrul ei, conducând spre calitatea învățământului, nu doar cantitatea acestuia. Pentru elevi și profesori, mass-media poate avea rolul de suport tehnic de informare, pregătire și specializare. Media își aduce aportul prin enunțarea neîntreruptă a unui volum de informații, atitudini și valori, lărgind astfel aria de acțiune a școlii. Modelele comportamentale pe care le expune constituie un important factor al definirii codului social și cultural al omului. Însă acest tip de stimuli educaționali se transmit într-un mediu neinstituționalizat, fără o planificare riguroasă, cum este cazul educației formale. Aria informațională pusă la dispoziție de mass-media este spontană și difuză, deci nu poate fi parcursă și asimilată fără educația instituționalizată.

Clubul de la Roma a publicat în anii 70 un raport intitulat „No limits to learning” în care promova ideea că învățarea este o resursă nelimitată, iar capacitatea omului de a învăța și de a cunoaște este una inepuizabilă, dacă este stimulată corespunzător. Acest raport prefigura ideea de invățare inovatoare, un stil de învățare anticipativ, prin care tinerii pot fi pregătiți pentru a răspunde solicitărilor sociale. În prezent, era digitală amplifică complexitatea atribuită creierului uman și îl tratează ca pe un computer uman, făcând analogii între cei doi termeni. Așadar, educația acceptă și denumirea de „programare” mentală umană, iar cultura este un rezultat al normelor sociale și a

valorilor interiorizare în personalitatea individului, un „software” uman care orientează comportamentul. (Botkin et al., 1979)

Domeniul media este privit drept o pedagogie digitalizată care sporește performanțele elevilor prin noile tehnologii decomunicare și informare. Prin media se asigură accesul rapid la informație, iar alfabetizarea tinerilor este susținută prin aceste surse variate de cunoaștere atât de disponibile. (Cristea, 1998)

Educația la care au acces copiii îmbracă mai multe forme: formală, nonformală și informală. Dar indiferent de forma în care se realizează educația, ea modelează individul și îl formează pentru a fi un membru activ al societății. Media s-a dovedit să fie un instrument util în domeniul educației, al științelor, al sportului și culturii, ori chiar și al artelor. (Stănciugelu et al., 2014)

Printre factorii care influentează procesul educativ informal se numără desigur mijloacele de comunicare mass-media. Aceste mijloace creează un câmp al cunoașterii format din diverse forme de comunicare: oralitate, cultură audio-vizuală sau scrisă. Scopul lor comun este acela de a produce schimbări majore în societate prin amenajarea unui câmp de cunoaștere pus la dispoziția individului. Interacțiunea dintre acest câmp de cunoaștere și copil produce cultura pe care societatea se așteaptă ca tânăra generație să o aibă.

Educația se realizează astăzi într-un context cultural fără restricții, iar sursele informaționale pot fi accesate chiar fără solicitare. Așadar, copiii și tineri nu mai pot alege ce informație ajunge la ei, ci stochează și transformă această informație nefiltrată chiar dacă ea nu răspunde nevoilor lor. Dar pe lângă avantajele pe care media le oferă dezvoltării tinerei generații, utilizarea ei abuzivă și fără criterii , media poate avea și efecte neadecvate asupra dezvoltării copiilor, pe toate planurile: cognitiv, afectiv și moral. Aceste riscuri ocupă un loc tot mai important în agenda cercetătorilor.

Televizorul, emisiunile radio, jocurile și telefoanele au acum un rol central în rutina copiilor și au stabilit un nou mediu necunoscut în care se formează noua generație. Sub presiunea acestei noi configurări a tehnologiei, s-a dovedit că media are și un potențial rol negativ în dezvoltarea socială și comportamental-cognitivă a copiilor în funcție de contextul, modul și mijloacele pentru care o folosesc. Pentru a transforma aceste efecte negative în unele poztive, trebuie stabilit, apoi respectat rolul pe care mass-media îl are în societate. Această influență negativă constă în conținuturile comunicate, conținuturi care influențează experiențele celor care le urmăresc.

Cercetările au demonstrat că televiziunea și calculatorul deformează procese psihice ca reprezentarea, percepția, gândirea, memoria și chiar, voința. Alt simptom vizibil este diminuarea interesului pentru lectură la noua generație, deoarece ecranul și cartea au devenit surse de comunicare diferite, cea de-a doua oferind mai puține experiențe senzoriale decât display-ul. Cele mai multe semnale de alarmă vin din partea educatorilor și a consilierilor, deoarece ei studiază și se confruntă cu impactul mediatic asupra celor ușor de educat.

Valdemar W. Setzer afirmă că imaginea virtuală oferită de ecrane provoacă o stare de semisomnolență, efecte care se agravează în cazul jocurilor video, care transformă experiența în una interactivă. Savantul brazilian recomandă ca timpul de vizionare al emisunilor media să fie redus drastic pentru copii atunci când aceștia se află la vârste fragede. El este de părere că utilizarea mass-mediei, completată de jocurile pe calculator și navigarea web dăunează pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor și tinerilor.(Setzer, 1989)

Cercetările din domeniul educației au descoperit că noul orizont problematic este oferit de succesiunea în viteză a cadrelor dată de ecranele dispozitivelor care afectează funcționatrea creierului uman. Emisfera stângă intră în starea de somnolență amintită mai devreme, iar emisfera dreaptă preia sarcinile cognitive și înlocuiește răspunsurile raționale cu răspunsuri emotive. Gheorghe Virgiliu a clasificat acest schimb drept o anomalie de ordin neurologic deoarece structurile cerebrale ale copiilor sunt într-un proces de construcție deocamdată. El a argumentat că aceste rețele de neuroni sunt afectate de vizionarea necontrolată a imaginilor oferite de televizor și de interfața jocurilor. Acești neuroni sunt factori indispensabili pentru formarea mentală, pentru gândirea abstractă și analitică, pentru dezvoltarea creativității și imaginației, respectiv a limbajului. Acești stimuli de ordin digital intervin în dezvoltarea cognitivă a copiilor, conducând spre deficiențe grave atunci când copiii petrec prea mult timp în fața ecranelor.(Gheorghe, 2005)

Tehnologia electronică influențează specific sensibilitatea naturii umane, făcând schimbări de ordin mental. Aceste schimbări sunt favorizate de imaginea hipnotică oferită de televizor/calculator, datorită experienței virtuale pe care o oferă și astfel se semnalează din partea cadrelor autorizate o scădere a capacității cognitive la noua generație. Prin urmare elevii de azi nu mai obțin performanțe școlare care pot fi comparate cu generațiile predecesoare. Acest regres este sesizat prin incapacitatea de a descifra semnificația unui text de dimensiuni complexe, insuficiența de concentrare la lecțiile școlare ori la activitățile extracurriculare, lipsa de raționament logic agitația incontrolabilă, chiar si predispunerea la comportamente depresive.

Performanțele la nivel cognitiv pe care le prezintă omul modern se datorează adaptării la interacțiunile cu mediul fizic din care face parte, acesta a evoluat odată cu realitatea înconjurătoare. Dar acum, între aceste interacțiuni dintre om și realitatea fizică intervin interferențele media, virtuale, care oferă experiențe psihologice diferite de cele studiate până acum. Astfel se conturează un nou model de ființă umană, lipsită de gândire abstractă și cu o incapacitate în ceea ce privește percepția fără un model. (Delacour & Melinte, 2001)

Explicația constă în faptul că generația nouă primește conținutul sub formă de imagine, iar tot ceea ce îmbracă forma unui conținut cu semnificație scrisă, ori algoritmică, devine indescifrabil. Mintea umană se atrofiază prin utilizarea experienței virtuale vizuale, iar această schimbare se reflectă în rigiditatea, agitația copiilor atunci când se întâlnesc cu cuvinte, schițe sau instrucțiuni. Deoarece în ultimii ani s-a înregistrat o creștere a utilizării media în rândul tinerei generații, efectele nocive ale folosirii mass-mediei au atras atenția cercetătorilor. De aceea, este important a se înțelege care este rolul mediei, dar și expunerea care rezultă din această gamă vastă de informații pe care o oferă.

Cercetările recente demonstrează că trebuie să existe un echilibru între utilizarea dispozitivelor media și potențialul educativ pe care aceste îl oferă pentru a putea limita efectele negative care se răsfrâng asupra dezvoltării cognitive și comportamnetal-afective a copiilor pe termen lung. Vulnerabilitățile oferite de acest orizont media au creat noi teme de gândire și studiu în rândul cercetătorilor.Rezultatele acestor cercetări transmit că majoritatea copiilor de vârstă școlară mică și medie sunt conectați la mijloace media. Timpul petrecut în fața ecranelor îndepărtează copiii de la activități sănătoase precum jocul în aer liber, interacțiunea cu familia și cu copii de aceeași vârstă; influențează negativ dezvoltarea cognitivă și socială.

Mass-media este o principală sursă de divertisment pentru copii, aria sa oferind sunete atrăgătoare și imagini colorate care captează atenția celor mici. Însă acest conținut are atât efecte pozitive, cât și negative asupra dezvoltării copiilor, după cum demonstrează cercetările. Vizionarea îndelungată a programelor TV și a jocurilor video este asociată cu dezvoltarea de comportamente și atitudini negative și agresive la copii.

Rezultatele studiilor expuse demonstrează că impactul pe care îl au tehnologiile digitale asupra copilăriei mici este unul profund, cu majore consecințe asupra modului de învățare și adaptare școlară, asupra dezvoltării proceselor psihice. Numeroasele studii în domeniu vizează urmările neplăcute și iremediabile ale expunerii copiilor la ecranele media, urmări care apar în jurul vârstei de 7 ani.

Literatura de specialitate încurajează limitarea timpului pe care copiii îl petrec în fața televizorului la cel mult 1 oră pe zi. Vizionarea conținuturilor trebuie să fie însoțită și de participarea părintelui, care totodată asigură monitorizarea programelor educaționale și informative la care are acces copilul.

Rolul mass-mediei în viața copilului ar trebui să fie unul foarte mic până la vârsta de 10 ani. Până la această vârstă copilăria ar trebui trăită intens, prin practicare de sporturi, jocuri de strategie, lectură. Părinții trebuie să le ofere copiilor oportunități de a descoperi lumea prin propriii ochi, fără sprijinul imaginilor oferite de TV.

Secretul unei vieți sănătoase constă în echilibrul pe care părinții îl stabilesc în viața propriilor copii.

Bibliografie

Botkin, J. W., Elmandjra, M., & Malitza, M. (1979). No limits to learning: Bridging the human gap: a report to the Club of Rome (1st ed). Pergamon Press.

Buzzell, k. A. (2017). Children of cyclops. Waldorf publications.

Cristea, S. (1998). Dictionar de termeni pedagogici. Ed. Didactică si Pedagogică.

Delacour, J., & Melinte, R. (2001). Introducere în neuroştiinţele cognitive. Polirom.

Gheorghe, V. (2005). Efectele televiziunii asupra minţii umane şi despre creşterea copiilor în lumea de azi. Evanghelismos.

Harwood, R. L., Miller, S. A., Vasta, R., Manole, I., Avădani, I., & Aneci, I. (2010). Psihologia copilului. Polirom.

Roco, M. (2004). Creativitate şi inteligenţa emoţională. Polirom.

Setzer, V. (1989). Computers in education. Floris.

Stănciugelu, I., Tudor, R., Tran, A., & Tran, V. (2014). Teoria comunicării. Tritonic.

Strasburger, null. (1993). Children, Adolescents, and the Media: Five Crucial Issues. Adolescent Medicine (Philadelphia, Pa.), 4(3), 479–494.

Wilbur Schramm. (1979). Noile mass-media, un studiu in sprijinul planificarii educatiei. Didactica si Pedagogica.

EVOLUȚIA EDUCAȚIEI NONFORMALE: TRANSFORMĂRI, TENDINȚE ȘI PROVOCĂRI ÎN ERA DIGITALĂ
(Studiu de specialitate)

Prof. Andrei Doina
Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditive Buzău

I. INTRODUCERE

Educația nonformală reprezintă o componentă esențială a procesului educațional contemporan, completând educația formală și contribuind la dezvoltarea continuă a indivizilor într-un mediu în afara școlii sau universității. Aceasta include o gamă largă de activități educative, precum cursuri, ateliere, seminarii, tabere, voluntariat și chiar activități culturale și artistice, desfășurate în contexte diverse: comunitare, instituționale, profesionale sau informale.

În ultimii ani, educația nonformală a cunoscut schimbări semnificative datorită multiplelor transformări sociale, tehnologice și culturale. Pandemia COVID-19, dezvoltarea rapidă a tehnologiilor digitale, schimbările în piața muncii și nevoile tot mai diversificate ale societății moderne au creat un context dinamic care influențează atât conținutul, cât și forma educației nonformale.

II. EDUCAȚIA NONFORMALĂ: DEFINIȚIE ȘI CONTEXT

Educația nonformală se deosebește de educația formală prin faptul că este, de obicei, mai flexibilă și mai puțin structurată. În timp ce educația formală este organizată în mod sistematic și se desfășoară în cadrul unor instituții acreditate, cu un curriculum bine definit și evaluări standardizate, educația nonformală se adaptează mai ușor nevoilor specifice ale indivizilor și comunităților. Ea permite experimentarea unor metode noi, a unui conținut personalizat și a unor abordări inovatoare, axate pe participare activă, învățare colaborativă și experiențială.

III. TRANSFORMĂRI MAJORE ÎN EDUCAȚIA NONFORMALĂ

În ultimele decenii, educația nonformală a fost influențată profund de evoluțiile tehnologice și sociale. Aceste transformări au condus la noi modalități de organizare, livrare și evaluare a procesului de învățare.

1. Tehnologia și digitalizarea

Una dintre cele mai importante transformări a fost digitalizarea rapidă a educației. Tehnologia a permis extinderea accesului la educația nonformală prin intermediul platformelor online, al cursurilor la distanță și al resurselor digitale. În prezent, învățarea nu mai este limitată de bariere geografice sau temporale, iar participanții pot avea acces la resurse educative din întreaga lume.

Pandemia COVID-19 a accelerat această tranziție către mediul online, făcând din educația nonformală o alternativă viabilă pentru mulți care au fost izolați de sistemele tradiționale de educație. Diversele platforme de învățare online au cunoscut o creștere exponențială în utilizare. De asemenea, webinarele, atelierele virtuale și trainingurile online au devenit tot mai populare, oferind participanților oportunitatea de a învăța într-un mod interactiv și adaptat la propriile ritmuri.

2. Învățarea experiențială și colaborativă

O altă transformare majoră în educația nonformală este trecerea de la un model tradițional de predare, în care instructorul joacă un rol central, la un model centrat pe participant. Învățarea experiențială, bazată pe experimentare directă, jocuri de rol, proiecte practice și simulări, a devenit tot mai importantă. Această metodă facilitează o înțelegere mai profundă a conceptelor și abilităților, deoarece implică participanții activ în procesul de învățare.

De asemenea, învățarea colaborativă a devenit o practică larg răspândită în educația nonformală. Participanții sunt încurajați să colaboreze în echipe, să împărtășească idei și să lucreze împreună pentru a rezolva probleme complexe. Acest tip de învățare promovează abilități sociale și de comunicare, capacitatea de a lucra în echipă și de a gestiona conflictele, toate fiind competențe esențiale în societatea actuală.

3. Educația personalizată și orientată către competențe

Un alt aspect important al transformărilor din educația nonformală este orientarea crescândă către dezvoltarea competențelor specifice. În loc să se concentreze pe acumularea de cunoștințe teoretice, educația nonformală se concentrează tot mai mult pe dezvoltarea abilităților practice, aplicabile în viața de zi cu zi sau în carieră.

Această orientare este strâns legată de cerințele tot mai diversificate ale pieței muncii, care pune accent pe competențe transferabile, precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, creativitatea și competențele digitale. Educația nonformală, prin flexibilitatea sa, permite participanților să aleagă cursuri și activități care răspund cel mai bine nevoilor lor individuale și să își construiască propriul traseu educațional.

4. Recunoașterea și validarea învățării nonformale

Pe măsură ce educația nonformală devine tot mai importantă, a crescut și interesul pentru recunoașterea și validarea competențelor dobândite în acest context. În multe țări, există inițiative de recunoaștere a învățării nonformale prin acordarea de certificate, diplome sau microcredite care să ateste competențele dobândite.

De exemplu, programele de microcredite permit indivizilor să obțină recunoaștere pentru cursurile scurte sau pentru atelierele de formare, contribuind astfel la crearea unor portofolii de competențe recunoscute de angajatori. Aceasta reprezintă o schimbare semnificativă în mentalitatea tradițională, în care doar diplomele universitare erau considerate valide și relevante în piața muncii.

5. Educația pentru cetățenie globală și sustenabilitate

O altă tendință majoră în educația nonformală este accentul tot mai mare pe educația pentru cetățenie globală și sustenabilitate. Într-o lume din ce în ce mai interconectată și globalizată, educația nonformală joacă un rol esențial în promovarea valorilor de toleranță, diversitate, drepturile omului și protecția mediului.

Programele educative care abordează subiecte legate de dezvoltarea durabilă, schimbările climatice, drepturile omului și justiția socială sunt tot mai frecvente, deoarece indivizii sunt încurajați să joace un rol activ în comunitatea lor și să adopte comportamente responsabile din punct de vedere social și ecologic.

6. Flexibilitatea și accesibilitatea

Una dintre cele mai mari avantaje ale educației nonformale este flexibilitatea pe care o oferă. Spre deosebire de educația formală, care este adesea constrânsă de reguli rigide și programe stabilite, educația nonformală permite participanților să aleagă când, unde și cum vor să învețe. Acest lucru face ca educația nonformală să fie accesibilă unui public mai larg, incluzând persoane de toate vârstele și din medii diferite, inclusiv acele categorii sociale marginalizate sau defavorizate.

De asemenea, costurile implicate în educația nonformală sunt, în general, mai mici decât cele asociate educației formale, ceea ce contribuie la creșterea accesului. Multe programe de educație nonformală sunt organizate de organizații nonguvernamentale, comunități locale sau entități internaționale care oferă burse sau gratuități pentru participanți.

7. Educația incluzivă

O tendință importantă în educația nonformală este promovarea incluziunii. În prezent, există tot mai multe programe care vizează integrarea persoanelor cu dizabilități, a migranților, a minorităților etnice și a altor grupuri vulnerabile. Aceste programe urmăresc să ofere oportunități egale de învățare și să sprijine integrarea socială și profesională a acestor grupuri.

De exemplu, programele de voluntariat pentru migranți sau refugiați oferă nu doar oportunități educative, ci și suport pentru integrarea lor în societățile gazdă. De asemenea, există inițiative de educație nonformală pentru persoane cu dizabilități, care se concentrează pe dezvoltarea competențelor necesare pentru o viață independentă și pentru integrarea în câmpul muncii.

IV. PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI VIITOARE

Deși educația nonformală a cunoscut multe transformări pozitive, ea continuă să se confrunte cu provocări. Una dintre acestea este asigurarea calității și consistenței programelor educative, având în vedere diversitatea metodelor și formatelor utilizate. De asemenea, există o nevoie continuă de a îmbunătăți recunoașterea formală a educației nonformale de către instituțiile

oficiale și angajatori.

Totodată, educația nonformală trebuie să răspundă unor provocări globale complexe, precum schimbările climatice, inegalitățile sociale și tehnologice și transformările în piața muncii. Cu toate acestea, aceste provocări oferă și oportunități pentru inovare și dezvoltare continuă.

V. CONCLUZII

Transformările și tendințele din educația nonformală reflectă schimbările profunde care au loc în societatea modernă. Educația nonformală a devenit un pilon central în procesul de învățare pe tot parcursul vieții, adaptându-se la nevoile tot mai diverse ale indivizilor și comunităților. Aceasta contribuie nu doar la dezvoltarea personală și profesională, ci și la consolidarea unei societăți mai incluzive, tolerante și sustenabile.

În viitor, educația nonformală va continua să joace un rol esențial în pregătirea indivizilor pentru provocările unei lumi aflate în continuă schimbare. Tendințele emergente, cum ar fi educația digitală, învățarea colaborativă și experiențială, personalizarea educației și accentul pe competențele de cetățenie globală și sustenabilitate, vor modela viitorul acestui domeniu. Este esențial ca politica educațională și inițiativele comunitare să sprijine și să valorizeze acest tip de educație, contribuind la construirea unei societăți în care educația este un drept accesibil tuturor și o responsabilitate comună.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerkez M., Costea, O., Sarivan, L., *Educația nonformală și informală: realități și perspective în școala românească*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2009;

2. Cucoş, C., *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998;

3. Joiţa, E., *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova, 2003;

4. Toader, A. D., *Psihologia schimbării și educația. Polarități și accente ale procesului educațional*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1995.

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN RELAȚIA PROFESOR-ELEV: O PERSPECTIVĂ ASUPRA EDUCAȚIEI CONTEMPORANE
(Studiu de specialitate)

Prof. Andrei Doina
Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditive Buzău

I. INTRODUCERE

Relația dintre profesor și elev reprezintă una dintre cele mai esențiale și fundamentale conexiuni în sistemul educațional, având un impact profund asupra dezvoltării și evoluției copiilor și tinerilor. Această relație, însă, nu este una fixă; dimpotrivă, ea s-a transformat constant de-a lungul timpului, fiind modelată de factori sociali, politici, tehnologici și culturali. Pe măsură ce societatea s-a dezvoltat, a evoluat și modul în care profesorii interacționează cu elevii. În ultimul secol, relația profesor-elev a trecut prin transformări semnificative, care reflectă schimbările profunde din educație și societate în general.

În continuare ne propunem să explorăm aceste transformări și să discutăm tendințele actuale care modelează relația profesor-elev în contextul modern. Vom analiza modul în care rolul profesorului s-a schimbat, impactul tehnologiei asupra educației, provocările și oportunitățile cu care se confruntă această relație, precum și modurile prin care această interacțiune poate continua să evolueze în viitor.

II. TRANSFORMĂRILE ROLULUI PROFESORULUI: DE LA AUTORITATE LA GHID

În trecut, profesorul era perceput în principal ca o figură de autoritate. El avea rolul de a transmite cunoștințe și de a impune reguli, iar elevii trebuiau să respecte aceste reguli fără a le pune sub semnul întrebării. Profesorul era văzut ca o sursă de cunoaștere absolută, iar elevul era receptorul pasiv al acestei cunoașteri. Acest model de relație, de tipul „magistru-discipol”, reflecta structura ierarhică a societății din acea perioadă.

Cu timpul, însă, această relație s-a schimbat. Revoluțiile sociale și pedagogice din secolul XX, împreună cu apariția teoreticienilor educaționali precum John Dewey, Maria Montessori și Paulo Freire, au influențat profund modul în care relația profesor-elev este percepută. Dewey, de exemplu, a susținut ideea de „învățare activă”, unde elevii nu sunt doar simpli receptori ai cunoașterii, ci participanți activi în procesul de învățare. Freire, în „Pedagogia celor asupriți”, a criticat modelul educației bancare, unde elevii sunt considerați „recipiente” de cunoaștere, și a promovat un model de educație bazat pe dialog și colaborare.

Această schimbare de paradigmă a transformat relația profesor-elev într-una mai puțin ierarhică și mai colaborativă. Profesorii nu mai sunt doar furnizori de informații, ci și ghizi care îndrumă elevii în procesul de învățare. Ei încurajează gândirea critică, explorarea ideilor și exprimarea opiniilor, contribuind astfel la dezvoltarea unei relații bazate pe respect reciproc și colaborare.

III. IMPACTUL TEHNOLOGIEI ASUPRA RELAȚIEI PROFESOR-ELEV

Unul dintre factorii cei mai semnificativi care au influențat relația profesor-elev în ultimele decenii este tehnologia. Odată cu răspândirea accesului la internet, apariția platformelor de învățare online și utilizarea dispozitivelor digitale în clasă, educația a devenit mai flexibilă și mai accesibilă. Tehnologia a transformat modul în care profesorii interacționează cu elevii și a modificat dinamica procesului de predare-învățare.

Unul dintre principalele efecte ale tehnologiei asupra relației profesor-elev este democratizarea cunoașterii. În trecut, profesorul era principala sursă de informații, însă astăzi elevii au acces instantaneu la o multitudine de resurse online, de la articole academice la videoclipuri educaționale. Aceasta înseamnă că rolul profesorului s-a transformat dintr-un „transmițător de cunoștințe” într-un „facilitator al învățării”. Profesorii trebuie acum să ghideze elevii în procesul de sortare și analiză critică a informațiilor, asigurându-se că aceștia învață să folosească surse de încredere și să își dezvolte abilități de gândire critică.

De asemenea, tehnologia a permis o mai mare personalizare a educației. Prin intermediul platformelor de învățare adaptivă și a resurselor digitale, profesorii pot oferi suport individualizat elevilor, adaptându-și metodele de predare la nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui elev. Această abordare personalizată contribuie la crearea unei relații mai strânse între profesor și elev, bazată pe înțelegere și sprijin reciproc.

Cu toate acestea, tehnologia aduce și provocări în relația profesor-elev. Unul dintre aceste aspecte este distanțarea socială și lipsa interacțiunii față în față. În special în contextul pandemiei de COVID-19, educația online a devenit o normă temporară, dar aceasta a subliniat cât de importantă este prezența fizică în procesul educațional. Deși platformele digitale permit continuarea învățării, ele nu pot înlocui pe deplin interacțiunea umană directă și conexiunea emoțională care se formează între profesor și elev în cadrul claselor tradiționale.

IV. SCHIMBĂRILE CULTURALE ȘI DIVERSITATEA ÎN EDUCAȚIE

Pe lângă tehnologie, schimbările culturale și creșterea diversității în sălile de clasă au influențat relația profesor-elev. Într-o societate din ce în ce mai globalizată, sălile de clasă includ acum elevi dintr-o gamă largă de contexte culturale, lingvistice și socio-economice. Această diversitate poate îmbogăți experiența educațională, oferindu-le elevilor oportunitatea de a învăța unii de la alții și de a-și dezvolta competențe interculturale.

Profesorii trebuie să fie pregătiți să facă față acestei diversități și să creeze un mediu de învățare incluziv. Aceasta înseamnă nu doar adaptarea materialelor didactice pentru a răspunde nevoilor elevilor, ci și construirea unei relații de încredere și respect cu toți elevii, indiferent de contextul lor. În această privință, profesorii trebuie să fie sensibili la diferențele culturale și să promoveze o atmosferă de respect reciproc și egalitate.

De asemenea, în acest context, s-a pus un accent tot mai mare pe educația socială și emoțională. În multe școli, profesorii sunt încurajați să își asume un rol activ în sprijinirea dezvoltării emoționale a elevilor, ajutându-i să își gestioneze emoțiile, să își dezvolte empatia și să colaboreze eficient cu ceilalți. Acest aspect al relației profesor-elev este esențial pentru crearea unui mediu de învățare pozitiv, unde elevii se simt în siguranță și sprijiniți.

V. PROVOCĂRILE CONTEMPORANE ÎN RELAȚIA PROFESOR-ELEV

Pe lângă oportunitățile oferite de tehnologie și diversitate, există și provocări semnificative care afectează relația profesor-elev în prezent. Una dintre aceste provocări este supraîncărcarea programelor școlare și presiunea asupra profesorilor de a atinge obiective academice stricte. În acest context, profesorii pot simți o presiune crescută de a respecta curriculumul și de a îndeplini standardele academice, ceea ce poate diminua timpul și energia pe care le pot aloca construirii unei relații personale cu elevii lor.

O altă provocare majoră este sănătatea mintală a elevilor. Într-o eră marcată de creșterea stresului, anxietății și depresiei în rândul tinerilor, profesorii sunt adesea puși în situația de a sprijini elevii nu doar academic, ci și emoțional. Aceasta poate pune o presiune suplimentară pe profesori, mai ales dacă nu au pregătirea necesară pentru a aborda problemele de sănătate mintală.

De asemenea, profesorii trebuie să facă față schimbărilor continue din sistemul educațional, fie că este vorba despre reforme curriculare, noi politici educaționale sau schimbări în structura și organizarea școlii. Aceste schimbări pot aduce incertitudine și pot afecta negativ relația profesor-elev dacă nu sunt gestionate corespunzător.

VI. TENDINȚE ÎN EVOLUȚIA RELAȚIEI PROFESOR-ELEV

Privind în viitor, există mai multe tendințe care ar putea modela în continuare relația profesor-elev. În primul rând, tehnologia va continua să joace un rol central în educație. În special, inteligența artificială (IA) și analiza datelor ar putea oferi profesorilor noi instrumente pentru a personaliza procesul de învățare și pentru a monitoriza progresul elevilor într-un mod mai eficient. Cu toate acestea, este esențial ca tehnologia să fie folosită ca un instrument de sprijin, și nu ca un substitut pentru relația umană dintre profesor și elev.

O altă tendință este accentul tot mai mare pe educația holistică. Aceasta implică nu doar dezvoltarea academică a elevilor, ci și sprijinirea dezvoltării lor emoționale, sociale și fizice. Educația holistică recunoaște că succesul elevilor nu este determinat doar de performanțele lor

academice, ci și de capacitatea lor de a se adapta, de a coopera și de a gestiona emoțiile. În acest sens, profesorii vor continua să joace un rol crucial în sprijinirea dezvoltării integrale a elevilor.

În plus, există o tendință către o mai mare colaborare între profesori, elevi și părinți. Într-o lume din ce în ce mai interconectată, este esențial ca profesorii să colaboreze strâns cu părinții și alte persoane din comunitatea educațională pentru a crea un mediu de învățare de susținere. Această colaborare poate ajuta la dezvoltarea unei relații mai puternice și mai constructive între profesor și elev.

VII. CONCLUZII

Relația profesor-elev este într-o continuă transformare, modelată de factori sociali, culturali și tehnologici. În ultimele decenii, această relație a devenit mai colaborativă, mai personalizată și mai orientată către sprijinirea dezvoltării integrale a elevilor. Cu toate acestea, există încă provocări care trebuie abordate, cum ar fi presiunile academice, problemele de sănătate mintală și impactul tehnologiei asupra interacțiunilor umane.

Pe măsură ce educația continuă să evolueze, este esențial ca profesorii să rămână flexibili, să își adapteze metodele de predare și să construiască relații de încredere și sprijin cu elevii lor. Numai prin această abordare profesorii pot continua să joace un rol esențial în formarea și dezvoltarea tinerilor, contribuind la crearea unei societăți mai educate, mai incluzive și mai empatice.

BIBLIOGRAFIE:

1. Iucu, R., *Managementul și gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice*, Editura Polirom, Iași, 2001;

2. Pânișoară, I. O., *Comunicarea eficientă*, Editura Polirom, Iași, 2004;

3. Răscanu, R., *Psihologie și comunicare*, Editura Universității, București, 2002;

4. Stanton, N., *Comunicarea*, Editura Știință și Tehnică, București, 1995;

5. Şoitu, L., *Pedagogia comunicării*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997.

EVOLUȚIA PREDĂRII MATEMATICII: TRANSFORMĂRI, INOVAȚII ȘI TENDINȚE MODERNE (Studiu de specialitate)

Prof. Andrei Doina
Liceul Tehnologic Special pentru Copii cu Deficiențe Auditive Buzău

1. INTRODUCERE

Matematica, ca disciplină fundamentală în educație, a evoluat considerabil în ultimele decenii datorită schimbărilor tehnologice, pedagogice și sociale. Predarea matematicii, odinioară centrată pe metode tradiționale, s-a adaptat la noile nevoi ale societății și la cerințele generațiilor moderne de elevi. În continuare, vom analiza transformările majore și tendințele actuale în predarea matematicii, punând accent pe integrarea tehnologiei, personalizarea învățării, dezvoltarea abilităților de gândire critică și colaborativă, precum și pe rolul evaluărilor formative și sumative.

2. CONTEXT ISTORIC ȘI EVOLUȚIE ÎN PREDAREA MATEMATICII

Matematica a fost dintotdeauna o disciplină centrală în educație, considerată cheia pentru înțelegerea naturii și dezvoltarea tehnologică. Metodele tradiționale de predare a matematicii erau dominate de lecții frontale, cu profesorul în postura de autoritate supremă, oferind concepte și proceduri pe care elevii trebuiau să le memoreze și să le reproducă. Accentul era pus pe exersarea mecanică a algoritmilor și pe rezolvarea de probleme standardizate, fără a încuraja în mod deosebit înțelegerea profundă sau creativitatea în aplicarea cunoștințelor.

Cu toate acestea, pe măsură ce societatea a devenit din ce în ce mai complexă, cerințele privind abilitățile matematice s-au schimbat, iar predarea matematicii a fost nevoită să se transforme pentru a răspunde acestor nevoi. Noile paradigme în educație au început să pună accent pe înțelegerea conceptuală, gândirea critică și capacitatea de a aplica matematica în situații din viața reală.

3. TEHNOLOGIA ÎN PREDAREA MATEMATICII

Unul dintre factorii principali care au determinat schimbări majore în predarea matematicii este dezvoltarea tehnologiei. Tablele interactive, calculatoarele, tabletele și internetul au devenit instrumente esențiale în procesul educațional modern. Platformele online și diversele aplicații dedicate matematicii (de exemplu GeoGebra, Desmos), oferă resurse valoroase pentru învățarea individualizată și autoevaluare. Acestea permit elevilor să lucreze în propriul ritm și să își exerseze abilitățile prin intermediul unor activități interactive și vizualizări dinamice.

Simulările digitale și aplicațiile grafice au transformat modul în care elevii înțeleg concepte matematice abstracte. De exemplu, în loc să se limiteze la calcule manuale, elevii pot vizualiza funcții și ecuații complexe, experimentând cu diverse variabile și observând impactul acestora asupra graficelor în timp real. Acest tip de explorare vizuală oferă o înțelegere mai profundă și o conexiune mai strânsă între teorie și aplicație.

Tehnologia nu doar facilitează accesul la resurse, ci și modifică modul în care profesorii își structurează lecțiile. În loc să fie singura sursă de informație, profesorul devine un ghid care își orientează elevii prin multiplele resurse disponibile, încurajându-i să își dezvolte propriile strategii de învățare. În acest fel, predarea matematicii devine mai flexibilă și adaptabilă la nevoile individuale ale elevilor.

4. PERSONALIZAREA ÎNVĂȚĂRII ȘI DIFERENȚIEREA

Un alt aspect esențial al transformărilor din predarea matematicii este personalizarea învățării. Învățarea diferențiată recunoaște faptul că elevii au ritmuri, stiluri și nevoi diferite de învățare. În trecut, predarea era centrată pe un model unic, standardizat, care nu lua în considerare aceste diferențe. În prezent, profesorii sunt încurajați să adapteze conținutul și metodele de predare pentru a veni în întâmpinarea nevoilor fiecărui elev.

Un exemplu concret este utilizarea testelor formative și diagnostice pentru a evalua nivelul inițial al fiecărui elev. În funcție de rezultate, profesorul poate adapta materialele și activitățile de învățare, oferind elevilor provocări potrivite nivelului lor de competență. Elevii cu dificultăți de

învățare primesc sprijin suplimentar, iar cei avansați sunt stimulați prin exerciții mai complexe, care să le mențină interesul și să le dezvolte abilitățile.

Această personalizare nu se limitează doar la ajustarea conținutului, ci include și modalități diferite de predare, cum ar fi lucrul în grupuri mici, învățarea colaborativă, învățarea prin descoperire și utilizarea proiectelor interdisciplinare. Aceste metode îi implică pe elevi în procesul de învățare, dezvoltând nu doar competențele matematice, ci și abilitățile de colaborare și rezolvare de probleme.

5. GÂNDIREA CRITICĂ ȘI REZOLVAREA DE PROBLEME

Matematica nu mai este văzută doar ca un set de reguli și proceduri de memorat, ci ca un instrument pentru dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare de probleme. Această schimbare este în concordanță cu noile standarde educaționale care subliniază importanța competențelor secolului XXI, printre care se numără creativitatea, capacitatea de adaptare și abilitatea de a lucra în echipe diverse.

Rezolvarea problemelor reale, interdisciplinare și aplicate a devenit o componentă centrală a predării moderne a matematicii. Elevii nu mai sunt evaluați doar pe baza capacității lor de a rezolva exerciții standardizate, ci și pe capacitatea de a aborda probleme complexe, care necesită mai multe strategii de rezolvare și o înțelegere profundă a conceptelor implicate. De exemplu, în loc să rezolve un set de ecuații liniar, elevii pot fi provocați să aplice conceptele în proiecte precum planificarea unui buget, analiza datelor dintr-un experiment științific sau optimizarea unei rețele de transport.

Aceste schimbări reflectă cerințele societății moderne, unde rezolvarea problemelor complexe este esențială în numeroase domenii, de la știință și inginerie, la economie și politică. În plus, aceste activități promovează gândirea critică, creativitatea și abilitățile de colaborare, competențe care sunt din ce în ce mai importante pe piața muncii.

6. EVALUAREA ȘI FEEDBACK-UL CONTINUU

Metodele de evaluare au suferit și ele transformări semnificative în predarea matematicii. În locul testelor sumative tradiționale, care evaluau cunoștințele la sfârșitul unui capitol sau semestru, se pune tot mai mult accent pe evaluările formative continue. Aceste evaluări nu au scopul de a măsura performanța finală a elevului, ci de a oferi feedback constant și de a ajusta procesul de învățare în funcție de nevoile acestuia.

Un exemplu de metodă de evaluare formativă este utilizarea testelor online cu feedback imediat. Aceste teste nu doar că ajută elevii să identifice unde au greșit, ci le oferă și explicații detaliate despre cum să își corecteze erorile. Profesorii pot folosi aceste informații pentru a adapta lecțiile viitoare și pentru a oferi suport suplimentar elevilor care întâmpină dificultăți. În acest fel, evaluarea devine parte integrantă a procesului de învățare, contribuind la îmbunătățirea continuă a performanțelor elevilor.

Evaluările formative sunt completate de metode inovatoare de evaluare sumativă, cum ar fi proiectele sau prezentările orale, care măsoară nu doar cunoștințele matematice, ci și abilitățile de aplicare, comunicare și colaborare.

7. PEDAGOGIA CONSTRUCTIVISTĂ ȘI ÎNVĂȚAREA PRIN DESCOPERIRE

Un alt trend important în predarea matematicii este adoptarea pedagogiei constructiviste, care se concentrează pe învățarea prin descoperire și pe construirea activă a cunoștințelor de către elevi. În loc să fie doar receptori pasivi de informații, elevii sunt încurajați să exploreze, să pună întrebări, să experimenteze și să își dezvolte propriile concepte matematice prin rezolvarea de probleme deschise și prin colaborare.

Pedagogia constructivistă pune un accent puternic pe învățarea activă, în care elevii sunt stimulați să își exprime ideile, să argumenteze, să compare soluțiile proprii cu ale colegilor și să construiască împreună înțelegeri mai profunde ale conceptelor matematice. Această abordare contribuie nu doar la învățarea mai eficientă a matematicii, ci și la dezvoltarea abilităților de comunicare și colaborare, care sunt esențiale în lumea modernă.

Metodele de predare constructiviste sunt facilitate de utilizarea tehnologiei, care oferă medii interactive în care elevii pot explora concepte complexe, cum ar fi geometria în spațiu, statistica sau probabilitatea, prin simulări și aplicații dinamice.

8. INCLUZIUNE ȘI ECHITATE ÎN PREDAREA MATEMATICII

În ultimii ani, a devenit tot mai evidentă nevoia de a promova echitatea și incluziunea în predarea matematicii. Studiile arată că anumiți elevi, în special cei din grupuri defavorizate sau minoritare, au tendința de a fi marginalizați în cadrul sistemelor educaționale tradiționale. În acest context, predarea matematicii trebuie să se adapteze pentru a fi accesibilă tuturor elevilor, indiferent de mediul social, cultural sau economic din care provin.

Acest lucru presupune nu doar adaptarea materialelor didactice și a metodologiilor de predare, ci și dezvoltarea unei atitudini de incluziune în rândul profesorilor și elevilor. Profesorii sunt încurajați să își dezvolte competențele interculturale, să fie sensibili la diversitatea elevilor și să promoveze un mediu de învățare în care toți elevii se simt valorizați și sprijiniți.

9. CONCLUZII

Predarea matematicii a suferit transformări fundamentale în ultimele decenii, adaptându-se la nevoile și cerințele unei societăți în continuă schimbare. Tehnologia, personalizarea învățării, gândirea critică și colaborativă, pedagogia constructivistă și evaluările formative sunt doar câteva dintre tendințele care modelează educația matematică modernă. Aceste transformări nu doar că facilitează învățarea eficientă a matematicii, dar contribuie și la dezvoltarea unor cetățeni activi, capabili să gândească critic și să rezolve probleme complexe în lumea actuală.

BIBLIOGRAFIE:

1. Achiri, I., *Didactica matematicii*, Editura Prut Internațional, Chișinău, 2013;

2. Dan, C.-T., Chiosa, S.-T., *Didactica matematicii*, Editura Universitaria Craiova, 2008;

3. Mândâcanu, V., *Tehnologii educaționale moderne*, Editura Pontos, București, 2008;

4. Oprea, C. L., *Pedagogie. Alternative metodologice interactive*, Editura Universității din București, 2003;

5. Păcurari, O. (coord.), *Strategii didactice inovative*, Centrul Educația 2000+, Editura Sigma, 2003.

Studiu de specialitate:
Activities That Celebrate Differences

Prof. Andrei Elena
Colegiul Economic „Regele Mihai I" Buzău

Introduction

Children develop their identity and attitudes through experiences with their bodies, social environments, and their cognitive developmental stages. As these three factors interact, young children progress through certain stages of racial and cultural awareness.

When does it start?

- The foundation of self-awareness is laid when children are *infants and toddlers*. At these stages, children learn "what is me" and "what is not me." Toddlers are sensitive to the feelings of the adults around them, and they begin to mimic adult behavior. By age two, children recognize and explore physical differences. They are also learning the names of colours, and they begin to apply this to skin colour. Natural curiosity will lead to questions about differences.
- *The preschool years* (age 3 and 4). Children of this age are better at noticing differences among people. They have learned to classify, and they tend to sort based on colour and size. They can't yet deal with multiple classification, so they get confused about the names of racial groups and the actual colour of their skin. They wonder why two people with different skin tones are considered part of the same racial group. Many preschool children will comment – in words or through actions – on hair texture, eye shape, and other physical characteristics. They want to know how people got their colour, hair texture, and eye shape.

Children at this age believe that because other parts of their body grow and change, skin colour and other physical traits could also change. At this age, children's thinking is limited, distorted, and inconsistent. For these reasons, it is easy for them to believe stereotypes and form pre-prejudices.

- *Kindergartners* (age 5 and 6) continue to ask questions about physical differences, and they can begin to understand the explanations for these differences. They can now make distinctions between members of the same racial or cultural group. At this age, children are developing social skills and becoming more group-oriented. They enjoy exploring the culture of their friends. By age six, most children understand the concept of fair and unfair, and they often use these concepts as they try to deal with issues.
- *The early primary years* (age 7 and 8). At this age, children acquire racial constancy. They now understand that a person's skin colour will not wash off or change but will remain the same as she grows up. At this age, children can also consider multiple attributes at one time. They can now understand how one person can be a member of several different groups. For example, a person can be part of a family, a classroom, a culture, and a race.

Children can also understand feelings of shame and pride at this age, and they are aware of racism against their own group. They are able to empathize, and they are interested in learning about the world. It's the perfect time for giving them accurate information so they grow out of "preschool" ways of thinking.

Now that we understand how children develop their racial and cultural awareness and identities, it's time to encourage them to accept and celebrate their differences. We want to help all children develop a positive self-concept and feel proud of who they are – although we don't want them to feel better than other groups, either! If this positive sense of self and others is allowed to flourish, today's children will become adults who accept and affirm differences, identify unfair situations, and strive to eliminate racism of any sort. A first step in helping children feel positive about racial and cultural identity is reflecting diversity in their surroundings. Children notice when the only dolls there are to play with don't look anything like them. Books and toys that reflect racial and cultural diversity serve two purposes. They not only help children of colour feel good about themselves, they help all children feel positive about differences. Here are some ideas teachers can

try.

- Remove materials and visuals that promote stereotypes.
- Display images of all the children and families in your class.
- If your group is not diverse, display images of diversity in your community or in Romania society.
- Add toys and materials that reflect the cultures of the children and families in your group. Then expand to include materials that mirror the diversity in the world.

Activities for Preschoolers

- *Skin-colour match-ups*

Set out a number of nylon knee-high stockings in various shades, tan, black, white, pink, yellow, and red. Encourage children to try them on their hands and arms or their legs and feet. Ask questions to help the children increase their awareness of skin colour. For example, "Can you find a stocking that is the same colour as your skin?" Or "What colour is that stocking you have on your arm?" Ask the children to "Try the _____ stocking. Is it lighter or darker than your own skin?" Tell the children no one's skin colour is really white, pink, yellow, or red. Emphasize that skin-colour differences are interesting and desirable.

- *Hair*

Ask parents to give you a tiny bit of hair from each child. If parents cannot do this, use photographs of different hairstyles and hair-care products for the children to use, explore, and talk about. If parents do give you the hair, paste the hair from each child on an index card, put them in a box, and ask the children to identify each bit of hair. Talk about how hair has texture and curl. For instance, some people have fine hair while others have coarse hair. Some people have straight hair, and others have curly hair. Talk about how people have different hair colours and lengths. Take a photo of each child's face and make a collage of different hairstyles.

- *Music and dance*

Ask parents to lend you recordings of music that their family enjoys. Teach the children songs and dances from different nations of the world. Children will begin to see that all people like to sing and dance, but every group has its own special ways of doing it. Talk with the children about how different music sounds: loud, soft, fast, or slow. Listen for the different instruments. Again, ask parents if they have any instruments children could listen to or try.

Activities for School-Age Children

- *Alike and different (Thumbprints)*

Set out white cards, a black ink pad, a pen, and a magnifying glass. Ask the children to make prints of their thumbs by pressing them on the ink pad and then on the cards. Label each print with the child's name. Let children use the magnifying glass to see how the prints are alike and different. Point out that everyone has patterns on the skin of their fingers and each person's fingerprints are different from anyone else's.

- *Listening and carving*

Tell the children that some people from other cultures enjoy carving things from stone. For example, some Inuit artists carve animals out of stone. They pick out a stone and sit with it, spending time with the stone and getting to know it. They listen to the stone, and when they know the stone well, they find the shape or animal that the stone wants to become. Then they begin carving the stone in that shape. Show the children pictures of some of these carved animals if you can find them in an encyclopedia or at the library. Give each child a piece of sandstone (available in art supply stores). Sandstone is a rock made of compressed sand. It can easily be carved by rubbing the sand off with a plastic knife. Encourage the children to carry the stone with them all morning or afternoon. Tell them that after lunch or the next day they can carve their stone into any shape they want. Encourage them to listen to their stone. Maybe it will tell them what shape it wants to become.

- *Proverbs and traditions*

Ask children to talk with their families about sayings that are common in their culture or traditions that they have in their families. Choose one broad topic, such as love, birthdays, holidays,

or time. Chart the responses to see how different cultures express similar ideas. Children might also be fascinated to compare the different names they use for their grandparents. Listen and watch for children's comments that can lead to discoveries about each other.

Conclusion

We are diverse in our thoughts, language, gender, race, religion, likes and preferences. It is our diversity that makes us unique and truly special. We are different, but unique.

Bibliografie

- Dogaru, Mihaela, *Methodology and Ways of Teaching English. Module II*, Editura Credis, Bucureşti, 2002
- Harmer, J., *The Practice of English Language Teaching*, Editura Longman, New York, 1991
- Ur, Penny, *A Course in Language Teaching*, Cambridge University Press, 1996

Rugăciunea în contextul școlar și contribuția acesteia la dezvoltarea limbajului moral-religios al elevilor

Prof, Anghelache Constantin-Laurențiu
Școala Gimnazială Nr. 163, sector 6, București

Când ne referim la contextul școlar, avem în discuție tot procesul educativ. Educația religioasă, ca parte componentă a întregului proces de educație, are un rol decisiv în vederea dezvoltării caracterului religios-moral al elevului, contribuind la formarea lui ca persoană și membru al societății, sub toate aspectele.

Astfel, în contextul școlar, educația religioasă devine o necesitate, deoarece ea îi determină pe școlari spre o viață activă, trăită în lumina binelui și a frumosului, formându-i - prin cele două aspecte care caracterizează această educație (aspectul informativ și cel formativ) - ca oameni implicați și responsabili ai societatății.

Aceast fel de educație este o activitiate prin care noi, profesorii de religie, ne adresăm, de fapt, sufletului și intelectului școlarilor, în vederea dobândirii și asimilării unor cunoștințe care să determine manifestarea limbajului și comportamentului moral-religios. Din experiența pedagogiei se cunoaște faptul că încă de la cea mai fragedă vârstă, copiii manifestă înclinare spre religiozitate, pe care nu o pot manifesta, însă, într-o formă concretă, de aceea, în vederea manifestării comportmentului moral religios, această predispoziție se poate cultiva și dezvolta în cadrul educației religioase.

În formarea educației religioase un rol împortant, alături de școală, îl au părinții, căci primele sentimente religioase la copii sunt dobândite în cadrul familiei, aceștia învățând acasă, de cele mai multe ori, primele rugăciuni și primele învățăminte spre săvârșirea binelui, fiind încă de mici familiarizați cu acestea. Astfel, mediul școlar - prin educația religioasă - dezvoltă semințele sădite acasă, în sufletele copiilor, transformându-le în faptă și comportament ziditor.

În ceea ce privește rugăciunea, ea este integrată contextului școlar, tocmai prin faptul că este parte componentă a educației religioase. Ea este prezentă în cadrul tuturor orelor de religie, marcând începutul și sfârșitul fiecăriei orei și sădind în sufletele elevilor competențele necesare creșterii moral-religioase, prin dezvoltarea rațiunii, voinței și sentimentului acestora.

De asemenea, rugăciunea este întâlnită și în diferite momente din cursul anului școlar. La festivitatea de deschidere a anului școlar se rostește rugăciunea de binecuvântare a începerii studiului, iar la festivitatea de încheiere a cursurilor, rugăciunea de mulțumire pentru

toate realizările din cadrul anului școlar. Nu în ultimul rând, rugăciunea este prezentă în diferite texte de lecție și lecții, atât în ora de religie cât și la alte discipline, precum limba română, opționale de limbă română și opționale de religie, textul rugăciunilor putând fi folosit și în cadrul unor activități didactice din timpul acestor lecții.

Pe lângă toate aceste aspecte, rugăciunea în contextul școalar poate fi și despre felul în care elevii vorbesc, se comportă și se raportează la semenii lor, dar mai ales despre legătura lor și a noastră cu Dumnezeu.

Rugăciunea ca formă de manifestare a educației religioase contribuie decisiv la dezvoltarea limbajului moral-religios al elevilor.

Atunci când ne referim la „limbaj" avem în vedere mai multe aspecte, în funcție de semnificația termenului.

Dacă ne referim la limbaj, atunci acesta este înțeles ca tipul de comunicare din cadrul procesului educativ ce are ca principal obiectiv transmiterea de informații, idei sau atitudini, prin cuvinte, rostite sau scrise. Astfel, limbajul verbal se adresează auzului și limbajul scris văzului, de aceea, orice transmitere de informații prin cuvinte rostite sau scrise este înțeleasă ca fiind o comunicare prin limbaj destinată celor două simțuri.

Omul comunică nu numai prin cuvinte, prin voce, prin scris, așa că dacă ne referim la cel de-al doilea aspect al limbajului - limbajul nonverbal sau limbajul corpului - atunci vom lua în considerare gesturile, expresiile faciale, mersul, postura corpului, contactul vizual, caracteristici ce au un impact foarte mare asupra comunicării.

Mai există și un al treilea tip de limbaj, limbajul paraverbal - formă a limbajului non-verbal - caracterizat prin tonalitatea, timbrul și volumul vocii, precum și de ritmul, intonația, accentul și viteza vorbirii.

Cercetările științifice referitoare la cele trei tpuri de limbaj și importanța lor au arătat că 55% dintr-un mesaj sau informație este transmisă prin limbajul nonverbal, 38% prin limbajul paraverbal și doar 7% prin limbajul verbal[1].

Toate aceste aspecte ale limbajului sunt influențate în într-o mare măsură de trăirea religioasă și, în mod special, de rugăciune, de aceea, în dezvoltarea limbajului moral-religios, rugăciunea are un rol complex. Astfel, prin dezvoltarea limbajului moral religios, copilul își lărgește viziunea asupra vieții, mărindu-și capacitatea de a învăța, de a exersa dobândirea virtuților prin săvârșirea binelui, de a acumula cât mai multă experiență în acest sens și de a-și forma personalitatea și conștiința morală.

[1] Irinela Nicolae, *Comunicare în educație - suport de curs,* Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, București, 2011, p. 71.

În cadrul orelor de religie, limbajul moral-religios dobândește o abordare specială, deoarece transmiterea învățăturii religioase presupune și o latură practică, nu numai teoretică. Credința nu se învață numai prin teorie, ci mai cu seamă se trăiește, de aceea toate învățămintele transmise în cadrul orei rămân niște informații pur teoretice dacă nu sunt transpuse în faptă.

Rugăciunea ne responsabilizează, făcându-ne să ne raportăm corect la oamenii cu care interacționăm și să ținem seama de felul în care comunicăm și ne comportăm. În acest sens, rugăciunea ajută la formarea carcaterului moral-religios al elevilor, contribuind la dezvoltarea limbajului, al voinței și a comportamentului acestora, făcându-i adevărați trăitori ai credinței. Cu alte cuvinte, putem spune că rugăciunea frământă sufletul celui ce se roagă și îl face să fie mai atent la cei din jur, prin materializarea valorilor și principiilor personale transmise prin cuvinte și puse în faptă. Astfel, elevul care se roagă, folosește un limbaj adecvat fiecărei situații, va ști să folosească cuvintele potrivite și își va regla tonul vocii în funcție de persoana cu care comunică și de contextul în care se află. Elevul care se roagă are o voință puternică, statornicită în bine și va manifesta acel comportament care este dorit în orice situație, nelăsându-se atins de influențele nocive.

Rugăciunea dezvoltă și afectivitatea, înțeleasă ca trăsătură ce scoate în evidență sensibilitatea umană și modul în care răspundem la nevoile celorlalți. Un elev care se roagă manifestă empatie față de orice coleg, încercând să îl ajute, indiferent dacă porblema, a cărei rezolvare încearcă să o găsească, depășește cu mult capacitățile elevului empatic. Cel ce se roagă, slujește lui Dumnezeu, iar slujirea Lui reprezintă trăirea în duhul rugăciunii. Omul rugător devine, astfel, adevăratul trăitor al credinței, cel despre care Mântuitorul spune că se închină Tatălui în „duh şi în adevăr, că şi Tatăl astfel de închinători îşi doreşte” (Ioan, 4, 23).

Rugăciunea îi familiarizează pe copii cu terminologia religioasă, ajutându-i pe de o parte să facă conexiuni între termeni arhaici sau obișnuiți și cuvinte uzuale din limba vorbită, cât și să înțeleagă sensurile cuvintelor (de exemplu, la clasa pregătitoare, cuvintele ”slab” și „tare”, din rugăciunea „Îngerașul” nu vor fi înțelese ca „slab = aspect fizic, corporal” și „tare = gălăgios”, ci ca „slab = influențabil” și „tare = puternic, statornic”; la clasele de gimnaziu, elevii vor reuși să înțeleagă sensul cuvintelor „Atotțiitorul”, „Vistierul bunătăților”, „a sălășlui”, „întinăciune”, „mântuire” ș.a.) și evoluția limbii în decursul istoriei. În același timp, rugăciunea ajută la îmbogățirea vocabularului, chiar de la vârste foarte fragede, copilul folosind în vorbirea curentă cuvinte pe care le-a întâlnit în rugăciune și al căror sens și semnificație le cunoaște deja.

Rugăciunea, pe de altă parte, dezvoltă exprimarea elevilor, necesară atât în cadrul orelor de religie, în cadrul unor concursuri, olimpiade și proiecte școlare cu caracter religios (olimpiada de religie, olipliada de cultură și spiritualitate, concursuri de poezie religioasă, proiecte), cât și în viața de zi cu zi.

Având în vedere aceste aspecte putem concluziona, spunând că aportul rugăciunii în dezvoltarea lmbajului moral-religios este unul considerabil, fiind necesar ca în faptele și acțiunile lor, elevii să fie consecvenți și statornici în săvârșirea binelui, având o trăire vie a valorilor credinței creștine.

Bibliografie

1. *,** *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1982.

2. NICOLAE, Irinela, *Comunicare în educație - suport de curs*, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, București, 2011.

Tendințe moderne în predarea limbii franceze

Anghelescu Alina-Ruxandra

Liceul Teoretic « Tudor Arghezi », Târgu Cărbuneşti, Gorj

Predarea limbii franceze a suferit numeroase transformări de-a lungul timpului, influențată de evoluțiile tehnologice, schimbările culturale și nevoile educaționale ale societății moderne. În acest context, profesorii și instituțiile de învățământ au fost nevoiți să-și adapteze metodele și abordările pentru a oferi un învățământ relevant și eficient. Acest referat își propune să exploreze principalele tendințe și transformări în predarea limbii franceze, cu un accent special pe utilizarea tehnologiilor digitale, metodele comunicative și abordările interculturale.

1. Evoluția metodelor de predare

La începutul secolului XX, predarea limbii franceze era dominată de metodele tradiționale, cum ar fi metoda gramaticală-traductivă, unde accentul se punea pe traducerea textelor și învățarea regulilor gramaticale. Cu toate acestea, în a doua jumătate a secolului XX, a apărut metoda audiolinguală, care promova învățarea prin repetarea mecanică a structurilor lingvistice, bazându-se pe principiile behaviorismului.

Ulterior, începând cu anii 1970, metoda comunicativă a devenit dominantă, punând accentul pe utilizarea practică a limbii în contexte reale de comunicare. Aceasta metodă a fost completată de abordarea acțională, propusă de Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi (CECRL), care vede învățarea limbii ca pe un set de competențe ce trebuie dezvoltate pentru a realiza sarcini concrete.

2. Integrarea tehnologiei în predarea limbii franceze

Una dintre cele mai semnificative transformări în predarea limbii franceze a fost integrarea tehnologiei. Apariția internetului și a resurselor digitale a revoluționat accesul la materialele educaționale. Profesorii au acum la dispoziție platforme online, aplicații mobile și softuri educaționale care permit învățarea interactivă și personalizată. În special, utilizarea platformelor de e-learning și a aplicațiilor a facilitat învățarea limbii franceze într-un mod dinamic și atractiv. De asemenea, rețelele sociale și platformele video precum YouTube sunt utilizate pentru a oferi conținut educațional autentic, conectând învățătorii și elevii din întreaga lume.

3. Predarea limbii franceze prin abordarea interculturală

Într-o lume globalizată, predarea limbii franceze nu se limitează doar la competențele lingvistice, ci include și dezvoltarea competențelor interculturale. Această tendință reflectă o nevoie crescândă de a înțelege și de a interacționa eficient cu persoane din diverse culturi francofone. Abordarea interculturală încurajează elevii să exploreze și să aprecieze diversitatea culturală a țărilor vorbitoare de limbă franceză, promovând toleranța și respectul reciproc. Profesorii utilizează materiale autentice, cum ar fi filme, muzică, articole de presă și literatură, pentru a oferi elevilor o perspectivă asupra diversității culturale din lumea francofonă. Aceasta nu doar îmbogățește experiența de învățare, dar și contribuie la formarea unor cetățeni globali mai conștienți și mai deschiși.

4. Evaluarea Modernă în Învățarea Limbii Franceze

Evaluarea a evoluat și ea semnificativ, trecând de la testele scrise tradiționale la metode mai variate și mai complexe, care includ evaluarea continuă, autoevaluarea și evaluarea pe bază de proiecte. Aceasta schimbare reflectă o înțelegere mai nuanțată a procesului de învățare, recunoscând importanța diverselor tipuri de inteligență și competențe. Evaluările moderne se concentrează pe competențele de comunicare și pe capacitatea elevilor de a utiliza limba franceză în contexte autentice. De asemenea, tehnologiile digitale permit evaluări mai dinamice, inclusiv prin intermediul platformelor online care oferă feedback instantaneu și resurse personalizate pentru îmbunătățirea continuă a competențelor lingvistice.

Predarea limbii franceze a cunoscut transformări semnificative în ultimele decenii, influențate de dezvoltarea tehnologică, globalizare și schimbările în abordările pedagogice. Metodele tradiționale au fost completate și uneori înlocuite de abordări mai moderne, cum ar fi metodele comunicative și interculturale, toate sprijinite de tehnologiile digitale. Aceste transformări reflectă o adaptare la nevoile educaționale ale secolului XXI și subliniază importanța unei abordări holistice și flexibile în predarea limbilor străine.

Bibliografie

Learning, Teaching, Assessment. Cambridge University Press.

Cook, V. (2008). Second Language Learning and Language Teaching (4th ed.). Hodder Education.

Dudeney, G., Hockly, N., & Pegrum, M. (2013). Digital Literacies: Research and Resources in Language Teaching. Pearson Education Limited.

Kramsch, C. (1993). Context and Culture in Language Teaching. Oxford University Press.

Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). Approaches and Methods in Language Teaching (3rd ed.). Cambridge University Press.

Thorne, S. L., & Reinhardt, J. (2008). "Bridging Activities, New Media Literacies, and Advanced Foreign Language Proficiency." *CALICO Journal*, 25(3), 558-572.

Jocuri pe teme ecologice realizate în aer liber

Prof. Dana Antohie, Școala Gimnazială nr. 5 Galați

Educaţia pentru mediu, supranumită și educație ecologică, ajută la deschiderea programelor școlare către problematica lumii contemporane permițând dezvoltarea gradului de conştiinţă şi a simţului responsabilităţii tuturor oamenilor prin intermediul copiilor, faţă de mediu şi problemele sale, prezente sau viitoare; vizează în egală măsură asimilarea de cunoştinţe, formarea de atitudini şi comportamente dezirabile, clarificarea valorilor, precum şi un demers practic și eficient în aplicarea informațiilor pentru identificarea cauzelor și găsirea soluțiilor.

În acest context, rolul educaţiei ecologice şi de protecţie a mediului înconjurător este evident, el se concentrează pe modelarea viitorului cetăţean capabil de a-şi forma un punct de vedere obiectiv asupra realităţii înconjurătoare, de a-l incita la participare, devenind astfel conştient de viitor şi de faptul că viaţa generaţiilor de mâine depinde într-o mare măsură de opţiunile sale.

Educaţia ecologică este o educaţie prin şi pentru valori, care poate prinde forme concrete de realizare, la diferite nivele de şcolaritate, livrând conţinuturi informaţionale în modalitate transdisciplinară, în context formal sau nonformal.

A scoate un elev din mediul obișnuit de învățare înseamnă că s-a asigurat deja jumătate din calea spre succes, deoarece interesul acestora este activat, iar învățarea este asigurată prin joc și simpla recunoaştere că omul este parte integrantă a naturii, iar coabitarea poate fi un parteneriat de succes, atât pentru om, cât și pentru natură.

Ieşirea din cadrul formal, din mediul construit presupune alte forme de comportament atât pentru elevi, dar și pentru profesori. Copiii trebuie învăţaţi să observe lumea înconjurătoare, să fie uimiţi, curioși și antrenați în așa fel încât să umble cu „ochii deschişi”. Majoritatea elevilor de azi, crescuţi într-un mediu bogat în stimuli artificiali, trebuie învăţaţi să observe, să vadă, să simtă, să înțeleagă și să se bucure de lucrurile mărunte din viaţă.

De exemplu, având scopul de învăţare şi înţelegere a conceptelor de pradă-prădător, de selecţie naturală, de auz în spaţiu și chiar dezvoltarea empatiei, jocul „**Liliecii**” este unul foarte elocvent, deoarece modul de orientare al liliecilor este un fenomen interesant pentru copii.

Pentru a înţelege reflectarea undelor ultrasonore, jocul presupune să: legaţi un copil la ochi, el va fi liliacul. Ceilalţi se împrăştie prin teritoriul de joc delimitat. Fie se grupează, fie stau individual, ei vor reprezenta obiectele ce trebuie ocolite. Scopul jocului este ca acel copil, legat la

ochi, să ajungă dintr-un colţ al terenului în celălalt. „Liliacul” nostru emite sunete. Obiectele din jurul lui reflectă sunetele. Dacă „liliacul” se întoarce într-o direcţie, spre un copil şi spune orice, fie numele lui, fie cuvântul liliac, copilul spre care este întors, răspunde ca un ecou şi spune acelaşi cuvânt. Dacă este foarte aproape, îi răspunde imediat, dacă se află mai departe, trebuie să aştepte puţin ca și ecoul. Acest joc ne permite să ameliorăm nivelul de toleranţă a copiilor. Putem să explicăm cât de greu le e oamenilor orbi să se orienteze. Pot încerca să se orienteze cu ochii legaţi în sala de clasă sau în curtea şcolii, grădiniţei. La final discutăm despre ce au simţit. Dezvoltarea empatiei este foarte importantă, atât din punct de vedere social, cât şi din punct de vedere al protecţiei naturii.

„**Orchestra naturii**” este un joc ce are ca scop observarea bogăţiei şi diversităţii naturii, dezvoltarea simţului muzical, al imaginației și creativității. Membrii grupului formează 2 echipe şi trebuie să găsească sau să formeze un instrument muzical din obiecte naturale (piatră, conuri, crengi, frunze, etc.). După finisarea instrumentelor, cele două echipe stau faţă în faţă şi îşi încearcă creaţiile. Echipa mai „gălăgioasă” câştigă.

Un joc de cunoaştere a mediului bazat pe simţul tactil, creativ și de dezvoltare a spiritului de comunitate este „**Piatra mea**”. Fiecare copil să-şi aleagă o piatră, nu prea mare, să o observe, să o pipăie, să o cunoască cât mai bine. Pietrele se adună în coş sau într-un sac. Copiii trebuie să-şi găsească piatra, prin pipăire. Se poate diversifica acest joc, dacă cerem copilului să ne povestească de ce a ales piatra şi aici să cereţi motivaţii sentimentale, sufleteşti (există asemănări între el şi piatră, e la fel de singur, etc.). Aceste pietre pot fi duse acasă ca amintire, pot fi pictate, pot fi dăruite, etc.

Pentru descoperirea naturii, dezvoltarea spiritului de observaţie, de cooperare, a spiritului de echipă recommend jocul „**Detectivii naturii**”. Se împarte grupul, clasa în 3-4 echipe, în funcţie de numărul copiilor. Fiecare echipă primeşte o listă de sarcini, pe care trebuie să o îndeplinească. Lista poate conţine următoarele instrucţiuni:

- Adună 2 fructe (chiar și uscate)!
- Fotografiază 5 specii de plante, DAR NU LE RUPE!!!
- Fotografiază 10 obiecte care nu au ce căuta în pădure!
- Fotografiază urme lăsate de animale (amprente, zgârieturi, fecale, scorburi, etc.)!
- Adună lucruri naturale din care vei crea împreună cu colegii simbolul, emblema echipei tale!

Observarea naturii, cartarea împrejurimilor și orientarea în spaţiu este o lecție ce poate fi învățată prin jocul „**Harta verde**”. Se aşează o piatră în mijlocul locului care se doreşte a fi cartat, a fi descoperit. Fiecare copil aduce o creangă, de lungimea braţului lui şi o aşează în jurul pietrei. Toate crengile aşezate de copii formează un soare cu raze. Apoi participanţii aleg câte o creangă, merg în direcţia indicată de aceasta şi adună obiectele naturale. Copiii vor parcurge o distanţă dată - copiii mai mari 10-50 de metri, copiii mai mici 2-8m, în funcție de teren. Când revin, aşează obiectul (frunză, muşchi, melc, etc.) în prelungirea razei alese. Astfel se va crea o hartă a locului, a împrejurimilor, cu speciile caracteristice.

„Natura dezordonată” are scopul de a crește concentrarea, exersarea atenţiei, trezirea interesului, dezvoltarea spiritului de observație și aplicarea cunoștințelor din sala de clasă. De-a lungul unui traseu sau într-o pădure ascundeţi 10-15 obiecte nepotrivite în natură, în general, sau pur şi simplu care nu aparțin peisajului respectiv. Pentru a face jocul mai interesant, puteți ascunde obiectele și în locuri mai puţin vizibile. Copiii trebuie să găsească aceste lucruri ascunse, într-un anumit interval de timp. Câștigă echipa cu cele mai multe obiecte adunate. Pentru copii mai în vârstă, se recomandă folosirea unor lucruri mai greu de detectat, cum ar fi: mere sub un stejar, frunze de fag sub un brad, frunze de stejar pe tufe, etc.

„Labirintul” , este un alt joc menit să le dezvolte creativitatea, lucrul în echipă, gândirea critică. Împărțiți în doua echipe, copiii vor aduna o grămadă de tulpini de flori, pietre și frunze cu care să creeze un labirint. Cerința este ca fiecare echipa să se concentreze pe crearea unei singure căi de rezolvare a labirintului și a unei serii de fundături, iar cealăltă echipă să găsească traseul. Câștigă echipa care iese prima din labirintul celorlalți.

În concluzie, educația ecologică nu trebuie să fie încorsetată de spațiu sau fișe de informații, ci ea se poate realiza prin jocuri de trezire a curiozității, de apropiere a elementelor naturii și de responsabilizare în păstrarea echilibrului natural.

Bibliografie

1. Cornell, Joseph – 1990 – Sharing nature with children, (Watford, Herts , Exley Publications)

2. Games for Nature – 2010 – OA PTTK, Polonia

3. Natura – dascăl pentru dascăli. Metode educative pentru promovarea reţelei Natura 2000 – 2012, Asociaţia Grupul Milvus

4. Ghid pentru educaţia privind mediul – Societatea Carpatină Ardeleană

Fișă de lucru- mesajul textului liric

Mesajul textului „Prietenul” de Tudor Arghezi pune în lumină atașamentul profund dintre stăpân și câinele său, accentuând ideea că legătura afectivă ce se stabilește între cei doi le oferă încredere și confort emoțional. Tema textului – legătura dintre om și animalul credincios – este una inepuizabilă și de o vechime imemorabilă, fiind preferată atât de scriitori, cât și de regizorii de film. Balada populară „Miorița”, romanul „Colț Alb”, poezia „El Zorab” sau narațiunea „Ciobănilă” sunt doar câte exemple elocvente pentru literatură, în timp ce domeniul cinematografic se poate mândri cu producții ce te emoționează până la lacrimi, precum „Hachiko” sau „Marley&Me”.

În textul arghezian, Ursei este mai mult decât un animal de companie pentru stăpânul care, încă din titlu, îl numește „prieten”. O primă trăsătură a patrupedului – atașamentul – reiese din versurile „Pune-ți botul pe genunchii mei” / „Și uită-mi-te-n ochi cu bunătate.”, știut fiiind că animalele comunică în două moduri: prin sunete sau prin limbajul corpului.

„Câine frumos”, după cum îl caracterizează chiar stâpânul, Ursei este și un prieten loial, căruia acesta îi poate dezvălui cele mai intime gânduri: „Tu ai încredere în mine”. Patruped de talie mare – „Zbârlită blana ţi-este mătăsoasă, / Și labele vânjoase ţi-s”, Ursei apelează la diferite jocuri pentru a-și arăta dragostea față de stăpân: „Colţii de fier au însă muşcătura moale / Când îmi apucă mâna-ntre zăbale, / Ca să-mi arate că ţi-s drag. / Mă prind de haină-n glumă şi mă trag.”.

Limbajul artistic surprinde prin originalitate, principalele figuri de stil fiind personificarea, epitetul și comparația. De o expresivitate aparte este epitetul „câine frumos”, care exprimă duioșia și admirația stăpânului pentru câinele său, în timp ce comparația „Și labele vânjoase ţi-s / Ca bâta călușarilor ce te-au trimis” dezvăluie atât o trăsătură fizică a patrupedului, cât și originea lui.

Modul de expunere utilizat în text este monologul liric, prin care autorul reușește să îi transmită cititorului un evantai de emoții, de la duioșie până la atașamentul profund față de animalul credincios, considerat „frate”. Atmosfera creată este cea a unui spațiu ocrotitor, în cadrul căreia prietenia se trăiește în mod conștient, trimițând cu gândul la legătura ancestrală dintre om și animalul care pare să nu aibă pe lume decât un singur destin: acela de a-și iubi stăpânul mai mult decât pe sine.

Lirica este genul subiectivității și al emoției directe. În textul liric, autorul își proiectează propria viziune asupra lumii, prin intermediul vocii poetice (a eului liric sau creator) și al limbajului artistic.

- ***Conținut și expresie.***

Când vom analiza un text liric, vom ține cont de cele două paliere ale sale:

1. **Conținutul**, adică ceea ce ni se transmite *(idei, stări, gânduri, sentimente)* și
2. **Expresia**, adică forma sau modul în care ni se transmite *(figuri de stil, imagini artistice, elemente de prozodie)*.

Câteva elemente pe care ar trebui să le abordăm în rezolvarea cerinței:

a. tema și motivele literare ale textului (iubirea, istoria, geniul, singurătatea, meditația, melancolia, revolta ș.a.m.d.);

b. atitudinea eului liric și ipoztazele acestuia (contemplatorul, îndragostitul, revoltatul, gânditorul, artistul, călătorul, înstrăinatul, căutătorul unui ideal ș.a.m.d.);

c. analiza textului pe diferite niveluri: fonetic, lexical, morfologic, stilistic;

d. modul în care este structurat discursul liric, din punctul de vedere al timpului (trecut – prezent) și al spațiului (interior – exterior, terestru – cosmic);

e. atmosfera care se degajă: melancolică, meditativă, optimistă, tensionată ș.a.m.d.

Exemplu de cerință: *Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți mesajul/o semnificație a textului selectat din „Călin (File din poveste)" de Mihai Eminescu. În redactarea textului:*

• vei preciza mesajul/o semnificație a textului, prin referire la temă;
• vei prezenta două elemente componente ale peisajului;
• vei interpreta două figuri de stil diferite, relevante pentru mesaj/semnificație;
• vei menționa o emoție exprimată/un sentiment exprimat în textul poetic, justificându-ți alegerea.

VII
Sură-i sara cea de toamnă; de pe lacuri apa sură
Înfunda mișcarea-i creață între stuf la iezătură;*
Iar pădurea lin suspină și prin frunzele uscate
Rânduri, rânduri trece-un freamăt, ce le scutură pe toate.
De când codrul, dragul codru, troienindu-și frunza toată,
Își deschide-a lui adâncuri, fața lunei să le bată,
Tristă-i firea, iară vântul sperios vo creangă farmă –*
Singuratece izvoare fac cu valurile larmă. […]

VIII
De treci codrii de aramă, de departe vezi albind
Ș-auzi mândra glăsuire a pădurii de argint.
Acolo, lângă izvoară, iarba pare de omăt,
Flori albastre tremur ude în văzduhul tămâiet;

Pare că și trunchii vecinici poartă suflete sub coajă,
Ce suspină printre ramuri cu a glasului lor vrajă.
Iar prin mândrul întuneric al pădurii de argint
Vezi izvoare zdrumicate peste pietre licurind;
Ele trec cu harnici unde și suspină-n flori molatic,
Când coboară-n ropot dulce din tăpșanul prăvălatic,*
Ele sar în bulgări fluizi peste prundul din răstoace*,*
În cuibar rotind de ape, peste care luna zace.
Mii de fluturi mici, albaștri, mii de roiuri de albine
Curg în râuri sclipitoare peste flori de miere pline,
Împlu aerul văratic de mireasmă și răcoare
A popoarelor de muște sărbători murmuitoare.

Mihai Eminescu, Călin (File din poveste), fragmente

Mesajul este o idee mai importantă care se desprinde text, având legătură cu un aspect fundamental de viață. De pildă, mesajul unui pastel are legătură cu ideea de frumusețe a naturii.

În primul paragraf, putem explica noțiunea de mesaj al textului poetic:

Mesajul unui text liric reprezintă semnificația de profunzime a acestuia, pe care cititorul, călăuzit de vocea poetică și de limbajul artistic, este invitat să o descopere din perspectivă proprie.

În **următorul paragraf** trebuie să precizăm care este mesajul textului:

Mesajul fragmentului selectat din „Călin (File din poveste)" de Mihai Eminescu este unul profund, ce gravitează în jurul ideii de frumusețe și de plenitudine a naturii, care vibrează la trăirile interioare ale eului poetic.

Odată formulat mesajul textului, putem trece la prezentarea celor două elemente componente ale peisajului.

(1)***Un prim element al cadrului natural îl reprezintă luna, astrul tutelar, prin al cărei har pădurea devine un un spațiu protector, un paradis terestru ce permite ieșirea poetului din realitatea imediată și intrarea într-o stare onirică: „De când codrul, dragul codru, troienindu-și frunza toată, / Își deschide-a lui adâncuri, fața lunei să le bată".***

(2)***Un alt element al peisajului îl reprezintă trunchii „vecinici", ca niște santinele ale pădurii, care par că suspină cu glasurile lor fermecate, întregind paleta armoniilor muzicale ale codrului: „Pare că și trunchii vecinici poartă suflete sub coajă, /Ce suspină printre ramuri cu a glasului lor vrajă.".***

Mai sus putem alege oricare alt element al decorului: *iarba de lângă izvoară, care, în lumina caldă a lunii, „pare de omăt", sugerând un tabou plin de armonie și culoare* **sau** *florile albastre/izvoarele zdrumicate ș.a.*

În continuare, ne vom referi la limbajul artistic și vom interpreta două figuri de stil diferite, relevante pentru mesajul textului:

Limbajul artistic frapează prin orginalitate, principalele figuri de stil fiind personificarea, epitetul și metafora. De o expresivitate aparte este epitetul metaforic (1) ***„codrii de aramă", care sugerează strălucirea naturii și imaginea plină de mister a lumii din pădure. Metafora*** (2) ***„mândra glăsuire" surprinde freamătul fermecător al pădurii, în timp ce epitetele „flori albastre", „aerul văratic", „văzduhul tămâiet" și „ropot dulce" întregesc atmosfera plină de vrajă a peisajului.***

Lirica înseamnă sensibilitate, iar lectura unui text poetic trezește emoție. Există poezii în care eul liric nu se ferește să își verbalizeze emoția, bucuria, extazul în fața frumuseții și măreției naturii: „*Cât de frumoasă te-ai gătit, / Naturo, tu! Ca o virgină / Cu umblet drag, cu chip iubit! / Aş vrea să plâng de fericit, / Că simt suflarea ta divină, (...) Mi-e inima de lacrimi plină". („Vara" de George Coșbuc).*

În cazul nostru, eul creator nu își exprimă direct emoțiile, dar ne putem imagina ce fel de sentimente trezește în inima omului un astfel de peisaj:

În fața unui astfel de tablou, sufletul omenesc nu poate simți decât liniște, armonie și sentimentul de comuniune cu natura înconjurătoare. Bucuria eului creator de a contempla acest peisaj mirific este subliniată prin folosirea verbelor „suspină" și „tremură", în timp ce verbele la persoana I „treci", „vezi" și „auzi" îl fac pe cititor participant activ la emoția eului poetic.

În același timp, dezvoltarea ideilor poetice în versuri ample, de 16 silabe, cu rimă împerecheată, susține tonul meditativ al discursului. Se remarcă predilecția pentru topica afectivă, constând în antepunerea adjectivelor: „lin suspină", „dragul codru", „singuratece izvoare", „mândra glăsuire" ș.a.

Ca orice compunere, textul nostru trebuie să aibă și o încheiere:

Mesajul fragmentului „Călin (File din poveste)" reprezintă o pledoarie pentru frumusețea naturii, o mărturie în plus că, dintotdeauna, omul și natura au coexistat în perfectă armonie.

Te-ai putea referi la mult mai multe aspecte, realizând o analiză pe niveluri: fonetic, lexical, morfologic, stilistic, compozițional:

„Prima secvență, reprezentată de cele opt versuri ale tabloului VII, instituie o atmosferă romantică, încărcată de lirism și reflexivitate.”

„Cea de-a doua sevență, de o plasticitate remarcabilă, este prezentat cadrul natural feeric. Natura este vie, spiritualizată, dinamică: florile tremură „în văzduhul tămâiet”, trunchii seculari par a purta „suflete sub coajă”, izvoarele licuresc peste pietre, fluturii și albinele „curg în râuri sclipitoare”. Toate elementele tabloului natural sunt în consonanță cu stările sufletești ale eului potetic.”

„Prin folosirea verbelor la persoana a II-a, singular – „treci”, „vezi”, „auzi” – cititorul este invitat să pătrundă în lumea plină de mister și de grație a pădurii umanizate: „De treci codrii de aramă, de departe vezi albind / Ș-auzi mândra glăsuire a pădurii de argint.”

UTILIZAREA CALCULATORULUI ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂŢARE

Prof.înv.primar ARICIU CLAUDIA CORNELIA

ŞCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAIL SADOVEANU„ BAIA MARE

În secolul XXI este resimţită, mai mult ca oricând, nevoia de a asista învăţarea prin intermediul tehnologiei informatice şi comunicaţionale. Dacă în anul 2003, profesorii români raportau că 1-2% dintre elevii de gimnaziu utilizează calculatorul în scopul instruirii, în anul 2007, acest procent, este cuprins între 2 şi 3%. Însă, în acest răstimp, cu 30% mai mulţi elevi au acces la Internet, şi cu 37% mai mulţi elevi au acces la computere la şcoală. În aceste condiţii, devine o necesitate integrarea tehnologiei informatice şi comunicaţionale în procesul de predare-învăţare-evaluare.

"Tehnologia, prin ea însăşi, nu schimbă şi nu îmbunătăţeşte predarea şi învăţarea. Cheia pentru introducerea cu succes a tehnologiei în predare şi în învăţare constă în acordarea unei atenţii sporite, managementului proceselor, strategiei, structurii şi mai ales rolurilor şi deprinderilor." (Wills, S. şi Alexander, S., 2000). Tehnologia este doar vârful icebergului în procesul de planificare a instruirii, servind doar ca vehicul util, printre altele vitale.

Desfăşurarea procesului de instruire necesită anticiparea de către profesor a activităţilor din clasă. Aceasta înseamnă, construirea strategiei predării care presupune identificarea deprinderilor şi a informaţiilor pe care trebuie să şi le însuşească elevul; profesorul este cel care decide şi este responsabil asupra a „ce", „cum" şi „când" se învaţă.

Conceptul care face diferenţa faţă de abordarea tradiţională a proiectării demersului didactic - proiectarea pe lecţii - este unitatea de învăţare. *Unitatea de învăţare* reprezintă un ansamblu de lecţii, congruent din punct de vedere al obiectivelor urmărite, unitar din punct de vedere tematic (al conţinutului disciplinar), cu activităţi adecvate, subordonate obiectivelor, şi desfăşurându-se cu resurse specifice.

Unitatea de învăţare conturează o structură didactică deschisă şi flexibilă, care se desfăşoară pe o perioadă determinată de timp, care are ca scop formarea unui comportament specific la elevi şi care dă libertatea manifestării creative a profesorului într-un cadru delimitat de obiectivele/ competenţele/ conţinuturile programei şcolare. Rezumând, conceptul de unitate de învăţare are rolul de a materializa conceptul de *demers didactic personalizat*, flexibilizând proiectarea didactică.

Avantajele proiectării pe unităţi de învăţare, faţă de proiectarea tradiţională, pe lecţii, sunt următoarele:

- coerenţa instruirii, în care aşteptările elevilor devin clare pe termen mediu şi lung;
- centrarea învăţării pe elev, cu exersarea unor competenţe variate de tipul: comunicare, rezolvare de probleme, luare de decizii, colaborare – cu accent pe explorare şi reflecţie;
- implicarea profesorului într-un „proiect didactic" pe termen mediu, cu o accentuare mai precisă a etapelor ciclului învăţării;
- crearea unei perspective diferite asupra lecţiilor, în succesiunea lor, conferind acestora o structură specifică, în funcţie de secvenţa unităţii de învăţare căreia lecţia respectivă îi aparţine.

Proiectarea activităţii de predare cu ajutorul tehnologiilor informatice şi comunicaţionale

Integrarea tehnologiilor informatice şi comunicaţionale (TIC), în procesul de predare-învăţare-evaluare, a devenit în ultimele două decenii o *prioritate* a politicilor educaţionale pe toate meridianele lumii întrucât se deschid noi orizonturi pentru practica educaţiei: facilitarea proceselor de prezentare a informaţiei, de procesare a acesteia de către elev, de construire a cunoaşterii.

Tehnologiile *multimedia* (MM) îi oferă utilizatorului diferite combinaţii, *imagine, sunet, voce, animaţie, video*, pe când, tehnologiile *hipermedia* (HM) combină *multimedia cu hypertextul*, facilitând *navigarea* fără obstacole între diferite tipuri de date: texte, sunete, imagini fixe, imagini animate.

Rolul cadrului didactic din învăţământului tradiţional, de *transmiţător al informaţiei*, se poate transforma în cel de *facilitator al învăţării* prin regândirea propriei misiuni: crearea unui ambient (scop, informaţii, resurse, strategie) care *să-i permită elevului să-şi construiască/ dezvolte cunoaşterea*, cu ajutorul TIC.

Majoritatea specialiştilor consideră că nu trebuie să ne mai întrebăm *dacă* instruirea se îmbunătăţeşte prin utilizarea calculatoarelor, ci *cum* pot fi utilizate mai bine calităţile unice ale calculatoarelor, care le deosebesc de alte medii. Calităţile unice ale acestui mediu:

- *interactivitatea* calculatorului;
- *precizia operaţiilor* efectuate;
- capacitatea de a oferi *reprezentări multiple şi dinamice* ale fenomenelor;
- *interacţiune semnificativă şi diferenţiată cu fiecare elev în parte*.
- La începuturile instruirii asistate de calculator dominau programele de tip *drill-and-practice* – valorifică resursele dezvoltate prin exerciţiu şi algoritmizare - ultima perioadă este marcată prin

softuri complexe - care încurajează construcţia activă a cunoştinţelor, asigură contexte semnificative pentru învăţare, promovează reflecţia, eliberează elevul de multe activităţi de rutină şi stimulează activitatea intelectuală asemănătoare celei depuse de adulţi în procesul muncii.

- Utilizarea calculatorului (computerului) a condus, o dată cu evoluţia lui, la dezvoltarea unui sistem de instruire extrem de *flexibil,* cunoscut sub numele de *instruire asistată de computer* (IAC). Această flexibilitate se datorează: elaborării softului educaţional; organizării interacţiunii elev-program cu reglarea instruirii după modelul sistemelor cibernetice cu comandă şi control; a individualizării parcursului în raport cu reacţiile elevului, şi a proiectării întregului demers utilizând cea mai eficientă strategie pedagogică în raport cu obiectivele planificate.

Utilizarea tehnologiei informatice şi comunicaţionale în procesul de învăţare

Cunoscut şi sub numele de WWW sau Web, Word Wide Web este cel mai utilizat serviciu Internet. Dacă ne imaginăm o pânză uriaşă de păianjen, care acoperă globul, avem, metaforic vorbind, „o ţesătură răspândită în întreaga lume" – adică World Wide Web. „Ţesătura" este alcătuită dintr-o colecţie de documente specifice, conectate logic între ele, denumite hipertexte. Consultarea informaţiilor organizate sub formă de hipertexte se realizează cu ajutorul unui program special numit browser, prin „navigarea" pe reţea.

Integrarea tehnologiei informatice şi comunicaţionale în procesul de predare-învăţare-evaluare, atrage după sine mai mult decât utilizarea *softurilor educaţionale* şi nu înseamnă numai utilizare exclusivă în scop de informare.

- Cum pot utiliza *Internetul* pentru a sprijini predarea şi învăţarea elevilor?
- Cum învăţăm elevii să se informeze pe Web?
- Ce înseamnă o căutare eficientă?
- Cum se salvează informaţiile de pe Web? În ce scop?
- *Produsele multimedia* ale învăţării elevilor pot fi rezultatul acestor căutări/ descoperiri?
- Ce tip de materiale ar îmbunătăţi învăţarea în cazul elevilor mei?
- Cum pot fi utilizate la clasă *instrumentele de comunicare prin Internet*? În ce scop?
- Există *reguli de comportament* pe Internet? De ce trebuie să respectăm aceste reguli?
- Ce aduce nou *învăţarea pe Web* (wiki, blog)?

Bibliografie:

1. *** (2002). *Ghid metodologic pentru aplicarea programelor şcolare. Aria curriculară Matematică şi Ştiinţe ale Naturii*. Bucureşti: Aramis Print.
2. *** (2004). *Impactul formativ al utilizării AEL în educaţie.* Bucureşti: TEHNE. Centrul pentru Dezvoltare şi Inovare în Educaţie.
3. *** (2007) *Programul Intel-Teach. Cursul Intel Teach – Instruirea în societatea cunoaşterii.*
4. *** (2002). *Tehnologia informaţiei şi a comunicaţiilor în procesul didactic – Ghid metodologic.* Bucureşti: Aramis Print.
5. Ausubel, P. D. & Robinson, G. F. (1981). *Învăţarea în şcoală. O introducere în psihologia pedagogică*. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
6. Radu, I. T. (2000). *Evaluarea în procesul didactic*. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.
7. Wills, S. şi Alexander, S. (2000). Managing Technological Change and University Teaching. În Evans, T. şi Nation, D. (eds) *Changing University Teaching: reflections on creating educational technologies.* Kogan Page.

PRIETENIA DEMNITĂŢILOR

ARICIU CLAUDIA CORNELIA
Profesor pentru învăţământul primar
Şcoala Gimnazială „Dimitrie Cantemir" Baia Mare

Se acordă tot mai mare importanţă protecţiei şi promovării drepturilor copiilor, pentru a se evita abuzurile şi maltratarea lor. Un rol important în această misiune de ocrotire a minorilor îl au părinţii şi educatorii.

Drepturile copiilor sunt consacrate la nivel internaţional în Convenţia Naţiunilor Unite privind drepturile copiilor. Dispoziţii asemănătoare privind respectarea, promovarea şi garantarea drepturilor copiilor există la noi în Legea 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului[1].

Ştiu că e foarte greu să schimbi ceva ce a căpătat inerţie deja, şi evident, relaţia profesor – elev a devenit o cămaşă prea strâmt cusută. Dar, o şcoală este atât de bună, precum profesorii şi elevii laolaltă.

Niciodată până acum elevii nu au avut atât de multe drepturi şi atât de puţine obligaţii. Niciodată până acum profesorii nu au avut atât de puţine drepturi şi atât de multe obligaţii. Asta pentru că se schimbă mereu norme şi regulamente.

Şcoala, ştiinţa, pe lângă faptul că dă pentru copil realitate lumii, oferă şi respectă dreptul copiilor de a primi o educaţie, dreptul la activităţi recreative şi culturale, dreptul la vacanţă, dreptul de a fi informat, dreptul la libera exprimare, fără a i se aduce atingere demnităţii acestuia. Şcoala îi oferă condiţii de dezvoltare fizică şi psihică armonioasă.

Dreptul la educaţie ilustrează poate cel mai bine modalităţile de colaborare între stat, familie şi copil în asigurarea dezvoltării şi autodeterminării treptate a copilului.

Se pare că în ziua de azi pentru elevi este moda învăţământului schematic cu foarte puţină informaţie, iar pentru profesor cât mai multă birocraţie şi foarte multe raportări inutile.

Din experienţele personale, am constatat că adevărata noţiune de profesor, în zilele noastre a devenit muzeificabilă. Nu-i tragism şi nu încerc acum să înveşmântez asta într-o retorică greşită şi nici să îngrădesc cu tradiţionalisme, sau şi mai rău, să mă pun de-a curmezişul timpului, dar noi, dascălii, am dori respect. Dorim respect atât din partea copiilor cât şi din partea părinţilor.

[1] Legea nr.272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copiilor a fost publicată in M.OF. nr. 557/2004

Profesorul nu este un actor pus într-un rol pentru care nu este pregătit. Profesorul trebuie să-şi ajusteze rolul în funcţie de fiecare elev în parte.

Tu,ca profesor, trebuie să faci elevul să se simtă în siguranţă emoţională, să nu se simtă minimalizat, ridiculizat, pentru a nu-i crea acestuia o stare incomodă.Trebuie să ştii să-i nişezi toate palierele raţionalului la ora ta, şi nu-i uşor să faci asta. Să-i descifrezi emoţiile, să discuţi cu el, chiar dacă nu la subiect, si-am observat că s-ar putea să primeşti semnale de genialitate din partea multora. Altfel elevul va avea ceaţă pe pleoape cât hăul la orele tale. Mulţi elevi au supradoză de calităţi după ce ai reuşit să le restructurezi imaginile mentale. Trebuie să-i percepi potenţialul vocaţional al fiecărui copil.

Mă indignează afrontul adus de multe persoane copiilor noştri, ce nu ratează nici o ocazie de a-i denumi „generaţie de proşti". Pe mulţi adulţi ce susţin asta, i-am ascultat, i-am privit şi mi-am dat seama că nu erau nici pe departe academicieni. Copiii noştri sunt inteligenţi, din ce în ce mai inteligenţi. Trebuie să ştii doar să le canalizezi aptitudinile. Şi cine poate concura în această privinţă cu un profesor. Tocmai de aceea profesorul trebuie repus în poziţia de autoritate, nu de umil al apostrofărilor părinţilor elevilor, sau mai grav, victimă a carenţelor de educaţie din familie ale propriilor elevi. De aceea, problemele între drepturile elevilor şi obligaţiile profesorilor, trebuie rezolvate până nu devin cu adevărat semnificative, nu cu oroare şi nu cu revoltă, ci cu intuiţie. Taberele antagonice trebuie să se armonizeze într-un final.

Cu foarte mult bun simţ, calm, echilibru şi detaşare învăţăm unii de la alţii!

Bibliografie:

Legea nr.272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copiilor a fost publicată in M.OF. nr. 557/2004

ADAPTAREA LA NOILE REALITĂȚI EDUCAȚIONALE

Prof. Armencea Mona

Liceul Tehnologic „Costache Conachi”, Pechea

În calitatea mea de profesor cu peste trei decenii petrecuți în învățământ, am avut privilegiul de a fi martor la numeroase schimbări și evoluții în sistemul educațional. Aceste transformări nu doar că au redefinit modul în care predăm și evaluăm, dar au influențat profund și rolul profesorului în societate. Privind retrospectiv, pot spune că aceste tendințe și inovații m-au transformat, atât profesional, cât și personal, obligându-mă să evoluez și să mă adaptez constant la nevoile generațiilor de elevi pe care i-am avut în față.

Una dintre cele mai mari provocări, dar și una dintre cele mai mari oportunități, a fost adaptarea la **revoluția tehnologică** care a avut loc în educație. Când am început cariera didactică, predarea era mult mai simplă, bazată pe manuale, tablă și cretă. Tabletele, laptopurile, tablele interactive și platformele de învățare online au devenit instrumente esențiale pentru predare. Acestea nu doar că facilitează accesul la resurse educaționale diverse, dar și încurajează învățarea interactivă și colaborativă. Tehnologia permite, de asemenea, adaptarea conținutului didactic la nevoile individuale ale elevilor, promovând astfel un mediu de învățare mai incluziv și flexibil. Tehnologia a revoluționat procesul de evaluare, oferind noi modalități de a măsura și monitoriza performanțele elevilor. Testele online, instrumentele de evaluare digitală și platformele de e-learning permit o evaluare mai rapidă și mai eficientă, cu posibilitatea de a oferi feedback imediat. De asemenea, tehnologia facilitează colectarea și **analizarea datelor** despre progresul elevilor, ceea ce ajută profesorii să personalizeze învățarea și să identifice punctele forte și slabe ale fiecărui elev.

De-a lungul anilor, am observat o schimbare semnificativă în paradigma educațională, de la o **predare** centrată pe profesor la una **centrată pe elev**. În acest nou context, profesorul nu mai este văzut doar ca un transmițător de cunoștințe, ci și ca un ghid care facilitează învățarea activă. Elevii sunt încurajați să fie participanți activi în procesul de învățare, să pună întrebări, să colaboreze cu colegii lor și să dezvolte abilități critice și analitice. Această schimbare reflectă o recunoaștere tot mai mare a importanței autonomiei elevului în procesul de învățare. Această schimbare mi-a solicitat să îmi dezvolt abilități noi, precum capacitatea de a crea un mediu de învățare colaborativ și de a încuraja gândirea critică și autonomia elevilor. De asemenea, am învățat să fiu mai flexibil și să accept faptul că fiecare elev învață în ritmul său și are nevoi educaționale diferite.

Predarea în școli și universități se îndreaptă din ce în ce mai mult spre un model bazat pe competențe, unde accentul este pus pe dezvoltarea unor abilități practice și aplicabile în viața reală. Această abordare este strâns legată de nevoile pieței muncii, care solicită din ce în ce mai mult angajați capabili să aplice cunoștințele teoretice în situații practice. **Predarea bazată pe competențe** include, de asemenea, evaluări autentice, cum ar fi proiectele și studiile de caz, care încurajează învățarea aplicativă și reflectarea asupra procesului de învățare. Evaluarea bazată pe competențe implică măsurarea abilităților practice și a capacității elevilor de a aplica în contexte reale cunoștințele dobândite.

O schimbare semnificativă în procesul de evaluare este **trecerea de la evaluarea sumativă** la **evaluarea formativă**. Tradițional, evaluarea a fost dominată de evaluarea sumativă, care se concentrează pe măsurarea rezultatelor finale ale învățării, de obicei prin teste și examene. Cu toate acestea, în ultimii ani, s-a pus accent din ce în ce mai mare pe evaluarea

formativă, care are ca scop monitorizarea continuă a progresului elevilor și oferirea de feedback constructiv pe parcursul procesului de învățare. Evaluarea formativă permite cadrului didactic să ajusteze strategiile de predare în funcție de nevoile elevilor și să intervină în mod oportun pentru a sprijini învățarea acestora. Feedbackul personalizat, bazat pe evaluări continue, devine un instrument esențial pentru îmbunătățirea performanțelor elevilor și pentru motivarea acestora.

Un aspect inovator al procesului de evaluare este includerea elevilor în evaluarea propriului progres (**autoevaluare**) și în evaluarea colegilor lor (**coevaluarea**). Aceste practici contribuie la dezvoltarea abilităților de auto-reflecție și gândire critică ale elevilor, precum și la promovarea unor înțelegeri mai profunde a criteriilor de evaluare. Autoevaluarea și coevaluarea îi ajută pe elevi să își asume responsabilitatea pentru propria lor învățare și să dezvolte abilități esențiale pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Evaluarea holistică reprezintă o tendință în creștere care ia în considerare nu doar rezultatele academice, ci și dezvoltarea socio-emoțională a elevilor. Această abordare recunoaște că educația este un proces complex care implică formarea de valori, atitudini și competențe socio-emoționale, nu doar acumularea de cunoștințe. Evaluarea holistică poate include, de exemplu, evaluarea participării elevilor la activități extracurriculare, a comportamentului lor în colectivitate și a abilităților lor de colaborare și empatie.

În locul învățării individuale, se pune un accent din ce în ce mai mare pe **învățarea colaborativă și cooperativă**. Această metodă presupune ca elevii să lucreze împreună pentru a rezolva probleme, a realiza proiecte sau a discuta idei complexe. Învățarea colaborativă promovează abilități esențiale, cum ar fi comunicarea, gândirea critică și rezolvarea conflictelor. În plus, acest tip de învățare reflectă mediul de lucru din lumea reală, unde colaborarea și munca în echipă sunt esențiale.

Pandemia de COVID-19 a accelerat adoptarea modelelor de **educație hibridă și învățare la distanță**, care combină predarea față în față cu cea online. Această tendință este de așteptat să continue, oferind flexibilitate atât profesorilor, cât și elevilor. Educația hibridă permite adaptarea la diferite stiluri de învățare și circumstanțe personale, în timp ce învățarea la distanță extinde accesul la educație pentru elevii din zonele izolate sau pentru cei cu nevoi speciale.

În toți acești ani, am înțeles că învățarea nu se oprește niciodată, nici măcar pentru profesori. Transformările din sistemul educațional m-au obligat să particip la cursuri de formare continuă, workshop-uri și seminarii pentru a mă adapta la noile tendințe și cerințe. Deși uneori am simțit presiunea de a ține pasul cu aceste schimbări rapide, **dezvoltarea profesională continuă** mi-a oferit oportunitatea de a-mi reînnoi perspectivele și de a aduce inovații în sala de clasă. Am învățat că deschiderea către noi idei și practici este esențială pentru a rămâne relevant și eficient în această profesie. Odată cu transformările din educație, **relația mea cu elevii și colegii** s-a schimbat și ea. Am învățat să fiu mai empatic și să apreciez diversitatea perspectivelor și experiențelor aduse de fiecare elev. Am încercat să creez un mediu de învățare incluziv, în care fiecare elev să se simtă valorizat și susținut. De asemenea, colaborarea cu colegii a devenit mai importantă ca niciodată, deoarece împărtășirea de resurse, idei și strategii a fost esențială pentru a face față schimbărilor și pentru a îmbunătăți calitatea predării.

Transformările și tendințele din învățământ au avut un impact profund asupra carierei mele de profesor. Aceste schimbări m-au forțat să ies din zona de confort, să învăț lucruri noi și să mă adaptez constant la noile realități educaționale. Cu toate că uneori aceste provocări au fost dificile, ele mi-au permis să evoluez ca profesor și să îmi îmbunătățesc practica pedagogică. Privind înapoi, sunt recunoscător pentru oportunitatea de a crește și de a învăța alături de elevii mei, într-o profesie care continuă să fie dinamică și plină de satisfacții. Adaptarea la aceste transformări a fost esențială nu doar pentru succesul meu profesional, ci și pentru a oferi elevilor mei o educație de calitate, relevantă și ancorată în realitățile contemporane.

Bibliografie:

- https://eduedu.ro/transformarea-educatiei-in-romania-inovatii-tendinte-si-provocari-in-invatamant
- https://eduedu.ro/inovatii-tendinte-si-provocari-in-invatamantul-romanesc

EDUCAȚIA LA GRANIȚA DINTRE CLASIC ȘI DIGITAL

PROF. ADRIANA ARSU

COLEGIUL NAȚIONAL „DOAMNA STANCA" FĂGĂRAȘ

Educația, pilon esențial al societății, se află astăzi la o răscruce inportantă, oscilând între metodele clasice și cele digitale. Această tranziție este esențială pentru a răspunde cerințelor unei lumi în continuă schimbare, în care tehnologia câștigă tot mai mult teren. În acest context, provocarea majoră este de a găsi un echilibru care să valorifice avantajele ambelor abordări.

Educația clasică, fundamentată pe interacțiunea directă dintre elevi și profesori, pe utilizarea manualelor și a exercițiilor scrise, are multiple beneficii incontestabile. Aceasta promovează interacțiunea socială și formarea unor relații interpersonale sănătoase. În plus, metodele tradiționale permit o structurare riguroasă a cunoștințelor și cultivarea disciplinei. Predarea frontală, memorarea, expunerea, interogația, demonstrația au fost utilizate și perfacționate în timp, contribuind la formarea și educarea multor generații.

Se pot reține câteva aspecte cheie ale rolului lor. În învățarea și consolidarea cunoștințelor, predarea frontală și memorarea sunt deosebit de utile pentru transmiterea informațiilor de bază, permit profesorului să organizeze lecțiile și să sistematizeze conținuturile, asigurându-se că toți elevii primesc aceleași informații și respectă același ritm de învățare. Metodele clasice contribuie la standardizarea educației, aspect important pentru evaluarea echilibrată a elevilor, sunt aliniate cu cerințele evaluărilor naționale sau internaționale, ajutând elevii să memoreze și să rețină informațiile necesare, dezvoltă capacitatea de concentrare și abilitățile fundamentale, precum scrierea, citirea, calculul. În contextul educațional modern, abordările tradiționale joacă în continuare un rol important în structura și funcționarea sistemelor educaționale.

De-a lungul timpului, s-a demonstrat că aceste metode pot avea atât avantaje în actul educațional, cât și o serie de dezavantaje (interactivitate redusă, dependență de abilitățile profesorului, insuficiența încurajării elevilor în a participa activ, pierderea motivației etc), putând părea rigide și limitate în ceea ce privește accesul la resurse și informații actualizate.

Pentru crearea unui mediu educațional echilibrat și eficient, care răspunde cerințelor actuale, este recomandată îmbinarea acestora cu metode moderne, interactive, centrate pe elev. Educația digitală, atât de actuală, aduce un val de inovații și oportunități. Platformele online, resursele educaționale digitale și instrumentele interactive transformă modul în care cunoștințele sunt transmise și asimilate. Tehnologiile moderne permit elevilor să experimenteze și să înțeleagă concepte complexe într-un mod mult mai intuitiv și captivant. Accesul la internet deschide porți către o varietate infinită de informații, permițând personalizarea învățării în funcție de nevoile fiecăruia. Rolul profesorului se schimbă semnificativ. Devenind facilitator al învățării și ghid al elevilor în navigarea informațiilor, profesorul trebuie să dezvolte noi competențe pentru a utiliza eficient tehnologiile educaționale și pentru a sprijini învățarea autonomă.

Transformările și tendințele actuale din învățământ presupun obligatoriu integrarea tehnologiilor emergente în sala de clasă, învățarea bazată pe proiecte și, nu în ultimul rând, educație personalizată și adaptivă. În tot mai multe școli, tehnologiile emergente precum realitatea augmentată (AR) sau realitatea virtuală (VR) sunt utilizate pentru a îmbunătăți experiența educațională. Spre exemplu, la istorie, elevii pot explora virtual ruinele antice sau pot participa la simulări interactive ale evenimentelor istorice. În lecțiile de limba și literatura română, aceste tehnologii pot crea experiențe inedite de învățare, aducând la viață texte și concepte într-un mod interactiv, facilitând dialoguri cu personaje literare sau scriitori, recreând lumile descrise de cărți, explorând interpretări alternative ale textelor.

O altă metodă modernă din ce în ce mai utilizată este învățarea bazată pe proiecte, stimulând elevii să colaboreze pentru a rezolva probleme reale sau pentru a crea produse tangibile. Acest tip de învățare stimulează abilități de lucru în echipă, gândirea critică și aplicarea cunoștințelor în contexte reale. Elevii sunt adesea mai motivați să învețe când sunt implicați într-un proiect care le permite să aleagă și să găsească soluții pentru probleme reale, învață să gestioneze eficient timpul și resursele pentru a respecta termenele limită ale proiectului, dezvoltă abilități de comunicare atât de necesare în viața personală și profesională.

Pentru a sublinia modul în care școala se adaptează și se transformă pentru a răspunde provocărilor și oportunităților actuale, având scopul de a optimiza procesul de învățare, fac referire la educația personalizată și adaptivă. Cea dintâi se concentrează pe crearea unor

experiențe de învățare adaptate nevoilor, abilităților, intereselor și stilurilor de învățare ale fiecărui elev, utilizând tehnologia pentru a oferi resurse și activități personalizate. Educația adaptivă implică tehnologia pentru a monitoriza progresul elevului în timp real și pentru a adapta conținutul și ritmul de predare în funcție de performanțele acestuia. Spre exemplu, platforme educaționale adaptive precum Duolingo sau Khan Academy permit personalizarea învățării în funcție de ritmul și nevoile fiecăruia, utilizând algoritmi care adaptează conținutul și dificultatea la performanța și progresul elevului.

Cu toate acestea, trecerea completă la un model educațional digital nu este lipsită de provocări. Una dintre acestea este disparitatea accesului la tehnologie, ceea ce poate accentua inegalitățile socialeși educaționale. Mai mult, dependența excesivă de tehnologie poate duce la diminuarea abilităților sociale și a capacității de concentrare a elevilor. De asemenea, interacțiunea directă cu profesorii și colegii poate fi semnificativ redusă în mediul online.

Soluția optimă nu constă în alegerea exclusivă a uneia dintre aceste abordări, ci în integrarea lor armonioasă. Un model hibrid care să combine avantajele educației clasice cu cele ale educației digitale ar putea reprezenta formula câștigătoare. Profesorii ar putea folosi tehnologiile digitale pentru a îmbunătăți predarea și pentru a oferi resurse suplimentare, în timp ce mențin elementele esențiale ale interacțiunii față în față și ale învățării structurate. Astfel, cursurile online și platformele educaționale pot fi utilizate pentru a completa predarea clasică, oferind elevilor posibilitatea de a studia în propriul ritm și de a aprofunda subiecte de interes.

În concluzie, educația la granița dintre clasic și digitalreprezintă o oportunitate de a reimagina modul în care învățăm și predăm, constituind un pas important în a asigura pregătirea adecvată a tinerilor pentru a răspunde provocărilor unei societăți moderne și tehnologizate.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Editura Polirom, București, 2002
2. Holban, Ion, *Educația pentru excelență*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2014
3. Păun, Emil, *Curriculum actual și tendințe educaționale*, Editura Polirom, Iași, 2017

4. Popa, Vlad, *Învățământul în epoca digitală: Provocări și oprtunități*, Editura Pro Universitaria, București, 2018
5. Ionescu, Adrian, *Pedagogie și tehnologie: Direcții de dezvoltare*, Editura Economică, București, 2013
6. Tănasie, Ionel, *Tendințe recente în educația modernă*, Editura Lumen, Iași, 2017
7. Dumitru, Alina, *Educația și societatea informațională*, Editura All, București, 2019

Abandonul Școlar: O criză educațională cu implicații sociale și economice profunde

Abandonul școlar reprezintă una dintre cele mai stringente probleme ale sistemului educațional din România și nu numai. Fenomenul, caracterizat prin părăsirea timpurie a școlii înainte de finalizarea studiilor obligatorii, are consecințe majore atât pentru individ, cât și pentru societate în ansamblu.

Cauzele abandonului şcolar

Cauzele abandonului școlar sunt multiple și complexe, fiind influențate de factori socio-economici, culturali și personali. Printre principalele cauze se numără:

- **Sărăcia și excluziunea socială**: Familiile cu venituri mici întâmpină dificultăți în a-și susține copiii în școală, atât din punct de vedere financiar, cât și emoțional. Lipsa resurselor pentru manuale, rechizite sau chiar îmbrăcăminte adecvată poate descuraja participarea școlară.
- **Accesul limitat la educație de calitate**: În special în mediul rural, infrastructura școlară deficitară și lipsa cadrelor didactice calificate afectează calitatea învățământului. Aceasta duce la o motivație scăzută a elevilor și la rezultate academice slabe, care pot culmina cu abandonul.
- **Problemele familiale**: Conflictele din familie, abuzul sau neglijarea copiilor contribuie la crearea unui mediu nesigur și nesănătos pentru dezvoltarea și educația lor. Aceste probleme pot duce la absenteism și, ulterior, la abandon.
- **Aspecte personale și psihologice**: Lipsa de interes pentru învățătură, influențele negative ale anturajului și dificultățile de adaptare la cerințele școlare sunt, de asemenea, factori importanți. Problemele de sănătate mintală, precum anxietatea sau depresia, pot agrava situația.

Consecințele abandonului şcolar

Abandonul școlar are repercusiuni pe termen lung atât pentru individ, cât și pentru societate.

- **Consecințe individuale**: Tinerii care nu își finalizează studiile au șanse reduse de a-și găsi un loc de muncă stabil și bine plătit. Ei sunt mai vulnerabili în fața sărăciei, excluziunii sociale și problemelor de sănătate. De asemenea, lipsa educației contribuie la limitarea oportunităților de dezvoltare personală și profesională.

- **Impactul social și economic**: O societate cu o rată ridicată a abandonului școlar se confruntă cu o forță de muncă insuficient calificată, ceea ce afectează productivitatea și competitivitatea economică. În plus, crește dependența de ajutoarele sociale și se amplifică problemele sociale, precum criminalitatea și excluziunea socială.
- **Soluții și intervenții**

Pentru a combate abandonul școlar, este necesară implementarea unor strategii integrate și adaptate contextului specific fiecărei comunități. Printre măsurile eficiente se numără:

- **Sprijin financiar și logistic**: Acordarea de burse, subvenții pentru rechizite și îmbrăcăminte, precum și facilitarea transportului școlar, pot reduce presiunea financiară asupra familiilor defavorizate.
- **Îmbunătățirea infrastructurii școlare**: Investițiile în modernizarea școlilor, dotarea acestora cu echipamente adecvate și atragerea cadrelor didactice calificate sunt esențiale pentru asigurarea unui mediu educațional de calitate.
- **Programe de consiliere și suport psihologic**: Crearea unor servicii de consiliere pentru elevi și familiile acestora poate ajuta la identificarea și rezolvarea problemelor care conduc la abandon. Suportul psihologic este crucial pentru a menține elevii motivați și implicați în procesul educațional.
- **Promovarea unui curriculum relevant și atractiv**: Adaptarea programelor școlare la nevoile și interesele elevilor, inclusiv prin introducerea unor activități extracurriculare interesante, poate stimula interesul pentru învățare și reduce riscul de abandon.

Rolul învățătorului în reducerea și combaterea fenomenului de Abandon Școlar

Învățătorii joacă un rol esențial în prevenirea și combaterea abandonului școlar, având capacitatea de a influența direct experiența educațională a elevilor. Prin abordări pedagogice adecvate, sprijin emoțional și crearea unui mediu școlar pozitiv, învățătorii pot contribui semnificativ la menținerea elevilor în sistemul educațional.

1. Crearea unui mediu de învățare pozitiv și incluziv

Un mediu de învățare care este sigur, incluziv și pozitiv poate face o diferență majoră în prevenirea abandonului școlar. Învățătorii trebuie să se asigure că toți elevii se simt acceptați și respectați, indiferent de mediul lor social, etnic sau economic. Prin promovarea diversității și încurajarea unui climat de respect reciproc, elevii se simt mai motivați să participe activ la activitățile școlare.

2. Identificarea timpurie a semnalelor de risc

Învățătorii sunt adesea primii care observă semnele că un elev este în pericol de abandon școlar. Aceste semne pot include absenteism frecvent, lipsa de interes pentru activitățile școlare, rezultate academice slabe și comportament problematic. Prin monitorizarea atentă a acestor indicii, învățătorii pot interveni prompt, oferind sprijinul necesar elevilor și implicând consilierii școlari și părinții.

3. Suport emoțional și consiliere

Elevii se confruntă adesea cu diverse probleme emoționale și sociale care pot contribui la decizia de a abandona școala. Învățătorii pot oferi suport emoțional, ascultându-i pe elevi și oferindu-le sfaturi și încurajări. De asemenea, învățătorii pot colabora cu consilierii școlari pentru a asigura că elevii primesc ajutorul necesar în gestionarea stresului, anxietății și altor probleme emoționale.

4. Adaptarea metodelor de predare

Fiecare elev are propriul stil de învățare și propriile nevoi educaționale. Învățătorii trebuie să fie flexibili și să adapteze metodele de predare pentru a se potrivi cu diversitatea elevilor din clasă. Utilizarea unei varietăți de tehnici de predare, inclusiv activități practice, învățare colaborativă și tehnologie educațională, poate face învățarea mai atractivă și relevantă pentru toți elevii.

5. Implicarea părinților și a comunității

Colaborarea cu părinții și comunitatea este esențială pentru prevenirea abandonului școlar. Învățătorii trebuie să mențină o comunicare deschisă și regulată cu părinții, informându-i despre progresul și dificultățile elevilor. Organizarea de întâlniri și evenimente școlare poate ajuta la implicarea activă a părinților în educația copiilor lor. De asemenea, parteneriatele cu organizații comunitare pot oferi resurse suplimentare și suport pentru elevi și familiile acestora.

6. Promovarea motivației și autonomiei

Învățătorii pot juca un rol important în motivarea elevilor, încurajându-i să își stabilească obiective personale și să își dezvolte abilități de auto-gestionare. Prin oferirea de feedback pozitiv și recunoașterea eforturilor și realizărilor, elevii își dezvoltă încrederea în sine și motivația de a continua studiile. Învățătorii pot încuraja autonomia prin implicarea elevilor în luarea deciziilor legate de învățare și prin promovarea unei atitudini proactive față de educație.

Concluzie

Abandonul școlar este o problemă complexă care necesită o abordare holistică și colaborativă între autoritățile educaționale, comunitate, părinți și elevi. Învățătorii au un rol crucial în prevenirea și combaterea abandonului școlar. Prin crearea unui mediu de învățare pozitiv, identificarea timpurie

a semnelor de risc, oferirea de suport emoțional, adaptarea metodelor de predare, implicarea părinților și promovarea motivației și autonomiei, ei pot contribui semnificativ la menținerea elevilor în sistemul educațional. Investind în formarea și sprijinul continuu al învățătorilor, putem construi un sistem educațional mai robust și mai incluziv, capabil să răspundă nevoilor tuturor elevilor.

AVRAM EMILIANA NELI
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ANDREI ȘAGUNA
TOPLIȚA-HARGHITA

Clasic și modern în școala românească

Prof. Baba Elena Iuliana

Şcoala Gimnazială Vadu Paşii

,,Cum arată astăzi şcoala va arăta mâine ţara"

(Spiru Haret 1851-1912)

Noi profesorii, prin natura profund socială a profesiei noastre, interiorizăm răspunderea pentru ca educația să fie garanția unei societăți sănătoase.

Pentru a progresa și a se adapta la schimbări, sistemul românesc ar trebui să se racordeze la curentele pedagogico-educaționiste mondiale pentru a fi la curent cu ce se aplică, experimentează, reușește sau eșuează la alții, pentru a înțelege tendințele și folosofiile curente și pentru a pregăti în cunoștință de cauză căile pentru profesori și elevi, pornind de la valorile și tradițiile locale. [1]

Pedagogia românească a apărut odată cu apariția României ca stat independent fiind conturată de personalități formate în spațiul universitar german și francez alături de învățământul în slavonă și greacă din așezămintele bisericești transmițătoare de cultură și limbă. Bazele învățământului modern au fost puse de Spiru Haret cu evoluție și involuție în perioadele ce au urmat (interbelică și comunistă). Pe această bază astăzi încercăm să găsim formula educațională cea mai potrivită contextului social și geografic contemporan României. [2]

Astăzi, conform Ministerului Educației*: **Idealul educaţional** al şcolii româneşti constă în dezvoltarea liberă, integrală şi armonioasă a individualităţii umane, în formarea personalităţii autonome şi creative.* (https://www.edu.ro/descriere) promovându-se ideea că educația este centrată pe elev neexcluzându-se rolul esențial al profesorului.

Tudor Vianu îl vedea pe profesorul de limba și literatura română, un cercetător în domeniile criticii și teoriei literare. Obiectul cercetării sale îl constituie, în primul rând modul său propriu și al altora de predare și complexitatea învățării acestor informații de către elevi. Deci cercetarea unui profesor va fi de metodologia specialității, îmbogățind-o cubnoi modalități, ușurându-și astfel munca și profesia aleasă.[3]

Datoria profesorului este de a fi conștient de potențialul copilului, de a înțelege cum se produce învățarea cu scopul de a crea oportunități de dezvoltare și progres care să-i dezvolte fiecărui copil încrederea în sine și interesul în propria dezvoltare și creștere.

---

[1] Constantin Lomaca, *Profesor autentic,* Editura Nomina, Pitești, 2024, p. 13;
[2] Ibidem, p 31
[3] Vistian Goia, *Didactica limbii şi literaturii române pentru gimnaziu şi liceu,* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002, p. 15

Profesorul, elevul și materia se află în continuă interacțiune, schimbare, adaptare și dezvoltare. Obiectivul principal al fiecărui profesor ar trebui să fie acela de a forma cetățeni independenți, responsabili ți implicați în viața ,,cetății". Dacă ne limităm doar la transmiterea de informații, elevii pasivi vor deveni membri pasivi ai societății neîncercând să-și asume responsabilități civice.[4] Nu trebuie ca profesorii să transmită copiilor propriile frici și prejudecățile personale. Elevii trebuie ajutați să creadă că se pot face multe lucruri țn viață, că stă în puterile lor de a se desăvârși și de a-și crea viitorul, chiar și atunci când adulții se țngrijorează de lipsa de perspectivă a unui întreg sistem. Dacă ne străduim să reparăm ceea ce ne este în putere și atribuții, atunci se va dezvolta încrederea și optimismul. [5]

Pentru a stăpâni și a-și însuși ceea ce se cheamă *măiestrie pedagogică* sau *arta de a preda* , profesorul va poseda permanent un bogat repertoriu de metode și procedee care asigură însușirea și fixarea cunoștințelor, de la cele clasice până la cele situate sub zodia modernizării. Pentru a nu rămâne un simplu *meșteșugar* al disciplinei profesate, profesorul este obligat să țină pasul cu cercetările pedagogice și de didactică specială. Profesorul nu trebuie să se lase dominat de disciplina pe care o predă și, în același timp, nu poate să considere că arta și știința predării ține loc de toate.[6]

Constantin Lomaca, Idem, Regenerarea educației românești se va face doar cu dăruire și pasiune din partea profesorilor actuali și viitori, cu implicare din partea autorităților și consultarea părerii comunității implicate.[7] Noi profesorii împreună cu părinții, trebuie să oferim un context stimulator, care să faciliteze transferul bagajului de înțelepciune și cunoștințe acumulat de secole.

BIBLIOGRAFIE:

1. Lomaca Constantin , *Profesor autentic,* Editura Nomina, Pitești, 2024
2. Goia Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu,* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002
3. https://www.edu.ro/descriere

[4] Constantin Lomaca, Idem, p. 45
[5] Constantin Lomaca, Idem, P. 60
[6] Vistian Gooia, idem, p. 16
[7] Constantin Lomaca, Idem, P. 240

Tradiţional şi modern în metodologia didactică

Prof. Băbuș Marian Florin,
Școala Gimnazială „Eroilor”, Comuna Lipănești

Trăim într-o societate în permanentă schimbare. Inevitabil, aceste schimbări se reflectă şi asupra educaţiei, în general, şi a învăţământului, în special. Au loc transformări rapide evidenţiate, în primul rând, de crearea mediului de învăţare; de cele mai multe ori, acesta favorizează tehnicile de învăţare şi de muncă intelectuală. Educaţia modernă este caracterizată de schimbare, inovare şi dinamism şi, privită din perspectiva elevului, trebuie să demonstreze afirmaţia: ,,A şti ce să faci cu ce ai învăţat”. Rolul profesorului s-a schimbat, din actor principal al lecţiei, el devine ghid şi facilitator al proceselor de învăţare, în cadrul cărora elevul este actorul principal. Prin activităţile întreprinse, profesorul dă dovadă de creativitate şi inovare permanentă. Acest fapt este luat ca exemplu de către elevi; şi ei vor deveni treptat creativi, la fel ca şi dascălii lor, urmându-le exemplul. Pedagogia modernă pune mare accent pe învăţarea experenţială. Elevul este antrenat în activităţi stimulative în vederea valorizării şi dezvoltării propriului potenţial, dar cu respectarea ritmului şi stilului propriu de învăţare. Mai mult ca niciodată, demersul proiectiv al lecţiilor presupune timp pentru a diversifica ideile, a descoperi noi valori, a angaja în acţiuni, a căpăta încredere în capacităţile personale pentru a le aplica şi valorifica creator, toate având acelaşi scop – de a eficientiza procesul instructiv-educativ. *Ce a fost tradiţional şi a devenit modern?* Tradiţional, conţinutul de învăţare era transmis elevului în stare finită; el trebuia doar să-l asimileze şi să-l utilizeze în rezolvarea unor sarcini concrete. Modern, elevul este pus în situaţia de a descoperi singur forma finită a conţinutului prin acţiuni concrete, bine organizate, şi apoi de a-l aplica în rezolvarea unor noi sarcini de învăţare, care permanent vor urmări descoperirea unor noi adevăruri. Sursa cunoştinţelor este văzută de didactica tradiţională în percepţie, în timp ce didactica modernă, în acţiunea externă sau mentală; ,,celula” gândirii este imaginea – cunoaşterea este actul de copiere al realităţii - pentru tradiţionalişti, iar pentru modernişti, este operaţia – cunoaşterea este reflectarea activă a realului; tradiţional, elevul este obiect al educaţiei, receptor de informaţii gata pregătite, în timp ce modernul îl percepe ca subiect al educaţiei, ce primeşte informaţiile prin efort propriu, dar ghidat. Învăţământul modern presupune o îmbinare echilibrată între munca individuală şi lucrul în echipă. La rândul lor, aceste modalităţi de lucru sunt susţinute de metodele activ-participative, respectiv de metodele interactive. Inevitabil, formaţia trece înaintea instrucţiei, iar dezvoltarea capacităţilor intelectual-acţionale şi a proceselor mintale ale elevului trece înaintea transmiterii de cunoştinţe, fără însă a le neglija. Schimbările enunţate determină schimbări ale orientării metodologice – centralizarea ei pe elev, dar respectând particularităţile acestuia şi ritmul său propriu de învăţare. Este primul atu al învăţământului modern, şi anume acela de a oferi şanse egale tuturor elevilor. Echilibrul dintre munca individuală şi munca în echipă este menţinut şi în cadrul aplicării metodelor activ-participative şi a celor interactive. S-au dezvoltat astfel două orientări metodologice distincte:

- ***metodele activ-participative*** ce urmăresc diferenţierea, individuali-zarea şi personalizarea proceselor de instruire;

- ***metodele interactive***, bazate pe interacţiunile şi interrelaţiile din cadrul grupului, ce vizează socializarea proceselor de instruire.

Metodele activ-participative se bazează pe ideea că învăţarea este o activitate personală, proprie fiecărui individ. Ele evidenţiază caracterul idiosincretic (idios = propriu, specific) al învăţării - este o activitate ce depinde de particularităţile celui ce învaţă. Se dezvoltă astfel o metodologie centrată pe elev şi pe propria-i acţiune. Învăţarea figurativă ce promova activităţi de ascultare, receptare, repetare, memorizare, reproducere este înlocuită de învăţarea activă ce antrenează spontaneitatea, imaginaţia, operaţiile gândirii; este activitatea prin care contactul subiectului cu noul material este transformat într-o experienţă activă, trăită de el". Însuşi Piaget promova ideea învăţării active prin directa acţiune a elevului asupra realităţii. A cunoaşte un obiect înseamnă a acţiona asupra lui şi a-l transforma spre a sesiza mecanismele acestei transformări în legătură cu acţiunile transformatoare însăşi. Formele active ale învăţării sunt învăţarea euristică (explorativă), învăţarea prin rezolvarea de elaborare a noilor cunoştinţe. Având în vedere toate aceste aspecte, rolul şi misiunea profesorului se schimbă – el va căuta acele căi prin care va stimula dorinţa elevilor de a descoperi şi dobândi cunoştinţele, printr-o activitate cât mai activă. Pentru elev, activitatea desfăşurată în clasă devine o adevărată aventură învăluită în mister – *un mister didactic* – îndrăznim să-i spunem, iar el, un erou chemat să dezlege enigmele. Misiunea profesorului este de a-l activiza pe elev, a-l pune în faţa unor situaţii prin care el să descopere ce este nou, dar şi să-şi dezvolte şi să-şi stimuleze capacităţile intelectuale şi afective. Activizarea elevilor este privită drept, o suită de acţiuni:

- stimularea şi cultivarea interesului elevilor pentru cunoaştere;
- valorificarea inteligenţei elevilor şi a celorlalte funcţii psihice ale acestora prin efortul pe care îl depun - formarea şi exersarea la elevi a capacităţii de însuşire a cunoştinţelor;
- formarea şi exersarea la elevi a abilităţilor de orientare autonomă în probleme practice;
- cultivarea spiritului investigativ, a căutărilor personale şi a atitudinii epistemice prin antrenarea elevilor în organizarea, conducerea, desfăşurarea şi evaluarea activităţii didactice şcolare şi extraşcolare.

Profesorul utilizează în activitatea didactică ***metode active-participative***, conştient fiind noţiunea de „învăţare" diferită de la un elev la altul. Unii pun mai multă atenţie pe puterea memoriei (operaţiile de memorare şi de înţelegere), alţii pe gândirea productivă (capacitatea de a pune şi de a rezolva probleme prin gândire convergentă, prin gândire divergentă sau prin gândire evaluatoare); unii apelează la aptitudini creatoare, alţii la gândirea critică sau la capacitatea de reflecţie. Potenţialul intelectual al elevului este pe deplin dezvoltat dacă se realizează favorabil echilibrul dintre învăţarea individuală şi cea interactivă, de grup. Învăţarea interactivă numită şi învăţarea prin cooperare sau colaborare se bazează pe schimbul de idei şi informaţii, impresii şi atitudini, confruntarea de opinii şi convingeri, experienţe şi reflecţii, toate având acelaşi scop – construcţia de cunoştinţe noi, identificarea de soluţii noi; este învăţarea prin cooperare (sarcini şi responsabilităţi individuale între membrii grupului, subordonate ţelului comun) şi prin colaborare (roluri şi funcţii diferite, activitate comună).

Învăţarea interactivă este stimulată şi susţinută prin utilizarea ***metodelor interactive.*** Pe lângă scopul lor principal de a forma şi consolida deprinderile elevilor de a găsi singuri informaţii, de a lucra în echipă, de a aplica cunoştinţele dobândite în situaţii concrete de viaţă,

de a-şi descoperi şi conştientiza propriul stil de învăţare, metodele interactive urmăresc formarea acelor calităţi şi comportamente necesare tânărului pe tot parcursul vieţii: calităţi europene bazate pe atitudini democratice, relaţii interculturale întemeiate pe comunicare, stimularea gândirii productive, a gândirii divergente şi laterale, libertatea de exprimare a cunoştinţelor, a gândurilor şi a faptelor, încurajarea autonomiei elevului, promovarea cooperării. Succesul muncii individuale şi al lucrului în echipă contribuie semnificativ la consolidarea motivaţiei interioare a elevului. Există o paletă largă de metode interactive, dar utilizarea lor presupune respectarea unor reguli general valabile: respectul reciproc, sinceritate, punctualitate, toleranţă, atitudine pozitivă, confidenţialitate şi discreţie, interzicerea ironiilor şi jignirilor, ascultare celui care vorbeşte, până la terminarea ideii, limbaj adecvat, interdicţia monopolizării discuţiei, dreptul de a nu participa, se analizează faptele, nu persoanele etc. În practica pedagogică internaţională actuală toate aceste metode sunt denumite generic ca metode sau tehnici de învăţare activă. Aşadar utilizarea acestor metode are ca şi deziderat realizarea învăţării de către elevi într-o manieră activă. Învăţarea activă (active learning) este rezultatul efortului elevului, care devine astfel autor al actului educativ. Profesorul devine doar moderator, de aceea el îşi dezvoltă anumite strategii de predare (teaching strategies), prin care încurajează elevii spre o învăţare activă, prin metode specifice. În limba română folosirea expresiei „metode active de învăţare" poate duce la raţionamentul eronat că metodele sunt active; metodele sunt doar instrumente folosite de profesor cu un anumit scop, de aceea ele nu pot fi nici active, nici pasive. Atitudinea elevului la lecţie, în raport cu tehnica folosită, poate deveni activă sau pasivă. Adjectivul „active" se referă la învăţare, nu la metode, ducându-ne cu gândul la finalitatea activităţii didactice, deci învăţarea poate fi activă sau pasivă. Prin urmare o formulare mai fericită în vederea unei înţelegeri corecte ar putea fi „metode de învăţare activă". Sintagma care câştigă tot mai mult teren în pedagogia românească este „metode activizante de predare-învăţare". Şi în pedagogia românească se dezvoltă tot mai mult o didactică a metodelor active, ca urmare a rezultatelor obţinute prin cercetări diverse din domeniul psihogenezei cunoştinţelor şi mai ales al ştiinţelor educaţiei. Astfel, prin metode active se înţelege astăzi toate metodele care implică în mod real pe cel ce învaţă, ţinând să-l facă pe acesta să-şi construiască singur propria cunoaştere, plecând de la studii de caz, jocuri de rol, situaţii propuse de el sau de formator, în care partea de implicare a celui ce învaţă este puternică. O aparentă opoziţie între aspectul tradiţional şi cel modern al sistemului de metode didactice se observă în diferite lucrări de specialitate. Astfel, la cele mai multe cursuri de formare profesională continuă, sistemul metodelor de învăţământ apare format din: - metode tradiţionale, cu un lung istoric în instituţia şcolară şi care pot fi păstrate cu condiţia reconsiderării şi adaptării lor la exigenţele învăţământului modern; - metode moderne, determinate de progresele înregistrate în ştiinţă şi tehnică. Unele dintre acestea de exemplu, se apropie de metodele de cercetare ştiinţifică, punându-l pe elev în situaţia de a dobândi cunoştinţele printr-un efort propriu de investigaţie experimentală; altele valorifică tehnica de vârf (simulatoarele, calculatorul). În şcoala modernă, dimensiunea de bază în funcţie de care sunt considerate metodele de învăţământ este caracterul lor activ adică măsura în care sunt capabile să declanşeze angajarea elevilor în activitate, concretă sau mentală, să le stimuleze motivaţia, capacităţile cognitive şi creatoare. În acest sens, un criteriu de apreciere a eficienţei metodelor îl reprezintă valenţele formative ale acestora, impactul lor asupra dezvoltării personalităţii elevilor.

Bibliografie:

1. BREBEN, Silvia, *Metode interactive de grup. Ghid metodologic*, Ed. Arvers, Craiova, 2002.
2. CERGHIT, Ioan, *Metode de învăţământ*, Ed. Polirom, Iași, 2006.
3. CRENGUŢA-LĂCRĂMIOARA, Oprea , Strategii didactice interactive, Ed. Didactică şi Pedagogică, R.A., București, 2007.
4. DANCSULY, A., *Pedagogie*, Ed. Didactică şi Pedagogică, București, 1979.
5. GUŢĂ, ELENA, „Proiectarea didactică – instrument eficace de evitare a improvizaţiei în procesul instructiv-educativ", în *Dimensiuni ale educaţiei la început de mileniu – studii, articole, soluţii didactice,* Ed. Infoed XXI, Iași, 2007.
6. IONESCU, Miron, RADU, IOAN (coord.), *Didactica modernă*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995.

Rolul și importanța metodelor interactive

Prof . ing, Alina Daniela BADEA
Liceul Tehnologic ”Elie Radu” Botoșani

Omul este o ființă fundamental socială. Aspectul social al învățării a fost reliefat de Jerome Brumer încă din anul 1960. El avansa conceptul de reciprocitate definit ca o ”nevoie umană profundă de a da o replică altcuiva și de a lucra împreună cu alții pentru atingerea unui obiectiv”.

Adevărata învățare, aceea care permite transferul achizițiilor în contexte noi, este nu doar activă, ci interactivă.

Schimbările continuie și rapide ale lumii fac necesară căutarea de noi variante în zona metodologieii didactice pentru a sigura creșterea eficienței activității din școală prin implicarea directă a elevului în demersul educațional. Devenind participant activ în actul predării-învățării, educabilul depune efort de reflecție personală, intertioară și abstractă, întreprinde o acțiune de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărurilor, de elaborare a noilor cunoștințe.

Învățământul actual încurajează varietatea metodelor de învvățare, insistând pe mutarea accentului în zona metodologieii interactive care să solicite mecanismele gândirii critice, ale inteligenței, imaginației, creativității, să faciliteze dezvoltarea competențelor secolului XXI, să apropie școala de viața reală.

Metodele interactive sunt modalități moderne de stimulare a învățării încă de la vârste timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează schimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe.

Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalităților lor, conducând la o învățare activă și eficientă. Interactivitatea determină identificarea elevului cu situația de învățare în care acesta este antrenat,ceea ce duce la transformarea lui în stăpân al propriei formări.

Metodele interactive urmăresc optimizarea comunicării, făcând posibilă depășirea tendințelor inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului.

Interactivitatea presupune atât cooperare cât și competiție, o caracteristică esențială fiind orientarea spre social, fără a diminua autonomia individului. Învățarea presupune înțelegere, iar aceasta înseamnă mai mult decât cunoaștere.

Fără îndoială, cel care învață își construiește cunoașterea pe baza propriei înțelegeri, nimeni neputând face acest lucru în locul său. În același timp, această construcție personală este favorizată de interacțiunea cu ceilalți, care la rândul lor învață. Reciprocitatea este un stimulent al învățării. ”Când acțiunea comună este necesară, când reciprocitatea este activată în cadrul unui grup în vederea obținerii unui rezultat, atunci par să existe procese care stimulează învățarea individuală

și care conduc pe fiecare la o competență cerută de constituirea grupului.” [Jerome Brumer -Pentru o teorie a instruirii]

Nu numai cercetarea, dar și experiențele cadrelor didactice în metodele colaborative evidențiază efectul benefic al interacțiunii elevilor.

Gruparea și sarcinile în care membrii grupului depind unul de celălalt pentru realizarea rezultatului urmărit arată că:

- Elevii se implica mai mult în învățare decât în abordările frontale sau individuale
- Odată implicați, elevii își manifestă dorința de a împărtăși celorlalți ceea ce experimentează, iar aceasta conduce la noi conexiuni în sprijinul înțelegerii.
- Elevii acced la înțelegerea profundă atunci când au oportunități de a explora și chiar preda celorlalți colegi ceea ce au învățat.

În peisajul educațional interactiv, elevii se află permanent în centrul demersului didactic, în timp ce profesorul intra în roluri diverse, adaptate contextului: inițiator, organizator, participant, tutore, resursă, facilitator, mediator, partener.

Formarea devine formare-acțiune și se raportează la o situație concretă și la resurse investite (motivare, implicare, dorința de participare, cooperare).

Scopul activităților de predare-învățare nu mai este acumularea de cunoștințe, ci punerea elevului în situația de a ajunge la ele împreuna cu prietenii de echipă.

Didactica modernă aduce în fața dascălilor o multitudine de metode interactive predare-învățare reciproca, mozaicul, cascada, metoda piramidei, învățarea dramatizată, pânza de păianjen, brainstorming-ul, metoda pălăriilor gânditoare metoda ciorchinelui, caruselul, proiectul, portofoliul, experimentul s.a.

Alegerea unei metode care să conducă la învățare interactivă este în strânsă relație cu: personalitatea profesorului, nivelul de pregătire a clasei, stilurile de învățare a elevilor, resursele didactice.

Avantajele metodelor interactive sunt notabile:

- Dezvoltă capacități sociale, toleranță reciprocă, respect pentru opinia celuilalt
- Dezvoltă inteligențele multiple
- Asigură o bună clarificare conceptuală și o integrare ușoară a cunoștințelor asimilate
- Oferă o perspectivă de ansamblu asupra activității elevului pe o perioadă mai lungă de timp-asigură situații de învățare adaptate nevoilor elevilor și ritmului de învățare
- stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe
- stimuleaza creativitatea
- dezvoltă capacitatea de a lua decizii
- apropie elevul de problemele vieții reale

- stimuleaza interesul pentru invățare
- încurajează spiritul de echipă
- pregătesc elevii pentru inserare socială
- stimulează participarea activă și responsabilitatea
- dezvoltă capacitatea de autoevaluare și interevaluare
- dezvolta competențe metacognitive (a învăța să înveți)
- descurajează practicile de învățare doar pentru notă

În paradigma modernă, creație, în materie de metodologie, înseamnă căutare, reînnoire și îmbunătățire, scopul fiind facilitarea accesului elevului scolului XXI la învățarea compatibilă cu societatea cunoașterii.

Bbliografie

1.Cerghit, Ioan-Metode de învățământ, Ed. Polirom, Iași, 2006
2.Breben, S., Gongea, E., Fulga-Metodele interactive de grup, Ed.Arves, 2002
- 3.Dulamă, Maria Eliza-Modele, strategii și tehnici didactice activizante, Ed.clusium

Reflectarea educației moral - civice în Curriculumul pentru educație timpurie

În viața instituției educative, educația moral-civică reprezintă o coordonată dezirabilă, dar (cel mai frecvent) și manifestare a acțiunii desfășurate de către cadrele didactice, de către celelalte categorii de adulți cu roluri complementare profesorilor. Ea este probată și de către copii în forme specifice, concomitent cu învățarea practicării valorilor ce le implică. Tocmai pentru că aceste valori (responsabilitate, sinceritatea, corectitudinea, respectul, patriotismul, curajul) nu sunt achiziții înnăscute, ci reprezintă un mesaj ce se învață, acest tip de educație are un loc distinct (și) în curriculum pentru educația copiilor de vârstă mică, adică în educația timpurie. În aceste condiții, atitudinea morală și norma morală, se prezintă drept conținuturi vizate în structura obiectivelor educației morale. Atunci când preșcolarului (implicat în sistemul relațiilor cu ceilalți oameni) i se prezintă „ce trebuie făcut", „cum trebuie făcut", „de ce trebuie făcut", „cu ce efecte" se poate vedea dacă realizează sau dacă nu realizează ce trebuie făcut. El dobândește și un motiv de comportare, o motivație pentru alegerile lui.

Grădiniței i se recunoaște fără echivoc rolul în realizarea educației morale a copiilor, dar există și anumite așteptări față de modul de realizare a acestui demers.

Curriculumul indică ceea ce prețuiește o anumită societate, ceea ce poate și trebuie să constituie scop în formare. Curriculumul reprezintă un reper managerial de importanță capitală în educația timpurie, în general și în activitățile concrete proiectate de către educator, în particular. Prin folosirea curriculumului oficial, cadrul didactic își fundamentează orientarea spre valorile esențiale ce trebuie vizate spre asimilare, își organizează conținuturile, își alege activitățile cu elevii.

Urmărind documentul de politici educaționale "Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie" (RFIDT), care stabilește finalitățile educației timpurii, putem observa accentul pus pe educația moral-civică în domeniul socio-emoțional. Acest domeniu se concentrează pe dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale copiilor, inclusiv formarea unor valori, atitudini și comportamente adecvate în cadrul comunității și al societății. Observăm însă că educația moral civică este menționată în toate celelalte domenii, toate categoriile de activități educative din gradiniță fiind complementare în realizarea obiectivelor acesteia. Astfel, prin întrgul lor conținut, activitățile din grădiniță contribuie prin căi specifice la punerea bazelor conștiinței morale, la însușirea de către preșcolari a regulilor de comportare civilizată, la cultivarea spiritului de ordine și disciplină, a hărniciei, a respectului, modestiei și curajului.

Educația moral-civică în Curriculumul pentru educația timpurie și în RFIDT, ca bază pentru observarea copilului, prevede următoarele aspecte:

- **Activități de educație morală:** Sunt incluse activități specifice care promovează înțelegerea și internalizarea unor valori precum respectul, responsabilitatea, toleranța, empatia. Prin intermediul poveștilor, jocurilor de rol, discuțiilor ghidate și experiențelor practice, copiii sunt încurajați să înțeleagă importanța sincerității față de ceilalți, să își exprime emoțiile într-un mod sănătos și să își dezvolte abilități sociale care să le permită să interacționeze pozitiv în cadrul comunității.
- **Promovarea respectului și a toleranței:** Copiii învață să respecte și să aprecieze diversitatea culturală, socială și de gen prin intermediul activităților care îi expun la diferite perspective și experiențe. Astfel, se cultivă înțelegerea și acceptarea diferențelor între indivizi și grupuri.
- **Dezvoltarea abilităților sociale și emoționale:** Curriculumul include activități care îi ajută pe copii să-și dezvolte abilități precum comunicarea eficientă, rezolvarea pașnică a conflictelor, gestionarea emoțiilor etc. Aceste abilități sunt fundamentale pentru formarea unor relații sănătoase și pentru participarea activă în comunitate.
- **Învățarea valorilor civice:** Încă din grupa mică, prin rutine, copiii învață despre importanța respectării regulilor, salutul la venirea și plecarea din grădiniță. Prin activitățile specifice, preșcolarii devin mai conștienți de propriile lor drepturi și responsabilități în ceea ce privește siguranța lor și a celor din jur, consolidându-și încrederea în ei înșiși și capacitatea de a-și proteja integritatea. Ei sunt încurajați să devină cetățeni responsabili și implicați în viața comunității, înțelegând concepte precum drepturile și responsabilitățile individuale și colective. Activități de educare a limbajului: unele dintre conținuturile abordate, realizează aspecte ale educației morale. Astfel, personajele din povești dezvăluie preșcolarului curajul, bunătatea. hărnicia, prin opoziție cu trăsăturile negative respective, dar și conținuturile legate strict de dezvoltarea limbajului au valențe în planul educației morale, copiii își însușesc sintagmele exprimării politicoase, ale salutului corect, își educă expresivitatea limbajului.
- **Activități de cunoaștere a mediului înconjurător:** îi ajută pe copii să cunoască și să respecte ființa umană, să respecteși să îngrijească viețuitoarele, să-și însușească normele morale ale colectivității din care fac parte.

- **Activități matematice**: organizate și realizate corespunzător, educă un comportament civilizat în timpul desfășurării lor, capacitatea de a se supune cerințelor formulate de adult sau de partenerul de echipă, de a asculta și de a răspunde la întrebări, sprijină dezvoltarea capacității de cooperare, de interevaluare și autoevaluare.
- **Activități practice:** Curriculumul pentru învățământul preșcolar include și activități practice prin care preșcolarii învață să se bucure atunci când pregătesc un dar și să-l ofere politicos, să aplice și să exerseze valorile și comportamentele moral-civice în diverse contexte, cum ar fi participarea la activități de voluntariat sau colaborarea în proiecte comunitare.
- **Activități plastice:** prin intermediul activităților de pictură, desen, modelaj, copilul preșcolar învață să-și termine lucrarea, să-și atingă scopul propus prin efort îndelungat, dezvoltându-și astfel răbdarea și perseverența.
- **Activități libere:** acest tip de activități, contribuie la consolidarea anumitor comportamente morale. Copiii transpun în jocul lor conduite ale adulților, se apreciază între ei, imitând comportamentul evaluativ al acestora.

Prin integrarea acestor elemente în Curriculumul pentru educație timpurie, se asigură că preșcolarii își dezvoltă nu doar abilități academice, ci și un set solid de valori și atitudini care îi vor ghida în viața de adult și în interacțiunile cu ceilalți membri ai societății.

BIBLIOGRAFIE:

1. Albulescu, I. (2008). *Pragmatica predării. Activitatea profesorului între rutină și creativitate*. Pitești: Editura Paralela 45.
2 Bocoș, M., Jucan, D. (2017). *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*. Pitești: Editura Paralela 45
3 Cerghit, I. (1997). *Metode de învățământ*. Ediția a III-a. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4 Hanganu, I., Raclaru, C. (1998). *Educaţie pentru societate*. Bucureşti: Aramis.
5 Mitu, Florica. (2005). *Metodica activităţilor de educare a limbajului în învăţământul preşcolar.* Bucureşti: EdituraHumanitas.
6 Vrăjmaş, E. (1999). E*ducaţia copilului preşcolar. Elemente de pedagogie la vârsta timpurie.* Bucureşti: Pro Humanitas.

O problemă de geometrie analitică și mai multe metode de rezolvare

Autor: prof. Ana-Maria Badea

Colegiul Naţional „Nichita Stănescu" Municipiul Ploieşti

La examenul național de bacalaureat, proba E.c , matematică, subiectul I, itemul 5 se cere să se arate că un triunghi este dreptunghic.

Am ales pentru exemplificare *varianta 10 din 2024*, sesiunea iunie-iulie, filiera teoretică, profil real, specializarea Științe ale Naturii.

În reperul cartezian xOy se consideră punctele A(1,0) , B(4,4) și C(5,2). Arătați că triunghiul ABC este dreptunghic în C.

Metoda 1 (Metoda analitică, utilizînd panta, cea din barem)

1. Calculez panta dreptei AC: $m_{AC} = \frac{y_C - y_A}{x_C - x_A} = \frac{2-0}{5-1} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$
2. Calculez panta dreptei BC: $m_{BC} = \frac{y_C - y_B}{x_C - x_B} = \frac{2-4}{5-4} = \frac{-2}{1} = -2$
3. Verific condiția deperpendicularitate dintre dreptele **AC** și **BC:**

$$m_{AC} \cdot m_{BC} = \frac{1}{2} \cdot (-2) = -1$$

Am obținut $m_{AC} \cdot m_{BC} = -1$, de unde concluzia că dreptele AC și BC sunt perpendiculare**,** deci triunghiul ABC este dreptunghic în C.

Metoda 2

1. Scriu forma explicită a dreptei **AC : y = mx + n**

Punem condițiile $A \in AC \Rightarrow y_A = m \cdot x_A + n$ și $C \in AC \Rightarrow y_C = m \cdot x_C + n$, de unde rezultă sistemul:

$$\begin{cases} y_A = m \cdot x_A + n \\ y_C = m \cdot x_C + n \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 0 = 1 \cdot m + n \\ 2 = 5 \cdot m + n \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m = \frac{1}{2} \\ n = -\frac{1}{2} \end{cases}$$, de unde ecuația dreptei AC este $y = \frac{1}{2}x - \frac{1}{2}$

2. Scriu forma explicită a dreptei **BC : y = mx + n**

Punem condițiile $B \in BC \Rightarrow y_B = m \cdot x_B + n$ și $C \in BC \Rightarrow y_C = m \cdot x_C + n$, de unde rezultă sistemul:

$\begin{cases} y_B = m \cdot x_B + n \\ y_C = m \cdot x_C + n \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 4 = 4 \cdot m + n \\ 2 = 5 \cdot m + n \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m = 2 \\ n = -12 \end{cases}$, de unde ecuația dreptei BC este $y = -2x + 12$

3. Verific condiția deperpendicularitate dintre dreptele **AC** și **BC:** $m_{AC} = \frac{1}{2}$ și $m_{BC} = -2$

$$m_{AC} \cdot m_{BC} = \frac{1}{2} \cdot (-2) = -1$$

Am obținut $m_{AC} \cdot m_{BC} = -1$, de unde concluzia că dreptele AC și BC sunt perpendiculare**,** deci triunghiul ABC este dreptunghic în C.

Metoda 3 (metoda metrică, verific dacă este îndeplinită reciproca teoremei lui Pitagora)

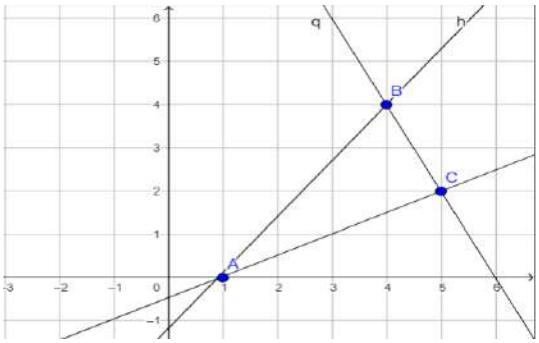

1. Calculez lungimea laturii AB

$$AB = \sqrt{(x_B - x_A)^2 + (y_B - y_A)^2} = \sqrt{(4-1)^2 + (4-0)^2} = \sqrt{3^2 + 4^2} = \sqrt{9+16} = \sqrt{25} = 5$$

2. Calculez lungimea laturii BC

$$BC = \sqrt{(x_C - x_B)^2 + (y_C - y_B)^2} = \sqrt{(5-4)^2 + (2-4)^2} = \sqrt{1^2 + (-2)^2} = \sqrt{1+4} = \sqrt{5}$$

3. Calculez lungimea laturii AC

$$AC = \sqrt{(x_C - x_A)^2 + (y_C - y_A)^2} = \sqrt{(5-1)^2 + (2-0)^2} = \sqrt{4^2 + 2^2} = \sqrt{16+4} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}$$

4. Verific dacă $AB^2 = BC^2 + AC^2$

$5^2 = \sqrt{5}^2 + \sqrt{20}^2$ adevărat, deci triunghiul ABC este dreptunghic în C.

Metoda 4 (metoda vectorială)

1. Calculez coordonatele vectorului $\overline{AC}$

   $\overline{AC} = (x_C - x_A, y_C - y_A) = (5-1,2-0 = (4,2)$

2. Calculez coordonatele vectorului $\overline{BC}$

$\overline{BC} = (x_C - x_B, y_C - y_A) = (5-4,2-4 = (1,-2)$

3. Calculez produsul scalar

Atunci $\overline{AC} \cdot \overline{BC} = 4 \cdot 1 + 2 \cdot (-2) = 4 - 4 = 0$, ceea ce arată ca vectorii $\overline{AC}$, $\overline{BC}$ sunt perpendiculari, adică triunghiul ABC este dreptunghic în C.

Metoda 5 (cu numere complexe)

1. Asocieăm punctelor *A(1,0) , B(4,4) și C(5,2)* numerele complexe: $z_A = x_A + y_A i = 1$,

$z_B = x_B + y_B i = 4 + 4i$, respectiv $z_C = x_C + y_C i = 5 + 2i$, adică *A(1) , B(4+4i) și C(5+2i)ț*

2. Atunci $\frac{a-c}{b-c} \in i\Re^*$, unde *A(a) , B(b) și C(c)* devine

   $\frac{a-c}{b-c} = \frac{1-(5+2i)}{(4+4i)-(5+2i)} = \frac{-4-2i}{-1+2i} \in i\Re^*$,

$$\frac{-4-2i}{-1+2i} = \frac{-2(2+i)(-1-2i)}{(-1+2i)(-1-2i)} = \frac{2(2+i)(1+2i)}{1+4} = \frac{2(2+4i+i+2i^2)}{5} = \frac{2(2+5i+2(-1))}{5} = \frac{2 \cdot 5i}{5} = 2i \in i\Re^*,$$

ceea ce arată că dreptele AC și BC sunt perpendiculare**,** deci triunghiul ABC este dreptunghic în C.

BIBLIOGRAFIE

1. http://subiecte.edu.ro/2024/bacalaureat/Subiecte_si_bareme/
2. Ganga, M., Matematica-Manual pentru claa a X-a , trunghi comun +curriculum diferențiat, Editura Mathpress, 2005

Studiu de caz:
Recunosc bullyingului?

Prof.Elena BADEA
Școala Gimnazială „Gheorghe Lazăr" Corbu

PROBLEMA:

Bullyingul este un comportament ostil între două sau mai multe persoane, intenționat, repetat de-a lungul timpului, care implică un dezechilibru de putere. Poate îmbrăca oricare dintre formele de mai jos sau poate fi o combinație a acestor manifestări:

- verbale: țipete, porecle, sarcasm, insulte, jigniri;
- fizice: palme, lovituri, îmbrânciri, bătăi, distrugerea bunurilor materiale;
- relaționale: intimidare, denigrare, izolare, amenințare, manipulare, răspândire de zvonuri cu caracter denigrator;
- cyberbullying: trimiterea unui mesaj sau a unei imagini pe telefon sau internet pentru a denigra imaginea unei persoane;
- mobbing: agresiune verbală și emoțională a unui grup față de individ;
- sociale: excludere din grup, izolare socială, insulte cu privire la statutul social.

OBIECTIVE:

Sporirea nivelului de conștientizare și dezvoltarea comportamentelor de căutare a ajutorului în situații problemă.

PREZENTAREA CAZULUI:

De multe ori copiii nu se pot concentra la ore pentru că au alte preocupări legate de eventualele neînțelegeri provocate de colegi în pauze. Acest lucru conduce la scăderea rezultatelor școlare și mai târziu a imaginii personale.

Le-am propus elevilor mei să vizioneze scurtmetrajul animat "LOU".

După vizionare fiecare copil s-a gândit la o situație asemănătoare cu a copiilor din filmuleț. Pe o coală de hârtie și-au desenat portretul, iar în jurul lui au scris nume pe persoane, asociații, instituții, organizații, la care ar putea apela pentru a cere ajutor.

Împreună am creat o hartă a ajutorului, care a fost afișată în sala de clasă.

Copiii au discutat despre alegerile făcute și despre siguranța ajutorului primit de către cei numiți.

CONCLUZII:

Majoritatea elevilor s-au gândit să ceară ajutorul familiei, mamei, în general, bunicilor, fraților, prietenilor, poliției, învățătoarei, directorului.

Copiii au înțeles că pentru a ieși din anumite situații trebuie să ceară ajutor și vor primi sprijunul părinților și al profesorilor de la școală.

Transformarea în educație: Un pas spre viitor

Prof. înv. primar Badiu Alina-Gabriela
Școala Gimnazială ,, Al. I. Cuza”, Fălticeni, Județul Suceava

Educația, una dintre pietrele de temelie ale societății, a suferit schimbări extreme de-a lungul timpului. De la vechile structuri rigide ale învățării timpurii la abordările dinamice de astăzi, centrate pe elev, evoluția educației este o reflectare a schimbărilor sociale mai ample, a progreselor tehnologice și a unei înțelegeri mai profunde a dezvoltării umane. Cea mai vizibilă și poate cea mai importantă transformare în educație este integrarea tehnologiei. Apariția internetului, a computerelor personale și a dispozitivelor mobile a revoluționat modul în care educația este oferită și accesată. Acest lucru a deschis oportunități pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Dacă în trecut, educația era în mare parte limitată la sala de clasă fizică, manualele și prelegerile fiind principalele mijloace de instruire, în zilele noastre unul din obiectivele majore îl reprezintă digitalizarea educației. Utilizarea aplicațiilor educaționale, a cărților electronice interactive și a simulărilor virtuale a făcut învățarea mai atractivă și mai eficientă, răspunzând diferitelor stiluri și nevoi de învățare. Platformele de învățare online, precum Coursera, Khan Academy și edX, au democratizat educația, oferind acces la cursuri de înaltă calitate de la universități și instituții de top din întreaga lume, permițând o experiență de învățare mai flexibilă, accesibilă și personalizată.

Pe lângă acces și implicare, tehnologia a transformat și mecanismele de evaluare și feedback. Examenele tradiționale pe suport de hârtie sunt completate sau înlocuite cu evaluări digitale care oferă feedback instantaneu, permițând cadrelor didactice să urmărească progresul elevilor în timp real și să ia decizii bazate pe date. Această schimbare a dus, de asemenea, la creșterea tehnologiilor de învățare adaptivă, care adaptează conținutul educațional la ritmul și nivelul de înțelegere al fiecărui elev, asigurându-se că niciun elev nu este lăsat în urmă.

O altă transformare semnificativă în educație este trecerea de la învățarea centrată pe profesor la învățarea centrată pe elev. În mod tradițional, educația era furnizată de sus în jos, profesorii fiind principala sursă de cunoștințe, iar elevii receptorii pasivi. Această abordare a condus adesea la un model universal, în care diferențele individuale în materie de stiluri de învățare, interese și abilități nu au fost abordate în mod adecvat. In zilele noastre, accentul cade pe o învățare activă, în care elevii sunt încurajați să își asume responsabilitatea pentru educația lor. Teoriile constructiviste susțin că elevii construiesc cunoștințe prin experiențe și interacțiuni

cu lumea din jurul lor. Ca urmare, sălile de clasă contemporane sunt caracterizate din ce în ce mai mult de învățarea prin colaborare, temele bazate pe proiecte și abordările bazate pe investigații, toate acestea permițând elevilor să exploreze, să pună la îndoială și să-și aplice cunoștințele în contexte reale. Această schimbare pedagogică se reflectă și în rolul profesorului, care s-a transformat dintr-o figură autoritară în facilitator al educației. În prezent, profesorii sunt mai degrabă mentori care îi sprijină pe elevi de-a lungul experienței lor de învățare, oferindu-le instrumentele, resursele și încurajările de care au nevoie pentru a reuși. Această transformare a condus, de asemenea, la adoptarea instruirii diferențiate, prin care cadrele didactice își adaptează strategiile de predare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor lor, asigurându-se că fiecare elev își poate atinge potențialul maxim.

Incluziunea și personalizarea sunt din ce în ce mai importante pentru transformarea educației. În trecut, sistemele educaționale erau adesea excluzive, adresându-se în primul rând unui grup omogen de studenți și marginalizându-i pe cei cu nevoi, medii sau abilități diferite. În prezent, se recunoaște din ce în ce mai mult faptul că educația trebuie să fie incluzivă, echitabilă și personalizată pentru a servi cu adevărat toți elevii, indiferent de mediul educațional.

Incluziunea în educație înseamnă crearea unor medii de învățare accesibile tuturor, indiferent de situația lor fizică, cognitivă sau socio-economică. Aceasta include oferirea de adaptări pentru elevii cu dizabilități, punerea în aplicare a practicilor de predare adaptate din punct de vedere cultural și abordarea decalajului digital care afectează elevii din medii defavorizate. Scopul este de a se asigura că toți elevii au posibilitatea de a reuși și de a se dezvolta în demersurile lor educaționale.

Individualizarea, pe de altă parte, este adaptarea educației la fiecare elev în parte. Aceasta poate lua multe forme, cum ar fi tehnologiile de învățare adaptivă care ajustează dificultatea conținutului în funcție de performanța elevilor sau planurile de învățare individualizate care se aliniază intereselor, obiectivelor și punctelor forte ale elevilor. Creșterea învățării individualizate face parte dintr-o mișcare mai amplă de recunoaștere și apreciere a unicității fiecărui elev și a convingerii că educația ar trebui să fie o cale de realizare a potențialului fiecăruia, nu un proces standardizat.

Deși transformarea educației a adus multe schimbări pozitive, aceasta este, de asemenea, foarte provocatoare. Provocările legate de ritmul schimbărilor tehnologice legate de decalajul digital, trecerea la o învățare centrată pe elev necesită schimbări semnificative în formarea și

dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, precum și elaborarea de noi programe și metode de evaluare. Vorbind despre viitor, transformarea continuă a educației va fi probabil afectată de tehnologii emergente precum inteligența artificială și realitatea virtuală. Aceste inovații au capacitatea de a personaliza și de a îmbunătăți și mai mult experiențele de învățare, abordând în același timp unele dintre provocările existente. Cu toate acestea, este esențial ca toate aceste progrese să fie puse în aplicare cu atenție, cu accent pe echitate, incluziune și bunăstarea tuturor elevilor.

Transformarea în educație reflectă evoluția înțelegerii noastre asupra învățării și a nevoilor societății. De la integrarea tehnologiei în actul educațional ,la tranziția către învățarea centrată pe elev și până la accentul pus pe incluziune și personalizare, aceste schimbări modifică contextul educației. Pe măsura ce avansăm, este esențial să continuăm să promovăm inovarea în procesul educațional, asigurându-ne în același timp că aceste transformări sunt accesibile și benefice pentru toți. Educația este un proces complex, continuu, aceasta nu presupune doar dobândirea de cunoștințe, ci și formarea abilității elevilor de a gândi critic și creativ ,integrându-se cu ușurință cerințelor societății.

Bibliografie:

1. Catalano, H. (2018), *Procesul de învățământ: direcții epistemice, pragmatice și experiențiale*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Fullan, M. (2011). *The Six Secrets of Change: What the Best Leaders Do to Help Their Organizations Survive and Thrive*. Jossey-Bass.
3. Hargreaves, A., & Shirley, D. (2009). *The Fourth Way: The Inspiring Future for Educational Change*. Corwin Press.

Aspecte ale parteneriatului școală-familie

Prof.înv.primar, Balabasciuc Angelica

Educatorii și părinții sunt în general de acord că relațiile pozitive, de susținere și deschise între casă și școală, părinte și profesor sunt de dorit. În plus, cercetările au arătat că implicarea părinților și parteneriatele de succes părinți-profesor au ca rezultat rezultate educaționale îmbunătățite pentru elevi (Ministerul Educației, 2010). Deci, ce pot face educatorii și administratorii pentru a facilita un parteneriat pozitiv?

O primă observaţie este aceea că atunci când se poate stabili un parteneriat între părinți și profesori, obiceiurile de lucru ale copiilor, atitudinile față de școală și note se îmbunătățesc. Ei demonstrează abilități sociale mai bune, mai puține probleme de comportament și o capacitate mai mare de a se adapta la anumite situații, uneori stresante, și de a se înțelege între ei şi în consecință, părinții și profesorii au numai de câștigat. Dacă până la parcurgerea acestui curs tindeam să cred că școala ar trebui să rămână la predarea academică și că acasă este locul în care ar trebui să aibă loc dezvoltarea morală și emoțională a copiilor, acum sunt convinsă că elevii nu încetează să învețe despre valori și relații atunci când intră într-o clasă și nici nu încetează să învețe academic atunci când sunt acasă sau în altă parte a comunitățile lor. Toate experiențele pe care le au copiii, atât în școală, cât și în afara ei, îi ajută să-și modeleze sentimentul că, cuiva îi pasă de ei, de sentimentele lor și de convingerile lor. Astfel, este nevoie de eforturi extraordinare pentru a construi relații puternice între părinţi (familie) și educatori. Școlile trebuie să ajungă la familii, făcându-le să se simtă binevenite ca parteneri deplini în procesul educațional. Familiile, la rândul lor, trebuie să își dea timp și energie pentru a-și susține copiii atât acasă, cât și la școală. Efortul implicat în restabilirea acestor conexiuni merită din plin! Cum putem face asta? Din punctul meu de vedere implicarea familiei în activități extrașcolare ar fi primul pas. Organizarea de ateliere de gătit, de păstrare a unor tradiţii sau activităţi sportive sunt doar trei exemple de activităţi.

Cea de-a doua observaţie este aceea legată de şedinţele, sau mai bine zis întâlnirile, cu părinţii. Desfășurarea unor întâlniri eficiente părinți-profesori poate stimula implicarea familiei în sala de clasă și poate ajuta la promovarea rezultatelor pozitive pentru noi, profesorii dar şi pentru elevii și școala fiecăruia.

O întâlnire părinți-profesori este o oportunitate excelentă de: a împărtăși progresul și creșterea academică pe baza observațiilor de la clasă, a datelor de testare, a evaluărilor, a portofoliilor și a temelor; a învăța de la părinți sau tutori, astfel încât să putem fi mai bine informaţi despre punctele forte, nevoile, comportamentele și stilurile de învățare ale elevilor; a discuta despre strategii de îmbogățire sau de intervenție pentru a sprijini învățarea elevilor şi a discuta probleme care pot interfera cu învățarea și creșterea elevilor.

Un prim aspect este acela că uneori ne este greu să convocăm toţi părinţii în acelaşi timp pentru a discuta chestiuni generale referitoare la curriculum, la organizarea claselor, la pregătirea examenelor finale, etc. Această problemă este acum parţial rezolvată, pentru că le putem organiza on-line, şi un număr mult mai mare de părinţi pot participa.

Un al doilea aspect este legat de faptul că, la aceste şedinţe se comunică şi se discută situaţia şcolară a elevilor. Acum putem comunica pe whatsapp sau e-mail în avans, individual toate observaţiile necesare cu o frecvenţă stabilita, de exemplu la două săptămâni, iar la întâlnirile de grup se pot discuta situaţii generale. Pregătirea materialelor cu mult înainte de şedință ne va face să ne simțim mai în largul nostru atunci când familiile apar la ușa clasei. De asemenea, putem pregăti o schiță sau o agendă de lucru și le putem transmite părinților, astfel încât aceștia să știe la ce să se aștepte.

Până aici, totul bine şi frumos! Ce ne facem, însă, când avem de dat o veste proastă? Este indicat să cerem ajutorul consilierului psihopedagogic, sau a directorului (managerului) care au experienţă în managerierea eventualelor conflicte, pentru că, niciunui părinte nu îi este uşor să primească veşti proaste despre copilului său. De asemenea, s-ar putea să avem nevoie de o cutie de șervețele disponibile pentru atunci când trebuie să transmitem vești proaste.

Ultimul argument ar fi să organizăm de cel puțin două ori pe an o întâlnire comună, profesori, părinţi, elevi. Astfel, toate cele trei părţi implicate ar primi feedback direct şi ar recepta informațiile în mod corect. Putem crea un mediu primitor, prin afișarea lucrărilor elevilor și aranjând scaunele în cerc, ca pentru o conferință. Am putea lua în considerare, de asemenea, să avem la dispoziție hârtie și pixuri, astfel încât părinții să poată lua notițe.

La aceste evenimente, elevii pot prezenta mici proiecte în care să le prezinte părinţilor şi profesorilor activitatea lor din semestrul trecut sau din perioada trecută de la ultimul astfel de

eveniment, iar profesorii pot să prezinte jocuri şi website-uri unde părinţii pot lucra acasă împreună cu copiii sau cărţi pe care le pot citi şi discuta ulterior.

Nu trebuie să uităm să mulţumim pentru participare la finalul oricărui tip de întâlnire, pentru că, de cele mai multe ori, pentru părinţii care se confruntă cu probleme de serviciu, de familie şi cine ştie ce alte probleme efortul făcut pentru a participa poate fi unul considerabil! Putem chiar să îi punem pe elevi să le scrie un scurt mesaj de mulțumire părinților care au participat.

În concluzie, părinții și profesorii trebuie să conștientizeze că ingredientele specifice (cum ar fi comunicarea clară, oferirea de feedback constructiv, stabilirea de obiective, efectuarea de autoevaluări și acceptarea eșecului) sunt la fel de necesare acasă cât și la școală pentru a ajuta elevii să reușească.

Lectura de vacanță ca o tabără de hârtie

Oricât de temeinic, de tradițional sau de împătimit de rostul lui ar fi, profesorul de limba română este omul deschiderii la nou, atent la formarea elevului și la cultivarea abilităților acestuia de a se adapta etapei în care trăiește.Așa cum el , profesorul - om, este semnul propriei lumi, are îndatorirea de a-l ajuta pe elev să fie omul lumii lui , printre altele, și prin lectură. Desigur, fără a neglija constantele culturale sau morale .

Scoasă de sub semnul constrângerilor orei orei de clasă, lectura de vacanță este pentru profesorul de română o mare responsabilitate, dar și o șansă egală cu o binecuvântare de a da contur unui chip sufletesc. Dacă fizic un copil poate semăna unui părinte sau chiar stânjenitor cu un geamăn, profilul său spiritual este absolut unic și se face treptat, fără a ști momentul precis când desenul e gata. Profesorul contribuie cu linii, cu lumini, având grijă să nu pună umbre.

Dar înainte de toate, lista de lecturi, întocmită și parcursă, este scoaterea de sub spectrul (sau stigmatul?) propriei nostalgii, căci fiecare călătorie are gările sale și călătorul norocos este acela care-și prinde trenul. Despre joc și atmosferă idilică aș citi și aș recomanda oricând *La Medeleni*, dar vremurile acestea mai sunt oare ale,, zarzărilor înfloriți”? ,,Hotare nestatornice” și grăbite sunt cu siguranță și de aceea eu, profesorul acela dintre două etape, caut o alternativă în romanele lui Kimberly Brubaker Bradley, *Războiul care mi-a salvat viața și Războiul care m-a învățat să trăiesc*. Despre relația om- animal îmi amintesc, într-o aburire de lacrimi, texte precum *Puiul* sau *Moartea lui Castor*, dar caut, fără să mă supăr, reprezentări mai luminoase , mai aproape de generația conversșilor și a informațiilor căutate pe internet și le găsesc în două cărți minunate ale Veronicăi Niculescu, *O vară cu Isidor* și *Iarna lui Isidor*. De neînlocuit mi s-a părut o vreme comunicarea Olguței cu moș Gheorghe, un bunic fără a avea nevoie să fie. Dar ferestrele lumii adolescentine dau spre alte stele și mă adaptez ducându-mă spre *Olguța și un bunic de milioane*, de Alex Moldovan sau spre *Bunica mi-a zis să-ți spun că-i pare rău*, de Fredrik Backman. Cu această bunică am râs și am plâns aproape 500 de pagini și am uitat că eu vin dintr-o vreme ale cărei lecturi sunt atât de sonore că nu mai au nevoie de precizarea autorilor.

Sigur că mi-aș dori să-i încânte pe elevii mei *Cireșarii* așa cum m-au răsplătit pe mine toate volumele, dar dacă nu se întâmplă , caut cărți despre întâmplări cu prieteni. Și găsesc eroi care prețuiesc prietenia , păstrând-o ca pe un talisman, în *Numără stelele*, de Lois Lowry sau *Ne vedem în cosmos, prieteni*, de Jack Cheng.

Sigur că viața doare, lucru pe care nu-l putem ascunde copiilor. Eu am aflat aceasta cu Olguța în volumul al doilea. Tot asupra acestui lucru avertizeaza și Oscar(*Oscar și tanti Roz*, E-E Schmidt), Malala (*Eu sunt Malala*, Malala Yousafzay) sau Guille(*Un fiu*, A. Palomas), dar într-un mod mai ludic și lăsând , paradoxal, o speranță măcar egală cu un ecou.În fond, importante sunt spațiul scriiturii în care se

derulează aventura lecturii și mesajul ultim care sădește și confirmă umanitatea din noi. Să te găsești într-o cutie de violoncel și apoi *Pe acoperișurile Parisului* (K. Rundell), să îți dorești să fii excepțional, faimos și fericit, fiind *Un băiat ca toți ceilalți*(L. Marone), să participi efectiv la înnobilarea semantică a verbului ,,a fura împreună cu *Hoțul de cărți*(M. Zuzak), să întelegi ca poți *Să bați din palme cu o singură mână* (Richard Flanagan) admirând splendori *Acolo unde cântă racii* (Delia Owens)...nu este puțin lucru și, citind, nu poți rămâne la fel. De aceea mă gândesc uneori că lectura de vacanță este ca o tabără, o tabără de hârtie. Pui în bagaj ceea ce este esențial (cartea, de cele mai multe ori și ochelarii),lucruri noi, cu etichetă(coletul abia sosit, mirosul de pagină abia tipărită), îți faci așteptări(dacă te lasă titlul), trăiești aventura(înaintând cu lăcomie în lectură)și te desparți în lacrimi pe peron(cu regretul ca povestea s-a încheiat sau s-a încheiat într-un anumit fel). Asocierea cu tabăra vine și din faptul că lectura scoate cititorul din cotidian, fie și secvențial, oferindu-i o alternativă spectaculoasă, duioasă, amuzantă ori chiar compensatorie la ritmul egal, previzibil al vacanței. Și are, fără să-și propună și fără să-i cerem, trei achiziții țintite: nuanțarea vocabularului, formarea unei viziuni asupra lumii(surprinzându-i pe părinți ca atunci cînd hainele copiilor rămân mici din primăvară până-n toamnă) și asigurarea unor inepuizabile surse și soluții pentru cerința 9 de la Evaluarea Națională.

Prin urmare, dacă vârstele sunt exuvii, dacă etapele culturale sunt avataruri, iar profesorul de română sub vremi, oare nu ar merita și el o vacanță cu lecturi care să-l răsplătească și să-l ducă în tabără?

Liliana Balan, profesor de limba și literatura română

la Colegiul Național ,,Emil Racoviță ” din Iași

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

prof. Balog Katalin

Școala Gimnazială „Petőfi Sándor” Tg. Secuiesc, jud. Covasna

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, are rolul de a pregăti generația viitoare de adulți pentru viață, integrarea lor în câmpul muncii. În țara noastră educația a trecut prin multe schimbări și transformări în anii trecuți, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența în mare măsură viitorul copiilor.

Pe parcursul ultimilor ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice, care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul unităților de învățământ. Utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și diferitelor platforme online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și resurse educaționale oricând și oriunde. De asemenea, progresul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate care să fie exact pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile. Aceste noi descoperiri din ultimii ani au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, cum ar fi tehnologia informației și comunicațiilor, robotica, inteligența artificială, biotehnologiile.

În educație sunt identificate 10 tendințe mondiale:

- Cu cât mai devreme, cu atât mai bine: educația primită în copilărie modelează adesea perspectivele vieții
- Absolvirea școlii nu este sfârșitul învățării: a învăța să înveți este cea mai importantă aptitudine dintre toate
- Digitalizarea este noua alfabetizare: competențele digitale devin educația de bază, și tinerii sunt în avantaj
- Oamenii nu sunt singurii care învață: oamenii vor concura din ce în ce mai mult cu mașinile în idei noi
- De la standardizare la customizare: de la educația de masă din epoca industrială la căi de învățare individualizate, activate digital

- Învățare interdisciplinară, bazată pe tehnologie: multidisciplinaritatea este esențială pentru a înțelege cauzele și complexitatea provocărilor moderne și pentru a dezvolta soluții inovatoare
- Furnizarea de educație formală este completată de noi proiecte antreprenoriale: diversitatea tot mai mare a actorilor implicați în educație deschide numeroase noi oportunități pentru oameni de a se instrui și de a recalifica în diferite momente din viața lor
- Legătura dintre educația formală și muncă este tot mai ruptă: tranziția de la școală la muncă este este tot mai dificilă
- Gândirea critică este necesară pentru a face democrațiile mai rezistente în fața schimbărilor: alfabetizarea media
- Creșterea concurenței globale pentru universități: este posibil ca Europa să fi inventat universitățile, dar acum este timpul să le reinventeze

În ciuda inovațiilor și tendințelor pozitive, sistemul educațional din țară are mari lacune. Una dintre cele mai mari probleme este accesibilitatea la educație, mai ales în mediile rurale sau defavorizate. Din nefericire mulți copii nu au acces la o educție de calitate din cauza infrastructurii inadecvate, lipsei de resurse și a cadrelor necalificate.

Pentru a face față provocărilor care s-au ivit în ultimii ani și pentru a îmbunătății sistemul educațional din țară, este necesară implementarea unor soluții care să implice autoritățile, profesorii, elevii și părinții. Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate. De asemenea, statul trebuie să investească în formarea și dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, astfel încât elevii și cadrele didactice să aibă parte de o experiență plăcută în sistemul de învățământ.

Sistemul educațional se îmbunătățește, însă sunt necesare și mai multe eforturi care să privească problematica educației din toate unghiurile sale.

Școala și Biserica, parteneri în educarea copiilor

Balogh Florica Marioara
Lic. Teoretic "N. Jiga" Tinca
Jud. Bihor

Mediul familial a fost dintotdeauna primul mediu educativ și socializator pe care îl cunoaște copilul, marcând dezvoltarea lui ca individ. În familie se pun bazele educației sale, formându-și primele deprinderi, abilități, conduite, idei despre lume și viață. Mai târziu, la această dezvoltare a sa, contribuie școala și comunitatea, biserica fiind acea parte a comunității ce își lasă amprenta asupra dezvoltării spirituale și morale a fiecăruia dintre noi.

Este cunoscut faptul că învățământul românesc a apărut și s-a dezvoltat în cadrul Bisericii, cu sprijinul ierarhilor, a preoților, a călugărilor, aceștia fiind de altfel și primii dascăli. Școala era pe atunci, și a fost vreme de câteva secole, sub oblăduirea Bisericii, dezvoltându-se în spiritul învățăturilor și valorilor creștin ortodoxe. Perioada comunistă a schimbat însă această stare de fapt, producându-se o ruptură în cadrul societății, între instituțiile responsabile de educarea tinerelor generații. Cu toate acestea, Biserica nu a încetat să-și exercite activitatea misionară încredințată ei de către Domnul Iisus Hristos.

În societatea actuală, puternic secularizată, este necesară o colaborare reală între familie, școală și comunitate, parteneriatul încheiat între școală și biserică fiind relația cea mai profitabilă pentru toți cei care participă la acest demers. Acest parteneriat va fi eficient în măsura în care îndemnul Mântuitorului "Lăsați copiii să vină la Mine" va fi conștientizat și asumat de fiecare cadru didactic, preot și elev care se implică în activitățile propuse. Și asemenea Acestuia, care învăța pe oameni stând în mijlocul lor, mărturisind "întru adevăr", și reprezentanții Bisericii trebuie să se poziționeze în mijlocul elevilor pentru a putea promova învățăturile Evangheliei și valorile morale tradiționale, specifice neamului și spiritualității românești.

Învățământul actual din țara noastră se confruntă cu numeroase probleme de ordin social, economic și educațional care afectează procesul instructiv-educativ: violența crescută în rândul tinerilor, absenteismul tot mai mare, abandonul școlar, lipsa resurselor educaționale adecvate, programe școlare încărcate și neadaptate realităților din societate, pregătire practică aproape inexistentă în formarea elevilor, promovarea unor false valori, străine spiritualității românești, elevi proveniți din medii defavorizate, lipsa de implicare a părinților. În aceste condiții, conlucrarea dintre școală și Biserică devine tot mai necesară în diminuarea sau rezolvarea acestor probleme, în oferirea unor alternative la greutățile pe care elevii le întâmpină în mediul școlar.

Fiecare parteneriat are ca scop colaborarea eficientă în parcurgerea următorilor pași: cunoașterea reciprocă a tuturor punctelor de vedere, identificarea nevoilor ce urmează a fi îndeplinite, identificarea metodelor adecvate de punere în practică, implicarea comună în îndeplinirea obiectivelor stabilite. Sunt oferite așadar elevilor, resursele educaționale și motivaționale adecvate, pentru a-și canaliza toate eforturile în vederea unei dezvoltări moral-comportamentale în conformitate cu cerințele sistemului educativ și cu valorile spirituale creștine. Astfel, beneficiile unui parteneriat între școală și biserică se concretizează în:

- implicarea activă a elevilor în viața comunității;
- responsabilizarea acestora prin atribuirea de sarcini concrete;
- găsirea unor soluții optime în rezolvarea problemelor sau nevoilor acelor elevi proveniți din medii defavorizate (familii cu venituri mici, familii monoparentale, părinți plecați în străinătate);
- prevenirea, ameliorarea sau îndreptarea comportamentelor agresive/deviante întâlnite la tot mai mulți elevi;
- prevenirea abandonului școlar;
- stimularea creativității elevilor prin implicarea acestora în diverse spectacole, serbări, concursuri.

Deși școala este considerată ”principala instituție socială specializată în pregătirea oamenilor pentru muncă și viață” (Constantin Cucoș, *Pedagogie*, Iași, Ed.Polirom, 2006, pag. 15), Biserica are o influență majoră în această pregătire atâta vreme cât există deschidere din partea reprezentanților școlii și a familiei în acest sens. Demersul educativ întreprins de Biserică se poate realiza prin intermediul orelor de religie desfășurate în clasă, prin intermediul orelor de catehizare desfășurate în incinta lăcașului sfânt, prin participarea elevilor la slujbele bisericești, la diverse proiecte și activități culturale, caritabile, etc.

În realizarea acestor parteneriate un rol important revine profesorului de religie care are menirea de a-i apropia pe elevi de Dumnezeu și de Biserica Sa, de a fi un model pentru aceștia și de a promova o conduită morală demnă de urmat. Pe lângă activitatea didactică desfășurată în școală, profesorul are astfel posibilitatea de a-și continua misiunea în afara acesteia, stabilind obiective specifice și adoptând modalități adecvate de punere în practică.

În funcție de necesitățile elevilor, și de comun acord cu preotul, profesorul va stabili diverse activități concrete ce se pot derula în cadrul parteneriatului încheiat la nivel instituțional:

- lecții deschise comune (profesor și preot), în care se va pune accent pe latura formativă a atitudinilor necesare unui bun creștin;
- participarea cu elevii la Sfânta Liturghie;
- organizarea de acțiuni caritabile, fie pentru colegi din școală, fie pentru persoane din comunitate ce au nevoie de sprijin material;

- pregătirea elevilor și participarea cu aceștia la Sfintele Taine (Maslu, Spovedanie și Împărtășanie) și la marile sărbători creștine;
- organizarea de excursii tematice sau pelerinaje la biserici și mănăstiri în vederea cunoașterii istoriei Bisericii noastre, a vieții monahale;
- inițierea unor întâlniri cu reprezentanți de seamă ai culturii și spiritualității românești.

Formarea convingerilor religioase, a deprinderilor morale comportamentale, a virtuților creștine este un proces complex ce vizează implicarea tuturor factorilor responsabili de educarea elevilor: părinți, profesori, preoți.

Comunicarea, cooperarea și colaborarea dintre școală și Biserică din cadrul parteneriatelor are ca scop identificarea aspirațiilor elevilor, dezvoltarea morală și spirituală a acestora, integrarea lor în societate și implicarea activă în viața comunității.

Bibliografie:

1. Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2013.
2. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2006.
3. Lelea,L. *Participarea elevilor în școală și în comunitate*, Editura Agata, Botoșani, 2006.

Educaţia interculturală

Prof. Tatiana Bănică

Şcoala Gimnazială 'Oana-Diana Renea", Focşani

În condiţiile conştientizării tot mai profunde a rolului pe care îl are păstrarea identităţii culturale, naţionale, lingvistice şi religioase în dezvoltarea normală a societăţii, şcoala este chemată să facă faţă acestei noi provocări în care fiecare individ, indiferent de cultura căreia îi aparţine doreşte să îşi exprime liber apartenenţa la acea cultură, dar şi să cunoască alte culturi.

Acceptând principii precum respectul reciproc, egalitatea, toleranţa, dar şi complementaritatea valorică a diverselor culturi europene, şcoala îşi propune fructificarea diferenţelor culturale şi a valorilor spirituale locale, dar şi integrarea lor în rândul valorilor generale ale umanităţii. Aceste deziderate pot fi realizate prin pregătirea elevului în scopul preluării valorilor generale integrative, având în acelaşi timp în vedere şi receptarea valorilor locale şi specifice prin intermediul cărora se va insera în orizontul tot mai larg şi nuanţat al culturii europene şi chiar mondiale. Este necesar ca elevii să fie ajutaţi să deprindă abilitatea de a descifra valorile diferitelor culturi şi să posede abilităţile necesare desluşirii posibilităţilor pe care le oferă noul mediu multicultural şi, în acelaşi timp, să le fie formată capacitatea identificării şi manipulării resurselor informaţionale. Astfel, cei care se vor integra cu succes în noua realitate socială şi culturală trebuie să aibă o bază informaţională flexibilă pentru a se adapta la noile medii şi provocări, precum şi aptitudinile necesare confruntării impuse de schimbările rapide.

Competenţa interculturală, una dintre cele mai necesare competenţe de bază ale indivizilor lumii de azi (o lume în curs de globalizare), presupune următoarele aspecte: schimbarea comportamentului uman prin acceptarea influenţelor culturale, perceperea diferitelor tipare culturale distincte de cele proprii (spre valorizare, fără ierarhizări pozitive sau negative), identificarea standardelor propriei culturi şi judecarea efectelor interacţiunii ei cu alte culturi, lărgirea tiparelor propriului comportament cultural, adoptarea în mod selectiv a unor norme din alte culturi, angajarea unor relaţii pozitive cu oamenii aparţinând altor sfere culturale, cu alte moşteniri culturale şi surmontarea conflictelor interculturale. Aşadar, competenţa de comunicare interculturală reprezintă capacitatea de a negocia semnificaţiile culturale, de a manifesta

comportamente de comunicare eficiente, de a exprima atitudini pozitive şi de a rezolva în diverse contexte problemele de comunicare între diferitele culturi.

Platforma educaţională în domeniul intercultural trebuie aşadar ancorată în cele două dimensiuni ale sale: cea a cunoaşterii şi cea a experienţei. Prima furnizează mijloacele conceptuale pentru a percepe realitatea şi a interpreta informaţiile primite, astfel încât să se depăşească punctele de vedere care se sprijină pe stereotipuri şi pe prejudecăţi în aşa fel încât să reprezinte garanţia unei comunicări într-o lume caracterizată prin diversitate. Dimensiunea experienţei, conferită de proiectele educaţionale europene, plasează educaţia interculturală în viaţa cotidiană, mobilizând ansamblul personalităţii indivizilor în direcţia asigurării unei dezvoltări echilibrate şi armonioase care să permită deschiderea spre alteritate culturală.

Câteva avantaje ale utilizării metodei proiectelor educaţionale europene sunt: asimilarea de noi cunoştinţe, formarea de deprinderi, capacităţi şi competenţe în acţiune (engl. learning by doing), focalizarea pe elev în calitate de subiect al acţiunii formative, determinând o respectare mai bună a intereselor de cunoaştere şi o bază superioară în modelarea motivaţiei intrinseci, participarea şi implicarea automotivată în învăţare, fapt ce antrenează dezvoltarea capacităţilor de cooperare, întrajutorare în îndeplinirea sarcinilor şi asumarea responsabilităţilor, cu efecte majore în socializarea în cadrul grupului naţional şi internaţional, elevii beneficiind de o solidă pregătire pentru a deveni cetăţeni activi ai Europei pluriculturale.

În învăţământul preuniversitar, deschiderea şcolilor româneşti către Europa prin proiecte de cooperare aduce beneficii consistente şi de durată, în următoarele domenii: îmbunătăţirea managementului de curriculum, fie prin crearea de noi obiecte opţionale, ca produse finale ale unor proiecte transnaţionale, fie prin necesitatea abordării transcurriculare a temei proiectului respectiv; iniţierea lucrului în echipă şi mai ales în echipe mixte, profesori – elevi şi schimbarea culturii organizaţionale din şcoli (de la cultura piramidal-ierarhică spre una a reţelei de echipe); îmbunătăţirea predării şi învăţării limbilor străine; accelerarea utilizării noilor tehnologii de comunicare, în special a Internetului, în comunicarea dintre parteneri şi în realizarea produselor finale ale proiectului, un casting important pentru elevi, dar mai ales pentru profesori; îmbunătăţirea managementului educaţional în general, prin compararea soluţiilor găsite de parteneri la probleme comune apărute în sisteme educaţionale diferite; impulsionarea elevilor şi profesorilor spre mobilitatea transnaţională – reală sau virtuală; cultivarea dialogului cultural, a toleranţei, a respectului pentru diversitate şi opinii diferite; educarea elevilor în sprijinul

cetăţeniei active; iniţierea, la profesori, directori, dar şi la elevi, a tipului de gândire de proiect, prin care orice activitate umană este concepută în etape: nevoi – scop – obiective – resurse – activităţi – evaluare; deschiderea interesului şi pentru alte tipuri de proiecte; căutarea şi găsirea de resurse de co-finanţare, prin noi strategii inovatoare de atragere de fonduri; consolidarea legăturilor cu comunitatea locală şi cu autorităţile locale; redefinirea identităţii proprii prin exercitarea unui parteneriat de pe poziţii egale cu şcoli din Uniunea Europeană.

Provocările pluriculturalismului contemporan fac, aşadar, necesară orientarea educaţiei spre interculturalitate, ca sferă a dialogului cultural şi resursă principală pentru dezvoltarea comunităţii multiculturale europene, iar Comisia Europeană, prin intermediul generosului Program comunitar Învăţare pe tot parcursul vieţii pune la dispoziţia instituţiilor de învăţământ un mijloc sigur de optimizare a educaţiei interculturale, precum şi căi ce facilitează dezvoltarea şi inovarea instituţiei de învăţământ.

Consider că studierea prin metode ale cercetării ştiinţifice a impactului activităţilor europene desfăşurate de instituţiile de învăţământ preuniversitar în cadrul Programului comunitar Învăţare pe tot parcursul vieţii (LLP - Lifelong Learning Programme) este una importantă şi conduce la concluzii interesante care pot contribui la optimizarea educaţiei interculturale. Tinerii, pentru a putea trăi şi funcţiona în mediul multicultural de astăzi, trebuie să fie competenţi în comunicarea interculturală care se poate foarte bine exersa pe perioada şcolarizării în cadrul oferit de proiectele educaţionale europene de tip Comenius.

Bibliografie

1) Antonesei, L., Paideia. Fundamentele culturale ale educaţiei, Editura Polirom, Iaşi, 1996.
2) Bergèr, G., Omul modern şi educaţia sa. Psihologie şi educaţie, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1973.
3) Cucoş, C., Educaţia. Dimensiuni culturale şi interculturale, Editura Polirom, Iaşi, 2000.
4) http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elearning/comen.pdf

ROLUL EDUCAȚIEI MUZICALE INSTRUMENTALE ÎN FORMAREA COPILULUI DE AZI ȘI ADULTULUI DE MÂINE

Prof. MARIANA BARBU
Școala Gimnazială de Arte „Iosif Sava" - București

Educația muzicală este o activitate pedagogică complexă, având ca obiectiv central întregirea personalității elevilor cu elemente estetice și morale superioare, precum și formarea și dezvoltarea capacităților lor generale în scopul creării în conștiința lor a unui echilibru necesar între pregătirea reală și cea umanistă. Experimentele ultimelor decenii efectuate de muzicieni, pedagogi și psihologi, bazate pe observația după care muzica posedă, la fel ca și matematica și logica, evidente calități de transfer, demonstrează că acolo unde educația muzicală se desfașoară după legile pedagogiei muzicale contemporane fundamentată pe rezultatele psihologiei moderne, copii dau rezultate mai bune la învățătură nu numai la obiectele umaniste ci și la celelalte, cu profil real. Iată că educația muzicală nu îndeplinește doar un rol de divertisment și distracție ci unul cu valențe intelectuale.

Componentă importantă a educației, muzica este una din formele artistice cu o mare influență asupra copiilor și tinerilor, captându-le interesul în mod esențial. Studiul instrumental ce se realizează în cadrul cercurilor muzicale din Cluburile și Palatele copiilor, precum și în cadrul Școlilor de muzică, oferă posibilitatea învățării, cunoașterii și afirmarii în plan artistic. În instituțiile de specialiate elevii învață să-și cosolideze cunoștințele muzicale și deprinderile de interpretare vocală sau instrumentală. Deasemenea, acestea contribuie substantial la stimularea și dezvoltarea creativităţii copiilor si adolescenţilor, la formarea gustului pentru frumos și la educarea sensibilităţii. Ele au un rol însemnat și în organizarea timpului liber al copiilor, al divertismentului acestora, prin ambianţa estetică pe care o creează, pregătindu-i pentru a-și petrece timpul liber în mod plăcut și cultivat.

Dacă în trecut lecțiile de pian făceau parte din educația de bază a unui copil, astăzi, din ce în ce mai puțini copii sunt orientați spre studiul unui instrument muzical și cu atât mai puțin spre un liceu de profil, spre o carieră muzicală. Transformările ce au loc la nivel social, politic, economic și cultural își pun amprenta într-un mod inevitabil și asupra învățământului românesc și implicit asupra celui instrumental-pianistic. Goana după profit imediat, condițiile grele de trai și agresivitatea manifestată chiar de la vârste mici fac să existe o preocupare din ce în ce mai mică pentru dezvoltarea cultural-muzicală a personalității umane. Majoritatea oamenilor pierd din vedere beneficiile majore ale educației muzicale de la o vârstă cât mai fragedă: sensibilitate, răbdare, perseverență, atenție și memorie intens dezvoltate, posibilitate crescută de concentrare, motricitate fină, cultură generală îmbogățită și dragoste de frumos.

În acest demers didactic rolul profesorului de instrument este essential, deoarece în afară de faptul că trebuie să aibă o pregătire competentă, multidisciplinară, trebuie să reușească de-a lungul carierei să-și construiască propriul stil pedagogic, să învețe mereu și mereu, să se

perfecționeze continuu și să fie la curent cu tot ce este nou. Odată cu deschiderea spre „occident”, pe piața românească au apărut o multitudine de cărți, metode și metodici de pian, care mai de care mai frumos ilustrate și cât mai explicite, care să vină în sprijinul inițierii atât a copiilor, cât și a adulților în tainele cântatului la pian

Solicitările din partea copiilor pentru activităţile muzicale sunt benefice, deoarece ne ajută să orientăm preferinţele şi atitudinile spre muzica de valoare. Activităţile muzicale sunt adaptate grupelor constituite, deoarece solicitanţii prezintă un nivel eterogen de pregătire. Profesorul este pus în situaţia de a aborda metode diferite de lucru, începând cu iniţierea muzicală şi apoi cu instruirea spre performanţă pentru fiecare instrument studiat. Repertoriile abordate trebuie sa fie în concordanţă cu vârstele copiilor și bineînteles cu nivelul de inteligență cu care sunt înzestrați.

Într-o lume în care suntem pur și simplu invadați de muzica de proastă calitate, îmbrăcată în ambalajul strălucitor al avantajelor comerciale, în care măiestria și performanța artistică sunt date la o parte în beneficiul subculturilor fără scrupule, cred că cea mai mare schimbare care ar trebui să se realizeze în prezent este schimbarea de mentalitate. Datoria noastră, a fiecărui participant la actul muzical, fie el artist, elev, profesor sau părinte, este aceea de a promova adevăratele valori artistice, de a crea modele de conduită și bineînțeles, în ciuda dificultăților existente, să investim totuși într-o formă educațională performantă ce a demonstrat de atâtea ori că este capabilă să se compare cu cele mai valoroase școli pianistice europene.

Una dintre calităţile importante pentru desfăşurarea activităţilor didactice adecvate ale profesorului este capacitatea de intuire şi descoperire a calităţilor artistice ale elevilor. Aceste calităţi există în fiecare copil, doar că profesorul trebuie să ştie să le scoată la lumină, ajutând elevul să-şi dezvolte abilităţile necesare studiului la instrument. Făcându-l pe copil să îndrăgească muzica, profesorul îl va determina să fie motivat în eforturile sale de căutare şi cunoaştere a sensului artistic, a plăcerii de a interpreta. Odată atras în plăcuta activitate de contemplare a muzicii, copilul va manifesta interes şi dragoste pentru ea.

Scopul studierii şi însuşirii muzicii instrumentale de cea mai bună calitate – la toate nivelurile de învăţământ – se circumscrie în sfera educaţiei estetice de maximă importanţă în formarea viitorului adult prin: deşteptarea pasiunii pentru muzică, rafinamentului în aprecierea muzicii, cultivarea gustului pentru melodie, departajarea muzicii bune de divertisment de cele excesiv de senzuale sau fals patetice, cultul valorilor naţionale în virtutea cărora spiritualitatea românească intră în circuitul muzicii universale. Demersul didactic promovat trebuie să fie cel de parteneriat, respectând condiţia fundamentală – cunoaşterea elevului. În acest sens, este necesar a fi combinate o mare varietate de metode de lucru diferenţiate: segregarea adică gruparea elevilor valoric, în funcţie de deprinderi, posibilităţi de lucru şi rezultate; accelerarea studiului pentru cei talentaţi şi muncitori ducând la progres rapid, îmbogăţirea şi aprofundarea cunoştinţelor şi deprinderilor prin lecţii diversificate în timpul săptămânii sau la finele acesteia, în vacanţe sau tabere de profil. Diversificarea tipurilor de exerciţii, în funcţie de materialul muzical aflat în lucru, căutarea soluţiilor prin angrenarea elevilor mai mari în manifestarea propriilor lor păreri pentru soluţionarea unor probleme, pot constitui metode eficiente de progres în activitatea instrumentală. Mai mult decât atât, studierea unui instrument muzical are un efect benefic pentru dezvoltarea

armonioasă şi echilibrată a copiilor. Ei îşi însuşesc cunoştinţe şi deprinderi muzicale de durată, pot descifra, interpreta sau compune muzica şi în acelaşi timp, prin audiţii, analizează interpretările şi creaţiile, apreciind valoarea şi separând-o de nonvaloare.

Este bine cunoscut faptul că în copilărie se pun bazele cunoştinţelor muzicale, atunci se formează gândirea muzicală şi deprinderea de a munci. Pe aceşti piloni îmi bazez în continuare activitatea didactică, îmbrăţişând cu ardoare ideile de a educa şi a motiva copiii în sensul îndrăgirii şi acceptării muzicii. Dmitri Kabalevski spunea: „Pasiunea şi dragostea manifestată pentru muzică sunt condiţii obligatorii pentru ca aceasta să-şi deschidă larg porţile, dăruind copiilor frumuseţea sa. Doar, în aceste condiţii, muzica va putea îndeplini funcţia sa educativă".

Voi încheia cu câteva gânduri ale pianistului şi pedagogului rus, de origine germană, Heinrich Gustavovich Neuhaus (1881 - 1964): "Noi nu putem crea talente, dar putem şi suntem obligaţi să creăm un climat prielnic pentru manifestarea şi dezvoltarea lor".

Bibliografie:

Coman, Lavinia – „Vrei să fii profesor de pian?", Editura Universității Naționale de Muzică, București, 2009
Neuhaus, Heinrich Gustavovich – „Despre arta pianistică", editura Muzicală, București,1960
Răducanu, Mircea Dan Principii de didactică instrumentală, Iaşi, Ed. Moldova, 1994
https://ro.wikipedia.org/wiki/Pian

Strategii de învățare și incluziune: explorând lumea jocurilor de masă

prof. Simona Barbu
Școala Gimnazială "Al. I. Cuza", Brăila

Pentru copii joaca este cea mai importantă activitate, încă din primii ani de viață, deoarece contribuie la dezvoltarea mentală a acestora. Copiii cresc înconjurați de jucării, observă și descoperă lumea din jur și prin joc învață să facă legături între noțiuni, fenomene și obiecte. Printre cele mai populare se numără jocurile de masă pentru că sunt ușor de manevrat, au ilustrații diverse, conțin informații grafice și îi ajută pe copii să deprindă noțiuni din diverse domenii și discipline, cum ar fi aritmetică, biologie, geografie, istorie, limba și comunicare, etc. De aceea ne preocupăm să le oferim cele mai variate jocuri care să-i ajute în dezvoltarea psihică, emoțională și socială. In acest sens, jocurile de masa reprezintă un instrument eficient și atractiv deoarece sunt educative, creative, captivante și distractive.

Este important să oferim elevilor, și copiilor, în general, o gamă largă de opțiuni în alegerea jocurilor potrivite pentru dezvoltarea lor fizică, mentală și emoțională. Jocurile de masă pentru adulți și copii au teme diverse: de la istorie și aventură la mister și crimă. Chiar dacă jocurile video reprezintă o concurență puternică, jocurile care se desfășoară pe o planșă au un farmec aparte și pot fi o sursă de distracție unică. Interacțiunea cu ceilalți, atingerea pieselor, competitivitatea sunt aspecte care le asigură succesul și rezistența în timp. Jocurile îi strâng pe copii în jurul meselor și-i ajută să comunice mai ușor, să se împrietenească și să coopereze.

În sistemul de învățământ, se vorbește despre incluziune și școala incluzivă. Incluziunea în educație presupune integrarea tuturor elevilor, indiferent de abilități, în cadrul unei clase comune. Scopul principal este de a asigura că fiecare elev beneficiază de oportunități egale de învățare și dezvoltare. Astfel jocurile de masă pot juca un rol semnificativ în crearea unui mediu incluziv și eficient în clasă prin facilitarea interacțiunii, colaborării și înțelegerii reciproce. Acestea oferă o metodă interactivă și distractivă de a dezvolta diverse abilități și pot ajuta la includerea tuturor elevilor, indiferent de capacitățile sau nevoile lor speciale.

Iată câteva strategii prin care jocurile de masă pot contribui la designul realist și eficient al unei clase incluzive:

1. **Dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare**

- ✓ Interacțiune și comunicare: Jocurile de masă necesită adesea comunicare și colaborare între jucători, ceea ce ajută la dezvoltarea abilităților sociale și la reducerea barierelor de comunicare.
- ✓ Empatie și înțelegere: Prin participarea la jocuri care implică roluri și scenarii diferite, elevii pot dezvolta o mai bună înțelegere și empatie față de colegii lor cu nevoi speciale.

Strategie: Alegeți jocuri care necesită colaborare și discuții, cum ar fi "Dixit" sau "Catan".

2. **Încurajarea participării active**

- ✓ Participarea activă a tuturor jucătorilor: Acest lucru ajută la integrarea elevilor care pot fi mai retrași sau care au dificultăți de implicare.
- ✓ Participare egală: Jocurile de masă pot fi adaptate pentru a asigura că toți elevii pot participa în mod egal, indiferent de abilități.

Strategie: Folosiți jocuri care au rotiri rapide și care implică toți jucătorii în fiecare tur, cum ar fi "Uno" sau "Ticket to Ride".

3. **Adaptabilitate la nevoi speciale**

✓ Multe jocuri de masă pot fi adaptate pentru a se potrivi nevoilor speciale ale elevilor. De exemplu, regulile pot fi simplificate sau componentele jocului pot fi modificate pentru a fi mai ușor de manevrat.

Strategie: Modificați jocurile pentru a se potrivi elevilor cu dificultăți motorii sau de vedere. De exemplu, folosiți piese mai mari sau jocuri cu contrast vizual ridicat.

4. **Dezvoltarea abilităților cognitive**

✓ Rezolvarea de Probleme: Multe jocuri de masă stimulează gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor, fiind utile pentru toți elevii, indiferent de nivelul lor de abilitate.

✓ Memorie și Concentrare: Jocurile care implică strategii complexe pot ajuta la îmbunătățirea memoriei și a capacității de concentrare.

Strategie: Integrați jocuri care necesită strategie și planificare, cum ar fi "Șah" sau "Carcassonne".

5. **Crearea unui mediu de învățare pozitiv**

✓ Jocurile de masă pot crea un mediu de învățare pozitiv și distractiv, reducând anxietatea și încurajând învățarea prin joc.

Strategie: Organizați sesiuni regulate de jocuri de masă pentru a crea o rutină plăcută și a reduce stresul asociat cu învățarea tradițională.

6. **Îmbunătățirea comportamentului și a autocontrolului**

✓ Jocurile de masă pot ajuta la îmbunătățirea autocontrolului și a comportamentului prin învățarea respectării regulilor și a gestionării frustrării.

Strategie: Alegeți jocuri care necesită respectarea unor reguli stricte și care implică provocări ce trebuie depășite, cum ar fi "Jenga" sau "Operation".

7. **Incluziunea culturală și diversitatea**

✓ Echipe Mixte: Organizarea elevilor în echipe diverse promovează colaborarea și ajută la crearea unui mediu incluziv în care fiecare elev se simte valorificat.

✓ Jocurile de masă pot fi utilizate pentru a introduce și explora diverse culturi și perspective, promovând astfel incluziunea și diversitatea.

Strategie: Folosiți jocuri care reflectă diverse culturi sau istorii, cum ar fi "Pandemic" sau "Tokaido".

Pentru a integra eficient jocurile de masă în clasă, este important să fie urmați câțiva pași:

1. Evaluarea nevoilor elevilor:

- Identificați nevoile și abilitățile fiecărui elev pentru a alege jocurile potrivite.

2. Selectarea jocurilor:

- Alegeți jocuri variate care să acopere diverse abilități și interese.
- Alegeți jocuri care pot fi ușor adaptate pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor.

- Optați pentru jocuri care promovează colaborarea în detrimentul competiției agresive.

3. Adaptarea jocurilor:
- Ajustați regulile jocului pentru a asigura accesibilitatea pentru toți elevii.
- Utilizați materiale auxiliare, cum ar fi texte în Braille sau piese de joc mai mari, pentru elevii cu dizabilități vizuale sau motorii.

4. Instruirea și ghidarea:
- Asigurați-vă că elevii înțeleg regulile și oferă ghidare pentru a sprijini participarea activă.

5. Facilitarea Jocurilor:
- Încurajați elevii să lucreze în echipe mixte, asigurându-vă că fiecare echipă are un amestec de abilități și nevoi.
- Fiecare elev ar trebui să aibă un rol clar în cadrul echipei, astfel încât să se simtă implicat și valorificat.

5. Evaluarea și ajustarea:
- Solicitați feedback de la elevi pentru a înțelege ce jocuri sunt mai eficiente și mai atractive pentru ei.
- Monitorizați progresul elevilor și adaptabilitatea jocurilor în funcție de feedback-ul primit.

În concluzie, prin integrarea strategică a jocurilor de masă, profesorii pot crea un mediu de învățare incluziv, în care toți elevii se simt apreciați și implicați. Acest mediu de învățare valorifică diversitatea și promovează colaborarea. Prin selectarea și adaptarea atentă a jocurilor, profesorii se pot asigura că toți elevii, indiferent de abilități, beneficiază de o experiență educațională îmbogățită și echitabilă.

Webgrafie

https://didacto.ro/jocuri-de-societate-pentru-copii-avantaje-recomandari/

https://bestkids.ro/blogs/articole-utile/beneficiile-jocurilor-de-societate-in-era-tehnologiei-moderne

https://www.gameology.ro/blog/jocuri-de-societate-pentru-iubitorii-de-literatura.html

https://wordsrated.com/benefits-of-board-games/

Dascălul – educator şi prieten

Prof.înv. primar Barbu Viorela Laura
Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Deseori auzim întrebarea ,,Ce înseamnă să fii un dascăl bun? ” Importante sunt cunoştinţele, gândirea critică şi toate celelalte facultăţi de inteligenţă, dar cu toate acestea, un dascăl bun ar trebui să aibă mult mai mult decât experienţă şi inteligenţă.

Ce se află în inima unui mare dascăl?

☺*Bunătate*: un mare dascăl dă dovadă de bunătate în relaţiile cu colegii, părinţii şi cu cei din jurul lui. Zicala mea preferată este ,,bunătatea face lumea să se învârtă pozitiv". Mediul în sala de clasă şi în şcoală se schimbă cu adevărat atunci când un profesor îi ajută pe elevi să se simtă bineveniţi, ocrotiţi şi iubiţi.

☺*Compasiune:* Predarea în învăţământ face parte din profesia umanistă de dascăl, iar compasiunea este cel mai mare sentiment al înţelegerii, arătându-le celorlalţi că îţi pasă de ei. Un profesor plin de compasiune dezvoltă această caracteristică elevilor săi prin propriile sale acţiuni şi, ca urmare, elevii vor fi mai deschişi pentru a înţelege lumea din jurul lor.

☺*Empatie*: Empatia este un mod de comunicare afectivă, acel mod în care parcă ştim ce este în sufletul celuilalt. Fiind capabil de a te transpune în locul cuiva şi a vedea lucrurile din perspectiva lui poate avea un impact puternic asupra deciziilor şi acţiunilor noastre.

☺*Optimism*: Să fii o persoană optimistă, nu este o sarcină uşoară. Fiind un profesor cu o gândire pozitivă este chiar mai greu mai ales atunci când suntem puşi în faţa unor problemele cu soluţii limitate. Cu toate acestea, starea pozitivă, atunci când e greu, poate avea un impact benefic foarte mare asupra elevilor şi asupra lumii din jurul nostru. Privind partea plină a paharului întotdeauna ajută în a face lucrurile mai bine.

☺*Puterea de a construi*: un mare dascăl pune poduri peste lacune şi construieşte relaţii cu elevii, prietenii, comunitatea. Profesorii încearcă mereu să facă lucrurile mai bine şi să le îmbunătăţească în sala de clasă, dar şi în afara ei. Construirea unei colectivităţi este ceva ce un mare profesor caută să facă în clasă şi apoi să o extindă pentru întreaga şcoală şi comunitatea sa.

☺*Inspiraţia:* Toată lumea se uită la personalitatea unui mare dascăl, fiecare dorindu-şi să fie poate un profesor mai bun, un elev mai bun, chiar o persoană mai bună. Un mare profesor descoperă comori ascunse, posibilităţi nenumărate şi chiar magie în faţa ochilor tuturor.

La începutul unui an şcolar după un discurs de început bine pregătit, unul dintre părinţi s-a îndreptat spre mine, a întins mâna, şi a spus cu un zâmbet de la o ureche la cealaltă: " Bună, eu sunt Marian Petrescu! Dumneavoastră ce sunteţi? " Ca răspuns, l-am întrebat," Pardon? " fiindcă nu aveam nicio idee ce să răspund la întrebarea lui. El a repetat cu la fel de multa energie ca înainte,

" Dumneavoastră ce sunteţi?" " Hmmm, aaaa ... Eu sunt învăţătoare!" am răspuns realizând scopul întrebării. De când mi s-a adresat această întrebare şi m-am trezit cu o pierdere de cuvinte, am reflectat asupra sensului de "sunt" şi importanţa identităţii personale. Sunt un (o) _____. Câte cuvinte pot fi folosite pentru a umple linia goală? Fiecare înlocuire descrie un aspect al cuiva, de personalitate, talente sau înzestrări. Fiecare descrie o nuanţă a persoanei. Fiecare răspuns este la fel de individual la o persoană ca umbra sau amprentele persoanei respective. Fiecare răspuns este o piesă a puzzle-ului de personalitate - piese care, atunci când le-am pus toate creează împreună un lucru minunat!

Nu e suficient sa fii profesor, trebuie să fii în primul rând dascăl. Ambii termeni descriu un aspect a ceea ce fac într-un mod profund diferit. Un profesor dezvoltă anumite aptitudini şi concepţii de viaţă în conformitate cu un curriculum şi cu nivelul de dezvoltare. Un dascăl

îndrumă elevii pentru a deveni ceea ce este esenţial - să se dezvolte în fiinţe umane cu un nivel intelectual ridicat pentru reuşita lor în viaţă.

Chiar dacă conţinutul este important, în nici un caz nu este singurul lucru de care elevii noştri au nevoie. Este necesară o abordare integratoare de predare în care elevii sunt ghidaţi spre auto-descoperire şi spre integrare a ceea ce au învăţat în vieţile lor. Elevilor trebuie să le oferim instrumentele care îi vor ajuta să înveţe după perioada de şcolarizare. În loc de cunoştinţe elevii ar trebui să aibă doar conţinuturi esenţiale pe baza cărora îşi vor construi propriile cunoştinţe. Predarea nu s-a terminat atunci când oferi elevilor informaţii ... informaţiile şi conţinutul pot fi luate, în zilele noastre, din mai multe surse, dar capacitatea de a gândi, raţiunea şi critica pot fi încorporate numai dacă profesorii ştiu să le încurajeze. Nu trebuie să îi învăţăm pe elevi fiecare lucru pe care îl ştim, dar ceea ce îi învăţăm trebuie făcut cu pasiune şi cu intenţia de a forma oameni care să se poată adapta cerinţelor societăţii.

Pentru mine, a-i învăţa pe alţii se naşte un sentiment de veneraţie şi de întrebare asupra fiecărui aspect al vieţii şi asupra fiecărei părţi a oricărui curriculum educaţional. Succesul este de multe ori expresia care ne spune ceea ce elevii au realizat efectiv. Atunci când există o discrepanţă între aşteptări şi performanţă, dascălul nu se mulţumeşte cu rezultatele care pun în discuţie performanţele şi găseşte de multe ori un "Plan B" pentru succesul cursantului.

Un dascăl este tot timpul în apropierea elevului şi îi împărtăşeşte cunoştinţele pentru o viziune a ceea ce poate fi sau cum ar putea să îmbunătăţească trecutul. Explorarea faptelor poate duce la întrebări profunde care te pot lăsa uimit. Acest lucru poate ajuta elevul să călătorească prin bucuriile şi frustrările de a încerca ceva nou. Dascălul este acolo pentru a-l sprijini, a-l încuraja şi a-l ghida prin ceea ce poate fi uneori o experienţă "dureroasă" a învăţării profunde.

În cele din urmă, şi nu cel mai puţin important, un dascăl stabileşte un raport cu elevii pe baza grijii pe care le-o poartă. Această relaţie naşte încredere reciprocă şi afecţiune. Dacă îi vom ajuta pe elevi să descopere lucruri noi şi să facă ceva care nu a fost niciodată încercat, încrederea este un instrument-cheie în activitatea nosstră de dascăl. Încrederea nu se câştigă peste noapte, ci în decursul timpului şi prin testare. Elevii trebuie să ştie că educatorii ţin cu adevărat la ei, că îi iubesc.

Educarea - de la *educere* în limba Latină - înseamnă conducerea tinerilor de a se depăşi pe ei înşişi şi introducerea lor în realitate, spre o plinătate care duce la progres. Acest proces este stimulat de întâlnirea a două libertăţi, cea a adulţilor şi cea a tinerilor. Acesta solicită responsabilitate din partea elevilor, care trebuie să fie deschişi pentru a putea fi conduşi spre cunoaşterea realităţii, şi din partea dascălilor, care trebuie să fie gata să dea totul pentru aceştia. Din acest motiv, astăzi mai mult ca oricând, avem nevoie de martori autentici, şi nu doar de cei care împart norme şi fapte; avem nevoie de martori care pot vedea mai departe decât alţii pentru că viaţa lor este mult mai lungă. Un martor este cineva care în primul rând trăieşte viaţa pe care el o propune altora.

Deci, dacă cineva ca Marian Petrescu ar veni până la tine, ar zâmbi şi te-ar întreba " Dumneavoastră ce sunteţi?" cum ai răspunde?

Ce înseamnă să fii un dascăl? Pentru mine înseamnă totul. Înseamnă că viaţa mea este completă, că fac ceea ce m-am născut să fac, înseamnă că eu contez. Predarea merge bine şi dincolo de zidurile clasei. Chiar dacă nu sunt implicată în mod activ cu elevii, mă gândesc la ei şi la procesul de învăţare. O mulţime de oameni văd predatul ca o meserie foarte comodă, cu vacanţe multe şi două luni de concediu vara cu un salariu decent. Dacă în prim plan se află salariul şi beneficiile, atunci nu puteţi fi un dascăl bun. Nu trece o zi să nu mă gândesc la predare, tehnologie în educaţie, dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, ce e mai bine pentru elevi în lumea noastră în continuă schimbare, cum pot mai bine convinge directorii că eu sunt cel mai bun, cel mai pasionat dascăl pe care ei şi l-ar putea dori vreodată. Mă gândesc la moduri în care pot utiliza curiozitatea naturală şi pasiunile elevilor pentru a face procesul

în învăţare autentic şi las elevii să ştie că ei contează, că ei pot face o diferenţă în lume chiar acum.

Un profesor poate merge literalmente prin întregul spectru de emoţii într-o zi întreagă. CopiiI nu aruncă la uşa clasei viaţa lor personală şi devin consumatori de cunoaştere. Chiar şi cu propriile emoţii şi cu cele ale elevilor, un dascăl trebuie să pună nevoile elevilor pe primul plan. Aş putea avea nevoie de mai mult sprijin în clasa mea, sau aş putea fi supărată că nu pot participa la o anumită conferinţă, sau aş vrea să rezolv probleme personale, dar toate trebuie puse deoparte pentru binele elevilor.

Un dascăl face mai mult decât să înveţe doar un anumit subiect, cum ar fi de exemplu matematica. Un dascăl trebuie să fie atât un specialist, precum şi un generalist. Nu putem şti totul, dar trebuie să fim familiarizaţi cu o mulţime de cunoştinţe. Un profesor trebuie să fie un ghid pozitiv pentru elevi pentru ca aceştia să pună întrebări corespunzătoare şi să nu fie atât de preocupaţi doar de un singur răspuns corect.

Profesorii trebuie să fie în măsură să diferenţieze instruirea, să ofere lecţii de calitate şi să permită elevilor alegerea în materie de cercetare şi evaluare. Un dascăl trebuie să fie capabil să facă faţă elevilor care îl provoacă şi să îi provoace la rândul său. Nimeni nu ştie cum va fi lumea atunci când elevii noştri termină şcoala, de aceea profesorii trebuie să se asigure că ţin pasul cu schimbările evoluţia ştiinţei şi tehnologiei, precum şi schimbări în forţa de muncă. Acest lucru înseamnă că un profesor trebuie să se obişnuiască să se schimbe şi nu să devină un obstacol în calea lor. Dacă profesorul va fi flexibil şi adaptabil, elevii îşi vor dezvolta aceleaşi abilităţi.

Fiind profesor înseamnă să fii implicat în învăţare ca un elev, să fii curios şi să înveţi pe tot parcursul vieţii. Trebuie să servim drept modele pentru elevii noştri, iar dacă un profesor nu este într-o continuă învăţare şi adaptare, atunci ei nu se pot aştepta ca elevii să dobândească aceste competenţe. Predarea este un stil de viaţă. Fiecare profesor ar dori ca elevii lui să iubească materia pe care o predau, dar important este ca elevii să dorească să înveţe şi să poată găsi moduri adecvate pentru localizarea informaţiilor de care au nevoie. Copiii vor vedea un profesor pasionat şi cu vaste cunostinţe despre materia predată, şi poate elevii vor deveni curioşi şi poate la fel de pasionaţi de ceea ce fac ca şi modelul lor.

Predarea implică gestionarea datelor, cercetarea celor mai bune practici, îmbunătăţirea metodologiilor de instruire, împreună cu alte responsabilităţi administrative. Profesorii sunt modele şi motivatori pentru elevi. Calitatea predării lor are o mare influenţă asupra învăţării elevilor. Profesia este un amestec de muncă pură şi succese extatice. Cu toate acestea, este obligatoriu să înţelegem ce înseamnă cu adevărat "succese extatice" în procesul de predare. Marea recompensă poate fi satisfacţia interioară şi recompense extrinseci, nu numai bani şi putere cum ar fi oferite de alte profesii.

Ca o chestiune de fapt, un profesor autentic trebuie să aibă trei concepte de bază - cunoştinţe bine stabilite, practici intelectuale şi nobleţe. Banii nu ar trebui să conteze prea mult deoarece recompensa cea mai bună pentru un profesor adevărat este de a vedea că elev lui învaţă, cresc şi se dezvoltă simultan. De multe ori ne simţim dezamăgiţi şi deprimaţi atunci când ne aflăm în imposibilitatea de a satisface nevoile elevilor noştri, dar întregul proces devine mai uşor şi mai puţin minuţioa dacă fiecare minut al zilei este luat ca o nouă provocare.

Nevoile de predare trebuie să fie necondiţionate, de dragul elevilor. Este unanim observat că elevii care sunt acceptaţi de către profesorii lor necondiţionat sunt mult mai interesaţi de procesul de învăţare. Ei se bucură de toate activităţile curriculare şi extracurriculare. Este o chestiune de a accepta acest rang fără a se preocupa de câştig sau alte stimulente. Salariile pot fi mai mici decât în alt loc de muncă, iar o persoană ar trebui să se gândească de două ori înainte de a urma această profesie. Pe de o parte, profesorii nu ar trebui să fie materialişti fiindcă nu vor fi în măsură să ofere ce e mai bun din ei fără recompensele

externe şi, pe de altă parte, trebuie să câştige suficient pentru a asigura o viaţă confortabilă familiilor lor.

Este într-adevăr foarte simplu pentru a vedea motivele pentru care nu se optează pentru acest domeniu: lipsa de sprijin din partea conducerii şi a părinţilor atunci când profesorul este considerat unicul responsabil pentru eşecul unui elev, volumul de lucru enorm, puţine facilităţi, recunoaştere şi apreciere limitată, etc.

Dar pot exista mai multe motive pentru a alege o carieră în învăţământ. Dascălii au un talent pentru menţinerea unui echilibru între muncă şi viaţa lor. Profesorii buni se gândesc în mod constant cum să-şi îmbunătăţească munca şi personalitatea. Dorinţa de a lucra şi răbdarea, de asemenea, sunt caracteristici ale unui profesor bun. Un stimulent poate fi şi perioada vacanţelor pe care nici o altă meserie nu o oferă.

O sală de clasă nu trebuie să fie înconjurată de elevi anxioşi şi muţi care se uită la profesor şi aşteaptă instrucţiuni. Un dascăl bun vrea întotdeauna elevi entuziaşti în sala de clasă. Dar el va trebui să lucreze din greu pentru a se întâmpla acest lucru. Compasiunea, entuziasmul şi dăruirea faţă de predare, împreună cu capacitatea de a pregăti, proiecta şi a pune în aplicare lecţiile sunt punctele forte ale unui profesor demn de a face faţă problemelor care apar.

Dascălii intra în domeniul educaţiei în speranţa de a face o schimbare în bine în societate şi în lume. Aceştia ar trebui să fie, de asemenea, conştienţi de faptul că orice cuvânt rostit de ei sau orice acţiune întreprinsă poate lăsa o impresie de durată în mintea elevilor lor. Dascălii sunt principalii factori în modelarea minţii şi conştiinţei tinerilor.

Profesia de cadru didactic aleasă pentru scopuri nobile este, prin urmare, cel mai mare dar atât pestru dascăl, cât şi pentru şcoală.

1. Bontaş Ioan, *Pedagogie*, Edit.All, Bucureşti,1994
2. Niculescu Rodica Mariana, *Pedagogie generală*, Edit.Scorpion, Bucureşti,1996
3. Păun Stelian, *Omul de la catedră,* Edit.Albatros, Bucureşti,1974
4. Druţă, M.E., *Cunoaşterea elevului*, Editura Aramis, Bucureşti, 2004
5. Truţă, E., Mardar, S., *Relaţia profesor-elevi: blocaje şi deblocaje*, Editura Aramis, Bucureşti, 2002

MÂINILE PRIETENIEI PENTRU REUȘITA ȘCOLARĂ

COLABORAREA FAMILIE – ŞCOALĂ

Prof.înv.primar Bărburaș Parmina-Săndica

Instituţia socială în care se realizează educaţia organizată a tinerei generaţii este şcoala. Procesul de învăţământ este cel care conferă şcolii rolul decisiv în formarea omului. Implicarea părinţilor joacă un rol semnificativ în cadrul intervenţiei şcolare.

Fără sprijinul activ al părinţilor, şcoala nu poate realiza obiectivele educaţionale stabilite, oricât de competenţi ar fi educatorii.

Părinţii trebuie să cunoască, să devină conştienţi de influenţa pe care o exercită prezenţa lor în viaţa copilului, să fie convinşi că educaţia dată copilului, pentru societatea actuală este diferită de cele precedente, că societatea actuală va fi diferită de cea actuală, iar copilul trebuie pregătit corespunzător.

Educaţia este cea care desăvârşeşte fiinţa umană, educaţia pe care copilul o primeşte în familie, în şcoală şi de la comunitate.

Aspiraţiile, rezultatele şi sprijinul social şi familial constituie trei aspecte ale unei interacţiuni dinamice între copilul individual şi cercul său imediat.

Acţiunile care implică părinţii produc o schimbare în ambientul familiei şi cresc aspiraţiile, atât ale părinţilor pentru copiii lor, cât şi ale copiilor înşişi.

Mediul familial este primul mediu educativ şi socializator pe care îl cunoaşte copilul şi a cărui influenţă îi marchează esenţial dezvoltarea ca individ. Legătura copilului cu familia este extrem de puternică şi de neînlocuit.

Familia exercită o influenţă deosebit de adâncă asupra copiilor. O mare parte despre cunoştinţele despre natură, societate, deprinderile igienice, obişnuinţele de comportament, elevul le datorează educaţiei primite în familie.

Rolul familiei este foarte important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral estetic, ș.a.. Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoştinţele uzuale (despre plante, animale, ocupaţiile oamenilor, obiectelor casnice), familia este cea care ar trebuie să dezvolte spiritul de observaţie, memoria şi gândirea copiilor. Copilul obţine rezultatele şcolare în funcţie de modul în care părinţii se implică în procesul de învăţare.

Părinţii trebuie să asigure copilului cele necesare studiului, trebuie să-şi ajute copilul la învăţătură. Acest ajutor trebuie însă limitat la o îndrumare sau sprijin, nefiind indicat să se efectueze tema copilului. Cu timpul părinţii se vor limita la controlarea temei de acasă şi a carnetului de note. Deci, atitudinea părinţilor trebuie să fie una de mijloc: să nu-l ajute prea mult pe copil, dar nici să ajungă să nu se intereseze deloc de rezultatele acestuia. Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politeţea, cinstea, sinceritatea, decenţa în vorbire şi atitudini, ordinea, cumpătarea, grija faţă de unele lucruri încredinţate. Toate acestea reprezintă de fapt ilustrarea cunoscutei expresii „a avea cei şapte ani de-acasă". Un elev fără „cei şapte ani de acasă" va crea mereu probleme chiar şi ca viitor adult. Aici trebuie reamintit că, în general, elevii nu primesc în cadrul şcolii nici un exemplu sau sfat negativ, toate acestea influenţându-l în afara şcolii. Din cele 24 de ore ale unei zile, elevul este la şcoală 5 – 6 ore, de restul timpului fiind responsabilă familia elevului.

Uneori părinţii uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece şi unii şi alţii nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea şi îmbogăţirea cunoştinţelor acestuia. A fi părinte este ceva înnăscut, acest sentiment aflându-se în noi în stare latentă. Se întâmplă totuşi ca ceea ce consideră părinţii a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situaţie, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunţarea la intervenţii din partea părinţilor care sunt depăşiţi de situaţie.

Un parteneriat familie-şcoală este relaţia cea mai profitabilă pentru toţi cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reţine că acelaşi subiect este copilul nostru şi şcolarul nostru.

Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează şi-l pasionează, iar parinţii vor cunoaşte în ce momente să-l susţină pe şcolar, în ce fel să-l motiveze şi să-l ajute.

Procesul de învăţământ este cel care conferă şcolii rolul decisiv în formarea omului. Misiunea şcolii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerinţele vieţii sociale. Procesul de educaţie din cadrul şcolii este îndrumat şi condus de persoane pregătite în mod special pentru acest lucru. Menirea şcolii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoştinţe cât mai mare, ci şi de a stimula calitatea de om.

În viaţă nimic nu este garantat sută la sută. În cele din urmă, fiecare copil va trebui să aleagă singur calea pe care vrea să meargă. Şansele de a influenţa un copil în mod pozitiv pot fi semnificativ crescute dacă, prin aceste dezbateri, lectorate, activităţi de consiliere părinţii ar dedica câteva ore în plus pentru a afla lucruri noi despre dezvoltarea şi comportamentul tipic al copilului.

Până la cuprinderea într-o unitate de învăţământ, rolul primordial în educaţie îl are familia. Odată cu înscrierea într-o unitate de învăţământ ponderea se schimbă, rolul mai mare îl

are şcoala, dar nici acţiunea educativă a familiei nu este de neglijat. Între acţiunile educative ale celor doi factori există mai degrabă un raport de complementaritate decât de rivalitate, acţiunea fiecăruia venind să o completeze pe a celuilalt.

Atât părinţii cât şi cadrele didactice beneficiază de avantajele unei astfel de colaborări. Binefacerile sunt numeroase, începând cu o mai bună cunoaştere reciprocă şi depăşirea stereotipurilor, şi continuând cu identificarea unor interese comune în beneficiul copiilor. În sfârşit, colaborarea este benefică şi pentru şcoală, părinţii aducând deseori resurse suplimentare ce pot susţine rolul educativ al şcolii dar oferă şi un cadru pentru o continuă reevaluare.

Educaţia, sub toate formele ei, e chemată să găsească soluţii prin care copilul să se adapteze rapid şi eficient la societatea în care trăieşte. Oricât s-ar strădui, şcoala nu poate înlocui restul instituţiilor care au misiunea de formare a cetăţenilor conştienţi, cu o conduită civilizată. Educaţia şcolarilor în şcoală nu are sorţi de izbândă fără o colaborare strânsă cu alţi factori activi implicaţi în procesul instructiv-educativ. Între aceştia, familia, considerată dintotdeauna celula de bază a societăţii şi "un soi de personalitate colectivă" de a cărei armonie generală depinde dezvoltarea personalităţii copilului, are un rol foarte important în ajutorul pe care trebuie să îl dea şcolii. Oricine lucrează în învăţământ observă cum familia nu mai poate realiza astfel de temelie şubredă, şcoala nu poate construi certitudini. Formarea ca cetăţean se află sub influenţa societăţii şi în special a familiei.

Colaborarea cu familia trebuie să se concretizeze într-un program comun de activităţi ale şcolii cu aceasta (lectorate cu părinţii, şedinţe, consultaţii, vizite la domiciliul elevului, serbări şcolare). Părinţii trebuie să vadă în noi un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare pe care trebuie să o afişăm. Aşadar e o sarcină a şcolii să identifice situaţiile problemă din familiile copiilor, să dirijeze pe cât este posibil strategiile educative în favoarea elevului şi să conştientizeze că relaţia de colaborare şcoala-familie este determinantă în educarea copiilor. Educaţia în familie devine astfel un proces de pregătire pentru viaţă, prin întâmpinarea şi rezolvarea problemelor de viaţă.

Se poate spune în concluzie că "Mâinile prieteniei, familie-școală" conduc la reușita școlară, iar mai apoi la mlădițe bune de noi generații, mlădițe ale viitorului.

BIBLIOGRAFIE :

1. *** - „ Tribuna învăţământului”, 2000.
2. Kant, Im., Tratat de pedagogie. Iaşi, Editura Agora, 1992.
3. Nicola, I., „ Pedagogie”, E.D.P., R.A., Bucureşti, 1992.
4. Revista Învăţământului preşcolar, 3-4/ 2005.

CREȘTEREA GRADULUI DE IMPLICARE A ELEVILOR PRIN APROFUNDAREA UTILIZĂRII APLICAȚILOR

Prof. Barburaș-Pacurar Cătălin
Școala Gimnazială Lucian Blaga Jibou,jud. Sălaj

Pentru o implicare reală și eficientă a elevilor în realizarea sarcinilor de lucru, cadrul didactic trebuie să cunoască particularitățile, interesele, posibilitățile și înclinațiile acestora. Utilizarea intenționată la clasă a unor exerciții de tip joc, în contextul popularității utilizării aplicațiilor mobile, poate stimula motivația interioară și exterioară a elevului de a se implica în realizarea sarcinilor de lucru.

Pentru elevii cu nevoi educaționale speciale, pentru care învățatul cititului și a scrisului este o provocare, utilizarea tehnologiei, a aplicațiilor diverse poate avea un efect pozitiv. Prin intermediul jocului, se intensifică motivația interioară iar aceștia, implicându-se activ, nu mai au senzația de obligativitate. Prin utilizarea jocurilor și a diverselor aplicații crește motivația și implicarea voluntară a elevilor ei dorindu-și să atingă obiectivul propus iar procesul de învățare poate fi distractiv și interactiv.

Deși utilizarea aplicațiilor în activitatea didactică poate părea consumatoare de timp, această modalitate de abordare a învățării poate aduce un plus activității per ansamblu prin captarea și menținerea activă a atenției elevilor. Bineînțeles că, în funcție de conținuturile abordate și de sarcinile de lucru, utilizarea acestora poate fi limitată în așa fel încât să se poată atinge obiectivele propuse și lecția să fie una antrenantă . Este necesară stabilirea unui echilibru între metodele utilizate în atingerea obiectivelor lecției.

Folosirea metodelor alternative de grup și stimularea învățării prin cooperare, în contextul pedagogiei postmoderniste, au ca scop poziționarea elevului în centrul învățării. Acesta nu mai este un simplu receptor al informațiilor ci își poate construi propria învățare., cadrul didactic renunțând la rolul său de furnizor de cunoștințe și contribuind la crearea unui mediu propice și dezvoltarea autonomiei în învățare a elevului.

Aplicațiile fac parte integrantă din viața copilului de astăzi. Exemple de astfel de aplicații, ce pot fi utilizate cu succes la clasă sunt: WordCloud, ChaterKid, StoryJumper, Wordwall .

Copiii din prezent se pregătesc pentru lumea viitoare în care lipsa unei alfabetizări digitale poate conctitui o piedică în activitatea profesională ulterioară.
Pentru învățarea cititului se pot utiliza jocuri de tip anagrame, prin asocierea acestora cu elemente concrete (imagini, reprezentări, obiecte).

Un astfel de exemplu se regăsește în resursa Educațională Deschisă (RED), disponibilă la adresa : https://wordwall.net/resource/68156868

Bibliografie:
Ghid practice de resurse educaționale și digitale pentru instruire online, volum coordonat de Gabriela Grosseck și Dana Crăciun, Editura Universității de Vest, Timișoara.

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Gabriela Adriana Bârjovanu
Colegiul Național Pedagogic "Ștefan cel Mare„ Bacău

"Educaţia este ceea ce rămâne după ce ai uitat ce ai învăţat la şcoală."

Albert Einstein

Educaţia este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societăţii, având rolul de a pregăti viitoarea generaţie de adulţi pentru viaţă, integrarea în câmpul muncii şi alte aspecte importante ale vieţii. De asemenea, educaţia contribuie şi la asigurarea unui venit pentru cei care vor ajunge la vârsta de pensionare.

În România, sistemul educaţional a trecut prin multe schimbări şi transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări şi tendinţe care pot influenţa semnificativ viitorul copiilor.

În epoca digitală în care trăim, tehnologia a devenit omniprezentă în toate aspectele vieții noastre, inclusiv în domeniul educației. De-a lungul anilor, s-a desfășurat o tranziție în etape, de la educația tradițională la cea modernă, bazată pe tehnologie. Cu toate acestea, întrebarea esențială rămâne: Cum putem utiliza tehnologia în mod eficient, menținând totuși valorile și beneficiile educației clasice?

Educația tradițională a reprezentat, de-a lungul timpului, coloana vertebrală a sistemelor educaționale. Acest model implică predarea în clasă, manuale școlare tipărite, testele scrise și interacțiunea directă între profesori și elevi. Metodele tradiționale au fost, și încă sunt, apreciate pentru structura și disciplina pe care le oferă. Aceste metode tradiționale și-au dovedit eficiența de-a lungul timpului , elevii dobândind un vast bagaj de cunoștințe și o cultură generala din diverse domenii. Lipsa instrumentelor digitale nu a constituit un minus în desfășurarea activităților educative.

Întrebările esenţiale la care încercăm să răspundem derivă din *progresul* educaţiei în România, *tendinţele* ce se prefigurează şi nu n ultimul rând *provocările* pe care le va întâmpina sistemul educaţional din România?

A. PROGRESUL

Educația tradițională a reprezentat, de-a lungul timpului, coloana vertebrală a sistemelor educaționale. Pe măsură ce tehnologia a avansat și a fost implementată în multe domenii de activitate, s-au produs o serie de schimbări semnificative în modul în care informația este prezentată și asimilată, schimbări care au dus la :

- modificarea modului în care este structurat şi materializat procesul de predare-învăţare;
- accesarea informaţiilor şi a resurselor educaţionale poate fi făcută în orice moment şi loc posibil atât pentru elevi cât şi pentru profesori;
- încurajarea şi dezvoltarea unor metode de învăţare interactive şi personalizate, care să se plieze pe stilurile şi nevoile individuale de învăţare ale elevilor şi să îi facă să asimileze mai bine informaţiile;
- dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informaţiei şi comunicaţiilor, inteligenţa artificială, robotica sau biotehnologiile.

B. TENDINȚE

Este clar pentru toată lumea că educația se schimbă, și acordă o importanță deosebită alfabetizării digitale precum și o continuitate a învățării.

La sfârșitul anului 2019, Centrul European de Strategie Politică (European Political Strategy Centre – EPSC) a realizat un studiu de analiză pe tema ***"10 trends transforming education as we know it"***. Studiul a fost ulterior publicat de către Comisia Europeană (CE).

Conform acestei analize, au fost identificate 10 tendințe mondiale prin care educația se va transforma în următorii ani :

1. Cu cât mai devreme, cu atât mai bine - Educația primită în copilăria timpurie modelează adesea perspectivele vieții.
2. Absolvirea școlii nu este sfârșitul învățării – a învăța să înveți este cea mai importantă aptitudine dintre toate
3. Digitalizarea este noua alfabetizare - Competențele digitale devin educație de bază. Și tinerii sunt în avantaj.
4. Oamenii nu sunt singurii care învață - Oamenii vor concura din ce în ce mai mult cu mașinile în idei noi.
5. De la standardizare la customizare - De la educația de masă din epoca industrială la căi de învățare individualizate, activate digital.
6. De la silozuri la un amestec - Spre învățare interdisciplinară, bazată pe tehnologie.
7. Mulți pești noi în lacul educației - Furnizarea de educație formală este completată de noi proiecte antreprenoriale.
8. Tranziție - Legătura dintre educația școlară formală și muncă este tot mai ruptă.
9. Alfabetizare media - Gândirea critică este necesară pentru a face democrațiile mai rezistente.
10. Creșterea concurenței globale pentru universități - Este posibil ca Europa să fi inventat universitățile, dar acum este timpul să le reinventeze.

C. PROVOCĂRI

Progresele mari realizate în epoca contemporană, în toate domeniile de activitate, au impus învățământului și școlii necesitatea unor adânci transformări. Aceste transformări constituie ceea ce numim, în mod obișnuit, modernizarea procesului de învățământ. Și, întrucât procesul de predare-învățare din școală reflectă nivelul științei în ansamblul ei, înseamnă că, abordând problema modernizării, ne referim și la modernizarea conținutului disciplinei.

Astfel, în pofida inovațiilor tehnologice şi tendinţelor pozitive, sistemul educațional românesc se confruntă cu probleme care n alte părţi de Europa au fost de mult timp depăşite :

- accesibilitatea la educaţie, mai ales în mediile rurale sau defavorizate;
- absenteismul elevilor;
- abandonul şcolar;
- subfinanţarea sistemului educaţional;
- 40% din studenţi sau absolvenţi nu muncesc în domeniile pe care le-au studiat.

D. SOLUȚII?

Sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece, cu toate acestea, pentru ca toți elevii să se bucure de un viitor mai bun și de șanse egale, sunt necesare și mai multe eforturi, care să privească problematica educației din toate unghiurile sale:

- investiția în infrastructura şcolară şi în resursele educaţionale;
- oportunităţi egale şi de educaţie de calitate pentru toţi copiii;
- formarea şi dezvoltarea profesională a cadrelor didactice;
- o programă şcolară actualizată pentru dezvoltarea abilităţilor şi competenţelor relevante cerinţelor din piaţa muncii şi viaţa în societatea actuală;
- dezvoltarea parteneriatelor între şcoli, companii, organizaţii sau instituţii ale statului

BIBLIOGRAFIE

- CERGHIT, I., Perfecţionarea lecţiei în şcoala modernă, Bucureşti, Editura Didactica şi Pedagogică.
- NEACŞU, I, Instruire şi învăţare: teorii, modele, strategii, Bucureşti, 1990.
- https://www.edupedu.ro/tendintele-care-transforma-educatia-identificate-de-comisia-europeana-a-invata-sa-inveti-devine-cea-mai-importanta-aptitudine/
- Pentru a vizualiza resursa accesați: https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/227c6186-10d0-…

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT LA DISCIPLINA RELIGIE

Prof. Bătrăneanu Mihaela Mirela
Școala Gimnazială Nr. 99,
Sector 4, București

În contextul actual al educației, disciplina de religie traversează o serie de transformări și este influențată de tendințe care reflectă schimbările sociale, culturale și tehnologice din societate. Aceste transformări sunt esențiale pentru adaptarea la nevoile elevilor din secolul XXI și pentru menținerea relevanței învățământului religios în școlile din România și din alte țări.

1. Adaptarea curriculumului la realitățile contemporane

Curriculumul disciplinei religie a evoluat pentru a răspunde mai bine diversității și complexității societății moderne. Se pune un accent din ce în ce mai mare pe înțelegerea pluralismului religios, pe dialogul interreligios și pe educația pentru conviețuirea pașnică într-o lume globalizată. În multe școli, s-au introdus teme care discută etica în contextul provocărilor contemporane, cum ar fi tehnologia, mediul înconjurător, și drepturile omului.

2. Tehnologia și digitalizarea în predarea religiei

O tendință majoră în educație, inclusiv în predarea religiei, este integrarea tehnologiei și a resurselor digitale. Platformele de e-learning, aplicațiile educaționale și resursele multimedia sunt din ce în ce mai utilizate pentru a facilita accesul la informații și pentru a diversifica metodele de predare. Profesorii de religie pot utiliza aceste instrumente pentru a face orele mai interactive și mai captivante, ajutând elevii să exploreze subiecte complexe într-un mod mai accesibil.

3. Accentul pe educația morală și formarea caracterului

Un alt aspect important al transformărilor în învățământul religios este accentuarea rolului său în educația morală și formarea caracterului. Într-o lume marcată de rapiditatea schimbărilor și de provocările etice noi, orele de religie devin un spațiu de reflecție asupra valorilor fundamentale, cum ar fi respectul, compasiunea, responsabilitatea și solidaritatea. În multe cazuri, religia în școli nu se rezumă doar la transmiterea cunoștințelor doctrinare, ci și la cultivarea unei înțelegeri profunde a valorilor care ghidează comportamentul uman.

4. Abordarea interdisciplinară

Învățământul religios nu mai este izolat de celelalte discipline, ci se integrează într-o abordare interdisciplinară. Conexiunile dintre religie, istorie, filozofie, literatură și artă sunt din

ce în ce mai frecvent explorate în cadrul orelor, oferindu-le elevilor o înțelegere holistică a culturii și civilizației. Această tendință reflectă necesitatea de a pregăti elevii pentru a naviga într-o lume interconectată, unde cunoștințele din diferite domenii sunt interdependente.

5. Incluziunea și respectul pentru diversitate

Pe măsură ce societatea devine din ce în ce mai diversă din punct de vedere religios și cultural, educația religioasă a fost nevoită să se adapteze pentru a include și a respecta această diversitate. În România, de exemplu, deși majoritatea predă religia ortodoxă, există opțiuni pentru alte confesiuni religioase, iar elevii au dreptul să fie scutiți de aceste ore dacă părinții lor solicită acest lucru. Această flexibilitate este esențială pentru a menține educația religioasă relevantă și inclusivă într-un context pluralist.

6. Formarea continuă a profesorilor de religie

Transformările din educația religioasă au impus și o reevaluare a formării profesorilor. Aceștia sunt încurajați să participe la cursuri de formare continuă care să le îmbunătățească competențele pedagogice, să îi familiarizeze cu noile tehnologii educaționale și să le ofere cunoștințe actualizate despre provocările contemporane cu care se confruntă elevii. Această formare este esențială pentru ca profesorii să poată răspunde nevoilor elevilor și să îi ghideze în mod eficient pe calea dezvoltării personale și spirituale.

7. Provocări și controverse

În ciuda acestor tendințe pozitive, educația religioasă se confruntă și cu provocări semnificative. Una dintre acestea este dezbaterea continuă asupra locului religiei în școlile publice, mai ales în contextul unor societăți din ce în ce mai laice. În unele țări, se discută dacă religia ar trebui să fie o materie obligatorie sau opțională, și cum să fie gestionată în mod echitabil pentru toți elevii, indiferent de confesiunea lor.

8. Perspective viitoare

În viitor, este probabil ca educația religioasă să continue să evolueze, reflectând atât nevoile elevilor cât și provocările sociale. Este esențial ca această disciplină să rămână relevantă, să își mențină capacitatea de a inspira și de a forma caractere, în timp ce se adaptează la noile realități ale unei lumi în continuă schimbare.

În concluzie, transformările și tendințele din învățământul religios reflectă o adaptare necesară la contextul contemporan. Această disciplină joacă un rol esențial în dezvoltarea personală și morală a elevilor, iar evoluțiile recente arată că învățământul religios este capabil să răspundă provocărilor actuale, rămânând o componentă importantă a educației integrale.

BIBLIOGRAFIE

1. Apostol, C. (2018), *Predarea religiei în școală: provocări și perspective*, Editura Universitară.
2. Cojocaru, V. (2021), *Religia și tehnologia: metode inovative în predarea religiei*, Revista de Pedagogie, 69(1), 43-57.

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL MODERN

Profesor în înv. primar: BECZE MELINDA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „FRÁTER GYÖRGY”, HARGHITA

Învățământul este unul dintre pilonii fundamentali ai societății moderne, evoluând în mod constant pentru a se adapta schimbărilor sociale, economice și tehnologice. În ultimele decenii, am asistat la o serie de transformări majore în educație, determinate de progresul tehnologic, globalizare și schimbările demografice. Aceste transformări au adus cu sine atât provocări, cât și oportunități, modelând viitorul învățământului și conturând tendințele dominante ale acestuia.

Am realizat o cercetare privind trăsăturile prototipice de personalitate ale cadrelor didactice, pentru că este foarte necesar în transformare. În cadrul cercetării am realizat un studiu online bazat pe chestionare pentru a susține practic fundamentele teoretice. Am implicat un număr total de 410 participanți. Dintre aceștia, mai mult de jumătate, adică 210 persoane din comunitatea elevilor, împărțit egal pe grupe de vârstă. În plus, 100 de părinți și tot atâția profesori au răspuns la întrebări. Colectarea datelor a durat în medie două luni. Cei mai cooperanți și rapizi respondenți au fost generația Z, adică liceenii, care au trimis 70 de răspunsuri în primele două zile de la distribuirea chestionarului, în timp ce colectarea răspunsurilor de la părinți a fost cea mai dificilă. Studiul a oferit numeroase concluzii valoroase. Rezultatele evidențiază faptul că personalitatea noastră, stilul de predare și conducere influențează în mare măsură atitudinea copilului față de învățare și școală, precum și atmosfera generală a comunității. S-a demonstrat că succesul școlar al elevilor este puternic influențat de cooperarea între cele trei părți implicate în relația elev-părinte-profesor. Majoritatea răspunsurilor primite de la părinți arată că relația lor cu profesorii copiilor lor mici este mai de calitate, dar pe măsură ce copiii cresc, această relație pare să își piardă din valoare, afectând astfel și interacțiunile elev-profesor, motivația de învățare și rezultatele școlare ale elevilor. Prin urmare, este important să acordăm timp pentru a dezvolta și menține o relație de calitate.

Consider, de asemenea, favorabile rezultatele privind succesul comunicării în clasă, care, pe baza răspunsurilor, este deschisă și democratică, fiind astfel o sursă de șanse pentru cei care primesc mai puțin sprijin acasă, deoarece școala le poate oferi mai mult. Acest lucru este

legat și de rezultatele privind încrederea, deoarece majoritatea învățătorilor și diriginților, precum și câțiva profesori, au discuții confidențiale cu elevii lor.

Am auzit de multe ori, și poate am experimentat personal, că elevii învață mai bine de la profesorii pe care îi plac, acest aspect influențând profund motivația de învățare a copiilor, ceea ce poate avea un impact asupra alegerii carierei. Acest lucru nu este încă vizibil în totalitate la elevii noștri, care se află în stadiul preuniversitar, dar când analizăm motivele alegerii carierei de către profesori, se observă că mulți dintre aceștia au ales această meserie urmând exemplul învățătorului sau profesorului lor preferat.

S-a dovedit, de asemenea, că personalitatea învățătorului de la ciclul primar este decisivă în formarea atitudinii copiilor față de școală și învățare. Pentru mine, a fost foarte interesant să văd rezultatele obținute de la elevi și părinți, deoarece multe dintre întrebări au generat răspunsuri remarcabile, cum ar fi atitudinea față de școală, relația profesor-elev și importanța acesteia, încrederea reciprocă și discuțiile confidențiale menționate, sau consistența învățătorilor. Copiii au răspuns, de asemenea, la întrebarea despre ce înseamnă un profesor bun și cine este sau a fost cel care a avut aceste calități favorabile în timpul educației lor instituționale. Alegând trei calități favorabile, elevii din toate categoriile, de la cei mici până la cei din ciclul gimnazial și liceal, au evidențiat în mare măsură învățătorul lor.

Ultima întrebare a chestionarului a fost selectarea trăsăturilor de personalitate favorabile ale profesorilor de către fiecare grup țintă, iar profesorii au avut libertatea de a enumera aceste trăsături. Calitățile alese de elevi și părinți arată că este bine ca un profesor să fie răbdător, corect, înțelegător, să aibă simțul umorului și să fie calm. Conform opiniei profesorilor, trăsăturile favorabile care ne definesc se situează pe primele locuri în ceea ce privește empatia, urmate de consistență, pregătire profesională, corectitudine și abilități bune de comunicare.

Prin urmare, este esențial să ținem cont de trăsăturile de personalitate selectate și enumerate, să ne străduim să cultivăm aceste calități și să acordăm atenție dezvoltării și menținerii unei bune relații elev-părinte-profesor. Să încercăm să ne desfășurăm profesia cu plăcere, dragoste și entuziasm, deoarece scopul nostru principal trebuie să fie educația emoțională și intelectuală a elevilor noștri!

O altă transformare semnificativă este trecerea de la un sistem educațional uniformizat la unul care valorizează personalizarea învățării. Elevii și studenții au nevoi, interese și ritmuri de învățare diferite, iar sistemele educaționale moderne încearcă să răspundă acestor diferențe. Platformele digitale permit crearea unor planuri educaționale personalizate, care pot fi adaptate la ritmul și preferințele fiecărui elev. Acest lucru contribuie la creșterea eficienței procesului de învățare și la îmbunătățirea performanțelor școlare.

Schimbarea paradigmei educaționale din învățarea bazată pe memorare și reproducere către o abordare centrată pe competențe este o altă transformare importantă. Aceasta implică dezvoltarea abilităților critice, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea și comunicarea. Educația bazată pe competențe pregătește elevii nu doar pentru examene, ci și pentru viața profesională și personală, oferindu-le instrumentele necesare pentru a se adapta într-o societate în continuă schimbare.

Una dintre tendințele majore în educație este promovarea învățării pe tot parcursul vieții. Într-o lume în care tehnologia și cunoștințele se schimbă rapid, abilitățile dobândite într-o etapă a vieții pot deveni învechite în scurt timp. Astfel, educația continuă și dezvoltarea profesională devin esențiale pentru menținerea relevanței pe piața muncii și pentru adaptarea la noile provocări. Această tendință subliniază necesitatea ca indivizii să își actualizeze constant cunoștințele și competențele.

În contextul globalizării și al mobilității crescute, sistemele educaționale sunt tot mai orientate către promovarea echității și incluziunii. Educația incluzivă urmărește asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți, indiferent de statutul socioeconomic, etnia, genul sau dizabilitatea. Această tendință implică dezvoltarea unor politici educaționale care să reducă inegalitățile și să ofere oportunități egale pentru toți elevii.

Sustenabilitatea a devenit un subiect central în educație, în condițiile în care provocările legate de mediu și schimbările climatice devin din ce în ce mai presante. Educația pentru dezvoltare durabilă promovează conștientizarea problemelor de mediu și încurajează comportamente responsabile față de natură. Această tendință subliniază importanța educației în formarea unei generații capabile să contribuie la construirea unui viitor sustenabil.

Transformările și tendințele actuale în educație aduc cu sine o serie de provocări, printre care adaptarea infrastructurii școlare la noile tehnologii, pregătirea cadrelor didactice pentru utilizarea eficientă a TIC și asigurarea accesului echitabil la educație de calitate. Pe de altă parte, aceste schimbări oferă oportunități semnificative pentru inovare și îmbunătățirea sistemului educațional. Tehnologia informației și a comunicațiilor TIC a devenit un element esențial în procesul educațional, transformând modul în care cunoștințele sunt transmise și accesate. Tabletele, laptopurile, platformele online și alte resurse digitale au revoluționat educația, oferind acces la o gamă largă de materiale educaționale și facilitând învățarea la distanță. Acest lucru a devenit evident în perioada pandemiei COVID-19, când învățământul online a fost singura soluție viabilă pentru continuarea procesului educațional.

În viitor, educația va continua să evolueze în direcția unei abordări mai flexibile și personalizate, care să răspundă nevoilor diverse ale elevilor și să pregătească tinerii pentru

provocările unei societăți globalizate. De asemenea, accentul va fi pus pe dezvoltarea competențelor transversale și pe promovarea unei educații incluzive și sustenabile. Învățământul se află într-o perioadă de transformare profundă, modelată de factori tehnologici, sociali și economici. Tendințele actuale indică o schimbare către o educație mai personalizată, inclusivă și orientată spre dezvoltare durabilă. Adaptarea la aceste schimbări va fi esențială pentru succesul viitor al sistemelor educaționale și pentru pregătirea eficientă a tinerilor pentru o lume în continuă schimbare.

Bibliografie

- Atkinson, R.L., Atkinson, R.C., Smith, E. E., Bem, D. J., Nolen-Hoeksema, S. (1999): *Pszichológia. Második, javított kiadás*. Osiris Kiadó, Budapest
- Bagdy E. (szerk.) (1996): *A pedagógus hivatásszemélyisége*. KLTE Pszichológiai Intézet, Debrecen
- Birta-Székely N. (2010): *A pedagógia alapjaitól az oktatás elméletéig.* Ábel Kiadó, Kolozsvár
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică
- Dráviczky S. (2002): *A pedagógus*. Bessenyei György Könyvkiadó, Nyíregyháza
- Fodor L. (2008): *Személyiségpedagógia*. Ábel Kiadó, Kolozsvár
- Fóris-Ferenczi R., Birta-Székely N. (2007): *Pedagógiai kézikönyv*. Ábel Kiadó, Kolozsvár
- Kelemen L. (1986): *Pedagógiai pszichológia*. Tankönyvkiadó Vállalat, Budapest
- Neacșu, I. (1990). *Motivația în învățare*. București: Editura Didactică și Pedagogică
- Potolea, D., Toma, S., & Borzea, A. (2008). *Educația și formarea profesorilor: Perspective europene*. București: Editura Universității din București.
- Ionescu, M., & Radu, I. T. (2001). *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Dacia
- Salade, D. (2010*). Inovația educațională și formarea continuă a cadrelor didactice.* București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Somlai P. (1997): *Szocializáció*. Corvina Kiadó, Budapest
- Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii.* București: Editura Politică
- Vekerdy T. (2006): *Felnőttek és gyerekek*, Saxum Kiadó, Debrecen

STEP BY STEP- alternativă educațională

orientată spre dezvoltarea caracterului copiilor

Prof. Înv. primar Bejan Daniela

Școala Gimnazială „Ion Creangă” Huși

Județul Vaslui

Programul STEP BY STEP pentru învățământul primar este o metodă alternativă de educaţie a copiilor, creată ca răspuns la marile schimbări ce se petrec în societate. Necesitatea unei schimbări în învățământ este de netăgăduit, dacă luăm în considerare fluxul de informație din viața cotidiană, schimbările atribuțiilor din instituțiile tradiționale și noile descoperiri privind activitatea mentală.

În România a debutat în anul 1994 sub numele de Head Start, iar în 1995 a luat numele de STEP BY STEP. În România a cunoscut o răspândire rapidă, poate datorită faptului că oamenii sunt deschiși la nou, fie datorită nevoii de inovare, de noutate, de schimbare a învățământului românesc traditional.

Programul Step by Step creează temelia atitudinilor, cunoștințelor și deprinderilor de care copiii vor avea nevoie în adaptarea la rapidele schimbări din prezent și din viitor. Programul este conceput în spiritul respectului față de necesitățile specific fiecărei țări și tradițiilor culturale, în spiritual respectării Drepturilor Omului și Convenției Drepturilor Copilului. Atât programul preșcolar, cât și cel școlar, încurajează copiii să devină cetățeni activi și să aprecieze valorile inerente unui mod de viață democratic. Dascălii îi îndrumă în efectuarea alegerilor, iar copiii sunt încurajați în a-și exprima și susține opiniile. Programul Step by Step pune în valoare respectul reciproc și responsabilitatea față de cei din jur, onestitatea, spiritual civic și seriozitatea. Aceste trăsături stau la baza dezvoltării caracterului.

Alternativa Step by Step promovează educația centrată pe copil, predarea în concordanță cu nevoile și interesele copilului, activitatea fiind organizată pe centre de învățare; implicarea părinților și a comunității este mult încurajată, interacțiunea cu membrii comunității fiind foarte importantă în formarea viitorilor cetățeni prin împărtășirea experienței școlare, profesionale, prin

sprijinirea cadrelor didactice în coordonarea activităților de învățare. Copiii sunt încurajați să interacționeze între ei, dar și cu ceilați membri ai comunității; părinții și alți membri ai comunității sunt implicați în activitatea de învățare a copiilor, pot fi invitați la diverse activități școlare. Este important ca fiecare copil să își dezvolte capacitatea de a fi curios, creativ, de a-și forma o gândire critică, de a avea păreri și inițiative, de a defini și rezolva probleme, de a comunica ușor cu semenii, de a-i înțelege și a negocia.

Alternativa educațională Step by Step respectă curriculum-ul national, standardele naționale și cele mai bune practici internaționale din domeniul educației. De un real folos în atingerea standardelor este faptul că elevii își desfășoară activitatea de învățare după modelul școlii depline, de la 8:00 la 16:00, pe centre de activitate: citire, scriere, matematică, știință, arte, construcții, sub îndrumarea a două învățătoare, fiecare având program de șase ore efective cu copiii: de la 8:00 la 14:00, un cadru didactic, de la 10:00 la 16:00, al doilea cadru didactic. Se poate observa că există o perioadă lungă de timp când copiii beneficiază de prezența ambelor învățătoare. Acest aspect face ca, în alternativa Step by Step, fiecare copil să poată descoperi, studia, înțelege noțiunile în ritm propriu, cu eventual sprijin oferit de cadrele didactice sau chiar al colegilor. Pentru rezultate optime este important ca învățătorii să cunoască teoriile științifice despre dezvoltarea copilului și a tiparelor de creștere normative. Învățătorii trebuie să studieze următoarele trei nivele de cunoaștere: modul de a învăța al copiilor, modul de a învăța al copiilor din categoria de vârstă la care predau, modul de a învăța și personalitatea fiecărui copil.

Programul zilnic debutează cu întâlnirea de dimineață. Aceasta reprezintă o metodă de predare care permite întrepătrunderea activităților școlare și sociale, astfel încât învățătorii și elevii să poată conlucra cât mai bine. Este o metodă pusă la punct de Ruth Charney și Marlynn Clayton de la fundația Northeast. Această activitate, desfășurată față în față, în semicerc, astfel încât copiii să se poată vedea și auzi, își propune să creeze o comunitate, să încurajeze ascultarea, împărtășirea sentimentelor, participarea, să învețe prin ritualuri și tipare zilnice deprinderile necesare pentru a devei membru activ și empatic al clasei, al școlii și al comunității. Întâlnirile de dimineață au o structură specială, trebuie să înceapă odată cu sosirea tuturor copiilor și cuprind: salutul, prezentarea calendarului, noutățile zilei, mesajul zilei, agenda zilei, alegerea centrelor.

Această întâlnire nu este o oră de curs, iar durata ei poate varia, desfășurându-se, de obicei, între orele 8:00 și 9:00. Este un prilej foarte bun pentru copii să se salute, să comunice, să afle

tema și activitățile zilei. Regularitatea acestor întâlniri permite practicarea și repetarea comportamentelor pe care le așteptăpm de la copii: îi învață pe copii să aibă grijă de ei și de cei din jur; creează o atmosferă vioaie, entuziastă, prietenoasă pentru toată ziua; formează ritualuri și rutine; dau posibilitatea participării individuale și de grup; valorifică fiecare intervenție; oferă posibilitatea exersării deprinderilor importante pentru succesul școlar, cum ar fi cele de a asculta, de a vorbi, de a sintetiza informații, de a rezolva probleme, de a lua hotărâri, de a citi, de a scrie, de a socoti.

Formarea unor valori morale adecvate la școlarul mic se realizează pe parcursul tuturor activităților care urmează pe parcursul unei zile, însă aș nota ca oportunitate realizarea studiului tematic. Aici copiii pot decide tema de studiu, iar colaborarea între ei este esențială. **Studiul tematic** este un cumul de activități ce se desfășoară pe o anumită perioadă de timp în funcție de tema propusă, în care copiii se informează, cercetează, descoperă, crează, rezolvă probleme, pe o anumita temă sau explorează interrelațiile cu lumea înconjurătoare, sub îndrumare și prin efort propriu. Studiile tematice vin în sprijinul învățătorului, oferind un cadru optim de formare și dezvoltare a personalității copilului. Ele subliniază activitățile care pretind gândire individuală, folosirea experienței personale, capacitatea de a face distincții și de a lua decizii, inițiative, inventivitate, stăpânire de sine, spirit de colaborare.

Ca o concluzie, modelul Step by Step își propune să îi învețe pe copii cum să devină participanți responsabili într-o societate democratică, să îi facă să conștientizeze rolul lor în societate și să participle activ la dezvoltarea comunității. Iar noi, cadrele didactice, suntem actori activi pe această scenă, regizori, cu rol clar de a urmări și de a ajuta copiii să vadă, să înțeleagă, să ajute necondiționat.

Bibliografie:

1. **Predare orientată după necesităţile copilului**, Kate Burke Walsh, Editura Cermi, Iaşi, 1999;

2. **Crearea claselor orientate după necesităţile copiilor de 8, 9 şi 10 ani**, Kate Burke Walsh, Editura Cermi, Iaşi, 1999;

3. **Metoda proiectelor la vârste timpurii**, Editura Miniped, Bucureşti, 2002;

4. **Dicţionar de termeni pedagogici**, Cristea, S., , Editura Didactică şi Pedagogică, 1998;

5. **Alternativa educațională Step by Step**, ghid metodologic, coordonatori Ion Albulescu, Horațiu Catalano, Smaranda Florean, Ed. Trend- 2016.

Relația elev-profesor

Bejan Liana

Liceul Teoretic Sebis

A fi profesor inseamna a juca un rol, a fi un actor bun trebuie sa ai talent, dar si pregatire, pasiune, inteligenta, comunicare verbala si non-verbala.

Clasa e sala de spectacol, iar relatia profesor-elev e comuniunea actor-spectator, totul tine de mesajul transmis si impactul acestuia asupra publicului: elevii din sala de clasa.

Modul in care transmitem mesajul e cel mai important, suntem constienti ca profesori ca o incurajare la momentul potrivit da mai multa incredere elevilor nostri, am putea vorbi aici de „ puterea cuvintelor" ce au ca rol progresul scolar si satisfactia profesionala sau invers – descurajarile noastre ce duc la neincrederea in fortele prorii ale copiilor nostri, iar apoi la regres si chiar esec scolar.

Convingerea ca nu toti elevii recepteaza la fel mesajul sau poate nici nu-l inteleg e certa, semnificativ e ca acel „ catharsis" sa fie simtit de o parte dintre ei si atunci obiectivul nostru e atins.

Nu doar rolul principal asigura succesul (ca profesor-diriginte), poti sa joci un rol secund de exceptie si sa ai peste ani satisfactia de a fi reusit sa te implici si sa schimbi in bine viata cuiva.

Nimic nu se poate compara cu starea de spirit la iesirea din scena (sala de clasa) in urma unei piese reusite (a unei lectii deosebite) si am convingerea ca sentimentul e reciproc si ii marcheaza profund si pe elevii nostri.

Intotdeauna comunicarea eficienta, atasamentul si implicarea totala asigura o finalitate reusita, in esenta reusita copiilor nostri e cea mai importanta, iar comunicarea didactica e unul din factorii cheie, un factor esential in procesul instructiv-educativ, un factor esential intr-o educatie de calitate.

Dupa C. Cucos analiza unor interactiuni sociale deosebit de diverse ca acte de comunicare s-a dovedit extrem de fructuoasa si le-a permis cercetatorilor ca, pe langa rezultatele de ordin material, semiologic si terapeutic, sa formuleze cateva principii importante ale comunicarii umane, cunoscute si sub numele de axiome ale comunicarii:

- Comunicarea este inevitabila
- Comunicarea e un proces ce se desfasoara la doua niveluri (informational si relational)
- Comunicarea e un proces continuu

- Fiintele umane folosesc doua moduri de comunicare : digital si analogic
- Orice proces de comunicare e simetric sau complementar, dupa cum se intemeiaza pe egalitate sau diferenta
- Comunicarea e ireversibila
- Comunicarea presupune procese de ajustare si acomodare

Pentru psihologul francez, Jean Claude Abric comunicarea reprezinta ansamblul proceselor prin care se efectueaza schimbul de informatii si de semnificatii intre persoane aflate intr-o situatie sociala data.

Abric considera ca fiind un fenomen de interactiune, comunicarea implica o serie de raporturi in care partenerii situatiei de comunicare incearca sa se influenteze reciproc, vorbind de doi interlocutori, actul comunicativ apare ca o relatie de schimb de parteneri care au, fiecare simultan, dublul statut de emitator si receptor.

Comunicarea are intotdeauna o finalitate, un obiectiv, iar ca proces de intecactiune e direct influentata de contextul social si cultural in care se deruleaza.

In relatia de comunicare profesorul trebuie sa-si asume rolul de o asemenea maniera incat elevul sa simta ca se doreste intalnirea cu el ca persoana si ca partener de dialog.

Situatia care poate favoriza cel mai bine exprimarea elevului e accea in care el nu se simte judecat, nici interpretat, nici sfatuit, nici manipulat prin intrebari. Este o situatie in care el se simte ascultat.

A sti sa asculti e caracteristica fundamentala a unei comunicari ce favorizeza exprimarea celuilalt. Absenta comunicarii poate rezulta si din absenta ascultarii reale a interlocutorului.

Bibliografie:

Abric, J-Cl., Psihologia comunicarii: teorii si metode, Editura Polirom, Iasi, 2002

Cucos, C., Pedagogie, Editura Polirom. Iasi, 1996

FIŞA DE ÎNSCRIERE SIMPOZION

„ CUNOAȘTERE, CREATIVITATE ȘI ORIGINALITATE ÎN ȘCOLĂ” Sebiș

Ediția a III-a

Perioada de inscriere și trimiterea materialelor: 04 aprilie-20 mai 2022

Termenul limită la înscriere: 03 iunie 2022

Titlul lucrării: Succes si insucces scolar

Participare: directa/indirectă

Date de contact: Bejan Liana, Liceul Teoretic Sebis

Unitatea de învățământ: Liceul Teoretic Sebis

Adresa de corespondenţă: Buteni, 684, Arad

Telefon: 0755526356

Adresă e-mail (personală): bejanlianamaria@yahoo.com

Data: 02.06.2022

Profesor,

Bejan Liana

SUCCES SI INSUCCES SCOLAR

Viata de zi cu zi ne impune o permanenta adaptare la situatii diferite si inedite; societatea insasi in evolutia ei ne impune sa ne adaptam,sa tinem ritmul,sa facem fata provocarilor.

In meseria de dascal trebuie sa ne adaptam situatiilor cu atat mai mult. Intrand intr-o sala de clasa incercam sa descifram atmosfera intalnita ; Sunt atatea cazuri, am putea zice mereu alta scena cu alti actori.

Suntem constienti ca si dascali ca in cele “50” de minute trebuie sa ne atingem anumite obiective, am intrat cu un scop si trebuie sa facem tot posibilul pentru a-l atinge, insa nu intotdeauna lucrurile sunt asa cum ne dorim,iar daca debutul nu e unul propice nu avem cum sa ne asteptam la eficienta in acea zi la acea clasa de elevi. Totul tine de experienta noastra de comunicare si de solutia mare a problemelor pentru ca rolul nostru este atat de a informa,cat,mai ales de a forma caractere.

Fiecare dintre noi isi doreste sa cunoasca cat mai bine factorii esecului scolar, metodele de prevenire ale acestuia, formele inadaptarii scolare si profilaxia comportamentului deviant al elevior.

Copiii nostri la randul lor trebuie sa se adapteze situatiilor. Ei sunt cei ce au cea mai mare nevoie de sprijinul si incurajarea noastra atunci cand sunt intr-un impas sau la un pas de esec scolar. E foarte important sa stie ca exista acolo undeva o persoana care ii asculta, ii accepta asa cum sunt, ii sustine pentru a depasi momentele critice si pentru a face progrese, pentru ei progresul realizat prin propria munca e cel mai mare premiu.

In conditiile in care instruirea a devenit factorul determinant al integrarii socio-economice si cultural-politice, prima problema care se pune este aceea a realizarii educatiei in zonele defavorizate, imbunatatirea colaborarii dinte scoala si familie, cresterea rolului invatamantului prescolar, o buna pregatire psihopedagogica, evaluare centrata pe progresele elevilor, ameliorarea practicilor educationale din clasa si o orientare scolara si profesionala adecvata care sa tina seama de interesele si aptitudinile elevilor, dar si de cererea de pe piata muncii.

In viziunea Dr. Jukka Kangaslahti, Senior Advisor la Parlamentul European calitatea economiei depinde ce calitatea resurselor umane, calitatea resurselor umane depinde de calitatea educatiei, calitatea educatiei depinde de caliatea predarii si invatarii, calitatea predarii si invatarii depinde de caliatea profesorilor, calitatea profesorilor depinde de calitatea educatiei profesorilor si invatarii continue.

Calitatea unui sistem scolar nu poate depasi calitatea profesorilor sai. Singurul mod de a imbuntati rezultatele este sa imbunatatim instruirea. Trebuie sa se asigure ca sistemul este capabil sa livreze cea mai buna instruire pentru fiecare copil (egalitate). Trebuie fixate asteptari inalte pentru ceea ce elevul ar trebui sa obtina.

Asteptarile ar trebui sa reflecte noi cunostinte si abilitati ale lumii in schimbare.

BIBLIOGRAFIE

1. Ionescu,M.,Chis,V.,1992,Strategii de predare si invatare, Editura Stiintifica Bucuresti
2. Mialaret,Gaston, 1991, Pedagogie generale, PUF, Paris

Contextul general al educației fizice și sportului

Prof. Berbece Anca-Ștefania
Școala Gimnazială, sat Măgura, com. Mihăești

Educația fizică și sportul reprezintă componente esențiale ale sistemului educațional, contribuind la dezvoltarea fizică, mentală și socială a elevilor. În contextul actual, în care tehnologia și schimbările sociale influențează toate aspectele vieții, și educația fizică trebuie să se adapteze pentru a rămâne relevantă și eficientă.

Scopul este de a analiza tendințele actuale în învățământul de educație fizică și sport, de a prezenta exemple de bune practici aplicate în școlile din România și de a oferi sugestii pentru îmbunătățirea programelor existente.

Tendințe actuale în învățământul de educație fizică și sport

Utilizarea tehnologiei în educația fizică a devenit tot mai prevalentă. Aplicațiile mobile, ceasurile inteligente și alte dispozitive wearable sunt folosite pentru monitorizarea activității fizice, măsurarea performanțelor și oferirea de feedback instantaneu. Aceste instrumente pot motiva elevii să participe mai activ și să își îmbunătățească performanțele.

Educația fizică nu mai este văzută doar ca o disciplină izolată, ci se integrează tot mai mult cu alte materii. De exemplu, lecțiile de educație fizică pot include elemente de biologie, cum ar fi studiul anatomiei și fiziologiei, sau noțiuni de educație pentru sănătate, cum ar fi nutriția sau prevenirea accidentelor.

Educația fizică incluzivă

Una dintre tendințele majore este accentul pus pe incluziune. Programele de educație fizică sunt adaptate pentru a fi accesibile tuturor elevilor, inclusiv celor cu dizabilități sau nevoi speciale. Aceasta implică ajustarea activităților și folosirea de echipamente speciale pentru a permite participarea activă a tuturor elevilor.

Focusul pe wellness și sănătate

În loc să se concentreze exclusiv pe competiție și performanță, programele de educație fizică pun acum un accent tot mai mare pe promovarea unui stil de viață sănătos și activ. Activități precum yoga, pilates sau exercițiile de mindfulness sunt integrate în curriculum pentru a sprijini bunăstarea mentală și fizică a elevilor.Educația fizică și sportul trebuie să evolueze constant pentru a răspunde nevoilor și așteptărilor actuale ale elevilor. Tehnologia, interdisciplinaritatea, incluziunea și focusul pe sănătate sunt tendințe esențiale care trebuie integrate în programele școlare.

Este crucial ca educatorii și factorii de decizie să continue să inoveze și să adapteze programele de educație fizică pentru a menține relevanța și eficiența acestora.

Implementarea de noi tehnologii, promovarea colaborărilor cu organizații sportive și dezvoltarea de programe de wellness ar trebui să fie priorități în viitorul educației fizice în școli.

Bibliografie

1. Adams, M.- Tehnologia în educația fizică: O abordare practică, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018.
2. Popescu, I. - Educația fizică și sportul: Metode moderne de predare, Editura Universitaria, Craiova, 2019.
3. Marinescu, G.*- Inovație și practici incluzive în educația fizică, Editura Paralela 45, Pitești, 2020.
4. Bădău, A. - Educație fizică și sport. Tehnologie și sănătate, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021.
5. Dumitru, V. - Sportul pentru toți: O abordare practică în școli, Editura Polirom, Iași, 2022.
6. Neagu, A.- Gamificarea în educația fizică și sport, Editura Tritonic, București, 2021.

STRATEGII DIDACTICE INOVATIVE ÎN PREDAREA RELIGIEI

Prof.Berilă Iuliana

Colegiul Tehnic " Costin D. Nenițescu" Brăila

În vederea atingerii finalităţilor propuse, profesorul de Religie trebuie să-și racordeze inventarul metodologic la competenţele vizate și conţinuturile abordate. Selectarea metodelor, mijloacelor, tehnicilor de instruire și a formelor de organizare a colectivului se constituie într-o strategie didactică coerentă, abordând predarea, învăţarea și evaluarea ca un întreg. În funcţie de personalitatea profesorului, particularităţile de vârstă și individuale ale elevilor, conţinutul învăţării sau ceea ce urmează să fie evaluat, strategiile didactice pot înclina spre aspectul informativ ori cel formativ.

Având în vedere interdependenţa dintre cunoștinţe și competenţe, este recomandabil ca profesorul să îmbine metodele de lucru, să utilizeze mijloace de învăţământ și resurse variate, să folosească alternativ formele de organizare a colectivului și să evalueze în mod diferenţiat, astfel încât strategia didactică să reflecte un dublu caracter, formativ-informativ, contribuind pe termen lung la realizarea dezideratului educativ specific disciplinei Religie.

Caracterului informativ îi sunt specifice metode precum expunerea, prelegerea, explicaţia, conversaţia, povestirea, care pun în valoare buna pregătire a profesorului. Recondiţionându-le, aceste metode pot căpăta o dimensiune formativă, dacă ele oferă elevilor ocazia unor activităţi de învăţare.

Exemplul 1

Prelegerea

1. Stimularea interesului elevilor prin crearea unei atmosfere prietenoase, punctarea aspectelor esenţiale încă de la început și lansarea unei provocări ce-și are răspunsul în conţinuturile de transmis;

2. Aprofundarea înţelegerii prin utilizarea de exemple și analogii și utilizarea limbajelor paraverbal și nonverbal în vederea întăririi mesajului verbal;

3. Implicarea elevilor pe parcursul prelegerii prin adresarea de întrebări, posibilitatea de a clarifica din mers anumite aspecte ori raportarea prin exemple la experienţa lor personală;

4. Final deschis al prelegerii, prin adresarea unei întrebări problematizatoare sau solicitarea elevilor de a formula singuri concluziile.

Caracterului formativ îi sunt proprii metodele activ-participative. Deschiderea spre noi conţinuturi și orizonturi ale cunoașterii, creșterea ponderii interacţiunii elevilor, centrarea educaţiei pe competenţe și necesitatea pregătirii elevilor pentru tranziţia de la școală la viaţa activă a condus în mod firesc la popularizarea metodelor activ-participative. Multe dintre ele pot fi folosite cu succes la ora de Religie, demonstrându-și eficacitatea chiar și în acest domeniu sensibil al educaţiei: brainstormingul, ciorchinele, organizatorul grafic, studiul de caz, metodele SINELG și KWL, jocul didactic și dramatizarea, exerciţiul moral, teoria inteligenţelor multiple, cubul, turul galeriilor, pălăriile gânditoare etc., mai ales prin prisma faptului că pun accentul pe procesele cunoașterii și nu pe produsele acesteia.

Exemplul 2:

Studiul de caz

1. Stimularea interesului prin prezentarea cazului;

2. Antrenarea înţelegerii temei prin elaborarea planului de analiză (o posibilă structură: termeni; cazuistică; dileme morale; problematizare);

3. Iniţierea și dirijarea dezbaterii pe marginea cazului în discuţie, cu reale valenţe în ceea ce privește capacitatea de analiză și dezvoltarea spiritului critic;

4. Stabilirea concluziilor, verificându-se astfel capacitatea de sinteză, asociere și evaluare.

Respectând principiul îmbinării teoriei cu practica, profesorul de Religie trebuie să aibă mereu în vedere ca noţiunile transmise să fie legate de viaţa personală a elevilor, să ilustreze ipostaze de viaţă cu care ei se confruntă la această vârstă, astfel încât învăţarea să contribuie la transpunerea lor în practică și la valori carea cunoștinţelor teoretice învăţate. Din acest motiv, profesorul trebuie să demonstreze o preocupare constantă privind formarea elevilor, stimulând învăţarea în circumstanţe și contexte noi. Durabilitatea cunoștinţelor și competenţelor dobândite se verifică prin capacitatea elevilor de a le actualiza și utiliza în diferite situaţii. Nu există o reţetă a raportului optim între teorie și practică, între aspectul formativ și cel informativ, întrucât acesta se poate stabili doar în interdependenţă cu ceilalţi factori ce influenţează demersul instructiv-educativ. Cert este că de profesorul de Religie nu depinde doar iniţierea elevului în comunitatea de credinţă, prin cunoașterea unor învăţături și mărturisirea unor adevăruri, ci și celebrarea credinţei prin participarea la cultul divin, asumarea credinţei și comportamentul său ca formă a punerii în practică a credinţei. Prin efortul pedagogic, dar mai ales prin modelul personal, profesorul propune elevilor un mod de viaţă

în concordanţă cu principiile cultului la care predă, îi învaţă să fie responsabili faţă de sine, comunitate și Dumnezeu, ca o împlinire peste timp a cuvintelor Mântuitorului: „Voi sunteţi lumina lumii ... Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, așa încât să vadă faptele voastre cele bune și să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri” (Matei 5, 14, 16). Acționarea cu discernământ, identificarea și punerea în practică a echilibrului între aspectul informativ și cel formativ al disciplinei constituie o condiție a succesului profesorului de Religie în misiunea sa de educare a comportamentului moral-religios al elevilor, prin cunoaşterea învăţăturii de credinţă creştină şi raportarea la idealul de vieţuire creştină, prin cultivarea şi dezvoltarea virtuţilor şi formarea unor deprinderi şi atitudini moral-sociale şi religioase durabile.

Bibliografie

C , Constantin, „Curriculum ascuns și etos relațional în educația religioasă,” în Aurel Stan (ed.), Psihologie aplicată: diversitate și consistență (Sibiu: Alma Mater, 2009).

Șebu,Sebastian, Opriș, Monica, Opriș, Dorin, Metodica predării Religiei (Alba Iulia: Reîntregirea, 2000).

"„SĂ- I CUNOAȘTEM MAI BINE PE COPIII CU CES- POT FI COPIII NOȘTRI"

Autor : Prof.înv.primar , BÎRU MIOARA
Şcoala Gimnazială „George Apostu" Stănişeşti, jud. Bacău

Motto

"Adevăratul dascăl este caracterizat prin aceea că mintea sa se mişcă în armonie cu minţile elevilor săi, trăind împreună dificultăţile şi victoriile intelectuale deopotrivă.„ (J.Dewey)

Definirea sintagmei C.E.S. poate fi analizata si din perspectiva sintagmei "***copii cu nevoi speciale***" (special needs). In ultima vreme, in Romania s-a vorbit despre persoane sau "copii cu nevoi speciale", evitandu-se sintagma "persoana sau copii cu handicap". Persoana cu nevoi speciale poate sa fie o persoana cu anumite dizabilitati, mai mult sau mai putin grave.

Structura temei:

1. Introducere -parte introductivă-definirea CES -urilor,mic istoric al punerii în practică și aplicabilitate

2. Cuprins: -tipologii CES și particularități ,caracteristici,

-tipologia CES cea mai întâlnită în societat, în școală

3. Final: - abordările pe care le cunoașteți la ora actuală statuate în școala sau în învățământul preuniversita, integrarea și non discriminarea copiilor cu CES

CERINŢE SPECIALE poate avea orice om/copil în anumite perioade, pentru că cerinţele speciale acoperă o realitate extrem de variată, complexă şi dinamică - de la probleme simple, determinate de dezvoltarea tipică a individualităţii şi persoanei, până la problemele unice, care nu se pot rezolva decât cu o intervenţie specială şi specifică.

Categorii de elevi cu cerinţe educaţionale speciale:
- Aria Cunoaştere şi învăţare:
Întârziere mintală/deficienţă mintală/dificultăţi severe de învăţare; Sindromul Down; Dificultăţi de învăţare medii; Discalculie; Dispraxie, Dislexie (tulburare de limbaj)
- Aria Comunicare şi interacţiune:
Autism; Sindrom Asperger; Intârzieri în dezvoltarea limbajului
- Aria Cerinţe senzoriale şi fizice:
Deficienţe vizuale; Deficienţe auditive; Deficienţe fizice şi motorii;
- Aria Cerinţe sociale, emoţionale şi comportamentale:

Tulburarea hiperactiva cu deficit de atenție, **ADHD** (acronimul locuțiunii din engleză *Attention **D**eficit **H**yperactivity **D**isorder*) este o tulburare psihiatrică de neuro-dezvoltare

Aceasta afecțiune se poate manifesta la preșcolari, școlari si adolescenți. Simptomele ADHD sunt:
Incapacitatea copilului de a-și menține atenția și aceasta este ușor perturbată de stimulii din jur; Copiii cu tulburare hiperchinetică cu deficit de atenție (ADHD) au o capacitate de concentrare a atenției scăzută și adesea fac greșeli din neatenție la școală.

Hiperactivitatea, ducând la un comportament inadecvat; Impulsivitatea (afectarea ariilor cerebrale de inhibiție) care îl determina pe copil să se implice în diverse activități chiar foarte riscante fără a putea evalua gravitatea riscurilor.

Sindromul Asperger este considerat o formă de autism care afectează elevii în moduri diferite de la un caz la altul. Dificultăţile cu care se poate confrunta un astfel de elev se pot raporta la:

♦comunicarea socială - limbajul folosit e formal, limitat, redundant, interpretează ceea ce i se spune literal, fapt ce creează probleme, pentru că elevul nu înţelege ceea ce i s-a spus, întâmpinând dificultăţi în a iniţia o conversaţie, continuând să vorbească şi îndreptând greşelile ivite în discuţie, le este dificil să respecte regulile uzuale de ascultare, reflecţie şi alternare ce se aplică într-o conversaţie normală;

♦ interacţiunea socială - elevul întâmpină dificultăţi serioase în a intra în relaţie cu ceilalţi, mai ales cu elevii care îl percep ca ciudat şi stângaci în încercarea de a- şi face prieteni, au dificultăţi în manifestarea sau recunoaşterea sentimentelor, atât pe cele proprii, cât şi pe ale altora, dar şi în înţelegerea expresiilor faciale, a contactului vizual şi a altor forme de comunicare nonverbală;

♦ imaginaţia – elevii au o gamă restrânsă de interese, uneori numai unul, care devine o obsesie. Ei preferă informaţiile concrete în locul ficţiunii şi pot fi foarte buni cunoscători ai unui subiect anume, dar pot întâmpina dificultăţi în a inventa poveşti. În cazul în care fac dovada unui interes faţă de personaje şi istorii fictive, vor avea tendinţa să prefere caricaturile exagerate, precum poveştile din desene animate şi cele de groază, în care sentimentele manifestate sunt exagerate;

♦ încrederea în rutină – elevii se bazează foarte mult pe rutină, preferă să urmeze zilnic acelaşi drum spre şcoală, atingând anumite obiecte în timp ce merg. Întâmplările neaşteptate şi schimbările rutinei pot provoca o anxietate crescută;

♦ stângăcie – atât în privinţa mişcărilor ample, cum ar fi coordonarea de ansamblu, cât şi în cea a mişcărilor limitate, cum ar fi scrisul.

În cazul elevilor cu **sindrom Down**, apar dificultăţi în planul operaţiilor gândirii şi în modul de aplicare a cunoştinţelor în situaţii noi: putere de concentrare scăzută, dificultăţi de ordonare, ritm scăzut al achiziţiilor şcolare, abilităţi motrice reduse, probleme de comunicare şi limbaj. Aceşti elevi trebuie săbeneficieze în mod constant de sarcini adecvate nivelului lor de înţelegere şi potenţialului de efort fizic şi psihic, instrucţiunile să fie scurte, clare şi prezentate într-un limbaj simplu şi familiar. Elevii trebuie să fie încurajaţi şi motivaţi în mod constant, antrenaţi în activităţi care presupun interacţinea şi colaborarea cu ceilalţi colegi. Este recomandată evitarea atitudinilor de marginalizare şi folosirea unui material didactic adecvat şi uşor de manevrat.

Tulburările din **spectrul autist** reprezintă o categorie generică folosită pentru a descrie elevii care au în comun o serie de dificultăţi ce afectează comunicarea, relaţiile şi imaginaţia. Din punctul de vedere al procesului de învăţare, elevul cu tulburări din spectrul autist nu va reacţiona ca şi ceilalţi elevi, nu va căuta să intre în contact cu alţi elevi sau să ia parte la activităţi, ci va deveni anxios când nu se respectă rutina şi abordările organizate ale procesului de învăţare. De aceea se recomandă activităţi care să reducă anxietatea, să sprijine comunicarea, sarcini ce trebuie să includă o anumită rutină şi organizare a secvenţelor, calm şi consecvenţă din partea profesorului, precum şi spontaneitate, imaginaţie şi creativitate, pentru a fi în măsură să valorifice rapid, în contexte instructiv-educative variate, elementele sau stimulii, uneori bizari, de care este atras elevul autist.

O altă situaţie specială este generată de integrarea *elevilor cu dificultăţi cognitive şi de învăţare*. Majoritatea elevilor întâmpină dificultăţi legate de abilităţi de citire, scriere şi calcul sau de vorbire şi limbaj, abilităţi sociale puţin dezvoltate, dificultăţi de ordin emoţional şi comportamental. Implicaţiile asupra procesului de învăţare pot fi rezumate astfel: dificultăţi în

receptarea, înţelegerea şi evocarea instrucţiunilor primite de la profesor, precum şi în identificarea aspectelor relevante ale unei sarcini, capacitate redusă în privinţa cunoştinţelor şi abilităţilor recent dobândite, lipsa de organizare, capacitate limitată de concentrare, lipsa de încredere şi lentoare în abordarea unor noi sarcini, nevoia de a fi încurajaţi şi susţinuţi permanent.

În cazul în care elevii au avut experienţa unor eşecuri repetate în procesul de învăţare, aceasta poate afecta percepţia pe care o au despre capacitatea lor de a învăţa. În activităţile şcolare se recomandă evaluarea punctelor tari ale elevilor, precum şi a nevoilor acestora, a ceea ce pot face şi a ceea ce încă nu pot face, cunoaşterea modului lor de învăţare şi a modalităţilor în care sarcina şi atmosfera din clasă facilitează sau împiedică învăţarea. De asemenea, sunt indicate observaţiile la clasă concentrate asupra comportamentului elevilor în procesul de învăţare, discuţiile cu aceştia şi aprecierea rezultatelor obţinute de ei.

În cazul *elevilor cu dificultăţi de vorbire, limbaj şi comunicare*, aceştia pot prezenta adesea un comportament dificil, urmărind cu greutate limbajul vorbit. Tipologia lor poate fi caracterizată de:

♦ dificultăţi privind atenţia şi ascultarea – pot fi uşor distraşi şi par mai interesaţi de sunetele şi activităţile din afara clasei decât de ceea ce li se spune direct, pot fi mai interesaţi de activităţile vizuale decât de cele auditive, este posibil să nu audă sunete, cuvinte sau fragmente de frază astfel încât să nu poată surprinde tot înţelesul, instrucţiunile vorbite care conţin prea multe informaţii deodată le pot provoca mari probleme;

♦ memorie slabă în ceea ce priveşte sunetele, cuvintele sau expresiile;

♦ dau dovadă de insecuritate şi anxietate emoţională, de înţelegere şi exprimare a limbajului, de adaptare la schimbările solicitate de secvenţele lecţiei, de distingere a informaţiilor relevante de cele irelevante.

Prin urmare, elevii au nevoie de instrucţiuni clare, trebuie sprijiniţi atunci când se folosesc in predare cuvinte-cheie, pentru a identifica informaţiile esenţiale de care au nevoie, trebuie avertizaţi când este necesar să asculte cu atenţie sau când mesajul este pentru altcineva, pentru a beneficia de suficient timp pentru concentrare atenţiei

În cazul *elevilor cu **DISLEXIE***, aceştia prezintă dificultăţi de învăţare specifice în ceea ce priveşte cititul, scrisul şi ortografia.

În cazul elevilor cu probleme de comportament se pot distinge trei tipuri de dificultăţi:
♦ nivel scăzut – comprtament neadecvat, întâlnit de obicei în clasă, ca intervenţiile inoportune şi întreruperea celorlalţi;
♦ nivel mediu – comportament provocator, care poate fi întâlnit şi în clasă, dar şi în afara ei, ca strigatul, cearta cu profesorii, intimidarea celorlalţi elevi;
♦ nivel ridicat – comportament distructiv accentuat, ca sfidarea, hărţuiala, agresiunea şi violenţa.

Este necesar ca fiecare profesor de la clasele unde sunt integraţi elevi **cu tulburări de comportament** să colaboreze permanent cu psihologul sau consilierul din şcoală şi să manifeste anumite deprinderi sociale şi pedagogice, să aibă o viziune pozitivă asupra elevilor clasei, să stabilească cu uşurinţă relaţii interpersonale şi să poată comunica cu orice elev, indiferent de potenţialul său intelectual şi aptitudinal şi de manifestările psihocomportamentale ale acestuia.

Elevii cu tulburări emoţionale şi comportamentale sunt obişnuiţi să fie mai degrabă pedepsiţi decât recompensaţi de către adulţi, să nu aibă relaţii prea bune cu colegii lor şi să aibă relaţii negative stabilite cu adulţii din jur. Sunt recomandate următoarele **strategii de lucru** cu aceştia:
♦ valorificarea permanentă a elementelor pozitive pe care elevii le au;
♦ observaţiile sau avertismentele verbale să fie clare, exprimate între patru ochi şi fără o frecvenţă prea mare care poate declanşa conduite opuse;
♦ elevii să fie incluşi în grupe de lucru, să primească responsabilităţi clar explicate şi să fie apreciaţi, valorizaţi şi evidenţiaţi în faţa colegilor la fiecare reuşită;
♦ la alegerea sarcinilor, elevii să fie consultaţi şi să se ţină seama de opţiunile lor;
♦ comunicarea nonverbală, ascultarea activă, politeţea şi respectul, corectitudinea, promptitudinea, fermitatea în rezolvarea problemelor, autocontrolul în cazul stărilor impulsive, apropierea fizică de elevi, implicarea lor în luarea deciziilor, consemnarea şi aprecierea eforturilor şi realizărilor elevilor, evitarea confruntărilor şi a atitudinilor de autoritate exagerată sunt elemente ce asigură succesul în activităţile cu elevii care prezintă tulburări de conduită.

SIMPTOMATOLOGIA DEVIANȚELOR COMPORTAMENTALE cuprinde o gamă foarte întinsă de manifestări: minciuna, instabilitatea, irascibilitatea, impulsivitatea, furtul, fuga si vagabondajul, devieri sexuale, omuciderea, auto-mutilare, tentative

"Copiii au nevoie de dragoste, mai ales atunci cand nu o merita.„ spunea Harold Hulbert si aceasta este cea mai buna metoda de a disciplina un copil. Chiar si in mediul scolar, atunci cand controlul profesorului este mai scazut, iar indisciplina este la cote ridicate, dragostea si atentia acordate sunt ingredientele necesare pentru a depasi situatia dificila.

Tipurile de deficienţe ale copiilor/elevilor din şcoala noastră: intelect de limită , deficienţă mentală uşoară , Sindromul LOBSTEIN sau „boala oaselor de sticlă", tulburare spectru autism , Sindromul DOWN, tulburări de pronunţie, retard verbal, tulburări grafo-lexice, sindrom hiperkinetic cu deficit de atenţie, tulburări de reactivitate şi comportamentale, tulburări emoţionale, tulburări de ataşament.

În ceea ce priveşte integrarea se poate realiza prin strategii individuale, strategii colective şi strategii totale. Este nevoie de cadru didactic de sprijin, curriculum adaptat, plan de servicii personalizat, plan de servicii de intervenţie, dar sunt *numeroase dicultăţi de întâmpinat :*

-Timpul limitat pe care îl petrec cadrele didactice , cu aceşti copii cu CES , din cauza numărului mare de elevi din clasă , dar și problemele colectivului de elevi de multe ori se lucrează în condiţii de simultan la 2 sau 3 clase, cazuri ADHD, elevi cu tulburări de învățare)

-NU EXISTĂ, din păcate, psihologul școlar și profesorul de sprijin elevi cu CES .

- Cadrele didactice(responsabil de caz) nu au pregătirea necesară în vederea întocmirii programelor de intervenţie personalizate pentru elevii cu CES.

-Cei mai mulţi copii cu CES provin din familii dezorganizate sau se află în plasament familial şi , în astfel de cazuri , colaborarea cu familia este dificilă.

-Copil cu CES şi părinte/ tutore/ asistent maternal trebuie să parcurgă distanţe mari pentru a putea beneficia de servicii specializate (CJRAE, DGASPC, ş.a.)

-La vârsta şcolară mică, socializarea se realizează uşor prin intermediul jucăriilor şi al echipamentelor de joc. Jocurile trebuie să fie adaptate în funcţie de deficienţa copilului. ŞCL

-Timpul limitat pe care îl petrec colegii de clasă, ca să desfășoare activități în colaborare cu elevul cu CES. Colectivul de elevi fiind mare/ simultan, activitățile instructiv – educative de tip muncă în echipă, pe perechi....ș.a. se desfășoară destul de rar.

SUGESTII privind STRATEGII de formare a unor atitudini pozitive a cadrelor didactice din şcolile de masă faţă de integrare:

Informarea – participarea la cursuri de perfecţionare în domeniul psihopedagogiei speciale;
Cunoaşterea profundă a particularităţilor psiho-individuale ale copilului aflat în dificultate;
Colaborarea între cadrele didactice, ceilalţi specialişti implicaţi în procesul integrării şi părinţii;
Menţinerea unui climat optim în clasă reprezintă una dintre preocupările majore ale oricărui cadru didactic;
Găsirea unor metode eficiente de motivare a elevului aflat în dificultate.
Procesul de integrare este lung şi dificil, dar succesul va depinde, la fel de mult, de atitudinea celor chemaţi să-i dea viaţă cât şi de profesionalismul specialiştilor.
Procurarea de soft educațional adaptat nevoilor copilului autist și deficient mintal, a copilului cu cerințe educative speciale;
Consilierea și pregătirea părinților pentru a-și susține copiii prin cursuri gratuite;
Realizarea unui program recuperator și educațional eficient,în funcție de tipul și gravitatea deficienței, de nevoile individuale ale copiilor cu autism și deficiență mintală;
Utilizarea activităților din curriculum-ul la decizia școlii pentru consolidarea abilităților însușite /generalizarea achizițiilor în mediul natural, extins; integrarea socială în funcție de achizițiile însușite;
Perfecționarea continuă a cadrelor didactice
În grupele/clasele în care sunt integrați copii/elevi cu CES care beneficiază de servicii educaționale de sprijin efectivele să se diminueaze cu 4 copii/elevi pentru fiecare copil/elev integrat.
Cadrele didactice din unitățile de învățământ integratoare să beneficieze de cursuri de formare în domeniul educației incluzive, organizate de ME în mod gratuit.

BIBLIOGRAFIE:

Gherguţ, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iaşi

Vrăşmaş, T.(2004), Şcoala şi educaţia pentru toţi, Ed. MiniPed, Bucureşti

-Suport de curs:"Strategii în abordarea didactică a copiilor cu CES în sistemul de învățământ preuniversitar",formator Dr.Diana Dana Fericel(modul I si modul II);

VERZA, E. , PĂUN, E. „Educaţia integrată a copiilor cu handicap", Unicef, 1998

VRĂŞMAŞ, T. „ Învăţământ şi/sau inclusiv", Ed. Aramis, 2001

VALENȚELE FORMATIVE ALE ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE

Prof. înv. primar Bobeanu Liliana
Școala Gimnazială Hârsești, jud. Argeș

Școala își propune să pregătească elevii pentru viață, ținând seama mai ales de perspectivele viitorului previzibil, acordând atenția cuvenită bogăției de formare pe care o structurează comunicarea contemporană. Ea trebuie să se oprească la acele forme ale comunicării care prezintă un interes practic imediat, pe linia scopului formativ esențial urmărit.

Prin comunicare, oamenii își împărtășesc cunoștințele, interesele, atitudinile simțămintele, ideile. Analiștii consideră că omul comunică pentru a informa și a se informa, a impresiona, a provoca o reacție, a amuza, a se face înțeles, a exprima punctul de vedere, a obține o schimbare de comportament sau atitudine. În funcție de numărul participanților, comunicarea poate avea loc la unul din nivelurile: intrapersonale, interpersonale, grupuri mici, în cadrul comunităților locale, regionale și naționale.

Elementele care stau la baza comunicării sunt: emițătorul, receptorul, mesajul, canalele de comunicare, codificarea, decodificarea, feedback-ul. Calitatea comunicării depinde enorm de educația pe care fiecare o primește în familie și pe diferitele trepte ale sistemului de învățământ.

În școală, elevii nu trebuie doar să răspundă la întrebări, ci și să învețe arta comunicării, să inițieze și să poarte o conversație, să- și exprime punctele de vedere, să se implice în rezolvarea de probleme, să-și argumenteze ideile și atitudinile, să interiorizeze valoarea comunicării. De aceea activitatea educativă trebuie să cuprindă o varietate de forme de comunicare, orală și scrisă.

Elevii învață cel mai bine atunci când comunică în grupuri mici, cu sarcini de conversație conținute în contexte naturale și autentice.

Educația se realizează prin acțiuni educative. Unele dintre aceste acțiuni educative se află în afara sistemului de învățământ, dar este menit să se atingă scopurile pedagogice identificabile. De aceea școala nu va rămâne indiferentă față de marea bogăție de forme de educație extrașcolară pe care se structurează comunicarea umană contemporană.

Iată câteva exemple de activități prin care se poate realiza educația extrașcolară.

Am desfășurat un parteneriat educațional interșcolar cu elevii din clasa a III-a de la o scoala din Galați în cadrul proiectului național ,, Rețeaua Prieteniei". Între elevi s-a dezvoltat o corespondență prin scrisori, desene, fotografii. În activitățile noastre nonformale are loc o valorificare colectivă a corespondenței, fiecare citind scrisoarea în fața colegilor.

Serbările scolare dedicate unor evenimente importante sunt prilej de a îmbina frumos arta cântecului cu euritmia. De altfel cântul și cuvântul se imbină perfect pe tot parcursul școlarității.Virtuțiile muzicale ale cuvintelor sunt puse în valoare prin melodie, iar accentele expresive ale liniei melodice sunt subliniate prin îmbinarea de cuvinte. Adeseori în timpul cântecului, elevii, aproape fară să-și dea seama, însoțesc cuvintele organizate ritmic și melodic cu mișcări ale corpului prin care amplifică mesajul transmis.

Excursia este o altă activitate educativă nonformală, în urma căreia elevii au de transmis impresii prin diferite forme ale comunicării. După efectuarea acesteia elevii sunt stimulați, apoi motivați ca printr-un text liber, să-și dea frâu liber exprimării. Rezultate foarte bune se obțin atunci când se stabilește un climat de încredere, când se obișnuiesc să asculte și pe celălalt, când nu se lasă elevul să se închidă în propriul limbaj, iar ajutorul învățătorului să fie discret în așa fel încât elevul să creadă că sunt gândurile și ideile lui.

Tot excursia este activitatea educativă în care se poate desfășura o altă formă a comunicării și anume discuții despre jocurile desfășurate . De exemplu popasul care se face pentru servi masa este folosit și pentru jocuri colective. Aceste discuții pot fi surse de inspirație pentru texte libere .

Zilele de naștere sunt un prilej de bucurie pentru copii. Celor mai buni prieteni ai sărbătoritului le revine misiunea de a ține o alocuțiune în cuvinte rostite din inimă și să exprime aprecieri cu încărcătură afectivă. Această formă de comunicare îi ajută pe elevi să se instruiască, fără să știe, cum se ține un discurs, cuvânt, toast, respectând formulele de introducere(semnificația evenimentului), cuprins(expunerea de idei, sentimente), încheiere(urări, felicitări).

Aceste activități alături de educația formală și informală, îi ajută pe elevi să comunice mai ușor,corect, să capete curaj în a-și exprima gândurile, sentimentele, pentru a-și susține punctul de vedere. Ele sunt parte integrantă a procesului de învățământ. Spiritul de observație gândirea, exprimarea se pot forma și dezvolta în cadrul unui proces educativ de durată din care fac parte și

aceste activități extrașcolare. Exercițiile de compoziție, indiferent de tip, sunt necesare pentru integrarea socială, pentru împlinirea personalității elevilor.

Bibliografie

Călin, Marin, (2003), Teoria și metateoria acțiunii educative, Ed. Aramis, București.

Voiculescu, Elisabeta, (2001), Pedagogie preșcolară, Educația XXI.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN EDUCAREA TINEREI GENERAȚII

PROF. BOBEICĂ DANIELA CRISTINA
COLEGIUL TEHNOLOGIC "GRIGORE CERCHEZ" BUCUREȘTI

Pornind de la rezultatele învăţării şi eficienţa învăţământului românesc, putem spune că acestea sunt influenţate, în primul rând, de metodele de învățământ aplicate la clasă de către profesori și implicarea elevilor în procesul de predare-învățare.

În prezent, transmiterea cunoștințelor către elevi, folosind metodele tradiționale, este înlocuită tot mai des, cu metodele care stimulează atitudinea creatoare față de cunoștințe, punându-se accent pe creativitate și creșterea gradului de autonomie al elevilor, formarea competențelor și aptitudinilor, a conceptelor morale și pozitive.

De multe ori, la ore, elevii sunt dezinteresați, ne întreabă la ce le folosește materia X sau ne spun că se plictisesc. De fapt, ei găsesc "plictisitoare" metodele tradiționale de predare, cum ar fi expunerea didactică sau conversaţia și chiar explicația, atunci când nu este argumentată de probe practice, imagini, experimente.

Expunerea profesorului și studiul individual al elevului nu favorizează legătura cu practica. Elevii asistă pasiv la expunere, se plictisesc, nu sunt atenți chiar dacă știu că trebuie să repete ceea ce le spune profesorul. Cealaltă metodă tradiţională, convorbirea cu întreaga clasă, chiar dacă antrenează mai mult participarea elevilor, profesorul fiind un ghid al acestora, ei pierd din Vedere ceea ce se urmăreşte. Aşadar, formă clasică a învăţământului, centrată pe elev și pe însuşirea conţinutului, vizează, în principal, latura informativă a educaţiei; comunicarea profesor-elev fiind unidirecțională, iar evaluarea constând în reproducerea cunoștințelor, ceea ce dezvoltă puţin gândirea elevilor noștri. De aceea se impune găsirea unor metode care să antreneze elevii, în procesul de predare-învățare.

Școala este locul unde ne conturăm personalitatea, ne formăm deprinderi și abilități de muncă, de învățare, deprindem comportamente, ne dezvoltăm profesional și multicultural. Alături de procesul de învățământ, activităţile extraşcolare, chiar dacă se desfășoară într-un cadru informal, vin să completeze cultivarea aptitudinilor, talentelor și a unui stil de viață civilizat.

Cunoștințele teoretice pe care elevii le dobândesc trebuie să fie integrate cu cunoștințele însușite de la alte materii și să aibă aplicabilitate în realitatea înconjurătoare. Deci, învățarea corectă la clasă nu trebuie să fie doar organizată și plăcută, ci să și permită elevilor să transpună în practică ce au învățat. Elevii trebuie să înțeleagă de unde vin cunoștințele, și cum, și când pot fi ele aplicate în viața reală.

Activitatea extraşcolară determină transferul de cunoştinţe acumulate de elevi la cursuri, în practică, și, totodată le oferă deprinderi practice în a aplica, în practică, cunoştinţele teoretice acumulate.

Astfel, se dezvoltă gândirea critică și implicarea tinerei generații în asumarea responsabilităților sociale și luarea deciziilor, realizându-se o simbioza între componenta cognitivă și cea comportamentală.

În urma plimbărilor, a excursiilor în natură, elevii pot reda, imaginea realităţii cu mai multă sensibilitate, în cadrul activităţilor desfășurate, devin mai receptivi la tot ce li se arată sau li se spune.

Așadar, proiectele tematice și concursurile de cultură generală sau profesională, competițiile sportive, serbările la care elevii participă, nu presupun doar activități instructiv-educative ci și descoperirea și dezvoltarea aptitudinilor elevilor în diverse domenii: artistice (muzică, sport, poezie, pictură), gastronomice, etc.

Excursiile şi taberele contribuie la îmbogăţirea cunoştinţelor despre frumuseţile ţării, sau a altor state, despre istorie, geografie, ducând la dezvoltarea respectului pentru frumosul din natură, artă și cultură. Vizitele în locurile istorice, la muzee, expoziţii și târguri sunt, de asemenea, un mijloc de a cunoaște valorile noastre culturale, folclorice şi istorice, un mijloc de dezvoltare fizică și intelectuală, de consolidare a cunoștințelor. Elevii au prilejul de a observa obiectele şi fenomenele în starea lor naturală, operele de artă originale, toate acestea reușind să-i facă să acumuleze și să consolideze, mai ușor, noțiunile teoretice învățate la clasă. Devin mai receptivi la tot ceea ce văd și la tot ceea ce li se spune și prezintă realitatea folosindu-și creativitatea în cadrul activităţilor artistice, de gastronomie, desen, modelaj, fotografie.

Participarea la cursuri, la acțiuni ce vizează colaborări încheiate cu instituţii, ONG-uri, firme economice, etc, pe diferite teme (delicvenţa juvenilă, traficul de fiinţe umane, combaterea şi prevenirea consumului de droguri, ș.a.) îi fac pe elevi să fie mai responsabili, mai atenți la prevenirea comportamentelor deviante şi a comportamentelor de risc, la prieteniile pe care le dezvoltă, la mediul în care trăiesc.

Explorarea mediului online face ca educația să se poate realiza la un nivel superior, prin faptul că există foarte multe informații care pot fi accesate prin intermediul mijloacelor audio şi vizuale, a animaţiilor şi simulărilor, dar şi conţinuturilor de tip text, venind astfel în sprijinul elevilor, indiferent de stilul de învățare (auditiv, vizual, kinestezic și tactil) pe care aceștia îl au. Platformele reprezintă o variantă mult mai creativă de a realiza proiecte, de a evalua cunoștințe și competențe, de a antrena anumite deprinderi de lucru, toate acestea dezvoltând creativitatea și abilitățile nu numai informatice ci și de comunicare ale elevilor care se implică mai activ în rezolvarea diferitelor probleme și chiar în crearea de jocuri.

Dacă sunt bine pregătite și stârnesc interes, activitățile extrașcolare sunt atractive pentru orice vârstă, producând bucurie și acumulare de cunoştinţe, chiar dacă aceasta presupune un efort suplimentar, pot dezvolta pasiuni- pentru turism, pentru gastronomie, pentru istorie, etc, pe care ulterior le pot transforma în meserii: bucătar, agent de turism, profesor, etc.

Impactul activităţilor extracurriculare și extrașcolare asupra elevilor este diferit de cel al activităților de la clasă, întrucât îi scot din rutina şcolară. Educaţia nonformală vine să completeze actul educațional și să îmbine acest tip de educație cu educația formală prin creșterea competențelor artistice, dezvoltarea imaginației, creșterea gradului de socializare, colaborare și stimei de sine, dar și prin îmbunătățirea lucrului în echipă. Elevii se dezvoltă şi intelectual şi fizic, își dezvoltă nu doar capacitatea de a reproduce cunoștințele ci și spiritul practic prin dezvoltarea potențialului de a răspunde la provocări, se autodisciplinează și își asumă responsabilități, pregătindu-se pentru viață. Cadrele didactice au posibilitatea să își cunoască mai bine elevii, să le influențeze dezvoltarea și capacitățile creative, să le cultive aptitudinile și talentele, să le permită celor cu dificultăţi de afirmare, să își mărească potențialul intelectual.

Educaţia prin activităţile extracurriculare determină stimularea comportamentului creativ, o gândire independentă, libertatea de exprimare, descoperirea de noi probleme și modalitatea de rezolvare a acestora, toleranţă faţă de cei din jur, dezvoltarea unui stil de viață civilizat. În cadrul acestor activităţi elevii învaţă să înveţe, își dezvoltă aptitudini și talente, învață să folosească diferite surse informaţionale, să își asume responsabilităţi.

BIBLIOGRAFIE:

https://revistaeducatie.ro/wp-content/uploads/simple-file-list/CONFERINTA-NATIONALA-ACTIVITATI-EXTRASCOLARE-GHID-DE-BUNE-PRACTICI.pdf

https://www.creeaza.com/familie/arta-cultura/PROMOVAREA-FOLCLORULUI-LOCAL266.php
https://www.thefreelibrary.com/Potentialul+educational+al+folclorului+si+modalitati+de+valorificare.-a0251278185
https://www.eduform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-dezvoltarea-capacitatii-institutionale-a-scolilor-defavorizate/activitatile-extracurriculare-aspecte-generale

Tradiţii şi obiceiuri la Rusca Montană

Prof. BOBÎRSC ADRIANA
Școala Gimnazială Nr. 1 Oțelu Roșu

Sărbătoarea Naşterii Domnului (25 decembrie) este una din cele mai importante sărbători ale creştinătăţii. În ajunul acestui mare praznic, copiii fiecărei familii merg la biserică pentru a primi Sf. Taină a Împărtăşaniei. Tot în dimineaţa de ajun, patru copii merg pe la casele oamenilor cu icoana Naşterii Domnului, pentru a vesti tuturor acest eveniment.

După masa, grupuri de copii pornesc cu steaua sau Vitleemul, aceştia fiind însoţiţi de moşi (feciori mascaţi cu ,,lioarfe"[1]). Grupurile de crai şi colindătorii, pe lângă piesa de teatru numită ,,Irozii", susţin un bogat repertoriu de coline specific locului. În ziua de Crăciun, craii merg la biserică şi după Sf. Liturghie prezintă credincioşilor prezenţi câteva colinde din repertoriu.

În ultima zi a anului, copii merg pe la casele oamenilor cu un toiag subţire din lemn de alun decojit, pe care trasează la flacăra lumânării o spiral neagră. Culoarea neagră simbolizează vechiul an care se ascunde în negura veşniciei, iar culoarea albă înseamnă Anul Nou care doreşte să aducă lumină şi fericire pentru toţi. Copii sunt invitaţi să meargă în grădinile cu pomi fructiferi, pentru a-i trezi cu toiagul, ca în noul an să aducă roade bogate.

La Anul Nou, fetele luau o oglindă, puneau în faţa ei două lumânări de cununie şi un inel, având credinţa că vor vedea în ea chipul viitorului soţ. De asemenea, mai exista obiceiul ca fetele şi băieţii să formeze din aluat 9 găluşte şi în fiecare pun câte un bileţel cu numele celor preferaţi. Găluştele se pun la fiert, cea care fierbe şi se înalţă prima,este scoasă şi tăiată spre a se vedea numele de pe bileţel.

Mai există obiceiul ca fetele să se pună cu spatele la uşă şi să arunce cu piciorul pantoful peste cap. Dacă pantoful cade cu vârful către uşă se mărită curând.

În fiecare an, în zilele de 17-18 august se desfăşoară *Kierwaitul* , atunci având loc un mare târg.

Femeia însărcinată evita să se sperie sau să se mire de ceva până ce fătul a trecut de patru luni, pentru ca acel copil să se nască curat, fără semne. După naştere copilul nu se lasă deloc singur în casă pentru a nu se prinde nimic rău de el până la botez. Dacă totuşi copilul rămâne singur, se pune un cuţit sau altceva de metal lângă el pentru a fi ferit de rău. În apa de baie se pune o monedă pentru ca noul născut să fie bogat.

La botez, după ce naşa şi moaşa pleacă cu pruncul la biserică, mama lucrează câte ceva. Dacă e băiat citeşte, scrie socoteşte, apă, bate cu ciocanul; iar dacă este fată coase, toarce, spală, mătură, citeşte, scrie, se piaptănă.

La întoarcerea de la biserică, pruncul se dă pe fereastră pentru ca să trăiască ani mulţi. Începând din această zi, copilului nu i se taie unghiile şase luni, iar cordonul ombilical se păstrează până la şapte ani.

Când băiatul pleacă în peţit, mama sau altcineva îi aruncă o pisică în spate. Dacă pisica se prinde de spatele băiatului, totul o să fie bine, iar dacă nu se prinde se spune că nu va

[1] Lioarfe- maşti confecţionate din piei de capră sau oaie purtate de feciori

reuşim să peţească fata. Înainte de cununie, în ziua de joi, cumnatul de mână merge să invite oaspeţii, purtând în mână plosca cu răchie.

La biserică, mireasa calcă pe picior pe mire, pentru ca acesta să fie cât mai fidel. Când se ajunge la casa tânărului cu alaiul nunţii, totul este închis. La insistenţele nuntaşilor, poarta se deschide, iar soacra mare o primeşte pe tânăra mireasă, o sărută şi apoi ocolesc o masă pe care se află o farfurie cu grăunţe. Mireasa ia apoi grăunţele şi le aruncă asupra nuntaşilor. Se ţine foarte mult ca ziua nunţii să fie însorită, pentru că aşa va fi şi viaţa mirilor.

Legat de înmormântare, există o serie de obiceiuri. Astfel, celui decedat i se pune în mână o lumânare în formă de cruce, pentru ca sufletul să umble prin locuri laminate. Tot în mână i se pune o monedă pentru plata vămilor.

În ziua înmormântării, după plecarea celui decedat din casă, masa şi scaunele se răstoarnă pentru ca cel decedat să nu devină strigoi şi să se întoarcă. La mormânt în cimitir se duce o cană de apă sau o găleată mică, iar după ce sicriul este acoperit cu pământ, cineva din familie toarnă apă pe mâinile groparilor. La pomană se pun la masă farfurii şi tacâmuri fără soţ, excluzându-se furculiţele şi cuţitele.

Sufletul celui decedat rămâne în jurul casei până la şase săptămâni, de aceea în casă arde o lumânare sau o candelă în tot acest timp. La şase săptămâni se pune pomană cu izvor, iar după izvor se sloboade pe apă un băţ de măr dulce.

Se spune că după ce a decedat, un anume Mihai Mihăiescu provoca mari necazuri rudelor şi vecinilor. Oamenii au apelat în cele din urmă la preot, iar acesta după ce a făcut serviciul religios la mormântul celui în cauză acela nu era în mormânt, ci privea la cei adunaţi în jurul mormântului tocmai din hotarul cimitirului. Pe atunci, în localitate era o mare vrăjitoare Stana Abrudean (1918), care prin descântecele sale a făcut ca defunctul să nu mai apară[2].

Sărbătorile de primăvară sunt deschise de cuplul ,,*Sântoaderii*". Sântoaderii sau ,,caii lui Sântoader", în general doisprezece la număr, sunt şi purtătorii roatei solare, iar sosirea lor lor în sate anunţă venirea primăverii. Ei sosesc marţi la prânz, iar joia ce urmează e ziua ielelor sau joia verde. Vineri este ziua buruienilor de leac, iar sâmbătă este sărbătorit calul cel mare, şeful hergheliei de centauri. Noaptea aceasta, a lăsatului sec, se crede că este cea mai luminată dintre toate nopţile anului.

Credinţele şi ordinea lor le avem de la daci şi sunt generale pentru antichitate la toţi europenii, mai puţin slavii, care nu au mitul calului. În acelaşi timp le practicau şi romanii[3].

După ce caii fac intrarea în primăvară, îşi fac apariţia cele nouă sau douăsprezece Dochii sau Babe. Ele închipuie transformarea iernii în primăvară şi o prefigurare a noului an. Odată cu acestea, la data de 9 martie vin şi moşii de primăvară. În această zi, pentru a îndepărta răul, se afumă casa, curtea şi anexele. Femeile fac colăcei împletiţi spre pomenirea celor morţi.

---

[2] *Inf. Bratu Silviu 75 ani, Rusca Montană.*

[3] *D. P. Mărgineanu, Paralelismul dintre tradiţiile noastre populare şi semnificaţia creştină a unor sărbători de primăvară, în rev.,,Foaia Diecezană", nr.5-6(mai.iunie), Caransebeş, 2002, p.7.*

Preoţi din Episcopia Caransebeşului arestaţi în perioada comunismului

Prof. BOBÎRSC DAN-OVIDIU
Școala Gimnazială „Ștefan Velovan" Rusca Montană

La fel ca în celelalte regiuni şi eparhii din ţară, slujitorii altarelor din Episcopia Caransebeşului au avut de suferit în timpul regimului communist. O serie de preoţi au fost arestaţi, torturaţi şi condamnaţi la ani grei de temniţă. Pe unii dintre aceştia, am avut privilegiul de a-i cunoaşte în timpul cât îmi desfăşuram activitatea la Catedrala istorică ,,Sf. M. Mc. Gheorghe" din Caransebeş, şi de a afla direct de la ei despre suferinţele şi înjosirile prin care au trecut în perioada comunistă. Aceşti preoţi, în calitate de preoţi pensionari la acea vreme, slujeau în duminici şi sărbători la această biserică. Astfel, dintre aceştia amintim pe:

Preotul Andrei Adam s-a născut la data de 21 august 1922 în localitatea Zerveşti, judeţul Caraş-Severin. A absolvit Academia Teologică din Caransebeş şi a fost numit funcţionar la Episcopia Caransebeşului începând cu data de 13 august 1945.

La 17 iunie 1948 a fost arestat, judecat de Tribunalul Militar Timişoara şi condamnat la 5 ani de închisoare. Pedeapsa este executată la Colonia Cavnic –Baia Mare, fiind eliberat de acolo la 17 noiembrie 1953. După eliberare deţine mai multe funcţii civile, iar începând cu data de 1 august 1958 este numit la parohia Sălbăgel, protopopiatul Lugoj. Se transferă la parohia Bucoşniţa, protopopiatul Caransebeş, începând cu data de 1 octombrie 1963. Din data de 1 martie 1972 este numit preot la parohia natală, Zerveşti, protopopiatul Caransebeş. Pentru o scurtă perioadă de timp îşi desfăşoară activitatea şi la Protopopiatul Caransebeş. După pensionare, locuieşte în Caransebeş, slujind frecvent alături de preoţii de la Catedrala istorică ,,Sf. M. Mc. Gheorghe" din Caransebeş, Din discuţiile purtate cu părintele Andrei Adam, am aflat de atrocităţile îndurate la Colonia Cavnic –Baia Mare. Mi-a povestit că acolo le erau aplicate şi corecţii fizice, suferind uneori chiar de foame.

Preotul Pavel Ciucur a văzut lumina zilei la 30 august 1918. După ce aluptat pe frontal de vest, a urmat cursurile Academiei Teologice din Caransebeş. În anul 1947 este hirotonit preot şi numit la parohia Plugova. Acuzat de uneltire împotriva statului, a fost arestat la 6 octombrie 1949, fiind condamnat la 10 martie 1949. O perioadă de detenţie a petrecut-o în închisoarea de la Aiud, fiind trimis apoi la Canal şi la Bicaz. Este eliberat la 7 noiembrie 1951 şi nse întoace la parohia Plugova.

Preotul Marcu Cuzmanovici s-a născut la data de 20 aprilie 1914 în localitatea Sicheviţa, judeţul Caraş-Severin.A fost absolvent al Academiei Teologice din Caransebeş şi licenţiat al Institutului Teologic din Sibiu.

Din anul 1941 a funcţionat la parohiile Moldova Nouă, Dalboşeţ şi Bucova, iar la 14 octombrie 1959 a fost arestat şi condamnat prin sentinţa nr. 160 / 1960 a Tribunalului Militar

Timişoara la 5 ani de închisoare.În perioada 1958-1961 a trecut prin chinurile securităţii din Timişoara [1]. La 1 septembrie 1964 este eliberat, funcţionînd apoi ca preot la parohiile Globurău, Uivar şi Comloşul Mare. Se pensionează la data de 1 mai 1983, decedând la 10 iunie 1989.

Preotul Traian Dobromirescu, născut la data de 31 august 1913 în localitatea Dubova, judeţul Mehedinţi, a absolvit Academia Teologică din Caransebeş şi a funcţionat ca preot în Caransebeş în perioada 1940-1958. A locuit în Caransebeş, str. Cetăţii nr.2.La data de 4 septembrie 1958 a fost arestat şi judecat de Tribunalul Militar Timişoara, prin sentinţa nr.463 / 1958 fiind comdamnat la 8 ani de închisoare [2].În perioada detenţiei la Gherla, Salcia,Periprava, Ostrov, Galaţi, Jilava, Aiud , din discuţiile personale purtate cu părintele Traian Dobromirescu după pensionarea acestuia, am aflat că Securitatea l-a supus la bătăi şi torturi, obligându-l să se lepede de credinţă. A rezistat cu stoicism tuturor chinurilor la care a fost supus. A fost eliberat în 18 aprilie 1964, funcţionând apoi ca preot la parohia Cornuţel, protopopiatul Caransebeş, începând cu data de 1 iulie 1964 şi până la 1 septembrie 1985, când se pensionează. După pensionare, şi-a continuat misiunea preoţească slujind la Catedrala istorică ,,Sf. M. Mc. Gheorghe" din Caransebeş, locul unde a slujit înainte de arestare. O serie de detalii privitoare la viaţa şi activitatea părintelui, le-am aflat de la nepotul acestuia, teologul Graţian Dobromirescu.

Preotul Lazăr Magheţ s-a născut la 23 noiembrie 1924 în localitatea Zorlenţu Mare, judeţul Caraş-Severin. După terminarea studiilor la Institutul Teologic din Sibiu a funcţionat ca preot la parohiile Zorlencior, Glimboca şi Văliug, din anul 1949 până la 5 septembrie 1959 când a fost arestat şi condamnat la 15 ani de închisoare. La 1 august 1964 a fost eliberat din penitenciarul Ostrov şi a fost reîncadrat ca preot la parohiile Dezeşti, Cuptoare-Secu, Zorlenţu Mare şi Iablaniţa.

Se pensionează la data de 1 iule 1986. După reactivarea Episcopiei Caransebeşului, în vremea arhipăstoririi vrednicului de pomenire episcop Emilian Birdaş, părintele Lazăr Magheţ a îndeplinit funcţia de vicar administrativ, pentru o scurtă perioadă de timp. A trecut la cele veşnice la data de 28 noiembrie 2001.

Preot Aurel Mihailovici a văzut lumina zilei la 21 iunie 1908 în localitatea Sasca Română, judeţul Caraş-severin. A funcţionat ca preot în localitatea natală din anul 1931 până la 18 iulie 1952, când a fost deportat în Bărăgan, fiindu-i stabilit domiciliu obligatoriu în comuna Rubla. După ridicarea restricţiei, revine la parohia Sasca Română, unde slujeşte până la data de 4 octombrie 1959, când este arestat şi condamnat la 9 ani de închisoare.

La data de 1 octombrie 1964 este eliberat din închisoare, se reîntoarce la parohia

---

[1] Cicerone Ioniţoiu, *Slujitori ai altarului bănăţean trecuţi prin iadul communist*, în rev. ,,Altarul Banatului", anul VII (XLVI), serie nouă, nr.4-6, 1996, Timişoara, p.75.

[2] Nicolae Sebeşan, *Rezistenţa anticomunistă în Banat*, în rev. ,,Altarul Banatului", anul XVII, serie nouă, nr.10-12, 2006, Timişoara, p.147.

Sasca Română unde slujeşte până la data de 1 decembrie 1977, când se pensionează. A decedat la 4 septembrie 1980.

Preot Isaia Suru s-a născut la 6 iunie 1907 în localitatea Duboz, judeţul Timiş. După terminarea studiilor teologice la Institutul Teologic din Bucureşti, a funcţionat ca profesor în perioada 1932-1937 la Academia Teologică din Caransebeş. Din anul 1937 a fost preot la parohia Caransebeş, până la data de 4 septembrie 1958, când este arestat.

A fost judecat de către Tribunalul Militar Timişoara, a primit ca pedeapsă 8 ani de închisoare şi a fost întemniţat în penitenciarul Aiud. După eliberarea din închisoare, la data de 1 iulie 1964 a fost numit preot la parohia Turnu Ruieni, protopopiatul Caransebeş. Se pensionează la data de 1 aprilie 1970, decedând la 5 februarie 1974.

Preotul Dimitrie Stoichescu, absolvent al Academiei Teologice din Caransebeş, s- născut la 25 noiembrie 1904, în comuna Teregova, judeţul Caraş-Severin. Până la data de 4 martie 1949 a fost preot în comuna natală. La acea dată a fost arestat de Securitatea din Caransebeş, anchetat, judecat şi condamnat de către Tribunalul Militar Timişoara la un an închisoare.După eliberarea sa, la 4 martie 1950, funcţionează ca preot în parohiile Petnic, Căpăt şi Teregova. A decedat la 27 iulie 1989.

Preot Ioan Simu s-a născut în localitatea Ticvaniu Mare, judeţul Caraş-Severin. A fost paroh la Câmpul lui Neag, judeţul Caraş-Severin, fiind arestat între 1948-1952 şi 1952-1953. După eliberare a ocupat funcţii civile, iar din 1965 a fost încadrat ca preot la Moniom, protopopiatul Reşiţa,S-a pensionat în 1977, trecând la Domnul la 1 octombrie 1980.

Preotul Toma Suru a fost absolvent al Institutului Teologic din Caransebeş, fiind născut la data de 8 august 1904, la Slatina Timiş, judeţul Caraş-Severin.Din anul 1947 şi până la 5 februarie 1949 a funcţionat ca preot la parohia Verendin. A fost arestat de Securitatea din Caransebeş în 1949, fiind condamnat la un an de închisoare de către Tribunalul Militar din Timişoara. La data de 5 martie 1950 a fost eliberat, reîncadrat ca preot la parohia Verendin în 1954, funcţionând aici până în 1973.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bona, Petru, *Episcopia Caransebeşului*, Editura Marineasa, Timişoara, 2006.
2. Caravia, Paul, et.al., *Biserica întemniţată din România.1944-1989*,Institutul Naţional Pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 1998.
3. Corneanu, Nicolae, *Monografia Eparhiei Caransebeşului*, Caransebeş, 1940.
4. Cotoşman, Gheorghe, *Bănăţenii şi Episcopia Timişorii*, Timişoara, 1938.
5. Ghidiu, Andrei şi Bălan, Iosif, *Monografia Caransebeşului,* Timişoara, 2000.
6. Manea, Vasile, *Preoţi ortodocşi în închisorile comuniste*, Editura Patmos, 2001.
7. Păcurariu, Mircea, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, 3 vol., ediţia a II-a, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al B.O.R., Bucureşti, 1992-1994.

IMPLICAREA FAMILIEI ÎN VIAŢA ŞCOLII

Prof. Loredana Cătălina Bodnar

Colegiul Naţional de Informatică " Spiru Haret", Suceava

Motto:

"Şcoala, pentru a da roade, are nevoie de sprijinul conştient şi de colaborarea părinţilor. Educaţia în şcoală se dovedeşte a fi muncă irosită şi ineficace, dacă familia e ostilă şi indiferentă"

H. H. Stern – „Educaţia părinţilor în lume"

Într-o lume dominată de globalizare, într-un secol al vitezei în care tehnica evoluează rapid, când tot mai mulţi oameni îşi fac un crez din proverbul "timpul înseamnă bani", găsim din ce în ce mai puţin timp pentru copiii noştri.

Pe fundalul transformărilor prin care trece societatea, importanţa educaţiei capătă dimensiuni majore. Cei implicaţi în educaţie vor fi responsabili de calitatea omului format şi de integrarea lui rapidă în viaţa socială.

Educaţia începe în familie, prima colectivitate umană, microgrupul în care începe socializarea individului şi care trebuie să asigure modelul unui comportament adecvat. Copilul se va umaniza în funcţie de relaţiile socio-afective şi de formele de cultură şi muncă pe care i le prezintă mediul familial. Climatul afectiv al familiei condiţionează calitatea dialogului emoţional şi răspunsurile comportamentale ale copiilor.

Relaţia şcoală-familie-societate, este una în care fiecare factor relaţionează cu ceilalţi. Societatea este instanţa superioară care dă un anumit format atât şcolii cât şi familiei iar prin idealul educaţional trasează liniile directorii pe care acestea trebuie să le urmeze. Pe de altă parte, familia şi şcoala sunt cele care îşi aduc aportul continuu la modelarea societăţii.

Educaţia în familie, primii ani "de acasă", influenţează puternic întreagă existenţa a individului, indiferent dacă el recunoaşte acest lucru sau nu. Părinţii sunt modele pe care copiii, conştient sau inconştient le „văd" cu ochii minţii şi le urmează.

Familia înseamnă sprijin şi înţelegere, înseamnă bucuria de a sta împreună în jurul bradului de Crăciun sau de a pleca în vacanţe de vis. Din nefericire însă, tot mai puţini părinţi, reuşesc să asigure raporturi armonioase şi „constructive", facilitatoare pentru dezvoltarea personalităţii elevului. Se pare că tot mai puţini părinţi sunt interesaţi de căutarile reale ale elevilor privind sensul, valorile şi criteriile de valoare, de nevoia lor de siguranţă, autovalorizare şi respect.

Aşteptările părinţilor sunt mai curând centrate pe note ,,cât mai mari", ,,diplome cât mai multe", eventual performanţe competitive.

Mulţi părinţi acordă mai puţină importanţa calităţii cunoştinţelor şi semnificaţiei valorilor pentru care optează copiii lor, impunându-le uneori cu rigiditate sau chiar cu duritate propriile lor opţiuni, interese şi mentalităţi, ca ,,o garanţie"a reuşitei în viaţă. Acesta este, de fapt, un mod subtil de a-şi reduce propriile tensiuni şi nelinişti legate de viitor într-o lume în schimbare ce creează indubitabil, o marcantă insecuritate socială. Aşa se explică uneori crizele de comunicare între părinţi şi adolescenţi, crizele de adaptare soldate cu tulburări de comportament.

Există şi o altă categorie de părinţi –cei hiperprotectivi şi posesivi în relaţia emoţională. Ei contribuie pe deplin prin comportamentul lor la ,,criza de identitate" a elevului, creându-i premise pentru egocentrism, intoleranţă la frustrare, incapacitate de adaptare şi integrare socială, anxietate, timiditate, izolare, ostilitate socială.

Putem vorbi şi de existenţa unor părinţi imaturi psihologic, inconsecvenţi, instabili emoţional. Adesea, ei îşi manifestă comportamente inadaptative –excese alcoolice, abuzuri fizice în familie, violenţe verbale. Toate acestea creează dificultăţi afective şi morale deosebite în conturarea identităţii tânărului, alimentându-i un sentiment de aotorespingere, eşec, neîncredere în viaţa, lipsa de repere.

Adesea, conduitele deviante îşi au originea în astfel de relaţii. Este de la sine înţeles că, în spatele dificultăţilor şcolare şi de integrare socială ale elevului, stau cel mai adesea, nemărturisite şi disimulate traume psihologice. Prezenţa unui cabinet psihologic şi a consilierilor psihosociali este foarte importantă pentru depistarea elevilor problemă, dar şi de facilitare, corecţie şi optimizare a relaţiilor dintre copil şi familia sa.

Părinţii au responsabilităţi faţă de copii dar şi drepturi. Dacă în trecut, părinţii aveau ,,ultimul " cuvânt în luarea tuturor deciziilor, astăzi acest lucru s-a schimbat în cazul multor familii, gradul de independenţă al tinerei generaţii crescând foarte mult.

Conflictul dintre generaţii, deosebirile de atitudini şi aspiraţii dintre copii şi părinţi se datorează diferenţei de vârstă şi de gusturi. De cele mai multe ori ,,criza" poate fi uşor soluţionată dacă membrii familei găsesc o cale de a comunica şi de a-şi rezolva problemele la masa ,,tratativelor" expunându-şi în linişte punctele de vedere. În familie se găseşte dragostea, educaţia şi disciplina. Rolul familiei este covârşitor. Părinţii sunt primii educatori, ei le formează copiilor cele dintâi comportamente, începând cu noţiunile de igienă personală şi colectivă, regimul de viaţă, de odihnă şi de muncă. De la cea mai mică vârstă se monitorizează dezvoltarea proceselor psihice: atenţia, memoria, gândirea, imaginaţia şi deprinderile de comunicare.

Realitatea socială îi determină pe părinţi să petreacă mult timp la serviciu şi, în multe cazuri, să plece să muncească în străinătate. În aceste situaţii copilul rămâne mai puţin supravegheat iar răspunderea formării lui cade în sarcina bunicilor şi mai ales a dascălilor.

Cei "7 ani de-acasă", mai nou "6", sunt hotărâtori pentru dezvoltarea ulterioară a existenţei lui. Familia este factorul educativ care ţine sub îndrumare individul uman pe cea mai lungă durată din viaţa lui. "Profesorii fac şcolari buni, numai mamele cresc oameni buni".

E adevărat că rolul familiei nu poate fi preluat total de nici o altă instituţie în ceea ce privește aspectul afectiv. Şi totuşi şcoala, a doua instanţă de socializare după familie, preia multe din sarcinile acesteia.

Dascălul, în calitatea sa nouă de manager, care este tot mai mult promovată de învăţământul modern, trebuie să conducă cu maximă eficienţă relaţiile cu părinţii, transformându-şi-i în aliaţi şi colaboratori.

Se ştie că nici o şcoală nu-şi poate realiza conţinutul, sarcinile şi scopul final dacă nu are sprijinul familiei. Modul cum interrelaţionează părinţii şi dascălii îşi pune amprenta pe formarea şi instruirea copilului. Colaborarea dintre familie şi şcoală presupune o comunicare efectivă şi eficientă, o unitate de cerinţe şi acţiuni, urmărind acelaşi ţel: binele copilului.

Nu trebuie niciodată să uităm că a educa este mai greu decât a instrui. Tocmai în acest sens este nevoie de colaborarea dintre familie şi şcoală.

Familia susţine, lărgeşte şi adânceşte neîncetat acţiunile educative ale şcolii iar şcoala se sprijină permanent pe experienţa de viaţă a copilului dobândită în familie. Colaborarea şi comunicarea periodică şi permanentă între părinţi şi dascăli, cooperarea în anumite momente, contribuie la sporirea eficienţei învăţării şcolare.

Într-un real parteneriat familie - şcoală funcţia educativă a şcolii se împleteşte concret cu funcţia şi îndatoririle familiei, ambele instituţii completându-se reciproc în educarea şi creşterea armonioasă a elevului. Părinţii toarnă temelia marelui edificiu, supraveghează nu doar primii paşi ai copilului, ci şi pe următorii. Noi, dascălii, revărsăm din cupa înţelepciunii şi a pasiunii, punem în balanţă toleranţa şi exigenţa şi astfel, împreună, contribuim la modelarea fiinţei umane, având în minte vorbele lui Plutarh "consideră elevul o făclie pe care să o aprinzi astfel încât mai târziu să lumineze cu o lumină proprie".

Bibliografie:

1. Băban, A. (2003). Consiliere educaţională. Psinet, Cluj-Napoca.

2. Skuy, M. (2002). Experienţa învăţării mediate în clasă şi în afara acesteia. ASCR, Cluj-Napoca.

3. Cosmovici, A., -Psihologie generală, Iaşi, Editura Polirom, 1996

4. Jinga, I.- Invăţarea eficientă, Editura Aldin, Bucureşti, 1999

5.Şchiopu, U., Verza, E. -Psihologia vârstelor. Ciclurile vieţii. Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogic

L'approche communicative dans l'enseignement du FLE

OANA BOLD, SCOALA « G.E.PALADE"BUZAU

Apparue en France à partir des années 1970 comme une réaction contre la MAO et MAV, l'approche communicative s'appuie sur le principe selon lequel la langue est **un outil de communication** et **d'interaction sociale** qui s'exerce par quatre habilités principales à savoir compréhension orale et écrite et expression orale et écrite :

> L'agir de référence de l'approche communicative était un agir sur l'autre par la langue: dans une situation de prise de contact initiale, il s'agit par exemple de (se) présenter, demander, informer, etc., c'est –à-dire de réaliser des actes de paroles accompagnés, […], des notions indispensables (en l'occurrence l'identité, le lieu, la date).

Les rôles de deux participants au processus d'enseignement changent. De la sorte l'élève devient-il un apprenant, car on tient compte de ses particularités ou de ses besoins langagiers. C'est lui le sujet de son apprentissage et non plus son objet; c'est lui le destinataire qui doit acquérir de nouvelles notions de vocabulaire ou de grammaire. L'approche communicative introduit deux concepts, celui **d'apprendre à apprendre et stratégies d'apprentissage**.

À son tour, l'enseignant devient une sorte de *conseiller*, un *metteur-en-scène* qui doit choisir le meilleur scénario (stratégies) pour ses acteurs (les apprenants) : il doit recourir à des documents authentiques (articles de presse, chansons, clips vidéo, textes littéraires, etc.) ou à des dialogues fabriqués qui suscitent l'intérêt et la curiosité de ses élèves.

L'oral occupe donc une place importante, car on apprend à communiquer en communiquant à l'aide des jeux de rôles ou des activités créatives. Les erreurs qui puissent paraître ont **une fonction formative,** ce qui représente un autre changement important de la nouvelle approche. Quant à l'écrit, on lui accorde plus d'importance qu'auparavant, car on met l'accent sur la créativité qui coexiste avec les exercices d'expression classiques.

L'approche ou la perspective actionnelle

Le milieu des années '90 marque l'apparition d'une nouvelle approche pédagogique, connue sous le nom d'« approche actionnelle », définie par le Cadre européen commun des références pour les langues (CECRL) comme suit :

> La perspective privilégiée ici est (…) de type actionnel en ce qu'elle considère avant tout l'usager et l'apprenant d'une langue comme des *acteurs sociaux* ayant à accomplir **des *tâches*** (qui ne sont pas seulement langagières) dans des circonstances et un *environnement* donnés, à l'intérieur d'un domaine d'action particulier (…). Il y a « tâche » dans la mesure où l'action est le fait d'un (ou de plusieurs) sujet(s) qui y *mobilise(nt) stratégiquement les compétences dont il(s) dispose(nt) en vue de parvenir à un résultat déterminé*[1].

On introduit la notion de tâche à accomplir, car on n'apprend pas seulement à communiquer dans une autre langue, mais on réalise aussi des actions collectives en langue étrangère qui devient ainsi un « instrument d'action sociale ».[2]

Par la réalisation des tâches variées, les apprenants communiquent et apprennent à communiquer, en utilisant les stratégies d'apprentissage. Ils deviennent **des acteurs actifs** qui participent d'une manière personnelle au processus d'enseignement-apprentissage du FLE.

Le CECRL apporte aussi la précision que l'usage d'une langue y compris son apprentissage comprend les actions accomplies par les gens comme des individus et comme acteurs sociaux, développent aussi un ensemble de compétences générales et, en particulier, une compétence à communiquer langagièrement. Ils mettent en œuvre les compétences dont ils disposent dans des conditions et des contextes variés et en se pliant à différentes contraintes afin de réaliser des activités langagières qui permettent de traiter des textes portant sur des thèmes a l'intérieur de domaines particuliers, en mobilisant des stratégies qui conviennent mieux à l'accomplissement des tâches à effectuer. Les compétences générales individuelles de l'apprenant reposent surtout sur les savoirs, **savoir-être** ou **savoir-faire** qu'il possède, ainsi sur ses **savoir-apprendre**.

Les nouvelles technologies dans la classe de FLE (TIC)

L'explosion des moyens de communication modernes, à savoir, l'Internet a entraîné l'utilisation de plus en plus fréquente de l'informatique dans l'enseignement des langues étrangères, Internet étant considéré comme **une source d'information** et un **média de communication** au service de l'enseignement-apprentissage des langues étrangères.

> La période actuelle de rencontre entre la didactique des langues-cultures et les nouvelles technologies éducatives correspond à l'une de ces périodes chaotiques dont on sait bien que finiront pour émerger de nouvelles cohérences, qui échappent cependant à nos actions et à nos prévisions présentes

Les TIC participent à réaliser les objectifs de deux méthodes de la didactique de FLE : l'approche communicative et la perspective actionnelle.

Grâce à ce nouvel outil, l'enseignant peut travailler sur des documents authentiques avec une variété significative des ressources (des reportages, des extraits vidéo d'émissions télévisées, des interviews, etc.), il peut consulter de nombreuses sources d'information pour préparer ses leçons et, en même temps, il peut guider les apprenants dans leur démarche de recherche de l'information, en les aidant à publier leurs travaux(essais, reportages, photos, collages) sur les espaces de publication . La valeur ajoutée à l'utilisation des documents authentiques en classe de langue est que ces derniers peuvent être modifiés selon les besoins des apprenants et les objectifs d'apprentissage. Le rôle de l'enseignant acquiert ainsi une nouvelle dimension : « Ce nouveau rôle n'est pas facile à tenir, car il demande de grandes compétences à la fois disciplinaires et pédagogiques et, de plus, repose beaucoup sur la capacité des enseignants et des formateurs à réinventer leur métier.»

D'autre part, les apprenants peuvent exercer la compétence de communication orale à travers les échanges avec d'autres personnes parlant la même langue. Ils s'expriment librement et développent leurs compétences langagières et interculturelles.

En participant aux réseaux (en jouant un jeu en ligne, en modifiant un texte sur wiki, en créant et partageant un diaporama, en initiant et en entretenant des relations sociales par exemple) l'apprenant participe à la vie des réseaux sociaux comme le fait n'importe lequel de leurs membres.

Pour conclure, on peut dire que l'utilisation des TICE a changé l'enseignement du FLE car elles permettent d'améliorer la communication et le travail dans la salle de classe. Le but

de la recherche est notamment d'explorer et d'analyser les sites internet utilisés pour l'apprentissage du FLE. Également, l'étude a pour objectif de reconnaitre comment les étudiants et les professeurs approchent les sites virtuels pour l'apprentissage collectif du FLE et quelle est l'interaction entre eux.

BIBLIOGRAPHIE

- Ch. Puren, « Quels modèles didactiques pour la conception de dispositifs d'enseignement/apprentissage en environnement numérique? dans *Études de linguistique appliqué,* 2, p. 236.
- Ch., Puren, « Des méthodologies constituées et de leur mise en question », in *Le Français dans le monde,* n° *Recherches et applications. Méthodes et méthodologies,* janvier /1995, p.36, PUREN_1995b Méthodologies_constituées_mi Document Adobe Acrobat.
- Charlotte Dejean-Thircuir, Elke Nissen, « Évolutions technologiques, évolutions didactiques », dans *Le Français dans le monde. Recherches et applications,* Paris, no 54, 2013, « Mutations technologiques, nouvelles pratiques sociales et didactique des langues », pp.28-40.

- J. Audran, « Articuler les dispositifs de formation avec les instruments », cours du MOOC « Enseigner avec le numérique», semaine 2, disponible sur*:* https://www.france-universite-numerique-mooc.fr, p. 4.

❖ Conseil de l'Europe (2000).*Un cadre européen commun de référence pour les langues. Apprendre, enseigner, évaluer.* Strasbourg, p. 15, Document disponible http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_FR.pdf

METODA INDUCERII CONFLICTULUI COGNITIV
(Inquiry Blended Learning)

Prof. Boldea Maria Lucia
Liceul Teoretic ”Coriolan Brediceanu”
Lugoj, Timiș

Procesul de învățământ a trecut și încă mai trece prin multe transformări. Astăzi se simte nevoia tot mai acută de a avea un învățământ care să situeze elevul în centrul acțiunilor sale. Se urmărește tot mai mult integrarea acestuia în societate și dezvoltarea abilităților necesare pentru aceasta. El trebuie să fie sociabil, activ, competitiv, dar totodată tolerant cu cei din jur. Pentru aceasta, educația, prin activitățile sale are drept scop motivarea elevului pentru învățare, conducându-l pe elev să caute, să descopere, să creeze și să găsească o modalitate de a rezolva problema. Pentru aceasta pe lângă metodele tradiționale de predare-învățare-evaluare vor fi utilizate și resursele tehnologiei informatice și comunicaționale. Trebuie realizată în acest sens o combinație între predarea tradițională și predarea on-line. Această metodă asigură elevului anumite obiceiuri, îi dezvoltă valori și atitudini. Utilizarea resurselor tehnologiei informatice și comunicaționale presupune utilizarea e-mail-ului, forumurilor, grupurilor, rețelelor de socializare, blogurilor, seminariilor on-line, videoconferințelor.

Ar fi de dorit a se realiza educația combinând metodele tradiționale de predare- învățare-evaluare cu învățarea prin intermediul tehnologiei informatice și comunicaționale, ținând seama că majoritatea elevilor își petrec tot mai mult timp în fața calculatoarelor, a tabletelor sau smartphone-urilor. De asemenea tot mai mulți elevi au acces la internet, beneficiază de calculatoare în școală, iar în astfel de condiții integrarea tehnologiei informatice și comunicaționale în procesul de predare-învățare-evaluare devine o necesitate. Pe de altă parte majoritatea elevilor consideră că științele reale precum matematica, fizica, chimia sunt total neatractive pentru ei, iar o astfel de schimbare ar duce la creșterea interesului elevului pentru astfel de discipline.

Pentru a putea realiza acest lucru o soluție ar fi ajustarea programei actuale. De asemenea pentru aplicarea acestor metode este crucial ca profesorul să aibă experiență în ceea ce privește utilizarea metodelor moderne de comunicare folosind tehologia informatică și comunicațională, dar totodată să fie convins că utilizarea acestor metode combinate cu celelalte metode de predare-învățare-evaluare este cel mai bun lucru. Profesorii trebuie să aibă cunoștințe generale cu privire la realizarea unei instruiri bazată pe investigație, pe schimbul de idei, pe rezolvarea de probleme, inclusiv pe aplicarea noilor cunoștințe. Daca ne-am referi la acest ultim aspect menționat mai sus, putem observa că situația actuală în școli este după cum urmează: școlile au computere, proiectoare și conexiune la internet; laboratoare informatice există și în unele cazuri, se dispune și de o platformă digitală unde se pot stoca informații.De asemenea, o mare parte din profesori au participat sau participă la programe organizare de UE, la diferite cursuri care includ, printre altele și Tehnologia Informatică și Comunicațională.

O combinație între metodele de predare-învățare-evaluare și metodele de predare on-line aduce ceva cu totul nou care cu siguranță va trezi interesul elevilor. O astfel de metodă este cea care urmează a fi prezentată și aplicată totodată la tema propusă, numită IBL (Inquiry Blended Learning).

Metoda IBL este o metodă care combină activitățile la clasă cu activitatea on-line. Aceasta este o metodă prin care un elev învață o parte din materie prin intermediul mass-media digitale sau on-line ceea ce îi permite o anumită lejeritate în ceea ce privește momentul în care dorește să facă acest lucru.

Această metodă combină metodele tradiționale de predare-învățare-evaluare cu tehnologia aceasta putând deveni pe măsură ce este practicată o combinatițe de predare a activităților utilizând ambele procedee în aceiași oră la clasă.

Problema care se pune nu este aceea de a înlocui învățământul tradițional, face-to-face cu cel on-line, ci mai degrabă cum pot fi acestea două îmbinate, în așa fel încât atât elevii, cât și profesorii

să poată beneficia de pe urma avantajelor celor două modele de învățare. Acest tip de educație se numește învățare hibridă/amestecată (hybrid/blended learning BL), iar această lucrare va prezenta modalități posibile de integrare a educației on-line în cea tradițională, începând de la nivelul activităților și sfârșind cu nivelul strategiilor de învățare pentru programele de predare a fizicii pornind de la ciclul primar până la cel liceal.

În literatura de specialitate sunt acceptate mai multe definiții ale BL-ului. Astfel Graham arată că, începând din 2006 până acum, BL a fost interpretat drept o combinație între formele de instruire face-to-face și cele mediate de tehnologie, practică și instruire folosind mijloacele on-line. Starker și Horn afirmă că BL este un program de educație formal, în care elevii învață cel puțin o parte din materie prin transmiterea conținutului și a instrucțiunilor on-line în acest caz elevii având control asupra spațiului, timpului și/sau ritmului de învățare, dar de asemenea la toate acestea se adaugă, cel putin o parte de învățare sub supravegherea și instrucțiunile unui profesor.

În esență BL este un termen care presupune combinarea educației tradiționale cu tehnologii de comunicare. Cu alte cuvinte, BL-ul reprezinta introducerea în sistemul de învățare a unor metode diferite de predare, cel mai adesea fiind vorba despre o combinare între învățaree face-to-face și cea on-line. Totuși, aceste combinații sunt subiectul unei game largi de permutari între tehnologie, pedagogie și conținut.

BL-ul poate fi modelat luând în considerare cel puțin următoarele aspecte: nivelul de instruire on-line(activitate/lecție, întreaga programă), timpul (program zilnic fix, program flexibil), rolul componentelor on-line (sporesc instruirea tradițională, transformă instruirea tradițională), rolul profesorului (intruiește el însuși elevii, clarifică instrucțiunile on-line, nu este implicat), rolul elevului (învățare prin predarea materiei de către un profesor, învățare sub îndrumarea profesorului, învățare individuală), suportul oferit elevilor (puțin/deloc, mentorat la școală, mentorat și la școală și acasă).

BL(metode de instruire combinate) se poate împărți în șase modele astfel:

1. O metodă care presupune ca profesorul să prezinte informațiile folosind instrumente digitale.
2. Să existe un program de studiu independent on-line, dar în același timp și un program de lucru la clasă astfel încât elevii să penduleze între cele două tipuri de programe.
3. O parte din programa școlară să fie transmisă prin intermediul unei platforme digitale, iar profesorul să fie disponibil pentru întrebări.
4. Programa este transmisă prin intremediul unei platforme digitale, dar la clasă, elevii iau parte la lecții ținute în mod tradițional.
5. Elevii vin în completarea lecțiilor predate la clasă cu informații obținute prin intermediul programei transmise on-line.
6. Elevii finalizează un întreg capitol prin intermediul unei platforme digitale, cu posibile intervenții on-line din partea profesorului. Predarea și învățarease se realizează combinat folosind platforma, dar și predarea tradițională, întâlnirile pe platformă putând fi programate numai dacă este necesar.

Bibliografie:

Cacheiro González, M.L. - ICT Resources for Educational Purposes, Education in a technological world: communicating current and emerging research and technological efforts A. Méndez-Vilas (Ed.), Page 252, 2011

[16] Shaer M., Mobasher, M., Arafa, H., Zaki, A. - Blended Learning Approach in Research and Education of Laboratory Physics, Conference ICL2010, Hasselt, Belgium, 2010

[17]] Graham, C. - Blended learning systems. Definitions, current trends and future directions. In C.Bonk & C.Graham The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs, John Wiley and Sons. San Francisco, 2006

Relația educatoare- copii, tradiție și inovație în învățământul preșcolar

Prof. înv. preșcolar Bortă Irina Iuliana
G.P.P. Târgu Frumos, jud. Iași

De-a lungul timpului, sistemul educațional preșcolar românesc a evoluat semnificativ, fiind influențat atât de tradițiile culturale și pedagogice, cât și de tendințele și inovațiile globale. Metodele pedagogice tradiționale în grădinițele românești s-au concentrat în special pe dezvoltarea abilităților cognitive, motrice și sociale ale copiilor, în conformitate cu valorile culturale și educaționale ale vremii.

În cadrul tradițional, educatoarea era văzută ca o figură autoritară și centrală în viața copiilor preșcolari, rolul său nu se limita doar la transmiterea de cunoștințe, ci includea și disciplinarea, ghidarea morală și supravegherea dezvoltării sociale a copiilor. În multe cazuri, educatoarele își asumau și responsabilitatea de a transmite valori culturale și morale, contribuind astfel la formarea caracterului copiilor. Metodele de predare tradiționale includeau lecții structurate, memorarea informațiilor și activități repetitive, menite să întărească disciplina și conformitatea. Jocurile educative și activitățile practice erau folosite, dar într-o manieră controlată și rigidă, în care educatoarea dicta direcția și scopul fiecărei activități.

Deși aceste metode au contribuit la dezvoltarea unor abilități esențiale, cum ar fi disciplina și respectul pentru autoritate, ele au limitat, în multe cazuri, creativitatea, gândirea critică și autonomia copiilor, aceștia fiind încurajați să se conformeze unui set strict de reguli, fără a li se oferi multe oportunități de a explora sau de a-și exprima personalitatea. Odată cu schimbările sociale și culturale din a doua jumătate a secolului XX, abordările tradiționale au început să fie contestate, iar pedagogi de renume, precum Maria Montessori și John Dewey, au propus metode alternative de educație care puneau accent pe copil ca participant activ în procesul de învățare. Aceste idei au contribuit la tranziția către un model de relație educator-copii bazat pe respect reciproc, colaborare și sprijin emoțional.

În modelele moderne de educație, copilul este recunoscut ca fiind un individ unic, cu nevoi, interese și ritmuri de dezvoltare proprii, iar educatorul joacă rolul unui ghid care facilitează învățarea, oferind copiilor libertatea de a explora și de a învăța prin experiență directă, marcând astfel o schimbare semnificativă de la controlul strict și disciplinarea tradițională, către o abordare care încurajează creativitatea, autonomia și gândirea critică. Curriculumul modern și metodele de predare au evoluat pentru a reflecta această schimbare de paradigmă, iar activitățile educative sunt concepute pentru a fi mai interactive, implicând copiii în procesul de învățare și permițându-le să contribuie la modelarea experiențelor lor educaționale. Metodele de predare includ învățarea prin joc, proiecte de grup, explorarea în aer liber și utilizarea tehnologiilor digitale. Utilizarea tehnologiilor moderne, cum ar fi tabletele, aplicațiile educative și resursele online, a devenit tot mai răspândită în grădinițe oferond oportunități de învățare personalizată și interactivă, adaptată nevoilor fiecărui copil.

Inovațiile din educația preșcolară românească includ și o atenție sporită acordată parteneriatelor educaționale și educației incluzive. Aceasta vizează integrarea copiilor cu nevoi speciale într-un mediu educațional care le oferă suportul necesar pentru a se dezvolta armonios alături de ceilalți copii. Educația incluzivă nu doar că promovează diversitatea și egalitatea de șanse, dar și contribuie la dezvoltarea empatiei și a competențelor sociale la toți copiii.

Parteneriatul în educație se referă la o colaborare reciprocă, bazată pe respect și încredere, între educatori și copii. Acesta implică recunoașterea faptului că fiecare copil este un individ unic, cu propriile nevoi, interese și potențial, iar educatoarea are rolul de a ghida și sprijini acest potențial într-un mod care să respecte demnitatea și autonomia copilului.

Pentru ca un parteneriat educațional să fie de succes, este esențial să existe:

- Comunicare eficientă- un dialog deschis și continuu între educatoare și copii, în care fiecare parte este ascultată și respectată.
- Respect reciproc- recunoașterea valorii și a perspectivei fiecărui copil, tratându-l cu respect și încurajându-l să-și exprime gândurile și sentimentele.
- Încredere- construirea unui mediu de siguranță emoțională în care copiii se simt confortabil să își asume riscuri și să exploreze noi idei și concepte.
- Implicare activă- încurajarea copiilor să participe activ la procesul de învățare, implicându-i în luarea deciziilor și respectând alegerile lor.

Într-un parteneriat de succes cadru didactic-copii, educatoarea nu este doar un simplu transmițător de cunoștințe, ci un facilitator al învățării, care creează un mediu propice explorării și descoperirii. Aceasta își adaptează stilul de predare în funcție de nevoile și interesele copiilor, oferindu-le oportunități de a explora și de a învăța în moduri care sunt semnificative pentru ei, încurajând totodată copiii să-și asume responsabilitatea pentru învățarea lor, oferindu-le sarcini care le permit să ia decizii și să rezolve probleme în mod independent. De exemplu, în activitățile zilnice, copiii pot fi încurajați să aleagă ce materiale doresc să folosească sau cum doresc să abordeze o anumită sarcină.

Tot referitor la învățământul preșcolar, cadrul didactic joacă un rol crucial în a susține copiii în dezvoltarea abilităților de a-și gestiona emoțiile, de a interacționa cu colegii lor și de a dezvolta relații pozitive, astfel se urmărește crearea unui mediu în care copiii se simt înțeleși, sprijiniți și valorizați. Parteneriatul educativ are un impact pozitiv asupra dezvoltării cognitive a copiilor, iar un mediu educațional care încurajează participarea activă și autonomia contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a abilităților de rezolvare a problemelor. Astfel copiii care se simt implicați și valorizați sunt mai motivați să învețe și să exploreze noi concepte.

Un parteneriat educațional de succes în învățământul preșcolar pregătește copiii pentru tranziția către școala primară și pentru provocările ulterioare din viața lor educațională. Prin dezvoltarea abilităților de învățare autonomă, a încrederii în sine și a competențelor sociale, copiii sunt mai bine pregătiți să facă față cerințelor academice și sociale viitoare.

Evoluția sistemului educațional preșcolar românesc reflectă așadar un echilibru delicat între respectarea tradițiilor și necesitatea de a inova pentru a răspunde nevoilor unei societăți moderne. Acest echilibru este esențial pentru a oferi copiilor o educație de calitate, care să îi pregătească nu doar pentru școală, ci și pentru viață. Menținerea acestui echilibru între tradițional și modern, va necesita eforturi continue din partea tuturor actorilor implicați - educatori, părinți, factori de decizie- pentru a asigura că învățământul preșcolar românesc rămâne relevant și eficient în contextul globalizării și al schimbărilor tehnologice rapide.

Bibliografie:

Ministerul Educației Naționale, *Ghidul curriculumului pentru învățământul preșcolar*, 2020.

Pop, Liviu Marian, *Ghidul educatorului: Instrumente pentru evaluarea activității didactice în grădiniță*, Editura Didactică și Pedagogică, 2017.

Top Tendințe în Educație în 2024:

Autorul: Bouleanu Ana-Maria

Şcoala Gimnazială Cotmeana

Aceste tendințe reflectă evoluția continuă a educației spre metode inovatoare, adaptate la nevoile și provocările secolului 21.

Învățare bazată pe proiecte:

- Integrarea proiectelor în planurile de învățare pentru a dezvolta abilități practice și creativitate.
- Accentul pe rezolvarea de probleme reale și aplicarea cunoștințelor în context.

Învățare personalizată și adaptativă:

- Utilizarea tehnologiilor avansate pentru a adapta procesul de învățare la ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev.
- Platforme educaționale care oferă conținut personalizat și exerciții adaptative.

Realitatea virtuală și augmentată în educație:

- Experiențe de învățare interactive și imersive prin utilizarea realității virtuale și augmentate.
- Vizite virtuale la muzee, excursii în locuri istorice sau explorarea mediilor 3D pentru a spori înțelegerea subiectelor.

Competențe socio-emoționale:

- Accentul pe dezvoltarea abilităților sociale și emoționale pentru a pregăti elevii pentru provocările vieții.
- Învățarea empatiei, comunicării eficiente și rezilienței.

Educație financiară și antreprenorială:

- Integrarea învățării despre gestionarea finanțelor personale și abilităților antreprenoriale în curriculum.
- Promovarea gândirii critice în privința deciziilor financiare și stimularea spiritului antreprenorial.

Învățare continuă și accesibilitate globală:

- Extinderea programelor de învățare online și a resurselor educaționale digitale pentru a oferi acces global la educație.
- Promovarea învățării pe tot parcursul vieții și adaptabilitatea în fața schimbărilor tehnologice.

Colaborare globală:

- Utilizarea tehnologiei pentru a facilita colaborarea între elevi din diferite țări și culturi.
- Proiecte educaționale comune care abordează probleme globale, precum schimbările climatice sau sărăcia.

Învățarea STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică):

- Îmbunătățirea accesului la educație STEM și promovarea interesului pentru aceste domenii încă de la vârste fragede.
- Proiecte și experimente practice pentru a evidenția aplicarea practică a conceptelor științifice și tehnologice.

Evaluare bazată pe competențe:

- Trecerea către evaluarea bazată pe abilități și competențe în locul evaluărilor tradiționale bazate pe memorare.
- Portofolii digitale și proiecte care demonstrează realizările și aptitudinile elevilor.

Inteligența artificială în educație:

- Utilizarea inteligenței artificiale pentru personalizarea conținutului de învățare și evaluarea performanțelor.
- Sisteme de tutoriat virtual și asistență bazată pe AI pentru a oferi sprijin individualizat.

- Pe măsură ce intrăm în anul 2024, educația digitală în România se află la un punct de cotitură. Transformările rapide din tehnologie și schimbările în preferințele de învățare au remodelat fundamental peisajul educațional. Acest articol explorează tendințele emergente în educația digitală în România și impactul acestora asupra sistemului educațional și al societății.

- **Dezvoltarea Educației Online:**

- Educația online a evoluat semnificativ în ultimii ani. Universitățile și colegiile din România au început să ofere un număr tot mai mare de cursuri și programe complet online, oferind flexibilitate și accesibilitate sporită. Platformele de învățare virtuală, cum ar fi Coursera și Udemy, sunt din ce în ce mai populare, iar instituțiile românești colaborează acum cu astfel de platforme pentru a oferi cursuri recunoscute internațional.

- **Tehnologii Emergente în Educație:**

- Inovațiile tehnologice, inclusiv inteligența artificială (IA), realitatea augmentată (RA) și realitatea virtuală (RV), încep să fie integrate în sistemul educațional. Aceste tehnologii oferă experiențe de învățare imersive și personalizate, adaptate nevoilor individuale ale

elevilor. De exemplu, laboratoarele virtuale permit elevilor să experimenteze și să învețe în medii controlate, fără riscuri sau costuri materiale mari.

- **Inițiative Guvernamentale și Colaborări:**

- Guvernul României a lansat inițiative pentru promovarea educației digitale, inclusiv parteneriate cu companii de tehnologie pentru a asigura accesul la dispozitive și conexiuni de internet de înaltă viteză în zonele rurale. De asemenea, programele de formare pentru profesori în domeniul tehnologiilor digitale au fost intensificate, asigurând că cadrele didactice sunt pregătite să facă față cerințelor educației moderne.

- **Impactul Educației Digitale asupra Pieței Muncii:**

- Educația digitală a început să modeleze piața muncii din România. Există o cerere în creștere pentru competențe digitale în domenii diverse, de la IT la marketing digital și design grafic. Programele educaționale online au devenit o cale esențială pentru îmbunătățirea competențelor și pregătirea forței de muncă pentru economia digitală.

- **Provocări și Perspective:**

- Cu toate acestea, educația digitală se confruntă cu provocări, inclusiv asigurarea egalității de acces la tehnologie și abordarea disparităților digitale. De asemenea, este necesară o atenție sporită asupra sănătății mentale și a bunăstării elevilor în medii digitale.

- **Concluzie:**

- În 2024, educația digitală în România se află într-un proces de tranziție rapidă, deschizând noi oportunități de învățare și dezvoltare. Prin adoptarea tehnologiei și adaptarea la noile modalități de învățare, România poate spera să se alinieze la standardele educaționale globale, pregătindu-și cetățenii pentru un viitor dinamic și digitalizat.

BIBLIOGRAFIE:

https://top5hints.wordpress.com/2024/02/06/tendinte-in-educatie-in-2024

https://newspoint.ro/tendinte-emergente-in-educatia-digitala-in-romania-o-perspectiva-pentru-2024

ASQ- platforma educațională potrivită pentru toți

Prof. înv. primar BREJE LĂCRIMIOARA – DANIELA,

Liceul cu Program Sportiv „Avram Iancu" Zalău

Platformă ASQ.ro este o platformă educaţională gratuită pentru elevi, profesori și părinți, fiind o aplicație disponibilă atât pe web, cât şi pe mobil. Aplicația este creată de o echipă de profesori și programatori entuziaști, folosind forța tehnologiei, în scop creativ pentru educație.

Această platformă este o soluție educațională într-o continuă dezvoltare, la extinderea căreia poate contribui orice dascăl din România şi Republica Moldova, fiind adecvată pentru toate disciplinele de învățământ și toți anii de studiu. Platforma oferă o revoluție în modul de a învăța, dar și o metodă didactică alternativă, adaptată la sistemul de învățământ existent în România.

ASQ este o platformă educațională ce îmbină elemente de învățare autonomă, în care copiii parcurg lecțiile în ritmul lor, cu module de învățare asistată, prin care profesorii atribuie sarcini de lucru copiilor și le urmăresc evoluția. Scopul platformei este de a oferi copiilor o experiență de învățare cât mai completă, dinamică și interactivă.

Aplicația ASQ, nu este încă o rețea de socializare, care să ducă către izolare sau diminuarea interacțiunilor sociale reale, fiind o platformă ce optimizează modul de lucru pentru a oferi timp pentru alte activități. Platforma nu substituie activitățile creative, iar în toate celelalte situații bazate pe informații exacte, tehnologia poate îmbunătăți dramatic procesele, câștigând astfel timp ce poate fi folosit tocmai către direcții de comunicare, de lucru în echipă și de consolidare a relațiilor.

Avantajele acestei aplicații sunt împărțite în trei categorii: elevi, profesori și părinți.

Atunci când este în fața unei noțiuni noi, elevul trebuie să aibă la îndemână toate uneltele necesare pentru a asimila și exersa conceptul nou descoperit, iar asta presupune accesul la conținut interactiv: la lecții cu explicații video intercalate cu cereri de feedback, la exerciții și exemple de rezolvări, la teste și funcții de autoevaluare, și nu în ultimul rând, la jocuri și competiții alături de colegi pe baza noțiunilor învățate. Toate aceste activități fiind răsplătite cu puncte, medalii și creștere în nivel prin exercițiu, care va conduce spre success, conform proverbului "Succesul este suma tuturor eforturilor mici repetate zi de zi".

Elevii au câteva întrebări de sprijin, care sunt urmate de clipuri cu explicaţii și îndrumări, astfel încât, ei să reuşească să utilizeze corect platforma.

Întrebări date*:* Cum îmi selectez școala și clasa? Cum folosesc aplicația? Cum rezolv exerciții și teste? Cum îmi văd colegii? Cum rezolv temele? Cum văd progresul și activitatea mea?

Elevii au diferite beneficii:

1. Recompense-Învățând, îți crește nivelul, obții medalii, puncte și premii virtuale.
2. Studiu interactive- Lucrează de unul singur, în ritmul tău, la orice lecție. Ai la dispoziție explicații video, exerciții, jocuri*, exemple, teste.
3. Progres -Urmărește-ți evoluția și află cât la sută mai ai până stăpânești o noțiune, un capitol sau o întreagă materie.*
4. Colegi- Îți poți vedea colegii din clasă în aplicație.
5. Jocuri- *Intră în competiții* cu mai mulți utilizatori, câștigând puncte și avansând în nivel.
6. Teme- Rezolvă pe aplicație temele primite de la profesorii tăi.
7. Testele și exercițiile pot fi acum resetate chiar dacă nu au fost finalizate. Util în mod special atunci când materialele nu mai pot fi finalizate de către elevi din cauza modificărilor făcute de profesor la conținutul/ordinea întrebărilor/răspunsurilor.
8. Atunci când refaci un test, întrebările la care ai răspuns deja corect nu se mai resetează.
9. A fost crea un sistem de puncte merit și medalii, alături de un top al profesorilor ce creează conținut educațional.

Prin utilizarea platformei asq, profesorul are posibilitatea de a evalua mai mulți elevi, intr-un timp mult mai scurt, acesta nu trebuie să mai piardă timp prețios evaluând pe rând elevii la tablă sau corectând lucrări atât de des. El are nevoie de un instrument care îi permite să vadă cu exactitate, în orice moment, la ce nivel de cunoștințe se află fiecare elev din clasă. Să vadă ce lipsuri are și să poată ghida pe fiecare pe un traseu personalizat.

Profesorii au şi ei câteva întrebări de sprijin, care sunt urmate de clipuri cu explicaţii şi îndrumări, astfel încât, ei să reuşească să utilizeze corect platforma.

Întrebări de sprijin adresate dascălilor sunt: Cum creez conturi elevilor mei? Cum urmăresc activitatea clasei în timp real? Cum dau teme elevilor mei? Cum adaug în aplicație materialele mele? Exerciții, teste și videouri? Cum urmăresc evoluția individuală a elevilor?

Profesorii au diferite beneficii:

1. Activitate în timp real- În timp ce elevii dintr-o clasă au aplicația deschisă, poți vedea de pe telefonul tău la ce lucrează fiecare, și detaliat, unde greșește fiecare.
2. Lucrează diferențiat- În timpul unei ore poți da sarcini diferite elevilor, ajutându-i astfel pe cei cu lipsuri să recupereze ritmul.
3. Teme- Dă teme elevilor direct din aplicație. Aceștia vor primi notificare în contul lor cu sarcinile ce trebuie rezolvate și timpul limită.
4. Teste- Testează elevii direct din aplicație. Nu trebuie să mai corectezi pentru că nota este calculată automat pe baza baremului.
5. Materiale- Pe lângă materialele deja existente în aplicație, poți crea propriul tău conținut, exerciții și teste, disponibile doar elevilor tăi.
6. Clase- Adaugă clasele tale de elevi.
7. Profesorii pot încorpora în cadrul lecțiilor mai multe tipuri de materiale educaționale externe: Wordwall, LearningApps, LiveWorksheets, Nearpod, Canva etc.
8. Se pot raporta acum erori și la documente, videouri și resurse externe.
9. Profesorii pot specifica între 1 și 4 puncte din oficiu în cadrul evaluărilor.

10. Profesorii pot trimite evaluări cu notare automată elevilor:
    a) pot include mai multe teste în cadrul unei evaluări, în baza cărora se realizează o medie;
    b) testele din cadrul unei evaluări pot avea întrebările în ordine aleatorie;
    c) profesorul poate opta pentru a nu permite elevilor să navigheze printre întrebările testelor;
    d) se poate stabili un interval maxim de timp pentru fiecare test.
11. Profesorii pot promova, șterge sau modifica o clasă - util de regulă la trecerea dintre anii școlari.
12. A fost adăugat un top al celor mai active scoli ce folosesc aplicația ASQ.
13. Profesorii pot genera acum un document PDF cu toate conturile create, pentru a putea printa și a înmâna fiecărui elev contul și parola cu care se vor loga pe aplicație.
14. La crearea unui material, autorul are opțiunea de a notifica utilizatorul că pentru rezolvarea exercițiului sau testului, utilizatorul va avea nevoie să lucreze separat pe o foaie de hârtie.
15. Pentru fiecare material, apare acum numele autorului, în cazul în care acesta a ales această opțiune.
16. La verificarea rezultatelor sunt ignorate acum și caracterele speciale ş și ţ (pe lângă cele existente ș și ț - diferență greu observabilă, dar în sistem sunt caractere diferite).
17. La editarea unui test sau exercițiu, se pot vedea acum imaginile atașate fiecărei întrebări.
18. Au fost create funcționalități de admin pentru gestionarea școlilor noi și a mesajelor.
19. A fost creată posibilitatea pentru utilizatorii din Republica Moldova de a introduce școli noi în aplicație.

Părintele trebuie să fie în contact cu tot ce se întâmplă la școală și cu întreaga evoluție a copilului său. Părinții au posibilitatea de a vedea în timp real, de pe platform asq, ce exerciții lucrează copilul său, unde greșește și la ce nivel a ajuns.

Părinții au diferite beneficii:

1. Statistici -Urmărește în timp real pe aplicație evoluția, sarcinile și activitatea copilului tău.
2. Notificări- Primește instant notificări pe SMS sau email cu notele obținute în aplicație, cu temele nou adăugate sau nerezolvate.
3. Comunicare- Citește observațiile notate de profesori și comunică cu aceștia.

Această platformă nu doreşte să înlocuiască metodele clasice, ci să le completeze, pentru ca întregul proces didactic să fie cât mai eficient, educația digitală având un rol important în viitorul copiilor, viitorul nostru, al tuturor.

BIBLIOGRAFIE:

- www.wikipedia.com
- https://app.asq.ro/
- https://www.twinkl.ro/
- https://www.liveworksheets.com/

Învățătorul în ... literatură

Profesorii de la școala italiană evocați de Edmondo de Amicis în cartea „Cuore, inimă de copil ” sunt oameni cu un puternic spirit de sacrificiu, cu dăruire și implicare în educația copiilor, indiferent de condiția socială a familiilor acestora. Ei făceau demersuri pentru a cunoaște situația familiară a fiecăruia, bucuriile și necazurile lor, pentru a-i sprijini necondiționat.

În literatura română, o figură remarcabilă de dascăl a rămas Domnu Trandafir, învățătorul lui Mihail Sadoveanu. Scriitorul a fost fascinat de anii copilăriei, a descifrat literele din abecedarul lui Creangă şi, ca şi acest mare povestitor, a evocat figura luminoasă a învăţătorului său de la şcoala din Paşcani, Mihai Busuioc, care l-a inspirat în conturarea personajului principal din povestirea *Domnu Trandafir*. Amintirile naratorului aduc în prezent imaginea clasei, în care învăţau simultan (în acelaşi timp concomitent) toţi elevii din clasele primare, de aceea el putuse afla încă din clasa întâi „istoriile minunate cu Ştefan cel Mare şi Mihai Viteazul” pe care le povestea Domnu. Lecţiile de istorie îi înfiorau pe băieţi, iar explicaţiile învăţătorului erau atât de „minunate”, încât elevii auzeau, parcă, „freamătul luptelor”.

Din aceste rememorări reies, în mod indirect, talentul didactic, vocaţia în predarea lecţiilor, precum şi patriotismul „Domnului”, care povestea cu emoţie faptele de vitejie ale eroilor din istoria românilor. Impresionat şi acum de personalitatea puternică a învăţătorului, naratorul îl caracterizează direct, afirmând că „Domnu nostru a fost un om deosebit” atât prin inteligenţa sclipitoare („îi scânteiau privirile”), cât şi prin măiestria cu care evoca „mărirea strămoşilor”, trăsături desprinse indirect din gestul pe care-l făcea domnu Trandafir cu mâna, de parcă „ridica o perdea de pe trecut”. În descrierea pe care autorul o face învățătorului său regăsim trecerea de la profan la sacru, de la banal la sublim, trecere pe care acest învățător o făcea atât de firesc și fără a aștepta nimic de la nimeni:

„Şi când mă gândesc bine, când judec cu mintea de-acum, când caut să adun unele fapte pe care atunci, copil, le treceam cu vederea, găsesc cu mirare ca Domnu era un om foarte năcăjit, hărţuit de administraţie, că cu greu îşi ducea gospodaria lui, că venea de multe ori amărât, ca să ne dea cu dragoste învăţătura de toate zilele… Dar atunci nu, n-avea altă grijă decât să ne spuie istorii mişcătoare.

Ca dânsul poate au mai fost mulţi. Şi toţi, dragă prietine, când te gândeşti bine, au fost nişte apostoli, care au îndurat sărăcie şi batjocură, care au trecut printr-un vifor de nemulţămiri şi vorbe rele, şi care totuşi au izbutit să-şi îndeplinească, cu bine, menirea…

Domnu nostru ne-a învăţat rugăciuni, ne-a învăţat cântece care erau aşa de frumoase pentru copilaria şi sufletele noastre, deşi nu le înţelegeam bine; ne-a învăţat să credem şi în alte lucruri, în trecutul şi vrednicia noastră, lucruri pe care mulţi le batjocoreau în acea vreme; ne-a învăţat multe, de care aminte nu ne mai aducem, dar care au rămas în fundul sufletului ca seminţe bune ce au înflorit bogat mai tarziu…”[1]

Faptul că acest dascăl deosebit ieșea din profan și oferea discipolilor săi o educație aleasă, sacră, reiese limpede din următorul citat:

„Tu bagi de samă ca nu-ţi vorbesc de gramatică şi de aritmetică. Şi nici nu-ţi voi vorbi. Acestea se făceau bine. Băieţii învăţau dupa puterile lor; dar sunt nişte lucruri aşa de neînsemnate cand le pui faţă în faţă cu învăţătura cealaltă, sufletească, pe care ne-o da Domnu! Şi ne-o da această învăţătură nu pentru ca trebuia, şi pentru ca i se plătea, ci pentru că avea un prisos de bunătate în el şi pentru că în acest suflet era ceva din credinţa şi curăţenia unui apostol.”[2]

Domnu Trandafir este și astăzi model pentru mulți dintre noi. Iată că, deși au trecut mulți ani de când acest învățător slujea în târgușorul cel vechi de pe malul Siretului, valorile transmise de el sunt valabile și astăzi. Evocarea făcută de Sadoveanu este atât de caldă, încât fiecare dintre noi, citind, ajunge să-și revadă, în amintiri, chipul drag al unui profesor ce l-a marcat în sens pozitiv.

În literatură găsim și dascălul profan, dascălul care inspira teamă, agresa fizic și emoțional copiii, dascălul fără vocație, domnul Vucea, evocat de Barbu Ștefănescu Delavrancea. Povestirea îți lasă un gust amar, dacă ne gândim cu cât drag și cu cât entuziasm aștepta copilul să ajungă la Școala Domnească. Învățase cu fratele mai mare să citească fluent, să socotească folosind cele patru operații matematice și fracțiile, se pregătise emoțional toată vara „discutând” cu animalele dragi din curte, iar în momentul când ajunge la Școala Domnească este dezamăgit prima dată de locația neîngrijită, apoi de figura profesorului și de atmosfera din sala de clasă:

„Școala!...

[1] Mihail Sadoveanu, *Domnu Trandafir și alte minunate povestiri sadoveniene,* editura Mihail Sadoveanu, București, 2016, p. 140
[2] Ibidem, p. 142

Mi se opri răsuflarea. Făcui ochii mari. Nu-mi venea să crez. Aceea să fie Școala domnească? Niște case lungi, pitici și dărăpănate. Dar n-avea porți înalte de fer, căci n-avea de loc. În fața școlii, o veche pivniță, plină cu gunoi; în jurul ei, o curte mare cu bălării. Așa case văzusem și eu. (...)

Când intrai în clasă văzui o vergea lungă, galbenă și lucioasă, rezemată de masa profesorului, a Domnului.

Domnul - un om nalt, slab, cu barba rară și înspicată.

Domnul era încruntat și galben.

Domnul striga pe băieți c-un glas ascuțit.

Băieții stau ca sfinții în bănci. Vro trei, cu urechile roșii și aprinse ca focul, în genuchi, lângă o tablă neagră; lăcrâmile le picurau în cărțile deschise și aduse la vârful nasului.
Vergea, lăcrâmi, urechi roșii, Domn uscat și nalt... Să dusese curajul!.. ”[3]

Iată așadar modalitățile profane de intimidare a elevilor, cărora le urmează regresul masiv în educație: *Lecțiile mergeau strună. Nu învăța nimeni nimic.* [4]

„Pe seară, sfârșind frecatul și unsul hamurilor, trecusem în clasa a treia. Când intrasem în Școala domnească eram de opt ani, știam cele patru operații și fracțiile. Acum eram de nouă ani, trecusem în clasa a treia, și nu mai știam decât adunarea și scăderea.
Dar ce-mi păsa mie!... Școală domnească...”[5]

Barbu Ștefănescu Delavrancea ne evocă pe această cale portretul învățătorului corupt și sever din școala primară. Domnul Vucea este un învățător dur, care își exploatează elevii pentru tot felul de treburi casnice ale sale. Copiii veneau cu drag la școală să învețe, în schimb fiind tratați cu superficialitate. Situația era de așa natură, încât un copil de 8 ani din clasa a II-a, care știa toate operatiile matematice, ajungea în clasa a III-a știind doar două. Deși învățătorul este pus într-o lumină foarte proastă, Delavrancea povestește aceste lucruri într-o maniera blandă, aproape indulgentă. Acest personaj este conturat în opoziție toatală față de Domnu Trandafir. Este profanul învățător care rămâne în superficialitate și în rutina de evalua doar aparențele: unghii tăiate, urechi spălate, părul tuns, condiția fizică atunci când îi punea pe elevi să facă piața pentru el.

Întocmit, prof. Maria Brisc

[3] Barbu Ștefănescu Delavrancea, *Domnul Vucea,* editura Prut, Iași, 2008, pp. 22, 23
[4] Ibidem, p.25
[5] Ibidem, p. 42

IMPACTUL JOCURILOR MUZICALE ASUPRA DEZVOLTĂRII HOLISTICE A PREȘCOLARILOR

Prof. Bubuțanu Ana-Loredana
G.P.P. „Pinocchio" – structura G.P.P. „Licurici" Fălticeni

Educația muzicală ocupă un loc important în grădiniță. Muzica impresionează de timpuriu copiii. Ea le trezește în suflet stări emoționale plăcute și puternice, le dezvoltă treptat sensibilitatea și receptivitatea artistică, contribuind la crearea premiselor necesare dezvoltării reprezentărilor muzicale și sentimentelor estetice. Accesibil copiilor înaintea cuvântului, cântecul, lasă în sufletele lor impresii ce rămân imprimate adânc pentru toată viața. Vocile copiilor sunt primul lor instrument, iar prima experiență muzicală extraordinar de plăcută a unui copil este să audă cântece de leagăn de la un părinte, pentru ca, mai apoi, să experimenteze vocal cu propria voce (Sarrazin, 2016).

Copiii sunt impresionați de muzică de la cea mai fragedă vârstă, însă pentru a face educație muzicală trebuie să-i iubești, să le cunoști firea. „*Ca să poți povesti sau cânta copiilor, trebuie să-i iubești, să cauți să pricepi firea și lumea aparte în care trăiesc, să știi să cobori până la nivelul personalității lor. Trebuie să iei parte la toate manifestările lor sufletești, într-un cuvânt, rămânând om mare sa fii cât se poate de copil*" (George Coșbuc).

Promovarea unei abordări holistice în educația preșcolarilor implică furnizarea unui mediu de învățare diversificat și echilibrat, care să încurajeze dezvoltarea copiilor în toate domeniile. Prin activități adaptate vârstei și intereselor lor, preșcolarii pot experimenta și învăța într-un mod care să le sprijine dezvoltarea integrală și să le pregătească pentru etapele ulterioare ale vieții de școlar.

Copiii au o înclinație naturală către muzică. Deseori, pot fi auziți cum își cântă lor înșiși atunci când lucrează ceva sau atunci când se joacă, în momentele când colorează, când fac activități manuale, când sar coarda, bat mingea sau participă la alte jocuri de grup, utilizând rime și scanări de cuvinte. Copiilor de vârstă preșcolară le place foarte mult să asculte sunetele din natură, uneori greu audibile: foșnetul frunzelor în vânt, murmurul apei ce curge, țârâitul greierilor etc. Și în grădinițe, experiențele muzicale trebuie să fie plăcute, iar copiii ne pot ajuta să le facem astfel. Ei sunt fascinați de muzică, de aceea le putem oferi o varietate largă de momente în care să poată asculta sau intona cântece preferate.

De asemenea, trebuie să le dăm copiilor șansa de a se mișca pe muzică, în felul lor personal, de a dansa organizat sau liber, de a intona cântece individual sau în grup, de a se implica în jocurile

muzicale, în jocurile ritmice sau în cele cu text și cânt încurajându-i în eforturile lor muzicale, creându-le o stare de bine.

Introducând copilul în lumea muzicii, aceștia își îmbogățesc sfera de cunoștințe, își amplifică trăirile afective. Cel mai important lucru este ca educatoarea să ajungă la sufletul copilului, să facă în așa fel încât sufletul preșcolarului să vibreze, să iubească și să înțeleagă mesajul artistic. Așa cum o poveste care nu este spusă cu multă expresivitate, căldură, mimică, gestică și inflexiuni vocale adecvate nu transmite mesajul dorit, tot așa, nici cântecul, dacă nu este „trăit" nu va putea pune în rezonanță corzile sufletești ale copiilor preșcolari.

Prin muzică se realizează educația morală, intelectuală și estetică a copilului de vârstă preșcolară, se însușesc cunoștințe și se formează deprinderi. În grădiniță, educația muzicală are ca obiective nu numai îmbogățirea repertoriului celor mici prin învățarea cât mai multor cântece, ci și dezvoltarea simțului ritmic, a simțului polifonic, însușirea muzicii pe bază tonală și modală.

Jocurile muzicale sunt o componentă esențială a programului educativ din grădinițe, oferind copiilor oportunități de dezvoltare fizică, social-emoțională și cognitivă într-un mediu atractiv și stimulant. Aceste jocuri implică adesea participarea activă a copiilor în activități precum dansul, cântatul și utilizarea instrumentelor muzicale simple. Prin intermediul acestor jocuri, copiii își pot exprima creativitatea, își pot gestiona emoțiile, își pot dezvolta abilitățile motorii și sensibilitatea auditivă, pot învăța să comunice, să lucreze în echipă, să coopereze. De asemenea, jocurile muzicale din grădiniță pot fi integrate în diverse activități școlare și extrașcolare, teme săptămânale, proiecte tematice sau proiecte educaționale, activități outdoor etc.

Prin intermediul jocurilor muzicale, copiii din grădiniță nu doar se distrează, ci și învață și se dezvoltă într-un mod holistic, dezvoltând o pasiune pentru muzică și artă în general, încă din primii ani de viață.

Jocurile muzicale au o contribuție semnificativă pentru dezvoltarea holistica a preșcolarilor, influențând aspecte fizice, cognitive, emoționale și sociale ale dezvoltării lor.

1. **Dezvoltare fizică**

- Prin participarea la jocuri muzicale ce implică **mișcare activă** și coordonare motorie, copiii își dezvoltă abilitățile motorii brute și fine, își îmbunătățesc echilibrul și rezistența fizică. Jocurile muzicale vizează **coordonarea motorie, echilibrul și controlul corporal** și implică mișcări fizice precum dansul, săritul, bătutul din palme sau lovirea obiectelor ritmic. Exemple de jocuri muzicale și exerciții ritmice: „Ecoul", „Ceasul", „Când am fost noi la pădure", „Toba", „Trenul", „Bat din palme", „Orchestra", „Statuile muzicale" etc.

- Participarea la jocuri muzicale care implică mișcări repetitive sau active ajută la **creșterea forței musculare și a rezistenței fizice**. De exemplu, săritul și dansul pe muzică solicită musculatura și crește rezistența cardiovasculară.

- Unele jocuri muzicale implică utilizarea instrumentelor muzicale mici (tobița, xilofonul, tamburina, maracas, clopoțelul, trianglul, pseudoinstrumente etc.), a altor obiecte care necesită manipulare precisă sau folosirea unor instrumente simple de percuție. Aceste activități contribuie la **dezvoltarea abilităților motorii fine.**

- Jocurile muzicale încurajează copiii să se miște în mod activ și să-și folosească întregul corp în timp ce se distrează. Ele ajută la dezvoltarea mobilității, menținerea unei stări fizice sănătoase și îi încurajează să fie activi. („*Dansul cu panglici colorate*" - Copiii țin în mâini panglici colorate și dansează în ritmul muzicii, mișcându-și brațele și panglicile într-o varietate de modele și direcții. Această activitate ajută la dezvoltarea coordonării și flexibilității brațelor și a corpului în general; „*Înghețați-dansați*"/„*Statuile muzicale*" - Copiii dansează liber pe muzică, iar când muzica se oprește brusc, aceștia trebuie să „înghețe" în poziția în care se află. Apoi, când muzica începe din nou, ei reiau dansul. Această activitate ajută la dezvoltarea mobilității și a controlului corporal).

- Jocuri muzicale și dansurile care implică mișcări complexe îi ajută pe copii să-și îmbunătățească echilibrul și coordonarea în timp ce se adaptează la ritmul și la schimbările muzicale.

Dezvoltare cognitivă

Practicarea jocurilor muzicale în copilăria timpurie este o modalitate foarte eficientă pentru copii de a-și dezvolta abilitățile cognitive în timp ce interpretează versuri sau pe măsură ce inventează sau adaptează versuri. Experiențele muzicale îi ajută pe copii să-și dezvolte abilități cognitive precum recunoașterea modelelor ritmice și melodice, îmbunătățirea memoriei auditive, dar și înțelegerea unor concepte matematice de bază, cum ar fi numerația (numărarea bătăilor/măsurilor într-un ritm).

Jocurile muzicale au o contribuție semnificativă la dezvoltarea cognitivă a copiilor preșcolari prin:

- **Îmbunătățirea memoriei**. Participarea la jocuri muzicale în care copiii trebuie să rețină secvențe melodice sau ritmice îi ajută să-și dezvolte memoria auditivă și să-și consolideze abilitățile de memorare.

- **Stimularea creativității și a gândirii abstracte**. Experiențele muzicale îi încurajează pe copii să-și folosească imaginația și creativitatea pentru a improviza și a-și exprima ideile. Acest lucru le permite să exploreze gândirea abstractă și să-și dezvolte abilitățile de rezolvare a problemelor într-un mod non-verbal și intuitiv.

- **Îmbunătățirea concentrării și a atenției**. Participarea la jocuri muzicale necesită concentrare și atenție la detalii, cum ar fi ritmul sau tonalitatea melodiei. Această practică constantă ajută la dezvoltarea abilităților de concentrare și la creșterea timpului de atenție.

- **Formarea abilităților spațio-temporale** importante în coordonarea mișcărilor.
- **Stimularea conexiunilor neuronale**. Experiențele muzicale activează multiplele zone ale creierului, întărind conexiunile neuronale și promovând dezvoltarea creierului în ansamblu. Acest lucru poate avea un impact pozitiv asupra capacității de învățare și de procesare a informațiilor, în general. Copiii implicați în jocuri muzicale prezintă o creștere mai mare a activității neuronale decât copiii care nu se implică în astfel de jocuri.
- **Stimularea limbajului**. Antrenamentul muzical stimulează partea stângă a creierului, care este responsabilă cu dezvoltarea limbajului, iar efectuarea exercițiilor de ascultare poate ajuta copiii să se familiarizeze cu diferitele sunete care alcătuiesc cuvintele. Ritmurile și tonurile limbajului vorbit sunt similare muzicii, astfel încât copiii pot învăța să discearnă și să transmită tonul, învățând muzică de la o vârstă fragedă.

Exemple: *„Spune la ce am cântat!”, „Recunoaşte sunetul!”*, *„Completează cântecul!”*, *„Dacă vesel se trăieşte”, „Bat din palme”, „A-ram-sam-sam”*, *„Mergi cum bat!”, „Mişcă-te după cum cânt!”*

Dezvoltare emoțională. Participarea la jocuri muzicale poate stimula o gamă variată de emoții, oferind copiilor o modalitate sănătoasă de a-și exprima sentimentele și **de a-și înțelege și gestiona emoțiile.**

Jocurile muzicale oferă copiilor **oportunitatea de a-și exprima liber emoțiile** prin mișcare și dans sau prin cântec, muzica fiind o modalitate de a elibera emoții, precum bucuria, entuziasmul, tristețea sau frustrarea, dar și un mediu sigur pentru a-și exprima și înțelege sentimentele. Atunci când copiii sunt încurajați să participe la jocuri muzicale și să își exprime creativitatea prin muzică și dans, ei pot dobândi o mai mare **încredere în sine** și o mai bună percepție despre propriile lor abilități. Reușitele în timpul activităților muzicale îi pot ajuta să se simtă mai valoroși și mai capabili.

Interacțiunea cu alți copii în timpul jocurilor muzicale îi învață pe cei mici să fie mai atenți la nevoile și la emoțiile celorlalți. Prin participarea la activități de grup și prin colaborare, ei învață să își exprime grijile și să își ofere sprijin reciproc, dezvoltând astfel **abilități de empatie** și înțelegere a altor persoane.

De asemenea, jocurile muzicale pot fi folosite ca **un mijloc de calmare și relaxare** în situații stresante sau tensionate. Ele pot ajuta copiii să se liniștească și să își gestioneze emoțiile negative, cum ar fi anxietatea sau furia.

Jocurile muzicale au un aport major în **promovarea interacțiunii sociale pozitive între copii**, îi ajută să formeze și să mențină relații sociale cu ceilalți copii/adulți, consolidează legătura dintre aceștia și contribuie la **dezvoltarea unui simț al apartenenței la grup.**

Dezvoltare socială. Jocurile muzicale promovează **colaborarea, comunicarea și interacțiunea socială** între copii. Aceste activități îi învață pe copii să lucreze în echipă, să împărtășească și să coopereze, dezvoltând abilități sociale esențiale pentru viața de zi cu zi. De exemplu, în timpul dansului sau al cântecului în grup, copiii învață să-și coordoneze mișcările sau vocile pentru a crea împreună o experiență muzicală plăcută. Prin desfășurarea jocurilor muzicale, oferim oportunități copiilor să învețe, să respecte și să se adapteze la reguli sociale, dar și să înțeleagă importanța comportamentului adecvat într-un mediu social.

Interacțiunea cu alți copii în timpul jocurilor muzicale le dezvoltă **abilitățile sociale** și îi învață să comunice, să își dezvolte **abilitățile de ascultare, de empatie și de rezolvare a conflictelor**. Participarea la jocuri muzicale încurajează **formarea și consolidarea relațiilor sociale** între copii și educatori. Prin împărtășirea experiențelor muzicale și prin colaborarea în activități de grup, copiii **construiesc legături puternice și dezvoltă un sentiment de apartenență** și camaraderie în cadrul comunității lor de grădiniță.

Jocurile muzicale pot fi utilizate pentru a explora și a celebra **diversitatea culturală** prin intermediul cântecelor și dansurilor tradiționale din diferite părți ale lumii. Aceste activități îi expun pe copii la diferite culturi și tradiții și îi învață să aprecieze și să respecte diversitatea în cadrul comunității lor.

Dezvoltare creativă. Jocurile muzicale **stimulează imaginația și creativitatea**, oferind copiilor oportunitatea de a-și exprima ideile și de a-și dezvolta propriul stil artistic într-un mod nestructurat și distractiv. În timpul jocurilor muzicale, copiii sunt încurajați să improvizeze și să creeze propriile lor melodii și ritmuri folosind instrumente muzicale simple sau chiar obiecte din jurul lor. Această practică îi ajută să își dezvolte imaginația și să exploreze noi modalități de exprimare artistică. Stimularea senzorială este prezentă în jocul muzical și oferă copiilor o libertate suplimentară de a improviza și de a-și valorifica potențialul nativ.

Prin urmare, jocurile muzicale joacă un rol vital în asigurarea unei dezvoltări holistice și echilibrate a preșcolarilor, oferindu-le experiențe pozitive și încurajându-i să devină indivizi sănătoși, încrezători și creativi.

Bibliografie:

- Sarrazin, N., 2016, „Music and the Child”, Editura Open SUNY, Londra
- Ștefan, C.A., Kallay, E., 2010, Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari: ghid practic pentru educatori. Ed. a 2-a. Editura ASCR, Cluj-Napoca:
- Palade, L., Palade, C., 2008, „Ghid metodic pentru învăţământ preşcolar şi primar”, Editura Taida, Iaşi
- *** https://milnepublishing.geneseo.edu/music-and-the-child/

„VENERE ŞI MADONĂ” (15 aprilie,1870)

de Mihai Eminescu

Profesor, Egina-Maria Buftea-Jercan,

Colegiul „Ferdinand I“ Măneciu, jud. Prahova

Poezie romantică, pe tema iubirii, ”Venere şi Madonă” este scrisă din perspectiva eului liric adolescentin, neliniştit şi nesigur de bucuriile dragostei.

Deja cu o cultură bogată, foarte tânărul Poet ne poate informa despre idealurile înalte ale lumii antice şi medievale. Statuile albe ale Venerei sau Venus întruchipau puritatea sau frumuseţea sentimentelor feminine. Ca în visul adolescentului Eminescu, viaţa este basm, iubirea era poezie, femeile erau stele curate, bărbaţii erau zei :

”Ideal pierdut în noaptea unei lumi ce nu mai este,

Lume ce gândea în basme şi vorbea în poezii.

O ! te văd, te-aud, te cuget, tânără şi dulce veste,

Dintr-un cer cu alte stele, cu-alte raiuri, cu alţi zei !

Venere, marmură caldă, ochi de piatră ce scânteie,

Braţ molatic ca gândirea unui împărat poet,

Tu ai fost divinizarea frumuseţii de femeie,

A femeiei – ce şi astăzi tot frumoasă o revăd.”

Metaforele cele mai proaspăt folosite în lirica românească - ”noaptea unei lumi…” - oximoronul ”marmură caldă”, epitetele ornante şi morale - ”ideal pierdut”, ”braţ molatic”, ”împărat poet” - surprinzătoarea comparaţie ”braţ molatic ca gândirea unui împărat poet” creează o atmosferă elevată de lirism cuceritor şi anunţă, încă din 1870, un poet–nepereche.

Din lumea de legendă mitologică, eul liric ne transferă în ”noaptea înstelată” din pânzele celebre ale pictorului renascentist Rafael. El a avut harul unic de a coborî ”raiurile cu grădini îmbălsămate, fremătând de zborul îngerilor” în tablourile sale. În prim-planul acestor pânze, Mater Dolorosa sau Madona Sixtină pluteşte regină printre ”îngerii din cer”.

Incomparabil cu antica, alba Venus, Măicuţa Pruncului Sfânt şi a noastră a tuturor străluceşte prin desăvârşire, prin puritate, lăsând departe sutele, miile de Venere care, sub masca frumuseţii, ascund minciuna şi trădarea :

Şi-a creat pe pânza albă pe Madona Dumnezee

Cu diademă de stele, cu surâsul blând, vergin,

Faţa pală-n raze blonde, chip de înger, dar femeie,

Căci femeia-i prototipul îngerilor din senin.”

Se adânceşte mereu antiteza abia bănuită în titlul ”Venere” (multe frumuseţi, măşti ale desfrânării” şi Madona (singulara, unica frumuseţe feminină morală).

Adolescentul, tânărul aflat la începutul experientei de viaţă, se încrede în falsa frumuseţe exterioară. Nu distinge sub vopselele buzelor învineţirea ”de-al corupţiei muşcat”. Până se convinge, el crede că frumoasa iubită este un înger, o sfântă. Consideră zâmbetul şi râsul ei o simfonie şi nu este decât ”un chicot de bacantă”

”Din demon făcui o sfântă, dintr-un chicot simfonie,

Din ochirile-ţi murdare, ochiul aurorei matinal.”

Tânărul însetat de iubire pură, absolută, s-a înşelat amarnic : a crezut că îmbrăţişează un înger, dar s-a trezit în braţe cu un demon. S-a trezit, însă, şi cu amară dezamăgire spune :

”Dar azi vălul cade, crudo ! Dismeţit din visuri sece,

Fruntea mea este trezită de al buzei tale-ngheţ

Şi privesc la tine, demon, şi amoru-ţi stins şi rece

Mă învaţă cum asupra-ţi eu să caut cu dispreţ!”

Adresările directe prin vocative de condamnare se succed în cascadă. Eul liric (subiectiv), prezent prin atâtea formule pronominale şi verbale de persoana a II-a, îşi exprimă deschis dispreţul şi revolta. Epitetele morale sunt în majoritate superlative şi în serii antitetice, caracterizând, pe de o parte, pe Venerele cele multe cu suflet ”de venin”, cu râs ”spasmodic” de ”lung delir” ; pe de altă parte, caracterizând femeia înger, devotată sincer şi statornic : ”o zeitate” cu surâsul ”vergin”, ”blând”, cu fruntea de fecioară încununată cu ”mirtul verde de martir”…

Poezia intens lirică, prin profunzimea sentimentelor exprimate, îmbogăţeşte lirica românească prin două portrete feminine în antiteză : Madona Dumnezee şi bacanta. Iamginile vizuale sunt cu adevărat demne de penelul lui Rafael, de pana lui Eminescu, Poetul nostru cel mai mare, pe care publicul încă nu-l bănuia, dar îl întâmpina cu frumoasă surpriză.

După accente de imn închinat Madonei, după accente de satiră adresate bacantei, o suspensie mare (rândul de puncte) ne pregăteşte sufleteşte să ne uimim în faţa puterii de iertare şi înţelegere a adevărului că, pe pământ, nu este loc de iubire absolută : unul din partenerii de dragoste nu este capabil de perefecţiune şi nu avem decât să ne înăbuşim suferinţa şi să-l acceptăm :

”…….

Plângi, copilă ? – c-o privire umedă şi rugătoare,

Poţi din nou zdrobi şi frânge apostat inima mea ?...

Suflete! De-ai fi chiar demon, tu eşti sfântă prin iubire

Şi ador pe acest demon cu ochi mari, cu părul blond.”

Originală şi cu un deosebit efect artistic este interogaţia ”Plângi?...”, iar apelativul ”copilă” reabilitează femeia, măcar parţial.

Poetul îşi declară, prima dată, atitudinea de misogin care se va manifesta frust în marile poeme ”Scrisoarea IV”, ”Scrisoarea V” şi chiar în ”Luceafărul”.

EDUCAȚIA VIITORULUI
TRANSFORMĂRI DIGITALE ȘI ABORDĂRI CENTRATE PE ELEV

PROFESOR: BUGAENCO LIVIA-OANA
ȘCOALA PROFESIONALĂ BORDUȘANI

Introducere

În ultimele decenii, sistemul de învățământ a trecut prin transformări semnificative, influențate de progresul tehnologic, schimbările socio-economice și noile abordări pedagogice, care au dus la apariția unor tendințe care modelează modul în care educația este oferită și percepută în secolul XXI. Această lucrare își propune să analizeze principalele tendințe în învățământ și impactul acestora asupra procesului educațional.

1. Digitalizarea educației

Una dintre cele mai evidente transformări este digitalizarea educației. Implementarea tehnologiei în școli și universități a permis accesul la resurse educaționale online, cursuri interactive și platforme de e-learning. Pandemia COVID-19 a accelerat această tendință, forțând sistemele educaționale să adopte rapid soluții digitale pentru a continua procesul de învățare la distanță.

Impactul digitalizării:

- **Accesibilitate**: Elevii și studenții pot accesa resurse educaționale de oriunde și oricând, eliminând barierele geografice.
- **Personalizare**: Platformele de e-learning permit personalizarea procesului de învățare în funcție de nevoile individuale ale elevilor.
- **Interactivitate**: Tehnologiile digitale facilitează metode de predare interactive, care pot crește implicarea și interesul elevilor.

2. Educația centrată pe elev

Tendința către o educație centrată pe elev pune accent pe nevoile și interesele acestuia, promovând învățarea activă și participativă. Aceasta implică metode de predare care încurajează gândirea critică, colaborarea și rezolvarea de probleme.

Elementele educației centrate pe elev:

- **Învățarea bazată pe proiecte**: Elevii lucrează pe proiecte complexe care integrează cunoștințe din diferite domenii.
- **Evaluarea formativă**: Evaluarea continuă a progresului elevilor, cu feedback constant pentru îmbunătățirea performanței.
- **Participarea activă**: Elevii sunt încurajați să participe activ în procesul de învățare, prin discuții, dezbateri și activități practice.

3. Învățarea pe tot parcursul vieții

Într-o lume în continuă schimbare, competențele și cunoștințele trebuie actualizate constant. Conceptul de învățare pe tot parcursul vieții subliniază necesitatea educației continue, nu doar pentru copii și tineri, ci și pentru adulți.

Strategii pentru învățarea pe tot parcursul vieții:

- **Cursuri online și MOOC**: Accesul la cursuri online masive oferă oportunități de învățare continuă pentru persoane de toate vârstele.
- **Formare profesională**: Programele de formare continuă ajută profesioniștii să-și actualizeze competențele și să se adapteze la noile cerințe ale pieței muncii.
- **Educație informală**: Participarea la workshop-uri, conferințe și alte evenimente educaționale contribuie la dezvoltarea personală și profesională.

4. Incluziunea și diversitatea

Un alt aspect important în transformarea învățământului este accentul pus pe incluziune și diversitate. Sistemele educaționale moderne încearcă să creeze medii de învățare în care toți elevii, indiferent de background-ul lor socio-economic, etnic sau de abilitate, să aibă șanse egale la educație de calitate.

Măsuri pentru promovarea incluziunii:

- **Curriculum diversificat**: Includerea în curriculum a materialelor și perspectivelor diverse.
- **Sprijin suplimentar**: Oferirea de suport suplimentar pentru elevii cu dizabilități sau cei care provin din medii defavorizate.
- **Formare pentru profesori**: Instruirea cadrelor didactice pentru a gestiona clase diverse și pentru a aplica strategii de predare incluzive.

Concluzie

Transformările și tendințele din învățământ reflectă o adaptare continuă la noile realități ale societății moderne. Digitalizarea, educația centrată pe elev, învățarea pe tot parcursul vieții și incluziunea sunt doar câteva dintre direcțiile care modelează viitorul educației. Aceste schimbări nu doar că îmbunătățesc accesul și calitatea educației, dar și pregătesc elevii și studenții pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

Bibliografie

1. Anderson, T., & Dron, J. (2011). Three generations of distance education pedagogy. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning, 12*(3), 80-97.
2. Christensen, C. M., Horn, M. B., & Johnson, C. W. (2011). *Disrupting Class: How Disruptive Innovation Will Change the Way the World Learns*. McGraw-Hill.
3. Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). *A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning*. Pearson.
4. O'Sullivan, D. (2004). *Educating the Reflective Practitioner: Designing and Delivering Programs for Continuing Education*. Jossey-Bass.
5. UNESCO. (2020). *Global Education Monitoring Report 2020: Inclusion and education: All means all*. UNESCO Publishing.

Dezvoltarea abilității de a învăța eficient

Prof. înv. primar Bulz Lăcrămioara
Colegiul Național „Mihai Eminescu” Petroșani, Hunedoara

Într-o societate în continuă schimbare, oamenii trebuie să dezvolte abilități de învățare continuă pentru a se adapta, deoarece modelul tradițional de educație nu mai este suficient. Învățarea este un proces natural, bazat pe dorința înnăscută de a explora și asimila informații.

Oamenii trebuie să învețe cum să învețe, deoarece modelul tradițional de educație, bazat pe transmiterea de cunoștințe de la o generație la alta, nu mai este suficient. Cunoștințele devin rapid perisabile, ceea ce impune necesitatea dezvoltării abilităților de învățare continuă pe parcursul vieții. A învăța să înveți presupune organizarea eficientă a timpului și informațiilor, utilizând experiențele anterioare în diverse contexte. Stabilirea obiectivelor clare de învățare este esențială pentru succes, contribuind la motivație, organizare și dezvoltarea personală. Reflecția este importantă pentru a înțelege și integra noile cunoștințe.

Dezvoltarea abilității de a învăța eficient înseamnă să-ţi organizezi propria învăţare, inclusiv prin gestionarea eficientă a timpului și a informaţiilor. De fapt, a învăța să înveţi îi implică pe cei care învaţă să pornească de la cunoştinţe şi experienţe de viaţă anterioare, astfel încât să poată utiliza şi aplica cunoştinţele şi abilităţile pe tot parcursul vieții.

Toate procesele de învăţare însă, se constituie în anumiţi paşi. Drumul cel mai eficient spre învăţare este prin cunoaşterea propriei persoane, a capacităţii personale de învăţare, a procedeelor utilizate cu succes în trecut, a interesului şi cunoaşterii subiectului despre care doreşti să înveţi.

Motivația pentru învățare se referă la ce ne determină pe noi să învățăm. Aceasta este strâns legată de nevoile de învățare ale fiecăruia dintre noi. Pentru a ști cu claritate care îți sunt motivele pentru învățare trebuie să înțelegi de unde ai plecat și unde vrei să ajungi. Adulţii care învaţă sunt oameni care posedă experienţă de viaţă şi se orientează adesea singuri, stabilindu-și ei înşişi propriile obiective de învăţare.

Este important să-ţi trasezi obiective pe care le poţi realiza, iar dacă vrei să reuşeşti trebuie să-ţi trasezi diferite obiective, deoarece știm cu toții că fără ţeluri îţi lipseşte concentrarea şi orientarea. Stabilirea de ţeluri nu te ajută doar să deţii controlul asupra direcţiei tale în viaţă; îţi oferă totodată un barometru pentru a vedea dacă reuşeşti cu adevărat sau nu. Stabilirea obiectivului învăţării presupune mai mult decât să spui pur şi simplu că vrei să înveţi ceva. Ar trebui să ştii limpede ceea ce vrei să înveţi şi să înţelegi de la bun început de ce vrei acel lucru. Având capacitatea de a stabili obiective, îţi permite să fixezi cu încredere ţeluri şi să te bucuri de

satisfacţia care vine cu faptul că ştii că ai realizat ceva ce ţi-ai propus. Ce vei hotărî să realizezi astăzi? Stabilirea obiectivului învăţării îţi oferă o viziune pe termen lung şi o motivaţie pe termen scurt. Ele se axează pe acumularea ta de cunoştinţe și te ajută să-ţi organizezi timpul şi resursele astfel încât să poţi să-ţi fructifici la maxim viaţa.

Stabilirea obiectivului învăţării este o metodă importantă pentru: *a hotărî* ceea ce este important pentru tine să realizezi, ca urmare a faptului că ai învăţat; *a face o delimitare* între ceea ce este important şi ceea ce este irelevant, sau o simplă distragere a atenţiei; *a te automotiva*.

Managementul timpului în realizarea obiectivelor învățării este cel mai bine fructificat în mod uzual, de exemplu, la începutul fiecărei săptămâni.

Pentru a-ți planifica eficient activitățile de învățare, urmează acești pași:

1. Stabilește cât timp poți aloca învățării, în funcție de jobul și aspirațiile tale.
2. Identifică acțiunile esențiale și ajustează-ți orarul în funcție de priorități.
3. Prevede un timp suplimentar pentru a gestiona întreruperile neprevăzute, oferindu-ți flexibilitatea de a-ți reorganiza activitățile.

Planificarea eficientă a timpului reduce stresul și maximizează eficacitatea, fiind esențială în managementul timpului. Când cauți informații, este crucial să selectezi metode și surse relevante, limitând volumul pentru a evita suprasolicitarea. Paradoxal, pentru a înțelege pe deplin ceva, uneori trebuie să te distanțezi de subiect; reflecția calmă, adesea după ce ai încheiat o activitate, poate clarifica și aprofunda învățarea.

Bibliografie:

1. Brown, Peter C., Roediger III, Henry l. și McDaniel, Mark A, „Învață să înveți”, Editura Asociația de Științe din România, 2014
2. Cristea, Gabriela, Managementul lecției”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008;
3. Oprea, Crenguța, „Strategii didactice interactive”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
4. Ioan, Neacșu, „Metode și tehnici de învățare eficientă”, Editura Militară, București, 1990

Utilizarea CLIL în predarea limbii engleze

Prof. Bulzan Alina-Gabriela

Școala Gimnazială „Martin Șuboni", Jebel, Jud. Timiș

Conceptul **CLIL (**Content and Language Integrated Learning[1]**)** a fost folosit pentru prima dată de către David Marsh, profesor al Universităţii Jyväskylä, Finlanda, în anul 1994, cu scopul de a descrie o strategie didactică care să asigure diversificarea contextelor de comunicare în învăţarea unei limbi străine (nematerne).

Literatura de specialitate definește CLIL ca fiind o abordare educațională relativ nouă, care combină învățarea conținuturilor specifice unor discipline de învățământ cu învățarea unei limbi străine (limba engleza), axându-se pe învățarea ambelor în același timp. Este, așadar, "învățarea integrată a unei limbi străine (engleză) și a conținuturilor disciplinelor de învățământ"[2]. Limba străină se dobândește prin conținuturi tematice predate într-un mod atractiv, pentru a încuraja învățarea. O atenție specială se acordă competențelor de învățare, întrucât acestea sunt foarte importante pentru dezvoltarea competențelor de comunicare și a limbajului.

Un alt aspect foarte important al metodologiei CLIL este impactul pe care îl are asupra modului de gândire al elevilor și asupra competențelor cognitive, ajutându-i pe aceștia să-și dezvolte gândirea critică și să-și lărgească orizonturile. Studiile demonstrează în nenumărate rânduri avantajele predării integrate a conținuturilor. Astfel, în afară de faptul că elevii învață să folosească, să transfere cunoştinţe şi să-şi dezvolte gândirea critică, folosirea CLIL la clasă sporește motivaţia elevilor de a învăţa limbi străine. În plus, studierea unei limbi străine le poate întări încrederea elevilor în propriile abilități de comunicare, îi ajută să depășească frica de a utiliza limba spontan pentru a participa la conversaţii. Și nu în ultimul rând, interesul tot mai mare faţă de limbile străine conduce la dezvoltarea interesului pentru diversitate culturală.

De aceea, la baza metodologiei CLIL stau cei 4 C. Aceștia se referă la *conținut, cunoaștere, comunicare și cultură.* CLIL poate fi pus în practică printr-o serie de modele de predare și învățare, însă cei 4C promovează o abordare centrată pe tematici[3] . Acest lucru înseamnă că modulele CLIL sunt organizate în jurul unor teme generale de care sunt legate mai multe discipline curiculare (conținut și limbă) sau domenii. De exemplu, tema "lumea animalelor" se poate lega de conținuturi curiculare la disciplinele engleză, științe și geografie. Astfel, elevul invață nume de animale la limba engleză, el putând apoi să le clasifice la științe în animale de la fermă, animale sălbatice, animale de pădure și animale de companie, iar la geografie să localizeze animalele pe harta Europei și pe harta propriei țări, și toate acestea folosind limba engleză. Tema "vremea" poate exploata conținutri curriculare la disciplinele engleza și geografie sau „lumea moderna a gadgeturilor" ar putea oferi predare integrată la limba engleză și educație tehnologică. Prin urmare, abordarea CLIL vizează predarea integrată.

[1] Trad.: învățarea integrată a conținutului și a limbii

[2] Conform definiției dată Ghidul profesorului privind folosirea metodologiei CLIL în școlile primare Volumul 1

[3] Mehisto, Marsh and Frigols, 2008

La baza învățării integrată a unei limbi straine stă, în primul rând, predarea comunicativă a limbii. Această abordare pune accentul pe comunicare și pe elevi. În clasă, aceasta se face prin lucrul în echipă sau în grupuri și acest aspect implică negociere și cooperare între elevi, activități care dezvoltă fluența și-i încurajează să-și dezvolte încrederea în sine, jocuri de rol în care elevii exersează și-și dezvoltă anumite structuri lingvistice, precum și activități axate pe folosirea structurilor gramaticale și a elementelor de pronunție.

Mai mult, pentru a susține învățarea integrată a conținuturilor și a limbii engleze, de exemplu, in abordarea comunicativă, profesorul de engleză folosește strategii de compensare (compensation strategies), adică diverse activități de comunicare prin care le arată elevilor cum să-și depășească dificultățile de înțelegere a limbii, ca de altfel și tehnici de sprijin temporar pentru învățarea conținuturilor (content scaffolding), ce presupune realizarea de legături între cunoștințele anterioare ale elevilor pentru a înțelege un nou conținut. În acest sens, e esențial ca profesorul să ia în calcul etapele de dezvoltare ale elevului și competențele lingvistice și, de asemenea, să conecteze procesul de învățare cu experiențele de viață ale elevului.

CLIL favorizează oportunități și pentru profesori, dar și pentru elevi. Profesorii trebuie să coopereze pentru a-și ajuta elevii să înțelegă legăturile dintre discipline și interdependențele dintre ele, pentru a înțelege caracterul coerent al cunoștințelor. Cercetările arată că, în general, copiilor le plac lecțiile de tip CLIL care să le distragă atenția de la limbă. Conform Ghidului profesorului privind folosirea metodologiei CLIL, profesorii de engleză ar tebui să aibă în vedere următoarele întrebări tipice pentru o predare CLIL eficientă, care pun accentul pe conținut, comunicare, cunoaștere și cultură: "Ce subiecte aș putea aborda cu ajutorul CLIL la o anumită disciplină (de exemplu, geografie, muzică, biologie)? Ce limbaj trebuie să știe elevii mei? Ce vocabular și expresii specifice trebuie să învețe elevii? Ce știu ei deja și ce poate fi reciclat? Ce limbaj e necesar pentru a desfășura activitățile de la clasă și a duce la îndeplinire sarcinile? Ce activități îmi trebuie pentru a stimula abilitățile de cunoaștere? Care sunt aspectele culturale ale lecției de tip CLIL?"[4]

Pe de altă parte, CLIL oferă copiilor oportunități și resurse de a învăța despre două sau mai multe subiecte odată. Ele presupun o cunoaștere interdisciplinară, înțelegere și abilități care să fie dobândite anterior așa încât să poată avea loc învățarea. Există o serie de strategii care susțin învățarea CLIL în educația primară, cum ar fi cele care țin de învățarea holistică, constructivă și experimentală. Pedagogiile moderne acordă o mare importanță învățării active, experimentale, digitale și prin cooperare, precum și învățării prin descoperire și învățării orientate spre îndeplinirea unor sarcini. Lecțiile CLIL permit utilizarea unor strategii diverse, in acest sens.

Important de amintit este faptul că, abordarea CLIL poate fi asistată și de tehnologie. Elevii secolului XXI sunt mereu cu ochii pe un ecran, majoritatea dintre ei având telefoane inteligente sau tablete și folosesc Facebook, Instagram, WhatsApp sau alte rețele sociale prin intermediul cărora pot accesa informația și pot comunica cu alții. Ca și în alte domenii, și în cel al educației, instrumentele online, aplicațiile, conținutul multimedia, rețelele sociale și celelalte instrumente digitale sunt încurajate pentru că ele pot stimula motivația elevilor și pot contribui la obținerea de performanțe școlare superioare, atât la limba străină, cât și la disciplinele predate cu ajutorul acesteia. De exemplu, videoclipurile pot fi un instrument util pentru pedagogia CLIL. Elevilor le place să facă filmulețe și să le distribuie pe rețele sociale, iar acestea pot adăuga

[4] Ghidului profesorului privind folosirea metodologiei CLIL

valoare unei lecții. Crearea de filmulețe poate fi o activitate practică, semnificativă și antrenantă. De asemenea, poate fi folosită cu success ca un instrument de evaluare modern din perspective ClIl. Filmele create de profesori se pot dovedi foarte utile pentru demersul de reflecție la propriile strategii didactice și de rectificare a unor posibile puncte slabe ale lectiilor. Conform unui articol postat pe platforma europeană online dedicată învățământului preuniversitar, există multe instrumente online destinate lecțiilor CLIL: arhive (de ex., Khan Academy, TED Talks, Tes), baze de date cu lecții CLIL (de ex., CLILstore, TigTag CLIL), instrumentele online axate pe hărți mentale (de ex., Instagrok, Snappy Words), instrumente de planificare (de ex., Learning Designer) și de evaluare (de ex., Rubistar)[5].

A fi profesor CLIL înseamnă a fi dornic să îți înnoiești stilul de predare concentrându-te pe subiecte noi . Profesorii trebuie să structureze fiecare proiect de lecție în detaliu pentru a ști exact: Ce știu deja elevii despre tema aleasă, ce se așteaptă ca elevii să învețe (conținut și limbaj)care sunt obiectivele învățării (lingvistice, de conținut, de comunicare și culturale), care sunt activitățile care să-i implice pe elevi (proceduri, sarcini etc),ce materiale și resurse sunt necesare (materiale vizuale și realia,) și cum să fie introduse materialele autentice (cum ar fi înregistrări video, texte, cântece etc),ce fel de evaluare este relevantă (diagnostică, formativă, sumativă) și ce materiale evaluative trebuie folosite . Când proiectează lecțiile CLIL, profesorii ar trebui în primul rând să se concentreze mai mult pe fluență decât pe acuratețe, accentul se pune în mod pregnant pe comunicare, iar acuratețea vine cu timpul și apoi să înțeleagă rolul profesorului ca sursă de informație, consultant și colaborator în învățarea centrată pe elev si nu in ultimul rând, să dea exemple legate de felul cum aceeași unitate de învățare poate conține elemente specifice pentru diferite stiluri de învățare. Mai mult, profesorii pot gasi materiale adecvate pentru că există diverse resurse pe care le pot adapta și folosi în propriile contexte, și care sunt disponibile online: acesta este cazul resurselor educaționale deschise (OER). Uneori, însă, profesorul nu găsește niciun material CLIL care să se potrivească contextului specific al lecției și atunci este necesar să creeze materiale noi.

O altă latură importantă este evaluarea. Metoda CLIL are particularitățile ei, iar evaluarea trebuie să fie multidimensională și să implice o varietate de materiale de evaluare, de la cele mai formale până la cele mai puțin informale. Profesorul va varia strategiile de evaluare, va ține cont de diferitele stiluri de învățare și de inteligențele multiple în pregătirea și selectarea materialelor de evaluare. Este esențial ca elevii să fie implicați activ în propria evaluare, astfel încât să înțeleagă și progresul în învățare, să-și identifice punctele slabe și tari, precum și propriile strategii de perfecționare. De aceea, autoevaluarea este atât de importantă și benefică

O modalitate de a încuraja dezvoltarea abilităților de autoevaluare constă în a ajuta elevii să-și creeze propriile jurnale de învățare reflexive. La sfârșitul lecției sau unității de învățare, elevii pot raspunde la câteva întrebări care să îi încurajează pe elevi să reflecteze asupra propriului progres și asupra problemelor lor, și, în același timp, dezvoltă abilitățile de gândire și autonomia. De exemplu: Ce știu? Ce mă derutează? Ce mă interesează? De asemenea, aceste jurnale sunt folositoare și profesorului în momentul în care are posibilitatea să le verifice pentru a își adapta strategiile și tehnicile de predare.

[5] Platforma europeană online dedicată învățământului preuniversitar

În concluzie, utilizarea CLIL necesită multă pregătire și colaborarea strânsă între profesorii specializați pe o anumită disciplină și profesorii de limbi străine. Este de amintit faptul că, predarea prin intermediul CLIL necesită cunoaşterea unei metodologii specifice. Mai mult, cadrele didactice implicate vor trebui să aibă abilități și competențe specifice predării conținutului vizat. Cel mai câștigat este, însă, elevul pentru că abordarea CLIL nu se axează doar pe competențele lingvistice și pe transmiterea conținutului. Ea contribuie și la dezvoltarea competențelor transversale: colaborare, creativitate, cetățenie, gândire critică etc., competențe esențiale pentru elevii și cetățenii acestui secol.

Bibliografie

1. Bentley, K. (2014). The TKT Course - CLIL Module. Cambridge: Cambridge University Press.

2. CLIL for CHILDREN (2016). Guidelines on How to Use CLIL in Primary Schools. C4C - CLIL for Children, Erasmus+ STRATEGIC PARTNERSHIPS (KEY ACTION 2), Project number: 2015-1- IT02-KA201-015017, la : http://www.clil4children.eu/?lang=pt-br

3 .*** Content and Language Integrated Learning Inspired by Drama Pedagogy. EBOOK, 2015. http://www.playingclil.eu/wp-content/uploads/2015/11/eBook_AF_17-12-web.pdf 8.

4. .*** Date cheie privind predarea limbilor străine în şcolile din Europa în 2012. Bruxelles, 2012 http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/key_data_series/143RO.pdf

5. Gardner, H. (1993). Multiple Intelligences: The Theory in Practice. New York: Basic Books

6. Ghidul profesorului privind folosirea metodologiei CLIL în școlile primare Volumul 1 la:

http://www.clil4children.eu/wp-content/uploads/2016/10/Guide_Addressed_to_Teachers_1_2_v01.pdf

7. International House Journal of education and development la:

http://ihjournal.com/content-and-language-integrated-learning

8. Massler, U. (2011). Assessment in CLIL learning. In: Guidelines for CLIL Implementation in Primary and Pre-Primary Education, edited by Sophie Ioannou-Georgiou and Pavlos Pavlou. PROCLIL. Publicație online la : http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Anglika/teaching_material/clil/guidelines forclilimplementation1.pdf.

9. Platforma europeană online dedicată învățământului preuniversitar la:

https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/viewpoints/experts/when-content-and-learning-join.htm

Educația prin iubire între clasic și digital

Prof. dr. Burcă Alina, Liceul Teologic Baptist Emanuel, Oradea

Educația prin iubire este un concept esențial în procesul de dezvoltare a personalității copiilor, punând accent pe relațiile afective dintre cadrele didactice și elevi. Într-o epocă în care tehnologia digitală redefinește constant metodele de predare și învățare, educatorii se află la intersecția dintre abordările tradiționale și cele moderne. Integrând aceste două dimensiuni, ei pot crea un mediu educațional care nu doar transmite cunoștințe, ci și dezvoltă abilități emoționale și sociale esențiale.

În centrul educației prin iubire se află empatia, capacitatea cadrului didactic de a înțelege și de a răspunde la nevoile emoționale ale copiilor. În era digitală, această empatie poate fi cultivată și exprimată prin utilizarea diverselor tehnologii care facilitează comunicarea și conexiunea personală. De exemplu, platformele de videoconferință precum Zoom sau Microsoft Teams permit educatorilor să mențină contactul vizual și auditiv cu elevii, creând astfel o atmosferă de apropiere și înțelegere, chiar și în învățământul la distanță. Astfel, tehnologia devine un instrument prin care empatia se poate manifesta într-un mod profund și autentic, ajutând copiii să se simtă ascultați și înțeleși.

Comunicarea deschisă și sinceră este esențială pentru construirea unei relații de încredere între cadrele didactice și elevi. Tehnologiile moderne oferă numeroase instrumente care facilitează această comunicare, permițând interacțiuni constante și bidirecționale. Platformele educaționale online, cum ar fi Google Classroom și Moodle, permit educatorilor să ofere feedback în timp real, să răspundă prompt la întrebările elevilor și să organizeze discuții interactive. Aceste platforme creează un spațiu în care elevii se simt încurajați să-și exprime ideile și preocupările, consolidând astfel relația de încredere și respect reciproc.

Încurajarea și sprijinul constant sunt vitale pentru stimularea motivației și a dorinței de a învăța a copiilor. Cadrele didactice pot utiliza tehnologia pentru a recunoaște și celebra realizările elevilor, oferindu-le astfel motivația necesară pentru a-și continua eforturile. De exemplu, aplicațiile de management al clasei precum ClassDojo permit educatorilor să acorde puncte și recompense virtuale pentru eforturile și comportamentele pozitive ale copiilor. Aceste instrumente

nu doar că susțin motivația, dar și creează un sentiment de apartenență și realizare, esențial pentru dezvoltarea unei imagini de sine pozitive.

Respectul și demnitatea sunt valori fundamentale care trebuie promovate în orice mediu educațional. În mediul digital, educatorii trebuie să fie vigilenți în a stabili și menține un comportament etic și respectuos. Acest lucru poate fi realizat prin stabilirea unor reguli clare de comportament online și prin intervenția promptă în cazurile de comportament inadecvat. De asemenea, organizarea de ateliere de educație digitală, în care se discută despre etica online și importanța respectării celorlalți, contribuie la formarea unui mediu educațional sigur și inclusiv.

Crearea unui mediu educațional sigur și incluziv este crucială pentru dezvoltarea personalității copiilor. Tehnologia poate juca un rol important în acest sens, oferind instrumente care permit personalizarea experiențelor de învățare. Platformele de învățare online pot fi adaptate pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev, oferind resurse și activități personalizate. Aceste platforme facilitează, de asemenea, colaborarea între elevi, promovând diversitatea de opinii și perspective și încurajând participarea tuturor elevilor.

Educatorii sunt modele de rol pentru copiii lor, iar comportamentul lor are un impact semnificativ asupra dezvoltării morale și etice a acestora. În mediul digital, educatorii trebuie să fie conștienți de modul în care își manifestă valorile și comportamentele. Respectarea regulilor de netichetă, demonstrarea unei atitudini pozitive și constructive și utilizarea responsabilă a resurselor digitale sunt esențiale. Prin organizarea de sesiuni de formare în competențe digitale, educatorii pot discuta despre importanța comportamentului etic și responsabil în mediul online, încurajând copiii să devină cetățeni digitali responsabili.

Integrarea tehnologiei în educație oferă oportunități inovatoare pentru a modela personalitatea copiilor, demonstrând iubire și empatie prin metode de predare captivante și interactive. Utilizarea videoclipurilor educaționale și a jocurilor interactive pe tabla smart sunt de asemena două exemple de astfel de metode care pot transforma experiența de învățare, făcând-o mai atrăgătoare și mai eficientă.

Videoclipurile educaționale sunt un instrument valoros în procesul de predare, având capacitatea de a atrage atenția elevilor și de a explica concepte complexe într-un mod accesibil și interesant. Acestea pot fi folosite pentru a ilustra lecții despre iubire, empatie și relații interpersonale, oferind exemple concrete și vizuale care să completeze teoria predată.

De exemplu, un videoclip care prezintă povestiri despre prietenie, colaborare și respect poate fi un punct de pornire excelent pentru discuții în clasă. Elevii pot viziona videoclipul și apoi participa la o dezbatere despre valorile prezentate, discutând despre cum pot aplica aceste principii în viața lor de zi cu zi. Acest tip de activitate nu doar că promovează învățarea prin vizualizare, dar și încurajează comunicarea deschisă și reflectarea personală, ambele esențiale pentru dezvoltarea emoțională.

Tablele smart aduc un nivel nou de interactivitate în clasă, permițând educatorilor să creeze lecții dinamice și participative. Jocurile interactive pe tabla smart pot fi folosite pentru a învăța despre iubire și relații interpersonale într-un mod distractiv și implicativ.

Un exemplu de joc interactiv ar putea fi un quiz despre emoții și comportamente pozitive. Educatorul poate crea întrebări care îi provoacă pe elevi să recunoască și să identifice diferite emoții sau să aleagă răspunsuri adecvate în situații specifice. De exemplu, un joc ar putea include scenarii în care elevii trebuie să decidă cum ar reacționa într-o situație de conflict, promovând astfel discuții despre empatie și gestionarea emoțiilor. Aceste activități interactive nu doar că fac învățarea mai atractivă, dar și contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor.

În concluzie, educația prin iubire, la granița dintre clasic și digital, oferă oportunități unice pentru educatorii de a modela personalitatea copiilor într-un mod profund și durabil. Prin manifestarea empatiei, comunicarea deschisă, încurajarea constantă, respectul reciproc, crearea unui mediu sigur și modelarea comportamentului prin exemple pozitive, educatorii pot contribui semnificativ la dezvoltarea holistică a copiilor. Integrarea metodelor tradiționale cu tehnologiile digitale nu doar că îmbunătățește performanțele academice, ci și dezvoltă abilități sociale și emoționale esențiale, pregătindu-i pe copii pentru a face față provocărilor vieții cu încredere și integritate. Educația prin iubire rămâne un pilon fundamental în construirea unei societăți bazate pe valori umane autentice și durabile, iar tehnologia poate fi un aliat puternic în realizarea acestui ideal.

BIBLIOGRAFIE

Gerstein, J. (2014). Flipped Learning in Higher Education. *Journal of Computing in Higher Education*, 26(1), 1-12.

Goleman, D. (2020). *Emotional intelligence: Why It Can Matter More than IQ*. Bloomsbury Publishing.

Joseph, S., Murphy, D., & Holford, J. (2020). Positive education: A new look at Freedom to Learn. *Oxford Review of Education*, *46*(5), 549-562.

Jukes, I., & McCain, T. (2001). Windows on the Future: Education in the Age of Technology. Corwin Press.

Williams, D. D., & Williams, M. K. (2007). Assessing Technology Integration: Understanding the Impact on Student Learning. *Journal of Educational Computing Research*, 36(2), 159-182.

Învățământul românesc față-n față cu provocarile secolului XXI

Prof. înv. primar Corina Burlacu
Școala Gimnazială "C. Giurescu" Chiojdu, Buzău

Învățământul românesc a trecut prin numeroase transformări de-a lungul timpului, reflectând schimbările sociale, economice și politice care au avut loc în țară. De la reforma sistemului de educație din perioada interbelică, la modificările impuse de regimul comunist, și până la adaptarea la cerințele Uniunii Europene, sistemul de învățământ din România a fost supus unei dinamici continue. În prezent, tendințele actuale din învățământ reflectă nevoia de adaptare la o lume globalizată și digitalizată, precum și necesitatea de a asigura o educație de calitate pentru toți elevii.

În perioada interbelică, învățământul românesc a cunoscut un proces de modernizare, cu accent pe dezvoltarea învățământului primar și secundar. După al Doilea Război Mondial, regimul comunist a impus o serie de reforme care au dus la centralizarea sistemului de educație și la introducerea unei curricule orientate spre ideologia de stat. Educația a devenit un instrument de propagandă, iar accentul a fost pus pe formarea unei forțe de muncă loiale regimului.

După 1989, căderea regimului comunist a adus o serie de reforme esențiale. Învățământul românesc a trecut printr-o perioadă de tranziție, cu scopul de a se alinia la standardele europene și internaționale. Reformele post-decembriste au vizat democratizarea sistemului educațional, descentralizarea și modernizarea curriculei. În plus, au fost introduse elemente precum învățământul alternativ, educația civică și deschiderea către sistemele educaționale occidentale.

În ultimii ani, învățământul românesc a continuat să evolueze, fiind influențat de multiple factori. Unul dintre cele mai importante aspecte a fost digitalizarea educației. Introducerea tehnologiei în procesul de predare-învățare a devenit o necesitate, iar pandemia de COVID-19 a accelerat această tendință. Școlile au fost nevoite să se adapteze rapid la predarea online, iar aceasta a evidențiat atât avantajele, cât și limitările sistemului educațional din România.

O altă transformare semnificativă a fost orientarea către o educație mai centrată pe elev. Reformele curriculare recente au încercat să facă trecerea de la un sistem de predare rigid și orientat spre memorare, la unul care pune accent pe dezvoltarea gândirii critice, a competențelor de comunicare și a abilităților practice. Această schimbare este esențială pentru pregătirea elevilor în vederea integrării pe o piață a muncii tot mai complexă și dinamică.

De asemenea, învățământul profesional și tehnic a cunoscut o revitalizare. În contextul în care piața muncii solicită din ce în ce mai multe competențe specifice și calificări, România a început să acorde o mai mare importanță acestui tip de învățământ. Parteneriatele dintre școli și companii au devenit tot mai frecvente, oferind elevilor oportunități de formare practică și de integrare mai ușoară pe piața muncii.

În ciuda progreselor înregistrate, sistemul de învățământ românesc se confruntă cu numeroase provocări. Una dintre principalele probleme rămâne inegalitatea de acces la educație. În zonele rurale, condițiile de învățare sunt adesea precare, iar resursele sunt limitate. Această discrepanță între mediul urban și cel rural creează un decalaj semnificativ în performanțele școlare și în șansele de reușită ale elevilor.

Un alt obstacol este legat de finanțarea insuficientă a sistemului educațional. Investițiile în infrastructura școlară, în formarea profesională a cadrelor didactice și în resursele educaționale sunt esențiale pentru a asigura o educație de calitate. Cu toate acestea, bugetele alocate educației rămân, de multe ori, insuficiente, ceea ce afectează negativ atât calitatea actului educațional, cât și motivația profesorilor.

De asemenea, există provocări legate de adaptarea curriculumului la nevoile actuale ale societății. Deși s-au făcut progrese în direcția modernizării curriculei, aceasta nu reflectă întotdeauna realitățile economice și sociale ale prezentului. Este necesar ca sistemul educațional să fie mai flexibil și să se adapteze mai rapid la schimbările din societate și din piața muncii.

Privind spre viitor, câteva tendințe emergente pot fi observate în sistemul educațional românesc. Una dintre acestea este accentul tot mai mare pe educația personalizată. Pe măsură ce tehnologia devine din ce în ce mai integrată în procesul educațional, există oportunități pentru a adapta predarea la nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui elev. Această tendință poate contribui la reducerea abandonului școlar și la îmbunătățirea rezultatelor academice.

O altă tendință este creșterea importanței competențelor transversale, cum ar fi colaborarea, gândirea critică, și rezolvarea problemelor. Într-o lume globalizată și în continuă schimbare, aceste abilități devin din ce în ce mai valoroase. Sistemul educațional românesc începe să recunoască importanța dezvoltării acestor competențe, integrându-le treptat în curriculum.

De asemenea, educația pentru dezvoltare durabilă și pentru cetățenia globală începe să ocupe un loc important în învățământul românesc. În fața provocărilor globale, cum ar fi schimbările climatice și inegalitățile sociale, școlile au responsabilitatea de a educa viitoarele generații în spiritul sustenabilității și al responsabilității civice.

Tehnologia continuă să joace un rol central în transformarea educației. În România, utilizarea instrumentelor digitale în educație a crescut semnificativ în ultimii ani, iar această tendință este așteptată să continue. Tehnologiile emergente, cum ar fi inteligența artificială, realitatea augmentată și învățarea adaptivă, oferă noi posibilități pentru personalizarea învățării și pentru îmbunătățirea accesului la educație de calitate.

Totodată, este important ca profesorii să fie pregătiți să integreze aceste tehnologii în mod eficient în activitățile didactice. Formarea continuă a cadrelor didactice și accesul la resurse digitale sunt esențiale pentru a valorifica potențialul tehnologic în educație.

Învățământul românesc este într-un proces continuu de transformare, încercând să răspundă provocărilor și oportunităților unei lumi în schimbare. De la digitalizarea educației, la adaptarea curriculei și la creșterea importanței competențelor transversale, sistemul educațional trebuie să evolueze pentru a pregăti elevii pentru provocările viitorului. În ciuda provocărilor cu care se confruntă, cum ar fi inegalitățile și finanțarea insuficientă, există semne de progres și tendințe pozitive care ar putea transforma învățământul românesc într-un sistem mai eficient și mai echitabil.

Bibliografie:

https://www.edupedu.ro/
https://www.didactic.ro/
https://www.teachthought.com/
https://www.apa.org/

Dizabilitate – implicații asupra învățării

Prof. Înv. Primar BUȘTIUC CORINA LIOARA
Școala Gimnazială nr.30, Timișoara, Timiș

Termenii de **„dificultate”** și cel de **„dizabilitate”** sunt folosiți ca sinonimi, deși ei desemnează realități diferite. În acest sens, D. Ungureanu arăta: „O **dizabilitate** este, în esența ei, structural funcțională și, de regulă, prealabilă unei dificultăți. O **dificultate** este, de cele mai multe ori, o consecință în plan performanțial a unei dizabilități, dar ea poate apărea și din multe alte cauze și motive conjuncturale, incidentale, aleatorii.

Termenul de **dizabilitate** este un termen generic pentru afectări, limitări de activitate și restricții, care denotă aspecte negative de interacțiune dintre individ și factorii contextuali în care se regăsește. Este un termen mai circumscris și are în vedere abilitățile antrenate în actul învățării și evidențierea lipsei acestora.

Deficiența (afectarea) este o pierdere (organică sau funcțională) sau o lipsă a unei structuri sau funcții.

Termenul **„dificultăți de învățare”** „are aria de cuprindere cea mai mare și se referă atât la dificultățile grave/specifice/ severe cât și la tulburările sau dezordinile și chiar simplele oscilații ale procesului de învățare” (E. Vrasmaș, 2007, p.14).

În analiza și interpretarea dificultăților de învățare (DI) se contureaza trei direcții:

Prima direcție are în vedere recunoașterea dificultăților firești întâmpinate de copii în actul de predare-învățare, caracteristic activității școlare. În practică se observă faptul că nu toți copiii au același ritm de învățare și există unii pe care trebuie să îi ajutăm.

A doua direcție se referă la recunoașterea unei noi categorii de probleme/ dizabilități, neîncadrate în cele cunoscute. În afară de deficiențele recunoscute (mentale, senzoriale, de limbaj, psihomotorii) sunt identificate anumite dizabilități care se refera la procesul general al învățării. Acestea sunt dificultăți pe care le întâmpină copiii în procesul complex al dezvoltării lor și se manifestă evident în

integrarea școlară și socială. Accentul este pus pe problemă (depistare, evaluare) și pe posibilitatea de rezolvare prin intervenții adecvate și specializate.

A treia direcție, perspectiva curriculară, noncategorială, constituie în fapt o reconstrucție a câmpului de concepte și practici (metode de intervenție) specific educației speciale. Această perspectivă pornește de la ipoteza că orice individ poate întâmpina dificultăți de învățare la un moment dat, într-un domeniu sau altul al dezvoltării. Acest lucru nu trebuie să ne conducă însa, la a-l eticheta, exclude sau marginaliza și nici nu trebuie să introducă copiii în categorii. Accentul cade mai ales pe valoarea socială a învățării.

Perspectiva curriculara, pune accentul pe individ, pe unicitatea fiecăruia, pe experiența de viață și sprijinul în învățare prin metode adecvate și inter-relații stimulative. Învățarea eficientă constituie scopul oricărei activități școlare, metodele acceptate sunt interactive, iar deficiențele sau incapacitățile copilului sunt înțelese ca dizabilități, moduri diferite de abordare a experienței de învățare. În această perspectivă, apare important atât procesul, cât și conținutul învățării.

Așa cum s-a precizat, termenul **„dificultăți de învățare”** (Ecaterina Vrasmaș, 2007, p.14), se referă la:

1. **dificultățile grave/specifice/ severe**
2. **dificultățile ușoare** (tulburări, dezordini și simplele oscilații ale procesului de învățare).

Elevii din prima categorie, cei cu **dificultăți de învățare specifice** se manifestă specific în:

- Limbajul rostit, scris și calculul matematic. Ei au o dificultate anume de a învăța să citească, să scrie corect sau folosi numerele, astfel încât performanța lor în aceste zone se situează sub aceea din alte zone.
- Memorie. De asemenea, ei pot avea dificultăți cu memoria de scurtă durată.
- Organizare, orientare și coordonare. Ei au probleme cu abilitățile de organizare și coordonare a spațiului, timpului și informației în general.

Elevii cu **dificultăți de învățare specifice** acoperă întreaga gamă de abilități, iar gravitatea acestora variază foarte mult. Printre dificultățile de învățare specifice se numară:

- dislexia (incapacitate parțială sau totală de a citi);
- disgrafia (incapacitatea totală sau parțială de a scrie);

- discalculia (incapacitatea de a realiza calcule matematice);
- dispraxia (incapacitatea de a acționa).

La copiii cu dificultăți specifice de învățare se observă o **incapacitate de a trata anumite informații.**

Aceasta se traduce printr-o serie de dificultăți care aparțin sferei învățării:

- dificultăți în stilul de organizare al informațiilor;
- dificultăți în orientare;
- colaborare și socializare;
- predispoziție spre accidente;
- adaptare dificilă la schimbare;
- hiperactivitate sau inerție;
- lipsă de atenție.

Auzul reprezinta unul dintre simturile fundamentale ale omului. Alterarea functiei auditive produce tulburari in orientarea pacientului in mediul inconjurator, dar mai ales dificultati de comunicare cu semenii. Scaderea auzului, denumita si **surditate** (sau *hipoacuzie*), nu este de fapt o boala ci un simptom ce poate avea cauze multiple.

Surditatea (hipoacuzia) copilului constituie o preocupare aparte a medicinii deoarece, spre deosebire de adult, pierderea de auz suferita la o varsta frageda influenteaza profund si grav formarea intelectuala si psihologica a copilului.

Copilul surd traieste cu un sentiment de frica si de izolare.

Surditatea (hipoacuzia) copilului se manifesta in principal prin semne generale care trebuie cunoscute atat de familie, cat si de alte persoane, care se ocupa de ingrijirea si educarea copiilor. Acestea sunt reprezentate prin tulburari de limbaj, tulburari de dezvoltare intelectuala si tulburari psihoafective. Copilul care este surd nu poate acumula bagajul de cuvinte necesar vorbirii si nu-si formeaza automatismele nervoase necesare limbajului. Defectiunea de vorbire este cu atat mai severa cu cat surditatea copilului se instaleaza mai devreme. Surditatile congenitale si cele aparute dupa nastere, pana la varsta de 2 - 3 ani, care este varsta de insusire a limbajului, produc surdomutitate.

In lipsa auditiei, care este suportul unei anumite forme de gandire, copiii surzi nu-si pot forma si dezvolta gandirea conceptuala, lipsindu-le reprezentarea acustica a cuvintelor

vorbite. Copilul surd are un sentiment de izolare, evenimentele la care asista i se par incoerente, de neinteles pentru el, anturajul i se pare strain si ostil. Copiii cu hipoacuzie usoara pot fi descoperiti la scoala prin greselile pe care le fac la scrisul dupa dictare.

Testarea auzului cu aparatura speciala din spitale permite stabilirea tipului de surditate

Surditatea (hipoacuzia) copilului pot fi genetice si negenetice, se pot manifesta de la nastere, fiind vorba in acest caz de surditati congenitale, sau se pot manifesta tardiv, dupa un interval de timp variabil. Prezenta surditatii si la alti membri ai familiei constituie un element de mare valoare in stabilirea unei cauze genetice. Cele mai frecvente cauze negenetice, care pot produce surditatea la copil sunt : prematuritatea, traumatismul obstetrical, rubeola materna, sifilisul congenital, hipotiroidismul, administrarea de medicamente ototoxice (Gentamicina, Neomicina, Kanamicina, Streptomicina), boli infectocontagioase (tusea convulsiva, rujeola, varicela, meningoencefalita). Un interogatoriu atent al mamei poate decela cauza surditatii copilului.

Testarea auzului cu aparatura speciala din spitale permite stabilirea tipului de surditate, gravitatea acesteia si orientarea asupra tratamentului. Examenul auditiv la sugari si la copiii mici este foarte dificil din cauza posibilitatii reduse de cooperare, cat si din cauza starii de frica indusa de manevrele si aparatele de testare.

Tratamentul cel mai bun este in primul rand profilactic, prin combaterea tuturor cauzelor posibile. O latura importanta a

terapiei este reprezentata de reeducarea in centre speciale, mai ales in sensul castigarii sau mentinerii limbajului, rezultatele depinzand de o buna colaborare intre logoped si ortofonist. Unele cazuri pot beneficia de tratament medicamentos sau chirurgical, iar in alte situatii protezarea aditiva sau implantul cohlear pot compensa functia auditiva in raport cu indicatia otologului.

Motivația elevilor și impactul ei asupra performanței acestora

Prof. Busuioc Ionela Cristina
Liceul "Ștefan Procopiu" Vaslui

Factorii și obiectivele motivației elevului:

Atunci când vine vorba despre performanța unui elev se face referire la două obiective majore, iar acestea sunt:

– Îmbunătățirea calității vieții elevului și umanizarea condițiilor de învățare din sala de clasă;

– Îmbunătățirea eficienței, creativității, eficacității și a calității actului învățării.

Motivația unui elev este dată de factori care stimulează, direcționează, organizează și determină durata și intensitatea activității de învățare.

Pentru elevi motivația este folosită pentru ca aceștia să își atingă obiectivele educaționale cât și pentru a ne asigura că aceștia au un comportament adecvat, iar în același timp își satisfac toate nevoile extrașcolare.

În altă ordine de idei se poate preciza faptul că motivația unui elev este reprezentată de procesul prin care își utilizează cunoștințele acumulate, abilitățile dobândite, potențialul pentru a contribui la atingerea obiectivelor educaționale, cât și acolo unde școala permite drept recompensă atingerea propriilor obiective personale și educaționale ale elevilor.

Motivația elevilor este condiționată de mai mulți factori precum:

– Caracteristici individuale, unde intră interese, opinii, nevoi, aspirații, trăsături de personalitate, motive interne.

– Caracteristicile locului unde acesta își desfășoară actul învățării, unde intră gradul de auto-control, autonomia, responsabilitatea și creativitatea.

– Caracteristicile instituției de învățământ, mediul și atmosfera din cadrul acesteia cum ar fi comunicarea, organizarea și relațiile interpersonale.

– Caracteristicile și nivelurile dezvoltării economice și tehnologice din instituția de învățământ.

– Relațiile socio-economice, religia, zona geografică, valorile dominante și cultura.

***Teorii contemporane ale motivației elevilor*:**

Aceste teorii contemporane ale educației se grupează în două categorii principale.

– *Teoria satisfacției* ce are la bază nevoile individuale ale elevilor și pe care aceștia tind să și le atingă în cadrul instituției de învățământ. Acesta are ca scop găsirea și identificarea anumitor nevoi ale elevilor care le definesc caracterul, comportamentul și îi impulsionează în cadrul respectivei școli. În conformitate cu acestea motivația și forța motrice a unui elev se află în activitățile acestuia și sunt direcționate către satisfacerea nevoilor elevului.

Analizând importanța nevoilor cu care este impulsionat un elev, teoria satisfacției încearcă să explice legătura dintre efectul motivațional și acestea asupra elevului.

– *Teoria procesului* se concentrează pe modul cum se ajunge la impulsionare și cum anume funcționează motivația elevului, ci nu pe ceea ce îi stimulează și motivează pe elevi din punct de vedere educațional.

Aceste teorii au rolul de a explica și descrie cum este direcționat, încurajat menținut și neutralizat comportamentul elevilor, iar asta are la bază studierea grupurilor largi de elemente care îi motivează pe elevi, ca exemplu premii la diverse concursuri sau olimpiade, sau sfârșit de semestru sau an școlar, nevoi sau bani. Prin acestea se cercetează influența pe care o au

aceste elemente în comportamentul elevului.

Aceste teorii au fost completate de ranforsare ceea ce reprezintă o abordare modernă a teoriilor prezentate mai sus. Conceptul acesta nou al motivației, este mai degrabă o schimbare a comportamentului școlar. În funcție de această abordare în cazul unor situații plăcute comportamentul elevului va tinde către repetarea experienței, iar în cazul unei situații inverse, neplăcute comportamentul va duce către încetare.

Impactul motivației asupra performanței școlare:

Motivația reprezintă o parte inevitabilă, aș putea spune chiar obligatorie a modului de influențare a elevului. Aceasta cuprinde acea latură a profesorului sau părintelui folosită pentru a încuraja și mobiliza elevii să efectueze sarcine date în cadrul procesului de învățare. Prin acesta elevii sunt împinși către performanță, iar activitățile sau temele pe care aceștia le au de făcut să fie executate într-un mod eficient, eficace, în cel mai bun mod posibil, pentru ca toate obiectivele din cadrul procesului de învățământ să fie realizate în timpul stabilit și să ducă la rezultate remarcabile.

Acest mod de implicare a elevului în cadrul procesului de învățământ indiferent de tipul instituției sau nivelul acesteia, cât face ca și părintele sau profesorul să îi convingă pe elevi în orice moment că dedicarea maximă a lor în cadrul școlii respective pentru a se realiza toate obiectivele planificate.

Posibilitatea de a investi efort susținut, cooperarea și obținerea unei performanțe remarcabile în cadrul concursurilor, în conformitate cu potențialul de creștere al elevilor, trebuie stimulate în continuu, nu doar prin menținerea elevului în zona calificativelor medii și bune, și evitarea corigențelor sau restanțelor. Dacă lucrurile stau în alt mod performanța școlară iar elevii premianți cu rezultate uimitoare în cadrul concursurilor naționale și internaționale nu ar mai fi la locul bine meritat pe podium.

Pentru ca un elev să coopereze foarte bine cu un profesor sau părinte și să realizeze temele și sarcinile date într-un mod eficient este recomandat ca prin aceste să își atingă și obiectivele personale, acolo unde acestea există. Acest aspect poate fi făcut de către părinți și profesori prin planuri și tehnici motivaționale.

Motivația este o activitate complexă și deosebită prin care părinții și profesorii fac în așa fel încât copiii să ajungă la performanță și la un comportament de apreciat.

Obiectivele de performanță ale unui elev trebuie să fie legate și integrate. Realizarea să aducă și alte realizări imediate, acest lucru are loc atunci când elevul are așteptări în urma realizării performanței atât de la profesori cât și de la părinți. Elevii au așteptări cu privire la satisfacția anumitor nevoi, deoarece de aceea depun eforturi uriașe în procesul de învățământ.

Aspectul acesta a dus la o nouă teorie, cea a conceptului de eficiență motivațională și are loc atunci când elevii își ating obiectivele de performanță propuse prin combinarea obiectivelor școlare, obiectivelor personale și a potențialului.

Obligația părintelui sau a profesorului este de a folosi toate resursele și cunoștințele pe care le are la dispoziție pentru a-l face pe elev să își dorească performanța în unul sau mai multe domenii. În primul rând aceștia ar trebui să cunoască foarte bine nevoile și dorințele elevului cât și ce anume le scade interesul și motivația, iar prin asta să scoată la iveală întreg potențialul de care dispune acesta.

Performanța și motivația sunt elemente cheie ce sunt contopite în actul învățării, indiferent dacă vorbim de efecte vizibile sau invizibile în procesul învățării. Acestea două au o relație direct proporțională, cu cât crește una, crește și cealaltă și invers cu cât motivația scade, scade și performanța. Legătura directă și condiționată dintre ele face ca motivația să fie dată de dorința elevului de a învăța și dezvoltarea competențelor de a face performanță.

Performanța este considerată un produs al motivației, iar legătura proporțională dintre acestea nu este doar de creștere sau scădere în același timp. Se poate ca atunci când există o motivație foarte mare și un efort intens al elevului pentru ca acesta să ajungă la performanță, acesta din urmă să nu apară. Acest aspect apare atunci când realizările sunt independente de muncă depusă de elev, iar eforturile sale practic nu contează, deoarece există alți factori externi elevului care îi afectează performanța. Factorii externi sunt dați de cunoștințele limitate ale părinților și profesorilor, instrumentele și tehnologia folosite, nivelul de trai, statutul economic al familiei. Dacă unul din acești factori lipsește, performanța școlară a unui elev poate avea forte mult de suferit.

Aceste motive pentru care acești factori ai motivației să fie priviți împreună și trebuie să existe asigurări că ei sunt prezenți atât în familie cât și în cadrul instituțiilor de învățământ. După ce acești factori există putem vorbi cu adevărat de performanță în actul educațional al unui elev, altfel ea duce la frustrări și dezamăgiri în relația elevului cu părinții, profesorii sau școala, motivația fiind contraproductivă.

Motivația elevilor este de regulă, factorul cheie al instituțiilor de învățământ, în absența acesteia ceilalți factori sunt aparent neînsemnați neputând crea un mediu prielnic dezvoltării viitorilor adulți, iar motivația elevilor să se manifeste la unul din cele mai înalte niveluri. Ca urmare a acestor factori, motivația devine ceva obligatoriu ce trebuie practicat și utilizat în orice instituție de învățământ. Fără aceasta, profesorii nu pot ajunge la îndeplinirea tuturor obiectivelor școlare. Cu alte cuvinte motivația unui elev devine un fenomen de o complexitate deosebită ce va necesita o atenție sporită din partea profesorilor, părinților, instituției de învățământ, a obiectivelor și priorităților elevilor.

Pentru a avea succes în fața elevilor, atât părinții cât și profesorii trebuie să posede abilități manageriale în activitatea lor.

Pentru realizarea obiectivelor școlare și extrașcolare un elev trebuie să dețină o motivație adecvată în ceea ce privește desfășurarea activităților într-un mod eficient și performant.

În acest context motivația unui elev este o sarcină importantă a părintelui și a profesorului ce are ca rol găsirea unei metode adecvate prin care elevul să realizeze în cel mai bun, practic și eficient mod obiectivele stabilite.

În funcție de sursele de putere deținute, autoritatea pe care o au, atât părinții cât și profesorii pot influența comportamentul elevilor. În conformitate cu cele prezentate sursele de putere sunt reprezentate de:

– puterea competenței ce are la bază cunoștințele de specialitate ale profesorilor, fapt foarte apreciat de elevi;

– puterea reputației, unde caracteristicile performanței, statutului și realizările părintelui sau profesorului are influențe deosebite asupra comportamentului elevului;

– puterea recompensării, ce are la bază încurajarea actului învățării și obținerea performanței, iar prin obținerea unor mici recompense elevii tind să se comporte în felul dorit de părinți sau profesori;

– puterea constrângerii ce are la bază forța de convingere bazată pe teamă față de părinți sau profesori cu privire la faptul că elevul poate fi pedepsit, penalizat sau în unele cazuri blocate unele privilegii;

– puterea legitimității profesorului care este dată de poziția și statutul acestuia, iar acest aspect poate influența în unele cazuri comportamentul elevului.

Ultimele 3 categorii de puteri prezentate sunt de natură formală și provin din structura unității de învățământ, dar și din familie și idealurile acesteia. Influența pe care o au părinții și profesorii asupra elevilor este dată în mare parte de:

– confirmare, un aspect al puterii reputației de unde intervine influența asupra elevilor ca aceștia să învețe de bună voie;

– autoritate, ceea ce menține puterea legitimității;

– controlul, ceea ce face ca elevul să se comporte în modul dorit de părinte sau profesor, ce are la bază oferirea sau privare de lucruri/evenimente importante din punct de vedere psihologic pentru elev.

Esențial ar fi ca părinții și profesorii să nu se folosească de constrângere sau legitimitate, deoarece numeroasele studii făcute în acest sens au arătat că cele mai bune metode sunt cele ale recompensării și competenței.

ELEVII ŞI STILURILE DE ÎNVĂŢARE

Stilul este o caracteristică a oamenilor, reprezentând maniera lor de a acționa, de a performa, de a învăța. Se află în strânsă legătură cu anumite înclinații, cu temperamentul și aptitudinile individului, depinzând foarte puțin de capacitățile acestuia.

Stilul de învăţare...

• se referă la „simpla preferinţă pentru metoda prin care învăţăm şi ne aducem aminte ceea ce am învăţat".

• ne arată calea şi modalităţile în care învăţăm.

• implică faptul că indivizii procesează informaţiile în diferite moduri, care implică latura cognitivă, elemente afective- emoţionale, psihomotorii şi anumite caracteristici ale situaţiilor de învăţare.

Elevii preferă să înveţe în diferite moduri: unora le place să studieze singuri, să acţioneze în grup, altora să stea liniştiţi deoparte şi să-i observe pe alţii. Alţii preferă să facă câte puţin din fiecare.

Fiecare dintre noi are o capacitate extraordinară de a învăţa în diferite moduri. Pentru a determina ce stil de învăţare avem, nu trebuie decât să ne gîndim la cum preferăm să învăţăm ceva nou.

CE STILURI DE ÎNVĂŢARE CUNOAŞTEM?

1.Stilul de învăţare vizual:

- Îşi amintesc ceea ce scriu şi citesc
- Le plac prezentările şi proiectele vizuale
- Îşi pot aminti foarte bine diagrame, titluri de capitole şi hărţi
- Înţeleg cel mai bine informaţiile atunci când le văd

Strategii pentru stilul de învăţare vizual:

- Luaţi notiţe! Cea mai eficientă cale pentru o învăţare de lungă durată.
- Alegeţi un loc de învăţare liniştit! Dacă este necesar puteţi folosi căşti, pentru a nu vă distrage atenţia din cauza zgomotului. Unele persoane preferă în timp ce învaţă să asculte în fundal, o muzică liniştită.
- Cei mai mulţi cu acest stil de învăţare învaţă cel mai bine singuri.
- Când învăţaţi luaţi multe notiţe şi explicaţi-le detaliat, în josul paginii.
- Dacă folosiţi notiţele altcuiva, rescrieţi-le, daţi-le o notă personală!
- Utilizaţi marcatoarele, culorile pentru a sublinia ideile principale!
- Înainte de a începe o sarcină/ temă pentru acasă stabiliţi-vă obiectivele şi scrieţi-le. Afişează-le! Să fie cât mai vizibile, să vă atragă atenţia, să fie uşor de citit.
- Plasaţi-vă spaţiul de învăţare (birou, bancă, masă de lucru) departe de uşă şi ferestre.
- Notaţi-vă ideile principale pe cartonaşe colorate, apoi verificaţi-le!
- Dacă este posibil, folosiţi diagrame, hărţi, postere, filme, video, programe computere, atunci când studiaţi, când aveţi de pregătit o temă sau când faceţi o prezentare.

2.Stilul de învăţare auditiv:

- Îşi amintesc ceea ce aud şi ceea ce se spune
- Le plac discuţiile din clasă şi cele în grupuri mici
- Îşi pot aminti foarte bine instrucţiunile, sarcinile verbale

- Înţeleg cel mai bine informaţiile când le aud

Strategii pentru stilul de învăţare auditiv:

- Studiaţi cu un prieten(ă)!
- Recitaţi/ spuneţi cu voce tare informaţiile pe care doriţi să vi le amintiţi mai mult timp.
- Înregistraţi casete audio cu punctele importante pe care vreţi să vi le amintiţi o şi ascultaţi-le în mod repetat.
- Confecţionaţi cartonaşe colorate cu ideile de bază pe care doriţi să le învăţaţi şi repetaţi-le cu voce tare. Folosiţi culori diferite care să vă ajute memoria.
- Citiţi cu voce tare ori de câte ori este posibil! Aveţi nevoie să auziţi cuvintele pe care le citiţi pentru a le înţelege mai bine sensul.
- Când faceţi calcule matematice calculaţi cu voce tare.

3.Stilul de învăţare tactil-kinestezic:

- Îşi amintesc ceea ce fac şi experienţele personale la care au participat cu mâinile şi întreg corpul (mişcări şi atingeri)
- Le place folosirea instrumentelor sau preferă lecţiile în care sunt implicaţi activi/participarea la activităţi practice
- Îşi pot aminti foarte bine lucrurile pe care le-au făcut o dată, le-au exersat şi le-au aplicat în practică.
- Au o bună coordonare motor

Strategiilor pentru stilul de învăţare tactil-kinestezic:

- Pentru a memora, plimbaţi-vă şi spuneţi cu voce tare ceea ce aveţi de învăţat.
- Când citiţi o scurtă povestire sau un capitol dintr-o carte, încercaţi "abordarea întregului ca o parte". Aceasta înseamnă că este de dorit să respectaţi următoarea succesiune: să urmăriţi imaginile, să citiţi titlurile capitolelor, să citiţi primul şi ultimul paragraf şi apoi să identificaţi "emoţiile şi sentimentele" transmise. Puteţi de asemenea să treceţi în revistă scurta povestire/capitolul, de la sfârşit la început, paragraf cu paragraf.
- Dacă sunteţi o fire agitată, nervoasă, nu-i deranjaţi pe cei din jurul vostru. Faceţi exerciţii pentru mâini, degete, picioare, tălpi, părţile corpului, practicaţi un sport, jucaţi-vă cu o minge de tenis, strângeţi în pumn o minge elastică sau ceva similar.
- Studiaţi cu muzică în fundal.
- Luaţi frecvent mici pauze! Dar asiguraţi-vă că vă întoarceţi repede la lucru. Un orar eficient cuprinde 15-25 minute de studiu, 3-5 minute de pauză.
- Ca tehnică de învăţare şi memorare, ţineţi ochii închişi şi scrieţi ideea în aer sau pe o suprafaţă, de ex. pe bancă cu degetul.

Prof. BUTIURCA ADELA
Gimn.,,Liviu Rebreanu" Tg.-Mureş

SIMPOZION INTERNAȚIONAL „ELEVI ȘI PROFESORI: PARTENERIAT PENTRU SUCCES”

Sesiunea de Comunicări Științifice „TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT”

SECȚIUNI : EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

Prof.înv.primar Ana Butnaru

Școala Gimnazială ”Mihail Sadoveanu” Fălticeni, Suceava

FOLCLORUL ÎN ȘCOALA POSTMODERNĂ

Moto: ”…nu e datorie românească mai vrednică de fi îndeplinită și nu e osteneală mai de folos, decât sa facem părtași pe cei mai tineri, pe cei ce vin după noi, de bunurile sufletești moștenite din vechime, să le predăm lor ca pe o zestre de mare preț. Iar zestre mai de preț nu e alta, ca averea de cuget și simțire, închisă și păstrată cu sfântă grijă de-a lungul vremurilor, în adâncurile sufletului românesc și creștinesc al moșilor și strămoșilor noștri!...”(G. BREAZUL - extras din „Cuvânt de lămurire”, din volumul „Colinde”, culegere întocmită de G. Breazul, București, Fundația Culturală Regală, 1938)

Simțim puternic astăzi fenomenul de cuprindere, de forță și expansiune tot mai rapidă în plan universal, cel ,,al globalizării civilizației”, cu toate efectele sale pozitive în planul tehnico-economic și informațional, dar și cu uriașul său cortegiu de manifestări și amenințări distructive în plan cultural.

Cărturari de vază din toate țările lumii, conștienți de pericolele globalismului au atras atenția națiunilor lor, și toți împreună, națiunilor lumii, ca guvernele, clasele politice, academiile din întreaga lume au răspunderea și trebuie să facă ceva pentru apărarea propriei identități culturale și celei etno-culturale**.**

În 17 octombrie 2003, în consens general al delegațiilor fiecărei țări, membră, UNESCO a redactat CONVENȚIA PENTRU SALVGARDAREA PATRIMONIULUI CULTURAL IMATERIAL, eveniment remarcabil, o adevărată „piatră de hotar” in istoria culturii popoarelor lumii.

Acest document universal are ca obiectiv prioritar clarificarea conceptului de patrimoniu universal și stabilirea tacticii și strategiilor, în plan mondial, pentru apărarea , transmiterea și valorificarea tradițiilor etno-culturale în condițiile vieții moderne.

În lumea această modernă întâlnim astăzi și o atitudine tot mai frecventă în societatea noastră postbelică, egolatră, a parvenitului care se rușinează cu proprii părinți și bunici, țărani din neam în neam, care uită drumul spre casa și satul lor natal, care rupe toate legăturile cu neamul lui de pământ și de sub pământul pe care calcă, care uită de sărbătorile celor vii și de pomenirea celor „trecuți la cele veșnice”, de datinile și obiceiurile strămoșești, care afișează un postmodernism sterp și pustiu care îi anulează chiar și propria identitate și valoare.

Rămânem la concluzia lui Mircea Eliade „Destinul culturii românești”care, având beneficiul unei enciclopedice informații la nivelul culturii universale acoperă ca un epitaf esența creației

noastre culturale): „Aproape tot ce a dat mai bun geniul românesc până in prezent, l-a dat pe nivelul creației populare.”

Prezentul ne-a pus în marea familie a UE care a devenit o scenă, „o ogradă” prin care toate națiunile trec fără graniță, spre cele patru zări , cu ce au mai valoros. E momentul să ne pregătim de drum , prin „ograda” UE. Pentru asta , să ne cunoaștem bine propria „ogradă”, să ne gătim sufletul și trupul cu ce avem mai de preț și să ieșim în LUME. În lumea culturilor, în contact, în dialog… O lume care promovează educația interculturală. O lume în care indivizii au capacitatea de a relaționa cu persoane aparținând altor culturi, demonstrând permisivitate, respect, înțelegere a semnificațiilor culturale diverse. O lume care impune o viziune interculturală a interferării creative a culturilor.

În acest context, rolul școlii se redefinește. Școala se adaptează, răspunde pluralismului cultural prin educația interculturală. Ea are rolul de a pregăti cetățenii unei viitoare lumi, a pluralității în care sădi-va armonie, înțelegerea, asumarea și acceptarea diversității. Universul oricărei cunoașteri trebuie să înceapă cu cea a propriilor rădăcini, a cunoașterii spiritualității populare cuprinsă în obiceiurile neamului în cursul unui an. Ținutul Sucevei, ținut de baladă coborâtor din norii Carpaților până în unduirea Siretului are și azi vigoarea Mărginimii Sibiului sau a Țării Oașului ca și a altor locuri unde tradiția este păstrată cu sfințenie.

Nemăsurată este bucuria de a vorbi despre copii mei, căci în mijlocul lor trăiesc cele mai frumoase clipe de împliniri, în ochii lor numele meu e scris cu litere de neuitare, în sufletul lor ei mă poartă ani mulți, ca pe un prieten, ca pe un zbor, ca pe un dor, motivându-și faptele , gândurile, cu „ Așa a zis doamna! Așa m-a învățat doamna!” E un fel de a fi nemuritoare prin ei, un dar, pentru care plătesc tribut de suflet cu fiecare generație care pleacă, crescând spre împliniri . Și pentru ca de la Dumnezeu am primit în dar cântecul, ce mi-a luminat viața, nu puteam să nu împart această bucurie și cu elevii mei. Așa a luat naștere Cercul Folcloric din școala unde predau.

Pentru noi, „grupul ”e o a doua școală. Cântecul și meșteșugurile ne adună ca un clopoțel, cântecul ne-nvață reguli ce devin legi, cântecul ne poartă prin sate, muzee, șezători, spectacole, festivaluri, concursuri. Cântecul ne face mai buni, mai frumoși, ne urcă pe scenă și scena… e prin definiție un loc mai înalt, mai sus decât obișnuitul. Acolo se ajunge cu greu, cu efort, cu voință, perseverență, multă muncă, dar acolo…sus ești altul, vezi și ești văzut altfel. Succesul, împlinirea, întrecerea, lupta și victoria sunt in cadrul acestui cerc palpabile. Și ce poate fi mai atrăgător într-o activitate decât împlinirea muncii tale, oricât de grea ar fi. Tradiționalele diplome, trofee, actualele sacoșe de la sponsori, tabere sau excursii gratuite ce se acordă la concursuri, spectacole, suscită în cel mai înalt grad interesul copiilor, stimulându-i să participe la acest cerc.

Activitate în cadrul cercului nu se desfășoară standard ci conform cerințelor diferențiate de vârstă și grupă (începători, avansați si performanți) și de obiectivele finale, „ieșirile” fiind cele mai îndrăgite.

Pe lângă aptitudinile speciale, înnăscute, este nevoie de crearea unui climat de trăiri afective puternice, în raport cu frumosul din folclor, a unui mediu sugestiv și stimulator care să atragă, să asigure participarea și să asigure participarea și să dea libertate de manifestare, respectând spontaneitatea și individualitatea. Activitățile sunt cele pe care copii și le doresc, măiestria educatorului constând în modul cum reușește să determine un consens general. Impunerea nu-și are locul în acest cerc.

Angajarea în problemele organizatorice, în rezolvarea unor situații sunt o altă regulă interioară a grupului dincolo de care , câștigătorii sunt „copii”căci la grup se învață mereu, liber,pe nesimțite, prin exemplu viu. Câteva din aceste câștiguri ale elevilor vi le împărtășesc cu dragă colegialitate.

În primul rând începând cu vizitele prin satele apropiate, la casele bătrânești, unde o bunicuță sau bunic abia așteaptă sa li se treacă pragul. Aici ei participă ca observatori, culegători, invitați, ei văd ca într-o oglindă viața complexă a satului, înțelegând că folclorul, ca arie de cuprindere însumează muzică, dans, literatură, meșteșuguri ca țesutul, cusutul, olăritul, sculptatul, împodobitul, mediul ambiant. Și dincolo de toate omenie, ospitalitate, talent, bucuria de a trăi frumos, muncă. În al doilea rând, cercul le asigură devenirea, căci învățarea textelor, a melodiilor, a unor obiceiuri noi, le dezvolta deprinderea de studiu individual, de asimilare a tehnicilor de interpretare și capacitatea de a da expresivitate verbală și muzicală gândurilor, trăirilor înțelese și transmise ca mesaj artistic.

În cadrul grupului se cultivă sociabilitatea exprimată prin afecțiune reciprocă, încrederea în sine și în ceilalți, admirația și recunoașterea reciprocă a meritelor și calităților, înțelegerea realistă a posibilităților fiecăruia , depășirea intereselor personale în direcția celor colective, reconsiderarea conduitelor disparate în favoarea celor permanente, legate de scopul comun care înseamnă obținerea unui premiu, a aplauzelor.

Apoi pregătirea bagajului cu cele necesare deplasării, de la obiectele de igienă personală până la costumul național, ordinea, curățenia lor pe perioada deplasării cu diferite mijloace de transport, pregătirea mesei , efortul de drum, repetiții prelungite, căldura, frigul, alte dificultăți nu fac decât sa dezvolte micilor artiști calități fizice și morale precum dârzenia, răbdarea, ordinea , disciplina, spiritul de echipă, obișnuindu-i cu autocontrolul, autocunoașterea, autogospodărirea, deprinderi atât de necesare în viața de zi cu zi.

Un alt câștig este cel dobândit prin participarea la unele concursuri și festivaluri care implică deplasarea în locuri necunoscute lor. Astfel frumusețile țării, vetrele pline de istorie vin în completarea cunoștințelor însușite la școală în orele de istorie, geografie, literatura româna. Câți copii au acesta șansă? Câți dascăli au fericirea de-a le-o oferi? Dar din dar vine din Rai!!! De aceea sunt pe lume pentru copii, dascălii. Fiecare spectacol are valențe educative, bazate pe trăire , sentimente, dincolo de informativ, neatinse în procesul de învățământ. De aceea cercul artistic e un drept al copiilor. Această formă de activitate cere multă muncă și mai ales dăruire de la cei care au ce da. Copiii acumulează experiențe nebănuite de la informații până la conduită. Și ce bucurie poate fi mai mare pentru un dascăl decât sporirea avuției elevilor săi cu încă o experiență.

Frumosul din folclor e nebănuit… îl simt și-l dobândesc cei ce iubesc creația, aceia îl pot aduce cu ei pe scenă și-l pot dărui și altora vrăjindu-i pentru câteva clipe sau un ceas. Crescând elevii de azi, artiștii de mâine, vor repeta spusele lui Enescu : „Folclorul nostru… nu numai că este sublim dar te face să înțelegi totul. E mai savant decât toată muzica așa zisă savantă și asta într-un fel cu totul inconștient… e mai melodic decât orice melodie… e dulce, ironic, vesel, grav.”

Educația în contextul schimbărilor globale: adaptare și inovare

Prof. Butnaru Corina

Școala Gimnazială Moldova Suliță, jud. Suceava

Într-o lume aflată în continuă transformare, educația joacă un rol esențial în pregătirea noilor generații pentru provocările viitorului. Schimbările globale, fie ele economice, tehnologice, climatice sau sociale, influențează profund modul în care educăm tinerii. Astfel, sistemele educaționale din întreaga lume se confruntă cu necesitatea de a se adapta și de a inova pentru a răspunde nevoilor unei societăți aflate în plină evoluție.

Schimbările globale și impactul lor asupra educației

Globalizarea, accelerarea dezvoltării tehnologice și schimbările climatice sunt doar câțiva dintre factorii care modelează lumea contemporană. Aceste fenomene au un impact direct asupra pieței muncii, determinând apariția unor noi profesii și dispariția altora. În acest context, educația trebuie să fie flexibilă și adaptabilă, pregătind elevii pentru locuri de muncă ce încă nu există și pentru a naviga într-un mediu complex și imprevizibil.

Digitalizarea este unul dintre cei mai importanți factori care transformă educația. Accesul la informație a devenit aproape nelimitat, iar educația online a luat amploare, oferind oportunități de învățare fără precedent. Cu toate acestea, acest proces aduce cu sine provocări legate de echitatea accesului la educație, deoarece nu toți elevii beneficiază de aceleași resurse și competențe digitale.

Schimbările climatice și problemele de mediu influențează, de asemenea, educația. Este necesară integrarea unor noi discipline și competențe în curriculum, care să pregătească tinerii pentru a înțelege și a aborda provocările ecologice. Educația pentru dezvoltare durabilă devine esențială, promovând o gândire critică și responsabilă față de mediu.

Adaptare și inovare în educație

Pentru a face față acestor schimbări globale, sistemele educaționale trebuie să se adapteze și să inoveze. Adaptarea implică nu doar actualizarea curriculumului și a metodelor de predare, ci și revizuirea modului în care înțelegem succesul școlar. Accentul trebuie mutat de la memorarea informațiilor la dezvoltarea competențelor esențiale, precum gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea și creativitatea.

Un alt aspect important al adaptării este personalizarea învățării. Fiecare elev are propriul ritm de învățare și propriile interese, iar tehnologia poate juca un rol cheie în personalizarea experiențelor educaționale. Platformele de învățare adaptativă, care se ajustează în funcție de nevoile fiecărui elev, reprezintă un exemplu de inovație în acest sens.

Inovarea în educație nu se limitează doar la utilizarea tehnologiei. Metodele de predare trebuie, de asemenea, să evolueze. Abordările interdisciplinare, învățarea prin proiecte și colaborarea între elevi devin din ce în ce mai importante. Aceste metode stimulează gândirea critică și capacitatea de a face legături între diverse domenii de cunoaștere, abilități esențiale într-o lume complexă.

Provocări și oportunități

Adaptarea și inovarea în educație nu sunt lipsite de provocări. Sistemele educaționale tradiționale sunt adesea rigide și rezistente la schimbare. Profesorii trebuie să fie pregătiți și sprijiniți pentru a adopta noile tehnologii și metode de predare, ceea ce implică investiții semnificative în formare profesională.

De asemenea, echitatea în accesul la educație rămâne o problemă majoră. În timp ce tehnologia oferă noi oportunități, ea poate adânci inegalitățile existente dacă accesul la resurse digitale nu este asigurat pentru toți elevii.

Pe de altă parte, schimbările globale oferă și oportunități. Educația are potențialul de a deveni mai accesibilă și mai relevantă pentru o diversitate mai mare de elevi. Inovația poate transforma educația într-un proces mai dinamic și mai atractiv, capabil să pregătească tinerii pentru o lume în continuă schimbare.

Concluzie

În contextul schimbărilor globale, educația trebuie să fie un proces dinamic, adaptabil și orientat spre viitor. Adaptarea și inovarea sunt esențiale pentru a pregăti noile generații pentru provocările viitorului și pentru a le oferi instrumentele necesare pentru a contribui la o societate durabilă și echitabilă. În acest sens, colaborarea între guverne, instituții educaționale, profesori și comunități este vitală pentru a crea un sistem educațional care să răspundă nevoilor unei lumi în schimbare

Elevi și profesori: parteneriat pentru succes

Prof. Butnaru Corina

Școala Gimnazială Moldova Sulița

Educația este o profesie de suflet. Cercetările psihopedagogice descriu, de vreo treizeci de ani încoace, rolul relației profesor-elev nu numai asupra procesului de predare-învățare, dar și asupra sănătății și bunăstării profesorilor și elevilor.

Activitatea într-o clasă cu un climat emoțional bun permite predarea cu mai multă claritate și mai multă dăruire, pentru crearea unui climat de implicare generală în jurul obiectului de studiu. Recent, psihologia pozitivă (care se ocupă de bunăstarea personală și relațională) a început să contureze efectele emoțiilor pozitive trăite în clasă asupra succesului școlar și a bunăstării întregii comunități școlare. Trăirea emoțiilor pozitive extinde registrul cognitiv și comportamental al persoanelor care împărtășesc relația, îi face mai receptivi la ceea ce se întâmplă în mediu și mai creativi și mai flexibili în abordarea situațiilor de zi cu zi.

Este evident că într-o sală de clasă o astfel de spirală de pozitivitate s-ar traduce nu numai într-o mai bună realizare școlară, ci și într-o mai mare stimă de sine, implicare și bunăstare, la cei care învață, dar și la cei care predau (și se simt eficienți) în rolul lor de profesor. Dar nu întotdeauna este atât de ușor: relația profesor-elev face parte dintr-o rețea complicată și subtilă. Instituția de învățământ, directorul, personalul didactic, familiile, comunitatea căreia îi aparține, reformele educaționale influențează nu numai modurile în care predăm și învățăm, ci și relațiile prin care se desfășoară aceste procese și climatul emoțional. Cei care predau nu pot „doar” preda, nici educa. Este necesar să aibă grijă de birocrație, de certificări.

Profesia didactică nu este niciodată „personală”: dialoghează cu instituția, este afectată de transformări sociale, este inserată într-un context relațional care implică elevi, alți profesori, personal de conducere și administrativ.

Educația este o profesie de îngrijire. Și îngrijirea implică adesea preluarea problemelor și așteptărilor legate nu numai de predare, ci și de elevi, bunăstarea lor, dificultățile lor, dezvoltarea lor. În această relație de îngrijire este plasat riscul de burnout, un sindrom care combină lipsa de toleranță față de povara emoțională și relațională inerentă profesiei cu teama de a nu reuși și nevoia de a se detașa emoțional de persoanele cu care se funcționează.de dezinteres pentru relațiile în sine. Dar nu numai asta: 12 burnout-ul reduce simțul stimei de sine, satisfacția cuiva, capacitatea de a regla emoțiile și comportamentele în interiorul și în afara școlii. Apoi se declanșează un mecanism circular: cu cât primesc mai multe solicitări emoționale și relaționale, cu atât mă simt mai puțin capabil să gestionez încărcătura emoțională, cu atât voi răspunde mai neregulat solicitărilor de muncă și relaționale, pe care le voi percepe ca fiind din ce în ce mai puțin „gestionabile” solicitării. Cercetările psihologice arată că optimismul și rezistența sunt învățate și că nu este necesar să fie

întoarsă viața pe dos sau să ne schimbăm locul de muncă pentru a ne simți bine în timp ce ne urmăm profesia.

Mai mult, profesia didactică își are originea într-o vocație de relaționare cu elevii, după cum demonstrează toate acele studii care compară modul în care profesorii de diferite vârste percep bunăstarea, constatând, aproape invariabil, că profesorii mai tineri sunt mai puțin stresați decât cei mai în vârstă. Cum să înveți optimismul, atunci? Ce trebuie făcut pentru a face față unui loc de muncă stresant? Răspunsul mai profund și, aparent, cel mai banal, este să-ți dai posibilitatea de a schimba modul de a vedea lucrurile. În acest sens, unul dintre răspunsurile posibile conform psihologiei pozitive este prioritizarea experiențelor pozitive care apar în timpul zilei. Construirea resurselor personale îi pune pe profesor, precum și pe orice alt profesionist, în situația de a dispune de o serie de instrumente, care îi permit să gestioneze mai bine nu numai volumul de muncă și birocrația, ci și relațiile cu diferiții interlocutori din contextul școlii.

Climatul școlar este un concept complex care face referire la mai multe aspecte; natura relațiilor dintre elevi contribuie în mod evident la definirea climatului, precum și natura relațiilor elevi – profesori, profesori – profesori sau profesori – părinți. Dincolo de dificultatea de a defini climatul școlar și starea de bine, se pune în discuție și măsura în care se poate stabili o distincție între binele individual și binele colectiv. Starea de bine este un termen frecvent utilizat, dar inconsistent definit. Analiza sistematică a literaturii a arătat că definiția stării de bine este variabilă. Ea a fost studiată într-o gamă largă de discipline, grupe de vârstă, culturi, comunități și țări, rezultând o mare varietate de definiții, care face dificilă compararea concluziilor. Și dacă definirea termenului este dificilă, în ciuda unor studii susținute de-a lungul timpului - Pollard E. și Lee PD, de pildă, a căror cercetare a fost concentrată pe studiile privind starea de bine a copilului publicate în intervalul 1991- 1999 – modalitatea de măsurare a stării de bine în mediul școlar este cu atât mai controversată.

Unanimă este însă concluzia asupra naturii sale multi-dimensionale, incluzând aspecte cognitive, emoționale, sociale, fizice și spirituale. Conform unui studiu realizat între 2017 și 2019 la Centrul Regional de Sănătate Publică, Cluj, sub patronajul Institutului de Sănătate Publică, de către o echipă de cercetători coordonată de Dr. Sorina Irimie, studiu intitulat ”Evaluarea stării de bine a copilului în școală”, starea de bine cognitivă este asociată cu realizarea și succesul. Acesta include modul în care sunt prelucrate informațiile și luate hotărâri. Bunăstarea cognitivă este importantă pentru dobândirea cunoștințelor și învățare. Starea de bine emoțională se referă la conștiința de sine și adaptarea emoțională. Bunăstarea emoțională este în parte dependentă de capacitatea de auto-reflecție. Starea de bine socială se referă la experimentarea unor relații pozitive și conectarea cu ceilalți și este importantă pentru un comportament pro-social și empatia față de ceilalți. Starea de bine fizică reprezintă măsura în care o persoană se simte sănătoasă și în siguranță din punct de vedere fizic. Bunăstarea fizică crează premise pozitive pentru sănătate. Bunăstarea spirituală se referă la sentimentul unei persoane de sens și scop. Acesta poate include conexiunea la cultură, religie sau comunitate și include convingerile, valorile și noeme etice. Starea de bine poate fi modelată printr-o serie de influențe generale, inclusiv gradul în care există o posibilitatea de alegere, atingerea obiectivelor semnificative, relații pozitive, bucurie, creștere și dezvoltare personală, sănătate și siguranță.

Cea mai comună metodă de măsurare a stării de bine, utilizarea de multiple măsurători distincte, implică evaluarea așa numiților indicatori ai stării de bine, cum ar fi stima de sine, motivația sau interrelaționarea. În ceea ce privește măsurarea stării de bine în învățământ pot fi luate în considerare două componente principale - ratele de participare și nivelurile de realizare, care însumate pot oferi un ghid aproximativ privind educația, atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ. În 2013 UNICEF a publicat un raport care a inclus o analiză a celor mai recente date privind starea de bine a copilului în 29 de țări cu cele mai avansate economii, între care a fost inclusă și România. Au fost luate în considerare cinci dimensiuni ale vieții copiilor: bunăstarea materială, sănătatea și siguranța, condițiile de locuit și de mediu, educația, comportamentele cu risc. Dacă primele trei sunt sistemice și sunt influențate de nivelul de dezvoltare economică a unei țări, ultimele două sunt dimensiuni asupra cărora se pot aduce nu doar reforme de sistem, ci și schimbări punctuale, la nivel instituțional.

Conceptul de stare de bine și legăturile sale strânse cu învățarea nu sunt noi și astăzi - poate mai mult decît oricând – toți actorii implicați în educație trebuie să înțeleagă necesitatea actualizării abordării acestei problematici. Mediul școlar, lumea în care copiii și tinerii cresc și învață, continuă să se schimbe. În acest context, starea de bine a unui individ este în continuă schimbare, iar existența sau absența acesteia, poate afecta angajamentul unui elev și succesul în procesul de învățare. Educatorii trebuie să înțeleagă potențialul pe care starea de bine îl poate avea pentru o schimbare pozitivă, ce este necesar 15 pentru a promova starea de bine și cum poate deveni aceasta o forță puternică în procesul de învățare și dezvoltare a elevilor. Prin urmare, cercetările ultimilor ani dovedesc fără dubiu faptul că nu doar reușita școlară este favorizată de starea de bine a elevilor și de un climat școlar pozitiv, ci și dezvoltarea personală a acestora. Se ajunge astfel la stabilirea unei relații evidente între mediul de învățare și sănătatea mentală și morală atât a elevilor , cât și a profesorilor, relație care vizează calitatea vieții în general. Având în vedere faptul că elevii și profesorii petrec o bună parte din zi la școală – între 4 și 8 ore zilnic, climatul școlar poate fi îmbunătățit printr-o serie de măsuri și activități care, dacă sunt desfășurate susținut, pe o perioadă mai îndelungată de timp, pot avea efecte vizibile asupra stării de bine. Aceasta poate fi modelată printr-o serie de influențe generale, inclusiv gradul în care există o posibilitatea de alegere, atingerea obiectivelor semnificative, relații pozitive, bucurie, creștere și dezvoltare personală, sănătate și siguranță. Alegerea este importantă deoarece are impact pozitiv asupra învățării și implicării în școlarizare. Aceasta contribuie la o motivare îmbunătățită, interes și angajament pentru îndeplinirea sarcinilor. Asigurarea posibilității de alegere oferă suport pentru autoreglementare, auto-disciplină și realizare. Când elevii au posibilitatea de alegere și oportunități de a se angaja în activități care sunt de interes și valoare pentru ei, bunăstarea lor este ameliorată. În mod concret, implicarea reală a Consiliului Elevilor în luarea deciziilor care îi vizează, creșterea rolului acestuia în stabilirea activităților și proiectelor educative oferă oportunități considerabile pentru cei implicați.

În acest scop, rolul profesorului devine mai degrabă acela al unui facilitator, elevii asumându-și un rol activ în propria educație, atât curriculară, cât și extracurriculară. Un bun exemplu în acest sens sunt proiectele de învățare prin serviciu în sprijinul comunității, care datorită faptului că se bazează pe învățarea prin experiență, fac să fie atinse practic două obiective majore:

pe de o parte dezvoltarea personală a participanților la proiect și pe de altă parte impactul produs de implementarea proiectului la nivelul comunității.

Proiectul de învățare prin serviciu în folosul comunității este o metodă ofertantă - prin care elevii experimentează o multitudine de situații pe care profesorul le poate valorifica pentru atingerea obiectivelor de învățare, flexibilă - profesorul poate defini un cadru mai mic sau mai mare de acțiune al elevilor și familiară - cei mai mulți profesori din România deja folosesc anumite elemente ale metodei. Proiectul de învățare prin serviciu în folosul comunității poate fi utilizat cu ușurință pentru dezvoltarea 16 competenței de învățare și a abilitățile socio-emoționale în rândul elevilor. Aplicând această metodă numeroase beneficii vor fi aduse, nu doar pentru elevi, ci și pentru profesori, școală și comunitate. Scrierea, implementarea, realizarea unui proiect de acest gen contribuie în mod pozitiv la bunăstarea unui elev, la încrederea și stima de sine. De asemenea crește auto-disciplinei și capacitatea de asumare a unor sarcini, responsabilități și chiar riscuri în procesul de învățare. Realizarea favorizează emoțiile pozitive, care pot sta la baza angajamentelor și eforturilor suplimentare. Relațiile pozitive asigură conectarea și sentimentele de apartenență și sunt esențiale pentru bunăstare. Aceste relații sunt caracterizate prin interacțiuni constructive care oferă suport entuziast și autentic. Ele sunt importante deoarece ajută la dezvoltarea aptitudinilor sociale și emoționale și stau la baza altor relații pozitive, grijulii și respectuoase.

Bucuria sau prezența emoțiilor pozitive, generate de reușita unui proiect poate ameliora starea de bine a unui elev. Învățarea are loc mai eficient în contextul emoțiilor pozitive. Bucuria unui elev extinde capacitatea de gândire creativă, inovatoare și pentru o rezolvare mai eficientă a problemelor. În acest context de educație nonformală se dezvoltă competențe personale, dar și profesionale care pot asigura tinerilor o mare satisfacție în viață, mai multă încredere și auto-eficacitate și sentimente de mai mare rezistență, sănătate și bunăstare. Așadar, dezvoltarea personală contribuie la competența socială, stima de sine și sentimentul de sens și scop, iar siguranță fizică și starea bună de sănătate fizică contribuie la starea de bine. Mediile care oferă siguranță și suport pentru o stare bună de sănătate optimizează experiența de învățare. Prin urmare, școlile au un rol esențial în conectarea dezvoltării caracterului la copii și tineri cu bunăstarea individuală și colectivă, care pe termen lung, va modela valorile și atitudinile societății în care trăiesc.

Bibliografie:

Magda Cojocea, Irina-Elena Petcu, Adina-Roxana Milășan, Starea de bine a profesorilor și elevilor: resurse, impact și idei practice, Asociația Europeană a Profesioniștilor în Educație EDUMI www.edumi.ro, București 2021

VALENȚELE CREATIVE ALE TABLETEI ARGHEZIENE

PROF. SIMONA-CLAUDIA NICU

I. TABLETA ARGHEZIANĂ

Tableta este o specie aflată la intersecția jurnalismului cu literatura. Tudor Arghezi nu numai că a creat această specie, dar i-a dat și numele, printr-o subtilă asociere între dimensiunea redusă a respectivului articol și forma sub care se prezintă anumite medicamente. Dimensiunea textelor nu a fost premeditată de marele poet, ci i-a fost impusă de paginile publicației- propria sa revistă, intitulată semnificativ „Bilete de papagal", care a apărut începând cu februarie 1928. Dar similitudinile dintre această specie jurnalistică și produsul farmaceutic nu se reduc la aspectul cantitativ, ci se prelungesc și asupra efectului scontat, și anume cel terapeutic.

Un atare efect a fost anticipat de Tudor Arghezi în articolul-program al publicației amintite, unde afirmă, în stil personal, că publicația își asumă *rolul de a pișca*: *„Idealul lui nu era de altfel decât să realizeze în universul hârtiei tipărite un echivalent al puricelui din lumea în carne și oase."* Prioritar rămânând însă cel de a-l amuza pe cititor: *„Preocuparea noastră de căpetenie nu este totuși a face pe oameni să se scarpine, ci pe cititor să zâmbească. O dată pe zi un surâs nu e de lepădat și de doi lei pe zi ca să surâzi e un record de ieftinătate și o medicină bună. Niciodată omul nu a fost mai bolnav decât atunci când a început să fie serios și tragic."*(„Bilete de papagal", I, 1928) Cu alte cuvinte, publicația argheziană își propunea să ofere sarcasm și umor, proiecte asumate numaidecât de tabletă.

II. TRĂSĂTURILE TABLETEI

Tableta, nu are, aidoma altor specii publicistice, rolul de a-l informa pe cititor, ci de a-l impresiona. Ea nu se adresează intelectului, ci afectului. Tema, oricare ar fi ea, nu este decât pretextul unei tablete, importantă devenind atitudinea față de subiect, prin care se traduce subiectivitatea autorului și, implicit, vocația lui creatoare. Textul scurt al tabletei semnifică:

- modalitatea de manifestare a spiritului polemic arghezian, dar nu numai;
- interesul de a sensibiliza cititorul;
- perspective tematice nelimitate;
- un remediu contra ,,obezității" textului jurnalistic;
- un protest vehement față de scrisul improvizat;
- acceptarea unui model hibrid de literatură, cultură, gazetărie și realitate;
- aplicarea ironiei fine și a aluziei;
- abordare polemică a subiectelor de importanță majoră pentru societate;
- persistența ei în timp și spațiu: titularul este mereu același, iar textul ocupă un loc invariabil în pagina publicației periodice.

Volumul ,,*Icoane de lemn*” conține primele 69 de tablete, incluse inițial în publicația ,,*Bilete de papagal*”, ilustrând experiența poetului la mănăstirea Cernica, între 1899 și 1905. Autorul consacră mai multe tablete hoților din închisoarea Văcărești- *Mitică Lăutarul, Pruncii, Fetica, Lacăte*.

De altfel, culegerea ,,*Pagini din trecut*” abordează teme specifice tuturor timpurilor: lupta pentru adevăr și dreptate, iscusința de a face politică, lăcomia pentru putere, corelația bogăție materială- nimicnicie spirituală.

Tudor Arghezi poate fi considerat și creatorul limbii de plastilină, la antipodul limbii de lemn, folosită de cei care nu pot să se exprime în cuvintele lor și apelează la șabloane. În mâna lui Arghezi, limba e bici, joardă sau nuia fermecată de alun, e brațul care lovește sau degetul care mângâie, otrava care ucide, ori parfumul de trandafir, cum menționează Petre Anghel.

,,SPECIE PE CARE FOILETONISTUL ARGHEZI A CONSACRAT-O, SPECIE ÎN CARE, CA PROZATOR, ȘI-A GĂSIT MĂSURA, CANONUL SĂU: TABLETA”(N.BALOTĂ)

Publicate în ziare, reviste sau lecturate la microfon, tabletele argheziene se disting prin temperamentul artistic, forța de expresie și estetica novatoare. Autorul duce o luptă hotărâtoare a eului cu lumea, dar și cu ideologia comunistă.

III. ,,BUNUL SAMARITEAN”

Titlul implică o atitudine autoironică, în măsura în care autorul, în ipostază de amfitrion, se vede obligat de insolența vizitatorului să-și tempereze și chiar să-și retragă ospitalitatea. Cu alte cuvinte, expresia *bunul samaritean*, folosită drept titlu, are menirea de a crea o antiteză între parabola biblică, în care este argumentat și ilustrat altruismul, și realitatea evocată de autor, în care atitudinea altruistă nu mai este justificată, căci ea nu mai este, aici, oferită, ci solicitată, astfel încât relația dintre victima biblică și samariteanul care o ajută este inversată: autorul riscă să devină victima celui care îi cere filantropia.

Interlocutorul face totul ca relația, în fapt inexistentă, dintre el și autor să treacă drept una amicală, așa cum sugerează cuvintele *prieten, solidaritate, camaraderie*. Pentru a obține acest efect, el devine insistent: *cu orice preț, obligator, nu se lasă, te asaltează, te obsedează*. Mai mult, afișează o familiaritate insultătoare, dar prin intermediul căreia el speră să obțină efectul invers: *Ar fi voit să înceapă să te viziteze numai cinci minute, pentru plăcerea lui dezinteresată, să stea trei ore, să vrea să plece la ceasul mesei și să-l oprești și să ia și cafeaua și să întârzie până seara*.

O altă variantă a familiarității pe care o încearcă este apelarea necorepunzătoare a celuilalt: *de la „dumneavoastră” trece la „dumneata” și „tu”, și de la „domnule” la „mă”. Îți zice pe nume*. Singura lui calitate este perseverența: *Mai nădăjduiește, aţâţat de lucrul interzis*. Creativitatea este asigurată, în primul rând, de discrepanța dintre semnificația parabolei biblice și situația evocată în tabletă. Pentru a obține efectul de impresionare a cititorului, Arghezi recurge la strategia substituirii naratorului cu cititorului, astfel încât *eu* este înlocuit sistematic prin *tu,* ceea ce duce la situarea directă a acestuia în text. O altă sursă a creativității este antiteza: *Vroia să-ți fie prieten cu orice preț și nu ți-a plăcut... Sunt genuri, cărți, mâncări și oameni pe care nu-i guști. Pe el trebuie să-l guști*. Ei i se adaugă epitetul: *plăcerea lui dezinteresată, un codex facil, lichelism complicat, un ceas penibil*.

IV. CONCLUZII

- Arghezi și-a extins binecunoscuta nesupunere la modele și canoane și, mai ales, inepuizabila inventivitate asupra tabletei, specie pe care a impus-o definitiv în scrisul românesc.

- Tableta arghezianăși-a găsit descendenți printre scriitori și jurnaliști: Grigore Vieru, Nicolae Dabija, Geo Bogza. G.Călinescu, Constantin Tănase, Aurelian Silvestru, Doina Dabija.

V. BIBLIOGRAFIE

1.Anghel, Petre. Istoria politică a literaturii române postbelice. București:Editura RAO, 2014;

2.Arghezi, Tudor. Pagini din trecut. București: Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1955;

3.Arghezi,Tudor. Icoane de lemn. București: Editura „Națională”S. Ciornei,1929;

4.Balotă, N., Opera lui Tudor Arghezi, Bucureşti, Editura Eminescu, 1979

5.Constantinescu, Pompiliu. Opere, vol. 1. Miscarea literară. Opere și autori. Critice. Figuri literare. Tudor Arghezi. E. Lovinescu. București: Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2019, Simion, Eugen. Prefață la Tudor Arghezi, Opere, I. Versuri. București: Editura Univers Enciclopedic, 2000.

Activitățile educative în parteneriat cu părinții

Prof.înv.primar CALU DIANA MARIA,
Școala Gimnazială Nr.15, Drobeta Turnu-Severin, Jud. Mehedinți

În această lume în permanentă schimbare, aflată sub presiunea competiţiilor de orice fel, părinţii, cadrele didactice şi comunitatea locală se străduiesc împreună să încurajeze sistemele de îmbunătăţire a educaţiei, pentru a-i ajuta pe copii să se dezvolte.

Colaborarea dintre familie şi şcoală este un factor esenţial în procesul de educare a şcolarilor. Numai împreună putem reuşi să dăm societăţii un cetăţean pregătit , gata să înfrunte problemele inerente ce apar, capabil să relaţioneze, să se integreze în colectivitate , să facă faţă cerinţelor acesteia.

Familiile în societatea modernă se confruntă cu solicitări ridicate, cu o competiţie crescută pentru obţinerea atenţiei copiilor şi, uneori, din dorinţa de a le oferi siguranţa economică, petrec mai puţin timp cu cei mici. Dacă mai există şi lipsă de comunicare între şcoală şi familie , situaţia devine mai complicată. De aceea, şcolile încearcă să vină în întâmpinarea părinţilor prin organizarea unor activităţi comune, un rol important avându-l lectoratele deoarece prin intermediul acestora cadrele didactice îi pot îndruma pe părinţi, îi pot face să înţeleagă rolul pe care îl are parteneriatul şcoală-familie în procesul de instruire a copiilor.

Parteneriatele eficiente sunt planificate şi implementate cu grijă , personalul şcolii trebuie să se instruiască şi să ceară la nevoie ajutorul unor specialişti în consiliere şcolară pentru a pune în practică cooptarea părinţilor. Un prim pas este evaluarea , la începutul anului şcolar , a nevoilor, perspectivelor şi modelelor părinţilor, în ceea ce priveşte implicarea şcolară. Această evaluare îl ajută pe cadrul didactic în planificare şi în transmiterea mesajului către părinţi că le este apreciată opinia şi că va fi luată în considerare de către şcoală.

Ca dascăli putem avea un impact deosebit asupra elevilor noştri în ceea ce priveşte educaţia lor pentru cunoaşterea şi păstrarea obiceiurilor şi tradiţiilor, introducând elemente din folclorul zonei unde locuim sau din alte zone ale ţării în diferitele activităţi pe care le desfăşurăm. Trezindu-le interesul faţă de tradiţiile şi obiceiurile strămoşeşti, le stimulăm dorinţa de a cunoaşte şi respecta valorile care ne definesc.

Educatorul trebuie sa fructifice dorinţa de a cultiva şi a dezvolta la elevi dragostea faţă de locul natal, faţă de ţara noastră, faţă de obiceiurile şi tradiţiile neamului nostru.

Implicarea familiei este o parte importantă pentru calitatea educaţiei, pentru un mediu sigur de învăţare şi de achiziţii ale elevilor. Indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părinţii sunt parteneri în educaţia copiilor lor, rezultatele determină performanţa elevilor, o mai bună frecventare a şcolii, scăderea fenomenului delincvenţei. Toţi părinţii doresc cea mai bună educaţie pentru copiii lor. Majoritatea părinţilor vor să se implice mai mult în educaţia copiilor lor , dar mulţi nu ştiu cum să procedeze.

Majoritatea cadrelor didactice simt că implicarea părinţilor este o parte vitală a succeselor, dar mulţi nu ştiu cum să-i implice pe aceştia. Şcoala trebuie să încurajeze şi să promoveze implicarea părinţilor. De modul în care şcoala ştiu să-i încurajeze pe părinţi ca să se implice depinde participarea sau nu a acestora la acţiunile comune cu şcoala. Aceasta trebuie să-i încurajeze pe părinţi să le devină parteneri şi să poată lua împreună decizii cu privire la educaţia copiilor lor.

Părinţii se pot implica în calitate de parteneri în educarea elevilor, alături de şcoală, în orice situaţii . Ei îşi sprijină copiii în multe feluri : le oferă acoperiş, hrană, îmbrăcăminte, protecţie, dragoste, dar ei trebuie să –i ajute şi cu activitatea la clasă.

A le arăta copiilor că şcoala este importantă se poate face în mai multe moduri , dar colaborarea cu şcoala este cea care duce la obţinerea unor rezultate bune în procesul de învăţământ. Putem aminti aici lectoratele cu părinţii, cu activităţi practice, pe ateliere de lucru şi cu informaţii cât mai complete după o consultare în prealabil a părinţilor cu privire la temele de abordat, care i-ar interesa pentru a-şi putea ajuta copiii şi pentru a fi pe aceeaşi lungime de undă cu şcoala. Ideal ar fi să existe la biblioteca şcolii materiale pe care părinţii le pot consulta, venind astfel în întâmpinarea acestora pentru rezolvarea problemelor ce apar pe parcurs.

Chiar dacă şcoala organizează activităţi frumoase şi utile pentru părinţi şi pentru copiii lor, este posibil ca participanţii să nu fie într-un număr foarte mare, atunci ar fi posibil ca, prin iniţiativa părinţilor de a organiza la rândul lor unele activităţi, să se vadă cu adevărat că acestora le pasă, şi ar obliga şcoala la mai multă deschidere şi cooperare.

Parteneriatul dintre şcoala noastră şi comitetele de părinţi de la nivelul claselor implicate, încearcă găsirea celor mai eficiente modalităţi de păstrare şi valorificare a tradiţiilor, prin înfiinţarea unui colţ tradiţional românesc, organizarea în şcoală a unor serbări sau spectacole adecvate precum şi participarea la spectacole organizate în comunitate.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoş , C. , (2006) , Pedagogie – Ediţia a II –a revăzută şi adăugită , Editura Polirom ,Iaşi

Dumitriu , GH. , Dumitriu , C(2003) , Psihopedagogie , Editura Didactică şi Pedagogică , Bucureşti

https://www.didactic.ro/materiale-didactice

Educația la granița dintre clasic și digital

Prof.înv.primar Câmpean Violeta Elena

Școala Gimnazială "Avram Iancu", loc. Târnăveni, jud. Mureș

În epoca digitală în care trăim, tehnologia a devenit omniprezentă în toate aspectele vieții noastre, inclusiv în domeniul educației. De-a lungul anilor, s-a desfășurat o tranziție în etape, de la educația tradițională la cea modernă, bazată pe tehnologie.Educația la granița dintre clasic și digital este un subiect din ce în ce mai relevant în contextul evoluției tehnologice rapide și al schimbărilor sociale. Această tranziție implică atât provocări, cât și oportunități pentru elevi, profesori și întregul sistem educațional.

Educația clasică

Educația clasică, bazată pe metode tradiționale de predare și învățare, pune accentul pe predarea față în față, manuale, exerciții scrise și o structură rigidă a curriculumului. Aceasta se bazează pe memorare, pe discipline bine delimitate și pe evaluări standardizate, cum ar fi examenele scrise. Avantajele acestei abordări includ un contact direct între profesor și elevi, o structură clară și riguroasă a materiei și oportunitatea de a dezvolta abilități fundamentale cum ar fi scrierea, citirea și calculul.

Educația tradițională a reprezentat, de-a lungul timpului, coloana vertebrală a sistemelor educaționale. Acest model, bazat pe metode tradiționale de predare și învățare, pune accentul pe predarea față în față, implică predarea în clasă, manuale școlare tipărite, testele scrise și interacțiunea directă între profesori și elevi. Metodele tradiționale au fost, și încă sunt, apreciate pentru structura și disciplina pe care le oferă. Acestea se bazează pe memorare, pe discipline bine delimitate și pe evaluări standardizate, cum ar fi examenele scrise. Aceste metode tradiționale și-au dovedit eficiența de-a lungul timpului , elevii dobândind un vast bagaj de cunoștințe și o cultură generala din diverse domenii. Lipsa instrumentelor digitale nu a constituit un minus în desfășurarea activităților educative.

Un avantaj important al educației clasice constă în construirea relațiilor interpersonale puternice între profesori și elevi, precum și între elevi. Profesorii au oportunitatea de a oferi feedback imediat și de a adapta lecțiile la nevoile individuale ale elevilor. De asemenea, educația

tradițională promovează abilitățile sociale și dezvoltarea caracterului prin interacțiuni directe, prin socializare.

Educația digitală

Educația digitală se referă la integrarea tehnologiei în procesul de învățare, folosind dispozitive precum computere, tablete, telefoane inteligente și resurse online (platforme de învățare, aplicații educaționale, video-uri, etc.). Aceasta oferă flexibilitate în învățare, acces la o gamă largă de resurse și posibilitatea personalizării experienței educaționale pentru fiecare elev, dezvoltarea abilităților digitale. De asemenea, tehnologia poate facilita învățarea colaborativă și poate deschide accesul la informații actualizate și diverse. Elevii pot avea acces la materialele de învățare oricând și oriunde, ceea ce sporește autonomia învățării. De asemenea, tehnologia permite adaptarea curriculumului la stilurile individuale de învățare ale elevilor, creând astfel un mediu educațional personalizat.

Deși educația modernă aduce cu sine numeroase avantaje, este esențial să găsim un echilibru între aceasta și educația tradițională. Un exces de tehnologie poate duce la izolare socială, lipsa abilităților de comunicare față în față și dependența excesivă de dispozitivele electronice. Am observat că, în cadrul orelor în care se impune utilizarea tehnologiei, elevii se detașează total de mediul în care își desfășoară activitatea, fiind hipnotizați de ecranele pe care sunt proiectate materialele educative. Adoptă o atitudine similară copiilor ce suferă de autism: privesc fix în ecran, nu răspund solicitărilor profesorului.

Această tranziție este supusă mai multor provocări. Poate exista o discrepanță de acces, deoarece nu toți elevii au acces egal la tehnologie și la internet, ceea ce poate accentua inegalitățile educaționale. În multe cazuri, lipsa resurselor digitale poate împiedica elevii să beneficieze pe deplin de noile metode de predare.

Profesorii trebuie să fie pregătiți să utilizeze eficient noile tehnologii. Mulți dintre ei pot întâmpina dificultăți în adaptarea la metodele digitale, mai ales dacă nu au beneficiat de formare adecvată.

Accesul nelimitat la informații poate copleși elevii, iar abilitatea de a evalua critic sursele și de a selecta informația relevantă devine crucială.

Educația la granița dintre clasic și digital nu presupune o alegere între cele două, ci mai degrabă găsirea unui echilibru care să valorifice avantajele ambelor abordări. Este esențial să se

creeze un cadru educațional în care metodele tradiționale și cele digitale să se completeze reciproc, oferind elevilor o experiență de învățare completă, relevantă și adaptată nevoilor actuale ale societății.

Bibliografie:

Teşu, Ioan, Educația de la tradițional la digital, Editura Sophia, 2023;

Gerea, Georgiana, Tehnici de învățare. Un ghid complet în domeniul învățării eficiente, Editura Curtea Veche, 2021

Experimentul de laborator – obținerea hidroxizilor

Profesor de chimie: Catrinoiu Gianina-Maria
Școala Gimnazială ”DUMITRU ALMAȘ”Com. Negrești, Neamț

Experimentul este „un procedeu de cercetare în știință, care constă în provocarea intenționată a unor fenomene în condițiile cele mai propice pentru studierea lor și a legilor care le guvernează” (*Dicționarul de psihologie* – autor P.V. Neveanu).

Este o metodă fundamentală în predarea-învățarea chimiei, atât cu scopul fixării și consolidării cunoștințelor predate, cât și pentru formarea anmitor priceperi, deprinderi practice.

Experimentele de laborator sunt folosite și în procesul dobândirii de noi cunoștințe. În acest caz, experimentul însoțește expunerea profesorului și ajută elevii la însușirea mai bună a mateialului predat, dobândind noi cunoștințe pe baza experiențelor efectuate, descopeind laturi noi ale fenomenelor, prin compararea datelor experienței cu fenomenele studiate anterior.

Organizarea și desfășurarea lucrărilor experimentale poate fi făcută frontal și pe grupe de teme.

Lucrările experimentale frontale se realizează sub îndrumarea profesorului, elevii executând aceeași lucrare. Lucrările frontale ajută elevii din gimnaziu să dobândească anumite deprinderi practice de bază. Aceste lucrări permit îndrumarea și spravegherea muncii elevului, deoarece, desfășurându-se simultan, profesorul poate pune întrebări și poate conduce observațiile elevului. Dezavantajele lucrărilor frontale țin de terminarea lcrării în același timp, unii elevi lucrând mai încet, ajungând să execute numai experiențe și ne mai având timpul necesar să observe bine fenomenul produs și să-l înțeleagă temeinic.

Lucrările de laborator efectuate pe grupe de teme, când elevii execută lucrări pin rotație, se realizează pe baza instrucțiunilor scise și da elevilor o mai mare libertate de exprimare intelectuală. Aceste lucrări pot fi organizate nmai când elevii au dobândit depindei practice de bază pentru a putea lucra în laborator.

Obținerea în laborator a hidroxizilor bazici, prin acțiunea anhidridelor bazice (oxizilor de metal)

Oxidul de calciu reacționează energic cu apa, reacția fiind puternic exotermă. În această reacție, temperature poate fi urcată până la 450ºC (când apa fierbe cu violență). Ecuația reacției chimice este:

$CaO + H_2O = Ca(OH)_2 + Q$

Hidroxidul de calciu - $Ca(OH)_2$ sau *varul stins,* se prezintă ca o pulbere amorfă, albă, destul de greu solubilă în apă.

Pulbere de $Ca(OH)_2$

O soluție apoasă limpede de $Ca(OH)_2$ se numește *apă de var* și are reacție puternic alcalină. O suspensie de $Ca(OH)_2$ solid în apa de var are un aspect lăptos și de aceea se numește *lapte de var.*

Apa de var albăstrește turnesolul și înroșește fenolftaleina.

Varul stins amestecat cu nisip formează mortarul sau tencuiala. Priza mortarului se face după evaporarea apei, iar întărirea lui după fixarea CO_2 din aer, conform ecuației reacției chimice:

$Ca(OH)_2 + CO_2 = H_2O + CaCO_3$, se formează astfel carbonatul de calciu, care leagă astfel nisipul și cărămizile între ele.

$Ca(OH)_2$ dă reacții asemănătoare ca și hidroxizii metalelor alcaline: reacții de neutralizare, reacții cu săruri.

Apa de var se folosește în medicină, la compresele contra arsurilor și ca antidot contra otrăvurilor cu acid sulfuric și acid oxalic. Laptele de var se întrebuințează pentru văruirea caselor, pentru prepararea altor compuși de calciu.

$Ca(OH)_2$ este cea mai ieftină bază ce se întrebuințează în tehnică: în industria tăbăcăriei, în industria zahărului, identificarea CO_2, etc. La caustificarea sodei se folosește conform ecuației reacției chimice:

$Ca(OH)_2 + Na_2CO_3 = 2NaOH + CaCO_3$

Experiment

Denumirea experimentului: Reacția oxidului de calciu cu apa

Substanțe și ustensile: oxid de calciu**,** apă**,** pahar Berzelius, spatulă

Mod de lucru: Într-un pahar Berzelius se pune un vârf de spatulă de CaO peste care se adaugă în jur de 10 – 15 mL apă. Observaţi ce fel de reacţie este din punct de vedere termochimic.

Reacția CaO cu H_2O

Ecuația reacției chimice: $CaO + H_2O = Ca(OH)_2$

Concluzii: reacţia este o reacţie exotermă.

Importanță: Prin reacţia dintre un oxid metalic şi apă se obţine o bază solubilă. Reacţia stă la baza obţinerii varului stins.

Obținerea în laborator a hidroxizilor bazici ai metalelor alkaline: obținerea hidroxizilor prin acțiunea apei asupra anumitor metale

Metalele cu potențiale electrochimice pozitive mai mari decât hidrogenul reacționează cu apa dând hidroxizi. În aceste reacții metalul cedează electroni, trecând în cationul respectiv, de exemplu:

$$Na\cdot + H\text{-}O\text{-}H \rightarrow Na^+ + H\text{-}O^- + H\cdot \quad (1/2\ H_2) \text{ sau}$$

$$2Na + 2H_2O = 2NaOH + H_2\uparrow$$

Soluția de NaOH poate fi identificată cu ajutorul indicatorilor acido-bazici: albăstresc turnesolul și înroșesc fenolftaleina.

Experiment

Denumirea experimentului: Reacţia Na metalic cu apa

Substanțe și ustensile: sodiu, apă, cristalizor, fenolftaleină, pâlnie de filtrare

Mod de lucru: Într-un cristalizor se pun 15-20 mL apă, se pune apoi o picătură de fenolftaleină. Peste acestea se adaugă Na (primit de la profesor), se acoperă cristalizorul cu pâlnia. Ce observaţi? Ce culoare capătă soluţia obţinută?

Reacția de obținere a NaOH

Ecuația reacției chimice: $2Na + 2H_2O = 2NaOH + H_2\uparrow$

Concluzii: Are loc degajare de hidrogen care se aprinde şi arde cu o flacără galbenă. Soluţia obţinută se înroşeşte deoarece se formează o bază.

NaOH înroșește fenolftaleina

Importanță: Metalele alcaline (Na) descompun apa cu degajare de H_2.

Obţinerea H_2 în laborator.

Obținerea în laborator a hidroxizilor bazici amfoteri din seria 3d

Hidroxidul de cupru – $Cu(OH)_2$

Soluția de hidroxid de cupru (II) se obține prin reducerea unei soluții alcaline a ionului de Cu^{2+} cu hidroxizi alcalini, ca în ecuația reacției chimice:

$$CuSO_4 + 2NaOH \rightarrow Cu(OH)_2 + Na_2SO_4$$

Hidroxidul de cupru (II) are un caracter amfoter, dizovându-se în acizi atât minerali, cât și în cei organici.. Când este proaspăt preparat, se dizolvă și în hidroxizi alcalini, formând anionul tetrahidroxo cuprat (II), de culoare albastră:

$$Cu(OH)_2 + 2NaOH \rightarrow Na_2[Cu(OH)_4]$$

Se dizolvă în soluții amoniacale cu formarea complecșilor albaștri $[Cu(NH_3)_3](OH)_2$ sau $[Cu(NH_3)_4](OH)_2$, în funcție de concentrația amoniacului:

$$Cu(OH)_2 + 4NH_3 \rightarrow [Cu(NH_3)_4](OH)_2$$

reactiv Schweizer

Poate reduce glucoza la acidul gluconic, conform ecuației reacției chimice:

$$Cu(OH)_2 + C_6H_{12}O_6 \rightarrow Cu_2O + C_6H_{12}O_7 + 2H_2O$$

Experiment

Denumirea experimentului: Reacţia sulfatului de cupru cu hidroxid de sodiu

Substanțe și ustensile: soluţie de NaOH, soluţie de $CuSO_4$, eprubetă

Mod de lucru: Într-o eprubetă se introduc 1 – 2 mL soluţie $CuSO_4$ peste care se adaugă 1 – 2 mL soluţie de NaOH. Ce remarcaţi?

Ecuația reacției chimice: $CuSO_4 + 2NaOH = Na_2SO_4 + Cu(OH)_2\downarrow$

Concluzii: Se formează un precipitat albastru gelatinos.

Precipitat de $Cu(OH)_2$

Importanță: Prin reacţia dintre o sare solubilă şi o bază solubilă se obţine o bază insolubilă.

LIMBAJUL ARTISTIC – PLASTIC

Cepeşi Marius Daniel

Liceul de Arte „I. Șt. Paulian”, Drobeta Turnu Severin

Limbajul artistic-plastic este un limbaj metaforic, ce introduce valori în viaţa spirituală a elevilor şi le dezvoltă entuziasmul pentru cultura artistică, dar este totodată şi un sistem de relaţii stabilite convenţional între anumite semne. Elementele plastice: punctul, linia, forma plană, volumul, culoarea, devin semne de limbaj plastic numai în perspectiva unei semnificaţii şi atunci când sunt structurate expresiv. Relaţiile dintre semnele plastice prin limbajul lor specific definesc expresivitatea compoziţiei.

„Într-o pânză totul e semn. Câteva pete colorate, nişte simple trăsături pot include în ele o forţă expresivă egală cu a celei mai complicate şi mai reprezentative figuri.”

(Gaston Diehl –citat de Rene Passeron – „*Opera picturală”*, Bucureşti,1982, Ed. Meridiane, pag.251)

Tot ce ne înconjoară are o formă. Culoarea şi forma reprezintă principalele mijloace de expresie şi de comunicare artistică. Ele formează un tot unitar deşi sunt relativ solitare şi constituie elemente comune ale tuturor obiectelor lumii materiale.

Ca semne şi stimuli , culoarea şi forma au nu numai o funcţie impresivă ci şi o funcţie expresivă. Culoarea determină efecte subiective în legătură cu specificitatea configuraţiei şi a semanticii fiecărui obiect; forma contribuie la transmiterea unor gânduri şi stări psihologice atât în artă cât şi în afara ei. Dacă pete de culoare provoacă pe plan subiectiv, reacţii afective, forma implică participarea intelectului.

Punctul şi linia definesc forma şi sunt elementele care fac obiectul studiului şi exerciţiului în învăţământul primar, sunt temelia înţelegerii artei şi completarea adusă problemelor de **culoare.**

1.PUNCTUL
ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC

a) Caracteristici

„Punctul este un amănunt şi cine stăpâneşte amănuntul, cucereşte universul” (M. Niculae-artist plastic contemporan)

Punctul (etimologic de la latinescul punctus, punct, loc) este singurul element fără dimensiuni geometrice, infinit de mic.

Este cunoscut sub diferite ipostaze: semn grafic, semn de punctuaţie, semn muzical, punct cardinal, punct tipografic, punct de pornire, punct medical, etc..

Din punct de vedere plastic, el este un simbol. Este elementul generator din care evoluează întreaga creaţie ca dintr-un germen: din el se naşte linia, prin simpla deplasare într-o anumită

direcţie, apoi suprafaţa prin deplasarea liniei pe grosimea ei. Orice compoziţie începe cu simpla aşezare a punctului pe suport, prin care se crează spaţiul plastic.

O analiză a imaginilor pictate, cioplite sau modelate ale preistoriei ne arată că punctul nu se detaşează de un ansamblu organic în care este inclus, fiind utilizat la diferite reprezentări: ochi, ornamente, pete pe pielea animalelor. Cultura *Cucuteni* include în ornamente de pe vase şi idoli, pe lângă linii, puncte de diferite mărimi. Arta egipteană , cea cretană, greacă sau romană au apelat de cele mai multe ori la forme figurative în reprezentarea punctului. Acesta îşi va manifesta independenţa în mozaicul bizantin, care pune la început divizări ale suprafeţei în mici zone colorate distinct. Aici punctul este material, cu o cromatică proprie, construieşte linii sau suprafeţe, este singular sau multiplicat.

În creaţiile plastice punctele au o gamă largă de manifestare, putând reprezenta orice formă plană sau spaţială, cu condiţia să fie reduse dimensional şi să respecte principiile compoziţionale.

Când capătă forma unei suprafeţe plane punctul are două dimensiuni: lungime şi lăţime aproximativ egale. Dacă se măreşte una din dimensiuni, respectând-o pe cealaltă se obţine o linie.

Punctul poate fi mic, mediu, mare, foarte mare. Forma poate căpăta un infinit de configuraţii. Pot fi considerate puncte figurile geometrice de bază (triunghi, pătrat, romb, cerc, etc.) atunci când au dimensiuni foarte mici; forme naturale de mici dimensiuni (seminţe, pietricele, insecte, nisip, cristale, picături de ploaie, fulgi de zăpadă, etc.) precum şi acele forme care par mici datorită depărtării (păsări, vapoare, aştri, etc.).

b)Expresivităţi

Pentru a fi punct suprafaţa colorată trebuie să fie minusculă, în raport cu celelalte elemente plastice şi cu suprafaţa, pentru a nu deveni el însuşi suprafaţă. Mărimea punctului se corelează cu efectul de distanţă, de sugerare a spaţiului prin modificarea dimensiunilor. Astfel punctele mici sugerează depărtarea, spaţiul, distanţa şi impune profunzime, iar cele mari sugerează apropierea, greutatea. De exemplu, când sunt departe, devin puncte păsările de pe cer, frunzele copacilor, fluturii, florile de pe câmp, picăturile de ploaie. (Planşa 3)

Efectul spaţial poate fi mărit prin aplicarea contrastului cald-rece, deoarece nu putem despărţi forma de culoare, ele fiind legate prin semnificaţii şi expresivităţi.

Compoziţional, punctul poate fi structurat într-o infinitate de localizări, poziţionate în câteva zone importante: *sus, jos, central, pe diagonala ascendentă, pe diagonala descendentă.*

Punctele pot fi:

- statice (puncte pătrate)
- dinamice (puncte rotunde sau triunghiulare)
- grupate
- distanţate
- ordonate
- haotice

După modul de aşezare, punctele pot avea diverse semnificaţii:

- dispuse orizontal crează un efect static
- dispuse vertical produc senzaţia de urcate

- ordonate radial dau senzaţia de mişcare continuă sau de rotaţie

Punctul plastic aşezat pe o suprafaţă poate să radieze în toate direcţiile ordinea cu care începe viaţa compoziţiei. Astfel face ca suprafaţa hârtiei să devină spaţiu plastic. El are o valoare de centru de interes şi poate reprezenta : o explozie, iradiaţiuni, mişcarea de rotaţie. Când este aşezat în centrul de simetrie el apare ferm, cu mişcare zero (plastic-pasiv). Aşezat însă uşor depărtat de centrul de simetrie, este neutru (fixează, stabilizează). Devine activ când este aşezat pe diagonala hârtiei, iar prin multiplicare capătă forţă expresivă.

b) Punctul- element decorativ

Folosit ca element de decor, punctul reprezintă un semn mic ce poate avea contur poligonal cu dimensiuni foarte reduse. Decorarea presupune repetarea după anumite reguli, dinainte stabilite, a punctului în grupări şi culori variate. El apare adesea întâlnit cu alte elemente, în special linii, cu un mare efect ornamental.

Punctul ornamental poate avea formă de cerc foarte mic, pătrat, triunghi, romb. Cel mai des utilizat este punctul în formă de cerc pentru că sugerează senzaţia de mişcare, de rostogolire, este vesel. Se foloseşte pe imprimeuri de pânză, hârtie, material plastic, încălţăminte sub formă de perforaţii, în modele diferite. Pentru obţinerea unor efecte decorative, punctul se grupează după anumite ritmuri binare:

- şiruri orizontale, verticale, sub formă de linie frântă, curbă sau sinuoasă sau grupări de puncte;
- şiruri orizontale, duble, având aceeaşi axă, prin repetarea simplă, alternanţă sau suprapunere;
- şiruri de puncte de aceeaşi mărime, dar de culori diferite, prin alternanţă sau grupare de puncte mai mici în jurul unui punct mai mare;
- şiruri de puncte prin gradaţie;
- şiruri de puncte prin suprapunere;
- şiruri de puncte prin alternanţă de poziţie;

În unele forme compoziţionale, punctul este însoţit de grupări de linii simple sau duble, de alte suprafeţe.(Planşa 5)

Valoroase aranjamente decorative se pot obţine cu ajutorul punctului într-o aşezare cu efect de iluzie optică. Pe o suprafaţă de culoare închisă, punctele albe par mai mici, iar pe o suprafaţă deschisă ele par mai mari; de asemenea concentrarea lor pe o anumită porţiune produce impresia de greutate în partea suprafeţei decorate.

Punctele înşirate în anumite sensuri produc stări sau tendinţe: înşiruirea punctelor pe orizontală produce efect de fugă, pe verticală urcuş, pe rotund fugă la infinit, fantezie, rostogolire.

2. LINIA
ELEMENT DE LIMBAJ PLASTIC

a) Caracteristici

Din punct de vedere semantic, linia ca şi punctul, se prezintă în diverse ipostaze: linia de orizont, linie de ochire, linie de tramvai, linie de cale ferată, linie aeriană, etc.

În scriere, în geometrie, în desen tehnic sau alte reprezentări grafice, linia are aspect diferit, specific fiecărui domeniu şi rol de semn grafic cu înţeles clar, precis, delimitat.

Mişcarea unui punct sub acţiunea unei forţe generează o linie.

„Dreaptă sau curbă, plană sau spaţială, linia dispune de un arsenal extins de elemente de expresivitate plastică, stând la baza unei gramatici fundamentale a imaginii plastice."

(Z. Dumitrescu –„*Structuri geometrice, structuri plastice"*, Bucureşti, 1984, Ed. Meridian, pag. 77)

În desenul artistic, alături de punct, formă şi culoare, se foloseşte ca element de limbaj plastic. Tratată în acest mod, linia ia naştere dintr-un punct care „pleacă la plimbare". Este deci un punct în deplasare şi devine mijloc de comunicare a afectivităţii şi gândirii umane. Ea sugerează ideea de formă şi spaţiu prin valoare (intensitatea culorii sau a liniei de la intens la transparent), modulare (de la subţire la gros) şi mişcare. Redarea volumului şi a masei se poate realiza prin valoraţie alb-negru, prin modulare cromatică sau prin haşurare. Sugerarea volumului prin linii imaginare, trasate de formă. Dimensiunea spaţiului, direcţiile liniare şi mişcările de direcţie diferă datorită faptului că obiectele şi formele sunt diferite. (Planşa 6)

Linia capătă înţeles şi grai atunci când o privim din toate punctele de vedere: formă, orientare, grosime şi chiar culoare. Numai discutată din toate aceste aspecte capătă expresivitate şi sensuri.

b) Expresivităţile liniei

După forma lor , liniile pot fi drepte, curbe şi frânte.

Liniile drepte nu există direct în natură, dar ele pot fi extrase din structuri cristaline, amorfe, care dau senzaţia de rigid, drept, distant. Sunt folosite ca elemente de construcţie sau decorative, sugerând liniştea, împlinirea şi descătuşarea, crează impresia de spaţiu deschis, rece.

Liniile curbe oarecare sau arc de cerc, exprimă căutarea, neliniştea, tensiunea. Când curbele sunt închise dau naştere formei, volumului, spaţiului tridimensional. Linia curbă are un caracter feminin, cald, lipsit de asprime. Ea crează sensibilitate şi emotivitate, redă ritmul regnului viu, fiindcă sugerează creşterea, dezvoltarea, formele de relief care au luat naştere prin mişcare.(Planşa 7)

Liniile frânte sunt atât de dinamice încât uneori devin agresive exprimând caractere dure, puternice dar şi neliniştea, zbucium sufletesc.(Planşa 8)

După orientare liniile pot fi : orizontale, verticale, oblice.

Liniile orizontale sugerează indiferent de formă liniştea, siguranţa, cu cât sunt mai apropiate de linia dreaptă cu atât sunt mai liniştite. Îmbogăţite cu expresivităţi de culoare şi formă, construiesc suprafeţe de odihnă. (Planşa 9)

Liniile verticale ascendente caută înălţimile către care tind să se înalţe. Exprimă ideea de aspiraţie spre înalt. (Planşa 10)

Liniile oblice exprimă dezorientarea şi nesiguranţa, agitaţia şi confruntarea de forţe. Ele rup echilibrul, care poate fi restabilit prin folosirea altor linii oblice în sens opus.(Planşa 11)

După grosime liniile pot **subţiri** şi **groase.** Expresivitatea sporeşte atunci când nu este uniformă, adică este modulată, cu diferite îngroşări. Aceasta în raport cu porţiunile subţiri dă volum şi umbre.

Folosirea liniilor de un singur tip sau de mai multe tipuri dă un anume ritm compoziţiei. Oricare ar fi forma, orientarea sau lungimea lor, fiecare capătă expresivitate când este în raport cu altele pe aceeaşi suprafaţă, într-un ansamblu de linii.(Planşa 12)

c) Linia- element decorativ

Într-o compoziţie decorativă două sau mai multe **linii drepte** pot avea poziţiile: orizontale, verticale, oblice; pot avea lungimi şi grosimi egale sau să se afle în diferite contraste : subţire – groasă, lungă – scurtă, sus – jos, etc.. Gruparea şi multiplicarea liniilor, raporturile de poziţie ale dreptelor între ele sunt procedee ce se folosesc în rezolvarea problemelor de ornamentaţie în care linia este element de bază.

Linia are un rol important în obţinerea chenarelor, ea putând uni, separa, susţine două elemente decorative. Poate fi folosită în paraleleism, cu repetare, simetrie, alternanţă sau îmbinări cu elemente geometrice diferite.

Linia frântă este formată din întâlnirea a două drepte oblice ; sau una verticală alta oblică; una orizontală alta verticală cu balansuri regulate, neregulate, alungite sau restrânse. Prin diverse combinaţii ale liniei frânte, dublată, triplată, multiplicată, cu suprapuneri, contraste şi îmbinări cu alte forme geometrice se pot obţine frumoase compoziţii decorative.

Linia curbă poate fi convexă, concavă, compusă. Poate fi restrânsă sau alungită, şerpuită sau arcuită, poate produce la una din extremităţi o spirală. Pentru a obţine efecte de bun gust , linia curbă trebuie supusă diferitelor procedee de grupare, multiplicare şi armonizare. Este folosită conform principiilor de bază ale compoziţiei decorative: repetiţia, alternanţa, simetria, asimetria, contrastul, suprapunerea, conjugarea. Spirala este folosită în compoziţia decorativă într-o construcţie liberă, fără rigurozitate geometrică, dând un aspect foarte plăcut, plin de mişcare.

Linia curbă a fost folosită în ornamente cosmomorfe, larg răspândite pe ţesăturile de casă, ceramică, sculptură în lemn.

RESURSE BIBLIOGRAFICE

- Drăghicescu, S., Drăghicescu, F. - Educaţia plastică, Ghid metodic clasele I-IV, Editura Aramis, Bucureşti, 2007
- Bejat, M., (1973). Factorii creativității în vol. Despre creativitate (Al. Roșca și colab.), C.I.D.S.P., București.
- Moraru, I., (1997). Psihologia creativitatii, vol. I, Editura Victor, Bucuresti.

Linia, forma şi culoarea – mijloace de comunicare şi cunoaştere a copilului

Cepeşi Marius Daniel
Liceul de Arte „I. Șt. Paulian”, Drobeta Turnu Severin

Şcoala modernă, actul educaţional în sine, are la bază conceptul de ***comunicare***, fără de care procesul de formare şi dezvoltare a personalităţii umane nu poate avea loc.

Fiecărui domeniu de activitate sau de învăţare îi corespund una sau mai multe forme de comunicare care, prin cele două mari componente ale ei – *verbală şi nonverbală* - realizează transferul de cunoştinţe, formează priceperi şi deprinderi.

Educaţia plastică, componentă a educaţiei, participă la formarea şi educarea personalităţii copilului prin formele şi mijloacele specifice actului artistic. În cadrul acestei discipline, comunicarea verbală se împleteşte armonios şi imperios necesar cu cea nonverbală, realizată prin formă şi culoare.

În activităţile de educaţie plastică, copilul, de la vârstă mică până la 10-11 ani, *se exprimă mai puţin verbal şi mai mult prin forme nonverbale*: desene – grafică, compoziţii plastice şi decorative, obiecte create cu ajutorul formelor şi culorilor.

Pentru copil a desena şi a colora este o încântare în cele mai multe cazuri, este o trăire intensă, un mod de a se exprima pe sine în relaţia cu lumea înconjurătoare. Copilul mic are o caracteristică specifică: sinceritatea şi spontaneitatea. Aşadar, desenele cele mai simple, aşa numitele „mâzgâleli” pot deveni o carte deschisă spre sufletul şi gândirea sa.

Urmărind copilul în timpul activităţilor plastice (jocuri), observăm că el se angajează cu seriozitate şi se transpune treptat într-o altă lume, desprinzându-se pentru un timp de ceea ce se întâmplă în jurul său. Ceea ce ilustrează el se petrece într-un alt univers, al său, în care evadează încercând să-şi realizeze visele, *propria sa lume ludică*, unde este atotputernic şi creator.

- Cunoaşterea, stăpânirea şi utilizarea limbajului plastic atât de către educator cât şi, treptat, de către copil, în activităţile cu caracter artistic: desen, pictură, tehnici artistice, abilităţi practice, oferă, alături de celelalte activităţi didactice, posibilitatea de a obţine informaţii despre copil şi opţiunile lui, descifrarea unei „gramatici” a formelor de comunicare despre *ceea ce simte, ce ştie, ce vrea* şi *spre ce se poate îndrepta*.

Pentru realizarea unei bune comunicări şi cunoaşteri a copilului cu ajutorul elementelor de limbaj plastic (linia, forma, culoarea), sunt necesare *înţelegerea şi interpretarea cât mai corectă a expresivităţilor şi a simbolurilor acestora*.

Fiecare copil îşi alege şi foloseşte în mod personal ceea ce i se potriveşte structurii sale afective şi cognitive.

Linia, primul semn grafic folosit de copil încă de la primele „mâzgâleli” reprezintă un limbaj prin sine, care stă la baza formelor de mai târziu. În produsele realizate de copii, linia are semnificaţia unui gest cu multiple înţelesuri psiho-fiziologice: *energie, hotărâre, nesiguranţă, eleganţă, agresivitate, rigiditate*.

Ca *sens* (direcţie) linia poate fi *verticală, orizontală, oblică*, ca *formă* – dreaptă, curbă, frântă, închisă, deschisă.

Linia orizontală – întâlnită ca dominantă în lucrarea unui copil denotă echilibru emoţional, deschidere spre cunoaştere, dar mai puţină îndrăzneală pe plan creativ.

Linia verticală dominantă în lucrarea unui copil reprezintă o persoană cu calităţi deosebite din punct de vedere spiritual, monumentualitate.

Lucrările unde cele două linii (verticale, orizontale) se găsesc în proporţie aproape egală, au autori care se caracterizează printr-o complexitate mai mare a personalităţii lor.

Linia oblică, semnul care rupe echilibrul, reprezintă structura unui copil care are o stare agitaţie şi nesiguranţă.

Linia frântă este caracteristica mişcării agresive, a agitaţiei interioare.

Linia curbă aparţine copiilor dinamici, dar cu armonie interioară.

Din linii ia naştere ***forma*** care are expresivitatea şi poartă amprenta liniei dominante. Forma şi apoi culoarea reprezintă un adevărat abecedar al sufletelor pentru educatorul de artă şi psiholog. La fel ca şi linia, *formele pot fi întâlnite dominant*; pe înălţime (forme înalte, subţiri), pe orizontală (forme mici, groase), oblice (înclinate, aşezate pe diagonale).

Interpretarea de către educatorul de artă sau psiholog a formelor ce sunt întâlnite în lucrările copiilor este mai mult sau mai puţin posibilă, în funcţie de experienţa, profesionalismul şi nivelul de înţelegere personală a acestuia.

Este important de observat traiectoria parcursă de desenele copiilor de-a lungul timpului, pe măsura înaintării acestora în vârstă.

Vârstelor mici le sunt specifice *formele spontane* ce reprezintă mesaje şi simboluri chiar, folosite în dialogul cu cei apropiaţi. Cei mici redau forma modificată, trecută prin filtrul afectiv. Unele elemente din natură devin foarte mari, comparativ cu altele care se micşorează, în funcţie de importanţa sau impactul pe care îl au asupra copilului (portretul mamei, flori, case, animale).

Formele elaborate (studiate) – apar mai târziu, odată cu înaintarea în vârstă şi cu *însuşirea limbajului plastic*. Acum copilul se exprimă mai complex, prin *forme plane* (jocuri decorative), *forme tridimensionale* (volum - obiecte) percepând obiectele în spaţiu tridimensional, în perspectivă, trecând de la formele reale, figurative, la forme imaginare, abstracte, unde intervin nivelul de cunoaştere, intelelectul şi imaginaţia – creativitatea.

Dar *formă fără culoare este foarte rar întâlnită* în exprimarea plastică a copiilor.

Prin culoarea dominantă a unei lucrări, copilul (omul, în general) se exprimă pe sine însuşi, dar transmite şi anumite mesaje. Din studii şi teste se pot concluziona sumar *efectele şi limbajul culorilor* care pot sta la baza reprezentării unor stări sufleteşti şi de comportament.

Roşu - „culoarea acţiune”, culoarea folosită şi întâlnită cel mai mult în lucrările copilului mic, corespunde persoanelor cu mare vitalitate, cu încredere în sine, chiar agresive („E roşu de mânie”)

Galben – culoarea ce dă senzaţia de căldură, exprimă inteligenţă, gândire creatoare, dar şi primejie.

Albastru – este culoarea inteligenţei şi a tehnicii care are efectul cel mai calmant dintre toate culorile.

Verde – exprimă tinereţe, speranţă, sugerează stabilitate şi siguranţă.

Violet – este culoarea melancoliei, întristării, dar şi a sincerităţii.

Alb – simbol al luminii, sugerează inocenţă, adevăr, puritate.

Negru – culoarea nopţii şi a nepătrunsului caracterizează o persoană predispusă spre negaţie, tristeţe, introvertire.

• Cunoscând aspectele prezentate, legate de *linie, formă şi culoare* şi modul cum acestea „vorbesc” prin compoziţiile plastice despre autorii lor, trebuie subliniat *rolul pe care educatorul de artă îl are în dezvoltarea calitativă a unor trăsături ale copilului*.

Un copil care se manifestă mai mult prin linii groase, oblice, frânte, culori reci sau combinaţii ce denotă agitaţie, nesiguranţă, poate fi condus, cu multă răbdare, spre manifestări mai liniştite, mai calde, spre o armonizare a stărilor interioare şi exprimarea acestora pe suprafaţa plastică, spre o percepţie mai blândă a realităţii.

Unui copil nesigur, timid, care foloseşte în general linia discontinuă şi culori palide, lipsite de vigoare, şterse, i se poate cultiva curajul şi dorinţa de afirmare punându-l să experimenteze sugestiile primite, să compare şi să aprecieze noile efecte obţinute şi să le valorizeze în compoziţii ulterioare.

În ambele cazuri şi în altele, ajustarea percepţiei şi înnobilarea trăirilor interioare trebuie să se facă treptat, prin încurajări repetate şi sublinierea oricărui progres realizat, prin conştientizarea de către copil a îmbunătăţirii calitative a actului său de exprimare plastică ca rezultat al unui efort de cunoaştere şi autocunoaştere.

Într-un univers dominat de comunicarea verbală, *manifestarea prin formă şi culoare - comunicare nonverbală* - reprezintă un mod de cunoaştere a personalităţii copilului şi de dezvoltare a acesteia.

Bibliografie:

Coord. Băran Viorica, Horneţ Natalia, Anghel Gheorghe, *Album metodic de creaţie artistică şi plastică*, Bucureşti, Ed. *Arta grafică,* p. 22, 32, 43, 99.

Creativitatea și imaginația în cadrul orelor de educație plastică

Cepeşi Marius Daniel

Liceul de Arte „I. Șt. Paulian”, Drobeta Turnu Severin

Prin activitatea artistico-plastică copiii sunt ajutaţi să vadă frumosul. Elevii sunt învăţati să nu treacă pe lângă valorile frumosului din viaţa înconjurătoare fără să le observe. Atenţia lor trebuie să fie îndreptată asupra acestor valori: aspecte ale naturii, tradiţii, folclor, artă.

Educarea atitudinii faţă de frumos nu trebuie limitată doar la orele de educaţie plastică ci acest lucru trebuie urmărit şi la alte discipline de învăţământ, fiecare oferind o gamă largă de contexte favorabile realizării acestui fapt.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei şi concepte noi sau asocieri originale între concepte şi idei deja existente. În procesul de predare-invăţare, trebuie să fie gāsite și încurajate metode si tehnici de dezvoltare a creativităţii.

Procesul educativ trebuie astfel conceput si desfăşurat, încât să-i convingă pe elevi să preţuiască propria moştenire naţională, să primească contribuţiile originale ale oricărei naţiuni la civilizaţia modernă.

Creaţia artistico-plastică face o legătură constructivă între gândire şi imaginaţie între realitate şi fantezie,dezvoltând în acelaşi timp puterea de analiză şi sinteză.

În epoca contemporană,un real accent se pune pe gândirea creatoare.Pentru a susține creativitatea şi inovația, predarea clasică trebuie înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului. Epoca contemporană formulează multiple exigenţe faţă de personalitatea umană, pe primul loc situându-se gândirea, nu orice fel de gândire, ci o gândire creatoare.

În abordarea creativităţii în procesul educaţional, elevul trebuie încurajat sa gândească independent, să îşi asume riscuri si responsabilităţi în demersul său spre formare intelectuală.

În aceste condiţii, sarcina profesorului capătă o complexitate aparte, să-şi însușească un vocabular plastic adecvat, precum şi unele tehnici de lucru artistico-plastice,o metodologie modernă de predare a problemelor de limbaj plastic.

În procesul de predare-învăţare,- „regula triunghiului de aur: creativitate,-inovaţie-aplicaţie practică“ este absolut necesară în sensul că prin creativitate se ajunge la inovaţie şi la aplicaţii practice, după cum creativitatea îşi arată rolul şi importanţa în procesul educaţional.

Termenul de creativitate a fost introdus în psihologie de G. W. Allport pentru a desemna o formaţiune de personalitate. În opinia lui, creativitatea nu poate fi limitată doar la unele dintre categoriile de manifestare a personalităţii, respective la aptitudini (inteligenţă), atitudini sau trăsaturi temperamentale.

Creativ este cel care se caracterizează prin originaliate şi expresivitate, este imaginative, generativ, deschizător de drumuri, inventiv, inovativ etc.

Factorii şi fazele creativităţii artistic-plastice

Pentru înţelegerea cât mai adecvată a procesului creaţiei, J. P. Guilford a elaborat un model al structurii intelectului, în care face distincţia între gândirea convergentă (gândirea algoritmică în care se porneşte de la informaţia dată pentru a da un răspuns unic) şi gândirea divergentă (gândirea care merge în diferite direcţii şi caută soluri variate, inedite de rezolvare a problemelor). El asociază creativitatea cu gândirea divergentă deoarece aceasta este pluridimensională, plastică şi adaptabilă. Psihologul american a elaborat baterii de teste menite să măsoare comportamentul creativ şi care sunt axate pe gândirea divergentă.

Factorii acestui tip de gândire măsuraţi prin bateria de teste elaborate de Guilford sunt:

- fluenţa , care exprimă rapiditatea şi uşurinţa de a produce, în anumite condiţii, cuvinte, idei, asociaţii, propoziţii sau expresii;

-flexibilitatea- care exprima capacitatea de a modifica şi restructura eficient mersul gândirii în situaţii noi, de a găsi soluţii că mai variate de rezolvare a problemelor, de a opera trasferuri, de a renunţa la ipotezele vechi şi de a adopta cu uşurinţă altele noi;

-originalitatea- care este capacitatea de a emite idei noi, soluţii ingenioase, neconvenţionale, neobişnuite; se consideră a fi originale acele răspunsuri care frapează, care sunt ieşite din comun, care ocolesc căile bătătorite de rezolvare ;

-sensibilitatea la probleme- care este capacitatea de a remarca cu multă uşurinţă fenomenele obişnuite, sesizând prezenţa unor probleme acolo unde majoritatea nu le observa;

-redefinirea (restructurarea)- care vizează abilitatea de a folosi într-o manieră nouă neobişnuită, un obiect sau o parte a acestuia.

Creativitatea nu poate fi însă limitată la factori intelectuali precum gândirea divergentă şi imaginaţia creatoare. Mulţi autori considera factorii non-intelectuali precum motivaţia, afectivitatea, atitudinile creative ca fiind cel puţin la fel de importante ca şi factorii intelectuali.

Motivaţia intrinsecă este motivaţia creativă autentică şi presupune realizarea unei activităţi datorită faptului ca e percepută ca fiind interesantă, plăcută, provocatoare prin ea însasi, generatoare de bucurie si satisfacţie. Teresa Amabile considera acest tip de motivaţie

catalizatorul principal al creativităţii, veriga care poate fi folosită cel mai eficient pentru a stimula creativitatea copiilor. .

Caracterul desemnează un set de atitudini orientate spre propria persoană, spre ceilalţi, muncă, norme şi valori. Sensibilitatea faţă de mediu , iniţiativa , tenacitatea /încrederea în forţele proprii şi atitudinea activă în faţa piedicilor constituie ingrediente adesea absolut necesare în vederea concretizării în creaţie a potenţialului creativ. Rolul afectivităţii în realizarea unei creaţii este mai mult decât evident. Emoţia pune în mişcare maşina cerebrală, este factorul dinamogen, acel element care asigură unicitate şi personalizează produsul creativ, transformându-l în ceva mai mult decât un simplu rezultat al unui demers logic. Afectivitatea susţine procesul creativ atât pe parcursul lui, dar totodată însoţeşte sfârşitul întregului demers{ satisfacţia şi împlinirea finală) ceea ce poate constitui un prim „pachet energetic" necesar pentru concretizarea unei noi creaţii,

După cum este şi firesc,, temperamentul are de asemenea o influenţă majoră asupra creativităţii. S-a pus problema existenţei vreunui tip temperamental predispus către creativitate. W. Ostwald grupează creatorii folosind ca şi criteriu viteza de reacţie spirituală specifică fiecărui temperament, rezultând o grupare în clasici (asimilabili flegmaticilor) şi romantici (asemănători sangvinicilor).

Cercetările contemporane acorda o atenţie deosebită atitudinii creative, apreciată drept o caracteristică a tuturor persoanelor cu potenţiale aptitudinale înalte. În psihologia românească , P. Popescu-Neveanu, autorul unui model bifactorial al creativităţii, plasează creativitatea în „interacţiunea optimă, generatoare de nou, dintre aptitudini şi atitudini. Aptitudinile nu sunt creative prin ele însele, ci devin astfel în măsura în care sunt activate şi valorificate prin motive şi atitudini creative"(P. Popescu-Neveanu, 1978, p, 157).

RESURSE BIBLIOGRAFICE

- Roco, M. – Creativitate şi inteligenţă emoţională , Editura Polirom, Iaşi, 2004
- Roşca, A. - Creativitatea generală şi specifică , Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1981
- Drăghicescu, S., Drăghicescu, F. - Educaţia plastică, Ghid metodic clasele I-IV, Editura Aramis, Bucureşti, 2007
- Bejat, M., (1973). Factorii creativității în vol. Despre creativitate (Al. Roșca și colab.), C.I.D.S.P., București.
- Moraru, I., (1997). Psihologia creativitatii, vol. I, Editura Victor, Bucuresti.

INOVAŢIE ŞI CREAŢIE ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. GABRIELA CERNEA
ŞCOALA GIMNAZIALĂ „VALERIU D. COTEA" VIDRA - VRANCEA

În societatea contemporană, cu schimbări rapide şi efecte imediate, educaţia şi învăţământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât să putem vorbi despre o permanentă inovaţie şi creaţie în activitatea didactică.

Obiectivul general este acela de a promova creativitatea ca factor cheie în dezvoltarea competenţelor personale, antreprenoriale şi sociale prin învăţarea pe tot parcursul vieţii dar şi de a găsi strategii moderne folosite pentru asigurarea unei educaţii de calitate în învăţământ.

Pentru elevi, şcoala viitorului trebuie să promoveze o educaţie de calitate şi să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiţii, fundamentale din punctul lor de vedere: şcoala viitorului trebuie să le placă şi să fie eficientă.

Prioritatea învăţământului o constituie informatizarea, softul educaţional, reprezentat de programele informatice special dimensionate în perspectiva predării unor teme specifice, ceea ce reprezintă o necesitate evidentă. Utilizarea calculatorului în procesul instructiv-educativ facilitează realizarea scopurilor didactice şi idealurilor educaţionale. Calculatorul nu este utilizat pentru a înlocui activitatea de predare a cadrului didactic, ci pentru a veni tocmai în sprijinul predării, ajutându-l astfel să-şi îndeplinească mai bine funcţia sa didactică fundamentală.

În abordarea creativităţii în procesul educaţional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să îşi asume riscuri şi responsabilităţi în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calităţii şi rezultatele obţinute trebuie să ne lărgească perspectiva asupra situaţiei reale din şcoli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor şi să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internaţional al capacităţii de a învăţa, toate acţiunile bazându-se pe cercetarea ştiinţifică. Învăţământul modern are ca sistem de referinţă competenţele generale şi specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învaţă – elevul – pe parcursul şi la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competenţe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învăţare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informaţii, până la cea de „manager al învăţării". Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager şi cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput şi desfăşurat, încât să-i convingă pe elevi să preţuiască propria moştenire naţională, să primească contribuţiile originale ale oricărei naţiuni la civilizaţia modernă, pregătind atât elevii, cât şi dascălii să înţeleagă valoarea diversităţii şi a independenţei de spirit.

Educaţia sistematizează şi organizează influenţele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei şi concepte noi sau asocieri originale între concepte şi idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoaşterii şi a inovaţiei. Este necesară extinderea abilităţilor creatoare ale întregii populaţii, mai ales ale acelora care le permit oamenilor să se schimbe şi să fie deschişi faţă de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaştere.

Obiectivul principal este promovarea unor abordări inovative şi creative în diferite domenii de activitate.

Educaţia şi formarea profesională sunt factori decisivi pentru realizarea acestui lucru. Activităţile ar trebui să se concentreze pe crearea unui mediu favorabil pentru creativitate şi inovaţie şi să stimuleze o strategie pe termen lung.

O importanţă majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerinţe, o au cele trei forme ale educaţiei şi anume:

-educaţia formală însemnând învăţare sistematică, structurată si gradată cronologic, realizată în instituţii specializate de către un personal specializat;

-educaţia nonformală constând în activităţi educative desfăşurate în afara sistemului formal de învăţământ de către diferite instituţii educative;

-educaţia informală care se referă la experienţe de învăţare spontană, cotidiană, existenţială, desfăşurate în medii culturale care nu au educaţia ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educaţiei are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea şi capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învăţării continue.

Focalizată pe unitatea de învăţare, evaluarea ar trebui să asigure evidenţierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuşi pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informaţie de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce ştie sau ceea ce intuieşte.

Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor şcolare este însoţită de o autoevaluare a procesului pe care profesorul l-a desfăşurat cu toţi elevii şi cu fiecare elev în parte. Astfel poate fi descris nivelul de formare a competenţelor pentru fiecare elev şi pot fi stabilite modalităţi prin care se pot regla, de la o etapă la alta, activităţi de învăţare-formare a elevilor, în mod diferenţiat.

De o importanță deosebită este realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea scrisă şi evaluarea orală; aceasta din urmă, deşi presupune un volum mare de timp pentru aprecierea tuturor elevilor şi blocaje datorate emoţiei sau timidităţii, prezintă avantaje deosebite, precum: realizarea interacţiunii elev-profesor; demonstrarea stadiului de formare a unor competenţe prin intervenţia cu întrebări ajutătoare, demonstrarea comportamentului comunicativ şi de interrelaţionare al elevului.

De asemenea este necesară folosirea cu o mai mare frecvenţă a metodelor de autoevaluare şi de evaluare prin consultare, în grupuri mici, vizând verificarea modului în care elevii îşi exprimă liber opinii proprii sau acceptă cu toleranţă opiniile celorlalţi, capacitatea de a-şi susţine şi motiva propunerile.

Managementul clasei este un domeniu de cercetare în ştiinţele educaţiei care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât şi structurile dimensionale ale acesteia, în scopul facilitării intervenţiei cadrului didactic în situaţii de criză micro-educaţională şi a evitării consecinţelor negative ale acesteia.

O importanţă deosebită în inovaţia şi creaţia în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic: de planificare (planifică activităţile cu caracter instructiv - educativ); de organizare (organizează activităţile clasei); de comunicare (comunică idei, cunoştinţe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabileşte canalele de comunicare); de conducere (conduce activităţile cu elevii, desfăşurate în clasa şi în afara ei); de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului şi formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenţii punctuale adaptate unor situaţii specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale şi non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de şcoală); de control (în scopul cunoaşterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor şi nivelul de performanţă); de evaluare (măsura în care scopurile şi obiectivele au fost atinse).

Pentru a susţine creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depăşită şi înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea şi dezvoltarea sa intelectuală.

Modelul de proiectare a activităţii didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conţinut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică.

Ar trebui să se ţină cont de toate formele de inovaţie socială şi antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenţie creaţiei artistice şi noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. Ionescu M., Radu I. – „ Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001.
2. Alois Gherguţ – „Management general şi strategic în educaţie”, Ed. Polirom, Iaşi, 2007.
3. I. Cerghit – „Sisteme de instruire alternative”, Ed. Aramis, București, 2002.

Transformările și provocările educației în era digitală

Prof.înv.primar: Chipăilă Nicoleta
Școala Gimnazială Nr.56, sector 2, București

Educația în era digitală a suferit transformări semnificative datorită tehnologiei avansate și accesului extins la informație. Aceste schimbări aduc oportunități remarcabile și provocări complexe, având capacitatea de a transforma fundamental pedagogia și procesul de învățare. Accesul ușor la informații și posibilitatea de a personaliza experiențele educaționale pot redefini viitorul educației.

Internetul permite elevilor să acceseze resurse educaționale din întreaga lume. Platforme precum Khan Academy, care oferă lecții interactive și exerciții pentru diferite materii, Coursera, ce colaborează cu universități de prestigiu pentru a oferi cursuri online, și edX, care pune la dispoziție cursuri de înaltă calitate, sunt exemple excelente de resurse educaționale disponibile online. Instrumente precum Google Classroom, Microsoft Teams și Moodle facilitează învățarea la distanță și colaborarea între elevi și profesori, oferind spații virtuale pentru discuții, proiecte și feedback. De asemenea, cărțile și articolele științifice disponibile online, precum cele accesibile prin Google Scholar, permit un acces rapid la o gamă largă de cunoștințe.

În acest context, este esențial ca instituțiile de învățământ să fie regândite ca spații sociale de explorare colectivă, care să se axeze pe generarea de întrebări, nu doar pe furnizarea de răspunsuri. Școlile trebuie să se centreze pe dezvoltarea gândirii critice și a curiozității, iar profesorii să-și reevalueze rolul de facilitatori ai cunoașterii, ghidând elevii în explorarea lumii și în auto-descoperire, și încurajându-i să-și identifice abilitățile și aspirațiile. Aceștia trebuie să fie instruiți continuu pentru a integra eficient noile tehnologii în procesul educațional în cadrul programelor de formare continuă. În această direcție, inițiative precum TED-Ed oferă resurse educaționale de înaltă calitate și lecții inovatoare care încurajează gândirea critică și explorarea tematicilor complexe.

Spre deosebire de modelele tradiționale de învățare bazate pe memorare, educația contemporană implică o gestionare activă a informației: identificarea, analiza și evaluarea acesteia, urmate de aplicarea cunoștințelor în contexte relevante. Învățarea sprijinită de tehnologia avansată a societății digitalizate oferă noi perspective prin utilizarea modelelor, simulărilor și realității augmentate. Aplicațiile educaționale oferă simulări interactive și activități de programare, contribuie la dezvoltarea abilităților de gândire. Dezvoltarea inteligenței artificiale creează experiențe de învățare unice și captivante pentru elevi. Platforme precum Duolingo, care folosește algoritmi de învățare automată pentru a personaliza lecțiile de limbi străine, sunt exemple de utilizare a

inteligenței artificiale pentru a adapta conținutul și ritmul lecțiilor la nevoile fiecărui elev. Aceste tehnologii permit experiențe de învățare imersive, oferind studenților ocazia de a explora medii virtuale sau de a vizualiza concepte abstracte într-un mod concret.

Totuși, experții în educație semnalează și posibilele efecte negative ale acestor schimbări conceptuale asupra procesului de învățare umană. Dependența de dispozitive digitale pentru stocarea informațiilor poate duce la o scădere a exercițiului memoriei. Studiile au arătat că utilizarea intensivă a tehnologiei poate reduce abilitățile de memorare, deoarece elevii pot deveni mai puțin obișnuiți să rețină informații pe termen lung. Accesul constant la internet și dispozitivele digitale poate duce la distracții frecvente și la dificultăți în menținerea concentrării asupra sarcinilor de învățare, așa cum se observă în cercetările care indică distragerea atenției cauzată de notificările de la rețelele sociale. Învățarea online și utilizarea extinsă a tehnologiei pot reduce interacțiunile față în față și colaborarea dintre elevi, ceea ce poate duce la o izolare socială crescută și la pierderea abilităților interpersonale esențiale. Utilizarea îndelungată a dispozitivelor digitale poate cauza probleme de sănătate, cum ar fi oboseala ochilor și durerile de cap, așa cum este documentat în studii de sănătate publică. De asemenea, elevii pot deveni dependenți de tehnologie pentru toate aspectele învățării, ceea ce poate afecta capacitatea lor de a gândi critic și de a rezolva probleme fără ajutorul dispozitivelor digitale.

În plus față de aceste direcții, rețelele de socializare Facebook, Twitter și Instagram și-au extins utilizarea în domeniul educației în ultimii ani. Deși efectele lor secundare nu sunt încă pe deplin înțelese, aceste platforme permit desfășurarea unor activități școlare variate, cu un impact semnificativ asupra participanților. Profesorii și elevii pot interacționa, comunica și colabora în rețele care sprijină învățarea activă și implicarea elevilor. De exemplu, Facebook Groups și Twitter Chats permit profesorilor și elevilor să colaboreze și să discute teme educaționale într-un mediu virtual. Astfel, se observă o tranziție de la învățarea individuală la învățarea colaborativă, transformând predarea tradițională într-o experiență de colaborare ce poate motiva elevii să participe activ la propria lor dezvoltare.

Pentru a utiliza cu succes rețelele sociale în educație, este important să se reducă accentul pe divertisment și să se amplifice rolul educativ. Aceasta presupune un autocontrol în utilizarea acestor tehnologii digitale într-un mod echilibrat și măsurat, iar școala joacă un rol crucial în această privință. În contextul configurării rolului educației în societatea actuală hipertehnologizată, Ribble introduce conceptul de cetățenie digitală: "Odată cu creșterea utilizării tehnologiei în educație, apare o nevoie tot mai mare de programe care să îi ajute pe elevi să se concentreze pe utilizarea pozitivă a tehnologiei și să ia decizii bine gândite în privința a ceea ce postează, comentează și discută când folosesc tehnologiile digitale."

Toate aceste aspecte subliniază presiunea considerabilă exercitată asupra formării cadrelor didactice, deoarece rolul lor tradițional de a transmite conținuturi și de a evalua învățarea devine tot mai depășit și inadecvat. Procesul de predare se schimbă radical, iar profesorul trebuie să devină un facilitator care oferă încredere elevilor, interacționează cu ei pentru a împărtăși perspective, colaborează, sprijină și motivează elevii să exploreze realitatea și să rezolve probleme. Un exemplu de transformare a rolului profesorului poate fi observat în utilizarea platformelor de învățare activă precum Flipgrid, care permite profesorilor să creeze discuții video și să încurajeze participarea elevilor într-un mod interactiv și dinamic. Profesorii sunt nevoiți să depășească zona de confort și să adopte o atitudine curajoasă și deschisă spre inovație, adaptându-se la cerințele actualelor generații de elevi. Aceștia trebuie să înțeleagă noile mecanisme, să învețe să utilizeze instrumentele digitale și să integreze tehnologia în procesul educațional pentru a stimula gândirea, cunoașterea și învățarea elevilor. De exemplu, profesorii care utilizează platforme de învățare online, precum Edmodo sau Canvas își redefinesc rolul ca administratori ai acestor platforme, coordonatori ai activităților educaționale și selecționatori de resurse online, precum biblioteci virtuale și aplicații educaționale.

În urma prezentării anterioare, devine evident că tehnologia influențează toate nivelurile sistemice și structurale ale educației. Ea servește atât ca resursă pentru transmiterea conținuturilor relevante, cât și ca mediu de desfășurare a actului educațional, având rolul de liant între profesor și elevi și de factor motivațional orientat către învățare. Utilizarea resurselor digitale schimbă definitiv accentul de la educația centrată pe profesor la cea centrată pe elev. Învățarea digitală răspunde unor nevoi stringente ale generației actuale, care este predominant orientată către tehnologie: nevoia de joc și socializare, de încredere și colaborare, de reacții și răspunsuri rapide, precum și de feedback și recompense imediate.

Reconsiderarea rolului tehnologiei este esențială pentru explorarea și interpretarea noilor realități educaționale. Ne aflăm într-o perioadă de schimbare constantă și insuficient explorată, subiect al numeroaselor studii recente. Specialiștii în educație sunt unanimi în privința importanței educației digitale pentru generațiile actuale, subliniind că accentul trebuie pus pe dezvoltarea competențelor digitale, pentru a face față ritmului accelerat al schimbărilor din societate. Educația viitorului într-o societate digitalizată nu trebuie să respingă practicile tradiționale, ci să le integreze și să le extindă prin combinarea lor cu metode tehnologice avansate. O abordare incluzivă și pluralistă este singura capabilă să asigure flexibilitate, adaptabilitate și creativitate în procesul educațional, cu condiția să fie aplicată cu o atitudine critică, ponderată și coerentă. Doar astfel școala își poate menține rolul central în formarea personalității individului, pregătindu-l să se adapteze la medii de învățare, comunicare și profesionale complet noi și necunoscute ale viitorului.

Bibliografie:

Ceobanu C., Cucoș C., Istrate O., Pânișoară I. (2020). Educația Digitală, București, Editura Polirom

Moraru, O., (2017), Copiii noștri sunt pe pragul dintre două lumi, Revista Forbes, accesibil la: https://www.forbes.ro

Oberlander, M., Beinicke, A., Bipp, T., et al., (2020), Digital competencies: A review of the literature and applications in the workplace, accesibil la: https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.103752

Ribble, M., (2015), Digital Citizenship in Schools: Nine Elements All Students Should Know, Washington DC: International Society for Technology in Education

Nume și prenume cursant**: CHIRILĂ LAURA-ELENA**

Unitate de învățământ: **ȘCOALA PRIMARĂ "CAROL I" IAȘI**

EDUCAȚIA ÎN AER LIBER- AVANTAJE ȘI DEZAVANTAJE

Prof. pentru învățământ primar Laura-Elena Chirilă

Școala Primară „Carol I" Iași

EDUCAȚIA ÎN AER LIBER- AVANTAJE ȘI DEZAVANTAJE

Prof. pentru învățământ primar Laura-Elena Chirilă
Școala Primară „Carol I" Iași

Bazata pe teoriile anterioare ale lui Dewey și Piaget teoria învățării experiențiale a fost dezvoltată în 1984 de către psihopedagogul american David A. Kolb și este propusă ca o alternativă la învățarea tradițională. „Învăţarea experienţială, aşa cum indică şi denumirea, se bazează pe experienţa individului. Experienţa este un element inerent al existenţei noastre. Termenul „experienţă" provine din latinescul „experientia", termen derivat din verbul „experiri" – a face încercări, a face pe cineva să încerce.„1

În educația experiențială profesorul nu stă la catedră , iar elevul în banca sa. Învățarea experiențială presupune practicarea abilităților, cunoștințelor și deprinderilor pe care elevul vrea să le învețe. În învățarea experiențială profesorul este alături de cel ce învață ca antrenor și ghid. Astfel permite elevilor să facă unele greșeli și să se confrunte cu consecințele deciziilor dar, în același timp, previne comiterea erorilor în activitatea zilnică.

Sintagma „educație experiențială„ poate fi sintetizată într-o alta- "Învățarea nu este un sport al spectatorilor". Ea implică patru mari pași:

-a simți

-a privi

-a gândi

-a face

Avantajele învăţării experienţiale:

•asigură o implicare activă a elevilor;

•se bazează pe experienţele lor;

•asigură un dialog activ între profesor şi elev;

•implică reflecţia activă (învăţarea este eficientă după ce reflectăm asupra situaţiei la care am participat);

•învăţarea începe cu ideile şi conceptele elevului; nu există un "profesor" care să citească din cărţi;

•experienţele personale şi dezvoltarea personală sunt valorizate;

•evaluarea este considerată a fi o experienţă de învăţare pe care elevii învaţă să o aplice pe ei înşişi;

•învăţarea experienţială este organizată în jurul experienţei - experienţele anterioare ale elevilor sunt luate în considerare încă din faza de proiectare a lecției;

•învăţarea este centrată pe fiecare persoană în parte;

•este o învăţare bazată pe percepţie, nu pe teorie - învăţarea experienţială stimulează abilităţile elevilor de a motiva şi explică un subiect, din perspectivă proprie;

Un vechi proverb chinezesc accentuează eficiența educației experiențiale *:"Spune-mi şi voi uita, arată-mi şi îmi voi aminti, implică-mă şi voi învăţa,,* argumentare susținută și de studiile moderne care susțin că "*Ne amintim 20% din ceea ce auzim, 30% din ceea ce vedem și 90% din ceea ce facem."*

O puternică sursă pentru educația experiențială o reprezintă activitățile de tip outdoor

Copiii care stau din ce în ce mai mult în casă în faţa monitoarelor de orice fel, cunosc natura numai din „poze" şi din filme. Este momentul şi avem obligaţia de a-i scoate „afară". Este motivul pentru care de câţiva ani a apărut conceptul de activitate outdoor, ca alternativă pentru educaţia formală, tradiţională.. Educația outdoor este cea care începe dincolo de ușa clasei și se consumă în drumeții, excursii, incursiuni în lumea reală (pădure, cartier, parc, centru cultural, comercial, industrial etc.) și care este conexată la conținuturile școlare, fiind un mediu de explorare, de aplicare, de punere la probă sau experimentare a unor cunoștințe stipulate prin programa școlară. Această ipostază a formării a luat un avânt deosebit, dispunând și de o consistentă literatură în domeniu, ca și de o practică pe măsură, în țări precum Suedia, Danemarca, Norvegia, Finlanda. Pe lângă **aportul cognitiv, un astfel de cadru și suport educațional asigură o dezvoltare personală și socială a elevilor, o exersare a potențialului lor senzorial și volițional, o intensificare a activității colaborative**.

În același timp, **contextul învățării outdoor are influențe pozitive asupra stării de sănătate a copiilor, dezvoltă agilitatea și spiritul de aventură, conduce la bucurii și satisfacții de învățare pe aliniamente noi**, deseori nonconformiste, antrenând (și) elevi care altfel se caracterizează prin comportament indiferent, blazare sau rebeliune. În același timp, se valorizează și experiențe anterioare ale elevilor, realizându-se un continuum educațional bazat pe cumulare și extindere permanentă a experienței.,

Un aspect important al educaţiei outdoor este acela că răspunde atât nevoilor de bază ale individului, cât şi a celor care îl particularizează în grupul din care face parte:

Nevoia de a fi respectat – derularea de diferite activități în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai deschis, va comunica,își va exprima propriile opinii, se va simți băgat în seamă și va simți că deciziile sale contează pentru ceilalți; elevii pot fi consultați cu privire la diferite jocuri sau activități.

Nevoia de a fi responsabil – activităţile outdoor oferă copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini, responsabilităţi pentru atingerea scopului propus (spre exemplu dacă se optează pentru o activitate de ecologizare, un copil poate primi sarcina de a curăţa pomii, un altul sarcina de a uda florile, important este însă, ca prin comunicarea cu copilul, profesorul să-i transmită acestuia sentimentul că prin ceea ce întreprinde el, mediul va fii mai curat, astfel el va conştientiza că are o responsabilitate faţă de protejarea mediului).

Nevoia de a fi activ–implicarea în diferite activități sportive, jocuri, plimbări tematice, aduce numeroase beneficii dezvoltării fizice, psihice ale copilului. Jocul fiind activitatea fundamentală a copilului este important ca toţi copiii să fie stimulaţi în mod constant să se joace, să alerge, să participe la diferite activităţi în mod activ.

EXEMPLE PRACTICE DE INTEGRARE A EDUCAŢIEI EXPERENȚIALE ÎN ACTIVITĂȚI DE TIP OUTDOOR

Integrarea educației experiențiale în activități de tip outdoor în cadrul curriculei școlare implică diferite etape de la planificarea procesului și până la implementare. Oricare dintre discipline poate permite organizarea și desfășurarea de activități de tip outdoor, de exemplu:

Limbă și comunicare – putem alege să ținem orele de clasă în aer liber:

- punerea în scena a unei povești, după ce în prealabil aceasta a fost citită în sala de clasă – putem solicita elevilor să schimbe firul epic al poveștii (pentru a evita haosul și dezorganizarea, pregătim elevii pentru activitate cu o zi înainte, sprijinim elevii în acest proces, fără însă a interveni în deciziile lor pentru stabilirea unui nou fir epic - activitatea nu presupune o repetiție propriu-zisă, este indicat să lăsăm elevii să fie spontani, ei se vor gandi în prealabil cum să schimbe firul epic, însă pentru exemplificare ei pot fi încurajați să improvizeze:

- identificăm anumite elemente naturale cu care elevii pot scrie: pe pământ, pe pietre sau frunze

- începem o poveste alegând un obiect din natură (un copac, o floare, etc) și încurajați elevii să continue povestea ;

- Poveştile Copacilor: Aşezăm grupuleţe de copii în liniște o perioadă de timp lângă un copac. Ce sunete aud? De unde vin? Dacă copacul ar putea vorbi, ce poveşti ar putea spune el? Scrie o poezie/cvintet despre copac.

Geografie – lectiile de geografie *despre* formele de relief, clima, vegetația, solurile, apa, sau fauna pot fi realizate cu ușurință în aer liber – folosindu-ne de mediul natural în care ne aflăm pentru a le explica și exemplifica elevilor anumite noțiuni ce țin de această disciplină – cum s-au format câmpiile, dealurile, munții, apele, etc. Putem realiza împreună cu elevii o hartă a localității sau o galerie foto a mediului geografic. **Elementul cheie al educației outdoor este acela că oferă elevului posibilitatea de învăța prin experimentare, prin observare la fața locului,** elevii vor fi mult mai motivați să învețe, vor găsi cu ușurință răspunsuri la întrebările lor.

Arte

Orele de Arte vizuale și abilitățile practice oferă posibilitatea manifestării depline a creativităţii şi sensibilităţii copilului. Desenele, colajele, afişe cu mesaj ecologic constituie o îmbinare a esteticului cu informaţia ştiinţifică. Prin aceste activităţi capătă valoare artistică unele obiecte realizate din materiale refolosibile.

Aşa cum îi învăţăm pe copii să vorbească, să se poarte în familie, la şcoală şi în societate, să respecte normele de igienă, tot aşa trebuie să-i învăţăm să se poarte cu mediul în care trăim. Dintre modalităţile folosite, în afara clasei, în scopul educării ecologice amintesc: excursii şi vizite pentru a constata situaţia în care se află mediul , acţiuni pentru apărarea mediului,igienizarea şi înfrumuseţarea şcolilor, parcurilor,crearea unui colţ viu în clasă.

Dezavantaje:

Interiorul clasei este mult mai sigur pentru elevi, în timp ce mediul exterior implică diferite riscuri și situații neprevăzute care pot avea efect negativ. Profesorul trebuie sa identifice posibilele riscuri care pot să apară și să conceapă un plan de management al riscului.

Bibliografie:

1.Analele Universităţii “Constantin Brâncuşi” din Târgu Jiu, Seria Ştiinţe ale Educaţiei, Nr. 2/2009-pag. 65

https://iteach.ro/experientedidactice/metodologia-invatarii-experientiale-in-educatia-adultilor

CALCULATORUL – PARTENER ÎN PROCESUL DE ÎNVĂŢĂMÂNT – PAS PENTRU OPTIMIZAREA ÎNVĂŢĂRII

Profesor înv primar CHIROȘCĂ ANGELA
Școala Gimnazială Nr. 29 Galați

Profesia didactică are o dimensiune puternică, nu poate fi intuitivă sau artizanală, dar nici nu poate fi construită numai din cunoştinţe şi competenţe, ci şi atitudini şi valori.

Cadrul didactic este un bun cunoscător al domeniului şi al didacticii disciplinei pe care o predă, ceea ce înseamnă că are capacitatea de a prelucra, structura şi de a face accesibile cunoştinţele transmise, de a forma abilităţi, ţinând cont de particularităţile de vârstă individuală şi de grup ale elevilor. Acesta proiectează şi aplică strategii didactice eficiente şi atractive în raport cu scopurile şi conţinuturile propuse.

O problemă importantă în învăţământ o reprezintă eficientizarea procesului de predare. Noile tehnologii pentru tratarea şi transmiterea informaţiilor influenţează în toate sferele de activitate maniera de a comunica şi de a interacţiona. La nivelul învăţământului problema esenţială o constituie înţelegerea corectă a acestor resurse educaţionale. Ele pot fi un instrument eficient în predare, învăţare; nu elimină rolul cadrului didactic, ci îmbogăţeşte instrumentele pedagogice în concordanţă cu finalităţile fiecărui ciclu de învăţământ. Printr-o utilizare simplă se permite dezvoltarea unei culturi a informaţiei info-cultura, constând din cunoaşterea posibilităţilor oferite de calculator.

Utilizarea platformei AEL este marcată de o vastă extindere a ariei de acoperire specifică domeniului educaţiei:

- suport multi-lingvistic şi regional: AEL este uşor de transpus într-o altă limbă şi uşor de reconfigurat;
- rolurile, grupurile, utilizatorii şi drepturile de acces asociate sunt uşor de administrat;
- oferă un sistem de operare care este periodic upgradat;
- module de lecţii care tratează interactiv diverse subiecte din programa şcolară;
- testează şi evaluează elevii, realizând o monitorizare inteligentă în funcţie de nivelul de pregătire al fiecăruia;
- accesul nelimitat la informaţie prin Internet sau baze de date proprii (cum ar fi dicţionarele, care afişează definiţii la o simplă selectare a unui cuvânt);
- realizează administrarea resurselor clasei/şcolii, contribuind punctual şi global la organizarea eficientă a programului şcolar;
- este un cadru de desfăşurare a unei strategii, pe care o stabileşte profesorul, el utilizează module-momente de lecţie furnizate de pachetul AEL, fiecare moment fiind, de fapt, un soft educaţional de un anume tip;
- realizarea de proiecte comune ale elevilor şi profesorilor lor.

În ceea ce priveşte rolul formativ al informaticii în cadrul procesului de învăţământ, trebuie să fie menţionate următoarele două aspecte:

- utilizarea calculatorului electronic ca instrument didactic în desfăşurarea procesului de predare-învăţare;

- obiectivul propus nu poate fi realizat decât dacă utilizarea calculatorului, ca instrument didactic, se realizează în contextul folosirii unor strategii didactice adecvate.

Atunci când se proiectează demersul didactic prima întrebare pe care şi-o pune educatorul este: „Ce obiective urmărim în continuare?" Se stabilesc strategiile didactice pentru realizarea integrală a obiectivelor propuse precum şi mijloacelor ce urmează a fi folosite. Etapele în proiectare sunt:

- formularea clară a obiectivelor;
- realizarea sarcinilor de lucru pentru elevi care să permită formarea /dezvoltarea comportamentelor prevăzute ca obiective;
- structurarea unei strategii prin definirea specificului unei secvenţe;
- alegerea optimă a tehnologiei pentru fiecare secvenţă. În această etapă va fi realizat soft-ul necesar;
- stabilirea modului de evaluare.

Educatorul trebuie să ştie modul în care Tehnologia informaţiei poate fi folosită pentru atingerea obiectivelor, metode de evaluare a progresului la disciplină, metode de evaluare a reuşitei lecţiei, impactul pe care îl are tehnologia informaţiei în cadrul lecţiei. Introducerea calculatorului în procesul de învăţământ, măreşte calitatea învăţării şi permite includerea noţiunilor într-un corp coerent de informaţii. Algoritmizarea, modelarea, simularea sunt metode de învăţare programată ce permit realizarea lecţiilor asistate pe calculator.

Calculatorul poate fi folosit în procesul integral sau în anumite momente ale lecţiei. El nu înlocuieşte educatorul, ci preia funcţii din activitatea de instruire precum şi momente din munca elevului. Instruirea asistată pe calculator se poate folosi la majoritatea disciplinelor: limba română, limbi străine, matematică, istorie, geografie, cunoaşterea mediului, muzica, educaţie fizică. Utilizând elementele informatice, se pot realiza prezentări computerizate, de exemplu cu ajutorul aplicaţiilor POWER POINT etc.

Eficienţa calculatorului în activitatea de predare-învăţare este determinată de metodologia folosită de cadrul didactic pentru integrarea acestuia în activitatea didactică. Atât succesele, cât şi insuccesele în pregătirea teoretică şi practică a elevilor, sunt determinate, în buna parte şi de modul în care fiecare cadru didactic ştie să folosească potenţialul didactic al mijloacelor de învăţământ.

Evoluţia soft-urilor, de la aspectul predominant de verificare, testarea cunoştinţelor, către aspecte mai complexe, care asigură contexte semnificative pentru învăţare, modifică aria de activităţi a profesorului cantitativ, dar şi calitativ.

Una dintre modificările majore aduse de intervenţia calculatoarelor în învăţământ este şi schimbarea de paradigmă, de la centrarea pe profesor, la centrarea pe elev. Prin răspândirea şi diversificarea IAC, rolul dascălului suferă modificări. Treptat, profesorul se degrevează de activităţi de rutină, dar sarcinile lui se amplifică prin aceea că trebuie să conceapă şi să realizeze mici programe adaptate cerinţelor disciplinei pe care o predă şi adaptate totodată şi la cerinţele procesului educativ.

În noile medii de învăţare, toţi elevii beneficiază de acces la aceleaşi surse de informaţii, încât se poate spera asigurarea unor şanse egale de educaţie. Cu toate că elevii mei locuiesc în mediul rural, au nevoie de iniţierea, cunoaşterea, înţelegerea lucrului cu calculatorul, în vederea dezvoltării spiritului inventiv şi creator. Mediul rural a început să simtă nevoia de modernizare, de intrare în era

informaţională. Cultivarea sensibilităţii copiilor, a dorinţelor de cunoaştere, folosirea unor programe în care se pot repeta sau chiar aplica cunoştinţe din discipline diferite, vor duce la un comportament civilizat, la dezvoltarea bagajului de informaţii.

Elevul devine unul dintre constructorii propriei cunoaşteri, dobândind un rol care, chiar şi în trecutul apropiat, îi era necunoscut. Sigur acesta vine nu numai cu avantajele evidente ci şi cu responsabilităţi, pentru că centrul noii educaţii este responsabilizarea, descoperirea timpurie a importanţei actului educaţional care se transformă din dogmă în proiect liber consimţit la care elevul participă activ îmbinând acumularea de informaţii cu dobândirea unor abilităţi precise care să îi dea posibilitatea să caute, să descopere, să investigheze, să acumuleze, oferindu-i o bază puternică pentru societatea în care urmează să trăiască.

Dinamica noilor metode de învăţare este fundamental alta, elevul este învăţat cum să înveţe adaptând mijloace propuse de propriile capacităţi şi abilităţi, este deprins mai degrabă să caute informaţia, folosind algoritmi precişi, decât să o reţină fără discernământ. Întrebarea pe care, probabil, mulţi dintre noi o pun în acest context este dacă într-adevăr este nevoie de aceste schimbări majore, structurale, care pot genera probleme de adaptare a unor categorii de profesori sau elevi.

Răspunsul este dat chiar de societatea spre care ne îndreptăm. Societatea informaţională nu mai este o previziune de viitor, ci o stare de fapt a prezentului, rămâne la latitudinea fiecăruia cât de repede va şti să facă parte cu adevărat din ea şi aceasta nu numai ca o cerinţă exterioară impusă, ci ca o necesitate individuală de armonizare.

BIBLIOGRAFIE:

- Cerchez E. Sisteme de calcul. Editura L&S Informat, Bucureşti, 1998.
- Cerghit I. Metode de învăţământ. E.D.P., Iaşi, 1996.
- Ionescu C. Metodica predării informaticii. Universiteta Babeş-Bolyai, Cluj, 1998.

http://www.immromania.ro/servicii

Obezitatea la adolescenți

Prof.Ciapă Mihaela
Colegiul Național Al. Ioan Cuza

CONSIDERAȚII TEORETICE

Vârsta, greutatea şi înălţimea sunt indicatori care pot fi utilizati pentru aprecierea stării de nutriţie și/sau sanatate, atât la nivel individual, cât şi colectiv. Combinată a acestor indicatori, poate identifica categoria de copii care au avut anumite probleme nutriţionale, felul şi durata acestora.

Caracteristicile antropometrice individuale ale unei populaţii de copii, sunt predictori simpli ai unor evenimente viitoare privind starea de sănătate reflectată prin obezitate de cele mai multe ori.

Obezitatea este o boală caracterizată prin creşterea în greutate pe seama ţesutului adipos care poate fi cauzată de unii factori genetici, metabolici, celulari, psihologici sau sociali (Coşoveanu, 2011).

Studiile realizate au ajuns la concluzia că este mai uşor să previi obezitatea la copil decât să o tratezi. Părinţii le permit copiilor să-şi petreacă timpul liber în faţa televizoarelor şi a calculatoarelor, şcolile au un program redus în ceea ce priveşte activitatea fizică, şi mulţi copii sunt scutiţi de activitate fizică din motive medicale, mai mult sau mai puţin reale. Mersul pe jos este o raritate, şcolile nu au baze sportive, iar părinţii, uneori, sunt prea ocupaţi cu grijile zilnice.

Cercetarea a fost realizată în perioada 2022-2023 pe un eșantion de 5043 elevi ai claselor 5-8, cu vârsta 10-14 ani, din mediul rural și urban din județele Galați, Bacău și Vrancea. Distribuția elevilor supuși cercetării este prezentată in tabelul 1.

Clasa	Gen		Total
	Baieti	Fete	
V-a	918 (51.5%)	864 (48.4%)	1782 (35.3%)
VI-a	495 (46.7%)	564 (53.2%)	1059 (20.9%)
VII-a	540 (49.5%)	549 (50.4%)	1089 (21.5%)
VIII-a	558 (50.1%)	555 (49.8%)	1113 (22%)
Total	2511 (49.7%)	2532 (50.2%)	5043

Tabelul 1.Distribuția elevilor incluși în cercetare în funcție de gen și grupa de vârstă pe clase

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Obezitatea reprezintă o problemă mondială, afectând un procent destul de mare de copii de pe toate continentele. În contextul general al tendinţei mondiale de creştere a frecvenţei obezităţii, acest subiect a stârnit un interes tot mai larg, reprezentând tema de cercetare a unor studii extinse.

Rezultatele studiului nostru arată că majoritatea elevilor din lotul investigat, 49,61% (2502) sunt normoponderali, 38,37% (1935) dintre ei sunt subponderali, 9,63% (486) sunt supraponderali, şi un procent mic il reprezintă obezitate, 3,36% (120) (Figura 1.).

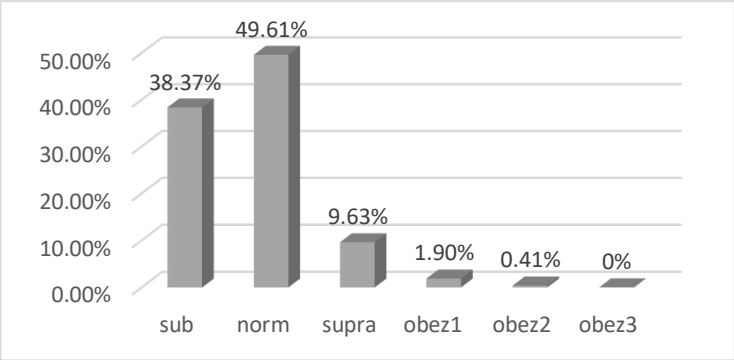

Fig.1 Distribuţia procentuală a elevilor din lotul investigat în funcţie de IMC

Elevii subponderali 49,50% predomină în perioada de vârstă 10-11 ani alaturi de cei normoponderali 41,24% fata de supraponderalii 7,57% și obezi 1,69%. Astfel putem observa ca la această vârsta copii nu au exces de greutate ci sunt subnutriți (Figura 2).

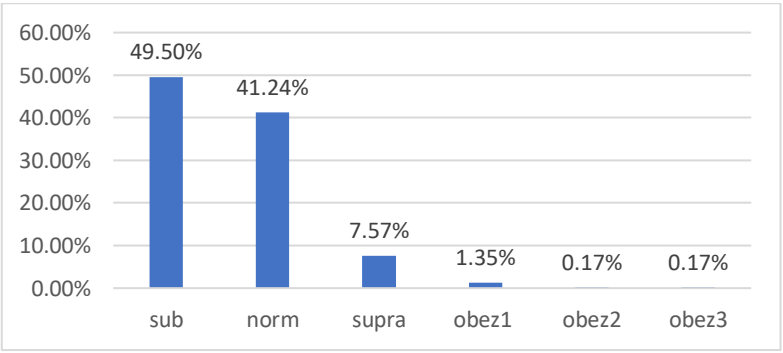

Fig.2 Distribuţia procentuală a elevilor în funcţie de IMC la CLASA A V-A

La clasa a VI-a se observă o modificare a predispozitiilor privind indicele de masa corporala astfel un procent de 47,64% din lotul cercetat au fost incadrați ca subponderali, 47,30% sunt normoponderali, 9,64% supraponderali și 1,42% obezi (Figura 3). Trecând la o categorie de varstă superioară, 11-12 ani observăm tendința de creștere a supraponderalilor comparativ cu cei din grupa de vârsta 10-11 ani și o scădere a celor obezi.

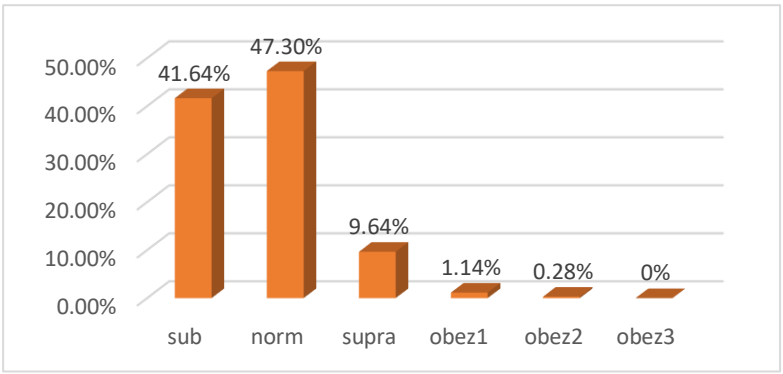

Fig.3 Distribuţia procentuală a elevilor în funcţie de IMC la CLASA A VI-A

Subiecții incluși în lotul de cercetare cu vârsta 11-12 ani au obținut următoarele rezultate: 30.02% subponderali scăzând procentul acestora față de vârstele anterioare, 54.54%

normoponderali crescând procentul acestora, dar în același timp a crescut și numărul celor supraponderali la 11.84% și obezi la 3,6% (Figura 4). Observăm o diminuare a subiecților subponderali dar și o creștere a supraponderalilor și obezilor.

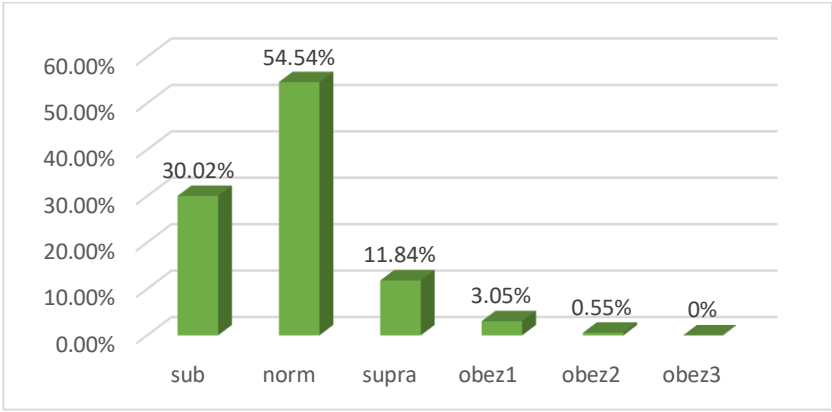

Fig.4 Distribuţia procentuală a elevilor în funcţie de IMC CLASA A VII_A

Analizând figura 5 constatăm că la varsta de 13-14 ani scade procentul celor subponderali 25.60%, crește numărul celor normoponderali 60.37% și scade ușor procentul celor supraponderali 10,78% și a celor obezi 2,5%.

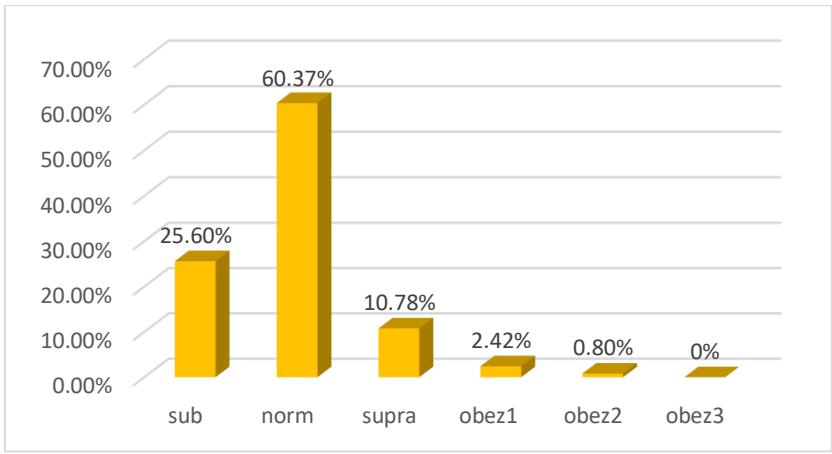

Fig.5 Distribuţia procentuală a elevilor în funcţie de IMC CLASA A VIII-A

Majoritatea elevilor cercetaţi sunt normoponderali cu IMC între valorile de referinţă ale OMS 18,5 – 24,99 greutatea corporală fiind cea normală pentru varsta lor. Supraponderalii deţin un procent mic adică greutatea corporală fiind mai mică decât cea normal pentru varsta lor.
O multitudine de studii au determinat creşterea frecvenţei supraponderabilităţii şi obezităţii la copii şi adolescenţi. De asemenea se evidenţiază o creştere a factorilor de risc ce predispun la boli cardiace, cum ar fi supraponderea, obezitatea şi un stil de viaţă nesanatos, ca sedentarismul, obiceiuri alimentare nesănătoase. Dar acest lucru nu este valabil si pentru lotul de subiecti supusi cercetarii din zona de sud- est a Romaniei.

În ţara noastră în 2016 studii efectuate de Universităţile de Medicină din Timişoara, Bucureşti, Iaşi, Târgu Mureş şi date de la Institutul Naţional de Sănătate Publică si au constatat că 19,7 % dintre fete şi 29.2% dintre băieţi erau supraponderali, iar 5% dintre fete şi 10,7% dintre băieţi erau cu obezitate. La cealaltă extremă, 15.3% dintre fete şi 13.3% dintre băieţi erau subponderali, iar 2.8% dintre fete şi 2.8% dintre băieţi erau cu deficit ponderal moderat şi sever. Comparativ cu un studiu realizat in 2006 procentul băieţilor cu obezitate s-a dublat în ultimii 10 ani. În această perioadă de creştere economică pentru România s-a petrecut şi o tranziţie

nutriţională nesănătoasă, cu o creştere a consumului alimentelor cu conţinut scăzut de nutrienţi și cu densitate energetică mare (dulciuri concentrate, sucuri, fast food, chipsuri) care duce la creştere în greutate la copii şi adulţi, cu afectarea sănătăţii pe tot parcursul vieţii.

Modificările care se observa de la o categorie de vârstă la alta pot fi puse și pe seama modificărilor hormonale specifice perioadei postpubertale și pubertale ,perioadă în care hormonii exercită efecte specifice asupra țesutului adipos și masei musculare.

Subiecții provin atăt din mediul rural căt și urban, unde nivelul de trai este diferit factor care poate influența creșterea și dezvoltarea armonioasă a organismului.

Bibliografie

1.Kulkarni P, Nagendra, Ashok NC, Kumar DS, Siddalingappa H, Madhu B. World health organization-body mass index for age criteria as a tool for prediction of childhood and adolescent morbidity: a novel approach in southern karnataka, India. Int J Prev Med. 2014;5(6):695-702.

2.Michalopoulou M, Gourgoulis V, Kourtessis T, Kambas A, Dimitrou M, Gretziou H. Step counts and body mass index among 9-14 years old greek schoolchildren. J Sports Sci Med. 2011;10(1):215-221. Published 2011 Mar 1

3.Becerra MAO,Muros JJ,Cuadros JP,Sánchez JAM,González MC. Influencia del imc en la autoestima de ninos y ninas de12-14 anos. Anales de Pediatría. 2015; 83:311-317

4.Moselakgomo, V., & van Staden, M. (2019). Diagnostic accuracy of tri-ponderal mass index and body mass index in estimating overweight and obesity in South African children. African Journal of Primary Health Care & Family Medicine, 11(1), 7 p. doi:https://doi.org/10.4102/phcfm.v11i1.1949

Transformări și tendințe în învățământ, între modernism și necesitate

Prof. Ciobănică Nicoleta

Școala Gimnazială nr. 1 Săbăreni-Giurgiu

Educația este un domeniu în continuă schimbare și adaptare la provocarile, nevoile și sub presiunea societății.

Transformările progresive prin care a trecut învăţământul au impus o evoluţie ascendentă a tuturor componentelor sale,precum și a laturii lui procesuale.

În ultimii ani, am asistat la o evoluție rapidă a tehnologiei și a modului în care oamenii interactionează cu informația. Aceste schimbări au avut un impact semnificativ asupra sistemului de învățământ și au condus la apariția unor noi tendințe în educație. Procesul a fost unul brusc, forțat, impus de pandemie și de găsirea urgentă a unor soluții pentru o problemă care ne-a luat prin surprindere, fiind total nepregătiți. Lipsa resurselor materiale, a internetului, a competențelor digitale în rândul cadrelor didactice, al elevilor și al părinților acestora, a făcut ca procesul să fie unul ,,anevoios”.

Reconsiderarea finalităţilor şi conţinuturilor învăţământului a fost dublată de reevaluarea şi modernizarea metodelor folosite în practica instructiv-educativă. Metode, care cu timpul s-au dovedit perimate, au fost treptat abandonate sau foarte puțin folosite, altele, mai elaborate, au fost supuse modernizării şi actualizării. Totodată au apărut tehnici noi de instruire.

Această selecţie şi promovare în timp s-a soldat, până la urmă, cu reconsiderări periodice ale întregului complex de metode viabile la un moment dat.

Acest proces continuă şi astăzi, cu o forță incomparabil mai puternică decât oricând. Pedagogia contemporană este adepta promovării, cu tot curajul, a unor metode active şi a unor metode de lucru fundamentate însă pe o nouă concepţie filozofică, umanistă, în esenţă pe ideea unităţii dintre teorie şi practică, dintre şcoală şi viaţă, dintre cunoaştere şi acţiune.

Tendinţele principale de înnoire şi modernizare a procesului de învățământ sunt:

- utilizarea metodelor în scopul activizării elevilor. Activismul, ca orientare a metodelor presupune stimularea şi dezvoltarea eforturilor elevilor nu doar pentru a reproduce cunoştinţele, ci și pentru a opera cu ele, în diferite contexte.
- intensificarea caracterului formativ al tuturor metodelor de instruire utilizate în activitatea de predare-învăţare. Elevul trebuie să fie capabil să utilizeze informaţiile asimilate, să investigheze, să căute soluţii și să desprindă concluzii. Sunt considerate a fi formative, acele metode care caută să respecte condiţiile dezvoltării fiecărui copil şi să intervină activ în direcţia optimizării capacităţilor şi structurilor lui mintale, a intereselor şi aspiraţiilor sale personale, să dezvolte capacităţi şi aptitudini superioare, pentru a face faţă unei societăţi aflate într-o schimbare rapidă.
- Aplicarea, cu prioritate, a metodelor activ-participative, centrate pe elev, pe transformarea elevului în coparticipant al propriei instruiri şi educaţii.

Creşterea ponderii metodelor activ-participative nu înseamnă renunţarea la metodele clasice de învăţământ (observaţia, expunerea, conversaţia, demonstraţia, exerciţiul), la cele de transmitere şi asimilare a informaţiei. Pedagogia modernă produce schimbări care ţin de pondere şi valorizare, de sporirea potenţialului formativ al metodelor clasice, prin accentuarea caracterului lor euristic şi activ-participativ. Nu se poate spune că metodele tradiţionale sunt ineficiente şi cele moderne eficiente.

Totul trebuie adaptat la contextul în care sunt folosite. O învăţare activă angajează operaţiile de gândire şi de imaginaţie, apelează la structurile mintale – structurile operatorii şi structurile cognitive de care dispune elevul şi de care el se foloseşte ca de nişte instrumente în susţinerea unei noi învăţări.

Metodele active stimulează strângerea de informaţii, prelucrarea şi sintetizarea informaţiilor, asocierea de informaţii, prelucrarea şi sintetizarea informaţiilor, asocierea de informaţii, producerea de idei, căutarea de soluţii, organizarea şi reorganizarea progresivă a ideilor, interpretare, reflecţie personală, comunicare, interacţiuni libere, inventivitate şi creaţie etc. Deci, acţiuni care presupun un efort propriu de transformare a reprezentărilor, de producere a unor noi informaţii şi structuri mintale pentru cel care învaţă.

- utilizarea metodelor care combină învăţarea individuală (lectura, observaţia, exerciţiul, lucrul individual) cu cel în echipă, de genul dezbaterii colective, asaltului de idei (brainstorming-ul), a jocurilor, studilor de caz etc.

Acest tip de abordare implică şi promovează cu adevărat personalitatea, stimulează dezvoltarea gândirii creatoare, cultivă spiritul de echipă atât de necesar formaţiei omului modern care acţionează tot mai mult prin cooperare cu alţii.

Învăţarea în grup exersează capacitatea de decizie şi de iniţiativă, dă o notă mai personală muncii, dar şi o complementaritate mai mare a aptitudinilor şi talentelor, ceea ce asigură o participare mai dinamică, susţinută de foarte multe elemente de emulaţie, de stimulare reciprocă, de cooperare fructuoasă.

- caracterul euristic (a-l duce pe elev unde dorești, cu ajutorul întrebărilor) ce se cere a fi imprimat metodelor, exprimă crearea unor condiţii favorabile care să favorizeze elevilor învăţarea prin problematizare şi descoperire.

Mai important decât transmiterea informaţiei, şi mai importantă decât acest deziderat, este necesitatea de a-i învăţa pe elevi să utilizeze informaţiile primite şi de a ajunge, prin intermediul lor, la noi informaţii. Condiția sinequq non este ca elevul să fie pus în situaţia de a face apel la propriile lui informaţii, pe cât posibil, din proprie iniţiativă, profesorului revenindu-i sarcina să sprijine prin întrebări ,,de descoperire", efortul acestuia să provoace contradicţii în mintea elevului şi să-l înveţe să exploreze aceste contradicţii din gândirea lui, dintre cunoştinţele sale.

Metodologia euristică incită activitatea intelectuală a elevului, îl obligă să gândească şi să reflecteze în cursul învăţării, stimulează capacitatea de asociaţie, dă loc la noi asociaţii, face să se nască noi idei şi prilejuieşte o învăţare mai bogată în asociaţii.

- Utilizarea unor metode care să favorizeze relaţia nemijlocită a elevului cu obiectele cunoaşterii (sau cu modelele lor). Deoarece societatea noastră are nevoie de oameni activi, dinamici, capabili să stăpânească cunoştinţe active, pricepere, şi voinţa necesară de a le transpune în practică, în acţiune, se impune aplicarea cu şi mai multă insistenţă a unor metode cu

un pronunţat caracter aplicativ, în esenţă metodele practice (de învăţare prin acţiune), cu caracter practic-aplicativ, practic-experimental, practic-demonstrativ.

Tradițional, educatia s-a concentrat pe transmiterea de cunoștințe si informații teoretice, dar în prezent, abordarea didactică se schimbă către dezvoltarea competențelor esențiale.

Aceasta presupune că elevii vor fi implicați în activitati practice, vor avea oportunități de aplicare a cunoștintelor ăn contexte reale și vor fi încurajați să-și dezvolte abilități precum gândirea critică, rezolvarea de probleme și comunicarea eficientă.

Tehnologia joacă un rol tot mai important în educație și acest lucru nu va înceta în următorii ani.

Utilizarea dispozitivelor mobile, a platformelor online și a altor instrumente tehnologice va fi din ce în ce mai frecventă în sălile de clasă. Aceste tehnologii vor permite personalizarea învaățării, accesul la resurse educaționale diverse și interacțiunea în timp real între elevi și profesori.

Învățarea pe tot parcursul vieții devine o necesitate, iar instituțiile de învățământ trebuie să ofere oportunități de învățare și dezvoltare profesională continuă, atât pentru elevi cât și pentru adulți.

Bibliografie:

1. Albu, M., Metode şi instrumente de evaluare în psihologie, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2000

2. Bocoş, Muşata, Instruirea interactivă, Presa Universitară Clujeană, 2002

3. Cerghit, Ioan, Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Aramis, 2002

STRATEGII DE IMPLEMENTARE A EDUCAȚIE PENTRU ECOLOGIE DIN CADRUL ȘCOLII

Prof.înv.primar Ciobanu Loredana-Nicoleta

Școala Gimnazială „Stroe S.Belloescu" Bârlad, jud. Vaslui

În epoca contemporană, o problemă de stringentă actualitate este formarea şi educarea elevilor în spiritul unor responsabilităţi umane ce vizează protecţia mediului înconjurător. Dragostea pentru viu, pentru natură este o componentă educaţională care are consecinţe asupra întregului comportament uman. Protejarea planetei Pământ, casa noastră a tuturor, este o problemă care trebuie să intereseze nu doar pe ecologişti, ci pe toată lumea, adulţi şi copii. Noi, dascălii, trebuie să punem mare accent pe educaţia ecologică a celor mici, pentru a ne putea bucura împreună pe timp îndelungat de albastrul curat al cerului, de limpezimea apelor, de florile câmpului şi de frunzele verzi ale pădurilor.

Copiii trebuie să cunoască şi să ocrotească natura, să iubească plantele şi animalele, să aibă un comportament adecvat raportat la mediul înconjurător şi să ia atitudine faţă de cei care distrug natura. Activitatea de protejare a mediului înconjurător începe cu mediul familial, se continuă în grădiniţă şi apoi la şcoală. La intrarea în şcoală, copiii au o serie de reprezentări despre mediul natural, social, şi familial în care trăiesc. Şcoala este chemată să determine nu numai sentimente de admiraţie faţă de frumuseţile naturii ci şi convingeri şi deprinderi de protejare a mediului înconjurător.

Natura, studiată cu dragoste, cu pasiune, poate deveni centrul de interes al tuturor disciplinelor de învăţământ, precum şi al multora dintre activităţile extracuriculare. Trebuie să-i convingem pe elevi de necesitatea apărării mediului înconjurător împotriva poluării şi să le formăm conduita ecologică modernă. Acest lucru se realizează îndeosebi în cadrul orelor de ştiinţe, menite să înlesnească înţelegerea organismelor vegetale şi animale, a proceselor esenţiale de întreţinere a vieţii, a legăturilor indisolubile dintre plante, animale şi mediu dar şi în cadrul orelor de geografie şi ocazional în cadrul unor ore de educaţie civică, limba română, educaţie muzicală, educaţie plastică sau opţional sub genericul "Micul ecologist".

În demersul didactic, centrul atenţiei devine elevul şi nu predarea noţiunilor ştiinţifice ca atare. Accentul trece de la "ce să înveţe" la "în ce scop" şi "cu ce rezultate" să se înveţe. O învăţare eficientă va da copilului posibilitatea să experimenteze, să redescopere natura printr-un contact direct cu aceasta, în care rolul învăţătorului este de ghid şi colaborator. În clasă am desfăşurat activităţi în care au fost prezentate lecturi despre plante şi animale, au fost citite poezii în care era descris un colţ din natură, s-au alcătuit propoziţii despre plante şi animale. De asemenea, s-au elaborat eseuri având ca titlu „Floarea mea preferată", „Animalul meu drag", „Pădurea – o oază de linişte", „Dansul fluturilor". Am lecturat legende despre locuri şi frumuseţi din judeţul nostru dar şi din judeţele învecinate, cum sunt: „Legenda Mureşului şi Oltului", „Legenda Muntelui Găina", „Legenda Muntelui Retezat". Au fost dezbătute teme ca: „Deşeurile şi reciclarea lor", „Vieţuitoare dispărute", „Efectele negative ale vânătorii", „Ziua Pământului", „Apăraţi planeta Pământ", realizându-se totodată, desene tematice.

Prin efort individual dar şi îmbinat cu cel de grup, elevii pot fi îndrumaţi pentru completarea unor fişe de observaţie , care să cuprindă: denumirea locului unde se află observaţiile(munte, deal, câmpie, lac, râu), plantele şi animalele din zonă, gradul de poluare al zonei sau nepoluarea acesteia, sursele de poluare. Prin documentarea din diverse şi variate surse de informare, elevii pot realiza portofolii care pot cuprinde răspunsuri la chestionare privind protejarea mediului, compuneri literare, fotografii, afişe („Opriţi poluarea!", „Salvaţi

pădurile!"), desene, colaje, însemnări. De asemenea, copiii au fost îndrumaţi să urmărească diverse emisiuni de la posturile de televiziune „Animal Planet", „Discovery" şi am constatat cu plăcere că au fost fascinaţi să afle lucruri interesante despre animale dispărute, să vadă locuri minunate de pe Planeta Albastră, să călătorească imaginar în cele mai frumoase locuri ale lumii. Contribuţii de seamă la educaţia ecologică a elevilor, le au activităţile extraşcolare, care înseamnă contact nemijlocit cu mediul înconjurător:

- Igienizarea şi înfrumuseţarea clasei şi a şcolii prin îngrijirea spaţiilor verzi din incinta şcolii, prin plantarea de flori şi pomi;
- Curăţirea parcurilor şi a locurilor de agrement;
- Colectarea de materiale refolosibile: hârtie, peturi, deşeuri textile;
- Sărbătorirea zilei Pământului prin expoziţii de desene şi fotografii, prin distribuirea de pliante şi materiale publicitare pe tema protecţiei mediului;
- Întâlniri ale elevilor cu reprezentanţii Autorităţii pentru Protecţia Mediului;
- Excursii şi vizite la Grădina Zoologică din Bârlad, la Muzeul Ştiinţelor Naturii din Bârlad, Grădina Botanică Iaşi, al căror scop principal a fost cunoaşterea rezervaţiilor naturale, a plantelor şi animalelor ocrotite de lege, a frumuseţilor ce ne înconjoară şi cărora de multe ori nu le dăm prea mare importanţă.

În întreaga muncă de educaţie ecologică cu şcolarii mici trebuie să ajungem la concluzia că mediul natural nu poate fi apărat numai de ecologi, biologi ori silvicultori ci de toţi locuitorii planetei. Trebuie să apărăm Planeta Albastră, leagăn al civilizaţiei şi al vieţii, ea fiind casa noastră şi a tuturor vieţuitoarelor de pe Pământ.

Bibliografie:

1. Educaţia ecologică a elevilor în Învătământul primar, nr. 1, Ed. Minipres, 2004.

2. Ghid metodologic de aplicare a Programei şcolare de Ştiinţe ale naturii la cls III-IV, 2001;

3. Turleanu, S., S.O.S. – Natura în pericol, Bucureşti, 1989

4. Apostor, D. - Neştiuta natură, Ed. Ion Creangă, Bucureşti (1988).

Utilizarea TIC în predarea Geografiei

Profesor: Ciobanu Luiza Elena

Progresele rapide ale tehnologiei au schimbat viața de zi cu zi a oamenilor și sunt semnificative în modelarea geografiei. Nu există nicio îndoială că TIC este mijlocul generațiilor actuale și joacă deja un rol esențial în aproape fiecare aspect al vieții lor.

TIC oferă profesorilor și elevilor acces imediat la informații geografice actualizate și de actualitate în lumea noastră extrem de interconectată. Este un mediu dinamic care, utilizat în mod corespunzător, poate consolida și aprofunda în mod semnificativ cunoștințele și înțelegerea geografică.

Utilizarea TIC în geografie îi ajută pe elevi să învețe, oferind acces la cantități mari de informații despre oameni, locuri și medii și le poate oferi o mai mare autonomie în anchetele geografice. De asemenea, oferă cadrul pentru analiza datelor pentru a investiga modele și relații într-un context geografic. Odată ce elevii și-au făcut constatările, TIC îi poate ajuta să organizeze, să editeze și să prezinte informații în multe moduri diferite. Prin urmare, utilizarea sa într-o clasă sau într- un mediu de învățare sprijină predarea și receptarea geografiei într-un mod care o face extrem de captivantă. Mai mult, s-a observat că elevii actuali susțin adesea nivelurile de concentrare mai deplin atunci când au ocazia de a-și sprijini învățarea prin utilizarea TIC.

Tehnologiile digitale permit profesorilor și elevilor nu doar să colecteze o gamă largă de date geografice pentru explorarea tiparelor, distribuțiilor și proceselor fizice și umane, dar mai ales să afișeze, să comunice și să evalueze descoperirile într-un mod extrem de creativ și personal. Aplicații precum Google Earth, Worldmapper și Gapminder au schimbat modul în care putem înțelege complexitatea lumii și ne oferă acces la informații despre diferite țări pentru a le analiza. Tehnologia poate fi folosită și pentru a îmbunătăți calitatea explicațiilor și a modelării. De exemplu, utilizarea clipurilor video sau a animațiilor poate sprijini explicația verbală a modului în care funcționează un proces (cum ar fi formarea unei alunecări de teren, a seismelor etc).

Așadar posibilitățile de utilizare a tehnologiei și a resurselor software în geografie sunt numeroase, tehnologia poate oferi elevilor un mediu de învățare foarte puternic. Smartphone-urile, computerele, rețelele sociale și internetul fac parte din viața de zi cu zi a elevilor și joacă a rol esențial în viața lor. Mediile virtuale de învățare și site-urile web ale școlilor permit profesorilor să partajeze resurse digitale cu elevii și să ofere oportunități pentru medii de învățare mai personalizate și căi de învățare individuale.

Bibliografie

- Cornish, P. (2012) Multimedia simplificată: lecții de geografie folosind tehnologia multimedia Sheffield: Geographical Association. which uses a GPS unit, camera and Google Earth. See the
- Bailey D. (2018) 'Digimap for Schools: ce este și ce poți face cu el?' Teaching Geography, Summer
- https://geology.com/teacher/map.shtml
- https://www.teachingtimes.com
- https://www.geography.org.uk

Testul „Omulețul” la grădiniță

-studiu de caz-

Prof. înv.preșcolar: CIOBOTEA MĂDĂLINA-ANGELA

ŞCOALA PROFESIONALĂ DANEȚI, DANEȚI, DOLJ

La nivelul grupei mari s-a aplicat următoarea probă: testul „Omulețul”.

Prin intermediul probei s-au analizat rezultatele obținute la nivelul grupei în funcție de apartenența socio-culturală și educațională a preșcolarilor.

Proba enunțată s-a desfașurat în semestrul al II-lea al anului școlar 2022-2023.

Pentru determinarea nivelului de dezvoltare a inteligenței dar și al altor procese și calitați psihice, s-a aplicat la nivelul grupei proba psihologică numită testul „Omulețul”.

Testul este unul de inteligență, se cere preșcolarului să deseneze un omuleț, proba constituind un adevărat sistem de simboluri prin care se realizează o comunicare prin simboluri, în spatele careia se ascund și o mulțime din procesele specifice gândirii.

După aplicarea probei s-a calculat QI în raport cu VM.

QI = coeficient de inteligență

VM = vârsta mentală

,,Calculul performanțelor s-a realizat ținând cont de urmatoarele criterii:

- prezența capului;
- prezența picioarelor - doua, când e în fața și unul în profil;
- prezența bratelor;
- prezența trunchiului;
- lungimea mai mare decât latimea trunchiului;
- îndoirea umerilor;
- brațele și picioarele tangente pe lângă corp;
- brațele și picioarele atașate, deși incorect;
- prezența gâtului;
- conturul gâtului - o linie continuă între trunchi si corp;
- prezența ochilor;

- prezența nasului;
- prezența gurii;
- nasul și gura sunt reprezentate corect, indicarea buzelor;
- prezența narinelor;
- prezența părului;
- părul bine plasat, fară a fi vazut capul prin intermediul transparenței;
- prezența hainelor (prima manifestare a veșmintelor sunt nasturii);
- lipsa transparenței veșmintelor;
- patru articole vestimentare bine marcate (pălărie, vestă, cravată, nasturi, pantaloni);
- costumul perfect, fara defecte;
- prezența degetelor;
- evidențierea palmelor;
- brațele articulate la umeri, la coate;
- proporția capului (mai mic decât jumatate din trunchi si mai mare 1/10 din corp);
- proporția bratelor;
- proporția gambelor;
- proporția picioarelor lungimea lor sa fie mai mare decât latimea și mai micș decât înalțimea corpului);
- prezența călcâiului;
- coordonarea motrică a conturului;
- coordonarea motrică a brațelor;
- prezența urechilor;
- poziția și proporția corectă a urechilor;
- detalii oculare - pupile;
- prezența bărbiei și a frunții;
- capul, trunchiul și picioarele de profil;
- profilul perfect (fara transparența sau poziția greșită).”[1]

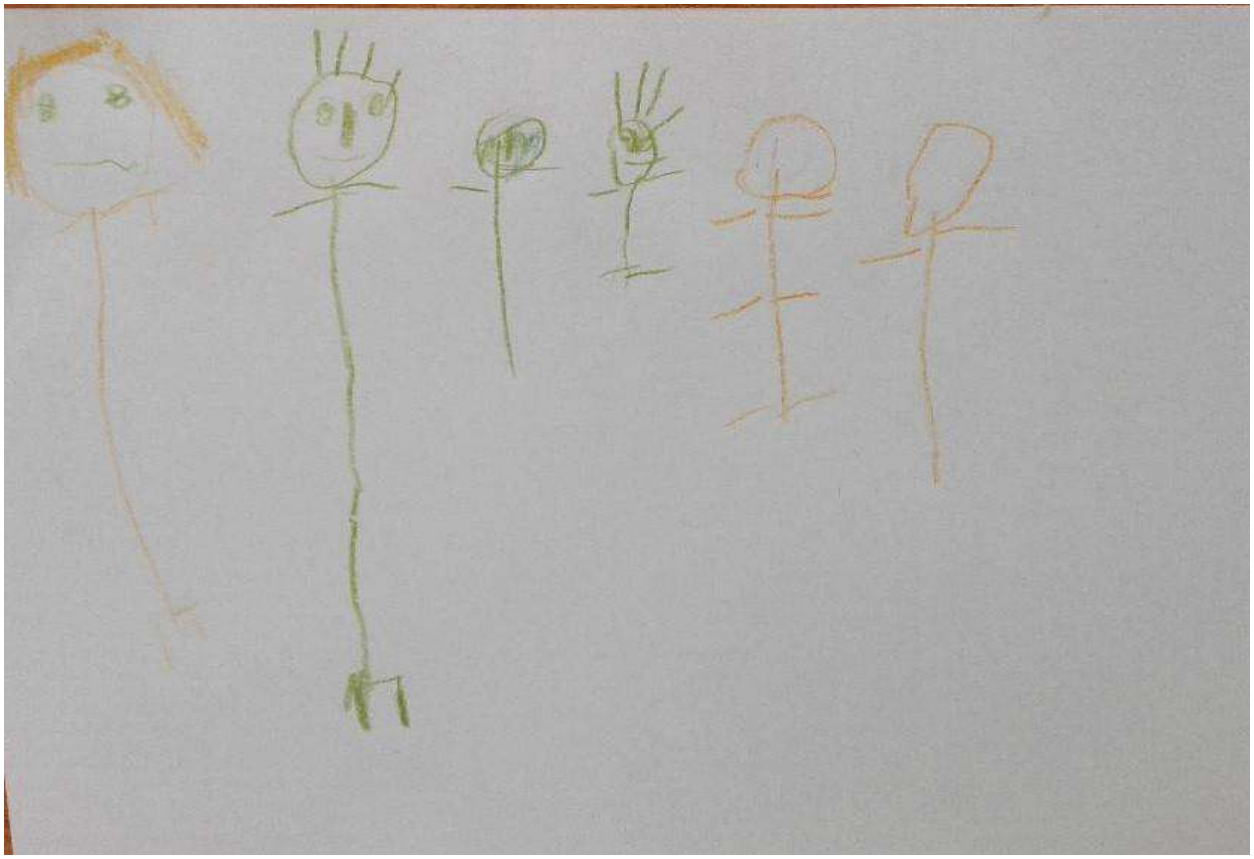

Imaginea 1. „Desen al preșcolarilor la <<Testul omulețului>>”

Rezultatele din etapa constatativă au scos în evidență următoarele aspecte:

Proba 1-relevă faptul că preșcolarii se împart în două categorii. Prima categorie este formată din cei care se simt foarte bine în mediul grădiniței, sunt veseli, au foarte mulți prieteni, comunică foarte bine cu colegii și cadrul didactic aceștia fiind extrovertiți și sangvinici.A doua categorie este formată din cei care se simt stânjeniți în mediul grădiniței, sunt melancolici, nu au foarte mulți prieteni, nu doresc să comunice cu colegii și cu cadrul didactic aceștia fiind introvertiți și melacolici.Motivația apartenenței la cea de-a doua categorie este aceea a influenței mediului familial, deoarece din acest grup fac parte copii care provin din familii în care unul sau ambii părinți prezintă handicap de limbaj și auditiv.Majoritatea preșcolarilor sunt atrași de blândețea cadrului didactic, de interacțiunea cu colegii dar și de resursele materiale ale grădiniței.

Proba 2-scoate în evidență faptul că majoritatea elevilor au deja format comportamentul civic de protejare al mediului înconjurător și prezintă compasiune

pentru tot ceea ce desemnează distrugerea mediului ambiant.Copiii conștientizează importanța protejării mediului care are o mare influență asupra sănătății noastre, a oamenilor.Ei militează pentru răspândirea celor învățate la activitățile extracurriculare de educație ecologică de la grădiniță.

Proba 3-aduce în prim plan capacitatea preșcolarilor de a citi emoțiile celor din jur.Circa 99% dintre copiii din grupa/eșantionul asupra căruia s-a efectuat experimentul sunt capabili să diferențieze emoțiile pozitive de cele negative ale celor cu care intră în contact.Tristețea le provoacă sentimente de compasiune preșcolarilor, în timp ce veselia, bucuria le transmite energie pozitivă care le aduce buna dispoziție.S-a constatat de altfel că starea emoțională a cadrului didactic îi influențează foarte mult pe copii.Așadar un educator vesel va avea preșcolarii veseli, iar un educator trist va avea viceversa.De aceea cadrele didactice trebuie să aibă mereu grijă la atitudinea și expresivitatea emoțională pe care o au, o afișează în prezența copiilor.

Proba 4-accentuează importanța capacităților intelectuale de a fi puse în practică.Există copii cu potențial genetic bun sub aspectul intelectului dar care dețin o slabă atenție și motivație de rezolvare a sarcinilor primite în timpul activității.Foarte mulți dintre preșcolari au o voință scăzută sub aspectul evoluției către o treapta superioară și o motivație intrinsecă aproape inexistentă.

Precizare: Testele au fost aplicate tuturor preșcolarilor ce aparțin celor două eșantioane ale cercetării aplicative: grupul A (eșantion experimental) și grupul B (eșantion de control).S-a dorit aplicarea uniformă a acelorași teste din dorința de a compara diferențele ce apar între o grupă omogenă de preșcolari în raport cu una eterogenă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cosmovici, A., Iacob L.(coord.), *„Psihologie şcolară”*, Ed, Polirom, Iaşi, 1998/1999;
2. Creţu C., *„Curriculum diferenţiat şi personalizat”*, Ed. Polirom, Iaşi, 1998;
3. Creţu C., *„Psihopedagogia succesului”*, Ed. Polirom, Iaşi, 1997;
4. Creţu T., *„Psihologia educaţiei”*, Editura credis, 2006;
5. Creţu T., *„Psihologie generală”*, Editura Credis, 2001;

6. Cristea, Sorin, (1998, „*Dicţionar de teremeni pedagogici”*, Ed. Didactică și pedagogică,

Monografia satului Alun

„satul de marmură”

1. Aşezarea geografică a Ţinutului Pădurenilor

Ţinutul Pădurenilor este situat în judeţul Hunedoara, pe valea râului Cerna, delimitat la nord de Valea Mureşului,[1] la sud de Ţara Haţegului şi la vest de Munţii Poiana Rusca. Această zonă este considerată una din cele mai bogate zone etnografice ale României[2]. Din punct de vedere al reliefului această zonă este împânzită de culmi împădurite. Principala îndeletnicire a pădurenilor fiind exploatarea şi prelucrarea lemnului, dar şi păstoritul. Izolarea acestei zone le-a pemis locuitorilor acestei zone să pastratreze tradiţiile neîntrerupt până în zilele noastre.

Populaţia pădurenilor locuieşte în sate mici, aşezate pe culmi şi creste de dealuri[3]. Aici s-a dezvoltat, datorită condiţiilor geografice speciale, una din cele mai originale culturi populare[4]. Trăsăturile principale ale acestei culturi constau în: amplasarea aşezărilor pe culme, culturi agricole, portul specific şi graiul pădurenesc.

„Pădureni” este mai mult denumirea dată de popor unei regiuni etnografice, decât geografice. Sub denumirea de „Pădureni” poporul înţelegea regiunea estică a Poienii Rusca, de pe teritoriul Hunedoarei, cuprinsă aproximativ, între Valea Mureşului şi a Cernei, cu o populaţie mai rară, izolată şi deci conservativă. Teritoriul pe care s-a format şi pe care trăieşte neîntrerupt poporul român, a fost o ţară a pădurilor, cu codrii nesfârşiţi. Această zonă este una dintre cele mai conservatoare şi izolate zone ale ţării noastre. Toponimia unor sate indică aşezarea lor geografică: pe vale unui râu: Vălari (vale) sau pe culmea unui deal: Ghelari („geal” – deal). Izolarea rezultă din cauza lipsei de comunicaţii, ceea ce a făcut ca satele pădureneşti să păstreze caracteristicile arhaice în toate domeniile vieţii.[5]

2. Atestare adocumentară a statului Alun

Satul Alun este atestat documentar pentru prima dată în anul 1482.[6] Cadrul său geografic, etnografic şi istoric a intrat în preocupările marelui etnograf Romulus Vuia care a realizat şi o monografie a Ţinutului Pădurenilor. Asemănător cu majoritatea aşezărilor din regiunea pădurenilor, satul Alun este un sat de culme şi se pare că el a fost iniţial în valea largă a Peştişiului (sub un alt sat), unde sunt şi acum morile, dar despre acest fapt nu există dovezi istorice. Mulţimea pădurilor şi întinderea lor determinând o bogată toponimie istorică, generală şi comună pentru întreg poporul ţării noastre. Prin faptul că desemnează chiar prezenţa activă a omului cum ar fi unele numiri locale: Alun (atestat documentar pentru prima dată în anul 1482)[7], Merişorul de Munte, Curpen ş.a.; zone care definesc direct pădurile sau zonele – zona Pădurenilor Hunedoarei – de aici îşi trage denumirea acest ţinut, sau, cum mai este cunoscut ca zona Codrului[8]. Ca structură şi tip, satul Alun face parte din categoria satelor de tip îngrămădit[9].

---

[1] Rusalin Işfănoni,”*Pădurenii Hunedoarei (o viziune etnologică*), ediţia a II-a”, Editura Mirabilis Bucureşti, 2006, p. 8.
[2] P. S. Gruescu, Cornelia Grumăzescu*, ”Judeţul Hunedoara”*, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1970, p.126-127.
[3] Octavian Floca, ”*Regiunea Hunedoara. Ghid turistic”*, Bucureşti, 1957, p. 238-242.
[4] Romulus Vuia*,”Studii de etnografie şi folclor II”*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 482.
[5] Paul Petrescu, P. Sthal, *Arhitectura populară românească (regiunea Hunedoarei*), Editura Tehnică, Sibiu, 1965, p. 53.
[6] Coriolan Suciu, *Dicţionar istoric al localităţilor din Transilvania*, vol. I Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1967, p. 37.
[7] *Ibidem*, p. 37.
[8] Cornel Irimia, Florentina Dumitru, Andrei Paleolog, *Arta lemnului la români*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1975, p. 6.
[9] Romulus Vuia, *Studii de etnografie şi folclor II*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 486-487.

Satul Alun este situat la 900 metri altitudine şi aparţine comunei Bunila împreună cu localităţile: Bunila, Cernişoara Florese, Poieniţa Voinii şi Vadu Dobrii. Principala îndeletnicire a pădurenilor de aici este exploatarea şi prelucrarea lemnului, dar şi păstoritul. Zona este cunoscută pentru minele de odinioară de exploatare a fierului, dolomitei, talcului şi steatitului. Satul a devenit celebru prin exploatarea marmurei de Alun, piatră semipreţioasă de construcţie şi ornament[10].

"Satul dintre aluni" - de acolo i se trage numele. Vatra satului a fost aşezată, în urmă cu peste o mie de ani, într-o poiană înconjurată de aluni. A fost, secole de-a rândul, unul din cele mai bogate şi mai bine gospodărite sate din Ţinutul Pădurenilor. Acum mai locuiesc permanent în Alun trei persoane (două din alta sursă), plus două călugăriţe, care spun că doresc să înfiinţeze un schit lângă biserica mare. În satul Alun este de remarcat arhitectura tradiţională. Majoritatea caselor au un brâu consistent, evident din marmură[11].

3. Ocupaţiile tradiţionale ale oamenilor din satul Alun

O primă particularitate a satelor de culme din Ţinutul Pădurenilor este aceea că au o formă adunată, tipică pentru satele agricole de câmpie, şi nu răsfirate sau risipite, aşa cum sunt satele de munte din Munţii Apuseni sau din Mărginimea Sebeşului, dar şi dintr o zonă mai aprpopiată cum este cea a momârlanilor din Mărginimea Ţării Haţegului. A doua particularitate a întregului ţinut constă în practicarea agriculturii în terase, care au devenit nişte trepte uriaşe, fiind rezultatul arăturilor realizate secole de-a rândul cu plugul de lemn cu *corman* schimbător. Cerealele cultivate în zonă sunt grâul de primăvară, mai rar cel de toamnă, secara, ovăzul, orzul şi mai puţin porumbul, Până la sfârşitul sec. al XIX-lea se cultiva şi meiul. Dintre legume, un loc principal îl ocupă în cultura locală cartoful (*crumpenul*), fasolea şi varza (*curechi*) iar dintre zarzavaturi, usturoiul, ceapa, morcovul şi salata.

Pentru refacerea propietăţilor nutritive a pământului lor, sărac, pădurenii folosesc şi în prezent procedeele tradiţionale:

- lăsarea a jumătate din holdele deţinute nelucrate, unu, doi ani la rând, alături de celelalte holde ale consătenilor, pământ devenit astfel islaz şi folosit la păşunat
- îngrăşarea pâmântului cu gunoi de grajd de la vitele mari, dus la câmp iarna, cu sania trasă de boi sau cai în locurile unde drumul era accesibil
- gunoirea izlazului prin dormirea pe el a oilor, trei nopti la rând pe aceeaşi suprafaţă[12].

Agricultura a devenit a doua îndeletnicire a pădurenilor în anumite zone (cum ar fi comuna Ghelari), după minerit. Aceasta deoarece Ghelarul este aşlezat pe creasta masivului Poiana Rusca, iar sub comună se află minele de fier[13].

Pe izlaz, pădurenii din partea de nord a ţinutului îşi amenajează şi acum, la începutul verii (10-15 mai) stânele de oi, cu scopul de a îngrăşa pământul prin gunoire (*târlire*). Până în perioada colectivizării (1958-1962), fiecare sat avea cel puţin două stâni. Într-o stână se adunau aproximativ 300 de oi. Unele sate aveau chiar şapte, opt stâni, cum era la socet. Gospodarii satului Bătrâna (70 de gospodării), aveau, până la jumătatea sec al XIX-lea, nouă stâni, cu aproximativ 2500 de oi[14].

---

[10] Octavian Floca, "*Regiunea Hunedoara. Ghid turistic"*, Bucureşti, 1957, p. 238-242

[11] *Ibidem*, p. 242.

[12] Ioan, Sicoe, Nicu, Jianu, *Judeţul Hunedoara, zonele etnografice*, Editat de Societatea Culturală Avram Iancu din România – Filiala Deva, Deva, 2008, p. 4.

[13] Alexandru, Vlad, *Monografia comunei Ghelari – judeţul Hunedoara,* Editura Emia, Deva, 2003, p. 277.

[14] Rusalin, Işfănoni, *op. cit.*, p. 143.

Oamenii care se ocupau cu această îndeletnicire în zona pădurenilor li se spuneau ,,ciobani" sau ,,păcurari". Turmele de oi erau formate din oile mai multor locuitori. Cei mai săraci aveau 5-10 oi, unii aveau mai multe până la 30-100 de oi, se întovărăşeau câte 2-3 turme de oi. Cei care aveau mai puţine se întovărăşau tot 2-3 turme dar luau să îngrijească şi oile celor ce aveau mai puţine, astfel se formau 5-6 turme) în comuna Ghelari se numeau ,,Botee". Un boteu de oi avea până la 300 de oi[15].

Turmele erau repartizate destul de judicios pe terenul întregului sat în aşa fel încât toate oile să aibă hrană şi apă necesară şi să se evite împreunarea turmelor. Turmele îşi aveau cteva plasamente în zone bine stabilite cum sunt: o turmă la măgură, una la pârloage, o alta la locul numit ,,grâne". Când se întâlneau împreunări ale oilor, de multe ori se terminau cu încăierări între ciobani care se soldau cu bătăi crâncene[16].

Abundenţa materiilor prime de origine animală a impulsionat dezvoltarea instalaţiilor tehnice de prelucrare a lânii şi produselor din lână (pive, vâltori, dârste), a meşteşugurilor de prelucrare a pieilor şi blănurilor (cojocăritul, pielăritul, curelăritul). Baza sistemului de alimentaţie îl formează produsele animaliere: laptele şi produsele din lapte, carnea[17].

Vechimea ocupaţiei este atestată de folclorul pastoral (literar, muzical, coregrafic), de numărul mare al sărbătorilor şi obiceiurilor pastorale (Ziua Lupului, Filipii, Martinii de Iarnă, Nunta Oilor, Focul Viu, Sântilia etc.), de fondul lingvistic traco-dac conversat de creşterea animalelor (baci, căciulă, ţap, stână, ghioagă, ţarc, strungă, brânză, gălbează, căpuşă)[18].

Din numeroasele sărbători şi obiceiuri pastorale, o semnificaţie aparte o are *Nunta* sau *împerecheatul oilor*. La latitudinea geografică a României ciclul de reproducere al ovinelor şi caprinelor poate debuta primăvara sau toamna. Din motive economice, ciobanii vărează turmele de oi separat de berbeci până la Vinerea Mare (14 octombrie), uneori până la Arhangheli (8 noiembrie). Sărbătoarea Vinerea Mare din Calendarul popular dedicată reprezentării mitice cu acelaşi nume, este identificată în Panteonul roman cu Zeiţa Venera. După o perioadă de gestaţie de aproximativ 21 de săptămâni, mieii şi iezii sunt fătaţi prin luna martie, când timpul dă vizibile semne de încălzire. Fătaţi primăvara, mieii şi iezii prind sezonul călduros şi abundent în hrană pentru a rezista rigorilor iernii. Înţărcatul, separarea mieilor şi a iezilor de oi şi capre pentru a se hrăni singuri avea loc la Sângiorz (23 aprilie). Reproducţia ovinelor şi caprinelor împarte anul pastoral în două anotimpuri perfect egale: un sezon fertil (împerecherea, gestaţia, fătatul şi înţărcatul mieilor şi iezilor), între Sâmedru şi Sângiorz, şi un sezon steril, când animalele se hrănesc bine pentru a supravieţui capriciilor iernii, între Sângiorz şi Sâmedru[19].

4. Măsuratul oilor la Alun (comuna Bunila)

Oamenilor care se ocupau cu păstoritul în Ţinutul Pădurenilor li se spune ciobani sau ,,păcurari". Turmele de oi erau formate din oile mai multor localnici. Cei mai săraci aveau 5-10 oi, unii aveau mai multe până la 30-100 de oi şi se întovărăşeau câte 2-3 turme de oi. Cei care aveau mai puţine se întovărăşeau tot 2-3 turme, dar se îngrijeau şi de oile celor care aveau mai puţine, astfel se adunau 5-6 turme cu aproximativ 300 de oi[20].

[15] Dumitru, Pop, *Obiceiuri agrare în tradiţia populară românească*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989, p. 23.
[16] Mihai, Pop, "*Obiceiurile tradiţionale la români*", Editura CCES, 1986.
[17] Bernea, Ernest, *Sociologie şi etnografie românească*, Editura Vremea, Bucureşti, 2009;
[18]Romulus, Vulcănescu, *Mitologia română*, Editura Academiei R.S.R; Ion Ghinoiu, *Dicţionar de obiceiuri*, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 1997, p. 151.
[19] *Ibidem*, p. 152.
[20] Alexandru Vlad, *Monografia comunei Ghelar (jud. Hunedoara)*, Editura Emia, Deva, 2003, p. 284.

Primăvara la împreunarea oilor era o adevărată sărbătoare. Oile cu lapte formau turme separate, iar sterpele, mieii şi berbecii formau alte turme. Oilor cu lapte li se spuneau şi ,,mânzari". La mânzari erau ciobanii mai harnici şi mai pricepuţi, iar la sterpe erau de obicei ciobanii, copiii mai mărişori cu un semi-handicap. Era şi o vorbă care circula printre ciobani, despre unii puturoşi şi leneşi care spunea: ,,Ăsta nu-i bun nici de sterpe". Turmele erau dispuse pe terenul întregului sat, în aşa fel încât toate oile să aibă hrană şi apă necesară şi pentru a evita împreunarea turmelor.

Turmele îşi aveau câteva plasamente în locuri bine stabilite cum sunt: o turmă la măgura, o turmă în Vârful lui Poni, una la Pârloage. Când se întâmplau împreunări de oi, de multe ori aveau loc încăierări între ciobani. Fiecare cioban căuta să ia cât mai multe oi pentru a le mulge şi a obţine mai mult lapte şi deci o cantitate mai mare de brânză, timp de o săptămână-două. Laptele obţinut de la oi era împărţit proporţional cu numărul de oi al propietarilor. Pentru un anumit număr de oi propietarul primea un anumit număr de ,,lapţi". Un ,,lapte" însemna laptele obţinut de la toate oile de la o mulsoare. Dacă oile primeau puţină sare, iar ciobanii puţin vinars, cantitatea de lapte cuvenită pentru cei cu oi mai puţine putea fi uşor majorată, cantitate care nu se mai trece pe răboj. Aceste bune obiceiuri conduceau la faptul că aproape fiecare casă pe timp de iarnă avea şi o anumită cantitate de brânză. Ciobanii cu multe oi, deci şi cu brânză multă o valorificau fie la cei care nu o aveau, fie la târg. Lâna oilor era folosită pentru confecţionarea îmbrăcămintei groae, pentru iarnă. Din pieile oilor şi ale mieilor se făceau cojoace iarna: cojoace ciobăneşti, cojoc pieptar şi altele[21].

În ceea ce priveşte păstoritul practicat pe meleagurile masivului Poiana Ruscăi de pădureni, faţă de cei din zonele învecinate (Orăştie sau Mărginimea Sibiului), pădurenii au practicat şi unele forme de păstorit arhaice, cum ar fi:

- păstoritul cu sloul (adică fără stână şi fără strungă) în care cuprinde oile sterpe, mioarele şi berbecii; neavând loc mulsul oilor în timpul văratului, aceste turme rămân peste noapte în preajma satului
- păstoritul cu stâna în care pe lângă staul şi strungă, ciobanii au cosntruit şi o colibă în care prepară produsele din lapte şi unde se şi păstrează aceste produse[22].

În toate cazurile turmele de oi primăvara şi toamna se păşunează pe hoatrul satului (pe terenuri utilizate temporar pentru păşunat: livezi, mirişti, etc.). Văratul sau vărateul reîncepe aproximativ la 1 mai şi durează până la 15-30 septembrie cuprinzând întreaga perioadă în care are loc mulsul. Urmează tomnatecul care începe odată cu lăsatul berbecilor între oi şi până când cade prima zăpadă. De la această dată, toate oile petrec iernatul în gospodăria propietarului. Adăpostul de iarnă al oilor se numeşte ocol sau ţarc, fiind închis dar neacoperit. În timpul iernii oile sunt alimentate cu coceni din porumb, fân adunat în clăi aşezate sub cerul liber, trifoi depozitat în colibe.

Până în zilele noastre, în cadrul păstoritului din această zonă, s-a preparat în continuare laptele în toate variantele: tradiţionalul caş de oaie, dulce, preparat cu sare; brânza frământată, sărată care se păstrează sub presă, urdă, zer şi laptele covăsit (iaurtul)[23].

Stâna are de obicei o formă dreptunghiulară. O stâna este compusă din mai multe lese (rigle de brad) orizontale, aproximatic cinci la număr. Pe margini există câte un ,,lănteţ" vertical în care s-au bătut acele rigle şi la care se adaugă şi două contre. Aceste lese se înşiră şi se bat cu pari. În interiorul stânii există un loc special amenajat numit ,,mreja". Mreja este locul unde sunt

[21] *Ibidem*, p. 285.
[22] Ovidiu Densuşan, *Viaţa păstorească*, Second edition, Bucureşti, 1922-1923, p. 97.
[23] Alexandru Vlad, *Cercetare şi documentare privind evoluţia vieţii în Ţinutul Pădurenilor*, Editura Emia, Deva, 2003, p. 28.

băgate oile de muls. Oile ies din mrejă prin nişte locaşuri speciale, numite ,,capute". În cadrul unei stâne tradiţionale pădureneşti există patru-cinci astfel de capute, unde stă ciobanul şi mulge oile[24].

Efectivul de oi dintr-o stână tradiţională din satul Alun variază de la 150 de oi până la 300-400 de oi, însă mulgătoare sunt de la 250 până la 280 de oi. Mai multe nu se adună pentru că pe urmă nu va ieşi socoteala la ciobani. Măsuratul oilor este un obicei vechi de sute de ani întâlnit în satul Meria şi se desfăşoară înaintea începerii păstoritului şi are menirea de a asigura din partea ciobanilor cantitatea de lapte corectă pe care trebuie să o primească. Obiceiul măsuratului oilor este programat în fiecare an, primăvara, în jurul datei de 1 mai. Obiceiul începe cu aproximativ două zile înainte de ,,măsuratul" proporiu-zis. Acest obicei începe de vineri seara, iar măsuratul propriu-zis se face începând cu sâmbăta-dimineaţa. Vineri seara, oile sunt urcate către locul unde vor trebui măsurate. Acolo se face o primă triere, aceasta triere se numeşte ,,răscolitul oilor". Acolo oile sunt mulse de cei mai vrednici oameni din sat, pentru a se asigura că toate au ugerele goale. A doua zi în ziua de măsurat, fiecare pădurean vine la stână la ora 12, îşi pregăteşte un loc de muls la ,,fruntar". Se aduc oile din stână, se sfinţesc de către preotul satului[25].

Obiceiul continuă cu tocmitul (înjghebarea) stânii de către ciobani. Se alege locul unde se va pune în practică obiceiul tradiţional al măsuratului laptelui. Apoi se adună păşunarii care aşteaptă să vină fetele cu spenele (coşurile de bucate tradiţionale). Înainte de a debuta obiceiul se alege un păcurar, un conducător al ciobanilor, care organizază întreg ritualul, iar fetele si păşunarii se întrec în jocuri tradiţionale ca de exemplu: Ardeleana, Brâul pădurenesc, Jocul de doi. Dansurile specific pădureneşti sunt complectate cu strigături specifice locului: ,,Frunză verde busuioc/Vino mândr-o să te joc/Frunză verde lin pe lin/Stai bage-o ca-acuma vin. După terminarea jocului se aduc spenele cu mâncare şi se trece la măsuratul oilor. Înainte de a se trece practic la măsuratul oilor ciobanii împreuna cu lumea adunată la stână rostesc cu voce tare o rugăciune - ,,Tatăl Nostru",oile sunt tămâiate, cu scopul de a feri Dumnezeu animalele de rău[26].

Toate vasele în care se mulg oile, împodobite cu flori vesele, sunt verificate să nu aibă apă. După aceea, fiecare îşi mulge oile sale. Laptele rezultat este măsurat şi trecut în socoteala ciobanului. Aceasta înseamnează că, de acum încolo, ciobanul trebuie să obţină de la respectivele oi aceeaşi cantitate de lapte pe care a obţinut-o şi stăpânul lor în acea zi. Pentru punerea în practică a obiceiului trebuie utilzate mai multe vase care vor fi folosite ca şi unităţi de măsură. Printre unităţile de măsură utilizate în satul Alun:

* o măsură - zece litri
* o cupă - cinci litri
* o lingură - 500 de grame[27].

Pentru a ţine mai bine evidenţa acestor cantităţi de lapte, păcurarul încrustează pe un instrument realizat special din lemn, numit ,,răboj", cantităţile de lapte rezultate în urma măsurării acestuia. După ce se măsoară cantitatea de lapte rezultată de la toţi ciobanii, păcurarul anunţă câştigătorul care este aclamat de cei prezenţi la stână. Anunţul câştigătorului este urmat de întinderea unei mese cu bucate tradiţionale, aduse de femeile ciobanilor la stână. Pe tot parcursul obiceiului femeile intonează cântece specific obiceiului descries cum ar fi: ,,Codrul cu

[24] Romulus Vuia, *"Studii de etnografie şi folclor II"*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 482.
[25] Bobora Aron, Alun, *inf. culturală*, 2020.
[26] Mircea Eliade, *Istoria credinţelor şi ideilor religioase*, vol. I, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1981, p. 41.
[27] Bobora Aron, Alun, *inf. culturală*, 2020.

frunză lată", ,,Foaie verde de susai" Înainte de plecarea turmei, participanţii se veselesc, întrecându-se în dansuri specific pădureneşti. ,,Ardeleana", ,,Jocul de doi", ,,Brâul"[28].

În afară de măsuratul prporiu-zis, urmează ca fiecare gospodar să-şi primească brânza, în funcţie de cantitatea de lapte pe care a obţinut-o. Din laptele rezultat se obţine produse tradiţionale pădureneşti: caşul, zerul, din zer se obţine urda, iar ce rămâne de la urdă se foloseşte la hrana porcilor[29].

5. Obiective istorice din satul Alun

a. Biserica din lemn „Adormirea Macii Domnului"

Marele etnograf Romulus Vuia aprecia biserica cu hramul ,,Adormirea Maicii Domnului" din satul Alun, ca fiind cea mai veche din cele rămase în Ţinutul Pădurenilor, pomenind tradiţia construirii lăcaşului în urmă cu şapte sute de ani. Ea fiind ridicată din brazii de pe acel loc şi semnalându-i totodată elementele arhaice[30].

Biserica de lemn din Alun prezintă ca plan şi execuţie tipul arhaic al bisericilor de lemn din acest ţinut *(fig. 4)*. Ea nu e monumentală, ci dimpotrivă de mici proporţii, chiar turnul ei fiind minuscul. Biserica se remarcă şi impresionează prin elementele ei arhaice şi decorative. Planul are împărţirea tipică a bisericilor pădureneşti (ca de altfel din toată ţara), cu pronaos, naos şi altar, ultimul cu cele două părţi obişnuite, una mai largă dinspre navă şi una mai îngustă poligonală, înspre răsărit. Cele două uşi, una dinspre miazăzi şi cealaltă dinspre apus, se remarcă prin masivitatea şi simplitatea lor. Dar de fapt Romulus Vuia s-a înşelat, deoarece nu există uşa dinspre apus, iar pe cea de pe latura de nord o omite[31].

După sistemul constructiv şi dimensiuni se apreciază că lăcaşul a fost înălţat în secolul al XVII-lea, preluând de la cel anterior, nu numai câteva bârne, dar şi forma arhaică a întâlnirii în ax a laturilor dinspre est ale absidei. Strămoşesc este şi piciorul prestolului: un fus de piatră cu frânghie în torsadă cu o lungime de, iar diametru plăcii de sus este prevăzută la partea superioară cu o cruce inscripţionată *(fig. 4)*. Tot de lăcaşul anterior a aparţinut şi un exemplar din Liturghierul din 1508 al lui Macarie (prima tipăritură de pe teritoriul patriei). Biserica înfăţişează un plan dreptunghiular, cu absidă decroşată, poligonală, cu patru laturi *(fig. 4)*. Se pare că iniţial pereţii absidei erau se pare ca la biserica din Vălari, în continuarea celor ai navei. Decroşul constituie consecinţa nevoii de spaţiu (prin lărgirea pereţilor) fapt ce a determinat şi un spor de înălţime[32].

Nava a fost astfel amplificată spre vest, parte pe care se află şi splendida troiţă bogat împodobită cu semne sculptate. Elevaţia interiorului a fost alcătuită: dintr-un tavan drept peste pronaos, iar peste naos s-a ridicat o boltă semicilindrică, a cărei înălţime vădeşte înălţarea pereţilor. În altar s-a ridicat o boltă de aceiaşi formă cu cea din naos, lucru întâlnit la mai toate bisericile din ţară. Bolta altarului este intersectată pe est de către un timpan racordat la linia pereţilor în ax, printr-o suprafaţă plană triunghiulară. Prin poziţia tâmplei înaintea decroşurilor se creează în altar câte o nişă pentru proscomidie şi diaconicon acoperite cu tavane drepte. Biserica din Alun e lipsită de prispă, ea aparţinând astfel formei arhaice din acest ţinut (pridvorul a apărut puţin mai târziu, prin secolul XVIII). Clopotniţa îngustă din scânduri a apărut mai târziu pe coama acoperişului, ea întărind din nou ideea că cele mai vechi biserici de lemn aveau turnul-

[28] *Ibidem.*
[29] Rusalin Işfănoni, "*Pădurenii Hunedoarei(o viziune etnologică*), ediţia a II-a", Editura Mirabilis Bucureşti, 2006, p. 88.
[30] Romulus Vuia, *Ţara Haţegului şi regiunea Pădurenilor*, în *Studii de etnografie şi folclor II*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 496-497.
[31] Idem, *Studii de etnografie şi folclor II*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 497.
[32] Ioana Cristache Panait, *Arhitectura de lemn din Judeţul Hunedoara*, Editura ARC, Bucureşti, 2000, p. 97-98.

clopotniţă aşezat lângă biserică[33]. Căpriorii se sprijină pe undrele, elemente de rezistenţă, frumos ornamentate. Undrelele sau stenapii, sunt întâlnite mai ales în arhitectura de lemn a Gorjului, ele fiind caracteristice pentru această zonă (biserica din Arhonţi, de la Ceauru, judeţul Gorj)[34].

Bisericilor de lemn din partea de sud a Ţinutului Pădurenilor le este caracteristic peretele ce separă pronaosul de naos. El este aproape total închis şi are numai două deschizături care permit femeilor să vadă ce se petrece în naos şi în faţa altarului. Această separare şi izolare a tindei femeilor de restul bisericii, la prima vedere impresionează, făcând impresia unei clădiri orientale din lumea mahomedană. Originală şi impunătoare este şi catapeteasma ce separă naosul de altar, cu cele cinci cruci masive aşezate sub bolta altarului[35].

La uşă dinspre nord s-a renunţat, dar i s-a păstrat cadru decorat cu rozete şi cu profil în frânghie, ce se întoarce în partea de jos, devenind suport pentru câte o cruce cu braţele egale. Asemănător este şi ancadramentul uşii dinspre sud- căruia îi lipseşte doar rozeta din partea de sus a montanţilor[36]. Pe partea de răsărit a bisericii a existat un acces cu o poartă sculptată. Toate cele trei intrări au pragul de sus cu traseu semicircular.

După mijlocul secolului al XVIII-lea, în tâmplă bisericii a fost tăiat un gol semicircular în cadrul căruia se profilează trei stâlpi şi doi pilaştrii, bogaţi împodobiţi cu sculpturi (elemente ce se sprijină pe bârnele rămase ale peretelui). Cu acest prilej s-a pierdut o bună parte din pictura tâmplei[37]. Monumentala troiţă, atât de înaltă încât vârful ei străbate în pod, se păstrează graţie meşterilor care cu prilejul măririi lăcaşului au lăsat-o pe locul pe care se află şi astăzi - lângă peretele de vest al pronaosului, la interior. Braţele troiţei sunt la rândul lor decorate cu cruci, ea primind pe o parte şi pe alta o serie de semne sculptate care azi unele nu se mai observă. În centrul troiţei se află roata legată prin umeraşe, după un stil non pădurenesc, caracteristic moţilor de pe Valea Arieşului[38]. La Alun pe fiecare braţ al troiţei este săpat numele unui evanghelist, iar pe soclu se descifrează în parte o inscripţie de pomenire în limba slavă: „pomeni gospod raba tâego popa Denis". După mijlocul secolului al XVIII-lea, conscripţia generalului austriac Bucov (9 aprilie 1761), din acea vreme, atestă că biserica fusese atribuită minorităţii unite (18 familii) luată de la familiile ortodoxe - diminuate la cifra de 30. În conscripţie se consimţea să-şi construiască o altă biserică, însă situaţia nu a rămas aşa şi ortodocşii şi-au recuperat lăcaşul. Starea atinsă în prezent de decoraţia pictată nu permite precizări stilistice sau cronologice.[39]. Între registre sunt chenare florale asemănătoare cu cele de pe timpanul tâmplei. Registrul de naştere al bolţilor a fost destinat martirilor militari şi mucenicilor, iar cel de deasupra ciclului hristologic (al cărui scene cu puţini protagonişti) aminteşte de miniaturile de pe cărţi, manuscrise sau tipărite. Pe sud se mai conservă unele picturi, ca: „Ridicarea lui Hristos pe cruce", „Când l-au bătut pe Hristos cu spini", iar pe partea de nord: „Sărutarea lui Iuda", „Când l-au dus la Caiafa". Partea de sus a pereţilor nu mai oferă decât urme slabe pictură reprezentând chipurile mucenicilor. Zugrăveala tâmplei cuprinde trei frize: „Cel al Răstignirii şi cel al Profeţilor (în nişe arhitecturale) - fiind distruse cu prilejul tăierii golului, la acestea se adaugă, friza „Apostolilor" aşezaţi pe laviţe. Mai există şi reprezentarea „Deisis", de tradiţie bizantină cu Maria şi Ion în spatele tronului[40].

---

[33] Eugenia Greceanu, *Tehnică şi măiestrie în arhitectura de lemn a judeţului Hunedoara*, în M. I. A., vol. I, 1981, p. 61-62.
[34] Grigore Ionescu, *Arhitectura populară românească*, Editura Tehnică, Bucureşti, 1957, p. 157.
[35] Romulus Vuia, *Studii de etnografie şi folclor II*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 496.
[36] *Ibidem*, p. 496-497.
[37] Nicu Jianu, Marcel Lapteş, *Vechi biserici de lemn din judeţul Hunedoara*, Editura Corvin, Deva 2004, p. 37.
[38] Romulus Vuia, *Studii de etnografie şi folclor II*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 497.
[39] Ioana Cristache Panait, *Arhitectura de lemn din Judeţul Hunedoara*, Editura ARC, Bucureşti, 2000, p. 98-99.
[40] *Ibidem*, p. 99.

Fragmentele de pictură din altar au următorul program iconografic: ,,Pantocratorul" - în centrul bolţii, iar la colţuri evangheliştii: ,,apostolul Filip şi apostolul Bartolomeu" - în nişele proscomidiei şi respectiv a diaconiconului. Chipurile ierarhilor de pe suprafaţa verticală a pereţilor au fost complet distruse. Acestea scene aparţin unui zugrav care a pictat şi uşile împărăteşti, dar şi o icoană care a supravieţuit într-un registru împărătesc. Pe spatele uşilor apare afirmaţia următoare: ,,să se ştie că o făcut popa Gheorghe din Alun şi popa Nicula, pomeneşte Doamne, văleat…", adică o pisanie de pomenire. Cei doi preoţi menţionaţi şi în conscripţia din anul 1733 a lui Klain au fost ctitorii picturii şi nu realizatorii ei, lucru ilustrat de icoana ,,Mariei cu Pruncul Hodighitria", cu autograful, ,,Ioan zugrav din Ardeu", ,,să le fie pomană sufletelor lor, 1731", de asemenea autor şi al uşilor împărăteşti. Personalitatea zugravului reprezintă o identitate artistică şi se bucură acum de prima semnalare, prezenţa lui fiind atestată şi la Curechiu şi Vălişoara (jud. Hunedoara). După ce pictura şi-a pierdut prospeţimea în urma unei reparaţii, sau poate din pricina unei mode, peste aceasta s-au suprapus icoane de hârtie (xilogravuri) la fel ca şi la Muncelul Mare. De această operaţie se leagă pisania de pomenire scrisă pe acelaşi fel de hârtie şi aşezată în proscomidie[41]. Biserica mai are şi câteva sfeşnice vechi extrem de originale şi arhaice prin compoziţia lor, cu mai multe braţe cioplite în lemn şi terminate în cruci. Pe marginile uliţelor din acest ţinut sunt ridicate cruci de lemn numite ,,rugi" (troiţe) de localnici, în amintirea unuia dintre ei care a pierit în război, sau a unui alt eveniment tragic[42]. Ferestrele au dimensiuni modeste. În biserică se mai păstrează două suporturi pentru cădelniţe, amândouă de fier şi o cruce de fier de. În această biserică de la Alun, C. Petranu a văzut o stampă datată în 1782, asemănătoare cu cea din Poiana, (jud. Arad) fiind una din cele mai vechi de acest fel cunoscută în secolul XVIII[43].

Astăzi peisajul de la Alun este dominat de silueta monumentală a bisericii noi, construită din marmura plaiurilor între 1937-1939. Totuşi se mai păstrează câteva planuri de case arhaice specifice pădurenimii: locuinţă cu cameră, cămară şi cu târnaţ parţial[44].

b. Biserica de Marmură din satul Alun

Biserica de marmură a schitului ""*Adormirea Maicii Domnului*" Alun este unicat în Europa. Biserica este monument de arhitectura, fiind construită integral din blocuri de marmură rostuite. A fost zidită între anii 1937 şi 1939 și a costat circa 500.000 de lei. Biserica a fost pictată între anii 1963 și 1966[45].

Biserica preia hramul bisericii din lemn – monument istoric ,,Adormirea Maicii Domnului" şi este construită în stil neobizantin. Biserica a fost ridicată din blocuri de marmură, de preotul Petru Roşu. Povestea de viaţă a ctitorului ei este impresionantă. În 1942, la trei ani de la ridicarea bisericii, Petru Roşu a mers pe Frontul de Est, în Al Doilea Război Mondial, până la Sevastopol, ca preot misionar. S-a întors rănit în ţară, însă doi ani mai târziu, a ajuns din nou pe front, în Vest, iar pentru faptele sale a fost decorat cu ordinul „Coroana României" şi cu medalia „Pobeda". Preotul s-a întors în satul Alun, unde a slujit la biserica de marmură până în 1958, când a fost arestat. Acuzat de activitate politică legionară şi instigatoare împotriva regimului, a fost condamnat de Tribunalul Militar Braşov la nouă ani de închisoare pentru „uneltire contra

[41] Nicu Jianu, Marcel Lapteş, *op.cit.*, p. 37.
[42] Romulus Vuia, *Studii de etnografie şi folclor II*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 497.
[43] Petranu Coriolan, *Arta românească din Transilvania*, Fasc. 3, Editura Tipografia „Cartea Românească din Cluj", Sibiu, 1943, p. 17.
[44] Ioana Cristache Panait, *Arhitectura de lemn din Judeţul Hunedoara*, Editura ARC, Bucureşti, 2000, p. 99.
[45] Romulus Vuia, *Studii de etnografie şi folclor II*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 498.

ordinii sociale“. A fost purtat prin închisorile şi lagărele de la Deva, Jilava, Gherla, Salcia, Periprava şi Aiud, până în 1964, anul în care a murit în temniţa de la Aiud[46].

Târnosirea bisericii s-a făcut în anul 1967 de catre Prea Sfinţitul Parinte Visarion Episcopul Aradului, în vremea preotului paroh Stencoane Miron. Sătenii stramutându-se la oraş şi cele doua biserici au rămas parasite. În anul 2011 s-a aprobat înfiinţarea Schitului “Adormirea Maicii Domnului” din Alun. Zidurile bisericii sunt realizate integral din “cărămizi” de marmură aşezate ordonat unele peste altele. Biserica are trei turle, două în partea frontală şi una în cea din spate, în dreptul altarului. Intrarea se face urcând câteva trepte din piatră, pe sub un pridvor străjuit de trei arcade. Slujba de sfințire a bisericii de marmură din Alun a fost făcută în anul 1967 de către IPS Visarion Aștileanu, episcop ortodox al Episcopiei Aradului. La construirea bisericii s-au folosit 8 metri cubi de marmură. Marmura de Alun se poate compara cu marmura de Carrara, prin granulația fină care permite o prelucrare ușoară[47].

c. Drumul de marmură

Drumul a fost construit în anii 1963-1964 și nu a fost asfaltat pentru că ar fi costat foarte mult. Drumul are o lungime de apoximativ 10 kilometri de piatră fasonată de marmură. Era însă nevoie de el pentru a transporta marmura din cariera de la Alun la fabrica din orașul Simeria. Și pentru că în zonă nu era altfel de piatră pentru un pavaj care să reziste la camioanele de transport, s-a hotărât ca drumul să fie construit din bucăți de marmură extrase din cariera aflată la intrare în sat", își amintește preotul Miron Stencoane[48]. Vechiul drum de marmură care cobora de la Alun, trecea prin pădure şi ajungea la Retişoara, apoi la Govăjdie. Nu se mai foloseşte acum pentru că porţiunea din pădure s-a stricat. Doar cei 5 kilometri din sat până la intrarea în pădure au apucat să fie amenajaţi cu un fel de pavaj în care pietrele cubice, din granit sau alte roci, au fost înlocuite cu unele rotunjite, din marmură. Lipsa pietrei obișnuite pentru construcții a fost și motivul pentru care localnicii din Alun au ales să-și facă fundația caselor tot din marmură. Cele mai multe au fost ridicate în anii 1950, atunci când satul Alun era plin de viață. Construcțiile de atunci impresionează și acum, când în sat abia dacă mai trăiesc două familii[49].

d. Cariera de marmură

Cariera de marmură din satul Alun este situată înainte de a ajunge în satul proriu-zis. Cariera de mamura Alun a fost exploatată de austrieci, apoi de fraţii italieni Roja. Celebrii la vremea lor, fraţii Roja aveau ateliere de prelucrare a marmurei în Arad, dar ţineau o legătură strânsă şi cu mărmurăriile de la Cararra. Din această carieră s-a extras marmura pentru construcţia clădirii “Casa Poporului” din Bucureşti[50].

Marmura este una din bogăţiile Munților Poiana Ruscă despre care se învață la școală. Extracția ei se realiza prin carierele de la Rușchița și Alun. La Rușchița cariera funcționează şi în prezent, dar cea de la Alun s-a închis în anii 1990. Marmura de Alun se deosebește de cea de la Rușchița prin granulația mai fină și prin tente slabe spre brun-gălbui sau brun-roșcat, spun geologii. A fost ultima utilizare intensa a marmurei de Alun, pentru că în scurt timp după Revoluţia din 1989, cariera a fost abandonată. Cariera este o fostă exploatare în aer liber. Impresionează un bloc vertical de mamură de vreo 20 metri înălţime[51].

---

[46] Rusalin Işfănoni, ”*Pădurenii Hunedoarei(o viziune etnologică*), ediţia a II-a”, Editura Mirabilis Bucureşti, 2006, p. 144.
[47] Alexandru Vlad, *Cercetare şi documentare privind evoluţia vieţii în Ţinutul Pădurenilor,* Editura Emia, Deva, 2003, p. 45.
[48] Stencoane Miron, Alun, *inf. culturală*, 2020.
[49] P. S. Gruescu, Cornelia Grumăzescu*,”Judeţul Hunedoara”,* Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1970, p.126-128.
[50] Romulus Vuia, *Studii de etnografie şi folclor II,* Editura Minerva, Bucureşti, 1980, p. 486-487.
[51] Octavian Floca, ”*Regiunea Hunedoara. Ghid turistic”*, Bucureşti, 1957, p. 238-242.

6. Portul pădurenesc

Portul pădurenesc a fost tot timpul mândria pădurenilor din toate zonele ținutului. Ținutele pădurenești sunt confecționate din cânepă si bumbac, piesele de bază din care sunt alcătuite sunt cămașa și izmenele.

Portul barbătesc este alcătuit din cămașă, la rândul ei ea era formată din guler, piept și pumnași. La baza cămășilor se cosea o broderie fină, frumoasă și deosebită numită ciptcă. Ea era făcută din mătase fină sau bumbac. Izmenele se legau cu ajutorul unor curelușe de piele. În picioare purtau opinci, ulterior bocanci iar în cap pălărie(fig.5), peste cămașă se purta laibăr (cojoc) și traistă din lână. Iarna se purtau peste izmene cioareci (șosete lungi de lână), șubă sau sfetăr (plouver fără mâneci), in brâu se purta brâu[52].(fig.6)

Portul femeiesc, este total original și neîntâlnit in altă zonă a țării.(fig.7) Femeile purtau capul dezvelit, sau acoperit de batic roșu din cașmir, părul era împletit în două codițe. Femeile măritate sau văduve purtau, în schimb, cârpă albă. Pieptănătura se diferența doar în Ghelar, femeile își făceau dupei. Datorită faptului că dupeii trebuiau să fie lipiti de cap, femeile își făceu o soluție de apă cu zahăr pe post de întăritor. În satele vecine se purtau doi zulufi (șuvițe) cârlionțate, fixate tot cu aceeași soluție[53].(fig.8)

Ținuta femeiilor era formată din: cămășă cu roșu, sau negru, după vârstă, batic sau cârpă, opinci sau pantofi, ulterior[54]. La gât purtau mărgele, originale fiind latița și lățițarul. Cămașa era formată din guler, foi, mânecă cămeșii și fodori, se continuă cu poale, chei și chiptca brodată. În talie femeile se încingeau cu brăcire, în fată se lega cătrânța, în spate se punea opreg. În spate purtau cojoc, iar în picioare opinci, ulterior pantofi. Portul pădurenesc este cel mai mândru, frumos și original din țară[55].

Concluzii

Satul Alun – ,,satul de marmură" aşa cum i-au spus pădurenii este unic în Ţinutul Pădurenilor, în ţară şi chiar în Europa, datorită bisericii construită integral din marmură şi a drumului de marmură de aproximativ 10 km. Satul Alun era unul dintre cele mai bogate sate din Ţinutul Pădurenilor, până la căderea comunismului. Marmura exploatată la Alun şi prelucrată în oraşul Simeria era asemănătoare cu marmura exploatată la Carrara, prin granulația sa fină şi care permitea o modelare uşoară. În satul Alun este de remarcată încă arhitectura tradiţională. Majoritatea caselor au un brâu consistent, evident din marmură. Înainte de revoluţia din 1989, localnicii din satul Alun se ocupau cu agricultură şi creşterea animalelor dar şi cu exploatarea marmurei, piatră semipreţioasă de construcţie şi ornament. Pe lângă biserica din marmură construită la sfâşitul anilor '30, satul Alun se mândreşte şi cu o biserică din lemn de secol XVII, una din cele mai vechi astfle de biserici din pădurenime şi singură de acest fel careia i se mai păstrează în parte pictura de secol XVIII.

În zilele noastre în satul Alun mai trăiesc doar trei personae, însă unul dintre aceştia mai păstrează cu sfinţenie ,,obiceiul agricol al măsuratului oilor", el fiind posesorul a 150 de oi. Mulţi dintre pădurenii din satul Alun se întorc primăvara şi vara, îmbracă portul popular şi merg duminica la biserica de marmură din sat pentru a asista la slujbă.

[52] Elena Secoseanu, Paul Petrescu, "*Portul popular de sărbatoare al românilor"*, Editura Minerva, București, 1984, p. 84.
[53] Bobora Aron, Alun, *inf. culturală*, 2020.
[54] Elena Secoseanu, Paul Petrescu, *op. cit.,* p. 85.
[55] Romulus Vuia, "*Portul popular al pădurenilor din regiunea Hunedoara"*, Editura Minerva, București, 1958

Bibliografie

Bernea, Ernest, *Sociologie și etnografie românească*, Editura Vremea, București, 2009.

Cristache, Panait, Ioana, *Arhitectura de lemn din Judeţul Hunedoara*, Editura ARC, Bucureşti, 2000.

Densuşan, Ovidiu, *Viaţa păstorească*, Second edition, Bucureşti, 1922-1923.

Eliade, Mircea, *Istoria credinţelor şi ideilor religioase*, vol. I, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1981.

Floca, Octavian, "*Regiunea Hunedoara. Ghid turistic"*, Bucureşti, 1998.

Ghinoiu, Ion, *Dicţionar de obiceiuri*, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 1997.

Idem, *Obiceiuri populare de peste an. Dicţionar*, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 1997.

Idem, *Sărbători şi obiceiuri româneşti*, Editura Elion, București, 2002.

Greceanu, Eugenia, *Tehnică şi măiestrie în arhitectura de lemn a judeţului Hunedoara*, în M. I. A., vol. I, 1981.

Gruescu, P. S., Grumăzescu, Cornelia, *"Judeţul Hunedoara"*, Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1970.

Ionescu, Grigore, *Arhitectura populară românească*, Editura Tehnică, Bucureşti, 1957.

Irimia, Cornel, Dumitru, Florentina, Andrei Paleolog, *Arta lemnului la români*, Editura Meridiane, Bucureşti, 1975.

Işfănoni, Rusalin,"*Pădurenii Hunedoarei (o viziune etnologică*), ediţia a II-a", Editura Mirabilis Bucureşti, 2006.

Jianu, Nicu, Lapteş, Marcel, *Vechi biserici de lemn din judeţul Hunedoara*, Editura Corvin, Deva 2004.

Lapteș, Marcel, *Timpul și sărbătorile țăranului român*, Editura Corvin, Deva, 2009.

Petranu, Coriolan, *Arta românească din Transilvania*, Fasc. 3, Editura Tipografia „Cartea Românească din Cluj", Sibiu, 1943.

Petrescu, Paul, Sthal, Paul, *Arhitectura populară românească (regiunea Hunedoarei*), Editura Tehnică, Sibiu, 1965.

Pop, Dumitru, *Obiceiuri agrare în tradiţia populară românească*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989.

Pop, Mihai, "*Obiceiurile tradiţionale la români*", Editura CCES, 1986.

Secoşanu, Elena, *Pădurenii Hunedoarei*, în „Sargetia", XVI-XVIII, Muzeul Județean Deva, 1982-1983.

Secoseanu, Elena, Petrescu, Paul, "*Portul popular de sărbatoare al românilor"*, Editura Minerva, București, 1984.

Sicoe, Ioan, Jianu, Nicu, *Judeţul Hunedoara, zonele etnografice*, Editat de Societatea Culturală Avram Iancu din România –Filiala Deva, 2008.

Suciu, Coriolan, *Dicţionar istoric al localităţilor din Transilvania*, vol. I Editura Academiei R.S.R., Bucureşti, 1967.

Vlad, Alexandru, *Monografia comunei Ghelar (jud. Hunedoara)*, Editura Emia, Deva, 2003.

Idem, *Cercetare şi documentare privind evoluţia vieţii în Ţinutul Pădurenilor,* Editura Emia, Deva, 2003.

Viscki, Laurenţiu, Jianu, Ioan, *Poiana Ruscăi: 220 (1954-1974*), editată de Casa Judeţeană a Corpului Didactic Hunedoara şi Întreprinderea Minieră Hunedoara, Deva, 1974.

Vulcănescu, Romulus, *Mitologia română,* Editura Academiei R.S.R, 1984.

Vuia, Romulus,*"Studii de etnografie şi folclor II"*, Editura Minerva, Bucureşti, 1980.

Idem, *Ţara Haţegului şi Regiunea Pădurenilor. Studiu antropogeografic şi etnografic*, Editura Institutului de Arte Grafice Ardealul, Cluj, 1926.

Idem, "*Portul popular al pădurenilor din regiunea Hunedoara"*, Editura Minerva, București, 1958

Informaţii culese:

Rădos, Cristina Daniela, sat Alun, com. Bunila, n. 1974 (inf. cul, Rădos Ana Maria, 11.03.2023).

Bobora, Lucreţia, sat Alun, com. Bunila, n. 1936 (inf. cul, Rădos Ana Maria, 11.03.2023).

Stencoane, Miron, sat Alun, com. Bunila, n. 1957, (inf. cul, Rădos Ana Maria, 11.03.2023).

ANEXA 1

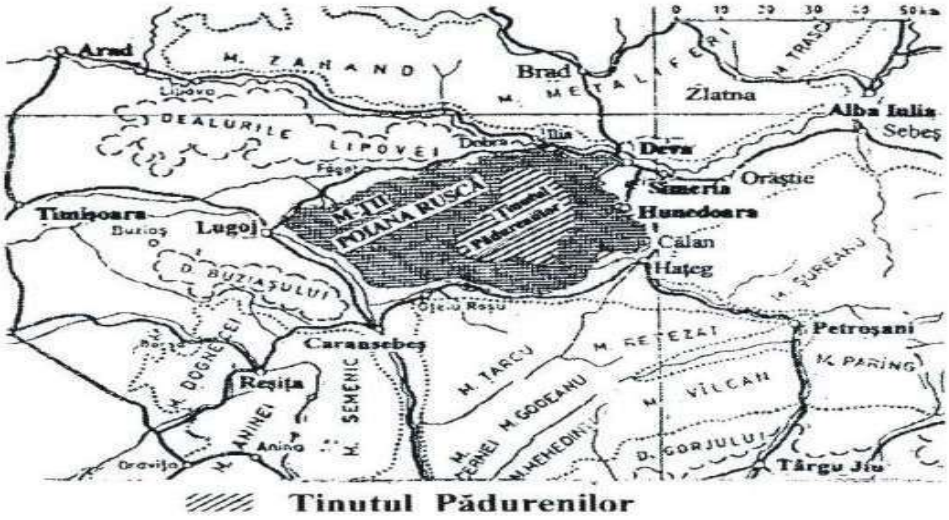

Fig. 1. **Încadrarea geografică a munților Poiana Ruscă (după H. G. Krautner)**

Fig. 2. **Împărțirea Ținutului Pădurenilor pe subzone etnografice (după N. Dunăre -** ***Continuitate etnoculturală româ-nească în Pădurenii Hunedoarei*****)**

ANEXA 2

Foto 1. Biserica de marmură din satul Alun (după Rădos Ana Maria Daria, 2023).

Foto 2. Biserica de marmură din satul Alun (după Sălășan Ionuț Dario, 2023).

ANEXA 3

Foto 3. Cariera din marmură din satul Alun (după Stoica Gheorghe Andrei, 2023).

ANEXA 4

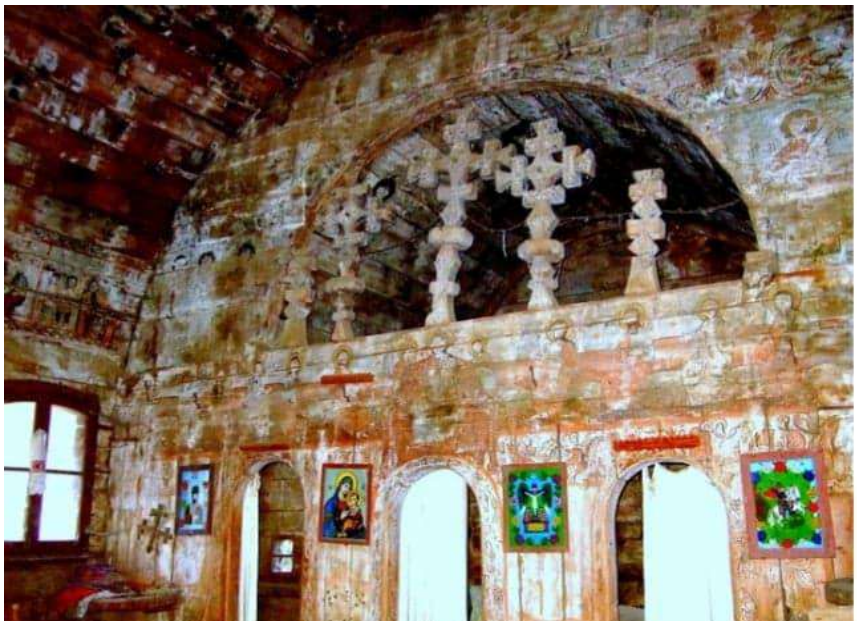

Foto 4. Biserica de lemn din satul Alun și interiorul ei (după Sălășan Ionuț Dario, 2023).

ANEXA 5

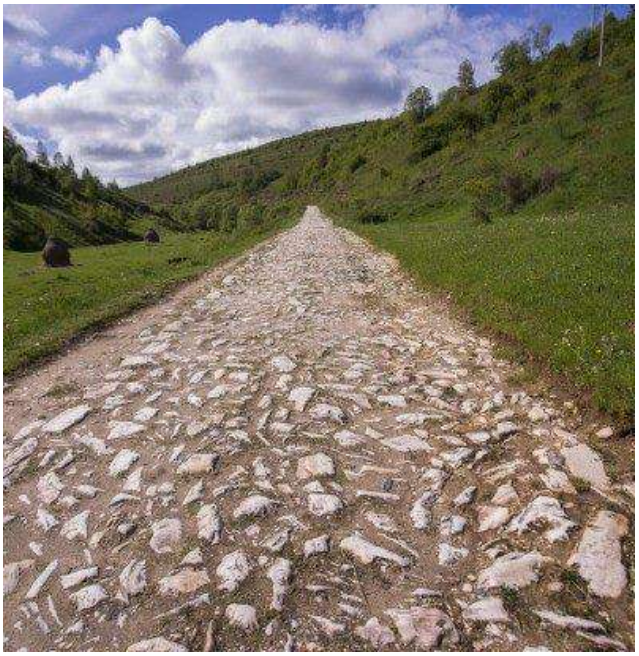

Foto 5. Drumul de marmură din satul Alun (după Rădos Ana Maria Daria, 2023).

ANEXA 6

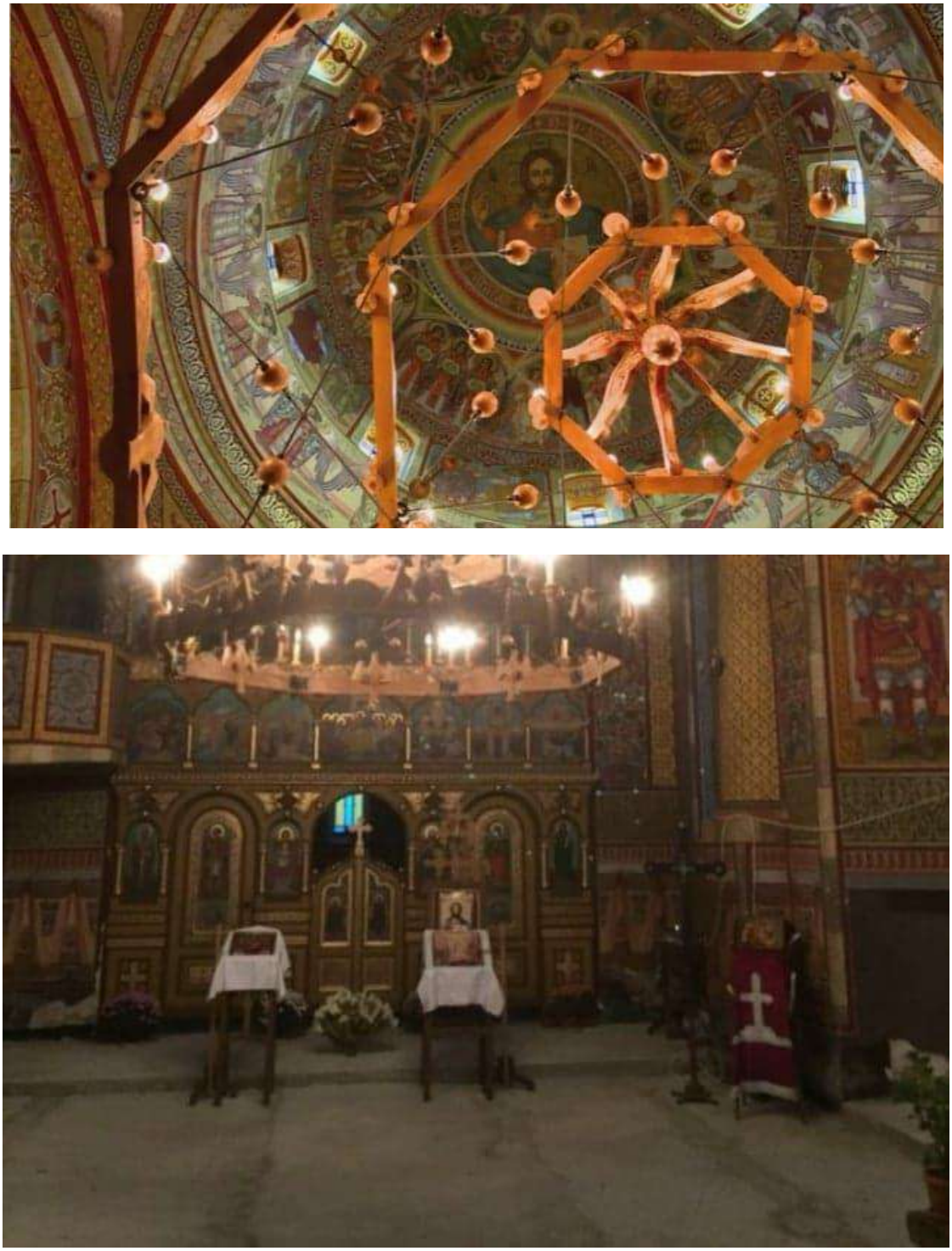

Foto 6. Interiorul bisericii de marmură din satul Alun (după Rusalin Ișfănoni, 2006).

ANEXA 7

Foto 7. Imagini cu echipa Colegiului Economic ,,Emanuil Gojdu,, la cariera, biserica de marmură, drumul de marmură și ,,măsuratul oilor” din satul Alun (după Bogdan Ciort, 2023).

ANEXA 8

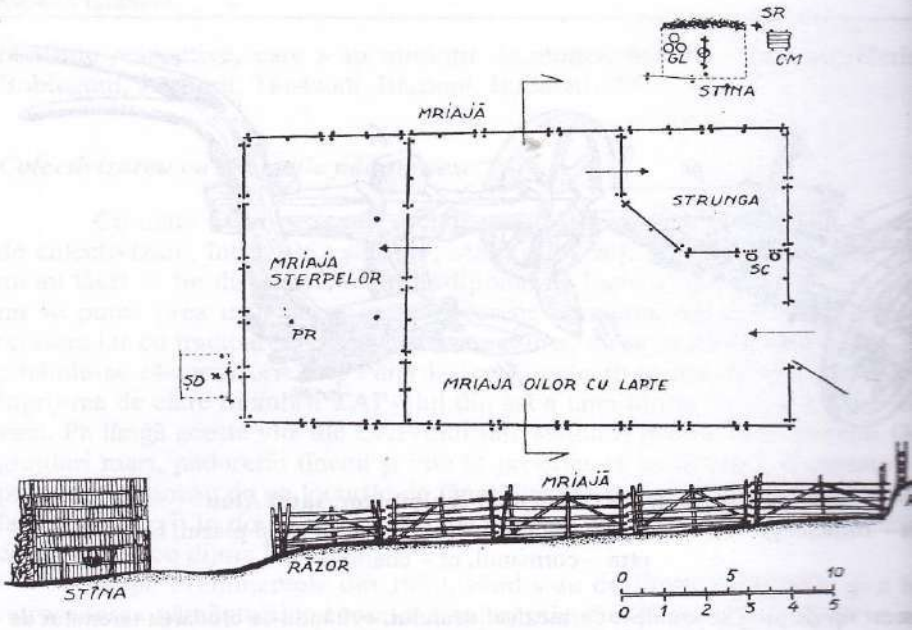

Planul unei stâni din ţarina satului Bătrâna

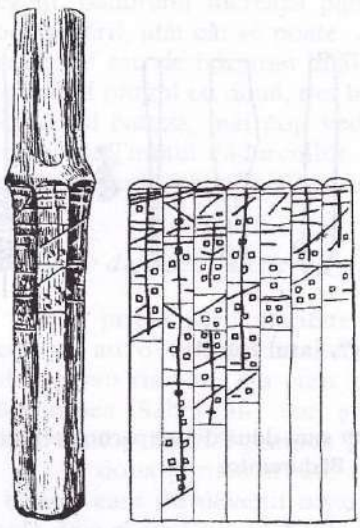

Răboj de la o stână din satul Bumila
Pe acest răboj se consemnează cantitatea d
mulsă de fiecare gospodar de la oile lui,
la „măsuratul" oilor care are loc primăvara
(10-15 mai)

Semnificaţia semnelor de pe răboj:
o- ligură, / - sfert de măsură, – - jumătate d
măsură, = - măsură

Foto 8. Planul unei stâne şi rabojul din satul Bătrâna (după Romulus Vuia, 1980)

ROLUL EDUCAȚIEI MUZICALE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII PREȘCOLARILOR

Prof. Ciubotariu Elena
G.P.P. „Pinocchio" structură G.P.P.„Licurici" Fălticeni

Educația muzicală are un rol esențial în dezvoltarea preșcolarilor, oferindu-le oportunități unice de explorare și învățare într-un mediu plăcut și interactiv. Această activitate contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea lor fizică, cognitivă, socială și emoțională. Nu este doar o simplă activitate pentru preșcolari, ci este un instrument esențial în dezvoltarea lor holistică și în pregătirea lor pentru viață și învățare continuă.

Muzica oferă copiilor preșcolari oportunități de a explora și descoperi lumea înconjurătoare într-un mod interactiv și plăcut. Prin intermediul activităților de educație muzicală, copiii pot experimenta sunete, mișcări și emoții într-un mod care îi încurajează să-și dezvolte curiozitatea și să-și îmbunătățească abilitățile de observare și înțelegere, își pot exprima emoțiile și gândurile, chiar și atunci când nu pot folosi cuvintele pentru a le descrie. Aceste activități îi învață să-și manifeste emoțiile într-un mod sănătos și constructiv, precum și să comunice și să interacționeze cu ceilalți într-un mod creativ și non-verbal. Muzica, învață copiii să-și recunoască și să-și gestioneze emoțiile, ceea ce contribuie la dezvoltarea lor în ceea ce privește inteligența emoțională, îi ajută să-și dezvolte empatia, să-și îmbunătățească relațiile sociale și să-și construiască abilități de rezolvare a conflictelor.

Activitățile de educație muzicală joacă un rol vital în viața și dezvoltarea preșcolarilor, oferindu-le o experiență multisenzorială și oportunități de învățare profundă și distractivă. Aceste activități implică mișcare și dans, ce ajută la dezvoltarea abilităților motorii fine și grosiere ale copiilor. Prin ritmurile și melodiile lor, preșcolarii își dezvoltă coordonarea și echilibrul, îmbunătățind astfel controlul corporal și conștientizarea spațială.

Experiența muzicală îi ajută pe copii să-și dezvolte și abilitățile cognitive. Ascultarea și recunoașterea modelelor muzicale le stimulează memoria și capacitatea de învățare. De asemenea, muzica îi expune pe copii la concepte matematice precum ritmul, secvența și structura, oferindu-le o bază pentru înțelegerea mai profundă a acestor concepte în viitor.

Participarea la activități muzicale în grup îi ajută pe preșcolari să-și dezvolte abilitățile sociale. Ei învață să colaboreze, să asculte și să interacționeze cu alți copii într-un mediu plin de înțelegere și acceptare. Împărtășirea experiențelor muzicale îi unește pe copii și le oferă oportunitatea de a forma legături și prietenii puternice.

Muzica are un puternic impact emoțional asupra celor mici. Îi încurajează să exploreze și să-și exprime creativitatea, să improvizeze, să compună și să experimenteze cu sunete și ritmuri într-un mediu non-judecat, le oferă libertate creativă și îi ajută să-și folosească imaginația, descoperindu-și astfel talentele și pasiunile individuale. Melodiile și versurile pot să le evoce o gamă largă de emoții, de la bucurie și entuziasm până la tristețe și melancolie.

Educația muzicală se realizează de timpuriu, pentru a se obține rezultate considerabile în educarea copiilor „să asculte muzică", nu doar „să audă muzică". Drept urmare, curriculumul pentru educație timpurie, include activități de educație muzicală încă de la naștere sub formă de audiții sau alte forme mai puțin organizate, iar odată cu creșterea copilului, acestea se desfășoare organizat și sistematic, cu selectarea de mijloace, metode și procedee corespunzătoare.

Mijloacele de realizare ale educației muzicale sunt:

Cântecul Cântecul este un element esențial în viața copiilor de vârstă prescolară. Încă de la vârste fragede, aceștia sunt atrași de sunetele și ritmurile muzicale, iar cântecul devine un mod plăcut și eficient de a comunica, de a învăța și de a se exprima. Pentru copii, cântecul nu este doar o serie de note

musicale, este o modalitate de a-și exprima emoțiile, de a învăța noțiuni de bază, precum culorile, numerele sau părțile corpului, și de a dezvolta abilități sociale și emoționale. Prin intermediul cântecului, aceștia învață să își coordoneze mișcările, să se conecteze cu ceilalți și să își exprime creativitatea. Pentru copiii de vârstă prescolară, cântecul este ritmul său. Melodiile simple, ritmice, ușor de reținut și de repetat îi atrag și îi captivează pe cei mici. De asemenea, cântecul poate fi folosit pentru a marca tranzițiile între activități, pentru a încuraja cooperarea și pentru a dezvolta vocabularul și limbajul.

Un alt beneficiu major al cântecului este dezvoltarea abilităților cognitive. Prin cântecele care introduc concepte precum ordinea, secvențele sau asocierea, aceștia își dezvoltă capacitatea de înțelegere și de gândire logică. Cântecul are și un puternic impact emoțional asupra copiilor. El poate să le ofere confort și siguranță în momentele de stres sau neliniște și să le stimuleze imaginația și creativitatea în timpul jocului și al explorării. De asemenea, cântecul poate fi o modalitate eficientă de a învăța limba străină. Prin intermediul melodiilor și versurilor simple, copiii pot să își îmbogățească vocabularul într-un mod distractiv și natural.

Pentru educatori și părinți, cântecul este o unealtă valoroasă în procesul de învățare și dezvoltare a copiilor. El poate fi integrat în activități cotidiene, precum rutina de dimineață, pauzele de joacă sau momentele de relaxare înainte de culcare.

Materialul muzical folosit în grădiniță cuprinde piese muzicale cu un conținut foarte variat: întâmplări și fapte din viața copiilor ("La gradinita", "Copilul politicos", "Familia mea") fenomene din natură ("Ploaia", "Primavara a sosit"), aspecte din viața plantelor și animalelor ("Floarea", "Brăduțul", "Veverița"), etc.

Auditia muzicală este o componentă importantă a dezvoltării copiilor de vârstă preșcolară și poate avea un impact semnificativ asupra abilităților lor cognitive, sociale și emoționale. Prin intermediul audiției muzicale, copiii sunt expuși la diverse genuri muzicale, sunete și ritmuri, ceea ce le stimulează curiozitatea și îi ajută să își dezvolte o înțelegere mai profundă a lumii înconjurătoare. Unul dintre principalele beneficii ale audiției muzicale pentru copiii mici este dezvoltarea abilităților auditive. Ascultând diferite tipuri de muzică, ei își îmbunătățesc capacitatea de a distinge diferitele sunete, tonuri și ritmuri. Aceasta este o abilitate esențială pentru dezvoltarea limbajului și a comunicării, precum și pentru înțelegerea și aprecierea muzicii în sine.

Audiția muzicală poate, de asemenea, să îi ajute pe copii să își dezvolte abilitățile de concentrare și atenție. Prin ascultarea atentă a melodiei și a ritmurilor, aceștia învață să își focalizeze atenția și să își controleze impulsurile, ceea ce poate fi benefic în diverse contexte, de la școală la activități de joc și învățare. Un alt aspect important al audiției muzicale la copiii de vârstă preșcolară este influența pozitivă asupra stării lor emoționale. Muzica poate să le ofere confort și bucurie, să îi calmeze în momente de neliniște și să îi stimuleze în timpul jocului și al activităților creative. De asemenea, prin intermediul muzicii, copiii își pot exprima emoțiile și pot învăța să le gestioneze în mod sănătos.

Auditia muzicală poate fi integrată în activitățile cotidiene ale copiilor de vârstă prescolară, fie că este vorba despre rutina de dimineață, pauzele de joacă sau momentele de relaxare înainte de culcare. Prin intermediul cântecelor, poveștilor muzicale sau chiar a simplului ascultat de muzică, copiii au oportunitatea de a descoperi și de a se bucura de minunata lume a sunetelor și ritmurilor.

Jocul muzical oferă preșcolarilor oportunități nelimitate de explorare și descoperire. Ei pot să experimenteze cu diferite sunete, instrumente muzicale și ritmuri, descoperind astfel posibilitățile muzicale nesfârșite. Acest proces de explorare îi ajută să-și dezvolte curiozitatea și să-și îmbunătățească abilitățile de observație și ascultare. Participarea la jocuri muzicale în grup îi învață pe preșcolari să interacționeze și să colaboreze cu alți copii. Ei învață să împartă, să asculte și să coopereze, dezvoltând astfel abilități sociale esențiale pentru interacțiunile ulterioare. Jocurile muzicale în echipă îi încurajează să-și exprime ideile și să-și susțină colegii, construind astfel un sentiment de comunitate și solidaritate.

Jocurile muzicale sunt o modalitate distractivă și captivantă de a învăța concepte muzicale de bază, cum ar fi ritmul, tonalitatea și structura muzicală. Prin intermediul jocurilor, preșcolarii pot să exploreze aceste concepte într-un mod practic și interactiv, fără presiunea sau formalitatea unei lecții

tradiționale. Această abordare ludică și experiențială îi ajută să-și asimileze cunoștințele muzicale într-un mod natural și plăcut. Jocul muzical încurajează creativitatea și imaginația la preșcolari. Ei sunt încurajați să improvizeze, să compună și să-și exprime ideile muzicale unice într-un mediu non-judecat și deschis. Acest proces creativ le oferă libertatea de a-și explora și dezvolta propriile talente și pasiuni muzicale, stimulând astfel dezvoltarea lor artistică și emoțională.

Jocurile muzicale sunt adesea asociate cu energie și veselie. Participarea la aceste activități pline de viață și ritm îi ajută pe preșcolari să-și elibereze energia și să-și exprime bucuria interioară într-un mod sănătos și constructiv. Ei învață să se distreze și să se bucure de procesul muzical, dezvoltând astfel o atitudine pozitivă față de muzică și viață în general.

Exemple:

- „Statuile muzicale" - Copiii se mișcă și dansează în jurul unei zone designate atâta timp cât muzica este în desfășurare. Când muzica se oprește, copiii trebuie să rămână cât mai nemișcați posibil. Cel care se mișcă cel mai puțin când muzica se oprește poate fi desemnat câștigător.
- „Orchestra de sunete" - Fiecare copil primește un instrument muzical simplu sau un obiect din casă care poate produce sunete (cum ar fi linguri de lemn, pahare de plastic, cutii de conserve goale). Copiii imită sunetele diferite și încearcă să creeze o melodie sau un ritm împreună.
- „Cântecele cu mișcare" - Cântecele care implică mișcări specifice sau gesturi pot fi foarte distractive și interactive pentru preșcolari. De exemplu, cântecele precum „Bate vântul frunzele" / „Joacă-te cu noi" / „Podul de piatră"/ „Batista parfumată" / „Ursulețul doarme"etc., îi încurajează pe copii să se miște în timp ce cântă.
- „ Urechea ascuțită" - Un adult produce diferite sunete, cum ar fi bătăi de tamburină, sunet de fluier sau orice alt sunet disponibil. Copiii trebuie să identifice ce sunet aud. Acest joc dezvoltă abilitățile lor de ascultare și de recunoaștere a sunetelor.
- „Povestea muzicală" - Un adult începe să cânte o melodie sau să improvizeze un ritm, iar copiii trebuie să adauge la melodie folosind propria lor voce sau instrumente muzicale simple. În acest fel, copiii pot colabora și pot contribui la crearea unei "povești muzicale" colective.
- „Pasărea cântătoare" - În timp ce copiii sunt afară, un adult imită sunetul unei păsări cântătoare. Copiii trebuie să localizeze sursa sunetului și să se apropie de ea. Acest joc îi ajută pe copii să fie atenți la sunetele din mediul lor înconjurător și să le identifice.

Jocul cu text și cânt reprezintă o modalitate captivantă și educativă de a-i implica pe acești copii în învățare și dezvoltare. Această activitate combină elemente de expresie verbală și muzică pentru a stimula creativitatea, imaginația și abilitățile de comunicare ale copiilor într-un mediu plăcut și interactiv. Oferă copiilor oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile lingvistice și de comunicare. Prin recitarea și cântarea versurilor, copiii își îmbogățesc vocabularul, învață structuri gramaticale și își dezvoltă capacitatea de a articula și de a exprima idei și emoții într-un mod coerent și clar.

Participarea la jocuri cu text și cânt îi încurajează pe preșcolari să-și folosească imaginația și creativitatea. Ei sunt încurajați să interpreteze personaje, să improvizeze și să creeze povești sau scenarii noi într-un mod spontan și liber. Această explorare creativă contribuie la dezvoltarea gândirii imaginative și a spiritului inventiv al copiilor.

Jocul cu text și cânt facilitează interacțiunea socială și dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor. Ei învață să lucreze în echipă, să-și împartă ideile și să-și exprime emoțiile. Participarea la activități de grup îi ajută pe copii să-și dezvolte empatia, să înțeleagă perspective diferite și să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare interpersonală.

Prin intermediul jocului cu text și cânt, copiii sunt expuși la diverse forme de artă și cultură. Ei descoperă diferite genuri muzicale, stiluri de interpretare și tradiții literare, ceea ce îi ajută să-și dezvolte aprecierea pentru diversitatea culturală și artistică a lumii înconjurătoare.

Exemple: „Țăranul e pe câmp", „Țară, țară, vrem ostași",

- „Căluțul în grajd"- Un joc în care un copil este desemnat să fie "căluțul" și stă cu ochii închiși în mijlocul cercului format de ceilalți copii. Cei din jur îl ating pe "căluț" pe spate și cântă "Căluțul în grajd stă cuminte pe paie...". Când cântecul se oprește, "căluțul" trebuie să ghicească cine l-a atins pe spate.
- "Mergem toți în pas vioi" - Unu, doi, unu, doi/Mergem toți în pas vioi/Așa creștem noi cei mici/Sănătoți, voioși, voinici - Melodia poate fi o improvizatie care să respecte cadenta silabelor. Este un joc de tranzitie care poate fi folosit în drum spre sala de mese, când iesim din grădiniță la o plimbare sau poate fi activitate de DPM pentru învațarea mersului în cadență, în șir de cate 2 etc.

Euritmia este o formă de expresie artistică care implică mișcările corpului în armonie cu sunetul și ritmul muzicii. În ceea ce privește preșcolarii, euritmia este o modalitate minunată de a-i implica în activități fizice și artistice care le dezvoltă nu doar abilitățile motorii, ci și imaginația și expresia personală.

Euritmia încurajează preșcolarii să-și miște corpul într-un mod expresiv și armonios, ceea ce ajută la dezvoltarea coordonării și controlului motor. Prin intermediul acestor mișcări ritmice, copiii își îmbunătățesc abilitățile de echilibru, flexibilitate și forță musculară.

Prin practicarea euritmiei, copiii devin mai conștienți de propriile lor corpuri și de modul în care se mișcă în spațiu. Ei învață să-și controleze și să-și coordoneze mișcările într-un mod conștient și deliberat.

Oferă preșcolarilor un mediu în care să-și exploreze și să-și exprime creativitatea și imaginația. Ei sunt încurajați să improvizeze și să creeze propriile lor mișcări în funcție de muzică, ceea ce le permite să-și dezvolte originalitatea și să-și exprime emoțiile într-un mod artistic.

Participarea la euritmie necesită concentrare și atenție la mișcare și ritm. Prin urmare, această practică îi ajută pe copii să-și dezvolte abilitățile de concentrare și atenție, precum și abilitățile de auto-reglare și autocontrol.

Euritmia oferă preșcolarilor o modalitate de a comunica și de a se exprima non-verbal. Prin intermediul mișcărilor lor, copiii pot transmite emoții, idei și gânduri fără a fi nevoie de cuvinte. Această formă de comunicare îi ajută să-și dezvolte abilitățile sociale și emoționale.

Prin practicarea euritmiei și experimentarea cu mișcările lor, copiii dobândesc încredere în propriile lor abilități fizice și artistice. Această încredere în sine contribuie la dezvoltarea stimei de sine și la încrederea în propria persoană.

Euritmia este o activitate valoroasă pentru preșcolari, oferindu-le oportunități de dezvoltare fizică, emoțională și socială într-un mediu artistic și plin de bucurie. Prin intermediul euritmiei, copiii pot explora și exprima frumusețea și diversitatea mișcării corpului uman, dezvoltându-se într-un mod holistic și armonios.

Exemple:

- „Dansul zânelor și elfilor" - O activitate în care copiii pot imita mișcările grațioase ale zânelor și elfilor din povești, folosind mișcări fluide și delicate;
- „Călătorie prin natură" - O activitate în care copiii călătoresc imaginar prin natură, imitând mișcările animalelor și ale plantelor, și descoperind ritmurile naturii prin mișcarea lor.
- „Dansul ploii și soarelui" - Prin mișcări delicate și ritmice, copiii pot imita ploaia care picură sau soarele care strălucește, într-un dans care să reflecte schimbările de stări ale vremii.
- „Safari prin jungle" - O aventură imaginativă în care copiii sunt invitați să devină animale din junglă, să imite sunetele acestora și să se miște în ritmul junglei, descoperind creaturi noi și teritorii neexplorate.
- „Dansul florilor" - O activitate în care copiii pot imita mișcările delicate și gratioase ale florilor în vânt, descoperind ritmurile naturii prin intermediul dansului lor.
- „Călătoria pe mare" - O aventură imaginativă în care copiii pot deveni marinari și creaturi marine, explorând mișcările valurilor și ale creaturilor din adâncuri;
- „Dansul fluturilor și al buburuzelor" - Copiii pot imita mișcările jucăușe și delicate ale fluturilor și buburuzelor prin mișcări grațioase și pline de energie;

- ”Dansul umbrelor” - Folosind lumina și umbrele create de lumină, copiii pot explora mișcările lor și pot crea imagini vizuale fascinante în timpul euritmiei.

Îmbogățirea impresiilor muzicale, dezvoltarea vocii, a auzului muzical și a simtului ritmic, formarea unor priceperi și deprinderi elementare, sunt în esență premisele dezvoltării sensibilității muzicale a copiilor de vârstă preșcolară.

Bibliografie:

- Călțun, Adriana și Cristea, Liliana, *Educație muzicală*, Petrosanu, Editura Tehno-Art, 2005
- Comes, Liviu, *Azi Grivei e mânios (Educație muzicală prin cântec a copiilor de vârstă mică),* Cluj Napoca, Editura Arpeggione, 2002
- Delion, Pavel, *Metodica educației muzicale*, Chișinău, Editura Hyperion, 1993
- Dolgoșev, M., Marinescu, E., *Metodica educației muzicale în grădinița de copii,* București, E.D.P., 1978

Importanța educației la vârstele timpurii

Prof.înv.preșc. Ciucă Daniela Magdalena
GPP ”Sfântul Nicolae” Câmpulung

Educaţia timpurie reprezintă totalitatea experienţelor individual realizate şi social existente sau organizate, de care beneficiază copilul în primii ani de viaţă, cu rol de a proteja, creşte şi dezvolta fiinţa umană prin înzestrarea cu capacităţi şi achiziţii fizice, psihice, culturale specifice care să-i ofere identitate şi demnitate proprie. Ea asigură fundamentele dezvoltării fizice şi psihice sănătoase, ale dezvoltării sociale, spirituale şi cu\tuta\e complexe. Ceea ce învaţă copiii in primii ani reprezintă mai mult de jumătate decât vor învăţa tot restul vieţii.

Educaţia timpurie se referă, strict la momentele de învăţare ale copilului cu vârsta până la 3 ani, în conceptul românesc. Educaţia timpurie, în sensul mai larg, înseamnă dezvoltarea timpurie a copilului, presupune învăţare, îngrijire şi protecţie.

Educaţia timpurie se realizează ca *educaţie* ***informală*** (în familie, în relaţii de vecinătate şi în relaţii comunitare, prin mass-media), ca *educaţie formală* (în creşe, *grădiniţe şi alte instituţii de ocrotire şi educaţie) şi sub forma educaţiei nonformale (în* cluburi sportive, cluburi ale copiilor şi elevilor, dar şi prin biblioteci, muzee, activităţi ale unor organizaţii nonguvernamentale ș.a.).

Educaţia timpurie pentru valori reprezintă un tip de educaţie care îşi asumă misiunea şi responsabilitatea de a promova valori în mod explicit şi eficient prin finalităţi clare.

Scopul strategiei în domeniul educaţiei timpurii a copilului este de a-i asigura fiecărui copil dreptul la educaţie şi la dezvoltare deplină pentru a-i da posibilitatea să-şi atingă potenţialul maxim în acord cu standardele europene şi internaţionale.

Focalizarea pe educaţia timpurie şi anii preşcolarităţii este importantă deoarece aceasta este perioada când copiii se dezvoltă rapid şi, dacă procesul de dezvoltare este neglijat în acest stadiu, este mult mai dificil şi mai costisitor să compensezi aceste pierderi mai târziu. Este binecunoscut şi evident faptul că alegerile făcute acum şi acţiunile întreprinse de părinţi şi de societate în copilăria timpurie au o puternică şi mai de durată influenţă asupra progresului individual al copilului şi asupra progresului naţiunilor, în sens larg.

Calitatea îngrijirii şi a protecţiei în această perioadă sunt mijloacele care înlătură mortalitatea infantilă, boala, întârzierea în creştere, traumele, proasta alimentaţie, întârzierile de dezvoltare. Acordând copilului atenţia cuvenită, asigurându-i creşterea şi educaţia, îi putem crea condiţii pentru

a-şi dezvolta o personalitate echilibrată şi armonioasă.

Specialiştii consideră că perioada de timp pentru educaţie timpurie este definită de la concepţie până la vârsta de 8 ani, perioadă în care are loc cea mai rapidă dezvoltare a creierului. Cei mai importanţi sunt primii doi ani din viaţă, când apar cele mai semnificative schimbări din punct de vedere intelectual, emoţional, psihologic şi social.

Un program educativ eficient este un program care îşi propune să ia în seamă copilul de la primele momente ale existenţei sale şi care implică toţi agenţii educaţionali care contribuie la creşterea şi dezvoltarea lui.

Conceptul de educaţie timpurie se referă aşadar la două dimensiuni:

- începerea preocupărilor educaţionale de la vârstele mici;
- implicarea familiei şi comunităţii în educarea copilului mic şi preşcolar.

în mod firesc, instituţiile de educaţie nu se pot substitui familiei, ci o sprijină şi contribuie la dezvoltarea relaţiilor intra- şi extrafamiliale. Nici o instituţie, oricât de bună ar fi ea, nu poate înlocui familia. Educaţia timpurie se preocupă de extinderea strategiilor de stimulare şi dezvoltare a copilului şi în familie. Aceasta prevede parteneriate active cu părinţii copiilor, în aşa fel încât aceştia să continue acasă ceea ce se realizează la creşă sau la grădiniţă şi chiar să-şi îmbunătăţească practicile parentale. Familia şi comunitatea trebuie să participe activ şi eficient încă din primul an de viaţă a copilului la creşterea, îngrijirea, sănătatea şi educaţia copilului şi până la intrarea lui la şcoală.

Beneficiarii primari ai educaţiei timpurii sunt copiii, iar beneficiarii secundari sunt părinţii, educatorii şi toţi agenţii educaţionali din comunitate, iar prin efecte, societatea, în general.

<u>Premisele educaţiei timpurii sunt următoarele:</u>

- vârsta timpurie este cea mai importantă perioadă pentru dezvoltarea personalităţii copilului;
- perioada de la naştere până la intrarea în şcoală cere stimulare;
- pentru dezvoltarea optimă a copilului este necesar parteneriatul educaţional în familie, între familii, în comunitate, între instituţii care au rol în creşterea, îngrijirea şi educaţia copilului;
- şi părinţii şi educatorii au nevoie de sprijin în educarea copiilor.
-

<u>Educaţia timpurie presupune:</u>

- un început bun;
- un parteneriat educaţional (copii-familii-grădiniţă-comunitate);
- învăţarea şi dezvoltarea conform ritmului şi nevoilor individuale.

Educaţia timpurie în grădiniţă se referă la:

- învăţarea prin joc;
- participarea copiilor la alegerea activităţilor, jocurilor, jucăriilor;
- organizarea adecvată a mediului ambiant;
- parteneriatul educaţional (grădiniţă-familie-comunitate);
- flexibilitatea strategiilor de predare-învăţare-evaluare.

Educaţia timpurie oferă şanse egale de creştere, dezvoltare, îngrijire, educaţie, fără discriminare pentru copiii care provin din familii instabile, iară părinţi, cu sănătate precară, cu deficienţe sau cu posibilităţi materiale financiare scăzute.

Principiile cele mai importante ale educaţiei timpurii sunt:

- Fiecare copil este unic, cu nevoile, trebuinţele, particularităţile sale specifice. Educaţia trebuie să ţină cont de particularităţile individuale ale fiecărui copil.
- Educaţia timpurie se referă la fiecare copil în parte, şi nu la educaţia „copiilor".
- Este imperativă respectarea nevoilor copiilor:
  a) de bază: îngrijire, cunoaştere, hrană;
  b) afective: dragoste, securitate afectivă, întărire pozitivă a acţiunilor;
  c) de acţiune: joc liber ales.
- Educaţia este continuă, ea începe din primele momente ale vieţii şi durează cât aceasta.
- în centrul actului educativ trebuie să stea copilul cu cerinţele sale individuale.
- Se impune permanent cunoaşterea, observarea copilului.
- Să existe un echilibru permanent între activităţile cognitive, acţionale şi de relaţionare socială, afective şi activităţile de dezvoltare psihomotorie şi a limbajului.
- Dezvoltarea copilului începe din momentul concepţiei, se află în dependenţă cu mediul şi în strânsă legătură cu mediul înconjurător şi cu sine însuşi.
- Copiii se nasc cu potenţialităţi virtuale de dezvoltare, învăţare, comunicare, pe care numai stimularea şi orientarea pozitivă le vor transforma în capacităţi.
- învăţarea este fundamentală în dezvoltarea socială, fizică, intelectuală, emoţională, spirituală etc.
- Cerinţele copilului faţă de educaţie pot fi satisfăcute dacă activitatea educativă începe cu cunoaşterea lor.
- în educaţia timpurie forma specifică de activitate a copilului este jocul, de aceea învăţarea depinde la această vârstă de joc.

- Dezvoltarea copilului este dependentă de ocaziile pe care le oferă jocul.
- Jocul care asigură dezvoltarea este jocul liber ales, în concordanţă cu nevoile şi cerinţele educative ale copilului.
- Oferind copiilor ocazii de joc şi dându-le posibilitatea de a alege liber jocurile şi jucăriile, se deschide motivaţia intrinsecă pentru activitate şi asumarea deci ziilor şi responsabilităţilor.
- Amenajarea mediului educaţional prin arii sau domenii de activitate şi joc constituie o formă optimă de realizare a alegerilor timpurii şi a ocaziilor de experimentare.
- Ariile de stimulare sunt o expresie de curriculum creativ; o nouă manieră de organizare a spaţiului educativ în care se petrece jocul şi deci învăţarea. Ele nu se confundă cu activităţile liber alese, organizate în momentele de „pauză" a procesului educativ.
- Grădiniţa este mediul ideal de conducere indirectă a dezvoltării personalităţii copiilor prin oferirea ocaziilor de explorare şi relaţionare prin joc şi, astfel, de dezvoltare a personalităţii ca parte componentă a educaţiei timpurii.

Bibliografie:

CURRICULUM PENTRU EDUCAŢIA TIMPURIE1 -2019

Activitățile matematice din grădinița de copii, orientări și perspective

Prof. înv. preșcolar, Clătinici Anca

Grădinița Nr.236 București

„*Educatoarea trebuie să vadă în matematică nu numai disciplina care-i învață pe copii cu regulile necesare pentru a găsi rezultatele exacte, ci știința ce se înscrie în viață cu același titlul ca hrana, îmbrăcămintea, relațiile sociale, limbajul.*" (Someșanu, 1977, p. 53). Se consideră astfel că matematica este un element de cultură generală absolut necesară în orice domeniu, fiind în același timp o activitate mintală ce antrenează gândirea și perfecționează raționamentul logic.

Schimbările și modificările care au loc în structura învățământului preuniversitar vizează corelarea interdisciplinară a anumitor aspecte comune mai multor obiecte de învățământ. Reforma în învățământul preșcolar are drept scop reamplasarea accentelor de pe volumul informațional pe formarea și dezvoltarea capacităților și abilităților.

Modul de prezentare a cunoștințelor, folosirea unui material didactic adecvat, aplicațiile făcute, munca independentă a copiilor trebuie să conducă la atingerea obiectivului major privind predarea- învățarea- evaluarea, adică atingerea obiectivelor prevăzute în curriculum de către toți copiii.

Educatoarea are rolul de a proiecta, organiza și nu în ultimul rând de a desfășura activitățile matematice astfel încât să stimuleze implicarea preșcolarilor, participarea lor directă la activități prin joc, manipulare de obiecte, observare directă a situațiilor concrete. Tot ea are datoria de a identifica acele strategii care să răspundă necesității vârstei preșcolare de a învăța pe baza acțiunii concrete cu obiectele, de a participa activ la propria formare, dar și obiectivelor matematice aflate în interdependență cu particularitățile de vârstă.

Noile accente prezente în curriculum-ul revizuit cad pe :

- Diversificarea strategiilor de predare- învățare- evaluare;
- Mediul educațional;
- Rolul familiei;
- Importanța domeniilor de dezvoltare ale copilului.

Strategiile didactice sunt diversificate, accentul căzând pe :

- Metodele activ- participative;
- Joc;
- Evaluare.

Metodele activ- participative au rolul de a plasa copilul în situația de a explora și de a deveni independent. Activitățile și situațiile de învățare trebuie să corespundă diferențelor individuale în ceea ce privește capacitățile copilului. Activitățile trebuie proiectate în așa fel încât să dezvolte stima de sine la copil și un sentiment pozitiv față de învățare. Simultan, predarea trebuie să țină cont de experiența anterioară a copilului, să pornească de la cunoștințele pe care acesta deja le deține și să îl conducă la altele noi prin descoperire.

Bineînțeles că jocul este activitatea centrală a copilului, dar și formă de învățare cu importanță decisivă pentru dezvoltarea și educația copilului. Un fin observator al jocului copilului poate obține informații prețioase, pe care ulterior le poate utiliza în proiectarea activităților de învățare.

Evaluarea are ca scop urmărirea progresului copilului cu el însuși, progresul trebuie monitorizat, notat, discutat periodic cu părinții. Evaluarea trebuie să îndeplinească cele trei funcții: măsurare („Ce a învățat copilul?”); predicție („Este nivelul de dezvoltare al copilului suficient pentru a trece la stadiul următor?”); diagnoză („Ce anume frânează dezvoltarea copilului?”).

Evaluarea eficientă este completată de observarea sistemică în diferite momente ale jocului liber al copilului, în activitățile comune, în discuțiile cu părinții, analiza portofoliului etc.

Pe lângă importanța mediului educațional, se vorbește în reforma noului curriculum de implicarea părinților, transformarea acestora în parteneri la educația propriilor copii. Implicarea acestora nu se rezumă doar la sprijin financiar, ci și la luarea deciziilor din cadrul grupului, participarea efectivă la activități alături de copii lor, la activități extrașcolare etc.

Perspectiva dezvoltării globale a copilului accentuează importanța domeniilor de dezvoltare a copilului. Pregătirea copilului pentru școală și pentru viață trebuie să aibă în vedere nu doar competențe academice, ci și capacități, deprinderi, atitudini ce țin de dezvoltarea socio-emoțională, dezvoltarea cognitivă, dezvoltarea fizică.

Activitatea integrată se pare că e o soluție pentru o mai bună corelare a activităților de învățare cu viața societății, noțiunile matematice putând astfel fi învățate, în mod integrat, cu celelalte domenii experiențiale.

În cadrul jocurilor de rol se poate realiza foarte ușor corespondența de unu la unu, încă din primele zile de grădiniță, în cadrul rutinelor (fiecare copil are un scaun, o măsuță, un creion etc.). O metodă de familiarizare a copilului cu numărul este numerotarea scaunelor la Întâlnirea de dimineață, folclorul copiilor cuprinde o serie de „numărători” („Hai să zicem una…”).

Învățarea adunării și scăderii cu 1-2 unități se poate realiza prin manipularea obiectelor în cadrul jocurilor de rol, jocurilor de construcții, chiar și în cadrul activităților din Domeniul limbă și comunicare („Ridichea uriașă”).

Introducerea figurilor geometrice poate apărea ca parte a jocurilor și activităților copiilor (activități de desen, tehnica Tangramului).

Observarea modului de manifestare a copilului în cadrul activităților integrate cu conținut matematic permite o evaluare corectă a progreselor înregistrate de copil în dezvoltarea gândirii, dar mai ales în sfera operațiilor de analiză, sinteză, comparare, observare și formularea unor aprecieri asupra evoluției probabile a copilului, cu posibilitatea intervenției în aspectele deficitare.

Întrucât domeniile experiențiale devin instrumente de atingere a obiectivelor cadru și de referință am încercat, pe cât posibil, să găsim soluții în desfășurarea activităților integrate cu conținut matematic pentru a-i determina pe copii să participe activ și afectiv, să creez momente și dificultăți care îi pun pe preșcolari în situația de a gândi asupra unor căi de rezolvare a unor sarcini, situații problemă, de a fi atenți sau amabili cu cei din jur, de a-și stăpâni unele porniri nefirești.

Bibliografie:

- Someşanu, E. (1977). Matematica în grădiniţă. Bucureşti: EDP.
- Cucoş, C. (2006). Pedagogie. Iaşi: Polirom.
- Dinuţă, N. (2009). Metodica activităţilor matematice în grădiniţă. Pitești: Ed. Universităţii din Piteşti.

ŞCOALA GIMNAZIALĂ „ACAD. H. MIHĂESCU” UDEŞTI
Loc. Udeşti, jud. Suceava, cod 727535
Tel/fax: 0230538124
e-mail: scoalaudestisv@gmail.com
site: www.scoalaudesti.ro

NR._____

MIJLOACELE DIDACTICE ORIGINALE SPECIFICE DISCIPLINEI EDUCATIEI FIZICE ŞI SPORT ÎN ANUL ŞCOLAR 2023-2024

I. MIJLOACELE EDUCATIEI FIZICE.

Mijloacele educației fizice și sportului sunt instrumente cu ajutorul cărora se ating obiectivele atât în educație fizică, cât și în sport.

Aceste mijloace sunt selectate de către conducătorul procesului instructiv – educativ (profesor, antrenor) și sunt executate de către subiecți. Când activitățile sunt independente atunci și selecția mijloacelor este realizată tot de către subiecți. Mijloacele educației fizice și sportului sunt de două feluri:

- mijloace specifice;
- mijloace nespecifice asociate.

II. MIJLOACELE SPECIFICE

Mijloacele specifice sunt cele mai importante ele asigură în mod direct progresul, acestea sunt:

- exercițiul fizic;
- aparatura de specialitate;
- mijloacele și metodele de refacere a capacității de efort.

II. 1. EXERCIȚIUL FIZIC

După Gh. Cârstea exercițiul fizic reprezintă “mijlocul specific de bază al educației fizice şi sportului, modelul operațional cel mai des folosit pentru atingerea obiectivelor propuse”. După I. Șiclovan ”o acţiune preponderent corporală, efectuată sistematic şi conştient, în scopul perfecţionării dezvoltării fizice şi a capacităţii motrice a oamenilor”. Pentru a putea atinge obiectivele educației fizice și sportului exercițiile fizice trebuie realizate în mod științific. Exercițiul fizic este un act motric special și specializat care se mai numește și gest motric, acesta depinde de două principale elemente:

- scopul în care este practicat;
- finalitatea realizată.

Exercițiile fizice se apreciază în funcție de influențele pe care le are asupra organismului uman al subiecților, aceste influențe sunt ușor de determinat dacă se au în vedere următoarele aspecte:

- efectele practicării exercițiilor fizice sistematic și constant se văd în timp;
- în analiza efectelor să se respecte particularitățile colectivelor de subiecți, să se consulte și unele documente oficiale;
- să se urmărească toate obiectivele educației fizice și sportului.

Parte integrată din exercițiul fizic este FORMA exercițiului fizic. După Ion Şiclovan, forma exerciţiului” modul particular în care succed mişcările componente ale fiecărui exerciţiu, precum și legăturile ce se stabilesc între acestea de-a lungul efectuări acţiuni motrice în cauză”.

Forma exercițiului fizic este practic aspectul exterior al acestuia, ce poate fi observat cu ochiul liber.

Forma exercițiului fizic poate avantaja sau dezavantaja actul sau acțiunea motrică respectivă.

Pentru a aprecia forma exercițiului fizic trebuie să se urmărească următoarele elemente:

- poziția corpului și a segmentelor corporale;
- direcția și amplitudinea mișcării;
- tempoul și ritmul mișcării;
- modul de așezare a subiecților pe suprafața de lucru.

CLASIFICAREA EXERCIȚIILOR FIZICE

1) După criteriul anatomic:

- exerciții fizice pentru întreg corpul;
- exerciții fizice doar pentru anumite segmente corporale.

2) După poziția subiecților față de aparate:

- exerciții la aparate;
- exerciții cu aparate;
- exerciții pe aparate.

3) După calitățile motrice pe care le dezvoltă:

- exerciții fizice pentru viteză;
- exerciții fizice pentru îndemânare;
- exerciții fizice pentru rezistență;
- exerciții fizice pentru forță.

4) După tipul deprinderile motrice care se învață:

- exerciții fizice pentru deprinderile motrice de bază și utilitar-aplicative;
- exerciții fizice pentru deprinderile motrice specifice ramurilor şi probelor sportive.

5) După caracterul succesiunii mișcărilor componente:

- exerciţii fizice ciclice; aciclice şi mixte.

6) După intensitatea efortului fizic:

- exerciţii fizice supramaximale;
- exerciţii fizice maximale;
- exerciţii fizice submaximale;
- exerciţii fizice de intensitate medie;
- exerciţii fizice de intensitate mică.

7) După după natura contracţiei musculare:

- exerciţii fizice dinamice, statice şi exerciţii fizice mixte.

II. 2 APARATURA DE SPECIALIATE

Acest mijloc specific este foarte important în educație fizică, iar în sportul de mare performanţă am putea spune că acest lucru este chiar determinant. Aparatura de specialitate poate fi împărțită în două categorii:

1. Instalații

- porți, panouri;
- groapă de sărituri;
- fileu volei; fileu tenis de masă, etc.

2. Aparate și materiale specifice:

- mingi baschet, mingi fotbal, mingi handbal, mingi volei;
- cercuri, bastoane, jaloane, etc.

Toate aceste accesorii au influeță directă în procesul instructiv-educativ, ajută la atingerea obiectivelor propuse.

II. 3 MIJLOACELE ŞI METODELE DE REFACERE A CAPACITĂŢII DE EFORT

Refacerea capacitații de efort este un factor foarte important care nu trebuie neglijat. În funcție de criteriul temporal avem două forme de refacere a capacității de efort:

II. 3. 1 REFACEREA PE PARCURSUL ACTIVITĂŢILOR RESPECTIVE

În lecția de educație fizică și sport acest lucru se realizează prin pauzele dintre exerciții, aceste pauze pot fi pasive sau active.

În activitatea competițional sportivă se poate realiza în momentul când se realizează o schimbare de jucător, când este pauză între seturi, etc.

II. 3. 2 REFACEREA DUPĂ ÎNCHEIEREA ACTIVITĂŢILOR RESPECTIVE

Această refacere trebuie realizată după fiecare activitate sportivă. Câteva exemple prin care se poate reface organismul după efort:

- dușuri calde, saună, vitaminizare, alimentație adecvată, somnul.

III. MIJLOACE NESPECIFICE ASOCIATE.

Din categoria mijloacelor nespecifice asociate fac parte:

- condiţiile igienice;
- factorii naturali de călire;
- mijloacele împrumutate din alte laturi ale educaţiei generale.

III. 1 CONDIŢIILE IGIENICE

Acestea vizează următoarele:

- igiena individuală;
- igiena bazelor sportive.

Igiena individuală se caracterizează prin următoarele elemente:

- echipamentul sportiv să fie cât mai simplu, fără accesorii (cercei, lanțuri, etc.);
- reguli ale efortului fizic;
- reguli de alimentatie;
- reguli cu privire la raportul efort/odihnă.

Igiena bazelor sportive trebuie să țină cont de următoarele elemente:

- respectarea unor reguli de tip ergonomic şi ecologic în construirea bazelor sportive;
- bazele sportive să fie folosite civilizat fără să se producă daune;
- bazele sportive să fie curate, luminoase și aerisite.

III. 2 FACTORII NATURALI DE CĂLIRE

Se referă la călirea organismului celor care practică sistematic exercițiile fizice. Cei mai importanți factori naturali de călire sunt:

- apa; aerul și soarele.

III. 3 MIJLOACELE ÎMPRUMUTATE DIN ALTE LATURI ALE EDUCAŢIEI GENERALE

Cei care practică sistematic exercițiile fizice pot împrumuta și adapta în activitățile specifice unele mijloace din:

- educația intelectuală (studierea lucrărilor de specialitate);
- educația estactică (practicarea exericițiilor pe fond muzical);
- educația morală (respectarea unor prevederi regulamnetare).

Prezentul articol “Mijloacele didactice originale specifice educatiei fizice și sportului” poate fi un excelent material pentru cei care se pregatesc de examenele specifice disciplinei educație fizică și sport.

Director,
prof. **Oana Anda Popescu**

Direrctor adjunct,
prof. **Dumitru Iacob**

Metode şi tehnici activ - participative utilizate în predarea-învăţarea Istoriei la clasa a IV-a

Prof. înv. primar Codreanu Magdalena
Colegiul Naţional „Ana Aslan" Brăila

Metodologia didactică este domeniul cel mai deschis înnoirilor, metodele având o sensibilitate deosebită pentru adaptarea la condiţii noi. Reforma şcolară promovează ideea diminuării ponderii activităţii expozitive şi extinderea utilizării metodelor moderne. Înnoirea metodologiei pune accent pe promovarea metodelor şi procedeelor de instruire, care să soluţioneze adecvat noi situaţii de învăţare, pe folosirea unor metode active (care să stimuleze implicarea elevilor în activitatea de învăţare, să le dezvolte gândirea critică şi capacitatea de adaptare la viaţă, să îi antreneze în activităţi de investigare şi cercetare directă a fenomenelor) şi apelarea la metodele pasive numai atunci când este nevoie, pe accentuarea tendinţei formativ-educative a metodei didactice, pe extinderea metodelor care conduc la formarea capacităţilor de autoinstruire ce permit achiziţionarea şi prelucrarea independentă a informaţiilor.

Importanţa selectării metodelor didactice

Bunul mers al procesului de învăţământ şi rezultatele obţinute depind de metodele utilizate. Marii pedagogi au evidenţiat faptul că folosindu-se metode diferite se obţin diferenţe esenţiale în pregătirea elevilor, că însuşirea unor noi cunoştinţe sau comportamente se poate realiza mai uşor sau mai greu, în funcţie de metodele utilizate.

Metodele sunt instrumente importante aflate la dispoziţia învăţătorului, de a căror cunoştinţe şi utilizare depinde eficienţa muncii educative. Învăţătorul, cunoscând varietatea metodelor, particularităţile elevilor cu care lucrează, obiectivele pe care trebuie să le atingă, trebuie să acţioneze pentru a-şi valorifica pe deplin personalitatea, devenind el însuşi un creator în materie de articulare a strategiilor, metodelor şi procedeelor didactice.

Antrenarea permanentă a elevilor la un efort intelectual susţinut şi înarmarea acestora cu capacităţi necesare unei activităţi de învăţare productivă reprezintă modalitatea cea mai eficientă de educare a elevilor în spiritul unei atitudini conştiente şi active.

Învăţarea centrată pe elev

Pentru a avea cu adevărat elevul în centrul activităţii instructiv-educative, învăţătorul îndeplineşte roluri cu mult mai nuanţate decât în şcoala tradiţională. În abordarea centrată pe elev, succesul la clasă depinde de competenţele cadrului didactic de a crea oportunităţile optime de învăţare pentru fiecare elev. Astfel, în funcţie de context, învăţătorul acţionează mereu, dar adecvat şi adaptat nevoilor grupului.

Sugestii privind aplicarea metodelor de învăţare activă în lecţiile de istorie la clasa a IV-a

1. <u>Prelegerea</u>

Deşi reprezintă o metodă frecvent folosită în abordarea didactică tradiţională (cadrul didactic vorbeşte, iar elevii, cuminţi, ascultă), poate fi utilizată într-un demers didactic centrat pe achiziţiile elevului.

***Text suport*:** "Mircea cel Bătrân (1386 - 1418)"

- Se trezeşte interesul elevilor prin începerea prelegerii cu prezentarea pe scurt a lecturii „Condeiele lui Vodă" după Dumitru Almaş. Se poate folosi şi o imagine captivantă, în strânsă legătură cu ceea ce urmează a fi predat prin intermediul prelegerii.

- Pe parcursul prezentării, pentru aprofundarea înţelegerii elevilor, se cere acestora să analizeze imaginile din manual (localizarea Ţării Româneşti pe hartă, portretul domnitorului, imaginea Mănăstirii Cozia).
- Se implică elevii în timpul prelegerii, cerându-le să localizeze pe hartă localităţile Târgovişte, Rovine şi să descrie lupta de la Rovine, pe baza citatului din carte şi a poeziei „ Scrisoarea III" de Mihai Eminescu.
- Se evită formularea unor concluzii la sfârşit şi se solicită elevilor rezolvarea următoarelor sarcini:
  a) Cum explici izbânda de la Rovine a micii oştiri conduse de Mircea cel Bătrân împotriva armatei otomane?
  b) Completează:
     Mircea cel Bătrân a fost Domn al ..... .
     Principalele lupte cu turcii: ..... .
     Ctitorii: ..... .

2. <u>Brainstorming-ul</u> motivează învăţarea elevilor în sensul că reprezintă formularea a cât mai multor idei legate de rezolvarea unei situaţii – problemă conturate.

Text suport: „Copilăria de ieri şi de azi"

Fiind două aspecte cuprinse în titlul temei, se împarte clasa în două grupe:

- grupa 1 – Copilăria de ieri;
- grupa 2 – Copilăria de azi.

Sarcina: exprimarea în sarcini scurte şi concrete a tuturor ideilor în legătură cu tema dată.

În continuare se parcurg următoarele etape:

- se scriu toate ideile pe o coală mare de hârtie;
- pauză de zece minute pentru aşezarea ideilor;
- se reiau ideile emise, pe rând, şi se grupează pe categorii sau cuvinte cheie;
- se analizează critic, se evaluează, se argumentează şi se contraargumentează ideile emise anterior, la nivelul grupelor;
- se afişează ideile rezultate sub formă de propoziţii.

În cadrul unei asemenea activităţi se asigură:

- implicarea activă a tuturor participanţilor, exprimarea personalităţii;
- exersarea creativităţii şi a unor atitudini deschise la nivelul grupei;
- valorizarea ideilor fiecărui participant;
- eliberarea de prejudecăţi.

3. <u>Ciorchinele</u>

Este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei.

Text suport: „Dacii"

Se parcurg următoarele etape:

- se scrie tema care urmează a fi cercetată în mijlocul tablei;
- se notează toate ideile în legătură cu tema respectivă în jurul ei şi se trag linii între acestea şi cuvântul iniţial;
- pe măsură ce se scriu cuvinte, se trag linii între toate ideile, care par a fi conectate;
- activitatea se opreşte când sunt epuizate toate ideile.

4. <u>Jurnalul cu dublă intrare</u>

Prin această metodă elevii stabilesc o legătură strânsă între text şi propria lor curiozitate şi experienţă.

Text suport: „ Vecinii şi comunitatea"

Printr-o linie verticală, elevii împart o pagină în două.

În partea stângă notează acele enunţuri / fragmente care:

- le consideră mai importante;
- le prezintă informaţii apropiate de experienţa lor personală;
- conţin informaţii absolut noi pentru ei.

În partea dreaptă vor trebui să comenteze un enunţ / fragment:

- La ce i-a determinat să se gândească?
- Ce întrebări au în legătură cu acel enunţ / fragment?
- Ce informaţii le sunt cunoscute?
- Despre ce ar dori să afle mai multe informaţii?

În timp ce citesc, elevii se opresc din lectură şi notează în jurnal.

Utilitatea acestei metode constă în faptul că atunci când învăţătorul revine la text, elevii folosesc jurnalul pentru a spune ce comentarii au făcut în legătură cu diversele fragmente.

5. <u>Eseul de cinci minute</u>

Eseul este o modalitate eficientă de a încheia o oră. Prin această metodă elevii sunt ajutaţi să-şi sintetizeze ideile legate de tema lecţiei, iar învăţătorul are o idee mai clară despre ceea ce s-a întâmplat, în plan intelectual, în acea oră.

Text suport:„ Romanii”

- Descrieţi, pe scurt, poporul roman.
- Formulaţi o întrebare în legătură cu ceea ce aţi mai vrea să aflaţi despre poporul roman.

Eseurile strânse pot constitui un punct de plecare pentru învăţător în organizarea lecţiei următoare.

6. <u>Turul galeriei</u> presupune evaluarea interactivă şi formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Text suport:„ Copilăria de ieri şi de azi”

- În grupuri de câte şase, elevii completează prin cuvinte sau imagini diagrama dată.
- Produsele sunt expuse pe pereţii clasei.
- La semnalul învăţătorului, grupurile se rotesc prin clasă, pentru a examina şi a discuta fiecare produs; pe o foaie albă anexată se notează comentariile, sugestiile, întrebările.
- După turul galeriei, grupurile îşi reexaminează propriile produse prin comparaţie cu celelalte, citesc comentariile făcute şi răspund întrebărilor scrise.

7. <u>Cubul</u>

Prin această metodă se explorează (cercetează) un subiect sau o situaţie din mai multe perspective, realizându-se abordarea complexă şi integratoare a unei teme. Permite diferenţierea sarcinilor de învăţare, stimulează eficienţa învăţării şi gândirea logică.

Este necesar un cub mare, pe feţele căruia să fie scrisă câte o sarcină de lucru sub diferite forme.

Text suport: „Dacia în timpul stăpânirii romane”

- *Descrie*: Organizarea Daciei în timpul stăpânirii romane
- *Compară*: Ca mod de viaţă, prin ce se aseamănă dacii şi romanii?
- *Asociază*: Cunoscând procesul de romanizare al dacilor, la ce te gândeşti?
- *Analizează*: De ce crezi că în alte provincii romane nu s-a produs o rapidă romanizare, aşa cum s-a întâmplat în Dacia ?
- *Aplică*: Cum explici organizarea Daciei unui elev de clasa a III-a?
- *Argumentează:* Cucerirea Daciei de către romani şi romanizarea acesteia a fost un lucru bun? De ce da? De ce nu?

Se împarte clasa în şase grupuri de câte patru elevi şi se stabileşte rolul fiecărui membru din grup:

- cititorul – rostogoleşte cubul şi anunţă grupului cerinţa înscrisă pe faţa de deasupra;
- ascultătorul activ/cercetaşul – repetă sarcina, o reformulează pentru a fi înţeleasă de fiecare membru al grupului, adresează întrebări învăţătorului dacă este cazul;

- interogatorul – solicită idei legate de modul de rezolvare a sarcinii de la membrii grupului;
- rezumatorul - va fi „ raportorul grupului”, va trage concluziile, le va nota şi le va comunica întregii clase.

Se va insista pe formularea unor răspunsuri reprezentative pentru grup şi nu individual. Metoda poate fi folosită şi ca joc - concurs între grupuri.

8. <u>Cvintetul</u> reprezintă o modalitate de sintetizare a informaţiilor, de evaluare a înţelegerii şi creativităţii copiilor şi mijlocul de exprimare a creativităţii lor.

Este o poezie de cinci versuri care se elaborează individual, în perechi sau în grup şi respectă următoarele repere:

- Titlul (un singur cuvânt – substantiv);
- Descriere (două cuvinte – adjective);
- Acţiune (trei cuvinte – verbe la modul gerunziu);
- Sentimente (patru cuvinte – construcţie, enunț);
- Esenţa subiectului (un cuvânt cheie).

Exemplu: „Traian
Viteaz, iscusit
Luptând, învingând, cucerind
A fost mare împărat
Erou”

Utilizarea acestor metode în lecţiile de istorie antrenează elevii într-o continuă participare şi colaborare, creşte motivarea pentru citirea unui text atunci când li se solicită să descopere fapte, să aducă argumente *pro* şi *contra*. În egală măsură se solicită şi scrisul şi comunicarea. Lucrul în echipă dezvoltă atitudinea de toleranţă faţă de ceilalţi şi sunt eliminate motivele de stres, iar emoţiile se atenuează.

Tehnicile de învăţare activă fac lecţiile mai interesante, mai atractive, ajută elevii să realizeze judecăţi fundamentate, îi sprijină în înţelegerea conţinuturilor.

Bibliografie:

1. Leonte, Rodica; Stanciu, Mihai - „ *Strategii activ – participative de predare-învăţare în ciclul primar”*, Editura Casei Corpului Didactic, 2004, Bacău;
2. Buduroi, Aglaia; Pârâială, Dumitru - „*Istorie. Auxiliar al manualelor alternative, clasa a IV-a*”, Editura Euristica, 2006, Iaşi;
3. Grigore, Adina; Ipate - Toma, Cristina; Raicu, Maria; Negrițoiu, Claudia – Daniela; Anghel, Augustina - „*Istorie - caiet de lucru, clasa a IV-a*”, 2018, Editura Ars Libri, Argeș.

Tendinţe actuale în formarea competenţelor practice prin analiza în teren a reliefului

Coman Bogdan, Școala Profesională „ Ionel Teodoreanu” Victoria

Competenţa este capacitatea unui individ de a realiza o sarcină dată care necesită un număr de operaţii. Competenţa este un ansamblu de cunoştinţe declarative, cunoştinţe procedurale şi atitudini care sunt activate în planificarea şi executarea unei sarcini (R. Brien, 1997).

Competenţele practice reprezintă concretizarea unor sisteme informaţionale şi seturi de abilităţi şi deprinderi într-un anumit domeniu de studiu.

Brien diferenţiază, în 1997, competenţa de tip reproductiv care permite realizarea sarcinilor şi problemelor pe care le poate reprezenta o persoană şi pentru care dispune de un plan de realizare şi competenţa de tip productiv care permite realizarea sarcinilor pe care elevul poate să le reprezinte, dar nu dispune de un plan de realizare (tab. 1). În acest sens trebuie să facă apel la gândirea logică şi la cunoştinţele personale pentru a obţine un produs original.

Tab. 1. Exemple de competenţe de tip productiv şi reproductiv în analiza reliefului

Competenţe de tip reproductiv	Competenţe de tip productiv
▪ Confecţionarea unei forme de relief pe baza observaţiei din teren ▪ Realizarea unei harţi hipspmetrice ▪ Calcularea energiei de relief, a densităţii fragmentării reliefului ▪ Copierea unui fişier cu date geografice şi prelucrarea acestora în TNT-mips (altitudine, orientare, pantă)	▪ A argumenta într-o polemică ▪ A crea o operă originală mulaj, poster, studiu geografic, hartă ▪ Fotografierea unui peisaj ▪ Analiza şi interpretarea unei hărţi, a unui mulaj ▪ Analiza şi interpretarea unui proces geografic ▪ Formarea unui text pe baza unei hărţi.

Relieful şi importanţa sa în sistemul fizico-geografic

Relieful reprezintă totalitatea formelor pozitive şi negative existente la nivelul superior al scoarţei terestre şi care au rezultat, în timp, prin acţiunea factorilor endogeni şi exogeni. În sistemul fizico-geografic relieful îndeplineşte două funcţii. Cea mai importantă este cea de „suport” a tuturor elementelor. Atmosfera, apa cu stările sale şi condiţiile de zăcământ, biosfera, învelişul de sol şi societatea umană „se sprijină” într-un fel sau altul pe suprafaţa reliefului. Acestea sunt într-o mare măsură diferenţiate de caracteristicile acestuia: orizontală, slab înclinată, puternic înclinată, fragmentată, nefragmentată, convexă, concavă. În absenţa reliefului cu funcţie de „suport”, sistemul fizico-geografic nu ar exista.

A doua funcţie a reliefului în sistemul fizico-geografic este cea de „interfaţă”. Toate componentele sistemului fizico-geografic la contactul cu suprafaţa reliefului înregistrează

modificări calitative ale însuşirilor lor. În acelaşi timp relieful se impune ca limită în sistem, dar nu în sens absolut ci sub formă de „prag", determinând transformări de tip „cascadă" în desfăşurarea proceselor fizico-geografice.

Judeţului Iaşi face parte din Podişul Moldovei, unitate de relief ce se suprapune unui fundament foarte vechi „Platforma Est-europeană", peste care s-au depus sedimente mai recente: argile, nisipuri, loess-uri. Agenţii externi au determinat aici apariţia a două tipuri principale de relief: relief structural şi relief sculptural. Studiul în teren a reliefului presupune formarea competenţelor practice de analiză a elementelor de morfometrie, morfografie, de acţiune a agenţilor de modelare, de apariţie a formelor de relief, procese şi cartarea geomorfologică; studiul în teren se realizează şi prin efectuarea unor exerciţii practice. Exerciţiul practic este o tehnică de lucru, care oferă elevilor posibilitatea de a demonstra înţelegerea şi stăpânirea de competenţe geografice. Acesta se referă la tehnici geografice şi abilităţile de cartografiere necesare pentru a înţelege o varietate de date în cazul de faţă date referitoare la relief.

Metode şi procedee utilizate în investigarea geografică

În vederea atingerii obiectivelor stabilite pentru activităţi practice în teren se pot utiliza o gamă variată de metode de cercetare geografică: metoda observaţiei, metoda analizei şi sintezei, metoda comparativă, metoda analizei hărţilor topografice.

Metoda observaţiei constă în urmărirea sistematică de către elev a obiectivelor şi fenomenelor ce constituie conţinutul învăţării (relieful judeţului Iaşi), în scopul surprinderii însuşirilor semnificative ale acestora, în operaţii desfăşurate fie staţionar, în puncte caracteristice, fie itinerant, pe trasee stabilite în vederea realizării de observaţii, măsurători, recoltarea de probe, întocmirea de schiţe de hartă etc. Rezultatele observaţiei trebuie să fie consemnate chiar în timpul observării (fotografii care apoi pot fi prelucrate, analizate şi raportate la teorie). O cerinţă importantă a observaţiei ca metodă ştiinţifică este aceea de a nu altera spontaneitatea fenomenelor observate, deci de a nu interveni în desfăşurarea lor.

Metoda analizei şi sintezei. Din sursele bibliografice şi cercetarea în teren se pot obţine date cu caracter general, ce vor determina înţelegerea mecanismului genetico-evolutiv reflectat în fizionomia de ansamblu a reliefului judeţului Iaşi.
Ex: în relieful Podişului Moldovei se diferenţiază relieful structural, sculptural şi de acumulare fluvială.

Metoda comparativă. Materialele cartografice din perioade de timp diferite permit stabilirea evoluţiei temporale sau spaţiale a unor fenomene şi forme de relief.
Ex: analizează hărţi ale proceselor gravitaţionale (sau alte elemente geografice) şi compară cu realitatea din teren.

Metoda analizei hărţii topografice are drept scop identificarea principalelor caracteristici morfometrice ale reliefului (declivitate, expoziţia versanţilor). Analiza reliefului în teren presupune urmărirea atentă a hărţii topografice (fig.1) care oferă o serie de informaţii referitoare la caracteristicile reliefului, compararea elementelor din teren cu cele de pe hartă, observarea modificărilor care au avut loc, în timp, şi identificarea cauzelor şi a soluţiilor.

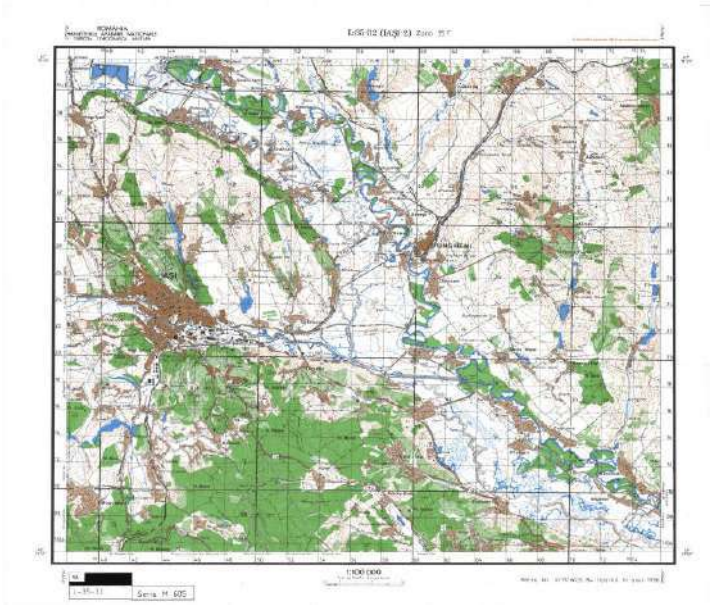

Fig. 1. Harta topografică a oraşului Iaşi şi a împrejurimilor sale

Cel mai important aspect rezultat din activitatea de teren îl constituie însă competenţele de elaborare unor reprezentări cartografice noi. Existenţa unor reprezentări cartografice devine obligatorie în cercetările de geografie a orizontului local, deoarece acestea permit reprezentarea sintetică şi intuitivă a unei realităţi care poate fi mai uşor percepută în acest mod. Baza realizării suporturilor cartografice o constituie deprinderea sau competenţa dobândită prin activităţi succesive în cadrul cabinetului de geografie sau în activităţile extracurriculare. Cele mai importante etape în realizarea hărţilor geografice sunt cele legate de scanarea fondului cartografic, georeferenţierea acestuia şi introducerea în programul TNT Mips. Pe baza hărţilor topografice la scara 1:25 000 (ediţia 1986, proiecţia Gauss-Kruger) se poate realiza modelul numeric al terenului (MNT), care constituie suportul pentru întocmirea hărţilor tematice cu privire la caracteristicile morfometrice (fig.1) şi morfografice ale reliefului.

În urma prelucrării digitale a informaţiilor din teren şi de pe hărţile topografice, în programul TNT Mips se obţine o serie de informaţii care pot fi exportate in EXCEL şi ulterior transformate în grafice (fig. 2) şi tabele.

Prin analiza hipsometrică sau a treptelor altitudinale, realizată pe baza fig. nr.2 şi a fig. nr.3 elevii interpretează, făcând apel la gândirea logică, la elemente de citire şi interpretare a hărţilor şi identifică o serie de caracteristici ale zonei studiate: arealele cu altitudini ce nu depăşesc 100 m sunt caracteristice şesurilor Bahluiului, Nicolinei, Jijiei şi zonelor de confluenţă între acestea.

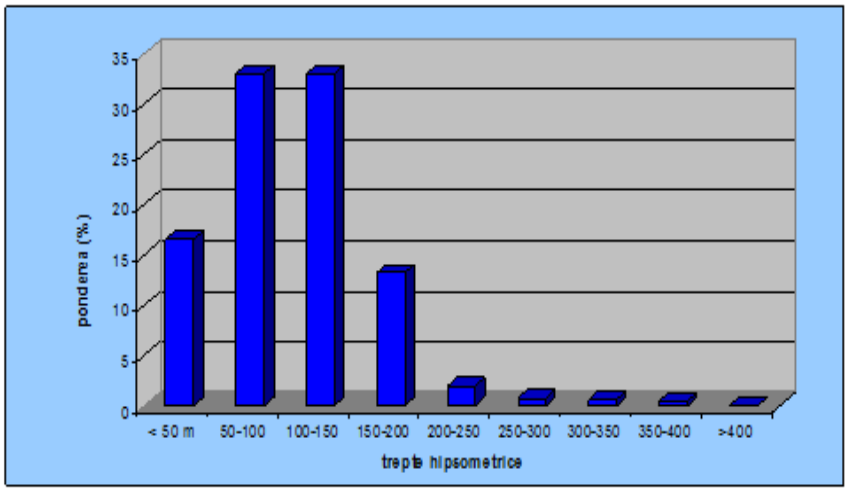

Fig. 2 Graficul claselor hipsometrice

Altitudinea minimă absolută de pe teritoriul studiat este de 35,5 m, valoare înregistrată în lunca Bahluiului, în SE oraşului Iaşi. Cunoscând suprafaţa supusă studiului se pot face precizări legate de proporţiile ocupate de anumite suprafeţe, cum ar fi, proporţia în zona luată în studiu a luncilor cu altitudini de până în 50 m este de 16,55%. Clasele altitudinale predominante sunt cele ale căror valori sunt între 50 – 150 m şi care se întâlnesc pe aproximativ 66,16% (33,11% ocupă suprafeţele cuprinse între 50 si 100 m, iar 33,06% ocupă suprafeţele cu altitudini cuprinse între 100 şi 150 m) din suprafaţa podgoriei. Acestea sunt urmate de cele cu valori cuprinse între150 -200 m, cu 13,24% din suprafaţa totală. Ponderi foarte reduse au suprafeţele de peste 400m (0.02%), în Dealul Păun ce înregistrează altitudinea maximă din arealul podgoriei cu 407,2 m.

Arealul analizat este localizat, aşadar, predominant pe un relief de câmpie colinară, existând o zonă de trecere (Coasta Iaşilor) spre Podişul Central Moldovenesc, areal puternic afectat de procese de versant (fig. 3).

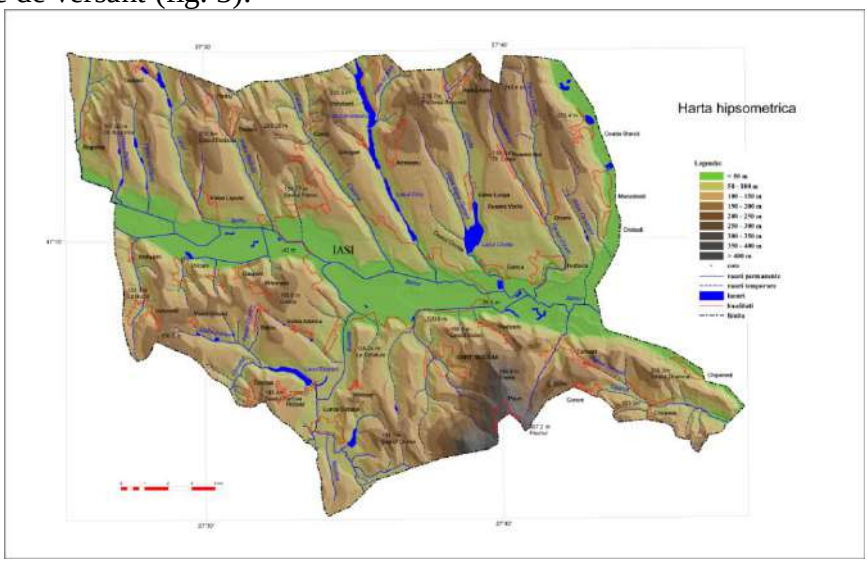

Fig. 3. Hartă hipsometrică

Elementele de noutate ale activităţilor practice oferă geografiei şi didacticii sale un câmp referenţial nou, prin învăţarea geografiei şcolare, pornind de la orizontul local şi de la observarea sa directă; asigură o corelaţie adecvată a conceptelor majore cu care operează geografia cu suportul lor din orizontul local; stimulează abordarea unor probleme referitoare la relieful local şi în cadrul altor discipline de învăţământ, prin punerea într-o lumină nouă a comunităţii concrete în care se află situată unitatea de învăţământ; evidenţiază elementele de specificitate pe care le poate aduce geografia ca disciplină şcolară în cercetarea complexă a orizontului local, din perspectiva raportului dintre comunitate şi teritoriul ei de viaţă; oferă un câmp larg de idei şi sugestii asupra modului de abordare a cercetării geografice a orizontului local, precum şi a felului în care aceasta poate deveni o preocupare nu numai a profesorilor, ci şi a elevilor;

Prin abordarea unor activităţi de investigaţie minimală a reliefului (orizontului local), elevul devine un participant activ la propria sa formare şi la înţelegerea rolului pe care îl are în cadrul comunităţii locale; oferă o metodologie minimală de cercetare geografică a reliefului şi de prezentare a rezultatelor propriilor investigaţii; prin exemplele ofertate, măreşte atractivitatea învăţării geografiei, evidenţiind posibilităţile de abordare a acesteia pornind de la observarea orizontului local; oferă o tematică de cercetare suficient de largă şi de cuprinzătoare, pentru a susţine interesul de investigaţie al elevilor interesaţi.

Cercetările în domeniul geografiei orizontului local, asemenea celorlalte cercetări de geografie, pot fi realizate în mai multe modalităţi: în raport cu anumite criterii de interes ştiinţific; în raport cu domeniul predominant (asupra reliefului, populaţiei etc.); în raport cu anumite aspecte practice sau actuale (alunecări de teren, inundaţii, fenomene climatice, poluare etc.); în raport cu coerenţa unei lucrări de geografie fizică, geografie economică sau geografie integrată.

Lucrările pot fi destinate construirii unei imagini mai bune a realităţii investigate sau pentru a fi păstrate sub forma unor cercetări documentare, care vizează diagnoza teritorială într-un anumit moment.

Cea mai mare parte a lucrărilor de geografie asupra orizontului local au un evident caracter constatativ. În acest caz, Octavian Mândruţ, în 2008, diferenţiază mai multe etape: identificarea şi definirea problematicii; identificarea informaţiilor anterioare pertinente (alte lucrări, date, documente, hărţi, informaţii); aceasta constituie partea de informare bibliografică şi documentară; identificarea unor probleme rezultate din cercetarea documentară; construirea proiectului investigaţiilor de teren şi tematica acestora; realizarea investigaţiilor de teren; aceasta poate fi efectuată o singură dată, în mai multe momente, cu reveniri corespunzătoare; în această etapă are loc identificarea şi notarea informaţiilor noi, precum şi localizarea lor cartografică iniţială; prelucrarea datelor, compararea cu cele anterioare şi realizarea primei forme a materialelor cartografice şi grafice; verificarea unor rezultate şi reluarea unor investigaţii; elaborarea studiului final, pe baza tematicii proiectate anterior; redactarea studiului într-o formă grafică şi cartografică adecvată şi prezentarea lor celor interesaţi.

Cercetarea rezultată conform procedurii de mai sus poate fi concretizată în informări simple (scrise, verbale, cartografice) asupra elementelor cercetate; studii şi articole destinate editării; referate (dacă datele se referă mai mult la bibliografie); studii mai ample, cu o întindere mai mare, sau monografii. În cazul unor cercetări care necesită şi anumite studii experimentale, acestea vor fi realizate în funcţie de poziţia lor în succesiunea anterioară şi vor fi amplasate în lucrarea finală în poziţii relevante. Există posibilităţi de a nuanţa atât tematica prezentată, cât şi modalităţile de prezentare, precum şi forma sub care sunt transmise celor interesaţi.

Modalităţile noi facilitează stocarea şi prezentarea informaţiilor rezultate din cercetare într-o formă electronică, relativ intuitivă şi uşor de utilizat.

Printre avantajele analizei reliefului în teren menţionăm: înţelegerea şi învăţarea temeinică a unor fenomene şi procese geografice (care în mod normal se prezintă ca teorie la orele de curs).

Identificarea „la faţa locului" a cauzelor producerii unor fenomene, procese (alunecări de teren, ravenare); găsirea soluţiilor şi strategiilor de remediere a unor probleme care apar în viaţa de zi cu zi (construirea de locuinţe în luncile râurilor, pe versanţi în pantă, efectele despăduririlor de pădure, vie, livadă, asupra reliefului şi a modului în care acesta este modelat.

De asemenea, se facilitează trecerea de la gândirea concretă la cea abstractă, constituind locul cel mai potrivit pentru exemplificare şi experimentare, pentru înţelegerea cauzalităţii fenomenelor şi evoluţia lor în timp.

Bibliografie

1. Bojoi I. (2000) – *România – geografie fizică*, Editura Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi, pag 146-148
2. Brien, R., (1997*)- Science cognitive & formation*, Presses de l'Université de Québec
3. Coman D.E. (2012) - *Optimizarea utilizării terenurilor în vederea dezvoltării durabile a podgoriei Iaşi*, teză de doctorat, Iaşi, pag. 38 - 41
4. Coman D. E, Coman B. (2010) – *Valea Bohotinului, studiu fizico-geografic*, Editura Princeps Edit, Iaşi, pag. 42-55
5. Dulamă M. E. (2004) - *Modelul învăţării depline a geografiei*, Editura Clusium, Cluj-Napoca, pag.199-202
6. Grigore M., Achim F. (2003)- *Iniţiere şi date generale privind alunecările de teren şi unele elemente specifice ale acestora pe teritoriul României*, Editura Universitară, Bucureşti, pag. 33-35
7. Mândruţ O. (2008) – *Cercetarea elementară a orizontului local şi apropiat* – ghid metodologic, institutul de ştiinţe ale educaţiei, Bucureşti, pag.17-23.
8. Posea, Gr. (2005) - *Geomorfologia României*, Editura Fundaţiei „România de Mâine", Bucureşti, pag. 45-90

EVALUAREA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof.înv.primar Coman Luminița
Școala Gimnazială„Iorgu Iordan„Tecuci

Evaluarea reprezintă actul didactic complex, integrat procesului de învățământ, ce urmărește măsurarea cantității cunoștințelor dobândite, valoarea, performanțele și eficiența acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare a actului didactic.

Analizând practicile evaluative Ion T. Radu remarca: "Evaluarea performanțelor școlare este tot mai mult înțeleasă nu ca o acțiune de control, ci ca un proces ce se interpune organic cu celelalte procese ale actului didactic, exercitând o funcție esențial formativă, concretizată în a informa și a ajuta în luarea unor decizii cu scop de ameliorare a activității în ansamblu".

A evalua înseamnă a determina măsura în care obiectivele propuse au fost atinse, eficienţa metodelor de predare – învățare pe baza informațiilor obținute, activitatea fiind ameliorată la timp.

Sensul schimbării în domeniul evaluării se face simțit atât prin schimbarea accentului de pe evaluarea produselor învățării pe procesele pe care acestea le implică cât și prin abordarea unor strategii didactice evaluative cât mai variate care pun accent pe participarea copilului la propria sa formare și evaluare.

Metodele complementare de evaluare reprezintă o alternativă viabilă la formele tradiționale de măsurare și apreciere a atingerii obiectivelor. Ele sunt apreciate deoarece reușesc să se îmbine armonios cu învățarea, interesează rezultatele școlare pentru o perioada mai lungă de timp, vizează formarea de capacități, dobândirea de competențe și schimbări în planul intereselor, aptitudinilor, prin tonusul lejer pe care-l impun actului evaluativ au puterea de a elimina tensiunile induse de metodele tradiționale de evaluare.

Metodele alternative de evaluare care sunt mai frecvent utilizate în învățământul românesc sunt: observarea sistematică a activității și a comportamentului copilului, proiectul, portofoliul, studiu de caz, metoda R.A.I., evaluarea cu ajutorul calculatorului, tehnica 3-2-1, investigația, interviul.

Multe dintre aceste metode alternative de evaluare sunt aplicabile și în educația timpurie. În activitatea desfășurată cu preșcolarii am apelat la o varietate de metode de evaluare pentru a-mi forma o imagine cât mai corectă asupra progreselor atinse de fiecare copil:

- PORTOFOLIUL - este un instrument evaluativ care ne permite să urmărim progresul copilului în plan cognitiv, atitudinal și comportamental pe parcursul unui interval de timp mai îndelungat. Portofoliul este un element flexibil de evaluare care permite fiecărui copil să lucreze în ritmul său propriu, urmărește stimularea învățării și implicarea directă în realizarea lucrărilor, are un grad sporit de adaptabilitate la specificul diferitelor categorii de activitate, a condițiilor existente în grupă, a particularităților copilului .

Din analiza portofoliului putem sesiza cu ușurință progresele făcute, atitudinea copilului față de propria muncă (autoevaluare) oferind o privire de ansamblu asupra copilului și a activității desfășurate de acesta în grădiniță.

- PROIECTUL - recomandat atât ca modalitate de învățare, cât și ca metodă de evaluare este o activitate amplă ce se derulează pe parcursul câtorva zile sau săptămâni și oferă elevului prilejul de a se afla într-o situație autentică de cercetare.

Concentrat pe efortul voit al elevului, pe înțelegerea subiectului în toată amploarea lui, proiectul asigură o învățare activă, oferă posibilitatea elevului de a arăta ce știu, dar mai ales ceea ce știu să facă, să-și pună în valoare anumite capacități. Prin aceasta metodă copiii intră direct în contact cu realitatea, iar procesele, fenomenele, obiectele sunt investigate în dimensiunile și caracteristicile lor reale, așa cum se manifestă în realitate.

Ca metodă de evaluare, proiectul este un instrument prognostic întrucât pe parcursul derulării lui putem aprecia măsura în care elevului are anumite aptitudini care-i pot permite obținerea în viitor a unor performanțe, și o valoare diagnostică fiind un bun prilej de testare și verificare a capacităților intelectuale și de depistare a lacunelor.

În ultimii ani proiectul se bucură de apreciere și este mult utilizat în învățământul preșcolar.

Pornind de la ideea potrivit căreia activitatea de grup este stimulativa și din dorința de a crea copiilor oportunitatea de a dezvolta o învățare activă, extinsă până la limitele pe care și le stabilește elevului, și bazându-mă pe interesul manifestat de copii pentru anumite subiecte am desfășurat cu eleviiproiecte cu teme variate : "Ploaia", "Trenul", "Animalele din jungla", "Apa", "Flori de toamna", " Cu ce plecam în călătorie", "Cartea", "Povestea sticlei".

Pe parcursul derulării proiectelor elevii s-au implicat activ în realizarea sarcinilor de lucru, au procurat imagini, materiale, cărți, au cerut sprijinul părinților pentru îmbogățirea sferei de cunostințe.

Implicarea fiecărui copil în derularea proiectului este urmare a interesului manifestat de către elevi pentru realizarea demersului colectiv, lucru asigurat prin desfășurarea unor activități și jocuri care să mențină treaz interesul copiilor pentru tema propusă.

În procesul de evaluare am avut în vedere nu numai produsele finale, ci și întregul proces de învățare, care a constituit un veritabil prilej de a observa copiii în timp ce lucrează, de a urmări relațiile de colaborare stabilite între copii în timpul lucrului. Toate etapele derulării proiectului sunt importante și pot implica absolut toți copiii.

Consider că proiectul este o metoda cu un real potențial formator, superior altor metode de evaluare prin implicarea activă a copiilor în procesul de învățare, aceștia își construiesc învățarea prin operarea cu idei, cunoștințe și concepții pe care le posedă deja, învață prin cooperare interacționând unii cu ceilalți, sunt încurajați sa se exprime liber, dar să manifeste respect pentru opinia celuilalt. Deoarece sunt antrenați în procurarea materialelor, în colectarea și analiza datelor copiii devin mai responsabili, au mai multă încredere în forțele proprii, au șansa de a-și planifica propriile activități și au prilejul de a se bucura de finalitatea activității desfășurate.

- STUDIU DE CAZ - este o metodă care urmărește evaluarea capacității elevilor de a analiza, înțelege și interpreta anumite evenimente sau fenomene. Această metodă poate fi utilizată cu succes și în învățământul primar. Activitățile desfășurate au ca scop dezvoltarea capacității de a analiza situațiile sau fenomenele supuse atenției, de ascultare și de acceptare a schimbului de opinii, de participare activă la analiza unei situații problemă. Prezentat sub forma unei povestiri, a unei întâmplări aparent veridice sau chiar a unei situații reale, cazul supus analizei și dezbaterii determină copiii să se manifeste critic față de o situație dată. A-i învăța pe elevi să gândească critic înseamnă a-i învăța să gândească democratic și multicauzal, ceea ce-i va face să caute soluții multiple la situațiile variate în care se vor găsi.

Literatura pentru copii oferă multe texte valoroase, care sunt audiate cu interes de către elevi și care constituie tot atâtea ocazii de analiză a unor situații, de formarea unor capacități de apreciere. "Întamplarea din poiană", "După faptă și răsplată", "Minciuna are picioare scurte", "Despre prieteni și prietenie" sunt temele unor activități de educație pentru societate care solicită copiii să analizeze situațiile supuse atenției, să asculte și să accepte schimbul de idei, să se manifeste spontan, fără teama de reacțiile celor din jur.

- EVALUAREA CU AJUTORUL CALCULATORULUI - constituie un mijloc modern și util în realizarea procesului evaluativ. Deoarece lucrul la calculator este o activitate foarte îndrăgită de elevi, poate constitui un prilej de evaluare care asigură unitate cunoașterii, depășind granițele disciplinelor printr-o abordare interdisciplinară a conținuturilor. Așa cum în viața de zi cu zi nu folosim cunoștințele disparate, acumulate la anumite discipline și nu valorificăm capacități specifice unei materii, este important să formăm copiilor o gândire

integratoare. Jucându-se la calculator jocuri atractive, copilul este pus în situația de a aplica în contexte noi și variate cunoștințele acumulate anterior.
Evaluarea cu ajutorul calculatorului se poate utiliza în diferite situații: la finele unor activități frontale, în timpul activităților integrate, în cadrul activităților liber alese și la activitatea opțională.

Caracteristicile evaluării cu ajutorul calculatorului: răspunsurile sunt apreciate cu exactitate, timpul util de lucru este gestionat corect, rezultatele sunt confirmate sau infirmate imediat, există posibilitatea abordării unui subiect printr-un joc, dar cu nivel diferit de complexitate, fapt ce oferă satisfacții tuturor copiilor .
- METODA R.A.I. - este o metodă deosebit de flexibilă și ușor de aplicat.

Este un joc simplu de aruncare a unei mingi de la un copil la altul. Copilul care arunca mingea pune o întrebare celui care o prinde. Acesta răspunde la întrebare, apoi aruncă mingea altui coleg și-i adresează o altă întrebare vizând conținutul evaluat.
Furați de plăcerea jocului, chiar și cei mai timizi copii acceptă cu plăcere provocarea acestui joc care, prin caracterul său antrenant, menține trează atenția copiilor. Participanții iau totul ca pe un joc binevenit la finele unei activități de învățare și sunt atrași de suspansul generat de întrebările neașteptate.Am utilizat cu succes aceasta metodă de evaluare la sfârșitul unor activități de cunoaștere a mediului, educare a limbajului, activități cu conținut matematic.
R.A.I. este în egală măsură o metodă - joc de evaluare dar și o strategie de învățare care reușește să îmbine cu succes competiția și colaborarea și care permite realizarea unui feed-back rapid.

Metodele complementare de evaluare sunt o alternativa la metodele tradiționale și sunt menite să îmbunătățească practica evaluativă. Ele accentuează acea dimensiune a acțiunii evaluative care oferă elevilor variate posibilități de a demonstra ceea ce știu dar, mai ales, ceea ce pot să facă cu ceea ce știu.

Opțiunea pentru o anume metodă de evaluare este determinată de vârsta copiilor, de volumul de cunoștințe, de categoria de activitate și de obiectivele urmărite. Important este ca educatorul să cunoască aceste metode și să încerce să aplice acel demers evaluativ care se pretează mai bine la situația didactică existentă în vederea asigurării unui progres rapid al fiecărui copil în funcție de disponibilitățile proprii.

BIBLIOGRAFIE:
Ausubel, P. D., Robinson, R. F.– „Pedagogia secolului XX. Învăţarea în şcoală”, București, EDP.(1981)
Neacsu, I.,Stoica, A., Reforma sistemului de evaluare si de examinare, Bucuresti, Editura Aramis,
1996.
Oprea, Crenguta, Lacramioara, Pedagogie. Alternative metodologice interactive . Editura Universitatii, Bucuresti, 2003.
Radu, I.,T., Evaluarea în procesul didactic, Bucuresti, Editura didactica si Pedagogica, 2000.
Tomsa, Gheorghe, Psihopedagogie prescolara si scolara, Editura "Coresi", Bucuresti, 2005.

Influenţa poluării aerului asupra sănătăţii populaţiei

Prof. Comănescu Marghioala
Liceul Agricol „Dr. C. Angelescu" Buzău

Aerul este un amestec de gaze. Fără aer şi oxigenul din acesta, majoritatea vieţuitoarelor nu ar putea exista. Păstrarea aerului nepoluat este vitală pentru sănătatea noastră.

Mare parte din aerul pe care-l respirăm este poluat de substanţele din el. Cea mai mare parte a poluării din aer provine de la combustibilii arşi în fabrici, în vehicule, în sistemele de încălzire şi în centralele energetice care produc electricitate şi ard combustibili minerali (fosili) – cărbune, petrol şi gaze naturale.

Tehnologia ne face viaţa mai uşoară. Această tehnologie se bazează însă pe energie şi mare parte din această energie provine din arderea combustibililor. Când sunt arşi, combustibili cum ar fi cărbunele, petrolul şi gazul eliberează în aer milioane de tone de gaze, dioxidul de carbon, dioxidul de sulf şi oxidul de azot, împreună cu cenuşa, praful şi funinginea. Pe lângă deteriorarea sănătăţii oamenilor, aceasta dăunează şi faunei sălbatice.

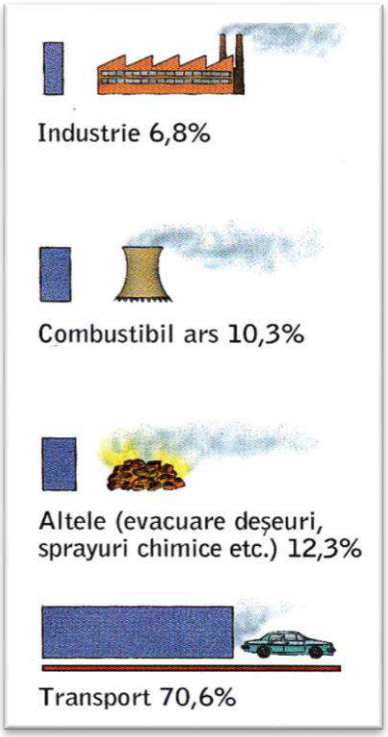

Fig. 1. Surse de poluare cu CO

Ceţurile groase care au învăluit numeroase oraşe europene în secolul al XIX-lea erau de fapt un amestec de ceaţă şi fum de la arderea cărbunilor. În prezent, problema o reprezintă ceaţa de fum (smogul) produsă de gazele de eşapament şi de gazele reziduale eliberate de industrie şi de locuinţe. Aceasta este consecinţa reacţiilor chimice determinate de acţiunea luminii soarelui asupra oxizilor de azot şi a carburanţilor nearşi din gazele de eşapament. Smogul fotochimic constituie un pericol pentru sănătate în multe oraşe, în special acolo unde soarele străluceşte mult.

Particule de praf, îngrăşăminte chimice şi alte tipuri de substanţe toxice sunt antrenate în aer de către vânt. In funcţie de durata expunerii, substanţa şi gradul de nocivitate, substanţele toxice pot provoca arsuri, urticarii, dureri de stomac. Acestea sunt "absorbite" în trei moduri: prin piele, prin sistemul digestiv (hrană) sau prin plămani. De multe ori toxinele cauzează efecte chiar de la primul contact, ajunse în circuitul sangvin, ele pot periclita mai multe sisteme şi organe vitale.

In general, toxinele afectează femeile şi bărbaţii în mod similar, ducând la reacţii alergice, afecţiuni hepatice, dureri de cap cronice, probleme respiratorii, retarduri mintale sau cancer pulmonar. Provocările venite din mediul ambiant măresc stresul pe care îl încearcă organismul şi agravează problemele de sănătate existente.

Substanţele chimice folosite în gospodăria casnică, cele pentru igiena personală, precum şi cele din curăţătoriile chimice produc reziduri toxice. Se creează astfel pericolele instalării unor stări de spirit depresive, putând fi periclitată însăşi funcţionarea mintală.

Gazele de eşapament, particulele, cenuşa şi fumul din deşeurile fabricilor, emisiile fabricilor chimice sau nucleare – toate acestea poluează atmosfera, conducând atât la formarea găurilor de ozon (la încălzirea globală) cât şi la formarea ceţii de fum (smogul).

De exemplu, la Beijing, la jumătatea lunii ianuarie, densitatea particulelor cu diametrul de 2,5 microni, cele mai nocive, a atins pragul de 671 micrograme pe metrul cub, acest nivel fiind de 27 de ori mai ridicat decât valoarea maximă preconizată de Organizaţia Mondială a Sănătăţii pentru o expunere de 24 de ore. Poluarea atmosferică de aici, a devenit unul dintre principalele subiecte de nemulţumire a chinezilor, sătui să se sufoce şi să asiste la creşterea numărului de cancere de plămâni în zonele urbane.

Fig. 2. Poluare atmosferică la Beijing

Acţiunea aerului poluat asupra organismului este foarte variată şi complexă. Ea poate merge de la simple incomodităţi în activitatea omului, aşa-zisul disconfort, până la perturbări puternice ale stării de sănătate.

Influenţa directă a poluării aerului asupra sănătăţii populaţiei constă în modificările ce apar în organismul persoanelor expuse, ca urmare a contactului lor cu diferiţi poluanţi atmosferici. De cele mai multe ori, acţiunea directă a poluării aerului este rezultanta interacţiunii mai multor poluanţi prezenţi concomitent în atmosferă şi numai arareori acţiunii unui singur poluant.

Particulele de praf, pulberile (sedimentabile sau în suspensie) acţionează la nivelul căilor respiratorii care, deşi prezintă mecanisme de protecţie faţă de efectele nocive ale poluanţilor (mucus, epitelii ciliate, etc), pot fi afectate de inflamaţii, rinite, faringite, laringite, bronşite sau alveolite. Dacă acţiunea poluantului este de lungă durată pot apărea afecţiuni cronice ca broho-pneumopatia cronică nespecifică.

Pulberile cu densiate mare, dacă persistă în plamân, determină o scădere a elasticităţii pulmonare ca şi o reacţie la corp străin, cu formare de ţesut nou în jur, ce stă la baza apariţiei fibrozei. Pulberile minerale sau organice ca şi gazele (oxizi de azot, sulf, carbon) sau substanţele volatile din insecticide, detergenţi, mase plastice, medicamente produc rinite acute, traheite, astm sau manifestări oculare (conjunctivite şi blefarite) sau cutanate (exeme, urticarii, etc.).

În urma arderii combustibililor fosili sau în diferite procese industriale apar oxizii sulfului, cu un grad mare de solubilitate şi produc iritaţii ale căilor respiratorii ce se traduc prin salivaţie, expectoraţie, spasme şi dificultăţi în respiraţie, care permanentizate duc la apariţia bronşitei cronice.

Oxizii azotului, rezultă la fel ca cei ai sulfului şi produc la nivelul căilor respiratorii, blocarea mişcărilor cililor, epiteliilor brohice şi traheale. La nivel sangvin, se combină cu hemoglobina rezultând methemoglobina care împiedică transportul gazelor respiratorii (oxigenului) către ţesuturi.

Substanţele oxidante (ozonide) generate prin acţiunea radiaţiilor ultraviolete asupra unor produşi de ardere ai hidrocarburilor, au efect iritant pentru căile respiratorii, ceea ce facilitează suprainfecţiile cu germeni oportunişti.

Oxidul de carbon, rezultat din arderi incomplete, se combină cu hemoglobina dând carboxi hemoglobina, generând fenomene de lipsă de oxigen cu consecinţe dintre cele mai grave asupra respiraţiei diferitelor ţesuturi şi celule, ce se manifestă clinic prin dureri de cap, ameţeli, somnolenţă, greaţă, aritmii etc.

Acţiunea nocivă a plumbului se exercită la nivelul sângelui determinâd apariţia de anemii, şi la nivelul sistemului nervos, provocând ramânerea în urmă a dezvoltării intelectuale la copii. Plumbul, eliminat în atmosferă sub formă de vapori care se condensează relativ repede, poate pătrunde în organismul uman atât pe cale respiratorie (mai periculoasă pentru că ajunge direct în sânge) cât şi pe cale digestivă (ficatul are o mare putere de detoxifiere a organismului).

Din arderea incompletă a combustibililor solizi şi lichizi rezultă hidrocarburile policiclice aromatice iar în condiţiile unei expuneri prelungite se concentrează în organism şi produc cancerul. Cu aceleaşi efecte sunt şi arsenul, cromul, beriliul, cobaltul, seleniul, azbestul prezenţi mai ales în mediile industriale.

Arderea combustibililor minerali provoacă creşterea cantităţii de substanţe chimice în aer, se formează acizi mai puternici, determinând astfel fomarea ,,ploilor acide'', picăturile de apă din nori devin acide deoarece dioxidul de carbon din aer se dizolvă în apă. Aceasta distruge copacii din păduri şi face apa dulce să fie prea acidă pentru ca peştii şi alte animale de apă să poată trăi în ea. Ploaia acidă poate distruge de asemenea zidăria clădirilor, suprafeţele date cu lac şi vopsea etc.

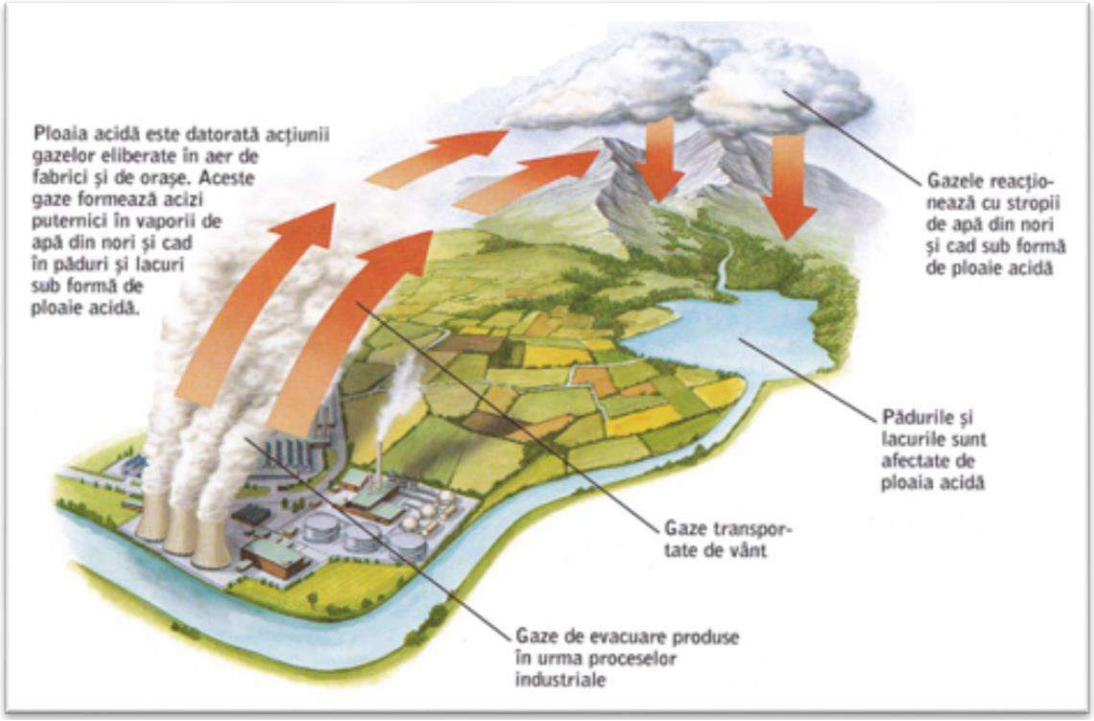

Fig. 3. Formarea ploilor acide

Unele dintre cele mai serioase efecte ale ploii acide asupra oamenilor sunt problemele respiratorii. Emisiile de dioxid de sulf şi dioxid de azot dau naştere unor probleme medicale precum tusea, astmul, dureri de cap, iritaţii ale ochilor, nasului şi gâtului. Un efect indirect al ploii acide este că metalele toxice dizolvate în apă sunt absorbite de fructe, legume şi în ţesuturile animalelor. Deşi aceste metale toxice nu afecteaza direct animalele, ele au efecte serioase asupra oamenilor, atunci când sunt consumate. De exemplu, mercurul, care se acumulează în organele şi ţesuturile animalelor, este legat de disfuncţiile creierului la copii, precum bolile pe sistem nervos, leziuni ale creierului, şi poate produce chiar moartea. La fel, un alt metal, aluminiul, prezent în organele animalelor, a fost asociat cu problemele la rinichi şi recent a fost suspectat ca fiind legat de boala Alzheimer apărute la unele persoane.

Concluzii

Pentru a reduce gradul de poluare a aerului şi înlăturării efectului de seră se impune luare următoarelor măsuri:

- amenajarea cât mai multor spaţii verzi;
- exploatarea raţională a instalaţiilor tehnologice selecţionate pentru o anumită producţie ca fiind cele mai puţin poluante;
- construirea de întreprinderi în afara zonelor de locuit, care, astfel, mută poluarea din localităţi în afara acestora;

- tratarea prealabilă a combustibilului folosit sau a unor materii prime pentru reducerea concentraţiei de poluanţi;

- asigurarea unor arderi complete a combustibililor utilizaţi în industrie, înzestrarea întreprinderilor industriale cu instalaţii de reţinere a poluanţilor;

- recuperarea şi valorificarea substanţelor reziduale utilizabile;

- amplasarea surselor de poluare bazată pe un studiu ştiinţific al consecinţelor pe care le are situarea într-o anumită ambianţă geoclimatică;

- adoptarea de sisteme şi mijloace de transport cat mai puţin poluante;

- reglarea corespunzătoare a arderilor la autovehicule pentru reducerea eliminării poluanţilor;

- înlocuirea combustibilului inferior cu cel superior, mai puţin poluant.

Bibliografie:

Enciclopedie pentru întreaga familie, Ed. TEORA, Bucureşti, 2007

http://www.realitatea.net/in-ceata-poluare-atmosferica-la-nivel-apocaliptic-in-beijing_1360213.html#ixzz2w7VbSFVd

http://ploiacida.freewb.ro/efectele-ploii-acide

http://www.araum.ro/prevenirea-poluarii/

GRĂDINIȚA-lumea lui *de ce*

Prof. înv. preșc. Constantinică Marilena
Liceul Pedagogic ,,Nicolae Iorga'', Botoșani

Motto: ,,De ce''-urile sunt simultan farmecul și poticneala minții. Ele semnalează inocența curiozității unei specii febrile, în perpetuă expansiune intelectuală. (Andrei Pleșu, Despre îngeri).

Conduși de curiozitate, oamenii caută în permanență să exploreze lumea, să descopere lucruri noi, să găsească răspunsuri pentru întrebările lor cele mai aprinse. Însă, în niciun moment în viață, curiozitatea nu este mai puternică decât în copilărie.

Universul unui copil este plin de lucruri noi: prieteni, figuri care apar zilnic în drumul său, mâncăruri noi, descoperiri neașteptate, în locuri neașteptate, posibilități infinite de a explora lumea prin toate simțurile lor.

Copilăria este o perioadă de mare explorare. Pentru a nu opri acest proces natural extrem de frumos, provocarea este aceea de a le oferi copiilor un cadru sigur și supravegheat, astfel încât ei să-și poată exprima curiozitatea în moduri productive și sănătoase.

Psihologul elvețian J. Piaget consideră că între 2-4 ani are loc o trecere la un stadiu mai avansat, a planului mental numit stadiul preoperațional (2-7/8 ani), când se dezvoltă foarte intens funcția simbolică a gândirii și limbajului, funcția reprezentativă (imitația și jocul simbolic).

Din punctul de vedere al lui J. Piaget, copiii se află între 3/4-5 ani într-o etapă de gândire cauzală, etapă interogativă, perioada lui *De ce?* și a lui *Ce este/ înseamnă asta?,* întrebări prin care copiii descoperă lumea și învață o multitudine de informații noi. În această perioadă ei sunt repetitivi, copiii foarte mici, repetând își repetă de fapt lor. Răspunsul la întrebarea *de ce?* duce către o nouă întrebare, ei neavând bagajul nostru de cunoștințe. Această perioadă și caracterizează prin curiozitatea *vreau să știu!* ,iar această curiozitate împinge spre învățare.

Activitatea cerebrală a copilului în perioada preșcolarității este extrem de intensă, nicicând creierul nostru nu este mai activ și mai pregătit să învețe ca în preșcolaritate, de aceea este recomandat să se răspundă cu răbdare și cu blândețe tuturor întrebărilor copiilor, deoarece în primii ani de viață, copilul acumulează cele mai multe informații. Copilul rămâne receptiv și implicat, atâta vreme cât i se permite să își manifeste curiozitatea în mod constructiv și își pierde interesul și răbdarea atunci când se simte limitat sau nu este stimulat cognitiv.

În toată această perioadă copilul poate fi comparat cu un ***burete*** ,că cel ***absoarbe*** fiecare informație, fiind în permanență dornic să afle cât mai multe despre ceea ce îl înconjoară, astfel este tentat să asculte, să vadă, să încerce, să exploreze totul fără a părea că obosește. De asemenea, acum copilul va trece încet de la o gândire concretă, la utilizarea unor structuri cognitive mai complexe și încărcate de nuanțe, astfel apar ***De ce-urile*** și continuă cu ***Ce?/Cum?/Cât?/Unde?***

De ce-ul este și modul lui de a socializa, de a interacționa cu adulții, de a atrage atenția, de a semnaliza că există și că se află în miezul evenimentelor. El a descoperit că între fenomene există relație de dependență, de cauzalitate, de condiționare.

Din punct de vedere al ***dezvoltării inteligenței*** ,manifestarea curiozității și prin întrebări este o dovadă de progres. Când copilul începe să întrebe ***de ce?*** înseamnă că a trecut deja într-o etapă superioară a dezvoltării inteligenței sale.

Copiii au deci tendință na-turală de a pune un număr mare de întrebări despre tot și despre orice. Acest șir de întrebări este normal, el dovedește interesul copilului pentru lumea care-l înconjoară. ***Curiozitatea*** este un element important în dezvoltarea copilului. Răspunzându-i la întrebări, încurajăm o atitudine de deschidere și un spirit de analiză sau de critică față de lumea din jur.

Educatoarea este cea care are rolul de a stimula creativitatea prin orice mijloace, în funcție de diverse contexte și situații. Răspunsurile pe care le dăm copilului trebuie să aibă un rol educativ, dar și de informare. Ele vor fi, de multe ori, chiar punctul de plecare pentru alte întrebări pe care copilul le va adresa în continuare. Să folosim perioada lui ***de ce?*** pentru a construi ***încrederea*** copilului ***în sine*** și în lume, să nu-i refuzăm niciodată răspunsul la o

întrebare, oricât de incomodă ar fi ea. În acest context este necesar ca răspunsul la fiecare întrebare să fie sincer, folosind un vocabular adecvat, cât mai aproape de adevăr, pentru a nu crea o imagine distorsionată a lumii în mintea copilului. De asemenea, ne folosim de exemple și scenarii familiare lui atunci când oferim răspunsuri la întrebări, le permitem să exploreze lucruri și locații noi în loc să-i răspundă verbal la o întrebare, astfel va învăța mai ușor dacă se confruntă cu ele, jocurile și cărțile sunt un mijloc esențial de satisfacere a curiozității la copil.

Închei prin a spune că, ***perioada preșcolară*** sau ***vârsta de aur a copilăriei*** este una foarte importantă în dezvoltarea și că a copilului, iar educatoarea trebuie să îi fie alături și mai ales să îl sprijine pe acesta în toată ***aventura*** sa prin lume, pentru că în mare parte dezvoltarea lui va depinde de modul în care aceasta l-a susținut și educat. ***Vârsta de ce-urilor*** este vârsta la care cel mic este interesat să știe ce se întâmplă în jurul lui. Psihologia copilului arată că, atunci când copilul manifestă interes gnoseologic, exact atunci trebuie să fie ajutat să cunoască, iar atenția educatorului să fie concentrată spre a-l conduce către alte activități de cunoaștere, care să-i dezvolte imaginația, creativitatea, atenția distributivă, percepția corectă a lucrurilor, limbajul, gândirea, inteligența, prin crearea acelor pârghii cu care copilul va putea pătrunde în cunoașterea ***cărții vieții***. Comunicarea verbală și nonverbală, afectivă, gestica față de copil reprezintă trepte pe care, cu răbdare, trebuie să urci cu copilul de mână - *TU - EDUCATOR -.* Pentru a-l ajuta să-și dezvolte armonios personalitatea. Nu jucăriile îl vor face mai fericit, ci dragostea ta, răspunsul calm și dat din suflet la întrebările puse de micuți în drumul cunoașterii.

Bibliografie:

1. Cojocaru C., (1972), *Creativitate și inovație*. Editura Enciclopedică Română, București;
2. Jinga I., Istrate E., (2006), *Manual de pedagogie*, Editura All, București;
3. Nicola I., (2003), *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București;
4. Sălăvăstru D., (2004), *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași;
5. Stoica Constantin A., (2004), *Creativitatea pentru studenți și profesori*, Editura Institutul European, Iași.

Prof. Dr. VĂSUȚ Elvira, Clubul Sportiv Școlar BEGA Timișoara

Ec. CORHAN Loredana, Clubul Sportiv Școlar BEGA Timișoara

Evoluția antrenamentului sportiv: de la metodele tradiționale la inovațiile digitale

În era modernă, educația sportivă și antrenamentul evoluează constant, situându-se la granița dintre tradițional și digital. Transformările din domeniul educației reflectă această schimbare, îmbinând metodele clasice cu tehnologiile de ultimă oră pentru a oferi sportivilor cele mai bune condiții de pregătire și performanță. Acest articol explorează modul în care educația prin sport și pentru sport se adaptează în era digitală, investigând granița sportului tradițional în antrenamente și cum tehnologiile vechi și noi optimizează și perfecționează procesul de antrenament.

Deși tehnologiile moderne au adus schimbări semnificative în antrenamentele sportive, sportul tradițional rămâne fundamental. Metodele vechi, bazate pe experiența și intuiția antrenorilor și sportivilor, continuă să joace un rol crucial. Aceste metode sunt adesea punctul de plecare, pe care se construiesc tehnicile moderne.

Antrenamentele clasice se axează pe dezvoltarea abilităților motorii fundamentale prin exerciții repetate și intense. Metodele tradiționale includ anduranța, forța cu greutăți libere și flexibilitatea. Antrenorii utilizează tehnici motivaționale directe, bazate pe relațiile interpersonale și pe cunoașterea profundă a sportivilor. Intuiția antrenorilor este esențială pentru ajustarea programelor de antrenament și maximizarea performanței [1].

Antrenamentele moderne se bazează pe tehnologii avansate și abordări științifice. Dispozitivele de monitorizare furnizează date precise în timp real despre activitatea sportivilor, permițând ajustări instantanee ale programelor de antrenament. Analiza video, simulările de realitate virtuală și programele personalizate optimizează fiecare aspect al pregătirii, de la nutriție la strategie [2].

Metodele tradiționale pot fi rigide și nesofisticate în abordarea individualizată, depinzând de experiența subiectivă a antrenorilor și neglijând aspecte precum recuperarea optimă. În schimb, metodele moderne, deși precise și bazate pe date, pot subestima importanța factorului uman și a intuiției antrenorului, conducând la o abordare mecanicistă [3].

Combinația între metodele tradiționale și tehnologiile moderne creează un mediu de antrenament optimizat. Tehnici vechi, cum ar fi exercițiile de rezistență și flexibilitate, sunt acum susținute de date precise și analize detaliate. Dispozitivele portabile, cum ar fi ceasurile inteligente și senzorii biometrici, colectează informații în timp real despre performanța sportivilor, permițând ajustări imediate și personalizate ale antrenamentului. Aceste date contribuie la perfecționarea fiecărui aspect al pregătirii fizice și mentale [4].

O abordare hibridă, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, este esențială pentru optimizarea performanței sportive. Tradițiile oferă o bază solidă pentru dezvoltarea abilităților motorii și mentale, în timp ce tehnologiile moderne permit o analiză detaliată și ajustări precise. Această sinergie valorifică avantajele ambelor metode, oferind o pregătire

completă și personalizată. Antrenorii pot combina intuiția lor cu datele tehnologice pentru a maximiza dezvoltarea sportivilor, asigurând un echilibru între performanță și sănătate [5].

În trecut, antrenamentele se bazau în mare măsură pe experiența și intuiția antrenorilor și sportivilor. Astăzi, antrenamentele bazate pe date au revoluționat modul în care sportivii se pregătesc. Tehnologia permite colectarea și analiza unei cantități enorme de date despre fiecare aspect al performanței sportive. De la ritmul cardiac și consumul de oxigen, până la forța și viteza mișcărilor, fiecare detaliu poate fi măsurat și evaluat. O abordare bazată pe date permite antrenorilor să creeze programe de antrenament extrem de precise și personalizate, maximizând potențialul fiecărui sportiv. Aceste inovații nu doar că îmbunătățesc performanțele, dar și contribuie la prevenirea accidentărilor și la gestionarea eficientă a recuperării [6].

Dispozitivele portabile, cum ar fi ceasurile inteligente și brățările de fitness, sunt echipate cu senzori biometrici care măsoară parametri fiziologici esențiali, precum ritmul cardiac, nivelul de oxigen din sânge, variația ritmului cardiac și caloriile arse. Aceste dispozitive oferă date în timp real care sunt esențiale pentru ajustarea antrenamentelor și monitorizarea stării de sănătate a sportivilor. De exemplu, cercetări publicate în jurnalul "Sensors" subliniază eficiența senzorilor în monitorizarea continuă a parametrilor fiziologici, permițând personalizarea programelor de antrenament [7].

Tehnologia de analiză video a devenit un instrument indispensabil în pregătirea sportivă. Sistemele avansate de captare a mișcării, cum ar fi Vicon și Dartfish, permit antrenorilor să analizeze detaliat tehnica sportivilor, identificând punctele slabe și ajustând antrenamentele pentru a corecta deficiențele. Un studiu din "Journal of Sports Sciences" a demonstrat că analiza video contribuie semnificativ la îmbunătățirea tehnicii și performanței prin feedback vizual și corectarea în timp real a mișcărilor [8].

Sistemele GPS, cum ar fi cele oferite de Catapult Sports și STATSports, sunt utilizate pentru a monitoriza poziția și mișcările sportivilor în timp real. Aceste sisteme colectează date despre viteza, distanța parcursă, accelerarea și decelerarea, oferind informații valoroase pentru antrenamentele specifice sportului practicat. Un studiu din "International Journal of Sports Physiology and Performance" a arătat că utilizarea GPS-ului în antrenamentele de fotbal a dus la o optimizare a strategiilor de joc și la reducerea accidentărilor [9].

În concluzie, evoluția antrenamentului sportiv, de la metodele tradiționale la inovațiile digitale, a creat un peisaj complex și dinamic. Integrarea tehnologiilor moderne cu metodele vechi optimizează și perfecționează antrenamentele, oferind sportivilor un avantaj competitiv semnificativ. Educația sportivă, la granița dintre clasic și digital, continuă să evolueze, pregătind sportivii pentru provocările și oportunitățile viitorului. În acest context, sinergia dintre tradiție și inovație devine esențială pentru succesul pe termen lung în sport [10].

Bibliografie

1. Journal of Sports Sciences (2019) 'Impact of Video Analysis on Sports Performance', Journal of Sports Sciences, vol. 37, no. 1, pp. 45-56.
2. Sensors (2020) 'Advances in Wearable Technology for Sports Analytics', Sensors, vol. 20, no. 5, articolul 1254.

3. International Journal of Sports Physiology and Performance (2018) 'Application of GPS Technology in Team Sports', International Journal of Sports Physiology and Performance, vol. 13, no. 8, pp. 1125-1133.
4. Frontiers in Psychology (2021) 'The Role of Virtual Reality in Enhancing Sports Performance', Frontiers in Psychology, vol. 12, articolul 674245.
5. Journal of Strength and Conditioning Research (2017) 'Evaluating the Efficacy of Force Platforms in Sports Training', Journal of Strength and Conditioning Research, vol. 31, no. 3, pp. 690-698.
6. Sensors (2020) 'Advances in Wearable Technology for Sports Analytics', Sensors, vol. 20, no. 5, articolul 1254.
7. Journal of Sports Sciences (2019) 'Impact of Video Analysis on Sports Performance', Journal of Sports Sciences, vol. 37, no. 1, pp. 45-56.
8. International Journal of Sports Physiology and Performance (2018) 'Application of GPS Technology in Team Sports', International Journal of Sports Physiology and Performance, vol. 13, no. 8, pp. 1125-1133.
9. Sensors (2020) 'Advances in Wearable Technology for Sports Analytics', Sensors, vol. 20, no. 5, articolul 1254.

Prof. Dr. VĂSUȚ Elvira, Clubul Sportiv Școlar BEGA Timișoara

Ec. CORHAN Loredana, Clubul Sportiv Școlar BEGA Timișoara

Educația prin sport și pentru sport în era digitală

În era digitală, educația prin sport și pentru sport a suferit transformări profunde, redefinind modul în care sunt formate și dezvoltate abilitățile fizice și mentale ale sportivilor. Această evoluție nu doar că îmbunătățește performanțele individuale, dar creează și un context educațional mai accesibil și mai eficient. De la platformele online de antrenament la dispozitivele inteligente de monitorizare, tehnologia modernă joacă un rol esențial în modelarea viitorului sportului.

Tehnologia a devenit un aliat indispensabil în educația sportivă, oferind soluții inovatoare care facilitează procesul de învățare și antrenament. Platformele online de antrenament, cum ar fi aplicațiile de fitness și site-urile de e-learning sportiv, permit sportivilor să acceseze informații și programe personalizate oriunde și oricând. Aceasta democratizează accesul la cunoștințe și resurse, permițând chiar și celor din zone mai izolate să beneficieze de instruire de calitate.

O nouă tendință emergentă în educația sportivă digitală este gamificarea antrenamentelor. Prin integrarea elementelor de joc, cum ar fi punctele, recompensele și provocările, antrenamentele devin mai atractive și mai motivante. Aplicațiile de fitness și platformele de antrenament folosesc aceste tehnici pentru a încuraja sportivii să își atingă obiectivele și să își mențină motivația pe termen lung. Gamificarea nu doar că face antrenamentele mai distractive, dar stimulează și competiția sănătoasă, atât cu sine însuși cât și cu alți sportivi. Aceasta poate duce la îmbunătățirea performanțelor, deoarece sportivii sunt mai predispuși să depună eforturi suplimentare pentru a-și depăși limitele [1].

Realitatea virtuală și augmentată în antrenamentele sportive revoluționează modul în care sportivii se își dezvoltă abilitățile. Aceste tehnologii permit crearea unor medii simulate în care sportivii pot exersa și perfecționa tehnici specifice fără riscul de accidentare. De exemplu, un jucător de fotbal poate folosi realitatea virtuală pentru a exersa lovituri libere într-un mediu controlat, analizând în același timp fiecare mișcare în detaliu. Realitatea augmentată, pe de altă parte, poate fi folosită pentru a suprapune informații utile în timp real, cum ar fi traseele de alergare sau punctele de interes într-o sesiune de antrenament în aer liber. Aceasta nu doar că îmbunătățește experiența de antrenament, dar și oferă feedback imediat și relevant pentru sportivi [2].

Educația și formarea antrenorilor în era digitală este de asemenea un aspect important deoarece nu doar sportivii beneficiază de inovațiile tehnologice, ci și antrenorii. Platformele de e-learning și resursele online permit antrenorilor să își actualizeze constant cunoștințele și să adopte cele mai noi metode și tehnici de antrenament. Cursurile online, seminariile web și tutorialele video oferă acces la expertiza celor mai buni profesioniști din domeniu, facilitând dezvoltarea continuă și adaptarea la noile tendințe. De asemenea, antrenorii pot utiliza

instrumente digitale pentru a analiza performanțele sportivilor, a planifica și a ajusta programele de antrenament în funcție de datele colectate. Aceasta duce la o abordare mai științifică și mai eficientă a antrenamentului, bazată pe dovezi concrete și analize detaliate [3].

În concluzie educația prin sport și pentru sport în era digitală reprezintă o sinergie între tradiție și inovație [4]. Tehnologia modernă nu înlocuiește metodele clasice de antrenament, ci le completează și le îmbunătățește. De la accesul democratizat la resurse și cunoștințe, până la monitorizarea avansată și gamificarea antrenamentelor, era digitală oferă oportunități nelimitate pentru dezvoltarea sportivilor și antrenorilor. În acest context, adaptarea și adoptarea noilor tehnologii devin esențiale pentru a rămâne competitiv și pentru a maximiza potențialul fiecărui sportiv.

Bibliografie

1. Popescu, I., (2019). Gamificarea în educația sportivă digitală: beneficii și aplicații practice. Revista de Educație Fizică și Sport, 14(2), 112-125.
2. Popescu, A., (2020). Utilizarea realității virtuale și augmentate în antrenamentele sportive: o analiză a beneficiilor și aplicațiilor practice. Revista Română de Sport și Educație Fizică, 25(2), 45-58.
3. Irimieș, D., (2021). Utilizarea platformelor de e-learning în formarea antrenorilor sportivi: impactul asupra performanței și eficienței. Revista de Educație Fizică și Sport, 16(3), 78-91.
4. Irimieș, D., (2020). Utilizarea realității virtuale în antrenamentele sportive: o revoluție în dezvoltarea abilităților. Revista de Educație Fizică și Sport, 15(2), 112-125.

Marketingul în educație- o necesitate

prof.înv.primar,Cornea Luminița Elena ,Liceul Teoretic„Avram Iancu”,Cluj-Napoca

Rolul marketingului în educație, concentrându-ne pe școlile din România și pe modalitățile prin care acestea pot supraviețui și prospera într-un mediu competitiv și dinamic,este în continua ascensiune. Actualitatea şcolară pe carae o trăim, impune fiecărei instituții să-și definească o strategie clară atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, asigurând astfel nu doar subzistența, ci și eficiența și raționalitatea activităților sale.

În România, conceptul de marketing aplicat școlilor este relativ nou, dar devine din ce în ce mai necesar pe măsură ce școlile se confruntă cu provocări precum scăderea numărului de elevi și lipsa serviciilor educaționale diversificate. Aceste probleme, dacă nu sunt abordate, pot conduce la pierderi financiare și diminuarea prestigiului instituțiilor. Marketingul școlar, dacă este implementat corespunzător, poate inversa aceste tendințe prin atragerea unui număr mai mare de elevi și prin diversificarea surselor de venit.

Provocările competiției

Un exemplu al acestei realități este presiunea pe care o exercită instituții mari, precum licee ,colegii cu tradiţie, asupra școlilor mai mici. Aceste instituții pot acapara o parte semnificativă a populației școlare, afectând negativ școlile gimnaziale care se bazează pe înscrierile din proximitate. Reducerea numărului de elevi poate duce la diminuarea claselor și la pierderea personalului didactic, aspecte ce amenință existența instituției respective.

Strategii de marketing pentru şcoli

1. Comunicarea eficientă

Un aspect crucial al marketingului în școli este comunicarea eficientă cu toți actorii implicați: elevi, părinți, comunitatea locală și mass-media. Comunicarea nu se limitează doar la transmiterea de informații, ci include și ascultarea activă a nevoilor și așteptărilor publicului. Acest tip de comunicare trebuie să fie consistent și să se bazeze pe transparență și sinceritate.

- Beneficiari primari și secundari: Comunicarea cu elevii și părinții trebuie să armonizeze interesele și așteptările lor. Aceasta include întâlniri periodice, buletine informative și participarea la evenimentele școlare.
- Opinia publică generală: Mass-media și internetul sunt canale prin care școala își poate construi și promova imaginea. Comunicatele de presă, articolele despre activitățile și realizările școlii, precum și prezența pe rețelele sociale pot crește vizibilitatea și atractivitatea școlii.
- Relațiile cu comunitatea: Implicarea activă în viața comunității, rezolvarea problemelor locale și construirea unor relații pozitive cu vecinii sunt elemente esențiale pentru o școală care dorește să se integreze armonios în peisajul local.

2. Promovarea bunelor practici

Identificarea și promovarea modelelor de bune practici reprezintă o strategie eficientă de a stimula competența și inovația în rândul cadrelor didactice. Profesorii care adoptă metode moderne și eficiente atrag mai mulți elevi și contribuie la reputația pozitivă a instituției.

- Cadre didactice xxemplare: Aprecierea publică a profesorilor recunoscuți pentru performanțele lor educaționale poate stimula interesul părinților și elevilor pentru școală. Aceste cadre didactice pot deveni ambasadori ai școlii, demonstrând angajamentul față de educație de calitate.
- Evenimente și proiecte: Organizarea de evenimente precum târguri educaționale, „Ziua Porților Deschise", festivaluri și spectacole tradiționale poate atrage atenția și participația comunității, consolidând legătura dintre școală și publicul său.

3. Inovația și învățarea continuă

Adaptarea la noile tehnologii și tendințe educaționale este esențială pentru a rămâne relevant în peisajul educațional actual. Școlile trebuie să îmbrățișeze schimbarea și să investească în resurse și formare continuă pentru a oferi elevilor o experiență educațională completă și modernă.

- Tehnologia în educație: Integrarea noilor tehnologii în procesul educațional, cum ar fi utilizarea platformelor online pentru instruire și evaluare, poate crește eficiența și accesibilitatea educației.
- Promovarea inovației: Încurajarea creativității și a gândirii critice în rândul elevilor și profesorilor este crucială pentru a răspunde cerințelor moderne ale pieței muncii și ale societății.

4. Dialogul și implicarea

Școlile trebuie să promoveze un mediu deschis, democratic, care să încurajeze participarea activă și dialogul între profesori, elevi și părinți. Acest lucru poate fi realizat prin organizarea de ședințe, conferințe și proiecte comune care să implice toți factorii educaționali.

- Implicarea familiilor: Părinții joacă un rol crucial în educația copiilor lor. Școlile trebuie să faciliteze colaborarea cu părinții pentru a îmbunătăți performanțele educaționale ale elevilor.
- Parteneriate cu mediul de afaceri: Colaborarea cu agenții economici locali poate aduce resurse suplimentare și oportunități de învățare practică pentru elevi, sprijinind astfel misiunea educațională a școlii.

5. Colaborarea cu mass-media

Mass-media joacă un rol esențial în promovarea unei instituții școlare. O prezență activă și pozitivă în presă poate îmbunătăți percepția publică și poate atrage noi elevi și parteneriate.

Concluzinând,putem spune ,că strategiile de marketing în școli nu sunt doar despre atragerea de noi elevi, ci și despre crearea unei comunități educaționale puternice, care să răspundă nevoilor tuturor părților implicate. Implementarea unui plan de marketing bine gândit poate ajuta școlile să se dezvolte și să prospere în ciuda provocărilor pe care le întâmpină în contextul educațional actual.

Este esențial ca școlile să adopte o abordare proactivă și inovatoare pentru a-și menține relevanța și pentru a asigura succesul pe termen lung. Marketingul educațional nu este doar o opțiune, ci o necesitate strategică în contextul dinamic al educației moderne.

Bibliografie

1. Ilieş, L., Managementul calităţii totale, Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2003;
2. Iosifescu, Ș., Calitatea educației- concept, principii, metodologii-, București, 2007
3. Jinga, I: Managementul învăţământului, Editura ASE, Bucureşti, 2003

Strategii de comunicare în mediul şcolar

prof.înv.primar,Cornea Luminiţa Elena ,Liceul Teoretic„Avram Iancu”,Cluj-Napoca

În 2002, Michael și Sandra Rouse au publicat cartea „Business Communications: A Cultural and Strategic Approach”, unde au propus un cadru strategic pentru comunicarea holistică. Acest cadru ajută la planificarea eficientă a mesajelor, evitarea barierelor de comunicare și obținerea unui răspuns adecvat din partea audienței, fiind extrem de util și în contextul școlii.

Mod de abordare în aplicarea conceptului – strategie de comunicare în mediul şcolar

O strategie de comunicare eficientă în școală presupune:

- Identificarea motivului comunicării: Stabiliți de ce este necesar să comunicați cu elevii, părinții sau profesorii și care sunt rezultatele dorite.
- Evaluarea credibilității comunicatorului: Analizați cum poate fi îmbunătățită încrederea audienței (elevi, părinți, profesori) în comunicator (de exemplu, directorul sau un profesor) și în mesajul transmis.
- Evaluarea valorilor culturale ale audienței: Adaptați mesajul la contextul cultural al școlii și al comunității. Asigurați-vă că înțelegeți diversitatea culturală și promovați comunicarea interculturală.
- Stabilirea obiectivelor comunicării: Clarificați obiectivele generale și specifice ale comunicării, formulând o declarație simplă și directă care să definească scopul mesajului.

Strategia audienței

- Cunoașterea profilului audienței: Înțelegeți nevoile, educația și abilitățile elevilor, părinților și profesorilor. Identificați sub-grupurile cu nevoi diferite și elaborați mesaje care să corespundă intereselor și așteptărilor acestora.
- Motivarea audienței: Încurajați elevii și părinții să participe activ la viața școlară, asigurându-vă că mesajele sunt relevante și benefice pentru ei. Gândiți-vă la nevoile lor și la modul în care pot beneficia de informațiile primite.

Strategia mesajului

- Stilul și structura mesajului: Decideți dacă mesajul va fi persuasiv, informativ sau consultativ, și dacă va fi formal sau informal. Alegeți cum să prezentați ideile principale și argumentele susținătoare.
- Reacția audienței: Anticipați reacțiile elevilor, părinților și profesorilor la mesajele voastre. Dacă timpul lor este limitat, folosiți o abordare directă, prezentând mai întâi ideea principală, apoi argumentele. Dacă este nevoie de o abordare mai detaliată, începeți cu argumentele de suport și concluzionați cu scopul principal.

Strategia canalului de comunicare

- Selectarea canalelor eficiente: Alegeți canalele de comunicare adecvate pentru audiența școlară, fie că este vorba de întâlniri față în față, e-mailuri, platforme online sau buletine informative. Luați în considerare preferințele audienței pentru comunicarea online sau offline și asigurați-vă că mesajul este clar și ușor de înțeles.
- Monitorizarea înțelegerii: Asigurați-vă că alegeți canale care permit monitorizarea răspunsurilor și clarificarea mesajului dacă este necesar.

Concluzii – Strategie de comunicare în școală

Cadrul pentru strategia de comunicare este esențial pentru organizarea și planificarea mesajelor în școală, ajutând la evitarea barierelor de comunicare și facilitând un răspuns pozitiv din partea audienței. Acest cadru poate fi aplicat în diverse contexte educaționale, cum ar fi întâlnirile cu părinții, comunicările cu elevii și colaborările între profesori.

În concluzie, comunicarea eficientă este crucială pentru crearea unui mediu școlar armonios și productiv. O comunicare clară și constantă între toți participanții la procesul educațional contribuie la atingerea performanțelor și la dezvoltarea unui climat pozitiv în școală. Astfel, îmbunătățirea continuă a abilităților de comunicare ar trebui să fie o prioritate pentru toate școlile.

Bibliografie

1. Michael J. Rouse, Sandra Rouse (2002). Business Communications: A Cultural and Strategic Approach. Thomson Learning
2. www.slideshare.net/engelby/service-and-communication-introduction
3. www.mindtools.com
4. Thomas Means, Business Communication, Cengage Learning, 2009
5. Richard Blundel, Effective Business Communication: Principles and Practice for the Information Age, Prentice Hall, 1998
6. Sampat Mukherjee, Organisation & Management And Business Communication, New Age International, 2005
7. Mary Ellen Guffey, Richard Almonte, Essentials of Business Communication, Cengage Learning, 2009

Familia și școala, parteneri de succes în educația copilului

prof.înv.primar,Cornea Luminița Elena ,Liceul Teoretic„Avram Iancu”,Cluj-Napoca

Funcția educativă a familiei se concentrează pe dezvoltarea abilităților practice, emoționale și morale ale copilului. Rolul familiei este esențial în dezvoltarea fizică, intelectuală, morală și estetică a copilului. Împreună cu școala, familia contribuie la formarea personalității copilului.

O școală eficientă creează un parteneriat cu elevul, respectându-i identitatea și implicând familia în procesul educativ. Acest parteneriat se extinde pentru a include toate resursele educative ale societății. Este necesar un concept nou care să întărească relațiile dintre școală și familie, și anume parteneriatul educațional.

Parteneriatul educațional

Parteneriatul educațional reprezintă comunicarea și colaborarea în sprijinul copilului, implicând unitate în cerințe, opțiuni și acțiuni între factorii educaționali. Acest parteneriat include:

- instituțiile educației: familia, școala și comunitatea.
- agenții educaționali: copii, părinți, profesori și specialiști.
- membrii comunității cu influență asupra educației copiilor, cum ar fi medicii și reprezentanții bisericii și poliției.
- influente educative aplicate în momente cheie pentru copil.
- programe de creștere, îngrijire și educare a copilului.

Părinții, copiii și comunitățile se influențează reciproc. Mediul în care trăiesc părinții poate sprijini sau afecta viețile lor și poate influența valorile acestora. La rândul lor, părinții pot contribui la dezvoltarea valorilor comunității. Activitatea educativă din școală este interconectată cu alte influențe educative asupra copilului. Educația primită de copil în familie, școală și comunitate este crucială pentru dezvoltarea sa completă.

Implicarea părinților este importantă pentru intervenția școlară, deoarece participarea lor îmbunătățește mediul familial și aspirațiile atât ale părinților, cât și ale copiilor. Familia oferă 90% din cunoștințele generale ale copilului, și trebuie să dezvolte observația, memoria și gândirea copilului. Rezultatele școlare ale copilului sunt direct influențate de implicarea părinților în educația sa, asigurându-i resursele necesare studiului.

Importanța colaborării între familie și școală

În familie se formează comportamente fundamentale precum respectul, politețea și sinceritatea, cunoscute ca "cei șapte ani de acasă." Este esențial ca părinții și profesorii să colaboreze pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Uneori, părinții și profesorii pot avea opinii diferite despre ce este benefic pentru copil, ceea ce poate genera conflicte. Este necesară o colaborare continuă între familie și școală, prin vizite reciproce și întâlniri.

Parteneriatul între familie și școală este benefic pentru toate părțile implicate. Profesorii află despre preferințele și pasiunile copilului, iar părinții învață cum să-și susțină și să-și motiveze copilul. Școala nu doar oferă cunoștințe, ci și contribuie la dezvoltarea calității umane a elevilor.

Rolul școlii în parteneriatul educațional

Școala este responsabilă pentru formarea tinerelor generații și contribuie la dezvoltarea societății. Procesul de învățământ conferă școlii un rol central în educația elevilor, având misiunea de a-i pregăti pentru viață și muncă. Școala trebuie să stimuleze calitățile umane ale elevilor și să colaboreze cu familia pentru a le dezvolta abilitățile de interacțiune, responsabilitate și aspirațiile profesionale.

Este important ca școala să sprijine părinții, nu să-i înlocuiască, și să colaboreze pentru a identifica și rezolva problemele educaționale ale elevilor. Relația de colaborare între școală și familie este esențială pentru educația copiilor.

Orientarea școlară și profesională

Un punct comun între familie și școală este orientarea școlară și profesională a elevilor. Deși părinții sunt bine intenționați în alegerea școlii pentru copiii lor, uneori pot face greșeli din lipsă de competență. Este important ca părinții și școala să colaboreze permanent pentru a asigura dezvoltarea optimă a elevilor.

Teorii privind relația școală-familie

Există două teorii importante: teoria profesionalismului, care subliniază serviciul făcut altora fără a căuta beneficii personale, și teoria schimbului, care vede acțiunea umană în termeni de câștig personal. Cooperarea cu familia poate fi considerată o datorie profesională pentru profesori, deoarece părinții sunt parteneri ai școlii și pot contribui la eficacitatea învățământului.

Influențele familiale asupra copilului sunt directe sau indirecte și joacă un rol important în dezvoltarea personalității. Modelul moral-civic propus de școală găsește un răspuns pozitiv în familiile care prețuiesc valorile morale.

Părinții ar trebui să vadă în școală un prieten și un colaborator sincer. Este responsabilitatea școlii să identifice problemele din familiile elevilor și să direcționeze strategiile educative în beneficiul elevului. Relația de colaborare între școală și familie este determinantă pentru educarea copiilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Bunescu Ghe., Alecu G. , Badea D. – Educaţia părinţilor . Strategii şi programe, E.D.P. Bucureşti, 1997;
2. Ecaterina Adina Vrasmas – Consilierea şi educaţia părinţilor , Editura Aramis, 2002;
3. Nica I., Ţopa L. – Colaborarea şcolii cu familia elevilor de clasa I , E.D.P. , Bucureşti, 1974;
4. Stoian M. – Abecedarul părinţilor, E.D.P., Bucureşti, 1972.

EFICIENTIZAREA PARCURSULUI EDUCAŢIONAL AL ELEVILOR CU CERINŢE EDUCATIVE SPECIALE PRIN CONSILIERE ŞI ORIENTARE

Prof. Costea Elena-Alexandra
Școala Gimnazială Nr.4 Rm. Vâlcea

Consilierea şi orientarea joacă un rol esenţial, printre altele, şi în eficientizarea parcursului educaţional al elevilor, atât în învăţământul de masă, cât şi în învăţământul special, tradiţional sau alternativ. În cadrul prezentului studiu, ne vom apleca asupra diferitelor modalităţi de consiliere şi de orientare a elevilor din învăţământul special, cu cerinţe educative speciale, cu accentul pe, de pildă, pedagogia curativă şi planul Dalton.

Prima instituție de pedagogie curativă bazată pe antropozofie, fondată de către Rudolf Steiner (1867-1925), a fost creată în Germania, în 1924. În acea perioadă, pedagogii i-au cerut lui Rudolf Steiner sprijinul pentru a putea ajuta elevii cu cerințe educaționale speciale. Drept răspuns, Rudolf Steiner a ținut *Cursul de pedagogie curativă*, în care a pus bazele a ceea ce a luat amploare sub denumirea de pedagogie curativă cu orientare antropozofică.

Pedagogia curativă întemeiată de Rudolf Steiner este un fapt social. Este un alt mod de a educa, oferit elevilor cu cerinţe educaţionale speciale, ale căror probleme de sănătate fizică şi psihică nu pot fi rezolvate prin forme de educaţie obişnuită. Pedagogia curativă este un curent pedagogic care şi-a păstrat identitatea (Neamţu, Cristina şi Gherguţ, Alois, 2000, p. 7).

Scopul pedagogiei curative este acela de a oferi elevilor cu cerinţe educative speciale posibilitatea de a se deschide, de a-şi dezvolta propriul potenţial şi capacităţile lor de gândire, de a sprijini integrarea lor în comunitatea socială, de a-i ajuta să trăiască cu demnitate.

Fundamentele pedagogiei curative, cele mai multe similare cu ale alternativei Waldorf, sunt: ritmul și voința; predarea în epoci; cuvântul viu și lumea însuflețită; activitățile artistice; logopedia; atitudinea pedagogului curativ și ambianța.

Fundamentele pedagogiei curative

a) *Ritmul și voința*

În pedagogia curativă, activitățile din timpul zilei, săptămânii și anului, sunt structurate ritmic. În școală, ziua debutează cu o zicere matinală și o parte ritmică urmată de predarea pe epoci, care are loc pe parcursul primelor două ore de curs. Săptămâna începe și se sfârșește în mod festiv, fiind marcată de întâlnirile cadrelor didactice care pe lângă alte teme, vor aborda și studii de caz.

Anul este structurat ritmic prin anotimpuri, cu sărbătorile care le corespund. Sărbătorile creștine – Paști, Sânziene, Crăciun, Bobotează etc. – se sărbătoresc prin reprezentații artistice, piese de teatru, serbări cu specific. În cadrul acestora sunt reprezentate, sub formă de imagini, noțiuni precum iubire, frumusețe, curaj, pentru a găsi acces și la sufletele elevilor cu posibilități de percepere-înțelegere limitate.

Aceste reprezentări ritmice educă voința și reprezintă un proces de lungă durată pe parcursul căruia familia și școala trebuie să mențină o permanentă colaborare.

b) *Predarea în epoci*

Ziua de școală începe, în fiecare dimineață, cu așa zisa oră de bază sau epocă, desfășurată pe parcursul a două-patru săptămâni și cuprinde acele materii la care trebuie accentuată cunoașterea și înțelegerea, gândirea și reprezentarea. Astfel -ora de bază- constituită din primele două ore ale dimineții, va fi începută cu grijă prin așa numita parte ritmică, ce ocupă ca timp primele douăzeci de minute.

Cântecele la flaut, liră, cu vocea, poeziile, pantomima, exercițiile de ritm (scandate cu picioarele și mâinile), exerciții de vorbire (frământările de limbă), în care elevilor le este cultivată capacitatea de a rosti clar -sub forma de jocuri și mici acțiuni- la o mai bună percepție a corpului, la o cunoaștere a schemei corporale, la stimularea exprimării, leagă colectivul clasei și îl potriveşte orei de predare.

După aceasta, din repetarea materiei predate în ziua dinainte, se extrage esența, astfel încât predarea zilnică este, de fapt, o continuare a expunerii anterioare. Cadrul didactic responsabil povestește plastic, în imagini, luând în considerare temperamentele, tensionând și relaxând, făcându-i pe elevi să se adâncească în cele trăite.

Dacă în cazul secvenței ritmice care deschide o zi de școală există o alternanță între activitățile individuale și cele de grup, în cazul predării pe epoci domină predarea frontală. În ceea ce-i privește pe elevii care nu pot să scrie sau să deseneze, pedagogul curativ preia această sarcină.

Ora se încheie cu o istorisire ce diferă în funcție de clasă (de exemplu, clasa I, basme; a II-a, legende și fabule; a III-a, povestiri biblice; a IV-a, mitologie românească ș.a.) ce dau caracter întregului an şcolar.

c) *Cuvântul viu și lumea însuflețită*

Cuvântul viu este atât de important, încât manualele sunt evitate în primii ani de școală, și în mare măsură, și în clasele superioare. Firul roșu care merge de-a lungul unei epoci de predare și care o face să fie un întreg ordonat, nu poate fi găsit în niciun manual.

Acesta este prelucrat de profesor, luând în considerare specificul clasei și efectul educativ al fiecărei materii. Lipsa manualelor atrage după sine confecționarea propriilor cărți, prin caiete de epocă în care stă strânsă esența unei perioade de predare. Textele sunt dictate, de regula, de învățător sau prelucrate împreună în clasa, ilustrațiile fiind cu totul opera elevilor (Weihs, Thomas, 1988, p. 182).

d) *Activitățile artistice*

Următoarele ore de curs se adresează inimii, frumosului, simțirii.

Muzica, pictura, gimnastica, modelajul ţin de domeniul artei, pedagogia curativă alătură acestora încă două: euritmia și desenul formelor.

Desenul formelor – încă de mici, elevii sunt îndrumați și ajutați să deseneze folosindu-se de o simplă linie, care nu este altceva decât conturul obiectului sau al ființei pe care doreau să o deseneze. În realitate, însă, nu există niciun fel de contur, numai culori ce se întâlnesc, suprafețe colorate ce se învecinează.

Începutul este făcut chiar din primul an de școală, când desenul formelor precedă scrisul. Desenul formelor nu va fi însă exersat doar ca urmă a mișcării. Elevii pot fi puşi să întregească o

formă incompletă, după propriul simț al unei forme sau să încerce să ajungă la forma imaginii în oglindă. Euritmia se alătură acestor arte, și însăși numele ei îi definește misiunea. Euritmia nu este numai un exercițiu corporal armonios, ci și o artă care provine din sufletesc-spiritual și care-l unește pe om cu aceste sfere. În cadrul paletei de posibilități oferite de pedagogia curativă, euritmia ocupă un loc central, întrucât plasarea ei, în domeniul suprasensibil, îi conferă ample virtuți terapeutice. În euritmia curativă, anumite elemente fonetice acționează în sensul învingerii unei anumite unilateralități cauzate de handicap. Mișcările euritmice sunt transformate și intensificate în elemente de euritmie curativă, care sunt executate conform unor modalități ritmice bine definite. Cu ajutorul consoanelor se acționează, de pildă, plastic asupra organizației corporale, vocalele, dimpotrivă, stimulează în sensul deschiderii către lume.

e) *Logopedia*

Vorbirea articulată este asimilată, în context evolutiv, cu dezvoltarea gândirii elevului. Modelarea vorbirii este, de asemenea, o parte componentă a formării cadrelor didactice și educatorilor din cadrul pedagogiei curative. În cadrul secvențelor ritmice, sunt prevăzute exerciții de vorbire cu întreaga clasă. Astfel, timpul disponibil pentru exerciții individuale este relativ scurt. Aici, ar putea fi introdusă logopedia. Ea este realizată individual de către un logoped deși este greu să se dezvolte aptitudini verbale la elevii care nu au atins nivelul necesar de înțelegere al noțiunilor de bază, fundamentale.

f) *Atitudinea pedagogului curativ și ambianța*

Întrucât pedagogii curativi acționează nemijlocit asupra elevilor în nevoie, ei trebuie să-și însușească o serie de aptitudini, cum ar fi: facultăți de cunoaștere extinse, înțelegere față de fenomenele anormale prezentate de subiecţi, intuiție, interes, dăruire, entuziasm, liniște lăuntrică și respect față de detaliu.

Cadrul didactic caută în mod intenționat stabilirea contactului cu fiecare elev, mai întâi la salutul de dimineață, apoi în cursul predării.

Modul de comportare al cadrelor didactice față de elevi este plin de respect, interes și cordialitate. În acest context, este important de remarcat faptul că profesorul nu este în permanență persoana care îngăduie totul, cu toleranță și înțelegere. El ridică adesea pretenții care acționează cu claritate și fermitate asupra elevilor. În cursul activităților cotidiene se ține seama, în mod conștient, de forma pe care o au de luat acestea; dacă este cazul, elevii sunt corectați în mod sistematic. Comportamentul elevilor, unii față de alții, este influențat de modelul cadrului didactic.

Sălile de clasă sunt primitoare, pereții sunt zugrăviți în culori pastel, ce diferă după vârsta elevilor, băncile sunt dispuse în mod adecvat pentru predarea frontală. Alături de profesor, aproape pentru toți elevii a devenit un obicei de a împodobi în mod corespunzător sălile de clasă sau masa anotimpurilor. Pe această cale, elevii cu cerinţe educative speciale fac cunoștință cu diversele anotimpuri și anumite stări lăuntrice, care sunt create cu ajutorul unor voaluri colorate atârnate în colțurile clasei.

Rezumând, putem caracteriza că interacțiunile și climatul din sălile de clasă sunt pline de respect și sensibilitate. Dar ceea ce caracterizează cel mai bine relația profesor-elev, în instituțiile de pedagogie curativă, este capacitatea de empatie pe care cadrele didactice o cultivă față de elev

ca ființă în devenire (Ungureanu, Dorel, 2000, p. 72).

Primul centru de pedagogie curativă a fost înființat în Germania, acum 99 de ani (1924). Acesta a fost începutul unei mișcări care avea să se răspândească în întreaga lume; de atunci, au fost create numeroase instituții de pedagogie curativă şi de terapie socială (şi pentru copii şi pentru adulți), dintre care aproape 350 în Europa. Pedagogia curativă şi terapia socială sunt prezente acum în aproape 50 de ţări. Începutul inițiativei din județul Hunedoara este legat de primul seminar internaţional de pedagogie Waldorf şi pedagogie curativă din România, care a avut loc la Deva, în septembrie 1990. Astfel, s-au creat legături cu mai multe centre din Elveţia, Germania, Franţa, cu mişcarea internaţională de pedagogie Waldorf şi pedagogie curativă, solicitând consultanţă şi sprijin. Răspunsul acestora s-a concretizat în formarea unei echipe internaţionale ce şi-a propus să susţină această iniţiativă din Simeria sub toate aspectele.

Promotorul iniţiativei a fost d-l Hans Spalinger de la Humanus Haus-Elveţia, care, prin vasta experienţă de pedagog curativ, a prezentat şi susţinut metodele specifice pedagogiei curative, a sprijinit dezvoltarea bazei materiale, organizarea unor cursuri şi schimburi de experienţă şi d-l dr. Lazăr Paşca, originar din Simeria Veche, ce a pus la dispoziţie terenul pe care s-au construit clădirile centrului şi susţinerea unor conferinţe în cadrul seminarelor de formare iniţială a personalului. În dezvoltarea generală a iniţiativei de la Simeria Veche, se disting șapte etape:

- Constituirea unei organizaţii nonguvernamentale care să asigure baza materială şi metodele de lucru – Asociaţia Hans Spalinger Simeria, înfiinţată în 1990;
- Înfiinţarea, prin parteneriat public-privat, a unui complex social pentru elevul cu handicap (3-18 ani), cu asigurarea unei game complete de servicii – realizat în cadrul Centrului de Pedagogie Curativă Simeria (1991);
- Înfiinţarea, în mod similar, a unei structuri comunitare pentru adultul cu dizabilităţi, care să asigure serviciile necesare pentru o integrare socială, economică şi culturală optimă – realizate în cadrul Centrului de Integrare prin Terapie Ocupațională Simeria (1998);
- Înfiinţarea unei structuri care să permită formarea personalului de specialitate implicat în proiect, în cadrul unui centru de formare la nivel regional;
- Extinderea proiectului şi multiplicarea modelului de bună practică în alte localităţi ale judeţului Hunedoara (Orăştie, Hunedoara, Petroşani, Vulcan) şi în alte judeţe (Cluj, Mureş);
- Extinderea şi consolidarea activităţii atelierelor protejate, în care persoanele cu dizabilităţi încadrate să presteze muncă plătită;
- Implicarea în acţiuni la nivel naţional şi internaţional (Federaţia Waldorf, Federaţia de Pedagogie Curativă etc.), stabilirea de legături cu organizaţii similare din Europa.

Viziunea şcolii: *Centrul de Pedagogie Curativă Simeria – o comunitate deschisă către înţelegerea fiinţei umane; o şansă de integrare şcolară şi socio-profesională*.

Misiunea Centrului de Pedagogie Curativă Simeria constă în a oferi servicii adecvate de consiliere şi de orientate a elevilor cu cerinţe educative speciale, respectându-le demnitatea umană, oferindu-le elevilor cu dizabilităţi posibilitatea de a se deschide şi de a-şi dezvolta propriul potențial, în vederea integrării acestora din punct de vedere educaţional, socio-cultural şi economic, ajutându-i să trăiască cu demnitate ca cetăţeni cu drepturi depline şi de a face remarcată contribuţia lor la viaţa socială (Stănică, I. Popa, M şi Popovici, 2001, p. 126).

Se promovează, de asemenea, egalitatea de şanse şi drepturile umane ale persoanelor cu dizabilități, impulsionând emanciparea şi integrarea în societate. Integrarea socială este deci unul din scopurile principale ale pedagogiei curative. Modelul ales este cel al comunităţilor sociale de pedagogie curativă, în care valorile umane sunt respectate şi preţuite.

Secvențe din pedagogia curativă

Planul Dalton a fost introdus de Helen Parkhurst, în orașul american Dalton. Acest plan promovează învățământul individualizat. Clasele sunt transformate în laboratoare pe materii, în cadrul cărora fiecare elev studiază în ritm propriu, după un program stabilit pe bază de contract, profesorul având rolul de consultant şi evaluator.

Planul Dalton în grădinițe și școli

Planul Dalton este un model educațional progresiv creat de Helen Parkhurst în 1920, în Dalton, Massachusetts, Statele Unite ale Americii și se bazează pe convingerea lui Parkhurst că de fiecare dată când elevii primesc responsabilitatea pentru studiul lor, ei caută instinctiv cel mai bun mod de realizare al acestuia și executa deciziile lor, cu pasiune și rigoare, ceea ce duce la succes.

Planul Dalton a fost creat pentru a rezolva probleme didactice și organizatorice în clasa cu vârste diferite de elevi și, prin urmare, Parkhurst a dorit să creeze un nou sistem care să permită fiecărui elev să aibă un program educațional adaptat la nevoile, interesele și abilitățile sale. Un avantaj imens al planului Dalton este flexibilitatea sa, care permite aplicarea acestuia tuturor subiecților. Planul Dalton a influențat deja procesele de învățare în multe școli din întreaga lume, datorită adecvării lui la orice mediu școlar. Atmosfera și mediul în grădinițele și școlile cu specific Dalton este, în principal pozitiv și sprijină sentimentul de responsabilitate, coridoarele sunt decorate cu postere și declarații de inspirație pentru elevi, ce îi îndeamnă să fie cooperanți, responsabili și încrezători.

Obiectivele planului Dalton sunt:

- Adaptarea programului fiecărui elev la nevoile, interesele și abilitățile sale;
- Promovarea atât a independenței, cât și a responsabilității;
- Îmbunătățirea abilităților sociale și a respectului față de alții.

Ca să fie atinse aceste obiective s-a dezvoltat un model în trei părți care reorganizează educația centrată pe profesor la centrarea pe elev, transferând responsabilitatea gândirii critice de la primul la cel din urmă.

Aceste trei părți, numite Casa, Misiunea/Temele și Laboratorul formează structura de bază a sistemului de educație Dalton.

Casa

Fiecare elev aparține unei *case* mai mici în cadrul școlii, și este un grup în care fiecare elev în nevoie învață, sub grija *profesorului de casă*, abilitățile necesare pentru a fi parte a grupului. *Profesorul casei* ghidează, antrenează și ajută subiecţii să dezvolte o legătura de susținere reciprocă atât între ei, dar și între ei, părinți și profesori.

Subiecţii au nevoie de o formă mai structurată și de mai multe rutine, de aceea lecțiile în cazul acesta sunt organizate în mod mai tradițional fiind inițiate și direcționate de către profesori ca să transmită informații și idei-cheie explicând conținutul și abilitățile care sunt de bază.

Numărul celor care fac parte din casă este mic (un profesor la 12 elevi) pentru a asigura o atenție individuală și flexibilitate.

Pe măsură ce elevii progresează, cadrul didactic responsabil va acționa mai mult ca un consilier de ghidare decât ca un profesor la clasă (Dumitru, Valeriu, 2016, p. 161).

Misiunea/Temele/Atribuirea

Această parte a structurii planului Dalton se referă efectiv la un *contract* de învățare între elev și profesor, definind munca pe care elevul trebuie să o îndeplinească într-un anumit interval de timp convenit. Aceste atribuții sunt proiectate în mod individual astfel încât:

- Explică subiecţilor imaginea de ansamblu și scopul lucrării;
- Ori de câte ori este posibil să se realizeze interdisciplinar, ca să arate elevilor legătura dintre diferitele domenii de cunoaștere;
- Să li se ofere suficient suport în ceea ce privește interesele și nevoile;
- Să ofere sugestii de cercetare.

Laboratorul – este timpul alocat muncii individuale sau pe grupe mici împreună cu responsabilul lor. Acesta este timpul pentru anchetă, experiență directă și colaborare.

Laboratorul descrie cel mai bine atmosfera de învățământ, pe care Dalton se străduiește să o creeze, combinarea de studiu, cercetare și colaborare.

Clasele obișnuite sunt transformate în laboratoare pe dicipline, oferind subiecţilor materiale diverse documentare și indicații de lucru pentru activitatea individuală.

Laboratoartele pentru aceeași activitate prezintă materialele de studiu ordonate după gradul lor de complexitate și dificultate.

Fiecare elev lucrează conform unui program individual, în ritmul propriu de lucru, iar mentorul acordă periodic consultații când este solicitat.

Baza planului Dalton constă deci, în principal în stimularea motivației interne prin oferirea elevilor autonomie corespunzătoare, responsabilități și oportunități de colaborare în procesul de educare. Câteva principii ale planului Dalton:

- Să se creeze o comunitate de învățare în care este cultivată grija față de elevi, părinți și profesori în care dezvoltarea individuală este stimulată prin cooperare;
- Să creeze un curriculum condus de elev, în care sunt luate în considerare ineresele, nevoile și abilitățile fiecărui subiect, pentru a promova dezvoltarea socială, emoțională, lingvistică, cognitivă și fizică;

– Să ajungă la independență intelectuală prin anchetă, experiență directă, lectură, colaborare și asumare de riscuri;

– Insuflarea unui sentiment de etică, valori morale, respect și responsabilitate față de alții.

Educația nouă

Mişcare pedagogică care a reunit mai multe curente (şcolile noi, educația liberă, şcoala activă, şcoala muncii, şcoala în aer liber, centrele de interes, comunitățile şcolare, metoda complexelor, scoutismul) unite prin câteva idei principale privind posibilitățile elevului:

• De a-şi manifesta liber trebuințele de cunoaștere, acțiune şi comuniune socială;

• De a se elibera de constrângeri;

• De a se integra în grup;

• De a se racorda la viața reală;

• Punerea elevului în contact cu natura;

• Experiența practică devine sursă de cunoaștere.

Coordonate ale educației noi/școlii noi/şcolii active, care îi implică şi pe elevii cu cerinţe educative speciale:

Studierea riguroasă a ființei copilului, într-o dublă perspectivă: conformarea la exigențele vârstei şi individualizarea acestui proces;

Educația se impune a fi funcțională, trebuie să rezolve o trebuință conștientizată;

Noua educație trebuie să refacă legătura școlii cu viața;

Educația nouă se face printr-o școală activă, prin angajarea profundă a elevului în procesul propriei transformări;

Şcolile gem sub povara materiilor de învățământ şi de aceea trebuie cultivate preponderent forțele elevului în transformarea științei într-un bun cu valoare instrumentală pentru fiecare individ;

Educația moral-cetățenească se realizează prin acordarea unei mai mari autonomii elevului (Simmons, John, 2008, p. 172).

Soluții propuse de educația nouă/şcoala activă care se pliază şi pe grupele/clasele în care sunt elevi cu CES:

- Introducerea metodelor active;
- Promovarea unei legături permanente între şcoală şi viața practică;

- Individualizarea învățământului;
- Studiul psihologic al individualității ca punct de sprijin pentru individualizare;
- Utilizarea intuiției ca modalitate de cunoaştere;
- Primatul culturii formative;
- Fructificarea spontaneității, ca mijloc de realizare a punctului de vedere funcțional;
- Dezideratele disciplinei libere, al autoconducerii, al cooperării şcolare, ca mijloace de integrare activă în realitatea socială.

Concluzii generale privind consilierea şi orientarea elevilor cu CES în învățământul special alternativ

Ideea de alternativă educațională funcționează la nivel teoretic încă de la începutul secolului al XX-lea. Este vorba de curentul E*ducația nouă și școala activă* ca reacție la un curent destul de riguros şi de rigid, *Herbartianismul*. A fost adus în țară de Spiru Haret, poate cel mai important ministru al Educației din toate timpurile (multe din studiile în domeniu atestă acest fapt). Ideea de alternativă ne duce la o societate foarte acutizată în care omul rigid nu îşi mai are locul. În ziua de azi, alternativele formează oameni înzestrați cu competențe, adaptați la schimbare, oameni care pot să gliseze dintr-un domeniu social în altul. Nu mai avem siguranța zilei de mâine. Noi, cei din învățământul preuniversitar și superior, furnizăm educație, iar beneficiarul nostru, părintele, comunitatea imediată, trebuie să înțeleagă că există şi altceva decât învățământul tradițional. Noua arhitectură a curriculumului a luat foarte mult din învățământul alternativ şi ne putem gândi, aici, la pedagogiile alternative. Întâlnirea de dimineață din învățământul preșcolar este luată din pedagogia Step by Step, foarte multe idei sunt preluate din Pedagogia Waldorf, ca de exemplu, utilizarea nisipului, a lemnului, a resurselor pe care le întâlnim în viața de zi cu zi. Este vorba de experiența experiențială, de întoarcerea la viață. Toată dezvoltarea noastră se raportează la viața adevărată şi nu la înlocuitori.

Secvențe din Școala Dalton

Bibliografie

Albulescu, Ion, *Pedagogii alternative*, Editura ALL, Bucureşti, 2014;

Burke, Walsh K., *Predarea orientată după necesităţile copilului,* 1998;

Catalano, H. (coordonator), *Dezvoltări teoretice şi instituţionale în alternativele educaţionale*, Editura Nomina, 2011;

Cerghit I., *Sisteme de instruire alternative şi complementare*, Editura Aramis, București, 2002;

Dumitru, Valeriu, *Istoria Pedagogiei*, Editura Proşcoala, Râmnicu Vâlcea, 2016;

Felea, Gheorghe, *Alternativele educaţionale din România*, Editura Triade, Cluj-Napoca, 2002;

Landsheere, G., *Istoria universală a pedagogiei experimentale*, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1995;

Steiner, Rudolf, *Cunoaşterea iniţiatică*, Editura Arhetip-Renaşterea Spirituală, Bucureşti, 1995;

Steiner, Rudolf, *Antropologia generală ca bază a pedagogiei*, Editura Triade, Cluj-Napoca, 1998;

Steiner, Rudolf, *Formele spirituale active în convieţuirea vechii şi noii generaţii*, Editura Omniscop, Craiova, 1998.

PREŞCOLARII DESCOPERĂ NATURA PRIN EXCURSII

Prof. pt. învăţământul preşcolar CRĂCIUN DORIANA MIHAELA, Grădiniţa cu P. P. Nr. 3 Drobeta Turnu Severin - Mehedinţi

Realizarea educaţiei ecologice în grădiniţă nu se limitează doar la dobândirea de cunoştinţe de către copii, ea presupune formarea unor atitudini, priceperi, deprinderi, abilităţi, motivaţii şi stări afective.

Prin activităţile şi jocurile desfăşurate, copiii descoperă că natura este un organism viu ale cărei componente sunt într-o strânsă intercondiţionare, care suferă în evoluţia sa schimbări determinate atât de cauze naturale (alunecări de teren, furtuni, inundaţii, vulcani, etc.) cât şi sociale (deşeuri industriale, defrişări, extinderea terenurilor arabile, etc.)

Pentru a cunoaşte nemijlocit toate aceste aspecte, cel mai eficient mijloc îl constituie excursia, aceasta contribuind la dezvoltarea spiritului de observaţie, la trezirea interesului faţă de obiective socio-economice (cu impactul lor asupra mediului înconjurător), elemente de relief, dar şi la formarea capacităţii de a înţelege realitatea înconjurătoare.

Pentru a fi eficientă, este deosebit de importantă pregătirea cu maximum de răspundere a acesteia, distingându-se trei etape principale:

- Pregătirea pentru excursie vizează două aspecte esenţiale: pe de o parte, educatoarea trebuie să stabilească tematica, scopul şi obiectivele urmărite, itinerariul de parcurs, cât şi o bună documentare; pe de altă parte copiii trebuie să posede cunoştinţe corespunzătoare despre mediul înconjurător ca suport al manifestării curiozităţii şi interesului faţă de aspectele întâlnite.
- Desfăşurarea propriu-zisă a excursiei constă în deplasarea pe itinerariul propus.
- Evaluarea şi valorizarea excursiei.

Excursiile au rolul de a conştientiza problemele şi de a contribui la înţelegerea valorilor personale prin descoperirea atitudinii şi înţelegerii, ajutându-i pe copii să-şi evalueze şi să-şi clarifice sentimentele în ceea ce priveşte mediul şi cum contribuie la problemele acestuia.

Treptat, pe traseul propus ei sesizează schimbări în ceea ce priveşte aerul pe care îl respiră, acesta fiind mult mai puternic, mai curăţ cu cât ne apropiem de munte; percep schimbări în plan auditiv, trecând de la zgomotul obositor al oraşului la liniştea aşezărilor rurale, până la liniştea odihnitoare a pădurii, întreruptă doar de ciripitul păsărilor.

Prin întrebări de tipul: “De unde vine sunetul (zgomotul)?”, “Ce miroase?”, “De unde vine mirosul?”, “Cine împrospătează aerul?”, copiii descoperă singuri elementele ce rup echilibrul ecologic: autoturisme, fabrici, aglomerările urbane sunt surse de poluare, în timp ce pădurea este sursa de oxigen. Astfel ei sunt puşi în situaţia de a face comparaţii, generalizări şi chiar de a emite raţionamente.

Pe traseul excursiei, copiii au devenit “detectivi ecologici”, depistând formele de poluare şi cauzele ce le generează, dar şi cel mai frumos loc, cel mai curat, plante deosebite, insecte, păsări, frunze în culori şi forme neobişnuite.

Câteva teme de discuţie şi concursuri intitulate “Cine a îmbolnăvit pădurea”, “Ce visează brazii”, “Ce aduce râul” au incitat copiii la căutări, explicaţii, visare.

Excursia îi ajută pe copii să capete o înţelegere şi sensibilitate faşă de întreg mediu şi problemele lui, le dezvoltă abilitatea de a pricepe şi de a deosebi stimulentele, de a extinde aceste percepţii, contribuind la aplicarea acestora. Astfel, prin jocul “Ascultaţi lumea care vă înconjoară”, copiii sunt puşi în situaţia de a asculta zgomotele

cu atenţie, având sarcina de a închide ochii şi de a număra diferitele sunete pe care le aud, discriminându-le pe cele naturale de cele artificiale. Prin repetarea jocului în diferite puncte de pe traseu (în pădure, lângă râu de munte, la şes, lângă lac), contribuim la educarea sensibilităţii afective

Jocul "Eu sunt copacul" îi antrenează pe copii atât la observarea realităţii imediate, descoperind biodiversitatea, cât şi la visare imaginându-se ca făcând parte din natură. Le-am sugerat copiilor să stea întinşi sub un copac, cu faţa îndreptată spre vârful acestuia şi să se uite printre crengi. Cerinţa jocului a fost să încerce să vadă vârful copacului, să observe şi alte lucruri printre crengi, apoi i-am antrenat într-un exerciţiu de vizualizare, imaginându-şi că sunt rădăcinile ce fixează copacul în sol. Am adresat copiilor întrebări de genul: Cum te simţi? Ce vieţuitoare vezi mişcându-se în jurul tău?

Omul învaţă mai repede din propriile greşeli decât din cele ale semenilor, însă când e vorba de "reparat", de suportat consecinţele greşelilor altora lucrurile se inversează. Astfel acţiunile de igienizare organizate cu copiii le insuflă acestora un fel de dispreţuire faţă de cei care au provocat mizeria pe care o adună şi implicit o dispreţuire faţă de atitudinea pe care au avut-o aceştia faţă de mediul înconjurător. Ei "suportă" de fapt pedeapsa reparatorie care ar trebui aplicată celor care au provocat mizeria, astfel că e clar că nu o să aibă o astfel de atitudine faţă de mediu.

Un prim pas îl constituie formarea deprinderii de a lăsa curăţenie în locurile de popas prin adunarea resturilor alimentare în punguţe şi depozitarea lor în coşurilor ecologice, păstrarea linişti în timpul vizitării diferitelor obiective propuse, grija faţă de siguranţa propriei sănătăţi.

Bibliografie:

- Preda, V. - *Educaţia pentru ştiinţă în grădiniţă*, Editura Compania 2000;
- Ciubotaru, M.; Geamana N. A. - *„Pro Ecologia mileniului III"*, Editura Retrograph, Craiova 2005;
- Revista *Învăţământul Preşcolar* 1-2/2005; 3-4/2005.

MODALITĂŢI DE EVALUARE ÎN EDUCAŢIA ECOLOGICĂ

(Studiu)

Prof. CRĂCIUN DORIANA MIHAELA, Grădiniţa P. P. Nr. 3 Drobeta Turnu Severin - Mehedinţi

Conceptul de *evaluare* derivă din cel de *valoare,* a evalua însemnând a face o judecată de valoare. Evaluarea didactică este un procedeu psihopedagogic complex de stabilire a valorii unor procese, comportamente, performanţe, prin raportarea acestora la un set de criterii prestabilite, cu valoare de etalon.

În realitate este o mare diferenţă între ceea ce se predă, ce înţelege copilul şi ceea ce poate să reproducă. Acest lucru face ca evaluarea să fie foarte necesară. Funcţiile evaluării de: diagnoză, prognoză şi axiologică sunt importante pentru realizarea unui învăţământ eficient şi de calitate. Evaluările pot fi parţiale sau finale, după un set de cunoştinţe sau perioadă de timp, sau putem vorbi de evaluare iniţială, continuă şi sumativă.

Când ne propunem o activitate de evaluare este important să avem în vedere câteva aspecte:

- ♦ identificarea scopului evaluării şi precizarea obiectivelor;
- ♦ stabilirea conţinutului adecvat obiectivelor de evaluare;
- ♦ alegerea tipului de evaluare şi selectarea strategiilor adecvate;
- ♦ precizarea normelor sau a criteriilor de evaluare;
- ♦ proiectarea itemilor sau a probelor;
- ♦ analiza rezultatelor şi luarea unor decizii.

Este inadmisibil din punct de vedere pedagogic şi al deontologiei profesionale să predai una şi să-i ceri copilului alta, de aceea fiecare educatoare, va evalua cunoştinţele transmise, abilităţile şi comportamentele formate în funcţie de nivelul grupei sau alte condiţii de ordin pedagogic sau social.

STRATEGII DE EVALUARE:

Concursuri

Acestea pot fi desfăşurate între echipe ale aceleaşi grupe, între grupe diferite sau între copii din grădiniţe diferite, sub generice ca: „Micii ecologişti", „Cine ştie câştigă'', etc. Tematica acestor concursuri poate fi foarte diversă:

- Cunoştinţe generale despre apă, aer, Pământ, Soare, plante şi animale, deşeuri, poluare;
- Cea mai îndrăgită poveste cu conţinut ecologic;
- Cel mai bun recitator;
- Realizarea unor fişe de lucru;
- Probe practice: plantarea unor flori, sădire de puieţi, colectare de deşeuri, îngrijirea unui spaţiu (parc, stradă);

- Probe artistico-plastice: desene pe o anumită temă, lucrări originale din materiale din natură, materiale refolosibile sau deşeuri – confecţii, colaje, machete.
- Dansuri tematice (dansul florilor, dansul micilor grădinari, dansul fulgilor de nea etc.);
- Parada costumelor din materiale refolosibile.

Vizite sau excursii tematice

Acestea au ca scop evaluarea cunoştinţelor copiilor despre natură în general, despre măsurile de protejare a acesteia, despre ariile protejate din judeţul nostru şi unele plante declarate monumente ale naturii.

Amintim că obiective: Parcul Natural Porțile de Fier, Complexul carstic de la Ponoarele, Pădurea de liliac Ponoarele, Cheile Topolniței și Peștera Topolniței, Cazanele Mari și Cazanele Mici etc.

Un model posibil al scenariului unei zile în care ne propunem o activitate de evaluare finală:

Întâlnirea de dimineaţă

După anunţarea temei se vor preciza centrele în care se vor lucra, tipurile de activităţi şi câteva elemente de conţinut, pentru a da copiilor posibilitatea să-şi aleagă activitatea preferată, urmând ca pe parcurs să li se acorde posibilitatea de a trece de la un centru la altul.

Sectoarele, mijloacele de realizare şi tema:

Ştiinţă sau Bibliotecă: Concurs: „Cine ştie câştigă”

Fişă de lucru: „Ce e bine, ce e rău”

Artă: Confecţie: „Jucării din materiale din natură” (legume, fructe)

Confecţie: „Costume pentru carnaval” (din materiale refolosibile)

Joc de rol: „Micii grădinari” (plantarea şi îngrijirea florilor)

Bucătărie „Salată de fructe”

Desfăşurarea propriu-zisă a activităţilor

Este indicat ca aceste activităţi să se desfăşoare cu implicarea unor parteneri educaţionali în calitate de participanţi direcţi sau observatori: alte grupe de copii preşcolari, şcolari, părinţi, reprezentanţi ai comunităţii locale.

Este necesară procurarea din timp şi în cantitate suficientă a materialului didactic pentru ca, la trecerea copiilor de la un centru la altul, aceştia să-şi poată realiza lucrările imaginate.

Pe parcursul derulării activităţilor integrate se va urmări:

- nivelul de cunoştinţe al copiilor despre elementele componente ale mediului: Pământ, Apă, Aer, Plante şi animale, Soare;
- identificarea de către copii a elementelor care poluează mediul;
- cunoaşterea unor reguli şi norme generale de protecţie a acestuia;

- gradul de dezvoltare a deprinderilor practice privind activităţile de îngrijire şi ocrotire a mediului înconjurător;
- capacitatea de comunicare, vocabularul activ al copiilor cu termeni din domeniul ecologic;
- dezvoltarea creativităţii privind utilizarea unor materiale din natură, deşeuri şi materiale refolosibile;
- dezvoltarea gândirii şi perspicacităţii în rezolvarea sarcinilor;
- calităţile artistice;
- munca în echipă, spiritual competitiv;
- spiritual critic şi autocritic în evaluarea proprie şi a celorlalţi;
- trăsături de voinţă şi caracter;
- atitudini şi comportamente, grijă şi respect faţă de mediu.

Realizarea unei expoziţii cu lucrări ale copiilor

Expoziţia va cuprinde fişele de lucru realizate, jucăriile confecţionate şi ghivecele cu flori ornamentale plantate de copii.

Parada costumelor

Costumele realizate vor fi îmbrăcate şi prezentate, pe fond muzical, (Imnul Ecologiştilor) de către autorii lor, pentru toţi participanţii la acţiune.

Modalităţi de încheiere a zilei

- vizionarea liberă a expoziţiei,
- dansuri tematice la alegerea copiilor,
- „gustarea" salatei de fructe,
- vizionarea filmărilor realizate pe parcursul derulării activităţilor.

Reuşita unei astfel de activităţi depinde de nivelul cunoştinţelor şi deprinderilor acumulate de copii pe parcursul unui an şcolar, de imaginaţia şi creativitatea copiilor şi educatoarei, de capacitatea de organizare şi gestionare a timpului şi de modul de implicare în activitate a partenerilor educaţionali.

Conţinutul propus prin organizarea şi desfăşurarea activităţilor nemijlocite cu copiii, deplasează accentul de pe caracterul informativ al educaţiei pe cel formativ, urmărind crearea unui sistem coerent de competenţe, menit să valorizeze pozitiv educaţia pentru protecţia mediului, atât de necesară copiilor de azi, dar şi copiilor de mâine. S-a proiectat şi implementat un curriculum adaptat unor practice de instruire bazate pe cunoaşterea particularităţilor de vârstă şi pe cunoaşterea nevoilor şi valorilor comunităţii din care provin copiii de vârstă preşcolară şi personalul didactic care lucrează cu aceştia. Astfel, se formează şi creşte responsabilitatea copiilor, a cadrelor didactice şi a comunităţii faţă de problemele lumii contemporane, mai ales acum când învăţământul românesc trebuie compatibilizat la standarde europene.

Strategia de realizare a activităţilor opţionale ne arată cum să apropiem cu adevărat copiii de natură, cum să-i facem să observe frumosul din ea, să-l simtă, să-l aprecieze, să-l iubească, să-l caute oriunde ar fi şi să simtă dorinţa de a-l crea oricând şi oriunde. Datoria noastră este să formăm competenţe care să vizeze dorinţa şi puterea de a face lumea mai bună, mai sănătoasă, prin cei care, în mod natural, trebuie să o facă – cei care vin.

Bibliografie:

1. Silvia Breben, Elena Gongea, Elena Matei, Georgeta Ruiu – Cunoaşterea mediului (ghid pentru învăţământul preşcolar) Editura Radical, Craiova, 2001;
2. Viorica Preda – Metoda proiectelor la vârste timpurii, Editura Miniped, Bucureşti, 2002;
3. Revista de educaţie ecologică – Nr. 1/1977, Nr. 2/1998, Nr. 3/1999, Craiova, 1999.

Sindromul burnout în mediul preuniversitar. Campanie de promovarea a sănătății pentru reducerea acestuia

I. 1.Introducere în problematica cercetării

Sindromul Burnout a devenit un fenomen actual în masă, fiind constant în atenția specialiștilor din domeniul sănătății, psihologilor, sociologilor, managerilor etc.

Munca reprezintă desfășurarea unei activități, de natură fizică și/ sau intelectuală, având un scop specific, iar prin intermediul acestui proces, individul reușește să-și satisfacă anumite nevoi sau trebuințe. Ea presupune un set de sarcini, relații, responsabilități, stimulente și recompense într-un context fizic și social oferit. Prin activitatea profesorilor, școala își poate promova obiectivul de a construi anumite cunoștințe, deprinderi și abilități în rândul educabililor.

Ocupația de profesor a fost considerată dintotdeauna ca având un nivel înalt de stres cu multipli factori stresanți, crescând astfel riscul dezvoltării fenomenului de burnout (Frirdmann I., 2003). Presiunea apare în cele din urmă în această activitate, deoarece gestionarea și rezolvarea situațiilor prezente în termene limită impuse, adaptarea la unele condiții nesănătoase la locul de muncă, confruntarea cu unii elevi problematici sunt printre provocările cu care se confruntă cadrele didactice. Expunerea permanentă a profesorilor la astfel de situații, dacă nu este manageriată corespunzător se poate răsfrânge într-o posibilă experiență cu reacții non-funcționale numită Burnout.

Un profesor poate fi comparat cu o baterie; la începutul anului școlar, toți elevii sunt conectați și urmează procesul de învățare, iar la sfârșitul anului școlar, bateria este uzată și trebuie încărcată. De fiecare dată când această baterie este reîncărcată este mult mai greu să o menții, și în cele din urmă trebuie înlocuită. Acesta este momentul în care s-a instalat fenomenul burnout, care nu este doar o problemă a cadrului didactic, ci una a instituției și a sistemul de învățământ în general. Pe de o parte este afectat individul în sine, prin nivelul scăzut al performanțelor elevilor și auto-eficiența scăzută a profesorului, iar pe de altă parte societatea din punct de vedere economic, reflectată în absenteism, cifre de afaceri scăzute, probleme de sănătate.

În anul 1969, Loreta Bradley a concluzionat faptul că epuizarea profesională, denumită ulterior sindrom burnout, este un proces al stresului provenit în urma exigențelor muncii depuse și condițiilor de la locul de muncă.

Termenul de „burnout" a fost folosit pentru prima dată în anul 1970, de către psihologul american Herbert Freudenberg, care l-a utilizat pentru a reda o descriere a consecințelor stresului sever în diferite profesii, însă el a devenit în zile noastre tot mai prezent, putând afecta pe orice, de la persoanele cu carieră stresantă și celebrități, până la angajații suprasolicitați și casnici. (informedhealth.org, 2017)

Spre deosebire de modelul clasic, care era unul unidimensional al stresului, fenomenul burnout a fost conceptualizat în trei termeni inter-relaționali: epuizare emoțională, depersonalizare, realizare personală redusă. Din punct de vedere al rezultatelor, acest fenomen este legat atât de scăderea stării de bine psihice, cât și de bunăstarea fizică, fiind asociat cu diverse probleme de comportament, atât la locul de muncă, cât și la domiciliu. (Vandenberghe R., 1999)

Componentele burnout au dobândit treptat o acceptare internațională și au fost validate în mai multe studii (Chan David W., 2007), în timp ce analizele asupra factorilor specifici au devenit subiecte de cercetare din ce în ce mai captivante. Percepția de sine a profesorului a fost investigată într-un mod semnificativ, fiind unul din factorii esențiali care afectează persoana în burnout. (Zhu M., 2018)

Nu există o definiție clară a ceea ce este cu adevărat burnout - ul, drept urmare este foarte greu de diagnosticat, spre deosebire de depresie, care este o afecțiune larg acceptată, bine studiată. Sindromul de burnout a fost inclus în a 11- a revizuire a Clasificării Internaționale a Bolilor (ICD) ca un fenomen ocupațional la data de 29 mai 2019.

Există numeroase definiții ale epuizării profesionale (burnout) care o împart în trei subaspecte, în ceea ce privește dezvoltarea sindromului, însă Maslach (1986) include persoana care 1) observă pe parcursul mai multor săptămâni manifestări puternice ale epuizării, 2) prezintă o scădere semnificativă a performanțelor și 3) resimte sentimente de înstrăinare față de activitate, instituție și/sau colegi. Schaarschmidt & Fischer (2008) prezintă o abordare mai nouă, în care descriu riscurile de burnout prin intermediul a patru modele privind reacțiile comportamentului în muncă, incluzând capacitatea individului de distanțare (crescută sau scăzută) și implicarea acestuia în muncă (crescută sau scăzută). (Fengler J., 2016)

Conform OMS, a fost definit în ICD 11, ca fiind „un sindrom conceptualizat ca rezultat al stresului cronic la locul de muncă, care nu a fost gestionat cu succes, cuprinzând trei dimensiuni: sentimente de epuizare a energiei, creșterea distanței mentale de la locul de muncă

sau sentimente de negativism legate de locul de muncă și eficacitate profesională redusă". (Sara, 2019)

Natura sindromului burnout s-a schimbat de când profesiile serviciilor umane au evoluat. Spre exemplu, fenomenul se desfășoară acum într-un context social diferit, iar angajații se luptă pentru credibilitatea socială, temându-se de nesiguranța locului de muncă. Modificările survenite, percepțiile mai sceptice ale valorii profesiilor de servicii umane au redirecționat responsabilitățile cerințelor profesionale și au modificat sensul muncii profesioniștilor și organizațiilor sale. În studiul său, H. C. Cherniss (1995) subliniază prezența sentimentului de frustrare și cel al ineficienței în rândul profesorilor, atunci când elevii nu au îmbunătățiri vizibile și semnificative într-o perioadă realistă de timp. (Vandenberghe R., 1999)

Deoarece sindromul burnout este foarte răspândit în ocupația de profesor, există o mare nevoie de a identifica factorii de protecție împotriva stresului cronic și a nemulțumirilor profesionale pe termen lung.

I. 2. Rolul profesorul în activitatea didactică din mediul preuniversitar

La clasă, cadrul didactic este cel care coordonează întreaga activitate didactică, pe care o realizează în vederea îndeplinirii unor obiective și dobândirea unor competențe și/sau abilități, ce se regăsesc în diferite documente școlare legale. El motivează și încearcă să întrețină interesul și dorința educabililor în cadrul activității de învățare, ocupă rol de lider într-un grup, poate fi „prieten", sfătuitor, confident, manifestă afectivitate față de elevi, oferă sprijin celor cu stări anxioase, și poate reprezenta prin personalitatea sa, de cele mai multe ori un model. Din toate timpurile, ocupația de profesor (dascăl) a fost una ce s-a desfășurat într-un mediu social, fiind în continuare considerată o profesie de natură socială.

Specificul relațiilor pe care cadrul didactic le va dezvolta cu elevii, vor fi întotdeauna strâns legate de personalitatea acestuia, adaptându-se în permanență trăsăturilor individuale și de grup în funcție de clasa de elevi.

Echilibrul psihic și tactul pedagogic, adus până la nivelul de talent didactic, vor fi mereu calități ale acestuia, la care se pot adăuga cele de natură morală, și cele dobândite în urma formării continue, care este de altfel obligatorie în acest domeniu de activitate.

I.3. Cadrul teoretic al temei abordate

Burnout-ul este un sindrom al epuizării emoționale, depersonalizării și realizărilor personale reduse, care poate fi întâlnit în rândul indivizilor care lucrează cu oamenii. Este un

răspuns la încordarea emoțională cronică de a trata în mare măsură cu alte persoane, în special atunci când sunt probleme. Deși are unele dintre aceleași efectele dăunătoare ca răspuns la stres, ceea ce este unic în privința fenomenului burnout este că stresul apare din interacțiunea socială dintre ajutor și beneficiar. Un model de suprasolicitare emoțională și epuizare emoțională ulterioară se află în centru sindromului; o persoană se implică excesiv emoțional sau se simte copleșită de cerințele emoționale impuse de alte persoane. Odată instalată epuizarea emoțională, oamenii se simt că nu mai sunt capabili să ofere ceea ce au mai bun din ei, atât pentru ei înșuși, cât și pentru cei din jur. O modalitate prin care oamenii încearcă să iasă din această povară emoțională este reducerea implicării active cu ceilalți. Această mică rutină birocratică este unul din numeroasele moduri prin care oamenii se detașează de orice implicare atentă cu ceilalți, aceste atașamente au o distanță emoțională între sine și oamenii de care au nevoie. (Maslach, 2003).

Burnout-ul este un sindrom care provine din percepțiile individului asupra nevoilor nesatisfăcute și a așteptărilor neîmplinite, caracterizându-se printr-o deziluzie progresivă, cu simptome psihice și fizice înrudite, care diminuează stima de sine și se poate dezvolta progresiv într-o perioadă mai scurtă sau mai lungă de timp.

Pentru a plasa fenomenul burnout într-un context social și cultural mai larg, trebuie să extindem scopul nostru oarecum prin includerea într-un stres ocupațional. Stresul ocupațional este mai mult un termen generic care se referă la orice experiență negativă care afectează, fiind cauzat de un dezechilibru între cerințele job-ului și capacitatea de răspuns a angajatului. Când aceste cerințe sunt prea ridicate pentru a le face față, reacțiile la stres sunt posibil să apară. Această aversiune este considerată a fi un tip de stres ocupațional prelungit care rezultă într-un mod particular din cerințele impersonale de la locul de muncă. (Schaufeli W., 1998)

Cele trei componente principale (EE emotional exhaustion - epuizare emoțională, DE-depersonalization - depersonalizarea, RPA- reduced personal accomplish - împlinire/realizare profesională redusă) au ajuns în multe cercetări academice să fie studiate și separat, deoarece ele influențează diferit acest ciclu, urmând ca apoi să fie extinse la întregul context de cercetare. (Skaalvik Einar M., 2010)

Epuizarea emoțională se referă la sentimentul de a fi suprasolicitat emoțional și drenat de ceilalți, depersonalizarea este răspunsul de apel față de oamenii care beneficiază de serviciile cuiva, iar realizarea personală redusă se referă la o scădere a sentimentelor de competență în munca cu oamenii (Greenglass E. R., 1988).

Pentru a cerceta sindromul burnout trebuie făcută o distincție clară între factorii interni și cei externi, care pot declanșa stresul la un individ. Persoana însăși reprezintă un punct bun de

plecare pentru totalul analizelor efectuate în privința stresului. Factorii stresanți de natură internă necesită să fie structurați în funcție de contextul global în care individul trăiește. Printre nivelurile de diferențiere ale stresului amintesc: individul însuși, contextul profesional, contextul său de viață privată, echipa sa de lucru și colegii, relația cu superiorii, instituția în care își desfășoară activitatea și condițiile sale sociale. (Fengler J., 2016)

Practica și cercetările au demonstrat că fenomenul burnout este în detrimentul sănătății, a capacității de a face față, a stilul de viață personală, ducând astfel la scăderea performanțelor la locul de muncă. Atunci când un individ percepe că nevoile sale nu sunt satisfăcute devine descurajat, furios sau deprimat. Cei mai mulți din profesori încep să predea cu așteptarea că vor face diferența în viața elevilor; astfel în timpul perioadei inițiale profesorii încep să realizeze cum elevii de sex masculin și feminin fac față diferit presiunilor administrative, cum trebuie să se organizeze pentru a face față condițiilor slabe din clasă, părinților critici sau elevilor care perturbă în permanență sau nu manifestă respect. (Gold Y.& Roth R.A., 1993)

Din punct de vedere al fenomenului de suprasolicitare a activității cadrului didactic regăsim faptul că trebuie să realizeze mult, într-un timp scurt și cu puține resurse. Astfel, profesorii vor simți lipsa controlului - acest lucru ar putea rezulta din politicile rigide și monitorizarea strictă; ei trebuie să urmeze o programă specifică, iar locul inovației și creativității se reduce astfel semnificativ. (Colomeischi A.A., 2014)

Învățarea, ca și componentă a procesului instructiv - educativ reprezintă o perioadă de tranziție majoră în viața tuturor. (Kemmis, și alții, 2014) În această fază de tranziție, profesorii începători învață să-și utilizeze cunoștințele teoretice într-un context practic și par să se lupte cu această perioadă. (Dicke, și alții, 2015) Îi sunt asociate acestei perioade de tranziție o serie de fenomene potențial negative, inclusiv șocul realității, iar din acest motiv aproximativ 50% din profesorii începători părăsesc profesia în primii 5 ani. (Ingersoll, 2012)

Investigarea diferențelor individuale în evoluție (creșteri, scăderi, stabilizări) este necesară, întrucât stresul la locul de muncă conduce la o stare încordată sau la epuizare emoțională pentru toată echipa interdisciplinară. (C. Garn, și alții, 2015) În plus, este utilă investigarea dezvoltării auto-eficienței profesorilor (T. Pas, și alții, 2012), precum și relația auto-eficienței cu fenomenul de burnout (Hultell, și alții, 2013).

Profesorii au foarte puține oportunități de a face singuri alegeri sau de a lua decizii. Activitatea didactică necesită energie, implicare profundă în multe tipuri de activități: diferite întâlniri cu părinții după cursuri, supravegherea activităților extra - curriculare, pregătirea planurilor de lecție, pregătirea planurilor și proiectelor pe termen lung, consilierea elevilor și părinților. (Colomeischi A.A., 2014). Această muncă multidimensională nu este răsplătită pe

măsură, deci lipsa recompenselor pentru contribuțiile la locul de muncă ar putea constitui un alt factor al fenomenului burnout. Cadrele didactice se pot simți devalorizate atunci când nu obțin recunoaștere socială sau financiară.

Pentru profesori, cerințele emoționale la locul de muncă includ frecvența, intensitatea, varietatea și regulile de afișare pentru interacțiunea cu elevii, părinții și colegii și, prin urmare, poate fi considerată o cerință principală în predare. În schimb, alte aspecte ale predării, cum ar fi volumul mare de muncă, presiunea în timp și sarcinile de management al clasei, sunt considerate cerințe cognitive și fizice. Cu resurse mentale limitate, diferite tipuri de cerințe la locul de muncă și procesele de autoreglare corespunzătoare profesorii sunt antrenați într-o continuă competiție. Spre exemplu, un eveniment negativ cauzat de un comportament inadecvat al elevului nu doar că va crește dificultatea în managementul casei, dar va impune și provocări emoționale ale profesorilor. Cerințele emoționale la locul de muncă sunt indicii situaționale care impun profesorilor să efectueze o muncă emoțională sub orice formă, în timp ce alte cerințe pot să nu implice elemente emoționale, ci să concureze pentru resursele mentale disponibile, slăbind capacitatea cadrelor didactice în a-și regla eficient emoțiile (Yin H., 2019)

Epuizarea este prima reacție la stresul cerințelor locului de muncă, iar profesorii simt că le lipsește energia pentru a face față unui alt proiect sau unei alte persoane. Cinismul minimizează implicarea la locul de muncă și reprezintă o încercare de a te proteja de epuizare și dezamăgire. Ineficiența duce la pierderea încrederii în sine și apariția sentimentelor de inadecvare.

Stresul de la locul de muncă poate fi generat atunci când cerințele de muncă depășesc timpii limită, capacitatea fizică și abilitățile profesorului. Acest lucru poate să apără indiferent de categorie sau vechimea în muncă. Rezultatele stresului cronic sunt subestimarea și eșecul, caracteristice fenomenului burnout și se consideră că acestea au legătură cu calitatea clasei profesorului. (Padilla, și alții, 2015)

Inteligența emoțională este cunoscută ca fiind un instrument util pentru îmbunătățirea calității vieții și a performanței oamenilor în cadrul muncii. Cadrele didactic, ca profesioniști care lucrează în zona de dezvoltare umană, fiind responsabili pentru devenirea mai multor generații de elevi, trebuie să demonstreze reale calități emoționale care le-ar putea permite o performanță mai bună.

Problemele personale contribuie într-un mod semnificativ la resimțirea stresului la locul de muncă. Când suferim de un stres la locul de muncă, în mod obișnuit trebuie căutată cauza din interiorul locul de muncă. Totuși, problemele personale pot agrava mediul de muncă stresant. Dificultățile precum probleme de sănătate în familie sau moartea, divergențe în relația

de căsnicie sau cuplu, greutăți din pricina copiilor, dependențe de anumite substanțe, probleme financiare evocă sentimente puternice care sunt dificil „de lăsat acasă” și pot interfera cu performanțele jobului. (Brock B.L., 2002)

Caracteristicile unui loc de muncă nesigur pot reprezenta surse ale stresului emoțional (apare astfel, epuizarea emoțională) sau resursele disponibile pentru ca individul să se descurce cu succes la locul său de muncă (apare în acest caz mulțumirea personală). Această abordare multidimensională a fenomenului presupune găsirea intervențiilor care să reducă sindromul burnout, acestea fiind planificate pentru fiecare componentă particulară căreia i se adresează. (Mager, 1998)

În ceea ce privește angajamentul, ne putem gândi ca la un atașament afectiv pe care o persoană îl manifestă față de o altă persoană, de un obiect, un rol, sau setând acea posibilitate de a persevera și continua într-o legătură cu acea persoană, obiect, rol. Când colegii și superiorii, sau locul de muncă este implicat, putem vorbi despre un angajament față de slujbă sau instituție. (Gary, 1987)

Studiile din culturi diferite au arătat că dimensiunile predictive de burnout sunt la nivelul sănătății subiective și obiective a profesorului, dar cele mai semnificative sunt motivația de a fi un cadru didactic și satisfacția proprie obțină la locul de muncă (Hakanen J.J., 2006). De exemplu, au demonstrat că epuizarea emoțională împreună cu depersonalizarea și-au pus amprenta pe sănătatea profesorilor atunci când aceștia s-au autoevaluat.

Auto-eficiența este încadrată ca un cadru teoretic care accentuează mediul social și componenta cognitivă prin activitățile pe care oamenii le desfășoară pentru a evolua - ca oamenii să exercite o anumită influență acestor activități se merge pe conceptul că indivizii se autoorganizează, sunt pro-activi, se autoreglează și pot reflecta. (Bandura A., 2005) Din această perspectivă efectele auto-eficienței se observă asupra scopului propus și asupra comportamentului ca fiind influențate de condițiile de mediu existente. Convingerile privind eficiența determină modul în care oportunitățile și impedimentele din mediu sunt percepute și afectează derularea activităților, deoarece se cheltuiește un consum mai mare atunci când oamenii se confruntă cu diverse obstacole. (Schunk D.H., 2006)

În ceea ce privește interacțiunea cu elevii, profesorii cu un nivel al auto-eficienței crescut, tind să fie mai răbdători, să-și gestioneze mai bine timpul la clasă, critică mai puțin elevii, încurajează autonomia și responsabilitatea educabililor, creează în permanență diferite provocări acestora. (Wang, și alții, 2015)

Un rezultat deosebit de problematic al epuizării profesorilor îl reprezintă influența negativă asupra auto-eficienței. Auto-eficiența poate fi definită ca fiind acea credință a

persoanei în abilitățile proprii de a-și atinge obiectivele sau de a-și îndeplini sarcinile (Bandura, 1997). Pe baza acestui fundament teoretic social-cognitiv, el a sugerat că există trei niveluri principale care influențează auto-eficiența în dezvoltarea academică din școli. Unul dintre aceste niveluri specifice corespunde auto-eficienței profesorului, ceea ce influențează capacitatea lui a susține mediul educațional, încurajând astfel învățarea și dezvoltarea elevilor. (McLean D., 2018)

Profesorii se plâng adesea că eficiența organizațională are tendința de a împiedica realizarea performanței în pofida muncii depuse, indiferent de abilitățile și eforturile lor, îi împiedică să își desfășoare activitatea într-un mod eficient și cu succes, provocând astfel dezamăgire și burnout. Principalii factori din mediul de lucru care influențează dezamăgirea cadrelor didactice și apariția fenomenul burnout sunt lipsa de recompensă, lipsa de respect, interes și apreciere, lipsa oportunităților de promovare, salarii mici comparativ cu alte profesii, conflicte de rol interne și externe, ambivalența rolului, care poate întuneca relația dintre eforturile depuse și rezultatele profesorilor, supraîncărcarea calitativă și cantitativă a rolului, puterea limitată de luare a deciziilor, lipsa de încurajare a inițiativelor profesorilor, lipsa de sprijin din partea directorului școlii și a colegilor (Gavish Bella, 2010).

Satisfacția de la locul de muncă poate fi definită ca o judecată de valoare pozitivă sau negativă, ca o reacție afectivă pozitivă sau negativă în urma activității noastre desfășurate la locul de muncă. (Weiss Howard M., 2002). Cele mai multe studii arată că motivul cel mai semnificativ în satisfacția profesorului îl reprezintă relația cu elevii. (Van den Berg Rudolf, 2002)

Principalele componente cu valoare de anticipare a fenomenului de burnout sunt variabilele demografice, conflictele de roluri, ambiguitatea rolului, suprasolicitarea de rol, contextul locului de muncă, suportul social, suportul de la locul de muncă, volumul de muncă, controlul sau stăpânirea de sine. În grupa variabilelor demografice vom lua în calcul genul persoanei, vârsta, starea civilă și existența copiilor. Există nivele diferite ale sindromului în funcție de genul individului afectat, dar cu toate acestea există și un tipar mixt și o relație complexă. (Singh A.K., 2017). Generația mai tânără prezintă un nivel mai ridicat al fenomenului comparativ cu persoanele mai în vârstă; pe măsură ce individul înaintează în vârstă nivelul de afectate al sindromului scade. (Anderson, 1984). Persoanele căsătorite au un nivel mai redus al fenomenului burnout, în funcție de gradul de responsabilitate în raport cu relația. (Maslach C.)

Individul poate fi pus într-o situație ambiguă când trebuie să îndeplinească două roluri incompatibile în același timp. Astfel, conflictele de rol determină nemulțumirea locului de

muncă, situațiile apărute devin stresante, iar apariția sindromului burnout este inevitabilă. (Brookings, 1985)

Conflictul de rol apare atunci când indivizii cu care interacționează persoana au așteptări de performanță diferite, astfel încât îndeplinirea tuturor așteptărilor este pe deplin imposibilă. În situațiile însemnate de conflictul de rol, subiectul este expus unei confruntări între așteptările individuale și sociale sau culturale pentru performanță. Legat de noțiunea de supraîncărcare a rolului, conflictul de rol poate apărea și când persoanelor li se cere să îndeplinească atât de multe responsabilități legate de rol, încât ei nu sunt capabili să îndeplinească toate acele sarcini. Conflictul de rol a fost citat ca un antecedent al sindromului de către Drake & Hebert (2002) și de Kosa (1990) ca fiind strâns legat de factori precum lipsa integrării la locul de muncă, performanța slabă și scăderea angajamentului profesional. Conflictul are loc într-o poziție de stat unic; atunci când numărul de responsabilități diferite în cadrul unui statut crește, probabilitatea de a intra într-un conflict crește proporțional. (Andrew, 2014)

Resursele de muncă sunt aspecte fizice, psihologice, sociale sau organizaționale ale locului de muncă, care facilitează obiectivelor de muncă, reduc cerințele locului de muncă și reprezintă costuri care stimulează creșterea personală printr-o muncă semnificativă. Relația dintre resursele de muncă și burnout este constant negativă; astfel nivelurile mai mici de resurse sunt asociate cu un număr mai crescut al persoanelor cu sindrom burnout. Mai mult decât atât, teoria resurselor locurilor de muncă (Baker & Demerouti, 2007) sugerează că resursele de muncă joacă un rol tampon între cerințele locului de muncă și burnout; ei au constat că atunci când angajații au beneficiat de autonomie, au primit feed-back, au avut suport social sau au avut o relație de o calitate bună cu superiorii, chiar dacă au fost puși să lucreze la un nivel supraîncărcat (atât cerințe emoționale, cât și fizice) nu au dus la un nivel ridicat al fenomenului burnout. (Bakker Arnold B., 2014)

Sondajele internaționale realizate de Organizația Internațională a Muncii - Comitetul Comun al Organizației Științifice și Culturale a Organizației Națiunilor unite a dezvăluit că 25 – 33% dintre profesori suferă de stres. În Germania mai puțin de 10% dintre profesori rămân până la pensionare; în Marea Britanie, numărul de profesori care părăsesc această profesie este cu mult mai mare decât a celor care rămân până la pensionare. (Mei-Lin, 2009)

Depersonalizarea, cunoscută și sub numele de cinism, descrie un proces în care angajații dezvoltă aptitudini apetisante sau nepăsătoare față de locul de muncă, de performanța lor, precum și de cererile legate de muncă și alți colaboratori. Încercarea de a se distanța de ceilalți participanți de la locul de muncă se constată sub forma unei ignorante active; acționând în acest fel, ei vor percepe cerințele de la muncă mai ușor de gestionat. (Kouk Angus C.H., 2018)

Depersonalizarea implică o schimbare negativă a atitudinii față de ceilalți, înstrăinarea față de persoanele care sunt ținta activității desfășurate, de asemenea față de colegi, persoana manifestă cinism, iritabilitate, ironie, folosesc chiar etichetări, sau încearcă să-i învinovățească pentru frustrările lor, sau pentru performanțele lor scăzute de la locul de muncă. (Padilla, și alții, 2015)

Satisfacția în muncă este o stare afectivă pozitivă rezultată din evaluarea locului de muncă; aceasta are legătură cu performanța locului de muncă, angajamentul organizațional. Ca indice de bunăstare la locul de muncă, satisfacția derivă din factori situaționali, factori de dispoziție sau o interacțiune dintre cei doi. Conform teoriilor dispoziționale, aceleași caracteristici individuale influențează aprecierile afective și cognitive atât la locul de muncă, cât și în contextele conexe. (Akirmak, și alții, 2018)

Spre deosebire de angajații serviciilor de masă, profesorii se bucură de o autonomie considerabilă în predarea lor și construiesc relații relativ stabile cu elevii, părinții și colegii. Munca emoțională într-un context academic ar putea fi definită ca un „serviciu cu autoritatea" (Tunguz, 2016).

Volumul de muncă reprezintă un factor de stres, adică este potențial asociat atât cu câștigurile, cât și cu pierderile pentru angajați. Expunerea prelungită la volumul mare de muncă este însă puternic asociată cu epuizarea fizică și emoțională. În schimb, sprijinul social reprezintă o sursă importantă pentru a face față multiplelor sarcini de lucru, cât și fenomenului burnout. Astfel, sentimentul de apartenență al profesorului față de școală ar trebui sporească sprijinul primit de la colegi, care la rândul său ar trebui să reducă atât volumul de muncă cât și sindromul burnout. (Avanzi L., 2018)

Sprijinul social este o resursă crucială în contextele organizaționale care ajută indivizii să facă față factorilor stresanți. Resursele sociale, dar și cele individuale, de natură psihologică, ajută individul să se adapteze eficient, într-un mediul social, mai mult sau mai puțin nociv.

Suportul social presupune prezența mai multor factori, care pot acționa într-un scop benefic asupra persoanei. (Iamandescu, 2005). În urma conservării resurselor, oamenii încearcă să obțină sau să-și crească resursele, care sunt importante prin faptul că îi ajută pe angajați să obțină noi resurse pentru a face față solicitărilor de la locul de muncă. Stresul apare numai atunci când aceste resurse tind să dispară. Astfel, putem afirma că sprijinul social reprezintă o resursă disponibilă pentru angajați, pe lângă resursele personale, dar pot și să înlocuiască sau să susțină acele resurse care lipsesc. (Avanzi L., 2018)

Calitatea suportului primit, fie de la familie, prieteni, colegi de muncă și satisfacția generată de cel care primește acest suport este legată de scăderea efectelor burnout asupra

sănătății, bunăstării și stimei de sine. Sprijinul emoțional oferit de un partener sentimental stabil, precum și includerea copiilor în această rețea de sprijin strânsă, poate fi un factor important care să prevină apariția sindromului. (Marenco- Escuderos A.D., 2016)

Pe lângă trăsăturile individuale ale personalității cadrelor didactice, există și alte motive pentru care profesorii pot fi afectați de burnout, cum ar fi: confruntarea cu o nouă generație de elevi, a căror educație și formare este din ce în ce mai solicitantă, fiind o provocare mai puternică pentru profesori; critica și negativismul părinților care îi consideră în totalitate responsabili pentru creșterea și educarea elevilor; tensiuni și conflicte între profesori; creșterea vârstei membrilor corpului didactic (unde flexibilitatea și rezistența la stres este scăzută); imaginea negativă a profesiei didactice în ochii publicului îi face pe mulți dintre profesori să-și apere și să-și justifice statutul social; un număr tot mai mare de măsuri de austeritate în finanțarea educației și a instruirii duce la o creștere a numărului de elevi la ore. (Zivcicova E., 2018)

Urbanovská și Kusák (2009) au efectuat o cercetare asupra fenomenului burnout în rândul profesorilor din mediul preuniversitar în care și-au dorit să identifice nivelul fenomenului în relație cu sexul persoanei și pozițiile de predare. Cel mai important factor de risc s-a dovedit a fi funcția de predare, chiar dacă unii autori consideră că este un factor neutru. Fialová și Schneiderová (1998) au declarat că profesorii cu vârsta sub 40 de ani sunt un grup mai mic decât profesorii cu alte grupe de vârstă, iar femeile au raportat realizări personale mai mici decât bărbații. În mod similar, o performanță mai scăzută s-a dovedit a fi pentru cei care predau de 13 până la 24 de ani. (Zivcicova E., 2018)

Cadrele didactice care resimt oboseală, nervozitate și epuizare emoțională, dezvoltă și scăderea încrederii în sine, iar toate acestea se amplifică când așteptările părinților și societății cresc considerabil.

Burnout-ul în rândul profesorilor poate afecta obiectivele de predare și mediul educațional în măsura în care acești profesioniști experimentează un proces de dezumanizare și apatie, care poate contribui la apariția unor probleme de sănătate, absenteism și intenția de a părăsi profesia. Numeroase studii demonstrează rate crescute ale cifrei de afaceri a personalului didactic, absenteismului și concediilor medicale în rândul cadrelor didactice în ultimele decenii, în asociere cu o incidență din ce în ce mai mare a problemelor de sănătate mintală care afectează profesorii (Brito Mota A. F., 2018).

Conceptul de sine al profesorului (TSC) poate fi definit ca fiind percepția profesorilor asupra evaluării eficienței activității de instruire. Profesorii cu TSC negativ pot avea probleme

emoționale, un nivel ridicat al stresului, care ar putea provoca apariția fenomenului burnout (Prasojo L.D., 2020).

Deși climatul școlar este adesea considerat un subiect de cercetare important în contextul școlar, nu există nici un acord universal în acest sens despre modul în care acesta ar trebui să fie definit. Considerând climatul școlar drept „contextul psiho-social în care profesorii lucrează și predau" (Johnson, Stevens și Zvoch, 20007), s-a constat că relațiile mai proaste dintre un elev și colegii săi erau asociate cu un nivel mai mare de epuizare emoțională (o dimensiune a fenomenului de burnout) în rândul profesorilor. În plus, nemulțumirea profesorilor față de administrarea școlii este predictivă pentru cinism și atitudini negative față de elevi. Lim și Eo (2014) au constat, de asemenea că, dialogul cu succes al profesorilor cu colegii, ca măsură a climatului organizațional al școlii, a fost asociat și cu niveluri mai scăzute de fenomen burnout. Factorii legați de relațiile profesorilor cu ceilalți membri ai sistemului școlar (elevi, părinți, administrație) erau adesea asociați cu depersonalizarea (Capone V., 2019).

Este posibil ca cinismul să apară atunci când oamenii nu sunt tratați cu respect (Maslach, 2004), iar în contextul școlar, dreptatea organizațională este un concept crucial atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Un studiu (Van Horn et. Al., 1999) care a implicat profesorii de liceu a constatat că relațiile organizaționale caracterizate printr-o lipsă de echitate în raport cu investițiile în relația cu școala și rezultatele elevilor au fost legate de niveluri mai mari de burnout (Capone V., 2019).

Depersonalizarea descrie componenta interpersonală a burnout-ului și se referă la atitudinea larg detașată a angajaților față de ceilalți (Kim, 2016). Depersonalizarea apare atunci când angajații se simt frustrați și doresc să se protejeze de orice interacțiuni cu intensitate emoțională, și astfel poate fi privită ca un mijloc de a face față sentimentelor de oboseală. Realizarea personală redusă este componenta auto-eficienței fenomenului de burnout și este legată de evaluările negative ale competențelor și valoarea locului de muncă. Diferită de epuizarea emoțională și depersonalizarea, realizarea personală redusă a fost uneori conceptualizată și măsurată într-o manieră pozitivă (Yin H., 2019).

Depersonalizarea este o exacerbare a epuizării emoționale, în care un individ se simte atât de stresat încât nu poate face față singur și încearcă să-și protejeze sinele, detașându-se de ceilalți. În general, se consideră că acțiunea de suprafață este legată de autoevaluarea negativă, în timp ce acțiunile profunde se referă la un sentiment de realizare și autorealizare. Pentru profesori, cercetătorii au descoperit relații negative între eficacitatea redusă, acțiunea profundă și expresia emoțiilor resimțite în mod natural (Yin H., 2019).

Alienarea profesională din locul de muncă poate fi privită ca un răspuns sau rezultat al neputinței, frustrării și pierderea sensului activității. Poate fi asociată cu detașarea, retragerea și izolarea în interiorul mediului de lucru. Un profesor în această etapă poate vedea elevii ca pe niște obiecte impersonale și este posibil să nu fie disponibil atunci când elevii au nevoie de ajutor sau chiar refuză să îi ajute. Un cadru didactic care are moralul scăzut, un nivel crescut al frustrării și este detașat de elevi , în mod evident nu este capabil să fie eficient în clasă. Din acest punct de vedere, fenomenul burnout este un barometru important al unei disfuncții sociale majore la locul de muncă (Skukla A., 2008)

I.4. Strategii de intervenție a fenomenului de burnout

Se cunosc trei tipuri principale de intervenție pentru a preîntâmpina acest fenomen, cauzat de stresul indus la locul de muncă: prevenirea de ordin primar, având drept scop îndepărtarea și/sau reducerea factorilor stresori; prevenirea de ordin secundar, folosită cu scopul de a îmbunătăți relația interdependentă dintre angajat și instituție/ organizație; prevenirea de ordin terțiar, care constă în diverse metode specifice de terapie.

Bibliografie:

1. **Akirmak, U. și Ayla, P. 2018.** How is time perspective related to burnout and job satisfaction? A conservation of resources perspective. 2018.
2. **Anderson, M.B., & Iwanicki E.F., 1984.** Teacher motivation and its relationship to burnout. s.l.: Educational Administration Quaterly, 1984, Vol. 20.
3. **Andrew, K., Richard, R., Templin, T., 2014.** Initial Validation of the Teacher -Coach Role Conflicts Scale. 2014.
4. **Avanzi L., Fraccoroli F., Castelli L., Marcionetti J., Crescentini A., Balducci C., Dick van R.,. 2018.** How to mobilize social support against workload and burnout: The role of organizational identification. *Teaching and Teacher Education.* 69, 2018.
5. **Bakker A.B., Costa P. L., 2014.** Chronic job burnout and daily functioning: A theoretical analysis. *Burnout Research.* 2014, Vol. 1, 3.
6. **Bandura A. 2005.** Self Efficacy Beliefs of Adolescent, Chapter 1. Adolescent's Development from an Agentic Perspective. In Pajares F., Urdan T., [autorul cărții] Urdan T., Pajares F. Greenwich-London: Informating Age Publishing, 2005.
7. **Brito Mota A. F., Pinto Giannini S.P., Oliveira I.B., Paparelli R., Dornealas R., Ferreira L.P.,. 2018.** Voice Disorder and Burnout Syndrome in Teachers. 2018, Vol. 33, 4.
8. **Brock B.L., Grady M. L. 2002.** *Avoiding Burnout- A Principal's Guide to Keeping the Fire Alive.* California : CORWINN PRESS, 2002. 7619-7806-2.
9. **Brookings, J.B., Bolton, B., Brown, C., McEvoy A., 1985.** Self-reported job burnout among female human service proffesionals. 1985, Vol. 6, 2.
10. **Capone V., Joshanloo M., Sang - Ah Park M., 2019.** Bunout, depresion, efficacy beliefs, and work-related variables among school teachers. *International Journal of Educational Research.* 2019, Vol. 95.
11. **Chan D. W. 2007.** Burnout, Self-efficacy, and Succesfull Inteligence among Chinese Prospective and In-service School Teachers In Hong-Kong. *An International Journal of Experimental Educational Psychology.* 2007, Vol. 27, 1.
12. **Colomeischi A.A. 2014.** Teachers 'Burnout in Relation with Their Emotional Intelligence and Personality Traits. 2014.
13. **Dicke, T., și alții. 2015.** Begining teacher's efficacy and emotional exhaustion: Latent changes, reciprocity, and the influence of professional knowledge. *Contemporary Educational Psychology.* 2015, Vol. 41.
14. **Fengler J. 2016.** *Burnout-Strategii pentru prevenirea epuizării profesionale (traducere din germană de Doina Fischbach).* București : Trei, 2016. 978-606-719-779-2.
15. **Frirdmann I. 2003.** Self Efficacy and Bunout in Teaching: The Importance of Interpersonal-Relations Efficacy. 2003, Vol. 6, 3.
16. **Garn C., Alex, și alții. 2015.** The relationship Between Teacher Burnout and Student Motivation. *British Journal of Educational Psychology.* 2015.
17. **Gary, Dworkin Anthony. 1987.** *Teacher burnout in the public schools. Structural causes and consequences for children.* New York: State University of New York Press, 1987. 0-88706-348-9.
18. **Gavish B., Friedmann I.A.,. 2010.** Novice teachers'experience of teaching: a dynamic aspect of burnout. *Social Psychology of Education .* 2010, Vol. 13.
19. **Gold Y.& Roth R.A. 1993.** *Teachers managing stress and preventing burnout: the professional health solution.* Londn : Falmer Press, 1993. 0-203-20989-3.
20. **Greenglass E. R., Burke R. J.,. 1988.** Work and Family Precursors of Burnout in teachers: Sex differences. *Sex Roles.* 1988, Vol. 18, 3.
21. **Hakanen J.J., Bakker A.B., Schaufeli W.B.,. 2006.** Burnout and work engagement among teachers. *Journal of School Psychology.* 2006, Vol. 43, 6.
22. **Hultell D., Melin B,, Gustavsson J. P. 2013.** Getting Personal with Teacher Burnout: A longitudinal Study on the Development of Burnout Using a Person- Based Approach. *Teaching and teacher Education.* 2013, Vol. 32.

23. **Iamandescu, I.B. 2005.** *Psihologie medicală.* București : Info Medica, 2005. 973-7912-50-0.
24. **informedhealth.org. 2012; update 2017;** *ncbi.nlm.nih.gov.* **next update 2020.** Cologne, Germany: Institute for Quality and Efficiency in Health Care, 2012; update 2017; next update 2020.
25. **informedhealth.org. 2017.** What is burnout? *www.informedhealth.org.* [Interactiv] Institute for Quality and Efficency in Health Care, Germany, 12 january 2017. [Citat: 29 january 2020.] informedhealth.org.
26. **Ingersoll R. 2012.** Beginning TeachersInduction: What the Data Tell us. *repository.uppen.edu/gse_pubs.* [Interactiv] 2012. [Citat: 7 iunie 2020.]
27. **Kemmis, S. și alții. 2014.** Mentoring of new teachers as a contested practice: Supervision, support and collaborative self-development. *Teaching and Teacher Education.* 43, 2014.
28. **Kouk A.C.H. 2018.** The antecedents of in-service teacher burnout: A study of their occupational health and perception. *Research Gate.* 2018, Vol. 15, 2.
29. **Mager Stellman J. 1998.** *Encyclopaedia of Occupational Health and Safety, Fourth Edition, volume II.* Geneva: International Labour Office, 1998. 92-2-109203-8.
30. **Manu B. 2014.** Metodologia cercetării în sociologie și psihologie: metode și tehnici de cercetare. *Metodologia cercetării în sociologie și psihologie: metode și tehnici de cercetare.* s.l.: Editura Funadației "Romaniei de maine", 2014.
31. **Marenco- Escuderos A.D., Avila-Toscano J. H.,. 2016.** Dimensiones de apoyo social asociadas con sindrome de burnout en docentes de media academica. *Pensamionto Psihologico.* 2016, Vol. 14, 2.
32. **Maslach C., Jackson S. E.,.** The Role of Sex and Family Variables in Burnout. *Sex Roles.* Vol. 12, 7.
33. **Maslach, C. 2003.** *Burnout- The Cost of Caring.* Cambridge : ISHK, 2003.
34. **Maslach, C., Jackson, S.E., Schwab, R.L. 2017.** MBI- Educators -Survey: TransformSurvey Hosting. *MBI- Educators -Survey: TransformSurvey Hosting.* Brekeley : s.n., 2017.
35. **McLean D., Eklund K., Kilgus S.P.,. 2018.** Influence of Teacher Burnout And Self-Efficacy on Teacher-Related Variance in Social -Emotional and Behavioral Screening Scores. *American Psychologcal Association.* 2018, Vol. 34, 5.
36. **Mei-Lin, Chang. 2009.** An Apprailsal Perspective of Teachers Burnout: Examining the Emotional Work of Teachers. 2009.
37. **Padilla A.A.G., Bonivento C.V.E., Suarez B.S.P. 2015.** Burnout Syndrome and Self_efficacy Beliefs in Professors. *Propositos y Representaciones.* 2015, Vol. 5, 2.
38. **Pas T.E, Bradshaw C.A. Hershfeldt, P. 2012.** Teacher- and school-level predictors of teachers efficacy and burnout: Identifying potential areas for suport. *Journal of School Psychology.* 50, 2012, Vol. 1.
39. **Prasojo L.D., Habibi A., Mohd Yaakob M. F., Pratama R., Yusof M. R., Mukminin A., Hanum F., 2020.** Teachers'Burnout: A SEM analysis in a Asian context. *Helion.* 2020, vol. 6.
40. **Sara, Berg. 2019.** *https://www.ama-assn.org/.* [Interactiv] 23 iulie 2019. https://www.ama-assn.org/practice-management/physician-health/who-adds-burnout-icd-11-what-it-means-physicians
41. **Schaufeli W., Enzmann D. 1998.** *The burnout companion to study & practice a critical analysis* . London: British Library, 1998.
42. **Schunk D.H., Meece J.L. 2006.** Self-Efficacy Beliefs of Adolescents- Chapter 3. Self Efficacy Development In Adolescence. Greenwich-London : INFORMATION AGE PUBLISHING, 2006.
43. **Singh A.K., Singh S., Singh A.P,. 2017.** Trait Emotional Intelligence, Work-Family Culture and Organizational Citizenship Behaviour among Indian Mnagers. 2017, Vol. 43, 11-19.
44. **Skaalvik Einar M., Skaalvik Sidsel. 2010.** Teacher self-efficacy and teacher burnout:A study of relations. *Teaching and Teacher Education.* 2010, 26.
45. **Skukla A., Trivedi T.,. 2008.** Burnout in Indian Teachers. *Asia Pacific Education Review.* 2008, Vol. 9, 3.
46. **Stoica, Dan. 2000.** Curs de metode bibliografice de cercetare. *Curs de metode bibliografice de cercetare.* Iași : Editura Universității "Al. I. Cuza", 2000.

47. **Van den Berg Rudolf. 2002.** Teacher's Meanings Regarding Educational Practice. *Review of Educational Practice.* 2002, Vol. 72, 4.
48. **Vandenberghe R., Huberman A.M. 1999.** *Undestanding and preventing teachers burnout.* Cambridge : The Press Syncate of the University of Cambrige, The Pitt Builng, 1999.
49. **Wang, Hui, C. Hall, Nathan și Rahimi, Sonia. 2015.** Self- efficacyand causal attribution in teachers:Effectson burnout, job satisfaction, illness, and quitting intentions. *Teaching and TeacherEducation.* 2015, 47.
50. **Weiss Howard M. 2002.** Deconstructings job satisfaction: Separating evaluations, beliefs and affective experiences. *Human Resource Mnagement Review.* 2002, Vol. 12, 2.
51. **Yin H., Huang S., Chen G.,. 2019.** The relationships between teacher's emotional labor and their burnout and satisfaction: A meta- analytic review. *Educational Research Review.* 28, 2019.
52. **Zhu M., Liu Q., Fu Y., Yang T., Zhang X.& Shi J. 2018.** The relationship between Teachers self-concept, Teacher efficacy and burnout. *Teachers and Teaching.* 2018, vol.24, 7.
53. **Zivcicova E., Gullerova M.,. 2018.** *Burnout syndrome among teachers.* Moscow: 34th International Scientific Conference on Economic and Social Development, 2018.

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

CREȚONI MARIANA
GRĂDINIȚA P.P. „NIKOLAUS LENAU“ TIMIȘOARA

Educația este o activitate socială având ca obiectiv principal pregătirea oamenilor ca element activ al vieții sociale.

Educația preșcolară urmărește să asigure o dezvoltare normală și deplină a copiilor de vârstă preșcolară. Scopul general al educației preșcolare derivă din finalitățile sistemului național de educație și urmărește să-i permită fiecărui copil să crească și să se dezvolte în ritmul său propriu, oferindu-i suport de lucru pentru: a) valorificarea potențialului psihic și fizic; b) îmbogățirea capacității copilului de a intra în relație cu ceilalți copii și cu adulții; c) stimularea copilului de a interacționa cu mediul, de a-l cunoaște prin explorări, încercări, exerciții și alegeri; d) descoperirea de către copil a propriei identități și formarea unei imagini de sine pozitive; e) sprijinirea copilului pentru a dobândi deprinderile necesare activităților viitoare în școală.

„**Noile educații**“

Proliferarea „noilor educații“: educația pentru tehnologie și progres, educația nutriționistă, educația comunitară, educația digitală, educația interculturală au un impact important în desfășurarea activităților extracurriculare din școli și grădinițe.

Tendințe în educație

Educația interculturală și despre societate privilegiază interacțiunea și dialogul, curajul de a ieși din sine și dorința de proiecție în celălat. O educație concepută în perspectiva interculturală va resemnifica relațiile dintre şcoală şi alte spații educative; ea va deborda zidurile şcolii, prelungindu-se şi insinuându-se în activitățile informale, în viața de zi . Cum muulticulturalul nu se regăsește doar in perimetrul școlii (adesea acesta este dincolo sau după școală) trebuie să ne pregătim în prealabil pentru a-l întâmpina și valoriza.

Interculturalitatea este o componentă a realității zilnice din grădiniţă şi din şcoală. Ea presupune respect, toleranţă, acceptarea diversităţii şi o atitudine prietenoasă.

Educația interculturală corespunde celui de al treilea stâlp al educației: deprinderea de a trăi împreună cu ceilalți. Educația interculturală este educația relațiilor interpersonale, a trăi împreună cu ceilalți. Educația interculturală este educația relațiilor interpersonale, relațiile interculturale, de a contribui la formarea şi intensificarea atitudinii de toleranță, de acceptare a celuilalt. Diferențele în raport cu celălalt vizează mai multe domenii: limbă, religie, practici sociale, de relaționare, vestimentare, alimentare, de petrecere a timpului liber, tradiții etc.

Educația interculturală este cea care respectă, celebrează şi recunoaşte normalitatea diversității în toate componentele vieții umane. Educația interculturală conduce către ideea că oamenii au dezvoltat în mod natural moduri diferite de viață, obiceiuri şi viziuni asupra lumii şi că această gama variată ne îmbogățește pe noi toți. Educația interculturală este cea care promovează egalitatea şi drepturile omului, lupta împotriva discriminării şi promovează valorile pe care egalitatea se bazează.

Educația pentru tehnologie și progres

În ultimele decenii, tehnologia a avut un impact semnificativ asupra educației, schimbând profund modul în care se desfășoară procesul de învățare în școli și universități.

De la introducerea calculatoarelor în sălile de clasă până la utilizarea extensivă a internetului și a dispozitivelor mobile, tehnologia digitală a devenit o componentă centrală a mediului educațional contemporan.

De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile.

Educația digitală presupune, pe deoparte, un set de cunoștințe pe care un individ trebuie să le aibă cu privire la utilizarea unui sistem digital, adică să fie capabil să folosească funcționalitățile minime ale acestuia. Pe de altă parte, educația digitală se referă deseori și la niște metode digitale care să înlocuiască metodele clasice pe care învățământul le-a folosit dintotdeauna.

Chiar și înafara contextului pandemiei, educația digitală a devenit, pe an ce trecea, o nevoie tot mai mare atât pentru profesori cât și pentru elevi. Pandemia a acutizat însă această nevoie și a adus-o până la nivelul de vital pentru orice societate și pentru cele mai multe sisteme educaționale din lume. În România, spre exemplu, școlile s-au închis de pe o zi pe alta, astfel că tot învățământul a fost nevoit să se mute în sistem online.

Școala online a adus celor mai mulți profesori bătăi de cap cum nici o altă provocare din cariera lor didactică. Cu precădere în țara noastră, care a trecut instant la școala exclusiv online odată cu declanșarea pandemiei, fără să se asigure că elevii și profesorii sunt pregătiți pentru așa ceva.

Cursurile online au devenit tot mai solicitate, indiferent de disciplină, deoarece pandemia a reușit să demonstreze faptul că dorința și perseverența sunt cele care contează și nu prezența fizică într-un spațiu.

Educația non-formală cuprinde totalitatea influențelor și acțiunilor organizate în mod sistematic, în afara sistemului formal al educației prin activități extrașcolare, parașcolare și perișcolare. Aceasta a început să câștige din ce în ce mai mult teren, prin activități precum voluntariatul, proiectele sociale sau de mediu, educația artistică și activitățile sportive. Acestea oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar.

Soluții și oportunități pentru educația românească

Curriculum flexibil și adaptabil: curriculumul educațional ar trebui să fie flexibil și adaptabil, încorporând atât elemente tradiționale, cât și digitale. Acest lucru permite diversificarea metodelor de predare și învățare, satisfăcând nevoile diferite ale elevilor și stimulând creativitatea și inovația.

Acces la informație și resurse educaționale extinse: una dintre cele mai mari contribuții ale tehnologiei în educație este accesul extins la informații și resurse educaționale. Prin intermediul internetului, elevii și studenții pot accesa o varietate vastă de materiale, inclusiv cărți electronice, articole științifice, videoclipuri educaționale și alte resurse care îmbogățesc învățarea.

Formare continuă a cadrelor didactice: profesorii ar trebui să beneficieze de o formare continuă în utilizarea tehnologiilor educaționale. Sesiunile de instruire ar trebui să se concentreze nu doar pe aspectele tehnice, ci și pe integrarea tehnologiei în curriculum pentru a sprijini învățarea și dezvoltarea elevilor. De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a

profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experință plăcută și satifăcătoare în acest sistem.

Colaborare și parteneriate: instituțiile educaționale ar trebui să stabilească parteneriate cu industria și comunitatea pentru a asigura relevanța învățării digitale.
Dezvoltarea parteneriatului școală-familie și a școlilor comunitare, în cadrul căruia personalul didactic lucrează cu reprezentații comunității locale (părinți și diferite instituții), astfel încât elevii să aibă acces la oportunități de învățare și de dezvoltare a abilităților în afara programului școlar.

Dezvoltarea competențelor digitale: într-o lume în care competențele digitale devin tot mai importante, utilizarea tehnologiei în educație pregătește elevii și studenții pentru provocările și oportunitățile unei piețe globale de muncă. Înțelegerea și stăpânirea instrumentelor digitale nu sunt doar competențe adiționale, ci devin esențiale pentru succesul în carieră.

Investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate.

Inovația pedagogică presupune modernizarea învățământului prin adaptări succesive, efectuate din mers, în diferite componente ale sistemului de învățământ.
Inovația pedagogică vizează îndeosebi următoarele aspecte ale sistemului de învățământ: a) **structura școlară** (durata învățământului general, organizarea pe trepte, profiluri de studii); b) **programele de tip curriculum,** proiectate în funcție de obiectivele generale și specifice definite la nivel de politică școlară, ăn raport cu structura școlară adoptată; c) **practicarea activității școlare,** unde intră sistemul de evaluare și noile tehnologicii didactice.

Cât privește **managementul schimbării,** acesta afectează într-o mare măsură comportamentul oamenilor din instituțiile de învățământ (autorități școlare, profesori, elevi și alții).

Acest raport are în vedere să scoată în evidență nevoia acută de adaptare (atât a elevilor cât și a profesorilor) la transformările digitale pe care le suferă societatea în care ne aflăm. Continentul european se vede silit să regândească educația în această eră digitală pentru a putea rămâne în competitivitate pe plan global.

Utilizarea tehnologiei în educație poate aduce beneficii semnificative, îmbunătățind accesul la informații, interactivitatea și dezvoltarea competențelor digitale. Cu toate acestea, este crucial să se gestioneze corect provocările asociate, cum ar fi dependența de tehnologie, inechitățile în acces și calitatea conținutului educațional.

Prin adoptarea unei abordări echilibrate și printr-o formare continuă a cadrelor didactice, educația poate să valorifice pe deplin potențial.

În concluzie, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ. Un astfel de învățământ modernizat va reprezenta un factor important al accelerării ritmului social în țara noastră.

BIBLIOGRAFIE:

Catalano H., Albulescu I., 2024, *Educația timpurie digitală – Cadre teoretice și aplicative,* Editura Didactica Publishing House.
Joița E., 2000, *Managemntul educațional,* Editura Polirom, Iași.
Tești Ioan C., 2023, *Educația de la tradițional la digital,* Editura Sophia, București.

Inteligența artificială și noua dinamică dintre profesori și elevi

Crijinovschi Jeanina
Școala Gimnazială nr.29 Galați

În era tehnologiei, inteligența artificială redefinește relația tradițională dintre profesori și elevi, transformând-o într-un parteneriat colaborativ. Platforma MagicSchool AI aduce această schimbare cu numeroase beneficii, atât pentru profesori, cât și pentru elevi. MagicSchool oferă diverse instrumente și resurse pentru profesori, ajutându-i să își îmbunătățească activitățile didactice și să economisească timp. Aceasta include peste 60 de instrumente individuale, fiecare având o sarcină specifică, care pot fi utilizate pentru a crea materiale, planuri de lecții și alte resurse educaționale.

Datorită Inteligenței Artificiale și platformei MagicSchool, profesorii nu mai sunt singura sursă de informație pentru elevi. Aceasta devine o resursă valoroasă și pentru elevi, oferindu-le acces la materiale educaționale create de profesori dar și de Inteligența Artificială. Le permite să învețe mai eficient, beneficiind de lecții, exerciții și resurse care sunt adaptate nevoilor lor. Elevii pot colabora cu colegii lor în activități de grup facilitate de profesori, unde pot lucra împreună la diverse proiecte sau teme, dezvoltându-și astfel abilitățile de comunicare și teamwork. De asemenea, platforma le oferă oportunitatea de a primi feedback constructiv din partea profesorilor, ajutându-i să își îmbunătățească performanțele academice. Un alt aspect important este învățarea personalizată, care permite elevilor să acceseze resurse adaptate ritmului lor de învățare. Această flexibilitate le oferă posibilitatea să exploreze subiectele într-un mod care să li se potrivească cel mai bine.

În cele ce urmează, voi prezenta câteva instrumente prin intermediul cărora este facilitată învățarea personalizată într-o limbă străină. Elevii pot învăța în ritmul lor, adaptând materialele didactice la nevoile și interesele lor individuale. Această flexibilitate crește motivația și implicarea elevilor în procesul de învățare.

Language Learning Tutor ajută elevii să învețe cuvinte noi și să exerseze vocabularul în limba pe care o studiază. Propune exerciții interactive și jocuri pentru a reține mai ușor cuvintele noi, oferă exerciții de pronunție, permițând ascultarea pronunției corecte a cuvintelor și înregistrearea propriei voci pentru a compara și a îmbunătăți accentul. Language Learning Tutor conține lecții și exerciții de gramatică adaptate nivelului elevului, însoțindu-l să înțeleagă mai bine regulile gramaticale și să le aplice corect în conversații și în scris.

Translate It traduce cuvinte sau fraze din materialele de studiu, verifică sensul cuvintelor, traduce fraze utile în vacanțele într-o țară străină, traduce articole sau videoclipuri în limbi străine, facilitează comunicarea cu prieteni din alte țări. Deși instrumentele de traducere sunt foarte utile, ele nu sunt perfecte, de aceea este bine să fie verificate traducerile importante cu un vorbitor nativ sau cu profesorul de la clasă.

Multiple Explanations prezintă mai multe explicații pentru același concept dificil cu scopul de a fi înțeles mai bine, deoarece fiecare explicație poate analiza ideea într-un mod diferit.

Cu ajutorul acestui instrument materia se recapitulează în moduri diferite, ceea ce ajută elevii să rețină mai bine informațiile, să gândească mai flexibil și creativ. Fiecare elev învață diferit. Cu Multiple Explanations, elevii au șansa să găsească explicația care se potrivește cel mai bine cu stilul lor de învățare.

Quiz Me! creează rapid chestionare pentru testarea cunoștințelor despre subiecte recent învățate. Instrumentul propune întrebări de diferite tipuri (cu variante multiple, adevărat/fals, etc.) pentru a face învățarea mai variată iar aceste chestionare pot fi împărtășite între colegi pentru a învăța împreună. Prin repetarea chestionarelor se poate fixa mai bine în memorie informația, învățarea se transformă într-un joc, făcând-o mai plăcută și mai antrenantă. Quizz Me ! descoperă domeniile în care elevul are nevoie de mai multă practică.

Summarize It! ajută la înțelegerea ideilor principale dintr-un text lung într-un timp scurt, este recomandat pentru a revizui punctele cheie în pregătirea pentru teste, economisește timp în lectura articolelor sau a capitolelor lungi.

Writing Feedback poate ajuta elevii să analizeze organizarea ideilor în temele realizate de ei. Poate evidenția dacă paragrafele sunt bine structurate, dacă există o introducere și o concluzie clare, și dacă ideile curg logic de la una la alta. Acest instrument poate identifica greșeli gramaticale, de ortografie sau de punctuație. Este ca un profesor atent care verifică fiecare propoziție, ajutând elevul să-și îmbunătățească acuratețea lingvistică. Writing Feedback poate sugera alternative pentru cuvintele repetate sau comune și stimulează diversificarea vocabularul. Astfel, textul devine mai interesant și mai expresiv. Deși acest instrument este foarte util, este important ca elevii să-și dezvolte și propriile abilități de editare și revizuire.

Study Bot oferă explicații și îndrumări pentru temele elevilor, răspunde clar la întrebări despre orice subiect școlar, face rezumatul textelor sau al lecții pentru a le înțelege mai bine, oferă exerciții suplimentare pentru a exersa ceea ce au învățat, explică concepte dificile într-un mod mai ușor de înțeles, propune tehnici de studiu eficiente, verifică ortografia și gramatica și traduce fraze din alte limbi. Study Bot nu poate face temele în locul elevilor, el este doar un support de învățare și nu un mod de a evita munca.

Debate Partner pregătește elevii pentru dezbateri școlare sau competiții, îi ajută să-și dezvolte abilitatea de a construi argumente puternice pentru diferite subiecte, îi învață cum să răspundă la argumentele oponentului, oferă diferite perspective ale unei probleme, simulează dezbateri complete pentru îmbunătățirea abilităților, clarifică formatul și regulile diferitelor tipuri de dezbateri.

Text Proofreader identifică și corectează erori de gramatică din textele produse de elevi, subliniază cuvintele scrise greșit, oferindu-le sugestii de corectare, îmbunătățește punctuația, sugerează modificări pentru a face propozițiile mai clare și mai ușor de citit, propune sinonime sau cuvinte mai potrivite pentru context, menține un stil elevat în toată lucrarea. Elevii trebuie să rețină că, deși instrumentele de corectare a textului pot fi foarte utile, ele nu înlocuiesc gândirea lor critică. Este important să învețe și să-și dezvolte propriile abilități de scriere și editare.

Instrumentul Tongue Twisters (sau "Frământări de limbă" în română) generează fraze sau propoziții care sunt concepute pentru a fi dificil de pronunțat, mai ales atunci când sunt spuse

rapid și repetat, ajută la exersarea sunetelor dificile dintr-o limbă, îmbunătățește competența de expresie orală, este un instrument distractiv pentru a practica sunete noi și contribuie la îmbunătățirea concentrării și a coordonării minte-gură.

MagicSchool oferă o gamă largă de instrumente și resurse care îmbogățesc experiența de învățare. Elevii pot explora subiecte noi, pot participa la activități interactive și pot colabora cu colegii lor, totul într-un mediu accesibil și prietenos. Iată câteva instrumente.

Research Assistant găsește informații pentru temele și proiectele școlare, organizează notițele și ideile, verifică dacă informațiile găsite sunt corecte, generează idei de proiecte, explică subiecte complexe într-un mod mai simplu pentru a fi înțelese, recapitulează materiale, face rezumate și deschide căi pentru explorarea de noi subiecte. Research Assistant este un instrument de ajutor, nu un înlocuitor pentru munca și gândirea elevilor. El oferă un punct de plecare pentru învățarea și cercetarea proprie fiecărui elev.

Informational Texts propune texte informative excelente (articole de ziar sau revistă, enciclopedii online sau tipărite, biografii și ghiduri sau instrucțiuni) pentru a învăța lucruri noi despre diferite subiecte, găsește informații pentru proiecte școlare sau lucrări, învață elevii să analizeze texte informative, le dezvoltă vocabularul și abilitățile de gândire critică.

YouTube Video Summarizer economisește timpul elevilor prin faptul că pot afla ideile principale ale unui video lung fără să îl vizioneze în întregime, pot obține un rezumat rapid al videoclipului înainte de a-l studia în detaliu, este util pentru a le reaminti punctele cheie dintr-un video pe care l-au vizionat anterior, îi ajută să se decidă rapid dacă un video conține informațiile de care au nevoie pentru un proiect și îi ajută să se concentreze pe informațiile cele mai importante dintr-un video.

Image Generator este artă digitală care creează imagini unice pentru prezentări sau postere, poate realiza ilustrații pentru poveștile imaginate de elevi, generează imagini amuzante sau interesante legate de subiectele studiate pentru a face învățarea mai plăcută. Este important ca elevii să folosească acest instrument în mod responsabil, să respecte drepturile de autor și să aibă permisiunea profesorilor înainte de a-l folosi pentru teme școlare.

Social Stories este un instrument educațional foarte util, creat special pentru a ajuta copiii și adolescenții să înțeleagă mai bine situațiile sociale și comportamentele așteptate. Le dezvoltă abilitățile sociale, ajută elevii să înțeleagă mai bine cum să interacționeze cu alții, îi pregătește pentru situații noi, îi învață rutina zilnică, le explică pașii pentru diferite activități, poate ajuta elevii să înțeleagă și să gestioneze mai bine emoțiile lor și ale altora, oferă strategii pentru a face față diferitelor provocări sociale, îmbunătățește comunicarea prin dezvoltarea abilităților de comunicare verbală și non-verbală și le crește încrederea în forțele proprii. Social Stories este deosebit de util pentru elevii cu autism sau alte provocări sociale, dar poate fi benefic pentru toți elevii care doresc să-și îmbunătățească abilitățile sociale.

Spiritul ludic al învățării este evidențiat de folosirea instrumentelor Song Generator și Joke Creator. Song Generator creează versuri de cântece iar melodiile sunt din repertoriul internațional și în vogă la momentul respectiv. Reprezintă o modalitate distractivă de a învăța despre structura melodiilor și de a experimenta cu diferite stiluri muzicale fără a avea nevoie de

cunoștințe muzicale avansate. Elevii au posibilitatea să conceapă glume amuzante și să se distreze cu prietenii și familia folosind Joke Creator. De asemenea, pot învăța cuvinte și expresii noi într-o limbă străină, pot începe conversații sau să facă colegii și prietenii să se simtă mai confortabil în situații sociale. Multe glume reflectă aspecte culturale ale unui popor, așa încât pot învăța despre diferite culturi prin intermediul umorului care, se știe, reduce stresul și a face să te simți mai bine. Este recomandat ca elevii să folosească umorul în mod respectuos și să evite glumele care ar putea răni sentimentele altora.

În acest nou model propus de Inteligența Artificială, profesorul devine mai mult un mentor decât un simplu transmitator de informații. Acesta își poate concentra eforturile pe ghidarea elevilor, oferindu-le suport și resurse pentru a-și satisface curiozitatea și a-și dezvolta abilitățile.

Platforma MagicSchool nu doar că îmbunătățește accesul la educație, dar și transformă relația dintre profesori și elevi. Prin colaborare, autonomie și resurse diversificate, educația devine un proces mai dinamic și mai adaptat nevoilor fiecărui elev. Această nouă paradigmă promite să revoluționeze modul în care percepem învățarea și relațiile educaționale, oferind oportunități nelimitate pentru dezvoltarea personală și profesională.

Bibliografie

1. Albulescu, Ion, Catalano, Horațiu, *e-Didactica. Procesul de instruire în mediul online*, editura Didactica Publishing House, 2021

Sitografie

1. https://www.magicschool.ai/
2. https://educatie.tm.ro/rolul-tehnologiei-in-educatia-moderna-exemple-de-bune-practici-din-scolile-din-romania/

Lecțiile în aer liber

un beneficiu pentru elevi dar și pentru profesori

Liceul Ortodox "Sf. Nicolae" Zalău

Prof. înv. primar, Cucevan Liliana Minodora

Educația outdoor sau lecțiile în aer liber oferă posibilitatea contactului direct cu natura și se bazează pe învățarea afară, în aer liber. Această învățare în aer liber, reprezintă o puternică sursă de experiențe noi, un mediu relaxant, liber fără constrângerile ce le impun cei patru pereți ai unei săli de clasă și poate oferi elevilor nenumărate provocări. Procesul de educare devine mai puternic, inspirațional și de natură să schimbe comportamente, să creeze o relație frumoasă între copii bazată pe sprijin reciproc. Lecțiile în aer liber facilitează procesul de învățare al elevilor oferindu-le un climat diferit de abordare și astfel devin mai motivați și chiar mai capabili, dezvoltă spiritul de echipă adică conexiunea între elevi, elevi și profesori.

A fost odată ca niciodată o planetă, Planeta Pământ... Așa a început călătoria noastră, "Călătoria micilor exploratori către sufletul naturii" un program de educație și sustenabilitate care încurajează comportamente responsabile față de mediul înconjurător. Pe parcursul celor zece lecții, elevii clasei a IV–a, au fost eroii unei povești fascinante despre natură și mediul înconjurător. Împreună am pornit într-o expediție a cunoașterii fenomenelor naturale, a fenomenelor antropice și a activităților prin care avem grijă de Mama Natură și am descoperit cum să reducem consumul excesiv de apă, energie electrică și alimente, am învățat să reciclăm și să reutilizăm.

Lecțiile în aer liber sunt o metodă eficientă de a-i conecta pe copii **direct cu natura** și de a le oferi o înțelegere practică a conceptelor de mediu înconjurător. Aceste lecții pot varia de la explorări simple ale mediului la activități structurate de observare, investigare și intervenție asupra naturii și a tot ce ne înconjoară. Efectul benefic al orelor petrecute în natură cu copiii, mi-a permis predarea de două ori mai mult decât într-o sală de clasă. Astfel, lecțiile au fost o modalitate simplă și accesibilă de a îmbunătăți implicarea elevilor în activitatea școlară. Când copiii petrec timp în natură, adică desfășoară orele în aer liber, ei se bucură de toate oportunitățile cum ar fi activitatea fizică/mișcarea, reducerea stresului, capacitatea de concentrare a atenției, motivația crescută și abilitățile practice individualizate și personalizate în funcție de cerințe.

Am fost eroii verzi ai Pământului, super eroii planetei noastre pe parcursul acestor activități pe care le-am desfășurat în cea mai pare parte în aer liber fiind ghidați de povești, experimente, muncă de voluntariat, activități practice. Am învățat să fim mai responsabili și

mai conștienți cu privire la problemele care afectează mediul și la acțiunile care trebuie întreprinse pentru a-l îmbunătăți și susține.

Acest program de educație outdoor axat pe știința mediului a avut ca efect informarea copiilor cu privire la problemele de mediu din comunitate. Am vizitat locuri neamenajate unde se aruncă liber gunoaiele pe câmp, la marginea orașului sau pe malul unor râuri. Pentru a conștientiza impactul major pe care îl au acțiunile lor asupra mediului, am organizat o activitate de ecologizare la marginea orașului pentru a strânge peturile, gunoaie și alte resturi aruncate la întâmplare. O altă caracteristică importantă a acestor lecții în aer liber este aceea că permite un grad ridicat de creativitate lăsând imaginația copiilor liberă și nestingherită. Au realizat gărdulețe pentru florile plantate în curtea școlii, au făcut compost pentru a-l folosi ca îngrășământ la pomul (mărul clasei a IV-a) plantat de către ei și și-au confecționat fiecare plase ecologice dintr-un tricou mai vechi.

Un alt aspect foarte important al educației outdoor este acela că poate contribui la creșterea nivelului de bunăstare al fiecărui copil. Pe lângă această nevoie de bază am încurajat și alte nevoi pentru susținerea și creșterea stimei de sine a copiilor.

Nevoia de a se simți respectat: Lecțiile în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai comunicativ mai deschis spre nou, își va exprima propriile opinii, păreri, se va simți băgat în seamă și că deciziile sale contează pentru ceilalți. De asemenea elevii mei au fost consultați de fiecare dată cu privire la activitățile desfășurate în natură, deoarece părerea lor contează și trebuie să se facă auziți.

Nevoia de a fi responsabil: Activitățile în aer liber permit copiilor oportunitatea de a primi diverse sarcini. Fiecare copil primește sarcini și responsabilități diferite pentru a ajunge/ a atinge scopul propus la începutul lecției. Atunci când am făcut curățenia de primăvară în curtea școlii, fiecare copil a avut câte o sarcină diferită, s-a lucrat pe echipe (unii au plantat flori, alții au udat plantele, unii au săpat pământul , alții au văruit pomii, unii au adunat crengile și frunzele uscate, alții au construit adăpost pentru păsări...) Prin comunicarea cu elevii mei le-am indus sentimentul că prin ceea ce întreprind ei, mediul va fi mai curat și vor conștientiza că au responsabilitatea față de protejarea naturii.

Nevoia de a fi inclus social: Poate una dintre cea mai importantă caracteristica a lecțiilor în aer liber este aceea că este o modalitate de succes de a depăși unele dificultăți întâlnite la copii pe plan emoțional, social, fizic, psihic sau economic. Se consideră că mediul din interiorul clasei este unul competitiv, stresant pe când cel din afara clasei este unul suportabil care permite copiilor să se exprime, să-și spună punctul de vedere, să relaționeze cu ceilalți, să colaboreze.

Nevoia de a fi activ: Implicarea tuturor copiilor în diferite activități/plimbări tematice, jocuri sportive sau jocuri de construcție va aduce doar beneficii dezvoltării fizice, psihice și intelectuale. Jocul este o caracteristică principală a copilăriei, de aceea este foarte important ca elevii să fie stimulați și ghidați în mod constant să se joace, să alerge, să se plimbe, să participe la diverse activități în mod activ.

Acest program de educație pentru mediu pe care elevii mei l-au parcurs, a jucat un rol crucial în dezvoltarea și formarea unei atitudini pozitive față de natură și în dezvoltarea conștiinței ecologice încă de mici. La fiecare lecție/activitate prezentată, elevii au fost foarte curioși și receptivi ceea ce a făcut ca acest program să fie util, captivant și plin de învățare prin experimente și experiențe noi. Astfel educația pentru mediu în aer liber dezvoltă cunoștințele și abilitățile elevilor și contribuie la crearea unei culturi a sustenabilității și a respectului pentru mediul înconjurător.

Bibliografie:

1, Ghid Metodic pentru orele de educație pentru mediu Verde GO – "Călătoria micilor exploratori către sufletul naturii", material educativ realizat de Gențiana Albotă și Cristina Simionescu;

2. Manual de educație outdoor – Versiune în limba română 2010-2012.

CREATIVITATEA LA VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: CUMPĂNAȘU ALINA
G.P.P. OSTROVEI 1, RM. VÂLCEA

Preșcolaritatea reprezintă vârsta la care este imperios necesar stimularea potențialului creativ al copilului, prin cunoașterea și stimularea aptitudinilor, prin mobilizarea resurselor latente și prin susținerea tuturor activităților printr-o motivație intrinsecă.

Din această perspectivă, profilul psihologic al vârstei preșcolare cuprinde multiple premise favorizante pentru cultivarea potențialului creativ, printre care dinamismul, expresivitatea proprie, efervescența lăuntrică, premise ce conferă preșcolarilor note specifice de dinamism creativ și disponibilitate spontană.

Creativitatea, trebuie să reprezinte o motivație a fiecărui cadru didactic, mai ales în perioada preșcolară, deoarece strategiile de creație pun accentul și pe spontaneitate, pe originalitate și pe gândire analogică.

Stimularea potențialului creativ al preșcolarului impune utilizarea unor strategii care pun accentul pe antrenarea autentică și plenară a copilului, pe dezvoltarea autonomiei, a inițiativei și a gândirii sale critice.

La vârsta preșcolară, copilul dobândește cele mai profunde însușiri ale individualității proprii, adică o intensă receptivitate, o sensibilitate și flexibilitate psihică și de aceea este necesară o impulsionare a problematicii potențialului creativ al copilului.

Potențialul creativ cuprinde mediul specific în care se refulează copilul cu lumea imaginară, ficțiunea, ceea ce-i oferă largi posibilități de manifestare și dezvoltă ideea desfășurării activităților ludice pe zone de interes funcțional și estetic.

Cunoscând copilul și preferințele acestuia, noul curriculum devine un instrument viabil în mâna cadrului didactic, deoarece el contribuie la înlăturarea stereotipiei, la creșterea valorică reală a activităților și la asigurarea climatului creativ ce da frâu imaginației.

În concluzie, preșcolaritatea este perioada formării personalității prin lărgirea experienței cognitive, apariția și dezvoltarea unor trebuințe de progres, diversificarea trăirilor afective, dezvoltarea imaginației și dezvoltarea competențelor.

CONFLICTUL ȘCOLAR

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: CUMPĂNAȘU ALINA
G.P.P. OSTROVENI 1, RM. VÂLCEA

Etimologic, conflict înseamnă lovire reciprocă, înfruntare (conflictus = a se lovi unul pe altul). Este caracterizat drept o "opoziție deschisă, o luptă între indivizi sau grupuri cu interese divergente sau incompatibile, cu efecte distructive (de ce mai multe ori) asupra interacțiunii sociale".

Profesorul și copilul – ca parteneri educaționali – dezvoltă activități comune bazate, pe comunicare didactică și anume:

- conflictul este o realitate firească a vieții cotidiene, inerentă în relațiile interumane (profesorul și școlarul au experiențe de viață diferite, percepții ale realității diferite, dispozitii diferite)
- conflictul poate fi abordat pozitiv (conflictul, de regulă ideatic, poate determina dezvoltarea personală, afirmarea creativității, schimbarea socială; este constructiv) și abordat negativ *(*conflictul are rezultate distructive asupra psihicului, fizicului, spiritului: tensiunea nervoasă este mare, nemulțumirile și reproșurile sporesc); din această perspectivă este respins principiul acceptării reciproce)
- sentimentele sunt foarte importante pentru că nu pot fi controlate, (îndeosebi cele neconștientizate, patimile, vanitatea
- întotdeauna, un conflict poate fi soluționat dacă se cunosc sursele, dacă se respectă cele trei principii strategice de rezolvare și dacă se dorește efectiv dezamorsarea și instalarea armoniei (printr-un management corespunzător)
- conflictul din mediul școlar trebuie neapărat negociat, încercând să se ajungă la o soluție acceptabilă pentru ambele părți

În rezolvarea oricărui conflict școlar care afectează comunicarea se recomandă ca părțile să respecte următoarele reguli, pentru a se asigura reușita:

1. Părțile trebuie să discute cât se poate de deschis despre adevăratele probleme care le preocupă
2. Trebuie să-și prezinte scopurile, punctele de vedere și sentimentele cât se poate de deschis și să încerce să evite reiterarea
3. Trebuie să încerce să privească conflictul în contextul mai larg al scopurilor subordonate interesului general al grupului
4. Trebuie să se concentreze asupra unor acțiuni de viitor mai mult decât asupra unor evenimente din trecut
5. Trebuie să-și asculte reciproc punctele de vedere și să caute să le înțeleagă
6. Trebuie să evite să atace sau să se retragă
7. Trebuie să încerce să clădească unul pe ideile celuilalt
8. Trebuie să încerce să aibă încredere reciprocă în buna credință a fiecaruiă
9. Trebuie să planifice acțiuni clare care să urmeze discuțiilor, specificând cine ce va face și când. (Acest lucru este deosebit de important și poate fi uitat în euforia aflării faptului că adversarul nu este chiar așa de neînțelegător cum părea la început)

Principii de organizare a învățământului finlandez

Prof. Curcă Diana Gabriela

Învăţământul finlandez porneşte de la convingerea că toţi copiii sunt îndreptăţiţi la o educaţie egală, fapt pentru care, nu sunt trataţi diferit şi nu sunt etichetaţi. Finalitatea este reprezentată de dezvoltarea abilităţilor necesare învățării, asigurând, totodată, un climat propice explorării creative şii descoperirii de noi cunoştinţe pe parcursul întregii vieţi. S-a urmărit simplificarea la maxim şi implementarea unei viziuni clare şi consecvente asupra educaţiei.

În ceea ce privește reformele curriculare din învățământul finlandez, acestea au loc periodic, luându-se în considerare nevoile societăţii: evoluţia tehnologiei, globalizarea, schimbarea climei, a economiei. Educația trebuie să răspundă cerințelor actuale existente pe piața muncii, axându-se pe dezvoltarea de competenţe digitale, pe utilizarea strategiilor asertive de comunicare, cât şi pe competenţele practic - aplicative.

Reforma sistemului de învăţământ finlandez a început în urmă cu 40 de ani, dar metodele au fost mereu îmbunătăţite şi adaptate la evoluţia societăţii, propunând printre obiectivele principale: dezvoltarea şcolilor drept comunităţi de învăţare, promovarea bucuriei de a învăţa, a unei atmosfere de colaborare, precum şi promovarea autonomiei elevilor în asumarea responsabilităţii şi în viaţa şcolară. Reforma se focalizează pe substituirea sarcinilor de lucru care urmăresc informarea și dezvoltarea competenţelor bazate pe memorare, cu sarcini practic - aplicative, care activează procesele cognitive superioare: gândirea, cu operațiile specifice (analiza, sinteza, comparaţia, abstractizarea, concretizarea, generalizarea, individualizarea), imaginaţia, memoria, abilitatea de a rezolvares probleme. Curriculumul finlandez pune accent pe competenţele transversale şi pe proiectele de colaborare transdisciplinară, însă disciplinele şcolare joacă încă un rol important, existând subiecte comune pentru toţi elevii din învăţământul de bază, ce sunt menționate în Actul de Bază al Educaţiei.

Potrivit reformei, elevii finlandezi nu mai studiază discipline separate, ci subiecte (teme de studiu), abordând în manieră integrată lecţiile în funcție de subiectul investigat. De exemplu, un curs despre Uniunea Europeană poate cuprinde informaţii de istorie, geografie, economie şi limbi străine. Copiii lucrează des în grupuri în cadrul proiectelor interdisciplinare, iar în clasă pot fi simultan mai mulţi profesori, de diferite materii.

În prezent, şcolile finlandeze sunt obligate să introducă cel puţin o dată pe an o perioadă de învăţământ interdisciplinar, care poate dura până la câteva săptămâni. Datele statistice au confirmat că noile metode de abordare a procesului de predare-învățare sunt benefice, întrucât rezultatele elevilor s-au îmbunătăţit. Potrivit Curriculumului Naţional, toate şcolile trebuie să proiecteze o perioadă bazată pe studierea fenomenelor sau a subiectelor care prezintă un interes special pentru elevi. Elevii participă la procesul de planificare a acestor perioade de studiu. Disciplinele şcolare vor oferi puncte de vedere specific, concepte şi metode pentru planificarea şi punerea în aplicare a acestor perioade.

Un accent deosebit se pune pe evaluarea formativă, pe dezvoltarea şi promovarea în mod sistematic a competenţei de „a învăţa să înveţi”. Conform noului curriculum, scopul evaluării este de a încuraja elevii, de a-i ajuta să înveţe treptat să înţeleagă şi să analizeze propriile procese de învăţare şi să îşi asume mai mult responsabilitatea asupra învăţării.
Odată cu evoluţia tehnologiei, reforma curriculară tinde spre dezvoltarea unor aptitudini digitale, care să-i poată facilita munca elevului. Astfel că, inovaţia ocupă un loc primordial în învăţare.

Figura 2.1. *Dezvoltarea aptitudinilor digitale,* [2, pag. 11]

Finlanda pregăteşte schimbări şi pentru ciclul primar, prin proiectul Playful Learning Centre, în cadrul căruia se poartă negocieri cu companiile de jocuri video, pentru a găsi soluţii inovatoare de învăţare pentru cei mici.

Spre exemplu, la ora de engleză, profesoara le aduce copiilor la clasă harta Europei. Copiii trebuie să vorbească în engleză despre condiţiile meteo din fiecare ţară de pe hartă, datorită dezvoltării abilităţilor TIC, s-au creat diverse *medii de învăţare*:

- clasa fizică (sălile de clasă, cabinete, laboratoare);
- mediul social (interacţiunea directă între elevi);
- mediul virtual (învăţarea digitală);
- mediul psihologic.

În Finlanda Ministerul Educaţiei şi Culturii (MCE) este responsabil pentru dezvoltarea strategică şi pentru asigurarea cadrului normativ în educaţia şi fomarea profesională. Ministerul Educaţiei şi Culturii (MCE) colaborează cu Consiliul Naţional Finlandez al Educaţiei (FNBE) în elaborarea politicilor de dezvoltare, conţinuturilor educaţiei şi metodologiei didactice

În Finlanda profesorii sunt deţinători de diplome de master. Pentru ocuparea unui post se pot depune şi 40 de CV-uri, aşa încât întotdeauna poate fi ales cel mai bun.

Tinerii sunt pregătiţi cu responsabilitate pentru cariera didactică și sunt foarte bine remuneraţi. Au libertate în pregătirea activităților şi în alegerea resurselor educaționale utilizate, nefiind încorsetați de prea multe norme. Participă 2-3 zile pe an la traininguri desfăşurate în mod interactiv, care vizează subiecte pedagogice.

În Finlanda, educația este gratuită pentru toate ciclurile de învățare. Nu există taxe de școlarizare de la nivelul preșcolar până la studiile superioare. În învățământul superior, studenții trebuie să-și cumpere materialele de învățare sau să folosească serviciile bibliotecii publice. Mesele studenților, serviciile de sănătate și de asistență socială sunt subvenționate de stat. Educația adulților este singura formă de educație care poate avea taxe, în unele cazuri.

Profesia de dascăl este respectată în Finlanda, fiind o profesie căutată de tineri. Toate cadrele didactice din Finlanda trebuie să aibă o diplomă de masterat, aceasta fiind pe deplin subvenţionată. În societatea finlandeză, profesorii sunt foarte respectaţi, având acelaşi statut ca medicii şi avocaţii.

REFERINŢE LA SURSE BIBLIOGRAFICE:

I. Manuale, monografii, cărţi, broşuri

1. Agenţia Executivă pentru Educaţie, Audiovizual şi Cultură, *"Educaţia artistic şi culturală în şcoala europeană",* EACEA P9 Eurydice, Brussels, 2009;
2. Herineanu D.L., Erdei A. *"Exemple de bune practici din şcolile finlandeze şi estoniene" ,* Developing International Dimension and Digital Learning, din cadrul programului ERASMUS+, 2014;
3. Hielscher S., Nedelcu A. *"Management şcolar. Ghid pentru directorii de şcoli"*, Editura Atelier Didactic, Bucureşti, 2007;
4. Ministerul Educaţiei şi Culturii "*Sistemul de învăţământ finlandez. Trecut şi prezent",* Bucureşti, 2013;
5. Iosifescu C.Ş., Cornea A. *"Experienţe europene pentru asigurarea calităţii în educaţie",* Bucureşti, 2013;

II. Surse electronice

6. www.finland.ro
7. www.tehne.ro
8. www.eurydice.org
9. https://edict.ro/sistemul-educational-finlandez-vs-sistemul-educational-romanesc/
10. https://www.academia.edu/31029491/CAPITOLUL_I_1_
11. https://www.oph.fi/en/education-and-qualifications/national-core-curriculum-primary-and-lower-secondary-basic-education

INDUCTIA COMPLETA

Autor: Curelaru Ana -Mădălina
Instituţia : Scoala Gimnaziala Nr.25 Galaţi
Localitatea: Galaţi

O metoda de demonstratie matematica este metoda inductiei complete sau a inductiei matematice. La baza acestei metode sta principiul inductiei matematice : ,, Daca o propozitie p(n) (care depinde de un numar natural n) este adevarta pentru $n = 0$ si din faptul ca este adevarat pentru $n = k$ (unde k este un numar natural oarecare), rezulta ca ea este adevarta si pentru numarul natural $n = k + 1$, propozitia $p(n)$ este adevarata pentru orice numar natural n ''.

O demonstratie care se bazeaza pe metoda induciei matematice este formata din doua etape :

- Se verifica mai intai ca p(m) este adevarata, m numar natural .
- Se presupune ca p(k) este adevarata si se demonstreaza ca $p(k + 1)$ este adevarata, unde $k \geq m$.

Exemplu : ,, Fie $x_1, x_2, \ldots, x_n, \ldots$ un sir de numere reale . Sa se arata ca acest sir este o progresie aritmetica daca si numai daca oricare ar fi n numar natural, avem relatia

$$\frac{1}{x_1 x_2} + \frac{1}{x_2 x_3} + \ldots + \frac{1}{x_{n-1} x_n} = \frac{n-1}{x_1 x_n} \quad ,,$$

Aceasta propozitie este un exemplu in care teorema directa si reciproca sunt enuntate impreuna. Acest enunt mai poate fi exprimat si folosind cuvintele ,, conditia necesara si suficienta ca sirul de numere…''

Demonstraţia consta in a arata atat teorema directa (necesitatea) cat si reciproca (suficienta).

Necesitatea : Se da $\div\ x_1, x_2, \ldots, x_n, \ldots$ (1) . Se cere sa se arate ca are loc egalitatea : $\frac{1}{x_1 x_2} + \frac{1}{x_2 x_3} + \ldots + \frac{1}{x_{n-1} x_n} = \frac{n-1}{x_1 x_n}$ (2)

Din ipoteza rezulta ca $x_{k+1} - x_k = r$, $k \geq 1$, unde r este ratia progresiei aritmetice si de asemenea relatia : $\frac{x_{n-1} + x_{n+1}}{2} = x_n$, $n \geq 2$, $x_k = x_1 + (n-1)r$.

Demonstram prin inductie

- Etapa de ferificare : p(3) : $\frac{1}{x_1 x_2} + \frac{1}{x_2 x_3} = \frac{2}{x_1 x_3}$ (?)

Avem : $\frac{1}{x_1 x_2} + \frac{1}{x_2 x_3} = \frac{x_3 + x_1}{x_1 x_2 x_3} = \frac{2x_2}{x_1 x_2 x_3} = \frac{2}{x_1 x_3}$, adica folosind ipoteza $x_3 + x_1 = 2x_2$, in etapa de verificare rezulta ca p(3) este adevarata.

-Etapa de demonstratie: p(k) : $\frac{1}{x_1 x_2} + \frac{1}{x_2 x_3} + \ldots + \frac{1}{x_{k-1} x_k} = \frac{k-1}{x_1 x_k}$.

Presuirul punem p(k) adevarata si adaugand ipoteza ca $x_1, x_2, \ldots, x_n, \ldots$ este progresie aritmetica, trebuie sa aratam ca p(k+1) adevarat, adica

p(k+1) : $\frac{1}{x_1x_2} + \frac{1}{x_2x_3}+\ldots+\frac{1}{x_kx_{k+1}} = \frac{k}{x_1x_{k+1}}$. Aplicand proprietatea A=B $\rightarrow$A+C=B+C avem $\frac{1}{x_1x_2} + \frac{1}{x_2x_3}+\ldots+\frac{1}{x_{k-1}x_k} + \frac{1}{x_kx_{k+1}} = \frac{k-1}{x_1x_k} + \frac{1}{x_kx_{k+1}}$.

Din ipoteza deducem ca $x_1 = x_{k+1} + k_r$ si $x_{k+1} - x_k = r.$ (3)

Tinand seama de relatiile (3), prin calcul avem $\frac{k-1}{x_1x_k} + \frac{1}{x_kx_{k+1}} = \frac{(k-1)x_{k+1}+x_1}{x_1x_kx_{k+1}} =$ $\frac{(K-1)\,x_{k+1}+x_{k+1}-kr}{x_1x_kx_{k+1}} = \frac{k(x_{k+1}-r)}{x_1x_kx_{k+1}} = \frac{k[x_{k+1}-(x_{k+1}-x_k)]}{x_1x_kx_{k+1}} = \frac{kx_k}{x_1x_kx_{k+1}} = \frac{k}{x_1x_{k+1}}$.

Deci p (k+1) este adevarata .

Rezulta din cele doua etape ca egalitatea (2)are loc oricare ar fi n numar natural.

Suficienta :

Se da relatia (2) si trebuie sa aratam ca sirul $x_1, x_2, \ldots, x_n$,…. este o progresie aritmetica.

Procedam prin inductie :

-Etapa de verificare: Sa aratam ca numerele x_1, x_2, x_3 sunt in progresie aritmetica, adica $x_3 + x_1 = 2x_2$, stiind ca este adevarta propozitia

P(3) $\frac{1}{x_1x_2} + \frac{1}{x_2x_3} = \frac{3-1}{x_1x_3}$

Din ultima relatie adevarta avem: $\frac{x_3+x_1}{x_1x_2x_3} = \frac{2}{x_1x_3}$ sau $\frac{x_3+x_1}{x_1x_2x_3} = \frac{2x_2}{x_1x_2x_3}$.

Numitorii fiind egali , din egalitatea ultima rezulta c.t.d.

-Etapa de demonstratie :

Presupunem ca p(k) : $\frac{1}{x_1x_2} + \frac{1}{x_2x_3}+\ldots+\frac{1}{x_{k-1}x_k} = \frac{k-1}{x_1x_k}$ adevarata implica $x_1, x_2, \ldots, x_k$ sunt k numere in progresie aritmetica, adica $x_k = x_1 + (k-1)r$ (4) unde $r = x_2 - x_1 = \ldots = x_k - x_{k-1}$.

Stiind p(k+1) : $\frac{1}{x_1x_2} + \frac{1}{x_2x_3}+\ldots+\frac{1}{x_kx_{k+1}} = \frac{k}{x_1x_{k+1}}$ adevarata, trebuie sa demonstram ca numerele $x_1, x_2, \ldots x_k, x_{k+1}$ sunt in progresie aritmetica , de ratie r.

Are loc : $\frac{k-1}{x_1x_k} + \frac{1}{x_kx_{k+1}} = \frac{k}{x_1x_{k+1}}$ deducem de aici relatia (k-1)x_{k+1}+x_1= kx_1 (5)

Inlocuind pe x_1, dat de relatia (4) in egalitatea (5) , obtinem

(k-1)$x_{k+1} + x_k - (k-1)r = kx_k$ sau (k-1)x_{k+1}=(k-1)$x_k + (k-1)r$, deci $x_{k+1} = x_k + r$, ceea ce exprima ca numerele $x_1, x_2, \ldots x_k, x_{k+1}$ sunt in progresie aritmetica.

Din demonstratia prin cele doua etape rezulta deci ca oricare ar fi n, in conditiile date, sirul $x_1, x_2, \ldots, x_n$,…. este progresie aritmetica.

Bibliografie : METODICA PREDARII MATEMATICII , ED. DIDACTICA SI PEDAGOGICA BUCURESTI, 1983.

Consilierea și orientarea elevilor prin activități extrașcolare și prin parteneriatul școală- familie- societate

Profesor învățământ primar, David Mariana-Rodica

Colegiul Național „Mihai Eminescu”, Petroșani

Dacă învățământul tradițional era unul preponderent expozitiv, cel modern promovează studiul activ, învățarea bazată pe investigația directă a realității şi elaborarea cunoştinţelor prin efort propriu. Învăţământul modern trebuie să pregătească tinerele generaţii, pentru o societate în continuă schimbare, cu metode şi mijloace moderne.

Consilierea şi orientarea elevilor reprezintă un proces complex de pregătire şi îndrumare a acestora prin diferite forme de activitate şcolară, studii care să le permită apoi alegerea unor domenii profesionale şi ocupaţii distincte care să concorde cu aptitudinile şi interesele lor. Pentru ca acest tip de consiliere şi orientare să fie eficace, el trebuie să includă o gamă largă de activităţi, care pornesc de la abordarea problemelor specifice individului şi continuă cu problemele conexe şcolii, familiei şi comunităţii sociale respective.

Consilierea şcolară se axează pe unitatea triadică familie-copil-şcoală, ea fiind preocupată de realizarea unei armonii între cei trei termeni ai relaţiei, în vederea desfăşurării unei educaţii eficiente şi a dezvoltării optime a personalităţii copilului.

Viaţa de cadru didactic european înseamnă în primul rând să înveţi şi să-ţi dezvolţi permanent cunoştinţele teoretice şi practice în domeniul educaţiei, să ai acces la informaţii cât mai interesante şi cât mai variate, participarea la conferinţe şi dezbateri, naţionale şi internaţionale, pe diverse teme şi contribuţie la promovarea strategiilor moderne la predarea activă şi la dezvoltarea interesului elevilor pent ru cunoaşterea şi înţelegerea valorilor europene

A instrui nu mai înseamnă acum a-l determina pe elev să-şi înmagazineze în minte un anumit volum de cunoştinţe, dintre care multe nici nu sunt înţelese, ci a-l învăţa să ia parte activ la procesul de producere a noilor cunoştinţe. Parteneriatul cu familia înseamnă şi o reconsiderare a atitudinii învăţătorului faţă de aceasta. Îndatoririle învăţătorului faţă de familie sunt: mai multă transparenţă, acceptarea observaţiilor pertinente şi promovarea sugestiilor privind obiectivele şi prioritățile educaţionale, informarea corectă şi operativă. Familia are cea mai mare influenţă asupra copilului, iar trăirile afective reprezintă suportul absolut necesar susţinerii efortului de învăţare. Rolul părinţilor faţă de copilul devenit elev se schimbă. Părinţii au nevoie de instruire în ceea ce priveşte modul de urmărire al îndeplinirii sarcinilor şcolare şi controlul conduitei copilului. Sunt părinţi care intervin în activitatea de învăţare a copilului în mod necorespunzător, fie având tendinţa de a se substitui copilului în efectuarea unor teme, prin alte metode decât cele indicate, fie manifestând exigenţe nerealiste faţă de acesta. Activitatea de îndrumare a părinţilor de către învăţător este evident necesară.

În primii ani de şcoală, noi contribuim hotărâtor la luarea startului în viaţa socială. Pentru aceasta trebuie să ne cunoaştem cât mai bine elevii, colectivul, să le urmărim evoluţia, reflectând asupra viitorului lor, apelând în permanenţă la sprijinul familiei. Numai aşa vom reuşi să asigurăm condiţii pentru un start bun în viaţa şcolară

Colaborarea şcolii cu familia trebuie să asigure unitatea influenţelor educative asupra elevilor, precum şi o continuitate ,în ceea ce priveşte evoluţia de la o etapă la alta, a clasei şi a fiecărui elev în parte. Temele abordate au vizat:

- Dezvoltarea la copii a interesului pentru învățătură;
- Respectarea regimului zilnic de activitate și odihnă a elevilor;
- Cunoașterea anturajului copiilor;
- Îndrumarea şi verificarea lecturii elevilor de către părinți, alegerea programelor TV;
- Pregătirea psihologică a copiilor în vederea integrării lor în ciclul gimnazial. Întâlnirile cu părinții elevilor au avut de obicei un caracter concret şi eficient asupra activităţii reciproce. În primii ani de școală, noi contribuim hotărâtor la luarea startului în viața socială.

Colaborarea dintre școală şi familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci şi pregătirea părinţilor pentru toate problemele ce le comportă această acțiune. În ceea ce priveşte relaţia şcoala-familie se impun deschideri oferite părinţilor privind aspectele şcolare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc. O bună colaborare între familie și scoală se poare realiza prin parteneriate. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorinţa de a ajuta elevii să aibă succes la şcoală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinţii, elevii și ceilalţi membri ai comunității se consideră unii pe alţii parteneri în educaţie, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcţioneze. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esenţială în organizarea școlii şi a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opţional sau o problemă de natura relaţiilor publice

Parteneriatele dintre școli, familii și comunitate pot ajuta profesorii în munca lor; perfecţiona abilitățile şcolare ale elevilor; îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar; îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților; dezvoltă abilitățile de lideri ale părinților; conecta familiile cu membrii școlii și ai comunității; stimula serviciul comunității în folosul școlilor; oferi servicii şi suport familiilor şi crea un mediu mai sigur în școli.

Când școlile şi familiile lucrează împreună ca parteneri, beneficiari sunt elevii. Colaborarea dintre școală și familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ține de orientarea copilului ci şi înarmarea părinților cu toate problemele pe care le comportă această acțiune. În ceea ce privește relația școală-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc. O bună colaborare între familie și scoală se poare realiza prin parteneriate. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorința de a ajuta elevii să aibă succes la școală și, mai târziu, în viață. Parteneriatele trebuie văzute ca o componentă esenţială în organizarea școlii şi a clasei de elevi. Ele nu mai sunt de mult considerate doar o simplă activitate cu caracter opţional sau o problemă de natura relațiilor publice. Parteneriatele dintre școli şi familii pot ajuta profesorii în munca lor; perfecţiona abilităţile şcolare ale elevilor; îmbunătăți programele de studiu și climatul şcolar; îmbunătăţi abilităţile educaţionale ale părinţilor; dezvoltă abilităţile de lideri ale părinţilor; conecta familiile cu membrii școlii și ai comunității şi pot crea un mediu mai sigur în școli.

Parteneriatul școală – comunitate locală se desfăşoară mai ales pe acele componente care vizează copiii: educație, sănătate, siguranţă, instruire, petrecere a timpului liber, administrarea spaţiului şcolar. Însă, parteneriatul şcoală-familie este cel mai important deoarece părinţii sunt primii educatori (familia fiind prima şcoală a copiilor) şi parteneri ai şcolii. Aceasta înseamnă că rolul părinţilor este acela de a împărţi acest rol cu învăţătorul, iar mai târziu cu profesorii, apare nevoia de colaborare cu şcoala, chiar de implicare activă în cadrul ei. Atunci când cele două medii educaționale (școala și familia) se completează și se susțin, ele pot asigura într-o mare măsură o bună integrare a copilului în activitatea școlară, dar și în viața socială.

Cercetările realizate arată că, indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părinții sunt parteneri cu școala în educația copiilor lor, se observă o îmbunătățire a performanțelor

elevilor. Implicarea părinților în educația școlară a copiilor este un element cheie în educaţia propriilor copii. Ei își doresc tot ce e mai bun pentru copiii lor.

În urma studiului efectuat se poate observa că:

- Elementul principal este copilul şi realizările sale.
- Școala nu este singura responsabilă pentru rezultatele școlare ale copilului.
- Învățătorul trebuie să fie sensibil la nevoile, interesele copiilor și să manifeste entuziasm în educarea copiilor.
- Învățătorul trebuie să-i ajute pe copii să-şi sporească stima de sine.
- Învățătorul trebuie să comunice des şi deschis cu părinţii.
- Învățătorul trebuie să ofere recomandări privitoare la modul în care părinţii îi pot ajuta pe

copii să învețe.

Ca parteneri într-o relaţie, este normal ca părţile implicate să aibă anumite aşteptări una faţă de cealaltă. De asemenea, cadrele didactice au anumite aşteptări din partea părinţilor:

- să creeze copiilor oportunităţi de învăţare (un mediu sigur de dezvoltare fizică şi psihică);
- să susţină scopurile, regulile şi politica şcolii;
- să sublinieze în discuţiile cu copiii, importanţa educaţiei pentru viaţă;
- să-şi accepte responsabilitatea de părinte, fiind un bun exemplu;
- să-i ajute pe copii să realizeze un echilibru între activităţile şcolare şi cele extraşcolare;
- să-i înveţe pe copii autodisciplina şi respectul pentru cei din jur; realizarea unui parteneriat reuşit între şcoală şi familie.

Pentru a nu se ajunge la asemenea dificultăți este de preferat ca părinții să ia legătura cu școala nu doar atunci când sunt chemați la ședințele cu părinţii sau atunci când copiii se confruntă cu anumite dificultăţi. Ei trebuie să participe la toate evenimentele importante ale şcolii (serbări, festivităţi, concursuri, spectacole), să uşureze misiunea educativă a şcolii prin continuarea educaţiei în cadrul familiei, dar şi să manifeste disponibilitate pentru participarea la cursuri cu caracter educativ realizate pentru părinţi.

Activităţile extracurriculare contribuie la gândirea şi completarea procesului de învăţare, la dezvoltarea înclinaţiilor şi aptitudinilor şcolarilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, copiii participă într-o atmosferă de voie bună şi optimism, cu însufleţire şi dăruire, la astfel de activităţi. Potenţialul larg al activităţilor extracurriculare este generator de căutări şi soluţii variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginaţia, bucuria şi în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi laşi pe ei să te conducă spre acţiuni frumoase şi valoroase.

Analiza SWOT a derulării activităților extrașcolare a evidențiat:

- puncte tari:

- experienţe pozitive în ceea ce priveşte dezvoltarea personală şi integrarea socială a copiilor;
- rezultatele de excepţie ale copiilor la manifestări educative naţionale şi internaţionale;
- finalitatea proiectelor şi programelor educative ale copiilor prin participarea la competiţii judeţene, naţionale şi internaţionale (Calendarul Proiectelor Educative);
- vizibilitatea actului educaţional în comunitate şi societate prin mediatizarea activităţilor extraşcolare şi extracurriculare (spectacole, recitaluri, concursuri, competiţii, emisiuni la care participă copiii);
- transferul de metode didactice neconvenţionale centrate pe elev utilizate în cadrul activităţilor educative şcolare şi extraşcolare în vederea ridicării calităţii şi eficienţei actului educaţional;
- deschiderea oferită de disciplinele opţionale în conformitate cu interesele copiilor şi perspectivele de dezvoltare ale societăţii;

- existenţa parteneriatului educaţional cu familia, comunitatea, organizaţiile guvernamentale şi non-guvernamentale în vederea responsabilizării acestora în susţinerea şi îmbunătăţirea actului educaţional.

➢ puncte slabe:

- neglijarea impactului pozitiv pe care activitatea educativă extraşcolară şi extracurriculară o are asupra dezvoltării personalităţii elevului;
- perpetuarea mentalităţii eronate potrivit căreia elevul trebuie să se dedice integral studiului specific educaţiei formale;
- minimalizarea activităţii educative şcolare şi extraşcolare de către părinţi, cadre didactice, organe de îndrumare şi control.

În concluzie, pentru a putea asigura educarea copiilor în cele mai bune condiţii şi, implicit, succesul în viaţă, e nevoie ca toţi factorii implicaţi în procesul educaţional să formeze o echipă în care fiecare ştie ce are de făcut şi îi acordă partenerului respectul şi încrederea cuvenită.

Pe termen lung, pe lângă facilitarea desfășurării adecvate a procesului de învățământ, educarea elevilor în spiritul respectării disciplinei își propune și interiorizarea de către copii sau de către adolescenți a unor norme de comportament, respectiv, să treacă treptat de la disciplinare la autodisciplinare și la stăpânirea de sine. În acest mod, educatorii vor forma discipolii lor, ca personalități disciplinate, echilibrate, structurate în mod armonios, apte pentru a se integra cu succes într-o societate democratică, de a respecta regulile ei și de a manifesta inițiativă și spirit civic.

BIBLIOGRAFIE

Abric, Jean-Claude, 2002, Psihologia comunicării. Teorii şi metode, Editura Polirom, Iaşi

Cury, A., 2003, Părinţi strălucitori - profesori fascinanţi, Editura For You, Bucureşti

Druță, E.,M., 2004, Cunoașterea elevului, Editura Aramis, București

Albu, E., 2002, Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenți. Prevenire și terapie, Editura Aramis, București

Stan, E., 2003, Managementul clasei, Editura Aramis, București

Sterea, I. (coordonator), 2013, Educarea în spiritual disciplinei școlare. Suport de curs pentru învățământul la distanță, Casa Corpului Didactic, Deva

DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR DE VIAȚĂ ALE ELEVILOR

prof. înv. primar, DAVID MARIANA- RODICA
COLEGIUL NAȚIONAL ,,MIHAI EMINESCU" - PETROȘANI

Fiecare elev are, în funcție de vârstă sau de mediul din care provine, nevoi specifice care, netratate diferențiat, se pot transforma mai târziu în adevărate obstacole pentru integrarea lui în societate.

Conceptul de *abilități de viață* îl putem considera ca fiind un set de abilități necesare în viață. Orice persoană are nevoie de anumite abilități pentru a duce o viață la un nivel de calitate acceptabil, pentru a se dezvolta și a menține relații optime cu ceilalți, pentru a-și realiza scopurile propuse într-o anume perioadă de viață și pentru a face față diferitelor dificultăți.

În general, prin *abilitate* se înțelege *comportamentul controlat care duce la atingerea unor țeluri, îndeplinirea unor obligații sau abordarea unor situații.* Nu există un model universal valabil pentru identificarea competențelor de bază. Există două mari direcții: în viziunea primei direcții, competențele de bază sunt legate de subiectele predate în școală, în timp ce în viziunea celei de-a doua, competențele sunt văzute ca excedând materiile predate în școală.

Abilitățile de viață pot fi definite drept abilități care ajută o persoană să facă față eficient atât în viața de zi cu zi cât și în situațiile dificile și care contribuie la o calitate a vieții mai ridicată. Ciclul dezvoltării abilităților de viață este reprezentat de :

a)Identificarea și selectarea abilității de viață;

b) Prezentarea abilității de viață copiilor;

c) Dezvoltarea abilității de viață;

d) Evaluarea dezvoltării abilității de viață.

Dincolo de orice metodă pe care o utilizăm pentru a identifica nevoia de formare a abilităților de viață ale copiilor, vom ține cont de semnalele acestuia și nu de ceea ce expertiza noastră recomandă pentru copil. Există un număr foarte mare de instrumente utilizate în evaluarea nevoilor umane, selecția acestora se face în funcție de scopul și natura evaluării, timpul, resursele umane și materiale de care dispunem sau pe care dorim să le alocăm acelui proces.

Metodele care pot fi utilizate în procesul de identificare a abilităților de viață necesare copiilor sunt: *chestionarul, lista de control, observația, portofoliul, activități de evaluare nonformale.*

O primă metodă de introducere a abilității de viață o reprezintă axarea pe explorarea și rezolvarea unor probleme reale. Construcția abilității de viață pornește de la prezentarea sau simularea unor situații din realitate. Elevii sunt încurajați să abordeze euristic și să formuleze soluții de rezolvare, întâi independent, apoi în grup. Situația de învățare oferă posibilitatea construirii unei legături între elementele mediului ceea ce îi oferă autenticitate. Astfel, prin punerea în situație, subiectul intră în acțiune, se mobilizează și își valorifică reprezentările inițiale, formulează variate puncte de vedere și interpretări, le confruntă cu alte opinii sau surse, aplică proceduri de căutare și înțelegere.

Modelul învățării prin studiul de caz are în centrul său studiul de caz, care presupune implicarea elevului nu numai în dezbaterea și găsirea soluțiilor potrivite, ci și în celelalte faze pe care le presupune: sesizarea datelor situațiilor care pot deveni cazuri , raportarea la alte situații similare, găsirea unor puncte de sprijin, raportarea la alte contexte, evaluarea întregului demers în termeni calitativi. Modelul bazat pe scenarii se bazează pe provocarea simulării cognitive, acționale sau virtuale a unui caz real de rezolvare, pe pași progresivi, cu analiză critică a achizițiilor anterioare sau nou obținute, prin documentare variată, cu construirea unor variante de explicare, evoluție și rezolvare.

EXEMPLU: Grupul mare de copii este împărțit în grupuri mai mici construite eterogen. Li se prezintă o situație problematică ce a fost rezolvată, apelând la situații diferite. Toate grupele primesc aceeași sarcină, de a analiza soluțiile prezentate și de a alege în urma confruntării de argumente dintre membrii grupului o soluție care li se pare cea mai potrivită. După ce fiecare va prezenta argumentele

pentru soluția aleasă, membrii grupurilor vor oferi feedback specific fiecărui grup în parte și vor trage concluziile generalizatoare cu privire la luceul în echipă și la dezvoltarea acestei abilități de viață la componenții grupului.

EXEMPLU: Abilitatea de viață- Lucrul în echipă

Comportamente	Cunoștințe	Atitudini	Performanță
Ascultă opinia celorlalți Își argumentează propria opinie Își asumă un rol în îndeplinirea sarcinilor Cedează în fața contra argumentelor Apelează la resursele echipei Contribuie la resursele echipei Îșiasumă responsabilități Continuă munca chiar dacă se confruntă cu cu obstacole Acordă ajutor celorlalți membri în realizarea sarcinilor Acceptă să fie ajutat în realizarea sarcinilor Rezolvă sarcini alături de ceilalți membri ai grupului	Știe regulile comunucării în grup Își cunoaște propriile resurse A achiziționat cunoștințe despre sarcina de lucru pe care o are de relizat Știe tehnici de gestionare a relațiilor în echipă	Manifestă deschidere față de opiniile celorlalți Manifestă încredere în sine și în ceilalți Crede în reușita grupului Este corect și sincer față de membrii echipei Acceptă diferențele	Este inclus într-un grup Are un rol în grup Primește sarcini în grup Finalizează sarcinile Solicită și acordă sprijin membrilor grupului Este capabil să-și realizeze sarcina ce îi revine în cadrul grupului contribuind în mod pozitiv la atingerea obiectivelor

Pentru rezultate concrete în dezvoltarea abilităților de viață nu este suficientă doar implementarea unor idei sau metode dispersate în lucrul cu copiii, ci a unui program de lungă durată.

Un program semestrial va fi alcătuit în urma stabilirii unor obiective educative, prin gândirea unor activități și programarea acestora semestrului respectiv. La finalul unei lecții curriculare în care am folosit diverse metode de lucru care ajută indirect dezvoltarea unei abilități de viață. De exemplu, dacă am folosit lucrul pe grupe putem să punem câteva întrebări la final prin care să subliniem modul în care au lucrat în echipă: cum și-au stabilit rolurile în echipă, care a fost cel mai dificil moment în lucru pe grupe, cum s-au simțit în aca echipă, ce le-a plăcut, ce au învățat....

Într-o activitate extracurriculară care chiar dacă are conținut informativ foarte clar delimitat putem să ne fixăm și obiective ce vizează dezvoltarea unei abilități de viață: vizita într-un parc este un pretext bun pentru crearea unei situații de învățare în mediu real pentru dezvoltarea multor abilități de viață.

Programul semestrial odată conceput, ne va ajuta:

- Să răspundem nevoilor copiilor cu care lucrăm, să acoperim lacunele și să îi ajutăm să își dezvolte abilitățile de care au nevoie;
- Să urmărim progresul personal al copiilor;
- Să menținem un echilibru al activităților, alternând și variind activitățile;
- Să avem o continuitate, prin alegerea unui fir conducător care să unească între ele activitățile;
- Să avem o viziune de ansamblu asupra programului anual, să variem activitățile, să atingem obiectivele educative propuse;
- Să avem o informare și o comunicare fluentă între adulții implicați în program, copii și părinții acestora, să ne planificăm atât noi cât și copiii resursele financiare și de timp, să urmărim să evaluăm activitățile pe măsură ce ele se întâmplă;

- Să avem permanent în minte obiectivele pe care le urmărim.
  Înainte de a planifica un program semestrial, trebuie să avem o evaluare precisă a situației din prezent. Trebuie ținut cont de:
- Nevoi specifice copiilor de vârsta respectivă; evaluarea ultimului program semestrial și evidențierea punctelor care nu au fost atinse; interesele copiilor și situația specifică a copiilor cu care lucrăm; mijloace(umane, financiare și materiale); tradițiile, sărbătorile, evenimentele speciale, contactele cu școala, biserica.

Un alt aspect de care trebuie ținut cont este dispunerea în timp a activităților, de la jocuri scurte și simple până la vizite la muzee, excursii și chiar tabere. Trebuie să impunem un ritm progresiv, să îi ținem pe copii curioși de la începutul până la sfârșitul activităților. Intensitatea activităților este bine să varieze în timp. Programul poate conține activități simple, câteva weeken-uri cu excursii de o zi două, proiecte de implicare a comunitățiișisi se poate termina cu o tabără.

Copilul are nevoie de imaginar, lui îi place și simte nevoia să se identifice cu diverse personaje, eroi, îi place să trăiască diverse aventuri. Tema trebuie pregătită dinainte, pentru a putea fi prevăzut tot materialul necesar. Este preferabil să definim tema înainte de activități și pe acestea să le alegem în funcție de temă și să le integrăm asfel în program. Astfel, copiii pot trăi diverse aventuri și se vor identifica cu diverse personaje în această perioadă de timp. Trebuie gândită o bună introducere a temei la începutul semestrului. Este bine să evităm temele prea vaste, prea abstracte sau care nu sunt adaptate vârstei copiilor. Idei de temă, din cărți și viața înconjurătoare: Detectivii, Fantomele, Indienii, Piticii, Uriașii, Artiștii, Românii.

EXEMPLU: Abilitatea: lucrul în echipă
Activitate: introducerea regulilor de funcționare a echipei
Desfășurare:

1.Copiilor li se prezintă povestea Ridichea uriașă și se pune accentul în discuțiile de după lectură pe importanța ajutorului reciproc, exprimarea unei solicitări, antrenarea resurselor de care dispune grupul.

2. Copiilor li se cere să spună ce ar fi important pentru ei astfel încât să lucreze ca o echipă și să spună de ce anume aspectul prezentat de ei este important.

3. Împreună cu copiii se vor lista acele reguli pe care ei le consideră importante pentru buna funcționare a echipei.

4. Copiilor li se dă sarcina de a realiza împreună Tabloul zilei, respectând regulile pe care le-au identificat.

Un element important în dezvoltarea abilităților de viață îl reprezintă stilurile de învățare.

Peter Honey și Alan Mumford au identificat diferite stiluri de învățare. Teoria evidențiază faptul că fiecare persoană învață din situații specifice. Anumite situații de învățare devin o posibilitate de reflectare asupra propriei experiențe din care putem învăța.

Cele patru stiluri de învățare identificate sunt: *activ, reflexiv, teoretician și pragmatic.*

Pentru a putea munci cu copiii ce uzează de stiluri de învățare diferite este important să folosească un amestec de activități în concordanță cu cele patru stiluri educaționale, pentru a putea oferi oportunități pentru fiecare.

Modelul învățării pentru dezvoltarea abilităților de viață:

1. Experiență directă/ Participare- copiii sunt implicați direct brainstorming, jocul pe roluri și relatarea situațiilor, discuții în grupuri mici, studii de caz, jocuri, desene.
2. Reflecții/Gânduri/Sentimente- Participanții răspund la întrebări, își împărtășesc reacțiile la activități, identifică principalele rezultate.
3. Generalizare/Lecții învățate- sunt prezentate rezultatele lor și formulează concluzii.
4. Aplicare- discută în ce fel le sunt utile cunoștințele, deprinderile de viață, cum să facă față dificultăților, în ce fel pot folosi cunoștințele/ deprinderile noi formate. Creativitatea devine

o nevoie socială care asigură dezvoltarea acelor abilități necesare pentru a duce o viață de calitate, iar uneori chiar pentru a supraviețui: abilitățile de viață.

În contextul dezvoltării abilităților de viață, creativitatea presupune a vedea același lucru ca toată lumea, dar a te gândi la ceva diferit, a analiza obișnuitul și familiarul și a oferi răspunsuri originale și inedite. Imaginația creatoare poate oferi soluții la probleme care altfelnu și-ar găsi rezolvarea. Deseori ajută în transformarea situațiilor dificile în situații în care ne putem descurca, descoperim sau dezvoltăm abilitățile necesare. Orice om creativ:

- Folosește timpul pentru a-și dezvolta personalitatea; este puternic implicat, trăind din plin situația respectivă; are multiple activități care îi îmbogățțesc personalitatea; îi plac, îl atrag activitățile noi și importante; experimentează tot ceea ce ar putea exista; are realizări deosebite, care îi sporesc potențialulcreativ și satisfacțiile profesionale; este perseverent; se bucură de un spirit tânăr și atunci când nu mai este tânăr.

EXEMPLU: dacă vrei să îi înveți pe elevi lucrul în echipă și doar un membru se ocupă de tot, poți să oprești activitatea și să le interzici să vorbească sau să pui să fie legați la ochi pentru tot restul activității. Poți de asemenea să lași participanții să preia conducerea și apoi discuți relația dintre conducere și munca în echipă în timpul discuției de reflecție a grupului. Poți să lași grupul să reintegreze regulile în avantajul lui. Nu trebuie să ne facem griji despre felul în care ar fi trebuit să se desfășoare activitatea, trebuie acționat astfel încât scopul propus pentru grup să fie îndeplinit în modul cel mai eficient.

Toți specialiștii sunt de acord că activitatea ludică are efecte pozitive asupra creativității, construirii flexibilității și adaptării la nou. Jocurile pot fi folosite și la cunoașterea reciprocă în cadrul grupului, educarea toleranței, evitarea excluderii, asumarea responsabilității, stimularea comunicării. Jocurile pot fi privite ca o activitate, ca o metodă spontană de descoperire de sine, a celorlalți și a lumii. Joaca atrage după sine experimentarea, observarea cât de departe poți merge, aventurarea, străduirea și sărbătorirea. Joaca împreună cu ceilalți implică participare, ajutor reciproc, organizare, învățarea felului în care câștigi sau pierzi. Din această perspectivă, joaca este o metodă de introducere în viața societății, ca și în viața de zi cu zi, există reguli cărora fiecare trebuie să se supună.

Prin joc/joacă, copiii învață că nu putem învinge întotdeauna, că uneori trebuie să ne punem în locul altora, să ne controlăm impulsurile fizice, să ne stăpânim pe noi înșine și să ne stăpânim impulsul de a interpreta regulile în folosul nostru. De asemenea, cei mai talentați jucători trebuie să împartă cu cei mai puțin capabili, care, în schimb, învață de la mai practicii lor colegi. În jocuri, fiecare, chiar și cei mai neatenți, strălucesc la ceva, în mod deosebit.

Concursurile sau jocurile de confruntare sunt activități cu o structură complexă, ce se desfășoară în general pe echipe. Aceste jocuri, organizate sub formă de concursuri, determină formarea de abilități de viață și exersarea acestora. În timpul probelor concursului, fiecare participant are o responsabilitate de care să se achite, folosindu-și inteligența și talentul. Fiecare participant trebuie să se concentreze la ceea ce face, deoarece, dacă nu este atent, echipa lui poate pierde.

Jocurile de confruntare/concursurile pot favoriza un anumit tip de comportament, anumite strategii. Cei care practică corect vor câștiga. Jocul are nevoie de un regulament clar și de un arbitru corect. La sfârșitul jocului, câștigătorii vor primi un premiu simbolic:

- Jocuri de cunoaștere; Jocuri de comunicare; Jocuri de încredere; Jocuri de negociere;
- Jocuri de cooperare; Jocuri sportive

Avantajele jocurilor:

- Să creeze de multe ori experiențe emoționale și relaționale puternicești imediate care sunt imposibil de creat în procesul de predare folosind metode cognitive;
- Pentru copii, prezența în aer liber are un efect terapeutic și psiho-igienic, care aduce o calitate diferită experimentării;

- Permit copiilor să se relaxeze, să se elibereze de modul convențional de funcționare și să se lase cuprinși total de activități;
- Permite creierului să folosească atât emisfera dreaptă cât și cea stângă și drept urmare să crească calitatea învățării;
- Experiențele comune ale participanților creează o atmosferă coerentă de grup mai rapid, astfel încât calitatea învățării într-un grup social atinge nivel superior.

Dezavantaje:

- Activitățile în aer liber sunt adesea dependente de mediul imediat și de vreme;
- Pentru ca aceste activități să fie utilizate la maxim, participantul trebuie să fie implicat total în ele; neparticiparea la joc, uneori, poate fi acceptată, dar, în cazul în care participantul nu dorește să se implice, el este exclus din activitățile de grup și, prin urmare, de la procesul de învățare.

La vârste mici așteptăm deprinderi simple, concrete, la vârste mai mari așteptăm deprinderi complexe, cu grad mai ridicat de abstracție. Copiii evidențiază nevoia de stimulare suplimentară a dezvoltării personalității lor. Pentru facilitarea exprimării este eficientă utilizarea suportului grafic. Copiii se simt adesea în competiție unii cu alții. Confruntarea, reușita, sunt foarte importante, iar dorința de a fi tratați cu mai multă atenție decât restul colegilor este foarte pronunțată. Pe alocuri, atitudinea poate fi presărată cu comportamente cu tentă agresivă la adresa celorlalți, pornind de la nevoia de afecțiune pe care o resimt acești copii.

Scopurile sunt denumite uneori competențe, afirmații privitoare la cunoștințe și abilități, sau scopuri de rezultat. Acestea sunt scrise pentru a completa o abordare a învățări bazată pe dezvoltare. Această abordare recunoaște faptul că învățarea se produce în timp și că tinerii progresează printr-o serie de etape sau niveluri pe măsură ce învățarea se desfășoară.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș, C. – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2006
2. Elias, M. J., Tobias, S. E. , Fridlander, B.S. - Inteligența emoțională în educația copiilor, Editura Curtea Veche, București, 2002
3. Cerghit, I. - Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, Editura Aramis, București, 2002
4. Roco, M. – Creativitate și inteligență emoțională, Editura Polirom, Iași, 2001

BIBLIOGRAFIE

Suport de curs „ CRED – Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți. Formare nivel II – învățământ primar”

ROLUL PARTENERIATULUI FAMILIE- ŞCOALĂ- COMUNITATE ÎN ASIGURAREA DISCIPLINEI ŞCOLARE

prof. înv. primar, David Mariana- Rodica
C.N."Mihai Eminescu"- Şcoala Gimnazială"Avram Stanca",
Petroşani

Disciplina școlară poate fi considerată drept o manifestare a disciplinei sociale și este un ansamblu de reguli de comportament necesare pentru buna conviețuire în mediul școlar și pentru buna desfășurare a procesului de învățământ. În contextul acțiunii educative, disciplina îndeplinește următoarele funcții: socializarea individului, formarea și dezvoltarea unor atitudini morale și a unui sistem unitar de valori, asigurarea securității emoționale, care vizează respectul față de sine și față de ceilalți.

Regulile clasei trebuie stabilite la începutul anului școlar și să respecte o serie de exigențe: să fie relevante pentru viața școlară; să fie formulate într-o manieră pozitivă; să fie flexibile și adaptate la situațiile particulare; să fie precizate clar consecințele nerespectării fiecărei reguli; să fie puțin numeroase, pentru a putea fi reținute cu ușurință; să le fie comunicate și părinților elevilor; să fie reamintite în anumite momente.

În general, un program de prevenire și combatere a agresivității în rândul elevilor își propune câteva obiective distincte:

- prevenirea situațiilor cu potențial agresiv;
- combaterea agresivității în școală încă din faza sa incipientă;
- formarea unei culturi școlare nonviolente;
- îmbunătățirea supravegherii elevilor în incinta școlii și în afara ei.

Indisciplina şcolară are mai multe cauze, cum ar fi: antipatia faţă de şcoală; nevoia de recunoaştere socială; comportamentul impulsiv; ignorarea regulilor (involuntară şi deliberată); conflictele dintre sistemele opuse de reguli; anxietatea; modul în care se manifestă anumite cadre didactice.

Pentru demonstrarea importanţei pe care o are parteneriatul şcoală-familie, din perspectiva cerinţelor educaţionale ale societăţii, am luat în studiu un elev din clasa a III-a, care provine dintr-o familie cu patru membri. În ceea ce priveşte activitatea sa educaţională, elevul deprinde aptitudini de comunicare, are capacitate de raţionament, se poate concentra şi focaliza asupra unei sarcini propuse, participă voluntar la activităţile desfăşurate cu clasa sau cu grupa din care face parte, înţelege şi aplică cunoştinţele dobândite, dă dovadă de creativitate, inventivitate şi originalitate. În relaţiile interpersonale dezvoltate la nivel de clasă, cooperează cu colegii, reuşeşte să îşi impună punctul de vedere de cele mai multe ori, totuşi se lasă mai degrabă condus decât să conducă, dar are spirit de echipă, face demersuri pentru a spori câştigul respectivei echipe din care face parte, ascultând activ şi contribuind constructiv la produsul echipei, stabilind scopuri comune.

Elevul poate fi caracterizat prin următoarele cuvinte: uşor timid, enenergic, bucuros, inventiv, rezervat, ezitant şi selectiv în alegerile pe care le face. Uneori alege să urmărească cu atenţie tot ce se întâmplă în jurul lui, nedorind să ridice mâna şi să participe cu ideile sale, însă când i se solicită acest lucru dă dovadă de siguranţă şi de raţionamente bune. În momentele în care nu se află sub stricta supraveghere a învăţătorului, este influenţat de comportamentele negative ale celor din jur, comportamente care nu sunt benefice şi au un impact negativ asupra personalităţii sale. Doreşte să iasă în evidenţă prin fapte neobişnuite, să atragă atenţia asupra lui astfel încât să-i distreze pe cei din jurul

său, pe timpul pauzelor intră în divergenţe cu elevi de la alte clase, folosind un vocabular inadecvat, se ajunge uneori, chiar şi la îmbrâncire, lovire, acte de violenţă. După gradul de gravitate, faptele pot fi considerate o formă de violenţă uşoară ce se manifesta prin: ton ridicat, tachinare, ironie, poreclire, insult, înjurături, intimidare, instigare la violenţă, deposedare de obiecte personale, aruncare cu obiecte- fără a avea consecinţe grave, atingerea nedorită.

METODE DE CERCETARE

Pentru început, voi face o anchetă pe bază de chestionar pe care îl voi aplica părinţilor, iar cu elevul voi purta discuţii ample asupra modului său de comportare şi asupra factorilor ce îl determină să fie violent , în următoarea perioadă urmând să îl observ îndeaproape.

INSTRUMENTE UTILIZATE IN CERCETARE sunt:

Studiu de caz

Dezvoltare parteneriatul şcoală –familie-societate a vizat analiza a trei paliere temporale:

- trecut - istoria cazului (determinarea factorilor ce au condus la crearea acestei probleme de disciplină);
- prezent – situaţia prezentă (analizarea cazului şi luarea de măsuri potrivite astfel încât situaţia comportamentală să se îmbunătăţească);
- viitor -rezultatele obţinute (analizarea acestora şi dezvoltarea parteneriatului şcoală-familie astfel încât disciplina şcolară să tindă către valori maxime).

Familia a fost receptivă la solicitarea şcolii, doreşte remedierea comportamentului de indisciplină manifestat de copilul lor, mă asigură de suport în ceea ce priveşte activitatea elevului de acasă şi îşi vor asuma obiectivele propuse pentru rezolvarea acestui caz. Chestionarul aplicat familiei are scop constatativ şi vizează investigarea fenomenului psihosocial al violenţei, manifestat şi în mediul extraşcolar (familial).

În urma interpretărilor chestionarului aplicat părinţilor şi a discuţiilor purtate cu elevul, s-au constatat următoarele:

- elevul este marginalizat de unii colegi;
- elevul este influenţat de comportamentele negative ale altor copii;
- elevul doreşte să atragă atenţia asupra sa, spre amuzamentul celor din jur;
- elevul nu este acceptat în unele grupuri de joacă datorită comportamentului deficitar;
- elevul are libertate de decizie cu privire la organizarea timpului liber;
- elevul nu are un program zilnic stabilit;
- elevul este influenţat de emisiunile TV şi de mass-media;
- elevul este influenţat negativ de grupul de prieteni de acasă;
- elevul nu are deprinderi sociale bine dezvoltate.

În urma celor constatate, împreună cu familia, am stabilit obiectivele pe care dorim să le atingem pe parcursul parteneriatului şcoală-familie şi am recurs la elaborarea unui Plan de intervenţie personalizat cu scopul formării unui comportament nonviolent ce are să se răsfrângă asupra şi în folosul copilului. De asemenea, atât învăţătorul cât şi părinţii am purtat o discuţie cu elevul, în care i-am explicat că dorim ca el să îşi schimbe atitudinea şi comportamentul negativ pe care îl afişează, că trebuie să îşi stăpânească reacţiile nepotrivite pe care le manifestă uneori, trebuie să evite posibile ironii sau comportamente negative ale colegilor din şcoală şi să vină să comunice problemele apărute pentru ca noi, persoanele adulte, să putem gestiona cazul. Elevul a părut dispus să încerce o schimbare în bine, a dat dovadă de cooperare, fiind deschis către măsurile pe care i le-am sugerat.

S-au luat o serie de măsuri şi la nivel de clasă pentru ca elevul să îşi îmbunătăţească comportamentul şi relaţiile interpersonale cu colegii. Astfel:

- li s-a explicat elevilor faptul că, colegul lor are nevoie de ajutorul lor pentru a depăşi aceste probleme de disciplină, că trebuie să îl accepte în grupul lor de joacă fiindcă merită o şansă, în ciuda comportamentului nepotrivit din ultima vreme(acesta fiind motivul pentru care îl respingeau);

 elevii au fost solicitaţi să se implice în soluţionarea conflictelor apărute la nivel de clasă;
 s-au propus diverse jocuri de echipă sau ateliere recreative ce se desfăşurau în timpul pauzelor cu scopul de a elimina riscul unor acte de violenţă, activităţi la care elevul a fost supravegheat la început îndeaproape, apoi de la distanţă;
 desfăşurarea unei lecţii de prevenire a violenţei la nivel de clasă;
 implicarea elevului în programe anti-violenţă desfăşurate la nivel de şcoală;
 în activitatea didactica, elevul a fost antrenat permanent pentru a nu se deconcentra.

Monitorizarea actelor de violenţă s-a efectuat conform unui grafic structurat pe săptămâni şi pe zile în care au fost notate numărul de abateri ale comportamentului elevului cu scopul de a se face o evaluare permanent şi a se lua măsurile necesare. Părinţii au fost informaţi permanent cu privire la ameliorarea rezultatelor, s-a păstrat legătura telefonic, dar la un interval de două săptămâni stabileam o întâlnire pentru a analiza progresele obţinute şi rezultatele strategiei aplicate.

În urma dezvoltării parteneriatului şcoală-familie, rezultatele sunt următoarele:
 Se reduce frecvenţa apariţiei comportamentului neadecvat;
 Elevul se conformează regulilor de grup;
 Elevul respectă persoanele din grup şi la scoală şi acasă;
 Elevul devine mai activ si mai implicat în activitatea şcolară;
 Este redusă atât violenţa fizică cât şi cea verbală;
 Recompensele duc la creşterea încrederii în sine, stima de sine pozitivă .

Pentru observarea îmbunătăţirii comportamentului sunt folosite GRILE DE OBSERVARE A COMPORTAMENTULUI, în urma cărora se observă manifestările pe care elevul le avea înaintea desfăşurării parteneriatului şcoală familie şi manifestările pe care le adoptă după realizarea parteneriatului.

Manifestări comportamentale înainte de generarea parteneriatului	**Manifestări după realizarea parteneriatului**
* scăderea pragului de toleranţă la frustraţie (din cauza egocentrismului ridicat orice renunţare la ceva care-i produce plăcere este percepută ca agresiune asupra sa) *existenţa unor puternice sentimente de devalorizare (cel în cauză autopercepându-se ca fiind o "nonvaloare") -apreciere întărită frecvent atitudinal şi verbal şi de cei din jur şi continuând să repete comportamente negative, a unor sentimente acute de injustiţie *slabă consistenţă şi echilibru intern (mascate frecvent prin manifestari perturbatoare gen mânie, negativism, minciuna, care indica fals puterea sau forţa Eu-lui, a persoanei) *ignorarea regulilor, conştientă sau inconştientă, conflicte între sistemele de reguli ale elevului (cele de acasă, cele pentru grupul de prieteni, cele pentru şcoală). * pornirea spre agresivitate fizică şi verbală	*manifestări paşnice, încredere în sine şi apariţia calmităţii în rezolvarea problemelor *reducerea instabilităţii, irascibilităţii *minimizarea impulsivităţii, asumarea comportamentului, recunoaşterea greşelilor şi corectarea, pe cât posibil, a acestora *încredere, optimism, adevăr, dovezi de prietenie, sentimente de acceptare a celor din jurul său *conformarea elevului la regulile de grup, reducerea violenţei fizice şi a celei verbale

Părinţii au sprijinit şcoala în eforturile ei de a creşte calitatea activităţii educative, respectând activităţile din Planul de intervenţie, acestea fiind realizate în proporţie de 80%.

CONCLUZII

Analiza datelor colectate în lucrarea realizată vine să confirme ipotezele cercetării. Şcoala are relaţii de parteneriat cu diverşi actori comunitari locali: familiile elevilor, autorităţi, poliţie, unităţi sanitare, unităţi de asistenţă socială, biserică, agenţi economici, organizaţii neguvernamentale. Parteneriatul şi colaborarea sunt diferenţiate. Cele mai strânse relaţii se desfăşoară cu cei care sunt cei mai interesaţi de binele copiilor, cu familiile acestora. Colaborarea cu ceilalţi agenţi comunitari: poliţie, biserică, autorităţi locale, unităţi sanitare ţin pe de o parte de exercitarea obligaţiilor instituţionale ale acestor organizaţii şi pe de altă parte de calitatea resurselor umane, de motivaţia celor implicaţi, de conştientizarea rolului comunitar pe care îl au.

Colaborările cu autorităţile, instituţiile, organizaţiile locale de orice tip ţin de cele mai multe ori de manifestarea atribuţiilor legale ale acestora, de rolurile tradiţionale percepute de către cei din comunitate..

Motivaţiile care stau la baza iniţierii parteneriatului sunt: rezolvarea unor probleme instituţionale, administrative; rezolvarea unor probleme specifice beneficiarilor (elevi, părinţi, cadre didactice), promovarea rolului educaţional al şcolii, satisfacţia celor implicaţi, „binele comun”.

Parteneriatul şcoală- comunitate locală se desfăşoară mai ales pe acele componente care vizează copiii: educaţie, sănătate, siguranţă, instruire, petrecere a timpului liber, administrarea spaţiului şcolar. Însă, parteneriatul şcoală-familie este cel mai important deoarece părinţii sunt primii educatori (familia fiind prima şcoală a copiilor) şi parteneri ai şcolii. Aceasta înseamnă că rolul părinţilor este acela de a împărţi acest rol cu învăţătorul, iar mai târziu cu profesorii, apare nevoia de colaborare cu şcoala, chiar de implicare activă în cadrul ei.Atunci când cele două medii educaţionale (şcoala şi familia) se completează şi se susţin, ele pot asigura într-o mare măsură o bună integrare a copilului în activitatea şcolară, dar şi în viaţa socială.

Cercetările realizate arată că, indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părinţii sunt parteneri cu şcoala în educaţia copiilor lor, se observă o îmbunatăţire a performanţelor elevilor. Implicarea părinţilor în educaţia şcolară a copiilor este un element cheie în educaţia propriilor copii. Ei îşi doresc tot ce e mai bun pentru copiii lor.

Ipoteza a fost validată, căci**,** în urma studiului efectuat se poate observa că:

Elementul principal este copilul şi realizările sale; şcoala nu este singura responsabilă pentru rezultatele şcolare ale copilului; învăţătorul trebuie să fie sensibil la nevoile, interesele copiilor şi să manifeste entuziasm în educarea copiilor; învăţătorul trebuie să-i ajute pe copii să-şi sporească stima de sine; învăţătorul trebuie să comunice des şi deschis cu părinţii; învăţătorul trebuie să ofere recomandări privitoare la modul în care părinţii îi pot ajuta pe copii să înveţe.

Ca parteneri într-o relaţie, este normal ca părţile implicate să aibă anumite aşteptări una faţă de cealaltă. Cadrele didactice au anumite aşteptări din partea părinţilor: să creeze copiilor oportunităţi de învăţare (un mediu sigur de dezvoltare fizică şi psihică); să susţină scopurile, regulile şi politica şcolii; să sublinieze în discuţiile cu copiii, importanţa educaţiei pentru viaţă; să-şi accepte responsabilitatea de părinte, fiind un bun exemplu; să-i ajute pe copii să realizeze un echilibru între activităţile şcolare şi cele extraşcolare; să-i înveţe pe copii auto-disciplina şi respectul pentru cei din jur. Pentru a nu se ajunge la asemenea dificultăţi, este de preferat ca părinţii să ia legătura cu şcoala nu doar atunci când sunt chemaţi la şedinţele cu părinţii sau atunci când copiii se confruntă cu anumite dificultăţi. Ei trebuie să participe la toate evenimentele importante ale şcolii (serbări, festivităţi, concursuri, spectacole), să uşureze misiunea educativă a şcolii prin continuarea educaţiei în cadrul familiei, dar şi să manifeste disponibilitate pentru participarea la cursuri cu caracter educativ realizate pentru părinţi.

În concluzie, pentru a putea asigura educarea copiilor în cele mai bune condiţii şi, implicit, succesul în viaţă, e nevoie ca toţi factorii implicaţi în procesul educaţional să formeze o echipă în care fiecare ştie ce are de făcut şi îi acordă partenerului respectul şi încrederea cuvenită.

BIBLIOGRAFIE

1. Abric, Jean-Claude, Psihologia comunicării. Teorii şi metode, Editura Polirom, Iaşi, 2002
2. Stern H., *Educaţia părinţilor în lume*, Editura didactică şi Redacţia Bucureşti, 1972,
3. Cury, A., *Părinţi strălucitori - profesori fascinanţi*, Editura For You, Bucureşti, 2003
4. Cristea, Dumitru, ,*Tratat de psihologie socială,* Editura Pro Transilvania, 2005
5. Druță, E.,M. – Cunoașterea elevului, Editura Aramis, București, 2004;
6. Albu, E. – Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenți. Prevenire și terapie, Editura Aramis, București, 2002;
7. Stan, E. – Managementul clasei, Editura Aramis, București, 2003;
8. Sterea, I. (coordonator) – Educarea în spiritual disciplinei școlare, Suport de curs pentru învățământul la distanță, Casa Corpului Didactic, Deva, 2013.

IMPORTANŢA ACTIVITĂŢILOR EDUCATIVE ÎN PARTENERIAT CU PĂRINŢII

prof.inv.presc.Dedu Ilona Ramona

G.P.P,,Sf.Mucenic Mina,,Ploiesti

" **COPILUL –** ***o taină pe care întâi trebuie să ne dorim să o descifrăm şi apoi să lucrăm neîntrerupt pentru asta, părinţi şi profesori. Trebuie să-l înţelegem, ca apoi să se înţeleagă pe sine şi lumea în care trăieşte."***

Educaţia, definită în termeni foarte generali, este un proces al cărui scop esenţial este de a uşura o anumită modificare de comportament. Părinţii sunt primii profesori ai copilului, ei începând educarea lui în mediul familial. De cele mai multe ori, comportamentul parental este inspirat din propria experienţă de viaţă a acestora, astfel perpetuând atât aspecte pozitive cât şi negative, pe parcursul mai multor generaţii. Împreună cu părinţii, gradinita îşi are rolul bine stabilit, intervenind în dezvoltarea primară a copilului. În acest context, educarea părinţilor după principii ştiinţifice de psihopedagogie devine o necesitate.

În fiecare an realizăm parteneriate cu părinţii copiilor pe care îi îndrumăm . Motivul realizării acestor parteneriate este necesitatea menţinerii unităţii de cerinţe în educaţia copilului, necesitatea realizării unei legături reale între şcoală şi familie ca parteneri egali în educaţia copilului.

Scopul acestui parteneriat este implicarea şi participarea reală a părinţilor în activităţile la clasă şi la cele extracurriculare.

Ca obiective majore ale acestui parteneriat aş aminti: formarea părinţilor în spiritul ideii de parteneri egali în educaţia copiilor; convingerea părinţilor pentru a investi în dezvoltarea personală a copilului şi a grupului în ansamblu; implicarea părintilor în atragerea de resurse (financiare sau materiale) necesare unei bune desfăşurări a actului educaţional; creearea unui mediu educativ pozitiv, favorabil, adecvat pentru o stimulare continuuă a învătarii spontane a copilului; achizitionarea de către părinţi a unor informaţii şi cunoştiinţe pe care să le folosească în educarea propriilor copii; implicarea părinţilor în atragerea şi găsirea de resurse materiale şi financiare necesare derulării serbării de Crăciun, de sfârşit de an şcolar, organizării de excursii şcolare.

Școala îl învață pe copil să se situeze printre semeni , să se obișnuiască cu anumite cerințe și realități sociale. Dar educația în familie constituie prima școală a copilului , partea cea mai importantă a pregătirii lui pentru viața socială și productivă. Familia trebuie să fie prima instituție socială care se preocupă de asigurarea condițiilor necesare dezvoltării normale a copilului.

La gradinita, ajutăm copii să treacă peste rețineri, să-și exprime în mod deschis opiniile personale, să vorbească despre evenimentele la care participă , despre calitățile și defectele lor. Copiii dobândesc nu numai curajul exprimării unor opinii, ci și respectul pentru părerile

colegilor, ale părinților, pentru adevăr. În felul acesta punem pe fiecare elev în situația de a-și exercita, în clasă, principalele însușiri care-i definesc personalitatea, făcându-i participanți activi, dar și colaboratori, parteneri ai noștri în ducerea la bun sfârșit a tuturor activităților. Calitatea proceselor de comunicare ce se stabilesc în grupul școlar depinde de potențialul comunicativ al fiecăruia dintre membrii lui. Educatorul trebuie să dețină înainte de toate, bune calități de mediator pentru a-i facilita procesul stabilirii unor interacțiuni directe, sincere, bazate pe încredere între elevi, dar și între sine și fiecare dintre elevi.

Un real parteneriat între gradinita şi familie nu este cel înscris pe o coală de hârtie semnat de părinte şi director, este relaţia activă, de implicare şi de o parte şi de cealaltă, este bucuria şi tristeţea, este succesul şi eşecul, este zbaterea şi rezultatul din care beneficiarul este copilul.

În domeniul colaborării gradinita-familie, punctul de plecare este cunoașterea prealabilă a părinților de către învățător, a familiei, a climatului familial.

Activitatea educativă îmbracă și în gradinita noastră o multitudine de forme la următoarele nivele: comitetul de părinți, consiliul reprezentativ al părinților, corespondența cu părinții, consultațiile pedagogice, implicarea părinților în activitățile gradinitei, activitățile nonformale(excursii, cercuri, serbări, aniversări, cursuri), consultații la cererea părinților.

Bibliografie:

Moisin, Anton-Părinți și copii, Editura didactică și pedagogică , București, 1995;

Boroș, Maximilian-Profesorul și elevii, Editura Gutinul, Colecția de pedagogie, Maramureș, 1994

Autor: Profesor dr. Florentina Gabriela Didin
Liceul de Arte „Dinu Lipatti” Pitești

STUDIU PRIVIND STRATEGIILE MODERNE UTILIZATE ÎN PREDAREA ROMANELOR LUI CAMIL PETRESCU

Trecerea tranzitorie de la cultura modernităţii, din modul în care cadrele didactice „îşi exercită mai mult puterea decât autoritatea”[1], la o viziune postmodernă ale cărei principii, idei, valori, se află încă în plină etapă de coagulare, a început, deja. O transformare de strategii, de optică şi de practici educaţionale a devenit o condiţie *sine qua non* a garantării calităţii în educaţie. Concepţia constructivistă aplicată în ştiinţele educaţiei presupune „schimbarea paradigmei educaţionale, de la transmiterea de tip behaviorist a cunoaşterii la abordarea cunoaşterii într-un proces de comunicare şi cooperare, în care elevul are un rol activ”.[2]

Modelul comunicativ-funcțional a fost complet structurat în anul 2000 și „realizează, în mare măsură, sincronizarea maternei cu tiparele europene și restabilește legăturile cu tradiția școlii românești din prima jumătate a secolului. În același timp, însă, ultimele programe ale secolului pot fi citite și ca o replică la tiparele curriculare comuniste. Perspectiva de ansamblu recompune integral harta disciplinei și creează un spațiu în care se pot manifesta valențele formative plurale ale studiului limbii și literaturii.”[3] Impunerea modelului comunicativ – funcțional a însemnat, în opinia Alinei Pamfil,[4] sincronizarea cu tendințele în materie de didactică a limbilor, din ultimele decenii.

Strategia didactică este definită de Ioan Cerghit ca „un ansamblu de acţiuni şi operaţii de predare-învăţare în mod deliberat structurate sau programate, orientate în direcţia atingerii, în condiţii de maximă eficacitate a obiectivelor prestabilite”.[5] În viziunea lui Sorin Cristea strategia didactică este „un grup de două sau mai multe metode şi procedee integrate într-o structură operaţională, angajată la nivelul activităţii de predare-învăţare-evaluare, pentru realizarea

[1]E. Păun, *O „lectură” a educaţiei prin grila postmodernităţii*. *Pedagogie. Fundamentări teoretice şi demersuri aplicative*. Editura Polirom ,Iaşi, 2002, p. 19.
[2] O. Păcurari, A. Târcă, L. Sarivan, *Strategii didactice inovative* . *Suport de curs*. Editura Sigma, Bucureşti, 2003, p. 33.
[3] Pamfil, Alina, *Studii de didactica literaturii române*, Cluj-Napoca, Casa Cărţii de Ştiinţă, 2006, p.14.
[4] Alina Pamfil, *Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise,* Editura Paralela 45, Piteşti, 2003, pp.28-29.
[5] Ioan Cerghit, *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii*. Editura Aramis, Bucureşti, 2002, p. 276.

obiectivelor pedagogice generale, specifice şi concrete ale acesteia, la parametri de calitate superioară”.[6]

Însemnările definitorii asupra strategiilor didactice interactive sunt următoarele:

- sunt „strategii de grup, presupun munca în colaborare a elevilor organizaţi pe microgrupuri sau echipe de lucru în vederea atingerii unor obiective preconizate (soluţii la o problemă, crearea de alternative);
- presupun crearea unor programe care să corespundă nevoii de interrelaţionare şi de răspuns diferenţiat la reacţiile elevilor;
- au în vedere provocarea şi susţinerea învăţării active în cadrul căreia, cel ce învaţă acţionează asupra informaţiei pentru a o transforma într-una nouă, personală, proprie;
- stimulează participarea subiecţilor la acţiune, socializându-i şi dezvoltându-le procesele cognitive complexe, trăirile individuale şi capacităţile de înţelegere şi (auto)evaluarea valorilor şi situaţiilor prin folosirea metodelor active.” [7]

4.1. Rolul strategiilor didactice interactive

Strategiile didactice interactive reprezintă *„Modul de sistematizare a conținutului învățământului* și *determină mersul gândirii pedagogice a profesorului în selectarea și aplicarea metodelor didactice”.*[8] Necesitatea asigurării unei bune calităţi în educaţie presupune o resistematizare a demersului educaţional din punct de vedere al profesorului, astfel încât strategiile didactice elaborate să fie centrate pe învăţare şi, respectiv, pe elev.

Metodele didactice interactive sprijină învăţarea activă, presupune o colaborare susținută între elevi care, organizaţi în microgrupuri, lucrează împreună în vederea atingerii unor obiective stabilite anterior. Cadrul didactic nu este plasat în rolul de comunicator de mesaje informaţionale, ci preia rolul de organizator, facilitator şi mediator în activitatea de învăţare.

Demersul didactic este proiectat astfel încât să nu îl mai plaseze în centru pe profesor, ci pe elev. Rolul profesorului rămâne unul esențial, însă, se renunţă la practicile educaţionale rigide, vechi şi uniforme. Profesorul devine organizatorul mediului de învăţare, pe care îl adaptează particularităţilor şi nevoilor beneficiarilor, procesul învăţării facilitând dezvoltarea

[6] Sorin Cristea, *Dicţionar de termeni pedagogici.,*Editura Didactică și pedagogică, București, 1998, p. 422.
[7] C. L. , Oprea, *Strategii didactice interactive*. Editura Didactică și pedagogică, București, 2006, pp. 26 – 28.
[8]Miron Ionescu, Vasile Chiș, *Strategii de predare-învățare,* Editura Științifică, București, 1992, p. 87.

competenţelor. Cadrul didactic, prin proiectarea şi realizarea activităţilor de predare – învăţare – evaluare, pe baza unor strategii didactice interactive, oferă elevilor numeroase oportunități de a se implica în mod direct în procesul propriei formări, de a-şi susține în mod liber opiniile, ideile şi de a le compara cu cele ale colegilor, dezvoltându-și competenţele metacognitive.

Strategiile didactice, care presupun învățarea activă, aplicarea, experimentarea și cercetarea asigură dezvoltarea și fructificarea atât a resurselor cognitive, cât și a resurselor afective și volitionale ale elevilor, în vederea integrării ulterioare în mediul socio-profesional. Modul în care strategiile de predare-învățare sunt aplicate presupune comprehensiunea modului în care „înțelegerea și învățarea se petrec.”[9]Astfel, conturarea posibilităților de a utiliza o învăţare de calitate, de a realiza achiziţii durabile, utilizabile şi transferabile în diverse contexte de învățare şi nu numai va aduce numai beneficii. Bucurându-se de o îndrumare competentă, prin suportul profesorilor care îi respectă pe elevi şi sunt interesaţi în permanență de îmbunătățirea nivelului lor de achiziţii şi competenţe, educabilii vor avea posibilitatea să atingă obiectivele învăţării şi să încheie cu succes activitatea de învățare. Mai mult decât atât, şansele de reuşită socială vor crește în mod considerabil.

Constantin Parfene[10] afirmă în lucarea sa *Literatura în școală*, ediția a II-a, că orice oră de limba și literatura română ce se dorește interactivă trebuie să respecte următorii pași:

- Profesorul și elevii săi devin parteneri de dialog, deci trebuie să se stabilească un raport de cooperare încă de la început;
- Tehnicile de învățare trebuie să fie adecvate;
- În procesul învățării se va utiliza analiza, sinteza, comparația, procesul de învățare deductiv și inductiv, aprecierea critică;
- Asigurarea constantă a conexiunii inverse;
- Tratarea individuală și diferențiată a elevilor, pentru a răspunde cerințelor individuale de învățare.

Strategiile didactice interactive au un rol determinativ în procesul instructiv – educativ, fiind prezente în toate etapele conceperii şi executării efective a acesteia:

[9] Alina Pamfil, *Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise,* Editura Paralela 45, Pitești, 2003, p. 27.
[10] Constantin Parfene, *Literatura în școală*, ediția a II-a, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1997, p. 129

a) în etapa proiectării, atunci când profesorul se raportează la toate celelalte componente ale procesului de învăţământ (obiective, timp, forme de organizare, conţinuturi etc.), elaborează strategia didactică optimă;

b) în etapa de desfăşurare a activităţii – strategia didactică este un instrument concret care permite atingerea obiectivelor propuse;

c) în faza (auto) evaluării, împreună cu alte componente ale procesului de învăţământ, strategia didactică devine „obiect” al evaluării profesorului, în raport cu rezultatele obţinute, calitatea acesteia şi gradul de concordanță cu conţinutul, finalităţile, formele de organizare a procesului de învăţământ.

4.2. Metode moderne de predare a limbii și literaturii române

Limba și literatura română reprezintă una dintre disciplinele pe seama căreia sunt puse, într-o mare măsură, competențele lingvistice complexe ale omului modern. Strategiile didactice, care ajută la optimizarea procesului de instruire în vederea unei mai bune însușiri a bagajului informațional, reprezintă căi complexe de organizare și de îndrumare a procesului de predare - învățare – evaluare, în funcție de personalitatea și creativitatea profesorului și a elevilor: „Centrarea învățământului european asupra formării de competențe a generat, în spațiul primei limbi (limba maternă), o serie de încercări de circumscriere a competenței de comunicare. Într-o abordare sintetică, genul proxim al definițiilor identifică: a) specificitatea competenței de comunicare în zona unui modus operandi; b) resursele - la nivelul cunoștințelor, capacităților și atitudinilor pozitive față de transmiterea și receptarea mesajelor, precum și față de negocierea de sens; c) ariile de manifestare - în ordinea construcției și receptării textului oral și scris, iar d) componenta fundamentală - în zona verbalului, partializat în subcomponentele lingvistică, textuală și discursivă. În ultima perioadă, discuțiile referitoare la competența de comunicare au început să fie dublate de reflecția asupra competenței literare și culturale.”[11]

Prin *metodă de învăţământ* se înţelege o modalitate comună prin care cadrul didactic și elevii acționează cu scopul realizării obiectivelor pedagogice. Cu alte cuvinte, metoda definește

[11] Alina Pamfil, *Studii de didactica literaturii române*, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2006, p. 28.

„un mod de a proceda care tinde să plaseze elevul într-o situaţie de învăţare, mai mult sau mai puţin dirijată”.[12]

În *şcoala modernă*, proprietatea esențială în funcţie de care sunt evaluate metodele de învăţământ este *caracterul lor activ*, adică măsura în care sunt folositoare în provocarea implicării elevilor într-o activitate concretă sau mentală. Metodele didactice au ca principal scop stimularea motivaţiei, a capacităţilor creatoare şi cognitive ale elevilor iar „alegerea metodei capătă o importanță covârșitoare; ea echivalează cu luarea unei decizii practice indispensabile conducerii unui fragment din procesul de învățământ și se înscrie întotdeauna în limitele unor finalități deduse și ele, până la urmă, din sarcinile instructiv-educative specifice ale disciplinei care se predă (...).”[13] Un principiu în baza căruia este apreciată eficienţa metodelor didactice îl reprezintă valenţa formativă a acestora, impactul pe care aceste metode didactice îl au asupra dezvoltării personalităţii elevilor: „Metoda, se ajustează, așadar, după datele de ansamblu ale acțiunii, privite ca un întreg, ceea ce permite o mai bună stăpânire și optimizare a acesteia și prin ea, a actului însuși de instruire.”[14]

Aplicație pe text a metodei selectate în romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război,* de Camil Petrescu

O primă metodă didactică modernă o reprezintă:

1. **Cadranele**

Aceasta este o modalitate de rezumare şi sintetizare a unui conţinut, prin participarea activă şi implicarea elevilor în înţelegerea adecvată a textului rezumat. Această metodă este pretabilă în etapa de reflecţie.

Metoda cadranelor presupune trasarea a două axe perpendiculare, operaţiune în urma căreia rezultă patru cadrane.

Elevii audiază o povestire, o prelegere sau citesc un text, apoi sunt solicitaţi să noteze anumite aspecte sesizate, precum:

- în cadranul I : reperele spațio- temporale în care are loc acțiunea;

[12]Iucu Romiţă, *Instruirea şcolară,* Editura Polirom, Iaşi, 2001, p. 142
[13] Ioan Cerghit, *Metode de învăţământ*, Editura Polirom, Iaşi, 2000, p.17.
[14] *Ibidem*, p.16.

Autor: Profesor dr. Florentina Gabriela Didin
Liceul de Arte „Dinu Lipatti” Pitești

- în cadranul II : sentimente generate de povestire / text;
- în cadranul III : stabilirea unei legături între conţinutul povestirii / textului pe de o parte şi cunoştinţele şi experienţa lor de viaţă pe de altă parte;
- în cadranul IV : morala, învăţătura, mesajul transmis de conţinutul de idei prezentat .

Aplicație pe text – Romanul ***Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război***, de Camil Petrescu

- Elevii vor citi fragmentul dat şi stabilesc **tema** acestuia (cele două experiențe fundamentale de cunoaștere trăite de protagonist: dragostea și războiul)
- Discutarea modului de **construcție a subiectului**: romanul debutează printr-un artificiu compozițional, deoarece acțiunea primului capitol, *La Piatra Craiului în munte*, are loc ulterior întâmplărilor relatate în Cartea I.
- Profesorul le cere elevilor să stabilească **specia epică** ale cărei trăsături se regăsesc în text (**Roman modern de tip subiectiv** scris la persoana întâi, sub forma unei confesiuni a personajului central, Ștefan Gheorghidiu)
- Elevii precizează caracteristicile care aparţin **romanului modern de tip subiectiv** (unicitatea perspectivei narative, timpul prezent și subiectiv, fluxul conștiinței, memoria afectivă, narațiunea la persoana I, lucididatea autoanalizei, anticalofilismul, dar și autenticitatea definită ca identificarea actului de creație cu realitatea trăită, cu experiența unei trăiri febrile)

- **Analogia cu alte texte**: „Maitreyi” de Mircea Eliade (prin temă, tip de narator, apartenenţa la specie)

Toate acestea sunt completate în patru cadrane astfel:

I. TEMA	***II. DEFINIREA ELEGIEI***
III.CONSTRUCȚIA SUBIECTULUI	***IV. LEGĂTURA CU ALTE TEXTE***

Autor: Profesor dr. Florentina Gabriela Didin
Liceul de Arte „Dinu Lipatti” Pitești

2. Cubul

Metoda didactică a fost creată de Cowan în anul 1980. Aceasta presupune analiza unei noţiuni, a unui concept sau a unei teme prin proiectarea pe şase faţade ale unui cub. Fiecare dintre aceste fațade presupune o abordare diferită a subiectului respectiv. Scopul acestei metode este de a executa, prin cele şase fețe ale cubului, cât mai multe tipuri de operaţii mentale, corespunzătoare unor categorii de cunoştinţe implicate în demersul de învăţare:

- Faţada 1 face referire la / stimulează cunoştinţele empirice, prin raportare la capacităţile de identificare, denumire, detaliere şi memorizare;
- Faţadele 2 şi 3 face referire la/ antrenează cunoştinţele intelectuale, presupunând operaţii de înţelegere, de comparare, de clasificare, relaţionare și de ordonare;
- Faţada 4 activează cunoştinţele de tip raţional, implicând abilităţi analitice şi sintetice, dar și raţionamente inductive şi deductive;
- Faţadele 5 şi 6 stimulează cunoştinţele decizionale, valorificând capacitatea elevului de a emite judecăţi de valoare asupra subiectului propus, de a lua decizii, de a construi argumente.

Concret, prin intermediul celor şase faţade ale cubului elevii trebuie să răspundă la următoarele instrucţiuni:

1. Descriere – cum arată?
2. Aplică – semnificaţii, surse de inspiraţie
3. Analizează - structură
4. Compară – cu ce seamănă şi prin ce se diferenţiază?
5. Asociază – la ce te face să te gândeşti ?
6. Argumentează – pro sau contra

Etapele necesare în vederea aplicării acestei metode didactice:

- Se contruiește cubul pe ale cărui feţe scriem următoarele cuvinte: descrie, asociază, aplică, analizează, compară, argumentează;

- Se anunţă subiectul aflat în discuţie;

- Clasa se împarte în 6 grupe. Fiecare grupă examinează tema, ținând cont de cerinţa de pe una din feţele cubului;

Autor: Profesor dr. Florentina Gabriela Didin
Liceul de Arte „Dinu Lipatti” Pitești

Cele șase grupuri se pot stabili cu ajutorul mai multor modalităţi. Profesorul este cel care decide distribuirea perspectivelor, luând în calcul timpul alocat, dar și de decât de bine cunoaşte colectivul de elevi. Perspectivele pot fi distribuite aleator, fiecare grupă răsucind cubul și primind sarcina de lucru în funcție de perspectiva aleasă. Profesorul poate atribui fiecărui grup o anumită perspectivă;

- Redactarea finală a răspunsului şi împărtăşirea acestuia cu celelalte grupe;
- Se afişează forma finală pe tablă sau pe foi de tip flipchart, în fața clasei.

Aplicaţie pe text – romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu

Varianta I

Fața 1 : Motivaţi ordinea în care se succed cele două planuri temporale din discursul narativ.

Fața 2: Ce înseamnă experiența frontului în acest roman ? Ce diferențe identificați între modul în care este perceput războiul în acest roman, față de alte romane care abordează aceeași problemă ?

Fața 3 : Care este evenimentul exterior ce declanșează rememorarea unor întâmplări sau stări din trecut? Precizaţi din opera cărui autor a împrumutat Camil Petrescu această tehnică.

Fața 4: Identificaţi cele două părți ale romanului şi interpretaţi-le din perspectiva relaţiei personajului-narator cu cele două experiențe de viață.

Fața 5 : Analizaţi ultimul capitol în relaţie cu restul romanului şi arătaţi de ce moartea trece în prim-plan, în defavoarea iubirii.

Fața 6 : Ce valoare stilistică are stilul anticalofil în romanul discutat?

Varianta II

- *Compară* cele două părți ale romanului *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război* de Camil Petrescu;
- *Asociază* jocul geloziei cu sentimentele pe care le încearcă un îndrăgostit ;
- *Descrie* iubita, pe Ela, prin ochii personajului-narator;
- *Analizează* felul în care se transmit trăirile și sentimentele personajului principal;
- *Aplică* cunoștințele dobândite și precizează procedeele artistice întâlnite în romanul subiectiv ;
- *Argumentează* folosirea stilului anticalofil în romanul lui Camil Petrescu.

Autor: Profesor dr. Florentina Gabriela Didin
Liceul de Arte „Dinu Lipatti” Pitești

BIBLIOGRAFIE:

Călinescu, G., ***Istoria literaturii române de la origini și până în prezent***, Editura Minerva, București, 1982.

Cerghit, Ioan, ***Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii***, Editura Aramis, Bucureşti, 2002.

Cerghit, Ioan, ***Metode de învăţământ***, Editura Polirom, Iaşi, 2000.

Cristea, Sorin, ***Dicţionar de termeni pedagogici***, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti, 1998

Ionescu Miron, Chiș Vasile, ***Strategii de predare-învățare***, Editura Științifică, București, 1992

Oprea, Crenguța- Lăcrămioara, ***Strategii didactice interactive***, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006

Pamfil, Alina, ***Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise***, Editura Paralela 45, Piteşti, 2003.

Pamfil, Alina, ***Studii de didactica literaturii române***, Editura Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj-Napoca, 2006.

Pamfil, Alina, ***Didactica literaturii. Reorientări***, Editura Art, Bucureşti, 2016.

Pânişoară, Ion Ovidiu, ***Comunicarea eficientă***, ed. a III-a, revăzută şi adăugită. Editura Polirom , Iaşi, Editura Polirom 2008

Păcurari, Otilia, Sarivan, Ligia, ***Strategii didactice inovative. Suport de curs*.** Editura Sigma, Bucureşti, 2003

Păun, Emil, ***O „lectură” a educaţiei prin grila postmodernităţii. Pedagogie. Fundamentări teoretice şi demersuri aplicative***, Editura Polirom, Iaşi, 2002

Parfene Constantin, ***Literatura în școală***, ediția a II-a, Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași, 1997

Romiţă Iucu, ***Instruirea şcolară***, Editura Polirom, Iaşi, 2001

Elevi și profesori: parteneriat pentru succes - o abordare integrată a educației"

Introducere

Într-o lume în continuă schimbare, educația nu mai poate fi considerată un proces unidirecțional, în care profesorul este singura sursă de cunoaștere, iar elevul un simplu receptor pasiv. Astăzi, este esențial să recunoaștem că succesul educațional se bazează pe un parteneriat autentic între elevi și profesori. Această lucrare explorează modul în care această colaborare poate fi consolidată și ce beneficii aduce pentru ambele părți.

Capitolul 1: Rolul profesorului în cadrul parteneriatului educațional

- *1.1. Mentor și facilitator al învățării*

Profesorul modern trebuie să își asume rolul de mentor, ghidând elevii prin procesul de învățare, încurajându-i să fie curioși și să își dezvolte abilitățile critice.

- *1.2. Comunicare eficientă și deschisă*

Un parteneriat de succes necesită o comunicare bidirecțională între elevi și profesori. Profesorul trebuie să fie deschis la feedback și să creeze un mediu în care elevii se simt încurajați să își exprime ideile și preocupările.

Capitolul 2: Implicarea activă a elevilor în procesul educațional

- *2.1. Elevul ca participant activ*

Elevii trebuie să fie stimulați să participe activ în procesul de învățare, asumându-și responsabilitatea pentru propria educație și colaborând cu profesorii pentru a atinge obiectivele comune.

- *2.2. Dezvoltarea abilităților de auto-gestionare*

Parteneriatul presupune și ca elevii să își dezvolte abilități de auto-gestionare și organizare, esențiale pentru succesul academic și personal.

Capitolul 3: Colaborarea în afara sălii de clasă

- *3.1. Activități extrașcolare și proiecte comune*

Proiectele comune și activitățile extrașcolare contribuie la consolidarea relațiilor dintre elevi și profesori, permițând dezvoltarea unor competențe esențiale într-un cadru mai puțin formal.

- *3.2. Parteneriate cu comunitatea și părinții*

Implicarea comunității și a părinților în procesul educațional este crucială pentru succesul parteneriatului dintre elevi și profesori.

Capitolul 4: Provocări și soluții în construirea parteneriatului

- *4.1. Bariere în comunicare*

Identificarea și depășirea barierelor în comunicarea dintre elevi și profesori este esențială pentru un parteneriat de succes.

- *4.2. Gestionarea conflictelor*

Conflictele pot apărea în orice parteneriat. Această secțiune discută modalități eficiente de gestionare a conflictelor în contextul educațional.

Concluzii

Parteneriatul între elevi și profesori este un element central al educației moderne. Prin cooperare, respect reciproc și comunicare deschisă, ambele părți pot contribui la crearea unui mediu de învățare stimulant și productiv, care să pregătească elevii pentru provocările viitorului.

Transformări și tendințe în învățământ

Introducere

Învățământul reprezintă un pilon fundamental al dezvoltării societății, influențând direct progresul economic, social și cultural. În ultimele decenii, sistemul educațional a fost supus unor transformări profunde, adaptându-se la noile realități tehnologice, economice și sociale. Aceste schimbări au fost determinate de diverse factori, inclusiv digitalizarea, globalizarea și nevoia de competențe noi pe piața muncii. În acest context, prezentul referat își propune să analizeze principalele transformări și tendințe din învățământ, subliniind impactul acestora asupra procesului educațional și asupra pregătirii elevilor pentru viitor.

1. Digitalizarea învățământului

Una dintre cele mai semnificative transformări din învățământ este integrarea tehnologiei în procesul educațional. Apariția platformelor de e-learning, utilizarea tabletelor și a laptopurilor în clase, și dezvoltarea resurselor educaționale digitale au revoluționat modul în care se predă și se învață.

Impactul tehnologiei asupra învățământului:

- *Accesibilitate:* Digitalizarea a făcut educația mai accesibilă, permițând elevilor din diverse părți ale lumii să acceseze aceleași resurse educaționale.

- *Flexibilitate:* Procesul de învățare a devenit mai flexibil, permițând studenților să învețe în ritmul lor propriu și să își personalizeze parcursul educațional.

- *Inovație în predare:* Profesorii pot utiliza metode de predare inovative, cum ar fi jocurile educaționale, realitatea virtuală și augmentată, care fac învățarea mai atractivă și mai eficientă.

Provocări: Cu toate acestea, digitalizarea ridică și provocări, cum ar fi inegalitățile în accesul la tehnologie, riscul de dependență de ecrane și necesitatea de a dezvolta competențe digitale atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

2. Globalizarea și educația

Globalizarea a influențat semnificativ curriculum-ul și metodele de predare. Elevii sunt acum pregătiți să devină cetățeni globali, cu abilități de a lucra într-un mediu multicultural și de a se adapta rapid la schimbările din piața muncii.

Aspecte cheie ale globalizării în educație:

- *Curriculum internațional:* Multe școli și universități au adoptat programe de studiu internaționale, cum ar fi IB (International Baccalaureate), care încurajează gândirea critică și înțelegerea interculturală.

- *Mobilitate academică:* Programele de schimb de studenți, cum ar fi Erasmus, au crescut oportunitățile de mobilitate academică, facilitând schimbul de idei și bune practici la nivel internațional.

- *Competențe transversale:* Învățământul se concentrează din ce în ce mai mult pe dezvoltarea de competențe transversale, cum ar fi comunicarea interculturală, gândirea critică și rezolvarea de probleme, esențiale într-o lume globalizată.

3. Educația centrată pe elev și învățarea pe tot parcursul vieții

O altă tendință importantă este trecerea de la un sistem educațional centrat pe profesor la unul centrat pe elev. Această abordare pune accent pe nevoile, interesele și ritmul de învățare ale fiecărui elev.

Caracteristici ale educației centrate pe elev:

- *Personalizarea învățării:* Învățământul devine mai personalizat, permițând elevilor să își aleagă cursurile și activitățile extracurriculare care li se potrivesc cel mai bine.

- *Învățare experiențială:* Elevii sunt încurajați să participe la proiecte practice, stagii și activități extracurriculare care le dezvoltă abilitățile practice și sociale.

- *Feedback continuu:* În locul examenelor standardizate, se pune accent pe feedback continuu și pe autoevaluare, ceea ce ajută elevii să își dezvolte o conștiință a progresului lor și să își îmbunătățească performanțele.

Învățarea pe tot parcursul vieții: Într-o lume în continuă schimbare, educația nu mai este văzută ca o etapă distinctă din viață, ci ca un proces continuu. Programele de formare continuă și educația pentru adulți devin esențiale pentru menținerea competitivității pe piața muncii.

Concluzie

Transformările și tendințele din învățământ reflectă nevoia de adaptare la o lume dinamică și interconectată. Digitalizarea, globalizarea și accentul pe educația centrată pe elev sunt doar câteva dintre direcțiile care conturează viitorul educației. Aceste schimbări oferă oportunități considerabile pentru îmbunătățirea calității educației, dar implică și provocări ce necesită soluții inovatoare și o abordare proactivă din partea tuturor celor implicați în procesul educațional. Adaptarea continuă a sistemului de învățământ la aceste realități este esențială pentru a pregăti generațiile viitoare pentru provocările și oportunitățile secolului XXI.

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. înv. Primar Dogaru Nicuța Aura

CNI ”Matei Basarab”, Rm. Vâlcea

Învățământul, ca pilon central al dezvoltării societății, a suferit multiple transformări de-a lungul decadelor. Aceste schimbări sunt rezultatul evoluției tehnologice, al modificărilor demografice, al cerințelor pieței muncii și al adaptării la noile realități globale. Scopul acestui referat este de a explora principalele transformări și tendințe în educație, analizând impactul acestora asupra procesului educațional și a societății în ansamblu.

Una dintre cele mai semnificative transformări în învățământ este integrarea tehnologiei în procesul educațional. De la utilizarea calculatoarelor și a internetului în sălile de clasă până la implementarea învățării online și a instrumentelor educaționale digitale, tehnologia a schimbat fundamental modul în care se desfășoară actul educațional.

Învățarea online: Pandemia de COVID-19 a accelerat tranziția către învățarea online, punând accent pe flexibilitate și accesibilitate. Platforme precum Zoom, Google Classroom și Moodle au devenit esențiale în continuarea procesului educațional în perioada de izolare.

Resurse educaționale deschise (RED): Accesul gratuit la materiale educaționale online a revoluționat modul în care cunoștințele sunt partajate și accesate. Aceste resurse permit învățarea personalizată și oferă oportunități egale tuturor elevilor și studenților.

O altă tendință importantă în educație este personalizarea învățării. Acest concept presupune adaptarea procesului educațional la nevoile individuale ale fiecărui elev sau student.

Învățarea adaptivă: Utilizarea algoritmilor și a inteligenței artificiale pentru a crea trasee de învățare personalizate pentru fiecare elev este o metodă din ce în ce mai utilizată. Platforme precum Khan Academy utilizează aceste tehnologii pentru a ajusta dificultatea exercițiilor și a oferi feedback personalizat.

Educația bazată pe competențe: Această abordare se concentrează pe dobândirea unor competențe specifice, mai degrabă decât pe memorarea informațiilor. Educația bazată pe competențe permite elevilor să avanseze în ritmul lor, în funcție de aptitudinile și cunoștințele dobândite.

Într-o lume în continuă schimbare, învățarea nu mai este limitată la anii de școală sau universitate. Învățarea pe tot parcursul vieții a devenit o necesitate pentru a ține pasul cu noile cerințe ale pieței muncii și pentru dezvoltarea personală continuă.

Educația continuă și cursurile online: Platformele de învățare online, precum Coursera, edX și Udemy, oferă cursuri care permit profesioniștilor să își actualizeze cunoștințele și competențele în funcție de nevoile lor.

Micro-creditele: Acestea sunt cursuri de scurtă durată care oferă competențe specifice și sunt recunoscute de angajatori. Micro-creditele devin din ce în ce mai populare, oferind o alternativă flexibilă și accesibilă față de programele tradiționale de învățământ superior.

În contextul globalizării, colaborarea între instituțiile educaționale și între elevii/studenții din diferite colțuri ale lumii devine din ce în ce mai importantă.

Învățarea colaborativă: Aceasta implică lucrul în echipă și colaborarea între elevi, atât la nivel local, cât și internațional. Platformele de învățare colaborativă facilitează acest proces, încurajând schimbul de idei și experiențe culturale.

Programele de schimb și parteneriatele internaționale: Acestea sunt esențiale pentru a expune studenții la noi culturi și perspective, pregătindu-i pentru o piață a muncii din ce în ce mai globalizată. Inițiative precum Erasmus+ în Europa sunt exemple notabile de succes în acest domeniu.

Un alt aspect esențial al transformărilor în educație este accentul pus pe dezvoltarea durabilă și pe incluziunea socială.

Educația pentru dezvoltare durabilă (EDD): Aceasta urmărește să formeze cetățeni responsabili, conștienți de impactul lor asupra mediului și societății. EDD este integrată în curriculumurile școlare pentru a încuraja o abordare holistă și sustenabilă în educație.

Incluziunea și egalitatea de șanse: Sistemele educaționale din întreaga lume își îmbunătățesc politicile pentru a asigura accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de mediul socio-economic, gen, etnie sau abilități.

Transformările și tendințele actuale în învățământ reflectă nevoia de adaptare la o lume în continuă schimbare. Integrarea tehnologiei, personalizarea învățării, învățarea pe tot parcursul vieții, colaborarea globală și accentul pe dezvoltare durabilă și incluziune socială sunt doar câteva dintre direcțiile care conturează viitorul educației. Aceste schimbări nu doar că îmbunătățesc calitatea actului educațional, dar contribuie și la formarea unor cetățeni pregătiți să facă față provocărilor și oportunităților secolului XXI.

Leadership în educație

Profesor învățământ primar Dogaru Oana

Liceul Teoretic ”Duiliu Zamfirescu” Odobești

Acceptarea şi promovarea paradigmei educaţionale postmoderne, abordarea educaţiei din punctul de vedere al celui ce învaţă, desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei pedagogii axate pe competențe sunt

doar câteva dintre noile imperative educaționale la care trebuie să răspundă sistemul de învățământ din țară și care, în ansamblu, reflectă vectorul său european. Toate aceste realități solicită un personal didactic calificat, implicat

într-un proces permanent de creștere personală și profesională, condiții favorabile valorificării potențialului său și dezvoltării de noi competențe, dar și redefinirea rolului și a misiunii ce îi revin, pentru a activa în baza unor standarde actualizate continuu. Formarea și dezvoltarea competențelor cadrului didactic se bazează atît pe activitatea teoretică, de informare, cît și pe activitatea practică, desfășurată în varii contexte profesionale. De la modelul profesorului ”specialist într-un domeniu, curând depășit de evoluțiile științifice” se trece la modelul

”profesorului-formator, capabil să se adapteze la nou, să se autoformeze permanent” [4, p. 74]. Ca răspuns la aceste exigențe, la începutul anilor ’80 ai secolului trecut, a fost lansată ideea leadershipului educațional, ca parte a pledoariei pentru profesionalismul cadrelor didactice din SUA, în vederea asigurării unei educații de calitate. Conceptul respectiv a fost

văzut în mai multe țări din Occident ca o resursă-cheie pentru *revigorarea/reactualizarea profesiei de cadru didactic,* un element crucial *în desfășurarea reformei în educație.*

Leadershipul educațional poate fi privit și înțeles drept un proces de consolidare și extindere a profesionalismului prin autorizarea cadrului didactic de a-și manifesta abilitățile de lider și de a exersa leadershipul în activitatea sa curentă, ca parte componentă a acesteia. Profesorul – în calitate de organizator al

procesului de învățământ, de educator şi partener, de membru al corpului profesoral – posedă caracteristicile unui lider, pe care le demonstrează la nivel de clasă, dar și în cadrul colectivului:

-creează o viziune inspirată pentru viitor legată de activitatea sa profesională și cea a școlii;

-lansează viziunea în comunitatea profesională din care face parte;

-motivează şi inspiră prin acțiuni concrete atît elevii, cît şi colegii

să atingă viziunea promovată;

-antrenează/ghidează şi construieşte o echipă care să fie eficientă în realizarea viziunii.

Astfel, acest proces este unul axat pe consolidarea şi extinderea profesionalismului cadrului didactic prin:

1. autorizarea profesorului să își valorifice în mod plenar potențialul de lider în activitatea sa la nivel de clasă, instituție, comunitate profesională și sistem;
2. crearea unui mediu favorabil constituirii și funcționării comunităților profesionale de învățare la nivel de instituție prin promovarea valorilor autentice;
3. implicarea plenară a cadrelor didactice în procesul de luare de decizii la diverse niveluri;
4. oferirea oportunităților reale de creștere în carieră și afirmare profesională, inclusiv prin asumarea de către cadrul didactic a rolului de formator și mentor.

Filozofia de bază a modelului de leadership educațional presupune faptul că o reformă educațională și inovația, în general, trebuie să pornească de jos în sus, de la cadrul didactic, prin a-i ofer oportunitatea și condițiile necesare ca acesta să își asume statutul de lider, de agent al schimbării și al inovării prin implicare directă și reflecție critică asupra activității pe care o desfășoară și asupra mediului în care lucrează. Abordând rolul de lider, profesorul asigură conducerea unui grup de elevi, exercitîndu-și autoritatea și puterea statutului asupra proceselor și relațiilor din clasă și din școală. Cadrul didactic lider este un vizionar care inspiră și motivează atît elevii, cât și colegii, influențându-i pozitiv și asigurându-le sprijinul necesar în diverse contexte educaționale și profesionale.

Profesorul lider posedă un *ansamblu de cunoștințe profesionale, abilități de lider și atitudini proactive, mobilizate în diferite contexte pentru soluționarea creativă și constructivă a multiplelor probleme intervenite în activitatea pedagogică la nivel de clasă, instituție și comunitate profesională,* în vederea asigurării unui impact pozitiv și durabil. Ca principiu general se acceptă trecerea de la paradigma profesorului-artist la cea a profesorului-expert; de la autoinițiere, intuiție, artizanat la reflexivitate, spirit metodic, excelență profesională. În ultima vreme, se fac eforturi deosebite pentru definirea identității profesionale a cadrelor didactice, în consonanță cu noile referențialuri valorice [3]. Considerăm important să accentuăm că perfecționarea personalului didactic contribuie la schimbarea cerută pentru progresul instituției educaționale. Cadrele didactice se adaptează mai ușor la nou și fac față schimbării nu doar în cazul unor investiții materiale și intelectuale în instruirea și perfecționarea lor, ci și atunci cînd activează într-un

mediu care încurajează participarea la luarea de decizii, cînd li se recunosc performanțele profesionale,

cînd li se oferă prilejul de a avansa în carieră și de a disemina practicile pozitive.

Esența leadershipului educațional constă în antrenarea cadrului didactic într-un *program complex, axat pe un sistem de principii metodologice relevante și funcționale pentru dezvoltarea profesională și eficientizarea comunităților de*

învățare la nivel de instituție și sistem:

• asigurarea în cadrul instituțiilor educaționale a unui mediu de învățare care sprijină profesorii în documentarea și promovarea/implementarea activităților de leadership;

• abilitarea profesorilor în vederea identificării priorităților de dezvoltare personală;

• oferirea de instrumente pentru înregistrarea și evidența reflecțiilor și a planurilor de dezvoltare profesională;

• determinarea de oportunități pentru construirea de cunoștințe în baza activităților de leadership;

• ghidarea privind metodele și datele colectate care conduc spre schimbare;

• orientarea în domeniul strategiilor de leadership educațional;

• consolidarea unei culturi profesionale care oferă suport și feedback leadershipului educațional;

• dezvoltarea de oportunități pentru un dialog profesional sistematic pe marginea valorilor, strategiilor, leadershipului etc.;

• oferirea de suport în cadrul rețelelor/comunităților profesorilor lideri;

• asigurarea unui parteneriat viabil între școală și agențiile externe (centre de formare continuă, instituții din învățământul universitar, reprezentanți ai sectorului asociativ);

• recunoașterea meritelor/achizițiilor profesionale prin certificare și promovarea în carieră.

Pornind de la premisa că ”toată lumea are potenţialul şi dreptul de a lucra ca lider”, că ”a fi lider e un lucru complicat, care necesită abilităţi şi care poate fi învăţat de fiecare membru al comunităţii şcolare”, că ”democraţia defineşte în mod clar drepturile persoanelor fizice de a participa activ la luarea deciziilor care le afectează viaţa” (S. Lambert (1998) și M. Katzenmeyer, G. Moller

(2001)), susținem că, prin oferirea unui model optim de valorificare a abilităților de lider, de respectare a principiilor sus-menționate și de aplicare a metodologiei

leadershipului educațional în contexte profesionale concrete, vom contribui la consolidarea competențelor cadrelor didactice și la asigurarea unui impact pozitiv asupra elevilor și colegilor, asupra funcționării și dezvoltării instituției educaționale.

Avînd la bază modelul leadershipului integrat, propus de J. Scouller, considerăm important să evidențiem și să sistematizăm nivelurile leadershipului educațional în funcție de aria de influență/conducere a liderului și de finalitățile acestui proces. Astfel, leadershipul educațional se poate realiza la trei niveluri distincte:

• *Leadership educațional personal* (nivel interior). La acest nivel, liderul își ”conduce” propria dezvoltare profesională. Pornind de la valorile personale și profesionale pe care le are, identifică obstacolele/problemele cu care se confruntă pe parcurs și care nu îi permit să desfășoare o activitate de calitate, în corespundere cu valorile pe care le împărtășește.

• *Leadership educațional instituțional în sens restrîns*. Cadrul didactic lider contribuie la o mai bună funcționare a școlii prin optimizarea

activității la clasă în demersul curent, prin diseminarea practicilor pozitive în rîndul profesorilor din instituție, prin inspirarea și motivarea colegilor pentru dezvoltare profesională, inclusiv prin sensibilizarea lor vizavi de necesitatea și inerența schimbării, dar și de rolul important pe care îl are fiecare cadru didactic în acest proces.

• *Leadership educațional instituțional în sens larg*. Profesorul lider, prin implicarea sa în procesul de luare a deciziilor și implementarea acestora, prin mobilizarea și sensibilizarea colegilor, prin participarea activă în planificarea

strategică și operațională a instituției, contribuie la dezvoltarea plenară a acesteia și, implicit, la asigurarea unui proces educațional de calitate.

Modelul pe care îl prezentăm mai jos abordează leadershipul educațional în calitate de proces la toate nivelurile, specificînd manifestarea profesională și

influența profesorului lider:

• Nivelul I – leadership cu influență asupra propriei activități, prin autoformare și formare, inclusiv prin implicarea într-o cercetare-acțiune care reprezintă un proces de dezvoltare profesională și contribuie atît la soluționarea unei probleme stringente identificate de cadrul didactic, cît și la actualizarea/dezvoltarea competențelor profesionale în contextul acesteia.

• Nivelul II și III – leadershipul educațional se manifestă la nivel de catedră (micronivel) și instituție (macronivel), prin realizarea în comun a unor cercetări-

acțiune care vor soluționa problemele identificate; prin diseminarea de către profesorii lideri a experiențelor pozitive înregistrate în activitate, în procesul de cercetare-acțiune; prin inspirarea colegilor de a-și îmbunătăți demersul, de a participa în activități de dezvoltare – toate acestea avînd repercusiuni pozitive asupra funcționării și activității instituției, asupra optimizării anumitor aspecte ce țin de calitatea procesului de învățămînt la nivel de școală și asupra asigurării performanțelor principalilor actori educaționali.

În același timp, pentru manifestarea abilităților de lider și promovarea cadrului didactic lider este nevoie de condiții favorabile, cum ar fi: funcționarea unei comunități de învățare, o cultură organizațională autentică, implicarea cadrului didactic într-un proces continuu de formare și autoformare.

Astfel, profesorul lider contribuie la optimizarea procesului educațional prin implicarea într-o cercetare-acțiune, care reprezintă un ansamblu de metodologii de cercetare ce promovează acțiunea didactică și cercetarea pedagogică în egală măsură și în același timp. Capacitatea de investigare și de
reflecție a cadrului didactic, în general, şi cea de cercetare- acțiune, în special, contribuie în mod decisiv la dezvoltarea sa ca lider în comunitatea şcolară şi
socială, în ansamblu, or, un lider trebuie să posede o autoritate epistemică – o autoritate a știutorului, a celui competent într-un domeniu. Antrenîndu-se
într-o cercetare-acțiune, cadrul didactic își clarifică valorile și preocupările profesionale, sincronizându-le cu valorile organizaționale; apoi identifică, analizează şi formulează o problemă critică ce ţine de o situaţie educativă specifică, planificînd agenda schimbării.

Un moment important la această etapă este discuția și negocierea inițială cu toate grupurile interesate – colegi, părinți, cercetători, directori de școli, inspectori etc., care se soldează cu luarea deciziei referitoare la realizarea agendei schimbării, în care să fie stabilite problemele stringente şi soluţiile la ele. Implementarea agendei și a demersului de cercetare-acțiune include întîlniri periodice, jurnale reflexive, rapoarte de autoevaluare şi de evaluări în grup, monitorizarea activităţilor și a realizării sarcinilor, asigurarea comunicării
sistematice cu grupul de lucru, procesarea, analiza și interpretarea datelor.
În urma acestei cercetări-acțiune și a soluționării problemei identificate inițial, cadrul didactic lider construiește cunoștințe profesionale și împărtășește colegilor practicile de succes, contribuind la: consolidarea competențelor profesionale; perfecționarea activității didactice la clasă; sensibilizarea colegilor în vederea dezvoltării competențelor profesionale; îmbunătățirea funcționării instituției.

Toate acestea sînt posibile doar dacă profesorii activează într-o *comunitate profesională* și au viziuni comune, în care este stimulată cooperarea,
iar performanța este încurajată printr-un leadership colaborativ. Astfel, una dintre condițiile psihopedagogice prioritare pentru formarea profesorului lider și
implementarea cu succes a leadershipului educațional este *comunitatea profesională de învățare* (CPÎ), or, în accepțiunea lui P. G. Northouse (2004), leadershipul presupune neapărat un context de grup și realizarea unui scop comun. O comunitate de învățare este un grup de

oameni care împărtășesc emoții, valori sau credințe comune, sînt implicați activ în procesul de învățare, susținîndu-se reciproc. Comunităţile dinamice de învăţare reprezintă structuri în cadrul cărora toți membrii dețin controlul și fiecare învață, axate pe principii importante ale leadershipului educațional care reflectă relația dintre comunitatea de învățare și manifestarea profesorului lider. Eficacitatea CPÎ poate fi apreciată în funcție de rezultatele obținute. Comunitatea este viabilă prin soluţionarea diferitelor probleme cotidiene: mari şi mici, strategice şi tactice etc. Aceste probleme pot fi rezolvate participativ, prin implicarea cadrelor didactice în procese de cercetare-acțiune, care, pe de o parte, ar contribui la construirea de noi cunoștințe, iar pe de altă parte, ar influența în bine funcționarea instituției. *Cultura organizațională* reprezintă un alt concept- cheie și o condiție psihopedagogică importantă în abordarea profesorului în calitate de lider și în promovarea leadershipului educațional. Cultura organizațională are un rol major în dezvoltarea școlii, în transformarea acesteia într-o comunitate de învățare [2, p. 22]. Astfel, doar într-o instituție de învățămînt cu o cultură educațională adecvată reușesc să activeze şi să crească lideri educaționali. Pe de altă parte, o cultură organizațională ce asigură dezvoltarea eficientă a școlii poate fi menținută doar prin profesori activi, cu valori autentice și viziuni comune. Personalitatea și imaginea fiecărei școli este edificată, în primul rînd, de oamenii care fac parte din aceasta. Școala în care toți actanții educaționali formează o comunitate de învățare constituie mediul perfect pentru dezvoltarea personală și profesională atît a cadrelor didactice, cît și a beneficiarilor direcți – a elevilor. Este important ca toți factorii implicați, așa-zișii oameni ai școlii, să cunoască în profunzime instituția în care activează, întru a putea valorifica plenar potențialul intelectual aflat aici pentru o perioadă mai îndelungată, timp în care mai multe generații de elevi sînt supuși unor transformări esențiale [6]. În acest context, se recomandă instituţiilor educaţionale:

• includerea în Proiectul de dezvoltare strategică a instituţiei de învăţământ a leadershipului educațional ca element al culturii organizaționale;

• facilitarea activităţii de cercetare-acţiune a profesorilor prin crearea contextelor adecvate de manifestare şi promovare a valorilor profesionale personale şi instituţionale;

• implementarea la nivel conceptual-pragmatic a metodologiei leadershipului educațional şi crearea consecventă a unui mediu instituţional de dezvoltare a profesorilor lideri.

În concluzie: Contribuind la transformarea școlii într-un epicentru al schimbării, oferind resurse și posibilități, asistență consultativă; stimulând și încurajând colaborarea; instituind un climat psihologic favorabil, asigurăm eficiența și continuitatea dezvoltării

profesionale, care, în fază de instituționalizare, creează o cultură a personalului didactic, dar și a școlii, sporind calitatea procesului educațional.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. B ezede R. Repere psihopedagogice ale leadershipului educațional. Teză de doctor în pedagogie. Chișinău, 2015. 213 p.
2. Clarke P. Comunităţi de învăţare: şcoli şi sisteme. Chişinău: ARC, 2002.
3. Cucoş C. Pedagogie. Iaşi: Polirom, 2006. 464 p.
4. Dumitru I. (coord.) Consiliere psihopedagogică. Iași: Polirom, 2008. 332 p.
5. Frost D. International Teacher Leadership report. November, 2011.
6. Guzgan V. Modalități de evaluare a nivelului de cultură organizațională în unitatea școlară. În:*Didactica Pro...*, nr. 2 (78), 2013, pp. 45-48.

Noile educații

Profesor învățământ primar Dogaru Oana

Liceul Teoretic ”Duiliu Zamfirescu” Odobești

Educaţia, prin conţinut şi obiective, trebuie să vină necontenit în întâmpinarea exigenţelor mereu sporite ale evoluţiei vieţii sociale. Semnificaţiile şi eficienţa actului educativ sunt date de posibilităţile educaţiei de adaptare şi autoreglare faţă de sfidările tot mai numeroase ale lumii contemporane caracterizată prin universalitate, globalitate, complexitate, (1, p. 30). Problematica deosebit de complexă a lumii contemporane a impus ca educaţia să răspundă noilor exigenţe prin lărgirea şi îmbogăţirea conţinutului, pe de o parte, şi, pe de altă parte printr-o serie de înnoiri în conceperea şi realizarea demersului educaţional.

Pornind de la necesitatea îmbogăţirii conţinutului educaţiei, au apărut noi tipuri de conţinuturi, cunoscute sub denumirea generică de ***Noile educaţii***, care reprezintă cel mai pertinent răspuns al sistemelor educative la problematica lumii contemporane, de natură politică, ecologică, sanitară, demografică ş.a. Acestea s-au constituit şi s-au impus într-un timp relativ scurt şi au fost definite prin pro-gramele şi recomandările UNESCO.

Programele UNESCO sintetizează următoarele ***noi educaţii*** :

-educaţia relativă la mediu (educaţia ecologică);
-educaţia pentru pace şi cooperare;
-educaţia pentru participare şi democraţie;
-educaţia în materie de populaţie (demografică);
-educaţia pentru o nouă ordine economică internaţională;
-educaţia pentru comunicare şi mass-media;
-educaţia pentru schimbare şi dezvoltare;
-educaţia nutriţională;
-educaţia economică şi casnică modernă;
-educaţia pentru timpul liber;
-educaţia pentru drepturile fundamentale ale omului;
-educaţia interculturală.

Se impune precizarea că este posibil ca acest inventar al *noilor educaţii* să se modifice în timp, fie prin impunerea unor noi conţinuturi, fie prin dispariţia unora dintre cele menţionate în măsura în care realitatea va permite aceasta(1, p.30)

Noile educaţii nu sunt consemnate în lucrările de specialitate ca noi dimensiuni ale educaţiei, ele propunând noi conţinuturi, adaptabile la dimensiunile unanim recunoscute ale educaţiei, în funcţie de particularitatea acestora, de ciclurile vieţii, de condiţiile sociale specifice fiecărui sistem educaţional (2, p.49) De exemplu, educaţia relativă la mediu (ecologică) poate fi integrată la nivelul educaţiei morale, educaţiei intelectuale sau educaţiei tehnologice.

Precizăm că *noile educaţii* reprezintă încă o problemă deschisă precizării şi delimitării lor, stabilirii metodologiei de realizare. În prezent specialişti în domeniu evidenţiază faptul că ele sunt valorificate şi au implicaţii profunde la nivelul celor cinci dimensiuni ale procesului de formare-dezvoltare a personalităţii, ceea ce impune a se aborda *noile educaţii* ca demers intelectual, moral, estetic, tehnologic şi fizic.

Ca modalităţi practice şi metodologice de realizare a *noilor educaţii*, menţionăm (2, p.51-52) :

a) ***Demersul infuzional*** presupune realizarea *noilor educaţii* în cadrul diferitelor obiecte de învăţământ şi la nivelul diferitelor dimensiuni ale educaţiei. De exemplu, obiectivele educaţiei relative la mediu se pot realiza prin infuzie de mesaje în cadrul unor discipline precum biologia, chimia, fizica, geografia, dar şi la nivelul educaţiei intelectuale, morale, profesionale, estetice, fizice.

b) ***Demersul disciplinar*** constă în introducerea de noi discipline de studiu distincte centrate pe un anumit tip de educaţie. De exemplu, educaţia ecologică poate să apară ca disciplină de sine stătătoare inclusă în *Planul de învăţământ*. Prezintă dezavantajul că se poate ajunge la fenomenul de supraîncărcare. Acest demers se concentrează la nivelul învăţământului primar şi gimnazial prin introducerea disciplinei *Educaţie civică* şi *Cultură civică*.

c) ***Demersul modular*** angajează *noile educaţii* în cadrul unor discipline de studiu, sub forma unor module prevăzute în programele şcolare şi la nivelul unor componente ale educaţiei.

Educaţia ecologică de exemplu, poate fi abordată în cadrul unui modul de studiu la biologie, cu obiective prioritare educaţiei intelectuale.

d) ***Demersul transdisciplinar*** presupune înfăptuirea obiectivelor *noilor educaţii* în cadrul unor sinteze ştiinţifice pe diverse teme realizate trimestrial sau anual de echipe de profesori de

diverse specialităţi. Aceasta implică probleme specifice în ceea ce priveşte formarea educatorilor.

Reţinem în concluzie că fiecare dintre aceste demersuri reprezintă soluţii eficiente, dar nu exclusiviste. Sarcina conceptorilor de curriculum este de a identifica căile cele mai potrivite de realizare practică a ceea ce numim ***noile educaţii.***

****Educaţia pentru pace şi cooperare*** vizează formarea şi dezvoltarea atitudinilor civice

de abordare şi rezolvare a problemelor sociale prin dialog şi implicare efectivă în rezolvarea contradicţiilor care apar la nivelul grupului sau la nivelul comunităţilor. Urmăreşte cultivarea receptivităţii şi flexibilităţii, a respectului faţă de valori, faţă de sine şi alţii, a priceperii de a identifica puncte comune şi de a respecta diversitatea stilurilor de viaţă. Aceasta presupune respect faţă de om, faţă de valorile culturale, capacitate de a stabili relaţii interpersonale armonioase, toleranţă, descurajarea agresivităţii şi ostilităţii, sensibilitate faţă de ordine, echilibru, atitudini favorabile rezolvării disputelor prin dialog, argumente, apel la raţiune.

Se poate aprecia că educaţia pentru pace are ca obiectiv fundamental for-marea la elevi a unui comportament de cooperare şi prevenire a conflictelor, caracterizat prin solidaritate cu cei din generaţia din care fac parte, respect pentru înaintaşi, încredere în viitorul umanităţii şi dorinţa de a contribui la evitarea conflictelor şi promovarea dialogului constructiv.

BIBLIOGRAFIE

1. Cucoş, C. «Pedagogie», Editura Polirom, Iaşi, 1998.

2. Cristea, S. «Pedagogie» pentru pregătirea examenelor de definitivat, grad didactic II, grad didactic I, reciclare, Ed. Haridscom, Piteşti, 1996.

3. Cristea, S. «Dicţionar de termeni pedagogici», E.D.P., Buc., 1998.

4. Neculau, A.,
Cozma, T.,.
«Psihopedagogie pentru examenul de definitivat şi grad didactic II»,
Editura Spiru Haret, Iaşi, 1994.

5. Văideanu, G. «Noile educaţii» în Buletinul cabinetului pedagogic, nr. 2/1984, Universitatea «Al. I. Cuza», Iaşi.

Concepte în dezvoltarea tehnologiilor educaționale

Prof. dr. Maria Magdalena DORCIOMAN
Director, Colegiul Național „Dinicu Golescu”

Crearea punților între discipline și transferul de cunoștințe este posibil atunci când se apelează la gândire sistemică, atunci când totul este văzut în anasmblu. Un sistem este alcătuit din părți componente care îndeplinesc o anumită funcție și ale căror proprietăți concură la atingerea scopului final pentru care a fost conceput sistemul. Din interacțiunea părților componente rezultă funcțiile de bază ale sistemului. De aceea un sistem nu poate fi divizat. Deși un sistem este alcătuit din părți componente, acestea nu pot fi înlăturate, deoarece se pierd proprietățile întregului. Sistemul în sine nu poate exista fără elementele din care este conceput. Părțile componente interacționează unele cu altele, se influențează reciproc, au un anumit comportament și influențează întregul sistem. Comportamentul întregului și proprietățile sale sunt influențate de părțile componente. Un ansamblu este alcătuit din mai multe subansamble dar un întreg nu poate fi împărțit în întregi mai mici. Un exemplu în acest sens este platforma multifuncțională pentru studiul energiei dezvoltată în cadrul tezei de față. Platforma are în alcătuire senzori, actuatori, microcontroller, mecanisme, panouri solare, turbină eoliană, toate integrate într-un sistem mecatronic complex, elaborat prin asamblare mecanică a elementelor componente, conexiuni electronice și fluxuri informaționale. Funcționarea platformei este determinată de modul de interacțiune al elementelor componente.

Similar, gândirea sistemică adaptată la organizații presupune o interacțiune a tuturor departamentelor companiei, astfel încât să fie atinse target-urile de marketing și management. Îmbunătățirea performanțelor unui anumit sector de activitate dintr-o organizație luat separat, nu va reuși să îmbunătățească performanțele companiei, în ansamblul său. Aplicarea gândirii sistemice se realizează cu succes în activitățile de colaborare și de lucru în echipă.

Prin gândire sistemică proprietățile părților componente sunt deduse din comportamentul și funcțiile întregului. Comportamentul și proprietățile sistemului pot fi înțelese deplin atunci când acesta este privit simultan din toate perspectivele. Un exemplu în acest sens este conceptul de smart city, care se dezvoltă prin oameni inteligenți, tehnologii inteligente și management inteligent. Orașul de tip smart reprezintă un sistem care funcționează prin interacțiunea părților sale componente: oamenii, tehnologiile și managementul.

Fig.1 Conceptul de Smart City

Orașul inteligent are ca fundament învățarea, cunoașterea, creația și inovarea. Învățarea se realizează prin implicarea cetățenilor în organizații care învață. Din perspectiva gândirii sistemice, este mult mai ușor să găsim soluții de rezolvare a problemelor apărute atunci când se cunoaște modul în care părțile componente interacționează și produc un anumit comportament și proprietăți ale întregului.

Albert Einstein preciza faptul că ”fără a ne schimba modul de gândire nu putem rezolva problemele pe care le-am creat cu actualul mod de gândire”. Gândirea sistemică trece de barierele punctelor de vedere care definesc stiințele și profesiile și traveresează limitele dintre științe și lume. Dacă am privi realitatea ca un sistem, atunci științele și umanismul ar putea fi considerate părți componente ale acestui sistem; ele pot fi privite separat, dar sunt de fapt inseparabile în cadrul realității observate de noi. În opinia lui Russel Ackoff știința studiază asemănările dintre lucruri care aparent sunt diferite iar lumea analizează diferențele dintre lucruri care aparent sunt similare. În acest mod se pot obține puncte de vedere valoroase care conduc spre o cunoaștere plenară a realității. Ackoff afirmă că soluționarea problemei nu constă în rezolvarea ei ci în ”dizolvarea” ei, adică în reproiectarea mediului în care se găsește, asfel încât problema să fie eliminată. Această perspectivă de lucru intensifică înțelegerea mai mult decât ar face-o în mod individual metoda învățării prin încercare- eroare sau metoda cercetării științifice.

Similar, realitatea în care trăim, deși se bazează preponderent pe substanță și energie, nu este lipsită de informație. Toate sistemele existente în natură au în alcătuire aceleași particule elementare iar particulele din cadrul aceleiași specii sunt identice. Unitatea lumii este evidențiată prin legătura existentă între sistemele biologice și mediul exterior și este fundamentată pe principiul integrării, complexificării și diversificării sistemelor. Cunoașterea deplină a lumii se realizează prin unificarea cunoașterii senzoriale cu cea rațională și a celei cognitive cu cea afectivă.

Educația integrală înseamnă formarea omului deplin, echilibrat, adaptat noii societăți a cunoașterii. Educație integrală înseamnă și o revoluție a inteligenței. Aceasta presupune existența unui echilibru între dimensiunile mentale, emoționale și fizice ale ființei umane.

În lucrarea sa, ”Transdisciplinaritatea. Manifest”, Basarab Nicolescu menționează Raportul Jaques Delors, întocmit în cadrul ”Comisiei Internaționale a Educației pentru secolul XXI ”, în care se face referire la cei patru piloni ai noului tip de educație: a învăța să cunoști, a învăța să faci, a învăța să trăiești alături de ceilalți și a învăța să exiști.

Noul tip de educație trebuie să se adreseze întregii ființe umane și nu doar unei singure componente ale sale. Educația integrală este asemenea unui copac, alcătuit din rădăcină, tulpină și coroană. Pentru ca acest copac să aibă vigoare, să trăiască, trebuie ca fiecare unitate structurală să își aducă aportul.

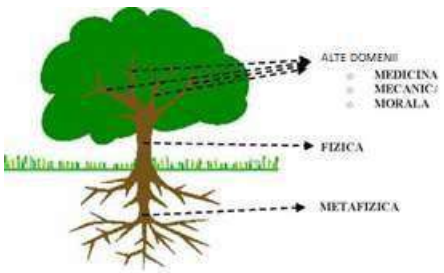

Fig. 2.Conceptul de educație integrală

Așa precum seva circulă prin structura copacului de la rădăcină până la coroană, alimentând toate părțile sale componente, tot așa este nevoie de educație integrală, pentru a educa în egală măsură mintea, sufletul și trupul.

Leon Lederman, laureat al premiului Nobel pentru fizică (1988), a explicat conceptul educației integrale în cadrul unui grup de copii proveniți din zone defavorizate ale suburbiilor orașului Chicago. În cadrul proiectului lansat de Lederman câțiva profesori

din învățământul secundar au predat ore de fizică într-o manieră nouă: studierea diferitelor obiecte prin intermediul organelor de simț. Astfel, elevii au fost încurajați să descopere fizica atingând obiectele și efectuând măsurări cu ajutorul văzului, simțului tactil sau auzului. Iar rezultatele nu s-au lăsat așteptate. În mod surprinzător, copii provenind din familii sărace, dezorganizate, violente, despre care se credea că nu au capacitate mentală să asimileze astfel de noțiuni teoretice, au reușit prin joc să înțeleagă și să aplice legile abstracte ale fizicii. Deși experimentul s-a dovedit a fi un succes la nivelul grupului de copii, s-au întâmpinat dificultăți din partea profesorilor care au fost cu greu lămuriți să renunțe la vechile metode în favoarea celei noi .

Rezultatele experimentului de la Chicago evidențiază clar faptul că însușirea cunoștințelor este mult mai eficientă și mai rapidă dacă în procesul de asimilare sunt implicate alături de mental și corpul și sentimentele.

Învățarea transdisciplinarității se înscrie în coordonatele educației integrale. Prin aportul fiecărei discipline, prin transgresarea de metode, prin obiectivul comun: formarea unei ființe complete, mentalul este modelat concomitent cu sentimentele și trupul fizic. Din această educare simultană rezultă o ființă stabilă, echilibrată, care se integrează și se adaptează ușor la cerințele noii societăți a cunoașterii și tocmai această adaptare dă sens și valoare existenței sale.

Bibliografie

Lăpușan, C., (2010), Cercetări privind proiectarea integrată și interfațarea sistemelor mecatronice, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, România

Mătieș, V.(coord.), (2016), Platforma Națională de Mecatronică-Fundamentul programelor educaționale și de formare continuă în societatea cunoașterii, Editura UTPRESS, Cluj- Napoca

Nicolescu, B., (2002), Noi, particula şi lumea, Editura Polirom, Iaşi

Nicolescu, B., (1999), Transdisciplinaritatea. Manifest, Editura Polirom, Iaşi

Oprea, D., (2010), Contribuții privind studiul actuatorilor pentru aplicații în mecatronică, lucrare metodico- științifică pentru obținerea gradului didactic I, Universitatea Tehnică din Cluj- Napoca

Restian, A., (1989), Unitatea lumii şi integrarea ştiinţelor sau integronica, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, BucurestiTorralba, F., (2012), Inteligența spirituală, Curtea Veche Publishing, București

Steiner, R., (1994), Metodica predării şi condiţiile de viaţă ale educării, Editura Triade, Cluj-Napoca

Transformări și Tendințe în Învățământ

Prof.Dragoi Luminita Mihaela

Gradinita Nr.236,Bucuresti

Educaţia preşcolară dezvoltă abilităţile cognitive, psihologice şi sociale. Impactul educaţional al grădiniţei este deja evident la vârsta adolescenţei: tinerii de 15 ani care au urmat în copilărie grădinița timp de un an sau mai mult au obţinut rezultate mai bune la PISA decât cei care nu au acest an. Educaţia timpurie are şi alte beneficii sociale: creşte predispoziţia către un stil de viaţă sănătos, micşorează rata criminalităţii şi reduce costurile sociale generale ale sărăciei şi inegalităţii. Favorizează câştigurile viitoare: educaţia "full time" de la creşă şi programele de grădiniţă de la naştere până la împlinirea vârstei de 5 ani au fost corelate cu creşteri viitoare ale câştigurilor cu până la 26% pentru copiii care provin din familii cu venituri mici. Educaţia timpurie poate scădea inegalităţile prin faptul că le dă posibilitatea mamelor să revină la serviciu, să muncească şi să îşi sprijine bugetul familiei cu un al doilea venit. În majoritatea ţărilor, participarea femeilor la piaţa muncii este clar legată de vârsta copiilor lor. În Europa, 20% dintre femei declară ca principalul motiv pentru care nu muncesc ar fi responsabilităţile familiale – în special că nu au în grija cui să lase copiii, mai ales când aceștia sunt mici, potrivit unui studiu al Comisiei Europene. Investiţia în educaţia preşcolară este una dintre acele politici rare care sunt în acelaşi timp corecte din punct de vedere social şi eficiente din punct de vedere economic. Dar asta doar dacă educaţia oferită este una de calitate, notează documentul citat. Cei mai mulţi copii care intră acum la şcoală cel mai probabil vor avea la maturitate joburi care încă nu există. Oamenii schimbă locurile de muncă – şi chiar profesiile – mult mai des decât cu o generaţie în urmă. Angajatul european mediu a ajuns de la o meserie şi un job pe viaţă la mai mult de 10 locuri de muncă într-o carieră.

Într-o societate aflată în îmbătrânire, cu o forţă de muncă din ce în ce mai redusă, europenii vor fi nevoiţi să lucreze până la vârste mai înaintate. Asta înseamnă că cei care au peste 40 de ani vor avea nevoie de foarte multe oportunităţi pentru reînnoirea aptitudinilor şi calificărilor.

Mai puţin de 11% dintre europenii cu vârste între 25 şi 64 de ani participă la programe de învăţare de-a lungul vieţii. În România, procentul e cel mai mic, doar 0,9%. În medie, în Uniune, doar 6% din lucrătorii cu vârste între 55 şi 64 de ani participă la cursuri de formare.

Cererea pentru competențe este într-o continuă evoluție. Investiția în învățarea pe parcursul vieții, inclusiv prin mai multe cursuri la locul de muncă, este cea mai bună promisiune pentru a maximiza angajabilitatea în viitor. Angajatorii sunt deja cei mai mari contributori la educația adulţilor, fiind responsabili pentru 50 la sută din toate cheltuielile în acest domeniu. Inovația la locul de muncă este cheia prin care noile aptitudini pot fi învățate şi dobândite. Instituțiile de învățământ trebuie de asemenea să predea avantajele învățării continue și să fie mult mai atractive mai deschise, mai incluzive, să găsească căi prin care să aducă oamenii aflați în diferite faze ale vieții lor profesionale înapoi spre educație.
Aptitudinile digitale devin componente de bază ale alfabetizării, iar tinerii sunt avantajați de acest lucru. Astăzi, 93% dintre locurile de muncă din Europa au „atașate" computere de tip desktop și aproape că nu există job care să nu aibă printre cerințe cel puțin competențe digitale de bază.
Accesul inegal la competențele digitale și tehnologie adesea se suprapune cu fisurile cunoscute ale sistemului de protecție socială. Și odată cu extinderea *e guvernării*, a cumpărăturilor online, a internet banking-ului și a mobilității smart, lipsa competențelor de bază digitale poate izola indivizii nu nu mai în afara locurilor de muncă, dar de asemenea și în afara societății. Așa cum a socoti și a ști alfabetul sunt aptitudini fundamentale pentru fiecare cetățean, indiferent de profesia sa, așa sunt și competențele digitale. Vor deveni necesare pentru a avea succes în societatea din prezent și pe piața muncii unde conectivitatea ubicuă este noul normal.
Avansul tehnologiei face posibilă o revoluția a inteligenței artificiale în care mașinile pot învăța și pot asimila sarcini din ce în ce mai complexe.
Pe măsură ce oamenii vor fi tot mai des nevoiți să concureze cu roboții – și nu vor mai exista astfel de competiții pe sarcini de rutină și locuri de muncă slab calificate – sistemele de educație trebuie să se reinventeze și să se uite la aptitudinile și competențele care au marcat succesul speciei umane încă de la început: creativitatea, rezolvarea problemelor, negocierea, adaptabilitatea, gândirea critică, munca în echipă, empatia și emoțiile și comunicarea interculturală.

Educația preșcolară și perspectivele dezvoltării personalității

Prof.Dragoi Luminita Mihaela

Gradinita Nr.236,Bucuresti

Obiectivele educației preșcolare sunt orientate spre finalizarea și accelerarea formării capacităților care conturează personalitatea, în raport cu specificul vârstei cronologice și individuale, după deschiderea orizontului cultural și pregătirea copilului pentru școală.

După familie, grădinița este prima experiență de viață a copilului în societate. Grădinița este o instituție de învățământ cu propria viață socială, diferită structural de cea familială, dacă păstrează amprenta atmosferei familiale.

Din perspectiva unei baze solide pentru viitoarea personalitate dinamică, creativă, activă, grădinița împreună cu familia și cu societatea civilă își concentrează eforturile pentru a asigura o educație preșcolară de calitate, eficient și concentrat pe nevoile copiilor. Aici copilul face cunoștință cu activități și obiecte care îi stimulează gustul pentru investigație și acțiune, îl determină să se exprime angajându-se în relații sociale de grup.

Tendința actuală în țara noastră este scăderea vârstei de integrare în școală la 6 ani. Cu cât copilul este solicitat de factorii excitatori cognitivi, psihomotori, afectivi cu intensitate optimă, cu alternanță tonică, cu atât acumulările asimilatorii cresc, se formează structurile intelectuale și, prin consumul de energie, cresc funcțiile segmentelor psihice, primirea informațiilor și a capacităților intelectuale.

Educația preșcolară organizată este concepută pentru a fi realizată în funcție de două aspecte dominante: o primă etapă de socializare și o a doua etapă de pregătire pentru școală.

Preșcolarul reprezintă o personalitate în curs de dezvoltare, un viitor adult și nu un adult în miniatură.

Educaţia preşcolară contribuie alături de familie, la sedimentarea primei trepte a edificiului personalităţii, ea fiind urmată de educaţia şcolară, desigur fără a uita pe tot parcursul şi influenţa mediului social. Educația preșcolară nu se limitează la formarea intelectuală, ci reprezintă în principal educația simțurilor, comportamentul civilizat, autocontrolul, voința, creativitatea și autonomia personală, atitudinea pozitivă față de ceilalți și mediul înconjurător. Prin educație și educație corespunzătoare, copilul dobândește suficiente informații pentru vârsta sa despre mediul înconjurător, își dezvoltă abilitatea de a observa, de a se exprima corect, de a opera cu o mulțime de obiecte.

Procesul de înțelegere este condiționat de participarea activă a copilului la procesul de cunoaștere, de angajamentul său în descoperirea noului, de problematizare. O condiție de bază este ca jocul să rămână activitatea dominantă în grădiniță.

O condiție de succes este îmbunătățirea și extinderea experienței personale a copilului. Prin gama de activități desfășurate și alese în mod liber, educatoarea organizează, sistematizează, completează informațiile pe care copiii le au la intrarea în instituție și le pregătește treptat pentru școală.

O preocupare majoră este de a sublinia individualizarea procesului instructiv-educativ pentru recuperarea întârzierilor, corectarea posibilelor erori de educație în familie și, în special, pentru dezvoltarea maximă a potențialului copiilor. În grădinițele românești au început, acum 7-10 ani, să intre în alternative pedagogice precum: pedagogia Waldorf, Petas; sistemul Head Start; Step by Step; Montessori; Jena Petersen şi altele. Reluate cu atenţie şi aplicate cu discernământ unele dintre acestea pot constitui alternative viabile, altele pot oferi modele.

Potrivit lui Montessori (1965, p. 36), atunci când copiii se implică în joc, ei învață despre lumea și realitatea modului în care lucrurile funcționează. Teoria constructivistă a lui Bruner (1966, p. 78) consideră că procesul de învățare este un proces activ în care elevii construiesc noi idei sau concepte bazându-se pe cunoștințele lor actuale / trecute.

Copilul selectează și transformă informația, construiește ipoteze și ia decizii, bazându-se pe structura cognitivă (schemele, modelele mentale) care oferă experiență și organizare experienței și permite copilului să depășească informațiile oferite (Bruner, 1966, p. 59).

Bibliografie

1. *** (2009), Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea copilului.
2. *** (2019), Curriculum pentru învățământul preșcolar (3 – 6/7 ani).

COMUNICAREA POZITIVĂ

STUDIU DE CAZ – DESCRIEREA MODULUI DE REZOLVARE A UNUI CONFLICT

Prof. Dragoi Luminita Mihaela

Gradinita Nr.23,Bucuresti

Date despre subiect
Nume: L.B
Varsta: 6 ani
Grupa:mare

1.Prezentarea cazului:

Copilul face parte dintr-o grupă mare ,grupă majoritară de baieţi.

Problema majoră a acestuia este legată de accesele de violență verbală si fizica faţă de profesori și de colegii de clasă.

Încă de la începutul grupei mari s-a dovedit a fi foarte activ în crearea de situaţii conflictuale, perturbând activitățile didactice prin comportament ostil și sfidător faţă de cadrul didactic.

În permanență atrage atenţia prin gesturi şi limbaj neadecvat, dorind să fie remarcat și să braveze prin conduita sa. Sarcinile didactice le consideră ca pe o pedeapsă, cadrul didactic fiind pentru el un adversar.

Trebuie să amintesc faptul că preşcolarul este foarte inteligent dar nu doreşte să fie activ şi constant în activităţi.

2.Problema

Starea conflictuală s-a produs la începutul anului şcolar şi s-a accentuat din ce în ce mai mult, fiind recunoscută de cadrul didactic, colegii de grupă dar şi de părinți. L.B. întrerupe frecvent activităţile, nu respectă regulile grupei şi vorbeşte urât cu cei din jur. Explicația rezidă în lipsa de timp şi afecţiune a părinţilor ,el fiind tot timpul în preajma şi grija bunicilor.

3.Identificarea problemei

De la vârsta de 2 ani copilul locuieşte împreună cu mama şi bunicii din partea acesteia.Tatăl lui a plecat în Anglia şi mama s-a mutat cu serviciul , fiind în cea mai mare parte a timpului cu bunica. Rezultă faptul că L.B. se simte neglijat și lipsit de afecţiune. Părinții încearcă să suplinească acest aspect oferindu-i frecvent recompense.Problema legată de comportamentul agresiv al acestuia a fost adusă la cunoștința educatoarei de către colegii de grupă și de unii părinți.

4.Ce simt personajele implicate în conflict?

L.B. manifestă un comportament teribilist, ostil față de colegii săi, iar aceștia la rândul lor sunt furioşi şi frustraţi de situaţia respectivă.

Modalităţi de rezolvare

Ca metode, s-au aplicat:

- **metoda modificărilor de comportament –** întărirea unui comportament se datorează consecinţelor pozitive sau negative pe care le are; întărirea, prin confirmare, a unui comportament pozitiv duce la repetare, iar lipsa de întărire a celor negative va determina suprimarea lor, ambele situaţii determinând modificări comportamentale;
- **metoda time-out (tehnica izolării) –** când copilul răspundea neîntrebat, îl ignoram şi repetam întrebarea. În cazul în care răspundea când era întrebat, întăream acest comportament;
- **metoda Canter –** educatorul se manifestă pozitiv în toate situaţiile, ajută copiii să conştientizeze scopurile şi cerinţele de rezolvare şi, mai ales, normele disciplinare, de participare, utilizând stimulările.

Rezultate obtinute

- se reduce frecvenţa apariţiei comportamentului neadecvat;
- se conformează regulilor de grup;
- respectă persoanele din grup atât la grupă cât şi acasă;
- recompensele duc la creşterea stimei de sine;
- conştientizează că întrebarea nu este numai pentru el;

În urma intervenției pe care am avut-o în cadrul derulării acestui conflict am constatat că cel mai mare impact l-a avut asupra copiilor abordarea de tip VICTORIE-VICTORIE, a reușit să inducă fiecărui preşcolar senzația că el este cel care a avut dreptate și fiecare a ieșit victorios.

Integrandu-l si responsabilizand-ul alaturi de colegii de grup, scotandu-I in evidenta partile pozitive, aptitudinile si capacitatile de care dadea dovada, am reusit sa il fac sa se simta apreciat ,sa il fac sa isi schimbe atitudinea atat fata de familie, cadru didactic cat si fata de colegii, iar pe de alta parte incerca sa empatizeze cu o parte din colegi.

Concluzia

Părțile au ajuns la concluzia că dialogul sincer şi deschis este cea mai bună cale de rezolvare a problemelor, eliminându-se în acest fel neajunsurile provocate de cuvintele jignitoare adresate în trecut.

Părinţii au început să acorde mai mult interes educaţiei copiilor lor. Acum, copiii sunt mult mai apropiați unii față de alții, relaţiile lor s-au consolidat, comunică mai mult şi sunt mai toleranţi.

Bibliografie

1. Balica, M., Horga I., Fartuşnic, C.,(2012), Elevi în situaţii speciale: devianţi şi supradotaţi (2012);
2. Neamţu, C., Psihopedagogia comportamentului deviant, Ed. Aramis (2002)

SAȘII DIN ARDEAL. TRADIȚIE ȘI INTERCULTURALITATE.

Prof. DRĂGOIU CORINA VIORICA

COLEGIUL NAȚIONAL "DOAMNA STANCA"

La întâlnirea dintre imperii, dintre Occident și Orient, neamul românesc a împrumutat elemente caracteristice popoarelor dimprejur și le-a oferit cu generozitate călătorilor. Diversitatea cultural-istorică din România de astăzi poate fi, uneori cu greu, deslușită în limba vorbită zi de zi, în istorii și legende, în îmbrăcăminte și mâncăruri, în arhitectură și arte, în cultura populară sau cea savantă, în ocupații și unelte și, nu în ultimul rând, în felul de-a fi al oamenilor, atât de diverși de la un capăt la celălalt al țării. Din bogata diversitate etnică și culturală a spațiului românesc, din cele 18 minorități naționale recunoscute, sașii, care au înregistrat în ultimul secol un declin demografic semnificativ, reprezintă o constantă a spațiului transilvănean și nu numai.

Așezarea primilor coloniști germani în Transilvania se datorează regelui maghiar Géza al II-lea, care dorea o întărire a graniței regatului. Trimișii regelui mergeau din sat în sat și anunțau oamenii că regele Ungariei îi invită să se așeze în regatul lui. Vor avea libertate, un statut autonom, nu vor plăti taxe și vor fi respectați. Singura condiție: să apere granițele regatului[1]. Ca urmare, un amalgam de populație provenită din diverse zone ale Germaniei s-a așezat în spațiul românesc. Venită în valuri colonizatoare, începând cu secolul al XII-lea, etnicii germani s-au așezat îndeosebi în regiunile din centrul și vestul României, Transilvania, Banat și Crișana, regiuni aflate în acele timpuri sub dominație ungară sau, ulterior, integrate Imperiului Habsburgic.

Cel mai cunoscut grup și primul din seria colonizărilor este cel al sașilor ardeleni, stabiliți pe "*domeniile crăiești*" (Fundus Regius sau în germană Königsboden). **"**Domeniile crăiești" este denumirea dată unui teritoriu transilvan, delimitat la nord de râul Mureș, la sud de râul Olt, la est de localitatea Drăușeni și la vest de Orăștie.

[1] Sándor Vogel*:* Autonomia săsească în Transilvania, in Revista Provincia, anul III, nr. 2, 2002

Prima menţiune documentară despre aceste domenii și așezarea sașilor a fost *Diploma andreană* (Diploma Andreanum) din 1224, numită de istoriografia săsească şi „ Hrisvul de aur” (în germană, Goldener Freibrief der Siebenbürger Sachsen**)**, prin care regele Andrei al II-lea al Ungariei stabilește o formă de *autonomie pentru scaunele săseşti* (Scaunul Sibiului, Scaunul Sighișoarei, Scaunul Sebeșului, Scaunul Cincului, Scaunul Miercurea, Scaunul Rupea, Scaunul Nocrich, Scaunul Orăștiei, Scaunul Mediașului, Scaunul Șeica). Aceasta reconfirma coloniștilor germani o serie de privilegii, care au fost menținute pe tot parcursul evului mediu, unele chiar până în anul 1876. Astfel, erau asigurate pentru populația germană, așezată pe teritoriul cuprins între Drăușeni și Orăștie, autonomia administrativ-teritorială, jurisdicțională și bisericească, fiind asigurate concomitent și obligațiile sale față de regii Ungariei.

În baza acestor privilegii, coloniștii sași puteau folosi pământul fără restricţii, fiind vorba atât de bogăţiile solului cât şi ale subsolului. De asemenea, erau scutiţi de taxe vamale pe întreg teritoriul regatului, puteau ţine târguri fără să plătească vamă, aveau acces la exploatările de sare. Mai târziu, au beneficiat şi de dreptul de bate monedă proprie, drept de depozit pentru comerţul cu Ţara Românească, iar de la 1376 au primit dreptul de a organiza meşteşugurile în bresle. Comunităţile săseşti beneficiau şi de privilegii administrative, judecătoreşti şi religioase, în schimbul obligaţiilor militare şi fiscale faţă de coroana maghiară. Mai mult, în anul 1486 Diploma a fost reconfirmată de regele Ungariei, Matia Corvin, pentru toată *Universitatea Săsească* (o unitate administrativă cu putere asupra tuturor comunităţilor săseşti de pe domeniile crăieşti, începând din 1486 - 1487). Documentul nu s-a păstrat în original, ci numai ca o parte a reconfirmării din 1317 a Diplomei andreiene de către regele Carol Robert de Anjou[2]. Actul în limba latină, pe pergament cu pecete atârnată (unul din cele mai vechi documente istorice din Transilvania), este păstrat la Arhivele Naţionale ale judeţului Sibiu.

Sub aspect teritorial-administrativ, teritoriile locuite de sași au fost organizate în Comitatul Sibiului sau *Provincia Sibiului*. Ulterior, în prima jumătate a secolului al XIV-lea, în perioada guvernării regelui Carol Robert de Anjou, sașii s-au organizat în cadrul unor scaune săsești care aveau dreptul să se autoguverneze. Cele 10 scaune din sudul Transilvaniei, împreună cu districtele Braşov şi Bistriţa, au format în secolul al XV-lea *Universitatea Săsească*.

[2] Nagler Thomas, Așezarea sașilor în Transilvania, p. 39

Denumirea de "*saşi*" (Saxones) dată coloniştilor este atestată documentar doar în 1206, când regele Andrei al II-lea al Ungariei (1205-1235) a conferit privilegii saşilor (în latină primi hospites regni) din Cricău (Krakau), Ighiu (Krapundorf) şi Romos (Rumes) şi le-a asigurat un statut juridic propriu. Deoarece în cancelaria regală s-a încetăţenit denumirea de "sas" germanii din Ardeal au fost denumiţi în mod unitar saşi[3]. La începuturile colonizării, denumirea de „sași" era dată minerilor săraci și persoanelor condamnate din Saxonia, limba vorbită de sași fiind numită, în dialectul săsesc saksesch (în germană sächsisch) abia relativ de curând, în timp ce țăranii înșiși își desemnau modul de vorbire ca detsch (în germană deutsch), adică germană, în timp ce germana literară (în germană hochdeutsch) era denumită în dialectul săsesc muëseresch, adică „limba soldaților austrieci", văzuți de ei ca fiind străini[4].

Cu mult timp după încheierea procesului de colonizare, s-a constatat că locuitorii au preluat numele de „saşi" dintr-o pronunţie nesaxonă „Sachsen". Această provenienţă a fost stabilită prin studierea foneticii dialectului săsesc, rezultând ideea că ar trebui să sune „Sasse" dar de fapt era pronunţat „Sachse"[5]. Nu se ştie cu exactitate care şapte localităţi săseşti au stat la originea denumirii "*Şapte Cetăţi*", existând azi opinii diferite asupra statutului pe care l-au ocupat aşezările săseşti care au alcătuit iniţial numele (lipsesc dovezi scrise în acest sens). Deşi specialiştii nu sunt unanimi în opinii, cele şapte aşezări care au dat naştere denumirii au fost probabil Bistritz (Bistriţa), Hermannstadt (Sibiu), Klausenburg (Cluj), Kronstadt (Braşov), Mediasch (Mediaş), Mühlbach (Sebeş) şi Schässburg (Sighişoara)[6]. Ulterior, datorită privilegiilor, libertăților și autonomiei teritoriale, au dezvoltat o civilizație citadină înfloritoare. Astfel, saşii au întemeiat așezări urbane și în afara arcului carpatic, precum Neamțul și Baia în Moldova, respectiv Câmpulung în Muntenia. Împreună cu nobilimea din Transilvania, cu clerul și cu secuii, sașii au fost membri ai *Unio Fraterna*, cunoscută mai ales (în mod greșit) ca *Unio Trium Nationum,* încheiată în 16 septembrie 1437 în contextul Răscoalei de la Bobâlna conduse de Antal Nagy

[3] Sándor Vogel: Autonomia săsească în Transilvania, in Revista Provincia, anul III, nr. 2, 2002

[4] Ibidem

[5] *K.K.Klein*- Der Völksname der Deutschen in Siebenbürgen, în: Transylvanica. *Wolfgang Mieder,* The Pied Piper

[6] Nagler Thomas, Așezarea sașilor în Transilvania, p. 47

Budai[7]. Prin această înţelegere cele patru națiuni (în sensul medieval al termenului) și-au promis sprijin mutual împotriva primejdiilor din afară (expansiunea otomană) și dinăuntru (răscoalele țărănești), fapt care a dus la excluderea tacită a românilor, evreilor, grecilor și armenilor de la viața politică a Transilvaniei.

De-a lungul reformei protestante, majoritatea sașilor au trecut la Lutheranism. Principatul Transilvaniei fiind unul dintre cele mai tolerante state europene în privinţa religiei, saşii şi-au putut păstra religia. Habsburgii au promovat catolicismul în ţările controlate de ei, însă în rândul saşilor nu au avut loc treceri semnificative spre acea confesiune. În schimb au avut loc treceri ale unor comunităţi săseşti la calvinism, ceea ce a condus pe termen lung la introducerea limbii de cult maghiare şi asimilarea comunităților săsești respective (ex. la Cluj, Dej, Lona Săsească, Feneşu Săsesc etc).

Saşii au sprijinit cauza românească în Transilvania încă din timpul revoluţiei de la 1848. La 30 septembrie 1848, Adunarea saşilor din Sibiu a adoptat rezoluţia Adunării de la Blaj. Pastorul Stephan Ludwig Roth, un susţinător al emancipării românilor, a fost executat în aprilie 1849 de tribunalul nobililor maghiari din Cluj. Mai târziu, Ausgleich-ul (compromisul) dintre Austria şi Ungaria din 1867 a avut efecte negative asupra drepturilor politice ale saşilor, îndeosebi sub presiunea politicii de maghiarizare declanşată în Transilvania. Dualismul a însemnat şi desființarea Universităţii Naţiunii Săseşti (Sächsische Nationsuniversität), în sensul național și nu academic, saşii şi-au pierdut baza autonomiei lor. Practic, începând cu 1867 principala instituție reprezentativă pentru sași a fost Biserica Luterană, care a preluat, printre altele, administrarea învățământului săsesc. Din acest punct de vedere, situaţia nu s-a schimbat în 1918, când Transilvania a devenit parte componentă a României Mari. Statul român nu recunoştea drepturi corporative minorităților, astfel că Biserica Luterană a trebuit să facă mari eforturi pentru a putea susţine financiar învățământul săsesc. Această situaţie a durat până în 1940, când autoritatea asupra şcolilor a fost preluată de Grupul Etnic German din România, recunoscut ca persoană juridică în urma unui decret-lege emis la 28 noiembrie 1940 de mareşalul Ion Antonescu[8].

---

[7] Nägler Thomas, Românii şi saşii până la 1848: relaţii economice, sociale şi politice, p. 92

[8] Idem, Așezarea sașilor în Transilvania, p. 158

Hotărârea Marii Adunări de la Alba Iulia din 1918, care a adoptat rezoluţia de Unire cu România, a fost primită cu braţele deschise de saşi. La 8 ianuarie 1919, Comitetul Central Săsesc împreună cu Consiliul Naţional Săsesc s-au întrunit la Mediaş şi au adoptat o rezoluţie în care şi-au exprimat adeziunea: „*Poporul săsesc din Transilvania se pronunţă, conform principiilor de autodeterminare, pentru unirea Transilvaniei cu România. Salută poporul român şi îl felicită pentru îndeplinirea idealurilor sale naţionale. Poporul săsesc ia act nu numai de un proces istoric de importanţă mondială, ci şi de dreptul legitim al poporului român pentru unire şi formarea unui stat*”[9].

În perioada interbelică, germanii din România au reprezentat 4,1% din populaţie. Trebuie precizat că, spre deosebire de maghiari, obişnuiţi de secole să fie o „naţiune dominantă” şi având o aristocraţie de sânge, saşii din Transilvania, şvabii din Banat, germanii din Basarabia şi Bucovina erau obişnuiţi cu situaţia de minoritate naţională. Toate mărturiile confirmă că, datorită libertăţilor de care se bucurau, incomparabil mai mari decât cele din perioada anterioară, minoritatea germană a fost extrem de loială statului român. La 6 ianuarie 1940, Otto Broneske, reprezentantul minorităţii germane din Basarabia, menţiona: ”*Cetăţeni loiali ai acestei Ţări, care este patria noastră, ne păstrăm limba, cultura şi tradiţiile şi înţelegem să ne îndeplinim cu hotărâre şi în orice împrejurare îndatoririle pe care le avem faţă de această Ţară. Ne vom sacrifica chiar şi viaţa*”[10].

Regimul nazist şi consecinţele politicii sale şi ale celui de-al doilea război mondial au zguduit şi existenţa minorităţii germane din România. Urmare a tratatelor dintre Germania lui Hitler şi Uniunea Sovietică, începând cu 1940, mii de germani din regiunile de frontieră Bucovina de Nord şi Basarabia au fost nevoiţi să-şi părăsească patria, fiind duşi "*acasă în Imperiu*". Capitularea României în august 1944 şi intrarea Armatei Sovietice în România au însemnat pentru mii de etnici germani refugiul. Locuitorii unor sate întregi din Transilvania, Banat şi regiunea Satu Mare s-au regăsit în statutul de refugiaţi în coloane lungi care se îndreptau spre Vest. Pentru mulţi care rămăseseră în România a început, din ianuarie 1945, deportarea în Uniunea Sovietică. Au fost afectaţi peste 75.000 de oameni; mulţi dintre ei nu s-au mai întors în patrie.

---

[9] Ibidem, p.165

[10] Stănescu Manuel, Sașii și rolul lor în istoria românilor, în Historia.ro

Astfel, și pentru etnicii germani din România începeau decenii dificile, pline de lipsuri. Deşi au profitat de măsurile generale de liberalizare din anii `60, presiunea asimilării a crescut totuşi asupra minorităţilor. Tendinţele de emigrare au devenit tot mai clare, şi datorită condiţiilor economice din ţară. În anii `70 şi `80 părăseau ţara anual circa 14.000 de etnici germani.

După căderea comunismului în decembrie 1989 şi a liberei circulaţii legate de aceasta, cifra a crescut dintr-o dată la peste 100.000. Potrivit statisticilor oficiale, la recensământul din primăvara anului 2002 peste 60.000 de locuitori ai României s-au mai declarat încă, ca fiind de naţionalitate germană. Rezultatele recensământului din 2011 indică un număr de 36.000 de persoane de etnie germană, respectiv o scădere cu circa 50% a numărului etnicilor germani[11].

Sașii au fost deasupra istoriei, s-au eliberat de trecutul lor și au mers mai departe. Cartea ”Povestea sașilor din Transilvania. Spusă chiar de ei” de Ruxandra Hurezean adună între coperțile ei o colecție de povești, de oameni și destine ce poartă o amprentă plină de tragism și dramă. Toate poveștile pe care le-am citit m-au marcat și m-au făcut să reflectez la oameni și istoria lor. Îmi revine în minte o întrebare: ”este omul sub vremuri sau omul face vremurile?”. Cred că una și alta… într-o anumită proporție, neștiută de nimeni. Mă opresc doar asupra a două nume: Eginald Schlattner și Johann Schaas.

Eginald Schlattner a fost un scriitor, preot luteran și ambasador cultural al României; născut în anul 1933 la Roșia (Ritbärch, Rothberg) de Sibiu. Nu a plecat în Germania alături de frații săi, a rămas în România și a luptat pentru păstrarea identității culturale. Schlattner spunea că România este tolerantă, „*mi-a dat voie să fiu neamț”.* Pe lângă bogata sa activitate culturală, are în spate și o intensă activitate misionară, a fost preot în penitenciarele din România. A scris opere în care descrie situația sașilor din România la începutul tragediei lor, începutul comunismului, o tragedie trăită în ansamblu de toată țara noastră. ”*Dacă Dumnezeu te oprește din drum, nu este drumul tău”*, spune scriitorul și preotul Eginald Schlattner[12].

Johann Schaas și soția sa Johanna au fost ultimi sași din satul lor, Richiș (Rechesdref, Reichersdorf) un sat despre care bătrânul Hans spunea că reprezintă totalitatea ființei poporului

---

[11] http://enciclopediaromaniei.ro › wiki › Saşi

[12] Ruxandra Hurezean, Povestea sașilor din Transilvania. Spusă chiar de ei, p. 54

său, între acele dealuri a rezistat spiritul poporului sas de opt veacuri. Acesta descrie într-o fabulă istoria poporului său, Iezenul și Vulpea. Iezenul își face o viziună unde își duce traiul de zi cu zi, iar Vulpea temându-se de acesta, în anumite dimineți, vine și își face nevoile la gura vizuinii. Johann spune că *vulpea este Istoria care în anumite dimineţi a făcut la uşa saşilor şi apoi aceştia au trebuie să cureţe şi să-şi facă noi vizuini*[13].

Istoria poporului sas este plină de basm și metafore. Drumul parcus de la construirea unei identități până la distrugerea acestei bogate moșteniri culturale a fost unul sinuos, specific Istoriei. Saşii au fost timp de sute de ani şi sunt în continuare o populaţie care a influenţat decisiv istoria Transilvaniei. Colonizaţi în scopuri economice şi militare, saşii au fost de-a lungul timpului o populaţie privilegiată, în dauna celei româneşti, majoritare. Au construit sate şi oraşe, biserici şi cetăţi care se păstrează şi astăzi, iar în perioada comunistă cei mai mulţi au ales să plece în Germania. Astăzi, urmași ai lor se reîntorc în locurile natale și continuă să aibă un rol important în societatea contemporană, din perspectivă multiculturală și nu numai. Istoria și tradițiile sașilor din Transilvania reflectă o comunitatea puternic legată de rădăcinile sale germane, de mediul cultural în care s-au integrat. Mărturiile arhitecturale, tradițiile și obiceiurile sașilor reprezintă o parte valoroasă a patrimoniului cultural al regiunii și al patrimoniului național. Studiul și promovarea culturii și istoriei acestor saxoni ai Transilvaniei sunt esențiale pentru înțelegerea și aprecierea diversității culturale din această zonă.

[13] Ididem, p.68

BIBLIOGRAFIE:

1. Hurezeanu Ruxandra, Povestea saşilor din Transilvania. Spusă chiar de ei, Cluj-Napoca, Ed. Şcoala Ardeleană, f.a.
2. K.K.Klein, Der Völksname der Deutschen in Siebenbürgen, în: Transylvanica. Wolfgang Mieder, The Pied Piper: A Handbook, Greenwood Press, 2007
3. Nagler Thomas, Așezarea sașilor în Transilvania, Editura Kriterion, 1981
4. Nagler Thomas, Publicaţii noi despre saşii din Sud-Vestul Germaniei, în Revista Transilvania, nr.3, 2016
5. Nägler Thomas, Românii şi saşii până la 1848: relaţii economice, sociale şi politice, Sibiu, Editura Thausib, 1997
6. Stănescu Manuel, Sașii și rolul lor în istoria românilor, în Historia.ro
7. Sándor Vogel: Autonomia săsească în Transilvania, in Revista Provincia, anul III, nr. 2, 2002

WEBGRAFIE:

https://historia.ro

www.wikipedia.org

http://enciclopediaromaniei.ro › wiki › Saşi

PROGRAM DE STIMULARE, DEZVOLTARE, OPTIMIZARE ŞI PROGRES A PROCESELOR COGNITIVE ÎN CAZUL COPIILOR HIPOACUZICI

Prof. Amalia Dragomir, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov

Principalul obiectiv urmărit în cadrul programului de stimulare, dezvoltare, optimizare şi progres a proceselor cognitive în cazul copiilor hipoacuzici este acela de a maximiza şansele acestor elevi, în vederea adaptării şi familiarizării cu cerinţele şi climatul vieţii sociale şi şcolare.

În plan perceptiv:

- identificarea, discriminarea, descrierea însuşirilor obiectelor, a imaginilor acestora pe baza repertoriului memoriei;
- stimularea, formarea capacităţilor de observare, de centrare şi decentrare perceptivă;
- formarea capacităţilor de aprehensiune, lărgire, cuprindere a câmpului perceptiv;
- analiza şi sinteza datelor percepute pe baza criteriilor de integrare ierarhică a lor în registrul reprezentărilor, memoriei şi gândirii;
- analiza şi sinteza datelor, fragmentelor, segmentelor lacunare.

La nivelul memoriei:

- formarea tehnicilor, schemelor de memorare a datelor în memoria de scurtă şi de lungă durată;
- formarea capacităţilor de fixare voluntară şi involuntară, a schemelor de memorare mecanică şi productivă;
- formarea tehnicilor de memorare a materialului numeric, verbal, gestual, imagistic, plastic, situaţional, acţional;
- structurarea, organizarea materialului memorat pe unităţi de sens şi conţinut pe baza integratorilor verbali, logici.

La nivelul gândirii:

- formarea operaţiilor de analiză şi sinteză, stabilirea asemănărilor dintre obiecte din ce în ce mai diferite şi a deosebirilor dintre obiecte din ce în ce mai asemănătoare;
- formarea schemelor de operare cu concepte, analogii, principii, relaţii, raporturi, de anticipare şi de decizie, rezolvare a situaţiilor problematice;
- stimularea capacităţilor de operare cu simboluri verbale, matematice, plastice, grafice, convenţionale etc.;80

- formarea operatorilor logici, seriere, ordonare, grupare, asocierea – disocierea elementelor date succesiv sau simultan, a elementelor lacunare dintr-un context situaţional, comunicaţional, imagistic, acţional, mintal etc.;
- Formarea tehnicilor de planificare a etapelor unor acţiuni obiectuale sau mintale, elaborarea planurilor de rezolvare, de desfăşurare a acţiunilor.

I. La nivelul limbajului:

- stimularea, dezvoltarea tehnicilor de îmbogăţire a vocabularului activ, pasiv, tematic, pe bază de manipulare şi verbalizare în cadrul acţiunilor, jocurilor, analogii etc.;
- formarea capacităţilor de comprehensiune verbală, fluenţă verbală şi creşterea valorii asociative a cuvintelor, a cuvintelor ce exprimă noţiuni, acţiuni etc.;
- structurarea tehnicilor de comunicare pe baza codurilor verbale, a limbajelor convenţionale, a limbajelor gestuale, a regulilor logico-gramaticale;
- formarea limbajelor specializate;
- stimularea funcţiilor de reglare, autoreglare a comportamentului, de declanşare şi oprire a actelor voluntare prin limbaj.

Tehnicile de terapie cognitivă vor fi folosite pentru stimularea proceselor de cunoaştere indiferent de nivelul dezvoltării mintale şi de gradul dezvoltării limbajului, programul de terapie fiind adaptat nevoilor de recuperare, dezvoltare psihoindividuală şi de grup.

BIBLIOGRAFIE

1. Bădescu, V. (2002). Surdomutitatea între simpatie şi stigmat. Reprezentări psihosociale asupra deficientului de auz. Bucureşti: Editura Elisavaros,
2. Chelemen, I. (2006). Impactul psiho-social asupra familiei ca urmare a dizabilităţii
3. copilului. Oradea: Editura Universitatii.
4. Druţu, Ian. (2002). Studii şi cercetări în psihopedagogia specială. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
5. Fătu, Zelma. (1970). Ritmica şi gimnastica medicală. Cluj-Napoca: Dacia
6. Gherguţ, Alois. (2001). Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe specială. Bucureşti: Editura Polirom.

PORTOFOLIUL- METODĂ MODERNĂ DE EVALUARE

Prof. înv. primar- Drăguț Silvia Mădălina

Liceul Teoretic ”Alexandru Vlahuță”, București

Având un rol important în eficientizarea activităţilor de orice tip, evaluarea este permanentă în orice domeniu de activitate umană. Învăţământul este un domeniu central şi de maximă importanţă socială, arie în care activitatea de evaluare se manifestă cu precădere şi al cărei demers este profund justificat.

Metodele de evaluare sunt căi, instrumente, modalităţi de acţiune, cu ajutorul cărora, evaluatorul obţine informaţii în legătură cu randamentul şcolar al elevilor, cu performanţele acestora, cu nivelul de stăpânire a cunoştinţelor, de formare a abilităţilor etc., prin raportare la obiectivele propuse şi la conţinuturile ştiinţifice.

Utilizarea metodelor alternative sau complementare de evaluare încurajează crearea unui climat de învăţare plăcut, relaxat, inovativ, elevii fiind evaluaţi în mediul obişnuit de învăţare, prin sarcini contextualizate: realizează experimente, elaborează proiecte, alcătuiesc portofolii, acestea fiind în acelaşi timp sarcini de instruire şi probe de evaluare. Este important ca elevii să înţeleagă criteriile de evaluare, procesul evaluativ, pentru a putea reflecta asupra performanţelor obţinute, a le explica şi a găsi modalităţi de progres. Elevii nu trebuie evaluati unii in raport cu ceilalti, scopul nu este de a-i ierarhiza, ci de a vedea evolutia, progresul, achizitiile.

Portofoliul didactic este un instrument de evaluare complet şi complex, prin care se urmăreşte progresul la o anumită disciplină, dar şi atitudinea elevului faţă de acea disciplină pe o perioadă lungă de timp; este un mijloc de a valoriza munca individuală a elevului, acţionând ca factor al dezvoltării personalităţii, rezervându-i elevului un rol activ în învăţare; cuprinde atât rezultatele obţinute de elev într-un semestru sau an şcolar la teste, probe practice, teme pentru acasă, dar şi rezultatele elevului la instrumente alternative de evaluare (investigaţie, proiecte, referate, eseuri, observarea sistematică a comportamentului şcolar, autoevaluarea); mai cuprinde şi fişele individuale ale elevului, chestionare privind atitudinea sa faţă de o anumită disciplină şi altele.

Portofoliul reprezintă "cartea de vizită" a elevului în care este vizualizat progresul (în plan cognitiv, atitudinal şi comportamental) de la un semestru la altul, de la un an şcolar la altul, la o anumită disciplină, de-a lungul unui interval mai lung de timp. Reprezintă un pact între elev şi profesorul care trebuie să-l ajute pe elev să se autoevalueze. Profesorul discută cu elevul despre ce trebuie să stie şi ce trebuie să facă acesta de-a lungul procesului de învăţare. La începutul demersului educativ se realizeaza un diagnostic asupra necesităţilor elevului de învăţare pentru a stabili obiectivele şi criteriile de evaluare. Diagnosticul este făcut de profesor şi este discutat cu elevul implicat în evaluare.

Portofoliul se compune în mod normal din materiale obligatorii şi opţionale, selectate de elev şi/sau de profesor şi care fac referire la diverse obiective şi strategii cognitive. Aşa cum afirmă profesorul Ioan Cerghit, portofoliul cuprinde “o selecţie dintre cele mai bune lucrări sau realizări personale ale elevului, cele care îl reprezintă şi care pun în evidenţă progresele sale; care permit aprecierea aptitudinilor, talentelor, pasiunilor, contribuţiilor personale. Alcătuirea portofoliului este o ocazie unică pentru elev de a se autoevalua, de a-şi descoperi valoarea

competenţelor şi eventualele greşeli. În alţi termeni, portofoliul este un instrument care îmbină învăţarea cu evaluarea continuă, progresivă şi multilaterală a procesului de activitate şi a produsului final. Acesta sporeşte motivaţia învăţării." (Ioan Cerghit)

În evaluarea formativă sau finală pe baza portofoliului, cadrul didactic va constientiza avantajele și limitele acestei metode, astfel:

♦ portofoliul este un instrument flexibil, uşor adaptabil la specificul disciplinei, clasei şi condiţiilor concrete ale activităţii;

♦ permite aprecierea şi includerea în actul evaluării a unor produse ale activităţii elevului care, în mod obişnuit, nu sunt avute în vedere; acest fapt încurajează exprimarea personală a elevului, angajarea lui în activităţi de învăţare mai complexe şi mai creative, diversificarea cunoştinţelor, deprinderilor şi abilităţilor exersate;

♦ evaluarea portofoliului este eliberată în mare parte de tensiunile şi tonusul afectiv negativ care însoţesc formele tradiţionale de evaluare; evaluarea devine astfel motivantă şi nu stresantă pentru elev;

♦ dezvoltă capacitatea elevului de autoevaluare, aceştia devenind auto-reflexivi asupra propriei munci şi asupra progreselor înregistrate;

♦ implică mai activ elevul în propria evaluare şi în realizarea unor materiale care să-l reprezinte cel mai bine.

Ca orice metodă de evaluare, evaluarea prin portofoliu nu poate fi scutită de unele dezavantaje. Ţine de personalitatea şi "arta" profesorului de a elimina aceste dezavantaje.

Dezavantajele utilizării portofoliului ca instrument de evaluare:

♦ Portofoliul nu poate fi repede şi uşor de evaluat;

♦ Timpul îndelungat de realizare al acestuia şi constanţa muncii pe această perioadă;

♦ Ca metoda alternativă de evaluare, portofoliul solicită mai mult o apreciere calitativă decat cantitativă şi este mai uşor de aplicat pe grupuri mai mici.

♦ Structura portofoliului, criteriile de evaluare trebuie foarte bine stabilite de către profesor, de comun acord cu elevii;

♦ Trebuie menţinută o cale de comunicare, pe tot parcursul realizării portofoliului, între profesor şi elev;

♦ Atenţionarea elevilor în legătură cu realizarea portofoliului pentru a fi preîntâmpinată superficialitatea lucrului şi eventualele frustări ale elevului în legătură cu aprecierea finală;

♦ Este greu de apreciat conform unui barem strict deoarece reflectă creativitatea şi originalitatea elevului;

♦ Profesorul îl poate folosi pentru a evalua performanţele elevilor, iar elevii îl pot folosi pentru autoevaluare şi ca modalitate de reflecţie asupra învăţării.

Evaluarea prin portofoliu răspunde scopului evaluării de a preveni eşecul şcolar, că nu se înscrie în metode de evaluare prin care se arată elevilor că "nu ştiu", ci adaptează întregul mod de lucru al profesorului la cerinţele fiecărui elev. Este o modalitate inovativă de a obişnui elevul cu lucrul individual, lucrul în echipă, cu observaţia, cercetarea, elaborarea unor reflecţii, cu integrarea în viaţa socială.

Bibliografie:

1. Cerghit I. Neacșu. I. Negret- Dobridor I. Pânișoară I.O. (2001). *Prelegeri pedagogice*. Iași, Editura Polirom.

2. Cerghit. I. (1980). *Metode de învățământ*. București, E.D.P. Ediția a II-a.

3. Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative şi complementare*. *Structuri, stiluri, strategii,* Editura Aramis, Bucureşti, 2003.

4. Iucu, R., Manolescu M., *Pedagogie*, Ed. Fundatiei Culturale D. Bolintineanu, 2001

6. M. Manolescu, *Referențialul în evaluarea școlară*. București, Ed. Universitară, 2015.

Parteneriat pentru Succes

Prof. Drăguț Violeta
Liceul Tehnologic Costești

În peisajul educațional contemporan, succesul nu mai poate fi realizat doar prin eforturi individuale, fie ele ale elevilor sau ale profesorilor. Într-o eră caracterizată de schimbări rapide și de cerințe educaționale diverse, colaborarea strânsă între elevi și profesori se dovedește a fi cheia pentru construirea unui mediu de învățare eficient și stimulativ. Acest parteneriat nu doar că sprijină performanțele academice, dar contribuie semnificativ la dezvoltarea personală și profesională a elevilor, pregătindu-i pentru provocările viitorului.

Profesorul, în cadrul acestui parteneriat, își redefinește rolul tradițional. În trecut, profesorul era perceput în principal ca un transmițător de cunoștințe, iar elevii erau considerati receptori pasivi ai informațiilor. Astăzi, însă, rolul profesorului s-a extins considerabil. El nu mai este doar un furnizor de informații, ci un ghid, un mentor și un facilitator al procesului educațional. Profesorii care își asumă acest rol sunt cei care creează un mediu de învățare dinamic, în care elevii sunt încurajați să își exprime ideile, să pună întrebări și să exploreze subiectele într-un mod interactiv. Acest lucru nu doar că stimulează curiozitatea elevilor, dar îi ajută să dezvolte abilități critice esențiale, precum gândirea analitică și rezolvarea problemelor.

De asemenea, profesorii care adoptă metode de predare inovatoare și tehnologii educaționale nu doar că captează atenția elevilor, dar transformă învățarea într-o experiență interactivă și captivantă. Utilizarea resurselor digitale, a platformelor de învățare online și a altor instrumente tehnologice poate îmbogăți experiența educațională, oferind elevilor oportunități de a explora concepte complexe într-un mod vizual și practic. În acest context, profesorii devin arhitecții unui mediu de învățare care stimulează creativitatea și gândirea critică.

Elevii, pe de altă parte, nu mai sunt simpli spectatori în procesul educațional. Ei sunt parteneri activi în învățare, cu un rol esențial în determinarea succesului lor. Participarea activă a elevilor în lecții, implicarea lor în discuții și asumarea responsabilității pentru propria educație sunt elemente fundamentale în acest parteneriat. Elevii care se angajează activ în procesul educațional nu doar că își îmbunătățesc performanțele academice, dar dezvoltă și competențe esențiale pentru viitor, precum auto-disciplina, colaborarea și abilitățile de comunicare. Acest angajament contribuie la formarea unei atitudini proactive față de învățare și le oferă elevilor instrumentele necesare pentru a face față provocărilor viitoare.

Un aspect crucial al acestui parteneriat este comunicarea deschisă și eficientă. Într-un mediu educațional colaborativ, profesorii trebuie să fie receptivi la nevoile și preocupările elevilor, iar elevii trebuie să aibă curajul și încrederea necesară pentru a-și exprima dificultățile și ideile. Dialogul constant între profesori și elevi este esențial pentru crearea unui climat de încredere și respect reciproc. Această comunicare nu se limitează doar la aspectele academice, ci include și dimensiuni sociale și emoționale. Prin abordarea acestor aspecte, profesorii pot sprijini elevii în depășirea dificultăților personale și sociale, contribuind astfel la dezvoltarea unui mediu de învățare pozitiv și sprijinitor.

Într-o lume tot mai digitalizată, educația trebuie să fie flexibilă și adaptabilă. Profesorii și elevii trebuie să fie deschiși la adoptarea de metode noi de predare și învățare. Tehnologia oferă oportunități deosebite pentru a îmbogăți experiența educațională, dar este important ca utilizarea acesteia să fie bine integrată în procesul educațional. Instrumentele digitale și resursele online pot fi folosite pentru a personaliza învățarea, pentru a facilita accesul la informații și pentru a stimula colaborarea între elevi. Profesorii care integrează aceste resurse într-un mod creativ pot transforma lecțiile într-o experiență interactivă și captivantă, care răspunde mai bine nevoilor și intereselor elevilor.

Parteneriatul dintre elevi și profesori este, în esență, o colaborare continuă și dinamică, în care succesul fiecărei părți contribuie la succesul celeilalte. Într-un parteneriat autentic, succesul școlar nu este doar o realizare individuală, ci o realizare comună. Profesorii sunt recompensați prin satisfacția de a vedea progresul și reușita elevilor lor, iar elevii beneficiază de sprijinul și îndrumarea necesare pentru a-și atinge potențialul maxim. Această colaborare nu doar că îmbunătățește performanțele academice, dar dezvoltă și relații pozitive și durabile, care pot influența pozitiv parcursul educațional și personal al elevilor.

Prin implicare activă, comunicare eficientă și deschidere către inovație, elevii și profesorii pot crea împreună un mediu de învățare care nu doar că formează cunoștințe, dar dezvoltă și competențe esențiale pentru viață. Astfel, educația devine nu doar un proces de acumulare de informații, ci un parteneriat în care fiecare contribuie activ la formarea unui viitor mai bun și mai promițător.

Scurtă privire asupra evoluţiei relaţiei dintre elev şi profesor în România

Prof. dr. Drugaş Şerban George Paul, Şc. Gimn. „Nicolae Bălcescu" Oradea

Relaţia cu dublu sens dintre elev şi profesor a fost una statică până la revoluţia din 1989, nu a suferit schimbări majore, fiind întemeiată pe autoritatea neconstestată a profesorului. Atunci când se emit diverse opinii, în cadrul societăţii noastre, privitor la evoluţia relaţiei dintre elev şi profesor, se face referire la stabilitatea acesteia până în 1989. Fără a idealiza ceea ce s-a întâmplat în România după 1989 din acest punct de vedere, trebuie să ne gândim dacă sau în ce măsură nu a fost mai degrabă o stagnare până în acel moment. Mai mult decât atât, în timpul regimului comunist învăţământul funcţiona într-un cadru social general şi unul educaţional irepetabile în afara condiţiilor de dictatură politică a Partidului Comunist Român, cu o structură piramidală rigidă, care stabilea coordonatele întregii societăţi.

Aşadar, comparând cele două situaţii, se poate imputa o anumită instabilitate sau volatiliatate în privinţa a ceea ce cadrul social şi legislativ imprimă relaţiei elev-profesor, după căderea regimului comunist. Instabilitatea politică, lipsa unei viziuni suficient de articulate şi unitare asupra educaţiei româneşti, de la cel mai înalt nivel, absenţa unor reforme reale, structurale, implementarea unor măsuri adesea fără perspectivă de viitor, nu au avut darul de a adăuga ceva pozitiv în acest sens.

Cu toate acestea, relaţia dintre elev şi profesor nu putea continua în cadrul în care o fixase regimul comunist. Autoritatea profesorului era stabilită rigid, artificial, impus prin presiune politică externă, într-un mod complet nefiresc. Autoritatea profesorului este o coordonată care nu poate lipsi din cadrul relaţiei profesorului cu elevii, dar ea trebuie să îşi găsească temeiuri reale, atât în respectarea normelor etice de către elevi şi profesori cât şi în profesioalismul profesorilor. La toate acestea trebuie să adăugăm un aspect esenţial, componenta emoţională a relaţiei dintre profesori şi elevi. Nu putem spune că aceasta nu a existat şi în timpul comunismului. Şi atunci, foarte mulţi profesori îşi făceau mai mult decât datoria la clasă, ca şi acum, şi atunci erau suficienţi elevi care să aprecieze educaţia primită de la profesori, ca şi acum. Dictatura politică, infiltrată însă în toate detaliile vieţii şi cu atât mai mult în educaţie — regimul comunist având aici un interes propagandistic major — obfusca stabilirea unor raporturi necenzurate între elevi şi profesori. Dacă atunci cenzura era la tot pasul, nu doar în exprimare, ci şi în manifestări, în comportamente, pentru a nu deranja politica partidului unic, după prăbuşirea comunismului, societatea constată că uneori s-a mers prea departe în cealaltă direcţie. Libertatea de exprimare trebuie neapărat dublată de educaţie, pentru ca oamenii să nu devină violenţi, agresivi. Altfel, iată că libertatea de exprimare, lipsită de resepect faţă de celălalt, căpătând chiar conotaţii agresive şi violente, duce societatea pe o cale care nu favorizează educaţia, sistemul educaţional, raporturile dintre elevi, profesori şi părinţi.

Cazurile de agresivitate sau violenţă în şcoli au răbufnit în mod inevitabil din sânul unei societăţi cu multe frustrări, ca aceea din România, astfel încât a devenit o problemă ce nu mai poate fi ignorată. S-au remarcat ca agenţi ai violenţei în şcoli, din păcate, atât elevi, cât şi profesori sau părinţi. Toate acestea demonstrează un anumit eşec al comunicării.

Cu toate dificultăţile generate de tranziţia post-comunistă, relaţia dintre profesor şi elev în România nu a avut pare doar de evoluţii negative. Am început cu acestea pentru o viziune echilibrată, plasând la început modul în care societatea modelează inevitabil această relaţie. În opinia mea societatea românească a trecut mult prea brusc de la rigiditate la o confuzie asupra

conceptului de libertate. După decenii de opresiune, românii, dar şi alte societăţi fost comuniste, au dorit să elimine orice fel de cenzură comportamentală, înţelegând mai greu că acest uz al libertăţii, fără asumarea unei repsonsabilităţi, ajunge să dăuneze semenilor. Din păcate, această tendinţă şi-a pus amprenta şi asupra educaţiei familiale, cu care elevii vin de acasă. Dacă am vedea, însă, doar această tendinţă, am greşi, faţă de complexitatea societăţii româneşti şi a educaţiei româneşti, aflate şi în derivă (Chiţă 2023). dar în acelaşi timp şi într-o căutare a unor repere.

Dincolo de cadrul social care îşi pune inevitabil amprenta asupra relaţiei elev-profesor, există un aspect profund al acestia, care a prermis, la nivel uman, salvarea acestei relaţii în comunism, dar şi ferirea ei de excese în perioada de după comunism. Umanitatea relaţiei elev-profesor se întemeiază pe un cuvânt cheie: *empatie* (Stroe et al. 1987, Iucu 2001, Vlădescu 2007, Micu 2024). Profesionalismul şi empatia profesorului faţă de elevi generează un mediu plin de respect reciproc, ajungându-se până la sentimente din sfera paternităţii şi filiaţiei. Acesta este cel mai potrivit mediu, în care pot evolua elevii, sporirea încrederii în sine şi în societate stimulând învăţarea, dar şi recunoştinţa faţă de educator. Investind respect în elevii săi, profesorul nu doar că obţine respect pentru sine, ci şi o cultivare a respectului, de pe urma căreia va beneficia întreaga societate.

Din toate acestea rezultă *importanţa* relaţiei profesor-elev (Badea 2021). Observăm că mediul în care se desfăşoară actul educativ, determinat de relaţia profesor-elev, vine cu influenţele pe care le aduce din societate, din organizarea ei şi din manifestările ei, întorcându-se în societate. Relaţia dintre profesor şi elev are, însă, cea mai mare importanţă pentru elev, întrucât ea poate avea impact asupra perspectivei generale a elevului asupra educaţiei, asupra nevoii de învăţare. asupra atitudinilor sale comportamentale.

Experienţa libertăţii de după căderea comunismului a învăţat multe societatea românească, dar aceasta are nevoie imperativă de reforme reale, stabile, pe termen lung, care să genereze un cadru predictibil atât pentru cadrele didactice cât, mai ales, pentru elevi. Din fericire, rigiditatea din relaţia profesor-elev a fost confruntată cu modelele noi, mai elastice, occidentale. Am avut prilejul să constatăm diversitatea acestor modele, în funcţie de mentalitatea societăţii care le-a generat. Câteva aspecte rămân, însă, constante. Din niciun sistem educativ de succes nu lipseşte respectul reciproc dintre elev şi profesor, iar cadrul legal şi metodologic al unei anumite societăţi trebuie să ajungă să sprijine în mod real acest cadru firesc de funcţionare a educaţiei. Privind spre învăţămintele pe care noi înşine le-am acumulat, respectiv la soluţiile altor societăţi demoratice, în care modelul cenzurii ideologice excesive nu mai are ce căuta, avem repere care să ne ajute să evoluăm pe mai departe în privinţa stimulării celor mai afavorabile raporturi dintre profesori şi elevi. Libertatea şi democraţia nu înseamnă anarhie, nu înseamnă legea junglei, ci vin dublate de domnia legii, pentru toţi actorii implicaţi în actul educaţional: profesori şi elevi în primul rând, dar şi pentru agenţi care influenţează educaţia, precum părinţii, autorităţile locale şi centrale. Înţelegând bine acest lucru şi că domnia legii nu necesită întoarcerea la forme dictatoriale, *comunicarea* dintre elevi şi profesori trebuie să fie liberă, dar şi între acest nucleu al şcolii şi părinţi, societate.

Comunicarea liberă, în care necesităţile, doleanţele şi aspiraţiile elevului se fac auzite, în interesul învăţării, este o altă coordonată care nu poate lipsi, alături de empatie şi profesionalismul profesorilor, din relaţia dintre profesori şi elevi. Vorbim de libertate abia după ce se respectă legalitatea, care se reflectă în conduita adecvată şi a unora şi a altora, în cadrul

şcolii — profesori şi elevi. Unul dintre aspectele pozitive ale evoluţiei raportului profesor-elev din România după 1989 este acela că elevii au devenit mult mai dezinvolţi, mai liberi în a se exprima în faţa profesorului, fără teama de opresiunea care se simţea din afară, dinspre aparatele dictaturii comuniste. Desigur că personalitatea profesorilor umple tot ceea ce este în plus faţă de cadrul legal şi social. Personalitatea elevilor este cea în formare, iar una dintre cele mai importante calităţi care decurg din vocaţia de dascăl este aceea de a nu uita niciun moment acest lucru, că elevii au nevoie de modelare. Iar modelarea are nevoie de model. Personalitatea profesorului este diversă şi ea nu va putea fi înlocuită niciodată de inteligenţa artificială.

Pentru a fi educat, elevul are nevoie nu doar de informaţie tehnică, pe care astăzi o poate obţine uşor din mediul extraşcolar — deşi are nevoie de educare în privinţa gestionării respectivei informaţii. Dascălul, indiferent de disciplina predată, este atât un furnizor de organizare a informaţiei şi îndrumător ştiinţific, cât şi model uman. Ultimul aspect este inevitabil, iar elevul, pentru a dobândi educaţie, este bine să interacţioneze cu cât mai multe modele umane şi în şcoală, reprezentate de profesorii săi diverşi, de la fiecare învăţând câte ceva, fie conştient, fie inconştient. Nu suntem lipsiţi de greşeală, nu suntem modele unice, dar împreună, alături de părinţi şi de alţi factori din societate, profesorii sunt modele de personalitate pentru elevi. Profesoirii sporesc informaţia de care dispune elevul, asigură calitatea acesteia, dar se constituie şi în modele de operare cu informaţia, de la aspectul ştiinţific şi tehnic, până la comportamentele etice.

Mai există mult loc, în societatea românească, pentru îmbunătăţirea relaţiei dintre profesori şi elevi, şi mai ales pentru implementarea unor norme şi metodologii care să vină în sprijinul normalităţii şi respectului, înlăturând excesele şi, cu atât mai mult, violenţa. Aceasta nu înseamnă că dascălii români au încetat vreodată din a-şi îndeplini funcţia, chiar şi pe fondul unei derute şi nesiguranţe ale reperelor din societate. Atât profesorii cât, mai ales elevii, au nevoie, însă de proiecte naţionale care să stimuleze coeziunea socială şi educaţională.

Bibliografie

Badea, Daniela, „Importanța relației profesor-elev în procesul educațional”, *EDICT Revista Educației*, ISSN: 1582-909X, 25 iulie 2021, https://edict.ro/importanta-relatiei-profesor-elev-in-procesul-educational/ (accesat 24.08.2024).

Chiţă, Dan Alexandru, „Educaţia în derivă”, *Hotnews*, luni, 7 august 2023, 07:08, https://hotnews.ro/educatia-n-deriva-50840 (accesat 24.08.2024).

Iucu, R. *Managementul şi gestiunea clasei de elevi fundamente teoretico-metodologice*. Iaşi: Editura Polirom, 2001.

Micu, Ana Maria, „Managementul relației profesor-elev. Cum sa dezvolți relațiile bune cu elevii?”, *EDICT Revista Educației*, ISSN: 1582-909X, 22 ianuarie 2024, https://edict.ro/managementul-relatiei-profesor-elev-cum-sa-dezvolti-relatiile-bune-cu-elevii/ (accesat 24.08.2024).

Stroe, Marcus, Teodora David, Adriana Predescu, *Empatia şi relaţia profesor–elev*. Bucureşti: Editura Academiei, 1987.

Vlădescu, Ionuţ, „Relaţia profesor–elev, relaţie de simpatie şi empatie”, *Studia Universitatis Moldaviae*, Seria „Ştiinţele educaţiei”, Pedagogie, ISSN 1857-2103, nr. 9, 2007,pp. 81-84.

STRATEGII DIDACTICE FOLOSITE ÎN PREDAREA LIMBII ROMÂNE ŞI APLICATE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR TEHNOLOGIC

Prof. Duca Loredana-Costina
Liceul Tehnologic „Gheorghe Ionescu-Sisești”
Comuna Valea Călugărească, Jud.Prahova

Rătăcitul de limbă este mai totdeauna un rătăcit de suflet, de neam, de omenire şi de omenie.
(Valentin Mândâcanu)

1. Contextul

Profesorii de limba şi literatura română din învățământul tehnologic se confruntă cu o problemă ce pare a se agrava – aceea a incapacității elevilor de a obține nota 5 la proba scrisă de limba şi literatura română a examenului de Bacalaureat. Profesorii se plâng că elevii lor refuză să comunice, nu știu să o facă, comunică superficial (prin răspunsuri scurte, fără a-şi argumenta, de cele mai multe ori, alegerea făcută) sau se exprimă într-o limbă română incorectă din multe puncte de vedere (ortografie, ortoepie, punctuație, semantică, morfologie, sintaxă).

2. Problematica

Cei mai mulți dintre elevii din liceele tehnologice provin din medii defavorizate: din familii ai căror membri sunt foarte puțin sau deloc instruiți, cu situație materială precară sau care nu au venituri deloc, cu părinți (unul sau ambii) plecați în străinătate sau care se află în detenție (în țară sau în străinătate), cu părinți decedați, din familii monoparentale, din familii în care există conflicte permanente, de natură verbală sau fizică, la care copiii participă nemijlocit, din familii de etnie romă nedeclarată (pentru că se tem că vor fi discriminați), din familii care îi obligă pe copii să muncească sau din familii cu mulți copii, pentru care educația nu are valoare.

Din cauza situației materiale precare sau a lipsei de educație a familiilor din care provin, mulți elevi suferă de malnutriție sau de tulburări emoționale. La nivelul școlii se înregistrează elevi cu un comportament violent, cu grave probleme de comunicare și relaționare, care nu se pot adapta normelor școlare. A crescut numărul elevelor care, fie abandonează școala de timpuriu, fie absentează extrem de mult de la școală pentru că se căsătoresc neoficial sau rămân însărcinate, din lipsă de educație sau din lipsa comunicării din familie. În aceste licee sunt integrați și elevi care acceptă cu ușurință influențele unui anturaj rău-famat, pentru că părinții lor nu sunt interesați de ei; acești elevi au manifestări deviante, încep să lipsească mult de la ore, comit diverse infracțiuni sau, mai grav, ajung să fie monitorizați

permanent de poliție. De asemenea, sunt și elevii cu nevoi speciale, care fie nu sunt recunoscute de părinți, fie nu au dosar (de teama de a nu fi stigmatizați). Cei mai mulți dintre elevi au o navetă grea, mai ales în perioada de toamnă-iarnă.

Bagajul de cunoștințe, deprinderi și abilități cu care acești elevi intră în liceu este sub minimul standardelor. Astfel, în momentul admiterii în liceu, apar următoarele situații: o parte din elevi au avut medii de admitere sub 5,00, mulți au avut medii foarte mici, iar unii au fost acceptați în clasele de liceu fără examenul de Evaluare Națională, provenind din elevi corigenți, repetenți sau care au întrerupt studiile.

Provocarea educațională majoră cu care se confruntă profesorii liceelor tehnologice este de a-i aduce la școală, de a îi susține să continue studiile, iar la finalul ciclului superior, chiar să se înscrie la examenul de Bacalaureat, pe care să îl și promoveze.

Toate aceste cauze prezentate îi determină pe mulți absolvenți ai clasei a opta, ce provin mai ales din mediul rural, să opteze mai degrabă pentru învățământul profesional, care vine în primul rând cu beneficii - susţinere financiară sub formă de bursă lunară din partea statului şi stimulente financiare și materiale din partea partenerului de practică. În plus, durata studiilor este de 3 ani, timp în care pot obține foarte ușor și slujbe temporare destul de bine remunerate, iar de cele mai multe ori sunt recrutați pentru a fi angajați permanent sau au prioritate la angajare încă din timpul efectuării studiilor.

Paradoxal, sunt copiii noilor tehnologii: care se uită la televizor foarte mult, care ştiu să utilizeze calculatorul şi Internetul, reţelele de comunicare online, care, într-un cuvânt, ştiu să folosească tehnologia modernă, dar, copii care „au uitat să vorbească, să scrie, să citească”.

3. Scopul

Absolvenţii de învăţământ profesional îşi pot continua studiile la liceu, pentru obţinerea calificării de nivel 4 şi a diplomei de bacalaureat, ceea ce le va permite fie accesarea învăţământului universitar, fie a învăţământului postliceal. În acest sens, profesorul de limba și literatura română are un rol extrem de important: să fie aproape de acești elevi nu doar din punct de vedere profesional, dar mai ales afectiv, pentru a le oferi sprijin și motivație. În plus, profesorul de limba și literatura română are o datorie de onoare: **să insuflăm acestor copii dragostea pentru limba română, vorbită și scrisă corect**.

4. Obiectivele

- identificarea problemelor pe care le au elevii din învăţământul profesional în utilizarea corectă a limbii române în diverse situaţii de comunicare;

- desfăşurarea orelor de limba şi literatura română în sensul încurajării elevilor să își asume greșelile de scriere sau exprimare;

- elaborarea unor strategii didactice folosite în predarea limbii române care să îi activeze pe elevii învăţământului profesional și să îi responsabilizeze în legătură cu propriul proces de învăţare.

5. Constatări

Elevii învățământului profesional au deficienţe în exprimarea orală şi scrisă.

În ceea ce priveşte **comunicarea de tip oral**, elevii întâmpină următoarele probleme:

- mulţi elevi au dificultăți în a lectura coerent un text, indiferent de natura acestuia (literar sau nonliterar) şi indiferent de amplitudinea textului;

- elevii se concentrează numai pe citirea cuvintelor şi nu mai au capacitatea de a înţelege mesajul textului lecturat;

- fără a înţelege ideile principale ale textului, elevii nu îşi pot expima opiniile cu privire la textul citit, deci, nu pot emite judecăţi de valoare;

- când sunt puşi în situaţia de a-şi exprima liber ideile, opiniile, gândurile, limbajul este sărăcăcios, exprimarea este precară (de multe ori, elevii devin incoerenţi în exprimare), enunţarea propoziţiilor se face sub imperiul greşelilor gramaticale (dezacorduri grave, nearticularea corectă a cuvintelor, folosirea greşită a sensului unor cuvinte, etc.)

- elevii nu sunt expresivi, nu citesc cu intonaţie un text (un enunţ interogativ sau exclamativ), nu ştiu să folosească elementele nonverbale sau paraverbale pentru a face sugestivă lectura unui text;

- nu iniţiază o conversaţie, decât la solicitarea profesorului, chiar şi atunci foarte timid sau superficial.

În ceea ce priveşte **comunicarea scrisă**, s-au constatat următoarele deficienţe:

- majoritatea elevilor ortografiază greşit cuvintele, chiar cuvintele foarte simple (spre exemplu, nu ştiu când să scrie corect „sau/s-au”);

- exprimarea este lapidară, de multe ori incoerentă;

- redactarea răspunsurilor la cerinţe se face schematic; elevii nu ştiu să elaboreze un răspuns argumentat;

- redactarea se face fără a ţine cont de reguli, aşezarea în pagină este haotică;

- elevii nu ştiu să despartă cuvintele corect la sfârşit de rând;

- de multe ori nu înţeleg cerinţa unui subiect sau nu o citesc atent şi atunci intervine rezolvarea greşită a subiectului sau chiar imposibilitatea rezolvării acestuia;

- utilizarea defectuoasă a regulilor gramaticale duce la o comunicare lipsită de claritate;

- de cele mai multe ori, elevii nu folosesc în redactarea răspunsurilor semnele diacritice, semnele de punctuaţie sau prescurtează excesiv şi incorect, ca urmare a influenţei comunicării online, de tip „chat”.

6. Concretizarea măsurilor

Este importantă elaborarea unei serii de metode interactive facile, care să fie folosite în mod constant în predarea limbii române, precum și conceperea unei serii de modele de bună practică a unor situaţii de învăţare ce implică folosirea acestor metode.

Considerăm formele de organizare a activităţii elevilor în perechi şi pe grupe mai utile în activităţile de instruire din perspectiva formării unor comportamente responsabile la elevi, mai atractive, mai plăcute. Cei mai mulți dintre elevii învăţământului tehnologic au probleme serioase în relaţionarea cu semenii, nu au stăpânire de sine, nu ştiu să se comporte în anumite contexte, nu manifestă toleranţă faţă de colegi, au complexe de inferioritate, sunt agitaţi sau apatici, demotivaţi, răutăcioşi unii cu alţii, nu se responsabilizează. Lucrul în perechi sau pe grupe îi responsabilizează unul faţă de celălalt, îi învaţă „lecţia" toleranţei, îi valorizează, „şterge" diferenţele dintre ei, îi motivează; ei află că informaţiile se schimbă mult mai uşor, că se pot susţine reciproc, că îşi pot exprima emoţiile şi impresiile, nu în ultimă instanţă îi învaţă să piardă sau să admită că au greşit, fără a se complexa. Lucrul în perechi sau pe grupe poate să genereze la un moment dat, dintr-un comportament şcolar un comportament social.

7. Concluzii

Nu avem pretenția ca problemele de exprimare orală sau scrisă să se rezolve în totalitate, dar ne propunem ca acești elevi să devină conştienţi că acestea există şi să înţeleagă că trebuie să depună efort alături de profesor pentru a le rezolva. Încurajator va fi cu siguranță dacă vor începe să îşi sesizeze unul altuia greşelile şi să se corecteze reciproc.

Acest demers didactic se doreşte a fi un câştig al generaţiilor viitoare, de elevi şi profesori, deopotrivă. În esenţă, limba este un mijloc de comunicare pe care nu ne putem permite să îl lăsăm pradă deteriorării, ci dimpotrivă, să-l transformăm, aşa cum au năzuit cronicarii noştri moldoveni, din mijloc al comunicării directe într-unul de creaţie şi transmitere a culturii.

TRANSFORMĂRI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR ȘI GIMNAZIAL

Prof. Dudaș-Vasile Adriana, Colegiul Național „Traian Lalescu" Reșița

Sistemele de educație din întreaga lume sunt conectate la mersul general al lumii și trebuie să răspundă unei dinamici fără precedent a acesteia. Globalizarea este fenomenul care caracterizează lumea modernă și specificul ei trebuie avut în vedere în proiectarea sistemelor educaționale. Aspectele ce decurg de aici au fost complex analizate în lucrarea *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea curriculumului național. Cadrul de referință al curriculumului național*, document elaborat în cadrul proiectului CRED – „Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți". Sunt amintite astfel tendințe ale prezentului, precum avansul tehnologiei și impactul asupra pieței muncii, digitalizarea, dezvoltarea durabilă și protejarea mediului, provocările demografice, diversitatea drept cauze care au determinat modificări la nivelul educației, întrucât rolul școlii este acela de a pregăti elevii pentru toate provocările vieții. De asemenea, se menționează în documentul citat că toate schimbările curriculare trebuie să țină cont de dominantele politicilor educaționale de la nivel internațional.

Așa se face că *Legea Educației Naționale nr. 1/2011* a stabilit ca finalități ale nivelurilor învățământului obligatoriu și postobligatoriu cele opt competențe-cheie recomandate de Comisia Europeană. De aici, în mod firesc, a decurs elaborarea unui nou plan-cadru (în 2013 pentru învățământul primar și în 2016 pentru învățământul gimnazial) și a noilor programe școlare (2013 – 2014 – cele pentru învățământul primar, 2017 – pentru cel gimnazial). O schimbare mult așteptată, care ne racorda la tendințele actuale ale sistemelor de educație, prin care se stabileau elemente de continuitate în noul curriculum. Componenta reglatorie a curriculumului național cu impact asupra evaluărilor și certificării competențelor dobândite de elevi e reprezentată de profilul de formare al absolventului care cuprinde așteptările față de absolvenții diferitelor niveluri de studiu.

Fundamentală pentru sistemul de învățământ românesc a devenit astfel centrarea pe competențe. Firesc, de altfel, într-o lume în care nu transmiterea mecanică de informații interesează, ci mai ales formarea acelor abilități de a valorifica informațiile în contexte specifice, spre a putea rezolva probleme. Au fost stabilite astfel competențele cheie care se formează, se dezvoltă și se diversifică pe întreaga durată a școlarității, competențele generale, cele care sunt proprii unei discipline și se formează în întreaga perioadă a studierii disciplinei respective și, nu în cele din urmă, competențele specifice, proprii unei discipline și formate într-un an școlar. Cele opt competențe-cheie europene care se regăsesc în sistemul de învățământ românesc sunt: competența de literație, cea de multilingvism, competența matematică și competența în științe, tehnologie și inginerie, competența digitală, competența personală, socială și de a învăța să înveți, competența civică, cea antreprenorială și, nu în ultimul rând, competența de sensibilizare și exprimare culturală. Programele școlare realizate sunt unitare ca structură, incluzând la toate disciplinele o notă de prezentare, competențe generale,

competențe specifice – derivate din cele specifice, activități de învățare – înțelese drept contexte în care se formează competențele specifice, conținuturi ale învățării, respectiv sugestii metodologice.

Modificări se impun deopotrivă la nivelul tipului de învățare, dar și în ceea ce privește atitudinea și rolul profesorului. Învățarea trebuie să devină o învățare semnificativă, care să nu se bazeze pe memorie, ci să devină o experiență pe care elevul să o poată transfera în diverse contexte de viață, o învățare care să pornească de la experiența și nevoile elevului, dar să nu se oprească, evident, aici, ci să genereze mereu noi nevoi, o învățare transferabilă și utilizabilă în situații de viață. Flexibilitatea, rigoarea științifică și sensibilitatea pedagogică ar trebui să fie calitățile profesorilor, necesare pentru a reuși să genereze învățarea semnificativă. Conform noilor tendințe, niciun profesor nu-și mai poate asuma o existență insulară, ci trebuie să-și asume multidisciplinaritatea, el trebuie să fie conectat la noutăți din domenii diverse, pe care să le valorifice în activitatea sa. Stereotipiile nu mai pot fi acceptate, contextele de învățare trebuie diversificate, dar și personalizate, astfel încât să poată fi valorificat fiecare elev și să se țină cont de ritmul de învățare și de particularitățile fiecărui elev. Un astfel de profesor nu va bifa mecanic elementele de conținut predate, ci va manifesta un spirit interogativ, centrându-și atenția pe ce e necesar să urmărească în mod particular în activitățile de învățare cu elevii, de ce trebuie să atingă anumite ținte, cum poate ajunge în mod eficient acolo, asigurându-se că fiecare elev al său poate reuși, cum poate ști că ceea ce și-a propus a fost și atins.

Toate aceste aspecte au fost urmărite în activitățile de formare realizate în cadrul aceluiași proiect CRED, când formatorii au prezentat elementele de noutate, au explicat și au încercat să-i deprindă pe colegi cu filosofia noilor programe, au încercat să demonteze prejudecăți legate de noile programe de tipul „programa este stufoasă”, „are caracter constrângător”, „utilizează termeni insuficient de clari” sau „prioritate au conținuturile”, accentuând că noile programe nu se reduc la conținuturi, că nu toate componentele sunt obligatorii, ci unele sunt cu valoare de recomnadare, că profesorul are libertate deplină în organizare conținuturilor și în stabilirea alocărilor orare, că abordarea trebuie să fie făcută din perspectiva competențelor specifice și mai ales că învățarea nu este *despre*, ci *prin* (prin descoperire și înțelegere) și *pentru* (depășește sfera imediatului, conducând la învățare pentru viață).

În timp, cu toții ne-am convins că noile tendințe nu presupun îngrădirea profesorului în proiectarea demersului didactic, acesta având libertatea contextualizării programei școlare prin stabilirea activităților de învățare, a succesiunii conținuturilor și a alocărilor orare.

Bibliografie:

Palade, Eugen, Fartușnic, Ciprian, Teșileanu, Angela, Horga, Irina, Preoteasa, Liliana, Moșoiu, Oana, Irimia, Tania Mihaela, *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea curriculumului național. Cadrul de referință al curriculumului național*, București, 2020.

Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Ghidul profesorului*, București, Editura Polirom, 2017.

Senge, Peter, *Școli care învață. A cincea disciplină aplicată în educație*, București, Editura Trei, 2016.

Prof. Dudău Costel
Școala Gimnazială Solonț

Rolul liderilor educaționali- piatra de temelie a succesului școlar

Liderii educaționali joacă un rol esențial în modelarea și direcționarea instituțiilor de învățământ. Acești lideri, fie că sunt directori de școli, coordonatori, profesori sau chiar lideri informali, au responsabilitatea de a crea un mediu de învățare care să susțină dezvoltarea academică și personală a elevilor și să motiveze cadrele didactice. Rolul lor este complex implicând nu doar administrarea și gestionarea resurselor, ci și promovarea unei culturi organizaționale pozitive, sprijinirea dezvoltării profesionale a profesorilor și cultivarea unor relații solide cu părinții și comunitatea.

1. Directorul de școală: vizionarul și managerul

Directorul de școală este adesea văzut ca liderul principal al unei instituții educaționale. Rolul său este dublu: trebuie să fie atât un vizionar care definește direcția strategică a școlii, cât și un manager eficient care asigură buna funcționare a activităților zilnice.

- **Stabilirea viziunii**: Un director de succes este capabil să dezvolte și să comunice o viziune clară și convingătoare pentru școală. Această viziune ar trebui să inspire atât profesorii, cât și elevii, și să ofere o direcție comună pentru toate activitățile educaționale.
- **Gestionarea resurselor**: Pe lângă viziune, directorul trebuie să gestioneze resursele financiare, umane și materiale ale școlii. Aceasta include alocarea eficientă a bugetului, recrutarea și retenția cadrelor didactice calificate, precum și menținerea și îmbunătățirea infrastructurii școlare.
- **Promovarea unei culturi pozitive**: Un director trebuie să fie un model de comportament și să promoveze o cultură organizațională bazată pe respect, incluziune și colaborare. Crearea unui mediu în care toți membrii comunității școlare se simt valorizați este esențială pentru succesul academic și personal al elevilor.

2. Profesorii ca lideri: liderii din sălile de clasă

Deși adesea asociați în primul rând cu predarea, profesorii joacă și un rol important de lideri în contextul educațional. Aceștia influențează în mod direct dezvoltarea elevilor și contribuie la crearea unei culturi de învățare pozitive în clasă.

- **Leadership în predare**: Profesorii trebuie să fie capabili să conducă procesul de învățare, să inspire și să motiveze elevii să își atingă potențialul maxim. Aceasta implică nu doar o bună cunoaștere a materiei predate, ci și abilități pedagogice avansate, cum ar fi

gestionarea eficientă a clasei și adaptarea metodelor de predare la nevoile diverse ale elevilor.

- **Mentorat și suport**: Profesorii acționează adesea ca mentori pentru elevi, oferindu-le îndrumare și sprijin în dezvoltarea lor academică și personală. Acest rol de mentorat este crucial pentru elevii care se confruntă cu dificultăți de învățare sau cu provocări personale.
- **Colaborare și inovație**: Într-un mediu educațional dinamic, profesorii trebuie să colaboreze între ei pentru a împărtăși bune practici și a inova în predare. Participarea la dezvoltarea profesională continuă și la comunități de practică este esențială pentru menținerea relevanței și eficienței metodelor didactice.

3. Liderii Informali: motorul schimbării

În orice instituție educațională, există lideri informali care, deși nu ocupă funcții administrative oficiale, au o influență semnificativă asupra colegilor și a proceselor educaționale. Aceștia pot fi profesori respectați, coordonatori de programe sau chiar elevi cu abilități de leadership.

- **Influență prin exemplu**: Liderii informali influențează prin comportamentul și atitudinile lor. Ei promovează practici pozitive și pot fi catalizatori pentru schimbări semnificative în cadrul școlii, fie că este vorba de adoptarea unor noi metode de predare, de implementarea unor proiecte de mediu sau de sprijinirea elevilor vulnerabili.
- **Mediatori și facilitatori**: Acești lideri pot acționa ca mediatori în conflictele care apar în cadrul școlii sau ca facilitatori ai dialogului între diferitele părți interesate, inclusiv între profesori, administrație și părinți. Rolul lor de „punți” între diversele grupuri din comunitatea școlară este esențial pentru menținerea armoniei și a unei comunicări eficiente.

4. Colaborarea cu comunitatea: extinderea rolului leadership-ului educațional

Un aspect crucial al rolului liderilor educaționali este capacitatea lor de a colabora eficient cu comunitatea din jurul școlii, inclusiv cu părinții, organizațiile locale și autoritățile. Această colaborare nu doar că îmbunătățește sprijinul pentru școală, dar și extinde oportunitățile de învățare pentru elevi.

- **Parteneriate comunitare**: Liderii educaționali trebuie să dezvolte parteneriate cu organizații locale, ONG-uri, și instituții culturale și științifice pentru a oferi elevilor acces la resurse suplimentare și la activități extracurriculare valoroase.
- **Implicarea părinților**: O relație solidă cu părinții este vitală pentru succesul elevilor. Liderii educaționali trebuie să creeze oportunități pentru implicarea activă a părinților în educația copiilor lor, de la participarea la întâlniri și activități școlare, până la susținerea acasă a obiectivelor educaționale ale școlii.

- **Responsabilitate socială**: Școlile, sub conducerea liderilor educaționali, au și un rol social important. Acestea trebuie să contribuie la dezvoltarea comunității prin inițiative care să abordeze problemele locale, cum ar fi analfabetismul, abandonul școlar sau sănătatea publică.

Concluzie

Rolul liderilor educaționali este fundamental pentru succesul unei instituții de învățământ. Fie că sunt directori de școală, profesori sau lideri informali, aceștia trebuie să inspire, să motiveze și să ghideze atât cadrele didactice, cât și elevii către realizarea obiectivelor educaționale. Într-o lume în continuă schimbare, liderii educaționali trebuie să fie adaptabili, inovativi și orientați spre colaborare, nu doar în interiorul școlii, ci și cu comunitatea largă, pentru a asigura un mediu de învățare propice dezvoltării tinerilor și succesului academic.

Prof. Dudău Costel
Școala Gimnazială Solonț

Tehnologii emergente în educație: Inteligența artificială, realitatea augmentată/virtuală și gamificarea

În contextul schimbărilor globale și al avansului rapid al tehnologiei, educația trebuie să se adapteze și să integreze inovațiile emergente pentru a răspunde nevoilor elevilor și studenților din secolul XXI. Printre tehnologiile care își fac tot mai mult loc în sălile de clasă și în strategiile de învățare se numără inteligența artificială (IA), realitatea augmentată și virtuală (AR/VR) și gamificarea. Aceste tehnologii nu doar că transformă modul în care predăm și învățăm, dar oferă și noi oportunități pentru o educație mai personalizată, interactivă și captivantă.

Inteligența Artificială (IA) în educație

Inteligența artificială este deja un actor principal în diverse domenii, iar educația nu face excepție. IA poate transforma procesul educațional prin oferirea de soluții personalizate și eficiente. Printre aplicațiile IA în educație se numără:

- **Sisteme de învățare personalizată**: IA poate analiza stilurile de învățare și performanțele elevilor, adaptând materialele didactice și metodele de predare la nevoile individuale ale acestora. De exemplu, platformele educaționale precum DreamBox sau Knewton folosesc IA pentru a oferi lecții și exerciții care se ajustează automat în funcție de progresul elevului.
- **Asistenți virtuali**: Chatbot-urile și asistenții virtuali, precum cei integrați în platforme precum Edmodo sau Duolingo, pot oferi suport constant elevilor, răspunzând la întrebări, explicând concepte și oferind îndrumări. Acest lucru poate reduce sarcinile administrative și poate permite profesorilor să se concentreze mai mult pe interacțiunile umane.
- **Evaluare automată**: IA poate fi folosită pentru evaluarea automată a temelor și examenelor, economisind timp și oferind un feedback rapid. Aceasta poate include recunoașterea scrisului de mână, analiza textului pentru identificarea plagiatului sau evaluarea răspunsurilor la întrebări deschise.

Realitatea Augmentată și Virtuală (AR/VR)

Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR) au potențialul de a transforma modul în care elevii interacționează cu materialele de studiu, creând experiențe imersive care pot îmbunătăți înțelegerea și reținerea informațiilor.

- **Experiențe imersive de învățare**: Cu ajutorul AR și VR, elevii pot explora medii și concepte care ar fi greu de accesat în lumea reală. De exemplu, elevii pot vizita

piramidele din Egipt, explora spațiul cosmic sau vizualiza structura unei celule la nivel microscopic, toate acestea fără a părăsi sala de clasă. Platforme precum Google Expeditions sau zSpace oferă deja astfel de experiențe.

- **Simulări și laboratoare virtuale**: În domenii precum științele naturii, medicina sau ingineria, AR și VR pot fi utilizate pentru a crea simulări detaliate ale proceselor complexe sau pentru a recrea laboratoare virtuale unde elevii pot experimenta fără riscuri. Aceasta nu doar că sporește accesibilitatea, dar și reduce costurile asociate cu echipamentele fizice.
- **Învățare colaborativă în medii virtuale**: VR permite colaborarea în medii virtuale unde elevii din diferite locații geografice pot lucra împreună la proiecte comune, simulând situații reale și dezvoltând abilități de lucru în echipă.

Gamificarea în educație

Gamificarea, adică aplicarea elementelor specifice jocurilor în contexte non-joc, cum ar fi educația, este o altă tendință emergentă care poate face procesul de învățare mai atractiv și motivant pentru elevi.

- **Motivarea elevilor**: Prin introducerea unor elemente precum punctele, clasamentele, insignele și nivelurile, gamificarea poate stimula competitivitatea și dorința de a progresa. De exemplu, platforme precum Kahoot! sau Classcraft folosesc gamificarea pentru a transforma învățarea într-o competiție prietenoasă.
- **Învățare prin joc**: Jocurile educative pot ajuta elevii să învețe concepte complexe într-un mod interactiv și distractiv. De exemplu, Minecraft: Education Edition permite elevilor să învețe despre istorie, matematică și știință într-un mediu virtual unde pot construi și experimenta.
- **Dezvoltarea abilităților non-cognitive**: Gamificarea poate contribui și la dezvoltarea abilităților non-cognitive, cum ar fi rezolvarea problemelor, gândirea critică și perseverența. Jocurile educative bine concepute pot încuraja elevii să gândească creativ, să colaboreze cu colegii și să își dezvolte abilități de leadership.

Concluzie

Tehnologiile emergente precum inteligența artificială, realitatea augmentată și virtuală, și gamificarea au un impact semnificativ asupra educației, oferind noi modalități de predare și învățare care sunt mai personalizate, interactive și captivante. Integrarea acestor tehnologii în sistemele educaționale poate transforma fundamental modul în care elevii învață, pregătindu-i mai bine pentru provocările viitorului. Cu toate acestea, este esențial ca aceste tehnologii să fie implementate cu atenție, pentru a maximiza beneficiile și a minimiza riscurile asociate.

Competența de a produce modificări observabile elevilor în urma relației pedagogice- competență esențială a cadrului didactic implicat

Prof. înv. primar Dumitrașcu Adriana- Iuliana
Școala Gimnazială Nr 2 Piatra- Neamț, jud. Neamț

Pentru a fi un cadru didactic bine pregătit este nevoie de eforturi colosale, cunoștințe, abilități, experiență pentru a pregăti un copil pentru vârsta adultă. Ceea ce este necesar mai mult decât în alte profesii este capacitatea adultului de a se transfigura, de a deveni el însuși copil, implicând dragostea pentru copii. Indiferent de propriile probleme, de propriile realizări sau nerealizări, de trăirile salefirești, profesorul va fi în continuare fidel muncii sale, va ajuta copiii, îi va învăța, îi va educa, pentru că în mâimile lor stă viitorul nostru, al tuturor. Cadrul didactic nu este doar un *agent,*care se supune unui sistem de norme, ci și un *actor,* care se investește în ceea ce face, conferă semnificații, trăiește activitatea cu elevii, cu un indice de intervenție personală importantă. Desigur, în activitatea sa, profesorul respectă anumite norme, se supune unor anumite reguli, dar, dincolo de toate acestea, el se reinventează pe tot parcursul carierei sale pentru a fi modelul perfect al elevilor săi.

Dacă privim educația prin prisma idealului de a transforma ființa umană într-o personalitate autonomă, activă și creativă,capabilă de a se integra în societate, aceasta este chemată să înzestrze elevul cu nişte valori pedagogice fundamentale și atitudini, regăsite la disciplinele limba română, istorie, educație civică în programa de la nivelul primar. Realizarea lor concretă derivă din activitatea didactică permanentă a profesorului constituind un element implicit al acestuia. Bazându-se pe valorile și atitudinile prezente în programa școlară, profesorul trebuie să ajute elevul să-și integreze cunoștințele dobândite în sensul unei concepții armonioase despre viață, despe sine și despre ceilalți.

Sunt situații în care lecturile diverse de la aceste discipline fac doar introducerea către un spectru larg al personalității umane și aprofundarea lor duce la autocunoaștere, progres și dorință de autoinstruire. Rolul profesorului este de a-i determina pe elevii săi să conștientizeze .impactul realizărilor și descoperirilor noi din domeniul limbii române, progresul istoric, fațetele personalității umane,i reușeind astfel să îi determine să înțeleagă că ceea se întâmplă în jurul lor îi influențează, îi afectează. Astfel, cunoștințele dobândite la clasă își găsesc corespondent în viața reală, în numeroase aplicații practice.

.Educatorul îşi propune să îi dezvolte educabilului anumite dimensiuni ale educaţiei, reuşind să îl transforme într-o fiinţă complexă. Dobândirea de experienţă, modificarea comportamentului elevului, înzestrarea sistematică a acestuia cu competenţe este ţinta educaţiei.

Astfel, profesorul, cel care este numit și mentor, îl învață pe copil cum să trăiască, cum să se comporte pentru a deveni o persoană reală, adică educă. Profesorul îi înzestrează pe copiiun bagaj de cu cunoștințe, îi ajută în stăpânirea elementelor diferitelor culturi, a valorilor umane, i le predă. Aceste două componente (creșterea și formarea) ale activității de transfer al experienței sociale și istorice către generația tânără, de formare a orientărilor valorice și pregătire pentru viață și muncă, sunt realizate de o singură persoană - profesorul. Astfel, în sensul modern, un profesor este o profesie, al cărei conținut este educația și creșterea.

LEADERSHIP DIDACTIC: ABORDĂRI ŞI TACTICI DE SUCCES

Procesul de învăţământ nu poate fi conceput fără un dialog real între profesor şi elev, iar acesta trebuie şi fie în întregime bazat pe sinceritate. Comunicarea dintre profesor şi elevi trebuie să fie un dialog viu, eficient şi permanent sincer.

Cuplu educativ profesor-elev este implicat într-o mulţime de acţiuni bilaterale, educaţia nuse poate face doar oferind totul, nici impunând totul.

Relaţia profesor-elev reprezintă un element cheie în studiile psihopedagogice trecute şi actuale, aceste studii au fost concentrate pe două viziuni principale: viziunea „mageocentristă"şi viziunea „pedocentristă".

Prima viziune îl are în centru pe profesor şi pune accentul pe autocratismul acestuia, profesorul dispune şi impune totul, elevul trebuie să se conformeze tuturor dispoziţiilor acestuia. De cealaltă parte se situează viziunea „pedocentristă" care îl are în centru pe elev, elevul se poatemanifesta şi dezvolta fără nici o constrângere, el poate fi spontan.

Aceste două viziune ale psihopedagogiei asupra relaţiei profesor-elev, reprezintă două tendinţe extreme care denaturează relaţia didactică corectă între profesor şi elev. O relaţie eficientă între profesor şi elev se bazează pe colaborare, care devine eficientă doar atunci când profesorului i se acordă autoritatea necesară exercitării acestui rol.

Cerinţele sociale actuale au dus la o creştere a independenţei elevului în activităţile sale, prin adoptarea unei atitudini active. Elevul face parte dintr-o clasă, care poate fi asociată unui
„grup social", iar profesorul trebuie să încurajeze relaţiile interpersonale dintre elevi. Astfel într- o clasă de elevi avem două tipuri de relaţii interpersonale, una pe verticală, cea dintre profesor şi elev şi una pe orizontală, cea dintre elev şi elev, cele două se întrepătrund şi reprezintă şi reprezintă fundamentul pedagogiei moderne.

La nivel social relaţia profesor-elev are două aspecte: aspectul formal şi aspectul informal. Aspectul formal conţine relaţia oficială dintre cei doi, faptul că profesorul are de îndeplinit un rol: de conducător, de diriginte, etc. Aspectul informal al relaţiei cuprinde relaţiile interpersonale ce se stabilesc la nivelul grupului. Cele două aspecte funcţionează ca două faţete ale aceluiaşi proces, relaţiile interpersonale constituie fondul pe care se manifestă cele oficiale, având rol stimulator şi asigură cadrul necesar apariţiei şi manifestării celor formale. Profesorul care conduce procesul instructiv-educativ trebuie să imprime un sens convergent tuturor aspectelor care definesc relaţia profesor-elev, toate acestea se pot atinge dacă profesorul dă dovadă de tact pedagogic şi măiestrie.

Măiestria pedagogică presupune cunoaşterea fundamentelor psihopedagogiei, şi anume cunoaşterea de sine, cunoaşterea elevului, devotamentul faţă de profesie şi capacitate inovatoare.

Cunoaşterea de sine realizează un echilibru între componenta intelectuală, afectivă şi volitivă a conştiinţei, ceea ce conduce la asigurarea obiectivităţii profesorului, cunoaşterea elevului este o necesitate deoarece acţiunea educativă este un dialog viu şi permanent între profesor şi elev. Profesorul trebuie să se adapteze clasei de elevi.

Tactul pedagogic şi măiestria pedagogică presupun autocontrol, stăpânire de sine, sensibilitate, delicateţe, simţ al diferenţierii şi autoritatea profesorului.

Personalitatea şi atitudinea profesorului, valorile morale şi sociale ale profesorului

devin de multe ori modele de viaţă pentru elevi. Profesorul reprezintă alături de părinţi, modelul de viaţă pe care elevi ar dori să-l urmeze.

O pregătire profesională foarte bună nu garantează o reuşită sigură, o garanţie a succesului în activitatea unui profesor. Stabilirea unor relaţii socio-afective cu elevi reprezintă o condiţie indispensabilă dezvoltării armonioase a acestuia. Alte atitudini necesare profesorului ar mai fi: tactul pedagogic, echilibru sufletesc, stăpânirea de sine, spiritul de dreptate, onestitatea, concordanţa dintre vorbă şi fapte şi nu în ultimul rând exemplul persona. O altă aptitudine absolut necesară oricărui profesor, este capacitatea de organizare a activităţii instructiv- educative, de informare şi de luare a deciziilor, de conducere a procesului didactic, de asemenea

o aptitudine tehnică necesară profesorului pentru a mânui şi întreţine instrumente, aparate de laborator, calculatoare, dispozitive experimentale etc.

Profesorul trebuie să se ferească de rutină şi şablonism, profesorul trebuie să fie creator, în competiţie permanentă cu el însuţi şi cu alţii, să fie un bun specialist, un bun tehnician, dar mai ales să fie deschis „noului”.

Creativitatea profesorului este direct legată de posibilităţile oferite elevului de a-şi satisface curiozitatea, de a-i oferi ceea ce caută, ce-l interesează şi mai ales ce i se potriveşte. Acest lucru este posibil în condiţiile în care relaţia dintre profesor şi elev se transformă într-un dialog veritabil.

PROF. DUMITRESCU ANCA ILEANA

EXCELENȚĂ EDUCAȚIONALĂ - PRACTICI ȘI PERSPECTIVE ACTUALE

Alain Bloom spune: „ *Omul este o fiinţă care trebuie să se orienteze potrivit posibilei sale perfecţiuni*”.

Actul educativ este un act ce ţine de sfera relaţiilor interpersonale, eficienţa sa se decide pe terenul raporturilor concrete zilnice dintre profesor şi elev. În problema relaţiei profesor-elev, pe lângă o bogată experienţă pozitivă ce s-a acumulat în decursul anilor se constată că, uneori, predomină arbitrajul, practicile învechite şi prejudecăţi pe care o atitudine conservatoare le menţine. Pentru perfecţionarea relaţiei profesor-elev este necesar să se ia în considerare obiectivele educaţiei, pe de o parte, şi psihologia tineretului contemporan, pe de altă parte, actul instructiv-educativ fiind un proces ce continuă să fie o invenţie socială.

Relaţiile dintre profesor şi clasă se polarizează, în general, în sentimente de simpatie, încredere reciprocă sau, dimpotrivă, de antipatie, neîncredere şi chiar ostilitate. Sunt şi cazuri când contactul spiritual dintre profesor şi elev nu trece de zona indiferenţei(clasa nu există pentru profesor şi nici profesorul pentru clasă).Iniţiativa trebuie să aparţină însă profesorului, care ţinând seama de legea esenţială a relaţiilor afective interumane potrivit căreia: „simpatia şi bunăvoinţa naşte simpatie şi bunăvoinţă, antipatia şi ostilitatea trezesc sentimente de aceiaşi calitate”, trebuie să conducă, să dirijeze aceste relaţii şi să le structureze pe relaţii de colaborare. În urma studiilor efectuate s-a constatat că o parte dintre profesori nu reacţionează adecvat nici în cazul răspunsurilor bune (corecte) ale elevilor şi nici în cazul răspunsurilor greşite (nule) ele elevilor.

Deosebit interes psihologic prezintă reacţia acelor profesori care, după opinia elevilor, nu se bucură când aceştia dau răspunsuri corecte, ci dimpotrivă, le pare rău sau se arată surprinşi, se miră că răspund bine, stau la îndoială dacă să le pună nota, îi ironizează, etc. S-a ajuns la concluzia că, în aceste cazuri nu se respectă un principiu fundamental al educaţiei, şi anume, încurajarea printr-o judicioasă folosire a laudei şi a dojanei. Un profesor care dojeneşte mai mult decât laudă sau care nu spune nimic atunci când ar trebui să spună, nu foloseşte suficient criteriile aprecierii pozitive pentru formarea şi schimbarea comportamentului elevului.

Sursa de nemulţumire a elevilor îşi are originea în comportamentul unor cadre didactice, în imaginea deformată pe care unii elevi o au despre profesori şi profesorii despre ei. Utilizarea noilor tehnologii didactice, instruirea programată, duc în cele din urmă tocmai la selecţionarea şi

întărirea comportamentelor adecvate, la realizarea în condiţii optime a conexiunii inverse, la aprecierea performanţelor şcolare ale elevilor pe baze ştiinţifice şi în condiţiile unei obiectivităţi ştiute.

După cum rezultă în urma constatărilor, o parte însemnată din profesori, în aprecierile pe care le fac asupra elevilor, pun accentul cu precădere pe eşecurile acestora, fac prognoze descurajatoare , pierzând din vedere perspectiva optimistă a viitorului elevului.

Autoritatea agresivă a profesorului trebuie înlocuită cu una întemeiată pe relaţii în care profesorul are rol de îndrumător şi coordonator al activităţii elevului. Se poate scoate în evidenţă consecinţele dezastroase pe care îl are controlul agresiv asupra elevilor. Orice încercare de a umili sau încurca un elev, mai ales în prezenţa colegilor săi, va sfârşi printr-un rezultat nedorit; elevul ori se retrage în sine refuzând să mai comunice, ori reacţionează violent faţă de încercarea de a fi încurcat sau umilit.

Indiferenţa faţă de personalitatea elevului ameninţă nevoile şi trebuinţele spirituale de bază ale acestuia faţă de sine, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur, nevoia de securitate pe termen lung, de succes, precum şi nevoia de a aparţine unui grup şi a fi acceptat de acesta.

Practica şcolară tradiţională ne-a lăsat imaginea profesorului care vrea să domine elevii şi să-i subordoneze. Într-un asemenea climat nimic nu se face din convingere şi pasiune. Este necesar să se facă trecerea de la vechiul tip de relaţii la relaţii în care profesorul colaborează cu elevii.

Principala activitate a acestuia nu va fi predarea ci angajarea elevilor în investigaţii şi lucrări independente. Relaţiile bazate pe stimă şi respect reciproc reclamă şi un limbaj adecvat. Expresiile ironice şi jignitoare tulbură atitudinea elevilor faţă de profesorul lor şi îngreunează crearea unui climat favorabil muncii creatoare în clasă.

Este greşită părerea unor profesori că este suficient ca elevii să asculte explicaţiile şi doar atât. Este necesară participarea directă a elevilor în procesul de predare. O asemenea implicare devine posibilă doar atunci când predarea alternează cu perioade de întrebări-răspunsuri de verificare a conceptelor şi înţelesurilor, explicaţii şi discuţii destinate detailării acestora.

Un profesor care are o comunicare cât mai bună cu elevii trebuie să ştie să gândească modalităţi de înlăturare a unor dificultăţi şi obstacole posibile. Deseori profesorii sunt tentaţi să poarte discuţii cu elevii buni, să le asculte explicaţiile, iar cei slabi să fie marginalizaţi. În acest caz,

elevii, îndeosebi cei pasivi la lecţie întâmpină o serie de obstacole, mai ales în înţelegerea noţiunilor şi în interpretarea acestora. Comunicarea trebuie făcută cu toţi elevii, antrenându-i pe fiecare în parte, în funcţie de particularităţile şi caracterul fiecăruia. Depinde, în primul rând de conduita profesorului, pentru ca toţi elevii să fie implicaţi în actul didactic. De multe ori relaţia dintre profesor şi elevii mediocri lasă de dorit. În general aceştia sunt marginalizaţi şi suferă din cauza neantrenării lor în actul de comunicare pe timpul ascultării sau predării unei teme, plecând din clasă cu lecţia neînvăţată. Aceşti elevii, cu precădere cei timizi, trebuie încurajaţi, motivaţi, antrenaţi în cadrul unei lecţii. Profesorul care cunoaşte arta comunicării şi care a dobândit aptitudini pedagogice ştie că lecţia se poate preda împreună cu clasa, că informaţia nu trebuie să fie unidirecţională, doar ca un bagaj de informaţii pe care elevul trebuie să şi le însuşească.

Rezultatele obţinute în urma cercetărilor au scos în evidenţă faptul că, cu cât formele de penalizare (ironia, jignirea, ridiculizarea, notele proaste, etc) sunt mai des folosite, cu atât efectul lor scade. Profesorul care cunoaşte valoarea aprecierii pozitive nu se va feri de o uşoară supraapreciere a performanţelor elevului. Va aprecia pe elev mai mult decât merită, spre a-l face să merite pe deplin aprecierea, să se ridice la nivelul aprecierilor făcute. Experienţa ne arată că profesorul cu rezultate bune în activitatea lui didactică îşi îmbunătăţeşte relaţiile cu elevii slabi şi prin faptul că le acordă suficientă apreciere pozitivă. Chiar şi unele performanţe şcolare minore, profesorul care cunoaşte valoarea aprecierii pozitive, o foloseşte încercând să dezvolte în mod permanent încrederea elevilor în propriile lor forţe.

Neacordând o atenţie mai mare modului de distribuire a formelor de intrare, balanţei pedepselor şi recompenselor, a aprecierii pozitive şi negative, se poate ajunge la o depreciere a personalităţii elevului, atunci când se foloseşte în mod exagerat dojana şi mai ales, atunci când dojana nu păstrează un caracter limitat („astăzi nu ai învăţat lecţia”), ci ia forma unei deprecieri globale („ ce-o să iasă din tine” sau „degeaba cheltuiesc părinţii cu tine”). Nu este deloc întâmplător că profesorii ce impulsionează elevii mai mult prin laudă obţin rezultate mai bune în procesul de educaţie. Aceştia apreciază pozitiv „elevii dificili” chiar şi pentru unele progrese minore încercând în felul acesta să dezvolte, mod permanent, încrederea elevilor în propriile forţe.

Raporturile dintre profesor şi elev nu prezintă numai o latură intelectuală. Factorul afectiv are o importanţă deosebită asupra randamentului intelectual al elevului. Crearea de bună dispoziţie în clasă reprezintă o condiţie necesară pentru evitarea eşecului şcolar. Fiecare lecţie se desfăşoară într-un climat afectiv particular, dispoziţia clasei variază în funcţie de cea a profesorului.

Prin apreciere profesorul trebuie să schiţeze o perspectivă. Dacă un profesor spune unui elev: „din tine nu va ieşi nimic”, el nu apreciază numai o situaţie prezentă, ci exprimă şi convingerea lui asupra dezvoltării viitoare a elevului, ceea ce ar putea duce în final la un rezultat nedorit. Performanţele elevului, nu numai că nu vor creşte, ci vor scădea atât de mult încât ar putea pune în pericol dezvoltarea psihică viitoare a acestuia. De aceea, profesorii trebuie să aibă grijă ca în derularea procesului de învăţământ să nu lezeze personalitatea elevului ci să-l ajute să şi-o dezvolte, să-l ajute să înveţe, să gândească singur pentru că, atunci când va părăsi băncile şcolii să nu depindă de nimeni, cel puţin din punct de vedere intelectual.

Privind prin analogie procesul de învăţare ca pe o afacere şi elevul ca pe un partener, ar fi de dorit ca profesorul să aibă măiestria de a-l face pe elev conştient că nu poate fi dezinteresat de ora de curs, tocmai pentru că este copartener în învăţare şi are în egală măsură de câştigat.

Traducând în termeni pedagogici, elevul trebuie să fie conştient de rolul său unic în cadrul lecţiei. Pe parcursul unei ore de curs, mesajul transmis de profesor este unul singur şi totuşi, în funcţie de personalitatea şi participarea, respectiv conectarea la activitatea din clasă a fiecărui elev, modul de percepere este diferit. Astfel, în funcţie de feed-back-urile primite (verbale, paraverbale, mixte) profesorul îşi poate conduce cu mai multă eficienţă activitatea didactică. Procentajul câştigului din partea elevului va fi şi el direct proporţional cu gradul de implicare al acestuia în propria instruire.

Fişele de evaluare pot conţine şi teste de verificare a atenţiei, itemi cu alegere multiplă, itemi pereche, probleme capcană, probleme de logică discutate în timpul orei, definiţii eliptice sau exerciţii de recunoaştere a greşelilor strecurate în rezolvare. Pentru stimularea atenţiei se poate întocmi un clasament al răspunsurilor corecte.

Inoculând elevului o stare de trezire a spiritului, o dispoziţie spre nou şi problematic de fapt i se defineşte o linie directoare: „învaţă-te să cauţi singur!”. Este o idee la care concură toate formele de activitate cu elevii: lecţia, activitatea practică, examenele, manualele, culegerile de probleme, internetul. Butonul „Search” odată activat creează dependenţa şi funcţionează fără a avea un caracter elitar, nu se referă doar la elevii buni ci la toţi elevii. Astfel „ *nu înveţi să desenezi uitându-te la un profesor care desenează foarte bine. Nu înveţi pianul ascultând un virtuoz. Tot astfel […] nu înveţi să gândeşti ascultându-l pe un om care vorbeşte şi gândeşte bine*” spunea Alain Bloom.

PROF. DUMITRESCU ANCA ILEANA

ELEVI ŞI PROFESORI: PARTENERIAT PENTRU SUCCES

Orice profesor , indiferent de specialitate (limba română, matematică etc.) este sau ar trebui să fie şi un bun educator, poate chiar şi puţin psiholog, ca diriginte şi nu numai. În procesul de reformă care se desfăşoară mai repede sau mai încet, dar inevitabil şi sigur, relaţiile interumane din şcoli şi licee suferă continue şi sesizabile modificări, în acord şi cu transformările din societate în ansamblu.

Pentru unii (părinţi, profesori, elevi) aceste schimbări pot fi dureroase, dramatice chiar, deoarece strică ierarhiile, „subminează" autoritatea, tind spre anarhie uneori. Pentru alţii, aduc un suflu nou, de respect reciproc, de într-ajutorare, de dezvoltare a personalităţii umane, indiferent de vârsta, de sex, de funcţii.

Relatiţonarea interumană a fost, este şi va rămâne o problemă dificilă şi complexă, nu numai în şcoală, dar şi în familie şi în societate, deoarece oamenii, ca indivizi, prezintă unicitate, sunt diferiti din toate punctele de vedere: fizic (aspect, saănătate), social (profesie, avere), psihic (temperament, aptitudini, interese).

În epoca noastră, profund informatizată, în care omul şi-a găsit un nou „partener", calculatorul, inter-relaţionarea umană are specificul ei.

O relationare interumana de calitate presupune o atitudine de parteneriat reciproc avantajos, în care partenerii oferă şi primesc alternativ ceea ce au de dăruit sau ceea ce le lipseşte şi, evident că fiecare om are şi „plusuri" şi „minusuri".

În relatia profesor-elev procesul democratizării nu poate anula rolul şi statutul diferit al fiecăruia dintre cei doi parteneri, dar creează un climat permisibil dezvoltării personalităţii.

Acest climat poate fi realizat şi prin conştientizarea adevărului că ficare om este o persoană, o fiinţă complexă, indiferent de vârstă, sex, etnie, profesie, avere etc. şi merită aceeaşi atenţie, grijă şi solicitudine, mai ales în procesul comunicării în care oamneii sunt, rând pe rând, emiţători şi receptori de mesaje.

Procesul de învăţământ, fiind prin excelenţă un proces de comunicare, este importanta insuşirea abilităţilor de a comunica. Atât profesorul cât şi elevul trebuie să manifeste deschidere către ceilalţi şi disponibilitatea de „a da" şi de „a primi", renunţând la prejudecata că „ a da" este mai valoros decât „ a primi".

Profesorul poate fi considerat, metaforic vorbind, un acumulator bine încărcat cu informaţii de specialitate şi cu o anumită experienţă de viaţă, iar elevul este un

acumulator pus la „încărcat” în şcoală. Profesorul, la rândul său, trebuie să-şi reîncarce periodic „bateriile” într-o lume în care informaţiile apar şi se succed cu viteze şi în cantităţi ameţitoare.

„Transferul” de informaţii, de abilităţi, de componente, de la profesor la elev, nu se realizează la rece, mecanic, ci implică un complex de trăiri, de stări afective (emoţii, pasiuni, interese, aptitudini, cerinţe) diferite în funcţie de personalitatea fiecaruia (elev sau profesor).

O condiţie pentru o relaţie profesor – elev eficientă o constituie manifestarea sentimentului de responsabilitate de care trebuie să dea dovada fiecare în funcţie de rolul şi de statutul său.

Elevul ce nu conştentizează şi nu-şi asumă rolul de învăţăcel, ucenic studios, în relaţia cu profesorul, lăsând totul în grija acestuia din urmă: „să-mi spună, să-mi explice, să-mi demonstreze, să-mi arate etc.”, cu alte cuvinte este comod, superficial şi putin implicat în procesul profesiei instruirii, va rămâne departe de competenţele şi de performanţele vizate şi, mai devreme sau mai târziu , vor plăti preţul dezinteresului său.

În acelaşi timp, profesorul care nu respectă fiinţa delicată a copilului (adolescentului) cu care lucrează, oferindu-i acestuia înţelegere, răbdare, omenie, dar şi apreciere, aprobare, exigenţă, în limitele bunului simt, va avea o relaţie tensionată cu elevii şi, poate, satisfacţii personale mediocre.

Anumite „sfaturi” pentru o relatie partenerială de calitate ce putem primi chiar de la „partenerul” specific erei informaticii, calculatorul. Acesta ştie să asculte şi să execute anumite comenzi, dar şi ferm, nu cedează atunci când regulile sunt încălcate şi comenzile sunt eronate. Calculatorul este util pentru comunicarea la distanţă, pentru vizualizarea şi evaluarea rezultatelor în procesul învaăţării; cu toate acestea, relaţionarea directă, vie, este mai puternică şi mai autentică. Companii experimentete în acest domeniu au creat pentru sistemul educaţional românesc softuri educative pentru disciplinele de învăţământ. Softul educaţional este metoda de predare asistata de calculator, dar aceasta nu înlocuieşte profesorul, ci încearcă să explice mai usor anumite aspecte sau capitole. Cu ajutorul softului educaţional încercăm să captăm atenţia elevului, să facem ca disciplina să fie mai atractivă, iar rezultatele să fie pe masură. Este foarte usor de folosit,iar aceasta constă în utilizarea câtorva butoane, nu trebuie să avem cunoştinţe avansate de utilizare a PC-ului.

Un laborator virtual detinut de o firmă de software nu este menit să înlocuiască laboratorul şcolar, ci numai să completeye metodele şi moijloacele tradiţionale utilizate în procesul instructiv- educativ.

Ca şi cadre didactice, avem obligaţia de a reflecta asupra modului în care relaţionăm cu elevii, în maniera în care să realizăm un climat propice desfăşurării activităţii didactice.

PROF. DUMITRESCU ANCA ILEANA

Puterea parteneriatului elev-profesor

În lumea educației, relația dintre elevi și profesori este crucială pentru procesul de învățare. Un parteneriat puternic poate îmbunătăți implicarea, poate promova respectul și poate crește succesul academic.

La bază, un parteneriat elev-profesor este construit pe respect reciproc și colaborare. Atunci când profesorii și elevii lucrează împreună, ei creează un mediu propice învățării. Acest parteneriat nu se referă doar la realizările academice; el cuprinde, de asemenea, dezvoltarea emoțională și socială. Studiile arată că atunci când elevii se simt conectați la profesorii lor, sunt mai predispuși să participe activ la clasă, să frecventeze școala regulat și să obțină rezultate mai bune. Aceste parteneriate pot ajuta elevii să dezvolte un sentiment de apartenență. Atunci când elevii cred că profesorii lor se îngrijesc de ei ca persoane, sunt mai predispuși să se exprime liber. Această susținere poate duce la o încredere crescută, permițând elevilor să își asume riscuri în învățare și să își exprime gândurile fără teama de judecată.

În plus, parteneriatele elev-profesor pot construi punți între diferite culturi și medii sociale. Atunci când profesorii își dedică timpul pentru a învăța despre culturile, interesele și provocările elevilor lor, pot adapta metodele de predare pentru a satisface nevoile unice ale fiecărui elev. Această abordare incluzivă sprijină obținerea de rezultate școlare superioare, dar și promovarea unui mediu școlar în care toți elevii se simt valorizați.

Crearea unor parteneriate puternice elev-profesor necesită un efort intenționat din partea ambelor părți. Pentru a dezvolta această relație, este nevoie de:

- **Comunicare deschisă**: poate fi realizată prin întâlniri regulate, conversații informale și oferind oportunități elevilor de a-și exprima gândurile și îngrijorările. Atunci când elevii se simt confortabil să își împărtășească ideile, sunt mai predispuși să se angajeze în procesul de învățare.
- **Ascultarea activă**: profesorii trebuie să practice ascultarea activă, care implică să acorde o atenție deosebită cuvintelor elevului, să pună întrebări de clarificare și să ofere feedback. Acest lucru le arată elevilor că opiniile lor contează și că sunt membri valoroși ai comunității de învățare pe care o reprezintă clasa de elevi.
- **Colaborarea în învățare**: implicarea elevilor în procesele de luare a deciziilor poate să îi împuternicească și să le crească sentimentul de responsabilitate față de educația lor;

profesorii pot invita elevii să contribuie la stabilirea regulilor clasei, să selecteze temele pentru proiecte comune etc.. Această colaborare promovează un sentiment de parteneriat și responsabilitate.

- **Întărirea relațiilor**: acordarea de timp pentru a înțelege interesele, hobby-urile și nevoile individuale ale elevilor poate ajuta profesorii să se conecteze cu aceștia la un nivel mai profund. Această construire a relațiilor poate avea loc în timpul conversațiilor informale, activităților extracurriculare sau a evenimentelor comunitare.

Deși beneficiile parteneriatelor elev-profesor sunt clare, există provocări de depășit. Una dintre barierele semnificative este lipsa de timp. Profesorii au adesea programe aglomerate, lăsând puțin loc pentru interacțiuni individuale. Școlile pot aborda această provocare prin crearea de timp dedicat pentru ca profesorii și elevii să se conecteze, fie prin perioade de consiliere, fie prin programe de mentorat.

O altă provocare este depășirea percepțiilor negative. Unii elevi pot intra în clasă cu noțiuni preconcepute despre profesori sau pot avea experiențe anterioare negative. Pentru a contracara acest lucru, profesorii pot încerca să creeze un mediu primitor care să sublinieze respectul și înțelegerea încă din prima zi.

În cele din urmă, dezvoltarea profesională a profesorului poate fi un factor esențial în îmbunătățirea parteneriatelor elev-profesor. Centrarea pe dezvoltatea abilităților de comunicare, pe dezvoltarea competenței culturale și pe implementarea de strategii de îmbunătățire a parteneriatului poate furniza profesorilor instrumentele necesare pentru a promova conexiuni pozitive cu elevii lor.

Spre exemplificare, împărtășim un proiect de activitate în cinci pași care contribuie la consolidarea parteneriatului elev – profesor:

Obiectivul activității: Elevii vor fi capabili să identifice și să aplice strategii pentru a consolida parteneriatele lor cu profesorii, promovând un mediu de învățare mai colaborativ și eficient.

Concepte cheie:

- Conștientizarea de sine: înțelegerea propriilor emoții și a modului în care acestea afectează interacțiunile cu ceilalți;
- Abilități de comunicare: importanța exprimării gândurilor și sentimentelor în mod clar și respectuos față de profesori;
- Empatie: recunoașterea și respectarea emoțiilor și perspectivelor profesorilor;

- Puncte forte și slăbiciuni: identificarea calităților personale care îmbunătățesc sau împiedică construirea relațiilor;
- Feedback: înțelegerea rolului feedback-ului constructiv în dezvoltarea personală și în relațiile profesor-elev.

Pasul 1 – Deschiderea:

Începeți lecția cu o întrebare:

"Gândiți-vă la un profesor cu care vă simțiți confortabil să vorbiți. Ce face ca acea relație să funcționeze?"

Permiteți elevilor să își împărtășească gândurile în perechi timp de 2-3 minute, apoi solicitați câtorva perechi să împărtășească concluziile cu întreaga clasă. Acest lucru va crea o atmosferă colaborativă și va angaja elevii în subiect.

Pasul 2 - Introducerea materialului nou:

Introduceți conceptele cheie, folosind o prezentare scurtă care include exemple de relații pozitive între profesori și elevi și rolul conștientizării de sine. Încurajați elevii să ia notițe. Insistați asupra ideii conform căreia conștientizarea de sine nu reprezintă doar înțelegerea a ceea ce știi să faci bine, ci și înțelegerea domeniilor care necesită îmbunătățire.

Pasul 3 - Practica ghidată:

- În grupuri mici, elevii vor juca roluri în scenarii în care interacționează cu un profesor în legătură cu o problemă specifică (de exemplu, cerând ajutor pentru o temă);
- Stabiliți așteptări pentru un dialog respectuos și ascultare activă;
- Începeți cu scenarii mai simple (de exemplu, cerând clarificări) și treceți treptat la situații mai complexe (de exemplu, discutând despre note);
- Monitorizați grupurile plimbându-vă prin clasă, oferind feedback și provocând o gândire mai profundă cu întrebări precum:

- "Cum credeți că se simte profesorul în această situație?"
- ”Ce se află dincolo de această manifestare comportamentală/ replică/ reacție?”

Pasul 4 - Practica independentă:

Elevii vor completa individual o foaie de jurnal reflexiv. Aceștia ar trebui să identifice cel puțin două puncte forte și două slăbiciuni în comunicarea lor cu profesorii, precum și două strategii pe care le vor folosi pentru a-și îmbunătăți relațiile cu profesorii. Reamintiți-le elevilor să se concentreze pe onestitate și reflecție.

Încheiere:

Solicitați elevilor să împărtășească o idee din înregistrările lor în jurnal în grupuri mici. Fiecare elev va împărtăși colegilor ideea aleasă, întărind învățarea lor și oferind o oportunitate pentru feedback între colegi.

Activitate de extindere:

Elevii care termină devreme pot crea un poster care ilustrează calitățile unei relații sănătoase între profesor și elev. Aceștia pot folosi desene, citate sau cuvinte cheie pentru a-și transmite ideile.

Temă:

Cereți elevilor să observe și să reflecteze asupra interacțiunilor lor cu profesorii în următoarea săptămână. Aceștia ar trebui să scrie un paragraf scurt despre o interacțiune pozitivă și una provocatoare, inclusiv ce au învățat din ambele experiențe.

WEBOGRAFIE:

- doi.org/10.1016/j.tate.2011.05.002
- doi.org/10.1007/978-3-030-23467-6_4
- doi.org/10.3200/TCHS.78.5.224-228

Modalități eficiente de modificare a comportamentului

din perspectiva disciplinării pozitive, prin intermediul medierii școlare

Relația părinte-copil se aseamănă cu cea dintre maestru și discipol. Accentul se pune pe învățare, care se desfășoară de-a lungul unui proces, totul bazându-se pe o relație specială între cele două părți.

Cheia succesului părintelui nu constă doar în alegerea metodei potrivite la momentul potrivit, ci și în a reuși să fie o sursă de învățare și un model pentru copil. Acest lucru necesita anumite calități ale părintelui care, dacă nu sunt prezente într-o măsură suficientă, se pot însuși – de exemplu *răbdarea* (capacitatea de a rămâne calm în situatii solicitante, cum ar fi insistența copilului de a obține un anumit lucru), *perseverența* (continuarea utilizării unei anumite metode de disciplinare, în pofida efortului pe care o presupune și a obstacolelor întâmpinate), *creativitatea* (în găsirea unei modalități de detensionare emoțională atunci când copilul este mânios).

Desigur, orice metoda trebuie personalizată, deoarece fiecare copil este unic și fiecare familie este diferită de toate celelalte. Uneori, pentru a obține rezultatele dorite este necesară asistenta acordata de către un specialist.

Disciplinarea pozitivă cuprinde mai mult decât abordarea comportamentelor problematice. Ea vizează și încurajarea, învatarea unor comportamente și atitudini adaptative. Acesta este segmentul neglijat atunci când se vorbește despre creșterea copiilor. Disciplinarea pozitivă cere mult efort, însa daca oferim o educație bună copiilor, aceștia vor învăța de la început ce trebuie să facă și va fi nevoie de mai putine acțiuni corective.

Disciplinarea presupune învățarea comportamentului dorit, în paralel cu eliminarea comportamentului inadecvat, prin metode specifice.

Disciplinarea reprezintă o experiență de învățare, care deseori este percepută de către copil ca fiind dificilă și incomodă. Rolul părintelui este să-l încurajeze pe copil sa persevereze în acest proces de învațare a unor comportamente specifice vârstei și a asumării responsabilității.

Modelul oferit de către părinti are uneori un impact mai mare asupra copilului decât orice alte metode folosite în disciplinarea lui. Copilul învață cel mai bine imitând, inconștient, exemplul care îi este oferit de către părinte. De asemenea, o altă variantă ar putea fi aceea de implicare a unui mediator școlar în remedierea conflictelor care apar în școală.

Etape în implementarea medierii în şcoală

1. Alegerea unui coordonator al programului.
2. Motivarea elevilor de a participa în mediere. Campania de publicitate.
   - *Familiarizarea cu programul şi motivarea iniţială*
   - *Selectarea şi instruirea mediatorilor*
   - *Menţinerea interesului faţă de program (*după ce mediatorii au fost selectaţi şi instruiţi)
3. Întîlnirile periodice de monitorizare a programului.
4. Pregătirea cadrului
   - *Cum sînt iniţiate sesiunile de mediere?*

În mod obişnuit, atunci cînd are loc un conflict, mediatorul se apropie de părţi şi le propune să soluţioneze conflictul prin mediere. La rîndul lor, elevii pot să se adreseze direct mediatorului cu problema în cauză. În genere este bine ca mediatorul să poată fi localizat cu uşurinţă. În acest scop mediatorii vor avea însemne speciale vizibile (de exemplu o abraţetă sau un chipiu de o culoare bătătoare la ochi, o banderolă etc.) şi anumite locuri unde vor sta pe parcursul recreaţiilor. Pentru a extinde programul vă sugerăm să încurajaţi profesorii, elevii şi tot personalul şcolar să recomande medierea tuturor celor interesaţi. Profesorii şi alte persoane trebuie să fie încurajate să vorbească cu elevii care au un conflict şi să-i sfătuiască să meargă la un mediator. O altă modalitate ar fi ca tot profesorii să le sugereze mediatorilor să se apropie direct de elevii aflaţi în conflict. Puteţi instala în şcoală o cutie în care fiecare elev care are un conflict şi care doreşte să îl soluţioneze prin mediere poate să arunce o cerere de mediere. Această strategie nu a funcţionat în şcolile-pilot, dar, odată cu derularea proiectului (al doilea, al treilea an), aceasta ar putea deveni funcţională.

- *Ce conflicte sînt potrivite de a fi mediate?*

TIPURI DE CONFLICT CARE NU TREBUIE SĂ CUPRINDĂ MEDIEREA

- situaţiile care ţin de violenţă fizică gravă,
- cazurile ce prezintă un pericol pentru comunitatea şcolară (droguri, furtul unor lucruri preţioase etc.)
- cele ce implică probleme în afara competenţei copiilor (certuri în care sînt amestecaţi părinţii etc.)

Cele mai frecvente conflicte între elevi care pot fi mediate

o Batjocura privind defecte fizice sau intelectuale sau privind modul de a se îmbrăca
o Batjocorirea elevilor handicapaţi
o Împrăştierea de zvonuri rele despre cineva ca scopul de a obţine o nota mai bună (mai ales în liceu)
o Conflicte între băieţi şi fete, bazate de diferenţa de sex
o Agresiuni legate de rasism
o Lăsarea persoanelor mai slabe în afara grupului. Excluziune
o Conflicte cauzate de probleme de comunicare, ca de exemplu distorsionarea faptelor în timpul transmiterii informaţiei
o Conflicte de gelozie legate de poveşti de dragoste
o Furturi
o Certuri între găşti de adolescenţi.

- *Unde şi cînd pot avea loc sesiunile de mediere?*
- *Cine va media?*

De obicei, elevii nu prea doresc ca mediator să le fie o persoană mai mică ca vîrstă. Pentru a evita asemenea probleme, atunci cînd este posibil, elevul care mediază trebuie să fie cel puţin cu un an mai mare decît părţile în conflict.

„Cîţi mediatori ar trebui să participe la o mediere?". Unii mediatori la primele lor şedinţe de mediere simt nevoia să meargă cu un co-mediator. Acest lucru prezintă anumite avantaje prin faptul că doi mediatori pot analiza mai obiectiv ceea ce s-a întîmplat pe parcursul medierii, fiecare din ei putînd fi şi observator, şi evaluator pentru celălalt. În afară de aceasta, atunci cînd, într-un conflict, sînt implicaţi un băiat şi o fată, participarea a doi mediatori (un băiat şi o fată)

ar oferi fiecărei părţi un echilibru de gender şi, în aşa fel, părţile ar avea mai mare încredere în mediatori. În sfîrşit, co-medierea este binevenită atunci cînd un mediator nu se simte încă în stare să conducă de unul singur o mediere. Mai mult ca atît, chiar şi un mediator cu experienţă ar putea să nimerească în impas şi, în aceste momente ajutorul venit din partea unui co-mediator ar putea fi de un mare folos.

Scopul asistării coordonatorului este de a-i oferi o evaluare mediatorului după sesiunea de mediere. De aceea, asistarea coordonatorilor adulţi la mediere trebuie să fie mai frecventă la început, iar mai apoi, o dată ce un oarecare mediator obţine tot mai multă experienţă, prezenţa coordonatorului devine inutilă. Atunci cînd coordonatorul totuşi este prezent, ar fi bine să se afle cît mai departe de părţi şi mediator, iar dacă este posibil – fără a fi în cîmpul de vedere al acestora. Este important ca adultul să nu intervină în mediere decît în cazuri excepţionale. Imediat după mediere se recomandă ca coordonatorul să aibă o discuţie cu mediatorul (mediatorii) pentru a evalua ceea ce s-a întîmplat.

Idei pentru a începe identificarea soluţiilor

- Să încercăm să găsim cît mai multe idei posibile pentru a soluţiona situaţia.
- Care ar fi propunerea ta pentru a soluţiona conflictul?
- Poţi să ne spui care ar fi modalităţile de soluţionare pe care le vezi tu?
- Ce ai dori să se întîmple pentru ca să consideri conflictul soluţionat?

Idei pentru analizarea soluţiilor

- Care din ideile exprimate le consideraţi acceptabile?
- Care dintre soluţii ar fi în interesul ambilor?
- Care ar fi consecinţele dacă alegeţi această soluţie?
- Ce se va întîmpla dacă alegeţi această soluţie?
- Cu care soluţie din cele propuse eşti de acord?

Profesor:Dutescu Ligia Diana

Bibliografie: Adina Botis, Anca Axente – *Disciplinarea pozitivă sau cum să disciplinezi fără să rănești,* Editura ASCR, Cluj Napoca 2009

Suport informativ la tema: MEDIEREA ÎN ŞCOALĂ, Autor: Maria Vîrlan, dr. în psihologie conf. univ.

MODERNISMUL ÎN EDUCAȚIE

Prof.înv.preșc.Echert Mihaela

Șc.Gimn.,,Ghe.Popadiuc”/G.P.P,,Voinicelul Rădăuți

Învățământul, ca pilon fundamental al dezvoltării unei societăți, a suferit multiple transformări de-a lungul timpului, în special în contextul avansului tehnologic și al globalizării. Sistemul educațional a evoluat pentru a răspunde nevoilor unei societăți în continuă schimbare, iar aceste schimbări au generat noi tendințe care modelează viitorul educației. În acest referat, vom explora principalele transformări din învățământ și tendințele care vor influența dezvoltarea acestuia în viitorul apropiat.

1. Digitalizarea educației

Una dintre cele mai semnificative transformări în învățământ a fost accelerarea digitalizării. Odată cu dezvoltarea tehnologiei informației și a internetului, instrumentele digitale au devenit omniprezente în educație. Platformele de e-learning, resursele educaționale online și instrumentele de colaborare virtuală au transformat modul în care elevii și profesorii interacționează, subliniind importanța flexibilității și a accesibilității în educație.Iintegrarea tehnologiei în predare nu este doar o modă, ci o necesitate în peisajul educațional actual. Soluțiile tehnologice ajută la o mai bună gestionare a clasei, simplifică urmărirea progresului elevilor și, în cele din urmă, îmbunătățesc rezultatele la învățătură. Deși există provocări, beneficiile le depășesc cu mult. Oferindu-le profesorilor sprijinul și resursele necesare, ne putem asigura că tehnologia devine un aliat puternic în obținerea excelenței în educație. Pe lângă materialele didactice tradiționale, profesorii au la dispoziție, pe internet, o mare varietate de resurse educaționale (videoclipuri, simulări, manuale digitale) care să aducă un plus în predare și învățare.Mai mult, integrarea tehnologiei în procesul de predare îi ajută pe elevi să-și dezvolte competențe digitale esențiale, care sunt din ce în ce mai valoroase pe piața actuală a muncii. Prin utilizarea unei aplicații digitale în clasă, profesorii pot oferi un exemplu pozitiv de utilizare a tehnologiei, pot îmbogăți cunoștințele, facilita comunicarea și câștiga timp pentru proiecte importante. Această digitalizare continuă va conduce la un sistem educațional mai personalizat, în care resursele de învățare sunt adaptate nevoilor individuale ale fiecărui elev.

2. Învățarea personalizată și adaptivă

Învățarea personalizată reprezintă o altă tendință majoră în educație, susținută de progresele tehnologice. Acest concept se referă la adaptarea procesului educațional la ritmul, stilul de învățare și nevoile specifice ale fiecărui elev. Tehnologiile de învățare adaptivă, bazate pe inteligența artificială, permit crearea de trasee de învățare personalizate, care maximizează eficiența procesului educațional. Astfel, fiecare elev are posibilitatea de a progresa în ritmul său, beneficiind de un suport educațional ajustat nivelului său de cunoștințe și abilități. Învăţarea centrată pe elev descrie modalităţi de a gîndi despre învăţare şi predare ce pun accentul peresponsabilzarea elevului pentru propriul proces de învăţare. Responsabilizarea nu înseamnă doar de a-şi da frîu liber în acţiuni, ci, mai degrabă,o eliberare a forţelor interioare ale elevului pentru a obţine rezultate într- adevăr bune . Elevii au o influienţă mai mare asupra tuturor aspectelor legate de ce anume urmează să înveţe, de modul în care o vor face şi de ce,

momentul când se învaţă.Elevii îşi dovedesc responsabilitatea mai mare devenind căutători activi de cunoaştere. Ei nu se mai bazează pe profesorul care să le deschidă mintea şi să le-o umple cu cunoştinţe în timp ce stau pasivi în sala de clasă. Ei folosesc posibilităţile de învăţare care li se oferă, caută alte modalităţi de învăţare, iar dacă aceasta nu dă rezultate, cer ajutorul şi îndrumarea profesorilor, însă nu pur şi simplu pentru răspunsuri de-a gata. În educaţia centrată pe elev învăţarea se plasează înaintea predării, întregul accent se transferă de pe activitatea profesorului pe rolul elevilor ca cei ce învaţă. Învăţarea centrată pe eleveste o abordare extinsă, ce presupune înlocuirea prelegerilor cu învăţarea activă, integrarea unor programe de învăţare după un ritm propriu şi a unor situaţii de cooperare în grup, care în ultimă instanţă îi conferă elevului responsabilitatea pentru propriile progrese în educaţie.Învăţarea centrată pe elev oferă elevilor o mai mare autonomie şi un control mai mare în privinţa alegerii subiectului, a metodelor de învăţare şi a ritmului de studiu, este o abordare extinsă, ce presupune înlocuirea prelegerilor cu învăţarea activă, integrarea unor programe de învăţare după un ritm propriu şi a unor situaţii de cooperare în grup, care în ultimă instanţă îi conferă elevului responsabilitatea pentru propriile progrese în educaţie.

3. Schimbarea rolului profesorului

Misiunea cadrelor didactice este înaltă, nobilă. Dascălii transmit generaţiilor tinere, în mod organizat şi planificat, valorile culturale create de generaţiile trecute, le îndrumă paşii în vastul domeniu al ştiinţelor, veghează asupra formării personalităţii lor, asupra orientării lor şcolare şi profesionale.S-a crezut că introducerea mijloacelor moderne de învăţământ (mijloace audio-vizuale, manuale programate, maşini de instruire, televiziune, internet) ar duce la diminuarea rolului învăţătorului – profesorului. În realitate, aşa cum observă chiar unul din creatorii instruirii programate, B.F.Skinner, folosirea în şcoală a acestor mijloace „amplifică rolul dascălului ca fiinţă umană”. Orice elev este o individualitate complexă, care nu poate fi înţeleasă şi direcţionată spre un scop social decât de o persoană pregătită, învăţătorul sau profesorul. Ei sunt de neînlocuit. De aici însă nu rezultă că relaţia dintre cadrul didactic şi elev trebuie să rămână cea din şcoala tradiţională.Rolul profesorului a evoluat semnificativ în ultimele decenii, trecând de la simplul transmisor de cunoștințe la facilitator al învățării. În prezent, profesorii sunt ghizi care își ajută elevii să descopere și să construiască cunoștințele într-un mod activ și colaborativ. Această schimbare este susținută de tendința spre educație centrată pe elev, unde accentul este pus pe dezvoltarea gândirii critice, a abilităților de rezolvare a problemelor și a competențelor de colaborare. De asemenea, profesorii sunt încurajați să utilizeze metode de predare inovatoare, precum învățarea prin proiecte sau flipped classroom, care pun elevul în centrul procesului educațional. Principala funcţie a învăţătorului-profesorului- în şcoala modernă nu este de „ a preda”, de a transmite cunoştinţe, ci de a îndruma şi organiza activitatea de cercetare a elevilor. Profesorul colaborează cu elevii, îi stimulează, creează condiţii optime de muncă si de cercetare, îi ajută să-şi formeze personalitatea.

4. Internaționalizarea educației

Globalizarea a avut un impact profund asupra educației, conducând la internaționalizarea acesteia. Schimburile academice, programele de studii internaționale și colaborările între instituții de învățământ din diferite țări au devenit tot mai frecvente. Acest fenomen încurajează dezvoltarea unor perspective multiculturale și a competențelor globale la elevi, pregătindu-i pentru a face față provocărilor unei societăți globalizate. Totodată, internaționalizarea educației deschide oportunități pentru crearea de parteneriate și pentru împărtășirea celor mai bune practici educaționale la nivel global.

5. Educația pentru dezvoltare durabilă

O altă tendință importantă este integrarea principiilor dezvoltării durabile în curriculumul educațional. Educația pentru dezvoltare durabilă urmărește să formeze cetățeni responsabili, care înțeleg importanța protecției mediului și a utilizării sustenabile a resurselor. Aceasta implică nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și dezvoltarea unor atitudini și comportamente care să susțină un stil de viață sustenabil. În acest context, școlile și universitățile sunt tot mai implicate în proiecte și inițiative ecologice, promovând responsabilitatea socială și ecologică în rândul elevilor.

În concluzie transformările și tendințele din învățământ reflectă nevoia continuă de adaptare la provocările și oportunitățile lumii moderne. Digitalizarea, personalizarea educației, schimbarea rolului profesorului, internaționalizarea și educația pentru dezvoltare durabilă sunt doar câteva dintre direcțiile majore care vor modela viitorul educației. Aceste schimbări au potențialul de a crea un sistem educațional mai incluziv, flexibil și eficient, capabil să răspundă cerințelor unei societăți în permanentă evoluție.

Bibliografie:

1.Bernea, E., Studii de pedagogie, Ed. Predania, 2018, București, 280 p., ISBN 978-. 606819548-3.

2. Achim M. Sociologie. Cluj Napoca: Eikon, 2008. 200 p.

3. Băran- Pescaru, A., ,,Parteneriat în educaţie", Bucureşti, Editura Aramis Print, 2004.

4. Popescu, M., ,,Implicarea comunităţii în procesul de educaţie", Centrul Educaţia 2000+

Strategii și metode utilizate pentru elevii cu cerințe educaționale speciale în activitățile didactice la disciplina istorie

Faur Rozalia-Georgeta,

profesor Seminarul Teologic Liceal ,,Sfântul Iosif Mărturisitorul" Baia Mare

Şcoala românească pe baza unei legislaţii în favoarea integrării în învățământul de masă acordă sprijin copiilor cu cerințe educative speciale prin perfecționarea profesională și metodică a cadrelor didactice și aplicarea unor strategii și metode adecvate fiecărui copil cu scopul recuperării și dezvoltării funcțiilor cognitive.

Cadrul didactic trebuie să dețină cunoștințe pentru a sesiza și a recunoaște tulburarea de învățare a copilului care nu atinge nivelul de performanță a colectivului cu scopul realizării unei relații educaționale eficientă cu elevul. În funcție de nevoile individuale, de personalitatea elevului, profesorul va stabili activități pe baza unei colaborări strânse cu psihologul școlar pentru creșterea motivației de învățare dar și pentru recuperarea întârzierilor existente în dezvoltate.

Strategiile şi metodele utilizate de cadru didactic pentru recuperarea și dezvoltatea funcțiilor cognitive trebuie să corespundă necesităților fiecărui elev în parte, să particularizeze conținutul programei, sarcinile de lucru trasate elevilor să fie corect formulate, să fie măsurabile și realiste pentru ca potențialul fiecărui elev să fie valorificat la maxim. Strategiile didactice elaborate pentru recuperarea și dezvoltarea funcțiilor cognitive trebuie să fie centrate pe învățare, respectiv pe cel care învață, demersul didactic fiind conceput astfel încât nu profesorul, ci elevul să fie în centru.

La disciplina istorie pentru transmiterea și însușirea cunoștințelor la elevii cu cerințe educaționale speciale, pentru antrenarea memoriei, atenţiei şi flexibilităţii mentale unele dintre metodele eficiente s-au dovedit a fi jocul, modelarea, analiza unor imagini și apoi descrierea unor aspecte specifice, dezvoltarea gândirii ordonând imagini cronologic pentru introducerea noțiunii de succesiune a timpului, dezvoltarea imaginației abordând teme de interes în realizarea unor proiecte.

Prin activitățile de învățare utilizitate desfășurate ce elevii cu cerințe educaționale speciale profesorul de istorie urmărește:

1.Dezvoltarea intelectuală și morală a copilului - pentru aceasta poate fi utilizat jocul de rol deoarece „prin joc elevii învață cu plăcere, cei timizi devin volubili, activi, curajoși, capătă încredere în capacitățile lor, învață să-și subordoneze interesele personale în fața intereselor grupului. Jocurile solicită percepția, reprezentarea, atenția, spiritul de înțelegere și de echipă, implică învățare, muncă, creație." [1]

Pentru a înțelege modul de gândire și deciziile unor personalități ilustre se aleg trei personalități dintr-o perioadă studiată, interpretate de trei elevi. Elevii cu cerințe educaționale speciale trebuie să recunoască personalitățile și pe baza unor materiale studiate despre aceste personalități să încerce să prezinte evenimentele istorice în care au fost implicate personalitățile.

„Jocul de rol şi simularea oferă ocazia „aducerii" trecutului sub ochii noştri, nu doar prin analiza surselor, ci prin aceea că putem pătrunde în mintea şi comportamentul personajelor despre care vorbesc sursele. Există numeroase ocazii în care elevilor li se cere să–şi imagineze că participă la un eveniment istoric şi intră în pielea unuia dintre personaje. Dimensiunea empatică, poate cea mai grea dimensiune implicată în predare, poate fi astfel atinsă.[2] "

2.Dezvoltarea memoriei prin realizarea unei lucrări pe baza unui model – exemplu- Castelul medieval

Pentru realizarea unei lucrări pe baza unui model este necesară parcurgerea sub îndrumarea profesorului a următoarelor etape: analiza modelului și descrierea succintă a acestuia, enumerarea elementelor componente ale acestuia, stabilirea rolului fiecărui element component, realizarea din carton a castelului medieval pe baza modelului analizat, compararea și analiza celor doua modele

3.Dezvoltarea atenției prin analiza unor imagini ce ilustrează aspecte ale vieții oamenilor în diferite momente ale istoriei și apoi descrierea unor aspecte specifice, dimensiunea comparativă, reținera unor informații semnificative și emiterea unor judecăți referitoare la mesajul acestora.

4. Dezvoltarea imaginației prin realizarea unor proiecte cu scopul stimulării creativității prin abordarea unor teme istorice, realizarea unor itinerare istorice cu vizitarea(reală sau

imaginară) a unor obiective istorice, biografii a unor personalități istorice cu scopul de a obține informații vizând laturi ascunse ale personalității copilului astfel încât cadrul didactic să poată identifica arii de îmbunătățire a activităților în funcție de domeniul de interes exprimatat de copilul cu cerințe educaționale speciale.De exemplu, pentru dezvoltarea creativității, elevii pe baza unei biografii a unei personalități din istoria unei perioade pot crea o situație nouă în care deciziile adoptate de ei sunt diferite de cele ale personalității alese, motivând decizia adoptată.

5.Dezvoltarea gândirii critice prin utilizarea unor structuri grafice pe baza cunoștințelor acumulate și a materialelor suport folosite pentru elevii cu cerințe educaționale speciale. De exemplu, poate fi utilizată „metoda ciorchinelui" mai puțin complex pentru a învăța atribuțiile domnitorului în spațiul extracarpatic în Evul Mediu.

6.Dezvoltarea inteligenței emoționale prin implicarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în activitățile organizate cu ocazia evenimentelor importante din istoria neamului(Ziua Națională, 24 Ianuarie, 9 Mai) prin lecturarea unor fragmente de texte istorice, poezii patriotice cu încărcătură emoțională, interpretarea unor cântece patriotice.

Bibliografie

[1] Maria Eliza Dulamă, Didactica Geografiei, Editura ,,CLUSIUM", Cluj Napoca,1996,pp.164

[2]Laura Căpiță, Carol Căpiță, Mihai Stamatescu, Didactica Istoriei 2, Proiectul pentru învățământ rural, 2006, pp 78-79

Stoica, Marin, "Pedagogie şi psihologie", Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.

Colaborarea dintre Familie și Grădiniță: O cale către succesul educațional al preșcolarilor.

Prof. înv. preșcolar Fazekas Beáta Orsolya

Școala Gimnazială nr.1 Viișoara,Bihor

"Sunt copilul tău, iar în palmele tale se află traseul destinului meu. Tu, prin alegerile tale, vei sculpta drumul meu, stabilind dacă voi străluci sau mă voi pierde în umbre. Îți cer, te rog, să-mi împărtășești înțelepciunea și să-mi oferi cunoștințele care să-mi lumineze calea spre fericire. Educă-mă cu blândețe și înțelepciune, astfel încât să pot deveni o lumină în această lume și să aduc bucurie și binecuvântare celor din jur."

Mediul în care se naște copilul, trăiește, se dezvoltă și se formează, este familia. Învățarea primelor comportamente sociale, prin imitație și interacțiune, se produce în mica lor copilărie și e dependentă de tipul relațiilor din familie. Dar, ca primă etapă a învățământului preuniversitar, grădiniței îi revine rolul de a contribui responsabil la formarea personalității copiilor, de a le deschide calea spre cunoașterea, de a descoperi lumea înconjurătoare.

Grădinița este o a doua casă a copilului și reprezintă pentru el un spațiu în care se simte ocrotit și în siguranță, însă, în mod obligatoriu, părinții sunt partenerii educatoarei deoarece ei își cunosc cel mai bine copiii și pot oferi cele mai multe informații despre aceștia. Obiectivele educaționale pe care grădinița și le propune nu pot fi realizate în totalitate fără sprijinul susținut

al familiei, de aceea educatoarea trebuie să mențină o legătură strânsă cu aceasta pentru a asigura acea continuitate de cerințe atât de necesară în activitatea noastră.

Prin intermediul acestui parteneriat educațional, părinții vor fi implicați permanent în activitatea grădiniței/școlii, fiind priviți ca participanți activi. În acest fel, părinții își vor forma deprinderea de a se implica în toate activitățile, cunoscând programul educativ la care participă copiii, progresele făcute de aceștia, dar și percepția pe care o are grădinița despre calitățile și problemele copiilor.

Joyce Epstein, cunoscută pentru cercetările sale în domeniul educației și colaborării dintre familie și școală, a dezvoltat o teorie relevantă și practică despre cum acești doi factori pot colabora pentru a sprijini succesul academic al elevilor. Teoria ei, cunoscută sub numele de "Școala și Familia ca Parteneri în Educație", subliniază importanța unei implicații active și a unei colaborări strânse între părinți și cadrele didactice.

Conform acestei teorii, colaborarea dintre familie și școală ar trebui să fie o prioritate și să se bazeze pe patru piloni principali:

Comunicare: Este esențială stabilirea unui canal de comunicare deschis și eficient între familie și școală. Părinții ar trebui să fie informați despre progresul academic al copiilor lor, iar cadrele didactice ar trebui să primească feedback și informații relevante din partea părinților.

Participare: Implicarea activă a părinților în viața școlară a copiilor lor este crucială pentru succesul acestora. Participarea la întâlniri cu cadrele didactice, evenimente școlare și activități educaționale sprijină nu doar performanța academică, ci și dezvoltarea personală și socială a elevilor.

Susținere: Cadrele didactice ar trebui să ofere sprijin și resurse adecvate părinților pentru a-i ajuta să își susțină copiii în procesul lor educațional. Aceasta poate include furnizarea de materiale educaționale, consiliere și orientare în rezolvarea problemelor legate de învățare și dezvoltare.

Îmbunătățirea mediului educațional: Colaborarea între familie și școală ar trebui să vizeze, de asemenea, îmbunătățirea mediului educațional și a programelor școlare. Părinții și cadrele didactice ar trebui să lucreze împreună pentru a identifica și implementa strategii eficiente pentru a promova succesul academic și bunăstarea elevilor.În esență, teoria lui Joyce Epstein subliniază faptul că o colaborare strânsă între familie și școală este esențială pentru a crea un mediu educațional stimulativ și pentru a sprijini dezvoltarea academică și personală a elevilor. Prin

implicarea activă și comunicarea deschisă între aceste două entități, se poate crea un parteneriat puternic și eficient în educație, care să contribuie la succesul și bunăstarea copiilor în școală și în viață.

Educația este un pilon fundamental în dezvoltarea individului, iar colaborarea dintre familie și școală joacă un rol crucial în acest proces. Atât familia, cât și școala sunt factori esențiali în formarea și educarea copilului, având fiecare propriile lor contribuții și influențe distincte.

Familia este prima și cea mai importantă instituție în viața copilului, oferind un cadru de formare a caracterului, a valorilor și a obiceiurilor. În cadrul familiei, copilul învață principii morale, deprinde obiceiuri și primește sprijin emoțional și afectiv. De asemenea, familia reprezintă primul mediu în care copilul este expus la cunoștințe și experiențe practice, de exemplu învățând despre lumea înconjurătoare, relațiile interpersonale și responsabilitățile vieții cotidiene. Implicarea părinților în educația copilului este crucială pentru succesul său școlar și dezvoltarea sa globală.

Pe de altă parte, școala este instituția principală în care se desfășoară procesul formal de învățământ și socializare a copilului. Ea oferă cadrul și resursele necesare pentru formarea cunoștințelor și competențelor academice, dar și pentru dezvoltarea abilităților sociale, creativității și gândirii critice. Prin intermediul curriculumului școlar și a activităților extracurriculare, copiii sunt expuși la diverse domenii de cunoaștere și își pot descoperi pasiunile și interesele.

Parteneriatul educațional este conceptul cheie în promovarea colaborării și comunicării eficiente între familie și școală în sprijinul dezvoltării copilului. Acest parteneriat implică o cooperare activă între părinți, cadre didactice și comunitatea locală pentru a asigura succesul și bunăstarea copilului în procesul educațional. Prin intermediul parteneriatului educațional, se încurajează schimbul de informații și experiențe între părinți și cadrele didactice, identificându-se astfel nevoile și potențialele fiecărui copil în parte.

Colaborarea între familie și școală poate fi realizată prin diverse modalități, cum ar fi:

- ✓ Participarea părinților la întâlniri și consultări cu cadrele didactice.
- ✓ Susținerea copilului în efectuarea temelor și a proiectelor școlare.
- ✓ Implicarea în activități extracurriculare și proiecte comunitare.
- ✓ Organizarea de evenimente și activități educative în parteneriat cu școala.

- ✓ Contribuția la îmbunătățirea infrastructurii școlare și a resurselor educaționale.

Un parteneriat eficient între familie și școală presupune o comunicare deschisă, respect reciproc și o implicare activă din ambele părți. Prin colaborare și sprijin reciproc, se poate asigura un mediu educațional sănătos și stimulativ pentru copii, în care aceștia să-și poată atinge potențialul maxim și să devină cetățeni responsabili și bine pregătiți pentru viață.

Bibliografie:

1. Bistriceanu , Corina, Bucureşti -2004, *Sociologia familiei* , Editura Fundaţiei România de Mâine
2. Cerghit, Ioan, Neacşu, Ioan,Negreţ Dobridor Ioan, Iaşi- 2001 *Prelegeri pedagogice*, Editura Polirom
3. Maciuc Irina, Craiova -1998, *Formarea continuă a cadrelor didactice* ,Editura Omniscop
4. Nicola Ioan, Bucureşti -1994, *Pedagogie,* E.D.P. R. A.
5. Nicola, Ioan, Bucureşti - 2000, *Tratat de pedagogie şcolară*, Editura Didactică şi Pedagogică
6. Pescaru, Băran, Adina, „Parteneriat în educaţie",Editura Aramis Print, Bucureşti, 2004
7. Robu, Maria, Bucureşti -2008, *Empatia în educaţie,* Didactica Publishing House
8. Şerdean Ioan , Bucureşti -2004, *Pedagogie,* Editura Fundaţiei România de Mâine

Elevi și profesori:parteneriat pentru succes

Prof.înv.preșc. Fejer Ioana

Gradinița cu P.P. „ Boboceii” nr.19, Brasov

Acțiunea comună în care sunt angajați profesorul și elevul, demersul didactic ca act de predare-învățare-evaluare are un specific și respectiv, relațiile de parteneriat comporta relații aparte, mai subtile decât în alte domenii.

În didactica modernă elevul devine elementul central în actul educațional, accentuându-se activitatea de predare-învățare, iar efortul propriu și autoevaluarea fiind garanții ale succesului.

În didactica postmodernă de tip curricular se relevă tridimensionalitatea echilibrată a actului educațional când responsabilitatea pentru succes revine în egală măsură profesorului și elevului. Se optează tot mult pentru ideea de parteneriat.

Elevul este încurajat să exprime puncte de vedere proprii, realizează un schimb permanent de idei cu profesorii și cu colegii, argumentând, punând întrebări cu scopul de a înțelege, în toate fiind ajutat de profesor, care se manifestă ca partener.

Noua strategie educaţională din ţara noastră care are la bază principiul descentralizării, pune şi mai mult în evidenţă necesitatea parteneriatului între elevi -profesori- părinţi-comunitate, ca o condiţie esenţială a creşterii calităţii actului instructiv- educativ. Parteneriatul elevi - profesori este esenţial. Cei doi parteneri nu trebuie să se privească ca două tabere adverse, aflate într-un permanent război, profesorul bombardându-l pe elev cu informaţii şi pândindu-l pentru a-l prinde cu lecţia neînvăţată, iar elevul căutând în permanenţă să-l fenteze pe profesor. Din nefericire, în pofida a ceea ce se spune în mediile oficiale, actualul curriculum continuă să fie încărcat, atât pentru profesor, care trebuie să predea un conţinut informaţional stufos într-o unitate de timp limitată, cât şi pentru elev care trebuie să asimileze acest conţinut. Toate acestea provoacă frustări atât profesorului, care nu mai are timp să explice suficient lecţia şi s-o facă mai atractivă, cât şi elevului care este asaltat de nenumărate informaţii pe care nu este în stare să le discearnă şi asimileze. Atât profesorul cât şi elevul trebuie să dezvolte între ei o relaţie bazată pe

înţelegere, respect şi încredere reciprocă. Atmosfera la clasă trebuie să fie una calmă, destinsă, caldă. Numai astfel profesorul va putea pune în valoare cunoştinţele de care dispune, iar elevul va învăţa cu plăcere. Toate acestea presupun însă şi o descongestionare a curriculumului. Cadrele didactice din şcoala noastră au conştientizat faptul că elevii lor nu trebuie trataţi ca o masă uniformă, ci diferenţiat în funcţie de cunoştinţele, capacităţile, abilităţile şi motivaţiile fiecăruia. În activitatea noastră la catedră avem permanent în vedere axioma că „orice om poate fi instruit şi educat" . Această axiomă a fost formulată încă din sec. al XVII-lea de marele pedagog Comenius care afirma că" lumina stă la îndemâna fiecărui om" şi că „ pentru a rândui fiecare lucru, inclusiv omul către rostul său, nu este necesară nici o artă, ci doar trebuie să îndepărtăm piedicile care se opun înclinaţiei sale naturale. Omul trebuie ajutat să recunoască ceea ce este bun pentru el, să se deprindă să-l folosească şi să-l fructifice" Profesorul trebuie să ofere elevilor puncte de acces semnificative, valorificând diversele tipuri de inteligenţe. Acest lucru presupune însă o bună cunoaştere a elevilor şi implicit un volum mare de muncă din partea profesorului, lucru pe care toţi colegii noştri şi trebuie să şi-l asume. Lecţiile trebuie să fie accesibile şi să se adreseze tuturor elevilor, care trebuie activizaţi în permanenţă. Parteneriatul nu se rezumă doar la activitatea în clasă. Aceasta trebuie completată şi în afara clasei prin diverse acţiuni: vizite în natură, vizite la 2 obiective turistice cu încărcătură educaţională, activităţi sportive şi cultural-artistice, participarea la evenimente de interes naţional, local sau chiar familial. La rândul lor, elevii trebuie să privească profesorul nu ca pe un inamic, ci ca pe un partener în drumul lor spre realizarea de sine. Ei trebuie să conştientizeze faptul că profesorul, la fel ca şi părinţii nu vrea altceva decât să-i vadă că reuşesc în viaţă. .

Bibliografie:

https://www.concursurilecomper.ro/download/revista_inv_preuniv/2019/Octombrie%202019/Parteneriatul%20profesor-elev%20(Dumitrescu%20Aurel%20Costel).pdf

Goraş-Postică, Viorica. "Parteneriatul profesor-elev-abordare psihopedagogică pragmatică." *Revista Didactica Pro…, revistă de teorie şi practică educaţională* 37.2-3 (2006): 5-7.

„ŞCOALA-PRINCIPALUL MIJLOC DE PĂSTRARE A LIBERTĂŢII SUFLETULUI ÎN MEDIUL OPRIMANT”

Prof. FILIPIUC CAMELIA ELENA
CENTRUL ŞCOLAR DE EDUCAŢIE INCLUZIVĂ SUCEAVA

“ Eu sunt copilul. Tu ţii în mâinile tale destinul meu.
Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuşi sau voi eşua în viaţă!
Dă-mi, te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire.
Educă-mă, te rog, ca să pot fi o binecuvantare pentru lume”.
(Din Child's Appeal, Mamie Gene Cole)

Cuvintele mai sus menţionate au fost motto-ul ce m-a urmărit de-a lungul carierei de cadru didactic. De profesie inginer, dar cu o experienţă de peste 25 de ani de învăţământ, am avut surpriza ca la începutul acestui an şcolar să mă lovesc de o nouă provocare: elevii cu cerinţe educaţionale speciale. A fi dascăl înseamnă în primul rând să conştientizezi responsabilitatea pe care o ai faţă de o viaţă de om , de sufletul nevinovat al unui copil, de viitorul lui şi de piatra de temelie în devenirea lui ca OM, cu atât mai mult trebuie să ne implicăm atunci când lucrăm cu acele suflete nevinovate, “condamnate” la un alt mers al dezvoltării personalităţii lor, în toată plenitudinea sa, copii cu cerinţe educaţionale speciale. Oare cu ce au greşit aceşti copii?

Uităm adesea că ne naştem cu drepturi egale şi că doar şansele nu sunt egale!

Cerinţele educaţionale speciale pot reieşi nu numai dintr-o deficienţă biologică ci, mai ales din experienţele neplăcute, anterioare ale copilului, din problemele sociale ale familiilor acestora.

Să nu uităm că şi confortul psihologic oferit de mediu este determinant într-o evoluţie sau alta a formării şi dezvoltării personalităţii umane.

Prin educaţie se doreşte dezvoltarea conştientă a potenţialului biopsihic al omului şi formarea unui tip de personalitate solicitat de condiţiile prezente şi de perspectiva societăţii.

Copiii cu dificultăţi de învăţare au nevoie de organizarea învăţării în funcţie de cerinţele lor educative.

Acest tip de problematică cere cadrelor didactice să urmărească următoarele acţiuni complexe:

a-cunoaşterea copiilor, a particularităţilor lor şi a diferenţelor dintre ei

b-individualizarea învăţării

c-folosirea strategiilor deschise

d-amenajarea corespunzătoare a ambientului astfel încât el să devină factor de intervenţie în învăţarea şi remedierea problemelor de învăţare

e-valorizarea relaţiilor sociale de la nivelul clasei şi al şcolii în favoarea procesului de învăţare prin cooperare şi a parteneriatului educaţional

Principala cerinţă faţă de învăţare este individualizarea metodelor folosite pentru copii cu dificultăţi de învăţare. Referitor la aceşti elevi, profesorii trebuie să cunoască şi să poată folosi o serie de strategii didactice cu care să identifice şi să sprijine rezolvarea dificultăţilor de învăţare în clasă. În acest caz este de dorit ca profesorul clasei să respecte următoarele cerinţe:

-să cunoască dificultăţile de învăţare ale fiecărui elev, modul lor de manifestare şi domeniul în care apar

-să se asigure că elevii aflaţi în situaţii dificile au achiziţionat aptitidinile prealabile

-să adapteze materialul didactic folosit la fiecare temă

-să procure material de sprijin atunci când este nevoie

-să-şi rezerve un timp necesar în fiecare oră pentru a evalua eficacitatea activităţilor de învăţare şi predare

Majoritatea cadrelor didactice afirmă că elevii cu dificultăţi de învăţare sunt nemotivaţi, dar această submotivare are multiple cauze care ţin de maniera în care cadrele didactice reuşesc să îi stimuleze, să îi motiveze şi să îi îndrume să înveţe pe nivelul lor de înţelegere. aplicând modelul ”învăţ cceea ce pot şi îmi place”, cu siguranţă că motivaţia ar creşte considerabil, dar ar trebui elaborate criterii de evaluare diferenţiate de sistemul de evaluare şcoalară. Dacă elevii încearcă să rezolve doar ceea ce e posibil nivelului lor, succesul pare să fie garantat. Succesul trezeşte interesul şi duce la o mai mare încredere în sine, motivând elevul. Pentru a ajuta copilul cu dificultăţi de învăţare, profesorul trebuie să ţină cont de două obiective:

-să scadă frustarea şi sentimentul eşecului

-să crească motivaţia şi dorinţa de succes

Un rol important în managementul clasei la elevii cu C.E.S. îl au recompensele. Recompensele externe sunt mult utilizate (stimulente, medalii, diplomă, laude, etc.), urmărind treptat apariţia motivaţiei interne (sentimentul de împlinire provocat de lucrul bine făcut, satisfacerea curiozităţii, plăcerea resimţită la rezolvarea unor provocări). Deşi nu se află sub controlul direct al profesorului, recompensele interne pot fi influenţate prin intermediul celor externe, respectiv cadrul didactic poate trece printr-un şir de mesaje verbale şi non –verbale deschise şi încurajatoare care să dezvolte încrederea copiilor şi să le deschidă motivaţia internă de a evolua, de a învăţa, a se strădui şi a crea. Copilul le poate interpreta astfel: “Sunt un copil bun, lumea mă acceptă şi mă iubeşte”

Învăţarea eficientă se bazează pe înţelegere, pe descoperirea activă a celui care învaţă, a demersurilor proprii domeniului studiat, pe căutarea de soluţii şi rezolvarea situaţiilor problemă. La elevii cu C.E.S. , în raport cu tipul de activitate şi gravitatea dificultăţţlor întâmpinate sau de caracterul handicapului, atât înţelegerea , stocarea cât şi aplicarea informaţiei sunt stânjenite sau chiar blocate.

Didactica învăţării pentru aceste categorii de personae îşi propune să găsească sau să elaboreze acele modalităţi de abordare a elevilor respectiv care să asigure deblocarea procesului învăţării, diminuarea dificultăţilor întâmpinate în acest proces, înlăturarea barierelor din calea adaptării. În acest scop se pune un accent deosebit pe orientarea ludică şi afectivizarea activităţilor de învăţare, pe eşalonarea materialului de învăţat în secvenţe bine delimitate, dar temeinic

înlănţuite între ele, pe utilizarea de metode de lucru intuitive, verbale şi practice, pe însuşirea unor instrumente specifice de comunicare şi învăţare (limbaj mimico-gestual, alfabet Braille), pe asocierea şi integrarea activităţilor de învăţare cu activităţi de terapie complexă şi specific (ergoterapie, terapia tulburărilor de psihomotricitate, terapia tulburărilor de limbaj)

Alt factor decisiv în succesul şcolar la elevii cu C.E. S. îl reprezintaă parteneriatul şcoală-famile.

În societatea contemporană se apreciază tot mai mult efectele benefice ale participării active a părinţilor în viaţa şcolii. Numeroase cercetări au pus în evidenţă aspectul determinant al calităţii interacţiunii dintre familie şi şcoală asupra educaţiei copiilor.

În cazul copilului cu CES, implicarea familiei în ameliorarea educaţiei lor a condus la multe schimbări positive, acest lucru contribuind la adoptarea unor măsuri de ameliorare a calităţii şcolarizării copiilor cu cerinţe educaţionale special. Familiile copiilor cu C.E.S. sunt familii responsabile de copiii lor tot restul vieţii. Ca şi în cazul copiilor, famillile sunt foarte diferite, necesităţile lor de a fi sprijinite sau posibilităţile de a oferi sprijin sunt extreme de diverse.

Componenta cea mai importantă în valorizarea educaţiei la elevii cu C.E.S. o reprezintă cadrul didactic, omul care cu suflet şi pentru suflet reuşeşte să se apropie de elevi, să le devină puncte de sprijin şi oaze de lumină! Cu blândeţe şi răbdare am ascultat adevărate "poveşti " de viaţă! Am încercat să dau sfaturi şi să alin suferinţele unor elevi sau să-i încurajez şi să-i sprijin]n a demonstra că "dacă vrei, poţi"!

Acum, simt că fac şi eu parte din această şcoală, că mă alătur celorlalţi colegi, profesori, care cu migală şi dăruire au clădid zi de zi o lume mai bună pentru aceşti copii, dăruind din ştiinţa, priceperea şi sufletul lor, arzând pentru a lumina inimile şi minţile acestor elevi.

CONSILIEREA PREȘCOLARILOR

Prof.consilier Fraicor Cristina-Ana-Maria
CJRAE Mehedinți

Activitatea educativă completă a educatoarelor în grădiniță implică și acțiuni de consiliere destinate copiilor și părinților, așa cum învățătorii și diriginții realizează consilierea școlară cu elevii și clasele de elevi.

În grădinițele care beneficiază de serviciile unui cabinet de consiliere și asistență psihopedagogică, activitățile de consiliere desfășurate de profesorul consilier psihopedagog completează în mod sistematic și specific serviciile educative oferite de grădiniță. Scopul activităților de consiliere psihopedagogică în grădiniță este de a oferi resurse formative pentru dezvoltarea personală a copiilor, pentru buna adaptare în mediul educativ și generarea stării de bine în pregătirea pentru școală și pentru viață.

Profesorul de consiliere psihopedagogică în grădiniță are atribuții și asigură servicii de specialitate copiilor, familiei și asistență psihopedagogică personalului din grădiniță pentru facilitarea educației.

Categoriile de domenii și probleme ale consilierii psihopedagogice în grădiniță vizează:

- Cunoașterea și caracterizarea psihopedagogică pentru traseul educațional al copiilor;
- Consilierea copiilor cu C.E.S; ¬ Prevenirea conduitelor violente și a manifestărilor agresive;
- Dezvoltarea conduitelor proactive participative de cooperare, comunicare;
- Dezvoltarea emoțională și exprimarea socio-emoțională în relația cu ceilalți și în autonomia personală;
- Dezvoltarea educației incluzive;
- Pregătirea pentru școală și pentr u viața socială;
- Dezvoltarea proiectelor extracurriculare ale grădiniței și părinților;

Principiile după care se organizează și se desfășoară activitățile de consiliere cu preșcolarii în grădiniță se referă la:

- Utilizarea unui limbaj accesibil adecvat vârstei și nivelului de înțelegere;
- Diferențierea și individualizarea intervențiilor în raport cu personalitatea și problemele copiilor;

- Stimularea motivației și atenției copiilor prin activități atractive de joc, desen, modelaje, roluri din povești;
- Dezvoltarea unor relații de apropiere, încredere, protecție emoțională pentru copii, părinți, personalul grădiniței;
- Desfășurarea activităților într-un ritm agreabil, pe o durată de 25-30 minute;
- Asigurarea confidențialității informațiilor și a convingerii că misiunea consilierii nu este destinată copiilor ,,obraznici", ,,răi", ,,dificili", ci oferă fiecărui copil bucurie de joc, interacțiune plăcută, prin care facilităm dezvolatrea personală.

Consecința aplicării acestor principii în interacțiunile de consiliere este aceea că oferim copiilor importante resurse psiho-comportamentale în pregătirea pentru școală și pentru viață, într-un climat tonic de joc și bucurie, specifice vârstelor de preșcolari. În cadrul cabinetului de consiliere și asistență psihopedagogică noi desfășurăm activități de consiliere pe niveluri de vârstă în grupuri de 3-5 copii, bazându-ne în intervenție pe jocuri și expresie personală, în care valorizăm respectul între copii, cooperarea și reprocitatea în comunicare. Prin povești terapeutice, prin activități plastice și jocuri de echipă facilităm exprimarea emoțională, aprecirea și interaprecierea emoțiilor în raport cu situațiile de viață. De pildă: "Nu mi-e frică să dorm singur.....", "Ce mă supără pe mine.....", "Sunt furios dacă.....", "Eu mă simt rușinat atunci când.....".

Acordăm atenție regulilor de interacțiune și de dialog, aplicăm reguli de reciprocitate în comunicare, prin care copiii își percep partenerii de interacțiune ca având drepturi de exprimare și de ascultare a dialogului. Exprimarea în grupuri mici stimulează copiii timizi, pe cei cu imperfecțiuni în pronunție și vorbire, motivează la participare pe copiii cu slabă încredere și stimă de sine redusă. Conduitele incluzive dobândite prin consiliere sunt transferate în relațiile de grup prin cooperarea dintre consilier și educatoarele grupei, urmărindu-se aceleași obiective ale realizării personale a copiilor. Deosebit de importantă este și consilierea părinților, realizată în grupuri mici sau individual, pentru problemele solicitate de părinți sau de educatoare.

Sunt abordate teme specifice pentru: educația copiilor cu C.E.S, dezvoltarea emoțională și manifestările de negativism, pregătirea pentru școală. Succesul activităților de consiliere în grădiniță este condiționat în bună măsură de racordarea profesorului consilier la problemele educative și la proiectele grupelor de preșcolari în parteneriat cu familia. Ca orice altă acțiune educațională, consilierea preșcolarilor solicită dedicație, iubire de copii și de calitatea muncii profesionale, însoțite de etica relațională riguroasă.

Bibliografie:

1. Băban A, (2001), „Consiliere educațională”, Cluj-Napoca
2. Dumitriu I., (2008) „Consiliere psihopedagogică", Iași, Polirom
3. Curriculum pentru Învățământ Preșcolar,(2008) M.E.N

CONSILIEREA PSIHOPEDAGOGICĂ–VIITORUL EDUCAȚIEI

Prof. consilier Fraicor Cristina-Ana-Maria

CJRAE Mehedinți

Ce este consilierea şi de ce este ea importantă ? Care este rolul consilierii în şcoală ? Ce este consilierea privind cariera şi care sunt obiectivele ei ? De ce este important să se organizeze programe de consiliere pe baza cărora să se lucreze în şcoli ? Sunt numai câteva întrebări la care vom încerca să răspundem.

Consilierea este un proces în care un profesionist stabileşte o realitate bazată pe încredere cu o persoană care are nevoie de sprijin. Această relaţie asigură exprimarea ideilor şi sentimentelor în legătură cu o problemă şi oferă sprijin în clarificarea sensurilor fundamentale, în identificarea unor paternuri valorice pe baza cărora se pot formula soluţii (Eliade, 2000).

Forme ale consilierii

Consilierea individuală este o inteacţiune personală între consilier şi client, în cadrul căreia consilierul asistă clientul în rezolvarea problemelor mentale, emoţionale sau sociale. Programul de consiliere individuală se desfăşoară în sesiuni terapeutice care oferă clientului maximum de confidenţialitate, ceea ce permite explorarea ideior, sentimentelor sau atitudinilor problematice.

Consilierea de grup presupune o relaţionare a consilierului cu un grup ai cărui membri au o problemă comună. Procesul de consiliere valorifică experienţa şi cunoştinţele fiecărei persoane asistate. La nivelul grupului se stabileşte o reţea socială prin care sunt dezvoltate, pentru fiecare individ în parte, metodele şi planurile de clarificare a situaţiei existente, ajungându-se la individualizarea problemei. Acest tip de interacţiune şi încerca noi contribuie nu numai la dezvoltarea individului, dar şi a grupului ca întreg. În consilierea de grup se cristalizează un sentiment de comunitate având la bază nevoia de afiliere, apartenenţă, se clarifică dorinţe, nevoi şi opţiuni, iar autorealizarea pozitivă a fiecărui membru este raportată la dinamica grupului. Obiectivele consilierii de grup vizează crearea unui mediu care să dezvolte participanţilor capacitatea de a obţine informaţii şi abilităţi, de a-şi forma atitudini constructive.

Consilierea de grup oferă copiilor posibilitatea de a fi acceptaţi de ceilalţi, de a se înţelege pe ei înşişi şi pe alţii. Grupul este “un mod de viaţă” în şcoală, deoarece elevii învaţă în grup, se joacă în grup. Tranziţia de la mediul cald şi protector din familie la mediul formal din şcoală este u aspect important în viaţa elevului, noul mediu conferindu-i anumite

resposabilităţi. Sub supravegherea consilierului, copiii pot testa şi încerca noi comportamente pe care nu le pot aplica în situaţii mai structurate. Mecanismele de grup îi învaţă că nu sunt singurii care au griji şi temeri şi îi încurajează să-şi exprime verbal şi nonverbal speranţele, ei pot deveni astfel conştienţi de impactul pe care îl au asupra celorlalţi. În fine, grupul are valoare sanogenă, îi învaţă să-i ajute pe ceilalţi şi să înţeleagă că şi ei pot primi ajutor – "grupul este un microcosmos al vieţii de fiecare zi a copilului" (Berg & Landreth, 1990).

Scopurile consilierii de grup

Prin consilierea de grup se urmăreşte:

- sprijinirea fiecărui membru al grupului în dezvoltarea propriei individualităţi;
- asistarea în procesul de autocunoaştere, sprijin în procesul de căutare – formare a identităţii;
- dezvoltarea unei imagini de sine pozitive şi de autoacceptare;
- dezvoltarea abilităţilor sociale de interacţiune cu ceilalţi şi de adaptare la sarcinile din ara socială;
- formarea abilităţilor de rezolvare a problemelor şi de luare a deciziilor, transferarea acestor abilităţi în mediul social cotidian;
- dezvoltarea sensibilităţii pentru nevoile celorlalţi şi a abilităţilor empatice;
- sprijinirea fiecărui membru în formularea de scopuri specifice şi măsuraile care pot fi observate din punct de vedere comportamental.

Teorii ale consilierii

Chiar dacă lucrarea de faţă se centrează pe aspecte practice ale consilierii privind cariera, sunt necesare câteva repere teoretice care oferă o viziune mai largă asupra acestui tip de intervenţie.

Contribuţia lui Freud

Neiniţiaţii asociază munca lui Freud cu conceptele despre sexualitate; contribuţia lui depăşeşte însă acest nivel. Freud, de fapt, a fost unul din pionierii cercetărilor despre dezvoltarea personalităţii.

Freud susţinea că personalitatea se dezvoltă în componentele sale majore în jurul vârstei de 5 ani. El a identificat patru surse majore de tensiune: procesul de dezvoltare psihologică, frustrările, conflictele şi ameninţărie (Freud, 1949). Procesul de reducere a acestor tensiuni este considerat cheia dezvoltării personalităţii.

Este adevărat că Freud a lucrat puţin cu copiii, dar orice consilier trebuie să accepte ideea că motivaţia inconştientă a comportamentului este un concept foarte impoprtant în consiiere.

În procesul de consiliere, mecanismele de apărare a ego-ului (represia, proiecţia, sublimarea, raţionalizarea etc.) şi înţelegerea funcţionării lor oferă posibilitatea de intervenţie diferenţiată în cazurile problemă. De aceea, nu trebuie neglijată contribuţia lui Freud în consiliere.

Contribuţia lui Erikson

Erikson adoptă o viziune pozitivă asupra naturii umane. El reţine de la Freud importanţa copilriei timpurii în dezvoltare şi ideea că personalitatea se dezvoltă prin parcurgerea unor stadii, dar extinde teoria lui. Erikson abordează dezvoltarea într-o manieră psiho-socială concentrându-se mai mult pe interacţiunile sociale. Astfel, se conturează opt stadii, în cadrul fiecăruia individul rezolvând o criză prin realizarea unui echilibru între alternativa pozitivă şi cea negativă (încredere versus neîncredere, autonomie vs. îndoială, iniţiativă vs. învinovăţire, identitate vs.confuzie de rol, intimitate vs. izolare, creativitate vs. stagnare, integritate vs. disperare). Nu înseamnă că nerezolvarea crizei în perioada în care apare este definitivă; persoana poate să depăşească problemele, dar cu mai mult efort.

Limbajul folosit de Erikson, termeni ca "identitate", "criză de identitate", "ciclu de viaţă", este deseori utilizat pentru a desemna situaţii apărute în consiliere.

Contribuţia lui Piaget

Piaget a fost interesat de dezvoltarea proceselor de gândire, concentrându-se mai mult pe domeniul testării inteligenţei.

Stadiile dezvoltării inteligenţei stabilite de Piaget îi ajută pe consilieri în intervenţia lor diferenţiată, în funcţie de nivelul dezvoltării intelectuale în care se află copilul (stadiul senzorio – motoriu, 0-2 ani; stadiul preoperaţional, 2-6 ani; stadiul operaţiilor concrete, 6-11 ani; stadiul operaţiilor formale, 12-17 ani). Procesele mentale tind să funcţioneze ca mecanisme selective care influenţează asimilarea informaţiei, strcturarea şi utilizarea ei.Studierea implicării factorilor cognitivi în dezvoltare reprezintă un aspect interesant nu numai pentru psihologi.

În orice tip de consiliere este important să observi cum învaţă şi reînvaţă indivizii. Şedinţele de consiliere, diferite de orele de la clasă, se concentrează pe învăţarea despre sine. În acest sens, Piaget a oferit consilierilor instrumente de observare şi evaluare a gândirii şi comportamentului copiilor.

Contribuţia lui Rogers

Rogers conceptualizează teoria nondirectivă sau "centrată pe persoană". El susţine că indivizii vor învăţa doar acele lucruri care au semnificaţie personală pentru ei. De asemenea, învăţarea trebuie să se realizeze prin experienţe pozitive şi într-o atmosferă de acceptare.

În accepţiunea lui Rogers, informaţia şi tehnicile de modificări comportamentale nu sunt esenţiale, din moment ce omul prin natura lui este bun.

În acest context, în procesul de consiliere, relaţia cu clientul este mai importantă decât tehnicile terapeutice utilizate şi implică o atitudine necondiţionat pozitivă a consilierului. Acest tip de asistare nu înseamnă inactivitate, ci angajare în procesul de reorganizare, fără a tulbura procesul de dezvoltae internă inerentă (Eliade, 2000).

Contribuţia lui Adler

Adler a dezvoltat o teoie holistă a personalităţii pe baza căreia se construieşte un sistem terapeutic organizat care se centrează pe următoarele principii esenţiale:

- unitatea individului;
- orientarea spre scop;
- autodeterminarea;
- contextul social;
- sentimentul de comunitate;
- sănătatea mentală;

Aceleaşi principii se pot aplica şi în consiliere. În acest tip de intervenţie clentul este încurajat să depăşească sentimentele de insecuritate, să modifice asumpţiile, atitudinile, trăirile, comportamentele dezadaptative. În consiliere se urmăreşte înlocuirea acestora cu structuri adaptative şi dezirabile din punct de vedere social.

Consilierea de tip cognitiv – comportamental

Acest tip de consiliere se centrează pe modificări cognitive care atrag modificări comportamentale în sensul optimizării adaptării clientului. Această formă de asistare stimulează autocontrolul, responsabilitatea personală, gândirea pozitivă.

Se urmăresc două obiective majore:

a) determină care sunt cogniţiile iraţionale care antrenează un comportament dezadaptativ,
b) a înlocui ideile iraţionale cu altele raţionale, lucru ce va duce la modficarea comportamentului.

Abordarea cognitiv – comportamentală presupune o consiliere directă şi verbal activă, cu implicarea consilierului în identificarea problemei şi restructurarea schemelor iraţionale. Astfel se intervineasupra cauzei (ideea) pentru a modifica efectul (comportamentul).

Prin procesul de consiliere se poate ajunge la o înţelegere mai profundă a gândurilor, a trăirilor emoţionale care asigură şansele unui nivel optim de dezvoltare a resurselor personale.

Este necesară accentuarea unor diferenţe între consiliere şi psihoterapie. Din perspectivă descriptiv – didactică psihoterapia poate fi definită ca o procedură de tratament,

acesta fiind mediat printr-un schimb verbal între pacient şi terapeut, al cărui scop este ameliorarea simptomelor şi îmbunătăţirea daptării sociale (Walton, 1983). Consilierea asigură asistenţa individului în explorarea şi înţelegerea propriei identităţi, îl sprijină în dezvoltarea unor strategii de rezolvare a problemelor şi luare a deciziei. În consiliere s-au conturat patru direcţii de abordare a problemelor cu care se poate confrunta individul pe parcursul evoluţiei sale: intervenţia în situaţii de criză, intervenţia ameliorativă, prevenţia, intervenţia formativă şi de dezvoltare (Myrck, 1993). Programul de consiliere propus în această lucrare s-a centrat pe intervenţia formativă şi de dezvoltare la elevi din perspectiva carierei, prin valorificarea intereselor manifestate în petrecerea timpului liber.

Consilierul îşi asumă atribuţiile de facilitator, consultant, coordonator, furnizor de informaţii, liant între şcoală, afaceri, industrie. Miller (1989) susţine: "consilierul are rolul de a ajuta elevii, a promova şi a dezvolta abilităţil de comunicare şi cooperare, a oferi informaţii despre muncă şi domeniile ocupaţionale".

De asemenea consilierii se consultă cu profesorii în legătură cu implementarea conceptelor legate de carieră în curriculum. Elevii sunt motivaţi să înveţe dacă pot vedea cum se aplică ceea ce învaţă în experienţele lor cu lumea reală, cu domeniile pe care le-ar putea alege.

Consilierul lucrează cu grupuri mici sau cu întreg grupul de elevi dintr-o clasă pentru a-i ajuta să se dezvolte emoţional, să dezvolte relaţiile sociale care asigură o dezvoltare armonioasă a personalităţii.

Bibliografie:

- Bălan, A., (2001). *Consiliere educationalã – ghid metodologic pentru orele de dirigentie si consiliere*, Editura Ardealul, Cluj-Napoca;
- Ghica, V., (1998), *Ghid de consiliere si orientare scolarã pentru orele de dirigentie*, Editura Polirom, Iasi;
- Jigău, M.(coord.), (2001), *Consiliere şi orientare - ghid metodologie*, Bucureşti, Consiliul Naţional pentru Curriculum;
- Richard, Nelson, Jones, (2009), *Manual de consiliere*, Editura Trei, Bucureşti.

CONSILIEREA CARIEREI

Prof. consilier Fraicor Cristina-Ana-Maria

CJRAE Mehedinți

Noţiunea de carieră a a primit de-a lungul timpului mai multe definiţii. Aceasta a fost privită fie ca reprezentând „ascensiunea unei persoane în cadrul structurii ierarhice a unei organizaţii“ fie ca fiind „traseul profesional parcurs de o persoană prin învăţare, perfecţionare, experienţă şi muncă“.

Atunci când vorbim despre carieră trebuie să avem în vedere contribuţia individului la propria dezvoltare profesională, contribuţia organizaţiilor în care acesta evoluează, contextele profesionale în care se regăseşte, legislaţia specifică şi metodologia de aplicare a acesteia.

Pentru a înţelege exact ce reprezintă noţiunea de carieră trebuie să ţinem cont în primul rând de faptul că aceasta reprezintă un proces dinamic în timp axat pe două dimensiuni:

• cariera internă privită subiectiv la nivel individual;

• cariera externă privită de organizaţie într-un mod obiectiv.

Indiferent de definiţiile sub care este privită cariera trebuie să fie în permanenţă asociată unor termeni pozitivi cum sunt progresul, dezvoltarea, promovarea şi avansarea.

Consilierea în carieră

Conform definiţiei utilizate de (Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică) OECD, Comisia Europeană şi Banca Mondială, „Consilierea carierei se referă la serviciile şi activităţile care intenţionează să asiste individul, de orice vârstă şi în orice moment al vieţii sale, să facă alegeri în planul educaţiei, formării şi ocupaţiilor şi să-şi dezvolte propria carieră. Aceste servicii pot fi organizate în şcoli, universităţi, instituţii de formare, în cadrul serviciilor publice de angajare, la locul de muncă, în sectorul activităţilor voluntare şi comunitare, cât şi în cel privat. Activităţile pot fi derulate cu indivizi sau grupuri, faţă în faţă sau la distanţă (cum ar fi cele oferite la telefon sau servicii de tip web, pe Internet). Aceste servicii oferă date cu privire la carieră (în formă tipărită, în format electronic sau altele), instrumente de evaluare şi autoevaluare, interviuri pentru consiliere, programe de educaţie pentru dezvoltarea carierei (pentru a-l ajuta pe individ să aibă o bună imagine de sine, să fie conştient de oportunităţile de care poate beneficia şi să-şi dezvolte deprinderile de management al carierei), programe de căutare a unui loc de muncă şi servicii de tranziţie“.

Consilierea în carieră se poate realiza atât în perioada derulării studiilor cât şi după finalizarea acestora atât pe perioada vieţii profesionale active cât şi după încheierea acesteia.

Concluzionând, Consilierea în carieră este procesul de asistare a indivizilor, indiferent de vârstă şi de momentul vieţii active în care se află, prin care aceştia sunt sprijiniţi în a lua cele mai bune decizii cu privire la propriul parcurs socio-profesional.

Rolul consilierului în carieră

Conform Clasificării Ocupaţiilor din România (COR), consilierul de orientare privind cariera este un „specialist în probleme de personal şi pregătire profesională a personalului.

Consilierul în carieră este specialistul care are rolul de a acorda sprijin şi de ghida persoana consiliată în procesul de autocunoaştere şi dezvoltare personală în vederea realizării unui management competitiv al carierei interne. Acesta furnizează persoanelor consiliate informaţii în legătură cu profesiile şi ocupaţiile din domeniul de interes al solicitanţilor procesului de consiliere, le ajută să compare exigenţele acestor profesiicu caracteristicile lor personale şi cu nivelul lor de calificare, analizând împreună fiecare alternativă şi evaluând consecinţele.

Ce face consilierul în carieră?

- Furnizează servicii de consiliere individuală sau de grup, ghidând persoanele interesate în domeniul alegerii carierei, instruirii sau formării complementare
- Îndrumă beneficiarii serviciilor de consiliere în vederea autocunoaşterii, a dezvoltării abilităţilor, a găsirii resurselor şi soluţiilor proprii, conforme cu dorinţele şi aspiraţiile persoanelor consiliate;
- În procesul de consiliere specialistul NU îşi impune propriile păreri sau soluţii.

Cum se desfăşoară o şedinţă de Consiliere în Carieră?

O şedinţă de consiliere are o durată cuprinsă între 30 şi 50 de minute, iar un proces de consiliere complet se poate desfăşura pe durata uneia sau mai multor întâlniri.

Şedinţele de consiliere sunt *confidenţiale*, persoana consiliată aflând încă de la începutul procesului condiţiile în care se va desfăşura întâlnirea sau întâlnirile. La debutul procesului de consiliere vor fi clarificate interesele consiliatului din punct de vedere socio-profesional, vizând în special formarea şi activitatea profesională şi istoricul experienţelor avute până în prezent.

O şedinţă de consiliere trebuie să parcurgă patru etape:

- identificarea problemei;
- găsirea unor soluţii posibile;
- elaborarea unui plan de acţiune;

- acţiunea propriu-zisă.

Când este nevoie să apelăm la un serviciile unui Consilier în carieră?

Necesitatea consilierii în carieră poate apărea în orice moment al vieţii active şi chiar şi după vârsta pensionării. În general fiecare dintre noi apelăm la specialişti atunci când avem nevoie de îndrumare şi nu avem cunoştiinţele necesare. În cazul Consilierii în carieră ne putem adresa specialistului într-una dintre următoarele situaţii:

- Dificultăţi în alegerea unui liceu sau a unei facultăţi pe care să o urmezi;
- Dificultăţi în alcătuirea unui CV sau a unei Scrisori de intenţie;
- Doreşti să te angajezi pentru prima oară şi nu ştii ce fel de job ţi s-ar potrivi;
- Doreşti să te angajezi şi nu ştii cum să îţi cauţi un loc de muncă;
- Nu ştii de ce aplicaţiile tale la diferite joburi nu au fost luate în considerare;
- Vrei să îţi schimbi locul de muncă însă nu ştii cum să faci lucrul acesta;
- Nu ştii să gestionezi o situaţie de criză de la locul de muncă;
- Nu reuşeşti să păstrezi un loc de muncă mai mult de câteva săptămâni.

Acestea sunt doar câteva situaţii în care se poate solicita intervenţia unui consilier în carieră însă aria serviciilor oferite de către acesta este mult mai complexă. Important este de ştiut că un consilier în carieră poate răspunde doar solicitărilor legate de probleme privind managementul carierei, iar atunci când descoperă că problemele unui consiliat sunt mult mai profunde şi de altă natură, depăşindu-i aria de competenţă are obligaţia să-l îndrume pe beneficiar către specialistul de care are nevoie.

Consilierea și orientarea carierei elevilor reprezintã un proces complex de pregătire și îndrumare a acestora spre anumite forme de activitate scolară si academică, studii care să le permită apoi alegerea unor domenii profesionale și ocupatii distincte care să concorde cu aptitudinile și interesele lor. Această subordonare a orientării față de educație confirmă faptul că atât educația, cât și orientarea au scopuri care se suprapun, și anume dezvoltarea personalității. Dacă educația are în vedere dezvoltarea în conformitate cu idealul educativ, orientarea urmărește o finalitate practicã, si anume dezvoltarea acelor componente ale personalității care să-i permită elevului o cât mai bună integrare în societate.

Bibliografie:

- Bălan, A., (2001). *Consiliere educationalã – ghid metodologic pentru orele de dirigentie si consiliere*, Editura Ardealul, Cluj-Napoca.

- Butnaru, D. (coord.), (1999), *Consiliere si orientare scolarã*, Editura Spiru Haret, Iasi, 1999
- Ghica, V., (1998), *Ghid de consiliere si orientare scolarã pentru orele de dirigentie*, Editura Polirom, Iasi
- Jigău, M., (2001), *Consilierea carierei,* ed.SIGMA, Bucureşti
- Tomsa, Gh., (2001), *Orientarea si dezvoltarea carierei la elevi*, Casa de Editurã si Presã „Viata Românească", Bucuresti.

Transformări și tendințe în învățământ

Prof. Iulia Elena Frențescu
Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza" Galați

Transformările și tendințele în învățământ sunt un subiect extrem de important și actual în societatea contemporană. Datorită evoluției tehnologiei și schimbărilor din mediul economic și social, învățământul se află într-un proces continuu de adaptare și reinventare.

Una dintre cele mai evidente transformări din ultimii ani în învățământ este tranziția către învățarea online. Această schimbare a fost accelerată de pandemia de COVID-19, care a determinat închiderea școlilor și universităților și a obligat cadrele didactice să se adapteze rapid la predarea online. În prezent, învățarea online este din ce în ce mai populară și este utilizată atât în învățământul preuniversitar, cât și în cel universitar.

Un aspect fundamental al transformărilor în învățământ este adoptarea tehnologiei în procesul de predare - învățare și personalizarea învățării. Utilizarea instrumentelor digitale, a platformelor online și a aplicațiilor specializate a devenit tot mai frecventă în școli și universități. Aceasta permite accesul la informație într-un mod mai interactiv și dinamic, îmbunătățind astfel procesul de învățare. Cu ajutorul tehnologiei, cadrele didactice pot să-și adapteze mai bine metodele de predare la nevoile individuale ale elevilor și studenților. Prin intermediul platformelor online de învățare și a instrumentelor de analiză a datelor, profesorii pot să monitorizeze progresul fiecărui elev și să ofere feedback personalizat pentru a-i ajuta să-și atingă potențialul maxim.

Elevii sunt pe altă parte mult mai atrași de modul modern de predare și învățare prin includerea noile tehnologii care le oferă un bagaj informational mult mai facil și captivant. Astfel, integrarea tehnologiei în educație a deschis noi oportunități pentru elevi de a accesa informații, de a interacționa cu conținutul și de a-și dezvolta abilități digitale. De asemenea, tehnologia a facilitat colaborarea între elevi și cadrele didactice, precum și personalizarea învățării în funcție de nevoile individuale ale fiecărui elev.

Așadar putem spune că una dintre cele mai puternice transformări din învățământ este strâns legată de dezvoltarea competențelor digitale. În era digitală în care trăim, este crucial ca elevii și studenții să dobândească abilități și cunoștințe legate de tehnologie pentru a fi pregătiți pentru piața muncii. Astfel, multe instituții de învățământ încep să introducă programe și cursuri care să le ofere elevilor competențele digitale necesare pentru succesul în carieră.

Totodată, una dintre transformările majore în învățământ este trecerea de la un model tradițional, bazat pe predare frontală și evaluare prin testare, la unul mai flexibil și centrat pe elev sau student. Învățământul personalizat devine tot mai popular, oferind posibilitatea adaptării curriculumului și a metodologiilor de predare la nevoile și interesele individuale ale fiecărui elev sau student. În același timp, transformările din învățământ au vizat și adaptarea curriculumului școlar și universitar la cerințele pieței muncii. Odată cu schimbările rapide din mediul de afaceri, educația trebuie să fie relevantă și să ofere elevilor și studenților abilitățile și cunoștințele necesare pentru a se integra cu succes în piața muncii. Astfel, s-au introdus programe de studiu și materii noi, axate pe competențe practice și tehnologice, precum programare, analiză de date sau managementul proiectelor.

De asemenea, transformările din învățământ au inclus și accentuarea importanței educației non-formale și a învățării pe tot parcursul vieții. Într-o societate în continuă schimbare, învățarea continuă devine indispensabilă pentru a rămâne competitiv pe piața muncii și a se adapta la noile

cerințe ale societății. Astfel, au fost dezvoltate programe de formare și cursuri de perfecționare pentru adulți, care să le ofere posibilitatea de a-și dezvolta abilități noi și de a-și îmbunătăți competențele existente.

O altă tendință importantă în învățământ este dezvoltarea abilităților socio-emoționale și a gândirii critice. În contextul unei lumi în continuă schimbare, elevii trebuie să fie pregătiți nu doar din punct de vedere academic, ci și să-și dezvolte capacitățile de comunicare, colaborare și rezolvare de probleme.

Dezvoltarea abilităților socio-emoționale și a gândirii critice a elevilor în procesul de învățământ este un aspect crucial pentru formarea unei generații de indivizi responsabili, empatici și capabili să se adapteze la schimbările din societatea contemporană.

Abilitățile socio-emoționale includ capacități precum empatia, comunicarea eficientă, colaborarea, rezolvarea de conflicte și gestionarea emoțiilor. Aceste abilități sunt esențiale pentru dezvoltarea relațiilor interpersonale sănătoase, pentru creșterea stimei de sine și pentru adaptarea la diverse situații sociale. Prin promovarea acestor abilități, elevii devin mai empatici, mai deschiși la dialog și mai capabili să se integreze în comunitatea din care fac parte.

De asemenea, gândirea critică reprezintă o competență esențială în lumea contemporană, caracterizată de fluxul rapid de informații și de schimbările continue. Elevii trebuie să fie capabili să analizeze, să evalueze și să argumenteze în mod rațional și logic, pentru a lua decizii informate și pentru a rezolva probleme complexe. Gândirea critică îi ajută pe elevi să devină mai autonomi, mai creativi și mai capabili să se adapteze la schimbările din mediul lor de viață. Promovarea abilităților socio-emoționale și a gândirii critice în cadrul procesului de învățământ poate avea multiple beneficii atât pentru elevi, cât și pentru societate în ansamblu. Elevii care dezvoltă aceste abilități devin mai reziliențiîn fața provocărilor, mai predispuși la colaborare și la rezolvarea problemelor în mod constructiv. De asemenea, aceștia devin mai conștienți de propriile lor emoții și de impactul lor asupra celor din jur, contribuind astfel la crearea unei atmosfere mai armonioase în școli și în comunitate.

O altă tendință importantă în învățământ este accentul pus pe diversitate și incluziune. Educația multiculturală și abordarea globală a învățării devin tot mai relevante în contextul unei lumi tot mai interconectate și diversificate. Promovarea toleranței, a respectului și a înțelegerii între diferite culturi și comunități este esențială în formarea unor cetățeni responsabili și deschiși la dialog.

Tendința din învățământ bazată pe diversitate și incluziune și educație multiculturală reprezintă un aspect fundamental în contextul unei societăți tot mai diverse. Această tendință reflectă importanța promovării toleranței, respectului și înțelegerii între diferite culturi, grupuri etnice și comunități, contribuind astfel la formarea unor cetățeni responsabili și deschiși la dialog.

Educația multiculturală vizează integrarea cunoștințelor, valorilor și practicilor culturale diverse în procesul de învățare, pentru a promova înțelegerea și aprecierea diversității. Prin introducerea unor perspective multiple și pluraliste în curriculumul școlar, elevii sunt expuși la diferite culturi, tradiții și moduri de gândire, dezvoltându-și astfel capacitatea de a înțelege și de a respecta diversitatea umană.

De asemenea, incluziunea în învățământ se referă la crearea unui mediu educațional deschis, accesibil și echitabil pentru toți elevii, indiferent de originea lor etnică, statutul socio-economic sau abilitățile lor individuale. Promovarea incluziunii înseamnă eliminarea barierelor și a discriminării, oferind astfel tuturor elevilor posibilitatea de a-și atinge potențialul maxim și de a se implica activ în procesul de învățare.

În contextul globalizării și al migrării în masă, diversitatea culturală devine tot mai prezentă în societatea contemporană, iar educația are un rol esențial în gestionarea acestei diversități și în promovarea coeziunii sociale. Prin promovarea valorilor incluzive și a educației interculturale, școlile pot contribui la formarea unor cetățeni responsabili, empatici și deschiși la dialog, capabili să trăiască în armonie cu cei din jur și să contribuie la construirea unei societăți mai echitabile și mai progresiste.

În concluzie, tendința din învățământ bazată pe diversitate și incluziune și educație multiculturală este esențială pentru formarea unei societăți mai deschise și mai tolerante. Prin promovarea valorilor incluzive și a dialogului intercultural în școli, putem contribui la construirea unei societăți mai unite și mai empatice, în care diversitatea este văzută ca o resursă și nu ca un obstacol. Este responsabilitatea noastră, ca educatori și ca societate, să promovăm aceste valori și să le integrăm în mod activ în procesul de învățare, pentru a forma cetățeni activi și informați, capabili să contribuie la construirea unei lumi mai bune pentru toți.

În concluzie, transformările și tendințele în învățământ reflectă schimbările profunde din societatea contemporană și necesitatea adaptării sistemului educațional la noile provocări și oportunități. Prin adoptarea tehnologiei, dezvoltarea abilităților socio-emoționale, personalizarea învățării și promovarea diversității, învățământul poate deveni un instrument puternic pentru formarea unei societăți mai echitabile, incluzive și progresiste.

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN MATEMATICĂ

ARTICOL DE SPECIALITATE

Prof. Tănţica Dorela Frîncu
Liceul Teoretic,,Tudor Vianu",Giurgiu

,,Socrate spunea că acei care știu ce este fiecare lucru sunt în stare să explice și celorlalți pe când cei care nu știu este firesc să se înșele și pe ei și să înșele și pe alții" (Xenofon)

Se știe că un lucru bine făcut are la bază o etapă premergătoare. Proiectarea didactică este etapa premergătoare a actului didactic. În învățământ există cadre didactice care consideră proiectarea o etapă necesară, dar și altele, care apreciază că aceasta ar putea lipsi. Cea de-a doua poziție este determinată de numărul mare de documente care se elaborează obligatoriu de cadrele didactice, uneori nejustificat.

Proiectarea didactică nu poate să lipsească din preocupările profesorilor pentru că o lecție bună este întotdeauna rezultatul unei proiectări corespunzătoare. Documentul de proiectare trebuie să fie un instrument necesar de lucru pentru cadrul didactic.

Conceptul de proiectare pedagogică reprezintă activitatea de structurare a acțiunilor și operațiilor care asigură funcționalitatea sistemului și a procesului de învățământ la nivel general, specific/intermediar și concret/operațional conform finalităților elaborate în termeni de politică a educației.

Semnificația actuală a proiectării pedagogice constă în:

- **design instrucțional** care presupune analiza tuturor componentelor curriculumului (finalități, conținuturi, strategii de predare, strategii de evaluare);
- **abordarea comparativă a metodelor proiectării**, astfel:

❖ **Tradițional**: **modelul didacticist** – reprezintă un model centrat asupra conținuturilor, respectiv asupra acțiunilor de predare, subordonând obiectivele, metodologia și evaluarea într-o logică proprie "învățământului informativ" care supralicitează transmiterea de cunoștințe, dirijarea exclusivă a instruirii, unilateralizarea procesului de formare a elevilor;

❖ **Modern**: **modelul curricular –** este centrat asupra obiectivelor activității de instuire/educație urmărind, cu prioritate, optimizarea raporturilor de corespondență pedagogică între elementele componente (obiective – conținuturi – metodologie – evaluare), între acțiunile de predare – învățare – evaluare, subordonate finalităților angajate la nivel de sistem și de proces.

În funcție de orizontul de timp luat ca referință se disting două tipuri de proiectare didactică:

1. **Proiectarea globală**, care are drept referință perioada unui ciclu școlar sau an de studiu; se concretizează în elaborarea planurilor de învățământ și a programelor școlare;
2. **Proiectarea eșalonată**, care are ca referință perioade mai scurte de timp, de la anul școlar până la nivelul unei singure activități didactice; se concretizează în proiectarea activității anuale, în proiectarea unităților de învățare sau a unei activități didactice la o anumită disciplină de studiu.

O desfășurare optimă a procesului de învățare necesită anticiparea de către profesor a activităților la clasă. Această anticipare se concretizează prin proiectarea demersului didactic.

Cel mai mare semn de succes pentru un profesor este să poată spune: „Copiii lucrează acum ca și cum eu nu aș exista." Maria Montessori

Bibliografie:

Liviu Ardelean și Nicolae Secelean - ,,Didactica matematicii, managementul, proiectarea și evaluarea activităților didactice", Editura Universității "Lucian Blaga" , Sibiu, 2007.

Neurodidactica – o nouă viziune asupra învățării

Andreea Fundeanu, Școala Gimnazială Anton Pann, Voluntari, Ilfov

Un organism viu, școala actuală este într-o continuă tendință de adaptare la tumultul vieții cu schimbările sociale, tehnologice și metodologice care își pun amprenta asupra tuturor actorilor procesului educațional. Conștientizând acest dinamism al învățământului, putem afirma că progresul calitativ al actului educațional se poate obține prin optimizarea întregii activități școlare ținând cont de tendințele actuale:

- Învățarea personalizată
- Tehnologia educațională
- Învățarea mixtă
- Învățarea bazată pe competențe
- Predarea bazată pe proiecte
- Învățarea socio-emoțională
- Gamificarea
- Colaborarea internațională

Învățarea este un proces complex care de-a lungul anilor a fost conceptualizat din diferite puncte de vedere: social, psihologic și biologic. Detaliind latura psihologică a învățării, ajungem să observăm o nouă dimensiune a actului educațional, privit prin prisma neuroștiinței, adică prin modul în care creierul creează răspunsurile afective sau cognitive.

Legătura dintre învățare și neuroștiință reprezintă un domeniu de cercetare important, cunoscut și sub numele de neurodidactică. Prin integrarea cunoștințelor neuroștiințifice în practicile educaționale, se poate stimula învățarea, motivația pentru învățare și autonomia elevilor.

Un proces de învățare eficient, bazat pe principiile neurodidactice, are la bază următoarele elemente:

- Învățarea implică domeniul psihologiei
- Căutarea sensului în învățare este înnăscută
- Prin modelare sensul învățării este identificat
- Emoțiile sunt strâns legate de sens
- Învățarea presupune atenție focusată și viziune indirectă
- Învățarea înseamnă procese conștiente și subconștiente
- Învățăm mai mult decât suntem conștienți că am învățat
- Învățarea este stimulată de provocări și inhibată de amenințări
- Fiecare creier este unic

Din punct de vedere neurobiologic, procesul de învățare presupune schimbări în creier, ceea ce ne conduce către neuroplasticitatea creierului și capacitatea acestuia de a produce noi neuroni. Pentru ca un astfel de proces să aibă loc, învățarea trebuie să antreneze cât mai multe regiuni ale creierului. Un alt element care aduce beneficii neuroplasticității creierului și stimulează producerea de noi circuite neuronale este stilul de viață sănătos al elevilor. Alimentația sănătoasă, activitățile fizice și respectarea orelor de somn vor menține în echilibru hormonii stresului și hormonii fericirii.

Potrivit cercetărilor, un nivel moderat de stres aduce beneficii învățării, stimularea învățării necesitând un nivel mediu de stres, în timp ce nivelul scăzut de stres este asociat cu performanțe slabe. Un nivel ridicat de stres însă, poate bloca învățarea prin inducerea stării de Fight or Flight / Fugă sau Luptă care micșorează activitatea creierului. Eficiența învățării este în strânsă legătură cu nivelul moderat de stres, acesta putând fi activat prin diverse activități: muzică nefamiliară elevilor înainte de începerea orei de curs, schimbarea modului în care se desfășoară conversațiile în timpul orei de curs, introducerea unor activități care presupun participare individuală sau mișcare.

Profesorul actual trebuie să fie conștient de aceasta conexiune interdisciplinară care promite să transforme modul în care înțelegem și desfășurăm activitatea educațională. Este necesar să ne informăm constant cu privire la tehnici și metode de predare brain friendly, să utilizăm principiile aparținând zonei de coaching pentru a construi și susține încrederea elevilor.

Bibliografie:

https://gsi.berkeley.edu/gsi-guide-contents/learning-theory-research/neuroscience/

https://www.researchgate.net/publication/352404298_Using_the_Principles_of_Neurolanguage_Coaching_and_Brain_Friendly_Techniques_in_Foreign_Language_Teaching_in_the_Inclusive_Learning_Environment

"Mindfulness and Other Simple Neuroscience-Based Proposals to Promote the Learning Performance and Mental Health of Students during the COVID-19 Pandemic" Gonzalo R. Tortella, Amedea B. Seabra , Jorge Padrão, Rodrigo Díaz-San Juan, 2021

ROLUL PARTENERIATULUI ȘCOALĂ-FAMILIE ȘI ADAPTAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ROMÂNESC LA CONTEXTUL SOCIAL ACTUAL

Motto: „Scopul educației nu este să crești volumul de cunoștințe, ci să creezi posibilitatea ca un copil să descopere și să inventeze, de a crea oameni care sunt capabili de lucruri noi”. – **Jean Piaget**

Educaţia este cea care desăvârşeşte fiinţa umană, educaţia pe care copilul o primeşte în familie, în şcoală şi de la comunitate.

Una dintre cele mai importante condiţii ale creşterii eficienţei activităţii educative desfăşurate cu elevii o reprezintă asigurarea unei depline unităţi de acţiune a tuturor factorilor educativi: şcoală, familie, comunitate. Dacă este adevărat că şcoala este factorul de care depinde în mod hotărâtor devenirea personalităţii umane, tot atât de adevărat este că educaţia coerentă nu poate fi lipsită de rosturile familiei în această comuniune.

Şcoala şi familia sunt două instituţii care au nevoie una de cealaltă. Şcoala şi familia trebuie să găsească soluția unei colaborări autentice bazată pe încredere şi respect reciproc, pe iubirea faţă de copil, să facă loc unei relaţii deschise, permeabile, favorizante schimbului şi comunicării de idei. Părinţilor le revine rolul esenţial în creşterea copiilor, asigurându-le acestora nu numai existenţa materială, cât şi un climat familial afectiv , cu o conduită demnă și multă responsabilitete.

Copilul trăieşte un sentiment de mândrie și mulțumire atunci când părinţii săi se implică activ și constant în activităţile şcolii sau îl ajută în realizarea sarcinilor de lucru pe care trebuie să le ducă la bun sfârșit. Cu siguranță, aceste fapte au ecouri pozitive în formarea personalităţii copilului, în conştiinţa lui. În consecință, își va respecta mai mult părinţii, le va urma exemplul, va învăţa să aprecieze munca celorlalţi, îi va fi asigurat succesul şcolar și va deveni un adult responsabil.

Sunt și situaţii în care familia consideră că este de ajuns să se ocupe doar de satisfacerea nevoilor primare (hrană, îmbrăcăminte, locuinţă, cheltuieli zilnice etc.), ignorând importanţa unei comunicări afective, nestimulând dezvoltarea sentimentului de apartenenţă și confort psihic. Acasă trebuie să creeze un mediu de încredere, echilibrat, în care copilul să se manifeste neîngrădit, iar în relaţia cu şcoala pot colabora cu alţi membri ai comunităţii şcolare pentru a crea un climat care sprijină învăţarea, atât în şcoală cât şi în afara ei, cooperează și colaborează cu toți factorii implicați în procesul didactic. Este necesar ca părinţii să vadă în întâlnirile din mediul şcolar un sprijin real în îmbunătăţirea relaţiei dintre părinte şi copil, părinte şi educator. Cercetările arată că în programele în care părinţii sunt implicaţi activ și conștient, elevii au performanţe mai mari la şcoală decât aceleaşi programe, dar, în care părinţii nu sunt implicaţi.

Gradul de implicare al părinţilor în viaţa şcolară a copiilor lor influenţează şi rezultatele acestora, în sens pozitiv: cu cât părinţii colaborează mai bine cu şcoala, cu atât notele copiilor sunt mai mari. Educaţia nu este un proces a cărui responsabilitate îi revine exclusiv şcolii, dar nici părinţilor; este un proces al cărui succes depinde de colaborarea și cooperarea dintre cele două părţi implicate. Reacţia scolii, ca instituţie de educaţie, formare și orientare, la mobilitatea socială și economică, trebuie să fie de permanentă adaptare a conţinutului, structurii și funcţiilor sale, de creare de premise favorabile pentru elevi care să le ușureze integrarea socială rapidă, flexibilitatea, iniţiativa și rezolvarea de probleme, diminuarea imprevizibilului. Şcoala trebuie să facă tot ce-i stă în putinţă pentru valorizarea maximă a fiecărui individ prin mai raţionala stimulare intelectuală a elevilor, a aptitudinilor, a atitudinilor și a trăsăturilor lor de personalitate. Avem în vedere că şcolile sunt organizaţii responsabile pentru educaţia formală a copiilor și adolescenţilor.

Când şcolile, familiile și comunităţile lucrează împreună ca parteneri, beneficiari sunt elevii. Colaborarea dintre şcoală şi familie presupune nu numai o informare reciprocă cu privire la tot ceea ce ţine de orientarea copilului ci şi pregătirea părinţilor pentru toate problemele ce le implică această acţiune. În ceea ce priveşte relaţia şcoală-familie se impun deschideri oferite părinţilor privind aspectele şcolare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc. O bună colaborare între familie și școală se poate realiza prin parteneriate. Motivul principal pentru crearea unor astfel de parteneriate este dorinţa de a ajuta elevii să aibă succes la şcoală și, mai târziu, în viață. Atunci când părinţii, elevii și ceilalţi membri ai comunității se consideră unii pe alţii parteneri în educaţie, se creează în jurul elevilor o comunitate de suport care începe să funcţioneze. Parteneriatele dintre școli, familii și comunitate îi pot ajuta pe dascăli în munca lor; perfecţionează abilităţile şcolare ale elevilor; îmbunătăţesc programele de studiu și climatul şcolar; îmbunătăţesc abilităţile educaţionale ale părinţilor; dezvoltă abilităţile de lideri ale părinţilor; conectează familiile cu membrii şcolii și ai comunităţii; stimulează serviciul comunității în folosul şcolilor; oferă ajutor familiilor şi creează o atmosferă propice învățării în şcoli.

Atunci când cele două medii educaţionale (şcoala şi familia) se completează şi se susţin, ele pot asigura într-o mare măsură o bună integrare a copilului în activitatea şcolară, dar şi în viaţa socială. Cercetările realizate în domeniul educaţiei arată că, indiferent de mediul economic sau cultural al familiei, când părinţii sunt parteneri cu şcoala în educaţia copiilor lor, se observă o îmbunătăţire a performanţelor elevilor, o mai bună frecventare a şcolii, precum şi reducerea ratei de abandon şcolar sau chiar a scăderii delincvenţei juvenile.

Pandemia provocată de coronavirus ne-a schimbat fundamental felul în care trăim. În întreaga lume au fost afectate toate domeniile, de la muncă la petrecerea timpului liber și călătorii. Nici sectorul educației nu a fost ferit de consecințe. Timp de luni de zile pe durata izolării, școlile, colegiile și universitățile și-au închis porțile, iar cursurile online au devenit noua normalitate. Însă educația nu se oprește la poarta școlii, iar educatorii de pretutindeni au făcut tot ce le - a stat în putință pentru a se asigura că elevii și studenții nu rămân în urmă.

Pandemia a afectat profund educaţia şi a agravat discrepanțele sociale existente în țară. Copiii din familii cu venituri reduse, copiii care locuiesc în zonele rurale cu infrastructură deficitară, copiii din cadrul minorităţilor etnice şi lingvistice, copiii cu dizabilităţi, se confruntau deja cu bariere semnificative pentru participarea la educaţie şi învăţare şi aveau parte de educaţie şi de avantaje sociale mai reduse decât cei de aceeaşi vârstă. Şcolile nu sunt doar un loc pentru educaţie academică, ci şi pentru învăţarea abilităților sociale şi emoţionale, interacţiune şi suport social.

Provocarea care îi aşteaptă pe dascăli este semnificativă, deoarece ei trebuie permanent să se adapteze noilor situații. Dacă nu se va face faţă acestei provocări, impactul asupra copiilor, tinerilor, familiilor, comunităților și societăților la un nivel mai larg , se va resimți pe tot parcursul vieții, atât din punct de vedere emoțional, social, cultural , dar şi economic.

Învăţarea online este, de obicei , înţeleasă ca educaţie care are loc pe internet. Poate fi parte a programelor de învăţământ la distanţă, dar, de asemenea, poate fi utilizată pentru a completa predarea care se desfăşoară în clasă. Elevii pot studia online acasă ori în sălile de clasă şi alături de colegii lor. Învăţarea online combină adesea tehnologii bazate pe accesul la internet şi aplicaţii de tehnologie educaţională care pot fi utilizate offline. Învăţarea mixtă (blended learning) îmbină mai multe modalităţi, inclusiv predarea şi învăţarea elevilor faţă în faţă, folosirea aplicaţiilor de tehnologie educaţională şi interacţiunile elevilor cu învăţarea online. În acest caz, aplicaţiile de tehnologie educaţională şi învăţarea online sunt câteva dintre modalitățile de predare care îi pot ajuta pe elevi să îşi atingă obiectivele de învăţare.

Deşi cadrele didactice nu au mijloacele sau mandatul de a aborda toate circumstanţele posibile pentru copii şi familiile lor, aceştia au puterea şi datoria de a se asigura că fiecare copil este binevenit la şcoală, apreciat pentru cine este, respectat, îngrijit şi sprijinit, astfel încât să poată participa la activităţile desfăşurate în școală şi să înveţe într-un mediu optim. Refacerea unei educaţii mai bune necesită o viziune împărtăşită de societate în ansamblul ei.

În timpul în care au fost nevoiți să stea în casă și să participe la lecțiile online fiindcă școlile au fost închise, principala stare resimțită negativ de copii a fost plictiseala, dar și oboseala, tristețea, frustrarea, furia sau singurătatea. Mai puțin de jumătate dintre copii, au afirmat că s-au simțit liniștiți sau veseli. Copiii de vârste mici, în special cei din ciclul primar, par a fi resimțit mai puternic impactul negativ al izolării. Adolescenții spun ,într-o măsură semnificativ mai ridicată, că s-au simțit singuri, triști sau furioși.

Profitând de oportunitatea de a reconstrui mai bine, în timp ce pandemia a perturbat semnificativ predarea şi a adâncit inegalităţile, aceasta a oferit, de asemenea, şi oportunităţi pentru transformarea pedagogiei şi transformarea etosului şcolar: noi modalităţi de predare şi învăţare, noi moduri de comunicare cu copiii şi familiile, noi roluri pentru creşterea nivelului general de bunăstare al elevilor, noi modalități de evaluare.

Autorul Bernard Marr, influencer și leader în domenii precum business și tehnologii, autor al numeroase cărți și constant colaborator la revistei *Forbes* , atrage atenția că ritmul schimbării lumii de astăzi presupune un risc crescut ca ceea ce am învățat la un moment de timp să devină redundant în următorul moment, deci ceea ce trebuie să reprezinte educația nu privește în principal ceea ce trebuie să se învețe, ci modul în care se învață. În acest sens, firul continuu al învățării (*life-long learning*) și includerea tehnologiilor în procesul de învățare sunt elemente de siguranță pentru un mod eficient de învățare.

Din perspectiva realității virtuale și a celei augmentate, Bernard Marr le consideră componente ale realității extinse. Prin realitatea virtuală, educația lărgește paleta de experiențe de învățare, dincolo de cele directe, percepute drept contexte oferite de prezent. Astfel, prin realitatea virtuală, simularea unor condiții ce țin de domeniul trecutului, istorice, permit „trăirea“ unor fapte care au avut loc în trecut, educabilul fiind în postura de a trăi „trecutul“ într-un mod semnificativ crescut. De asemenea, prin realitatea virtuală, educabilul poate fi pus în situația de a se antrena pentru efectuarea de sarcini sau activități cu grad de risc sau de complexitate mare, similar cu antrenamentele piloților de aeronave, de exemplu. Realitatea virtuală este deja aplicabilă prin dezvoltarea mediilor de învățare online sau hibrid, care permit ca „activitățile la clasă să fie livrate într-un cadru mai imersiv și mai experiențial“, mai ales în contextul disciplinelor de specialitate care implică o serie de competențe profesionale în învățământul tehnologic.

Apariția platformelor de învățare permite educabilului să transpună în fapt conceptul de educație pe tot parcursul vieții, corelând propriile nevoi și interese de învățare cu oferta generoasă de cursuri online găzduite de aceste platforme.

Pentru școală, inteligența artificială este percepută de autorul Bernard Marr ca „asistentul virtual“ care sprijină atât elevul, cât și profesorul, pe parcursul activităților de predare-învățare-evaluare.

Toate aceste schimbări care au loc în sistemul de învățământ românesc cer îmbunătățirea infrastructurii digitale , stimularea unităților și instituțiilor de învățământ pentru oferte educaționale cu specializări și calificări digitale adecvate meseriilor viitorului, realizarea de instrumente educaționale digitale, încurajarea inovării pentru adaptarea unor soluții educative creative, centrate pe elevi și schimbul de bune practici pe platformele educaționale.

Este de dorit să se promoveze și să se încurajeze inițiativele privind siguranța online, protecția datelor, igiena cibernetică, dar și etica IT.

Vor exista experienţe valoroase, vor fi învăţate lecţii importante, care se pot încorpora în procesele de planificare şi reformare a educaţiei pentru anii următori.

Dăruirea, tinereţea, experienţa, profesionalismul, puterea, curajul, interesul, dedicarea, perseverenţa, implicarea, sensibilitatea , vocația sunt câteva din calităţile şi, în acelaşi timp, valorile unui mare pedagog care, prin implicarea eficientă a părinţilor în dezvoltarea intelectuală a copiilor, asigură o educaţie de calitate.

Dascălul este şi va rămâne „izvorul viu” al unei vieţi deloc uşoare, cu multe „cărări întortocheate”, care are misiunea de a-i conduce pe copii spre „ţinta reuşitei”.

În concluzie, pentru a putea asigura educarea copiilor în cele mai bune condiţii şi, implicit, succesul în viaţă, e nevoie ca toţi factorii implicaţi în procesul educaţional să formeze o echipă, să colaboreze și să coopereze, iar în cadrul echipei , fiecare ştie ce are de făcut şi îi acordă partenerului respectul și încrederea cuvenită.

Bibliografie.

1. Beznea, N., Familia şi şcoala în relaţie de parteneriat educaţional, în învăţământul primar, nr. 1-2, Editura Miniped, Bucureşti, 2005.

2. Cerghit, Ioan, Neacşu, Ioan,Negreţ, Dobridor Ioan, „Prelegeri pedagogice”, Editura Polirom, Iaşi, 2001

3. Pescaru, Băran, Adina, „Parteneriat în educaţie”,Editura Aramis Print, Bucureşti,

4. 2004(https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2023/02/17/the-top-5-education-trends-in-2023/?sh=fd66e1c4d399).

Metode alternative de evaluare aplicate la disciplinele de specialitate

Autor: prof. ing. Gal Alina-Maria
Colegiul Tehnic „Ioan Ciordaş”- Beiuş

Metoda este o cale prin care profesorul oferă elevilor posibilitatea de a demonstra nivelul de stăpânire a cunoştinţelor, de formare a diferitelor capacităţi testate prin utilizarea unei diversităţi de instrumente adecvate scopului urmărit.

Relaţia dintre metoda de evaluare şi instrumentul de evaluare trebuie interpretată ca o relaţie de dependenţă univocă a instrumentului de metodă, în sensul că cel dintâi îşi subsumează valenţele formative şi operaţionale realizării perspectivei metodologice propuse.

În funcţie de obiectivele educaţionale urmărite, se folosesc strategii de evaluare variate, ce îmbină evaluarea continuă, cu utilizarea diferitelor forme de testare.

Folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare menţionate impune, la rândul ei, diversificarea tehnicilor şi a instrumentelor de evaluare

- metode tradiţionale:
  - probe orale;
  - probe scrise;
  - probe practice.
- metode alternative (complementare):
  - observarea sistematică a elevilor;
  - investigaţia;
  - chestionarul;
  - proiectul (miniproiectul);

Principalele metode alternative sau complementare de evaluare, al căror potenţial formativ susţine individualizarea actului educaţional prin sprijinul elevului sunt: observarea sistematică a activităţilor şi a comportamentului elevilor; investigaţia; proiectul; portofoliul; autoevaluarea.

Observarea sistematică a activităţilor şi a comportamentului elevilor- în timpul activităţii didactice este o tehnică de evaluare ce furnizează profesorului o serie de informaţii, diverse şi complete, greu de obţinut astfel prin intermediul metodelor de evaluare tradiţională. Observarea este adeseori însoţită de aprecierea verbală asupra activităţii/răspunsurilor elevilor.

Observatia sistematica şi independentă reprezintă o metodă didactică în care predomină acţiunea de cercetare directă a realităţii prin dirijarea învăţării în secvenţe didactice proiectate la nivelul interacţiunii dintre cunoaşterea intuitivă şi cunoaşterea logică.

Perfecţionarea metodei vizează asigurarea saltului de la observaţia sistematică, dirijată de profesor, la observaţia sistematică, autodorijată, realizată independent de elev prin valorificarea procedeelor de diferenţiere a instruirii, aplicabile în diferite situaţii didactice, în condiţiile unui învăţământ diferenţiat, pe grupe sau individual.

Investigaţia - oferă elevului posibilitatea de a aplica în mod creator cunoştinţele însuşite şi de a explora situaţii noi de învăţare, pe parcursul unei ore de curs.

Metoda presupune definirea unei sarcini de lucru cu instrucţiuni precise, înţelegerea acestora de către elevi înainte de a trece la rezolvarea propriu-zisă, practică, presupune căutarea de informaţii pe o temă dată. Se caracterizeaza prin aceea că poate fi o sarcină care este efectuată fie individual, fie în grup, iar ca timp de lucru, acesta se limitează la ora de curs.

Obiectivele investigaţiei sunt:

- înţelegerea şi clarificarea sarcinilor în grup;
- colectarea şi organizarea de date;
- redactarea unui raport privind rezultatele investigaţiei

Se vor evalua, în afara acurateţei informaţiilor, a organizării acestora şi:

- creativitatea si iniţiativa elevilor;
- implicarea în grup;
- flexibilitatea si deschiderea către idei noi.

Exemplu de aplicare a acestei metode în orele de laborator: elevii au sarcina de a stabili etapele de control a calităţii unui produs alimentar, sau să aleagă şi să aplice cea mai potrivită metodă de efectuare a unei determinări.

În general, se evaluează deprinderile elevilor, atitudinea lor fată de sarcina în sine şi mai puţin nivelul de cunoştinţe atins.

Investigaţia poate fi un punct de plecare în realizarea de lucrări de mai mare anvergură şi reprezintă o etapă firească în munca de concepere a unui proiect, spre exemplu.

Proiectul - este un demers evaluativ mai amplu, ce permite o apreciere complexă şi nuanţată a învăţării, ajutând la identificarea unor calităţi individuale ale elevilor. Este o formă de evaluare puternic motivantă pentru elevi, deşi implică un volum de muncă sporit, inclusiv activitatea individuală în afara clasei. Proiectul reprezintă o formă de evaluare complexă, ce conduce la aprecierea unor capacităţi şi cunoştinţe superioare, precum:

- apropierea unor metode de investigaţie ştiinţifice;
- găsirea unor soluţii de rezolvare originale;

- organizarea şi sintetizarea materialului;
- generalizarea problemei;
- aplicarea soluţiei la un câmp mai vast de experienţe;
- prezentarea concluziilor.

Proiectul este o o activitate mult mai amplă decât investigaţia şi presupune ca lucrul să se întindă pe parcursul mai multor zile chiar, cu/fară consultarea profesorului. Lucrat în grup sau individual, şi proiectul se finalizează cu prezentarea unui raport în faţa clasei. Spre deosebire de investigaţie, rezultatul final este însă mult mai elaborat.

Tema se propune de către elev sau de căre profesor în corelaţie cu nivelul şi cu conţinutul cunoştinţelor elevilor. Este necesară alcătuirea unei liste de teme/subiecte de către profesor, prezentarea acesteia elevilor urmând ca aceştia din urma să îşi aleagă o temă în funcţie de interesele lor, de uşurinţa cu care îşi pot procura materialul documentar, etc. Tot la latitudinea elevilor este de preferat să fie lasată şi alcătuirea grupelor de lucru acolo unde este cazul. Poate în cazul claselor mai mici se poate interveni în ceea ce priveşte componenţa grupului de lucru. Trebuie totuşi avut în vedere faptul că elevii trebuie să aibă o motivaţie mult mai puternică pentru lucrul la un proiect, prin urmare gradul de libertate în acest caz trebuie să fie mult mai mare decat în cazul investigaţiei.

Realizarea unui proiect presupune parcurgerea mai multor etape:

- identificarea problemei /temei;
- colectarea, organizarea, prelucrarea şi evaluarea informaţiilor legate de temă;
- elaborarea de ipoteze privitoare la soluţia problemei;
- efectuarea proiectului.

La realizarea unui proiect se evaluează:

- gasirea unor metode de lucru adecvate;
- utilizarea corespunzatoare a bibliografiei;
- corectitudinea informaţiei;
- organizarea informaţiei si a materialelor în raport;
- calitatea prezentării.

Portofoliul - este un instrument de evaluare complex, ce include experienţa şi rezultatele relevante obţinute prin celelalte metode de evaluare. El reprezintă „cartea de vizită“ a elevului urmărind procesul global înregistrat de acesta, nu numai în ceea ce priveşte cunoştinţele achiziţionate pe o unitate mare de timp, dar şi atitudinile acestuia; este un mijloc de a valoriza munca individuală a elevului, acţionând ca factor al dezvoltării personalităţii, rezervându-i elevului un rol activ în învăţare.

Portofoliul poate fi de două tipuri: portofoliu de învăţare şi portofoliu de evaluare. În funcţie de caracterul său, se modifică şi conţinutul acestuia. Portofoliul surprinde şi evaluează

elevul în complexitatea personalităţii sale, componentele lui înscriindu-se în sfera interdisciplinarităţii.

Portofoliul este poate cea mai complexa activitate de evaluare si de autoevaluare. Este o metodă şi un instrument de evaluare complex, integrator, flexibil prin care profesorul urmăreşte progresul realizat de elev la o disciplină în plan cognitiv, atitudinal, comportamental de-a lungul unui semestru sau an şcolar.

Include rezultate relevante obţinute prin celelalte metode şi tehnici de evaluare:

- rezultate la probele scrise (lucrări de control, teste, teme pentru acasă);
- rezultatele activităţilor practice, proiectelor, investigaţiilor;
- compuneri, referate, eseuri, articole publicate, lucrări prezentate în cercuri, sesiuni de comunicări;
- postere, machete, desene,;
- casete video cuprinzând prestaţia elevului în cadrul unor activităţi sau contribuţia în activitatea de grup etc.

Observăm că portofoliul reprezintă ,,cartea de vizită " a elevului, urmărindu-i progresul înregistrat pe o perioadă determinată a parcursului şcolar. Deoarece realizează o sinteză a activităţii elevului pe o perioadă mai îndelungată de timp poate servi şi ca evaluare sumativă. Permite evaluarea unor produse care, în mod obişnuit, nu sunt avute în vedere prin celelalte metode de evaluare, ceea ce stimulează exprimarea personală a elevilor, angajarea lor în activităţi de învăţare mai complexe, cu grad ridicat de originalitate şi creativitate. În felul acesta evaluarea devine motivantă pentru elev. În plus portofoliul ca metodă de evaluare înlătură în bună parte tensiunile, stările emoţionale negative care însoţesc formele tradiţionale de evaluare.

Ceea ce este foarte important este faptul ca în cazul portofoliului interacţiunea profesor elev este de natură mai dinamică, întrucât din acest „dosar" de prezentare generală a elevului reies clar progresele făcute de acesta, profesorul intervenind şi el notând/punctând ori de câte ori este cazul vreun aspect al activităţii elevului. Portofoliul reprezintă de fapt o etapă superioară a procesului de evaluare, deschizând calea catre auto-evaluare. Din această perspectivă, protofoliul reprezintă şi o cheie de control mult mai eficientă pentru părinţi sau ceilalţi factori de decizie pentru că el este o oglindă a tuturor activităţilor de clasă si a eficienţei lor.

Indiferent însă de nivelul de studii ale elevilor, trebuie avute în vedere urmatoarele:

- o bună alegere a materialelor care trebuie să existe în portofoliu;
- organizarea calendaristică a acestora;
- fiecare document trebuie adnotat de către profesor (note, observaţii, etc.)
- eventual, elevul poate face o prezentare a portofoliului, a ceea ce a remarcat el însuşi din materiale cu privire la evoluţia lui.

Este dificil de imaginat un sistem de notare pentru un astfel de document, cu atât mai mult cu cât el conţine materiale care deja au fost supuse unei notări. Eficienţa lui constă nu atât într-o notă finală, cât în o mai bună apreciere a muncii depuse atât de profesor cât şi despre elev în decursul unui semestru, a deprinderilor pe care acesta din urma le-a insuşit. Calitatea documentelor din portofoliu mai poate fi un indiciu de valoare asupra atitudinii elevului faţă de disciplina predată ceea ce poate fi de un real folos pentru profesor, acesta putând remarca efectiv care activităţi au avut cea mai mare eficienţă.

Portofoliul permite:

- elevilor: să planifice învăţarea, să scoată în relief preocupările pentru disciplina respectivă;
- profesorilor: să înţeleagă mai bine necesităţile elevului, iar în funcţie de acestea să-şi planifice mai eficient activităţile;
- părinţilor: să obţină o imagine amplă asupra demersului didactic.

Portofoliul digital - în format electronic este o alternativă la portofoliul clasic.

Prezintă următoarele avantaje:

- economie de spaţiu - spaţiu mic pentru numeroase informaţii
  - permite numeroase conexiuni
  - îl poţi avea oriunde la dispoziţie
  - uşor de manevrat
- economie de timp - se realizează uşor şi rapid
  - se "răsfoieşte" rapid utilizând linkuri şi ancore în text
  - permite citarea fără să fie nevoie de numeroase copii
  - îl ai oricând asupra ta
  - bine organizat, ştii unde găseşti orice informaţie
  - nu necesită supercalificare

Autoevaluarea este o formă de organizare şi apreciere reprezentând expresia unei motivaţii lăuntrice faţă de învăţare. Ea are efect formativ şi se raportează la diferite capacităţi ale elevului în funcţie de progresul realizat şi de dificultăţile pe care le are de depăşit.

Elevul are nevoie să se autocunoască, fapt cu multiple implicaţii în plan motivaţional. El să aibă un program propriu de învăţare, să-şi autoaprecieze şi valoreze şi să-şi pună în valoare propriile atitidini.

Efectele implicării elevilor în autoevaluare:

- Profesorul obţine confirmarea aprecierilor sale în opinia elevilor, referitoare la rezultatele constatate;

- Elevul exercită rolul de subiect al acţiunii pedagogice, de participant la propria sa formare;
- Permit elevilor să aprecieze rezultatele obţinute şi să înţeleagă eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite;
- Cultivă motivaţia interioară faţă de învăţătură şi atitudinea pozitivă, responsabilă, faţă de propria activitate.

Întrebări pe care elevii ar trebui să şi le pună:

- Există un alt mod (metodă) de a rezolva această sarcină?
- Am rezolvat sarcina suficient de bine?
- Ce ar trebui să fac în pasul următor?
- Ce produs, care mă reprezintă, ar trebui să-l valorific?

Prin noile metode de evaluare se urmăreşte diversificarea controlului activităţii şcolare având ca finalitate formarea unor competenţe şi capacităţi operaţionale în mai multe domenii.

Evaluarea trebuie să stimuleze elevii pentru a-şi ameliora rezultatele, să evidenţieze progresul şi nu incapacitatea lor de a realiza anumite cerinţe şcolare.

Finalitatea evaluării trebuie să ofere „o oglindă" a nivelului de pregătire a elevului de-a lungul unei perioade de şcolarizare.

Bibliografie

1. Cerghit, I., *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri, strategii,* Editura Aramis, Bucureşti, 2003.
2. Potolea, D., Manolecu, M., *Teoria şi practica evaluării educaţionale,* M.E.C., Proiectul pentru Învăţământul Rural, 2005
3. Puşca, D., *Tradiţional şi modern în instruirea formativă pentru disciplinele tehnice*, Editura Universităţii "Lucian Blaga", Sibiu, 1998
4. Radu, I. T., *Evaluarea în procesul didactic*, Editura Didactică si Pedagogică, Bucureşti, 2000

TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT LA DISCIPLINA MATEMATICĂ

Prof. Gavrilă Ana Maria
Școala Gimnazială Nr. 99,
Sector 4, București

În ultimele decenii, educația matematică a trecut printr-o serie de transformări semnificative, influențate de evoluțiile tehnologice, schimbările sociale și cercetările din domeniul psihologiei educaționale. Aceste tendințe reflectă nevoia de a adapta predarea matematicii la cerințele societății contemporane și la necesitățile elevilor din secolul XXI.

1. Integrarea tehnologiei în predarea matematicii

Una dintre cele mai vizibile transformări în educația matematică este integrarea tehnologiei. Softuri educaționale, platforme de e-learning, aplicații mobile și instrumente de calcul avansate sunt acum parte integrantă a procesului de învățare. Aceste resurse nu doar simplifică predarea conceptelor complexe, dar și facilitează înțelegerea lor prin vizualizare și interactivitate. De exemplu, aplicații precum GeoGebra permit elevilor să exploreze geometria și algebra într-un mod vizual, iar platformele de tipul Khan Academy oferă acces la lecții structurate și exerciții adaptative care ajută la consolidarea cunoștințelor.

2. Schimbarea accentului de la memorare la gândirea critică și rezolvarea problemelor

Tradițional, educația matematică s-a concentrat mult pe memorarea formulelor și pe efectuarea calculelor repetitive. În prezent, există o mișcare puternică spre dezvoltarea gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor. Elevii sunt încurajați să înțeleagă de ce funcționează anumite proceduri matematice și să aplice aceste cunoștințe în contexte reale. Acest lucru nu doar că face matematica mai relevantă pentru viața de zi cu zi, dar și ajută la formarea unor abilități cognitive avansate, care sunt esențiale într-o lume din ce în ce mai complexă.

3. Abordarea interdisciplinară și contextul real

Matematica nu mai este predată izolat, ci în relație cu alte discipline. Integrarea matematicii în proiecte interdisciplinare, care combină elemente de știință, tehnologie, inginerie și artă (conceptul STEAM), oferă elevilor o viziune mai cuprinzătoare asupra modului în care matematica este aplicată în lumea reală. De exemplu, un proiect de construire a unui pod miniatural poate combina cunoștințe de matematică (geometrie, calcul), fizică (forțe, materiale)

și artă (design). Aceste abordări contextualizate ajută elevii să înțeleagă relevanța matematicii și să o aprecieze ca pe un instrument util în diverse domenii.

4. Individualizarea învățării

Recunoașterea faptului că elevii au ritmuri și stiluri de învățare diferite a dus la dezvoltarea de strategii de predare care permit individualizarea învățării. Tehnologia joacă un rol esențial în acest sens, prin oferirea de platforme educaționale care ajustează dificultatea exercițiilor în funcție de nivelul fiecărui elev. Astfel, fiecare elev poate progresa în ritmul său, ceea ce reduce frustrarea și crește motivația. Totodată, profesorii pot utiliza datele generate de aceste platforme pentru a identifica ariile unde elevii întâmpină dificultăți și pentru a oferi suport suplimentar personalizat.

5. Promovarea colaborării și a învățării sociale

Învățarea matematicii nu mai este văzută ca o activitate solitară. În multe școli, elevii sunt încurajați să colaboreze în rezolvarea problemelor matematice, să discute idei și să împărtășească strategii. Această abordare nu doar că îmbunătățește înțelegerea conceptelor matematice, dar și dezvoltă abilități de comunicare și lucru în echipă. În plus, discuțiile și dezbaterile despre soluțiile posibile la o problemă matematică contribuie la dezvoltarea unui mod de gândire critic și reflexiv.

6. Evaluarea continuă și formativă

Tradițional, evaluarea în matematică se concentra pe examene finale și teste standardizate. Cu toate acestea, tendințele moderne se îndreaptă spre evaluarea continuă și formativă, care permite monitorizarea progresului elevilor pe parcursul întregului an școlar. Această abordare oferă profesorilor informații valoroase despre înțelegerea elevilor și le permite să intervină rapid în cazul în care un elev are dificultăți. Evaluarea formativă poate include feedback continuu, portofolii, proiecte și autoevaluări, toate menite să sprijine dezvoltarea unei înțelegeri profunde și durabile a matematicii.

7. Promovarea gândirii matematice în viața de zi cu zi

În contextul noilor tendințe educaționale, există o mișcare spre promovarea gândirii matematice ca o competență esențială pentru viața de zi cu zi. Elevii sunt încurajați să aplice conceptele matematice în contexte cotidiene, cum ar fi gestionarea finanțelor personale, înțelegerea statisticilor din mass-media sau luarea deciziilor bazate pe date. Aceasta ajută la demistificarea matematicii și la transformarea acesteia într-un instrument util, accesibil și relevant pentru toată lumea.

8. Provocări și perspective viitoare

În ciuda progreselor remarcabile, educația matematică se confruntă și cu provocări. Una dintre acestea este disparitatea de performanță între diferite grupuri de elevi, în funcție de contextul socioeconomic. De asemenea, există provocări legate de formarea continuă a profesorilor pentru a ține pasul cu noile tendințe și tehnologii.

În viitor, este de așteptat ca educația matematică să continue să evolueze, beneficiind de progresele tehnologice și de noile descoperiri în psihologia educațională. Este esențial ca această disciplină să rămână relevantă și să contribuie la formarea unor cetățeni capabili să navigheze cu succes într-o lume complexă și interconectată.

Transformările și tendințele din învățământul matematic reflectă o adaptare necesară la cerințele societății contemporane. De la integrarea tehnologiei și până la promovarea gândirii critice, aceste schimbări au potențialul de a îmbunătăți semnificativ modul în care elevii învață și înțeleg matematica, pregătindu-i mai bine pentru provocările viitoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Boaler, J. (2016), *Mathematical Mindsets: Unleashing Students' Potential through Creative Math, Inspiring Messages and Innovative Teaching*, Jossey-Bass.
2. Pierce, R., & Stacey, K. (2010), *Mapping Pedagogical Opportunities Provided by Mathematics Analysis Software. International Journal of Computers for Mathematical Learning*, 15(1), 1-20.

FAMILIA ŞI ŞCOALA- FACTORI DETERMINANŢI ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂŢII COPILULUI

Profesor învăţământ pimar Geiszt Erika
Şcoala Gimnazială nr. 2 Sighetu- Marmaţiei, jud. Maramureş

Existenţial, omul se exprimă şi se realizează în diferite medii, în diferite comunităţi. Familia, şcoala, organizaţiile culturale, profesionale, microcomunităţile etnice, religioase, mass- media, mediile informatizate, comunitatea naţională şi internaţională creează climate de apartenenţă şi influenţează formarea individului ca personalitate, sintalitatea grupurilor.

Pentru copil, familia este mediul natural, firesc cel mai apropiat şi util pentru formarea, dezvoltarea şi afirmarea lor. Familia asigură condiţii de securitate materială (îngrijire), morală şi psihică- necesare pentru debutul dezvoltării biopsihice (în primii ani de viaţă), dar şi în perioadele ulterioare. Familia este mediul adecvat de structurare intelectuală, afectivă şi volitivă a copiilor. Aici se cristalizează modurile de raportare la lume şi la sine, prind contur concepţiile despre viaţă, se imprimă un specific al maturizării sociale în confruntarea cu problemele vieţii profesionale, civice, politice. Familia constituie mediul trăirii reuşitelor şi succeselor, dar şi refugiul în cazurile de decepţii, eşecuri, în confruntarea cu boala, cu suferinţa.

Cei "şapte ani de-acasă", ca şi lipsa lor, marchează destinul fiecărui om. Dacă în familie nu doar s-a vorbit despre cele sacre, despre adevăr, bine, frumos, dragoste, respect şi toleranţă, ci copilul a şi simţit cum e să fii iubit, a fost obişnuit să manifeste dragoste faţă de cei dragi, să-i respecte pe cei mai în vârstă, să spună adevărul, ştiind că va fi tratat cu îngăduinţă, să aprecieze binele şi frumosul, să se îngrijească de cele sacre, acest copil va creşte iubitor, politicos, tolerant, responsabil.

Indiferent de vârstă, este foarte important ca părinţii să-i ofere copilului modele pozitive, demne de urmat. E necesar ca ei să cunoască şi să direcţioneze domeniul de interese ale copilului, să-i supravegheze lecturile, să-i propună opere literare, să practice lectura în familie, vizionarea filmelor, spectacolelor cu personaje valoroase, cu exemple pozitive de comportament.

Modelele de conduită oferite de părinţi, calitatea afectivă a căminului familial, creează condiţii favorabile pentru afirmarea şi formarea unei personalităţi, apte a se integra eficient în societate, respectând normele şi legile acesteia.

Indivizii sunt actori ai propriilor lor vieţi, care pot accepta sau nu contextul în care devin personalităţi. Părinţii nu îşi pot revendica atotputernicia şi promova întotdeauna super-rolul de părinte şi statutul de autoritate parentală; este important ca ei să vadă în copil nu doar un "debitor", ci o persoană care poate îndeplini anumite sarcini, se poate simţi "partener".

Modalităţi de colaborare a şcolii cu familia în cadrul activităţilor şcolare şi extraşcolare

Parteneriatul şcoală-familie în zilele noastre primeşte noi valenţe. Scopul fundamental al acestei colaborări este integrarea deplină a şcolii în comunitate. Dacă până în prezent acest parteneriat şcoală-familie a fost dezvoltat unilateral, fiind de multe ori considerat "responsabilitatea" şcolii, acest lucru trebuie să se schimbe pe viitor.

Una din însuşirile caracteristice psihologiei părinţilor este năzuinţa de a-şi vedea copiii mari, bine instruiţi şi bine formaţi pentru viaţă.

Pe fundalul unui orizont larg de înţelegere a rolului pe care îl joacă părinţii în viaţa socială, dar şi în viaţa de familie, finalităţile educaţionale vor dobândi un grad mai mare de conştientizare. Obiectivele educaţionale realizabile în familie pentru etapa şcolarităţii sunt:

- Asumarea de către părinţi a rolului de colaborator activ al şcolii;
- Cunoaşterea cerinţelor specifice şcolii;
- Creşterea condiţiilor necesare activităţii de învăţare continuă;

- Asigurarea unităţii de cerinţe, în procesul de formare şi consolidare a comportamentelor specifice, prin instrucţie şi educaţie de tip şcolar;
- Controlul îndeplinirii sarcinilor şcolare;
- Controlul respectării programului zilnic;
- Crearea condiţiilor necesare extinderii capacităţii de cunoaştere prin mijloace adiacente: cărţi, reviste, expoziţii, teatru, radio-tv., mail, excursii, etc;
- Crearea condiţiilor necesare dezvoltării aptitudinilor artistice şi sportive;
- Consolidarea deprinderilor moral-civice, a conduitei civilizate, în relaţiile cu ambianţa socială extinsă progresiv.

Aceste competenţe pot fi comunicate părinţilor în prima zi de şcoală a clasei pregătitoare printr-o „scrisoare apel" adresată şi înmânată fiecărui părinte.

Aceasta va constitui un îndemn de a participa cu toţii: părinţi şi învăţători în activitatea de formare, educare şi instruire a copiilor şi să nu existe concepţia că, odată trecuţi "pragul şcolii", copiii nu mai sunt ai lor şi numai învăţătorului revenindu-i sarcina să se ocupe de copil, de tot ce are nevoie.

În acest moment se poate încheia şi "Parteneriatul educaţional între şcoală şi familie", se pot aplica diferite chestionare.

Pentru unii părinţi această formă de invitaţie la educaţia propriului copil va constitui un moment de surpriză, dar ei trebuie educaţi şi instruiţi că, a creşte un copil este o problemă pe care să şi-o pună înainte de a-l aduce pe lume.

Dacă pentru un copac pe care îl sădeşti aşezi un ţăruş pentru a-l ţine drept, îl altoieşti pentru a da roade cât mai bune, să nu facă umbră pământului degeaba, cu un om trebuie să comunici, să-l educi cu toată afecţiunea, ca mai târziu să te reprezinte, să te mândreşti cu el.

Atât învăţătorul, cât şi părintele, nu trebuie să uite că un copil nu este o maşină, un ceas, un televizor care dacă nu funcţionează le loveşti , repari, schimbi o piesă sau cumperi alt obiect. El are suflet, trebuie să se dezvolte din toate punctele de vedere, să răzbată în viaţă, până ajunge în toată firea, să se poată descurca singur , dar nu la întâmplare.

Metodele educative trebuie să fie simple, corespunzătoare, pentru a forma copii calmi într-o viaţă zbuciumată, copii fericiţi în plină mişcare.

Această legătură între şcoală şi familie trebuie să existe atât în cadrul activităţii didactice cât şi în cel al activităţilor extraşcolare.

Dintre activităţile şcolare în care pot fi implicaţi părinţii, amintim: şedinţele cu părinţii, lectoratele, consultaţiile individuale, asistenţe la ore din partea părinţilor, vizite la domiciliul elevilor, cutia postală a clasei, jurnalul de corespondenţă al elevului, stabilirea opţionalelor.

Colaborarea cu familia nu se limitează numai în ceea ce priveşte activitatea şcolară ci şi în cadrul activităţilor extraşcolare pentru că acestea contribuie la adâncirea şi completarea procesului de învăţământ, la adâncirea înclinaţiilor şi aptitudinilor copiilor, la organizarea raţională şi plăcută a timpului liber. Dintre acestea amintim:

- ☺ Parteneriate educaţionale cu alte şcoli, cu biserica, poliţia, etc.
- ☺ Organizarea şi participarea la diferite spectacole.
- ☺ Confecţionarea unor costume populare.
- ☺ Păstrarea unor obiceiuri şi tradiţii populare:"Semănătorii", "Steaua", încondeiatul şi vopsitul ouălor, etc.
- ☺ Activităţi educative ca:"Ziua Pământului ", "Cum ne apărăm copiii de droguri", vizite la căminul de bătrâni sau la Şcoala Generală pentru Copii cu Deficienţe.

Un alt mijloc de colaborare a şcolii cu familia, în activităţile extraşcolare, a fost şi organizarea unor excursii tematice, având ca scop cunoaşterea trecutului istoric, locurilor natale ale unor personalităţi din istorie, literatură, artă, precum şi a frumuseţilor şi bogăţiilor ţării. Aceste excursii s-au finalizat prin realizarea unor creaţii literare şi plastice, precum şi a unor albume cu imagini şi fotografii.

Orice activitate am desfăşura împreună cu părinţii şi oricum am denumi aceasta: parteneriat, relaţii şcoală-familie, implicare parentală, toate conduc la concluzia că, dacă adulţii- în cadrul celor două instituţii- comunică şi colaborează, atunci cel care va avea de câştigat este "MĂRIA-SA, **COPILUL**" .

BIBLIOGRAFIE:

- Ausubel, Davi P.; Robinsin, Floyd G., *„Învăţarea în şcoală. O introducere în psihologia pedagogică",* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1981;
- Baran-Pescaru, Adina*, "Parteneriat în educaţie",* Editura Aramis Print, Bucureşti, 2004;
- Bonţaş, Ioan, *„Pedagogie",* Editura All, Bucureşti, 1994;
- Ciocan, Ion; Negreţ, Ion, *„Formarea personalităţii umane. Semnificaţii şi sensuri instructiv-educative",* Editura Militară, Bucureşti, 1981;
- Duţi, Mircea, *„Educaţia şi problemele lumii contemporane",* Editura Albatros, Bucureşti, 1989;
- Golu, M., *„Dinamica personalităţii"*, Editura Geneza, Bucureşti, 1993;
- Iucu, B.Romiţă; Manolescu, Marin, *"Pedagogie"*, Editura Fundaţiei Culturale "Dimitrie Bolintineanu", Bucureşti, 2001;
- Învăţământul Primar- colecţie;
- Macavei, Elena, *„Pedagogie. Teoria educaţiei",* Editura Aramis, Bucureşti, 2001;
- Nicola, Ioan, *„Tratat de pedagogie şcolară",* EDITURA ARAMIS, Bucureşti, 2004;
- Planchard, Emile, *„Pedagogia şcolară contemporană",* Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1992;
- Salade, Dumitru, *„ Educaţie şi personalitate",* Casa Cărţii de Ştiinţă, Cluj- Napoca, 1995;
- Tribuna Invăţământului- colecţie;
- Truţa, Elena, Mardar, Sorina, *„Relaţia profesor- elevi. Blocaje şi deblocaje*", Editura Aramis, Bucureşti, 2005;
- Văideanu, George, *„UNESCO-50- Educaţia"*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1996;
- www.didactic.ro

Basmul, specie epică îndrăgită de copii şi de adulţi

Prof. Gheorghiţă Margareta,
Şcoala Gimnazială Nr. 3 Slatina, jud. Olt

De multe ori, când vine vorba despre basme[1] se exprimă părerea că acestea ar fi mai mult nişte producţiuni neînsemnate, destinate numai copiilor. O astfel de convingere a existat de multă vreme, mai ales în mediul urban, convingere pornită de la părerile unor cărturari care, ori că nu au cercetat în adâncime, ori în mod cu totul voit, căutau să micşoreze ori să poetizeze caracterul culturii populare. E adevărat că azi, când civilizaţia şi cultura au pătruns în cele mai îndepărtate cătune, când becul electric şi ştiinţa de carte au risipit întunericul ignoranţei, s-ar părea ciudat că basmele ar putea să mai trăiască încă, altfel decât în cărţile scrise pentru copii. Totuşi, alături de cântecele şi de dansurile populare, de ghicitori şi proverbe, poveştile, legendele, snoavele - toate naraţiunile populare - îmbogăţesc folclorul românesc cu adevărate nestemate de înţelepciune populară. De-a lungul timpului ele au contribuit la dezvoltarea gustului artistic de la vârste fragede, au canalizat ideea de rezistenţă împotriva nedreptăţilor; poveştile populare au fost de mare ajutor în susţinerea credinţei oamenilor în forţa nemuritoare a binelui şi a dreptăţii pe pământ, au ajutat la întărirea convingerii atotputerniciei omului faţă de natură. În basme orice impas în care se află personajul principal este întotdeauna rezolvat în mod favorabil. Eroul, cinstit, viteaz, harnic, curajos, după zbuciumări şi oboseli înfruntate cu hotărâre şi inteligenţă, îşi învinge inamicul şi face ca dreptatea să triumfe. "Această putere evocatoare, în care se afirmă din plin dreptul la viaţă al fiecărui om, subliniază una din trăsăturile caracteristice ale basmului - optimismul - ale cărui rădăcini sunt adânc înfipte în însăşi firea poporului, care a crezut întotdeauna în puterea năzuinţelor sale."[2]

Românii au moştenit obiceiul de a spune poveşti de la strămoşi, de peste veacuri, şi-l putem găsi încă şi astăzi pe întreg teritoriul ţării. În răstimpul de repaus, în desfăşurarea muncii la câmp, la tăiatul copacilor în pădure, când oamenii se aşezau să mănânce, să se odihnească, seara înainte de culcare, când membrii familiei se strângeau laolaltă, în nopţile de veghe pentru paza vitelor, în aşteptarea rândului la moară, acolo unde se întâlneau cel puţin doi oameni cărora le era plăcut să tăinuiască, se spuneau poveşti, se schimbau impresii din timpul activităţii de peste zi. Cu prilejul muncii în colectiv (şezătoare de tors, clacă pentru curăţatul porumbului etc.) pentru uşurarea trecerii vremii se băsmuia, se făceau glume, se cânta, se aflau tot felul de veşti. Oamenii îşi marcau ritmul de muncă în melodie ori în curgerea vorbelor înlănţuite în naraţiuni. Din când în când, episoade cosmice sau dramatice îi făceau să întrerupă o clipă activitatea, le distrăgeau atenţia concentrate în muncă, îi odihneau, legăturile se cimentau. Moralul tuturor era susţinut, iar posibilitatea ascultătorilor de a se compara fiecare cu eroul din poveste îi electriza şi-i făcea să înţeleagă că forţele duşmane eroului, tot atât de duşmane şi pentru fiecare din ei (căci întâmplările povestite păreau că sunt rupte din viaţa reală) puteau să fie învinse doar prin perseverenţă, prin curaj, prin putere, prin muncă, prin deşteptăciune.

Şi astăzi, mai ales în lumea sătească se mai păstrează obiceiul ca vecinii şi prietenii să se adune la muncă de ajutorare reciprocă, prilej cu care se fac glume, se discută aspecte din viaţa satului, se cântă ori se spun basme. Ca şi altădată, la clacă, la şezătoare, în cadrul familiar, ori în prilejurile noi în care tradiţia se adaptează condiţiilor începutului de mileniu trei, basmele se împletesc cu întâmplările zilei şi multe din ele sunt legate de situaţii petrecute în realitate, iar povestirea lor dă naştere la comentarii. Sub picurul liniştit al vorbei se desfăşoară viaţa fremătândă, colorată de multă fantezie, plină de învăţăminte cristalizate în proverbe şi zicători. În aceste prilejuri, pe lângă faptul că se reînnoieşte mereu patrimoniul tradiţional de poveşti, se creează şi climatul unui optimism sănătos, izvorât dintr-o concepţie de viaţă sănătoasă.

Basmul[3] este specie a epicii populare, în proză, bazată, în genere, pe elementul fantastic, simbolizând lupta dintre bine şi rău şi biruinţa finală a binelui. În popor este cunoscut pe o arie largă sub denumirea de *poveste*.

---

[1] Bărbulescu Corneliu (ediţie îngrijită şi prefaţă), *Basme populare. Pentru clasele V-VIII*, Editura Tineretului, Bucureşti, 1966, pag. 5 - 6

[2] *Aici este vorba doar despre basme sau poveşti. Între naraţiunile populare se găsesc şi povestiri care să aibă un sfârşit tragic, pesimist, ele răspunzând unor realităţi de viaţă şi oglindind un aspect al complexităţii folclorului. Ne referim numai la poveştile propriu-zise care au acest caracter optimist.*

[3] Academia Republicii Socialiste România, Institutul de Lingvistică, Istorie Literară şi Folclor al Universităţii "Al. I. Cuza" Iaşi, *Dicţionarul literaturii române de la origini până la 1900*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, Bucureşti, 1979, pag. 82-83

Primele atestări ale basmului vin din Antichitate, dar vechimea lui este cu mult mai mare. Începuturile basmului[4], ca specie folclorică, se pierd, pe bună dreptate, în negura timpului, într-o vreme caracterizată poetic de Eminescu drept "lume ce gândea în basme şi vorbea în poezii". Versul eminescian condensează, într-o frumoasă metaforă, imaginea timpurilor străvechi, a vremurilor imemoriale, cărora le aparţine substanţa însăşi a basmului.

Producţiile populare în proză sau în versuri (basmele, poveştile, povestirile, snoavele, doinele, cântecele de leagăn, proverbele, zicătorile, ghicitorile ş.a.) au format dintotdeauna fondul de aur al literaturii pentru copii[5]. Datinile, obiceiurile, năzuinţele, aspiraţiile poporului, spiritualitatea, optimismul, ura împotriva împilării şi nedreptăţii sunt cunoscute de copii şi prin lectură. Creaţia populară a constituit o permanentă sursă de inspiraţie pentru literatura cultă, prin profunzinea şi diversitatea ideilor, prin frumuseţea şi expresivitatea limbajului. La izvoarele ei s-au inspirat unii dintre cei mai reprezentativi scriitori ai noştri: Ion Neculce (*O samă de cuvinte*), Anton Pann (*Povestea vorbei, Năzdrăvăniile lui Nastratin Hogea*), Dimitrie Bolintineanu (*Muma lui Ştefan cel Mare, Daniil Sihastru, Mircea cel Mare şi solii*), Vasile Alecsandri (*Sânziana şi Pepelea, Legendele*), Petre Ispirescu (*Legende sau basmele românilor*), Ion Creangă (*Poveşti, Povestiri, Amintiri*), Mihai Eminescu (*Făt-Frumos din Lacrimă, Călin Nebunul*), Ioan Slavici (*Floriţa din codru, Ioan al Mamei, Păcală în satul lui*) ş.a.

Tema generală[6] a basmului este lupta dintre bine şi rău, concretizată însă diferit, ca ***luptă între dreptate şi nedreptate, adevăr şi minciună, curaj şi laşitate, bunătate şi răutate, hărnicie şi lene, generozitate şi egoism*** etc.

Specia basmului este prezentată în literatura populară şi cea cultă, din timpuri foarte vechi şi până astăzi, în opere de o valoare excepţională. Iată doar câteva nume ale celor mai remarcabili culegători de basme din folclor:

I. Culegători români: Petre Ispirescu, Ion-Pop Reteganul, Gh. Dem. Teodorescu, Ovidiu Bîrlea.

II. Culegători şi creatori:

1) *în literatura română:* Ion Creangă; Mihai Eminescu; Ioan Slavici: Alexandru Vlahuţă; Barbu Ştefănescu-Delavrancea; Mihail Sadoveanu; Victor Eftimiu; I.C. Vissarion.

2) *în literatura universală:* Charles Perrault; Fraţii (Iacob şi Wilhlem) Grimm; Hans Christian Andersen; A.S. Petofi; M. Gorki; R. Kipling; T. Storm; C. Sandburg; A. de Saint-Exupery; S. Lagerloff.

Dintre *motivele* frecvent întâlnite în basme s-ar putea enumera: existenţa umană limitată în timp (*Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*); mama vitregă (*Fata babei şi fata moşneagului* de Ion Creangă; *Naramza cea frumoasă; Cerbuleţul; Albă-ca-zăpada* de Fraţii Grimm; *Cenuşăreasa* de Ch. Perrault); eliberarea astrelor (*Drăgon Cenuşă*); eliberarea unor fiinţe neajutorate (cu Măzăran Văsălică); împlinirea unui legământ, a unei meniri (*Ursitorile, Frumoasa cea adormită* de Fraţii Grimm); iubirea (*Cerbuleţul, Fata din Dafin*). Temele au fost despărţite doar din necesităţi de clasificare. De fapt, ele pot coexista în cuprinsul aceluiaşi basm. Temele şi motivele au o circulaţie foarte largă, influenţându-se, contopindu-se.

Începând de la cea mai fragedă vârstă şi continuând cu vârsta şcolară mică, apoi cu gimnaziul, copiii îndrăgesc nespus basmele. Se povestesc sau se citesc basme în familie, de părinţi, bunici, fraţi mai mari, rude, prieteni. La creşă, la grădiniţă, la ciclul primar, continuând cu ciclul gimnazial cadrele didactice prezintă copiilor basme. La ciclul primar şi la ciclul gimnazial acestea se studiază detaliat, cu scopul de a capta atenţia şi imaginaţia copiilor, povestitul şi studiul lor având în acest caz şi un rol educativ. E foarte important ca povestitul sau cititul textului să fie realizat de persoane cu talent interpretativ, stil expresiv, înzestrate cu spirit creator şi capacitatea de a se substitui rapid rolului fiecărui personaj, pentru a crea fără alt mijloc în imaginaţia ascultătorului, copilul, atmosfera specifică basmului respectiv.

Proiectarea activităţii didactice, precum şi elaborarea manualelor şcolare alternative pentru studiul basmului trebuie să fie precedate de interesul copilului pentru basm. Activităţile de învăţare şi strategiile de lucru propuse de cadrele didactice pentru studiul basmului trebuie să ţină seama de experienţa elevilor la această vârstă şi să permită valorizarea pozitivă a acesteia.

---

[4] Creangă Ion, *Povestea lui Harap-Alb, Prefaţă şi Texte comentate de Constantinescu Nicolae*, Editura Albatros, Bucureşti, 1983, pag. XII

[5] Stoica, Cornelia; Vasilescu, Eugenia; coordonator Hobana, Ion, *Literatura pentru copii. Manual pentru clasa a XII-a - licee pedagogice*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982, pag. 6-7

[6] Stoica, Cornelia; Vasilescu, Eugenia; coordonator Hobana, Ion, *Literatura pentru copii. Manual pentru clasa a XII-a - licee pedagogice*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982, pag. 10-14

Jocurile copilăriei mele
- Fragment din suport auxiliar *Consiliere şi orientare* –
Studiu pedagogic comparativ

Prof. Gheorghiță Margareta,
Școala Gimnazială Nr. 3 Slatina, jud. Olt

Fragment dintr-un studiu pedagogic comparativ între jocurile copiilor de astăzi și jocurile copiilor de altădată

Să fii copil înseamnă să te joci! Şi dacă nu ai jocuri şi jucării, dezvoltă-ţi imaginaţia, improvizează, creează!

Copiii de astăzi... joacă preponderent jocuri cu jucării achiziționate de adulți și jocuri electronice care necesită gadgeturi/tehnologie/Internet, trăind o realitate virtuală ce cauzează cel mai des dependență, diverse tulburări de învățare, comportamente antisociale, discriminări de gen...

Copiii de altădată... jucau jocuri improvizate, își confecționau jucăriile, aveau o lume a bucuriei, a libertății, a interrelaționării cu oamenii din jur, cu lumea vie, cu mediul înconjurător, trăind intens și explorând cu ajutorul tuturor emoțiilor și simțurilor realitatea înconjurătoare...

Copilăria şi jocurile de altădată

Îmi aduc aminte cu mult, foarte mult drag de jocurile copilăriei mele! Cred că toţi avem dragi în amintirile noastre jocurile copilăriei! Erau jocuri transmise din generaţie în generaţie, pe unele le preluam cu regulile care ni se spuneau, pe altele le adaptam la condiţiile pe care le aveam. Jucam şi jocuri pe care le inventam în funcţie de timpul pe care îl aveam, de momentul zilei, de locul unde ne aflam sau de materialele pe care le aveam la dispoziţie.

Iată câteva dintre ele, pe care le jucam fete şi băieţi, fără să existe vreodată nici cea mai mică discriminare de gen, nu conta că eşti fată sau băiat, nici la joc şi nici la ajutorul dat de copii în gospodărie! Unele dintre jocuri poate sunt şi acum actuale în unele zone: „*Pitulata*” sau „*De-a v-aţi ascunselea*”; „*Hoţii şi vardiştii*”; „*Ulii şi porumbeii*”; şotron; coarda; sărituri la „capră”; „*Ţară, ţară, vrem ostaşi!*” … Jocul „*Flori, filme, fete sau băieţi*” îl jucam seara, când ajunseserăm deja la vârsta pubertăţii, în anotimpurile călduroase, când se putea sta afară.

„*Clencea*” sau „*Ţurca*” e un joc pur românesc, vechi, pe care ni l-au spus bătrânii. Mie mi-a plăcut în mod deosebit! L-am jucat de mică până la adolescenţă şi l-aş juca şi acum cu mare plăcere! Cred că este strămoşul baseball-ului sau un fel de baseball american. Îl jucam pe drumul sau pe uliţele satului, pe drumurile prăfuite de pe câmp, în plin câmp sau la marginea pădurii, când păşteam vitele. Confecţionam bâte (ciomage de 1–1½ m, care oricum ne trebuiau pentru a mâna vitele) din ramuri mai groase de copaci (cam 4-5 cm diametru), iar clencea era o bucată de lemn de 10-15 cm. Era un joc ce necesita concentrare, dexteritate, precizie, voinţă, viteză şi rezistenţă în alergare, spirit de echipă … Era educaţia fizică pe care o făceam singuri, nu ne trebuiau ore speciale predate de profesor la sală sau la şcoală!

Vara ne dădeam cu lianele în pădure sau ne făceam leagăne din ele (când păşteam vitele în pădure). Pentru că Oltul curge pe lângă satul meu natal, era „normal” ca zilnic „să facem prezența” la Olt! Nu erau în sat copii care să nu ştie să înoate! Improvizam tot felul de jocuri în apă: cu mingea; cine găseşte primul pietroiul aruncat în apă; cine ştie tot felul de stiluri de înot: „*De-a bicicleta*”, „*Ascunselea pe sub apă*”, „*Pluta*”, „*Broşteşte*”, „*Câineşte*”, „*Voiniceşte*” şi câte mai câte: cine stă cel mai mult timp plutind cu faţa în sus fară să mişte nici mâinile, nici picioarele; cine-şi ţine cel mai mult respiraţia sub apă; cine sare mai bine și mai frumos de pe pod în apă; cine înoată pe sub apă o distanţă mai mare; viteză la stiluri de înot pe distanţe fixe; cine trece mai repede Oltul de pe un mal pe altul şi înapoi (pe atunci Oltul era adânc, lat şi curgător, aproape de vărsarea în Dunăre, nu erau baraje şi lacuri de acumulare ca acum); cine trece Oltul înotând numai cu o mână, în cealaltă ţinând hainele sus să nu se ude, până pe malul celălalt! Pe prundul Oltului desenam în nisip tot felul de figuri, construiam castele din nisip umed, imprimam „şenile de tanc” sau „roţi de tractor” din urmele tălpilor noastre; căutam pe prundul Oltului pietre de diferite culori, şlefuite de ape în forme interesante, aruncam pietre plate pe luciul apei numărând de câte ori a „ciupit” piatra apa; lansam pe ape tot felul de „ambarcaţiuni” confecţionate din lemne,

frunze, ramuri … Nu se stătea la plajă, ca astăzi! Era ceva absolut inutil şi oricum ne bronzam stând toată ziua în soare! De pălării, de umbrele sau de ochelari de soare n-am pomenit, indiferent de arșița soarelui!

Ştiţi cum erau iernile în urmă cu 20 - 40 de ani: geroase, lungi şi abundente în zăpadă! Pe un teren mlăştinos, destul de întins ca suprafaţă (peste 5.000 m^2) şi cu apă cu adâncimi până la o jumătate de metru, chiar în faţa curţii casei părinteşti, se făcea iarna un patinoar de toată frumuseţea! Imaginaţi-vă că atunci când erau zile geroase, de îngheţa apa tun, bocnă, copiii din tot satul (şi eram foarte mulţi pe vremea aceea) ne strângeam cu toţii, cu mic, cu mare acolo, toţi cu sănii. Într-o parte unii se dădeau cu săniile făcând întreceri de viteză, alţii legau săniile unele de altele şi trăgeau „trenul cu vagoanele" alternativ („mecanicii" sau „caii" alunecau de zor pe gheaţă, trăgând şirul de sănii, „călătorii" stăteau pe sănii). În alte părţi ale imensului gheţuş se încingeau adevărate meciuri de hochei. Se formau echipe cu jucători şi portari, crosele erau araci bonţi, ciomage, iar pucul era orice – o bucată mai mare de gheaţă, o piatră, o bucată de lemn …

Satul meu natal e aşezat într-o zonă de trecere de la deal la câmpie, pe a doua terasă din cele trei terase ale râului Olt, ce ne salută curgând paralel pe lângă sat. Pe coastele din sat, pe dealurile din jurul satului sau chiar pe drumul care trece prin mijlocul satului se adunau copiii cu sutele şi se avântau cu săniile la vale de pe cele mai lungi şi mai înclinate pante, strigând zgomotoşi, de-ţi era mai mare dragul să-i priveşti! Stăteau adulţii şi se uitau admirativ la noi, copiii, iar cei mai îndrăzneţi dintre ei şi cu suflet tânăr chiar se dădeau cu copiii pe derdeluş!

De bătăile cu bulgări de zăpadă vă mai amintiţi? Erau şi trageri la ţintă – un pom, un maidan, dar şi bătăi între echipe! Uneori aveam timp să ne facem provizii de bulgări, dar alteori, cum făceam bulgărele, îl şi aruncam spre ţintă! Şi, mamă-mamă, să te ţii...! Ce mai întreceri, ce veselie, ce viaţă! Azvârleam unii în alţii cu viteză și fără supărare, râsete, distracție… Acum unii părinţi nici nu îi mai lasă pe copii să pună mâna pe zăpadă „fiindcă răcesc"!

Plecam de acasă când se mai înmoina după gerul nopţii şi al dimineţii, pe la orele zece şi mai veneam acasă înainte de a se însera! Foame ni se făcea abia când intram în casă! Eram uzi leoarcă la mâini, dacă aveam mănuşi, dacă nu … asta era (şi nu prea aveam, foarte puţini dintre noi aveau mănuşi pe atunci, împletite din lână aspră), suflam respiraţie caldă în mâini des sau le puneam la subsuori să le mai dezmorţim când stăteam pe loc! Mâinile înroşite de ger sau de zăpadă ne erau umflate ca nişte pite puse la dospit, simţeam cum fierbe şi cum pulsează sângele în ele! Picioarele erau, bineînţeles, ude şi îngheţate fiindcă ciorapii şi încălţămintea erau la fel! Ilicele de pe noi, împletite din lână, şi cojoacele sau pieptarele (cojoace fără mâneci) din piei de oi, pe afară erau ude de la atâtea căzături în zăpadă şi de la bătăile cu bulgări, iar din cămăşile de pe corp puteai stoarce transpiraţie fiindcă efortul depus era intens! Ne era aşa de cald uneori de la atâta joacă, încât se vedeau aburi ieşind din noi şi pe obrajii roşii se zăreau picăturile de transpiraţie întâlnindu-se cu cele care se strecurau din părul fleaşcă, de sub broboade ori de sub căciulile împletite tot din lână sau din piei de miei!

Credeţi că ne duceam acasă să ne schimbăm dacă era nevoie? Nu, fiindcă nu ne mai lăsau părinţii să plecăm iarăşi! Ne puneau hainele ude pe sobă la uscat şi nu prea mai aveam altele groase de înlocuit în aceeaşi zi! Credeţi că simţeam că suntem uzi sau că ne degeră mâinile şi picioarele? Iar dacă simţeam, nu aveam timp să ne gândim la asta!

Ne jucam frumos şi mult, mai ales în vacanţe, fiindcă şcoala nu era neglijată! Bineînţeles că părinţii ne foloseau şi la treburile gospodăreşti! În anotimpurile călduroase trezirea era dimineaţa cum se lumina de ziuă să ducem gâştele şi raţele la Olt, apoi să ducem vitele la păscut, la „rând" (grup de animale). Dacă era rândul ca un membru al familiei mele să pască vitele satului, bineînţeles că părinţii ne desemnau pe noi, copiii, să facem acest lucru, având în responsabilitatea noastră toate vitele satului! Nu ne plângeam de sete cu toată arşiţa verii, ştiam pe unde sunt izvoarele, vistiriile, fântânile şi aveam răbdare să ajungem în dreptul lor cu vitele păscând, nu căram după noi sticle de apă! Ca mâncare, unul sau două ouă fierte, una - două roşii, o bucăţică de brânză şi un codru de pâine erau mai mult decât suficiente toată ziua. Păzind vitele care păşteau (alergam pentru a le aduce în rând, în turmă pe cele care nu prea stăteau în grup cu celelalte sau pe cele care pofteau să pască prin alte părţi), aveam timp să ne şi jucăm, să facem şi o baie în Olt, să şi citim o carte la umbra unui copac sau a unui arbust când vitele erau după prânz în zăcătoare, să şi adunăm fără să ne ceară părinţii mure, ciuperci (bureţi, mânătărci, zgârciobi …) din zăvoi, surcele sau crengi mai mari uscate într-o legătură, uneori peste măsura forţelor noastre, şi să le aducem seara acasă, când aduceam vitele satului!

Obligatoriu mergeam o dată sau de două ori pe zi după iarbă pentru animale, pe jos, la trei - patru kilometri (sau mai mult) distanţă de sat, pe dealuri, prin lanurile de porumb; la adus frunze de urzică, de floarea soarelui, de dovleci, frunze pe care tot noi le tocam mărunt, le amestecam cu mălai, tărâţe sau uroi şi le dădeam la puii de raţe şi la puii de curci. Pe câmpuri, la mare distanţă de sat, aflam aproximativ ora după poziția Soarelui pe cer sau improvizând cu un băţ în ţărână un ceas (urmărind umbra băţului din mijloc)! Până acolo, cu picioarele desculţe răscoleam ţărâna fierbinte a drumului, luându-ne la întrecere şi făcând praf ca tractoarele! Dacă ne apuca vreo ploaie scurtă de vară, vreo mană, improvizam „pălării" sau „umbrele" în funcţie de mărimea frunzelor de lipan găsite, o plantă care are frunze foarte mari, „cât urechea elefantului", după cum spuneam noi, copiii. Alteori mergeam prin mana scurtă de vară văzându-ne de treabă, se uscau hainele pe noi fără să simţim fiindcă în câteva minute „ploaia cu soare" trecea, rămânând doar soarele. În timpul deplasărilor pe care le făceam povesteam tot felul de întâmplări, auzite sau trăite, glume, admiram plantele, analizam insectele şi animalele de câmp, alergam după fluturi, orice ne trezea curiozitatea, aflam unii de la alţii cum se numesc, ce comportament, ce viaţă au … adevărate ore de biologie, de ştiinţe ale naturii în mijlocul ei!

Mergeam pe malul Oltului şi adunam lemne aduse de ape şi rămase pe mal, lemne pe care le căram „în cârcă" până acasă prin dealuri şi văi, kilometri întregi. Ce mândri eram de munca noastră! Alteori mergeam la pescuit cu noaptea în cap sau pe seară cu undiţe confecţionate din nuiele mai groase de salcie sau la prins peşti mai mici cu târna în ape curgătoare mici. Și ce bălăceală, ce distracţie, de goneam aproape toţi peştii!

An de an, cu părinţii şi cu bunica mergeam la Olt la curăţat mărăcinii şi la spălat lâna tunsă de pe oi. Mergeam la muncile câmpului: la sapă, la cules de vii şi porumb, la arăcit, la scos aracii, la legat via, la scos sfecla, la treierat, la tăiat pălăriile de floarea-soarelui, la cules beţe de floarea-soarelui, la tot felul de munci care nu mi s-au părut grele şi consideram că nu sunt obligaţii, ci că e normal ca făcând parte dintr-o familie care muncea, să fac treabă la rând cu ceilalţi membri! Şi în curte aveam treburile noastre, de copii: de măturat curtea, de curățat grajdul și cotețele, de dus gunoiul de la animale la grămada de bălegar pus la macerat până se făcea mraniță, de pus apă și hrană, iarbă, fân, lucernă, coceni la animale, de curăţat boabe de porumb pentru păsări, pentru animale şi de dus la moară pentru mălai (apoi construiam castele albe sau roşii din cocenii ştiuleţilor, numărând din doi în doi, din patru în patru..., ne jucam cu boabele numărând sau estimând câte ne încap în pumn), de plivit răsadurile, de udat grădina, scoteam între cincizeci şi o sută de găleţi de apă din fântână pe zi, luându-ne la întrecere: „cine termină primul ? - cine scoate apa din fântână sau cine duce apa la rândurile cu legume?". Număram în ordine descrescătoare câte găleţi de apă mai avem de scos din fântână și de cărat pe rândurile de legume. Mergeam la descărcat porumbul din căruțe și din remorci în pătule, ne întreceam care aruncă mai repede şi la fix ştiuleţii; mergeam la lopătat grâul, ca să nu se încingă, ce mândrie în fața oamenilor satului, ce plăcere, ce distracție! Adulţii ne incitau la întreceri în timpul lucrului: cine ştie mai repede tabla înmulţirii, tabla împărţirii, calcule şi probleme complicate, de logică şi perspicacitate… Stăteam şi ne jucam ca pe nisip în grămezile uriaşe de grâu, alunecam ca pe derdeluş, ne îngropam în grâu… Cine simţea că munceşte?

Ştiţi că şi aceste munci le percepeam tot ca pe nişte jocuri sau le transformam în jocuri noi, copiii? Munceam jucându-ne, ne jucam muncind! Ne luam la întrecere care adună în acelaşi timp iarbă mai multă; care merge mai repede cu căruţul încărcat sau cu căpătâiul cu iarbă pe cap până acasă, aşa că veneam către casă mai mult alergând (cu picioarele goale) prin ţărâna fierbinte! Scoteam din tălpi mărăcinii după ce ajungeam acasă! Jocuri propuse de noi: cine termină primul rândul cu porumb de cules, cine ajunge primul cu săpatul la capătul rândului de vie sau de porumb, cine umple primul găleata sau târna la cules via sau prunii din livadă ş. a. Nu m-a durut niciodată coloana vertebrală, nu am făcut febră musculară, nu m-au durut vreodată mâinile, nu m-am îmbolnăvit! Şi să fi văzut ce viteză prindeam noi, copiii, de depăşeam adulţii! Aveam condiţie fizică şi dispoziţie foarte bune!

Seara târziu, când ne adunam la porţi în faţa focului de paie căzute din căruţele şi remorcile care treceau pe drum, de frunze măturate sau de buruieni uscate strânse de noi după ce săpam iarba de pe şanţ sau te miri de pe unde, număram stelele căzătoare, arătam „Steaua Polară", „Carul mic", „Carul mare", „Cloşca cu puii de aur"; număram liliecii, fluturii mari de noapte, analizam şi prindeam pentru insectarul şcolii insecte: cleştari, nasicorni, fluturi „Cap de mort" ş.a. Povesteam lecţiile învăţate şi ne întreceam care ştie mai bine lecţia, făceam verificări la definiţii, aflam ce nu înţeleseserăm prea bine, învăţam unii

de la alţii! Făceam planuri pentru a doua zi, cu cine mergeam în grup şi unde mergeam … Istoriseam poveşti auzite de la alţii sau citite, spuneam uneori poveşti de groază de plecam speriindu-ne şi de umbra noastră până acasă! Cu greu ne dezlipeam de grupul de copii, cu toate că auzeam părinţii strigându-ne insistent la masă, iar aerul curat al nopţii aducea până la noi miresme în funcţie de anotimp: de salcâmi, de tei înfloriţi, de regina-nopţii, de ananas copt, de caise şi pere parfumate de vară; vara mirosuri îmbietoare de pui, de peşte, ardei sau vinete coapte pe jarul grătarului, de pâine coaptă în ţest de lut, pe frunze de nuc, miros de gogoşi, chisăliţă de vişine…, iarna miros de carne şi de cârnaţi de porc la grătar… Veneam în drum la întâlnire cu copiii, aducând şi celorlalţi copii cococi (turte) fierbinţi perpelite repede în cenuşa de pe lângă ţest, în timp ce pâinea cât roata carului se cocea sub ţest, cococi peste care întindeam miere sau unt făcut în casă, în putinei, unt ce se topea în cocoacea fierbinte. Ne jucam iarna la căldură, lângă vatra cu ţest sau lângă soba cu plită, pregătindu-ne şi cocând bulgări de mămăligă cu brânză în mijloc, pe jarul de sub tuciul în care fierbea laptele în urma mămăligii sau în care alte bunătăți se pregăteau, pui la tuci, pui pe jar sau la tavă în țest, macaroane cu brânză, plăcintă cu dovleac … Şi tot pe vatra pomostită proaspăt, sub ţest, ne pregătea bunica uneori repede pâine în spuză şi ne punea miere la mijlocul ei … Ce mai bunătăţi!

Nu vă e dor de farmecul şi de sănătatea trupească şi sufletească a vremurilor de altădată?

Doamne, ce copilărie fericită! Nu am timp să stau şi să scriu mai mult despre jocurile copilăriei mele, de modul în care ne petreceam timpul liber, dar aşa de mult mi-ar plăcea! Amintirile îmi prilejuiesc reîntâlnirea cu copilăria, cu vremuri fericite, demult trecute, de vârsta de aur! Mi-au dat deja lacrimile! „*Unde eşti, copilărie …*?”

Comparativ cu jocurile copiilor de acum, când cel mai mult timp este petrecut la jocuri individuale sau grupate după gen (jocuri practicate numai de fete sau numai de băieţi), odinioară jocurile în grup reprezentau majoritatea jocurilor. Nu-mi aduc aminte să mă fi jucat singură, dacă eram singură citeam. Nu am avut niciodată jucării cumpărate, păpuşile nu mi-au plăcut, jocul cu ele mi se părea pierdere de vreme pe lângă alte jocuri dinamice pe care le puteam juca împreună cu alţi copii sau cu familia! Cred că jocurile copilăriei mele au format în cea mai mare măsură omul care sunt astăzi. Jocurile în colectiv mi-au dezvoltat numeroase calităţi: capacitatea de muncă, voinţa, răbdarea, toleranţa, munca în echipă, spiritul competitiv, dar şi înţelepciunea de a renunţa atunci când e cazul, de a te recunoaşte învins, dorinţa de a te perfecţiona, spiritul de întrajutorare, dorinţa de a învăţa de la alţii, creativitatea, imaginaţia, capacitatea de a socializa uşor etc.

Copiii din această generaţie, ca şi mulţi din generaţiile de după anii 2010-2020, sunt privaţi de legătura continuă cu natura! Părinţii îşi cresc copiii mai mult în casă, în apartamente! Din totalul jocurilor lor, doar aproape un sfert sunt colective, restul sunt individuale. Cele mai multe jocuri se rezumă acum la jocurile virtuale pe telefon, pe computer, la comunicarea pe Internet, la jocurile dependente de jucării cumpărate (trenuleţe, păpuşi, camioane, lego etc.), vizionarea diferitelor filme, desene animate şi emisiuni la televizor (activităţi statice) sau la puţinele jocuri în care pot face efort fizic şi pot fi desfăşurate între blocuri (cele mai multe tot dependente de ceva existent: leagăne, balansoare …)! Părinţii nu-i pun la munci minime fizice, copiii nu sunt obişnuiţi cu responsabilităţi de la vârsta şcolară mică. Puţine sunt situaţiile în care copilul poate fi creativ! Nu învaţă să facă lucruri practice, iar multe aspecte teoretice nu se reţin şi nu se înţeleg decât dacă un copil le face cu mâna lui, le (re)descoperă prin activitate practică proprie!

Jocurile colective și în natură au un impact major asupra educaţiei de gen, a cunoașterii mediului înconjurător, a înțelegerii vieții! Astfel copilul socializează, se responsabilizează, cunoaște lumea vie, nu se mai fac discriminări de gen în timp, dacă de mici copiii sunt obişnuiţi să desfăşoare activităţi în grup! Ele dezvoltă atât la fete, cât şi la băieţi aceleaşi deprinderi şi priceperi, aceleaşi abilităţi! Sarcinile se distribuie echitabil, toţi copiii rezolvă aceleaşi cerinţe, sunt obişnuiţi astfel să lucreze împreună, învaţă să nu aştepte să rezolve altcineva ceva ce pot rezolva singuri, luând exemplu de la cine rezolvă cerinţa din acelaşi grup sau făcând eforturi fiindcă grupul se bazează pe rezultatele fiecărui membru.

Gândirea critică la copiii preșcolari, o provocare a zilelor noastre

Prof. Nicoleta Ghinoiu

Grădinița cu PN nr. 24 Ploiești, Prahova

În zilele noastre se constată o nouă orientare de paradigmă în distribuția rolurilor educaționale. Menirea profesorului este acum, de a educa o mai accentuată autonomie cognitivă a preșcolarului, prin stimularea spiritului critic și prin încurajarea acestuia de a participa activ la propria formare pe toate palnurile personalității sale. Adaptarea la exigențele unei didactici moderne încurajează asimilarea unei game largi de competențe intelectuale care să-i facă pe copii mai flexibili la diferite metode de învățare, mai implicați în contextul educativ. Dacă în țara noastră această problematică este încă puțin exploatată, în lumea occidentală se poate vorbi despre o tendință masivă de îndreptare către domeniul gândirii critice, în special, către formarea pentru gândire critică. Gândirea critică este relevantă datorită importanței ei în procesul instructiv-educativ, mai ales în interiorizarea informației, în clădirea unor idei de bază, a unor principii sau teorii. Gândirea critică își câștigă tot mai multă considerație în procesul de aplicare a competențelor dobândite, atunci când ideile, teoriile învățate sunt implementate cu eficiență și devin, astfel, relevante pentru contextele vieților celor care le-au acumulat prin învățare. Se consideră că profesorii eficienți cultivă gândirea critică încă de la stadiul educației timpurii.

O definiție cunoscută pentru gîndirea critică este dată de doi dintre cercetătorii domeniului - Michael Scriven și Richard Paul, la o conferință din 1987: *...procesul disciplinat intelectual de conceptualizare activă, aplicare, analizare, sintetizare sau evaluare a informației adunată prin sau generată de observație, experiență, reflecție, raționare sau comunicare ca un ghid pentru credințe și acțiuni. În forma ei exemplară, gândirea critică este bazată pe valori intelectuale universale care transcend diviziunile dintre subiectele de studiu: claritate, acurateţe, precizie, consistență, relevanță, dovezi certe, argumente puternice, larghețe și corectitudine.*

Conceptul de *gândire critică p*resupune o paletă de contextualizări, trăsături, caracteristici fundamentale. Acestea conturează o capacitate care trebuie dezvoltată și încurajată într-un mediu adecvat, deoarece nu se dobândește spontan, ci se învață constant prin practica ei cotidiană și, mai ales, prin conștientizarea acestei practici. Este un fel specific de funcționare a minții omenești care presupune activism, flexibilitate și deschidere spre o schimbare autentică și inovare.

Formarea gândirii critice presupune câteva etape esențiale, precum:

- asimilarea de cunoștințe;
- edificarea unor credințe și convingeri care fundamentează adoptarea unor decizii ferme, manifestarea unor comportamente adecvate și eficiente;
- afirmarea unor abilități cognitive superioare, reflexive.

Condițiile esențiale afirmării gândirii critice sunt: crearea unor situații de învățare, a unor ocazii de exersare a proceselor gândirii; încurajarea gândirii independente; acceptarea diversității de opinii și idei; implicarea activă a copiilor prin colaborare și cooperare pentru a descoperi soluții adecvate la probleme; aprecierea pozitivă a gândirii critice în orice situație; manifestarea încrederii față de capacitatea fiecărui preșcolar de a gândi în mod critic.

A gândi critic înseamnă:

- **a deţine cunoştinţe valoroase şi utile având convingeri şi credinţe întemeiate pe acestea;**
- **a avea opinii independente şi a accepta ca ele să fie supuse evaluării (criticii);**
- **a supune propriile idei şi ideile altora unei analize constructive;**
- **a construi argumente suficiente care să confere consistenţă propriilor opinii;**
- **a manifesta toleranţă, flexibilitate şi respect;**
- **a învăţa cum să gândeşti eficient evaluând şi testând mai multe soluţii.**

Se consideră că un individ implicat în activitatea de gândire critică își consacră eforturile pentru a realiza: dovezi pe baza observației, criterii relevante și semnificative pentru efectuarea judecăților, metode sau tehnici aplicabile pentru formarea judecăților și constructe teoretice aplicabile în scopul înțelegerii problemelor și întrebărilor.

În activitatea cu copiii de vârstă preșcolară, totul începe prin **cultivarea curiozităţii naturale a copiilo**r faţă de natură şi faţă de problemele morale, prin dezvoltarea deprinderilor analitice şi de rezolvare de probleme. Se are în vedere **relaţia dintre calitatea întrebărilor, calitatea gândirii şi calitatea răspunsurilor copiilor,** deoarece întrebările adecvate adresate copiilor permit formarea unei gândiri abstracte, nuanţate şi sofisticate. Gândirea eficientă se dezvoltă prin munca în colaborare, ceea ce înseamnă lucrul în perechi, pe grupe, pe centre de activitate. Munca în colaborare este eficientă dacă are loc trecerea de la respectul faţă de ideile altora la încredere în sine, trecerea de la concret la abstract, de la gândirea intuitivă bazată pe exprimarea unor opinii fără a reflecta asupra lor, la gândirea logică care susţine anumite concluzii bazate pe premise, abordarea lucrurilor din mai multe perspective.

Principii de care ar fi de dorit să țină cont profesorul interesat să dezvolte gândirea critică a preșcolarilor:

- stimularea preșcolarilor să descopere cunoștințele prin întrebări;
- libertatea de exprimare, încurajarea demersurilor imaginative;
- toleranță față de ideile originale, respectarea imaginației și a ideilor inedite;
- respectarea întrebărilor neuzuale, aprecierea creativității individuale și a spontaneității;
- libertatea de exprimare prin artă, în afara *tiparului curricular;*
- aprecierea creației lingvistice, dezbaterea responsabilă a ideilor originale;
- aprecierea calității atât în furnizarea, cât și în reproducerea cunoștințelor;

Învățământul centrat pe copil, aplicarea metodelor interactive de predare-învăţare în activitatea cu copiii, dar și nediscriminarea, valorizarea fiecărui preșcolar, îcurajarea inițiativelor pesonale și de grup, toate contribuie la dezvoltarea gândirii critice. Încă de la vârstele timpurii, metodele interactive de grup favorizează schimbul de idei, de experienţe, de cunoştinţe, fiind modalitaţi moderne de stimulare a învăţării şi dezvoltării abilităților de comunicare, de colaborare, acestea presupunînd creearea de situaţii de învăţare centrate pe disponibilitatea şi dorinţa de implicare directă şi activă a preșcolarilor. Astfel, prin folosirea unor metode precum: brainstormingul, metoda cubului, explozia stelară, ciorchinele, alfabetizarea media - în sensul dobândirii capacității de selectare a informației utile încă de la vârste fragede, se încredinţează sarcini individuale, se provoacă preșcolarii la o relaţionare creativă, la ajutor reciproc, se încurajează negocierea soluţiilor individuale, iar atunci când au de realizat un produs, fiecare îşi aduce contribuţia în funcţie de capacități și competențe.

Gândirea critică își dovedește eficiența atunci **când avem nevoie de idei noi**, de soluţii în rezolvarea problemelor ivite pentru a obţine ceva, de a ne debarasa de ceva sau poate pentru a realiza ceea ce ne dorim. Pentru a ajunge un om responsabil, care să poată să gândească, să reflecteze, liber, copilul, de mic, trebuie educat în spiritul marilor valori ale omenirii, împotriva violenţei şi a intoleranței.

BIBLIOGRAFIE:

- Dumitru, Ion Al. (2000) – *Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă,* Editura de Vest, Timişoara,
- Flueraş, V., (2003), *Paideia şi gândire critică*, Ed. C.C. de Ştiinţă., ClujNapoca,
- Marin T., Ghelemez S., Popescu M.M., Țone I.,*Gândirea critică din perspectiva învățământului postmodernist*, V&I INTEGRAL, București, 2010,
- Moon, J., (2012).*Critical Thinking: an exploration of theory and practice. Routledge*.

- Nicu A., Strategii activ-participative de formare a gândirii critice, Editura Didactică si Pedagogică, R.A.București, 2007, Presa Universitară Clujeană.

DEMOCRATIZAREA EDUCAȚIEI ȘI EDUCAȚIA PĂRINȚILOR.

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 NEGREȘTI - OAȘ
Prof. GHIRITI DOREL GHEORGHE

Au existat întotdeauna educatori excelenti si parinti iubitori, care nu si-au pus probabil atâtea probleme si totusi au reusit foarte bine; dar poate ca acest lucru era mai usor într-o lume foarte statornica, în care traditia avea ultimul cuvânt.

Înca de la începutul secolului trecut, Kant - urmarind un proiect de emancipare a conditiei umane - scria: "Parintii care au primit ei însisi o educatie sunt deja niste modele dupa care se îndreapta copiii. Dar pentru a-i face pe acestia mai buni, este necesar sa facem din pedagogie un studiu; altfel nu este nimic de sperat de la dânsa, iar educatia este încredintata unor oameni cu pregatire rea" (Kant, Im. 1992, p.15). Spre sfârsitul aceluiasi secol, Eminescu - cu genialitate si profunda simtire - nota: "Astazi, ca totdeauna, ei (n.n. - adica "speculantii frumoaselor principii", care în locul unei legi pentru întemeierea instructiei generale "au urzit o cabala") striga: "raspândirea luminii si culturii în masa poporului"; în vremea aceasta însa poporul daca ar fi întrebat, le-ar raspunde: "boieri dumneavoastra, lumina ca lumina, nu zicem ca nu-i buna; dar, pâna una alta, dati-ne mijloace de hrana, scapati-ne de briciul administratiei" "(Eminescu, M. 1991, p.156). Din perspectiva istorica, educatia parintilor - ca si educatia (poporului) în general - apare necesara, atât pentru cresterea si educarea copiilor, cât si ca o cale de emancipare spirituala si sociala, ca un vector al democratizarii educatiei si societatii. Evolutiile rapide din viata sociala genereaza o cerere de continuare a proceselor de reînnoire a cunostintelor, deprinderilor si valorilor pe durata vietii. Din perspectiva unei analize sistemice, educatia parintilor apare ca o dimensiune a educatiei permanente si desigur, a educatiei adultilor. "Educatia permanenta este un proces de perfectionare a dezvoltarii personale, sociale si profesionale pe durata întregii vieti a indivizilor în scopul îmbunatatirii calitatii vietii, atât a indivizilor, cât si a colectivitatii lor. Aceasta este o idee comprehensiva si unificatoare care include învatarea formala, nonformala si informala pentru dobândirea si îmbogatirea unui orizont de cunoastere care sa permita atingerea celui mai înalt nivel de dezvoltare posibil în diferite stadii si domenii ale vietii" (Dave, R., H., 1991, p.47-48). Din aceasta perspectiva, actualul sistem de învatamânt apare ca inflexibil, prea formal si disfunctional în contextul necesitatilor comunitatii sau al noilor evolutii, el izoleaza scoala de familie si comunitate, având astfel o influenta alienanta asupra elevului. Asa cum se precizeaza în aceeasi lucrare, o etapa initiala a oricarei strategii, proiectata sa împlineasca aspiratiile educatiei permanente este "construirea unui pod de legatura" între "o varietate de elemente intereducationale" (structuri, curriculum, pregatirea profesorilor) si "un numar considerabil de elemente extraeducationale" (configuratii personale, sociale, istorice, culturale ale indivizilor si societatilor în medii locale, nationale si globale) (Dave, R.H., 1991, p.37). Conceptul educatiei permanente este "în mod functional, bazat pe ideea ca învatarea permanenta poate fi dobândita de catre indivizi si societati în moduri diferite si ca aceste modalitati alternative sunt în stare sa conduca spre atingerea celui mai înalt si celui mai bun nivel al calitatii vietii de catre toti" (Dave, R.,H., 1991. p.48).

Finalitatea educatiei adultilor nu se reduce, asa cum se mai crede, la formarea profesionala continua. Un Raport asupra Educatiei adultilor si mutatiilor sociale (Bograd, G., 1991, p.18-21), precizeaza urmatoarele obiective pedagogice ale educatiei adultilor: identificarea indicatorilor de restructurare personala; a face din cel format centrul actiunii

(trecerea de la o educatie centrata pe continuturi la o educatie centrata pe cel ce învata); construirea motivatiei (individul trebuie sa aiba o anumita constiinta a motivatiei, sa o exprime ca o cerere de educatie, iar educatorii sa poata sa o decodifice, sa o înteleaga; notiunea de proiect pare a fi raspunsul instrumental ce permite transformarea unei cereri fluide, multiforme, într-un obiectiv concret, operational); a pleca de la practica (adultii se formeaza pentru a face fata problemelor practice; educatia comprehensiva a adultilor impune favorizarea învatarii mijloacelor intelectuale necesare; a ancora actiunea educativa pe problemele vietii practice implica a tine seama, nu numai de preachizitiile teoretice, ci si de preachizitiile sociale); a privilegia învatarea mai mult decât învatamântul (a învata adultii sa învete, sa-si elaboreze scheme de actiune pe baza întelegerii evolutiei împrejurarilor); încurajarea unei pedagogii a descoperirii si responsabilitatii (a reda încrederea în sine, capacitatea de actiune, constiinta colectiva, dezvoltarea proiectelor sociale); a da timp de învatare (ritmurile proprii sunt esentiale); a stimula valorile grupului (ele opereaza meditatiile între continuturi abstracte si situatiile concrete; ele joaca un rol structurant asupra perceptiilor individuale, ordonându-le sub forma unei grile de lectura; ele permit indivizilor sa se ajute reciproc). În acest sens, educatia apare ca "Practica a libertatii" (Freire, P., 1971).

Deoarece educatia adultilor (cu exceptia unor programe de promovare profesionala) nu poate deveni obligatorie, ea trebuie sa fie adaptata nevoilor acestora si sa acorde celor ce studiaza conditii liberale (de autoeducatie si autoevaloare, de alegere a continuturilor si metodelor, a locului si timpului de învatare). Un sistem de educatie pentru adulti este bine organizat, functional atunci când este întemeiat pe motivatii si centrat pe obiective care rezolva problemele indivizilor sau grupurilor de adulti. Nu putem stimula motivatiile lor de învatare si de participare la programe educationale fara strategii care sa se intemeieze pe cunoasterea nevoilor lor reale, specifice, de educatie. Asemenea strategii presupun si un sistem de "auto-purtare" a învatarii - specific educatiei adultilor - care sa se realizeze atât prin apelul la educatori (formatori) specializati (profesori. medici, juristi etc.), cât si prin apelul la formatori formati dintre adultii cuprinsi în programele educationale si care actioneaza ca "relee" într-o retea. Accelerarea transformarilor sociale, democratice, emanciparea femeii (la preocuparile materne si gospodaresti adaugându-se preocuparile profesionale si de studiu), modificarea statutului copilului, dispersia familiei, încercarea de a restitui prestigiul educatiei familiale (pe care l-a avut pâna la introducerea învatamântului obligatoriu), progresele sociologiei si psihologiei, precum si alte cauze au dus la întelegerea faptului ca orice sistem de educatie ramâne neputincios daca se izbeste de indiferenta sau de opozitia parintilor. Scoala capata astfel o misiune suplimentara. "Deoarece axa directoare a civilizatiei occidentale este înaintarea persoanei spre mai multa libertate si fericire, înaintarea societatilor spre mai multa întelegere si justitie... si dat fiind demisia unui numar de parinti si faptului ca un numar crescând de copii vin fie din familii destramate, fie din medii analfabete si o comunicare între parinti si copii nu se face întotdeauna foarte bine (parinti nascuti într-o lume aproape imobila înca, au copii care sunt nascuti într-o lume bulversata), pentru toate aceste motive scoala are în sarcina o misiune suplimentara" (Domenach, J.M., 1989, p.48). Au existat întotdeauna educatori excelenti si parinti iubitori, care nu si-au pus probabil atâtea probleme si totusi au reusit foarte bine; dar poate ca acest lucru era mai usor într-o lume foarte statornica, în care traditia avea ultimul cuvânt. Modificarea pe care au suferit-o, în curs de o generatie sau doua, relatiile dintre parinti si copii, dintre adulti si tineri, apare mai vadita în consideratia pentru copil ce "are semnificatia de recunoastere intima si profunda a valorii persoanei copilului si de încredere în potentialul lui de dezvoltare" (Osterrieth, P., 1973, p.70). Sentimentul de siguranta - singurul care permite

copilului sa se emancipeze si sa-si dobândeasca personalitatea - depinde de urmatoarele conditii (Osterrieth, P., 1973, p.71-72):

1. Protectia împotriva loviturilor din afara;

2. Satisfacerea trebuintelor elementare;

3. Coerenta si stabilitatea cadrului de dezvoltare;

4. Sentimetul de a fi acceptat de ai sai:

a) ca membru al familiei: sa fie iubit; sa daruiasca dragoste, sa fie izvor de bucurie si de multumire pentru adulti; sa fie condus si îndrumat;

b) ca fiinta umana: sa i se accepte caracteristicile individuale; sa aiba posibilitatea de actiune si experienta personala; sa aiba asigurata o anumita arie de libertate.

S-ar putea spune ca aceste conditii sunt constante indispensabile, daca ele nu ar cere sa fie satisfacute într-un mod care difera riguros de la o vârsta la alta. Pentru îndeplinirea functiei fundamentale a familiei - de securizare a copilului - si a rolului sau socializator, aculturant si individualizator, finalitatea definitorie a educatiei parintilor devine formarea constiintei educative a parintilor, a necesitatii unui efort constient pe masura evolutiei nevoilor (inclusiv de educatie) ale copilului. Ca puncte de reper în educatia parintilor se apreciaza: educarea viitorilor parinti (în scoala sau în afara scolii); educarea parintilor cu copii mici; relatia scoala-familie; rolul massmediei în educatia parintilor; programe de formare a formatorilor pentru educatia parintilor (Stern, H. H., 1972). În scoala, cea mai buna pregatire generala pentru îndatoririle parintesti consta într-un sistem de învatamânt armonios, care sa pregateasca pentru învatarea continua si colaborarea cu altii; la elevii mai mari pot fi introduse cursuri speciale, de educatie sexuala, de educatie familiala ("scoala vietii"). În educarea parintilor cu copii mici, un rol deosebit au institutiile de puericultura pentru îngrijirea medicala, fizica a copiilor; se impune colaborarea educatori (psihopedagogi) - parinti în adaptarea copiilor la gradinita si la scoala. În ceea ce priveste relatia scoala-familie se impun deschideri oferite parintilor privind aspectele scolare, psihopedagogice, pe lânga aspectele medicale, juridice etc. Se cunosc urmatoarele forme mai importante de organizare (institutionalizata) a educatiei parintilor si a colaborarii scoala-familie: asociatii ale parintilor (si profesorilor) care au o larga libertate de initiativa (au aparut pentru prima oara în Statele Unite ale Americii în secolul trecut); scoli ale parintilor (initiate în Franta în perioada interbelica) si scoli ale mamelor (initiate în Germania); consilii de administratie scolara formate (exclusiv sau în majoritate) din parinti, cu rol informational, consultativ si decizional (fiinteaza în Belgia, Danemarca, Olanda si în alte tari occidentale); comitete de parinti pe clase si scoli, fara rol decizional, care sprijina scoala în rezolvarea unor probleme (în tarile est-europene).

Reprosurile care li se fac parintilor privind colaborarea cu scoala sunt: apatia (nu vin la reuniuni anuntate); lipsa de responsabilitate (asteapta initiativa profesorilor); timiditate (lipsa de încredere în sine); participare cu ingerinte (critica cu impertinenta scoala); preocupari excesive (exclusive) pentru randamentul scolar (notele copilului); rolul parental rau definit (nu înteleg corect functiile si rolurile în educatia copilului); contacte limitate cu scoala (numai în situatii exceptionale, de criza în comportarea copilului); conservatorism (reactii negative la idei noi). Reprosurile care li se fac profesorilor privind colaborarea cu familiile elevilor sunt similare (nu identice!), inclusiv privind: dificultati de a stabili relatia cu adultii (trateaza parintii

ca pe copii si nu ca parteneri în educatia copilului, decizând autoritar la reuniunile cu parintii); definirea imprecisa a rolului de profesor (oscileaza între autonomia traditionala si perspectivele noi ale parteneriatului); lipsa pregatirii privind relatia scoala-familie.

Pentru o cooperare eficace se considera necesara adoptarea unor comportamente corespunzatoare de catre membrii consiliului: comunicarea libera de informatii; toleranta când limbajul profesional nu este înteles de nespecialisti (dintre parinti); încurajarea dezbaterilor pe probleme educationale majore (si nu doar discutii pe probleme administrativ-gospodaresti); considerarea reciproca a parintilor si profesorilor ca parteneri. Un rol deosebit, atât pentru colaborarea familie-scoala si participarea la gestiunea scolii, cât si pentru educatia parintilor îl au asociatiile de parinti, a caror finalitate este, în principiu, protectia copilului prin educatie. Se pot deosebi asociatiile de parinti si dupa scopurile lor, astfel: ca grup de sustinere a scolii, în probleme needucationale; ca grup de cooperare care considera educatia ca un proces comun în care parintii si profesorii sunt parteneri, care decid împreuna viitoarele programe; ca grup de aparare a intereselor care considera ca parintii au interese ce trebuie promovate în raport cu interesele altor grupe. Cele mai frecvente obiective ale asociatiilor nationale de parinti sunt: a) sensibilizarea parintilor privind drepturile si îndatoririle lor, influenta comportamentului lor asupra copilului; b) informarea parintilor prin publicatii, radio si televiziune privind problemele specifice; c) formarea parintilor prin cursuri destinate acestora, consultatii (la sediu, telefonic, prin publicatii) pe probleme de interes (medicale, juridice, psihologice etc.); d) reprezentarea parintilor (reprezentantii sunt obligati sa apere interesele celor pe care îi reprezinta, sa raporteze periodic acestora problemele dezbatute în consiliul de participare scolara). Exista doua teorii importante privind relatia scoala-familie: ♣ teoria profesionalismului care considera ca un element esential serviciul facut altora, fara a gândi la avantaje personale; criteriile acestei teorii sunt: competenta, servirea clientilor, un cod de etica profesionala; ♣ teoria schimbului care considera actiunea umana în functie de un câstig personal; se considera privilegii traditionale ale profesorilor: un grad de autonomie, un salariu asigurat, o competitie restrânsa. Din aceasta perspectiva se pune întrebarea: ce câstiga profesorul într-o cooperare cu familia? Se apreciaza ca acest câstig poate fi un statut revalorizator în ochii societatii; cooperarea cu familia poate fi un test profesional si poate fi considerata ca facând parte din datoria profesionala a profesorului deoarece: parintii sunt clienti ai scolii; eficacitatea învatamântului (evaluata la scoli si profesori) poate fi ameliorata prin cooperarea între scoala si familie; parintii sunt responsabili legali de educatia copiilor lor si pot avea exigente de a evalua rezultatele activitatii scolare.

Bibliografie:

1.B O G A R D, G., Éducation des adultes et mutations sociales. Rapport intérimaire (1989-1990). Strasbourg, Conseil de l'Europe, Conseil de la Cooperation culturelle, 1991.

2.D A V E, R.H. (sub redactia) si colaboratorii, Fundamentele educatiei permanete. Bucuresti, Editura Didactica si Pedagogica, 1991.

3.D O M E N A C H, J.M., Ce qu'il faudrait enseigner. În: L'école des parents. nr. 10, Paris, 1989. E M I N E S C U, M., De bine de rau. În vol. "Ne e sila..." (Scrieri politice). Bucuresti, Editura Societatii Soroc, 1991.

TEHNICI DE MOTIVARE A COLECTIVULUI DE ELEVI ÎN ORA DE EDUCAŢIE FIZICĂ

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 NEGREȘTI – OAȘ

Prof. DOREL GHEORGHE GHIRITI

„Educaţia este abilitatea omului de a înfrunta situaţii din viaţa de zi cu zi”

Etimologia termenului de management provenită din latinescul manus-agere inseamnă manevrare, pilotare, conducere. Cele mai frecvente semnificaţii etimologice ale termenului au fost cele de conducere, organizare şi reuşită.

Conform DEX 2009 termenul de management reprezintă „activitatea şi arta de a conduce; ansamblul activităţiilor de organizare, de conducere şi de gestiune a intreprinderilor; ştiinţa şi tehnica organizării şi conducerii unei intreprinderi.”

Termenul este folosit astăzi în domenii variate şi referindu-se la subiecte diverse începând de la activităţi de tip economic şi terminând cu problematica umană. De aceea expresii de tipul „managementul timpul”, „self-management”, „managementul stresului”, sau „managementul clasei de elevi” sunt expresii comune, cotidiene şi depășesc cu mult limita impusă de definiţia clasică a termenului.

Managementul clasei de elevi este definit ca domeniul de cercetare în ştiinţele educaţiei care studiază atât perspectivele de abordare ale clasei de elevi cât şi structurile dimensionale ale acesteia în scopul facilitării intervenţiilor cadrelor didactice în situaţii de criză „microeducaţională” şi a evitării consecinţelor negative ale acestora prin excerciţiul microdecizilor educaţionale (R. Iucu 2000).

Managementul clasei este eficient prin activismul său, prin situarea elevului în centrul activităţii educaţionale, prin motivarea adecvată a profesorilor şi elevilor şi prin îmbinarea rolurilor profesorului cu funcţiile sale manageriale. Profesorul de educaţie fizică trebuie să aibă o viziune de ansamblu asupra învaţământului şi educaţiei, trebuie să iniţieze proiecte educaţionale, să organizeze activităţi sportive, să coordoneze resursele umane, materiale şi financiare, să ia decizii impreună cu cei implicaţi in procesul educaţional, să rezolve situaţii conflictuale, să consilieze elevii cu probleme şi cu dificultăţi în executarea exerciţiilor fizice şi să dirijeze procesul de învăţare creativă a elevilor.

Clasa de elevi reprezintă celula fundamentală a învăţământului care trebuie organizată, dirijată, eficentizată, astfel încât rezultatele să fie cât mai bune. Întregul sistem educaţional începe şi se termină la nivelul clasei, rezultatele trebuind să fie vizibile la acest nivel.

Putem concluziona că sistemul educaţional este sistemul care are nevoie de personal cu valenţe manageriale începând de la nivelul de „top management" şi terminând cu profesorul de sport care organizează clasa pentru ora sa.

Motivaţia şi gestionarea ei în societăţile economico-sociale, productive ramâne motorul activităţii efieciente cu atât mai mult în învaţământ care prin esenţa sa este unul dintre cele mai complexe și dinamice activităţi, care are în centrul sau ca obiect, ca mijloc, ca produs al activităţii elevul. Motivaţia este pârghia care dacă este bine manevrată conduce la eficienţă obiectivă, dar şi la reusita subiectivă a activităţii. În acest sens dimensiunea motivaţional atitudinală constituie motorul generator de energie si sustinere a eforturilor educaţionale ale elevilor la ora de educaţie fizică. Atitudinile interpersonale ale elevilor pot fi de colaborare sau competiţie, de respect sau lipsa de consideraţie, de încredere sau neîncredere, predominant pozitivă sau conflictuale si agresive. Motivaţia elevilor pentru activitatea de educaţie fizică poate fi intrinsecă, pozitivă, superioară, de dezvoltare a personalităţii, dar şi extrinsecă, negativă, sau de indiferenţă şi respingere. Dacă profesorul de educaţie fizică organizează creativ ora de sport, elevii pot avea interese comune şi se pot bucura de activităţiile de socializare, distracţie şi relaxare. Atitudinile de satisfacţie-insatisfacţie depind de relaţia membrilor de grup cu profesorul de sport, cu tipul de sarcină si exerciţiile fizice, cu ceilalţi membri ai grupului şi cu propria lor persoană. Gradul de integrare a tuturor acestor atitudini determină profilul dimensiunii motivaţional-atitudinale a climatului psiho-social. Profesorii de sport în statutul lor de manageri, profesori, diriginţi, consilieri, datorită maturităţii lor, a experienţei dar şi a perfecţionării în noile domenii educaţionale de management au rolul de a indentifica şi de a corecta aceste atitudini şi comportamente.

Motivarea elevilor pentru participarea la ora de educaţie fizică este una din preocupările constante ale profesorilor. O caracteristică a elevilor de liceu şi gimnaziu şi uneori chiar la elevii din clasele primare este motivaţia scazută si dezinteresul pentru învăţare. Gill (2000) defineşte motivaţia ca „direcţia şi intensitatea unui comportament". Ambele aspecte menţionate sunt importante în contextul educaţiei fizice. Direcţia face referie la activităţile la care elevul decide să participe, de exemplu elevul alege din mai multe ramuri ale atletismului să participe doar la alergarea de viteză. Intensitatea efortului se referă la cât efort depune elevul în activitatea pe care alege să o practice, de exemplu elevul participă la toate orele de ateletism dar manifestă interes şi depune un efort mai mare pentru alergarea de viteză .

Încrederea în sine şi motivaţia nu sunt sinonime dar se află in realaţie directă. Astfel se observă că elevii puternic motivaţi tind să devină foarte încrezători în abilităţiile lor. Încrederea în sine globală este mai mult o trasătură de personalitate şi poate fi folosită pentru a încuraja o persoană să facă lucruri noi, dar nu înseamnă că această persoană se va simţi capabilă de succes într-o sarcină specifică. De aceea la elevi, este foarte important să se dezvolte încrederea în sine raportată la situaţii specifice.

Bandura, defineşte autoeficacitatea ca fiind încrederea individului în capacităţile sale de a organiza şi executa acţiuni necesare pentru a produce rezultatele dorite. Pentru dezvoltarea autoeficacităţii elevul trebuie să creadă că este în control şi că acţiunile pe care le realizează sunt iniţiate inteţionat. În acest fel se produc rezultate specifice şi elevul poate fi motivat să încerce o schimbare a situaţilor.

Fenomenul motivaţional este explicat de teoria autodeterminării care este din ce în ce mai utilizată în contextul educaţiei fizice şi al sportului pentru tineri. Teoria autodeterminării consideră că exista trei nevoi psihologice fundamentale care declanşează motivaţia oamenilor: competenţa, autonomia şi relaţionarea (Deci & Ryan, 1991). Spre exemplu la ora de educaţie fizică măsura în care elevii se simt competenţi şi eficienti va determina nivelul lor motivaţional. Aceştia sunt puternic motivaţi atunci cand se întâlnesc cu succesul, li se dă posibilitatea de a alege şi sunt ajutaţi să se simtă parte a unui grup.

Teoria autodeterminării susţine că există mai multe tipuri de motivaţie în funcţie de motivele pentru care oamenii se implică în activitate. Astfel în tabelul de mai jos obeservăm continuum-ul autodeterminării şi diferitele tipuri de motivaţie (Vallerand si Loiser, 1999, *fig.1*).

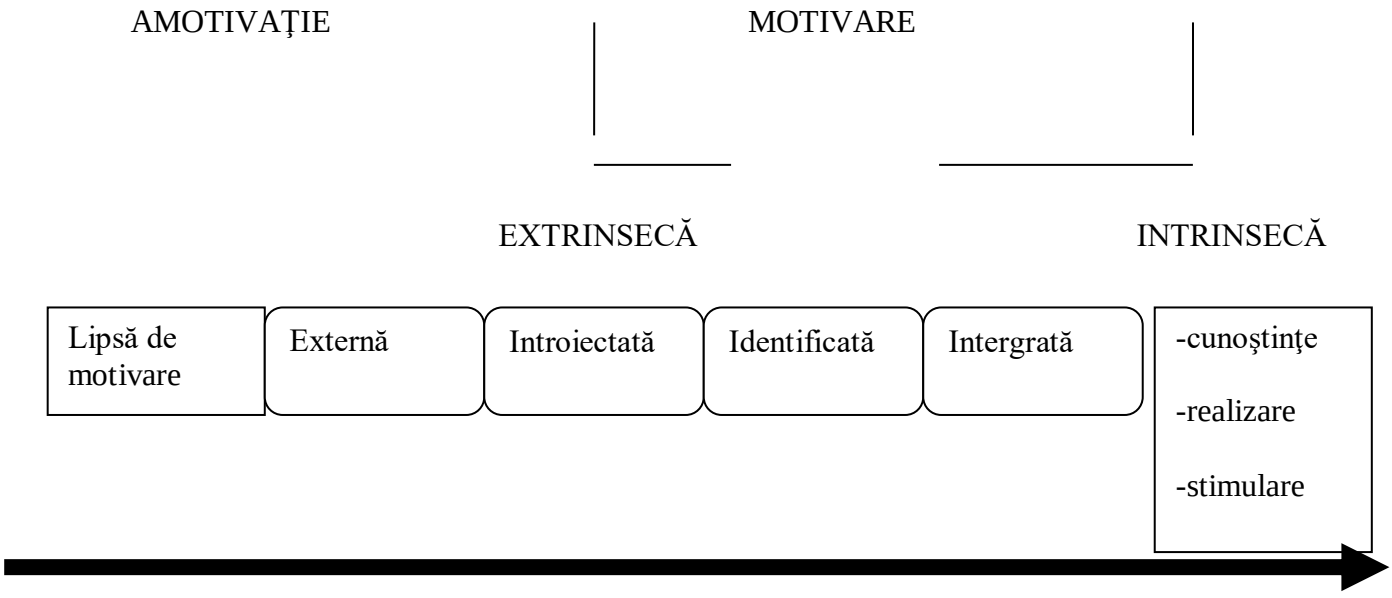

În motivaţia intrinsecă activităţile se pornesc din propria satisfacţie pe care comportamentul o dă individului chiar şi în lipsa unor stimulente externe.

Activitatea se declanşează pentru că individul doreşte să îşi satisfacă propria curiozitate, se bucură de provocare şi o găseşte placută, atunci avem de a face cu o motivaţie intrinsecă pentru stimulare. O persoană care este motivată să muncească din greu pentru că savurează satisfacţia pe care i-o dă perfecţionarea, atingerea potenţialului sau creația, avem de-a face cu motivaţia intrinsecă pentru realizare.

Pe de altă parte o persoană motivată extrinsec realizează sarcini doar pentru a avea parte de anumite consecinţe palpabile şi nu doar prin simpla derulare a comportamentului. Comportamentul acestora este derulat pentru a fi dus la bun sfârșit, deci pentru a primi recompensa şi nu pentru simplul fapt că se desfaşoară. Acest tip de motivaţie este mai puţin autodeterminată decât motivaţia intrinsecă.

A.Bandura identifică patru tehnici fundamentale de dezvoltare a motivaţiei elevilor. Fiecare dintre aceste tehnici are un rol esenţial în înţelegerea modului în care elevii îşi pot dezvolta motivaţia şi încrederea în sine în cadrul orelor de sport. Astfel, prima tehnică menţionată este experiența încununată de succes potrivit căreia elevul trebuie să aibă succese pentru ca sentimentul său de autoeficacitate să se dezvolte. Pentru început profesorul de sport este cel care poate să asigure succesul elevului reducând dificultatea sarcinii. Profesorul trebuie să găsească permanent modalităţi pentru ca începatorii să experimenteze succesul pentru a nu manifesta tendinţa de a abandona sarcina. Dificultatea sarcinilor va fi sporită treptat, doar atunci cand sarcinile simple sunt executate exelent.

O altă tehnică de motivare a elevilor este *modelarea*, pentru că în procesul învăţării unei noi tehnici, elevul sportiv începător are nevoie de un tipar sau un model pe care să îl imite. Acesta poate fi profesorul, un coleg mai talentat sau un film video cu un performer recunoscut. Mai apoi, profesorul asistă elevul în execuţia cu succes a sarcinii respective.

Persuasiunea verbală reprezintă a treia tehnică importantă de motivare a elevilor. Aceasta apare sub forma încurajărilor venite din partea profesorului, a părinţilor şi a colegilor. Judecăţile de valoare exprimate verbal referitoare la competenţe ale elevului şi la posibilităţile acestuia de a reuşi, sunt ajutoare de nepreţuit pentru el. Se recomandă ca indicaţiile profesorului de sport să fie formulate într-o manieră care să excludă negativismul. Aceste remarci negative trebuie evitate cu orice preţ.

Activarea emoţională reprezintă o altă tehnică de motivare deoarece emoţia reprezină un factor care poate facilita învăţarea. Pentru a fi atenţi, elevii trebuie să fie pregătiţi emoţional şi să aibă o activare optimă. Atenţia adecvată este foarte importantă pentru că îl poate ajuta pe elev să

execute un procedeu cu corectitudine maximă, dar şi pentru dezvoltarea sentimentului de autoeficacitate.

I.Neacşu (1990) identifică modalităţi educaţionale de motivare a elevilor. Elevii pot fi motivaţi la ora de educaţie fizică şi sport prin natura sarcinilor. Aceste sarcini trebuie să fie variate, stimulative, de relaţionare şi generatoare de autonomie. Elevii sunt motivaţi prin activităţi ludice, deci o varietate de jocuri sportive, prin competiţie şi cooperare si generatoare de performanţe. În stimularea interesului pentru activitate, profesorii pot utiliza situaţiile problemă, ei trebuie să mărească valenţele afective ale activităţii şi să dirijeze interesul către performanţe individuale. O lecţie activă, vie antrenată de activităţi şi metode diverse, stimulative, ludice, dar şi activităţile non-formale şi informale sunt puternic generatoare de motivaţie si performanţă.

Pentru a motiva elevii cât mai mult şi eficient există nişte strategii explicit manageriale, cum ar fi: strategia recompeselor mai ales morale, prin care profesorul oferă recompense încurajatoare şi uneori chiar materiale elevilor cu performanţe notabile. O altă strategie este motivarea prin evaluarea continuă prin care profesorul ofera feedback continuu pentru îmbunatăţirea rezultatelor. Încurajarea relaţiilor intra şi inter grupale reprezintă o alta strategie, cât şi intărirea încrederii în echitatea aprecierii. Recompensele prin note acordate în mod corect în funcţie de rezultatele obţinute, dar şi aprecierile verbale au rolul de a stimula nevoia de a învaţa a elevilor, de a dezvolta sociabilitatea, colaborarea şi integrarea elevilor în colectiv. Ele conduc la creşterea nivelului de aspiraţie a elevului, la formarea unei imagini de sine echilibrată şi la creşterea stimei de sine în raport cu stima de alţii.

Numeroase studii au ca obiect motivația tinerilor inplicați in activitatea fizică desfașurata în orele de educație fizică. Cele mai importante studii se concentrează pe relația dintre caracteristiciile elevilor, orientările motivaționale, contextul social și motivația.

Printre caracteristicile elevilor care sunt luate în vedere se afla *vârsta*. Profesorii de educație fizică și sport au observat, de-a lungul timpului că motivația de a participa în activități fizice descrește o data cu vârsta. Profesorii nu trebuie să considere că elevii sunt motivați pentru a participa la activitățile de sport, ci aceștia trebuie să fie pregătiți cu strategii de motivare a elevilor de toate vârstele. *Genul* este o altă caracteristică a elevilor care a atras atenția cercetătorilor. Mulți dintre aceștia au constatat că băieții par a avea un grad mai mare de motivație intrinsecă pentru activitatea fizică decât fetele. Profesorii de sport trebuie să țină cont de acest lucru și trebuie să acorde o atenție specială de creștere a motivației la fete.

Nivelul orientării spre sarcină a elevilor poate să aibă o influență mai mare asupra nivelului său motivațional decât nivelul orientării spre sine. Profesorii de educație fizică trebuie să își ajute elevii să devină mai orientați spre sarcină prin sublinierea progreselor personale, în special pentru

cei care se focalizează pe comparația cu alți colegi sau pentru a-și dovedi superioritatea în fața semenilor. Unii elevi consideră că abilitățile pot fi schimbate prin efort și antrenament. Aceștia tind să dezvolte forme mai autodeterminate de motivație, spre deosebire de cei care consideră că abilitățile nu pot fi schimbate de efort și antrenament; aceștia sunt caracterizați de amotivație.

Pentru a ajuta elevii să devină motivați în activitatea fizică, profesorul trebuie să insiste pe reducerea preocupărilor față de imaginea corporală. Mulți elevi din liceu și gimnaziu sunt foarte preocupați de corpul lor, motiv pentru care echipamentul folosit la orele de sport poate crea o experiență negativă înainte ca orice activitate să înceapă. Pentru evitarea acestor situații profesorii pot permite elevilor să folosească un echipament mai larg, sau să creeze mai multă intimitate pentru elevii care manifestă îngrijorări cu privire la imaginea corpolară, cum ar fi dușul. De asemenea, vestiarul poate fi monitorizat pentru a evita situațile în care unii elevi fac glume pe seama fizicului colegilor.

Relația profesor-elev trebuie permanent menținută și dezvoltată. Pentru dezvoltarea cât mai functională a acestei relații, profesorul poate învăța numele fiecărui elev, poate arăta interes față de aceștia, menține contactul vizual, este respectuos, ascultator activ și respectă confidențialitatea. Profesorii pot folosii umorul, însa este important să se evite sarcasmul sau ridiculizarea.

Așadar, observăm că nu există soluții magice pentru a motiva elevii în contextul educației fizice. Elevii sunt ființe umane și ca orice oameni sunt creaturi complexe, influențate de mulți factori. Totuși, pentru a ne facilita activitatea în cadrul orelor de educație fizică și sport și pentru a crește eficient motivația elevilor noștri trebuie să ne amintim să utilizăm adecvat recompesnsele, să reducem preocuparile față de propriul corp, să instaurăm o relație pozitivă cu elevii noștri. Putem accentua cooperarea în cadrul competiției și puteam promova o concepție pozitivă asupra abilităților și să stabilim un mediu de învățare structurat. Desigur că, aceste strategii nu sunt singurele posibilități, iar pe măsură ce ne cunoaștem elevii putem folosi o serie de noi tehnici.

BIBLIOGRAFIE:

Bandura, A. (1986). *Social foundation of thought and actions: A social cognitive theory. Englewood Cliffs*, NJ: Prentice-Hall.

Crăciun, M. (2009). *Psihologia educației fizice*. Editura Risoprint, Cluj-Napoca.

Crăciun, M. (2008). *Psihologia sportului*. Editura Risoprint, Cluj-Napoca.

Gill, D.L.(2000). *Psychological dynamics of sport and exercise* (2nd edition). Champaign, IL: Human Kinetics.

Iucu, R. B. (2000). *Managementul și gestiunea clasei de elevi. Fundamente teoretico-metodologice.* Editura: Polirom, Iași.

METODE INOVATIVE DE EVALUARE

Autor Carmen Gioroc , Școala Gimnazială Nr. 97, București

Învățământul modern pune accentul pe renunțarea la ideea unei evaluări care penalizează elevul în raport cu lipsurile sale, prin adaptarea inovativă dorind să sublinieze progresul elevului în învățare. În lucrările recente de metacogniție este încurajează abordarea unei evaluări formatoare, carea ofera responsabilitate elevilor. Metodele moderne îmbină funcțiile formativă și informativă ale evaluării. Evaluarea cu ajutorul metodelor alternative dezvoltă capacitatea de conștientizare a elevului a funcționării sale cognitive, cercetând mijloacele ce pot regla propria învățare. Astfel, elevul conștientizează propriul progres.

Aceste metode inovative se numesc metodele interactive centrate pe elev, acele modalităţi moderne de stimulare a învăţării şi dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experienţe, de cunoştinţe.

Interactivitatea presupune o învăţare prin comunicare, prin colaborare, produce o confruntare de idei, opinii şi argumente, creează situaţii de învăţare centrate pe disponibilitatea şi dorinţa de cooperare a copiilor, pe implicarea lor directă şi activă, pe influenţa reciprocă din interiorul microgrupurilor şi interacţiunea socială a membrilor unui grup.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calităţi şi disponibilităţi din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorinţă de autoperfecţionare, gândire reflexivă şi modernă, creativitate, inteligenţa de a accepta noul şi o mare flexibilitate în concepţii.

Învățarea-evaluarea în sistem blended-learning permite profesorilor să apeleze la o serie de resurse și activități pentru a oferi elevilor o experiență de învățare și evaluare individualizată. În acest sens, profesorii au la dispoziție o multitudine de platforme ce oferă surse bogate de informații. Materialele încărcate de profesori sau elevi pe o platformă ar trebui să contribuie la dezvoltarea și extinderea acesteia.

Principalele caracteristici ale platformelor de e-learning sunt:

- autentificare;

-generarea de conținut;

-vizualizarea conținutului;

-diferite medii cu un profesor;

-efectuarea de activități, cum ar fi sarcini, grupuri de lucru;

-raportul activităților întreprinse de către elev;

-instrumentele de evaluare;

Importanța platformelor de e-learning este aceea că ele permit două tipuri de învățare:

- **Sincron** în care profesorul conduce lecţia în întregime, creând, coordonând, adaptând şi monitorizând mediul educaţional;

-**asincron**, ceea ce implică faptul că elevul are un ritm personal de studiu, presupunând învățarea la distanță.

Așadar, platformele e-learning prezintă o serie de **avantaje**, cum ar fi:

- Accesarea cunoștințelor oricând și de oriunde;
- Flexibilitatea sporită atât pentru profesori, cât și pentru elevi;
- Activitățile sunt centrate pe elev;
- Favorizează colaborarea elevilor;
- Promovează creativitatea și descoperirea de noi interpretări;
- Permite accesul la noile competențe cerute de viața modernă;
- Informația poate fi modificată;
- Permite elevului să învețe în ritmul lui propriu;
- Oferă feedback rapid și permanent;
- Presupune costuri reduse de distribuție a materialelor;
- Are o capacitate mare de stocare;
- Permite interacțiune sincronă și asincronă între profesor și elevi;

Evaluarea didactică poate implica diverse metode și tehnici, iar selecția acestora depinde de obiectivele și conținutul învățat, precum și de nevoile și caracteristicile elevilor. În cadrul orelor de limba română pot fi utilizate următoarele metode inovative de evaluare:

- Dezbateri : Elevii pot fi implicați în dezbateri și discuții pe diverse teme literare sau sociale. Evaluarea se poate concentra pe capacitatea de a argumenta, de a susține puncte de vedere și de a asculta și a răspunde adecvat la ideile celorlalți.
- Analiza și interpretarea textelor literare: Elevii pot fi evaluați pe baza capacității de a analiza și interpreta texte literare. Pot fi propuse fragmente sau opere literare, iar elevii trebuie să identifice temele, personajele, simbolurile și să ofere interpretări argumentate.
- Proiecte creative: Elevii pot fi încurajați să creeze proiecte creative, cum ar fi scrierea de poezii, povestiri sau piese de teatru. Evaluarea poate fi realizată pe baza creativității, originalității și calității limbajului utilizat.

1. Oprea, Crenguţa - Lăcrămioara (2008) – *" Strategii didactice interactive", ed. a III-a, EDP, Bucureşti,*
2. Pânișoară, Ion- Ovidiu (2006) – *" Comunicarea eficientă", ediţia a III-a, Editura Polirom, Iaşi,*
3. Cojocariu, Venera Mihaela (2004) – *" Teoria şi metodologia instruirii", EDP, Bucureşti*,

Les jeunes et l'intelligence artificielle

Prof. Gîrbăcea Mihaela-Emanuela

Liceul Tehnologic "Panait Istrati" Brăila

En informatique, l'intelligence artificielle (IA) est l'intelligence maternelle, qui n'est pas l'intelligence naturelle du monde animal. La recherche sur l'IA signifie l'étude des « agents intelligents » : tout appareil qui perçoit l'environnement et effectue des actions qui maximisent les chances d'atteindre ses objectifs. Plus exactement, Kaplan et Michael Haelein en Business Horizon en 2019 définissent l'IA comme « la capacité d'un système à interpréter correctement des données externes, à en tirer des leçons et à utiliser ce qu'il a appris pour atteindre ses objectifs et ses tâches spécifiques grâce à une adaptation flexible ».

Le terme « l'intelligence artificielle » est un usage familier pour décrire les machines qui imitent les fonctions cognitives que les humains associent à d'autres esprits humains, telles que « l'apprentissage » et la « résolution de problèmes ». L'intelligence artificielle implique le développement d'algorithmes et de modèles qui permettent aux machines de prendre les mesures appropriées pour atteindre des objectifs spécifiques. Ces algorithmes utilisent de grands volumes de données et des techniques avancées telles que l'apprentissage automatique, l'apprentissage profond, le traitement du langage naturel et la vision par ordinateur.

De nos jours, nous assistons à un émergement de contenus artistiques créés par l'intelligence artificielle prisés surtout par les jeunes. On ne s'en doute pas forcément, mais l'utilisation de l'IA (Intelligence Artificielle) dans la création musicale remonte à plusieurs décennies. Cependant, les avancées technologiques récentes ont considérablement amélioré les capacités de l'IA en matière de création musicale et ont ouvert de nouvelles perspectives pour l'avenir.

D'une part, il est évident que l'intelligence artificielle a la capacité de rendre considérablement la création musicale plus facile. C'est clairement un avantage et on voit de plus en plus d'applications qui utilisent cette technologie pour créer une chanson en quelques clics, comme Ripple, Music LM ou Mayk.it. On s'en sert surtout pour composer et écrire des chansons. Les générateurs de musique par intelligence artificielle sont des systèmes informatiques qui permettent de créer, de manière automatique, des musiques originales dans différents styles musicaux. Pour cela, ces outils utilisent des algorithmes d'apprentissage automatique et des réseaux de neurones artificiels pour analyser et apprendre à partir de modèles musicaux existants. Les générateurs de musique par intelligence artificielle sont ainsi entraînés à apprendre sur une vaste quantité de données musicales préexistantes: des morceaux de musique, des partitions ou encore des enregistrements.

Selon les sondés, l'intelligence artificielle est également un outil précieux pour trouver de l'inspiration et composer des mélodies. Certains professionnels de la musique utilisent des logiciels d'IA pour repérer des 'points de départ' pour leurs morceaux, tandis que d'autres cherchent à valider leurs intuitions.

D'un autre côté, l'intelligence artificielle est incroyablement efficace pour faire de l'imitation stylistique. Cette technologie est capable de reproduire la voix de n'importe quel chanteur, ce qui a donné naissance à tout un tas de reprises inattendues, par exemple l'avatar de Johnny Hallyday donnant de la voix sur "Le téléphone pleure" de Claude François.

Donc, la prudence et la méfiance sont de mise dans le secteur musical en ce qui concerne l'intelligence artificielle. Si ces clonages font le bonheur des internautes qui les partagent massivement sur les réseaux sociaux, ce n'est pas le cas des musiciens et des maisons de disques. La plupart d'entre eux s'inquiètent de la réaction de leurs fans s'ils apprennent que les chansons qu'ils écoutent sont le fruit d'une collaboration homme-machine et ils hésiteront à prévenir leur public sur l'utilisation de l'intelligence artificielle dans la création de leurs chansons. Ils n'hésitent pas quand même à s'insurger contre ces contrefaçons musicales et se préoccuper de la paternité des

compositions générées par l'IA. Question d'honnêteté ou la peur d'être accusé de manque d'originalité et de plagiat ? On en croirait les deux !

Un autre exemple d'utilisation de l'IA dans le domaine créatif est donné par l'apparition l'année dernière du premier manga conçu entièrement par l'intelligence artificielle. Personnellement je suis un fan des mangas et j'ai récemment vu une interview avec le créateur du manga Cyberpunk : Peach John qui s'appelle Rootport, un homme de 37 ans qui, selon ses dires, n'avait aucune expérience en dessin. Il a avoué avoir "zéro" talent pour le dessin et donc il a fait appel à l'intelligence artificielle pour générer les images du livre. J'ai été étonnée à apprendre qu'à l'aide de l'IA il a réalisé le manga d'une centaine de pages en six semaines seulement, là où un artiste confirmé aurait normalement mis un an. "C'était un cheminement amusant, un peu comme jouer au loto". De plus, le manga est en couleur, ce qui est plutôt rare dans la production japonaise. Il raconte avoir entrer des mots-clés comme "cheveux roses", "garçon asiatique" et "blouson" et la machine a donné naissance en une minute environ aux images du héros de l'histoire, ce qui est tout à fait impressionnant. Il a ensuite assemblé les meilleurs résultats sur une page de bande dessinée pour réaliser le livre, entièrement en couleur contrairement aux mangas « classiques ».

À entendre Satoshi Kurihara, professeur à l'université Keio de Tokyo, qui en 2020 a publié avec son équipe un manga assisté par IA, la possibilité que les assistants des mangakas soient remplacés un jour par une machine n'est pas nulle. La plupart des créateurs des mangas ne voient pas l'IA comme une menace, mais comme une aide.

Il est évident que l'intelligence artificielle peut suggérer des idées et des images parfois géniales réalisées en un temps record, mais je considère qu'il existe également des craintes à prendre en considération.

À part la perte d'emplois pour les mangakas qui seront remplacés par les machines, si la machine remplace l'être humain, cela signifie que les vrais artistes seront remplacés par des algorithmes qui produisent des dessins parfaits. Mais c'est justement là le secret : les programmes informatiques ont du mal à dessiner des mains ou des visages aux proportions délibérément exagérées comme un vrai mangaka, ce qui manque d'humour et d'originalité. De plus, les dessins humains sont plus désordonnés, ils ne sont pas parfaits comme ceux de l'IA, mais ils sont plus chaleureux, plus humains, plus vifs et plus amusants.

À mon opinion, seuls les humains ont un tel sens de l'humour et savent produire des dessins imparfaits ou désordonnés tandis que les « créateurs » qui utilisent l'intelligence artificielle comme source génératrice d'images sont des gens sans talent artistique mais qui ont une histoire à raconter.

Ce ne sont que deux exemples de domaines de la création où l'on peut utiliser l'IA, mais il ne faut oublier les films, les vidéos ou le ChatGPT qui fait un raz-de-marée dans le quotidien quel que soit le domaine d'activité.

Bien que l'IA soit également de plus en plus utilisée pour créer de la musique, analyser des données musicales, améliorer la qualité sonore et même inventer de nouveaux instruments de musique, il faut la percevoir comme un outil, et non comme un substitut aux artistes humains. À mon avis, pour ne pas nous retrouver supplantés par les intelligences informatiques, il faut plutôt apprendre à les "dompter" et les utiliser à bon escient pour gagner en productivité.

En guise de conclusion, je peux affirmer que l'intelligence artificielle est une technologie au potentiel énorme, mais elle comporte également des risques importants comme la perte de données, d'emplois, de confidentialité ou d'originalité.

SITOGRAPHIE

https://lundi.am/L-intelligence-artificielle-ou-la-fin-de-la-technique
https://www.lemonde.fr/musiques/article/2024/04/03/plus-de-200-artistes-alertent-sur-une-utilisation-predatrice-de-l-intelligence-artificielle-dans-la-musique_6225641_1654986.html
https://www.europe1.fr/emissions/L-innovation-du-jour/lintelligence-artificielle-qui-pleure-3968289
https://lecourrier.vn/premier-manga-japonais-genere-par-une-intelligence-artificielle-magie-ou-menace-/1165552.html

ÎNTRE CLASIC ŞI MODERN
METODE ŞI INSTRUMENTE DE EVALUARE ÎN CICLUL PRIMAR

Prof.înv. primar Gîtlan Nadia Claudia
Şcoala Gimnazială „ Ştefan Bârsănescu”, Iaşi

În condiţiile învăţământului românesc de astăzi, se impune o altă manieră de abordare a evaluării rezultatelor şcolare, un model de proiectare / realizare a procesului integrat de predare – învăţare – evaluare mai eficient, centrat, cu adevărat, pe elev. Activităţile de evaluare trebuie proiectate din perspectiva nevoilor de formare ale celui educat. Este necesar ca evaluarea să fie centrată pe aspectele ei formative, astfel încât să cultive şi să susţină interesul elevilor pentru studiu, să-i îndrume în activitatea de învăţare.

Învăţătorul trebuie să stăpânească toate metodele şi instrumentele de evaluare, şi să le aplice în funcţie de particularităţile clasei de elevi. Utilizarea eficientă a strategiilor, metodelor şi instrumentelor de evaluare va pune în valoare aspectul creativităţii, al gândirii critice, al manifestării individuale, proprii fiecărui elev, rezultatul final vizat fiind formarea, la nivelul individului, a culturii generale, formarea de abilităţi, atitudini, competenţe, priceperi şi deprinderi necesare integrării sociale a acestuia.

Opţiunea pentru una sau alta dintre metodele de evaluare cunoscute (metodele tradiţionale şi metodele complementare) constituie rezultanta mai multor factori: scopul şi obiectivele evaluării, tipul acesteia, specificul conţinuturilor supuse aprecierii, particularităţile populaţiei şcolare vizate, achiziţiile cadrelor didactice privind exersarea / practicarea / experimentarea diverselor modalităţi de procedare.

Procesul de evaluare necesită demersuri şi atitudini metodologice concretizate în: parcurgerea unor etape definite, înregistrarea exactă şi conservarea datelor, utilizarea de instrumente diverse (fişe, rapoarte, documente rubricate etc.), asigurarea validităţii, a relevanţei, a fidelităţii demersului evaluativ.

În efortul de determinare a calităţii rezultatelor şcolare şi a progresului şcolar, cadrele didactice au la dispoziţie un arsenal de metode şi instrumente de evaluare.

Metoda de evaluare este o cale prin intermediul căreia cadrul didactic „oferă elevilor posibilitatea de a demonstra nivelul de stăpânire a cunoştinţelor, de formare a diferitelor capacităţi testate prin utilizarea unei diversităţi de instrumente adecvate scopului urmărit."

Instrumentul de evaluare reprezintă un element constitutiv al metodei, prin intermediul căruia elevul ia la cunoştinţă sarcina de evaluare. El este cel „care pune în valoare atât obiectivele de evaluare, cât şi demersul iniţiat pentru a atinge scopul propus"

Alegerea celor mai adecvate metode şi instrumente de evaluare reprezintă o decizie importantă în vederea realizării unui demers evaluativ pertinent şi util. Pedagogul belgian Gilbert De Landsheere aprecia că: „O evaluare corectă a învăţământului nu va putea fi posibilă niciodată cu ajutorul unui instrument unic şi universal. Trebuie să ne orientăm ferm spre o abordare multidimensională (...)". (Stanciu, M., 2003, p.284)

Clasificarea cea mai des utilizată este aceea care distinge următoarele metode şi instrumente de evaluare (Stanciu, M., 2003, p.283-284):

A. **Metode şi instrumente tradiţionale**

1. **Probele orale**:
   a) conversaţia de verificare (prin întrebări şi răspunsuri);
   b) cu suport vizual;
   c) redarea (repovestirea);

d) descrierea şi reconstituirea;
e) descrierea / explicarea / instructajul;
f) completarea unor dialoguri incomplete;

2. **Probele scrise**:
   a) extemporalul (lucrarea scrisă neanunţată);
   b) activitatea de muncă independentă în clasă;
   c) lucrarea de control (anunţată);
   d) tema pentru acasă;
   e) testul

3. **Probele practice**
   a) confecţionarea unor obiecte;
   b) executarea unor experienţe sau lucrări experimentale;
   c) întocmirea unor desene, schiţe, grafice;
   d) interpretarea unui anumit rol;
   e) trecerea unor probe sportive etc.

B. **Metode şi instrumente complementare**

1. observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevilor;
2. investigaţia;
3. proiectul;
4. portofoliul;
5. autoevaluarea

A. Metode şi instrumente de evaluare tradiţionale
A.1. Probele orale

Evaluarea orală se realizează mai ales prin întrebări - răspunsuri şi prin îndeplinirea unor sarcini de lucru, oral sau în scris (de obicei la tablă), sub directa supraveghere a profesorului. Este folosită cu precădere ca verificare curentă şi parţială, pe parcursul programului de instruire, ca şi în cadrul examenelor. Examinarea orală constă, în toate cazurile, în probe la care răspunsurile sunt date oral. Cerinţa educatorului poate fi orală, scrisă sau practică.

Caracteristici ale evaluării orale:

- *în funcţie de numărul persoanelor cărora le sunt adresate întrebările*:
  - ***frontală*** (când interogaţiile se adresează întregului grup de elevi);
  - ***individuală*** (când se vizează un elev anume);
  - ***pentru un grup*** (când sunt antrenaţi doar elevii dintr-un grup).
- *în funcţie de modul de integrare în unităţile temporale ale procesului didactic*:
  - ***evaluare orală curentă*** (desfăşurată în fiecare lecţie / oră);
  - ***evaluare periodică*** (după un număr variabil de lecţii / ore);
  - ***evaluare finală*** (la terminarea lecţiilor/orelor destinate parcurgerii unui capitol)**.**

Moduri de realizare

Examinarea orală se realizează în multiple forme, utilizându-se tehnici variate. Dintre instrumentele principale de evaluare orală pot fi menţionate:

a) ***Conversaţia de verificare*** (întrebări/răspunsuri); este puternic structurată, întrucât intenţia de verificare este evidentă; iniţiativa aparţine aproape exclusiv profesorului evaluator, care ţine sub control situaţia; presupune, în final, comunicarea aprecierii.

b) ***Evaluarea orală cu suport vizual***, care presupune, în fapt, o discuţie având ca suport imagini, scheme, grafice, chiar fenomene prezentate în condiţii naturale pe care elevul este solicitat să le descrie, să le explice, să le comenteze.

Este folosită frecvent în învăţământul preşcolar şi în învăţământul primar, fiind în consonanţă cu particularităţile gândirii la aceste vârste (stadiul operaţiilor concrete), după cum îşi demonstrează utilitatea în verificarea capacităţii de comunicare într-o limbă străină, ca şi în alte situaţii cum sunt: descrierea unor experienţe sau a unei lucrări practice urmărite.

c) ***Redarea*** (**repovestirea**) unui conţinut, a unui ansamblu de informaţii, evenimente, fapte, situaţii etc. prezentate oral, în scris sau înregistrate fonic. Prin această tehnică se verifică atât capacitatea de înţelegere şi reţinere a ceea ce este prezentat, cât şi de a reda în structuri verbale proprii, deci prin transformare, făcând apel la diferite mijloace de expresie ştiinţifică (scheme, grafice ş.a.).

Exemplu:

Povesteşte dialogul dintre litere, din lectura „Cearta literelor", folosind verbe la persoana a III-a.

d) ***Citirea unor dialoguri incomplete şi completarea acestora*** astfel încât să dobândească sensul adecvat. Constă în prezentarea unui dialog în care lipsesc replicile unuia dintre interlocutori, solicitându-se ca, după un răgaz de reflecţie, pentru a înţelege conţinutul şi sensul dialogului, candidatul să exprime replicile absente. Tehnica introduce o notă de varietate, făcând mai agreabil actul evaluativ. De aceea, este utilizată mai frecvent în activitatea cu elevi de vârste mici (învăţământul primar, gimnazial), precum şi în evaluarea pregătirii la limbi străine.

e) ***Descrierea şi reconstituirea*** constă în descrierea verbală a unei structuri realizate din piese sau module de diferite forme şi culori (cuburi, piese Lego) de către un elev şi reconstituirea, de către un al doilea elev, a structurii descrise, fără a vedea originalul. I se poate permite celui care reconstituie să pună întrebări şi se va constata o îmbunătăţire a rezultatelor.

f) ***Descrierea I explicarea*** are drept obiectiv principal descrierea unui obiect sau a unei proceduri. Celui evaluat i se prezintă o listă de 5-7 teme, din care acesta îşi va alege una, se va pregăti câteva minute, după care va răspunde.

Se impune respectarea unor **cerinţe** pentru a înlătura unele din limitele chestionării orale:

- întrebările să fie centrate pe obiectivele operaţionale vizând conţinutul esenţial;
- să fie precis determinate, obligându-l pe elev să reproducă exact ideile profesorului;
- întrebarea să fie adresată întregii clase, apoi să fie numit un elev să răspundă şi să nu fie întrerupt decât dacă nu este în subiect sau face greşeli grave;
- întrebările să fie corect formulate şi la obiect, să aibă o înlănţuire logică, să vizeze cunoştinţele esenţiale, nivelul de înţelegere şi capacitatea elevului de a opera cu ele pe plan mintal şi practic – aplicativ;
- întrebările să solicite gândirea independentă, inteligenţa şi creativitatea elevului.

A.2. Probele scrise

Ca şi examinările orale, probele scrise sunt mijloace de evaluare utilizate la toate nivelurile de şcolaritate şi la marea majoritate a disciplinelor de învăţământ.

Probele scrise îndeplinesc funcţii de diagnostic, de feed-back (pentru elev şi cadru didactic), corectivă şi de autoevaluare (în relaţia elevului cu sine) (I. T. Radu, 1981, p. 210).

Rolul principal al acestor probe este de a face posibilă, periodic, o evaluare obiectivă şi operativă pe baza unui cuantum de cunoştinţe relevant şi cu scopul de a regla şi perfecţiona procesul instructiv-educativ.

Probele scrise au un dublu rol: de evaluare a randamentului elevilor la diversele discipline de studiu şi de dezvoltare a capacităţii de exprimare în scris a elevilor.

Metoda apelează la anumite suporturi scrise, concretizate în **extemporale** (lucrări scrise neanunţate), **lucrări de control** (anunţate), **fişe de muncă independentă** în diferite etape ale lecţiei, **teme pentru acasă**, **teste de cunoştinţe** (docimologice).

a) **Extemporalul (lucrarea scrisă neanunţată)** este instrumentul de evaluare scrisă cel mai des folosit pentru a verifica dacă elevii învaţă cu regularitate. El durează 5-10 minute şi se va concentra asupra unor sarcini de tip obiectiv din lecţia anterioară. Rezolvarea imediată a sarcinilor din lucrare va permite corectarea rapidă a greşelilor şi va fi o modalitate de autoevaluare (li se poate cere elevilor să-şi noteze lucrarea).

b) **Lucrarea de control** (anunţată) se aplică elevilor după parcurgerea unei unităţi de învăţare sau după un număr de lecţii predate anterior. Ea poate urma unor lecţii de recapitulare şi sistematizare şi, în acest caz, are mari valenţe formative. Ea îndeplineşte, în general, o funcţie diagnostică. Itemii de evaluare trebuie să fie variaţi pentru a permite evidenţierea capacităţilor superioare ale elevilor. Este de dorit ca lucrarea de control să fie corectată imediat, apoi să fie rezolvată cu întreaga clasă şi să se motiveze notele acordate elevilor.

c) **Activitatea de muncă independentă în clasă** se desfăşoară sub supravegherea cadrului didactic. Se realizează fie la începutul lecţiei (pentru a permite cadrului didactic să verifice temele pentru acasă din punct de vedere cantitativ), fie în timpul verificării lecţiei anterioare, fie pentru a fixa cunoştinţele predate. Ele se pot rezolva individual sau pe grupe de elevi. Sarcinile trebuie analizate frontal după ce elevii le-au rezolvat, notarea se poate face prin autoevaluare, prin evaluare în perechi (colegii de bancă îşi corectează reciproc modul de rezolvare). Un avantaj important îl constituie supravegherea cadrului didactic, care poate realiza un feed-back imediat. Aceste momente de muncă independentă, bine organizate, pot constitui prilejuri de a forma elevilor deprinderi de muncă intelectuală (M. Stanciu, 2003, p. 290).

d) **Tema pentru acasă** este o formă de activitate independentă, asemănătoare cu cea efectuată în clasă, dar are în vedere obiective de mai mare amploare şi se desfăşoară în condiţiile de acasă ale elevului.

Pregătirea temei începe chiar în clasă, unde cadrele didactice trebuie să le dea indicaţii elevilor în legătură cu modul de rezolvare a sarcinilor. Se pot da teme pentru acasă în funcţie de particularităţile elevilor, de înclinaţiile lor pentru disciplina respectivă. Se poate acorda o notă pentru modul de efectuare a temelor.

e) **Testul** este o probă complexă cu ajutorul căreia se verifică şi se evaluează nivelul asimilării cunoştinţelor şi al capacităţilor de a opera cu ele, prin raportarea răspunsurilor la o scară etalon, elaborată în prealabil (I. Nicola, 1994, p. 335). El este o probă standardizată, care asigură o obiectivitate mai mare în procesul de evaluare.

Principalele **calităţi** ale unui test sunt: validitatea; fidelitatea; reprezentativitatea; obiectivitatea; aplicabilitatea.

Demersul metodic al unui test are în vedere (M. Stanciu, 2003, p. 301-302):

- Proiectarea testului.
- Aplicarea testului.
- Evaluarea răspunsurilor.
- Analiza rezultatelor testului.
- Valorificarea rezultatelor testului.

Un instrument de evaluare scrisă conţine un număr de itemi (sarcini).

Itemul reprezintă cea mai mică componentă identificabilă a unui instrument de evaluare şi care cuprinde o sarcină de rezolvat în concordanţă cu un obiectiv operaţional (M. Stanciu, 2003, p. 295).

Itemii apar mai ales în testele scrise.

Între obiectivele de evaluare şi itemi există o legătură foarte strânsă. De aceea, trebuie formulat obiectivul pe care îl testează itemul, înainte de construirea itemului.

Teoria şi practica evaluării evidenţiază mai multe criterii pe baza cărora pot fi clasificaţi itemii. Unul dintre criteriile cel mai des utilizate este acela al gradului de obiectivitate oferit în corectare. În funcţie de acest criteriu, itemii pot fi clasificaţi în trei mari categorii:

- itemi obiectivi;
- itemi semiobiectivi;
- itemi subiectivi.
- **Itemii obiectivi** (cu răspuns închis) testează un număr mare de elemente de conţinut într-un interval relativ scurt, asigurând un grad de obiectivitate ridicat în măsurarea rezultatelor şcolare.

Din categoria **itemilor obiectivi** fac parte:

1. itemii cu alegere dual㠹
2. itemii de tip pereche
3. itemii cu alegere multiplă.

1. Itemii cu alegere dual㠹 pun elevul în situaţia de a selecta răspunsul corect din doar două variante posibile: adevărat / fals, da / nu, corect / incorect, acord / dezacord, varianta 1 / varianta 2 etc.

Itemii de tip da / nu, adevărat / fals sunt cel mai frecvent folosiţi.

Un *dezavantaj* al acestui tip de item este acela că nu implică cunoaşterea de către elev a alternativei adevărate. Eliminarea acestui dezavantaj se poate face prin solicitarea elevului de a modifica varianta falsă sau prin argumentarea variantei alese.

Exemple:

1. a) Notaţi cu A (adevărat) şi cu F (fals) în căsuţa din dreptul fiecărui enunţ:

În propoziţia „Emil are o carte nouă.” cuvântul *nouă* este numeral.

În propoziţia „Nouă ne este foame.” cuvântul *nouă* este pronume.

Substantivul „bunătate” denumeşte o însuşire.

Toate părţile de vorbire învăţate pot fi grupate după număr.

b) Modificaţi enunţurile false astfel încât acestea să devină propoziţii adevărate. Argumentaţi alegerea voastră.

2. Tăiaţi cu o linie răspunsul incorect dintre cele două variante – DA / NU.

Putem clasifica substantivele după felul şi după numărul lor. DA / NU

Ştiind că adjectivele arată însuşiri ale substantivelor, le putem clasifica şi pe ele după felul şi după numărul lor. DA / NU

Pronumele şi verbele au în comun categoriile gramaticale ale persoanei şi numărului. DA / NU

În propoziţia „Elevul are pe bancă mai multe caiete.” toate substantivele sunt la numărul singular. DA / NU

Forma corectă a verbului „a lua” la persoana a III-a, numărul plural este „iau”. DA / NU

2. Itemii de tip pereche pun elevul în situaţia de a determina corespondenţa corectă între cuvinte, propoziţii, fraze, valori numerice, semnificaţii, litere, simboluri, informaţii etc.

Elementele între care trebuie stabilită corespondenţa sunt distribuite în două coloane:

- prima coloană conţine elementele ce constituie, de fapt, enunţul itemului şi care sunt denumite premise;
- a doua coloană conţine elementele care reprezintă răspunsurile.

Instrucţiunile care preced cele două coloane se referă la criteriul sau criteriile în baza cărora trebuie realizată asocierea între premise şi răspunsuri.

Itemii de tip pereche permit abordarea unui volum consistent de informaţii într-un interval de timp relativ redus, precum şi rapiditatea corectării şi evaluării.

Ei nu sunt recomandaţi atunci când învăţătorul doreşte evaluarea unor rezultate ale învăţării cu caracter complex şi creativ.

3. Itemii cu alegere multiplă se mai numesc şi itemi cu răspuns selectat deoarece elevul nu generează un răspuns, ci alege unul dintre răspunsurile alternative listate în item.

Itemul cu alegere multiplă este alcătuit dintr-o premisă şi o listă de variante reprezentând soluţiile itemului. Lista de variante conţine răspunsul corect, unul singur, pe care elevul trebuie să îl identifice, şi un număr oarecare de alte variante de răspuns, incorecte sau plauzibile, numite distractori.

Premisa poate fi elaborată în mai multe moduri:

- **Propoziţie completă**:

Care este partea de vorbire care înlocuieşte un nume:
a) prenume
b) pronume
c) renume.

- **Premisă comună în indicaţii**:

Identificaţi adjectivele în următoarele propoziţii. Scrieţi litera corespunzătoare cuvântului subliniat, care este adjectiv, în spaţiul liber din faţa propoziţiei.

..... Vesela fată a aranjat vesela pe masă.
A B

..... Marea agitată era privită de marea mulţime de oameni adunată pe plajă.
A B

..... O profesoară tânără a discutat cu o tânără.
A B

..... Înţeleapta hotărâre luată de tineri a fost apreciată de înţeleapta satului.
A B

La rândul lor, **opţiunile** pot fi şi ele prezentate într-o **varietate de forme**:

- **O listă verticală (sau orizontală) de simboluri, cuvinte sau fraze** scrise după premisă.

1. Subliniază răspunsul corect:
În propoziţia „Voi aveţi haine **noi**.” cuvântul **noi** este:
a) substantiv;
b) adjectiv;
c) pronume.

2. Alege varianta corectă şi subliniaz-o:
În propoziţia „Tu scrii corect.” există un pronume la persoana:
a) I; b) a II-a; c) a III-a.

3. Pune semnul X în dreptul răspunsului corect:
În propoziţia „Voi veniţi la **noi**.” cuvântul **noi** este:
..... substantiv; .... adjectiv; .... pronume.

În cazul acestui item, un grad superior de dificultate se poate obţine solicitând elevului să identifice în lista de variante răspunsul incorect, situaţie în care distractorii sunt variante de răspuns corecte.

Exemplu:

1. Identifică şi taie răspunsul greşit:

Adjectivul este partea de vorbire care arată / exprimă însuşiri ale obiectelor (substantivelor): forma; mărimea; culoarea; gustul; mirosul; acţiuni; însuşiri sufleteşti.

2. Subliniază numai grupele de adjective cu înţeles asemănător:

a) agresiv, bătăios, provocator;
b) captivantă, interesantă, atrăgătoare;
c) ascultătoare, supusă, îngrijită;
d) ciudat, straniu, neobişnuit.

- **Itemii semiobiectivi** sunt acea categorie de itemi care solicită elevului construirea parţială sau totală a unui răspuns la sarcina definită în enunţul itemului.

Utilizarea acestui tip de itemi poate încuraja elevul în aprofundarea noţiunilor învăţate, creşterea vitezei de operare cu acestea, a clarităţii, conciziei şi acurateţei exprimării.

Itemii semiobiectivi au un grad mai mic de obiectivitate, dar elevul este pus în situaţia de a-şi construi răspunsul şi nu de a-l alege.

Din categoria itemilor subiectivi fac parte (M. Stanciu, 2003, p. 298):

1. itemii cu răspuns scurt
2. itemii de completare
3. întrebările structurate

1. Itemii cu răspuns scurt exprimă cerinţa ca elevii să formuleze răspunsul sub forma unei propoziţii, fraze, uneori doar cuvânt, număr, simbol. Ei sunt folosiţi pentru: cunoaşterea terminologiei, a unor fapte specifice, pentru aplicarea unor cunoştinţe.

2. Itemii de completare sunt asemănători cu cei cu răspuns scurt, dar se diferenţiază de aceştia prin faptul că elevul trebuie să completeze o afirmaţie incompletă. În acest caz, se recomandă ca numărul şi spaţiile punctate să sugereze elemente corespunzătoare privind răspunsurile care se aşteaptă de la elevi şi spaţiile libere să nu fie dispuse la începutul afirmaţiilor.

3. Întrebările structurate sunt alcătuite din mai multe subîntrebări de tip obiectiv, semiobiectiv sau minieseu legate între ele printr-un element comun (tema). Ele umplu practic golul între instrumentele cu răspuns deschis şi cele cu răspuns închis. Prezentarea unei întrebări structurate include: un element stimul (texte, date, diagrame, grafice etc.); subîntrebările; anumite date suplimentare; alte subîntrebări. Întrebările trebuie să aibă un grad de dificultate crescător, fiecare subîntrebare fiind independentă de celelalte.

- **Itemii subiectivi** (cu răspuns deschis) sunt relativ uşor de construit, principala problemă constituind-o modul de elaborare a schemei de notare a acestora, cu atât mai mult cu cât această categorie de itemi vizează demonstrarea de către elevi în răspuns a originalităţii şi creativităţii lor, a capacităţii de personalizare a cunoştinţelor.

Ei sunt în mod special recomandaţi pentru realizarea evaluării în domenii trans-, inter- şi multidisciplinare, date fiind particularităţile acestora, precum şi natura competenţelor generale şi specifice pe care şi le propun să le formeze la elevi.

Din această categorie de itemi fac parte:

1. itemii de tip rezolvare de probleme
2. itemii de tip eseu.

1. Rezolvarea de probleme sau de situaţii problematice, individuală sau în grup, constituie o modalitate prin care profesorul poate crea situaţii de învăţare ce dezvoltă creativitatea, gândirea divergentă, imaginaţia, capacitatea de transfer, de generalizare sau / şi de concretizare a informaţiilor şi procedurilor.

Exemple:

1. Transformă următoarele substantive în adjective: zăpadă, gheaţă, cinste, înţelepciune, lene. *Demonstraţi că sunt adjective alcătuind enunţuri cu acestea.*

2. Se dă enunţul:

„Noapte lucie pe o lume ca din poveşti: copaci de zahăr, câmp de cristal, iaz de oglindă."

*(*Emil Gârleanu – *Fricosul)*

Explică grupurile de cuvinte: copaci de zahăr, câmp de cristal, iaz de oglindă, înlocuindu-le cu construcţii care au acelaşi înţeles.

3. Demonstrează, cu ajutorul enunţurilor, persoana şi numărul verbului „scriu".

Identifică asemănări şi deosebiri pentru verbul „scriu" (referindu-te la persoană şi număr). Alcătuieşte propoziţii pentru a demonstra deosebirile găsite.

2. Itemul de tip eseu pune elevul în situaţia de a construi un răspuns liber în conformitate cu un set dat de cerinţe; cu cât cerinţele sunt mai precis formulate şi mai explicit ilustrate în schema de notare, cu atât creşte fidelitatea evaluării şi notării (gradul de obiectivitate în raport cu mai mulţi evaluatori şi / sau cu mai multe evaluări succesive).

Tipurile de eseuri se delimitează după două criterii:

1. după dimensiunile răspunsului aşteptat:

-eseu cu răspuns restrâns (minieseul) – în care, printre cerinţele enunţului, este precizată şi dimensiunea maximă admisă a răspunsului aşteptat: număr maxim de cuvinte, număr maxim de paragrafe, număr maxim de rânduri;

Exemplu:

Scrie un text, de zece – douăsprezece rânduri, cu titlul ***Pe stadion****. Foloseşte cât mai multe numerale.*

-eseu cu răspuns extins – la care singura limită ce operează este aceea a timpului de lucru maxim admis.

2. după tipul răspunsului aşteptat:

-eseu structurat sau semistructurat – în care, prin cerinţe explicite, indicii sau sugestii, răspunsul elevului este organizat, structurat, orientat, ordonat;

-eseu liber – în care originalitatea şi creativitatea elevului se pot manifesta maximal.

Exemple:

Eseu structurat:

Descrie anotimpul toamna, folosind planşele şi mapa realizate la proiectul "Toamna în imagini". Precizează:

- caracteristicile anotimpului (temperatură, precipitaţii, lungimea zilelor şi a nopţilor, viaţa plantelor şi a animalelor);
- activităţile oamenilor.

Eseu liber:

Prezintă, într-o scrisoare imaginară, adresată unui prieten din altă ţară, frumuseţile Bucovinei (naturale şi turistice), folosind toate părţile de vorbire învăţate.

A.3. Probele practice

Probele practice constau „în confecţionarea unor obiecte sau aparate, executarea unor experienţe sau lucrări experimentale, a lucrărilor în atelier sau pe lotul şcolar, efectuarea unor observaţii microscopice, întocmirea unor desene, schiţe, grafice etc." (Nicola, I., 1994, p.337)

Exemplu:

Realizează schema verbului sub formă de ciorchine.

Completează diagrama Venn pentru compararea a două părţi de vorbire: pronumele şi verbul.

B. Metode şi instrumente complementare

Gronlund (1981) a realizat un inventar al obiectivelor pentru care instrumentele tradiţionale de evaluare sunt mai puţin (uneori) deloc eficace. În acest sens, se recomandă utilizarea unor metode alternative (mai corect, complementare) de evaluare.

Metodele şi instrumentele complementare sunt:

1. observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevilor;
2. investigaţia;
3. portofoliul;
4. proiectul;
5. autoevaluarea

B.1. Observarea sistematică a activităţii şi comportamentului elevilor

Observarea sistematică a comportamentului elevului în timpul activităţilor didactice este o tehnică de evaluare care furnizează o serie de informaţii utile, greu de obţinut pe alte căi.

Prin observare sistematică, educatorul urmăreşte diferite comportamente; comportamente ce privesc cunoştinţele şi capacităţile: vorbire, ascultare, realizarea unor experimente, desene, dans, gimnastică, abilităţi muzicale; comportamente referitoare la atitudinea faţă de desfăşurarea unei activităţi: eficienţa planificării, utilizarea timpului, utilizarea echipamentelor şi a altor surse, demonstrarea unor caracteristici, ca: perseverenţa, încrederea în sine, iniţiativa, creativitatea; comportamente referitoare la atitudinile sociale: preocupare pentru bunăstarea celorlalţi, respectul faţă de lege, respectul faţă de bunurile celorlalţi, sensibilitate la problemele sociale; comportamente privind atitudinile ştiinţifice: deschidere la nou, sensibilitate la relaţii tip cauză – efect, curiozitate; interese pentru diferite activităţi educaţionale, estetice, ştiinţifice, vocaţionale, de timp liber; exprimarea unor sentimente de apreciere şi satisfacţie pentru de natură, artă, literatură; relaţia cu colegii, reacţia la laudă şi critici, reacţia faţă de autoritatea profesorului, emotivitatea, adaptarea socială. (Stoica, A., p.126)

Pentru a înregistra aceste informaţii, profesorul are la dispoziţie trei modalităţi:

- fişa de evaluare (calitativă);
- scara de clasificare;
- lista de control / verificare.

Fişa de evaluare- unde sunt înregistrate date factuale despre evenimentele mai importante în legătură cu elevii care întâmpină dificultăţi. Observarea trebuie limitată doar la câteva comportamente.

Scara de clasificare

Comportamentele elevilor sunt clasificate după un număr de categorii (scara lui Likert):

În ce măsură elevul a participat la discuţii ?

În ce măsură comentariile sale au fost în legătură cu tema ?

□	□	□	□	□
niciodată	*rar*	*ocazional*	*frecvent*	*întotdeauna*

Scările de clasificare pot fi numerice, grafice şi descriptive. Planchard a propus diferite scări pentru scris, desen, pentru redactare, cotare. Landsheere a elaborat (1986) o scară distributivă (a performanţelor într-un grup) şi nondistributivă (care are în vedere relaţia funcţională între probabilitatea unui răspuns corect şi o trăsătură latentă a elevului). (Stanciu, M., 2003, p.303)

Lista de control / verificare

Se aseamănă cu scara de clasificare, dar ea înregistrează dacă o caracteristică sau o acţiune este prezentă sau absentă (Gronlund).

B.2. Investigaţia

Investigaţia reprezintă o activitate pe care elevul o desfăşoară într-o oră în vederea rezolvării unei situaţii complicate, pe baza unor instrucţiuni precise. Ea începe, se desfăşoară şi se termină în clasă. Se poate desfăşura individual sau în grup.

Obiective urmărite:

- înţelegerea şi clarificarea sarcinilor;
- găsirea unor procedee pentru culegerea şi organizarea informaţiilor;
- formularea şi testarea ipotezelor de lucru;
- modificarea planului de lucru;
- capacitatea de a aplica în mod creativ cunoştinţele şi de a explora situaţii noi;
- participarea şi cooperarea în cadrul grupului;
- capacitatea de redactare şi prezentare a raportului privind rezultatele investigaţiei.

Notarea se va face holistic, dar separat pentru următoarele domenii:

- Strategia de rezolvare;
- Aplicarea cunoştinţelor, principiilor, regulilor etc;
- Acurateţea înregistrării şi prelucrării datelor;
- Claritatea argumentării şi forma prezentării.

Cadrul didactic poate urmări produsul, procesul sau/şi atitudinea elevului.

B.3. Portofoliul

Portofoliul este un instrument complex de evaluare care presupune o selecţie sistematică, făcută, de regulă, de către elevi (dar şi de către cadrele didactice) a unor produse relevante ale activităţii elevilor (individual sau în grup). Portofoliul include şi rezultatele relevante obţinute prin celelalte metode şi tehnici de evaluare. Aceste rezultate privesc probele orale, scrise şi practice, observarea sistemică a comportamentelor şcolare, proiectul, autoevaluarea, precum şi sarcini specifice fiecărei discipline.

Notarea se va face într-o manieră holistică pe baza unor criterii clare, care vor fi comunicate elevilor înainte să înceapă proiectarea portofoliului.

Exemple*:*

Fişe de lucru pentru părţile de vorbire învăţate, poezii, texte narative folosite pentru identificarea părţilor de vorbire învăţate; desene realizatre de ei sau ilustraţii care pot fi folosite pentru identificarea unor părţi de vorbire.

B.4. Proiectul

Proiectul este o activitate mult mai complexă decât investigaţia. Începe în clasă şi continuă în afara şcolii (individual sau în grup) câteva zile sau săptămâni. Se încheie tot în clasă prin prezentarea unui raport sau a produselor realizate. Permite o abordare interdisciplinară.

La început titlul poate fi sugerat de învăţător, apoi de către elevi.

Sugerăm câteva titluri: ***Jurnalul meu, Toamna în imagini, Eu şi mediul înconjurător, Revista clasei.***

Se pot acorda două calificative (unul la elaborare şi altul la prezentare).

Exemplu:

Proiect – **Toamna în imagini**

Formaţi echipe de câte 4 – 5 elevi.

Ce vom realiza?

1. Veţi realiza trei planşe intitulate:
   - Zilele toamnei. Propoziţia
   - Bogăţia toamnei. Cuvântul
   - Asemănător – Opus
2. O mapă cu informaţii despre anotimpul toamna.

De ce vom realiza proiectul?

Vom folosi materialele realizate în desfăşurarea lecţiilor de limba română, ştiinţe ale naturii, educaţie plastică, educaţie muzicală, educaţie tehnologică.

Cum vom lucra?

Stabiliţi responsabilităţile fiecărui membru al echipei:

- adunaţi ziare, reviste, alte publicaţii în care este ilustrat anotimpul toamna;
- selectaţi din lecturile citite fragmente despre acest anotimp;
- pregătiţi materialele de lucru: carton, foarfecă, lipici, creioane colorate, acuarele, hârtie glasată.

Cum vom aprecia activitatea?

Fiecare grupă va prezenta în faţa clasei planşele şi mapa cu informaţii.

Folosiţi planşele la limba română, ştiinţe ale naturii, educaţie plastică, educaţie muzicală, educaţie tehnologică.

B.5. Autoevaluarea

Autoevaluarea ajută elevii să-şi dezvolte capacităţile de autocunoaştere, să-şi valorizeze atât cunoştinte, cât şi atitudini şi comportamente. Elevii au nevoie să se autocunoască. Aceasta le va da încredere în sine şi îi va motiva pentru îmbunătăţirea performanţelor şcolare. Elevul ajunge să îşi evalueze propriile capacităţi învăţând mai întâi să-şi aprecieze rezultatele în activitatea de învăţare. Din acest motiv, abilitatea de autoevaluare este foarte importantă pentru formarea la elevi a unor imagini realiste asupra posibilităţilor şi limitelor lor. Cadrul didactic va ajuta elevii să-şi dezvolte capacităţile autoevalutive, să-şi compare nivelul la care au ajuns în raport cu obiectivele şi standardele educaţionale şi să-şi impună un program propriu de învăţare.

Autoevaluarea este evaluarea efectuată de către elev a ceea ce el a realizat şi/sau a comportamentului său. *Coevaluarea* se realizează de către mai mulţi elevi.

Caracterul formativ rezultă din faptul că ea îi oferă elevului un ghid metodologic despre învăţare şi un instrument de motivare şi responsabilizare.

De asemenea, pot fi utilizate şi scările de clasificare şi grilele de autoevaluare.

Informaţia obţinută este comparată cu cea a învăţătorului, se pune în portofoliul elevului şi se prezintă, periodic, părinţilor.

EU-reportes în insula Symi, Grecia

Programul Erasmus+ reprezintă o oportunitate pentru toți participanții, elevi și profesori deopotrivă, pentru cunoaștere, pentru dezvoltare personală și profesională. Nouă, grupului format din șase minunați elevi alecsandriști și profesorii lor însoțitori, ni s-a demonstrat acest lucru prin participarea la toate activitățile interesante oferite de elevi și profesori de la Panormitio High School of Symi, Grecia, în perioada 18 – 22 septembrie 2023, în cadrul proiectului nr. 2023-1-RO01-KA121-SCH-000135069. Activitățile desfășurate alături de gazdele noastre ne-au oferit ocazia de a-i cunoaște, de a le descoperi tradițiile, istoria și cultura, de a învăța lucruri interesante și de a explora o insulă minunată.

Deși în fiecare zi activitățile se desfășurau de dimineața până seara, organizarea, conținuturile, atitudinea și implicarea partenerilor greci, spanioli și croați, făceau să nu se simtă solicitarea intelectuală și fizică, fiecare zi fiind dominată de o atmosferă bazată pe cooperare, interrelaționare, bună dispoziție și dorință de autodepășire. Îmbunătățirea cunoștințelor despre cultura greacă, dezvoltarea abilității de comunicare în echipe de lucru multinaționale și a dorinței de implicare și descoperire au fost rezultate clare ale acestei incursiuni cultural-educative.

Experienţa spirituală pe care ne-a oferit-o vizitarea Mănăstirii Panormitis, bucuria de a gusta şi savura bucătăria grecească, exersarea competențelor lingvistice, entuziasmul lucrului în echipă, dezvoltarea de comportamente și atitudini ecologice în rândul elevilor prin activități practice, croaziera ce ne-a oferit posibilitatea să ajungem la cele mai frumoase plaje, plăcerea de a încerca pe propria piele bureții de mare atât de renumiți, dansurile tradiționale exersate împreună au făcut ca această mobilitate Erasmus+ să fie una de neuitat.

Vizitarea insulei Symi, cea care poartă numele nimfei Symi, soția lui Poseidon, zeul mării din mitologia greacă, poate fi pentru oricine o experiență minunată, oferind o combinație perfectă între peisaje pitorești, tradiții autentice, mâncare savuroasă și patrimoniu cultural bogat.

Symi, în greacă Σύμη, situată la 41 kilometri NV de Rhodos și la 425 km de Pireu, portul ce deservește Atena, însă mai aproape de Asia (la 9 km vest distanță de zona de coastă a Turciei), este una dintre cele mai frumoase insule din arhipelagul Dodecanez, dar una de dimensiune redusă, având numai 65 kilometri pătrați.

Insula Symi a reușit să asimileze elementele culturale aduse insulei de diferiții ei cuceritori, fie ei romani, cavaleri ioaniți, otomani, italieni, germani, britanici, fără a-și pierde caracterul grecesc. Abia pe 8 martie 1948 a fost semnat la Symi, Protocolul de Integrare a tuturor insuleler din Arhipelagul Dodecanez în componența statului grec, iar astfel „aventura" insulei s-a încheiat.

Symi, principalul oraș al insulei, declarat sit arheologic, construit sub formă de amfiteatru în zona pitorească a portului cu același nume, este format din orașul de jos, cel din jurul portului, denumit Yialos (Gialos), și din orașul de sus, numit Ano Symi (Chorio). Cinci sute de trepte largi de piatră, practic Kali Strata, te duc de la Gialos la Chorio.

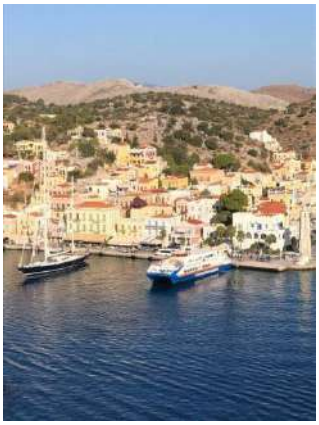

Zona golfului Gialo se remarcă prin casele colorate, pictate în tonuri calde pastelate, cu balcoane frumoase și acoperișuri de țiglă roșie.

Una dintre principalele atracții din Symi este Castelul Venețian, construit de cavalerii ioaniți în 1407. Fiind situat la înălțime, oferă priveliști minunate asupra golfului și orașului.

Mănăstirea Panormitis, cea mai renumită dintre cele peste 70 de lăcașuri de cult existente pe insulă, poartă hramul Arhanghelului Mihail, considerat făcător de minuni, dar și sursă de legende locale.

Symi este faimoasă pentru bureții naturali de mare, grozavi pentru exfoliere și masaj, pe care ii poți achiziționa din magazinele de suveniruri. În cele mai vechi timpuri, acești bureți, colectați de scufundatorii din insulă de pe fundul mării, erau folosiți ca monedă de schimb, subliniind cât de legată de mare a fost întotdeauna viața în Symi.

Insula Symi are foarte multe de oferit, de la tradiții și obiceiuri, la ospitalitatea locuitorilor săi, de la plaje fermecătoare, la un stil de viață în acord cu natura, dar mai ales o experiență culturală unică, care te face să simți că trăiești, să fii atent la detalii, într-un fel să te redescoperi pe tine însuți.

Locurile marcate de istoria străveche, plajele din Pedi, Marathounda, Nanou și din golfuri mai greu accesibile, plimbarea pe promenada Mouragio (Aggelidi) pentru a te opri în fața Turnului cu Ceas, construit în 1880 și vizibil din orice punct al orașului Symi, taverne și

restaurante pitorești ce vă vor aștepta să gustați delicatese locale, creveți roșii, foarte mici, fierți sau prăjiti, care se mănâncă întregi (cu tot cu cochilie), drumeții spre cel mai înalt punct din Symi, Vârful Vigla, cu o altitudine de 620 m, coșurile de răchită cu stele de mare uscate și bureți de mare, liniștea dată de numărul mic al mașinilor, numeroasele scări care te fac să- ți mențiii forma fizică,verdele chiparoșilor și al pinilor care contrastează cu albastrul-azur al mării fac ca această insulă să fie într-adevăr frumoasă.

Această insulă va rămâne mereu în sufletul meu, prin casele ei colorate ce par că fac parte dintr-un tablou, prin experiențele culturale trăite, prin frumusețea incontenstabilă a mării, dar mai ales prin locuitorii săi.

Experiențele Erasmus+ aduc împreună oameni și, din nou, mi-au dovedit că e o plăcere să ai parteneri greci. De ce? Pentru că îi simți mereu aproape, pentru că au plăcere de a comunica, de a primi și de a oferi, dar mai ales pentru că simți că au acea bucurie de a trăi, acea seninătate și armonie, acel ceva care te face să-ți dorești să-i revezi.

prof. Liliana Giugastru,
Colegiul Național „Vasile Alecsandri”din Iași

Educaţia – între ieri si azi,

Prof. GIURGIU Florin
Liceul Teoretic „ Alexandru Mocioni ‘’ din Ciacova, Timiș,

Educaţia este unul dintre factorii determinanţi care concură la evoluţia unei societăţi, a unei ţări, în general. Ea este aceea care poate furniza ingineri, cercetători, întreprinzători, medici, profesori, manageri, etc., categorii socio-profesionale atât de necesare oricărei societăţi contemporane.

In ultimii ani au existat diverse schimbări în sistemul de învăţământ din România. Acest fapt a determinat şi o modificare a percepţiei în care cadrele didactice înţeleg să îşi exercite profesia, mai ales că în noile condiţii este nevoie de o legătură tot mai puternică între şcoală şi societate.

Cadrul didactic poate afla ceea ce trebuie să schimbe în modul său de a-şi exercita profesia, doar prin contact permanent cu elevii, ceilalţi colegi cadre didactice, directorul unităţii şcolare, inspectori şcolari, părinţi.

Dar şcoala nu înseamnă doar predarea de la catedră. Realităţile din instituţiile de învăţământ, realităţi pe care ni le oferă actorii şcolii, ne duc la această concluzie.

Este nevoie de o repunere în discuţie a valorilor pe care trebuie să le transmită şcoala şi modul în care trebuie transmise. Acest fapt ar reprezenta de fapt inceputul unei schimbari reale in educatie pentru că realitatea din teren ne arată câteva chestiuni care trebuie să dea de gândit oricărui dascăl:

- Elevii nu mai sunt foarte interesaţi să înveţe;
- Mulţi dintre ei nu mai arată faţă de profesori respectul cuvenit;
- Metodele pedogogice active nu pot fi utilizate tot timpul şi la toate disciplinele, deoarece acestea cer timp, iar programa trebuie parcursă;
- Chiar daca dascălul încearcă să introducă inovaţii în modul de organizare al învăţării, standardele de evaluare de multe ori nu îl avantajează;
- Unele manuale alternative nu sunt realizate corect;
- Mulţi părinti nu au timp, sau chiar nu vor, să se preocupe de sitaţia şcolară a copiilor lor, iar multe dintre cele mai importante cauze ale eşecului şcolar sunt cele familiale;
- La şcolile de arte şi meserii se duc, de obicei, elevii mai slab pregătiţi, cu care un profesor care doreşte performanţă nu prea poate lucra;
- În unele şcoli nu se pot dezvolta programe extra-şcolare deoarece nu sunt resurse.

O problemă aparte o constituie faptul că mulţi dintre elevii noştri ştiu să citească, să spună pe litere, dar nu au nici cea mai vagă idee ce citesc. Nu înţeleg cuvintele care le ies pe gură, dacă sînt puşi să interpreteze un text de dificultate medie, la prima citire. Câteva dintre cauzele identificate de experţi ar fi următoarele: în general, elevii nu citesc, nu au această deprindere; unii profesori sunt demotivaţi, tratându-şi uneori munca superficial; programa şcolară cuprinde chestiuni neinteresante pentru elevi; foarte mulţi elevi provin din medii sărace şi sunt nevoiţi să muncească, timpul alocat studiului fiind, în cazul lor, tot mai redus.

Dată fiind situaţia, misiunea dacălului este mai dificilă, el trebuind să realizeze în timpul orei atât partea de transmitere de noi cunoştiinţe, cât şi să suplinească lipsa de studiu individual acasă, tot mai acută la unii elevi. Se poate vorbi, astfel de o necesitate a schimbării de viziune asupra educaţiei.
Alexandru Crişan, preşedintele executiv al Grupului Educaţia 2000+, vorbeşte de două chestiuni noi, preluate, în parte din pedagogia occidentală, anume de ***ciclul comprehensiv de schimbare educaţională*** („comprehensive change cycle”) şi ***schimbarea din dublu sens.***

Ciclurile comprehensive de schimbare

Examinarea atentă a schimbărilor din educaţie în ultimii 20-30 de ani arată că schimbările sistemice au loc – de regulă – în virtutea unor veritabile cicluri de schimbare. Durata acestor cicluri merge, în general, de la cinci - şapte la nouă ani.

În acest moment România este în pragul unui ciclu de schimbare ce mută accentul spre o abordare în jos a educaţiei. E vorba de un accent pus pe întărirea eşaloanelor de bază ale sistemului, mai exact, instituţia şcolară şi sistemele de susţinere ale acesteia. Centrarea este pe procesele de implementare şi pe mecanismele concrete de asigurare a calităţii la nivelul şcolii şi al clasei de elevi: ameliorare şcolară („school improvement"), dezvoltarea echipei („staff development"), dezvoltare profesională a personalului, asistenţă tehnică acordată cadrelor didactice pentru dinamizarea activităţii la clasă, materiale-suport de predare/învăţare, materiale didactice, evaluarea performanţelor de învăţare ale elevilor, curriculum la decizia şcolii, relaţia şcoală - comunitate etc.

Altfel spus, procesul de schimbare este transferat de la centru către nivelurile de bază ale sistemului, foarte importante şi mai relevante pentru schimbarea educaţională. Unii specialişti consideră că, în cazul României, modelul schimbării pentru următorii ani ar trebui să fie cel al schimbării centrate pe instituţia şcolară („school-based change model"), având ca temei filozofic principiile dezvoltării locale/comunitare durabile. Şcoala, ca instituţie, ar trebui să aibă un mix de subordonare: cea ministerială (din punctul de vedere al resurselor, în special cele financiare) şi cea locală/mnicipală, din punctul de vedere al răspunderii social-cultural-civice. Educaţia ar fi trecută, astfel, din subordinea Ministerului în „proprietatea" comunităţilor şi a adevăraţilor ei beneficiari. Evident, toate acestea ar trebui să se întâmple în condiţiile unui sistem naţional (central şi solid) de suport managerial şi de monitorizare a calităţii.

Schimbarea din dublu sens

Legat de problema evoluţiei calităţii actului educaţional, dar şi de cea a mixului de subordonare a instituţiei şcolare este problema acceptării iniţiativelor. O întrebare legitimă s-ar impune în acest punct: cum anume ar putea şcoala să rezolve problema jocului subtil dintre iniţiativele/deciziile „de sus în jos" (de la Minister) faţă de cele venite „de jos în sus" (din cadrul comunităţii, sau chiar cele personale). Specialiştii cred că răspunsul trebuie să ţină cont de ambele direcţii şi că cel mai potrivit ar fi un model „interacţional", „tranzacţional", în care ambele direcţii sunt deoportivă de importante şi ambele acţionează simultan, într-un joc flexibil şi în manieră paritabilă. Echilibrul dintre ele, confluenţa şi funcţionarea simultană – cu ponderi diferite în funcţie de context – sunt esenţiale.

Acesta ar fi conceptul schimbării din dublu sens. Prin schimbarea din dublu sens se înţelege o îmbinare armonioasă şi dinamică a demersurilor de schimbare educaţională de tipul top-down ("de sus în jos") şi bottom-up ("de jos în sus"), îmbinare pe deplin justificată de însăşi natura forţelor de schimbare din sistem. Intr-o asemenea abordare, centrul are rolul de a oferi cadre de referinţă şi mecanisme apropriate şi coerente pentru elaborarea participativă a schimbării educaţionale şi pentru funcţionarea întregului proces, asigurând managementul şi monitorizarea acestuia. Eşaloanele de bază ar deveni instanţele care ar putea alimenta procesul de generare a politicilor naţionale, această furnizare de idei şi proiecte având la bază exemple şi cazuri de „bune practici" din activitatea zilnică în cadrul şcolii sau în afara ei (din activităţile extracurriculare). În acest fel, practicile şi procesele de îmbunătăţire a calităţii educaţiei, iniţiativa locală, proiectele de dezvoltare şcolară etc., pot deveni o sursă excelentă de soluţii pentru ameliorarea şi dezvoltarea unor politici educaţionale de nivel naţional, realiste şi sustenabile.

Modificarea abordărilor privind educaţia

Schimbarea atitudinii didactice în mediile şcolare actuale este o problemă complexă. Societatea foloseşte diverse stereotipii în încercările ei de a aborda de problemele învăţământului. Se desfăşoară multe programe, dar, uneori, ele nu au rezultatele dorite. Prin tradiţie, şcoala consideră că are datoria să reziste în faţa presiunilor din exterior, având ca obiectiv să asigure continuitatea culturală, iar nu să provoace schimbări culturale. Dat fiind faptul că şcoala opune rezistenţă faţă de criticile venite din afară, diagnosticarea deficienţelor, care este în mod normal condiţia prealabilă a oricărei schimbări, este întârziată sau respinsă.

Profesorii doresc sincer să pregătească cât mai bine generaţia următoare, dar există multe aşteptări contradictorii. Mulţi profesori se implică energic în activitatea educaţională şi în cea a şcolii ca instituţie, dar unele influenţe negative exterioare pot avea repercursiuni distructive asupra actului educaţional. Aceşti dascăli sunt mai predispuşi să accepte noul şi metodele moderne de predare – învăţare. Pe de altă parte sunt şi cadre didactice care nu au interesul să admită că schimbările sunt necesare.

În unele cazuri, însă, este greu să se obţină informaţii demne de încredere pentru a şti când metodele folosite au nevoie de modificări pentru că elevii, beneficiarii direcţi ai actului de predare – învăţare, nu sunt tot timpul încurajaţi în a-şi spune părerea despre profesori şi despre eficienţa muncii acestora. Unii profesorii se simt obligaţi să schimbe metodele de predare – învăţare, considerând că e imposibil de dovedit în timp real, că o metodă ar fi mai potrivită decât o alta pentru obţinerea unor rezultate mai bune. Atunci când li se cere să adopte metodele altor colegi, dovedite deja ca mai eficiente, ei considră asta drept o critică faţă de propriul lor comportament, ceea ce este o apreciere eronată. Nu e vorba de o critică distructivă, ci de oferirea unor soluţii alternative.

În ziua de azi, profesorii se găsesc în situaţia de a fi confruntaţi cu un număr mare de schimbări ale mediului educaţional: resurse reduse, aglomerare de activităţi, noile cerinţe şi aşteptări ale pieţei forţei de muncă faţă de agenţii educaţionali etc. Dacă mai punem la socoteală şi adoptarea unei noi tehnologii educaţionale, împreună cu toate implicaţiile complexe ce decurg din acest proces, este lesne de înţeles cum se simt şi cum ar putea reacţiona cei implicaţi în procesul instructiv-educativ al noilor generaţii. În acest sens, rezistenţa la schimbare îşi face simţită prezenta şi reprezintă o provocare pentru oricine care se află în sistemul de învăţământ.

Mulţi profesori folosesc în activitatea lor modele de instruire care au fost construite treptat, pe baza propriei experienţe didactice. Apariţia noilor cerinte şi adoptarea noilor metode şi strategii didactice, explorarea şi experimentarea unor noi strategii bazate pe rezolvarea de probleme reprezintă o sarcină dificilă.

Renunţarea la stilul academic clasic şi adaptarea la un stil de muncă în echipă (echipă multidisciplinară), reprezintă o altă barieră greu de trecut de către unii profesori.

Schimbările în stilul de instruire nu se realizează peste noapte, ci este nevoie de mult calm şi conştientizare, pentru că învăţământul viitorului trebuie să se axeze pe schimbare continuă. Pretenţiile sunt cu totul altele în prezent. Asta nu înseamnă că vechile metode trebuie considerate, aprioric, greşite. Dar, prezentul şi viitorul oferă o altă perspectivă bazată pe informatizare, pe implementarea de noi tehnologii.

Implementarea noilor tehnologii educaţionale pot să aducă transformări radicale în cadrul instituţiei de învăţământ, atât la nivel cultural, organizaţional, politic sau profesional, producând adesea reacţii de respingere şi rezistenţă la schimbare.

Odată implementate, noile tehnologii educaţionale oferă:

a) factorilor instituţionali/administrativi : coordonare şi ghidare, resurse puse la dispoziţie, motivare şi recunoaştere a meritelor personalului, etc.;

b) profesorilor oportunităţi şi soluţii pentru îmbunătăţirea calităţii procesului de instruire, sprijin din partea colegilor, recunoaştere academică;

c) elevilor şi studenţilor acces la noua tehnologie, implicare personală şi motivaţie, posibilitatea de dezvoltare de noi deprinderi pentru viaţa reală.

Gradul de probabilitate ca un profesor să adopte o nouă tehnologie de educaţie şi o schimbare în strategia didactică creşte dacă sunt întrunite următoarele condiţii:

- relativ avantaj faţă de modelele existente (securitate, eficienţă);
- compatibilitate cu dinamica contextuală existentă;
- nivel scăzut de complexitate în utilizare;
- fiabilitate în utilizarea continuă pe un interval mare de timp;
- testabilitate în practicile didactice deja existente;
- concentrarea pe introducerea inovaţiei didactice şi nu a tehnologiei ca atare.

Utilizarea calculatorului

În acest context utilizarea calculatorului la orele de curs devine nu doar un moft, ci, treptat, o necesitate. Fiecare profesor îşi poate realiza o prezentare scurtă a lecţiei, în programul Power Point, o prezentare care îl poate ajuta foarte mult la oră şi îl poate scuti, mai ales la clasele mai mari, de scrierea lecţiei pe tablă. Tehnologia are acest rol de substituţie şi reproduce sau automatizează practicile educaţionale deja existente; calculatorul joacă rolul de "hârtie electronică", prezentând acelaşi texte tipărite pe suport hârtie. Acest tip de utilizare nu aduce transformări extraordinare, dar uşurează mult munca profesorului.

Calculatorul, e drept, nu poate fi folosit la orice disciplină şi la orice oră, dar în cazul în care îl utilizăm ca element ajutător la lecţie, putem prezenta lecţii în Power Point, fotografii, filme, care au un impact mai mare asupra elevilor.

Legat de calculator ca mijloc auxiliarare există, însă, o problemă importantă: nu în toate școlile există suficiente săli cu calculatoare astfel încât profesorii care doresc să își prezinte lecțiile la calculator să poată face acest lucru. O soluție ar putea fi laptop-urile, dar aceasta implică, la rândul ei eforturi financiare din partea profesorilor, în cazul acelor școli unde aceste dotări nu există.

În toate aceste cazuri în care utilizarea calculatorului poate fi o problemă, profesorului îi rămân la dispoziție diverse metode participativ-active, toate fiind un rezultat al nevoii de schimbare în actul de predare.

Nevoia de schimbare în actul de predare

În cadrul unei societăți aflate în schimbare și în contextul unei școli care se schimbă, fiecare cadru didactic se poate confrunta cu nevoia de a-și modifica propriile valori, atitudini și/sau comportamente în ceea ce privește actul și stilul de predare.

Așa cum fiecare elev are un stil propriu de învățare, fiecare cadru didactic are propriul stil de predare. Stilul de predare înseamnă ”personalizarea” modalităților de acțiune ale cadrului didactic în situațiile specifice de lucru cu elevii. Stilurile de predare au un caracter unic, personal, cu o anumită dominantă, pentru fiecare cadru didactic în parte. De recomandat este adaptarea stilului de predare stilurilor de învățare ale elevilor, deoarece într-o singură clasă de elevi există mai multe ”personalități”, mai mult sau mai puțin dezvoltate în ceea ce privește capacitatea de receptare a noilor informații pe care profesorul le aduce în fața elevilor. Tocmai de aceea, nevoia dezvoltării profesionale continue trebuie să fie un obiectiv pentru fiecare cadru didactic.

Stilul de predare se dezvoltă în timp, cunoaște diferite schimbări. Dar oricare ar fi stilul de predare, acesta trebuie să promoveze eficiența în învățare și succesul elevilor. Caracteristicile unui astfel de stil de predare sunt:

- Implicarea participării active a elevilor
- Interacționarea cu fiecare elev
- Pregătirea conștiincioasă pentru fiecare activitate cu elevii
- Adaptarea predării diverselor stiluri de învățare
- Stabilirea obiectivelor
- Respectarea programului și a termenelor stabilite
- Oferirea feedback-ului
- Manifestarea încrederii în elevi și așteptări înalte din aprtea cestora
- Dezvoltarea unui mediu pozitiv de învățare, de cooperare
- Încurajarea exprimării elevilor
- Folosirea noilor tehnici informaționale.

Cercetările efectuate de specialiști în ultimii ani au arătat că pasivitatea din clasă înțeleasă ca rezultat al predării tradiționale, în care cadrul didactic ține o prelegere, eventual face o demonstrație, iar elevii îl urmăresc, nu produce învățare decât în foarte mică măsură. Tot mai des se vorbește despre predarea centrată pe elev, predarea care permite transferul achizițiilor în contexte noi, predarea interactivă. În abordarea tradițională a actului predării, rolul profesorului este acela de a planifica activitățile, de a organiza activitățile clasei, de a comunica informațiile specifice, de a conduce activitatea desfășurată în clasă, de a controla elevii în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor, precum și nivelul de performanță al elevilor, și de a evalua măsura în care scopurile și obiectivele dintr-o etapă au fost atinse, prin instrumente de evaluare sumativă.

Într-o abordare modernă, cadrul didactic se preocupă de crearea de ocazii de învățare pentru elevi. În acest context, metodele pe care le va folosi sunt mijloacele prin care sunt configurate activitățile de învățare ale elevilor. Astfel de metode de predare interactivă, centrate pe elev, sunt cunoscute (mai puțin utilizate) de către majoritatea cadrelor didactice. Amintim doar câteva dintre acestea: *Brainstorming-ul, Știu/vreau să știu/am învățat, Jurnalul cu dublă intrare, SINELG, Turul galeriei, Bulgărele de zăpadă, Cubul, Ciorchinele, Pălăriile gânditoare, Mozaicul, Eseul de cinci minute etc.*

Vom prezenta, în continuare, câteva din aceste metode de predare interactivă, metode ce presupun o schimbare a actului predării înțeles până acum (în predarea tradițională) ca o transmitere simplă a cunoștințelor dobândite de către profesor, cunoștințe care ulterior trebuiau înmagaziante și de către elev.

Brainstorming-ul reprezintă formularea a cât mai multor idei ca răspuns la o situație enunțată (după principiul cantitatea generează calitatea). O asemenea activitate implică o serie de avantaje, ca de exemplu: implicarea activă a tuturor participanților, dezvoltarea capacității de a analiza și de a lua decizii privind alegerea soluției optime, exprimarea personalității, dezvoltarea relațiilor interpersonale prin valorificarea ideilor fiecăruia. Pentru derularea optimă a unui brainstorming se pot parcurge următoarele etape: alegerea temei și a sarcinii de lucru, solicitarea exprimării într-un mod rapid, înregistrarea tuturor ideilor în scris, anunțarea unei pauze pentru așezarea ideilor, analiza critică, evaluarea, argumentarea ideilor emise anterior, selectarea ideilor originale sau a celor mai apropiate de soluții fezabile pentru problema supusă atenției și, în final, afișarea ideilor rezultate.

Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei și care presupune următoarele etape: se scrie un cuvânt/temă în mijlocul tablei; se notează toate ideile, sintagmele, cunoștințele venite în minte în legătură cu tema respectivă, trăgându-se linii între acestea și cuvântul inițial; pe măsură ce se scriu cuvinte, idei noi, se trag linii înte toate ideile care par a fi conectate; activitatea se oprește când se epuizează ideile sau timpul acordat. În etapa finală a lecției, ciorchinele poate fi reorganizat, utilizându-se anumite concepte supraordonate găsite de elevi sau profesor.

Știu/vreau să știu/am învățat este o metodă prin care se trece în revistă ceea ce elevii știu despre o anumită temă și apoi se formulează întrebări la care se așteaptă găsirea răspunsului. Pentru a folosi această metodă se pot parcurge următoarele etape:

- li se cere elevilor să formeze perechi și să facă o listă cu tot ce știu despre tem ace urmează a fi discutată. În acest timp, se realizează la tablă un table cu trei coloane: S/V/A
- li se cere unor perechi să prezinte ceea ce au scris pe listă

elevii sunt ajutați să formuleze întrebări despre lucrurile de care nu sunt siguri: aceste întrebări se notează în coloana din mijloc

- li se cere elevilor să citească textul, după care se revine asupra întrebărilor formulate înainte

se discută cu elevii întrebprile rămase fără răspuns

- în final se revine la schemă și elevii decid ce au învățat.

SINELG (Sistemul interactiv de notare pentru eficientizarea lecturii și gândirii) este o modalitate de codificare a textului care permite celui ce învață să citească și să înțeleagă în mod activ și pragmatic un anumit conținut. Ca metodă este tipică pentru etapa de realizare a sensului.

Această metodă presupune următoarele etape: în timpul lecturii elevii marchează în text cunoștințele confirmate de text, infirmate sau contrazise de text, cunoștințele noi și cunoștințele incerte; după lectură, informațiile se trec într-un tabel care se discută; cunoștințele incerte pot rămâne ca temă de cercetare.

Turul galeriei presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi. În grupuri de trei sau patru, elevii lucrează întâi la o problemă care se poate materializa într-un produs. Produsele fiecărei grupe sunt expuse pe pereții clasei. La semnalul preofesorului, grupurile se rotesc prin clasă pentru a examina și discuta fiecare prrodus; pot face comentarii pe hârtiile expuse. După turul galeriei, grupurile își reexaminează propriile produse prin comparație cu celelalte și citesc comentariile făcute la adresa produsului lor.

Cubul presupune explorarea unui subiect, a unei situații, din mai multe perspective. Sunt recomandate următoarele etape: realizarea unui cub pe ale cărei fețe sunt scrise cuvintele: descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează; se anunță tema; se împarte clasa în șase grupe, fiecare examinând tema din perspectiva cerinței de pe una din fețele cubului; redactarea finală și prezentarea celorlalte grupe; afișarea formei finale.

Bulgărele de zăpadă presupune reducerea numărului de elemente, aspecte ale unei probleme pentru focalizarea asupra celor esențiale. Se recomandă următoarele etape: împărțirea grupului de eelvi în echipe de 7-8; enunțarea temei; notarea ideilor – fiecare membru notează pe un post-it ideea sa și o pune în centrul mesei; ierarhizarea ideilor – fiecare membru citește toate ideile și le ierarhizează de la 1 la 8. Se reține primele 2-3. Se reunește apoi tot grupul cu cele două idei de la fiecare și se repetă algoritmul.

Mozaicul este o metodă ce presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup. Etapele presupuse de această metodă sunt: împărțirea clasei în grupuri eterogene de patru elevi, fiecare dintre aceștia primind câte o fișă de învățare numerotată de la 1 la 4. Fișele cuprind părți ale unei unități de cunoaștere; prezentarea

succintă a subiectului tratat; explicarea sarcinii – înțelegerea unitărții de cunoaștere; regruparea elevilor. În funcție de numărul fișei primite, în grupuri de experți; învățarea prin cooperare a secțiunii care a revenit grupului; revenirea în grupul inițial și predarea secțiunii pregătite celorlalți membri ai grupului; trecerea în revistă a unității de cunoaștere prin prezentare orală.

Eseul de cinci minute este o metodă eficientă de a încheia ora, pentru a-i ajuta pe elevi să-și adune ideile legate de tema lecției. Elevilor li se cer două lucruri: să scrie un lucru pe care l-au învățat în lecția respectivă și să formuleze o întrebare pe care o mai au în legătură cu aceasta. Eseurile pot fi strânse de profesor și acesta le folosește pentru a-și planifica lecția următoare.

Concluzii

Metodele noi de predare – învățare prezintă un potenţial semnificativ pentru stimularea inovaţiei şi schimbării actului de educaţie. Ele apar constant și pot fi pretabile la una sau mai multe discipline, dar foarte rar, la toate. În acest sens, este important ca profesorul să înţeleagă că integrarea acestor metode în procesul educativ depinde de o multitudine de elemente interconectate cum ar fi: tipul lecției (prezentare de noi cunoștințe, sistematizare, recapitulare etc), nivelul clasei, disponibilitatea elevilor de a lucra individual sau pe grupe etc.

Bibliografie:

Oana Dau-Gaspar, *Aspecte psihopedagogice si sociale ale creativitatii in functie de diversitatea individuala,* Editura: Pro Universitaria, 2024,

Constantin Cucos, *Educatia Preocupari, viziuni, previziuni,* Editura: Polirom, 2024

Cucoș, Constantin, Timp și temporalitate în educație. Elemente pentru un management *al timpului școlar*, Editura Polirom, Iași, 2020

Constantin Lomaca, *Profesor autentic. Repere si perspective,* Editura: Nomina, 2024,

Horatiu Catalano, Ion Albulescu, *Educatia timpurie digitala.Cadre teoretice si aplicative,*

Editura: Didactica Publishing House, 2024,

TENDINȚE ACTUALE ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ

PROF.ÎNV.PREȘCOLAR: GLODEAN IULIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ VALEA VIȘEULUI, MM
GRĂDINIȚA CU PN BISTRA-CENTRU

Se atestă progrese remarcabile privind creşterea ratelor de cuprindere a unui număr mare de copii în învățământul preşcolar, redeschiderea mai multor instituții de educație timpurie, în special în mediul rural, fiind renovate edificiile instituțiilor de educație timpurie, elaborate şi editate materiale didactice pentru copii, părinți şi cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie.

Au fost şi sunt demarate acțiuni de extindere a educației incluzive, în multe instituții au fost create centre de resurse pentru copiii cu necesităii educaționale speciale.

De asemenea au fost întreprinse acțiuni energice în scopul îmbunătățirii calității formării cadrelor didactice şi manageriale din instituțiile de educație timpurie privind reforma documentelor de politici educaționale prin diverse seminarii organizate la nivel de instituții superioare şi la nivel de instituții de educație timpurie.

Astfel, educația reprezintă o prioritate națională, care are ca obiectiv principal elaborarea unei politici educaționale, în baza căreia este efectuată pregătirea pentru viață, la orice vârstă, a ființelor umane. Activitatea educațională este complexă, adaptată, orientată, dinamică şi flexibilă, pentru a stimula idealul fiecărei ființe umane, exprimat prin „a fi şi a deveni", concis: realizează pregătirea omului ca element activ al vieții sociale.

Abordarea curriculară permite luarea în considerare, în plan teoretic şi practic, a întregii complexități a procesului de dezvoltare şi formare a preşcolarilor.

O caracteristică definitorie a programelor curriculare este aceea că ele prezintă o imagine unitară, coerentă şi convergentă la nivelul fiecăreia dintre dimensiunile lor centrale: la nivelul valoric, al concepției, al viziunii curriculare, la nivelul structurii programului respectiv la nivelul practicii curriculare.

Astfel, un rol important în implementarea cu succes a documentelor citate anterior îi revine cadrului managerial/didactic.

Studii recente relevă că profesorul zilelor noastre trebuie să posede:

- un nivel corespunzător al pregătirii în domeniul său de activitate;

- o perfectă stăpânire a pedagogiei;
- o amplă deschidere asupra lumii culturale şi sociale;
- solide calități morale;
- dorința de a se înscrie într-un modul de educație permanentă pentru a-şi perfecționa cunoştințele

Cunoscut fapt – misiunea curriculumului pentru educație timpurie este de a orienta cadrele didactice din sistemul educației timpurii în proiectarea, organizarea şi realizarea activităților educaționale din perspectiva unei noi viziuni pedagogice asupra copilului şi educației.

Un cadru didactic e necesar să cunoască conținutul ştiințific al dimensiunilor şi domeniilor de activitate, să realizeze corelații inter şi pluridisciplinare şi să adapteze acest conținut vârstei şi particularităților specifice grupului de copii prin diverse strategii didactice.

Diversificarea strategiilor de predare–învățare–evaluare specifice educației timpurii pun accent deosebit pe:

- Metodele activ-participative, care încurajează plasarea copilului în situația de a explora şi de a deveni independent. Situațiile de învățare, activitățile şi interacțiunile adultului cu copilul trebuie să corespundă diferențelor individuale în ceea ce priveşte interesele, abilitățile şi capacitäiile copilului.
- Copiii au diferite niveluri de dezvoltare, ritmuri diferite de dezvoltare şi învățare precum şi stiluri diferite de învățare. Aceste diferențe trebuie luate în considerare în proiectarea activităților, care trebuie să dezvolte la copil stima de sine şi un sentiment pozitiv față de învățare. Concomitent, predarea trebuie să ia în considerare experiența de viață şi experiența de învățare a copilului, pentru a adapta corespunzător sarcinile de învățare.

Astfel, învățământul preşcolar cunoaşte, în ultimul timp, o permanentă tendință de căutare şi transformare, în mod deosebit, sub aspectul conținutului, metodologiei şi al strategiilor didactice.

BIBLIOGRAFIE:

1. Curriculum pentru Educaţie timpurie, 2019
2. Jinga I. *Educaţia şi viaţa cotidiană.* Bucureşti: Editura didactică şi pedagogică R.A., 2008.

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață, integrarea în câmpul muncii și alte aspecte importante ale vieții. De asemenea, educația contribuie și la asigurarea unui venit pentru cei care vor ajunge la vârsta de pensionare.În România, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă in fiecare an scolar cu schimbari. Scoala incepe cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor.

În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ.Dar in ultimii ani, educația a fost marcată de atatea modificari incat se suprapun atat de multe idei si modificari ale curriculumului si este dincolo de orice îndoială că educația are nevoie cu suportul tehnologiei digitale, este cu un pas înaintea noastră, luându-ne deseori prin surprindere În acest mediu dinamic, apar noi necesități și exigențe în materie de educație și cunoaștere. Școala românească nu poate rămâne ca în secolul XX sau, mai rău, ca în secolul XIX.,educația trebuie să se schimbe, să țină pasul cu evoluțiile fulminante din toate domeniile, să se adapteze provocărilor care apar la fiecare pas și să răspundă cerințelor timpului. Mai mult, întregul proces trebuie să fie continuu, asumat ca o necesitate primordială de responsabilii și actorii sistemului respective elevii si nu in ultimul rand-profesorii.

Sistemul de educatie si de invatamant din ROMANIA lasa de dorit asta nu ptr ca nu suntem intelligenti,ci doae ca societatea politica este prea ocupata cu ,,stima de sine ;; si pierde din..ochi:

..Educatia,,care e baza zilelor de azi intr-o societate pierduta.

Procesul schimbării trebuie subordonat unor viziuni clare și unor obiective strategice un sistem educațional de calitate, eficient, inovant ,performant ,competitiv, la nivelul sistemelor performante din Europa și din lume.

Prof.inv,primar,GLODEANU MARIA

SCOALA GIMNAZIALA,COM SIRINEASA,JUD VALCEA

O .....educație!

Profesor pentru învățământ primar – Glodeanu Maria

Educaţia este un fenomen social, un proces de formare a omului pentru integrarea sa activă în societate şi întotdeauna are aceeaşi finalitate ce vizează realizarea funcţiei de formare/dezvoltare permanentă a personalităţii umane.

O definitie universal acceptata a educatiei inca nu exista, insa este inteleasa ca "orice actiune organizata a sistemului scolar, prin care se formeaza o punte intre cunostintele predate de profesori si punerea lor in practica" .

Influenţele educative intervin în viaţa omului fie în mod organizat sau dezorganizat în conformitate cu anumite norme generale şi pedagogice, fie spontan, întâmplător, neoficial.Prin intermediul educatiei intram in contact cu o noua abordare a invatarii, pusa in aplicare prin activitati placute si motivante.

Şcoala îşi propune să formeze personalitatea elevilor, să-i pregătească pentru viaţă, ţinând seama mai ales de perspectivele viitorului inprevizibil, acordând atenţia cuvenită bogăţiei de forme si informatii pe care se structurează comunicarea umană contemporană.

Prin comunicare, oamenii îşi împărtăşesc cunoştinţele, interesele, atitudinile, simţămintele, ideile. Se consideră că omul comunică pentru a se informa , a impresiona, a provoca o reacţie, a amuza, a se face înţeles, a aexprima punctul de vedere, a obţine o schimbare de comportament sau atitudine.

Principalele aspecte care atrag educatia sunt caracterul voluntar al acesteia pe de-o parte, dar si faptul ca se bazeaza mai mult pe practica decat pe teorie. Desi se desfasoara totul intr-un mod organizat, atat cadrele didactice cât și elevii in cauza aleg de bunavoie sa se implice, fara sa astepte in schimb recompense financiare sau recompense specifice educatiei formale:banii și notele.. Elevii învaţă cel mai bine atunci când exersează comunicarea în grupuri mici, cu sarcini de conversaţie conţinute în contexte naturale şi autentice. Educaţia se realizează prin acţiuni educative, unele dintre aceste acţiuni putându-se afla în afara sistemului de învăţământ, dar menit să atingă scopurile pedagogice identificabile.

Relaţia de complementaritare este pusă în evidenţă prin faptul că fiecare dintre ele poate contribui în mod specific la formarea personalităţii elevilor, educaţia nonformală „constituind o punte între cunoştinţele asimilate în lecţii şi informaţiile asimilate informal” Exista totusi obiective clare de invatare atasate activitatilor desfasurate intr-un cadru nonformal, dar atingerea lor se realizeaza intr-un alt mod decat acela al predarii, care este metoda de baza din institutele de invatamant.

Educatia ofera posibilitatea aplicarii unor metode, interactive si diversificate, pentru obtinerea unor cunostinte si aptitudini noi, cat si pentru punerea acestora in practica. jocuri de improvizatie

Selectarea metodelor depinde, desigur, de scopul activitatii respective.

Un avantaj al implicarii in educatie poate fi acela ca apar tot felul de oportunitati care iti ofera noi perspective, noi experiente si te ajuta in acest fel sa cresti pe plan personal.

Alte avantaje sunt libertatea foarte mare care iti este oferita, dar si faptul ca iti poti exprima propriile idei, poti auzi altele noi, si cel mai important e ca poti invata doar ceea ce iti place, nu esti obligat in niciun fel sa asimilezi lucruri care nu corespund cu parerile si cu dorintele proprii.

Educatia este accesibila tuturor, este caracterizata de adaptabilitate, nu impune restrictii sau conditionari, pur si simplu ofera noi perspective si oportunitati pe plan personal, cat si profesional. Este utila in nenumarate domenii, si ajuta la completarea golurilor din programa scolara.

Școala nu rămâne indiferentă faţă de marea bogăţie de forme de educaţie extraşcolară pe care se structurează comunicarea umană contemporană si prin acestea modeleaza lutul uman.

Bibliografie

1. Călin, M., (2003), Teoria şi metateoria acţiunii educative, Ed. Aramis, Bucureşti
   Învăţământul primar, nr. 1-3, 2006 , Revistă dedicată cadrelor didactice, Ed. Miniped
2. Ştefan, M., Educaţia extracurriculară. Bucureşti, Editura Prohumanitate, 2000.
3. Cristea, S., Dicţionar de termeni pedagogici. Bucureşti, EDP, 1998.

Transformări și tendințe în învățământul primar

Prof.înv.primar GOGÎLTAN CONSTANTIN,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ,,REGELE MIHAI I”, DR.TR.SEVERIN

Adaptarea sistemului de educație și formare la evoluția tehnologică reprezintă un proces complex, necesar pentru pregătirea și perfecționarea resurselor umane și element esențial al dezvoltării, modernizării și inovării societății. Utilizarea noilor tehnologii digitale este calea directă pentru a face școala mai atractivă pentru elevi, mai adaptată nevoilor și stilului lor de viață, mai eficientă în a dezvolta competențe, generând educație pe tot parcursul vieții.

În prezent, este din ce în ce mai evident impactul transformării digitale asupra societății și a pieței muncii, precum și asupra sistemelor de educație și formare. Din această perspectivă, transformarea digitală în educație este determinată de progresele în materie de conectivitate, utilizarea pe scară largă a dispozitivelor și a aplicațiilor digitale, nevoia de flexibilitate individuală și cererea acută de competențe digitale.

Transformările și tendințele în învățământul primar sunt influențate de evoluțiile sociale, tehnologice și pedagogice. Una dintre principalele transformări și tendințe actuale în acest domeniu și cea mai importantă, pe care mă voi axa, este digitalizarea educației.

Digitalizarea educației:

Introducerea tehnologiei în școli a dus la dezvoltarea unor noi metode de predare și învățare. Tablete, aplicații educaționale și platforme online facilitează învățarea interactivă și accesul la resurse variate.

Digitalizarea educației pentru elevii din clasele primare reprezintă un proces esențial în adaptarea la cerințele societății moderne și la avansul tehnologic. Aceasta implică integrarea tehnologiilor digitale în procesul educațional, având ca scop îmbunătățirea experienței de învățare și adaptarea metodelor didactice la nevoile actuale ale elevilor.

Iată câteva aspecte relevante privind digitalizarea educației în clasele primare:

1. *Resurse educaționale digitale*

- Platforme online: Utilizarea platformelor educaționale care oferă cursuri interactive, materiale multimedia și teste online.

- Biblioteci digitale: Accesul la cărți, articole și resurse educaționale disponibile online.

2. *Instrumente educaționale*

- Aplicații educaționale: Folosirea aplicațiilor care ajută elevii să învețe prin jocuri, activități interactive sau simulări.
- Software de învățare: Utilizarea programelor de calculator care facilitează procesul de predare și învățare (ex. software de matematică, limbi străine).

3. *Metode de predare inovatoare*

- Învațare blended: Combinarea predării tradiționale cu activități online pentru a diversifica metodele de învățare.
- Învățare prin proiecte: Implicarea elevilor în proiecte digitale care le dezvoltă abilități tehnologice și de colaborare.

4. *Formarea cadrelor didactice*

- Traininguri și cursuri: Organizarea de cursuri pentru profesori pentru a-i pregăti să integreze tehnologia în procesul de predare.
- Împărtășirea de bune practici: Crearea de comunități de învățare pentru profesori în care să schimbe experiențe și idei despre utilizarea tehnologiei.

5. *Dispozitive și infrastructură*

- Acces la tehnologie: Asigurarea accesului la computere, tablete sau dispozitive mobile pentru toți elevii.
- Conectivitate: Crearea unei infrastructuri IT adecvate, inclusiv acces la internet rapid și stabil în școli.

6. *Implicarea părinților*

- Informarea și educarea părinților: Organizarea de sesiuni informative pentru părinți despre beneficiile și utilizarea tehnologiei în educație.
- Colaborarea școală-familie: Implicarea părinților în activitățile educaționale digitale, cum ar fi prin participarea la proiecte sau evenimente online.

7. *Dezvoltarea competențelor digitale*

- Programare și gândire computațională: Introducerea unor cursuri de bază în programare și gândire logică, adaptate vârstei elevilor.
- Utilizarea responsabilă a tehnologiei: Educația privind siguranța online și utilizarea etică a resurselor digitale.

8. *Evaluare și feedback*

- Evaluare digitală: Implementarea sistemelor de evaluare online care să ofere un feedback rapid și relevant pentru elevi și profesori.
- Monitorizarea progresului: Utilizarea tehnologiilor pentru a urmări evoluția elevilor și pentru a adapta strategiile de predare în funcție de nevoile acestora.

Digitalizarea educației în clasele primare are potențialul de a transforma modul în care elevii învață și interacționează cu informația. Este important ca această tranziție să fie realizată cu atenție, pentru a asigura o experiență de învățare echilibrată și accesibilă tuturor elevilor. Implicarea tuturor actorilor – profesori, părinți, elevi și comunitate – este esențială pentru succesul acestui proces.

Bibliografie:

- OCDE (2016): Inovarea educației și educația pentru inovare. Puterea tehnologiilor și a competențelor digitale.
- Comisia Europeană, 2018. Planul de acțiune pentru educația digitală: Competențe și abilități digitale îmbunătățite pentru toți, Bruxelles: Oficiul Uniunii Europene.
- Bates, A. W., 2019. Teaching in Digital Age. Guidelines for designing teaching and learning for a digital age. Vancouver: Tony Bates Associates Ltd..

Rolul metodelor interactive de grup în dezvoltarea abilităţilor sociale la preşcolari

GOIA BRÎNDUŞA DELIA
Profesor consilier, CJRAE Cluj

Abilităţile sociale reprezintă manifestarea unor comportamente adecvate și acceptate din punct de vedere social, care au consecințe pozitive asupra persoanelor implicate și permit atingerea unor scopuri. (Ștefan, Kallay, 2007).

Când copilul merge la școală are nevoie, mai mult decât decât de cunoștințe, de câteva abilități pentru a avea performanțe în acord cu potențialul precum: abilitatea de auto-control comportamental, abilitățile de cooperare, negociere și rezolvare de probleme și gestionarea emoțiilor, competența de a iniția și menține relații și capacitatea de integrare într-un grup. Pentru a învăța aceste abilități copilul trebuie sprijinit, ele se învață cu ajutorul adulților din viața lui, părinții și profesorii. Specialiştii spun că există șapte elemente cheie care stau la baza succesului pe care copiii îl vor avea în școală: încrederea, curiozitatea, intenţia, controlul de sine, raportarea, comunicarea, cooperarea. (Daniel Goleman, 2001)

Metodele interactive de grup contribuie la dobândirea acestor calități iar dacă un copil vine sau nu vine în prima zi de școală cu ele depinde în mare măsură și de educatorii care au o mare responsabilitate în formarea unitară a personalitatii lui.

Primele sarcini de învățare în grup trebuie înțelese ca activități de dificultăți reduse al căror avantaj e că sunt realizate prin participarea celor mai mulți membri ai echipei, adică să învețe să fie și să lucreze împreună. Noțiunea de echipă e delicată în preșcolaritate deoarece presupune ca interesul grupului să primeze asupra celui individual, ceea ce nu poate fi obținut la această vârstă. Grădinița poate cel mult facilita producerea unor procese pregătitoare cu mare semnificație socială. (PăișI-Lăzărescu , Ezechil, 2011). Evident că pentru a transforma grupul, ca întreg, într-un mijloc de schimbare este necesară utilizarea „metodelor de grup" care vizează asimilarea educatorului în grup, astfel încât acesta să nu fie perceput de elevi ca străin sau exterior grupului, ci ca participant activ, interesat de problemele şi destinul grupului.

Dezvoltarea abilităților sociale are implicații majore în asigurarea performanței școlare, asigurând sănătatea emoțională a persoanei și favorizând o bună integrare ulterioară a individului în societate. Competențele sociale de bază, precum *inițierea și menținerea unei relații și integrarea într-un grup* (Botiș, 2007), sunt dezvoltate în cadrul jocului, ca formă de organizare, metodă și procedeu în activitatea instructiv educativă din grădiniță.

Utilizarea metodelor interactive de grup ca un joc cu reguli, joc de învăţare, de cooperare, distractiv aduce beneficii reale pentru preşcolari, aceştia parcurgând sub formă de joc, conţinuturile propuse. În cadrul lor predomină învățarea prin cooperare, valorificând potențialul fiecăruia, formând copiilor capacitatea de a relaționa și de a fi un membru activ în cadrul grupului. Valorile metodelor interactive de grup sunt: cooperarea, creativitatea, susținerea, respectul, non-discriminarea, responsabilitatea și autoresponsabilizarea.

Interacțiunea din cadrul metodelor interactive dezvoltă capacitatea de a lucra împreună, componentă importantă pentru viaţă şi pentru activitatea profesională viitoare, dovedit fiind faptul că subiecţii care lucrează în echipă sunt capabili să aplice şi să sintetizeze cunoştinţele în moduri variate şi complexe, învăţând mai temeinic decât în cazul lucrului individual.

Silvia Breben, (2008), vorbind despre eficiența grupurilor în cadrul metodelor interactive, subliniază importanța cunoaşterii strategiilor de funcţionare a grupului/ grupurilor ca fiind necesară pentru a desfăşura activităţi eficiente în beneficiul fiecărui copil.

Implicarea activă a copiilor în grup este determinată de responsabilitatea pe care o are ca parte a grupului. Dacă într-un grup un copil este marginalizat, nu primeşte nici un rol, activitatea de grup nu este eficientă.

Pentru succesul interacţiunii în grup, este necesară dezvoltarea unor abilităţi, precum: capacitatea de a ajunge la un consens, de a trimite şi a primi feed-back-uri, capacitatea de a asculta activ, de a fi receptiv şi tolerant la părerile celorlalţi, de a susţine şi de a accepta diferenţele de opinie, de a reflecta asupra celor discutate, de a se concentra asupra priorităţilor precum și capacitatea de o oferi şi de a primi ajutor din partea colegilor şi de a nu prelua controlul grupului.

Un aspect important în *inițierea și menținerea unei interacțiuni* cu covârstnicii este acela că prin utilizarea metodelor interactive de grup se reduce la minim fenomenul blocajului emoțional, grupul oferind un sentiment de încredere, de siguranță, ce duce la dispariția fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul. Copiii timizi reacționează foarte bine la lucrul în grupuri mici, sunt stimulați să vorbească, să-și exprime ideile. Grupul le stimulează şi dezvoltă curajul, încrederea în sine şi în partenerul/partenerii de grup, stăpânirea de sine, declanşează buna dispoziţie. Având o sarcină în grup este pus în situaţia de a fi frecvent în faţa grupului şi de a susţine un punct de vedere. Constatând ca stăpâneşte treptat situaţia, îşi va învinge timiditatea şi va deveni un element activ, înclinat să lucreze colectiv cu un plus de încredere în sine.

Metodele de predare-învăţare (Metoda predării/învăţării reciproce, Mozaicul, tehnica Lotus, Comunicarea rotativă, Învăţarea în cerc, Schimbă perechea, Puzzle, Bula dublă, Cubul, Acvariul, Mica publicitate, Partenerul de sprijin, Piramida etc) dezvoltă interrelaţionarea în grup în cadrul învățării și obișnuiește copiii cu munca în grup. Astfel vor manifesta încredere şi respect în comunicarea cu adulţii și copiii, sporește interesul pentru tema pusă în discuţie. Copiii împărtășesc si celorlalți ceea ce descoperă/știu despre o anumită temă, completează sprijiniți de educatoare, ajutând nu doar la schimbul de idei între grupuri de prieteni ci cu întreaga grupă de preșcolari incluzând astfel copiii ce în alte situații ar putea fi marginalizați. E necesar să creem condiţii necesare pentru promovarea învăţării interactive, să acordăm timp suficient pentru ca preşcolarii să-şi exprime ideile şi pentru a primi feed-back constructiv. Copiii sunt încurajați să-şi exprime ideile şi părerile proprii, fără teama de a fi ridiculizaţi, să-şi dezvolte încrederea în forţele proprii şi să înţeleagă valoarea propriilor idei şi opinii.

Sub forma unor jocuri, metodele de fixare, consolidare şi evaluare **(**Piramida, Diamantul, Ciorchinele, Ghicitorile, Benzi desenate, Posterul, Trierea aserţiunilor, Tehnica blazonului, Diagrama Venn, Jurnalul grafic, Turul galeriei, Harta conceptuală etc) ajută la fixarea cunoștintelor și oferă copiilor posibilitatea de a demonstra ce și cât au asimilat, departe de

contextul evaluării clasice ce poate inhiba copiii. Organizate în grupuri mici, aceste metode pot îmbrăca forma unor competiții între grupuri, stimulând comunicarea și expunerea a cât mai multe informații despre tema respectivă, în vederea câștigării atenției celorlalți. Se stimulează și autoevaluarea și evaluarea răspunsului celorlalți, prin completarea cu informatii noi.

Unii copii au dificultăți de comunicare, de ascultare activă și întrerup conversația celorlalți. Prin metode precum Creioanele la mijloc, R.A.I., Explozia stelară, Cubul etc, prezentate ca jocuri cu reguli, preșcolarii sunt obligați să-și aștepte rândul pentru a vorbi, să stabilească contact vizual atunci când vorbesc, să-i asculte pe ceilalți, manifestând abilități de ascultare activă așteptând ca celălalt să termine solicitarea după care oferă răspuns, menținând contactul vizual. Preșcolarii ajung până la performanța de a pune întrebări atunci când i se povestește ceva, de a zâmbi, a da din cap în semn de aprobare sau dezaprobare.

Spre exemplu, strategia mozaicului este focalizată pe dezvoltarea capacităţilor de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă şi rezolvare de probleme. Astfel, copiii trebuie *să asculte activ* comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învăţat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să găsească cea mai potrivită cale pentru a-i învăţa şi pe ceilalți ceea ce au studiat. Metoda R.A.I. are și ea la bază stimularea şi dezvoltarea capacităţii copiilor de a comunica prin întrebări şi răspunsuri ceea ce au învăţat.

Metodele interactive de grup oferă copiilor ocazia de *a împărți obiectele și a-și împărtăși experiențe.* Metodele de fixare, consolidare și evaluare precum Blazonul, Posterul, Jurnalul grafic, Benzi desenate, Ciorchinele, pun copiii în situația de a împărți materialele comune primite pentru realizarea sarcinii, formulând în mod adecvat o cerere, utilizând formule de adresare politicoasă. În plus, învață să manifeste, cu sau fără ajutor din partea adultului, modalități adecvate de răspuns dacă nu primesc imediat obiectul. Aceste metode urmăresc activitatea preșcolarului în cadrul grupei, modul în care interacționează cu colegii, dacă împarte materialele cu alți colegi și cât este de dispus să se joace cu alți copii.

De asemenea, lucrând în echipă, li se oferă posibilitatea de a-și împărtăși părerile, ideile, experiența, strategiile personale de lucru, informațiile, capătând încredere în ei și devenind responsabili pentru ideile şi acţiunile lor. Ascultând părerile celorlalți învaţă să privească critic mediul social în care trăiesc, să se descurce în situaţii reale de viaţă, îşi exersează capacitatea de autoevaluare, de a evalua alternative şi a lua decizii, de a testa ipoteze. Se obișnuiesc să negocieze soluţiile, ideile, să rezolve o sarcină alături şi împreună cu alți copii, comportându-se cu toleranţă, afectivitate, sensibilitate și corectitudine cu cei din jur.

Pentru inițierea și menținerea unei relații, importante sunt și *oferirea și primirea de complimente*. Metodele ce pot fi folosite pentru interevaluarea produselor unei activităţi de grup precum Turul galeriei, Cercul complimentelor, Pânza de păianjen, pun copiii în situația de a formula și de a răspunde la complimentele primite. Copiii identifică lucrurile care le plac la persoana lor, la ceilalți copii sau la produsele activității acestora, își manifestă afecțiunea prin gesturi, descoperă activitățile, interesele comune, asemănările și deosebirile dintre ei.

De asemenea, fiind împărțiți pe grupe de către educatoare nu vor fi în grup doar copiii prieteni facilitând astfel integrarea copiilor marginalizați și crescând coeziunea grupei. Eficienţa grupurilor eterogene este cunoscută, studiile demonstrând că într-un grup omogen cu

copii dotaţi, de acelaşi nivel cognitiv, psihic și social apare indisciplina, fiecare fiind dornic să-şi prezinte cunoştinţele, să rezolve sarcina, încălcând deseori regulile şi manifestând nerăbdare.

Aprecierile pozitive, lauda, încurajarea, specifice metodelor interactive de stimulare a creativității, înlătură tendința de a critica sau necăji, stimulează formarea unor atitudini şi capacităţi precum toleranţa faţă de ceilalţi, spiritul critic, curajul de a comunica ideile proprii. Utilizate pentru a-i ajuta pe copii să emită cât mai repede cât mai multe idei, fără ca, iniţial, să se considere valoarea acestora, copiii învață să respecte ideile fiecărui membru al grupului, creând un climat pozitiv de lucru, și se dezvoltă abilitățile necesare muncii în grup.

Munca în grup presupune apariția conflictelor între membri, mai ales la această vârstă. Prin utilizarea metodelor interactive se stimulează *rezolvarea eficientă a conflictelor,* procesele negociative, dialogul. Preșcolarii sunt puși în situația de a utiliza strategii de rezolvare a conflictelor precum ignorarea, distragerea atenției, negocierea, compromisul cu ajutor minim din partea adultului. Copiii trebuie să negocieze pentru obținerea unui rol sau obiect, să renunțe în favoarea altui copil pentru a evita o ceartă și a realiza scopul comun al grupului, să accepte roluri, păreri și situații altfel decât ar fi vrut, crescând toleranța la frustrare, totul pentru binele grupului. În evaluare, indiferent de prestaţia individuală în grup, toţi vor fi apreciaţi la nivelul rezultatelor comune. Copiii sesizează diferenţa dintre grupuri, conştientizează dacă au pierdut timp cu rezolvarea unor conflicte şi uneori îşi reproşează, aduc argumente, suferă, chiar dacă grupurile nu sunt în competiţie, observându-se la această vârstă dorinţa de perfecţiune, de succes, de câştig. Învață să-și exprime nevoile și dorințele fără a folosi un ton poruncitor, negociind în cadrul grupurilor mici mult mai bine decât ar fi făcut-o cu întreaga grupă.

Prezentate sub forma unor jocuri cu reguli, membrii grupului devin conştienţi de necesitatea autoimplicării active în activităţile de grup, de necesitatea cooperării în interiorul grupului precum și de necesitatea *respectării regulilor aferente unei situații sociale* în vederea atingerii finalităţilor propuse. Regulile trebuie să asigure susţinerea reciprocă în cadrul grupului, respectul faţă de fiecare persoană, faţă de întregul grup considerat ca grup social și faţă de sine. Se exclude inechitatea socială, culturală, economică şi de gen asigurând şanse egale de implicare şi activitate în grup, tuturor, indiferent de gen, etnie, religie.

Metodele interactive de grup educă răbdarea în respectarea regulilor impuse de joc sau de rezolvarea sarcinilor dar și aşteptarea rândului într-o activitate. Vizează nivelul de răbdare al preșcolarului, dacă își poate stăpâni ideile și dorința de a vorbi, dorinţa de a fi mereu primul.

De exemplu, tehnica de învățare prin colaborare Creioanele la mijloc dă posililitatea de a vorbi liber tuturor copiilor, îi încurajează să vorbească deschis, le dezvoltă gândirea critică. Însă o dată ce un copil şi-a expus punctul de vedere, nu mai are dreptul să vorbească până când toate creioanele se află jos, semn că fiecare a avut prilejul să spună ceva. Tehnica demonstrează copiilor că toţi membrii sunt egali şi nimeni nu are voie să domine, disciplinându-i. Le formează și consolidează deprinderea de ascultare activă și le dezvoltă capacitatea de a-și aștepta rândul să-și spună ideile. Dezvoltă totodată și competențele de relaționare și de comunicare, participarea activă, implicând toți copiii în realizarea sarcinilor propuse.

Este demonstrat faptul că în cadrul metodelor interactive de grup predomină învățarea prin cooperare, membrii grupului *cooperând cu alți copii* în scopul atingerii finalităţilor

commune, de a accepta ideile, sugestiile altor copii în cadrul jocului, de a corela acțiunile și interesele personale cu ale altor copii din grup, acceptând propuneri diferite. Au ocazia de a participa la activități de grup manifestând stabilitate și perseverență în joc.

Avantajele metodelor Philips 6/6, Braistorming-ul sau Tehnica 6/3/5 de a obține într-un timp scurt numeroase idei prin stimularea imaginaţiei tuturor participanţilor, permit întărirea coeziunii grupului şi angajează copiii în (auto)evaluare. Cooperarea din interiorul echipei se îmbină cu competiţia dintre grupuri.

Împărțiți în mai multe grupe, sunt puși în situația de a demonstra compasiune faţă de alţi copii din grupă, înțelegând că nu întotdeauna poți să ieși învingător. Sunt puși în situația de a se apropia și sprijini pe cei care au o neplăcere, de a se bucura de succesele colegilor și a-i felicita.

Prin utilizarea metodelor de cercetare în grup (Reportajul, Investigaţia de grup, Tema/ Proiectul de cercetare în grup, Portofoliul de grup etc.) se stimulează atitudinea pozitivă faţă de munca în echipă sau grup descurajând negativismul şi egoismul, se încurajează învăţarea reciprocă, cooperarea, spiritul de echipă, competiţia constructivă. Cooperarea cu alți copii se realizează prin împărțirea materialelor, disponibilitatea de a face ceea ce ți se cere, coordonarea acțiunilor pentru atingerea scopurilor, acceptarea ideilor membrilor grupului, negocierea și compromisul în cadrul grupului.

În cadrul utilizării metodelor interactive de grup copilul poate fi investit cu atribuţii în grup, aceasta însemnând recunoaşterea unor calităţi, a unei valori, dar şi obligaţia de a-și onora statutul atribuit sau dobândit. În cadrul unor metode copiii devin ,,parteneri de sprijin“ atât ai colegilor dar şi ai educatoarei, înlesnind activitatea de recuperare, dezvoltând încrederea în forţele proprii, cooperarea şi lucrul în pereche și determinând ,,cunoaşterea de sine “ şi a colegilor.

Beneficiile unor metode precum Comunicarea rotativa, Schimbă perechea, Benzi desenate, metoda Bulgărelui de Zăpadă sunt că stimulează comunicarea, având uneori posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii colectivului. Stimulează cooperarea, ajutorul reciproc, înţelegerea şi toleranţa faţă de opinia celuilalt, copiii au posibilitatea să se bucure de finalitatea activităţii lor. Aceste metode pun copiii, ca membri ai aceluiași grup cu scop comun, în situația de *a oferi și a cere ajutorul* de la membrii grupului, dezvoltându-le aceste abilități. Copiii care socializează ușor sau se integrează foarte repede într-un grup îi ajută de regulă pe noii veniți și le explică regulile grupei, sau ale jocului la care urmează să participe.

În concluzie, utilizând metodele interactive de grup, copiii își dezvoltă capacitatea de a interacționa pozitiv și cu încredere cu copiii de vârstă apropiată și cu adulții cunoscuți, inițiind și menținând relații cu aceștia. Stimulându-le curiozitatea, copiii își formează deprinderea de a găsi singuri informaţii, de a aplica cunoştiinţele în diferite situaţii de viaţă, de a conştientiza stilurile de învăţare pe care le preferă. Metodele interactive de grup încurajează autonomia copilului şi promovarea învăţământului prin cooperare. Favorizează dezvoltarea la preșcolari a abilității de a recunoaște și respecta asemănările și deosebirile dintre oameni, a capacității de a respecta regulile și de a înțelege efectele acestora, a capacității de a-și asuma responsabilități, de a negocia și participa la luarea deciziilor și de a coopera cu ceilalți favorizând integrarea preșcolarilor în grup și societate.

BIBLIOGRAFIE:

Bocoş, M. (2013), *Instruirea interactivă,* Editura Polirom, Iași

Botiş, A., Mihalca, L. (2007). *Despre dezvoltarea abilităţilor emoţionaleşi sociale ale copiilor,fete şi băieţi, cu vârsta până în 7 ani,* - Ghid pentru cadrele didactice din învăţământul preşcolar

Breben S., Gongea E., Ruiu G., Fulga M., (2002), *Metode interactive de grup*, Editura Arves, Bucureşti

Silvia Breben, (2008), *Valoarea formativă şi beneficiile metodelor interactive de grup,* în *Învățământul preşcolar în mileniul III,* MECT, Editura Reprograph, Craiova

Dulamă, M. E., (2008), *Metodologii didactice activizante, teorie şi practică*, Editura Clusium, Cluj-Napoca

Ezechil, L.; PăișI-Lăzărescu M., (2011), *Laborator preşcolar,* Ed.V&Integral, București

Goleman, D., (2001*), Inteligența emoțională*, Editura Curtea veche, București

Kallay, E., Ștefan, C., (2007), *Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari-Ghid practic pentru educatori,* Editura ASCR, Cluj-Napoca

*** PRET, *Gata pentru școală*, (2008), București

***M.E.C.T., *Ghid de bune practici pentru educația timpurie a copiilor între 3-6/7 ani,* (2009), București

***M.E.C.T., *Curriculum pentru educaţia timpurie a copiilor de la 3 la 6-7 ani, (2008)* Unitatea de management al proiectelor pentru Învăţământul Preuniversitar

*(Pre-School Education in the European Union. Current Thinking and provision,*1995)

*** *"Repere fundamentale privind învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului între naştere şi 7 ani",* (2007), UNICEF

Rolul profesorului în prevenirea abandonului şcolar

Gabriela Goicea
Liceul Teoretic George Moroianu, Săcele

Lucrăm zi de zi cu copiii şi pentru copii. Suntem impreună în momentele fericite, ne bucurăm de reuşitele lor , de lucrurile frumoase pe care le lasă în urmă, sau ne întristăm atunci când vedem că unii renunţă prea repede sau prea uşor pe drumul lor, că nu reuşesc să treacă peste anumite greutăţi sau obstacole. Este normal, pentru că noi, ca dascăli, trăim aceleaşi clipe de bucurie sau de tristeţe ca şi elevii noştri, suntem parte din viaţa lor , cum şi ei sunt parte din viaţa noastră. Anumite acţiuni, gesturi iniţiative pot schimba vieţi, destine. Este de datoria noastră să îi ajutăm şi să îi încurajăm în toate acţiunile lor: în plan personal, ei devin tineri încrezători, sociabili, comunicativi, responsabili şi se simt valorizaţi; în plan colectiv, şcoala şi comunitatea se bucură de tineri încrezători, cu iniţiativă, dornici de a ajuta semenii, mai fericiţi şi mai motivaţi. Dar, cu toate acestea, uneori ne izbim de nişte ziduri greu de dărâmat.

România zilelor noastre se confruntă cu o problemă greu de gestionat: abandonul şcolar. Vorbim de şcoli moderne, performante, de învăţământ la distanţă, dar ce facem cu cei , care din diferite motive, nu mai pot sau nu maivor să urmeze cursurile unei instituţii?. Nu putem să ordonăm cauzele, pentru că oricum nu ne-ar ajuta...situaţia dificilă de acasă? lipsa motivaţiei? neincrederea în sistemul de învăţământ? mirajul banilor?

Trebuie să luptăm să ne recâştigăm elevii, trebuie să le recâştigăm încrederea, trebuie să îi motivăm şi să îi facem să se simtă cu adevărat valorizaţi. Este greu pentru că valorile s-au schimbat, adolescenţii s-au schimbat, vor altceva , se plictisesc relativ repede, vor totul mult mai rapid şi cu puţin efort. Lumea în care trăiesc se mişcă foarte repede şi ei trebuie să ţină pasul odată cu ea; iar şcoala pare câteodată că îi împiedică. De aceea, în ultimul timp, pentru mulţi nu mai reprezintă o prioritate.

Cum putem deci să păstrăm o legătură strânsă între mediul social (societate) şi mediul personal (individ)? Cum putem să redăm copilului şi adolescentului din zilele noastre încrederea în forţele proprii şi certitudinea că şcoala-educaţia-instruirea-disciplina îl vor ajuta în viitor? Cu siguranţă este foarte greu, dar nu imposibil. Este o provocare şi pentru noi, profesorii, care zi de zi căutăm metode şi soluţii pentru a ajuta ; şi nu de puţine ori facem lucruri la care nu ne-am gândit atunci când ne-am hotărât să devenim profesori. Am învăţat să fim buni ascultători, buni consilieri, buni psihologi. Am devenit, de multe ori, alături de colegii profesori, o a doua familie pentru elevii noştri. Atunci când nimeni nu a mai crezut în ei, noi am fost acolo şi i-am susţinut.

Şi asta facem zi de zi, cu toţii, suntem alături de ei, îi ajutăm să redescopere calităţile crezute pierdute, să recâştige încrederea în forţele proprii, sâ lupte pentru ceea ce îşi doresc şi să nu renunţe la şcoală. Incercăm să le arătăm că depinde doar de ei cât de repede vor reuşi, cu toate că societatea promovează adesea alte valori.

Mai greu este când situaţia materială de acasă împiedică continuarea studiilor, iar realitatea este una cruntă, Aici , de multe ori, eforturile sunt în zadar, iar familiile nu înţeleg că studiile sunt tocmai o posibilitate de a scăpa de aceste probleme. Trebuie eforturi pentru a înţelege că doar un copil educat va realiza în viaţă tot ce vrea. Investiţia în propria persoană este cea mai bună, de lungă durată, dar rezultatele se văd în timp.Dar este o investiţie care merită.

De câţiva ani, la Liceul Teoretic George Moroianu , voluntariatul face parte din activităţile extracurriculare ale şcolii. Cele mai multe acţiuni se organizează în şi pentru comunitate: activităţi la Scoala Incluzivă Brădet, la Azilul de bătrâni sau la Centrul de Plasament/Casă de tip familial. Când vine vorba de copii, defavorizaţi sau în situaţii dificile, oamenii devin mult mai sensibili . Este şi cazul copiilor internaţi la Spitalul de Pneumoftiziologie Stejăriş. Pentru cei internaţi acolo, pentru perioade mai scurte sau mai lungi, in fiecare an, în luna decembrie, elevii şcolii noastre devin „ajutoarele Moşului”şi încearcă să aducă puţină bucurie în sufletele acestor copii, care din cauza unor probleme de sănătate, la care se mai adaugă uneori şi abandonul parental, sunt nevoiţi să petreacă multe zile în spital.

Au noroc, că doamnele care se ocupă de ei, sunt" adevăraţi îngeri". Noi am rămas profund impresionaţi de bunătatea doamnelor asistente şi doctoriţe.

Fiecare clasă din şcoala noastră „adoptă" un copil, pentru care pregăteşte un cadou-ţinând cont de vârstă. (haine , jucării, dulciuri). Fiecare cadou are scris pe el numele copilului, astfel că în momentul în care le primesc, copiii sunt foarte entuziasmaţi. Toate cadourile sunt duse de către elevii voluntari, care pregătesc , de obicei , câteva colinde; la rândul lor, sunt colindaţi de cei de acolo, toată lumea cântă şi se simte atmosfera de sărbători. Pentru că a devenit o tradiţie, elevii ne aduc aminte din timp , ca să ne putem ocupa cu toţii.. Ceea ce ne impresionează, in fiecare an, este generozitatea copiilor din şcoală, care vor să contribuie cu toţii şi chiar să meargă să vadă copiii de la spital şi să ofere personal cadoul. La întoarcerea în şcoală, toată lumea povesteşte de bucuria celor mici şi de faptul că Moş Crăciun nu i-a uitat.

Derulat sub titlul „ Bucuria de a dărui", proiectul de voluntariat la Spitalul de Pneumoftiziologie demonstrează că poţi fi fericit dăruind şi acest lucru a fost dovedit de rezultatele tuturor eforturilor depuse de elevii liceului nostru. Ne bucurăm să împărţim bucurie, în fiecare an , alături de aceşti copii minunaţi, care ne amintesc , adulţilor, celor care am uitat, cât de uşor e să fii fericit.

Să nu uităm că ajutându-i pe alţii ne ajutăm pe noi, devenim mai responsabili şi mai încrezători, deci mai buni!

TENDINŢE ÎN PROCESUL DE MODERNIZARE A METODOLOGIEI DIDACTICE

Prof. ing. CORNELIA-IONELA GOMBOŞ
LICEUL TEHNOLOGIC „ŢARA MOŢILOR" ALBAC

Metodologia de instruire se caracterizează printr-o permanentă deschidere la înnoire, la inovaţie. Reconsiderarea finalităţilor şi conţinuturilor învăţământului este însoţită de reevaluarea şi înnoirea metodelor folosite în practica instructiv-educativă.

Tendinţele principale ale înnoirii şi modernizării metodologiei de instruire sunt:

- *Valorificarea deplină a metodelor în direcţia activizării elevilor*, a participării lor efective la dobândirea cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor. Prin metodele de învăţământ trebuie antrenate procesele intelectuale ale elevilor, să se imprime acţiunii de învăţare un pronunţat caracter activ şi formativ. Activismul, ca orientare a metodelor, presupune stimularea şi dezvoltarea eforturilor elevilor, nu atât pentru a reproduce cunoştinţele, cât mai ales pentru a opera cu ele.
- *Accelerarea caracterului formativ* al tuturor metodelor de instruire utilizate în activitatea de predare-învăţare (clasice-renovate sau moderne), acestea asumându-şi o intervenţie mai activă şi mai eficientă în cultivarea potenţialului individual, în dezvoltarea de a opera cu informaţiile asimilate, de a judeca şi de a aplica cunoştinţele, de a investiga şi de a căuta soluţii adecvate de rezolvare a problemelor sau situaţiilor-problemă.
- *Aplicarea cu prioritate a metodelor activ-participative, centrate pe elev*, pe activizarea la maximum a structurilor cognitive şi operatorii ale elevilor, pe exersarea funcţiilor şi potenţialului psihofizic al acestora, pe transformarea elevului în coparticipant al propriei instruiri şi educaţii.

Creşterea ponderii metodelor activ-participative nu înseamnă renunţarea la metodele clasice de învăţământ (observaţia, expunerea, conversaţia, demonstraţia, exerciţiul etc.), la cele de transmitere şi asimilare a informaţiei.

Metodologia modernă operează schimbări care ţin de pondere, dar mai ales de valorizare, de sporire a potenţialului formativ al metodelor clasice, prin accentuarea caracterului lor euristic şi activ-participativ. Nu se poate spune că metodele tradiţionale în sine sunt ineficiente, iar cele moderne eficiente. Totul trebuie judecat în funcţie de contextul în care sunt folosite şi, mai ales, dacă ele determină randament şcolar sporit, economie de efort intelectual şi de timp.

Selecţia şi combinarea metodelor la nivelul unităţilor de muncă independentă trebuie gândite în funcţie de anumiţi parametri, de anumite condiţii ale învăţării: obiective didactice, conţinut,

particularităţile cantitative şi calitative ale grupului şcolar, caracteristicile psihologice, timp de învăţare, experienţă şi factori de personalitate ai profesorului, costuri materiale.

Caracterul euristic ce se cere a fi imprimat metodelor, exprimă necesitatea creării în procesul în procesul de învăţământ a unor condiţii favorabile antrenării elevilor pe drumul căutărilor, al cercetării, care să *favorizeze învăţarea prin problematizare şi descoperire*.

O îmbinare şi o alternanţă sistematică a activităţilor bazate pe efortul individual al elevului (lectura, documentarea după diverse surse de informaţie, observaţia proprie, exerciţiul personal, instruirea programată, experimentul şi lucrul individual, tehnica muncii cu fişe etc.) cu activităţile ce solicită efortul colectiv (de echipă, de grup) de genul discuţiilor (sau dezbaterilor colective), asaltul de idei (*brainstorming*-ul), simularea, tehnici de interpretare a rolurilor, a jocurilor, studiul de caz, rezolvarea de probleme în microgrupuri etc.

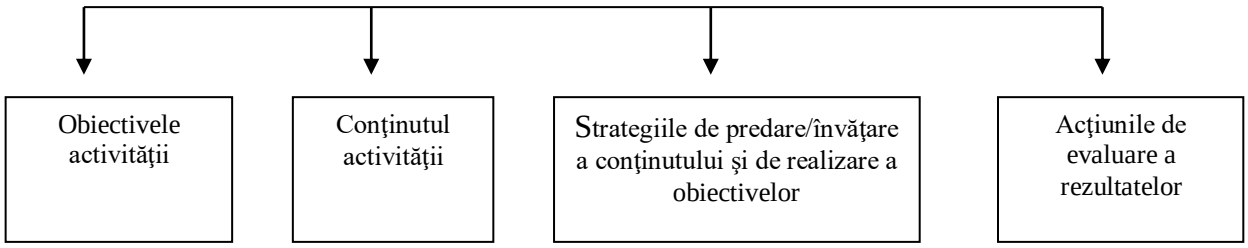

Fig. 1 Componentele actului didactic

Formarea competenţelor presupune activităţi de învăţare adecvate nivelului de dezvoltare ontogenetică a elevului şi specificul disciplinei de studiu (exemple de activităţi de învăţare specifice disciplinelor tehnice: învăţarea prin descoperire, problematizarea, învăţarea prin cooperare, simularea, jocul de rol). În toate cazurile, profesorul poate opta pentru folosirea unora dintre activităţile sugerate în programa şcolară sau poate proiecta activităţi proprii, exemplele din programă fiind doar orientative; aceasta pentru că în contextul noului curriculum conceptul central al proiectării didactice este demersul didactic personalizat, iar instrumentul acestuia este unitatea de învăţare.

Demersul didactic personalizat exprimă, în fapt, dreptul sau posibilitatea reală a profesorului de a decide cu privire la modalităţile optime de predare-învăţare, astfel încât elevii să beneficieze de un parcurs şcolar individualizat, în funcţie de condiţii şi cerinţe concrete. În consecinţă, proiectarea demersului didactic (anticiparea etapelor şi acţiunilor concrete de realizare a predării-învăţării) presupune trei acţiuni concrete: lectura avizată a programei, planificarea calendaristică orientativă, proiectarea secvenţială a unităţilor de învăţare şi/sau a lecţiilor.

Noul model de proiectare didactică este centrat pe distribuirea conţinutului disciplinei pe unităţi mari de ordinul capitolelor sau sistemelor de lecţii, ordonate într-o anumită succesiune şi

care urmează să fie abordate în decursul unui an şcolar - denumite unităţi de învăţare.

O unitate de învăţare reprezintă o structură didactică deschisă şi flexibilă, care are următoarele caracteristici:

- determină formarea la elevi a unui comportament specific, generat prin integrarea unor obiective de referinţă;

- este unitară din punct de vedere tematic;

- se desfăşoară în mod sistematic şi continuu pe o perioadă de timp;

- se finalizează prin evaluarea sumativă;

- este stabilită de către profesor.

Atingerea obiectivelor de referinţă/competenţelor specifice se realizează cu ajutorul unităţilor de conţinut - cadrul didactic selectând din lista cu "conţinuturile învăţării" acele unităţi de conţinut care mijlocesc atingerea obiectivelor/competenţelor preconizate.

În elaborarea planificării calendaristice se recomandă parcurgerea următoarelor etape:

1. Realizarea asocierilor dintre obiectivele de referinţă şi conţinuturi. Normal, asocierea ar trebui să se facă pornind de la obiective cărora li se vor aloca conţinuturi special selecţionate pentru a se asigura atingerea lor, dar momentan încă se parcurge decursul invers, de la conţinuturi la obiective, pentru a se asigura păstrarea logicii interne a succesiunii acestora;

2. **Împărţirea în unităţi de învăţare.** Se realizează pentru ca profesorul să identifice în conţinuturile sugerate de programă acele module sau părţi de materie (unităţi de învăţare) care să satisfacă următoarele cerinţe:

- să fie supraordonate lecţiilor;

- să aibă coerenţă vizibilă,

- să fie relativ uşor de denumit;

- să vizeze aceleaşi competenţe specifice;

- să acopere minim 2 ore şi maxim 7-8 ore;

- să se finalizeze printr-o evaluare sumativă.

3. **Stabilirea succesiunii de parcurgere a unităţilor de învăţare.** Se realizează în funcţie de succesiunea conţinuturilor sugerate de programă, **dar** în anumite situaţii bine argumentate de logica instruirii, unele unităţi de învăţare (sau părţi ale acestora) pot fi plasate în planificarea calendaristică şi în altă ordine cu condiţia să asigure atingerea obiectivelor asumate şi să susţină sistematizarea şi continuitatea învăţării.

4. **Alocarea timpului** considerat necesar pentru fiecare unitate de învăţare, în concordanţă cu obiectivele de referinţă şi conţinuturile vizate (diferă de la un profesor la altul, în funcţie de mediul educaţional, structura anului şcolar, alţi factori).

Schema conceptuală a oricărei proiectări didactice la nivel de unitate de învăţare este, în

principiu următoarea:

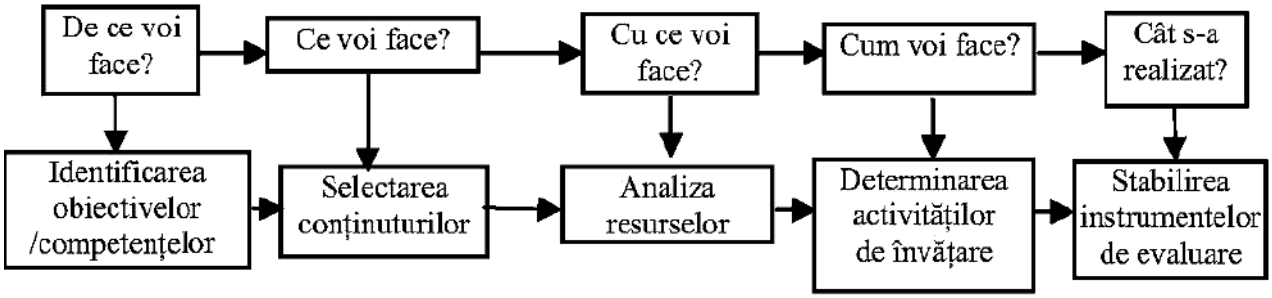

Evident că în parcurgerea acestor etape de operaţionalizare a proiectării unităţii de învăţare, profesorul activează propria-i competenţă profesională şi psihopedagogică, creativitatea şi inventivitatea, talentul pedagogic şi inspiraţia. Pentru aceasta, profesorul trebuie să delimiteze corect tema unităţii de învăţare, raportându-se la programa şcolară şi apelând la diverse surse ştiinţifice în scopul realizării ţintelor propuse.

Viziunea personală a profesorului implică luarea în consideraţie a tuturor elementelor care caracterizează învăţarea (interesul elevilor, achiziţiile anterioare, ritmul de învăţare, integrarea conţinuturilor pe nivele de explicitare - abstract şi concret -, învăţarea prin cooperare, asigurarea interdisciplinarităţii etc.).

De asemenea, este importantă şi stabilirea atentă a succesiunii de parcurgere a subtemelor unităţii de învăţare, creând elevilor posibilitatea să sesizeze şi să înţeleagă cauzalitatea fenomenelor, de exemplu, şi să rezolve probleme cu grade diferite de complexitate apelând la observare, investigare şi reflecţie.

După cum am menţionat, în proiectarea unităţilor de învăţare profesorul este preocupat şi de stabilirea modurilor şi instrumentelor de evaluare a demersului didactic de predare-învăţare, aşa încât să fie posibilă evidenţierea nivelului de formare a competenţelor preconizate. Este importantă atât evaluarea cantităţii de informaţie de care dispune elevul, cât mai ales, evaluarea capacităţilor şi competenţelor dobândite (ce poate să facă efectiv elevul cu ceea ce ştie, a învăţat). În acest sens, este important ca profesorul să iniţieze simultan mai multe acţiuni:

- să se raporteze la obiectivele cadru şi de referinţă (respectiv competenţele generale şi specifice) ale programei;

- să stabilească performanţele (cel puţin minime) pe care le pot atinge elevii, pentru a demonstra că au atins aceste obiective (respectiv competenţe);

- să stabilească când urmează să evalueze;

- să precizeze tipurile şi instrumentele de evaluare.

În acest sens, se recomandă realizarea unui echilibru dinamic între evaluarea sumativă (care doar inventariază, selectează şi ierarhizează prin notă achiziţiile şcolarului) şi evaluarea formativă (care vizează valorificarea potenţialului de care dispun elevii). În activitatea didactică este

recomandată folosirea întrebărilor care solicită elevilor să reflecteze, să speculeze, să reconstruiască, să creeze sau să integreze un răspuns.

Preocupările referitoare la folosirea întrebărilor se concretizează în diverse instrumente cu destinaţie didactică, cum ar fi taxonomia interogării adaptată de Sanders după Bloom (întrebări interpretative, întrebări aplicative, întrebări analitice, întrebări sintetice, întrebări de evaluare etc.). Fiecare activitate de evaluare a rezultatelor şcolare va fi însoţită, sistematic, de o autoevaluare sau de evaluare prin consultare.

Schema de principiu a *etapelor proiectării didactice* sunt: [1]

a. Ce voi face?
b. Cu ce voi face?
c. Cum voi face?
d. Cum voi şti dacă ceea ce trebuie realizat s-a realizat?

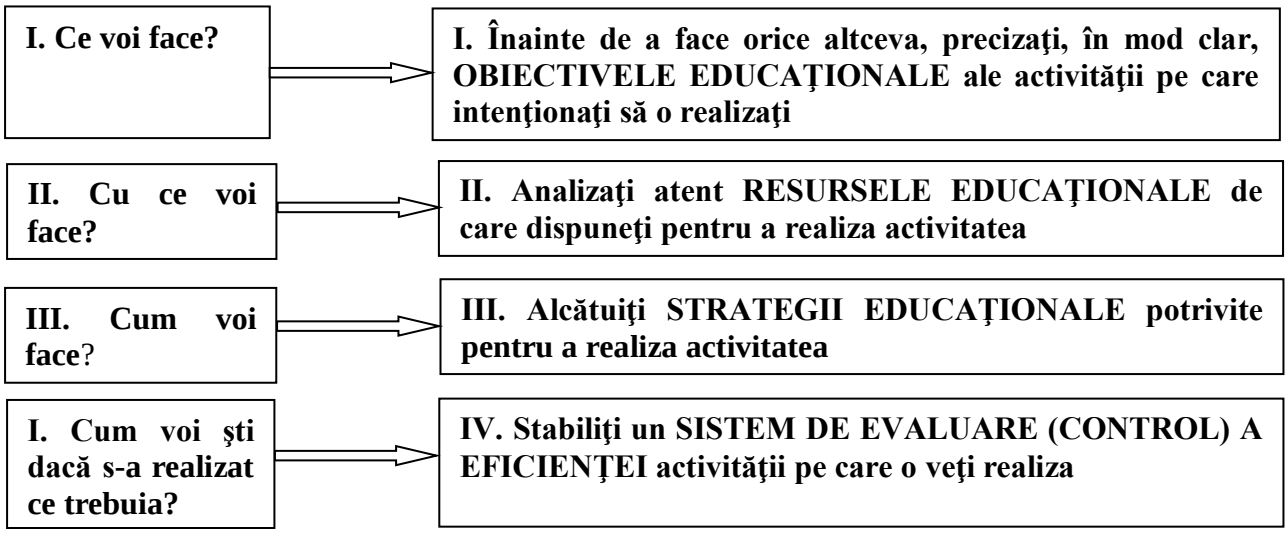

Înainte de a trece practic la realizarea lecţiei, profesorul ia o serie de decizii privind componentele cheie ale lecţiei, care se concretizează în următoarea succesiune de acţiuni (Cucoş, C., 1996, p. 125):

a) analiza generală a lecţiei prin consultarea programei, a manualului sau a altor materiale bibliografice;
b) determinarea obiectivului de referinţă/competenţei specifice şi a obiectivelor operaţionale prin decelarea capacităţilor umane ce pot fi identificate, măsurate, exprimate;
c) selectarea şi organizarea conţinutului învăţării în unităţi şi teme principale, care să fie convergente şi să slujească obiectivele fixate;
d) alegerea şi combinarea metodelor şi procedeelor didactice pentru situaţiile concrete, în acord cu secvenţele de conţinut, particularităţile elevilor, obiectivele lecţiei;

[1] L Jinga şi 1. Negreţ (1994, p.79)

e) selectarea unor mijloace de învăţământ sau proiectarea unor materiale cerute de fiecare eveniment al instruirii;
f) stabilirea modalităţilor de activitate cu elevii (activitate frontală, abordare individualizată, lucrul în grupuri sau pe grupe de nivel, activitate combinată);
g) alegerea metodelor şi a instrumentelor de evaluare corespunzătoare pentru a constata nivelul realizării obiectivelor propuse.

Proiectarea lecţiei se finalizează cu elaborarea unui proiect de lecţie. Elaborarea proiectului didactic, document de conducere a oricărei activităţi de învăţământ, marchează trecerea de la anticiparea mentală a scenariului didactic la materializarea practică a acestuia. Evident, proiectul didactic este construit în funcţie de tipul de lecţie şi de structura acesteia.

Se impune o precizare: nu există un model prestabilit şi obligatoriu de proiect didactic al unei lecţii; profesorul are posibilitatea reală de a decide ce variantă/model de proiectare secvenţială adoptă, pentru aceasta consultând literatura de specialitate şi activându-şi creativitatea şi competenţa pedagogică.

PROVOCĂRI ŞI SOLUŢII ÎN EDUCAŢIA DIGITALĂ

Prof. Gorea Codruţa-Mihaela
Şcoala Gimnazială „Liviu Rebreanu", Tg. Mureş

Utilizarea internetului şi a noilor tehnologii este un domeniu cu o dinamică deosebită, în
întreaga lume şi în ţara noastră, în special din momentul adoptării parţiale sau totale a sistemelor de învăţare digitală.

În ceea ce priveşte timpul petrecut efectiv în faţa ecranelor de tipul telefon, tabletă, laptop, studiile constată că elevii cu vârste cuprinse între 13 şi 18 ani folosesc aceste dispozitive, în medie, între 5 şi 6 ore pe zi. Acest număr de ore se referă la folosirea televizorului, navigarea pe internet, vizionarea videoclipurior sau alte activităţi de tip media şi nu include timpul pe care copiii îl petrec în faţa unui astfel de dispozitiv în scopul realizării temelor şi a proiectelor pentru şcoală.

Conform cercetărilor sociologice, copiii cu vârste cuprinse între 9 şi 13 ani se expun, în medie, până la 4 ore şi 30 de minute, iar cei cu vârste mai mici de 9 ani – 3 ore şi 30 de minute, zilnic. Prin urmare, aproape automat, timpul de ecran va creşte substanţial odată cu introducerea orelor de şcoală şi a temelor/proiectelor de studiu în sistem digital. Sfatul specialiştilor pentru cadre didactice şi părinţi este organizarea timpului petrecut de elevi în mediul virtual, ţinând cont de câteva elemente:

- ✓ Nevoile diferite de învăţare;
- ✓ Timpul optim de expunere la ecran în funcţie de vârsta copiilor;
- ✓ Programa şcolară şi programa de examen;
- ✓ Nevoia de socializare;
- ✓ Nivelul de digitalizare.

Preşcolaritatea reprezintă etapa în care se manifestă curiozitatea şi interesul pentru cunoaştere. Copiii socializează în afara mediului familiei, se joacă şi comunică despre propriile nevoi. Sunt în dezvoltare comportamentele socio-afective, cognitive, de

comunicare şi de limbaj, psihomotorii, iar crearea experienţelor de învăţare se poate realiza şi cu ajutorul tehnologiei informatice.

Frecvenţa optimă a activităţilor este de 2-3 sesiuni online pe săptămână, cu participare directă, iar durata acestora trebuie să fie adaptată timpului optim de ecran pentru această vârstă (între 15 şi 30 de minute).

Cadrele didactice pot încărca pe platformele digitale dedicate preşcolarilor diferite resurse educaţionale, dar folosirea acestora, de către preşcolari, este bine să se realizeze în afara spaţiului digital. O modalitate oportună de lucru este înregistrarea audio/audio-video a unor secvenţe didactice care prezintă modele educaţionale – aria artelor vizuale, a abilităţilor practice, muzică şi mişcare etc. menite să motiveze copiii să exerseze munca independentă, fără a-i fixa în spaţiul online şi a prelungi inutil timpul de ecran.

În munca cu preşcolarii, am îmbinat în mod cât mai riguros cerinţele planificării cu nevoile şi cu posibilităţile preşcolarilor din grupa pe care o coordonez la GPN Jiblea Nouă, în măsura în care activităţile s-au desfăşurat de acasă, în sistem online. Din 11 martie 2020, datorită implementării stării de urgenţă, prin care atât cadrele didactice, cât şi preşcolarii au fost nevoiţi să rămână la domiciliu, activităţile au fost gândite a fi susţinute online, utilizând platforma ***ZOOM*** pentru conferinţe în combinaţie cu platformele educative ***Wordwall, Kinderpedia.***

La baza acestor decizii au stat următoarele ipoteze:

1. Dacă educatorul este în legătură directă cu preşcolarul când acesta îşi petrece timpul în activităţi educaţionale dirijate, atunci calitatea informaţiei consolidate sau dobândite creşte.

2. Dacă se desfăşoară cu preşcolarul activităţi efectuate într-un anumit interval de timp, atunci acesta petrece mai puţin timp în faţa micilor ecrane pe perioada COVID-19.

Plecând de la aceste ipoteze şi de la ideea implicaţiilor negative pe care timpul petrecut utilizând tehnologia It de tipul telefonie mobila (în cadrul GPN Jiblea Nouă doar trei preşcolari au acces la calculator) îl are asupra sănătăţii preşcolarilor, am repartizat timpul activităţilor în felul următor:

- 9:00 - 9:30 întâlnirea de dimineaţă
- 10:30 - 11:00 activitate didactică de consolidare/ testare/ învăţare
- 19:00 - 19:30 povestea de seară.

Evidenţiez faptul că, pe parcursul acestei perioade, am desfăşurat online toate aceste activităţi din procesul instructiv- educativ, dar beneficiind şi de faptul că, în primele zile după rămânerea acasă a preşcolarilor, acestora le-au fost înmânate dosare cu fişe de lucru, atât retrospectiv, cât şi în avans, neştiind înca sub ce formă vom efectua procesul instructiv-educativ şi cât timp vom fi sub egida restricţiilor stării de urgenţă. Deoarece platforma Zoom ne permite conferinţe susţinute în timp real, iar implicarea preşcolarilor a fost foarte mare, am încercat cu succes şi procesul de predare. Părinţii au fost extrem de multumiţi.

Resursele digitale folosite provin de pe : Twinkl.com, didactic.ro, wordwall.net. Menţionez că resursele utilizate de pe *didactic.ro* şi *twinkl* au fost folosite atât pentru formarea de noi cunoştinţe, cât şi pentru consolidare şi testare. Pe cele de pe *wordwall.net* le-am folosit doar pentru consolidare şi testare de cunoştinte.

Ultima lună de activităţi instructiv-educative susţinute online mi-a relevat faptul că cele mai utile resurse digitale în desfaşurarea acestor activităţi au fost cele de pe platforma twinkl şi jocurile educative realizate pe wordwall.net si youtubekids.com. Preşcolarii au beneficiat de mai mult timp petrecut cu părinţii, au acumulat noi informaţii în domeniul IT, învăţând să utilizeze un instrument digital (telefonul) în scop educativ, au avut posibilitatea să înveţe lucruri noi despre natură, experimentând alături de părinţi şi îndrumaţi de cadrul didactic.

Părinţii au beneficiat de faptul că au putut observa nivelul educativ al propriului copil, au putut observa felul în care micuţul lor se raportează la actul instructiv-educativ, nivelul de implicare al acestuia în actul instructiv-educativ, au beneficiat de feed-back în timp real atât de la copil, cât şi de la cadrul didactic, au învăţat că tehnologia poate oferi o nouă formă de educaţie dirijată pentru preşcolar.

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;

2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activităţi bazate pe inteligenţe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;

3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învăţarea activă, Ghid pentru formatori şi cadre didactice*, Bucureşti, 2001.

Învăţarea online versus învăţarea tradiţională- provocări şi oportunităţi în şcoala românească

Profesor: Gorea Codruța Mihaela

Şcoala Gimnazială „Liviu Rebreanu”

Societatea în care trăim se află într-o continuă dezvoltare şi de aceea noi, oamenii, suntem supuşi multor provocări, fiind nevoiți să ne adaptăm condițiilor sociale, politice, morale și economice.

Situația creata la nivel mondial de această pandemie a produs foarte multe schimbări și în educație. Atât noi, profesorii, cât și elevii și părinții a trebuit să trecem prin multe provocări și să ne adaptăm noilor tehnologii. Prin urmare, metoda tradițională a fost inlocuită cu cea digitală în situația de criză și anume, cu platformele online.

După cum știm, copiii sunt nativi digitali, au crescut odată cu tehnologia care, este una dintre abilitățile de bază ale secolului XXI. Cu toate acestea, a fost o trecere relativ rapidă, de la paginile cărților la paginile web online.

Școala online a fost o oportunitate de a redefini atât rolul elevului ca parte activă în învățare, cât și al profesorului de facilitator al procesului. Fiecare profesor și elev a trebuit să înțeleagă ce înseamnă învățarea autentică, mai presus de curriculum, de controlul școlii, de autoritate, bazată pe caracteristicile și nevoile oamenilor: curiozitate, autonomie, satisfacția de a face parte dintr-un grup, de a fi apreciat.

Platforma digitală oferă profesorilor, elevilor și părinților, informații, instrumente și resurse pentru a spori managementul educațional prin două moduri de învățare: sincron și asincron.

Aceste platforme au o serie de avantaje:

- Accesul la cunoștințe, în orice moment și din orice locație.
- Centrare pe elev/participant.
- Elevii pot colabora și învăța împreună.
- Favorizează creativitatea și descoperirea de noi interpretări.
- Permite accesul la noile competențe cerute de viața modernă.

• Profesorul se poate adresa unui număr mult mai mare de elevi decât în învățământul tradițional.

• Materialele pot fi personalizate.

• Posibilitatea modificării informației difuzate.

• Accesibilitate, confort, flexibilitate.

• Interacțiunea cu profesorul este liberă, fără constrângeri.

• Elevul poate învăța în ritmul lui propriu.

• Elevul poate beneficia de feedback rapid și permanent.

• Costuri reduse de distribuție a materialelor.

• Învățământul online este organizat pe subiecte, nu pe grupe de vârstă.

• Învățământul electronic este mai puțin stresant decât cel tradițional.

• Posibilitatea de a măsura eficacitatea programului prin urmărirea numărului de download-uri efectuate de către elevi.

• Capacitate mare de stocare, internetul are o capacitate mult mai mare de stocare a informației comparativ cu locațiile fizice sau hard discurile individuale.

• Permite interacțiune sincronă și asincronă între profesor și elevi.

Dintre dezavantajele create de instruirea online amintim:

• Pregătirea unui curs online este mai costisitoare decât pregătirea unui curs tradițional.

• Lipsa unor resurse tehnologice performante și a unor conexiuni optime la rețea, de joasă performanță în ceea ce privește sunetul, imaginile și anumite grafice.

• Apar unele probleme legate de contactul face-to-face, esențial de multe ori pentru socializare.

• Nu orice curs poate fi livrat prin intermediul platformelor eLearning.

• Necesitatea experienței elevilor în domeniul calculatoarelor.

• Elevii trebuie să fie extrem de motivați pentru a participa la cursurile online.

• Posibilitatea apariției, pe plan uman, a reducerii capacității de exprimare verbală a examinatului, însoțită de o pierdere a capacităților de prezentare-argumentare-contra argumentare și accentuarea gradului de dezumanizare, paradoxal chiar în condițiile în care tehnica și tehnologia au deschis noi drumuri și au oferit noi instrumente și tehnici pentru comunicarea interumană.

Observând numărul mai mare al avantajelor decat al dezavantajelor, putem spune că utilizarea platformelor digitale este o oportunitate. Astăzi, putem vorbi despre o învățare combinată care îmbină oportunitățile de învățare față în față cu oportunitățile de învățare online. Gradul în care are loc învățarea online și modul în care este integrată în curriculum pot varia în funcție de școli. Strategia de combinare a învățării online cu instruirea școlară faţă în faţă este utilă pentru a adapta diversele stiluri de învățare ale elevilor permțându-le să studieze în ritmul propriu.

Resursele online permit revoluționarea sistemului educațional, nu numai pentru că sunt convenabile și accesibile, ci pentru că permit ca întregul proces de predare și învățare să devină mai interesant și adaptat elevului digital. Astfel, se realizează o personalizare a învățării.

Ca proferor pentru primar, consider învățarea online o completare a educației tradiționale. Urmare a experienței dobândite din învățarea online, am încorporat platforma digitală în demersul didactic și am constatat mărirea gradului de implicare al elevilor în cadrul orelor. Elevii învață cu placere și dobândesc mai ușor cunoștințele atunci când utilizez filmulețe explicative foarte utile, probleme rezolvate în pași, exerciții cu grade diferite de dificultate și posibilitatea de testare pe noțiuni.

Din punctul meu de vedere, învăţarea online oferă numeroase avantaje, dar și o serie de dezavantaje, cum ar fi:

1. Avantaje:

• Oferă o alternativă la clasele tradiționale.

• Permite o anumită flexibilitate și îl determină pe elev să fie responsabil, să învețe automotivația și autodisciplina.

• Se obține un feedback instantaneu. Învățare este mai activă; putem crește implicarea prin sondaje online sau prin întrebări de testare în timpul lecțiilor. Aceste sondaje ajută la implicarea tuturor elevilor, inclusiv a celor timizi care în mod normal nu ar ridica mâna în clasă.

• Există nenumărate resurse care fac învățarea mai distractivă și mai eficientă. De la aplicații și manuale electronice până la platformele educaționale și instrumente care pot transforma sala de clasă.

• Se pot automatiza o mulțime de sarcini obositoare cum ar fi urmărirea prezenței și performanței elevilor.

• Elevii au acces instantaneu la informații noi, care le pot suplimenta experiența de învățare.

• Favorizează un mediu de învățare mai colaborativ. Elevii, conectați în rețea online, pot împărtăși informații, pot lucra împreună la proiecte de grup și pot interacționa cu cadrul didactic.

2. Dezavantaje:

• Este impersonală, spre deosebire de educația în clasă în care există o interacțiune față în față reală între elev și profesor. Învățarea online oferă un tip intens de învățare, în timp ce educația în clasă vine cu interacțiunea umană. Prin interacțiunile față în față, profesorii pot ajuta elevii să-și construiască respectul de sine și încrederea și maturitatea emoțională.

• Utilizarea internetului și a altor instrumente digitale au adăugat noi cerințe în viața profesorilor și au crescut dramatic gama de conținut și abilități pe care aceștia trebuie să le cunoască, astfel a crescut și volumul lor de muncă.

• Calitatea informațiilor și sursele pe care elevii le găsesc poate să nu fie de calitate.

• Există, de asemenea, problema gradului de securitate a programelor de învățare online.

• Elevii nu au acces egal la resursele tehnologice.

•Autenticitatea muncii. Oricine poate realiza un proiect și nu elevul propriu-zis.

• Evaluările au tendința de a fi bazate doar pe cunoștințe și nu neapărat pe partea practică.

Elevii au astăzi la dispoziție resurse la care mulți dintre noi nu am visat niciodată. Cele mai multe dintre aceste resurse pot fi utilizate și pot ajuta elevii să învețe și să progreseze, însă este important să se ajungă la un echilibru între inovație și convenționalitate. Este clar că avantajele sunt mai mari decât dezavantajele, dar cheia tehnologiei în clasă va fi întotdeauna relația profesor-elev, pentru că acolo are loc educația.

Poate fi frustrant și consumă timp, dar, în final, tehnologia în educație poate deschide uși către noi experiențe, noi descoperiri și noi moduri de învățare și colaborare, însă nicio tehnologie din clasă nu poate înlocui profesorii talentați și inspirați.

Bibliografie:

1. COJOCARU, VENERA MIHAELA. Educaţia pentru schimbare şi creativitate. Bucureşti: Ed. Didactică şi Pedagogică, 2003, 312 p.

2. OPREA, CRENGUȚA- LĂCRIMIOARA. Strategii didactice interactive, Bucureşti: Ed. Didactică și Pedagogică, 2006, 49 p.

3.https://blog.scoala365.com/2018/11/22/beneficiile-educației-digitale-vs-metodele-educației-tradiționale/.

Învățarea prin descoperire la Informatică

Profesor Grigoraș Marcel – Liceul Tehnologic de Electronică și Telecomunicații
"Gheorghe Mârzescu" -Iași

Metoda descoperirii este folosită în procesul de predare-învățare pentru a implica activ elevul să descopere noi cunoștințe, bazându-se pe vechile cunoștințe dobândite la clasă.

Această metodă este bazată pe următorii pași:

- Căutarea şi explorarea în momentul confruntării cu o situaţie problemă;
- structurarea şi interpretarea datelor;
- formularea concluziilor;
- repetarea noilor descoperiri prin aplicarea lor în noi probleme asemănătoare.

Acestă metode are următoarele avantaje:

- dezvoltă spațiul favorabil unei activităţi intelectuale intense;
- rezultatele descoperirilor reprezintă achiziţii trainice;
- contribuie la învățarea unor metode de descoperire;
- verificarea progresiei;
- o strânsă legătură informațională între profesor-elev.

Informatica îşi propune formarea unei gândiri algoritmice, sistematice şi riguroase, care să promoveze creativitatea, să stimuleze imaginaţia şi să combată rutina.

Integrarea TIC în aplicarea acestei metode constituie un avantaj, stimulând interesul elevilor pentru analiza şi rezolvarea problemelor care izvorăsc din situaţii reale din diferite sfere ale vieţii, alegerea structurilor de date pe care se mulează informaţia oferită de mediul înconjurător, stabilirea paşilor algoritmilor şi programarea în sine.

Problemele propuse pot fi inspirate din viaţa cotidiană, din cunoştinţele dobândite prin studiul altor discipline, din generalizarea unor probleme de informatică rezolvate anterior, probleme de perspicacitate, jocuri, etc.

Prin învățarea prin descoperire îmbogățim experiența și gândirea creatoare, dezvoltăm imaginaţia și punem la încercare voinţa elevului. Această metodă este caracteristică unor lecţii de aplicaţii practice de laborator.

Metoda învăţării prin descoperire este frecvent aplicată în momentul în care sunt folosite programe utilitare, soft-uri de aplicaţie, integrându-se eficient TIC-ul în procesul educaţional.

Folosind metoda învăţării prin descoperire, se va lansa o provocare spre explorări şi muncă individuală sau în echipă, prin documentare şi activităţi aplicative, prin investigaţie ştiinţifică şi tehnică.

Exemplu practic de aplicare a metodei:

Materia la clasa a XII-a la profilul matematică-informatică presupune un modul de baze de date în care elevii învață programare SQL folosind platforma Oracle Academy. Elevii au acces online la teorie și aplicații putând studia materiale folosite în întrega lume.

Caracteristicile și avantajele acestui tip de învațare ar fi:

- se pune accent pe studiu individual și dezbaterea materialului pe grupe de elevi sau cu clasa;
- nu se pierde timp cu predarea;
- platforma conține un mediu de programare specific bazelor de date unde pot rezolva aplicații practice;
- profesorul poate urmări online evoluția fiecărui elev (quiz-uri, examene, aplicații rezolvate);
- dezvoltarea unor competențe lingvistice pentru engleză;
- pornind de la exercițiile din curs elevul va avea ca rezultat crearea unei aplicații proprii.

Consider că această metodă este un exemplu pozitiv de bună practică în lupta cu abandonul școlar prin faptul că se reduce din stresul predării, dându-i elevul drepul să-și descopere lecțiile și să se joce învățând în colaborare cu colegii săi.

De asemenea unul din factorii importanți în alegerea acestor tipuri de lecții este că pe tot parcursul cursului elevul descoperă indicații utile despre alegerea (sau dezvoltarea) unei cariere în IT precum și domeniile vizate în care pot să se angajeze.

În final după ce elevul parcurge materia și promovează toate examenele de capitole și examenele finale el va fi recompensat de Oracle Academy cu un certificat recunoscut internațional pe care îl va putea folosi la portofoliul personal, la o eventuală angajare etc.

Bibliografie:

- C. Masalagiu, I. Asiminoaiei, I. Maxim - Metodica predării Informaticii, Editura Matrix Rom, București 2001, pg. 102

Elevul și profesorul – un parteneriat pentru succes

Profesor Grigore Cornel, Școala Gimnazială Rotunda

Profesorul şi elevul de azi sunt doi actori ai procesului educaţional, parteneri şi subiecţi ai demersului didactic a căror relaţie se bazează pe valorile societăţii actuale: libertate, responsabilitate, acceptarea ideii că relaţia se construieşte bilateral. Conform teoriei constructiviste, relaţia profesor–elev poate fi construită prin diverse modalităţi şi tipuri de parteneriat, prin experienţe parcurse în comun. Relaţia eficientă Profesor - Elev poate fi de colaborare, cooperare, conlucrare, de tip sinergic sau de tip integrativ.

Elevul sensibil, receptiv, deschis spre colaborare şi instruit va răspunde pozitiv la demersurile instructiv-formative ale profesorului, astfel se va dezvolta o relaţie bazată pe sinergie. Elevul mai puţin instruit, reticent şi/sau indiferent la abordarea delicată a cadrului didactic va avea nevoie de anumite intervenţii educativ-explicative, de motivaţie a necesităţii de colaborare şi cooperare cu profesorul, de argumentare a beneficiilor unui parteneriat bilateral.

Rolurile profesorului în învăţământul actual sunt multiple:

- Profesorul–conceptor şi proiectant al curriculei, al instrumentelor curriculare, al activităţilor didactice şi extradidactice în diversitatea acestora aplică instrumente didactice adecvate formării la elevi a competenţelor şi abilităţilor specifice unităţii de curs.
- Profesorul-organizator al activităţilor didactice, al studiului individual, al activităţilor extradidactice, în cadrul cărora cunoştinţele pot fi acumulate şi aplicate creativ.
- Profesorul-psiholog, cunoscător al particularităţilor caracterelor umane, potenţator al motivării elevilor pentru a-şi forma propriul stil de învăţare, pentru a persevera în găsirea căilor şi remediilor individuale întru atingerea scopurilor propuse. În acest demers îi vor fi utile inteligenţele multiple, care ajută la identificarea talentelor, a capacităţilor individuale. Cunoaşterea discipolului, a intenţiilor şi a aspiraţiilor lui, a preferinţelor şi căilor facile de obţinere dorinţelor, a talentelor sau/şi a neajunsurilor, a frustrărilor şi anxietăţilor – toate acestea pentru un cadru didactic profesionist ar deschide calea spre sufletul şi, de ce nu, spre inima elevului.
- Profesorul –administrator al procesului de învăţare al elevilor pe care îi are în grijă.
- Profesorul–identificator al stilurilor preferate de învăţare a elevului (vizual, auditiv, practic/kinetic). Cadrul didactic propune un chestionar privind identificarea stilurilor lor de învăţare. Mai mult, profesorul poate propune elevilor un Ghid de lucru metodologic specific stilului preponderent al activităţii de învăţare.
- Profesorul–promotor al principiilor învăţării eficiente şi al stilurilor actuale de învăţare. Profesorul–ghid, îndrumător al elevului în parcursul personal de formare profesională.
- Profesorul–facilitator al formării individuale al celui care învaţă, favorizând interacţiunea. Profesorul–formator de opinie în diverse situaţii socioprofesionale.

- Profesorul–bun comunicator, interlocutor, partener de încredere.
- Profesorul–antrenor al abilităţilor elevului. Profesorul–consultant şi consilier al formării profesionale iniţiale a elevului.
- Profesorul–stimulator al formării abilităţilor de autoinformare, autoformare, autoevaluare ale viitorilor farmacişti. Este necesară formarea la elevi a capacităţii de autoevaluare pe baza raportării rezultatelor obţinute la obiectivele lecţiilor şi la criteriile de apreciere. Ca metode şi tehnici de autoevaluare se pot folosi: instruirea programată care oferă posibilitatea confruntării imediate a răspunsurilor, testele de cunoştinţe şi deprinderi aplicate după lecţii şi capitole, autonotarea, autocorectarea, notarea reciprocă, corectarea reciprocă şi metoda aprecierii obiective a personalităţii (antrenarea întregului colectiv al clasei în vederea formării unor reprezentări cât mai complete despre posibilităţile fiecărui elev în parte şi tuturor la un loc).
- Profesorul–pasionat de profesia sa poate să transmită prin comportamentul său dragostea de profesia aleasă.
- Profesorul–diriginte – moderatorul dezvoltării continue a personalităţii viitorului specialist medical. Profesorul–evaluatorul parcursului şi rezultatelor formării profesionale al elevului.
- Profesorul ca personalitate-model cu calităţi manifestate în comunicarea cu elevul exercită un impact formativ pregnant asupra personalităţii elevului. Modelul cadrului didactic îşi pune amprenta asupra formării discipolilor în general, dar şi în particular fiecare elev rămâne impresionat de anumite calităţi ale profesorului, pe care şi le cultivă în cursul studiilor profesionale.

Din acestea şi din alte considerente de ordin moral-civic, cadrul didactic în postmodernism nu mai poate fi doar furnizor de informaţii, pentru aceasta sunt suficiente surse informaţionale, şi doar evaluator al reproducerii informaţiilor de către elev. Prin urmare, profesorul de astăzi trebuie să fie multilateral şi multiaspectual format pentru a face faţă cerinţelor mereu crescânde ale tinerei generaţii.

Trebuie să fie susţinută avansarea treptată a studiului individual ghidat de profesor spre studiul individual autonom pe parcursul întregii vieţi.

În concluzie, asumarea şi realizarea conştientizată a rolurilor profesorului şi ale elevului în parteneriat pe întreg parcursul procesului educaţional, cu certitudine, ar asigura succesul final atât al cadrului didactic implicat, cât şi cel al elevului–partener al profesorului şi subiect al educaţiei actuale. Oferta pedagogică a cadrului didactic actual poate fi generoasă în cazul când profesorul lucrează sistematic asupra propriei personalităţi, este ancorat adânc în realitate, în general, şi în realitatea pedagogică, în particular.

IMPORTANȚA UTILIZĂRII PLATFORMELOR DE ÎNVĂȚARE ÎN DEZVOLTAREA FORMATULUI BLENDED-LEARNING, ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL

prof. înv. primar GRIGORE SONIA
Școala Gimnazială „Sf. Apostol Andrei" Buzău

Importanța platformelor de învățare

Educația prin intermediul tehnologiei constituie un punct important al didacticii contemporane. Utilizarea aplicațiilor de învățare, a gadget-urilor, a mijloacelor moderne de comunicare și învățare constituie baza formării unui stil de abordare digitalizată a învățării, stil atât de necesar în contextual social actual.

Implementarea instrumentelor digitale şi a platformelor educaţionale în procesul de învăţare este, de fapt, o necesitate care are ca scop eficientizarea învăţării. Dispozitivele digitale și Internetul au devenit obsesia *generației Z* reprezentată de copiii pentru care telefonul, tableta şi laptopul nu mai reprezintă simple gadget-uri destinate distracţiei. Avem în faţă era învăţământului digital care, în timp, devine un "must have" din ce în ce mai util şi necesar în procesul de predare – învăţare – evaluare. Suntem puşi în situaţia de a menţine vie curiozitatea şi dorinţa reală de a învăţa a copiilor şi atunci noi, ca profesori, trebuie să le oferim metode şi strategii de învăţare eficientă, jocuri didactice bazate pe platforme de studiu online şi instrumente digitale care permit elevilor să îmbine utilul cu plăcutul şi, în acelaşi timp, să acumuleze cunoştinţe. Aceste platforme sunt de fapt o imitaţie a jocurilor care le avem în cadrul orelor, doar ca sunt personalizate şi lansate în mediul online, ca elevii să poată avea acces la ele, din gadgeturile pe care le posedă.

Tehnologiile și aplicațiile digitale au devenit indispensabile unui proces educațional eficient și nu trebuie să reprezinte o simplă adăugare în planul de școlarizare. Ele trebuie să fie integrate deplin în educație la toate nivelurile sistemului de învățământ. Actorii educaționali trebuie să fie formați pentru a face față schimbărilor tehnologice din toate sferele vieții, precum și așteptărilor nativilor digitali, acest fapt afectând direct procesul lor de învățare, iar noi, cadrele didactice, trebuie să adaptăm metodele pe care le utilizăm pentru a asigura un proces de studiu productiv și constructiv.

Învăţarea de tip blended-learning

E-learning reprezintă un tip de învăţare realizată cu ajutorul calculatorului conectat la reţeaua Internet, ceea ce le oferă educabililor un prilej de a învăţa oricând şi oriunde, iar *Teoria E-learning* se fundamentează pe principiile științei cognitive care demonstrează modul în care folosirea tehnologiei educaționale poate spori învățarea eficientă a educabililor.

Există variate abordări în implementarea e-learning-ului în educație. Una dintre acestea este *învăţarea combinată* (**blended-learning**), în care se foloseşte atât metoda tradiţională cu profesorul de faţă cât şi internetul. Se pare că este mai eficientă decât metodele tradiţionale sau online folosite separat.

Aceasta abordare oferă o nouă experiență de învățare, care se bazează pe combinarea avantajelor comunicațiilor moderne și IT, cu modul de învățare tradițional, bazat pe discuții și reflecții determinate de o anumită situație, unde elevii sunt direct implicați și unde pot oferi un feedback imediat, față-în-față.

Utilizarea unui sistem de învățare de tip blended-learning îmbunătățește implicarea elevilor, dar impune și un nou rol al profesorului și anume acela de a fi *antrenor și mentor*. Acest lucru schimbă, de asemenea, *relația dintre profesor și elev*. Profesorul sprijină procesul de învățare, iar elevul joacă un rol activ în procesul de învățare.

Folosirea sistemului de învățare de tip blended-learning se bazează pe ideea de a organiza conținutul învățării. Profesorul trebuie să decidă ce conținut ar trebui să fie furnizat on-line și care ar trebui să fie utilizat în tipul de învățare față-în-față. Acest lucru ajută la formarea de abilități și competențe. În consecință, sistemul de învățare de tip blended-learning deschide noi posibilități de individualizare și respectă elevii.

Educația în context blended-learning permite și încurajează ca implementarea activităților didactice să se poată realiza *sincron,* respectiv, *asincron*, ponderea celor două modalități formative fiind decisă de cadrul didactic.

Experiența personală în utilizarea platformelor de învățare și a aplicațiilor digitale

În ultimii ani, au apărut și s-au dezvoltat **Resursele Educaționale Deschise** (RED) care se referă la orice materiale de învățare, predare și cercetare, care sunt disponibile în orice format și suport, din domeniul public sau aflate sub licențe deschise și care permit accesul gratuit, reutilizarea, adaptarea și redistribuirea. RED au

potențialul de a realiza o educație favorabilă incluziunii cu scopul de a se asigura că toți participanții implicați în educație cu nevoi și cerințe diverse au șanse egale în accesarea resurselor de învățare și a experiențelor educaționale în general.

În alegerea resurselor pentru utilizare la clasă, am în vedere mai multe aspecte:

- relevanța pentru tematica abordată
- acuratețe (corectitudine din punct de vedere științific și gramatical/ortografic)
- accesibilitate
- interactivitate
- licențiere
- adaptabilitate

Utilizez frecvent RED accesând https://digital.educred.ro/.

O aplicație extrem de versatilă pe care am folosit-o cu succes în activitățile de consolidare a fost **Wordwall**. Se găsește la adresa https://wordwall.net/ro. şi permite realizarea de jocuri educaționale interactive în format digital, ce pot fi inserate în alte platforme de învățare sau distribuite prin link şi resurse în format pdf, aferente jocurilor create.

Avantajele aplicaţiei:

- are şi o versiune gratuită;
- generează interacţiune şi colaborare;
- se poate folosi indiferent de vârstă şi numar de participanţi;
- poate fi utilizată pentru a crea activități atât interactive, cât și printabile;
- activitățile create se realizează folosind un sistem de șabloane;
- după ce s-a creat o activitate, aceasta se poate comuta la un alt șablon cu un singur click; dacă o activitate nu corespunde clasei sau nivelului elevilor, se poate personaliza cu ușurință;
- activitățile Wordwall pot fi integrate pe un alt site web, se pot integra în Google Classroom, se pot trimite pe email sau se poate încărca link-ul pe reţele de socializare;
- aplicaţiile realizate se pot integra în orice etapă a lecţiei sau pot fi trimise elevilor sub formă de teme;
- există interfață în limba română;
- aplicaţia se poate accesa de pe orice dispozitiv mobil

Dezavantaje:

• versiunea gratuită este limitată la 5 resurse, dar îți permite să accesezi exerciții făcute de alți profesori.

Printre exercițiile care pot fi create cu ajutorul acestei aplicații se numără: *cuvântul lipsă, anagrame, puzzle, rebus, adevărat sau fals, sortează, chestionare, spânzuratoarea, deschide cutia, chestionare cu imagini sau chestionare de tip concurs, roata aleatorie.*

Este un instrument digital ușor de utilizat și plăcut elevilor datorită elementelor ludice inserate.

Wordwall este o platformă care combină de minune jocurile didactice cu dobândire de cunoștințe sau consolidarea acestora. Știm cu toții că școlarul mic este pasionat de joc și principala cale de învățare la această vârstă este jocul, iar dacă acest joc este transpus în mediul online, succesul nostru este garantat dublu, avem dezvoltarea competențelor esențiale obiectului predat și, în același timp, integrarea TIC în procesul didactic.

O altă aplicație la îndemâna cadrelor didactice și foarte plăcută de elevi este **Chatter Pix Kids** prin care copiii pot da viață personajelor îndrăgite sau mai puțin îndrăgite, pozitive/negative. De exemplu, copiii au dat viață personajelor din lectura „*Aventurile lui Habarnam* ”. Personajele negative pot explica de ce au ajuns să se comporte urât cu cei din jur și pot fi puse să-și ia angajamentul ca acest comportament indezirabil să nu se mai repete. Personajele pot fi desenate de copii, așa cum și le imaginează ei și apoi sunt fotografiate și prelucrate în aplicația *Chatter Pix*.

Aplicația are avantajul că le creează elevilor contextul pentru a exersa interactiv ceea ce au învățat, le dezvoltă creativitatea și încrederea în sine. Este o aplicație potrivită și pentru exersarea abilităților de comunicare.

Foarte atractive s-au dovedit a fi activitățile realizate cu **Wordart** - https://wordart.com/ . Am utilizat această aplicație sub formă de „*Nor de cuvinte*”. Este ușor de folosit și nu necesită logare, deoarece aplicația permite și utilizare fără cont. Este o aplicație ușoară, intuitivă, pe care am integrat-o în procesul de învățare a cititului. Prin combinarea textului cu animația și grafica au rezultat activități plăcute copiilor, care i-au stimulat

și încurajat în formarea deprinderilor de citire chiar și pe cei mai reticenți, fiind accesate în timpul orelor sau în activitățile de pregătire de acasă.

LearningApps - https://learningapps.org/ -este o aplicație educațională concepută pentru a sprijini procesul de învățare și predare prin activități interactive. Aplicația este ușor de utilizat și pune la dispoziție o varietate de tipuri de exerciții pe care profesorii le pot folosi în oricare etapă a lecției, adapta sau realiza de la zero.

Avantaje:

• este gratuită și intuitivă;
• se pot utiliza și edita exercițiile realizate de alți utilizatori sau se pot crea de la început;
• se poate integra o varietate de resurse pentru a propune sarcini: video, audio, text, imagini;
• poate fi utilizată la orice nivel de învățământ;
• exercițiile realizate se pot integra în orice etapă a lecției;
• elevii pot lucra pe grupe (pot colabora la realizarea unei sarcini) sau individual;
• există interfață în limba română;
• aplicația se poate accesa de pe orice dispozitiv mobil (telefon, tabletă).

Dezavantaje:

- nu există niciun instrument pentru urmărirea progresului elevului sau furnizarea de date despre progres;
- activitățile realizate de alți utilizatori nu sunt validate, oricine poate încărca orice material, nu toate activitățile sunt corecte.

Aplicația **StoryJumper** este un instrument pentru familiarizarea elevilor cu procesul de scriere creativă. Se poate accesa gratuit pe adresa https://www.storyjumper.com/, apoi se crează un cont.

Story Jumper este un site web excelent care oferă șansa elevilor de a scrie, crea și publica propriile povești. Elevii pot să ilustreze și să scrie o carte din imaginație sau să povestească o altă carte. Storyjumper este un instrument care face scrisul distractiv pentru elevi.

Avantaje:

- crearea unei povești personale gratuite on-line este un produs de care toți elevii pot fi mândri și acest lucru ar putea contribui la creșterea încrederii în sine;
- acest instrument este ușor de utilizat, iar instrucțiunile despre cum să creezi cărți de povestiri digitale sunt furnizate clar și pas cu pas de autori; de exemplu, *Story Creator* le arată elevilor cum să folosească elemente de recuzită (personaje și obiecte), scene (fundaluri), fotografii și text;
- aplicația inspiră și motivează elevii, provocându-i să fie creativi, să ia decizii și să lucreze independent.

Am utilizat această aplicație la *Limba română*, la exercițiile de scriere creativă. După explicații prealabile în clasă, elevii realizau textele acasă, lucrând direct pe aplicație. Li se părea foarte interesant că puteau să ilustreze textele, să aleagă înfățișarea personajelor, să le costumeze, să folosească drept fundal diferite scene.În ora următoare textele erau citite, analizate, comentate, se precizau eventualele aspecte care necesitau revizuire.

O altă platformă pe care am utilizat-o în ultimul timp este **Edu For Life**, o platformă educațională pusă la dispoziția elevilor și profesorilor care poate fi accesată gratuit de pe orice device, cu materiale (quiz-uri, lecții, materiale video) și teste pentru toate clasele, de la ciclul preșcolar până la cel liceal. Este un instrument digital de consolidare a cunoștințelor, cu ajutorul ei elevii putându-și testa și consolida noțiunile învățate la clasă. Personal, am utilizat-o la matematică și la limba română (noțiunile referitoare la părțile de vorbire) și mi-a oferit posibilitatea de a crea un spațiu în care elevii au lucrat în pereche sau în grup, s-au ajutat reciproc, cultivându-se spiritul de echipă. În plus, platforma conține și o varietate de resurse din domeniul educației non-formale - am folosit *Calendarul stării de bine*.

Modelul **clasei inversate - *flipped classroom*** este o formă de *blended learning*. Acest model de învățare combină învățarea tradițională cu învățarea online. Elevii fac cunoștință cu un conținut nou anterior întâlnirii de la clasă (materiale pre-selectate și trimise de către profesor), iar în timpul orei (fizice, în clasă sau online) discută despre ce au învățat sau citit. Ce se întâmplă în clasa tradițională (profesorul predă și elevul învață acasă) se inversează în *flipped classroom* (profesorul trimite materiale, elevul se pregătește, iar în clasă se explică, se consolidează și se aplică noile cunoștințe). Astfel, profesorii se pot concentra pe nevoile individuale ale elevilor, iar ei pot învăța în ritmul lor din discuțiile la clasă. În plus, modelul facilitează dezvoltarea autonomiei și gândirii critice, promovează acceptarea celorlalți și descoperirea punctelor slabe și forte care îi fac unici pe elevi.

Deși funcționează mai greu la elevii de vârstă școlară mică, am utilizat acest model de învățare la clasa a III-a, la disciplina „*Științe ale naturii*”, subiectul lecției – „*Circuitul apei în natură*”, copiii având formate deja deprinderi de studiu individual. În prima etapă au avut ca sarcină să citească/ vizioneze materiale trimise de mine, eventual să discute cu alți colegi, să își stabilească niște întrebări pe marginea acestora pentru întâlnirea următoare, la clasă. Învățarea propriu-zisă s-a realizat în clasă prin discuții, explicații, completarea unei scheme a circuitului apei, exerciții și chiar predarea unor informații noi – evaporare, topire, condensare, solidificare. Acasă au avut o sarcină de aplicare a ceea ce au învățat, respectiv de realizat un text cu titlul „Povestea unei picături de apă”.

Concluzii

Utilizarea tehnologiei în activitățile didactice presupune alegerea resurselor digitale, transformarea lor și crearea resurselor proprii prin care se poate aborda un conținut de învățare astfel încât să faciliteze învățarea și să formeze competențe.

Resursele digitale contribuie la *schimbarea tipului de predare* dintr-un model static într-unul dinamic, în care platformele și aplicațiile pot susține într-un mod atractiv învățarea. O folosire adecvată şi atentă a acestor instrumente poate *creşte eficienţa comunicării profesor-elev*, poate, de asemenea, să *stimuleze motivaţia şi munca individuală* a elevului, poate amplifica *caracterul dinamic, creativ şi activ* al lecţiilor.

Am utilizat toate aceste platforme și aplicații pentru a realiza multiple activități de consolidare și am sesizat că *elevii sunt mult mai implicați* și mai dornici să răspundă atunci când folosim astfel de instrumente digitale, față de momentele în care au în față o simplă fișă de lucru, chiar dacă în fond, conținutul exercițiilor este identic. Chiar și în cazul evaluării orale, faptul că întrebările sunt dispuse pe roata aleatorie sau chiar ascunse în spatele unor numere din care elevii trebuie să aleagă, face ca întregul proces să fie mult mai plăcut pentru ambele părți.

Integrarea acestor platforme și aplicații în diferite etape ale activităților, m-a ajutat să creez activități de calitate, interactive, atractive pentru copii, care să susțină o *învățare personalizată*, să contribuie la *autonomia în învățare* a școlarilor, să se plieze pe interesele lor, să le *capteze atenția*, să ofere un *feedback rapid*.

Bineînțeles că există și *dificultăți* în utilizarea tehnologiei în activitățile didactice: lipsa echipamentelor IT, lipsa în rândul elevilor a cunoștințelor de utilizare a tehnologiei în scopul învățării, aplicațiile numeroase și diversitatea platformelor educaționale îi pun în dificultate pe cei care nu dețin competențe în acest domeniu, școlarii mici nu dețin instrumente TIC proprii, nu știu să se orienteze pe interfața platformei fără ajutor din partea părinților, o parte dintre ei nu au învățat încă să citească și să scrie, nu au conturi personale pentru a se loga pe platforme de e-learning.

Totuși, în învățarea de tip blended learning, există avantajul că elevii mici au suportul fizic dat de prezența profesorului. Acesta îi ghidează spre accesarea tehnologiei, spre descoperirea unor conținuturi de învățare, reducând din barierele cognitive, fizice și emoționale pe care elevul le întâlnește în demersul de a accesa tehnologia singur.

În concluzie, utilizarea tehnologiilor digitale în scop pedagogic presupune *o bună cunoaştere a instrumentelor şi resurselor digitale* de cei care doresc să le aplice, folosirea în situațiile în care pot fi *valorizate la potențialul maxim, selectarea și adaptarea* potrivit vârstei și conținutului predat, astfel încât să sprijine și să îmbunătățească învățarea.

BIBLIOGRAFIE:

- CERGHIT, I., Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii (Ediţia a II-a revăzută şi adăugită), Editura Polirom, Iaşi, 2008;
- BOTNARIUC, P.; CUCOȘ, C.; ISTRATE, O.; PÂNIȘOARĂ, O, Școala Online. Raport de cercetare evaluativă. București, Editura Universității din București, 2020;
- ANDRON, D.; KIFOR, ȘT.,Tehnologii digitale în activitatea didactică, Editura Universităţii "Lucian Blaga" Sibiu, 2021;
- GAVRILENCO, N,; CAŞU D.; GARBATOVSCHI, V., Utilizarea platformelor educaționale în procesul de predare-învățare-evaluare: Suport metodologic / Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Editura Print-Caro, Chişinău, 2022;
- http://www.portalhr.ro/avantajele-e-learning-ului
- https://www.aspireteachers.ro/noutati/2020/9/5/flipped-classroom-partea1
- https://academiaabc.ro/

Sprijinirea elevilor cu CES în procesul de învăţare

Prof. Cristiana Claudia Grozavu
Şcoala Gimnazială „Căpitan Aviator Mircea T. Bădulescu”, Buzău

Capacitatea de a sprijini eficient copiii cu nevoi educaționale speciale (CES) la clasă este o parte esențială a muncii oricărui profesor. Cifrele recente arată că într-un cadru obișnuit, putem întâlni (în medie) patru copii în fiecare clasă care au nevoie de sprijin pentru nevoi educaționale speciale. Cercetările sugerează că comportamentul și practica profesorului de la clasă au cel mai mare impact asupra rezultatelor academice și sociale ale copiilor cu CES (Efthymiou & Kington, 2017).

În acest articol ne propunem să prezentăm câteva strategii și abordări de predare eficiente pentru elevii cu nevoi educaționale speciale.

Se consderă că un copil sau un tânăr are nevoi educaționale speciale din cauza unei dificultăți de învățare sau a unui handicap dacă:

- Are o dificultate semnificativ mai mare în învățare decât majoritatea celorlalți de aceeași vârstă sau
- Are o dizabilitate care îl împiedică sau îl împiedică să folosească facilitățile de tipul celor oferite în general altor persoane de aceeași vârstă în școlile obișnuite sau instituțiile de masă post-16.

Cum poate CES să afecteze învățarea unui copil în școală?

Așa cum nevoile fiecărui copil sunt diferite, impactul acestor nevoi în timpul învățării poate varia. Copiii pot experimenta atât bariere academice, cât și sociale din cauza CES, ceea ce înseamnă că nu își pot atinge potențialul personal.

Fără sprijin adecvat, acele bariere s-ar putea manifesta în anxietate, dezangajare și frustrare, ducând uneori la comportamente provocatoare în școală.

Acestea ar putea include:

- Comportamente retrase, inclusiv exprimarea anxietății, fobia școlară, absentismul și izolarea socială.
- Comportamente perturbatoare, cum ar fi strigarea în clasă, izbucnirile de furie, înjurăturile, țipetele sau refuzul de a urma instrucțiunile.
- Comportamente violente și/sau nesigure, cum ar fi vătămarea fizică a ei înșiși sau a altora, fuga și deteriorarea proprietății.

Prin sprijinirea eficientă a copiilor cu CES în clasă, prin adaptarea mediului de învățare și a practicii de predare pentru a satisface cel mai bine nevoile acestora, putem contribui la reducerea acestor bariere.

Strategii didactice pentru sprijinirea copiilor cu CES

Unele dintre modalitățile de susținere a copiilor cu CES la clasă vor fi pur și simplu o extensie a bunei practici generale la clasă, în timp ce alte strategii mai specifice pot fi deosebit de utile în susținerea unor nevoi speciale.

Odată ce un copil este identificat ca având o cerinţă educaţională specială, primim de la profesorul de sprijin din şcoală detalii despre unele strategii sau intervenţii recomandate pe care ar trebui să le luăm în considerare în planificarea zilnică şi în gestionarea clasei.

Strategii specifice de predare pot fi benefice în satisfacerea nevoilor elevilor cu CES, după cum urmează:

1. Crearea unui mediu pozitiv și de sprijin pentru toți elevii, fără excepție

Un mediu pozitiv și de sprijin pentru toți elevii ar trebui să fie susținut de politici, practici și cultură ale întregii școli – cum ar fi menținerea unei abordări consecvente și pozitive a comportamentului.

În plus, putem folosi următoarele strategii în sala de clasă pentru a consolida acest lucru:

- Promovarea activă a bunăstării elevilor. Aceasta include predarea explicită despre bunăstarea și sănătatea mintală (conform cerințelor statutare ale curriculumului de sănătate).
- Strategiile practice suplimentare, cum ar fi introducerea unui panou cu sentimentele clasei ca parte a rutinei zilnice a clasei, pot avea multe beneficii. Aici, elevii își pot indica emoțiile atașându-și numele sau fotografia la o diagramă de clasă care este împărțită în diferite sentimente. Acest lucru îi ajută pe toți copiii să-și ia în considerare și să-și exprime emoțiile într-un mod vizual, dar în special îi aduce beneficii copiilor cu cerinţe speciale.
- Relații pozitive. Stabilirea priorităților, modelarea și încurajarea relațiilor pozitive s-au dovedit a fi o strategie valoroasă în sprijinirea copiilor cu CES. Mulți copii cu CES, în special copiii cu autism, raportează incidențe mai mari de agresiune (Rowley et al., 2012), prin urmare facilitarea atitudinilor pozitive şi sprijinirea acelor copii cu dificultăți sociale pentru a menține prietenii pozitive sunt extrem de valoroase.

2. Construirea unei înțelegeri continue și holistice a elevilor și a nevoilor acestora

Nevoile fiecărui copil sunt diferite şi ceea ce funcționează pentru un copil nu va ajuta neapărat un copil cu o nevoie diagnosticată similară. Afecțiuni diferite cum ar fi autismul și ADHD pot necesita abordări diferite în ceea ce privește sprijinul. Cunoscând nevoile particulare ale fiecărui copil, vom putea pune în aplicare strategii și intervenții personalizate pentru a-l sprijini.

- Comunicarea cu colegii și părinții

Când lucrăm cu un copil cu CES, împărtășirea cunoștințelor și menținerea deschise a liniilor de comunicare ne ajută să susținem copilul în cel mai eficient mod, bazându-vă pe succesele anterioare și reacționând la schimbări.

Informațiile și observațiile împărtășite între colegi sunt vitale pentru a produce o viziune rotunjită asupra nevoilor și progresului copilului. Înainte de a lucra cu persoana respectivă, ar trebui să căutăm informații de la profesorii anteriori, atât pentru a afla ce a fost eficient, cât și pentru a asigura continuitatea abordării (pentru unii copii cu autism sau cei cu tulburări de anxietate, această continuitate – mai ales în perioadele de tranziție– este extrem de importantă.)

- Crearea și menținerea unor linii de comunicare deschise și oneste cu părinții copiilor cu CES ne va ajuta, de asemenea, să dezvoltăm o înțelegere mai holistică a copilului, a punctelor forte și a dificultăților lor. Există, de asemenea, obligația statutară de a comunica cu părinții copiilor cu CES la intervale de timp pentru a raporta progresul și pentru a discuta rezultatele și obiectivele viitoare.

Cu toate acestea, unele dintre cele mai valoroase comunicări vine în contact mai regulat, mai puțin formal. O agendă sau un jurnal de contact acasă-școală poate fi o metodă simplă de a stabili o rutină bidirecțională de schimb de informații cu părinții.

- Comunicarea cu Copilul

Cea mai importantă sursă de informații care ar trebui consultată continuu este copilul sau tânărul însuși. Este o cerință statutară ca opiniile și dorințele tânărului să fie luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la furnizarea CES și ca aceștia să fie implicați cât mai mult posibil în procesul decizional.

Utilizarea intereselor personale ale copilului poate fi, de asemenea, un instrument puternic pentru a stimula implicarea și este recomandată în special în cazul copiilor cu autism. Aceste interese speciale pot fi încorporate în activitățile de învățare sau vă pot ajuta să creați sisteme de recompense personalizate.

3. Evaluare continuă

După cum știm, ceva care se dovedește a avea succes într-un anumit moment ar putea să nu aibă același impact în următorul. Într-adevăr, ceea ce funcționează pentru un copil dimineața ar putea să nu aibă același impact după-amiaza. De aceea, este recomandabil să realizăm un ciclu de evaluare și adaptare de evaluare, planificare, realizare, revizuire, care poate funcționa la o scară mai mică și mai regulată în sala de clasă. Reflectând în mod continuu asupra eficienței a ceea ce a fost pus în aplicare și făcând ajustări în funcție de aceasta, putem spera că vom oferi cel mai eficient suport la acel moment. De exemplu, dacă unui copil i s-a alocat aceeași intervenție fonică pentru a sprijini dificultățile de alfabetizare de ceva timp și nu face progresul așteptat, atunci probabil că este timpul să schimbăm abordarea.

4. Asigurarea că toți elevii au acces la o un proces de predare de înaltă calitate

Anumite strategii de predare, care vor face deja parte din practica dumneavoastră generală, vor beneficia de toți elevii (inclusiv de cei cu CES) dacă sunt utilizate în mod flexibil și ținem cont de nevoile lor.

Când planificăm lecțiile, este important să ne gîndim la următoarele aspecte:

- Să ne asigurăm că sarcinile sunt diferențiate în mod eficient în ceea ce privește rezultatele lor pentru toți elevii. Sarcinile pentru elevii cu CES trebuie să fie mai simple şi să necesite un timp mai scurt de rezolvare, cu o mulțime de oportunități de revizuire și de supraînvățare, acolo unde este cazul.
- Utilizarea tehnologiilor acolo unde este cazul. Acestea pot include echipamente, aplicații sau software specializat, cum ar fi Clicker, care poate sprijini eficient CES.
- Gruparea flexibilă – să nu grupăm întotdeauna copiii cu CES similar; acest lucrule permite să învețe de la semenii lor.

Adaptarea comunicării (atât vorbite, cât și scrise) poate contribui în mare măsură la sprijinirea elevilor cu CES. Următoarele principii cheie se dovedesc deosebit de utile:

- Păstrați instrucțiunile clare și concise.
- Dați instrucțiuni cu fața copiilor.
- Nu emite mai multe instrucțiuni deodată.
- Oferiți copiilor ocazia să vă repete instrucțiunile.
- Însoțiți instrucțiunile verbale cu ajutoare vizuale (acestea pot fi simboluri, imagini sau text - unele școli, în special în primii ani și sectoarele primare, au introdus și semne Makaton pentru a însoți limbajul vorbit).

- Acolo unde este cazul, alocați alți adulți să reformuleze și să recadreze instrucțiunile și informațiile pentru cei cu SLCN.
- Exprimați-vă verbal procesul de gândire în timp ce modelați activități, inclusiv strategii pentru a vă aminti ceea ce trebuie să faceți.
- Evitați limbajul idiomatic – expresii precum „Hai, dă-i bătaie!” sau „Sunt ochi şi urechi”.

Mediul de clasă

O analiză atentă a modului în care este organizat spațiul nostru de învățare poate sprijini în mod semnificativ elevii cu CES în sala de clasă și poate elimina potențialele bariere în calea succesului.

- Limitarea decorațiunilor sau a afișajelor în clasă (acest lucru poate ajuta la prevenirea supraîncărcării vizuale a copiilor cu autism sau a celor cu probleme senzoriale).
- Evitarea prezentării negru pe alb și variarea culorilor de fundal (acest lucru poate ajuta elevii cu dislexie și afecțiuni precum sindromul Irlen).
- Folosind un orar vizual pe tot parcursul zilei (copiii cu autism și cei cu tulburări de anxietate pot beneficia de acest lucru).
- Utilizarea elementelor vizuale pentru organizarea clasei (acest lucru va ajuta la schelete instrucțiunile vorbite, aducând beneficii copiilor cu dificultăţi de vorbire și copiilor cu autism
- Punerea la dispoziție a unei stații de lucru pentru ca elevii să o utilizeze atunci când au nevoie (acest lucru poate ajuta la sprijinirea copiilor cu autism sau cu ADHD și opoziționism, oferind un loc de acces care este liniștit).

Bibliografie:

https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/supporting-pupils-with-sen-in-the-classroom

https://online.magicsens.eu/wp-content/uploads/2020/11/CES-Ghid-pentru-profesori-BT.pdf

EDUCAȚIA LA GRANIȚA DINTRE CLASIC ȘI DIGITAL

LAURA GUGEANU
GRADINIȚA P.P. DUMBRAVA MINUNATĂ, REȘIȚA

În ultimele decenii, tehnologia digitală a transformat profund multe aspecte ale societății, iar educația nu face excepție. De la metodele tradiționale bazate pe manuale tipărite și prelegeri în clasă, s-a ajuns la un model educațional ce îmbină elementele clasice cu cele digitale, oferind astfel o experiență de învățare mai complexă și adaptată nevoilor actuale ale elevilor și studenților. Această lucrare explorează granița dintre educația clasică și cea digitală, evidențiind avantajele și provocările pe care le aduce integrarea tehnologiei în procesul educațional.

1. Educația clasică: Tradiția și valoarea ei

Educația clasică este definită de metode tradiționale de predare, cum ar fi prelegerile față în față, utilizarea manualelor tipărite și evaluarea prin examene scrise. Această abordare a fost esențială în formarea generațiilor de-a lungul secolelor și este încă valorată pentru rigoarea și structura pe care o oferă. În educația clasică, interacțiunea directă dintre profesor și elev este centrală, facilitând dezvoltarea unei relații pedagogice puternice și oferind un mediu de învățare controlat, unde profesorul deține autoritatea asupra conținutului predat.

2. Educația digitală: Inovație și accesibilitate

Odată cu dezvoltarea tehnologiei digitale, au apărut noi forme de educație care se bazează pe utilizarea resurselor online, platformelor educaționale și a instrumentelor digitale. Educația digitală oferă o flexibilitate sporită, permițând elevilor să acceseze materiale educaționale din orice loc și în orice moment. Platformele de învățare online, cum ar fi Coursera, Khan Academy sau Moodle, au revoluționat accesul la cunoaștere, oferind cursuri și resurse care pot fi adaptate ritmului individual de învățare al fiecărui student.

3. Avantajele combinării celor două metode

3.1. Accesul extins la resurse educaționale

Una dintre cele mai mari avantaje ale educației digitale este accesul nelimitat la resurse. Într-o sală de clasă tradițională, elevii sunt limitați la resursele disponibile fizic, cum ar fi manualele sau notițele de curs. În contrast, educația digitală permite accesul la o multitudine de surse de informație, inclusiv articole științifice, studii de caz, tutoriale video, și platforme interactive care facilitează înțelegerea conceptelor complexe.

3.2. Personalizarea învățării

Tehnologiile digitale permit o personalizare mai mare a procesului educațional. Prin intermediul platformelor de învățare adaptivă, cum ar fi Smart Sparrow sau DreamBox, elevii pot învăța în ritmul lor, primind feedback imediat și adaptându-și studiul în funcție de nevoile lor specifice. Acest lucru nu ar fi posibil într-un sistem tradițional unde profesorul trebuie să urmeze un curriculum prestabilit și să gestioneze un număr mare de elevi simultan.

3.3. Învățarea colaborativă și interactivă

Educația digitală facilitează de asemenea colaborarea între elevi, indiferent de locația lor geografică. Prin utilizarea platformelor online, elevii pot lucra împreună la proiecte comune, pot participa la discuții și pot împărtăși resurse și idei. Acest tip de învățare colaborativă este mai puțin frecvent în modelul clasic, unde interacțiunea este adesea limitată la timp și spațiu.

4. Provocările și limitările educației digitale

4.1. Disparitatea digitală

Deși educația digitală oferă numeroase avantaje, ea ridică și probleme legate de accesul inegal la tehnologie. În multe regiuni, lipsa accesului la internet de mare viteză sau la dispozitive adecvate poate limita capacitatea elevilor de a beneficia de avantajele educației digitale. Acest lucru poate accentua inegalitățile existente în sistemul educațional, lăsând în urmă elevii din medii defavorizate.

4.2. Dependența de tehnologie și lipsa interacțiunii umane

O altă problemă majoră a educației digitale este riscul de a reduce interacțiunea umană, care este esențială pentru dezvoltarea abilităților sociale și emoționale. Într-un mediu complet digital, elevii pot deveni izolați, lipsiți de oportunitățile de a învăța prin discuții directe și de a dezvolta relații semnificative cu profesorii și colegii.

4.3. Evaluarea eficienței și calității

Evaluarea eficienței educației digitale este, de asemenea, o provocare. În timp ce metodele tradiționale de evaluare, cum ar fi examenele scrise, pot fi aplicate cu ușurință într-un cadru clasic, evaluarea în mediul digital necesită instrumente și metode noi, care nu sunt întotdeauna fiabile. Mai mult, calitatea resurselor disponibile online poate varia considerabil, iar elevii pot fi expuși la informații incorecte sau inexacte.

5. Studii de caz și exemple de bune practici

Pentru a ilustra modul în care educația poate funcționa la granița dintre clasic și digital, putem analiza câteva studii de caz. De exemplu, în Finlanda, un lider global în educație, tehnologia este integrată armonios în curriculum, fără a înlocui complet metodele tradiționale. Profesorii utilizează resurse digitale pentru a completa lecțiile clasice, iar elevii sunt încurajați să își dezvolte abilitățile digitale alături de cele academice.

În Statele Unite, școlile charter, cum ar fi Summit Public Schools, au adoptat un model de învățare personalizat care combină predarea tradițională cu platforme digitale de învățare. Elevii își gestionează propriile ritmuri de studiu prin intermediul platformelor online, în timp ce profesorii oferă ghidare și suport acolo unde este necesar.

Educația la granița dintre clasic și digital reprezintă o evoluție naturală în contextul societății moderne. Aceasta oferă o oportunitate unică de a îmbina cele mai bune elemente ale ambelor lumi – structura și rigoarea educației tradiționale, cu flexibilitatea și accesibilitatea educației digitale. Totuși, pentru a valorifica pe deplin acest potențial, este esențial să se abordeze provocările legate de acces, interacțiune umană și calitate. Doar printr-o abordare echilibrată, care să țină cont de nevoile tuturor elevilor, vom putea asigura un viitor educațional echitabil și eficient.

Bibliografie:

1. Anderson, T. (2008). The Theory and Practice of Online Learning. Edmonton: AU Press. Pag. 23-45.
2. Means, B., Toyama, Y., Murphy, R., Bakia, M., & Jones, K. (2010). Evaluation of Evidence-Based Practices in Online Learning: A Meta-Analysis and Review of Online Learning Studies. U.S. Department of Education. Pag. 12-35.
3. Smith, M. K., & Doyle, M. (2002). Learning theory: models, product, and processes. The Encyclopedia of Informal Education. Pag. 3-20.
4. Selwyn, N. (2011). Education and Technology: Key Issues and Debates. Continuum International Publishing Group. Pag. 58-75.
5. Clark, R. C., & Mayer, R. E. (2016). E-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning. Wiley. Pag. 102-125.

Explorând trecutul și viitorul: Educația în era digitală și tradițională

Prof. Guță Virgil-Marius

Colegiul Național „Vladimir Streinu" Găești, Jud. Dâmbovița

Educația reprezintă un pilon fundamental în evoluția și dezvoltarea unei societăți. De-a lungul timpului, modul în care se desfășoară procesul educațional a cunoscut transformări semnificative, aducând în prim plan două concepte aparent divergente: educația tradițională și cea digitală.

În trecut, educația tradițională implica prezența fizică a elevilor în sălile de clasă, interacțiunea directă cu profesorii, manuale tipărite și caiete de lucru. Acest model a fost fundamentul sistemului de învățământ timp de secole, oferind o bază solidă de cunoștințe generale și formare a caracterului.

Odată cu avansul tehnologic imens din ultimele decenii, educația digitală a început să își facă simțită prezența tot mai puternic. Accesul la internet, dispozitivele inteligente și platformele de e-learning au deschis noi orizonturi în procesul de învățare. Elevii nu mai sunt limitați de spațiul fizic al unei săli de clasă; ei pot învăța de oriunde și oricând, cu ajutorul materialelor online interactive, instruire personalizată și instrumente digitale inovatoare.

Viitorul educației pare să fie o combinație echilibrată între elementele tradiționale și cele digitale. Este esențial ca sistemul educațional să integreze beneficiile ambelor abordări, creând un mediu propice pentru dezvoltarea completă a elevilor. Interacțiunea umană rămâne o componentă crucială în procesul de învățare, oferind context, empatie și conexiune între elevi și profesori. Pe de altă parte, tehnologia poate fi folosită pentru a diversifica metodele de predare, a stimula creativitatea și implicarea elevilor în procesul educativ.

În secolul XXI, tehnologia a reușit să revoluționeze majoritatea aspectelor vieții noastre, inclusiv domeniul educației.

Digitalizarea a venit cu o serie de avantaje și provocări pentru sistemul de învățământ, schimbând complet felul în care elevii învață și profesorii predau. Una dintre marile provocări pe care o aduce această eră digitală este nevoia de adaptare permanentă la noile tehnologii și modalități de predare. Elevii de astăzi sunt crescuți într-o lume conectată și au acces la informații din ce în ce mai diverse și la instrumente tehnologice avansate. Așadar, adaptarea curriculumului școlar și a metodelor de predare pentru a include aceste elemente digitale devine esențială.

Utilizarea tabletelor, a calculatoarelor, a platformelor online de învățare, a aplicațiilor educative sunt doar câteva exemple de cum tehnologia poate transforma procesul de învățare. Ele pot face lecțiile mai interactive, mai captivante și mai personalizate pentru fiecare elev în parte. De asemenea, facilitează accesul la resurse educaționale diverse și actualizate, înlesnind astfel învățarea continuă și autodidactismul.

Totuși, alături de toate aceste beneficii, există și aspecte negative ale utilizării excesive a tehnologiei în educație. Dependenta de dispozitivele digitale poate duce la scăderea atenției, la izolarea socială sau la dificultăți în comunicare. De aceea, este important ca utilizarea tehnologiei în educație să fie echilibrată și să se facă sub supravegherea unor profesori bine pregătiți în acest sens.

Educația a fost întotdeauna considerată un pilon al societății, fiind cheia succesului individual și colectiv. În era tradițională, educația a fost percepută ca o sarcină importantă atât pentru părinți, cât și pentru societate în ansamblu. Valorizarea cunoașterii și a învățării s-a transmis din generație în generație, contribuind la dezvoltarea comunităților și a culturii. Sistemul educațional tradițional se baza pe predarea disciplinelor de bază, cum ar fi matematica, limba română sau istoria, cu accent pe memorare și recitare. Elevii erau evaluați în funcție de capacitatea lor de a reține informațiile predate și de a le restitui în mod coerent. Profesorii erau

autorități respectate, iar manualele școlare erau principala sursă de cunoaștere.

Cu toate avantajele sale, sistemul educațional tradițional a fost supus unor critici în ultimii ani. Unul dintre principalele aspecte contestate a fost lipsa accentului pe dezvoltarea abilităților practice și a gândirii critice. Elevii erau adesea percepuți ca niște „recipienți" care trebuiau să fie umpluți cu informații, fără a li se oferi oportunitatea de a-și dezvolta creativitatea și capacitatea de analiză. În ciuda provocărilor, educația în era tradițională a avut un impact semnificativ asupra formării individului și a societății în ansamblu. Valori precum disciplina, responsabilitatea și respectul față de cunoaștere au fost promovate cu succes de-a lungul timpului. Totodată, mulți oameni recunosc că educația primită în această perioadă i-a pregătit pentru provocările vieții și i-a ajutat să devină persoane productive și responsabile.

În concluzie, educația în era tradițională a reprezentat o etapă importantă în evoluția sistemului de învățământ și a influențat în mod pozitiv mulți indivizi. Cu toate acestea, adaptarea la cerințele unei lumi în continuă schimbare și incluzive implică necesitatea unei transformări continue a sistemului educațional. Aprecierea valorilor tradiționale în educație, combinate cu inovarea și deschiderea la noi strategii pedagogice, ar putea reprezenta cheia unei educații de succes și echilibrate în viitorul nostru comun.

Educația în era digitală este o realitate de care nu putem să fugim. Este esențial ca sistemul de învățământ să se adapteze rapid la schimbările tehnologice și să integreze aceste noi resurse în avantajul elevilor. Cu o abordare echilibrată și corect coordonată, tehnologia poate fi un instrument puternic în dezvoltarea competentelor elevilor și în pregătirea lor pentru societatea digitală în care trăim.

În contextul pandemiei de COVID-19, educația digitală a devenit un element cheie în asigurarea continuității procesului de învățare. Școlile și universitățile din întreaga lume au fost nevoite să se adapteze rapid la mediul online, transformând complet modul tradițional de predare și învățare. Așadar, este evident că învățământul digital a devenit o necesitate imperativă într-o perioadă marcată de distanțare socială și restricții.

Pe lângă aspectele practice, educația digitală aduce cu sine numeroase avantaje. Accesul la informație este mult mai facil și rapid, iar elevii și studenții pot învăța în ritmul lor, adaptându-se la propriile nevoi și preferințe. De asemenea, interacțiunea și colaborarea online încurajează dezvoltarea abilităților de comunicare și lucrul în echipă, pregătind astfel tinerii pentru provocările viitorului.

Totuși, implementarea educației digitale nu vine fără provocări. Disparitățile sociale și economice pot accentua inegalitățile în accesul la tehnologie și internet, ceea ce poate afecta posibilitatea unor elevi de a participa la procesul educativ online. De asemenea, supravegherea și controlul asupra activităților desfășurate în mediul online sunt aspecte care necesită o atenție deosebită din partea cadrelor didactice și autorităților competente.

Învățământul digital a devenit o realitate cu care ne confruntăm în prezent, iar capacitățile noastre de a învăța și de a preda în mediul online vor defini viitorul educației. Este important ca instituțiile de învățământ, părinții, elevii și societatea în ansamblu să colaboreze pentru a promova o educație digitală eficientă, echitabilă și sigură, care să pregătească generațiile viitoare pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

În concluzie, explorarea trecutului și viitorului educației în era digitală și tradițională arată că succesul învățării stă în adaptabilitate și integrarea celor mai bune practici din ambele medii. Combinația între tradițional și digital poate oferi elevilor o experiență educațională holistică și relevantă pentru lumea modernă în continuă schimbare.

Bibliografie:

1. COJOCARU, VENERA MIHAELA. Educaţia pentru schimbare şi creativitate. Bucureşti: Ed. Didactică şi Pedagogică, 2003, 312 p.
2. OPREA, CRENGUȚA- LĂCRIMIOARA. Strategii didactice interactive, București: Ed. Didactică și Pedagogică, 2006, 49 p.

3. TAPSCOTT, DON, Crescuți digital. Generația net îți schimbă lumea, Editura Publica, București, 2011

Transformări și tendințe în învățământ

Hăngău Daniela Teodora, Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alba Iulia

Educația reprezintă unul dintre cei mai importanți factori, care contribuie la dezvoltarea ființei umane. Prin intermediul educației, tinerii sunt formați în adulții de mâine având puterea de a schimba lumea.

Educația timpurie are un rol primordial în formarea și dezvoltarea personalității copiilor, punând baza unei fundații solide a adultului de mâine, apt pentru a activa în societate. Primele experiențe ale învățării trebuie să fie plăcute, sădind astfel în sufletul copiilor bucuria de a învăța, care dăinuie pe tot parcursul vieții. De asemenea este important oferirea accesului la educație la toți copii, existând cercetări cu privire la consecințele grave pe care le lasă privarea de aceasta.

Odată puse bazele educației în primii ani de viață, învățarea continuă în alte unități școlare, înregistrându-se totodată necesitatea digitalizării informației. În prezent societatea se află într-un proces de schimbare accelerată, un fenomen care nu mai poate fi negat, fiind necesară adaptarea continuă, atât din partea elevilor, dar mai ales din partea cadrelor didactice. Domeniul educațional fiind unul dintre domeniile care este puternic influențată de această schimbare, în care integrarea tehnologiei trebuie să se realizeze într-un mod natural în procesul instructiv-educativ, dat fiind faptul că tehnologia se infiltrează tot mai profund în viața elevilor încă de la vârste timpurii. Pentru a ține pasul cu tehnologia sunt necesare realizarea de cursuri de perfecționare continue din partea cadrelor didactice. Consider că este foarte important acest lucru, deoarece metoda tradițională trebuie să fie împletită cu metoda modernă în procesul instructiv- educativ pentru a îndeplini nevoile elevilor, care de mici sunt expuși tehnologiei, aceștia mai fiind numiți și copiii digitali. Tehnologia are un impact pozitiv asupra tinerilor, a căror atenție poate fi mult mai ușor captată prin integrarea acesteia în timpul predării-învățării-evaluării. Cercetările actuale au dovedit că realitățile virtuale au devenit instrumente puternice de învățare, elevii memorând mai ușor informația care este transmisă atât pe cale tradițională cât și virtuală. Datorită interesului crescut a tinerilor pentru tehnologie, care folosită abuziv, dăunează grav sănătății este foarte important să cunoaștem mai bine tainele tehnologiei și să exploatăm la maxim latura educativă a acestuia îmbinând în acest mod utilul cu plăcutul. Este foarte important de asemenea să instruim părinții pentru a

știi cum să-și îndrume proprii copii pentru a ști să folosească tehnologia într-un mod benefic reușind să filtreze informația pe cale digitală.

De asemenea, evoluția economică și socială la finalul secolului XX a pus accentul nu doar pe îmbunătățirea competențelor digitale, dar și pe dezvoltarea competențelor lingvistice, a competențelor anteprenoriale urmărind o învățare axată pe rezolvarea de probleme, prin formarea și dezvoltarea permanentă a competențelor de bază necesare pentru funcționarea societății contemporane. Prin urmare noile transformări și tendințe în educație susțin elevul de azi care va deveni adultul de mâine, învățarea existând pe tot parcursul vieții. Multidisciplinaritatea fiind de astfel necesară pentru a face față noilor provocări actuale ce țin de modernism și a identifica cele mai eficiente soluții.

Bibliografie:

1. Crîșmariu, A. (2023). Revista Educrates- Publicație periodică de pedagogie și metodică, *Metode și practici de predare inovativă,* august, nr. 183.
2. Hadîrcă, M. (2020). Conferință Științifică Internațională: „Educația: factor primordial în dezvoltarea societății". *Provocările societale, noile tendinţe în educaţie şi impactul lor asupra învăţării*, Chișinău, Moldova.
3. Mocanu, M. (2022). Conferința „Interconexiunea dimensiunilor de formare profesională prin studii superioare de licență, master, doctorat în științe ale educației"- Educația remedială prin realitatea virtuală, Chișinău Moldova.
4. https://www.exe.org.ro/10-tendinte-pentru-educatia-viitorului/

ROLUL METODELOR ACTIV - PARTICIPATIVE DE PREDARE - ÎNVĂŢARE ÎN OBȚINEREA PROGRESULUI ȘCOLAR

prof.înv.primar, Hariga Mihaela-Beatrice

Școala Gimnazială „Grigore Antipa” Botoșani

Metodele active şi interactive au multiple valenţe formative care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea creativităţii, implică activ elevii în învăţare, punându-i în situaţia de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei şi opinii proprii argumentate, de a le comunica şi celorlalţi, de a sintetiza/ esenţializa informaţiile, se bazează pe învăţarea independentă şi prin cooperare, elevii învaţă să respecte părerile colegilor.

Elevii sunt diferiți prin profilurile intelectuale cu care se nasc, dar și prin căile în care le dezvoltă. Școlii i se cere să deschidă căile ce stimulează combinațiile intelectuale unice ale fiecărui copil – sarcini potrivite profilului lor intelectual, capacităților proprii care promit, probleme contextualizate "de tipul celor cu care se vor confrunta în viață, în societate, încurajarea libertăților de bază, de studiu și de pregătire, de explorare și investigare, de exprimare, libertatea de a fi ei înșiși.

Sunt considerate activ-participative toate acele metode care sunt capabile să mobilizeze energiile elevilor, să le concentreze atenția, să-i facă să urmărească cu interes și curiozitate lecția, să le câștige adeziunea logică și afectivă față de cele nou-învățate, care-i îndeamnă să-și pună în joc imaginația, înțelegerea, puterea de anticipare, memoria etc.

În general, metodele activ-participative se disting prin caracterul lor solicitant; ele pun în acțiune, sub multiple aspecte, forțele intelectuale ale elevului și gândirea, imaginația, memoria și voința acestuia. Datorită acestei solicitări, ele fac parte din procesul de învățământ un amplu și veritabil exercițiu al capacităților intelectuale și fizice.

Avantajele metodelor active:

- transformă elevul din obiect în subiect al învăţării;

- elevul este coparticipant la propria formare;

- angajează intens toate forţele psihice de cunoaştere;

- asigură elevului condiţii optime de a se afirma individual şi în echipă;

- dezvoltă gândirea critică;

- dezvoltă motivaţia pentru învăţare;

- permite evaluarea propriei activităţi;

- vizează dezvoltarea inteligenţei emoţionale, a abilităţilor sociale.

Învăţarea activă îi determină pe elevi să-și formeze propria lor înțelegere a materialului și propria perspectivă. Când învăţarea este „pasivă”, creierul nu face aceste legături. Un computer nu reţine informaţia procesată decât dacă acţionăm butonul „salvare”. Creierul nostru trebuie să testeze informaţia sau să o explice altcuiva pentru a o stoca. Elevii înşişi trebuie să organizeze ceea ce au auzit şi văzut într-un tot ordonat şi plin de semnificaţii. Dacă elevilor nu li se oferă ocazia discuţiei, a investigaţiei, a acţiunii şi eventual a predării, învăţarea nu are loc.

Câteva metode activ-participative folosite cu preponderență la clasele primare: Pălăriile gânditoare, Ciorchinele, Metoda cubului, Știu/vreau să știu/am învățat, Studiul de caz, Explozia stelară, Turul galeriei, Cvintetul, Predarea-învățarea reciprocă, Mozaicul, Diagrama Venn.

Metodele activ-participative presupun, de cele mai multe ori, lucrul pe grupe.

Ce fac elevii ?

 Se ajută unii pe alţii să înveţe, împărtăşindu-şi ideile.

 Învață cum să învețe, se exprimă liber.

 Elevii trebuie să fie capabili:

-să asigure conducerea grupului,

-să coordoneze comunicarea,

-să stabilească un climat de încredere,

-să poată lua decizii,

-să medieze conflictele apărute.

Rolul profesorului:

 Aranjează mobilierul din clasă în mod corespunzător. Ideal este formarea grupelor în număr de câte patru elevi, aranjați de o parte şi de alta a unei bănci.

 Stabilește criteriul de grupare şi dimensiunea grupului (de la 2 la 6 copii).

 Stabilește regulile de lucru: se vorbeşte pe rând, nu se atacă persoana ci opinia sa, se consultă între ei, nu se monopolizează discuţia, nu rezolvă unul singur sarcina etc.

 Explică foarte clar activitatea, specifică timpul pe care îl au elevii la dispoziţie.

Tehnici de constituire a grupelor de lucru:

- Grupare aleatorie (prin numărare, prin bilete, tragere la sorți, nume de flori/ animale)
- Grupare prin distribuire stratificată - constituirea grupului pe o singură caracteristică comună (stil de învățare, pasiuni comune, pe baza unui test, chestionar oral).
- Grupuri constituite de profesor – axate pe structura valorică
- Grupuri constituite după opțiunea elevilor – puțin recomandat.

Consider că utilizarea metodelor activ-participative, cunoscute și ca metode moderne folosite în procesul instructiv-educativ, nu constituie doar o modalitate de a proiecta diferit demersul didactic, de a ne încadra în actualitatea sistemului de învățământ, cât mai ales o modalitate de a activiza și de a responsabiliza elevii în propria dezvoltare, prin ceea ce aceste metode reușesc să dezvolte diferit față de metodele tradiționale în procesul cognitiv al educabililor.

Aceste metode sunt foarte ușor de adaptat conținuturilor prevăzute în programa școlară, contribuind la dezvoltarea tuturor competențelor-cheie, a competențelor generale și specifice, fiind plăcute elevilor, constituind și modalități prin care se poate promova incluziunea școlară în clasa de elevi, elevii lucrând împreună cu plăcere, acordându-și sprijin reciproc. Prin sarcinile de lucru diferite ale echipelor, rezultatele sunt diverse, opiniile diferite conduc la subiecte noi de discuție, dezvoltându-se în acest fel limbajul elevilor, gândirea critică, concentrarea, capacitatea de argumentare.

De asemenea, prin utilizarea acestor metode, elevii învață să critice constructiv, nu distructiv, ceea ce ajută foarte mult la perceperea diferită a persoanelor și a lucrurilor din jur și la acceptarea diversității culturale, etnice, sociale etc., dar contribuie și la diminuarea absenteismului și la reducerea abandonului școlar, prin atractivitatea și gradul de implicare al elevilor în demersul didactic propriu-zis.

Am observat, pe parcursul activității mele didactice, că aceste metode au impact pozitiv asupra elevilor, iar rezultatele acestora au înregistrat, în timp, un progres școlar.

Bibliografie:

Mihăescu, Mirela – *„Metode activ-participative aplicate în învățământul primar”,*

Ed. Didactica Publishing House, 2010

INSTRUIREA PROGRAMATĂ

AUTOR: HODIȘAN MIRELA CRISTIANA,

LICEUL TEOLOGIC PENTICOSTAL"BETEL", ORADEA

În contextul actual, al transformării și al tendințelor în învățământ, instruirea programată se bazează pe parcurgerea unor programe de învățare a căror eficiență e condiționată de răspunsurile de întărire.

Această metodă didactică este un aliaj de modelare matematică și cibernetică prin care "pașii învățării", îi orientăm, îi reglăm în așa fel încât succesiunea lor să conducă la scopul învățării. Poate fi aplicată la toate obiectele inclusiv în studiul științelor biologice. Termenul de program- grecescul pro= pre și gramma= scriere- înseamnă prescrierea succesiunii pașilor ce duce la realizarea scopului învățării, la rezolvarea unei probleme sau a unei sarcini primite.

Programul trebuie alcătuit de așa manieră încât ' pașii succesivi" să nu fie prea dificili, nici prea ușori pentru elevi:

- Sa asigure ritmul de învățare al fiecărui elev
- Să asigure o motivare în timpul învățării pentru a tinde în mod activ spre atingerea scopului
- Elevul să cunoască în mod concret scopul învățării și exprimarea acestuia în performanțe măsurabile;
- Elementele de conținut să se raporteze la obiectivele anunțate într-un vocabular adecvat nivelului școlar, iar imaginile alese să fie pertinente cu tematica discutată și cu textul existent pe ecran;

Intervenția indirectă constă în utilizarea computerului pentru controlul și planificarea instruirii, când computerul preia o parte din sarcinile profesorului ca manager al instruirii:

- Prezintă elevului obiectivele de atins
- Atribuie sarcinile de lucru specifice

- Administrează teste pentru determinarea progresului elevilor în raport cu obiectivele prestabilite
- Înregistrează și raportează rezultatele obținute în teste
- Prescrie, în funcție de rezultatele obținute la un test diagnostic, ce secvențe va studia în continuare un anumit elev

Conceptul de soft educațional, în sens larg, este un program scris pentru computer într-un limbaj de programare constituit pentru a putea fi utilizat în organizarea unei situații de învățare.

Un soft educațional este însoțit de câteva indicații metodice care se dă profesorului, informații necesare utilizării lui. Softul educațional este necesar pentru a produce învățarea, el asigură o interacțiune între elev și computer sau între computer și profesor. Softurile sunt elaborate de echipe pluridisciplinare printr-o colaborare perfectă între informaticieni și profesorul de biologie. Pentru biologi sunt utile softurile de simulatoare a unui fenomen real- ciclul cardiac, de exemplu- prin intermediul unui model care are un comportament analog. Acesta aduce la clasă a unor fenomene care nu pot fi prezentate altfel: creșterea, dezvoltarea , ciclul cardiac, mișcările plantelor, fecundația etc.

Deosebit de utile pentru învățământ sunt softurile pentru testarea cunoștințelor, realizarea unor bănci de itemuri pentru verificarea învățării, înregistrarea rezultatelor.

Instruirea asistată de calculator poate deveni un auxiliar prețios al procesul de învățământ datorită următoarelor avantaje:

- Individualizarea instruirii
- Formarea unui grup de deprinderi prin exersarea lor sistemică
- Recapitularea unei porțiuni din materie
- Simularea unor fenomene naturale
- Poate servi la consolidarea unor cunoștințe deja dobândite
- Evaluarea corectă nu numai în vederea unor diferențieri, cât mai exact între membrii grupului sau clasei, ci ca o apreciere a performanțelor reale ale fiecărui individ în raport cu un standard stabil anterior.

Asigură conexiunea inversă, rezultatele obținute pot fi verificate și completate pe măsură ce se acumulează cunoștințele noi.

În concluzie, consider că un elev nu poate asimila toate cunoștințele din științele biologice numai prin învățarea programată, iar gândirea, în special cea creativă, nu poate fi dezvoltată prin această metodă. Are la bază următoarele principii:

- " pașii mărunți" și progresul gradat
- Participarea activă
- Verificarea imediată a răspunsurilor
- Respectarea ritmului individual de lucru
- Încurajarea reușitei și a răspunsului corect

Avantajele instruirii asistate pe calculator sunt multiple: sporirea disciplinei gândirii și precizia operațiilor mentale, însușirea timpurie a conceptelor generale și a raționamentelor ipotetico-deductive , însușirea modului de aplicare a procedeelor euristice, însușirea tehnicilor de ieșire din impas, creșterea motivației pentru învățare, trecerea mai rapidă de la operațiile la cele formale etc.

Funcțiile calculatorului: prezentarea unui conținut, asigură un mediu interactiv, reprezintă o bază de demonstrare și concretizare(învățarea pe simulatoare), conține o serie de jocuri pedagogice, crearea de noi posibilități pentru evaluarea și obținerea feedback-ului, individualizarea învățământului, constituie o bancă de date pentru elevi și profesori etc.

Specificul organizării și prezentării informațiilor. Conținutul e fragmentat în secvențe care prezintă două dimensiuni:

1) Informațională – cuprinde atâția itemi cognitivi, afectivi, etc. Câți poate prelua un om în mod normal, respectându-se astfel particularitățile științei și ale individului
2) Temporală – ordonarea secvențelor în timp

În România, problema a fost privită inițial cu entuziasm, apoi cu rezerve datorită condițiilor socio- economice, numărului redus de calculatoare, pregătirii inadecvate a profesorilor-utilizatori și impactului asupra elevilor. Se impune deci, sensibilizarea tuturor cadrelor didactice, formarea

unor programatori pe discipline, dotarea progresivă a școlilor, organizarea de cercetări experimentale, redefinirea rolului profesorilor.

Bibliografie

1. Ionescu, M., Chiș V., (1992*), Strategii de predare și învățare*, Ed. Științifică, București
2. Noveanu, E., (1982), *Analiza sistemică a procesului de învățământ*, E.D.P., București
3. Radu, I., Ionescu, M., (1987*), Experiență didactică și creativitate*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca

ACIZII SULFONICI AROMATICI

Prof.dr. Ana-Maria Hogea

Colegiul Național de Informatică Piatra-Neamț

Voi prezenta câteva metode mai reprezentative de sinteză a acizilor sulfonici aromatici. Una dintre ele se referă la sulfonarea directă a nucleelor aromatice.

Prin sulfonare se întelege introducerea directă a uneia sau mai multor grupe sulfonice (SO_3H) în locul unor atomi de hidrogen din molecula unui compus aromatic ducând la formarea de acizi sulfonici. Sulfonarea se practică în scopul obţinerii unor intermediari sulfonici solubili în apă precum şi pentru înlocuirea ulterioara a grupei sulfonice cu alte grupe cum ar fi: hidroxil(OH), amino(NH_2), halogen (X), etc.

Principalii agenţi de sulfonare utilizaţi în tehnică sunt: acidul sulfuric concentrat (94-98% si 100%) şi oleumul(20%, 65%SO_3). In cazuri speciale se mai utilizează acidul clorsulfonic ($ClSO_3H$), mai rar SO_3.

Mecanismul reacţiei de sulfonare aromatica a fost studiat prin măsuratori cinetice. Rezultatul lor a indicat că agentul de sulfonare propriu zis este SO_3, care în cazul utilizării acidului sulfuric concentrat rezultă din urmatoarea reacţie de disproporţionare.

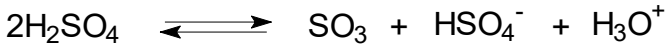

$$2H_2SO_4 \rightleftharpoons SO_3 + HSO_4^- + H_3O^+$$

SO_3 este un reactant electrofil puternic având un deficit de electroni la atomul de sulf. Cinetica reacţiei de sulfonare aromatică se deosebeşte de cinetica altor substituţii aromatice electrofile prin faptul că prima parte a procesului este reversibilă. Reversibilitatea se datorează structurii de amfion al complexului intermediar al sulfonării.

Daca ne referim la benzen, molecula lui, suferă o polarizare sub acţiunea agentului electrofil SO_3 creîndu-se un centru cu densitatea de electroni mărită, la atomul de carbon cel mai apropiat pe partea unde se produce atacul. Complexul intermediar (amfionul) al sulfonării, elimină un proton având loc reacţia de sulfonare, sau SO_3 având loc reacţia de desulfonare în funcţie de concentraţia agentului de sulfonare în masa de reacţie.(3)

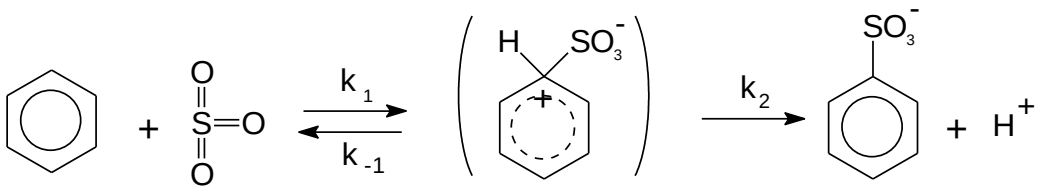

Protonul eliminat se leagă de anionul rezultat prin sulfonare.

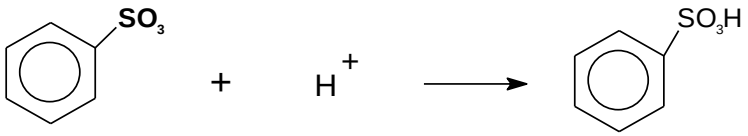

Pentru a obţine acid benzen disulfonic se lucrează la 200-250 ^{0}C.

A 2-a grupă sulfonică va fi orientată în poziţia meta faţă de prima. În condiţii şi mai energice, la temperatură de 300 ^{0}C se obţine acidul 1,3,5-benzentrisulfonic.

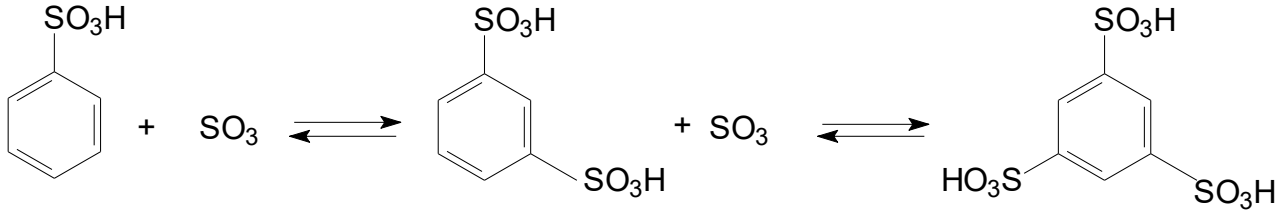

Trioxidul de sulf se poate utiliza şi sub formă de compusi, care îl pun în libertate în timpul reacţiei, cum ar fi de exemplu: complexul cu piridina rezultat prin acţiunea trioxidului de sulf asupra piridinei:

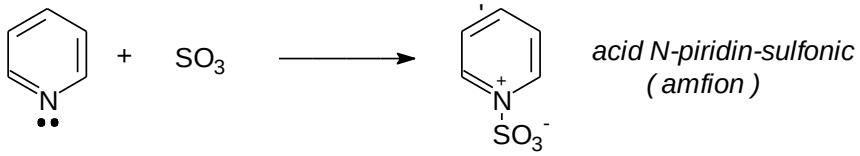

Acidul N-piridin-sulfonic-amfion sulfonează în continuare substanţa aromatică conducând la acidul sulfonic corespunzător.

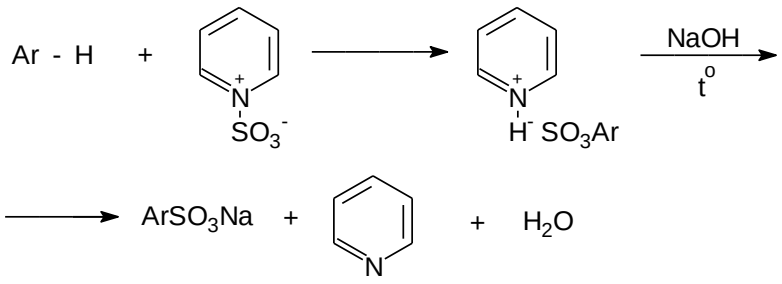

Se ştie că substituenţii nucleului aromatic influentează locul de introducere a grupării sulfonice şi viteza de sulfonare.

Astfel toluenul se sulfonează mai ușor decât benzenul și în acest caz se obține un amestec de acizi orto- și para- toluensulfonici.

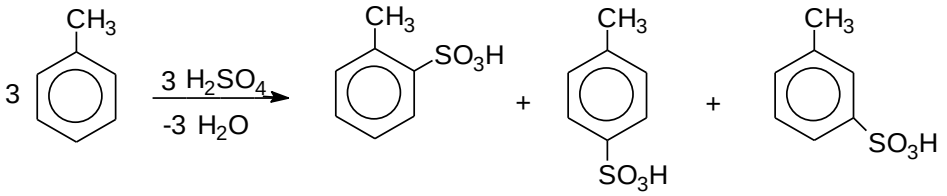

$100^{O}C$	13%	79%	8%
$0^{O}C$	43%	53%	4%

Raportul între izomeri variază cu temperatura. Randamentul în acid orto- toluen sulfonic este puțin mai mare de 13% când sulfonarea se face la temperatura mai joasă decat 100^0C. La încălzire peste această temperatură acidul orto- toluensulfonic trece parțial în acid para-toluensulfonic până la stabilirea unui echilibru.

Pentru hidrocarburile cu punct de fierbere mai ridicat, cum sunt xilenii , sulfonarea s-a realizat cu acid sulfuric concentrat în prezența eterului de petrol în raport de 1:3 față de xilen. S-a constat că mai ușor se sulfonează izomerul orto și meta decât para.

De exemplu meta-xilenul conduce la acidul 1,3-dimetil-benzen-4-sulfonic.

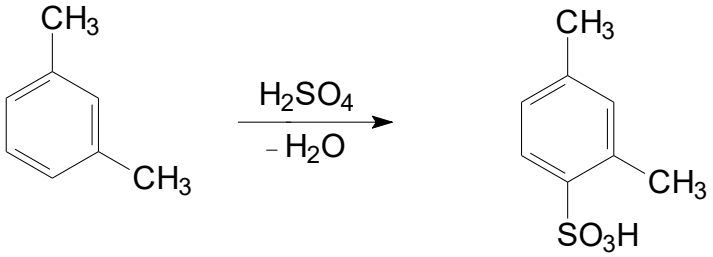

Naftalina la sulfonare cu acid sulfuric 93-96% conduce în funcție de condițiile de reacție la acidul α-naftalinsulfonic, sau la acidul β-naftalinsulfonic.

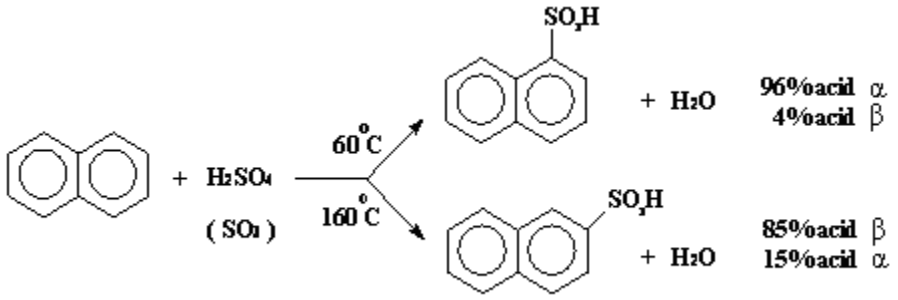

Sulfonând în continuare produșii de reacție obținuți cu oleumul de diferite concentratii și în condiții de lucru diferite rezultă acizi sulfonici di-tri-tetra substituiți ai naftalinei. Spre exemplu acidul β-naftalinsulfonic tratat cu oleumul la 70^0C timp de 4 ore conduce la acidul 2,6-naftalindisulfonic cu un randament de 90%.

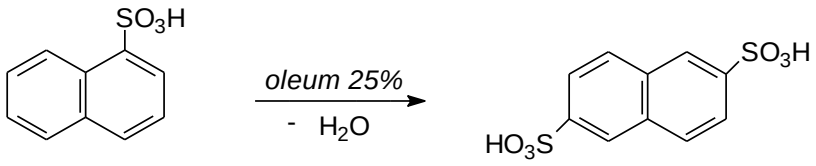

Prin sulfonarea unor derivați ai naftalinei cum ar fi α – şi β -naftolul se obțin acizi hidroxinaftalinsulfonici corespunzători.

Dacă se tratează β-naftolul cu acid sulfuric la temperatura obisnuită se obțin acizii: 2-naftol-6-sulfonic și 2-naftol-β-sulfonic.

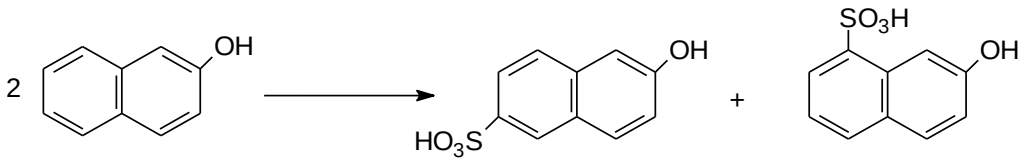

Modificând temperatura de lucru și concentrația agentului de sulfonare grupa sulfonică poate intra și în alte poziții.

In cazul sulfonării β-naftolului cu sulfit de sodiu în prezența de dioxid de mangan se obține un singur produs acidul 2-naftol-1-sulfonic cu un randament de 75%.

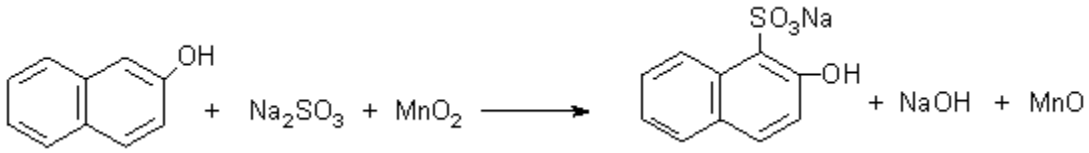

Altă posibilitate de obținere a acizilor sulfonici constă în sulfonarea fenolului. Acesta se sulfonează mai ușor decât benzenul datorită efectului electromer static(+Es) al grupei hidroxil rezultând acizii orto-și para-fenolsulfonic.

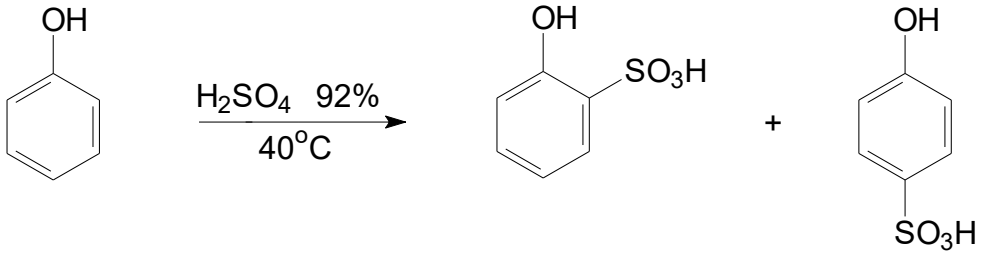

Acidul fenol sulfonic liber este foarte higroscopic, greu de păstrat și de aceea se recomandă transformarea lui într-o sare de sodiu sau de bariu.

La fel pot fi supuse sulfonării și aldehidele acizilor aromatici. Acestea se sulfonează greu, nucleul benzenic fiind dezactivat de efectul atrăgător de electroni ai grupei funcționale.

Obținerea acidului sulfanilic, care este tot un produs de sulfonarea se poate realiza prin reacția dintre anilina și acidul sulfuric concentrat (ρ=1,98 g/cm3).

Cercetari mai recente au arătat că reacția ar consta într-o transpozitie a grupei sulfonice de la grupa funcțională a anilinei la nucleu și nu printr-o substituție directă.

S-a stabilit ca sulfatul de anilină care se formează la dizolvarea anilinei în acid sulfuric dă la temperatura relativ joasă 100 ^{0}C un amestec de 15% acid orto-anilinsulfonic si 85% acid para-anilinsulfonic (acid sulfanilic), formând ca intermediar acidul fenilsulfamic neizolabil.

La temperaturi mai ridicate (180-200^0 C) se obține numai acid sulfanilic. In aceste condiții se stabileste un echilibru între cei 2 acizi anilin-sulfonici care conduce la componenta cea mai stabilă termodinamic, în acest caz acidul sulfanilic.(5)

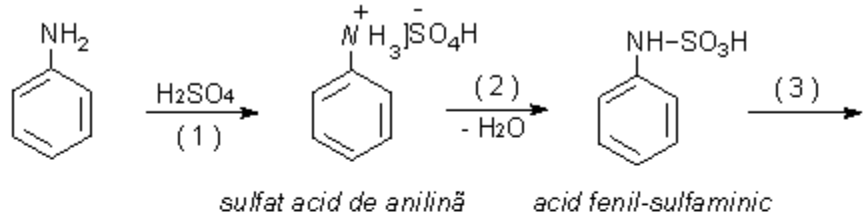

sulfat acid de anilină *acid fenil-sulfaminic*

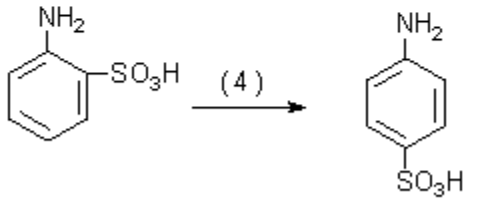

acid o - anilin sulfuric *acid sulfanilic*

Acizii sulfonici aromatici se mai pot obține folosînd ca agent de sulfonare acidul clorsulfonic în amestec echimolecular cu substanța aromatică. Excesul de acid clorsulfonic duce la sulfocloruri.

$$Ar\text{-}H + C1\text{-}SO_3H \longrightarrow Ar\text{-}SO_3H + HCl$$

Pentru ca reacția de sulfonare să se producă cu randament superior trebuie să se țină seama de factorii care o pot influența și anume:

- concentrația și cantitatea de agent de sulfonare, temperatura de lucru , solventul în care se face reacția, durata de contact a reactanților, precum și agitarea amestecului reactant.

Acizii sulfonici aromatici prezintă proprietăți chimice dintre care se pot menționa:

Ei sunt acizi tari comparabili cu acizii minerali puternici. Pe aceasta proprietate se bazează utilizarea lor drept catalizatori în diverse sinteze chimice precum și transformarea în săruri

ale metalelor alcaline sau alcalino pământoase. De exemplu sarea de sodiu a unui acid sulfonic se obține trecând amestecul de sulfonare peste o soluție saturată de clorura de sodiu.

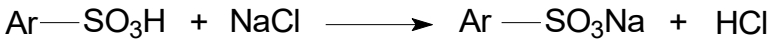

Prin tratarea sărurilor acizilor sulfonici aromatici cu pentaclorura de fosfor se obțin clorurile acizilor sulfonici numite și sulfocloruri.

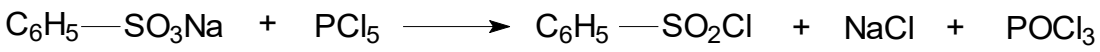

La rândul lor clorurile acizilor sulfonici sunt intermediari importanți în chimia organică.

a. Reactionează cu alcoolii sau fenolii în prezența hidroxidului de sodiu, sau a piridinei și dau esterii acizilor sulfonici. De exemplu pornind de la benzensulfoclorura și metanol se obține benzensulfonat de metil.

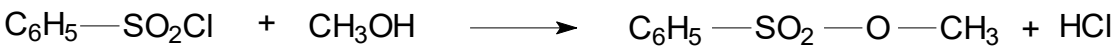

b. Sulfoclorurile reacționează cu amoniacul dând amidele acizilor sulfonici sau sulfamide. Din benzensulfoclorura și amoniac rezultă benzensulfonamida.

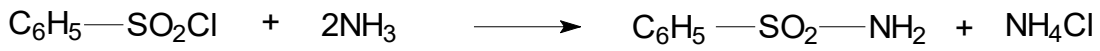

Aplicând metoda topirii alcaline , grupa sulfonică din acizii sulfonici aromatici se poate înlocui cu o grupa hidroxil. Astfel de la acidul benzensulfonic se obține fenolul. Reacția este reprezentativă pentru obținerea fenolilor mono și dihidroxilici.

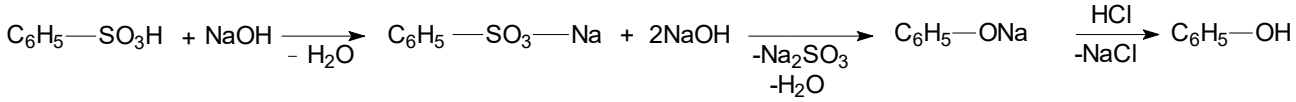

Prin această metodă s-a obţinut în 1867 de către Kekule fenolul din acid benzensulfonic.

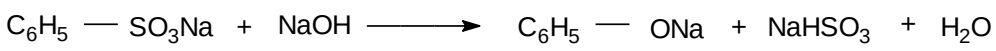

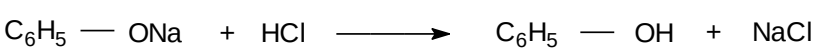

Prin încălzire cu acid sulfuric diluat grupa sulfonică se poate elimina prin hidroliza , proprietate ce reprezinta reacția inversă celei de obținere a acidului sulfonic.

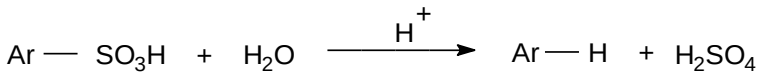

UTILIZĂRILE ACIZILOR SULFONICI

Acizii sulfonici sunt de o mare importanţă practică. Se conturează totuşi câteva direcţii de utilizare:

- Transformarea în diverşi compuşi organici, cea mai importantă fiind transformarea acizilor sulfonici în fenoli, prin topire alcalină. Mai sunt utilizaţi şi pentru obtinerea unor derivaţi cu clor, a aminoderivaţilor şi a eterilor.(2).
- Intermediari în sinteza coloranţilor. In acest scop se utilizează derivaţii benzenului, naftalinei, antrachinonei.
- Acizii sulfonici se utilizează de asemenea în industria medicamentelor, la obţinerea agenţilor sintetici de udare, a detergenţilor anionici, în chimia analitică, în tehnica fotografică, în tehnica acoperirilor galvanice pentru prevenirea coroziunii.

BIBLIOGRAFIE

1) Avram, M., Chimie Organică, Vol. I, II, Ed. Academici, Bucureşti, 1983.
2) Dăescu, C., Chimia şi Tehnologia medicamentelor, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1994.
3) Dănilă, G., Chimie farmaceutică, Ed. All, bucureşti, 1996.
4) Neniţescu, C.D., Chimie organică, Vol. I, II, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980.
5) Popa, M., Şunel, V., Rusu. L., Molecules, 8, 197 (2003).

Articol propus de: prof. Hoza Iuliana Mihaela
Școala Gimnazială ”Matei Basarab” Turnu Roșu
Județul Sibiu

COMUNICAREA, RELAȚIILE DE COMUNICARE PEDAGOGICĂ ȘI SPECIFICUL DIMENSIUNILOR EDUCAȚIEI ÎN PREȘCOLARITATE: EDUCAȚIA MORAL-CIVICĂ ȘI RELIGIOASĂ

1.1. Comunicare - concept, structură, funcții și condiții de eficiență

Cu 2500 de ani în urmă, în Grecia antică, mai întâi în Siracuza şi apoi în Atena, cetăţenii liberi răsturnau regimurile tiranice şi stabileau primele reguli de convieţuire democratică. Legile acelor vremuri prevedeau ca fiecare cetăţean să fie propriul său avocat şi să-şi pledeze singur cauza în procese, indiferent dacă era acuzat sau acuzator. Nu puteau fi angajaţi avocaţi profesionişti, iar pledoariile trebuiau susţinute în faţa a zeci sau sute de juraţi.

Cetăţenii care stăpâneau arta comunicării convingătoare se afirmau mai uşor în societate şi îşi apărau mai bine interesele. În plus, ei puteau deveni şi chiar deveneau lideri militari, politici sau religioşi, dobândind noi privilegii pe această cale. Arta de a comunica convingător s-a numit atunci **retorică**. Interesul pentru însuşirea acestei arte şi, în consecinţă, studiul **comunicării umane** au devenit predominante în epocă, alături de arta şi ştiinţa războiului.

Prima accepţiune a noţiunii de retorică, cuvânt de origine greacă, a fost aceea de “ştiinţa şi arta de a convinge”. Retorica viza cu precădere, comunicarea în sfera juridică şi politică (IACOB, L. (1999). ***Comunicarea didactică. Psihologia şcolară***. Iaşi: Editura Polirom, pag 54).

Un secol mai târziu, Platon (427-347 î. H) a introdus retorica în viaţa academică greacă, aşezând-o alături de filosofie. Ea nu era considerată neapărat o ştiinţă, pentru că nu urmărea cunoaşterea a ceea ce este corect sau incorect, raţional sau iraţional, ci cunoaşterea slăbiciunilor umane pentru a le putea controla şi folosi în atingerea scopurilor propuse.

Aristotel (384-322 î.H.),studentul lui Platon, scrie celebra sa lucrare “*Rethorike*” care deschide noi drumuri în studiul sistemelor de comunicare umană. Totodată, Aristotel elaborează primul tratat de logică(*Organon*) în care descoperă silogismul şi construieşte tipul de raţionament şi argumentaţie bazate pe silogism.

Urmează progresele înregistrate de filosofii romani şi distincţia dintre teoria şi practica comunicării umane: teoria este **retorica**, practica este **oratoria**. Unul dintre teoreticienii şi marii practicieni ai timpului rămâne Cicero(106-43 î.H.).

După epoca greco-romană, teoria comunicării umane nu a mai cunoscut progrese considerabile timp de mai multe secole, până la Renaştere. Începând cu anul 1600,în epoca modernă, studiul comunicării umane a fost readus în centrul preocupărilor mai multor categorii de gânditori: filosofi, lingvişti, psihologi, sociologi, epistemologi,stilişti şi, în cele din urmă, oameni de marketing, comunicatorii, animatorii, creatorii de publicitate, agenţii publicitari, moderatorii şi, în general, agenţii de relaţii publice şi negociatorii contemporani cu noi.

În ultimele decenii, ştiinţele comunicării umane cunosc o dezvoltare explozivă. Apare şi se dezvoltă "Analiza tranzacţională"(Eric Berne, anii '60), "Programarea neuro-lingvistică" (Richard Bandler şi John Grinder, anii'70) şi tehnicile şcolii de psihologie şi comunicare de la Palo Alto.

Ce este comunicarea?

În toate timpurile şi, cu atât mai mult în lumea de azi, educaţia şi învăţarea nu pot exista în afara comunicării umane. A comunica înseamnă a pune ceva în comun. Între oameni, a comunica înseamnă a pune în comun idei, fapte, opinii, emoţii şi sentimente. Acestea circulă de la un partener la altul, sub formă de mesaje.

În consecinţă, a comunica înseamnă a emite, transmite şi recepţiona mesaje. Odată emis şi recepţionat, mesajul aparţine, **în comun**, atât celui care a "dat" cât şi celui care a "luat".Omul emite mesaje atunci când vorbeşte, când scrie, când indică un obiect sau o imagine ca şi atunci când zâmbeşte, se încruntă sau răspândeşte un anumit miros Când ascultă, citeşte, priveşte sau pipăie, el recepţionează mesaje(ADLER, Alfred. (1995). ***Psihologia şcolarului greu educabil***. Bucureşti: Editura Iri, pag 34).

Comunicarea umană este un proces de predare-primire, adică unul de tip tranzacţional, prin care oamenii schimbă şi transferă semnificaţii de la un individ la altul, către un grup uman mai restrâns sau către publicul larg.

Comunicarea există atunci când se emit şi se recepţionează semnale care poartă şi cărora li se conferă semnificaţie. Întotdeauna, comunicarea umană este deformată(distorsionată) de paraziţi(zgomote), se produce într-un anumit context, generează anumite efecte şi comportă o anumită retroacţiune.

Studiul comunicării vizează trei **obiective** importante:

- explicarea teoriilor şi conceptelor proprii diverselor forme de comunicare;
- dezvoltarea abilităţilor şi competenţelor de comunicator, moderator, negociator, orator şi auditor;
- dezvoltarea spiritului critic şi crearea de norme etice în materie de comunicare pentru a proteja individul şi comunicaţiile umane de manipulare şi de spălarea creierelor, posibile prin comunicare subliminală, hipnoză, analiză tranzacţională, hipermediatizare, falsă publicitate sau diverse alte forme de comunicare abuzivă.

Niveluri de comunicare umană

În principiu, pentru a şti în care aspecte ale vieţii personale, profesionale şi sociale trebuie să intervenim pentru a creşte eficacitatea mesajelor noastre, este necesar să clarificăm nivelul(sau câmpul) de comunicare în care ne situăm.

Practic, comunicarea umană se poate desfăşura pe patru niveluri distincte:

- comunicarea intrapersonală;
- comunicarea interpersonală;
- comunicarea în grup;
- comunicarea publică.

Comunicarea intrapersonală este comunicarea individului uman cu sine însuşi, atunci când îşi ascultă "vocea interioară". Astfel, el cunoaşte şi se judecă pe sine. Se întreabă şi îşi răspunde. Gândeşte, analizează şi reflectează. Evaluează decizii sau repetă mesaje destinate altora.

Comunicarea interpersonală este cea care permite dialogul cu celălalt. Ea ne ajută să-i cunoaştem pe ceilalţi şi să ne cunoaştem mai bine pe noi înşine prin imaginea lor despre noi. Graţie comunicării interpersonale,se stabilesc,se întreţin şi,uneori,se distrug relaţiile umane,fie că este vorba de cunoştinţe noi,de vechi prieteni, de iubite sau de membrii familiei(BARNA, Andrei. (1995). ***Autoeducaţia.*** Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, pag 98.)

Comunicarea în grup este cea care asigură schimburile în interiorul micilor grupuri umane. În cadrul acestora,individul îşi petrece o mare parte din viaţa socială şi profesională. Aici,se împărtăşesc cunoştinţe şi experienţe,se rezolvă probleme şi se dezvoltă idei noi,fie că este vorba de un consiliu de administraţie,fie de cercul de prieteni în care ne bem cafeaua.

Comunicarea de masă este aceea prin care informăm pe alţii sau suntem informaţi,persuadaţi, panicaţi, amuzaţi sau stresaţi de alţii prin intermediul comunicaţiilor de masă şi în afara unei relaţii interpersonale.

Modelul general al comunicării umane

Întotdeauna,comunicarea are loc în interiorul unui anumit cadru sau mediu concret şi specific. Privit în ansamblul său,acesta reprezintă contextul comunicării.

Contextul influenţează atât ceea ce se comunică cât şi maniera în care se comunică. Contextul comunicării comportă cel puţin patru **aspecte şi domenii** relativ distincte:

- **contextul fizic**,care se referă la mediul fizic concret şi imediat tangibil,adică incinta sau spaţiul deschis,microclimatul, ambianţa sonoră, lumina,culoarea, etc. O discuţie în amfiteatru,de exemplu,se va desfăşura într-o manieră diferită decât exact aceeaşi discuţie purtată într-un cavou sau pe un stadion.

- **contextul cultural**,care priveşte credinţele,tradiţiile,tabuurile,stilurile de viaţă,valorile împărtăşite de grup sau comunitate,normele morale,legale şi regulile după care se stabileşte ce este bine şi ce este rău,ce este permis şi ce este interzis,etc.

- **contextul sociopsihologic**,care se referă la poziţia şi statutul social al partenerilor şi la caracterul oficial sau informal al relaţiilor dintre partenerii de comunicare,la situaţia concretă şi ipostaza specifică în care are loc comunicarea. O discuţie cu şeful,purtată la restaurant,de exemplu,va fi altceva decât aceeaşi discuţie purtată în sala de consiliu.

- **contextul temporal**,care priveşte momentul şi ordinea cronologică în care este plasat mesajul într-o secvenţă de alte mesaje succesive. In acest sens,de exemplu, după anunţul decesului mamei,nu vom putea comunica în aceeaşi manieră ca după anunţul unui mare câştig la loto. Elementele cheie care intervin în orice proces de comunicare pot fi ansamblate împreună şi plasate într-o configuraţie care simbolizează modelul general al comunicării umane. Elementele sale sunt conectate într-o manieră care sugerează dinamica procesului de comunicare umană şi traiectoriile mesajelor.

Expeditor-destinatar

Acest element,întâlnit şi sub denumirea emiţător-auditor,semnifică dubla ipostază a comunicatorului,chiar şi atunci când comunică cu sine însuşi. Ori de câte ori comunicăm,ne aflăm simultan atât în ipostaza de expeditor(sursa informaţiei nu se identifică întotdeauna cu expeditorul sau emiţătorul ei) cât şi în cea de destinatar(receptor) al mesajului. Este şi motivul pentru care se folosesc ambii termeni legaţi printr-o liniuţă de unire (DORON, Roland şi PAROT Francoise. [1991](1999). ***Dicţionar de psihologie.*** Bucureşti: Editura Humanitas, pag 76)

Atunci când vorbim,scriem,gesticulăm sau zâmbim, etc.ne aflăm în ipostaza de emitenţi. Când ascultăm, citim, pipăim, mirosim,etc. ne aflăm în ipostaza de destinatari ai unor mesaje. Adesea,recepţionăm unele mesaje chiar în acelaşi timp în care emitem altele. În plus,recepţionăm propriile noastre mesaje,în sensul că luăm act de mişcările sau gesturile noastre,ne auzim vorbind,ne strâmbăm în oglindă,etc. De regulă,în timp ce vorbim,urmărim reacţiile interlocutorului,încercând să descifrăm mesajele sale nonverbale în care căutăm aprobarea,simpatia,înţelegerea,etc.

Codificarea-decodificarea

Codificarea reprezintă actul de a produce mesaje,adică de a vorbi,a scrie,a gesticula,a desena,etc. A codifica înseamnă a traduce gândurile şi sentimentele în sunete şi imagini,în cuvinte,în caractere scrise,în desene,în gesturi,în mirosuri,etc.

Decodificarea înseamnă actul de a recepţiona şi interpreta mesaje, ascultând, citind, privind, gustând, etc. A decodifica înseamnă a transpune cuvintele vorbite sau scrise,gesturile,mirosurile,imaginile sau oricare alte semnale,în idei şi sentimente umane.

Informaţiile nu pot fi recepţionate decât într-un limbaj recunoscut de receptor. Cheia oricărui proces de comunicare este tocmai aceea de a face să se regăsească o concordanţă între ceea ce a vrut să transmită expeditorul şi ceea ce a recepţionat destinatarul(BULGĂREA, M. (1966). ***Organizarea vieţii copiilor în familie***. Bucureşti: Editura Ştiinţifică, pag 128).

Acţiunea de a codifica este complementară şi simultană cu aceea de a decodifica. În timp ce vorbim,de exemplu,noi încercăm să descifrăm reacţiile pe care mesajul nostru le provoacă interlocutorului. Este şi motivul pentru care tratăm împreună aceste două fenomene.

Competenţa de comunicare

A comunica competent înseamnă a te face înţeles şi a convinge. Aptitudinea de a comunica eficace este numită competenţă de comunicare.

In primul rând,competenţa priveşte evaluarea influenţelor contextului asupra conţinutului şi formei comunicării. De exemplu,competenţa ta de comunicare este cea care îţi spune că,într-un anume context şi cu un anumit interlocutor,un subiect convinge,iar altul nu. Un anumit limbaj poate fi adecvat,iar altul poate fi impropriu.

Capacitatea de a observa şi descifra mesajele nonverbale(limbajul trupului, limbajul feţei,atingerea,volumul vocal,ritmul şi inflexiunile vorbirii,îmbrăcămintea,etc.) este o altă dimensiune importantă a competenţei de comunicare.

Mesajul

Mesajul este ansamblul de semne şi semnale care poartă ideea,sentimentul sau emoţia pe care emitentul le transmite către destinatar. El se constituie sub forma unui anumit set de simboluri. Mesajul poate fi purtat de sunete,imagini,mirosuri,atingeri,cuvinte,gesturi, postură,mimică şi diverse alte semne şi semnale care simbolizează o anumită semnificaţie.

Când semnificaţia este codificată în cuvinte,spunem că mesajul este verbal şi comunicarea verbală. Când semnificaţia este purtată prin alte semne decât cuvintele,spunem că mesajul şi comunicarea sunt nonverbale.

Canalul sau media

Media sau canalul este mijlocul şi calea pe care este transportat şi distribuit sau transmis şi redat mesajul.Canalul este atât vehiculul cât şi suportul fizic(mediumul) al mesajului.

În comunicarea interumană,se foloseşte rareori un singur canal. Chiar şi în cadrul celei mai simple conversaţii intervin două,trei sau mai multe canale. Vorbim şi ascultăm cuvinte (canal vocal şi verbal),aruncăm anumite priviri şi facem diverse gesturi care au semnificaţie (canal vizual),emitem anumite mirosuri(canal olfactiv),atingem mâinile sau alte părţi ale trupului (canal tactil),etc.

Paraziţii sau zgomotul

Paraziţii, perturbaţiile sau zgomotul de fond reprezintă orice formă de alterare a comunicaţiei,de natură să distorsioneze mesajul sau să-l împiedice să ajungă la destinatar în forma în care a fost expediat de emiţător(sursă).

În toate cazurile paraziţii sunt constituiţi din semnale care interferează cu mesajul transmis. În raport cu natura lor,paraziţii pot fi clasificaţi în trei categorii principale:

- **paraziţi de natură fizică**, care interferează şi se alătură sau se suprapun transmisiei fizice a semnalului sau mesajului. Exemple de astfel de paraziţi sunt peste tot:zgomotul străzii,un geam trântit,defectarea telefonului,ochelarii murdari,etc.

- **paraziţi de natură psihologică**,care interferează şi se amestecă cu mesajul numai în plan mental. Astfel de paraziţi conduc la erori de percepţie care ţin exclusiv de îngustimea minţii,de prejudecăţile şi de experienţele anterioare ale emiţătorului şi ale destinatarului mesajului(MITU, Florica.

(2005). ***Metodica activităţilor de educare a limbajului în învăţământul preşcolar***. Bucureşti: Editura Humanitas, pag 88). De exemplu,dacă cineva nutreşte convingerea sinceră că profesorii universitari sunt deştepţi,întotdeauna va găsi în mesajul acestora ceva care să îi sprijine această idee preconceputăă,chiar şi atunci când adevărul este altul. În termeni de specialitate, fenomenul se numeşte percepţie tendenţioasă şi este un bun exemplu pentru ideea de parazit psihologic.

- **paraziţi de natură semantică**, care intervin datorită diferenţelor de limbaj existente între vorbitor şi ascultător. Distorsiunea mesajului vine din faptul că "nu este acelaşi lucru când doi oameni spun aceleaşi cuvinte", fiecare dintre ei putând să atribuie cuvintelor un sens diferit de sensul atribuit de interlocutor. În plus,intervine confuzia posibilă între sensul denotativ şi sensul conotativ al cuvintelor,precum şi interpretările aproximative ale jargonului,argoului,ca şi ale limbajului prea tehnic.

Paraziţii sunt inevitabili. Ei intervin în orice proces de comunicare. Pot fi cel mult diminuaţi sau atenuaţi,dar niciodată eliminaţi în totalitate.

1.2. Aspecte specifice ale comunicării didactice în învățământul preșcolar

Acum când sub această denumire se „ascunde" o nouă disciplină de învăţământ în şcolaritatea mică şi în grădiniţă, când se acordă o importanţă sporită dezvoltării capacităţilor de comunicare, abordarea acesteia, pentru a-i reliefa câteva aspecte particulare la vârsta preşcolară, devine o necesitate pentru ulterioara construcţie a fundamentului pedagogic al perioadei ontogenetice de referinţă.

Ne interesează comunicarea în sensul definit de Paul Popescu Neveanu sub denumirea de comunicaţie; *comunicaţia interumană* „se bazează pe un ansamblu de procese psihomotorii specific umane, limbajul, în care un rol deosebit de important revine componentei conştiente, gândirii. Această formă de comunicaţie se poate realiza şi prin utilizarea unor mijloace neverbale cu funcţie de semnalizare, atitudini posturale, mimico-gesticulaţie, sunete neverbale etc, care însoţesc şi complementează comunicaţia verbală" (Popescu-Neveanu, P., *Dicţionar de psihologie*, Editura Albatros, Bucureşti, 1978, pag 153)

Dacă analizăm această definiţie constatăm că pentru fiecare dintre „modalităţile" de comunicaţie: verbală, paraverbală, non-verbală, vârsta preşcolară îşi are nuanţele ei. În plan verbal copilul apelează doar la formulele orale pe care abia învaţă să le stăpânească, să le utilizeze nuanţat şi corect; comunicarea non-verbală îşi păstrează cu pregnanţă importanţa; ochii, faţa întreagă, mânuţele, postura, mersul comunică celorlalţi o serie de aspecte legate de evoluţia preşcolarului însuşi şi îl ajută să se exprime mai bine pe sine în relaţiile cu ceilalţi. Paraverbalul este preluat pe calea imitaţiei şi exersat, în genere tot pe canalele imitaţiei, în jocurile de creaţie, dramatizări etc.

Funcţiile limbajului (acest instrument de relaţionare cu alţii şi cu sine pe care doar omul îl stăpâneşte în mod complex) se conturează, se exersează şi îşi dezvoltă potenţialităţile la această vârstă: funcţia cognitivă câştigă tot mai mult teren şi mai sigur, la intersecţia sa cu funcţia de comunicare; cea expresivă se conjugă într-un mod absolut specific cu cea ludică; cea simbolic- reprezentativă se instituie

şi face progrese rapide; funcţia persuasivă apare mai mult prin imitaţie dar câştigă teren spre finele preşcolarităţii; funcţia reglatorie şi autoreglatorie se manifestă interesant de urmărit şi, mai ales de fructificat în plan educaţional.

Pentru că preşcolaritatea oferă câmp larg de evoluţie, stimularea capacităţilor de comunicare se constituie ca finalitate majoră a ei şi condiţie importantă pentru ceea ce s-ar putea numi „nivel de maturizare" optimă pentru debutul şcolarităţii. De aceea pe parcursul capitolelor următoare referirile la acest aspect, la modul în care pe diferite coordonate se urmăreşte finalitatea menţionată, vor fi prezente aducând completări punctuale la acest subcapitol ce se doreşte doar o punere de problemă.

La intrarea în şcoală, copilul dispune de un vocabular relativ bogat (aproximativ, 2500 cuvinte) şi stăpâneşte la modul practic regulile de folosire corectă a cuvintelor în vorbire. În cursul micii şcolarităţii se dezvoltă atât limbajul oral, cât si cel scris. În ceea ce priveşte limbajul oral una din laturile lui importante este conduita de ascultare.

Şcolarul mic învaţă treptat să asculte explicaţiile învăţătorului si să meargă pe „urmele" îndrumărilor si raţionamentelor sale. Se formează capacitatea de citit-scris şi aceasta impulsionează progresele limbajului. Lecturile pe care şcolarul mic le realizează fac să crească posibilităţile de exprimare corectă ale acestuia. Se însuşeşte fondul principal de cuvinte al limbii materne, care ajunge să numere spre sfârşitul micii şcolarităţii aproape 5000 de cuvinte, dintre care tot mai multe pătrund în limbajul activ al copilului (CLAPAREDE, E. (1975). ***Psihologia copilului şi pedagogie experimentală***. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, pag 92).

Copilul se familiarizează cu structura morfosemantică a cuvintelor, cu rolul pe care îl joacă în exprimare: rădăcina, terminaţia, sufixele si prefixele. Ulterior, însuşirea categoriilor gramaticale propriu zise (substantiv, verb, adjectiv, pronume) îi dezvoltă copilului bogăţia posibilităţilor de exprimare ale limbii materne.

ELEVI ȘI PROFESORI – PARTENERIAT PENTRU UN ACT EDUCAȚIONAL DE CALITATE

prof. Hrimiuc Cristina, Școala Gimnazială „Leon Dănăilă” Darabani, Botoșani
prof. ing. Sîrbu Adriana, Liceul „Dimitrie Cantemir” Darabani, Botoșani

Parteneriatele educaționale reprezintă o componentă esențială a sistemului de învățământ, contribuind la îmbunătățirea calității educației. Aceste parteneriate implică colaborarea între școală, părinți, instituții ale statului, organizații nonguvernamentale și comunități locale. Iată câteva aspecte relevante:

1. ***Definiție și Tipuri de Parteneriate Educaționale:***
   - Parteneriatele educaționale sunt forme moderne și complexe de învățare și evaluare.
   - Ele pot fi exprimate prin diverse termeni, cum ar fi acorduri de parteneriat, protocoale de colaborare, contracte de parteneriat sau proiecte de colaborare instituțională.
   - În centrul acestor parteneriate se află întotdeauna copilul, elevul sau tânărul educabil.
2. ***Rolul Parteneriatelor Educaționale:***
   - Parteneriatele educaționale facilitează comunicarea, cooperarea și colaborarea între diferite entități.
   - Ele contribuie la dezvoltarea unui proces educațional mai eficient și la formarea unei comunități de învățare.
   - Elevii pot beneficia de experiențe practice, cum ar fi desfășurarea activităților de predare-învățare-evaluare direct în procesul de producție.
3. ***Provocări și Oportunități:***
   - Dezvoltarea parteneriatelor care să implice profesorii și elevii în activități concrete din mediul economic poate îmbunătăți înțelegerea operațiilor tehnologice și a transformărilor care au loc.
   - Alocarea resurselor necesare și consilierea adulților sunt alte beneficii aduse de parteneriatele educaționale.

Implicarea elevilor în parteneriate educaționale poate aduce multiple beneficii și poate contribui la dezvoltarea lor personală și profesională. Iată câteva modalități prin care elevii pot fi implicați:

1. ***Proiecte de Cercetare și Dezvoltare:***
   - Elevii pot participa la proiecte de cercetare și dezvoltare în colaborare cu instituții de învățământ superior, organizații de cercetare sau companii private.

- Aceste proiecte pot aborda teme din diverse domenii, cum ar fi știința, tehnologia, medicina sau mediul înconjurător.

2. ***Stagii și Practică Profesională:***

- Elevii pot efectua stagii sau practică profesională în cadrul unor companii sau organizații relevante pentru domeniul lor de studiu.
- Aceasta le oferă oportunitatea de a aplica cunoștințele teoretice într-un mediu real de lucru.

3. ***Participarea la Evenimente și Competiții:***

- Elevii pot reprezenta școala în competiții, expoziții sau conferințe.
- Aceste evenimente pot fi o oportunitate de a-și dezvolta abilitățile de comunicare, creativitate și leadership.

4. ***Colaborarea cu Comunitatea Locală:***

- Elevii pot implica comunitatea locală în proiecte sociale, culturale sau de mediu.
- De exemplu, pot organiza acțiuni de voluntariat, campanii de conștientizare sau activități artistice.

5. ***Participarea la Consilii Școlare sau Grupuri de lucru:***

- Elevii pot face parte din consiliile școlare sau grupurile de lucru care iau decizii importante pentru școală.
- Acest lucru îi implică direct în procesul de luare a deciziilor și le oferă o voce activă în comunitatea școlară.

Este important ca școlile să creeze un mediu propice pentru implicarea elevilor și să ofere sprijin și resurse pentru aceste activități. Astfel, parteneriatele educaționale devin o experiență valoroasă pentru toți cei implicați.

Implicarea elevilor în parteneriate educaționale aduce o serie de beneficii semnificative:

1. ***Dezvoltarea Competențelor și Abilităților:***

- Elevii au oportunitatea de a-și dezvolta abilități practice, cum ar fi comunicarea, colaborarea, gândirea critică și rezolvarea problemelor.
- Prin participarea la proiecte concrete, ei pot aplica cunoștințele teoretice în contexte reale.

2. ***Îmbunătățirea Performanței Școlare:***

- Implicarea în parteneriate educaționale poate motiva elevii să fie mai implicați în procesul de învățare.
- Aceasta poate duce la creșterea performanțelor școlare și la o mai bună înțelegere a materiilor studiate.

3. ***Experiență Profesională și Networking:***

- Elevii care efectuează stagii sau practică profesională în cadrul parteneriatelor educaționale dobândesc experiență în domeniul lor de interes.
- De asemenea, ei pot stabili conexiuni cu profesioniști din industrie, ceea ce poate fi benefic pentru viitoarea carieră.

4. ***Înțelegerea Contextului Social și Economic:***

- Prin implicarea în proiecte care vizează comunitatea locală sau mediul de afaceri, elevii înțeleg mai bine problemele sociale și economice.
- Aceasta îi ajută să devină cetățeni responsabili și să contribuie la dezvoltarea societății.

5. ***Creșterea Motivației și Încrederii în Sine:***

- Succesul în proiecte și colaborarea cu adulții le oferă elevilor satisfacție și încredere în propriile abilități.
- Aceasta poate influența pozitiv atitudinea lor față de învățare și dezvoltare.

În concluzie, implicarea elevilor în parteneriate educaționale este esențială pentru formarea lor integrală și pentru construirea unei societăți mai bune și reprezintă o modalitate esențială de a asigura un învățământ de calitate și de a sprijini dezvoltarea elevilor.

Importanța interculturalității din perspectiva educației sociale

(autor: prof. Dragoş Huţuleac)

Definiţie şi context

Aş începe afirmând că interculturalitatea, din perspectiva educaţiei sociale, nu este doar un aspect opțional, ci un element esențial pentru formarea unei generații informate, deschise și tolerante. Prin promovarea dialogului, a înțelegerii reciproce și a acceptării diversității, educația socială devine un catalizator pentru construirea de poduri către o societate deschisă şi echilibrată, în care indivizii se pot bucura de o coeziune socială durabilă. Totodată trebuie să înţelegem că prin implementarea unor strategii eficiente și depășirea provocărilor asociate, educația interculturală poate juca un rol semnificativ în modelarea viitorului unei lumi în care diversitatea este prețuită și înțeleasă. Asta pentru că înterculturalitatea înseamnă colaborarea și interacțiunea armonioasă între persoane provenite din culturi diferite iar în contextul educației sociale, aceasta se referă la integrarea și acceptarea diversității culturale în procesele educaționale pentru a forma cetățeni informați, deschiși și capabili să trăiască în societatea pluralistă actuală. Drept urmare, acest articol explorează importanța înțelegerii interculturalității din perspectiva educaţiei sociale, evidențiind beneficiile acestei abordări în formarea indivizilor deschiși, toleranți și informați.

În continuare vom prezenta pe scurt 5 perspective pe care educaţia socială le îmbunătăţeşte şi le clarifică faţă de elevi în relaţia lor cu interculturalitatea.

1. **Înțelegerea și respectul pentru diversitate**

Educația socială înfățișează un cadru oportun pentru a dezvolta în rândul indivizilor o înțelegere profundă și respectuoasă față de diversitatea culturală. Prin integrarea elementelor interculturale în programele de învățare, elevii sunt expuși la perspective, tradiții și valori variate, contribuind la formarea unei viziuni comprehensive asupra lumii.

2. **Promovarea toleranței și reducerea stereotipurilor**

Prin focalizarea pe interculturalitate, educația socială are puterea de a reduce stereotipurile și prejudecățile asociate cu diferite culturi. Experiențele directe și dialogurile constructive facilitează schimbarea de percepție și cultivă toleranța, contribuind la crearea unui mediu școlar și social mai incluziv.

3. **Dezvoltarea competențelor de comunicare interculturală**

Abilitățile de comunicare interculturală sunt tot mai importante într-o lume globalizată. Educația socială oferă o platformă pentru dezvoltarea acestor competențe prin facilitarea dialogului între elevi provenind din medii culturale diverse. Să înveţi a comunica eficient într-un context intercultural devine astfel un aspect esențial al pregătirii pentru viață.

4. **Coeziune socială și solidaritate**

Interculturalitatea din perspectiva educației sociale contribuie la construirea coeziunii sociale prin promovarea solidarității și a unui sentiment de apartenență la o comunitate mai largă. Elevii învață astfel să aprecieze contribuțiile fiecărui individ și să lucreze împreună pentru atingerea unor scopuri comune, sprijinind astfel dezvoltarea unei societăți unite și armonioase.

5. **Pregătirea pentru o societate globalizată:**

Educația socială, îmbogățită prin elementele pe care le aduce cu sine interculturalitatea, pregătește elevii pentru a deveni cetățeni responsabili și informați într-o lume globalizată. Iar în societatea contemporană, capacitatea de a naviga într-un mediu divers și de a înțelege complexitatea relațiilor internaționale a devenit o competență esențială pentru tinerii de astăzi.

Concluzie

Interculturalitatea din punctul de vedere al educației sociale este esențială pentru formarea unei societăți echitabile, inclusive și conectate global. Prin implementarea unor strategii eficiente și depășirea provocărilor asociate, educația interculturală poate juca un rol semnificativ în modelarea viitorului unei lumi în care diversitatea este prețuită și înțeleasă.

Având în vedere societatea în care trăim, considerăm că înțelegerea interculturalității este crucială într-o lume tot mai interconectată și diversificată. De aceea credem că înțelegerea interculturalității în cadrul sistemului

educațional permite dezvoltarea unor programe mai echilibrate și relevante, care țin cont de diversitatea culturală a elevilor. Acest lucru ajută la crearea unui mediu educațional mai incluziv și motivant.

Totodată, pentru că trăim într-o eră a globalizării, abilitățile de comunicare interculturală devin din ce în ce mai importante. O înțelegere profundă a modului în care diferite culturi comunică și interacționează contribuie la evitarea conflictelor și la construirea relațiilor pozitive în contexte globale.

În acelaşi timp, interacțiunea cu perspectivele culturale diferite poate oferi un teren fertil pentru dezvoltarea creativității și inovației. Combinația de idei și experiențe diverse poate genera soluții noi și perspective inovatoare asupra problemelor contemporane existente.

Trebuie să ţinem cont că trăind într-o lume în continuă schimbare, adaptabilitatea și deschiderea la diversitate devin calități esențiale pentru oamenii din ziua de azi, iar înțelegerea interculturală contribuie la dezvoltarea unei mentalități deschise și la construirea unei reziliențe mai mari în fața schimbărilor sociale și economice.

În consecinţă, comprehensiunea interculturalității nu este doar un principiu etic, ci și un imperativ pentru o lume mai bună și mai conectată. Este cheia pentru construirea unor societăți tolerante, incluzive și prospere, care ştie să valorizeze diversitatea ca pe o sursă de bogăție și înțelepciune colectivă.

Promovarea imaginii şcolii cu sprijinul elevilor de clasă pregătitoare

Prof.Ienache Maria
Școala Gimnazială Nr.1 Suceava

Oricine dintre noi rememorează emoţia primelor zile de şcoală: îndeosebi micuţii sunt frumos gătiţi în uniforme şcolare, cu toţii hotărâţi în acea zi unică, veseli, optimişti, atât de puri, cu bune intenţii, emoţionaţi.

„Boboceii" au nişte aşteptări semnificative de la şcoală, cel puţin în plan afectiv: educatorul „ştie tot", e loial, iubitor, protector, satisface interesul său intelectual, curiozitatea, este cel mai apropiat prieten, apreciază just acţiunile, îl ajută să-şi remedieze greşelile, să depăşească obstacole ale vieţii... într-un cuvânt dascălul e perceput ca MODEL.

Pentru a satisface cât de cât curiozitatea „micilor grădinari" şi a veni în sprijinul părinţilor care au copii la grădiniţă în grupa mare, în vederea înscrierii acestora în clasa pregătitoare, conducerea Şcolii Gimnaziale Nr.1 din Suceava împreună cu cadrele didactice şi elevii de la clasele pregătitoare au considerat ca oportună organizarea activităţii „Ziua porţilor deschise" pentru gădiniţele din municipiul Suceava. Astfel, **fluturaşii veseli (PA), ursuleţii silitori (PB) şi prietenii lui Mickey şi Minni Mousse (PC)** au pregătit o zi de poveste pentru mai micii lor prieteni de la grădiniță.

Încă de la primele ore ale dimineţii şcolarii ca nişte adevărate gazde au pregătit clasele cu mari emoţii în aşteptarea oaspeţilor. Fiind conştienţi de rolul lor, acela de îndrumător şi sprijin pentru cei mai mici, au aranjat mobilierul în aşa fel încât să poată desfăşura o activitate cât mai plăcută împreună cu preşcolarii; în colaborare cu învăţătorii au pregătit materialele necesare pentru atelierele de lucru, câteva momente artistice şi recompense pentru musafiri, pe care aceştia le-au primit la plecare, în amintirea zilei de neuitat pe care au petrecut-o împreună.

Cu speranţa că s-au mai risipit din emoţiile primilor paşi spre şcoală atât „micii grădinari" cât şi micii şcolari au dansat în final o adevărată horă a prieteniei.

INVĂȚĂM SĂ TRĂIM ÎMPREUNĂ

IFTIME ALINA- ELENA, GRĂDINIȚA CU PP. NR 23, BACĂU

În orice moment ales oriunde în lume există aproximativ două miliarde de copii ce trăiesc printre noi. Două miliarde de trupuri şi minţi tinere ce adăpostesc un potenţial enorm şi pe care noi îi consideram a fi demni de grija noastră." Trăim înconjuraţi de frumuseţea şi minunile creaţiei, de miracolul vieţii şi de potenţialul enorm al oamenilor de a îmbogăţi viaţa – transformând-o într-o binecuvântare deplină. Şi, în acelaşi timp, trăim într-o lume în care violenţa şi războiul, sărăcia şi nedreptatea sunt endemice. Creşterea şi dezvoltarea copiilor includ dimensiuni fizice, mentale, sociale, culturale, spirituale, religioase şi de mediu. Din nefericire, sărăcia, lipsa accesului la facilităţile de bază şi la educaţie, bolile şi malnutriţia încă afectează pe mulţi dintre copiii noştri.

Procesul de învăţare pentru un copil începe din momentul în care se naşte; mediul în care trăieşte, experienţele pe care le are şi exemplele de comportament pe care I le oferim noi contribuie la înţelegerea propriei lor persoane şi a lumii.

La baza oricărei învăţări stă experienţa, cel mai mare profesor – şi acest adevăr nu poate fi mai bine de atât evidenţiat. Copiii nu se nasc într-o lume ideală – iar procesul lor de învăţare implică observaţie, experimentare, evaluare, integrare şi reacţia la diverse forţe din afară asupra cărora, ei şi părinţii lor, au prea puțin control. Realităţi complexe, valori aflate în conflict, pretenţii contradictorii la adevăr şi alternative confuze concurează să le câştige loialitatea. Într-o asemenea realitate, există o nevoie intensă de a găsi modalităţi pentru a alimenta şi conferi copiilor valorile ce îi vor ajuta să ia deciziile corecte .

UNESCO a identificat câteva valori universtale de dezvoltare personală, care permit copiilor să se raporteze creativ la lumea lor, ajutând-i să-și dezvolte stima de sine; consolidându-le capacitățile de a face alegeri și de a–și asuma responsabilitatea pentru alegerile făcute; abilitățile lor de a lua decizii corecte; ușurința de a respecta punctele de vedere proprii si ale altora; dorința de a face angajamente și de a le respecta. Acestea sunt exemple ale multor calități identificate ca valori, care trebuie cultivate la copii pentru a-i ajuta să gândească si să se comporte etic.

În existența timpului, omul a evoluat ca un mic fenomen dată fiind inteligența sa superioară față de toate ființele acestei planete.

Între toate speciile acestui Pământ există o relație specifică, însă omul a dus-o dincolo de limite. Viața e o artă în care omul este pionul principal. E regele suprem într-o lume plină de mistere pe care încă din cele mai vechi timpuri a încercat să le descifreze. Și atunci omul singuratic a simțit nevoia de a relaționa cu semenii săi apărând astfel efectul de turmă. O minte mai strălucită avea să fie conducătorul acestei turme. Așa s-a născut ordinea lumii prin stabilitate, unire, reguli morale și sociale. Am învățat să trăim împreună fiindcă acolo unde există unitate, există și putere.

Pământul este o minune dătătoare și susținătoare de viață unde omul trăiește în armonie cu toate celelalte vietăți. Arta vieții n-a fost frumoasă încă de la începuturi. Lupta pentru cucerirea spațiului terestru a fost zbuciumată, plină de încercări, războaie duse pentru supremație, teritorii. Am învățat în timp să trăim în armonie cu noi înșine și cu tot ceea ce ne înconjoară. Ființa supremă și-a stabilit granițele. Popoarele care s-au format de-a lungul timpului au înțeles în final că ordinea și relațiile contează, că arta supraviețuirii depinde de înțelegerea și cooperarea cu ceilalți astfel încât să fim ca un tot unitar.

Metode de lucru în școala multiculturală Educaţia interculturală nu beneficiază neapărat de un set de metode specifice, proprii, care aplicate ar produce minuni. În atingerea obiectivelor sale, această pedagogie apelează la acelaşi ansamblu de metode specifice educaţiei moderne, bazate pe comunicare, cooperare, echitate. Pot fi nominalizate metodele activ – participative, învăţarea bazată pe proiect, pe

descoperire, învăţarea prin cooperare, tehnicile de muncă individualizată (care iau în calcul specificul elevilor, stilul lor de învăţare şi relaţionare). Important de subliniat este preocuparea cadrului didactic pentru ca toate strategiile de comunicare şi cooperare între grupuri să asigure şanse egale în ceea ce priveşte participare la interacţinuile din clasă, la procesul educaţional. La graniţa dintre nivelul mediu al instituţiei şcolare şi cel micro, al gândirii elevului, se află unul din factorii cheie din aplicarea educaţiei interculturale, şi anume cadrul didactic. Rolul profesorului în internalizarea principiilor educaţiei interculturale de către elevi este crucial. Profesorul competent din punct de vedere intercultural, cel care pregăteşte elevii pentru ziua de mâine, nu poate lucra cu pedagogii ale „zilei de ieri". Profesorul este mai degrabă un „facilitator" al învăţării, un „mediator cultural", un „moderator al dialogurilor". Sarcina este să stimuleze dialogul între elevi, să încurajeze autonomia elevului. Este esential să creeze relaţii pozitive în interacţiunea dintre semeni, să favorizeze relaţiile constructive în grup, pentru a da posibilitatea tuturor de a trăi sentimentul propriei identităţi. Aşa cum rolul profesorului este modelat de principiile pedagogiei constructiviste, la fel, în oglindă, este determinat şi rolul elevului în acelaşi cadru. Acesta trebuie aşadar încurajat să-şi asume un rol activ, reflexiv, constructiv dar şi critic, în interacţiunea cu profesorul şi în dialogul cu ceilalţi elevi, să se simtă valorizat în propria sa identitate culturală, etnică şi religioasă.

BIBLIOGRAFIE

1. CIOBANU, O, COZĂRESCU, M. (coord.), Manual de educaţie interculturală, Editura ASE, Bucureşti, 2010.
2. COZMA, T., O nouă provocare pentru educaţie: interculturalitatea, Editura Polirom, Iaşi, 2001
3.CUCOS C. : Educaţia. Dimensiuni culturale şi interculturale, Ed. Polirom, Iaşi
4.CUCOŞ, C., COZMA, T., „Locul educaţiei pentru diversitate în ansamblul problematicii educaţiei.

Tendințe actuale în învățământ – tehnologizarea

Ignat Adriana Laura, Școala Gimnazială ”Adam Nicolae” Arad

Tendințele în învățământ sunt orientate către un stil modern, bazat pe tehnologie, pe folosirea Internetului, a resurselor educaționale deschise, folosirea telefoanelor mobile, a laptopurilor, a videoproiectoarelor, a televizoarelor și a tablelor interactive. Se pune foarte mult accentul pe lecțiile interactive, în care tehnologia este des utilizată.

Există manuale în format tipărit care au și varianta de manual digital unde se pot rezolva multe exerciții interactive, se pot viziona diverse înregistrări audio – video sau se pot doar asculta unele înregistrări, iar pe baza lor se pot face exerciții. Atenția elevilor este astfel dezvoltată, capacitatea lor de ascultare, de înțelegere, mai ales în cazul limbilor străine, precum engleza și franceza.

Ca profesoară de limba engleză și limba franceză mă folosesc mult de tehnologie, de Internet, pentru a le transmite elevilor cunoștințele necesare. Folosesc mult manualul digital, îndemn copiii să folosească telefoanele mobile doar în scop didactic, pentru a rezolva diverse exerciții interactive, rezultatul fiindu-le oferit la finalul exercițiilor, nemaifiind nevoie de intervenția profesorului, decât pentru a explica unde s-a greșit.

Având tehnologia la dispoziție în cadrul școlii în care lucrez, mă folosesc mult de ea, prezentând lecțiile prin intermediul manualelor digitale, pe tabla interactivă, unde se pot face adnotări, sublinieri, direct pe text, chiar și unele exerciții se pot rezolva online. Elevii sunt foarte încântați că pot folosi tehnologia în cadrul orelor, cât și în afara acestora. Aceștia sunt mai motivați astfel să învețe.

Proiectele actuale nu mai trebuie scrise de mână, pot fi redactate fie în Microsoft Word, fie în Power Point, unde se pot insera imagini și înregistrări audio/audio-video. În acest fel elevii capătă competențe digitale care le vor fi de folos mai departe în viață. Cu cât se deprind mai repede cu competențele digitale, cu atât mai bine, deoarece le va fi mai ușor, mai târziu în viață.

Tehnologizarea face parte din procesul instructiv-educativ în zilele noastre, este de actualitate accentul fiind pus tot mai mult asupra folosirii ei. Aceasta poate fi îmbinată cu un stil tradițional, pentru a nu se uita de scrisul de mână.

Astfel că, învățământul actual tinde tot mai mult spre tehnologizare, dar îmbină în același timp elemente moderne cu elemente tradiționale, precum scrisul de mână, care nu ar trebui să dispară în detrimentul scrisului la calculator.

Jocul didactic- punte de legătură între clasic și digital

Prof. înv. primar Indrecan Vălean Andreea

Jocul didactic este un tip specific de activitate prin care profesorul consolidează, precizează și chiar verifică cunoștințele elevilor, le îmbogățește sfera lor de cunoștințe, pune în valoare și antrenează capacitățile creatoare ale acestora. Așadar , atunci când jocul este utilizat în procesul de învățământ, el dobândește funcții psihopedagogice semnificative, asigurând participarea activă a elevilor la lecții sporind interesul de cunoaștere față de conținutul lecțiilor .

Încorporat în activitatea didactică, elementul de joc imprimă acesteia un caracter viu și atrăgător, aduce varietate și o bună dispoziție funcțională, de veselie și bucurie, de divertisment și de destindere , ceea ce previne apariția monotoniei, a plictiselii și a oboselii .

Jocul didactic – este o formă de activitate accesibilă copilului, prin care se realizează o parte din sarcinile instructiv-formative ale activităților obligatorii, dar și a celor alese, într-o atmosferă distractivă, antrenantă și motivantă.

Prin intermediul jocurilor didactice se activează operațiile gândirii precum analiza, sinteza, comparația și generalizarea.

Pentru reușita jocului didactic profesorul va avea următoarele cerințe de bază: pregătirea jocului didactic, organizarea judicioasă a acestuia, respectarea momentelor jocului didactic, ritmul și strategia conducerii lui, stimularea elevilor în vederea participării active la joc, asigurarea unei atmosfere prielnice de joc, varietatea elementelor de joc – complicarea jocului, introducerea altor variante etc .

Folosirea jocului didactic în cadrul procesului de instruire are numeroase avantaje pedagogice, cum ar fi: constituie o tehnică atractivă de explicare a unor noțiuni; angajează la lecție și copiii timizi și pe cei slabi și dezvoltă spiritul de cooperare, ceea ce duce la creșterea gradului de coeziune a clasei de elevi; constituie o admirabilă modalitate de a-i determina pe copii să participe activ la lecție; permite urmărirea progresului înregistrat de copil și permite observații prognostice privind ritmurile individuale de maturizare intelectuală și afectivă.

Exemple de jocuri care pot fi integrate în procesul instructiv- educativ atât prin intermediul unor aplicații instalate pe smatphone-uri sau tablete, cât și prin metode clasice 9 utilizarea unor alfabetare sau cartonașe cu litere):

„Schimbă litera ! / Schimbă silaba !”

Scopul jocului: Activizarea și îmbogățirea vocabularului, dezvoltarea capacității de selectare, dezvoltarea mobilității gândirii și a expresivității limbajului.

Sarcina didactică: Formarea unor cuvinte noi, prin schimbarea primei sau a ultimei litere / silabe.

Forma de organizare : frontal , individual sau pe grupe.

toc	**p**ai	**c**or	la**c**	ca**l**	sa**c**
loc	**r**ai	**d**or	la**n**	ca**p**	sa**r**
foc	**v**ai	**l**or	la**ș**	ca**ș**	sa**p**
soc	**t**ai	**n**or	la**t**	ca**d**	sa**t**

me-re	**pa**-nă	co-**pac**	pa-**ră**
pe-re	**ca**-nă	co-**coș**	pa-**nă**
ta-re	**va**-nă	co-**leg**	pa-**ce**
ma-re	**ra**-nă	co-**vor**	pa-**chet**

„Jocul literelor”

Sarcina didactică: Găsirea unor cuvinte, ținând cont de numărul de litere din care sunt formate, precum și de definițiile date .

Forma de organizare: frontal, pe grupe, individual .

Completați cuvintele cu atâtea litere câte puncte sunt, ținând seama și de explicațiile din paranteze:

a - - (de băut)	i - - (din nou)
b - - (luminează)	l - - (regele animalelor)
c - - (animal)	m - - (bătrân)
d - - (cadou)	r - - (paradis)
E - - (nume de fată)	ș - - (jocul minții)
F - - (dă căldură)	t - - (nu vorbesc)

Bibliografie:

Indrecan Vălean Andreea, *Lucrare metodico-științifică pentru obținerea Gradului didactic I „Tradițiile în activitățile instructive educative din învățământul primar”*

Inteligența artificială în educație

-studiu de specialitate-

Prof. Iordache Anca-Maria

Colegiul Național "Alexandru Lahovari", Râmnicu-Vâlcea

Inteligența artificială (IA) are un potențial semnificativ de a transforma educația, aducând numeroase beneficii și îmbunătățiri în procesele de învățare și predare. Implementarea IA în educație vine însă și cu provocări, cum ar fi protecția datelor și a vieții private, etica utilizării IA și asigurarea că tehnologia nu înlocuiește complet interacțiunea umană în procesul educațional. Cu toate acestea, beneficiile potențiale ale IA în educație sunt semnificative și pot contribui la îmbunătățirea calității și accesibilității educației la nivel global.

Iată câteva moduri în care IA este utilizată în educație:

1. Personalizarea învățării prin sisteme adaptative de învățare

Acestea folosesc algoritmi de IA pentru a ajusta materialul didactic în funcție de nevoile individuale ale fiecărui elev. Astfel, fiecare elev primește un parcurs educațional personalizat care îi optimizează ritmul și stilul de învățare. IA poate sugera resurse suplimentare, ca de exemplu: cărți, articole, videoclipuri, care sunt relevante pentru interesul și nivelul de cunoștințe al elevului. Sistemele de învățare adaptivă folosesc algoritmi de IA pentru a analiza datele de învățare ale fiecărui elev și pentru a ajusta materialul didactic în timp real. Aceste sisteme pot identifica zonele unde elevul întâmpină dificultăți și pot oferi exerciții suplimentare sau explicații detaliate pentru a îmbunătăți înțelegerea.

2. Evaluarea și feedback-ul automatizat: corectarea temelor și a testelor

Algoritmii de IA pot evalua automat temele și testele, reducând astfel sarcina profesorilor și oferind feedback instantaneu elevilor. IA poate analiza rezultatele testelor și poate identifica punctele forte și punctele slabe ale fiecărui elev, oferind astfel recomandări specifice pentru îmbunătățire.

3. Suport pentru profesori: planificarea lecțiilor

IA poate ajuta profesorii să-și planifice lecțiile mai eficient, sugerând activități și resurse didactice bazate pe curriculum și pe nevoile elevilor. Instrumentele de IA pot monitoriza progresul elevilor și pot semnala profesorilor când un elev are nevoie de ajutor suplimentar.

4. Asistenți virtuali și roboți educaționali: chatbots

Aceștia pot răspunde la întrebările elevilor, oferind suport 24/7 și ajutându-i să înțeleagă mai bine materialul de studiu. Roboții educaționali sunt folosiți pentru a interacționa cu elevii în clasă, aceștia pot face lecțiile mai interactive și mai captivante. Asistenții virtuali, cum ar fi chatbots sau avataruri interactive, pot oferi sprijin educațional personalizat. Aceștia pot răspunde la întrebări frecvente, pot explica concepte dificile și pot ghida elevii prin materiale de studiu complexe. Un exemplu este IBM Watson Tutor, care folosește IA pentru a oferi sprijin individualizat în diverse subiecte.

Chatbots pot simula discuții interactive, oferind un mod atractiv de a învăța. De exemplu, un chatbot de matematică poate prezenta probleme și oferi explicații pas cu pas în timp ce elevul interacționează cu el. Acești chatbots pot fi integrați în platformele de învățare online, făcând învățarea mai accesibilă și mai interactivă.

5. Accesibilitate și incluziune: suport pentru elevii cu nevoi speciale

IA poate oferi resurse și instrumente adaptate pentru elevii cu dizabilități, cum ar fi traducerea automată a textului în limbajul semnelor sau conversia textului scris în vorbire. Instrumentele de traducere automate pot ajuta elevii care învață în limbi străine, facilitând accesul la materialele educaționale.

6. Învățare la distanță și platforme online: MOOCs (Massive Open Online Courses)

Acestea folosesc IA pentru a analiza comportamentul de învățare al studenților și pentru a îmbunătăți structura cursurilor. IA poate monitoriza activitatea elevilor pe platformele de învățare și poate oferi recomandări pentru îmbunătățirea experienței de învățare.

Integrarea inteligenței artificiale în educație are astăzi un potențial enorm în transformarea acesteia, contribuind astfel la personalizarea învățării, la evaluarea automată și imediată, la sprijinul în luarea deciziilor și promovarea accesibilității. Ar fi de dorit totuși să facem cu toții apel la păstrarea unui echilibru între utilizarea inteligenței artificiale și interacțiunea umană, în așa fel încât profesorii să joace un rol esențial în ghidarea și susținerea elevilor pe parcursul procesului de învățare. Doar în această manieră, utilizarea IA în educație ar trebui să se bazeze pe trei elemente cheie: să fie eficientă, responsabilă și benefică pentru elevi.

Sitografie

1.https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20200827STO85804/ce-este-inteligenta-artificiala-si-cum-este-utilizata

2.https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/resources/tutorials/ai-in-education-tutorial.htm

3.https://www.geopolitic.ro/2021/11/impactul-inteligentei-artificiale-ia-educatie-si-regandirea-rolului-educatiei-era-digitala/

Hărțile mentale în învățarea limbilor străine

Prof. Iordache Anca-Maria

Colegiul Național "Alexandru Lahovari", Râmnicu-Vâlcea

Hărțile mentale, numite și hărți euristice, sunt instrumente vizuale foarte eficace în învățarea limbilor străine. Acestea ajută în structurarea și organizarea ideilor într-un mod nelinear și, ca atare, facilitează memorarea și înțelegerea.

Harta mentală este o schemă, o diagramă care se bazează pe conexiunea de idei, de informații. Harta mentală are în centru o temă. Pornind de la această temă se structurează o arborescență în funcție de care putem regrupa, lega, expune cuvinte și idei.

Harta mentală reprezintă un instrument vizual polivalent ce se constituie ca un diptic: pe de o parte, îi ajută pe elevi în învățarea limbilor străine și, pe de altă parte, îl sprijină pe profesor în pregătirea orelor de curs. Mai mult, elevii se obișnuiesc să folosească hărțile mentale și, astfel, le pot externaliza pentru a le folosi în viața de zi cu zi pentru a se organiza mai bine.

Se pot enumera mai multe avantaje ale folosirii hărților mentale în orele de limbi străine.

Un prim avantaj ar fi acela ca hărțile mentale permit reprezentarea conceptelor lingvitice și culturale într-o manieră vizuală. Acest lucru le facilitează elevior înțelegerea conceptelor și îi ajută pe aceștia să rețină informațiile cu mai multă ușurință. De exemplu, pot crea hărți mentale pentru câmpuri lexicale specifice: transport, alimente, haine, părți ale corpului etc. Un câmp lexical poate fi mai ușor înțeles dacă cuvintele sunt legate între ele prin ramuri ce indică relațiile semantice.

Un alt avantaj este constituit de stimularea creativității ce conduce la o organizare liberă a ideilor. Astfel, îi încurajează pe elevi să fie mai creativi și să exploreze diverse asocieri de cuvinte și idei.

De asemenea, hărțile mentale îi ajută pe elevi să își structureze gândurile și ideile, ceea ce este foarte util în realizarea sarcinilor, ca de exemplu redactările, eseurile, discursurile sau prezentările.

Hărțile mentale sunt intrumente foarte eficiente pentru a face recapitulări, căci, prin intermediul acestora, elevii reușesc să rezume informațiile concis, la obiect, vizual.

În concluzie, hărțile mentale apelează la memoria vizuală pentru o învățare activă și reprezintă un atu în învățarea limbilor străine, sporesc performanța academică, ajută la o bună gestionare a timpului și la păstrarea informațiilor pe termen lung.

Bibliografie

Dulamă, Maria Eliza. Metodologii didactice activizate. Teorie și practică. Editura Clusim, Cluj Napoca, 2008

https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/harta-conceptuala-aplica-ie-la-clasa, 2019

https://ro.linkedin.com/pulse/hartile-mentale-educatie-carmen-dragomir

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Profesor învățământ preșcolar Istrate Rodica
Școala Gimnazială ,,Sfânta Maria" Botoșani

"Educatia este pasaportul nostru pentru viitor, căci ziua de mâine aparţine celor care se pregatesc pentru ea de astazi.". Aşa sună un citat celebru dat de un activist Afro- American foarte influent, care a dezbătut cu tărie drepturile oamenilor şi în special cele ale Afro - Americanilor. Chiar dacă această afirmaţie a fost spusă în contextual anilor '40 –'50, ea se poate lesne plia şi în cadrul societăţii actuale datorită numeroaselor dispute şi dezbateri care se dau pentru a rezolva problema conflictuală a educaţiei din zilele noastre.

Pe fondul numeroaselor schimbări care influenţează numeroase domenii ale societăţii contemporane, putem spune că problema educaţiei este abordată în strânsă legătură cu problematica lumii în care trăim, lume care este determinată de progres în special în domeniul tehnologiei şi tehnicii. Mai este necesară educaţia? În ce măsură educaţia reuşeşte azi să mai educe? Iată câteva din preocupările de azi care încearcă să găsească rolul real a educaţiei în societate.

Datorită acestor schimbări vizibile, educaţia şi, implicit, şcoala, trebuie să pregătească elevii pentru provocările ce urmează să îi asalteze. Există numeroase activităţi profesionale şi căi ce deschid posibilitatea succesului, aşa că rolul educaţie nu mai este acelaşi pentru fiecare oportunitate în parte. Aşadar învăţământul trebuie să fie reactualizat pentru toate domeniile în parte, în aşa fel încât să răspundă nevoilor societăţii, dar să fie şi ajute tânăra generaţie să îşi formeze competenţe care pot să le garanteye angajarea într-un anumit domeniu. Din această perspectivă, unii cercetători vorbesc despre o soluţie mediatoare între societate şi educaţie, şi anume aceea de a schimba cursul educaţiei şi modul traditional de abordare a acesteia. În acest sens, s-au remarcat deja tendinţe care fie implică părinţii direc în educaţie, făcându-I şi pe ei beneficiari, fie suplimentează oferta educaţională a unor şcoli cu diverse cursuri sau calificări, astfel încât să ajute atât tinerii cât şi societatea.

Educaţia trebuie să fie în primul rând disciplina formării şi înălţării spirituale a omului. Pedagogia contemporană a dat o mai mare atenţie copilului ca existenţă de sine stătătoare, cu o natură şi un caracter propriu. Cercetările noi au dotat copilul cu toate atributele umanităţii noastre, fapt care a determinat o schimbare fundamentală în teoria şi practica pedagogică.

Când gândim conceptul de om, gândim în mod necesar şi pe acela de copil (copilărie). Însuşirile caracteristice şi dominante ale copilului, deşi atât de specifice, apar ca ale unui om; el îşi joacă rolul şi trece de etapa primă a vieţii ca o făptură normală, dar cu secretele ei ce trebuiesc atent cercetate. Copilăria este o excepţională calitate şi binefacere a umanităţii noastre. Giovani Gentile afirmă că „perioada formativă" durează toată viaţa şi că ea face frumuseţea şi bucuria celor ce se simt mereu copii.

În interiorul acestei idei care eliberează copilul şi-l redă sieşi, ca o primă caracteristică a naturii sale şi de mare folos pedagogiei, se poate constata o sete continuă de a face ceva, de a fi activ pe cont propriu, de a crea în sensul spiritului său. Abia pe acest drum deschis se poate rezolva corect şi productiv problema libertăţii copilului în actul învăţării şi educaţiei. Şcoala nouă a făcut un mare salt demn de a fi luat în consideraţie. Condiţie de dezvoltare a naturii umane, libertatea nu există în stare pură şi nelimitată; acesta este un atribut divin. Omul poate fi liber numai supus unei discipline în funcţie de un ideal spiritual şi moral, fapt care în cazul

copilului este de o mare subtilitate. Cum anume se execută lucrurile şi prin ce mijloace scopul poate fi atins, aceasta stă la dispoziţia măiestriei de care dispune educatorul.

Şcolii, ca principal agent educativ, îi revine rolul de a înarma tinerii cu simţ critic, cu capacitatea de a înţelege şi răspunde adecvat diverselor provocări din partea societăţii, de a deveni tot mai mult agenţi ai propriei formări, care să-şi organizeze, să-şi structureze singuri cunoaşterea, să descopere singuri, având formată judecata şi responsabilitatea viitoare. Putem considera că şcoala este o procedură de excludere din exterior, o formă rafinată de instituţionaliyare şi de manipulare în masă. Un anumit context cultural şi social îi determină şcolii valoarea în condiţii istorice; la limită, şcoala este oglindă a mentalităţilor epocale şi sociale, iar elevii sunt reprezentări ale unor ideologii directoare în istoria relaţiilor interumane. Prin urmare şcoala trebuie considerată nu o cauză de formare a indivizilor, ci mai curând un efect al societăţii.

În concluzie, educaţia este o problemă prioritară. Toţi cei care văd limpede evoluţia fiinţei umane, a fiinţei raţionale, a omului modern, a umanităţii, în ansamblul ei plasează în centru educaţia. În ultimele decenii, omul modern se identifică prin prezenţa unor noi tipuri de probleme generate de viaţa contemporană: amplificarea şi impreviziunea schimbărilor de natură economică şi sociopolitică, intensificarea schimbărilor din sfera profesiunilor, amplificarea interdependenţelor dintre macrosistemul social şi componentele sale. Aceste probleme care la început păreau a sta doar în atenţia savanţilor, au început să devină probleme concrete, deschise şi îngrijorătoare pentru toţi oamenii, probleme ce nu pot fi discutate separat, ci într-o interconexiune.

BIBLIOGRAFIE

Marinescu Mariana, Noile educaţii în societatea cunoaşterii, Editura Pro Universitaria, 2013, Bucureşti;

Penechi Maria Viorica, ‘’Educaţia şi problematica lumii contemporane’’, Revista Şcoala Românească, www. ŞcoalaRomânească.ro;

‘Relevant Education: Education for today’s world’, The writers work for the Promotion of Education in Pakistan Foundation, Inc., USAinfo@pepfoundation.org

Transformari si Tendinte in Invatamant

Educația se schimbă, iar tendințele mondiale arată o personalizare și o continuitate a învățării, precum și importanța crucială a alfabetizării digitale.

Cum este școala de azi, știm. Cum trebuie să fie? – aceasta-i întrebarea care trebuie să ne preocupe pe toți. Procesul schimbării trebuie subordonat unei viziuni clare și unui obiectiv strategic: *un sistem educațional de calitate, eficient, performant și competitiv*, la nivelul sistemelor performante din Europa și din lume.

Traditional, educatia s-a concentrat pe transmiterea de cunostinte si informatii teoretice, dar in prezent, abordarea didactica se schimba catre dezvoltarea competentelor esentiale. Aceasta inseamna ca elevii vor fi implicati in activitati practice, vor avea oportunitati de aplicare a cunostintelor in contexte reale si vor fi incurajati sa-si dezvolte abilitati precum gandirea critica, rezolvarea de probleme si comunicarea eficienta.

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață, integrarea în câmpul muncii și alte aspecte importante ale vieții. De asemenea, educația contribuie și la asigurarea unui venit pentru cei care vor ajunge la vârsta de pensionare. În România, ca de altfel in multe tari europene si nu numai, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor.

În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ. Astfel, utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc. De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile. Mai mult decât atât, aceste noi descoperiri ale vremurilor noastre au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informației și comunicațiilor, inteligența artificială, robotica sau biotehnologiile.

Educaţia preşcolară dezvoltă abilităţile cognitive, psihologice şi sociale. Impactul educaţional al grădiniţei este deja evident la vârsta adolescenţei: tinerii de 15 ani care au urmat în copilărie grădinița timp de un an sau mai mult au obţinut rezultate mai bune la PISA decât cei care nu au acest an. Educaţia timpurie are şi alte beneficii sociale: creşte predispoziţia către un stil de viaţă sănătos, micşorează rata criminalităţii şi reduce costurile sociale generale ale sărăciei şi inegalităţii. Cei mai mulţi copii care intră acum la şcoală cel mai probabil vor avea la maturitate joburi care încă nu există. Oamenii schimbă locurile de muncă – şi chiar profesiile – mult mai des decât cu o generaţie în urmă. Angajatul european mediu a ajuns de la o meserie şi un job pe viaţă la mai mult de 10 locuri de muncă într-o carieră.

Într-o societate aflată în îmbătrânire, cu o forţă de muncă din ce în ce mai redusă, europenii vor fi nevoiţi să lucreze până la vârste mai înaintate. Asta înseamnă că cei care au

peste 40 de ani vor avea nevoie de foarte multe oportunităţi pentru reînnoirea aptitudinilor şi calificărilor. Cererea pentru competențe este într-o continuă evoluție. Investiția în învățarea pe parcursul vieții, inclusiv prin mai multe cursuri la locul de muncă, este cea mai bună promisiune pentru a maximiza angajabilitatea în viitor. Angajatorii sunt deja cei mai mari contributori la educația adulţilor, fiind responsabili pentru 50 la sută din toate cheltuielile în acest domeniu. Inovația la locul de muncă este cheia prin care noile aptitudini pot fi învățate și dobândite. Instituțiile de învățământ trebuie de asemenea să predea avantajele învățării continue și să fie mult mai atractive mai deschise, mai incluzive, să găsească căi prin care să aducă oamenii aflați în diferite faze ale vieții lor profesionale înapoi spre educație.

Aptitudinile digitale devin componente de bază ale alfabetizării, iar tinerii sunt avantajați de acest lucru. Astăzi, 93% dintre locurile de muncă din Europa au „atașate" computere de tip desktop și aproape că nu există job care să nu aibă printre cerințe cel puțin competențe digitale de bază. Pentru prima dată în istorie, tinerii sunt mult mai buni în privința unei anumite aptitudini față de adulți. Iar acest lucru poate avea implicații profunde pentru piețele muncii, piețe care sunt în continuare bazate în mare parte pe vechime și experiență. Așa cum a socoti și a ști alfabetul sunt aptitudini fundamentale pentru fiecare cetățean, indiferent de profesia sa, așa sunt și competențele digitale. Vor deveni necesare pentru a avea succes în societatea din prezent și pe piața muncii unde conectivitatea ubicuă este noul normal. Una dintre tendințele actuale în educație are legătură cu dezvoltarea unor abilități și competențe care să pregătească copiii pentru nevoile actuale ale lumii moderne.

Astfel, accentul a început să fie pus pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă și analitică, dar și întreprinderea anumitor skill-uri de comunicare, lucru în echipă și digitale. În același timp, educația a devenit tot mai centrată pe elev, iar profesorii au început să joace rolul „călăuzitorilor", meniți să îi ajute elevii să-și descopere talentele și să-și dezvolte potențialul. Totodată, în ultimii ani, educația non-formală a început să câștige din ce în ce mai mult teren, prin activități precum voluntariatul, proiectele sociale sau de mediu, educația artistică și activitățile sportive. Acestea oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar. De asemenea, educația interculturală și despre societate sunt și ele tendințe care au luat avânt în ultima perioadă, și care au ca scop dezvoltarea unei conștiințe globale și a unei atitudini pozitive față de diversitatea culturală și socială. Un lucru este sigur, pentru face față provocărilor care s-au ivit în ultimi anii și pentru a îmbunătăți sistemul educațional din România, este necesară implementarea unor soluții, care să implice autoritățile, profesorii, elevii și părinții.

Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate. De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experință plăcută și satifăcătoare în acest sistem. Totodată, este necesar ca programa școlară să fie actualizată, astfel încât să se încurajeze dezvoltarea abilităților și competențelor relevante pentru cerințele din piața muncii și viața în societatea actuală.

Un alt aspect important este dezvoltarea parteneriatelor între școli, companii, organizații sau instituții ale statului, astfel încât elevii să aibă acces la oportunități de învățare și de dezvoltare a abilităților în afara programului școlar.

În final, putem spune că sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece, cu toate acestea, pentru ca toți elevii să se bucure de un viitor mai bun și de șanse egale, sunt necesare și mai multe eforturi, care să privească problematica educației din toate unghiurile sale.

Societatea contemporana este caracterizata de schimbari rapide si de necesitatea adaptarii continue. Prin urmare, nu este suficient sa invatam doar in timpul anilor de scoala sau facultate. Invatarea pe tot parcursul vietii devine o necesitate, iar institutiile de invatamant trebuie sa ofere oportunitati de invatare si dezvoltare profesionala continua, atat pentru elevi cat si pentru adulti. Globalizarea a adus cu sine nevoia de a intelege si a interactiona cu diferite culturi si perspective. Educatia interculturala si globala se concentreaza pe promovarea intelegerii si respectului fata de diversitatea culturala si pe dezvoltarea competentelor de comunicare si colaborare cu persoane din diferite medii culturale. Aceasta va pregati elevii pentru a fi cetateni globali responsabili si deschisi catre lumea din jurul lor.

In concluzie, educatia se afla intr-o continua transformare si evolutie, adaptandu-se la cerintele si tendintele societatii actuale. Invatarea bazata pe competente, utilizarea tehnologiei, educatia pe tot parcursul vietii si centrarea pe elev sunt doar cateva dintre tendintele importante de urmarit in anul 2024. Educatia STEM, educatia interculturala si globala, reprezinta directii semnificative in dezvoltarea sistemelor de invatamant. Prin adaptarea la aceste tendinte, educatia poate deveni mai eficienta si mai relevanta pentru pregatirea elevilor pentru provocarile viitorului.

Reforma din interior a școlii este un proces complicat, care cere timp, ținând cont că privește un sistem de mari dimensiuni, bine ancorat în conservatorism. Școala de azi trebuie să pregătească elevi pentru lumea de mâine. Nu mai poate rămâne nostalgică după vechile modele, după bătrânul Domn Trandafir, compliantul și resemnatul dascăl din trecut, după cretă, tablă și burete, manuale mâzgălite, bănci scrijelite, nu mai poate paria pe metode didactice învechite și ineficiente, pe abordări strict limitate la domeniul disciplinei, nu mai poate opune rezistență noului, inovării, digitalizării. Educația este *calea dezvoltării europene*, ca stat civilizat și puternic, a României. Care, pentru a depăși situația în care se află, pentru a avea șanse în viitor, nu poate fi decât *educată*.

Prof. Ivascu Dragos Ion

„Sara pe deal”

Mihai Eminescu

Profesor, Andina-Elena Jercan

Colegiul „Ferdinand I“ Măneciu, jud. Prahova

Niciun alt poet n-a cântat mai profund şi mai cutremurător iubirea şi natura ca Mihai Eminescu.

Iubirea – « un zbor de păsări albe care străbat eternitatea şi se opresc în dreptul unei stele…»

Natura – un părinte–împărat şi o gazdă ospitalieră, discretă, care îi primeşte pe cei îndrăgostiţi în iatacurile sale proaspete rânduite din « mijloc de codru » şi de la margine de ape, până în câmpiile stelare, vegheate de sfânta lună…

In prima etapă a creaţiei sale, Eminescu şi-a mărturisit setea, visul de iubire, încrederea în Steaua norocoasă a dragostei, în poezii senine ca : « Sara pe deal », « Crăiasa din poveşti », « Freamăt de codru », « Povestea codrului », « Dorinţa », « Povestea teiului » - idile şi pasteluri.

Cu « Lacul » şi « Floare albastră » se prefigurează cealaltă etapă de creaţie : asupra unei triste experienţe de viaţă, când iubita nu mai e angelică, ci se dovedeşte o Dalila sau Deianira.

Acum şi natura se despodobeşte : plopii sunt « fără soţ », codrul se leagănă fără vânt, rândunelele se duc « scuturând aripele » - sunetul de bucium se pierde « mai departe, mai departe » …

Eminescu gândea o monografie lirică a iubirii, sub numele zeităţii nordice « Ondina » - « cu ochi ca lumina », care nu îngăduie decât iubirea totală, absolută.

Ne-au rămas, din proiectata monografie, numai secvenţe, între care şi « Sara pe deal ».

Anunţată prin titlu ca pastel, poezia intens lirică se desfăşoară astfel, prin imagini vizuale şi acustice, dar se preface în idilă, treptat, cu fiecare ultim vers din fiecare strofă, ca, apoi, cele două catrene finale să fie o explozie a visului de iubire, deci idilă pură.

Sentimentul sincer şi intens trăit suie omul spre cer : dealul este o treaptă lină spre câmpul Selenei, iar salcâmul, lângă care aşteaptă Ea, este axis mundi.

Pentru îndrăgostit, pământul este în atingere blândă cu cerul. Eul liric ştie să ne conducă în astfel de sfere înalte atât vizual, cât şi acustic, dar şi prin melodicitatea cadenţelor liniştite care combină coriambul (/ - - /) { troheu / - ; iamb - /} cu amfibrahul (- / -), stabilind şi pauza cuminte a cezurilor.

Peste satul românesc patriarhal, coboară amurgul şi, într-o gradaţie fină, se face stăpână liniştea. E atâta calm, încât îndrăgostitul percepe şoapta izvorului subteran (de sub masa de apă a fântânii), o şoaptă ca un plâns de emoţie, de fericire :

« Apele plâng clar izvorând în fântâne…

Sub un salcâm, dragă, m-aştepţi tu pe mine.»

Planul cosmic interferează cu cel terestru: scânteie piatra cărării de munte sub copituţele oilor multe, care se retrag la stână, pe când buciumul îşi risipeşte cântecul peste singurătăţi.

Personificări, metafore de mare originalitate umanizează atât natura terestră, cât şi pe cea cosmică. Stelele seamănă cu ochii înrouraţi ai fetei, luna « clară » sugerează frăgezimea şi candoarea fetei, iar « frunza cea pală » - fragilitatea, prevestind şi efemerul fericirii omeneşti :

„Luna pe cer trece-aşa sfântă şi clară,

Ochii tăi mari caută-n frunza cea rară

Stelele nasc umezi pe bolta senină,

Pieptul de dor, fruntea de gânduri ţi-e plină.”

Satul întreg pare a fi pactizat cu cei doi. Căsuţele, fiinţe omeneşti vii, parcă-şi pun palma streaşină la frunte şi se înalţă pe vârful degetelor să-i urmărească cu dragoste pe cei doi :

« Nourii curg, raze-a lor şiruri despică

Streşine vechi casele-n lună ridică… »

Înserarea cuprinde totul ca un fum şi cântă: cu murmur de fluiere-n stână, cu răsunet de toacă şi de clopot, adunând oamenii osteniţi de la muncă la cină şi odihnă în căsuţele lor :

« Şi osteniţi, oameni cu coasa-n spinare

Vin de la câmp, toaca răsună mai tare,

Clopotul vechi împle cu glasul lui sara,

Sufletul meu arde-n iubire ca para. »

Cu excepţia unui singur catren, toate celelalte trei sunt de pastel, dar cu al patrulea vers de idilă. Ultimul dintre acestea, prin comparaţia superlativă : « sufletul meu arde-n iubire ca para » anunţă cele două strofe finale, în care nu mai încape decât mărturisirea dragostei. Se schimbă şi discursul liric : descrierea unde abundă formulele adjectivale, face loc confesiunii : eul liric singular are exclamaţii izvorâte din aceeaşi viguroasă, repetată, interjecţie, numeroase formule verbale inverse şi la viitorul popular arhaic :

« Ah ! în curând satul în vale-amuţeşte

Ah! în curând pasu-mi spre tine grăbeşte,

Lângă salcâm sta-vom noi noaptea întreagă,

Ore întregi spune-ţi-voi cât îmi eşti dragă ! »

Sperând în clipele de fericire maximă în împlinirea visului de a se afla împreună, formula pronominală de persoana I – a II-a singular se transformă în pluralul dorit « noi » :

« Ne-om răzima capetele unul de altul

Şi, surâzând, vom adormi sub înaltul,

Vechiul salcâm. Astfel de noapte bogată

Cine pe ea n-ar da viaţa lui toată ? »

Chiar anjambamentul (ingambamentul) – revărsarea versului al doilea în cel de al treilea – sugerează prea-plinul sufletesc, bogăţia visului de iubire împlinită.

Viitorul verbelor nu este întâmplător : el sugerează visul de iubire. Sentimentul este atât de intens, încât întâlnirea celor doi pare o certitudine. O confirmă şi tonalitatea optimistă a interogaţiei retorice din final.

Scrisă în primii ani de creaţie, frumoasa idilă–pastel este publicată abia în 1885, 1 iulie, după o experienţă de dezamăgiri şi neîmpliniri. Acestea au făcut ca toată lirica erotică eminesciană să oglindească iubirea ca vis.

Într-un singur poem, finalul arată împlinirea dragostei : prin fericită nuntă : « filele de poveste » din basmul lui Călin.

Concluzia este a romanticului (sceptic) :

« Şi poate nici este loc

Pe-o lume de mizerii,

Pentr-un atât de sfânt noroc

Străbătător durerii. »

PROFESORUL - CREATOR DE EDUCATIE

Jujea Luminiţa -secretar
Şcoala Gimnazială „Petre Sergescu"

Mulţi cred că a fi profesor inseamnă doar a prezenta informaţiile in faţa elevului, a evalua nivelul acestora şi a-i ierarhiza prin note. Profesia de cadru didactic este insă mult mai profundă, solicită calităţi speciale, care se pot forma si dezvolta doar dacă persoana respectivă doreşte, cu adevărat, să fie profesor.

Şcoala- pana acum, a avut drept scop sa formeze competenţe. „Competenţe care la finalul liceului te făcea sa fii capabil să te adaptezi la viata de adult, să ai cunoştinţele de bază ca să te poţi integra atât in viaţa socială, cât şi in viaţa profesională. Premisa acestei formari era urmatoarea: viitorul e predictibil, iar noi in şcoală ştim suficient de bine cum va arăta viitorul şi formam din acest moment competenţele care vor fi utile in acel viitor pe care noi il putem prezice cu suficienţă acurateţe.

Din păcate, experienta pe care am trăit-o cu toţii in ultimii ani au arătat că nu mai putem prezice viitorul, că viitorul a devenit mult mai voatil decat ne putem inchipui noi.

Sistemul de educaţie se mişca incet. Inevitabil, iţi trebuie multi ani până când formezi un om.Invăţarea e un proces mai lent. Sistemele educaţionale, nu numai la noi, sunt sisteme mai lente. Multă vreme şi realitatea era mai lentă. Era o lume in care schimbările erau mai lente. Şi atunci, in acel tip de lume, Educaţia putea să ţină pasul cu realitatea. Cele doua roţi dinţate se impingeau una pe alta intr-un ritm relativ compatibil.

Întrucât sistemul educațional s-a bazat întotdeauna pe un sistem ierarhic, transmiterea informațiilor și formarea competențelor presupunând și exercitarea puterii, criticii la adresa prestației profesorilor îi este intrinsecă o critică a autorității acestora.

Această constatare nu presupune îmbrățișarea extremei care consideră că profesorul le știe pe toate, că, odată ajuns la catedră, nimeni nu îl mai poate învăța ceva și nimic nu îl mai poate schimba. Adaptând o formulă celebră a lui Gabriel Liiceanu, putem afirma că niciun profesor nu trebuie să rămână „încremenit în proiect". Dimpotrivă, fiecare profesor descoperă împreună cu elevii săi, venind în întâmpinarea curiozităților acestora perspectiva acestuia asupra lumii devine constant mai vastă. Iar principala modalitate de formare continuă a profesorilor este aceea a interacțiunii

cotidiene cu elevii săi. Aceasta reprezintă o normalitate a parteneriatului educațional.

Inovații, transformări și tendințe în învățământul românesc

Prof. înv. preșcolar, KANYA JULIA

În România, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor.

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață, integrarea în câmpul muncii și alte aspecte importante ale vieții.

Însă care este progresul educației în România? Ce tendințe par să se urmeze? Și care vor fi provocările pe care le va întâmpina sistemul educațional din România?

În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ.

Astfel, utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc.

De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile.

Mai mult decât atât, aceste noi descoperiri ale vremurilor noastre au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informației și comunicațiilor, inteligența artificială, robotica sau biotehnologiile.

Una dintre tendințele actuale în educație are legătură cu dezvoltarea unor abilități și competențe care să pregătească copiii pentru nevoile actuale ale lumii moderne.

Astfel, accentul a început să fie pus pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă și analitică, dar și întreprinderea anumitor skill-uri de comunicare, lucru în echipă și digitale.

În același timp, educația a devenit tot mai centrată pe elev, iar profesorii au început să joace rolul „călăuzitorilor”, meniți să îi ajute elevii să-și descopere talentele și să-și dezvolte potențialul.

Totodată, în ultimii ani, educația non-formală a început să câștige din ce în ce mai mult teren, prin activități precum voluntariatul, proiectele sociale sau de mediu, educația artistică și activitățile sportive. Acestea oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile

sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar.

De asemenea, educația interculturală și despre societate sunt și ele tendințe care au luat avânt în ultima perioadă, și care au ca scop dezvoltarea unei conștiințe globale și a unei atitudini pozitive față de diversitatea culturală și socială.

Provocările cu care se confruntă sistemul nostru educațional

Una dintre cele mai mari probleme fiind cea a accesibilității la educație, mai ales în mediile rurale sau defavorizate. Din nefericire, mulți copii nu au acces la o educație de calitate din cauza infrastructurii inadecvate, lipsei de resurse și a profesorilor necalificați.

În același timp, absenteismul elevilor, abandonul școlar, corupția în sistemul educațional și subfinanțarea acestuia sunt și ele probleme regăsite în majoritatea instituțiilor de învățământ din România.

Un lucru este sigur, pentru face față provocărilor care s-au ivit în ultimi ani și pentru a îmbunătăți sistemul educațional din România, este necesară implementarea unor soluții, care să implice autoritățile, profesorii, elevii și părinții.

Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate.

De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experiență plăcută și satisfăcătoare în acest sistem.

Totodată, este necesar ca programa școlară să fie actualizată, astfel încât să se încurajeze dezvoltarea abilităților și competențelor relevante pentru cerințele din piața muncii și viața în societatea actuală.

Un alt aspect important este dezvoltarea parteneriatelor între școli, companii, organizații sau instituții ale statului, astfel încât elevii să aibă acces la oportunități de învățare și de dezvoltare a abilităților în afara programului școlar.

În final, putem spune că sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece, cu toate acestea, pentru ca toți elevii să se bucure de un viitor mai bun și de șanse egale, sunt necesare și mai multe eforturi, care să privească problematica educației din toate unghiurile sale.

Limba şi literatura română – disciplină de studiu sau program de învăţare

prof. Kozma Aniko
Școala Gimnazială ”Comenius”, com. Brețcu, jud. Covasna

Ca orice disciplină de studiu, limba şi literatura română este definită prin convenţie ca o interacţiune dintre formarea de competenţe, valori şi atitudini şi abordare de conţinuturi (mai mult sau mai puţin obligatorii). Formarea de competenţe în ciclul gimnazial se referă la utilizarea limbii literare în situaţii de comunicare variate, identificarea, utilizarea şi analiza unor elemente lexico-gramaticale, receptarea şi producerea unor mesaje scrise sau orale, conţinuturile abordate se înscriu în diferite tipuri de texte (ficţionale şi non-ficţionale), reprezentative pentru evoluţia aspectelor culturale, literare. Aceste atribute devin doar un segment al disciplinei limba şi literatura română privită ca program de învăţare. Orice program de învăţare se caracterizează prin relaţia organică dintre competenţe şi conţinuturi (valoarea de bază a disciplinei) şi individualizarea finalităţilor educaţionale, stabilirea conţinuturilor specifice, activităţi variate (valoarea adăugată a programului de învăţare).

Sub imperativele calităţii, limba şi literatura română trebuie văzută ca program de învăţare ce presupune luarea următoarelor măsuri cuprinse în *principiul 4 al calităţii*:

- punerea pe prim plan a elevilor într-un mod cât mai flexibil, prin învăţarea centrată pe elevi;
- asigurarea caracterului incluziv, prin implementarea principiului didactic al egalităţii şanselor;
- includerea unor activităţi aplicativ-practice;
- revizuirea periodică a instrumentelor de evaluare.

Asigurarea calităţii unor programe de învăţare depinde de responsabilizarea resursei umane, a profesorului,[1] prin antrenarea unor factori externi şi obiectivi: managementul instituţional, infrastructura educaţiei, resurse financiare, elevi, familia, societatea. Orice program de învăţare este baza educaţiei formale, instituţionalizată, structurată ierarhic, gradată

[1] Laurenţiu Şoitu, Rodica Diana Cherciu, *Strategii educaţionale centrate pe elevi,* UNICEF, Bucureşti, 2006, p. 8.

cronologic, calitatea actului educaţional prin această formă ţine de toate componentele curriculumului şcolar: competenţe, conţinuturi, strategii.

Strategiile centrate pe elev reprezintă condiţia de bază a educaţiei de calitate, studiile privind gradul de mulţumire a elevilor faţă de şcoală reflectă acest fapt;[2] aspectele evidenţiate în studiul amintit fiind deschiderea cadrelor didactice spre aşteptările elevilor, asigurarea unui climat activ-participativ în activităţi didactice, pregătirea cadrelor didactice, capacitatea acestora de a utiliza inovaţii didactice.

Strategiile didactice care corespund imperativelor calităţii sunt definite prin următoarele atribute, evidenţiate în studii de cercetare a calităţii actului educaţional:[3]

- să aibă consistenţă ştiinţifică
- să fie interactive
- să fie centrate pe elev
- să fie centrate pe valori.

Consistenţa ştiinţifică a strategiilor didactice coincide cu corelarea eficientă a competenţelor specifice cu conţinuturi, a competenţelor derivate cu activităţile de învăţare, respectiv a finalităţilor activităţilor de învăţare cu strategiile de evaluare. Caracterul interactiv al strategiilor didactice se conturează în cazul în care profesorul nu mai este singurul element activ al clasei, ci devine coordonator-moderator al activităţii. Schimbarea de rol are drept consecinţă transformarea modelelor de comunicare (cea frontală pierde teren în faţa celei transversale), utilizarea unor forme variate de organizare a activităţii (pe grupe, individual, în perechi).

Strategia centrată pe elev trebuie să respecte particularităţile de vârstă specifice: strategia prea complexă nu poate fi aplicată cu succes, deoarece poate rezulta senzaţia de insucces, o strategie prea simplă cauzează plafonarea elevilor. O strategie de „calitate" urmăreşte transmiterea de valori de conduită şi de atitudine (deschiderea către nou, lucrul în echipă, toleranţa, incluziunea, spiritul civic). Efectul aplicării corecte a strategiilor centrate pe elev este conturarea unui curriculum-program de învăţare de „calitate", cu succes superior în rândul celor implicaţi în procesul instructiv-educativ, ale cărui finalităţi pot fi definite prin:

[2] Anca Nedelcu, Lucian Ciolan, *Şcoala aşa cum este,* UNICEF, Editura Vanemonde, 2010, p. 121.
[3] Laurenţiu Şoitu, Rodica Diana Cherciu, *Strategii educaţionale centrate pe elevi,* UNICEF, Bucureşti, 2006, p. 23-24.

- dezvoltarea unei perspective personale
- dezvoltarea unei perspective academice
- dezvoltarea unei perspective globale.[4]

Este o realitate a sistemului şcolar românesc încadrarea în învăţământul de masă a unui număr din ce în ce mai mare de elevi cu cerinţe educaţionale speciale (CES), recunoscuţi sau nu. Cele mai frecvente situaţii de acest fel derivă din probleme de natură comportamentală, emoţională, socială, locomotorie, intelectuală. Studiile arată că educaţia incluzivă de succes îndeplineşte cumulat următoarele condiţii:

- există motivaţia cadrelor didactice de a crea un mediu şcolar incluziv;
- sunt antrenate resurse pedagogice adecvate şi de timp;
- resursele sunt utilizate în mod flexibil.[5]

Identificarea şi clasificarea elevilor cu CES la nivelul claselor şi al organizaţiei se poate realiza eficient prin colaborarea dintre cadrul didactic, diriginte şi psiholog şcolar (consilier școlar), dar este necesară şi deschiderea familiei elevului în cauză, dialogul deschis şi cooperativ dintre factorii implicaţi, şcoala, elevul, familia. Existenţa acestei categorii de elevi în şcolile de masă trebuie privită de cadrul didactic, în general, de profesorul de limba şi literatura română, în special, ca o oportunitate de a introduce activităţi didactice inovative, nicidecum ca un impediment în atingerea obiectivelor educaţionale ale activităţii.

Rezultatele educaţiei incluzive trebuie apreciate într-o altă paradigmă decât cele ale educaţiei de masă: criteriul comparaţiei cu sinele fiind singura valoare calitativă a actului educaţiei în cazul acestor elevi. Pentru evoluţia în urma educaţiei incluzive este necesară adaptarea programelor de învăţare (a curriculumului naţional).

Adaptarea curriculară presupune o analiză atentă şi obiectivă a tipului de CES; acţiunile întreprinse trebuie să urmărească două direcţii: aprofundarea „punctului forte" a elevului prin crearea de noi situaţii de învăţare şi dezvoltarea progresivă, în paşi mici a „punctului slab" prin activităţi de învăţare cu grad minim de complexitate, repetitive.[6]

---

[4] Laurenţiu Şoitu, Rodica Diana Cherciu, *Strategii educaţionale centrate pe elevi,* UNICEF, Bucureşti, 2006, p. 22-23.

[5] Irina Hogea, Mihaela Jigău, *Situaţia copiilor cu cerinţe educative speciale incluşi în învăţământul de masă*, UNICEF, Editura Vanemonde, 2012, p. 12.

[6] Irina Hogea, Mihaela Jigău, *Situaţia copiilor cu cerinţe educative speciale incluşi în învăţământul de masă*, UNICEF, Editura Vanemonde, 2012, p. 43-45.

Activitatea didactică poate fi definită ca „un ansamblu de acţiuni interdependente subordonate atingerii unor finalităţi generale ale învăţământului”, trebuie privită din punct de vedere executiv.[7]

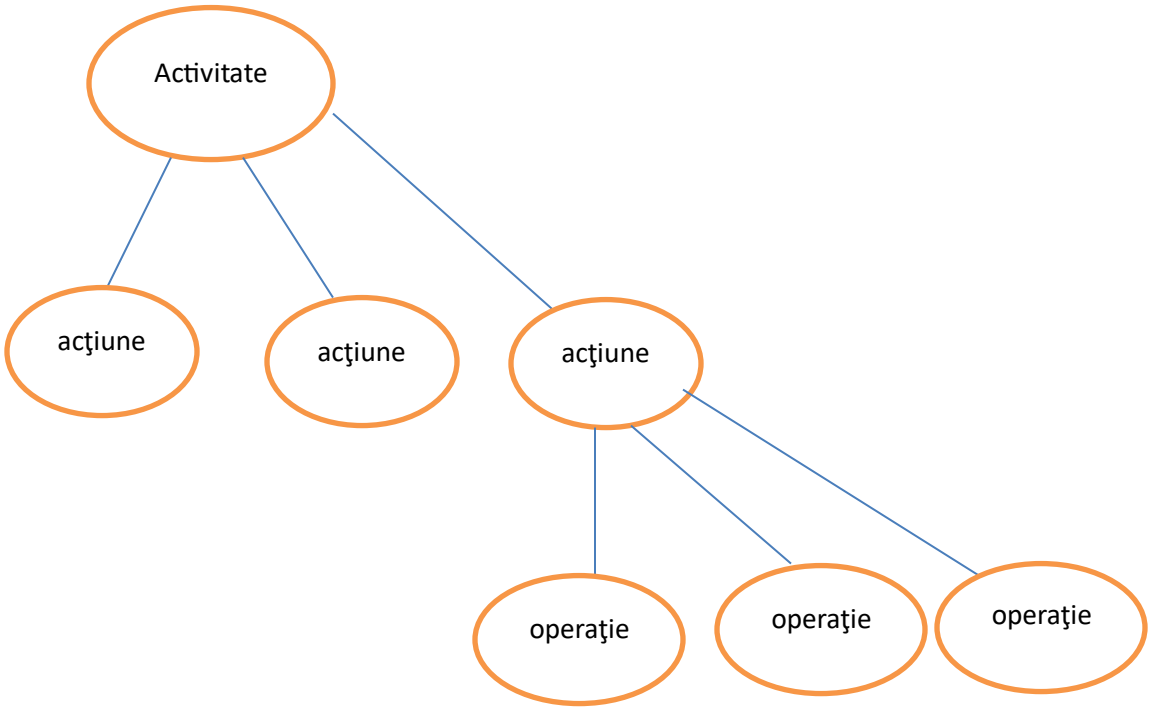

Fig. 1. Componentele activităţii (după Ioan Cerghit)

Ceea ce transformă activitatea didactică de transmitere de informaţii/de cunoştinţe în activitate didactică aplicativ-practică este rolul asumat de actorii antrenaţi (profesori şi elevi), rol care poate fi asociat trăsăturilor cadrului didactic şi al elevului din perspectiva învăţământului postmodern.[8] În acest context profesorul este doar o resursă pentru elev, nu singura sursă de informaţii, angajează permanent elevii în activităţi care să consolideze cunoştinţele anterioare şi care să le transforme pe acestea în punct de plecare pentru asimilarea noilor informaţii, încurajează iniţiativa elevilor şi asumarea responsabilităţii pentru propriul proces de învăţare, insistă asupra relaţiei dintre cunoaştere şi descoperire. La rândul său, elevul

[7] Ioan Cerghit, *Metode de învăţământ*, Editura Polirom, Iaşi, 2006, pag. 19-20.
[8] Letiţia Trif, *Didactica din perspectiva centrării pe elev*, Academia de vară, Universitatea „1 Decembrie 1918” – Alba Iulia, 2012, pag. 11.

învăţământului postmodern îşi desfăşoară activitatea într-un colectiv unde contribuţia individuală este apreciată, îşi exersează liberul arbitru, imaginaţia şi creativitatea, dobândeşte încredere în forţele proprii, conştientizează că reuşita activităţii colectivului din care face parte nu depinde doar de nivelul de cunoştinţe, ci şi de capacitatea indivizilor de a conlucra şi de a lua decizii comune.

Se conturează, în acest fel, doi poli definitorii ai activităţii didactice: resursele procedurale, executive (competenţe, conţinuturi, strategii didactice, metode de lucru şi sarcini concrete) şi resursele umane (profesor şi elevi). Caracterul aplicativ-practic al activităţii didactice rezultă din interdependenţa acestor poli şi se concretizează în:

- crearea unor situaţii de învăţare care să stimuleze creativitatea şi originalitatea
- alegerea optimă a strategiilor şi metodelor didactice în vederea antrenării elevilor în activitate pe toată durata acesteia
- asigurarea unui climat educaţional propice toleranţei, respectului, comunicării didactice optime
- atingerea unui randament de învăţare optim.

Pentru definirea rolului pe care îl are revizuirea periodică a instrumentelor de evaluare este necesară cunoaşterea corectă a formelor de evaluare şi a funcţiilor metodelor de evaluare. Unitatea şcolară, dar şi profesorul de limba şi literatura română trebuie să-şi formeze o cultură a calităţii în evaluare, respectându-se şi în acest demers algoritmul de lucru propus de aspectele manageriale ale cadrului de asigurare a calităţii. Schema algoritmului de asigurare a calităţii în unităţile de învăţământ propusă de ARACIP este preluată din activitatea de asigurare a calităţii a lui Edward Deming. Manualul de evaluare internă a calităţii şi Manualul de evaluare externă a calităţii (varianta 2013, realizate prin proiectul POSDRU/85/1.1/S/55330) propun spre aplicare acest demers şi în cadrul activităţii didactice curente ale cadrelor didactice.[9] Paşii care trebuie urmaţi în aplicarea acestui algoritm (PDCA – plan-do-chek-act) coincid într-o mare măsură cu planificarea convenţională activităţilor de evaluare, însă deschide asupra acestora o perspectivă procesuală, rezultatele obţinute putând fi anticipate prin obiective măsurabile.

[9] Agenţia Română de Asigurare a Calităţii, *Manulalul de evaluare externă a calităţii*, 2013, pag. 41.

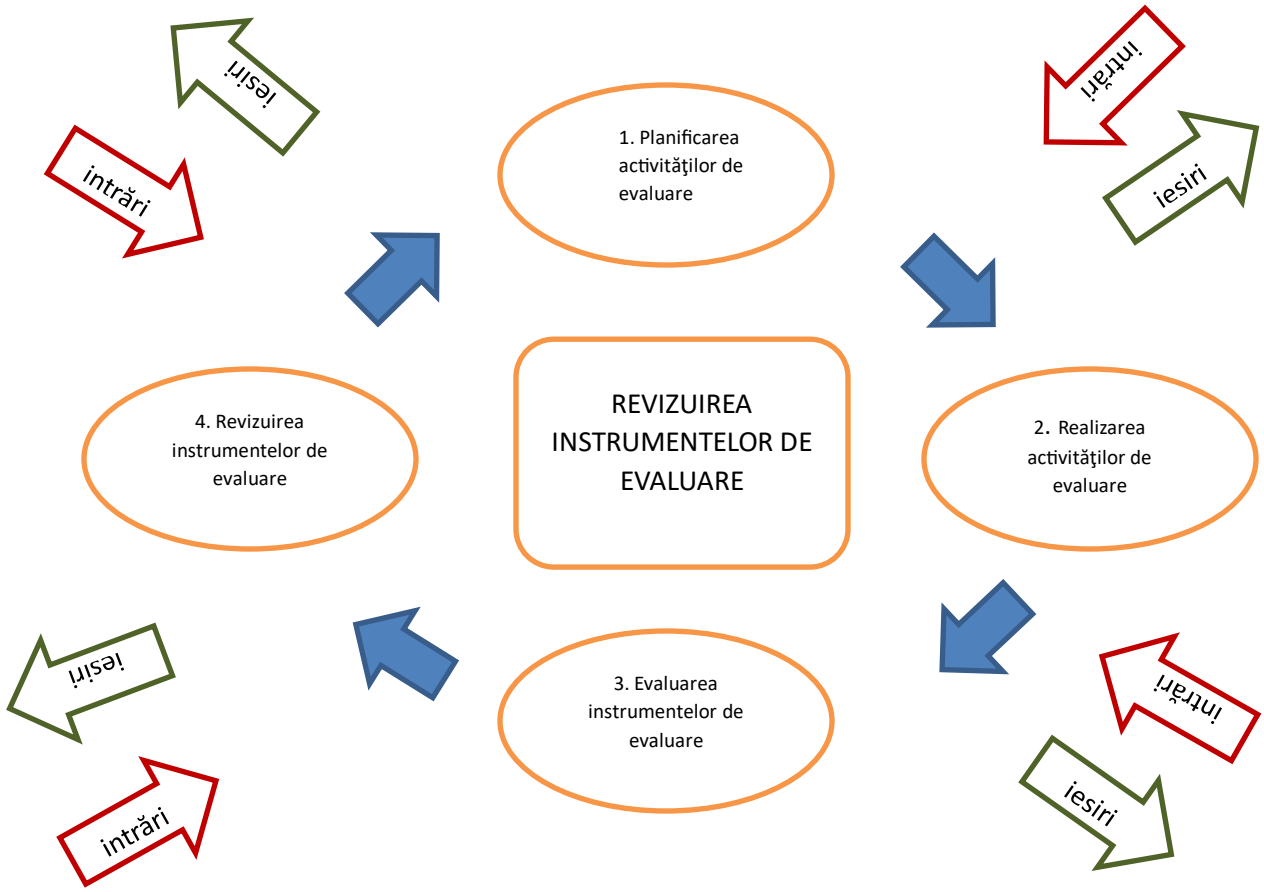

Fig. 2. Adaptarea cercului lui Deming la revizuirea instrumentelor de evaluare

Cele patru etape ale procesului de revizuire a instrumentelor de evaluare formează un sistem deschis, care realizează permanent schimburi de influenţe cu mediul extern (resursa umană – elevul, influenţe ale aspectelor socio-economice, calitatea curriculum-ului naţional etc.) şi cu mediul intern (standardele de evaluare stabilite de cadrul didactic, obiectivele instrumentelor de evaluare, politici de evaluare a randamentului şcolar etc.). Respectarea cercului lui Deming în realizarea instrumentelor de evaluare este una dintre metodele prin care evaluarea şcolară poate fi subordonată ideii de calitate în educaţie şi o modalitate prin care profesorul îşi poate construi un demers de evaluare obiectiv şi standardizat, dar totodată personalizat (modelat după standardele proprii) şi individualizat (aplicat diferenţiat pentru categorii de elevi, în funcţie de gradul de asimilare a conţinuturilor, de gradul de implicare în diferite tipuri de evaluare, de randamentul de învăţare, de stiluri de învăţare etc.).

Planificarea activităţilor de evaluare de către cadrul didactic înseamnă:

- stabilirea formelor de evaluare utilizate în intervalul pentru care se realizează planificarea (an şcolar, semestru, unitate de învăţământ);
- stabilirea ritmicităţii aplicării instrumentelor de evaluare;
- formularea obiectivelor de evaluare (raportate la curriculum naţional, programele pentru examenele naţionale, cerinţele formulate explicit de cadru didactic);
- corelarea formelor de evaluare, a ritmicităţii, a obiectivelor de evaluare formulate cu competenţele generale, specifice şi derivate ale căror nivel de atingere se urmăreşte;
- realizarea instrumentelor de evaluare şi a baremelor de evaluare.

Realizarea activităţilor de evaluare constă în rezolvarea de către elevi a sarcinilor din instrumentele de evaluare, corectarea instrumentelor de evaluare de către cadrul didactic, prezentarea rezultatelor evaluării elevilor.

Evaluarea instrumentelor de evaluare constituie momentul central al revizuirii instrumentelor de evaluare; această etapă presupune culegerea de informaţii prin:

- observarea directă;
- interviul individual;
- interviul de grup;
- aplicarea chestionarelor;
- analiza rezultatelor obţinute (clopotul lui Gauss, media, mediana, modulul, randament pe categorii de itemi, identificarea greşelilor tipice etc.);
- urmărirea evoluţiei individuale a elevilor.

Finalitatea acestei etape o constituie identificarea punctelor slabe ale instrumentelor de evaluare şi realizarea unui plan de măsuri în vederea evitării blocajelor viitoare în rândul elevilor şi a creşterii randamentului de învăţare.

Revizuirea instrumentelor de evaluare este necesară şi inevitabilă pentru îmbunătăţirea actului educativ, poate influenţa favorabil evoluţia şcolară a elevilor. Principiile care stau la baza revizuirii instrumentelor de evaluare pot fi:[10]

[10] Constantin Cucoş, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice,* Editura Polirom, Iaşi, 2009, pag. 427-428.

- mutarea accentului de la verificarea şi aprecierea rezultatelor la evaluarea procesului de evaluare (a conţinutului, a metodelor, a obiectivelor, a situaţiei de învăţare etc.);
- luarea în calcul a altor factori decât achiziţiile cognitive (conduita, personalitatea elevului, atitudinea faţă de învăţare etc.);
- diversificarea instrumentelor de evaluare, adaptarea acestora la situaţii didactice concrete;
- explicarea rezultatelor în faţa elevilor, în vederea transformării procesului de evaluare în proces de autoevaluare;
- centrarea pe aspectele pozitive ale instrumentelor de evaluare;
- transformarea elevului în „partener” în evaluare.

Absenteismul şcolar

LACATIŞ PLATON IOANA CARMEN, profesor
Şcoala Gimnazială Nr.4, Bistrița

"Educaţia este cea mai puternică armă pe care voi o puteţi folosi pentru a schimba lumea"

Nelson Mandela

Şcoala este instituția care are un rol important pentru viitorul tinerilor dar şi pentru viitorul societăţii. Absenteismul şcolar are consecinţe negative atât asupra tânărului care poate ajunge la abandon școlar, cât şi asupra societăţii.

Prin activitatea noastră de zi cu zi, a cadrelor didactice, identificăm aceste situații și luăm măsuri de prevenire și reducere a absenteismului. Această preocupare este permanent prezentă în activitatea noastră și a unităților de învățământ, deoarece părăsirea timpurie a școlii are consecințe negative care duc la o mai mare sărăcie și excluziune socială a copiilor.

Absenteismul este principalul factor asociat cu abandonul școlar, având o înaltă valoare predictivă în raport cu acesta; numeroși autori care au studiat conduitele elevilor ce se corelează cu decizia lor de a abandona școala au fost de acord că cea mai mare probabilitate de abandon școlar se înregistrează la cei care lipsesc excesiv de la școală și au probleme de disciplină. O variabilă cheie în etiologia inadaptării școlare este atitudinea părinților față de școală, iar prin consiliere individuală, atât a elevilor, cât și a părinților, se poate ajunge la o mai bună adaptare școlară.

Absenteismul școlar - inițial, elevul care trăiește sentimente de respingere cu privire la școală lipsește de la câteva ore, apoi lipsește câteva zile, zile în care întâlnește alți elevi care absentează și ei, se pot implica în diferite alte activități plăcute sau profitabile, se ajunge la abandon. Cauzele respingerii față de școală, a fricii, a urii sau a dezinteresului față de școală stau atât în factori școlari, cât și în factori familiali. Prin acțiuni susținute, cadrele didactice pot obține rezultate, se poate reduce și rata abandonului școlar.

Factorii de natură şcolară, unde unii elevi care au dificultăţi de învăţare, motiv pentru care eşecul şcolar este iminent, duc la corigenţă și chiar la repetenţie, deoarece motivaţia şcolară este redusă. Dificultăţile de adaptare ale elevilor la cerinţele şcolii, dificultăţile de adaptare ale şcolii la nevoile elevilor precum şi nivelul scăzut de atractivitate al şcolii sunt aspecte care pot duce la reducerea prezenței școlare.

Factorii familiali şi cei socio-economici - contribuie și ei la producerea absenteismului, atât în mediul urban cât și în mediul rural, cum ar fi apartenenţa la o familie dezorganizată, lipsa de educaţie a părinţilor, neglijenţa părinților, lipsa unui loc de muncă sau consumul excesiv de alcool, toate acestea fiind dificultăţi din familie care au un impact important asupra parcursului şcolar al unui elev. Elevii proveniţi din astfel de medii tind să urmeze modelele oferite de părinţi şi concepţiile acestora, conform cărora educaţia nu prea este o prioritate, iar frecventarea şcolii nu asigură şansele unui viitor mai bun.

O altă cauză care provoacă absenteismul este plecarea *părinţilor în străinătate* şi plasarea copiilor în grija unor bunici, unchi, mătuși sau vecini - persoane cu mai puțină autoritate asupra elevilor, iar aceștia sunt influențați negativ de diferite anturaje.

Copilul fie că este integrat într-un sistem de învăţământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenţie cum evoluează cum se menţine în sistemul educativ, făcându-l cât mai eficient prin intervenţii oportune atât din partea

părinţilor, cadrelor didactice, cât şi a comunităţii din care provine copilul pentru o mai mare siguranţă în prevenirea abandonului şcolar.

Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare şi percepere este diferit, dar în orice clasă fiecare poate avea un loc, un statut, un rol şi o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul şcolar. Evaluarea pe care o poate face cadrul didactic se referă la competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare şi este unic şi că fiecare copil poate învăţa, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului şcolar trebuie cunoscute aptitudinile şi nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educaţie fie el și de religie sau etnie diferită faţă de restul copiilor.

Vom prezenta câteva exemple de activități de prevenție și activități de intervenție utilizate pentru diminuarea absenteismului școlar.

1. O atitudine pozitivă a cadrului didactic, în orice activitate pentru a se asigura reușita se impune crearea unui mediu de învățare care să asigure condiții optime în care elevii să lucreze împreună, să învețe cum să învețe, să-și acorde sprijin atunci când este nevoie, să-și dezvolte respectul de sine și față de ceilalți, să se creeze un mediu în care ei să se simtă confortabil. Starea de bine a elevului trebuie creată înainte de începerea procesului de predare-învățare, iar atitudinea cadrului didactic și energia acestuia, care se transmite elevilor, ar fi de dorit să fie una optimă confortului psihic al elevilor. Foarte mult contează și relațiile dintre profesor și elev, dacă acestea sunt bazate pe afectivitate, colaborare și aprecieri încurajatoare se creează starea de bine, spontaneitate, care au efecte pozitive asupra randamentului școlar.

2. Tratarea diferențiată a elevilor, diferențierea activității, cunoașterea și folosirea particularităților individuale, cu scopul de a-l ajuta pe elev să se dezvolte la nivelul la care îi permit posibilitățile sale, prin eforturi progresive.
Elaborarea planurilor de intervenție personalizată, ceea ce duce la atingerea unui progres susținut, elevii reacționează cu interes, căpătă încredere în forțele proprii, fiind motivați, chiar recompensați ajungând chiar să-și dorească să aibă cât mai multe succese.

Lipsa diferențierii poate avea ca rezultat insuccesul sau eșecul școlar, se poate ajunge la abandon școlar.

3. Școala de vară (perioade de 1-2 săptămâni) - organizarea diferitelor activități de recuperare gândite în interesul elevilor cu dificultăți de învățare; programe atractive care îi determină și îi motivează pe elevi să frecventeze școala, deoarece sunt ajutați să-și depășească aceste dificultăți, să obțină mai multă încredere în ei observând progresul și reușita lor.

4. Activităţile de timp liber sau after-school - sunt activități eficiente, (1-2 ore după terminarea programului școlar) elevii fiind antrenați în activități de sprijinire a lor, în efectuarea temelor, în susținerea formării și dezvoltării deprinderii de citit / scris sau calculul matematic, activități propuse prin jocuri didactice și exerciții practice aplicative. Elevilor li se acordă suport, educația fiind susținută prin diverse metode, formale și informale.

5. Implicarea elevilor în activităţi extracurriculare - Creşterea atractivităţii şcolii prin introducerea de programe extracurriculare (vizite tematice, excursii, concursuri, cercuri, activităţi sportive, artistice etc.) este, la fel, una din metodele care dau rezultate, elevii simțindu-se complet integrați, iar dacă provin din medii dezavantajate, efortul suplimentar al cadrelor didactice, de a căuta mici sponsori este satisfăcut de cele mai multe ori.

6. Acţiuni specifice de consiliere părinţilor - Consilierea și formarea părinților pentru conștientizarea rolului de beneficiari indirecți ai educației precum și extinderea proiectelor educaționale de tip *parteneriate Școală-familie* sau *Școala părinților* sunt acțiuni care responsabilizează părinții și-i fac conștienți de rolul important pe care îl au în asigurarea dreptului la educație al copilului.

Astfel este necesară restructurarea convingerilor și atitudinilor negative față de școală ale părinților, conștientizarea importanței școlarizării copiilor și discutarea aspectelor referitoare la programul copiilor la școală, precum și a importanței educației și a motivației elevilor, oferindu-li-se instruire și îndrumare în procesul de educație al propriilor copii.

Abandonul şcolar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea actuală si este o temă foarte mult abordată în mediul şcolar. Abandonul şcolar reprezintă un motiv de îngrijorare şi pentru aceasta şcoala trebuie să aibă o relaţie foarte strânsă cu membrii familiei.

Sesizare la timp a primelor semne de manifestare ale fenomenului, urmate de o foarte bună colaborare între cadrele didactice care predau la clasă şi părinţii elevilor este prima condiţie a prevenirii absenteismului şcolar. Dar fără o bună colaborare cu familia, eforturile școlii sunt zadarnice.

În acest proces continuu și consecvent de prevenire și combatere a abandonului școlar, ȘCOALA – FAMILIA – COMUNITATEA sunt cei trei poli care trebuie să-și unească forțele pentru binele, dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi.

Bibliografie:

1. https://eduform.snsh.ro/campanie-online/abandonul-scolar
2. Moisin, Anton, 2007, Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti;
3. Lemeni, G. Miclea, M. 2004 Consiliere şi orientare – ghid de educaţie pentru carieră, Editura ASCR, Cluj – Napoca

STUDIU PRIVIND FOLOSIREA INSTRUIREA ASISTATĂ DE CALCULATOR ÎN PREDAREA-ÎNVĂȚAREA GEOGRAFIEI

Prof. Lalu Jany, Colegiul Național ”Mircea cel Bătrân” Rm. Vâlcea

REZUMAT

Şcoala trebuie să ţină pasul cu strategiile moderne de învăţare şi cu tehnologia, să înţeleagă şi să anticipeze impactul asupra modului de învăţare. Utilizarea lor a dat naştere mai multor proiecte orientate înspre elevi, iniţiate de elevi, conduse de elevi. Învăţarea care pune accentul pe participarea elevilor reprezintă un tip de instruire care îi dă elevului un rol activ în procesul de învăţare.

CUVINTE CHEIE

Strategii moderne, accentul pe elev, rol activ

INTRODUCERE - STRATEGII DIDACTICE MODERNE

Softul educaţional

Software-ul educaţional este o aplicaţie care urmăreşte obiective pedagogice clar definite, poate identifica nivelul actual al cunoaşterii studentului, aplică o concepţie clară despre formele de învăţare necesare pentru a determina schimbări de comportament (pentru a ajunge de la acest nivel actual la obiectivele vizate) şi verifică fiecare etapă de învăţare, corectând erorile. În plus, un software educaţional „inteligent” asigură o individualizare a învăţării nu numai prin parcurgerea materiei în ritmul propriu studentului dar şi prin adecvarea activităţilor la stilul personal de învăţare.

Prin software educaţional inteligent înţelegem o secvenţă de instruire asistată de calculator (cu o componentă semnificativă care implică utilizarea TIC) care, pentru aceeaşi unitate de conţinut, este capabilă, fără intervenţie, să schimbe modalitatea de prezentare a informaţiilor sau tipul de activitate solicitat celui care învaţă în funcţie de caracteristici de context şi în funcţie de caracteristici individuale ale celui care învaţă (determinate de regulă automat, în funcţie de comportamentul utilizatorului).

A. În primul rând, se poate face o distincţie între software-ul folosit ca resursă (sau suport) pentru activităţile didactice şi software-ul prin care sunt vizate direct procese de învăţare.

Astfel, în primul caz, aplicaţiile în format electronic sunt realizate pentru a fi utilizate pe scară largă, având o destinaţie mai curând „culturală” decât „educaţională”: enciclopedii, cărţi în format electronic, diverse baze de date, etc. În măsura în care îşi pot găsi o utilitate în cadrul unei situaţii de învăţare cu finalitate intenţionată, aplicaţiile enumerate se situează la periferia a ceea ce reprezintă software-ul educaţional propriu-zis.

Pe de altă parte, există software-ul prin care se vizează procese de învăţare. Aceste aplicaţii sunt

proiectate în mod special pentru a produce învăţare, pe o anumită secvenţă bine delimitată a dezvoltării individului şi urmărind obiective clar stabilite.

B. După tipul de rezultate aşteptate ale instruirii (pentru domeniul cognitiv – B. Bloom), putem distinge între:

- software-uri care vizează comportamente de cunoaştere
- software-uri care vizează capacităţi de înţelegere
- software-uri de aplicare
- software-uri care vizează capacităţi de analiză
- software-uri care vizează capacităţi de sinteză
- software-uri care dezvoltă competenţele de evaluare.

Se identifică astfel tipurile de comportamente observabile şi măsurabile care se formează, se dezvoltă sau se modifică la elevi prin utilizarea unei secvenţe a aplicaţiei software. În mod ideal, pentru un conţinut dat, un software educaţional trebuie să fie proiectat pentru a dezvolta competenţe pe cât mai multe dintre cele şase paliere.

C. După tipul de strategie abordată, se pot face diverse distincţii între software-urile educaţionale – cu menţiunea valorii strict didactice a taxonomiei – aplicaţiile folosite în mod curent în educaţie combinând două sau mai multe strategii sau aspecte ale acestora:

- software-uri ce favorizează strategii/ abordări de tip inductiv
- software-uri în care predomină strategii/ abordări de tip deductiv
- software-uri ce favorizează activităţi colaborative
- software-uri care permit învăţarea independentă
- software-uri în care învăţarea este condusă/ mediată de profesor etc.

D. După procesele învăţării pe care le favorizează:

- software-uri ce favorizează o învăţare bazată pe proiect
- software-uri ce favorizează o învăţare bazată pe resurse, etc.
- software-uri ce favorizează dezvoltarea structurilor cognitive
- software-uri ce favorizează aspectele afectiv-emoţionale
- software-uri orientate spre dimensiunea acţională etc.

Astfel, în cadrul software-ului educaţional, se pot favoriza: rezolvarea de probleme, cercetarea experimentală / de documentare, demonstraţia, simularea, brainstorming-ul, dezbaterile, jocurile didactice, aplicaţii / sarcini practice etc.

Softuri educaţionale utilizate în predarea geografiei:

În cadrul orelor de fizică am utilizat următoarele soft-uri educaţionale:

1. Soft-urile educaţionale disponibile în sistemul AEL sunt destinate sprijinirii procesului de instruire / învăţare punând la dispoziţia profesorilor un instrument suplimentar de lucru caracterizat prin eficienţă şi capacitate de adaptare iar elevilor un spaţiu în care instruirea este deschisă tuturor posibilităţilor şi ideilor.

Soft-urilor educaţionale disponibile în sistemul AEL conţin mai multe momente de lecţie, fiecare moment fiind, de fapt, un soft educaţional de un anume tip. Sunt disponibile:

- momente care tratează interactiv diverse subiecte din programa şcolară de Geografie;
- teste formative şi sumative, realizând o monitorizare inteligentă în funcţie de nivelul de pregătire al fiecărui elev;
- simulări ale experimentelor specifice disciplinei
- jocuri educaţionale de explorare şi evaluare

CERCETAREA PEDAGOGICĂ

Etapele cercetării

Întrucât cercetarea este percepută ca un demers sistematic, am parcurs în desfăşurarea sa următoarele etape:

Delimitarea problemei

Mijloacele de realizare a învăţământului diferenţiat la disciplina Geografie vizează conţinutul, modul de organizare şi desfăşurare a activităţii didactice precum şi metodologia didactică aplicată. Privind metodologia, diferenţierea presupune o nuanţare a modalităţilor de lucru cu elevii, care să aibă ca efect asigurarea progresului la învăţătură pentru toţi elevii, stimularea activităţii intelectuale individuale şi a creativităţii, accelerarea şi aprofundarea instruirii pentru elevii supradotaţi dar şi sprijinirea elevilor care întâmpină dificultăţi.

Precizarea obiectivelor cercetării

Obiectivele cercetării pedagogice identificată în prezentul studiu sunt acelea de a demonstra că elevii gândesc, învaţă şi creează în moduri diferite. Dacă elevul este expus unei game variate de oportunităţi de învăţare, automat şi-o vom alege pe cea care îi convine mai mult pentru o învăţare eficientă; performanţele în învăţare vor fi astfel în mod evident amplificate.

Formularea ipotezelor

Am pornit de la presupunerea că în modul de organizare şi de transmitere a informaţiilor este necesar să se ţină seama de stilurile de învăţare ale elevilor şi de preferinţele lor cerebrale, lucru care va duce la o implicare în grade diferite atât a profesorului cât şi a elevului, la o intensă interacţiune elev - elev, elev - profesor şi elev - el însuşi, determinând o participare activă, cointeresată a elevului la demersul didactic.

Organizarea cercetării

stabilirea perioadei de cercetare – modulele 1 și 2, anul școlar 2023-2024;

stabilirea eşantionului de subiecţi cuprinşi în cercetare - 24 elevi din clasa a-IX-a G; eşantionul martor – 24 elevi din clasa a IX-a E.

Metodologia de cercetare

În scopul strângerii datelor de pornire, am utilizat un set de instrumente constând în anchete pe bază de chestionar, interviul de tip focus-grup, metoda observaţiei, portofoliul educaţional. De asemenea, am elaborat şi aplicat testul iniţial pentru evaluarea cunoştinţelor unităţii de învăţare "Pământul – O entitate a Universului", unitate care precede pe cea abordată în studiul de faţă.

Prelucrarea şi interpretarea datelor

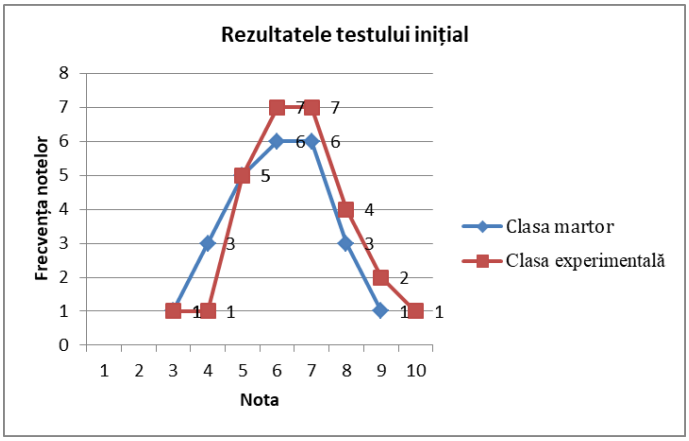

Diagrama 1. Rezultatele testului iniţial

Analiza diagramei arată faptul că s-a pornit de la condiţii iniţiale comparabile pentru ambele clase, lucru demonstrat de notele obţinute.

Diagrama 2 prezintă rezultatele obţinute de elevii claselor martor şi experimentale la testul final. În cazul testului final se constată o îmbunătăţire semnificativă a rezultatelor obţinute de elevii clasei supuse experimentului comparativ cu rezultatele clasei martor.

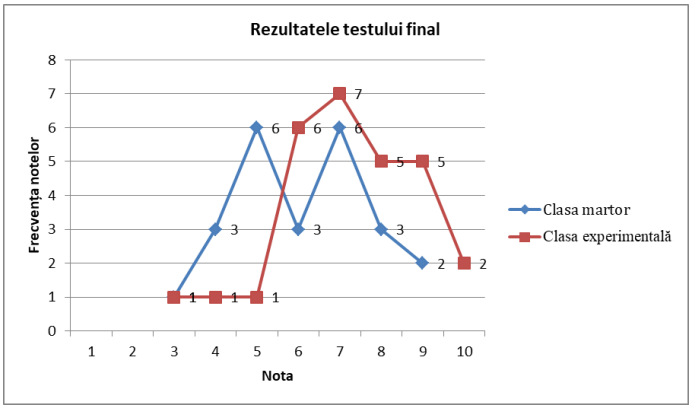

Diagrama 2. Rezultatele testului final

Comparând diagramele 1 şi 2 se constată o ameliorare substanţială a rezultatelor clasei experimentale faţă de situaţia iniţială: o creştere de 9% la nivelul rezultatelor considerate bune (note 7 şi 8) şi de 41% la nivelul rezultatelor foarte bune (note 9 şi 10) , scăderea cu 45 % a rezultatelor satisfăcătoare (note de 5 şi 6), însă și păstrarea rezultatelor nesatisfăcătoare (note sub 5).

CONCLUZII

În învăţământul preuniversitar soft-urile educaţionale capătă tot mai mult teren. Privite iniţial ca mijloace de informare, atât pentru profesori, cât şi pentru elevi, tehnologiile informaţiei şi comunicării (TIC) pătrund din ce în ce mai adânc în mediul şcolii, reprezentând un veritabil facilitator al proiectării şi organizării orelor de lecţii, al controlului învăţării, precum şi un mijloc eficient de evaluare. Mai mult decât atât, prin intermediul TIC *se poate trece foarte uşor de la o învăţare centrată pe conţinut la o învăţare centrată pe individualitatea elevului*, în sensul că acesta poate învăţa după propriul ritm, planificându-şi singur timpul, identificându-şi resursele şi limitele.

Toate aceste schimbări contribuie la adaptarea socială a învăţământului contemporan, flexibilizând sesiunile de formare şi modernizând activitatea de predare – învăţare – evaluare.

Bibliografie

1. Brut, M., *Instrumente pentru E-learning. Ghidul informatic al profesorului modern* , Editura Polirom, Iaşi, 2006.
2. Curs ,,Profesorul – creator de soft educaţional”, Editor SIVECO Romania, 2011
3. Cucoş, C. *Informatizarea în educaţie. Aspecte ale virtualizării formării*, Editura Polirom, Iaşi, 2006
4. Istrate, Olimpius. *SEFIN: Spre elaborarea unor principii pedagogice de proiectare pentru software educational inteligent*. Apărut în: Elearning.Romania, 2010-11-22. Bucureşti: TEHNE- Centrul pentru Dezvoltare şi Inovare în Educaţie. Disponibil online: http://www.elearning.ro.

EXCURSIA, METODĂ DE INSTRUIRE INTERDISCIPLINARĂ. STUDIU DE CAZ – EXCURSIE ÎN BUCOVINA

Lalu Mihaela Victoria – Liceul Tehnologic „Ferdinand I”, Rm. Vâlcea

Tratarea interdisciplinară este o cerință modernă și necesară învățământului actual, a cărui schimbare fundamentală constă în trecerea de pe lista informațională pe cea formațională. Studierea geografiei beneficiază de conexiunile cu celelalte discipline de învățământ și de asemenea cunoștințele de geografie vor fi completate de cele de istorie, literatură, muzică, biologie, geologie, etc.

Activităţile extracurriculare contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Excursia reprezintă o formă de activitate extracurriculară care face posibil contactul nemijlocit cu lumea vie, oferind prilejul elevilor de a efectua observații asupra obiectelor și fenomenelor așa cum se prezintă ele în stare naturală.

Cu ajutorul excursiei, se pot transmite noi cunoștințe, se pot fixa și sistematiza cunoștințele dobândite la lecții, se realizează aplicații practice, se pot verifica diferite cunoștințe căpătate în școală sau în alte excursii sau vizite. Faptul că excursia poate fi folosită la aproape toate obiectele de învățământ, pe toate treptele de învățământ, în toate tipurile de școli și la toate specialitățile, este înțeles în sensul că ea este cerută de anumite necesități pedagogice.

Excursia și drumeția cultivă dorința de a călători, de a cunoaște, de a ști cât mai mult, de a câștiga prin propriile forțe cunoștințe noi, de a se supune unui program de lucru în care activitatea intelectuală este împletită cu munca fizică.

Excursia școlară contribuie cu numeroase posibilități de a traduce în viață sarcinile procesului instructiv-educativ. Datorită faptului că este poate mai apropiat de elev decât în școală, reușește să-l cunoască mai bine în toate manifestările lui și, ca atare, să poată realiza mai eficient sarcinile educației morale. Excursia și drumeția mai contribuie într-o largă măsură și la educația estetică a elevilor, constituie un prilej de stimulare a creației artistice, de cunoaștere a artei populare etc.

Studiu de caz – Excursie desfăşurată în cadrul Proiectului ROSE, organizată de profesorii Liceului Tehnologic „Ferdinand I”, Rm. Vâlcea, în perioada 22-24 septembrie 2023, pe frumoasele meleaguri ale Bucovinei.

Itinerariul parcurs a fost ales de profesorii organizatori cu scopul de a facilita învăţarea elevilor prin metoda „learning by doing”, îmbinând noţiunile teoretice cu cele practice şi realizând legătura dintre teorie şi aplicaţie.

Călătoria a început din Rm. Vâlcea spre nord, pe vechiul drum roman, Calea lui Traian. Am parcurs Carpaţii Meridionali, pe Valea Oltului, Depresiunea Colinară a Transilvaniei, staţiunile Sovata şi Praid, Carpaţii Orientali, Cheile Bicazului, Lacul Roşu, Barajul Bicaz, Lacul Izvorul Muntelui, Subcarpaţii Moldovei, Podişul Sucevei. La întoarcere am vizitat staţiunea Vatra Dornei şi am trecut Carpaţii prin Pasul Tihuţa. De asemenea, am vizitat oraşele transilvănene: Bistriţa şi Târgu Mureş. Elevii au observat unităţile de relief şi au făcut legătura dintre peisajele pe care le-au admirat şi caracteristicile reliefului

Figura 1 Pasul Tihuţa

Figura 2 Cheile Bicazului

Figura 3 Cetatea Sighişoara

acestora: mod de formare, înălţimi, tipuri de roci, forme de relief. Ei au făcut diferenţa dintre climatele regiunilor parcurse până în partea de nord a ţării, în Bucovina.

Am vizitat obiective precum: minunata cetate medievală a Sighişoarei care datează din secolul al XIV-lea, al cărei centru istoric este inclus în patrimoniul mondial UNESCO, Cetatea Neamţului, Mănăstirile Agapia, Voroneţ, Sucevița, Gura Humorului, Putna. Elevii au putut face legătura pe baza explicaţiilor primite între obiectivele istorice şi evenimentele istorice legate de aceste importante centre culturale ale ţării noastre.

Figura 4 Casa lui Ion Creangă, Humuleşti

O serie de obiective turistice au fost identificate de elevi şi au făcut legătura cu operele literare învăţate la limba şi literatura română. Printre acestea se numără Casa memorială „Ion Creangă" din Humuleşti unde am poposit pe urmele lui Nică al lui Ştefan a Petrei Ciubotariul, în universul copilăriei marcat de „apa Ozanei cea frumos curgătoare şi limpede ca cristalul", „Calul Bălan" şi „Sfântul Neculai". Lângă casa din Humuleşti se găseşte Parcul tematic „Ion Creangă", un loc în care ne-am întâlnit cu personaje îndrăgite din poveştile pentru copii scrise de Ion Creangă.

Excursia de documentare în Bucovina a adus un bagaj de cunoştinţe bogat ceea ce a contribuit la abordarea cu eficienţă a învăţării şi a pregătirii pentru Bacalaureat.

Bibliografie

DULAMĂ, E., Modele, strategii şi tehnici didactice activizante cu aplicaţii în geografie, Editura Clusium, Cluj Napoca, 2002

http://monumenteneamt.ro/muzeu-casa-memoriala-ion-creanga

https://edict.ro/excursia-scolara-metoda-didactica-importanta-in-cadrul-orelor-de-geografie/

Studiu de caz- Integrarea unui elev cu SINDROM DOWN

Prof. Lazar Raluca Maria

Data nașterii-27 iunie 2013

Mama avea 37 de ani si tata 40 la nasterea ei(familie de oameni simpli,muncitori și foarte implicați în recuperarea copilului) J.Z este primul copil născut, mama având mai multe sarcini pierdute. A facut toate analizele,ecografii,controale periodice si medicii îi spuneau mamei că totul este bine. La 6 luni și jumătate doctorul a interzis mamei să mai mearga la serviciu pt că avea colul deschis și putea pierde sarcina. I s-a recomandat repaus la pat,fără efort. Nașterea normală, la termen, a primit nota opt. A avut 3,5 kg și 51 de cm . A mers la 1,2 luni, foarte greu. Primele cuvinte le-a spus pe la 3,6ani :.mama,tata,apă. La doi ani avea control sfincterian,folosea olița. Z. are dificultăți generale si fine de motricitate,dar și probleme de vedere.Este o fire deschisă, dar fără să agreeze neapărat contactul cu ceilalti (fără anxietăți si probleme de sănătate somatice;emoționalitate puternică, infantilă;nu are elaborat sentimentul de apartenență la grupul familia. Lumea pentru ea este filtrată de emoțiil, reactiile ei sunt preponderent emotionale,dar din punct de vedere mental are in jur de 4,5 ani (imatură). Participă la activitățile școlare alături de mamă, nu reușește să realizeze nicio sarcină de lucru fără ajutorul dumneaei. Dependența față de mamă se manifestă și în eleborarea răspunsurilor, îi solicită ajutorul permanent. Are abilități mentale, dar nu de judecată, învață mult pe baza de memorare.. Nu suportă sunetele puternice, adoră muzica,dar nu poate participa la activitățile unde sonorul este mai tare (festivități, concerte,etc.) Este o fetiță afectuoasă,dar care se plictisește repede și nu-și mai poate controla reacțiile față de ceilalți colegi. (le aruncă lucrurile, îi împinge,aceaste lucruri o fac să se amuze).

În demersul meu de a o integra pe Z în colectivul clasei, dar și în procesul de învățare folosesc softuri educaționale atractive, platforme de învățare care să se plieze pe nevoile ei, dar și ale colegilor.

TENDINȚE ACTUALE ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ

EDUCATOARE: LIBU GABRIELA
LICEUL TEHNOLOGIC COGEALAC
G P N COGEALAC

”Scopul exclusiv al școlii nu este să îndese cunoștințe în capetele copiilor, ci mai degrabă să-i formeze pe aceștia ca oamnei adevărați” (Carl Gustav Jung)

Copilăria timpurie reprezintă cea mai importantă perioadă din viaţa unui individ prin consecinţele durabile pe care le are asupra dezvoltării ulterioare a acestuia. Ultimele cercetări au demonstrat şi argumentat modul în care trebuie abordată această perioadă de vârstă insistând pe practicile adecvate de îngrijire şi educaţie a copilului mic. Ideea centrală este aceea că fiecare copil este unic iar unicitatea lui reprezintă punctul de plecare în toate deciziile luate în privinţa lui, cu scopul primordial de a-l ajuta să se dezvolte deplin.

În educaţie nu există reţete, există experienţă acumulată, idei, teorii bazate pe cercetări noi, practici confirmate care şi-au demonstrat în timp eficienţa, valori, principii, reguli. Succesul educaţiei se bazează pe adaptarea demersului educaţional la nevoile individuale ale fiecărui copil.

Educaţia preşcolară dezvoltă abilităţile cognitive, psihologice şi sociale. Obiectivul principal al politicii educaționale din ultimii ani a fost asigurarea calității moderne a educației, păstrându-și totodată natura fundamentală și răspunzând nevoilor curente și viitoare ale individului, societății și statului. Prioritatea în politica educațională a primei etape de modernizare este implementarea programelor de învățământ preșcolar și adoptarea de măsuri pentru consolidarea sănătății tinerei generații. Procesul pedagogic acoperă toate direcțiile principale de dezvoltare a copilului (educație fizică, familiarizarea cu lumea înconjurătoare, artistic și estetic etc.), este prevăzut un sistem de măsuri pentru protejarea și îmbunătățirea sănătății copiilor, se respectă principiul exhaustivității, se folosesc programe parțiale care combină diverse aspecte ale procesului pedagogic. Există, de asemenea, noi tipuri de conținut de muncă netradiționale în instituția de învățământ preșcolar: coregrafie și ritm, predarea unei limbi străine, noile tehnologii ale artelor plastice, instruirea computerului, familiarizarea cu cultura națională, se pune mai mult accent pe crearea condițiilor pentru experimentarea independentă și activitatea de căutare a copiilor înșiși. Există o tranziție către un stil diferit de comunicare și joc cu copilul - ținând cont de interacțiunea orientată către personalitate. În spațiul educațional de astăzi, este oferită o gamă largă de programe interne care implementează diferite abordări ale organizării procesului pedagogic într-o instituție de învățământ preșcolar. Fiecare dintre ele prezintă o prioritate specială a educației: dezvoltarea cognitivă, estetică, de mediu. Este important să luăm în considerare faptul că activarea unor zone ale dezvoltării copilului în detrimentul altora duce la o epuizare a dezvoltării personale și la o deteriorare a stării fizice și mentale a preșcolarului. În ciuda acestui fapt, printre tendințele procesului educațional din

instituția de învățământ preșcolar în etapa actuală, o creștere a volumului și intensității activității cognitive este semnificativă. Sunt introduse clase suplimentare pentru copil, de exemplu, limbi străine, instruire în calculator, ecologie, siguranța vieții etc.

Tendința de deteriorare a stării de sănătate a copiilor preșcolari necesită educație fizică și muncă pentru sănătate direct în condițiile educației preșcolare, unde copilul este aproape zilnic și unde, prin urmare, este posibil să se asigure expunerea la timp și regulat. În sistemul modern de învățământ preșcolar public, au avut loc schimbări calitative asociate cu apariția diverselor tipuri și tipuri de învățământ preșcolar, distribuite în diferite categorii.

Descoperindu-şi capacitatea de a face faţă provocărilor sau momentelor dificile, copiii se vor bucura de un echilibru fizic şi psihic mai bun, îmbunătăţindu-şi performanţele şcolare şi continuând interacţiunile pozitive cu ceilalţi, cu încredere (fără a presupune şi naivitatea). Educaţia copilului în familie este despre iubire, susţinere, iar…uneori, trebuie să ştim să ne dăm un pas în spate şi să ne lăsăm copiii să îşi „ ia zborul”.

Drumul copilului spre maturitate este unul - adesea dificil, dar pe care trebuie să îl străbată fiecare copil având alături familia. Este o misiune dificilă, dar cea mai importantă din viaţa unui părinte şi care implică atenţie, înţelepciune, răbdare şi multă dragoste!

BIBLIOGRAFIE

Ghid de bune practici pentru educaţia timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani

JINGA I. Educaţia şi viaţa cotidiană. Bucureşti: Editura didactică şi pedagogică R.A., 2008.

Gabriel Albu,” Repere pentru o concepţie umanistă asupra educaţiei”, Editura Paralela 45, 2005.

Educație, educabili, educator, a educa? … educația emoțională și inteligență emoțională în grădinița de copii

Profesor învățământ preșcolar LOGHIN GABRIELA
Școala Gimnazială ”Ciprian Porumbescu”

„Într-o lume în continuă schimbare,
cei care sunt deschişi la învățare vor moşteni pământul,
în timp ce aceia care cred că știu totul
vor fi bine pregătiți pentru o lume care nu mai există.”
(Peter Drucker)

În ultimii ani, sistemele educaționale din întreaga lume au suferit schimbări majore, influențate de progresul tehnologic, schimbările sociale, economice și culturale. Transformările și tendințele actuale în educație sunt menite să răspundă nevoilor unei societăți în continuă schimbare și să pregătească elevii pentru provocările viitorului. Totul pare desprins dintr-o poveste frumoasă cu final fericit, în care toată lumea e mulțumită de parcurs și rezultate. Până când...povestea ajunge la final, iar noi ne trezim într-o realitate mai puțin idilică. Și ne spunem...”Dacă totul ar fi perfect, nu am ști să prețuim frumusețea...”

Ce facem când ne doare? Cum spunem când ceva ne rănește? De ce mă simt furios? ... Sunt doar câteva dintre gândurile care ne trec prin minte și la care de multe ori nu găsim un răspuns. Aceleași gânduri, emoții, sentimente apar și în viața copiilor noștri, fie de acasă, fie din grădiniță. Cum reacționează aceștia? Cum reacționăm noi la reacțiile lor? Cum ne reglăm dinamica emoțională pentru a funcționa și a ne finaliza activitatea din ziua respectivă?

Îmi propun să realizez o scurtă incursiune în ceea ce înseamnă provocări, transformare și educație emoțională pentru preșcolarii care învață să învețe pe urmele marelui compozitor Ciprian Porumbescu. Acum iernile nu mai sunt la fel de grele și geroase precum cele de acum 10-15 ani, iar mersul pe jos spre grădiniță devine mai plăcut, mai ales atunci când ne însoțește grija și iubirea.

Copiii vor fi mereu oaza de speranță, iar noi, fie că suntem dascăli, părinți, șoferi de microbuz școlar sau directori, avem datoria morală să le fim aproape. Mediul educațional s-a dezvoltat enorm, accesăm fonduri și proiecte la care nici nu visam în trecut, unele școli din mediul rural pot concura cu cele din mediul urban în ceea ce privește echipamente și dotări. Una dintre cele mai semnificative transformări în educație este integrarea tehnologiei digitale în procesul de predare și învățare. Tabletele, laptopurile, tablele interactive și platformele de învățare online au devenit instrumente comune în multe școli. Aceste tehnologii nu doar că facilitează accesul la informații, dar și permit o personalizare a învățării, adaptând ritmul și stilul de predare la nevoile individuale ale elevilor. Știm cu toții provocarea activităților online cu preșcolarii, care s-a dovedit benefică în dezvoltarea sistemului educațional.

Transformările și tendințele actuale în educație reflectă nevoia de adaptare la o lume în continuă schimbare. Digitalizarea, educația bazată pe competențe, învățarea personalizată, educația pentru dezvoltare durabilă și bunăstarea emoțională sunt doar câteva dintre direcțiile care vor modela viitorul educației.

O tendință emergentă în educație este trecerea de la un curriculum axat pe cunoștințe teoretice la unul bazat pe competențe. Acest tip de educație pune accent pe dezvoltarea abilităților esențiale, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea și comunicarea. Învățarea bazată pe competențe pregătește elevii pentru provocările lumii reale și pentru carierele viitorului, care necesită adaptabilitate și capacitatea de a învăța continuu. Învățarea centrată pe elev pune accent pe implicarea activă a acestuia în procesul de învățare, încurajându-l să fie un participant activ, nu doar un receptor pasiv de informații. Proiectele de învățare și abordările interdisciplinare sunt metode care promovează învățarea activă și aplicată. Acestea permit elevilor să exploreze subiecte de interes personal și să dezvolte abilități de colaborare și gândire critică. De exemplu, un proiect de învățare ar putea combina elemente de știință, muzică si educație pentru sănătate pentru a aborda o problemă de mediu, oferind preșcolarilor o înțelegere holistică și practică a subiectului, antrenând totodată mișcarea și colaborarea pe un ton muzical adecvat.

Preșcolarii din povestea mea de astăzi au dansat pe muzica lui Ciprian Porumbescu. Am învățat împreună câțiva pași de dans pe melodia ”Zâna Dunării”. Am performat împreună pe scena căminului cultural. Ne-am bucurat, am fost mai aproape unii de alții. Educație culturală, educație muzicală, educație fizică și sport – integrarea activităților în grădiniță. Este esențial să îi lăsăm pe copii să își deschidă aripile spre viitor, dar este de datoria noastră să le oferim rădăcini puternice, pentru o stabilitate emoțională atât de greu de găsit în zilele noastre.

Știți cum se spune...”*Omul călătorește prin lume să caute ce are nevoie și se întoarce acasă să găsească*” (George A. Moore). Educația emoțională este o parte esențială a dezvoltării copiilor, mai ales în primii ani de viață. La vârsta preșcolară, copiii încep să-și formeze înțelegerea de bază a emoțiilor, atât ale lor, cât și ale celor din jurul lor. Capacitatea de a recunoaște, exprima și gestiona emoțiile într-un mod sănătos este parte componentă în dezvoltarea lor socială, emoțională și academică. Prin urmare, educația emoțională ar trebui să fie o componentă fundamentală a programelor de învățământ pentru preșcolari.

Emoțiile joacă un rol vital în dezvoltarea cognitivă și socială. Copiii care au o bună înțelegere a emoțiilor sunt mai predispuși să se implice în activități de învățare și să stabilească relații de prietenie. Educația emoțională la vârsta preșcolară contribuie la dezvoltarea empatiei, a cooperării și a capacității de a lucra în echipă, abilități care sunt esențiale pentru succesul în mediul școlar și în viața de zi cu zi.

Educația emoțională contribuie la dezvoltarea inteligenței emoționale, care include capacitatea de a recunoaște și înțelege propriile emoții, de a le gestiona și de a interacționa eficient cu ceilalți. Copiii care dezvoltă o inteligență emoțională puternică sunt mai capabili să facă față stresului, să formeze relații sănătoase și să comunice eficient. Aceste abilități emoționale sunt critice pentru succesul lor viitor, atât în viața personală, cât și în cea profesională.

Învățarea prin joc, metodă clasică utilizată în mediul preșcolar. Jocul este o modalitate naturală prin care copiii învață despre lume și despre ei înșiși. Prin jocuri de rol și activități de joc simbolic, copiii pot explora diverse emoții și situații sociale într-un mediu sigur și controlat. De exemplu, în jocurile de rol, copiii pot „exersa" cum să-și exprime emoțiile sau cum să reacționeze la emoțiile altora. Poveștile sunt un instrument puternic pentru învățarea emoțională. Cărțile care abordează teme emoționale ajută copiii să-și identifice și să-și înțeleagă propriile sentimente. Citirea poveștilor împreună cu adulții și discutarea personajelor și a situațiilor în care acestea se află le oferă preșcolarilor oportunitatea de a explora diverse emoții și de a învăța despre empatie.

Desenul, pictura și modelarea pot fi folosite ca modalități de exprimare a emoțiilor. Activitățile creative permit copiilor să-și exteriorizeze sentimentele într-un mod non-verbal, ceea ce este deosebit de util pentru preșcolarii care pot avea dificultăți în exprimarea verbală a emoțiilor. Profesorii și părinții pot încuraja copiii să vorbească despre ceea ce au creat și despre sentimentele pe care le-au exprimat prin artă.

Cât de des vorbim cu copiii noștri? Cât de des îi ascultăm cu adevărat? Cât de des le spunem că este în regulă dacă sunt supărați și că noi le suntem alături ca să le fie mai ușor? Educația este conectare, este bucuria de a fi împreună într-un context de viață, bucuria de a descoperi ceva nou împreună și de a duce mai departe blândețea și bunătatea copilăriei.

Închei în note de poveste, așa cum am început, și mă adresez colegilor, părinților, întregii comunități educaționale...avem nevoie să ne trăim emoțiile pentru a ne putea conecta cu preșcolarii noștri. Educația bazată pe empatie, colaborare și emoție, ar putea reprezenta un liant între ceea ce înseamnă succes academic și succes personal. Să avem un nou an școlar în care să ne fim alături.

Bibliografie selectivă:

1. Miclea, M., & Porumbu, D. (2005). Psihologia copilului și a adolescentului. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
2. Stanciu, M. (2010). Educația emoțională în grădiniță. București: Editura Aramis.
3. Crețu, T. (2009). Psihopedagogia preșcolarului și școlarului mic. Iași: Editura Polirom.
4. Neamțu, C. (2003). Educația socio-emoțională a preșcolarului. Cluj-Napoca: Editura Clusium.
5. Stan, L., & Stan, C. (2015). „Aspecte actuale ale educației timpurii în România." Revista de Pedagogie, 63(1), 22-34.
6. Bucur, N. (2018). „Învățarea prin joc în grădiniță." Revista Didactica Pro, 4(7), 89-102.
7. Mihai, A. (2019). „Inteligența emoțională și importanța acesteia în dezvoltarea preșcolarilor." Revista de Psihologie și Educație, 11(2), 78-85.
8. Fullan, M., & Langworthy, M. (2014). A Rich Seam: How New Pedagogies Find Deep Learning. London: Pearson.
9. Goleman, D. (1995). Emotional Intelligence: Why It Can Matter More Than IQ. New York: Bantam Books.

Învățarea adaptată nativilor digitali.
Realizarea și utilizarea resurselor educaționale digitale în activitatea didactică.

Optimizarea învățării interactive cu ajutorul aplicației *LearningApps.org.*

Prof. dr. Claudiu-Costel LUCA
Școala Gimnazială "Titu Maiorescu" Iași
Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Iași
luca_claudiu2000@yahoo.com

În era digitală, integrarea tehnologiei în educație este esențială pentru a răspunde nevoilor nativilor digitali. Proiectul ***Învățare adaptată nativilor digitali (2023-2024)***, finanțat de Uniunea Europeană, se concentrează pe dezvoltarea și utilizarea resurselor educaționale digitale pentru a îmbunătăți procesul de învățare - *https://erasmusladn.weebly.com/*.

Acest articol descrie o serie de activități metodico-didactice care se încadrează în acțiunile de diseminare a competențelor dezvoltate prin participarea la acest proiect. Mai precis, este vorba despre procesul de creare a filmului didactic ***Civilizații ale Orientului Antic*** și optimizarea utilizării acestuia prin intermediul facilităților oferite de platforma educațională ***LearningApps.org***, în cadrul orelor de istorie susținute la clasele a V-a C, D și E de la **Școala Gimnazială "Titu Maiorescu" Iași** - *https://scoalatitumaiorescu.ro/*.

Provocările educaționale specifice erei digitale îndeamnă corpul profesoral să exploreze noi metode și mijloace didactice pentru a menține interesul și atenția elevilor, având în vedere că aceștia demonstrează o capacitate de concentrare din ce în ce mai redusă. Această realitate incontestabilă este generată de fluxul continuu de informații din mediul digital și de faptul că materialele tradiționale de predare, precum manualele tipărite și lecțiile frontale, nu reușesc întotdeauna să atragă suficient de eficient atenția lor. O altă provocare cu care se confruntă cadrele didactice ține de imperativul de a asigura accesul nativilor digitali la informație relevantă și verificată. Având în vedere abundența informațiilor disponibile online, este crucial să ghidăm elevii în a discerne între sursele de încredere și cele nesigure, precum și în sintetizarea informațiilor din surse diferite. La fel de evidentă este necesitatea de a dezvolta continuu competențele fundamentale, deoarece într-o lume tot mai digitalizată, elevii nu trebuie să învețe doar conținutul disciplinelor școlare, ci și să utilizeze eficient tehnologia pentru a accesa, crea și împărtăși informații.

Filmul didactic ***Civilizații ale Orientului Antic*** (vezi figura 1) este un material educațional captivant și interactiv, fiind conceput pentru a facilita prezentarea informațiilor esențiale din unitatea de învățare ***Popoare și civilizații în Orientul Antic***.

Figura 1: Filmul didactic *Civilizații ale Orientului Antic*
https://www.youtube.com/watch?v=zw6dnoids_o

Adaptarea acestui demers la nevoilor nativilor digitali a implicat o abordare colaborativă și integrată a mai multor instrumente digitale, cu ajutorul cărora am realizat prezentări și animații vizuale care se succed într-o dinamică potrivită caracteristicilor de vârstă ale elevilor de clasa a V-a. Filmul didactic a fost folosit pentru a facilita înțelegerea subiectului, iar după vizionare elevii au fost implicați în discuții și activități interactive utilizând o colecție de exerciții create cu ajutorul platformei LearningApps.org. În acest fel, vizionarea filmului didactic, care asigură o retenție redusă a informației a fost completată în chip fericit prin oportunitatea practică de aplicare și testare a cunoștințelor printr-o diversitate de activități interactive (vezi figura 2), contribuind astfel la o experiență de învățare îmbunătățită.

Figura 2: Colecția de exerciții *Civilizații ale Orientului Antic* https://learningapps.org/myapps.php?displayfolder=5490217

Realizarea și utilizarea filmului didactic ***Civilizații ale Orientului Antic*** răspunde necesității de a face procesul educațional mai captivant, interactiv și adaptat nevoilor elevilor nativi digitali, însă procesul de creare și de optimizare a utilizării filmului didactic a fost unul laborios, impunând o ***abordare colaborativă și integrată*** a unui set variat de instrumente digitale care pot fi accesate fără costuri adiționale, printre care putem enumera manualele digitale, platformele educaționale, aplicațiile și softurile pentru editare. Bunăoară, site-ul web https://www.manuale.edu.ro/ oferă acces la **manuale digitale** actualizate conform curriculei naționale pentru elevii din învățământul preuniversitar din România. Manualele digitale pot fi accesate în format digital sau pot fi descărcate în format electronic de toți cei interesați, asigurând accesul rapid și facil la informații actualizate și la surse diverse de învățare. De asemenea, **Canva** - https://www.canva.com - este o platformă online care permite utilizatorilor să creeze diverse materiale vizuale, cum ar fi afișe, prezentări, grafice pentru rețelele de socializare, cărți de vizită, invitații și multe altele, folosind instrumente intuitive și șabloane personalizabile. Este o unealtă populară pentru design grafic, accesibilă atât pentru profesioniști cât și pentru cei fără experiență în design. Canva oferă o varietate de opțiuni creative și facilitează procesul de creare a unor materiale atractive, care facilitează accesul la informații și înțelegerea acestora. Nu în ultimul rând, **PowerPoint** - https://www.microsoft.com -, face parte

din suita de aplicații **Microsoft Office** - *https://www.microsoft.com* - și poate fi utilizat cu succes fără costuri suplimentare, fiind un instrument esențial pentru comunicarea și împărtășirea informațiilor într-un mod vizual. Prin facilitarea procesului de creare și prezentarea a instrumentelor grafice, diapozitivelor și materialelor multimedia, PowerPoint oferă utilizatorilor posibilitatea de a adăuga texte, imagini, grafice, videoclipuri și alte elemente media în diapozitive, iar apoi de a le organiza și formata pentru a crea prezentări profesionale și captivante. Această aplicație este foarte populară în mediul educațional pentru crearea și livrarea de prezentări eficiente și convingătoare, care au marele merit de a simplifica organizarea și prezentarea informațiilor într-un mod logic și interactiv.

Pentru a maximiza impactul educațional al filmului didactic ***Civilizații ale Orientului Antic***, am căutat soluții pentru optimizarea utilizarea acestei resurse prin integrarea activităților interactive oferite de ***LearningApps.org***. - *https://learningapps.org/* - o platformă educațională online gratuită promovează implicarea elevilor în procesul de învățare prin intermediul activităților interactive și care oferă instrumente pentru profesorii care doresc să utilizeze resursele publice sau să-și personalizeze portofoliu de materiale educaționale prin propriile creații. Această platformă oferă o varietate de aplicații interactive, destinate să sprijine procesul de învățare și predare. Resursele sunt create de către utilizatori și acoperă o gamă largă de subiecte și materiale educaționale, cum ar fi exerciții de vocabular, jocuri matematice, teste de cunoștințe, puzzle-uri și multe altele. Este o resursă deosebit de utilă pentru diversificarea și îmbunătățirea experienței de învățare, fiind utilizată în contexte educaționale formale și informale. LearningApps.org furnizează activități interactive care încurajează aplicarea și testarea cunoștințelor într-un mod plin de entuziasm și motivant.

Abordarea integratoare a filmului didactic și a aplicațiilor create cu ajutorul LearningApps.org aduce multiple beneficii educaționale, sprijinind dezvoltarea competențelor elevilor și sporind eficiența procesului de învățare.

Deoarece elevii de astăzi sunt obișnuiți cu utilizarea constantă a tehnologiei, este esențial ca și materialele educaționale să fie adaptate acestui stil de viață. Astfel, temele din programa școlară devin mai atractive și mai relevante, iar procesul de învățare devine mai eficient. Utilizarea filmului didactic aduce multiple beneficii, contribuind la îmbunătățirea experienței de învățare prin captarea eficientă a atenției, întrucât elementele vizuale și povestirile din film fac subiectul mult mai captivant și mai ușor de urmărit. La rândul lor, animațiile și prezentările vizuale contribuie la clarificarea conceptelor complexe și la consolidarea cunoștințelor. Totodată, integrarea activităților interactive prin intermediul LearningApps.org permite elevilor să aplice imediat cunoștințele dobândite, consolidându-le

prin practică. Platforma oferă o gamă variată de exerciții și jocuri educaționale care stimulează gândirea critică și creativă, implicând activ elevii în procesul de învățare. Prin utilizarea acestor resurse digitale, profesorii pot crea un mediu de învățare dinamic și atractiv, adaptat nevoilor și așteptărilor elevilor moderni. Acest lucru nu doar că îmbunătățește performanțele academice, dar și motivează elevii să fie mai implicați și entuziaști în privința studiilor lor.

Utilizarea tehnologiei cu care elevii sunt deja familiari îi încurajează să se implice mai activ în activitățile educaționale și să își dezvolte abilități esențiale pentru viitor. Prin integrarea instrumentelor digitale precum manualele digitale, Canva, Microsoft PowerPoint și LearningApps.org, filmul didactic contribuie la o experiență de învățare îmbunătățită, facilitând înțelegerea și aplicarea cunoștințelor și dezvoltând competențele necesare pentru succesul în societatea contemporană.

Elevii au prezentat un nivel crescut de interes și participare activă în timpul lecțiilor, folosind filmul didactic și aplicația LearningApps.org. Ei au vizionat filmul, au luat notițe și au interacționat prin discuții legate de materialul prezentat, iar ulterior au fost capabili să utilizeze aplicația LearningApps.org pentru a rezolva toate exercițiile din colecție. În ansamblu, am putut observa o îmbunătățire a cunoștințelor despre civilizațiile Orientului Antic, fapt confirmat prin rezultatele obținute la testele și exercițiile practice. Feedback-ul elevilor a evidențiat o înțelegere mai bună a subiectului și o apreciere pozitivă pentru utilizarea tehnologiei în procesul de învățare.

În concluzie, integrarea resurselor educaționale digitale în procesul de predare-învățare oferă multiple avantaje, inclusiv creșterea implicării și a interesului elevilor, precum și îmbunătățirea înțelegerii conceptelor complexe. Proiectul desfășurat la Școala Gimnazială „Titu Maiorescu” Iași demonstrează eficiența utilizării tehnologiei în educație și oferă un model ce poate fi utilizat și de alte cadre didactice. Prin adaptarea metodelor didactice la nevoile nativilor digitali, educația poate deveni mai relevantă și mai atractivă pentru generațiile actuale de elevi.

Metode şi tehnici de evaluare a rezultatelor şi progreselor copilului preşcolar

Prof. înv. preşcolar: Luca Emanuela Victoria
Școala Gimnazială Băcia
Grădinița PN Băcia, jud. Hunedoara

Evaluarea performanţelor în învăţare ale copilului preşcolar se realizează în modalităţi specifice acestui nivel de educare şi instruire având în vedere faptul că achiziţionarea de cunoştinte nu reprezintă un scop în sine în această etapă de vârstă. Învăţământul preșcolar nu face din transmiterea de cunoştinţe un obiect expres de preocupări, ci se foloseşte de cunoştinţe pentru a uşura şi optimiza procesul integrării copilului în mediul social, ca şi pentru a declanşa şi stimula dezvoltarea potenţialului biopsihic de care dispune nativ copilul. Pentru aceste considerente procesele evaluative sunt orientate către punerea în evidenţă a progreselor pe care le realizează copilul în învăţare, fapt ce se relevă hotarâtor în îmbunătăţirea parametrilor generali ai dezvoltării psiho-fizice, în dobândirea unei anumite autonomii acţionale şi funcţionale.

Din anumite puncte de vedere strategiile evaluative utilizate în învăţământul preprimar sunt asemănătoare cu cele utilizate pe primele trepte ale şcolarităţii. Gradul de asemănare se datorează scopurilor urmărite prin activităţile de măsurare şi apreciere cu care se operează în acest proces şi semnificaţiilor pe care acestea le au asupra activităţilor educative viitoare.

Există însă, firește, şi deosebiri care derivă din specificitatea activităţilor organizate cu preşcolarii. Din acest punct de vedere, principalele metode de evaluate utilizate în grădiniţă sunt:

1. Fişa psiho-pedagogică conţine indicatori comportamentali care pun în evidenţă particularităţile dezvoltării psiho-fizice a copilului şi unele trăsături de personalitate: cum este copilul, cum acţionează, cum interacţionează.
2. Metoda consemnării grafice a progreselor copiilor este o metodă comparativă, ce evidenţiază anumite manifestări ale copilului la începutul unei secvenţe educative şi valorile înregistrate ulterior.
3. Metoda consemnărilor grafice a preferinţelor pune în evidenţă zonele de interes, preferinţele, dar şi domeniile pentru care copilul manifestă un interes scăzut.
4. Portofoliul reprezintă un instrument de evaluare complex, ce implică îndosarierea şi păstrarea diferitelor lucrări rezultate din munca copiilor. Portofoliul

este un dosar progresiv ce conţine produsele activităţilor realizate de către preşcolari, considerate adevărate „ipostaze ale dezvoltării".

5. Testele standardizate sunt instrumente de evaluare a performanţelor realizate în special pentru domeniul cognitiv. Acestea au câteva caracteristici fundamentale:

- pot fi orale sau scrise;
- sunt utilizate mai mult pentru verificări periodice;
- acoperă o anumită arie de conţinut;
- sunt formate dintr-un grupaj de întrebări sau din sarcini ce se pot rezolva în scris (fişe).

Tipuri de itemi (sarcini) care se pot utiliza în activităţile cu preşcolarii:

1. Itemi obiectivi

A. Itemi lacunari: copilul completează lacuna

Nivelul I: *Cocoşul face... ., Găina face... ., Ursul face... .*

Nivelul II: *Cireşele se coc... ., Ghiocelul înfloreşte... ., Vestitorul primăverii este... .*

B. Itemi cu alegere dual: copilul selectează unul din două răspunsuri posibile: adevărat/ fals sau corect/ incorect

Nivelul I: *Câinele latră., Mingea este pătrată.*

Nivelul II: *Pisica este un animal domestic., Vara culegem strugurii.*

C. Itemi tip pereche: copiii stabilesc unele corespondenţe şi asociaţii între diferitele categorii de elemente dispuse pe două coloane, redate, de obicei, pictural sau grafic.

Ex 1.: Activitate matematică: *Spune câte pătrate sunt în căsuţă? Trasează o linie de la căsuţa cu pătrate spre căsuţa care arată câte obiecte sunt în căsuţa cea mare.*

Ex 2.: Cunoaşterea mediului: *Trasează o linie roşie către mâncarea preferată de vulpe şi apoi o linie verde către mâncarea preferată de găină .*

D. Itemi cu alegere multiplă - constau în formularea mai multor soluţii credibile pentru aceeaşi sarcină dintre care copilul trebuie să o aleagă pe cea corectă.

Nivelul I: *Afară ninge: vara, toamna, primăvara, iarna.*

Iepuraşii mănâncă: brânză, carne, morcovi.

Nivelul II: *Care formă este rotundă: triunghiul...?, pătratul...?,cercul...?*

Vecinii lui 6 sunt: 2...4, 5...7, 8...10.

În grădină munceşte: croitorul, medicul, zidarul, grădinarul.

Mărul este un: animal, obiect, fruct.

2. Itemi semiobiectivi

A. Itemi cu răspuns scurt: pretind formularea răspunsului sub forma unei propoziţii.

Cum poţi descrie, pe scurt, anotimpul toamna?

B. Itemi de completare: solicită de obicei un răspuns format din unul sau două cuvinte. Cerinţa este prezentată copiilor sub forma unei informaţii incomplete.

Merele, perele, strugurii sunt.....(fructe).

3. Itemi subiectivi constau în formularea unor sarcini pentru care copiii emit aprecieri proprii. Răspunsurile nu pot fi valorizate cu ajutorul unor criterii standard.

Ex: Să povestim după imagini.

Evaluarea nivelului de pregătire a copilului, este impusă de trei aspecte esenţiale:

- respectarea particularităţilor de vârstă şi individuale;
- alegerea metodelor şi mijloacelor adecvate pentru ca evaluarea să contribuie la dezvoltarea personalităţii copilului preşcolar;
- să răspundă sarcinii grădiniţei de a pregăti copiii pentru integrare cu succes în activitatea şcolară.

Evaluarea devine strict necesară în condiţiile în care diferenţele de pregătire dintre copii sunt foarte mari: unii au frecventat grădiniţa, alţii nu; copiii provin din medii familiale diferite; nivelul de pregătire al unor copii poate fi mai scăzut decât cel prevăzut. Astfel de situaţii demonstrează, dacă mai era cazul, necesitatea şi utilitatea cunoaşterii nivelului de pregătire a copiilor la început de drum. Pentru a putea anticipa posibilitatea continuării optime a instruirii şi pentru stabilirea noului conţinut, probele de evaluare trebuie să se bazeze pe obiectivele instruirii deja încheiate cât şi pe ceea ce urmează să învețe copiii.

Verificând şi analizând capacităţile evaluate, nivele de performanţă şi lacunele anterioare, educatoarea va găsi cu siguranţă posibilităţi de îmbunătăţire a modului de lucru în procesul instructiv- educativ şi de recuperare a deficienţelor. Consecinţele evaluării se extind atât asupra conţinutului învăţării, cât şi asupra formelor de organizare, metodelor şi mijloacelor folosite conform particularităţilor de vârstă şi individuale ale copiilor.

Aprecierea rezultatelor implică modificări asupra obiectivelor educative, astfel evaluarea se află într-o permanentă interacţiune directă cu planificarea, organizarea şi conducerea activităţilor instructiv- educative din grădiniţă.

Pe scurt prin procesul de evaluare ne pronunţăm asupra stării unui fapt sau proces la un anumit moment dat: din perspectiva informaţiilor pe care le culegem asupra acestuia, cu ajutorul unui instrument care ne permite să măsurăm, pornind de la norma sau criteriile propuse.

Bibliografie:

1. Antonovici, Ş., Nicu, G., (2004), Jocuri interdisciplinare, Editura Aramis, Bucureşti
2. Bocoş, M.,(coord., 2008), Antologie de proiecte tematice pentru activităţi integrate, Editura Diana, Piteşti
3. Jinga, I., Negreţ, I., (1994), Învăţarea eficientă, Editura Editis, Bucureşti
4. Voiculescu, E., (2003), Pedagogie preşcolară, Editura Aramis, Bucureşti
5. Manolescu, M., Panţuru, S., (2008), *Teoria şi practica evaluării educaţionale(activităţi, conduite, rezultate) formale şi nonformale: structuri, forme, funcţii, relaţii, mecanisme, disfuncţii. Strategii şi metode de evaluare şi autoevaluare. Orientări noi. Aplicaţii,* în Potolea, D., Neacşu, I., Iuncu, R.B., Pâinişoară, I.-O. (coord.), *Pregătirea psihopedagogică*, Editura Polirom, Iaşi.
6. Stoica, A., (2003), *Evaluarea progresului şcolar: de la teorie la practică*, Editura Humanitas Educational, Bucureşti
7. Trif, L.,(2008), *Pedagogia învăţământului primar şi preşcolar,* Editura Eurostampa, Timișoara

PORTOFOLIUL – MODALITATE DE EVALUARE

Profesor Cristina Ileana Lungan
Școala Gimnazială ,,Gheorghe Tătărescu'' Târgu-Jiu

Evaluarea este actul didactic complex, integrat întregului proces de învățământ, care asigură evidențierea cantității cunostințelor dobândite și valoarea (nivelul, performanțele si eficiența) acestora la un moment dat, oferind soluții de perfecționare a actului de predare-învatare. Metodele și tehnicile moderne de evaluare (proiectul, portofoliul, jurnalul reflexiv, investigația, observația sistematică a comportamentului elevilor, autoevaluarea etc.) au multiple valențe formative care le recomandă ca modalități adecvate de optimizare a practicilor evaluative, fiind susceptibile, în primul rând, să faciliteze coparticiparea elevilor la evaluarea propriilor rezultate.

Printre valențele formative ale metodelor și tehnicilor moderne de evaluare amintim: stimularea activismului elevilor; accentuarea valențelor operaționale ale diverselor categorii de cunoștințe; evidențierea, cu mai multă acuratețe, a progresului în învățare al elevilor și, în funcție de acesta, facilitarea reglării/autoreglării activității de învățare; formarea și dezvoltarea unor competențe funcționale, de tipul abilităților de prelucrare, sistematizare, restructurare și utilizare în practică a cunoștințelor; formarea și dezvoltarea capacităților de investigare a realității; formarea și dezvoltarea capacității de cooperare, a spiritului de echipă; dezvoltarea creativității; dezvoltarea gândirii critice si creative, dezvoltarea capacității de autoorganizare și autocontrol; dezvoltarea capacităților de interevaluare și autoevaluare; formarea și dezvoltarea capacității reflexive; cristalizarea unei imagini de sine obiective; dezvoltarea motivației pentru învățare și formarea unui stil de învățare eficient etc.

Portofoliul este o mapă, un dosar, un biblioraft, un clasor sau orice obiect de îndosariere care conține un ansamblu de materiale educaționale elaborate de elev pentru o anumită disciplină. Inițial portofoliul a fost utilizat pentru discipline ca limba maternă, arte, însă ulterior s-a extins înspre matematică, științe și alte discipline școlare.

Crearea portofoliului școlar a fost inspirată de portofoliile artiștilor plastici, fotografilor, arhitecților etc. în care aceștia își înregistrează lucrările pentru a le arăta altora. Valoarea portofoliului școlar este dată de posibilitatea elevului de a urmări și evalua propriul progres în învățare, dar și de urmărirea de către cadrele didactice, părinți a evoluției elevului de la un semestru la altul, de la un an școlar la altul. Portofoliul poate revela o serie de competențe sau predispoziții ale educaților care nu se pot radiografia întotdeauna prin intermediul instrumentelor clasice. De multe ori putem descoperi

prin intermediul portofoliului fețe ascunse ale personalității lor, potențialități care altfel ar rămâne nevalorificate.

Ca metodă de evaluare, portofoliul reprezintă un instrument complex, care include rezultatele relevante obținute prin celelalte metode și tehnici de evaluare. Aceste rezultate privesc probele orale, scrise și practice, proiectul, autoevaluarea, precum și sarcini specifice fiecărei discipline.

Fiind un instrument care sintetizează anumite rezultate parțiale obținute pe parcursul unui modul sau an școlar, prezentarea acestuia de către elevi se realizează, de regulă, în perioada de evaluare, permițând evaluatorului să urmărească progresul elevului de la un modul școlar la altul. De aceea, poate fi considerat drept "cartea de vizită a elevului", conținutul și modalitățile de realizare a sarcinilor portofoliului sugerând evaluatorului nu doar achizițiile cognitive ale elevului, dar și achiziții relative din punct de vedere al interesului față de disciplina respectivă, dorința de a cunoaște cât mai multe.

Utilizarea portofoliului școlar ca metodă de evaluare poate fi cuantificată prin urmatoarele:

- elevii devin participanți la procesul de evaluare și-și pot urmări pas cu pas propriul progres;
- elevii și învățătorul pot să comunice cu privire la calitățile, defectele și domeniile în care sunt necesare îmbunătățiri ale performanțelor elevilor;
- elevii, cadrul didactic și părinții pot purta un dialog despre atitudinea lor față de o anumită disciplină, ca și despre progresul pe care îl pot obține la disciplina respectivă în viitor.

Elementele necesare pentru alcătuirea unui portofoliu:

În determinarea scopului trebuie să avem în vedere câteva întrebări:

a) Care este conținutul asimilat în aceasta temă/modul?

b) Ce ar trebui elevii să fie capabili să facă? înregistrarea unor observații,crearea unei situații-problemă și rezolvarea ei, structurarea unei argumentații

c) Care sunt atitudinile pe care ar trebui elevii să le dezvolte în realizarea portofoliului lor?

Conținutul portofoliului se referă mai ales la partea scrisă propusă de elev, dar poate conține și alte tipuri de elemente: fotografii, colaje etc.

Evaluarea portofoliului are în vedere în primul rând progresul realizat de elev, efortul depus pentru realizarea portofoliului. Astfel, aprecierea se va realiza individualizat: vom aprecia ordinea și rigurozitatea cu care au fost realizate cele mai bune piese la un elev mai dezordonat de felul său, la altul vom aprecia efortul de investigare, studiul individual ș.a.m.d. Chiar dacă evaluarea prin portofoliu e mai puțin riguroasă decât un test sau o examinare orală, se personalizează evaluarea.

Spre exemplu, un portofoliu la matematică poate cuprinde: teste inițiale, teste formative şi teste sumative; fişe de lucru; jocuri matematice; tabele şi grafice matematice; material concret cu care se lucrează geometrie (de exemplu corpuri geometrice construite de ei); biografii ale unor matematicieni

români de prestigiu (Gheorghe Lazăr, Spiru Haret, Ion Barbu); creaţii literare proprii cu tematică specifică; creaţii plastice - compoziţii libere cu temă geometrică; articole pregătite pentru „Gazeta matematică”, în cadrul activităţilor în grup; diplome şi distincţii obţinute la concursuri de matematică (Cangurul matematician, ComPer, olimpiade, etc); impresii personale în urma desfăşurării unor vizite şi excursii care au vizat realizarea legăturii dintre cunoştinţele teoretice şi activitatea practică legată de procesul de producţie, culegerea de date utile în însuşirea cunoştinţelor matematice (numărul de animale dintr-o fermă, cantitatea de furaje pe cap de animal pe o anumită perioadă de timp, măsurători de teren, calculul distanţei parcurse în excursie, scara unui plan, calculul T.V.A.-ului, calculul dobânzii, etc.); lucrări ale elevilor realizate la orele de abilităţi practice bazate pe construcţii folosind simetria ,rotația; lecturi despre istoria civilizației în care sunt prezentați mari gânditori și filozofi care au fost și matematicieni: Pitagora, Euclid, Thales, Pascal, Descartes; ghicitori matematice; probleme de logică și perspicacitate.

Deși există și unele dezavantaje ale utilizării portofoliului, cum ar fi dificultăți în identificarea unor criterii pertinente de evaluare holistică, riscul preluării unor sarcini specifice elaborării portofoliului de către părinţi, superficialitatea lucrului și apariția unor frustrări ale elevilor în legătură cu aprecierea finală etc., avantajele utilizării portofoliului sunt de necontestat. Evaluarea acestor produse se face multicriterial. Fiecare produs cuprins in portofoliu poate fi evaluat din punct de vedere cantitativ (numarul de pagini, de exemplu), dar mai ales calitativ: creativitatea produsului individual sau colectiv, elementele noi, punctele forte, etc.

De asemenea evaluarea portofoliului va fi supusa evaluarii efectelor pe care acest gen de evaluare l-a avut asupra dezvoltarii personalității, a capacității de autoevaluare și a competențelor de intercomunicare.

Portofoliul reprezintă un element flexibil de evaluare, care, pe parcurs, poate să includa și alte elemente către care se îndreaptă interesul elevului și pe care dorește să le aprofundeze. Această metodă alternativă de evaluare oferă fiecărui elev posibilitatea de a lucra în ritm propriu, stimulând implicarea activă în sarcinile de lucru și dezvoltând capacitatea de autoevaluare. Modul în care este și se simte evaluat elevul influențeaza performanțele și reușita sa școlara. Poziția pe care el crede că o ocupă pe o scala de evaluare, elaborată de profesor, în comparație cu ceilalți (pe baza rezultatelor școlare efective), are consecințe asupra funcționării cognitive. Practicile evaluative ale cadrului didactic pot determina instaurarea în clasă a unor relații între colegi de tip ierarhic.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învăţământ*, Editura Polirom, Iaşi, 2006.
2. Cerghit, Ioan, *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii*, Editura Aramis, Bucureşti, didactice. Editura Polirom 2002.
3. coord. Adrian Stoica, *Evaluarea curentă şi examenele. Ghid pentru profesori,* Editura Prognosis, Bucureşti, 2001.
4. SNEE, *Ghid de Evaluare şi examinare,* Editura Prognosis, Bucureşti, 2001.
5. Neaşu, I., *Instruire şi învăţare*, EDP, Bucureşti, 1999.
6. coord. Elena Joiţa, *Pedagogie şi elemente de psihologie şcolară,* Editura Arves, Craiova, 2003.
7. Clipa, Otilia – *Teoria și metodologia evaluării. Suport de curs*.
8. Cucoș, Constantin (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Editura Polirom, 2005
9. Radu, Ioan, *Evaluarea în procesul didactic.* Editura Didactică și Pedagogică, 2000

Resurse web:

www.asociatia-profesorilor.ro

www.didactic.ro

Rolul de facilitator al profesorului în procesul învățării
în sistem online sau față în față

prof. Cristian Macrai
Colegiul Național Militar „Mihai Viteazul „Alba Iulia

„ Un elev nu este un vas pe care trebuie sa-l umpli, ci o flacără pe care trebuie sa o aprinzi...”

Matematica este disciplina care provoacă cel mai frecvent eșecul școlar în rândul elevilor. Din acest motiv, profesorul de matematică trebuie să creeze un mediu educațional favorabil, utilizând metode moderne care să încurajeze participarea activă a elevilor în procesul de învățare.

Școala nu ar trebui să fie văzută doar ca un loc unde profesorul predă și elevii ascultă. Învățarea devine eficientă atunci când elevii se implică activ în procesul educativ, discutând, argumentând și investigând. Pentru a asigura un proces de învățare activ, profesorul trebuie să își adapteze abordarea, păstrând rolul tradițional de transmițător de informații, dar concentrându-se mai mult pe competențe. În acest context, profesorul trebuie să asume activ cinci roluri: Trainer, Facilitator, Explorator, Evaluator și Coach, adaptându-se la nevoile elevilor.

Este clar că fiecare dintre aceste roluri implică o serie de sarcini pe care cadrul didactic trebuie să le îndeplinească. Pentru a face acest lucru, profesorul trebuie să mobilizeze întregul său set de atitudini, aptitudini, competențe și capacități, lucrând continuu la propria dezvoltare personală și profesională.

➢ Profesorul-Trainer creează oportunități de învățare prin facilitarea diverselor activități experiențiale care inițiază procesul de învățare. Pentru a selecta cele mai adecvate activități experiențiale, profesorul-Trainer folosește mai multe criterii:

- Activitățile se desfășoară într-un mediu sigur, care permite elevilor să își exploreze propriul proces de auto-descoperire.
- Acestea sunt personale și relevante pentru elevi.
- Permit elevilor să facă legături între activități și lumea reală.
- Oferă oportunitatea de a re-examina propriile valori.
- Îi încurajează pe elevi să iasă din zona lor de confort.
- Conduc la reflecții profunde asupra comportamentului sau gândurilor experimentate în timpul activității.

➢ Profesorul-Facilitator sprijină elevii în a înțelege în profunzime experiențele trăite în cadrul diverselor activități, printr-un proces de reflecție. El îi ajută să se concentreze pe experiențele avute, extrăgând reacții, comportamente și gânduri care i-au ajutat sau i-au

împiedicat în timpul activităților. Prin întrebări, feedback și mediere, profesorul-facilitator îi ghidează pe elevi spre o analiză profundă, care va fundamenta concluziile și teoriile viitoare.

➢ Profesorul-Explorator ajută elevii să organizeze și să conecteze reflecțiile personale cu informațiile relevante din domeniul de studiu. În loc să se prezinte ca un expert absolut, profesorul joacă rolul de "catalizator". Elevii pot observa că, în ciuda anilor de experiență și studiu în acel domeniu, profesorul continuă să exploreze, să întrebe și să caute răspunsuri, arătând astfel că procesul de învățare este continuu și că profesorul este pasionat de subiect. Profesorul-Explorator încurajează elevii să formuleze idei inovatoare și ipoteze interesante, pe care aceștia să le poată testa ulterior, promovând în mod constant modalități noi prin care elevii să intre în contact cu idei sau informații esențiale pentru învățarea lor.

➢ Profesorul-Evaluator: Evaluarea corectă este un proces esențial, dar dificil de realizat. În acest rol, profesorul poartă o mare responsabilitate, fiind necesar să utilizeze o combinație de metode de evaluare tradiționale și moderne, adaptându-le la nevoile și nivelul fiecărui elev. Întrebările la care profesorul trebuie să răspundă constant includ: Unde vrem să ajungem? Cum vrem să ajungem acolo? Care este progresul? Trebuie să ajustăm abordarea? Am atins obiectivele propuse? Acestea sunt întrebările cu care profesorul se confruntă în mod regulat.

➢ Profesorul-Coach. Acest rol nou implică ghidarea elevilor în a vedea utilitatea cunoștințelor dobândite în școală și cum acestea se aplică în viața reală, punând accent pe transferul teoriei în practică. După ce elevii au acces la informațiile necesare, profesorul îi ajută să își elaboreze un plan de acțiune pentru a-și ghida experiențele viitoare.

Adesea, preluăm aceste roluri instinctiv, ghidând și stimulând curiozitatea naturală și interesul spontan al elevilor pentru descoperire. Le oferim libertate în activități și îi responsabilizăm pentru ceea ce fac.

Rolul de facilitator al profesorului în procesul învățării

Facilitatorul educațional este persoana care face posibil accesul la cunoaștere și la rezultatele ei. Acesta este profesorul facilitator și educatorul facilitator. Deși cei doi termeni par a fi identici, literatura de specialitate face distincție între aceștia: profesorul facilitator își desfășoară activitatea în educația formală, în timp ce educatorul facilitator în educația non-formală.

➢ Profesorul facilitator este considerat de Gibbs (1992) că “oferă elevilor o mai mare autonomie şi un control sporit cu privire la disciplinele de studiu, la metodele de învaţare şi la ritmul de studiu”. Această perspectivă subliniază caracteristicile fundamentale ale învăţării centrate pe elev, promovând ideea că elevilor trebuie să li se ofere un control sporit asupra învăţării prin asumarea responsabilităţii cu privire la: ceea ce se învaţă, modul cum se învaţă şi de ce, momentul când se învaţă.

➢ Educatorul facilitator este mai deschis spre a-i asculta pe elevi și a cunoaște sentimentele lor, acordând o atenție deosebită atât relației cu aceștia, cât și conținuturilor predate, este mai puțin axat pe propriile cunoștințe și credințe decât alți profesori, acordând aceeași atenție relației cu elevii, cât și conținuturilor predate.

Facilitatorul educațional este cel care, ţinând seama de logica învăţării, orientează ceea ce elevii au de făcut, devine ghid al demersului lor euristic, canalizându-i în direcţia obţinerii rezultatelor aşteptate, altfel spus *«Cei mai buni profesori sunt cei care te învaţă încotro să te uiţi, dar nu îţi spun şi ce să vezi ,lăsând libertatea fiecărui copil de a descoperi şi cunoaşte în stilul său propriu»*.

În conturarea profilului facilitatorului se are în vedere lista de calități ale unui bun formator:
- personalitate caldă, energie şi vitalitate;
- dorinţa reală de a-i ajuta pe alţii să se dezvolte şi de a se (auto)forma continuu;
- competenţele şi abilităţile interpersonale (trebuie să fie capabil să motiveze formabilii, să încurajeze mai degrabă decât să învinuiască, să identifice potenţialul de învăţare în orice situaţie,

Rolurile pe care profesorul facilitator şi le asumă pe parcursul procesului educaţional sunt:
➢ *rolul de educator* - predă prin exemple, prin prezentarea unor informaţii relevante şi pline de sens;
➢ *rolul de ghid* - oferă sfaturi generale, dar şi particulare, sprijinind procesul de autocunoaștere și de responsabilizare personală a educabilului;
➢ *rolul de lider* - este un model de partener în echipă, promovează un mediu propice muncii în echipă;
➢ *rolul de manager* - fiind capabil de a organiza situaţii de facilitare, de a gestiona probleme şi conflicte posibile;
➢ *rolul de coleg* - relaţionează permanent cu alţi facilitatori, în scopul optimizării procesului de predare.

Cum adaptam rolul de facilitator in predarea online

Predarea online nu face parte din învățământul tradițional, în ultimii ani realizându-se cursuri prin Casele Corpurilor Didactice, asociații profesionale sau chiar proiectul CRED în care pofesorii erau inițiați în tainele acestui tip de predare. Bazată pe competențe digitale, școala online utilizează toate competențele transversale pe care profesorii le dețin și le au formate până în acest moment.

Învățământul on-line deschide posibilitatea unei pregătiri structurate, coordonate și corect etapizate, reprezintă o formă de învățare la distanță, facilă, destinată celor care nu au posibilitatea de a accesa sistemul de învățământ clasic, tradiţional, ”față în față” sau adecvată unor contexte speciale, așa cum se întâmplă în perioada actuală de pandemie, când întregul sistem de învățământ, public și privat, indiferent de nivel sau ciclu curricular este închis

Trecerea la unele instrumente online ar putea, de asemenea, schimba rolul profesorului, acesta avand posibilitatea sa adopte un rol de facilitator pentru a ghida elevii către unele platforme educaționale unde pot urmării anumite tutoriale pe teme stabilite anterior, pentru ca mai apoi să poată oferi îndrumări și feedback in vederea realizării de conexiuni între subiecte.

Avantaje :

- elevii pot studia oricând, în orice moment al zilei (au libertatea de a alege orele cele mai propice pentru studiu din perspectiva propriei persoane);
- nu trebuie să se deplaseze de acasă, ci realizează lecția în confortul propriului cămin.
- promovează învățarea independentă;
- fiecare elev învață în ritmul propriu; în cazul în care termină mai repede temele, el alocă mai mult timp pentru interacțiunea cu ceilalți membri ai familiei, activitățile în aer liber și pentru hobby-urile pe care le are;
- materialele distribuite de profesor pentru studiu pot fi văzute de n ori de către elevi până când acestea sunt înțelese, receptate, posibil a fi aplicate;

Limite :

- prea mult timp în fața calculatorului duce inevitabil la probleme ale vederii și ale coloanei vertebrale;
- e nevoie de multă disciplină și responsabilitate pentru a învăța de unul singur, ceea ce nu se poate spune despre elevii din primele clase primare (ei nu și-au format deprinderea de a învăța singuri);
- profesorul nu are control asupra participării elevului la oră, nu are garanția că el este atent la ceea ce se explică (elevii pot participa la oră doar privind, fără a fi atenți);
- temele pot fi rezolvate foarte ușor preluând de la alții, fără efort;
- unii dintre elevi pot rămâne în urmă, dar nu mărturisesc că nu au înțeles;
- este foarte dificil să predai online atunci când este nevoie de mult exercițiu (spre exemplu, învățarea literelor la clasa I);

Poate cel mai important lucru pentru predarea online este acesta - profesorul joacă în continuare rolul principal în procesul de învățare. Tehnologia nu poate înlocui meseria profesorului, dar se pretează ca un instrument foarte util pentru îmbunătățirea experienței atât pentru profesor, cât și pentru elev.

Surse bibliografice:

1. Gardner, H.,,Mintea disciplinata,Ed. Sigma,2004
2. Singer,M.,Voica,C. Invatarea matematicii. Elemente de didactica aplicata.Ghidul Profesorului,Ed. Sigma,2002.
3. Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematica primar-gimnazial, Ed. SC Aramis print,2001.
4. Teaching for Experiential Learning: Five Approaches That Work – De Scott D. Wurdinger,Julie A. Carlson

ROLUL DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR PROFESIONALE ÎN ASIGURAREA SUCCESULUI ELEVILOR

PROFESOR INGINER LAURA MAFTEI
LICEUL AGRICOL „DR. C. ANGELESCU”, BUZĂU

Într-o lume marcată de schimbări rapide și provocări complexe, succesul în carieră nu mai depinde doar de cunoștințele teoretice acumulate în timpul școlii. În prezent, angajatorii caută mult mai mult decât diplome; ei doresc persoane capabile să se adapteze, să rezolve probleme, să comunice eficient și să colaboreze într-o echipă. Aceste abilități, cunoscute sub numele de competențe profesionale, sunt esențiale pentru succesul elevilor pe termen lung. Dezvoltarea acestor competențe în cadrul sistemului educațional nu doar că îi pregătește pe elevi pentru piața muncii, dar îi și echipează cu un set de aptitudini esențiale pentru viață.

Competențele profesionale reprezintă un set de cunoștințe, abilități și atitudini care permit unui individ să îndeplinească cu succes sarcinile și responsabilitățile asociate unui domeniu profesional specific. Acestea includ atât competențe tehnice, precum utilizarea echipamentelor și instrumentelor specifice, cât și competențe transversale, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, comunicarea eficientă și lucrul în echipă. Prin dezvoltarea acestor competențe, elevii sunt pregătiți nu doar să intre în câmpul muncii, ci și să își dezvolte cariere de succes și să contribuie pozitiv la societate.

Importanța dezvoltării competențelor profesionale

Pregătirea pentru piața muncii

Una dintre principalele provocări ale sistemului educațional este să pregătească elevii pentru cerințele reale ale pieței muncii. Într-o economie globalizată, competitivă și dinamică, angajatorii caută candidați care nu doar dețin cunoștințe teoretice, dar care pot și să aplice aceste cunoștințe în mod practic. Elevii care își dezvoltă competențele profesionale în timpul școlii sunt mai bine echipați să facă față cerințelor specifice locurilor de muncă și au un avantaj competitiv semnificativ atunci când se prezintă la interviuri sau își încep carierele. În acest context, programele educaționale care se concentrează pe dezvoltarea acestor competențe devin esențiale.

Facilitarea tranziției de la școală la locul de muncă

Un alt beneficiu al dezvoltării competențelor profesionale este că facilitează tranziția de la mediul academic la cel profesional. În cadrul programelor de formare profesională, elevii au ocazia să participe la stagii de practică, să lucreze la proiecte reale și să colaboreze cu profesioniști din industrie. Aceste experiențe nu doar că le oferă elevilor o perspectivă asupra a ceea ce înseamnă să lucreze într-un anumit domeniu, dar le și permit să aplice cunoștințele dobândite în clasă într-un context practic. Astfel, tranziția de la școală la locul de muncă devine mai lină, iar elevii se simt mai încrezători și mai pregătiți să înceapă o carieră.

Adaptabilitate și reziliență

Într-o lume în continuă schimbare, capacitatea de a se adapta rapid și eficient la noi condiții este esențială. Dezvoltarea competențelor profesionale contribuie la formarea unor indivizi flexibili și reziliențI, capabili să facă față provocărilor și să își modifice strategiile în funcție de situațiile cu care se confruntă. Această adaptabilitate este crucială nu doar pentru succesul în carieră, ci și pentru dezvoltarea personală. Elevii care dobândesc aceste competențe sunt mai bine pregătiți să gestioneze schimbările, să învețe din experiențe și să își continue dezvoltarea profesională pe tot parcursul vieții.

Creșterea încrederii în sine

Pe măsură ce elevii își dezvoltă competențele profesionale, devin mai siguri pe abilitățile lor. Această încredere în sine este esențială atât în viața profesională, cât și în cea personală. Elevii încrezători sunt mai predispuși să își asume responsabilități, să își urmărească obiectivele cu determinare și să ia decizii informate. În plus, această încredere în sine îi ajută să își depășească temerile și să abordeze cu succes provocările. Astfel, dezvoltarea competențelor profesionale contribuie semnificativ la formarea unor indivizi independenți, responsabili și capabili să își atingă potențialul maxim.

Stimularea creativității și inovării

Competențele profesionale nu se limitează doar la cunoștințe tehnice; ele includ și capacitatea de a gândi critic și creativ. Elevii care sunt încurajați să abordeze problemele din perspective diferite sunt mai predispuși să inoveze și să contribuie la progresul domeniului lor de activitate. Într-o lume în care schimbarea și inovația sunt constante, capacitatea de a veni cu soluții noi și eficiente este extrem de valoroasă. Prin dezvoltarea acestor competențe, elevii nu doar că se pregătesc pentru cerințele actuale ale pieței muncii, dar și contribuie la modelarea viitorului.

Implementarea dezvoltării competențelor profesionale în educație

Pentru a asigura succesul elevilor, este esențial ca instituțiile de învățământ să adopte o abordare integrată și practică în dezvoltarea competențelor profesionale. Aceasta implică:

Programe curriculare adaptate

Curriculumul trebuie să fie actualizat constant pentru a reflecta cerințele în continuă schimbare ale pieței muncii. Programele educaționale trebuie să includă module și activități care să permită elevilor să își dezvolte competențele profesionale prin scenarii reale și studii de caz. În plus, introducerea tehnologiilor noi și a metodelor moderne de predare poate facilita învățarea și aplicarea cunoștințelor.

Parteneriate cu industria

Colaborările cu companii și organizații din diverse domenii sunt esențiale pentru a oferi elevilor experiențe de învățare relevante și valoroase. Prin aceste parteneriate, elevii pot participa la stagii de practică, proiecte de cercetare și alte activități care îi pregătesc pentru realitatea locului de muncă. De asemenea, aceste colaborări pot contribui la actualizarea curriculumului și la dezvoltarea unor programe de formare continuă pentru profesori.

Formare continuă pentru profesori

Profesorii joacă un rol crucial în dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor. Este important ca aceștia să fie la curent cu tendințele din industrie și să dețină abilitățile necesare pentru a ghida elevii în acest proces. Prin cursuri de formare continuă, participarea la conferințe și accesul la resurse moderne, profesorii pot îmbunătăți calitatea educației și pot contribui la succesul elevilor.

Evaluare bazată pe competențe

Evaluarea elevilor nu ar trebui să se concentreze exclusiv pe cunoștințele teoretice. O abordare bazată pe competențe, care include portofolii, proiecte și alte forme de evaluare practică, permite o apreciere mai corectă și completă a progresului elevilor. Această metodă de evaluare îi ajută pe elevi să înțeleagă mai bine punctele lor forte și zonele în care mai trebuie să lucreze, contribuind astfel la dezvoltarea lor continuă.

Concluzie

Dezvoltarea competențelor profesionale reprezintă o componentă esențială a educației moderne. Aceste competențe nu doar că le oferă elevilor cunoștințele și abilitățile necesare pentru a excela într-o anumită profesie, dar contribuie și la formarea unor indivizi adaptabili, creativi și încrezători în forțele proprii. Prin investiția în educația bazată pe competențe profesionale, pregătim tinerii pentru provocările viitorului și asigurăm succesul lor atât în carieră, cât și în viață. Într-o lume în continuă schimbare, această pregătire devine esențială pentru progresul personal și societal.

BIBLIOGRAFIE

J. J. Selingo, There Is Life After College: What Parents and Students Should Know About Navigating School to Prepare for the Jobs of Tomorrow, HarperCollins, 2017

Factorii care stau la baza parteneriatelor de succes dintre profesori și elevi

Școala Gimnazială ,,Liviu Rebreanu" București

Prof. înv.primar Manciulea Mihaela Elena

Parteneriatele de succes dintre profesori și elevi pot explora multiple aspecte esențiale pentru crearea unui mediu educațional pozitiv și productiv. La baza unui astfel de parteneriat stau mai mulți factori importanți care contribuie la dezvoltarea unei relații de colaborare.

Iată care sunt acești factori:

1. Încrederea reciprocă

- **Încrederea este fundamentală**: Pentru ca un parteneriat să fie eficient, atât profesorul, cât și elevul trebuie să aibă încredere unul în celălalt. Profesorii trebuie să aibă încredere că elevii sunt capabili să învețe și să își îndeplinească potențialul, iar elevii trebuie să aibă încredere că profesorii lor îi susțin și le oferă resursele necesare pentru a reuși.

2. Comunicarea deschisă și transparentă

- **Dialog constant:** Comunicarea clară și deschisă este esențială pentru a evita neînțelegerile și pentru a încuraja o colaborare eficientă. Profesorii ar trebui să fie disponibili pentru a discuta cu elevii despre preocupările și dificultățile acestora, iar elevii ar trebui să se simtă confortabil să își exprime nevoile și să ceară ajutor.
- **Ascultarea activă:** Este important ca profesorii să asculte activ elevii, să înțeleagă punctele lor de vedere și să le ofere sprijinul necesar. Această ascultare activă contribuie la crearea unui mediu de învățare în care elevii se simt valorizați.

3. Respectul reciproc

- **Valorizarea individualității:** Fiecare elev are nevoi și stiluri de învățare diferite. Profesorii care respectă și valorizează aceste diferențe pot să personalizeze experiența educațională astfel încât să răspundă mai bine cerințelor fiecărui elev.

- **Recunoașterea efortului:** Atunci când profesorii recunosc și apreciază eforturile elevilor, acest lucru motivează elevii să continue să se implice și să își îmbunătățească performanțele.

4. Empatie și sprijin emoțional

- **Înțelegerea nevoilor emoționale:** Profesorii care sunt conștienți de nevoile emoționale ale elevilor lor pot oferi sprijinul necesar pentru a depăși eventualele provocări. Un profesor empatic poate juca un rol esențial în crearea unui mediu sigur și suportiv pentru învățare.
- **Sprijin în momente dificile:** Parteneriatele puternice se dezvoltă și în momentele dificile, atunci când profesorii oferă sprijin elevilor în fața provocărilor academice sau personale.

5. Setarea și urmărirea obiectivelor comune

- **Planificarea colaborativă:** Atunci când profesorii și elevii stabilesc împreună obiective educaționale, acest proces îi implică activ pe elevi în propria lor dezvoltare. Elevii devin parteneri în propria lor educație, ceea ce le crește motivația și angajamentul.
- **Monitorizarea progresului:** Evaluarea periodică a progresului în raport cu obiectivele stabilite permite ajustarea strategiilor de învățare și menținerea motivației.

6. Flexibilitate și adaptabilitate

- **Abordare personalizată:** Profesorii care își adaptează metodele de predare în funcție de nevoile fiecărui elev pot crea un mediu de învățare mai eficient. Flexibilitatea în abordarea provocărilor educaționale și disponibilitatea de a schimba metodele de predare atunci când este necesar sunt esențiale pentru succesul parteneriatului.
- **Încurajarea creativității:** Elevii care simt că ideile și creativitatea lor sunt apreciate de profesori tind să fie mai implicați și mai dispuși să colaboreze.

7. Feedback constant și constructiv

- **Orientare continuă:** Profesorii trebuie să ofere feedback constant pentru a ghida elevii în procesul de învățare. Acest feedback ar trebui să fie constructiv, concentrându-se pe progres și sugerând modalități de îmbunătățire.
- **Feedback bidirecțional:** Elevii ar trebui, de asemenea, să fie încurajați să ofere feedback profesorilor, ceea ce permite ajustarea metodelor de predare și îmbunătățirea experienței educaționale.

Un parteneriat solid între profesor și elev, bazat pe acești factori, poate avea un impact profund asupra succesului educațional și dezvoltării personale a elevilor, contribuind la formarea unor indivizi bine pregătiți pentru viață.

Elevii care lucrează îndeaproape cu profesorii lor pentru a-și atinge obiectivele educaționale tind să dezvolte o autonomie mai mare în învățare și o încredere sporită în propriile capacități. Un parteneriat solid poate duce la rezultate academice mai bune, deoarece elevii sunt mai motivați să învețe și să depună efortul necesar pentru a excela. Relațiile bune cu profesorii pot oferi elevilor modele pozitive, care să îi inspire și să le îmbunătățească relațiile cu ceilalți colegi și adulți din viața lor.

Transformări si tendinţe în învătământ

Prof. Manea Monica

Şcoala Gimnaziala „ Lascăr Catargiu", Schela, Galaţi

Societatea de azi se confruntă permanent cu mediul virtual, iar relaţia omului cu calculatorul cunoaşte o incidenţă şi o diversitate din ce în ce mai mare.

Poate părea, pentru cei mai mulţi dintre noi, că limba şi literatura română, ca disciplină umanistă, nu are prea multe în comun cu realitatea virtuală pe care computerul o aduce în viaţa noastră. Dat fiind caracterul subiectiv foarte pronunţat al conţinuturilor acestei discipline, se poate lesne considera că numai mintea şi spiritul uman, cu infinitele posibilităţi de receptare, de analiză şi de sinteză pot să se raporteze la aceste resurse şi conţinuturi, nicidecum o maşină sau un mecanism electronic. Totuşi importanţa calculatorului nu trebuie negată ori neglijată nici în studiul acestei discipline.

Este folositor calculatorul şi tehnologia pe care acesta ne-o pune la dispoziţie în studiul literaturii române? Am remarcat că în state precum Franţa, Elveţia, Spania, Canada, S.U.A., Anglia s-au implementat în şcoli, deja de ani buni, programe de studiu în cadrul cărora întregul proces didactic este informatizat. De aceea, având în vedere un asemenea context educaţional, precum şi dezvoltarea accelerată a resurselor informaţionale, se impune luarea în considerare, tot mai serios a implicaţiilor sociale şi culturale ale acestor mijloace şi cele ale Internetului, dar şi reconsiderarea funcţiilor acestuia din urmă, cele mai importante fiind cele de comunicare şi documentare. Un alt concept important astăzi este aşadar cel al învăţării în colaborare. Resursele informatice se dovedesc importante şi eficace în acest tip de activităţi, în cazul grupurilor omogene sau diversificate de elevi, ajungându-se la situaţii complexe de învăţare. Strategiile bazate pe tehnologia informaţională determină creşterea motivaţiei elevilor, le oferă posibilitatea să interacţioneze cu alţi indivizi, să profite de experienţa şi cunoştinţele acestora în scopul construirii propriului cod de valori şi atitudini. Celor trei elemente ale actului pedagogic tradiţional – elevul, profesorul şi conţinuturile învăţării – s-ar putea adăuga situaţia de învăţare, resursele inform Noile tendinţe în mediul educaţional românesc evidenţiază necesitatea unui instrument educativ care să implice activ cei doi actori principali ai procesului de instruire: profesorul şi elevul. Venind în întâmpinarea acestei cerinţe, soluţia implementării în şcoli a programului AeL a fost salutară.

Pentru participanţii la actul educativ, Internetul are atât un rol informativ, cât şi unul formativ. Bogăţia resurselor educative (avalanşa informaţională contribuie la plasarea acestei resurse pe primul loc in ierarhia surselor de informare) ne face să apelăm la acest mijloc de informare ori de câte ori avem nevoie. De aceea, un mare interes dezvoltă în cadrul demersului educativ *documentarea electronică* – o alternativă de utilizare a tehnologiilor în asistarea procesului de instruire. Elevului îi stau la dispoziţie o mulţime de resurse de documentare ce au la bază Internetul: surse de informare de tip enciclopedii virtuale , site-uri diverse, dicţionare online, informaţii culese de pe reţelele de socializare sau forumuri, discuţiile online cu specialişti, profesori sau colegi, biblioteci virtuale/electronice etc..

Biblioteca virtuală constă într-o bibliotecă având capacităţi nelimitate pentru stocarea datelor bibliografice şi documentelor, o bibliotecă care poate deţine mii, zeci de mii de cataloage în care sunt înmagazinate milioane de fişe bibliografice. O astfel de bibliotecă poate conţine documente integral transpuse pe medii electronice. Utilizatorii au acces la aceste date, regăsind informaţii dorite prin criterii de căutare dintre cele mai diverse: titlu, autor, subiect etc.. Când vorbim despre *biblioteca virtuală*, trebuie să avem în vedere, în primul rând, conceptul de *bibliotecă electronică*.

Biblioteca electronică, concept apărut în jurul anului 1985, semnifică o bibliotecă sau un sistem de informare şi documentare care dispune de colecţii de date electronice şi care foloseşte proceduri informatice, automatizate pentru construirea şi exploatarea acestora. O bibliotecă electronică îşi realizează toate funcţiile asistate de calculator: achiziţia de documente, prelucrarea documentelor, realizarea produselor şi serviciilor de informare, servirea informaţionala a beneficiarilor. Într-o *bibliotecă electronică*, cataloagele sunt reprezentate de baze de date bibliografice la care utilizatorul are acces prin intermediul unui calculator, iar produsele de informare sunt stocate pe medii electronice. În prezent, noţiunea de bibliotecă virtuală, şi chiar cea de bibliotecă electronică, începe să fie utilizată pentru noţiunea de colecţie **e-book** (colecţie de cărţi electronice).

Bibliotecile electronice (virtuale) permit accesul la informaţia dorită fie prin vizualizarea acesteia pe ecranul monitoarelor de calculator, fie prin listarea acestora, la cererea utilizatorului, pe suport de hîrtie, sau copierea lor pe suport magnetic.

Cât priveşte avantajele utilizării bibliotecilor virtuale comparativ cu bibliotecile clasice, putem spune că ele oferă lectorului posibilitatea consultării de la distanţă a informaţiilor/cunoştinţelor, fără a fi necesar accesul într-o instituţie de profil; găsirea informaţiei este mult mai rapidă; există posibilitatea copierii informaţiei pe suport magnetic sau pe hîrtie,în vederea utilizării ulterioare a acesteia.

Dezvoltarea masivă a noilor tehnologii şi introducerea acestora şi în sistemul educaţional dă posibilitatea celor interesaţi să acceseze informaţiile pe suport electronic – online sau stocate pe medii diverse. Voi oferi aici un exemplu care m-a susprins: discutând cu unul dintre elevii mei despre una dintre cărţile indicate spre lectură, pe care elevul se dovedea dornic să o citească, m-am oferit să-i împrumut acel volum chiar din biblioteca mea

personală. Spre uimirea mea, elevul mi-a răspuns: „ Nu, multumesc, nu-i nevoie! O s-o caut pe net şi-o s-o dau jos ca s-o citesc.”... Asta m-a făcut să-nţeleg că am depăşit deja – sau mai bine spus mulţi dintre elevii noştri au depăşit deja – statutul cititorului care venerează cartea aşa cum o ştim în mod tradiţional, tipărită.

Audiobook-urile sau *căţile vorbite* facilitează accesul la cultură şi literatură în acord cu timpul pe care-l trăim, aglomerat şi rapid. De multe ori elevii, deşi nu o resping categoric, împing lectura într-un plan secund din lipsă de timp sau din alte motive. Cărţile audio vin să schimbe calitatea individului din cititor în ascultător, permiţându-i astfel să desfăşoare alte activităţi în acelaşi timp cu parcurgerea cărţii alese. Ele surprind prin caracterul de simultaneitate, oferind ascultătorului o altă modalitate de a experimenta complexitatea textului scris. Caracteristicile unui audiobook fac din acesta un instrument ideal pentru crearea suportului de curs necesar unei instituţii de învăţământ, care practică învăţământul la distanţă asistat de calculator.

Iată două adrese web unde putem găsi cărţi audio: www.cartiaudio.eu, www.audiocarti.eu – site-uri unde se pot asculta opere româneşti şi străine foarte cunoscute şi unele pot fi chiar descărcate în calculator.

În afară de materialele de acest tip pe care le putem parcurge cu ajutorul Internetului, există desigur o importantă colecţie de cărţi audio la dispoziţia cumpărătorilor. Cei dispuşi să-şi procure contra cost astfel de resurse educative pot alege cărţi audio din domenii variate – filosofie, istorie, beletristică, teatru etc: *O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri*, de Neagu Djuvara, *Despre scris, ascultare şi imaginaţie*, de Horia – Roman Patapievici, *Accidentul*, de Mihail Sebastian, *Morţii vârstnici să cedeze locul morţilor tineri*, de Milan Kundera, *Secretul doctorului Honigberger*, de Mircea Eliade, *O făclie de Paşte. La hanul lui Mânjoală*, de I.L.Caragiale, *Parfumul aspru al ficţiunii*, de Mircea Cărtărescu, iată doar o infimă parte din vasta colecţie de cărţi audio, importantă resursă culturală a vremurilor noastre, care-şi propune să recâştige iubitorul de carte, dezinteresat vremelnic de foşnetul şi parfumul paginilor cărţii răsfoite, fie pentru că este prea grăbit sau poate prea obosit.

Bibliografie:

1. BRUT, Mihaela, **Instrumente pentru E-Learning. Ghidul informatic al profesorului modern**, Editura Polirom,Iaşi, 2006.
2. CUCOŞ, Constantin, **Informatizarea în educaţie**, Editura Polirom, Iaşi, 2006
3. GHEORGHE, Mariana, **Tehnologia informaţiei şi comunicaţiilor**, Editura Corint, Bucureşti, 2005
4. **Manual de instruire a profesorilor pentru utilizarea platformelor de e-learning**, SIVECO România S.A, Editura Litera Internaţional
5. **Utilizarea calculatorului personal: aplicarea TIC în şcoală şi afaceri**, suport de curs, MCSI, proiectul *Economia Bazată pe Cunoaştere*, Editura Albastră, Bucureşti, 2009
6. **Intel Teach – Instruirea în societatea cunoaşterii**, suport de curs , proiectul *Dezvoltarea carierei în societatea cunoaşterii în regiunea SE*, SIVECO România S.A, 2009

Activitățile nonformale și progresul școlar

Prof. înv. primar Mangiurea Luminița
Liceul Tehnologic „Nicolae Dumitrescu" Cumpăna

Educația se desfăsoară în contexte variate urmărind pregătirea pentru viață a elevilor. Activitatea educațională este dinamică și prezentă în viața de zi cu zi. In funcție de modul și cadrul în care se desfășoară, se disting trei tipuri de educație:
-educația formală este forma organizată, sistemică, desfașurată în școală și ghidată de cadrele didactice;
-educația nonformală vine în completarea celei formale, desfășurată în afara sistemului de învătământ, dar axată pe nevoile și interesele individuale ale elevilor și dă o binevenită mână de ajutor sistemului tradițional;
-educatia informală vizează influențele spontane ce vin neorganizat și nesistematic din mediul de viața al elevului, oferă control și flexibilitate în alegerea intereselor iar informațiile sunt asimilate fără un efort conștient.

Activitătile nonformale și progresul școlar al elevilor

In formarea și dezvoltarea personală, nonformalul contribuie poate mai rapid decât formalul pentru că aduce completari și vizează latura practică în acord cu interesele și dorințele elevilor. Activitătile nonformale nu sunt obligatorii dar se pot obține rezultate ce pot fi evaluate. Evaluarea fiind flexibilă formativă, fără stresul obținerii notelor sau al rezolvării unor teme obligatorii.

Educația nonformală se deosebeste de educația clasică prin natura facultativă, conținutul organizat pe arii de interes, metodele interactive, motivante și diverse de cunoaștere și asimilare a informațiilor; ea permite asimilarea de noi cunoștințe, idei, viziuni; folosește metode practice, interactive și diverse de formare; nu are limită de vârstă și se bazează pe învățarea pe tot parcursul vieții.

Educația nonformală urmărește stimularea elevilor în vederea dezvoltării personale, creșterea nivelului de cunoaștere a specificului diferitelor culturi și asigurarea mediului necesar identificării, exersării și dezvoltării înclinațiilor, aptitudinilor și abilităților personale. Acest tip de educație pune elevul în centrul procesului pentru a identifica și dezvolta talentele și abilitățile personale și a le completa cu unele noi într-un proces continuu de învățare.

Școala organizează diferite activitati nonformale = activitățile extracurriculare: excursii, proiecte, vizite la teatru, biblioteci, muzee, actiuni ecologice, concursuri și olimpiade, etc. Aceste activități reprezintă o punte de legătură între sistemul formal de învățământ și educația nonformală. Se pot desfășura activități în colaborare cu comunitatea, cu agenți economici sau cu familia.

Educaţia nonformală oferă un set de experienţe sociale necesare, utile pentru fiecare copil, complementarizând celelalte forme de educaţie prin:

- valorificarea timpului liber al elevilor, din punct de vedere educaţional;
- oportunităţi pentru valorificarea experienţelor de viaţă ale elevilor, prin cadrul mai flexibil, mai deschis şi prin diversificarea mediilor de învăţare cotidiene;
- participare voluntară, individuală sau colectivă;
- modalităţi flexibile de a răspunde intereselor elevilor prin gama largă de activităţi pe care le propune şi posibilitatea fiecărui elev de a decide la ce activităţi să participe;

• dezvoltarea competenţelor pentru viaţă şi pregătirea elevilor pentru a deveni cetăţeni activi;

• formarea capacităţii organizatorice, de autogospodărire, de management al timpului, de gândire critică, de adoptare a unor decizii sau rezolvare de probleme;

• un cadru de exersare şi de cultivare a diferitelor înclinaţii, aptitudini şi capacităţi, de manifestare a talentelor în artă, cultură, muzică, sport, pictură, IT etc.

Criterii de evaluare a activitatilor educative nonformale:
-evoluția performantei
-perseverența participanților
-dinamica eficienței organizatorilor și realizatorilor activităților
-atmosfera de lucru și climatul de grup

Câteva **exemple de activități nonformale** care completează cu succes educația tradițională:
Activități extracurriculare precum - excursii, vizite la muzee, proiecte sociale și culturale, acțiuni ecologice, cercuri pe discipline sau programul Școala Altfel.
Cursuri de comunicare online - educația pe tema comunicării în mediul online este puțin abordată la școală, și nu trebuie să lipsească din educația nonformală.
Cursuri de programare jocuri pentru a învăța să creeze unele proprii folosind cunoștințele obținute de la orele de matematică si informatică.
Cluburi sportive practicarea de sporturi vine cu beneficii, îmbunătățește concentrarea și atenția, crește încrederea în sine, combate depresia și anxietatea.
Activități outdor - activitățile în aer liber sunt esențiale pentru o dezvoltare armonioasă, oferă distracție cu un scop - acela de a ști, de a explora și de a descoperi lumea și pe sine.
Acțiuni ecologice sunt o bună ocazie pentru elevi să observe impactul omului asupra mediului și să se implice activ pentru a aduce o schimbare în comunitatea lor.
Ateliere de teatru și actorie tinerii să-și dezvolte abilitățile de exprimare și comunicare, de vorbit în public, de lucrat în echipă.
Zilele porților deschise sunt o bună sursă de informații despre domeniile de interes și o ocazie ca elevii să descopere lucruri noi.

În educația nonformala prin vizite la muzee, elevul se întâlnește cu muzeografi, citește informațiile de pe obiectele expuse, ascultă explicațiile ghidului, vizionează materialele ce evocă și recontruiește perioade sau personalități, face cunoștintă cu modalitățile prin care este construit și comunicat trecutul.

Muzeul oferă o funcție intens educativă și contribuie nonformal la creșterea gradului de cunoaștere al vizitatorilor, prin asimilarea informațiilor organizate cuprinse în muzeu.

Funcția educativă a muzeului nu este o simplă vizită sau excursie, ea antrenează elevii în activități specifice cu caracter de învățare iar o evaluare a cunoștințelor asimilate în acest context nonformal se poate face prin trasarea diferitelor sarcini în funcție de specificul muzeului, de nivelul de vârstă al elevilor și disciplina pentru care s-a realizat vizita. Elevii pot analiza exponatele ca modalitate de realizare, semnificație și crearea propriilor exponate (prin valorificarea științelor sau a artelor), ei pot cerceta, compara, analiza și pot interpreta texte adecvate specificului expoziției vizitate.

Bibliografie:
-https://www.edufor.ro/documents/booklet_scoli_nonformale.pdf - Păstae Andreea - Scoală si educație nonformală

-https://www.logiscool.com/ro/blog/ghid/educatia-nonformala
-https://www.isjialomita.ro/red/index.php?-table=resurse&-action=view&domeniu=1&-cursor=29&-skip=0&-limit=30&-mode=browse&-sort=clasa+asc%2C+autor+asc
-https://www.edufor.ro/documents/booklet_scoli_nonformale.pdf
-www.edu.ro
-https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/men.pdf
-https://www.isjialomita.ro/red/download/Educatia_nonformala_-_ghid_pentru_cadrele_didactice.pdf
oi-orizonturi.ro/wp-content/uploads/2022/02/IMPACT-Culegere-de-jocuri-si-povestiri.pdf

Model de planificare a activităților matematice pentru grupa mijlocie
An școlar 2024-2025

Grădinița cu PP Nr. 17, Sibiu
Prof. Marcu Adina-Mihaela

Săptămâna	Subtema săptămânii	Tema activității matematice
9 Septembrie 2024 - 13 Septembrie 2024	„Asta-i grădinița mea” – evaluare inițială	„Obiecte diferite” – Joc didactic (sortare obiecte)
16 Septembrie 2024 - 20 Septembrie 2024	„Luați seama bine, ochii toți la mine” – evaluare inițială	„Numără și potrivește” – Joc didactic (formare de mulțimi 1-3 obiecte și alegerea cifrei corespunzătoare numărului de elemente)
23 Septembrie 2024 - 27 Septembrie 2024	„Grădinița și familia”	„Grupăm jucăriile de la grădiniță după formă” – Joc didactic
30 Septembrie 2024 - 4 Octombrie 2024	„Cum arată toamna?”	„Pune frunza în sacul potrivit” – grupare obiecte după culoare – Joc didactic
7 Octombrie 2024 - 11 Octombrie 2024	„Fructe de toamnă”	„Grupează frunzele după mărime” – mic-mijlociu- mare – Joc exercițiu
14 Octombrie 2024 - 18 Octombrie 2024	„Legume de toamnă”	„Grupează cum îți spun” – grupare după formă, mărime, culoare – Joc didactic
21 Octombrie 2024 - 25 Octombrie 2024 – Programul „Școala Altfel”		
28 Octombrie 2024 – 1 Noiembrie 2024 – Vacanța de toamnă		
4 Noiembrie 2024 - 8 Noiembrie 2024	„Ciubotelele ogarului”	„Unde sunt ciubotelele ogarului?” – poziții spațiale sus-jos, față-spate, deasupra- dedesubt, sub-pe – Joc exercițiu
11 Noiembrie 2024 - 15 Noiembrie 2024	„Maricica murdărica”	„Unde se află?” – poziții spațiale stânga – dreapta – Joc exercițiu
18 Noiembrie 2024 - 22 Noiembrie 2024	„Găinușa cea moțată”	„Câte ouă are găinușa?” – unul-mai multe, multe- puține – Joc didactic
25 Noiembrie 2024 - 29 Noiembrie 2024	„E ziua țării mele!”	„Cum este tricolorul?” – lung- scurt – Joc didactic
2 Decembrie 2024 – 6 Decembrie 2024	„Moș Nicolae”	„Cum este fularul lui Moș Nicolae?” – gros – subțire – Joc didactic
9 Decembrie 2024 - 13 Decembrie 2024	„În așteptarea sărbătorilor de iarnă”	„Alege cadoul potrivit” – lat-îngust, plin-gol – Joc didactic

16 Decembrie 2024 - 20 Decembrie 2024	„Moș Crăciun”	„Cum este Moș Crăciun?” – înalt- scund, gras – slab – Joc didactic
23 Decembrie 2024 – 7 Ianuarie 2025 – Vacanța de iarnă		
8 Ianuarie 2025 – 10 Ianuarie 2025	„Iarna” - caracteristici	„Unde a căzut fulgul?” – departe – aproape – Joc didactic
13 Ianuarie 2025 - 17 Ianuarie 2025	„Omul de zăpadă”	„Formează mulțimi cu 1/2/3 oameni de zăpadă și potrivește cifra” – Exerciții cu material individual
20 Ianuarie 2025 - 24 Ianuarie 2025	„Jocuri de iarnă”	„Câte săniuțe sunt pe pârtie?” – verificare numerație 1-3 – Joc didactic
27 Ianuarie 2025 - 31 Ianuarie 2025	„Păsări de curte”	„O rață – un rățoi” – formare de perechi prin punere în corespondență - Joc exercițiu
3 Februarie 2025 - 7 Februarie 2025	„Animale domestice”	„Cum fac să fie tot atâtea pisici?” – Joc logico - matematic
10 Februarie 2025 - 14 Februarie 2025	„Animale din pădure”	„Ce a visat ursulețul noaptea?” – triunghiul – Joc exercițiu
17 Februarie 2025 -21 Februarie 2025	„Uite, câte am învățat!” – evaluare stadială	„Răspunsul corect” - Joc didactic
24 Februarie 2025 – 28 Februarie 2025 – Vacanța de schi		
3 Martie 2025 - 7 Martie 2025	„În vizită la Zoo”	„Câte zebre sunt la Zoo?” – Nr și cifra 4 – Exerciții cu material individual
10 Martie 2025 - 14 Martie 2025	„Ghiocei pentru mama”	„Strângem și oferim ghiocei” – Compunere și descompunere cifra 4 – Joc exercițiu
17 Martie 2025 - 21 Martie 2025	„Primăvara” - caracteristici	„Câți muguri sunt pe creangă?” – Nr și cifra 5 – Exerciții cu material individual
24 Martie 2025 - 28 Martie 2025	„Miresme de primăvară”	„Strângem și oferim narcise” – Compunere și descompunere cifra 5 – Joc exercițiu
31 Martie 2025 - 4 Aprilie 2025	„Legume timpurii”	„Ce legumă stă lângă mine?” – vecinii 1-5 – Joc didactic
7 Aprilie 2025 - 11 Aprilie 2025	„Păsări călătoare”	„A câta barză a ieșit din stol?” – numeralul ordinal – Joc exercițiu
14 Aprilie 2025 – 17 Aprilie 2025 – Programul „Săptămâna Verde”		
18 Aprilie 2025 – 25 Aprilie 2025 – Vacanța de Paște		

28 Aprilie 2025 – 2 Mai 2025	„Meserii îndrăgite de copii”	„Câte unelte sunt în total?” – adunarea cu o unitate, semnul „+” și „=” – Joc didactic
5 Mai 2025 - 9 Mai 2025	„Cum se face?”	„Câte pâini au rămas pe raft?” – scăderea cu o unitate, semnul „-” și „=” – Joc didactic
12 Mai 2025 - 16 Mai 2025	„Pe stradă”	„Cum este această piesă?” – cerc, triunghi, pătrat – Joc logico - matematic
19 Mai 2025 - 23 Mai 2025	„Pe apă”	„Cum nu este această piesă?” - cerc, triunghi, pătrat – Joc logico - matematic
26 Mai 2025 - 30 Mai 2025	„Prin zarea albastră”	„Trenul cu una și cu două diferențe” - Joc logico - matematic
2 Iunie 2025 - 6 Iunie 2025	„Vara” - caracteristici	„Așează mingile în ordine crescătoare/ descrescătoare” – șirul numeric 1-5 – Joc didactic
9 Iunie 2025 - 13 Iunie 2025	„Zânele anului” – evaluare finală	„Numere buclucașe” - Joc didactic
16 Iunie 2025 - 20 Iunie 2025	„Pregătiri de vacanță” – evaluare finală	„Trenulețul năzdrăvan” - Joc didactic

NOI TENDINŢE ÎN ORGANIZAREA ACTIVITĂŢILOR INTEGATE

ÎN INSTITUŢIA DE EDUCAŢIE TIMPURIE

Prof.înv. preşcolar-Mardale Andreina Daniela

Grădinița Sf.Dumitru,București

Actualmente, a fost elaborată şi pusă în aplicare reforma documentelor de politici educaţionale de dezvoltare a educaţiei timpurii, ce se caracterizează prin consistenţă, activităţi concrete, indicatori măsurabili de monitorizare a progresului preşcolarilor. Se atestă progrese remarcabile privind creşterea ratelor de cuprindere a unui număr mare de copii în învăţământul preşcolar, redeschiderea mai multor instituţii de educaţie timpurie, în special în mediul rural. Au fost şi sunt demarate acţiuni de extindere a educaţiei incluzive, în multe instituţii au fost create centre de resurse pentru copiii cu necesităţi educaţionale speciale. De asemenea au fost întreprinse acţiuni energice în scopul îmbunătăţirii calităţii formării cadrelor didactice şi manageriale din instituţiile de educaţie timpurie privind reforma documentelor de politici educaţionale prin diverse seminarii organizate la nivel de instituţii superioare şi la nivel de instituţii de educaţie timpurie. Astfel, educația reprezintă o prioritate națională, care are ca obiectiv principal elaborarea unei politici educaționale, în baza căreia este efectuată pregătirea pentru viață, la orice vârstă, a ființelor umane. Activitatea educațională este complexă, adaptată, orientată, dinamică şi flexibilă, pentru a stimula idealul fiecărei ființe umane, exprimat prin „a i şi a deveni”, concis: realizează pregătirea omului ca element activ al vieții sociale. Documentele de bază specifice educaţiei timpurii sunt prezentate în Figura 1.

Expresia politicii educaționale naționale în domeniul educației timpurii îl reprezintă Cadrul de referință al Educației timpurii. Prezentul document concretizează viziunea asupra copilului, acceptată şi promovată prin cadrul normativ şi de politici în sistemul educațional din Republica Moldova; stabileşte aspectele specifice ale procesului educațional; asigură convergența eforturilor în extinderea, aprofundarea, educației copilului de la naştere până la 7 ani şi corelarea cu nevoile multiple ale copilului şi familiei, asigurarea stării de bine a copilului, asigurarea accesului şi şanselor egale la o educație de calitate fiecărui copil.

Astfel, Cadrul de referinţă al educaţiei timpurii constituie concomitent o condiție şi consecință a procesului de elaborare şi promovare a politicilor educaționale pe dimensiunea educației timpurii. El include repere teoretice privind abordarea holistică/globală a copilului; curriculum centrat pe competențele copilului; starea de bine a copilului; abordarea integrată a domeniilor de activitate prin competențele transversale ale educației timpurii; corelarea domeniilor de dezvoltare cu domeniile de activitate; parteneriatul socio-educațional (implicarea directă a familiei–comunității/societății în procesul de creştere, îngrijire, educație), mediu de învățare securizat (fizic şi afectiv), stimulativ, jucăuş, confortabil şi incluziv al educației timpurii, valorificarea formelor de organizare formale–nonformale–informale.

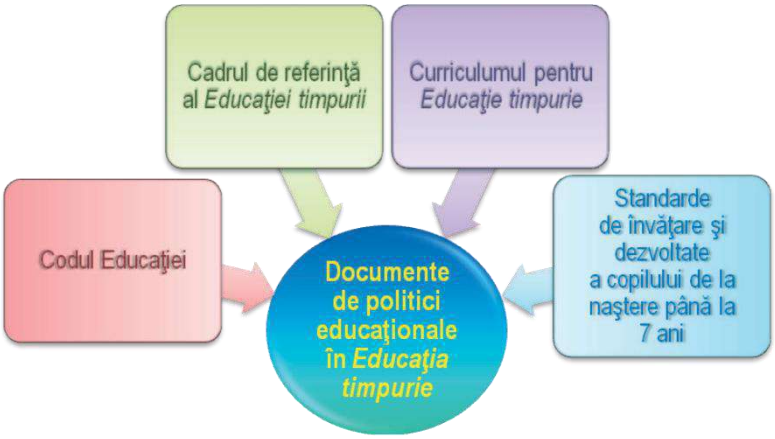

Figura 1. Documente de politici educaţionale specifice educaţiei timpurii

Conceput în concordanță cu Cadrul de referință al Educației timpurii, Curriculumul pentru Educație timpurie reprezintă un produs/document curricular reglator – parte componentă a Curriculumului Naţional ca sistem (alături de Cadrul de referință al Educației timpurii, Standarde de învățare şi dezvoltare a copilului de la naştere până la 7 ani, ghiduri metodologice etc.) În viziunea actuală, curriculumul se referă la oferta educaţională a instituţiei de educaţie timpurie şi reprezintă sistemul proceselor educaţionale şi al experienţelor de învăţare şi formare directe şi indirecte oferite educaţilor şi trăite de aceştia în contexte formale, nonformale şi chiar informale.

O caracteristică definitorie a programelor curriculare este aceea că ele prezintă o imagine unitară, coerentă şi convergentă la nivelul fiecăreia dintre dimensiunile lor centrale: la nivelul valoric, al concepţiei, al viziunii curriculare, la nivelul structurii programului respectiv la nivelul practicii curriculare. Un program curricular eficient este astfel proiectat încât cele trei nivele sau dimensiuni de definire a acestuia se susţin, se explicitează şi se completează reciproc, curriculum-ul fiind în acest caz un construct viu, care se conturează nu doar în documentele oficiale, dar şi în practica didactică. Astfel, un rol important în implementarea cu succes a documentelor citate anterior îi revine cadrului managerial/didactic. Studii recente relevă că profesorul zilelor noastre trebuie să posede:

• un nivel corespunzător al pregătirii în domeniul său de activitate;

• o perfectă stăpânire a pedagogiei;

• o amplă deschidere asupra lumii culturale şi sociale;

• solide calităţi morale;

• dorinţa de a se înscrie într-un modul de educaţie permanentă pentru a-şi perfecţiona cunoştinţele

Copiii au diferite niveluri de dezvoltare, ritmuri diferite de dezvoltare şi învăţare precum şi stiluri diferite de învăţare. Aceste diferenţe trebuie luate în considerare în proiectarea activităţilor, care trebuie să dezvolte la copil stima de sine şi un sentiment pozitiv faţă de învăţare. Concomitent, predarea trebuie să ia în considerare experienţa de viaţă şi experienţa de învăţare a copilului, pentru a adapta corespunzător sarcinile de învăţare.

– Jocul ca: formă fundamentală de activitate în copilăria timpurie şi formă de învăţare cu importanţă decisivă pentru dezvoltarea şi educaţia copilului. Jocul este forma cea mai naturală de învăţare şi, în acelaşi timp, de exprimare a conţinutului psihic al fiecăruia. Un bun observator al jocului copilului poate obţine informaţii preţioase pe care le poate utiliza ulterior în activităţile de învăţare structurate.

− Evaluare care ar trebui să urmărească progresul copilului în raport cu el însuşi şi mai puţin raportarea la norme de grup (relative). Progresul copilului trebuie atent monitorizat, înregistrat, comunicat şi discutat cu părinţii (cu o anumită periodicitate).

Evaluarea ar trebui să îndeplinească trei funcţii:

• măsurare (Ce a învăţat copilul?);

• predicţie (Este nivelul de dezvoltare al copilului suficient pentru stadiul următor, şi în special pentru intrarea în şcoală?);

• diagnoză (Ce anume frânează dezvoltarea copilului?).

Prin activităţile integrate, abordarea realităţii se efectuează printr-un demers global, făcând să dispară graniţele dintre categoriile şi tipurile de activităţi didactice. Acestea se contopesc într-un scenariu unitar în care tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor ştiinţe: conţinuturile au subiect comun care urmează a fi elucidat în urma parcurgerii acestora şi atingerii obiectivelor comportamentale preconizate.

În implementarea cu succes a activităţilor pe domenii de activitate conform documentelor de politici educaţionale specifice educaţiei timpurii revizuite, recomandăm cu titlul de sugestii luarea în considerare a următoarelor aspecte:

− cunoaşterea problemelor de politici educaţionale, importanţa problemei accesului la educaţie, problema calităţii şi relevanţei educaţiei etc., ceea ce este important nu doar pentru informare, dar pentru motivare, pentru proiectarea şi realizarea propriei activităţi a cadrului managerial/didactic;

− valorificarea parteneriatului cu familia, a parteneriatelor educaţionale;

− diversificarea şi dezvoltarea serviciilor educaţionale, astfel ca ele să răspundă necesităţilor educabililor;

− îmbunătăţirea procesului de pregătire iniţială şi continuă a cadrelor didactice;

− motivarea tinerilor talentaţi pentru cariera pedagogică prin asigurarea salariilor, a condiţiilor de muncă decente, a oportunităţilor de creştere personală şi profesională.

În concluzie, promovată în plan internaţional şi naţional, atât prin abordări teoretice, precum şi prin cele practice, problematica educaţiei timpurii se pretinde reflectată şi în oferta curriculară a instituţiilor care formează viitorii profesori.

Referinţe bibliografice

1. Cadrul de referinţă al Educaţiei timpurii din Republica Moldova. Grupul de lucru: Veronica Clichici [et al.]; coord. naţ.: A. Cutasevici, V. Crudu; experţi-coord. naţ.: Vl. Guţu, M. Vrânceanu. Chişinău: Lyceum (F.E.-P. „Tipogr. Centrală"), 2018.

2. Curriculum pentru Educaţie timpurie. Echipa de elab.: Mihaela Pavlenco [et al.].; coord. gen.: A. Cutasevici, V. Crudu; experţi-coord. naţ.: Vl. Guţu, M. Vrânceanu. Chişinău: Lyceum (F.E.-P. „Tipogr. Centrală"), 2019.

3. JINGA I. Educaţia şi viaţa cotidiană. Bucureşti: Editura didactică şi pedagogică R.A., 2008.
4. Standarde de învăţare şi dezvoltare a copilului de la naştere până la 7 ani (variantă revăzută/dezvoltată). Coord. naţ.: A. Cutasevici, V. Crudu; experţi-coord. naţ.: Vl. Guţu, M. Vrânceanu; echipa de elab.: Mihaela Pavlenco [et al.]. Chişinău: Lyceum (F.E.-P. „Tipogr. Centrală"), 2019.

PLATRORMELE EDUCAȚIONALE -O TENDINȚĂ A SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

PROF.MARTIN AMELIA ANDREIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ FRUMUȘENI

Ce este o platformă de e-learning? Prin e-learning înţelegem, în sens larg, totalitatea situaţiilor educative cu o semnificativă componentă de TIC, care valorifică deplin competenţa digitală în plan didactic.

Platforma e-learning - un soft complex care permite administrarea unui domeniu, gestionarea utilizatorilor pe domeniul respectiv, crearea şi un management accesibil al cursurilor împreună cu activităţile şi resursele asociate acestora, evaluarea online/offline sau autoevaluarea, comunicarea sincronă sau asincronă şi multe altele.

Platformele electronice pentru e-learning oferă facilităţi de derulare a unor activităţi de învăţare utilizând în mod exclusiv Internetul. Platformele electronice cooperative oferă în plus o serie de facilităţi referitoare la partajarea informaţiilor între cursanţi, posibilităţi de lucru în cooperare, posibilităţi de a crea discuţii de grup pe diferite teme etc.

În general însă, orice platformă electronică trebuie să includă un spaţiu public, care poate fi vizualizat de toţi utilizatorii care beneficiază de un cont deschis pe platformă, în acest spaţiu putând fi stocate documente cu caracter general sau informaţii de ultimă oră.

Varietatea programelor dee-learning este implicit dată de complexitatea conținutului pe care îl livrează.

Platforme de tip e-learning:

- **Moodle** - Modular Object-Oriented Dynamic Learning Envinronment
- **Platforma AeL** - Advanced eLearning
- **MyKoolio**

Platformele de învăţare online îmbunătăţesc calitativ conţinutul învăţământului, conducând la ameliorarea procesului instructiv-educativ prin însuşirea unor procese de învăţare active şi autonome, creşterea interesului elevilor pentru instruire, crearea unor medii noi de învăţare formală sau nonformală, individuală şi în grup.

Moodle este un sofware liber și open source de învățare, cunoscut de asemenea și ca un sistem de management al cursului, sistem de management al învăţării sau ca un spaţiu de învăţare şi evaluare

virtual. Moodle este un set de componente și module, instrumente de comunicații, clasă virtuală și bibliotecă digitală.

Platforma de e-learning Moodle oferă un mediu de socializare și comunicare, cursuri și evaluare în sistem electronic și oferă posibilitatea cursanților de a învăța împreună. Platforma se bazează pe resurse și activități. Principala resursă este reprezentată de curs, ce poate fi definit pe bază de lecții sau de activități săptămânale. Poate fi parcurs pagină cu pagină sau se poate trece de la un capitol la altul folosind funcția "Salt rapid". La sfârșitul fiecărui modul de curs se poate introduce un modul de evaluare. Acest modul este foarte flexibil și permite trainerului să stabilească mai multe modalități de evaluare.

Principalele activități care pot fi definite în cadrul platformei e-learning sunt:

- ✓ tema cu dead-line
- ✓ chat
- ✓ forum de discuții
- ✓ pagini Wiki
- ✓ conferința web

Avantajele acestui tip de învățare sunt următoarele: accesibilitate, flexibilitate, confortabilitate, utilizatorul putând hotărî singur, data și ora la care se implică în activitatea de instruire.

Platforma AeL - Advanced eLearning

Advanced eLearning – **AEL** este utilizată în majoritatea școlilor și liceelor. AEL este o platformă integrată completă de instruire asistată de calculator și gestiune a conținutului, oferind suport pentru predare şi învăţare, testare şi evaluare, având o concepție curriculară**.** AeL oferă suport pentru predare/învăţare, evaluare şi notare, administrarea, proiectarea şi monitorizarea conținutului.

De asemenea, asigură mijloacele necesare comunicării și sincronizării între centrele locale şi regionale din cadrul programului SEI.AeL permite vizualizarea și administrarea unor tipuri vaste de conținut educațional, precum: materiale interactive, tutoriale, exerciții, simulări, jocurile educative.

Biblioteca de materiale educaționale acționează ca un gestionar de materiale: este adaptabilă, configurabilă, indexabilă şi permite o căutare facilă. Conținutul poate fi structurat şi adaptat în funcție de nevoile profesorilor şi îmbogățit cu informații legate de programă, cuvinte cheie, versiune, autor, etc.Drepturile de acces pentru fiecare utilizator sau grup de utilizatori pot fi adaptate și aplicate oricărui segment al bibliotecii de materiale educaționale. Baza de cunoștințe oferă funcții de căutare ierarhică, filtrată, sau după cuvinte cheie.

Platforma educațională MyKoolio este un instrument modern de predare, fiind singura platformă de acest gen aprobată de M.E.N. ca auxiliar didactic.

MyKoolio se bazează pe o tehnică de predare modernă, care diferă foarte mult de cea clasică, fiind organizată sub forma unor jocuri educative interactive.

Beneficiile folosirii **platformei MyKoolio** ca suport de curs pentru predarea online:

- ✓ lecții interactive și antrenante pentru elevi;
- ✓ oferă un feedback imediat;
- ✓ cadrele didactice vor putea continua predarea materiei;
- ✓ profesorii le vor oferi elevilor conținut educațional de calitate, avizat, structurat în conformitate cu programa școlară, folosind noile tehnologii (e-learning);
- ✓ lecțiile predate vor fi în continuare interactive și antrenante pentru elevi;
- ✓ atât profesorii, cât și elevii vor putea lucra de oriunde, oricând și de pe orice dispozitiv
- ✓ conținut educațional în conformitate cu programa școlară în vigoare;

Platformele tip e-learning reprezintă un stimul excelent pentru învățare și formare, în special pentru persoanele active, dinamice, care apreciază interactivitatea.

Avantajele e-learning-ul faţă de sistemul tradiţional de învăţământ:

- ✓ accesibilitate, flexibilitate şi confort;
- ✓ independenţa geografică, mobilitatea;
- ✓ prezentare concisă şi selectivă a conţinutului educaţional;
- ✓ metode pedagogice diverse – programele e-learning au la bază diverse metode pedagogice, deoarece s-a ajuns la concluzia că, în general, un material educaţional diversificat este reţinut în proporţie de 80% prin ascultare, vizionare şi interactivitate;
- ✓ individualizarea procesului de învăţare (fiecare instruit are un ritm şi stil propriu de asimilare), parcurgerea cursurilor poate fi făcută treptat şi repetat, beneficiind de un feedback rapid şi permanent.

Printre **dezavantaje…**

- ✓ necesită experienţă în domeniul utilizării calculatoarelor;
- ✓ costuri mari pentru proiectare şi întreţinere.

În activitatea didactică pe care o desfășor la clasă am folosit platformele educaționale **Moodle, AeL, MyKoolio** la disciplinele Istorie-Lb. Engleză întrucât școala dispune de un laborator TIC, dotat cu laptopuri în rețea, și o platformă AeL în școală.

În concluzie, platformele educaţionale oferă **oportunităţi de învăţare, instruire** şi programe cu ajutorul mijloacelor electronice care sunt pe placul elevilor. De asemenea, platformele e-learning sunt **uşor accesibile**, stimul pentru învăţare, interacțiune și colaborare.

Trebuie de menționat faptul că **E-learningul** nu dorește să înlocuiască sistemele educaționale tradiționale, ci să întărească procesul de învățare. Platformele educaționale oferă oportunități de învățare, instruire și programe cu ajutorul mijloacelor electronice care sunt pe placul elevilor și studenților.

METODE ALTERNATIVE-INOVATIVE DE EVALUARE

PROF. MARTIN AMELIA ANDREIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ FRUMUȘENI, ARAD

„Viața este un proces de dezvoltare și de corectare a greșelilor. Viața va testa munca unei persoane și o va evalua sub forma supraviețuirii și a calității vieții pe care o are.”

Ca orice altă activitate umană, cea instructiv-educativă prezintă o serie de caracteristici: se desfășoară în baza unor finalități, este pusă în practică prin intermediul unui sistem de metode și procedee, apelează la o serie de mijloace tehnice de realizare, iar rezultatele sunt verificate și evaluate printr-un sistem de strategii specifice. Curriculum-ul școlar integrează într-un mod dinamic toate aceste componente, dintre care un loc important îi revine sistemului de metode care face posibilă realizarea finalităților educaționale formative și informative.

Etimologic, termenul ,,metodă” provine din grecescul ,,methodos” care înseamnă ,,drum spre”, ,,cale de urmat către”. Metodele de învățământ pot fi definite ca ,,modalități de acțiune cu ajutorul cărora elevii, în mod independent sau sub îndrumarea profesorului, își însușesc cunoștințe, își formează priceperi și deprinderi, abilități, atitudini, concepții despre lume și viață” și competențe. Pe lângă conceptul de metodă de învățământ, didactica moderna mai aduce în discuție un termen foarte important pentru a înțelege modul de realizare a procesului instructiv-educativ, și anume procedeul, o parte componentă a metodei care face posibilă realizarea acesteia. Dacă metoda are un scop propriu (comunicarea de noi conținuturi didactice, consolidarea celor însușite anterior, fixarea și recapitularea cunoștințelor însușite, verificarea și evaluarea acestora), procedeul face posibilă administrarea ei, indicând modul în care poate fi aplicată aceasta în contexte educaționale diferite. Pedagogia postmodernă promovează îmbinarea metodelor moderne și clasice, pornind de la ideea unității dintre teorie și practică respectiv dintre cunoaștere și acțiune.

Strategiile și metodele aplicate în clasă influențează calitatea actului educațional, succesul învățării depinzând de comportamentul profesorului care trebuie să găsească cea mai eficientă cale de a stârni și menține motivația elevilor săi, adaptând metodele didactice specificului fiecărei clase.

Societatea actuală presupune o schimbare rapidă! Vedem cu ochii noștri cum progresele tehnologice sunt parte a vieții de zi cu zi și afectează procesul educativ! Astfel, fie că vrem sau nu vrem ,educația trebuie să se adapteze și să răspundă acestor noi cerințe și provocări! Dacă predarea se adaptează nevoilor de învățare ale elevilor, atunci cu siguranță și evaluarea trebuie să le urmeze. Metodele inovative de predare atrag după sine metode inovative de evaluare.

Evaluarea formativă este una dintre cele mai răspândite și eficiente forme ale evaluării. Aceasta reprezintă un proces continuu, avem un feedback constant pe care îl oferă profesorul, iar elevii au posibilitatea să își corecteze erorile și să își îmbunătățească propria performanță într-un timp cât mai scurt. Elevii sunt implicați activ în procesul de învățare ceea ce face ca ei să fie atrași de disciplinele studiate și să privească școala ca spațiul destinat formării lor.

Prin raportare la evaluarea sumativă tradițională, care se face la finalul anului școlar, având rolul de a oferi profesorului acea imagine de ansamblu privind performanța formabililor, evaluarea formativă se face pe parcursul procesului de învățare și oferă posibilitatea unei ameliorări continue a învățării. Atât profesorul, cât și elevul pot interveni cu planuri de măsuri fie pentru eliminarea decalajelor de învățare, fie pentru a obține performanță. Acest tip de evaluare presupune un feedback și o auto reflecție constantă, ceea ce face ca elevii să devină conștienți de punctele lor forte dar și de punctele slabe. Feedback-ul constant oferit de elevi îi ajută și pe profesori la o evaluarea corectă, luând în calcul punctul de plecare, lucrurile bine făcute și cele care necesită o intervenție pentru a fi îmbunătățite. Toate acestea contribuind la un proces de învățare de calitate.

Metodele inovative de evaluare includ, în opinia mea, portofoliul educațional, evaluarea bazată pe proiecte, evaluarea cu ajutorul tehnologiei.

Portofoliul educațional reprezintă progres și diversitate în actul educațional și propune o metodă inovativă de evaluare care pune accentul pe procesul de învățare și de dezvoltare continuă a elevilor. Aceștia se vor documenta, vor realiza un portofoliu personalizat, își pot urmări propria evoluție își pot evidenția competențele dobândite într-o varietate de domenii și contexte. Această metodă de evaluare urmărește exprimarea individuală, implicarea directă a educabilului și reprezintă un instrument multifuncțional. Creativitatea elevilor,gândirea critică și analitică sunt provocate pentru a pune în evidență munca depusă într-o perioadă de timp. Cel mai important fapt însă, îl reprezintă încurajarea elevilor pentru a evidenția propria evoluție pe parcursul unui interval de timp stabilit de comun acord.

Evaluarea bazată pe proiecte reprezintă o metodă de evaluare inovativă ce încurajează aplicarea cunoștințelor, competențelor și abilităților formate în contexte reale și relevante. Elevii se implică în proiecte complexe, multidisciplinare, dezvoltându-și competențele practice, colaborative, ajutându-se să înțeleagă, într-un mod profund, disciplina studiată. Elevii fac apel la pasiunile lor, la interesele pe care le au și experiențele pe care le-au trăit în viața de zi cu zi atunci când realizează un proiect. Acest tip de evaluare este utilă deoarece munca în echipă presupune colaborarea, cunoașterea, socializarea, încredere reciprocă și respect. Așadar elevii devin creatori activi și critici ai cunoașterii.

Tehnologia reprezintă un mijloc eficient pentru învățare. Folosim tehnologia ca parte integrantă a vieții de zi cu zi, atât noi profesorii, cât și elevii. Folosim în procesul educativ, atât al nostru, al dascălilor, cât și al elevilor, platforme online, aplicații mobile în administrarea testelor, realitatea virtuală și simulări pentru evaluarea abilităților practice. Există și sunt folosite în mod constructiv mozabook, kahoot, canva,etc. Instrumentele digitale permit profesorilor crearea de teste personalizate, adaptate nevoilor elevilor și pentru o evaluare clară a competențelor formate.

Obținerea unui răspuns imediat, a unei notări clare , conferă elevului o verificare clară a nivelului de formare, dându-i posibilitatea să se preocupe de ameliorarea deficiențelor de învățare, dacă există, sau să desfășoare o muncă în plus care să ducă la performanță. Și accesul părinților la informațiile privind situația școlară a propriilor copii este rapidă și ușor de accesat prin intermediul tehnologiei. Cu siguranță pe lângă beneficii există și deficiențe în ceea ce înseamnă evaluare cu ajutorul tehnologiei! Cu toate acestea, iată că în acest an școlar examenele naționale au aplicat procesul de scanare al lucrărilor și încărcarea acestora pe platforme specializate cu suficient succes ca să continue această evaluare digitalizată.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin, Educația-preocupări viziuni previziuni, Editura Polirom, 2024
2. Pinișoara ,Ion Ovidiu, Enciclopedia metodelor de învățământ, Editura Polirom, 2024
3. Manolescu, Marin, Evaluare în educație, Editura Universitară, 2019

Elevi și profesori - parteneri pentru succes prin participarea firmei de exercițiu la târguri de profil

Prof. dr. Adriana Martiniuc

Colegiul Economic Administrativ Iași

În cadrul liceelor cu profil economic, elevii și profesorii sunt parteneri în special în cadrul orelor de specializare economică, respectiv contabilitate, marketing, administrarea afacerilor.

Elevii devin antreprenori, angajați sub coordonarea cadrului didactic și orele se desfășoară interactiv, în cadrul unor departamente simulate, care permit dezvoltarea unor multiple competențe, interdisciplinare. Se dezvoltă și calitățile necesare lucrului în echipă, comunicării profesionale, iar conexiunea cu firmele reale, asigură tranziția către piața muncii, cu succes. În cadrul firmelor de exercițiu elevii și profesorii dezvoltă reciproc abilități noi, respectiv un parteneriat de succes.

Validarea activității firmelor de exercițiu desfășurate în cadrul orelor de curs se realizează prin participarea acestora la târgurile de profil organizate anual, la nivel local, regional, național și internațional. Ca metodă educațională modernă, pentru orele de discipline economice, prevăzute în curriculum-ul național, firma de exercițiu implică o serie de activități esențiale bunei prezentări și obținerii de rezultate notabile.

Participarea firmelor de exercițiu la târguri reprezintă rezultatul întregului demers de înființare, dezvoltare și funcționare a acestora pe întreg anul școlar.

Un element esențial pentru realizarea unui demers de succes este interesul elevilor de a participa la aceste târguri, care este cel inspirațional. Inspirația poate veni de la cadrul didactic coordonator, de la colegii absolvenți, cu experiență în astfel de activități, de la antreprenori de pe piața muncii.

Din punct de vedere tehnic, participarea la târgurile firmelor de exercițiu, se poate sintetiza în trei etape: *pregătirea târgului, derularea activităților specifice târgului și activități ulterioare.*

Activitatea de pregătire a participării la târg

Pregătirea participării se declanșează în momentul hotărârii tuturor elevilor, de a se prezenta la târguri și odată cu stabilirea strategiei ce va fi abordată, care presupune stabilirea resurselor necesare, termenelor limită, obiectivelor urmărite.

O planificare riguroasă elimină posibilitatea de a omite materiale sau documente esențial, facturi, ordine de plată, borerouri, aspecte care pot pune în dificultate firma.

Participarea la expoziţie este legată de cheltuieli mari şi din acest motiv este importantă o planificare riguroasă, pe fiecare etapă. Sinteza pregătirii și participării la târg se poate reprezenta astfel:

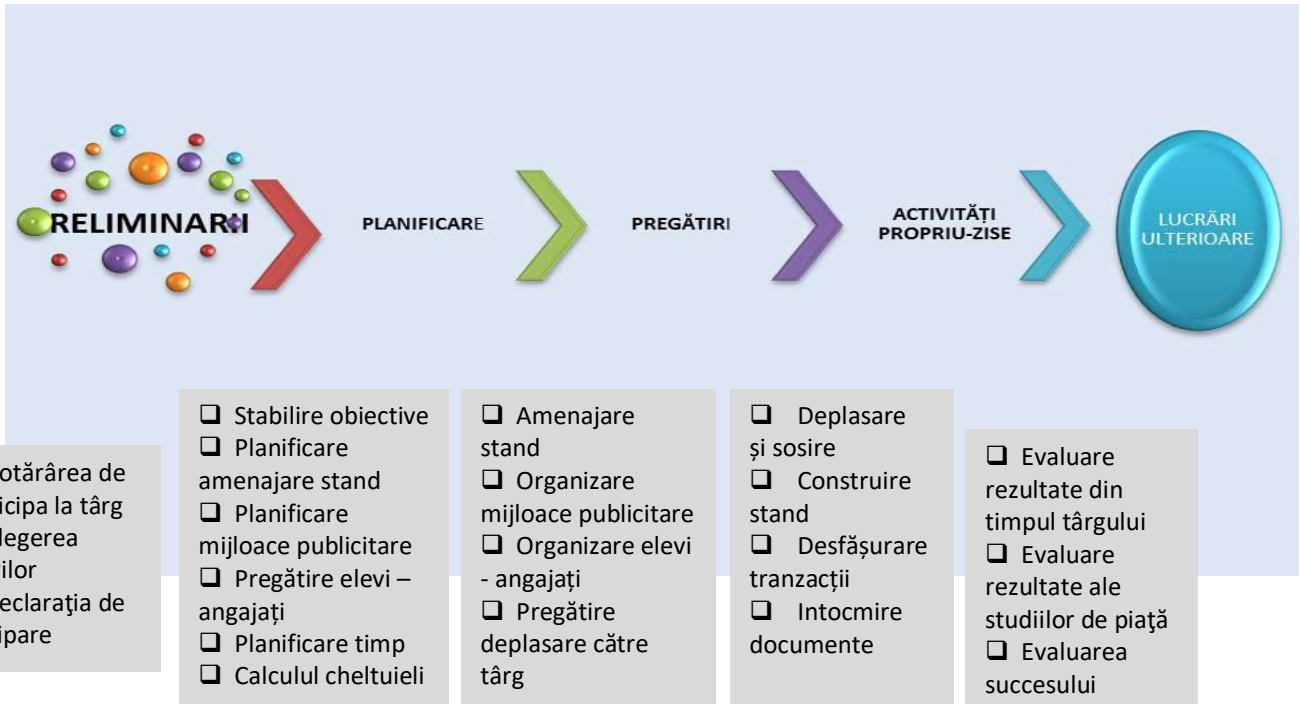

Reprezentarea grafică a activităților participării la târgul firmelor de exercițiu

Condiția participării la un târg al firmelor de exercițiu este existența firmei prin înființarea la ROCT, demonstrată prin înregistrarea acesteia în baza de date publică pe site-ul oficial.

Motivația și dorința elevilor – angajați ai firmei de exercițiu de a participa la un târg reprezintă un alt aspect important, având în vedere efortul ce trebuie depus pentru a avea o prezentare de calitate.

Pentru a avea succes cu activitatea firmei de exercițiu documentarea se realizează atât on line, pe site-urile firmelor de exercițiu existente, la firmele reale cu obiect de activitate similar, dar și la firmele existente în liceul nostru, care au mai participat la târguri în anii trecuți.

O*biectivele* pentru târg, se stabilesc în funcție de competențele și aptitudinile elevilor, astfel încât să se maximizeze șansele de a câștiga premii. Se planifică modul de amenajare a standului, mijloacele pe care le vom folosi pentru publicitate, precum și secțiunile de concurs.

Sarcinile sunt împărțite, în funcție de abilitățile fiecăruia: pregătirea materialelor în format electronic, listarea mijloacelor publicitare (pliante, steguleţe, postere) și foarte important, stabilirea cu exactitate a termenelor de realizare.

De asemenea, se stabilesc elevii – angajați care vor participa la târguri și se calculează costurile preconizate pentru stand.

Derularea activităților specifice târgului

Activitatea propriu-zisă se desfășoară începând cu deplasarea către târg, conform programului și cu despachetarea materialelor pregătite anterior.

Construirea standului este momentul decisiv, în care toate materialele pregătite sunt amplasate în schița deja stabilită, în care toți elevii participanți lucrează pentru reușita activității.

Inaugurarea standului se realizează de către organizatorii târgului, moment în care toate firmele sunt amenajate, utilizându-se mijloace tehnice, de design și se activează abilitățile practice, ale fiecărui participant.

Activitate de expoziţie și încheiere de tranzacții – este cea mai amplă activitate, în care se lucrează pe departamente: marketing, pentru promovarea serviciilor, contabilitate, pentru încheierea documentelor justificative și centralizarea lor.

Astfel, elevii – angajați ai firmei desfășoară operațiuni de vânzare-cumpărare, respectiv încasare – plată la standul firmei noastre, precum ale celorlalte firme existente la târg.

Negocierile sunt puternice, iar fiecare dintre echipe are ca scop obținerea de tranzacții cât mai importante, valoric, dar și numeric. Organizarea contabilității a avut un rol foarte important, astfel încât tranzacțiile să fie corect înregistrate în documente și să se obțină un punctaj bun la jurizare.

Târgul se încheie cu recuperarea materialelor neutilizate sau a celor care sunt din material rezistent și se distribuie către elevii participanți.

Activitățile ulterioare

Târgul firmelor de exercițiu se încheie fizic, conform programului, doar calendaristic. Activitățile târgului se continuă și ulterior, prin preluarea dorinţelor clienţilor, evaluarea notiţelor din timpul activităţillor, rezultatele studiilor de piaţă, analiza raportului de târg.

Acesta este și momentul aprecierii succesului, prin premiile obținute, dar și prin câștigurile ce nu pot fi măsurate: prietenii legate, locuri vizitate, clipe de bucurie, momente de neuitat.

Astfel, prin conceptul și metoda de învățare firma de exercițiu, în special prin participarea la târguri se dezvoltă abilitățile de lucru în echipă, se formează o comunicare profesională avansată, iar elevii și profesorii dezvoltă reciproc abilități noi printr-un parteneriat de succes, care facilitează o bună tranziție către piața muncii.

Bibliografie:

Boe, G. et al(2015), Din şcoală în viaţă prin firma de exerciţiu, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti

Petruşel, R., Curta, N. C., & Iftinca, C. A. (2014). Firma de exerciţiu nivel I − Auxiliar curricular pentru clasa a X-a. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

***www.econet-see.com

***www.roct.ro

INCLUZIUNEA COPIILOR CU DIFICULTĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Prof.înv.primar Marton Irén, Școala Gimnazială Deak Farkas Miercurea Nirajului, Mureș, România

Incluziunea este un concept frumos și generos. Îndeamnă la toleranță, la acceptarea diversității, mai mult chiar, la considerarea diferențelor interindividuale ca fiind valoroase. Ceea ce se trece cu vederea este că, de la teorie la practică, drumul este presărat cu o serie de dificultăți, nu insurmontabile, dar care trebuie luate în calcul dacă dorim implementarea reală – iar nu de formă – a acestui mod de a face educație

Educația incluzivă este o necesitate și în același timp o provocare. Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă este un proces complex. Toți copiii au dreptul la educație și fiecare copil este capabil să învețe în ritm propriu. Școala și politicile școlare trebuie să se schimbe în funcție de nevoile fiecărui copil. Tipul dizabilității, atitudinea cadrelor didactice, a copiilor, implicarea familiei sunt factori care influențează educația incluzivă.

Există copii care ar vrea „să zboare", dar, pur și simplu nu pot, pentru că nu știu cum să o facă, sau știu cum să o facă, dar, pur și simplu nu pot. Aceștia sunt copiii cu cerințe educative speciale, sau copiii cu dificultăți de învățare. Toți copiii au dreptul la educație, iar școala și noi dascălii, în principal, suntem datori să le-o oferim. Fiecare copil are nevoie de școală și chiar și școala are nevoie de fiecare dintre ei. Astăzi, nu ni se mai pare ciudat ca un elev să aibă dificultăți de învățare și pentru că ne pasă, ne punem întrebarea.A Cum îi putem ajuta? Cel mai greu e să găsim metodele potrivite pentru a-i sprijini pe acești elevi să învețe, să progreseze, să se adapteze, să răspundem nevoilor lor atât de diferite. De ce? Pentru că fiecare este unic și chiar și atunci când crezi că ai descoperit o metodă potrivită, poate deveni imediat mai puțin eficientă.

Copiii cu CES nu se pot adapta ritmului și cerințelor școlii, ei pot participa conform abilităților și propriului nivel de dezvoltare. De aceea, școala, în general, a început să se transforme pentru a răspunde nevoilor de învățare și dezvoltare ale copilului. Câți pași a făcut spre incluziune…? Cred că depinde de fiecare școală și nu numai. Incluziunea școlară este o treaptă spre incluziunea la nivelul societății

Toți copiii, cu sau fără dizabilități, trebuie să învețe împreună, indiferent de mediul social sau cultural din care provin, de religie, etnie, limbă. Este foarte important să reducem, ba chiar să eliminăm excluziunea și discriminarea, indiferent ce formă ar avea ele, să oferim copiilor cu tipuri și niveluri diferite de handicap șanse egale să participe la educație în cadrul sistemului general de învățământ.

Cred că **principala problemă este insuficienţa numărului de profesori de sprijin în raport cu numărul de copii cu CES** din cadrul şcolilor unde îşi desfăşoară activitatea, **sau chiar lipsa totală a profesorilor de sprijin** din anumite unităţi de învăţământ.

Beneficiind de servicii de sprijin corespunzătoare în cadrul școlii unde sunt integrați, persoanele deficiente au posibilitatea de a ajunge la niveluri funcționale fizice, psihice și sociale care le pot schimba viața, le pot da un mai mare grad de independență. Pe lângă activităţile de intervenţie recuperatorie realizate de profesorii de sprijin, copiii cu CES ar trebui să beneficieze teoretic, și de alte servicii speciale: activităţi de recuperare fizică, consiliere şcolară, terapia tulburărilor de limbaj organizate de alţi specialişti: kinetoterapeuţi, medici, consilieri şcolari, psihologi, logopezi etc. Așadar, în vederea realizării incluziunii, ar trebui să existe pe lângă profesorul de sprijin şi alte resurse umane alocate serviciilor educative specializate: consilier şcolar, logoped care colaborează cu profesorul de sprijin,

Totodată, copiii tipici vor învăța ce înseamnă toleranța, acceptarea, întrajutorarea, vor deveni mai buni.

Educația incluzivă este un proces permanent care presupune școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale, adaptarea școlii la nevoile acestora, participarea lor la activități educative formale și nonformale, care să le asigure învățarea și dezvoltarea. Incluziunea presupune identificarea și eliminarea barierelor, bariere care pot avea legătură cu modul de organizare a școlilor, cu modalitățile de predare și evaluare a progresului elevilor.

Transformarea școlii și a politicilor școlare astfel încât să răspundă nevoilor educative și de dezvoltare ale fiecărui copil duce la incluziune școlară, dar mai ales la incluziune socială, unde oricine, indiferent de deficiență să poată fi tratat ca un membru al comunității din care face parte.

Este deosebit de importantă atitudinea comunității față de copiii cu CES, a cadrelor didactice, a părinților, a colegilor de clasă, a cadrelor didactice. Dacă învățătorul dovedește înțelegere și

o atitudine pozitivă, el poate influența atât atitudinea clasei incluzive, a părinților, dar și a copilului cu CES. Gradul de acceptare, ajutorarea și relaționarea din partea colegilor sunt și ele premise ale integrării.

Integrarea unui copil cu CES în învățământul de masă depinde de familia acestuia. Mulți părinți refuză să accepte că proprii lor copii ar avea probleme. Pentru a-i determina să conștientizeze deficiențele pe care le are copilul, cadrele didactice pot apela la consilierul școlar. Colaborarea familiei cu echipa de caz este necesară.

Un alt factor important este copilul cu CES, nevoile acestuia. De exemplu, un copil cu deficiențe senzoriale, auditive sau vizuale nu va putea fi integrat într-o școală de masă, unde nu există specialiști. De asemenea, atitudinea lui negativă față de acceptarea sprijinului, instabilitatea emoțională, factorii temperamentali pot îngreuna derularea unui program de intervenție.

Educația incluzivă presupune schimbarea atitudinilor, a mentalităților, a politicilor şi practicilor de excludere şi segregare. Aceasta este promovată prin documente naționale de politică educațională care promovează o educație centrată pe elev, o educație de calitate care se poate realiza prin programe de învățământ adecvate, o bună organizare, alegerea unor strategii optime de predare-învățare-evaluare, folosirea unor resurse și tehnologii variate etc..

O școală incluzivă pune accent pe progresul individual și nu pe diferențele dintre elevi; este promovată învățarea prin cooperare, în cadrul căreia copiii sunt încurajați să se ajute, învață unii de la alții și fiecare elev este valorificat. O

Bibliografie

• Gheorghiu, F. Modalități de intervenție personalizată în cadrul învățământului integrat, Presa Universitară Clujeană. (2005),
• Gherguț, A. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale, Editura Polirom, Iași. (2001),
• Vrăjmaș, E. și alții (2005), ghid pentru cadre didactice de sprijin, Editura Vanemonde, 2005.

TENDINȚELE CARE TRANSFORMĂ EDUCAȚIA ”A ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI”

Prof.dr. MATEI GEORGETA
Director, GRĂDINIȚA nr.268
București

Abstract

Investing in early childhood education is one of those rare policies that is both socially just and economically efficient. But that's only if the education offered is of high quality. Thanks to the development of new technologies, learning can be transformed into a personalized experience, where individuals solve problems in their own way, assimilating knowledge and skills in their own way, thus amplifying the results not only for the most talented children/students, but also helping those who usually lag behind, to grow up faster.

Educația se schimbă, iar tendințele mondiale arată o personalizare și o continuitate a învățării, precum și importanța crucială a alfabetizării digitale, potrivit unei publicații a Comisiei Europene. Documentul analizează 10 tendințe prin care educația se va transforma. Analiza intitulată “*10 trends transforming education as we know it*” este realizată de Centrul European de Strategie Politică (European Political Strategy Centre – EPSC).

Primele 5 tendințe mondiale în educație:

1. **Cu cât mai devreme, cu atât mai bine**

Educaţia preşcolară dezvoltă abilităţile cognitive, psihologice şi sociale. Impactul educaţional al grădiniţei este deja evident la vârsta adolescenţei: tinerii de 15 ani care au urmat în copilărie grădinița timp de un an sau mai mult au obţinut rezultate mai bune la PISA decât cei care nu au acest an.

Educaţia timpurie are şi alte beneficii sociale: creşte predispoziţia către un stil de viaţă sănătos, micşorează rata criminalităţii şi reduce costurile sociale generale ale sărăciei şi inegalităţii. Favorizează câştigurile viitoare: educaţia “full time” de la creşă şi programele de grădiniţă de la naştere până la împlinirea vârstei de 5 ani au fost corelate cu creşteri viitoare ale câştigurilor cu până la 26% pentru copiii care provin din familii cu venituri mici.

Educaţia timpurie poate scădea inegalităţile prin faptul că le dă posibilitatea mamelor să revină la serviciu, să muncească şi să îşi sprijine bugetul familiei cu un al doilea venit. În majoritatea ţărilor, participarea femeilor la piaţa muncii este clar legată de vârsta copiilor lor.

2. **Absolvirea şcolii nu este sfârşitul învăţării – a învăţa să înveţi este cea mai importantă aptitudine dintre toate**

Cei mai mulţi copii care intră acum la şcoală cel mai probabil vor avea la maturitate joburi care încă nu există. Oamenii schimbă locurile de muncă – şi chiar profesiile – mult mai des decât cu o generaţie în urmă. Într-o societate aflată în îmbătrânire, cu o forţă de muncă din ce în ce mai redusă, vom fi nevoiţi să lucrăm până la vârste mai înaintate. Asta înseamnă că cei care au peste 40 de ani vor avea nevoie de foarte multe oportunităţi pentru reînnoirea aptitudinilor şi calificărilor.

Cererea pentru competențe este într-o continuă evoluție. Investiția în învățarea pe parcursul vieții, inclusiv prin mai multe cursuri la locul de muncă, este cea mai bună promisiune pentru a maximiza angajabilitatea în viitor. Angajatorii sunt deja cei mai mari contributori la educația adulților, fiind responsabili pentru 50 la sută din toate cheltuielile în acest domeniu. Inovația la locul de muncă este cheia prin care noile aptitudini pot fi învățate și dobândite. Instituțiile de învățământ trebuie de asemenea să predea avantajele învățării continue și să fie mult mai atractive mai deschise, mai incluzive, să găsească căi prin care să aducă oamenii aflați în diferite faze ale vieții lor profesionale înapoi spre educație.

3. **Digitalizarea este noua alfabetizare**

Aptitudinile digitale devin componente de bază ale alfabetizării, iar tinerii sunt avantajați de acest lucru. Astăzi, aproape că nu există job care să nu aibă printre cerințe cel puțin competențe digitale de bază.

Pentru prima dată în istorie, tinerii sunt mult mai buni în privința unei anumite aptitudini față de adulți. Iar acest lucru poate avea implicații profunde pentru piețele muncii, piețe care sunt în continuare bazate în mare parte pe vechime și experiență.

Accesul inegal la competențele digitale și tehnologie adesea se suprapune cu fisurile cunoscute ale sistemului de protecție socială. Și odată cu extinderea cumpărăturilor online, a internet banking-ului și a mobilității smart, lipsa competențelor de bază digitale poate izola indivizii nu nu mai în afara locurilor de muncă, dar de asemenea și în afara societății. Așa cum a socoti și a ști alfabetul sunt aptitudini fundamentale pentru fiecare cetățean, indiferent de profesia sa, așa sunt și competențele digitale. Vor deveni necesare pentru a avea succes în societatea din prezent și pe piața muncii unde conectivitatea este noul normal.

4. Oamenii nu sunt singurii care învață

Avansul tehnologiei face posibilă o revoluție a inteligenței artificiale în care mașinile pot învăța și pot asimila sarcini din ce în ce mai complexe. Pe măsură ce oamenii vor fi tot mai des nevoiți să concureze cu roboții – și nu vor mai exista astfel de competiții pe sarcini de rutină și locuri de muncă slab calificate – sistemele de educație trebuie să se reinventeze și să se uite la aptitudinile și competențele care au marcat succesul speciei umane încă de la început: creativitatea, rezolvarea problemelor, negocierea, adaptabilitatea, gândirea critică, munca în echipă, empatia și emoțiile și comunicarea interculturală.

5. De la standardizare la customizare

De la educația în masă, către o educație individualizată, personalizată și către căi de învățare digitale, aceasta este a cincea tendință identificată de specialiștii Comisiei Europene. Era industrială cerea oameni cu un nivel de calificare mediu care să poată deprinde competențele standard în sistemele de educație standard. Dezvoltarea economiei bazată pe cunoaștere a dus la creșterea ponderii ocupațiilor cu aptitudini foarte dezvoltate și la scăderea celei de joburi cu specializări de nivel mediu.

Economiile moderne sunt construite din ce în ce mai mult în jurul capitalului uman, în locul industriilor, așa că este nevoie mult mai mare de **maximizarea potențialului fiecăruia**. O singură măsură care să încapă pe toată lumea este o strategie care probabil nu va funcționa în acest nou mediu. Învățarea individualizată poate ajuta copiii/elevii, studenții și mai apoi angajații să-și dezvolte talentele înnăscute și capacitatea de a le pune în aplicare.

Personalizarea învățării cere însă o schimbare majoră în organizarea și livrarea educației la locul de muncă. Până acum, costul foarte mare era considerat un obstacol , asta ar fi însemnat, pentru companii, să angajeze un număr semnificativ de profesori și de traineri. Datorită dezvoltării noilor tehnologii nu mai e cazul. Învățarea poate fi transformată într-o experiență personalizată, unde indivizii rezolvă probleme în felul lor, asimilând cunoștințe și competențe în felul lor, amplificând astfel rezultatele nu numai pentru cei mai talentați copii/elevi, dar ajutând astfel și pe cei care de obicei rămâneau în urmă, să crească mai repede.

Cu o medie a copiilor/elevilor într-o clasă foarte mare (30 – 35 copii/elevi), cadrele didactice au avut probleme reale în a personaliza învățarea pentru fiecare copil/elev. Se pune accent pe folosirea tehnologiilor pentru a îmbogăți experiența de învățare și a stimula calitatea predării astfel încât fiecare să-și atingă potențialul maxim. Un rol cheie îl are învățarea personalizată folosind analiza, în care datele referitoare la copii/elevi – prezența în instituție, rezultatele testelor, participarea la ore, ca și autoevaluările și evaluările profesorilor – sunt adunate și combinate pentru a arăta care sunt problemele cruciale pe care copiii/elevii le au în învățare. Scopul este să ajute profesorii să construiască programe pedagogice mult mai bune, să-i facă pe copii/elevi să participe la învățare, să țintească copiii/elevii aflați în risc, prin intervenții personalizate, și să evalueze factorii care afectează terminarea studiilor și rata de succes a absolvenților. ***Investiţia în educaţia preşcolară este una dintre acele politici rare care sunt în acelaşi timp corecte din punct de vedere social şi eficiente din punct de vedere economic.*** Dar asta doar dacă educaţia oferită este una de calitate.

Un rol important îi revine cadrului managerial/didactic. Studii recente relevă că profesorul zilelor noastre trebuie să posede:

- un nivel corespunzător al pregătirii în domeniul său de activitate;
- o perfectă stăpânire a pedagogiei;
- o amplă deschidere asupra lumii culturale şi sociale;
- solide calităţi morale;
- dorinţa de a se înscrie într-un modul de educaţie permanentă pentru a-şi perfecţiona cunoştinţele

Cunoscut fapt – misiunea curriculumului pentru educaţie timpurie este de a orienta cadrele didactice/personalul din sistemul educației timpurii în proiectarea, organizarea şi realizarea activităților educaționale din perspectiva unei noi viziuni pedagogice asupra copilului şi educației. Un cadru didactic e necesar să cunoască conţinutul ştiinţiic al dimensiunilor şi domeniilor de activitate, să realizeze corelaţii inter şi pluridisciplinare şi să adapteze acest conţinut vârstei şi particularităţilor specifice grupului de copii prin diverse strategii didactice.

Diversificarea strategiilor de predare–învăţare–evaluare specifice educaţiei timpurii pun accent deosebit pe:

1.*Metodele activ-participative,* care încurajează plasarea copilului în situaţia de a explora şi de a deveni independent. Situaţiile de învăţare, activităţile şi interacţiunile adultului cu copilul trebuie să corespundă diferenţelor individuale în ceea ce priveşte interesele, abilităţile şi capacităţile copilului. Copiii au diferite niveluri de dezvoltare, ritmuri diferite de dezvoltare şi învăţare precum şi stiluri diferite de învăţare. Aceste diferenţe trebuie luate în considerare în proiectarea activităţilor, care trebuie să dezvolte la copil stima de sine şi un sentiment pozitiv faţă de învăţare. Concomitent, predarea trebuie să ia în considerare experienţa de viaţă şi experienţa de învăţare a copilului, pentru a adapta corespunzător sarcinile de învăţare.

– *Jocul* ca: formă fundamentală de activitate în copilăria timpurie şi formă de învăţare cu importanţă decisivă pentru dezvoltarea şi educaţia copilului. Jocul este forma cea mai naturală de învăţare şi, în acelaşi timp, de exprimare a conţinutului psihic al fiecăruia. Un bun observator al jocului copilului poate obţine informaţii preţioase pe care le poate utiliza ulterior în activităţile de învăţare structurate.

− *Evaluarea* care ar trebui să urmărească progresul copilului în raport cu el însuşi şi mai puţin raportarea la norme de grup (relative).

Progresul copilului trebuie atent monitorizat, înregistrat, comunicat şi discutat cu părinţii (cu o anumită periodicitate).

Evaluarea ar trebui să îndeplinească trei funcţii:

• măsurare (Ce a învăţat copilul?);
• predicţie (Este nivelul de dezvoltare al copilului suficient pentru stadiul următor, şi în special pentru intrarea în şcoală?);
• diagnoză (Ce anume frânează dezvoltarea copilului?).

O evaluare eficientă este bazată pe observare sistematică în timpul diferitelor momente ale programului zilnic, dialogul cu părinţii, portofoliul copilului, fişe etc.

2. *Mediul educaţional* permite libera dezvoltare a copilului şi reliefează dimensiunea interculturală şi cea a incluziunii sociale. Mediul trebuie astfel pregătit încât să permită copiilor o explorare activă şi interacţiuni variate cu materialele, cu ceilalţi copii şi cu adultul (adulţii) și să aducă copilului o stare de plăcere și bucurie.

3. *Rolul familiei* în aplicarea prezentului curriculum este acela de partener. Părinţii ar trebui să cunoască şi participe în mod activ la educaţia copiilor lor desfăşurată în grădiniţă. Implicarea familiei nu se rezumă la participarea financiară, ci şi la participarea în luarea deciziilor legate de educaţia copiilor, la prezenţa lor în sala de grupă în timpul activităţilor şi la participarea efectivă la aceste activităţi şi, în general, la viaţa grădiniţei, la toate activităţile şi manifestările în care aceasta se implică.

Astfel, învăţământul preşcolar cunoaşte, în ultimul timp, o permanentă tendinţă de căutare şi transformare, în mod deosebit, sub aspectul conţinutului, metodologiei şi al strategiilor didactice. Predarea integrată a cunoştinţelor este considerată o strategie modernă de organizare şi desfăşurare a conţinuturilor,

iar conceptul de activitate integrată se referă la o activitate în care se îmbrăţişează metoda de predare-învăţare a cunoştinţelor îmbinând diverse domenii şi constituirea deprinderilor şi abilităţilor preşcolarităţii, o componentă a mediului pentru organizarea cunoaşterii, ca o idee sau un principiu integrator care rupe hotarele diferitelor categorii de activităţi şi grupează cunoaşterea în funcţie de tema propusă de educatoare ori copii.

Integrarea, ca sintagmă este explicată ca revenirea în acelaşi loc, în aceeaşi activitate, a mai multor activităţi de tip succesiv, care conduc la atingerea obiectivelor propuse, la însuşirea conţinuturilor, la realizarea în practică a proiectului didactic propus.

Prin activitățile integrate, abordarea realităţii se efectuează printr-un demers global, făcând să dispară graniţele dintre categoriile şi tipurile de activităţi didactice. Acestea se contopesc într-un scenariu unitar în care tema se lasă investigată cu mijloacele diferitelor ştiinţe: conţinuturile au subiect comun care urmează a fi elucidat în urma parcurgerii acestora şi atingerii obiectivelor comportamentale preconizate.

În implementarea cu succes a activităţilor pe domenii de activitate conform documentelor de politici educaţionale specifice educaţiei timpurii revizuite, recomandăm cu titlul de sugestii luarea în considerare a următoarelor aspecte:

− cunoaşterea problemelor de politici educaţionale, importanţa problemei accesului la educaţie, problema calităţii şi relevanței educaţiei etc., ceea ce este important nu doar pentru informare, dar pentru motivare, pentru proiectarea şi realizarea propriei activități a cadrului managerial/didactic;

− valorificarea parteneriatului cu familia, a parteneriatelor educaționale;

− diversificarea şi dezvoltarea serviciilor educaționale, astfel ca ele să răspundă necesităților educabililor;

− îmbunătăţirea procesului de pregătire iniţială şi continuă a cadrelor didactice;

− motivarea tinerilor talentaţi pentru cariera pedagogică prin asigurarea salariilor, a condiţiilor de muncă decente, a oportunităţilor de creştere personală şi profesională.

În concluzie, promovată în plan internaţional şi naţional, atât prin abordări teoretice, precum şi prin cele practice, problematica educaţiei timpurii se pretinde reflectată şi în oferta curriculară a instituţiilor care formează viitorii profesori, în pas cu noile tendințe/schimbări la nivel mondial.

Referinţe bibliografice:

1. Adams, Susan (Gallup, 2009). "*The Test That Measures A Leader's Strengths*". Forbes. Retrieved June 12, 2018
2. Barbu, S. (2022). *Provocările educației în era digitală*. Revista cadrelor didactice nr.87/2022. Didactic.ro. Cancelaria Națională
3. Făt, S. & Labăr, A. (2009). Eficienţa utilizării noilor tehnologii în educaţie. EduTIC;
4. Istrate, O. (2010). Efecte si rezultate ale utilizării TIC în educaţie în Lucrările Conferinţei Naţionale de Învăţământ Virtual , Ediţia a VIII-a, 29 octombrie – 31 octombrie 2010, Tehnologii Moderne în Educatie si Cercetare, Editura Universităţii din Bucureşti;
5. Matei, G. (2012). *Managementul calității totale în învățământul preșcolar. Valori, competențe, practici.* București : Editura Universitară
6. Maxwell, J. (2005). *Totul despre lideri, atitudine, echipă, relații*. București: Editura Almatea
7. Mușata Bocoș, M-D. (2013). *Intruirea interactivă*. București: Editura POLIROM
8. Neacşu, I. Beşcu, M.M. (2022). *Management calitativ şi leadership în învăţământul preşcolar : strategii investigative şi valori inovativ-motivaţionale*. Bucureşti : Editura Universitară

MATEI ROZICA
Prof. IP. INDUSRTIE TEXTILA SI PIELARIE
CSEI BAIA MARE

Modele de mărgele, brățări și coliere

„Cristalele sunt copiii mariajului dintre Rai si Pământ. Sunt darul făcut de Gaia - spiritul planetei noastre, pentru a spori puterea luminii si a iubirii”.

Folosind cristale Swarovski, perle de cultura şi diferite tipuri de margele, creatoarea acestor bijuterii ne încântă, prin folosirea diferitelor tehnici ale acestei arte, cu adevarate minunăţii ce ne pun in valoare ţinuta, ne încântă ochii şi inima.

Fig. 1.1Brățară îngustă și inel lucrate manual cu cristal Swarovski Aquamarine

Fig. 1.2Colier multicolor, model traditional din Maramures cu margelute

Fig. 1.3 Bratara multicolora, model traditional din Maramures cu margelute

Fig. 1.4 Bratari multicolore, model traditional din Maramureș cu margelute

Fig. 1.5 Gherghef special pentru coaserea de mărgeluțe

Fig.1.6 Bratara multicolora, model traditional din Maramures cu margelute și acele cu care se coase la gherghеful special pentru mărgele

Fig. 1.7 Bratari multicolore, cu diferite modele

Fig. 1.8Modele tradiționale din diferite zone geografice

Fig. 1.9 Colier șiBratari multicolore, model tradițional din diferite zone geografice

Fig. 2. Bratara multicolora, desenul modelului

Modele din colecția proprie

Realizarea de mărgele și accesorii pentru femei, poate fi un hobby care devine meserie, care aduce plusvaloare și financiară și estetică, artistică și spirituală. Atunci când cineva are un talent artistic, acesta ar trebui cultivat și adus la viață. Meseria de dascăl, are rolul foarte important de a descoperi și îndruma aceste talente. Așa că, pe lângă meseria de dascăl, vine cea de maistru popular, care transmite și noilor generații, ce a învățat de-a lungul carierei și de la bătrâni.

Se prezintă în următoarele imagini, câteva din pleiada de modele realizate din pasiune pentru arta decorativă și a frumosului.

Fig. 2.1 Modele de brățări cu motive tradiționale

Fig. 2.2 Modele de Colier și brățară

Fig. 2.3 Modele de Zgardă și Mărgele

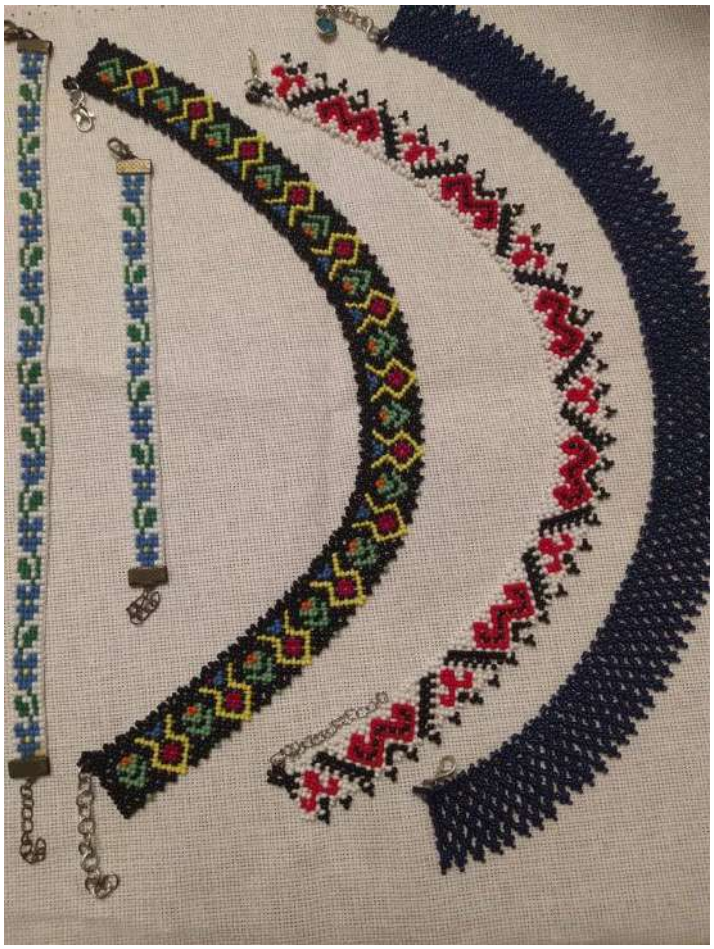

Fig. 2.4 Modele de Zgardă tradiționale

Fig. 2.5 Modele de Colier și brățară culori pastel

Fig. 2.6 Modele de Colier și brățară cu motiv tradițional

Concluzii

În zilele de azi, din fericire, poporul român a început să conştientizeze zestrea de aur a portului popular, să aprecieze şi să promoveze tot mai mult valorile noastre proprii, portul popular, artizanatul şi tradiţiile româneşti.

Diverşi artişti şi nu numai, au creeat capodopere de artă inspirate din portul popular românesc, tocmai în ideea de a atrage atenția asupra originalului port românesc.

In acest asentiment a fost creeat colecția de coliere, brățări, zgardă și mărgele, în scopul de a atrage atenţia asupra importantei înțelegerii şi conservării valorilor culturale îndeosebi de către tânăra generație care a pierdut tot mai mult din ceea ce înseamnă cunoaşterea portului popular şi semnificaţia acestuia.

Dar viitorul sună bine, fiindcă mai sunt maiștri populari care transmit tinerilor dornici de frumos, arta și meșteșugul creării podoabelor traditionale.

Transformări și tendințe în învățământ

Autor: Medan Mădălina Luşcuța

Școala Gimnazială „Lucian Blaga” Baia Mare

În ultimele decenii, sistemele educaționale din întreaga lume au suferit schimbări semnificative, adaptându-se la provocările și oportunitățile generate de globalizare, avansul tehnologic și schimbările sociale. Aceste transformări au redefinit nu doar structura și metodologia educației, ci și rolul profesorilor, al elevilor și al tehnologiilor în procesul de învățare. În acest context, este esențial să analizăm principalele tendințe care modelează viitorul învățământului și impactul lor asupra sistemului educațional.

Una dintre cele mai marcante transformări din învățământ este digitalizarea. În ultimii ani, tehnologiile digitale au devenit indispensabile în procesul educațional. Platformele de învățare online, resursele educaționale digitale și utilizarea inteligenței artificiale în educație au transformat modul în care elevii și profesorii interacționează cu materialele de studiu.

Pandemia de COVID-19 a accelerat adoptarea învățământului online și a învățământului hibrid, unde elevii combină lecțiile online cu cele față în față. Aceste modele au demonstrat că educația poate fi flexibilă și accesibilă, oferind oportunități pentru personalizarea învățării. De asemenea, au apărut numeroase platforme de învățare care facilitează accesul la resurse educaționale din întreaga lume, democratizând astfel educația.

Resursele educaționale deschise au devenit tot mai populare, permițând profesorilor să acceseze și să creeze conținut educațional de calitate, gratuit. Aceste resurse nu doar că reduc costurile asociate cu materialele educaționale, dar și sprijină colaborarea globală între cadrele didactice și instituțiile de învățământ. O altă tendință majoră în educație este mutarea accentului de la predarea tradițională către învățarea centrată pe elev. Această schimbare reflectă o înțelegere mai profundă a modului în care elevii învață și se dezvoltă.

Învățarea personalizată este o abordare educațională care adaptează procesul de învățare la nevoile și ritmul fiecărui elev. Aceasta poate include utilizarea datelor analitice pentru a monitoriza progresul și a ajusta materialele și metodele de predare în funcție de nevoile individuale. Învățarea personalizată promovează un mediu de învățare mai inclusiv, unde fiecare elev are șansa de a progresa în propriul său ritm.

În loc să se concentreze doar pe acumularea de cunoștințe, pedagogia modernă pune accent pe dezvoltarea competențelor și abilităților esențiale pentru succesul în viața personală și profesională. Elevii sunt încurajați să dezvolte gândirea critică, abilitățile de rezolvare a

problemelor, creativitatea și competențele de comunicare. Această abordare pregătește elevii pentru provocările unei lumi în continuă schimbare și pentru cariere care încă nu există.

Pe lângă competențele academice și tehnice, educația modernă recunoaște din ce în ce mai mult importanța dezvoltării competențelor socio-emoționale. Acestea includ abilități precum autocunoașterea, empatia, reziliența și capacitatea de a gestiona emoțiile. Integrarea competențelor socio-emoționale în curriculumul școlar devine o practică tot mai frecventă, deoarece acestea joacă un rol crucial în succesul pe termen lung al elevilor. Studiile arată că elevii care își dezvoltă aceste competențe sunt mai capabili să facă față stresului, să coopereze cu ceilalți și să ia decizii informate. De asemenea, ei sunt mai predispuși să aibă rezultate academice mai bune și să se adapteze cu succes la mediul social și profesional.

Profesorii joacă un rol central în dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevilor. Ei sunt nu doar facilitatori ai cunoștințelor academice, ci și mentori care pot ghida elevii în dezvoltarea unei identități sănătoase și a relațiilor interpersonale pozitive. În acest context, formarea continuă a profesorilor pentru a dezvolta competențele socio-emoționale este esențială.

Transformările și tendințele din educație reflectă o schimbare fundamentală în modul în care vedem și abordăm procesul de învățare. Digitalizarea, pedagogia modernă și accentul pe competențele socio-emoționale sunt doar câteva dintre direcțiile care modelează viitorul educației. Aceste schimbări nu doar că aduc beneficii semnificative elevilor, dar creează și un mediu educațional mai incluziv, adaptabil și pregătit pentru provocările viitorului. În acest context, este crucial ca toate părțile implicate în procesul educațional - de la autorități și cadre didactice la elevi și părinți - să colaboreze pentru a implementa și a valorifica aceste tendințe în mod eficient.

Bibliografie

Fullan, M. (2013). *Noul înțeles al schimbării educaționale* (ediția a 5-a). Teachers College Press.

Selwyn, N. (2016). *Educația și tehnologia: Probleme și dezbateri esențiale*. Bloomsbury Academic.

Anderson, T., & **Elloumi, F.** (Eds.). (2004). *Teoria și practica învățării online*. Athabasca University Press.

Heick, T. (2019). *Rolul critic al profesorilor în dezvoltarea competențelor socio-emoționale*. TeachThought.

NICHIFOR CRAINIC și NICOLAE CREVEDIA

Amân2 pentru *GÂNDIREA*

PROF STANCA-GIANINA MEHEDINTU SC GIM NR 3 PALANCA

Personalități controversate, amestec de serafic și de teluric, poeți și publiciști, **Nichifor Crainic** și **Nicolae Crevedia** sunt niște cazuri pe cât de complexe, pe atât de reprezentative pentru o întreagă categorie de cărturari români, ieșiți din orizontul satului tradițional. Ei rămân fundamental „țărani", „oameni ai pământului", respectuoși față de tradiție, temeinici în gândire și în faptă, nu lipsiți de mândria de a fi depășit pe cont propriu anonimatul istoric al speței, oarecum „neșlefuiți" comportamental, de o vitalitate uneori exacerbată, surprinzători atât în patimi, cât și în virtuți. În această bună „primitivitate" se întâmplă să zacă mari resurse creatoare, apte de a se desăvârși prin educație și de a trece în opere culturale de o firească originalitate, în care tradiția se primenește fără extravaganță, în chip realist și organic.

NICHIFOR CRAINIC

Prin activitatea sa, Nichifor Crainic a îndeplinit cea mai importantă operă de răspândire a învăţăturii ortodoxe în lumea noastră intelectuală. Nichifor Crainic e misionarul de prestigiu al credinţei bisericeşti în mijlocul intelectualilor români.

Părintele Dumitru Stăniloae

Poetul, prozatorul, eseistul, traducătorul, teologul și memorialistul **Nichifor Crainic** (Ion N. Dobre) s-a născut în 22 decembrie 1889, la Bulbucata, județul Vlașca (acum, Giurgiu) și a murit în 20 august 1972, la Mogoșoaia, județul Ilfov. Crainic este fiul ţăranului Nedelea Dobre din satul Bulbucata, de pe apa Neajlovului. Când nu era prins în iureşul muncilor pe câmp, Nedelea Dobre făcea cărăuşie la Bucureşti. Mama lui Crainic, supranumită de consăteni „Zâna”, datorită frumuseţii ei neobişnuite, era o femeie foarte evlavioasă. De la părinţii săi, Nichifor a deprins cele dintâi valori creştin-ortodoxe.

După primele clase făcute la şcoala din satul natal, adolescentul Ion N. Dobre ajunge, în 1904, la Seminarul Central din Bucureşti. A fost un elev strălucit şi debutează în 1907 cu o poezie în revista şcolară *Spre lumină* din Iaşi. A absolvit Facultatea de Teologie din Bucureşti în 1916.

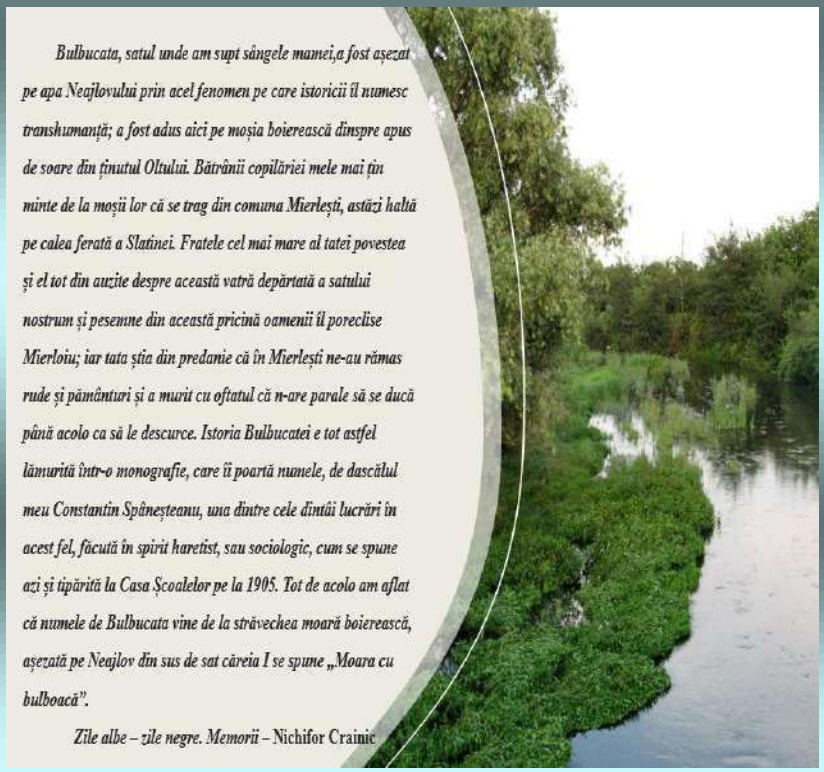

Continuă să publice versuri, articole şi traduceri în reviste precum *Luceafărul*, *Ramuri*, *Semănătorul*, *Lumina literară*, *Viaţa românească*, *Drapelul*, *Flacăra*. Ele erau semnate Nichifor Crainic, nume pe care tânărul Ion N. Dobre l-a adoptat ca pseudonim literar.

În 1916 îi apare volumul de versuri semnificativ intitulat *Şesuri natale*. În timpul Primului Război Mondial, Nichifor Crainic a fost soldat sanitar într-un spital din Iași. Concomitent, a lucrat însă şi în redacţia publicaţiei *Neamul românesc* condusă de Nicolae Iorga.

După război, teologul şi poetul Nichifor Crainic continuă să publice articole şi poezii la diverse reviste. Îi apar volume ca: Icoanele vremii (1919), Darurile pământului (1920), Privelişti fugare (1921).

În 1920 Crainic pleacă la Viena, unde audiază cursuri de filosofie şi teologie la universitate (Facultatea de Filosofie). Aici îl cunoaşte personal pe marele poet Rainer Maria Rilke, din opera căruia va traduce Povestiri despre Bunul Dumnezeu.

Întors în ţară, devine director la revista *Gândirea* şi, paralel, profesor la catedra de Literatură religioasă modernă a Facultății de Teologie din Chişinău (1927-1932), transferat apoi la catedra de Istoria literaturii bisericeşti şi religioase moderne de la Facultatea de Teologie din București. Crainic a reuşit să devină unul dintre cei mai respectaţi directori, fiind principalul animator și teoretician al curentului „gândirist" tradiționalist din istoria culturii române. Toate marile personalităţi ale culturii române din epocă – teologi, istorici, scriitori, filosofi, artişti plastici, sociologi, muzicieni (Lucian Blaga, Vasile Voiculescu, Ion Pillat ş.a.) – au semnat în paginile revistei *Gândirea*, condusă de Crainic. El a fondat şi a devenit mentorul spiritual al curentului literar ortodoxist, care a marcat profund evoluţia culturii noastre în epoca interbelică şi în posteritate, până în prezent. A continuat să publice noi volume: *Puncte cardinale în haos* (1936), *Ortodoxie şi etnocraţie* (1938) şi *Nostalgia paradisului* (1940). *Sfinţenia – împlinirea umanului*, unul dintre volumele cele mai cunoscute, este un curs de teologie mistică ţinut în anii 1935-1936, la Universitatea din Bucureşti.

Angajat şi în viaţa politică, a fost secretar general în Ministerul Cultelor şi Artelor (1926), deputat independent de Vlaşca (1927), ministru al Propagandei Naţionale, pentru scurt timp (1940 şi 1941).

Este laureat al Premiului Național pentru poezie (1930). Devine membru al Academiei Române în 1940, cu discursul de recepție la 22 mai 1941 (demnitate pe care a pierdut-o în timpul regimului comunist), „doctor honoris causa" al Universității din Viena (1940), participă la Congrese Internaționale ale scriitorilor din Bruxelles (1927), Viena (1929), Arles şi Avignon (1930) ş.a.; susține conferințe la Universităţile din Sofia (1941), Zagreb (1943), Berlin (1943 şi 1944), Viena (1943), Weimar (1943) etc.

După 23 august 1944, Nichifor Crainic a fost considerat reacţionar. Din iarna anului 1944/45 până în mai 1947 a stat ascuns la mănăstirea Sâmbăta de Sus, în casa unor preoți din Munții Apuseni şi de pe Târnave. S-a predat autorităţilor în satul Cerchid-Mureș, fiind închis la Văcăreşti, apoi la Aiud, timp de 15 ani, între 1947-1962, fără vreo sentinţă

Postum, lui Nichifor Crainic i-au apărut volumele: *Poezii alese*, 1914-1944 şi *Şoimi peste prăpastie*, precum şi două volume de memorii intitulate *Zile albe, zile negre* şi *Pribeag în ţara mea*.

A lucrat în redacția ziarului *Glasul Patriei* până în 1968.

Opera sa poetică şi literară se bazează pe o viziune teologică asupra istoriei şi artei româneşti, poeziile lui fiind inspirate din viaţa câmpenească şi dominate de notă religioasă. Înființează ziare și reviste, publică în cele mai importante reviste ale vremii, coordonează și conduce, efectiv, publicația occidentală „Gândirea”, în paginile căreia sunt publicați toți scriitorii importanți ai literaturii române. Exercită asupra noilor generaţii de intelectuali o influenţă puternică şi binefăcătoare prin opera sa de scriitor, teolog, sociolog şi estetician. Nichifor Crainic devine, grație talentului și muncii sale creatoare extraordinare, o personalitate emblematică a literaturii și culturii române.

În temniţa de la Aiud, în care petrece poetul ultimii și cei mai mulți ani ai detenției, se roagă adâncit în sineşi, în genunchi, ceasuri întregi. Îi este interzis să citească sau să scrie. Creează poezii în gând, pe care, mai apoi le spune camarazilor (doar celor de încredere) de celulă. Versurile ajung deseori și la mai marii închisorii, iar cei ce recitau erau pedepsiți.

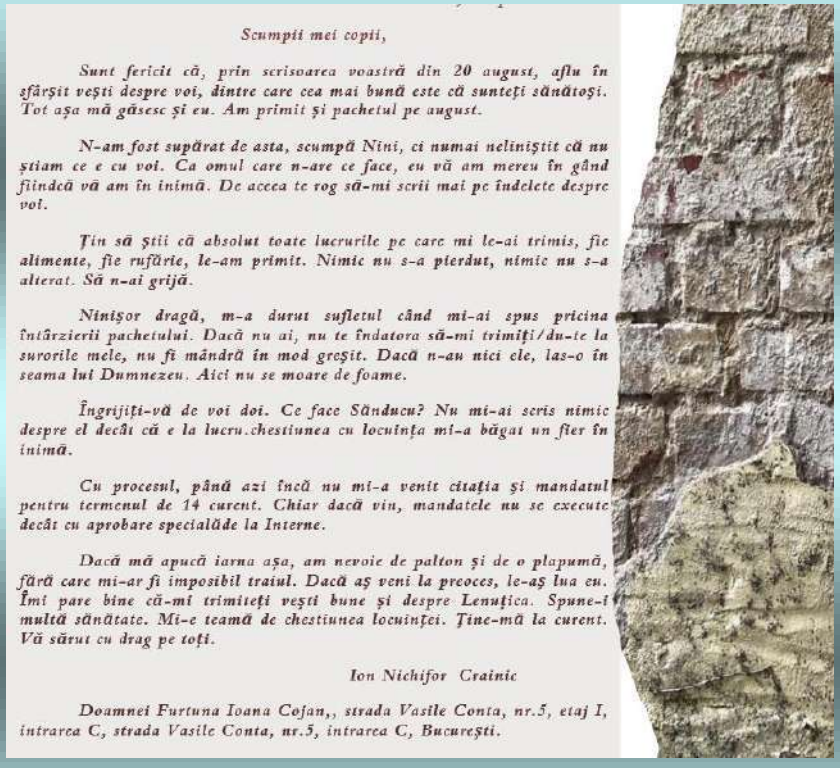

Scumpii mei copii,

Sunt fericit că, prin scrisoarea voastră din 20 august, aflu în sfârşit veşti despre voi, dintre care cea mai bună este că sunteţi sănătoşi. Tot aşa mă găsesc şi eu. Am primit şi pachetul pe august.

N-am fost supărat de asta, scumpă Nini, ci numai neliniştit că nu ştiam ce e cu voi. Ca omul care n-are ce face, eu vă am mereu în gând fiindcă vă am în inimă. De aceea te rog să-mi scrii mai pe îndelete despre voi.

Ţin să ştii că absolut toate lucrurile pe care mi le-ai trimis, fie alimente, fie rufărie, le-am primit. Nimic nu s-a pierdut, nimic nu s-a alterat. Să n-ai grijă.

Ninişor dragă, m-a durut sufletul când mi-ai spus pricina întârzierii pachetului. Dacă nu ai, nu te îndatora să-mi trimiţi/du-te la surorile mele, nu fi mândră în mod greşit. Dacă n-au nici ele, las-o în seama lui Dumnezeu. Aici nu se moare de foame.

Îngrijiţi-vă de voi doi. Ce face Sănducu? Nu mi-ai scris nimic despre el decât că e la lucru.chestiunea cu locuinţa mi-a băgat un fier în inimă.

Cu procesul, până azi încă nu mi-a venit citaţia şi mandatul pentru termenul de 14 curent. Chiar dacă vin, mandatele nu se execută decât cu aprobare specială de la Interne.

Dacă mă apucă iarna aşa, am nevoie de palton şi de o plapumă, fără care mi-ar fi imposibil traiul. Dacă aş veni la preoces, le-aş lua eu. Îmi pare bine că-mi trimiteţi veşti bune şi despre Lenuţica. Spune-i multă sănătate. Mi-e teamă de chestiunea locuinţei. Ţine-mă la curent. Vă sărut cu drag pe toţi.

Ion Nichifor Crainic

Doamnei Furtuna Ioana Cojan,, strada Vasile Conta, nr.5, etaj I, intrarea C, strada Vasile Conta, nr.5, intrarea C, Bucureşti.

Credința în Dumnezeu îl face să suporte cu demnitate umilirile de tot felul, lucru care îl ajută să reziste celor 15 ani de chin. Are voie să scrie din când în când câte o scrisoare către cei de acasă, cărora le poartă de grijă. Există cărți poștale adresate soției sale, Aglae, sau trimise fiicei, Furtuna Ioana Crainic, și ginerelui său, Alexandru Cojan. Lectura acestor epistole, azi, demonstrează, fără echivoc, că omul, literatul și dascălul de istoria religiei, privea cu seninătate sentința unui regim totalitar imprudent și incapabil de a elibera verdicte absolute.

Cu Nichifor Crainic s-a produs una dintre marile nedreptăți, pe care ideologia comunistă le-a comis.

NICOLAE CREVEDIA

Nicolae Crevedia, pe numele adevărat Niculae Ion Cârstea, s-a născut la 24 noiembrie 1902 în comuna Crevedia Mare, judeţul Vlaşca. Moare la 5 noiembrie 1978 în Bucuresti.

A fost jurnalist, traducător, poet și romancier român, tatăl nelegitim al scriitorului-politician Eugen Barbu.

Începe liceul la 18 ani, terminând studiile secundare la „Sf. Sava”; între timp este muncitor necalificat, curier. Face studii de slavistică la Bucureşti, vorbește fluent bulgară, traduce din poeții bulgari și devine atașat de presă la Sofia, fiind concomitent funcționar la Ministerul de Război (1923-1924). Se dedică apoi ziaristicii.

Semnează versuri, în 1926, în *Viața literară*, dar activitatea poetului este legată îndeosebi de revista *Gândirea*. Funcționează ca profesor suplinitor, atașat de presă la Sofia (între 1940 și 1946), apoi funcționar la Institutul de Inframicrobiologie (1955-1956), la Institutul de Lingvistică (1957). Este redactor la *Glasul patriei* (1957-1972). Multe date oficiale referitoare la biografia sa nu se cunosc. Sau ceea ce se știe „oficial” nu este în totalitate în concordanță cu ceea ce afirmă autorul însuși despre sine în interviuri, confesiuni sau scrisori.

Revelatoare pentru întregirea și corijarea unor informații de ordin biografic și bibliografic sunt epistolele trimise lui George Călinescu, Pompiliu Constantinescu, Perpessicius, Șerban Cioculescu, Nicolae Iorga, E. Lovinescu și, desigur, altora.

În urma unei cărți poștale primite de la George Călinescu, om „cu care a fost public, uneori, în cele mai rele

raporturi", Nicolae Crevedia îi răspunde cu o epistolă ce se constituie într-o tulburătoare confesiune:

Mi-ai cerut, în sfârşit, câteva date şi despre mine. Ce să-ţi spun? Aş avea de spus multe.

Deocamdată, află şi d[umneata]ta ca m-am născut în anul 1902, noiembrie 24, st[il] v[echi], în comuna Crevedia Mare, jud[eţul] Vlaşca, pe Neajlov, din părinţi şi bătrâni români puri şi într-regiune sută-n sută românească.

După mamă, sunt oltean. Părinţii mei sunt plugari fruntaşi. Sunt cel dintâi din neamul meu, care am pus cravata la gât.

Cinci clase primare în satul natal.

La vârsta de 17 ani după ce jucasem în horă, am plecat pe jos la Bucureşti să-nvăţ carte mai înaltă.

Liceul, îl dam câte două clase-ntr-un an. Am trăit, ani de zile, pe vremea Vieţii literare, de pildă, dând meditaţii.

Spre regretul meu, n-am putut lua nici o diplomă înaltă, dar sunt latinist şi cunosc câteva limbi moderne. M-am apucat, la un moment dat, să fac studii slavistice şi bulgara, de pildă, am învăţat-o mai întâi după un manual german de Gavriisky. Ţin la dispoziţia oricui, caietele, în care am început cu verbul sâm şi imam (a fi) şi (a avea).

Am tradus din poeţii bulgari, din convingerea că sunt interesanţi şi că cultura, arta şi literatura unui popor vecin, cu care, de altfel, am trăit veacuri împreună şi ne-am influenţat reciproc, trebuiesc cunoscute.

Am părăsit toate acestea, fiind neînţeles, calomniat, scârbit, şi am făcut câţiva ani de zile, trăind din ea, ziaristică. Ziaristică de dreptate socială, de naţionalism ardent, autoritar, dar luminat, şi, ca şi tata, cântat de mine într-o poezie (Taica), sunt un om de dreapta. Am pus din nou, în sute de articole, problema ţărănească. Talpa neamului e putredă de bolnavă, e tot ignorantă, e stricată moralmente, iar partidele făcuseră din ea un balamuc. Problema ţărănească, şi când spun aceasta, zic şi agricultura, e cea mai importantă problemă a statului român de astăzi.

Am făcut călătorii, repetate, în aproape toate ţările Europei. M-am ocupat cu aviaţia

Am făcut la ţară o casă „părintească" modernă: duşumea, radio, baie, stil strămoşesc etc., şi încă o casă, tot la ţară, acelaşi tip, i-am dăruit-o soru-mi de roşu. A făcut vreo 17 copii şi dintre aceştia mai mult de jumătate sunt în viaţă.

Surorile mele mai mari sunt analfabete. Una a învăţat carte, târziu de tot, când s-a coconit niţel, iar pe frate-meu, la vârsta de 32 de ani şi având 3 copii, l-am înscris, pe cheltuiala mea, la liceu şi a dat până acum 4 clase, în particular.

Nu am putut să-mi fac dintr-o continuă muncă cinstită, cei patru pereţi sacri şi personali. Dar mi-am cumpărat cu 640.000 lei (cea mai mare parte împrumutaţi şi achitaţi, vezi Banca „Floreasca") 3 pogoane de pământ la Băneasa, la Şosea, lângă Nae Ionescu, Malaxa, Bengliu şi Lupeasca! Vreau să-mi fac acolo o sfântă de vilă. Ca chiriaş, am stat întotdeauna în apartamente şi cartiere noi, boiereşti! Căci eu aşa-l concep pe scriitor.

Am un fecior (Eugen Barbu) în clasa a VI-a de liceu, dar aceasta rămână numai între noi, fiindcă e făcut cu o tânără gazdă în cartier, când încă n-aveam decât 20 de ani şi nu terminasem nici liceul!

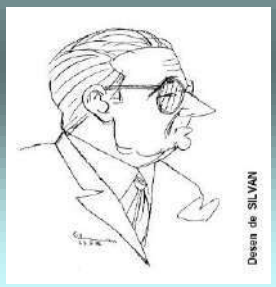

Maria (soția) , nepoata lui Gib, e fiica colonelului Mihail Mutu şi poartă, întâmplător, acela[şi] nume ca al Mariei Mutu, prima mea idilă din sat, acum două decenii, mi-a dat de curând o fetiţă, cu totul şi cu totul de aur.

(Adevăratul meu nume e Niculae Ion Cârstea, dar, în prezent, mă numesc oficial N. Crevedia. L-am schimbat pe Cârstea.

Poet, prozator, publicist, epigramist, numele lui Nicolae Crevedia se leagă, îndeobşte, de spiritul gândirist al lui Nichifor Crainic. În mișcarea tradiționalistă promovată de această revistă, el aduce spiritul chtonic, dur, bulgăros, legat direct de o realitate subsumată, primară și arhaică. Poezia de început impune versul aspru, cioturos. Poetul simte din plin suflul primordial, greoi, al veșnicei apăsări pe cormana plugului; de aici si expresia dură, deschisă, oraculară. Lexicul îi este, cum observa criticul literar Dumitru Micu, pe măsură: frust, pigmentat de aromate regionale, plin de impurități, repezit, uneori șuierător și șfichiuitor, ca vântul de stepă. Această expresie a lui dură și frustă, nu singulară în lirica acelei vremi, se va regăsi în scriitura multor reprezentanți ai ultimelor noastre generații poetice.

Poezia sa cu tematică rurală are ecou în operele lui Tudor Arghezi, Ion Minulescu și Serghei Esenin. Din păcate, Nicolae Crevedia nu are studii academice, fiind prins în tumultul vieții și rămânând un poet „țăran”. Contribuția sa, chiar dacă minoră la literatura română modernă, pentru cei asemeni lui, pentru cei care se nasc din câmpuri, din ceruri și din ape, este nemăsurată. Volumele de versuri care îi apar sunt *Bulgări și stele*, București, Editura Cartea Românească, 1933; *Maria*, București, Editura Cartea Românească, 1938; *Dă-mi înapoi grădinile*, București, Editura Cartea Românească, 1939; *Versuri*, București, E.P.L., 1968; *Vinul sălbatic*, București, Editura Eminescu, 1977. (Poeziile *Mi-e foame, mi-e sete!* și *Nu, nu-mi întinde cana* au apărut în volumul *Bulgări și stele*, București, Editura Cartea Românească, 1933, colecția „Gândirea”.)

Rădăcinile țărănești muntenești îi modelează angajamentul față de politica agrară. În creația lui predomină poezia dialectală și proza umoristică. **Nicolae Crevedia** devine adeptul lui **Nichifor Crainic** și publică împreună în mai multe reviste, dar se și sprijină reciproc în îngrijirea revistelor pe care le conduc – *Gândirea, Glasul Patriei, Sfarmă-Piatră*.

Relația specială care a existat între Nicolae CREVEDIA și poetul Nichifor CRAINIC este susținută prin faptul că cel din urmă i-a fost un autentic părinte spiritual, promovându-l în paginile tuturor ziarelor și revistelor pe care le-a inițiat. Epistolele pe care Crevedia i le trimite în semn de admirație nașului său (lui Crainic „îi plăcea să năşească"), deși au un aer protocolar, aduc informații, știri, precizări, uneori portretizează personalități ale vremii, contribuind la cunoașterea mai exactă a relațiilor existente între magistru și discipol. La moartea lui Nichifor Crainic, Crevedia ține un discurs, o adevărată biobibliografie a poetului stins din viață. Din nefericire situația politică a vremii îl silește să facă și compromisuri.

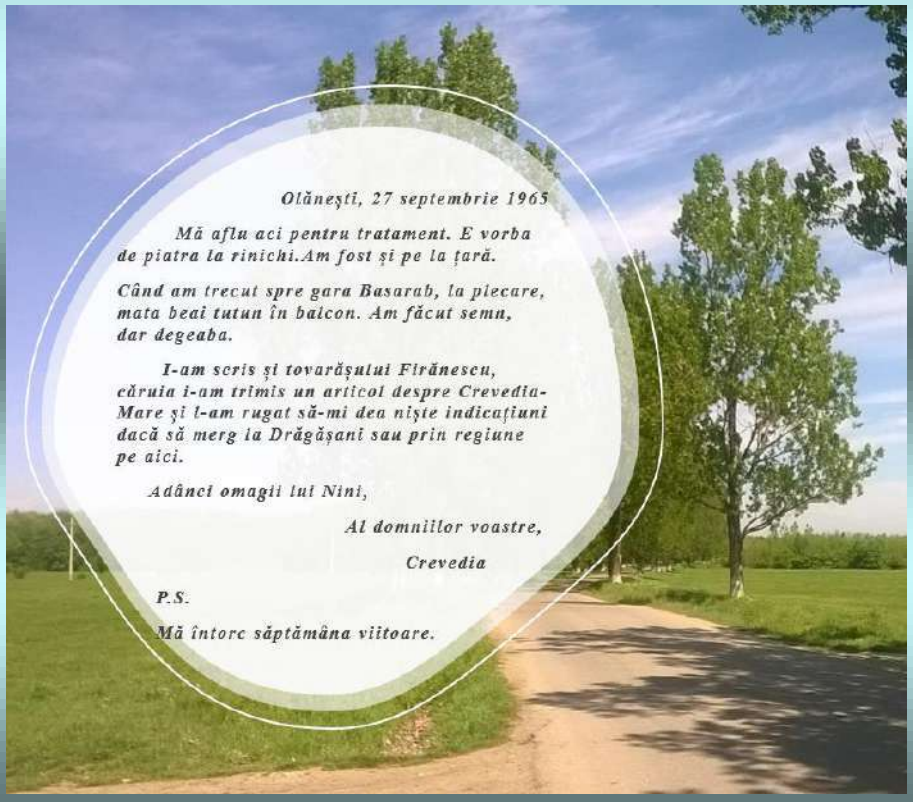

Întristată adunare,

Nichifor Crainic cel neostenit doarme. A adormit pentru totdeauna. Încă cu mulți ani înainte de ultimul război, manualele școlare inserau biografia și opera sa. Cincisprezece enciclopedii străine i-au reținut până acum numele. Copilăria poetului a fost destul de trudnică. Într-un interviu, pe vremuri, Nichifor Crainic spunea: am și acum la mâna stângă cicatricea unei răni adânci: mă tăiasem cu secera! Noaptea, copilul se ducea cu caii în țarină să-i pască și întreaga lui ființă trăia înfiorată în cosmos. În clasele primare a avut norocul unui învățător „genial", cum îl numea el. Acesta era Constantin Spânișteanu, unul dintre tinerii mari entuziaști ai lui Haret, cunoscut în mișcarea cooperatistă de pe vremuri. Împins de brațul destinului, Ionică pleacă desculț la București, dă examen la seminar și obține o bursă. Ca să câștige bani pentru îmbrăcăminte, dă câte-o meditație în timpul verii. Student la teologie, e tot strâmtorat: trăiește tot din lecții, dintr-o sinecură – făcea contabilitate! – și din glasul său melodios, cântând în strana bisericii Zlătari, duminica și sărbătorile. Face un timp, în condițiuni tot precare, studii sacre și la Viena, unde se împrietenește cu Lucian Blaga. Cartea pe care am învățat-o și bruma ce sunt, spunea el într-alt interviu, mi se pare

că sunt o răzbunare a neamului de analfabeți din care mă trag. Începe să publice la Luceafărul de peste munți, apoi la Semănătorul și alte reviste și e remarcat cu elogii de Nicolae Iorga. Tânărul scriitor trăiește apoi epoca neutralității, când opinia publică era dominată de verbul înălțător al unor mari patrioți ca Take Ionescu, Nicolae Filipescu, Delavrancea, Octavian Goga și Nicolae Iorga, toți silind intrarea noastră în acțiune în scopul dezrobirii provinciilor sugrumate. Vine mobilizarea și […] șesurile natale ale lui Nichifor Crainic, la Ghimpați, la Naipu, la Bălării și pe Argeș, erau bătute cu tunul! […] Deși ca teolog era absolvit de obligațiunile militare, în ceasurile acelea de tragedie națională, poetul Nichifor Crainic urmează steagul țării și slujește ca sergent-sanitar în spitalele din Iași. La lumânarea de la capul câte unui muribund scria poezii și articole pentru ziarul oficial România, condus de căpitanul Mihail Sadoveanu, îmbărbătând ostașii care, devale la Oituz și pe linia Mărășeștilor, țineau piept unui puternic imperiu militarist cotropitor! […] Acolo, în Iași, scrie Crainic în Memoriile sale, încă nedate la iveală, Nicolae Iorga și primul-ministru, chibzuind într-un birou modest, erau surprinși plângând adesea amândoi, soarta unei țări redusă la cele câteva județe ale Moldovei, încleștată în lipsuri și decimată, soldați și populație civilă, de tifosul exantematic. […] În 1922, preia conducerea revistei „Gândirea", întemeiată de Cezar Petrescu la Cluj, și cu sacrificii bănești personale și respectiva bătaie de cap și pierdere de timp și interese, în cea mai elegantă formă pe care a cunoscut-o publicistica românească, a făcut-o să apară regulat timp de 22 de ani. […] Ce cap organizat, care se bucura și de o memorie prodigioasă! Călătorise în mai toate centrele de cultură ale Europei, unde făcea relații fructuoase țării și culturii noastre. În cadrul revistei „Gândirea" a invitat în țară să conferențieze și să ne cunoască meleagurile mai multe personalități străine. O altă activitate a lui a fost și aceea de conferențiar la radio și în mai toate orașele țării, ani de-a rândul, dezvoltând peste o sută de subiecte culturale și literare, neplătit de nimeni și pe cheltuiala drumului proprie. Avea un gust desăvârșit în tot ce privea artele și spectacolele. Omul era modest. Se-mbrăca simplu. Două-trei costume dacă avea. Peste două decenii a locuit într-o casă veche, într-un fund de curte, pe Polonă, cu scânduri pe jos,

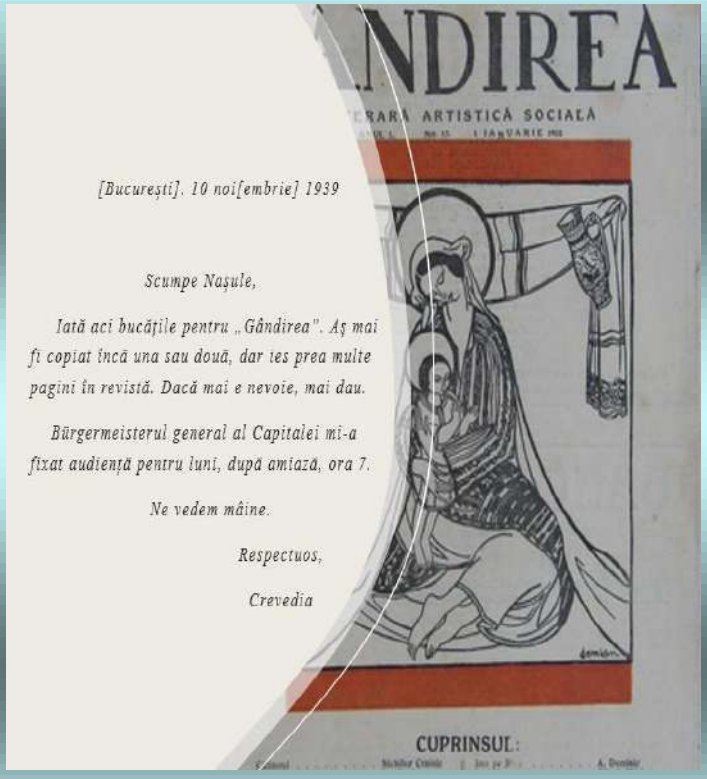

...NDIREA

...RARĂ ARTISTICĂ SOCIALĂ

[București], 10 noi[embrie] 1939

Scumpe Naşule,

Iată aci bucăţile pentru „Gândirea". Aş mai fi copiat încă una sau două, dar ies prea multe pagini în revistă. Dacă mai e nevoie, mai dau.

Bürgermeisterul general al Capitalei mi-a fixat audienţă pentru luni, după amiază, ora 7.

Ne vedem mâine.

Respectuos,

Crevedia

CUPRINSUL:

dar cu pereții încărcați de cărți și tablouri. E de necrezut, dar se hrănea cu te miri ce. Umbla mai mult pe jos. Într-un nor de fum de țigară, ca un zeu, scria la orice masă s-ar fi așezat, de obicei la redacție, la o simplă masă de brad. Orice vizitator, orice solicitator putea să-l întrerupă, firul era reluat apoi. Era născut, blestemat parcă să fie scriitor! […] Îi plăcea să boteze și să cunune. Și pe mine m-a cununat. Știa să tachineze subțire și să râdă tare, generos. Când a avut și alte înalte rosturi în stat – secretar general la Arte, profesor universitar și ministru, a ridicat oameni care meritau, a înlesnit instituții și manifestări de artă, a ajutat cu discreție, a ținut din scurt pe colaboratori, a păzit cu sfințenie banul public. Nu și-a ridicat în ranguri și foloase prietenii, era și imposibil, căci erau prea mulți. În ultimul timp a scris la ziarul Glasul Patriei, organul Comitetului de repatriere a românilor de peste hotare. A depus aci timp de câțiva ani mult zel. Era vorba ca fraților noștri de peste hotare să li se pună sub ochi cifre, fapte, documente și fotografii înfățișând grandioasele realizări ale regimului socialist, mulți s-au întors la părinții, la frații și la căminurile lor, au intrat în câmpul muncii și respiră, liberi, mirosul de salcâm, de tei și de mătase de porumb al patriei.[…] A murit în somn, adică visând. Visând o Românie de sine stătătoare, liberă, muncitoare și cuminte, așa cum o pronunță mereu fiul ei cel mai vrednic și mai dârz, Nicolae Ceaușescu. În gloria acestei țări și acestui neam, cel care se odihnește între flori și-a risipit cu patos și dezinteres toată viața. Tărâmul patriei îi va fi ușor. În ce mă privește, lui, lui Nichifor Crainic, nașului meu literar și religios, maestrului și prietenului, îi cer iertare pentru ce-l voi fi mâhnit cândva, și știu că l-am mâhnit, iar în aceste clipe sfâșietoare, îi aduc și durerea pământurilor și cerurilor noastre largi, de pe Vlașca, natale.

Nicolae Crevedia

Inspirația scrierii celor doi prieteni, Nichifor Crainic și Nicolae Crevedia, este aceea a „șesurilor" „dulci ca lenea", a „pământului" și a „darurilor" sale, a petrecerilor cu prietenii, a dorului de viață, a dragostei de a trăi și de a cinsti străbunii, dar și a durerii războiului, a îndurării setei și a foamei, a umilinței temnițelor comuniste și, în sfârșit, a legăturii ființei noastre intime, împăcate, cu cealaltă patrie „de peste veac", cu cerurile. Cei doi, reușesc să iasă din marea umilitate de „desculți" prin miracolul creației lor artistice.

BIBLIOGRAFIE:

Călinescu, George, *Istoria literaturii române*, București, Editura Gramond, 1994;
Crevedia, Nicolae, *Epigrame. Bacalaureatul lui Puiu*, Giurgiu, Colecția Biblioteca Giurgiuveană, 2014, după Editura Viața Literară, București, 1930;
Crainic, Nichifor, *Poezii alese 1914-1944*, București, Editura Roza Vînturilor, 1990;
Crainic, Nichifor, *Șoim peste prăpastie, Versuri inedite create în temnițete Aiudului*, București, Editura Roza Vînturilor, 1990;
Crainic, Nichifor, *Zile albe – Zile negre. Memorii*, București, Casa Editorială Gândirea, 1991;
Dinu, Pompiliu, *Biografii luminoase: Nichifor Crainic, teologul misionar printre intelectuali* *https://ziarullumina.ro/opinii/repere-si-idei/biografii-luminoase-nichifor-crainic-teologul-misionar-printre-intelectuali-63297.html*
Scurtu, Nicolae, *Cercetări literare, Scriitori și publiciști giurgiuveni*, Bolintin Vale, Editura Sud, 2019;
Scurtu, Nicolae, *O tulburătoare epistolă a lui Nichifor Crainic*, în *Sud*, nr. 1-2 (226-227), anul XXIV, ianuarie-februarie 2020, http://www.revistasud.ro/assets/files/ian-feb%202020.pdf
Scurtu, Nicolae, *Nicolae Crevedia și revista „Viața Literară”*, în *Sud*, nr. 7-8 (172-173), anul XVIII, iulie-august 2015, http://www.revistasud.ro/assets/files/iul-aug%202015.pdf
Scurtu, Nicolae, *Posteritatea lui Nichifor Crainic*, în *Sud*, nr. 1-2 (214-215), anul XXIII, ianuarie-februarie 2019, http://www.revistasud.ro/assets/files/ian-feb%202019.pdf
https://www.agaton.ro/autor/91/nichifor-crainic

DEZVOLTAREA GANDIRII CRITICE SI CREATIVE

PROF.
MEHEDINTU STANCA-GIANINA
SCOALA GIM NR 3
PALANCA

Creativitatea la clasă nu apare în mod natural - aceasta este un proces care se poate învăța. Există anumite tehnici de gândire care pot genera idei și soluții creative pentru problemele noastre. Cu toții avem un mod personal de a privi lucrurile și câteodată, gândurile noastre urmează o cale destul de îngustă. Aceste tehnici sunt de fapt modalități de a ne extinde gândurile, orientându-le în direcții noi, neexplorate până atunci. În mod practic, acestea se pot aplica oricărui subiect și oricărei sarcini. Profesorii le pot folosi pentru dezvoltarea propriei lor gândiri și rezolvării de probleme creative.

Unele sarcini sunt mai potrivite pentru a genera idei noi într-un grup, altele au rezultate mai bune dacă fiecare elev lucrează individual, pentru a putea emite propriile sale idei, independente de viziunile celorlalți.

Prezentările de mai jos oferă instrucțiuni și exemple pentru fiecare tehnică, pe care profesorii le pot folosi la clasă.

BRAINSTORMING

Tehnică pentru grup – orice mărime

15 – 30 min.

În ciuda faptului că multora dintre noi, acest termen ne sună familiar, puțini dintre noi știu că creatorul acesti tehnici, Alex Osborn, sa stipulat patru reguli:

1. Fără critici sau dezbateri – ideile fiecărora au aceeași valoare. În cazul în care există critică sau dezbateri, oamenii își vor retrage instinctiv ideile, fapt care contravine scopului acestei tehnici.
2. Focalizare pe cantitate și nu pe calitate– cele mai bune dei apar de cele mai multe ori printre cele mai proaste, așa că, totul contează în acest stadiu.
3. Și ideile nebunești sunt binevenite – folosiți o idee pentru a stimula altele. Acest lucru îi încurajează pe ceilalți elevi să fie atenți la ideile celorlalți, ajutându-se astfel să gândească diferit față de cum erau obișnuiți.
4. Combinați și îmbunătățiți ideile – ideile bune pot fi combinate pentru a obține idei și mai bune sau noi idei.

Cum se procedează:

- Asigurați-vă că sarcina/ problema/ întrebarea este înțeleasă pe deplin și se află în vederea tuturor celor prezenți.
- Clarificați regulile.
- Cereți idei și notați-le. Toate ideile trebuie să fie la vedere în același timp așa că, puneți pagini mari în alb în jurul sălii, astfel încât să puteți completa o altă pagină după ce pagina curentă a fost completată.
- Analizați ideile după ce vă opriți. Câteodată, când rămâneți în pană de idei, puteți lua o pauză și după aceea, ideile vor curge din nou.

- Odată ce v-ați asigurat că toate ideile sunt trecute pe hârtie/alt suport, trebuie să începeți să

faceți o selecție, alegându-le pe cele care se potrivesc cel mai bine sarcinii/ problemei/ întrebării prezentate. Există o mulțime de modalități prin care puteți face acest lucru: clasa poate vota pentru ideile pe care le consideră cele mai bune, fiecare își poate alege ideile preferate cu care să lucreze, puteți avea o discuție deschisă și să le alegeți în grup - totul depinde de particularitățile lecției.

- Aplicați ideile generate.

- Notițe cu adeziv

Tehnică pentru grup – mic

15-30 min.

O altă abordare a brainstormingului este prin folosirea notițelor cu adeziv. Notițele mari sunt mai bune, deoarece ideile pot fi scrise cu litere mai mari și pot fi vizualizate mai bine. Această abordare se potrivește mai bine unui grup mai mic, dându-i fiecărui elev ocazia să-i asculte mai bine pe ceilalți. Aceleași patru reguli de mai sus se aplică și în acest caz.

Cum se procedează:

- Asigurați-vă că sarcina/ problema/ întrebarea este înțeleasă pe deplin și se află în vederea tuturor celor prezenți.
- Pregătiți-vă o zonă mare în care să puteți lipi notițele. Ferestrele sunt excelente în acest caz.
- Pentru început, elevii își scriu propriile idei referitoare la sarcina/ problema/ întrebarea propusă pe notițele cu adeziv. Elevii pot scrie oricât de multe idei diferite doresc. Se recomandă scrierea folosind carioci și scrierea lizibilă pentru o citire ușoară de la distanță.
- Fiecare elev lipește pe rând câte o idee, explicând-o grupului.
- În cazul în care elevilor le survin și alte idei, ascultând ideile celorlalți, le vor nota și le vor expune când le va veni din nou rândul.
- Odată ce toate ideile sunt expuse, acestea pot fi mutate și organizate în funcție de criterile stabilite în prealabil.
- Puteți de asemenea, selecta ideile cele mai bune. Există o mulțime de modalități prin care puteți face acest lucru: clasa poate vota pentru ideile pe care le consideră cele mai bune, fiecare își poate alege ideile preferate cu care să lucreze, puteți avea o discuție deschisă și să le alegeți în grup - totul depinde de particularitățile lecției.

2 Aplicați ideile generate.

Demontăm presupunerile/prejudecățile

Tehnică pentru aplicare individuală sau în grup mic

5-30 min.

Când suntem puși în fața unei sarcini sau provocări, facem foarte des presupuneri de care nici măcar nu suntem conștienți. O presupunere este o credință pe care o considerăm adevărată. Aceste presupuneri ne modelează gândirea și răspunsul nostru în fața unei sarcini, restricționându-ne câteodată în a gândi și a acționa diferit. Distrugerea prejudecăților este bună pentru a pregăti elevii pentru abordarea unei sarcini noi cu o minte mai deschisă. Exemplificarea acestui lucru ar putea avea un efect pozitiv.

Elevii trebuie să înțeleagă că nu trebuie să creadă în tot ceea ce scriu într-o sesiune fără presupuneri, aceasta fiind doar o ocazie în care pot explora un anumit lucru dintr-o perspectivă diferita.

Cum se procedează:

- Scrieți afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea undeva unde poate fi văzută de toată lumea.
- Cereți elevilor să scrie ceea ce știu că este adevărat referitor la acea afirmație/ provocare/ sarcină/ întrebare.
- Alternativ, cereți elevilor să vă spună ceea ce știu pentru ca apoi dumneavoastră să le treceți pe tablă.
- Odată ce toate presupunerile au fost scrise, abordați-le pe rând, întrebând: „De ce s-ar putea să nu fie adevărat acest lucru?" sau „Am putea schimba cumva acest lucru?" Răspunsurile vor duce în mod inevitabil către noi posibilități și moduri de a privi lucrurile
- Apoi, ați putea privi afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea din noua perspectivă sau s-ar putea să aveți deja idei noi de abordare/ predare a temei respective.

Exemplu:

Urmează să aveți o dezbatere cu tema: „Sărăcia este flagelul civilizației moderne". Le-ați putea cere elevilor să scrie ceea ce știu că este adevărat despre sărăcie. S-ar putea să obțineți următoarele răspunsuri:

- Sărăcia este oribilă - nimănui nu-i place să trăiască în sărăcie.
- Sărăcia apare când nu se muncește.
- Sărăcia ar trebui eliminată.

Acum chestionați:

- „Sărăcia este oribilă" - nimănui nu-i place să trăiască în sărăcie. În ce situație n-ar putea fi adevărată această afirmație? Anumite religii consideră sărăcia ca o stare de libertate. Călugării și călugărițele aleg ca mod de viață să trăiască în sărăcie. Din această perspectivă, sărăcia înseamnă acceptarea unei vieți fără posedare de bunuri și fără materialism. Poate că dacă mai multă lume ar alege să trăiască fără materialism, chiar dacă și-ar permite, ar exista mai puțină lume care să trăiască în sărăcie, în ciuda faptului că nu ar alege acest mod de viață.

- „Sărăcia apare când nu se muncește.” În ce situație n-ar putea fi adevărată această afirmație? Din această afirmație se subînțelege că lumea nu muncește din opțiune personală. Cu toate acestea, acest lucru nu este mereu valabil. Lumea s-ar putea să nu muncească deoarece este bolnavă sau cu dizabilități sau au un copil/copii cu dizabilități în grija personală. S-ar putea să nu aibă niciun fel de calificări sau abilități pentru a obține un serviciu sau poate au cazier și din cauza acestui lucru, angajatorii nu le oferă nicio șansă.
- „Sărăcia ar trebui eliminată.” În ce situație n-ar putea fi adevărată această afirmație? Sărăcia a fost o caracteristică a rasei umane de-a lungul secolelor, rezistând tuturor tentativelor de a fi eliminată. Poate ar fi mult mai realist să acceptăm faptul că sărăcia face parte din viață și avem mai degrabă nevoie de modalități de a o controla și nu de a o elimina.

Speranța este ca elevii să abordeze dezbaterile cu o mai largă gamă de argumente și opinii, ceea ce le va oferi posibilitatea de a face o analiză mai detaliată și amănunțită.

3

Asociație de cuvinte

Tehnică pentru aplicare individuală sau în grup mic

5-20 min.

Aceasta este o tehnică pentru generare de idei noi, foarte simplă dar eficientă. Elevii vor ține minte afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea în același timp cu un alt cuvânt aleatoriu, fără nicio legătură cu tema dată.

Cum se procedează:

- Prezentați elevilor afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea. Asigurați-vă că toată lumea înțelege ce trebuie să facă.
- Dați elevilor câte un cuvânt aleatoriu. Le puteți cere să deschidă o carte la întâmplare și să scrie primul cuvânt pe care îl văd. Substantivele sau verbele sunt cele mai bune.
- Elevii vor scrie cuvântul iar apoi, în jurul acestuia, vor scrie orice cuvânt asociază cu acel cuvânt. Apoi, vor scrie tot ce consideră că are legătură cu primele lor cuvinte asociate cuvântului dat, continuând astfel până când epuizează legăturile sau le survine o idee genială .
- În cazul în care elevii rămân fără idei de noi asociații înainte de a le veni o idee, refelctația asupra a ceea ce au scris până atunci, încercând să faceți legături cu afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea originală. Ideile vor apărea.

Exemplu:

Le-ați cerut elevilor să scrie o compunere de ficțiune. Un elev primește cuvântul „cărămidă”. S-ar putea să ofere următoarea schiță:

(schița este pe pagina următoare)

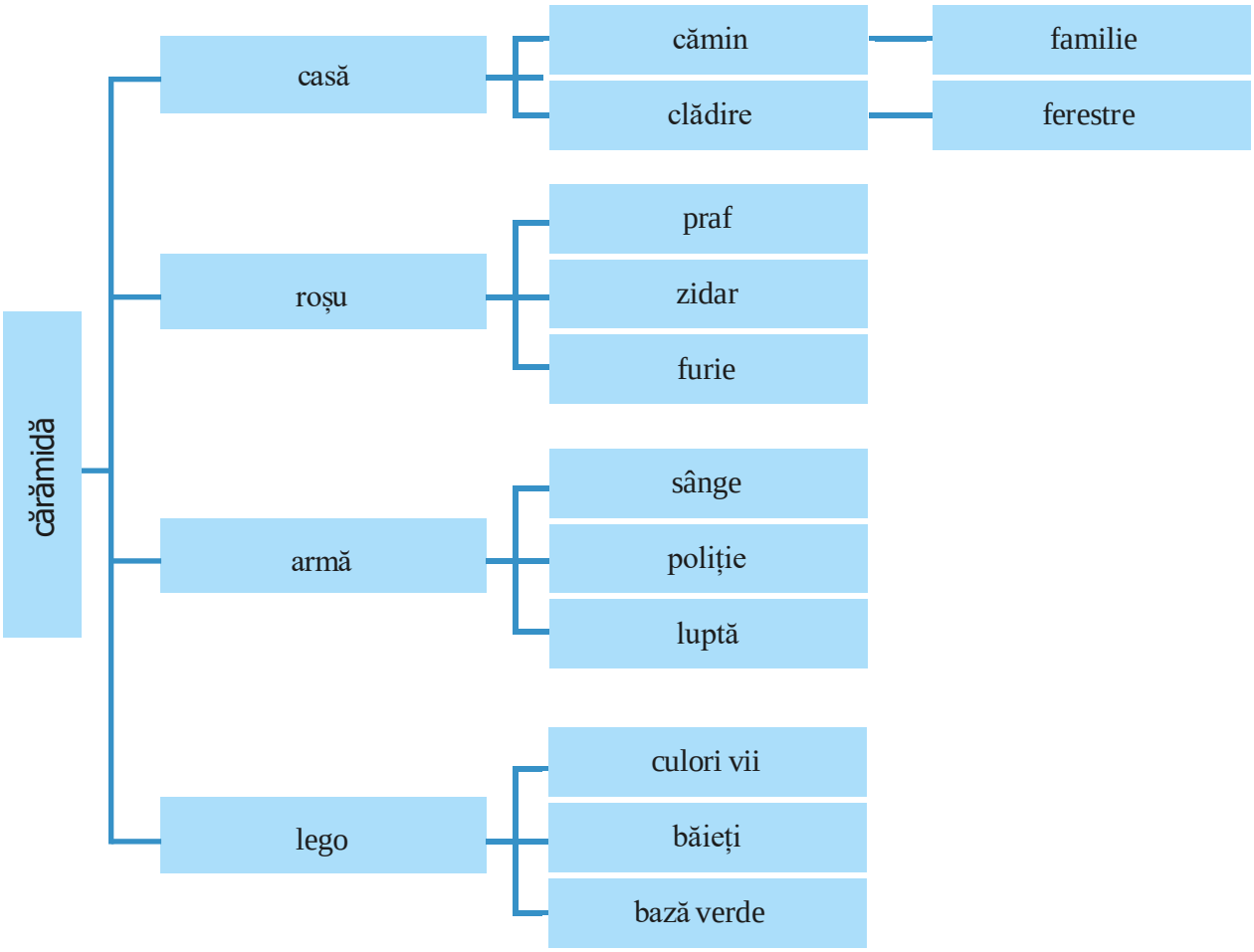

Reflectând asupra legăturilor făcute pe schiță, vor surveni următoarele idei:

Un om de știință care lucrează într-un laboator, testând un praf roșu adus de pe Marte, a fost implicat într-un accident când unul dintre aparatele din laboratorul său a explodat. În acest fel, el a ajuns să inspire din acel praf roșu adus de pe Marte. Fără să știe, el are acum, circulând în sângele său, o bacterie extraterestră. El se îmbolnăvește și din analizele făcute reiese că globulele sale roșii au suferit mutații și acum sunt multicolore. În ciuda faptului că nimeni nu reușește să găsească o cură, omul de știință se face bine. În același timp își dă seama că acum, capacitățile sale sunt sporite din toate punctele de vedere - este mai rapid, mai puternic, mai deștept, n-are nevoie de somn etc. Povestea descrie apoi consecințele pe care aceste schimbări le au asupra vieții sale de familie, vieții profesionale dar și reacțiile personalului medical, al oamenilor de știință și a opinei publice.

4 Scriere

Tehnică de grup

15-30min.

Aceasta este o tehnică bună pentru a genera rapid multe idei noi.

Cum se procedează:

- Ar fi bine dacă ați putea așeza elevii într-un cerc. Dacă nu, se poate realiza și în condițiile și aranjamentul unei săli de clase obișnuite.
- Prezentați elevilor afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea. Asigurați-vă că toată lumea

înțelege ce trebuie să facă.

- Dați fiecărui elev o coală de hârtieîn format A4. În partea de sus a paginii, fiecare elev va scrie (lizibil) idea sa/răspunsul său la afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea adresată.
- Apoi, fiecare elev va da foaia sa, colegului din stânga lui. Apoi, odată ce fiecare are în fața sa foaia cu ideea altcuiva, trebuie să o dezvolte, să adauge câte ceva sau să o modifice într-un fel. Încurajați exprimarea oricăror idei, indiferent de cât de trăznite/ nebunești ar părea.
- Foile continuă să se perinde de la un elev la altul până când vor ajunge din nou la cel de la care au pornit.
- Se pot alege cele mai bune idei și apoi se pot aplica afirmației/ provocării/ sarcinii/ întrebării inițiale.

5

Găsește cea mai proastă idee

Tehnică de grup

15-30 min.

Aceasta este o tehnică distractivă ce va atenua orice anxietate a elevilor cu privire la producerea de idei
„bune" - pentru că le veți cere complet opusul acestui lucru.

Cum se procedează:

- Prezentați elevilor afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea. Asigurați-vă că toată lumea înțelege ce trebuie să facă.
- Apoi cereți elevilor să-și exprime cea mai proasta idee la care se pot gândi ca răspuns la afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea adresată. Să fie pregătiți pentru unele idei trăznite!
- Scrieți ideile pe tablă.
- Încurajați elevii să continuie să își dezvolte cele mai proaste idei, să le facă îngrozitoare.
- Cand aveți cateva idei îngrozitoare, uitați-vă la fiecare pe rând, și întrebați:

„Oricât de proaste sunt aceste idei, găsiți vreuna care să ne fie utilă pentru afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea noastră?”

Sau

„Dacă ar fi să facem exact opusul acestor idei proaste, am obține vreun răspuns util pentru afirmația/ provocarea/ sarcina/ întrebarea noastră?”

Clasați ideile noi pe măsură ce acestea apar.

- Aplicați-le în cazul afirmației/ provocării/ sarcinii/ întrebării inițiale.

Relaţia dintre joc şi învăţare

prof. Merişor Alina
Şcoala Gimnazială „Mihai Eminescu" Brăila

Ioan Nicola considera că utilizarea jocului didactic în procesul instructiv-educativ este *„o altă formă de realizare a învăţării, atât în procesul de învăţământ, precum şi în afara lui''*.[1] Jocul didactic face trecerea de la joc la învăţare fără ca elevul să simtă acest lucru, uşurează învăţarea atrăgând elevii şi dirijându-i spre rezolvarea sarcinilor cerute de cadrul didactic implicat în procesul instructiv-educativ.

Deşi jocul didactic este principala activitate a elevului mic, încă de la clasa I, o bună parte din timpul acestuia este ocupat de activitatea de învăţare.

Pentru a veni în sprijinul elevului, cadrul didactic trebuie să îmbine eficient activitatea de joc cu cea de învăţare. Învăţarea presupune achiziţionarea unor informaţii, formarea operaţiilor intelectuale, deprinderilor motorii dar şi formarea aptitudinilor.

În procesul instructiv –educativ, învăţarea şcolară are următoarele caracteristici:

- este un proces dirijat din exterior;
- se realizează într-un cadru instituţionalizat;
- este un proces controlat prin mijloace specifice;
- este un demers conştient;
- are un caracter gradual şi secvenţial;
- este un proces relaţional mijlocit;
- are un caracter informativ-formativ[2].

Dacă activitatea de învăţare era privită de elevi ca fiind o activitate deloc uşoară, care necesită energie şi efort din partea lor, prin introducerea jocului didactic, învăţarea devine o activitate agreată de elevi, relaxantă, în care se implică cu plăcere şi entuziasm.

Jocul didactic face trecerea de la joc la activitatea de învăţare şi reprezintă un mijloc de îmbogăţire a cunoştinţelor elevilor şi de sistematizare şi verificare a cunoştinţelor.

Jocul didactic este considerat de majoritatea pedagogilor ca fiind forma cea mai naturală de învăţare folosită în procesul instructiv-educativ. Dacă la început elementele caracteristice jocului aveau o mare importanţă, treptat acestea lasă loc elementelor cu caracter instructiv. De fapt, jucându-se elevul participă activ la propria lui instruire.

Învăţarea presupune o serie de situaţii şi sarcini de învăţare la care elevul răspunde şi pe care le rezolvă. Jocul şi învăţarea se combină perfect dacă e să ne gândim că învăţarea nu trebuie să fie neapărat grea. În realizarea cât mai variată a jocurilor didactice, cadrul didactic trebuie să dovedească buna cunoaştere a elevilor, a înclinaţiilor acestora şi să respecte, totodată, particularităţile lor de vârstă.

Învăţarea se realizează eficient atunci când jocul didactic corespunde obiectivelor lecţiei. Dacă învăţarea se realizează prin intermediul jocului didactic atunci elevul este captivat şi participă cu plăcere la propria instruire. Prin joc aceştia sunt stimulaţi şi motivaţi să rezolve sarcina didactică astfel efortul depus să fie minim. Cu toate acestea în jocul didactic predomină învăţarea şi nu distracţia. În

joc sunt antrenate atât caracteristicile şi funcţiile jocului didactic cât şi caracteristicile şi funcţiile învăţării în aceeaşi măsură.

Jocul didactic este un stimulent cognitiv destul de puternic pentru învăţarea independentă dar şi pentru învăţarea în grup. Adevăratul progres al elevului este atins prin intermediul feedback-ului.

Pentru observarea relaţiei dintre joc şi învăţare trebuie să precizăm că în timp ce jocul didactic este motivat intrinsec, învăţarea este motivată extrinsec. Dacă jocul presupune plăcere şi relaxare, învăţarea apare ca ceva impus din exterior care necesită un efort destul de mare din partea elevilor.

Dacă privim cu mai multă atenţie, vom observa că jocul didactic este metoda care dă cel mai mare randament în activităţile de învăţare, tocmai pentru că este pe placul şcolarilor mici şi face parte din preocupările lor de zi cu zi.

Funcţiile jocului didactic sunt valorificate la maxim dacă cadrul didactic respectă elementele de joc caracteristice: aşteptarea, surpriza, mişcarea, întrecerea.

Învăţarea în sine are un conţinut bogat şi o mare sferă de cuprindere precum formarea priceperilor şi deprinderilor, dar şi acumularea de noi cunoştinţe. Învăţarea poate fi privită ca *„un proces destinat achiziţionării unei experienţe noi, formării unor capacităţi şi deprinderi care să permită individului rezolvarea unor situaţii problematice sau optimizarea relaţiilor sale cu lumea înconjurătoare”*[3].

De aceea este de preferat ca învăţarea să se alterneze cu jocul pentru ca sarcinile pe care copii le au de îndeplinit să pară mai uşoare, mai distractive, mai pe placul lor şi în conformitate cu particularităţile lor de vârstă.

Utilizat de cadrele didactice în procesul instructiv – educativ, jocul didactic poate fi privit şi ca principală metodă de comunicare cu elevii; o comunicare deschisă şi sinceră.

Având în vedere că aptitudinile, deprinderile şi interesele elevilor se structurează încă din primele clase, evoluţia elevilor se va organiza astfel încât „*elevii să îndeplinească rol activ în învăţare, iar învăţarea să fie privită nu numai ca rezultat, ci mai ales ca proces provocat, organizat şi îndrumat nemijlocit de cadrul didactic*”[4] implicat în procesul didactic.

Prin intermediul jocului didactic, elevii îşi însuşesc temeinic cunoştinţele transmise de cadrul didactic, îşi formează atitudini şi comportamente adecvate, se ajută reciproc şi învaţă să aprecieze obiectiv munca şi, desigur, succesul celor din jur.

Jocul este principala coordonată care face trecerea de la activităţile distractive din ciclul preşcolar la activitatea de învăţare specifică şcolii.

Bibliografie:

[1]Ioan Nicola – Tratat de pedagogie şcolară, Editura Aramis,Bucureşti, 2000, pag. 261;
[2]Pantelimon G., Verzan, E.,Zlate M. - “Psihologia copilului”, E. D. P., Bucureşti, 1992, pag. 40;
[3]Pantelimon G., Verzan, E.,Zlate M. - “Psihologia copilului”, E. D. P., Bucureşti, 1992, pag. l95;
[4]Programele şcolare pentru învăţământul primar, aprobate de Ministerul Învăţământului cu nr.32665/193, pag.5;

PREDAREA LIMBII ENGLEZE ÎNAINTE DE 1989

Prof. Meștereagă Elena
Liceul Tehnologic "Nicolaus Olahus" Orăștie

Predarea Limbii Engleze în România înainte de Revoluția din 1989 era influențată puternic de contextul politic și social al țării. Iată câteva aspecte deloc de neglijat: contextul politic, accesul la resurse, disponibilitatea cadrelor didactice, programele de studiu ori impactul ideologic.

România se afla sub regimul comunist, condus autoritar de către Nicolae Ceaușescu, care punea un accent puternic pe ideologia naționalistă și relațiile cu blocul sovietic. Predarea limbilor străine era, în mare parte, concentrată pe limbile considerate "prietene" ale regimului, precum rusa.

Manualele și materialele didactice erau aprobate de Ministerul Educației și reflectau valorile și ideologia comunistă. Predarea englezei nu era prioritară și, de multe ori, materialele disponibile erau limitate și nu foarte actualizate. Cadrele didactice de Limba Engleză erau relativ puține comparativ cu cererea, iar pregătirea lor profesională depindea de accesul la resurse și informații actualizate, care erau destul de limitate.

Accesul la resurse autentice de învățare a Limbii Engleze, cum ar fi cărți, reviste sau programe de televiziune în limba engleză, era restricționat. Bibliotecile aveau colecții limitate de literatură engleză, iar accesul la media occidentală era controlat.

Limbile străine occidentale, inclusiv engleza, erau privite cu suspiciune, fiind considerate posibile canale de influență capitalistă. Acest lucru a dus la o anumită reticență în promovarea intensivă a învățării limbii engleze. Programele școlare includeau limba engleză, dar numărul de ore și metodele de predare nu erau suficient de intensive pentru a asigura o competență ridicată. Accentul se punea mai mult pe gramatică și traduceri decât pe abilități practice de comunicare.

În ciuda acestor constrângeri, Limba Engleză a continuat să fie predată și învățată, iar după Revoluție, odată cu deschiderea țării și accesul la resurse internaționale, interesul și competența în limba engleză au crescut semnificativ.

Metodele tradiţionale de predare, caracterizate printr-o relaţie de autoritate şi bazate pe principiul conform căruia profesorul aducea cunoştinţe elevului care, se presupune, era pregătit să le primească, astăzi par nepotrivite pentru educaţia de masă. În zilele noastre, stilul tradiţional de predare nu mai reprezintă o cale eficientă de a transmite informaţii. Sunt dezvoltate diferite metode de predare-învăţare, având în minte nevoile elevilor.

Un proces de predare-învăţare eficient şi real presupune folosirea metodologiei şi pedagogiei potrivite cerinţelor generaţiei actuale de elevi, folosirea noilor tehnologii şi a unui mediu educaţional în continuă schimbare. Provocarea o reprezintă găsirea de noi căi de a stimula şi motiva abilităţile creative ale generaţiei actuale care are vederi asupra învăţării diferite de cele pe care le aveam noi atunci când eram ca ei. Adolescenţii care intră astăzi în etapa gimnazială şi liceală de învăţământ provin dintr-un mediul familial care nu i-a pregătit pentru rolul de elev şi care, din păcate, sunt tot mai expuşi eşecului şcolar.

Teorii educaţionale actuale plasează elevul în centrul actului educaţional şi ne recomandă ca să pornim de la centrele de interes ale elevului pentru a reuşi să-l aducem în poziţia de a învăţa. Aceste teorii mediatoare încearcă, de asemenea, să lupte împotriva plictiselii în şcoală, care se manifestă nu doar prin lipsa de interes (una din principalele cauze ale abandonului şcolar), dar şi prin violenţă. Potrivit profesorului elveţian de *Istoria educaţiei,* Charles Magnin, plictiseala elevilor de astăzi vine de la pierderea înţelesului educaţiei în societate: *"Şcoala nu mai este necesar legitimă. Astăzi, cunoştinţele sunt percepute ca fiind, mai întâi, funcţionale şi imediat utilizabile."*

Limba Engleză continuă să evolueze și să se schimbe odată cu vremurile și este interesant să ne gândim la ce ar putea rezerva viitorul acestei limbi în continuă evoluție. Odată cu creșterea tehnologiei și a globalizării, limba engleză a devenit mai dominantă ca niciodată și se pare că va continua să se răspândească și să influențeze alte limbi din întreaga lume.

Cei mai mulți lingviști prezic că engleza va deveni și mai simplificată în viitor, pe măsură ce va continua să fie folosită ca limbă globală pentru comunicarea între diferite culturi și medii. Alții speculează că engleza va continua să împrumute cuvinte din alte limbi și va deveni și mai diversă în vocabularul său.

Indiferent de modul în care evoluează limba, este clar că Limba Engleză va rămâne un instrument foarte important pentru comunicare și educație în lumea globalizată.

Bibliografie:

Cucoş, C.: Pedagogie, Polirom, Iaşi - 1996
www.meetnlearn.ro/blog-meditator/965-istoria-si-evolutia-limbii-engleze
Scrivener, J.(2005): Learning teaching, Macmillan Publishers Limited, UK
www.wku.edu/teaching/booklets/quotes.htm
htttps://edict.ro/metode-si-tehnici-moderne-de-predare-a-limbii-engleze/
Gardner, H.: Frames of Mind. The Theory of Multiple Intelligences, Basic Books, New York - 1983

METODE EXPOZITIVE ÎN PREDAREA FILOSOFIEI

prof. dr. Maria Michiduță
Colegiul Național ”Carol I”, Craiova

Cu toate criticile aduse, care au redus importanţa şi frecvenţa utilizării lor, recursul la metodele expozitive este adesea inevitabil. Ele servesc la comunicarea sistematică a cunoştinţelor dintr-un domeniu de specialitate, prin intermediul limbajului oral, îmbinat, atunci când este cazul, cu un suport intuitiv-demonstrativ, audio-vizual şi de investigaţie. Expunerile îşi au rostul lor, întrucât, dacă sunt bine construite şi prezentate, pot aduce elevilor un ansamblu coerent şi sistematic de cunoştinţe.

Criticile adresate expunerilor vizează îndeosebi forma lor tradiţională, aceea de monolog, care poate duce la pasivitate, monotonie, dificultăţi de receptare şi însuşire, ceea ce îi conferă o eficienţă scăzută. Utilizată în combinaţie cu alte metode, expunerea dobândeşte caracteristici noi, activ-participative şi chiar euristice. Recurgem la expuneri atunci când furnizăm elevilor date suplimentare necesare înţelegerii unei teme, atunci când prezentăm datele biografice ale unor autori studiati, sisteme de idei sau curente de gândire, despre care elevii nu se pot informa în mod independent.

Expunerea cunoaşte mai multe forme:

a) ***Povestirea sub formă de naraţiune sau descriere***

Este o modalitate de prezentare a unor fapte, evenimente, întâmplări. Folosindu-se de un limbaj expresiv, profesorul poate stârni, pe această cale, emoţii şi sentimente care impulsionează elevii, înlesnesc înţelegerea faptelor şi evenimentelor, contribuie la dezvoltarea imaginaţiei şi creativităţii. Povestirea poate fi folosită, de exemplu, ca un procedeu auxiliar pentru prezentarea unor momente din viaţa şi activitatea unor filosofi, ceea ce are un puternic impact activizator asupra elevilor.

b) ***Explicaţia***

Este o formă de expunere prin intermediul căreia se clarifică, prin procedee inductive sau deductive, noţiuni, legi, principii, teorii, relaţii cauzale etc. Este o cale rapidă şi eficientă de obţinere a unor informaţii noi.

c) ***Descrierea***

Prin intermediul său sunt prezentate în mod direct caracteristici ale unor procese sau fenomene, insistându-se asupra aspectelor de formă, conţinut, dimensiune, context de relaţii etc.

d) ***Prelegerea***

Este o metodă care se poate aplica la clasele mari, deoarece presupune o concentrare de durată a atenţiei şi un înalt nivel de înţelegere din partea elevilor. În esenţă, ea constă în prezentarea unui volum mare de cunoştinţe, analize, argumentări şi confruntări, realizate cu scop informativ.

Oricare dintre metodele prezentate este utilă numai dacă este adecvată situaţiei didactice: obiectivele urmărite, conţinutul de învăţat, specificul clasei, posibilităţile materiale. De regulă, în cadrul

unei lecţii nu se lucrează cu metode pure şi singulare, ci cu complexe metodice, în care diferite metode se întrepătrund şi se completează reciproc.

Corelaţia obiective – tipuri de acţiuni – metode

Obiective de conţinut	*Tipuri de acţiuni/verbe realizate de elev*	*Metode didactice adecvate, disponibile*
Învăţarea conceptelor	a defini, a distinge, a asimila, a recunoaşte	lectura, conversaţia directă, expunerea
Învăţarea regulilor	a sintetiza, a deduce, a formula, a modifica, a demonstra, a defini, a clasifica	convorvirea euristică, dezbaterea, exerciţiul, studiul de caz
Formarea de deprinderi	a exersa, a executa, a rezolva, a construi	exerciţiul, experimentul, exerciţii aplicative, elaborare de proiecte

Avantajele şi limitele expunerii

Avantaje:

- elevii pot descoperi în expunere un model coerent de gândire, de abordare raţională a unei teme şi de organizare a cunoştinţelor la un nivel superior de abstractiza-re;
- elevii pot veni în contact cu modalităţi de comunicare elevate şi expresive;
- produce o incitare la noi căutări personale, stârnind curiozitatea epistemică;
- asigură o deschidere spre cunoaşterea prin efort propriu;
- furnizează suportul conceptual necesar studiului individual de profunzime;
- dă posibilitatea profesorului să se adapteze cu uşurinţă specifi-cului temei, nivelului intelectual al auditoriului, disponibilităţilor de timp şi condiţiilor materiale;
- datorită faptului că se adresea-ză unui auditoriu colectiv, se cre-ază o ambianţă socială care favorizează fenomenul de "con-tagiue", sau de "sugestie colec-tivă", adică aderarea participanţi-lor la aceleaşi idei, opinii, atitu-dini;
- fiecare participant se simte stimulat de atenţia şi adeziunea cu care ceilalţi urmăresc.

Limite:

- conduce la superficialitate şi formalism, elevii putând reprodu-ce ce s-a comunicat fără o cunoaştere adecvată a semnifi-caţiei conceptelor şi fără posibili-tăţi de operare cu informaţiile;
- transmite cunoştinţe într-o formă de-a gata elaborată şi în mod autoritar, elevii urmând să le accepte în mod dogmatic să le memoreze şi reproducă atunci când li se cere;

- se bazează pe receptivitatea elevilor, aflaţi în postura de simpli spectatori, fără să pună în joc prea multe operaţii mentale, fără să exerseze gândirea şi spiritul critic;

- nu respectă ritmul de învăţare al fiecăruia;

- nu este posibilă tratarea diferenţiată;

- are valenţe mai mult informarive decât formative;

- relaţia profesor-elev ramâne unilaterală, cu puţine interacţiuni personale şi posibilităţi de realizare a feedback-ului;

- elevul nu poate influenţa prin conexiune inversă cursul expune-rii;

- profesorul nu poate constata imediat efectele expunerii sale.

Cu toate că metodele expozitive sunt susceptibile de numeroase critici, verbalismul excesiv dovedindu-se ineficient, în predarea disciplinelor socio-umane cunoştinţele sunt prezentate de multe ori în formă finită, prin expunere. Interesul pentru metodele activ-participative a crescut însă foarte mult în ultimul timp, deoarece ele asigură o mai bună însuşire a cunoştinţelor, dezvoltarea structurilor cognitive şi operatorii ale elevului, consolidarea componenelor relaţionale şi a aspectului comunicaţional (elev-elev, profesor-elev). Întemeiate pe ideea îmbinării gândirii şi acţiunii, metodele activ-participative determină elvii să cerceteze şi să descopere singuri cunoştinţele de însuşit, să le prelucreze şi să găsească soluţii la problemele cu care se confruntă. Eficienţa lor se datorează faptului că utilizându-le reuşim să mobilizăm energii fizice şi psihice deosebite, stârnim elevului interesul şi curiozitatea, îl determinăm să-şi pună în joc imaginaţia, creativitatea, înţelegerea, memoria, gândirea, puterea de anticipare etc. Învăţarea eficientă presupune implicarea, angajarea celui care învaţă în actul învăţării, ceea ce este posibil datorită metodelor activ-participative.

Bibliografie

1. I. Bontaş, *Pedagogie*, Editura All, Bucureşti, 1996
2. C. Cucoş, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iaşi, 1998
3. R. M. Gagné, *Condiţiile învăţării*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980
4. G. Lebert, *Le flon et l'écolier. La culture du paradoxe*, Éditions Universitaires, Paris, 1990
5. A. Marga, *Introducere în metodologia şi argumentarea filosofică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1992
6. F. Mory, *Travail individuel. Travail par équipe*, Armand Colin, Paris, 1971
7. R. Mucchielli, *Metode active în pedagogia adulţilor*. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
8. W. Okon, *Învăţământul problematizat în şcoala contemporană*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1978

9. J. Piaget, *Psihologie şi pedagogie*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974

ASPECTE METODOLOGICE ALE PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV ÎN PREDAREA FILOSOFIEI

prof. dr. Maria Michiduță
Colegiul Național ”Carol I”, Craiova

Profesorul care vorbeşte într-o oră mai mult decât toţi elevii la un loc nu este pe drumul cel bun. (Raymond Ball)

Prin termenul "metodologie" desemnăm ansamblul metodelor şi procedeelor utilizate în procesul instructiv-educativ. Organizarea acţiunii binomului educaţional profesor-elev presupune identificarea unor căi sau modalităţi optime de execuţie a operaţiilor implicate în învăţare, ce urmează să fie utilizate în realizarea obiectivelor propuse. Metodele sunt demersuri teoretico-acţionale de predare-învăţare-evaluare, menite să asigure cu maximă eficienţă dobândirea cunoştinţelor şi formarea capacităţilor proiectate la nivelul obiectivelor, precum şi evaluarea lor. Ele servesc, aşadar, scopurilor cognitive şi formative ale educaţiei.

Plasarea elevului într-o situaţie de învăţare presupune o anumită modalitate de a proceda la realizarea sarcinii, o metodă prin care să se dobândească ceea ce este prefigurat în obiective. Ca modalităţi de acţiune, unele metode îl solicită mai mult pe profesor (prelegerea, expunerea), altele mai mult pe elev (exerciţiul, lectura individuală sau colectivă), iar altele presupun acţiuni didactice ce antrenează deopotrivă profesorul şi elevii (problematizarea, abordarea euristică). În şcoala veche elevul era privit ca fiind îndeosebi pasiv, dar receptiv, actul cunoaşterii reducându-se, în cele mai multe cazuri, la o simplă înregistrare a informaţiilor comunicate de profesor, fără să se pună accent pe dezvoltarea structurilor cognitive şi reflectorii individuale. Verbalismul excesiv al educaţiei clasice, steril şi ineficient, cotinuă totuşi să fie îmbrăţişat şi astăzi de multe cadre didactice, care ignoră unul dintre principiile de bază ale didacticii moderne: învăţarea prin acţiune. Expunerea poate sprijini şi îndruma învăţarea, dar în multe situaţii o face prost deoarece: *Unii elevi sau studenţi n-au cunoştinţele prealabile necesare, alţii nu sunt atenţi, iar alţii se pot plictisi; majoritatea pot lua notiţe care, după cât se ştie, constituie o activitate absolut inutilă şi complet străină de învăţare. Ideea că funcţiile esenţiale ale comunicării orale pot fi mutate din situaţia «convorbirii pe buturugă a profesorului şi elevului» în sala de prelegeri este destul de lipsită de sens.*[1]

Cercetările psihopedagogice au pus în evidenţă, printr-o analiză comparativă a rezultatelor, eficienţa metodelor activ-participative, prin utilizarea cărora elevul nu mai este doar un simplu receptor, ci şi obiect al cunoaşterii şi acţiunii, ceea ce nu înseamnă însă că metodele expozitive îşi pierd cu totul din importanţă. Didactica modernă pledează pentru un învăţământ activ-dirijat. Autori precum Galperin, Piaget, Gagné au pus în evidenţă faptul că dezvoltarea intelectuală a copilului se produce prin acţiuni, prin utilizarea în învăţare a unor procedee care cultivă gândirea creatoare, imaginaţia, iniţiativa, responsabilitatea faţă de sarcini, capacitatea de cooperare.

[1] R. M. Gagné, *Condiţiile învăţării*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980, p. 315-316.

O lecţie activă se sprijină pe metode şi procedee active, fructificând nevoia spontană de activitate a copilului, pe care îl eliberează de constrângere şi îl asociază la propria lui formare.[2] Învăţarea trebuie să exercite o influenţă profundă asupra personalităţii elevilor, dezvoltându-le capacităţile de cunoaştere şi viaţa emiţională. Metodele activ-participative, subliniază Jean Piaget, au drept rezultat educarea autodisciplinei şi a efortului voluntar, promovează interesul, activitatea spontană, munca independentă etc. *[...]o educaţie a descoperirii active a adevărului este superioară unei educaţii care constă doar în a-i dresa pe subiecţi pentru a vrea prin acte de voinţă, prealabil controlate şi a şti prin adevăruri pur şi simplu acceptate.*[3]

Transmiterea adevărului se realizează mai bine prin acţiuni personale, dirijate de profesor, decât prin procedee de simplă repetiţie a ceea ce s-a primit şi înregistrat. O astfel de învăţare nu este posibilă decât utilizând metode care pun în joc activităţile proprii, creatoare ale elevilor şi îi determină să participe activ la elaborarea cunoştinţelor ce urmează a fi însuşite. Fundamentul lor este asigurat de noile principii didactice şi de progresele psihologiei cognitive şi ale psihologiei învăţării, care ne oferă date despre natura şi mecanismele învăţării, structurile cognitive şi operaţionale ale psihicului elevului. *Metodele noi sunt cele care ţin seama de natura proprie a copilului şi fac apel la legile construcţiei psihologice ale individului şi la legile dezvoltării lui.*[4]

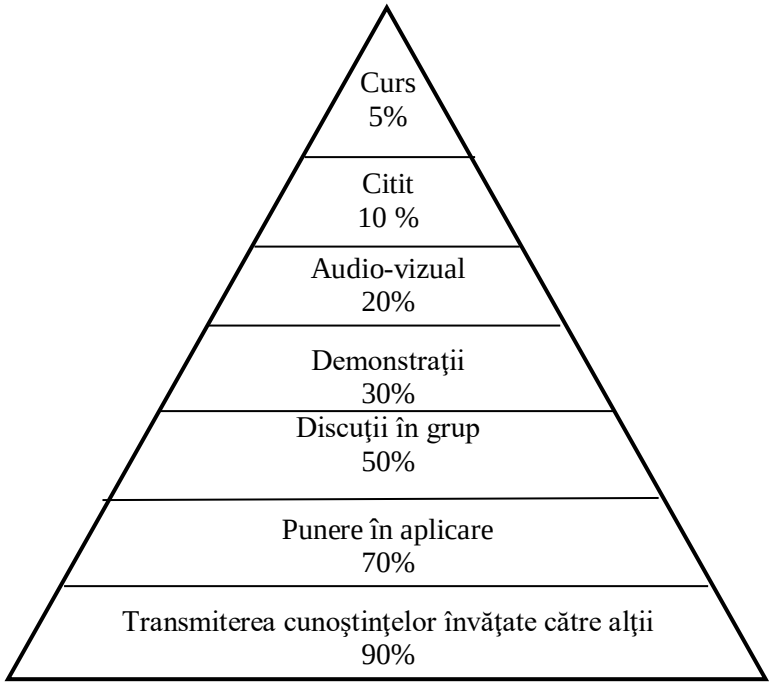

Piramida învăţării

Ele se opun metodelor expozitive centrate pe discursul în care profesorul monologheză ex-cathedra, acest gen didactic fiind considerat "pedagogie teroristă" (Michel Lobrot). Interesul elevilor

[2] F. Mory, *Travail individuel. Travail par équipe*. Armand Colin, Paris, 1971, p. 10.
[3] J. Piaget, *Psihologie şi pedagogie*. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974, p. 26.
[4] idem, p. 121.

pentru lecţie creşte atunci când profesorul procedează la o angajare a fiecăruia în descoperirea (de fapt în redescoperirea) cunoştinţelor. Activizarea elevilor, pentru a-i face părtaşi la propria formare, nu se va realiza dacă profesorul procedează prin afirmare – negare – explicare fără a utiliza forţele lor psihice într-o dinamică intelectuală continuă şi echilibrată. De aceea: *Metodele active se situează pe primul plan al pedagogiei creativităţii, pe când exerciţiul (drill) pedagogic, metodele expozitive sau demonstrative, constând în transmiterea unor cunoştiinţe primite de-a gata, nu pot cel mult decât să construiască automatisme disponibile.*[5]

Elevii învaţă mai bine dacă sunt antrenaţi într-o acţiune, se simt implicaţi şi sunt motivaţi la un nivel superior. Activitatea profesorului îşi schimbă expresia, el îşi păstrează rolul conducător, dar devine mai mult un animator, catalizator şi îndrumător al activităţii elevilor. Expunerile sale îşi au menirea lor, dar rezumându-se la astfel de prestaţii nu va obţine eficienţa dorită.

Bibliografie

1. I. Bontaş, *Pedagogie*, Editura All, Bucureşti, 1996
2. C. Cucoş, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iaşi, 1998
3. R. M. Gagné, *Condiţiile învăţării*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1980
4. G. Lebert, *Le flon et l'écolier. La culture du paradoxe*, Éditions Universitaires, Paris, 1990
5. A. Marga, *Introducere în metodologia şi argumentarea filosofică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1992
6. F. Mory, *Travail individuel. Travail par équipe*, Armand Colin, Paris, 1971
7. R. Mucchielli, *Metode active în pedagogia adulţilor*. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982
8. W. Okon, *Învăţământul problematizat în şcoala contemporană*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1978
9. J. Piaget, *Psihologie şi pedagogie*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1974

[5] R. Mucchielli, *Metode active în pedagogia adulţilor*. Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1982, p. 85.

METODE ACTIVE ÎN PREDAREA FILOSOFIEI

prof. dr. Maria Michiduță
Colegiul Național ”Carol I”, Craiova

Progresul științei se realizează nu numai prin aceea că noi cunoaștem și înțelegem noi fapte, ci și prin aceea că învățăm mereu, din nou, ce semnificație poate să primească cuvântul «înțelegere».

W. Heisenberg

1) Problematizarea Datorită efectelor sale instructiv-educative, problematizarea este considerată una dintre cele mai valoroase metode ale didacticii moderne. Ea își găsește utilizarea în toate împrejurările în care se pot crea situații-problemă, ce urmează a fi soluționate prin cercetare și descoperire de noi adevăruri. Profesorul nu comunică elevilor cunoștiințe de-a gata elaborate, ci îi pune într-o situație de cercetare, pentru a rezolva problema cu care se confruntă. Prin "problemă didactică" înțelegem o dificultate pe care elevul nu o poate soluționa decât prin implicare și căutare, în cadrul unei activități proprii de cercetare. Este vorba, mai exact, de o situație special organizată de către profesor, în care elevii caută să depășească dificultățile întâlnite, dobândind cunoștințe și experiențe noi, consolidându-și cunoștințele și deprinderile.

Creând o situație-problemă oferim elevului posibilitatea să depășească acea practică școlară, care presupune învățarea pur și simplu a unor cunoștințe nu totdeauna înțelese, determinându-l să caute prin efort soluția, orientându-se după anumite repere. În acest fel, învățarea nu mai constituie o imitare pasivă, ci un proces intelectual activ, asemănător cu cercetarea științifică. Datorită potențialului său activizator – subiectul cunoscător se raportează activ la materialul de studiat – metoda problematizării dezvoltă schemele operatorii ale gândirii, antrenează aptitudini creatoare, asigură motivarea intrinsecă a învățării, captează atenția și mobilizează la efort, declanșează interesul cognitiv și pregătește elevul pentru independență în gândire. Elaborarea soluțiilor presupune capacitate de a raționa, suplețe în gândire, imaginație și inventivitate, toate acestea jucând un rol deosebit de important în procesul de construire a soluțiilor (ideilor). Căutând să soluționeze situația-problemă elevii își vor pune în joc toate forțele lor intelectuale, ingeniozitatea și capacitatea de muncă independentă. Cu cât elevul se va implica mai mult în activitate, demonstrându-și aptitudinile, cu atât va obține rezultate mai bune. Dar, în ce constă, de fapt, metoda problematizării?

Elevii sunt puși în fața unei dificultăți teoretice, care produce în mintea lor o stare conflictuală între experiența cognitivă dobândită anterior și elementul de noutate și surpriză, necunoscutul cu care se confruntă. Conflictul intelectual pozitiv apare între ceea ce știe și ceea ce nu știe elevul, atunci când se află într-o situație-problemă, care îi provoacă nedumerire, curiozitate, incertitudine, neliniște și dorința de a învinge obstacolul. Există lipsuri în sistemul său de cunoștințe și acest fapt îl determină să caute și să descopere cunoștințe sau procedee de acțiune care să-l scoată din impas. Problema este o "structură cu date insuficiente", cum o numește Wincenty Okon[1], elevului revenindu-i sarcina de a completa această structură, analizând elementele date, legăturile cunoscute și necunoscute dintre ele, căutând elementele care lipsesc. În orice problemă există ceva cunoscut (dat) și ceva necunoscut, rezolvarea constând în aflarea elementului necunoscut. *A produce cunoaştere nu înseamnă a o inventa. Înseamnă a o organiza în felul ei, pentru a produce un sens care să fie sensul propriu, cel al cunoaşterii, dar un sens care se poate răspândi fără nici un fel de pierdere în transformările de cunoaştere şi de informaţie. Sunt, aşadar, grade diferite de producere şi de consumaţie, mai ales în demersurile de învăţare. Dar a face să primeze producţia de cunoaştere, înseamnă a se acorda un loc preponderent subiectului de instruit"*[2] Rezolvarea de probleme nu constituie doar un simplu exercițiu de aplicare a unor achiziții dobândite anterior, ci trebuie privită ca "rezolvare activă de probleme" (Robert M. Gagné). Pentru aceasta este însă nevoie de îndrumarea permanentă a profesorului, care prezintă datele problemei, ajută la reactualizarea unor informații necesare, oferă sugestii de ordin metodic, orientează activitatea elevilor, cu scopul de a ușura înțelegerea și rezolvarea.

Structura activității de rezolvare a unei situații-problemă cuprinde următoarele faze principale:

1. prezentarea dificultății din care trebuie să ieșim și analizarea sa;

[1] W. Okon, *Învăţământul problematizat în şcoala contemporană*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1978, p. 50.
[2] G. Lebert, *Le flon et l'écolier. La culture du paradoxe*, Éditions Universitaires, Paris, 1990, p. 115.

2. adunarea și selectarea informațiilor relevante; efectuarea de raționamente (deducții, inducții, analogii, apel la modele);
3. elaborarea soluției posibile și evaluarea ei (soluția se acceptă dacă este satisfăcătoare);
4. sistematizarea și consolidarea cunoștințelor dobândite.

Etapele pe care le parcurg profesorul și elevii
într-o secvență de instruire prin problematizare

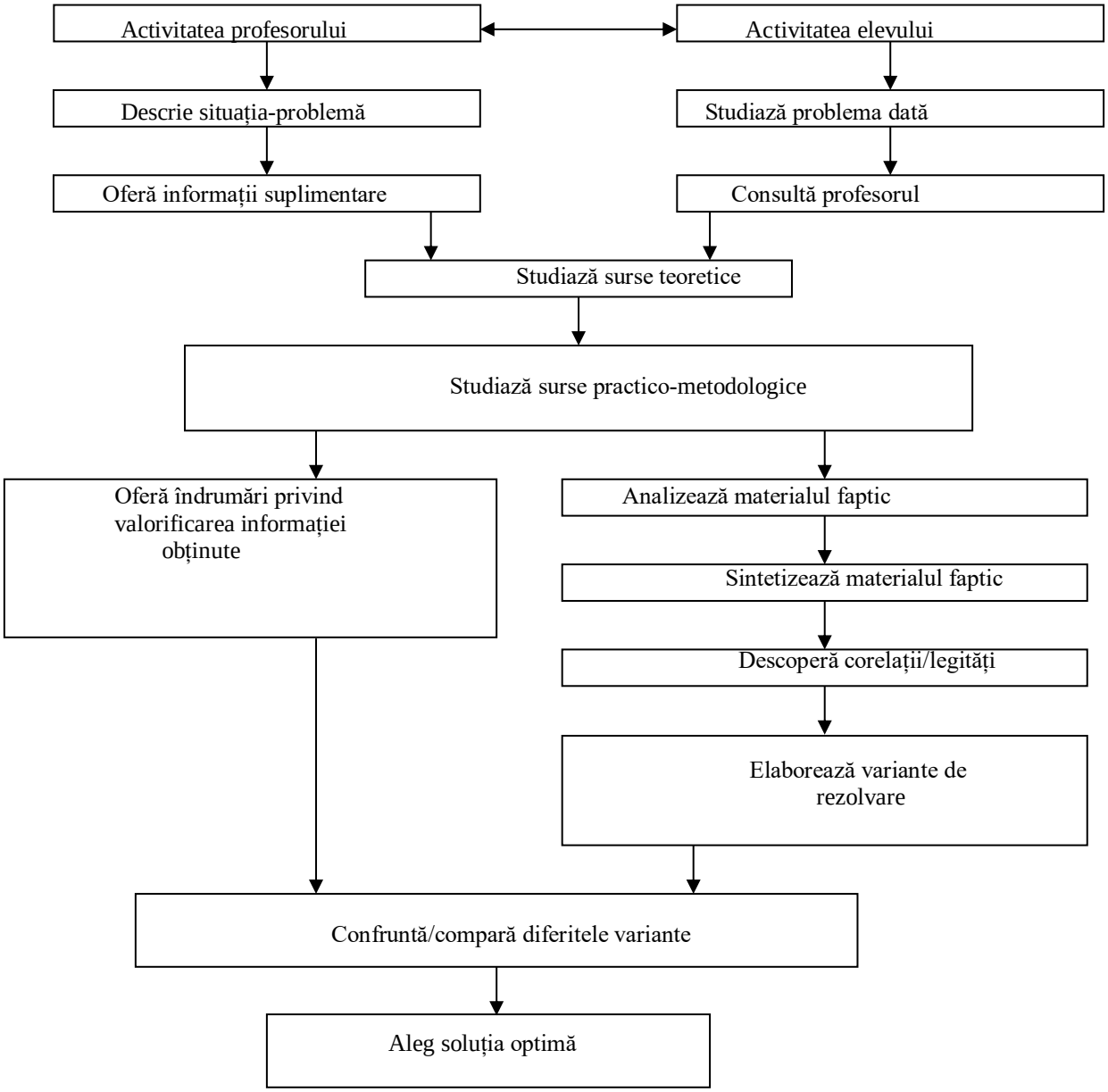

Exemplu
Disciplina: *Filosofie*
Lecția: *Adevăr și eroare*

1. Profesorul prezintă situația-problemă: dificultățile cu care se confruntă epistemologiile tradiționale (empirismul și raționalismul) atunci când trebuie să explice apariția erorii și rolul acesteia în procesul cunoașterii.
2. Elevul desfășoară o activitate independentă în cadrul căreia studiază și restructurează datele problemei; atât raționaliștii, cât și empiriștii afirmă existența unei surse sigure a cunoașterii – rațiunea noastră ghidată de Dumnezeu (și de aici existența unor cunoștințe înnăscute), respectiv experiența senzorială drept unic temei al oricărei cunoștințe; pe de o parte *veracitas Dei*, iar pe de alta *veracitas Natura*. Dar, dacă nici Dumnezeu, nici Natura nu ne pot înșela, atunci cum se explică prezența erorilor în cunoaștere?

3. Elevul caută soluții posibile la problema în discuție, propriile judecăți fiind raportate la cunoștințele dobândite prin analiza comparativă a textelor din manual, (eventual și din alte surse bibliografice), aparținând unor autori precum R. Descartes, B. Spinoza, F. Bacon, J. Locke, K. Popper.
4. Se descoperă posibile soluții și se realizează o evaluare a acestora, prin raportarea critică la soluțiile propuse de filosofii menționați anterior.
5. Noile cunoștințe dobândite sunt sistematizate și consolidate, eventual și prin efectuarea unor aplicații propuse în manual, la sfârșitul capitolului.

Cunoștințele dobândite prin efort propriu, în cadrul învățării prin problematizare, sunt păstrate mai mult timp în memorie și stăpânite mult mai bine de către elevi.

2) Abordarea euristică Este o metodă a dialogului, care stimulează și dirijează activitatea de învățare a elevilor, incitați prin întrebări la descoperirea adevărului. Urmând șirul unor întrebări bine puse, care le direcționează efortul cognitiv, elevii se antrenează într-o sarcină de cunoaștere. La noile cunoștințe se va ajunge realizând o investigație în sfera informațiilor pe care deja le posedă și valorificând propria experiență de cunoaștere. Răspunsurile la întrebările puse sunt cele presupuse și așteptate de către profesor.

În practica didactică se caută instituirea unui dialog veritabil între profesor și elevi, de aceea abordarea euristică este o metodă frecvent folosită în predarea disciplinelor socio-umane. Valențele sale formative sunt multiple: stârnește curiozitatea și interesul, trebuința de cunoaștere, antrenează și dezvoltă capacitățile intelectuale, solicită inteligența productivă, spontaneitatea etc.

Abordarea euristică constă, în esență, în faptul că, folosindu-se de o succesiune de întrebări puse cu abilitate și în alternanță cu răspunsurile primite, profesorul îi invită pe elevi să sondeze propriul univers cognitiv, să realizeze conexiuni astfel încât să ajungă la descoperirea unor noi cunoștințe. Punerea unei întrebări nu este semnul obligatoriu al necunoașterii, ceva din ceea ce se caută este anunțat chiar prin punerea întrebării, care predetermină de multe ori soluția.[3] Întrebarea rezultă dintr-un fond de cunoștințe inițial știute. Abordarea euristică presupune un schimb de păreri privind tema în discuție, încheiat prin sesizarea unor relații cauzale și a unor trăsături caracteriale, prin formularea unor concluzii și generalizări de către elevi, omologate de către profesor.

Exemplu

Disciplina: *Filosofie*

Lecția: *Libertate și constrângere socială*

Scopul: *Aprecierea raportului dintre libertatea individuală și constrângerile social-politice*

Abordarea euristică în predarea acestei lecții presupune o serie de întrebări, pe care profesorul le va adresa elevilor:

Este posibilă viața socială în absența oricărei autorități, a oricăror norme?

Poate fi considerat statul democratic un garant al libertății?

Cum poate fi comentată, prin raportare la primele două întrebări afirmația lui Rousseau *Omul se naște liber, dar trăiește pretutindeni în lanțuri*?

Ce limite ar trebui să aibă imixtiunea statului în sfera libertății individuale?

În ce condiții imixtiunea statului în sfera libertății individuale este permisă (nu constituie un abuz)?

Sub îndrumarea profesorului, elevii vor căuta să răspundă la aceste întrebări, raportându-se la experiența cognitivă dobândită anterior, cu privire la:

- raportul dintre individ și societare;
- relația dintre libertatea pozitivă și libertatea negativă;
- concepțiile organiciste și cele contractualiste despre stat;
- individualism și etatism;
- democrație și dictatură.

Recursul la modul de abordare euristic necesită o deosebită pregătire și măiestrie pedagogică. Succesul său depinde de respectarea anumitor condiții:

1. Succesiunea întrebărilor trebuie minuțios și logic stabilită;
2. În funcție de situație se va folosi tipul potrivit de întrebări reproductive, reproductiv-cognitive, ipotetice, convergente, divergente, de evaluare etc. (întrebările reproductive servesc la reactualizarea cunoștințelor însușite, în scopul verificării; întrebările reproductiv-cognitive sunt utilizate în scopul reactualizării unor informații, pe baza cărora sunt obținute altele noi; întrebările ipotetice sunt utilizate în vederea determinării ipotezei de lucru; întrebările convergente îi determină pe elevi să realizeze analize, sinteze, comparații,

[3] C. Cucoș, *Pedagogie*, Editura Polirom. Iași, 1998, p. 98.

explicații, asociații de idei; întrebările divergente îndrumă gândirea elevilor pe traiectorii inedite, pun în evidență diversitatea soluțiilor etc.; întrebările de evaluare sunt cele prin care li se solicită elevilor emiterea unor judecăți de valoare);

3. Întrebările se formulează corect, clar și precis din punct de vedere științific și gramatical;
4. Dacă este necesar, se vor adresa întrebări ajutătoare sau suplimentare, pentru a ușura înțelegerea, elaborarea răspunsului, corectarea răspunsurilor greșite etc;
5. Întrebările trebuie să fie accesibile și variate, adresate în așa fel încât să stimuleze gândirea și creativitatea elevilor;
6. Se va evita ca întrebările să sugereze răspunsul așteptat și nu vor solicita răspunsuri monosilabice de tipul "da" sau "nu";
7. Întrebările se adresează întregului grup (clasă) și apoi se stabilește elevul care să dea răspunsul, în felul acesta va fi activată întreaga clasă;
8. Nu se pun întrebări voit greșite sau încuietoare, deoarece acestea pot bloca sau induce în eroare elevii;
9. Se lasă suficient timp de gândire între întrebare și răspuns;
10. Nu se acceptă răspunsuri pripite, superficiale și eronate, ele trebuie să fie clare, inteligibile și pe cât posibil complete;
11. Răspunsurile se dau individual și nu în cor, pentru a putea fi percepute și evaluate corect;
12. Elevul nu va fi întrerupt, pentru a se evita inhibarea, cu excepția cazului când răspunsul este în afara întrebării sau este incorect;
13. Se oferă tuturor elevilor posibilitatea să participe la dezbaterea problemelor.
14. Într-o lecție realizată prin metoda abordării euristice este indicat ca profesorul să creeze cât mai multe situații în care se pot adresa întrebări care să genereze frământări și căutări, să solicite inițiativă, acțiune, efort intelectual personal, spontaneitate etc.

3) Învățarea prin descoperire Deși mai greu de aplicat decât celelalte metode, învățarea prin descoperire are un rol formativ deosebit. În ipostaza de subiect al cunoașterii, elevul va căuta printr-o activitate proprie, independentă să descopere adevărul refăcând drumul elaborării cunoștințelor, căci, așa cum arată Jean Piaget, pe parcursul cercetării procesul gândirii se produce la elevi, într-o manieră asemănătoare cu dezvoltarea pe care o cunoaște în activitatea omului de știință, cu toate că cele două tipuri de activități diferă în conținut și în scopurile pe care le urmăresc. Operațiile cognitive la care se face recurs sunt asemănătoare, ca și unele obiective urmărite, fapt pentru care elemente din metodologia științei pot fi adaptate la specificul activității școlare.

Metoda învățării prin descoperire nu trebuie confundată cu problematizarea. Dacă în cazul problematizării accentul se pune pe declanșarea și crearea unor situații de învățare, a căror descriere am prezentat-o anterior, în cazul descoperirii elevii se vor folosi de ceea ce în psihologia învățării se numește "principiul încercării și erorii".

Elevul desfășoară o intensă activitate independentă de descoperire a adevărului. Firește, el nu descoperă adevăruri noi pentru omenire, ci doar pentru sine. Fiecare nouă achiziție presupune însă un recurs la o experiență dobândită anterior, la cunoștințe și scheme operatorii mai vechi. Este o învățare realizată prin cercetare, prin investigație independentă sau dirijată de profesor, care oferă explicații și ilustrări. De exemplu, în cadrul lecțiilor de filosofie elevii au posibilitatea să descopere adevăruri noi prin analiza de text, însoțită și de alte modalități de informare, pot realiza apoi corelații, comparații, sinteze, aplicații.

În funcție de relația ce se stabilește între cunoștințele dobândite anterior și cele care urmează să fie însușite, putem distinge următoarele tipuri de descoperire:

a. *Descoperirea inductivă*: pe baza unor cunoștințe particulare sunt dobândite cunoștințe cu un grad mai mare de generalitate.

Exemplu

Pornind de la situații de viață concrete, elevii vor putea descoperi diferența dintre dreptate și legalitate.

b. *Descoperirea deductivă*: pornind de la cunoștințe cu un grad ridicat de generalitate se ajunge la cunoștințe cu un grad mai scăzut de generalitate.

Exemple

1. Pornind de la premisele argumentului lui Einstein cu privire la completitudinea mecanicii cuantice, elevii vor analiza concluziile acestuia.

2. Pe baza cunoștințelor de logică, elevii pot analiza structura argumentului teleologic cu privire la existența lui Dumnezeu, ca unul dintre cele mai cunoscute argumente deductive filosofice.

c. *Descoperirea analogică*: se utilizează acel tip de raționament care se bazează pe o comparare între cel puțin două lucruri, pe baza faptului că acestea posedă anumite însușiri comune. Pe această bază, dacă se

constată că unul dintre ele are o însușire suplimentară, nedetectată încă la celălalt, se conchide că și acesta ar avea însușirea respectivă. Raționamentul prin analogie (ca și cel inductiv) este doar plauzibil, deoarece concluzia este probabilă sub aspectul valorii de adevăr.

Exemplu

Analiza modului în care Aristotel utilizează analogia pentru a elabora teoria sa organicistă cu privire la stat și la relația dintre acesta și individ.

4) Discuția colectivă Este o metodă deosebit de atractivă în predarea-învățarea disciplinelor socio-umane. Ea se prezintă ca un schimb reciproc, organizat și constructiv de impresii, informații, aprecieri, păreri și propuneri, axat pe o temă studiată, un fapt particular sau exemplu ilustrativ. Elevii se antrenează cu multă ușurință în astfel de discuții și încearcă împreună să-și clarifice anumite aspecte legate de problematica aflată în studiu. Discuția colectivă este o modalitate eficientă de a le stimula gândirea, imaginația, creativitatea. Realizarea sa depinde de formarea capacității elevilor de a dialoga în cadrul activităților didactice curente.

5) Munca în grup Sub îndrumarea profesorului, care proiectează activitatea, o coordonează și o îndrumă, elevii se antrenează într-o activitate comună, de colaborare, în scopul rezolvării unei sarcini de instruire. Activitatea în grup are o eficiență ridicată, deoarece inteligența și efortul individual, se îmbină cu inteligența și efortul întregului grup. Este de la sine înțeles că potențialul unui grup este net superior potențialului fiecăruia dintre membrii săi. Numeroase cercetări au pus în evidență faptul că cooperarea este mult mai productivă decât competiția. Din acest motiv, recursul la activitatea în grup ca metodă de predare-învățare este tot mai frecventă. Achizițiile fiecărui elev depind de dinamici colective și de formele relaționale pe care acestea le presupun, deoarece favorizează organizarea gândirii în mod operativ, schimbul de idei, spiritul critic etc.

Învățarea prin cooperare se realizează după următorul plan:

- prezentarea și analiza temei;
- distribuirea sarcinilor de lucru membrilor grupului;
- elevii se documentează cercetând sursele informative;
- se fac aprecieri estimative privind rezultatele probabile;
- rezolvarea sarcinii și obținerea rezultatelor;
- discutarea, completarea, corectarea, compararea rezultatelor în cadrul grupului și prezentarea lor în cadrul clasei;
- judecarea, evaluarea și aprecierea rezultatelor.

Exemplu

Disciplina: *Filosofie*

Lecția: *Drepturile omului*

Profesorul va împărți elevii clasei în grupuri de lucru (2-3 membri) și va da ca sarcină, pentru fiecare grup, de analizat și de interpretat câte un articol din *Declarația Universală a drepturilor omului*. Elevii vor căuta, prin efort comun, să stabilească despre ce fel de drept (pozitiv sau negativ) este vorba, cum se respectă acesta la noi în țară, dacă pot fi invocate exemple de nerespectare a sa, dacă el este aplicat oriunde și oricând etc. După realizarea sarcinii, fiecare grup va prezenta celorlalți concluziile demersului întreprins, antrenându-se în discuții frontale asupra temei aflate în dezbatere.

Prin activitatea în grup se realizează ceea ce numim *învățare socială*, în cadrul căreia sunt însușite și dezvoltate comportamente individuale și sociale de natură cognitivă, afectivă și morală. Schimbul de idei, posibil datorită cooperării, are un efect stimulativ și contribuie la atingerea unor performanțe superioare. Rolul profesorului constă în inițierea, informarea, reglarea și, în final, aprecierea activității desfășurate de fiecare grup.

6) Studiul de caz Această metodă constă în analiza și dezbaterea unei situații particulare problematice în care se află un individ, grup social sau o instituție. Studiul de caz permite elevilor o confruntare directă cu situații reale reprezentative.

Exemple de situații reale, autentice, care pot constitui un studiu de caz: încălcarea drepturilor și libertăților unei anumite persoane; analiza unui caz concret de aplicare a eutanasiei pasive.

Trepte de parcurs în prelucrarea unui caz

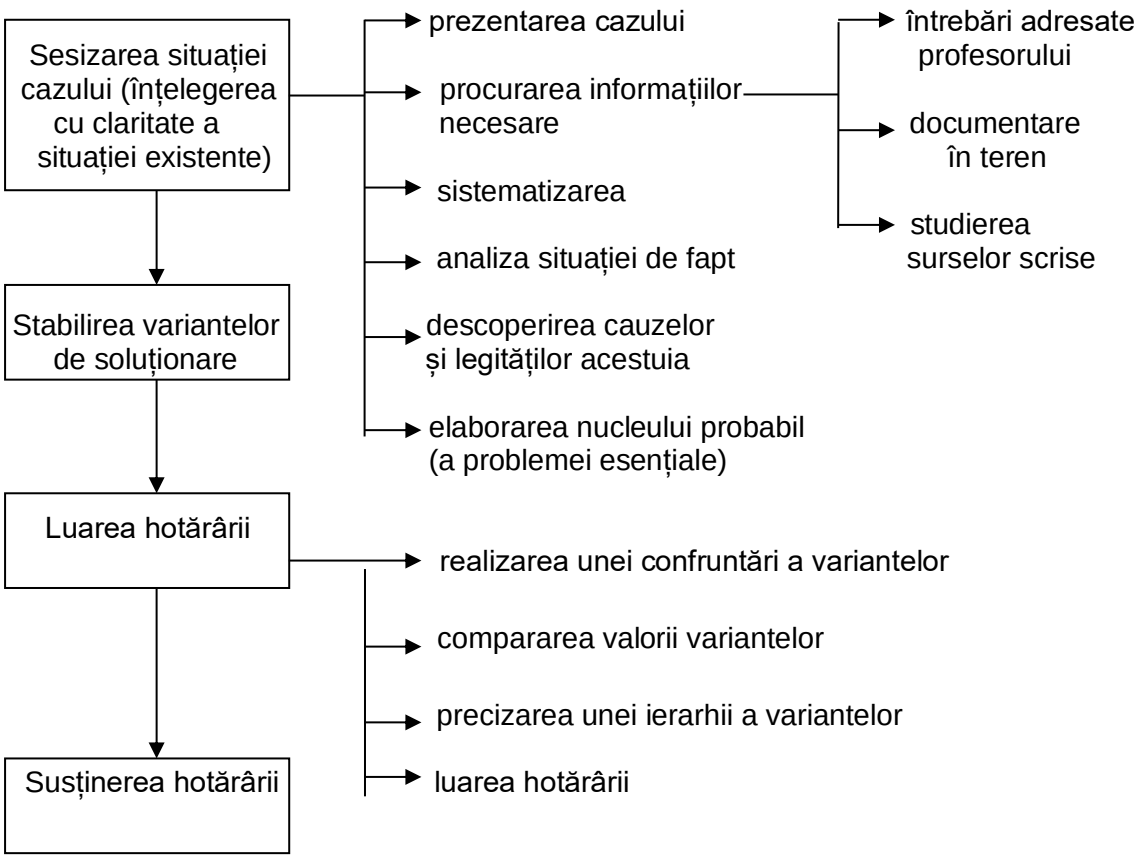

Metoda studiului de caz are un pronunțat caracter formativ. Solicitând o intensă activitate individuală sau de echipă, contribuie la dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor puși în situația de a analiza fapte sau evenimente, de a oferi soluții de rezolvare și de a lua decizii eficiente.

7) Brainstorming-ul Este o metodă de stimulare a creativității în cadrul unor discuții, dezbateri, atunci când se urmărește formarea la elevi a unor calități imaginative, creative și chiar a unor trăsături de personalitate (spontaneitatea). Metoda *asaltului de idei* are drept principală caracteristică separarea procesului producerii ideilor de procesul de valorizare a lor, care are loc ulterior. De aceea, această metodă se mai numește și *filosofia marelui Da*, întrucât pe moment este reținută orice idee, se acceptă tot ceea ce se produce sub aspect ideatic. Asaltul de idei se bazează pe deblocarea mecanismului capacității creative, prin abrogarea, pentru moment, a evaluării imediate a ideilor emise. Are loc în acest fel o eliberare a imaginației creatoare, prin anularea temporară a cenzurii intelective.

Adoptând un stil educativ autoritar și plin de interdicții, în dorința noastră de a *forma* copilul potrivit cu exigențele noastre sociale, vom reuși mai degrabă să-l *deformăm* după calapodul prejudecăților lumii noastre și al stadiului în care aceasta se găsește.

O lecție bazată pe această metodă începe prin enunțarea de către profesor a unei probleme, după care se solicită elevilor soluții, fără o preocupare imediată pentru validitate lor.

Exemplu

Poate fi elaborată o teorie fizică aptă să ofere o descriere completă a realității?

Scopul principal îl constituie enunțarea a cât mai multe puncte de vedere. Nimeni nu are voie să ironizeze, să critice sau să contrazică părerile colegilor. Evaluarea soluțiilor se face după un interval de timp, prin selectarea și compararea ideilor viabile sau prin combinarea acestora în complexe explicative sau operaționale adecvate, pentru problema pusă.

8) Algoritmizarea În rezolvarea unor sarcini se urmează, adeseori, o succesiune de operații sau secvențe riguros ordonate. Algoritmul reprezintă un număr de indicații precise, cu privire la operațiile ce trebuie efectuate succesiv pentru realizarea unei sarcini.

Forma algoritmilor poate fi diferită:

- reguli de calcul economic;
- scheme de desfășurarea a unei activități de rezolvare de probleme;
- schema de desfășurare a unei analize de text filosofic;
- modalități de grupare și clasificare a unor însușiri, fenomene, procese, după un criteriu dat.

Exemple

a) *Structura unui comentariu de text filosofic*

Problematică:
- precizarea problemei filosofice abordate;
- identificarea interogațiilor esențiale;
- reducerea textului dat la interogație și relevarea importanței acesteia pentru problematica generală.

Subiect:
- menționarea intenției autorului în legătură cu problema filosofică abordată;
- determinarea contextului istoric și logic din care face parte poziția filosofică analizată;
- analiza ideilor (identificarea tezei susținute de autor / definirea noțiunilor, conceptelor / precizarea și analiza argumentelor și demonstrațiilor);
- precizarea unui punct de vedere diferit de cel al autorului;
- precizarea unui punct de vedere similar cu cel al autorului;
- precizarea unui punct de vedere personal (o analiză *critică* a poziției filosofice vizate sau a argumentelor aduse în favoarea sau contra tezei respective).

Concluzie:
- sublinierea ideii directoare a textului care deschide către unitatea problemei generale.

b) *Structura unui studiu comparativ*

Problematică:
- temă;
- interogații fundamentale;
- relevarea importanței problemei.

Subiect:
- precizarea problemei supuse dezbaterii;
- enunțarea tezelor pozițiilor filosofice comparate;
- analiza fiecărei poziții filosofice în parte (identificare de teză, definiții ale conceptelor, prezentare de argumente);
- stabilirea distincției / opoziției între "soluțiile" filosofice (diferențe de curent, perioadă istorică sau școală de gândire, diferențe de argument, diferență de semantică a conceptelor);
- explicarea posibilității de "rezolvare" plurală a problemei.

Concluzie
- redeterminarea problematicii inițiale având în vedere pozițiile filosofice comparate;
- studiu reflexiv asupra posibilității de soluționare a problemei inițiale.

c) *Structura unui eseu filosofic*

Problematică:
- caracterizarea generală a problemei;
- identificarea interogațiilor esențiale;
- relevarea importanței problemei ;
- schița dezvoltării ulterioare a eseului (precizarea tezei susținute, menționarea diviziunilor eseului).

Subiect:
- analiza temei filosofice;
- precizarea pozițiilor filosofice implicate (identificarea tezelor susținute / studierea diverselor sfere semantice ale conceptelor / analiza exemplelor reprezentative);
- efectuarea unui demers critic asupra modelelor teoretice;
- elaborarea unei reflecții personale (identificarea unor situații-problemă pentru pozițiile filosofice analizate / analiza reflexivă a situației / soluții posibile / noi interogații).

Concluzie:
- regândirea problemei inițiale în lumina noilor interogații descoperite pe parcursul eseului.

9) Exercițiul Este o metodă folosită în toate tipurile de activități didactice: lecții de comunicare, fixare și consolidare a cunoștințelor, formare a priceperilor și deprinderilor, recapitulare și sinteză, muncă independentă. Exercițiul constă în executarea de către elevi a unor acțiuni de învățare (mentale sau motrice), în mod conștient și repetat, în vederea fixării și consolidării cunoștințelor dobândite, formării și dezvoltării priceperilor și deprinderilor intelectuale și aplicative.[4] Nota definitorie a exercițiului constă în aplicarea unor algoritmi de rezolvare în contexte variate. Prin repetare, se formează automatisme de gândire și acțiune, care asigură temeinicie și randament sporit învățării.

Există mai multe tipuri de exerciții.[5]

1. După funcția pe care o îndeplinesc:

a) Exerciții reproductive: recunoașterea unui algoritm de rezolvare, după modelul oferit de profesor, fără a solicita gândirea creativă a elevului;

b) Exerciții creative: solicită spiritul de inițiativă și gândirea creativă, pe fondul unor priceperi și deprinderi deja formate;

c) Procedeul sinectic: constă în familiarizarea elevilor cu elementele necunoscute ale problemei și apoi detașarea acestora de ceea ce a devenit cunoscut, pentru a privi problema din altă perspectivă, stabilind mai multe variante de soluționare.

2. Ținând seama de etapa formării deprinderilor, exercițiile pot fi:

a) Exerciții de inițiere (introductive): se folosesc la începutul activității, cu scopul de a familiariza elevii cu receptarea și aplicarea cunoștințelor;

b) Exerciții curente: constau în executarea repetată a unor operații (acțiuni), pentru fixarea și consolidarea cunoștințelor dobândite și formarea priceperilor și deprinderilor;

c) Exerciții recapitulative sau de verificare: urmăresc restructurarea materiei sau evaluarea.

Exercițiul didactic contribuie la adâncirea înțelegerii celor predate, consolidarea cunoștințelor și deprinderilor, dezvoltarea operațiilor mintale, sporirea capacității operatorii, realizarea feedback-ului, controlul achizițiilor.

10) Tema de cercetare și eseul Sub îndrumarea profesorului, elevii pot elabora lucrări cu caracter științific pe o temă prestabilită, lucrări care urmează să fie prezentate în cadrul activităților didactice curente, cercurilor, simpozioanelor și sesiunilor de comunicări științifice organizate pentru elevi. Efortul depus în abordarea unei probleme se concretizează într-o lucrare ce urmează a fi prezentată. Subiectul se găsește într-o situație autentică de cercetare și acțiune, care permite testarea și verificarea capacităților sale intelectuale și a aptitudinilor creatoare.

Realizarea unei teme de cercetare reclamă parcurgerea mai multor faze:

- precizarea problemei;;
- formularea ipotezelor;
- culegerea informației;
- alegerea soluției;
- argumentarea soluției;
- evaluarea soluțiilor alternative;
- redactarea lucrării.

Redactarea lucrării presupune respectarea anumitor cerințe metodologice:

- formularea cu claritate a problemei;
- problema nu trebuie simplificată, pentru a nu-și pierde sensul;
- luarea în considerare și evaluarea punctelor de vedere divergente;
- folosirea corectă a conceptelor;
- atitudine critică în raportarea la diferite puncte de vedere;
- argumentare solidă;
- stăpânirea literaturii de bază;
- încurajarea inițiativei, lăsând elevilor cât mai multă libertate de rezolvare prin ei înșiși;

[4] I. Bontaş, *Pedagogie*, Editura All, Bucureşti, 1996, p. 157.
[5] Ibidem.

- alegerea metodelor și a tehnicilor de lucru adecvate;
- profesorul se manifestă ca un îndrumător, consultant, for de avizare.

Eseul este o modalitate de lucru cu elevii foarte des utilizată, mai ales în studierea disciplinei *Filosofie*, dar nu numai. Eseul constituie o *încercare* de a ordona, explica, interpreta datele unei probleme dintr-o perspectivă personală, care are de partea sa argumente, dar nu încă certitudini.[6] Ca modalitate de expresie, eseul este, intermediar între simpla expunere de păreri și studiul sistematic, în care fiecare părere este riguros argumentată. În elaborarea sa se afirmă un punct de vedere original, în jurul căruia se organizează datele cunoscute ale problemei. Practica eseului poate da rezultate deosebite în cazul elevilor care posedă un bagaj de cunoștințe filosofice și de cultură generală mulțumitor, apetență pentru lectură, capacități intelectuale, îndeosebi aptitudini creatoare. Practica eseului contribuie nu numai la dezvoltarea creativității și lărgirea orizontului cultural, ci și la dezvoltarea gândirii reflexive, care îi va ajuta pe elevi să depășească prejudecăți, concepții rigide, afirmându-și fără restricții libertatea de gândire și de exprimare.

11) Lectura individuală și reflecția personală Reprezintă una dintre principalele activități de muncă independentă, prin care se realizează descifrarea unui text, preluarea și înmagazinarea informațiilor, evaluarea și aprecierea lor. Este o tehnică fundamentală de muncă intelectuală întreprinsă în scopul perfecționării profesionale și cultivării continue a personalității (autoeducația). În măsura în care manualele școlare vor presupune tot mai multe elemente de aplicare și cercetare, recursul la această metodă este din ce în ce mai frecvent, cu influențe benefice asupra performanțelor, calității și eficienței învățării și perfecționării. Ca modalitate de învățare independentă, lectura individuală asigură însușirea unor modalități și procedee de documentare, investigare, cercetare, îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor, formarea și dezvoltarea capacităților intelectuale. Eficiența sa depinde de:[7]
- formarea capacității de a selecta cele mai importante date;
- îmbinarea studiului notițelor de la lecție cu studiul nemijlocit al manualului și al surselor bibliografice;
- completitudinea și temeinicia studiului;
- ritm de studiu adecvat;
- consemnări sistematice.

Lectura independentă este însoțită adeseori de elaborarea unor:

a) Rezumate: sinteză dezvoltată a ideilor principale, esențiale dintr-o lucrare, în ordinea tratării lor;
b) Conspecte: o prezentare de ansamblu a conținutului parcurs;
c) Fișe de lectură: o modalitate sintetică de consemnare a temei abordate, ideilor principale și reflecțiilor personale, modalităților de argumentare etc;
d) Referate: prezentarea ideilor esențiale dintr-o lucrare, sau din mai multe lucrări apropiate tematic;
e) Recenzii: aprecieri critice la adresa unei lucrări în care se surprind contribuțiile și lacunele, se fac observații, completări etc.

Lectura independentă trebuie însoțită permanent de reflecția personală, ca exercițiu de meditație necesar pentru a înțelege conținutul ideatic și de a lua o atitudine critică, a forma opinii personale și judecăți de valoare.

Bibliografie

1. I. Bontaș, *Pedagogie*, Editura All, București, 1996
2. C. Cucoș, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1998
3. R. M. Gagné, *Condițiile învățării*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
4. G. Lebert, *Le flon et l'écolier. La culture du paradoxe*, Éditions Universitaires, Paris, 1990
5. A. Marga, *Introducere în metodologia și argumentarea filosofică,* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1992
6. F. Mory, *Travail individuel. Travail par équipe*, Armand Colin, Paris, 1971
7. R. Mucchielli, *Metode active în pedagogia adulților*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982
8. W. Okon, *Învățământul problematizat în școala contemporană*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1978
9. J. Piaget, *Psihologie și pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974

[6] A. Marga, *Introducere în metodologia şi argumentarea filosofică.* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1992, p. 13.
[7] I. Bontaş, op.cit, p. 153-155.

Gamificarea în educație: Avantaje și Limite

Prof. Ana-Maria Micle
Liceul Pedagogic "Gheorghe Șincai" Zalău

Gamificarea, conceptul de aplicare a elementelor de joc în contexte non-joc, a câștigat popularitate în diverse domenii, inclusiv în educație. Aceasta se referă la utilizarea tehnicilor de joc pentru a spori implicarea, motivația și învățarea elevilor. Prin transformarea sarcinilor educaționale în activități similare jocurilor, gamificarea promite o experiență de învățare mai interactivă și mai atractivă. Cu toate acestea, deși aduce multiple avantaje, gamificarea are și anumite limite care trebuie considerate. În continuare, voi analiza avantajele și limitele gamificării, concentrându-ne în special pe un exemplu aplicat în predarea matematicii.

Avantajele Gamificării în Educație

Unul dintre principalele avantaje ale gamificării este creșterea motivației elevilor. Elementele de joc, cum ar fi punctele, insignele, clasamentele și recompensele, pot stimula interesul și dorința de a participa activ în procesul de învățare. Potrivit lui Deterding, aceste elemente pot transforma sarcinile monotone în provocări interesante, menținând astfel elevii implicați și dornici să progreseze.

♦ Creșterea motivației și angajamentului: Gamificarea poate transforma sarcinile plictisitoare și repetitive în activități pline de provocări și recompense. Prin introducerea unor mecanisme de feedback imediat, cum ar fi punctele și insignele, elevii sunt stimulați să continue și să își îmbunătățească performanțele. De exemplu, platformele educaționale gamificate precum Khan Academy utilizează puncte și insigne pentru a recompensa progresul elevilor, ceea ce poate conduce la un nivel crescut de angajament și perseverență.

♦ Îmbunătățirea retenției și a înțelegerii: Gamificarea poate, de asemenea, să îmbunătățească retenția informației. Prin intermediul jocurilor, elevii pot exersa și repeta concepte într-un mod distractiv și interactiv, ceea ce duce la o mai bună consolidare a cunoștințelor. De exemplu, un studiu realizat de Hamari a arătat că elevii care au participat la activități gamificate au demonstrat o mai bună înțelegere și retenție a materialelor studiate comparativ cu cei care au urmat metode tradiționale de predare.

♦ Dezvoltarea abilităților sociale și colaborative: Gamificarea promovează, de asemenea, colaborarea și competiția sănătoasă. Activitățile de grup gamificate pot încuraja munca în echipă, dezvoltând astfel abilități sociale și colaborative importante. Jocurile educative pot fi proiectate pentru a necesita cooperare între elevi, ceea ce poate ajuta la dezvoltarea unor competențe esențiale, cum ar fi comunicarea și rezolvarea problemelor.

Limitele gamificării în educație

Cu toate acestea, gamificarea nu este lipsită de provocări și limite. Unul dintre riscurile majore este dependența excesivă de recompense externe. Elevii pot deveni mai motivați de obținerea punctelor și insignei decât de învățarea reală și înțelegerea materialelor. Aceasta poate duce la o motivație extrinsecă mai degrabă decât una intrinsecă, care este esențială pentru învățarea pe termen lung.

♦ Dependența de recompense externe: Unul dintre riscurile majore ale gamificării este că elevii pot deveni mai motivați de recompensele externe, cum ar fi punctele și insignele, decât de învățarea în sine. Acest tip de motivație extrinsecă poate duce la o înțelegere superficială a materialului și la o dependență de recompense pentru a continua efortul. Studiul lui Deci și Ryan subliniază importanța motivației intrinseci pentru învățarea pe termen lung și dezvoltarea personală.

♦ Ineficiența pentru toți elevii: Gamificarea poate să nu fie eficientă pentru toți elevii. Diferite persoane răspund diferit la elementele de joc, iar unii elevi pot să nu fie la fel de motivați sau interesați de activitățile gamificate. Potrivit unui studiu realizat de de Byl și Hooper (2013), există variații individuale în modul în care elevii răspund la gamificare, ceea ce sugerează că educatorii trebuie să fie atenți la adaptarea metodelor de predare în funcție de nevoile și preferințele individuale.

♦ Resursele necesare pentru implementare: În plus, dezvoltarea și implementarea activităților gamificate pot necesita resurse semnificative, inclusiv timp și tehnologie. Crearea de jocuri educaționale de calitate necesită cunoștințe și abilități tehnice, iar școlile pot să nu dispună de resursele necesare pentru a implementa gamificarea pe scară largă. În plus, menținerea și actualizarea constantă a acestor resurse pot reprezenta o provocare logistică și financiară.

Un exemplu concret de gamificare în predarea matematicii este utilizarea aplicației educaționale Prodigy Math Game. Aceasta este o platformă online gamificată care ajută elevii să învețe și să practice matematică prin intermediul unui joc de rol (RPG). În acest joc,

elevii își creează un personaj și explorează o lume virtuală în timp ce rezolvă probleme de matematică pentru a avansa și a câștiga recompense.

Elemente de gamificare în Prodigy Math Game:

♦ Misiuni și provocări: elevii primesc misiuni și provocări care necesită rezolvarea problemelor de matematică pentru a progresa. Aceste misiuni sunt integrate în povestea jocului, făcând învățarea mai captivantă.

♦ Sistem de recompense: elevii câștigă puncte de experiență și monede virtuale pentru fiecare problemă corect rezolvată. Acestea pot fi folosite pentru a personaliza personajul și pentru a cumpăra articole virtuale în joc.

♦ Clasamente și insigne: elevii pot vedea clasamentele locale și globale, competiția stimulându-i să-și îmbunătățească abilitățile matematice. De asemenea, pot câștiga insigne pentru realizările lor.

♦ Feedback imediat: sistemul oferă feedback imediat pentru răspunsurile elevilor, ajutându-i să înțeleagă greșelile și să învețe corect conceptele matematice.

Avantaje ale utilizării Prodigy Math Game

♦ Motivație crescută: elementele de joc, cum ar fi misiunile și recompensele, fac învățarea matematicii mai interesantă și mai motivantă pentru elevi. Aceștia sunt încurajați să continue să practice pentru a obține recompense și pentru a avansa în joc.

♦ Învățare personalizată: jocul ajustează dificultatea problemelor de matematică în funcție de nivelul de cunoștințe al fiecărui elev, asigurându-se că fiecare elev primește provocările potrivite.

♦ Dezvoltarea competențelor sociale: elevii pot colabora cu colegii lor pentru a rezolva misiuni și pentru a împărtăși strategii, dezvoltând astfel abilități de colaborare și comunicare.

♦ Feedback și evaluare continuă: profesorii pot monitoriza progresul elevilor prin intermediul platformei și pot ajusta lecțiile în funcție de nevoile individuale ale acestora.

Limite și Provocări

♦ Dependența de tehnologie: utilizarea Prodigy Math Game necesită acces la computere sau tablete și o conexiune la internet, ceea ce poate fi o limitare în unele școli sau pentru unii elevi.

♦ Posibila dependență de recompense: elevii pot deveni prea dependenți de recompensele virtuale, iar motivația lor pentru învățarea matematicii poate fi afectată dacă aceste recompense sunt eliminate.

♦ Diversitate în răspunsul elevilor: nu toți elevii sunt atrași de elementele de joc, iar unii pot să nu fie la fel de motivați sau interesați de acest tip de învățare.

Gamificarea reprezintă o metodă inovatoare și eficientă în educație, capabilă să transforme procesul de învățare într-o experiență mai atractivă și interactivă pentru elevi. Prin integrarea elementelor de joc, cum ar fi misiunile, recompensele și feedbackul imediat, aceasta poate crește motivația și angajamentul, îmbunătățind totodată retenția cunoștințelor și dezvoltarea abilităților sociale. Exemple precum Prodigy Math Game evidențiază potențialul gamificării de a revoluționa predarea, în special în discipline considerate mai dificile, cum ar fi matematica.

Totuși, este esențial ca educatori și instituțiile de învățământ să recunoască și să gestioneze cu atenție limitele acestei abordări. Dependența excesivă de recompense externe, diversitatea răspunsurilor elevilor și resursele necesare pentru implementare pot reprezenta provocări semnificative. O utilizare echilibrată a gamificării, combinată cu metodele tradiționale de predare, poate oferi cea mai bună soluție pentru a valorifica avantajele acestei metode, asigurând în același timp o educație eficientă și cuprinzătoare.

Bibliografie

1. Deci E. L., Ryan R. M., Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. Contemporary Educational Psychology, 25(1), 2000, pp. 54-67.

2. Deterding S., Dixon D., Khaled R., Nacke L., From game design elements to gamefulness: defining "gamification". In Proceedings of the 15th International Academic MindTrek Conference: Envisioning Future Media Environments, 2011, pp. 9-15

3. Hamari J., Koivisto J., Sarsa H., Does gamification work?--a literature review of empirical studies on gamification. (47th Hawaii international conference on system sciences, 2014, pp. 3025-3034

4. de Byl P., Hooper J., Key attributes of engagement in a gamified learning environment. (International Conference on Interactive Technologies and Games), 2013, pp. 13-20.

5. Prodigy Education. (2020). Prodigy Math Game. Accesat la https://www.prodigygame.com

Aquafitness-ul, ramură sportivă cu beneficii în dezvoltarea armonioasă a elevilor de gimnaziu

Prof. Mihai Ioan

Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu" Fălticeni

Posibilităţile mediului acvatic se constituie într-un beneficiu activ la nivelul activităţilor fizice şi ca o contribuţie-cheie pentru sănătate şi agrement, ce derivă din caracteristicile sale speciale, acţionând atât la nivel funcţional cât şi estetic. Mişcarea sub aspectele motrice, împreună cu efectele apei, cel de amortizare a mișcărilor bruște dra și "Legea lui Arhimede", sunt elemente esenţiale ale calităţii exercițiilor de aquafitness.

Acest lucru îl poate confirma oricine activează la un astfel de antrenament sau program de recuperare , iar în mod general, oricine este implicat într-o activitate sportivă.

Timpul liber este problema cea mai mare a omului modern și motivul principal pentru care această ramură sportivă nu este la îndemâna oricui, dar avantajele sunt substanţial mai consistente, în sensul că aici există (în cele mai multe cazuri) personal specializat, aparate specifice, se stimuleazo capacitatea de emulație, de concurență, se fac schimburi de informații pe teme de fitness, şi nu în ultimul rând aici există un fenomen de socializare.

Dacă este folosit ca metodă de recuperare aquafitness-ul trebuie practicat doar în bazine special amenajate și doar sub stricta supraveghere a antrenorilor specializați.

Rezistenţa cardiovasculară la efort, forţa musculară, flexibilitatea şi modificarea compoziţiei corpului (schimbarea raportului între masa musculară şistratul adipos) sunt printre avantajele de ordin fiziologic ce se pot obţine în urma abordării unui program de antrenament de aquafitness.

Combinat cu un regim alimentar sănătos, cu odihnă şi un program de reducere a stresului, antrenamentul influenţează esențial starea de sănătate pe termen lung .

Benefic pentru afecțiunile coloanei vertebrale aqua Fitness-ul este recomandat și în vederea recuperării fizice, în afecțiuni ca: discopatie lombară, scifoză, lordoză,

asimetrie a umerilor. Aqua Fitness stimulează circulația sângelui crescând volumul de sânge în zonele cu leziuni. Spre deosebire de exercițiile efectuate pe uscat, apa este ea însăși un sistem de răcire, lucru care poate scade frecvența cardiacă cu până la 10 bpm. Presiunea apei acționează ca un masaj la nivel muscular, ajutând procesul de eliminare a acidului lactic acumulat în mușchi. Apa, acționând ca o pernă gigantică, scade uzura mușchilor, a tendoanelor și protejează articulațiile. Lucrul în apă, folosind doar rezistența apei minimalizează riscul leziunilor apărute de obicei în timpul exercițiilor efectuate pe uscat datorită impactului cu suprafețe dure. 4-5 mii de calorii „arse" într-o oră aqua fitness poate fi și o metodă ideală pentru slăbit, implicând totodată toate grupele de mușchi. La un efort maxim se poate ajunge la arderea a 4-5 mii de calorii pe oră. Însă pentru a lucra la un nivel atât de intens e nevoie de două trei luni de pregătire, de practicare a mișcărilor de bază.

Aquafitness-ul îl putem defini ca o încercare de a dobândi o stare debine, de comfort fizic şi psihic, cumva echivalentă cu "condiţia fizică".

O analiză mai amănunţită asupra conţinutului acestuia nu subliniază aspectulde noutate cât mai degrabă o metodă preluată din ţările civilizate în care conţinuturi vechi sunt regăsite în forme de mişcare oarecum noi. De o manieră asemănătoare au apărut si alte manifestări motrice de genul jogging-ului, aerobicului cu toate variantele sale-step, tae-bo, dance aerobic, tonic aerobic, coregrafie, spinning,etc

Apariţia acestor noi forme de manifestare ale mişcării, apar ca urmare a faptului că civilizaţia în continuă creştere, urbanizarea, computerizarea,cerinţele noi ale societăţii, pe lângă efectele benefice, impun şi un stil de viaţă sedentară, o alimentaţie neraţională, stress, scăderea capacității motrice şi a capacităţii de efort.

Corpul uman cu toate componentele sale bio-morfo-psihologice este numitorul comun al tuturor activităţilor sportive.

Toate acţiunile în joc, în întrecere şi competiţie se bazează pe trupul omenesc în mişcare.

Axiologia ne învață că nivelul valoric al unui obiect crește nu numai o dată cu suma însușirilor intrinseci, ci mai ales cu rodul energiilor încorporate. Cu alte cuvinte, mult mai de preț decât un corp "întâmplător frumos de la natură", va fi corpul devenit frumos prin strădania subiectului.

Un corp "cultivat" este fără îndoială un purtător potenţial de valori estetice şi

nu în ultimul rând posesor a unor indici de sănătate superiori.

Având în vedere cele menționate mai sus,îmi motivez alegerea prezentei teme si prin provocarea de a susţine obținerea unei condiţii fizice optime indiferent de vârstă, printr-o activitate fizică regulată și completă ce include exerciţii fizice cu greutăţi si exerciţii cardio, coroborată cu efectele benefice ale înotului, cu o alimentaţie sănătoasă,raţională şi echilibrată.

Principiile fundamentale ale aquafitness-ului sunt foarte simple. Totul se rezumă la exercițiul muscular serios şi onest făcut. Orice program care trece peste această limita nu este mai mult decât "fashion" iar moda trece. Dacă se lucrează musculatura constant , uniform şi cu convingere, ea te răsplăteşte şi devine mai puternică. Cele mai bune exerciţii sunt uneori plictisitoare şi enervante ;se impune deci voinţă şi motivaţie.

Și exerciţiul aerobic este bun, dar nu este acelaşi lucru cu antrenamentul de forţă; luate împreună nu valorează foarte mult fără o disciplină alimentară.

Aceste aspecte denumesc în final ceea ce numim aquafitness.

Omenirea este continuu preocupată de aflarea unor soluţii pentru prelungirea vieţii active, în plus interesul general ţinteşte şi o calitate superioară.

Începând cu anii '60, s-a accentuat rolul activităţii fizice în starea de bine a omului.

Un volum apreciabil de cercetări a demonstrat faptul că activităţile fizice viguroase pot fi mijloace de prevenire sau alinare a multor probleme medicale, de natură fizică, cât şi emoţională.

Astfel, fitness-ul, respectiv fitness-ul personal, a devenit o preocupare a societăţii, specialiştii domeniului apreciind relaţia dintre capacitatea de mişcare şi starea de sănătate fizică şi psihică. La inceputul anilor 1990, s-a încercat combinarea fitness-ului cu înotul și s-a constat că se pot obține rezultate extraordinare, exercițiile fiind mai complexe și mai facil de executat.

Ideea de fitness i-a provocat pe experţii domeniului: studiul pentru forma fizică (physical fitness) condiţia fizică sau competenţa fizică generală l-a preocupat pe Fleishman, E. (1964) strecurând acest concept. În 1969, Hebbelink, M. dezvoltă conceptul de total fitness, susţinând faptul că este necesar să se ia în consideraţie, atunci când se apreciază, facultatea individului de a se mişca, legătura dintre factorii anatomo-

fiziologici şi forţa, putere, precizia, viteza de anduranţă a subiecţilor. În 1984 Dragnea, A. completează ideea, accentuând influenţa proceselor psihice.

Una din metodele cele mai bune de a determina nivelul condiţiei fizice generale este reflectat prin abilitatea fiecărei persoane de a desfăşura cu uşurinţă anumite activităţi precum mersul, ridicatul, urcatul scărilor fără apariţia unor semne supărătoare precum durerea sau disconfortul. Fitness-ul funcțional are la bază un organism sănătos (în special plămânii, inima sistemul osos, articular și muscular).

Conceptul de fitness s-a activat evident şi întăreşte strategia generală de menţinere a stării de sănătate, el exprimă capacitatea de a accede la o calitate optimăa vieţii, fiind, în acelaşi timp „o condiţie dinamică, multidimensională, ce se bazează pe o stare de sănătate pozitivă şi include mai multe componente. Fitness intelectual, social, spiritual şi fizic" (Dumitru, G., 1997).

Specialiştii domeniului apreciază relaţia dintre capacitatea de mişcare şi starea de sănătate fizică şi psihică. Ideea este împărtăşită şi de omul modern, care consideră fitness-ul parte integrantă a stilului de viaţă, apreciind valoarea activităţilor fizice, motrice, la toate vârstele şi în orice condiţii materiale sau sociale.

Fitness-ul este „capacitatea corpului de a funcţiona la un nivel optim, atât în situaţii de urgenţă, ca şi în viaţa de zi cu zi" (Katz, J., 1988).

Fitness-ul fizic aflat în relaţie cu starea de sănătate (health related) are în componenţă următoarele elemente: rezistenţa cardiorespiratorie, forţa musculară, rezistenţa musculară, mobilitatea şi compoziţia corporală. Aceste componente structurale sunt elemente de bază pentru multe discipline sportive, particularizarea realizându-se în funcţie de gradul sau nivelul de dezvoltare pe care fiecare componentă o dobândeşte.

Beneficii valoroase în planul sănătăţii vor avea persoanele care practică activităţi fizice viguroase, indiferent de vârstă şi care vor continua această practică de-a lungul întregii vieţi.

Dobândirea formei fizice, a condiţiei fizice este rezultanta influenţelor activităţilor din şcoală, dar şi a celor extra, reprezentând activitatea de acasă, din timpul liber, deprinderile nutriţionale, mijloacele de refacere, întregul raport dintre activitatea fizică, intelectuală şi odihnă, stilul de viaţă, în esenţă.

Din cele relatate rezultă că fitnessul optim este dat de dezvoltarea echilibrată a

celor trei componente (eficienta cardio-respiratorie,compoziția corporala, eficienta neuro-musculară). Dacă lucram numai pentru forță, rezistență musculară si suplețe, înseamnă că pregătirea noastră este incompletă si nu putem realiza un fitness aerob optim, un fitness benefic atât pentru sănătatea noastră cât și pentru sportul de performanță în care efortul are caracter aerob.

Dimensiunea organică este într-o legătură strânsă cu corpul, somaticul şi fiziologicul individului, reflectând starea de sănătate a fizicului; buna funcţionare a sistemelor şi organelor şi proporţionalitatea optimă a ţesuturilor corpului. Fiind direct condiţionată de starea de sănătate, această componentă pune accentul pe rezistenţa cardio-vasculară şi respiratorie. Buna funcţionare a sistemului cardio-respirator în repaus şi efort determină în măsură importantă rezistenţa generală a organismului, respectiv o bună condiţie fizică.

„Sănătatea este o calitate a stării de bine a fizicului, emoţional şi mentalului, care permite individului să trăiască eficient şi mulţumit" (Andersson, C.L., 1988).

Dimensiunea motrică este determinată de capacităţile psihomotrice necesare controlului mişcării, abilităţilor musculare, în vederea realizării cerinţelor mişcării. Fitness-ul motor este recunoscut ca o componentă complexă, care se evaluează printro combinaţie de teste în care fiecare măsoară un anumit factor. Acest test relevă informaţia asupra motricităţii generale a individului, fără a include nivelul execuţiei tehnice a vreunei deprinderi sportive.

Dimensiunea motoare a fitness-ului are ca substrat componenta neuro-musculară a condiţiei fizice, care, după Corbin şi Lindsey, citaţi de Dragnea A. Şi Bota A., 1999, reprezintă capacitatea individului de a realiza o acţiune motrică cu caracteristicile unei deprinderi performante; rezultă din cele enunţate trăsătura esenţială a acestei componente, respectiv eficienţa mişcării.

Dimensiunea culturală este determinată de modul în care achiziţiile comportamentale legate de formarea fitness-ului fizic devin componente, determinatede stilul de viaţă, valori câştigate prin activitatea fizică.

Face parte din stilul de viaţă al omului contemporan, civilizat, să aibă activitate fizică, dirijată corect, eficient; persoana care se respectă îşi structurează de aşa manieră programele, încât să practice diverse activităţi fizice; tot mai mulţi sunt cei care aleargă, fac exerciţii de forţă, de gimnastică aerobică sau participă la programe fitness.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bădău A, Bădău D, Peroupoulus E – Study on attractiveness and efficiency of specific means to aquagym and aquafitness – Bulletin of the Transilvania University of Braşov. Series VIII: Art • Sport, ISSN 2066-7728 , Vol 4 (53). No 1 – 2011, pag 91-98,

2. Barbosa T.M., Queiros T.– Manual Práctico de Actividades Aquáticas e Hidroginastica, (2ª Ed.) Lisboa: Xistarca, Promoções e Piblicações Deportivas, LDA, 2005.

3. Moreno, J. A. y Gutiérrez, M. (1995b). Panorámica actual de los programas de actividades acuáticas (II). SEAE/INFO, Nr. 30, pag. 12-17

4. Moreno, J.A. - Pasado, presente y futuro de las actividades acuáticas. Nr. 6º Congreso de Actividades Acuáticas, 2002, pag. 67,

5. Tenente J. – Fitness Aquatico e Hidroterapia – Hidroginastica. Texto de Apoio apresentado ao Centro de Estudos e Formação em Actividades Deportivas, 2004.

6. Thorsten Dargatz,Andrea Röwekamp – Aquatic Aqua-fitness: Aqua-aerobic, Aquapower, Aqua-jogging, wassergymnastik, Munchen, 2010

7. Tudor V. – Măsurare şi evaluare în sport, Ed. Discobolul, Bucureşti, 2013

8. Tsourlou T., Benik A., Dipla K., Zafeiridis A., Kellis S. The effects of a twenty-four weeks aquatic training program on muscular strength performance in healthy elderly women. Journal of Strength and Conditioning Research, Nr. 20, pag. 811-818, 2006. 198.

9. Windhorst, M. Y Chossek, V. - Aquatic exercise association manual. Port Washington, WI: Aquatic exercise association, 1988.

10. Wilder R.P., Brennan D.K. Physiological responses to deep water running in athletes. Revista: Sports Med, Nr. 16, pag: 374-380, 1993.

UN PARTENERIAT DE SUCCES ÎN EDUCAȚIE

MIHOC ELISABETA
Liceul „Regina Maria" Dorohoi

Învățătorul din clasele primare, apoi dirigintele, însă și alți profesori joacă un rol important în viața copilului. Rol care nu se limitează la orele din clasă și la materiile școlare. Influența unui învățător sau a unui profesor depășește activitățile școlare. La orice vârstă, fiecare dintre noi încă purtăm amintirea unora dintre profesorii noștri, profesori care ne-au fost dragi, care ne-au inspirat sau care, dimpotrivă, ne-au descurajat și ne-au facut viața grea. Influența profesorilor în viața copilului poate fi una majoră, într-un mod pozitiv sau nu.

O cominicare bună între cadrul didactic și elev, aduce cu sine o relație mai bună între cei doi și implică:

- Deschidere sau transparență, astfel încât fiecare este dispus să fie sincer unul față de celalalt;
- Grija față de celălalt, atunci când fiecare știe că este prețuit de celălalt;
- Interdependența – nu dependența unul de celălalt;
- Diferențiere, permițându-și să fie unici, creativi și individuali;
- Satisfacție mutuală: nevoile unuia să nu fie împlinite în pofida celuilalt.

Cum se stabilește o comunicare bună profesor-elev?

- Înțelegând ce înseamnă toleranța în activitatea de predare și care sunt factorii care o influențează.

Cum stabilesc profesorii care sunt comportamentele accesibile și care sunt cele inaccesibile? Cum variază toleranța profesorilor de la o clasă la alta sau de la un moment al zilei la altul? Acestea sunt întrebări la care este bine să încercăm să răspundem.

- Întelegând procesul de atribuire a problemei în relația profesor-elev.

Este important ca profesorul să poata distinge între problemele personale pe care le au elevii și care le cauzează lor o problemă, dar nu și profesorului (de exemplu,elevul s-a certat cu mama lui și este supărat din acest motiv) și problemele care au un efect tangibil și concret asupra dascălului, deoarece contravin nevoilor sale (de exemplu, elevul își scrijelește inițialele pe bancă)

- Evitând limbajul de neacceptare.

Criticile, comenzile, sfaturile, avertizările, dezaprobarea, poreclele, stereotipurile sau "predicile" transmit mesaje care îi fac pe elevi să se simtă neînțeleși, neapreciați sau incapabili să își rezolve propriile probleme. De aceea, este recomandabil să fie evitate în comunicarea cu elevii.

- Învățând să pună în practică ascultarea activă.

Ascultarea activă presupune ascultarea mesajului transmis de elev, încercarea de a-l înțelege/interpreta și oferirea de feedback (pentru a se asigura că a înțeles corect mesajul), astfel încât copilul să fie orientat treptat către găsirea unei soluții pe cont propriu. (Ascultarea activă nu include oferirea de sfaturi sau soluții.)

- Evitând să facă apel la autoritate în fața elevilor.

Când profesorii întâmpină o problemă, fac apel la autoritatea lor pentru a determina elevii să se comporte astfel încât problema să dispară. Apare astfel o confruntare profesor-elev care, rezolvată prin apelul la autoritate, nu face decât să îi îndepărteze pe cei doi.

- Păstrând deschisă relația de comunicare dintre școală și familie, pentru a găsi împreună cu părinții cele mai bune soluții pentru educația copiilor.
- Învățând să rezolve conflicte prin metoda avantajului reciproc.

Elevii obligați să își schimbe comportamentul prin apelul la autoritate, pot avea reacții negative precum rebeliunea, obrăznicia, răzbunarea, minciuna, plagiatul, retragerea, teama de eșec sau teama de a-și asuma riscuri. Metoda avantajului reciproc presupune formularea problemei, generarea soluțiilor, evaluarea lor și aplicarea lor împreună, prin colaborarea dintre profesor și elev.

Din punctul meu de vedere cel care trebuie să facă primul pas în comunicarea din interiorul acestui triunghi este profesorul. Acesta are la îndemână cunoștințele necesare date de pregătirea sa psihopedagogică pentru a asigura și îmbunătăți comunicarea. Experiența sa în acest domeniu este net superioară, viziunea de ansamblu dată de clasa de elevi și generația acesteia îi oferă premisele unei bune gestionări a întregii probleme.

Gândindu-mă la cel mai dificil de schimbat factor, opinia mea ar indica părintele care în permanență se raportează la propria experiență de școlar („pe vremea mea”) ceea ce îl duce la o cantonare a sa în niște tipare greu de modificat.

Bibliografie

1. Joița, E., *Management educațional,* Editura Polirom, Iași, 2000
2. Maslow, Abraham,H., *Motivație și personalitate,* Editura Trei, Bucuresti, 2007
3. Adams,Stacy, J. (1963). Toward an Understanding ofInequity, în Levine M. Fredric,*Theoretical Readings in Motivation: Perspectives on Human Behaviour* (1976), Chicago:
4. Durkheim, E., (1980), *Educaţie şi sociologie,*Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică.

Studiu „Toleranță 0 față de violență”

Prof. Militaru Gabriela
Colegiul Național ELENA CUZA, Craiova

Este alarmant faptul că mai mult de jumătate dintre copiii chestionaţi în cadrul unui studiu au răspuns că şcoala nu ia fenomenul de bullying în serios, relatează un articol publicat pe adevărul.ro. S-a observat de asemenea că elevii nu sunt obişnuiţi cu acţiuni de prevenire a acestui fenomen, fiind reticenţi la orice susţinere din partea adulţilor, acesta fiind motivul pentru care se propune introducerea de măsuri de toleranţă zero în cazuri de acte de violenţă în şcoli.

Mai întâi, pentru a înţelege moţiunea care stă la baza dezbaterii noastre, voi defini termenii. Dacă toleranţa zero înseamnă să încetăm să mai “închidem ochii” şi să mai “trecem cu vederea” lucruri care ne deranjează, prin act de violenţă se înţelege o comportare agresivă care se poate manifesta atât la nivel fizic, cât şi la nivel psihic.

Studiul menționat mai sus arată că în 72% din cazurile de agresiune, copiii şi tinerii s-au confruntat cu comportament de tip violent în mod indirect, caracterizat prin comentarii neadecvate despre ei, familie, statut social sau etnie. Un procent de 43% din tineri au fost îmbrânciţi, loviţi sau pălmuiţi, iar 32% au primit ameninţări, ceea ce este foarte îngrijorător.

În altă ordine de idei, filosofia cazurilor de agresiune este accea că violenţa desfigurează condiţia umană. Potrivit acesteia, realizăm că sunt situaţii în care violenţele verbale şi fizice la care sunt supuşi copiii la şcoală pot afecta dezvoltarea lor ulterioară, de aceea voi aduce în discuţie argumentul psihologic şi emoţional.

Toate aceste agresiuni afectează psihicul copilului. Pornind de la injurii şi până la câteva palme sau pumni, putem ajunge la un copil ce se poate transforma total. Având parte de o situaţie de acest gen, copilul poate rămâne cu sechele post-maltratare, generându-se astfel un comportament anormal sau antisocial, iar în cazul în care acesta rămâne cu traume, el trebuie reintrodus în societate cu ajutorul unui psiholog. Victima poate să devină introvertită şi să se izoleze de ceilalţi sau poate adopta la rândul ei un comportament agresiv vrând să-şi depăşească condiţia. Agresorul este persoana izolată de grupurile care nu vor să aibă de-a face cu el.

Totodată trebuie să-i avem în vedere şi pe “spectatorii” unei astfel de situaţii. Traumele îşi pun amprenta şi asupra lor chiar dacă nu sunt implicaţi în mod direct: ei iau parte la bătaie şi pot să vadă cum unul dintre colegii lor este îmbrâncit, căzând, de exemplu, şi spărgându-şi capul. Această imagine nu este deloc una plăcută, având un mare impact asupra lor. Putem vorbi şi de cealaltă categorie care nu numai că asistă şi nu reacţionează în vreun fel, dar face şi galerie, încurajându-l pe cel mai bun să dea mai tare. Astfel de manifestări îi transformă şi pe cei care nu au nicio treabă cu victima în nişte complici faţă de care toleranţa nu ar trebui să existe.

Aplicarea unei astfel de moţiuni nu este benefică numai pentru cei implicaţi în conflict, ci pentru toţi care iau parte la el: agresor, victimă, spectatori. Traumele care duc la generaţii total dezbinate se vor diminua, iar văzând că toată lumea este sancţionată pentru orice formă de violenţă, dar şi pentru susţinerea acesteia, copiii vor înţelege consecinţele şi îşi vor opri pornirile. Pentru unii poate fi doar o amintire neplăcută din trecut, însă totul depinde de modul în care este gestionată problema la momentul potrivit şi de sprijinul pe care copilul îl primeşte de la familie ori de la profesori.

Tristeţea, furia, singurătatea şi ruşinea sunt câteva dintre stările pe care le experimentează victimele acestui fenomen, larg răspândit în şcolile de la noi. Acestea fiind spuse, este recomandată ideea de toleranţă zero ce are ca scop prevenirea şi conştientizarea elevilor cu privire la efectele comportamentelor violente din şcoală şi formarea unei atitudini civice conştiente, durabile faţă de acest fenomen social astfel încât să devină mai buni, mai toleranţi, mai responsabili.

Planul pe care eu l-aș propune: în funcţie de gravitatea situaţiei, dar şi de vârsta participanţilor, aș recomnda să se aplice sancţiuni. Trebuie să avem în vedere faptul că nu putem proceda cu nişte elevi de clasa 0 la fel cum am proceda cu unii de liceu. În primă fază o modalitate de a îndrepta lucrurile este interzicerea copilului de a ieşi în pauză, iar apoi putem vorbi despre scăderea mediei la purtare, totul raportându-se, bineînţeles, la gravitatea situaţiei.

Bibliografie :

Axinte, Gabriela. Prevenirea violenței în școală - resurse pentru școli și profesori : ghid pentru profesori, învățători și educatoare / Gabriela Axinte, Cristina Sorici. - Iași : PIM, 2015.
Debarbieux, Éric. Violenţa în şcoală : o provocare mondială? / Éric Debarbieux; - Iași : Institutul European, 2010.
DePino, Catherine. Violența în școală : Ajută-ți copilul să-i facă față / Catherine DePino; - București : Editura Trei, 2013.
Muntean, Ana. Violenţă, traumă, reziliență / Ana Muntean, Anca Munteanu. - Iași : Polirom, 2011.

STUDIU privind cauzele abandonului şcolar

Prof. Militaru Gabriela
Colegiul Național ELENA CUZA, Craiova

Abandonul şcolar reprezintă o conduită de evaziune definitivă, care constă în încetarea frecventării şcolii şi părăsirea sistemul instructiv-educativ. Această conduită este precedată de **absenteism.**

Cele mai grave şi mai frecvente acte de devianţă şcolară sunt: fuga de la şcoală, absenteismul, abandonul şcolar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul şi suicidul.

Fuga de la şcoală, absenteismul, abandonul şcolar, toxicomania şi suicidul sunt conduite evazioniste, apărări deghizate, în timp ce vandalismul şi conduitele violente sunt apărări deschise. În literatura de specialitate se face diferenţa între absenţele justificate (de starea de sănătate a elevului), absenţele încuviinţate de părinţi şi absenţele nejustificate şi necunoscute de părinţi. Se distinge, de asemenea, şi o formă de absenteism persistent, precum şi o formă de absenteism ocazional, indiferent dacă părinţii sunt sau nu la curent cu acest fenomen.

Absenteismul şcolar este definit ca o problemă socială, fiind explicat prin caracteristicile mediului de provenienţă şi apărând mult mai frecvent în mediul urban şi în familiile sărace. Conceptul este pus deseori în legătură cu cel de «fuga de la şcoală» (chiulul), care, asimilând fobia şcolară, este interpretat ca o problemă emoţională.

Absenteismul desemnează un tip de conduită evazionistă stabilă, permanentizată, ce reflectă lipsa de interes, motivaţie, încredere în educaţia şcolară. Cei care absentează nu apreciază şcoala ca pe o instituţie care le poate asigura un viitor stabil, ei devenind interesaţi mai mult de obţinerea rapidă unor avantaje materiale. În acest mod, pentru elevii care absentează, a veni la şcoală devine sinonim cu pierderea timpului. Ei vor avea rezultate şcolare slabe, o stimă de sine scăzută pentru că fac ceva ce nu le place, iar prezenţa la şcoală devine traumatizantă.

Absenteismul conduce nu doar la abandon şcolar, dar şi la consumul de droguri, violenţă şi infracţionalitate. Elevul care lipseşte de la şcoală de obicei pleacă de acasă echipat corespunzător, la ora potrivită pentru a respecta orarul şcolar şi se întoarce acasă la ora potrivită, în funcţie de programul zilei. Ori în loc să rămână la ore, el se refugiază în baruri,

internet-café-uri, săli de jocuri, gări, parcuri. Când aceste activităţi devin o rutină, elevul poate face transferul spre altele: consumul de alcool sau de droguri, traficul de droguri, furtul, prostituţia. Generalizarea obiceiului de a lipsi de la şcoală se asociază cu debutul în activitatea infracţională.

Absenteismul echivalează cu o demisie a elevului de la activitatea şcolară, prefigurând abandonul şcolar. Atunci când elevii încep să lipsească sistematic şi generalizat de la şcoală, această conduită reprezintă un semnal tardiv al existenţei problemelor; absenteismul constituie o formă de agresiune pasivă împotriva şcolii, indicând că elevii fug de la şcoală chiar şi cu riscul de a fi pedepsiţi. Reacţiile negative ale şcolii şi ale părinţilor întreţin mecanismele de apărare ale elevului, creând un cerc vicios, în care abandonul tinde să apară drept unca soluţie prin care se pot rezolva toate problemele.

În cazul absenteismului şcolar regăsim doi factori majori, care acţionează interdependent: şcoala şi familia.

Şcoala poate contrbui la creşterea ratei de absenteism, atunci când:

-oferta educaţională este incompatibilă cu aspiraţiile elevilor sau şcoala nu facilitează accesul pe piaţa muncii, metodele de predare-învăţare nu sunt atractive;

-profesorii sunt prea autoritari;

-foloseşte un sistem inechitabil al întăririlor pozitive şi negative;

-încurajează competiţia în dauna cooperării, crescând riscurile de eşec şcolar;

-se urmăreşte constituirea unei elite, restul elevilor find marginalizaţi;

-disciplina şcolară este prea rigidă sau prea permisivă;

-şcoala nu colaborează cu familia.

Referitor la rolul **familiei** în absenteismul şcolar, el devine vizibil mai ales în situaţii cum ar fi:

-părinţii sunt indiferenţi sau devalorizează educaţia şcolară;

-părinţii îl obligă pe elev să presteze diverse activităţi casnice sau aducătoare de venit;

-părinţii sunt bolnavi dependenţi de droguri, alcoolici, se află în detenţei etc., şi nu-l supraveghează pe copil.

Absenteismul rezultă din repetarea absenţei şi se caracterizează prin frecvenţa absenţelor şi prin durata lor într-un interval de referinţă. Abandonul şcolar constă în încetarea frecventării şcolii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns. Rata abandonului şcolar se stabileşte ca raport între numărul elevilor înscrişi şi numărul absolvenţilor.

Din punct de vedere economic, abandonul şcolar reprezintă un indicator al eficienţei sistemului şcolar: cu cât indicele de abandon este mai mare, cu atât sistemul şcolar respectiv este mai ineficient.

Cauzele principale ale abandonului şcolar sunt:

a)Cauze de ordin economic

Rata abandonului la nivelul şcolarităţii primare este mai scăzută în ţările cu un venit mare pe cap de locuitor. Copiii care trăiesc în familii sărace au şanse mai mari de a abandona şcoala.

b)Cauze de ordin socio-cultural sau religios.

În această categorie se includ indicatorii de putere şi status social: apartenenţa la clasa socială, apartenenţa etnică, rasială, sexul, mediul urban/rural. Este ştiut faptul că diferite grupuri dezavantajate social sunt discriminate atât în cadrul sistemului şcolar, cât şi pe piaţa muncii.

c)Cauze de ordin psihologic, referitoare la reacţia fiecărui elev la apariţia insuccesului şcolar şi a conflictelor cu autorităţile şcolare. Etichetarea ca „elev slab" reduc stima de sine a elevilor. În aceste condiţii, elevii care nu au resursele necesare pentru a se mobiliza în vederea depăşirii dificultăţilor vor căuta să-şi satisfacă nevoia de valorizare personală în afara şcolii.

d)Cauze de ordin pedagogic care vizează calitatea vieţii şcolare, relevanţa metodelor şi stilurilor didactice ale profesorilor pentru stilurile cognitive ale elevilor, deschiderea şcolii faţă de problemele comunităţii.

Indiferent de tipul de devianţă şcolară, elevii au o motivaţie anume pentru a alege un tip de comportament care contravine normelor sociale: fie protestează faţă de un sistem coercitiv, fie doresc să iasă dintr-un tipar sau să se apropie de indivizi care sunt devianţi.

Datorită faptului că o dată pierdută legatura cu şcoala elevului îi este greu să revină la îndatoririle avute înainte, prevenţia abandonului şcolar trebuie să funcţioneze de la primele semne. Astfel trebuie să se ia măsuri de la primele absenţe repetate – discuţii în particular cu elevul şi apoi cu parinţii acestuia, în încercarea de a-l readuce pe calea frecventării cursurilor. Această "consiliere" se poate efectua şi în ora de dirigenţie sau în particular.

O parte dintre devierile comportamentale manifestate în mediul şcolar, printre care se numără şi absenteismul şi abandonul şcolar, se află în legătură cu greşelile de educaţie ale cadrelor didactice şi cu stabilirea relaţiilor incorecte între elevi. Ele pot fi prevenite printr-o organizare corectă a vieţii şi a raporturilor intraşcolare. Un bun climat şcolar influenţează întotdeauna pozitiv sfera emoţională a stării psihice a elevului. Educarea conştiinţei şi a

conduitei morale trebuie să se bazeze pe încredere, relaţii principiale, disciplină bună şi evitarea oricăror traume psihice.

Activitatea de prevenţie a absenteismului şi abandonului şcolar este legată nu numai de igiena activităţii intelectuale, dar şi de asigurarea unei dezvoltări echilibrate a vieţii afective în cadrul relaţiilor intraşcolare. Organizarea în şcoală a unui regim de activitate disciplinată prin supraveghere şi control, prin gradarea sarcinilor, prin neadmiterea abaterilor, a dezordinii, precum şi prin cultivarea constantă a acţiunii ferme, perseverente, principiale şi prompte a colectivului de elevi, cu scopul menţinerii unui nivel ridicat de ordine şi muncă este vital în prevenirea situaţiilor de absenteism şi abandon şcolar. O altă soluţie ar putea fi şi crearea unor clase de adaptare, în care cei vizaţi să fie supuşi unui program diferit, mai uşor, în trepte, astfel încât să-şi dea seama în final de necesitatea continuării studiilor.

Familia are şi ea o importanţă deosebită în luarea acestei decizii. Ea trebuie să-l sprijine permanent pe cel care are tendinţa de abandon, să-l înţeleagă şi să nu ia măsuri drastice împotriva acestuia. Chiar şi familia trebuie consiliată pentru formarea unei atitudini pozitive faţă de şcoală. Vizita dirigintelui/consilierului şcolar acasă la elev, poate crea premisele unei relaţii mai apropiate, bazate pe sinceritate şi încredere reciprocă. Sporirea numărului de activităţi comune şcoală – familie, realizarea unor proiecte împreună, sunt foarte importante pentru ca elevul să înţeleagă atât şcoala, cât şi familia actionează doar în interesul său. În unele şcoli frecventate de elevi cu posibilităţi financiare reduse se recurge chiar la asigurarea mijlocului de transport necesar elevului pentru a ajunge la şcoală.

Bibliografie:

- Boudon, R., *Tratat de sociologie*, Editura Humanitas, Bucureşi, 2005.
- Cojocaru, Şt., *Proiectul de intervenţie în asistenţa socială,* ditura Polirom, Iaşi, 2006.
- Ionescu, I., Stan, D., *Elemente de sociologie,* vl. 2, Editura Univ. "Al.I. Cuza", Iaşi, 1999.

Elevi și profesori parteneriat pentru succes

prof.înv.preșc. MIRIȚĂ CARMEN
Liceul Special pentru Deficienți de Vedere Buzău

Schimbările societății și elementele de bază ale programelor de învățământ în general reflectă nevoile societății. Pentru elevi, profesorii sunt adulții cu care interacționează cel mai mult. Din acest motiv un profesor trebuie să empatizeze cu elevul său. Cel mai elocvent exemplu este munca în echipă începând de la a face propunerii pentru drumul educațional, trecând prin planificarea evenimentelor până la realizarea activităților din parteneriat. O echipă fără superior-subaltern, modestie-ipocrizie. O echipă în care să primeze dezvoltarea personală prin bun simț, curiozitate , dorință de cunoaștere de interrelaționare între membrii. Astfel elevii vor prinde încredere în ei, vor putea să se adapteze la schimbări, vor acumula cu plăcere cunoștințele, vor face mai ușor față provocărilor, iar succesul va fi garantat. Succesele cele mai multe sunt rezultate din astfel de parteneriate elev-profesor. Aceste parteneriate trebuiesc bine implementate oferind elevilor deschidere în abordarea subiectelor care contează pentru ei dar și care le aduce un plus de cunoștințe formându-și abilități cognitive. În acest sens profesorii vor provoca elevii în rezolvarea multor situații ce au relevanță în lumea reală, oferindu-le sprijinul lor. În acest mod se pot dezvolta abilități precum :

- comunicare eficientă: o bună relație elev- profesor, învață elevul cum să se exprime clar și să asculte cu atenție.
- empatie și înțelegere: interacțiunea cu profesorul, ajută elevii să înțelegă diferitele perspective.
- gestionarea conflictelor: situațiile de conflict devin oportunități în a învăța elevul cum să comunice constructiv.

În acest an școlar am derulat un astfel de parteneriar elev-profesor, reunind un grup de elevi in atelierul muzical. Am comunicat intențiile mele, am asculatat ideeile lor și am pornit la drum. I-am provocat pe fiecare rând pe rând fără să simntă de fapt că eu dirijam cumvaa atît emoțiile cât și dezvoltarea lor cognitivă. Am ajuns cu unii din ei să luăm premii și trofee.

Povestea relației elev-profesor este una care ne arată că învățarea nu se limitează doar la predare-învățare, manuale și note. Comunicarea, înțelegerea emoțiilor și colaborarea cu ceilalți sunt aspecte la fel de importante în procesul educațional. Este important să învețăm cum să ne exprimim cât mai elocvent, astfel încât interlocutorul nostru să înțeleagă mesajul pe care îl transmitem. In activitățile atelierului muzical am învățat să ascultăm pe cei mai mici sau mai puțin talentați dar cu voință de dezvoltare și ne-am exprimat gândurile într-un mod clar. Am învățat cum gândesc alții și cît de important este nsă fim empatici. Menționez acest aspect pentru că au aparut și situații mai dificile. Dar chiar și acestea au pot să reprezinte o șansă de învățare. În momentele de dezacord am explicat cum să rămînem calmi și să rezolvi problemele într-un mod matur. să putem da șanse tuturor: unii prin muncă mai multă cu voință mare, alții mai delăsători , cu muncă mai puțină dar să ajungem la un moment să punem semnul egal muncii tuturor, bucurându-ne de rezultate. Relația cu profesorii nu trebuie privită ca pe o cărare

pietruită cu un singur sens, ci ca pe un partener, o cărare mai lată cu dublu sens. În crearea unei atmosfere pozitive un rol important îl au și profesorii și elevii prin atitudinealor ca fiind deschiși și respectuoși atunci când se comunică, în timp ce se studiază. Pot există nelămuriri sau întrebări de-a lungul parcurgerii actului de învățare, însă parteneriatul elev-profesor are o cheie: curajul de a adresa profesorilor direct întrebări , în sala de clasă sau mediu vital : vizită la muzeu, o grădină botanică, un laborator cu o anumită tehnologie, un studio de înregestrări melodii, etc. Prin atitudinea pozitivă, implicarea activă și comunicarea deschisă, se contribuie semnificativ la crearea unui mediu de învățare sănătos și plin de înțelegere, indiferent de natura acestuia.

Parteneriatul elev-profesor îmbunătățește clar actul de învățare. Oferă deschidere către învățare prin atmosfera pozitivă elevi-profesori ceea ce dă îți dă încredere elevilor să exploreze subiecte noi. Ajută elevii să depășească obstacole. Când profesorii sprijină elevii,aceștia pot trece peste dificultăți. Performanțele elevilor se îmbunătățesc. Relația pozitivă elev-profesor poate să aibă un impact direct atât asupra notelor cât și asupra dezvoltări lor emoționale și profesionale. Dă încredere în propriile abilități. Relația pozitivă cu profesorii poate să-ți întărească încrederea în elev.

Conexiunea pe care o stabilește cu profesorul un elev în timpul anilor de școală este o șansă magică în dezvoltarealui. Aceasta are capacitatea de a influența cât de multe poate un elev să acumuleze, cât de mult se poate dezvolta și cât de bine se simte în sălile de clasă.

Bibliografia:

1.Lacombe, F. -Rezolvarea conflictelor de comunicare , Editura Polirom Iași 2005

2.Macovei, E.- Pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică , București 1997

VIOLENȚA ÎN ȘCOALĂ

Prof.înv.preșcolar special MIRON IONICA

Școala Gimnazială Specială ”Constantin Pufan”Galați

Majoritatea analizelor privilegiază ideea că agresivitatea ține mai mult de instinct, în timp ce violența ține mai mult de cultură, de educație, de context.

Istoric si cultural, violența este o noțiune relativă, dependentă de codurile sociale, juridice si politice ale societății în care se manifestă. In absența unei definiții precise a violenței, unii autori cred că este mai potrivit un inventar al faptelor violente. Numai că faptele brute, private de semnificația lor socială, nu spun nimic. Clarificarea unui fapt ca fiind violent depinde de convențiile sociale în vigoare. Multă vreme, de pildă, corecția fizică pe care părinții o aplicau copiilor era considerată un lucru firesc, ce face parte din actul educațional. De asemenea, sunt populații, comunități care aproape că nu cunosc agresivitatea, în timp ce altele se manifestă destul de agresiv.

In mod tradițional, școala este locul de producere și transmitere a cunoașterii, de formare a competențelor cognitive, de înțelegere a sensului vieții și a lumii care ne înconjoară, de înțelegere a raporturilor cu ceilalți și cu noi înșine. Misiunea școlii nu este doar de a pregăti forța de muncă. Școala trebuie să profileze caractere, să-i educe tânărului plăcerea de a învăța, dorința de a reuși și de a face față schimbărilor de pe piața muncii.

In acest context, a vorbi despre violență acolo unde ne așteptăm să găsim cele mai bune condiții pentru formarea și dezvoltarea armonioasă a personalității poate părea un fapt cel puțin neverosimil. In ultimii ani, violența în rândul minorilor a constituit subiectul a numeroase dezbateri mediatice. Totuși, cunoștintele noastre în acest domeniu sunt destul de lacunare. Singurele date certe provin din statisticile Ministerului de Interne și ele vizează diferite tipuri de infracțiuni comise de minori: omoruri, tentative de omor, vătămări corporale grave, violuri, furturi, tâlharii.

Violența școlară este asociată, în general, cu zonele urbane dificile, cu periferiile, acolo unde sărăcia este la ea acasă. De aceea, atunci când se vorbește despre violența în școală, se consideră drept surse favorizante factorii exteriori ai școlii: mediul familial, mediul social, ca și factori ce țin de individ, de personalitatea lui.

Mediul familial reprezintă, credem, cea mai importantă sursă a agresivității elevilor. Mulți dintre copiii care prezintă un profil agresiv provin din familii dezorganizate, au experiența divorțului părinților și trăiesc în familii monoparentale. Echilibrul familial este perturbat și de criza locurilor de muncă, de șomajul ce-i atinge pe foarte mulți părinți. Părinții sunt confruntați cu numeroase dificultăți materiale, dar și psihologice, pentru că au sentimentul devalorizării, al eșecului. In aceste condiții, ei nu mai sunt sau sunt puțin disponibili pentru copiii lor. Pe acest fundal apar apoi probleme familiale foarte grave care-i afectează profund pe copii: violența intrafamilială, consumul de alcool, abuzarea copilului, neglijența, la care se adaug și importante

carențe educaționale – lipsa de dialog, de afecțiune, inconstanța în cerințele formulate față de copil (treceri de la o extremă la alta, de la o permisivitate exagerată la restricții foarte dure), utilizarea mijloacelor violente de sancționare a copilului pe motiv că "bataia-i ruptă din rai". Sunt și părinți care privilegiază în mod exagerat relația afectivă în detrimentul rolului educativ pe care ar trebui să-l aibă în raporturile cu copiii lor: nu le impun nici un fel de interdicții, de reguli, emit puține exigente și caută să evite conflictele. Această absența cvasitotală a constrângerilor (în afara școlii) îl va determina pe elev să adopte în școală comportamente de refuz a exigențelor profesorilor.

La rândul său, mediul social conține numeroase surse de natură să inducă, să stimuleze și să întrețină violența școlară: situația economică, slăbiciunea mecanismelor de control social, inegalitățile sociale, criza valorilor morale, mass-media, disfuncționalități la nivelul factorilor responsabili cu educația tinerilor, lipsa de cooperare a instituțiilor implicate în educație. Pentru fostele țări comuniste, conjunctură economică și socială provoacă anumite confuzii în rândul tinerilor, care încep să se îndoiască de eficacitatea școlii, de utilitatea științei și aceasta cu atât mai mult cu cât constată că școala nu îi asigură inserția profesională. Valorile tradiționale vehiculate în școală – muncă, meritul, efortul – cunosc o eroziune vizibilă. Un mediu social în criză (criza locurilor de muncă, criza familiei, criza valorilor) afectează profund dezvoltarea personalității copilului.

Trăsăturile de personalitate ale elevului sunt și ele într-o strânsă corelație cu comportamentele violențe, la acestea adăugându-se problemele specifice vârstei adolescenței.

Adolescența este o perioadă de transformări profunde pe plan fizic, psihic și social. Acum adolescentul este fericit, se simte bine în pielea sa și două ore mai târziu este trist, deprimat, descurajat. Adeseori, el oscilează între sentimentul de putere, de forța și sentimentul de îndoială, de descurajare, de scădere a stimei de sine. Pentru a se apăra de aceste emoții, adolescenții dezvoltă reacții de provocare, de agresivitate, de opoziție față de părinți și profesori.

In această perioadă atât de dificilă, dialogul părinți-copii și profesor-elev este absolut necesar. Adolescentul dorește să fie înțeles, are nevoie de dragoste, de securitate afectivă dar, de cele mai multe ori, el nu recunoaște și nu exprimă acest lucru. Nu întâmplător se afirmă că violența școlară pleacă, în primul rând, de la un deficit de comunicare. A lupta contra violențelor școlare înseamnă a ameliora calitatea relațiilor și a comunicării între toate persoanele angrenate în actul educațional.

Școala însăși poate reprezenta o sursă a unor forme de violență școlară și acest lucru trebuie luat în considerare în conceperea diferitelor programe de prevenire și stăpânire a violenței.

Școala este un loc unde elevii se instruiesc, învață, dar este și un loc unde se stabilesc relații, se promovează modele, valori, se creează condiții pentru dezvoltarea cognitivă, afectivă și morală a copilului. Clasa școlară constituie un grup ai cărui membrii depind unii de alții, fiind supuși unei mișcări de influențare reciprocă ce determină echilibrul funcțional al câmpului educațional. Fiecare grup cere de la membrii săi diferite forme de comportament. Insuși actul predării-învățării este un proces relațional, iar gestiunea acestor relații se înscrie în ceea ce unii autori numesc managementul clasei școlare, și anume "setul de activități prin intermediul cărora profesorul promovează comportamentul adecvat al elevului și elimină comportamentul inadecvat, dezvolta

relații personale bune și un climat socio-emoțional pozitiv în clasă, stabilește și menține o organizare eficientă și productivă a clasei”(Weber).

Comportamentele violente ale elevului își pot avea originea și într-un management defectuos al clasei școlare, mai exact într-o lipsă de adaptare a practicilor educaționale la o populație școlară considerabil schimbată. Se afirmă că prima dorință a formatorului este aceea de a exercita o putere. Dând curs acestei dorințe inconștiente, profesorul poate influența negativ relația cu elevul, deoarece va căuta să-l mențină într-o situatie de dependență, de subordonare necondiționată. Pentru aceasta, profesorul poate recurge la diferite modalități de coerciție, descurajând astfel formarea unor personalități autonome, independente, ca urmare, în grupurile conduse autoritar, se acumulează tensiuni, frustrări, ce determina comportamente agresive, ostilități între membrii grupului, în timp ce față de lider se manifestă o atitudine de supunere.

Bibliografie:

Banciu, D., Rădulescu, S.M., Voicu, M., Introducere în sociologia devianței, Bucuresti, Editura Științifică și Enciclopedică, 1985.

Chelcea, S., Ilut, P. (coord.), Enciclopedie de psihosociologie, București, Editura Economică, 2003.

Ilut, P., Valori atitudini și comportamente sociale – Teme actuale de psihosociologie, Iași, editura Polirom, 2004, p.107-122.

Liiceanu, A., Violența umana: o neliniște a societății contemporane, în Ferreol, G., Neculau, A. (coord.), Violența – Aspecte psihosociale, Iași, editura Polirom, 2003, p.47-57.

Mitrofan, N., Agresivitatea, în Neculau, A.(coord.), Psihologie socială, Iași, Editura Polirom, 1996, p. 427-437.

Salavastru, D., Violența în mediul școlar, în Ferreol, G., Neculau, A. (coord.), Violența – Aspecte psihosociale, Iași, editura Polirom, 2003, p.119-137.

Școala creativă

Mititean Nicoleta
Colegiul Național „Emanuil Gojdu" Oradea

Aflat mereu **„în căutarea metodei potrivite"** pentru provocarea interesului și dezvoltării elevului din epoca postmodernistă, profesorul implicat și responsabil își încearcă toate resursele, în speranța că va găsi „piatra filozofală" a educării și predării, pentru rezultate remarcabile și pentru propria performanță profesională.

În urmă cu 23 de ani, în calitatea mea entuziastă de profesor debutant de limba și literatura română, aveam tendința de a încerca **toate metodele „moderne"**, pe care le găseam. Într-o singură oră demonstrativă, aplicam 5-6 tipuri moderne de predare-învățare într-un amalgam, din care nu lipsea lucrul în perechi sau pe grupe, pentru a impresiona, fiindcă aceasta era tendința. Nu după multă vreme, însă, am realizat că „magia" nu funcționa, căci timpul se consuma cu explicații și desfășurări de forțe, iar rezultatele erau minime: conținuturi predate, dar nefiltrate, elevi care se concentrau mai mult asupra metodelor „greu de înțeles" și mai puțin asupra cunoștințelor ce se transmiteau și etape ale demersului didactic neterminate.

Lecția învățată de mine a fost simplă: metodele moderne pur și simplu aplicate ca un spectacol și neasimilate erau aride, precum o călătorie prin deșert, extenuantă și fără apă. Ciorchinele, metoda „știu-vreau să știu-am învățat ", metoda pălăriilor gânditoare, cvintetul, metoda „schimbă perechea" nu mai sunt la modă, dar ne-au dat multe bătăi de cap altădată… Fără o ghidare profesionistă, proaspătul dascăl nu reușește să obțină competențele și performanțele scontate, având ca reper doar teoriile învățate la cursurile de pedagogie și metodică din facultate.

Cu timpul, am învățat să iau pulsul clasei și să mă adaptez în funcție de fiecare grup în parte. Și am înțeles că cunoștințele primează, că sunt esențiale cultura, corectitudinea și claritatea transmiterii informației, că rigurozitatea contează mereu și că perfecționarea sau adaptarea continuă te transformă într-un profesor mai bun și mai eficient, chiar dacă nu întotdeauna apreciat. **„Per aspera ad astra"** (pe căi anevoioase spre stele) era motoul unui reputat dascăl din școala în care profesez, iar sensul acestor cuvinte s-ar putea identifica cu traseul de urmat, atât de profesor, cât și de elevi, pentru a-și atinge țelurile propuse sau necesare.

În esență, sunt de acord cu părerea domnilor rectori ai Universității „Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca, prof. univ. dr. Daniel David și prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop ori a doamnei psiholog Laura Gunesch, conform cărora școala nu este un loc de distracție sau un circ, în care profesorii sunt clovnii obligați să-i distreze pe copii, pentru a fi mulțumiți și fericiți. Căci învățarea și dezvoltarea înseamnă efort și depășirea limitelor, în perfectă conexiune cu ideologia existențială, de mult uitată, a creatorului prin excelență, Manole: **„Nimic nu este durabil fără sacrificiu."**

Cu toate acestea, am observat că tuturor elevilor, fie ei copii, preadolescenți sau adolescenți în toată regula, le place **să se joace**. Această "joacă" poate deveni cheia succesului, în condițiile în care profesorul („Houdini") pune la punct toate detaliile pentru a obține educare-învățare-competențe stimulate- conținuturi asimilate. Prin urmare, regizorul ieșirilor din tipar ale

,,Schoollandului" modern nu poate fi decât profesorul. El rămâne instanța care dirijează cu rigurozitate momentele în care metodele clasice sunt lăsate deoparte, pentru a crea o varietate necesară împotriva plictiselii școlare actuale.

Concret, o metodă creativă pe care am aplicat-o la clasele mici de gimnaziu, cu real succes, a izvorât dintr-un joc popular al copilăriei, Fazan. Din când în când, la textele noi, după învățarea cuvintelor necunoscute sau după predarea categoriilor semantice, copiii au fost împărțiți în grupe care se luptau pentru locul I (pentru că da, și competiția e stimulativă în învățare!). Cei care reușeau să introducă cele mai diferite cuvinte, cele mai multe cuvinte nou-învățate și cele mai rapide răspunsuri fără greșeli, într-o sincronizată colaborare, câștigau competiția, cu fericirea evidentă de a primi un punct în plus la următoarea notă. Satisfacția mea imensă era implicarea lor totală, dar și mulțumirea de a experimenta o învățare veritabilă, fără eternele întrebări:" De ce trebuie să studiem?", "La ce ne ajută toate acestea?"

În ceea ce privește clasele de liceu, cel mai mare entuziasm a fost stârnit de punerea în scenă a operelor studiate. De la alegerea rolurilor, până la selectarea secvențelor de jucat ori alegerea rolurilor și a decorurilor, totul s-a desfășurat într-o atmosferă "artistică" unică. Desigur că entuziasmul s-a diminuat considerabil, după primele 2 repetiții, dar eu, profesorul, mi-am dus rolul până la capăt, delegând un lider pentru fiecare grup, asistând la repetiții și intervenind cu sfaturi și cu ajutorul, acolo unde a fost nevoie. Un stimulent important l-au constituit fără doar și poate și notele primite, astfel că ,,Povestea lui Harap-Alb", ,,Fântâna dintre plopi", ,,Moara cu noroc" și ,,Ion" au ajuns ,,piese de teatru", întipărite în mintea tuturor, mai ales prin condiția păstrării replicilor originale.

Să nu uităm, însă, că orice creație de sens necesită efort intelectual și timp! Faptul în sine aduce încă o dată în discuție munca titanică a dascălului, rămasă necontorizată ori neapreciată, dar aceasta este o altă poveste…

Pentru moment, rămâne imaginea pozitivă a unor elevi în care creativitatea implicată a unui profesor, ce-și dorește o lume educată, își face frumos încercarea…

Tendințe și transformări în învățământul primar. Educația socio-emoțională

Prof. înv. primar MITROI LORENA,

Școala Gimnazială Nr.6, Drobeta Turnu Severin

Învățământul primar a cunoscut, în ultimele decenii, o serie de transformări și tendințe semnificative, având ca scop adaptarea procesului educațional la nevoile actuale ale elevilor și la cerințele societății. Iată câteva dintre aceste transformări, împreună cu exemple de programe educative care reflectă aceste tendințe:

1. Curriculum Centrat pe Elev

Se pune accent pe nevoile, interesele și stilurile de învățare ale elevilor, încurajând astfel o abordare mai personalizată a învățării.

Exemplu: Programele de învățământ diferențiat, care permit adaptarea activităților didactice în funcție de nivelul de pregătire și de interesele fiecărui elev.

2. Utilizarea Tehnologiei în Educație

Integrarea tehnologiei digitale în procesul de învățare, inclusiv utilizarea tabletelor, aplicațiilor educaționale și platformelor online.

Exemplu: „eLearning în Școala Primară" – un program care promovează utilizarea resurselor online și a aplicațiilor interactive în cadrul lecțiilor.

3. Educația pentru Competențe Cheie

Accent pe dezvoltarea competențelor esențiale pentru secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, colaborarea și creativitatea.

Exemplu: Programe de educație STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică) care încurajează explorarea și rezolvarea de probleme.

4. Învățarea Experiențială

Învățarea prin activități practice și experiențe directe care ajută elevii să conecteze teoreticul cu realitatea.

Exemplu: „Școala câmpului" – activități educaționale desfășurate în exterior, care implică observația naturii, experimente și proiecte de grup.

5. Educația Incluzivă

Crearea unui mediu de învățare accesibil pentru toți elevii, indiferent de abilitățile sau necesitățile lor speciale.

Exemplu: Programele de formare pentru cadrele didactice în domeniul educației incluzive și adaptarea curriculumului pentru a răspunde diversității elevilor.

6. Colaborarea Școală-Familie- Comunitate

Implicarea părinților și a comunității în procesul educațional, pentru a sprijini dezvoltarea holistică a elevilor.

Exemplu: „Parteneriate educaționale" care încurajează activități comune între școli, familii și organizații locale.

Transformările și tendințele din învățământul primar reflectă o adaptare la cerințele actuale ale societății și la provocările educației moderne. Programele educative menționate mai sus sunt doar câteva exemple dintr-un peisaj în continuă schimbare, menit să sprijine dezvoltarea elevilor într-un mod integrat și relevant.

Un alt aspect care trebuie atins privind aceste transformări și tendințe în învățământul primar și foarte important, consider că este **educația socio-emoțională**.

Recunoașterea importanței competențelor socio-emoționale a dus la integrarea acestor aspecte în curriculum. Elevii sunt învățați cum să își gestioneze emoțiile, să colaboreze cu alții și să dezvolte empatia.

Educația socio-emoțională pentru elevii din clasele primare joacă un rol crucial în dezvoltarea holistică a copiilor. Aceasta se referă la procesul prin care elevii învață să-și recunoască și să-și gestioneze emoțiile, să dezvolte abilități interumane și să construiască relații sănătoase.

Importanța educației socio-emoționale:

1. Dezvoltarea abilităților sociale:

Elevii învață cum să interacționeze eficient cu colegii, să comunice, să colaboreze și să rezolve conflictele într-un mod constructiv.

2. Autoreglarea emoțională:

Copiii sunt învățați să își recunoască emoțiile, să le gestioneze și să dezvolte empatie față de ceilalți.

3. Îmbunătățirea performanțelor academice:

Studiile arată că elevii care beneficiază de educație socio-emoțională au rezultate școlare mai bune, deoarece sunt mai motivați și mai concentrați.

4. Reducerea comportamentelor problematice:

Abilitățile de gestionare a emoțiilor și de rezolvare a conflictelor ajută la scăderea violenței și a bullying-ului în școli.

5. Promovarea unui climat pozitiv în clasă: Un mediu școlar care sprijină educația socio-emoțională contribuie la sănătatea mentală a elevilor și la o atmosferă de învățare mai plăcută.

Strategii pentru implementarea educației socio-emoționale:

- Activități interactive: Jocuri de rol, discuții în grup, activități de team-building care încurajează colaborarea.
- Învățare prin experiență: Proiecte și activități care le permit elevilor să își exprime emoțiile și să reflecteze asupra experiențelor lor.
- Integrarea în curriculum: Încorporarea temelor de educație socio-emoțională în diverse discipline, nu doar ca o materie separată.

EDUCAȚIA, ȘCOALA ȘI FAMILIA

PROF. EUGENIA-SIMONA MIU-LICEUL SANITAR „ ANTIM IVIREANU ”-RM.VÂLCEA

Scopul educaţiei este nimicirea mărginirii egoiste a individului şi supunerea lui la raţiunea lucrurilor.

Titu Maiorescu

Educația are un rol formativ, fiind sintetizat de filosoful și pedagogul ceh Johann Amos Comenius, în lucrarea sa „Didactica magna”, în care spunea că oamenii sunt înzestrați nativ cu „*semințele științei, ale moralității și religiozității*”, atributele devin palpabile doar prin educație. În definiția lui Comenius, nimeni „*nu poate deveni om decât dacă este educat*”, idea exprimă faptul că activitatea de formare și prelucrare a resurselor individuale duce la desăvârșirea omului.

Educația are scopul de a influența prin care se urmărește dezvoltarea perpetuă a unor calităţi umane specifice și descoperirea unor noi orizonturi de cunoaștere . Astfel, este valorificată atitudinea activă a omului față de propria realizare precum și simțul responsabilității pentru generațiile care vor urma, intenționând și preocupându-se permanent de a trasa urmașilor idealul educației. În acest sens, așa cum afirma profesorul Nicola Ioan, la nivel restrâns, idealul educaţional este „*tipul de personalitate pe care o anumită societate, într-o anumită etapă istorică, îl proiectează, şi la care aspiră sau pe care îl impune, ca pe modelul cel mai general de referinţă pentru valorile împărtăşite de societatea respectivă, în orizontul de timp care îi este accesibil”*. La nivel larg, idealul educaţional este „*expresia idealului sau modelului cultural de personalitate, care sintetizează valorile supreme ale unei societăţi, ale unei culturi şi ale unei civilizaţii circumscrise unui anumit spaţiu geografic, socio - cultural, economic, politic, precum şi unei anumite perioade de timp care, prin caracteristicile şi sensurile esenţiale ale evoluţiei sale interne, se detaşează ca o epocă istorică*” . Deci, idealul educaţional reprezintă un model de proiectare a personalităţii, realizându-se o simbioză între resursele interne și deziderateleе mișcării sociale, în care personalitatea are un rol esențial. Din acest punct de vedere, în perioada contemporană, când se pune tot mai mult accent pe globalizare și a modernizarea societății, ro educaţiei îi revine rolul de a pregăti tinerele generații în vederea integrării pe piața muncii, într-o societate aflată într-o perpetuă schimbare. Educația are funcție de mediere , se evidențiază prin aceea că ușurează interacţiunea dintre factorii ereditari și condiţiile de mediu, dirijând formarea și dezvoltarea personalităţii individului, spre asimilarea crescândă a elementelor socio-culturale din mediul înconjurător. Prin funcția de mediere a

educaţiei, orice persoană preia în comportamentul său modele, valori, atitudini, cunoștinţe, care permit trecerea la realitatea socială, umană. Astfel , având ca premisă informațiile ereditare , se structurează personalitatea individului. Odată cu formarea oamenilor ca individualități distincte, dar care activează în spațiul unei colectivități, educația este aceea care are rol determinant în evoluția întregii societăți umane. Procesul educational oferă avantaje celui care beneficiază de instruire, dar și contribuția la rezolvarea unor probleme de natură socială și economică. Având în vedere caracterul ei dinamic și flexibil, educația dispune efecte pozitive la nivel de societate, precum : întărirea democrației în stat, creșterea economică, inovația tehnologică, reducerea comportamentelor anti-sociale, delincvente sau criminale, dar eficiența acestora rămâne controversată, mai ales în cazul în care educația vizează aspect generale, fără a se adapta contextului în care se aplică particularităților acestuia. Necesitatea eficientizării educației în țara noastră, care este de actualitate, este cauzată de abordările simpliste, care pun în discuție mărginirea procesului de instruire doar la mediul formal, în instituțiile de învățământ. Dar, desigur, educația impune,în special, cadrul informal, unde se realizează prin exemple, modele prin comportamentale din familie sau din colectivitate, care formează o anumită viziune pentru a defini noțiunile de „Bine" și „Rău", ajută la crearea unui tip de personalitate precum și a unui mod unic de acțiune, bazat pe rațiune, decât pe instinct.

Educaţia în familie. În zilele noastre, cea mai uzuală expresie este : „*cei şapte ani de acasă*" care se referă atât la modificările corporale care se produc în mod natural, dar evidențiază că, între creșterea corporală și cea psihică trebuie să existe o conexiune deplină, educația are rolul de a modela fondul sufletesc al individului, cu scopul de a-i imprima valori morale și culturale, În privința educației din familie, un studiu realizat de Royal Economic Society (Societatea Economică Regală) din Marea Britanie, a constatat că reușita unui elev și deprinderile acestuia sunt influențate de cinci ori mai mult de către părinți și familie, decât de profesorii de la școală . Cu certitudine, procesul de formare și instruire a copilului revine familiei în care acesta se naște, părinții constituind modele fundamentale de viață, continuă apoi în școală, cadrele didactice și consilierii școlari, prin metode corespunzătoare vârstei și nivelului de școlarizare, contribuie la formarea personalității individului și îl orientează, în vederea integrării normale și adaptării facile la viața și normele sociale. Dar, așa cum arată și Michael Wilshaw director al OFSTED (Oficiul pentru Standarde în Educație și Servicii pentru Copii din Anglia), în cele mai multe cazuri, profesorii sunt nevoiți să acopere deficitul de educație din familie, în detrimentul procesului instructive-educativ.

Având în vedere aceste aspecte, necesită o colaborare permanentă și o coroborare a tuturor factorilor implicați în procesul educației, în special părinți și profesori, pentru a combate riscul de eșec în formarea și modelarea viitorului adult.

Bibliografie:

1. Nicola Ioan, „Pedagogie”, Ediţia a II-a, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1994;

2. O. Șofran, „Instrucţie și educaţie”, Editura Enciclopedică, București, 1970;

3.http://www.doxologia.ro/educatie/documentar/este-imposibil-ca-scoala-sa-inlocuiasca-unparinte-bun-viata-de-familie-face;

4. Şorici Oxana, Lucrare de doctorat cu titlul „Fundamente pedagogice ale formării competenţelor parentale în contextul educaţiei axiologice”, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chişinău, 2013;

5. Cucoș C., „Pedagogie”, Editura Polirom, Iaşi, 2006;

6. Durkheim Emile, „Sociologie și filozofie”, 1925.

Transformări și tendințe în învățământ

Prof. Mizileanu Mirela
Grădinița Floare de Colt, București

Se spune că singura constantă e schimbarea. Aceasta mantră venită din mediul de afaceri își găsește sensul și în educație, pe de o parte pentru că societatea se află într-o continuă schimbare, cu puternice influențe externe asupra politicilor educaționale, iar pe de alta, că educația în sine înseamnă schimbare. De asemenea, la baza creării școlii a stat modelul industrial, care la rându-i s-a dezvoltat ca urmare a schimbărilor de ordin socio-economic, geo-politic etc.

Așadar, transformările și tendințele din învățământ reflectă schimbările sociale, economice și tehnologice din lumea modernă. Iată câteva dintre principalele tendințe și transformări în educație:

- Digitalizarea educației- Educația online și platformele de învățare. Pandemia COVID-19 a accelerat adoptarea tehnologiilor digitale în educație, platformele de învățare online, resursele educaționale digitale și instrumentele de colaborare online devenind esențiale. Inteligența Artificială (AI) și învățarea personalizată: AI este utilizată pentru a crea experiențe de învățare personalizate, adaptând materialele și ritmul în funcție de nevoile și abilitățile individuale ale elevilor.
- Educația incluzivă și echitabilă urmărește accesul egal la educație pentru care se depun eforturi pentru a asigura accesul egal la educație pentru toți, indiferent de statutul socioeconomic, gen, etnie sau dizabilități. Diversitatea și incluziunea presupun ca școlile să promoveze medii incluzive, care respectă și valorizează diversitatea culturală și socială.
- Învățarea pe tot parcursul vieții -Educația continuă și formarea profesională: Pe măsură ce piața muncii evoluează, necesitatea de a învăța noi competențe și de a se adapta la schimbările tehnologice devine o prioritate pentru toți indivizii, nu doar pentru elevi. Micro-certificări și învățarea modulară: Sistemele tradiționale de certificare sunt completate de micro-certificări care permit dobândirea de competențe specifice într-un timp scurt.
- Integrarea educației ecologice- Educația pentru sustenabilitate-Creșterea conștientizării privind schimbările climatice și impactul uman asupra mediului a dus la integrarea educației ecologice în curricula școlară. Acest aspect important ce vizează educația ecologică, pentru mediu, pentru a fi relevant și a-și găsi finalitate, eficiență și eficacitate trebuie subordonat conceptului de postumanism, asumat și conștientizat, privind pozitia omului în raport cu alte entități nu din perspectivă antropocentrică-acea poziție privilegiată, unic-rațională care dispune de celelalte resurse naturale, ci aflat în relație cu entitățile nonumane, aparținătoare ale aceleiași planete. Paradigma centrării pe copil, pentru asimilarea responsabilității și responsabilizării față de mediul înconjurător, ar trebui regândită în relație cu componentele mediului înconjurător: relații dintre copii,

animale, locuri, materie, ceea ce va facilita înțelegerea sustenabilității și grijii față de natură, copiii fiind văzuți ca eco-cetățeni.

- Educația bazată pe competențe - De la memorare la aplicare- Se observă o schimbare de la un model educațional axat pe memorare la unul care pune accent pe competențe practice și aplicarea cunoștințelor în situații reale. Schimbarea nu presupune anularea a ceea ce s-a clădit până la un moment dat, anularea clasicului, tradiționalului, ci aceasta trebuie juxtapusă continuității. Astfel că în ceea ce privește cunoașterea, aceasta fiind imposibil a fi exclusă, cunoștințele, de fapt, să fie constituite într-o bază de date, cu care individul să opereze, să le aplice în situații concrete de viață, să știe ce să facă cu ceea ce știe. Cele opt competențe-cheie formulate ca recomandare de Parlamentul European: comunicarea în limba maternă, comunicarea în limbi străine, competența matematică și competențe de bază privind știința și tehnologia, competența digitală, capacitatea de a învăța- procesul de învățare (a învăța să înveți), competențe sociale și civice, simțul inițiativei și al antreprenoriatului, conștiința și expresia culturală. Competențele-cheie vizează învățarea pe tot parcursul vieții, referindu-se și la adulți, prin procesul de dezvoltare și actualizare a abilităților. Abordarea competențelor viitorului-Dezvoltarea competențelor digitale și STEM- Abilitățile în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STEM) sunt din ce în ce mai importante pentru succesul în economia globală. De asemenea un concept tot mai des utilizat-educația pentru gândirea critică și rezolvarea problemelor prin care educația se concentrează mai mult pe dezvoltarea gândirii critice, creativității și abilităților de rezolvare a problemelor, într-o lume complexă și în continuă schimbare.
- Încurajarea autonomiei și responsabilității elevilor- Învățarea autodirijată: Elevii sunt încurajați să devină responsabili pentru propria lor educație, dezvoltându-și abilități de învățare independentă și gestionare a timpului.
- Parteneriatele între sectorul public și privat- Colaborări între școli și companii: Sectorul privat colaborează din ce în ce mai mult cu instituțiile de învățământ pentru a se asigura că educația oferă competențele necesare pe piața muncii.

Dincolo de discursul patronal care privește educația din perspectiva economică, utilitaristă ca pe un contract între școală și întreprindere, în mare parte susținut și agreat de organismele internaționale OCDE și UE, privind sistemele de învățământ din țările bogate, discursul OCDE și UE prefigurează, anticipează noi paradigme ale viitorului școlii ce constau în economia cunoașterii, educația de-a lungul întregii vieți, formarea competențelor esențiale generate de schimbările din domeniul economic și cele din sfera noilor tehnologii de comunicare, urmărindu-se formarea competențelor, calificările, flexibilitatea, mobilitatea.

Discursul UNESCO vizând, mai ales țările în curs de dezvoltare, susține concepte-cheie precum școlarizarea universală, educația pentru toți, calitatea educației, educația de-a lungul întregii vieți, cunoștințe de bază.

În concepția UNESCO prioritizarea este gândită în jurul respectării unor valori, vizând în principal funcțiile de integrare socială, de egalitate și echitate socială și educațională, diversitate etno-culturală, drepturile omului și ale copilului - iată, dimensiunea umanistă, congruentă cu relativismul lui Kant, asimilând la final și recunoscând importanța funcțiilor utilitar-economice ale școlilor.

Acestea, în principiu, nu pot fi ignorate sau anulate, întrucât educația vizează în final și integrarea pe piața muncii, însă trebuie reconsiderat un echilibru așa încât proporțiile să nu

reducă din valoarea și logica profesional-pedagogică și finalitățile acesteia în educarea individului.

Schimbările rapide petrecute în societate în diferite domenii fac dificilă anticiparea privind evoluția școlii de către viitorologi mai ales pe termen lung, însă, cu atenție, se prevede existența în continuare ca principală modalitate instituțională de organizare a învățării-forma școlară.

Perioada pandemiei a solicitat toate părțile implicate în educație din punctul de vedere al digitalizării și al resurselor necesare, fapt ce a condus prin extensie la conștientizarea consolidată a necesității utilizării mijloacelor TIC în procesul de învățământ, digitalizarea pedagogică fiind una dintre evoluțiile certe în domeniul educației ca nouă modalitate de realizare a învățării, activitatea de învățare rămânând activitatea centrală a școlii.

Aceste tendințe și transformări subliniază necesitatea unui sistem educațional flexibil și adaptabil, capabil să răspundă provocărilor și oportunităților unei lumi în continuă și rapidă schimbare.

Bibliografie:

Păun, Emil (2022). Școala viitorului sau viitorul școlii. Bucuresti:EdituraPolirom

IMPACTUL TEHNOLOGIEI ÎN PROCESUL DE PREDARE

Mocan Corina Elena

Școala Gimnazială „Mircea Sântimbreanu” Brad

Folosirea tehnologiilor moderne în şcoală face parte din evoluţia naturală a învăţării şi sugerează o soluţie firească la provocările moderne adresate învăţării şi a nevoilor elevilor. Integrarea acestora în procesul tradiţional de predare-învăţare-evaluare este o oportunitate de a integra inovaţiile tehnologice cu interacţiunea şi implicarea oferite de modul tradiţional de cunoaştere. Nu este un proces uşor, dar dificultăţile pot fi depăşite având în vedere potenţialul acestui tip de cunoaştere.

Efectele dezvoltării TIC au generat noi experimente didactice motivate de necesitatea adaptării mecanismelor de control ale procesului de instruire. O provocare şi o necesitate reală a educaţiei a fost şi este găsirea unui „limbaj comun”, a unor noi metode didactice, pedagogice de captare a atenţiei, de motivare pentru studiu, de menţinere a contactului şi colaborării creative cu noua generaţie. În ultimul deceniul, IT a oferit numeroase soluţii la cele mai importante întrebări ale educaţiei, susţinând şi încurajând constant experimentele didactice. Realizarea a numeroase softuri, platforme e-learnig, blogurile şi spaţii virtuale destinate educaţiei au vizat direct instruirea şi formarea tinerelor generaţii. Oportunităţile educaţionale şi pedagogice oferite de TIC procesului de învăţare şi exersare au fost create atât pentru a satisface nevoile şi aşteptările elevilor, cât şi pentru a facilita dobândirea competenţelor solicitate lor de societatea actuală şi cea viitoare. Pedagogia secolului XXI este considerată o pedagogie a competențelor şi ea solicită profesorului modern să-şi însuşească arta de a preda cu TIC.

TIC vine în sprijinul cadrului didactic pentru a proiecta şi realiza un astfel de demers, facilitând înţelegerea noţiunilor printr-o varietate de metode definite de interactivitate, participare, cooperare, comunicare. Gradul de asimilare şi înţelegere a noţiunilor este superior celui dintr-un demers pedagogic clasic, elevul fiind inclus într-un proces în care acesta învaţă să înveţe, accentul fiind pus pe dezvoltarea gândirii critice.

Predarea-învăţarea cu ajutorul tehnologiilor informaţionale, precum şi evaluarea rezultatelor procesului didactic sunt metode relativ noi în ţara noastră şi ca orice demers care urmăreşte progresul sau optimizarea activităţilor pedagogice este important şi reprezintă un salt calitativ în domeniu având un caracter creator şi inovator.

Utilizarea TIC în demersul didactic constituie o formă adecvată şi firească în care elevii sunt pregătiţi pentru a se integra într-o societate informatizată, asigurând un avantaj major, atât pentru cadrele didactice, cât şi pentru elevi. Formarea continuă a profesorilor şcolari pentru dezvoltarea didacticii digitale este primordială pentru a exercita astăzi rolul de îndrumător şi consilier al elevilor.

Colaborările în cadrul parteneriatelor educaţionale, cât și stagiile de formare continuă, oferă cadrul optim pentru însuşirea şi / sau dezvoltarea competenţelor digitale de explorare şi valorificare a instrumentelor TIC destinate instruirii şcolare, informarea cu privire la apariţia unor noi „unelte" informatice destinate educaţiei şi la rezultatele experienţelor didactice de bună practică ale utilizării lor.

Este de menționat faptul că pentru înţelegerea şi implementarea TIC în procesul clasic de învăţare e nevoie de entuziasm, energie şi dedicare pentru a transforma teoria în soluţii reale bazate pe nevoile individuale ale elevilor.

În concluzie, pentru ca procesul educaţional să fie unul de calitate, e nevoie de o schimbare, iar schimbarea începe de la fiecare dintre noi. Elevii nu pot fi schimbaţi, ei s-au născut şi trăiesc în societatea digitală. Noi, cadrele didactice, trebuie să ne asumăm rolul de coordonatori şi prieteni ai elevilor, să-i ajutăm să-şi identifice propriile strategii de învăţare potrivit intereselor. Instrumentele TIC sunt obiecte omniprezente în viaţa cotidiană utilizate în mod curent pentru a satisface o varietate de nevoi. Adulţii de mâine – elevii de azi – trebuie să fie capabili să creeze, să inventeze şi să facă descoperiri utile societăţii secolului XXI.

Referinţe bibliografice:

1. ANGHEL, C. *Eficienţa utilizării competenţelor TIC în educaţie*. Capitol din cartea „A învăţa împreună", (coord. Drobot L.), vol.1, Ediţia a XIX-a. Timişoara: Mirton, 2010.
2. CARTALEANU, T. *Formarea de competenţe prin strategii didactice interactive*. Chişinău: Centrul Educațional PRO DIDACTICA, 2010.
3. PÂNIȘOARĂ, G.; PÂNIȘOARĂ, I.O. *Managementul resurselor umane.* Iași: Polirom, 2005.
4. http://www.elearning.ro/a-fi-profesor-in-era-digitala

Impactul jocurilor și exercițiilor de atenție, perspicacitate și logică asupra formării deprinderii de muncă intelectuală independentă la preșcolarii mari

Prof.I Mocanu-Tudor Florentina, G.P.P. "Voinicelul" Slobozia, Județul Ialomița

Abilitățile de muncă intelectuală independentă, condiție obligatorie a unui traseu personal de succes, mai ales în primii ani de școală exprimă nivelul de dezvoltare a copilului la sfârșitul ciclului preșcolar, cognitiv, fizic, socio-emoțional, limbaj și de auto-ajutor (independență).

De aceea, formarea gândirii logice (dată de capacitatea de a realiza operații de comparație, analiză, sinteză, generalizare, abstractizare), creșterea atenției și a puterii de concentrare, sporirea capacității de memorare, formarea deprinderilor de muncă independentă și a comportamentului volitiv (voința), stimularea motivației (interesul) pentru învățare, trebuie să fie în atenția cadrelor didactice din învățământul preșcolar, a căror misiune este să pregătească copilul pentru startul școlar.

A învăța să înveți reprezintă o competență cheie pentru orice individ. Ea reprezintă știința fiecăruia de a accesa, a prelucra și a asimila noi cunoștințe și deprinderi, aplicabile și utile în viață și de a valorifica oportunitățile de învățare în folosul său. Această competență se formează în timp, în mod normal pe parcursul instrucției școlare.

Limitându-mă la învățământul preșcolar, cred că așa cum învățăm copiii să dobândească încă de la vârsta preșcolarității deprinderi de autonomie personală (să se îmbrace/dezbrace, să mănânce, să relaționeze cu colectivitatea), în aceeași măsură ar trebui să-i învățam să cerceteze, să investigheze, să facă efortul de a înțelege și a găsi soluții pentru problemele cu care se confruntă, într-un cuvânt să-i învățăm să învețe.

Pornind de la realitatea că deprinderile de muncă intelectuală independentă stau la baza învățării școlare și ulterior, a învățării pe tot parcursul vieții, obișnuirea copiilor cu munca independentă este o necesitate și o modalitate de pregătire a acestora pentru viață.

Formarea acestor deprinderi este un proces complex și continuu care îmbină cunoaștere, gândire, practică, atitudini și trăsături de caracter pozitive. Considerate abilități de viață, ele reprezită resursa, poate cea mai importantă, pentru o dezvoltare personală ascendentă, cu toate consecințele ei favorabile. Indivizii cu nivel ridicat de independență în muncă au trăsături de personalitate pozitive, reușesc să-și autoregleze comportamentele, dobândesc un nivel mai ridicat de autocontrol și stimă de sine, au o stare psihică și emoțională mai bună, se adaptează mai ușor condițiilor mereu în schimbare, se integrează repede și funcționează mai bine în societate.

Demersul educativ în acest sens trebuie să debuteze cel puțin la vârsta de 5-6 ani, cu pași mici, dar repetați, impuși, pe de-o parte de capacitățile în formare la această vârstă și pe de altă parte de nevoia de antrenament și timp pe care îl presupune formarea unor astfel de deprinderi, abilități și atitudini.

Formarea și dobândirea competenței la care facem referire depinde de caracterul și capacitățile personale ale individului, dar, într-o foarte mare măsură și de măiestria cu care cadrul didactic își îndrumă și educă copiii în acest sens.

La vârsta preșcolarității, nu putem vorbi despre autonomie în învățare, din considerente care țin de nivelul de dezvoltare naturală a capacităților intelectuale ale educabililor, dar putem vorbi despre premise, care pot influența dobândirea ei ulterioară. Putem să-i învățăm pe preșcolari să gândească, în anumite limite, logic.

Nevoia de a cunoaște în ce măsură învățământul preșcolar poate contribui la formarea deprinderilor de muncă intelectuală independentă a constituit motivația intervenției experimentale realizate la o grupă de preșcolari mari și care a avut drept scop antrenarea lor în activități logico-distractive care presupun atenție, spirit de observație, conexiuni logice.

Grupate într-un opționalul destinat grupei mari de preșcolari, activităţile de învăţare au cuprins jocuri și exerciții de atenție, jocuri de succesiune temporală, jocuri de diferențe, jocuri de asociere, jocuri de analogie, jocuri de memorie vizuală, jocuri de discriminare vizuală, jocuri de memorare, însoțite de fiecare dată de activități de consiliere destinate dezvoltării emoționale. Prin conținutul opționalului, jocul de gândire a fost transformat într-un instrument de educare care a vizat *dezvoltarea unor competențe funcționale*, ca de exemplu capacități organizatorice, de autogestiune, de management al timpului, de luare a deciziilor, de prelucrare și utilizare contextuală a unor informații, de identificare și rezolvare a problemelor, toate având drept scop îmbunătățirea performanțele școlare și asigurarea progresul constant al participanților. Jocurile propuse au favorizat *dezvoltarea proceselor psihice* de reflectare directă şi nemijlocită a realităţii: percepţiile, reprezentările, memoria, imaginaţia, gândirea, limbajul și nu în ultimul rând *dezvoltarea emoțională a copiilor* (încredere în sine, voință, adaptabilitate la nou, perseverență, autocontrolul emoțiilor, teama de eșec etc., motivație etc).

Obiectivele cadru ale proiectului educațional aplicativ au vizat

- dezvoltarea gândirii logice a copiilor;
- dezvoltarea atenţiei şi a puterii de concentrare;
- dezvoltarea memoriei voluntare;
- dezvoltarea capacității de discriminare vizuală;
- dezvoltarea capacităţii de a păstra şi de a reproduce cunoştinţele;
- formarea unei atitudini pro- explorare, investigare și cercetare.

Ca *obiective de referință* am urmărit

- formarea deprinderii de muncă independenă;
- formarea deprinderii de a face asocieri;
- formarea deprinderii de a sesiza caracteristici relevante;
- formarea capacității de a surprinde detalii;
- dezvoltarea memoriei vizuale și a atenției (sub aspectul stabilității – menținerea atenției un timp mai lung și a intensității - capacitatea de concentrare),

Sub aspectul *comportamentelor* am urmărit dacă preșcolarii utilizează operaţiile gândirii ca: analiza și sinteza, comparaţia, generalizarea și particularizarea, abstractizarea și concretizarea, fac raționamente logice (comparații, clasificări, raționamente logice, etc), înțeleg mecanismul de rezolvare a unor probleme care implică gândirea logică, manifestă interes pentru activitate, se implică în activitate, dovedesc atenție și se concentrează asupra soluțiilor.

Experimentul pedagogic realizat mi-a permis să enunț câteva concluzii cu privire la:

1. *Competența de a desfășura o activitate intelectuală în mod independent,* premisă a autonomiei în învățare:

- la vârsta preșcolarității, trebuie înțeleasă ca fiind *obișnuința* copilului de a cerceta, investiga, a persevera pentru a descoperi prin efort propriu răspuns la problemele cu care ia contact, utilizând toate resursele sale interioare;
- se dobândește prin *exercițiu repetat, sistematic, realizat în timp* și care antrenează gândirea cu toate componentele sale, dar și abilități și atitudini personale ca atenție, voință, încredere și motivație.

2. *Compentențele formate și capacitățile dezvoltate*:

- pregătesc copilul pentru munca de tip școlar și asigură adaptarea lor facilă la noul statut;
- se regăsec în *stilul de lucru* al copiilor încă din primul an de școală și în *atitudinea* lor faţă de obligația de îndeplinire a sarcini școlare (în clasă sau temă pentru acasă);
- contribuie la modelarea unor *trăsături pozitive ale personalității* copiilor cu impact asupra autonomiei personale în învățare (voință, perseverență, independență în decizii, autoresponsabilitatea, spirit organizatoric, spirit de inițiativă etc);

3. *Rezultate favorabile* în demersul de a "învăța" copiii să fie atenți, să se concentreze, să persevereze pot fi obținute doar dacă cadrul didactic:

- acordă atenția cuvenită dezvoltării acestor capacități și introduce în programul lor educativ activități care vizează astfel de obiective;
- evaluează corect și la timp nevoile reale ale copiilor, raportându-se la elementele esențiale pe care le presupune autonomia lor personală;
- dorește și face eforturi să valorifice toate particularitățile specifice vârstei (îndeosebi curiozitatea, imaginația, gradul lor ridicat de absorbție a informațiilor care îi interesează), dovedind creativitate didactică, flexibilitate, supleţe, deschidere permanentă la înnoire;
- alege un conținut potrivit în raport cu posibilitățile reale de înțelegere la vârsta preșcolarității și utilizează metode didactice care pot face accesibil conținutul transmis;
- oferă copiilor activități cu puternic impact educativ, situații de învățare motivante , dar care, prin conținut și încărcătură emoţională, crează o atmosferă relaxantă și permite manifestarea lor liberă, fără teamă, favorabilă creșterii încrederii copiilor în propiile forțe.;
- știe cum să-și exercite rolul de organizator al învățării și de îndrumător al copiilor, lăsându-le, pe de-o parte libertatea de acțiune, dar asigurându-le permanent, pe de altă parte, suportul necesar construirii încrederii în sine.

4. *Importanța consilierii părinților* prin programe special construite în funcție de vârsta preșcolarilor. La grupa mare, atenția, atât a cadrelor didactice, cât și a părinților, trebuie îndreptată spre ceea ce îi poate pregăti pe copii pentru treapta următoare, ciclul primar.

Prin urmare, rezultatele experimentului mă îndreptățesc să susțin că, la grupa mare este potrivit să începem educația copilului pentru a dobândi competența de a munci în mod independent. Se poate afirma că toți copiii participanți au fost pregătiţi pentru contactul cu activităţile şcolare. Fără a minimiza influența dezvoltării biologice specifică vârstei și caracteristicile trăsăturilor individuale de personalitate, putem spune că, acest comportament a fost și rodul valențelor educative ale activităților desfășurate, inclusiv a proiectul educațional utilizat, al cărui scop a fost tocmai pregătirea copiilor pentru o adaptare facilă și minimizarea riscului de inadaptare școlară.

Transformări și tendințe în învățământ

Învățământul este un domeniu în continuă evoluție, influențat de numeroși factori sociali, economici, tehnologici și culturali. În ultimele decenii, am asistat la o serie de transformări și tendințe care au schimbat semnificativ modul în care educația este organizată și predată. Iată câteva dintre cele mai importante transformări și tendințe din învățământ:

1. Digitalizarea educației

- **Integrarea tehnologiei**: Utilizarea tehnologiei în educație a devenit din ce în ce mai comună, atât în predare, cât și în evaluare. Dispozitivele digitale, platformele de învățare online, aplicațiile educaționale și resursele multimedia sunt acum elemente esențiale ale procesului de învățare.
- **Învățarea online și hibridă**: Pandemia COVID-19 a accelerat tranziția către învățarea online și hibridă, forțând școlile să se adapteze rapid. Acest lucru a deschis noi oportunități pentru accesul la educație, dar a scos la iveală și provocări legate de accesul la tehnologie și competențele digitale ale profesorilor și elevilor.

2. Personalizarea educației

- **Învățarea centrată pe elev**: Există o tendință tot mai mare de a adapta educația la nevoile individuale ale fiecărui elev. Aceasta include dezvoltarea unor planuri de învățare personalizate, evaluarea formativă și utilizarea de platforme adaptive care se ajustează în funcție de progresul elevului.
- **Educația incluzivă**: Creșterea conștientizării cu privire la diversitate și incluziune a dus la dezvoltarea unor strategii și politici educaționale care să asigure că toți elevii, indiferent de abilități, etnie sau statut socio-economic, au acces la o educație de calitate.

3. Reformarea curriculumului

- **Dezvoltarea competențelor**: În locul unui accent exclusiv pe acumularea de cunoștințe, curriculumul modern se concentrează din ce în ce mai mult pe dezvoltarea competențelor esențiale pentru viața și munca în secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, colaborarea, comunicarea și creativitatea.
- **Curriculum flexibil și interdisciplinar**: Există o mișcare spre curriculumuri mai flexibile și interdisciplinare, care permit elevilor să exploreze teme complexe din multiple perspective, integrând cunoștințele din diverse domenii.

4. Evaluarea și feedback-ul

- **Evaluare continuă și formativă**: Tradiționala evaluare sumativă (examenul final) este completată sau chiar înlocuită de evaluarea formativă, care oferă feedback continuu și ajută la îmbunătățirea procesului de învățare pe parcurs.
- **Portofolii și evaluare alternativă**: Din ce în ce mai multe școli adoptă portofoliile și alte forme de evaluare alternativă, care permit o mai bună înțelegere a progresului și realizărilor elevilor în moduri mai complexe decât simpla testare.

5. Globalizarea și internaționalizarea educației

- **Standardizare internațională**: Sisteme educaționale din diferite țări își aliniază standardele și practicile pentru a facilita mobilitatea studenților și recunoașterea internațională a calificărilor.
- **Educația globală**: Elevii sunt încurajați să dobândească competențe și cunoștințe globale, să înțeleagă diferite culturi și să dezvolte abilități de colaborare la nivel internațional.

6. Educația pentru dezvoltare durabilă

- **Sustenabilitate și cetățenie globală**: Educația începe să pună un accent mai mare pe pregătirea elevilor pentru a deveni cetățeni responsabili, capabili să contribuie la dezvoltarea durabilă a comunității și a planetei.
- **Proiecte și învățare prin practică**: Elevii sunt implicați în proiecte care promovează sustenabilitatea și abordarea problemelor globale, ceea ce contribuie la formarea unei conștiințe ecologice și civice.

7. Rolul profesorului în schimbare

- **Profesorul ca facilitator**: Rolul profesorului se transformă dintr-un simplu furnizor de cunoștințe într-un facilitator al învățării, care ghidează elevii în procesul de descoperire și dezvoltare a cunoștințelor și abilităților.
- **Dezvoltarea profesională continuă**: Profesorii sunt încurajați să-și îmbunătățească continuu competențele, mai ales în domeniul tehnologiei și al pedagogiei moderne, pentru a face față noilor cerințe educaționale.

Concluzie

Transformările și tendințele din învățământ reflectă o schimbare profundă în modul în care educația este percepută și implementată. Accentul se pune tot mai mult pe adaptabilitate, competențe, tehnologie și incluziune, pregătind elevii pentru provocările și oportunitățile unei lumi în rapidă schimbare.

Prof. Moisă Geanina

Școala Gimnazială Nr.1 Priponești, jud. Galați

LES NOUVELLES TECHNOLOGIES DANS LA CLASSE DE FLE

Prof. MOISE ALINA – CORNELIA
Şcoala Gimnazială « Căpitan Aviator Mircea T. Bădulescu », Buzău

De nos jours, l'apprentissage des langues étrangères par l'intermédiaire des technologies éducatives est devenu une réalité. Au début, imitant la méthodologie d'étude des langues mortes, l'apprentissage des langues vivantes a rapidement intégré le magnétophone qui apportait dans la classe des modèles de prononciation. Plus tard, on a développé des laboratoires spéciaux de langues qui proposaient l'acquisition d'une langue étrangère par la répétition des structures et leur fixation progressive. Finalement, dans les méthodes structuro-globales, on a introduit l'image fixe. L'image avait le rôle de faire le transfert du son au sens, en évitant ainsi le passage par la langue maternelle de l'apprenant.

La télévision est celle qui a définitivement installé l'usage des nouvelles technologies dans l'enseignement des langues. Et tout cela parce que la compréhension s'appuie beaucoup sur l'image. Les pratiques où le multimédia vient de s'insérer et s'appuient sur le progrès que représente l'introduction du son dans l'ordinateur, aux côtés du texte et de l'image animée (la vidéo) ou non (la photo, le dessin). Écouter, mais aussi s'enregistrer puis s'écouter, dessiner, exploiter des photos ou des vidéos réalisées en groupe, par la classe, tout cela crée une certaine dynamique et pourrait donner une identité pédagogique repérable à certains établissements scolaires.

L'acquisition d'une langue étrangère à l'aide de la télévision suppose un certain jeu simultané de mécanismes d'apprentissage implicite et explicite, ce qui aide et donne du sens à ce qu'on a vu ou entendu. Et on peut ajouter un autre avantage réel de la télévision. Il s'agit surtout du rythme de la phrase et de l'intonation, sans négliger, bien sûr l'immersion culturelle et le contact avec la langue vivante.

Toutes ces technologies ont été plus ou moins intégrées dans les classes de langues selon les conditions matérielles, les moyens disponibles et l'endurance des enseignants.

Aujourd'hui l'informatique est au centre des débats. On parle de multimédia, NTIC (Nouvelles Technologies de l'Information et de la Communication), NTE (Nouvelles Technologies Éducatives), on parle leur degré d'intervention dans l'enseignement-apprentissage des langues qui s'inscrit dans la continuité des autres technologies évoquées.

L'apprentissage des langues étrangères trouve des avantages indéniables à cette exposition directe et rapide au savoir. L'apprenant est en contact avec la langue et la culture dans leur authenticité. Il peut communiquer avec des individus de langue différente et même mettre les bases d'un enseignement mutuel ou des échanges linguistiques qui lui offrent l'occasion de rencontrer des situations de communication véritables.

Avant de commencer la construction proprement dite de la leçon multimédia, il faut avoir une idée très précise sur le déroulement du processus, c'est-à-dire sur tout ce que l'apprenant aura à voir ou à entendre et sur les tâches à résoudre. C'est aussi pendant cette phase qu'on décide de la durée et de la succession des clips audio ou vidéo, des modalités par lesquelles on accède aux éléments multimédias, des stratégies de déroulement des clips, de la dimension et le placement des objets multimédia sur l'écran.

Les séquences sonores, vidéo, graphiques ou les séquences d'animation sont des éléments qui confèrent un caractère plus dynamique et de plus stimulant à la leçon de langue, en exposant l'étudiant à une variété de facteurs de nature éducationnelle tels : accents natifs,

situations de communication, informations culturelles, illustrations suggestives des concepts abstraits.

Le professeur de langue peut atteindre le but de sa démarche par la construction de matériaux didactiques attirants et instructifs tout en se servant des facilités multimédia mises à disposition. Ainsi, par exemple, on peut utiliser des clips musicaux ou des tubes à la mode pour la reconnaissance et la compréhension des vers, des images ou des clips publicitaires ou des clips au caractère informatif pour enrichir les connaissances de l'apprenti sur la culture étudiée, des séquences sonores ou vidéo pour l'acquisition de certaines structures grammaticales ou pour la description d'un élément.

1. L'intégration des nouvelles technologies éducatives dans l'enseignement des langues.

L'apparition des systèmes informatiques en matière d'enseignement et d'apprentissage a pu susciter autant de craintes que d'espoirs. Il s'agissait de la crainte d'un « remplacement » de l'enseignant par la machine, espoir d'une « machine intelligente », infiniment disponible.

Il y a donc plus qu'une rencontre circonstancielle entre l'outil support et le projet d'enseignement. Le premier matérialise ce que le second retient comme son mode d'être et sa justification : la projection dans le temps, la finalisation des parcours, la linéarisation de la trajectoire d'accès aux savoirs.

L'outil informatique a trouvé place dans notre quotidien et s'est révélé à l'usage pour ce qu'il est : un outil dont on peut user avec talent ou non selon la maîtrise technique dont on dispose, mais aussi, et surtout, selon la clarté des buts que l'on poursuit. Les enseignants essaient eux aussi tant bien que mal d'intégrer les produits multimédias dans des séquences pédagogiques cohérentes en recherchant documents vidéo, enregistrements sonores et textes venant en complément des informations et activités qu'ils proposent. L'enseignant doit accepter de passer du temps à consulter le produit pour en appréhender à la fois les contenus et les fonctionnalités, qui varient beaucoup d'une méthode à l'autre. Rien de commun entre l'évaluation d'un manuel que tout pédagogue averti pourra faire en quelques minutes et le même travail sur un produit multimédia dont la découverte des moindres méandres ne demandera plusieurs heures. Ce travail d'exploration doit permettre à l'enseignant de faire une saisie détaillée des différents contenus dans une base de données qui pourra ensuite être utilisée par le professeur lui-même, mais aussi par d'autres professeurs ou par les élèves dans le cadre d'un travail en autonomie.

2. Le rôle de l'enseignant dans une classe multimédia.

La tâche de l'enseignant se modifie dans la classe de langue aussi et une autre relation s'instaure lors de l'utilisation des nouvelles technologies, ce qui ne doit pas effrayer le professeur. Pendant un cours traditionnel, il enseigne les nouvelles connaissances et illustre son propos avec des photos, des films ou bien avec un ordinateur qui intègre du texte, du son et de la vidéo.

Le rôle des apprenants est celui de suivre le discours du professeur et d'essayer de retenir les informations essentielles qui vont constituer des pistes de recherche pour les travaux personnels. Par rapport au cours traditionnel, la présence des nouvelles technologies instaure le dialogue entre le professeur et ses élèves. Celui-ci devient leur tuteur pour les aider à développer leurs compétences et en même temps à apprendre à penser. Il va guider leurs pas dans la multitude des ressources mises à leur disposition et leur donner des indications pratiques pour le traitement de texte, la prise du son ou l'exploitation des images vidéo. Les compétences du professeur seront, par conséquent, tout à fait différentes, car il devra répondre à plusieurs dimensions : concepteur, spécialiste et conseiller.

Il s'agit tout d'abord de la dimension technique qui s'ajoute à la formation du professeur et ensuite de celle capable de guider les autres, les aider à trouver tout seuls les réponses à leurs propres interrogations. Si les professeurs sont plus ou moins préparés pour répondre à cette

deuxième exigence, en ce qui concerne la dimension technique, il s'agit d'une vraie formation, car il s'agit d'un autre métier. Cette deuxième dimension peut être indispensable, car le pédagogue qui existe dans tout professeur ne peut jamais se contenter des contenus conçus par d'autres et veut toujours ajouter d'autres informations qui viennent illustrer son propos. L'enseignant n'a plus en charge de transmettre des savoirs, mais d'accompagner les apprenants dans leur propre acquisition des savoirs. C'est aussi redonner la question du sens à l'individu : la façon d'organiser sa compréhension du monde, le choix de ses activités d'apprentissage, la dynamique générée par ses décisions et ses performances, les stratégies qu'il peut développer, les nouveaux savoir-faire qu'il peut acquérir. Le rôle de l'enseignant devrait donc évoluer et les formateurs devront répondre à une demande légitime et croissante des enseignants. Ces derniers souhaitent une formation continue et pratique, adaptée à leurs besoins en « nouvelles technologies ».

En conclusion, on pourrait dire que l'informatique a ouvert de nouvelles voies à la connaissance. L'apprentissage des langues est l'affaire de tous les gens, tout au long de leur vie. Il s'ensuit que la promotion de l'apprentissage ne doit pas nécessairement s'inscrire uniquement à l'échelle de la salle de classe ou de cours et ne doit pas se résumer seulement à la présence d'un enseignant. L'enseignement des langues doit s'appuyer sur la présence de l'informatique et de l'internet. C'est ainsi qu'on peut parler d'un enseignement qualitatif supérieur.

Bibliographie :

- BUCHER-POTEAUX, Nicole, *L'intégration des nouvelles technologies éducatives dans l'enseignement des langues*, Strasbourg, 1994
- BUCHER-POTEAUX, Nicole, FRATH, Pierre, *Intégration de l'outil informatique dans un dispositif d'autoformation en langue*, Strasbourg, 1994
- DINCA, Daniela, *Le multimédia en classe de langues dans Multimédia et enseignement des langues étrangères*, AUC, Éd. Universitaria, 1998
- DUCHATEAU, Charles, *Pourquoi les TIC ne peuvent pas intégrer l'école ?* Dans *AC - TICE*, no. 11, mars 200
- HOLDSWORTH, Paul, *Promouvoir l'apprentissage des langues et la diversité linguistique en Europe*, Dans *Revue Internationale d'éducation de Sèvres*, no. 33, septembre 2003

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Profesor Monar Mihaela Gianina,
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu" Buhuși

Integrarea educativă vizează reabilitarea şi formarea persoanelor cu nevoi speciale aflate în dificultate psiho-motorie, cu dizabilităţi senzoriale, intelectuale, psiho-comportamentale, de limbaj, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială şi pedagogică.

Lipsa atenției, hiperactivitatea și impulsivitatea sunt principalele simptome care definesc sindromul deficitului de atenție cu hiperactivitate (ADHD). Problema centrală a demersului educativ devine identificarea unor metode didactice eficiente pentru elevii care "creează probleme" (elevi hiperactivi sau dezinteresaţi de activităţile şcolare). Pentru a reuși să identificăm și să aplicăm la clasă strategii de succes destinate incluziunii școlare a elevilor cu ADHD este vital să avem mai întâi o bună înțelegere asupra caracteristicilor copilului, inclusiv asupra disfuncțiilor sau condițiilor specifice care le afectează activitatea în sala de clasă.

De unde știm că un elev cu care lucrăm are dificultăți în a menține atenția?

-Adesea trece cu vederea detaliile, nu acordă atenție sau întâmpină dificultăți în menținerea atenției în timpul sarcinilor de lucru sau activităților;

-Se întâmplă foarte des să nu acorde atenție atunci când vorbești cu ea/el direct;

-Adesea pierde lucrurile necesare pentru sarcini sau activități;

-Evenimentele externe îl distrag cu ușurință;

-Nu se pot concentra asupra unei singure activități;

-Începe să se plictisească înainte de a finaliza sarcina de lucru;

-Dificultăți în respectarea instrucțiunilor.

De unde ştim că un elev cu care lucrăm suferă de hiperactivitate / impulsivitate?

-Se mișcă, se agită frecvent cu mâinile și picioarele;

-Părăsește locul din bancă, aleargă prin clasă în situații inadecvate;

-Are dificultăți în realizarea unor activități sau a jocurilor independente;

-Vorbește prea mult;

-Uneori spune răspunsul înainte de a se pune întrebarea, încheie intervențiile altor persoane;

-Adesea întrerupe sau tulbură pe alți copii în timpul unei conversații, este extrem de nerăbdător cu ceilalți, face observații imprudente;

-Are o dificultate în controlul emoțiilor, este predispus la furie, este agitat și refuză să îndeplinească sarcina de lucru.

Modalităţi prin care se poate răspunde nevoilor de sprijin pentru învăţare ale elevului cu cerinţe educaţionale speciale:

a) Elevi

-Crearea unui mediu liniştit şi fără stimuli externi, care să distragă atenţia elevului.

-Împărţirea materialului în sarcini mici de lucru, care nu necesită perioade îndelungate de concentrare.

-Profesorul urmărește curriculum-ul adaptat nevoilor speciale ale elevului, adaptează activitatea instructiv-educativă la ritmul de lucru al elevului cu CES.

-Implicarea activă a imaginației elevilor în ceea ce învață, evitând și eliminând plictiseala.

-Prezentarea unor imagini sau videoclipuri din materialul pentru învăţare ce poate spori interesul copiilor pentru studiu şi uşura procesul de învăţare.

-Elevii hiperactivi au nevoie de sarcini de lucru și cerințe clar exprimate. Ambiguitatea

sporește starea de agitație. Sarcinile au o limită de timp clară, iar scopurile și obiectivele sunt clar formulate și exprimate.

-Rutina și regulile clare ajută la elaborarea unui program eficient de management al comportamentului elevului. Consecințele comportamentelor negative sau pozitive trebuie să fie imediate și frecvente (sancțiuni sau recompense).

-Profesorul se asigură că ceilalți copii nu sunt ironici și îl tratează pe colegul lor cu respect.

-Păstrarea calmului față de elev, indiferent de context și circumstanțe. Enervarea sau agitația cadrului didactic sporește hiperactivitatea copilului și accentuează simptomele și efectele specifice ADHD.

Strategii de învățare: jocul de rol, lucrul in echipă, repetiţia;
Resurse: fișe de lucru diferențiate, rebusuri matematice, filmulețe, mijloace digitale;
Evaluare: feedback pozitiv**,** realizarea unui portofoliu, a unor planșe cu formule, observarea sistematică a comportamentului.

b) Părinți

Idei de activități:

-Întâlniri frecvente între părinţii elevilor cu ADHD și cadrele didactice pentru a discuta progresul acestora.

-Consultări permanente cu părinții elevului, dar și cu psihologul în vederea stabilirii unui plan comun de acțiune și a cunoașterii mai bine a elevului;

-Activități de formare cu invitați de specialitate: psihologi, profesori de sprijin, consilieri școlari;

-Lectorate despre educația incluzivă și integrarea copiilor cu CES.

Strategii de învățare: lectorate, cursuri de formare, dezbateri, mese rotunde, workshop-uri.
Resurse: fișiere PPT, pliante, cărți de specialitate, filmulețe motivaționale.
Evaluare: chestionare, portofolii, expoziții.

c) Cadre didactice

Idei de activități:

-Întâlniri comune cu psihologul pentru a constata progresul/ regresul elevului în cadrul orelor de curs și elaborarea unor strategii care să ofere succesul unor activități la care s-a sesizat că are probleme;

-Colaborarea cu profesorul de sprijin/consilierul școlar;

-Împărtășirea experienţelor cu privire la cele mai eficiente metode de predare-învăţare-evaluare;

-Realizarea unor proiecte educative, activități la nivel de școală.

Strategii de învățare: dezbateri, interasistențe, workshopuri, mese rotunde.
Resurse: mijloace digitale, fișe de lucru , cărți de specialitate.
Evaluare: chestionare, portofolii, caietul dirigintelui/ profesorului.

Integrarea copiilor cu CES conferă instituţiei şcolare rolul de componentă fundamentală a sistemului social, aptă să răspundă concret imperativelor de moment ale evoluţiei din societatea contemporană şi să rezolve o serie de probleme referitoare la nevoile de acceptare/valorizare socială a fiecărui individ şi la capacitatea acestuia de a se adapta şi integra într-o societate aflată în continuă transformare.

Bibliografie:

Verza, E., *Psihopedagogie specială, manual pentru clasa a XIII-a, şcoli normale*, E.D.P., Bucureşti, 1994;

Blândul, V., *Introducere în problematica psihopedagogiei speciale*, Ed. Univ. din Oradea, 2005;

Gheruţ,A., *Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale.Strategii de educaţie integrată*, Ed. Polirom, Iaşi, 2023.

Valenţe formative ale sistemelor de mentorat în context european

Prof. Monoşes Cosmina

Liceul Teoretic „Petru Maior”-Gherla

Jud. Cluj

Şcoala românească actuală se află mereu într-un efort de schimbare şi adaptare la cerinţele societăţii democratice, modernizarea şi ridicarea calităţii sale la nivelul standardelor educaţionale europene implicând o examinare atentă şi actualizată în concordantă cu evoluţia sistemelor de învăţământ din celelalte ţări europene, îndeosebi din ţările Comunităţii Europene.

Datoria fiecărei instituţii din sistemul naţional de învăţământ este de a asigura, atât desfăşurarea în condiţii optime a actului didactic propriu-zis, cât şi îmbinarea eficientă a tuturor formelor educaţiei, pentru a contribui la dezvoltarea profesională şi personală a elevilor, la bunăstarea societăţii şi la dezvoltarea durabilă.

Asigurarea calităţii în educaţie impune existenţa unor cadre didactice cu o pregătire ştiinţifică şi psiho-pedagogică temeinică, ce se implică activ în actul didactic, permanent receptivi la reformele educaţionale şi la schimbările din mediul socio-cultural.

Învăţământul românesc capătă noi valenţe în condiţiile impuse de reforma cu deschidere europeană. În societatea contemporană, dinamică şi mereu în transformare, cu schimbări rapide şi efecte imediate, educaţia şi învăţământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, iar concepţia de educaţie regândită şi modernizată.

Din perspectiva aderării României la U.E., educaţia şi învăţământul se află în faţa unei mari provocări: creşterea importanţei acordate disciplinelor ştiinţifice şi tehnice prin revizuiri generale ale conţinuturilor, stabilirea unor legături mai strânse cu viaţa, pentru integrarea într-un spaţiu al ştiinţei şi cercetării europene.

Democratizarea relaţiilor sociale în contextul european actual determină colaborarea între cadrele didactice de diferite specialităţi, permite un parteneriat eficace între şcoală şi comunitatea locală, având drept scop educaţia bazată pe cunoaştere şi adevăr, creşterea încrederii membrilor societăţii în faţa educativă a şcolii.

În ciuda scopurilor comune, o analiză comparativă, între diferitele politici de mentorat europene, dezvăluie practici foarte diverse, după cum se poate observa și din exemplul de mai jos.

Particularitățile sistemului de mentorat în Turcia	**Particularitățile sistemul de mentorat în Franța**
Organizarea mentoratului -Modelul actual de mentorat este implementat în universitățile din Turcia din 1997. -Modelul turcesc de mentorat este structurat în cinci ramuri care vizează: -calitățile personale; -cerințele ale sistemului de învățământ; -cunoștințele pedagogice; -modelele profesionale; -feedbackul.	**Organizarea mentoratului** - Sistemul de învățământ francez este unul cu o îndelungată tradiție, iar în cadrul acestuia programul de mentorat vizează: - formarea inițială a cadrelor didactice (studenți care se pregătesc să susțină examenul de titularizare și profesori debutanți); - formarea continuă a profesorilor care au obținut deja definitivatul sau gradul II.
Calificarea și competențele mentorului -Un profesor din învățământul preuniversitar este desemnat drept mentor și coordonează un grup de studenți pe întreaga perioadă a studiilor universitare.	**Calificarea și competențele mentorului** -În Franța, profesorul mentor își derulează activitatea de formator sub îndrumarea inspectorului sau a directorului serviciului de formare din cadrul Ministerului Educației și deține un certificat care atestă calitatea sa de tutore, dar și de formator pentru adulți. -Profesorul mentor trebuie să fie în mod obligatoriu profesor titular, exercitând astfel două funcții: cea de profesor/profesor diriginte și cea de formator pentru adulți,

	expert polivalent în privința metodelor practice de lucru la clasă, dar și în calitate de garant al unei activități de tutorat eficace. -Mentorii propriu-zișI sunt ajutați de mentorii secundari, care sunt desemnați anual de către inspectoratul școlar/rectorat, la propunerea inspectorilor.
Condițiile desfășurării procesului de mentorat -Întâlnirile de lucru periodice se constituie într-o reflecție gradată, continuă, care susține învățarea. -După finalizarea studiilor, stagiul de mentorat pentru profesorii debutanți durează doi ani. -În primii trei ani de activitate, profesorii nu își pot schimba locul de muncă decât cu aprobare specială de la Ministerul Educației. - După trei ani, în funcție de punctele acumulate grație stagiilor de formare, profesorii pot opta pentru școli din alte localități.	**Condițiile desfășurării procesului de mentorat** -Echipele pedagogice din universități, în colaborare cu inspectorii de specialitate, organizează periodic reuniuni de informare și activitățile de formare pentru a-i pregăti pe mentori și pe mentorii secundari pentru rolul pe care trebuie să-l îndeplinească și pentru a-i sensibiliza în privința consecințelor formării inițiale. -Întâlnirile de lucru dintre mentori și stagiari sunt periodice și sunt menite să ofere tuturor cadrelor didactice stagiare diverse informații care să le permită să cunoască modul de organizare al academiei/inspectoratului, să înțeleagă diferitele niveluri de acțiune și să se familiarizeze cu partenerii instituției, să

	înțeleagă obiectivele instituționale; să ofere, în special profesorilor stagiari de școală primară, informații punctuale despre modul de desfășurare a unei inspecții. -Direcțiile de intervenție ale mentorului sunt următoarele: primirea, prezentarea și introducerea în clasă a profesorilor stagiari în cazul unor stagii de observare sau al derulării practicii pedagogice propriu-zise; îndrumarea și monitorizarea studenților în cazul unui stagiu de formare specific; activități de tutorat pentru unul sau pentru mai mulți profesori stagiari; elaborarea și realizarea unor activități care țin de formarea inițială, în funcție de convențiile încheiate de rectorate/inspectorate și universități.
Evaluarea mentoratului -În ceea ce privește evaluarea, la sfârșitul anului școlar, directorul școlii organizează un eveniment oficial, cu participarea cuplului mentor-mentorat. Aceștia au posibilitatea de a vorbi despre experiența lor, de a împărtăși celorlalți profesori problemele cu care sau confruntat și în ce mod au reușit ca împreună să depășească problemele. Aceste întâlniri promovează ideea de mentorat și de ajutor	**Evaluarea mentoratului** -Ariile care pot fi evaluate sunt: formarea mentorilor, angajamentul mentorilor și a mentoraților, respectul față de program, satisfacția mentorilor și mentoraților, beneficiile în climatul echipei și în rezultatele elevilor, feed-back-ul părinților, etc.

reciproc a profesorilor și întăresc legăturile dintre profesori.	

Noile politici U.E. privind educația au vizat, prin proiectele „Comenius” și „Erasmus+” , schimburi de bune practici între reprezentanți ai instituțiilor de învățământ din toate statele membre, menite să producă în timp o sincronizare și o uniformizare a obiectivelor și a practicilor educaționale, fără a altera însă tradițiile sistemelor de învățământ și specificul național.

În concluzie, procesul educativ trebuie conceput astfel încât mentorii să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind profesorii și elevii să înțeleagă valoarea diversității caracterelor și a independenței de spirit.

Bibliografie:

1. Dirigenția și consilierea. Ghid metodologic, Editura Gheorghe Alexandru , Craiova, 2004;

3. Dicționar de orientare școlară și profesională, Editura Afeliu, București, 1996, coordonator Tomșa Gheorghe;

4. Tribuna învățământului, 2004;

5. Tribuna învățământului, 2005, ianuarie- februarie. |

APLICAREA RELAȚIILOR INTERDISCIPLINARE

Prof. Moroșanu Daniela Ionela

Școala Gimnazială "Mihail Sadoveanu" Fălticeni

Educația elevilor are loc în baza planurilor de învățământ structurate pe discipline de studiu. În curriculum-uri, materia de studiu se expune conform disciplinei respective cu scopul de a cunoaşte domeniul la care se referă disciplina de studiu respectivă. Astfel, elevii dobândesc cunoştințe care țin de disciplinele de studiu respective. Există şi alt aspect al procesului educațional: aspectul de integrare a cunoştințelor ce ține de formarea concepției unitare despre realitatea înconjurătoare, despre lume în întregime. De aceea în pedagogie apare problematica relațiilor interdisciplinare.

. Realizarea relațiilor interdisciplinare în procesul de predare-învățare-evaluare prezintă o condiție esențială de formare a competențelor. Aceasta explică faptul că realizarea relațiilor interdisciplinare contribuie la sistematizarea şi integrarea cunoştințelor principiale dobândite pe parcursul audierii diverselor discipline de studiu la aplicarea cunoştințelor în practică contribuind astfel la formarea concepției unitare despre realitatea înconjurătoare, despre lume în întregime.

Noțiunea de competență are o natură dublă: socială şi biologică. Pe măsura înaintării în vârstă ponderea factorului social (şcoala) în procesul de formare a competențelor creşte. Competențele se formează în procesul muncii ca o rezultantă a factorilor influenţă educativă, efortul spiritual propriu, ereditate.

Unul din scopurile principale ale pedagogilor este de a-i învăța pe elevi cum să îşi formeze competențele proprii; pentru aceasta în procesul de educație al elevilor este necesar de aplicat exersări intelectuale dirijate de educatori; aceste exersări mai apoi vor servi drept bază pe parcursul activităților de sine stătătoare în condiții care diferă de cele standarde din instituțiile de învățământ. Exersările trebuie să prevadă şi activități orientate spre a integra creativ cunoştințele pe care le dobândeşte elevul la diferite discipline de studiu.

Un teren pedagogic valoros pentru exersări de integrare a cunoştințelor (formate în cadrul diferitor discipline de studiu) în scopul formării competențelor este domeniul relațiilor interdisciplinare. Pe parcursul realizării relațiilor interdisciplinare se formează la elevi deprinderea de a analiza informații din diverse domenii ştiințifice, a integra cunoştințele formate în cadrul diferitor discipline de studiu, a utiliza cunoştințele în diferite situații din viață. Realizarea relațiilor interdisciplinare contribuie la lărgirea orizontului intelectual, la formarea intereselor de cunoaştere, de pătrundere în esența

fenomenelor întâlnite în viață. Realizarea permanentă a relațiilor interdisciplinare la lecții contribuie la formarea deprinderilor de a dobândi de sine stătător cunoştințe noi din diferite domenii ştiințifice şi de a le aplica creativ în practică.

Problematica pedagogică *relaţii interdisciplinare* este cauzată de fenomenele diferențierii şi integrării a diferitor ramuri ştiințifice. Este cunoscut faptul că diferite ramuri ştiințifice se referă la unul şi acelaşi obiect de studiu – realitatea înconjurătoare, lumea în întregime.. Gradul de aprofundare şi lărgire a cunoştințelor în domeniul ştiințific respectiv depinde în mare măsură de gradul de sistematizare şi corelare a diferitor ramuri ştiințifice.

În prezent fenomenul de integrare a ştiințelor se observă foarte explicit. Datorită fenomenului integrării apar ştiințe noi care se află la hotarele a două sau mai multe ştiințe tradiționale: biofizica, biochimia, chimia fizică, bionica etc. Fiecare ştiință are problemele sale de cercetare. De exemplu, bionica „este un cîmp de cercetare şi aplicație interdisciplinar care se ocupă de studierea de soluții tehnice „găsite" Realizarea relațiilor interdisciplinare este o formă elocventă de manifestare a principiilor pedagogice de bază, în particular, a principiului sistematizării şi continuităţii cunoştinţelor care permanent trebuie să fie luate în considerație.

Metodologia realizării relațiilor interdisciplinare presupune formarea la elevi capacitatea de a transfera legitățile ce țin de un domeniu ştiințific la alt domeniu. În aceste cazuri elevul va explica mai profund fenomenele ştiinței respective utilizând rezultatele altor ştiințe. Cercetătorul care are astfel de capacități va utiliza cu succes instrumentele de cercetare specifice altor domenii ştiințifice pentru investigații în domeniul său de cercetare.

Referințe bibliografice:

1. COMŞULEA, E., ŞERBAN, V., TEIUŞ, S. Dicționar explicativ şi practic al limbii române de azi. Bucureşti; Ch., 2004. 876 p. ISBN 973-675-132-5 – ISBN 9975-74-771-X.
2. BONTAŞ, I. Tratat de pedagogie. Ed. a 6-a rev. şi adăug. Bucureşti, 2008. 410p. ISBN 978-973-571-738-4.

Problematica sistemului și a procesului de învățământ

O componentă importantă a societăților moderne și contemporane este educația. Pornind de la celebrul citat al lui W.G. Leibniz, « Cine este stăpân pe educație este și stăpânul lumii» înțelegem o dată în plus rolul acesteia în lumea contemporană. În paginile care urmează vom avea în vedere aspectele mai importante ale sistemului de învățământ și provocările care există la nivel mondial, dar și poziționarea națională față de acestea, fără a avea pretenția unui studiu exhaustiv.

În orice perioadă a dezvoltării sociale, educaţia tinerei generaţii nu a putut fi neglijată, ea reprezentând în ultimă instanţă legătura continuă între generaţii. Forme ale educației găsim încă din preistorie. Ele capătă o formă organizată în epoca antică atât în Orientul Antic cât și în Grecia și Imperiul Roman. În evul mediu activitatea educativă s-a menţinut pe lângă biserici şi mănăstiri, care pregăteau mai ales cadrele ecleziastice. Educaţia medievală laică era grefată pe structura riguroasă a acestei perioade (regele, ducii, baronii, conţii). Un baron îşi trimitea copilul ca paj la curtea unui conte, fiul acestuia devenea paj la un duce, iar aceştia îşi trimiteau copiii la curtea regelui. Pajilor le erau cultivate calităţile necesare unui nobil - sănătate, forţă, îndemânare - dar şi virtuţi cavalereşti: onoare, respectarea jurămintelor, pedepsirea jignirilor şi adoraţia femeilor.

Reorganizarea socială a învăţământului s-a realizat în Renaştere, când s-a extins în cultură şi educaţie orientarea umanistă, considerându-se tineri culţi aceia care cunoşteau limbile clasice pentru a putea citi în original Odiseea, Eneida.
Peste orientarea umanistă se suprapunea cea realistă, prin studierea în şcoli a ştiinţelor naturii (matematica, fizica, biologia, chimia, medicina, ştiinţele juridice, apoi tehnice).

În secolul al XVII-lea pedagogul I.A. Comenius susțineaun model de educație, "Didactica Magna" în cadrul căruia să existe posibilitatea și necesitatea educării tuturor copiilor, copii de aceeași vârstă să formeze o clasă, iar mai multe clase o școală, profesorul de succes trebuie să respecte anumite principii filosofice și pedagogice, precum și o anumită structură a anului școlar[1].

HEINRICH PESTALOZZI este pedagogul elveţian care continuă în secolul al XVIII-lea opera începută de Comenius. El elaborează lucrarea *Cum îşi creste Gertruda copiii*, subliniind ca şi predecesorul său rolul educaţiei în familie. Pestalozzi înfiinţează şcoli si institute pedagogice care să se ocupe de studiul pedagogiei. Ca si COMENIUS el pune un accent deosebit pe

[1] Apud, Maria Palicica, *Prelegeri de psihopedagogie*, Orizonturi universitare, Timișoara, 2002, pag. 13.

finalitatea morală a educaţiei, pe dobândirea VIRTUŢII PRIN INTERMEDIUL ADEVĂRULUI ŞI METODEI.[2]

FRIEDRICH HERBART ca reprezentant de bază al pedagogiei germane în secolul al XVIII-lea elaborează şi susţine o pedagogie autoritară. El introduce trei concepte noi: GUVERNAREA, ÎNVĂŢĂMÂNTUL ŞI EDUCAŢIA în strînsă legatură cu disciplina, autoritatea, virtutea. Metodele pedagogice pe care le susţine HERBART sunt cele de conducere autoritară a procesului educaţional, de disciplină şi autodisciplină pentru educaţia morală şi dobândirea virtuţii.[3]

Se cuvine să facem precizările și delimitările conceptuale pentru ceea ce înseamnă astăzi sistemul de învățământ. Etimologic conceptul de sistem provine din grecescul "systema" care înseamnă ansamblul unor părţi, corelate între ele. Sistemul de învăţământ reprezintă principalul subsistem al sistemului de educaţie, care se referă la organizarea instituţională a învăţământului. În viziune postmodernistă, sistemul de învăţământ, în sens larg, cuprinde "ansamblul instituţiilor care participă la organizarea arhitecturii şcolare, adică la derularea generală a studiilor pe cicluri, orientări, filiere etc."[4] Privit din această perspectivă, sistemul de învăţământ are un caracter deschis incluzând pe lângă instituţiile şcolare şi universitare cu caracter formal şi instituţile specializate în instruire nonformală, cum ar fi centrele de pregătire profesională, cluburile, taberele şcolare, programele de radio/televiziune şcolară/universitară, pe de o parte şi pe de altă parte, diferiţi agenţi sociali cu care şcoala stabileşte relaţii de tip contractual (şcolile militare, şcolile profesionale, biserica) sau consensuale (familia, comunitatea locală).[5]

În sens restrâns sistemul de învăţământ cuprinde instituţiile şcolare (şcoala primară, gimnaziul, liceul, învăţământul profesional şi superior), organizate pe trepte, cicluri şi ani de studii. Privit din acest punct de vedere, sistemul de învăţământ este definit ca sistem şcolar, "specializat în realizarea funcţiilor pedagogice ale sistemului de educaţie la nivelul procesului de instruire, în cadrul concret al activităţii didactice/educative."[6]

Lumea contemporană este străbătută de schimbări rapide, care reorganizează într-un mod nou domeniile realităţii naturale şi sociale.
Asistăm la o dezvoltare rapidă a ştiinţei şi tehnologiei, înregistrăm o explozie informaţională fără precedent, o creştere demografică galopantă în unele ţări, dar şi o deteriorare a atmosferei, un caracter limitat al resurselor naturale, sau accentuarea fenomenelor de sărăcie, foame, şomaj, conflicte între naţiuni etc. Sunt câteva din provocările lumii contemporane care au dus la impunerea noului concept de "problematica lumii contemporane", introdus de Aurelia Peccei, fostul președinte al clubului de la Roma.

Omenirea este preocupată să găsească soluţii prin care organizaţiile să-şi dezvolte

[2] Apud, https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/Pedagogie-II-suport-de-curs.pdf, pag. 1.
[3] Ibidem.
[4] *Dictionnaire encyclopedique de l'education et de la formation*, 1994, pag. 956.
[5] Gabriela C. Cristea, *Pedagogie generală,* Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002, pag. 107.
[6] *Dicţionarul de pedagogie*, 1979, p. 411

capacităţi de adaptare, schimbare, inovare sau relaţionare pentru supravieţuire şi obţinerea succesului în acele medii de piaţă care se dovedesc din ce în ce mai nepredictibile, cu tehnologii extrem de sofisticate, cu instituţii tot mai flexibile şi cu oameni tot mai asertivi şi independenţi.

Alături de globalizare, o altă provocare adresată societăţii contemporane este generată de **ritmul schimbărilor tehnologice**, în special ale noilor tehnologii informaţionale, care, de altfel, au şi impus termenii de ,,societate informaţională" (Naisbitt, 1982) sau societatea cunoaşterii. Dezvoltarea fără precedent a noilor tehnologii de informare şi comunicare a creat premise şi a oferit totodată mijloace de procesare şi transmitere simultană a unei cantităţi enorme de informaţii.

Toate aceste elemente au un caracter grav, prioritar şi necesită răspunsuri sau soluții prompte și uneori costisitoare. Ele produc un impact asupra educaţiei şi ca urmare apar noi caracteristici prin care educaţia încearcă să se adapteze şi să răspundă deziderateloor epocii.

În întreaga lume, se manifestă cerinţa primordială conform căreia sistemele de învăţământ trebuie să înceapă, să continue şi să susţină transformările şi progresele sociale, asigurând un învăţământ de calitate, pregătind individul pentru viitor, dezvoltând capacităţile acestuia de a se adapta schimbărilor tehnico-ştiinţifice şi de a crea noul.

Din această perspectivă, sistemele de învăţământ suferă adaptări continue, înregistrând următoarele tendinţe, confirmate la scară universală:

- Organizarea unui "sistem de educaţie preşcolară bine dezvoltat – obligatoriu sau nu" – în scopul "favorizării egalizării şanselor" şi pentru a uşura trecerea copiilor către învăţământul primar;

- Prelungirea duratei învăţământului obligatoriu de la 8 la 9 ani şi uneori chiar de la 10 la 11 ani, pentru a asigura o mai bună pregătire a tinerilor pentru viaţa socială, prin coborârea vărstei de debut al şcolarităţii (5–6 ani) şi/sau continuarea educaţiei formale obligatorii până la 16–18 ani;
- Ridicarea prestigiului social al învăţământului profesional şi manifestarea tendinţei de fuziune a acestuia cu învăţământul general;

- Crearea ocaziilor tot mai numeroase de afirmare a talentelor şi a intereselor tinerilor, prin creşterea şi diversificarea ofertei de opţionale şi de alternative educaţionale, mai ales după vârsta de 16 ani;

- Integrarea tot mai rapidă a noilor tehnologii în învăţământ, profesorul rivalizând cu televizorul, cu internetul, etc;

- Adoptarea unor măsuri eficiente de integrare socială şi de calificare a tinerilor care părăsesc de timpuriu sistemul şcolar[7]

[7] vezi "*Măsuri luate în statele membre ale Uniunii Europene pentru tinerii care au părăsit sistemul educaţional fără calificare*", 1997);

- Crearea unui “echilibru între diferite specializări: umaniste, ştiinţifice, tehnologice şi profesionale”;

- Tendinţa de “despecializare”, finalizată în “regrupări ale programelor de formare, având ca obiectiv formarea unor ansambluri de priceperi şi deprinderi comune mai multor meserii”;

- Crearea unui “sistem deschis de admitere în învăţământul superior”

- Asigurarea pregătirii iniţiale a tuturor cadrelor didactice la nivelul învăţământului universitar “cu durata de cel puţin trei ani”;

- Considerarea formări iniţiale şi a celei permanente “ca un întreg”.[8]

-Deschiderea şcolii către problemele comunităţii sociale “pentru a depăşi cauzele principale ale incertitudinilor şi ale blocajelor trăite de sistemele educaţionale”;[9] precum şi o mai profundă implicare a acestor medii (familia, autorităţile locale, biserica, organizaţiile de copii şi de tineret, asociaţii) în problemele şcolii;

-Democratizarea şi reformarea “structurilor în învăţământul obligatoriu”[10].

- Compatibilizarea sistemelor naţionale de învăţământ superior din Europa, recomandare devenită imperativ mai ales pentru ţările candidate la UE;

-Trecerea de la educarea centrată pe profesor la învăţarea centrată pe elev şi student; - Apropierea, până la identificare, a sistemului de învăţământ special cu învăţământul obişnuit şi extinderea educaţiei integrate şi incluzive, spargerea barierelor privind accesul acestor categorii de tineri la forme superioare de educaţie şi învăţământ, prin următoarela acţiuni:

– Sistemul de învăţământ special să acţioneze în direcţia integrării sale în învăţământul obisnuit; – Şcolile din sistemul de învăţământ obişnuit trebuie pregătite să primească şi să integreze copiii din învăţământul special. Evoluţia sistemelor moderne de învăţământ confirmă deschiderea socială a şcolii instituţionalizată la nivelul unor modele cu o arie de extindere din ce în ce mai largă. În această perspectivă pot fi evocate: – centrele interşcolare/teritoriale de formare profesională cu programe de instruire nonformală (S.U.A.); – şcolile duale (cu programe de instruire profesională în şcoală şi în întreprindere), proiectate pe baza unor relaţii contractuale realizate cu agenţii economici cointeresaţi (Germania); – şcolile alternative, care angajează opţiunea şi responsabilitatea comunităţilor locale/zonale – familia, biserica, agenţii sociali etc. (Olanda, Danemarca); – centrele de vacanţă, cu programe pedagogice multiple de educaţie activă (Franţa);

[8] vezi *Învăţământul din alte ţări*, 1990, pp. 7–14, 41, 64, 83;

[9] vezi *Dictionnaire encyclopedique de l’education et de la formation*, 1996, pp. 959–963

[10] vezi *Formarea continuă a cadrelor didactice în Uniunea Europeană şi în statele AELS/SEE* , 1997, p. 7.

– reţelele şcolare/universitare de televiziune şi de informatizare, cu programe de instruire formală – nonformală (Japonia).[11]

În acest context, dominat de accelerarea difuzării cunoştinţelor şi de competiţie, principala forţă a dinamicii mondiale devine calitatea resurselor de muncă. De aceea, Europa, preocupată să rămână performantă în competiţia cu Statele Unite, şi-a propus ca trecerea la societatea cunoaşterii să transforme continentul într-un spaţiu al calităţii.

Menţionăm aici, doar câteva documente europene – toate subsumate proceselor „Bologna" şi „Lisabona" – prin care se încearcă construirea unui spaţiu educaţional comun european în domeniul calităţii:

• „Recomandarea Parlamentului şi a Consiliului privind cooperarea europeană în evaluarea calităţii educaţiei şcolare". Documentul, apărut ca propunere în anul 2001, recomandă ca statele membre să sprijine îmbunătăţirea calităţii educaţiei şcolare.

• „Raportul european privind indicatorii calităţii învăţării permanente", publicat în 2002. Acest raport propune un numar de 15 indicatori de calitate aplicabili învăţării permanente.

• Raportul privind stabilirea principalelor ţinte („Benchmarks") în educaţia europeana din 2002.

- Standarde şi linii directoare privind asigurarea calităţii în cadrul Ariei Europene a Învăţământului superior" – care creionează un sistem comun de management al calităţii la nivelul învăţământului superior european. Menţionăm în acest sens şi activitatea Reţelei Europene pentru Asigurarea Calităţii în Învatamântul Superior (ENQA).

• „Elemente Fundamentale ale Cadrului European pentru Asigurarea Calităţii în Învăţământul Profesional şi Tehnic – CQAF-VET" – care va sta la baza unui sistem comun de asigurare a calităţii în învăţământul profesional şi tehnic din Europa, având în vedere şi noul Cadru European al Calificarilor (EQF). A fost creată şi o reţea europeană pentru implementarea acestui sistem comun – ENQA-VET care cuprinde „Puncte naţionale de referinţă".

Şcoala, parte integrantă a existenţei umane, a adoptat o serie de concepte care țin de economie și management (control, calitate, inspecţie, audit, monitorizare, excelenţă, eficienţă, eficacitate, valoare), acestea devenind familiare pentru învăţământ chiar exagerându-se uneori, fară a fi făcute adaptări necesare la specificul activităţii educative. Evoluţiile recente de la nivel naţional şi internaţional au scos în evidenţă necesitatea construirii unui sistem naţional de management şi de asigurare a calităţii. Simpla creştere cantitativă, "extensivă", a ofertei educaţionale nu mai poate satisface nevoile unei societăţi a cunoaşterii. Oamenii cer, tot mai

[11] Sorin Cristea, *Dicționar de pedagogie,* Editura Litera Educațional, 2002, p. 337

insistent calitatea -indiferent dacă este vorba de produse sau servicii şi inclusiv pentru serviciile publice - educaţia fiind unul dintre acestea. O altă raţiune a necesităţii existenţei unei politici europene de promovare a calităţii provine din constatarea că, actualmente, în Europa, calitatea are încă o imagine naţională (calitatea unui produs este încă apreciată în funcţie de ţara de proveniență).

,,Raportul catre UNESCO al Comisiei Internaţionale pentru Educaţie în secolul XXI", intitulat ,,Comoara lăuntrică", (mai cunoscut ca ,,Raportul Delors") propune ca temelie a educaţiei patru puncte de sprijin: a învăţa să ştii, a învăţa să faci, a învăţa să traieşti împreună cu alţii, a învăţa să fii.

Pornind de la aceste repere ale Uniunii Europene școala românească se află în plin proces de reformă, atât în plan structural, cât şi în plan funcţional. Funcționarea și organizarea acestuia în plan național este reglemetată prin Legea Educației din 2011, lege care niciodată nu a fost aplicată în întregime. Principiile propuse de aceasta sunt generoase:

1. Principiul învăţământului deschis şi democratic
2. Principiul învăţământului general obligatoriu
3. Principiul învăţământului de stat gratuit
4. Principiul desfăşurării învăţământului de toate gradele în limbă română; dreptul minorităţilor de a studia în limba maternă
5. Principiul învăţământului unitar
6. Principiul libertăţii conştiinţei şi a dreptului la credinţă religioasă
7. Principiul sprijinirii elevilor cu performanţe deosebite
8. Principiul învăţământului apolitic
9. Principiul autonomiei universitare
10. Principiul educaţiei permanente

Unul dintre domeniile în care reforma trebuie să producă schimbări esenţiale este cel al managementului sistemului de învăţământ, în general, şi cel al instituţiei şcolare, în special."[12] Aceasta este cu atât mai mult necesară cu atât crește gradul de descentralizare al unităților de învățământ.

Problemele actuale cu care se confruntă școala pe plan naţional sunt: [13]

- scăderea ratei natalităţii şi implicit creşterea riscului şomajului în rândul cadrelor didactice;

- problemele financiare cu care se confruntă învăţământul, lipsa alocării fondurilor;

- creşterea procentajului abandonului şcolar, concomitent cu scăderea interesului fată de şcoală atât din partea elevilor cât şi din partea părinţilor.În plus se observă o diminuarea a ratei de

[12] Emil Păun, *Educația preșcolară în România,* Polirom, Iași, 2002, p.11)
[13] https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/Pedagogie-II-suport-de-curs.pdf, pp 18-19.

participare a elevilor (în special din mediul rural) la formele superioare de şcolarizare și părăsirea sistemului educaţional din motive predominant economice;

- apariţia noilor tehnologii şi a mijloacelor rapide de difuzare a informaţiilor în masă care concurează şcoala, şi orientează interesul tinerilor către domenii noi;

- numărul relativ mare de specializări înguste în raport cu posibilitățile de plasament profesională și necorelarea tipurilor de învăţământ public şi privat, atât între ele, cât şi cu cerinţele pieţei muncii;

- diversificarea ofertei educaţiei nonformale ce răspunde şi se adaptează mai bine cerinţelor tinerilor, stimulând autoinstruirea şi îmbogăţind formarea de bază. Monopolul asupra învăţământului superior exercitat din partea universităţilor prin eliberarea diplomelor şi a certificatelor a fost deja fisurat prin apariţia ofertei de pregătire superioară ne-universitără care califică forţa de muncă, în special pentru companiile private. Aceste programe au avantajul rapidităţii, flexibilităţii şi eficienţei;

-"în multe ţări – indiferent de tendinţa către o formare generală - tinerii se plâng de o prea mare specializare în cadrul învăţământului secundar superior, precum şi de absenţa unor cunoştinţe şi tehnici generale"[14]

- supraîncărcarea programelor şcolare cu "detalii inutile şi informaţii enciclopedice, în loc de a se insista pe studiul independent."[15]

- slaba individualizare şi tratare diferenţiată optimă pentru sprijinirea elevilor cu nevoi speciale, precum şi a celor supradotaţi;

- sistemele de evaluare deficitare, accentul fiind pus în special pe evaluarea finală, în detrimentul celei continui, mai ales în învăţământul superior;

Acestora li se poate adăuga importul de modele străine. Fără a ţine cont de specificul românesc acestea au generat inadaptare şi incoerenţă. Calea dezvoltării anorganice, de introducere a unor forme din afară, de regulă europene, pentru a fertiliza fondul autohton, a fost benefică, atunci când realităţile româneşti nu au fost ignorate.

Privite din exterior problemele sistemului de învățământ și ale școlii românești sunt altele așa cum reiese dintr-un barometru realizat după Revoluție.[16] Referitor la opiniile respondenților cu privire la principalele probleme cu care se confruntă învățământul românesc, două sunt prioritare: indisciplina elevilor și incompetența sau indiferența profesorilor . La acestea se

[14] vezi *Învăţământul din alte ţări,* 1990, p.16
[15] Idem.
[16] **Sursa datelor:** *Barometrul Educație*, 2018 – *proiectul Starea Națiunii*

adaugă corupția, politizarea și salariile mici ale profesorilor. Din această ierarhie percepută a problemelor deducem că cele mai multe decurg din calitatea relațiilor interumane.

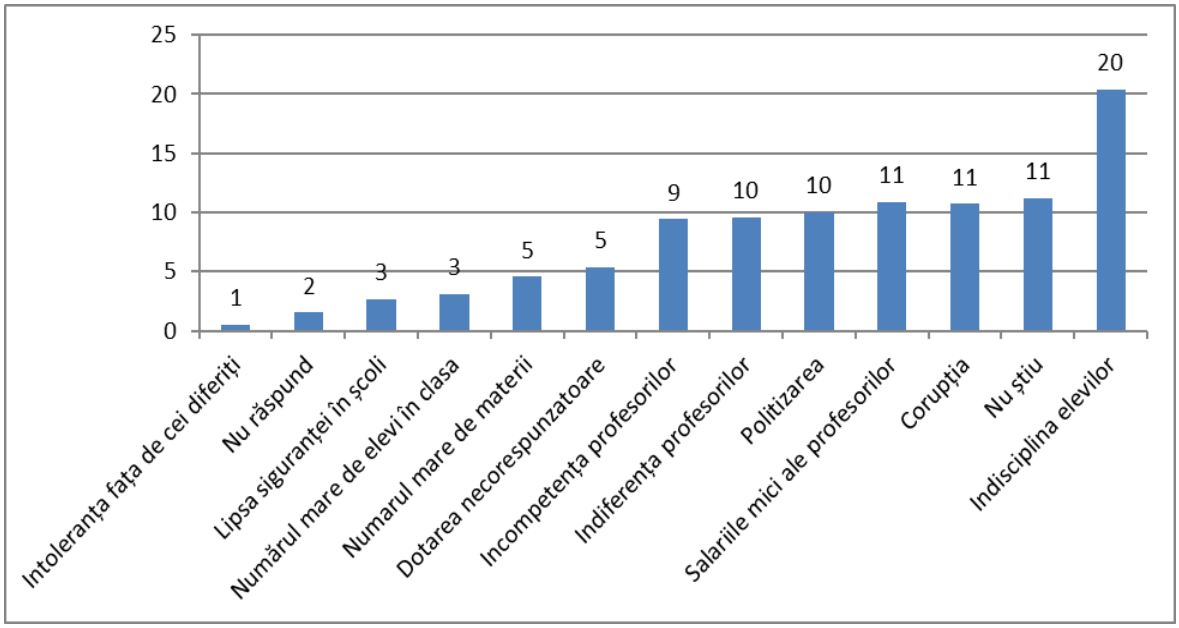

Figura 1. Principala problemă a școlii românești în viziunea cetățenilor

Participanții la cercetare au evaluat o serie de afirmații cu privire la performanța sistemului de învățământ, rezultând preponderent că sistemul de educație din România este privat de dotări materiale corespunzătoare și de fonduri de la stat (Figura 2). De asemenea, doar 40% dintre respondenți apreciază că învățământul este o prioritate pentru statul român și este adecvat nevoilor societății și ale copiilor. Aproximativ jumătate dintre respondenții care și-au manifestat opinia cu privire la sistemul de învățământ din România au afirmat că acesta este performant, iar cealaltă jumătate consideră mai degrabă contrariul. [17]

[17] Ibidem.

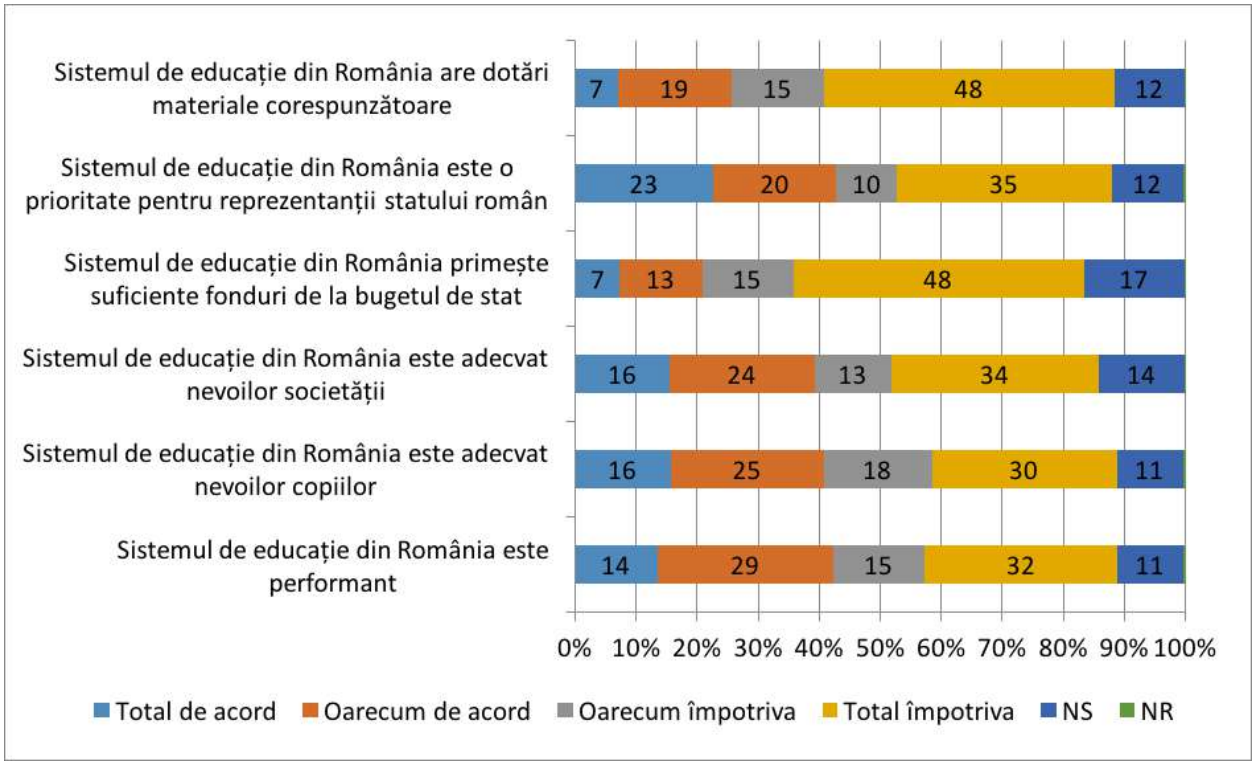

Figura 2. Opinii privind performanța sistemului de învățământ din România

Principalul subansamblu al sistemului de învăţământ este **procesul de învăţământ**. În sens general, acesta reprezintă ansamblul organizat al acţiunilor întreprinse de educator asupra educatului cu scopul formării şi dezvoltării personalităţii sale. Între cele două elemente se stabileşte o puternică relaţie de interdependenţă. Astfel, dacă sistemul orientează valoric procesul de învăţământ către finalităţile educaţionale, acesta din urmă asigura tehnologia necesară îndeplinirii respectivelor obiective. Cu toate acestea, procesul de învăţământ îşi păstrează o relativă autonomie faţă de sistem, determinată, în principal, de libertatea acordată profesorului de a fi creativ, de a inova la locul său de muncă şi de a transforma activitatea sa didactică într-o artă.

Note definitorii ale procesului de învăţământ sunt:

1. *Caracterul bilateral* – procesul de învăţământ angejează o strânsă interdependenţă între profesori şi elevi prin acţiunile lor specifice: predarea / învăţarea / evaluarea şi autoevaluarea;

2. *Unitatea dintre informativ şi formativ* – presupune stabilirea unei relaţii interdependente între profesor şi elev, prin faptul că atunci când un profesor predă un anume conţinut el va contribui nu doar la informarea elevului, ci şi la dezvoltarea proceselor sale psihoafective. În plus, creşterea exponenţială a volumului de informaţii obligă elevul la educarea şi formarea capacităţilor sale de selecţie, de a căuta singur informaţiile necesare şi de a învăţa cum să înveţe;

3. *Caracterul de sistem cu autoreglare* – prin realizarea comunicării didactice, feedback-ul primit de profesor de la elevi îl poate ajuta să-şi ajusteze întreg design-ul instructiv-educativ;

4. *Procesul de învăţământ este un proces de cunoaştere* – prin aceea că pătrunde în realitatea obiectivă, dar totodată realizează şi o serie de transformări în structurile cognitive ale agenţilor educaţionali.[18]

Analiza funcțională a procesului de învățământ ne indică faptul că acesta funcţionează ca un sistem cu autoreglare în vederea eficientizării sale. Potrivit paradigmei curriculare, proiectarea procesului instructiv-educativ se realizează în funcţie de obiective, iar rezultatele sunt evaluate în funcţie de acestea. Astfel, orice neconcordanţă între obiectivele proiectate şi rezultatele obţinute poate fi mult mai uşor ameliorată prin intervenţia directă asupra celorlalte componente ale procesului didactic. Pe de altă parte, acesta se poate modela dinamic şi în funcţie de condiţiile concrete externe (situaţii, evenimente, persoane), respectiv de relaţiile dintre şcoală şi alte instituţii politice, economice, culturale etc.[19]

Predarea, învăţarea, evaluarea sunt funcţiile, laturile esenţiale ale procesului de învăţământ, dar didactica modernă insistă mai ales pe perfecţionarea relaţiilor complexe între ele, având în vedere caracteristicile noi ale acestuia, cerinţele noului curriculum, necesitatea abordării sale sistemice. Însă relaţia predare-învăţare-evaluare arată şi trecerea de la concepţia clasică asupra rolului dominant al predării (al profesorului), la echilibrul apoi predare-învâţare, la situaţia de astăzi, specifică abordării curriculare. Astfel cele trei acţiuni sunt privite în sistem, sunt complementare, surprind întreaga activitate pedagogică cognitivă şi formativă, arată relaţia obiective-conţinuturi metodologie-rezultate-reglare.

La începutul veacului XX, suedeza Ellen Key, în lucrarea *Secolul copilului*, atrăgea atenţia asupra faptului că procesul de învăţământ a neglijat, până atunci, tocmai interesele principalului său beneficiar: Măria Sa Copilul!. Avertismentul suedezei n-a fost zadarnic, pentru că" educaţiile noi, activismul pedagogic, pedagogiile nondirective, deşcolarizarea au fost tot atâtea tentative de readucere în centrul atenţiei a elevului, prin promovarea educaţiei libere, bazată pe cunoaşterea naturii copilului. Este politica pe care și școala românească o urmărește în ultimele decenii la nivel declarativ uneori.

În ultimul an, în condițiile pandemiei o provocare a școlii și învățământului nu numai românesc a fost continuarea procesului instructive-educativ. Cyber-şcoala, a implicat două dimensiuni distincte: **medierea computerizată a accesului la procesul educativ şi digitalizarea activităţilor didactice**.

[18] https://www.academia.edu/4651712/1_8_Sistemul_si_Procesul_de_invatamant, sld.13
[19] Ibidem, sld. 10.

În primul caz, se elaborează programe curriculare şi extracurriculare, dedicate unor participanţi din locaţii geografice diferite, care interacţionează şi cooperează într-o manieră mediată de computere.

În cel de-al doilea caz, se asigură suporturi multimedia (în format digital) care să accentueze impactul, eficienţa şi randamentul proceselor de transmitere-achiziţie de cunoştinţe, precum şi formarea de abilităţi. Departe de a înlocui prezenţa unui mentor, software-urile educaţionale inteligente pot oferi o asistenţă formativă eficientă, în special pentru zone de iniţiere în domeniile sau tematicile pentru care au fost elaborate. Cu toate acestea, ideea de cyber-şcoala este încă departe de a fi pe deplin realizabilă, cel puţin din câteva considerente distincte. Dificultăți au apărut sub diverse aspecte. Nu a existat o bază materială care să permită tuturor actorilor implicați în educație să aibă acces la procesul educativ (tablete, laptopuri, alte mijloace multi-media). Existența unor zone defavorizate în care nu există infrastructura necesară care să suporte învățământul online (internet, electricitate). Nu există încă suficiente cadre didactice pregătite pentru susținerea activităților online, în lipsa unor cursuri de formare. A existat însă suficientă disponibilitate și dorință de a învăța în rândul acestora, despre care se poate spune că "s-au calificat din mers". Această experiență dobândită îm această perioadă este un atu important pentru învățământul românesc ce trebuie consolidat în anii următori.

O altă provocare a învățământului românesc din ultima perioadă a reprezentat-o și o reprezintă în continuare integrarea copiilor remigranți. Condițiile economice instabile provocate de pandemie în țările occidentale menționate au făcut ca mulți români emigrați în Vest să revină în țară sau măcar să-și trimită copii în țară pentru a-și continua educația. Poate fi acesta un semnal pozitiv pentru o anumită calitate a învățământului românesc, apreciat de cei care au părăsit țara, comparativ cu alte sisteme educaționale. Acest semnal de încredere trebuie valorificat pentru a consolida poziția școlii românești în cadrul societății, poziție subminată serios în ultimii ani. Provocarea pentru școala românească ține de mai multe probleme apărute in cazul reintegrării. Unii dintre cei reveniți în țară nu cunosc bine limba maternă atât scris cât și vorbit, unii au dificultăți de integrare din punct de vedere a adaptării la sistemul românesc de învățământ, unii nu se pliază din punct de vedere al curriculum-ului parcurs în țările vestice cu nivelul de studii corespunzător din România etc.

Discuția sau analiza sistemului de învățământ românesc este una amplă, cu o diversitate ce nu poate fi cuprinse în paginile materialului de față. În concluzie, putem aprecia că sistemul de învăţământ reprezintă o componentă fundamentală a oricărei societăţi, menirea sa principală fiind aceea de a contribui la progresul şi dezvoltarea acesteia. În același timp sistemul de învățământ este oglinda societății din care face parte. Educaţia răspunde unor nevoi (economice, politice, sociale, culturale) şi ţine cont de o serie de resurse (demografice, materiale, informaţionale), un alt atribut al său fiind asigurarea unui echilibru între „intrări" şi „ieşiri", între obiectivele şi investiţiile făcute, respectiv rezultatele obţinute.

Bibliografie:

1. *Dicţionarul de pedagogie*, 1979.
2. *Dictionnaire encyclopedique de l'education et de la formation*, 1994.
3. *Dictionnaire encyclopedique de l'education et de la formation*, 1996.
4. Cristea Gabriela C., *Pedagogie generală,* Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002.
5. Cristea Sorin, *Dicționar de pedagogie,* Editura Litera Educațional, 2002.
6. Csorba Diana, *Management educațional. Studii și aplicații*, Editura universitară, București, 2012.
7. *Învăţământul din alte ţări*, 1990.
8. *Măsuri luate în statele membre ale Uniunii Europene pentru tinerii care au părăsit sistemul educaţional fără calificare*", 1997);
9. *Formarea continuă a cadrelor didactice în Uniunea Europeană şi în statele AELS/SEE.* 1997.
10. Palicica Maria, *Prelegeri de psihopedagogie*, Orizonturi universitare, Timișoara, 2002.
11. Păun Emil, *Educația preșcolară în România,* Polirom, Iași, 2002

Site-uri:

https://www.academia.edu/4651712/1_8_Sistemul_si_Procesul_de_invatamant.

https://dppd.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2020/01/Pedagogie-II-suport-de-curs.pdf

Barometrul Educație, 2018 – *proiectul Starea Națiunii*

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Educația se realizează treptat și eficiența ei crește dacă există mai multe condiții, precum:

- **Educatia timpurie** crește cunoașterea, dezvoltă caracterul și formează abilitățile sociale.
- **Învățarea pe tot parcursul vieții** pentru asigură dobândirea și actualizarea competentelor.
- **Alfabetizarea digitală** deoarece în societatea actuală competențele digitale sunt imperios necesare.
- **Progresele tehnologice** care determină folosirea inteligenței artificiale. Sistemul de învățământ trebuie să se centreze pe gândire critică, creativitate, adaptabilitate, muncă în echipă, empatie și comunicare interculturală.
- **De la standardizare, la personalizare** pentru că economiile moderne sunt construite în jurul capitalului uman și fac necesară maximizarea potențialul tuturor. Învățarea reprezintă o experiența personalizată în care fiecare abordează problemele în propria manieră și dobândește cunoștințe adecvate personalității și ritmului propriu.
- **Interdisciplinaritatea** care este esențială pentru a înțelege cauzele și complexitatea provocărilor actuale.
- **Diversificarea furnizorilor de educație** în măsura în care învățarea nu trebuie să fie limitată la instituțiile de educație formală și tehnologiile digitale reprezintă un catalizator pentru personalizarea învățării și transformarea acesteia într-o experiența de învățare din ce în ce mai activă și mai flexibilă.
- **Tranziția de la școală la viața activă** reprezintă un proces dificil deoarece ne confruntăm cu un nivel ridicat al șomajului în rândul tinerilor sau cu situații frecvente în care tinerii absolvenți profesează în domenii diferite față de cele pe care le-au studiat.
- **Gândirea critică** trebuie integrată în sistemele educaționale pentru ca tinerii să fie capabili să evalueze informațiile primite.
- **Competiția globală între universități** pentru a susține excelența în cercetare și competivitatea.

Muntean Anca
Scoala Gimnazaiala NR 15
BRASOV

Inovații, tendințe și provocări în învățământ

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață, integrarea în câmpul muncii și alte aspecte importante ale vieții. De asemenea, educația contribuie și la asigurarea unui venit pentru cei care vor ajunge la vârsta de pensionare.

În România, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor.

Inovațiile în educație

În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ.Astfel, utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc.

De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile.Mai mult decât atât, aceste noi descoperiri ale vremurilor noastre au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informației și comunicațiilor, inteligența artificială, robotica sau biotehnologiile.

Tendințele în educație

Una dintre tendințele actuale în educație are legătură cu dezvoltarea unor abilități și competențe care să pregătească copiii pentru nevoile actuale ale lumii moderne. Astfel, accentul a început să fie pus pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă și analitică, dar și întreprinderea anumitor abilitati de comunicare,de lucru în echipă și digitale.

Muntean Anca
Scoala Gimnazaiala NR 15
BRASOV

În același timp, educația a devenit tot mai centrată pe elev, iar profesorii au un rol important, acela de a-i ajuta pe elevi să-și descopere talentele și să-și dezvolte potențialul.

Totodată, în ultimii ani, educația non-formală a început să câștige din ce în ce mai mult teren, prin activități precum voluntariatul, proiectele sociale sau de mediu, educația artistică și activitățile sportive. Acestea oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar.

De asemenea, educația interculturală și despre societate sunt și ele tendințe care au luat avânt în ultima perioadă, și care au ca scop dezvoltarea unei conștiințe globale și a unei atitudini pozitive față de diversitatea culturală și socială.

Provocările cu care se confruntă sistemul nostru educațional

În ciuda inovațiilor și tendințelor pozitive, sistemul educațional din România are și parti mai putin bune.Una dintre cele mai mari probleme fiind cea a accesibilității la educație, mai ales în mediile rurale sau defavorizate. Din nefericire, mulți copii nu au acces la o educație de calitate din cauza infrastructurii inadecvate, a lipsei de resurse și a profesorilor necalificați.

În același timp, absenteismul elevilor, abandonul școlar, corupția în sistemul educațional și subfinanțarea acestuia sunt și ele probleme regăsite în majoritatea instituțiilor de învățământ din România.

Mai mult decât atât, ce se presupune a fi pregătire pentru viitorii adulți este în realitate fix opusul, întrucât în România aproxiativ 40% din studenți sau absolvenți nu muncesc în domeniile pe care le-au studiat. Iar acest lucru îi poate încuraja pe studenți să își piardă încrederea și motivația în a studia anumite domenii.

Soluții și perspective pentru educația românească

Un lucru este sigur, pentru face față provocărilor care s-au ivit în ultimi anii și pentru a îmbunătăți sistemul educațional din România, estenecesară implementarea unor soluții, care să implice autoritățile, profesorii, elevii și părinții.

Muntean Anca
Scoala Gimnazaiala NR 15
BRASOV

Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate.De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experință plăcută și satifăcătoare în acest sistem.

Totodată, este necesar ca programa școlară să fie actualizată, astfel încât să se încurajeze dezvoltarea abilităților și competențelor relevante pentru cerințele din piața muncii și viața în societatea actuală.

Un alt aspect important este dezvoltarea parteneriatelor între școli, companii, organizații sau instituții ale statului, astfel încât elevii să aibă acces la oportunități de învățare și de dezvoltare a abilităților în afara programului școlar.

În final, putem spune că sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece, cu toate acestea, pentru ca toți elevii să se bucure de un viitor mai bun și de șanse egale, sunt necesare și mai multe eforturi, care să privească problematica educației din toate unghiurile sale.

INTEGRAREA INSTRUMENTELOR TIC ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Prof. Înv.Primar Muntean Simona Adriana

Șc.Gim Ștefan cel Mare Cetatea de Baltă

Județul Alba

Noile tehnologii pentru tratarea și trasmiterea informațiilor influențează, în toate sferele de activitate, maniera de a comunica și de a interacționa. În educație, problema esențială o constituie înțelegerea corectă a acestor resurse. Prin varietatea conținutului informațional și varietatea suportului, ele pot fi un instrument eficient în predare, învățare și evaluare atunci când sunt subordonate unei concepții/viziuni pedagogice clare. Instrumentele și tehnologiile moderne nu elimină rolul cadrului didactic, ci îmbogățesc instrumentele pedagogice în concordanță cu finalitățile fiecărui ciclu de învățământ.

Necesitatea însuşirii competenței digitale de către fiecare absolvent din spaţiul intracomunitar reprezintă una din cele opt competenţe cheie susţinute de Comisia Europeană. Integrarea instrumentelor TIC şi a noilor tehnologii în procesul de predare – învăţare – evaluare apare ca o direcţie importantă a politicilor educaţionale promovate de fiecare ţară, în condiţiile în care noua societate se prefigurează a fi informatizată în mai multe domenii. Modalitățile de integrare a noilor tehnologii la disciplina istorie sunt nelimitate și se pot concretiza prin inserarea în momentele lecției a unor surse istorice, informații, imagini, hărţi, fotografii, fișe de lucru utilizând calculatorul sau videoproiectorul care să susțină activitatea de învățare, parcurgerea unor sarcini de învățare individuale sau de grup utilizând internetul, implicarea elevilor în concursuri școlare ce presupun utilizarea avansată a competențelor digitale și realizarea unor teste interactive.

În domeniul educației, în ultimii zece ani, utilizarea Internetului a cunoscut o dezvoltare fenomenală, o serie de factori influențând adoptarea tehnologiilor web și multimedia în programele de învățământ. Astăzi profesorii care integrează tehnologia IT în procesul de educaţie ajută elevii să-si dezvolte competenţele de gândire și învăţare, iar într-o clasă în care sunt folosite o varietate de strategii de instruire, elevii sunt profund implicaţi, se simt provocaţi și învaţă mai bine. Profesorii unor astfel de clase conștientizează avantajele utilizării acestor strategii pentru a-i face pe elevi să devină responsabili de propriul proces de învăţare.

Cea mai bună metodă de predare a unui mod de gândire conceptual, necesar pentru astfel de sarcini, este prin intermediul unui sistem al testelor. În acest sistem elevul este supus unor situații concrete, ale lumii reale și forţat să ia decizii. Multimedia interactivă, cu capacitatea sa de antrenare a utilizatorului, ar putea fi suportul perfect pentru astfel de procese. În prezent, ,,utilizarea Internetului și a telecomunicaţiilor aduce schimbări importante în modul de a învăţa. Învăţarea trebuie să treacă dincolo de sala de clasă și să înglobeze discipline și tehnologii complexe. De aceea, în învăţământul de astăzi se trece de la training la learning, unde actul învăţării este plasat înaintea predării, iar elevul este situat în centrul procesului de învăţământ”1.

În domeniul educației, în ultimii zece ani, utilizarea Internetului a cunoscut o dezvoltare fenomenală, o serie de factori influențând adoptarea tehnologiilor web și multimedia în programele de învățământ. Astăzi profesorii care integrează tehnologia IT în procesul de educaţie ajută elevii să-si dezvolte competenţele de gândire și învăţare, iar într-o clasă în care sunt folosite o varietate de strategii de instruire, elevii sunt profund implicaţi, se simt provocaţi și învaţă mai bine. Profesorii

unor astfel de clase conștientizează avantajele utilizării acestor strategii pentru a-i face pe elevi să devină responsabili de propriul proces de învăţare.

Produsele software (softurile educaţionale sau didactice) reprezintă instrumente interactive ce vin în sprijinul activităţii instructiv-educative. Acestea trebuie să reprezinte o provocare din punct de vedere cognitiv, să fie atractive şi să-i motiveze pe elevi, astfel încât să-i transforme în participanţi activi în procesul de învăţare. Softurile educaţionale pot fi grupate în mai multe categorii, în raport cu funcţia pedagogică specifică pe care un soft o îndeplineşte în cadrul unui proces de instruire. Dintre acestea, se pot exemplifica:

Softurile de exersare prin care se realizează exersarea individuală pentru însuşirea unor date, procedee, tehnici sau formării unor deprinderi specifice. Acestea vin în sprijinul profesorului în ceea ce priveşte realizarea activităţilor de exersare, permiţând elevului să lucreze în ritm propriu şi să aibă mereu aprecierea corectitudinii răspunsului dat.

Softurile concepute sub formă de *jocuri didactice* sunt utilizate în cadrul unui proces de rezolvare de probleme ce presupune aplicarea inteligentă a unui set de reguli sau în amplificarea posibilităţilor de explorare euristică a realităţii, creşterii motivaţiei, a nivelului de efort sau a încurajării lucrului în echipă.

Softurile interactive pentru însuşirea unor cunoştinţe noi creează un dialog între educabil şi programul respectiv. Interacţiunea poate fi controlată de calculator (dialog tutorial) sau de educabil (dialog de investigare). În cazul primei situaţii, un tutore preia, de regulă, una din funcţiile profesorului, fiind construit pentru a-l conduce pe educabil în procesul de învăţare, pas cu pas, după o strategie stabilită de proiectantul softului.

În cadrul *softului de investigare*, elevului nu i se indică calea se parcurs, ci i se oferă un mediu din care elevul îşi extrage toate informaţiile necesare pentru rezolvarea sarcinii. Astfel, se determină individualizarea parcursului în funcţie de nivelul de pregătire al fiecărui elev. În ultimii ani se proiectează şi se experimentează medii de învăţare cu o interacţiune extrem de complexă, bazată pe utilizarea inteligenţei artificiale, demers cunoscut sub numele de instruire inteligentă asistată de calculator.

Softurile pentru testarea cunoştinţelor apar uneori independente, alteori ca făcând parte dintr-un mediu de instruire complex. Rezultatul evaluării este afişat la sfârşitul testului şi asigură elevului posibilitatea de revenire asupra rezultatelor incorecte din răspuns. Caracterul corectiv al testului este dat de atenţionarea „Mai încearcă o dată!” în caz de răspuns incorect.

Softul multimedia este conceput şi dezvoltat prin ansamblul tehnologiilor de comunicare electronică, care permit crearea, stocarea, transmisia şi exploatarea datelor numerice, textuale, sonore şi vizuale, a imaginilor statice şi dinamice, utilizând simultan mai multe medii de comunicare. Un asemenea produs informatic cuprinde fişiere care conţin descrierea vizuală sau în formă de program a scenariului de prezentare (fişiere cu sunete, imagini, baze de date, biblioteci cu legare dinamică). Acest soft a atras opinii pro şi contra în ceea ce priveşte caracterul formator, părerile oscilând între faptul că reprezintă un abuz de imagine, sunet şi text, reprezentând o cultură mediocră ce duce la lipsa afectivităţii şi a legăturii sincere şi directe dintre indivizi până la ideea că acest soft educaţional intercalează tot ceea ce ţine de sfera cunoaşterii într-un ambalaj artistic şi emoţional, imposibil de atins cu mijloacele învăţământului tradiţional.

Internetul reprezintă sursă-resursă de informaţii şi de învăţare dirijată şi, în acelaşi timp, un excepţional suport în activităţile de predare – învăţare – evaluare, prin accesul la informaţie, actualizarea informaţiilor în timp real şi exersarea capacităţilor comunicative.

Utlizarea calculatorului și a Internetului permit o înțelegere mai bună a materiei într-un timp mai scurt. Elevii își dezvoltă creativitatea, învață să pună întrebări, să cerceteze și să discute probleme. Ei devin persoane responsabile, capabile să se integreze social.

În cazul evaluării se elimină subiectivitatea umană, este redusă starea de stres și emotivitatea elevilor. Există posibilitatea evaluării simultane a mai multor elevi cu nivele de pregătire diferite, deoarece testele de evaluare sunt realizate pe nivele de dificultate diferite. Elevii pot realiza pagini web de prezentare a școlii, a localității, a obiceiurilor și tradițiilor românești, pot realiza reviste școlare, forum de discuții despre activitatea școlară, pot fi antrenați în realizarea de Cd-uri, afișe, diferite programe și softuri educaționale, jocuri și activități interactive.

Utlizarea TIC în școală nu trebuie să devină o obsesie deoarece fiecare elev are dreptul la succes școlar și la atingerea celor mai înalte standarde curriculare posibile, de aceea trebuie găsite metodele pedagogice adecvate.

În concluzie, pot spune că pentru a realiza un învățământ de calitate și pentru a obține cele mai bune rezultate, trebuie să folosim atât metodele clasice cât și cele moderne.

Bibliografie:

1. Adăscăliţei, A., *„Instruire asistată de calculator: didactică informatică”*, Polirom, 2007;
2. Brut, M., *„Instrumente pentru e-learning: ghidul informatic al profesorului modern”*, Iaşi, Polirom, 2006.

Activitățile de tip outdoor în contextul digitalizării educației

Prof. Muscăloiu Loredana Gabriela
Colegiul Național Pedagogic „Constantin Cantacuzino" Târgoviște

Într-o societate în care tehnologia progresează cu o viteză ameţitoare şi datorită ei, de la cele mai fragede vârste copiii sunt asaltaţi de adevărate avalanşe de informaţii, ştiinţele educaţiei se orientează din ce în ce mai acut către întoarcerea la natură. După secole în care toate eforturile educatorilor s-au concentrate pe aducerea copiilor între pereţii clasei pentru a li se face educaţie, am constatat cu uimire că nu este cea mai fericită formă de educaţie şi, ca atare, a apărut nevoia acută de altceva, de întoarcerea la natură, ca izvor de educaţie sănătoasă.

Copiii care stau din ce în ce mai mult în casă în faţa monitoarelor de orice fel, cunosc natura numai din „poze" şi din filme. Este momentul şi avem obligaţia de a-i scoate „afară". Este motivul pentru care de câţiva ani a apărut conceptul de activitate outdoor, ca alternativă pentru educaţia formală, tradiţională.

Sistemul de educaţie reprezintă o posibilitate de a îmbunătăţi stilul de viată al școlarilor și schimbarea viziunii profesorilor asupra modului și mijloacelor de realizare ale activităților instructiv-educative, fără a scăpa din vedere profilul de formare al absolventului de învățământ primar prin perspectiva celor opt competențe cheie.

Esenţială este colaborarea între sisteme, cel educațional cu cel al sănătății, cât şi colaborarea cu familia și comunitatea.

Educaţia pentru sănătate prin mișcare și activități în aer liber trebuie să înceapă de la o vârstă timpurie pentru că în această etapă se dobândesc obiceiuri care marchează dezvoltarea armonioasă a viitorilor adulţi și stilul de viață.

Motivăm alegerea acestei teme din dorinţa de a aduce un plus de cunoştinţe și experiențe referitoare modalitățile de organizare a activității didactice prin ,,scoaterea" predării din clasă în aer liber, favorizând astfel învățarea concretă și conștientă prin contact direct cu mediul înconjurător .

Este esențială stimularea interesului elevilor pentru activitățile în aer liber prin reliefarea particularităţilor și a eficienţei activităţilor de tip outdoor din perspectiva normelor de conduită, a relațiilor cu ceilalți, precum și a profilului de formare al absolventului de învățământ primar.

Activitățile de tip outdoor promovează valori şi atitudini precum :

-optimism în abordarea învățării într-o lume a schimbării;

- responsabilitate în aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană;

- independență în gândire și acțiune;

- flexibilitate în relațiile cu ceilalți în vederea cooperării;

- orientare către un stil de viață de calitate.

În vederea formării şi consolidării competenţelor specifice folosesc activităţi de învăţare precum:

*jocul de rol ;

*studiul de caz ;

*simulare ;

*portofoliul ;

*activităţi de învăţare prin cooperare ;

Bibliografie:

Manualul de educaţie outdoor (traducere) , Comenius Regio Partnership Eco- Edu Beyond Rhetoric

Verza E., Verza F.,(2000), Psihologia Vârstelor, PROHUMANITATE, Bucuresti , 2013

INCLUZIUNEA ȘCOLARĂ A COPIILOR CU CES

Prof. înv. primar: Daniela- Maria Musteață,

Liceul Teoretic, Comuna Filipeștii de Pădure, Prahova

Incluziunea şcolară reprezintă acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa etnică sau socială, religie, naţionalitate sau infirmitate .

Incluziunea şcolară se defineşte prin acceptarea de către instituţiile de învăţământ a tuturor copiilor, indiferent de apartenenţa etnică sau socială, religie, naţionalitate sau infirmitate şi este strâns legată de recunoaşterea şi acceptarea diversităţii – condiţie normală a convieţuirii umane. Învăţământul incluziv presupune ca tinerii şi copiii cu dizabilităţi şi ceilalţi fără probleme să înveţe împreună în instituţiile de învăţământ având sprijinul corespunzător. Un început timpuriu în grupuri de joacă sau medii şcolare obişnuite este cea mai buă pregătire pentru o viaţă integrată.

Fiecare copil este diferit şi special şi are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu disabilităţi. Toţi copiii au dreptul la educaţie în funcţie de nevoile lor. Şi copiii diferiţi au drepturi egale cu ceilalţi, iar o educaţie separată ar duce la marginalizare şi discriminare, împiedicând formarea, împlinirea de sine şi afirmarea personalităţii. Beneficiile incluziunii sunt reciproce, dar majoritatea dintre noi n-am simţit încă acest lucru. Separarea ne limitează înţelegerea reciprocă. Familiaritatea şi toleranţa reduc frica şi respingerea favorizând relaţii de comunicare şi colaborare în beneficiul tuturor. Câţi suntem pregătiţi (părinţi, cadrele didactice, copii) pentru diversitatea existentă în fiecare clasă şi cât de bine sunem pregătiţi să o acceptăm?

Educaţia incluzivă vine să sprijine acest aspect deoarece ea se centrează mai ales pe învăţarea strategiilor necesare rezolvării problemelor din viaţa cotidiană, într-o manieră cooperantă şi solidară, unde procesul de învăţare este realizat în spiritul respectului şi acceptării celor din jur. Şcoala trebuie să aibă contacte cu toate instituţiile sociale interesate direct sau tangenţial de domeniul educaţiei copilului de vârstă şcolară şi să stabilească relaţii de cooperare şi colaborare. Ea contribuie la transmiterea moştenirii culturale şi facilitează învăţarea individuală şi colectivă .Totodată şcoala face posibilă participarea grupurilor şi colectivităţilor la viaţa publică , elaborarea şi luarea deciziilor. Schimbul de informaţii favorizează interacţiunea socială şi permite unui număr mare de oameni să ia parte activă la soluţionarea problemelor care îi privesc. Actul educativ în şcoala incluzivă are şanse de reuşită dacă cei trei factori implicaţi, adică elevul cu deficienţe, familia, echipa de specialişti, cooperează, sunt parteneri

care conlucrează în aceeaşi direcţie: dezvoltarea copilului cu cerințe educative speciale Integrarea individuală a copilului cu nevoi speciale în clasa obişnuită persupune următoarele implicaţii:

¬ se oferă sprijin educaţional după nevoile copiilor, aceştia nu sunt excluşi

¬ se asigură dezvoltarea personală a fiecăruia

¬ adaptarea programelor şi a resurselor organizatorice şi procedurale la nevoile sale;

¬ învaţă în clase omogene;

¬creşte motivaţia pentru învăţare, fiindca este stimulat de mediul competiţional şi de performanţele şcolare ale colegilor valizi;

¬scade nivelul de izolare al copilului cu deficienţă şi creşte nivelul de contact cu copiii obişnuiţi,sporind nivelul de socializare;

¬copiii valizi, ca urmare a contactului cu copiii/elevii cu nevoi speciale, îi vor înţelege, îi vor accepta şi îşi vor forma chiar atitudini de protejare a acestora în grupurile obişnuite.

Pornim de la constatarea că părinţii sunt cei mai importanţi factori de sprijin în viaţa copilului cu deficienţe sau a copilului sănătos, viaţa familiei (sau cel puţin a unuia dintre părinţi) se va adapta, se va plia după programul copilului cu deficienţe profunde sau medii. Pentru a-şi putea sprijini copiii aflaţi în dificultate, părinţii trebuie să participe la următoarele acţiuni, asigurate de echipa de intervenţie:
¬informare asupra potenţialului real al copilului şi asupra mijloacelor susceptibile să-i favorizeze dezvoltarea;

¬ informare asupra tipurilor de servicii care pot asigura cel mai bine educarea şi dezvoltarea copilului cu nevoi speciale.

¬convingerea părinţilor că nu sunt singuri în demersurile lor educative cu copilul

¬învăţarea familiei să traiască în echilibru cu copilul cu nevoi speciale;
¬însuşirea unor abilităţi şi tehnici speciale de educaţie a copilului cu deficienţe, conlucrând adecvat cu profesioniştii;

¬elaborarea programelor educaţionale în conlucrare cu membrii echipei transdisciplinare.

În activitatea la clasă, cu elevi cu deficienţe, acceptăm diversitatea ca valoare. Pentru a valoriza cu adevărat potenţialul fiecărui copil cu cerinte educative speciale., trebuie să reformulăm toate componentele educaţiei: obiective/scopuri; curriculum; resurse procedurale, materiale, organizatorice; evaluare; relaţiile între partenerii educaţiei; resursele mane.

Implicarea cadrelor didactice este condiţia majoră în realizarea intregrării copiilor cu cerinte educative speciale. în viaţa şcolară şi socială. În acest demers la clasă, pentru a favoriza integrarea cât mai

rapidă a copiilor cu nevoi speciale, am valorificat sensibilitatea deosebită a acestora şi disponibilitatea de a oferi şi de a primi afecţiunea celor din jur. Fiecare persoană – copil, tânăr sau adult – trebuie să beneficieze de oportunităţi educaţionale proiectate pentru a le satisface necesităţile educaţionale de bază.

Bibliografie:

Vraşmaş,T.,(2004),"Şcoala şi educaţia pentru toţi", Ed. Miniped, Bucureşti.

Ungureanu,D.,"Educaţia integrată şi şcoala incluzivă", Editura de Vest, Timişoara

PROVOCĂRI ȘI SOLUȚII ÎN EDUCAȚIA DIGITALĂ

NACHIU ANDREEA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 1 LIMANU
G.P.N FRAȚII GRIMM – 2 MAI

Scopul educaţiei ar trebui să fie pregătirea unor oameni care să acţioneze şi să gândească independent şi care, în acelaşi timp, să vadă în slujirea comunităţii realizarea supremă a vieţii lor.
Albert Einstein

Utilizarea internetului și a noilor tehnologii este un domeniu cu o dinamică deosebită, în întreaga lume și în țara noastră, în special din momentul adoptării parțiale sau totale a sistemelor de învățare digitală.
Învățământul, ca parte esențială a oricărei societăți, a fost întotdeauna într-un proces continuu de schimbare și adaptare. Aceste transformări sunt dictate de o serie de factori, inclusiv avansurile tehnologice, schimbările demografice, evoluția pieței muncii și, nu în ultimul rând, de necesitatea de a răspunde cerințelor și nevoilor unei lumi aflate în continuă schimbare. În acest context, este esențial să analizăm transformările recente și să identificăm tendințele actuale în învățământ, pentru a înțelege cum se modelează viitorul educației.

Transformări Tehnologice în Învățământ

Una dintre cele mai evidente și semnificative transformări din domeniul educației este integrarea tehnologiei în procesul de învățare. Odată cu proliferarea internetului și a dispozitivelor digitale, educația a devenit mai accesibilă și mai diversificată. Platformele de învățare online, au permis accesul la cursuri de înaltă calitate de la universități de prestigiu din întreaga lume. În plus, utilizarea resurselor digitale, cum ar fi tabletele, calculatoarele și aplicațiile educaționale, a schimbat modul în care profesorii predau și cum elevii învață.

Pandemia de COVID-19 a accelerat această transformare, forțând instituțiile de învățământ să adopte rapid soluții de învățare la distanță. Această tranziție a scos în evidență atât beneficiile, cât și provocările învățământului online, precum accesibilitatea crescută versus disparitățile digitale și lipsa interacțiunii sociale directe.

Tendințe în Educație: De la Educația Incluzivă la Educația Personalizată

O tendință importantă în educație este cea spre educația incluzivă. Aceasta urmărește să asigure accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de dizabilități, etnie, gen sau situație socio-economică. Educația incluzivă promovează un mediu de învățare divers și incluziv, unde fiecare elev are șansa de a-și atinge potențialul maxim.
În același timp, conceptul de educație personalizată câștigă tot mai mult teren. Acesta presupune adaptarea procesului educațional la nevoile, interesele și ritmul de învățare al fiecărui elev.

Cu ajutorul tehnologiei, profesorii pot crea experiențe de învățare mai relevante și mai eficiente, care să răspundă specificităților fiecărui elev.

Schimbări în Curriculum și Metodologii

Curriculumul educațional a evoluat, de asemenea, pentru a reflecta cerințele unei economii globale și a unei societăți informatice. În prezent, există un accent crescut pe dezvoltarea competențelor transversale, cum ar fi gândirea critică, rezolvarea problemelor, colaborarea și creativitatea. Aceste abilități sunt considerate esențiale pentru succesul în secolul XXI, într-o lume în care informațiile sunt disponibile la un clic distanță, iar adaptabilitatea și inovația sunt la mare căutare. În plus, metodologiile de predare au suferit transformări semnificative. S-au dezvoltat metode de învățare bazate pe proiecte, învățare experiențială și flipped classroom, care pun elevul în centrul procesului educațional și încurajează participarea activă a acestuia. În loc să fie un simplu receptor de informații, elevul devine un participant activ, responsabil de propria sa învățare.

Globalizarea și Internaționalizarea Educației

O altă tendință majoră este globalizarea educației. Universitățile și școlile din întreaga lume colaborează tot mai des prin programe de schimb, parteneriate internaționale și proiecte comune. Această tendință reflectă nevoia de a pregăti elevii și studenții pentru o lume interconectată, unde competențele interculturale și cunoașterea limbilor străine sunt esențiale.
De asemenea, internaționalizarea educației a dus la creșterea mobilității studenților, care aleg tot mai des să studieze în străinătate, în căutarea unor experiențe educaționale diverse și a unor oportunități de dezvoltare profesională.

Concluzie

Transformările și tendințele din învățământ reflectă un sistem educațional în permanentă adaptare la cerințele unei lumi în schimbare. Tehnologia, personalizarea educației, incluzivitatea și internaționalizarea sunt doar câteva dintre forțele care modelează viitorul educației. Pe măsură ce aceste tendințe continuă să evolueze, va fi esențial ca profesorii, elevii și factorii de decizie să colaboreze pentru a asigura un sistem educațional relevant, accesibil și echitabil pentru toți. Educația viitorului va fi, fără îndoială, una care va pune accent pe dezvoltarea continuă a competențelor și pe adaptarea la o lume în care schimbarea este singura constantă.

Bibliografie:
1. Breben Silvia, Goncea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghid metodic*, Editura Arves, 2002;
2. Breben Silvia, Ruiu Georgeta, Gongea Elena – *Activităţi bazate pe inteligenţe multiple*, Editura Reprograph, Craiova, 2005;
3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învăţarea activă, Ghid pentru formatori şi cadre didactice*, Bucureşti, 2001.

Importanța lucrului în echipă la orele de Limba franceză: perspective internaționale și Exempe de bună practică

prof. Isabela Nicoleta NAIDIN
Colegiul Naţional ,,Cuza Vodă" Huşi

În prezent, abilitatea de a lucra în echipă devine esențială, nu doar în mediul profesional, ci și în educație. Lucrul în echipă la orele de limba franceză nu doar că îmbunătățește competențele lingvistice ale elevilor, dar și le dezvoltă abilitățile de colaborare, comunicare și rezolvare a problemelor. Aceste competențe sunt fundamentale într-un mediu educațional modern, care valorizează atât cunoașterea academică, cât și dezvoltarea personală și socială.

Lucrul în echipă la orele de limba franceză aduce numeroase beneficii care contribuie la dezvoltarea abilităților lingvistice și sociale ale elevilor. Prin colaborare, elevii au ocazia să exerseze limba franceză într-un context autentic, să își îmbunătățească abilitățile de comunicare și să învețe să lucreze eficient într-un grup. Aceste competențe sunt esențiale pentru succesul academic și profesional al elevilor, oferindu-le un avantaj competitiv într-o economie globală.

Una dintre cele mai mari provocări în învățarea unei limbi străine este depășirea anxietății legate de exprimarea verbală. Lucrul în echipă permite elevilor să își dezvolte abilitățile de vorbire într-un mediu sigur și suportiv, în care pot experimenta și învăța din greșeli fără teama de a fi judecați. În plus, colaborarea în echipă încurajează utilizarea limbii franceze într-o manieră practică și relevantă, ceea ce contribuie la consolidarea cunoștințelor și la dezvoltarea fluenței.

Mai multe școli din întreaga lume au integrat cu succes lucrul în echipă în predarea limbii franceze, obținând rezultate notabile în dezvoltarea competențelor lingvistice și sociale ale elevilor. Iată câteva exemple de bună practică din Canada, Franța și Finlanda.

În Canada, unde limba franceză este una dintre limbile oficiale, școlile bilingve pun un accent deosebit pe colaborarea în echipă pentru a îmbunătăți competențele lingvistice ale elevilor. Un exemplu remarcabil este programul „Projets francophones", desfășurat în școlile din provincia Québec. În cadrul acestui program, elevii participă la proiecte colaborative care implică cercetare, discuții și prezentări în limba franceză. Aceste proiecte sunt structurate astfel încât să încurajeze participarea activă a fiecărui elev, promovând astfel învățarea cooperativă.

Un proiect notabil din acest program a fost „Découverte des cultures francophones", în care elevii au fost împărțiți în echipe și au cercetat diferite țări francofone. Fiecare echipă a creat o prezentare multimedia despre cultura, tradițiile și istoria unei țări francofone, pe care au prezentat-o ulterior colegilor. Acest tip de proiect nu doar că a îmbunătățit competențele de exprimare orală și scrisă în limba franceză, dar a și dezvoltat abilitățile de colaborare, organizare și prezentare ale elevilor.

În Franța, lucrul în echipă este o componentă centrală a curriculumului de limbi străine, inclusiv la limba franceză ca limbă maternă sau limbă străină. Metodele de învățare bazate pe proiecte, cunoscute sub numele de „projets pédagogiques", sunt larg utilizate pentru a încuraja colaborarea între elevi. Aceste proiecte sunt concepute pentru a integra diferite competențe și cunoștințe, permițând elevilor să lucreze împreună pentru a atinge obiective comune.

Un exemplu de bună practică este programul „Théâtre en classe", în care elevii sunt împărțiți în echipe și colaborează pentru a pune în scenă piese de teatru în limba franceză. Acest tip de activitate nu doar că îmbunătățește competențele lingvistice ale elevilor, dar și le dezvoltă creativitatea, încrederea în sine și abilitățile de colaborare. De asemenea, lucrul în

echipă în contextul unei piese de teatru le permite elevilor să își asume diferite roluri și responsabilități, ceea ce contribuie la dezvoltarea spiritului de echipă și a abilităților de leadership.

Finlanda este recunoscută pentru sistemul său educațional inovator, care pune un accent deosebit pe învățarea colaborativă și interdisciplinară. În școlile finlandeze, orele de limba franceză sunt deseori integrate cu alte discipline, cum ar fi istoria, geografia sau artele, pentru a crea un mediu de învățare holistic și colaborativ.

Un exemplu de bună practică este proiectul „Voyage en Europe francophone", desfășurat în mai multe școli din Finlanda. În cadrul acestui proiect, elevii lucrează în echipe pentru a planifica un „călătorie" virtuală în țările francofone din Europa. Proiectul implică cercetarea și prezentarea diferitelor aspecte ale țărilor respective, cum ar fi cultura, economia și istoria, toate acestea realizate în limba franceză. Lucrul în echipă este esențial în acest proiect, deoarece fiecare elev contribuie cu o parte din cercetare și prezentare, iar succesul proiectului depinde de colaborarea eficientă între membri echipei.

Acest tip de proiecte interdisciplinare și colaborative nu doar că îmbunătățesc competențele lingvistice ale elevilor, dar și le dezvoltă abilitățile de gândire critică, rezolvare a problemelor și colaborare, toate acestea fiind competențe esențiale pentru succesul în secolul nostru.

Pe lângă beneficiile lingvistice, lucrul în echipă la orele de limba franceză contribuie semnificativ la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor. Colaborarea în echipă îi ajută pe elevi să își dezvolte empatia, să își îmbunătățească abilitățile de comunicare interpersonală și să învețe să gestioneze conflictele.

Un exemplu relevant din acest punct de vedere este programul „Parrainage linguistique" din școlile franceze, în care elevii mai mari sunt încurajați să lucreze în echipe cu elevii mai mici pentru a le oferi sprijin lingvistic și mentorat. Acest program nu doar că îi ajută pe elevii mai mici să își îmbunătățească competențele lingvistice, dar și le dezvoltă abilitățile sociale și emoționale, deoarece sunt nevoiți să colaboreze și să comunice eficient cu colegii lor mai mari.

Deși lucrul în echipă aduce numeroase beneficii, implementarea eficientă a acestei metode didactice poate întâmpina unele provocări. Uneori, elevii pot avea dificultăți în a colabora eficient din cauza diferențelor de nivel lingvistic, de personalitate sau de stil de învățare. Pentru a depăși aceste provocări, este esențial ca profesorii să ofere îndrumare și sprijin adecvat, să stabilească reguli clare pentru lucrul în echipă și să încurajeze un mediu de învățare respectuos și incluziv.

Exemplele de bună practică din școlile din Canada, Franța și Finlanda demonstrează că prin colaborare, elevii nu doar că își îmbunătățesc cunoștințele de limba franceză, dar și învață să lucreze împreună, să comunice eficient și să rezolve probleme complexe. Aceste competențe sunt esențiale într-o lume din ce în ce mai interconectată, unde succesul depinde adesea de capacitatea de a colabora eficient cu alții.

În concluzie, promovarea lucrului în echipă la orele de limba franceză nu este doar o strategie pedagogică eficientă, ci și o investiție esențială în dezvoltarea unei generații de tineri capabili să se adapteze și să prospere într-un mediu globalizat. Această abordare holistică și colaborativă ar trebui să fie o prioritate în educația modernă, având în vedere impactul său pozitiv asupra dezvoltării elevilor din toate perspectivele – lingvistice, sociale, emoționale și culturale.

Educație fără limite la orele de Limba franceză, profil Intensiv și Bilingv

Prof. Isabela Nicoleta NAIDIN
Colegiul Naţional ,,Cuza Vodă" Huşi

În contextul globalizării și al schimbărilor rapide din societate, educația lingvistică trebuie să se adapteze constant pentru a răspunde nevoilor tot mai diverse ale elevilor. Predarea limbii franceze la profil intensiv și bilingv în România a evoluat substanțial, reflectând o tranziție de la metodele tradiționale la abordări moderne, interdisciplinare, care sprijină o educație fără limite. În acest context, rolul cadrelor didactice, al materialelor didactice și al exemplelor de bună practică devine esențial pentru a motiva elevii și a le oferi resurse adecvate. Acest articol explorează transformările și tendințele recente în predarea limbii franceze la profil intensiv și bilingv, subliniind importanța profesorilor, a manualelor adaptate, a noilor mijloace de predare apărute după pandemia de COVID-19 și a exemplelor de bună practică în sprijinul unei educații fără limite.

Predarea limbii franceze la profil intensiv și bilingv în România a cunoscut schimbări semnificative în ultimele decenii. Curriculumul tradițional, centrat pe gramatică și vocabular, a evoluat spre unul mai dinamic și integrat, care promovează competențele de comunicare și înțelegerea interculturală. Această transformare sprijină o educație fără limite, pregătindu-i pe elevi să navigheze eficient într-o lume globalizată.

Un exemplu al acestei evoluții este introducerea modulelor interdisciplinare care îmbină studiul limbii franceze cu domenii precum istoria, geografia, artele și științele sociale. Aceste module nu doar că le oferă elevilor o cunoaștere contextualizată a limbii, ci și le dezvoltă abilități critice esențiale pentru adaptarea la schimbările rapide din societate. Integrarea temelor contemporane, cum ar fi schimbările climatice, drepturile omului sau migrația, ajută la crearea unei educații care depășește limitele geografice și culturale, pregătindu-i pe elevi pentru o carieră internațională.

Cadrele didactice joacă un rol crucial în motivarea elevilor și în promovarea unei educații fără limite. Profesorii de limba franceză nu sunt doar transmițători de cunoștințe, ci și mentori care inspiră și ghidează elevii în descoperirea potențialului lor lingvistic și cultural. Într-un profil intensiv sau bilingv, responsabilitatea profesorului este de a crea un mediu de învățare stimulativ, care să încurajeze curiozitatea și angajamentul elevilor.

Un exemplu de bună practică îl constituie proiectul „Lectura francofonă", organizat de profesorii de franceză din mai multe licee din România. În cadrul acestui proiect, elevii sunt încurajați să citească și să discute opere ale autorilor francofoni contemporani, facilitând atât dezvoltarea competențelor lingvistice, cât și o mai bună înțelegere a diversității culturale. Profesorii joacă un rol esențial în ghidarea discuțiilor și încurajarea dezbaterilor pe teme relevante, precum identitatea culturală sau integrarea socială.

Motivarea elevilor necesită, de asemenea, o atenție specială la dezvoltarea unei relații de încredere între profesor și elevi. Un alt exemplu de bună practică este utilizarea metodelor de învățare prin proiecte, cum ar fi crearea de bloguri sau reviste în limba franceză, unde elevii își pot exprima ideile și creativitatea. Acest tip de activități nu doar că dezvoltă abilitățile lingvistice ale elevilor, dar și le oferă un sentiment de realizare și autonomie, esențial într-o educație fără limite.

Pandemia de COVID-19 a determinat o schimbare semnificativă în modul în care se predă și se învață limba franceză, ducând la o creștere a diversității mijloacelor de predare. În timpul perioadelor de învățământ online, profesorii au fost nevoiți să se adapteze rapid, să adopte noi tehnologii și să creeze metode inovatoare pentru a menține elevii angajați și motivați.

Un exemplu de adaptare este utilizarea platformelor de e-learning, cum ar fi Google Classroom sau Microsoft Teams, care au devenit instrumente indispensabile pentru predarea la distanță. Aceste platforme nu doar că permit partajarea de resurse și teme, dar și facilitarea interacțiunii în timp real prin videoconferințe, unde elevii pot participa activ la lecții, pot pune întrebări și pot colabora în grupuri virtuale.

De asemenea, s-a observat o creștere semnificativă în utilizarea aplicațiilor mobile pentru învățarea limbii franceze. Aplicații precum Duolingo, Babbel sau Memrise au fost integrate în programa de studiu pentru a oferi elevilor un mod interactiv și accesibil de a exersa limba franceză în afara orelor de curs. Aceste instrumente digitale au revoluționat predarea limbilor străine, oferind elevilor posibilitatea de a învăța într-un mod flexibil, adaptat nevoilor lor individuale.

Un alt exemplu de bună practică este crearea de clase virtuale internaționale, în care elevii din România pot interacționa cu colegi din țări francofone prin videoconferințe și proiecte comune online. Acest tip de activități nu doar că dezvoltă competențele lingvistice ale elevilor, dar și le oferă oportunitatea de a înțelege mai bine cultura și mentalitatea vorbitorilor nativi de limbă franceză.

Pe lângă rolul determinant al profesorilor, materialele didactice joacă un rol vital în succesul educației lingvistice. Manualele de limba franceză utilizate în profilurile intensive și bilingve trebuie să fie perfect adaptate nevoilor și intereselor tinerilor din ziua de azi. Într-o epocă digitală, în care informația este accesibilă instantaneu și comunicarea se desfășoară într-un ritm rapid, manualele tradiționale, centrate pe exerciții mecanice, nu mai sunt suficiente.

Manualele moderne trebuie să includă resurse digitale interactive, exerciții bazate pe situații reale, studii de caz relevante și texte actualizate care să reflecte problemele și preocupările tinerilor. Un exemplu concret este manualul „Découvertes", utilizat în unele licee cu profil bilingv, care include activități multimedia, texte autentice din presa francofonă și exerciții care stimulează gândirea critică și dezbaterea. Acest manual oferă elevilor nu doar o bază solidă în limba franceză, ci și ocazia de a explora teme de actualitate, cum ar fi tehnologia și etica în era digitală.

Un alt exemplu de bună practică este utilizarea platformelor online complementare manualelor tradiționale. Aceste platforme permit elevilor să își continue studiul limbii franceze în afara clasei, prin accesarea de resurse suplimentare, exerciții interactive și forumuri de discuții. De exemplu, platforma „Franc-parler" este utilizată pentru a le oferi elevilor acces la resurse autentice, cum ar fi interviuri video cu vorbitori nativi, articole din ziare francofone și exerciții interactive care consolidează cunoștințele acumulate în clasă.

O altă tendință majoră în predarea limbii franceze la profil intensiv și bilingv este adoptarea metodelor pedagogice inovatoare, care încurajează învățarea activă și participativă. Utilizarea tehnologiei digitale, a platformelor de învățare online și a resurselor multimedia permite personalizarea procesului de învățare și adaptarea ritmului de studiu la nevoile fiecărui elev. Elevii pot accesa cursuri și materiale video, pot participa la conferințe online cu vorbitori nativi sau pot utiliza aplicații de chat pentru a exersa conversații în timp real. Aceste metode nu doar că îmbunătățesc competențele lingvistice, dar și promovează o educație fără limite, eliminând barierele tradiționale ale învățării.

Orele de limba franceză în profil intensiv și bilingv nu se limitează doar la transmiterea cunoștințelor lingvistice. Ele contribuie la formarea unei mentalități de deschidere și adaptabilitate, încurajând elevii să exploreze și să înțeleagă diversitatea culturală și să dezvolte competențe de comunicare interactivă. Aceste profiluri educaționale îmbină învățarea avansată a limbii cu o integrare aprofundată în contextele culturale și sociale ale țărilor francofone, creând astfel o experiență educațională vastă și cuprinzătoare.

Mai mult, abordarea educațională fără limite permite elevilor să participe la activități interactive și inovatoare, care depășesc lecțiile tradiționale. Proiectele de grup, discuțiile și prezentările în limba franceză, alături de utilizarea tehnologiilor moderne și a resurselor educaționale adaptate, facilitează o învățare dinamică și relevantă. Acest tip de educație sprijină nu doar dezvoltarea abilităților lingvistice, dar și competențele de lucru în echipă, gândire critică și creativitate.

În concluzie, educația fără limite la orele de limba franceză în profil intensiv și bilingv nu doar că îmbogățește cunoștințele lingvistice ale elevilor, dar și le dezvoltă abilități esențiale pentru succesul în carieră și în viață. Printr-o abordare educațională care promovează explorarea, inovația și colaborarea, elevii sunt pregătiți să devină cetățeni globali competenți și încrezători. Investiția în acest tip de educație nu doar că răspunde nevoilor academice actuale, dar și formează fundația pentru un viitor educațional și profesional de succes.

Avangarda pentru copilărie

Prof. Năstase Aurelia Mihaela
Liceul tehnologic Topoloveni

Gellu Naum oferă un interes deosebit ***avangardelor pentru copilărie*** din universul infantil oferind şansa promovării ***literaturii pentru copii.*** Aventurile pinguinului și personajele neobișnuite care apar în versurile naumiene subliniază puterea imaginației și a fanteziei în literatura pentru copii.

Cartea cu Apolodor este un poem epic care prezintă aventurile unui pinguin de la Circul din Târgul Moşilor, din Bucureşti. Apolodor era un tenor grăsuţ, curat, atrăgător care purta un frac strălucitor, un bun prieten cu animalele circului. Cărțile lui Gellu Naum au în centru un erou copleşit de un dor puternic care pleacă spre Labrador, în căutarea familiei sale. Personajul principal merge într-o călătorie plină de întâmplări amuzante în jurul lumii. Ajunge în Antarctica unde îşi regăseşte familia. O nostalgie inexplicabilă îi revine și îl îndeamnă la o nouă călătorie, spre casa circului din Bucureşti. Temele de tip suprarealist se regăsesc în: dorinţa de aventură, fantasticul călătoriilor, apropierea curioasă de necunoscut şi monştri, rima, evenimentele şi peisajele, prieteniile, aventurile, dragostea.

Pinguinul află că a fost născut din întâmplare la Labrador, unde nu era picior de pinguin. Familia Apolodor a stat puțin, deoarece venise din întâmplare, fiind stabilită la Polul Sud, pe gheața *Golfului Terror.* El devine un erou veritabil prin ecourile puternice pe care le are străbătând ţinuturi tropicale, Sahara, India, America şi chiar spaţiul lunar. Cel mai de frunte *Pescador Meteor* îl ia pe vasul mare și încăpător care naviga spre răsărit. Drumul a fost unul fermecător pe apa care se unduia ușor și ,,plutea pe-o luminoasă cale de aurore boreale". Drumul a fost fermecător, a trecut peste strâmtoare cu o luntre de eschimos și a pornit spre Labrador pe jos. Străbătând Alaska rece și pustie.

În drumul lui spre Polul Sud, Apolodor a străbătut Canada, prin păduri, a făcut un popas la *tribul irochez,* a plutit pe lacul *Winnipeg* pe vânt, în *Golful Syrthelor* unde se gândea la căldura tropicală, iar el era mort de oboseală și nu mai putea să meargă pe jos. Cămila Suzi l-a încurajat și i-a promis că îl duce spre. Ajuns în *Sahara* albă și deșartă unde e cald mereu și foarte mult nisip, Cămila l-a sfătuit să se întoarcă pe ea în cârcă la Tunis deoarece era foarte

cald, însă Apolodor a refuzat-o deoarece îi era foarte dor de frați. Apolodor a rătăcit un an pierdut prin Africa de Sud, după care a fost văzut în *Hamal,* în port la *Cabo-Verde* cărând stafide și năut. A stat un pic și prin junglele din *Mozambic* după care au urma urmat șase luni în șir în *India,* o lună în *Tibet,* iar două luni pe o insulă în Pacific unde era milionar. A stat aici până când și a amintit de frații lui și l-a cuprins un dor nebun și a plecat fiindcă îi era dor.

Apolodor a poposit în Valea râului Missouri, pe străzile din *Saint Louis* unde l-au considerat oamenii un satelit sau un om de pe Marte căruia i-au dedicat și un imn. În largul *Mărilor Antile* a navigat Apolodor prin *Marea Caraibilor*. Apolodor a zăbovit în casa unui profesorului Carlos Alfandor. El a trebuit să plece spre Argentina, la *Capul Horn* pe coasta *Golfului Terror* . Tot neamul lui Apolodor l-au primit la debarcare bunicul Apolodorin, mama Apolodorica, tatăl Apolodor și unchiul Apolodorini precum și neamurile și vecinii. El se prăpădea de dor, de colegii lui. Pe gheața *Golfului Terror* Apolodor ofta cu dor și voia să se întoarcă la București căci dorul era un mare chin . Ca să se întoarcă înapoi a navigat peste ocean pe urmele lui Magellan, a pornit în avion și a rătăcit pe continentul African, s-a oprit în statul Ghana și a străbătut Mediterana.La București l-au primit cu bucurie Maestrul Domilasolfa, în haina lui de catifea, cântându-i și urându-i toți în cor: „-Bine ai venit Apolodor!

În ***A doua carte a lui Apolodor*** a fost publicată în anul 2016 într-o ediție nouă ilustrată de Dan Ungureanu. În această versiune apare drăgălașul pinguin care se întoarce însoțit de prietenii săi: Leul Amedeu și Cangurul Ilie care stau în centru unor întâmplări amuzante. Cei trei protagoniști sunt prezenți la bal, la plajă, vara sau iarna, în grădină, în bucătărie. Ei trec prin situații haioase: când stau la soare se decolorează, când vrea să interpreteze muzică pinguinul este transformat în stativ de partituri. După o baie bună prietenii săi îl întind la uscat pe sârmă.

Încă de la clasa pregătitoare copiii sunt atrași de operele literare care implică prezența aventurii cu eroi din lumea necuvântătoarelor. Acțiunea și personajele trebuie alese în funcție de nivelul de pregătire al elevilor și de particularitățile psihice. Prin intermediul literaturii pentru copii, elevii își dezvoltă capacități emotive, asociază stări de reverie, gândire și imaginație, cadrul didactic fiind cel care oferă copiilor primul impuls spre lectură.

Cadrele didactice utilizează foarte des în predarea textelor lirice ale lui Gellu Naum *lectura explicativă* cu ajutorul cărora elevii descoperă conținutul unui text citit. Lectura se împletește cu explicațiile necesare, ajutându-se de ***conversație, explicație, povestire*** și ***demonstrație*** în explicarea cuvintelor și sensurilor figurate folosite. Fiecare strofă din poeziile cu Apolodor sunt citite și explicate. ***Memorizările*** sunt utilizate dezvoltarea capacităților de

comunicare. De cele mai multe ori, textele lirice îi emoționează pe copii făcându-i să se exprime liber și creator. ***Problematizarea*** *le* dezvoltă gândirea și creativitatea elevilor, dirijându-i pe elevi să dobândească, prin descoperire noi cunoștințe.

Jocul de rol este o metodă de învăţare activă în care fiecare elev participant are un anumit rol de jucat. Elementul cheie al jocului de rol este discuţia şi învăţarea din propria noastră experienţă și din experiența personajelor interpretate precum Apolodor, Apolodorina, Apolodorică și Apolodorel.

Brainstormingul este o metodă care dezvoltă creativitatea elevilor și care solicită găsirea de soluții dezvoltând idei noi printr-o stare de intensă activitate imaginativă.

Ciorchinele este o metodă care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei. În textul „Apolodor", de Gellu Naum putem să realizăm imaginea pinguinului Apolodor din Labrador care trăia pe gheața unui răcitor de la circ sau imaginea lui Amedeu și a lui Ilie.

Explozia solară este o metodă care stimulează rezolvarea de probleme și presupune analiza unor concepte, în cazul nostru, cât mai multe informații despre Apolodor. Elevii trebuie să formuleze întrebări despre Apolodor: „Unde…?, Când….? Cum…? Ce….? Cine…?"

Prin ***metoda cubului*** elevii sunt puși să identifice personajele principale din *A doua carte a lui Apolodor*, să formuleze propoziții cu ele, să găsească însușiri ale personajelor, să găsească cuvinte cu sens opus și sens asemănător.

Cvintetul are ca scop fixarea, sistematizarea cunoștințelor. Pornind de la *Cartea cu Apolodor,* elevii își aleg un cuvânt-cheie, un personaj, care va ține loc de titlu și va fi primul rând al cvintetului (Apolodor sau pinguin). Pentru personajul găsit se scriu pe rândul al doilea două adjective, pe rândul al treilea, se găsesc trei acțiuni potrivite pentru personaj, pe rândul patru, se alcătuiește o propoziție formată din patru cuvinte, care să exprime o trăire personală, iar pe ultimul rând o concluzie care poate fi un substantiv sau un verb.

Pălăriile gânditoare este o metodă joc în care elevii sunt împărţiţi în şase grupe cu elevi, fiecare grupă are şase pălării gânditoare, frumos colorate: alb, roşu, galben, verde, albastru şi negru, iar fiecare pălărie poate prelua rolul celeilalte.

În ***Copacul ideilor*** presupune elevii dezbat în propoziții traseul care l-a străbătut Apolodor până în labrador. Propozițiile și noile informații sunt scrise sub formă de copac.

Printre ***mijloacele*** cele mai utilizate de cadrele didactice în predarea poeziei pentru copii a lui Gellu Naum se numără: tabla interactivă, videoproiectorul, calculatorul, jocurile didactice, manualul digital, înregistrările audio video ale poeziilor, fișe de lucru, portofoliul, personaje păpuși.

Metodele de evaluare cele mai des utilizate în practica școlară în predarea poeziei sunt: probele orale și probele scrise. Evaluarea orală este cea mai utilizată în evaluarea textelor lirice, în special autodictarea, care verifică volumul, calitatea și capacitatea de însușire a cunoștințelor dobândite de elevi.

Probele scrise sunt aplicate pe parcursul unei activități didactice pentru verificarea gradului de cunoștințe și cuprind întrebări din cele două cărți ale lui Gellu Naum. Fișele de evaluare respectă gradul de dezvoltare al elevilor, nivelul de cunoștințe și particularitățile individuale.

Cel mai cunoscut și accesibil personaj pentru copii este Apolodor, urmat de neamurile sale care îl așteptau cu drag să ajungă în Labrador: Apolodorin, Apolodorel, Apolodorica și Apolodorini.

Aceste personaje sunt utilizate în serbările școlare, elevii jucând cu drag rolul de Apolodor, în realizarea unor compuneri școlare dând frâu imaginației creatoare. Aceste nume sunt foarte utilizate în alcătuirea unor propoziții și în povestirea textelor.

Apolodor trece prin numeroase peripeții până ajunge în Labrador. Această călătorie seamănă cu un drum inițiatic care îl poate forma pe elev. Ar putea fi comparat cu drumul cunoașterii și învățării pe parcursul întregului traseu școlar. Prin aventurile trăite elevul capătă încredere în forțele proprii. Îi învață cum să își găsească apartenența și identitatea. Copilul se poate confrunta cu astfel de obstacole la orice vârstă, își formează diverse valori și calități evidențiate în opera lui Gellu Naum.

Prin aventurile trăite capătă încredere în forțele proprii. Reprezintă un exemplu de aventură inițiatică întrucât implică imaginația creatoare și experiențe asemenea din viața reală. Experiențele și explorarea sunt specifice vârstei tuturor copiilor.

Studiind poeziile lui Gellu Naum valoarea care contribuie la formarea referențialului axiologic al elevilor este **prietenia** urmată de **curaj**, **de încredere**, de **bunătate**, de **generozitate** și **altruism**, de **compasiune**, de **toleranță** și de **modestie** . Comoara cea mai de preț este prietenia, sentiment pe care te poți baza pe cineva de lângă tine mereu. În prima carte datorită prietenilor Apolodor a ajuns în Labrador, iar în a doua carte cu prietenii Ilie și Amedeu își petrece tot timpul, cântă la clarinet, merge la aprozar, stă la soare joacă sportul popular, pescuiesc, Stau pe loc la semafor. Prin călătoria numită ”școală” elevul însoțit de colegi, asemenea lui Apolodor însoțit de prieteni, se educă de-a lungul anilor pe care îi traversează, se maturizează și îți îndeplinește obiectivul de a-și forma o carieră în drumul vieții, un drum de inițiere pentru orice tânăr.

Cărțile cu Apolodor pot și introduse în lectura elevilor deoarece sunt foarte atractive prin imaginile pe care le însoțesc și prin personajele animale. Imaginile haioase sunt pe placul copiilor. Ele celebrează prietenia, curajul, perseverența. acțiunea poeziei oferă elevilor informații interesante despre locuri minunate de pe planetă.

Aplicabilitatea la clasă se face prin metode și mijloacele tradiționale și moderne.

Mijloacele moderne utilizate în predarea poeziilor lui Naum oferă atractivitate lecțiilor. Tehnici de evaluare orală, formativă, diferențiată și scrisă utilizată conferă siguranță elevilor care au demonstrat că operează și utilizează corect noțiunile întâlnite în poeziile cu Apolodor. Literatura pentru copii, a lui Gellu Naum reprezintă un mijloc foarte potrivit, de a educa conform principiilor de adevăr, frumos și bine.

BIBLIOGRAFIE:

Pop, I. (1969). *Avangardismul poetic românesc.* București: Editura pentru Literatură.

Popescu, S.(2000). *Salvarea speciei. Despre suprarealism și Gellu Naum*. București: Editura Fundației Culturale Române.

Pricop,L. (2001). *Dicţionar de avangardă literară românească, Scriitori, Reviste, Curente.* Bucureşti: Editura Tritonic.

Raymond, S. (1970). *De la Baudelaire la suprarealism.* Bucureşti: Editura Univers.

Ricardou,J. (1978). *Noi probleme ale romanului*. Bucureşti: Editura Univers.

Roșescu, S. (2003). *Despre interior-exterior.* Pitești: Editura Paralela45.

Păiși-Lăzărescu, M. (2011). *Metodologia cercetării științifice în învățământul primar și preșcolar*. Pitești: Editura Paralela45

Naum, G. (1945). *Castelul orbilor, Colecția suprarealistă.* București: Tipografia Bucovina.

Naum, G. (2023). *A doua carte cu Apolodor.* București: Editura Arthur.

Naum, G. (2023). *Cartea cu Apolodor*. București: Editura Arthur.

Ologu, A.(2007). *Gellu Naum, experimentul poetic.* Constanța: Editura Pontica

2024

Școala Gimnazială nr.1/ Grădinița nr.1-Tunari

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN ILFOV
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1-TUNARI
Tel. / Fax: 021 267 53 49
e-mail:tunari_scoala@yahoo.com

***"Eu pot să fac ceea ce tu nu poti face, iar tu poti face ceea ce eu nu pot face. Împreună putem face lucruri minunate."* (Maica Tereza).**

Echitate în educație- provocări și soluții

ECHITATE ÎN EDUCAȚIE

Neacșu Luminița, Școala Gimnazială .1/Grădinița nr.1, Tunari

Echitatea poate fi conceptualizată ca un atribut al imparțialității și corectitudinii. În contextul pedagogic, pentru a asigura un tratament echitabil, este imperativ să se țină cont de importanța diversității, astfel încât să se răspundă eficient nevoilor și cerințelor fiecărui individ. O abordare pedagogică echitabilă nu doar identifică, ci și integrează diferențele individuale în distribuirea timpului și a resurselor, precum și evaluarea imparțială a performanței. Dintr-o perspectivă pedagogică, succesul educațional ar trebui conceput ca un obiectiv ce include, nu unul care exclude.

Un alt obiectiv major al educației este de a identifica factorii cheie care ar putea fi luați în considerare atunci când se discută politicile din acest domeniu, cu privire la acces și echitate, încă de la primul nivel educațional.

Echitatea constituie un aspect al dreptății sociale, având ca obiectiv identificarea și remedierea discriminării, inclusiv prin intermediul instrumentelor de acțiune pozitive, ce pot fi integrate în procesele instructiv-educative. De asemenea, reprezintă esența dreptății și funcționează ca un principiu subtil, abstract și greu de exprimat în cuvinte în întregime, care conferă coerență și coeziune sistemului educațional, diferențiindu-l de componentele sale individuale. Echitatea a constituit fundația dreptului încă de la începuturile societății umane, fiind conceptul cheie care a facilitat structurarea societății și instaurarea păcii sociale. Privită ca fundament al dreptului, în ansamblul său, constituie mecanismul prin care se orchestrează armonia socială. Conceptul de armonie socială în cadrul pedagogic simbolizează echilibrul atins prin dezvoltarea relațiilor interpersonale în comunitatea educațională, fundamentate pe principii de echitate și justiție.

În perioada preșcolară, cadrul didactic joacă un rol crucial în modelarea percepțiilor copiilor despre lume și relațiile sociale. Provocările asociate cu promovarea echității și armoniei sociale în această etapă includ gestionarea diversității individuale, recunoașterea și valorizarea diferențelor, precum și prevenirea comportamentelor discriminative. Scopul principal este de a elimina, prin acțiuni colaborative între toti actorii implicați, esența negativă a conceptului de discriminare, folosindu-i puterea în scop pozitiv. Pentru a cultiva armonia socială și echitatea, ținând cont de specificul vârstei, cadrele didactice pot adopta mai multe strategii și acțiuni. Educația interculturală și antidiscriminare, metodele pedagogice centrate pe colaborare și

înțelegere reciprocă, promovarea dialogului și a comunicării eficiente, formarea continuă a cadrelor didactice, sunt doar câteva exemple care pot contribui activ la construirea unei fundații solide pentru armonia socială și echitatea în educație, pregătind astfel terenul pentru dezvoltarea ulterioară a competențelor sociale și civice ale copiilor.

În termeni de politică educațională, echitatea promovează măsuri care asigură o educație de bază pentru toți, dezvoltând competențe minimale necesare fiecărui individ pentru a trăi și a munci în societatea actuală: limbaj citit/scris în limba maternă și în limbi străine, limbaj matematic și informatic, limbaj civic. Procesul dezvoltării acestor competențe începe cu cele mai fragede vârste, din momentul în care copilul are contact cu prima instituție de educație formală, asigurându-se accesul la educație pentru toate categoriile sociale.

Echitatea este, de asemenea, un concept calitativ, deoarece exprimă o judecată de valoare oferind egalitatea șanselor printr-o ofertă largă și diversificată. O educatie de calitate se poate face numai într-o şcoală/grădiniță modernă, cu o dotare bună, cu profesori de elită, în care domneşte disciplina şi seriozitatea, în care părinţii sunt interesaţi şi implicaţi activ în serviciul de educaţie de calitate oferit, un consiliu de administraţie profesional, o comunitate conştientă de calitatea viitorilor cetăţeni ce ies pe portile lăcaşului de educaţie şi care investesc resurse financiare şi umane pentru dezvoltarea ei.

Bibliografie:

1) Babanski I. K., 1979, *Optimizarea procesului de învățământ*, București, Ed. Didactică și Pedagogică;

2) Coord. Dogaru V., Drăghicescu, L., 2011, *Educație și dezvoltare profesională*, Craiova, Ed. Scrisul Românesc;

3) Radu I. T. , 1981, *Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului*, București, Ed. Didactică și
Pedagogică;

4) Turculeț, A., 2023, *Diversitate, echitate și incluziune*, Universitatea Transilavania, Brașov.

2024

Școala Gimnazială nr. 1/
Grădinița nr. 1, Tunari

NEACȘU LUMINIȚA

ELEVI ȘI PROFESORI: PARTENERIAT PENTRU SUCCES - DESPRE INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ȘCOALA DE MASĂ

ELEVI ȘI PROFESORI: PARTENERIAT PENTRU SUCCES

DESPRE INTEGRAREA COPIILOR CU CES ÎN ȘCOALA DE MASĂ

Neacșu Luminița, Școala Gimnazială nr.1/ Grădinița nr.1, Tunari

E ziua ploii. Ploaia. Ploaia e o zână bună, e zâna despre care îmi tot citește mama din cartea cu coperți groase și colorate în culorile cerului. E zâna care știe să cânte, ea cântă cu lacrimi care curg din ochii mari și cenușii, cu lacrimi pe care le pot asculta dar nu le pot atinge. Mama îmi spune:

-Ești pregătit, Andrei? Să nu te sperii, voi fi lângă tine. Te voi ține de mână.

Eu nu știu cum să mă pregătesc, ea îmi tot spune asta de câteva răsărituri, nu știu prea bine ce trebuie să fac. Dar o știu pe ea, pe mama. Îi cunosc foarte bine liniile palmei stângi, le pot desena așa cum sunt ele: adânci. Îi străbat palma de la stânga la dreapta și de la drepta la stânga. Îi știu și inelul. Când simt că cerul se apropie de mine, el se rotește pe degetul ei din mijloc și împrăștie praf magic, împrăștie liniște și pot din nou să mă legăn încet, doar până când vârful degetelor de la picioare ating marginea de sus a pământului.

Nu mai plouă, dar încă aud ultimele picături de ploaie, iar și iar, în urechile mele. Dispar acum. Un zgomot puternic le acoperă. Sunt ei, cei la fel de înalți ca mine dar diferiți. Îi simt cum mă privesc, mă privesc și mă ating cu genelor lor lungi, cu palmele de diferite culori. O strâng pe mama de mână. Ea mă îndeamnă să mă așez pe scaunul lucios de culoarea scoarței de copac, mă sărută pe păr și pleacă. Îmi spune că va fi bine.

Mă simt gol, înconjurat de toți acești oameni la fel de înalți ca mine, care stau așezați pe scaunele lor lucioase, așa cum stau piesele mele de Domino așezate pe masa de la geam. Simt cum cerul începe să mă apese, caut palma mamei, îi caut inelul, îi caut adânciturile palmei, dar nu le găsesc. Simt cum respirația mea este din ce în ce mai grea. Încep să țip, țip în mine, nu mă aude nimeni. Nu mă salvează nimeni. Sau…

Îi simt palma, nu e a mamei, nu o cunosc, dar adânciturile ei sunt acolo. Le simt, trec degetul meu peste ele, sunt de la stânga la dreapta și de la dreapta la stânga. Ușor, cerul se ridică de pe

umerii mei și deschid ochii. În fața mea, un băiat desenează o poveste cu praf alb, de stele. Liniile lui sunt ca urmele lăsate de un avion pe cer. Iar povestea, povestea îmi place, o citesc singur mereu. Povestea numerelor. Sunt aici, sunt aici și pentru ei.

O zi la școală cu Andrei, băiatul cu autism

„Din punct de vedere științific, la baza abordării teoretice și pragmatic a educației și a integrării/incluziunii stă adevărul că sistemele și practicile educative trebuie să ducă la activizarea autenticului potential psihic al fiecărui copil cu dizabilități. Acest demers este posibil chiar dacă genetic, congenital sau/și educational-familial copiii au premise diferite de dezvoltare, care pot fi evidențiate pe baza „coeficientului de educabilitate." (A. Roșan, *Psihopedagogie Specială, Modele de evaluare și de intervenție*, Editura Polirom, 2015, pag.27)

Pornind de la premisa că toți suntem diferiți, unici, cu nevoi diferite, integrarea/incluziunea copiilor cu nevoie speciale în școala de masă ar trebui să devină o normalitate, un proces necesar și acceptat, o confirmare a faptului că indiferent de natura noastră, avem aceleași drepturi. Dacă am ajunge să privim din punctul de vedere al unui copil cu nevoi speciale, într-o societate deschisă spre egalitate, acceptare și iubire, „școala" s-ar vedea ca un drum spre o dezvoltare echilibrată, încadrată de obiective realiste, care oferă sprijin și educație cu avantaje și dezavantaje. Așa cum se întâmplă în cazul oricărui elev.

O parte dintre avantajele și dezavantajele care pot fi prezente în procesul de integrare/incluziune pot fi:

Avantaje:

1) Plasarea copilului într-un sistem social compus din indivizi de aceeași vârstă, eliminând luarea ca grup de referință, doar indivizii cu nevoi speciale și dobândirea autonomiei într-un procent mai mare și mult mai rapid.

Nimic nu te învață mai bine și mai ușor, decât exemplul. Exemplul unei vieți normale, cu activități conform vârstei fiecărui copil, cu acces către legături sănătoase între indivizi, cu prietenie și iubire, cu sprijin, pot grăbi pașii către dobândirea autonomiei și stabilirea unor obiective clare, corecte, personalizate în funcție de nevoile și cerințele fiecărui copil. Luarea ca grup de referință doar indivizii cu nevoi speciale, limitează foarte mult și creează standarde nerealiste, poate mult sub puterea cu care unii copii își pot depăși situația în care se află.

2) Lărgirea zonei de acceptare pentru ceilalți copii și creșterea empatiei.

De mici am fost învățați să privim ciudat oamenii diferiți de noi. Ne sperie foarte mult noutatea cu care nu suntem obișnuiți, ne scoate din zona de confort, prezentăm prea multă milă, suspiciune, teamă de interacțiune. Dar crescând lângă tot ce este „special", copiii vor ajunge să privească situația dintr-o zonă a normalității, cu acceptare și afecțiune. Așa cum sunt priviți, în general, toți colegii și prietenii lor. Vor ajunge să se obișnuiască să fie buni, empatici și să le intre în instinct să ceară și să ofere ajutor. Lucruri extreme de benefice, din orice parte ai privi.

Constrângeri/limite:

1) Creșterea presiunii psihologice exercitate asupra copilului cu nevoi speciale.

Din punct de vedere al presiunii psihologice exercitate asupra copilului cu nevoi speciale, pot menționa că adaptarea printre copiii pe care societatea îi consideră normali parcurge anumite etape dificile, dar nu imposibile. A fi diferit nu este ușor, trebuie să demonstrezi că te poti încadra unor cerințe și norme generale, lucru care vine cu foarte multe aspecte ce țin de responsabilități, autonomie, rezultate (de multe ori neîncadrate în puterea lor de răspuns), care provoacă frustrări, scăderea stimei de sine, lipsa conectării cu cei din jur, frica de prejudecăți. Este dureros, pentru că drumul celor deja încercați nu este ușor și chiar dacă primesc ajutor, cu greu pot dobândi increderea de care au nevoie.

2) Metode instructiv-educative nepotrivite pentru nevoile copilului.

„Dacă nu învăț cum predai tu, învață-mă cum pot eu."

Școala nu trebuie să te modeleze, școala trebuie să te ajute să te descoperi. Încercarea de a integra copiii cu nevoi speciale în activitățile și procedurile de învățare generale poate fi o abordare greșită. Când vine vorba de predare diferențiată, trebuie să se țină cont de nevoile fiecarui copil și să se găsească modalitatea potrivită de a oferi educație. Din păcate, în școala de stat din România, unde clasele sunt supraaglomerate, lucrul acesta este foarte puțin posibil. Chiar dacă programa școlară se poate adapta pe hârtie, în realitate aplicarea acesteia este îngreunată de diferiți factori: resurse insuficiente, lipsa pregătirii cadrelor didactice, timpul foarte scurt, aglomerarea programei școlare pentru restul clasei, lipsa unui portofoliu de activități adaptabile și potrivite întregii clase, etc.

Cu toate acestea, nimic nu e mai bun și mai frumos, decât o lume deschisă pentru toți, lipsită de etichetări fără rost, în care fiecare om are un loc al lui, este respectat și acceptat indiferent de

situația în care se află. Pentru a ajunge acolo, trebuie să le transmitem copiilor siguranța educației.

Bibliografie:

1) Alois Gherguț, *Sinteze de Psihopedagogie Specială,* Editura Polirom, 2013;

2) Cristina Neamțu, Devianta școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportamnet ale elevilor, Editura Polirom, 2005

3) Adrian Roșan, *Psihopedagogie Specială, Modele de evaluare și intervenție*, Editura Polirom, 2015;

4) Ioan- Ovidiu Pânișoară, Marin Manolescu, *Pedagogia învățământului primar și preșcolar*, Editura Polirom, 2019;

5) https://www.youtube.com/watch?v=9F7DcT_xPRM&t=24s

Capacitățile coordinative
specifice jocului de handbal
la nivelul echipei reprezentative a școlii

Neagu Bogdan-Mihail

Colegiul Național ”Nicolae Grigorescu”

O componentă deosebit de importantă în pregătirea echipelor reprezentative școlare o constituie nivelul de dezvoltare a calităților motrice, acestea vor constitui baza susținerii efortului de antrenament și competițional ulterior.

În ceea ce privește ponderea/ importanța calităților motrice în pregătirea unui sportiv părerile sunt foarte diferite, dar orice specialist din domeniu a fost întrebat a menționat capacitățile coordinative ca având o importanță deosebită în jocul de handbal. Având în vedere faptul că din punct de vedere somatic și funcțional organismul se află, la 10-12 ani, într-o continuă schimbare, iar caracteristicile efortului (volumul și intensitatea) trebuie să fie adecvate acestor schimbări. Calități motrice precum viteza, forța sau rezistența trebuiesc dezvoltate adaptând strategiile la specificul vârstei, dar dintre toate dezvoltarea capacităților coordinative este favorizată la această vârstă. Fără coordonare, fără îndemânare, nu exista act motric. Așa cum cultura este rezultanta tuturor cunoștințelor din orice domeniu de activitate, politica, știința, arta, literatura, acumulate prin orice metode și mijloace, tot așa îndemânarea este rezultanta tuturor posibilităților noastre de mișcare, indiferent de calea prin care s-au acumulat.

In sport, aproape nu există disciplină în care îndemânarea să nu-și spună cuvântul, ea rămâne cheia de bolta a învățării, a coordonării, mișcărilor și, bineînțeles, a marilor performanțe. Forța, viteza, rezistenta sunt aptitudini psiho-motrice de bază, hotărâtoare, dar fără îndemânare ele nu se pot întregii, nici desăvârșii. Îndemânarea este prin excelență calitatea sistemului nervos de a dirija și stiliza mișcările corpului în cele mai neprevăzute situații.

Handbalul face parte din sporturile de mare îndemânare care cer în același timp și în cele mai neobișnuite condiții, rezolvări logice extreme de rapide, echilibrul, viteza de execuție, ritm și îndrăzneală. Îndemânarea constituie baza desfășurării deosebit de rapide a acțiunilor de joc, așa cum acestea se desfășoară în jocul actual.

Coordonarea mișcărilor, aceasta armonizare fină și precisă a tuturor mușchilor, a fost considerate de Orbeli "una din minunile cele mai uimitoare si una din cele mai grele probleme in domeniul fiziologiei omului".

De-a lungul timpului îndemânarea a primit mai multe definiții, N.A Bernstein definește îndemânarea "capacitatea de a alege si executa mișcările, acțiunile necesare corect, rapid, adaptat situație", "mai ales cele care apar pe neașteptate", completează definitia N.Ozolin.

După Hirtz și D.Harre îndemânarea este definită ca fiind calitatea "care ne permite sa realizăm coordonarea unor mișcări complicate; în al doilea rând, îndemânarea asigura însușirea rapidă a deprinderilor și perfecționarea lor, ca și folosirea acestora în funcție de cerințe și de adaptarea la situații variate". A. Demeter si D.A. Semov definesc îndemânarea "capacitatea omului de a executa mișcări coordonate și precise în timp și spațiu,conform sarcinii propuse, în cele mai variate condiții de mediu".

V. Ludu consideră îndemânarea ca o calitate a inteligenței motrice care are o sursă genetică, dar care se poate dezvolta în procesul de antrenament. L. Herczeg definește îndemânarea: "este o aptitudine psiho-motrică a individului-sinonim cu abilitate, pricepere, dexteritate, inteligenta-prin care aceasta poate efectua acte motrice sau complexe, cu coordonarea segmentelor corpului, sau a întregului corp, să manevreze obiecte, cu ușurință, precizie, rapiditate, cu consum de energie minim; poate sa anticipeze sau sa se adapteze la situații noi, aplicând cunoștințe și deprinderi de joc, întreceri sau lupte cu parteneri, cu viteza, forța, ritm, tempo, amplitudine, încordare musculară și nervoasă, conform cerinței situației, eficient și cu consum optim de energie".

Din definițiile prezentate rezultă, că îndemânarea condiționează însușirea și perfecționarea deprinderilor și priceperilor motrice, asigură aplicarea lor adecvată în condițiile cele mai variate, ajuta individul să se adapteze fără dificultăți, condițiilor mereu modificate în care își desfășoară activitatea.

Din punct de vedere fiziologic baza acestei calități motrice o constituie o activitate nervoasă superioară, funcționalitatea analizatorilor, relațiile corticale și subcorticale. Plasticitatea scoarței, echilibrul proceselor nervoase fundamentale, coordonarea motrică determină nivelul îndemânării și posibilitățile ei viitoare de virtuozitate și măiestrie.

Din punct de vedere fiziologic distingem trei etape în formarea îndemânării: faza iradiației proceselor nervoase, faza concentrării și faza stabilizării stereotipului dinamic.

- prima etapa se caracterizează prin precizia în spațiu a coordonării mișcărilor. Importanța este nu viteza de execuție, ci corectitudinea, perfecționarea senzațiilor musculare, legătura dintre senzațiile vizuale si musculare.
- în a doua etapa se trece la însușirea preciziei mișcărilor în cel mai scurt timp, cu cea mai mare viteză. Perceperea spațiului și timpului se face fără efort, iar gradul de dezvoltare al analizatorului crește.
- în cea de-a treia etapă mișcările sunt executate precis, rapid dar și în condiții variate.

Nivelul de îndemnare la care poate ajunge un sportiv depinde de:

- tipul de activitate nervoasă superioară;
- vârsta de inițiere și specializare sportivă;
- multilateralitatea experienței motrice
- măiestria sportivă
- viața sportivă.

La rândul său și temperamentul sportivului poate influența gradul de însușire a deprinderilor:

- un temperament melancolic își va însuși deprinderile mai greu și nedurabil;
- un sportiv coleric își va însuși deprinderile în mod inegal;
- sportivul cu un temperament flegmatic își va însuși mult mai bine deprinderile motrice;
- un sportiv cu un temperament puternic echilibrat își va însuși foarte bine deprinderile motrice foarte bine.

Factori de condiționare ai îndemânării

Îndemânarea este condiționată în manifestarea sa de o serie de factori ce sunt sistematizați în mod diferit. După Virgil Ludu, autor al mai multor cărți apărute în domeniu, analizează cei patru factori componenți ai îndemânării:

- ***gândirea*** - în practicarea exercițiilor fizice și în sportul de performanță, gândirea, cu calitățile ei principale, suplețea și rapiditatea, au rol determinant. La momentul actual fără gândire și personalitate și bazându-te numai pe forță și viteză nu mai este suficient pe terenul de sport. În handbal atenția și imaginația sunt procese psihice deosebit de importante având un rol decisiv.

- ***coordonarea*** - depinde de plasticitatea sistemului nervos, de simțul muscular si gradul de dezvoltare al analizatorului. Cel mai greu lucru în învățarea tehnici este tocmai acea posibilitate de a suprapune,de a acorda ritmurile individuale cu ritmurile obligatorii ale mișcării, ale elementelor tehnice. Coordonarea sta la baza îndemânării, sportivii cu cea mai buna coordonare generală sunt baschetbaliștii și handbaliștii.

- ***echilibrul*** – precizia mișcărilor, orientarea în teren și reflexele neobișnuite din timpul jocului sunt condiționate de un bun echilibru. Un factor determinant al simțului de echilibru este echilibrul proceselor nervoase. Metodica moderna de antrenament insista asupra principiului antrenamentului simetric, care să oblige pe sportiv sa lucreze si cu stânga și cu dreapta, atât cu brațele cât și cu picioarele.

- ***suplețea*** –chiar dacă este o calitate nativă ce se îmbunătățește prin antrenament aceasta asigură amplitudinea, gradul maxim de execuție și eficacitate. o calitate nativă perfectabilă prin antrenament. Se menține greu și se pierde la o vârstă înaintată.

După Gh. Mitra și Al. Mogoș avem cinci factori care definesc calitățile coordinative:

1. ***calitatea sistemului nervos central***,valoarea proceselor de coordonare, a plasticității scoarței cerebrale, acestea permit sportivului să rețină cele mai importante informații venite de la analizatori pentru a elabora un răspuns motric adecvat;
2. ***finetea-acuitatea si precizia oraganelor de simt*** (simtul muscular,simțul echilibrului, simțul orientarii în spațiu și expresivitatea motrică). Odată perfecționate și adaptate cerințelor impuse de activitatea sportivă în efectuarea mișcării, sunt subliniate prin noțiuni specifice: vedere periferică, simțul gleznei, simțul armoniei a expresivității și plasticității mișcării.
3. ***experiența motrica anterioara***,repezentata de bogatia si varietatea deprinderilor stapanite de individ
4. ***nivelul de dezvoltare a celorlalte aptitudini psiho-motrice*** viteza,forta,rezistenta si mobilitate-suplete
5. ***staidul de dezvoltare a gandirii individului***

Formele de manifestare a îndemânării, stabilite de cei mai mulți autori:

- îndemânarea generală - capacitatea de a efectua rațional si creator diverse acțiuni motrice: de bază, utilitare, profesionale, sportive;
- îndemânarea specifică - specifică pentru o anumită categorie de deprinderi motrice, pentru anumite segmente ale organismului.

Indemânarea tehnică arată "cum" se execută actul motric, se manifesta în cadrul mișcării prin coordonare, precizie, ritm, tempo, aptitudinea optimă și dă eficiență actului motric.

Indemânarea tactică este modul de aplicare a actului motric în cadrul unor întreceri sau jocuri sportive, presupune ca individul să decidă înainte de a efectua actul motric "ce" forma de acțiune va folosi "când" va apărea o anumită situare.

Metode de testare a capacități coordinative

În cadrul acestei categorii de teste au fost aplicate un număr de cinci teste. Acestea sunt: testul Matorin, testul de coordonare psihomotorie, testul în pătrat, testul de săritură la marcare și testul de aruncarea mingii în țintă stând cu spatele la ea.

Testul Matorin: acest test evaluează coordonarea generală și se realizează prin efectuarea unei desprinderi pe verticală, concomitent cu rotația trunchiului în jurul axului longitudinal al corpului. Se trasează o linie de 30-35 cm pe sol, subiectul fiind poziționat cu tălpile de o parte și cealaltă a liniei. Se realizează desprinderea și rotația și se măsoară unghiul de rotație cu ajutorul unei busole și a unei rigle. Testul se repetă de 3 ori spre stânga și de trei ori spre dreapta, apoi se calculează media aritmetică. Etalonul testului este următorul: - foarte bine – valoarea unghiului de rotație peste 361°; - bine – valori între 271°-360°; - suficient – valori între 180° - 270°.Testul Matorin facilitează evaluarea unor forme de manifestare a capacităților coordinative precum orientarea spațio-temporală, ambilateralitatea, capacitatea de reglare a mișcărilor, dar și detenta și astfel creează premisele însușirii și realizării facile a deprinderilor motrice specifice. Jocul de handbal se desfășoară în timp și spațiu, jucătorii trebuind să se plaseze mereu în locul potrivit, la momentul potrivit pentru a realiza cu succes combinațiile tactice, pentru realizarea demarcajului, a schimbului de pase din alergare, pentru aprecierea unghiurilor de aruncare la poartă, a distanței față de poartă sau față de adversar. Pentru aruncarea la poartă din săritură, sportivii handbaliști au nevoie de o desprindere în înălțime cât mai mare (detentă) pentru facilitarea marcării de goluri.

Testul de coordonare psihomotorie: acest test constă în parcurgerea de către subiectul testat a unei distanțe de 7m, fără a vedea, în linie dreaptă. Subiectul se află în spatele unei linii de start, acesta

vizualizează distanța pe care trebuie să o parcurgă, apoi este legat la ochi cu o eșarfă și este rugat să parcurgă acea distanță. Subiectul testat se oprește când consideră ca a parcurs distanța de 7m. Se măsoară distanța dintre partea anterioară/posterioară a picioarelor și linia de finiș și se înregistrează distanța în centimetri. Aprecierea rezultatelor se realizează pe baza următorului etalon: - foarte bine – valori între 0-10cm; - bine – valori între 11-30cm; - satisfăcător – valori între 31-50cm; - nesatisfăcător – valori peste 50cm. Testul de coordonare psiho-motorie evaluează capacitatea de apreciere a distanței. Așa cum aminteam și mai sus, în joc, handbaliștii trebuie să aibă abilitatea de a se plasa în teren oportun pentru realizarea cu succes a combinațiilor tactice și pentru a putea controla situațiile de joc, atât în atac cât și în apărare. Aprecierea distanței față de poartă, față de adversari, dar și față de coechipieri facilitează desfășurarea unui joc cursiv, colaborarea între jucători, dând posibilitatea obținerii de performanțe.

Testul în pătrat: se trasează pe sol un pătrat cu latura de 90cm, care se împarte mai apoi în 9 pătrate egale, apoi se mai trasează două pătrate la laturile opuse ale pătratului inițial și se numerotează. Subiectul este rugat să execute sărituri de pe ambele picioare pe ambele picioare cât mai repede, conform numerotării, înregistrându-se timpul de parcurgere al traseului, dar și numărul de greșeli. Testul în pătrat are un puternic conținut coordinativ, evaluând capacitatea de orientare spațio-temporală, echilibrul, simțul ritmului, dar și viteza de deplasare și de repetiție. Jucătorii de handbal uzează de aceste abilități în acțiunile de schimbarea direcției, fente, întoarceri, combinații tactice care implică ritmuri diferite de joc și adaptarea la un anumit tempou de joc, conducerea mingii, schimburi rapide de pase în faza de organizare a atacului și în faza de atac organizat.

Testul de săritură la marcare: subiectul testat se află poziționat în stând pe o ladă de gimnastică cu înălțimea de 70cm, la distanță de 1m se află trasat pe o saltea o linie dreaptă. Acesta trebuie să execute o săritură în adâncime cât mai aproape de linia marcată pe saltea, 60 atingând-o cu călcâiele. După explicarea și demonstrarea probei, subiectului i se dau două încercări de control. Rezultatul se înregistrează în centimetri. Testul de săritură la marcare evaluează abilitatea de orientare spațială și temporală, echilibrul dinamic, capacitatea de autoreglare a mișcărilor, elemente foarte importante în cadrul jocului de handbal. Astfel, acestea favorizează combinarea secvențelor tehnice, facilitează realizarea acțiunilor tactice din atac, realizarea săriturilor și aterizărilor din deplasare, precizia în schimbul de pase, în aruncarea la poartă, dar și percepția corectă a corpului și poziționarea în teren în atac și în apărare

Aruncarea mingii în țintă stând cu spatele la ea: subiectul testat se află poziționat în spatele unei linii, cu spatele la țintă, acesta trebuie să arunce mingea, peste umăr astfel încât să atingă o țintă (cerc de gimnastică în interiorul căruia se află o minge medicinală), aflată la 2m distanță. După explicarea și demonstrarea probei, subiectul realizează o încercare de probă și apoi cinci încercări de control. Aprecierea rezultatului se realizează astfel: mingea atinge salteaua – 1 punct; mingea atinge bara cercului – 2 puncte; mingea aterizează între cerc și mingea medicinală – 3 puncte; atinge mingea medicinală – 4 puncte. Testul de aruncarea mingii la țintă stând cu spatele la ea, testează abilitatea jucătorilor de orientare spatio-temporală, simțul mingii, simțul porții, ambidextria, precizia etc. Așadar, în cadrul jocului sportivul are nevoie de abilitatea de a controla foarte bine mingea în dribling, în schimbul de pase, mai ales atunci când situațiile impun pasarea mingii pe la spate sau de la nivelul șoldului, dar și să găsească intensitatea și unghiurile corecte în aruncările la poartă.

Evaluarea acestor componente ale capacităților coordinative în cadrul procesului de selecție inițială a copiilor creează premise importante pentru obținerea succesului în ceea ce privește viitoarea pregătire a sportivilor, dar și în cadrul competițiilor.

Personal consider că la vârsta de 10-12 ani este perioada cea mai propice pentru dezvoltarea îndemânării/ a capacităților coordinative, iar aceasta trebuie să ocupe un loc important în pregătirea echipelor reprezentative școlare. Așa cum am menționat și la începutul acestui material schimbările prin care trece organismul elevelor la această etapă fac necesară acordarea unei atenții deosebite

caracteristicilor efortului în cazul dezvoltării celorlalte calități motrice. În ceea ce privește îndemânarea/capacitățile coordinative la această vârstă avem o ”fereastră” favorabilă pentru dezvoltarea/consolidarea/ perfecționarea îndemânării/capacității coordinative. Jocurile de mișcare, sistemele de acționare care să contribuie la dezvoltarea echilibrului, a lateralității, a simțului chinestezic, etc., folosind cât mai multe obiecte și punând sportivul în situații cât mai diverse sunt numai câteva dintre mijloacele folosite pentru dezvoltarea capacității coordinative a sportivelor junioare IV. Prin natura sa efortul jocului de handbal solicită complex sistemul nervos și marile funcțiuni ale organismului, aceste considerente duc la concluzia ca folosirea exercițiilor pentru dezvoltarea îndemânării trebuie să se facă pe un fond general de odihnă, cu stabilirea timpului optim pentru revenirea completa a organismului, asigurând participarea conștientă și creatoare a jucătorilor la desfășurarea eficienta a jocului.

Bibliografie

Bontas I. - *Pedagogie*,E.D.P Bucuresti,1996

Bota Maria *Handbal-500 exercitii pentru invatarea jocului*, Editura Sport-Turism,Bucuresti,1990

Cercel P. - *Calitatile motrice in handball*,Editura Sport-Tursim,Bucuresti,1975

Cercel P.- *Handbal-exercitii pentru fazele de joc*,EdituraSport-Turism,Bucuresti,1980

Chirita Georgeta - *Optimizarea lectiei de educatie fizica*,EdituraStadion, Bucuresti,1972

Colibaba Evulet - *Jocuri sportive-Teorie si metodica*, EdituraAldin,Bucuresti, 1989

Csudor Melinda *Handbal-combinatii tactice*,Editura Sport-Turism,Bucuresti,1989

Dragnea A. *Masurarea si evaluarea in educatie fizica si sport*,Editura Sport-Turism,Bucuresti,1984

Herczeg L. *Teoria educatie fizice si sportului*,T.U.T.,Timisoara

Herczeg L. *Teoria si metodica educatiei fizice si școlare*,vol.I-II,T.U.T., Timisoara,1995

Kunst , I., *Teoria si metodicahandbalului*, E.D.P.,Bucuresti,1983

Ghermanescu I.Gogaltan V.Jianu E.Negulescu I.Ludu V.- *Indemanarea si metodica dezvoltarii ei* , Editura C.N.E.F.S.,Bucuresti,1969

Mitra G., Mogoș A.- *Dezvoltarea calitatilor motrice*,Editura Stadion,Bucuresti,1977

Tendințele în învățământ

Ce e la modă sezonul acesta?

Neagu Iulia-Alina

Tendința este un cuvânt tot mai popular în vocabularul nostru. Este definită ca fiind o direcție, o orientare comună a unui grup ce acționează în mod conștient spre un scop determinat.

Răsfoind documentele oficiale privitoare la sistemul de învățământ românesc, ne putem da imediat seama, asta dacă nu știm deja, care este scopul. Noua lege a educației, reformele și programele propuse și „implementate" la nivel național vor să rezolve problemele din educație și să faciliteze evoluția învățământului într-un anumit sens.

Studiile făcute privind „starea sănătății educației" ne arată la ce nivel suntem, documentele oficiale de arată care este scopul și care sunt finalitățile educației. În acest timp, învățământul este la granița dintre tradițional și modern, cadrele didactice mai conservatoare continuând să predea așa cum ele au considerat că a mers bine cândva „când se făcea școală" în timp ce altele încearcă să aplice cât mai multe „metode moderne" și să țină pasul cu tendințele.

Deci, am putea spune, că tendința în învățământ este de a utiliza în procesul instructiv-educativ metodele și tehnicile moderne și de ne actualiza strategiile astfel încât să răspundem nevoilor elevilor și societății.

Însă, tendința în învățământul românesc pare mai degrabă asemănătoare tendinței în modă, și aceasta înțeleasă într-un sens literar și limitat. Spun asta, pentru că, deși tendința desemnează direcția generală în care evoluează învățământul, ea este percepută și tratată prin ce este „la modă în acest sezon" sau depășită „ din sezonul/colecția trecută". Tendințele sunt specifice unor anumite perioade de timp și depind de nivelul de dezvoltare cultural și social al unei societăți, de aceea ele pot influența învățământul pe parcursul câtorva luni sau ani, pe parcursul derulării unui program, aduc schimbare într-o anumită direcție, dar nu o transformare.

Așadar, tendința reprezintă o schimbare și această schimbare are loc atunci când anumite strategii, metode, tehnici, ideologii, paradigme devin populare, adică când un grup extins de oameni le adoptă, imită sau le reproduc. Ele sunt determinate, pe de o parte, de idealuri, viziuni, prevederi și politici educaționale la nivel național și global și, pe de altă parte, de preferințele

„consumatorilor”, în cazul nostru părinții și elevii, și sunt influențate de factori precum: cultura, mediul, evenimentele sociale sau politice, personalități publice etc.

Tendințele influențează deciziile celor ce schițează documente, legi, reforme și programe în educație și acelor ce sunt la catedră. Se ajunge să se urmărească un ideal, o viziune și ia naștere o cursă în galop spre atingerea unui obiectiv din viitor, uitând să trăim și să clădim prezentul. E ca și cum proiectăm un imobil cu 10 nivele, dar nu am construit scări decât la intrare, celelalte etaje fiindu-ne inaccesibile.

Degeaba avem un produs, dacă nu avem cui să-l vindem, sau cei interesați de el sunt într-un număr foarte mic. Uităm că un lucru, pentru a fi durabil și a produce transformări, trebuie să aibă loc un proces complex care implică parcurgerea unor etape cheie. Primul și cel mai important pas este acela de a-i cunoaște pe cei cărora ne adresăm așa cum sunt ei cu adevărat, nu cum îi percepem noi sau cum vrem să fie. Astfel, atâta timp cât nu le identificăm nivelul lor de dezvoltare, nevoile și dorințele, ci le impunem viziunea noastră despre cum ar trebui să fie și așteptările noastre, toate reformele, programele și acțiunile sunt superficiale. Poate vom reuși să scădem rata de abandon școlar, să creștem procentul celor ce promovează examenele, a celor ce finalizează studii superioare, vom reuși și formăm indivizi pregătiți în anumite domenii sau vom reuși să suprimăm analfabetismul. Dar sunt suficiente acestea pentru a rezolva problemele noastre omenești?

Realitatea de azi ne arată că o persoană instruită va avea cunoștințe și deprinderi în domeniul lui, va obține o diplomă care va atesta că le posedă, îl vor ajuta să obțină o slujbă care îi va asigura existența, însă nu vor înțelege niciodată procesul evoluției. Acordăm o atenție exagerată ambițiilor noastre, ajungem să ne definim prin ceea ce am acumulat și deținem, nu prin ceea ce suntem.

Așadar, pentru a exista transformare e nevoie să ne descoperim, să ne cunoaștem fricile, limitele, preconcepțiile și credințele, e nevoie să ne transformăm noi, să devenim liberi și capabili de a ne folosi cu adevărat liberul arbitru.

Atunci când vorbim de transformare în educație, trebuie să înțelegem conceptul. Educația are la bază învățarea, iar învățarea este atât proces cât și produs și funcție de factori.

Ca proces, învățarea trebuie să se desfășoare în raport cu anumite etape.

Ca produs, învățarea trebuie să asigure instrumentarea elevului cu competențe specifice: cunoaștere , abilități și atitudini.

Ca funcție de factori, învățarea este influențată de elev, ca factor intern și de profesor, mediu, familie, ca factori externi.

Abia când putem să interiorizăm informația, vom înțelege complexitatea acestui proces numit transformare și vom face parte din el. Altfel, vom avea cunoștințe, deprinderi și poate abilități, dar dezideratul este atitudinea, iar atitudinea este nucleul caracterului, iar caracterul este o dimensiune a personalității.

Astăzi, atât profesorii cât și elevii, au la dispoziție toată informația și toate resursele necesare, diferența o face capacitatea de a ști cum să le folosești, pentru că tot ce învățăm cu mintea, dacă nu interiorizăm, nu este asimilat și integrat pe termen lung și nu va produce transformări în ființa noastră.

Într-o țară în care mulți indivizi se chinuie să existe, abia reușind să-și satisfacă nevoile de bază, e ridicol să credem că simpla alfabetizare a populației și atingerea unor ținte la nivel național și european înseamnă că va genera transformări în domeniul educației și formării. Până ce un individ nu are conștiință, nu s-a descoperit pe sine și propriile sale nevoi, până ce acesta însuși nu este interesat și nu acționează spre îndeplinirea nevoilor și dorințelor sale, strategiile de combatere a provocărilor cu care se confruntă învățământul nu sunt sustenabile pe termen lung.

Transformarea va începe atunci când nu vom mai retrăi trecutul și când nu vom mai sacrifica prezentul urmărind schița unei viziuni strălucitoare, visând la un viitor incert. Evoluția este firească, fiecare individ are ritmul său propriu, însă nimeni nu va putea accede la un nivel superior fără să-l parcurgă pe cel anterior. Ne vom dezvolta fizic și social, dar vom rămâne veșnic tineri pe plan psiho-emoțional, dacă nu ne depășim ignoranța și nu spargem barierele conceptuale ale vechilor idei.

Adevărata educație începe cu propria noastră transformare. Înainte de putea educa copiii, părinții și profesorii, trebuie să înceapă prin a se reeduca pe ei înșiși. Primul pas este acela de a fi partenerii copiilor în acest proces, de a-i susține și a-i încuraja.

De-a lungul istoriei, transformările au avut loc atunci când nemulțumirea a luat locul conformismului, când indivizilor nu le-a mai fost teamă să spună nu și au încetat să mai ridice, de frică, ziduri în jurul propriilor dorințe.

Privim transformarea fiind posibilă ca urmare a aplicării noilor strategii și metode menite să dezvolte inteligența emoțională și socială a copilului, curiozitatea, responsabilitatea, integrarea și implicarea, capacitatea de analiză, sinteză, evaluare și creativitate. Vorbim de atitudini, caracter și personalitate, de unicitatea fiecărui individ și de autenticitate, dar continuăm să proiectăm prejudecățile, limitele, temerile, așteptările noastre asupra lor și să-i modelăm după dorințele noastre, să îi judecăm în raport cu ce ne place și ne displace, cu ce considerăm noi a fi bine sau rău.

Ca și tendințele în modă, tendințele în educație sunt efemere sau de durată, însă pentru o anumită perioadă de timp. Ceea ce nu va fi niciodată demodat, limitat și nu se va pierde este ceea ce suntem, nu ceea ce avem. Cei mai buni creatori, deși tendințe au fost într-o continuă schimbare, au fost cei care au avut inspirație, abilitățile și atitudinea necesare pentru a se adapta, transforma astfel încât să țină pasul cu noile tendințe, să răspundă nevoilor și dorințelor indivizilor aflate în continuă schimbare.

Într-o lume în continuă dezvoltare și schimbare rolul nostru este de a pregăti copiii pentru a se putea adaptata nevoilor și cerințelor unei societăți din viitor și, pentru asta, e nevoie de o abordare interdisciplinară astfel încât, viitorul adult, să aibă competențe transversale care să le permită să se adapteze oricărei situații și să se integreze în societate.

Profesorul, un model pentru elevii săi

Prof.Nechifor Mirela-Mădălina
Școala Gim.Nr.38 „Dimitrie Cantemir''
Constanța

Este un fapt bine cunoscut că profesorii ajung modele pentru elevii lor. Câți dintre noi nu avem un profesor pe care ni-l amintim cu drag chiar și acum, adulți fiind? Acel profesor pe care ni-l amintim după atât de mult timp, a rămas în memoria noastră datorită influenței pe care a avut-o asupra unuia sau mai multor aspecte ale vieții. Vom analiza în continuare care sunt ariile în care un profesor poate influența parcursul elevilor săi și ce importanță majoră are acest lucru în educație.

Conform cercetărilor derulate în acest sens cu mai multe grupuri de elevi și profesori, se pare că așteptările pe care profesorul le are de la elevii săi vor modela și performanța acestora. Astfel, dacă un profesor se așteaptă ca elevii săi să obțină rezultate uimitoare, elevii vor ști că sunt pregătiți să atingă acest obiectiv și își vor pune toate resursele la bătaie pentru a reuși, spre deosebire de situația în care un profesor se prezintă în fața elevilor fără așteptări sau cu așteptări scăzute, iar elevii se vor conforma și complace în acea situație – respectiv, nu vor face performanță.

Un alt rol major al profesorului în dezvoltarea elevilor săi este influența sa în viața socială. Din punct de vedere social, profesorul are un statut integrator, fiind facilitatorul tuturor relațiilor interpersonale care se dezvoltă în sala de clasă sau online. O dinamică echilibrată între el și elevii săi va fi una incluzivă, lipsită de discriminări și va promova lucrul în echipă și comunicarea deschisă atât pe linie orizontală (între elevi), cât și pe linie verticală (între elevi și profesor).

Luând în considerare cât de mult timp petrec copiii în compania colegilor și a profesorilor, putem spune că mediul școlar are o puternică influență asupra încrederii în sine, iar profesorii sunt încă o dată responsabili prin modul în care se raportează la elevi, non-discriminator și fără a promova compararea cu ceilalți sau competitivitatea. Pentru ca elevii să se dezvolte armonios și încrezători, este necesar ca profesorii care lucrează cu ei să le ofere atenție în mod egal, să invite fiecare elev să participe la discuțiile deschise din clasă și să ofere feedback într-un mod corect.

Ultima, dar nu cea din urmă sferă de influență a profesorilor în viața elevilor este probabil și cea mai importantă: influența asupra intereselor, pasiunilor și aspirațiilor. Dacă un

profesor îndrăgește cu adevărat materia pe care a ales să o predea, este foarte probabil ca acest lucru să le fie insuflat și elevilor săi și să îi facă dornici de a descoperi mai mult. Acest interes se poate transforma în timp într-o aspirație și, de ce nu, într-o viitoare profesie. Totul datorită pasiunii cu care unul dintre profesori a predat acea materie în orele de curs.

Interacțiunea profesor-elev la ora actuală e unul din factorii de bază ce determină direcția de activitate pe care și-o va alege elevul, care la rândul ei e determinată de mai multe criterii, dintre care pot fi evidențiate:

1. Personalitatea profesorului;
2. Personalitatea elevului;
3.Situațiile pedagogice ce se crează în rezultatul activității în comun profesor-elev.

Tactul pedagogicește una dintre calitățile esențiale ale profesorului, calitate care afectează și celelalte însușiri personale ale profesorului și determină substanțial tipul relației ce se va forma între profesor și elev. Pentru ca elevul să-l ,,accepte" pe profesor, acesta din urmă are nevoie de o serie de calități și însușiri prin intermediul cărora îl ,,cucerește" pe elev.

Profesorul manifestă interes față de elev, îl acceptă ca personalitate.

Conduita socială a profesorului permite elevului să vadă în el un model demn de urmat.

- Profesionalismul profesorului;
- Inteligența profesorului;
- Nivelul cunoașterii individuale de către profesor a
elevilor;
- Erudiția profesorului;

Calitatea de conducător-formator-organizator având ca scop stimularea copiilor în crearea unei atmosfere de bunăvoință și stimă reciprocă în rezolvarea tuturor problemelor care apar în orice colectiv. Depunerea tuturor eforturilor posibile spre ajutorarea elevilor de a-și ,,găsi" locul în colectiv, care ar corespunde sau ar fi cât mai aproape de adevăr, astfel creându-se un colectiv bine ajustat.

Dacă profesorul reușește aceste lucruri atunci are locformarea unor relații sănătoase elev-elev, care nu sunt cu nimic mai puțin importante ca relațiile profesor-elev. Prezența acestor calități la profesor permite formarea unui climat psihologic sănătos, ceea ce creează condiții optime pentru un lucru productiv, adică dorința elevului de a studia pentru a atinge un anumit nivel, scop. În sprijinul democratizării relației profesor-elev, în activitățile didactice se pot folosi următoarele metode:

1. Metode tehnocentrice, care pun accent pe o activitate riguros structurată și dirijată:
- învățarea pe bază de fișe, notițe, scheme, tabele, diagrame;

- învățarea asistată de calculator;

2. Metode sociocentrice, care presupun învățarea prin cooperare; o învățare interdependentă, elev-profesor,elevi-elevi:

- ateliere structurate;
- micropredare pe echipe;
- dezbateri în grup;
- studii de caz;
- muncă în echipe;
- concursuri la nivelul clasei.

O metodă care implică statutul de partener al elevului la actul educativ o constituie satelitul sau tehnica ,,ciorchinelui". Poate fi utilizată atât individual, cât și în grup, în scopul stimulării gândirii divergente, precum și al sesizării și evidențierii conexiunilor dintre idei, construirii
de noi idei și de noi sensuri și semnificații. mConfigurația grafică a acestei metode este asemănătoare cu un satelit sau cu un ciorchine.

Metoda cubului este o metodă pentru studierea unei teme din perspective multiple și constă în utilizarea unui cub ce are pe fiecare față a sa o cerință anume, instrucțiuni ce pot fi folosite pentru activități de gândire (oral) sau scriere. Poate fi aplicată individual, în perechi sau în grupuri mici.

Relația profesor-elev este o relație complexă, constructivă, dinamică, în care ambele părți implicate își aduc aportul de originalitate și creativitate, fiind oportună pentru nobila misiune a școlii, aceea de a forma capacități.

TEHNICI DE EVALUARE A RANDAMENTULUI ŞCOLAR LA MATEMATICĂ

prof. Necşulea Cornelia Ileana
Şcoala Gimnazială ,,Sf. Gheorghe" Craiova, matematică

Tehnicile de evaluare reprezintă formele concrete pe care le îmbracă metodele şi presupun, uneori ,utilizarea de *instrumente de evaluare* (teste,referate etc.) pentru a putea fi puse în practică.

De altfel, însăţi metodele de evaluare, la fel ca metodele de predare-învăţare ,este necesar să fie valorificate, în egală măsură de profesor şi de elevi,ca autentice *instrumente de lucru – de predare,învăţare,control,evaluare etc.*

Probele de evaluare sunt instrumente de evaluare gândite, proiectate, administrate-comunicate şi corectate de către profesor. Ele sunt stabilite în funcţie de conţinuturile de învăţat şi de obiectivele propuse, pentru a testa şi evalua performanţele elevilor şi pot consta în simple întrebări,în întrebări-problemă, în exerciţii, în probleme, în sarcini de lucru cu caracter teoretic, practic sau teoretico-practic.

Întrucât orice produs de instrucţie şi educaţie urmăreşte formarea şi dezvoltarea anumitor comportamente şi competenţe la elevi, prefigurate în obiectivele operaţionale stabilite în prealabil,este firesc ca aceleaşi obiective să stea la baza evaluării didactice. De aceea, între probele de evaluare şi obiectivele operaţionale există o corelaţie foarte strânsa, în sensul că probele de evaluare sunt construite prin raportare directă la obiectivele operaţionale.

Metode complementare de evaluare

Folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare impune, la rândul ei, diversificarea tehnicilor şi a instrumentelor de evaluare: metode tradiţionale:probe orale;probe scrise;probe practice;şi metode alternative(complementare) cum ar fi observarea sistematică a elevilor, investigaţia; chestionarul; proiectul(miniproiectul); portofoliul; tema pentru acasă; tema de lucru în clasă; grile de evaluare; scale de evaluare; autoevaluarea.

Progresul achiziţiilor în domeniul pedagogiei se realizează întotdeauna pornind de la ceea ce practica pedagogică a confirmat ca eficient. De aceea, în evaluarea continuă, metodele tradiţionale nu reprezintă ceva vechi, perimat. Ele sunt considerate acele metode care au dobândit acest apelativ datorită faptului că rămân cele mai des utilizate metode, cu condiţia de a se asigura calitatea corespunzătoare a instrumentelor şi echilibrul între probele scrise, orale şi practice, prin probă înţelegându-se orice instrument de evaluare proiectat, administrat şi corectat de către profesor.

Probele orale reprezintă metoda cel mai des utilizată la clasă. Ion T. Radu o consideră tehnică de examinare, V. Pavelcu – probă, iar I. Nicola metodă şi procedeu evaluativ - stimulativ „o formă de conversare prin care profesorul urmăreşte volumul şi calitatea cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor elevilor şi capacitatea de a opera cu ele".Unele dintre caracteristicile probelor orale pot fi percepute ca avantaje cum ar fi: flexibilitatea şi adecvarea individuală a modului de evaluare prin posibilitatea de a alterna tipul întrebărilor şi gradul lor de dificultate în funcţie de calitatea răspunsurilor oferite de către elev; posibilitatea de a clarifica şi corecta imediat eventualele erori sau neînţelegeri ale elevului în raport cu un

conţinut specific;formularea răspunsurilor urmărind logica şi dinamica unui discurs oral, ceea ce oferă mai multă libertate de manifestare a originalităţii elevului, a capacităţii sale de argumentare etc.; posibilitatea dată profesorului de a realiza evaluări de ordin atitudinal sau comportamental;stabilirea unei interacţiuni optime profesor-elev etc.

Alte caracteristici trebuie văzute ca limite ale acestor probe, dintre care se pot menţiona: diversele circumstanţe(factori externi) care pot influenţa obiectivitatea evaluării atât din perspectiva profesorului, cât şi a elevului;nivelul scăzut de fidelitate şi validitate; consumul mare de timp, având în vedere că elevii sunt evaluaţi individual.

Probele scrise sunt practicate şi uneori chiar preferate, datorită unora dintre avantajele lor imposibil de ignorat în condiţiile în care se doreşte eficientizarea procesului de instruire şi creşterea gradului de obiectivitate în apreciere. Ioan Cerghit consideră că probele scrise se datorează unor "considerente obiective (număr redus de ore la unele discipline, programă şi clase aglomerate) cât şi unor considerente psihopedagogice deoarece lucrările scrise dau posibilitatea elevilor să lucreze în ritm propriu, relevând mai pregnant capacitatea lor de organizare a cunoştinţelor lor după un plan logic, expunere, disciplină în gândire, deprindere de muncă, independenţă, putere de sinteză şi de exprimare în scris etc." Un alt avantaj al probelor scrise ar fi acela că au o valoare de obiectivitate şi imparţialitate mai mare decât cele orale. Probele scrise aduc desigur şi dezavantaje şi anume: oferă elevului o slabă retroinformare utilă; îngrădesc sever sfera cunoştinţelor ce urmează a fi verificate; lipseşte climatul psihologic şi cel afectiv.

Probele practice – oferă posibilitatea evaluării capacităţii elevilor de a aplica cunoştinţele în practică, precum şi a gradului de stăpânire a priceperilor şi a deprinderilor formate. Sunt cunoscute multiple forme de realizare: experienţe de laborator, lucrări experimentale, desene, schiţe, grafice etc.

Activităţile practice oferă posibilitatea elevului de a-şi dezvolta atât competenţele generale (comunicare, analiză, sinteză, evaluare), cât şi pe cele specifice, aplicative (utilizarea datelor, a instrumentelor de lucru, interpretarea rezultatelor).

Metodele tradiţionale de evaluare, concepute ca realizând un echilibru între probele orale, scrise şi cele practice, constituie la momentul actual elementele principale şi dominante în desfăşurarea actului evaluativ.

Cele mai importante finalităţi ale evaluării procesului instructiv-educativ, în ultimul timp, se concretizează în cunoştinţe şi capacităţi; atitudini (practice,sociale,ştiinţifice etc.); interese;capacitatea de a face aprecieri de valoare (opinii, adaptări atitudinale şi comportamentale etc.)

Pornind de la această realitate, strategiile moderne de evaluare caută să accentueze acea dimensiune a acţiunii evaluative care să ofere elevilor suficiente şi variate posibilităţi de a demonstra ceea ce ştiu dar, mai ales, ceea ce pot sa facă. Principalele metode alternative sau complementare de evaluare al căror potenţial formativ susţine individualizarea actului educaţional prin sprijinul elevului sunt : observarea sistematică a activităţilor şi a comportamentului elevilor;investigaţia; proiectul, portofoliul, autoevaluarea.

Observarea sistematică a activităţilor şi a comportamentului elevilor în timpul activităţii didactice este o tehnică de evaluare ce furnizează profesorului o serie de informaţii, diverse şi complete, greu de obţinut astfel prin intermediul metodelor de evaluare tradiţională. Observarea este adeseori însoţită de aprecierea verbală asupra activităţii/răspunsurilor elevilor.

Investigaţia - oferă elevului posibilitatea de a aplica în mod creator cunoştinţele însuşite şi de a explora situaţii noi de învăţare, pe parcursul unei ore de curs. Metoda presupune definirea unei sarcini de lucru cu instrucţiuni precise, înţelegerea acestora de către elevi înainte de a trece la rezolvarea propriu-zisă, practică, prin care elevii îşi pot demonstra un întreg complex de cunoştinţe şi de capacităţi.

Proiectul – este un demers evaluativ mai amplu, ce permite o apreciere complexă şi nuanţată a învăţării, ajutând la identificarea unor calităţi individuale ale elevilor. Este o formă de evaluare puternic motivantă pentru elevi, deşi implică un volum de muncă sporit – inclusiv activitatea individuală în afara clasei. Proiectul reprezintă o formă de evaluare complexă, ce conduce la aprecierea unor capacităţi şi cunoştinţe superioare, precum:apropierea unor metode de investigaţie ştiinţifice;găsirea unor soluţii de rezolvare originale;organizarea şi sintetizarea materialului;generalizarea problemei;aplicarea soluţiei la un câmp mai vast de experienţe;prezentarea concluziilor.

Portofoliul – este un instrument de evaluare complex, ce include experienţa şi rezultatele relevante obţinute prin celelalte metode de evaluare. El reprezintă „cartea de vizită" a elevului urmărind procesul global înregistrat de acesta, nu numai în ceea ce priveşte cunoştinţele achiziţionate pe o unitate mare de timp, dar şi atitudinile acestuia; este un mijloc de a valoriza munca individuală a elevului, acţionând ca factor al dezvoltării personalităţii, rezervându-i elevului un rol activ în învăţare.

Portofoliul poate fi de două tipuri: portofoliu de învăţare şi portofoliu de evaluare. În funcţie de caracterul său, se modifică şi conţinutul acestuia. Portofoliul surprinde şi evaluează elevul în complexitatea personalităţii sale, componentele lui înscriindu-se în sfera interdisciplinarităţii.

Autoevaluarea – are drept scop să-i ajute pe elevi să-şi dezvolte capacităţile de autocunoaştere şi de autoevaluare, să compare nivelul la care au ajuns cu nivelul cerut de obiectivele învăţării şi de standardele educaţionale, să-şi dezvolte un program propriu de învăţare, să-şi autoevalueze şi valorizeze atitudini şi comportamente.

Modalităţi de autoevaluare la elevi:

Autoevaluarea poate să meargă de la autoaprecierea verbală şi până la autonotarea mai mult sau mai puţin supravegheată de către profesor.

• profesorul dobândeşte confirmarea aprecierilor sale în opinia elevilor, referitoare la rezultatele constatate;

• elevul exercită rolul de subiect al acţiunii pedagogice, de participant la propria sa formare;

• îi ajuta pe elevi să aprecieze rezultatele obţinute şi să înţeleagă eforturile necesare pentru atingerea obiectivelor stabilite;

• cultivă motivaţia lăuntrică faţă de învăţătură şi atitudinea pozitivă, responsabilă, faţă de propria activitate.

Calitatea evaluării realizate de profesor se repercutează direct asupra capacităţii de autoevaluare a elevului. Interiorizarea repetată a grilelor de evaluare cu care operează profesorul constituie o premisă a posibilităţii şi validităţii autoaprecierii elevului. Pe lângă această modalitate implicită a educării capacităţii de autoevaluare, profesorii pot dispune de căi explicite de formare şi de educare a spiritului de evaluare obiectivă. Iată câteva posibilităţi:

1. Autocorectarea sau corectarea reciprocă. Este un prim exerciţiu pe calea dobândirii autonomiei în evaluare. Elevul este solicitat să-şi depisteze operativ unele erori, scăderi, in momentul realizării unor sarcini de invăţare. În acelaşi timp, pot exista momente de corectare a lucrărilor colegilor. Depistarea lacunelor proprii sau pe cele ale colegilor, chiar dacă nu sunt sancţionate prin note, constituie un prim pas pe drumul conştientizării competenţelor în mod independent.

2. Autonotarea controlată. În cadrul unei verificări, elevul este solicitat să-şi acorde o notă, care este negociată, apoi, cu profesorul sau împreună cu colegii. Cadrul didactic are datoria să argumenteze şi să evidenţieze corectitudinea sau incorectitudinea aprecierilor avansate.

3. Notarea reciprocă. Elevii sunt puşi în situaţia de a-şi nota colegii, prin reciprocitate, fie la lucrările scrise, fie la ascultările orale. Aceste exerciţii nu trebuie neapărat să se concretizeze în notare efectivă.

4. Metoda de apreciere obiectivă a personalităţii. Concepută de psihologul Gheorghe Zapan, această metodă constă în antrenarea întregului colectiv al clasei, în vederea evidenţierii rezultatelor obţinute de aceştia prin coroborarea a cât mai multe informaţii şi aprecieri - eventual, prin confruntare - în vederea formării unor reprezentări cât mai complete despre posibilităţile fiecărui elev în parte şi ale tuturor la un loc.

Atitudinile elevilor faţă de aprecieri şi note sunt destul de diferite. În fiecare caz acţionează mecanisme de comportare care s-au format în decursul unei perioade mai îndelungate de timp. Pentru a schimba atitudinea elevilor faţă de aprecierea şcolară este necesar să cunoaştem factorii care o determină: de natură psihică, mediul socio-cultural, nivelul de aspiraţie a familiei, opţiunea şcolară şi profesională, clasa, colectivul din care face parte.

Capacitatea educatorului de a cunoaşte elevul şi de se situa pe punctul lui de vedere, "de a vedea" materia de învăţământ şi cu ochii acestuia este o calitate necesara oricărui învăţător, profesor, opusă egocentrismului. Calitatea de a se transpune în situaţia elevului , de a-l înţelege, aprobându-i sau respingându-i punctul de vedere presupune şi o anumita stabilitate emoţională, un anumit echilibru psihic şi moral, mai ales informaţie şi formaţie profesionala de examinator şi evaluator.

Îndeplinind o funcţie diagnostică, prognostică, educativă şi de selecţie, aprecierea şcolară are valoare stimulativă, formativă şi orientativă pentru elev, în măsura în care ea nu rămâne exterioară acestuia, în măsura în care este înţeleasă şi acceptată, care-l îndeamnă pe elev la meditaţie.

Unii teoreticieni includ *examenele* ca modalitate de evaluare externă în lista metodelor alternative de evaluare. Examenele certifică, la sfârşit de ciclu şcolar, cunoştinţele şi competenţele elevilor care le permit acestora să acceadă într-o nouă formă de învăţământ, sau într-un ciclu şcolar superior. Ca instrumente de evaluare se folosesc testele standardizate sau nestandardizate, interviul, probele orale etc. Toate aceste metode complementare de evaluare asigură o alternativă la formulele tradiţionale, a căror prezenţă este preponderentă în activitatea curentă la clasă, oferind alte opţiuni metodologice şi instrumentale care îmbogăţesc practica evaluativă.

A evalua rezultatele şcolare înseamnă a determina măsura în care obiectivele programului de instruire au fost atinse, precum şi eficienţa metodelor de predare-învăţare. Aceasta este punctul de final dintr-o succesiune de acţiuni cum sunt: stabilirea scopurilor pedagogice, proiectarea şi executarea programului de realizare a scopurilor sau măsurarea rezultatelor

aplicării programului. Esenţa evaluării este cunoaşterea efectelor acţiunii desfăşurate, pentru ca pe baza informaţiilor obţinute, această activitate să poată fi ameliorată in timp. Evaluarea înseamnă deci: măsurarea, interpretarea, aprecierea rezultatelor şi adoptarea deciziei.

BIBLIOGRAFIE:

Cucoş,C., (2002),*Pedagogie,*Editura Polirom,Iaşi

De Lasheere,G.,(1995),*Istoria universală a pedagogiei experimentale,*Editura Didactică şi Pedagogică,Bucureşti

Ionescu,M., (2003), *Instrucţie şi educaţie,Paradigme,strategii,orientări,modele,*Editura Presa Universitară Clujeană,Cluj-Napoca.

Mayer ,G.,(2000),*De ce şi cum evaluăm,*Editura Polirom,Iaşi

Scallon,G.,(1988),*L'Evaluation formative des appretissages,*vol 1,Les Presses de l'Universite Laval,Quebec

Stan,C.,(2001),*Autoevaluarea şi evaluarea didactică,* Editura Presa Universitară Clujeană,Cluj-Napoca.

TENDINȚE DE MODERNIZARE A EVALUĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

prof. Necşulea Cornelia Ileana
Școala Gimnazială „Sf. Gheorghe" Craiova

Astăzi, se discută din ce în ce mai des despre necesitatea unei „culturi evaluative" care trebuie formată şi promovată în rândul celor care se ocupă de formarea tinerelor generaţii. Pentru aceasta sunt necesare transformări fundamentale în primul rând în mentalitatea teoreticienilor şi practicienilor din domeniul educaţiei. Esenţa schimbărilor petrecute în ultimul deceniu al secolu-lui trecut şi care se continuă şi astăzi derivă din aceea că „evaluarea şcolară este concepută din ce în ce mai mult ca parte integrantă a procesului de învăţare şi jalon al acesteia" (Yvan Abernot, Les méthodes d'évaluation scolaire, Nouvelle edition, DUNOD, Paris, 1996, pag.5). Conceptul care a modificat întreaga pedagogie a ultimelor decenii şi care nu şi-a epuizat încă resursele este cel de „evaluare formativă".Acest concept instituie evaluarea ca mijloc de formare a elevului şi permite observarea e-voluţiei competenţelor sale. Considerarea evaluării moderne ca făcând parte integrantă din proce-sul de învăţare, intim asociat acestuia, a condus la distanţarea sa de tradiţionala „verificare" a cunoştinţelor şi chiar de tradiţionala apreciere şcolară. (Ioan Cerghit, Sisteme alternative şi comple-mentare de instruire, Editura Aramis, 2002, pag. 292).

Evaluarea modernă, care promovează tranziţia de la noţiunea de control al însuşirii cu-noştinţelor la conceptul de evaluare atât a rezultatelor învăţării dar mai ales a proceselor pe care le implică, semnifică trecerea de la o pedagogie a transmiterii cunoştinţelor la o pedagogie a însuşirii cunoştinţelor şi a ştiinţei de a deveni. Integrarea evaluării în structura activităţii didactice de către concepţiile pedagogiei mo-derne determină amplificarea funcţiei educative a acesteia, situând-o într-o poziţie cheie în procesul instructiv-educativ. Această consecinţă derivă dintr-o firească înţelegere a evaluării ca „ştiinţă a valorii" (Ioan Cerghit, op. cit., pag. 287). A evalua înseamnă , între altele, a emite judecăţi de valoare , ceea ce presupune a te raporta la valori sau a face trimitere la un sistem de valori.
Procesul evaluativ îşi relevă pe deplin funcţia de feed-back atunci când educatorul şi elevii se regăsesc în calitate de parteneri în cadrul procesului educaţional. Aceasta presupune ca fiecare dintre parteneri să conştientizeze rolul pe care îl deţine la nivelul interacţiunii didactice şi să folosească reacţiile celuilalt pentru a-şi optimiza propriul comportament.

Caracteristicile actuale ale conceptului de evaluare pot fi sintetizate astfel:

-evaluarea şcolară nu este decât un mijloc în slujba progresului elevului, nu un scop în sine;

-evaluarea trebuie să fie în slujba procesului educativ şi integrată acestuia;

-evaluarea trebuie să aprecieze înainte de toate drumul parcurs de elevi: progres/regres;

-evaluarea trebuie să stimuleze activitatea elevului şi să faciliteze progresul său;

-pentru a fi corect, profesorul trebuie să fie neutru şi obiectiv pe cât posibil;

-a evalua un elev înseamnă a-i transmite informaţii utile;

-evaluarea trebuie să-l ajute pe elev;

-evaluarea trebuie să se facă în folosul copilului; ea trebuie să-l ajute să-şi construiască viitorul;

-evaluarea trebuie să se adreseze unei fiinţe în devenire care nu a încheiat procesul de dezvoltare;

Învăţarea asistată de evaluare

În învăţământ, evaluarea dobândeşte o anumită specificitate, având în vedere faptul că ac-tivitatea educaţională în ansamblul ei este orientată şi raportată la un sistem de valori ale culturii, ale ştiinţei, literaturii şi artei, ale filosofiei şi moralei, ale calităţii umane şi sociale. Cu alte cu-vinte învăţământul îşi declară în mod clar prioritățile pentru un anumit sistem de valori, îşi justi-fică opţiunile şi preferinţele în raport cu anumite valori traduse în obiective. Aceste valori trebuie să şi le însuşească şi să şi le interiorizeze elevul, să le integreze în structurile sale de cunoaştere şi simţire, în conduita personală. Din perspectiva abordării curriculare şi sistemice a procesului de învăţământ, evaluarea face parte integrantă dintr-un tot, nu trebuie tratată izolat, ci în strânsă corelaţie cu celelalte ac-tivităţi prin care se realizează procesul de învăţământ, cu predarea şi învăţarea. Pe de altă parte, metodele, tehnicile şi instrumentele de evaluare nu pot fi disociate de celelalte variabile ale evalu-ării: obiectul evaluării (ce se evaluează), criteriile / obiectivele educaţionale, strategiile evaluative etc.

O caracteristică a ultimelor lucrări de referinţă în domeniu este aceea că în domeniul şco-lar trebuie să vorbim despre evaluare în termeni de procese. În locul termenului consacrat de "evaluare" trebuie să vorbim de "activitate evaluativă", de "evaluare în acţiune, în desfăşurare". În domeniul evaluării şcolare asistăm la un proces de îmbogăţire a acesteia şi tranziţia de la manifestarea ei ca instrument de măsură şi control la un demers centrat pe învăţarea de către e-lev, pe procesele cognitive ale acestuia, pe reglarea şi pe autoreglarea cunoaşterii. Din perspecti-va acestor idei, evaluarea şcolară devine dinamică, centrată pe procesele mentale ale elevului, fa-vorizând autoreglarea, autoreflecţia şi înlocuind acea concepţie statică, bazată pe control, exami-nare, sancţiune. În acest fel se poate ajunge la "învăţarea asistată de evaluare".

Principalele tendinţe de modernizare a evaluării şcolare pot fi sintetizate astfel:

S-a îmbogăţit cantitativ şi s-a dezvoltat calitativ cadrul conceptual din domeniul evalua-tiv ; în vocabularul cotidian, cu privire la evaluare se întâlnesc frecvent o multitudine de termeni noi, în timp ce alţii folosiţi tradiţional şi-au îmbogăţit semnificaţia, în consens cu schimbările din planul teoriei şi practicii educaţionale.

Evaluarea modernă este abordată în termeni de procese şi nu de proceduri / modalităţi de măsurare a rezultatelor învăţării. Termenul clasic de "evaluare", care ne conduce în mod spontan şi obligatoriu cu gândul la "control", "verificare", "examinare", ar trebui înlocuit, nu numai la nivel terminologic, cât mai ales ca mod de concepere, prin sintagma „activitate evaluativă". Din perspectiva modernă, "a evalua" înseamnă a desfăşura o activitate care însoţeşte pas cu pas procesul de predare-învăţare. Introducerea în teoria şi practica pedagogică a conceptului de „evaluare formativă" a determinat atenţionarea pedagogilor asupra faptului că obiectul lor de studiu în domeniul evaluativ, în consens cu ideile psihologiei cognitive, trebuie să-l reprezinte cu prioritate procesele de învăţare ale elevilor şi nu comportamentele manifestate de aceştia ca rezultat al învăţării. O altă idee de bază vizează coresponsabilizarea celui care învaţă (elevul). Aceasta presupune dezvoltarea capacităţii de autoreflecţie asupra propriei învăţări, intrarea în funcţiune a mecanismelor metacognitive. Cu alte cuvinte, "cunoaştere despre autocunoaştere".

Învăţământul modern solicită conceperea unui nou cadru de evaluare, a unui nou sistem de referinţă care să aibă la bază formarea competenţelor elevilor. Multe sisteme de învăţământ, inclusiv cel românesc din ultimii ani, îşi propun să dezvolte activitatea instructiv-educativă având ca referenţial competenţele generale şi specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învaţă – elevul – pe parcursul şi la finalul unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc.

Centrarea pe competenţe este o preocupare majoră a ultimilor ani. În zilele noastre, se tinde spre o evaluare complexă, realizată prin intermediul unei metodologii complexe şi a unui instrumentar diversificat care presupune:

– Extinderea gamei metodelor de evaluare folosite de cadrele didactice la clasă, vorbindu-se tot mai mult despre complementaritatea metodelor tradiţionale (evaluări orale, scrise, probe practice etc.) cu altele noi, moderne (portofoliul, proiectul, investigaţia, autoevaluarea etc.), ce reprezintă de fapt alternative în contextual educaţional actual, când se cere cu insistenţă deplasarea accentului de la evaluarea produselor învăţării la evaluarea proceselor cognitive ale elevului în timpul activităţii de învăţare.
– Îmbogățirea sistemul tehnicilor şi instrumentelor de evaluare. În practica evaluativă curentă, dar şi în lucrări de specialitate de referinţă se solicită integrarea în probele de evaluare a itemilor obiectivi, semiobiectivi şi subiectivi, în deplină corespondenţă cu complexitatea competenţelor şi performanţelor vizate prin programele şi manualele şcolare.

Bibliografie:

1. Albu, M., Metode şi instrumente de evaluare în psihologie, Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2000
2. Bocoş, Muşata, Instruirea interactivă, Presa Universitară Clujeană, 2002
3. Cerghit, Ioan, Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii, Aramis, 2002

IMPACTUL PARTENERIATULUI ELEV – PROFESOR ASUPRA SUCCESULUI EDUCAŢIONAL

Profesor Necula Monica
Şcoala Gimnazială Nr. 29 Galaţi

Rezumat

Acest studiu analizează impactul parteneriatului dintre elevi și profesori asupra succesului educațional. Se examinează modul în care colaborarea strânsă între aceste două părți influențează rezultatele academice și dezvoltarea personală a elevilor. Studiul explorează transformările recente în educație, tendințele actuale și rolul esențial al parteneriatului în îmbunătățirea procesului educațional. Printr-o revizuire detaliată a literaturii și a studiilor de caz, referatul evidențiază beneficiile și provocările colaborării dintre elevi și profesori.

Cuvinte cheie: parteneriat elev-profesor, succes educațional, învățământ, colaborare, transformări educaționale

1. Introducere

Într-o eră caracterizată de schimbări rapide și transformări continue, sistemul educațional trebuie să evolueze pentru a răspunde nevoilor variate ale elevilor și cerințelor societății. Parteneriatul dintre elevi și profesori a devenit un factor crucial în succesul educațional, având un impact semnificativ asupra performanțelor academice și dezvoltării personale a elevilor. Acest referat își propune să exploreze impactul acestei relații colaborative și să analizeze cum contribuie la atingerea obiectivelor educaționale.

2. Transformări Recente în Educație

2.1 Tehnologia și digitalizarea educației

Transformările tehnologice au adus schimbări radicale în educație, influențând modul în care sunt livrate lecțiile și accesate resursele educaționale. Utilizarea tehnologiilor digitale, cum ar fi platformele de învățare online, aplicațiile educaționale și tablourile interactive, a permis o personalizare mai mare a învățării și a facilitat interacțiunea între elevi și profesori. Tehnologia a oferit oportunități pentru învățare adaptativă, permițând profesorilor să își ajusteze metodele de predare pentru a răspunde nevoilor specifice ale elevilor. În plus, elevii pot accesa material educațional din diverse surse și colabora cu colegii lor prin intermediul platformelor online.

2.2 Educația personalizată

Educația personalizată se bazează pe adaptarea procesului educațional la nevoile și stilurile de învățare ale fiecărui elev. Această abordare necesită o colaborare strânsă între elevi și profesori, deoarece planurile de lecție trebuie să fie ajustate în funcție de ritmul și abilitățile fiecărui elev. Profesorii trebuie să folosească datele despre performanțele elevilor pentru a personaliza materialul educațional și a oferi feedback constructiv. Educația personalizată poate include folosirea tehnologiilor de învățare adaptativă care ajustează dificultatea sarcinilor în funcție de progresul elevului. Prin această adaptare, elevii sunt mai motivați și mai implicați în procesul de învățare.

2.3 Învățarea colaborativă

Învățarea colaborativă este o metodă pedagogică care promovează cooperarea activă între elevi și între elevi și profesori. Această metodă include activități de grup, proiecte comune și discuții interactive care facilitează schimbul de idei și dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor. Studiile arată că învățarea colaborativă nu doar că îmbunătățește performanțele academice ale elevilor, dar și dezvoltă competențele sociale și interumane. Elevii care lucrează împreună în grupuri mici pot dezvolta abilități de comunicare și de lucru în echipă, care sunt esențiale pentru succesul lor viitor în carieră și viață. De asemenea, această abordare permite profesorilor să observe mai bine procesul de învățare și să intervină acolo unde este necesar.

3. Impactul parteneriatului elev-profesor

3.1 Definirea parteneriatului

Parteneriatul dintre elevi și profesori implică o colaborare activă și reciproc avantajoasă. În această relație, profesorii nu sunt doar furnizori de cunoștințe, ci și mentori și ghizi care sprijină elevii în procesul lor educațional. Elevii, pe de altă parte, sunt încurajați să participe activ la propria învățare, să își exprime opiniile și să contribuie la dezvoltarea propriului parcurs educațional. Un parteneriat eficient se bazează pe respect reciproc, comunicare deschisă și feedback constructiv.

3.2 Avantajele parteneriatului

Un parteneriat strâns între elevi și profesori are multiple beneficii. În primul rând, contribuie la creșterea motivației elevilor. Atunci când elevii se simt implicați activ în procesul educațional și percep că opiniile lor sunt apreciate, sunt mai motivați să participe și să își asume responsabilitatea pentru propria învățare. Motivarea este un factor esențial în performanța academică, iar elevii care se simt sprijiniți de profesorii lor tind să fie mai angajați și mai dedicați studiului.

În acelaşi timp, o relație pozitivă între elevi și profesori favorizează dezvoltarea unei atmosfere de învățare deschise și suportive. Într-un mediu în care elevii se simt confortabil să își exprime ideile și să ceară ajutor, se creează condiții mai bune pentru învățare. Profesorii care adoptă un stil de predare colaborativ observă o mai bună implicare din partea elevilor și o atmosferă educațională mai pozitivă. Această atmosferă poate duce la îmbunătățirea performanțelor academice și a rezultatelor evaluărilor.

Un alt avantaj al parteneriatului este dezvoltarea competențelor interumane ale elevilor. Prin colaborare și discuții de grup, elevii își dezvoltă abilități esențiale precum comunicarea, lucrul în echipă și rezolvarea problemelor. Aceste competențe sunt importante nu doar pentru succesul academic, ci și pentru succesul profesional și personal în viitor.

4. Studiu de caz: Proiectul Elevi și Profesori: Parteneriat pentru Succes

4.1 Contextul proiectului

Un proiect educaţional de tip „Elevi și Profesori: Parteneriat pentru Succes” are scopul de a explora și a promova colaborarea între elevi și profesori în diferite contexte educaționale. Proiectul poate să dezvolte și să implementeze metode inovatoare care să sprijine parteneriatul și să contribuie la îmbunătățirea performanțelor academice ale elevilor. Obiectivul principal al proiectului este de a crea modele educaționale care să reflecte importanța colaborării între elevi și profesori și să identifice cele mai bune practici în acest domeniu.

4.2 Metodologie

Pentru a evalua impactul parteneriatului asupra performanțelor elevilor, metodologia proiectului propune o serie de activități de cercetare: aplicarea de chestionare atât elevilor, cât și profesorilor, pentru a colecta date despre experiențele și percepțiile acestora în legătură cu parteneriatul educațional, organizarea de focus grupuri și sesiuni interactive pentru a explora mai în detaliu efectele colaborării asupra motivației și performanțelor elevilor. De asemenea, observații directe în sălile de clasă pentru a analiza modul în care parteneriatul influențează interacțiunile și procesul de învățare.

4.3 Rezultate și Concluzii

Rezultatele studiului au arătat că parteneriatul activ între elevi și profesori a avut un impact pozitiv semnificativ asupra succesului educațional. Elevii care au fost implicați în activități de învățare colaborativă și au beneficiat de suportul activ al profesorilor au demonstrat o creștere a motivației și a performanțelor academice. Profesorii care au adoptat metode de predare colaborative au observat o mai bună implicare și comunicare cu elevii, ceea ce a contribuit la crearea unui mediu educațional mai pozitiv și mai eficient.

Studiul a identificat câteva **bune practici** pentru îmbunătățirea parteneriatului dintre elevi și profesori. Printre acestea se numără:

- **Stabilirea de obiective comune:** Stabilirea de obiective educaționale clare și comune între elevi și profesori facilitează colaborarea eficientă. Aceste obiective ar trebui să fie bine definite și să reflecte nevoile și așteptările ambelor părți. Atunci când elevii și profesorii lucrează împreună pentru atingerea unor obiective comune, se întărește sentimentul de responsabilitate și angajament.
- **Feedback constructiv:** O comunicare deschisă și feedbackul constructiv sunt esențiale pentru un parteneriat eficient. Profesorii ar trebui să ofere feedback regulat și specific despre performanțele elevilor, iar elevii ar trebui să aibă oportunitatea de a oferi feedback despre experiențele lor educaționale. Feedbackul constructiv ajută la identificarea ariilor de îmbunătățire și contribuie la dezvoltarea abilităților.
- **Activități de învățare colaborativă:** Activitățile care promovează colaborarea între elevi și profesori pot include proiecte de grup, discuții interactive și studii de caz. Aceste activități ajută la dezvoltarea competențelor sociale și interumane ale elevilor și facilitează învățarea activă.
- **Formare profesională pentru profesori:** Instruirea continuă a profesorilor în metodele de predare colaborativă și utilizarea tehnologiilor educaționale este crucială. Formarea profesională ajută profesorii să adopte strategii inovatoare și să îmbunătățească relația cu elevii.
- **Crearea unui mediu de învățare pozitiv:** Un mediu educațional care încurajează respectul reciproc, încrederea și deschiderea facilitează colaborarea. Activitățile care contribuie la crearea unui climat pozitiv în clasă includ organizarea de sesiuni de team-building și stabilirea unor reguli clare de comunicare și comportament.

5. Activități concrete pentru îmbunătățirea parteneriatului elev - profesor

Pentru a implementa și a întări parteneriatul dintre elevi și profesori, se pot desfășura următoarele activități concrete:

5.1 Proiecte de grup

Proiectele de grup în care elevii lucrează împreună pentru a rezolva probleme sau pentru a dezvolta produse finale (cum ar fi prezentări sau lucrări de cercetare) încurajează colaborarea și schimbul de idei. Profesorii pot facilita aceste proiecte prin oferirea de orientări clare, resurse adecvate și feedback continuu. De exemplu, un proiect de grup pe tema schimbărilor climatice poate implica cercetarea și prezentarea impactului local și global al schimbărilor climatice, promovând colaborarea între elevi și integrarea feedbackului profesorului.

5.2 Sesiuni de discuții interactive

Discuțiile interactive în clasă permit elevilor să își exprime opiniile și să dezbată subiecte relevante. Profesorii pot organiza dezbateri, sesiuni de brainstorming și grupuri de discuție pentru a stimula gândirea critică și pentru a încuraja participarea activă a elevilor. De exemplu, o dezbatere pe tema "Impactul tehnologiei asupra educației" poate ajuta elevii să exploreze diverse perspective și să dezvolte abilități de argumentare.

5.3 Sesiuni de feedback și autoevaluare

Sesiunile de feedback și autoevaluare permit elevilor să reflecteze asupra propriilor performanțe și să primească sugestii pentru îmbunătățire. Profesorii pot organiza întâlniri regulate pentru a discuta progresul elevilor, pentru a analiza realizările și pentru a stabili planuri de acțiune pentru viitor. De exemplu, după un test sau un proiect, profesorii pot organiza sesiuni de feedback în care elevii discută despre punctele forte și ariile de îmbunătățire ale lucrării lor.

5.4 Ateliere de lucru și seminarii

Atelierele de lucru și seminariile pot fi organizate pentru a dezvolta competențe specifice, cum ar fi abilități de cercetare, scriere academică sau prezentare. Aceste sesiuni pot include participarea activă a elevilor și colaborarea cu profesorii pentru a explora subiecte de interes și pentru a dezvolta competențe practice. De exemplu, un atelier de scriere creativă poate include exerciții colaborative și feedback din partea profesorilor pentru a ajuta elevii să își îmbunătățească abilitățile de scris.

5.5 Activități extracurriculare

Activitățile extracurriculare, cum ar fi cluburile școlare, competițiile academice și evenimentele de voluntariat, pot întări parteneriatul dintre elevi și profesori. Aceste activități oferă oportunități suplimentare pentru colaborare și dezvoltare personală. De exemplu, un club de dezbateri sau un club de știință poate organiza întâlniri regulate în care elevii și profesorii lucrează împreună pentru a pregăti proiecte și prezentări.

6. Concluzii și recomandări

Parteneriatul dintre elevi și profesori este un factor esențial în succesul educațional, având un impact semnificativ asupra motivației, performanțelor academice și dezvoltării personale a elevilor. Transformările recente din educație, cum ar fi digitalizarea și personalizarea învățării, oferă oportunități pentru îmbunătățirea acestui parteneriat. Studiul a arătat că un parteneriat activ și colaborativ poate aduce beneficii semnificative pentru toți cei implicați, contribuind la crearea unui mediu educațional mai pozitiv și mai eficient.

Pentru a întări și a susține parteneriatul elev-profesor, este important ca sistemele educaționale să promoveze și să investească în bune practici, cum ar fi stabilirea de obiective comune, oferirea de feedback constructiv și organizarea de activități colaborative. Prin

implementarea acestor strategii și activități, se poate contribui la îmbunătățirea rezultatelor educaționale și la dezvoltarea competențelor esențiale ale elevilor.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin. Educația. Reîntemeieri, provocări, dileme. Editura Polirom, 2020.
2. Potolea, Dan, Toma, S. & Borzea, A. Profesionalizarea carierei didactice. Editura Universității din București, 2012.
3. Hattie, John. Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement. Routledge, 2009.
4. Robinson, Ken. Creative Schools: The Grassroots Revolution That's Transforming Education. Penguin Books, 2016.

Învățarea prin cooperare – o metodă modernă și inovatoare

Prof. înv. primar Nedeianu Lorenia

Liceul Greco-Catolic *Iuliu Maniu*, Oradea

De ce am utiliza învăţarea prin cooperare?

Învăţământul românesc se confruntă cu probleme din ce în ce mai complexe, care necesită un nou mod de gândire, idei noi, informaţii noi şi bineînţeles, un nou mod de a învăţa. Analfabetul de mâine nu va mai fi cel care nu ştie să citească, ci cel care nu a învăţat cum să înveţe. Cercetările în domeniu sunt printre sursele care ne conving de importanţa învăţării prin cooperare. Cei care au formulat şi susţinut această teorie şi practicile de învăţare echivalente sunt Kurt Lewin (1890-1947), Morton Deutsch şi fraţii David şi Roger Johnson. De la publicarea primului studiu, în 1898, au existat aproape 600 de studii experimentale şi peste 100 de studii corelate, legate de activităţile individuale, competitive şi cooperante. Diversele rezultate ale acestor studii au avut în vedere: efortul de a atinge un scop, relaţii pozitive şi sănătate mentală. Cercetările arată că, în comparaţie cu eforturile individuale şi competitive, prin cele de cooperare se obţin în mod obişnuit următoarele:

- achiziţie şi eficienţă superioară a elevului;
- relaţii de implicare şi întrajutorare mai puternice;
- mai bună sănătate mentală, competenţă socială şi încredere în sine.

Învăţarea prin cooperare accentuează ideea că elevii lucrează împreună pentru atingerea unor scopuri comune. În clasele cooperante, elevii sunt încurajaţi să caute răspunsuri care le sunt benefice atât lor, cât şi celorlalţi membrii ai grupului. Ea implică grupuri mici de lucru astfel încât elevii lucrează împreună pentru a atinge maximum de eficacitate în procesul propriu şi al celorlalţi de învăţare, conştientizând că toţi membrii grupului împărtăşesc un scop comun, cunoscând că performanţa unuia se răsfrânge atât asupra propriei persoane cât şi asupra celorlalţi, bucurându-se ori de câte ori un membru al grupului reuşeşte.

Într-o clasă bazată pe învăţarea prin cooperare există o relaţie pozitivă de interdependenţă între elevi.

Principiile fundamentale ale învăţării prin cooperare

Pentru ca învăţarea prin cooperare să fie eficientă, cadrele didactice trebuie să utilizeze principiile fundamentale în fiecare lecţie cooperantă.

Există 5 principii fundamentale:

1) **Interdependenţa pozitivă** care funcţionează doar atunci când toţi membrii grupului realizează că sunt dependenţi unii de alţii şi că nu pot reuşi dacă ceilalţi nu reuşesc. Dacă unul eşuează, toţi eşuează.

2) **Responsabilitatea individuală şi de grup.** Fiecare membru trebuie să-şi aducă contribuţia la sarcina de muncă, fiecare este responsabil de sarcina dată. Scopul fiecărui grup cooperant este acele de a face din fiecare individ o persoană mai puternică.

3) **Promovarea interacţiunii,** înseamnă că elevii muncesc împreună într-un mod în care se stimulează intelectual şi social. Elevii trebuie să lucreze în strânsă legătură unul cu altul (faţă în faţă, cot la cot). Când interacţiunea este prezentă, elevii îşi împărtăşesc resursele materiale şi cognitive, se încurajează, se ajută, se susţin şi îşi laudă eforturile.

4) **Formarea deprinderilor sociale interpersonale şi de grup.** În învăţarea prin cooperare, elevilor li se cere să îşi însuşească cunoştinţe, dar şi să îşi formeze unele deprinderi interpersonale şi de grup pentru a funcţiona în cadrul grupurilor.

5) **Evaluarea continuă în cadrul grupului.** Există doar atunci când membrii grupului împărtăşesc modul în care ei reuşesc să realizeze obiectivele educaţionale şi sociale. Grupurile trebuie să conştientizeze care dintre acţiunile lor le-au fost de ajutor şi care nu.

Cele 5 principii de bază sunt nişte reguli care trebuie aplicate riguros şi atent.

Rolul cadrului didactic este foarte important în dirijarea unei lecţii în care se aplică învăţarea prin cooperare. El este cel care ia decizii înaintea predării lecţiei, este cel care explică activitatea care urmează să fie desfăşurată, conduce lecţia, evaluează şi analizează rezultatele.

Ce presupune învăţarea prin cooperare ?

Se iau anumite decizii înaintea începerii lecţiei:

- se stabilesc obiectivele;
- se decide dimensiunea grupurilor;
- se alege metoda de formare a grupurilor;
- se decid rolurile fiecărui membru;
- se aranjează sala de clasă;
- se pregătesc materialele pentru activitate.

Se explică activitatea şi caracteristicile unei lecţii cooperante:

- se explică elevilor sarcinile şcolare, criteriile de evaluare, interdependenţa pozitivă, responsabilitatea individuală, comportamentul aşteptat de la elevi în timpul lecţiei.

Se monitorizează şi se intervine:

- se monitorizează fiecare grup de lucru;
- se intervine pentru optimizarea sarcinii şi funcţionării grupului;
- se trag concluziile.

Se evaluează şi se analizează:

- se apreciază şi se evaluează cantitatea şi calitatea rezultatelor obţinute de elev;
- se analizează modul de funcţionare a grupurilor;
- se cere elevilor să întocmească un plan de îmbunătăţire a modului lor de lucru;
- se cere elevilor să felicite şi să aprecieze contribuţia fiecăruia la munca în grup.

Metode folosite la învăţarea prin cooperare

Literatura de specialitate acordă spaţii ample problematicii învăţării prin cooperare precum şi rolului pe care metodele activ-participative îl joacă în acest sens, punându-le în antiteză cu metodele tradiţionale de învăţare. Cele mai cunoscute dintre acestea ar fi *Cubul, Turul galeriei, Mozaicul, Cercul lui Robin, Caruselul, Cerc interior – cerc exterior, Amestecă, îngheaţă, formează perechi, Co-op, co-op, Chip-urile vorbitoare* etc

METODA „POSTERUL”

Obiectiv – găsirea prin cooperare a elementelor caracteristice ale unor teme ce vizează situații, procese, fenomene din mediul înconjurător în general și relațiile dintre ele, potrivit temei de studiu; realizarea în grupuri mici a ansamblului, prin folosirea unor materiale didactice variate: fotografii, desene, ilustrații etc.; crearea unor structuri verbale adecvate: versuri, ghicitori, curiozități, mesaje, reflecții etc.

Se formează grupuri de 4 copii:

- fiecare grup va primi o foaie tip A4 sau A3 și material ilustrativ adecvat;
- copiii audiază un text, depistează o situați- problemă sau un mesaj;
- copiii realizează un montaj de tip poster cu tema dată.

Rezumând, putem afirma că învăţarea prin cooperare se referă la un set de metode de predare ce presupun organizarea claselor în grupuri mici, formate (de regulă) din 5-6 membri, în scopul responsabilizării elevilor atât pentru propria învățare şi autocunoaştere, cât şi pentru performanțele şi cunoaşterea colegilor. Ea pune accent pe dezvoltarea unor deprinderi sociale (de învățare permanentă) la elevi prin antrenarea acestora în activități didactice speciale de formare a acestor deprinderi, ţelul final fiind acela de a crea un climat de colaborare şi echilibru la nivelul întregii clase şi, pe viitor, la nivelul societăți

BIBLIOGRAFIE:

KATE, BURKE WALSH, (1999), *Predarea orientată după necesitățile copilului*, Editura Cermi, Iași;

FLUERAŞ, VALERIU, (2005), *Teoria şi practica învățării prin cooperare*, Casa Cărții de Ştiință, Cluj-Napoca;

OPREA, CRENGUȚA-LĂCRĂMIOARA, (2006), *Strategii didactice interactive*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti.

Incluziunea școlară între deziderat și practică

Prof. înv. primar Nedeianu Lorenia
Liceul Greco-Catolic *Iuliu Maniu,* Oradea

Incluziunea școlară trebuie să fie un obiectiv susținut nu doar de profesori, ci de toți cei implicați în mediul școlar, pentru a asigura un proiect de incluziune complet. Nu trebuie să subestimăm importanța acestei incluziuni, deoarece toți copiii(indiferent din ce medii sau culturi provin) merită să aibă acces la educație și să învețe în același mod. Fiecare elev trebuie să aibă la dispoziție toate instrumentele necesare pentru a-și continua formarea într-un mod cât mai simplu și natural. Într-un mediu incluziv, adaptat pentru toți, copiii pot crește nu doar din punct de vedere cultural, ci și personal, îmbunătățindu-și relațiile cu ceilalți. De aceea, este important să regândim modul de predare tradițional, pentru a-l face incluziv și inovator.

Ce este predarea inclusivă?

Cel mai simplu mod de a garanta incluziunea la școală este, fără îndoială, promovarea **predării incluzive** . Este o abordare școlară care își propune să pună în valoare și să respecte toți elevii, indiferent de caracteristicile acestora. Această predare își propune să valorifice particularitățile fiecărui individ prin evidențierea calităților sale pregnante care pot fi folosite pentru a crea un grup coeziv în clasă și pentru a crește sentimentul de apartenență. Prin urmare, este necesar să-i învățăm, să-i îndrumăm pe elevi să elimine orice tip de **discriminare** bazat pe diferența de gen, limbă, rasă, religie sau dizabilitate. În predarea incluzivă, **diversitatea** nu reprezintă un dezavantaj ci mai degrabă un plus, o valoare adăugată care poate fi valoroasă și educativă pentru toți elevii. Prin urmare, școala trebuie să se angajeze să se asigure că acest lucru este posibil prin educație, drept la care toți elevii trebuie să aibă acces fără nicio distincție.

Cum să punem în practică cultura incluziunii la școală?

Predarea incluzivă , deși fundamentală, nu este ușor de pus în practică la școală, deoarece trebuie folosite strategiile potrivite pentru ca simțul identității individului să nu se termine în reducerea și conformarea excesivă la un standard. Prin urmare, sunt multe dificultăți care pot fi întâmpinate în atingerea acestui obiectiv. Pentru a putea veni în întâmpinarea nevoilor tuturor elevilor, este indicat în primul rând realizarea unui **Plan de Predare Personalizat** , caracterizat

prin utilizarea unor instrumente care pot ajuta copiii să învețe mai bine, în special pentru elevii cu **CES** (cerințe educaționale speciale) sau pentru cei cu dificultăți de învățare. Profesorii trebuie, prin urmare, să ia în considerare faptul că acești elevi nu pot dobândi cunoștințe academice în același mod ca alți colegi de clasă, ci au nevoie de un **program personalizat,** bazat pe nevoile lor. Un element important care nu trebuie subestimat este crearea unui mediu de predare primitor și funcțional. Acesta din urmă nu include doar birouri, scaune și sala de clasă, ci trebuie considerat ca un spațiu cultural în care fiecare se poate exprima în cel mai bun mod posibil. Mediul **de învățare** trebuie să încurajeze comunicarea, ascultarea, respectul, creativitatea și colaborarea cu ceilalți. Elevii trebuie să se simtă în largul lor nu numai cu colegii de clasă, ci și cu profesorii care trebuie să faciliteze acest proces, de exemplu prin modificarea lecției frontale clasice.

Strategii didactice utile pentru promovarea incluziunii

Pentru a promova incluziunea, profesorii pot implementa câteva **strategii de predare** eficiente . Una dintre acestea constă cu siguranță în utilizarea dispozitivelor electronice care constituie un aliat valabil pentru profesori și elevi. Printre acestea trebuie să ne amintim mai întâi de **IWB** (tabletă interactivă multimedia) care, în comparație cu tabla tradițională, ne permite să creăm trasee multidisciplinare și să captăm atenția elevilor la clasă. Prin utilizarea IWB este posibil să profităm de imagini, sunete, **hărți conceptuale** , videoclipuri și instrumente audiovizuale care ne permit să tratăm un subiect într-un mod diferit. Cu acest tip de tablă, elevii dobândesc cunoștințe mai rapid și în același timp se pot distra. Există și alte dispozitive electronice care pot fi foarte utile la școală, cum ar fi smartphone-uri , tablete și computere. De fapt, tehnologia este prezentă astăzi în viața tuturor, adulților și copiilor, prin urmare poate fi exploatată într-un mod educațional chiar și la școală. Pe smartphone, elevii pot descărca aplicații în care să-și testeze abilitățile: prin **chestionare** , jocuri și exerciții este posibil să-i provoace pe colegii de clasă să-și testeze cunoștințele și abilitățile pe diferite discipline. Mai mult, aceste aplicații pot constitui un aliat valabil pentru copiii cu dizabilități, promovând integrarea acestora în grup. De fapt, există **programe** care ne permit să creăm rezumate mai ușor și imediat, altele care permit citirea automată a unui text și încă altele care oferă posibilitatea asocierii imaginilor cu cuvinte.

Alte metodologii care pot fi aplicate la școală

Alte metode de predare care pot fi folosite de profesorii școlii pentru a îmbunătăți cultura incluziunii sunt **învățarea prin cooperare** și **educația între egali (peer education)** . Prima reprezintă o metodologie care constă în colaborare și cooperare între elevi: profesorul împarte clasa în grupuri nu prea mari (în general compuse din maximum cinci persoane) în care fiecare primește un rol diferit. Fiecare băiat își asumă așadar responsabilitatea propriei sarcini și trebuie să o ducă la bun sfârșit astfel încât echipa să beneficieze de ea și să poată obține un rezultat satisfăcător. Apoi, toate grupurile își pot prezenta lucrările profesorului care își va face **evaluările** . Datorită învățării prin cooperare, copiii își pot îmbunătăți semnificativ abilitățile relaționale, simțul datoriei, creativitatea și capacitatea de a-i asculta pe ceilalți.

Educația **între egali (in perechi)** se bazează, de asemenea, pe colaborare, dar spre deosebire de învățarea prin cooperare, aceasta implică de obicei doi oameni care sunt la același nivel. În acest tip de strategie cele două părți se ajută reciproc în așa fel încât una să-și transmită celeilalte abilitățile. Prin urmare, elevii acționează ca profesori față de colegii lor, ajutându-i să depășească obstacolele legate de învățare. Educația între egali ne permite să stabilim relații mai puternice, să creștem socializarea și să vă îmbunătățim gestionarea îndatoririlor. **Muzica** și **arta** sunt alte două instrumente foarte utile pentru creșterea incluziunii în școală, deoarece promovează uniunea și permit dezvoltarea imaginației **.** Desigur, fiecare instrument folosit trebuie să fie potrivit vârstei elevului: la copiii de școală primară, de exemplu, este posibil să se concentreze pe jocuri simple și intuitive, în timp ce la copiii mai mari pot fi create **parcurse educaționale** mai complexe.

În toate aceste cazuri, profesorii au responsabilitatea de a interveni pentru a sprijini nu numai copiii cu dificultăți mai mari, ci și pe ceilalți elevi care vor trebui să înțeleagă pe deplin sensul incluziunii. O **școală incluzivă** este de fapt o școală mai conștientă, mai modernă și mai atentă la nevoile elevilor, dar mai ales mai unită și educativă.

BIBLIOGRAFIE:

1. British Council. *Creating an inclusive learning experience for English language learners with special needs: Case studies from around the British Council's global network.* 2012.www.teachingenglish.org.uk.

2. Delaney, Marie. *Teaching English to learners with Special Educational Needs (SENs) – Myths and realities.* British Council. 2017.

3. Dexter, Phil. British Council Teacher Development Adviser. *Neurodiversity: It's not what we think but how we think!* British Council. 2012

4. Vygotsky, L. *Mind in Society*. Cambridge. Mass Harvard University Press

MOMENTE DE ISTORIE MEDIEVALĂ A ORAȘULUI TECUCI

Prof. Negruț Gina

Colegiul Național de Agricultură și Economie, Tecuci

Toponimia poate fi socotită drept istoria nescrisă a unui popor, o adevărată arhivă, unde se păstrează amintirea atâtor evenimente, întâmplări și fapte mai mult sau mai puțin vechi sau importante, care s-au petrecut de-a lungul timpurilor și au impresionat într-un chip oarecare sufletul popular. Diferite momente din istoria unei colectivități umane: istorice, sociale, politice, psihologice, găsesc ecou, adesea foarte prelungit, uneori permanent și definitiv, în toponimie. Un eveniment important în rândul celor menționate este ocuparea unui anumit teritoriu, pentru vreme îndelungată, de către mai multe popoare, simultan sau rând pe rând.

În privința originii denumirii târgului Tecuci, există discuții între filologi; cei mai mulți dintre ei afirmă că ea este de origine slavă și anume de la slavii de răsărit, derivând din verbul respectiv care înseamnă ,,a curge".

O etimologie a Tecuciului a dat I.Bogdan în lucrarea sa ,,Diploma bârlădeană" din 1134. După el, târgul Tecuci și-a luat numele de la apa curgătoare, pe malurile căruia se află. Aceeași etimologie ca și I. Bogdan dă G.Weigand care spune ca Tecuciu înseamnă ,,curgătorul". Este posibil ca în documentul din 1437, decembrie 20 prin care voievozii Ilie și Ștefan dăriuesc păhărnicelului Ioan Ureche, între altele, satele Stănijani și Sârbi, expresie slavă ,,na teky"; privind aceste sate, să nu însemne ,,la Tecuci"- subânțeles ținutul- ci ,,pe Tecuci", adică pârâul cu acest nume, afluient al Bârladului.

După alți cercetători, am fi însă în fața unei denumiri pecenege sau cumane. Al. Phillippide afirmă că ,,tehek+uciu" înseamnă ,,capătul" sau ,,marginea țării", unde ,,tehec" este persan ;i înseamnă pământ, iar ,,uc" e turc și înseamnă ,,capă, extremitate, margine".

Ținutul Tecuciului este ținutul de margine și târgul Tecuci este târgul de margine al stăpânirii cumane, care avea ca oraș principal Bârladul.

Pentru prima dată se pomenește de Tecuci la 20 mai 1134, într-un hrisov al domnului Bârladului, Iancu Rostislavici, hrisov ce îl dădu negustorilor din Mesemvria și unde se spune că ,,le acordă să nu plătească vamă, la intrarea mărfurilor lor în orașul Galați, ci numai Bârlad,Tecuci și celelalte orașe ale Domniei sale, iar la exportarea diferitelor mărfuri locale,

adică moldovenești și la exportarea de mărfuri ungurești, rusești și boeme, să plătească vamă, numai în Galați și nu aiure".

Acest hrisov este cunoscut în literatura noastră și în literatura străină sub numele de ,,Diploma Bârlădeană"; el s-a găsit în Rusia între hârtiile Domnului Moldovei, Dimitrie Cantemir. S-a constatat însă de curând că nu este vorba decât despre un fals - unul dintre falsurile patriotice, de care s-a uzat nu numai la noi în secolul al XIX-lea.

Și dacă această diplomă s-a dovedit a fi falsă, nu același lucru se poate spune despre scrisoarea lui Iliaș Voievod, datând din prima jumătate a secolului al XV-lea, asupra autenticității sale neexistând dubii.

Această carte de la Iliaș Voievod este scrisă în limba slavonă, pe pergament, de ea atârnând pecetea domnească în ceară, animată de un șnur de mătase roșie si galbenă. Originalul se păstrează în arhivele Ministerului Afacerilor Externe din St.Petersburg. Acest act este foarte important pentru istoria epocii când fiii lui Alexandru cel Bun, Iliaș și Ștefan, au împărțit Moldova în două, după ce au scăldat-o în sânge, luptându-se pentru domnie, îndemnați de intrigile polonilor și ale câtorva boieri pentru care două țări, două domnii și un Vladislav, erau mai de folos decât un singur tron și o singură țară.

Scrisoarea, datată 1 septembrie 1435, este adresată regelui Poloniei,Vladislav Iagello și înștiințat că Iliaș Voievod s-a împăcat cu fratele său, Ștefan cedându-i printre altele si orașul Tecuci.

„ Și i-au dat iubitului meu frate Cetatea Chiliei, cu vama și iezerele ce ascultă de această cetate și orașul Vaslui și ocolul ce ascultă de acest oraș și ținutul Tutovei și târgul Bârladului și ocolul și morile covurluiene și orașul Tecuci și tot ocolul și oltenii". Aceasta este cea mai veche mențiune documentară pe care ne-a dat-o izvoarele istorice scrise. Documentul de la 1 septembrie 1435 este foarte important pentru organizarea internă a Moldovei deoarece aici apar ocoalele cu moșiile orașelor Chilia, Vaslui, Bârlad și Tecuci.

Faptul că aici a fost tot timpul reședința ținutului Tecuci, ne îngăduie concluzia că el a trebuit să existe și în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, când Moldova a cunoscut cu siguranță împărțirea în ținuturi. Împrejurarea că nu e amintit în privilegiul comercial din 1408, acordat de Alexandru cel Bun liovenilor și că aceștia plătesc vamă, când vin cu carele de pește de la Brăila la Bârlad, nu înseamnă că târgul Tecuci nu exista pe atunci. Documentele orașului Tecuci au fost adunate și publicate de C. Solomon și C.A.Stoide în colecția ,,Documente tecucene", în trei volume, la 1938.

Un document care prezintă aceeași importanță atât pentru viața economică cât și pentru atestarea localității este așezământul comercial din 3 iulie 1460, pe care Ștefan cel Mare îl

acordă din Suceava negustorilor leopolitani și care se păstrează în original în arhiva municipală din Lemberg.

În anul 1711, turcii și tătarii au prădat cea mai mare parte a Moldovei și au incendiat totul pe unde au trecut, iar locuitorii, parte au fost uciși, parte luați robi la tătari iar alții s-au refugiat în zonele învecinate. Locuitorii care au mai rămas la Tecuci s-au retras la Nicorești, mai aproape de munți și codri. De atunci, multe familii au rămas, până astazi, la Nicorești.

Situația se repetă în anul 1769, când orașul a rămas din nou în părăsire, iar mitropolitul și boierii Moldovei, după ordinul împărătesei Ecaterina, făcând un raport către generalul rus Flen, vorbesc despre starea Țării pomenind și de Tecuci: ,,În acest ținut a fost mai înainte, numindu-se târgul Tecuciului, dar s-a pustiit nerămânând nici o casă ”.

Tecuciul nu a fost implicat numai în evenimente neplăcute. Astfel, în anul 1587, orașul a fost ales ca loc pentru oficierea și sărbătorirea unei nunți domnești cu semnificații deosebite pentru istoria poporului român.

Nunta de la Tecuci, urmare a căsătoriei oficiale la 10 iunie 1587 între Vlad, nepotul domnului Moldovei, Petru Șchiopul și Velica, fiica lui Ivan Norocea, a fost o adevărată întrunire a românilor.

La nuntă a fost de față și domnul Mihnea al II-lea și doamna Ecaterina și toți boierii și curtea, fiind astfel caracterizată drept ,,o mare demonstrație românească, unindu-se acolo moldovenii și muntenii...”.

Bibliografie:

1. David Gheorghe, *Petru Șchiopul*, Editura Militară, București, 1984.
2. Giurescu C.Constantin, *Târguri sau orașe și cetăți moldovene*, Editura Academiei, București 1967.
3. Iordan Iorgu, *Toponimia românească*, vol. 1, Editura Academiei, București, 1963.
4. Negruț Gina, *Monografia orașului Tecuci*, coord. Nicu Mircea și Andronache Ștefan, Editura Geneze, Galați, 1999,
5. Phillippide Alexandru, *Originea românilor*, vol II, Editura Viața Românească”, Iași, 1927.

GESTURI MICI CARE ADUC BUCURIE NEPREȚUITĂ

Profesor Învățământ primar – Nemeș Anișoara
Școala Gimnazială „Avram Iancu" Târnăveni

MOTTO : „Fii schimbarea pe care vrei să o vezi în lume!" – Gandhi

În ultimii ani, voluntariatul a început să câștige din ce în ce mai mult teren. Acesta oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar.

Voluntariatul înseamnă să dăruim atât lucruri materiale cât și timpul de care are nevoie cineva în anumite momente. Activitatea de voluntariat este promovată în școli tot mai mult cu fiecare an întrucât se dorește cultivarea empatiei, bunătății, compasiunea înțelegerea și răbdarea de către copii. Practicând voluntariatul, copiii, indiferent cât de mici sunt, dezvoltă un sentiment de bucurie, simțindu-se utili și dobândesc mai multă încredere în ei înșiși.

Acțiunea de voluntariat contribuie la dezvoltarea personală și profesională a elevilor prin creșterea gradului de încredere, diversificarea relațiilor sociale, responsabilitatea față de semenii noștri. Voluntariatul ne face să fim mai buni atât în plan profesional cât și în plan personal. Voluntariatul poate să aducă participanților noi abilități și valori dar și noi oportunități de carieră. A face voluntariat presupune a-ți dedica timp și implicare și a pune la dispoziție pricepere și competențe cu scopul de a rezolva cauza în care crede fără a aștepta nimic în schimb.

În urma unei activități de voluntariat, tinerii dobândesc mai multă încredere în ei, sunt capabili să colaboreze în cadrul unei echipe, să își asume responsabilități, să ducă la îndeplinire sarcini de moment. Atât timp cât există voință, entuziasm și dorință de a ajuta, oricine poate deveni voluntar. În toată lumea sunt foarte mulți oameni care au nevoie de ajutor – de aceea, voluntarii sunt indispensabili. Atunci când într-o clipă dificilă vine un ajutor din exterior, acest lucru înseamnă foarte mult pentru persoana care se află în dificultate. Solidaritatea poate crea baza unei relații de prietenie.

Trăim într-o lume în care oamenii au uitat să ofere, să iubească, ba chiar și să zâmbească, o lume în care propria persoană e mai importantă decât orice altceva. Cu siguranță ne-ar fi tuturor mai bine dacă am oferi mai mult din ceea ce poate, la rândul nostru, ne-ar plăcea să primim.

Este foarte important ca darul să vină din inimă, să-l oferim cu drag și cu plăcere, să punem în el o fărâmă din sufletul nostru, căci atunci are mai multe șanse să ajungă acolo unde trebuie, unde este nevoie de el. Abia atunci vom simți acea mulțumire, acea bucurie lăuntrică de a oferi.

Un dar adevărat și ușor de oferit e acela care vine din suflet, pe care îl oferim cu bucurie și care, prin faptul că l-am oferit ne aduce împlinire și mulțumire. Poate fi un zâmbet, un gând bun sau o încurajare. Chiar și un umăr pe care un prieten are nevoie să plângă poate fi un mic dar, dacă îl oferim la momentul potrivit.

Este posibil ca ceea ce oferim să ajungă la persoana care primește într-un moment în care simte că nu mai are nicio speranță, nicio bucurie, când are senzația că tot ce o înconjoară îi este potrivnic. În astfel de clipe micul nostru dar poate deveni ceva extrem de valoros, o mică rază plăpândă se poate transforma într-o lumină strălucitoare care dă acelei ființe puterea să continue, să meargă mai departe.

Dorința de a face o faptă bună i-a determinat şi pe elevii de la Școala Gimnazială „Avram Iancu” să se mobilizeze, şi, sub atenta îndrumare a cadrelor didactice, au iniţiat o acţiune de colectare de fructe și legume în cadrul Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară: „Săptămâna fructelor și legumelor donate”. Aceasta s-a lansat cu scopul formării unor noţiuni, deprinderi şi comportamente morale. Empatia, respectul, generozitatea, responsabilitatea, sunt doar unele dintre noţiunile ce se doresc a fi însuşite şi interiorizate - ca mai apoi să devină motive interioare ale conduitei de elevi. Ne-am alăturat și noi, cei mici, elevii Clasei Pregătitoare A, la această acțiune și dorim să o facem an de an de acum înainte.

O cantitate foarte mare de fructe și legume a fost colectată pe parcursul acestei săptămâni. De aceste produse s-au bucurat unii elevi ai școlii, iar restul a fost donat Serviciului Social „Sf. Vasile cel Mare” al Protopopiatului Ortodox Târnăveni, care asigură masă caldă la domiciliu pentru mai multe persoane aflate în dificultate.

Elevii au simțit bucurie și entuziasm, au înțeles importanța voluntariatului și, pas cu pas, prin astfel de proiecte și activități, ei vor învăța tot mai mult să fie generoși și să-i ajute pe cei în nevoie. Așa cum mulți dintre noi am experimentat deja, bucuria de a dărui este mult mai mare decât bucuria de a primi.

Poate nu vom ști niciodată dacă și în ce fel a fost de folos ceea ce am oferit, dar poate că nici nu este nevoie. Simplul fapt de a dărui fără a aștepta recunoștință cred că ne poate face mai buni, mai atenți la noi înșine și la ceilalți, la bucuria noastră și a celor din jur.

Cum ar fi dacă fiecare dintre noi am dărui câte ceva în mod conștient în fiecare zi? La urma urmei, dacă s-ar întâmpla așa, fiecare ar avea la rândul său cel puțin o șansă să primească ceva… îmi și imaginez o lume plină doar de zâmbete, de bucurie și gânduri bune….

Iubim necondiţionat când dăruim. Aşadar să dăruim zilnic fără zgârcenie: zâmbete, îmbrăţişări şi încurajări aproapelui nostru, chiar dacă în unele zile poate inima noastră plânge, sfâşiată de dureri neîmpărtăşite, chiar dacă inima noastră e bolnavă de tristeţe, sau dor, sau deznădejde şi aşteaptă şi ea alinare şi mângâiere. Numai dăruind fericire celorlalţi, vom deveni noi înșine mai fericiți, alinați și mângâiați în suflet. În felul acesta, ne oferim posibilitatea de a trăi una dintre cele mai frumoase senzaţii: aceea de a cunoaşte o mulţime de binecuvântări, pentru că suntem noi înşine o binecuvântare altora.

Iubirea se întoarce la cel ce iubeşte, bucuria se întoarce la cel ce dăruieşte.

BIBLIOGRAFIE:

1. Andronic, R.-L., 2009, Comportamentul prosocial și voluntariat în România postdecembristă. O abordare psihosociologică a programelor de intervenție (teză de doctorat), Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București.
2. https://blogunteer.ro/2012/01/11-citate-despre-voluntariat/

Procesul de comunicare în situația didactică. Aspecte specifice ale procesului de comunicare didactică

Mirela Nemţoc
Şcoala Gimnazială ,,Andrei Şaguna" Topliţa
Judeţul Harghita

Comunicarea educațională sau pedagogică este cea care mijlocește realizarea fenomenului educațional în ansamblul său, indiferent de conținuturile, nivelurile, formele sau partenerii implicați. Conform autorului Sorin Cristea, „comunicarea pedagogică reprezintă un principiu axiomatic al activității de educație, care presupune un mesaj educațional, elaborat de subiect (profesor), capabil să provoace reacția formativă a obiectului educației, evaluabilă în termeni de conexiune inversă externă și internă" (Cristea, 1998, 47).

Față de aceasta, *comunicarea didactică* apare ca formă particulară, obligatorie în vehicularea unor conținuturi determinate, specifice unui act de învățare sistematică, asistată. Din perspectiva educației formale, comunicarea didactică constituie baza procesului de predare-asimilare a cunoștințelor în cadrul instituționalizat al formării, între parteneri cu status/roluri determinate: profesori-elevi/studenți, formatori-cursanți, experți-ucenici etc.

Atât comunicarea educațională cât și cea didactică pot fi considerate forme specializate ale fenomenului extremde complex și dinamic al comunicării umane.

COMUNICAREA DIDACTICÃ

O posibilă definire a comunicării didactice se poate structura pe ideea că *aceasta este o comunicare instrumentală, direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare*.

Se remarcă faptul că, în această accepțiune, nu apar restricții *de conținut* (învățarea poate fi în egală măsură centrată pe dobândirea de cunoștințe, deprinderi, motivații, atitudini etc.), *de cadru instituțional* (poate exista comunicare didactică și în afara procesului de învățământ, în diversele forme ale educației nonformale și informale) *sau privitoare la parteneri*. Nu prezența "personajelor" profesor-elev/elevi conferă unei comunicări caracterul didactic, ci respectarea legităților impuse de un act sistematic de învățare. Comunicare didactică poate apărea între diferiți alți "actori": elev-elev, manual-elev, carte-persoană care învață, instructor-instruiți, părinte-copil, antrenor-antrenați, inițiat-ucenici etc. Condiția este ca obiectul sau personajul-resursă să depășească statutul de simple surse de informație prin adaptarea și personalizarea ofertei.

Ca formă specifică a comunicării umane, comunicarea didactică se distinge prin câteva particularități:

- este o comunicare de tip școlar care utilizează ca instrument limbajul specific diferitelor discipline de învățământ;
- este acordată la realizarea obiectivelor propuse;
- este o comunicare de conținuturi purtătoare de instruire;
- are un efect de învățare, urmărește influențarea, modificarea și stabilitatea comportamentelor individuale sau de grup;

- generează învățare, educație și dezvoltare.

De asemenea, la nivelul literaturii de specialitate sunt evidențiate și alte caracteristici ale comunicării didactice:

- are caracter bilateral, care evidențiază necesitatea instituirii unei corelații permanente între subiectul și obiectul educației. Este vorba de promovarea unei comunicări prioritar formative, în opoziție cu caracterul unilateral al comunicării preponderent informativă, proiectată și realizată doar la nivel de monolog;
- este instrumentală, deoarece urmărește un scop deliberat, și anume producerea unui anumit efect asupra receptorului, în efortul de formare și dezvoltare a personalității acestuia;
- antrenează întregul potențial discursiv, întreaga personalitate a participanților.
- este complexă, deoarece îmbracă forme diferite (comunicare verbală, paraverbală, nonverbală, comunicare directă sau indirectă, comunicare formală sau informală etc);
- este asimetrică, datorită diferențelor socioculturale dintre emițător și receptor (profesor-elev) ;
- presupune o adaptare permanentă la context și o restructurare din mers.

Mecanismul procesului de comunicare didactică este reprezentat de următoarele operații succesive: emiterea mesajului educațional de către profesor sau de o altă sursă de informaţie, receptarea mesajului de către elevi, stocarea şi prelucrarea mesajului în scopul formulării răspunsurilor, emiterea feed-back-ului cu rol de reglare și autoreglare a întregului proces comunicațional.

Elementele componente ale procesului de comunicare sunt următoarele:

- Emițătorul (E) ─ cel care transmite mesajul informațional;
- Receptorul (R) ─ cel care primește informația și o decodifică;
- Mesajul educațional (Me) ─ informația, conținutul ce urmează a fi transmis șireceptat ;
- Codul (C) ─ sistemul de semne prin care se semnifică ceva (semne grafice, sunete);
- Canalul de transmitere (Ct) ─ calea prin care se transmite mesajul (audio, video, mixtă);
- Conexiunea inversă (Ci) ─ feed─back-ul arată în ce măsura mesajul a fost corectdecodificat de către receptor.
- Repertoriul emițătorului (Re) - cunoștințe, priceperi, experiențe, competențe de caredispune cadrul didactic și cu care se angajează în actul comunicațional;
- Repertoriul receptorului (Rr) - cunoștințe, priceperi, experiențe, competențe de caredispune elevul și cu care se angajează în actul comunicațional;

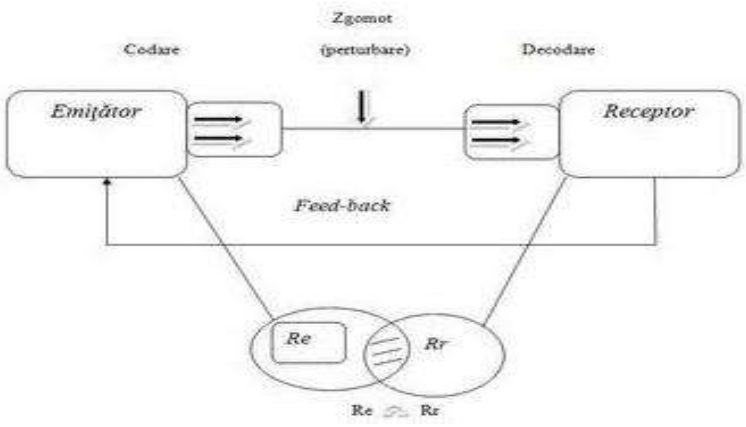

Aspecte specifice ale comunicării didactice:

- *Dimensiunea explicativă* a discursului didactic este pronunțată, deoarece el vizează, prioritar, *înțelegerea* celor transmise.
- Structurarea comunicării didactice conform *logicii pedagogice* vizând facilitarea *înțelegerii unui adevăr*, nu doar simpla lui enunțare.
- Rolul *activ* pe care îl are profesorul față de conținuturile științifice cu care va opera. În procesul didactic profesorul acționează ca un veritabil *filtru* ce selecționează, organizează, personalizează conținuturile, ghidat fiind de programa în vigoare și de manualul pentru care a optat.
- *Pericolul transferării autorității de statut asupra conținuturilor*, sub forma argumentului autorității. Pentru cei care învață apare pericolul ca un lucru să fie considerat adevărat sau fals nu pentru că acesta este demonstrabil, ci pentru că parvine de la o sursă cu autoritate („Scrie în carte", „Așa ne-a spus profesorul!", „Așa este formulat în programă" etc.).
- Combinarea în mod curent, în cadrul comunicării în clasă, a celor două forme verbale – oralul și scrisul și a dimensiunilor paraverbale și nonverbale;
- Personalizarea comunicării didactice face ca același cadru instituțional, același conținut formal (programă, manual), același potențial uman (clasa/clasele de elevi) să fie explorate și exploatate altfel și cu rezultate diferite, de profesori diferiți.

Pe lângă cele prezentate, se poate enumera o altă serie de trăsături care, și ele, contribuie la crearea unui univers specific al comunicării didactice:

- **ritualizarea și normele nescrise**, permanent prezente („Nu vorbi neîntrebat!", „Când profesorul vorbește, se ascultă doar!"
- **combinarea comunicării verticale cu cea orizontală** în forme organizate (lucru pe grupe, sarcini colective etc.) sau spontane („circuitul" unei fițuici, suflatul);
- **finalismul accentuat** al comunicării subordonată obiectivului didactic urmărit;
- **libertatea limitată** a partenerilor, profesori și elevi, de a alege conținuturi *ad-hoc*;
- **animarea selectivă** a partenerului – clasă/elev – în funcție de reprezentările deja fixate ale profesorului
- **dominarea comunicării** verbale de către profesor în proporție de peste 60-70%, la care se asociază și **tutelarea** de ansamblu a actului comunicativ.

Prin caracteristica sa de instrumentalitate, comunicarea didactică înglobează fenomenul de retroacțiune (acțiuni recurente propagate în sens invers de la efecte la cauze). Dintre formele de retroacțiuni prezente în comunicarea de tip didactic reține atenția două: feed-back-ul și feed-forward-ul. Pentru a fi eficientă, comunicarea trebuie să funcționeze ca un sistem circular și să se autoregleze. Elementul central al acestei reglări este reprezentat de feed-back ce îi permite receptorului să-și emită reacțiile. O comunicare corectă presupune o flexibilitate a rolurilor, o interacțiune și nu o transmitere. Orice comunicare trebuie să fie bilaterală.

Retroacțiunea corespunde următoarelor patru funcții:

- funcția de control al înțelegerii, al receptării în bune condiții a mesajelor;
- funcția de adaptare a mesajului la caracteristicile actorilor, la dificultățile întâmpinate

sau la alte evenimente ce presupun o modificare a conținutului sau a formei;

- funcția de reglare socială prin flexibilitatea rolurilor și a funcțiilor îndeplinite de diferiți actori, în măsură să faciliteze înțelegerea punctului de vedere al celuilalt și să favorizeze învățarea socială;
- funcția socioafectivă – existența feed-back-ului sporește „siguranța internă" a actorilor, reduce aprehensiunea și mărește satisfacția.

În sens larg, prin feed-back se înțelege modalitatea prin care finalitatea redevine cauzalitate, în timp ce modalitatea prin care anticiparea finalității redevine cauzalitate constituie feed-forward-ul. Dacă feed-back-ul își exercită acțiunea după atingerea finalității, feed-forward-ul acționează preventiv, controlând secvențial avansarea către finalitatea urmărită.

Implicațiile psihopedagogice ale retroacțiunii în comunicarea didactică sunt:

- Randamentul comunicării didactice nu se reduce la stăpânirea conţinuturilor verbale. Dacă prin componenta verbală este exprimat referenţial şi explicit un anumit conţinut categorial, în acelaşi timp prin componentele para- şi nonverbală se exprimă atitudini. Acestea vizează conţinutul transmis, receptorul şi situaţia comunicării;
- Comunicarea para- şi nonverbală pregătesc terenul pentru mesajul verbal.
- O comunicare complexă (CV, PV şI NV) convergentă uşurează realizarea unor sarcini diferite impuse de diversele roluri didactice.
- Folosirea multicanalităţii în transmiterea şi receptarea mesajului facilitează prelucrarea şi reţinerea unei mai mari cantităţi de informaţii şi, în acelaşi timp sporeşte varietatea şi atractivitatea actului comunicativ.
- Combinarea variată şi convergentă a mesajelor verbale, para- şi nonverbale poate reprezenta un spor de claritate şi, prin aceasta, economie de timp.
- Comunicarea divergentă poate produce confuzii, nesiguranţă şi chiar refuzul conţinuturilor transmise.

Eficiența comunicării este dependentă de o serie de factori:

- Calitatea transmiterii vizează: structurarea logică a conținuturilor, claritatea, precizia și plasticitatea exprimării, toate acestea țin în special de personalitatea cadrului didactic și de contextul în care are loc comunicarea;
- Nivelul dezvoltării psihice a receptorului, implicarea lui în procesul comunicării,
- capitalul lingvistic și cultural de care acesta dispune;
- Sistemul de codare și decodare presupune, din partea cadrului didactic, o bună cunoaștere a potențialităților elevului, în vederea apropierii maximale a recepției de emisie;
- Existența conexiunii inverse, pentru a facilita armonizarea celor două repertorii, precum și pentru a asigura autoreglarea comunicării;
- Cantitatea informațiilor transmise și care se cer a fi receptate corespunzător

Orice element care blochează sau afectează comunicarea eficientă constituie o barieră de comunicare. Pot exista bariere în trimiterea mesajului, la nivelul receptării, de înțelegere, barierele acceptării, barierele acțiunii. Blocajele în comunicare pot fi, deci determinate de caracteristicile persoanei angajate în comunicarea didactică (profesorul pe de o parte, elevul pe de alta), de relațiile social-valorice existente între participanţii la relația de comunicare didactică, de canalul de transmisie sau de particularităţile domeniului în care se realizează

comunicarea didactică. Alte obstacole în comunicarea didactică pot fi stereotipurile, distorsiunea, omisiunea, camuflarea, supraîncărcarea, interferențele, intențiile manifeste și ascunse ale partenerilor comunicaționali, poziționarea în cadrul grupului / clasei etc.
Pentru depășirea barierelor/blocajelor și asigurarea unei comunicări didactice eficiente, educatorul trebuie să se manifeste ca un profesionist, atât în planul stăpânirii tehnicilor de comunicare, cât şi al asigurării unor conținuturi ale comunicării, stimulative pentru elevi. Competența sa comunicațională este, într-o oarecare măsură, înnăscută, dar mai ales dobândită, prin voință, perseverență şi efort susținut. Trăsăturile definitorii ale unui comunicator eficient, pe care profesorul trebuie să le cultive, sunt următoarele: atitudinea pozitivă, încrederea şi integritatea personală, capacitatea empatică, gestionarea interacțiunii cu ceilalți și monitorizarea propriului comportament (self- monitoring-ul), expresivitatea, asertivitatea, persuasiunea etc.

„Nu tot ce intenționăm, reușim să spunem, nu tot ce spunem se aude, nu tot ce se aude se și înțelege, se înțelege și ce nu spunem, iar ceea ce se înțelege nu depinde de noi ce devine."
(L. Şoitu, *Pedagogia comunicării*).

Bibliografie:

- Abric, J.C.,2002, *Psihologia comunicării*, Ed. Polirom, Iași.
- Anghel, P., 2003, *Stiluri şi metode de comunicare*, Ed. Aramis, București.
- Cosmovici, A., Iacob, L., 1998, *Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași.
- Cristea S**.,** Dicționar de pedagogie, Ed. Chișinău-București, Grupul Editorial Litera, 2000.
- Cucoș, C., 1998, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare şi grade didactice*, Ed. Polirom, Iași.
- Dinu, M., 1997, *Comunicarea*, Ed. Științifică S.A., București.
- Marcus, S.(coord.), 1999, *Competența didactică*, Ed. All Educational, București.
- Pânișoară, I.O., 2003, *Comunicarea eficientă. Metode de interacțiune educațională*, Ed. Polirom, Iași.
- Șoitu , L., 1997, *Pedagogia comunicării*, E.D.P., București.

Creșterea eficienței predării și învățării prin folosirea metodelor activ-participative

Prof.înv.preşcolar – Nicolae Mirela Simona-G.P.P.”Ion Creangă”Slatina,Olt

„Nu toţi educatorii pot să ajungă la calitatea de cercetător în sensul ştiinţific al termenului, dar o activitate de căutare a noi soluţii pentru activitatea curentă realizează orice dascăl care se respectă.” -Rodica Mariana Niculescu

Modernizarea procesului de învăţământ din grădiniţă implică mai multe componente: proiectarea didactică, tehnici şi instrumente de cunoaştere şi evaluare a copiilor, parteneriate educaţionale, activităţi extracurriculare, o metodologie didactică activă.

Noul curriculum pentru învăţământul preşcolar aduce noi accente care pun în valoare dezvoltarea globală a personalităţii copilului. Un accent deosebit este acela al diversificării strategiilor de predare – învăţare – evaluare, caracterizat prin folosirea de metode activ-participative, prin asigurarea de valenţe formative ale jocului, ca activitate de bază a copilului, precum şi printr-o evaluare a fiecărui copil în raport cu el însuşi.

Pentru creşterea calităţii procesului instructiv-educativ din grădiniţă, urmărim perfecţionarea metodelor tradiţionale, dar şi introducerea unor metode şi procedee educative.

Metodele implică mult tact pedagogic din partea educatoarelor deoarece stilul didactic trebuie să-l adopte în funcţie de personalitatea copiilor. Regândirea educaţiei formale duce la schimbarea relaţiei cu copii promovând un dialog reciproc, constructiv. Proiectarea unui demers didactic, diferit de cel tradiţional dă posibilitatea fiecărei educatoare să-şi valorifice propria experienţă prin utilizarea unor metode moderne într-o abordare interdisciplinară.

Învăţământul modern preconizează o metodologie axată pe acţiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenţei, ale imaginaţiei şi creativităţii.

Implementarea acestor instrumente didactice moderne presupune un cumul de calităţi şi disponibilităţi din partea cadrului didactic: receptivitate la nou, adaptarea stilului didactic, mobilizare, dorinţă de autoperfecţionare, gândire reflexivă şi modernă, creativitate, inteligenţa de a accepta noul şi o mare flexibilitate în concepţii.

Învăţământul preşcolar are un anumit specific, dacă ne gândim la vârsta celor ce-l urmează, ceea ce nu exclude utilizarea metodelor active-interactive. Felul în care educatoarea solicită întrebări, felul în care organizează activitatea de formare şi informare a copilului, prin accentul pe care-l pune pe dezvoltarea proceselor cognitive-aplicative, influenţează comportamentul activ şi creativ al copilului. Jocul de rol, experimentul, observaţia, jocul interactiv, portofoliul, metoda proiectului, sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniţă

Jocul de rol, Experimentul, Observaţia, Jocul interactiv, Lotus, Portofoliul, Metoda proiectului, Mozaic, Ciorchinele, Metoda pălăriilor gânditoare, Ştiu/vreau să ştiu/am învăţat, Cubul, Brainstorming, Metoda bulgărului de zăpadă, Metoda R.A.I .“Răspunde-Aruncă-Interoghează” sunt câteva din metodele interactive ce se pot utiliza cu succes în grădiniţă.

Programa activităţii instructiv-educative lasă libertatea de a organiza cât mai creativ şi personalizat actul didactic. Fiecare cadru didactic îşi poate alege propriul demers, personalizat, modern, care să fie compatibil cu stilul didactic, cu obiectivele şi conţinuturile activităţilor.

Derivat etimologic din grecescul „methodos (odos-cale, drum, metha-spre), cuvântul metodă semnifică drumul, calea de urmat pentru atingerea unui scop, modul de căutare, de

descoperire a adevărului sau „ drum care conduce la cunoaşterea realităţii şi la transformarea acesteia pe baza cunoaşterii”,calea folosita de educatoare în a-i sprijini pe copii să descopere viaţa, natura, lucrurile, ştiinţa.

Ioan Cerghit consideră că metoda este „o cale eficientă de organizare şi conducere a învăţării”.

Gaston Mialaret consideră că orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori şi din acest punct de vedere, educaţia va rămâne mereu o artă : arta de a adapta la o situaţie precisă.

Sorin Cristea spune: „Calitatea pedagogică a metodei didactice presupune transformarea acesteia dintr-o cale de cunoaştere propusă de dascăl într-o cale de învăţare realizată efectiv de copii în cadrul instruirii formale şi nonformale.”

I.Cerghit afirmă că „«activ» este copilul care depune efort de reflecţie personală, interioară şi abstractă, care întreprinde o acţiune mintală de căutare, de cercetare şi redescoperire a adevărurilor”.

Noul, necunoscutul, căutarea de idei prin metodele interactive conferă activităţii “mister didactic”, se constituie ca “o aventură a cunoaşterii” în care copilul e participant activ pentru că el întâlneşte probleme, situaţii complexe pentru mintea lui de copil dar în grup, prin analize, dezbateri, descoperă răspunsurile la toate întrebările, rezolvă sarcini de învăţare, se simte responsabil şi multumit în finalul activităţii.

Calea de învăţare pe care o parcurg copiii este determinată de metoda folosită. Această “cale” devine cel mai spectaculos exerciţiu de interactiune dintre minţile lor, care ne bucura cand observăm progrese de la o perioadă la alta.

Efortul copiilor trebuie să fie unul intelectual, de exersare a proceselor psihice şi de cunoaştere, de abordare a altor demersuri intelectuale, interdisciplinare, inovatoare decât cele clasice. Prin corelaţiile elaborate interactiv copiii îşi asumă responsabilităţi, formulează şi verifică soluţii, elaborează sinteze în activităţi de grup, intergrup, individual ,în perechi.

Metodele activ-participative solicită efortul personal de gândire, imaginaţie, memorie şi voinţă, dar şi valorifică maximal potenţialul de cunoaştere, acţiune şi trăire al copilului.

Efectele formativ – educative ale învăţării sunt în raport direct proportional cu nivelul de angajare şi participare individuală şi colectivă. În opoziţie cu metodologia tradiţională, pentru care elevul rămâne mai mult un auditoriu sau un simplu spectator, gata sa recepteze pasiv ceea ce i se transmite ori i se demonstrează, metodele active au tendinţa să facă din acesta un actor, un participant activ în procesul învăţării, pregătit să-şi însuşească cunoştinţele pe calea activităţii proprii, a unei angajări optime a gândirii, a mobilizării tuturor funcţiilor intelectuale şi energiilor emoţional – motivaţionale în raport cu sarcina de învăţare dată. Esenţial în pregătirea cadrului didactic pentru lecţie este de a putea pune în joc toate cunoştintele sale şi întreaga lui pricepere, nu pentru a transmite pur si simplu nişte cunoştinte de-a gata ce trebuie să fie însuşite, ci de a insufla elevilor săi dorinţa şi posibilitatea de a le dobândi, pe cât este cu putinţă, prin ei înşişi, printr-un studiu cât mai activ.

Ce fac copiii?

• Copiii studiază individual situaţia prezentată, îşi împărtăşesc ideile, se ajută unii pe alţii să înţeleagă şi să găsească soluţii. Astfel, copiii trebuie să fie capabili:

să asigure conducerea grupului;

să coordoneze comunicarea;

să stabilească un climat de încredere;

să poată lua decizii;

să medieze conflictele;

să fie motivaţi să acţioneze conform cerinţelor educatoarei.

Ce face educatoarea?

• Asigură ambianţa propice muncii în echipă, aranjând mobilierul din clasă în mod

corespunzător.
• Stabileste criteriul de grupare (sexul, prieteniile, nivelul abilităţilor într-un anumit domeniu, diferite jocuri,etc.) şi dimensiunea grupului(de la 2 la 6 copii).
• Stabileşte regulile de lucru(se vorbeşte pe rând, nu se „atacă”persoana, ci opinia sa, copiii se consultă între ei, nu se monopolizează discuţia, nu rezolvă unul singur sarcina, se lucrează cu culori diferite etc.).
• Explică foarte clar obiectivele activităţii, specifică timpul pe care îl au copiii la dispoziţie.

Avantajele interacţiunii:
-lasă mai multă libertate de exprimare şi acţiune atât pentru copil, cât şi pentru educatoare;
-stimulează efortul şi productivitatea individului;
-subiecţii care lucrează în echipă sunt capabili să aplice şi să sintetizeze cunoştinţele în moduri variate şi complexe, învăţând în acelaşi timp mai temeinic decât în cazul lucrului individual;
-dezvoltă capacităţile copiilor de a lucra împreună – componentă importantă pentru viaţă şi pentru activitatea lor profesională viitoare.
-dezvoltă inteligenţele multiple,
-stimulează şi dezvoltă capacităţi cognitive complexe;
munca în grup permite împărţirea sarcinilor şi responsabilităţilor în părţi mult mai uşor de realizat;
-timpul de soluţionare a problemelor este de cele mai multe ori mai scurt în cazul lucrului în grup decât atunci când se încearcă găsirea rezolvărilor pe cont propriu;
cu o dirijare adecvată, învăţarea prin cooperare dezvoltă şi diversifică priceperile, capacităţile şi deprinderile sociale ale elevilor;
-se reduce la minim fenomenul blocajului emoţional al creativităţii;
grupul dă un sentiment de încredere, de siguranţă, antrenare reciprocă a membrilor ce duce la dispariţia fricii de eşec şi curajul de a-şi asuma riscul;
-asigură un demers interactiv al actului de predare–învăţare–evaluare, adaptat nevoilor de individualizare a sarcinilor de lucru pentru fiecare copil, valorificând şi stimulând potenţialul creativ şi originalitatea acestuia;

Utilizarea metodelor active şi interactive în grădiniţă solicită o anumită adaptare. Dacă până acum educatoarea conducea activitatea în stil tradiţional, acum aplicând metode moderne interactive de grup, rolul educatoarei se schimbă. Ea devine coechipier, îi orientează pe copii să-şi caute informaţiile de care are nevoie, îi învaţă să dialogheze cu colegii, să aibă iniţiativă şi rapiditate în gândire şi acţiune, le stârneşte interesul pentru competiţii şi în ultimul rând îi consiliază.

Metodele implică mult tact din partea educatoarelor , deoarece trebuie să-şi adapteze stilul didactic în funcţie de tipul de copil: timid, pesimist, agresiv, acaparator, nerăbdător, pentru fiecare găsind gestul, mimica, interjecţia, întrebarea, sfatul, orientarea, lauda, reţinerea, aprecierea, entuziasmul în concordanţă cu situaţia existentă.

Evaluarea urmăreşte acordarea ajutorului imediat, având o funcţie corectivă, ameliorativă, realizându-se prin raportarea la progresul individual, dar având în vedere atât participarea fiecărui copil la procesul elaborării în comun, cât şi rezultatul echipei.

În societatea actuală, are loc un proces dinamic care obligă toate categoriile sociale să ţină pasul cu evoluţia societăţii şi implicit a educaţiei. Şi în învăţământ au loc transformări rapide pornind de la crearea mediului de învăţare care poate eficientiza tehnicile de învăţare şi de muncă intelectuală, le poate bloca sau încetini.

Dirijor al procesului educaţional, educatoarea apelează la o serie întreagă de instrumente pentru a uşura şi accelera asimilarea şi aplicabilitatea informaţiilor.

Nevoile şi cerinţele copiilor „actori” pe scena educaţională pretind dascălilor o schimbare radicală a modului de abordare a activităţii didactice.

Bibliografie:

*Crenguţa Oprea, Strategii didactice interactive, Editura didactică şi pedagogică, Bucureşti, 2007.
*Breben S., Gognea E., Metode interactive de grup, Editura, Arves, 2007.
*Miron Ionescu, Educaţia şi dinamica ei, Editura, Tribuna învăţământului, Bucureşti, 1998.
*Ion Frăţilă, Tendinţe în evoluţia procesului de învăţământ, Revista, Învăţământul preşcolar, nr.2-3 1991.
*www.edict.ro

INOVAREA EDUCAȚIONALĂ
ÎN PREDAREA DISCIPLINEI RELIGIE ORTODOXĂ

Prof. Nidelea Irina Veronica
Școala Gimnazială „Academician Marin Voiculescu”,
Giurgiu, Jud. Giurgiu

Inovarea educațională în predarea disciplinei Religie Ortodoxă este esențială pentru a răspunde nevoilor generațiilor actuale de elevi și pentru a face predarea acestei materii mai atractivă, relevantă și eficientă.

În realizarea acesteia, sunt recomandate acțiuni precum:

1. Integrarea tehnologiei digitale prin utilizarea resurselor multimedia și a platformelor de e-learning

Crearea și utilizarea de videoclipuri, animații, aplicații mobile și prezentări interactive poate ajuta elevii să înțeleagă mai bine conceptele religioase și să le vadă aplicabilitatea în viața cotidiană.

Platformele online precum Google Classroom, Moodle sau altele pot fi folosite pentru a oferi materiale suplimentare, teste interactive și pentru a facilita discuții și colaborări între elevi.

2. Abordări pedagogice moderne cu ajutorul învățării bazate pe proiecte (Project-Based Learning), a învățării prin descoperire și experimentare, metoda Flipped Classroom

Elevii pot fi încurajați să dezvolte proiecte legate de teme religioase, cum ar fi organizarea unor activități caritabile, cercetarea istoriei Bisericii Ortodoxe sau realizarea de materiale educative.

Prin participarea la activități extracurriculare (vizite la biserici, mănăstiri, întâlniri cu preoți sau teologi), elevii pot învăța prin experiență directă și observație.

Elevii studiază acasă materialele de curs (videoclipuri, articole, predici) și folosesc timpul de clasă pentru discuții aprofundate, reflecție și aplicații practice (metoda Flipped Classroom).

3. Personalizarea învățării

Adaptarea conținutului predat la nivelul de cunoștințe și interesele fiecărui elev, în măsura posibilităților, pentru a asigura o învățare mai eficientă și personalizată.

Oferirea de feedback personalizat poate ajuta elevii să înțeleagă mai bine unde trebuie să își îmbunătățească cunoștințele și cum pot progresa.

4. Interdisciplinaritate

Integrarea Religiei cu alte discipline, de exemplu, conectarea temelor religioase cu istoria, filosofia, literatura sau artele poate oferi o perspectivă mai largă și mai profundă asupra subiectelor discutate.

Proiecte interdisciplinare prin intermediul cărora elevii pot fi încurajați să participe la proiecte care implică mai multe discipline, cum ar fi realizarea unui film sau a unui proiect artistic cu tematică religioasă.

5. Educație morală și socială

Învățătura religioasă poate fi legată de activități care încurajează moralitatea, empatia și implicarea socială, cum ar fi acțiuni de voluntariat sau proiecte de ajutorare a comunităților, punându-se astfel accent pe promovarea valorilor creștine.

Discuțiile despre dileme morale și etice (dezbaterea etică) din perspectiva creștinismului ortodox pot ajuta elevii să își formeze un sistem de valori solid și să își dezvolte gândirea critică.

6. Colaborare cu comunitatea

Prin colaborarea cu biserici și organizații locale (parteneriate cu parohii și alte organizații religioase), elevii pot avea ocazia de a participa la evenimente religioase și comunitare, ceea ce poate îmbogăți înțelegerea lor despre rolul Bisericii în societate.

Preoți, teologi sau experți în domeniul religiei pot fi invitați să țină prelegeri sau să participe la discuții cu elevii.

7. Evaluare inovativă

În locul testelor standard, pot fi utilizate metode alternative de evaluare, cum ar fi portofolii, prezentări sau proiecte, care să reflecte mai bine învățarea pe termen lung și aplicabilitatea cunoștințelor (evaluări formative continue).

Elevii pot fi încurajați să își autoevalueze progresul și să reflecteze asupra modului în care învățătura religioasă le influențează viața personală (autoevaluare și reflecție).

Prin adoptarea acestor metode inovatoare, predarea Religiei Ortodoxe poate deveni mai dinamică și mai relevantă pentru elevii din ziua de astăzi, contribuind la formarea lor ca persoane, atât pe plan intelectual, cât și spiritual.

BIBLIOGRAFIE

1. Văleanu, M. (2019). „Învățarea bazată pe proiecte și disciplina Religie”. Revista de Pedagogie Creștină, accesat la www.revistapedagogiecreștină.ro .

2. Patriarhia Română (2020). „Ghid pentru predarea Religiei în mediul online”, accesat la www.patriarhia.ro .
3. Bîrzu, M., & Giurgiu, C. (2015). „Religia în școală: abordări și perspective”. Editura Eikon.

Provocări și soluții în educația digitală

Adoptarea tehnologiilor emergente și a Internetului a transformat semnificativ domeniul educațional, atât la nivel global, cât și în contextul local. Această transformare a devenit și mai accentuată odată cu implementarea, fie în totalitate, fie parțială, a sistemelor educaționale digitale. Aceste schimbări au facilitat accesul la o varietate de resurse educaționale, au îmbunătățit colaborarea între elevi și profesori și au permis o adaptare rapidă la cerințele în continuă schimbare ale mediului educațional modern.

Digitalizarea oferă în plus câteva puncte de pornire pentru analiza și evaluarea automată a proceselor de învățare și îmbunătățirea acestora. Prin intermediul metodelor de învățare a analizelor, algoritmii pot prelua din ce în ce mai mult controlul și manipularea proceselor de învățare.

Platformele e-learning constituie un factor cu rol mobilizator pentru învățare și dezvoltare, în special pentru persoanele active, dinamice, care apreciază interactivitatea. Prin intermediul acestora, putem desfăşura activităţi de învăţare dinamice, interactive şi atractive. De aceea, platformele electronice de învăţare îşi fac destul de repede loc în procesul instructiv de educaţie şi formare continuă, deoarece permit folosirea la cote maxime a resurselor materiale şi umane.

E-learning-ul nu-şi propune să înlocuiască educaţia de până acum, ci să sprijine procesul de învăţare şi să sporească randamentul acestuia. El reprezintă mai mult o alternativă la educaţia tradiţională putând completa şi facilita activitatea didactică din şcoală şi conducând la o achiziţie mai bună de informaţii din diverse domenii, la formarea şi exersarea de abilităţi, deprinderi şi capacităţi de gândire specifice disciplinelor şcolare, dar şi transdisciplinar. Structura, modul de funcţionare, caracteristicile şi facilităţile oferite de astfel de platforme sunt foarte ofertante şi pot varia de la o una la alta. În general însă, acestea trebuie să aibă un domeniu public, vizibil pentru toţi utilizatorii care au un cont deschis pe platformă, dar şi spaţii de lucru private atât pentru elevi, cât şi pentru dascăli şi personalul care administrează.

Dezavantajele învățării online sunt legate de faptul că sunt sărăcite relațiile interumane între elevi și profesori; dar și între elevi, cu reale efecte în timp dacă se permanentizează acest mod de abordare a învățării. Acest tip de instruire poate fi un impediment pentru elevii cu rezultate şcolare slabe; conţinuturile expuse în mediul online pot fi mai greu de asimilat în condiţiile în care înţelegerea acestora nu este facilitată de profesor.

Interpretarea eronată a explicațiilor scrise reprezintă, de asemenea, o problemă. Pentru elevi, învățarea online activă solicită mai multă responsabilitate, inițiativă și efort decât instruirea față-în-față. Deciziile legate de mărimea grupului de elevi vor limita foarte mult strategiile utilizate; un număr mare de elevi face imposibilă interacțiunea de calitate. Feedback-ul, de exemplu, devine tot mai dificil pe măsură ce dimensiunea clasei crește; se

ajunge, în cele din urmă, la un punct în care pur și simplu nu este posibil ca un profesor să ofere feedback specific și prompt.

În concluzie pentru a fi la fel de eficientă ca instruirea faţă-în-faţă, instruirea digitală trebuie să se regăsească sub forma învăţării mixte (blended learning – online şi faţă-în-faţă). Prezența fiecăruia dintre aceste tipuri de interacțiune, atunci când este integrată în mod semnificativ, crește rezultatele învățării.

ÎNVĂŢAREA AUTDOOR

Profesor înv.preşcolar:Iuliana Niţu

Grădiniţa nr.273 Bucureşti,sector 6

Învăţarea autdoor este o formă de educaţie ce se bazează pe învăţarea în aer liber.Aparţin generaţiei în care copiii petreceau cea mai mare parte a timpului în aer liber şi consider acest lucru un factor important ce a contribuit la creşterea nivelului de bunăstare al meu ca om, un aspect important al educaţiei.

Pe lângă nevoile de bază ale unei persoane există şi o serie de nevoi la care acest tip de educaţie poate să răspundă şi anume: nevoia de a fi inclus social, de a fi respectat, de a fi activ şi responsabil, de a se simţi în siguranţă.Desigur că din toate nevoile enumerate mai sus, fiecare la rândul ei este foarte importantă, dar aş situa în prim plan nevoia de a fi inclus social- poate cea mai importantă caracteristică a educaţiei autdoor, ea fiind o modalitate de succes, de a depăşi unele dificultăţi ale copilului(psihice, fizice, sociale, emoţionale).Prin nevoia de a fi inclus social, copilul simte că aparţine unei comunităţi şi astfel drumul lui prin viaţă devine mai lin.

Mediul din afara clasei este unul care permite copiilor să se exprime, să relaţioneze cu ceilalţi, să colaborze, pe când cel din interiorul "celorpatrupereţi", estemaidegrabăunulcompetitiv.Câtevacaracteristicicheie ale acestui tip de educaţiear fi:

- contactul direct cu natura care în acela;i timp poate fi o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor şi comportamentelor faţă de mediu;
- poate îmbunătăţi procesul de învăţare al copiilor care întâmpină dificultăţi în acest sens-unii copii ce au un nivel mai scăzut de performanţă şcolarăpot deveni astfel mai motivaţi;
- o puternică sursă de experienţe de învăţare – în cadrul unui mediu relaxant,liber, procesul de educare devine puternic şi de natură să schimbe comportamente sociale;
- oferă nenumărate beneficii fizice, emoţionale, mentale ce asigură bunăsterea copilului.

În învăţământul preşcolar,adevărata muncă a educatoarei este în spatele documentului curricular.Nimic nu poate fi mai provocator din punct de vedere profesional decât a te întrece cu programa de studiu utilizată la grupă, găsindu-i noi înţelesuri, abordări, strategii de aplicare, etc.

Voi enumera câteva exemple practice de activităţi ce se pot desfăşura în aer liber:

DomeniulLimbăşiComunicare(DLC)

- punerea în scenă a unei poveşti(Scufiţa Roşie, Capra cu trei iezi, etc), după ce în prealabil a fost citită;
- începerea unei poveşti bazată pe alegerea unui obiect din natură(copac,floare,gâză).

Exemplele ar putea continua pentru că există o varietete de activităţi ce pot fi derulate în aer liber în cadrul cărora copiii îşi pot dezvolta imaginţia, creativitatea, limbajul şi exprimarea.

Domeniul Ştiinţe(DŞ)

Activităţi matematice

- să adune cât mai multe frunze, pe care apoi să le sorteze după(formă, culoare, mărime);
- să formeze grămezi de pietricele, comparându-le între ele(mari-mici;multe-puţine).

Activităţile de cunoaşterea mediului se pliază foarte bine cu activităţile ecologice. Hârtiile, ambalajele de tot felul nu se aruncă pe jos ci se depozitează în containere speciale.Spaţiile verzi trebuie îngrijite, copacii trebuie protejaţi.

Domeniul Estetic şi Creativ(DEC)

Educaţia estetică oferă posibilitatea manifestării depline a creativităţii şi sensibilităţii copilului. Prin aceste activităţi capătă valoare artistică unele obiecte ce pot fi realizate cu materiale din natură.

Educaţia muzicală

- se pot organiza concursuri muzicale în aer liber;

Domeniul Om şi Societate(DOS)

- lansare de discuţii despre frumuseţe utilizând elemente din natură(o frunză, o floare, o insectă);
- identificarea unei fapte bune făcută de un copil, încurajându-i să discute despre ea- de ce este bine să facem astfel de fapte celor din jurul nostru.

Domeniul Psihomotric(DPM)

- unde altundeva poţi desfăşura mai bine activităţi de educaţie fizică decât în aer liber.Acest domeniu se pliază cel mai bine pe tipul de învăţare autdoor.

Consider că învăţarea autdoor ar trebui să fie o parte semnificativă în sistemul de învăţământ ca un întreg şir de oportunităţi de învăţare şi nu numai.

Bibliografie:

Ionescu Miron, Radu Ioan,2001,Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj Napoca;

Raileanu Daniela, Grama Filofteia, 2010, Aplicaţiile noului curriculum pentru învăţământul Preşcolar, Editura DPH, Bucureşti.

În natură

Sunt copil şi-mi pare bine

Când învăţ afar-cu tine.

Soare, ploaie sau ninsoare

Mă ajută să cresc mare!

Natura ne dăruieşte

O magnifică poveste,

Hai cu toţi să învăţăm

De ea să ne bucurăm!

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 4 VULCAN
NIȚULETE CARMEN FLORENTINA

EDUCAȚIE TIMPURIE
PREVENIREA COMPORTAMENTELOR VIOLENTE

Societatea actuală se confruntă cu un val de violențe în rândul tinerilor. Unele dintre ele se întâmplă chiar în școală. Vârsta la care apar conflicte grave, este tot mai mică.

Asistăm la scene teribile desfășurate atât între tineri cât și între tineri și cadrele didactice, uneori.

Ne întrebăm cu toții, desigur, care este cauza care a condus la asemenea situații? De ce tinerii nu-și pot rezolva eventualele neînțelegeri pe cale pașnică, folosindu-și abilitățile de comunicare sau apelând la ajutorul adulților din jur?

Răspunsul la aceste întrebări ne vizează pe noi toți, adulții din viața acestor copii, începând de la părinți și terminând cu guvernanții acestei țări.

Adulții de azi sunt ocupați un număr prea mare de ore. Au uneori și două locuri de muncă. Majoritatea motivează că toată această zbatere are ca scop dorința de a oferi un viitor bun copiilor.

În toată această grabă, uită de multe ori esențialul, lucrul care cu adevărat îi poate ajuta să le ofere copiilor un viitor bun și anume: TIMP PETRECUT ÎN MOD CONȘTIENT ȘI ACTIV CU COPIII.

Există o serie de metode și strategii de combatere și diminuare a violenței, fenomen nociv pentru toți factorii implicați, dar prevenția are cel mai important rol. A sădi în conștiința copilului echilibrul, o imagine de sine pozitivă, o atitudine empatică față de cei din jur, spiritul de echipă, nevoia de colaborare pentru rezolvarea unor sarcini dar și abilitatea de a recunoaște toată paleta de emoții, trăiri și capacitatea de a le gestiona corespunzător, este punctul de plecare al copilului pe un drum just care îi va asigura relații pozitive cu cei din jur.

Desigur, acest demers nu este unul simplu. El necesită implicarea activă și colaborarea tuturor actorilor din viața copilului: părinți, grădiniță/școală, alte instituții cu rol în educație și societatea civilă în ansamblul ei.

Acțiunea separată a entităților menționate anterior este sortită eșecului. A căuta mereu vina în grădina celuilalt, de asemenea este total neproductiv. Soluția, după cum aminteam anterior, este COLABORAREA. Această colaborare nu este posibilă decât oferind reciproc respect, încredere și timp. Este necesar ca părinții să conștientizeze că ar trebui să fie primii interesați în a oferi copiilor educație și nu doar îngrijire. Educația presupune implicare, informare, dezbatere, colaborare și uneori, recunoașterea propriilor limite și dorința de a le depăși.

Aminteam, ceva mai devreme, despre felul în care copilul trebuie învățat să-și recunoască și gestioneze propriile trăiri. Este bine să-i învățăm pe cei mici că este perfect normal să trăim toate emoțiile fie ele mai plăcute sau mai neplăcute ,dar că nu e normal să ne comportăm oricum atunci când le simțim. Cei mici trebuie ghidați să învețe să gestioneze atât succesul cât și rezultatele medii sau înfrângerea. Din orice situație trebuie să știm să extragem partea plăcută, folositoare, fără a ne lăsa pradă deziluziei sau vanității.

La vârste mici, în etapa de educație timpurie, un rol deosebit de important în formarea inteligenței emoționale îl au poveștile și poeziile. Copiii rezonează cu textele însoțite de imagini, se regăsesc în anumite personaje și au posibilitatea să comunice aspecte din viața personală care se aseamănă cu cele trăite de personaje. Învață astfel că nu doar lor le este greu în anumite situații, observă felul în care personajele au reușit să rezolve anumite probleme și transpun în viața personală anumite comportamente învățate în acest fel.

Poezia pe care am să o prezint în continuare, am scris-o cu gândul la nevoia de a forma în comportamentul copiilor rezistența la frustrare, abilitatea de a recunoaște calitățile celorlalți și nevoia de efort conștient pentru atingerea unui scop.

ÎNCERCAREA

Pe-o alee mică,
O fetiță strigă,
Supărată foc:
-Eu nu mă mai joc!
-Nu-ți mai dau baloane!
Nu-ți dau nici bomboane!
Nu-ți dau trotineta!
Nu-ți dau nici bicicleta!
Un băiețel scund
Și cu părul blond,
Pare supărat
Și cam încurcat.
-Oare ce-am greșit,
Din joc de-a ieșit?
Eu am câștigat
Concursul de alergat!
Am ajuns chiar primul,
Am păstrat și ritmul,
Ea s-a mai oprit.
Deloc nu s-a zorit.
Și acum, cinstit,
Sunt mai pregătit.
Alerg repejor.
Iute-s de picior!
-Nu fii supărată!
Ești chiar talentată.
La cântat de ne-ntreceam,
Sigur, sigur, eu pierdeam!
-Vei mai pierde uneori!
Să câștigi, nu e ușor!
Farmecul, se pare,
Stă chiar în **ÎNCERCARE**!!!

Educația clasică – Educația modernă

Prof. ed.plastică, Norocea Rodica-Elena

Școala Gimnazială „Gheorghe Tătărescu”Tg-Jiu

În epoca digitală în care trăim, tehnologia a devenit omniprezentă în toate aspectele vieții noastre, inclusiv în domeniul educației. De-a lungul anilor s-a desfășurat o tranziție în etape, de la educația clasică tradițională la cea modernă digitală, bazată pe tehnologie. De aceea este important să știm să utilizăm corect și într-un mod eficient tehnologia, dar să menținem valorile și beneficiile educației clasice. Educația tradițională implică predarea în clasă, manuale școlare tipărite, testele scrise/orale și interacțiunea directă între profesori și elevi. Metodele tradiționale și-au dovedit eficiența de-a lungul timpului, elevii dobândind un vast bagaj de cunoștințe și o cultură generală din diverse domenii. Pe măsură ce tehnologia a avansat și a fost implementată în multe domenii de activitate, s-a produs o schimbare semnificativă în modul în care informația este prezentată și asimilată. Educația modernă digitală este bazată pe utilizarea dispozitivelor electronice, a platformelor online și a aplicațiilor educaționale pentru a facilita procesul de învățare. Această schimbare aduce cu sine o serie de beneficii, precum accesul la resurse bogate și variate, personalizarea învățării și dezvoltarea abilităților digitale.

Învățământul tradițional înglobează o serie de caracteristici: școala pregătește elevii pentru viață, procesul de învățare este o progresie liniară prin acumularea de informații și deprinderi, conținutul programei este prezentat global, elevii sunt consumatori pasivi de informații, accentul se pune pe însușirea deprinderilor de bază, cadrul didactic este singura sursă de informații, evaluarea este concepută ca fiind separată de predare și pune accent pe aspectul cantitativ, învățarea are loc predominant prin memorare și reproducere de cunoștințe, învățarea conduce la competiție între elevi, cu scopul de ierarhizare. Un avantaj important al educației clasice constă în construirea relațiilor interpersonale puternice între profesori și elevi, precum și între elevi. Profesorii au posibilitatea de a oferi feedback imediat și de a adapta lecțiile la nevoile individuale ale elevilor, de asemenea sunt promovate abilitățile sociale și dezvoltarea caracterului prin interacțiuni directe, prin socializare.

Învățământul modern, centrat pe cel ce învață are o serie de particularități, cum ar fi: curriculum și învățarea pot fi individualizate la maximum, selecția conținuturilor putând fi realizată în funcție de posibilitățile, interesele și nevoile elevilor, este încurajată învățarea independentă, iar elevii progresează în ritm propriu. Este încurajată inițiativa, elevii fiind activi pe domeniul lor de interes. Cadrul didactic este partener în învățare, elevul este implicat activ în predare și evaluare. Elevului i se oferă maximum de ocazii pentru a-și construi cunoașterea, atât în cadrul școlii cât și în afara acesteia prin acțiuni extrașcolare. Unul dintre aspectele pozitive ale educației moderne este faptul că oferă oportunități de învățare flexibile. Elevii pot avea acces la materialele de învățare oricând și oriunde, ceea ce sporește autonomia învățării. Educația digitală face ca procesul de învățare să devină mai eficient în timp, accesul la informații să fie mai ușor și mai rapid pentru oricine, inclusiv pentru copiii cu dizabilități. Materialele și uneltele digitale interesante, la care copiii au acces, fac cursurile mai interactive și mai captivante. Profesorii pot personaliza procesul de învățare în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Prin aceste metode moderne de învățare, se cultivă o mentalitate ce

permite adaptarea constantă la noile tehnologii și implicit la viitor. Un alt avantaj este flexibilitatea de a reveni asupra lecțiilor, accesând înregistrările video. Cunoștințele digitale sunt importante pentru pregătirea și adaptarea la joburile viitorului, dar și pentru cerințele de pe piața de muncă. Tehnologia modernă și instrumentele digitale trebuie integrate astfel încât să sprijine procesul de predare-învățare. Practic, tradiționalul manual și clasica tablă neagră s-au transformat într-un ecran colorat și numeroase fișiere, imagini și video-uri educative, astfel încât copiii să poată asimila mai ușor și rapid informațiile.

O schimbare importantă în educație este învățarea centrată pe elev și aplicarea metodelor interactive de predare-învățare-evaluare. Centrarea pe elev este o abordare complexă, ce necesită construirea în timp real a unei experiențe de învățare pozitive și semnificative, într-o relație democratică. Strategiile de predare centrate pe elev au ca punct central facilitarea învățării, îl ajută pe copil să se dezvolte, să înregistreze progrese. De aceea, strategiile didactice se aleg și în funcție de caracteristicile specifice ale fiecărui copil, de stilul de învățare, profilul inteligențelor multiple, dar și de tipul de învățare adecvat.

Activitățile care folosesc metode moderne îi activează pe copii mai mult, sunt mai receptivi și fac mai bine conexiunile între cerințe. Copiilor li se dezvoltă imaginația și creativitatea, nu se simt inhibați, nu reacționează mecanic și devin nucleul activității, procesului de predare, învățare sau evaluare, se ține cont de particularitățile fiecărui elev, ritmul fiecăruia de lucru. Activitatea capătă noutate, dispare rutina care atrage după sine manifestarea interesului copiilor față de activitatea respectivă și interiorizarea noilor informații se face mai ușor și cu eficiență ridicată. Educația modernă prin diferitele sale posibilități materiale oferă intensificarea învățării pe toate planurile astfel că școala trebuie să fie prima instituție care trebuie să-și schimbe abordarea față de desfășurarea învățării și să utilizeze metode noi, interactive care să conducă la o învățare superioară și într-un ritm accelerat potrivit tendințelor societății actuale, de asemenea trebuie să abordeze noi strategii de realizare optimă a învățării și să-și lărgească domeniul de cunoaștere ajutându-l pe individ să se adapteze mai ușor la societatea în continuă schimbare.

Chiar dacă educația modernă aduce cu sine numeroase avantaje, este esențial să găsim un echilibru între aceasta și educația tradițională. Un exces de tehnologie poate duce la izolare socială, lipsa abilităților de comunicare față în față și dependența excesivă de dispozitivele electronice. Dacă găsim acest echilibru, reușim să integrăm cu atenție tehnologia în procesul de învățare fără a compromite aspectele umane ale procesului instructiv-educativ. Profesorii pot combina metodele tradiționale cu instrumentele digitale și va reuși cu siguranță să capteze atenția elevilor, să le stârnească interesul pentru noile cunoștințe ce urmează a fi predate. Dacă tehnologia este integrată cu măsură în educație, prin găsirea echilibrului între clasic și modern, viitoarea generație poate fi înzestrată cu abilitățile necesare pentru a naviga cu succes într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie:

Crețu, C., 1997, Psihopedagogia succesului, Iași, Editura Polirom

Erich Geissler, 1977, Mijloace de educație, București, Editura Didactică și Pedagogică

Cristea Sorin, 1997, Pedagogie, Pitești, Editura Hardiscom

Nicola Ioan, 2003, Tratat de pedagogie școlară, București, Editura Aramis

Cucoș Constantin , 2002, Pedagogie, Editura Polirom

STEAM – un mijloc de dezvoltare neuro-aplicativă a elevului

Prof. înv. primar,Oancea Marina Adelina
Școala Gimnazială „I. C. Lăzărescu” Țițești
Jud. Argeș

Lumea se schimbă rapid la nivel global, tehnologia ne face stilul de viață din ce în ce mai simplu, dar, în același timp, aceste progrese provoacă impacturi sociale și culturale de neimaginat.STEAM este o metodă activă, aplicată, constructivistă, de a „învăța prin a face”. Educația STEAM contribuie la îmbunătățirea motivației elevilor, la dezvoltarea abilităților practice și, nu în ultimul rând, ajută la dezvoltarea încrederii în sine prin obținerea de rezultate concrete, realizate de elevii înșiși.

Educația STEAM implică metode de înțelegere și aplicare a unei forme integrate de învățare care seamănă cu viața reală.Componenta cheie a STEAM este integrarea și predarea interdisciplinară/transdisciplinară și implică proiectarea de soluții creative pentru probleme din lumea reală.STEAM cuprinde cei 4C identificați drept cheie în educația secolului XXI:

- Creativitate
- Colaborare
- Critical thinking (gândire creativă)
- Comunicare.

Educația STEAM a încorporat gândirea de tip design și procesul de proiectare pentru a oferi o soluție bazată pe abordarea rezolvării problemelor. Oferă oportunități de învățare experiențială și oferă elevilor posibilitatea de a gândi critic și de a se autoeduca. Copiii sunt pur și simplu provocați să preia o problemă și să o rezolve. Prin gândirea critică ei trebuie să își pună întrebări și să afle răspunsuri.Greșelile sunt de apreciat în acest proces, deoarece reprezintă faptul că ceva nu a mers bine și va trebui să vedem ,,ce?”, dar să găsim și soluția potrivită. De aici înțelegem că acest tip de educație încurajează perseverența. Copiii sunt încurajați să asculte opiniile celorlalți și să împărtășească cunoștințe. Învață că pot sprijini lumea într-un mod pozitiv prin noile cunoștințe acumulate ce le vor pune în aplicare.

Puncte importante în predare:

- Focus - În acest pas, profesorul selectează o întrebare esențială sau o problemă pe care o transmite elevilor. Acesta se concentrează ca întrebarea sau problema să fie bine focusată, clară și cu referință atât pe partea STEM, cât și pe arte.

- Detaliu - Este pasul procesului în care se caută răspunsul sau rezolvarea problemei. Tot în această fază se găsesc corelații între mai multe domenii și implicit o mulțime de informații, abilități sau procese cheie pe care elevii trebuie să le adreseze deja.

- Descoperirea - Este etapa în care profesorul poate analiza lacunele pe care le au elevii în abilitățile și procesele lor proprii.

- Aplicarea - După ce elevii au toate informațiile și au analizat soluțiile actuale, ei pot începe să-și creeze propriile soluții și procese de rezolvare a problemei. Aici utilizează abilitățile proprii, procesele și cunoștințele ce au fost acumulate în etapele anterioare.

- Prezentarea - Această fază a procesului pune accentul pe împărtășirea cu ceilalți. Fiecare își expune părerea, exprimă un feedback și primește unul. Este momentul când învață să ofere și să primească contribuții.

- Legătura - Se referă la bucla ce închide activitatea și este menită să dea elevilor posibilitatea de a reflecta asupra procesului lor și a feedback-ului primit. Pe baza acestei reflecții elevi vor fi capabili să se autocorecteze și să îmbunătățească propriile abilități, deprinderi și cunoștințe.

Beneficiile educației STEAM:
- trezește interesul elevilor prin faptul că împletește știința cu arta;
- intervine în dezvoltarea abilităților de rezolvare a problemelor;
- elevii se implică în procesul de învățare;
- clădește baza unui viitor adult ce deține capacități, deprinderi și soluții;
- dezvoltă sentimentului de empatie;
- dezvoltă participanții din punct de vedere cognitiv;
- dezvoltă creativitatea și imaginația;
- împărtășesc cu ceilalți ideile proprii sau descoperirile, fac asta cu plăcere;
- dezvoltă abilitățile de comunicare;
- formează inovatori, educatori și lideri ai secolului XXI.

Este nevoie de timp și grijă pentru a lua în considerare posibilitățile pe care le oferă educația STEAM pentru transmiterea informațiilor în diverse moduri de a cunoaște și de a fi. De asemenea, este nevoie de efort susținut pentru a rezista tiparelor de gândire care au orientat abilitățile cognitive și pentru a crea noi modalități epistemologice de învățare din perspectiva educației STEAM. Este important ca profesorii să se implice în construirea de parteneriate la nivel local și să faciliteze realizarea de activități caractersitice educației STEAM prin promovarea unei pedagogii creative.

Adaptarea profesorului la nevoile elevilor din era digitală

Prof. dr. Claudia Oancea-Raica
Colegiul Național „I. M. Clain" Blaj

Copiii și tinerii din ziua de azi nu pot să învețe doar dacă materia le este dictată sau ei trebuie să o memoreze mecanic deoarece au o mulțime de informații la o simplă căutare pe internet. Elevilor din noile generații nu li se mai pare necesar să învețe tot ce li se predă și deseori elevii întreabă la ce îi ajută în viață ceea ce învață la școală.

Încă din anii ´70, Richard Badler și John Grinder au descoperit că oamenii au un sistem dominant de reprezentare, ceea ce înseamnă că pentru a reține o informație oamenii folosesc unul dintre cele patru filtre: vizual, auditiv, scris/ citit și kinestezic

În studiul său, „Factori ai învățării eficiente", Nicoleta Prepeliță ne prezintă cele patru „tipuri de elevi": 1. **Elevii vizuali**, care învață folosind preponderent simțul văzului privind în jurul lor. Acești elevi preferă imaginile, culorile și diagramele pentu a recepționa și memora informația; **2. Elevii auditivi,** care învață cel mai bine prin ascultare și conversație. Interesul lor este menținut prin discuții, ascultarea lecturilor; **3. Elevii care citesc/ scriu** sunt elevii care rețin informația prezentată sub formă de cuvinte. Ei își aleg informațiile cele mai importante atunci când trebuie să învețe pentru o lucrare sau un examen, făcând notițe. **4. Elevii kinestezici**, care învață cel mai bine prin experiență. Ei ating obiectele din jurul lor, având nevoie să își folosească simțul tactil, iar informațiile sunt reținute mai bine atunci când sunt implicați în acțiuni.

Activitățile oferite de către profesor elevilor sunt importante deoarece prin ele elevul își dezvoltă creativitatea și își structurează mai bine ideile. În același timp profesorul le oferă elevilor din noile generații ocazia să își dezvolte noi competențe. În acest sens, Rothman D. (2014) identifică faptul că utilizarea tehnologiei de către copii de la vârstă fragedă a produs modificări la nivelul funcționării creierului, astfel că, zona răspunzătoare de abilitatea vizuală este mai dezvoltată. În acest sens, introducerea imaginilor vizuale în predare vor facilita procesul de învățare. Aceste imagini ar trebui să înlocuiască textul, dar este indispensabil să transmită același mesaj.

Ținând cont de două aspecte, cel legat de preferința de a se implica individual în documentare și în rezolvarea de probleme, și cel legat de faptul că în mediul formal profesorul lucrează cu grupul, cadrul didactic poate propune proiecte de grup în care fiecăruia i se distribuie o sarcină individuală, iar rezultatul individual este valorificat, ulterior, în sarcina de grup (Seemiller & Grace, 2016).

Generația Z cuprinde persoanele născute în perioada anilor 1995-2010 (Rothman, 2016), sau după o variantă mai puțin delimitativă, după 1995 (Cilliers, 2017). Cu alte cuvinte, sunt copiii generațiilor X sau Y. Întrucât au avut acces la tehnologie încă din primii ani de viață, nu-și pot imagina lumea fără internet. Persoanele din această generație sunt obișnuite să obțină și să utilizeze informații prin intermediul tehnologiei. Necunoscând o altă modalitate, această generație va continua să fie influențată de mass-media, prieteni virtuali, publicitate, în mod pozitiv sau negativ. Având un grad ridicat de independență, vor căuta răspunsuri la toate întrebările, considerând că nu au nevoie de părinți sau profesori care să-i ghideze (Benjamin, 2008, apud Williams, Page, Petrosky & Hernandez, 2010). Generația Z se autocaracterizează ca fiind încrezătoare în sine, cu simțul umorului, dependentă de telefon, internet și rețele sociale (Vinh, 2020). Marc Prensky publică în 2001 articolul *Digital Natives, Digital Immigrants Part2: Do They Really Think Differently?*, în care evidențiază o serie de caracteristici care individualizează această generație: stiluri de îmbrăcăminte, forme diferite de socializare și comunicare, respectiv în mediul online, relația cu părinții și atitudinea față de familie, modalitatea de exprimare a afecțiunii, atitudinea față de muncă ș.a. Autorul numește persoanele

din această generație „nativi digitali” deoarece consideră că sunt vorbitori nativi ai limbajului digital. Csobanka (2016) evidențiază paradoxul relațiilor virtuale deoarece conexiunile multiple apar datorită dorinței de a avea parte de prieteni și socializare, însă rezultatul real este acela că persoanele constată, uneori târziu, că de fapt sunt singure. Pentru această generația prezența se traduce în „a fi online”, iar absența în a fi „offline”.

Abilitățile de utilizare a dispozitivelor i-a determinat să își reorganizeze și activitatea de învățare. În defavoarea manualelor clasice, consideră că învață mai repede și mai eficient experimentând sau căutând răspunsuri la întrebările lor, descoperind în urma experienței personale decât să asculte ceea ce povestesc ceilalți, iar interesul lor poate fi menținut atâta timp cât informația are relevanță pentru temele lor de interes. În caz contrar, atitudinea lor pentru învățare va fi una superficială. Din acest motiv manifestă puțin interes pentru textul tipărit și pentru interacțiunile față în față. Datorită accesului rapid la informație, ritmul lent în care se produc lucrurile le provoacă disconfort, plictiseală, iritabilitate, neîncredere (Tapscott, 2009, apud. Bonchiș, 2021). Ei utilizează tehnologia deoarece consideră că le este mai ușor să învețe sau să muncească în acest fel. Mai mult decât atât, respectă și apreciază situațiile în care generațiile X și Y reușesc să-i învețe sau să le aratelucruri eficiente, într-un timp scurt (Cran, 2010). Diferențele dintre generații determină adaptare și readaptare continuă. Neil Selwyn (2009), prezintă în articolul *The digital native – myth and reality* două modalități prin care imigranții digitali pot interveni în mediul nativilor digitali. Pe de o parte, trebuie luată în considerare realitatea, respectiv, incompatibilitatea nativilor digitali cu sistemele tradiționale (Kenway &Bullen, 2005, apud. Selwyn, 2009) și valorificarea potențialului generației Z. Cuvântul „cheie” pentru această generație este: INTERNET.

Generația Alfa este prima generație de copii născuți exclusiv în secolul XXI (2010-2025). Termenul „Generation Alpha” a fost creat de Mark McCrindle, un cunoscut demograf și cercetător din Australia. Generația Alfa este succesoarea generației Z și începe în anul 2010, anul în care a fost introdus iPad-ul, în care a apărut Instagram, iar cuvântul cel mai folosit a fost “app”. Membrii acestei generații cresc în case în care Alexa (asistentul virtual produs de Amazon) poate răspunde la întrebări pe un difuzor inteligent, pot învăța la școală pe suprafețe interactive și nu ar putea avea nevoie niciodată să obțină permisele de conducere, datorită avansului în tehnologia vehiculelor autonome. Născuți în anii ultimului deceniu, acești copii au avut parte de un mediu digitalizat, ei preferă să comunice vizual, prin intermediul imaginilor, sau auditiv, și mai puțin prin intermediul textului.

O serie de studii analizează comparativ, o serie de caracteristici ale generațiilor Zși Alpha.În continuare, voi prezenta, în formă tabelară, rezultatele unui studiu realizat de Apaydin și Kaya, 2020):

CARACTERISTICI GENERAȚIA Z	**CARACTERISTICI GENERAȚIA ALPHA**
COMPORTAMENT	**COMPORTAMENT**
Curiozitate	Foarte mare curiozitate
Încăpățânat și furios	Și mai **încăpățânat și furios**
Introvertit	Și mai introvertit
Respectă reguli	Nu respectă reguli
Activ	Și mai activ
Respectuos	Mai puțin respectuos
Așteaptă sprijin din exterior	Manifestă autosuficiență
Se adaptează la mediu	Se adaptează mai greu la mediu
CARACTERISTICI PERSONALE	**CARACTERISTICI PERSONALE**
Egocentri**c**	Și mai egocentric
Emoțional	Și mai emoțional
Vizionează desene animate	Vizionează materiale care includ violență

Capacitate empatică Compliant față de autoritate Nu prezintă probleme de atenție	Capacitate redusă de empatie Mai puțin compliant față de autoritate Prezintă probleme de atenție
COMPETENȚE ACADEMICE	**COMPETENȚE ACADEMICE**
Dețin cunoștințe Deschis spre învățare Inteligență lingvistică normă Înțelege ușor	Dețin și mai multe cunoștințe Și mai deschis spre învățare Nivel mai scăzut de inteligență lingvistică Înțelege și mai ușor
RELAȚIA CU TEHNOLOGIA	**RELAȚIA CU TEHNOLOGIA**
Utilizează tehnologia **Dependență scăzută de tehnologie**	Utilizează și mai mult tehnologia **Dependență crescută de tehnologie**
RELAȚIA CU COLEGII	**RELAȚIA CU COLEGII**
Relații pozitive cu colegii Comunicare eficientă cu prietenii Egalitate între coleg	Relații conflictuale cu colegii Comunicare conflictuală Dorința de a fi lider

Elevii care aparțin acestor generații au nevoie de activități de învățare mai antrenante, respectiv de crearea unor contexte în care ei să colaboreze, să colaboreze, să experimenteze, să observe, să deducă și reducerea pe cât posibil a modalităților în care generația Z trebuie să dobândească informație într-un mod pasiv. Incompatibilitatea dintre sistemele societății actuale și așteptările tinerilor poate fi redusă prin reconsiderarea rolurilor adulților în viața copiilor și tinerilor. Pentru generația Z societatea non-digitalizată este istorie, aceasta poate doar să își imagineze cum a arătat lumea înainte de internet. Ei știu că informația se accesează ușor, lucrurile pot deveni clare într-un timp foarte scurt și le e greu să înțeleagă de ce lucrurile nu pot fi simplificate pentru a nu fi nevoiți să depună efort. Indiferent cât de diferiți par elevii din această generație de noi, este important să înțelegem că, nu doar că nu au greșit cu nimic, ei doar fac față provocării unei societăți digitale (Pérez-Escoda, CastroZubizarreta, & Fandos-Igado, 2016).

Ce au descoperit utilizând tehnologia? În primul rând au identificat că textele scrise pot fi găsite și în formă digitală. In felul acesta parcurgerea unui conținut îi ajută să economisească timp. Dacă dumneavoastră considerați că nu aveți timp suficient pentru a întreprinde toate activitățile pe care vi le-ați dori, probabil, atât elevii, cât și părinții acestora se confruntă cu această problemă. Varianta digitală a devenit preferată pentru că este natural să optăm, câteodată, pentru varianta simplificată. Apoi, au mai descoperit că pot obține foarte ușor răspuns la întrebări, fără să fie nevoie să depună mult efort. Au experimentat cât de ușor este să înțelegi o informație atunci când aceasta este însoțită de o imagine care completează mesajul. În aplicațiile pe care le folosesc au găsit numeroase simboluri amuzante care le-au captat atenția. Au început să le utilizeze pentru a înlocui o parte din mesaj, iar reacțiile receptorilor i-au încurajat să repete experiența.

De exemplu, utilizarea emoticoanelor este forma lor uzuală de a exprima trăiri emoționale. Dacă pentru noi aceste elemente ne delimitează de „ei”, pentru „ei” nu s-a produs nicio schimbare, în felul acesta au comunicat tot timpul. Este evident faptul că dezvoltarea tehnologiei digitale a influențat în mod direct activitatea copiilor, tinerilor și adulților, iar efectele sunt vizibile în practica educațională (în familie), școlară (procesul învățării în context școlar), profesională (munca desfășurată la locul de muncă) și în contextul cotidian (mediile de socializare cu persoane cu aceeași generație).

Așadar, dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și utilizarea acestora în context școlar este determinată de abilitățile tehnologice și pedagogice ale profesorilor. În concluzie, răspundem la întrebare prin aceea că elevii au învățat să utilizeze dispozitivele tehnologice, iar deprinderile de operare cu acestea s-au dezvoltat ca urmare a identificării beneficiilor, încorporându-le în activitatea lor zilnică. Educația în era digitală este o sarcină greu de

îndeplinit de către cadrul didactic. Elevii au nevoie de o continuă dinamizare a activității, ei fiind obișnuiți cu tehnologia, care i-a influențat să își dorească mereu altceva. Pentru acest lucru rolul cadrului didactic pentru educația în era digitală este unul imens. Acesta trebuie să adapteze conținutul la nevoile elevilor, dar să se și asigure că aceștia vor învăța tot ce e necesar. Pentru a îndeplini toate aceste cerințe, cadrul didactic trebuie să se pregătească foarte bine, deoarece are de luat în considerare mulți factori.

Având în vedere că educația în era digitală nu are parte de aceleași interacțiuni sociale, cum întâlneam atunci când orele se desfășurau fizic, cadrul didactic trebuie să poată să se adapteze la nevoile elevilor, dar totuși să reușească să atingă obiectivele din programă. Pentru ca toate acestea să fie realizate, profesorul trebuie să-și dezvolte o serie de competențe.

1. Competențe de comunicare

În primul rând, trebuie să dea dovadă de faptul că știe să se exprime corect și cu un limbaj pe înțelesul elevilor. De asemenea, aici putem menționa și faptul că știu cum să se exprime și să formuleze informațiile din materie, cât și feedback-ul legat de activitatea elevilor.

2. Competențe digitale

Având în vedere că profesorul va utiliza tehnologia și calculatorul, are nevoie de un minim de competențe digitale. Totul fiind digitalizat în jurul nostru și educația a ajuns la un nivel în care utilizează tehnologia la ordinea zilei. Așadar, cadrul didactic ar fi bine să aibă cât mai multe activități interactive pregătite, care se pot desfășura și în mediul online.

3. Empatie

O parte importantă a procesului de învățare este reprezentată de empatie. Între elev și cadrul didactic trebuie să existe o continuă colaborare și comunicare. Dar, în același timp cadrul didactic trebuie să înțeleagă nevoile elevilor, la un nivel superior. Astfel, cu cât profesorul are un grad de empatizare mai ridicat cu elevii, cu atât îi va fi mai ușor să le explice informațiile și să comunice cu aceștia.

4. Adaptabilitate și flexibilitate

Nu în ultimul rând, un profesor trebuie să se poată adapta cu ușurință unor situații noi și să fie flexibil. Luând în considerare ce s-a întâmplat în ultimul an, putem concluziona că dacă un profesor se adaptează cu greu, va avea dificultăți în predare. Folosindu-se de toate aceste competențe cadrul didactic va reuși să susțină lecții care vor atrage copiii plini de energie din ziua de azi. Pe lângă aceasta, va reuși să interacționeze cu elevii și să îi formeze în oameni cât mai pregătiți pentru viitor. Așadar, educația în era digitală este în continuă schimbare și inovare și necesită ca profesorii și elevii să fie deschiși la nou și ca aceștia să se adapteze situațiilor diverse pe care le oferă. Deși, pentru unii va fi dificil să accepte toată digitalizarea educației, acesta este un lucru probabil și tot mai aproape de noi.

Studiul lui Cilliers (2017) a evidențiat următoarele recomandări pentru cadrele didactice care lucrează cu membri ai generației Z.

1. Trebuie să fie pregătit să predea folosind software, hardware și media de tip social, digital și tehnologic. Procesul educațional trebuie să se bazeze pe modelul clasei creative.
2. Explorați mediul Internetul ca instrument de comunicare într-un proces de luare a deciziilor în grup. Trebuie să caute să nu lucreze în izolare, ci să consolideze interconectarea grupului.
3. Cercetarea rețelelor sociale și impactul lor asupra abordării tradiționale ca posibila metodă integrativă.
4. Explorați aplicațiile și software-ul utilitar pentru a gestiona notele studenților. De inlocuit PowerPoint cu discuții deschise, pline de viață, trebuie promovată dezbaterea și munca structurată în grup.
5. Îndepărtați-vă de învățătura tradițională. Folosiți abordări pentru învățarea bazată pe cursanți. Includeți metode vizuale și învățare creativă (în aer liber și în interior).
6. Unii lectori vor avea nevoie de dezvoltare profesională pentru a trece de la abordarea tradițională la un model transformator al învățării.

Un sistem modern de învățământ trebuie să fie deschis spre acceptarea, promovarea și perfecționarea digitalizării și să îmbine diferite metode de predare astfel încât să îi poată oferi elevului/ studentului, ca viitor cetățean, capacitatea de a înțelege lumea și să poată contribui la propria dezvoltare și după terminarea studiilor. Asupra instituțiilor școlare se pun presiuni pentru a răspunde nevoilor acestei generații, căci, pentru a educa, trebuie să se țină cont de o mulțime de dimensiuni, iar provocările sunt pe măsură atât în mediul preuniversitar, cât și în cel universitar. Urgența cu care ar trebui să se producă o serie de schimbări rezidă din viteza cu care se dezvoltă noile tehnologii care vor genera noi nevoi, iar amânarea ar putea produce un decalaj și mai mare între generații.

Bibliografie și Webografie

1. Cilliers E.J.(2017), The challenge of teaching generation Z, DOI-
https://dx.doi.org/10.20319/pijss.2017.31.188198
2.Prepeliță, Nicoleta,„Factori ai învățării eficiente”, în „Studiu științific realizat în cadrul proiectului Erasmus + KA1” în Confluențe, Nr.2, 23 ianuarie 2018,
3. https://didacto.ro/
4. https://proform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/bune-practici-de-lucru-in-clasele-cu-elevi-z
5. https://maternica.ro/generatia-alfa-igeneration/

Educația incluzivă – o tendință firească a sistemului de învățământ

Prof. Onete Florin Iulian

Liceul Tehnologic ”Petre Baniță”

Călărași - Dolj

”Politica viitorului este dezvoltarea unei societăți incluzive.”

Împreună, deși diferiți

În activitatea sa pe care o desfășoară, omul este o ființă care depinde permanent de ceilalți. El are nevoie de a comunica și coopera. Școala este de asemenea un mediu important de socializare, de educație pentru democrație și de pregătire a viitorilor cetățeni activi și responsabili pentru a se implica în luarea deciziilor și a contribui la progresul societății. Educația pentru cetățenie democratică pune la bază principiul incluziunii, adică învățarea comportamentului democratic printr-o diversitate de experiențe și practici sociale. Susținerea conceptului incluziunii la nivel global se bazează pe principiul drepturilor omului care este cuprins în Declarația ONU privind Drepturile Omului (1948) și Convenția ONU privind Drepturile Copilului (1989).

Incluziunea constă în faptul că orice element al unei mulțimi date aparține și altei mulțimi. În aspect socio-uman, aceasta este considerată drept cea mai eficace modalitate pentru stabilirea unui nou contract între oameni, bazat pe drepturile și îndatoririle cetățenilor, care ar restaura coeziunea sociala și solidaritatea bazată pe ordinea morală.

Conceptul de incluziune merge dincolo de sensul de integrare, cunoscut deja. Ideea de incluziune pleacă de la principiul că orice individ, oricât ar fi de diferit, aparține de fapt și de drept grupului social.

Educația incluzivă are ca principiu fundamental un învățământ pentru toți, împreună cu toți care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă în ultimul timp tot mai mulți adepți, se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/incluziune. În pedagogia post-modernă există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă incluzivă încă de la vârstele mici. Programele de stimulare timpurie a dezvoltării reprezintă o etapă decisivă în realizarea obiectivelor educației pentru toți. Acestea au o influență determinantă asupra formării inteligenței, a personalității și a comportamentelor sociale.

Astăzi conceptul educației incluzive în cadrul unei școli prietenoase copilului ne orientează spre a-i învăța pe elevi să dobândească cunoștințe, schimbând accentele în educație, strategiile, metodele și tehnologiile de predare, criteriile și modalitățile de evaluare. Acestea modifică stilul relațiilor profesor-elev, astfel realizându-se trecerea de la pedagogia autoritară la pedagogia cooperării, de la învățarea reproductivă la învățarea prin acțiune, de la pedagogia memoriei la pedagogia gândirii, de la pedagogia impunerii la pedagogia inițiativei. Altfel spus, se impune în mod imperios trecerea de la pedagogia pentru cunoștințe la pedagogia pentru competențe. În acest context toate competențele sunt importante, dar centrală este cea socială.

Cele 8 competențe generale pe care trebuie să le posede fiecare cetățean, stipulate în Standardul European, țin în mare parte de competențele sociale: de cooperare, de rezolvare de probleme, de participare/implicare, civice, de comunicare, de mobilitate socială indiferent de condiții, de identificare a rolului în societate.

Competența școlară presupune însușirea de către elev a unei proceduri complexe în care pentru fiecare direcție evidențiată sunt anumite componente instructive cu caracter de acțiune, și nu o însușire răzlețită de cunoștințe și abilități.

O perioadă lungă de timp s-a considerat că în școala generală, cadrele didactice ar trebui să aibă o atitudine egală față de copii. În sens juridic, adică respectarea anumitor drepturi și libertăți, această normă este corectă. Totodată astăzi școala trebuie să realizeze un învățământ individualizat și diferențiat. În acest sens urmează să fie luate în considerație multiplele inteligențe, diferențele sau caracteristicile specifice fiecărui copil. Într-un trecut relativ apropiat, copiii nu erau motivați să învețe pornind de la posibilitățile proprii, ci erau apreciați în baza conținuturilor însușite și a unor capacități generale. Pornind de la cerințele activității unei școli prietenoase copilului, unde elevul este considerat subiect al învățării, pedagogia post-modernă propune organizarea și desfășurarea activităților, având la bază inteligențele multiple și principiul incluziunii.

Dintre toți factorii, cea mai mare influență asupra copilului o are familia, mai ales în primii lui ani de viață. În familie, educația incluzivă se bazează pe lucruri concrete și pe o practică bună. Deși, în mare parte, părinții nu au o pregătire psihologică sau pedagogică, ei valorifică inconștient inteligențele copilului, deoarece îl educă în baza unor tradiții, modele sau a bunului simț.

În educația incluzivă cooperarea este valoroasă atât la nivel instituțional, cât și la nivel individual și profesional. Totul însă pornește de la cooperarea dintre copil și cel ce îl educă, apoi se trece la cooperarea profesor-elev, cooperarea între elevi, cooperarea între profesori,

cooperarea între profesioniști pentru sprijinirea procesului de incluziune socială și educațională (ca parte a incluziunii sociale), cooperarea între instituții.

Actorul cel mai important este copilul. Educația incluzivă înseamnă, înainte de toate, să asculți vocea beneficiarului, să afli care sunt nevoile copiilor și ale tinerilor. Acest lucru este esențial mai ales pentru cei care intră în procesul educațional și care trebuie să găsească, printr-un parteneriat social, soluțiile cele mai potrivite. Copilul este parte a acestui parteneriat, în jurul lui se construiește întreaga politică.

Un alt factor la acest nivel este comunitatea în care se dezvoltă școlile. Nu putem vorbi de educație incluzivă fără a percepe faptul că fiecare școală se află în interiorul unei comunități, că ea este bazată pe această comunitate și că, pornind de aici, se elaborează și politicile școlare. Fiecare comunitate își spune cuvântul prin valorile pe care le modelează, prin elementele de natură culturală care intervin în educația copilului, în formarea profesorului, în problemele cu care se confruntă familiile. De aceea, educația incluzivă ține seama de comunitățile în care funcționează școlile.

Concluzii

Educația pentru toți este o cerință atât pentru politicile statului, cât și pentru practicile educaționale. Educația pentru toți asigură posibilitatea participării la educație a tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei și se abat prin modelul personal de dezvoltare de la ceea ce societatea a denumit normalitate. Participarea presupune, în primul rând, acces și apoi găsirea căilor pentru ca fiecare să fie integrat în structurile care facilitează învățarea socială și individuală, să-și aducă contribuția și să se simtă parte activă a procesului. Accesul are în vedere posibilitatea copiilor de a ajunge fizic la influentele educative ale unei societăți (familie, școală, comunitate), de a se integra în școală și de a răspunde favorabil solicitărilor acesteia.

Bibliografie

1. Chiş V. ”Pedagogia contemporană, pedagogia pentru competențe.” Cluj, 2005;

2. Cristache G..., ”Evaluarea competențelor civice ale elevilor. Exemple de bune practici.” București, Editura Tomas, 2004, p. 164;

3. Goleman D. ”Inteligența socială.” București: Editura Curtea Veche, 2007;

4. Pavel CERBUŞCĂ, ” EDUCAŢIA INCLUZIVĂ ÎN CONTEXTUL FORMĂRII COMPETENŢELOR SOCIALE”.

ROLUL LECTURII SUPLIMENTARE ÎN ȘCOALĂ

Lecturile extrașcolare au o importanță instructiv – educativă unanim recunoscută. Ele întregesc informațiile elevilor furnizate în cadrul lecțiilor de literatură, contribuie, treptat, la formarea deprinderilor muncii intelectuale, ajută la formarea trăsăturilor morale cerute (răbdarea, perseverența, meticulozitatea), oferă câmp de manifestare preferințelor subiective, intime și ceea ce este foarte important pentru formarea personalității individuale, continuă procesul sensibilizării pentru frumos, prin contactul direct, personal, în liniște, cu operele literare.

Valorificarea potențialului educativ specific operei literare impune acordarea priorității contactului cu opera. „Întocmai cum în realizarea educației științifice apelăm nu la istoria matematicii sau a fizicii, ci direct la conținutul lor, tot așa să procedăm și în organizarea educației artistice. Asimilarea cunoștințelor de istoria și teoria artei fără frecventarea temeinică a domeniului operelor artistice și fără formarea trebuințelor estetice este mai curând un eșec decât un succes... De aceea, formarea concepției elevilor despre funcțiile artei și despre rolul ei activ în dezvoltarea societății trebuie privită nu ca o informație de asimilat, ci ca o învățătură de urmat.” (G. Văideanu, *Cultura estetică școlară*, București, 1967).

De aici importanța deosebită a lecturilor particulare, în procesul modernizării însușirii literaturii de către elevi. Prin ele, disponibilitățile afective ale elevilor sunt intens și integral solicitate, pentru că nu există niciun mijloc de a explica o operă de artă. Ea trebuie „trăită” și de aceea e necesar să învățăm elevii să o trăiască, deoarece lectura constituie un prilej de aprofundare a trăirilor incitate de contactul cu operele literare, în cadrul lecțiilor, și de noi emoții stimulate de contactul cu alte și alte opere, în cadrul lecturilor particulare.

Încă de la clasele mici, gustul pentru lectură se deschide prin citirea expresivă și selectivă a unor fragmente, urmărind trezirea curiozității, apoi prin povestirea succintă a principalelor momente, tot cu scopul stimulării curiozității, prin prezentarea de ilustrații care înfățișează scene, personaje din operă, apoi, pentru elevii mai mari, prin vizite la bibliotecă și lecturarea împreună, prin recenzii, liste bibliografice, opționale de lectură care să abordeze cărți pe diverse tematici.

Evidența lecturii elevilor este o sarcină care nu trebuie neglijată de către profesor, aceasta realizându-se prin mai multe forme: prin chestionare (care vizează autorul și conținutul cărții), prin tabele cu evidența lecturii, prin fișe din biblioteca școlară, prin fișele de lectură sau prin alte modalități.

Discuțiile pe marginea lecturii se structurează în funcție de teme, de personaje, de factorii expresivi, de elementele de originalitate sau în funcție de elementele comune mai multor opere literare citite de elevi.

În ciuda faptului că mijloacele audio – video moderne își pun tot mai mult amprenta asupra tuturor, dar mai ales asupra copiilor, tot lectura cărții, în format letric, deține rolul primordial.

PROF. OPREA ADRIANA – ANCUȚA,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ “ELENA DOAMNA”, PLOIEȘTI

PROF. OPREA ADRIANA – ANCUȚA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ELENA DOAMNA", PLOIEȘTI

MIJLOACE MODERNE DE PREDARE ȘI EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

În procesul studierii limbii și literaturii române ca, de altfel, în procesul didactic al însușirii cunoștințelor din diferite alte domenii, s-au dovedit a fi indispensabile mijloacele (materialele) menite să pună la contribuție diferiții senzori perceptivi prin care subiectul cunoscător (elevul) să surprindă, să redea complexitatea fenomenelor de limbă supuse cunoașterii, sau să organizeze, să sistematizeze cunoștințele pentru a se imprima,prin intuiție, în mintea sa și a deveni astfel, practice – operaționale în procesul exprimării orale și scrise. Aceste mijloace au rolul de a asigura o retenție dublă a cunoștințelor (și durabilă totodată), a regulilor, a deprinderilor lingvistice, cu condiția de a fi integrate într-o viziune activizantă asupra procesului învățării, să fie, cu alte cuvinte, însoțite de demersurile euristice, pentru a înlesni accesul spre rational (logic), spre operații ale gândirii care ușurează trecerea de la fenomen la esență, de la imagine la idee, prin implicarea elevilor în activități de prelucrare a datelor reprezentate. Esențialul este ca aceste mijloace să fie capabile a sugera operațiile mintale cu ajutorul cărora se ajunge la elaborarea noțiunilor, să deplaseze accentul de pe momentul perceptiv pe cel rational. Recomandabil este ca prezentarea mijloacele didactice să fie însoțită sau să urmeze analizei logice a faptelor de limbă și, bineînțeles, trebuie ținut cont de o anumită dozare a mijloacelor utilizate. De dorit ar fi ca în realizarea unor materiale didactice să fie antrenați înșiși elevii.

Mijloacele didactice folosite în studierea limbii sunt listele, tabelele, schemele și chiar textele demonstrative cu suport lingvistic, iar la literatură, printre mijloacele moderne trebuie să amintim mijloacele audio – video care contribuie la sensibilizarea elevilor, filmul didactic, jocuri etc.

Vorbind succint despre aceste mijloace, am putea spune că listele conțin fapte ilustrând o regulă generală sau fapte de limbă particulare și individuale, iar compoziția și organizarea internă a lor depind de natura faptelor (ortografice, morfologice, sintactice, stilistice) și de intenția pedagogică.

Tabelele și schemele sintetizează cunoștințele și se folosesc, de regulă, la lecțiile recapitulative.

Un mijloc modern de învățare a anumitor probleme de limbă îl constituie mijloacele rebusistice, adevărate jocuri ale minții (memoriei, gândirii, imaginației), având în aparență caracter distractiv. Aceste mijloace captează atenția elevilor, le pune probleme, solicitându-le atenția, gândirea și imaginația. Locul lor în oră este în momentele de retenție și de transfer ale noilor cunoștințe învățate sau în lecțiile de recapitulare pentru formarea priceperilor și a deprinderilor.

În ceea ce privește utilizarea mijloacelor (moderne) la literatură, fie tradiționale, fie moderne, trebuie menționat faptul că acestea implică câteva momente distincte ce țin de tehnica didactică.

În primul rând, elevii trebuie pregătiți pentru vizionarea acestor mijloace (pentru a nu fi niște privitori neutri, ci pentru a fi sensibilizați de momentul prezentat).

În al doilea rând, acest proces al receptării mesajului vizual sau sonor trebuie dirijat de profesor.

O ultimă mențiune ar fi valorificarea observațiilor elevilor în cadrul activităților specifice procesului receptării operelor literare.

În folosirea acestor materiale trebuie evitate rutina, formalismul, dar și excesele. Și în cazul lor se impune alegerea, combinarea, dozarea și integrarea cu grijă în procesul didactic, pentru a nu risipi atenția elevilor și a diminua astfel, funcționalitatea lor instructiv – educativă.

BIBLIOGRAFIE

1. Radu, I. T., (1981), ***Teorie şi practică în evaluarea eficienţei învăţământului***, Bucureşti, E.D.P
2. Goia, Vistian – ***Didactica limbii şi literaturii române pentru gimnaziu şi liceu***, Editura Dacia Educaţional, Cluj – Napoca, 2002
3. Parfene, Constantin – ***Metodica studierii limbii şi literaturii române în şcoală; Ghid teoretico – aplicativ***, Editura Polirom, Iaşi, 1999
4. Ilie, Emanuela – ***Didactica literaturii române***, Editura Polirom, Iaşi, 2008
5. Stoica, Marin – ***Pedagogie şi psihologie***, Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002.

Elemente de modernitate în învățământul românesc

Prof. Oprișan Maria Magdalena
Școala ,,Petru Rareș" Frumușița"

Modernitatea în învățământul românesc se reflectă prin diverse schimbări și inovații care au fost implementate pentru a îmbunătăți calitatea educației și pentru a adapta sistemul educațional la nevoile unei societăți în continuă evoluție.

Evoluția relației dintre elev și profesor în sistemul de învățământ reflectă schimbările culturale, sociale și tehnologice care au avut loc de-a lungul timpului. Această relație a trecut prin mai multe etape, fiecare influențată de contextul specific al epocii și de reformele educaționale.

În prezent, relația elev-profesor se extinde dincolo de dimensiunea academică, incluzând sprijinul emoțional și dezvoltarea competențelor sociale. Profesorii sunt tot mai deschiși să sprijine elevii în dezvoltarea lor holistică.

Educația modernă pune accent pe învățarea colaborativă, unde profesorii și elevii lucrează împreună pentru a rezolva probleme și a explora noi idei, încurajând creativitatea și inovația.

Relația elev-profesor a evoluat de la una bazată pe autoritate și disciplină rigidă la una caracterizată prin colaborare, respect reciproc și sprijin emoțional. Această evoluție reflectă atât schimbările societale, cât și nevoia de a pregăti elevii pentru o lume din ce în ce mai complexă și interconectată. S-a trecut de la un sistem bazat pe transmiterea informațiilor de la profesor la elev, la un sistem centrat pe nevoile și interesele elevului, încurajându-se învățarea activă și gândirea critică.

Accentul pe incluziune socială a dus la implementarea de politici care promovează integrarea elevilor cu dizabilități în învățământul de masă, asigurându-le resursele și suportul necesar.

În ultimii ani, învățământul românesc a cunoscut o serie de noutăți și reforme menite să modernizeze sistemul educațional și să răspundă mai bine nevoilor actuale ale elevilor și profesorilor. Iată câteva dintre cele mai importante noutăți:

- Introducerea catalogului electronic: catalogul electronic a fost implementat în tot mai multe școli, permițând părinților să acceseze online notele și absențele copiilor, precum și alte informații relevante despre activitatea școlară.

- Manuale digitale și resurse online: continuă extinderea utilizării manualelor digitale și a altor resurse educaționale online, care sunt disponibile pentru elevi și profesori prin platforme educaționale oficiale.
- Revizuirea curriculumului pentru învățământul primar și gimnazial: Au fost introduse noi programe școlare care pun accent pe competențe, gândire critică și creativitate, în locul memorării mecanice a informațiilor.
- Discipline noi: au fost introduse discipline noi, cum ar fi educația financiară, educația pentru mediu și educația digitală, pentru a pregăti mai bine elevii pentru provocările lumii moderne.
- Schimbări în Evaluarea Națională și Bacalaureat: au fost discutate și implementate modificări în structura examenelor, cu accent pe diversificarea tipurilor de probe și pe adaptarea acestora la nevoile actuale ale elevilor.
- Evaluare Standardizată: Se continuă discuțiile privind implementarea unui sistem de evaluare standardizată la nivel național pentru a asigura o măsurare mai obiectivă a competențelor elevilor.
- Școli de Tip Pilon: Au fost introduse programe pilot în anumite școli pentru a testa noi metode de predare, evaluare și organizare școlară, cu scopul de a extinde aceste practici la nivel național în viitor.
- Clase și Școli Smart: S-au dezvoltat proiecte de „smart classrooms" sau „smart schools", unde tehnologia joacă un rol central în procesul educațional, prin utilizarea de tablete, calculatoare și alte dispozitive inteligente.

Aceste noutăți și reforme reflectă eforturile de modernizare a învățământului românesc și de adaptare la schimbările globale, în încercarea de a oferi o educație de calitate și relevantă pentru viitorul elevilor.

„Transformări și tendințe în învățământ”

Profesor: Panait Iuliana

Unitatea școlară: Liceul cu Program Sportiv : “Helmut Duckadam”

Subiectul „Transformări și tendințe în învățământ” este unul complex și foarte actual, reflectând schimbările rapide și diversele direcții pe care le ia educația în contextul societății contemporane. Câteva dintre principalele transformări și tendințe care modelează învățământul în present sunt:

1. Digitalizarea și integrarea tehnologiei în educație

Una dintre cele mai semnificative transformări din ultimii ani este digitalizarea educației. Utilizarea tehnologiei în procesul de învățare a devenit omniprezentă, de la instrumente digitale de predare (table interactive, platforme online) la utilizarea inteligenței artificiale și a realității virtuale pentru a îmbunătăți experiențele de învățare.

Tendințe:

- **Învățarea online și hibridă:** Pandemia de COVID-19 a accelerat trecerea către învățarea online. Deși școlile și universitățile au revenit treptat la educația față în față, învățarea hibridă (o combinație între prezența fizică și online) a devenit o normă în multe locuri.
- **Platformele de învățare:** Platforme precum Google Classroom, Moodle, sau edX facilitează accesul la resurse educaționale, permițând profesorilor să organizeze și să distribuie materialele într-un mod eficient.
- **Gamificarea:** Integrarea elementelor de joc în educație pentru a motiva și a crește implicarea elevilor.

2. Educația centrată pe elev

O altă tendință importantă este tranziția de la un model de învățământ centrat pe profesor la unul centrat pe elev, unde elevii sunt considerați participanți activi în procesul de învățare.

Tendințe:

- **Învățarea personalizată:** Se pune accent pe adaptarea stilurilor de învățare, ritmului și intereselor fiecărui elev, utilizând date și analize pentru a crea trasee educaționale personalizate.
- **Evaluarea formativă:** Accentul se mută de la testarea standardizată la evaluarea continuă și formativă, care sprijină dezvoltarea pe termen lung a elevilor.

3. Curriculum și competențe pentru secolul 21

Curriculumul se află într-o continuă schimbare, pentru a răspunde mai bine nevoilor unei societăți în schimbare rapidă. Accentul se mută de la memorarea de informații la dezvoltarea unor competențe esențiale.

Tendințe:

- **Dezvoltarea competențelor soft:** Abilitățile de comunicare, gândirea critică, colaborarea, adaptabilitatea și rezolvarea creativă a problemelor sunt tot mai mult integrate în curriculum.
- **Educația STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Matematică):** Promovarea unui curriculum orientat spre STEM, pentru a pregăti elevii pentru provocările viitorului și pentru carierele din domenii în creștere.
- **Educația pentru cetățenie globală:** Conștientizarea și înțelegerea diversității culturale, problemelor de mediu și responsabilităților cetățenești la nivel global devin tot mai importante.

4. Incluziunea și accesul la educație

Educația incluzivă, care asigură accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de condițiile socio-economice, dizabilități sau alte provocări, este o prioritate majoră.

Tendințe:

- **Educația incluzivă:** Adaptarea spațiilor de învățare, a metodelor de predare și a resurselor educaționale pentru a fi accesibile tuturor elevilor.
- **Reducerea inegalităților:** Programe de sprijin pentru elevii din medii defavorizate sau pentru cei cu cerințe educaționale speciale.

5. Educația continuă și învățarea pe tot parcursul vieții

Conceptul de educație continuă și învățare pe tot parcursul vieții devine din ce în ce mai important, pe măsură ce oamenii trebuie să se adapteze constant la schimbările tehnologice și de pe piața muncii.

Tendințe:

- **Formarea profesională continuă:** Oferirea de oportunități de dezvoltare profesională continuă, prin cursuri și certificări.
- **Educația non-formală și informală:** Recunoașterea și valorizarea formelor alternative de educație, care au loc în afara mediului academic formal.

6. Focus pe sănătatea mentală și bunăstare

Un alt aspect tot mai recunoscut este importanța sănătății mentale și a bunăstării elevilor și profesorilor, recunoscându-se că acestea sunt esențiale pentru un mediu de învățare productiv și pozitiv.

Tendințe:

- **Programe de sprijin emoțional:** Integrarea programelor de sănătate mentală și bunăstare în școli, pentru a ajuta elevii să facă față stresului și presiunilor academice.
- **Educația emoțională:** Predarea și învățarea competențelor emoționale, cum ar fi empatia, autocontrolul și reziliența.

Concluzie

În concluzie, transformările și tendințele din învățământ reflectă un răspuns la nevoile unei societăți moderne, diverse și în continuă schimbare. De la digitalizare și învățarea centrată pe elev, la importanța sănătății mentale și educația pentru competențe de secol XXI, aceste schimbări arată un sistem educațional care se adaptează și evoluează pentru a pregăti generațiile viitoare pentru provocările globale.

FORMAREA COMPETENȚEI DE COMUNICARE

LA ELEVII DIN CLASA PREGĂTITOARE

Prof.Paraschiv Mirela-Magda

Șc.Gimn.”Dimitrie Sturdza„Tecuci

„Oamenii trăiesc în comunitate în virtutea lucrurilor pe care le au în comun, iar comunicarea este modalitatea prin care ei ajung să dețină în comun aceste lucruri. Comunicarea e un mod de a exista al comunității.”

(John Dewey)

Noţiunea de competenţă de comunicare a evoluat foarte mult, înglobând astăzi domenii de cunoaştere din ce în ce mai vaste. Consiliul Europei consideră că există şase componente în aptitudinea de comunicare:

- competenţa lingvistică
- competenţa socio-lingvistică
- competenţa discursivă
- competenţa socio-culturală
- competenţa strategică
- competenţa socială

Competenţa de comunicare este considerată de mulţi autori ca o capacitate globală care cuprinde capacităţi comunicative ale indivizilor dobândite de-a lungul vieţii. Acestea pot fi îmbunătăţite prin aplicarea unei metodologii speciale care ar contribui la dezvoltarea competenţei de comunicare.

Școala are o singură finalitate - pregătirea elevului pentru activitatea ulterioară, dezvoltarea competenţelor acestuia. Astfel, elevul studiind de-a lungul anilor, trebuie să ajungă o persoană capabilă de a se orienta în viaţă prin comunicarea eficientă în diferite situaţii, aptă să-şi exprime atitudinea faţă de valorile etice şi estetice, pregătită să-şi achiziţioneze în mod independent cunoştinţele şi competenţele solicitate – o personalitate cu un ansamblu de cunoştinţe, atitudini şi competenţe de comunicare formate pe parcursul şcolarităţii. Conform planului de învăţământ actual, disciplina *Comunicare în limba română* se înscrie în aria curriculară Limbă şi comunicare, din care mai fac parte *Limba modernă* şi opţionalele specifice domeniului. Acestei discipline îi sunt alocate 4-6 ore pe săptămână.

În elaborarea programei s-a ţinut seama de particularităţile de vârstă ale elevilor şi de ideea fundamentală că prima experienţă de învăţare a comunicării în limba română (maternă) în context şcolar ar trebui să fie semnificativă, motivantă şi, de ce nu, una plină de bucurie.

Asfel, în mod firesc, modelul propus este unul comunicativ-funcțional ce accentuează o dată în plus centrarea pe competențe de comunicare, nu pe conținuturi lingvistice.

La nivelul actualului curriculum, competenţele sunt definite în perspectivă europeană ca ansambluri structurate de cunoştinţe, deprinderi şi atitudini dobândite prin învăţare, care concură la rezolvarea problemelor specifice unui domeniu, dar şi a unor probleme generale.

Prezenta programă vizează atingerea următoarelor competenţe generale:

- Receptarea unor mesaje orale în contexte de comunicare cunoscute
- Exprimarea de mesaje orale simple în diverse situaţii de comunicare
- Receptarea unei varietăţi de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute
- Redactarea de mesaje simple în diverse situaţii de comunicare

Competenţele specifice sunt deduse din competenţele generale şi sunt vizate pe

parcursul clasei pregătitoare; formulările atitudinale sunt urmărite însă pe întregul ciclu, fiind susţinute de activităţi diferite de la o clasă la alta. Sugestiile metodologice au rolul de a orienta profesorul în organizarea demersului didactic pentru a reuşi să faciliteze dezvoltarea competenţelor.

În clasa pregătitoare se recomandă activităţi prin care construirea comunicării să se realizeze într-o manieră sincretică, integrată. Perspectiva descriptivă trebuie să rămână doar o preocupare a specialiştilor, căci o astfel de abordare este artificială pentru realitatea vie a comunicării, pentru felul în care elevii din clasele primare se raportează la lume şi o structurează prin intermediul limbajului.

Programa a fost structurată pentru a oferi un parcurs curricular coerent, racordat la nevoile şi preocupările şcolarilor mici şi la nivel începător de achiziţie, în concordanţă cu profilul de formare specific Ciclului achiziţiilor fundamentale. Totodată, programa permite o abordare didactică flexibilă care lasă loc adaptărilor la grupul de copii din perspectiva opţiunilor metodologice ale fiecărui profesor.

Pentru eficienţa învăţării copiilor din clasa pregătitoare trebuie să ne raportăm la lumea lor, respectiv la universul imediat, tangibil, la îndemână. Dar foarte adesea acest univers este şi o creaţie a copilului - care arareori stă locului! Elevul meştereşte câte ceva în permanenţă - desenează, modelează, rupe şi lipeşte, îngână o melodie cunoscută sau doar de el ştiută.

Din acest punct de vedere, **folosirea nonverbalului pentru intuirea conceptelor** este o necesitate, fie că e vorba de nume de obiecte sau de acţiuni, fie ca e vorba de filtre de comunicare de tipul funcţiilor limbii/actelor de vorbire. Dacă profesorul mimează acţiunea de a se ridica/sta jos atunci când enunţă aceste activităţi, pentru elev va fi mult mai clar despre ce este vorba. În acelaşi context, învăţarea va fi facilitată dacă elevii sunt stimulaţi să combine verbalul (ceea ce au receptat sau ceea ce exprimă) cu limbajul corporal, vizual sau muzical.

Un alt aspect se referă la **abordarea ludică**: tot ceea ce se întâmplă la ”ora” de comunicare în limba română ar trebui să se deruleze sub forma unei suite de jocuri sau antrenamente amuzante. Din spaţiul clasei nu trebuie să lipsească jucăriile. Profesorul are posibilitatea să realizeze jucării simple (din materiale reciclabile) cu elevii mai mari, în cadrul unor proiecte. Aceste jucării pot fi apoi folosite la cei mici, unde apar adesea ameliorări de design - copiii pot colora, adăuga accesorii - ceea ce reprezintă tot atâtea contexte de învăţare (învăţarea unor calităţi şi exprimarea unei descrieri rudimentare - *Exemplu*: X e roşu!).

Foarte importantă este şi **învăţarea în context**. Dezvoltarea competenţelor de comunicare are loc în contexte de comunicare şi, bineînţeles, cu un scop inteligibil copiilor. În absenţa contextului, elevii ajung să recite doar cuvinte şi fraze memorate fără să poată să le transfere apoi în alte situaţii. De altfel, oricine învaţă mult mai bine dacă înţelege de ce învaţă ceea ce învaţă.

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învăţare. Abordarea comunicativ- funcţională impune metodele de evaluare complementare cum ar fi: proiectul, portofoliul dar şi autoevaluarea.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoaşterea experienţelor de învăţare şi a competenţelor dobândite de către copii în contexte non-formale sau informale. Evoluţia copilului va fi înregistrată, comunicată şi discutată cu părinţii. În întreaga activitate de învăţare şi evaluare va fi urmărit, încurajat şi valorizat progresul fiecărui copil.

Gradul de implicare a elevilor în actul de comunicare depinde de:

- natura temperamentală: extrovertit/introvertit,sociabil/ nesociabil, comunicativ/timid, activ/pasiv;
- gradul de solicitare în realizarea sarcinilor școlare;
- atractivitatea pe care o inspiră cadrul didactic și disciplina de învăţământ;
- capacitatea stimulativă a cadrului didactic și a clasei de elevi;
- gradul de satisfacţie personală și interpersonală pe care îl procură interacţiunea;
- măsura în care interacţiunea poate satisface aşteptările, speranţele, aspiraţiile elevului;

Cele mai bune oportunităţi de dezvoltare a abilităţilor de comunicare s-au dovedit a fi oferite de însuşi exerciţiul comunicativ. Teoretizările savante nu pot decât să explice unele chestiuni privind corectitudinea şi precizia exprimării, dar nu pot rezolva blocajele si obstacolele reale pe care le simţim cu toţii atunci când ne aflăm într-o confruntare directă cu un interlocutor. Pentru astfel de motive apreciem că în practica educaţională este necesar ca elevilor să li se ofere ocaziile de a comunica constructiv.

Din acest punct de vedere, şcoala a creat o adevărată mentalitate care se cere complet revizuită: a comunica nu înseamnă a multiplica actele de vorbire. Aceasta presupune că, pentru antrenarea elevilor în procesul comunicativ, nu trebuie să li se pretindă să vorbească mult, ci să fie găsite modalităţi de intensificare a interacţiunilor elev-elev în planul schimbului informaţional şi interpersonal.

Comunicarea se manifestă astfel, nu doar ca o acumulare de cunoştinţe, ci şi ca oportunitate de co-participare activă şi veritabilă la orice demers didactic al cărui structură astfel va spori dobândirea competenţelor de comunicare.

Formarea competenţelor de comunicare presupune formarea următoarelor deprinderi de:

- ascultare activă;
- dialogare;
- însuşire şi folosire a formulelor de politeţe;
- dezvoltare a capacităţii empatice;
- dezvoltare a comunicării asertive;
- respectare a normelor de comunicare orală şi scrisă;
- cunoaştere a limbajului non-verbal şi paraverbal.

Este evident faptul că descurajarea şi frustrarea afectează puternic relaţiile interumane în ziua de azi. Mulţi renunţă să mai comunice, iar cauza principală a acestui sentiment este frica inconştientă de a împărtăşi trăirile sufleteşti cu ceilalţi.

Problemele de comunicare în marea majoritate a relaţiilor interpersonale îşi au originea în obiceiurile învăţate în copilărie, în primii ani de şcoală. De exemplu,competenţele de comunicare ale copiilor se formează în special prin activitatea didactică şi extradidactică, de predare-învăţare a cunoştinţelor, de formare a priceperilor şi deprinderilor, de comunicare interumană şi relaţionare în cadrul grupului şcolar. De aceea se pune accentul pe necesitatea învăţării interactive şi a conlucrării între elevi în procesul instructiv-educativ, rolul profesorului fiind cel de observator, îndrumător, cunoscător, capabil să dirijeze pentru a îmbunătăţi statutele deficitare, de a stimula şi a dezvolta competenţele de comunicare ale adolescenţilor.

Este importantă influenţa stilului de comunicare al profesorului în relaţia sa cu elevii şi al competenţelor de comunicare ale acestuia în formarea competenţelor comunicative ale elevilor. Preponderentă este **comunicarea verbală, comunicarea paraverbală şi nonaverbală** trebuind să însoţească şi să sprijine mesajul verbal, fiind totodată modele de comunicare.

Iată ce poate face cadrul didactic la nivelul fiecărui nivel de comunicare:

La nivel verbal :

- explică cu răbdare şi reia anumite explicaţii ori de câte ori e nevoie până înţeleg elevii;
- folosește argumente convingătoare în explicaţiile pe care le oferă elevilor;
- abordează un stil de predare clar, pe placul elevilor;
- adresează întrebări clarificatoare;
- rezumă mesajele emise şi receptate;
- face reflecţii pe baza lor;
- evită clişeele verbale;
- folosește un vocabular bogat, variat şi pe înţelesul ascultătorilor;
- face afirmaţii clare, directe şi pertinente;
- oferă informaţii pe baza criteriului selectiv;
- se exprimă corect şi corectează permanent greşelile de conţinut şi de exprimare;
- manifestă siguranţă în tot ceea ce spune;

- încurajează feedback-ul din partea elevilor pentru a cunoaşte în ce măsură mesajele transmise au fost corect recepţionate şi înţelese.

La nivel paraverbal:
- ritmul vorbirii este echilibrat;
- folosește calităţile vocii (intensitate, timbru) pentru a sublinia elementele de conţinut cu cea mai mare semnificaţie;
- tonul folosit îl alege în funcţie de conţinutul informaţiilor transmise;
- introduce unele pauze în timpul discursului care să permită elevului să reflecteze îndelung asupra ideilor esenţiale.

La nivel nonverbal:
- menţine viu contactul vizual cu interlocutorii săi;
- stabilește un climat confortabil, plăcut;
- subliniază atitudinea de ascultare cu ajutorul limbajului corporal;
- evită gesturile ample;
- expresia facială este destinsă;
- stă printre elevi, se mişcă firesc.

La clasa pregătitoare, activitatea de învățare se bazează pe **joc.** Din acest punct de vedere,pentru formarea competenței de comunicare, vom avea în vedere jocurile care contribuie la:

1. dezvoltarea auzului fonematic;
2. îmbogăţirea si activizarea vocabularului;
3. formarea şi dezvoltarea flexibilitaţii si fluidităţii vorbirii;
4. formarea limbajului conceptual;
5. stimularea capacităţilor creatoare.

Jocuri care contribuie la dezvoltarea auzului fonematic

Ca să poată vorbi corect, un copil trebuie sa perceapă sunetul, să-l articuleze şi apoi să-l pronunţe cu claritate, cu exactitate, cu expresivitate și siguranță.

Pentru consolidarea deprinderii de a pronunța corect sunetele și grupurile de sunete mai dificile, cuprinse în structura cuvintelor, pentru exersarea auzului fonematic, se pot organiza diferite **jocuri imitative**. Elevii recunosc diferite animale după sunetele ce le emit, le vor imita, ajungând prin repetări, la pronunţarea corectă a sunetelor componente ale onomatopeelor. Iată un exemplu de joc în care pronunţarea onomatopeelor este asociată cu mișcări adecvate.

Pentru sunetul "**c**" pot fi folosite onomatopeele:

I. oac-oac-oac.(imitându-se paralel săritura broaştei);
II. poc-poc-poc.(mimându-se lovirea cu ciocanul);
III. cucurigu-cucurigu-cucurigu (mimând mișcările cocoșului)
IV. cotcodac-cotcodac-cotcodac.(imitându-se bătaia din aripi).

Jocul "**Ce fac și cum fac?**" are drept scop formarea deprinderii de rostire corectă a unor consoane.

1. Pisica (toarce: sfâr, sfâr, sfâr)
2. Câinele (latră: ham, ham, ham)
3. Ursul (mormăie: mor, mor, mor)
4. Porcul (grohăie: groh, groh, groh)
5. Oaie (behăie: bee, bee, bee)
6. Vaca (mugeşte: muu, muu, muu)
7. Şoricelul (chiţcăie: chiţ, chiţ, chiţ)

8. Cioara (croncăne: cra, cra, cra)
9. Vântul (bate: vâjj, vâjj, vâjj)
10. Ploaie (cade:pic, pic, pic)

În vederea corectării unor tulburări de vorbire, cu eficienţă sporită se pot folosi diverse exerciţii - poezii, a căror recitare se face în soaptă.

a)Baba, baba, oarba,
Unde-ţi este roaba,
Roaba ici colea,
Ia-te după ea.

b)Luna, lacul luminează,
Lebăda pe el plutește,
Lunecând pe luciul apei,
Capu-n pene-şi odihnește.

Jocuri folosite pentru îmbogăţirea și activizarea vocabularului

A cunoaște limba înseamnă a fi capabil să exprimi corect şi precis tot ce gândeşti, simţi ori ştii. Precizia si expresivitatea comunicării sunt date în cea mai mare măsură de calitatea vocabularului utilizat. Îmbogăţirea vocabularului copiilor este una din sarcinile prioritare pe linia cultivării exprimării, sarcină care se realizează în cadrul tuturor disciplinelor din şcoală.

Îmbogățirea vocabularului se realizează pe calea explicării cuvintelor necunoscute, prin prezentarea obiectului sau imaginii obiectului, prin sinonime, omonime, antonime.

"Jocul sinonimelor"

Se prezintă pe rând imagini cu diferite animale care,datorită acţiunilor, ar trebui alungate: vulpea la coteţ, iepurașul rozând varza în grădină, lupul la stână. La întrebarea "**Ce trebuie să facem ?**" un copil spune ce trebuie să facă și de ce. Presupunând că primul copil va folosi verbul "**a alunga**", vom cere să spună acest lucru și cu ajutorul altor verbe cu acelaşi înţeles (**a goni, a îndepărta, a izgoni).**

Jocuri care contribuie la formarea si dezvoltarea flexibilitaţii şi fluidităţii vorbirii

Unele jocuri oferă prilejul ca elevii să opereze cu situaţii gramaticale cu mult înainte de a studia gramatica.

Prin jocurile didactice "**Baba-oarba**","**Ce-mi dai ?**" **"Cei mici", " A cui este? "** elevii îşi pot consolida deprinderea de a folosi corect substantivele în cazurile nominativ, genitiv, dativ, acuzativ.

Jocul "**A cui este?**" are drept sarcină didactică, recunoașterea și denumirea corectă a obiectului de îmbrăcăminte, indicarea categoriei de persoane care-l poartă, formularea corectă a răspunsului în propoziţii.

Aceste **jocuri - exerciţii** influențează fluenţa vorbirii, dar la rândul ei aceasta influenţează favorabil dezvoltarea capacităţii analitico-sintetice a scoarţei cerebrale, fără de care nu este posibilă "învățarea şcolară".

Jocuri care contribuie la formarea limbajului conceptual

În orele de comunicare în limba română se urmărește și formarea unui limbaj conceptual. Prin jocul "**Ce nu se potriveşte**" se verifică capacitatea elevilor de a separa dintre noțiuni pe cea care nu se integrează în grupa respectivă.

Jocul se desfășoară individual. Pe cartonașe sunt imagini care au scrise și denumirile, iar elevii trebuie să taie ce nu se potriveşte.

Exemple:

I.caise, cireşe, prune, morcov, mere;
II.fluture, cal, ploaie, pește;
III.roşii, ardei, salată, cuţit, vinete;
IV.ploaie, zapadă, lampă, polei, rouă;

Jocuri care contribuie la stimularea capacităţilor creatoare

Psihologul P.Oberon afirmă că ori de câte ori un copil pus în faţa unei probleme, restructurează datele problemei sau imaginează procedeul ce conduce la o soluţie, el înfăptuieşte o inovaţie.

În jocul"**Povestiţi ceva despre: carte, creion etc**" se urmărește spontaneitatea construcţiilor verbale, a fanteziei, a reprezentărilor despre lucrurile puse în discuţie. Se creează o atmosferă plăcută , o atmosferă care favorizează comunicarea, consultarea care încurajează pe cei cu o gândire mai lentă şi dă aripi celor dotaţi.

Inventivitatea învăţătorului asigură măsura pregătirii psihologice a copiilor pentru o învățare creativă, pentru o reală dezvoltare a spontaneităţii și creativităţii actului învăţării şi formării aptitudinilor necesare creaţiei .

La baza proiectării efective a activităților de învățare ce urmăresc realizarea competențelor de comunicare trebuie să stea metodologia interactivă.Aceasta țintește, pe lângă realizarea obiectivelor de ordin cognitiv (stimularea proceselor cognitive superioare, dezvoltarea capacității de a lega cunoștințele între ele, dezvoltarea inteligențelor multiple etc.) și atingerea obiectivelor de ordin socio-afectiv (dezvoltarea capacităților de relaționare, de dialogare interpersonală și intrapersonală, stimularea încrederii în sine, stimularea capacităților de reflectare asupra propriilor demersuri de învățare și asupra relațiilor interumane etc.).

În clasa pregătitoare, învățarea citit-scrisului ridică o problematică specifică, complexă care presupune și o regândire a abordărilor tradiționale.Eșecurile întâmpinate în învățarea citit-scrisului se pot datora uneori faptului că metoda pe care o folosesc unii elevi în învățare nu este cea promovată de învățător.Urmărind comportamentele elevilor care învață să scrie și să citească, etapele pe care aceștia le parcurg, mecanismele folosite, vom preveni situațiile problemă. Dacă este nevoie, ,,trebuie să ieșim din litera metodei în care ne-am specializat ani de-a rândul și să folosim metode nonstandard”.(G.Iaurum) Astfel de metode sunt:

- Metoda globală sau ,,privește și spune”
- Metoda Montessori
- Metoda lingvistică integrală
- Metoda naturală (Freinet)

Metoda globală constă în memorarea vocabularului, la vederea acestuia.Învățătorul scrie pe cartonașe cuvinte uzuale, cuvinte care denumesc obiecte cu care elevii lucrează zi de zi, care le sunt aproape, care au semnificație pentru ei, care îi interesează. Atunci când vorbesc despre obiect, le este prezentat și cartonașul cu numele respectiv, în mod repetat, până este reținut. Când copiii au memorat un număr mai mare de cuvinte, le introduc în procesul de citire a cărților.

Metoda Montessori pune accentul pe folosirea a cât mai multor canale de recepționare a informațiilor (pipăit, văz, auz etc.). ,,Drumul” experimentat de Maria Montessori se bazează pe faptul că nu există o simultaneitate absolută a celor două acte și că scrisul precede cititul. Scrisul îl ajută pe copil să interpreteze mecanic asocierea sunetelor cu literele ce compun cuvântul pe care îl vede.

Prin **metoda lingvistică integrală** copiii învață să citească cu ajutorul poveștilor, poeziilor, cântecelor, ghicitorilor etc. Textele respective, selectate în funcție de particularitățile de vârstă și semnificația lor, sunt prezentate sub forma unor Cărți Uriașe. Învățătorul citește, marcând cu un arătător fiecare cuvânt, iar copiii urmăresc cu privirea cuvintele indicate. Conținutul cărților poate fi studiat în amănunt, în grup sau individual, deoarece există și cărți mici, cu același text, pentru fiecare elev. Citit-scrisul se predă integrat, copiii fiind întrebați ce doresc să scrie. Textul de la care s-a pornit, poate oferi numeroase puncte de plecare, în funcție de interesul celor mici.

Folosind **metoda naturală (Freinet),** copiii spun scurte texte, legate de experiența lor zilnică.Învățătorul le scrie și le afișează în clasă. Ele vor constitui memoria colectiva. Metoda se bazează pe faptul că materialele cu sens(fraze, texte, date, scheme) care au o anumită semnificație, creează o stare afectivă pozitivă și vor fi mai ușor memorate decât cele fără sens. Profesorul este riguros și consideră, în faza organizării clasei, ceea ce este necesar pentru a permite fiecărui elev să lucreze liber . Educatorul urmează să se adapteze la trebuințele copilului, să ia în considerare interesele și înclinatiile sale. Învățătorul ajută si NU controlează, amenință, atenționează, pedepsește. Freinet militează pentru o educație prin reușită: doar reușita consolidează dinamismul personal.

Formarea la elevi a capacităților de comunicare reprezintă un obiectiv de primă importanță pentru școală.Comunicarea contribuie atât la socializarea elevului, cât și la formarea unui comportament civilizat.Cel care știe să comunice poate relaționa cu persoanele cu care vine în contact și va căuta să rezolve orice situație-problemă cu ajutorul cuvintelor.

Bibliografie

Suport curs -2012 „Organizarea interdisciplinară a ofertelor de învățare pentru formarea competențelor cheie la școlarii mici”

Abric, Jean - Claude. Psihologia comunicării, Teorii şi metode., Editura Polirom, Iasi, 2004

Chelcea, Septimiu. Personalitate şi societate în tranziţie, studii de psihologie socială, Editura Ştiinţa & Tehnica, Bucureşti, 1994

Cosmovici, A., Psihologie şcolară, Editura Polirom, Iaşi 1998

Jocul didactic

Prof. înv. primar PĂUN VERONICA ANGELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ JIJILA, JUD TULCEA

Termenul "didactic" asociat jocului accentuează componența instructivă a activității și evidențiază că acesta este organizat în vederea obținerii unor finalități de natura informativă și formativă specifice procesului de învățământ.

Jocul didactic prezintă ca nota definitorie îmbinarea armonioasă a elementului instructiv cu elementul distractiv, asigurând o unitate deplină între sarcina didactică și acțiunea de joc. Această îmbinare a elementului instructiv-educativ cu cel distractiv face ca, pe parcursul desfășurării sale, copiii să trăiască stări afective complexe care declanșează, stimulează, intensifică participarea la activitate, cresc eficiența acesteia și contribuie la dezvoltarea diferitelor componente ale personalității celor antrenati în joc.

Jocul didactic, încadrându-se în categoria jocurilor cu reguli, este definit prin obligativitatea respectării regulilor care precizează caile ce trebuie urmate de copii în desfășurarea acțiunii ludice.

Jocurile didactice pot contribui la realizarea unor obiective educaționale variate și complexe. Acestea pot viza dezvoltarea fizică a copilului în cazul jocurilor motrice, sportive, sau dezvoltarea unor subsisteme ale vieții psihice (procesele psihice senzoriale, intelectuale, volitive, trăsături de personalitate, s.a.). De asemenea jocurile didactice pot contribui la rezolvarea unor sarcini specifice educației morale, estetice.

Prin jocul didactic se precizează, se consolidează, se sintetizează, se evoluează și se îmbogățesc cunoștințele copiilor, acestea sunt valorificate în contexte noi, inedite.

Spre deosebire de alte tipuri de jocuri, jocul didactic are o structura aparte. Elementele componente ale acestuia sunt: scopul jocului, conținutul jocului, sarcina didactica, regulile jocului
elementele de joc.

Scopul jocului - reprezintă o finalitate generală spre care tinde jocul respectiv și se formulează pe baza obiectivelor de referință din programa activităților instructiv-educative. Scopurile jocului didactic pot fi diverse: consolidarea unor cunoștințe teoretice sau deprinderi, dezvoltarea capacității de exprimare, de orientare în spațiu și timp, de discriminare a formelor, mărimilor, culorilor, de relaționare cu cei din jur, formarea unor trăsături morale, etc.

Conținutul jocului - include totalitatea cunostințelor, priceperilor și deprinderilor cu care copiii operează în joc. Acestea au fost însușite în activitățile anterioare. Conținutul jocului trebuie să fie bine dozat, în funcție de particularitățile de vârsta ale
copiilor, să fie accesibil și atractiv.

Sarcina didactică indică ce anume trebuie să realizeze efectiv copiii pe parcursul jocului pentru a realiza scopul propus. Se recomandă ca sarcina didactică să fie formulată sub forma unui obiectiv operațional, ajutându-l pe copil să conștientizeze ce anume operații trebuie să efectueze. **Regulile jocului** concretizează sarcina didactică și realizează legătura dintre aceasta și acțiunea jocului.

Elementele de joc - includ căile, mijloacele folosite pentru a da o colorătura plăcută, atractivă, distractivă activității desfășurate.

Bibliografie:
1. Bache H., Mateias A., Popescu E., Serban F. - "Pedagogie prescolara.Manual pentru scolile normale", Edit. Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1994
2. Lupu C., Savulescu D. - "Metodica predarii matematicii. Manual pentru clasa a XI-a. Licee Pedagogice", Editura Paralela45, Bucuresti 2000

PROGRAMUL ERASMUS. BUNE PRACTICI ÎN SPAȚIUL EUROPEAN AL EDUCAȚIEI

Introducere

Spațiul European al Educației (S.E.E.) reprezintă un concept și o inițiativă lansate de Comisia Europeană în 2000, în cadrul procesului Bologna, cu scopul de a crea un cadru comun pentru învățământul superior în Europa. Acesta are ca obiectiv principal crearea unui sistem armonizat și integrat de învățământ superior în Europa, care să permită mobilitatea studenților și recunoașterea reciprocă a calificărilor și diplomelor în întregul spațiu european.

Prin Spațiul European al Educației, se urmărește eliminarea barierelor și diferențelor între sistemele naționale de învățământ superior, promovând astfel mobilitatea academică și flexibilitatea în alegerile educaționale ale studenților[1].

Eficiența Spațiului European al Educației poate fi evaluată din diferite perspective și poate varia în funcție de obiectivele specifice și contextul fiecărei țări membre. În sens general, S.E.E. are câteva obiective principale:

a. Promovarea mobilității - S.E.E. încurajează studenții, cadrele didactice și personalul din domeniul educației să se deplaseze și să studieze/lucreze în alte țări membre ale U.E.. Aceasta poate oferi oportunități de învățare și dezvoltare personală, dar și o mai bună înțelegere a diversității culturale și a sistemelor educaționale din Europa.

b. Recunoașterea și transparența calificărilor – prin intermediul său se urmărește să se faciliteze recunoașterea calificărilor obținute într-o țară membră, în alte țări membre, pentru a sprijini mobilitatea și accesul la oportunități de angajare sau educație suplimentară.

c. Creșterea cooperării și a schimbului de bune practici – în cadrul Spațiului European al Educației se promovează colaborarea între instituțiile de învățământ superior din diferite țări membre, cu scopul de a îmbunătăți calitatea și relevanța educației, pentru a dezvolta programe educaționale comune și pentru a împărtăși bune practici.

Există însă mici obstacole care pot influența eficiența S.E.E.:

- ✓ Implementarea la nivel național

[1] *Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030),* Jurnalul Oficial C 66, 26.2.2021, p. 1-21.

Eficiența acestui concept poate varia în funcție de modul în care fiecare țară membră implementează și susține inițiativele și politicile S.E.E.. Un angajament puternic din partea guvernelor și a instituțiilor de învățământ este esențial pentru a asigura succesul real al acestuia.

- ✓ Diferențele existente între sistemelor educaționale europene

Fiecare țară membră are propriul său sistem educațional, cu caracteristici și reguli specifice. Alinierea acestor sisteme poate fi o provocare și poate afecta în mod indirect eficiența S.E.E..

- ✓ Accesibilitate și echitate

Pentru a fi eficient, S.E.E. trebuie să fie accesibil pentru toți cei interesați și să promoveze oportunități egale de educație. Uneori, există obstacole, cum ar fi taxele de școlarizare ridicate sau condițiile de admitere restrictive care pot limita accesul pentru anumite categorii de studenți.

În decursul implementării sale, au fost lansate inițiative precum Programul Erasmus+ care a sprijinit mobilitatea studenților și a personalului academic și Cadrele Europene ale Calificărilor care au facilitat recunoașterea și transferabilitatea calificărilor între diferite țări europene.

În concluzie, eficiența Spațiului European al Educației poate varia în funcție de implementarea și susținerea sa la nivel național, de nivelul de colaborare și schimb de bune practici între instituțiile de învățământ superior, precum și de accesibilitatea și echitatea sistemului. Cu toate acestea, inițiativa Spațiului European al Educației oferă un cadru important pentru promovarea mobilității și a cooperării în domeniul educației în Europa, facilitând recunoașterea calificărilor și îmbunătățind înțelegerea și colaborarea între țările membre.

Programul Erasmus+ este unul dintre cele mai cunoscute și de succes proiecte ale U.E. Acest program promovează mobilitatea studenților și personalului academic între instituțiile de învățământ superior din Europa, facilitând astfel schimbul de cunoștințe și experiențe. Erasmus+ a avut un impact semnificativ în dezvoltarea competențelor interculturale, lingvistice și academice ale participanților și în consolidarea cooperării între instituții de învățământ superior.

Programul Erasmus – program emblematic al U.E. în domeniul educației

Lansat inițial în 1987, Programul Erasmus a fost creat pentru a sprijini mobilitatea studenților și a cadrelor didactice în cadrul universităților europene. În decursul anilor, programul s-a extins și a inclus alte activități, cum ar fi stagii și formare profesională în afara mediului academic.

Programul Erasmus+ a fost lansat oficial în ianuarie 2014. Acesta reprezintă o evoluție a programelor anterioare ale Uniunii Europene, cum ar fi *Programul Erasmus, Programul de Învățare pe Tot Parcursul Vieții* (L.L.P.) și *Programul Tineret în Acțiune*.

În urma lansării Programului Erasmus+ în 2014, acesta a devenit un program integrat care cuprinde și alte domenii, precum: educația adulților, tineretul și sportul. Erasmus+ a consolidat și a extins oportunitățile de mobilitate și cooperare în domeniul educației și al tineretului, oferind finanțare și sprijin pentru diverse activități și proiecte în întreaga Uniune Europeană și în alte țări partenere. De-a lungul timpului, programul Erasmus+ a avut un impact semnificativ asupra mobilității, învățării internaționale și a dezvoltării profesionale în rândul participanților săi, contribuind la promovarea înțelegerii interculturale și a cooperării transnaționale în Europa și dincolo de aceasta.

Astăzi, Erasmus+ este programul U.E. în domeniile educației, formării, tineretului și sportului pentru perioada 2021-2027. Educația, formarea, tineretul și sportul sunt domenii-cheie care sprijină cetățenii în dezvoltarea lor personală și profesională. Educația și formarea de înaltă calitate, favorabile incluziunii, precum și învățarea informală și nonformală conferă, în ultimă instanță, tinerilor și participanților de toate vârstele calificările și competențele necesare pentru participarea lor semnificativă la societatea democratică, pentru înțelegerea interculturală și pentru tranziția de succes pe piața muncii.

Bazându-se pe succesul programului în perioada 2014-2020, Erasmus+ își consolidează eforturile în vederea multiplicării oportunităților oferite unui număr mai mare de participanți și unei varietăți mai mari de organizații, axându-se pe impactul său calitativ și contribuind la crearea unor societăți mai favorabile incluziunii și cu un nivel mai mare de coeziune, mai ecologice și mai pregătite din punct de vedere digital.

Este necesar ca cetățenii europeni să fie mai bine înzestrați cu cunoștințele, aptitudinile și competențele necesare într-o societate care se schimbă într-un ritm dinamic și care este tot mai mobilă, mai multiculturală și mai digitală. Șederea în altă țară pentru a studia, a învăța și a munci ar trebui să devină standardul, iar oportunitatea de a învăța încă două limbi pe lângă limba maternă ar trebui să fie oferită tuturor.

Programul Erasmus+ este o componentă-cheie care sprijină obiectivele Spațiului European al Educației, ale *Planului de acțiune pentru educația digitală* (2021-2027), ale *Strategiei Uniunii Europene pentru tineret* și ale *Planului de lucru al Uniunii Europene pentru sport* (2021-2024).

După cum ne-a demonstrat pandemia de COVID-19, accesul la educație se dovedește a fi, mai mult ca niciodată, esențial pentru asigurarea unei redresări rapide, promovând în același timp egalitatea de șanse pentru toți. Ca parte a acestui proces de redresare, programul Erasmus+ își duce dimensiunea favorabilă incluziunii către un nou orizont, sprijinind oportunități pentru dezvoltarea personală, socio-

educativă și profesională a cetățenilor din Europa și din afara acesteia, astfel încât nimeni să nu fie lăsat în urmă.

Pentru a îmbunătăți impactul calitativ al acțiunilor sale și pentru a asigura egalitatea de șanse, programul se adresează, în mod mai eficient, unui număr mai mare de persoane de vârste diferite, provenind din medii culturale, sociale și economice diverse.

Obiectivul principal al programului este să devină mai accesibil persoanelor care au mai puține oportunități, inclusiv persoanelor cu dizabilități și migranților, precum și cetățenilor Uniunii Europene care locuiesc în regiuni îndepărtate sau care se confruntă cu dificultăți socioeconomice. Astfel, programul își va încuraja, de asemenea, participanții, în special tinerii, să se implice și să învețe să participe la societatea civilă, sporind gradul de conștientizare cu privire la valorile comune ale Uniunii Europene.

În 2023, programul va continua, de asemenea, să își mobilizeze eforturile în vederea atenuării consecințelor socio-economice și educaționale ale invadării Ucrainei de către Rusia, inclusiv prin sprijinirea proiectelor care promovează activități educaționale și care facilitează integrarea persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina în noile lor medii de învățare, precum și activități de sprijin pentru organizațiile, cursanții și personalul din Ucraina.

În plus, în conformitate cu obiectivele *Agendei europene pentru inovare* privind dezvoltarea talentelor în scopul stimulării capacității de inovare a Europei, dezvoltarea competențelor digitale și a aptitudinilor și competențelor în domenii orientate spre viitor, cum ar fi combaterea schimbărilor climatice, energia curată, inteligența artificială, robotica, analiza volumelor mari de date etc., acestea devin esențiale pentru creșterea economică durabilă și coeziunea Europei în viitor. Programul poate aduce o contribuție semnificativă, stimulând inovarea și reducând deficitul Europei în materie de cunoștințe, aptitudini și competențe.

Întreprinderile europene trebuie să devină mai competitive prin talent și inovare. Investiția în cunoștințe, aptitudini și competențe va fi benefică pentru cetățeni, instituții, organizații și pentru societate în ansamblu, contribuind la o creștere economică durabilă și la asigurarea echității, a prosperității și a incluziunii sociale în Europa și în afara acesteia.

O altă provocare se referă la tendințele care se generalizează în Europa, și anume participarea limitată la viața democratică, precum și nivelul scăzut de cunoaștere și de sensibilizare în privința chestiunilor europene și a impactului acestora asupra vieții tuturor cetățenilor europeni. Mulți cetățeni sunt reticenți sau întâmpină dificultăți în a se angaja și a participa activ la viața comunităților lor sau la viața politică și socială a Uniunii Europene. Consolidarea identității europene și a participării tinerilor la procesele democratice este un aspect de o importanță vitală pentru viitorul Uniunii Europene. Acest

aspect poate fi vizat, de asemenea, prin activități de învățare nonformală, care au ca scop îmbunătățirea aptitudinilor și a competențelor tinerilor, precum și promovarea cetățeniei active.

În conformitate cu prioritățile Uniunii Europene în ceea ce privește dezvoltarea durabilă a economiei sale, proiectele ar trebui să fie concepute într-o perspectivă ecologică și să includă practici ecologice în toate componentele lor. Organizațiile și participanții implicați ar trebui să adopte o abordare ecologică atunci când își concep proiectele, ceea ce îi va încuraja să discute și să învețe despre aspectele de mediu, îi va determina să reflecteze la ceea ce se poate face la nivelul lor și îi va ajuta să găsească modalități alternative mai ecologice de punere în aplicare a activităților lor.

Sprijinirea și facilitarea cooperării transnaționale și internaționale dintre organizațiile din domeniul educației, formării, tineretului și sportului sunt esențiale pentru înzestrarea persoanelor cu mai multe competențe-cheie, reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii și recunoașterea competențelor dobândite prin învățare formală, informală și nonformală. Toate acestea facilitează circulația ideilor și difuzarea celor mai bune practici și a expertizei, precum și dezvoltarea capacităților digitale, contribuind astfel la asigurarea unei educații de înaltă calitate și consolidând totodată coeziunea socială. Programul Erasmus+ este una dintre cele mai vizibile povești de succes ale Uniunii Europene.

Analiza implicării României în accesarea facilităților oferite de Programul Erasmus+. Studiu de caz

A. Numărul proiectelor de mobilitate din cadrul Programului Erasmus+ 2021

Proiectele de mobilitate din cadrul programului Erasmus+ se referă la oportunitățile de schimb și de învățare transnațională oferite studenților, elevilor, cadrelor didactice și altor profesioniști în domeniul educației și formării profesionale. Aceste proiecte permit participanților să trăiască o experiență într-un alt stat membru al Uniunii Europene, să studieze, să se formeze, să predea sau să desfășoare stagii de practică într-un mediu internațional.

Proiectele de mobilitate din cadrul programului Erasmus+ acoperă următoarele domenii:

1. Mobilitatea studenților de învățământ superior. Studenții pot beneficia de programe de schimb și de studiu în străinătate, permițându-le să urmeze cursuri și să obțină credite academice într-o altă instituție de învățământ superior din Europa. Această mobilitate poate fi de scurtă durată (de exemplu, câteva luni) sau de lungă durată (de exemplu, un semestru sau un an academic).
2. Mobilitatea elevilor și a personalului din educația școlară. Elevii și cadrele didactice pot participa la proiecte de schimb care facilitează învățarea reciprocă și dezvoltarea profesională într-un mediu internațional. Aceasta poate implica, de exemplu, mobilitatea elevilor pentru a participa la cursuri

sau activități specifice într-o altă țară sau mobilitatea cadrelor didactice pentru a observa și a învăța de la colegii lor din străinătate.

3. Mobilitatea formatorilor și a cursanților din domeniul formării profesionale. Profesioniștii din domeniul formării profesionale pot participa la proiecte de mobilitate care facilitează dezvoltarea competențelor profesionale și învățarea într-un mediu transnațional. Aceasta poate include, de exemplu, stagii de practică în companii străine, cursuri de formare profesională sau schimburi de experiență între instituții de formare profesională din diferite țări.
4. Parteneriate strategice. Instituțiile de învățământ din România pot forma parteneriate strategice cu alte instituții europene pentru a dezvolta și implementa proiecte comune în domeniul educației. Aceste proiecte pot viza diverse aspecte, cum ar fi dezvoltarea de materiale educaționale inovatoare, promovarea incluziunii sociale sau integrarea tehnologiei în procesul de învățare.

Scopul proiectelor de mobilitate Erasmus+ este de a promova învățarea interculturală, dezvoltarea competențelor lingvistice, dobândirea de competențe profesionale relevante și dezvoltarea unei perspective europene în rândul participanților. Aceste proiecte oferă oportunități de dezvoltare personală și profesională, contribuind la creșterea calității educației și formării în Europa.

Tabel nr.1

Categoria proiectului	Numărul proiectelor
Educația adulților	36
Învățământ superior	74
Educație	238
Educație și formare profesională	158
Tineret	116
Jean Monnet	2
Sport	11
Cross sectoriale	1

Grafic nr. 1

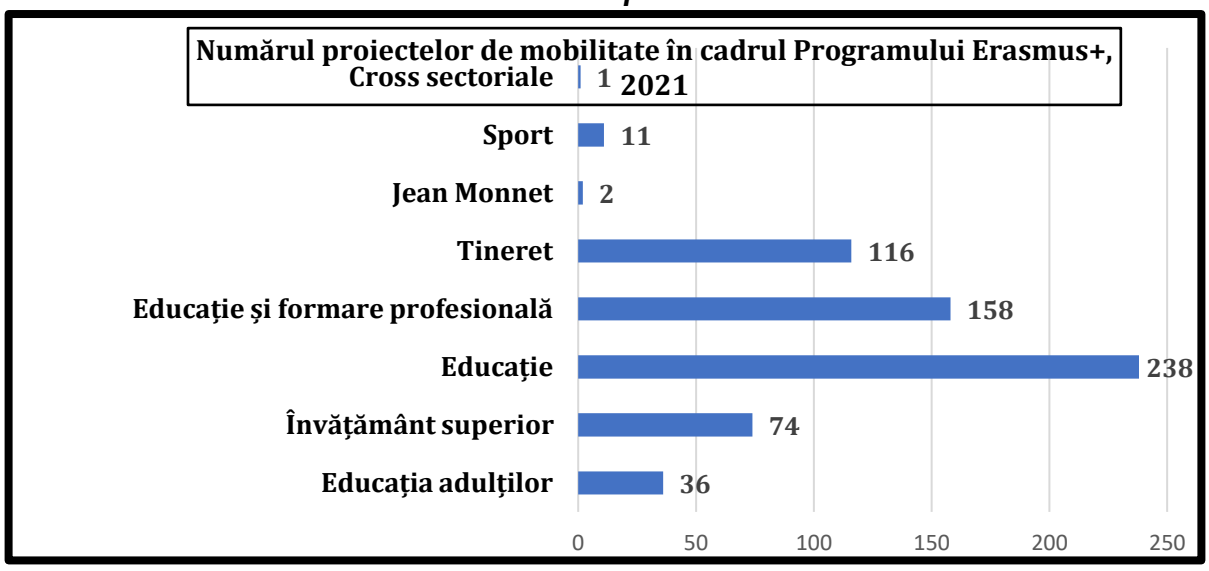

B. Valoarea granturilor pentru proiectelor de mobilitate din cadrul Programului Erasmus+ 2021

Granturile pentru proiectele de mobilitate sunt esențiale pentru a asigura accesibilitatea și participarea largă la activitățile de mobilitate în cadrul programului Erasmus+, facilitând astfel schimbul de experiență, dezvoltarea personală și profesională și promovarea învățării internaționale. Aceste granturi acoperă costurile legate de mobilitate, inclusiv cheltuielile de călătorie, de ședere și de subzistență, precum și alte costuri asociate participării la activitățile de mobilitate.

Granturile pentru proiectele de mobilitate sunt acordate în funcție de bugetul disponibil al programului Erasmus+ și de cerințele specifice ale fiecărei acțiuni sau măsuri în cadrul programului. Cu toate acestea, programul Erasmus+ oferă în mod general un sprijin financiar semnificativ pentru proiectele de mobilitate, astfel încât organizațiile și indivizii să poată participa la aceste activități fără a fi nevoiți să suporte integral costurile pe cont propriu.

Tabel nr. 2

Categoria proiectului	Valoarea totală a granturilor în euro
Educația adulților	775.242
Învățământ superior	29.849.960
Educație	7.668.635
Educație și formare profesională	15.563.174
Tineret	4.643.109
Jean Monnet	126.723
Sport	2.170.000
Cross sectoriale	34.232

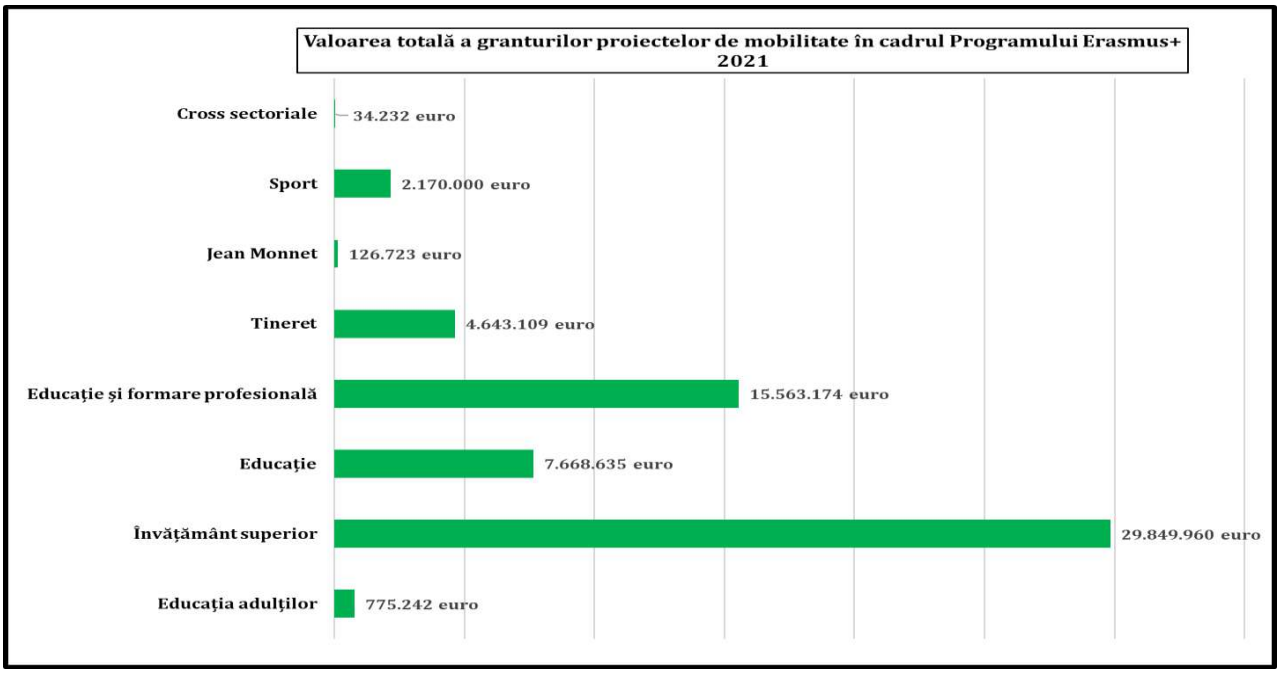

Grafic nr. 2.

C. Numărul organizațiilor implicate în proiectelor de mobilitate din cadrul Programului Erasmus+ 2021

Organizațiile implicate în proiectele de mobilitate Erasmus+ includ diverse entități care pot aplica și participa la programul Erasmus+ pentru a facilita și implementa activitățile de mobilitate.

Iată câteva exemple de organizații implicate în aceste proiecte:

1. Instituții de învățământ superior: universități, colegii, instituții de învățământ superior și alte entități similare pot fi implicate în proiecte de mobilitate pentru studenți, personal academic și personal administrativ. Aceste instituții pot organiza schimburi de studenți, stagiile de practică în străinătate și alte activități de învățare transnațională.
2. Școli și licee: instituțiile de învățământ preuniversitar, cum ar fi școlile și liceele, pot participa la proiecte de mobilitate pentru elevi și personalul educațional. Aceste proiecte pot include schimburi de elevi, stagii de observare a cursurilor sau a altor activități de învățare interculturală.
3. Instituții de formare profesională: centre de formare profesională, organizații specializate în formarea profesională sau companii pot fi implicate în proiecte de mobilitate pentru formatori și cursanți din domeniul formării profesionale. Aceste proiecte pot implica stagii de practică în companii străine, participarea la cursuri de formare profesională sau schimbul de bune practici.
4. Organizații non-guvernamentale (ONG-uri): ONG-urile active în domeniul educației, formării și tineretului pot aplica și implementa proiecte de mobilitate Erasmus+. Aceste organizații pot organiza programe de schimb, stagii de voluntariat sau alte activități de învățare internațională pentru tineri și profesioniști din diferite domenii.
5. Autorități publice: agenții guvernamentale sau autorități locale, pot fi implicate în proiecte de mobilitate, de exemplu, prin organizarea programelor de mobilitate pentru profesioniști din domeniul educației sau prin sprijinirea financiară a altor organizații implicate în proiecte de mobilitate.

Categoria proiectului	Numărul organizațiilor implicate
Educația adulților	36
Învățământ superior	74
Educație	238
Educație și formare profesională	158
Tineret	116
Jean Monnet	2
Sport	11
Cross sectoriale	1

Tabel nr. 3.

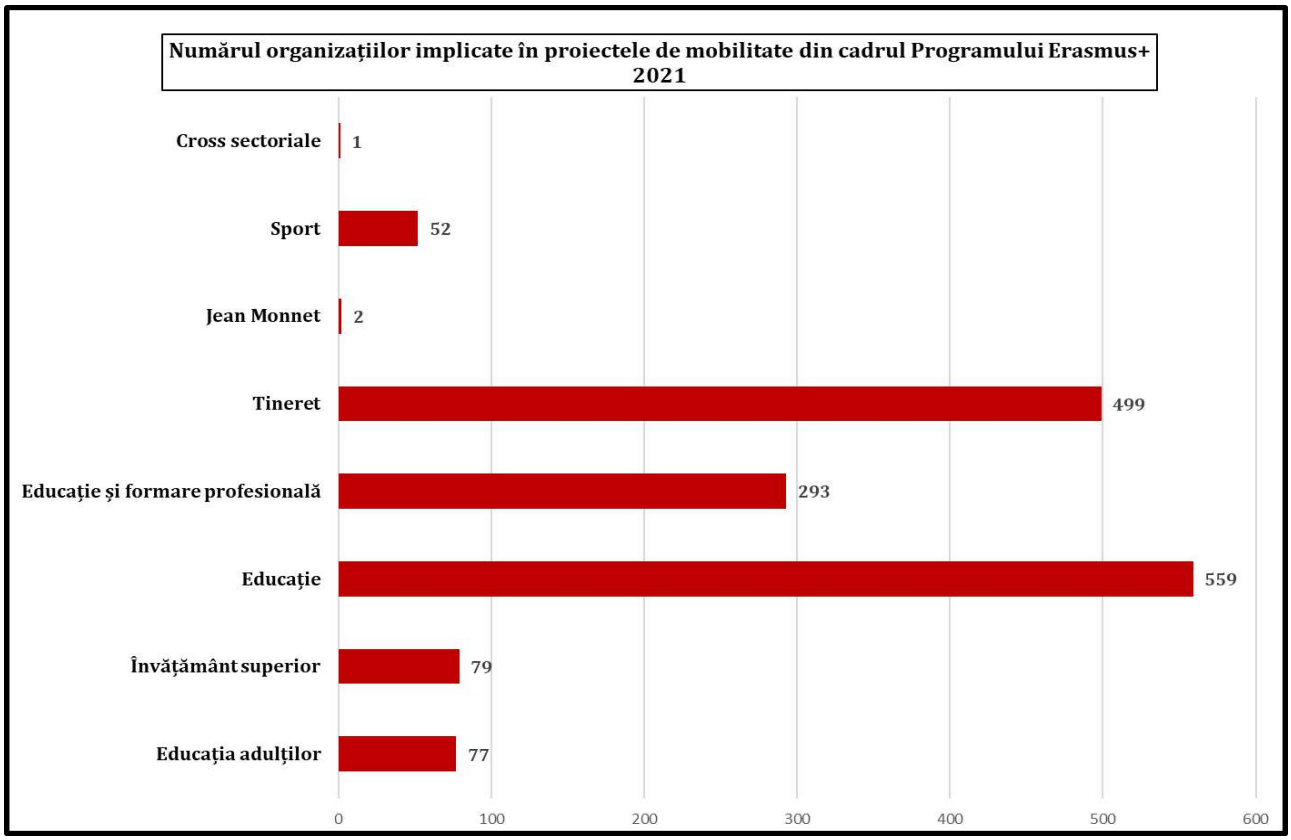

Grafic nr. 3.

C. Evoluția numerică a participanților la mobilitățile din cadrul Proiectelor Erasmus+ (studenți și personal) în perioada 2017-2021

a. Evoluția numerică a categorii de participanți la mobilitățile Erasmus+ care au ajuns în România în perioada 2017-2021

Tabel nr. 4.

Anul	Număr total de studenți care au călătorit în România	Număr total de reprezentanți ai personalului
2017	16341	4742
2018	17616	5621
2019	22156	7341
2020	6047	1217
2021	20690	4564

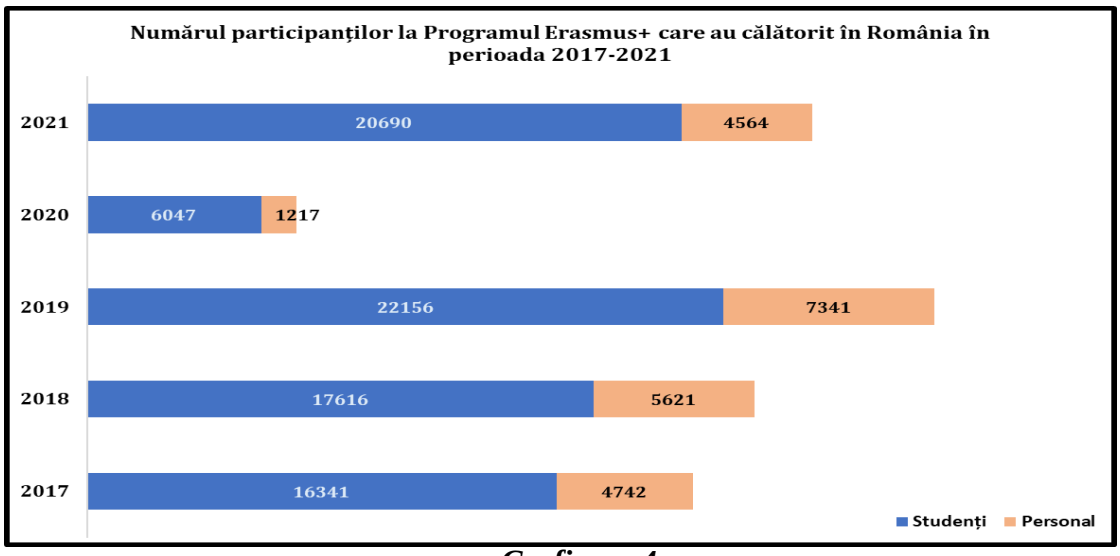

Grafic nr. 4.

b. Evoluția numerică a categorii de participanți la mobilitățile Erasmus+ care au plecat din România în perioada 2017-2021

Tabel nr. 5

Anul	Număr total de studenți care au plecat în mobilitate din România	Număr total de reprezentanți ai personalului
2017	21675	7198
2018	24722	8480
2019	29334	10958
2020	10837	1965
2021	34378	8513

Grafic nr. 5.

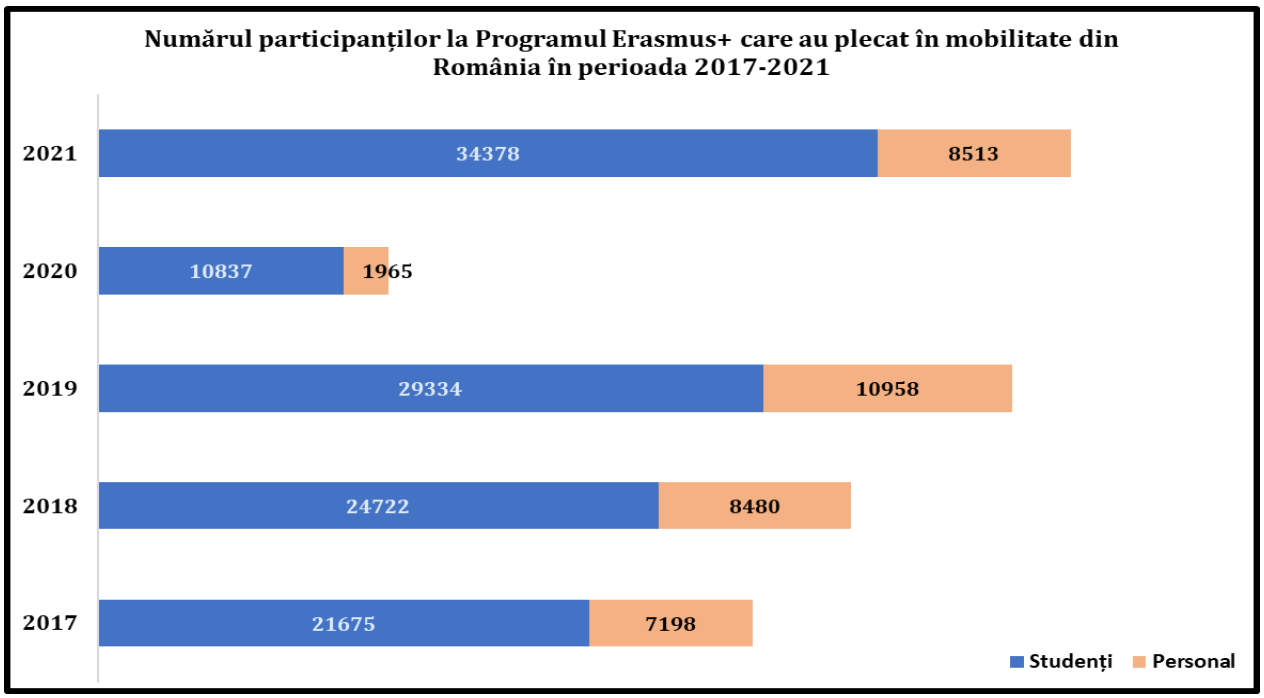

D. Situația Parteneriatelor de cooperare derulate în România în cadrul Programului Erasmus+

Obiectivul principal al parteneriatelor de cooperare este de a permite organizațiilor să sporească relevanța și calitatea activităților lor, să își dezvolte și să își consolideze rețelele de parteneri, să își sporească capacitatea de a opera în comun la nivel transnațional, stimulând internaționalizarea activităților lor prin schimbul sau elaborarea de noi practici și metode, precum și prin partajarea și confruntarea ideilor.

Parteneriatele la scară mică: această acțiune vizează extinderea accesului la program pentru actorii la scară mică și pentru persoanele care au un acces dificil la învățământul școlar, la învățământului pentru adulți, la educația și formarea profesională, la activitățile de tineret și la sport.

Categoria proiectului	Numărul proiectelor/parteneriatelor de cooperare
Educația adulților	42
Învățământ superior	18
Educație	61
Educație și formare profesională	30
Tineret	50
Cross sectoriale	0

Tabel nr.6.

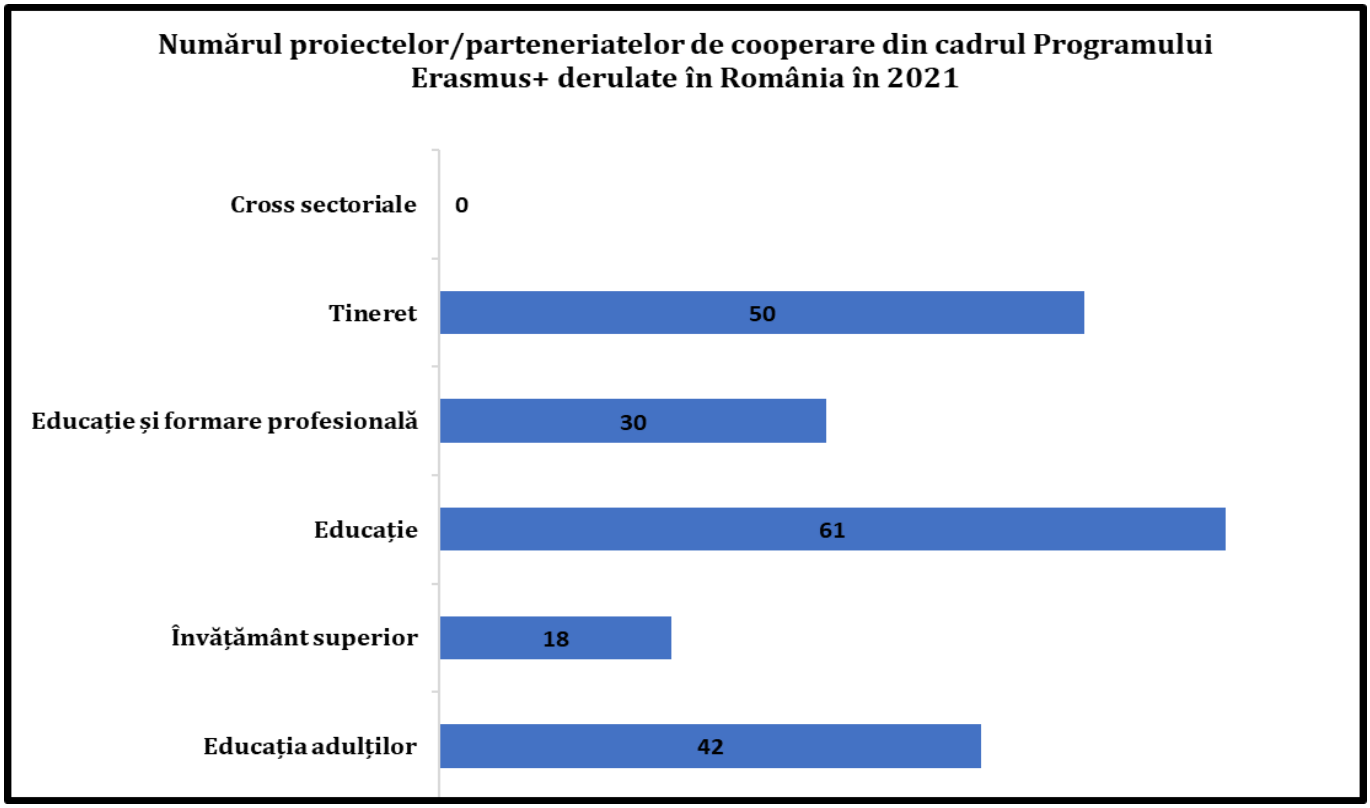

Grafic nr. 6.

E. Valoarea granturilor pentru proiectele/parteneriatele de cooperare din cadrul Programului Erasmus+ 2021

Tabel nr.7.

Categoria proiectului	Valoarea totală a granturilor în euro
Educația adulților	4.905.382
Învățământ superior	4.857.037
Educație	7.422.598
Educație și formare profesională	4.316.282
Tineret	6.404.108
Cross sectoriale	0

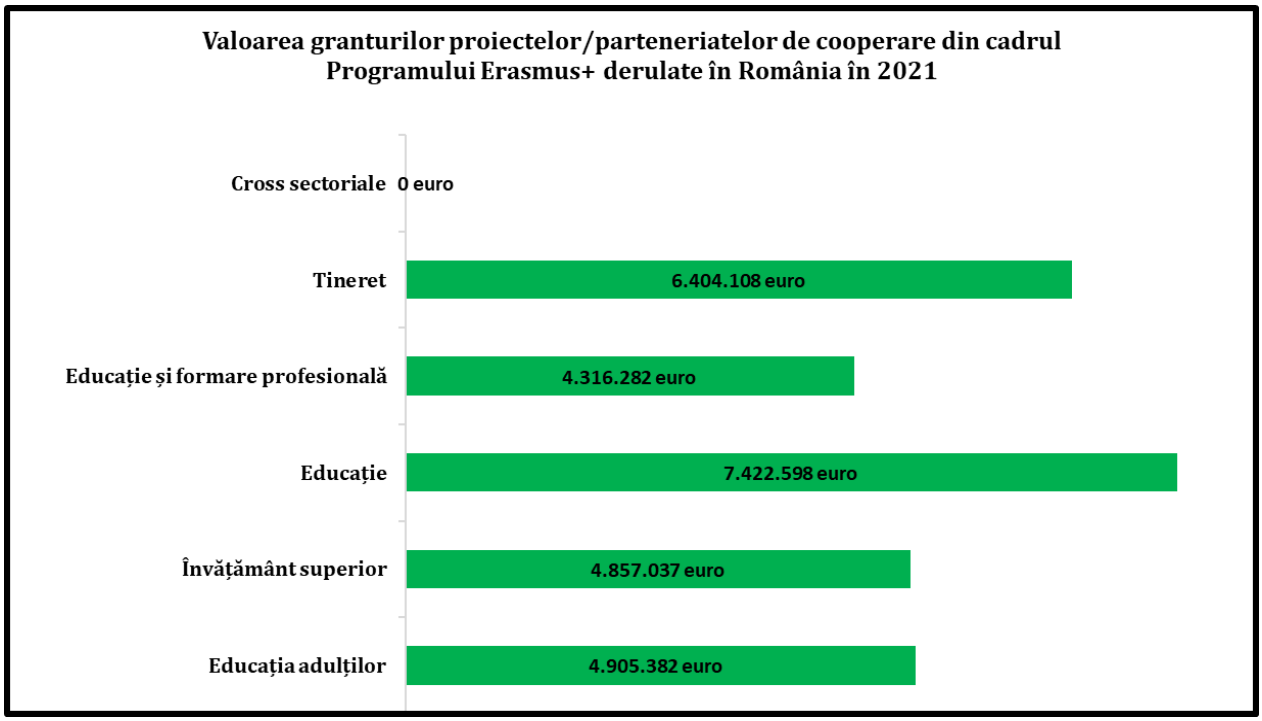

Grafic nr. 7.

F. Numărul organizațiilor implicate în proiectele/parteneriatele de cooperare din cadrul Programului Erasmus+ 2021

Tabel nr. 8.

Categoria proiectului	Numărul organizațiilor implicate
Educația adulților	179
Învățământ superior	102
Educație	298
Educație și formare profesională	135
Tineret	226
Cross sectoriale	0
Educația adulților	179
Învățământ superior	102

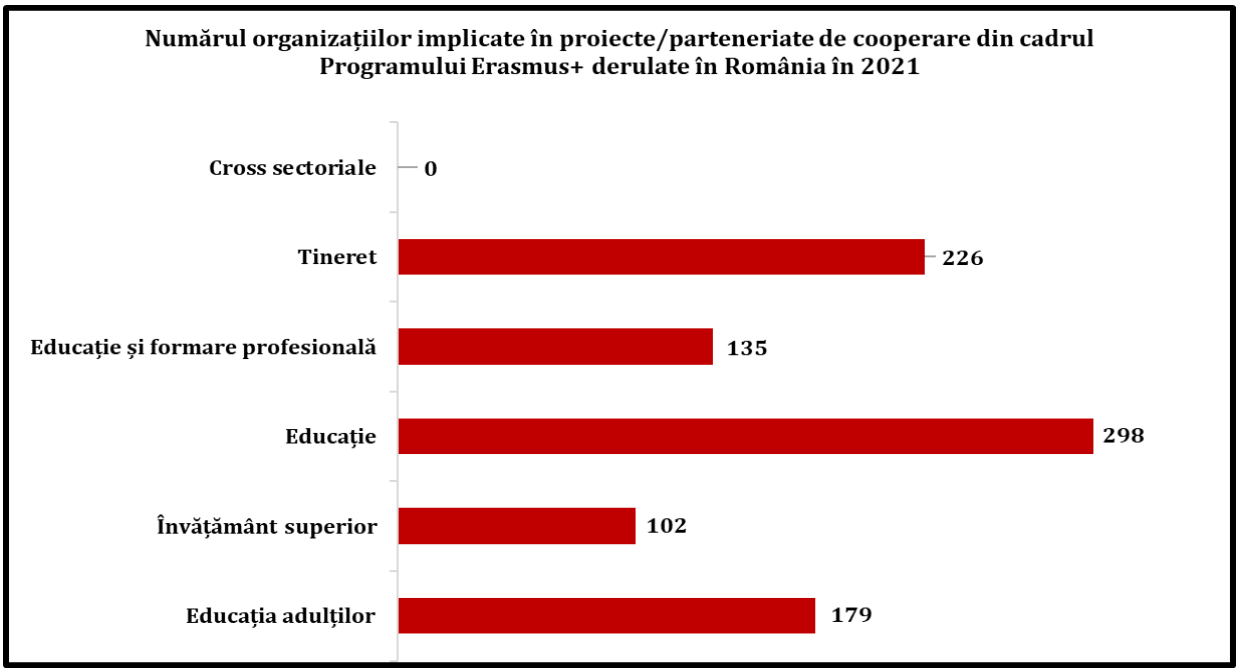

Grafic nr. 8.

G. Ponderea granturilor accesate de România în raport cu prioritățile Programului Erasmus+

https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/statistics-and-factsheets/factsheets/country-2021

Tabel nr.9.

Incluziune și Diversitate (%)	Transformare digitală (%)	Mediu și schimbări climatice (%)	Participare la viața democratică și angajament civic (%)
45,8	51,9	48,5	10,5

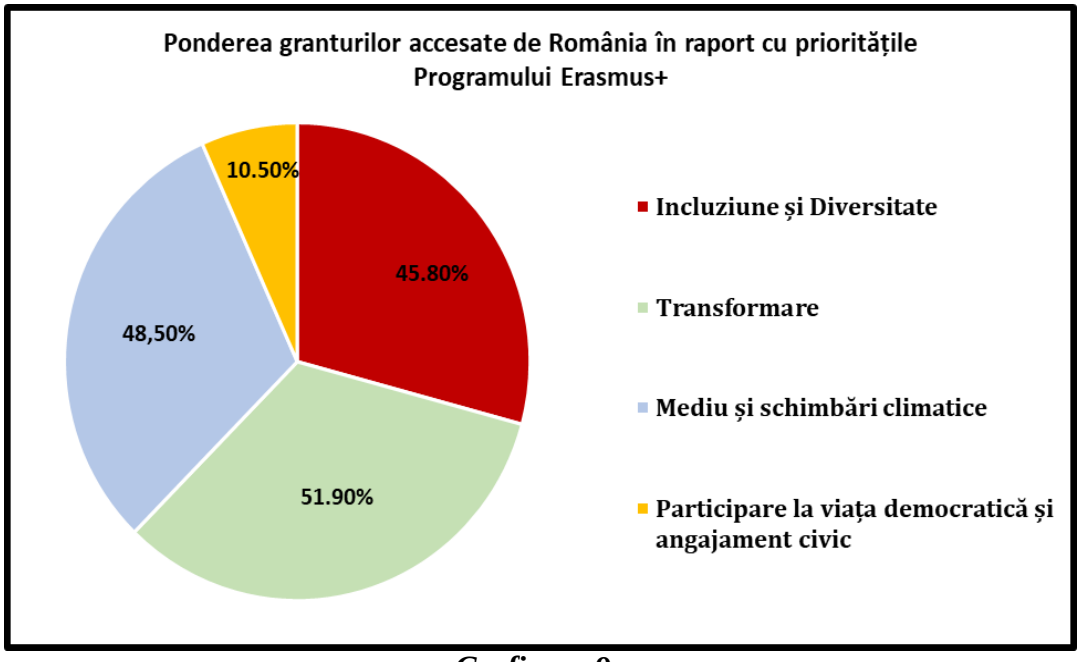

Grafic nr. 9.

CONCLUZII

Viitorul umanității depinde într-o largă măsură de dezvoltarea culturală, științifică și tehnică, iar misiunea de cultivare a atitudinilor, de transmitere a cunoștințelor și de formare a principiilor și deprinderilor înalt calificate revine universităților.

Sistemele de învățământ sunt chemate să asigure generațiilor viitoare o educație și o pregătire care să le permită să contribuie la menținerea echilibrului din mediul natural și din cel al vieții, formarea la fiecare absolvent a acelor noi trăsături de personalitate în măsură să le asigure integrarea rapidă la dinamica des schimbătoare a societății viitoare.

În prezent, societatea europeană are nevoie mai mult decât oricând de contribuția universităților și a altor forme de învățământ care să o poată ajuta în confruntarea cu provocări majore, precum: îmbătrânirea populației, transformarea digitală și schimbările climatice, toate în contextul loviturii produse de cea mai mare criză globală de sănătate cu toate consecințele ei economice.

Întregul sistem de învățământ superior dispune de o poziție unică la intersecția educației, cercetării și inovării, determinând formarea unei economii durabile și rezistente care, la rândul său, să susțină o Uniune Europeană mai ecologică, mai incluzivă și mai digitală.

Strategia europeană pentru universități și propunerea Comisiei pentru recomandarea Consiliului privind construirea de legături pentru cooperare eficientă în învățământul superior european sunt cele două inițiative europene valoroase care sprijină universitățile tocmai în acest demers.

Indiferent de zona geografică și de condițiile istorice în care funcționează, universitatea rămâne o instituție autonomă care, în mod critic, produce și transmite cultura prin intermediul cercetării și învățământului. Prin dialog permanent, universitatea devine un loc de întâlnire privilegiat dintre profesori care astfel au capacitatea de a transmite cunoștințele și mijloacele de dezvoltare ale acestora prin cercetare și inovație și studenți care au dreptul, dorința și capacitatea de a se îmbogăți cu aceste valori umaniste speciale.

Trăim o perioadă cu schimbări majore în educație, o perioadă caracterizată de modificări structurale, de diversificare calitativă, în care educația și formarea permanentă devin obligații evidente.

Autoritatea Procesului de Bologna este atât de importantă, încât America Latină, Asia de Sud-Est, Australia au devenit interesate pentru aplicarea acestui sistem european în propriile sisteme de învățământ superior. Însă realizările obținute nu vorbesc deloc despre epuizarea reformei, dimpotrivă, este nevoită să facă față unei serii noi de provocări: problema demografică, problema genderului, a finanțării, problema structurării și organizării, cea a modelului antreprenorial și calitatea proceselor universitare.

Însemnătatea deosebită a educației universitare, a întemeierii și dezvoltării unor relații de colaborare în domeniul învățământului superior este dată, tot mai mult, de capacitatea și puterea reală pe care aceasta o are pentru fundamentarea și consolidarea stabilității, democrației, libertății și păcii. Toate aceste valori fundamentale pot deveni tot mai prezente în viața societății, prin intermediul forței educației universitare, care nu numai că trebuie să-și mențină puterea dar, printr-o schimbare calitativă, o poate multiplica contribuind astfel la noul edificiu uman, social, național, european și universal.

Proiectul european a fost fondat pe principiul libertății, democrației, drepturilor omului, libertăților fundamentale și ale statului de drept, precum și identitatea națională a statelor componente. El și-a propus și își propune, în același timp, să ofere cetățenilor săi un spațiu de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne, unde să funcționeze o piață liberă care să permită un grad ridicat de protecție socială și a mediului geografic, în ansamblul său.

Suntem martorii unei atitudini pozitive tot mai evidente în opinia publică, în mediile politice, diplomatice și universitare cu privire la necesitatea de a construi durabil o Europă a tuturor, având ca fundamente pozitive susținerea dată de valorile intelectuale, culturale, sociale, științifice și tehnologice. Nu trebuie uitat faptul că europenii își doresc o Europă nouă, construită nu doar pe baza monedei euro, a băncilor, finanțelor și economiei, a infrastructurii și demografiei, ea trebuie să fie și o Europă a științei de carte, a cunoașterii și a educației. Fără punerea în acțiune a demersurilor intelectuale, culturale, sociale și tehnice ale continentului nostru riscăm să construim un edificiu mereu neterminat.

Mulți europeni au înțeles foarte bine și caută să pună în acțiune eficient și oportun mecanisme specifice noii societăți a cunoașterii fructificând aportul extraordinar pe care aceasta îl poate aduce progresului uman și social.

Realizarea cetățeanului european înseamnă nu numai aderarea la un set semnificativ al valorilor comune și trăirea într-un spațiu social și cultural comun cât mai ales construirea unui potențial uman european competent, în măsură să acționeze și să reacționeze eficient la orice provocare a secolului al XXI-lea.

Pe de altă parte, propunerea Comisiei de recomandare a Consiliului are ca scop permiterea instituțiilor europene de învățământ superior să coopereze mai strâns și mai profund, pentru a facilita punerea în aplicare a programelor și activităților educaționale în cadrul comunității transnaționale mai aplicată și mai durabilă. Acest demers va facilita fluxul de cunoștințe și va construi o legătură puternică între educație, cercetare și comunitățile industriale inovatoare.

Obiectivul central este acela de a sprijini furnizarea unor oportunități de învățare pe tot parcursul vieții valoroase pentru toată lumea, cu accent pe dezvoltarea celor mai solicitate abilități și competențe, tocmai pentru a face față cerințelor economice și societale de astăzi.

Mobilitatea în aria educațională europeană și-a dovedit deja avantajele, care devin argumentele realizării unui proiect universitar european. În acest sens, Programul Erasmus+ reprezintă o componentă-cheie care sprijină obiectivele Spațiului European al Educației, ale Planului de acțiune pentru educația digitală (2021-2027), ale Strategiei U.E. pentru tineret și ale Planului de lucru al Uniunii Europene pentru sport (2021-2024).

După cum ne-a demonstrat pandemia de COVID-19, accesul la educație se dovedește a fi, mai mult ca niciodată, esențial pentru asigurarea unei redresări rapide, promovând în același timp egalitatea de șanse pentru toți. Ca parte a acestui proces de redresare, programul Erasmus+ își duce dimensiunea favorabilă incluziunii către un nou orizont, sprijinind oportunități pentru dezvoltarea personală, socio-educativă și profesională a cetățenilor din Europa și din afara acesteia, astfel încât nimeni să nu fie lăsat în urmă.

Dificultățile legate de mobilitate, determinate de cauze de ordin structural, legislativ, de tradiție universitară dar și de particularitățile psihocomportamentale ale studentului, pot fi diminuate prin punerea la dispoziție a unor informații cât mai complete despre instituțiile de învățământ și prin angajarea responsabilă a fiecărei universități.

De fapt fiecare universitate, pe bazele unei calități recunoscute a învățământului, va putea foarte bine regla mobilitatea studenților. Globalizarea educației de nivel superior pune universitățile în fața realizării unui dublu rol, aparent paradoxal: promovarea dimensiunii globale, universale și, în același timp, apărarea și promovarea valorilor culturale naționale. Altfel spus, universitatea trebuie să realizeze un echilibru eficient între național și universal.

Obiectivul principal al Programului Erasmus+ este să devină mai accesibil persoanelor care au mai puține oportunități, inclusiv persoanelor cu dizabilități și migranților, precum și cetățenilor Uniunii Europene care locuiesc în regiuni îndepărtate sau care se confruntă cu dificultăți socioeconomice.

Odinioară, studenții și profesorii circulau liber și răspândeau rapid cunoștințele lor în întregul continent. În zilele noastre există, în continuare, încă mult prea mulți studenți care-și obțin diplomele fără a fi beneficiat de oportunitatea unei perioade de studii eficiente în afara hotarelor naționale. Există de asemenea, profesori din universități care ajung să iasă la destul de rar pentru schimb de experiență într-o instituție de învățământ superior din afara granițelor naționale.

În lucrare s-a acordat un spațiu generos prezentării Programului Erasmus+, un program emblematic al Uniunii Europene care urmărește să promoveze, în toate acțiunile sale, egalitatea de șanse și de acces, incluziunea, diversitatea și echitatea.

Programul va continua, de asemenea, să își mobilizeze eforturile în vederea atenuării consecințelor socio-economice și educaționale ale invadării Ucrainei de către Rusia, inclusiv prin

sprijinirea proiectelor care promovează activități educaționale și care facilitează integrarea persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina în noile lor medii de învățare, precum și activități de sprijin pentru organizațiile, cursanții și personalul din Ucraina.

Există o parte de analiză statistică în lucrare referitoare la modul în care a evoluat acest program la nivel european și național tocmai prin prisma priorităților stabilite de către Comisia Europeană pentru a ghida implementarea programului: incluziune și diversitate, transformare digitală, mediu și schimbări climatice, participarea la viața democratică și angajament civic.

Valorile esențiale ale universităților europene chemate astăzi să contribuie la construirea unei noi universalități, a unui nou umanism, sunt deja clar definite și sprijinite și prin intermediul Programului Erasmus+: libertatea gândirii și a cercetării, autonomia didactică, științifică și organizațională, participarea democratică și responsabilitatea socială, inovarea și transparența.

Bibliografie:

1. Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030), Jurnalul Oficial C 66, 26.2.2021, p. 1-21.

2. https://erasmus-plus.ec.europa.eu/ro/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme - pagină accesată la data de 15.05.2024.

3. Decizia de punere în aplicare a Comisiei privind cadrul de măsuri de incluziune pentru programele Erasmus+ și Corpul european de solidaritate 2021-2027, https://erasmus-plus.ec.europa.eu /document/commission-decision-framework-inclusion-2021-27.

4. *Orientări pentru punerea în aplicare – Strategia privind incluziunea și diversitatea din cadrul Erasmus+ și al Corpului european de solidaritate*: https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/implementation-guidelines-erasmus-and-european-solidarity-corps-inclusion-and-diversity_ro.

5. *Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap*: https://www .un.org/development/desa/ disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html.

6. Uniunea Europeană are nouă regiuni ultraperiferice, și anume Guyana Franceză, Guadelupa, Martinica, Mayotte, Réunion și Saint-Martin (Franța), insulele Azore și insulele Madeira (Portugalia) și Insulele Canare (Spania).

7. https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_ro - pagină accesată la data de 15.05.2024.

8. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_ro - pagină accesată la data de 15.05.2024.

9. https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9242-2022-INIT/ro/pdf - pagină accesată la data de 15.05.2024.

10. https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9242-2022-INIT/ro/pdf - pagină accesată la data de 15.05.2024.

11. https://participationpool.eu/toolkit/ - pagină accesată la data de 15.05.2024.

12. https://erasmus-plus.ec.europa.eu/ro/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme/ objectives-features - pagină accesată la data de 15.05.2024.

13. https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget_ro - pagină accesată la data de 15.05.2024.

14. *Concluziile Consiliului privind inițiativa privind universitățile europene*, https://www.consilium. europa.eu/media/49659/st08658-en21.pdf – pagină accesată la data de 25.05.2024.

15. *Strategia europeană pentru universități*, https://education.ec.europa.eu/document/commission-communication-on-a-european-strategy-for-universities – pagină accesată la data de 25.05.2024.

16. *Agenda europeană pentru inovare*, https://ec.europa.eu/commission/presscorner/ detail/en/IP_22_4273 – pagină accesată la data de 25.05.2024.

EDUCAȚIA LA GRANIȚA DINTRE CLASIC ȘI DIGITAL

PROF. ÎNV. PRIMAR : PETRIC ELENA

ȘCOALA PROFESIONALĂ RUSCOVA, MARAMUREȘ

Educația între clasic și digital reprezintă o temă de actualitate, care explorează modul în care metodele tradiționale de învățare se integrează cu tehnologiile moderne. Pe de o parte, educația clasică se bazează pe interacțiunea directă dintre profesori și elevi, utilizând resurse precum cărțile și lecțiile față în față. Pe de altă parte, educația digitală oferă acces la o gamă largă de resurse online, cursuri interactive și platforme de învățare care pot susține învățarea autodidactă.

Această dualitate poate îmbunătăți experiența educațională, permițând personalizarea învățării și accesibilitatea informației. Totuși, este important să se găsească un echilibru între cele două abordări pentru a asigura o educație completă și eficientă. Putem spune că educația se află la o intersecție importantă între metodele clasice și cele digitale. Combinarea celor două poate oferi un model educațional hibrid, care să integreze avantajele ambelor abordări. Pe măsură ce tehnologia continuă să evolueze, este esențial ca profesorii să se adapteze și să încorporeze inovațiile digitale, menținând în același timp valorile fundamentale ale educației tradiționale.

Educația a evoluat semnificativ de-a lungul timpului, trecând prin diverse etape istorice și influențată de mulți factori sociali, culturali și tehnologici. Trecerea de la metodele clasice la cele digitale a avut un impact profund asupra modului în care elevii învață și profesorii predau.

Un prim avantaj al educației clasice este acela că ne oferă oportunități pentru interacțiunea față în față între profesori și elevi, ceea ce poate facilita comunicarea și înțelegerea procesului de învățare.

În educația clasică metodele utilizate sunt cele tradiționale, cum ar fi predarea directă, manualele, notițele scrise de mână și studiul în biblioteci. Procesul de învățare este adesea centrat pe profesor, care are un rol autoritar. Examinările și evaluările au un caracter uniform, cu un accent mare pe memorarea informațiilor și aplicarea acestora în contexte specifice. Accesul la educație era adesea limitat de locația geografică, starea economică și disponibilitatea resurselor educaționale. Printre dezavantajele educației clasice amintim:

Limitarea accesului: Nu toți elevii au acces la un mediu educațional de calitate, iar resursele financiare sau infrastructura deficitară pot afecta educația clasică.

Inflexibilitate: Educația tradițională poate fi adesea inflexibilă, neadaptată nevoilor individuale ale elevilor și ritmului lor de învățare.

Dependența de resurse fizice: Necesitatea de a fi prezent fizic în clasa poate restricționa posibilitățile de învățare în condiții de pandemie sau în situații de criză.

Odată cu dezvoltarea tehnologiei, **educația digitală** a început să ia amploare. Utilizarea tabletelor, laptopurilor și a altor dispozitive a transformat sala de clasă într-un mediu mai interactiv. Accesul la o gamă largă de resurse online (cursuri, tutoriale, articole) a democratizat informația, permițându-le elevilor să învețe într-un ritm propriu și să exploreze subiecte de interes personal.

Educația digitalizată oferă o învățarea adaptivă, platformele educaționale digitale oferă posibilități de învățare personalizată, adaptând materialele și evaluările în funcție de progresul și nevoile fiecărui elev.

Un avantaj important este faptul că educația digitală a facilitat colaborarea între elevi și profesori din diferite colțuri ale lumii, promovând diversitatea culturală și schimbul de idei. Conceptul de "sala de clasă" s-a extins, permițându-le elevilor să participe la cursuri online din confortul casei lor.

Avantajele educației digitale:

Accesibilitate: Educația digitală poate oferi acces la o bază vastă de resurse și informații, deseori gratuite, elevilor din zone rurale sau defavorizate.

Flexibilitate: Elevii pot învăța în ritmul lor, pot revizui materialele oricând și pot alege să se specializeze în anumite domenii prin cursuri online.

Inovație și tehnologie: Utilizarea tehnologiilor moderne în educație poate îmbunătăți angajamentul și motivația elevilor, precum și dezvoltarea competențelor digitale esențiale.

Resurse interactive: Platformele online pot oferi metode de învățare interactive, precum simulări, jocuri educaționale sau colegi de studiu virtuali.

Dezavantajele educației digitale

Lipsa interacțiunii personale: În absența interacțiunii față în față, elevii pot avea dificultăți în dezvoltarea abilităților sociale și emoționale.

Probleme tehnice: Accesul la tehnologie poate fi o barieră pentru unii elevi, iar problemele tehnice pot întrerupe procesul de învățare (ex: conexiunea la internet .

Abordarea educației digitalizate la clasă poate fi realizată prin mai multe strategii care să integreze tehnologia în procesul de învățare. Iată câteva sugestii:

1. Utilizarea platformelor de învățare online - folosirea platformelor educaționale care oferă resurse interactive, teste și activități poate ajuta la diversificarea metodelor de predare.

2. Incorporarea resurselor multimedia - filme, animații și prezentări interactive pot face lecțiile mai atractive și pot ajuta la explicarea conceptelor complexe.

3. Colaborare online - încurajarea lucrului în echipă prin proiecte colaborative online, folosind instrumente precum Google Docs sau platforme de învățare colaborativă.

4. Feedback instant - utilizarea aplicațiilor care permit elevilor să primească feedback rapid asupra performanței lor, ajutându-i să-și îmbunătățească abilitățile.

5. Formare continuă pentru profesori - asigurarea că profesorii sunt bine pregătiți în utilizarea tehnologiilor digitale prin cursuri de formare și resurse de dezvoltare profesională.

6. Promovarea gândirii critice - încurajarea elevilor să analizeze critic informațiile găsite online și să dezvolte abilități de discernământ.

7. Flexibilitate în învățare - oferirea opțiunilor de învățare personalizată, astfel încât elevii să poată avansa în ritmul lor.

8. Asigură pregătirea elevilor pentru o societate bazată pe conceptul de educaţie permanentă (educaţia de-a lungul întregii vieţi).

Prin implementarea acestor strategii, educația digitalizată poate deveni o parte integrantă a experienței de învățare, îmbunătățind angajamentul elevilor și rezultatele acestora. Potrivit studiului realizat de Tapscott (2011) subliniază următoarele: „Calculatorul este foarte util atât elevului cât şi profesorului însă folosirea acestuia trebuie realizată astfel încât să îmbunătăţească calitativ procesul instructiv-educativ, nu sa îl îngreuneze. Calculatorul trebuie folosit astfel încât să urmărească achiziţionarea unor cunoştinţe şi formarea unor deprinderi care să permită elevului să se adapteze cerinţelor unei societăţi aflată într-o permanentă evoluţie. Acesta trebuie să fie pregătit pentru schimbări, să le întâmpine cu entuziasm nu cu frică şi rezistenţă. Dacă elevii sunt orientaţi cu încredere spre schimbare, ei vor simţi nevoia de a fi instruiţi cât mai bine pentru a face faţă noilor tipuri de profesii. Eşecul în dezvoltarea capacităţii de a reacţiona la schimbare poate atrage după sine pasivitatea şi alienarea. Profesorul trăieşte el însuşi într-o societate în schimbare, şi din fericire, în prima linie a schimbării, astfel încât va trebui să se adapteze, să se acomodeze, să se perfecţioneze continuu."

Utilizarea la întâmplare, fără un scop precis, la un moment nepotrivit a calculatorului în timpul lecţiei duce la plictiseală, monotonie, ineficienţa învăţării prin neparticiparea unor elevi la lecţie, nerealizarea obiectivelor lecţiei şi poate produce repulsie faţă de acest mijloc modern de predare – învăţare - evaluare. Folosirea în exces a calculatorului poate duce la pierderea abilitaţilor practice, de calcul şi de investigare a realităţii, la deteriorarea relaţiilor umane. De asemenea individualizarea excesivă a învăţării duce la negarea dialogului elev-profesor şi la izolarea actului de învăţare în contextul său psihosocial. Adițional, permite realizarea unor experimente imposibil de realizat practic datorită lipsei materialului didactic, a dotării necorespunzătoare a laboratoarelor şcolare sau a pericolului la care erau expuşi elevii şi profesorul. Elevii au posibilitatea să modifice foarte uşor condiţiile în care se desfăşoară experimental virtual, îl pot repeta de un număr suficient de ori astfel încât să poată urmări modul în care se desfăşoară fenomenele studiate, pot extrage singuri concluziile, pot enunţa legi. Deşi efectuarea experimentelor reale este extrem de utilă deoarece aşa cum spunea un proverb chinez: "o imagine înlocuieşte 1000 de cuvinte", pregătirea şi realizarea acestora consumă timp şi material didactic.

În cazul evaluării se elimină subiectivitatea umană, elevul fiind protejat de capriciile profesorului. Poate chiar să se autoevalueze singur. Este redusă starea de stres şi emotivitatea elevilor. Există posibilitatea evaluării simultane a mai multor elevi cu nivele de pregătire diferite, deoarece testele de evaluare sunt realizate de asemenea pe nivele de dificultate diferite.

Elevii pot realiza pagini web de prezentare a şcolii, a oraşului, a ţării (cu obiective turistice), a culturii, obiceiurilor şi tradiţiilor poporului român, a materialelor didactice elaborate de ei şi de profesorii lor, de informare (subiecte şi bareme de corectare pentru diferite examene şi concursuri şcolare, manifestări ştiinţifice şi cultural artistice, cărţi şi reviste şcolare, cursuri de pregătire şi perfecţionare pentru elevi şi pentru profesori, grafice de desfăşurare a olimpiadelor şi examenelor, documente oficiale, forum de discuţii, note ale elevilor şi date despre activitatea lor în şcoală, anunţuri şi mica publicitate, statistici realizate de elevi pe diverse teme, mesaje, cursuri opţionale, facultăţi şi colegii).

Se poate spune că integrarea resurselor TIC în educaţie este benefică şi duce la o creştere a performanţelor şcolare, cu condiţia ca elevii să posede cunoştinţe de utilizare a calculatorului. Aceasta implică introducerea orelor de informatică şi TIC la toate profilurile şi la toate treptele de învăţământ. De asemenea, ar trebui să se lucreze cu grupe mici de elevi, iar clasele să fie dotate cu calculatoare performante conectate la Internet, ar trebui realizate biblioteci de programe şi sisteme expert în acord cu curriculum-ul şcolar în curs de reformare, iar promovarea pătrunderii spiritului informatic în şcoli să fie intensificată. Profesorii ar trebui să posede pe lângă cunoştinţele teoretice şi practice aferente disciplinei studiate şi abilitaţi de utilizare a TIC.

Găsirea echilibrului între educația clasică și cea modernă, bazată pe utilizarea tehnologiei, implică integrarea cu atenție a tehnologiei în procesul de învățare, fără a compromite aspectele umane ale procesului instructiv-educativ. Profesorii pot combina metodele tradiționale cu instrumentele digitale, oferind astfel o experiență educațională holistică. Spre exemplu, înainte de predarea efectivă a unor conținuturi noi, profesorul poate prezenta un material educativ de pe o platforma ca Wordwall, Eduboom, EduMagic, Youtube, etc. Va reuși cu siguranță să capteze atenția elevilor, să le stârnească interesul pentru noile cunoștințe ce urmează a fi predate.

Concluzie

În învățământul românesc, o abordare hibridă care combină beneficiile educației clasice cu cele ale educației digitale ar putea fi cea mai eficientă. Aceasta ar putea asigura accesibilitate, flexibilitate, interacțiune și susținere adecvată pentru toți elevii. Este esențial ca educatorii și autoritățile să colaboreze pentru a aborda dezavantajele fiecărei metode și pentru a crea un sistem educațional care să răspundă nevoilor actuale ale societății. Abordarea ideală ar consta

în integrarea cu măsură a tehnologiei în educație, recunoscând valoarea atât a metodelor tradiționale, cât și a celor moderne. Prin găsirea echilibrului, putem înzestra viitoarea generație cu abilitățile necesare pentru a naviga cu succes în lumea în continuă schimbare.

Bibliografie:

Breben, S. (2002), Metode interactive de grup, Ghid metodic, Editura Arves

Oprea, C. (2002), Suport de curs - Metode interactive de predare, învăţare, evaluare, Editura Arves

Olalau, O. I. (2016), Curs - Metode activ-participative

Preda, V. (2009), Învăţarea bazată pe proiecte, Editura Arves

Tapscott, D. (2011), Crescuți digital. Generația net îți schimbă lumea, Editura Publica

COMUNICAREA-LIANT CĂTRE ÎNVĂŢARE

Prof. Simona PLĂEAŞU, Şcoala Gimnazială NEGRU VODĂ, PITEŞTI

Este o certitudine că o caracteristică fundamentală a existenţei este comunicarea. Există comunicare fizică, biologică, umană. Literatura de specialitate oferă mai multe definiţii pentru comunicarea umană.Termenul provine din limba latină- *comunis* -a-şi face datoria în comun. A comunica înseamnă: a spune, a explica, a face cunoscut, a informa, a înştiinţa, a acţiona, a convinge, a da de ştire, etc.

Există mai multe accepţiuni ale termenului "comunicare". Astfel, prin comunicare se înţelege un proces prin care un emiţător transmite o informaţie receptorului prin intermediul unui canal,cu scopul de a produce asupra receptorului anumite efecte care prin răspunsul receptorului instalează ciclul comunicării.

O altă definiţie posibilă atribuită comunicării ar fi că aceasta reprezintă un proces de regulă intenţionat de transfer de informaţie si înţelesuri între indivizi, grupuri, niveluri sau subcomponente organizaţionale şi organizaţii în întregul lor.

Comunicarea între persoane sau grupuri este unul din cele mai complexe procese umane. Privită ca proces, comunicare consta în transmiterea şi schimbul de informaţii (mesaje) între persoane. Comunicarea, înseamnă a spune celor din jur cine eşti, ce vrei, pentru ce doreşti un anumit lucru şi care sunt mijloacele pe care le vei folosi pentru a-ţi atinge ţelurile. In acest sens, a comunica înseamnă şi a tăcea, a aştepta răspunsul, reacţia celui căruia ai vrut să-l anunţi că exişti şi chiar vrei să-i spui ceva. Comunicarea, este definită – de către majoritatea specialiştilor – ca un proces prin care un emiţător transmite o informaţie receptorului prin intermediul unui canal, cu scopul de a produce asupra receptorului anumite efecte.

Este atât de importantă şi utilă pentru existenţa umană, încât se spune că fără înţelegerea acesteia nu putem avea acces la înţelegerea individului şi a structurilor sociale. Mai mult, nu putem avea bunuri imediat necesare vieţii, cum ar fi apă curentă şi electricitate.

Prin comunicare, se formează, învaţă, îşi dezvoltă personalitatea, transferă experienţe individuale şi sociale. În lipsa ei, individul suferă trauma izolării, devine inapt pentru a participa la acţiunile sociale, privat de capacitatea de integrare în colectivitate.

Există însă nu numai raţiuni individuale ale comunicării, ci şi sociale. Comunicarea contribuie la coerenţa şi logica proceselor de formare a grupurilor şi echipelor, la funcţionarea instituţiilor şi la cristalizarea opiniei publice. Comunicarea ne permite exteriorizarea emoţiilor, percepţiilor şi a aşteptărilor, astfel încât să putem, pe de o parte, să ne realizăm scopurile personale, iar pe de altă parte, să convieţuim armonios la nivel social.

Demn de reţinut este faptul că pentru cel care este beneficiarul comunicării, examinarea nivelului social deschis, format din mesaje explicite, este insuficientă fără evaluarea complementară a mesajelor „ascunse" de ordin psihologic, atitudinale şi comportamentale.

Şi cel care este angrenat în transmiterea de informaţii trebuie să realizeze că nu este de ajuns să vorbim, pentru ca să spunem că am comunicat. Vorbirea nu reprezintă decât o parte, nici măcar suficientă, a comunicării. Cuvintele în sine nu sunt relevante. Spunem că am reuşit să comunicăm, să transmitem un mesaj, doar în momentul în care cel cu care interacţionăm prin vorbe şi prin gesturi ne-a înţeles, a dat vorbelor noastre acelaşi sens cu cel dat de noi şi a acţionat pentru (sau împotriva) obiectivelor pe care ni le-am propus.

Pentru indivizi, comunicarea reprezintă un fel extrem de particular de a ne raporta la mediul exterior şi de a ne asigura existenţa. Practic, comunicarea este alcătuită dintr-un şir de acţiuni îndreptate către o altă persoană, devenită partener de comunicare, prin care încercăm să o determinăm pe aceasta să colaboreze armonios cu noi în vederea îndeplinirii unui obiectiv propriu. Acţiunile se încadrează într-o strategie de comunicare prin care ne menţinem statutul, ne îndeplinim rolul social, şi menţinem acceptarea noastră în grup sau organizaţie.

Prin aplicarea modelului comunicativ–funcţional şi prin creşterea importanţei acordate conceptului de comunicare au apărut modificări în didactica tradiţională a limbilor materne, impunându-se şi dezvoltându-se un domeniu nou - comunicarea orală.

Alina Pamfil (*Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Piteşti, Paralela 45, 2007, p. 89) oferă o definiţie, în stil didactic, a competenţei de comunicare orală: ansamblu al cunoştinţelor şi capacităţilor pe care subiectul le mobilizează în situaţiile de receptare şi producere de text oral. Aşadar, problematica discursului oral, aşa cum este ea specificată în programele şcolare actuale, vizează două paliere: comprehensiune (dezvoltarea capacităţii de receptare a mesajului oral; rol de auditor) şi producere de text (dezvoltarea capacităţii de producere de text oral; rol de locutor). Capacităţile de comunicare orală sunt formulate, atât în programele de gimnaziu, cât şi în cele de liceu, sub forma competenţelor generale, din care derivă, la rândul lor,

competenţele specifice. Astfel, pentru gimnaziu ele vizează capacitatea de receptare a mesajului oral în diferite situaţii de comunicare şi pe cea de utilizare corectă şi adecvată a limbii române în producerea de mesaje orale, în situaţii de comunicare monologată şi dialogată. La liceu, atât în ciclul inferior, cât şi în cel superior, sunt vizate capacitatea de utilizare corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare şi cea de argumentare orală a unor opinii în diverse situaţii de comunicare.

Noutatea acestei perspective, apărute în Europa de Vest în anii ’70-’80, constă în abordarea oralului, în acelaşi timp, ca *mijloc al învăţării* (ceea ce didacticile numesc „a comunica pentru a învăţa, pentru a duce înţelegerea mai departe) şi *obiect/scop al învăţării* („a învăţa strategii de comunicare”).

Această nouă perspectivă asupra oralului a determinat impunerea, în programele de limba si literatura română, a unor conţinuturi care propun însuşirea unor cunoştinţe, noţiuni/concepte, strategii din domeniul comunicării orale care vor fi valorificate în diferite situatii şi contexte, în clasă şi în afara spaţiului şcolar.

O lectură atentă a conţinuturilor învăţării prezente în programele şcolare actuale de limba şi literatura română arată încă o dată că orice demers didactic trebuie să aibă în vedere interdependenţa oral-scris, pentru că un discurs oral corect, coerent şi fluent se obţine şi prin exerciţii de scriere. De asemenea, un alt factor important în proiectarea şi desfăşurarea demersurilor didactice este corelaţia dintre capacităţile de exprimare orală şi asimilarea cunoştinţelor metalingvistice.

Conţinuturile învăţării la comunicarea orală au în vedere cele trei aspecte ale competenţei de comunicare: verbalul, nonverbalul şi paraverbalul, ordonate progresiv dinspre verbal şi nonverbal, în clasele mici ale gimnaziului, spre paraverbal, în clasa a VIII-a, şi, prin reluarea tuturor aspectelor, în manieră aplicativă, în clasele de liceu.

Comunicarea nonverbală se referă la transmiterea mesajului prin gesturi, atitudini, acţiuni, prin modul de a ne prezenta şi cum ocupăm spaţiul. Complexitatea comunicării nonverbale provine şi din felul în care oamenii „pregătesc” colaborarea şi interacţiunea umană, tratând corpul ca pe un produs mascat şi metamorfozat intenţionat (prin îmbrăcăminte, machiaj, tatuaj, accesorii). Comunicarea nonverbală se realizează prin limbajul gesturilor (expresia feţei, privirea, poziţia corpului, etc.), un limbaj devenit universal.

Comunicarea paraverbală şi comunicarea nonverbală mai poartă denumirea şi de metacomunicare. Metacomunicarea poate însoţi comunicarea verbală, sugerând sau accentuând anumite aspecte ale mesajului. De aceea este foarte important să nu existe contradicţii între comunicarea verbală şi metacomunicare, ştiut fiind faptul că ascultătorul preia mai repede mesajul din metacomunicare decât din cele auzite.

Comunicarea nonverbală şi paraverbală au menirea de a accentua comunicarea verbală; astfel, profesorul poate întări prin anumite elemente de mimică sau de gestică, prin utilizarea unui anumit ton, anumite aspecte din mesajul pe care îl transmite elevului care apeleză la serviciile sale. În acelaşi timp, comunicarea nonverbală şi paraverbală, completează mesajul transmis pe cale verbală.

Comunicare umană nu trebuie privită numai prin prisma celei verbale şi nonverbale, ci şi prin cea scrisă. Scrisul a îmbrăcat la început forma pictografică. Cu timpul s-a perfecţionat şi transformat ulterior în scrieri cu litere de alfabet. Scrisul şi comunicarea formează unul şi acelaşi proces istoric-dialectic, determinat de schimbarea şi dezvoltarea condiţiilor vieţii materiale şi sociale. Limbajul scris constituie una dintre cele mai importante şi mai revoluţionare cuceriri dobândite de oameni, în procesul muncii şi în condiţiile convieţuirii în societate. El joacă un rol deosebit în păstrarea şi răspândirea ştiinţei şi a culturii în precizarea şi realizarea diferitelor raporturi sociale.

Oamenii de ştiinţă au sugerat că schimbările în comunicare pot avea adesea consecinţe profunde istorice, să provoace schimbări ale valorilor, precum şi ale structurilor economice şi de putere prin modificarea modului în care le organizam şi într-adevăr, poate transforma chiar şi modul în care gândim.

Cele mai recente evoluţii sunt cele ale comunicării digitale şi ia în considerare câteva dintre numeroasele realizări ale secolului al XlX-lea. Apariţia motoarelor cu aburi, a fotografiei, şi a telegrafului electric în prima jumătate a secolului al XIX-lea, a fonografului (care a făcut posibilă, pentru prima dată, captrea sunetului), a telefonului, a luminii electrice şi răspândirea reţelelor electrice, a imaginilor în mişcare, a pus bazele pentru o mare parte din descoperirile tehnologice din viaţa secolului XX. Aceste inovaţii în comunicare au fost parte integrantă a Revoluţiei Industriale şi au ajutat la tranziţia de la tradiţional la gândirea modernă. Luate împreună, aceste evoluţii s-au ridicat la una dintre cele mai mari experienţe umane. Ştiinţele comunicării au în

vedere posibilităţile de aplicare a tehnologiilor informaţionale şi consecinţele sociale ce decurg din aceste revoluţii informaţionale.

Unul din motivele pentru care comunicăm este pentru că dorim să acumulăm informaţii suplimentare despre interlocutor şi despre o situaţie, pentru a reuşi astfel să interacţionăm mai bine şi să ne asigurăm obţinerea propriului succes, în conformitate cu interesele, valorile, opiniile şi aşteptările proprii. Încercăm să anticipăm cum vor reacţiona pe viitor partenerii de dialog, aflând informaţii despre personalitatea şi experienţa lor, despre cum gândesc, simt. Obţinem aceste informaţii printr-un process de observare de cele mai multe ori pasivă. Alteori, pentru a afla informaţiile dorite apelăm la terţi care să ne ajute să le obţinem prin interacţiune directă sau indirectă. În multe situaţii alegem să obţinem informaţii „la schimb", prin mecanisme de autodezvăluire. Vorbim „fiecăruia pe limba lui", despre lucruri care credem că l-ar putea interesa, arătându-i că şi noi suntem interesaţi de acestea, încurajând împărtăşirea unor experienţe pozitive şi dezvăluirea celuilalt în oglindă. Pentru interlocutor, este mult mai uşor să se manifeste liber atunci când este sigur că va fi înţeles, că i se va respecta felul de a fi – că îşi va putea acționa conform propriei identități.

PREVENIREA ŞI COMBATEREA VIOLENŢEI ÎN MEDIUL ŞCOLAR
ACTIVITAŢI DE CONSILIERE ŞI EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ

Fenomenul violenţei şcolare trebuie analizat în contextul apariţiei lui. A gândi strategii, proiecte de prevenire a violenţei şcolare înseamnă a lua în considerare toţi factorii (sociali, familiali,şolari,de personalitate) ce pot determina comportamentul violent al elevilor. Şcoala poate juca un rol important în prevenirea violenţei şcolare şi poate exercita trei tipuri de prevenţie care se completează reciproc: o prevenţie primară, care se poate realiza foarte uşor de către fiecare profesor şi se referă la dezvoltarea unei atitudini pozitive faţă de fiecare elev, exprimarea încrederii în capacitatea lui de a reuşi; o prevenţie secundară, ce pleacă de la faptul că şcoala reprezintă un post de obervaţie privilegiat al dezvoltării intelectuale şi afective a elevului, iar profesorul,printr-o observare atentă a acestuia, poate repera efectele unor violenţe la care elevul a fost supus în afara mediului şcolar; o prevenţie terţiară ce are în vedere sprijinul direct adus elevilor care manifestă comportamente violente; acesta urmăreşte prevenirea recidivei şi presupune adoptarea unor măsuri după producerea comportamentului violent.

Fiecare situaţie cu care se confruntă dascălii este unică din punctul de vedere al cauzelor şi al formelor de manifestare. Totuşi, e mult mai uşor să alegi ce se potriveşte mai bine dintr-o serie de posibilităţi decât să procedezi la întâmplare prin tatonări succesive, aplicând regulile învăţării prin încercare şi eroare.

Uneori clasa şcolară se preyintă ca un spaţiu de confruntare şi de conflict profesori-elevi şi elevi-elevi.

Pentru a face faţă unei situaţii de conflict se recomandă următoarele strategii: strategii de evitare, prin care profesorul ignoră criza creată în sala de clasă şi continuă cursul ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat; strategii de diminuare (moderare), care se folosesc atunci când profesorul, din dorinţa de a evita

confruntarea, minimalizează dezacordul cu elevii; strategii de putere, coerciţie care apar atunci când profesorul recurge la puterea sa şi la diferite mijloace de constrângere pentru a regla conflictul; strategii de compromis, care se folosesc atunci când profesorul recurge la concesii, la promisiuni pentru a face faţă situaţiei, strategii de rezolvare negociată a problemei în cauză.

Pe plan internaţional, în mod sistematic, cercetările au demonstrat că fenomenul de bullying în şcoli reprezintă o problemă serioasă de sănătate publică. Comportamentele de bullying implică un alt tip de agresivitate decât cel manifestat ca răspuns la anumite emoţii de disconfort, precum furia sau frica.

Agresivitatea manifestată prin comportamentele de bullying de intimidare, hărţuire, umilire este proactivă deoarece nu implică factori emoționali. Ea are un rol instrumental şi reprezintă o încercare de a obţine ceva prin metode coercitive, prin intimidare, sarcasm şi nepăsare faţă de celălalt.

Violenţa în şcoală o întâlnim la tot pasul şi nu neapărat în formele ei extreme, ci într-o formă mascată, cu care elevii şi uneori şi profesorii ajung să se obişnuiască şi să o accepte ca făcând parte din viaţa de şcoală.

Programul de intervenţie asupra comportamentelor agresive

Programul de intervenţie este construit pe patru principii cheie. Acestea implică crearea la nivelul şcolii a unui mediu caracterizat prin :

- Căldură, interes pozitiv, şi implicarea adulţilor
- Stabilirea fermă a limitelor cu privire la comportamentul inacceptabil
- Aplicarea consecventă a unor sancţiuni non-punitive,non-fizice, pentru comportament inacceptabil sau de încălcare a regulilor
- Oferirea de către adulţii investiţi cu autoritate, a unor modele pozitive de comportament

Strategiile de bază ale programului de intervenţie asupra comportamentului de tip violent implică :

- Pregătirea personalului şcolar
- Dezvoltarea unor politici de disciplinare

- Informarea permanentă a părinţilor
- Predarea valorilor prosociale conform unei curricule

Rolul factorilor educativi în prevenirea şi combaterea violenţei

Complexitatea fenomenului de violenţă implică nu doar violenţa în şcoală, ci violenţa în general, dat fiind faptul că între acestea există o legătură de determinare. Pe de o parte, de cele mai multe ori, copilul ia primul contact cu violenţa în sânul familiei sale extinzând apoi comportamentele violentwe şi asupra altor persoane din mediul extra-familial: grup de prieteni şi şcoală pe de altă parte comportamentele violente învăţate în mediul familial se rasfrâng asupra membrilor familiei.

Rolul deosebit de important în prevenirea şi combaterea violenţei îi revine familiei, aceasta fiind primul mediu în care se stabileşte un anumit climat psihoemoţional.

Şcoala este a doua familie a copilului, este cea care îi receptează pe copii, fiind următorul mediu în care copilul îşi va desfăşura activitatea.

Sfaturi de siguranţă- Consilierea părinţilor în a-şi ajuta copilul să facă faţă unei situaţii de conflict.

-Păşeşte mereu încrezător
- Nu da frâu liber sentimentelor
- Evită conflictele
- Impune o limită
- Uită cuvintele jignitoare
- Cere ajutorul

Este un lucru bine cunoscut că, uneori, copiii pot să manifeste cruzime faţă de alţi copii şi mai ales într-o societate bombardată de filme şi jocuri care instigă la violenţă.

ATITUDINI PARENTALE CORECTE

- Nu fi nepăsător
- Nu te grăbi să intervii direct în rezolvarea conflictului
- Învaţă-ţi copilul să îşi rezolve conflictul
- Rămâi imparţial

Vina nu trebuie să planeze în totalitate pe umerii copilului. Cuvintele grele nu numai că îl vor face să se inchidă în sine şi să întrerupă orice comunicare cu tine sau cu altcineva, ci chiar se va simţi vinovat pentru situaţia creată. Copilului i se poate explica faptul că agresorii îşi aleg la întâmplare victimele fără ca acestea din urmă să fi facut neapărat ceva greşit. Copilul nu trebuie să se simtă responsabil pentru faptele rele generate de alţi copii.

Agresivitatea copiilor este un fenomen care capătă din ce în ce mai multă amploare, iar părinţii trebuie să includă şi acest capitol în educaţia zilnică a copiilor lor.

BIBLIOGRAFIE:

Călineci,Marcela Claudia şi colab., Valori comportamentale şi reducerea violenţei în şcoală, Bucureşti, Educaţia 2000-2009

Ferreol,G,A.Neculau,Violenţa. Aspecte psihosociale,Iaşi: Editura Polirom,2003

Jigău,M şi colab., Prevenirea şi combaterea violenţei în şcoală, Ghid practic pentru cadre didactice, ISE 2006

Neamţu,C Deviaţia şcolară, Editura Polirom ,Iaşi,2003.

IMPORTANȚA ETAPEI EXPERIMENTALE ÎN CONTEXTUL UNEI CERCETĂRI PEDAGOGICE

PROFESOR PLOAE CORINA LAURA

LICEUL „CHARLES LAUGIER CRAIOVA

Etapa experimentală reprezintă o componentă crucială a cercetării pedagogice, având un rol esențial în testarea ipotezelor și validarea teoriilor legate de procesele de învățare și predare. Aceasta permite cercetătorilor să obțină date empirice care pot fi analizate pentru a trage concluzii solide și pentru a propune îmbunătățiri în practicile educaționale.

Definiția etapei experimentale

Etapa experimentală implică proiectarea și implementarea unor experimente controlate pentru a investiga relațiile cauză-efect între variabile specifice din cadrul procesului educațional. În cadrul acestei etape, cercetătorii manipulează una sau mai multe variabile independente și măsoară efectele asupra variabilelor dependente, în condiții controlate, pentru a testa ipotezele formulate.

Importanța etapei experimentale

1. Testarea ipotezelor

- Etapa experimentală permite cercetătorilor să testeze ipoteze specifice despre metodele de predare, strategiile de învățare și alte intervenții educaționale.
- Prin controlul variabilelor și manipularea acestora în mod sistematic, cercetătorii pot determina dacă există o relație cauzală între variabilele investigate.

2. Rigorozitatea științifică

- Experimentele controlate oferă un nivel înalt de rigurozitate științifică, asigurându-se că rezultatele obținute sunt valabile și replicabile.
- Controlul strict al condițiilor experimentale reduce influența variabilelor externe și a confuziei, permițând o interpretare mai clară a rezultatelor.

3. Validarea intervențiilor educaționale

- Etapa experimentală este esențială pentru validarea eficienței intervențiilor educaționale, cum ar fi noi metode de predare, tehnologii educaționale sau programe curriculare.
- Prin compararea grupurilor de control și experimentale, cercetătorii pot evalua impactul real al intervențiilor asupra performanțelor elevilor.

4. Contribuția la teoria educațională

- Rezultatele experimentale contribuie la dezvoltarea și rafinarea teoriilor educaționale, oferind dovezi empirice care sprijină sau infirmă concepte teoretice.

- Aceste contribuții teoretice pot ghida viitoarele cercetări și practici educaționale, îmbunătățind înțelegerea proceselor de învățare și predare.

5. Inovarea și îmbunătățirea practicilor educative

- Prin implementarea și evaluarea intervențiilor experimentale, cercetătorii pot identifica cele mai eficiente practici educaționale, contribuind la inovarea și îmbunătățirea continuă a sistemelor de învățământ.

- Aceasta permite adaptarea metodelor de predare la nevoile diverse ale elevilor și optimizarea procesului educațional pentru rezultate mai bune.

6. Informarea politicilor educaționale

- Rezultatele obținute din experimente educaționale pot furniza dovezi solide pentru informarea și dezvoltarea politicilor educaționale.

- Decidenții politici pot utiliza aceste date pentru a implementa programe și strategii care au demonstrat eficacitate în context experimental, contribuind la o educație de calitate mai bună la nivel sistemic.

Exemple de cercetări pedagogice experimentale

1. Evaluarea eficienței metodelor de predare

- Un studiu experimental poate compara eficiența metodei tradiționale de predare cu cea a învățării bazate pe proiecte, măsurând performanțele elevilor la teste standardizate.

- Rezultatele pot indica dacă învățarea bazată pe proiecte îmbunătățește înțelegerea și reținerea cunoștințelor comparativ cu metodele tradiționale.

2. Impactul tehnologiei în educație

- Un experiment poate investiga impactul utilizării tabletelor sau a altor tehnologii digitale asupra învățării matematicii la elevii din școala primară.

- Grupul experimental poate utiliza tablete pentru activități de învățare interactive, în timp ce grupul de control folosește metode tradiționale de predare.

Concluzie

Etapa experimentală este un element esențial al cercetării pedagogice, oferind un cadru riguros pentru testarea ipotezelor și validarea intervențiilor educaționale. Aceasta contribuie semnificativ

la dezvoltarea și îmbunătățirea teoriilor educaționale, practicilor pedagogice și politicilor educaționale. Prin realizarea de experimente controlate, cercetătorii pot obține dovezi empirice solide care sprijină inovația și progresul în domeniul educației.

Bibliografie

1. Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). Research Methods in Education. Routledge.

2. Creswell, J. W. (2013). Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. SAGE Publications.

3. Bryman, A. (2016). Social Research Methods. Oxford University Press.

4. Torgerson, C. J. (2003). Systematic Reviews. Continuum.

5. Slavin, R. E. (2002). Evidence-Based Education Policies: Transforming Educational Practice and Research. Educational Researcher, 31(7), 15-21.

6. National Center for Education Statistics (NCES). (2023). Educational Research and Development. Retrieved from https://nces.ed.gov/

7. What Works Clearinghouse (WWC). (2022). Evidence-Based Education Practices. Retrieved from https://ies.ed.gov/ncee/wwc/

COMUNICAREA DIDACTICĂ - PREMISA REUȘITEI ȘCOLARE

Prof. Poenașu Georgiana-Cosmina
Școala Gimnazială Nr.1 Poiana

Comunicarea, ,,termen cu existență milenară"[1] a reprezentat dintotdeauna baza relațiilor interumane, ,,toți comunicăm în mod conștient sau mai puțin conștient, că vrem sau că nu vrem, și nu putem să nu comunicăm, nu putem să ne opunem comunicării. Comunicarea este unul dintre atributele fundamentale ce definesc plenar omul, localizându-l într-un timp și spațiu anume și totodată propulsându-l dincolo de propriile granițe și unificându-l cu ceilalți cunoscuți și necunoscuți, prin formele ei transpersonale și transculturale"[2].

Potrivit studiilor de specialitate, cea mai simplă definiție pe care o putem acorda comunicării este următoarea: comunicarea reprezintă un act de transfer de informații dintr-un loc în altul, de la o persoană către altă persoană, stabilindu-se astfel relații interpersonale.

,,Relațiile interpersonale pot fi înțelese ca reprezentând acele raporturi dintre indivizi care își dezvoltă moduri de relaționare în funcție de cultura, limba și valorile specifice societății din care fac parte"[3]. Punctul central al relațiilor interpersonale este reprezentat de *comunicare,* rezultând de aici ceea ce specialiștii numesc *comunicare interpersonală* (între persoane), care are trei caracteristici de bază: ,,în primul rând discutăm despre comunicarea între două persoane; în al doilea rând, avem în vedere comunicarea care se desfășoară face-to-face"[4]; ,,și nu în ultimul rând, felul în care transmitem conținutul mesajului reflectă informații importante despre interacțiunile indivizilor, dar și despre rolurile sociale, respectiv relațiile pe care le au unii cu ceilalți"[5].

După cum bine se observă, termenul *comunicare* ne trimite către dialogul/acțiunea dintre doi indivizi, care se realizează în diferite împrejurări și după anumite reguli, pentru ca mesajul să fie înțeles. ,,Actul comunicării presupune existența a minim două persoane: una care ascultă/preia

[1] Popa Mariana, ,,Comunicarea – aspecte generale și particulare", Editura Paideia, București, 2006, p. 9.
[2] *Ibidem,* coperta 4.
[3] Rujoiu Octavian, „Relațiile interpersonale: comunicare, conflict, încredere" în volumul „Psihosociologie. Teorii, cercetări, aplicații", ediția a II-a revăzută și adăugită, coordonator Chelcea Septimiu, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 163.
[4] *Ibidem,* p. 163.
[5] Hartley Peter, ,,Interpersonal Communication", Londra: Routledge,1993/1999, p. 20 *apud.* Rujoiu Octavian, ,,Relațiile interpersonale: comunicare, conflict, încredere" în volumul „Psihosociologie. Teorii, cercetări, aplicații", ediția a II-a revăzută și adăugită, coordonator Chelcea Septimiu, Editura Polirom, Iași, 2008, p. 163.

informația și o alta care vorbește/transmite un mesaj – roluri care pot fi alternate succesiv … Transmiterea informațiilor se poate face pe multe căi, cea mai cunoscută dihotomie fiind verbal-nonverbal. În cadrul interacțiunilor sociale, față în față, cea mai mare parte a mesajului este transmisă prin indici nonverbali: gesturi, mimică, mișcări ale ochilor, distanța față de interlocutor, poziția corpului, indici fiziologici observabili (ex. roșitul)”[6].

Formele comunicării sunt multiple și clasificate după anumite criterii, dar lucrarea de fața își propune să realizeze un itinerariu științific în bula comunicării didactice. ,,Procesul de învățământ este, prin excelență, un proces de comunicare, între profesor și elevi având loc un permanent schimb de mesaje al căror scop principal este realizarea (atingerea) unor obiective pedagogice, în condiții optime”[7].

Comunicarea didactică este ,,un schimb de mesaje cu conținut științific, între profesori și elevi, care se realizează oral (cca 70% din timpul destinat instruirii), în scris, pe cale vizuală și chiar prin gesturi”[8].

,,Din perspectiva educației formale, comunicarea didactică constituie baza procesului de predare-asimilare a cunoștințelor, în cadrul instituționalizat al școlii și între parteneri cu roluri determinate: profesori-elevi/studenți”[9], fiind o ,,comunicare instrumentală, direct implicată în susținerea unui proces sistematic de învățare”[10].

Scopul comunicării didactice are valențe multiple, după cum urmează: ,,transmiterea și asimilarea informației; rezolvarea de probleme; formarea unor capacități, convingeri, sentimente și atitudini; adoptarea unor decizii referitoare la strategiile didactice, tehnici de învățare, orientare școlară și/sau profesională etc.; evaluarea rezultatelor școlare și altele asemenea”[11].

Comunicarea didactică are anumite caracteristici, care trebuie îndeplinite. Aceste caracteristici vizează atât profesorul, cât și elevul/elevii, pionii principali ai comunicării didactice. Dintre calitățile care vizează discursul comunicativ al profesorului menționăm: ,,claritatea mesajului; evitarea formulărilor ambigue; utilizarea unui limbaj adecvat și accesibil elevilor

[6] Popovici Anca, ,,Comunicarea eficientă. Ghid pentru consiliere și orientare”, Editura Sinapsis, Cluj-Napoca, 2007, p. 4.
[7] Jinga Ioan, ,,Procesul de învățământ, obiect de studio al didacticii” în ,,Manual de pedagogie”, ediția a II-a revăzută și adăugită, coordonatori Jinga Ioan și Elena Istrate, Editura All, București, 2008, p. 211.
[8] *Ibidem,* p. 211.
[9] Iacob Luminița, ,,Comunicarea didactică” în volumul ,,Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice”, ediția a III-a adăugită și revizuită, coordonator Cucoș Constantin, Editura Polirom, Iași, 2009, p. 393.
[10] *Ibidem,* p. 405.
[11] Jinga Ioan, *op. cit.,* p. 211.

(potrivit nivelului lor de înțelegere, corespunzător vârstei); utilizarea unui limbaj adecvat (corect din punct de vedere științific și gramatical, fluent și inteligibil); structurarea logică a mesajelor transmise; prezentarea interesantă a conținutului instruirii; asigurarea unui climat adecvat comunicării”[12].

Grila de caracteristici ale comunicării didactice este completată și de anumite calități care trebuie îndeplinite de elevi pe parcursul comunicării didactice. Aceștia trebuie: ,,să aibă capacitate de concentrare (pentru a putea recepta și înțelege mesajul profesorului); să posede cunoștințele anterioare necesare învățării ce urmează; să fie motivați pentru a învăța (în general și la un obiect de studiu, în particular); să cunoască limbajele utilizate (de profesor sau de calculator, în cazul instruirii asistate de acesta)”[13].

Aceste caracteristici care surprind comunicarea didactică pot fi completate și de altele, cum ar fi: ,,ritualizarea și normele nescrise permanent prezente (Nu vorbi neîntrebat!, Ridică-te în picioare când răspunzi!, Când profesorul vorbește, se ascultă doar!); combinarea permanentă a comunicării verticale cu cea orizontală în forme organizate (lucru pe grupe, sarcini colective etc.) sau spontane, legale sau ilegale (circuitul unei fițuici, suflatul); finalismul accentuat al comunicării, subordonată permanent obiectivului didactic urmărit…; animarea selectivă a partenerului – clasă/elev – în funcție de reprezentările deja fixate ale profesorului (clasă amorfă, elev slab, elev conștiincios); dominarea comunicării verbale de către profesor în proporție de peste 60-70% la care se asociază și tutelarea de ansamblu a actului de comunicare; redundanța, cantitativ și calitativ specială, impusă de necesitatea înțelegerii corecte a mesajului”[14].

Comunicarea didactică nu este străină de obstacolele care pot să apară pe parcursul desfășurării ei, care au un caracter perturbator în transmiterea mesajului. Dintre aceste lacune amintim: ,,supraîncărcarea (determinată de criza de timp, dar și de dorința unor profesori de a nu omite lucruri importante; utilizarea unui limbaj încifrat, inaccesibil (sau greu accesibil) elevilor; dozarea neuniformă, în timp, a materialului predat; starea de oboseală a elevilor/studenților sau indispoziția profesorului; climatul tensionat sau zgomotos”[15].

Pentru înlăturarea acestor obstacole din cadrul comunicării didactice, este necesar ca profesorul să respecte anumite reguli: ,,vorbirea corectă, deschisă și directă (care previne sau

[12] *Ibidem*, p. 211-212.
[13] *Ibidem*, p. 212.
[14] Iacob Luminița, *op. cit.*, p. 407.
[15] Jinga Ioan, *op. cit.*, p. 212.

reduce distorsiunea mesajelor); încurajarea feedback-ului din partea elevilor (pentru a cunoaște în ce măsură mesajele transmise au fost corect recepționate și înțelese); ascultarea atentă, răbdătoare și încurajatoare a mesajelor primite din partea elevilor, concomitent cu efortul de a înțelege exact sensul acestor mesaje; folosirea mai multor forme de comunicare didactică pentru același tip de mesaje (de regulă, oral și vizual, concomitent); repetarea mesajelor mai complexe”[16].

Comunicarea didactică însumează în structura ei și retroacțiuni, care ,,sunt principalele modalități ce permit adaptarea interlocutorilor unul la celălalt, la situație și, esențial, la finalitatea urmărită. Acționând în orice structură sistemică – și comunicarea prezintă această caracteristică - principiul retroacțiunii are ca menire echilibrarea și eficientizarea structurilor, dimensiunea sa adaptivă fiind evidentă”[17].

Dintre formele de retroacțiune ale comunicării didactice precizăm: feed-forward-ul și feedbackul.

,,Atunci când retroacțiunea este anticipată ne aflăm în fața feed-forward-ului. Acest mecanism acționează preventiv, permițând adaptarea din mers a procesului comunicării și învățării, pe baza sesizării anticipate a posibilităților care pot să apară. Astfel, în situația în care intervenția profesorului are loc în momentul când anticipează evoluția unui ele spre o notă nesatisfăcătoare, ne aflăm în fața mecanismului de feed-forward. În schimb, dacă intervenția profesorului survine după ce a luat o notă nesatisfăcătoare, acțiunea este de tip feedback”[18].

Pentru a observa dacă comunicarea didactică și-a atins obiectivele fixate sau dacă aceasta este eficientă, trebuie avut în vedere și prezența feedbackului sau conexiunea inversă, cum mai este el numit, care este „modalitatea prin care finalitatea reintră în cazualitate”[19].

Rolul feedbackului este acela de a informa emițătorul dacă mesajul a fost perceput sau înțeles de către receptor, în cazul de față, profesor (emițător) și elev (receptor). ,,Din perspectiva comunicării didactice, feedbackul poate fi privit drept comunicarea despre comunicare și învățare”[20], iar acest aspect reliefează că din prisma comunicării didactice există două tipuri de feedback: ,,un prim feedback care aduce informații de la receptor la emițător, cu scopul de a regla activitatea de transmitere a informațiilor (exemple: reacția clasei în timpul predării, răspunsurile

[16] *Ibidem*, p. 212.
[17] Iacob Luminița, *op. cit*. 406.
[18] Crețu Daniela, Nicu Adriana, Mara Daniel, ,,Pedagogie. Formarea inițială a profesorilor”, Editura Universității ,,Lucian Blaga”, Sibiu, 2005, p. 191.
[19] *Ibidem*, p. 191.
[20] Iacob Luminița, *op. cit.*, p. 410.

elevilor la evaluare, reacțiile verbale ale elevilor - Mai tare!, N-am înțeles! -, mimica, gestica, privirea elevilor, intonația, accentul în vorbire, neatenția clasei; și cel de-al doilea feedback, oferit de emițător-receptorului, care are ca scop să regleze activitatea dominantă a receptorului, în cazul nostru activitatea de învățare a elevului (exemple: corectarea temei, nota, critica, lauda, mimica și gestica profesorului, intonația, accentul în vorbire)"[21].

Oferirea feedbackului de către profesor este foarte importantă în comunicarea didactică, ea având rol stimulator, încurajator pentru elev, iar ,,privarea de feedback reduce învățarea la un discurs fără receptare, fără eficiență, frustrant pentru ambii parteneri, mai ales pentru elevi"[22].

Așadar, comunicarea didactică este cea mai importantă resursă a procesului instructiv-educativ, iar ,,profesorul cu vocație știe că a fi preocupat de conștientizarea, supravegherea și îmbogățirea conduitei sale comunicaționale este o cerință elementară"[23] a desăvârșirii dascălului educațional.

Bibliografie

1. Chelcea Septimiu (coordonator), ,,Psihosociologie. Teorii, cercetări, aplicații", ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2008 (De văzut: Rujoiu Octavian, Capitolul ,,Relațiile interpersonale: comunicare, conflict, încredere", pp. 163-180);
2. Crețu Daniela, Nicu Adriana, Mara Daniel, ,,Pedagogie. Formarea inițială a profesorilor", Editura Universității ,,Lucian Blaga", Sibiu, 2005;
3. Cucoș Constantin (coordonator), ,,Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice", ediția a III-a adăugită și revizuită, coordonator Cucoș Constantin, Editura Polirom, Iași, 2009 (De văzut: Iacob Luminița, Capitolul ,,Comunicarea didactică", pp. 391-415);
4. Jinga Ioan și Elena Istrate (coordonatori), ,,Manual de pedagogie", ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura All, București, 2008 (De văzut: Jinga Ioan, Capitolul: ,,Procesul de învățământ, obiect de studio al didacticii" pp. 206-213);

[21] Crețu Daniela, Nicu Adriana, Mara Daniel, *op. cit*., p. 191-192.
[22] Mucchielli Roger, ,,Metode active în pedagogia adulților", traducere de Victoria C. Petrescu și Elvira Balmus, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982, p. 37.
[23] Iacob Luminița, *op. cit.*, p. 415.

5. Mucchielli Roger, „Metode active în pedagogia adulților”, traducere de Victoria C. Petrescu și Elvira Balmus, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982;
6. Popa Mariana, „Comunicarea – aspecte generale și particulare”, Editura Paideia, București, 2006;
7. Popovici Anca, „Comunicarea eficientă. Ghid pentru consiliere și orientare”, Editura Sinapsis, Cluj-Napoca, 2007;

METODE ALTERNATIVE DE EVALUARE

PROFESOR POP-DOBREAN CRISTINA
LICEUL TEORETIC „KEMÉNY JÁNOS''

Modernizarea studierii limbii române impune şi îmbunătăţirea sistemului de evaluare, pentru eliminarea efectelor uneori traumatizante ale vechiului sistem. Se pune accent pe transformarea elevului într-un partener autentic al profesorului în procesul de evaluare prin autoevaluare, interevaluare şi evaluare controlată.

Limba şi literatura română este o disciplină şcolară complexă şi dinamică, trăsături generate de multitudinea domeniilor de referinţă şi de modificările de paradigmă impuse de instituţia şcolară.

Alături de redimensionarea conţinuturilor, de modificarea perspectivei asupra cogniţiei şi asupra limbajului, crearea modelului comunicativ-funcţional determină o nouă orientare metodologică. Aceasta se concretizează în integrarea şi diversificarea metodei active care atribuie elevului un statut de agent voluntar, activ şi conştient de propria educaţie, devenind eroul unui scenariu didactic ce duce înspre autonomie şi responsabilitate.

Realizarea unor demersuri adecvate programelor şcolare actuale presupune nu numai proiectarea riguroasă a lecţiilor şi a secvenţelor didactice, ci şi o anume calitate a relaţiei dintre profesori şi elevi. Aceasta presupune existenţa unui dialog autentic bazat pe înţelegerea şi susţinerea celuilalt, dar şi pe reflecţia asupra activităţii proprii şi a muncii partenerului. Se transmit, aşadar, informaţii, idei, opinii şi sentimente, se realizează învăţarea într-un spaţiu în care se dă şi se primeşte în acelaşi timp. De multe ori reflecţiile elevilor surprind prin logica formulărilor şi profunzime, aceştia putând oferi profesorului şi colegilor gânduri şi emoţii, îmbogăţindu-se reciproc.

În acest context inctructiv-educativ reconsiderarea rolului evaluării didactice şi a strategiilor evaluative este necesară. Desigur metodele tradiţionale de evaluare nu pot să lipsească. Trebuie utilizate acolo unde conţinuturile o permit şi unde asigură eficienţă optimă. Însă, demersurile evaluative trebuie îndreptate şi spre ceea ce poate „să facă" elevul, profesorul încercând să nu restrângă spaţiul de libertate, în care originalitatea şi creativitatea se pot manifesta. De aceea aşa numitele metode complementare, moderne câştigă teren fiindcă elevul

nu mai este un simplu receptor de informaţie, ci un subiect al cunoaşterii şi al acţiunii, al propriei formări.

Observăm că portofoliul reprezintă *"cartea de vizită"* a elevului, urmărindu-i progresul înregistrat pe o perioadă determinată a parcursului şcolar. Deoarece realizează o sinteză a activităţii elevului pe o perioadă mai îndelungată de timp, poate servi şi ca evaluare sumativă. Permite evaluarea unor produse care, în mod obişnuit, nu sunt avute în vedere prin celelalte metode de evaluare, ceea ce stimulează exprimarea personală a elevului, angajarea lui în activitaţi de învăţare complexe, cu grad ridicat de originalitate şi creativitate. În felul acesta evaluarea devine motivantă pentru elev. În plus, portofoliul ca metodă de evaluare înlătură în bună parte tensiunile, stările emoţionale negative care însoţesc formele tradiţionale de evaluare.

Portofoliul ,,povesteşte istoria unui copil şi are rolul de a încuraja elevul în construcţia personalităţii sale". Este forma şi procesul de organizare a metodelor şi produselor activităţii instructiv-educative a elevului şi a materialelor informative din surse externe, necesare pentru analiza lor ulterioară, evaluarea calitativă şi cantitativă a nivelului de instruire şi ameliorarea procesului didactic.

BIBLIOGRAFIE

Bersan, O.S.-Orientări şi tendinţe în evaluarea educaţională – lucrare apărută pe CD-ul Sesiunii internaţionale de comunicări ştiinţifice: Descentralizarea – o provocare pentru şcoala românească. Bucureşti. D.P.P.D.A.S.E.,(2010c)

Importanța scrisului de mână în învățământul primar

Rezumat

Într-o eră tehnologică când scrisul și cititul sunt marginalizate, când se dorește informarea sau comunicarea pe baza tehnicii fără om și implicarea subiectiv-afectivă, este necesară cunoașterea importanței dimensiunii profunde pe care scrisul de mână o conferă personalității umane. Se știe că scrisul de mână personalizează mesajul, îl umanizează, că aduce la suprafață trăsături profunde, ascunse și frumoase ale omului. Aceste lucruri pot dispărea odată cu înlocuirea uneltelor tradiționale de scris cu calculatorul. Această tradiție comunicațională creativă a scrisului de mână nu ar trebui pierdută pentru că asigură un mod de înțelegere greu de egalat de alte tehnici. Învățarea scris-cititului reprezintă o țintă a demersului formativ prin care elevii acced la una dintre tehnicile fundamentale ale umanității. Însușirea acestei deprinderi presupune raportarea la o suită de procedee pe care le activează cu precădere cadrele didactice în ciclul primar. Accesarea metodică și progresivă a acestei deprinderi constituie o garanție a unei alfabetizări culturale. Datorită acestei capacități, educabilii și comunitățile devin „nemuritoare", dăinuind dincolo de perimetrul lor de „emergență".

Cuvinte cheie: avantaje, elevi din învățământul primar, scrisul de mână, recomandări

I. Delimitări conceptuale

Digitalizarea a venit și a preluat tot ce venea la pachet cu scrisul de mână: sensibilitatea, afectivitatea și chiar emoțiile pe care le simțeai atunci când descopereai literele așezate pe hârtie cu stiloul. Pe de altă parte, digitalizarea a uniformizat scrisul, a ușurat viața tuturor, dar a răpit emoția și amprenta personală a scriitorului. Grafia și caligrafia aduc la suprafață dimensiuni profunde și frumoase ale omului. Accesarea acestui bagaj ține de o normalitate și o naturalitate existențială ce se subțiază odată cu înlocuirea uneltei de scris (de exemplu creionul,stiloul)cu ordinatorul. Textualitatea clasică potențează gândirea logică, sistematicitatea și rigurozitatea explicativă, disciplina și responsabilizarea psiho-comportamentală a omului. Renunțarea la această tradiție comunicațioanală epistemiologică și creativă înseamnă a pierde ceva din rădăcinile adânci ale unui mod de înțelegere și discursivitate greu de recuperat sau de egalat de alte tehnici. Prin scris, cultura omenirii este

asimilată, păstrată, actualizată și generată.Nu este vorba doar de o simplă achiziție instrumentală, ci de o întreagă experiență de învățare, culturalizare, comunicare, socializare în consens cu un sistem care ne construiește întreaga existență.

Scris-cititul conferă omului o nouă demnitate existențială, facilitează experiențe spirituale unice, constituie fundamentele altor proiecții și expectanțe de un înalt nivel. Școala poate fi considerată ca un mare „șantier de scriere" în măsura în care aici copiii acced la această tehnică fundamentală a umanității. Însușirea deprinderii scris-cititului presupune raportarea la o suită de procedee pe care le activează cu precădere învățătorii care predau la ciclul primar. Elementele scrisului sunt achiziționate de timpuriu, iar accesarea metodică și progresivă a acestei deprinderi constituie garanția unei alfabetizări culturale de primă instanță ce deschide calea către îmbogățiri ulterioare.(Cucoș,2018)

Una dintre consecințele utilizării frecvente a telefoanelor mobile, Internetului și laptopurilor o reprezintă creșterea comunicării scrise atât la nivel personal, cât și la locul de muncă. Consumăm și producem în mod constant limbajul scris în timp ce citim și accesăm mesajele. În mod similar, în școli, deși cititul a fost în mod tradițional predat în tandem cu scrisul de mână, timpul petrecut predând scrisul de mână a fost mult redus (Deardorff, 2024; Konnikova, 2024). Aceste schimbări au condus în mod natural părinții și cadrele didactice să se întrebe de cât timp și câte resurse ar trebui utilizate pentru a-i învăța pe copii să scrie de mână. Probabil, pentru a justifica predarea scrisului de mână, orice beneficii ar trebui să se extindă dincolo de dobândirea caligrafiei fine în vederea consoliării aspectelor de bază ale alfabetizării.

La începutul educației formale, învățarea scrisului de mână ocupă un loc important în sala de clasă. Scrisul de mână reprezintă o abilitate care necesită timp pentru a se dezvolta implicând o gamă variată de procese cognitive, psihomotorii și perceptiv-motorii (Feder și Majnemer, 2007).

Anumite studii (Bhide, 2018; Li & James, 2016; Zemlock et al., 2018) au raportat că experiența scrisului de mână este mai benefică pentru învățarea literelor decât este orice altă experiență de învățare nonmotorie. Desigur că nu este surprinzător faptul că practica scrisului de mână ar îmbunătăți scrisul de mână în sine susținând că beneficiile scrisului de mână se extind asupra altor abilități, cum ar fi recunoașterea literelor, clasificarea și retenția. Adițional, acești cercetători au emis ipoteza că beneficiile comportamentale ale scrisului de mână pot apărea nu numai din factori incidentali (de exemplu, o atenție mai mare sau mai mult timp pe sarcină pentru scris de mână vs. condiții nonmotorii), dar și altele mai

fundamentale — în special, beneficii care rezultă din feedback-ul vizual și/sau reprezentări motorii întărite.

Conform modelului de scriere al lui Graham (Writer (s)-Within-Community, WWC, 2018 a, b), scrisul reprezintă o activitate socială situată în cadrul unor comunități specifice de scriere. Scrisul este modelat și legat de comunitate în care are loc şi de către cei care o produc. Ce este scris și dobândirea scrisului depinde de modul în care o comunitate își actualizează scopurile, valorile, normele, audiența, instrumentele și acțiunile, angajamentele sociale și fizice, motivațiile, puterea și responsabilitățile, poziția/identitatea și istoria colectivă, care sunt influenţate de forţe instituţionale, politice, sociale, culturale şi istorice care operează în afara comunității. Cei care scriu de mână se bazează pe o varietate de resurse cognitive, inclusiv pe procesele de producție pentru crearea textului (conceptualizare, traducere, transcriere și reconceptualizare), memorie care implică cunoștințe (de exemplu, conținut, gen și cunoștințe legate de scrierea specializată) și credințe (de exemplu, judecăți despre valoarea și utilitatea scrisului, competența ca scriitor și de ce cineva se angajează în scris), precum și de mecanismele de control (adică, atenție, memorie de lucru, control executiv și proceduri de autoreglare) care permit scriitorilor să dirijeze și să reglementeze întreprinderea scrisului. Aceste procese de scriere, resursele și mecanismele de control sunt moderate de emoțiile, trăsăturile de personalitate și stările fiziologice ale scriitorilor (Graham 2018a, b).

Ipoteza pe care se bazează modelul WWC (Graham, 2018b) este următoarea: elevii se angajează într-o varietate de acțiuni cognitive pe parcursul scrisului. În timp ce transcrierea unui text implică anumite abilități precum fluența scrisului de mână, scrisul de mână depinde de: *procesele suplimentare de elaborare a unui text* (conceptualizare, traducere și reconceptualizare), cunoștințele și credințele pe care le dețin pe termen lung, respectiv mecanismele pentru executarea și controlul procesului de scriere (de exemplu, atenția, memoria de lucru, funcțiile executive) și factori mediatori cum ar fi emoțiile, trăsăturile de personalitate și starea fizică a celui care scrie. În general,elevilor care întâmpină greutăți în însușirea limbajului scris trebuie să le fie oferit un context de comunicare stimulativ, corect și adecvat astfel încât să poată elimina dificultățile printr-un sprijin suplimentar.E.Planchard(1976) consideră că atunci când conținutul educației este „inadecvat” restul nu mai e bun de nimic. În același timp, numai o evaluare individuală periodică și o intervenție personalizată au șanse de a optimiza învățarea.

Problematica generală a scrisului

Problematica generală a scrisului la copil implică analiza a trei idei de ordin general:

1)Școala primară românească se confruntă cu o problemă deloc de neglijat:între 10 și 15% dintre copiii care termină clasa întâi prezintă oscilații sau tulburări în însușirea limbajului scris;

2)Abordarea însușirii acestui instrument complex trebuie să fie făcută în funcție de nevoile speciale ale fiecărui copil,deoarece orice copil, la un moment al dezvoltării sale, poate întâmpina dificultăți de adaptare și învățare ,iar o evaluare corectă și o intervenție promptă poate preîntâmpina un potențial eșec școlar;

3)Scrisul este un mod aparte de limbaj. El constituie o formă de comunicare și un instrument care ajută atât procesul de cunoaștere,cât și de exprimare a propriei personalități.

Scrisul reprezintă un proces perceptual-motor complex ce implică abilități vizual-motorii de coordonare, planificare motorie, componente cognitive și perceptuale și aspecte ce țin ce sensibilitatea tactilă și kinestezică. Pentru a scrie, un copil trebuie să realizeze sarcini motorii și cognitive în același timp. La început acest proces poate fi dificil, dar cu timpul devine automat.Considerând în același timp și actul și produsul ,P.P.Neveanu(1978,p.642)definește scrisul ca fiind o „modalitate a limbajului de maximă complexitate”. Din majoritatea definițiilor se desprind trei elemente de o certă importanță:

- Această manifestare specific umană este în același timp acțiune și produs ,fiind caracterizată de complexitatea sa;
- Ca activitate complexă,se caracterizează în primul rând prin antrenarea motricității și în al doilea rând prin expresivitatea și unicitatea sa;
- Scrierea este nuanțare și expresie a personalității umane;

Cea mai delicată și discutată dispută este cea dintre scriere și personalitate. De la păreri care consideră că scrierea are posibilități extrem de reduse și că este o modalitate de comunicare „abstractă și rece”, prea puțin personală, sunt nuanțări diferite până la considerarea grafologiei ca o știință care descoperă personalitatea și îi relevă caracteristicile.

Scrierea este nuanțare și expresie a personalității umane,nu numai un rod al exercițiului grafic.Gest și vorbire,practică și limbaj,constrângere și regulă,scrierea apare ca rezultatul unei forme de expresie ce presupune efort,voință și care antrenează profund structurile

personalității.Pe de altă parte,admițând că scrierea poartă amprenta culturii și civilizației umane,trebuie să acceptăm că ea poartă în același timp și mesajul personal al celui care o produce.Exprimându-se prin limbaj scris,individul se exprimă pe sine.Este deci istorie și gest,omenire și om în același timp.

În momentul întâlnirii cu limbajul scris în școală,elevului i se cere să aibă nu numai o dezoltare intelectuală de o anumită consistență, dar și o maturitate fizică și motorie care să-i permită această activitate. Energia motivațională și afectivă implicată în comunicarea grafică se adaugă la o dezvoltare suficientă a limbajului oral, prin vocabular, articulare și înțelegere și constituie și ea o condiție necesară.(Vrăjmaș,2023)Așadar, un start bun în învățarea scrisului oferă șansele unui start bun școlar, scrisul antrenând capacități importante generale de învățare care duc la adaptare școlară. Majoritatea copiilor reușesc să-și însușească scrisul atâta timp cât metoda și ritmul sunt adecvate. Scrisul se structurează și ca un instrument al comunicării și cunoașterii, implicând exprimarea personalității copilului. Putem considera faptul că a-i învăța pe toți elevii să scrie și să citească adecvat și expresiv este important, atât din perspectiva dezvoltării individuale cât și din cea socială.

E.Verza(2003,p.143)precizează că în învățarea scris–cititului sunt antrenate procesele: „*cognitive, percepția, reprezentările, gândirea, memoria, imaginația și structurile emoțional –afective care contribuie la formarea unor scopuri și motive, a unor emoții și satisfacții ca suport al efortului”.* Scrisul de mână e o abilitate esențială în dezvoltarea copiilor, având un efect direct asupra performanței academice. Având în vedere complexitatea acestui proces, scrisul reprezintă un foarte bun antrenament pentru mintea copiilor, antrenându-le abilitățile cognitive și motorii. Printre cele mai importante beneficii pe care această abilitate le aduce putem enumera:

- ***Scrisul de mână facilitează dezvoltarea cognitivă a copiilor***.

  În timpul scrisului activitatea cerebrală din creier se extinde în ambele emisfere cerebrale, în regiuni care sunt implicate în gândire, limbaj și memoria de lucru. Antrenarea acestor regiuni, prin scrisul de mână, favorizează formarea legăturilor sinaptice. Mai mult, scrisul de mână favorizează învățarea, datorită componentei ce ține de memoria vizual-motorie, copiilor fiindu-le mult mai ușor să fixeze materialul lecțiilor, deoarece îi ajută să vizualizeze și să-și amintească mai bine caracterele scrise. În momentul în care caracterele sunt scrise pe foaie cu pixul sau stiloul, creierul este concentrat la un singur lucru, ceea ce ajută la fixarea materialului scris în memorie.

- ***Scrisul de mână – esențial în dezvoltarea psihomotorie a copiilor***.

1063

Când copii învață să scrie de mână, ei învață să își coordoneze mușchii brațelor, mâinilor și degetelor pentru a face diferite mișcări, își dezvoltă controlul fin al mișcărilor și dexteritatea.

- ***Scrisul de mână facilitează cititul***.

Atunci când copii învață să scrie literele, regiunile vizuale din creier responsabile pentru procesarea literelor și regiunile motorii responsabile pentru producerea literelor se activează, iar pe măsură ce aceștia învață să le scrie, conexiunile din aceste regiuni se întăresc. Având în vedere importanța scrisului de mână în procesarea literelor, acesta facilitează cititul, copiilor fiindu-le mai ușor să recunoască literele.

- ***Scrisul de mână ajută la dezvoltarea limbajului***.

Memoria vizual-motorie întărită de pe urma scrisului, facilitează dezvoltarea abilităților de limbaj superioare, cum ar fi un vocabular bogat, înțelegerea relațiilor dintre cuvinte și parafrazarea, deoarece cu cât scri mai mult, cu atât mai mult aspectele motorii ale scrisului devin automate, eliberând resurse cognitive pentru dezvoltarea acestor abilități de limbaj superioare.

- ***Scrisul de mână sporește gândirea critică***.

Scrisul de mână le conferă copiilor o viziune mai profundă a ideilor, conceptelor și gândurilor, deoarece aceștia pot analiza lucrurile ce le scriu și le citesc, le pot contura mai bine și pe sporesc cunoștințele.

- ***Scrisul de mână – o metodă foarte bună de exprimare***.

De asemenea, prin scris, copii învață să se exprime liber, își pot scrie sentimente, povești și idei, ajutându-i să-și structureze mai bine gândurile.

Pe lângă numeroasele beneficii de mai sus, scrisul de mână la copii este foarte important în ceea ce privește performanța academică. Scrisul de mână reprezintă o abilitate necesară pentru copii ce le va fi de folos pe tot parcursul vieții.Prin urmare, scrisul de mână, fiind un proces atât de complex, îi ajută pe copii să se dezvolte din punct de vedere cognitiv și lingvistic, iar acest lucru aduce doar beneficii pe termen lung în viața copilului și a adultului ce va urma să devină.

II.Analiza intervențiilor experimentale

Wiley și Rapp (2021) au descoperit că scrisul de mână „oferă o experiență perceptiv-motorie” - atunci când scriem de mână, codificăm automat noile informații pe care le învățăm, iar codificarea dual ă îi ajută pe elevi să rețină mai eficient informațiile noi. În cadrul cercetării realizate, autorii afirmă că scrisul de mână reprezintă mai mult decât o abilitate care

trebuie învățată de dragul de a o învăța - are beneficii în citire, scriere, ortografie și înțelegere, beneficii care s-au constatat că nu sunt prezente atunci când scriu folosindu-se de tastatură.

Într-un alt studiu elaborat de Spilling și colaboratorii (2021) al cărui scop a fost de a stabili dacă elevii din ciclul primar care abia încep să învețe să scrie și care au primit o anumită pregătire în realizarea scrisului atât prin scriere de mână, cât și prin dactilografiere, produc un text mai bun în una dintre aceste modalități. În ceea ce privește operaționalizarea „text mai bun", cercetătorii au luat în considerare atât ceea ce privește evaluarea calității holistice, cât și ceea ce privește măsurile bazate pe analiza structurii ortografice, sintactice și ideatice. Rezultatele au demonstrat că scrisul de mână reprezintă o variabilă predictor pentru acuratețea ortografiei și prezența structurii narative de bază la elevii din învățământul primar.

Adițional, anumite studii realizate pe elevii din clasele primare au reliefat faptul că elevii care au un nivel fluent al scrisului de mână tind să devină mai buni scriitori. De exemplu, Kent și Wanzek (2016) au raportat o asociere pozitivă moderată între fluența scrisului de mână și calitatea scrisului (mărimea efectului = 0,59). În schimb, Feng et al. (2019) au indicat și ei existența unei corelații pozitive moderată între fluența scrisului de mână și calitatea scrisului în urma celor 12 studii efectuate (mărimea efectului = 0,40). Pe lângă aceste aspecte, într-un studiu recent realizat de către Skar et al. (2021) au demonstrat faptul că scrisul de mână a reprezentat 7,4% din variația calității scrisului a elevilor din ciclul primar urmat apoi de atitudinea față de scris, genul biologic al elevilor, motivația, plăcerea de a scrie de mână și atribuirile cauzale.

Mai mult de atât, Gosse și colaboratorii (2021) au realizat un studiu al cărui scop a fost de a investiga impactul scrisului de mână asupra îmbunătățirii ortografiei la elevii din clasele a III-a și a IV-a. Rezultatele au relevat o asociere semnificativă între acuratețea ortografiei și creșterea ritmului al scrisului de mână.

III.Recomandări

-pentru părinți și cadre didactice:

- Punerea accentului pe abilitățile artistice- Copiii care sunt buni la desen, pictură și lucru manual au, de multe ori, un scris mai frumos. Aceștia au o mai bună dexteritate și pot manevra cu mai multă ușurință instrumentul de scris.
- Culorile atrag atenția celor mici, așa că, pentru a încuraja scrisul, este necesară alegerea unor caiete, pixuri și foi colorate.

- Includerea scrisului în activitățile copilului, de exemplu dacă desenează, este indicată și o scurtă descriere a desenului.
- Asigurarea posturii corecte la scris : capul trebuie să fie ridicat și nu aplecat, spatele trebuie să fie drept, mâna opozantă sprijinită pe bancă, mâna stângă la fel, cu umărul relaxat și încheietura sprijinită, dar fără să fie forțată; mâna opozantă trebuie folosită pentru a ține caietul/foaia, astfel ca mâna cu care scrie să fie liberă pentru a manevra stiloul.
- În ceea ce privește instrumentul de scris, acesta trebuie ținut înclinat la un unghi de 60 de grade de foaia de hârtie, cu 3 degete, la 2-3 cm distanță de bază, fără a aplica o presiune asupra instrumentului de scris.

-pentru elevi

- Compararea scrisului de mână cu un text dintr-o carte de caligrafie - Observarea diferențelor dintre litere, în special în cazul celor care pot fi ușor confundate, cum ar fi a/o, r/s, n/m, f/l/h etc.;
- Verificarea înălțimii și alinierii literelor - Dacă scrisul este dezorganizat, devine greu de citit și, prin urmare, este considerat urât. Este indicată păstrarea proporției corecte dintre litere și scrierea pe aceeași linie;
- Scrierea fără grabă,cu atenție la detalii - Adesea, graba duce inevitabil la un scris ilizibil. Este necesară acordarea de timp pentru a contura corect fiecare literă;
- Copierea literelor sau a unui text scris de mână care este considerat de copil a fi unul frumos - Exersarea în mod constant pentru a reuși schimbarea scrisului.

IV.Concluzii

Sunt numeroase studii care atestă efectele pozitive ale scrisului de mână în ceea ce privește procesarea emoțională și dezvoltarea capacităților cognitive – și nu doar la copii de vârstă școlară, ci și la adulți.Scrisul de mână activează, la nivel cerebral, mai multe zone neuronale, ceea ce înseamnă că pune în acțiune mai multe procese mentale, necesare procesării decizionale ori atribuirii de semnificație emoțională. Fiind o activitate ce are nevoie de concentrare și dedicare, scrisul de mână este mult mai avantajos din punct vedere intelectual.Neputând beneficia de rapiditatea scrisului la tastatură, scrisul de mână ne obligă să facem apel la resursele de gândire pentru a analiza și sintetiza ideile. În acest fel, pune în legătură procesele de gândire cu cele de limbaj astfel încât noi să putem utiliza la capacitate maximă resursele lingvistice și să ne exprimăm folosind propriile cuvinte.Spre deosebire de

1066

scrisul la tastatură, care este o acțiune repetitivă, mecanică, scrisul de mână ne ajută să ne dezvoltăm propriul sistem neurologic de filtrare activă și creativă a informațiilor.

Pe lângă cele enumarate mai sus, mai putem menționa că scrisul de mână accelerează și aprofundează capacitatea mentală de alfabetizare și înțelegere, promovează o învățare profundă, pe termen mai îndelungat, dezvoltă și antrenează volumul memoriei, stimulează și exersează capacitatea de atenție și concentrare, susține activitatea cognitivă, dezvoltând gândirea prin procesele de analiză și de sinteză, dezvoltă creierul, stimulând formarea de noi conexiuni și asocieri neuronale, susține și stimulează resursele de creativitate, inventivitate, planificare.

Atunci când totul cade în uitare,scrisul salvează ceea ce nu vom mai revedea vreodată.Viața omului e strâns legată de scris și de citit. Generarea și transmiterea culturii sunt de neconceput în afara acestor abilități.Prin scris,cultura omenirii e păstrată și datorită acestei capacități indivizii și comunitățile devin *„nemuritoare”,*dăinuie dincolo de perimetrul lor de emergență,se *„virtualizează ”*în timp și spațiu.

Bibliografie

Bhide, A. (2018). Copying helps novice learners build orthographic knowledge: Methods for teaching Devanagari akshara. *Reading and Writing*, 31(1), 1–33. https://doi.org/ 10.1007/ s11145-017-9767-8

Li J. X., James K. H. (2016). Handwriting generates variable visual output to facilitate symbol learning. *Journal of Experimental Psychology: General*, 145(3), 298–313. https://doi.org/10.1037/xge0000134

Spilling, E. F., Rønneberg, V., Rogne, W. M., Roeser, J., & Torrance, M. (2022). Handwriting versus keyboarding: Does writing modality affect quality of narratives written by beginning writers?. *Reading and Writing*, *35*(1), 129-153. https://doi.org/10.1007/s11145-021-10169-y

Wiley, R. W., & Rapp, B. (2021). The effects of handwriting experience on literacy learning. *Psychological science*, *32*(7), 1086-1103. https://doi.org/10.1177/0956797621993111

Zemlock D., Vinci-Booher S. A., James K. H. (2018). Visual–motor symbol production facilitates letter recognition in young children. *Reading and Writing*, 31(6), 1255–1271. https://doi.org/10.1007/s11145-018-9831-z

Skar, G. B., Lei, P. W., Graham, S., Aasen, A. J., Johansen, M. B., & Kvistad, A. H. (2022). Handwriting fluency and the quality of primary grade students' writing. *Reading and Writing*, 1-30. https://doi.org/10.1007/s11145-021-10185-y

Feng, L., Lindner, A., Ji, X. R., & Malatesha Joshi, R. M. (2019). The roles of handwriting and keyboarding in writing: A meta-analytic review. *Reading and Writing: An Interdisciplinary Journal, 32*(1), 33–63. https://doi.org/10.1007/s11145-017-9749-x

Graham, S. (2018a). A revised writer (s)-within-community model of writing. *Educational Psychologist, 53*(4), 258–279.

Graham, S. (2018b). The writer(s)-within-community model of writing. *Educational Psychologist, 53*(4), 258–279. https://doi.org/10.1080/00461520.2018.1481406

Kent, S. C., & Wanzek, J. (2016). The relationship between component skills and writing quality and production across developmental levels: A meta-analysis of the last 25 Years. *Review of Educational Research, 86*(2), 570–601. https://doi.org/10.3102/0034654315619491.

Feder, K. P., & Majnemer, A. (2007). Handwriting development, competency, and intervention. *Developmental Medicine & Child Neurology*, *49*(4), 312-317. https://doi.org/10.1111/j.1469-8749.2007.00312.x

Gosse, C., Parmentier, M., & Van Reybroeck, M. (2021). How do spelling, handwriting speed, and handwriting quality develop during primary school? Cross-classified growth curve analysis of children's writing development. *Frontiers in Psychology*, *12*, https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.685681

Deardorff J. (22 martie 2024). *The many health perks of good handwriting*. Chicago Tribune. https://www.chicagotribune.com/lifestyles/health/sc-health-0615-child-health handwriti20110615-story.html

Konnikova M. (22 martie 2024). *What's lost as handwriting fades*. The New York Times. https://www.nytimes.com/2014/06/03/science/whats-lost-as-handwritingfades.html

TENDINȚE MODERNE ÎN DIDACTICA DISCIPLINELOR ȘCOLARE

P.i.p. POPA CORINA
Scoala Gimnaziala Dorobantu, jud. Tulcea

Interdisciplinaritatea, multidisciplinaritatea, transdisciplinaritatea, care fac corp comun învăţământul şi cercetarea, evoluţia teoriei pedagogice din ultimii ani au condus la aplicarea strategiilor didactice menite să eficientizeze procesul de asimilare a cunoştinţelor. Pe de altă parte, extinderea formelor de învăţământ, creşterea competiţiei cu alţi factori de formare, apariţia unor obiective tot mai ambiţioase au ca rezultat promovarea postmodernismului în educaţie, identificarea a noi tehnologii informatice, metode şi procedee de predare, învăţare şi evaluare.

În Didactica disciplinelor școlare se acumulează mereu o experienţă considerabilă care trebuie cunoscută, valorificată şi completată. Ea constituie o bază teoretică orientativă şi ghid indispensabil pentru identificarea soluţiilor practice, adecvate în formarea unui stil personal de predare, care îi arată profesorului calea de parcurs în pregătirea profesională.În acest moment de reformare a învăţământului este extrem de importantă oferirea unor soluţii bazate pe o învăţare pragmatică, reală şi importantă pentru experienţa de viaţă a elevului.

Articolul de faţa se dorește un reper pentru o nouă abordare a predarii – învăţării - evaluării, bazată pe competenţe, menită să faciliteze calea cunoaşterii şi selectării adecvate a strategiilor didactice eficiente de antrenare a elevilor în descoperirea individuală şi cunoaşterea reperelor fundamentale. În conţinutul acestei lucrări, interpretativ şi sintetic, sunt prezentate tendinţele actuale în Didactica Disciplinelor școlare printre care se înscriu: formarea competenţei de a gândi critic, multiperspectivitatea, deschiderile pentru învăţarea pragmatică şi constructivistă.

În această arie de abordări, se evidenţiază un şir de tendinţe modernizate de învăţare a disciplinelor școlare, care caracterizează orientarea generală în domeniul învăţării: pragmatica, educaţia centrată pe elev, integrarea şi educaţia incluzivă, constructivismul.

Învăţarea centrată pe elev descrie modalităţi de a gîndi despre învăţare şi predare ce pun accentul peresponsabilzarea elevului pentru propriul proces de învăţare. Responsabilizarea nu înseamnă doar de a-şi da frîu liber în acţiuni, ci, mai degrabă, o eliberare a forţelor interioare ale elevului pentru a obţine rezultate într-adevăr bune

. Elevii au o influienţă mai mare asupra tuturor aspectelor legate de ce anume urmează să înveţe, de modul în care o vor face şi de ce, momentul când se învaţă. Elevii îşi dovedesc responsabilitatea mai mare devenind căutători activi de cunoaştere. Ei nu se mai bazează pe profesorul care să le deschidă mintea şi să le-o umple cu cunoştinţe în timp ce stau pasivi în sala de clasă. Ei folosesc posibilităţile de învăţare care li se oferă, caută alte modalităţi de învăţare, iar dacă aceasta nu dă rezultate, cer ajutorul şi îndrumarea profesorilor, însă nu pur şi simplu pentru răspunsuri de-a gata.

În educaţia centrată pe elev învăţarea se plasează înaintea predării, întregul accent se transferă de pe activitatea profesorului pe rolul elevilor ca cei ce învaţă.

Învăţarea centrată pe eleveste o abordare extinsă, ce presupune înlocuirea prelegerilor cu învăţarea activă, integrarea unor programe de învăţare după un ritm propriu şi a unor situaţii de cooperare în grup, care în ultimă instanţă îi conferă elevului responsabilitatea pentru propriile progrese în educaţie. Învăţarea centrată pe elev oferă elevilor o mai mare autonomie şi un control mai mare în privinţa alegerii subiectului, a metodelor de învăţare şi a ritmului de studiu, este o abordare extinsă, ce presupune înlocuirea prelegerilor cu învăţarea activă, integrarea unor programe de învăţare după un ritm propriu şi a unor situaţii de cooperare în grup, care în ultimă instanţă îi conferă elevului responsabilitatea pentru propriile progrese în educaţie. Această autonomie este apreciată ca o libertate internă a personalităţii ce se caracterizează prin unitatea conştiinţei, forţelor morale şi voinţei omului în procesul activităţii [. Aspectul esenţial este că învăţarea centrată pe elev se concentrează în primul rînd asupra satisfacerii nevoilor elevului.

PRINCIPIILE CARE STAU LA BAZA ÎNVĂŢĂRII CENTRATE PE ELEV SUNT:

. Accentul activităţii de învăţare trebuie să fie pe persoana care învaţă şi nu pe profesor;

• Recunoaşterea faptului că procesul de predare în sensul tradiţional al cuvîntului nu este decît unul dintre instrumentele care pot fi utilizate pentru a-i ajuta pe elevi să înveţe;

• Rolul profesorului este acela de a administra procesul de învăţare al elevilor pe care îi are în grijă;

• Recunoaşterea faptului că, în mare parte, procesul de învăţare nu are loc în sala de clasă şi nici cînd cadrul didactic este de faţă;

• Înţelegerea procesului de învăţare nu trebuie să aparţină doar profesorului – ea trebuie împărtăşită şi elevilor;

• Profesorii trebuie să încurajeze şi să faciliteze implicarea

În învăţarea centrată pe elev se schimbă modalităţile în careelevii interacţionează cu profesorul. Adoptarea unor abordări centrate pe elev nu însemnă ca profesorul să piardă controlul, şi nici nu înseamnă să renunţe la responsabilitate. Învăţarea centrată pe elev solicită profesorului crearea situaţiilor educative şi stabilirea interacţiunii didactice şi afective care favorizează autoactualizarea personalităţii.

Comportamentele indispensabile în orice situaţie educativă pentru ca aceasta să favorizeze autoactualizarea sunt:

• Trăirea din plin a evenimentelor de fiecare zi; • Acceptarea vieţii ca pe un proces de alegere continuă;

• Prezenţa Eu-lui care se poate autoactualiza; • Responsabilităţi pentru faptele şi comportamentul său;

• Înţelegerea autoactualizării nu ca o stare finală, ci ca un proces continuu de autoactualizare

În învăţarea centrată pe elev, elevii vor interacţiona cu alţi elevi şi vor lucra atît în grupuri cît şi individual. Ei vor munci cooperant şi nu competitiv. Pentru a sprijini instruirea centrată pe elev şi utilizarea metodologiilor moderne de lucru la

clasă, se va pune accent pe strategii de predare care să corespundă stilurilor individuale de învăţare.

Este important să se utilizeze metode de predare care permit persoanei care învaţă şi cadrului didactic să depisteze concepţiile greşite şi apoi să le corecteze.Învăţarea trebuie să cuprindă activităţi de prelucrare a noii materii învăţate, care trebuie legată de ceea ce elevul ştie deja. Pentru ca învăţarea să fie "de profunzime" e necesar ca sarcinile să fie autentice, stabilite în context semnificativ şi legate de viaţa realăfără a se repeta unele lucruri, deoarece acest fapt duce doar la învăţarea superficială.

Având în vedere faptul că învăţarea elevilor va implica erori, sarcinile trebuie să le ofere ocazia de a se autoevalua, de a corecta, de a discuta cu colegii, de a primi reacţia profesorului, precum şi de a face alte verificări de "conformitate cu realitatea".Învăţarea activă presupune utilizarea unor întrebări care antrenează elevii şi le impune elevilor să-şi creeze propriile concepţii cu privire la noua materie învăţată.

De exemplu: utilizarea sarcinilor şi întrebărilor care stimulează gândirea elevilor şi se bazează pe Taxonomia lui Bloom şi nu simpla reamintire. Aceste sarcini şi întrebări necesită mai multă gândire şi prelucrare:

✓Analiză: întrebări de tip "de ce?",

✓Sinteză: întrebări de tip "cum?", "ai putea să?

✓ Evaluare:întrebări de judecată; utilizarea lucrului în grup, care solicită elevilor să discute materia învăţată, astfel încât colegii să se verifice între ei şi să înveţe unii de la alţii; utilizarea studiilor de caz care leagă subiectul discutat de viaţa reală sau de experienţele anterioare şi deci de învăţarea anterioară.

Nu se pot face raţionamente pe marginea materiei învăţate înainte ca aceasta să fie conceptualizată, de aceea, întrebările care solicită raţionamentul vor determina conceptualizarea. Metodele de gândire critică se bazează pe folosirea unei game largi de întrebări care stimulează participarea elevilor la discuţie şi să determine soluţiile din perspective variate. Nu sunt recomandate: întrebările 13 închise (cu răspuns „da" sau „nu"); întrebările care direcţionează răspunsul („nu este aşa că…"); întrebările care solicită exclusiv memoria.

TIPURI DE ÎNTREBĂRI CARE STIMULEAZĂ ÎNVĂŢAREA CENTRATĂ PE ELEV:

• Ce s-a întâmplat? (elevii sunt ajutaţi să-şi clarifice perspectiva asupra problemei);

• De ce s-a întâmplat?(elevii sunt ajutaţi să înţeleagă cauze, efecte);

• De ce au făcut aşa?(permite deplasarea accentului spre căutarea motivelor, cauzelor interioare);

• Se putea face şi altfel? (se încurajează ideea că acţiunile sunt de fapt rezultatul unei alegeri sau sunt influenţate de faptul că nu au ales cea mai bună alternativă posibilă);

• Poţi să faci şi tu? (este deschisă ideea transpunerii teoriei în practică);

• Ce a-i fi făcut tu dacă erai într-o asemenea situaţie?Ce crezi că a simţit cel în cauză? Ce a-i fi simţit tu într-o asemenea situaţie? (permit observarea măsurii în care elevii folosesc empatia în anumite situaţii, în ce măsură pot identifica alternative, dar şi dezvoltarea inteligenţei emoţionale a elevilor);

• A fost drept/corect/ ?A fost greşit?De ce? (permit urmărirea stadiilor dezvoltării morale). Ca persoane care învaţă, elevii pot avea stiluri de învăţare diferite şi preferă să fie activi în diferite feluri. Le poate plăcea să:

• Fie activi şi entuziaşti în noile experienţe;

• Să adune informaţii şi să reflecteze asupra lor înainte de a ajunge la o concluzie;

• Să fie analitici şi să integreze observaţiile în teorii raţionale;

• Să fie pragmatici, încercînd lucruri fără discuţii lungi. În acelaşi timp, pot prefera să intre în ciclul învăţării din diferite puncte (Ciclul învăţării după Kolb):

Procesul educaţional organizat şi desfăşurat în baza concepţiei educaţiei centrate pe elev oferă posibilităţi fiecărui elev să se axeze pe capacităţile, interesele şi atitudinile individuale şi să-şi dezvolte potenţialul propriu. Pornind de la această aserţiune, constatăm rolul major pe care îl poate avea într-o astfel de abordare a educaţiei teoria inteligenţelor multiple, care constituie o importantă modalitate de motivare a elevului pentru învăţare.

Avantajele învăţării centrate pe elev

• Creşterea motivaţiei elevilor, deoarece aceştia sunt conştienţi că pot influenţa procesul de învăţare;

• Eficacitate mai mare a învăţării şi a aplicării celor învăţate, deoarece aceste abordări folosesc învăţarea activă; • Învăţarea dobîndeşte sens, deoarece a stăpîni materia înseamnă a o înţelege;

• Posibilitatea mai mare de includere – poate fi în funcţie de potenţialul fiecărui elev, de capacităţile diferite de învăţare, de contextele de învăţare specifice;

• Sprijină abilităţile pentru învăţarea pe parcursul întregii vieţi;

• Pregătire mai bună pentru exercitarea unei profesii;

BIBLIOGRAFIE

Amabile T. M. Creativitatea ca mod de viaţă. Bucureşti: Editura Ştiinţă şi Tehnică, 1997. 252 Antonesei L. Paideia. Fundamente culturale ale educaţiei. Iaşi: Polirom, 1996.

Bocoş M. Instruirea interactivă. Repere pentru reflecţie şi raţiune. Cluj: Presa Universitară Clujeană, 2002.

. Bouillerce B., Carre E. Cum să ne dezvoltăm creativitatea. Iaşi: Polirom, 2002. 195 p.

Educaţia pentru sănătate în contextul noului curriculum la nivelul învăţământului primar

Prof. inv.primar Popa Ionela
Scoala Gimnazială I. Gh. Duca, Rm. Vâlcea

Deviza lui Juvenal (60-l40), poet satiric roman ne spune că omul cu adevărat înţelept nu solicită cerului decât "sănătatea spiritului împreună cu sănătatea corpului".

Sănătatea se definește în mod curent ca starea unui organism la care funcționarea tuturor organelor se face în mod normal și regulat. Organizația Mondială a Sănătății a propus în 1946 definiția următoare: „Sănătatea este o stare pe deplin favorabilă atât fizic, mintal cât și social, și nu doar absența bolilor sau a infirmităților". Mai târziu a fost inclusă în această definiție și „capacitatea de a duce o viață productivă social și economic".

Această definiţie ne oferă o imagine de ansamblu asupra sferei de cuprindere a conceptului de sănătate. Chiar dacă, în general, sănătatea este abordată prin prisma stării fizice, aceasta reprezintă un concept complex, ce vizează pe lângă dimensiunea fizică şi dimensiuni emoţionale, intelectuale, sociale şi spirituale. Sănătatea emoţională se referă la capacitatea de exprimare şi de soluţionare a emoţiilor unei persoane într-un mod constructiv. Sănătatea intelectuală se referă la capacitatea de evaluare a informaţiei şi de luare a unei decizii. Sănătatea socială vizează capacitatea de a aranja, de a se bucura, de a contribui şi beneficia de relaţiile dezvoltate cu alte persoane. Sănătatea spirituală se referă la sensul de consistenţa, armonie şi de echilibru ce apare în promovarea energiei şi de educare a sănătăţii în ansamblu.

Sănătatea reprezintă un proces ce cuprinde toate aceste componente ce contribuie la asigurarea bunăstarii şi echilibrului.

Dreptul la sănătate este unul din drepturile fundamentale ale omului.Conform Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii, sănătatea individului este definită drept "o stare de bine fizică, mentală şi socială şi nu doar absenţa bolii sau a infirmităţii."

De cele mai multe ori oamenii nu atrag atenţia asupra aspectelor ce ţin de starea de sănătate, considerându-le uneori lucruri mici, elementare, în raport cu angajamentele cotidiene, iar alteori lucruri care se presupun a fi cunoscute. Nu trebuie să neglijăm, însă, rolul pe care sănătatea îl deţine în viaţa cotidiană.

In acest context, promovarea sănătăţii este un deziderat, la nivelul societăţii, pe ansamblu, dar şi la nivelul individului, şi, în special al copiilor. Copiii de azi sunt adulţii de mâine. Ei merita să moştenească o lume sigură, dreaptă si sănătoasă. Nu există obligaţie mai importantă decît a le asigura sănătatea. Crearea unui mediu sănătos pentru copii este baza unei dezvoltări durabile. Abilitatea copiilor de a se dezvolta şi de a deveni adulţi productivi este determinată în principal de sănătatea şi educaţia lor.

Conceptul care stă la baza promovării sănătăţii este cel de educaţie pentru sănătate, un sistem care include conştiinţa stării de sănătate, procesul de predare/ învăţare, participare. Acesta are drept scopuri: informarea-educarea în domeniul medical, pentru a cunoaşte manifestările bolilor şi prevenirea lor; dobândirea unor atitudini şi deprinderi care să fie favorabile sănătăţii; implicarea activă a persoanelor în domeniul păstrării sănătăţii, oamenii putând să ia decizii privind propria stare de sănătate.

Importanţa educaţiei pentru sănătate apare, mai pregnant, la vârstele mici, atunci când copilului i se pot forma cu uşurinţă deprinderi specifice. Copilul sănătos poate fi educat mai uşor. Este un fapt general cunoscut. Lui i se formează mai repede toate priceperile şi deprinderile necesare, el se adaptează mai uşor la schimbul condiţiilor. Sănătatea este cea mai importantă premisă a formării corecte a caracterului, iniţiativei, a voinţei, capacităţilor şi aptitudinilor naturale.

Școala, pe lângă ceilalţi factori: dispensar, spital, mass-media, poate aduce o contribuţie substanţială în transmiterea unor cunoştinţe şi formarea unor deprinderi şi atidudini indispensabile unui comportament responsabil şi sănătos.

Educaţia pentru sănătate are un rol important în asigurarea sănătăţii copiilor, rol justificat de: familiarizarea acestora cu limbajul, tematicile şi cu activităţile de învăţare specifice; nevoia de a-i iniţia pe şcolarii mici la un comportament activ, liber, responsabil, deschis, comunicativ; posibilitatea de a valorifica experienţa specifică vârstei, prin accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale asociate celei cognitive, stimularea participării responsabile.

La nivelul învăţământul primar accentuarea interesului pentru acest domeniu este evidenţiată, în primul rând prin prisma modificărilor intervenite în cadrul curriculum-ului formal. Astfel, disciplinele din Aria curriculară Educație fizică, sport și sănătate contribuie direct la finalitățile învățământului concretizate în menținerea sănătății elevilor, prin utilizarea activităților motrice de cele mai diferite tipuri. Introducerea disciplinei Joc şi mişcare influențează în școală dezvoltarea fizică, realizează învățarea deprinderilor motrice, dezvoltarea capacității de efort și favorizarea integrării în mediul natural și social. Aceasta disciplină urmăreşte anumite competenţe care sunt grupate pe trei domenii: capacitate psiho-motrică; deprinderi de comunicare şi lucru în echipă; stil de viaţă activ şi sănătos.

Un alt instrument care poate fi ulilizat în acest sens, la nivelul învăţământului primar este reprezentat de introducerea unei discipline opţionale, Educaţie pentru sănătate, care, alături de studiul celorlalte arii curriculare, poate contribui la formarea personalităţii autonome şi creative în vederea dezvoltării libere şi armonioase a persoanei. În cadrul activităţilor desfaşurate elevii pot fi familiarizaţi cu notiuni de igienă personală şi colectivă, pot cunoaşte modalităţi de petrecere a timpului liber, pot dobândi cunoştinţe referitoare la sănătatea personală precum şi la sănătatea mediului.

In concluzie, putem aprecia că educaţia pentru sănătate la nivelul şcolii reprezintă una dintre principalele căi de promovare a cunoştinţelor corecte privind diferite aspecte ale sănătăţii şi totodată de formare a atitudinilor şi deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil şi sănătos, deoarece nici o altă instituţie nu are abilitatea şi capacitatea de a cuprinde şi de a se adresa, în timp, unui procent atât de ridicat din populaţie.

Bibliografie:

Potolea, D. (coord.) - *Cadrul de Referinţă al Curriculumului Naţional din învăţământul preuniversitar;* revizuit, completat şi adaptat sistemului actual de învăţământ. CNEE, 2011

Potolea, Dan (2002). *Conceptualizarea curriculumului*; o abordare multidimensională.

Popescu Octavian, Bucur Eugeniu - *Educatia pentru sănătate în şcoală,* Editura Fiat Lux, Bucuresti, 1999

Popescu Loti - *Stil de viaţă sănătos : Un Ghid de Educaţie pentru Sănătate,* Editura Muntenia, Constanţa, 2010;

Vasilov Marieta - *Sănătatea populatiei si factorii care o conditionează - Preocupări de actualitate si de perspectiv ă ale sectiei Medicina mediului si Colectivităţilor din ISP Iasi*, Al VIII-lea Congres Naţional de Igienă , Focsani, 1999

ROLURI MANAGERIALE ALE CADRELOR DIDACTICE ÎN ÎNVAŢAMANTUL SIMULTAN

Prof. inv.primar POPA IONELA
SCOALA GIMNAZIALA I.GH.DUCA RM. VALCEA

Rezumat:

Existenţa claselor cu predare simultană este de neevitat la nivelul învăţământului românesc, îndeosebi în mediul rural unde numărul de copii este, uneori, insuficient pentru a forma clase omogene. Pentru acest tip de organizare a activităţii didactice se utilizează acelaşi Curriculum Naţional, fără a se lua în calcul timpul efectiv aflat la dispoziţia învăţătorului şi a elevilor pentru parcurgerea conţinuturilor specifice fiecărei clase.

Caracteristica de bază a predării simultane o reprezintă munca cu vârste cronologice sunt diferite, cu programme diferite. Practic, profesorul trebuie să–şi organizeze şi să desfăşoare concomitent activităţi diferite la două sau mai multe clase. Acest lucru nu se poate realiza eficient decât prin îmbinarea armonioasă a muncii directe cu activitatea independentă a elevilor, în mod gradat şi după principii psihopedagogice bine organizate.

In aceste condiţii, rolurile manageriale ale cadrelor didactice trebuie să fie mult mai nuanţate şi particularizate începînd de la planificarea şi organizarea activităţilor şi până la îndrumarea şi motivarea şcolarilor.

1. Introducere

Managementul clasei de elevi are în vedere clasa de elevi, respectiv coordonarea tuturor resurselor umane, materiale şi financiare ale acesteia în scopul creşterii eficienţei educaţionale. Eficienţa managementul clasei de elevi este dată de activismul său, de descentralizarea reală, prin situarea elevului în centrul activităţii educaţionale, prin motivarea corepunzătoare a profesorilor şi elevilor, prin îmbinarea rolurilor profesorului cu funcţiile sale manageriale.

Ca unitate funcţională, clasa reprezintă „instanţa de socializare" care pregăteşte personalitatea elevului pentru viitorul rol de adult.

Aşa cum arăta S. Cristea în lucrarea „Dicţionar de termeni pedagogici"[1] managementul clasei dezvoltă această „instanţă principală de socializare" care, în perioada desfăşurată între intrarea în ciclul primar şi intrarea în câmpul muncii şi în familie asigură: spiritul de angajare necesar, pe de o parte, pentru realizarea valorilor generale ale societăţii, iar pe de altă parte pentru realizarea performanţei unui tip specific de rol în cadrul structurii societăţii; fondul de capacităţi orientat, pe de o parte, spre atingerea competenţele individuale, iar pe de altă parte, spre dobândirea responsabilităţilor interpersonale.

2. Rolurile manageriale ale cadrului didactic

Indiferent de nivelul la care se realizează actul instructiv educativ, rolurile manageriale ale cadrului didactic pot fi sintetizate astfel:

- **planificare:** vizează activităţile cu caracter instructiv şi educativ, determină sarcinile şi obiectivele pe variate niveluri, îşi structurează conţinuturile esenţiale şi alcătuieşte orarul clasei, etc.;
- **organizare: se referă la**activităţile clasei, fixarea programul muncii instructiv-educative, structurile şi formele de organizare;
- **comunicare:** informaţiile ştiinţifice, seturile axiologice sub forma mesajelor, diseminarea acestora prin stabilirea canalelor de comunicare;
- **conducere:** activitatea desfăşurată în clasă direcţionând procesul asimilării dar şi al formarii şolarilor;

[1] Cristea Sorin, „Dicţionar de termeni pedagogici", Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998

- **coordonare: eficientizarea** activităţilor instructiv-educative ale clasei, urmărind în permanenţă realizarea unei sincronizări între obiectivele individuale ale şcolarilor cu cele comune ale clasei, evitând suprapunerile sau risipa şi contribuind la întărirea solidarităţii grupului;
- **îndrumare: activităţi de orientare a şolarilor** pe drumul cunoaşterii prin intervenţii punctuale adaptate situaţiilor respective, prin poveţe şi recomandări care să le susţină comportamentele şi reacţiile;
- **motivare:** încurajarea elevilor prin formele de întăriri pozitive şi negative; principalele pârghii sunt aprecierile verbale şi reacţiile nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive;
- **consiliere:** ajutor, sfaturi, oferite elevilor în activităţile şcolare dar şi în cele extraşcolare, prin orientarea culturală şi axiologică a acestora. Un rol deosebit îl are intervenţia profesorului în orientarea şcolară şi profesională dar şi în cazurile de patologie şcolară.

3. Particularităţi ale managementului clasei în învăţământul simultan

Învăţământul cu predare simultană este specific satele mici, în care numărul de elevi este foarte mic Această practică a fost determinată de reducerea numărului de elevi de la sat din cauza scăderii natalităţii sau a migraţiei acestora la şcolile din oraşe.

Din această cauză, elevii învaţă în câte două clase simultane (I – III şi II – IV) sau chiar toţi elevii claselor I/pregătitoare – IV într-o singură clasă. Chiar dacă pare un lucru simplu, în realitate, actul educaţional la clasele simultane prezintă multe dificultăţi, care pot avea drept efecte înregistrarea unor performanţe slabe sau chiar situaţii de eşec şcolar al elevilor în cazul în care aceste dificultăţi nu vor fi depăşite.

Capacitatea şi priceperea profesorului de a îmbina armonios activitatea independentă cu cea frontală reprezintă elementul central în obţinerea performanţelor la astfel de clase. Prin activitate independentă se înţelege activitatea de formare şi consolidare a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor, fără a apela la ajutorul altor persoane şi conducând, sub îndrumarea cadrul didactic, la formarea spiritului de independenţă.

În ceea ce priveşte activităţile de **planificare, putem evidenţia faptul că la nivelul c**laselor cu predare – învăţare simultană activitatea se desfăşoară după acelaşi plan de învăţământ, cu respectarea curriculum-ului naţional ca şi clasele cu efective normale. Acest lucru este justificat prin prisma caracterului unitar al sistemului de învăţământ din tara noastră, care prevede egalitate de şanse la instrucţie şi educaţie, pregătire unitară tuturor elevilor, inclusiv celor din localităţile în care, din cauza efectivului mic de elevi, activitatea se desfăşoară în condiţii de simultan.

Sub acest aspect, trebuie precizat că predarea – învăţarea - evaluarea la clasele corelate simultan, impune organizarea unui învăţământ creativ, suplu, supus variaţiilor şi îmbunătăţirilor.

În organizarea activităţii simultane elementul determinant este reprezentat de capacitatea şi priceperea cadrului didactic de a asigura, în primul rand, un conţinut şi forme adecvate aplicaţiilor independente pe care trebuie să le efectueze elevii, precum şi corectitudinea alternării activitatăţii directe cu munca independenta a acestora.

O analiză comparativă între activitatea de predare- învăţare la clase cu efective normale şi cea specifică claselor de simultan, poate indica, sub acest aspect, unele avantaje cu privire la desfăşurarea activităţii cu un numar mai mic de elevi, precum şi existenţa oportunităţilor de formare a deprinderilor de muncă independentă. Nu trebuie, însă, trecut cu vederea faptul că activităţile desfăşurate la clase simultane solicită un volum mare de lucru pentru cadrele didactice, o pregatire temeinică a fiecărei lectii în scopul realizării finalităţii procesului instructiv- educativ: dezvoltarea copetenţelor specifice fiecărui nivel

de pregătire. Îndeplinirea acestui deziderat depinde în mare măsură de calităţile pedagogice a educatorului, de puterea lui de creaţie, de modul în care cunoaşte potentialul fiecărui elev, pentru a acţiona în vederea atingerii obiectivelor specifice actului didactic.

În organizarea şii desfăşurarea adecvată a activităţii la clasele simultane, principalele condiţii de ordin pedagogic si psihologic au în vedere asigurarea continuităţii activităţii cadrului didactic cu acelasi colectiv de elevi; stabilirea claselor astfel încât să nu fie alăturate ca vârsta pentru a asigura desfăşurarea muncii independente în condiţii adecvate; repartizarea claselor pe profesori, încă de la terminarea orelor anului anterior pentru a acorda acestora timpul necesar studierii cu atentie a programelor şcolare la cele două, trei sau patru clase la care vor preda.

Din păcate, nu de puţine ori, nu pot fi asigurate aceste condiţii de bază. Urmare a mobilităţii cadrelor didactice, şi drept consecinţă a faptului că organizarea claselor simultane se realizează, în special în zone izolate, departe de localităţile de domiciliu, în foarte multe cazuri nu se asigură continuitatea cadrului didactic la clasa. În plus, din cauza numărului redus de elevi se poate ajunge la organizarea a 4 sau chiar 5 clase de simultan la ciclul primar, cu efecte negative asupra deprinderilor de muncă individuală, în special la clasele pregătitoare şi a întâi.

Tot în cadrul organizării nu putem referi şi la î**ntocmirea orarelor**. Acestea trebuie să respecte schema orară aferentă fiecărei clase, precum şi aceleaşi condiţii pedagogice şi psihologice, ca şi la celelalte instituţii de învăţământ, cu privire la adaptarea elevilor, momentele de efort maxim, de relaxare etc. În plus, trebuie acordată o atenţie deosebită modului de grupare a disciplinelor, astfel încât să permită, alternativ, desfăşurarea cu succes a activităţii didactice şi a muncii independente.

Conducerea şi coordonarea activităţilor instructiv-educative ale clasei trebuie să se bazeze pe respectarea particularităţii muncii simultane. Aşa cum am menţionat anterior, la nivelul învăţământului simultan, lecţia are două componente importante: a cadrului didactic cu elevii şi munca independentă.

Mai jos este prezentat un exemplu practic de imbinare a celor două elemente la nivelul învăţământului primar, clase simultane. Am ales drept exemplu organizarea simultană a activităţilor didactice la clasele a II-a şi a IV-a, grupare recomandată prin prisma caracteristicilor de vârstă, ce permit activităţi diferenţiate pe clase. Disciplinele sunt reprezentate de Matematică şi explorarea mediului (lecţia "Adunarea şi scăderea numerelor naturale până la 100") la clasa a II-a şi Limba şi literatura română (lecţia "Substantivul") la clasa a IV-a. Consider că disciplinele menţionate se pot cupla, deoarece oferă posibilitatea formării deprinderilor de muncă individuală, pe de o parte, respectiv permite acordarea de timp adecvat muncii directe cu clasa atunci când tipul lecţiei la o anumită disciplină solicită acest lucru.

Tabel nr. 1: Secvenţele lecţiei la clase simultane

Momentele lecţiei	**Activitate**	**Momentele lecţiei**	**Activitate**
1. Moment organizatoric	♦ Pregătirea materialelor necesare pentru lecţie.	**1. Moment organizatoric**	♦ Pregătirea materialelor necesare pentru lecţie.
2.Verificarea cunoştinţelor	Activitate independentă ♦Elevii vor forma cu ajutorul bileţelelor perechi „celebre" şi vor lucra o fişă - joc în perechi.	**2.Verificarea cunoştinţelor**	Activitate directă Ce lecţie am avut de pregătit pentru astăzi? Care sunt personajele? ♦ Voi cere elevilor să identifice în text cuvinte care indică lucruri, fiinţe şi fenomene ale naturii.
3. Anunţarea temei şi a obiectivelor	Activitate directă ♦ Câte un elev din fiecare pereche citeşte exerciţiile din	**3.Captarea atenţiei**	Activitate independentă ♦ Organizaţi în perechi, elevii vor completa un rebus pentru a

	fişă. Astăzi vom continua cu exerciţii de adunare şi scădere a numerelor formate numai din zeci. ♦ Se cere elevilor să numere în concentrul 0 -100, să ordoneze numerele crescător şi descrescător, să identifice numerele pare /impare etc.		descoperi titlul lecţiei.
4. Dirijarea învăţării	Activitate independentă ♦ Elevii rezolvă exerciţiile din caietul special. Activitate directă ♦ Fiecare elev iese la tablă şi efectuează exerciţii de forma: cu atât mai mult / mai puţin, diferenţa / suma numerelor, verbalizând în acelaşi timp şi modalitatea de calcul.	**4. Anunţarea temei şi a obiectivelor** **5. Dirijarea învăţării**	Activitate directă ♦ Elevii descoperă în rebus cuvântul „SUBSTANTIV”. „Astăzi ne vom reaminti despre substantiv, îl vom identifica în diferite texte şi îl vom analiza”. ♦ Adresez elevilor întrebări despre substantiv: definiţie, cum îl aflăm, numărul şi felul substantivelor. ♦ Se cere elevilor să identifice din lecţia precedentă (primul alineat) substantivele. Activitate independentă ♦ Elevii vor rezolva o fişă de lucru pe echipe.
5. Asigurarea feed – back-ului	Activitate independentă ♦ Elevii primesc câte o fişă cu mulţimi corespunzătoare numerelor formate numai din zeci şi pe o fişă vor scrie numărul ca sumă de doi şi trei termeni. ♦ Schimbă fişa cu colegul de bancă pentru verificare.	**6. Asigurarea feed – back-ului**	Activitate directă ♦ Se verifică corectitudinea exerciţiului şi se completează un ciorchine cu noţiuni despre substantiv.
6. Analiza şi aprecierea activităţii	♦ **Se** fac aprecieri asupra modul de participare a elevilor la activitate, se acordă calificative şi se dă tema pentru acasă.	**7. Analiza şi aprecierea activităţii**	♦ Se fac aprecieri asupra modului de participare a elevilor la activitate, se acordă calificative şi se dă tema pentru acasă

Concluzii

Există multe studii şi analize care tratează avantajele şi dezavantajele învățământului simultan, dar principala problemă ete reprezentată de faptul că acești copii pornesc cu șanse reduse în procesul de învățământ. Predarea simultană la clasele mici în special este foarte dificilă datorită specificului vârstei și abilităților încă puțin dezvoltate.

Cadrul didactic care îşi desfăşoară activitatea simultan la două sau mai multe clase este într-o luptă cuntinuă cu timpul, într-un zbucium permanent cu privire la modul în care poate să împartă, cât mai eficient fiecare lecţie.

Bibliografie:

Constantin Cucoş- Pedagogie – Ediţia a III-a revăzută şi adăugită, Ed. Polirom, Iaşi, 2014
Cristea Sorin - Dicţionar de termeni pedagogici, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 1998

Claudiu Langa, Ionuţ Bulgaru - Managementul clasei de elevi. O abordare aplicativă, Editura Universităţii din Piteşti, 2009
Tica Nicoleta – Predarea simultană la ciclul primar. Indrumător practic, Editia a III-a, Editura All Pedagogic, 2000

Tendințele Tehnologice în Învățământul Preșcolar –Digitalizare

Popa Valentina-Grădinița nr.273,București,sector 6

Digitalizarea în educație a devenit o prioritate globală, iar România nu face excepție. În învățământul preșcolar, această tendință începe să capete contur, punând accent pe integrarea tehnologiei într-un mod care să sprijine dezvoltarea armonioasă a copiilor mici. Anul 2024 aduce noi provocări și oportunități pentru grădinițele din România, în contextul în care educatorii și părinții sunt tot mai conștienți de impactul tehnologiei asupra dezvoltării cognitive și emoționale a copiilor. În acest articol, vom explora principalele tendințe tehnologice din învățământul preșcolar, oportunitățile pe care le oferă și provocările pe care le ridică.

Tehnologii emergente în educația preșcolară

În grădinițele din România, utilizarea tehnologiei începe să fie din ce în ce mai prezentă. Deși resursele sunt uneori limitate, inițiativele de digitalizare și proiectele pilot încep să arate beneficiile utilizării tehnologiei chiar și la nivel preșcolar. Printre cele mai promițătoare tehnologii se numără:

Tabletele și aplicațiile educaționale: Utilizarea tabletelor în grădinițe devine din ce în ce mai comună. Aplicațiile educaționale sunt proiectate pentru a dezvolta abilitățile cognitive, lingvistice și creative ale copiilor. Acestea oferă activități interactive care îi ajută pe copii să învețe prin joc, stimulându-le curiozitatea și dorința de a explora.

Platformele de învățare online: Deși sunt mai puțin utilizate la nivel preșcolar, platformele online oferă resurse valoroase pentru educatori și părinți. Acestea permit accesul la o gamă largă de activități educaționale, adaptate vârstei și nevoilor copiilor. În plus, platformele de învățare adaptativă pot personaliza conținutul în funcție de progresul fiecărui copil, oferind astfel o experiență de învățare personalizată.

Realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR): Deși la început de drum, aceste tehnologii oferă un potențial uriaș pentru educația preșcolară. AR și VR pot transforma activitățile educaționale tradiționale în experiențe captivante, permițând copiilor să exploreze lumi noi și să interacționeze cu mediul înconjurător într-un mod unic și inovator.

Impactul digitalizării asupra dezvoltării copiilor

Integrarea tehnologiei în educația preșcolară aduce numeroase beneficii, dar și provocări importante. Din punct de vedere al dezvoltării cognitive, tehnologia poate stimula curiozitatea și creativitatea copiilor, oferindu-le acces la resurse variate și activități interactive. De exemplu, aplicațiile care folosesc jocuri educative ajută la dezvoltarea limbajului, a gândirii logice și a abilităților de rezolvare a problemelor.

Cu toate acestea, riscurile asociate utilizării excesive a tehnologiei sunt reale. Suprautilizarea ecranelor poate afecta sănătatea vizuală a copiilor, poate conduce la probleme de somn și poate întârzia dezvoltarea abilităților motorii. Este crucial ca educatorii și părinții să monitorizeze timpul petrecut de copii în fața ecranelor și să promoveze un echilibru sănătos între activitățile digitale și cele fizice, cum ar fi jocul liber, explorarea în aer liber și activitățile creative.

Rolul educatorilor în mediul digitalizat

Educatorii joacă un rol esențial în integrarea tehnologiei în învățământul preșcolar. Formarea continuă a acestora este esențială pentru a asigura o utilizare eficientă și sigură a tehnologiei în clasă. În 2024, este de așteptat ca tot mai mulți educatori să participe la cursuri de specializare care să le ofere competențele necesare pentru a integra tehnologia în mod creativ și eficient în activitățile zilnice.

În plus, educatorii trebuie să fie capabili să creeze activități hibride, care să combine tehnologia cu metodele tradiționale de învățare. De exemplu, tabletele pot fi folosite pentru a completa activitățile de lectură sau pentru a susține proiectele artistice, în timp ce realitatea augmentată poate adăuga o dimensiune suplimentară explorărilor științifice. Monitorizarea și ghidarea interacțiunilor copiilor cu tehnologia sunt esențiale pentru a preveni dependența de ecrane și pentru a asigura că tehnologia rămâne un instrument, nu un scop în sine.

Viitorul digitalizării în educația preșcolară

Pe măsură ce tehnologia continuă să evolueze, și educația preșcolară va beneficia de noi inovații. În viitorul apropiat, putem anticipa dezvoltarea de tehnologii care să susțină învățarea social-emoțională, un aspect tot mai important în educația preșcolară. De exemplu, jucăriile inteligente care răspund la emoțiile copiilor sau platformele digitale care încurajează colaborarea și interacțiunea între copii sunt doar câteva dintre tendințele care ar putea modela viitorul educației preșcolare.

În același timp, politicile educaționale trebuie să sprijine acest proces de digitalizare, asigurând accesul egal la resurse tehnologice pentru toate grădinițele din România. Inițiativele guvernamentale și parteneriatele public-private pot juca un rol crucial în extinderea accesului la tehnologie și în formarea continuă a educatorilor.

Digitalizarea în educația preșcolară oferă oportunități semnificative pentru îmbunătățirea experienței de învățare a copiilor.

Prin urmare, provocarea pentru educatori și părinți deopotrivă este să înțeleagă și să valorifice potențialul tehnologiei, asigurând totodată că dezvoltarea socio-emoțională și creativitatea copiilor rămân în centrul procesului educațional.

Revista şcolară – formă de cultivare a interesului pentru lectură

Prof. Popa-Mereu Cristina, Școala Gimnazială *Căpitan Aviator Mircea T. Bădulescu*, Buzău

Revistele şcolare româneşti, scrise şi redactate de elevii din cursul gimnazial şi liceal, au luat naştere în Transilvania, ca un mijloc de conservare şi cultivare a limbii naţionale şi de alimentare a sentimentului patriotic. ,,Aurora" a fost prima revistă şcolară care a apărut la Blaj în 1834, ca publicaţie a Liceului din puternicul centru de cultură românească din Transilvania. La început, revistele au fost manuscrise şi şapirografiate. După 1860 au început să fie tipărite, iar după 1870 au pătruns şi în Principate prin cărturarii ardeleni veniţi de peste munţi. In 1905 au fost organizate de Spiru Haret şi introduse obligatoriu în şcoli. Au cunoscut o dezvoltare excepţională în perioada interbelică, ca apoi aproape 20 de ani, să fie interzise, fiind înlocuite cu gazetele de perete. Apariţia lor a fost reluată în 1966, în perioada de liberalizare, cunoscând o puternică efervescenţă între anii 1967- 1981, când marea lor difuzare (peste 700 de titluri tipărite în capitală şi în judeţe) a determinat Ministerul Învăţământului să organizeze concursul naţional al revistelor şcolare, urmat anual, de tabăra naţională de vară a redacţiilor laureate. După revoluţia din 1989 şi mai ales după 1993, această formă a creaţiei literare şcolare cunoaşte un puternic reviriment, fiind recunoscută ca experienţă românească unică în lume — în cei peste 150 de ani de existenţă şi de numeroase progrese ale tehnicilor de imprimare. În perspectiva integrării europene, revistele şcolare trebuie să vină în sprijinul formării elevilor şi a cadrelor didactice, în cunoaşterea de către aceştia a preocupărilor colegilor lor din celelalte state, a găsirii metodelor şi mijloacelor de dialog şi comunicare, a limbajului comun, a punţilor de legătură, a cunoaşterii tradiţiilor şi a altor preocupări comune statelor din Uniunea Europeană.

Jurnalismul este de multă vreme înţeles ca „ochiul publicului". Jurnaliştii prezintă publicului informaţii, analize, comentarii, fapte diverse, raportează publicului, dar îl şi reprezintă, vorbeşte în numele lui în arena publică. În acelaşi timp, jurnalismul are misiunea de a reprezenta publicului realitatea exterioară. Jurnalistul nu este, până la un punct, decât un povestitor, un creator, afirmă şi John Langer, în volumul Truly Awful News on Television. Ba, mai mult chiar decât un creator, jurnalistul îşi asumă acum rolul unui factor de actualizare a miturilor, în sensul pe care îl dădea acestui concept – mit – filosoful francez Roland Barthes. A mitologiza, devine astfel, un mod de a explica lucrurile, de a crea înţelesuri, semnificaţii, înlăturând complexitatea actelor umane.Varietatea modurilor de abordare a subiectelor, multitudinea de perspective care se impun pentru descrierea cât mai conformă cu realitatea a faptelor de presă nu împiedică totuşi o tipologizare a modelelor de jurnalism. Pentru această tipologizare se va apela la lista lui C.-J. Bertrand.

• Jurnalismul de opinie – urmăreşte doar să convingă, nu să informeze, astfel încât proprietatea factuală poate fi şi este neglijată.

• Jurnalismul literar – preocupat mai mult de a face simţită realitatea, decât de a o face înţeleasă.

• Jurnalismul de reportaj – bazat pe exactitatea faptelor, pe observaţie şi prezenţa la faţa locului a reporterului, în opoziţie cu jurnalismul partizan.

• Jurnalismul de anchetă – tip de jurnalism prestigios şi foarte apreciat, care incumbă costuri ridicate şi riscuri la fel de mari; căutarea informaţiilor, investigaţia - documentarea, aşadar, – sunt esenţiale aici, iar perioada de timp necesară diferă foarte mult, de la caz la caz, dar este, oricum, mult mai mare ca perioada solicitată de celelalte tipuri de articole.

• Jurnalism de interpretare (de comentariu) – mizează pe explicarea faptelor, şi mai puţin pe informarea asupra lor şi necesită reporteri specializaţi.

• Jurnalism de serviciu (utilitar) – oferă informaţii utile din diverse domenii de interes imediat, precum starea vremii, cursuri de schimb, programul farmaciilor, al spitalelor, al cinematografelor, adrese etc.

• Jurnalism instituţional – tip mascat de publicitate deseori, în care instituţiile furnizează presei informaţii favorabile despre ele; jurnaliştii trebuie să verifice întotdeauna aceste informaţii şi să informeze opinia publică acolo unde există neconcordanţe.

• Jurnalismul popular – rolul informativ este abandonat aici în favoarea celui provocator, senzaţionalist, corelat cu o prezentare grafică atractivă (titluri mari, ilustraţii incitante) şi cu un limbaj mult simplificat.

Departe de a se axa doar pe unul dintre tipurile enumerate şi caracterizate mai sus, jurnalismul şcolar selectează câte ceva din toate. Alături de cercurile de lectură, desfăşurarea unei ore de curs în biblioteca şcolii, refacerea unor cărţi deteriorate din biblioteca şcolii, realizarea de afişe, pliante pe diferite tematici, valorificarea deşeurilor de hârtie pentru achiziţia de carte (competiţie pe clase), alături de alte metode precum: recomandarea unor lecturi accesibile, realizarea unor opţionale pe această temă, vizitarea muzeelor şi a caselor memoriale, vizita la tipografie, vizionarea de filme şi de piese de teatru, întâlniri cu scriitorii, audio-book-urile, vizitarea unei librării sau a unui anticariat al oraşului sau a unui târg de carte sau a redacţiei unui ziar, revista şcolară este şi ea o formă de cultivare a interesului pentru lectură, în special prin caracterul ei literar, preocupat mai mult de exprimarea artisitică a elevilor ce-şi publică articolele în paginile ei. Din punctul de vedere al ariei de adresare şi al conţinutului revistele şcolare pot fi:

1. Reviste magazin (caleidoscop), oglindind complex întreaga activitate a clasei/, a şcolii, constituind şi un bogat documentar în toate sferele educaţiei, culturii şi cercetării, inclusiv în cadrul proiectelor educative europene.

2. Reviste în limbi străine: engleză, franceză, germană, spaniolă sau ale minoritatilor: reviste beletristice, ştiinţifice (de matematică, fizică, biologie, chimie, geografie, ecologie, informatică), tehnice, de cultură artistică, ştiinţifico-fantastice, umoristice, de atitudine.

Din punctul de vedere al formei de prezentare:

• foi volante (minimum 10 pagini) cu un conţinut variat şi cu apariţii lunare, ziare (10-30 pagini), în format mare sau mic;

• reviste (cu mai mult de 26 de pagini) în format mic sau mare (număr trimestrial/anual, semestrial/anual);

• ambele tipuri pot fi prezentate tradiţional sau pe format electronic (în al doilea caz se va lua în considerare numărul de vizitatori ai site-ului).

După nivelul de învăţământ în care elevii şi cadrele didactice îşi desfăşoară activitatea:

1. primar — gimnazial (şcoli cu clasele I —VIII, Palate şi Cluburi ale copiilor);

2. liceal — tehnic profesional, şcoli de arte şi meserii.

În elaborarea unei reviste şcolare se ţine cont de mai multe criterii de redactare, de adresabilitate, de tematică. Astfel, conform regulamentului concursului şcolar al revistelor, un juriu obiectiv va ţine seama de următoarele criterii elementare de selecţie privind conţinutul şi tehnoredactarea revistelor intrate în concurs:

- Adecvarea problematicii la interesele, preocupările şi nevoile grupului receptor. Dacă va fi o revistă şcolară de nivel primar, dar şi gimnazial, evident că tematica articolelor va viza şi acest aspect, în sensul că elevii de vârstă şcolară mai mică vor găsi în paginile revistei şi articole pe interesul şi înţelesul lor.
- Oferta conţinutului revistei pentru cunoaşterea istoricului, tradiţiilor, iniţiativelor şi acţiunilor care definesc specificul şi personalitatea şcolii respective. Se vor consemna aici articole ce vor detalia evenimentele majore şi figuri ilustre ca s-au perindat pe băncile şcolii de-a lungul timpului; se vor aminti într-un mod inedit aniversările personalităţilor de numele cărora este legată şcoala şi se vor face cunoscute toate activităţile de la astfel de evenimente.
- Abordarea tradiţiilor zonei; în paginile unei reviste şcolare îşi vor găsi locul articole pe tema obiceiurilor şi a tradiţiilor strict legate de zona geografică-istorică respectivă.
- Modul atractiv, ingenios, original de tratare a subiectelor; acest criteriu face trimitere la felul în care creativitatea elevilor din creaţiile lor va fi pusă în valoare. Se vor selecta în paginile

revistelor scolare creaţiile personale care abordează diverse tematici dintr-o altă perspectivă sau care se vor impune prin originalitatea şi caracterul artistic al limbajului şi al stilului.

- Mediatizarea evenimentelor naţionale, a personalităţilor locale cu implicare naţională, în istoria şi cultura ţării: un 1 Decembrie, 9 Mai sau un 15 ianuarie, etc, desigur că nu vor fi trecute cu vederea, iar elevii îşi vor aduce contribuţia pentru promovarea, mediatizarea evenimenetelor respective la nivel şcolar.

- Dimensiunea europeană a conţinutului revistelor şi mesajul intercultural al acestora este un alt criteriu important de care se va ţine cont în redactare. Proiecte europene, internaţionale, proiecte în care şcoala este implicată îşi vor găsi şi ele locul în revistă prin exemple de activităţi şi de fotografii pe care proiectul le-a adus cu sine.

- Pentru criteriile de redactare a revistei şcolare desigur că un loc însemnat îl ocupă limbajul abordat. Acesta trebuie să fie adecvat vârstei, dar situat în limitele obligatorii ale clarităţii, decenţei, corectitudinii gramaticale şi exigenţei stilistice, care atrag pe cititor şi îl determină să găsească în revistă nu numai o sursă de amuzament, ci şi de informare şi de formare a sufletului şi a caracterului. Revista şcolară are din acest punct de vedere ca obiectiv transcurricular dezvoltarea creativităţii elevului la potenţialitatea sa maximă, a spiritului critic, a capacităţii de a organiza informaţii din diferite domenii. Aici îşi găseşte locul şi modul atractiv, ingenios şi original de tratare a subiectelor, precum şi valoarea instructiv-educativă a conţinutului.

- Pornind de la dihotomia lui F. de Saussure textul e formă şi conţinut. Dacă până aici criteriile de concepere a unei reviste şcolare au vizat doar conţinutul, un rol deosebit de important îl are şi forma. Aici se încadrează estetica şi ingenioazitatea prezentării grafice, inventivitatea şi originalitatea tehnoredactării. Coperta este cartea de vizită a unei reviste. Conceperea ei arată adesea că nu întotdeauna o tema centrală poate fi o bună ilustraţie pentru titlu. În astfel de cazuri, se recomandă ca tema să nu fie prezentată prin intermediul ilustraţiei, ci ca text. Dacă pe coperta se pune o imagine, aceasta trebuie să fie sugestivă. Scrisul trebuie să fie lizibil. Scrierea cursivă trebuie evitată. Aspectul copertei dezvăluie cititorului caracterul revistei. Pentru o revistă este importantă ilustraţia de pe copertă. Evitaţi o grafică sau un desen. De regulă, se pune o fotografie. Dacă aceasta reprezintă o persoană, aceasta trebuie să privească în faţă. Astfel se stabileşte un contact vizual cu cititorul. Paginile standard conţin teme care apar regulat în revistă. Ele pot fi: pagini de magazin, de tip publicitar, de opinii, de comentarii etc. Pentru a se evita monotonia, se impune o variaţie prin imagini sau articole de diferite dimensiuni. Alcătuirea unei astfel de pagini trebuie să ţină cont de tema articolului principal din pagina respectivă. Titlul articolului va fi scris cu alte caractere. Articolul va atrage astfel atenţia cititorului. La fel se întâmplă şi cu fotografiile mari. După articolul cap de pagină, celelalte articole vor

fi de mărime medie. Se pot adăuga şi scurte informaţii. Deosebit de importantă este, de asemena, căsuţa de redacţie: editor, redactor şef, coordonator de rubrici, grafician, redactori, redacţia de imagini, producţie, tipar.

Tipologia articolelor din paginile unei reviste este şi ea vastă: vorbim în primul rând de ştiri din viaţa şcolii sau a comunităţii, sportive, din activităţile claselor, culturale, premieri, etc, sau despre ştiri de specialitate: istorie, geografie, biologie, artă, tradiţii, curiozităţi.

Există apoi reportajul social, sportiv, de anchetă, literar, interviul, tableta, editorialul, foiletonul, pamfletul sau articole de divertisment (jocuri logice şi de perspicacitate, rebusuri, glume, concursuri).

...toate sunt de fapt nişte aripi …sunt aripi creative, aripi care, indiferent de tipul de mesaj ales din cele enumerate mai sus, care indiferent de rolul pe care îl deţin în revistă sau în afara ei îşi iau zborul spre alte zări, ştiind că le-a trecut prin mâini măcar o dată o revistă şcolară.

Bibliografie:

- Randall David, "Jurnalistul universal", Ed. Polirom, Iaşi, 1998.
- Wilson John, "Să înţelegem jurnalismul", Ed. Inst European, Iaşi, 2004.
- http://www.edu-media.ro/regulamente/regulament%20reviste%20scolare.pdf
- http://cursjurnalism.blogspot.com/
- http://www.didactic.ro/disciplina?did=19&what=planuri&pid=33624&type=2&cat_id=19

INSTUMENTE ȘI BUNE PRACTICI CARE SPRIJINĂ CULTIVAREA DORINȚEI DE A ÎNVĂȚA LA ȘCOLARUL MIC

Prof. Popescu Ana Maria
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Botoșani

Învăţarea reprezintă, din punct de vedere pedagogic, activitatea proiectată de cadrul didactic pentru a determina schimbări comportamentale la nivelul personalităţii elevului, prin valorificarea capacităţii acestora de dobândire a cunoştinţelor, a deprinderilor, a strategiilor şi a atitudinilor cognitive. Procesul învăţării angajează dimensiunile cognitive, dar şi dimensiunile afective, motivaţionale şi volitive ale personalităţii umane care susţin "modificarea sau transformarea intenţională a comportamentului uman, condiţionată de experienţa trăită" (Cerghit, Ioan)

Fiecare copil este diferit şi nu poate fi comparat „decât cu sine însuşi”. Şi totuşi, câteva lucruri esenţiale îi fac să fie asemenea: toţi au nevoie de dragoste, de securitate, de îngrijire şi de exerciţiu. Toţi simt nevoia de recunoaştere şi acceptare. Toţi caută un sprijin în adult şi chiar au nevoie de un anumit control din partea acestuia pe măsură ce îşi dezvoltă încrederea în sine şi dobândesc propria experienţă. „Nici o profesiune nu cere posesorului ei atâta competenţă, dăruire şi umanism ca cea de educator, pentru că în nici una nu se lucrează cu un material mai preţios, mai complicat şi mai sensibil decât *omul în devenire…* Ancorat în prezent, întrezărind viitorul şi sondând dimensiunile posibile ale personalităţii, profesorul instruieşte, educă, îndeamnă, dirijează, cultivă şi organizează, corectează, perfecţionează şi evaluează neîncetat procesul formării şi desfăşurării calităţilor necesare omului de mâine.”

Un proces esențial în procesul de învățare îl reprezintă motivația. Ea este de două feluri: intrinsecă (vine din interior, ex.- satisfacția de a face singur un lucru, plăcerea de a realiza o activitate) și extrinsecă (există un obiect sau o persoană din exterior care te ajută să continui o sarcină, care te determina sa mergi mai departe). Pentru școlarul mic, sentimentul că au reușit să realizeze o acțiune singuri, îi poate motiva să realizeze altele și implicit să învețe lucruri noi.

Învățarea la vârsta școlarității mici este fundamentul pentru învățarea de-a lungul întregii vieți și baza bunăstării individuale, sociale, economice, baza dezvoltării durabile. De aceea, învățarea trebuie să fie și motorul bucuriei de a învăța care, la rândul ei, conduce la construirea comunităților orientate spre a învăța, comunități care dobândesc capacitatea internă de a-și identifica și rezolva problemele și de a progresa, având ca scop calitatea vieții fiecărui individ, în toată complexitatea sa.

Bucuria/plăcerea de a învăţa are în vedere faptul că, adulţii din jurul copilului, inclusiv învățătorul, pot oferi ocazii favorabile pentru a trezi în copil plăcerea de a învăţa (emoţiile pozitive influenţează performanţa). Bucuria de a învăța provine din experiențe personale de succes.

Dar, care sunt condițiile ce sprijină cultivarea dorinței de a învăța?

Jocul oferă copilului posibilitatea de a experimenta bucuria de a învăța de timpuriu;

Principalul mijloc prin care copilul învață este *jocul*. Un joc pe care l-am putea defini ca „motor al minții" care vrea să exploreze mai mult decât până acum, dar și al corpului, care vrea să dobândească mereu noi deprinderi. Cel mai interesant lucru pentru copii este să se joace. Așadar, daca vrei sa îi trezești elevului interesul pentru cunoaștere, poți face acest lucru propunându-i jocuri si activități din care învață lucruri noi.

Bucuria de a învăța înseamnă un mediu care îți oferă libertatea de a explora;

Copiii au o curiozitate înnăscută. Le place sa exploreze și să descopere. Acestea sunt elemente cheie în procesul lor de învățare. Daca explorarea pe care o fac le aduce sentimente de bucurie, daca curiozitatea lor este satisfăcută, dorința de a retrăi aceleași sentimente îi vor determina să își continue explorarea și să-și dorească să descopere în continuare lucruri noi.

Educaţia outdoor reprezintă o puternică sursă de astfel de experienţe de învăţare- un mediu relaxant, liber, fără constrângerile pe care le impun „cei patru pereţi ai unei săli de clasă" poate oferi elevilor nenumărate provocări, astfel că procesul instructiv- educativ devine puternic, inspirațional şi de natură să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relaţie puternică între copii, bazată pe sprijin reciproc.

Un vechi proverb chinezesc accentuează eficiența Educației Experiențiale: "*Ce aud – Uit, Ce vad – Îmi amintesc, Ce fac – Înțeleg"*

Bucuria de a învăța este, de cele mai multe ori, o bucurie legată de un eveniment

Educația extracurriculară își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității elevului. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură.

Având un caracter atractiv, elevii participă într-o atmosferă relaxantă, cu însufleţire şi dăruire, la activităţile extracurriculare. Potenţialul larg al acestor tipuri de activități este generator de căutări şi soluţii variate. Succesul este garantat dacă ai încredere în imaginaţia, bucuria şi în dragostea din sufletul copiilor, dar să îi laşi pe ei să te conducă spre acţiuni frumoase şi valoroase. Scopul activităţilor extraşcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea copiilor în activităţi cât mai variate şi bogate în conţinut, cultivarea interesului pentru activităţi socio-culturale, facilitarea integrării în mediul şcolar, oferirea de suport pentru reuşita în ansamblul ei, fructificarea talentelor personale şi corelarea aptitudinilor cu atitudinile caracteriale.

Bucuria de a învăța este facilitată de relația educator- educat

Relația dintre profesor–elevi joacă un rol cheie în facilitarea procesului de învățare. Crearea unui mediu de încredere și respect unii față de ceilalți permite copiilor să fie încrezători și să ia parte cu ușurință la noile provocări. Copilul învață cel mai bine într-o atmosferă prietenoasă, de îngrijire în care are posibilitatea de a-și asuma riscul de a face greșeli.

Bucuria de a învăța apare în situațiile în care o sarcină de învățare converge cu nevoile și interesele actorului învățării.

Copiii pun numeroase întrebări despre lumea înconjurătoare și vor să afle cele mai diverse lucruri. Pornind de la aceste întrebări, poți să îi oferi mai multe informații despre subiectele care îl interesează. Este mai ușor sa pornești de la preocupările lui pentru a-i trezi interesul pentru cunoaștere.

Expresiile emoționale ale profesorului influențează bucuria de a învăța.

Oare când am învățat noi cu mai multă bucurie și interes? Când aveam în față un profesor furios sau arogant, sau mereu serios, sau plictisit, ori când omologul său avea o expresie zâmbitoare, optimistă, cu o abordare pozitivă asupra faptelor? De la ale cărui lecții ne amintim mai multe detalii?

Oameni de știință și practicieni au subliniat importanța expresiilor emoționale pozitive într-o învățare de succes. Această credință este înrădăcinată în ideea că emoțiile pozitive creează o atmosferă de susținere a învățării (Pekrun 2006). De aceea, este bine să avem o atitudine pozitivă față de copil, să fim dispuși să nu continuăm o activitate dacă s-a plictisit, și în general să-l ajuți pe copil să descopere că a învăța lucruri noi este distractiv.

Mediul educațional stimulează dorința de a învăța

Sala de clasă este mediul unde elevii sunt primiţi, unde comunică, se mişcă şi se joacă, unde totul trebuie gândit şi amenajat, astfel încât acesta să fie o sursă din care se inspiră şi învaţă. Trebuie sa fie loc plăcut, decorat cu lucrarile lor, cu materiale ce îi inspiră, în care se simt bine, în siguranţă, un loc care le vorbeşte lor, şi tuturor celor care îl vizitează, despre tot ce se întâmplă acolo.

În final, amintesc cât este de important să îl implicăm activ pe copil atunci când vrem să îl învețăm ceva.

„Spune-mi și am să uit. Arată-mi și am să-mi amintesc. Implică-mă și voi înțelege”. (Confucius C.440, i.e.n).

Bibliografie

- Ioan Cerghit, *Metode de învățământ,* Editura Polirom, 2006
- Tribuna învățământului. *Bucuria de a învăța în secolul tehnologiei avansate*. Revista de educație și cultură Nr. 35/ 2022, anul III, Serie Nouă
- https://edu.gcfglobal.org/en/learning-tips/the-joy-of-learning/1/

STUDIU PRIVIND REUȘITA ȘCOLARĂ PRIN PROIECTE ERASMUS+

Prof. Popescu Inelia

Liceul Tehnologic"Constantin Brâncuși" Craiova, Dolj

O metodă prin care se poate preveni și reduce abandonul școlar și integrarea pe piața muncii este atragerea şi implicarea elevilor în activităţi şcolare şi extraşcolare.

Liceul Tehnologic "Constantin Brâncuși"Craiova, Dolj a implementat începând cu anul 2014 până în prezent mai multe proiecte Erasmus+ în vederea efectuării stagiilor de pregătire practică în Cipru, unde au participat 50 de elevi la proiectul cu titlul ***"Însușirea unui model european de antreprenoriat în turism",*** *nr de refrinţă* 2014-1-RO01-KA102-000046, în anul 2015, 50 elevi, la proiectul "***Dezvoltarea de competențe cerute pe piața muncii prin stagii practice europene"***, *nr. de referinţă* 2015-1-RO01-KA102-014498, în anul 2017, 60 elevi la proiectul *"**Formarea de competențe adecvate standardelor europene in domeniul serviciilor"**cu nr. de referinţă* 2017-1-RO01-KA102-036283, în anul 2018 , 48 elevi la proiectul ***"Dezvoltarea de competente cerute pe piata muncii in domeniul turismului si protectiei mediului"****nr. de referinţă* 2018-1-RO01-KA102-047804 și în anul 2019 48 elevi la proiectul-*"**Consolidarea capacitatii de insertie profesionala prin plasamente de formare europene"****cu nr. de referinţă* 2019-1-RO01-KA102-061559.

Toate aceste proiecte au vizat formarea de competențe profesionale specifice care să dezvolte în rândul elevilor înaltul profesionalism, iniţiativa, perspicacitatea, adaptarea la cerințele pieței și la dinamica evoluției serviciilor din domeniul hotelier și turismului precum și abilitatea de a opera eficace într-o unitate turistică europeană. De asemenea, au contribuit la formarea de abilități antreprenoriale și de competențe generale cerute de activitățile hoteliere și turistice: deprinderi de lucru în echipă, autonomia de lucru, comunicarea și relaționarea eficientă cu clienții, dar și dezvoltarea competențelor lingvistice, a capacității de comunicare într-o limbă străină și de adaptare la medii multiculturale.

În urma participării la aceste proiecte, pe de o parte, elevii au dobândit o pregatire profesională mai bună, fapt care i-a ajutat în inserția profesională mai rapidă și adaptarea la cerințele pieței muncii, iar pe de altă parte, au fost dezvoltate competențe de utilizare a limbilor străine, de comunicare culturală, fiind mai bine pregătiți pentru mobilități profesionale viitoare și integrarea în medii culturale și sociale din Europa. Proiectele au contribuit la creșterea calității educației și formării profesionale furnizate de către școală și familiarizarea acestora cu problematica muncii și cu standardele europene în domeniu.

În contextul pandemiei de COVID 19 am descoperit nevoia de formare digitală a profesorilor, mai ales a celor de peste 40 de ani, a căror inerție în folosirea noilor tehnologii este mare, iar

adaptabilitatea la era digitală a fost mai greoaie în absența unei formări riguroase cu care au fost obișnuiți.

Având în vedere aceste aspecte, am implementat și am obținut începând cu anul școlar 2022 până în anul 2024, un proiect Erasmus+ în domeniul educației școlare intitulat „***Digitalizare pentru toți"*** pe Acțiunea cheie 1, cu numărul de referință nr. **2022-1-RO01-KA122-SCH-000077901** prin care ne dorim ca elevii noștri să beneficieze în continuare de experiența pedagogică acumulată de-a lungul carierei de acești profesori experimentați, dar în egală măsură și pentru ca personalul mai tânăr să beneficieze împreună cu ei și de o formare europeană în contextul erei digitale a cărei extindere este inevitabilă. În contextul actual toți avem nevoie de metode noi, de conexiuni internaționale cu profesori care au experimentat alte platforme pentru a deveni suficient de flexibili și adaptabili cerințelor elevilor care trăiesc contextul pandemic în funcție de posibilitățile familiilor din care provin.

Obiectivele proiectului au fost acelea de a îmbunătăți competențele digitale ale profesorilor pentru creșterea atractivității lecțiilor și accesului la învățare a elevilor defavorizați, pe de o parte, iar pe de altă parte creșterea procentului de promovare la Examenul de Bacalaureat în 2024 față de 2022 prin crearea unei biblioteci digitale cu lecții de recuperare a rămânerilor în urmă a elevilor de liceu, dar și dezvoltarea competențelor de utilizare TIC în procesul instructiv-educativ, de utilizare și dezvoltare a soft-urilor educaționale. Aceasta va duce la creșterea calității actului de predare-învățare-evaluare și implicit la motivarea elevilor, creșterea procentului de promovabilitate la Bacalaureat, a gradului de incluziune și a interesului pentru dimensiunea europeană a școlii.

Prima mobilitate din cadrul proiectului s-a desfășurat în perioada 22-30 octombrie 2022, în Turcia, Istambul la care au participat 3 cadre didactice, intitulat ***"Online school".*** Cursul selectat și activitățile au fost o oportunitate pentru personalul din școala noastră de a obține competențe în abordarea nevoilor cursanților. Formatorii au promovat strategii moderne, interactive, bazate pe stimularea gândirii critice, activitatea practică, implicând activ participanţii în predare şi oferind multe exemple.

Impactul pozitiv al acestui proiect asupra participanţilor se reflectă în dezvoltarea individuală a fiecărui participant din punct de vedere profesional şi social, aspect ce influenţează pozitiv activitatea instituţiei noastre

Impactul proiectului în ansamblu s-a manifestat la nivelul participanților, la nivelul organizației și la nivelul beneficiarilor direcți și indirecți ai procesului educațional, care se va resimți atât pe termen scurt, dar mai ales pe termen mediu și lung. Competențele obținute în urma parcurgerii cursurilor au ajutat cadrele didactice participante să utilizeze în actul instructiv-educativ strategii de predare- învățare-evaluare, să realizeze incluziunea socială, să trateze în mod egal elevii, să utilizeze TIC în educație și să depășească bariera lingvistică comunicând într-o limbă de circulație internațională.

În vederea monitorizării riscului de abandon și a reducerii fenomenului de părăsire timpurie a școlii, școala noastră își propune continuarea acestor proiecte , dar și desfășurarea altor activități care să vină în sprijinul elevilor defavorizați. Participarea elevilor la asemenea programe, dar şi implicarea activă a părinţilor în programe de intervenţie va duce la diminuarea problematicii abandonului şcolar.

STUDIU PRIVIND CREŞTEREA MOTIVAŢIEI PENTRU LECTURĂ A ELEVILOR

Inelia POPESCU, profesor de limba și literatura română,
Liceul Tehnologic " Constantin Brâncuși" Craiova, Dolj

Secolul XXI aduce noi provocări pentru profesori, aceștia fiind puși în postura de a găsi modalități prin care să-și convingă elevii să citească, modalități de a le inocula acestora importanța lecturii, de a-i convinge că este un act nu doar util, ci și plăcut. Procesul este cu atât mai greu astăzi întrucât elevii sunt mai sceptici, nu mai sunt dispuși să accepte o idee, un sfat doar pentru că vine din partea profesorului (poate și pentru faptul că dascălul nu mai este privit ca modelul absolut), ei vor să simtă că ceea ce li se spune că „trebuie" să facă (în speță, să parcurgă bibliografia minimală, obligatorie) este cu adevărat util în formarea lor, că le va folosi în viitor; profesorul are nevoie de un discurs persuasiv.

Scopul studiului literaturii în şcoală este formarea unor abilităţi (competenţe) pentru diverse tipuri de lectură: lectura de informare, lectura de plăcere, lectura instituţionalizată. Şcoala are menirea de a forma un lector competent, dar şi un cititor care să-şi formeze gustul propriu pentru lectură, astfel încât să fie un cititor activ pe tot parcursul vieţii. Faptul că programele actuale sunt puse sub semnul comunicării are drept consecinţă conceperea lecturii atât ca act de cunoaştere cât şi ca act de comunicare (textul devine astfel dinamic, fiind un dialog al receptorului cu textul, participare activă la procesul de reconstruire a sensurilor).
Pentru ca lectura să devină mai motivantă pentru elevi, există câteva principii considerate esenţiale:

- Lectura să fie centrată pe sensurile pe care un text le poate genera;
- Lectura să fie interactivă (receptorul intră în dialog cu textul, pune întrebări, încearcă să formuleze răspunsuri personale);
- Lectura să fie exersată (elevilor li se creează oportunităţi de a citi în scopuri diverse texte variate; profesorul foloseşte în mod consecvent la orele de literatură un algoritm de lucru cu textul);
- Lectura să aibă un scop pe care elevii să-l poată identifica (plăcere, cunoaştere, descoperirea unor strategii de lectură etc.);
- Lectura să fie încurajată (prin atitudinea personală a profesorului care valorizează lectura, dar şi prin feed-back).

Nu este suficient ca profesorul să fie de acord cu aceste principii, el trebuie să le pună şi în practică, în timpul orelor de literatură pe care le regizează. Ora de literatură trebuie să se bazeze, în primul rând, pe lucrul cu textul. Aceasta înseamnă că în cadrul unei lecturi dirijate de către profesor, elevul deconstruieşte textul pentru a-i reconstitui semnificaţiile.
Judit Langer identifică patru relaţii care se creează între cititor şi text:

- a păşi din exterior spre interior - intrarea în lumea textului;
- a fi în interior şi a explora lumea;

- a păşi înapoi şi a regândi datele pe care le avem;
- a ieşi din lumea textului şi a obiectiva experienţa.

Profesorul trebuie să ghideze lectura, această călătorie a elevilor în lumea textului, astfel încât fiecare dintre ei să ajungă la o înţelegere personală a textului discutat, să nu dea verdicte privind interpretările pe care elevii le dau unor texte, să încurajeze notarea ideilor, împărtăşirea acestora şi confruntarea dintre ele.

Metodele de evaluare a dezvoltării competenţelor de lectură şi a atitudinilor faţă de lectură sunt următoarele:

- Evaluarea trebuie să vizeze obiectivele programei;
- Evaluarea trebuie să fie realizată prin probe care să acopere atât abilităţile de exprimare orală, cât şi pe cele de exprimare scrisă în receptarea textelor prin metode diverse;
- Evaluarea trebuie sa vizeze, în primul rând, latura calitativă a procesului de lectură (competenţele şi atitudinile elevului);
- Evaluarea trebuie să vizeze progresul fiecărui elev în raport cu un moment anterior.

Motivarea elevilor pentru lectură depinde, în primul rând, de efortul pe care îl face fiecare profesor în parte, clarificându-şi el însuşi anumite aspecte privind punerea în scenă a lecturii în şcoală.

Consider că întrebarea ” Cum îi ajutăm pe elevi să citească mai mult și chiar sa iubească timpul petrecut cu o carte în mână?” este oportună în cazul de față: cum convingi tânăra generație, suprasaturată de false modele promovate în mass-media, de oameni fără o cultură decentă ajunși să ocupe posturi importante sau să obțină venituri la care alții nici nu îndrăznesc să viseze; în acest peisaj dezolant, cum îi mai vorbești elevului despre cărți, biblioteci, mari cărturari sau despre lectura înțeleasă ca element vital, despre setea de lectură? Cum contraargumentezi când elevul îți spune răspicat că a citi este ceva învechit, depășit, demn de dat uitării?

Cred că într-o primă etapă indicată ar fi demontarea și ulterior anihilarea acestor non-modele, dar, foarte important, dacă vor să își atingă țelul, profesorii ar trebui să contituie ei înșiși „modele”, surse de inspirație pentru elevi. Un dascăl de care elevii se conving că este pasionat de lectură, un profesor ce face trimitere în permanență la alte opere decât cele discutate la clasă, care este capabil de analogii va fi mai credibil, deci și mai „molipsitor” decât unul care nu întărește prin fapte ceea ce susține verbal. În opinia mea, și în cazul acesta primul pas este bine să-l facă profesorul, să se apropie de elevi, să încerce să-i înțeleagă, să se conformeze și la dorințele acestora, chiar dacă asta presupune să facă mici compromisuri.

Prima și probabil cea mai des aplicată metodă la clasă, o metodă concretă de a-i determina pe copii să citească este clasicul test de lectură, mai exact spus, testul prin care se verifică dacă s-a realizat lectura și în ce proporție aceasta a fost una atentă, minuțioasă sau mai degrabă sumară, omițându-se unele pasaje (adesea fragmentele descriptive pun răbdarea la încercare, cei mai mulți elevi refuzând să le parcurgă) etc. Teama de a nu obține note slabe îi determină pe unii copii să citească, iar acest exercițiu constant le poate crea deprinderea, în cazuri fericite chiar plăcerea de a citi mai des. Cu toate că este o modalitate eficientă pentru profesor întrucât îi relevă acestuia mai multe aspecte despre fiecare elev în parte, faptul că are la bază o constrângere mă determină să am anumite rezerve.

Metode mai prietenoase și, tind să cred, cu probabilitate mai mare de a fi fructuoase sunt diferitele tipuri de recompense pentru elevii care citesc (recompense fie prin notă, fie prin

mici cadouri la sfârșit de an sau semestru constând în cărți etc, dezavantajul fiind că profesorul trebuie să suporte de unul singur sacrificiul financiar), selectarea de către profesor în prealabil a pasajelor cu potențial de a trezi curiozitatea elevilor, lectura expresivă în clasă (la început dascălul va fi cel care le va citi cu intonație elevilor, urmând ca, ulterior, aceștia să îi ia locul), dramatizări.

Cunoscând dificultățile pe care mulți elevi le întâmpină în ceea ce privește capacitatea de a sta 50 de minute fără să se miște și de a urmări lecția, profesorul le poate promite (și să nu rămână doar la stadiul de promisiuni) că vor merge în unele zile în care vremea va fi prielnică să citească în curtea școlii (dacă este un spațiu propice) sau în parcul din apropiere, iar lunar să aibă o activitate ce presupune o deplasare puțin mai lungă (dacă elevii și părinții acceptă, poate avea loc și într-o zi de weekend sau în alte zile de vacanță): vizite la bibliotecile din împrejurimi, la casele memoriale ale scriitorilor studiați și nu numai, excursii având ca traseu locurile descrise într-un anumit roman, mers la lansări de carte și conferințe pentru a-i întâlni pe scriitorii contemporani, vizionarea în sala de clasă și comentarea ulterioară a filmelor realizate pe baza unei cărți sau, atunci când este posibil, să meargă tot colectivul de elevi însoțit de profesor și câțiva părinți voluntari la teatru pentru a vedea cum a fost pusă în scenă o anumită piesă discutată la oră.

Profesorul le poate permite elevilor să propună o carte pe care ei o îndrăgesc spre a fi analizată la clasă, astfel încât aceștia să simtă că și preferințele lor sunt importante, că nu sunt ignorate. Oricum, un profesor pasionat este mereu în căutare de cărți interesante pentru elevi din dorința de a le oferi o bibliografie care să îi stimuleze să citească. „Secretul” constă în a face din elevi aliați în demersul educativ și nu adversari. Toate metodele pe care le-am prezentat presupun un efort mult mai mare din partea profesorului, însă satisfacțiile pe termen lung sunt dovada că merită, bucuria reușitei, fie ea și parțială, estompează semnificativ urmele oboselii.

Să ajutăm copiii să iubească lectura, să aștepte cu nerăbdare, cu entuziasm momentul în care urmează să țină iarăși cartea în mâinile lor, cartea - far călăuzitor în mersul prin viață!

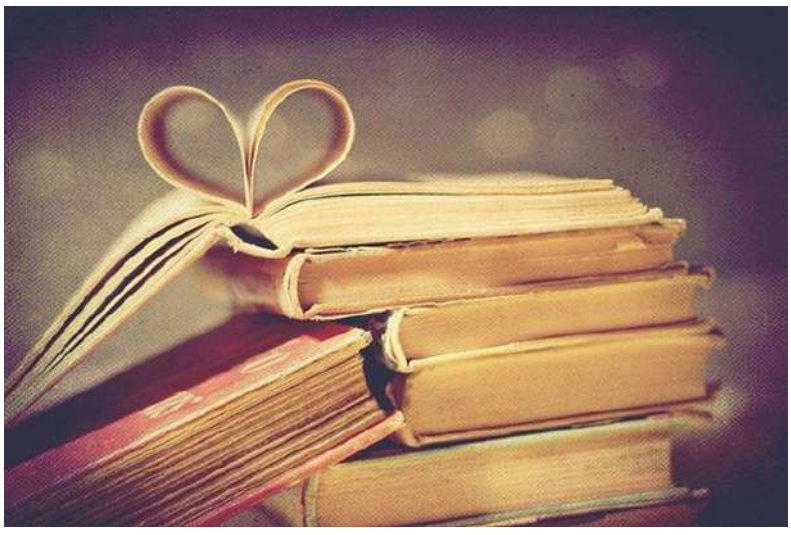

Importanța comunicării eficiente în instituțiile de învățământ

Prof.Popescu Ioana Elisabeta
Școala Gimnazială„Mazilu Vipie Gheorghe" Valea Mănăstirii,
Comuna Cătunele, Jud.Gorj

Actele administrative reprezintă un element crucial în buna funcționare a instituțiilor de învățământ, având un impact semnificativ asupra procesului de învățare, dezvoltarea elevilor și calitatea educației oferite. Comunicarea eficientă în implementarea acestor acte administrative este esențială pentru asigurarea unei gestionări corespunzătoare a resurselor, a proceselor și a relațiilor cu toate părțile implicate în sistemul de învățământ.

Învățământul reprezintă un pilon fundamental al societății, având un impact profund asupra dezvoltării individuale, sociale și economice. Pentru a funcționa eficient și a oferi o educație de calitate, instituțiile de învățământ sunt supuse unui cadru administrativ riguros, care cuprinde diverse acte administrative, regulamente și politici. Acestea includ, printre altele, programe de studii, politici de admitere, regulamente interne, politici de personal, bugete școlare și rapoarte de evaluare.

Implementarea actelor administrative în instituțiile de învățământ este un proces complex și sensibil, care implică multiple etape și părți interesate. De la luarea deciziilor strategice la punerea în aplicare efectivă a acestora, comunicarea reprezintă un element central care poate influența succesul sau eșecul întregului proces. De asemenea, o comunicare deficitară poate duce la dezacorduri, neînțelegeri și chiar la tulburări în cadrul instituției. [1]

Pentru a înțelege mai bine impactul comunicării în implementarea actelor administrative în instituțiile de învățământ, este important să analizăm contextul general în care aceste acte sunt elaborate și puse în practică.

În mediul educațional, legislația și reglementările se schimbă frecvent. Acest lucru poate crea o presiune suplimentară asupra instituțiilor de învățământ de a se adapta rapid și de a implementa noile cerințe administrative. O comunicare eficienta presupune înțelegerea și respectarea noilor reglementari de către toate părțile implicate.

[1] Brown, 2019, p. 82

Instituțiile de învățământ au o varietate de părți interesate, cum ar fi elevii, părinții, cadrele didactice, personalul administrativ, autoritățile locale, agențiile guvernamentale și comunitatea în ansamblu. Comunicarea eficientă trebuie să țină cont de nevoile, așteptările și preocupările diferite ale acestor grupuri diverse.

Actele administrative în instituțiile de învățământ implică adesea aspecte legate de bugetare și alocarea resurselor financiare. Comunicarea clară și transparentă cu privire la resursele disponibile, cheltuieli și priorități este esențială pentru o administrare eficientă a fondurilor școlare.

Conducerea instituției de învățământ joacă un rol crucial în gestionarea și comunicarea actelor administrative. O conducere puternică și comunicare strategică sunt necesare pentru a asigura alinierea întregii organizații cu obiectivele și direcția stabilită.[2]

Tehnologia joacă un rol tot mai important în procesele administrative,in această perioada a digitalizarii. Comunicarea trebuie să țină cont de utilizarea tehnologiei pentru a facilita accesul la informație și colaborarea între părțile implicate. [3]

Implementarea actelor administrative în instituțiile de învățământ este un proces complex și dinamic, iar comunicarea eficientă joacă un rol fundamental în reușita acestuia. Acest capitol a evidențiat contextul general în care se desfășoară acest proces și a subliniat importanța unei abordări atente și orientate spre comunicare pentru a asigura succesul în gestionarea și implementarea actelor administrative în domeniul educației. În capitolele următoare, vom explora mai în detaliu diversele aspecte ale comunicării eficiente în cadrul instituțiilor de învățământ și modul în care aceasta poate contribui la îmbunătățirea calității educației și a funcționării instituțiilor de învățământ.

Comunicarea eficientă reprezintă o componentă esențială a procesului administrativ în instituțiile de învățământ. Ea influențează toate aspectele activității administrative, de la planificarea strategică la punerea în aplicare a politicilor și evaluarea rezultatelor. În continuare, voi explora în profunzime importanța comunicării eficiente în procesul administrativ al instituțiilor de învățământ.

Comunicarea eficientă ajută la definirea și comunicarea clară a obiectivelor instituționale. Prin intermediul comunicării, conducerea școlii poate transmite personalului și

[2] Moore, 2016, p. 151
[3] Hall, 2014, p. 62

altor părți interesate direcția strategică și prioritățile instituționale. Astfel, toate resursele și eforturile pot fi concentrate către atingerea obiectivelor comune.

Comunicarea eficientă creează un mediu în care părțile interesate se simt angajate și implicate în procesul administrativ. Cadrele didactice, părinții, elevii și comunitatea locală se pot simți parte integrantă a deciziilor și acțiunilor instituției de învățământ, ceea ce contribuie la susținerea și colaborarea lor în atingerea obiectivelor educaționale.

Comunicarea eficientă cu privire la resursele financiare disponibile și planurile de cheltuire a acestora este esențială pentru o administrare fiscală corectă și responsabilă. Aceasta poate preveni erori financiare și asigura că resursele sunt alocate în mod eficient pentru a susține calitatea educației.[4]

O comunicare transparentă în procesul administrativ consolidează încrederea și credibilitatea instituției de învățământ. Atunci când toate deciziile și acțiunile sunt bine comunicate, se creează un mediu în care responsabilitatea este mai ușor de stabilit și de asumat.

Conflictelor și problemelor pot apărea în orice instituție de învățământ. Comunicarea eficientă permite identificarea și gestionarea acestor situații într-un mod constructiv. Abordarea deschisă și dialogul pot preveni escaladarea conflictelor și pot promova soluționarea lor într-un mod eficient.

Prin intermediul unei comunicări eficiente, feedback-ul și evaluarea constantă pot contribui la îmbunătățirea proceselor administrative și la creșterea calității educației. Schimbul de informații și experiențe poate aduce inovații și bune practici în cadrul instituției.

Comunicarea eficientă contribuie la crearea unui mediu organizatoric pozitiv, bazat pe încredere și colaborare. Atunci când membrii personalului și alte părți interesate se simt ascultați și respectați, aceștia sunt mai motivați să contribuie la succesul instituției. [5]

Comunicarea eficientă permite instituțiilor să rămână informate cu privire la ultimele tendințe și să răspundă în mod adecvat schimbărilor din sectorul educațional.

Comunicarea eficientă reprezintă o parte integrantă a procesului administrativ în instituțiile de învățământ. Ea are un impact semnificativ asupra eficienței, transparenței,

[4] Smith, 2017, p. 155
[5] Brown, 2019, p. 105

colaborării și rezultatelor educaționale. Neglijarea comunicării sau o comunicare deficitară poate duce la confuzie, neînțelegeri și nealinieri în cadrul instituției.

Astfel, este esential ca instituțiile de învățământ să investească în formarea și dezvoltarea abilităților de comunicare pentru toate părțile implicate în procesul educațional ,acordând o atenție deosebită dezvoltării unor strategii de comunicare eficiente .

Obiectivele specifice ale cercetării privind comunicarea eficientă în instituțiile de învățământ sunt extrem de importante pentru a orienta și a defini direcția și profunzimea investigației. Aceste obiective sunt esențiale pentru a ghida cercetarea în direcții specifice și pentru a asigura obținerea de rezultate relevante și utile. Mai jos sunt prezentate obiective specifice pentru această cercetare:

Unul dintre obiectivele principale ale cercetării este să identifice și să analizeze factorii critici care afectează calitatea comunicării în mediile educaționale. Această identificare este crucială pentru înțelegerea profundă a problemelor și a oportunităților în ceea ce privește comunicarea în instituțiile de învățământ.

Cercetarea trebuie să evalueze modul în care comunicarea eficientă între cadrele didactice, elevi, părinți și personalul de conducere influențează calitatea educației. Acest obiectiv vizează înțelegerea modului în care o comunicare adecvată poate sprijini procesele de învățare și dezvoltare a elevilor.

Un alt obiectiv este să se evalueze rolul liderilor educaționali, precum directorii școlari sau decanii, în facilitarea și promovarea unei comunicări eficiente în instituțiile de învățământ. Se urmărește identificarea practicilor de leadership care sprijină o comunicare deschisă și colaborativă.

Cercetarea se concentrează pe modul în care tehnologia influențează procesele de comunicare în instituțiile de învățământ. Acest obiectiv vizează identificarea beneficiilor și provocărilor aduse de utilizarea tehnologiei în comunicare.

Cercetarea evaluează dacă și în ce măsură programele de formare sau instruire în abilități de comunicare au un impact pozitiv asupra performanței comunicative a personalului educațional și a elevilor.

Cercetarea trebuie să includă perspectiva părinților și a comunității locale pentru a înțelege modul în care aceștia percep și experimentează comunicarea cu instituțiile de

învățământ. Acest obiectiv vizează obținerea unei imagini complete a procesului de comunicare.

Cercetarea explorează modul în care instituțiile de învățământ gestionează comunicarea în mediile caracterizate prin diversitate culturală și lingvistică. Scopul este de a identifica practici de comunicare care promovează incluziunea și diversitatea.

Relevanța cercetării prezentate în acest context este substanțială și se extinde la nivelul educațional, instituțional și social. Această cercetare aduce în prim plan importanța comunicării în instituțiile de învățământ și analizează factorii care influențează eficiența acesteia. Prin investigarea acestor factori, cercetarea contribuie la dezvoltarea unor cunoștințe fundamentale și aplicate cu privire la modul în care comunicarea poate fi gestionată și îmbunătățită în mediile educaționale, având implicații semnificative în următoarele domenii:

Comunicarea eficientă între profesori, elevi și părinți poate influența direct calitatea educației. O comunicare adecvată și deschisă poate contribui la înțelegerea mai profundă a nevoilor și a progresului elevilor, la identificarea și rezolvarea problemelor academice și la îmbunătățirea procesului de predare-învățare.

Instituțiile de învățământ trebuie să fie conduse eficient pentru a asigura funcționarea lor corectă. Cercetarea relevată în acest domeniu poate oferi perspective asupra modului în care comunicarea în cadrul instituțiilor de învățământ poate contribui la o administrare mai eficientă, luând în considerare structura organizațională și factorii culturali.

Cu o societate din ce în ce mai diversă, comunicarea trebuie să fie inclusivă și să țină cont de nevoile și cerințele tuturor elevilor, părinților și comunităților. Cercetarea relevă modalități prin care comunicarea poate promova incluziunea și diversitatea în educație, având un impact pozitiv asupra accesului la educație pentru toți.

Comunicarea eficientă în instituțiile de învățământ poate contribui la dezvoltarea competențelor de comunicare ale elevilor și ale personalului educațional. Această dezvoltare are implicații semnificative în viața profesională și personală a individului, pregătindu-i pentru succesul într-o societate tot mai orientată spre comunicare.

Instituțiile de învățământ au un rol important în comunitatea lor locală. Comunicarea eficientă cu părinții și cu comunitatea în ansamblu poate spori încrederea și susținerea pentru instituție și poate facilita colaborarea în proiecte educaționale și sociale.

Într-o lume în continuă schimbare, dezvoltarea de abilități de comunicare solide este vitală pentru succesul individual și pentru dezvoltarea societății în ansamblu. Cercetarea relevă modul în care educația și comunicarea pot contribui la dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere și la abordarea provocărilor viitorului.

Cercetarea privind comunicarea eficientă în instituțiile de învățământ este de o importanță majoră pentru dezvoltarea educațională, instituțională și socială. Rezultatele acestei cercetări pot fi utilizate pentru a îmbunătăți procesele de învățare, gestionarea instituțiilor de învățământ și relațiile cu comunitatea, având un impact pozitiv asupra calității educației și a vieții în societatea contemporană. Prin înțelegerea factorilor care influențează comunicarea și prin identificarea celor mai bune practici, cercetarea în acest domeniu contribuie la construirea unui mediu educațional mai eficient și mai adaptat nevoilor în continuă schimbare ale societății.

Bibliografie

[1]. Argyle M.,Bodily communication (2nd edition). New York: International Universities Press,2020.

[2]. Bosticoco M., Scrisori de afaceri. Editura tehnică, Bucureşti, 2018.

[3].Bramham J., Cox D., Cum să obţii uşor un loc de muncă. Editura Teora, Bucureşti, 2015.

[4]. Bremmer, J., Roodenburg, H., A cultural history of gesture. Polity Press, Cambridge, 2013.

[5].Cândea M.R., Cândea D., Comunicarea managerială. Editura Expert,Bucureşti, 2016.

[6].Edwin D. E., Introduction to Mass Communication. Second Edition, New-York, Toronto, 2020.

[7]. Hall E.T., Silent Language. Doubleday & Co, New York, 2019.

[8]. Hickson M., Nonverbal Communication. Wm. C. Brown Company Publishers, Boston, 2015

[9]. Hinde, R.A., Nonverbal Communication. Cambridge University Press, 2012.

[10].Mehrabian A Silent messages: Implicit communication of emotions and attitudes (2nd ed.). Wadsworth, Belmont, California, 2021.

[11].Patrick de Sainte Lorette, Jo Marze, La letrre de motivation. Les Edition D'organization, Paris, 2021.

[12]. Pease A., Body Language, Bantam Dell, New-York, 2016

[13]. PeaseA., GranerA., Limbajul trepului. Editura Polimark, Bucureşti, 2014.

[14]. Schiff B., Lamon M., Journal of Comparative and Physiological Psyology, Vol 64(1), 2017.

[15]. Stănciugelu I., Tudor R.,Tran A., Tran V., Teoria comunicării. Editura Tritonic, Bucureşti. 2014.

[16].Stanton N., Comunicarea. Editura Societarea Ştiinţă şi Tehnică, Bucureşti. 2016.

[17]. ŞoituL., Comunicare şi acţiune. Institutul european, Iaşi, 2017.

[18].WolfordC. L,Vannemann G., "Business communication. International Edition,The Dryden Press, New-York, 2021.

„ISUS DIN COPILĂRIE”

VASILE VOICULESCU

Profesor, Alina-Magdalena Preda

Colegiul „Ferdinand I“ Măneciu, jud. Prahova

Vasile Voiculescu,

scriitorul sensibilizat prin adânca şi statornica lui credinţă ortodoxă,

scriitorul zdrobit şi făcut nemuritor de închisorile comuniste,

ne aminteşte, de câte ori îi citim o părticică din opera sa, ce este poetul adevărat : „cel ce lasă să-i curgă sângele”… lacrima emoţiei… „prin vârful penei sale”.

„Isus din copilărie” adună acorduri multiple :

- de evocare a lumii curate a copilăriei sale,
- de rugăciune,
- de pastel duios al primăverilor sfinte,
- de imn, numit mai adecvat « psalm ».

Deşi copilăria lui a curs în alte vremuri, seamănă cu a fiecăruia dintre noi : toţi ne amintim cu duioşie de Sărbătorile de Paşti cu Sfintele lor Denii şi vacanţe, cu suspinele Prohodului şi cu bucuria Învierii :

„Mama mă strângea la piept cu suspine
Şi muream şi noi cu Tine,
Până ce duminica înviam iară :
TU ca să Te urci la cer şi să Te schimbi la Faţă,
Noi să ne-ntoarcem jinduiţi la viaţă,
La ouă, la miel, la cozonaci,
La scrânciobul aninat între copaci.”

Noi toţi ne regăsim propria copilărie în pasajul memorialistic unde evocă Săptămâna Patimilor cu atmosfera Sa de pregătire sufletească, dar şi de primenire a

caselor, de înnoire a hăinuţelor de Paşti, a culesului de flori pentru Sfânta Denie din Vinerea Mare :

„ Joi porneam în cete la pădure
S-adunăm călţunaşi şi viorele,
Umpleam de chiot şi cântec dealuri sure-
Uitând că eşti mort şi-o să Te-mpodobim cu ele.”

Descrierea abundă de imagini tari: epitete cromatice sugerând Patimile pe Care sufletul vânăt al omului Le-a dat Lui Iisus în locul recunoştinţei : „Flori vinete… înfrigurate” depuse de noi pe Sfântul Epitaf.

Printre florile noastre aşezate pe Sfânta Masă, cu pietate (sfinţenie, evlavie), zărim şi noi, cu ochii sufletului zguduit :

„Şi printre ele, lucea vie, zugrăvită pe Icoană,
Roşia floare a coastei Tale însângerate
Şi stropii de sânge picuraţi din coroană.»

O enumeraţie sfântă ne împrospătează versete din Prohod :

« Iosif, Nicodim, mironosiţe
Şi maica Domnului cu mahrama pe cosiţe.”

Eul liric – copil – se trage în umbra Celui Care S-a jertfit pentru noi.

Acel copil care abia înţelegea adâncile semnificaţii ale Jertfei ne reprezintă şi copilăria noastră.

Când ne facem mari, ne înduioşăm de ingenuitatea (naivitatea) cu care şi noi „uităm că eşti mort, Doamne!” şi ne bucurăm mult de lumina Invierii.

Modelul cristic se manifestă în fiecare om : fiecare avem de purtat o cruce. Pentru mulţi, viaţa este un drum al Golgotei, depinde de noi cum îl parcurgem : cu răbdare şi demnitate şi cu reuşită binecuvântată sau prin înşelare, trădare, de aceea – mai devreme sau mai târziu – cu o cădere josnică.

Descifrăm aici unul din mesajele poeziei : să trăim cu demnitate! Să ne păstrăm credinţa în Mântuitorul.

Educația la granița dintre clasic și digital: Impactul tehnologiei în procesul educațional

Autor: Prof. Preda Andrada Ioana
Şcoala Gimnazială Nr.3 Oţelu Roşu

În ultimele decenii, tehnologia a avut un impact semnificativ asupra educației, schimbând profund modul în care se desfășoară procesul de învățare în școli și universități. De la introducerea calculatoarelor în sălile de clasă până la utilizarea extensivă a internetului și a dispozitivelor mobile, tehnologia digitală a devenit o componentă centrală a mediului educațional contemporan. Această transformare a adus atât avantaje evidente, cât și provocări, iar tema "Educația la granița dintre clasic și digital" explorează această intersecție complexă.

Avantajele utilizării tehnologiei în educație:
1. Acces la informație și resurse educaționale extinse: Una dintre cele mai mari contribuții ale tehnologiei în educație este accesul extins la informații și resurse educaționale. Prin intermediul internetului, elevii și studenții pot accesa o varietate vastă de materiale, inclusiv cărți electronice, articole științifice, videoclipuri educaționale și alte resurse care îmbogățesc învățarea.

2. Interactivitate și implicare crescută: Tehnologia digitală permite o interactivitate sporită în procesul educațional. Platformele de învățare online, aplicațiile educative și instrumentele colaborative facilitează colaborarea între elevi și profesori, oferind un mediu dinamic pentru discuții, proiecte de grup și feedback rapid.

3. Dezvoltarea competențelor digitale: Într-o lume în care competențele digitale devin tot mai importante, utilizarea tehnologiei în educație pregătește elevii și studenții pentru provocările și oportunitățile unei piețe globale de muncă. Înțelegerea și stăpânirea instrumentelor digitale nu sunt doar competențe adiționale, ci devin esențiale pentru succesul în carieră.

4. Personalizarea și adaptabilitatea învățării: Tehnologia facilitează personalizarea procesului de învățare în funcție de nevoile individuale ale elevilor. Prin utilizarea unor aplicații și platforme adaptative, se poate ajusta ritmul și conținutul învățării pentru a se potrivi nivelului de înțelegere și stilului de învățare al fiecărui elev.

5. Eficiența administrativă: Sistemele informatice de management școlar și universitar simplifică gestionarea datelor academice, programelor de studiu și a resurselor instituționale. Acestea contribuie la o administrare mai eficientă a instituțiilor de învățământ și la îmbunătățirea comunicării între cadrele didactice, elevi și părinți.

Provocările utilizării tehnologiei în educație:
1. Dependenta de tehnologie: O provocare majoră în integrarea tehnologiei în educație este dependența excesivă de dispozitive și de internet. Aceasta poate duce la scăderea atenției și concentrării elevilor, precum și la probleme de sănătate asociate utilizării îndelungate a ecranelor.

2. Inechități în acces: Utilizarea tehnologiei poate amplifica inechitățile existente în educație. Elevii din medii socio-economice mai defavorizate pot avea acces limitat la dispozitive și la internet, ceea ce poate crea discrepanțe în oportunitățile de învățare și performanță academică.

3. Calitatea conținutului educațional: Nu tot conținutul disponibil online este verificat sau de înaltă calitate. Există riscul ca elevii să fie expuși la informații incorecte sau înșelătoare, ceea ce poate afecta înțelegerea și formarea lor corectă în diferite domenii.

4. Necesitatea formării continue a cadrelor didactice: Integrarea eficientă a tehnologiei în procesul educațional necesită ca profesorii să fie bine pregătiți și actualizați în privința noilor tehnologii și metodologii educaționale. Formarea continuă a cadrelor didactice este esențială pentru a asigura utilizarea eficientă și responsabilă a tehnologiei în clasă.

5. Gestionarea corectă a timpului: Utilizarea tehnologiei în educație implică o gestionare atentă a timpului pentru a echilibra activitățile online și offline. Este important ca elevii să dezvolte abilități de auto-reglementare pentru a utiliza tehnologia în mod constructiv și productiv.

Integrarea echilibrată a metodelor tradiționale și digitale
Pentru a maximiza beneficiile tehnologiei în educație și pentru a minimiza riscurile asociate, este crucial să se adopte o abordare echilibrată în procesul de învățare. Iată câteva strategii importante:
1. Curriculum flexibil și adaptabil: Curriculumul educațional ar trebui să fie flexibil și adaptabil, încorporând atât elemente tradiționale, cât și digitale. Acest lucru permite diversificarea metodelor de predare și învățare, satisfăcând nevoile diferite ale elevilor și stimulând creativitatea și inovația.

2. Formare continuă a cadrelor didactice: Profesorii ar trebui să beneficieze de o formare continuă în utilizarea tehnologiilor educaționale. Sesiunile de instruire ar trebui să se concentreze nu doar pe aspectele tehnice, ci și pe integrarea tehnologiei în curriculum pentru a sprijini învățarea și dezvoltarea elevilor.

3. Promovarea literației digitale: Este esențial să se promoveze dezvoltarea competențelor de literație digitală printre elevi și studenți. Aceasta include evaluarea critică a informațiilor online, protecția datelor personale și respectarea normelor de comportament digital responsabil.

4. Colaborare și parteneriate: Instituțiile educaționale ar trebui să stabilească parteneriate cu industria și comunitatea pentru a asigura relevanța învățării digitale. Colaborarea cu companii tehnologice și start-up-uri poate oferi acces la tehnologii emergente și la expertiză în domeniu.

5. Monitorizare și evaluare continuă: Implementarea tehnologiei în educație ar trebui să fie însoțită de o monitorizare și evaluare continuă a impactului asupra învățării și performanței elevilor. Aceste date pot fi utilizate pentru a ajusta strategiile educaționale și pentru a îmbunătăți continuu procesul de învățare.

În concluzie, educația la granița dintre clasic și digital reprezintă o provocare și o oportunitate pentru sistemul educațional contemporan. Utilizarea tehnologiei în educație poate aduce beneficii semnificative, îmbunătățind accesul la informații, interactivitatea și dezvoltarea competențelor digitale. Cu toate acestea, este crucial să se gestioneze corect provocările asociate, cum ar fi dependența de tehnologie, inechitățile în acces și calitatea conținutului educațional. Prin adoptarea unei abordări echilibrate și printr-o formare continuă a cadrelor didactice, educația poate să valorifice pe deplin potențial.

Orientarea şi consilierea în carieră a elevilor de liceu

Predoi Marinela-Cristiana
Profesor consilier-C.J.R.A.E. Mehedinţi

Elevii se confruntă cu sisteme de evaluare de tip concurenţial, cu o societate în schimbare şi cu incertitudine asupra viitorului. Ei sunt conştienţi de faptul că părinţii şi adulţii din preajma lor nu-i pot ajuta întotdeauna. De aceea, părinţii, elevii şi societatea în ansamblu aşteaptă mai mult de la şcoală.

Singura soluţie este implicarea tuturor „actorilor" din sistemul de învăţământ: directori, consilieri şi profesori. În această nouă viziune, asupra învăţământului, se propune un model axat pe elev, elaborat în diverse niveluri de sprijin şi punând laolaltă cele mai diferite experienţe de viaţă pentru a promova o abordare holistică a problemei orientării şcolare.

Procesul de învăţământ şi orientare şcolară, trebuie să ajute la dezvoltarea cunoştinţelor şi deprinderilor corespunzătoare, care să permită elevului:

~ să acţioneze în mod corespunzător pe tot parcursul vieţii sale de adult, ca membru matur şi responsabil al

societăţii;

~ să facă faţă tuturor rolurilor pe care le va avea de jucat în viaţă;

~ să se comporte ca o persoană independentă şi conştientă;

~ să-şi asume răspunderea pentru propriile decizii şi să-şi direcţioneze(influenţeze) propria evoluţie.

Orientarea carierei: constă în oferirea de sprijin în stabilirea opţiunilor educaţionale, a ocupaţiilor şi a rolurilor de muncă; aici se include şi pregătirea în vederea luării deciziei(elaborarea deciziei), procesul propriu zis de luare a deciziei(alegerea) şi pregătirea pentru punerea în aplicare a opţiunii efectuate. Dezvoltarea spiritului de independenţă este un element cheie în acest domeniu. Consilierul va stimula procesul de auto-evaluare, de explorare a mediului(opţiunile educaţionale şi de carieră) şi de dezvoltare a capacităţilor de luare a deciziei. Acest domeniu al orientării este o sarcină în care toţi actorii din şcoală, în special profesorii, pot juca un rol, dar trebuie implicaţi şi factori externi/specialişti.

Sprijinirea învăţării include toate activităţile menite să maximizeze efectul activităţilor de învăţare şi poate fi preventiv cât şi corectiv; astfel se pot elabora proiecte de sprijin în cadrul

activităţilor tradiţionale de la clasă sau se pot organiza acţiuni/activităţi extraşcolare(implicaţi pot fi: profesori, consilieri, experţi externi)

Orientarea individuală reprezintă sprijinul acordat elevilor, care se confruntă cu probleme personale, legate de personalitate şi de interacţiune socială, ce pot influenţa procesul de învăţare şi cel de dezvoltare al carierei.

Va fi vizată viaţa personală, chiar şi-n afara şcolii, acest tip de sprijin este foarte delicat(sunt vizaţi profesorii specialişti, consilierii), trebuie respectată o deontologie strictă, intimitatea şi demnitatea elevilor şi a familiilor lor.

În orientarea carierei sunt incluse 4 activităţi:

Autoexplorarea este efectuată în jurul a două tipuri de sprijin:

~ ajutorul pentru găsirea unor informaţii despre diferite calităţi personale, ce sunt relevante pentru deciziile în privinţa carierei.

~ facilitarea dezvoltării unei concepţii realiste şi pozitive de sine.

Cele mai importante activităţi pentru autodezvoltare sunt programele ce ajută la creşterea respectului de sine, la clarificarea valorilor, la eliberarea de stereotipurile legate de gen şi de prestigiu.

Autoexplorarea este o activitate permanentă, de-a lungul întregii cariere şcolare, care începe în şcoala primară şi continuă în gimnaziu şi deseori continuă. Acordarea sprijinului se încheie, când adolescentul a ajuns la un nivel de maturitate ce-i pot permite, să facă opţiuni independente în domeniul carierei şi să se auto – evalueze în mod corespunzător.

În şcoala primară, autoexplorarea face parte din activităţile educaţionale referitoare la carieră şi este realizată în principal de profesori, în cadrul activităţilor obişnuite la clasă. Este foarte importantă dezvoltarea unei imagini pozitive despre propria persoană(elevii trebuie să aibă o imagine clară a punctelor lor forte şi a celor slabe – activităţi de joacă, discuţii de grup şi comparaţii.

În gimnaziu, autoexplorarea continuă, elevii intră în perioada preadolescenţei, de instabilitate datorate modificărilor fizice. Mulţi tineri dezvoltă sentimente negative şi un respect de sine scăzut. Elevii trebuie să-şi dezvolte o imagine de sine nouă, pozitivă şi realistă, esenţială pentru dezvoltarea unor planuri de carieră realiste şi mature. Activităţile trebuie să aibă-n vedere evitarea stereotipurilor legate de gen şi de prestigiu.

În perioada adolescenţei, trebuie să se ofere oportunităţi ample pentru testarea acurateţei imaginii despre sine(vizite neoficiale, contacte cu persoane ce servesc ca model, participarea la activităţi profesionale organizate în comunitatea locală sau la şcoală, stagii de pregătire, etc.)

Autoexplorarea se finalizează în anii superiori de liceu. Programele de orientare pentru adolescenţii mari, ţin seama de faptul că aceştia şi-au modificat relaţiile cu adulţii şi colegii de generaţie. Adolescenţii au tendinţa de a aprecia foarte mult sprijinul primit din partea colegilor de generaţie(pentru ei a fi pe placul grupului de prieteni este mai important decât a primi aprobarea părinţilor sau a adulţilor). Relaţia cu părinţii şi ceilalţi adulţi este marcată de lupta pentru identitate şi independenţă(atitudinile adulţilor ce permit dezvoltarea personală, par mai potrivite decât poziţiile dure de autoritate). Influenţa adulţilor, inclusiv a consilierilor, se exercită mai bine oferind modele, decât prin directive autoritare.

Explorarea mediului, constă în sprijinul acordat elevilor pentru a afla mai multe despre mediul înconjurător; scopul activităţii este transmiterea de cunoştinţe despre ocupaţii, profesii, organizaţii şi prin aceasta, să se descopere valoarea modelelor, a intereselor şi a talentelor necesare pentru diferite tipuri de cariere, astfel se înlesneşte auto – dezvoltarea. Explorarea pieţei forţei de muncă este o activitate continuă, ce ar trebui să înceapă în şcoala primară, să continue în gimnaziu şi în liceu. Explorarea forţei de muncă trebuie să se realizeze în momentele de tranziţie, examinându-se opţiunile educaţionale.

Independenţa în luarea deciziilor: în şcoala primară, elevii ar trebui să ia decizii(sarcini simple legate de situaţia zilnică din clasă). Ulterior se trece la sarcini mai complexe(discuţii, jocuri pe roluri, etc.), elevii trebuie să devină conştienţi de influenţa mediului asupra propriilor lor decizii(folosirea anunţurilor din ziare şi de la televiziune).

La sfârşitul gimnaziului, elevii trebuie să fie capabili să opteze să-şi asume răspunderea pentru deciziile lor(în această perioadă, trebuie să fie implicaţi şi părinţii). Acest proces, va continua şi la liceu.

Dezvoltarea identităţii culturale, constă în sprijinul acordat pentru a se înţelege problema identităţii culturale şi contribuie la dezvoltarea propriei identităţi culturale. Membrii unui grup majoritar, trebuie să înţeleagă şi să respecte existenţa altor grupuri culturale. Din punct de vedere teoretic, există 4 tipuri de identitate cu grupul:

~ o persoană asimilatoare, manifestă atitudine negativă faţă de propria cultură şi pozitivă faţă de cealaltă cultură.

~ separaţioniştii (identificarea pozitivă pozitivă faţă de propria cultură şi negativă faşă de cealaltă cultură).

~ integraţioniştii – identifică pozitiv şi cultura lor şi alte culturi.

~ marginalizaţii – identifică negativ propria cultură, dar şi celelalte culturi, oameni aflaţi la periferia societăţii, ce-şi ceează o lume proprie.

Atenţie:

În realitate, oamenii trec de la un tip la altul, pe parcursul vieţii. Este preferabil, ca elevii să fie ajutaţi să se alăture grupului de integraţionişti.

Bibliografie:

- Adler, A. (1996), *Cunoaşterea omului*, Editura Trei, Bucureşti
- Albu, E, (2002), *Manifestări tipice ale devierilor de comportament la elevii preadolescenţi,* Editura Aramis, Bucureşti
- Baumeister, R.F., (1993). *Self-esteem: The puzzle of low self-regard*. New York: Plenum.
- Băban, A., (coord.), (2001), *Consiliere educaţională*, S. C. Psinet S. R. L., Cluj-Napoca

Consiliere şi îndrumare pentru integrarea elvilor în învățământul de masă

Predoi Marinela-Cristiana
Profesor consilier-C.J.R.A.E. Mehedinți

Progresul extraordinar al ştiinţelor în ultimele decenii, a permis studierea aprofundată a diferenţelor fizice, psihice, culturale dintre oameni şi concluzionarea asupra unicităţii fiecărui individ uman. Uni fluieră bine, alţii aleargă foarte repede, unii se pricep la matematică, alţii desenează foarte frumos. DA ! SUNTEM UNICI şi foarte diferiţi de toţi ceilalţi. Acest lucru ne obligă la o abordare pedagogică net diferenţiată a copiilor.

În epoca producţiei de masă, a culturii de masă, a învăţământului de masă, a războiului de masă, a turismului de masă, a consumului de masă, standardizarea era cuvântul de ordine a tot ce se întâmpla. Acelaşi model de pantofi se regăsea în magazinele din Vaslui, Constanţa sau Caransebeş. Aceleaşi programe didactice sau manuale în toată ţara, aceleaşi cărţi sau filme se găseau peste tot.

Dar, conform lui Alvin Tofler, trăim în epoca informaţională, şi a flex-firmei, când totul se particularizează şi se individualizează: produsele, serviciile, manualele, programele şcolare, cursurile de formare continuă etc.

Viziunea segregaţionistă referitoare la copiii cu cerinţe educative speciale, adică separarea lor în instituţii specializate, este treptat înlocuită cu o abordare integraţionistă. Adică în instituţiile de masă trebuie să acceptăm diversitatea, faptul că nu toţi copiii au aceleaşi „aptitudini de şcolaritate", că unii prezintă chiar dizabilităţi sau dificultăţi de învăţare (DI). Şcolile trebuie să devină ***integrale*** sau ***incluzive***, pentru a oferi şanse egale de dezvoltare maximală pentru toţi elevii.

Pe lângă copiii ***„normali"***, adică în conformitate cu normele, mai există şi copii supradotaţi, copii cu deficienţe senzoriale, mintale, fizice, cu autism sau infectaţi cu HIV etc.

EDUCAŢIA ESTE PENTRU TOŢI. *Declaraţia de la Salamanca* **şi** *Convenţia drepturilor copilului* susţin în mod universal dreptul la educaţie şi la nediscriminare al tuturor copiilor.

Deficienţele, dizabilităţile determină anumite forme de handicap, care semnifică ***dezavantajul social***, limitarea ori pierderea şanselor unei persoane de a lua parte la viaţa comunităţii, la un nivel echivalent cu ceilalţi membri ai acesteia. Segregarea, separarea, marginalizarea, rejectarea lor sunt reacţii primitive, dar atât de frecvente.

Dacă se utilizează sintagma *„Învăţământ general”*, atunci trebuie să-l facem cu adevărat general şi generalizat. Şcoala trebuie să fie a tuturor, indiferent de particularităţile, abilităţile sau dizabilităţile pe care le prezintă.

În România se vorbeşte şi se acţionează tot mai frecvent în direcţia dezvoltării învăţământului integrat şi a şcolilor incluzive. O şcoală incluzivă este tolerantă, prietenoasă şi democratică, valorizând şi integrând toţi copiii.

Diferenţele umane sunt normale, iar învăţarea trebuie adaptată la cerinţele copilului şi nu copilul trebuie să se adapteze la nişte pretenţii generale, universale, nediferenţiatoare. Pedagogia trebuie centrată pe copil, adică trebuie să devină psihocentrică. Şcolile care au în centru copilul, pregătesc resursele umane pentru o societate centrată pe oameni, care respectă atât diferenţele cât şi (mai ales) demnitatea umană.

Educaţia incluzivă constituie o provocare pentru şcoala românească, fără să fie o ameninţare pentru statutul profesional şi social al cadrelor didactice sau pentru şcolile speciale, care îşi au şi ele rolul lor.

În evoluţia şcolarizării copiilor cu cerinţe educative speciale trebuie să parcurgem câteva etape:

- recunoaşterea faptului că există copii care au nevoie de servicii speciale şi de sprijin;
- recunoaşterea de către societate a responsabilităţilor care îi revin faţă de aceşti copii;
- Integrarea treptată a copiilor din şcolile speciale în şcolile normale;
- recunoaşterea dreptului la educaţie a tuturor copiilor.

Pentru promovarea învăţământului incluziv este necesară preluarea de către cadrele didactice din şcoala de masă a unor cunoştinţe, abilităţi şi competenţe specifice învăţământului special. Acest lucru se poate realiza prin cooperarea cu cadre didactice cu experienţă, specialişti în domeniul instruirii şi educaţiei copiilor cu CES, psihologi, logopezi, asistenţi sociali, medici care lucrează în domeniu. Consilierea cadrelor didactice din şcoala incluzivă poate lua diferite forme. În prezent se conturează o tendinţă crescândă de descurajare a retragerii (excluderii)

copiilor cu CES din clasă şi abordarea lor într-un mod profesionist chiar în colectivul din care fac parte.

În acest sens a fost creată instituţia ***cadrului didactic itinerant***. El reprezintă o combinaţie între un profesor consultant pentru cadrul didactic de la clasă şi tutore pentru copiii cu CES integraţi. Profesorul / învăţătorul itinerant asigură consilierea cadrelor didactice şi a părinţilor, participarea la evaluarea şi instruirea nemijlocită a copiilor cu CES.

În şcolile incluzive este necesară înfiinţarea unei camere de resurse, pe lângă care trebuie să existe un cadru didactic care poartă diferite denumiri: facilitatorul de suport, profesorul consultant pentru CES, asistentul de clasă pentru cerinţele speciale etc. şi care are rolul de a oferi suportul cognitiv, afectiv şi atitudinal necesar pentru abordarea corectă a copiilor cu CES.

Aceste genuri de personal sunt foarte răspândite în alte ţări şi încep să fie acceptate şi create şi la noi.

În concluzie trebuie să dezvoltăm şi să facem perfect ***şcoala incluzivă***, prin două modalităţi:

- înarmarea cadrelor didactice din şcoala de masă cu cunoştinţele, deprinderile şi atitudinile necesare integrării copiilor cu CES;
- să recurgem la serviciile unor persoane specializate în munca cu astfel de copii.

O societate mai bună, mai dreaptă, mai eficientă este o societate centrată pe oameni. Această societate poate fi dezvoltată pornind de la şcoală, ca instituţie de pregătire a resurselor umane din toate domeniile. Concluzia evidentă este că trebuie să punem **copilul în centru** şi să-i oferim posibilitatea dezvoltării maximale a potenţialităţilor pe care le posedă, indiferent de particularităţile care-l diferenţiază de ceilalţi.

BIBLIOGRAFIE:

1. Gherguţ, A., (2005), ***„Sinteze de psihopedagogie specială –*** *ghid pentru concursuri şi examene de obţinere a gradelor didactice",* Editura Polirom, Iaşi.
2. Gherguţ, A., (2001), ***„Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale. Strategii de educaţie integrată"***, Editura Polirom Iaşi.
3. Vrăjmaş, T., (2001), ***„Învăţământul integrat şi / sau incluziv",*** Editura Aramis, Bucureşti.

Prevenirea comportamentelor agresive în mediul școlar

Predoi Marinela-Cristiana

Profesor consilier - C.J.R.A.E. Mehedinți

În societatea contemporană fiecare om se străduieşte să-şi construiască un destin caracterizat prin satisfacţie şi fericire, operând după principii hedoniste. Dar de multe ori, în calea satisfacerii propriilor obiective şi expectanţe se află bariere sub forma unor ameninţări care provin din mediul natural, dar mai ales din cel socio-cultural. Ameninţările pot veni din grupul de muncă, de la şefi, de la regulile sistemului, de la colegi, dar şi de pe stradă sau chiar de la indivizi necunoscuţi.

Astăzi violenţa pătrunde în casă prin intermediul mass-media care oferă amănunte terifiante sub formă de ştiri, chiar filme, programe distractive sau articole. Senzaţionalul agresiv este prezent 24 de ore pe zi în programele TV şi în paginile ziarelor şi revistelor care sunt saturate de crime, violuri, teroare.

În zilele noastre agresiunea a căpătat noi forme, fiind percepută nu numai ca un atac fizic ci şi ca agresivitate indirectă generată de microbi, poluare, politică, pericole generate de catastrofe naturale, sexualizarea excesivă a mijloacelor de comunicare, sau chiar a vestimentaţiei şi muzicii etc.

Consecinţele agresivităţii diversificate sunt traumatisme, răni sufleteşti, teamă, nesiguranţă pentru oameni de toate vârstele de la copii până la bătrâni. Societatea produce şi cultivă *"otrăvuri"* precum frica, angoasa, spaima, care sunt forme ale agresiunii psiho-afective şi care trebuie învăţate pentru a permite adaptarea omului societăţii contemporane la ele. Copiii noştri sunt ţinta agresiunii directe sau mai subtile din partea colegilor, cadrelor didactice, părinţilor, străzii. Răspunsul lor va consta în dezvoltarea unor strategii personale care să le permită adaptarea. Acestea vor avea două direcţii:

- strategii de evitare (minciuna, "capul plecat", obedienţa, "prestarea de servicii" în folosul agresorului etc.);
- mecanisme de apărare psihică şi chiar strategii agresive "învăţate", pentru a răspunde la agresivitate cu agresivitate.

Stresul, de care se vorbeşte mult în ultimele decenii este cunoscut sub forma unei tensiuni, a unei insecurităţii afective permanente, a unui disconfort psihic continuu şi este frecvent determinat de agresivitatea lumii în care trăim.

Agresivitatea latentă a fiinţei umane este stârnită şi omul devine. în acelaşi timp **ţintă** şi **sursă** generatoare de agresivitate. El suportă "atacurile", dar şi recurge la atacuri, complicând relaţiile interumane în care este implicat.

Suntem oare victime lipsite de apărare sau suntem agresori ? Chiar relaţiile de influenţă din cadrul grupului de muncă sunt relaţii de **putere**, **autoritate, răspundere** şi **responsabilitate.**

Omul a creat numeroase instituţii şi organisme, încâlcite într-un sistem hipercomplex, devenind victima lor şi "tocindu-şi" capacitatea de autoapărare la agresivitate. El aşteaptă să fie apărat de unele dintre instituţiile create de el, precum poliţie, justiţie etc. Americanul ILLICH a intuit gradul sporit de dependenţă ale omului faţă de instituţiile pe care le-a creat. Cu cât gradul de dependenţă este mai mare, cu atât se atrofiază mecanismele de autoapărare, el devenind dependent faţă de forţele de ordine sau de represiune.

Mai există, însă şi mijloace de profilaxie, psihoterapie, voinţă, care să ne apere de agresiunea altora, dar şi de agresiunea noastră ?

DEFINIŢIE:

Agresio – (lat.) înseamnă **a ataca.** Dacă ne uităm la emisiunile politice, nu vedem decât un şir nesfârşit de atacuri, de certuri, de divergenţe, care seamănă cu cearta dintre doi vecini pentru o brazdă de pământ sau pentru o găină pătrunsă pe proprietatea celuilalt. Aşa-zisa luptă politică seamănă cu o păruială pretenţioasă şi preţioasă, în care fiecare dintre combatanţi încearcă să-l pună în inferioritate pe celălalt pentru a-şi asigura avantaje în folos propriu şi controlul asupra resurselor, bogăţiilor şi deciziilor.

Agresivitatea … *"este o stare a sistemului psihofiziologic, prin care persoana răspunde printr-un ansamblu de conduite ostile în plan conştient, inconştient şi fantastic, cu scopul distrugerii, degradării, constrângerii, negării sau umilirii unei fiinţe sau lucru investite cu semnificaţie, pe care agresorul le simte ca atare şi reprezintă pentru e l o provocare."* (Constantin Păunescu, 1994).

Agresivitatea este o însuşire a fiinţelor vii de pe toată scara evoluţiei filogenetice şi este prezentă şi la om. Ea poate cuprinde o multitudine de forme de intensităţi diferite, de la pasivitate, indiferenţă, refuzul ajutorului, ironie, tachinare, până la ameninţare sau violenţă extremă. Nivelurile la care se manifestă agresivitatea umană sunt:

- pulsional;
- afectogen;
- atitudinal;
- comportamental.

FORMELE AGRESIVITĂŢII

Forme benigne:

- ***Excitabilitatea***: este o stare a sistemului nervos central care se caracterizează prin sensibilitate maximă faţă de stimulii din mediul extern şi intern. *Excitatio* (lat.) înseamnă stimulare. Deci, funcţiile psihice sunt supradimensionate cantitativ sau calitativ, având efecte asupra CV, CNV şi CPV (comunicării verbale, non-verbale şi para-verbale). Este vorba de o ridicare a tensiunii psihologice şi o exacerbare a dinamismului psihic care pot deveni patologice când sunt însoţite de o tulburare afectogenă reactivă (Bordenat & Prigney). Aceste stări pot fi determinate de emoţii puternice care însoţesc evenimente, incidente sau simptome delirante sau confuzionale. Excitaţia este diferită în funcţie de vârstă, prezenţa unor tulburări neuropsihice, istoricul personal. Excitabilitatea din adolescenţă poate ascunde apariţia unor psihoze periodice, iar la adulţi poate precede procese demenţiale. Formele de manifestare ale excitabilităţii sunt: gesturi de nerăbdare, ton ridicat şi iritat al vocii, vioiciune crescută, ideaţie accelerată, efervescenţă a limbajului, a imaginaţiei, labilitate emoţională, încredere exagerată în sine, agresivitate, furie, iar uneori, acte cu semnificaţii şi finalizări dramatice.
- ***Impulsivitatea*** **–** este o modalitate acţională de reacţie involuntară, bruscă, necontrolată şi neintegrată într-o activitate raţională (descărcări explozive, acte violente, reacţii de mânie ec.)**. Impulsivitatea** – este *"descărcare incoercibilă şi imediată a unei stări de tensiune emoţională, într-un act sau comportament"* (R.Lafon). Actul poate fi necontrolat, imprevizibil, iraţional având originea în motivaţii subiective sau reflexe. De obicei actul impulsiv duce la reducerea tensiunii.
- ***Propulsivitatea*** **–** declanşarea agresivităţii datorită unui resort intern, automat, forţat care nu se supune controlului voluntar. Propulsiunile pot fi kinetice (monotipii ritmice, mişcări parazite, accese de automatisme ambulatorii, ticuri). Ele sunt manifestări ale inconştientului, n-au sens şi sunt spontane, inadaptate şi intempestive. Ele demonstrează trebuinţa de bine şi căutarea de satisfacţie într-un mod exagerat, sau de instictul de autoconservare. Se declanşează brusc cu o descărcare majoră de energie caracterizată prin primitivism. Propulsiunile sunt însoţite de o obnubilare a conştiinţei, regresie spre comportamente arhaice. Se dezintegrează comportamentul care îşi pierde unitatea şi formele normale de adaptare. Închipuirea este delirantă, cu multe automatisme (fără control conştient). Ele pot lua forme extreme ca fuga, agresiunea, autoagresiunea, fantasmele, oniria saturate de hipertimie, teamă, gelozie, mânie (H.Ey). Apar în episoade

depresive, accese maniacale, suicid, reacţii auto şi heteroagresive, uneori luând forma unor gesturi erotice sau excentrice. Aşa ies la suprafaţă dorinţele, tendinţele, pulsiunile datorită disoluţiei autocenzurii. La nivel verbal pot fi prezente ecolalia, polilalia, coprolalia, ticurile verbale sau strigăte, discursuri, calambururi, jocuri verbale.

- ***Violenţa*** - (lat. *vis*=forţă) utilizarea forţei pentru manifestarea superiorităţii.

Violenţa fizică este cea mai gravă, ducând la vătămare, rănire, privare de libertate, uneori chiar moarte. Ea este brutală, crudă, sălbatică.

Violenţa economică priveşte atingerile şi frustrările asupra bunurilor materiale, cunoscând o infinitate de forme. Uneori violenţa economică se confundă cu delincvenţa.

- **Comportamentele agresive.**

Comportamentul = ansamblul reacţiilor la stimulii din mediu şi la stările interne ale organismului, care se caracterizează prin existenţa unei motivaţii, a unei direcţii şi a unui scop.

Comportamentul are trei aspecte:

- conştiinţa situaţiei trăite;
- manifestările sunt observabile;
- manifestările sunt determinate de relaţia persoanei cu mediul intern şi extern.

Comportamentele sunt *adaptative*, când persoana are reacţii adecvate calităţii, forţei şi semnificaţiei stimulilor interni şi externi, rezultând adaptare, integrare, existenţă socio-morală şi materială echilibrată şi eficientă; *dezadaptative* când apar distorsiuni între stimuli şi răspunsurile comportamentale, ducând la dezacord, conflict între individ şi cerinţele morale; *fals adaptative,* când persoana mimează adaptarea, dar până la urmă clachează.

Tulburările comportamentului sunt abateri de la normalitatea manifestărilor observabile luând forma unor atitudini socio-morale indezirabile. În cazul nostru ne interesează doar tulburările de comportament care au la origine manifestări ale agresivităţii.

- ***Comportamentul agresiv*** – atitudini şi acte, constante şi repetitive cu conţinut antisocial, cu manifestări de agresivitate şi violenţă premeditată , ori explozivă. Poate fi autoagresive sau heteroagresive. Comportamentul inadaptat se cronicizează, violându-se regulile morale, integritatea fizică, drepturile sociale ale altora. Aceste comportamente se organizează pe un teren existent încă din copilărie. Americanii şi francezii au studiat numeroasele comportamente antisociale şi au constatat că cele mai multe au apărut încă din copilărie şi simptomele nu sunt singulare ci se grupează luând forma unor sindroame deviante sau sub forma unei personalităţi dizarmonice.

Bibliografie:

1. A. Bandura, D. Ross, S. Ross, *Imitation of film-mediated aggressive models*, în „Journal of Abnormal and Social Psychology", 66, 1963
2. P. Iluţ, *Comportament prosocial-comportament antisocial*, în I. Radu (coord.), *Psihologie socială*, Edit. Exe, Cluj-Napoca, 1994.
3. A. Bandura, *Psychological mechanisms of aggression*, în Geen & Donnerstein (ed.), *Aggression: Theoretical and empirical reviews*, Academic Press, New-York, 1983.
4. R.A. Baron, D. Byrne, *Social Psychology*, Edit. Allyn & Bacon, Boston, 1991.
5. Apud. G.N. Fischer, *La dinamique du social. Violence, Pouvoir, Changement*, Edit. Dunod, Paris, 1992.
6. P. Iluţ, *Comportament prosocial-comportament antisocial*, în I. Radu (coord.), *Psihologie socială*, Edit. Exe, Cluj-Napoca, 1994.

SOLUȚII ȘI PROVOCĂRI ÎN EDUCAȚIA DIGITALĂ

Prodan Aurora-Maria
ȘcoalaGimnazială „ Dr. TeodorMihali„
Loc. Boiu Mare-jud. Maramureș

Utilizareainternetuluișia noilortehnologiiesteun domeniu cu o dinamicădeosebită, în întreagalumeșiînțaranoastră, în special dinmomentuladoptăriiparțialesautotale a sistemelor de învățaredigitală.

Înceeaceprivețtetimpulpetrecutefectivînfațaecranelor de tipultelefon, tabletă, laptop,studiileconstatăcăelevii cu vârstecuprinseîntre 13 și 18 ani folosescacestedispozitive, înmedie, între 5 și 6 ore pe zi. Acestnumăr de orese referă la folosireatelevizorului, navigarea peinternet, vizionareavideoclipuriorsaualteactivități de tip media și nu include timpul pecare copiiiîlpetrecînfațaunuiastfel dedispozitivînscopulrealizăriitemelorși a proiectelorpentrușcoală.
Conform cercetărilorsociologice, copiii cuvârstecuprinseîntre 9 și 13 ani se expun, înmedie, până la 4 ore și 30 de minute, iarcei cuvârstemaimici de 9 ani – 3 ore și 30 de minute,zilnic.Prinurmare, aproape automat, timpul de ecranvacreștesubstanțialodată cu introducereaorelorde școlăși a temelor/proiectelor destudiuînsistem digital.

Sfatulspecialiștilorpentru cadre didacticeșipărințiesteorganizareatimpuluipetrecut de eleviînmediul virtual, ținândcont de câtevaelemente:

- ✓ Nevoilediferite de învățare;
- ✓ Timpuloptim de expunere la ecranînfuncție de vârstacopiilor;
- ✓ Programașcolarășiprograma de examen;
- ✓ Nevoia de socializare;
- ✓ Nivelul de digitalizare.

Copiiisocializeazăîn afara mediuluifamiliei, se joacășicomunicădesprepropriilenevoi. Sunt îndezvoltarecomportamentele socio-afective, cognitive, de comunicareși de limbaj, psihomotorii, iarcreareaexperiențelor de învățare se poaterealizași cu ajutorultehnologieiinformatice.
Frecvențaoptimăaactivitățiloreste de 2-3 sesiuni online pe săptămână, cu participaredirectă, iardurataacestoratrebuiesă fie adaptatătimpuluioptim de ecranpentruaceastăvârstă (între 30 și 50 de minute).

Cadreledidactice pot încărca pe platformeledigitale dedicate elevilor de gimnaziudiferiteresurseeducaționale, darfolosireaacestora, de cătreelevi, este bine să se realizezeîn afara spațiului digital.O modalitateoportună de lucruesteînregistrarea audio/audio-video a unorsecvențedidactice care prezintămodeleeducaționale – aria artelorvizuale, a abilităților practice,menitesămotivezecopiiisăexersezemuncaindependentă, fără a-ifixaînspațiul online și a prelungiinutiltimpul de ecran.

În munca cu elevii de gimnaziu mici, clasa a V-a, am îmbinat în mod cât mai riguros cerinţele planificării cu nevoile şi cu posibilităţile elevilor din clasa pe care o coordonez la Școala Gimnaziala Boiu Mare, în măsura în care activitățile s-au desfășurat de acasă, în sistem online. Din 11 martie 2020, datorită implementării stării de urgență,prin care atât cadrele didactice, cât și preșcolarii au fost nevoiți să rămână la domiciliu, activitățile au fost gândite a fi susținute online, utilizând platforma ***CLASSROOM***pentru conferințe în combinație cu platformele educative ***Wordwall, Kinderpedia.***

La bazaacestordecizii au stat următoareleipoteze:

1.Dacăprofesorulesteînlegăturădirectă cu școlarulcândacestaîșipetrecetimpulînactivitățieducaționaledirijate, atuncicalitateainformației consolidate saudobânditecrește.

2.Dacă se desfășoară cu școlarulactivitățiefectuateîntr-un anumit interval de timp, atunciacestapetrecemaiputințintimpînfațamicilorecrane pe perioada COVID-19.

Plecând de la aceste ipoteze și de la ideea implicațiilor negative pe care timpul petrecut utilizând tehnologia It de tipul telefonie mobila îl are asupra sănătății școlarilor, am repartizat timpul activităților conform orarului, ținând cont de predarea simultană, noi având clase simultane și la gimnaziu.

Evidențiez faptul că, pe parcursul acestei perioade, am desfășurat online toate aceste activități din procesul instructiv- educativ, dar beneficiind și de faptul că, în primele zile după rămânerea acasă a școlarilor, acestora le-au fost înmânate dosare cu fișe de lucru, atât retrospectiv, cât și în avans, neștiind înca sub ce formă vom efectua procesul instructiv-educativ și cât timp vom fi sub egida restricțiilor stării de urgență. Deoarece platforma Classroom ne permite conferințe susținute în timp real, iar implicarea preșcolarilor a fost foarte mare, am încercat cu succes și procesul de predare. Părinții au fost extrem de multumiți.

Resurseledigitalefolositeprovin de pe :Twinkl.com, didactic.ro, wordwall.net.Menționezcăresurseleutilizate de pe *didactic.ro*și*twinkl*au fostfolositeatâtpentruformarea de noicunoștințe,cât*ș*ipentruconsolidareșitestare. Pecele de pe *wordwall.net* le-am folositdoarpentruconsolidareșitestare de cunoștinte.

Ultima lună de activități instructiv-educative susținute online mi-a relevat faptul că cele mai utile resurse digitale în desfașurarea acestor activități au fost cele de pe platforma twinkl și jocurile educative realizate pe wordwall.net si youtubekids.com. Preșcolarii au beneficiat de mai mult timp petrecut cu părinții, au acumulat noi informații în domeniul IT, învățând să utilizeze un instrument digital (telefonul) în scop educativ, au avut posibilitatea săînvețe lucruri noi despre natură, experimentând alături de părinți și îndrumați de cadrul didactic.

Părinții au beneficiat de faptul că au putut observa nivelul educativ al propriului copil, au putut observa felul în care micuțul lor se raportează la actul instructiv-educativ, nivelul de implicare al acestuia în actul instructiv-educativ, au beneficiat de feed-back în timp real atât de la copil, cât și de la cadrul didactic, au învățat că tehnologia poate oferi o nouă formă de educație dirijată pentru preșcolar.

Bibliografie:

1. Breben Silvia, Goncea Elena, RuiuGeorgeta, Fulga Mihaela – *Metode interactive de grup-ghidmetodic*, EdituraArves, 2002;

2. Breben Silvia, RuiuGeorgeta, Gongea Elena – *Activităţibazate pe inteligenţe multiple*, EdituraReprograph, Craiova, 2005;

3. Gluiga Lucia, Spiro Jodi – *Învăţareaactivă, Ghidpentruformatorişi cadre didactice*, Bucureşti, 2001.

EDUCAȚIA ÎN VREMURILE MODERNE ADAPTARE ȘI INOVARE

PRODAN AURORA-MARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DR. TEODOR MIHALI”

BOIU MARE-MARAMUREȘ

Evenimentelemoderne fac problema educației din ce in ce mai dificilă.Încă nu se știe cu certitudine dacă educația trebuie să fie în primul rând vocațională, morală sau culturală. Unii sunt de părere că ar trebui recomandate toate trei. Societățile și elitele au dezvoltat totdeauna interes și preocupare pentru educație.

În perioada modernă, o dată cu revoluția industrială, când accesul la școală s-a generalizat și nu era doar pentru anumite pături sociale, toate clasele sociale au sperat că individul , propriul copil se poate ridica, își poate depăși condiția socială, familială, locul și mediul în care s-a născut.

În ultimii ani s-au efectuat studii asupra educației și învățământului românesc pe toți parametrii învățării : a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să fii și mai ales a învăța să trăiești împreună fie pe parametri individuali, independenți, dar mai ales pe parametri colectivi, într-un grup, loc de muncă. Există o legătură între nivelul scăzut al învățământului și problemele economice ale țării. Din moment ce harta etnică a țării se modifică continuu, ba chiar și harta Europei este într-o continuă metamorfoză, este foarte greu să păstrezi viu spiritul național fără a-l neglija pe cel internațional.

Cum să găsești un loc și o direcție într-o lume care se află într-o continuă schimbare? În perioada contemporană globalizată, supertehnologizată în ceea ce privește piața muncii țările care au reușit să creeze schimbări majore și benefice pentru învățământ au avut câteva lucruri în comun în politicile educaționale.

Noi, ca țară, ar trebui să urmăm un decalog pe care alte țări ca Singapore, Canada, Coreea de Sud, Finlanda, l-au experimentat.

1. Creearea unei viziuni de țară pentru educație și învățământ pe termen lung. Dacă Singapore a trecut de la lumea a treia la lumea întâi, concentrarea fiind pe păstrarea acestui nivel, Finlanda dorește o educație la nivel înalt cu păstrarea identității naționale.
2. Standarde ridicate stabilite, așteptări de la toți elevii.
3. După o perioadă de stat în medii defavorizate, egalitatea de șanse să devină o prioritate.
4. Practica viitorilor profesori să fie făcută în școli din mediul rural/urban.
5. Alinierea curriculei cu asigurarea sprijinului material.
6. Motivarea și implicarea elevilor în întreg procesul școlar (Școala altfel, Săptămâna verde, sport organizat, activități artistice, serbări, cenacluri)

7. Clarificarea responsabilităților, stabilirea numărului de inspecții necesare, creșterea gradului de obiectivitate în ceea ce privește evaluarea elevilor.
8. Eficientizarea folosirii resurselor.
9. Creearea unui portret de caracter al elevului.
10. Conectarea la practici educaționale de succes în contextul globalizării.

Portretul elevului care accede și absolvă Bacalaureatul în format internațional dar adaptat la nevoile României ar trebui să conțină o serie de trăsături de caracter.

Câteva trăsături de caracter:

- Persoane ce gândesc
- Pot comunica cu ușurință;
- Au principii de onestitate, demnitate, responsabilitate;
- Pot lua decizii logice și etice;
- Au minte deschisă, tolerantă;
- Pot combina și folosi în aceeași măsură dezvoltarea fizică cu cea psihică;
- Sunt persoane capabile de empatie, respect pentru sentimentele celorlalți, situațiile problemă în care se află semenii lor;
- Își pot evalua părțile pozitive dar și corecta pe cele negative.

Schimbările din perioada post- comunistă au fost în mare parte pozitive, deși politicienii nu au păstrat coerența, flexibilitatea și viziunea pe termen lung. Ar trebui păstrate măsurile care se potrivesc cu viziunea și necesitățile țării noastre indiferent de clasa politică care se află la guvernare.

1. De la o supraspecializare să se treacă la o cultură generală mai largă;
2. Analiza și evaluarea progreselor fiecărei școli la intrarea/ ieșirea elevilor în sistem;
3. Pedagogia separată de curriculum să fie înlocuită cu pedagogia axată pe conținuturi integrate;
4. De la o pedagogie centrată pe profesor la pedagogia centrată pe elev. Un profesor respectat, care are autonomie, acces la resurse, cunoștințe profesionale. pedagogice solide.

Provocarea actuală este de a căuta și a creea o lume mai bună cu materialul pe care îl avem în contextul social, uman și geografic al României.

Bibliografie:

1.I. Albulescu, Note de curs, Istoria Pedagogiei Românești, Universitatea Babeș- Bolyai, Cluj-Napoca, 2010

2. J. Hattie, Învățarea vizibilă, Ghid pentru profesori, București, 2014

3.S. Butnaru, L.R. Gherasim, Performanța școlară, Polirom, București, 2013

4.C. Iosifulescu, C. Novak, D. Stroie, Z. Vlăduț, F. Nicula, O. Jidveian, Raport național privind starea calității învățământului în unitățile din învățământul preuniversitar public din mediul rural, București, 2015

Techniques d'animation en classe de FLE – Étude

Prof.dr.Purcărescu Oana-Angela, Collège National Pédagogique « Ştefan Velovan », Craïova

En classe de FLE ou bien en formation, on se retrouve devant un groupe d'élèves ou de stagiaires. La nécessité de bien gérer le travail de ce groupe n'est donc plus à démontrer.

Pour ce faire, il est impératif de connaître et de maîtriser les éléments fondamentaux de la "gestion pédagogique des groupes", en vue de les mettre en œuvre dans le cadre des activités didactiques adéquate à l'apprentissage actif des élèves par l'appropriation d'une véritable compétence de communication en français : le fonctionnement des groupes d'apprentissage, les interactions sociocognitives, les modalités de régulation des groupes de production, etc. Il s'agit également de la découverte et de l'appropriation de quelques techniques d'animation/ formation qui mettent en évidence le concept de directivité, mais aussi les fonctions à assurer lors d'un travail de groupe. Une continuation naturelle de cette démarche de découverte sera la mise en pratique virtuelle d'un exemple d'animation des groupes, mais aussi la conception d'une stratégie d'animation des groupes dans le cadre du processus d'acquisition d'une compétence de communication.

Certains autres identifient des « types » de personnalités caractéristiques d'un groupe :

- le passif
- le timide
- le démissionnaire
- l'agressif
- le dominateur…

Ils conseillent à l'animateur d'adapter son attitude en fonction des personnalités : rassurer, encourager, confier des responsabilités, rappeler les règles, etc. Ce type de classification comporte le risque d'enfermer les personnes dans des rôles.

R. Mucchielli, dans son étude "*La dynamique des groupes*" (EDF, 15e édition, 2000) propose une analyse centrée non pas sur les personnalités, mais sur **les attitudes** que peut avoir chacun à un moment donné dans la vie du groupe. On analyse les interactions positives et négatives qui permettent d'identifier si chaque participant est plutôt centré sur la tâche ou bien sur le groupe.

Les fonctions à assurer dans l'animation d'un groupe :

Pour qu'un groupe fonctionne pleinement, pour qu'il puisse exister et atteindre son objectif, il faut que **l'animateur** assure quelques fonctions principales :

- La fonction d'organisation

Il s'agit de l'organisation du temps et de l'espace, bien sûr, des lieux utilisés, des structures disponibles, des matériels requis, mais aussi de l'organisation des échanges, des tâches à effectuer, des prises de parole et des confrontations. Répartir, classer, trier, choisir et aider à choisir : la fonction d'organisation est une des fonctions vitales non seulement pour la production de groupe mais aussi pour sa cohérence à travers la perception que chacun des membres peut avoir de son efficacité.

- La fonction de régulation

La deuxième fonction est la fonction de régulation. Il s'agit ici de faire en sorte essentiellement que les nécessaires et inévitables divergences entre les membres de groupe non seulement ne bloquent pas le travail production, mais soient mises à profit pour l'enrichir. Rappels réguliers de l'objectif, explications fréquentes de ce qui est en train d'être dit ou fait à l'intérieur du groupe, reformulations permanentes de chacune des avancées et des propositions,

recherche de synthèse lors d'expression de points de vue différents, recherche de compromis, de solutions médianes : cette fonction de régulation demande une très grande attention de l'animateur aux relations et aux communications interpersonnelles à l'intérieur de groupe, bien sûr, mais aussi entre le groupe et son environnement de travail (conditions de vie, de travail, de repos, etc.).

- La fonction de production

C'est la troisième et dernière fonction à assurer dans l'animation d'un groupe. Quelle que soit la forme que prend cette production, un texte, un objet, un collectif d'idées, etc., un groupe doit nécessairement produire quelque chose. En d'autres termes, le souci de tout animateur doit être aussi d'assurer que ce que le groupe produit est effectif et surtout perçu comme tel par chaque membre du groupe, comme étant le fruit d'une pensée et d'un travail collectifs. Cette fonction, dans l'instant et après le travail du groupe, correspond à la validation de l'objectif du groupe et de sa propre pertinence : si au terme d'un travail de groupe, rien n'a été produit, chaque membre du groupe sera en droit de s'interroger sur la nécessité qu'il y avait à mobiliser son énergie autour d'une tâche et à remettre en cause jusqu'à l'intérêt de telles réflexions et actions collectives.

L'intervention de l'animateur dans l'activité du groupe c'est un travail de facilitation sur trois dimensions : le contenu, les idées, la procédure, la tâche, l'ambiance, les émotions, tout ce qui est dans le socio-affectif (dit ou non dit). Pour assurer les trois fonctions déjà présentées, l'animateur devrait remplir plusieurs rôles.

Rôles de l'animateur au niveau du contenu :

- Reformuler pour vérifier si l'on a bien compris
- Interroger, pour aller vers la communication authentique (les 5 pourquoi)
- Faire des liens
- Faire des synthèses
- "Si j'ai bien compris …"
- "Peux-tu préciser …"
- "En somme, il y en a qui ont eu telle expérience… et d'autres qui pensent que…"

Rôles de l'animateur au niveau de la procédure :

- Accorder la parole
- Susciter la participation
- Présenter le sujet de la rencontre
- Rappeler le sujet et le faire respecter
- Suggérer des retours
- "Vous pouvez vous exprimer, ou je crois que X avait demandé la parole avant…"
- "Est-ce que d'autres personnes ont une expérience à partager, ou ont vécu des émotions semblables…"
- "Si nous revenions à notre question…"
- "Comment réagissez-vous à cela ?"

Rôles de l'animateur au niveau socio-affectif, le climat, l'ambiance

- Reformuler ou refléter
- Relativiser
- Permettre la détente par l'humour, par l'écoute active : "J'ai l'impression que tu te sens…"

L'animateur doit garder à l'esprit que les participants auront des choses à dire, c'est donc à lui de permettre aux uns et aux autres de s'exprimer librement sans crainte d'être jugé par le groupe. Il doit aussi savoir comment distribuer la parole, respecter les priorités relatives à l'âge des participants, sensibiliser à l'utilisation d'un langage

acceptable pour tous et la tolérance. Un animateur de formation ou animateur de groupe en formation ou facilitateur est un enseignant n'utilisant pas le mode descendant mais plutôt une dynamique collective et des méthodes de pédagogie active.

Techniques d'animation de groupes – EXEMPLE D'ACTIVITÉS

1 . Le tour de table : on pose une question ou un problème simple et chaque participant à tour de rôle donne son avis ou sa réponse

2 . La discussion en panel 3 ou 4 « spécialistes » (étudiants ayant travaillé le sujet) font face à un groupe et exposent un sujet choisi à l'avance, scientifique ou non. Ils exposent brièvement une synthèse et répondent en alternance aux questions de la salle.

3 . Le brainstorming

4 . L'étude de cas

5 . Les jeux de rôle

6 . Le photo langage est un support visuel qui vise à aider (L'intérêt est donné par les photos observées qui font appel à leur univers personnel).

7 . La technique de l'écharpe (Employer de manière appropriée les informations fournies par ses collègues pour développer ses capacités de raconter et s'exprimer d'une manière logique en français. Le professeur établit avec les élèves un sujet intéressant pour en parler (exemple : comment avez-vous passé le week-end, la musique, les films, les activités des ados, etc.). Un élève prend une écharpe et commence à raconter, en débutant avec un connecteur logique. Après avoir dit un segment de phrase passe l'autre but de l'écharpe à son collègue de gauche. L'histoire va couler, chaque étudiant attendant avec impatience sur tout pour exprimer ses pensées.)

8 . Le bonjour ballon (Supports utilisés : un petit coussin ou une balle en mousse ou une peluche ronde en tissus… (tout ce qui peut se passer de mains en mains sans risque de se blesser Vous formez un cercle/ 2 cercles (si l'espace le permet) et vous demandez aux élèves de se présenter en répondant à une question, proposée par l'animateur. Cella fait, vous lancez le ballon à une(e) autre camarade.

Questions possibles :

- Comment vous vous sentez aujourd'hui ?
- Quel projet souhaiteriez-vous mener cette année ?
- Qu'est-ce qui vous agace le plus ?
- Qu'est-ce que vous aimez le plus ?

- le rôle de ces questions est de réussir à capter leur attention et augmenter leur capacité d'écoute des autres

- Qu'est-ce que vous attendez de cette classe de français ?
- Pouvez-vous deviner le sujet de cette classe de français ?

9. **TIC TAC BOUM** est un jeu de d'ambiance explosif ! Tic Tac Boum est un jeu de rapidité où l'on doit proposer des mots.

Le principe est simple : on tire d'abord une carte-thème. Chacun leur tour, les joueurs doivent trouver un mot correspondant au thème imposé afin de pouvoir passer la bombe… Attention, réactivité, imagination et vivacité d'esprit sont nécessaires car la bombe peut sauter à tout moment ! Si celle-ci explose avant que le joueur n'ait pu la transmettre à son voisin, il conserve la carte, signe de « la vie perdue ».

Alors, gardez votre calme… (Si vous le pouvez !)

Bibliographie :

Abric J.C., *Psychologie de communication*, Paris, éd. Armand Colin, 1996

Mucchielli Roger, *La Dynamique des groupes*, ESF, 2006 (15e édition)

DESIGNUL UNIVERSAL PENTRU ÎNVĂȚARE

FRANCISCA AGNES PURICE, LICEUL PEDAGOGIC "IOAN POPESCU", BÂRLAD

Designul universal pentru învățare (UDL) este un cadru pentru îmbunătățirea și optimizarea predării și învățării alcătuit pe baza unor noi perspective științifice asupra modului în care oamenii învață.

Puteți afla cum cadrul UDL ghidează proiectarea obiectivelor educaționale, evaluărilor, metodelor și materialelor care pot fi personalizate și ajustate pentru a răspunde nevoilor individuale de pe site-ul dedicate acestuia de către creatorul acestui cadru – CAST.

CAST este o organizație nonprofit de cercetare și dezvoltare în domeniul educației care a creat cadrul universal de design pentru învățare și liniile directoare UDL, utilizate acum în întreaga lume pentru a face învățarea mai incluzivă.

Ghidurile UDL sunt un instrument utilizat în implementarea Designului Universal pentru Învățare. Aceste linii directoare oferă un set de sugestii concrete care pot fi aplicate oricărei discipline său domeniu pentru a se asigura că toți cursanții pot accesa și participa la oportunități de învățare semnificative și provocatoare.

Ghidurile UDL sunt un instrument care este dezvoltat continuu pe baza unor noi cercetări și feedback din partea practicienilor. Acestea pot fi utilizate de educatori, dezvoltători de curriculum, cercetători, părinți și oricine altcineva dorește să implementeze cadrul UDL într-un mediu de învățare. Aceste linii directoare oferă un set de sugestii concrete care pot fi aplicate oricărei discipline său domeniu pentru a se asigura că toți cursanții pot accesa și participa la oportunități de învățare semnificative și provocatoare.[1]

S-au scris diverse articole despre utilizarea şi posibilităţile Designul universal pentru învățare (UDL), dar am ales pentru explicare pe cel al lui Katie Novak care explică de ce implementarea designului universal pentru învățare (UDL) este cea mai bună practică pentru a crește implicarea tuturor studenților.

Ea arată că elementele de bază ale UDL includ trei principii de bază, care reamintesc educatorilor să ofere opțiuni pentru a se asigura că toți studenții au șanse egale de a accesa și de a se angaja cu un curriculum academic riguros:

1. Oferiți mai multe mijloace de reprezentare
2. Oferiți mai multe mijloace de acțiune și exprimare
3. Oferiți mai multe mijloace de implicare

[1] https://www.cast.org/impact/universal-design-for-learning-udl

Primul principiu al UDL le reamintește educatorilor să ofere mai multe mijloace de reprezentare pentru a construi cunoștințe și înțelegere la toți cursanții.

Un exemplu dat este al profesoarei de engleză Cheney Harper, care a conceput o lecție pentru elevii săi despre pădurea tropicală și i-a dus într-o „excursie virtuală". La începutul lecției, Cheney i-a întâmpinat pe toți elevii la ușă, care era decorată cu un afiș verde și luxuriant cu pădurea tropicală. Ea a deschis apoi un „rucsac de explorator", din care le-a dat pădurea tropicală

Fiecare elev a primit o listă pentru vânătoarea de comori și a trebuit să găsească douăsprezece animale care trăiesc în pădurea tropicală, căutând prin clasă și în cărți. În clasă, ea a ascuns douăsprezece animale de pluș, fiecare având atașat un text informativ care oferea detalii despre animale. Pe măsură ce au găsit animalele, ea a identificat numele animalelor (adică, jaguar, caiman, urs pătat) și a împărtășit caracteristicile animalelor.

Apoi i-a dus într-un „tur al pădurii tropicale" pe iPad, astfel încât să poată acumula mai multe cunoștințe despre pădurea tropicală. Pe măsură ce lucrau, aveau acces la un software de traducere și dicționare, așa că aveau acces și la limbile lor materne. Accesul la multiple mijloace de reprezentare a permis tuturor elevilor să participe activ la activitate, să învețe vocabularul și să colaboreze cu colegii într-un mod distractiv și semnificativ.

Al doilea principiu UDL arată că elevii au nevoie de numeroase metode pentru a-și exprima înțelegerea, cum ar fi: cadrele de propoziție, organizatorii grafici, munca în colaborare, exemplele și utilizarea standardelor de dezvoltare a limbii engleze WIDA. Acestea oferă suporturile necesare care le permit tuturor elevilor să exprime ceea ce știu în săli de clasă incluzive și diverse în timp ce lucrează la același standard. În plus, deoarece elevii stăpânesc vorbirea înainte de scris, profesorii pot oferi opțiunea de a-și înregistra audio învățarea, de a completă cu elemente vizuale sau de a folosi un software de recunoaștere a vocii pentru a sprijini procesul lingvistic.

Implicarea se află în centrul tuturor experiențelor de învățare, conform celui de-al treilea principiu UDL. Dacă dorim ca elevii să învețe, trebuie să promovăm atât atenția, cât și angajamentul, oferind elevilor experiențe de învățare. Autentice și semnificative. Toți elevii au nevoie de acces la opțiuni care îi ajută să-și conecteze propriile medii culturale la noile activități de învățare, precum și acces la colegii lor pentru a stimula colaborarea și comunitatea. Pentru a stăpâni o abilitate, este nevoie de multă practică.

Se recomandă oportunitățile autentice de a construi limbajul, cum ar fi sesiunile de brainstorming și discuțiile colaborative. Profesorii pot observa aceste conversații colaborative, pot evalua în mod informal elevii și pot oferi feedback cu privire la structurile

lor lingvistice și utilizarea vocabularului pentru a oferi mijloace suplimentare de acțiune și exprimare în medii autentice.[2]

Există pe Internet diverse personalităţi care explică UDL. Recomand prezentarea dr. Terence Brady – "O paradigmă pentru incluziune maximă"
(https://www.youtube.com/watch?v=MRZWjCaXtQo) şi introducerea UDL pe bază de imagini
(https://www.youtube.com/watch?v=gmGgplQkrVw&t=97s).

Dar nu este mai prejos nici prezentarea UDL făcută de "inventatorii" lui, cei de la CAST
(https://www.youtube.com/watch?v=bDvKnY0g6e4).

Am învăţat despre UDL la o formare Erasmus+, pe educaţie şcolară, centrată pe "Conflict Management, Emoţional Intelligence and Bullying Prevention" şi "Future Proof Your School: Navigating the Challenges of Modern Education", 22.01-02.02.2024, în San Cristobal de la Laguna, Spania, formare furnizată de Europass Teacher Academy - Mucciacito, S.L.U. (de care am beneficiat prin proiectul de Acreditare, anul I al Liceului Tehnologic „Marcel Guguianu", Zorleni, contract nr. 2023-1-RO01-KA121-SCH-000121611).

Recomand folosirea acestei metode, dar şi cât mult a tehnologiei digitale în clasă. La o altă formare, prin cursul" ICT for teachers" furnizat între 22.04-03.05.2024 de InterAct, în Barcelona, la care am participat tot cu finanţare Erasmus + (în cadrul proiectului de acreditare, an 2, a Liceului Pedagogic "Ioan Popescu", Bârlad, contract nr.2023-1-RO01-KA121-SCH-000121616), am învăţat cum să folosesc diverse aplicaţii educaţionale ca: Screen casting, Jeopardy Labs, Plickers, Diffit, Brisk, Loom, Canva şi Book Creator. Astfel, acum îmi mi-e mai uşor să aplic principiile UDL în lecţiile pe care le predau.

BIBLIOGRAFIE:

https://www.cast.org/impact/universal-design-for-learning-udl
https://www.languagemagazine.com/2018/03/09/why-udl-matters-for-english-language-learners/
https://www.youtube.com/watch?v=MRZWjCaXtQo
https://www.youtube.com/watch?v=gmGgplQkrVw&t=97s
https://www.youtube.com/watch?v=bDvKnY0g6e4

[2] https://www.languagemagazine.com/2018/03/09/why-udl-matters-for-english-language-learners/

INFLUENȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚARE

profesor învățământ primar, PUSKAS ANETA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ,,LIVIU REBREANU" PĂULEȘTI
Structura ȘCOALA GIMNAZIALĂ ,,ANTON PANN" HRIP
Județul SATU MARE

"Să nu-i educăm pe copiii noştri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari şi nimic nu ne permite să ştim cum va fi lumea lor. Atunci, să-i învăţăm să se adapteze." (Maria Montessori –"Descoperirea copilului")

Şcoala este ca o lume fermecată, plină de basm şi feerie, este lăcaşul unde se pun bazele ,,clădirii''fizice şi spirituale a ,,puiului de om''. Doar ,,zâna'',modelatoarea de suflete şi minţi, ştie, cu mult tact şi răbdare, să-i treacă pragul palatului fermecat pentru a îmbrăca haina plină de vrajă şi mister a basmului, a jocului, a cântecului şi a poeziei. Pedagogul american Bruner (1970) consideră că ,,oricărui copil, la orice stadiu de dezvoltare .

Se poate preda cu succes, într-o formă intelectuală adecvată, orice temă", dacă se folosesc metode şi procedee adecvate stadiului respectiv de dezvoltare, dacă materia este prezentată „într-o formă mai simplă, astfel încât copilul să poată progresa cu mai multă uşurinţă şi mai temeinic spre o deplină stăpânire a cunoştinţelor" Oricât ar fi de importantă educaţia curriculară realizată prin procesul de învăţământ, ea nu epuizează sfera influenţelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viaţa capătă alte aspecte decât cele din procesul de învăţare şcolară. În acest cadru, numeroşi alţi factori acţionează, pozitiv sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Educaţia extracurrriculară (realizată dincolo de procesul de învăţământ) îşi are rolul şi locul bine stabilit în formarea personalităţii copiilor noştri. Educaţia prin activităţile extracurriculare urmăreşte identificarea şi cultivarea corespondenţei optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viaţă civilizat, precum şi stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoştinţe punându-i in contact direct cu obiectele.

.*Exemple de activităţi extraşcolare* Vizitele la muzee, expoziţii, monumente şi locuri istorice, case memoriale – orgnizate selectiv – constituie un mijloc de a intui şi preţui valorile culturale, folclorice şi istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele şi fenomenele în starea lor naturală, procesul de producţie în desfăşurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, naţional, de viaţa şi activitatea unor personalităţi de seamă ale ştiinţei şi culturii universale şi naţionale, relaţiile dintre oameni şi rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învăţare, întregesc şi desăvârşesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecţiilor. Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimuleaza şi orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzică, sport, poezie, pictură. Excursiile şi taberele şcolare contribuie la îmbogăţirea cunoştinţelor copiilor despre frumuseţile ţării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaşte realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit şi au creat opere de artă. De la cea mai fragedă vârstă , copiii acumulează o serie de cunoştinte punându-i in contact direct cu obiectele şi fenomenele din natură. Activităţile de acest gen au o deosebită influenţă formativă, au la bază toate formele de acţiuni turistice: plimbări, excursii, tabere. În cadrul activităţilor organizate în mijlocul naturii, al vieţii sociale, copiii se confruntă cu realitatea şi o percep active.

Excursia ajută la dezvoltarea intelectuală şi fizică a copilului, la educarea lui cetăţenească şi patriotică. Ea este cea care îl reconfortează pe copil, îi prilejuieşte însuşirea unei experienţe sociale importante, dar şi îmbogăţirea orizontului cultural ştiinţific. Prin excursii elevii îşi suplimentează şi consolidează instrucţia şcolară dobândind însuşirea a noi cunoştinţe. Am acordat importanţa cuvenită sărbătorilor şi aniversărilor importante din viaţa ţării şi a copiilor. Acestea au fost un bun prilej de destidere, de bună dispoziţie, dezvoltând la copii sentimental apartenenţei la colectivitatea din care fac parte, deprinzându-i totodată să-şi stăpânească emoţiile provocate de prezenţa spectatorilor. Concursurile pe diferite teme sunt, de asemenea, momente deosebit de atractive pentru cei mici. Acestea oferă copiilor posibilitatea să demonstreze practic ce au învăţat la şcoală, acasă, să deseneze diferite aspecte, să confecţioneze modele variate. Acelasi efect îl pot avea concursurile organizate de către cadrele didactice în clasa. Dacă sunt organizate într-o atmosferă placută vor stimula spiritul de iniţiativitate al copiluiui, îi va oferi ocazia să se integreze în diferite grupuri pentru a duce la bun sfârşit exerciţiile şi va asimila mult mai uşor toate cunoştinţele. Elevii trebuie să fie îndrumaţi să dobândească: o gândire

independentă, nedeterminată de grup, toleranţă faţă de ideile noi, capacitatea de a descoperi probleme noi şi de a găsi modul de rezolvare a lor şi posibilitatea de a critica constructiv. Înainte de toate, este însă important ca profesorul însăşi să fie creativ. Elevii sunt atraşi de activităţile artistice, reacreative, distractive, care ajută la dezvoltarea creativităţii, gândirii critice şi stimulează implicarea în actul decizional privind respectarea drepturilor omului, conştientizarea urmărilor poluării, educaţia rutieră, educaţia pentru păstrarea valorilor, etc.

Activităţile extracurriculare reprezintă un element prioritar în politicile educaţionale întrucât au un impact pozitiv asupra dezvoltării personalităţii tânărului, asupra performanţelor şcolare şi asupra integrării sociale în general. Participarea la activităţi extracurriculare structurate organizate de şcoli, spre deosebire de participarea la activităţi nestructurate (uneori incluzându-le şi pe cele organizate în şcoli) se asociază cu rezultate pozitive în ceea ce priveşte dezvoltarea adolescenţilor (Feldman şi Matjasko, 2005): performanță și rezultate școlare mai bune; coeficienţi de abandon şcolar mai scăzuţi; o stare psihologică mai bună, incluzând un nivel de stimă de sine mai bun, mai puţine griji privind viitorul şi sentiment redus de izolare socială; un grad mai scăzut de abuz de alcool şi droguri; un grad mai scăzut de activitate sexuală în rândul fetelor; un nivel scăzut de comportamente delincvente, incluzând arestări şi comportamente antisociale.

Activităţile extraşcolare, bine pregătite, sunt atractive la orice vârstă. Ele stârnesc interes, produc bucurie, facilitează acumularea de cunoştinţe, chiar dacă necesită un efort suplimentar. Copiilor li se dezvoltă spiritul practic, operaţional, manualitatea, dând posibilitatea fiecăruia să se afirme conform naturii sale. Copiii se autodisciplinează, prin faptul că în asemenea activităţi se supun de bună voie regulilor, asumându-şi responsabilităţi. Dascălul are, prin acest tip de activitate posibilităţi deosebite să-şi cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influenţeze dezvoltarea, să realizeze mai uşor şi mai frumos obiectivul principal - pregătirea copilului pentru viaţă. Realizarea acestor obiective depinde în primul rând de educator, de talentul său, de dragostea sa pentru copii, de modul creator de abordare a temelor, prin punerea în valoare a posibilităţilor şi resurselor de care dispune clasa de elevi .

În concluzie, cadrul didactic poate face multe pentru educarea spiritului creativ în cadrul activităţilor extracurriculare. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de

gândire, să evite critica în astfel de activităţi, să încurajeze elevii şi să realizeze un feed- back pozitiv.

BIBLIOGRAFIE:

* Cernea, Maria, Contribuţia activităţilor extracurriculare la optimizarea procesului de învăţământ, în " Învăţământul primar" nr. 1 / 2000, Ed. Discipol, Bucureşti;

* Ionesc, M., Chiş, V., Mijloace de învăţământ şi integrarea acestora în activităţile de instruire şi autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001, pg.162;

* Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, Şcoala la răscruce. Schimbare şi continuitate în curriculumul învăţământului obligatoriu. Studiu de impact, Editura Polirom, Bucureşti, 2002, pg. 87;

Cunoașterea particularităților și nevoilor copilului, premisă pentru succesul intervenției educative a profesorului

Rădulescu Bănuța, Grădinița Nr. 236, Sector 2, București

Startul în educaţia unui copil trebuie să se dea cu depunerea efortului necesar din partea educatorului pentru a cunoaşte particularităţile de personalitate ale fiecărui copil în parte deoarce doar astfel se poate interveni eficient pentru dezvoltarea deplină a acestuia. Cunoştinţele profesorului de psihologia copilului şi studiul temeinic al acestui domeniu trebuie să fie condiții în funcţie de care dascălului i se permite (sau nu) să îşi desfăşoare activitatea, dată fiind importanța acțiunilor sale asupra intervenţiei educative asupra copilului fără a cunoşte în detaliu, riguros şi permanent nevoile, caracteristicile, particularităţile lui şi fără a lua în calcul posibilele reacţii ale acestuia la un anumit tip de măsură, este echivalentă, în medicină, cu necunoaşterea de către doctor a deagnosticului şi simptomelor pacientului şi intervenţia eronată a acestuia în demersul iniţiat pentru vindecarea lui. Datele pe care trebuie să le extragă educatorul atunci când începe „construcţia'' unui copil, sunt definitorii pentru alegerea celor mai eficiente măsuri pe care le va adopta în demersul lui şi vor constitui un „punct de pornire în proiectarea, organizarea, desfăşurarea, evaluarea şi reglarea intrevenţiei educaţionale''(Glava, Glava, 2002, p.27).

Pornind de la răspunsul corect documentat la întrebarea:*Unde mă aflu când pornesc în acţiunea educativă ?*-prognoză, dascălul va fi capabil sa răspundă la întrebările, ale căror soluţii vor fi motorul dezvoltării copilului. Astfel, el trebuie în continuare să găsească soluţii la întrebările: *Ce fac cu ceea ce ştiu?* (proiectare-pognoză), *Unde vreau să ajung?* (scopuri/obiective/finalităţi), *Cu ce ajung acolo?* (metode/mijloace/strategii), *Cum constat că am ajuns unde trebuie?* (proiectarea unor instrumente optime/individualizate/diferenţiate de evaluare), Ce *schimbări trebuie să fac pentru a corecta punctele care n-au ajuns unde mi-am propus?* (acţiune remedială, ameliorativă). Răspunsurile la aceste întrebări dau structura şi componenţa procesului instructiv-educativ.

Vigilenţa şi capacitatea profesorului de a surprinde şi a combate imediat, din mers, ca acţiune reglatorie permanentă factorii ce pot împiedica aflarea răspunsului la oricare dintre întrebările de mai sus, adaparea continuă a actiunii didactice, este o condiţie esenţială pentru

reuşită. Cadrul didactic trebuie să urmărească permanent răspunsul la aceste întrebări pentru a avea măsura eficienţei comunicării didactice şi a demersului educaţional în ansamblu. El trebuie să fie conştient că modul în care se raportează la copil şi felul în care alege să înţeleagă rolul său în educația și dezvoltarea acestuia conduc la stabilizarea unei viziuni despre acesta, iar această viziune va dicta întregul comportament al dascălului. De la primul pas în sala de clasă şi până la privire, de la primul cuvânt adresat elevilor şi până la momentele prelungite de tăcere, de la atitudinea adoptată faţă de copii(prieten, partener, ghid, autoritate, atotcunoscător) şi până stilul vestimentar, de la interesul acordat fiecărui detaliu în desfăşurarea lecţiei şi până la empatia pe care o are (sau nu) pentru fiecare stare ce-o produce educabililor, de la un cuvânt de încurajare şi până la ignorarea consecințelor eşecului în activitatea copiilor, dau eficienţa interacțiunii dintre educator şi copil și sunt efecte directe ale concepţiei pe care o are cadrul didactic despre copil.

Această concepţie se formează în timp, în funcţie de mai multe aspecte ce pot influenţa abordarea profesorului faţă de responsabilitatea pe care o are faţă de tinerele generaţii :experienţa anterioară a cadrului didactic, experienţele împărtăşite cu colegii de breaslă, propria interacţiune cu profesorii pe care i-a avut în şcoală (ca modele/sau nu…), formare iniţială, cunoştinţe psihopedagogice, cunoştinţe despre tehnici eficiente de interacţiune cu cei mici, abilităţi de comunicare eficientă cu educabilii, concepţia generală despre rolul profesorului, acordarea de proporţii corecte/sau nu factorilor ce pot influenţa devenirea copilului (mediu, ereditate, educaţie), importanţa acordată intervenţiei individualizate în educaţie, parcurgerea unor cursuri de formare/perfecţionare prin care să-şi dezvolte abilităţi de comunicare şi cunoaştere a copiilor, propria concepţie despre profesia pe care o practică şi despre cunoaştere, starea pe care o are în poziţia de mijlocitor al învăţării, vocaţie (dorinţa, plăcerea şi dedicarea pentru această profesie), empatie, capacitate de a înţelege nevoile copiilor/efortul depus în acest sens etc.

Trebuie spus că, indiferent de volumul cunoştinţelor teoretice din pedagogie şi psihologie, chiar întregul cuprins al literaturii de specialitate sau teoriile formulate despre copil şi copilărie, nu pot surprinde într-o proporţie perfectă de informaţie aceea reţetă/formulă ce trebuie dată cadrului didactic pentru a-i crea şi dezvolta acestuia concepţia potrivită despre copil şi rolul pe care îl are în viaţa şi dezvoltarea lui. Viziunea ce se dezvoltă asupra copilului, cunoaşterii şi propria percepţie despre rolul avut, fac diferenţa între stiluri didactice, strategii, modalităţi de comunicare, evaluare, iniţierea unor experienţe de învăţare bazate pe nevoile copiilor sau din contră, pe conţinut, desfăşurarea acţiunilor instructiv-educative după tipare

rigide, sau dimpotrivă creative, diferenţiate, diverse etc. Comunicarea pe care cadrul didactic o are cu copilul depinde de foarte mulţi factori şi comportă extrem de multe variabile. Cum va şti profesorul care este proporţia perfectă de informaţie, conţinut, material, obiective, mijloace tradiţionale/moderne, exerciţiu practic, lucru colaborativ,metode interactive, intervenţie personalizată/ameliorativă, instrumente de evaluare potrivite pentru caracteristicile şi particularităţile unui copil? Cum îşi va adapta acesta discursul didactic astfel încât fiecare copil să ajungă acolo unde l-a vizualizat profesorul în proiectarea demersului? Răspunsurile la aceste întrebări sunt direct influenţate de viziunea şi concepţia profesorului despre copil. Principalele direcţii pe care trebuie să le urmeze profesorul în decodarea informaţiilor despre caracteristicile/trăsăturile/particularităţile personalităţii copilului, astfel încât intervenţia lui sa fie una potrivită sunt următoarele (L. Stan, 2014, pp 52-54):

a)Acceptarea unicităţii copilului – a cărei transpunere în practică este echivalentă cu parcurgerea unui mod particularizat de cunoaştere pentru fiecare copil, din care să reiasă aspectele distincte, unice, diferite ale personalităţii lui, ale modului de manifestare la diferiţi stimuli externi, alături şi completarea trăsăturilor specifice nivelului de vârstă căruia îi aparţine. Unicitatea copilului generează măsuri educative unice; o măsură eficientă şi cu rezultate pozitive dovedite în cazul altor copii nu atrage după sine generalizarea eficienţei pentru toţi copiii. În lucrarea *„Marile probleme ale educaţiei în lume''* J. Thomas afirma : „în materie de educaţie, fiecare tânăr constituie un caz particular''(1987, p. 67). Profesorul va adapta situaţiile educative la particularităţile şi unicitatea copilului, doar astfel va răspunde conform naturii şi potenţialului său.

b)Acceptarea adevărului că etapa copilăriei este marcată de dinamică şi schimbare.Prin acceptarea acestui adevăr şi înţelegerea lui, profesorul va şti că ceea ce este azi valabil pentru un anumit copil, mâine probabil va fi inadecvat…sau depăşit…sau pur şi simplu irelevant. Ceea ce află profesorul astăzi despre copil, mâine se va modifica. Ceea ce se constată astăzi este valabil aici şi acum. Acest proces este continuu şi circular. După fiecare etapă, profesorul trebuie să reorganizeze, să corecteze, să coreleze datele pe care le avea cu cele ofeite de realitatea educaţională de azi şi acum. Dacă profesorul face greşeala de a menţine aceleaşi date obţinute în faza incipientă, în funcţie de care adoptă anumite măsuri pentru un anumit copil copil, acesta nu va adapta corect influenţele şi acţiunile educative la datele actuale de dezvoltare. De exemplu, va fi complet eronat şi contra-productiv să acţioneze în direcţia învăţării literelor de către elevi, dacă aceştia au depăşit această etapă şi toti ştiu să scrie. Sau, în cazul unui copil ce poate avea probleme de comunicare din cauza unei imagini negative

despre sine, slabă încredere în forţele proprii, să se proiecteze în continuare momente prin care să se stimuleze stima de sine chiar daca depăşit problema, are o imagine foarte bună despre el şi poate să derapeze în direcţia eronată- exacerbare, exhibiţie, evidenţiere etc. Profesorul trebuie să urmărească îndeaproape efectele pe care le are o măsură asupra comportamentului copilului pentru a şti când este suficient şi când măsura a produs efectele dorite. Deci, procesul de cunoaştere al copilului trebuie să aibă un carecter circular, să se facă periodic/ decâte ori este nevoi. Doar aşa profesorul va avea datele necesare, actualizate, recente despre copil şi va şti cum să-şi adapteze comunicarea.

c)Inţelegerea ireductibilităţii copilului la condiţia de adult- presupune acceptarea şi respectarea următoarei idei- copilul nu este un adult în miniatură (ca pe o regulă de aur) . Toate metodele, instrumentele, strategiile utilizate în cunoaşterea copilului vor fi adaptate şi utilizate în conformitate cu specificul vârstei celor vizaţi.

d)Conştientizarea manifestării a două procese concomitente în viaţa copilului– preşcolaritatea/şcolaritatea şi creşterea specifică dezvoltării biologice, somatice, corporale, susţine că adultul, prin activitatea lui cu elevul/copilul, trebuie să conduca la „stabilirea unei armonii între restricţiile vieţii şcolare şi dezvoltarea normală a copilului'' (Godin, 1925, p.p. 15-16). Educatorul va avea în vedere atât dimensiunea dezvoltării fizice, nevoile de bază ale copilului, îngrijirea lui, asigurarea igienei şi securităţii personale, asigurarea alternanţei momentelor de repaus şi activitate pentru ca acesta să se dezvolte armonios, iar toate aceste aspecte să fie o bază solidă pentru dezvoltarea cognitivă, intelectuală, socială, motivaţională, afectivă etc. În lucrarea de căpătâi după care este stabilit Curriculum-ul pentru educaţie timpurie, *Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani,* se afirmă următoarele: „Nu este de ajuns doar să îngrijim copilul, cum nu este de ajuns doar să-l hrănim sau să-l învăţăm lucruri noi. Copilul are nevoie simultan şi de hrană sănătoasă, şi de îngrijire atentă, şi de atenţie şi de căldură, şi de stimulare, şi de încredere/, şi de răbdare, şi de un mediu prielnic în caresse dezvolte etc., fiecare la timpul potrivit. Ştirbirea vreuneia dintre aceste condiţii , în această perioadă de viaţă, are consecinţe pe termen lung''. Înţelegerea acestor aspecte este definitorie pentru tabloul de ansamblu pe care trebuie să-l privească profesorul când se uită la copil şi înţelege multitudinea de variabile ce pot influenţa dezvoltarea lui optimă.

e)Consimţirea manifestărilor copilului ca persoană singulară, autonomă, dar şi ca membru al grupului. Acest aspect presupune ca profesorul să-l privească pe elev din dublă perspectivă, însă complementare, interdependente şi nu distincte:copilul este persoană unica,

autonomă, subiectivă, cu trăsături caracteriale şi de compotament însuşite şi dezvoltate din mediul familial, pe baza materialului genetic moştenit, în functie de experienţele trăite, zonele de dezvoltare stimulate mai mult până şi după intrarea în colectivitate, şi copilul, parte a grupului cu care intracţionează după reguli, norme de conduită agreate de toţi perticipanţii, cu membri componenţi cu care leagă prietenii sau nu, cu care comunica mai mult sau mai puţin, în mijlocul căruia îşi exprimă opiniile sau nu, în care se simte acceptat sau nu, cu care rezonează sau nu.

Toate aceste variabile pot influenţa dezvoltarea şi activitatea copilului. Iar pofesorul trebuie să cunoască posibilităţile copilului atât individual, cât şi în grup. De exemplu, din discuţiile purtate cu părinţii unui copil de grădiniţă, se poate afla că acesta este deosebit de vorbăreţ, îi place să fie în centrul atenţiei şi este extrem de exuberant în relaţiile cu cei cunoscuţi. Contrar celor relatate de părinţi, profesorul poate constata o timiditae şi reţinere în comunicare atunci când trebuie să-şi exprime propriile idei, opinii, preferinţe în cadrul grupului. Atunci, profesorul trebuie să lucreze în direcţia cunoaşterii de către copil a membrilor grupului, întărirea încrederii în grup şi în propria imagine în faţa celor din grup, dezvoltarea unei imagini de sine pozitivă.

f)Conştientizarea ireductibilităţii cunoaşterii copilului la completarea unor intrumente de tipul fişei psihopedagogice- Profesorul trebuie să folosească toate instrumentele şi metodele pe care ştiinţa şi cercetarea le pun la dispoziţie pentru a cunoaşte personalitatea educatului. Desigur că nu va aplica toate metodele şi instrumentele cunoscute pentru a investiga şi a obţine date/informaţii despre un copil, ci va adapta , va căuta, va folosi pe cele care –i va oferi o imagine clară, completă şi edificatoare asupra copilului. El va ţine seama în alegerea acestora de specficul şi particularităţile vârstei celui supus cunoaşterii.

g)Acceptarea cunoaşterii celui educat în mod sistematic, continuu, prin instrumente şi metode ştiinţifice. Conform acestei idei, profesorul trebuie să supună cunoaşterii date/informaţii despre personalitatea copilului prin metode şi instrumente ce asigură caracterul ştiinţific al procesului. Astfel că, acest proces de cunoaştere, pentru a fi categorisit ca fiind ştiinţific, trebuie să respecte următoarele cerinţe, în opinia Lilianei Stan: să reflecte unitatea structurală a personalităţii, să ia în considerare toţi factorii implicaţi în dezvoltare, să utilizeze modalităţi de investigare/cercetare cantitative şi calitative, să fie organizată riguros şi să se realizeze continuu.

Toate acestea trebuie să funcţioneze ca un set, ca un tot unitar cu caracter axiologic, ca un conglomerat pe care să se fundamenteze cunoaşterea particularităţilor copilului pentru ca profesorul să-şi adapteze întregul discurs, acţiune şi intevenţie în funcţie de această cunoaştere

și să asigure , prin organizare și desfășurarea experiențelor de învățare potrivite, calea prin care se produc schimbările dorite în comportament, se dezvoltă personalitatea copilului și se construiesc acele competențe, abilități , valori necesare atât succesului individual cât și societății în ansamblu.

Bibliografie:

1. Glava, A., Glava, C. (2002*). Introducere în pedagogia preşcolară*. Ed Dacia.
2. Godin, P.(1925). *Creşterea copilului în epoca şcolară- aplicaţii educative*. Tipografia România Nouă.
3. Stan, L.(2014). *Pedagogia preşcolarităţii şi şcolarităţii mici*. Ed. Polirom.
4. Thomas, J. (1987). *Marile probleme ale educaţiei în lume*. Ed. Didactică şi Pedagogică.

*Curriculum pentru educaţia timpurie (2019), Ministerul Educaţiei Naţionale.

**Repere fundamentale în învăţarea şi dezvoltarea timpurie a copilului de la naştere la 7 ani

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE IN ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. Roată Paul-Scoala Gimnaziala ,,Ion Preotu,, Troianul

Transformările și tendințele din învățământ sunt influențate de schimbările tehnologice, economice și sociale care au loc la nivel global. În ultimele decenii, învățământul a trecut printr-o serie de schimbări semnificative, menite să îmbunătățească calitatea educației și să o facă mai accesibilă și relevantă pentru studenți. Iată câteva dintre principalele transformări și tendințe din învățământul contemporan:

1. Digitalizarea Educației

Tehnologii de Învățare Online

Tehnologia a schimbat fundamental modul în care se desfășoară educația. Platformele de învățare online, cum ar fi Coursera, Udemy, și edX, au făcut accesibile o varietate de cursuri și resurse educaționale pentru un public global. În plus, tehnologiile precum inteligența artificială (IA), realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR) sunt utilizate pentru a crea experiențe de învățare interactive și imersive.

Resurse Educaționale Deschise (OER)

Resursele educaționale deschise, cum ar fi manualele digitale, cursurile și materialele de curs, sunt accesibile gratuit pentru oricine are acces la internet. Aceste resurse democratizează accesul la educație și permit personalizarea învățării.

2. Educația Personalizată

Educația personalizată pune accentul pe adaptarea procesului educațional la nevoile individuale ale fiecărui elev. Utilizând date și algoritmi inteligenți, profesorii pot oferi feedback personalizat și resurse educaționale adaptate nivelului și stilului de învățare al elevilor. Această abordare ajută la creșterea motivației și implicării elevilor, oferindu-le o experiență educațională mai relevantă și eficientă.

3. Învățarea Hibridă și la Distanță

Pandemia COVID-19 a accelerat tranziția către modele de învățare hibridă și la distanță. Aceste modele combină învățarea online cu cea față în față, oferind flexibilitate și accesibilitate. Învățarea hibridă permite studenților să acceseze resurse și cursuri de la distanță, în timp ce beneficiază de interacțiunea directă cu profesorii și colegii în cadrul unor sesiuni față în față.

4. Educația Bazată pe Competențe

Educația bazată pe competențe se concentrează pe dezvoltarea abilităților și competențelor practice necesare în piața muncii. Acest model este diferit de cel tradițional, care pune accentul pe memorarea și reproducerea informațiilor. Evaluarea elevilor se face pe baza demonstrării competențelor și abilităților dobândite, nu doar a cunoștințelor teoretice.

5. Învățarea Experiențială și Practică

Învățarea experiențială implică elevii în activități practice și proiecte care reflectă situații din viața reală. Această metodă de predare și învățare ajută la consolidarea cunoștințelor și dezvoltarea abilităților practice. Exemple includ stagii de practică, proiecte de cercetare, simulări și jocuri de rol.

6. Educația pentru Dezvoltare Durabilă și Cetățenie Globală

Educația pentru dezvoltare durabilă și cetățenie globală pune accent pe pregătirea studenților pentru a deveni cetățeni responsabili și conștienți de problemele globale. Aceasta include educația privind schimbările climatice, drepturile omului, echitatea socială și diversitatea culturală. Scopul este de a forma indivizi care să contribuie pozitiv la societate și să fie capabili să abordeze provocările globale.

7. Învățarea Pe Tot Parcursul Vieții

Conceptul de învățare pe tot parcursul vieții se referă la necesitatea continuării educației și dezvoltării personale de-a lungul întregii vieți. Într-o lume în care tehnologia și piața muncii se schimbă rapid, competențele dobândite într-o etapă a vieții pot deveni depășite. Învățarea continuă permite oamenilor să își actualizeze cunoștințele și abilitățile, rămânând relevanți și competitivi pe piața muncii.

8. Incluziunea și Echitatea în Educație

Creșterea accesibilității și echității în educație este o prioritate majoră. Acest lucru include asigurarea că toți elevii, indiferent de originea lor socială, economică sau culturală, au acces la o educație de calitate. Măsurile pentru promovarea incluziunii includ adaptarea curriculumului pentru a reflecta diversitatea culturală, asigurarea accesului la tehnologie și resurse pentru toți elevii, și sprijinirea elevilor cu nevoi speciale.

9. Transformarea Rolului Profesorului

Rolul profesorului s-a transformat de la un simplu furnizor de informații la un facilitator al învățării. Profesorii sunt acum mentori, ghizi și coachi care ajută elevii să navigheze prin informații, să își dezvolte abilități de gândire critică și să își construiască cunoștințe prin experiențe practice. Acest rol necesită abilități pedagogice avansate și o deschidere către învățare continuă.

10. Integrarea Abilităților de Viață și a Educației Socio-Emoționale

Educația modernă recunoaște importanța dezvoltării abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, gestionarea emoțiilor, reziliența și colaborarea. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul personal și profesional și sunt integrate în curriculum pentru a ajuta elevii să se dezvolte ca indivizi completi.

Concluzie

Transformările și tendințele din învățământ reflectă o schimbare profundă în modul în care percepem educația și rolul ei în societate. Aceste schimbări sunt necesare pentru a răspunde cerințelor unei lumi în continuă evoluție și pentru a pregăti elevii să facă față provocărilor viitorului. Pe măsură ce tehnologia și societatea continuă să evolueze, educația va trebui să se adapteze și să se transforme pentru a oferi elevilor cele mai bune oportunități de învățare și dezvoltare.

IMPORTANȚA EDUCAȚIEI ÎN FAMILIE ȘI LA ȘCOALĂ

Prof. înv. primar, Rochian Adriana
Școala Gimnazială Nr. 3 Moreni, Jud.Dâmbovița

Factorii de bază care ajută copilul în dezvoltarea propriei educaţii sunt şcoala şi familia. Funcţia educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viaţă, a sentimentelor. Rolul familiei este fundamental în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral si estetic. Şcoala, alături de familie, influenţează, prin condiţiile concrete în care se desfăşoară procesul de învățământ, personalitatea copilului.

Educația în familie este foarte importantă, deoarece este prima și cea mai influentă formă de educație pe care o primesc copiii. Părinții și familia au un rol crucial în dezvoltarea copiilor întrucât aceștia sunt modelele lor principale și îi învață cum să interacționeze cu lumea înconjurătoare.Înainte de a merge la școală, copilul învață abilități de bază și trăiește într-un mediu familial care îi transmite (conștient sau nu!) o serie de atitudini față de persoane și învățare, care îi pot fi de folos sau îl pot sabota în procesul adaptării la mediul școlar și pe parcursul învățării.

Școala nu poate face ceea ce părinții nu fac și invers. Fiecare instituție, atât cea a familiei, cât și a școlii, are roluri bine definite, iar împreună se completează și potențează, nu se anulează, nici nu se înlocuiesc una pe alta. Implicarea părinților înseamnă prezența activă în demersul învățării prin asigurarea de materiale necesare, suport logistic, explicații, încurajări, medierea conflictelor, blândețe, înțelegere, disponibilitate. Să comunici constant cu educatoarea, învățătoarea, dirigintele, directorul, profesorul consilier, pentru a vedea unde este necesară susținerea și ce poate fi îmbunătățit, reprezintă un bun început în înțelegerea provocărilor fizice, emoționale sau sociale pe care elevul le poate traversa, la un moment dat, pe parcursul formării academice.

Şcoala eficientă realizează un parteneriat cu elevul, prin valorizarea si respectarea identităţii sale cu familia, prin recunoaşterea importanţei acesteia şi atragerea în procesul didactic, cu toate resursele educative ale societaţii pe care le identifică şi le foloseşte activ. Este esential să se dezvolte un nou concept care să întărească schimbarea în relaţiile şcoală-familie. Acest concept îl reprezintă parteneriatul educaţional. Parteneriatul educaţional este forma de comunicare, cooperare şi colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educaţional. Acesta presupune o unitate de cerinţe, opţiuni, decizii şi acţiuni educative între factorii educaţionali.

Parteneriatul educaţional se realizează între:

-instituţiile educaţiei: familie, scoală si comunitate;
-agenţii educaţionali: copil/elev, părinţi, profesori, specialişti în rezolvarea unor probleme educaţionale (psiholog, consilier etc.);
-membri ai comunităţii cu influenţă asupra creşterii, educării si dezvoltării copilului/elevului (medici, factori de decizie, reprezentanţi ai bisericii, ai poliţiei).

Părintii, copiii/elevii şi comunităţile se influentează puternic unii pe alţii. Mediul în care trăiesc părinţii poate sprijini sau dimpotrivă devia vieţile lor, poate forma multe dintre valorile lor.

De asemenea, părinţii pot influenţa comunitatea şi pot contribui la dezvoltarea valorilor comunităţii. Activitatea educativă care se realizează în şcoală nu poate fi separată, izolată de alte influenţe educative ce se exercită asupra copilului.

Educaţia este cea care desăvârşeşte fiinţa umană, acea educaţie pe care copilul o primeşte în familie, în şcoală şi de la comunitate. Implicarea părinţilor joacă un rol important în cadrul intervenţiei şcolare. Acţiunile care implică părinţii produc o schimbare în ambientul familiei şi cresc aspiraţiile, atât ale părinţilor pentru copiii lor, cât şi ale copiilor înşişi.Ca prim factor educativ, familia oferă copilului aproximativ 90% din cunoştinţele uzuale (despre plante, animale, ocupaţiile oamenilor, obiecte casnice).

Familia este cea care ar trebui să dezvolte spiritul de observaţie, memoria şi gândirea copiilor. Copilul va obţine rezultatele şcolare în funcţie de modul în care părinţii se implică în procesul de învăţare, asigurându-i copilului cele necesare studiului.

Tot în familie se formează cele mai importante deprinderi de comportament: respectul, politeţea, cinstea, sinceritatea, decenţa în vorbire şi atitudine, adică ,,cei şapte ani de acasă''. Uneori părinţii uită că trebuie să facă front comun cu profesorii, deoarece şi unii şi alţii nu doresc decât dezvoltarea armonioasă a elevului, educarea şi îmbogăţirea cunoştinţelor acestuia. Se întâmplă totuşi ca ceea ce consideră părinţii a fi o măsură corectă pentru copilul lor într-o anumită situaţie, să nu fie tocmai ceea ce are nevoie copilul în acel moment. De aici apar conflictele, rupturile dintre membrii familiei, renunţarea la intervenţii din partea părinţilor care sunt depăşiţi de situaţie. Între familie şi şcoală trebuie să existe o permanentă colaborare care se poate realiza prin vizite reciproce, şedinţe şi consultatii cu părinţii.

Un parteneriat familie – şcoală este relaţia cea mai profitabilă pentru toti cei ce participă la acest demers. Parteneriatul va fi eficient dacă fiecare parte va reţine că acelaşi subiect este copilul şi şcolarul. Cadrele didactice află cum este fiecare copil, în ce mod ajunge mai repede la succes, ce îl interesează şi-l pasionează, iar părinţii vor cunoaşte în ce momente să-l susţină pe şcolar, în ce fel să-l motiveze şi să-l ajute.

Procesul de învăţământ este cel care conferă şcolii rolul decisiv în formarea omului. Menirea şcolii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoştinţe cât mai mare, ci şi de a stimula calitatea de om. Parteneriatul educaţional se aplică la nivelul tuturor acestor relaţii. Colaborarea dintre şcoală şi familie presupune o comunicare efectivă şi eficientă, o unitate de cerinţe şi o unitate de acţiune când este vorba de interesul copilului.

Implicarea părinţilor în problemele şcolii presupune construirea unor relaţii pozitive între familie şi şcoală.

O comunicare optimă învăţător/ diriginte/ familie are rolul de a acţiona în mod pozitiv asupra copilului/elevului şi de a stopa comportamentele lui negative. De multe ori apar dificultăţi de comunicare şi de dezvoltare a relaţiei şcoală- familie. De aceea trebuie cunoscuţi factorii care favorizeaza dar mai ales blochează o comunicare eficientă. Lipsa de comunicare din partea uneia dintre parti afectează evoluţia elevului, rezultatele lui şcolare şi natura comportamentului.

Factori care favorizează comunicarea familie şcoală:

- transmiterea informaţiilor de către învăţător/ diriginte într-o formă accesibilă părinţilor ;
- evitarea analizării critice sau blamării părintelui;
- mediul ambiant de discuţie să fie plăcut;
- capacitatea învăţătorului de a mobiliza părinţii să comunice şi să le asculte problemele;
- evitarea subiectelor care privesc elevii problemă, se fac discuţii individuale cu aceştia;
- rezolvarea problemelor copiilor, implicarea în găsirea unor soluţii;
- sprijinirea, încurajarea părinţilor pentru a schimba atitudinea negativă a elevului.

Părinţii trebuie să vadă în şcoală un prieten, un colaborator, un om adevărat care-i poate ajuta prin atitudinea nepărtinitoare afisata.

Una dintre cele mai importante preocupări ale familiei şi un punct comun cu şcoala es te orientarea şcolară şi profesională a copilului/elevului. Menirea şcolii nu este asadar numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoştiinţe cât mai mare, ci şi de a stimula calitatea de om, urmărindu-se valorificarea abilităţilor de interrelaţionare, de asumare a responsabilităţii, de descoperire a propriilor aspiraţii spre formarea şcolară si profesională, totul in colaborare/parteneriat cu familia.

Bibliografie;

-Psihologie generală, Andrei Cosmovici, Ed. Polirom, Iaşi, 1996;

-Părinţi şi copii. O abordare teologică, duhovnicească şi psihologică, Arhim. Simeon Kraiopoulos, Ed. Bizantină, 2005

- Nicolae, Margineanu, Conditia umana, Bucuresti, Editura Stiintifica,1973;

-https://eduform.snsh.ro/campanie-online/influenta-educatiei-in-familie-asupra-comportamentului-elevului

TENDINȚE ACTUALE ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARĂ

GRADINITA NR.3, bRAGADIRU

PROF.ROSETI OANA-RALUCA

Investiţia în educaţia preşcolară este una dintre acele politici rare care sunt în acelaşi timp corecte din punct de vedere social şi eficiente din punct de vedere economic.

Impactul educaţional al grădiniţei este deja evident la vârsta adolescenţei: tinerii de 15 ani care au urmat în copilărie grădinița timp de un an sau mai mult au obţinut rezultate mai bune la PISA decât cei care nu au acest an, deci putem afirma ca educaţia preşcolară dezvoltă abilităţile cognitive, psihologice şi sociale.

Educaţia timpurie are şi alte beneficii sociale: creşte predispoziţia către un stil de viaţă sănătos, micşorează rata criminalităţii şi reduce costurile sociale generale ale sărăciei şi inegalităţii. Favorizează câştigurile viitoare: educaţia "full time" de la creşă şi programele de grădiniţă de la naştere până la împlinirea vârstei de 5 ani au fost corelate cu creşteri viitoare ale câştigurilor cu până la 26% pentru copiii care provin din familii cu venituri mici.

Educaţia timpurie poate scădea inegalităţile prin faptul că le dă posibilitatea mamelor să revină la serviciu, să muncească şi să îşi sprijine bugetul familiei cu un al doilea venit. În majoritatea ţărilor, participarea femeilor la piaţa muncii este clar legată de vârsta copiilor lor. În Europa, 20% dintre femei declară ca principalul motiv pentru care nu muncesc ar fi responsabilităţile familiale – în special că nu au în grija cui să lase copiii, mai ales când aceştia sunt mici, potrivit unui studiu al Comisiei Europene.

Obiectivul principal al politicii educaționale din ultimii ani a fost asigurarea calității moderne a educației, păstrându-și totodată natura fundamentală și răspunzând nevoilor curente și viitoare ale individului, societății și statului. Prioritatea în politica educațională a primei etape de modernizare este implementarea programelor de învățământ preșcolar și adoptarea de măsuri pentru consolidarea sănătății tinerei generații.

Procesul pedagogic acoperă toate direcțiile principale de dezvoltare a copilului (educație fizică, familiarizarea cu lumea înconjurătoare, artistic și estetic etc.), este prevăzut un sistem de măsuri pentru protejarea și îmbunătățirea sănătății copiilor, se respectă principiul exhaustivității, se folosesc programe parțiale care combină diverse aspecte ale procesului pedagogic.

Există, de asemenea, noi tipuri de conținut de muncă netradiționale în instituția de învățământ preșcolar: coregrafie și ritm, predarea unei limbi străine, noile tehnologii ale artelor plastice, instruirea computerului, familiarizarea cu cultura națională, se pune mai mult accent pe crearea condițiilor pentru experimentarea independentă și activitatea de căutare a copiilor înșiși. Există o tranziție către un stil diferit de comunicare și joc cu copilul - ținând cont de

interacțiunea orientată către personalitate. În spațiul educațional de astăzi, este oferită o gamă largă de programe interne care implementează diferite abordări ale organizării procesului pedagogic într-o instituție de învățământ preșcolar. Fiecare dintre ele prezintă o prioritate specială a educației: dezvoltarea cognitivă, estetică, de mediu.

Este important să luăm în considerare faptul că activarea unor zone ale dezvoltării copilului în detrimentul altora duce la o epuizare a dezvoltării personale și la o deteriorare a stării fizice și mentale a preșcolarului. În ciuda acestui fapt, printre tendințele procesului educațional din instituția de învățământ preșcolar în etapa actuală, o creștere a volumului și intensității activității cognitive este semnificativă. Sunt introduse clase suplimentare pentru copil, de exemplu, limbi străine, instruire în calculator, ecologie, siguranța vieții etc.

În același timp, nu există un control și o dozare clară a încărcăturii didactice, multe instituții preșcolare nu au condiții pedagogice adecvate și nu au fost dezvoltate abordări organizaționale și metodologice care să compenseze impactul negativ al stresului intelectual crescut. Inovațiile de acest gen reduc nivelul deja activității motorii, insuficient, potrivit experților, și au un impact negativ asupra stării de sănătate a copiilor. Se știe că nevoia copiilor aflați în activitate fizică este satisfăcută în timpul ședерii într-o vârstă preșcolară doar cu 45-50%, chiar și cu trei exerciții fizice, iar acum la mulți copii de vârstă preșcolară numărul acestora a scăzut la două, și uneori o dată pe săptămână. În programele moderne pentru educația preșcolară, educația fizică nu este o secțiune prioritară.

S-a stabilit că cea mai mare eficacitate a procesului de învățământ preșcolar se obține dacă volumul zilnic de activitate motorie organizată a copilului este de la 30 la 40% din timpul de veghe. Orientarea conținutului programelor în principal asupra dezvoltării mentale a copiilor reduce interesul profesorilor în educația fizică a copiilor preșcolari. Filippova S.O., după ce a analizat conținutul programelor interne de educație fizică în rândul copiilor de vârstă preșcolară, a ajuns la concluzia că aceste programe sunt mai concentrate pe formarea deprinderilor motrice de bază la copii și, într-o măsură mai mică, pe promovarea dezvoltării țintite a calităților motorii, nu afectează în mod direct sistemele și funcțiile corpului copiilor și sănătatea lor.

Multe programe nu acordă suficientă atenție dezvoltării calităților fizice ale copiilor preșcolari, în timp ce un număr semnificativ de copii preșcolari (28–40%) au un nivel scăzut și inferior nivelului mediu de fitness fizic și, ca urmare, indicatorii funcțiilor sistemelor cardiovasculare și respiratorii indică o scădere a capacității de rezervă.

Alături de cele casnice, sistemele de învățământ străin sunt utilizate și în țara noastră: Montessori, Școala Pilot, Pas cu Pas, Centrul de Uși Verzi pentru Socializarea Timpurie a Copiilor, etc. Nu există nici o îndoială că au dobândit experiență pozitivă, dar implementarea sa a fost avem nevoie de un studiu preliminar aprofundat și de evaluare comparativă a eficacității programelor.

După cum arată practica, utilizarea programelor de autori străini în procesul educațional al instituțiilor de învățământ preșcolar nu este întotdeauna justificată. Materialul din astfel de programe este prezentat în mod specific: în unele, structura este destul de pronunțată, în altele este mai mult o anumită filozofie, iar altele sunt tehnologii pedagogice. Programul Step by Step (Universitatea Georgetown, Washington, SUA), în general, neagă clasele ca o formă specială de educație pentru copiii preșcolari și recomandă ca toată educația să fie construită prin joc și activități independente ale copiilor. Cursurile de educație fizică nu sunt prevăzute de acest program. Activitatea motorizată organizată a copiilor este exclusă din regimul zilei în favoarea independenților.

Prin urmare, procesul de dezvoltare a unui copil într-o anumită măsură este spontan întâmplător și haotic. Trebuie menționat că, în ciuda particularității dezvoltării științei și practicilor pedagogice, sistemele de învățământ preșcolar din diferite țări ale lumii se străduiesc să rezolve probleme comune. Este vorba despre determinarea conținutului, formelor, mijloacelor și metodelor cele mai potrivite pentru dezvoltarea psihofizică și socială armonioasă a copiilor.

O analiză a literaturii a arătat că programele de educație preșcolară străină vizează în mare parte natura integrată a curriculumului. Programele preșcolare din Marea Britanie, recunoscând valoarea intrinsecă a copilăriei, o văd ca parte a vieții și nu ca o pregătire pentru învățare în următoarea etapă a vieții, copilul este perceput ca o ființă integrală, toate aspectele fiind interconectate. Prin urmare, instruirea nu este împărțită în subiecți. Cerințele Asociației Naționale Americane pentru Educația Copiilor mici din Statele Unite ale Americii orientează, de asemenea, instituțiile preșcolare spre dezvoltarea și educația „întregului copil": practica trebuie să fie în concordanță cu nivelul de dezvoltare a copiilor, adică. cursul de pregătire nu trebuie împărțit în discipline separate.

Continuând conversația despre problemele programelor educaționale pentru instituțiile de învățământ preșcolar, nu se poate spune că toate sunt destinate în special copiilor sănătoși, a căror valoare, potrivit Institutului de Cercetare Științifică pentru Protecția Sănătății Copiilor și Adolescenților din cadrul Centrului Științific pentru Sănătate al Sănătății, este doar de aproximativ 10%. Atunci când planificăm procesul pedagogic, DOE practic nu ia în considerare starea de sănătate mintală, resursele adaptative și capacitățile copiilor.

Tendința de deteriorare a stării de sănătate a copiilor preșcolari necesită educație fizică și muncă pentru sănătate direct în condițiile educației preșcolare, unde copilul este aproape zilnic și unde, prin urmare, este posibil să se asigure expunerea la timp și regulat. În sistemul modern de învățământ preșcolar public, au avut loc schimbări calitative asociate cu apariția diverselor tipuri și tipuri de învățământ preșcolar, distribuite în diferite categorii.

BIBLIOGRAFIE:

JINGA I. *Educaţia şi viaţa cotidiană*. Bucureşti: Editura didactică şi pedagogică R.A.,2008.

ALBU G., (2002) In cautarea educatiei autentice,Polirom,Iasi

CRISTEA.S., (1997). Obiectivele pedagogice ale procesului de invatamant (in Pedagogie), vol.2. Pitesti, Editura Hardiscom,

„TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT”

PROF. ÎNV. PREȘC. ROȘU DANIELA ȘTEFANIA

GRADINITA CU P.N. DOANCA

Inovația este motorul principal al creșterii in economia globală de astăzi. Prin introducerea în practică a inovațiilor se obtin produse cu calități îmbunătățite, servicii de calitate, metode moderne de management al forței de muncă. Inovația presunpune creativitate, deoarece, găsirea soluției la probleme ce apar, necesită creativitate. Metodologia de instruire se caracterizează printr-o permanentă deschidere la înnoire, lainovaţie. Reconsiderarea finalităţilor şi conţinuturilor învăţământului este însoţită de reevaluarea şiînnoirea metodelor folosite în practica instructiv-educativă.Natura cu valoare de simbol reprezintă o întruchipare a existenţei noastre. Ea constituie condiţia primară pentru apariţia, menţinerea şi dezvoltarea omului considerat ca cea mai tulburătoare operă a evoluţiei societăţii. Modernizarea şi adecvarea învăţământului la realităţile sociale sunt cerinţe la care au încercat să răspundă sistemele educaţionale din toate timpurile.

Actul didactic era redus la transferul de cunoştinţe dinspre manual şi profesor spre elev, din necesitatea de a sistematiza informaţiile şi de a elimina factorii perturbatori. Gândirea şi acţiunile elevilor erau riguros dirijate. Ei erau invitaţi să asculte explicaţii, să înţeleagă demonstraţii şi să formuleze judecăţi de valoare pe baza unor raţionamente constituite.

Teoria şi practica pedagogică, fundamentate pe echilibrul dintre teoretizare şi creativitate, au fost promovate în România interbelică. în învăţământul de după al doilea război mondial, obiectivul principal al instruirii era dobândirea cunoştinţelor, buna pregătire a elevilor, măsurându-se prin volumul şi diversitatea informaţiilor cunoscute.

Învăţarea prin fixarea şi repetarea cunoştinţelor nu se realiza decât individual, iar confruntarea de idei era stopată de adevăruri infailibile.

Tendinţele actuale de globalizare au modificat paradigma educaţională prin deplasarea centrului de greutate dinspre învăţarea conformistă spre cea inovatoare. În noul context , accentul cade pe: cultivarea receptivităţii şi formarea abilităţilor care permit elevilor să conexeze rapid şi eficient informaţiile noi;

- facilitarea accesului direct la sursele de informare;

- preocuparea pentru performanţele individuale;
- stimularea creativităţii şi activităţii în echipă;

Trecerea de la însuşirea statică a cunoştinţelor, teoriilor şi opiniilor la un sistem practic şi creativ, care încurajează inventivitatea, determină adaptarea evaluării la noile metode şi deplasarea dinspre cuantificarea răspunsului care reproduce materia predată către o măsurare bazată pe creativitate şi pragmatism. Sistemul valorizării fixe care etichetează şi stigmatizează tinde să fie înlocuit cu o evaluare flexibilă cu rol auxiliar, descriptiv şi subordonat.

Prin utilizarea metodelor şi procedeelor activ - participative elevii sunt antrenaţi direct în dobândirea cunoştinţelor prin efort propriu , sunt participanţi la propria lor instruire şi îşi asumă responsabilităţi pentru autoeducaţie.

Lor li se acordă un rol activ în prelucrarea informaţiilor, în exersarea propriilor facultăţi mintale.

Totodată, se schimbă rolul învăţătorului: din transmiţător de cunoştinţe devine îndrumător, organizator al procesului de însuşire a cunoştinţelor , de formare a priceperilor şi deprinderilor.

Elevii sunt îndrumaţi să pătrundă în cunoaşterea tainelor naturii, să încorporeze datele cunoscute în experienţa proprie, să înveţe cum să valorifice cunoştinţele în activităţi practice.

A-i învăţa pe elevi cum să înveţe a devenit astăzi o problemă majoră a şcolii, iar învăţarea , prin descoperire, în clasă, o sarcină permanentă.

Să nu uităm o clipă, că am ieşit în luminişurile civilizaţiei umane cu cutezanţa şi înţelepciunea de a transmite generaţiilor ce ne urmează capacitatea de a se desăvârşi întru fiinţa şi prin respect faţă de natură.

Într-o lume aflată în permanentă transformare, finalităţile educaţiei sunt rezultatele unor opţiuni. Modernizarea învăţământului prin utilizarea metodelor şi procedeelor moderne de învăţare - evaluare care permit reasamblări, reajustări şi adaptări la disciplinele de învăţământ depinde, în ultimă instanţă, de cunoaşterea, înţelegerea şi abilitatea de a le folosi.

In cadrul unui sistem de instruire, metodologia didactica trebuie sa fie in consonanta cu toate modificarile survenite in ceea ce priveste finalitatile educatiei, continuturile invatamantului, noile cerinte ale elevilor si societatii.

Exista o serie de exigente si cerinte spre care ar trebui sa evolueze metodologia de instruire:

- punerea in practica a noi metode si procedee de instruire care sa solutioneze adecvat noile situatii de invatare.

-folosirea pe scara mai larga a metodelor activ-participative, prin activizarea structurilor cognitive si operatorii ale elevilor si apelarea la metodele pasive numai cand este nevoie/ maximiza-rea dimensiunii active a metodelor (in mai toate metodele identificam aceasta potentialitate) si minimalizarea efectelor pasive. Metodele activ-participative implica elevul cu resursele sale (intelectuale, afectiv-volitive, motivationale), privesc elevul ca pe un constructor al personalitatii sale, promoveaza invatarea activa, se bazeaza pe curiozitate epistemica, pe initiativa, asocia-za efortul de gandire cu efortul practic, pun accent pe studiul independent, pe tehnicile autodi-dactice, imbina munca individuala cu cea in echipa.

-renuntarea la o metoda dominanta in favoarea varietatii si flexibilitatii metodologice, care sa vina in intampinarea nevoilor diverse ale elevilor si care sa fie adecvate permanent la noile si-tuatii de invatare; utilizarea unor combinatii si ansambluri metodologice prin alternari ale unor caracteristici (in planurile activitate- pasivitate, abstractizare- concretizare, algoritmizare- euris-ticitate etc);

-instrumentizarea optima a metodologiei prin integrarea unor mijloace de invatamant adecvate care au un aport autentic la eficientizarea predarii- invatarii; nu e vorba de o simpla adaugare a unui mijloc de invatamant, oricat de sofisticat ar fi el, ci de o redimensionare, o pregatire a acestuia in perspectiva metodologica (ex. programe structurate explicit pentru invatarea asistata de ordinator);

-extinderea folosirii unor metode care solicita componentele relationale ale activitatii didactice, respectiv actul comunicational pe axa profesor- elevi sau pe directia elevi- elevi; atenuarea tendintei magistrocentriste a metodologiei didactice; intarirea dreptului elevului de a invata prin participare, alaturi de altii (se tinde sa se revitalizeze metodele clasice, bazate pe comunicare ca reactie la tendinta de tehnologizare, de dezumanizare a invatamantului);

-accentuarea tendintei formativ- educative a metodei didactice; extinderea metodelor de cautare si identificare ale cunostintelor, si nu de transmitere a lor ; cultivarea metodelor de autoinstructie si autoeducatie permanente; promovarea unor metode care ii ajuta pe elevi in sen-sul dorit; adecvarea metodelor la realitatea existenta, “pragmatizarea” metodologiei.

Bibliografie:

Teoria și metodologia instruirii; Teoria și metodologia evaluării / Elena Tiron, Tudor Stanciu. - Bucureşti :

Tendinte Si Orientari In Didactica Moderna de Mariana Marinescu

Metode de învățământ, de Ioan Cerghit Ediția a IV-a revăzută și adăugita

IMPACTUL NOILOR TEHNOLOGII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Autor prof. Mircea Rotar
C.N. "Samuil Vulcan", Beiuș

În următorii ani, învățământul românesc va beneficia de o serie de transformări semnificative, datorită unor proiecte de finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR). Unitățile de învățământ secundar superior, atât de stat, cât și cele particulare acreditate, alături de palatele și cluburile copiilor, vor fi dotate cu echipamente TIC de tip „smart lab" și materiale educaționale destinate dezvoltării unor laboratoare digitale inteligente. Aceste laboratoare vor fi utilizabile la toate disciplinele de studiu, oferind un concept modern de învățare virtuală, care poate fi adaptat profilului fiecărui liceu. Această inițiativă marchează un pas esențial în redefinirea procesului educațional, adaptându-l cerințelor unei societăți aflate într-o continuă evoluție tehnologică.

Învățământul liceal în România va trece printr-o serie de transformări semnificative, influențate de avansul tehnologic și de cerințele tot mai complexe ale pieței muncii. Deși aceste schimbări vor varia de la o școală la alta, direcțiile generale sunt deja conturate și promit să redefinească modul în care educăm și pregătim tinerii pentru viitor. Este o cerere mare de personal calificat în domeniul IT dar și în celelalte domenii de activitate și consider că este important să putem oferi copiilor noștri acces la cele mai noi tehnologii și lecțiile într-un format cât mai interactiv și atractiv.

Unul dintre cele mai vizibile semne ale acestei transformări va fi integrarea tehnologiilor de ultimă generație în sala de clasă. Realitatea Virtuală (VR) și Realitatea Augmentată (AR) nu vor mai fi simple curiozități tehnologice, ci instrumente esențiale în predare. Imaginați-vă un curs de biologie în care elevii pot explora structura celulară la o scară detaliată sau o lecție de istorie unde pot călători virtual în Roma sau Grecia antică. Aceste experiențe imersive vor face procesul de învățare mult mai captivant și interactiv, permițând elevilor să înțeleagă concepte complexe într-un mod intuitiv și vizual.

De asemenea, laboratoarele inteligente, echipate cu tehnologie de vârf precum imprimante 3D și dispozitive IoT, vor deveni un standard în școlile din întreaga lume. Aceste Smart Lab-uri vor oferi elevilor nu doar oportunitatea de a învăța, ci și de a crea, de a experimenta și de a inova. Într-o astfel de atmosferă, tinerii vor putea dezvolta abilități practice care le vor fi de un real folos în viitoarele lor cariere. Elevii vor avea o mai bună perspectivă ale unor obiecte prin modelarea lor atât în spațiul virtual cât și transpunerea lor în realitate.

Totodată, cererea tot mai mare pentru competențe tehnice va impulsiona expansiunea orelor de robotică și programare în curriculumul liceal. Într-o lume din ce în ce mai automatizată, cunoașterea algoritmilor și a inteligenței artificiale va deveni esențială. Elevii nu vor învăța doar cum să folosească tehnologia, ci și cum să o creeze, cum să o îmbunătățească și cum să o utilizeze pentru a rezolva problemele reale cu care se confruntă societatea. Cluburile de robotică și

competițiile din acest domeniu vor înflori, oferind elevilor o scenă pe care să își testeze ideile și să concureze la nivel național și internațional.

Pe lângă competențele tehnice, educația va trebui să se concentreze tot mai mult pe dezvoltarea abilităților transversale și a competențelor soft. Într-un peisaj profesional în continuă schimbare, abilități precum comunicarea eficientă, munca în echipă, gândirea critică și rezolvarea problemelor vor fi la fel de importante ca și cunoștințele tehnice. Școlile vor avea rolul de a forma nu doar experți în domeniul lor, ci și indivizi capabili să se adapteze rapid și să colaboreze eficient în echipe diverse.

Inteligența Artificială va juca, de asemenea, un rol crucial în personalizarea procesului educațional. În viitorul apropiat, platformele de învățare asistate de AI vor deveni tot mai comune, oferind elevilor lecții și exerciții adaptate nevoilor lor specifice. Aceste sisteme vor putea identifica punctele slabe ale fiecărui elev și vor ajusta conținutul în funcție de progresul său, asigurând o învățare mai eficientă și mai rapidă. Suportul educațional nu va mai fi limitat la orele de curs; chatbot-urile și asistenții virtuali vor fi disponibili pentru a oferi răspunsuri și îndrumări la orice oră din zi.

Educația digitală va continua să crească în importanță, cu platformele de e-learning oferind resurse variate și accesibile. Într-o lume în care informația este la doar un clic distanță, elevii vor avea oportunitatea de a explora și de a învăța într-un ritm propriu, dezvoltându-și interesele și abilitățile în mod independent. Acest model hibrid de învățare, combinând lecțiile tradiționale cu resursele online, va deveni tot mai frecvent, adaptându-se nevoilor diverse ale elevilor.

O altă dimensiune esențială a educației viitorului va fi legată de securitatea cibernetică și etica digitală. Pe măsură ce tehnologia devine omniprezentă, este crucial ca elevii să înțeleagă riscurile asociate și să fie pregătiți să navigheze în lumea digitală în mod responsabil. Cursurile care acoperă securitatea cibernetică și protecția datelor personale vor deveni o componentă esențială a curriculumului, formând utilizatori conștienți și responsabili.

În final, parteneriatele dintre școli și industrie vor juca un rol tot mai important în modelarea educației liceale. Companiile de tehnologie vor colabora cu școlile pentru a asigura că materialele și competențele predate sunt aliniate la cerințele pieței muncii. Aceasta nu va însemna doar furnizarea de echipamente sau resurse, ci și crearea de oportunități pentru stagii, mentorat și experiență practică, pregătind elevii pentru tranziția directă în carieră.

Transformările care se anunță în educația liceală vor aduce provocări, dar și oportunități extraordinare. Dacă vom reuși să adoptăm aceste noi tehnologii și să adaptăm curriculumul în mod corespunzător, vom putea pregăti o generație de tineri nu doar pentru cerințele imediate ale pieței muncii, ci și pentru a deveni liderii și inovatorii de mâine. În esență, educația trebuie să evolueze pentru a rămâne relevantă într-o lume în continuă schimbare, iar cei care vor reuși să facă acest lucru vor asigura un viitor mai bun pentru elevii lor.

Importanța utilizării instrumentelor digitale în predarea activităților din cadrul Domeniului Științe – Cunoașterea mediului, la grădiniță

Domeniul Ştiinţe, prin intermediul activităţii de cunoaştere a mediului înconjurător, la grădiniță, este o poartă către o lume fascinantă de descoperiri şi experimente pentru cei mici. Prin activităţi variate, creative şi adaptate vârstei, copiii pot să-şi dezvolte curiozitatea, să observe lumea din jur şi să înţeleagă mai bine fenomenele naturale, pot descoperi, explora şi interacţiona cu natura, societatea şi obiectele din jurul lor.

De ce sunt importante activitățile științifice la grădiniță?

- **Dezvoltare cognitivă:** Stimulează curiozitatea, gândirea critică, observaţia, compararea şi clasificarea. Copiii învaţă să pună întrebări, să formuleze ipoteze şi să tragă concluzii.
- **Dezvoltare lingvistică:** Îmbogăţirea vocabularului cu termeni specifici despre natură, obiecte, fenomene etc.
- **Dezvoltare socio-emoțională:** Încurajează colaborarea, respectul faţă de natură şi faţă de ceilalţi, precum şi dezvoltarea empatiei.
- **Dezvoltare senzorială:** Activează toate simţurile (văz, auz, pipăit, gust, miros) prin explorarea texturilor,mirosurilor, sunetelor din natură.
- **Stimularea creativității:** Prin experimente şi proiecte, copiii îşi pot folosi imaginaţia şi să găsească soluţii inovatoare.
- **Cultivarea spiritului de observație:** Activităţile ştiinţifice îi încurajează pe copii să observe cu atenţie lumea din jur şi să-şi noteze detaliile.
- **Dezvoltarea abilităților motorii fine și grosiere:** Multe activităţi ştiinţifice implică manipularea de obiecte mici,amestecarea de substanţe sau efectuarea de mişcări precise.
- **Pregătirea pentru școală:** Aşează bazele pentru înţelegerea conceptelor ştiinţifice de bază.

Integrarea tehnologiei digitale în procesul de învățare la o vârstă fragedă, precum cea preșcolară, poate aduce multiple beneficii atât pentru copii, cât și pentru educatoare. În cazul predării științelor la grădiniță, instrumentele digitale pot transforma o materie abstractă într-o experiență interactivă și captivantă.

De ce sunt importante instrumentele digitale în predarea științelor la grădiniță?

• ***Stimularea curiozității:*** Copiii sunt în mod natural curioși și dornici să exploreze lumea din jurul lor.Instrumentele digitale oferă o multitudine de resurse vizuale și interactive care pot să aprindă această scânteie a curiozității și să îi încurajeze pe copii să pună întrebări și să caute răspunsuri.

• ***Învățare prin joacă:*** Copiii învață cel mai bine prin joacă, iar instrumentele digitale oferă o gamă largă de jocuri educative care pot ajuta la consolidarea conceptelor științifice într-un mod distractiv și angajant.

• ***Vizualizarea conceptelor abstracte:*** Multe concepte științifice pot fi greu de înțeles pentru copiii mici. Cu ajutorul animațiilor, simulărilor și a altor instrumente vizuale, educatorii pot face aceste concepte mai concrete și mai ușor de înțeles.

• ***Dezvoltarea competențelor digitale:*** Într-o lume din ce în ce mai digitală, este important ca preșcolarii să dezvolte competențe digitale de la o vârstă fragedă. Utilizarea instrumentelor digitale în grădiniță îi poate ajuta pe copii să se familiarizeze cu tehnologia și să învețe să o folosească în mod eficient.

• ***Personalizarea învățării:*** Instrumentele digitale permit cadrelor didactice să personalizeze experiența de învățare pentru fiecare copil în parte. Astfel, fiecare copil poate progresa în ritmul său propriu și își poate explora interesele individuale.

Exemple de instrumente digitale utile în predarea științelor la grădiniță:

• ***Aplicații educative:*** Există o mulțime de aplicații gratuite sau cu plată care oferă activități interactive și jocuri legate de științe.

Concluzii:

Activitățile din cadrul Domeniului Științe reprezintă o modalitate excelentă de a stimula curiozitatea și creativitatea copiilor. Prin experimente simple și observații directe, copiii vor descoperi lumea din jurul lor într-un mod fascinant și distractiv.

Instrumentele digitale pot fi un instrument valoros pentru educatoarele care doresc să stimuleze interesul copiilor pentru științe și să le ofere o bază solidă pentru învățarea ulterioară. Cu toate acestea, este important ca utilizarea tehnologiei să fie echilibrată și să se integreze într-un curriculum mai larg care include și activități practice și experiențe directe.

Tendințe pentru educație

Prof. Rus Relia,
Școala Gimnazială nr. 200,
București sector 3

Potrivit unui studiu recent realizat de European Political Strategy Center, există mai multe tendințe care modelează educatia. În articolul de față voi prezenta o sinteză a principalelor concluzii ale studiului menționat mai sus.

Învățământul preșcolar sporește cunoașterea, caracterul și abilitățile sociale. În cadrul testelor PISA, copiii de 15 ani care au fost la grădinița pentru un an sau mai mult, au obținut un scor mai mare decât cei care nu au fost, demonstrându-se astfel impactul educational al educației timpurii. De asemenea, învățământul preșcolar are o gama mai larga de beneficii sociale: creșterea probabilității de a avea un stil de viata sănătos, reducerea ratei criminalității și reducerea costurilor sociale ale sărăciei și inegalității. Educatia timpurie poate pune bazele succesului ulterior în viața în ceea ce privește educatia, bunăstarea, capacitatea de inserție profesionala și integrarea sociala.

Oamenii își schimbă locurile de muncă și chiar și profesiile, mult mai des decât o generație în urma. Muncitorul european a ajuns de la avea un loc de munca toată viața, la a avea chiar și mai mult de 10 locuri de muncă. Într-o societate în curs de îmbătrânire, cu forța de munca scăzuta, europenii vor trebui să lucreze mai mult. Asta înseamna că persoanelor cu o vârsta mai mare de 40 de ani le trebuie oferite oportunități substanțiale pentru a-și actualiza abilitățile. Mai putin de 11% din cetățenii europeni cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani sunt implicați în învățarea de-a lungul vieții. În medie, doar 6% dintre lucrătorii cu vârste cuprinse între 55 și 64 de ani participa în prezent la cursuri de formare și educatie. Cerințele pentru competente continuă să evolueze. Investiția în învățarea pe tot parcursul vieții este cea mai bună promisiune pentru a maximiza viitoarea capacitate de angajare. Angajatorii sunt deja cei mai mari contribuabili la învățarea în rândul adulților, iar inovarea la locul de muncă este esențială pentru dobândirea și actualizarea competentelor. De asemenea, instituțiile de învățământ trebuie sa predea avantajele învățării continue și să lucreze mai atractiv și mai deschis.

Astăzi, 93% din locurile de munca europene folosesc computer și nu există aproape nici un loc de muncă care nu necesită abilitați digitale cel putin de bază și totuși, marea majoritate a locurilor de munca nu au luat nici o măsura împotriva lipsei competentelor digitale ale angajaților. Într-o lume în care aproape orice se face digital, de exemplu

cumpărăturile sau plata facturilor, lipsa competențelor poate fi un dezavantaj atât la muncă, cât și în viata socială. Asa cum matematica este fundamentală pentru oricine, indiferent de profesie, și competențele digitale vor deveni necesare "supraviețuirii" în societatea de astăzi, unde conectivitatea omniprezentă constituie noul normal.

Progresele tehnologice permit o revoluție a inteligenței artificiale prin care aparatele pot să învețe și să preia sarcini din ce în ce mai complexe.Deoarece oamenii se găsesc din ce în ce mai des în situația în care concurează cu robotii, sistemele educationale trebuie să se reorienteze asupra abilitaților și competentelor care au jucat un rol important la început în succesul speciei umane, cum ar fi: creativitatea, negocierea, adaptabilitatea, gândirea critică, munca în echipă, empatia și emoțiile, comunicarea interculturală.

Economiile moderne sunt din ce în ce mai mult construite în jurul capitalului uman și prin urmare, exista o nevoie mult mai puternică de a maximiza potențialul tuturor. Căile de învățare individualizate pot ajuta elevii și lucrătorii să își dezvolte talentele înnăscute și capacitățile. Până în prezent, costurile ridicate au constituit un obstacol în extinderea acestor abordări, pentru ca acest lucru ar însemna angajarea unui număr semnificativ de profesori sau traineri. Datorita apariției unor noi tehnologii și resurse, în curând, acest lucru nu va mai fi un motiv. Învățarea poate fi transformata într-o experiența personalizată în care fiecare abordează problemele într-un mod propriu și dobândește cunoștințe în propriul său ritm.

Provocările globale și locale, cum ar fi schimbările climatice, alimentația, securitatea apei și a energiei sau sănătatea, sunt din ce în ce mai complexe și necesita interdisciplinaritate. Multidisciplinaritatea este esențiala pentru a înțelege cauzele și complexitatea de provocări moderne și de a dezvolta soluții inovative.

Numărul de actori care oferă noi platforme și metode de instruire au crescut exponențial și nu se mai limitează la instituțiile de educatie formală. Peste 800 de universități oferă deja aplicații cu lecții, ceea ce face posibilă învățarea oricărui lucru, oricând și oriunde, de pe un smartphone sau tabletă. Tehnologiile digitale reprezinta un catalizator pentru personalizarea învățării și transformarea acesteia într-o experiența de învățare din ce în ce mai activă și mai flexibilă.

Europa are cea mai educată forță de muncă din istoria sa. Aproape 40% din europeni au studii superioare, putin peste un deceniu în urma fiind de 25%. Totuși, Europa se luptă cu un nivel ridicat al șomajului în rândul tinerilor. Tinerilor absolvenți le este mai greu decât oricând sa își găsească un loc de munca, iar atunci când o fac, profesează în domenii diferite față de cele pe care le-au studiat.

Aproape 8 din 10 elevi de liceu nu pot face diferența dintre știrile “false” și cele reale. Prin utilizarea de algoritmi, social media poate crea camere de ecou puternice, incluzând credințe preconcepute, opinii, viziuni și animozități și pot fi, de asemenea, utilizate ca platforme de diseminare a influentei externe. Sistemele noastre educaționale trebuie să integreze gândirea critică. Evaluarea informațiilor și cunoștințele de mass-media vor fi unele dintre cele mai importante abilitați ale secolului 21 încă de la vârste foarte fragede.

Primele universități din lume au fost înființate în Europa. Dar astăzi, universitățile de cea mai înaltă clasă din lume nu se afla în Europa, marea majoritate găsindu-se în SUA.Într-un moment în care universitățile europene riscă să intre în regres, aducerea a cât mai multi cercetători din întreaga lume în Europa ar putea susține excelența europeană în materie de cercetare și competivitatea globală

Bibliografie:

1. https://wayback.archive-it.org/12090/20191129071620/https://ec.europa.eu/epsc/

Transformări și Tendințe în Învățământul Educației Fizice și Sportului

Ruseanu Iulian
Școala Gimnazială Nr.1 Vlad Țepeș, Județul Călărași

Introducere

Educația fizică și sportul au evoluat considerabil în ultimele decenii, adaptându-se la noile cerințe ale societății și la cercetările recente în domeniu. În această lucrare, ne propunem să explorăm transformările recente și tendințele emergente în educația fizică și sportivă, subliniind importanța lor în dezvoltarea holistică a elevilor și în promovarea unui stil de viață sănătos.

Transformări în Educația Fizică și Sport

1. Integrarea Tehnologiei

Una dintre cele mai semnificative transformări în educația fizică este integrarea tehnologiei. Utilizarea dispozitivelor wearable, precum ceasurile inteligente și brățările fitness, permite monitorizarea performanței fizice și a progreselor individuale ale elevilor. Aceste tehnologii oferă feedback în timp real și ajută la personalizarea programelor de exerciții. De asemenea, aplicațiile de fitness și platformele online facilitează accesul la resurse educaționale și la exerciții variate, sprijinind atât elevii, cât și profesorii în activitățile lor fizice.

2. Abordări Pedagogice Moderne

Metodele pedagogice din educația fizică s-au schimbat pentru a include abordări mai incluzive și personalizate. Pedagogia centrată pe elev pune accent pe dezvoltarea abilităților individuale și pe promovarea unei experiențe pozitive în activitățile fizice. De exemplu, metoda „învățării prin descoperire” încurajează elevii să exploreze diferite sporturi și activități fizice, adaptându-le în funcție de preferințele și abilitățile lor. Acest tip de abordare contribuie la dezvoltarea autonomiei și la stimularea motivației intrinseci.

3. Promovarea Diversității și Incluziunii

În ultimii ani, s-a observat o creștere a accentului pe diversitate și incluziune în educația fizică. Proiectele și inițiativele destinate elevilor cu dizabilități fizice sau cognitive au fost extinse, facilitând participarea acestora la activitățile sportive. De exemplu, programele adaptive de sport sunt create pentru a răspunde nevoilor specifice ale fiecărui elev, asigurând un mediu de învățare echitabil și accesibil.

Tendințe Emergentă în Educația Fizică și Sport

1. Educația pentru Sănătate și Wellness

Un accent tot mai mare este pus pe educația pentru sănătate și wellness. Curriculumul educației fizice integrează acum componente de nutriție, sănătate mentală și dezvoltare personală. Proiectele care combină exercițiile fizice cu educația despre alimentație sănătoasă și gestionarea stresului ajută elevii să adopte un stil de viață echilibrat și să înțeleagă importanța unui regim holistic pentru bunăstarea lor generală.

2. Sporturi Alternative și Activități Non-Tradiționale

Sporturile alternative și activitățile non-tradiționale câștigă popularitate în rândul elevilor. Activități precum yoga, dansul, escalada și sporturile de aventură sunt integrate în curriculumul educației fizice pentru a diversifica experiențele fizice ale elevilor. Aceste activități nu numai că aduc diversitate în programul de educație fizică, dar contribuie și la dezvoltarea abilităților de echipă, a coordonării și a încrederii în sine.

3. Educația Fizică Digitală

Educația fizică digitală este o tendință emergentă care utilizează platforme online și resurse digitale pentru a îmbunătăți experiența educațională. Programele de educație fizică online și aplicațiile interactive permit elevilor să participe la lecții de sport și fitness de la distanță, să acceseze materiale educaționale și să participe la competiții virtuale. Această tendință a fost accelerată de necesitatea de a asigura continuitatea învățării în contexte de distanțare socială.

Concluzie

Transformările și tendințele actuale în educația fizică și sportivă subliniază importanța adaptării la noile cerințe și tehnologii, promovând un mediu educațional diversificat și incluziv. Prin integrarea tehnologiei, abordărilor pedagogice moderne și educației pentru sănătate, educația fizică poate contribui semnificativ la dezvoltarea completă a elevilor și la promovarea unui stil de viață sănătos și activ.

Bibliografie

- Bailey, R. (2006). *Physical Education and Sport in Schools: A Review of the Effectiveness of the National Curriculum*. British Journal of Sports Medicine.
- Chen, A., & Martin, S. (2007). *Developing a Comprehensive Physical Education Curriculum: Current Trends and Future Directions*. Journal of Physical Education, Recreation & Dance.
- Hardman, K., & Marshall, J. J. (2000). *The World Wide Survey of School Physical Education*. European Physical Education Review.
- Kirk, D. (2013). *Physical Education Futures*. Routledge.

Importanța implementării proiectelor eTwinning și Erasmus la ciclul primar

Prof. Delia Corina Rusz
Școala Profesională „George Coșbuc”
Mediești Aurit

Într-o lume din ce în ce mai interconectată, educația joacă un rol crucial în pregătirea copiilor pentru viitor. Eu am fost preocupată mereu de acest lucru, iar din anul 2014 am inceput să lucrez în proiectele eTwinning descoperind astfel beneficiile acestora. Mai târziu am aplicat și pentru proiectele Erasmus descoperind importanța implementării acestor proiecte la elevii din ciclul primar, iar în continuare doresc să vă împărtășesc câteva din nenumăratele beneficii pe care aceste proiecte le au atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice.

Proiectele eTwinning și Erasmus oferă **oportunități unice de învățare și dezvoltare pentru elevii** din ciclul primar, contribuind la formarea unor competențe esențiale într-un mediu multicultural. Aceste inițiative educaționale sprijină colaborarea internațională, dezvoltarea competențelor digitale și lingvistice, precum și promovarea diversității culturale.

1.Dezvoltarea competențelor digitale

Participarea la proiecte eTwinning presupune utilizarea tehnologiei pentru comunicare și colaborare. Elevii învață să folosească diverse instrumente digitale, precum platformele de videoconferință, forumurile și spațiile de lucru colaborative. Aceste abilități sunt esențiale într-o societate digitalizată și contribuie la formarea unor cetățeni digitali competenți.

2. Îmbunătățirea competențelor lingvistice

Proiectele eTwinning implică colaborarea cu școli din alte țări, ceea ce înseamnă că elevii au ocazia să își îmbunătățească competențele lingvistice. Comunicarea într-o limbă străină, fie ea engleză, franceză sau altă limbă europeană, devine o parte integrantă a proiectului, stimulând învățarea practică și autentică a limbilor străine.

3. Promovarea diversității culturale

Colaborarea cu elevi din alte țări expune copiii la culturi și tradiții diferite. Aceasta promovează respectul și înțelegerea diversității culturale, contribuind la formarea unor atitudini pozitive față de diferențele interculturale. În plus, elevii devin mai deschiși și mai toleranți, calități esențiale pentru cetățenii unei lumi globalizate.

4. Dezvoltarea competențelor sociale și interpersonale

Lucrul în echipă și colaborarea internațională dezvoltă competențele sociale ale elevilor. Aceștia învață să comunice eficient, să lucreze în echipă, să negocieze și să rezolve conflicte. Interacțiunea cu colegi din alte țări contribuie la dezvoltarea abilităților lor de relaționare și îi pregătește pentru interacțiunile sociale complexe din viitor.

5. Creșterea încrederii în sine și a autonomiei

Experiențele internaționale și colaborările transfrontaliere le oferă elevilor ocazia de a-și dezvolta autonomia și încrederea în sine. Participarea la proiecte de mobilitate, cum ar fi schimburile de elevi, îi încurajează să își asume responsabilități și să se adapteze la noi medii și provocări. Acest lucru le întărește capacitatea de a face față situațiilor necunoscute și de a lua decizii independente.

6. Îmbogățirea experiențelor de învățare

Proiectele eTwinning și Erasmus oferă oportunități de învățare care depășesc cadrul tradițional al sălii de clasă. Elevii au ocazia să participe la activități inovative, să exploreze noi domenii de cunoaștere și să învețe prin metode interactive și colaborative. Aceste experiențe de învățare sunt adesea mai captivante și mai relevante, stimulând curiozitatea și interesul pentru educație.

7. Extinderea rețelelor de prietenie și colaborare

Prin participarea la proiecte internaționale, elevii își extind rețelele de prietenie și colaborare. Aceștia au ocazia să cunoască și să interacționeze cu colegi din alte țări, construind relații de prietenie și colaborare care pot dura toată viața. Aceste conexiuni internaționale le oferă o perspectivă globală și le deschid noi oportunități de învățare și dezvoltare personală.

8. Stimularea creativității și a gândirii critice

Proiectele eTwinning și Erasmus încurajează elevii să gândească creativ și critic, să își exprime ideile și să contribuie la soluționarea problemelor într-un mod inovativ. Activitățile colaborative și interdisciplinare îi provoacă pe elevi să găsească soluții originale și să își dezvolte abilitățile de gândire critică, esențiale pentru succesul lor viitor.

9. Acces la resurse și bune practici internaționale

Prin implicarea în proiecte internaționale, elevii și profesorii au acces la resurse educaționale și bune practici din alte țări. Aceasta le permite să învețe din experiențele și metodele

de predare ale altor școli și să îmbunătățească calitatea educației oferite. Schimbul de idei și cunoștințe contribuie la o educație mai diversificată și mai bogată pentru toți cei implicați.

În concluzie, proiectele eTwinning și Erasmus oferă numeroase beneficii pentru elevii din ciclul primar, contribuind la dezvoltarea lor holistică. Aceste inițiative sprijină formarea unor competențe esențiale pentru viitor, promovează înțelegerea și respectul intercultural, și îmbogățesc experiențele de învățare, pregătindu-i pe elevi pentru o lume globalizată și interconectată.

Participarea la proiectele eTwinning și Erasmus oferă **numeroase beneficii pentru profesori,** contribuind la dezvoltarea lor profesională, îmbunătățirea metodologiilor de predare și extinderea rețelelor de colaborare. Iată principalele avantaje:

1. Dezvoltarea profesională continuă

Proiectele eTwinning și Erasmus oferă numeroase oportunități de formare profesională. Profesorii pot participa la cursuri, ateliere și seminarii organizate în cadrul acestor programe, îmbunătățindu-și competențele pedagogice și metodologice. De asemenea, pot învăța noi strategii de predare și abordări educaționale inovative.

2. Îmbunătățirea competențelor digitale

Participarea la proiecte internaționale implică adesea utilizarea unor platforme și instrumente digitale pentru colaborare și comunicare. Profesorii își dezvoltă competențele digitale, învățând să folosească tehnologii educaționale moderne, care pot fi integrate ulterior în activitatea lor didactică.

3. Extinderea rețelelor profesionale

Prin implicarea în proiecte eTwinning și Erasmus, profesorii au ocazia să colaboreze cu colegi din alte țări, construindu-și rețele profesionale internaționale. Aceste conexiuni pot duce la schimburi de bune practici, colaborări viitoare și dezvoltarea unor proiecte comune.

4. Acces la resurse educaționale diversificate

Proiectele internaționale oferă acces la o varietate de resurse educaționale, de la materiale didactice inovative până la studii de caz și exemple de bune practici din alte sisteme educaționale. Profesorii pot adapta și integra aceste resurse în propria lor predare, îmbunătățind calitatea educației oferite elevilor.

5. Promovarea abordărilor interculturale în educație

Implicarea în proiecte internaționale expune profesorii la diverse culturi și perspective educaționale. Aceasta îi ajută să dezvolte abordări interculturale în predare, promovând respectul și înțelegerea diversității culturale în rândul elevilor. Profesorii învață să gestioneze clase multiculturale și să creeze un mediu de învățare incluziv și tolerant.

6. Stimularea inovării și creativității în predare

Participarea la proiecte eTwinning și Erasmus îi motivează pe profesori să adopte practici inovatoare și creative în predare. Colaborarea cu colegi internaționali și schimbul de idei noi le oferă inspirație și îi încurajează să experimenteze metode didactice neconvenționale, care pot stimula interesul și implicarea elevilor.

7. Îmbunătățirea competențelor lingvistice

Comunicarea cu parteneri din alte țări presupune adesea utilizarea unei limbi străine, de obicei engleza. Profesorii își îmbunătățesc competențele lingvistice prin practică, ceea ce le poate fi de folos în predarea limbilor străine și în dezvoltarea unei comunicări eficiente cu partenerii internaționali.

8. Dezvoltarea competențelor de management și coordonare a proiectelor

Coordonarea unui proiect internațional presupune abilități de management și organizare. Profesorii învață să planifice și să gestioneze activități complexe, să coordoneze echipe internaționale și să monitorizeze progresul proiectelor. Aceste competențe de management sunt valoroase atât în contextul școlar, cât și în dezvoltarea carierei lor profesionale.

9. Creșterea motivației și satisfacției profesionale

Implicarea în proiecte internaționale poate duce la o creștere a motivației și satisfacției profesionale. Profesorii se simt apreciați și recunoscuți pentru munca lor, iar experiențele pozitive și succesele obținute în cadrul proiectelor le oferă un sentiment de realizare și împlinire.

10. Contribuția la internaționalizarea școlii

Participarea la proiecte eTwinning și Erasmus contribuie la internaționalizarea școlii, deschizând noi oportunități de colaborare și schimburi educaționale. Profesorii joacă un rol esențial în promovarea acestei deschideri internaționale, creând legături durabile cu școli și instituții educaționale din alte țări.

Beneficiile pentru profesori derivă din participarea la proiectele eTwinning și Erasmus sunt semnificative și variate. Aceste proiecte contribuie la dezvoltarea profesională continuă, îmbunătățirea competențelor digitale și lingvistice, extinderea rețelelor profesionale și promovarea

abordărilor interculturale în educație. În plus, profesorii dobândesc competențe valoroase de management și coordonare a proiectelor, stimulează inovația și creativitatea în predare și contribuie la internaționalizarea școlii. Toate aceste avantaje duc la o creștere a motivației și satisfacției profesionale, având un impact pozitiv asupra calității educației oferite elevilor.

Vă incurajez să aplicați pentru aceste proiecte, să fiți curioși, curajoși și nu veți regreta!

Bibliografie:

1. Site-ul oficial eTwinning

- https://school-education.ec.europa.eu/en/etwinning

2. Site-ul oficial Erasmus+

https://erasmus-plus.ec.europa.eu/

3. - Ke, F., & Hoadley, C. (2009). "Evaluating Online Learning Communities: What Works? What Doesn't?" Quarterly Review of Distance Education.

4.- European Commission/EACEA/Eurydice. (2019). "Integrating Students from Migrant Backgrounds into Schools in Europe: National Policies and Measures." Eurydice Report. Publications Office of the European Union. Retrieved from [Eurydice] https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice

- European Commission. (2018). "Erasmus+ Higher Education Impact Study." Retrieved from [Erasmus+ Impact Study] https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/46f542d7-2c62-11e9-8d04-01aa75ed71a1/language-en

5. - Holmes, B., & Gardner, J. (2006). "E-Learning: Concepts and Practice." SAGE Publications.

- Redecker, C., & Punie, Y. (2017). "European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu." Publications Office of the European Union.

.

PARTENERIATE CU ELEVII ÎN PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE

Prof. Sabie Ștefan

Parteneriatul cu studenții în predare și proiectarea cursurilor este o practică mai nouă care poate transforma predarea. Se știe că mediile de învățare bogate în relații conduc la îmbunătățiri ale învățării elevilor și ale experiențelor de învățare (Felten și Lambert 2020). Cathy Bovill (2019) definește „parteneriatul" ca „co-crearea învățării și predării are loc atunci când elevii lucrează în colaborare între ei și cu instructorul pentru a crea componente ale curriculei și/sau abordărilor pedagogice" . Tipurile de parteneriat profesor-elev variază foarte mult, de la invitarea studenților să aleagă unele dintre subiectele cursului, contribuția la lecturi, scrierea întrebărilor de examen sau alegerea ponderării sau formatului temelor (Didicher, 2016) până la co-facilitarea sesiunilor de curs și participarea la predare. - proiecte de anchetă sau de reînnoire a curriculumului.

Există multe interpretări ale parteneriatului cu studenții. Healey, Flint și Harrington (2014) susțin că parteneriatul este o „formă specifică de implicare a studenților... un mod de a face lucrurile, mai degrabă decât un rezultat în sine". Felten (2014) și Mercer-Mapstone et. al. (2017) sugerează că inițiativele de parteneriat au loc în patru domenii majore, cu contexte disciplinare și circumstanțe de învățare/predare diferite. Acestea sunt reprezentate în Figura 1.

1. Învățarea, predarea și evaluarea învățării
2. Anchetă bazată pe subiect
3. Bursa de predare si învățare
4. Curriculum și practică pedagogică

Există multe modalități de a implica studenții ca parteneri, care variază de la mize simple, mici, cu puține cerințe de resurse, la intensive, complexe, cu cerințe extinse. Bovill (2019) identifică o tipologie de parteneriat în co-creare și planificare care ilustrează că studenții se pot angaja în diferite roluri, inclusiv reprezentant, consultant, colaborator, co-designer și co-lider/co-facilitator, permițând o gamă de opțiuni pentru instructori a lua în considerare . Parteneriatele variază pe un continuum de la ușor la profund, de la simplu la complex, necesitând diferite niveluri de resurse, timp, risc și angajamente din partea studenților, precum și a instructorilor.

Beneficiile parteneriului cu studentii

Parteneriatele bogate în relații între instructori și studenți au potențialul de a promova un mediu de învățare relațional mai incluziv și mai dinamic, care duce în cele din urmă la rezultate mai bune. Parteneriatele cu studenții în pedagogii bogate în relații îi ajută pe instructori să devină

profesori mai buni, studenți elevi mai buni și toți cetățeni mai buni. Există beneficii bine documentate și rezultate pozitive care rezultă din parteneriatul cu studenții, inclusiv învățare mai profundă, încredere și eficacitate în sine crescute, performanță academică și leadership îmbunătățite. Pentru instructori, există un sentiment de satisfacție sporită, noi convingeri despre predare, încredere sporită a studenților și o experiență de predare mai împlinită.

Într-un mediu de educație bogată în relații, care întruchipează respectul, reciprocitatea și responsabilitatea împărtășită pentru învățare, fiecare elev experimentează o primire autentică și o grijă profundă, toți sunt inspirați să învețe și să dezvolte o rețea de relații semnificative. care contribuie la un sentiment de apartenență și, în cele din urmă, toți elevii explorează întrebările de semnificație și scop personal.

Colaborarea profesor-elev este procesul de împărțire a responsabilității pentru forma, direcția și rezultatele experienței educaționale a unui elev între elevi și profesori. Această colaborare productivă oferă elevilor o voce, le oferă oportunități de rezolvare a problemelor și îi face participanți activi la educația lor.

Prin definiție, colaborarea profesor-elev este centrată pe elev . Elevii au un cuvânt de spus cu privire la ce, când și cum învață. În loc să acționeze ca distribuitori de cunoștințe sau directori de sus în jos, profesorii acționează ca antrenori, ghiduri și resurse pentru a sprijini învățarea elevilor. Această schimbare a rolurilor tradiționale permite studenților să acționeze ca lideri și factori de decizie în propria lor educație și permite o învățare eficientă.

Cum afectează colaborarea performanța elevilor?

Elevii învață și performează cel mai bine atunci când experimentează o învățare semnificativă și implicată : experiențe de învățare care oferă provocare, relevanță și conexiune adecvate cu interesele elevilor. Colaborarea profesor-elev oferă aceste experiențe de învățare eficiente și întărește performanța elevilor prin centrarea pasiunii studenților și punându-le pe elevi pe scaunul șoferului.

În timp ce profesorul modelează în special parcursul academic al elevului, părinții sunt cei care transmit valorile. Dacă părinții reușesc să își îndeplinească acest rol, copilul ajunge la școală dornic să învețe, înțelegând importanța educației. Părinții și profesorii devin astfel parteneri de învățare ai elevului. Dacă oricare dintre aceste părți din triunghi nu se implică suficient, lucrurile riscă să se destrame.

Deși elevii pot comunica zilnic atât cu profesorii, cât și cu părinții lor, din păcate, colaborarea dintre părinți și profesor este în cele mai multe dintre cazuri lacunară și nu asigură suportul necesar elevului, fapt care se degradează pe măsură ce elevul crește.

În contextul pandemiei Covid-19 și a școlii online, părintele a intrat de multe ori în clasa virtuală, asistând la procesul educațional. A preluat multe din sarcinile profesorului în ceea ce privește disciplinarea copilului, stabilirea unui program riguros dar și a unui cadru propice de învățare.

Când părinții fac parte din procesul de comunicare, ei pot deveni liderii triunghiului și se pot asigura că pot alinia mai bine ceea ce se întâmplă acasă cu ceea ce se întâmplă la școală. Ajută la crearea unui sistem de feedback atunci când părintele știe ce se întâmplă. Îi ajută să răspundă la întrebarea „Practică ceea ce îl învăț eu acasă?"

Cum implicăm părinții în procesul de educare al elevilor?

Cum putem aplica principiile mentalității deschise în a menține echidistantă relația elev-profesor-părinte, astfel încât fiecare să-și îndeplinească atribuțiile cât mai bine?

Cum folosim tehnologia pentru a îmbunătăți relația dintre părinți și profesori în favoarea elevului?

Cum putem crea un parteneriat între elev-profesor-părinte pe tot parcursul școlar al copilului, parteneriat care să-l ajute să-și maximizeze potențialul de dezvoltare?

Cum poate asigura managementul școlar sau sistemul educațional crearea acestui parteneriat?

BIBLIOGRAFIE

- Addy, TM, Berkove, E., Borzone, M., Butler, M., Cham, F., deSaussure, A., Exarhos, A., Mancuso, M., Rizk, M., Rossmann, T., Ruebeck , C., & Younas, H. (2022). Parteneriate pedagogice studențești pentru a promova predarea incluzivă în timpul pandemiei de COVID-19. Jurnalul internațional pentru studenți ca parteneri , 6 (1), 81–89. https://doi.org/10.15173/ijsap.v6i1.4869
- Cook-Sather, A. Boville, C., Felten, P., (2014). Implicarea studenților ca parteneri în învățare și predare: un ghid pentru facultate , Wiley. ProQuest Ebook Central , https://ebookcentral.proquest.com/lib/sfu-ebooks/detail.action?docID=1650837 .
- Bovill, C. (2019). O co-creare a tipologiei de învățare și predare: Ce fel de co-creare plănuiți sau faceți? Jurnalul internațional pentru studenți ca parteneri , 3 (2), 91–98. https://doi.org/10.15173/ijsap.v3i2.3953

Transformări și tendințe în învățământul primar și gimnazial în ultimii 20 de ani la noi în țară

prof. Șandor Gheza Rafael
Școala Gimnazială "Dr. Aurel Vlad" Orăștie

În ultimele două decenii scurse, învățământul primar și gimnazial din România a trecut prin multiple transformări și a fost influențat de diverse tendințe. Acestea reflectă schimbările sociale, economice și politice, precum și eforturile de aliniere la standardele europene și internaționale. Iată câteva dintre principalele transformări și tendințe:

Reformele curriculare

- Curriculumul național a fost revizuit de mai multe ori, cu scopul de a moderniza conținuturile și de a pune un accent mai mare pe competențe, în detrimentul cunoștințelor teoretice. S-au introdus discipline noi și s-a accentuat abordarea interdisciplinară.
- S-a pus un accent mai mare pe competențele de comunicare, competențele digitale, gândirea critică și abilitățile de rezolvare a problemelor.

Evaluarea elevilor

- Evaluarea națională la finalul clasei a VIII-a: Evaluarea a devenit mai standardizată și uniformizată, cu introducerea testelor naționale, care joacă un rol esențial în tranziția elevilor către liceu.
- Evaluările de la clasele a II-a, a IV-a și a VI-a: Acestea au fost introduse pentru a monitoriza progresul elevilor pe parcursul ciclului primar și gimnazial, oferind o imagine de ansamblu asupra evoluției lor.

Digitalizarea educației

- Introducerea tehnologiei în sălile de clasă: Utilizarea calculatoarelor, tabletelor și a internetului a devenit din ce în ce mai frecventă. De asemenea, s-a dezvoltat infrastructura pentru predarea digitală, mai ales în urma pandemiei de COVID-19.
- Educația online: Pandemia a accelerat tranziția către predarea și învățarea online. Deși au existat provocări, a reprezentat un catalizator pentru integrarea tehnologiei în educație.

Formarea continuă a cadrelor didactice

- Cadrele didactice au avut acces la programe de formare pentru a se adapta la noile cerințe curriculare și tehnologice. S-a pus accent pe formarea în competențe digitale, managementul clasei și metode de predare centrate pe elev.
- Introducerea metodologiilor moderne de predare: Accentul s-a mutat treptat de la predarea clasică, frontală, la metode interactive, centrate pe elevi, care favorizează învățarea activă și colaborativă.

Descentralizarea și autonomia școlară

- S-a încercat transferul unor atribuții de la Ministerul Educației către autoritățile locale și către școli. Acest proces, deși implementat parțial, vizează o mai mare flexibilitate și adaptabilitate la nivel local.
- Școlile au dobândit mai multă autonomie în privința gestionării resurselor și a dezvoltării ofertei educaționale.

Incluziunea și diversitatea în educație

- Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES): S-a promovat integrarea copiilor cu dizabilități și nevoi speciale în școlile de masă, fiind dezvoltate programe de suport și adaptări curriculare.
- Diversitatea culturală: În contextul migrației și al schimbărilor demografice, s-a pus un accent tot mai mare pe promovarea diversității și a incluziunii în școli.

Internaționalizarea educației

- Programe și proiecte europene: Participarea României la programe europene, cum ar fi Erasmus+, a permis atât elevilor, cât și cadrelor didactice să participe la schimburi educaționale, să învețe din experiențele altor țări și să adopte bune practici.
- Alinierea la standardele europene: În mod constant, s-a urmărit alinierea la politicile educaționale europene, inclusiv în ceea ce privește evaluarea și certificarea competențelor.

Îmbunătățirea infrastructurii școlare

- Reabilitarea și modernizarea școlilor: Fondurile europene și guvernamentale au fost utilizate pentru reabilitarea școlilor, dotarea acestora cu echipamente moderne și asigurarea unui mediu educațional adecvat.
- Școli inteligente: În unele zone, s-a pus accent pe transformarea școlilor în „școli smart” prin utilizarea tehnologiei pentru managementul educațional și procesul de predare.

Aceste transformări și tendințe reflectă eforturile de modernizare a sistemului educațional din România și de adaptare la provocările societății contemporane. Deși s-au realizat progrese semnificative, există încă numeroase provocări care necesită atenție pentru a asigura o educație de calitate pentru toți elevii. În România, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor.

Inovațiile în educație

În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ. Astfel, utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc.

De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile. Mai mult decât atât, aceste noi descoperiri ale vremurilor

noastre au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informației și comunicațiilor, inteligența artificială, robotica sau biotehnologiile.

Tendințele în educație

Una dintre tendințele actuale în educație are legătură cu dezvoltarea unor abilități și competențe care să pregătească copiii pentru nevoile actuale ale lumii moderne. Astfel, accentul a început să fie pus pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă și analitică, dar și întreprinderea anumitor skill-uri de comunicare, lucru în echipă și digitale. În același timp, educația a devenit tot mai centrată pe elev, iar profesorii au început să joace rolul „călăuzitorilor", meniți să îi ajute elevii să-și descopere talentele și să-și dezvolte potențialul.

Totodată, în ultimii ani, educația non-formală a început să câștige din ce în ce mai mult teren, prin activități precum voluntariatul, proiectele sociale sau de mediu, educația artistică și activitățile sportive. Acestea oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar. De asemenea, educația interculturală și despre societate sunt și ele tendințe care au luat avânt în ultima perioadă, și care au ca scop dezvoltarea unei conștiințe globale și a unei atitudini pozitive față de diversitatea culturală și socială.

Provocări, soluții și perspective

În ciuda inovațiilor și tendințelor pozitive, sistemul educațional din România are și „merele sale stricate." Una dintre cele mai mari probleme fiind cea a accesibilității la educație, mai ales în mediile rurale sau defavorizate. Din nefericire, mulți copii nu au acces la o educație de calitate din cauza infrastructurii inadecvate, lipsei de resurse și a profesorilor necalificați.

În același timp, absenteismul elevilor, abandonul școlar, corupția în sistemul educațional și subfinanțarea acestuia sunt și ele probleme regăsite în majoritatea instituțiilor de învățământ din România. Mai mult decât atât, ce se presupune a fi pregătire pentru viitorii adulți este în realitate fix opusul, întrucât în România aproximativ 40% din studenți sau absolvenți nu muncesc în domeniile pe care le-au studiat. Iar acest lucru îi poate încuraja pe studenți să își piardă încrederea și motivația în a studia anumite domenii.

Un lucru este sigur, pentru face față provocărilor care s-au ivit în ultimi anii și pentru a îmbunătăți sistemul educațional din România, este necesară implementarea unor soluții, care să implice autoritățile, profesorii, elevii și părinții. Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate.

De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experință plăcută și satifăcătoare în acest sistem. Totodată, este necesar ca programa școlară să fie actualizată, astfel încât să se încurajeze dezvoltarea abilităților și competențelor relevante pentru cerințele din piața muncii și viața în societatea actuală. Un alt aspect important este dezvoltarea parteneriatelor între școli, companii, organizații sau instituții ale statului, astfel încât elevii să aibă acces la oportunități de învățare și de dezvoltare a abilităților în afara programului școlar.

În final, putem spune că sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece, cu toate acestea, pentru ca toți elevii să se bucure de un viitor mai bun și de șanse egale, sunt necesare și mai multe eforturi, care să privească problematica educației din toate unghiurile sale.

Bibliografie

https://eduedu.ro/transformarea-educatiei-in-romania-inovatii-tendinte-si-provocari-in-invatamant

https://chatgpt.com/c/1a90a86a-8ccf-41b3-8555-d4f6b26e139d

Arhive Resurse - Tribuna Învățământului (tribunainvatamantului.ro)

Dimensiunea socială - tehnici de interacțiune și intercunoaștere specifice

Prof. înv. preșcolar Sandu Simona
Școala Gimnazială ”Alexandru cel Bun” Bacău

Dezvoltarea socială, sau socializarea, începe din prima zi de viaţă în interacţiunea cu părinţii şi cu alţi membri ai familiei. Interacţiunea cu alţii înseamnă dezvoltare. Copiii îşi formează diverse abilităţi de comunicare socială pe parcursul primilor ani de viaţă. Ei învaţă să se bucure de compania altor persoane, în afară de părinţi, şi să aibă încredere în ele. În relaţiile lor cu alte persoane, copiii învaţă diverse modalităţi de cooperare, de exprimare a dezacordului, de împărtăşire a sentimentelor, de comunicare şi de afirmare în cadrul grupului; copiii învaţă să activeze în calitate de membri ai unui grup — să participe în activităţi de echipă, să se adapteze la aşteptările altor membri, să respecte drepturile şi sentimentele altora.

O dată cu intrarea în mediul creșei/grădiniței copiii prezintă un nivel mai redus sau mai înalt de adaptare la noile cerinţe şi la regulile de grup. Unii dintre aceştia manifestă greutăţi în a intra în contact cu ceilalţi copii şi cu adulţii iar alţii se integrează cu uşurinţă.

În grupa de copii apar şi se manifestă spontan sentimente de atracţie sau de respingere, de simpatie sau de antipatie, de acceptare sau de neacceptare a celor cu care vin în contact. Aceste interrelaţii socio-afective nu pot fi separate de celelalte interrelaţii care se stabilesc într-un grup, cum ar fi interrelaţiile de cooperare, de competiţie, de comunicare, se poate doar evidenţia faptul că interrelaţiile socio-afective au o importanţă deosebită în desfăşurarea activităţilor instructiv-educative din grădiniţă.

Copiii devin interesați de ceilalți copii de timpuriu, însă interacțiunile lor sunt limitate, din cauza controlului insuficient asupra impulsurilor motivaționale și a incapacității lor de a le dirija voluntar. Pe măsură ce copiii cresc, interacțiunile se înmulțesc, ducând atât la rivalități, certuri și agresiuni interpersonale, cât și la cooperări, simpatii și întrajutorări.

Grădiniţa/creșa asigură lărgirea experienţei personale dar mai ales condiţiile unei activităţi sociale bogate, variate, în care şi prin care copilul va reuşi să preia iniţiativa contactului social mai frecvent, va elabora relaţii de încredere în ceilalţi şi va conştientiza locul şi rolul său în cadrul colectivităţii. Din perspectiva dezvoltării sociale, se constată o creştere a frecvenţei de manifestare a comportamentelor de supunere la reguli, de formare şi menţinere a unei prietenii, de integrare în grupul de prieteni.

În ceea ce priveşte relaţia educator – copil, specialiştii psihologi au identificat aşa numita strategie de organizare a mediului de învăţare şi de prevenire a problemelor de comportament prin: stabilirea rutinelor, stabilirea regulilor, stabilirea limitelor.

Stabilirea rutinelor se referă la organizarea unui mediu prietenos, care să ofere copiilor sentimentul de siguranţă, ne ajută să menţinem disciplina şi determină învăţarea.
Câteva modalităţi de stabilire a rutinelor ar fi: se discută orarul activităţilor zilnice, realizarea unui poster cu imagini sugestive care să ilustreze succesiunea activităţilor, exersarea prin joc de rol a comportamentelor specifice unor rutine.

Stabilirea regulilor ce se referă la limitele comportamentului copiilor.

Stabilirea limitelor ce trebuie să îndeplinească următoarele condiţii: formularea instrucţiunilor în termeni de comportament; formularea instrucţiunilor în termeni pozitivi;

formularea instrucţiunilor după ce s-a atras atenţia copiilor sau a copilului; nu se formulează mai multe instrucţiuni decât este necesar; se oferă posibilitatea copiilor de a fi complianţi.

O altă modalitate de a manageria corect relaţia educatoare-copil este folosirea recompenselor ca modalitate de încurajare a comportamentelor adecvate prin: laudă – ce se referă la întărirea socială pentru comportamente adecvate, recompense, modul cum este abordat comportamentul neadecvat al copilului.

Grupa de preşcolari are elemente ale grupului social şi prin aplicarea metodelor interactive şi de grup am reuşit valorificarea apartenenţei la grupa din care fac parte prin obţinerea performanţelor intelectuale, fizice şi morale la nivelul grupei. La această vârstă copiii îşi exprimă preferinţa pentru anumiţi copii din grupă, iubesc jocul în grup, se conformează normelor şi-i sancţionează pe cei ce încalcă regulile de convieţuire. Am analizat cauzele stărilor conflictuale pentru a le remedia. În cadrul activităţilor, atunci când am găsit oportunităţi, am încercat aşezarea copiilor care se resping în grupuri diferite sau i-am aşezat împreună în activităţi ce presupun lucru în echipă, cu motivaţii comune ce presupun cooperarea. De asemenea am avut în vedere motivarea copiilor spre un comportament non-conflictual iniţiind dialoguri, convorbiri despre toleranţă, prietenie, ajutorare, adresarea unor cuvinte frumoase copiilor pe care nu îi agreează, utilizarea povestirilor morale, a modelului moral.

Dezvoltarea socială cuprinde: dezvoltarea abilităţilor de interacţiune cu adulţii; dezvoltarea abilităţilor de interacţiune cu copii de vârstă apropiată; acceptarea şi respectarea diversităţii; dezvoltarea comportamentelor prosociale.

Dezvoltarea capacității de a interacționa pozitiv cu alţi copii, îndeosebi cu cei de vârstă apropiată:

- să iniţieze o activitate specifică vârstei împreună cu alt copil,
- să se împrietenească şi să menţină prietenia cu cel puțin un copil,
- să rămână cu grupul şi să nu meargă cu persoane necunoscute,
- să interacţioneze din proprie iniţiativă în contexte diferite cu copii apropiaţi ca vârstă,
- să ofere şi să ceară ajutor altor copii atunci când contextul o impune.

Dezvoltarea capacității de a interacționa cu adulţii cunoscuţi:

- să se despartă cu uşurinţă de adulţii cu care sunt obişnuiţi în situaţiile a căror motivaţie este justificată (cât timp merge la grădiniţă, când părinţii lipsesc motivat o perioadă dată etc),
- să răspundă la formulele de salut folosite de adulţi,
- să interacţioneze cu uşurinţă cu adulţii familiari din comunitate,
- să manifeste încredere şi relaţii pozitive faţă de adulţii din anturaj,
- să ceară ajutorul adultului când are nevoie.

Dezvoltarea capacitaţii de a respecta regulile si de a înțelege efectele acestora:

- să urmeze din proprie iniţiativă reguli simple;
- să îşi aştepte rândul în diverse situaţii;
- să fie capabil să folosească jocul pentru a explora, exersa şi înțelege rolurile sociale;
- să anticipeze ce urmează în programul zilnic;
- să-si adapteze comportamentul în funcţie de regulile diferitelor situaţii;
- să participe la activităţile de grup organizate de adulţi.

Dezvoltarea capacității de a-şi asuma responsabilităţi, de a negocia şi participa la luarea deciziilor:

- să utilizeze diferite strategii pentru a participa la joc;
- să aplice diferite strategii pentru a rezolva adecvat problemele individuale sau de grup;
- să negocieze cu alţi copii rezolvarea unei situaţii cu sau fără ajutorul adultului;
- să ia în considerare dorinţele și nevoile altor copii;
- să accepte responsabilităţi şi să le respecte.

Dezvoltarea capacităţii de a coopera cu ceilalţi:

- să se alăture unui grup de copii care desfăşoară o activitate de joc sau de învăţare;
- să se conformeze deciziilor de grup;
- să îşi ofere voluntar ajutorul;
- să îndeplinească o sarcină care contribuie la atingerea unui scop comun.

Activitatea educativă care are ca obiectiv dezvoltarea socio-emoţională a copiilor, se concretizează în plan acţional prin selectarea şi îmbinarea armonioasă a unui set de metode şi tehnici didactice specifice, cum ar fi: jocul de rol, povestirea socio-emoţională, exerciţiul, convorbirea.

Jocurile de grup, expunerea la roluri, comportamente imitative în cadrul jocului de rol, lectura cu personaje diverse şi conversaţiile, exerciţiile de imaginaţie, exprimarea prin formă şi culoare, vin ca sprijin în înţelegerea mecanismelor psihologice, care asociază gânduri, emoţii, cuvinte, sentimente. Jucându-se imaginativ împreună, copiii îşi dezvoltă abilităţi de rezolvare în comun a problemelor, de planificare şi de urmărire a scopurilor, produc idei mai multe şi mai variate, îşi dezvoltă capacitatea de concentrare, de empatie, observă alte perspective ale lumii sociale. Prin joc, copiii îşi construiesc prieteni imaginari, sunt mai cooperanţi fiind expuşi la diverse situaţii de învăţare şi exersare a comportamentelor sociale. În joc se pot observa şi deficitele în dezvoltarea abilităţilor sociale. Prin urmare, jocul este un reper pentru intervenţiile timpurii, pentru rezolvarea acestor deficite. În jocul de rol, copilul imită comportamente sociale și, astfel, își pregătește rolul său în grup și comunitate. În jocul dramatic, copilul se joacă singur sau cu alții și interpretează rolurile care i se par mai interesante și pe care dorește să le învețe.

Jocul de socializare implică interacțiunile copilului cu ceilalți, acțiunea de a da și a lua și înțelegerea faptului că nu este singur în ceea ce face. Socializarea prin joc este dimensiunea fundamentală a jocului, ea încurajând imitația și dezvoltarea aptitudinilor de comunicare socială și de interacțiune cu egalii și cu adulții.

Jocurile şi jucăriile reprezintă cel mai simplu şi eficient mijloc de a-l ajuta pe copil să-şi însuşească principalele aptitudini sociale şi emoţionale. Jocurile de rol sunt cele mai recomandate în acest sens, deoarece îl pot pune pe copil într-o mulţime de situaţii imaginare din care acesta poate învăţa să socializeze cu ceilalţi. Printre jocurile pe care le putem desfăşura cu copiii enumerăm: „Joc de cărţi cu emoţii”, „Surpriza”, „Cursa cu obstacole”, „Campionii”, „Chipuri vesele, chipuri triste”, „La carnaval”etc.

În cadrul lor copiii pot analiza diferite expresii ale chipului uman şi enunţă posibile motive pentru fiecare trăire: veselie – copilul se bucură că a venit la grădiniţă, că a primit o jucărie nouă; tristeţe – copilul nu se simte bine, prietenul lui nu e la grădiniţă, îi e dor de mama; furie – un alt copil i-a luat jucăria preferată, mama nu i-a dat voie să se uite la desene animate etc.

Capacitatea copilului de a interacționa cu alți copii se educă încă de la intrarea in colectivitate. În toate activitățile inițiate, copiii sunt încurajați să colaboreze și să comunice, să se împrietenească şi să menţină prietenia cu cel puțin un copil, să ofere sau să ceară ajutor

altor copii atunci când contextul o impune. Activitățile de dezvoltare personală și activitățile alese au menirea de a forma și dezvolta această capacitate. Jocuri de tipul: Cum salut?; Cum spun mulţumesc?; Cum cer iertare?; Cum mă împac cu prietenul meu?; Unele secrete nu trebuie păstrate niciodată…, în cine pot avea încredere?; Comunic în oglindă; Ce ţie nu-ţi place, altuia nu face!etc., realizate în activitățile de dezvoltare personală, ajută la îmbunătățirea comunicării între copii și facilitează integrarea în colectivitate. De vârste mici trebuie încurajată învățarea prin cooperare, datorită beneficiilor pozitive pentru relațiile sociale, în sensul promovării interacțiunii și dezvoltării unor abilități de comunicare interpersonală și de grup.

Desenul ca dezvoltare socială – copiii arată și vorbesc despre desenele lor cu prietenii și adulții din jurul lor și acest lucru le construiește competența socială. O dovadă că au nevoie să facă parte din domeniul social iar interacțiunile de calitate ale acestora cu părinții, cu adulții sau cu colegii lor, au un impact deosebit asupra învățării lor la nivel psiho-social.

Întâlnirea de dimineață este o activitate planificată, structurată care ocupă un loc important în programul zilnic. Prin acest tip de activitate se creează o atmosferă pozitivă în grupă pe tot parcursul zilei, antrenându-se fiecare membru al grupului. Întâlnirea de dimineață, repetată zilnic devine practic o rutină, o obișnuință, copiii așteptând cu mare drag să se întâlnească și să discute între ei, omiterea ei creează un gol în buna desfășurare a actului didactic și, practic, o ruptură între activități. Familiarizați zilnic cu întâlnirea de dimineață, lor le este asigurată buna cunoaștere a membrilor grupului, vor învăța numele colegilor, crearea unui mediu educațional plăcut, exersarea unor deprinderi și abilități.

Prin integrarea copilului într-un grup social el dobândește abilități în a se raporta la ceilalți membri ai grupului cu care învață să stabilească relații eficiente, este ajutat să rupă relații de dependență față de părinți prin afirmarea capacității de autoservire.

Frecventarea creșei/grădiniței contribuie la procesul general al dezvoltării fizice, psihice și sociale a copilului. Remarc faptul că măcar din punctul de vedere al condiționărilor sociale multiple și al procesului de comparare socială pe care îl provoacă, acest prim mediu organizațional cu care se confruntă copilul exercită o influență profundă, cu rol facilitator pentru experiențele sociale ulterioare.

BIBLIOGRAFIE

- Bernard, M., Programul educaţional DA, POŢI! Un curriculum preşcolar pentru dezvoltarea socio-emoţională (4-7 ani). Editura RTS, Cluj-Napoca, 2009;
- Botiş, A. & Mihalca, L. Despre dezvoltarea abilităţilor emoţionale şi sociale ale copiilor, fete şi băieţi, cu vârsta până la 7 ani. Buzău: Alpha, MDM, 2007;
- Catrinel A. Stefan , Kallay Eva ,"Dezvoltarea competenţelor emoţionale şi sociale la preşcolari ", Ed. ASCR , Cluj Napoca , 2007;
- Petrovai, D. & Petrică, S., Ghid de dezvoltare a abilităţilor de viaţă ale copiilor. Fundaţia „Copiii noştri!", 2010;
- Vrânceanu M., coord. Educaţia şi Dezvoltarea Timpurie a Copilului. Ghidul educatorului, UNESCO-UNICEF. Editat cu concursul CNETIF. Chişinău, 2005;
- Vrăjmaș E., Educația copilului preșcolar, Ed. Pro Humanitate, 1999.

Importanţa atitudinii părinţilor
pentru reuşita şcolara şi profesională a elevului

prof. Sava Cosmin-Constantin
Școala Gimnazială „Episcop Melchisedec Ștefănescu” Gârcina

Acum mai bine de doua sute de ani J.J.Rousseau adresa educatorilor un apel şi un avertisment celebru : « Educatori, invăţati să vă cunoaşteţi copiii ! ». Marele pedagog francez semnala o carenţă de avengură a educaţiei-ignorarea copilului şi a posibilităţilor sale. In ultimile două secole cunoaşterea copilului şi adaptarea conţinuturilor şi a metodelor educaţiei la trebuinţele sale n-au încetat de a constitui priorităţi ale reflexiunii sau ale cercetării psihopedagogice.

Fără îndoială familia, acest prim mediu de viată al copilului, exercită o influenţă considerabilă asupra dezvoltării lui. Istoria fiecărei familii, cu problemele ei specifice,care-i conferă o notă proprie în raport cu toate celelalte,contribuie în mod hotărâtor la conturarea profilului personalităţii copilului, al acestui « candidat la umanitate », cum îl defineşte admirabil Pieron.

Dincolo de cadrul general în care se formează copilul, care, de cele mai multe ori este bun, creând premisa unei dezvoltări normale, armonioase, este suficientă o singură carenţă a familiei pentru a afecta planul vieţii lui psihice, antrenând o întreaga trenă de neajunsuri, printre care şi dificultăţi în activitatea lui dominantă : învăţătura.

Orientarea profesională angajează existenţa de mâine individuală şi socială a copilului.

Când influenţa familiei este pozitivă, copilul fiind îndrumat să îmbraţişeze o profesie potrivită cu înclinaţiile şi posibilităţile sale fizice şi spirituale şi cu necesităţile sociale, faptul că familia işi spune cuvântul hotărâtor în orientarea profesională a copilului este bine venit. În cazul însă când familia are în vedere considerente cu totul exterioare aptitudinilor şi posibilităţilor copilului, greselile pe care le comite în orientarea profesională se vor repercuta nefavorabil atât asupra lui cât şi a societăţii.

Reuşita şcolară şi profesională a elevului implică un oarecare efort din partea educatorilor, atât a părinţilor cât şi a profesorilor. Dar şi unii şi alţii sunt datori să-şi revizuiască relaţiile deficitare cu copiii : părinţii, sub imperiul obligaţiei morale pe care şi-au asumat-o o dată cu aducerea copilului pe lume, profesorii în virtutea îndatoririi umanitare înscrise în codul profesiei de dascăl. Este şi o datorie socială pe care o au aceste două categorii de educatori, fiecare în parametrii specifici de viată, trebuind să creeze condiţia optimă de

formare a OMULUI timpului nostru, chemat să ia parte, competent şi încrezator în forţele sale, la desfaşurarea vieţii sociale.

Pentru şcolari, mijlocul esenţial prin care sunt apreciaţi din punctul de vedere al modului în care ei şi-au îndeplinit obligaţiile şcolare este nota. De notele obţinute depinde statutul fiecaruia din clasă, atitudinea părinţilor şi cunoscuţilor fată de ei şi în bună masură poate fi prevăzut succesul lor în pregătirea pentru profesiunea pe care o vor îmbraţişa-o în viaţă.

Dată fiind această încărcătură complexă de semnificaţii pe care o au notele şcolare, ele reprezintă un stimulent important în dezvoltarea motivaţiei învăţării, în mod deosebit pentru şcolarii mici şi preadolescenţi. Influenţa pe care ele o exercită în acest sens (pozitivă sau negativă) depinde în bună masură de atitudinea cadrului didactic care acordă nota, cât şi de atitudinea părinţilor faţă de notele obţinute de copiii lor. Consecinţele diferitelor atitudini adoptate de părinţi fată de prestaţiile şcolare ale preadolescenţilor asupra motivaţiei învăţăturii acestora sunt deosebit de importante.

S-a constatat ca mojoritatea părinţilor pretind copiilor lor să obtină numai note mari la toate disciplinele. Această constatare permite să se considere că pretenţiile părinţilor faţă de notele pe care « trebuie » să le obţină copiii lor la şcoală reflectă deja o anumită atitudine, cu consecinţe evidente. Este fapt unanim recunoscut că, în cazul în care şcolarii învaţă de teamă (faţă de părinţi sau faţă de profesori), rezultatele lor pot fi îmbunătăţite cel mult pentru moment, adică numai atâta timp cât ei se gasesc sub influenţa sentimentului respectiv generat de prezenţa celui care aplică pedeapsa. În acelaşi timp, în unele situaţii, trăirea puternică a sentimentului de teamă îi împiedică pe elevi să respundă pe masura pregătirii lor, obţinând note mult sub nivelul celor aşteptate. Ambele alternative nu pot duce la formarea unei atitudini pozitive constantă faţă de învăţătură, pentru că în cazul lor această activitate este considerată de elevi drept sursă a tuturor necazurilor cu care ei se confruntă. Este considerată o exagerare dăunatoare pretenţia unor părinti ca întotdeauna copiii lor să obţină note numai de la 7 în sus şi la toate disciplinele. Aceasta, în primul rând, pentru faptul că nu toţi copii au posibilităţi maxime de muncă intelectuală sau fizică pentru toate domeniile de activitate. Atitudinea unor părinţi de a nu accepta asemenea situaţii este inadmisibilă. Ei trebuie să-şi aproprie copiii, să-i înţeleagă, să-i ajute să învingă neajunsurile care apar în urma insuccesului şi nu să-i bruscheze, să-i pedepsească sau să le aplice bataia.

Faţă de astfel de atitudini, care lezează personalitatea preadolescenţilor în plin proces de afirmare, şcoala trebuie să intervină, pentru că ele conduc la desconsiderarea învăţăturii şi a muncii de către elevi, îngreunând deci realizarea unor obiective importante care sunt urmărite în formarea tinerei generaţii în şcoală. Precizările de mai sus nu se opun însă necesităţii luării unor măsuri corespunzatoare în cazul în care copilul manifestă neglijenţă faţă de obligaţiile şcolare, atitudine negativă faţă de învăţătură. În tot cazul, aceste măsuri vor fi

stabilite în funcţie de particularităţile fiecărui copil şi ele nu trebuie să ducă la declanşarea sentimentului de teamă. Părinţilor trebuie să li se explice că datoria lor este ca, împreună cu şcoala, să urmărească stabilirea tuturor cauzelor obiective şi subiective care duc la insuccese în învăţarea preadolescenţilor şi este dorit ca intervenţia lor să fie îndreptată tocmai în direcţia înlăturării cauzelor respective. Acţionând în acest mod, srpijinul familiei pentru formarea la elevi a atitudinii pozitive fată de învătătură, a unor motive eficiente, cu o puternică valoare dinamică, devine real, reprezentând o deosebită importanţă pentru procesul de formare a generaţiei viitoare.

Evaluarea pe care şi-o face iniţial copilul este o reflectare a aprecierii făcute de adult asupra calităţilor şi acţiunilor sale. În general, aprecierea făcută în şcoală este adesea asimilată, interiorizată de elev, devenind o componentă importantă a conştiinţei de sine. Sub influenţa aprecierii se formează la şcolar o anumită atitudine faţă de propria activitate, faţă de sine, se conturează un important element al conştiintei de sine-*autoaprecierea.* Aprecierea inexactă impinge şcolarul pe căi greşite ; cunoscându-se fals prin apreciere, elevul işi alege ţeluri inadecvate şi işi defineşte greşit personalitatea. Luând contact cu realitatile şcolii, cu exigenţele profesorilor, elevul işi fixează, de regulă, un nivel de aspiraţie mai realist decât părinţii, care nu rareori işi fixează scopuri arbitrare, rupte de realităţile şcolii şi de personalităţile elevului. În şcoli se întâlnesc elevi la care nivelul de aspiraţie se situează mult peste nivelul capacităţii şi posibilităţile lor.

Drept urmare, rezultatele la învătătură sunt inferioare celor spre care nazuieşte şcolarul. Uneori, sub îndemnul părinţilor, care nu-i cunosc valoarea şi limitele, elevul aspiră spre scopuri mult mai înalte pentru el (să devină fruntaş la invăţătură, să fie premiant în toate clasele, să devină mare violonist, pictor, sportiv, etc.). Sub presiunea familiei, copilul, într-adevăr, doreşte, aspiră, numai că posibilităţile, capacităţile sale nu-l ajută întotdeauna. În consecinţă, nivelul de realizare este sub nivelul de aspiraţie. În acest caz, consecinţele pot fi neplăcute, ca să nu spunem grave. Obţinând note mai mici decât cele la care se asteaptă, spre care aspiră, elevul este contrariat, dezorientat de performanţele sale şcolare exprimate în note, este nemulţumit de aprecierea profesorului, iar nivelul său de aspiraţie şi conştiinta de sine suferă o puternică distorsiune cu toate consecinţele de ordin afectiv pe care fenomenul le provoacă. Dacă la notele obţinute, care sunt mereu altele decât cele dorite se mai adaugă şi reprosurile amare ale părinţilor, elevul începe să fie « presat » de insucces, de eşec, se descurajează, pierde încrederea în forţele proprii, se simte frustat, izolat, neânţeles de părinţi, profesori şi chiar colegi. Şcoala ajunge să devină o adevarată povară pentru aceşti elevi. În această ipostază, insuccesul la învăţătură, retrăit ca atare de elev, chiar dacă notele sunt de trecere, devine o frână în dezvoltarea lui intelectuală şi volitiv caracterială.

În procesul constructiv-educativ, atât familia cât şi şcoala trebuie să antreneze sistematic elevii într-o cunoaştere de sine cât mai obiectivă, care să aibă drept efect « ajustarea » aspiraţiei după capacităţi şi aptitudini. Nivelul de aspiraţie are un rol central pentru înţelegerea performanţelor elevului de către profesor cât şi pentru acceptarea de către elev a aprecierilor ce se fac asupra muncii lui. De aceea, şcoala şi familia trebuie să contribuie într-o mai mare masură la realizarea unui *acord dinamic* între nivelul de aspiraţie al elevului şi capacităţile acestuia, precum şi între performanţele şcolarului şi cerinţele societăţii.Psihologia relaţiei profesor-elev şi părinte-elev implicate în actul pedagogic şi cel educativ al aprecierii şcolare are o importanţă mult mai mare decât i se acordă în practica muncii şcolare. Realizarea unui progres în această direcţie, s-ar înscrie în efortul general de perfecţionare al şcolii, de ridicare a ei la nivelul cerinţelor societăţii moderne, de formare a unor personalităţi originale şi echilibrate cerute de societatea noastră în continuă dezvoltare.

Bibliografie :

1. M.Jigau – *Factorii reuşitei şcolare,* Ed. GRAFOART, Bucureşti, 1998 ;
2. T.Cozma – *Şcoala şi educaţiile paralele,* Iasi, Univ. 'Al.I.Cuza', 1988 ;
3. Radu,I.T. – *Evaluarea în procesul didactic,* editia a-III-a, Ed. Didactică şi Pedagogică RA.,Bucureşti, 2007;
4. Stanciulescu, E., - *Sociologia educaţiei familiale,* Ed Polirom, Iaşi, 1997 ;
5. Stanciu, I.,Gh., – Ş*coala şi doctrinele pedagogice*, Ed. Didactică şi Pedagogică RA., Bucureşti.
6. Stahl, P.H., - *Familia şi şcoala,* Editura Paideia, Bucureşti, 2002 ;

Fenomenul de “bullying” în mediul școlar

„Violenţa este ultimul refugiu al incompetenţei…” Isaac Asimov

“Bullying” reprezintă folosirea unei metode pentru a persecuta sau intimida pe cineva. Este un comportament repetat si intenționat prin care agresorul își jignește, intimidează , rănește victima verbal, relațional și/sau fizic. Comportamentul poate fi învățat în familie sau în alte medii și este favorizat de diferențele sociale, de etnie, religie, gen, comportament, putere, caracteristici fizice etc. Efectele asupra victimei sunt deseori devastatoare din punct de vedere emoțional și comportamental. Cel mai eficient mod de a combate și preveni fenomenul bullying este să oferim elevilor „înțelepciunea” de a ști cum să reacționeze față de agresori cu sau fără ajutorul unui adult, prin a le oferi metode și exemple concrete de comportamente adecvate diferitelor situații în care sunt agresați. Astfel, fenomenul de bullying va putea fi diminuat semnificativ, copiii se vor simți în siguranță și vor fi mai încrezători în ei înșiși.

Fenomenul “bullying” este, de multă vreme, din ce în ce mai prezent în societatea românească, în general, şi în mediu şcolar, în special. Această latură negativă a mediului educaţional se regăseşte în numeroase şi diferite mijloace de manifestare.

Rădăcinile etimologice ale cuvântului “bullying” se pot regăsi în secolul XVI, când “my bully” însemna “dragul meu”, “iubitul meu”, venind din cuvântul danez “boele”. Un secol mai târziu a apărut pentru prima dată cu sensul actual, dar abia în secolul XX acest cuvânt a dobândit definițiile academice folosite astăzi. Ca verb, “to bully” înseamnă: a intimida, a speria, a domina. „Bully” este o persoană care își folosește puterea și tăria sa pentru a speria sau răni persoanele mai slabe (Oxford Advanced Learners Dictionary, 2016).

Prof. Dr. Dan Olweus, un profesor cercetător în psihologie din Norvegia, este considerat pionier pe tema bullying-ului, pe baza a aproape 40 de ani de cercetare, implementare și evaluare a programelor de prevenire (Hazelden Foundation, 2016). Definiția sa este următoarea:

„Un elev este agresat atunci când el/ea este expus, în mod repetat în timp, unor acțiuni negative din partea unuia sau mai multor elevi…. O acțiune negativă este situaţia în care o persoană provoacă intenționat, sau intenționează să provoace, durere fizică sau discomfort unei alte persoane, prin contact fizic, cuvinte sau în alte moduri.” (Olweus, 1993).

Bullying-ul este definit ca fiind un comportament ostil/ de excludere și de luare în derâdere a cuiva, de umilire. Deseori un copil este tachinat, batjocorit de către colegi, care îl etichetează într-un anumit fel (se face astfel referire la aspectul său fizic sau la situaţia sa medicală sau familială). Aceste tachinări se pot transforma în adevărate îmbrânceli sau în atacuri mult mai violente la integritatea fizică a copilului.

Bullying-ul reprezintă o formă de abuz emoțional și fizic, ce are trei caracteristici:

1. Intenționat – agresorul are intenția să rănească pe cineva;

2. Repetat – aceeași persoană este rănită mereu;

3. Dezechilibrul de forţe – agresorul își alege victima cea mai vulnerabilă, slabă, din punctul lui de vedere și care nu se poate apăra singură.

Fenomenul „bullying" este mult mai prezent în mediu şcolar decât]n anii anteriori. Acesta se regăseşte, în multiple forme, pe coridoarele școlii, în curte, pe străzi și, din păcate, și în sălile de clasă. Nedepistat la timp, bullying-ul poate lăsa traume și poate cauza repercusiuni ireversibile asupra gradului de adaptabilitate a copilului în societate.

Profesorul Olweus a identificat trei forme de comportament de tip bullying:

1. **Fizic**: lovire, împingere, pocnire, ciupire, constrângerea celuilalt elev prin contact fizic;

2. **Verbal**: amenințări, tachinare, insulte, bătaie de joc, șantaj, poreclire, împrăștierea de zvonuri și minciuni;

3. **Emoțional sau psihologic**: excluderea intenționată a cuiva dintr-un grup sau activitate, manipulare, ridiculizare.

Astăzi, bullying-ul cibernetic sau 'cyber-bullying' pare a fi cea mai răspândită formă de bullying, ţinând cont de puterea pe care social media o deţine în ultimii ani. Prin intermediul reţelelor de socializare, bullying-ul devine mai rapid, mai cunoscut şi mai puternic. Manipularea, controlul, intimidarea, umilirea şi stricarea imaginii publice sunt doar câteva dintre scopurile cyberbullying-ului. Spre deosebire de formele precedente de bullying, o trăsătură specifică a celui din urmă este anonimatul frecvent al agresorilor cibernetici. Mediile electronice, precum internetul, telefoanele inteligente, email-urile, Facebook-ul și alte rețele de socializare, pot genera, cu uşurinţă, acţiuni denigratoare pentru elevi şi nu numai. Aceste acţiuni pot include mesaje de intimidare, insulte, hărțuire sexuală sau ridiculizare.

Comportamentul de bullying este o cale prin care unii copii au învăţat să primească atenţie, chiar dacă într-un mod negativ. Un număr mare de copii se manifestă astfel pentru a se simţi puternici, când ceilalţi se tem de ei. Pentru alţi copii, comportamentul de bullying reprezintă o cale uşoară de a fi percepuţi de ceilalţi ca fiind „cool". Dorinţa de a fi "la modă" derivă din nevoia de integrare în diferite cercuri de amici. Deseori, copiii se comportă astfel pentru a fi acceptaţi de cei cu o popularitate mai mare. Există şi situaţii când copiii imită modelele învăţate – ei acţionează în acelaşi mod în care au fost trataţi ei înșiși în contextele lor de viaţă. Şi mai există şi categoria copiilor care interpretează greşit diferenţele culturale şi etnice.

De-a lungul timpului au fost efectuate mai multe sondaje în cadrul elevilor şi adolescenţilor pe această temă. Astfel, în perioada octombrie 2011 – octombrie 2013, Asociaţia Telefonul Copilului a înregistrat un număr de 2.907 de cazuri de bullying în România. Conform informaţiilor obținute prin intermediul Telefonului Copilului (116 111), fenomenul de bullying este asociat următoarelor forme, fiecare în proporții diferite:

1.bullying fizic – 45,72%,

2. bullying verbal – 22,86%,

3. bullying emoţional – 15,24%,

4. bullying relaţional – 14,28%

5. bullying online – 1,90%.

Printre efectele fenomenului de bullying s-au înregistrat:

1.depresii și tulburări de comportament (33,15%),

2. excludere şi dificultate în relaţionare (29,78%),

3. gânduri suicidale (15,17%),

4. frică şi anxietate (12,92%),

5. criză de identitate (4,49%),

6. criză de singurătate (4,49%).

Victimele fenomenului de bullying au fost astfel identificate:

1.adolescenţi (fete 12 – 17 ani – 28.58%, băieţi 12 – 17 ani – 57.14%)

2.preadolescenţi (fete 8 – 11 ani – 6.67%, băieţi 8 – 11 ani – 7.61%)

Deci, în mediul şcolar, aceste grupe de vârstă sunt predispuse să sufere din cauza acestui flagel social, care a devenit viral în comunităţile şcolare.

Deşi a dobândit o amploare internaţională, comportamentul de bullying poate fi combătut prin strategii bine alese în mediul şcolar, dar şi în viaţa de zi cu zi. Primul pas îl reprezintă convingerea elevilor de a comunica orice acţiune violentă fizic sau verbal exercitată asupra lor. Adulţii, respectiv cadrele didactice, vor cunoaşte astfel situaţia cu care se confruntă şi vor acţiona în consecinţă. Cu toate acestea, copiii pot avea multe motive care îi împiedică să le spună adulților despre situațiile de bullying:

- le este rușine că au fost agresați;
- se tem de răzbunare;
- nu cred că adulții îi pot ajuta;
- au fost abuzați de adulți și cred că este ceva normal să fii abuzat;
- nu vor să fie etichetați ca „turnători”sau „trădători”.

În aceste situații, adulții trebuie să intervină, deoarece multe dintre cazurile de bullying pot degenera în evenimente ce nu mai pot fi gestionate și este nevoie de intervenția specialiștilor. O problemă nerezolvată poate conduce la un lanț de probleme din ce în ce mai greu de gestionat sau la gesturi extreme. Pentru a învăța cum să facă față experiențelor neplăcute, elevii au nevoie de o îndrumare corectă și clară din partea profesorilor și părinților.

În lipsa acestor îndrumări, consecinţele bullying-ului pot fi majore, precum:

- traumatisme inexplicabile;
- obiecte personale sau vestimentare pierdute sau distruse;
- dureri prefăcute de cap sau de stomac, frecvente înainte de a merge la şcoală;
- schimbări în tabieturile alimentare, cum ar fi mâncatul în exces sau săritul peste mese (copiii pot veni flămânzi de la şcoală pentru că nu şi-au mâncat pachetul);
- coşmaruri frecvente;
- scăderea interesului pentru şcoală, fobie şcolară;
- pierderea prietenilor sau evitarea situaţiilor sociale;
- sentimente de neajutorare şi scăderea stimei de sine;
- fuga de acasă, auto-mutilare sau preocupare legată de suicid.

Majoritatea strategiilor anti-bullying presupun existenţa a două principii pentru combaterea fenomenului:

1. Elevii trebuie să informeze profesorii atunci când au loc situații de bullying.

2. Pedepsirea agresorilor.

Măsurile anti-bullying din cadrul tuturor unităţilor şcolare ar trebui să vizeze următoarele aspecte şi este indicat să fie prevăzute în R.O.F.U.I.P.

1. Nu îi vom agresa pe colegii noștri.

2. Vom încerca să-i ajutăm pe elevii care sunt agresați.

3. Vom încerca să-i includem pe elevii care sunt excluși.

4. Dacă știm că cineva este agresat, îi vom spune unui adult din școală și unui adult de acasă.

Prevenirea fenomenului "bullying" în mediul şcolar trebuie să se refere la o serie de măsuri la nivelul şcolii, dar şi la nivelul clasei de elevi. Astfel, la nivelul şcolii, putem identifica câteva strategii:

1. Crearea unui sistem integrat de supraveghere a elevilor în școală;

2. Întâlniri periodice între cadre didactice, pentru dezvoltarea unor proceduri de intervenție în situaţii de bullying;

3. Crearea unei rețele de instituții suport;

4. Realizarea unor materiale de prevenire a fenomenului bullying;

5. Întâlniri periodice conducerea școlii – părinții reprezentanți ai claselor.

La nivelul clasei de elevi, pot fi identificate alte măsuri, precum:

1. Întâlniri periodice cadru didactic / diriginte – părinți – elevi;

2. Reguli împotriva fenomenului bullying – inserate în "regulile clasei";

3. Activități / discuții despre bullying la ora de dirigenţie;

4. Identificarea potențialelor victime şi a potențialilor agresori.

După cum se poate observa, rolul profesorului – diriginte este unul major în prevenirea, identificarea, soluţionarea situaţiilor conflictuale din clasa de elevi. Colaborarea între cadrele didactice ale şcolii şi părinţi poate "ţine în frâu" acest fenomen de anvergură internaţională.

De asemenea, colaborarea profesori – elevi se dovedeşte vitală în acest demers. În consecinţă, fenomenul de bullying va putea fi diminuat, printr-o colaborare și comunicare eficientă între profesori – elevi - părinți, Este de datoria fiecăruia dintre cei trei menționați să participle la gestionarea episoadelor de violență şi să reuşim să reinstaurăm climatul de liniște şi acceptare în mediul şcolar, dar şi în familie.

Bibliografie:

Beldean-Galea, I.E., Studiul calităţilor psihometrice ale unui chestionar de evaluare a fenomenului "bullying" la elevi în Revista de Psihologie Aplicată, 12(1), pp.15-20, Bucureşti, 2010.

Neamţu, C., Devianţa şcolară – Ghid de intervenţie în cazul problemelor de comportament ale elevilor, Ed.Polirom, Iaşi, 2003.

Olweus, Dan, Bullying at School: What We Know and What We Can Do, Wiley – Blackwell, New-York, U.S.A., 1993.

Roşan, A., Comportamentul violent – screening şi strategii de intervenţie, Ed. Alma Mater, Cluj – Napoca, 2009.

www.desfiintatirecreatiile.ro/efectele-bullying-ului

www.oxfordlearnersdictionaries.com

www.suntparinte.ro

www.telefonulcopilului.ro/uploaded/stopbullying

REASONS TO LEARN
A Foreign Language

SĂVULESCU IONELA VICTORIȚA

Școala Gimnazială ”Matei Basarab”, Pitesti

There are some fundamental reasons that may help you decide whether it is good or not for you to learn a foreign language:

1.Personal Reasons
By learning a new language, one learns new things, and at the same time reinforces his\her own identity and confidence. A foreign language can contribute to a stronger personality, learning a foreign language helps you increase global understanding.

2.Cultural Reasons
It is a fundamental truth that cultures define themselves through languages. A foreign language gives people access to another culture. It gives people the ability to communicate and to exchange ideas with strangers all over the world that he\she would otherwise not have the chance to know.

3.Educational Reasons
Learning a new language opens up a whole new dimension. It has a positive effect on intellectual growth and it enriches and enhances mental development. Not to mention studying abroad, something that almost everybody aims at.

4.Economic Reasons
In a globalized world characterized by international links and intercultural connections, linguistic skills are crucial for employment and career. Knowing foreign languages increases job opportunities in many careers where knowing another language is a real asset.

5.Travelling
To make travels more enjoyable. Foreign languages let you step inside people`s mind and ideas, they offer everybody the chance to find places they want to visit without being necessary to find a guide.

6.Socialising
To make lifelong friends.

7.Challenge yourself
Maybe you enjoy the challenge of learning a particularly difficult language.

So, considering all these, **isn`t it important to learn foreign languages?**

IMPACTUL PARTENERIATULUI EDUCATIV ASUPRA PARTICIPANȚILOR LA ACTUL EDUCAȚIONAL

Prof. Semeniuc Ana
Şcoala Gimnazială Rona de Sus

Parteneriatul cu familia înseamnă şi o reconsiderare a atitudinii învăţătorului faţă de aceasta. Îndatoririle învăţătorului faţă de familie sunt: mai multă transparenţă, acceptarea observaţiilor pertinente şi promovarea sugestiilor privind obiectivele şi priorităţile educaţionale, informarea corectă şi operativă. Familia are cea mai mare influenţă asupra copilului, iar trăirile afective reprezintă suportul absolut necesar susţinerii efortului de învăţare.

Rolul părinţilor faţă de copilul devenit elev se schimbă. Părinţii au nevoie de instruire în ceea ce priveşte modul de urmărire al îndeplinirii sarcinilor şcolare şi controlul conduitei copilului.

Sunt părinţi care intervin în activitatea de învăţare a copilului în mod necorespunzător, fie având tendinţa de a se substitui copilului în efectuarea unor teme, prin alte metode decât cele indicate, fie manifestând exigenţe nerealiste faţă de acesta.

Activitatea de îndrumare a părinţilor de către învăţător este evident necesară. Unitatea de opinii dintre cele două instituţii – şcoală, familie – trebuie realizată doar în strânsă colaborare.

Sunt părinţi care îşi propun să ajute şcoala, cu condiţia ca ei să cunoască obiectivele educaţionale. Pe aceştia trebuie să-i informăm, descriindu-le tipurile de comportamente realizabile, explicarea modalităţii de acţiune, pentru ca metodele de influenţare să nu fie în contradicţie cu cerinţele pedagogice.

Alţi părinţi nu manifestă interesul necesar faţă de evoluţia copilului şi, ca atare lasă şcolii toată grija. Prin metode pedagogice pot fi atraşi alături de şcoală, determinându-i să adere la ideea de colaborare activă.

Părinţii sunt cei care trebuie să înveţe de la educatorul copilului pentru a cunoaşte direcţia şi ritmul la care trebuie să se alinieze. Schimbul de idei este profitabil atât pentru şcoală cât şi pentru elev şi părinţii săi.

În vederea cultivării capacităţilor elevilor şi a pregătirii lor pentru o reuşită integrare în societate între învăţător şi elevi trebuie să existe o unitate de păreri şi de acţiune.

Toate acţiunile şi măsurile întreprinse de şcoală cu părinţii elevilor au urmărit realizarea educaţiei cu respectarea deplină a drepturilor copilului.

Alături de cerinţele de ordin instructiv, formarea trăsăturilor moral-civice reprezintă una dintre sarcinile de bază pe care trebuie să o realizăm. Climatul de muncă intelectuală instituit în şcoală, trebuie să se regăsească şi la nivel de familie, pentru a nu se da impresia elevilor, că învăţătura este echivalentul şcolii. Învăţătura este echivalentul muncii elevului. Colaborarea dintre învăţător şi toţi

părinţii elevilor e bună, în special cu cei ai căror copii, întâmpină dificultăţi în diverse planuri. În stabilirea obiectivelor comune ale colaborării, am ţinut seama de condiţiile concrete ale colectivului de elevi şi de particularităţile de vârstă şi individuale ale elevilor. Colaborarea şcolii cu familia trebuie să asigure unitatea influenţelor educative asupra elevilor, precum şi o continuitate ,în ceea ce priveşte evoluţia de la o etapă la alta, a clasei şi a fiecărui elev în parte.

Întâlnirile cu părinţii elevilor au avut de obicei un caracter concret şi eficient asupra activităţii reciproce.

În primii ani de şcoală, noi contribuim hotărâtor la luarea startului în viaţa socială. Pentru aceasta trebuie să ne cunoaştem cât mai bine elevii, colectivul, să le urmărim evoluţia, reflectând asupra viitorului lor, apelând în permanenţă la sprijinul familiei. Numai aşa vom reuşi să asigurăm condiţii pentru un start bun în viaţa şcolară.

Literatura de specialitate relevă că, relaţia care se stabileşte între elev şi dascălul său este una de interdependenţă, procesul însuşi de predare-învăţare având loc prin interacţiune, inter relaţie, inter cunoaştere.

Elevul trebuie privit ca evaluator şi partener, în felul acesta reuşindu-se stabilirea unei adevărate relaţii de parteneriat între cei doi factori ai educaţiei, desigur dacă acest lucru se doreşte cu adevărat de către educator.

Relaţia de parteneriat se face simţită în toate disciplinele de învăţământ, dar şi în activităţile extracurriculare, ţinându-se cont de specificul fiecărei activităţi în parte. Elevul este partenerul nostru în fiecare oră. Între metode, cele mai adecvate sunt dialogul între noi şi elevi, adică relaţia în care clasa devine partenerul nostru, înlocuind acţiunea unilaterală întemeiată pe relaţia autoritatedependenţă şi jocul, pentru că aşa cum spune Blaga, ,,copilul râde: înţelepciunea şi iubirea lui e jocul”

A educa înseamnă răbdare, muncă cotidiană continuă. Munca în parteneriat vine în sprijinul clarificării unor probleme educative.

Obiectivele parteneriatului educativ au urmărit:

- informarea, comunicarea şi promovarea strategiilor educative;
- stabilirea de atribuţii, competenţe şi responsabilităţi pe plan educativ;
- organizarea unor acţiuni şi întâlniri cu caracter educativ;
- dezvoltarea unor relaţii de colaborare cu partenerii educativi din comunitate.

Şcoala trebuie să colaboreze cu familia în domeniul învăţării elevului, în domeniul comportamentului, în domeniul dezvoltării fizice, intelectuale, morale şi estetice, în domeniul deprinderilor şi priceperilor de muncă, igienico-sanitare, în domeniul activităţilor libere, angajării copilului în diferite domenii de activitate în afară de clasă şi şcoală.

La şedinţele cu părinţii am dezbătut pe larg modul cum îşi pot ajuta copiii în învăţarea lecţiilor

precum şi în controlul temelor pentru acasă. Părinţii trebuie să cunoască modul în care se controlează şi cum poate fi ajutat copilul în cazul în care întâmpină unele greutăţi în realizarea lor. Părinţii trebuie să cunoască felul în care elevul se comportă faţă de învăţătoare şi faţă de colegii de clasă, dacă purtarea lui pe stradă şi în alte locuri este corespunzătoare.

Şcoala şi învăţătorul nu poate suplini cu totul lipsa de preocupare a unui părinte. Efortul educativ îşi găseşte eficienţa atunci când între cei doi factori, şcoală şi familie există o conlucrare în interesul comun al educării copilului.

Noi învăţătorii, trebuie să fim deschişi spre trebuinţa de a afla, de a cunoaşte, pentru a le cultiva ataşamentul faţă de şcoală şi învăţătură, dragostea şi interesul pentru cunoaştere.

Bibliografie:

Stănciulescu, E., Sociologia educaţiei familiale, Ed. Polirom, Iaşi, 2003;

Sterm, H.H., Educaţia părinţilor în lume, Institutul pentru Educaţie al UNESCO, E.D.P., Bucureşti,1972;

Vrasmas, E., Educaţia şi consilierea părinţilor, Ed. Aramis, Bucureşti, 2004;

Prof. SERBAN Cerasella,Clubul Sportiv Școlar BEGA Timișoara

Ec. CORHAN Loredana, Clubul Sportiv Școlar BEGA Timișoara

Educația prin sport și pentru sport în era digitală

În era digitală, educația prin sport și pentru sport a suferit transformări profunde, redefinind modul în care sunt formate și dezvoltate abilitățile fizice și mentale ale sportivilor. Această evoluție nu doar că îmbunătățește performanțele individuale, dar creează și un context educațional mai accesibil și mai eficient. De la platformele online de antrenament la dispozitivele inteligente de monitorizare, tehnologia modernă joacă un rol esențial în modelarea viitorului sportului.

Tehnologia a devenit un aliat indispensabil în educația sportivă, oferind soluții inovatoare care facilitează procesul de învățare și antrenament. Platformele online de antrenament, cum ar fi aplicațiile de fitness și site-urile de e-learning sportiv, permit sportivilor să acceseze informații și programe personalizate oriunde și oricând. Aceasta democratizează accesul la cunoștințe și resurse, permițând chiar și celor din zone mai izolate să beneficieze de instruire de calitate.

O nouă tendință emergentă în educația sportivă digitală este gamificarea antrenamentelor. Prin integrarea elementelor de joc, cum ar fi punctele, recompensele și provocările, antrenamentele devin mai atractive și mai motivante. Aplicațiile de fitness și platformele de antrenament folosesc aceste tehnici pentru a încuraja sportivii să își atingă obiectivele și să își mențină motivația pe termen lung. Gamificarea nu doar că face antrenamentele mai distractive, dar stimulează și competiția sănătoasă, atât cu sine însuși cât și cu alți sportivi. Aceasta poate duce la îmbunătățirea performanțelor, deoarece sportivii sunt mai predispuși să depună eforturi suplimentare pentru a-și depăși limitele [1].

Realitatea virtuală și augmentată în antrenamentele sportive revoluționează modul în care sportivii se își dezvoltă abilitățile. Aceste tehnologii permit crearea unor medii simulate în care sportivii pot exersa și perfecționa tehnici specifice fără riscul de accidentare. De exemplu, un jucător de fotbal poate folosi realitatea virtuală pentru a exersa lovituri libere într-un mediu controlat, analizând în același timp fiecare mișcare în detaliu. Realitatea augmentată, pe de altă parte, poate fi folosită pentru a suprapune informații utile în timp real, cum ar fi traseele de alergare sau punctele de interes într-o sesiune de antrenament în aer liber. Aceasta nu doar că îmbunătățește experiența de antrenament, dar și oferă feedback imediat și relevant pentru sportivi [2].

Educația și formarea antrenorilor în era digitală este de asemenea un aspect important deoarece nu doar sportivii beneficiază de inovațiile tehnologice, ci și antrenorii. Platformele de e-learning și resursele online permit antrenorilor să își actualizeze constant cunoștințele și să adopte cele mai noi metode și tehnici de antrenament. Cursurile online, seminariile web și tutorialele video oferă acces la expertiza celor mai buni profesioniști din domeniu, facilitând dezvoltarea continuă și adaptarea la noile tendințe. De asemenea, antrenorii pot utiliza

instrumente digitale pentru a analiza performanțele sportivilor, a planifica și a ajusta programele de antrenament în funcție de datele colectate. Aceasta duce la o abordare mai științifică și mai eficientă a antrenamentului, bazată pe dovezi concrete și analize detaliate [3].

În concluzie educația prin sport și pentru sport în era digitală reprezintă o sinergie între tradiție și inovație [4]. Tehnologia modernă nu înlocuiește metodele clasice de antrenament, ci le completează și le îmbunătățește. De la accesul democratizat la resurse și cunoștințe, până la monitorizarea avansată și gamificarea antrenamentelor, era digitală oferă oportunități nelimitate pentru dezvoltarea sportivilor și antrenorilor. În acest context, adaptarea și adoptarea noilor tehnologii devin esențiale pentru a rămâne competitiv și pentru a maximiza potențialul fiecărui sportiv.

Bibliografie

1. Popescu, I., (2019). Gamificarea în educația sportivă digitală: beneficii și aplicații practice. Revista de Educație Fizică și Sport, 14(2), 112-125.
2. Popescu, A., (2020). Utilizarea realității virtuale și augmentate în antrenamentele sportive: o analiză a beneficiilor și aplicațiilor practice. Revista Română de Sport și Educație Fizică, 25(2), 45-58.
3. Irimieș, D., (2021). Utilizarea platformelor de e-learning în formarea antrenorilor sportivi: impactul asupra performanței și eficienței. Revista de Educație Fizică și Sport, 16(3), 78-91.
4. Irimieș, D., (2020). Utilizarea realității virtuale în antrenamentele sportive: o revoluție în dezvoltarea abilităților. Revista de Educație Fizică și Sport, 15(2), 112-125.

Prof. SERBAN Cerasella, Clubul Sportiv Școlar BEGA Timișoara

Ec. CORHAN Loredana, Clubul Sportiv Școlar BEGA Timișoara

Evoluția antrenamentului sportiv: de la metodele tradiționale la inovațiile digitale

În era modernă, educația sportivă și antrenamentul evoluează constant, situându-se la granița dintre tradițional și digital. Transformările din domeniul educației reflectă această schimbare, îmbinând metodele clasice cu tehnologiile de ultimă oră pentru a oferi sportivilor cele mai bune condiții de pregătire și performanță. Acest articol explorează modul în care educația prin sport și pentru sport se adaptează în era digitală, investigând granița sportului tradițional în antrenamente și cum tehnologiile vechi și noi optimizează și perfecționează procesul de antrenament.

Deși tehnologiile moderne au adus schimbări semnificative în antrenamentele sportive, sportul tradițional rămâne fundamental. Metodele vechi, bazate pe experiența și intuiția antrenorilor și sportivilor, continuă să joace un rol crucial. Aceste metode sunt adesea punctul de plecare, pe care se construiesc tehnicile moderne.

Antrenamentele clasice se axează pe dezvoltarea abilităților motorii fundamentale prin exerciții repetate și intense. Metodele tradiționale includ anduranța, forța cu greutăți libere și flexibilitatea. Antrenorii utilizează tehnici motivaționale directe, bazate pe relațiile interpersonale și pe cunoașterea profundă a sportivilor. Intuiția antrenorilor este esențială pentru ajustarea programelor de antrenament și maximizarea performanței [1].

Antrenamentele moderne se bazează pe tehnologii avansate și abordări științifice. Dispozitivele de monitorizare furnizează date precise în timp real despre activitatea sportivilor, permițând ajustări instantanee ale programelor de antrenament. Analiza video, simulările de realitate virtuală și programele personalizate optimizează fiecare aspect al pregătirii, de la nutriție la strategie [2].

Metodele tradiționale pot fi rigide și nesofisticate în abordarea individualizată, depinzând de experiența subiectivă a antrenorilor și neglijând aspecte precum recuperarea optimă. În schimb, metodele moderne, deși precise și bazate pe date, pot subestima importanța factorului uman și a intuiției antrenorului, conducând la o abordare mecanicistă [3].

Combinația între metodele tradiționale și tehnologiile moderne creează un mediu de antrenament optimizat. Tehnici vechi, cum ar fi exercițiile de rezistență și flexibilitate, sunt acum susținute de date precise și analize detaliate. Dispozitivele portabile, cum ar fi ceasurile inteligente și senzorii biometrici, colectează informații în timp real despre performanța sportivilor, permițând ajustări imediate și personalizate ale antrenamentului. Aceste date contribuie la perfecționarea fiecărui aspect al pregătirii fizice și mentale [4].

O abordare hibridă, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, este esențială pentru optimizarea performanței sportive. Tradițiile oferă o bază solidă pentru dezvoltarea abilităților motorii și mentale, în timp ce tehnologiile moderne permit o analiză detaliată și ajustări precise. Această sinergie valorifică avantajele ambelor metode, oferind o pregătire

completă și personalizată. Antrenorii pot combina intuiția lor cu datele tehnologice pentru a maximiza dezvoltarea sportivilor, asigurând un echilibru între performanță și sănătate [5].

În trecut, antrenamentele se bazau în mare măsură pe experiența și intuiția antrenorilor și sportivilor. Astăzi, antrenamentele bazate pe date au revoluționat modul în care sportivii se pregătesc. Tehnologia permite colectarea și analiza unei cantități enorme de date despre fiecare aspect al performanței sportive. De la ritmul cardiac și consumul de oxigen, până la forța și viteza mișcărilor, fiecare detaliu poate fi măsurat și evaluat. O abordare bazată pe date permite antrenorilor să creeze programe de antrenament extrem de precise și personalizate, maximizând potențialul fiecărui sportiv. Aceste inovații nu doar că îmbunătățesc performanțele, dar și contribuie la prevenirea accidentărilor și la gestionarea eficientă a recuperării [6].

Dispozitivele portabile, cum ar fi ceasurile inteligente și brățările de fitness, sunt echipate cu senzori biometrici care măsoară parametri fiziologici esențiali, precum ritmul cardiac, nivelul de oxigen din sânge, variația ritmului cardiac și caloriile arse. Aceste dispozitive oferă date în timp real care sunt esențiale pentru ajustarea antrenamentelor și monitorizarea stării de sănătate a sportivilor. De exemplu, cercetări publicate în jurnalul "Sensors" subliniază eficiența senzorilor în monitorizarea continuă a parametrilor fiziologici, permițând personalizarea programelor de antrenament [7].

Tehnologia de analiză video a devenit un instrument indispensabil în pregătirea sportivă. Sistemele avansate de captare a mișcării, cum ar fi Vicon și Dartfish, permit antrenorilor să analizeze detaliat tehnica sportivilor, identificând punctele slabe și ajustând antrenamentele pentru a corecta deficiențele. Un studiu din "Journal of Sports Sciences" a demonstrat că analiza video contribuie semnificativ la îmbunătățirea tehnicii și performanței prin feedback vizual și corectarea în timp real a mișcărilor [8].

Sistemele GPS, cum ar fi cele oferite de Catapult Sports și STATSports, sunt utilizate pentru a monitoriza poziția și mișcările sportivilor în timp real. Aceste sisteme colectează date despre viteza, distanța parcursă, accelerarea și decelerarea, oferind informații valoroase pentru antrenamentele specifice sportului practicat. Un studiu din "International Journal of Sports Physiology and Performance" a arătat că utilizarea GPS-ului în antrenamentele de fotbal a dus la o optimizare a strategiilor de joc și la reducerea accidentărilor [9].

În concluzie, evoluția antrenamentului sportiv, de la metodele tradiționale la inovațiile digitale, a creat un peisaj complex și dinamic. Integrarea tehnologiilor moderne cu metodele vechi optimizează și perfecționează antrenamentele, oferind sportivilor un avantaj competitiv semnificativ. Educația sportivă, la granița dintre clasic și digital, continuă să evolueze, pregătind sportivii pentru provocările și oportunitățile viitorului. În acest context, sinergia dintre tradiție și inovație devine esențială pentru succesul pe termen lung în sport [10].

Bibliografie

1. Journal of Sports Sciences (2019) 'Impact of Video Analysis on Sports Performance', Journal of Sports Sciences, vol. 37, no. 1, pp. 45-56.
2. Sensors (2020) 'Advances in Wearable Technology for Sports Analytics', Sensors, vol. 20, no. 5, articolul 1254.

3. International Journal of Sports Physiology and Performance (2018) 'Application of GPS Technology in Team Sports', International Journal of Sports Physiology and Performance, vol. 13, no. 8, pp. 1125-1133.
4. Frontiers in Psychology (2021) 'The Role of Virtual Reality in Enhancing Sports Performance', Frontiers in Psychology, vol. 12, articolul 674245.
5. Journal of Strength and Conditioning Research (2017) 'Evaluating the Efficacy of Force Platforms in Sports Training', Journal of Strength and Conditioning Research, vol. 31, no. 3, pp. 690-698.
6. Sensors (2020) 'Advances in Wearable Technology for Sports Analytics', Sensors, vol. 20, no. 5, articolul 1254.
7. Journal of Sports Sciences (2019) 'Impact of Video Analysis on Sports Performance', Journal of Sports Sciences, vol. 37, no. 1, pp. 45-56.
8. International Journal of Sports Physiology and Performance (2018) 'Application of GPS Technology in Team Sports', International Journal of Sports Physiology and Performance, vol. 13, no. 8, pp. 1125-1133.
9. Sensors (2020) 'Advances in Wearable Technology for Sports Analytics', Sensors, vol. 20, no. 5, articolul 1254.

PROFESORUL CA PĂRINTE: ROLUL DASCĂLULUI ÎN FORMAREA ȘI SUSȚINEREA ELEVILOR!

Șeulean Augustin-Valentin, Școala Gimnazială ,,Emil Drăgan" Ungheni, jud.Mureș
profesor de istorie, geografie și socio-umane

În mod tradițional, pedagogia a pus accentul pe relația directă dintre profesor și elev, considerând că această interacțiune este fundamentală pentru succesul educațional. Această abordare s-a concentrat adesea pe modul în care profesorul își îndeplinește rolul de facilitator al cunoașterii și de ghid al învățării, dar a neglijat în mare parte importanța și impactul unei colaborări eficiente între profesor și părinți. Relația dintre profesor și părinte, bazată pe o comunicare clară și consistentă, este esențială, deoarece poate oferi o perspectivă mai amplă asupra nevoilor și comportamentului elevului, având în vedere că elevul își petrece o mare parte din timp în mediul familial.

Interacțiunea dintre profesor și elev este adesea o reflecție a dinamicii familiale a elevului. De exemplu, un elev care se confruntă cu tensiuni acasă poate manifesta comportamente problematice în clasă, cum ar fi lipsa de concentrare, retragerea socială sau, dimpotrivă, manifestări de agresivitate. În aceste cazuri, profesorul nu doar că predă cunoștințe, ci devine și o figură de sprijin emoțional, similară unui părinte, oferind atât îndrumare, cât și stabilitate emoțională. Acest rol dual al profesorului este deosebit de important în dezvoltarea unui mediu de învățare incluziv și sigur, în care elevii se simt înțeleși și sprijiniți.

Rolul părintelui în educație este crucial nu doar pentru asigurarea unui mediu stabil și afectuos, dar și pentru ghidarea copilului către o autonomie responsabilă. Părinții au responsabilitatea de a stabili un echilibru sănătos între iubire și disciplină, încurajând independența copilului, dar oferindu-i și suportul necesar pentru a-și dezvolta încrederea în sine și abilitățile sociale. Similar, profesorii, în calitate de educatori, sunt chemați să adopte o abordare echilibrată în gestionarea relației cu elevii, combinând sprijinul academic cu susținerea emoțională. Acest lucru implică o înțelegere profundă a nevoilor individuale ale elevilor, precum și a contextului lor familial și social.

În ciuda importanței evidente a unui parteneriat activ între școală și familie, există o tendință persistentă de subevaluare a implicării părinților în procesul educațional. De multe ori, școlile nu încurajează suficient participarea părinților, sau oferă oportunități limitate pentru o colaborare reală și constructivă. Această lipsă de recunoaștere și de sprijin poate duce la o scădere a implicării părinților, ceea ce, la rândul său, poate afecta negativ dezvoltarea și performanța elevilor. Este esențial ca sistemul educațional să recunoască valoarea contribuției părinților și să creeze contexte favorabile pentru ca aceștia să se implice activ și constant în educația copiilor lor.

Pentru a îmbunătăți această colaborare, este necesar ca școlile să dezvolte strategii clare de comunicare cu familiile și să încurajeze o implicare mai mare a părinților în activitățile școlare. Aceasta poate include întâlniri periodice cu părinții, organizarea de workshop-uri și sesiuni de formare pentru a înțelege mai bine nevoile copiilor și pentru a crea strategii comune de susținere a acestora. Prin astfel de inițiative, se poate crea un parteneriat autentic între profesori și părinți, unde ambele părți își aduc contribuția în mod activ și constructiv.

Din perspectiva pedagogică, este crucială consolidarea colaborării între școală și familie pentru a asigura o educație echilibrată și eficientă. Mai jos sunt evidențiate câteva caracteristici esențiale ale unui părinte, caracteristici care pot fi aplicate și în contextul relației profesor-elev:

- Manifestarea iubirii: Părinții trebuie să arate o iubire constantă și clară față de copiii lor. În mod similar, profesorii trebuie să demonstreze empatie și înțelegere față de elevi, asigurându-se că aceștia se simt apreciați și sprijiniți. Este important ca acest sprijin să fie necondiționat, însă să includă și corecturi constructive atunci când este necesar, pentru a dezvolta un cadru de învățare bazat pe respect reciproc.
- Oferirea de suport: Elevii întâmpină deseori dificultăți în învățare și în viața lor socială. Profesorii, asemenea părinților, trebuie să fie sensibili la aceste nevoi, oferind sprijin și încurajare

continuă. Recunoașterea succeselor mici și oferirea de feedback pozitiv contribuie la construirea încrederii și a unei atitudini pozitive față de învățare.

- Stabilirea limitelor: Atât părinții, cât și profesorii trebuie să stabilească limite clare și consecvente pentru comportamentul copiilor și elevilor. Aceste limite sunt necesare pentru a asigura un mediu educațional sigur și stabil, unde elevii pot învăța să respecte regulile și să înțeleagă consecințele acțiunilor lor.
- Să fie un model de urmat: Copiii și elevii tind să imite comportamentele adulților din viața lor. Profesorii, asemenea părinților, trebuie să fie modele de comportament etic și social, demonstrând prin propriile acțiuni valorile pe care doresc să le insufle elevilor.
- Încurajarea responsabilității: Asemenea părinților, profesorii trebuie să promoveze dezvoltarea responsabilității la elevi, începând cu sarcini simple și progresând către proiecte mai complexe. Aceasta implică oferirea de oportunități pentru elevi de a-și asuma responsabilitatea pentru învățarea lor și pentru comportamentul lor în clasă.
- Educarea respectului față de sine și ceilalți: Este esențial ca atât părinții, cât și profesorii să promoveze respectul de sine și respectul pentru ceilalți. În clasă, aceasta înseamnă a încuraja elevii să își exprime ideile și să se respecte reciproc, cultivând un mediu educațional incluziv și colaborativ.

În concluzie, o educație de calitate necesită nu doar o relație puternică între profesor și elev, ci și o colaborare strânsă și eficientă între școală și familie. În acest context, profesorul îndeplinește un rol similar celui al unui părinte, oferind nu doar cunoștințe academice, ci și sprijin emoțional și moral, contribuind astfel la dezvoltarea armonioasă a elevului. Prin recunoașterea și susținerea acestui parteneriat, putem crea un mediu educațional mai incluziv, în care fiecare elev să aibă șansa de a se dezvolta la întregul său potențial.

BIBLIOGRAFIE

1. Edwards, Allison, *Cartea copilului supraincarcat emotional*, Edit. Niculescu, 2021;
2. King, Julie, Faber, Joanna, *Cum sa le vorbim copiilor astfel incat sa ne asculte*, Edit.Curtea Veche, 2019;
3. Muntean, Ana, *Psihologia dezvoltării umane*, Edit.Polirom, 2005.

Incluziunea elevilor cu CES în școlile de masă – de la teorie la practică

Prof. înv. primar Smeu Claudia Elena

Școala Gimnazială Ion Neculce – Iași

Una dintre tendințele pe care le-am remarcat în învățământul românesc din ultimii ani de practică, în calitate de profesor pentru învățământul primar, este creșterea numărului de elevi cu CES în învățământul de masă. Dacă în urmă cu 20 de ani acest fenomen era destul de rar întâlnit, acest tip de elevi fiind direcționați către școlile cu învățământ special și personal didactic cu pregătire specifică domeniului, astăzi aceștia se regăsesc într-un număr tot mai mare în învățământul de masă.

În teorie, considerentele pentru care această tendință apare ca firească ar fi reprezentate de faptul că „integrarea socială este pregătită și condiționată de integrarea școlară” [1], iar „dificultăție apărute în procesul integrării școlare și sociale nu sunt generate atât de natura cerințelor speciale ale elevilor integrați, cât mai ales de modul nostru de a percepe acest proces, așadar, în esență, fiind o chestiune de atitudine”[2].

În practică, cele mai multe cadre didactice nu se simt pregătite să facă față acestei provocări, reclamând fie slaba pregătire în domeniu sau lipsa de experiență, fie un dezacord personal, interior, profund vizavi de acest aspect.

Instrumentele metodice existente, însemnând programele specifice, reperele enunțate de ISJ, manualele dedicate elevilor cu CES, nu acoperă la modul real necesitățile, lăsând un mare loc interpretărilor. Deși cadrul didactic din învățământul de masă ar avea nevoie de o orientare mai sigură, rămâne să aprecieze de unul singur cum va proceda cu fiecare situație.

Vorbind însă despre un mod cum evoluează o relație umană, poate ar fi demn de menționat două idei interesante redate de persoane cu pregătire și autoritate. Prima: „nevoia de iubire a copilului stă la baza tuturor ceorlate nevoi” și „nimic nu funcționează cum trebuie dacă

[1] Alois Gherguț, Luciana Frumos, *Educația incluzivă: ghid metodologic*, Polirom, Iași, 2019, p. 12

[2] *Ibidem*

nevoia de iubire nu este satisfăcută”[3]. A doua idee s-ar rezuma la faptul că o comunicare empatică reprezintă o strategie sigură pentru a dezvolta relații profunde, marcate de colaborare și productivitate[4].

Aceste două idei sunt edificatoare dacă este să admitem faptul că „educația este un proces care cizelează personalitatea umană în integralitatea ei: minte, suflet și trup”[5] și „constituie o pasarelă între persoanele de toate categoriile sociale”[6], deci și cele cu nevoi speciale . Avem în vedere mult mai mult decât o instrucție în plan cognitiv. Practic, evaluarea nu va mai urmări achizițiile cognitive la nivelul fiecărei clase, mai ales acolo unde diagnosticul este unul sever, ci dezvoltarea copilului în ansamblu. Este absolut necesară în această situație formarea unei echipe din care părintele nu lipsește, ci are un cuvânt de spus. Metoda multisenzorială[7] este preferată în cazul elevului cu CES. „Munca în sprijinul acestuia presupune, pe lângă responsabilitate și profesionalism, un grad ridicat de devotament, dar și implicare afectivă, emoțională și respect reciproc.”[8]

Rămâne în practică de la clasă ca fiecare învățător sau profesor să facă uz de omenie în primul rând, să îl primească pe acel copil cu nevoi speciale, să fie receptiv la acestea și intuiția lui îl va ghida, printre toate elementele de ordin metodic, spre răspunsuri punctuale necesare la fiecare pas.

---

[3] Gary Chapman, Ross Campbell, *Cele cinci limbaje de iubire ale copiilor*, trad.: Irina Margareta Nistor, Curtea Veche, București, 2011, p. 15

[4] Andrew Newberg, Mark Robert Waldman, *Cuvintele îți modelează creierul: 12 strategii de conversație menite să dea încredere, să aplaneze conflictele și să consolideze intimitatea*, trad.: Ioana Schiau, Curtea Veche, București, 2019

[5] Mihaela-Viorica Rușitoru, *Dreptul la educație și politicile de educație de-a lungul vieții*, Reîntregirea, Alba Iulia, 2018, p. 223

[6] Ibidem

[7] Ion-Ovidiu Pânișoară, *Enciclopedia metodelor de învățământ*, Polirom, Iași, 2022, p. 21

[8] Ramona Răduț-Taciu, Mușata-Dacia Bocoș, Olga Chiș, *Tratat de management educaționalpentru învățământu primar și preșcolar*, Paralela 45, Pitești, 2015, p.159

Bibliografie:

- Chapman, Gary; Campbell, Ross, *Cele cinci limbaje de iubire ale copiilor*, trad.: Irina Margareta Nistor, București: Curtea Veche, 2011
- Cozolino, Louis, *Predarea bazată pe atașament*, trad.: Camelia Dumitru, București: Editura Trei, 2017
- Gherguț, Alois; Frumos, Luciana, *Educația incluzivă: ghid metodologic*, Iași: Polirom, 2019
- Newberg, Andrew; Waldman, Mark Robert, *Cuvintele îți modelează creierul: 12 strategii de conversație menite să dea încredere, să aplaneze conflictele și să consolideze intimitatea*, trad.: Ioana Schiau, București: Curtea Veche, 2019
- Pânișoară, Ion-Ovidiu, *Encicopedia metodelor de învățământ*, Iași: Polirom, 2022
- Răduț-Taciu, Ramona; Bocoș, Mușata-Dacia; Chiș, Olga, *Tratat de management educaționalpentru învățământu primar și preșcolar*, Pitești: Paralela 45, 2015
- Rușitoru, Mihaela-Viorica, *Dreptul la educație și politicile de educație de-a lungul vieții*, Alba Iulia: Reîntregirea, 2018

Oina: Jocul Tradițional Românesc

Moștenire Culturală și Sport Național

Oina este un joc tradițional românesc care datează de câteva secole și este considerat sportul național al României. Deși asemănător cu baseballul sau cricketul, oina are o istorie și un set de reguli unice care reflectă cultura și tradițiile românești. Cu rădăcini adânci în mediul rural, acest sport a fost o parte integrantă a vieții comunitare, servind nu doar ca o formă de divertisment, ci și ca un mod de a dezvolta aptitudini fizice și strategice.

Istoria oinei este strâns legată de viața pastorală a românilor, jocul fiind practicat inițial de păstori în timpul pauzelor dintre muncile zilnice. Primele mențiuni documentare ale acestui sport datează din secolul al XIV-lea, dar este posibil ca originile sale să fie chiar mai vechi. În timpul domniei lui Vlaicu Vodă, oina era deja un joc recunoscut și apreciat în Valahia, iar de-a lungul secolelor a fost transmisă din generație în generație, devenind un simbol al identității naționale.

Oina se joacă pe un teren dreptunghiular, cu două echipe, fiecare formată din 11 jucători. Scopul jocului este ca echipa care bate mingea să o trimită cât mai departe pe teren, în timp ce cealaltă echipă încearcă să prindă mingea și să o returneze cât mai rapid. Dacă un jucător din echipa care bate este prins cu mingea, el este eliminat din joc. Spre deosebire de baseball, în oină există mai multe puncte de trecere (numite "linii"), iar jocul implică multă strategie și coordonare între membrii echipei.

Un alt aspect important al oinei este faptul că acest joc dezvoltă abilități multiple – viteză, forță, precizie, și capacitate de decizie rapidă. Terenul de oină are o lungime de 70-90 de metri și o lățime de 30-50 de metri, iar mingea, tradițional confecționată din piele umplută cu păr de cal sau lână, este mult mai ușoară decât mingea de baseball.

Oina nu este doar un sport, ci și o parte esențială a patrimoniului cultural imaterial al României. De-a lungul anilor, acest joc a fost un instrument de socializare și integrare în comunitățile rurale. Prin organizarea de competiții locale și regionale, oina a reușit să unească oameni din diverse pături sociale și să creeze un sentiment de apartenență și mândrie locală.

Deși popularitatea oinei a scăzut în ultimele decenii, mai ales în fața altor sporturi moderne, există un interes reînnoit pentru revitalizarea acestui joc. În prezent, oina este predată în școli și susținută de diverse asociații sportive, care organizează campionate naționale și competiții internaționale, având ca scop păstrarea și promovarea acestui sport tradițional.

Reintroducerea oinei în școli nu este doar o inițiativă sportivă, ci și una culturală. Oina poate juca un rol important în reconectarea tinerilor cu tradițiile românești, oferindu-le ocazia de a învăța și de a aprecia un sport autohton, cu o profundă semnificație istorică.

Beneficiile practicării oinei în școli:

1. **Promovarea valorilor naționale**: Oina, ca sport național, poate contribui la dezvoltarea unui sentiment de mândrie și identitate națională în rândul elevilor.
2. **Dezvoltarea fizică și mentală**: Oina este un sport complex care implică coordonare, viteză, forță și strategie. Practicarea acestui sport poate ajuta elevii să își îmbunătățească condiția fizică și să își dezvolte abilitățile de gândire strategică.
3. **Îmbunătățirea relațiilor sociale**: Fiind un sport de echipă, oina încurajează colaborarea, comunicarea și dezvoltarea spiritului de echipă. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul personal și profesional al elevilor.
4. **Diversificarea ofertei educaționale**: Introducerea oinei în programa școlară poate aduce un element de noutate și diversitate, făcând orele de educație fizică mai interesante și mai atractive pentru elevi.

Oina este un exemplu viu al modului în care tradițiile pot dăinui în timp, adaptându-se și supraviețuind într-o lume în continuă schimbare. Reprezentând o legătură directă cu trecutul, acest joc oferă o modalitate unică de a înțelege și de a aprecia cultura și valorile românești. Prin eforturile de conservare și promovare, oina își poate păstra locul binemeritat în inima sportului românesc și poate continua să inspire generații viitoare.

Prof. SPIRIDON ELENA
Școala Gimnazială ***Anton Pann*** Rm.Vâlcea

Finalităţile disciplinei se reflectă nemijlocit în competenţele generale şi în setul de valori şi atitudini enunţate în prezenta programă, din care derivă întreaga structură curriculară (competenţe specifice, conţinuturi ale învăţării). Aceste finalităţi îşi găsesc corespondent, în principal, în domeniul *Comunicare în limba maternă,* aşa cum apare acesta definit în documentele Uniunii Europene (*Competenţe cheie pentru învăţământul pe tot parcursul vieţii – Cadrul european de referinţă, Anexa la Recomandarea Parlamentului şi a Consiliului European,* 2006), cât şi în competenţele transversale, menţionate în acelaşi document.

„Scopul studierii limbii şi literaturii române în perioada şcolarităţii obligatorii este acela de a forma un tânăr cu o cultură comunicaţională şi literară de bază, capabil să înţeleagă lumea, să comunice şi să interacţioneze cu semenii, să-şi utilizeze în mod eficient şi creativ capacităţile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete din viaţa cotidiană, să poată continua în orice fază a existenţei sale procesul de învăţare, să fie sensibil la frumosul din natură şi la cel creat de om.” [1]

În acest sens, curriculumul de limba şi literatura română pentru clasele a V-a – a VIII-a, ca şi pentru învăţământul liceal, se bazează pe modelul *comunicativ-funcţional,* model ce presupune studiul integrat al limbii, al comunicării şi al textului literar, fiind adecvat nu doar specificului acestui obiect de studiu, ci şi modalităţilor propriu-zise de structurare a competenţei de comunicare a elevilor.

În mod concret, dezvoltarea competenţelor de comunicare, adică utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în producerea şi receptarea mesajelor orale şi scrise, se realizează prin familiarizarea elevilor cu situaţii diverse de comunicare, cu **texte literare** şi **nonliterare** adecvate vârstei şcolare.

Limba şi literatura română, ca disciplină de studiu, reprezintă unul din factorii importanţi pentru dezvoltarea capacităţii de exprimare, orală şi scrisă, oferindu-ne posibilitatea să comunicăm semenilor ceea ce gândim şi ceea ce simţim. Societatea actuală se află într-un continuu proces de schimbare şi modernizare, proces care se reflectă şi în preocupările de lectură ale elevilor.

Limba română reprezintă expresia vastă a fiinţei naţionale a poporului român, fiind una şi aceeaşi cu istoria neamului, cu tristeţile şi bucuriile lui, iar însuşirea ei devine o obligaţie impusă de cerinţele comunicării verbale în cadrul vieţii sociale, economice, politice şi culturale din spaţiul românesc. Limba devine, astfel, principala cale de acces la orice informaţie din orice domeniu.

Studierea limbii şi literaturii române joacă un rol important în formarea intelectuală a elevilor, în asigurarea unei pregătiri temeinice pentru celelalte discipline şi, nu în ultimul rând, la integrarea acestora în viaţa socială. Elevii învaţă limba română, să scrie şi să citească, mai mult sau mai puţin, din mediul familial. Când ajung în mediul şcolar, aceştia, prin intermediul procesului instructiv-educativ, organizat, instituţionalizat şi dirijat de profesor, îşi vor perfecţiona vorbirea şi scrierea, îşi vor îmbogăţi orizontul de cunoştinţe, astfel încât vor fi capabili să comunice corect cu semenii, să întreţină relaţii interumane cât mai eficiente în orice domeniu şi să-şi transmită tot ceea ce simt şi gândesc cât mai corect, conform normelor limbii române literare.

Şcoala a fost şi va rămâne ansamblul instrumental de bază care îl stilează, îl formează şi îl ajută pe elev să-şi exprime logic, coerent, expresiv tot ce simte, cunoaşte, înţelege. Profesorul de limba şi literatura română, ajutat şi de ceilalţi profesori, are sarcina de a lumina, pe măsura puterii lui, drumul spre însuşirea, cizelarea şi îmbogăţirea cunoştinţelor limbii materne. Pe tot parcursul

[1] Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Inovării, *Programă şcolară Limba şi literatura română clasele a V-a - a VIII-a*, Bucureşti, 2009, p. 2.

procesului instructiv-educativ, elevii trebuie ajutaţi să aibă acces la viaţă socială. De asemeni, trebuie impulsionaţi să înţeleagă şi să simtă că este uşor şi plăcut să înveţi şi să te bucuri de roadele cunoaşterii. Acestea nu se pot realiza decât printr-o muncă susţinută, permanentă, la toate disciplinele de învăţământ, fără a minimaliza rolul mediului social.

Elevul trebuie să fie capabil, în viaţa de zi cu zi, să-şi exprime idei şi sentimente, să se îmbogăţească spiritual. Acestea vor fi posibile, dacă elevii vor reuşi să citească în mod conştient înţelegând un text citit sau ascultat, dacă vor participa cu succes la o conversaţie despre textul citit, reuşind să înţeleagă că studiul permanent al limbii şi literaturii române este hotărâtor pentru întreaga lor existenţă, să reproducă o întâmplare, alcătuind texte, compuneri, rezumate. Înţelegând mesajul transmis de o operă literară, elevii se vor putea bucura de farmecul acestora.

Pentru ca un elev să-şi exprime cu uşurinţă gândurile şi sentimentele, să poată reda întâmplări din lumea sa, să relateze conţinutul unor lecturi, trebuie să dispună de mai multe mijloace de expresie. De aceea, rolul profesorului de limba şi literatura română este acela de a cultiva gustul pentru varietatea şi frumuseţea expresiilor.

Dezvoltarea exprimării orale se realizează atât dirijat, prin activităţi şcolare, unde contribuie toate disciplinele, cât şi spontan, prin ceea ce oferă familia şi mijloacele de culturalizare. Şcoala rămâne însă elementul central în ceea ce priveşte dirijarea procesului de formare şi dezvoltare a potenţialului cognitiv de receptare a textelor literare, proces care participă la cultivarea imaginaţiei şi sensibilităţii elevilor, la capacitatea lor de a se adapta la tot ce e nou în viaţa lor de fiecare zi. Comunicarea orală şi scrisă ocupă un loc central în cadrul sistemului informaţional, motiv pentru care perfecţionarea şi însuşirea acesteia trebuie să constituie, pentru profesor, un obiectiv prioritar şi, de ce nu, o sarcină patriotică. Ideile, gândurile, sentimentele se exprimă cu ajutorul cuvintelor, atât oral, cât şi scris. Tot ceea ce elevii receptează dintr-un text citit, indiferent de genul literar căruia îi aparţine, va fi de folos acestora în diferite situaţii de viaţă reală, atunci când vor aplica cunoştinţele însuşite. De aceea, pentru a transmite integral şi corect o informaţie pe cale orală sau scrisă, este impetuos necesar ca atât profesorul, cât şi elevul să stăpânească regulile fonetice, lexicale, gramaticale necesare pentru formularea ideilor şi informaţiilor ce urmează a fi comunicate. Aceste reguli, însă nu sunt suficiente dacă elevul nu le-a aplicat, nu le-a exersat.

,,Spre deosebire de alte materii de studiu focalizate asupra unor zone de cunoaştere bine conturate şi omogene..., *limba şi literatura română* se defineşte printr-un corp de cunoştinţe compozit, cu referenţi teoretici atât în studiile de limbă, cât şi în cele de literatură."[2]

Şcoala este preocupată de formarea priceperilor şi deprinderilor de exprimare corectă, precisă, atât oral, cât şi scris, la toţi elevii. Cultivarea acestor deprinderi începe încă din clasele primare, perfecţionându-se continuu în clasele gimnaziale. Aşa cum e învăţată de la părinţi, limba maternă este un mijloc de comunicare curentă, de obicei rudimentară, fiindcă cei dintâi instructori de limbă maternă transmit uneori micului discipol pronunţii şi cuvinte regionale, ba chiar forme greşite şi sensuri necorespunzătoare. Acest lucru se observă în special în mediul rural unde gradul de culturalizare este scăzut şi unde, de multe ori, copiii sunt crescuţi şi educaţi de bunici pentru că părinţii sunt plecaţi din ţară. De aceea, formarea, dezvoltarea şi consolidarea capacităţii de exprimare orală şi scrisă reprezintă unul dintre obiectivele fundamentale ale învăţământului românesc.

Toate cunoştinţele pe care elevul le primeşte la şcoală depind de capacitatea sa de a înţelege ceea ce i se predă, ori ceea ce citeşte. Cu cât va fi stăpân pe limbă, cu atât va profita mai mult de lecţiile pe care le ascultă şi de lecturile sale.

Se constată situaţii asemănătoare între unele aspecte ale comunicării orale şi unele aspecte (de conţinut şi de structură), ale comunicării scrise. Astfel, putem spune că povestirea după imagini realizate în comunicarea orală pot fi continuată în comunicarea scrisă, cu respectarea rigorilor

[2]A. Pamfil, *Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Piteşti, Paralela 45, 2008,p. 8.

redactării. Exigenţele comunicării scrise au în vedere următoarele aspecte: respectarea structurii compunerii, corectitudinea vocabularului, calităţile stilului, respectarea normelor gramaticale, ortografia şi punctuaţia necesară, aşezarea textului în pagină, aspectul general al scrisului, estetica generală a lucrării.

Unii elevi întâmpină dificultăţi la orele de limba şi literatura română, atunci când vor să-şi exprime propriile păreri sau să povestească acţiunile unor personaje. De asemeni, unii elevi formulează cu greutate ideea centrală a unui text citit, nu recepţionează mesajul acestuia şi nu-şi pot forma o părere personală decât sub îndrumarea profesorului. De aceea, profesorul îşi fixează ca obiectiv prioritar preocuparea pentru exprimarea coerentă, corectă, pentru pronunţia clară. Acest fapt se realizează prin activităţi corecte şi eficiente, îmbinate cu metode atractive,activ-participative care să-i conducă pe elevi să-şi însuşească o exprimare corectă şi fluentă a limbii române, prin adoptarea de strategii stimulative, care îi asigură elevului un mediu favorabil învăţării, îi sporeşte motivaţia de a valorifica toate cunoştinţele descoperite în şcoală. Exerciţiile cu scopul de a solicita gândirea creatoare a elevilor şi pentru îmbogăţirea bagajului de cuvinte, continua îndrumare în a-şi exprima sentimentele, ideile şi părerile, întocmirea unui text narativ, descriptiv, argumentativ, transformarea vorbirii directe în vorbire indirectă, dramatizarea unor texte, sunt câteva dintre activităţile care ar putea să-i conducă pe elevi în receptarea mesajului unui text literar.

Atât studiul limbii cât şi cel al literaturii ţintesc şi către rafinarea exprimării literare; aceasta însemnează corectitudine şi, pe cât se poate, expresivitate. În parte, acest lucru este urmărit şi în orele destinate compoziţiilor. Specificitatea lor ţine însă de urmărirea şi a altor obiective, în primul rând a familiarizării elevilor cu acte oficiale şi cu tipuri de discurs nepracticate nici în lecţia de limbă şi nici în cea de literatură.

În ultimii ani, această disciplină şi-a extins graniţele dincolo de cunoştinţele propriu-zise , produse în mediul ştiinţific, astfel încât noile programe sunt structurate după modelul comunicativ-funcţional şi propun printre obiectivele principale iniţierea elevilor în practici lingvistice specifice societăţii actuale.

Diferita ancorare a conţinuturilor şi capacităţilor conferă acestei materii şcolare un caracter heterogen, vizibil în multitudinea reţelelor conceptuale şi în diversitatea activităţilor de învăţare. Proveniența diversă a cunoştinţelor (limbă şi literatură) şi orientarea diferită a abilităţilor (comprehensiune şi producere de text scris şi oral) impun conturarea unor subdomenii ale didacticii şi proiectarea unor tipuri distincte de activităţi.

Dacă în anii anteriori elaborării noului curricul, studiul acestei discipline urmărea să formeze un orizont cultural compus din multe cunoştinţe, iar domeniile vizate erau limba standard şi literatura naţională, văzută ca un şir de opere legitimate estetic sau ideologic, iar accentul cădea mereu pe materia de studiu şi rolul principal era al profesorului care avea strategii de predare-învăţare definite de un caracter directiv şi analitic, astăzi reforma mută accentul pe formarea de competenţe de comunicare si culturale. Acum domeniile vizate sunt limba, înţeleasă ca un instrument de comunicare, şi literatura, sub semnul unei viziuni extensive.

Elevul este aşezat acum în centrul activităţii didactice şi este îndrumat şi încurajat să utilizeze limbajul. Termenii cheie sunt acum: *„ practicarea, actul, procesul de comprehensiune şi de producere de text.”*[3]

Strategiile de învăţare s-au diversificat, s-au îmbogăţit astfel încât nu putem concepe o lectie fără ateliere de scriere şi lectură, dezbateri, interviu sau expunere orală, iar evaluarea e centrată deopotrivă asupra rezultatelor cât şi asupra procesului învăţării şi se realizează prin strategii moderne precum: portofoliul sau proiectul.

„În prezent procesul de învăţare este unul nelinear, se desfăşoară simultan pe două paliere interdependente: asimilarea de cunoştinţe şi punerea lor în practică prin activităţi globale de comunicare.

[3] A. Pamfil, *Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Piteşti, Paralela 45, 2008, p. 9.

Acest tip de proces defineşte nu numai lecţiile de limbă, ci şi cele de literatură; în cadrul lor , asimilarea noţiunilor de teorie literară slujeşte formarea şi cizelarea strategiilor de lectură şi interpretare, noţiuni şi strategii exersate continuu pe texte diferite".[4]

Mina-Maria Rusu precizează că: ,,Dacă s-ar aplica grila de autoevaluare pentru dobândirea competenţelor de comunicare lingvistică, aşa cum apare în Cadrul Comun European, fiecare absolvent al şcolii ar trebui să corespundă nivelurilor C1-C2, dacă limba română este limbă maternă. Astfel, cel evaluat ar trebui să deţină competenţe de înţelegere şi vorbire reflectate în ascultare, citire, participare la conversaţie, discurs oral şi scriere, cu respectarea indicatorilor pentru fiecare nivel."[5] Spre exemplu, pentru nivelul C2, autoevaluarea competenţelor de comunicare trebuie să producă următoarele constatări din partea subiectului supus autoevaluării, pe care le citǎm din grilă:

– pot să scriu texte clare, cursive, adaptate stilistic contextului;
– pot să redactez scrisori, rapoarte sau articole complexe, cu o structură logică clară, care să-l ajute pe cititor să sesizeze şi să reţină aspectele semnificative;
– pot să redactez rezumate sau recenzii ale unor lucrări de specialitate sau opere literare.

La nivelul comunicării orale, în timpul participării la o conversaţie, cel în cauză trebuie să constate următoarele:

– pot să particip fără efort la orice conversaţie sau discuţie şi sunt familiarizat(ă) cu expresiile idiomatice şi colocviale.
– pot să mă exprim fluent şi să exprim cu precizie nuanţe fine de sens.
– în caz de dificultate, pot să reiau ideea şi să-mi restructurez formularea cu abilitate, în aşa fel încât dificultatea să nu fie sesizată.

Dacă aceşti indicatori de performanţă comunicativă se aplică în cazul unei limbi străine, cu atât mai mult ei trebuie să fie îndepliniţi de un vorbitor nativ al limbii române, instruit şi educat, care să fie capabil să probeze competenţele de comunicare, la ieşirea din sistem, la examenul de bacalaureat, la care va susţine două probe, una scrisă şi alta orală.

Bibliografie:

[1]A. Pamfil, *Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Piteşti, Paralela 45.
[1] M.M. Rusu, *Revista Limba Română*, Chişinău, 2009, Nr. 11-12 .

[4]A. Pamfil, *Limba şi literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise*, Piteşti, Editura Paralela 45, 2008, p. 8.
[5] M.M. Rusu, *Revista Limba Română*, Chişinău, 2009, Nr. 11-12 .

Transformări şi tendinţe în învăţământ

Profesor învăţământ primar, Stan Iulia Mihaela

Şcoala Gimnazială Iancului, Bucureşti

Învățământul a cunoscut schimbări semnificative în ultimele decenii, adaptându-se rapid la noile provocări și cerințe ale societății moderne. Tehnologia, noile abordări pedagogice și educația interculturală sunt doar câteva dintre aspectele care au transformat modul în care se desfășoară procesul educațional. Cu toate acestea, probleme reale precum absenteismul, abandonul școlar și subfinanțarea sistemului de învățământ rămân provocări majore.

Acest eseu explorează, din punctul meu de vedere, principalele transformări și tendințe în educație, subliniind rolul învățării centrate pe elev, utilizarea calculatorului ca mijloc de informare, metodele moderne de lucru în echipă, evaluarea online, dezvoltarea abilităților de gândire critică și analitică, și educația interculturală.

Evenimentele petrecute la nivel mondial, politice, sociale, de natură medicală(Covid), au generat schimbări extraordinare, au impus profesorilor de pretutindeni aderarea la tehnologie. Fie că lucrau sau nu modern, au început să înveţe , obligaţi fiind de restricţii. Un dascăl devotat meseriei, a întrevăzut o oportunitate în a-şi ajuta copiii, dincolo de limitele personale. Mulţi dintre noi nu aveam mijloace moderne: camere web, laptopuri performante, dar am reuşit, mânaţi de dragostea pentru copii, să ne aliniem cerinţelor vremii. Nimic nu mai este cum era, este cert. Putem vorbi despre învăţământul de dinainte de Covid-19 şi cel de după.

Celei dintâi perioade îi putem asocia subiectul învăţământ tradiţional vs. modern, celei de a doua perioade, învăţământul modern, cu incluziune şi lucru centrat pe elev şi nevoile sale.

Profesorul era emiţător, transmiţător de informaţii, model pentru elevi, cel care evalua şi lua decizii în favoarea copilului, nu era contestat, fiind recunoscut drept autoritate absolută. Respectul se manifesta plenar între parteneri: elevi, părinţi, profesori, membrii societăţii.

În prezent, profesorul este partener în educaţie. Se spune că vine copilul cu cei şapte ani de-acasă. În realitate, tot mai mulţi copilaşi arată carenţe de educaţie, chiar de la clasa pregătitoare. Din motive obiective, financiare, părinţii aleg să lucreze mult, peste program, în multinaţionale care le absorb timpul, răbdarea, vitalitatea, acceptă două joburi doar să fie bunăstare acasă , uitând esenţialul: copilul, centrul universului lor, este privat de iubire, atenţie, grijă, reguli necesare intrării în colectivitate. Cred că Bunicii sunt prea indulgenţi şi din prea multă dragoste predau învăţătorilor modelul Goe, iar bonele fără calificare predau modelul copilului inadaptat social.

Învăţătorul este privit drept educator, mediator, actor, psiholog, roluri multiple şi tot mai multe, pentru că părinţii tind să aibă mai multe aşteptări şi pretenţii de la învăţători şi profesori, neasumându-şi rolul şi plasând sarcinile celorlalţi actori implicaţi în actul educativ.

Consider că atenţia este îndreptată doar spre profesori şi aşteptările sunt supradimensionate. Dacă ceva nu coincide cu dezideratele părinţilor, se caută un vinovat şi profesorul este acela: nu predă sau evaluează corect, nu este bine pregătit, etc. Se pierde din vedere echipa, respectiv ceilalţi factori: părinţii, nivelul lor de educaţie, modul în care aceştia îi judecă public pe dascăli, apreciind sau discreditând, modul în care înţeleg să continue munca profesorilor, constanţa

păstrată în ritmul de lucru şi calitatea învăţării, condiţiile de lucru de acasă, pregătirea şi calitatea profesională a celor care predau în after-school, modul în care comunitatea răspunde nevoilor dascălilor de a desfăşura activităţile din Săptămâna Altfel şi Săptămâna Verde.

Vorbind despre acestea două , este frustrant pentru învăţător să organizeze activităţi în afara şcolii, ce implică transport şi masă, pentru care nu sunt prevăzute costuri. Este educaţie non-formală, de conştientizare a tinerei generaţii, care poate îmbunătăţi comportamentul faţă de tot ceea ce ne înconjoară: ne conectează cu trecutul istoric, ne oferă motive reale de mândrie patriotică, de apartenenţă, îi încurajează pe cei mici să exploreze, să îşi dezvolte competenţe transversale, gândirea critică, îi îndrumă să colaboreze, să-şi asume roluri şi responsabilităţi, învaţă să colaboreze pentru rezolvare de probleme.

Curriculum-ul şi învăţarea sunt individualizate, conţinuturile sunt selectate în funcţie de interesele şi posibilităţile elevilor, de nevoile lor. Fiecare progresează în ritm propriu.

Lucrul în echipă este esențial în dezvoltarea abilităților sociale și profesionale ale elevilor. Metodele moderne de lucru în echipă, cum ar fi colaborarea în proiecte interdisciplinare și utilizarea platformelor digitale de colaborare, permit elevilor să își dezvolte competențe esențiale, precum comunicarea eficientă, gestionarea conflictelor și leadershipul. Aceste metode nu doar că îmbunătățesc învățarea, dar și pregătesc elevii pentru piața muncii, unde abilitățile de lucru în echipă sunt foarte apreciate. (Este dificil de realizat acest deziderat în şcolile din satele fără electricitate, neracordaţi la net, fără computer, fără speranţă.)

În urma evaluărilor, profesorii stabilesc planuri de remediere, de recuperare, dezvoltare, de obţinere a performanţei. Orice experienţă nouă de învăţare este corelată cu precedentele. Profesorul de odinioară este astăzi pus sub lupa critică a părinţilor. Cu uşurinţă pot fi anulate rezultatele şi experienţa unui Om, la cea mai mică greşeală sau analiză neavizată. Uneori sunt subiectul unor dezbateri nemeritate, doar pentru că au fost mediatizate cazuri nefericite de insucces, lipsă de profesionalism şi har.

Tendinţa este de a –i pedepsi pe toţi şi de a aplica măsuri la nivel naţional.

Din punctul meu de vedere, rezolvarea ar fi facilă la nivelul fiecărei unităţi de învăţământ, în cadrul Consiliului de Administraţie. Fiecare şcoală are posibilitatea de a-şi stabili propriile criterii de selecţie şi evaluare, încercând să îmbunătăţească produsul finit, din punct de vedere calitativ. Dacă ar fi respectate în totalitate, sigur ar fi preîntâmpinate şi situaţiile de absenteism, abandon şi s-ar îmbunătăţi considerabil calitatea învăţământului. Tendinţa de a-i trece clasa din motive subiective, duce spre eşec. Analfabeţii funcţionali se înmulţesc, rezultatele proaste la Examenul de Capacitate şi BAC, asemenea. Cei care intra cu greu la liceu, se pierd pe drum şi pierduţi sunt pentru societate. Nu mai sunt nici şcolile de meserii, măcar aveau şansa să înveţe ceva specific, puteau ulterior să-şi câştige independenţa financiară.

Cum calculatorul a devenit un instrument esențial în educație, cred că putem profita folosindu-l ca mijloc de informare şi dezvoltare a abilităţilor. Tehnologia a revoluţionat accesul la informaţie, aşadar, prin intermediul internetului, elevii au acces la o vastă bibliotecă de resurse educaționale, de la articole academice și cursuri online, la tutoriale video și simulări interactive. Profesorii pot folosi acest mijloc pentru a monitoriza progresul elevilor,oferind feedback eficient părinţilor şi, evident, pentru a evalua. Platformele de evaluare online permit personalizarea testelor, adaptarea dificultății în funcție de nivelul elevilor și analiza detaliată a performanțelor. Aceasta nu doar că economisește timp, dar și asigură o evaluare mai obiectivă și transparentă.

O altă tendinţă este dezvoltarea abilităţilor de gândire critică- elevii sunt încurajaţi să formulize întrebări, să găsească soluţii, să participe în proiecte.

Educația interculturală, aș spune că joacă un rol crucial în pregătirea elevilor pentru a trăi și a lucra într-o societate globalizată. Aceasta promovează înțelegerea și respectul pentru diversitate, încurajând elevii să aprecieze diferitele culturi și perspective. Programele de schimb cultural, cursurile de limbă străină și proiectele internaționale sunt câteva dintre inițiativele care susțin educația interculturală.

În ciuda acestor transformări pozitive, sistemul de învățământ se confruntă cu probleme majore care afectează calitatea educației. Absenteismul și abandonul școlar sunt fenomene îngrijorătoare care reflectă lipsa de motivație și sprijin pentru mulți elevi. Subfinanțarea sistemului de învățământ duce la lipsa resurselor materiale și umane necesare pentru a oferi o educație de calitate.

Pentru a combate absenteismul și abandonul școlar, este esențial să se implementeze programe de sprijin personalizat, consiliere și activități extracurriculare care să motiveze elevii și să le ofere un sentiment de apartenență.

De asemenea, este necesară o finanțare adecvată a sistemului de învățământ, care să asigure dotarea corespunzătoare a școlilor, formarea continuă a profesorilor și accesul egal la educație pentru toți elevii.

“Educaţia nu este umplerea unui vas, ci aprinderea unui foc.”William Butler Yeats

Concluzie

Transformările și tendințele actuale în învățământ reflectă adaptarea la o societate dinamică și tehnologic avansată.

Învățarea centrată pe elev, metodele moderne de lucru în echipă, utilizarea calculatorului ca mijloc de informare, evaluare online, dezvoltare a abilităților de gândire critică și analitică , precum și educația interculturală sunt elemente esențiale ale unui sistem educațional modern și eficient.

Cu toate acestea, pentru a asigura succesul acestor transformări, este crucial să se abordeze problemele reale precum: absenteismul, abandonul școlar și subfinanțarea sistemului de învățământ, investind în resurse și programe care să susțină toți elevii în procesul lor educational şi oferind dascălilor, profesorilor respectul cuvenit prin salarizarea decentă.

Cum temelia societăţii depinde de învăţători şi profesori, consider că cei dintâi remuneraţi motivant, ar fi ei.

”Tehnologia este doar un instrument. În ceea ce priveşte încurajarea copiilor să înveţe, profesorul este cel mai important”.Bill Gates

Bibliografie:

Mariana Marinescu, “Tendinţe şi orientări în didactica modernă”, Editura Didactică şi Pedagogică R.A., 2009

Gianina Prodan, “Pedagogia învăţământului primar”, Presa Universitară Clujeană, 2022

Marin Manolescu, “Practica Cercetării în Ştiinţele Educaţiei”,Editura Universitară, 2020

Copiii cu nevoi speciale care intră în învățarea obișnuită la clasă

Prof. dr. Stana Anca

Liceul Teoretic ,,Nicolae Titulescu ,, Slatina

Rezumat. Populațiile speciale apar în ochii publicului cu o frecvență tot mai mare, astfel încât educația și problemele lor primesc o atenție din ce în ce mai mare în multe țări. Dar, deoarece multe țări se concentrează pe educarea copiilor cu nevoi speciale, ele descoperă o capcană și mai semnificativă. Această problemă este că multe țări au separat copiii cu nevoi speciale de copiii tipici, făcându-i mai puțin capabili să se integreze în societate când ajung la vârsta adultă. Când au început cercetările, oamenii au găsit răspunsul la această problemă în sălile de clasă incluzive. Această lucrare discută necesitatea includerii copiilor cu nevoi speciale în sălile de clasă obișnuite. În această lucrare, autorul analizează multiple perspective din perspectiva statului, a școlilor, a profesorilor, a elevilor cu nevoi speciale și a copiilor în general. Combinând punctele forte și punctele slabe ale acestor perspective, autorul acestei lucrări oferă câteva sugestii cu privire la modul de măsurare a relației dintre copiii cu nevoi speciale și sălile de clasă obișnuite și dezvoltarea ulterioară.

Cuvinte cheie: Copii cu nevoi speciale; educație specială; educație obișnuită; dezvoltarea educațională.

1. Introducere.

Pe măsură ce lumea continuă să evolueze, oamenii sunt din ce în ce mai dependenți de tehnologie. Educația este văzută ca partea cea mai esențială a unei țări. Educația este un drept al omului, un motor semnificativ de dezvoltare și unul dintre cele mai eficiente mijloace de scădere a sărăciei și de îmbunătățire a sănătății, egalității de gen, păcii și stabilității. Ea generează venituri substanțiale, previzibile și este cea mai importantă componentă pentru garantarea egalității și incluziunii[1]. Educația poate contribui la angajarea, venitul, sănătatea și reducerea sărăciei unei persoane. Fiecare an suplimentar de educație îmbunătățește salariile pe oră cu 9% la nivel mondial. Sprijină dezvoltarea economică pe termen lung, stimulează inovația, susține instituțiile și promovează coeziunea socială pentru societate [2]. În acest context, populații speciale intră în atenția publicului. Potrivit Organizației Mondiale a Sănătății, la 2 decembrie 2022, se estimează că 1,3 miliarde de persoane (sau una din șase persoane din întreaga lume) au un handicap grav, iar numărul este în creștere [3]. Pe baza acestor date, oamenii pot vedea că anumite populații fac deja parte din fiecare țară care nu poate fi ignorată. Odată cu adoptarea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, statele membre s-au angajat să nu lase pe nimeni în urmă,

[1] Education Overview: Development news, research, data. World Bank. (2022). Preluat la 20 august 2024, de la https://www.worldbank.org/en/topic/education/overview#:~:text=For%20individuals%2C%20education%20promotes%20employment,institutions%2C%20

[2] Organizatia internationala a sanatatii (2022, December 2). Disabilitate. Accesat august 20, 2024, din https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/disability-and-health

[3] Dee, T. S., Sievertsen, H. H. (2015, Octombrie 5). Cadoul timpului? school starting age and mental health. Preluat la 20 august 2024, de la https://www.nber.org/papers/w21610

inclusiv persoanele cu dizabilități. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) lucrează cu alte agenții ale Națiunilor Unite (ONU), Departamentul pentru Operațiuni de Pace (DPO) și societatea civilă mai largă pentru a ajuta statele membre să-și atingă obiectivele naționale și să îmbrățișeze dizabilitățile în toate sectoarele . În tehnologia de astăzi în schimbare rapidă, relația dintre oamenii speciali și populația generală va deveni din ce în ce mai strânsă, potrivit OMS și a obiectivelor susținute de țările din întreaga lume. În lumea de astăzi din ce în ce mai îmbătrânită, populațiile speciale vor fi, de asemenea, o forță de muncă indispensabilă pentru țări în viitor. Dacă persoana tipică trebuie să folosească educația pentru a-și schimba viața, populațiile speciale au nevoie de ea și mai mult. Cea mai mare problemă pentru populațiile speciale este cunoscută sub numele de autocontrol de învățare slab. Într-un studiu realizat de Thomas Dee și Hans Henrik Sievertsen, cercetătorii de la Universitatea Stanford au descoperit că copiii ai căror părinți au așteptat să-i pună la grădiniță înainte de vârsta de 6 ani au obținut scoruri semnificativ mai mari la testele de autocontrol la vârsta de 7 și 11 ani . Arată că cel mai ușor moment din viața unei persoane pentru a se schimba este în copilărie. Prin urmare, dacă oamenii doresc să îmbunătățească calitatea vieții unor populații speciale, ar trebui să înceapă educația încă din copilărie. Cu alte cuvinte, pe lângă cunoștințele și educația necesare, relația socială cu populația generală este și o parte esențială a populație particulară. Cel mai bun moment pentru educație și socializare este perioada copilăriei. De ce este atât de vital să educăm populații unice? Persoanele cu dizabilități sunt mai predispuse să fie sărace, să locuiască în locuințe substandard sau periculoase și să aibă un nivel scăzut de educație, comparativ cu populația generală. Ei simt în mod regulat izolare socială și au mai puține oportunități de a participa la viața publică. [4]Cauzele majore ale dizabilității, calității proaste a vieții și scăderii productivității sunt tulburările de sănătate mintală și bolile mintale . Australia, de exemplu, se află pe locul cel mai jos în rândul națiunilor Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) în ceea ce privește venitul relativ al persoanelor cu dizabilități. Rata medie de ocupare a persoanelor cu dizabilități este de aproximativ 54%, comparativ cu 83% pentru persoanele fără deficiențe . Australia este o țară dezvoltată. Faptul că persoanele cu nevoi speciale din țările dezvoltate sunt tratate în acest fel demonstrează că persoanele cu nevoi speciale din alte țări rămase în urmă se confruntă cu o situație și mai dificilă. Cele de mai sus fac să fie relativ dificil pentru oameni excepționali să se integreze în societate. Cel mai bun moment pentru ca persoanele cu nevoi speciale să se încorporeze în oamenii obișnuiți și să-și îmbunătățească problemele este în perioada copilăriei. Prin urmare, este necesar să se ia în considerare dacă copiii cu nevoi speciale ar trebui să fie înscriși în sălile de clasă obișnuite.

Această lucrare își propune să discute modul în care sălile de clasă incluzive, așa cum sunt susținute de diferite țări, pot integra mai bine copiii cu nevoi speciale în sălile de clasă obișnuite pentru învățare. În acest fel, îi va ajuta pe elevii cu nevoi speciale să se dezvolte mai bine.

2. Situatia actuala a copiilor contemporani cu nevoi speciale

[4] Faceți față faptelor: drepturile persoanelor cu dizabilități. Comisia pentru drepturile omului. (2022). Preluat la 20 august 2024, de la https://humanrights.gov.au/our-work/education/face-facts-disability-rights

Pe măsură ce accesul la educație crește, multe țări constată că procentul copiilor cu nevoi speciale crește anual. Potrivit unui nou raport lansat de Fondul Internațional de Urgență pentru Copii al Națiunilor Unite (UNICEF) în ianuarie 2022, intitulat*: Vedere, numărare, inclusiv utilizarea datelor pentru a dezvălui bunăstarea copiilor cu dizabilități, numărul copiilor cu dizabilități este estimat la să fie aproape de 240 de milioane în întreaga lume, sau un copil la fiecare zece copii din întreaga lume* [5]. Cu acest număr mare, problema educației pentru copiii cu nevoi speciale este presantă. 2.1.Unele dintre avantajele actuale Globul a luat act de această problemă și mai multe națiuni mari au luat măsuri. În Statele Unite, de exemplu, Legea privind educația persoanelor cu dizabilități (IDEA) a fost înființată în mod expres pentru populații unice. Statutul federal din Statele Unite a cerut să se asigure că nevoile educaționale ale copiilor cu dizabilități sunt satisfăcute în școlile publice, iar *Legea privind educația persoanelor cu dizabilități* (IDEA) a fost creată. După o revizuire juridică și a constatat că un copil este eligibil pentru servicii de educație specială, Legea prevede ca părinții să colaboreze cu personalul școlii pentru a pregăti un plan educațional individualizat (IEP) . Proiectul de lege prevede, de asemenea, că copiii cu nevoi speciale pot fi evaluați și plasați în săli de clasă obișnuite pentru a se integra mai bine în societate. Prin urmare, toți profesorii din Statele Unite sunt obligați să învețe o anumită cantitate despre educația specială.

2.2.Unele dintre problemele care apar

2.2.1 Aspecte nationale si scolare

Cu toate acestea, sub aceste avantaje, există încă multe provocări în ceea ce privește educația specială. Penuria tot mai mare și omniprezentă de profesori de educație specială amenință calitatea educației pentru copiii cu dizabilități. 49 de state din Statele Unite indică nevoia de educatori speciali . [6] Cea mai mare problemă este plata profesorilor. Profesorii de educație specială ar trebui plătiți mai bine pentru munca lor obositoare și grea. Aceasta este o problemă la nivel mondial [7]. Problema salariilor profesorilor este o problemă semnificativă care îi demotivează pe profesori. Deoarece puterea economică a fiecărei țări variază de la o regiune la alta, școlile investesc diferite sume de bani și au nevoie de mijloace pentru a oferi un mediu de învățare bun. Luați Statele Unite și China, de exemplu, ambele țări au o dezvoltare economică mai bună în partea de est a țării. Școala este mai profesionistă decât alte domenii în ceea ce privește echipamentul și profesorii .

---

[5] Nina. (2022, ianuarie). *Văzut, numărat, inclus: Utilizarea datelor pentru a face lumină asupra bunăstării copiilor cu dizabilități.* DATE UNICEF. Preluat la 20 august 2024, de la https://data.unicef.org/resources/children-with-disabilities-report-2021/

[6] Coaliția Națională pentru Penuria de Personal în Educație Specială și Servicii Conexe. (2016). Preluat de pe https://specialedshortages.org

[7] Carver-Thomas, D. și Darling-Hammond, L. *Problemele legate de fluctuația profesorilor: cum afectează uzura profesorilor elevii și școlile. Arhivele de analiză a politicilor educaționale*, 2019, 27(36).

2.2.2 Aspectul elevului si profesorului

Dar principala problemă este că tot mai mulți copii cu nevoi speciale intră acum în sălile de clasă obișnuite. În ultimul deceniu, modelul special de educație cunoscut sub numele de incluziune sau integrare a devenit din ce în ce mai comun, cu peste 60% dintre elevii cu dizabilități petrecând acum 80% sau mai mult din zi în sălile de clasă obișnuite . Dar, în realitate, mulți profesori din clasele obișnuite trebuie să înțeleagă nevoile elevilor excepționali sau chiar să aibă o bază pentru astfel de elevi. De asemenea, din cauza naturii unice a copiilor cu nevoi speciale, un singur profesor nu poate găzdui atât elevii obișnuiți, cât și elevii cu nevoi speciale, iar școlile nu au de obicei doi sau mai mulți profesori .[8] În plus, legea americană obligă instructorii să personalizeze programa într-o măsură excesivă, ceea ce pune o povară semnificativă asupra educatorilor. În plus, copiii cu dizabilități se confruntă cu diverse provocări în sala de clasă tradițională. În comparație cu elevii fără dizabilități, copiii cu probleme de învățare au cu 31% mai multe șanse de a fi hărțuiți.[9] În comparație cu cei fără deficiențe, studenții cu alte dificultăți de sănătate au șanse cu 43% mai mari de a suferi bullying. Acești elevi sunt, de asemenea, mai susceptibili de a se confrunta cu hărțuirea severă . Copiii cu mai multe probleme de sănătate au cu 43% mai multe șanse de a se confrunta cu hărțuirea decât copiii fără astfel de afecțiuni . Și deoarece copiii cu nevoi speciale au multe probleme de învățare din motivele lor, pierderea timpului de instruire crește probabilitatea de a repeta o clasă și de a abandona școala în rândul copiilor cu dizabilități . Aceste date sugerează că țările au încercat să educe copiii cu nevoi speciale; cu toate acestea, prevalența copiilor cu excepționalități a crescut. Prezența copiilor cu excepționalități în sălile de clasă obișnuite este în creștere. Problemele pe care nevoile speciale le-ar fi putut rezolva devin încet-încet mai complexe. Deci, având în vedere această tendință, copiii cu nevoi speciale ar trebui să fie înscriși în sălile de clasă obișnuite?

3. Beneficii pentru copiii cu nevoi speciale în salile de clasa obisnuite

Toate schimbările din istorie sunt puternic colorate de vremuri. Deoarece devine din ce în ce mai obișnuit ca elevii cu nevoi speciale să intre în sala de clasă tradițională, acest lucru trebuie să fie benefic. Faptul este că problemele și beneficiile sunt uneori legate.

3.1.Pentru studentii obisnuiti

Un exemplu este problema bullying-ului cu care se confruntă copiii cu nevoi speciale. Motivul pentru care se întâmplă acest lucru este că elevii obișnuiți au nevoie de ajutor pentru a înțelege studenții cu nevoi speciale. În special în școala elementară, elevii nu sunt suficient de maturi pentru a înțelege și le lipsește un sentiment de identitate, ceea ce poate duce la agresiune. Lucrând cu elevii cu nevoi speciale în clasă, elevii obișnuiți

[8] Ramos, T.-M. (2022, 8 martie*). Provocări pentru profesorii din sălile de clasă cu nevoi speciale inclusive. Avem copii.* Preluat la 20 august 2024, de la https://wehavekids.com/education/Top-Challenges-Teacher-Face-in-Special-Needs-Inclusive-Classrooms

pot afla ce este un anumit elev și pot învăța să ajute un astfel de grup unic de condiții. Le permite elevilor obișnuiți să fie mai empatici, nu plini de compasiune, dar respectuoși.

3.2.Pentru studentii cu nevoi speciale

În plus, copiii cu nevoi speciale trebuie să fie încorporați în societatea generală ca adulți. Dacă tinerii nu sunt expuși la lumea reală, ei nu se vor putea integra mai bine în societatea obișnuită a adulților. Cu toate acestea, cel mai important factor pentru elevi este modul în care își pot îmbunătăți învățarea. Când copiii cu nevoi speciale sunt înscriși la clasele obișnuite, performanța lor școlară se îmbunătățește, conform studiilor. Un studiu publicat în Jurnalul Internațional de Educație Specială a constatat că copiii cu autism au performanțe mai bune la clasele incluzive decât la cursurile de educație specială . Aceste date demonstrează că unii elevi excepționali pot reuși în clasa obișnuită. Emoțiile negative pot exacerba dificultățile academice, iar climatul școlar este un factor esențial. Când elevii cu nevoi speciale intră în sala de clasă tradițională, aceștia au un sentiment ridicat de acceptare. Un sentiment de identitate sau respect este esențial pentru progresul lor academic.

4. Sugestii

În timp ce multe diferențe între „educația specială" și „educația incluzivă" continuă să fie aprig dezbătute, cele două concepte sunt încă evidente în politici și practici în multe țări. Pe scurt, introducerea elevilor cu nevoi speciale în sala de clasă obișnuită a devenit o problemă pe care școlile trebuie să o abordeze. Multe țări, nu numai Statele Unite, au luat în serios educația specială.[10] China este un bun exemplu. Educația specială din China s-a îmbunătățit în ultimii câțiva ani, ca urmare a reformelor educaționale ale guvernului. Una dintre aceste tendințe este accentul pus pe valoarea educatorilor. S-a recunoscut că calitatea profesorilor este unul dintre cei mai importanți factori în progresul și îmbunătățirea educației speciale în China.[11] În prezent, majoritatea elevilor cu nevoi excepționale frecventează școli speciale. Din cauza lipsei de pregătire practică, a raporturilor ridicate profesor-elev, a facilităților insuficiente și a competențelor profesionale slabe, instructorii de educație specială sunt supuși unei presiuni imense . Profesorii trebuie să compenseze necesitatea unui mediu de instruire eficient.

5. Concluzie

De fapt, integrarea populațiilor speciale în sălile de clasă obișnuite este ceva ce trebuie experimentat în această zi și epocă. Din moment ce țările din întreaga lume au descoperit că anumiți oameni sunt esențiali, ei au încercat să abordeze problemele lor educaționale. De exemplu, au fost create în mod explicit școli speciale pentru oameni speciali. Profesori speciali au fost instruiți pentru a-i ajuta să învețe mai bine. Dar, odată cu dezvoltarea rapidă a informațiilor, a devenit clar că există mai multe soluții pe termen lung decât doar

[10] Florian, L. *Despre coexistența necesară a educației speciale și incluzive.* Jurnalul Internațional de Educație Incluzivă, 2019, 23(7-8), p.691-704.
[11] Idem, p. 695

dezvoltarea abilităților de învățare. Într-o zi, oamenii speciali vor trebui să se întoarcă în societate. Și atunci o serie de probleme cu care se confruntă populațiile cu nevoi speciale au apărut treptat la intrarea în ligă. Oamenii și-au dat seama că abilitățile sociale sunt un punct esențial. Multe tragedii apar din cauza lipsei de înțelegere și a discriminării. Discriminarea și prejudecățile oamenilor sunt un munte mare care este greu de mutat după maturitate. De aceea este esențial să luați contact cu oameni obișnuiți încă de la o vârstă fragedă pentru a învăța să respectați oamenii speciali. În loc să fie o problemă pentru copiii cu nevoi speciale de a intra în sălile de clasă obișnuite, acest lucru se va întâmpla de-a lungul istoriei. De fapt, multe țări astăzi susțin dezvoltarea unor săli de clasă incluzive. Pe baza apelului articolului, guvernele din întreaga lume experimentează, de asemenea, săli de clasă incluzive. Există atât de multe lucruri care sunt imperfecte. Acest lucru este normal și toate reformele din istorie au fost însoțite de solicitări false de a se îmbunătăți. Cel mai valoros aspect al acestui lucru este că țările iau în considerare și planifică cu atenție prezentul și viitorul copiilor cu nevoi speciale. Când Thomas Edison, creatorul luminii electrice, a eșuat de peste 6.000 de ori, a fost întrebat despre eșecurile sale „Ați eșuat mai multe ori; de ce persisti?" Răspunsul lui Edison a fost "Chiar dacă am căzut de peste 6.000 de ori, acum știu că există mai mult de 6.000 de articole care nu sunt potrivite ca filamente! Prin urmare, dacă continuați să încercați, într-o zi lumea va descoperi metoda ideală pentru a crea săli de clasă incluzive." Dar educația este mereu în evoluție. Așa cum există acum milioane de soiuri de becuri, alți elevi au strategii de învățare diverse. Educație individualizată va fi mereu un subiect care rămâne constant în școală Iar includerea copiilor cu nevoi speciale în sălile de clasă obișnuite face parte din această discuție, un nou bec în lumea educației.

Bibliografie Web

1. Education Overview: Development news, research, data. World Bank. (2022). Preluat la 20 august 2024, de la https://www.worldbank.org/en/topic/education/overview#:~:text=For%20individuals%2C%20education%20promotes%20employment,institutions%2C%20

2. Organizatia internationala a sanatatii (2022, December 2). Disabilitate. Accesat august 20, 2024, din https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/disability-and-health

3. Dee, T. S., Sievertsen, H. H. (2015, Octombrie 5). Cadoul timpului? school starting age and mental health. Preluat la 20 august 2024, de la https://www.nber.org/papers/w21610

4.Faceti față faptelor: drepturile persoanelor cu dizabilități. Comisia pentru drepturile omului. (2022). Preluat la 20 august 2024, de la https://humanrights.gov.au/our-work/education/face-facts-disability-rights

5. Nina. (2022, ianuarie). Văzut, numărat, inclus: Utilizarea datelor pentru a face lumină asupra bunăstării copiilor cu dizabilități. DATE UNICEF. Preluat la 20 august 2024, de la https://data.unicef.org/resources/children-with-disabilities-report-2021

6. Ramos, T.-M. (2022, 8 martie). Provocări pentru profesorii din sălile de clasă cu nevoi speciale inclusive. Avem copii. Preluat la 20 august 2024, de la https://wehavekids.com/education/Top-Challenges-Teacher-Face-in-Special-Needs-Inclusive-Classrooms

7 . Coaliția Națională pentru Penuria de Personal în Educație Specială și Servicii Conexe. (2016). Preluat de pe https://specialedshortages.org

Bibliografie selectiva

1. Carver-Thomas, D. și Darling-Hammond, L. *Problemele legate de fluctuația profesorilor: cum afectează uzura profesorilor elevii și școlile*. Arhivele de analiză a politicilor educaționale, 2019, 27(36).
2. Florian, L. *Despre coexistența necesară a educației speciale și incluzive.* Jurnalul Internațional de Educație Incluzivă, 2019, 23(7-8), p.691-704.

MECANISME NEUROFIZIOLOGICE ALE LIMBAJULUI

Prof. Stanciu Alina

Liceul Tehnologic Topoloveni

Limbajul este procesul psihic de utilizare a limbii în vederea realizării funcţiei de comunicare, cunoaştere sau reglare. Este un sistem de comunicare alcătuit din sunete articulate, specific oamenilor, prin care aceștia își exprimă gândurile, sentimentele și dorințele. Este un proces de exprimare, de comunicare a ideilor și a sentimentelor prin mijlocirea limbii.

Limbajul este unul dintre mijlocul specific umane, cel mai frecvent folosit în comunicarea interumană.''Limbajul mai poate fi definit ca un vehicul ce transportă intenţii, atitudini, un mijloc de transmisie a informaţiilor, care circulă fără rezistență de la un sistem cognitiv la altul.'' (Ion Negură,PSIHOLOGIA LIMBAJULUI,Note de curs).

Limbajul are mai multe funcții :

-*funcția de comunicare* desemnează rolul primondial al limbajului de a servi ca mijloc de transmitere și recepție a informațiilor. Actul comunicării implică următoarele elemente:emițător (E); receptor (R); repertoriu al emițătorului (R.E); repertoriu al receptorului (R.R); canal de comunicare; eventuale perturbări.

- *funcția cognitivă* este o funcție de integrare , de conceptualizare și în genere de elaborare a gândirii. Caracteristic acestei funcții este directivarea și fixarea rezultatelor activității de cunoaștere. Prin intermediul acestei funții, facilitează și mediază operațiile de generalizare.

- *funcția emoțional-expresivă* este funcția de manifestare complexă a unor idei, imagini, nu numai prin propriile cuvinte, dar și prin intonație, mimică, pantomimică, gestică.

- *funcția persuasivă* sau *de convingere*, de inducție de la o altă persoană a unor idei si stări emoționale.

- *funcția ludică* sau *de joc* presupune asociații verbale de efect, consonanțe, ritmică, ciocniri de sensuri, mergând pana la creații artistice de genul poeziilor, proverbelor, zicatorilor, ghicitorilor, etc. Altfel spus, cu limbajul ne "jucam", acesta răspunzând nevoii de

joc ce poate sa meargă de la jocul de cuvinte până la creația artistică. Este dorința de a spune ceva într-o manieră mai plăcută.

Există mai multe tipuri de limbaje, după cum există mai multe tipuri de comunicare. În lucrarea sa "Limbaj și strategie", Edmond Nicolau identifică trei limbaje:

- limbajul comunicării, care este suportul transmiterii unui mesaj;
- limbajul de referință, exprimabil în mai multe limbi – mesajul în sine;
- limbajul neuronilor, determinat de factori biopsihosociali.

După Emilian Dobrescu, limbajele au următoarele trăsături:

- sunt componente distinctive ale naturii umane;
- au « universalitate semantică »;
- se pot transmite în timp și spațiu;
- conțin informații abstracte.

Filosoful Karl Popper a inventariat trei categorii de limbaje, după criteriul funcției :

- limbaje inferioare;
- limbaje superioare;
- limbaje mixte;

Limbajul este interpretat ca un sistem inalt organizat si integrat. El presupune existenta unor elemente constitutive concrete si a unui ansamblu de operații de transformare si relaționare – combinare a acestor elemente. Unitatea de baza constitutivă a limbajului este cuvântul. El are doua laturi :

- latura fizică externă exprimată în semnale perceptibile de tip sonor (sunetele articulate), vizual (grafemele limbajului scris) sau tactil (semnele alfabetului Braille)

- latura informațională internă, care determină semnificația.

Fiecare cuvânt trebuie să reprezinte un număr cat mai mic de obiecte sau dimensiuni ale realității. Sistemul limbajului evoluează în direcția unei cat mai precise determinări semantice. Nu se ajunge niciodată ca aceasta sa fie absolută. Cuvintele au grade de interpretare semantică (decodificare) diferite. Unele cuvinte sunt relativ precis definite, din punct de vedere al semnificatiei, altele au o determinare semantică foarte vagă sau eronată, subiectul indicând o altă semnificație decât este obiectiv consacrata.

Sănătatea reprezintă un concept complex cu multe aspecte ce cuprind dimensiuni emoționante, intelectuale, fizice, sociale și spirituale. Sănătatea contribuie la păstrarea echilibrului. Sănătatea emoțională are în vedere capacitatea de a valorifica în mod constructiv

emoțiile unei persoane, sănătatea intelectuală se referă la capacitatea de a valorifica informațiile importante în luarea deciziilor, sănătatea fizică reprezintă capacitatea organismului de a se apăra împotriva bolilor. Sănătatea socială și sănătatea spirituală se întrepătrund, ambele axându-se pe relațiile de armonie, echilibru, bucurie și promovare a energiei.

Toate aceste dimensiuni sunt interrelaționate. Atât aspectele pozitive cât ți cele negative ale unei dimensiuni se răsfrâng și asupra celorlalte. Starea de sănătatea este influențată de mulți factori, de stilul de viață, stilul de lucru, stilul de distracție, stilul de comunicare, stilul de alimentație al fiecărei persoane. Modul sănătos de viață este temelia profilaxiei bolilor.

În cazul copiilor, ei comunică bine, își formează repede priceperile și deprinderile necesare, se adaptează la cerințele ți condițiile de mediu. Un copil cu deficiențe întâmpină greutăți de adaptare și de acomodare. Cele mai întâlnite probleme la vârsta școlară mică sunt deficiențele ți tulburările de limbaj, de citit, de scris.

J.S. Bruner (1987) pune accent pe mediul social, pe aptitudinea mamei în însușirea de către copil a limbajului " Se extrapolează astfel etiologia dificultăților de învățare a scris cititului și la cauze ambientale, relevante pentru copiii proveniți din medii sociale deprivate cultural și lingvistic ce reprezintă aproape inevitabil dificultăți de școală și viață."(D. Ungureanu, 1998, p.166).

La deficienții de auz și de vedere, handicapurile de vorbire creează probleme în plus în ceea ce privește integrarea lor socială și școlară. În cazul pierderii vederii se produce un dezechilibru profund în relațiile individului cu lumea externă. Dificultățile de pronunțare sunt mai frecvente la deficienții de vedere congenitali, pentru că ei nu au posibilitatea să imite modelul corect, decât pe cale auditivă.(Emil Verza, 1977, p.109).

Factorul esenţial ce determină sănătatea omului constituie modul lui de viaţă, în această noţiune întră regimul corect de muncă şi odihnă, alimentarea raţională, menţinerea la un nivel cuvenit a activităţii fizice, călirea, respectarea regulilor de igienă individuală, renunţarea la deprinderile cotidiene dăunătoare, priceperea de a menţine echilibrul neuroemoţional. În situaţiile conflictuale, conform aprecierii O.M.S., sănătatea este starea deplinei bunăstări fizice, spirituale şi sociale, dar nu numai și lipsa bolilor sau a defectelor fizice.

Cele mai întâlnite probleme în copilărie sunt tulburarile de limbaj precum: dislalia, bâlbâiala, mutismul, tulburările de voce și dyslexia. Tulburările de limbaj determină modificări în viața ți activitatea individului.

Dislalia este tulburarea de pronunție (de articulare) provocată de afecțiuni organice sau funcționale ale organelor periferice ale vorbirii și care constă în imposibilitatea emiterii

1221

corecte a unuia sau mai multor sunete (combinații de sunete La copilul antepreșcolar, este de natură fiziologică, ca urmare a nedezvoltării suficiente a aparatului fonoarticulator și a sistemelor cerebrale implicate în actul vorbirii. Sunetele nu sunt toate la fel de afectate. Cele mai frecvent afectate sunt cele care apar mai târziu în vorbirea copiilor: vibranta r, siflantele s, z, șuierătoarele s, j, consoanele b, d, t, m, n, dintre vocale a, e, u. Dislalia este cea mai frecventa tulburare de vorbire ce consta in abaterea de la pronunția obișnuita, de la vorbirea standard. In unele cazuri, dislalia se manifesta prin neputința emiterii unor sunete sau a silabelor, ori omiterea lor; in altele, ele sunt înlocuite, substituite, inversate sau deformate. In formele grave, asemenea fenomene se pot produce si la nivelul cuvintelor. Se poate considera ca exista o dislalie simpla sau parțiala, când apar deteriorări numai la nivelul anumitor sunete, si alta generala sau polimorfa, când sunt alterate majoritatea sunetelor sau silabelor. Sunetele afectate nu au aceeași pondere, deoarece si in vorbire unele au o frecventa mai mare in raport cu altele. Consoanele sunt mai des afectate comparativ cu vocalele, iar dintre acestea cele care apar mai târziu in vorbirea copiilor si care necesita pentru emitere mișcări de mai mare finețe a aparatului fonoarticular (cum sunt vibranta r, siflantele s-z, șuierătoarele s-j, africatele c-g-t) sunt supuse mai ușor fenomenului de destructurare.

În formele grave de dislalie este afectată nu numai reproducerea corectă a sunetelor, dar este deficitar și modul de organizare a cuvintelor în propoziții, felul în care sunt folosite acestea.

Deficiențele de auz sunt socotite ca determinante în dislalie. Cu cât anomalia este mai accentuată cu atât tulburările de vorbire sunt mai accentuate. La copii acțiunea acestor factori se resimt tot mai evident.

La deficienții de vedere, handicapurile de vorbire creează probleme în plus. În cazul pierderii vederii se produce un dezechilibru profund în relațiile individului cu lumea externă care este mai pronunțat în prima perioadă a deficienței.(D. Damaschin:1977, p.46).

Datorită nefolosirii cuvântului de către surzi și a folosirii deficitare de către hipoacuzici precum și a slabei înțelegeri a vorbirii, aceștia au o evoluție psihică și socială mai lentă.

Corectarea dislaliei și a tulburărilor de limbaj în general asigură dezvoltarea psihică a individului, integrarea sa în viața socială și culturală. Ea este condiționată de o serie de factori ce țin de particularitățile psihoindividuale ale handicapaților de vorbire. (D. Damaschin:1977, p.46).În reglarea conduitei verbale, un rol deosebit de important îl are latura calitativă a informației atât din punct de vedere semantic cât și pragmatic.

1222

Bâlbâiala este o tulburare mai gravă de vorbire si apare mai frecvent la băieți față de fete. Ea are trei forme: clonică, tonică si mixtă. In bâlbâiala clonică apar întreruperi ale cursivității vorbirii, determinate de prelungirea sau repetarea unor sunete si silabe. În forma tonică apare un blocaj la nivelul primului cuvânt din propoziție prin prezența unui spasm articulatoriu de lunga durata .Forma mixtă este mai gravă, deoarece sunt prezente caracteristicile primelor două, cu predominarea uneia dintre ele.

Bâlbâiala copilului ”apare brusc prin spasme puternice ale aparatului fonoarticulator, adică prin încleștarea maxilarelor, care dă impresia unor paralizii, copilul rămânând zeci de secunde cu gura întredeschisă sau puternic închisă, fără să fie în stare să articuleze un sunet”.(Constantin Păunescu, 2012 p.17). La început aceste încleștări sunt de scurtă durată, dar ele pot avansa în mai rău, în perioade mai lungi. Factorii favorizanți apariției bâlbâielii sunt: alcoolismul părinților, bolile nervoase ale acestora, accidentele intrauterine sau în timpul nașterii, bolile infecțioase, copiii cu un sistem nervos slab, fragil, hiperemotiv și excitabil. ”Efortul permanent de a vorbi frumos și bine constituie o supraîncordare a proceselor nervoase superioare care obosește copilul și la un moment dat se produce o ruptură, dezorganizare.” (Constantin Păunescu, 2012 p.17).

Un rol foarte important în corectarea bâlbâielii îl are jocul didactic și activitățile sale. Imitarea gesturilor însoțitoare ale vorbirii are o importanță deosebită în tratarea bâlbâielii. Jocurile terapeutice folosite sunt cele prin care își exprimă dorințele, rugămințile:” De-a uța, uța” (copilul prins de ambele mâini începe să se balanseze cu tot corpul spre stânga și spre dreapta, în timp ce cântă Uța, Uța), ”Ala bala portocala” (copilul repetă într-un anumit ritm silabele sonore), ” Să învățăm păpușa sau pe ursulică” (copilul învață salutul), ” Să urmărim păsările” (copilul rostește și imită în anumite poziții zborul păsărilor), ”Povestește deodată cu mine” (copilul va povesti o întâmplare). Comunicarea verbală va fi însoțită de mimică și gesturi variate.

Efectele negative ale bâlbâielii, adică modificările psihice și formarea unor deprinderi caracteristice,nu se manifestă numai în activitatea școlară, ci și în relațiile copilului bâlbâit cu școala, cu familia. Nu rareori copiii bâlbâiți devin recalcitranți, obraznici. Vindecarea copiilor bâlbâiți depinde de armonia dintre școală, familie, colectiv de elevi, prieteni, de tratamentul medicamentos, regimul de viață, reorganizarea activității biologice și psihice a copilului.

Ca tehnici speciale pentru corectarea vorbirii enumerăm: ritmoterapia, recitarea cu gesturi și mimică în fața oglinzii, acțiuni cu explicații verbale, citirea artistică, povestirea artistică, conversația dirijată, participarea la concursuri sau diverse manifestări verbale.

În funcție de deficiențele de limbaj apărute se vor selecta metodele de învățământ specifice: metoda interogativă(care favorizează descoperirea noului, exersarea proceselor psihice), metoda demonstrației (terapie educațională sub îndrumarea educatorului), metoda imitației și modelării, metoda fonetica analitico-sintetică (pune accent pe analiza și sinteza fonetică și grafică a conținutului verbal –propoziție-cuvânt-silabă-literă).(Tudose Cristina Magdalena,, nr.72, februarie 2017, p162).

Bibliografie:

1. Benga O (2002) *Jocuri terapeutice,* Cluj Napoca:ASCR
2. Burlea, G. (2007) *Turburările limbajului scris citit* , Iași:Polirom
3. Damaschin, D.(1977) *Defectologie- deficiențe de vedere*, , București :Editura Didactică și Pedagogică
4. Pașca M. Dorina (2008) *Povestea terapeutică*, București: V/J Integral
5. Păunescu, C. *(2012) Tulburările de vorbire la copil,*București: Editura Medicală
6. Schiopu U.(1970) *Problemele psihologice ale jocului și distracțiilor* București*:* Editura Didactică și Pedagogică
7. Ungureanu, D. (1998) *Copiii cu dificultăți de învățare,* București*:* Editura Didactică și Pedagogică
8. Verza, E.(1977) *Dislalia și terapia ei,* București*:* Editura Didactică și Pedagogică
9. Tudose Cristina Magdalena, *Eficiența metodelor de învățare în formarea și consolidarea competențelor de bază ale elevilor cu deficințe. Actori pe Scena Educației*, 72, p.162.

(https://www.creeaza.com/referate/psihologie-psihiatrie/MECANISMELE-NEUROFIZIOLOGICE0

ROLUL PROIECTELOR DE EDUCAȚIE SOCIALĂ INCLUZIVĂ PENTRU DEZVOLTAREA ELEVILOR CU DEFICIENȚE DE AUZ

Autor. Prof. Gabriela Tăbăcaru
Centrul Școlar pentru Educaţie Incluzivă "Constantin Pufan"
Loc. Vaslui, 2024

Educația specială este definită în Legea învățământului preuniversitar Nr. 198/2023, actualizată în 2024, ca fiind " forma de educație flexibilă acordată copiilor cu C.E.S. (cu cerințe educaționale speciale), care, din cauza unor dizabilități mintale, psihice, intelectuale și / sau senzoriale, precum și din cauza unor dizabilități fizice, motorii și neuromotorii, tulburări emoționale, de neurodezvoltare, inadaptare socială sau a oricăror alte boli, au nevoie de resurse și de sprijin specializat (cap. V, secțiunea 2, Art. 68 (1).

Modul de realizare practică a educației speciale este " prin intermediul învățământului special și special integrat" Art. 68 (2).

Art 68 (15) ne oferă această detaliere: "de asigurare a șanselor egale pentru toții elevii cu elemente speciale, pentru reușita în educație și în societate, în funcție de tipul de afecțiune / dizabilitate, atât pe parcursul procesului de învățare / instruire cât și la susținerea evaluării naționale, a examenului de bacalaureat și a examenului de certificare a competențelor calificării, în conformitate cu metodologia aprobată prin ordinul ministrului educației.

În Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Constantin Pufan" Vaslui învață și sunt instruiți elevi cu deficiențe de auz de diferite grade și forme, cu alte deficiențe asociate de tip intelectual, emoțional, comunicațional.

Experiența cadrelor didactice, interesul pentru buna calitate a educației oferită elevilor, precum și oportunitățile sociale, instituționale au stimulat inițiativele pentru proiectele educaționale valoroase, cu deosebire în dobândirea competențelor digitale, activităților sociale și cunoștințele ecologice exersate în comunitatea locală.

Cu deosebire, în ultimii trei ani, au dobândit succes eforturile educatorilor pentru aplicațiile educației sociale incluzive, destinate unei viitoare integrări sociale a tinerilor cu deficiențe de auz și de comunicare; proiectele școlare, concepute și aplicate în acești ani, au oferit elevilor experiențe de interacțiune socială, prin mijloace și modalități instructiv – practice, adecvate vârstei și nivelului de funcționalitate / adaptabilitate socială, accesibilă elevilor cu deficiențe de auz și alte deficiențe asociate.

Amploarea și importanța proiectelor educaționale este evaluată în școala specială pentru elevii cu deficiențe de auz și alte deficiențe asociate, nu doar pentru aspecte cantitativ / procentuale / statistice, cât și sub aspectul profunzimii impactului asupra recuperării și dezvoltării individualității fiecărui copil al școlii.

Este un privilegiu și o onoare pentru noi posibilitatea de a face cunoscute proiectele de educație socială incluzivă ale Centrului Școlar de Educație Incluzivă ”Constantin Pufan” Vaslui în cadrul unui forum educațional, inițiat și organizat de Centrul European pentru Excelență în Educație, la sesiunea de comunicări științifice ”Învățare pentru Fiecare” . În raport cu nivelul / standardul de excelență în educație considerăm că recuperarea funcțională și adaptativă a copiilor cu deficiențe de auz și alte deficiențe asociate constituie egalitatea de șanse și accesul la buna integrare socială și profesională, iar orizontul excelenței reprezintă pentru acești copii valorizarea socială și educațională similară bunei normalități de dezvoltare.

În Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Constantin Pufan” Vaslui, echipa de educatori este deosebit de motivată pentru modernizarea metodelor de instruire și de terapii, cu aplicarea de proiecte atractive și eficiente, adecvate vârstei elevilor și nivelului de funcționalitate psihosenzorială și intelectuală. Printre aceste proiecte se regăsesc : obiectivele modernizării mijloacelor și metodelor de intervenție în instruire și terapii de recuperare, dar și obiectivele modernizării bazei de tehnologii, prin care se facilitează adaptarea elevilor cu dizabilități senzoriale auditive / și alte dizabilități asociate / la mediul social educațional incluziv. În acest sens, proiectele de perfecționare / formare profesională a educatorilor se centrează pe: intervenția personalizată, facilitarea cu instrumente digitale comunicării, interacțiunii în grupurile mixte, cu auzitorii.

Un proiect important cu un impact semnificativ asupra creșterii calității educației sociale incluzive este ”Școala verde”, creșterea eficienței energetice a Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă ”Constantin Pufan” Vaslui, care va primi finanțare prin fonduri P.N.R.R. ; obiectivele proiectului se referă la investiții energetice, administrative pentru elaborarea ”Școlii verzi”.

Prin aplicarea acestui proiect, Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Constantin Pufan” Vaslui va accede la structurile, dotările, funcționalitatea și cultura educațională a școlilor - pilot, din rețeaua ”Școala Verde” , ceea ce va ridica pe trepte progresive superioare educația și dezvoltarea / recuperarea elevilor: nivelul de pregătire școlară, dar și standardele instituționale ale școlii speciale în contextul de ”Școală Verde”.

Obiectivele privind dotarea a două săli de clasă cu mijloace de instruire digitală modernă se referă la tehnologii asistive și recuperatorii adecvate nevoilor de recuperare senzorială – comunicațională pentru copiii cu deficiențe de auz.

Un alt proiect deosebit de important s-a realizat deja în Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Constantin Pufan” Vaslui, cu parteneriatul Asociației Art for Tomorrow și Kaufland Vaslui, pentru beneficiul unui grup de 35 elevi, cu dizabilități auditive severe, profunde și asociate; elevii au fost instruiți în dobândirea competențelor digitale, în utilizarea tabletei cu PC personal, în comunicarea virtuală. În cadrul acestui proiect elevii au participat la activități ludice și de socializare, în care au avut ocazia să interacționeze și să se distreze prin jocuri dinamice, dincolo de spațiul școlii și al clasei. În acest proiect școala a organizat Workshop-ul cu tema: ”Bune practici în incluziunea copiilor cu dizabilități”, oferind o platformă pentru schimburile educaționale, între specialiști și profesioniști în educația specială (psihopedagogi, terapeuți, educatori, instructori).

Copiii cu deficiențe asociate (autism, sindrom Down, deficiență mintală) au beneficiat de noi resurse și oportunități de recuperare și participare incluzivă în grupuri mixte de educație. Într-un climat de stimulare emoțională, elevii au fost antrenați să se exprime, acționând și comunicațional spontan, firesc, prin atitudini de viață reală.

Noi evidențiem, în acest context și proiectele anuale de voluntariat și participare a elevilor, coduși de educatori și instructori la acțiuni sociale în parteneriate locale și județene, care se referă la:

- Acțiuni de parteneriat cu așezăminte religioase, cu ateliere de învățare socială (instruire și practicare de obiceiuri locale) prin care echipe mixte de adulți au instruit elevii în confecționarea, utilizarea unor obiecte simbolice purtătoare de sensuri sociale – culturale – religioase; bucuria reușitei personale a pus în valoare interesul copiilor pentru a fi apreciați, a fi integrați în echipe de lucru reale.
- Acțiuni de voluntariat de tip ecologic cu paticipare la acțiuni de igienizare – ecologizare în parcuri, păduri accesibile, din apropierea municipiului Vaslui. Utilitatea muncii personale a dat un sens social mai amplu muncii copiilor, a pus în evidență statutul elevului integrat în comunitatea locală.
- Acțiuni de redare - reprezentare plastică a prieteniei copiilor cu natura verde și mediul de viață viu s-au exprimat în cadrul concursurilor interne și județe cu tema ”Copiii, prietenii pădurii!” - realizate în parteneriate educaționale cu CCD Vaslui, ISJ Vaslui, Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Vaslui și alte unități de învățământ.
- Evidențiem și încununarea bucuriei copiilor prin proiecte de tip sportiv și artistic – cultural, prin care elevii și cadrele didactice participă în parteneriat cu alte unități școlare, în echipe mixte, în mediul social de auzitori și comunicatori verbali.

Proiectele de educație socială incluzivă sunt destinate unei bune integrări sociale – comunicaționale a copiilor cu deficiențe de auz și deficiențe asociate, în mediul social – profesional și cultural real, cu șanse sporite de dezvoltare personală, pentru fiecare copil special și pentru toți copiii speciali.

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea Învățământului Preuniversitar, Nr. 198 / 2023 actualizată în 2024
2. Htpp:// w.w.w. facebook.com – Centrul Școlar de E ducație Incluxivă ”Constantin Pufan” Vaslui – final de proiect educațional.
3. Htpps://cseiconstantinpufan.ro- proiecte educaționale.
4. Htpp:amtsibiu.ro – arhiva nr.2

D. Mara: ”Selecția și orientarea adecvată a copilului cu deficiențe auditive în structuri de învățământ special.

Strategii de incluziune.

Profesor consilier școlar: Ștef Ioan
CJRAE Mureș

STUDIU DE CAZ

NUMELE ELEVULUI : B.S.

SEX : MASCULIN

VÂRSTA:16 ANI .

CLASA : a X a

MOTIVUL ÎNTOCMIRII PREZENTULUI STUDIU DE CAZ :

Agresivitatea şi absenteismul şcolar nemotivat al elevului B.S.

DATE FAMILIALE :

Structura şi componenţa familiei :Elevul provine dintr-o familie organizată, de condiţie socio-profesională medie: tatăl-B.I.-este angajat ca şofer , iar mama-B.O.- este lucrător comercial.

Familia B. mai are în întreţinere încă 2 elevi minori, în vârstă de 7 şi respectiv 10 ani, fraţii elevului B.S..Aceste date fac ca familia B. să deţină condiţii materiale medii, dar satisfăcătoare creşterii şi educării celor 3 copii.

Atmosfera şi climatul educativ în cadrul familiei B. este una neadecvată. Relatiile normale la prima aparenţă sunt tulburate deseori de certurile dintre părinţi cât şi cele părinţi-copii, datorate unor neajunsuri materiale, dar şi geloziei tatălui. Datorită programului şi condiţiilor de lucru ale părinţilor, cât şi propriei pregătiri modeste, aceştia nu se implică activ în demersul educativ al copiilor, plasând şcolii această responsabilitate în totalitate.

Condiţii de muncă şi viaţă ale elevului:B.S.. locuieşte alături de cei 2 fraţi şi părinţii săi într-un apartament cu 3 camere, spaţiul locativ fiind amenajat aşa încât fiecare membru, în special elevii, să beneficieze de condiţii optime de învățare dar şi de petrecere a timpului liber.

În urma discuţiilor cu elevul B.S. am observat preocuparea constantă a familiei B. de a-şi asigura condiţii de trai civilizate, de-a se adapta la noutăţile tehnologiei şi de a pune la dispoziţia copiilor mijloace moderne de învățare şi recreere, pe lângă cele tradiţionale. Elevul B.S..a dovedit aptitudini deosebite către desen şi lectură, iar familia n-a ezitat să-i creeze condiţii şi mijloace pentru a-şi cultiva aceste pasiuni. Elevul B.S. beneficiază de calculator, internet, combină audio,

dar în ultima perioadă a arătat că timpul acordat acestora este unul exagerat, în detrimentul timpului mult mai restrâns alocat activităţilor de învățare şi de pregătire a temelor.

Influenţe extrafamiliale: Elevul B.S. a dezvoltat relaţii de prietenie izolate doar cu unii adolescenţi din grupe de vârstă mai mari cu preocupări şi interese dezirabile, ceea ce-i influenţează modalitatea şi durata de petrecere a timpului liber. Apartenenţa la gaşca de cartier, impulsivitatea şi dorinţa de a fi cunoscut în şcoală arată o latură a trăsăturilor deviante ale elevului.

DATE MEDICALE :În afară de problemele medicale inerente creşterii şi dezvoltării, elevul nu este în evidenţă cu afecţiuni clinice şi/sau cronice. Dezvoltarea fizică este una normală vârstei , iar starea sănătăţii este bună.

EXPERIENTE RELEVANTE :

1.*Anterioare*: Pe parcursul anului şcolar precedent(cls.a IXa), am remarcat aptitudini deosebite ale elevului B.S. la disciplinele umaniste de studiu (Limba română, limbi străine), obiecte socio-umane, cât şi înclinaţii artistice. Acestea au fost remarcate şi de profesorii care predau aceste discipline la clasă.

Pe de altă parte, în ceea ce priveşte diciplinele cu profil real, elevul B.S..a reuşit cu greu să facă faţă cerinţelor curriculare şi aceasta numai în urma unui efort considerabil, însoțit de rezultate mediocre, la limita promovabilităţii şcolare. Acestea erau însoţite şi de un vocabular şi comportament inadecvat faţă de colegi şi profesori.

2.*Curente*:Încă de la debutul anului şcolar prezent, respectiv cls.a X a, elevul B.S. a început să acumuleze absenţe nemotivate la disciplinele neagreate de către acesta, ceea ce a generat o situaţie şcolară critică în cazul lui: a atras dezaprobarea profesorilor vizaţi şi a colegilor care au considerat-o ofensă personală adusă lor; a fost subiect de dezbatere în cadrul consiliilor profesorale, în şedinţele cu părinţii şi cele cu colectivul clasei a X a; i s-a pus în vedere atât elevului cât şi părinţilor iminenţa unei eliminări sau chiar exmatriculări disciplinare, însoţită de scăderea notei la purtare conform regulamentului de ordine interioară al liceului. În calitate de profesor consilier şcolar, am avut activităţi de consiliere atât cu elevul, cât şi cu părinţii, în care am atras atenţia asupra comportamentului şcolar al elevului, evidenţiind consecinţele nefavorabile care decurg din aceasta. Atât părinţii, cât şi elevul au susţinut cele spuse de mine şi au fost de acord să stabilim un plan de măsuri astfel încât să remedieze situaţia creată, însă până

în prezent conduita elevului a rămas neschimbată, ceea ce contribuie zilnic la agravarea situaţiei acestuia.

REZULTATE ÎN ACTIVITĂŢILE ELEVULUI :

Rezultate la învăţătură: Rezultatele la învăţătură pe parcursul cls.I-VIII îl încadrează în categoria elevilor « buni »,care au dovedit preocupare pentru studiu-mediile generale fiind în jurul notei 8-aşa cum reiese din foaia matricolă, iar mediile la purtare pe durata gimnaziului sunt invariabil 10.

Rezultatele la învăţătură pe parcursul cls.a IX a au fost fluctuante, însă rezultatele globale pe an de studiu indică inadaptarea la noul mediu şcolar, obţinând media generala 6.22, însoţită de media 8 la purtare. Este evidentă totuşi următoarea discrepanţă: rezultate ridicate la disciplinele cu profil umananist, socio-uman (medii de 8 şi 9), în comparaţie cu mediile obţinute la obiectele de studiu cu profil real şi tehnic (5 si 6).

MUNCA INDEPENDENTĂ DESFAŞURATĂ DE ELEV :

Lectura: Independent de cerinţele şcolare curente, elevul B.T., era cunoscut drept un pasionat cititor, *selectând* însă domeniile astfel încât să se încadreze cu precădere în sfera literaturii, a ştiinţelor socio-umane şi a artelor plastice.

Pe de altă parte, munca independentă în domeniul ştiinţelor exacte (*matematică ,fizică,etc.)* nu caracterizează activitatea elevului B.S., acesta întâmpinând dificultăţi de realizare.

Tot independent de sarcinile şcolare, elevul preferă să-şi folosească timpul şi creativitatea doar în activităţile realizate împreună cu cei ce fac parte din grupul său .

PROCESELE INTELECTUALE ŞI STILUL DE MUNCĂ

Elevul B.S. prezintă toate caracteristicile unei *inteligenţe* şi ale unei *memorii* dezvoltate corespunzător categoriei sale de vârstă (judecată, întelegere, pricepere, etc.). Îndeosebi în privinţa *aptitudinilor speciale* a demonstrat că posedă aptitudini artistice şi literare, iar vocabularul său este evident influenţat de lecturile parcurse, rezultând un *limbaj* cultivat, expresiv.

Stilul de munca al elevului este unul inadecvat, la disciplinele reale (matematică, fizică, chimie,etc.) şi cele tehnice , pe care nu le agreează, stilul de muncă adoptat este unul neglijent, bazat pe improvizaţie, cu lacune mari în cunoştinţe , ceea ce determină un ritm inegal în încercarea de-a obţine note de trecere. Spre deosebire de disciplinele de studiu preferate, pentru care manifestă *sârguinţă* şi *creativitate,* vis-a-vis de cele care-i produc dificultăţi majore

evidenţiază o atitudine evazivă, lipsită de initiativă, stereotipă în abordarea conţinuturilor, a ceea ce perpetuează însuccesul instalat.

CONDUITA LA LECŢII ŞI ÎN COLECTIVUL ŞCOLAR

Conduita elevului la lecţii-In timp ce la obiectele de studiu preferate manifestă interes, participă activ şi îşi aduce contribuţia personală în realizarea sarcinilor, la disciplinele dificile pentru B.S., acesta este inactiv, participă numai dacă este solicitat, nu este receptiv, deranjând şi ora.

Relevant este faptul că exact la aceste discipline problematice pentru el, pe lângă recente abateri comportamentale, a deprins obiceiul absenteismului şcolar, nemotivat medical şi nejustificat raţional, ca reacţie de evitare la inadaptarea puternică pe care o resimte.

Activitatea şi conduita elevului în colectiv: Este o persoană introvertită, participă cu dificultate la activităţile din clasă atunci când este solicitat, mai ales când sarcinile vizează o contribuţie creativă şi libertatea alegerii mijloacelor de exprimare în cadrul unei teme.

Colegii săi îl privesc ca pe o persoană individualistă, centrată pe propriile sale preocupări şi probleme, izolându-l.

COMPORTAREA GENERALĂ A ELEVULUI

Ridică probleme, în prezent comportarea generală a elevului s-a degradat vizibil comparativ cu cls.a IX a, dar şi cu rezultatele la purtare obţinute pe parcursul gimnaziului. Această realitate indică o dezadaptare progresivă şi relativ recentă, survenită ca urmare a rezultatelor proaste obţinute la disciplinele cu profil real. Deoarece a încercat, fără succes, să-şi redreseze situaţia, atitudinea afişată în prezent este una de dezinteres total, cel puţin aparent, faţă de obiectele de studiu neagreate de către elevul B.S. Aversiunea puternică resimţită faţă de conţinuturile acestor discipline, cu evaluările specifice la care obţine rezultate umilitoare, l-au determinat să abordeze opţiunea agresivităţii verbale faţă de profesori şi verbale iar uneori chiar fizice faţă de colegi coroborate cu absenteismului nemotivat şi repetat ca modalitate de sustragere de la toate acestea.

Schimbările negative în comportamentul elevului au fost aduse din nou la cunoştintă părinţilor săi, care au declarat că acelaşi fapt l-au observat şi ei, întrucât urmările insatisfacţiilor de la şcoală se regăsesc şi în conduita manifestată în timpul petrecut în familie.

TRĂSĂTURI DE PERSONALITATE

Temperamentul elevului : B.S.este predominant *introvertit, melancolic*, uşor rezervat, centrat pe preocupările sale. În privinţa *comportamentului*, a dovedit reacţii neaşteptate atunci cand a fost constrâns să realizeze sarcini impuse şi rigide.

Dispoziţia afectivă generală este caracterizată de interiorizare, melancolie.

Echilibrul emotiv este fragil, ceea ce îi perturbă uneori ritmul activităţilor intreprise.

Trasături dominante de caracter :

Pozitive - interesat, implicat, în ce doreşte el să realizeze.

Negative-evaziv, duplicitar, nonconformist, nesigur, refractar, rezistenţă scăzuta la stres.

Tot timpul motiva că nu este capabil şi nu este înţeles de cei din jurul său.

Având în vedere agresivitatea şi absenteismul nemotivat al elevului B.S. la disciplinele cu profil real, agravarea situaţiei şcolare şi inadaptarea comportamentală pronunţată a acestuia, am ajuns la concluzia că **stima de sine a elevului este foarte scăzută** şi am elaborat o strategie de intervenţie.

PROPUNERI ŞI STRATEGII DE INTERVENŢIE:

- Consiliere individuală şi de grup acordată elevului B.S.
- Discutii cu părinţii elevului B.S. în care am clarificat importanţa implicării şi a sprijinului afectiv oferit adolescentului în familie, precum şi importanţa interesului lor manifestat faţă de conduita şcolară generală a fiului lor.
- Discuţii cu profesorii disciplinelor de studiu problematice pentru elevul B.S., în urma cărora am obţinut includerea acestuia într-un program suplimentar în vederea acoperirii lacunelor în cunoştinţe.
- Eliminarea decalajului dintre cunoştinţele elevului şi cele dobânbite de colectivul clasei, conform programelor de studiu.
- Atitudine suportivă din partea profesorilor, încurajarea acestuia şi întărirea comportamentelor aşteptate prin recompense de tip şcolar, determinând astfel ca motivatia extrinsecă a elevului să devină una intrisecă.
- Sprijinirea elevului în deprinderea modalităţilor de învaţare eficientă şi adaptarea acestora stilui său personal, astfel încât obiectele de studiu dificile pentru acesta să nu mai fie percepute drept inaccesibile, rigide, ca un factor de stres.

- Înlăturarea aversiunii şi dispreţului faţă de disciplinele de studiu neagreate prin responsabilizarea elevului cu diverse sarcini potrivite lui, exact în desfăşurarea acestor ore.
- Prevenirea reluării compotamentelor nedorite-absenteism, dezinteres, evitare, prin facilitarea unei bune relaţionări între B.S.si colectivul clasei, armonizarea relaţiilor sale cu colectivul profesoral.
- Includerea elevului B.S. în diverse activităţi extraşcolare în cadrul cărora elevul are iniţiative, îşi manifestă creativitatea şi îşi pune în valoare aptitudinile sale speciale.
- Întărirea motivaţiei de autorealizare personală prin prisma rolului şcolii în acest demers ; educarea progresivă a aptitudilor speciale ale elevului B.S.
-Gratificarea fiecărui progres obţinut pe parcursul schimbării conduitei sale, prin încurajări şi recompense.
- Menţinerea unei colaborari permanente cu familia elevului.
- Monitorizarea permanentă a evoluţiei şcolare şi personale a acestuia.

Trăim vremuri în care școala și dascălii ei sunt greu puși la încercare de neîncrederea care îmbracă uneori haina disprețului, într-o societate hotărâtă să trâmbițeze limitele, neputințele și insuccesul unui sistem de învățământ bulversat din cauza lipsei unei viziuni care să încurajeze performanța. În astfel de momente, singurele crâmpeie de lumina sunt câteva modele de educatori inimoși, care nu se declară învinși, nu așteaptă soluții din exterior, ci luptă și inițiază frecvente popasuri reflexive în căutarea unor scenarii didactice potrivite, care să aibă impact asupra elevilor tinerei generații.

Încă din perioada interbelică, se lansa îndemnul lovinescian: ,,Timpul se schimbă.Trebuie să ne schimbăm și noi cu dânsul".Cine ar fi putut intui atunci avalanșa provocărilor de acum, în contextul în care, paradoxal, sursele de informare sunt pretutindeni și permanent la dispoziția noastră, dar cei motivați să le exploreze rămân din ce în ce mai puțini? Cine și-ar fi imaginat lipsa de reacție în masă a claselor în care cei mai mulți dintre elevi și-au pierdut interesul, motivația și puterea de concentrare?

În acest context, dascălul pasionat de profesia sa este nevoit să-și regândească rolul și demersul didactic pentru a crea pârghii motivaționale prin care să câștige încrederea, atenția și bunăvoința celor care se lasă educați. Nu putem nega faptul că, de multă vreme se resimțea o acută nevoie de schimbare, dar teama de nou, reticența față de tehnologie și nevoia de a rămâne în zona noastră de confort ne determinau să amânăm schimbarea demersului instructiv- educativ. Șocul ivit în anul pandemic ne-a forțat să regândim totul într-o cursă inuman de nedreaptă. Au fost zile, săptămâni tulburi, în care legăturile s-au pierdut, dar incertitudinea și neputința ne-au forțat să acceptăm provocările îndelung amânate. Ne-am transformat, la rândul nostru în elevi studioși, dornici să exploreze resursele digitale, hotărâți să devină utili celor care voiau să continue învățarea. Am înțeles că demersul tradițional nu mai dă randament de unul singur. Abordarea conceptului modern blended-learning poate fi o soluție ce impune o strategie flexibilă ce alternează demersul tradițional cu metode inovative și studiu independent. Am explorat, am selectat și am ales să aplic la clasă tot ceea ce mi s-a părut necesar să completeze golul, să suplinească interacțiunea fizică. În analiza

rezultatelor evaluărilor sumative, m-am raportat la testările date anul anterior elevilor de același nivel. Am conceput o fișă de evaluare care a vizat verificarea noțiunilor prezentate în trei unități de învățare. (clasa a VII-a)

Am comparat rezultatele obținute de elevi în anul 2019 și în anul 2022, urmărind noțiuni de fonetică, de sintaxă și de morfologie.

În anul 2019, metodele selectate în cadrul orelor de gramatică erau, de cele mai multe ori, tradiționale. Foloseam demersul deductiv, reușind să-i determin să extragă singuri noțiunile noi, apelam si la brainstorming, dar fixarea noilor cunoștințe se realiza prin exerciții de analiză, de reproducere. Activitățile se înviorau când lucrau în echipă, dar rezultatele testărilor scrise îmi confirmau ceea ce intuiam, observându-le lipsa de implicare și ,,bâjbâiala" în precizarea părților de vorbire și a funcțiilor sintactice. Multe noțiuni neclare, mulți elevi care se declarau învinși în războiul cu regulile gramaticii.

Soluții multe mi-a oferit pandemia cu accesul la resurse educaționale din întreaga lume. Prima bucurie a fost descoperirea **platformei quizziz** care mi-a lansat provocarea de a crea teste grilă care puteau include și itemi cu răspuns deschis. Mi-am obișnuit clasele de gimnaziu cu evaluarea de 10 minute la finalul fiecărei ore, prin rezolvarea unui test pe platforma quizziz. Erau mult mai activi și antrenați în activitate, în așteptarea competiției. Rezultatele se îmbunătățeau constant. O spuneau graficele de pe platformă și o confirma procentul de acuratețe a răspunsurilor de la fiecare test.

Cred că un rol important l-a avut și implicarea părinților care îi stimulau să ocupe un loc fruntaș în clasament. De multe ori le intuiam prezența la oră, curioși să vadă cum arată școala online. O altă experiență de care ne vom aminti amuzați la pensie!

Deși aspectele pozitive primează (feedback obținut rapid, posibilitatea de a evalua simultan, cu întrebări primite în altă ordine și timp limită de răspuns, ierarhizarea participanților stârnește competiția, rezultatele se arhivează și pot fi trimise părinților, testele rămân în biblioteca personală a profesorului și pot fi folosite gratuit), există și neajunsuri (unele răspunsuri pot fi completate la întâmplare, rezultatul nefiind relevant în acest caz, crearea unui test complex necesită mult timp)

Analiza comparativă m-a ajutat să înțeleg faptul că evaluarea pe această platformă îi antrenează mai mult si devine nu doar mai atractivă, ci și mai eficientă. Am fost surprinsă când am constatat că vor din nou test. Prin repetiție, s-au fixat noțiuni pe care elevii claselor din anii anteriori le considerau dificile.

O altă platformă îndrăgită de elevii mei este **wordwall**. Am utilizat-o și apelez frecvent la ea pentru a fixa noțiuni de gramatică. Îmi este extrem de utilă pentru sistematizarea noțiunilor despre modurile și timpurile verbului. Mă încântă diversitatea exercițiilor destinate formării aceleiași competențe. De exemplu, pot alege să asocieze forma verbului cu modul și timpul corect, pot selecta jocul ,,Învârte roata" care îi determină să conjuge verbul la modul indicat, sau ,,Lovește cârtița" care conține doar verbe la un anumit timp verbal. Jocurile sunt amuzante, antrenante, iar punctajul diferă și în funcție de viteza de reacție.

Gândite sub formă de joc, exercițiile îi antrenează pe toți și elevii pierd noțiunea timpului, hotărâți să își depășească adversarii. Ambiția de a îmbunătăți rezultatul final îi face să repete exercițiul de foarte multe ori și să fixeze foarte bine noțiunile. Acest ajutor al tehnologiei mă trimite cu gândul la seriile de elevi din primii mei ani la catedră. Elevii mei de atunci scriau pagini întregi de verbe pe care se străduiau să le conjuge la perfect simplu și la mai-mult-ca-perfect, pentru a exersa. Cât de mult s-au simplificat lucrurile așa! Cu toate acestea, există și un inconvenient- expunerea prelungită la ecrane are consecințe serioase- nervozitate, diminuarea capacității de concentrare și afectarea vederii. Dacă impunem limite, putem exploata beneficiile.

În concluzie, soluții se găsesc permanent. Cine alege meseria cu sufletul, răzbește și ajunge să câștige bunăvoința și încrederea elevilor, care apreciază efortul, implicarea și dorința noastră de a-i vedea strălucind. Nu mi-am imaginat, în primul an la catedră că voi fi în aceeași permanentă căutare de resurse și după 22 de ani. În fiecare zi mai am ceva de învățat, în fiecare an diversific metodele, mă străduiesc să găsesc abordarea potrivită, păstrând un echilibru între abordările tradiționale și cele inovative.

Ștefan Ramona, Colegiul de Artă ,,Carmen Sylva", Ploiești

PROFESORUL, facilitator al învățării pentru nativii digital

Prof. Ștefan Valentina
Școala Gimnazială comuna Săpoca, jud. Buzău

În condițiile în care literatura de specialitate cuprinde o serie de roluri relevante pentru profesorul actual, aleg să scriu câteva cuvinte despre rolul nou pe care îl are acum profesorul, rol derivat din apariția unei noi tipologii de instruiți, pe care la conferința sa, Prensky în 2001, a introdus două sintagme noi și interesante, „nativ digital" și „imigrant digital".

În conferință, autorul subliniază ideea că sistemul de învățământ nu mai este pregătit pentru persoanele cărora trebuie să le predea și că „profesorii sunt cei care trebuie să facă eforturi pentru a se adapta cerințelor acestor noi categorii de studenți, găsind noi strategii didactice care să le capteze acestora interesul." (Prensky)

Faptul că „nativii digital" nu mai concep viața fără tehnologie, se așteaptă mereu la inovații, iar viteza pentru ei este deja un mod de viață, a făcut ca generația „imigranților digital", cei despre care Prensky spune că sunt născuți înainte de 1980 și că din categoria lor fac parte în general profesorii, ei fiind nevoiți pe parcurs, să se schimbe și să accepte provocarea noilor tehnologii.

Rolul pe care profesorul îl are până acum, să dirijeze și să controleze informația care ajunge la elev, s-a schimbat datorită suportului prin care se poate accesa cunoașterea.

Se pare că însăși schimbarea de paradigmă a învățării, trecerea la dezvoltarea de competențe, de la achiziții de cunoștințe, impune concentrarea educației pe activități în care elevul participă voluntar, după interesul lui, după nevoi și mai ales după profilul de învățare.

Se schimbă demersul de instruire uniformă în instruire individualizată, adaptată fiecăruia după nevoi și potențial. Din această perspectivă, diferențierea instruirii este un punct forte al învățării facilitate de platformele de învățare on-line.

Plasându-i într-o clasă virtuală, rolurile elevilor și ale profesorilor se schimbă în același timp. Efortul și motivația elevului aflat la distanță de profesor trebuie să crească, în timp ce profesorul devine după cum spune Glava (2020) „un manager al activității de învățare a elevilor, un coordonator, un moderator și, în același timp, tutorele și administratorul platformei."

Profesorii au rol în învățarea autodirijată a elevilor, fiind necesar să dea acestora responsabilitate în învățare, să aștepte succesul și să fie acolo pentru a dirija învățarea. Este foarte important să se schimbe așteptările pentru elevi așa încât li se vor transmite acestora responsabilitatea, să răspundă într-un termen stabilit și comunicat anterior și de asemenea, deloc de neglijat, orientarea acestora către resurse. Acestea îi pot sprijini în dezvoltarea abilităților de autodirecție, condiția însă, este ca profesorul sau instituția să dispună de o listă de resurse on-line la care să aibă acces elevii și profesorii.

Toate aceste redimensionări ale rolului profesorului presupun competențe digitale și cunoașterea pedagogiei digitale, un termen din ce în ce mai des apărut în ultima perioadă.

De exemplu pentru facilitarea competențelor digitale ale educabililor, profesorul devine creator de conținut digital, administrator în utilizarea responsabilă, dar și în rezolvarea problemelor digitale.

Ca urmare nivelul de alfabetizare digitală al profesorului devine extrem de important în facilitarea învățării având suport platformele on-line, rolul profesorului nu se anulează, de fapt el suferă o transformare.

Pânișoară consideră că profesorul rămâne tot între elevi și conținutul de învățat, deoarece multitudinea de informație ar fi putut genera ideea că scade rolul profesorului, el nemaifiind „unic deținător de informație pe care structura tradițională a cadrului didactic se presupune că îl posedă."

Multitudinea de surse de informare selectate atent de profesor, propuse spre studiu elevilor, îmbinate cu pasiune, relevă importanța pe care o are acesta în formarea elevilor.

Conform autorului, „dacă profesorul nu va înțelege această transformare de optică și va persevera în păstrarea vechiului său rol, distanța psihologică dintre el și elevii săi va crește."(Pânișoară)

Dincolo de aceste transformări ale rolurilor rămâne o nevoie de înțelegere a dinamicii sociale și a deschiderii școlilor spre descoperire, rezolvare de probleme, colaborare, crearea de produse digitale și prin analiză, interpretarea și sinteza datelor, situațiilor și cazurilor, oricum, profesorul e de neînlocuit, rolul lui nefiind acela de a transmite cunoștințe, ci tehnologia îl poate sprijini în realizarea diverselor sarcini, dar lăsând totodată timp acestuia să contureze învățarea.

Bibliografie:

1. Glava, C. (2020). Platforme de învățare online. Premise, categorii, caracteristici esențiale, În C. Ceobanu, C. Cucoș, O. Istrate & I.O. Pânișoară (Ed.), *Educația digitală* (p. 191-200). București: Editura Polirom

2. Ștefan, V. (2021). Integrarea platformelor educaționale on-line în școală – lucrare de disertație, (p 8-11)

„Școala prietenoasă” - dorința vremurilor actuale

profesor înv. primar Știr Beatrice Maria
Liceul Teoretic Comuna Filipeștii de Pădure
Județul Prahova

Studiul formării și dezvoltării personalității, începând cu cele mai mici vârste, reprezintă o reală provocare și o importantă sursă de informații. Astfel, se consideră că la vârsta școlarității mici încep să se cristalizeze unele trăsături mai stabile ale temperamentului și caracterului, punându-se deci bazele personalității copilului, însă, o dată cu intrarea lui în școală, putem spune că începe ,,modelarea” personalității acestuia.

Ca urmare a dezvoltării capacităţii de a-şi dirija voluntar conduita, de a-și anticipa solicitările externe şi de a-şi planifica activitatea, personalitatea şcolarului mic devine aptă de independenţă şi autodeterminare. Ca rezultat al instalării unor trăsături noi de caracter, pe care le deprinde în viaţa şi relaţiile şcolare, personalitatea şcolarului înclină tot mai evident spre atitudini mai mature şi spre manifestări mai controlate.

Ca personalitate, copiii se disting printr-o mare diversitate temperamentală. Există copii vioi, expansivi, comunicativi, dar şi copii mai retraşi și lenţi. Sunt şi unii total nestăpâniţi, care, parcă, nu-şi găsesc locul, vorbesc fără să fie întrebaţi, intervin în toate împrejurările. La activități, unii sunt mereu cu mâna ridicată, fie că ştiu sau că nu ştiu, alţii, dimpotrivă, chiar dacă ştiu, sunt tăcuţi, nu încearcă să se ,,afişeze”.

Treptat, pe măsură ce copilul înaintează în vârstă, însuşirile înnăscute ale sistemului nervos se împletesc cu influenţele de viaţă şi ale educaţiei, formând un ,,aliaj". Contactul cu influenţele modelatoare ale procesului educaţional dă naştere la anumite compensaţii temperamentale. Copiii agitaţi (colerici) încep să devină mai stăpâni pe conduita lor, datorită posibilităţilor pe care le oferă activitatea şcolară de a-şi consuma energia prin studiu. Temperamentele flegmatice încep să-şi reducă treptat din inerţie şi să adopte un rim de lucru mai alert. Cei cu trăsături melancolice – naturi sensibile, cu tendinţe de închidere în sine – cunosc şi ei un proces de activizare a conduitei, încurajaţi de succesele pe care le obţin.

Atitudinea cadrului didactic faţă de aceste însuşiri tipologice şi temperamentale trebuie să fie maleabilă, diferenţiată în funcţie de fiecare elev în parte, temperându-i pe unii și stimulându-i pe alţii; cei vioi, cu temperament sangvinic, trebuie orientaţi spre a-şi concentra energia asupra obiectivelor şcolare, cei apaticii trebuie mereu stimulaţi spre a se angaja şi menţine în activitate, cei impulsivii trebuie frânaţi, disciplinaţi și cei cu trăsături melancolice trebuie înconjuraţi cu căldură, trataţi cu delicateţe, susţinuţi şi ajutaţi să-şi valorifice potenţialităţile intelectuale.

Un rol important în reglarea activităţii, cât şi a relaţiilor şcolarului cu ceilalţi îl joacă atitudinile caracteriale. Acestea oferă cadrul formării unor calităţi cum sunt: sârguinţa, conştiinciozitatea, punctualitatea, perseverenţa, spiritul de organizare, făcând ca elevii să se realizeze bine profesional. Nu sunt excluse, însă, nici cazurile de indiferenţă, neglijenţă, superficialitate, dezorganizare, ca atitudini care pot împiedica potenţialul intelectual bun.

Cadrul didactic trebuie să cunoască caracterele copiilor, observând atent atât la clasă, cât şi în afara ei că faptele copilului nu reprezintă latura exterioară a acestuia (ce anume a făcut copilul: a rupt cartea unui coleg, a spart un geam, a răspuns necuviincios la o întrebare, a venit cu lecţia nefăcută) ci, mai ales, care a fost motivul faptei. În funcţie de aceasta, măsura educativă poate să meargă de la sancţionarea faptei exterioare (prin observaţie/mustrare) până la restructurarea sistemului de relaţii care l-au determinat pe copil să se comporte astfel (Golu, Verza, Zlate, 1998, p. 122 - 124).

De asemenea un rol important îl are și familia, dar și clasa din care acesta face parte. Acestea creează mediul în care un copil se poate simți încurajat și stimulat, iar randamentul său în învățare va fi foarte ridicat sau poate să fie unul frustrant prin lipsă de motivare.

Elevul este implicat în fiecare situație școlară cu întrega sa personalitate și, cu toate acestea, în procesul dinamic de adaptare variază implicarea diverselor componente ale acesteia, în funcție de situație și de activitate. Nereușita într-o sarcină poate să scadă nivelul de aspirație al elevului dar poate avea, în același timp, un rol de informare cognitivă pentru conduitele ulterioare. ,,Eșecul mai sever și repetat pare să favorizeze – arată J. Nuttin, B. Andrey, J. Le Men – agresivitatea, conduitele

dezorganizate, regresive etc. care, la rândul lor, constituie factori inhibitori ai dezvoltării proceselor intelectuale" (Kulcsar, 1978, p. 87).

Elevul care obține nereușită după nereușită, indiferent de cauzele inițiale, nu-și formează sentimentul siguranței, al încrederii în sine, necesare pentru a face față unei noi situații școlare. Astfel, prin experiența repetată și recentă a nereușitelor, școlarul devine inadaptat, neavând posibilitatea de a evita sau refuza situațiile școlare (planificate riguros prin programe, orare, ritmuri de avansare, forme de activitate), născându-se, în acest mod, frica (din contradicția între obligația de a acționa și conștiința, anticiparea nereușitei). În fața situației școlare, devenită astfel stresantă, elevul inadaptat poate reacționa în multe feluri, în funcție de toleranța la frustrare, trebuința de autorealizare, pragul de reactivitate emoțională, conștiința de sine. Școlarul care prezintă o frică accentuată de nereușită se angajează (când are posibilitatea să aleagă) fie în sarcini foarte ușoare (probabilitatea succesului fiind ridicată), fie în sarcini foarte grele (nereușita fiind evidentă), evitând sarcinile la care probabilitatea reușitei/nereușitei este medie.

Școala ar trebui să se preocupe mai mult de implicațiile afective pe care le au satisfacțiile/insatisfacțiile determinate de evaluări asupra elevilor. ,,Omul nu poate trăi fără satisfacții psihice, fără sentimentul succesului, care au un efect stenic, mobilizator asupra resurselor interne, influențând din plin reușita în orice activitate.

O modalitate de a veni în întâmpinarea copilului, de a-l face să se adapteze mai ușor la viața și activitatea școlară, de a evita șocul școlarizării precum și o dorință spre care ar trebui să tindem cu toții noi, învățătorii, este "școala prietenoasă". Astfel, școala prietenoasă este cea în care:

,,- sunt stimulate energiile iar entuziasmul este starea obișnuită de a fi a celor care trăiesc și lucrează în ea;

- copiii se simt în siguranță, protejați, importanți și iubiți;

- ei sunt atrași și doritori să vină, curioși să știe, să descopere;

- este un loc unde - dacă simt asta și și-o doresc – pot să se retragă și să își aprofundeze propria lume;

- copiii - și *nimeni* – nu se simte singur, ignorat, părăsit. Este acea școală în care *orice copil* este oricând ajutat și *poate fi* oricând ajutat să învețe, să-și exprime individualitatea, să pună întrebări și să găsească (acolo unde există) răspunsuri. Orice copil este ajutat să-și rezolve problemele;

- elevii unii cu alții, precum și profesorii cu elevii colaborează, au încredere unii în alții. Trăiesc într-un mediu afectiv stimulativ, pozitiv, încurajator, prietenos;

- este spațiul și timpul unde toată lumea zâmbește și *simte* să zâmbească. Este un spațiu și un timp al bucuriei, al *tinereții fără bătrânețe și al vieții fără de moarte*;

- profesorii folosesc un limbaj (verbal și/sau nonverbal) al acceptării. "Acceptarea celuilalt, așa cum este el, reprezintă – ne asigură Th. Gordon (2008) – un factor important în crearea unei relații prin care celălalt poate să crească, să se dezvolte, să facă schimburi constructive, să învețe să își rezolve problemele, să tindă spre o viață sănătoasă, din punct de vedere psihologic, să devină mai productiv și mai creativ, să își atingă adevăratul potențial" (p. 34)" (Albu, 2013, p. 201-202)."

Profesorii dedicați copiilor, care încearcă mereu să găsească cele mai bune strategii didactice, care sunt inventivi, inteligenți și își exercită profesia cu pasiune vor ști să găsească întotdeauna ,,calea" pentru a determina cât mai mulți elevi să reușească, să-și dorească să reușească și vor ,,salva", de asemeni, cât mai mulți elevi de la nereușite, motivându-i să-și dorească mai mult, să încerce să se autodepășească. În același timp va folosi cu eficiență efectele pozitive pe care le are reușita școlară asupra personalității elevului încercând să ,,estompeze" sau chiar să înlăture efectele negative ale acesteia.

Am certitudinea că dacă-i învățăm pe copii să facă cu plăcere ceea ce au de făcut, să ,,vadă mereu partea plină a paharului", să caute sensuri și rosturi în toate activitățile pe care le desfășoară, putem să considerăm că am contribuit la formarea unui ,,bagaj" valoros cu care avem curajul să-i trimitem să înfrunte viața cu toate provocările ei și, bineînțeles, să reușească!

Bibliografie

Albu, G. (2013), *Grijile și îngrijorările profesorului*, Editura Paralela 45, Pitești

Golu, P., Verza, E., Zlate, M. (1998), *Psihologia copilului. Manual pentru clasa a XI-a, școli normale*, EDP, București

Kulcsar, T. (1978), *Factorii psihologici ai reușitei școlare*, EDP, București

IMPORTANȚA PROFESORULUI DIRIGINTE ÎN DEZVOLTAREA PERSONALĂ ȘI PROFESIONALĂ A ELEVULUI

PROF.STOICA DANIELA

LICEUL TEHNOLOGIC “AL.I.CUZA”

Potrivit lui K. Patricia Cross, sarcina unui profesor este să stimuleze oameni ,aparent obsinuiti. să facă un efort neobisnuit. Marea problema nu constă în a identifica învingători, ci a-i transforma pe oamenii obisnuiti în învingători.

Dirigintele are un rol incontestabil, el este coordonatorul activităților instructiv- educative menite să completeze, să sintetizeze influențele educative asupra elevilor. Acesta desfășoară activități de suport educațional, consiliere și orientare profesională pentru elevii clasei pe care o coordonează.

În primul rând, prin tot ceea ce întreprinde şi prin exemplul personalităţii sale, dirigintele este un modelator al structurii personalităţii elevului, în stadiul cel mai hotărâtor al devenirii sale.În cadrul abordărilor contemporane ale fenomenului educaţional se impune ca profesorii, în general, şi dirigintele, în mod special, să se raporteze la cei educaţi, să stabilească relaţii de cooperare cu părinţii lor şi cu alţi factori interesaţi din societate.Funcţia de diriginte îi sporeşte profesorului responsabilitatea, îi amplifică rolul şi îl aşază într-un anumit raport cu toţi ceilalţi factori educativi. Această funcţie îl apropie de elevi şi îi lărgeşte simţitor sfera de influenţă, adăugând la predarea specialităţii şi rolul de coordonator al întregii activităţi a clasei sale. Dirigintelui îi revine sarcina de a urmări climatul de muncă al clasei, interesul şi emulaţia elevilor pentru învăţătură, aria lor de informare, stilul de muncă, eficienţa activităţilor colective şi mai ales progresul fiecărui elev la fiecare obiect de învăţământ şi de la o etapă la alta.

În al doilea rând,contribuţia dirigintelui este hotărâtoare prin modul în care ştie să organizeze şi să stimuleze dorinţa şi ambiţia elevilor de a-şi îndeplini cu simţ de răspundere toate obligaţiile şcolare. A le insufla conştiinţa datoriei şi autocontrolul înseamnă a-i ajuta să-şi înţeleagă corect statutul de şcolar şi să dobândească un comportament adecvat. Învăţându-i cum să-nveţe, cum să-şi organizeze munca, cum să-şi formeze priceperi, deprinderi şi atitudini corespunzătoare în activitatea de instruire, dirigintele îi ajută de fapt să se integreze cu succes în colectivul şcolar şi să-şi găsească drumul propriu al auto-realizării şi al auto-formării.Legătura pe care dirigintele o menţine cu ceilalţi profesori şi cu ceilalţi factori educativi, prin comparaţia clasei sale cu celelalte clase şi, mai ales, prin raportarea rezultatelor la obiectivele stabilite pe şcoală, acesta devine îndrumătorul real al adevăratei formări şi dezvoltări al elevilor îmbinând calitatea de profesor cu cea de educator.Îi ajută pe elevi să înţeleagă corect faptul că instruirea reprezintă principala cale de dezvoltare multilaterală, îi ajută să se maturizeze şi să-şi conştientizeze principalele îndatoriri şcolare.Dirigintele este preocupat să-şi pună clasa în legătură cu mediul social, cu viaţa şi cu problemele ei. Frumuseţea relaţiilor cu ceilalţi, utilizarea timpuluiliber, bucuria de a trai, nevoia de a cunoaşte, grija pentru păstrarea mediului natural, lupta pentru pace, prietenia şi solidaritatea cu tineretul înaintat şi alte aspecte ale pregătirii elevilor pentru viaţa socială, se înscriu de asemenea printre obiectivele principale ale muncii educative a dirigintelui la orice clasă. Conştiinţa politico-morală a elevilor va forma nucleul în jurul

căruia trebuie să se structureze principalele preocupări ale fiecărui tânăr, a-l ajuta să vadă însemnând a-l orienta.Consiliul clasei poate sugera şi urmări aplicarea unor măsuri diferenţiate pentru remedierea unor neajunsuri, sau pentru consolidarea unor tendinţe pozitive înregistrate în conduita colectivului de elevi. Numai o activitate colectivă, condusă şi îndrumată cu grijă, poate cuprinde şi satisface obiectivele complexe ale muncii educative puse în faţa colectivului.Activitatea extraşcolară a dirigintelui vine să lămurească şi să adâncească unele preocupări ale şcolii, consolidând cunoştinţele, priceperile şi deprinderile şi stimulând interesele, înclinaţiile şi aptitudinile elevilor.

Așadar, fenomenele și tendințele din învatamant au dus la modificarea si completarea functiei de diriginte cu noi atributii de la observarea ţinutei şi a disciplinei elevilor, controlul şi motivarea absenţelor, judecarea neînţelegerilor dintre şcolari, ţinerea la curent a foilor matricole ale elevilor si a fişelor psihopedagogice individuale, intermedierea relaţiilor părinţilor cu directorul şi profesorii şcolii, informarea părinţilor asupra notelor obţinute de elevi sau asupra abaterilor disciplinare până la realizarea unei educații care să ia în considerație deprinderile si aptitudinile bune ale copilului, să cunoască profund personalitatea lui.Relația profesorului cu elevii reprezintă o construcție reciprocă, dinamică, ce se repliază permanent în funcție de circumstante si scopuri educative. Organizarea și îndrumarea vietii colectivului reprezintă nu numai o sarcină, ci si o conditie esentială a succesului muncii educative. De felul în care dirigintele știe să sudeze colectivul, să-l antreneze în realizarea unor perspective atrăgătoare, să stabilească relații de apropiere și de sprijin reciproc între el si clasă, să-l integreze in colectivul scolar, să-l mobilizeze și să-i insufle entuziasmul unei munci creatoare depinde succcesul in educatie.

Bibliografie

https://www.dascalidedicati.ro

https://www.didactic.ro

EDUCAȚIA PE ÎNȚELESUL TUTUROR

Stoica Elena Camelia, prof. înv. primar, Școala Gimn. "N.Simonide" Pitești

A educa un copil înseamnă a ghida acel copil spre reușita lui în viață atât din punct de vedere profesional-intelectual cât și socio-emoțional. Ca profesor, educarea copiilor se face în funcție de caracteristicile lor psiho-afective şi de mediul familial al acestora. Educația formală presupune modelarea unui copil prin transmiterea informațiilor standard într-un cadru oficial şi riguros folosind datele deja existente primite de acesta în cadrul familiei.

Metodele moderne de instruire sunt reprezentate de *metodele activ-participative*, care crează condiţiile necesare unei învăţări individual active şi de *metodele interactive,* care favorizează realizarea unei învăţări interactive sau interdependente. Aplicarea acestor metode favorizează formarea la elevi a unor capacităţi intelectuale şi acţionale care se păstrează pe tot parcursul vieţii, permiţând atât adaptarea la situaţii noi cât şi lărgirea câmpului de cunoaştere.

Metodele interactive sunt *metode centrate pe grup*, *bazate pe interacţiunile şi interrelaţiile constituite în cadrul grupului de elevi* (grupul-clasă de elevi, grupuri mici sau perechi). Ele promovează interacţiunea dintre minţile participanţilor, dintre personalităţile lor, ducând la o învăţare mai activă şi cu rezultate evidente.

Metodele interactive:

- ✓ sunt *metode moderne care favorizează o învăţare interactivă, sau interpedendentă, de grup*, adică o învăţare ce se bazează pe interschimbul de cunoştinţe, de idei, de experienţe, de opinii şi convingeri, de impresii şi atitudini în vederea ajungerii în comun, în cadrul grupului, la un anumit rezultat - construcţia unor noi cunoştinţe, clarificarea unor noţiuni, soluţii pentru rezolvarea unei probleme etc ;
- ✓ sunt metode "care contribuie la crearea unor situaţii de învăţare centrate pe disponibilitatea şi dorinţa de cooperare şi colaborare a elevilor de a-şi împărtăşi reciproc ideile, opiniile, punctele de vedere, experienţele cu deschidere către ceilalalţi" ; cooperarea (conlucrarea, munca alături de cineva) se axează pe procesul de realizare a sarcinii, iar colaborarea se bazează pe relaţiile implicate de sarcini ;
- ✓ dezvoltă capacitatea elevilor de a respecta anumite reguli care stau la baza unei bune desfăşurări a activităţii grupului, cum sunt: respectul reciproc, toleranţa faţă de opiniile altora, utilizarea unui limbaj adecvat, ascultarea punctelor de vedere ale altor membrii ai grupului, fără a interveni, prezentarea punctului propriu de vedere fără a monopoliza discuţia etc.;
- ✓ permit autodescoperirea de către fiecare membru al grupului a propriilor capacităţi şi limite; pe baza cunoaşterii propriilor aptitudini, calităţi intelectuale şi morale, fiecare membru al grupului se poate autoevalua;
- ✓ permit manifestarea şi consolidarea, în cadrul activităţii grupului, a unor calităţi morale (colegialitate, sinceritate, onestitate, modestie, altruismul), precum şi formarea unor trăsături morale pozitive ale comportamentului elevilor, cum sunt: solidaritate, perseverenţă, responsabilitate, etc.
- ✓ stimulează dezvoltarea gândirii productive, divergente, laterale şi critice, a inteligenţei, imaginaţiei şi creativităţii;

- ✓ dezvoltă inteligenţele multiple: *inteligenţa lingvistică* (ce include abilitatea de a folosi efectiv limba pentru a exprima şi înţelege realităţi complexe, de a se exprima retoric, poetic şi pentru a-şi aminti informaţiile), *inteligenţa logico-matematică* (ce constă în capacitatea de a analiza logic problemele, de a analiza cauzele şi efectele, de a înţelege relaţiile dintre concepte, idei, acţiuni, obiecte, şi de a realiza operaţii matematice, de a investiga ştiinţific sarcinile, de a gândi inductiv şi deductiv, de a gândi critic, de a rezolva creativ problemele), *inteligenţa vizuală/ spaţială* (care se referă la abilitatea de a gândi în trei dimensiuni, de a transforma percepţiile şi de a recrea aspecte ale realităţii vizuale cu ajutorul imaginaţiei), *inteligenţa muzicală* (capacitatea de a recunoaşte şi a compune şi reproduce fragmente muzicale, tonuri şi ritmuri, folosind un instrument muzical sau vocea), *inteligenţa naturalistă* (abilitatea de a recunoaşte şi clasifica indivizi şi specii şi de a stabilii relaţii ecologice, de a proteja mediul înconjurător), *inteligenţa kinestezică* (capacitatea de a folosi abilităţile mentale coordonate cu mişcările corpului, acţiunea mentală fiind relaţionată cu cea psihică), *inteligenţa interpersonală* (capacitatea de a înţelege intenţiile, motivaţiile, dorinţele celorlalţi, creând oportunităţi în munca colectivă, capacitatea a avea empatie, a recunoaşte diferenţele dintre oameni şi a aprecia modul lor de gândire), *inteligenţa intrapersonală* (capacitatea de autoînţelegere, autoapreciere corectă a propriilor sentimente, motivaţii, temeri), *inteligenţa existenţială* (capacitatea de a reflecta, de a filozofa, de a pune întrebări despre apariţia vieţii, sensul vieţii, apariţia şi evoluţia Universului etc.) ;
- ✓ antrenează toţi membrii unui grup în rezolvarea sarcinilor de lucru, fapt ce contribuie la diminuarea timpului de soluţionare a acestora, comparativ cu situaţia în care aceste sarcini de lucru sunt rezolvate în mod individual, independent;
- ✓ stimulează toate stilurile de învăţare ale elevilor (stilul vizual, auditiv şi practic);
- ✓ „urmăresc optimizarea comunicării, observând tendinţele inhibitorii care pot apărea în interiorul grupului".

Prin utilizarea metodelor moderne de instruire, alături de cele tradiţionale, se oferă elevilor o gamă variată de experienţe de învăţare, lecţiile devenind astfel mai atractive pentru elevi şi mai eficiente.

Cadrul didactic este unul dintre factorii cei mai importanți care determină succesul copilului prin modul în care poate, știe și vrea să gestioneze mediul și condițiile de învățare ale acestuia. Abilitatea cadrului didactic de a motiva un copil să se ridice la nivelul reușitelor școlare constitute o calitate pe care acesta și-o formează în timp dobândind experiență și fiind atent la feedback-ul primit de la elevi și de la părinți.

BIBLIOGRAFIE

- Adlor, A., (1995). „*Psihologia școlarului greu educabil"*, București, Editura I.R.I.
- Neacșu, I. (1990). „*Instruire și învățare*", București, Ed. EDP.

Aplicarea metodelor inovatoare de evaluare digitala, in educația timpurie

Prof.Stoica Mirela
Grădinița Castel, București

Optimizarea activității evaluative prin instrumente digitale reprezintă o problematică de maximă actualitate pentru domeniul educațional. În contextul schimbărilor din educație, prin trecerea la predarea on-line apar noi abordări ale procesului instructiv - educativ în învățământul preșcolar.

Procesul de predare - învăţare - evaluare necesită o continuă adaptare a profesorului la diferitele generaţii de elevi, la diferite concepții, teorii, modele educaţionale ce se succed pe axa timpului. Un demers analitic minuţios care să pună în centrul atenţiei aceste schimbări ar releva evoluții spectaculoase, care se derulează cu o rapiditate uluitoare, nu numai de la o perioadă istorică la alta, de la un deceniu la altul, ci chiar de la un an la altul. Se schimbă teorii, se schimbă practici, se schimbă mijloace de învățământ, se schimbă modele, mentalități, dar se schimbă deopotrivă şi solicitările şi aşteptările părinților, ale comunității față de şcoală.

Treptat, modalitatea clasică de instruire şi de evaluare tinde sa fie înlocuită cu cea asistată de calculator, datorită dezvoltării Tehnologiei Informaţiilor şi Comunicării. Utilizarea tehnologiei în evaluarea elevilor este o alegere naturală pentru cadrele didactice care practică o astfel de instruire. Secolul 21 este secolul societăţii întemeiate pe cunoaștere, iar competențele necesare individului sunt altele faţă de cele din secolul trecut. În acest context apare necesitatea de a regândi şi a implementa evaluarea educaţională într-un alt mod, adecvat unei lumi participative digitale.

Existenţa instrumentelor digitale, a platformelor educaționale, a aplicațiilor facilitează învăţarea şi împărtăşirea de cunoştinţe, dezvoltă creativitatea, pregăteşte tinerii pentru viitor, aduce laolaltă oameni de pretutindeni, cu experienţe diferite.

In secolul 21, competențele şi cunoaşterea sofisticată nu pot fi evaluate printr-o abordare tradițională a testării, bazată pe răspunsuri la itemi care minimizează nevoia judecății şi a creativităţii umane în alegerea răspunsului. Progresul tehnologiei curente oferă oportunități atractive de a proiecta evaluări active şi situative, care permit cunoaşterea complexă a elevului şi conturarea unor observaţii bogate asupra învăţării lui.

Instrumentele digitale trebuie văzute ca instrumente de optimizare şi eficientizare şi nu ca un scop în sine. Integrarea instrumentelor digitale în evaluare are loc în perspectiva transformării modului în care elevii învaţă şi sunt învăţaţi, a aplicării noilor teorii constructiviste, construcționiste şi conectiviste ale învăţării, dar şi a modelelor de integrare a tehnologici în educaţe.(M. Manolescu, 2016,pag.99-101)

Învățământul on-line se poate desfăşura sincron si asincron cu ajutorul instrumentelor digitale, de aceea, este nevoie de o selecție clară, ținându-se cont de valențele pedagogice pe care acestea le oferă: interacțiune, colaborare, comunicare, evaluare, dar și de nevoile, caracteristicile sau nivelului de dezvoltare al grupei. Pentru că principala activitate în grădiniță este jocul, sub toate formele sale, în strategia didactică pot fi folosite instrumente digitale care să păstreze simțul ludic, dar care să ofere și posibilitatea de a capta atenția și a menține interesul copiilor pe toată durata activității, îmbinând aspectul formativ cu cel informativ într-un context creativ, urmărind în același timp crearea de abilități și competențe specifice activității propuse. Din experiența personală, am constatat că aplicațiile de jocuri on-line sunt plăcute și iubite de către copii. Beneficii pentru preşcolari: un mediu de învăţare mult mai confortabil, dar care necesită suportul adulţilor (al părinţilor, în cazul învăţării de acasă). Un aspect motivant pentru cadrele didactice îl reprezintă schimbul de bune practici şi asistenţă din partea colegilor, posibilitatea participării la cursuri, webinarii gratuite.

În continuare voi exemplifica unele dintre platforme și aplicații folosite de către cadrele didactice din învățământul preșcolar:

„*ZOOM* - Este platforma de ore on-line cea mai utilizată de către cadrele didactice din România. Se crează conturi gratuite pentru profesori (contul unității de învățământi nu are limită de timp.

Preșcolarii și părinții acestora primesc un link de acces. Pe white board se poate desena, colora, face operații matematice sau adnotări pe ecran; se pot împărtăși ecranul și documentele aflate în calculator/laptop. Se pot crea camere secundare pentru preşcolari pentru a încuraja munca în grupuri mici. (Breakout rooms) Există opțiunea să se înregistreze întreaga conferință audio-video. https://zoom.us/

GoogleMeet - Este o aplicație din suita Google for Education pe care o puteți accesa doar dacă aveți un cont de gmail. Gmailul a primit recent, datorită pandemiei Covid-19, si
optiunea de meet care anterior a fost doar platită. Meet este aplicația Google similară cu Skype de la Microsoft – o platformă de comunicare instant prin video și chat, unde puteți crea un link de întâlnire, iar participanții trebuie doar să-l acceseze, fără să aibă vreun cont, pentru a putea intra in sesiunea online. Meet accepta până la 100 participanți gratuit și oferă aceleași opțiuni ca și întâlnirea de pe Zoom: comunicare cu participanţii cu video, microfon și prin chat, partajarea ecranului, activarea modului silențios pentru anumiți participanți, împărtășirea de alte link-uri prin chat.

HARTI DIGITALE- printre cele mai cunoascute tipuri de aplicaţii digitale se numără şi hărţile dintre care Google Maps, Tripline şi Zeemaps, ca şi instrumente colaborative care se pot utiliza cu succes şi la ciclul preşcolar.

ZEEMAPS- este una dintre cele mai uşor de folosit aplicaţii prin completarea unor câmpuri şi identificare pe hartă a poziţiei tale, a grădiniţei tale. Este un instrument care permite vizulizarea datelor geografice. Nu necesita cont de utilizator şi este gratuit.

Acces: www.zeemaps.com

PEREŢII VIRTUALI- sunt aplicaţii digitale care oferă spaţiu de afişare colaborativ atât pentru varianta text, imagine, video, site-uri web. Printre cele mai cunoscute sunt Padlet si lino.it.

PADLET- este o aplicaţie care permite utilizatorilor să afişeze materialele în acest perete virtual. Peretele este o pagină web care permite utilizatorilor încărcarea diferitelor materiale pe o temă dată, materiale de tipul documentelor, prezentărilor, legaturilor spre diferite site-uri web. Este gratuită, dar necesită crearea unui cont. Logarea se poate face cu contul de yahoo, gmail sau Facebook. Acces: www.padlet.com

JOCURI ON-LINE – sunt aplicaţii plăcute de către copii şi de cadrele didactice doarece îşi păstrează simţul ludic. Cele mai utilizate la vârstele timpurii sunt puzzle-urile on-line.

JINGSAWPLANET- este o aplicaţie care permite încărcarea unui fişier de tip text sau fotografie şi decuparea sub forme de piese în funcţie de complexitatea dorită(de la 3 la câteva sute de bucaţi). Este o aplicaţie gratuită şi nu necesită crearea de cont de utilizator. Acces: www.jingsawplanet.com

JOCURI DIDACTICE - instrumente care facilitează munca în sincron în cadrul conferințelor on-line. Dintre instrumentele recomandate : Worldwall sau Learningapps. WORLDWALL - este o aplicație utilă pentru cadrele didactice deoarece se pot crea jocuri interactive pentru susținerea învățării, fiind posibile de la 1 la 8 modele. (De exemplu: Cuvântul lipsă, Anagrame, Puzzle, Rebus, Adevărat sau Fals, Sortează, Chestionare, Spânzurătoare, Deschide cutia etc); Este un instrument digital ușor de utilizat şi plăcut de copii datorită elementelor ludice inserate.

Acces: https://wordwall.net

APLICATII FEED-BACK- instrumente de măsurare a impactului învățării, de sondaj și de evaluare. Printre cele mai cunoscute sunt: Quizizz, Kahoot, Mentimeter etc. KAHOOT- Este un instrument on-line pentru feed-back, cu ajutorul căruia se creează teste interactive pentru copii; profesorul creează testu l, apoi trimite codul de acces (PIN) elevilor care accesează testul într-un timp limitat. Puteți adăuga imagini, clipuri video şi diagrame întrebărilor pentru a crește gradul de interacțiune al jocului. Se poate juca pe deskt op, tabletă sau telefon mobil. Rezultatele testului sunt vizibile tuturor, la încheierea acestuia, sub forma unui clasament. https://kahoot.com/

Quizizz - Este un instrument on-line pentru feed-back, cu ajutorul căruia se pot realiza evaluări formative într-un mod distractiv pentru preșcolari. Permite inserarea de răspunsuri multiple, imagini, audio text, sondaje, răspunsuri deschise; se pot utiliza atât pentru învățarea sincron live, cât și pentru cea de acasă . Au o interfață prietenoasă, se văd întrebările şi sunt uşor de utilizat în diferitele modele oferite de platformă. Sunt importante pentru că oferă profesorului statistici, progresul copiilor, precum și rapoarte detaliate despre răspunsuri, timp etc.

Acces: https://quizizz.com/admin”

Valorificarea potentialului pedagogic al TIC asigură posibilitatea reglării-autoreglării instruirii prin :

- combinarea optimă a mijloacelor si procedeelor specifice metodelor de evaluare clasică - conversatia, lucrările scrise, lucrările practice - cu cele alternative, complementare - autoevaluarea, investigatia sau proiectul;
- tratarea metodelor didactice (abordate curricular, ca si metode de predare-învătare- evaluare) si ca metode de evaluare sau procedee/tehnici de evaluare integrate în structura unei metode didactice;
- multiplicarea surselor de evaluare continuă, cu functie formativă si formatoare si colectarea simultană a rezultatelor cu un consum minim de resurse;

STRATEGII DE MANAGEMENT ȘI BUNE PRACTICI LA NIVELUL CLASEI DE ELEVI CU DEFICIENȚE GRAVE

PROF. SUCIU MARIA CRISTINA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ ALBA IULIA

Managementul educațional și implicit, al clasei de elevi, se conturează ca fiind o știință interdisciplinară la interacțiunea dintre: psihologie, pedagogie, sociologie, filozofie, economie, științele comunicării, științele rezolvării conflictelor, etc.

Sistemul educațional este unul dintre cele mai vaste subsisteme ale societății și, nu doar din acest punct de vedere, este mai dificil de manageriat - după criteriile coordonării: resursele umane, materiale, financiare, al rezultatelor eficiente, dar mai ales după criteriul satisfacției partenerilor principali: cadrele didactice și elevii.

Managementul clasei de elevi are funcții similare cu cele ale managementului educațional: de proiectare, organizare, coordonare, consiliere, conducere, evaluare a activității educaționale și a factorilor educaționali la nivelul clasei de elevi.

Provocările de care m-am lovit în fiecare zi, clipele frumoase dar și greutățile întâmpinate, constituie un argument care m-a determinat să abordez prezentul studiu de specialitate, să caut și să experimentez strategii variate care să mă ajute să manageriez cât mai bine cu putință clasa de deficiente grave la care predau.

1. Organizarea unei săli de clasă incluzive

Planificarea, organizarea și managementul adecvat al unei clase de elevi cu deficiențe grave sunt evenimente dinamice cu intrare la o varietate de niveluri și cu un rezultat din care toată lumea beneficiază. Organizarea unei clasei trebuie să respecte anumite principii. Promovarea unui angajament referitor la echitatea rezultatelor, cu scopul de a oferi șanse egale tuturor celor implicați. Folosirea unui limbaj și abordări incluzive care să manifeste respect în toate interacțiunile cu elevii și părinții. O sală de clasă incluzivă trebuie să răspundă în diferite moduri tuturor nevoilor elevilor, să furnizeze materiale și activități care să angajeze elevii și să fie reprezentative pentru diversitatea, valorile și experiențele elevilor. Organizarea clasei implică să lucreze cu elevii pentru a dezvolta un proces de încredere și de acord comun, să comunice și să lucreze eficient cu diversitatea părinților, să dezvolte un mediu echitabil, incluziv și acceptabil în clasă.

Sala de clasă și mediul de lucru pe care un profesor îl creează și îl încurajează poate fie să întărească, fie să reducă capacitatea unui elev de a învăța și a se simți confortabil ca membru al clasei. Mediul clasei trebuie să permită cooperarea ca formă de organizare a activității didactice, iar profesorul trebuie să țină cont de acest lucru în proiectarea activităților didactice.

Practica școlară a întărit ideea că o cultură organizațională care folosește strategii centrate pe elev va fi una de succes. Procesul de planificare și organizare trebuie să fie în atenția tuturor părților interesate. Vorbim aici despre profesori, părinți/tutori, directori, psihologi, specialiști.

Sălile de clasă în care se încurajează starea emoțională pozitivă, în care nu le este frică sau jenă să pună întrebări și să-și exprime gândurile și sentimentele creează un cadru eficient pentru învățarea și dezvoltarea emoțională.

În acest sens, profesorului îi revine sarcina implementării unor strategii care să contribuie la dezvoltarea unui sentiment puternic de apartenență la comunitate și să poată încuraja interacțiunile pozitive și învățarea cooperativă pentru elevii cu și fără dizabilități. Un mediu cald, deschis în clasă poate duce la creșterea performanțelor școlare.

2. O clasă incluzivă elegantă și organizată

Dacă culorile și decorațiunile contribuie la crearea unui mediu cald, prietenos, organizarea mobilierului în sala de clasă este de asemenea, importantă. Clasa trebuie să asigure suficient spațiu, pentru ca toți elevii să se miște cu ușurință.În clasă materialele și echipamentele trebuie să fie accesibile fizic și ușor de utilizat, de manevrat de către toți elevii. Astfel, un mobilier sub formă de măsuțe care pot fi aranjate în diferite moduri oberă beneficii, în acest fel se încurajează învățarea prin cooperare, construirea unui sentiment de apartenență la comunitatea clasei și oferă cele mai bune variante de utilizare a spațiului.Aranjarea elevilor în grupuri mici la mese, astfel încât toți elevii să aibă posibilitatea de a învăța, de a colabora și de a discuta împreună. Pregătirea unei zone în clasă unde elevii se pot reuni pentru a avea discuții, a dezvolta abilități sociale și a participa la diferite activități este foarte benefică pentru elevii clasei. O sală de clasă incluzivă trebuie să fie decorată într-un mod care să nu creeze distragere și supraîncărcare senzorială. Prea multe culori, postere, aglomerație și mobilier pot distrage atenția elevilor.

Mediul fizic al copilului poate întări sau împiedica procesul incluziunii, deși nu sunt de neglijat nici stilurile de predare și activitățile, care la rândul lor sunt componente importante. Negestionarea lor corectă poate afecta sentimentul de apartenență, succesul și stima de sine a copilului.

3. Crearea unui climat pozitiv

Bazat pe teoria învățării sociale(Bandura, 1977), climatul social al sălii de clasă poate avea un impact semnificativ asupra dezvoltării compotramentului elevilor. Climatul clasei este dat de interacțiunea mai multor factori, inclusiv de interacțiunile sociale între elevi și profesori, de comportamentele și așteptările academice, precum și mediul fizic al clasei (Freiberg, 1999).

Climatul clasei este un rezultat al comportamentului elevilor unde profesorii joacă un rol important în construcția lui. În sala de clasă trebuie să existe un climat pozitiv, în care copiii să se simtă în siguranță, iar atmosfera să fie favorabilă manifestării grijii față de elevi. Un mediu pozitiv

este unul care favorizează dezvoltarea copilului și îi creează motivația pentru implicare. Dacă elevii au o oarecare reținere față de colegi sau profesori, ei vor evita să se implice. În clasă, mediul trebuie să transmită și să încurajeze conceptele pozitive despre sine. Mediul de învățare este un predictor pentru cât de bine sau slab va învăța copilul. În acest context un factor major îl reprezintă profesorul. Dascălii trebuie să privească poziția lor într-un mod cât mai serios, deoarece prin observarea modelelor de rol, copiii își dezvoltă acele abilități care îi vor ajuta la asimilarea cu succes a acestora.

Comportamentul pozitiv trebuie să fie vizibil în anumite locuri precum spațiile de joacă, interacțiunea parentală, în socializarea cu alți copii, în toate spațiile școlii. De accea se cere să se ofere copiilor o atmosferă caldă și care să inspire siguranță în clasă, unde profesorul să justifice necesitatea acțiunilor, să explice unde, când și cum, să realizeze. Crearea unui climat favorabil elevilor este în strânsă legătură cu stare emoțională a acestora, ei trebuie obișnuiți că, dacă răspund unei întrebări sau unei sarcini propuse, acestea nu vor fi urmate de critici și nu riscă să fie certați sau ridiculizați în cazul în care răspunsul nu este cel corect. În 2014, Wong &Wong afirmau „... școala trebuie să fie un mediu sigur și protejat, unde un elev poate să învețe fără frică...„. O clasă în care starea emoțională este caldă și de susținere este un loc unde elevii vor fi dispuși să accepte provocări educaționale sau de comportament. Un mediu emoțional cald și de încredere este direct legat de raportul dintre aprobările/dezaprobările profesorului, acolo unde cadrele didactice aprobă mai des,elevii recunosc comportamentul cu un grad ridicat de frecvență.

În clasele în care profesorii mai mult aprobă, concentrându-se asupra comportamentelor pozitive, folosind o mimică binevoitoare, zâmbitoare, aceștia îi încurajează pe copii să ridice mâna să se implice în diferite activități, să comunice, să colaboreze, toate acestea au ca efect o creștere a stării de bine, de încredere.

Așa cum Polirstok și Gottlieb (2006) accentuau, ciclul acesta al aprobării și dezaprobării atrage după sine un răspuns pe același tip. Cheia pentru menținerea unui mediu emoțional de încredere este diminuarea dezaprobărilor în clasă, în favoarea creșterii aprobărilor.

Tot în scopul menținerii unui climat pozitiv, încurajator, din experiența proprie aș recomanda cîteva modalități prin care să se obțină o comunicare educațională eficientă:

-Încrederea este piatra de temelie a managementului de succes - deci o modalitate de a stabili încrederea este de a organiza în clasă un climat prin care toți copiii să aibă acces la educație, pentru că „educația nu este o pregătire pentru viață; educația este viața însăși„.(J.Dewey, Democrație și educație).

-Organizarea elevilor pe grupe-plasarea elevilor cu abilități similare în grup este adesea necesară pentru instruirea diferențiată, bazată pe niveluri diferite de învățare.

-Legătura dintre elev și profesor-stabilirea unui interval de timp regulat în fiecare zi sau săptămână pentru a împărtăși sub forma discuțiilor, gândurile și preocupările. Aceste discuții pot fi informale sau structurale.

-Legatura dintre elev și școală-profesorii trebuie să-i cunoască personal pe elevi, să-i salute la venire și la plecare, să-și petreacă timp suficient cu elevii pentru a menține prezența și mediul pozitiv.

-Siguranța fizică și emoțională-elevii să aibă oportunitatea de a vorbi cu profesorii despre sentimentele lor, precum și despre elemente care țin de siguranța fizică și emoțională. Să se manifeste respect față de elevi, elevii față de profesori și același lucru să se producă și între elevi.Este recomandat să fie proiectat un sistem flexibil de disciplină, plin de grijă, prevenitor și cu accent pe încurajarea comportamentului pozitiv.

-Participare academică și metode flexibile de predare-elevii să fie obișnuiți să învețe din greșelile lor, iar profesorii să abordeze diferite stiluri de învățare în instruire și evaluare, să observe și să practice strategii inovatoare de intervenție. Este important să se promoveze învățarea bazată pe proiecte și problematizarea, pentru a oferi elevilor controlul propriei învățări.

4. Managementul recompenselor

Copiii, ca toți ceilalți, trebuie să se simtă apreciați pentru contribuțiile și realizările lor pozitive, au nevoie de aprecierile profesorului pentru ca să-și susțină învățarea și comportamentul pozitiv. Pentru a stimula această învățare și pentru a motiva un comportament adecvat, mulți profesori folosesc recompense la clasă. Recompensa atrage atenția asupra atingerii obiectivelor și asupra comportamentului pozitiv. De aceea, recompensele au rolul de a crește motivația pentru învățare, dar și să orienteze atenția către propriul comportament. Elevii se conformează comportamentelor adecvate atunci când sunt recompensați fie intrinsec, fie în mod extrinsec. Prin recompensarea acțiunilor acceptabile, profesorul poate să-i facă pe elevi dependenți de succes și să-i învețe comportamentul necesar pentru a avea succes. Atenția profesorului trebuie să meargă spre ceea ce fac elevii bine, nu spre ceea ce greșesc sau pot greși.

Recompensele îi determină pe elevi să manifeste interes și vor crește participarea la sarcinile, responsabilitățile și învățarea din clasă. Stimulentele pentru elevi îi motivează să fie mai productivi, deoarece creează un sentiment de mândrie și de realizare. Succesul te face fericit.

Fiecare moment de succes îi ajută pe elevi să devină mai încrezători în sine, astfel devin mai mândri și îi încurajează să își dorească o altă reușită. Elevii recompensați susțin efortul școlar, iar acesta conduce la rezultate îmbunătățite pentru elevi.

Ca o concluzie pot afirma faptul că fiecare copil este unic. Ceea ce funcționează pentru un elev poate să nu funcționeze pentru altul. Cadrele didactice, părinții și uneori chiar și copilul ar trebui să colaboreze pentru a se asigura că abordarea aleasă este cea care corespunde cel mai bine nevoilor elevului. Promovând strategii educaționale eficiente, vor avea de câștigat toți actorii educaționale.

Prin aceste strategii, profesorii vor răspunde mai bine nevoilor elevilor, vor putea să creeze un mediu sigur și prietenos, unde elevii să-și dezvolte abilitățile lor și să-și atingă potențialul maxim.

Bibliografie:

- Bandura, A.,Social learning theory. Englewood Cliffs, NJ:Prestice-Hall, 1977.
- Dewey, J., Democrație și educație.Traducere Rodica Moșinschi, editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.
- Gheguț, A., Educația incluzivă și pedagogia diversității, Editura Polirom, Iași, 2016.
- Polirstok, S., Gottlieb, J., The Impact of Positive Behavior Intervention Trai-ning for Teachers on Referral Rates for Misbehavir, Special Education Evaluation, and Student Reading Achievement in the Elementery Grades. International Journal of Behavioral and Consultation Therapy.
- Verza, E., Verza, F.E., Tratat de psihopedagogie specială, Editura Universității din București, București, 2011.
- Vrăjmaș, T., Învățământ integrat și sau incluziv, Editura Aramis, București, 2001.
- Wong, H., Wong, R., The Classroom Management Book, Mountainside, CA: Wong Publishing, 2014.

Școala în spațiul psihosocial

Autor: Prof. înv. Primar: Sucoverschi Iulia

Liceul teoretic „Duiliu Zamfirescu”

În epoca pe care o travesăm, majoritatea absolută a oamenilor cred că își vor împlini visele prin copiii lor, care speră că aceștia o vor duce mult mai bine decât ei din punct de vedere economic și social. Acest lucru îi determină pe unii părinți să se concentreze asupra lor cu o deosebită energie psihică pentru a le determina formarea educativă și a personalității sau dimpotrivă consideră că plecarea la muncă în străinătate și plasarea copilului în familia extinsă rezolvă orice problemă. În ambele cazuri, copilul va avea de suferit. Din aceste motive adolescetul generației următoare va trăi într-o societate care probabil nu va mai fi obsedată de nevoile, cerințele și dezvoltarea psihologică a copiilor. Copilaria și adolescența nu vor mai fi procese atât de lungi și anevoioase, deoarece tehnologia avansată ce ne-a transformat viața și casa domestică în casa electronică îi va antrena pe aceștia direct în sarcinile de muncă ale familiei, atribuindu-le responsabilități crescute încă de la o vârstă fragedă.

De asemenea, și sistemul de educație prezintă transformari multiple, procesul de învățământ tinde să se desfășoare din ce în ce mai mult în afara spațiului școlar prin diferite activități extracurriculare. Astfel, învățământul se împletește cu activitatea practică, ceea ce conduce la o altă abordare a procesului instructiv-educativ.

În fața unei avalanșe informaționale, fără precedent, sistemele pedagogice s-au văzut depășite. Singurele răspunsuri coerente au constat în mărimea duratei de școlarizare și în aglomerarea progresivă a programelor de studiu pentru fiecare materie. Au rămas într-o profundă situație de criză poziția profesorului față de cerințele de pe piața muncii, aflate într-o schimbare permanentă, precum și dependența sa de vechile sisteme de apreciere a performanțelorelevului. Din cauza acestui fapt, valul civilizației postindustriale a adus ideea de înființare a diverselor „ateliere” cu caracter educațional, care contribuie la integrarea în societate a adolescentului român.

Atelierul pentrul dezvoltare personală reprezintă o activitate de învățare continuă și este o metodă de a redefini conceptul de schimbare al felului de a percepe fenomenul educațional,

școala în ansmablul activităților ei, ca pe o modalitate de a-l ajuta pe om să participe la viața societății și la evoluția ei.

Din aceasta perspectivă , sistemul educativ include următoarele aspecte :

- educația în școala și în afara școlii;
- educația formală, educația nonformală și cea informală;
- educașia instituționalizată și educația independentă;
- educația directă și educația la distanță.

Aceasta enumerare demonstrează posibilitatea de a face din educație o activitate normală a oamenilor pe tot parcursul vieții. Acest lucru necesită ca intrega populație să aibă capacitatea și competența necesară pentru a-și organiza educația în modautonom.

Educatia continuă presupune un efort suplimentar din partea principalului susținător al sistemului educațional - statul.

În toate tipurile de activități, elevii sunt egali din punct de vedere intelectual și emoțional în fața ofertei școlare, primesc în mod egal informația, dar o consumă în mod disproporționat și de aceea se impune o reechilibrare între cele două variabile, oferindu-le sprijinul adecvat în activități extracurriculare desfașurate în afara școlii *(ateliere de dezvoltare personală).*

Aceste activități au ca obiectiv două componente, aflate în raporturi diferite, în funcție de scopul propus:

- *o componentă intelectuală,* menită să antreneze setea de cunoaătere, capacitatea de creație, dorința de realizare, de autoafirmare;
- *o componentă distractivă*, destinată asigurării unei atmosfere destinse, precum și captării intersului față de respectiva activitate, de a participa la activități artistice, plastice, terapii ocupaționale, după dorința și aptitudinile fiecăruia.

Una din principalele caracteristici ale acestor activități este participarea nonobligatorie, dar motivantă, atractivă prin consolidarea cunoștințelor și implicit creșterea randamntului școlar și a obținerii de rezultate bune la învățătură, toate acestea conducând la autovalorizare și creșterea stimei de sine.

De asemenea, flexibilitatea și diversitatea programului, precum și ideea de a se ghida după reguli proprii, neîmpuse îi creează copilului o stare de confort psihic care influențează pozitiv calitatea actului de învățare. Participarea la diferite acțiuni preferate (spectacole, concursuri, organizarea petrecerilor cu diferite ocazii etc) fac din acest program o altenativă îndragită de copii și solicitată de părinți.

Cuprins în această activitate, *timpul nonșcolar al elevului*nu va mai fi o problemă foarte importantă și acută pentru părinții care nu au timp să se preocupe de modul în care copiii lor își formează conduita psihosocială, cum își petrec timpul liber. Deși, timpul liber al elevilor este atât de diminuat și segmentat, produce multă îngrijorare atât în rândul părinților, cât și al cadrelor didactice din două motive principale: pe de o parte, pentru că lipsa de supragehere, coordonată cu accesul la informație nelimitată conduce la mai multe eșecuri în domeniul educației, decât în cazul unei educații dirijate dominate de un flux informațional controlat, iar pe de altă parte duce la ,,izolarea" caracteristică a petrecerii timpului în fața televizorului, calculatorului, laptop-lui, tabletei, telefonului.

Cum sa ,,îi ții în priză?", deci, pe elevi, chiar și în cursul timpului nonșcolar? Cum să îi determini să-și consume în mod inteligent și creativ timpul liber, ferindu-i de ,,coșmarul" informațiilor negative, cu care îi ,,bombardează" permanent societatea prin toate canalele mass-media? Cum să îi atragi spre o activitate coerentă, logică și socială, fără a le insufla resentimente față de școală care nu-i lasă liberi nici în clipele considerate tradițional libere?

Răspunsul și rezolvarea poate fi acesta: derularea programelor din cadrul *atelierului de dezvoltare personală*, program ce-și dorește cu adevărat următoarele:

-să le demonstreze tuturor elevilor, indiferent de gradul de inteligență, de statusul social și alte prejudecăți, că pot fi participanți activi la propria formare culturală, stiințifică, educațională, artistică, dincolo de programele și de metodele clasice;

-să le demonstreze elevilor că în această formulă de educație nu se caută și se evidențiază lipsurile și defectele, ci sunt căutate și promovate calitățile și aptitudinilefiecăruia;

-să încetățenească ideea că nu există un program rigid, orice program este perfectibil, înlocuibil atunci când realitățile dovedesc acest lucru, că nu există un for tutelar care să impună din proprie voință un program sau altul, ci acesta se modelează conform solicitărilor și la intrevenția argumentată chiar de elevii participanți;

- să arate că elementele care țin de domeniul educativ nu sunt impuse, ci corelate cu necesitățile fiecăruia și provin din interiorul activităților desfășurate fiind deductibile și nu supuse actului învățării;

- să demonstreze că ideea de echipă este viabilă, aceasta urmând să înlocuiască ideea competiției egoiste;

-să creeze elevului sentimentul de apartenență la grup, respectarea echipei din care face parte, vocația de acțiune adaptativă, acceptarea diversității umane, toleranța față de o perspectivă diferită de a vedea lumea,acceptarea reciprocă a individualităților unice;

-dorința și preocuparea de a oferi un sens primei părți a vieții unui elev și nu numai informații pe care le găsește risipite peste tot într-o societate ce începe să fie din ce în ce mai informatizată, ci sensul pe care ar trebui să-l ofere acestei informații, cum anume să o utilizeze pentru a-i folosi lui, cât și celorlalți, dar șisocietății.

Serviciile sociale și psihopedagogice constă în menținerea, refacerea și dezvoltarea capacității individuale necesare pentru rezolvarea unor probleme sau situații dificile pe care persoana nu le poate soluționa de una singură și în asigurarea unui suport pentru persoanele care nu au posibilitatea să își dezvolte propriile capacități și componente necesare pentru desfășurarea unor activități sociale și școlare utile, care să favorizeze integrarea acestora în societate.

Bibliografie:

1. Ion Radu - Tomșa; (2014), *Psihologia personalității și legenda personală,* Editura Magic Print, Bucureşti.
2. Daniela Brotac; (2023), *Valorificarea parteneriatului Familie – Grădiniță – ONG în educația preşcolară,* Editura Universitara, București

Educația la granița dintre clasic și digital

Profesor Suliman Carmen

Liceul Tehnologic "Dumitru Dumitrescu"

Educația se află într-un proces de transformare continuă, mai ales în contextul actual . Tranziția de la metodele clasice la cele digitale deschide noi oportunități, dar și provocări în transmiterea cunoștințelor.

Predarea la disciplina de biologie, se bazează pe înțelegerea unor concepte complexe, a relațiilor dintre organisme și a diversității vieții, fiind un proces educațional complex care integrează concepte științifice, metode de cercetare și aplicații practice, oferind elevilor o înțelegere profundă a lumii vii. Metodele tradiționale, precum utilizarea manualelor, a planșelor didactice sau a lucrărilor practice, excursiilor didactice rămân esențiale pentru formarea competentelor cheie . Totuși, integrarea tehnologiei digitale aduce un plus considerabil în facilitarea învățării prin instrumente interactive, simulări virtuale și acces la resurse digitalizate.

Rolul profesorului ca facilitator este esențial pentru a creea contexte si activități care îi pun pe elevi în postura de a lucra împreună pentru a rezolva probleme reale, de a descoperi conceptele pe cont propriu, de a analiza și explora diverse perspective .Acesta promovează învățarea autodirijată și dezvoltarea abilităților de auto-reglare, încurajând elevii să își asume responsabilitatea pentru propria învățare elevii reușind să învețe din experiențele lor .

Strategia didactică este modalitatea concretă și eficientă prin care profesorul îi ajută pe elevii să participe activ la propia lor formare . Alegerea strategiilor didactice potrivite joacă un rol crucial în asigurarea unei învățări temeinice, deoarece acestea permit adaptarea conținutului la nivelul de înțelegere și stilul de învățare al fiecărui elev. Prin personalizarea abordărilor educaționale, profesorii pot stimula motivația și interesul elevilor, ceea ce duce la o implicare activă și la o asimilare mai profundă a cunoștințelor. Astfel, strategiile didactice bine alese nu doar că răspund nevoilor specifice ale elevilor, dar facilitează și dezvoltarea unei învățări durabile și relevante pentru aceștia. În acest sens , Ioan Cerghit afirmă: "strategiile schițează evantaiul modalităților practice de atingere a țintei prevăzute și au valoarea unor instrumente de lucru "(2002,p273).

Pentru a explora modul în care aceste strategii pot fi aplicate ,vom analiza un caz particular în care elevii studiază "Diviziunea celulară " printr-o activitate practică și utilizarea unui soft educational.Un exemplu relevant pe care l-am utilizat cu elevii mei este utilizarea modelării cu plastilină și utilizarea softului educational Mozaweb la această lectie. Modelele fizice, cum ar fi cele realizate cu plastelină, permit elevilor să vizualizeze și să manipuleze structurile celulare, oferindu-le o înțelegere practică a procesului. Pe de altă parte, softul educațional, cum ar fi Mozaweb, oferă simulări interactive și vizualizări detaliate care le pot îmbunătăți înțelegerea teoretică prin intermediul animațiilor și al reprezentărilor grafice.

În această lecție elevii sunt impărțiți în echipe si lucrează la creearea unor modele 3D ale celulelor in diferite etape ale mitozei si meiozei folosind plastilina .Fiecare echipă modelează structuri precum cromozomii, centromerii și fusul de diviziune, reprezentând procesele de separare a cromozomilor in timpul profazei , metafazei , anafazei si telofazei cu particularitățile specifice. Pentru a sprijini această activitate, elevii utilizează softul Mozaweb pentru a accesa simulări interactive ale diviziunii celulare, care le permit să observe procesele detaliate ale mitozei și meiozei precum toate caracteristicile acestora. La finalul lecției, echipele discută despre observațiile lor și prezintă concluziile obținute, corelând modelele lor cu informatiile vizualizate pe Mozaweb. Profesorul coordoneaza intreaga activitate oferind sprijin pe toată perioada de derulare a lecției.Elevii sunt evaluati pe baza corectitudinii modelelor realizate, participării la discuții și capacității de a integra informațiile obținute din modelare și softul Mozaweb.

Această activitate oferă elevilor o experiență practică și interactivă pentru înțelegerea diviziunii celulare, combinând abordări vizuale și tactile cu resurse educaționale digitale.

Modelarea cu plastilină este o metodă tradițională care implică activitatea manuală, favorizând învățarea prin manipulare directă . Elevii își dezvoltă înțelegerea conceptelor prin crearea de modele 3D, ceea ce facilitează învățarea kinestezică. Lucrul în echipă este o metodă educațională clasică care promovează cooperarea și comunicarea între elevi care duce la dezvoltarea abilitaților sociale îi învață să colaboreze eficient unii cu alții, să împărtășească responsabilități și să contribuie la atingerea obiectivelor comune. Prin modelarea celor două tipuri de diviziune elevii pot înțelege conceptele fundamentale care stau la baza acestui proces complex .

Observarea și compararea metafazelor mitozei și meiozei prin așezarea cromozomilor din plastilină in placa metafazică constituie momentul cheie prin care ei conștientizează si inteleg activ de ce mitoza asigură celulelor fiice să aibă același număr de cromozomi ca și celula inițială,astfel menținând stabilitatea genetică a organismului. Elevii înteleg că mitoza permite creșterea organismului și dezvoltarea țesuturilor prin producerea de noi celule identice spre deosebire de meioză care promovează variația genetică prin recombinarea genetică și distribuția aleatoare a cromozomilor,.Meioza contribuie astfel la diversitatea genetică a populațiilor, oferind materialul necesar pentru evoluție și adaptare fiind un proces crucial pentru menținerea numărului constant de cromozomi în specii pe parcursul generațiilor.

Softul Mozaweb reprezintă o abordare modernă, oferind simulări interactive și vizualizări dinamice care permit elevilor să observe procesele de diviziune celulară ca proces dinamic . Acest tip de resursă digitală îmbogățește experiența educațională prin oferirea de feedback instantaneu și vizualizări complexe.

Pentru a ilustra această activitate integrativă ,vă prezentăm o imagine din cadrul lecției desfășurate care surprinde modelarea fizică a diferitelor etape ale diviziunii celulare.

Elevii trebuie să analizeze și să înțeleagă structurile celulare și procesele de diviziune pentru a le reprezenta corect în plastilină. Acest proces necesită gândire critică pentru a decide cum să modeleze fiecare componentă și să o integreze în ansamblul general, trebuie să justifice alegerile făcute și să reflecteze asupra acurateței modelului lor.De asemenea pot compara modelele lor fizice cu simulările interactive pentru a evalua corectitudinea și acuratețea acestora. Acest proces implică evaluarea critică a informațiilor și identificarea eventualelor discrepanțe între modele și animații. Astfel se pot explora diferite aspecte ale diviziunii celulare in ritmul lor, implicându-se activ în descoperirea și înțelegerea proceselor .

Îmbinarea celor două metode aflate la graniță produc învățarea ca un proces care integrează procesele cognitive ,emotionale ,sociale care ajută elevii să participe activ la propia lor schimbare asupra cunoașterii ,valorilor dobândind formarea unei atitudini pozitive pentru viața.

In concluzie această abordare integrată ajută elevii să beneficieze de o experiență educațională completă și captivantă, care facilitează înțelegerea profundă a conceptelor biologice și dezvoltarea abilităților necesare pentru învățarea activă și critică.

Bibliografie:

1. Cerghit, I., 2004. *Metode de învățământ*. Iași: Editura Polirom

2. *https://www.utgjiu.ro/revista/dppd/pdf/2016-03/3_Amelia%20Georgiana%20Boncea.pdf*

3. *https://www.mozaweb.com/ro/*

Echipa de teatru a școlii noastre, komédiTÁsok, a fost singura echipă transilvăneană invitată la Gala Ádámok és Évák de la Teatrul Național din Budapesta în anul 2023, iar echipa a fost fericită să accepte invitația, mai ales că acest program de tineret a fost primul care a dat viață tinerilor iubitori de Thália, aflat acum în al doilea an.

Gala din acest an a avut loc în ziua zero a celei de-a 9-a Întâlniri Internaționale de Teatru Madách și a celei de-a 10-a Olimpiade de Teatru, pe 13 aprilie.

Aniversarea a 200 de ani de la nașterea lui Imre Madách a fost, pe bună dreptate, sursa de inspirație pentru alegerea piesei prezentat la gala Ádámok és Évák. Dintre cele 15 echipe participante, au fost extrase 15 acte din Tragedia omului. Echipa noastră a ajuns la în afara paradisului, deoarece ni s-a dat să lucrăm la Scena 3, cu titlul *Paradicsomon kívül* (În afara Paradisului).

Dacă am încerca să pornim de la triada lui Hegel, am putea afirma ca teză că Tragedia omului de Imre Madách, un poem dramatic în 15 acte, a cărui lectură poate dura până la patru-cinci ore, este greu de digerat și de abordat de către tineri din cauza lungimii și a tonului filosofic. Iar antiteza acestui fapt este că piesa, care este mai ales o reflecție, a fost interpretată și concretizată în trei ore de elevii care au jucat la gală, fiecare echipă interpretând un act. Și, cu un dram de bunăvoință, este poate o sinteză acceptabilă faptul că au făcut totul în felul lor, aplicând fiecare act pe scenă conform propriei viziuni și într-un mod care a oferit un întreg rotund unui public mulțumit.

Cu siguranță, cel mai cathartic moment al serii a fost atunci când ultimul act a coborât de pe scenă, iar câteva momente mai târziu, în spatele cortinei rulante, cei peste 340 de tineri entuziaști s-au înclinat ca unul singur pe scenă, subliniind și încadrând cu roșu linia finală a piesei:

„Ți-am spus, omule: luptă și ai încredere!”

Szűcs-Olcsváry Melinda , lider de echipă

Evaluarea centrată pe elev

Prof. Înv. Primar: Tălmaciu Claudia

C.N.I. Matei Basarab, Rm. Vâlcea

Despre evaluare se vorbeşte în multe contexte legate de funcţionarea sistemului de învăţământ, dar şi în viaţa cotidiană. Pe durata anului şcolar sunt momente explicit destinate evaluării. La fel, pe parcursul vieţii şcolare, există momente puternic marcate de evaluare. Nu doar principalii actori ai şcolii, profesorii şi elevii, sunt interesaţi de evaluare, dar şi societatea în ansamblul ei.

Evaluarea tradiţională şi evaluarea modernă nu sunt net separate în timp şi spaţiu, dar realitatea şcolară din multe sisteme de învăţământ demonstrează opţiune pentru o evaluare modernă, centrată pe competenţe, pe procesele cognitive ale elevului, precum şi pe componentele personalităţii acestuia. Esenţa schimbărilor petrecute în ultimul deceniu al secolului trecut şi care se continuă şi astăzi rezultă din aceea că evaluarea şcolară este concepută ca parte integrantă a procesului de învăţare. Aceasta conduce la distanţarea sa de tradiţionala „verificare" a cunoştinţelor şi chiar de tradiţionala apreciere şcolară[16].

Toate sistemele educaţionale accentuează rolul evaluării ca instrument utilizat pentru monitorizarea progresului individual al elevilor şi orientarea dezvoltării lor. Se consideră că evaluarea modernă vizează procesul de învăţare şi înglobează rezultatul obţinut, gradul de formare şi utilizare a capacităţilor cognitive, dar şi motivaţiile, atitudinile asumate şi a comportamentelor
manifestate de elev în demersul educaţional, spre deosebire de evaluarea tradiţională, care răspunde unor obiective preponderent cognitive şi se focalizează doar pe produsele învăţării. Urmăreşte dacă obiectivele concrete propuse au fost atinse şi permite continuarea demersului pedagogic spre obiective mai complexe; "Unicul scop al evaluării formative este să identifice situaţiile în care întâmpină elevul o dificultate, în ce constă aceasta şi să-l informeze"[17], atât pe el cât şi pe profesor. Preocuparea pentru evaluarea formativă poate fi pusă în legătură cu schimbarea generală a accentului de la măsurarea cunoştinţelor către evaluarea performanţelor privite ca abilităţi şi competenţe. Nu doar preocupările interne, de la nivelul sistemului, determinăacţiuni legate de evaluare, dar şi un context european şi internaţional nou, în care, preocuparea faţă de calitatea activităţii sistemelor sociale reprezintă un element important. Evaluarea formativă:

- permite elevului să-şi remedieze erorile şi lacunele imediat după apariţia ei şi înainte de declanşarea unui proces cumulativ;
- oferă un feedback rapid, reglând din mers procesul;
- este orientată spre ajutorul pedagogic imediat;
- oferă posibilitatea tratării diferenţiate dezvoltă capacitatea de autoevaluare la elevi;
- reduce timpul destinat actelor evaluative ample, sporindu-l pe cel destinat învăţării;
- sesizează punctele critice în învăţare.

Necesită o organizare riguroasă a predării, competenţă în precizarea obiectivelor, în stabilirea sarcinilor, în alegerea tehnicilor de evaluare. O idee de bază pe care o are în vedere evaluarea modernă se referă la responsabilizarea celui care învaţă, ceea ce presupune dezvoltarea capacităţii de autoreflecţie asupra propriei învăţări, intrarea în funcţiune a mecanismelor de autocunoaştere.

În învăţământul modern, o preocupare importantă este aceea a formării de competenţe generaleşi specifice, pe care elevul trebuie să le dovedească pe parcursul şi la finalul unei perioade de instruire. Centrarea pe competenţe este o preocupare majoră a ultimilor ani, ceea ce determină schimbări nu numai la nivelul predării – învăţării, ci şi la nivelul evaluării.

Practica pedagogică integrează tehnicile de evaluare şi le transformă, astfel încât să 0actuală se tinde spre o evaluare complexă, realizată prin intermediul unei metodologii complexe şi a unor instrumente diversificate. S-a extins gama metodelor de evaluare folosite de cadrele didactice
la clasă, vorbindu-se tot mai mult despre complementaritatea metodelor tradiţionale (evaluări orale,
scrise, probe practice etc) cu altele noi, moderne (portofoliul, proiectul, investigaţia, autoevaluarea etc), ce reprezintă, de fapt, alternative în contextul educaţional actual, când se cere cu insistenţă deplasarea accentului de la evaluarea produselor învăţării la evaluarea proceselor cognitive în timpul activităţii de învăţare. Ca reacţie la criticile aduse evaluării tradiţionale s-a dezvoltat o nouă concepţie cunoscută sub numele de evaluarea autentică. Poziţia elevului, în cazul evaluării autentice este diferită de cea a elevului evaluat în contextul măsurării performanţei.

In cel de-al doilea caz elevul produce un comportament pe care evaluatorul doreşte să îl măsoare. În primul caz elevul hotărăşte subiectul evaluării şi demonstrează un anumit comportament într-un context autentic. Faţă de vechea apreciere şcolară sau verificare care era un moment distinct de predare – învăţare sau care acţiona la anumite perioade (evaluare sumativă), „evaluarea autentică devine un proces continuu şi integrat organic procesului de instruire". Pentru a fi autentică, evaluarea trebuie să fie un proces continuu, parte integrantă a învăţării, în măsură să le ofere elevilor şi profesorilor „ oportunităţi de reflecţie şi de perfecţionare continuă".

Literatura de specialitate prezintă diverse principii pe care le respectă evaluarea autentică:

• elevii devin mai puţin dependenţi de profesor şi de feedbackul acestuia, atunci când sunt activ implicaţi în evaluare;

• evaluarea îmbunătăţeşte învăţarea şi marchează progresul;

• oferă elevilor şi profesorilor prilejul de a examina procesul de învăţare, de a reflecta asupra lui şi de a interveni acolo unde este cazul;

• elevii şi profesorii lucrează împreună pentru realizarea aceloraşi scopuri.

Modalităţi de evaluare autentică utile în diverse situaţii didactice pot fi: jurnale dialogate, caiete creative, construcţii murale, portofolii, reconstrucţie de text, expoziţie, fotografii, audiţii şi înregistrări video pentru a vedea cât de bine stăpânesc o competenţă.

Măsurarea, aprecierea și decizia sunt operațiile evaluării. Cele trei operații se justifică numai împreună. Pentru că "măsurarea există în vederea aprecierii, iar aprecierea este indispensabilă luării unei decizii"[18]

Tendința la ora actual este de trecere în plan secundar a operației de măsurare în favoarea aprecierii, pe fondul tranziției de la evaluarea cantitativă la evaluarea calitativă, bazată în principal pe apreciere.

Cele trei operații se află într-o strânsă interdependență. Evaluarea înseamnă: *măsurare* + *aprecier* + *decizie*. Modernizarea sistemului de evaluare implică modernizarea acestor trei operații.

Abordarea interdisciplinară în predarea disciplinelor economice

prof. Tămaș Dora
Colegiul Economic „Nicolae Titulescu" Baia Mare

Odată cu evoluția societății în ansamblu este imperios necesară și evoluția abordării metodologiei didactice.

Dacă didactica tradițională avea la bază ierarhia: cunoștințe-priceperi-atitudini și capacități intelectuale, noile abordări, bazate pe cercetările din domeniul științelor educației, inversează ierarhia, astfel că ordinea obiectivelor educaționale devine: atitudini și capacități intelectuale- priceperi-cunoștințe.

Pedagogi de renume, P. Janet, L. S. Vîgotski, P. I. Galperin, J. Piaget „consideră că la baza însușirii cunoștințelor se află acțiunea în dubla ei ipostază, de acțiune externă, obiectuală și acțiune mintală."(M. Ionescu, I. Radu, *Didactica modernă*) Astfel de-a lungul timpului s-au conturat noi direcții ale didacticii, în care elevul devine subiectul cunoașterii și al acțiunii, implicit un subiect al propriei formări.

Caracterul dinamic al metodologiilor didactice determină unele raporturi cu științe precum sociologia, psihologia, pedagogia experimentală, informatica sau chiar cibernetica. Astfel, dacă însăși metodica predării este abordată interdisciplinar, este clar că devine tot mai necesar ca și predarea conținuturilor să fie făcută printr-o abordare interdisciplinară.

Aplicarea în practica școlară a sistemelor informaționale integrate, subordonate unor scopuri bine operaționalizate și precizate impune elaborarea strategiilor didactice astfel încât să restructureze și să reorganizeze modul de învățare, precum și metodele și mijloacele de învățare, formele de organizare adecvate învățământului integrat.

De pildă, predarea disciplinei Contabilitate generală la clasa a X-a poate fi făcută prin abordare multidisciplinară, pluridisciplinară, transdisciplinară sau interdisciplinară, întrucât elevul are nevoie de cunoștințe de matematică, informatică, TIC sau chiar de legislație financiară. Disciplina are o arie de aplicabilitate extinsă în viața reală, având în vedere că abordează noțiuni de cunoaștere și completare a documentelor precum facturi, chitanțe, bonuri fiscale.

În aceeași manieră poate fi abordată disciplina „Protecția consumatorului", prevăzută în curriculumul pentru clasa a X-a, filiera tehnologică, profil servicii, care prevede studiul unor noțiuni precum: protecția mediului, protecția muncii, norme de securitate, protecția consumatorului.

În consecință, pentru facilitarea procesului instructiv-educativ, precum și pentru realizarea unor lecții atractive și interactive o soluție poate și abordarea interdisciplinară a predării conținuturilor.

Bibliografie:

1. M. Ionescu, I. Radu, *Didactica Modernă,* Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
2. Piaget J., *Dimensiunile interdisciplinare ale psihologiei,* Editura Didactică și pedagogică, București, 1972

ROLUL DEZVOLTĂRII EMOȚIONALE ÎN DEVENIREA UNUI ADULT DE SUCCES

prof.înv. primar, Tămaș Florica
Școala Gimnazială „Constantin Brâncoveanu”, Satu Mare

Inteligența emoțională din viața adultă își are originea în dezvoltarea competențelor emoționale și sociale în perioada copilăriei, aceasta fiind o perioadă de achiziții fundamentale în plan emoțional, social și cognitiv. Prin urmare, aceasta este perioada cea mai indicată pentru dezvoltarea și optimizarea competențelor emoționale și sociale esențiale pentru funcționarea și adaptarea în viața adultă. Efectele negative ale dezvoltării inadecvate a acestor competențe afectează sănătatea mentală atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Contracararea acestora și asigurarea unei dezvoltări optime (emoționale și sociale) se realizează cel mai eficient în perioada în care aceste competențe se află în dezvoltare.

Termenul „inteligenţă emoţională” a fost folosit pentru prima dată într-un articol din anul 1990 de către psihologii, Peter Salovey şi John Mayer. Cu toate că acest termen este relativ nou, componentele conceptului, inteligenţă emoţională pot fi datate până la arhicunoscuta afirmaţie a lui lui Socrate (470 – 399 iHr) „Cunoaşte-te pe ţine însuţi”.

Dacă în cazul adulților dezvoltarea emoțională este deseori tratată sub denumirea de inteligență emoțională, în cazul copiilor, literatura de specialitate preferă termenul de competență emoțională. Competența emoțională este definită drept capacitatea de a recunoaște și interpreta emoțiile proprii și ale celorlalți precum și abilitatea de a gestiona adecvat situațiile cu încărcatură emoțională. Emoțiile sunt reacții subiective la un eveniment relevant și ele reprezintă un aspect central al vieții noastre. Dobândirea competențelor emoționale asigură sănătatea mentală a unei persoane. Emoţiile sunt “furnizoare” de informaţii atât pentru persoana care trăieşte aceste emoţii, cât şi pentru cei din jur. Când o persoană e furioasă îşi transmite ei înşişi şi celor din jurul ei un mesaj emoţional. De exemplu, un copil poate spune “sunt furios” sau îşi poate da seama de această trăire datorită stării de tensiune a muşchilor, lacrimilor de furie sau ochilor “încruntaţi”. Prin aceste semne exterioare copilul comunică şi celor din jurul lui care este starea lui emoţională şi de cele mai multe ori aceştia vor reacţiona în consecință În cazul în care un adult apropiat copilului se află prin preajmă, acesta discută cu el, încercând să afle cauzele furiei și să-i ofere variante de liniștire.

Exprimarea adecvată a emoţiilor este foarte importantă în interacţiunile sociale şi ea contribuie la menţinerea lor. Exprimarea neadecvată a emoţiilor negative (ex. furie, frică, tristeţe) prin agresivitate fizică sau verbală determină separarea de acea persoană. De exemplu, copiii care manifestă frecvent emoţii pozitive au mai mulţi prieteni şi sunt mai îndrăgiţi de ceilalţi. De asemenea, s-a observat că acei copiii care se comportă agresiv au dificultăţi în a recunoaşte şi a înţelege emoţiile celorlalţi într-o situaţie. Înţelegerea emoţiilor presupune denumirea emoţiei şi identificarea consecinţelor exprimării unei emoţii. Reglarea emoţională este un proces de adaptare dinamică a comportamentelor emoţionale la situaţiile din viaţa de zi cu zi. Abilitatea copiilor de a-şi regla emoţiile în mod eficient este principalul scop al dezvoltării socio-emoţionale, deoarece acest proces are un rol protector asupra sănătăţii mentale şi sociale a copiilor. Abilitatea scăzută de reglare emoţională este asociată cu emotivitate negativă ridicată la copii (frică, furie) ceea ce îşi va pune amprenta asupra funcţionării lor cognitive şi sociale. Un rol important în succesul şcolar îl are capacitatea copilului de a ignora stimulii distractori, de a se concentra pe sarcină, de a respecta instrucţiunile cadrului didactic şi de a şti să îşi organizeze munca. Toate aceste aspecte sunt direct relaţionate cu abilitatea copilului de a-şi regla emoţiile. El trebuie să înveţe să îşi amâne dorinţa imediată de a se juca pentru a se focaliza pe sarcina de învăţare primită şi să îşi

regleze frustrarea determinată de realizarea unui comportament nedorit de el, dar cerut de adult. Chiar şi în timpul jocului, copiii trebuie să îşi inhibe anumite impulsuri pentru a urma regulile jocului şi pentru a fi acceptat de ceilalţi colegi.

Studiile indică faptul că relaţia dintre părinţi, educatori şi copii este crucială în reglarea emoţională la copii. Psihologii insistă să fie lăsaţi copii să înţeleagă că toate emoţiile sunt acceptabile şi valide, ajutându-i să distingă între emoţii şi modul lor de exprimare.

Aceştia recomandă cel puţin 10 modalităţi de a creşte copii inteligenţi emoţional:

1. Fii un exemplu de inteligenţă emoțională! Da,copiii tăi te urmaresc îndeaproape. Ei observa cât de rezistent eşti, şi,mai ales, observă dacă tu eşti conștient de sentimentele tale şi sentimentele celor din jur.

2. Fii dispus să spui"nu"copiilor tăi. Copiii care primesc întotdeauna tot ceea ce doresc, nu sunt foarte fericiți.

3. Învață care sunt lucrurile care te scot din sărite şi de ce se întamplă așa. Faptul că le cunoşti, nu le face să dispară, însă este de mare ajutor în evitarea și rezolvarea lor.

4. Încearcă să nu judeci oamenii. Încearcă să nu categorisești oamenii. Mai bine etichetează sentimentele. Când copilul plânge sau smiorcăie,va fi mulțumit mai bine dacă i-ai spune "pari supărăt" decât dacă îi ceri să se oprească.

5. Incepe să îți antrenezi copiii. În loc de "Pune-ți căciula și mănușile", poti întreba "Ce mai ai nevoie pentru a merge la școala?" Spunându-le în mod constant copiilor ceea ce trebuie să facă, nu îi ajuți să își dezvolte încrederea în forțele proprii și responsabilitatea.

6. Participă la problemele copiilor. Orice problemă care apare în viața copilului este și treaba ta. În cazul în care copilul greșește ceva, adu-ți aminte cât de important este să raspunzi calm și rațional.

7. Implică-ți copiii, încă de mici, în sarcinele gospodărești. Cercetările efectuate sugerează faptul că acei copii care au fost implicati în realizarea sarcinilor gospodarești de la o vârstă fragedă tind să fie fericiți și aibă mai mult succes în viața. De ce ? Încă de mici ,ei învață ca sunt o parte importantă a familiei. Copiii doresc să facă parte din familie și să se simtă că sunt valoroși.

8. Limitează accesul copiilor la mass media. Copiii au nevoie de joacă, nu de timp petrecut în fața unui ecran. Ceea ce copiii învață de la tine sau din joacă liberă oferă baza unei viitoare inteligențe emoționale.

9. Discută despre sentimentele din cadrul familiei. Stabilește scopurile emoționale în cadrul familiei, cum ar fi: fără strigăte, fără porecle, respect acordat tuturor.

10. Copiii tăi sunt minunați. Nu există o cale mai importantă în dezvoltarea inteligenței emoționale, decât aceea de a-i privi ca fiind minunati și capabili.

Spre deosebire de coeficientul de inteligență care este relativ stabil de-a lungul vieții, cel emoțional nu este înnăscut, ci constă dintr-o sumă de abilități care se pot dezvolta permanent, prin învățare, pe parcursul întregii vieți.

BIBLIOGRAFIE

Goleman, Daniel, 1995, Inteligența emoțională, Bucuresti: Editura Curtea Veche
Thorndike, Eduard, 1920, Elementele psihologiei, Bucuresti: Editura Polirom

Importanţa parteneriatului grădiniţă-familie în managementul comportamentelor la preşcolari

Prof. înv. Preşcolar Ţâţaru Cristina-Elena
Şcoala Gimnazială ,,Alexandru cel Bun" Bacău

Educaţia timpurie începe de la naştere. Grădiniţa ca serviciu de educaţie formală asigură mediul care garantează siguranţa şi sănătatea copiilor, şi care, ţinând cont de caracteristicile psihologice ale dezvoltării copilului, implică atât familia cât şi comunitatea în procesul de învăţare. În cadrul Adunării Generale a Naţiunilor Unite, la cea de a XXVI-a Sesiune Specială (2002), a fost adoptat un plan de acţiune ce poate constitui structura de rezistenţă în construcţia unui sistem de educaţie timpurie în România iar unul dintre elementele adoptate este ,,Principala răspundere pentru protecţia, creşterea şi dezvoltarea copiilor îi revine familiei şi, ca atare, familia este îndreptăţită să beneficieze de toată protecţia şi sprijinul de care are nevoie". Curriculum pentru învăţământul preşcolar 3-6/7 ani (2008), prezintă notele distinctive ale educaţiei timpurii printre care şi ,,părintele nu poate lipsi din acest cerc educaţional, el este partenerul-cheie în educaţia copilului, iar relaţia familie – grădiniţă – comunitate este hotărâtoare".

Se consideră că o multitudine de factori influenţează socializarea copilului preşcolar (Dumitriu C., 2011): Concepţiile filosofice, politice, religioase etc. la nivelul familiei şi al statului; Personalitatea părinţilor şi a celorlalţi copii, temperamentul şi capacităţile lor cognitive; Intervenţiile şi influenţele mediului; Conflictele dintre copil şi adulţi (părinţi, educatori), pe de o parte şi între diversele ,,apartenenţe" ale copilului pe de altă parte.

Statutul familiei ca prim educator al copilului reprezintă un factor important în stabilirea parteneriatului între grădiniţă şi familie. Familia reprezintă primul spaţiu formativ pentru copil, reprezintă mediul socio-cultural în care copilul s-a născut, în care creşte. De aceea, este foarte important respectul pentru moştenirea culturală a fiecărei familii şi valorificarea acesteia în spaţiul în care copilul se află separat de părinţii săi. Eforturile depuse de părinţi şi educatori trebuie să se bazeze pe un schimb bogat de informaţii, de experienţe şi pe colaborare în asigurarea celor mai bune condiţii de creştere şi dezvoltare ale copiilor. Părinţii au nevoie să regăsească un sprijin în grădiniţă, să se simtă responsabili şi responsabilizaţi pentru a colabora cu educatorii şi a participa la orice activităţi realizate împreună cu şi pentru copii. Părinţii au nevoie să cunoască cine şi cum îi poate sprijini în eforturile sale de îngrijire, creştere şi educare a copilului.

Pentru a putea înţelege nevoia copilului de educaţie, trebuie să ne îndepărtăm de sensul didactic, pedagogic. Fiecare intervenţie pentru copil (contactul cu adulţii, obişnuinţele de îngrijire, rutine alimentare, programe de imunizare) sau pe lângă copil (amenajarea spaţiilor în care copilul îşi petrece timpul acasă sau în comunitate) este bine să fie considerate intervenţii educative, ele devenind intervenţii împreună cu copilul: copilul le asimilează, le integrează ca modele de relaţionare în funcţie de care îşi structurează personalitatea.

Dacă ar fi să privim în sens cronologic al dezoltării copilului, mediul familial are un rol esenţial în educaţia copilului: este locul în care are loc experienţa iniţială de viaţă, socializare şi de cultură a copilului. Toate achiziţiile pe care le dobândeşte copilul în toate domeniile de dezvoltare sunt puternic determinate de interacţiunile pe care acesta le are cu mediul în care trăieşte primii ani din viaţă. Primele relaţii ale copilului sunt cele pe care le are cu mama sa sau cu persoana care îi satisface nevoile de bază. Comportamentul copilului este condiţionat de comportamentul, stilul de relaţionare al adultului care îl îngrijeşte. În scurt timp, în aceast cuplu (copil–mamă) se realizează schimburi interpersonale şi calitatea relaţiei depinde în mare măsură de sensibilitatea adultului, de interacţiunile iniţiate de copil sau de către părinte, de comportamentul copilului, de răspunsul la stimuli. Această spirală relaţională defineşte modul de raportare la lumea exterioară şi îl ajută pe copil să integreze experienţele, să exploreze, să înveţe. Viaţa copilului acasă, alături de părinţii săi, toate activităţile care se desfăşoară împreună consolidează anumite deprinderi, abilităţi ce contribuie la autonomia copilului, convieţuirea socială, sănătatea, igiena şi protecţia lui. Triada mamă – copil – tată oferă copilului posibilităţi de a se defini pe sine, prin jocul comparaţiilor, al imitaţiilor, al rivalităţilor, de a-şi însuşi modele la care se poate referi în mod constant în devenirea sa ca adult.

Părinţii sunt primii educatori deoarece: ei sunt primii cu care copilul interacţionează constant încă din prima zi a vieţii; familia este modelul pe care copilul îl imită; modul de viaţă al familiei este principalul reper în viaţă al copilului, el este internalizat puternic în anii copilăriei; comunicarea intrafamilială influenţează decisiv dezvoltarea copilului, formarea personalităţii lui. Modul în care fiecare părinte înţelege şi îşi poate asuma rolul de părinte, mamă sau tată, depinde de foarte mulţi factori: factori culturali, suportul familiei extinse sau suportul social, condiţiile economice ale familiei; tipul de relaţie (modelele de interacţiune) a părinţilor copilului cu proprii lor părinţi, care pot determina calitatea relaţiei cu propriul copil; tipul de relaţii familiale şi capacitatea de adaptare socială a cuplului parental; dimensiunea familiei; patologia unuia dintre membri familiei (părinţi sau copil).

Relaţia dintre părinţi, dintre mamă şi tată, construieşte o ecologie a familiei care poate determina modul de dezvoltare al copilului. Factorii care descriu atmosfera familială în care se

dezvoltă un copil sunt extrem de diverşi: nivelul de apropiere şi înţelegere între părinţi, gradul de coeziune dintre aceştia; modul în care este perceput şi considerat copilul; modul în care este ascultată opinia copilului în familie; forma de negociere sau de exprimare a acordului sau dezacordului în diferite probleme, dinamica apariţiei unor stări conflictuale; modalităţile în care este gândit controlul comportamentului copilului; comportamente şi valori acceptate, sancţiuni utilizate; modul de manifestare a autorităţii parentale.

Barierele în calea unei comunicări eficiente cadru didactic-părinţi, conform lui Romiţă B. Iucu (2006), sunt mari. Regulile cunoscute şi acceptate, privind relaţia cadrului didactic cu colectivul de părinţi, sunt cele clasice, însă multe dintre ele rămân acum depăşite de investigaţiile educaţionale moderne. În calitate de manager, cadrul didactic ar trebui să conducă cu eficienţă relaţiile cu părinţii, transformându-i în aliaţi şi nu inamici. Romiţă Iucu în lucrarea sa ,,Managementul clasei de elevi" (2006) identifică câteva cauze ale comunicării ineficiente cu părinţii: problemele de ascultare; lipsa conexiunii inverse; falsa conexiune inversă; rezistenţa la critică; percepţia selectivă şi subiectivitatea; obţinerea informaţiei prin manipulare discretă; ascultarea afectivă; inadvertenţe de limbaj; bariere culturale. Toate aceste cauze, sus menţionate, trebuie să reprezinte, la nivelul pregătirii iniţiale a cadrului didactic, elemente de formare şi dezvoltare profesională cu colectivul de părinţi.

Legăturile afective şi comunicarea bună cu părinţii, angajarea lor în diverse acţiuni îmbunătăţesc atitudinea acestora faţă de grădiniţă sau faţă de orice alt tip de instituţie de educaţie timpurie, încurajîndu-i să se antreneze şi mai mult în viaţa instituţiei, să interacţioneze şi mai bine cu copiii lor. Pentru ca parteneriatul să fie cu adevărat eficient, nu unul formal, este important ca părinţii să fie implicaţi în luarea deciziilor, să devină participanţi activi în planificarea, organizarea, implementarea şi evaluarea oricăror practici pozitive, să identifice, în tematica acţiunilor, informaţiile oferite despre copiii lor. Părinţii şi educatorii poartă, în egală măsură, răspundere pentru contribuţia şi efortul în construirea unei relaţii de bună colaborare în beneficiul copilului. Avantajele activităţii în parteneriat include deci responsabilitatea comună în luarea deciziilor.

Managementul grupei de preşcolari în contextul învăţământului actual

Prof. înv. Preşcolar Ţâţaru Cristina-Elena
Şcoala Gimnazială ,,Alexandru cel Bun" Bacău

Conceptul de dezvoltare globală a copilului este considerat a fi central în perioada copilăriei timpurii. Conform Curriculum pentru învăţământul preşcolar 3-6/7 ani (2008), perspectiva dezvoltării globale a copilului accentuează importanţa domeniilor de dezvoltare a copilului, în contextul în care, în societatea de astăzi, pregătirea copilului pentru şcoală şi pentru viaţă trebuie să aibă în vedere nu doar competenţele academice, ci în aceeaşi măsură, capacităţi, deprinderi, atitudini ce ţin de dezvoltarea socio-emoţională, dezvoltarea cognitivă, dezvoltarea fizică. Dezvoltarea copilului este dependentă de ocaziile pe care i le oferă rutina zilnică, interacţiunile cu ceilalţi, organizarea mediului şi activităţile/situaţiile de învăţare, special create.

În această perioadă, preşcolară, educaţia se axează atât pe dezvoltarea fizică, cât şi pe cea cognitivă, socio-emoţională şi constă în activităţi şi experienţe care influenţează dezvoltarea plenară a copilului. Educaţia, prin natura ei, este o acţiune organizată. Ca orice acţiune organizată, educaţia presupune cu necesitate acceptarea şi respectarea unor cerinţe, reguli şi dispoziţii elaborate şi impuse din exterior, concomitent cu instituirea unor modalităţi de control asupra acceptării şi respectării lor. Disciplina impune nişte reguli şi, prin urmare, asigură acea ordine exterioară indispensabilă oricărei acţiuni organizate. Pedagogia clasică prezintă disciplina şcolară aidoma unui şir de măsuri punitive, însoţite de un climat relaţional foarte sever, cu supraveghere şi pedepse. Abordările contemporane vorbesc despre disciplină ca despre un ansamblu complex normativ, interacţional şi psihologic, care poate fi interpretat fără rezerve ştiinţifice şi din punct de vedere managerial.

Specialiştii în sociologia clasei de elevi (Iucu, 2006), au observat că universul şcolar/preşcolar este o reflectare micro a problematicii unei societăţi. Clasa/ grupa nu este numai o entitate psihologică, ea este şi o realitate socială, psihosocială, ce rezultă din interacţiunile universului relaţional al acesteia. Din punct de vedere constitutiv, la baza construcţiei grupului-clasă stau unele seturi de norme, reguli, care vor regla întreaga desfăşurare a activităţii şcolare cotidiene. Definiţional, conceptul de normă acoperă un spaţiu de cerinţe ale unei comunităţi în ceea ce priveşte atitudinile, alegerile şi acţiunile membrilor, manifestându-se sub forma unor obişnuinţe, uzanţe, constante şi stereotipuri comportamentale.

În cazul grupei de preşcolari, identificăm în lucrarea ,,Psihopedagogie Preşcolară şi Şcolară" (Tomşa, Gh., 2005) două perspective de abordare a grupei, specifice managementului: perspectiva didactică si perspectiva psihosocială, ambele perspective scoţând în evidenţă rolul educatoarei în acest context.

Din perspectiva didactică, grupa de preşcolari trebuie abordată mai ales în raport cu tipurile de activitate didactică desfăşurată în grădiniţă (activităţi comune, jocuri şi activităţi alese, opţionale şi extinderi) aspectul studiat fiind acela al gradului de implicare şi dirijare a educatoarei în raport cu activitatea copilului. Activităţile comune implică cel mai mare grad de dirijare din partea educatoarei, fie că activitatea se desfăşoară frontal, pe grupuri sau individual. Procesul instructiv-educativ realizat în cadrul activităţilor dirijate pune accent pe participarea tuturor copiilor, dar şi pe conceperea activităţilor la un nivel accesibil care să permită realizarea obiectivelor învăţământului preşcolar. Maniera în care sunt organizate şi se desfăşoară, în general, activităţile dirijate din grădiniţa de copii presupune o conducere, o îndrumare permanentă şi un control din partea educatoarei. Proiectarea situaţiilor de instruire nu poate fi realizată numai din perspectiva cognitiv-didactică, ea trebuie întregită cu o perspectivă social-relaţională. În acest sens educatoarea este privită ca un conducător al grupului, ea nu mai rămâne doar un simplu transmiţător de cunoştinţe sau organizator al condiţiilor de asimilare a acestora de către copii, ci şi un manager al grupei de preşcolari.

Faţă de perspectiva didactică, perspectiva psihosocială a managementului grupei scoate în evidenţă necesitatea socializării copiilor, cât mai timpuriu, în vederea dezvoltării comportamentului social şi a personalităţii acestora. Grădiniţa este aceea care permite o lărgire a câmpului relaţional al copilului prin plasarea sa într-un sistem relaţional al covârstnicilor. Mediul social al grupei, motivarea socială a învăţării, climatul de lucru, lecţia ca formă de organizare a procesului de învăţământ, sunt componente ale unui proces social. Rezultatele sunt dependente de performanţele grupului, de aprecierile celorlalţi, de afirmarea unor lideri, de climatul educaţional şi moral al grupului, de îndeplinirea rolului de lider al educatoarei în grupă. Viaţa şi activitatea în grupa de preşcolari presupune interacţiunea acestora, formarea fiecăruia pentru participare la viaţa grupului, dezvoltarea şi antrenarea abilităţilor psihologice de adaptare şi de integrare, de participare, şi a aptitudinilor lor creative. Situaţiile de instruire sunt intervenţii asupra personalităţii umane în devenire. Copiii trebuie pregătiţi pentru lumea viitorului. Acesta presupune şi schimbarea cadrului didactic. Educatoarea trebuie să incite capacităţile de iniţiativă ale copiilor, să-i plaseze pe aceştia în centrul unor experienţe integrale de învăţare, trăire, comunicare, evaluare, acţiunea să fie înaintea vorbei pentru a nu forma pseudonoţiuni legate de cuvinte goale.

Există puncte de vedere care consideră managementul clasei de elevi ca sinonim cu abordarea teoretică şi practică a disciplinei în clasa de elevi (Welch, 1979; Lawrenz, 1984). Potrivit ,,Dicţionarului de Pedagogie" (1979) semnificaţiile conceptului de disciplină sunt următoarele:

- Din punct de vedere social: ,,acceptarea şi supunerea la regulile de convieţuire socială stabilite potrivit cu cerinţele de organizare şi ordonare ale muncii şi vieţii sociale";
- Din punct de vedere şcolar: ,,formarea elevilor în vederea respectării cu stricteţe a cerinţelor învăţământului şi a regulilor de conduită în şcoală şi în afara şcolii".

Pornind de la ideea că disciplina oferă un câmp mai larg sau mai restrâns de manifestare a personalităţii elevilor, în funcţie de rigurozitatea şi formula prin care sunt impuse, s-au delimitat mai multe orientări în istoria gândirii pedagogice cu privire la disciplina şcolară.

Rolul conducător asumat de educator, în impunerea şi urmărirea respectării regulilor, asociat cu gradul de libertate acordat elevului, au constituit şi constituie după Gh. Tomşa (2005) nucleul controverselor pedagogice în interpretarea disciplinei şcolare. Pedagogia clasică prezintă disciplina şcolară aidoma unui şir de măsuri punitive, însoţite de un climat relaţional foarte sever, cu supraveghere şi pedepse. Abordările contemporane vorbesc despre disciplină ca despre un ansamblu complex normativ, interacţional şi psihologic, care poate fi interpretat fără rezerve ştiinţifice şi din punct de vedere managerial. Controversele istorice privitoare la disciplină pendulează intre două extreme, cea a permisivismului şi cea a autoritarismului, şi sunt constituite in teorii relativ distincte în cadrul pedagogiei moderne şi contemporane:

Teoria disciplinei permisive işi are originea in concepţia lui J. J. Rousseau (apud Tomșa, 2005), conform căreia constrângerea exterioară prin dispoziţii, ordine, interdicţii, pedepse înăbuşă manifestările spontane ale copilului, potrivit tendinţelor şi trebuinţelor lui naturale, şi, implicit, constituirea personalităţii sale. În secolul nostru, concepţia lui Rousseau a fost reluată şi dezvoltată in cadrul aşa-zisei teorii a „educaţiei noi", ai cărei principali reprezentanţi au fost J. Dewey, Maria Montessori, E. Claparede, care-şi propune să reformeze educaţia din şcoală în concordanţă cu cerinţele copilului (elevului). Ideea principală a acestei teorii este că educaţia trebuie să asigure libertatea de manifestare a copilului, disciplina rezultând din însăşi asigurarea acestei libertăţi de manifestare. Tot aici includem şi orientarea nondirectivistă din pedagogia contemporană reprezentată, printre alţii, de Neill, Rogers, Snyders. Adepţii acestei orientări resping constrângerile întemeiate pe teamă şi exercitate prin ameninţări care conduc la deformarea vieţii interioare, prin instaurarea sentimentului de culpabilitate, a complexului de inferioritate.

În teoria disciplinei autoritare, punctul de plecare îl constituie ideea potrivit căreia natura umană este prin esenţa ei predispusă spre manifestări negative şi, pentru atenuarea şi înfrânarea lor sunt necesare măsuri severe de constrangere. Reprezentantul de seamă al acestei teorii este pedagogul german Herbart, care introduce conceptul de „guvernare", incluzând în acesta un evantai larg de acţiuni, menite să disciplineze copilul şi să-l determine, astfel, să respecte întocmai ordinele şi dispoziţiile educatorului. Promotorii orientării sociologice în educaţie adâncesc ideile lui Herbart privitoare la disciplina din şcoală. Elevul trebuie obişnuit, susţine Durkheim (apud Tomșa, 2005), să-şi stăpanească egoismul natural prin subordonarea acestuia imperativelor autorităţii externe.

Privind în ansamblu cele două orientări, observăm că atât una, cât şi cealaltă nu oferă soluţii clare şi precise, viabile în rezolvarea unor disfuncţionalităţi ivite în relaţia profesor - elev. În esenţă, autoritatea şi libertatea sunt două laturi complementare ale disciplinei, iar menţinerea echilibrului dintre ele este un indiciu al funcţionalităţii optime a acesteia. „Intervenţia managementului clasei de elevi se justifică atunci când problematica echilibrării celor două subcomponente ale disciplinei traversează situaţii de criză, iar impunerea unei decizii raţionale constituie rezultatul scontat pentru un climat sănătos în clasa de elevi" (Ullich, D., Beltz Verlag, Weinheim-Basel, 1995). Mecanismele de a preveni, interveni şi rezolva problemele disciplinare presupun anumite strategii de intervenţie ale cadrului didactic, strategii de sorginte managerială. Succesul unui management al clasei presupune, până la un punct, şi prevenţie înainte de dezvoltarea situaţiei problematice. Abilitatea de detectare a crizelor în fazele iniţiale este de foarte multe ori mai valoroasă decat tratamentul intervenţionist post eventum. Cadrele didactice cu experienţă spun că, de obicei, un obiectiv major în primele zile de şcoală (primele săptămani) este acela de a institui un bun control asupra clasei. Pentru a conduce, din punct de vedere disciplinar, clasa de elevi, cadrele didactice trebuie să posede o serie de calităţi manageriale, care le vor ajuta să exploateze întreaga situaţie, cu potenţiale sau reale conotaţii negative, în favoarea clasei, a membrilor şi a climatului din interiorul acesteia.

Interacţiunea copiilor în cadrul activităţilor desfăşurate în grădiniţă presupune respectarea unui ansamblu de reguli, solicitate de natura activităţilor, dar şi de necesităţile de comunicare curentă. Regulile pentru desfăşurarea eficientă a activităţilor din grădiniţă vor fi stabilite de comun acord între educatoare şi copii, aceştia fiind solicitaţi să iniţieze şi să formuleze ei înşişi asemenea norme. Formularea regulilor va fi simplă, precisă, la modul afirmativ. Se va stabili un ansamblu de reguli care privesc comportarea copiilor în general, valabile pentru toate tipurile de activităţi şi jocuri desfăşurate în grădiniţă. Comportamentele conforme cu regulile vor fi intărite pozitiv prin laudă, aprecieri pozitive verbale si nonverbale,

încurajări, recompense, care generează satisfacţie copiilor, încredere în ei inşişi, mulţumire, crescând astfel probabilitatea ca ele să se repete. Studiile in acest domeniu insistă, totodată, pe importanţa explicaţiilor care să clarifice preşcolarilor motivele pentru care se cere respectarea regulilor, dar şi consecinţele nerespectării acestora. Ceea ce se poate spune despre reguli şi norme, în general, este faptul că au funcţii majore cum ar fi reglarea comportamentului de atenuare a potenţialelor surse de conflict şi susţinerea unui schimb de recompense care motivează părţile implicate ale normei să rămână într-o relaţie. Prin instituirea unor reguli la nivelul grupei se facilitează învăţarea unor comportamente dorite, se reduc situaţiile problematice şi se stabilesc limitele acceptate ale comportamentelor copiilor. Stabilirea de reguli şi formularea permanentă a aşteptărilor în legătură cu comportamentele adecvate sunt principalele metode de management comportamental la preşcolari. Respectarea unei reguli presupune dezvoltarea capacităţii copiilor de a planifica şi de a inhiba un comportament, atunci când li se cere.

Programele de educaţie preşcolară nu au ca scop doar transferul de informaţii de la adult către copii şi dobândirea de abilităţi şi deprinderi la preşcolar, ci şi schimbarea comportamentelor indezirabile cu care copiii vin din familie, prin respectarea, de către educatoare, a unor principii corecte de management al acestora, pentru a maximiza performanţele preşcolarilor, care, altfel, pot fi afectate de insuficienţa sau incorecta utilizare a propriilor resurse. Este necesar ca educatorii să stăpânească o serie de tehnici pentru a ajuta la schimbarea comportamentului dezadaptativ al copiilor. Performanţa situată sub nivelul potenţialului copilului se referă la faptul că aceasta, exprimată în rezultate şi produse ale activităţii, este sub nivelul celor prezise vârstei, potenţialului său specific (nivelului de inteligenţă sau abilităţilor şi deprinderi lor pe care le posedă). Este importantă realizarea performanţelor, dar acest fapt este îngreunat, uneori, în lipsa unui bun management al comportamentelor problematice din grupă. Mulţi copii ajung la grădiniţă şi la şcoală nepregătiţi să facă faţă cerinţelor specifice din acest mediu.

Diferenţa dintre mediul familial şi cel preşcolar presupune o ajustare a comportamentului copilului la un mediu impregnat cu reguli şi sarcini bine structurate, pentru a facilita integrarea şi adaptarea cât mai bună a acestuia. În intervenţia didactică individualizată se au în vedere caracteristicile unice ale copiilor, dar, dincolo de acestea, există nevoi şi interese comune, care este necesar să fie avute în vedere. Sunt modalităţi de abordare care se cuvine a fi nuanţate, elemente de bune practici care pot ajuta la optimizarea rezultatelor muncii educatorilor şi a performanţelor copiilor.

Demersul didactic inflenţează motivaţia copilului de a veni la grădiniţă, de a se implica în ceea ce se întâmplă acolo, de a fi performant şi integrat acolo. Modelele de intervenţie didactică este indicat să urmărească şi optimizarea relaţiei copil-educator, deoarece contextul acestor relaţii poate avea efecte ample în adaptarea la grup, în socializare, în respectarea cerinţelor şi în manifestarea unor atitudini pozitive şi funcţionale faţă de grădiniţă, toate acestea fiind predictori pentru integrarea şcolară viitoare a acestor copii.

Pentru a iniţia modificări comportamentale este bine să cunoaştem specificul dezvoltării copiilor la vârstă preşcolară, precum şi elementele individuale de manifestare/comportare, pentru ca intervenţia comportamentală să devină eficientă. Există tulburări de comportament inadecvat care pot fi clinice, intervenţia în acest caz fiind în măsură să implice părinţii, cadrele didactice, consilierul şcolar, psihologul, psihiatrul, medicul pediatru, etc. Din această categorie fac parte tulburări precum ADHD, tulburarea de conduită, tulburarea de comportament opoziţionist şi provocator etc. Una dintre sursele de informaţii, în evaluarea acestor tulburări, o constituie investigarea mediului preşcolar, deoarece este important ca simptomele caracteristice acestor tulburări să fie transituaţionale (să se manifeste şi acasă şi la grădiniţă sau în alte medii), pentru a le putea încadra diagnostic.

Conflictul este o parte firească a procesului de comunicare cu cei din jur. Apariţia frecventă a conflictelor duce însă la deteriorarea prieteniilor/relaţiilor. La vârsta preşcolară sunt mai multe conflicte şi, chiar de aceea, copiii trebuie să îşi dezvolte, de pe acum, abilitatea de rezolvare eficientă a acestora, pentru a fi pregătiţi să facă faţă, în viitor, unor astfel de situaţii. Situaţiile conflictuale între copiii de la grădiniţă generează multă furie şi frustrare acestora. Medierea unor astfel de situaţii presupune ascultarea copiilor implicaţi în situaţiile conflictuale respective şi clarificarea emoţiilor simţite în astfel de situaţii dificile. Situaţiile conflictuale apar, cel mai frecvent, datorită abilităţilor reduse ale copiilor în rezolvare a unor probleme. Tocmai de aceea, abordarea unor astfel de situaţii conflictuale trebuie să constituie un prilej de a-i învăţa pe copii cum să genereze mai multe soluţii la o problemă. Înainte de a alege soluţia adecvată pentru rezolvarea conflictelor, educatorii trebuie să îi lase pe copii să exprime variante de soluţionare, chiar dacă sunt inacceptabile, apoi să le elimine în urma analizării. A-i lăsa pe copii să exploreze, să caute soluţii alternative pentru a soluţiona o problemă şi să le discute, constituie un pas important, atât în relaţionarea acestora cu educatorii, cât şi în dezvoltarea controlului asupra propriului comportament.

Activităţile cu caracter rutinier se derulează pe parcursul întregii zile şi au un rol deosebit de important pentru dezvoltarea personală a copilului. Fiecare moment trăit de copil este o ocazie de a învăţa ceva, iar acestor activităţi, prin care îi sunt satisfacute copilului nevoile

primare, trebuie să le acordăm aceeaşi atenţie pe care o acordăm activităţilor didactice, în organizare, planificare şi desfăşurare. Formarea rutinelor şi respectarea lor menţin copilul implicat în acţiuni adecvate şi scade frecvenţa situaţiilor în care copiii pot manifesta comportamente inadecvate. Din punct de vedere psihologic, rutinele au rolul de a oferi sentimentul de control şi de predictibilitate asupra evenimentelor. Prin participarea la aceste activităţi desfaşurate ritmic, copiii învaţă despre momentele zilei, succesiunea lor şi activităţile specifice acestora, li se formează sentimentul de apartenenţă la grup, iar ei se simt în siguranţă.

Indiferent de vârstă, copiii învaţă diferite comportamente. Uneori este vorba despre comportamente noi, alteori sunt comportamente pe care copiii le cunosc, dar cărora dorim să le creştem frecvenţa. Mai sunt şi situaţii în care dorim să eliminăm sau să reducem o serie de comportamente negative cum ar fi: lovirea altor copii, folosirea un limbaj vulgar, dezordinea etc. Învăţarea unui comportament are mai multe etape: prin observarea adulţilor sau a celorlalţi copii; prin imitarea comportamentelor celorlalţi; prin modelul oferit de adulţi sau ceilalţi copii; prin consecinţele pe care un comportament le are.

Mulţi părinţi aşteaptă din partea copiilor lor să înveţe lucruri care depăşesc capacitatea lor şi uită de vârsta şi de stadiul de dezvoltare. Există tendinţa de a aştepta de la copil mult mai mult decât este el pregătit să ofere. Copilul trebuie să fie pregătit să înveţe. De prea multe ori, încercăm să învăţăm copiii câte ceva în momente în care aceştia nu sunt pregătiţi să înveţe. Copilul trebuie încurajat în tot ceea ce dorim să-l vedem făcând. O greşeală frecventă este că nu punem în valoare ceea ce este bun în comportamentul copilului, dar scoatem la suprafaţă orice defect. După ce a fost învăţat un comportament nou, este foarte important ca părinţii să-i ofere din când în când, copilului întăriri pentru menţinerea comportamentului. Pentru orice progres înregistrat copilul trebuie încurajat, lăudat şi recompensat. Întărirea pozitivă, prin orice stimul, acţiune, care apare imediat după un comportament dezirabil, are funcţia de a creşte probabilitatea apariţiei acelui comportament. Întăririle se stabilesc în funcţie de copil şi în funcţie de comportamentul pe care vrem să îl formăm. Pe lângă toate acestea, atunci când ne propunem să modificăm comportamentul unui copil, trebuie să ne gândim şi la felul în care transmitem copilului anumite mesaje, felul în care vorbim. Iată cum putem face acest lucru: Focalizându-ne pe aspectele pozitive ale copilului. („Excelent! Ai reuşit!”); Acordând importanţă progreselor făcute de copil şi aspectelor pozitive ale situaţiei; Acceptând diferenţele individuale; Ajutându-l să capete încredere în sine („Sunt sigur/ă că vei putea să...”); Având aşteptări realiste faţă de copil, aşteptări adaptate nevoilor şi potenţialului lui de dezvoltare; Evitând comparaţiile şi competiţiile dintre copii. („Pentru mine eşti special!”).

Pentru a învăţa un comportament, copilul are nevoie şi de consecvenţă, ceea ce înseamnă că atât mama cât şi tata, şi bunica, toţi cei ce sunt implicaţi în educaţia copilului vor aplica aceeaşi metodă şi vor comunica copilului acelaşi mesaj. Ceea ce este foarte important este că regulile stabilite sunt aceleaşi pentru toţi membrii familiei.

Pe lângă comportamentele pozitive, copiii manifestă şi comportamente problematice. Acestea sunt, de cele mai multe ori, o reflecţia a ceea ce copilul mai are de învăţat. Comportamentele problematice ale copiilor au diverse cauze şi motive pentru care apar. Ele pot fi de atragere a atenţiei sau rezultatul unor stări emoţionale negative, de frustrare sau iritare. Înainte de a ajunge în situaţia de a le corecta este bine să ştim cum să le prevenim. Acest lucru este posibil dacă reuşim să stabilim reguli simple şi realiste de comportament pentru copil. În cadrul interacţiunilor sociale (copii - adulţi, copii - copii), copiii îşi dezvoltă anumite abilităţi de relaţionare şi învaţă noi comportamente precum cel de a asculta opţiunile celuilalt, de a-şi aştepta rândul etc. Modalităţile prin care educatoarea se poate implica în dezvoltarea abilităţilor sociale ale copilului, care sunt parte integrantă a relaţiilor interpersonale, sunt de a ghida comportamentul copilului în anumite situaţii sociale (de exemplu, în situaţia de a chema un copil pentru a se juca Împreună) şi de a-i oferi copilului oportunităţi de exersare a abilităţilor social. În plus, copiii învaţă cum să interpreteze o anumită situaţie socială (de exemplu, reţinerea unui copil de a colabora cu colegii), pe baza reacţiilor pe care ceilalţi le exprimă referitor la situaţia dată. La această vârstă, preşcolară, o importantă modalitate de dezvoltare a abilităţilor sociale o reprezintă jocul. O parte importantă a jocului o reprezintă jocul de rol care presupune situarea copiilor în condiţii de manifestare a unor roluri. În cadrul jocului de rol, copiii au ocazia să-şi exerseze abilităţile sociale esenţiale, precum să coopereze cu ceilalţi, adaptându-şi comportamentele la răspunsurile celorlalţi, să fie toleranţi faţă de ceilalţi, să accepte că nu toate lucrurile decurg după cum doresc ei în activitatea de grup, să răspundă adecvat celorlalţi, referitor la ceea ce însemnă rolul asumat, să-i ajute pe ceilalţi şi să accepte să fie ajutaţi.

O problemă comportamentală poate fi şi refuzul de a interacţiona cu ceilaţi copii. Copiii care manifestă acest refuz pot fi: copii introverţi, care simt nevoia să stea mai mult singuri decât să comunice cu alţii; copii care sunt respinşi sau marginalizaţi de ceilalţi pe diverse criterii (ex. etnie, dezvoltare fizică, înfăţişare, îmbrăcăminte, copii cu handicap fizic, etc.); copii cărora le este frică să interacţioneze cu ceilalţi, fie că nu au fost suficient stimulaţi sau nu li s-a oferit oportunitatea de a-şi exersa abilităţile sociale, sau au fost crescuţi într-un mediu familiar mai autoritar. Aceşti copii trebuie integraţi în activităţi pe grupe mici pentru a se simţi mai puţin intimidaţi. Copiii pot fi ajutaţi să relaţioneze cu alţi copii sau să se implice în joc. Educatoarea

trebuie să creeze ocazii în care copiii să fie auziţi şi apreciaţi. Prin propriul exemplu, educatoarea pomovează o reflectare empatică faţă de opiniile copiilor (exemplu, în cadrul activităţii Întâlnirea de dimineaţă copiii pot spune ce şi-ar dori să se joace în acea zi.) De asemenea, educatoarea poate utiliza eficient situaţiile cotidiene (ca de exemplu, aniversarea unui coleg sau chiar situaţii neplăcute ca alunecarea la activitatea de educaţie fizică), pentru a-i învăţa pe copii cum să acorde atenţie, să asculte, să-i ajute pe ceilalţi şi să fie atenţi la nevoile lor în anumite momente. În situaţiile când comportamentele copiilor sunt inadecvate intervenţia pentru modificarea acestor comportamente este bine să fie abordată analizându-se funcţia acelui comportament, cauzele, contextul apariţiei, frecvenţa apariţiei, durata, intensitatea şi consecinţele care îl întreţin. Colaborarea dintre educatoare, părinţi şi consilierul şcolar poate favoriza modificarea acestor comportamente.

Un pas important în educarea disciplinei copilului, între 3 şi 6 ani, este creşterea capacităţii de autocontrol. Sarcină destul de dificilă pentru părinţi şi educatori, dacă ne gîndim că trebuie stabilit un echilibru între nevoia de independenţă a copilului la această vârstă fragedă şi necesitatea impunerii unor limite menite a forma un comportament corect din punct de vedere social. Prin noţiunea de autocontrol înţelegem capacitatea de a decide care este momentul potrivit şi modalitatea adecvată de exprimare a sentimentelor, precum şi capacitatea de a selecta impulsul care trebuie urmat. Pare o noţiune extrem de dificilă pentru un copil care abia a învăţat să exploreze mediul şi nu deţine o experienţă de viaţă suficient de bogată pentru a-şi putea gestiona emoţiile. În perioada 3-5 ani, copilul are primul contact cu noţiunile de etică şi morală, ale căror norme, de multe ori, vin în contradicţie cu impulsurile lui şi impun un control asupra emoţiilor şi dorinţelor imperioase. În aceste condiţii, un control extern exagerat, exercitat de părinţi şi educatori, poate crea efectul contrar, stârnind agresivitatea copilului şi generând tensiuni între el şi adulţii din anturajul lui (copilul poate deveni obraznic, neascultător, provocator). De asemenea, neconturarea unor limite sau o educaţie prea laxă, care lasă lucrurile la bunăvoinţa copilului, poate produce disfuncţii comportamentale serioase, mult mai dificil de corectat. Primul pas în găsirea unui echilibru educaţional menit să dezvolte autocontrolul copilului este înţelegerea de către educatori şi părinţi a faptului că un comportament inadecvat al copilului este o ocazie preţioasă de a-l remedia.

Cu timpul, odată cu interiorizarea şi înţelegerea regulilor, copilul va fi tot mai apt să îşi gestioneze impulsurile, în special dacă adulţii din jurul său au dat dovadă de echilibru, răbdare în a-l învăţa cum să realizeze acest lucru.

Modalități de abordare a copilului agresiv

Tătaru Lolica Lenuța,
CJRAE Cluj/Grădinița cu PP Mămăruța Cluj-Napoca

Comportamentele agresive apar destul de frecvent în jocurile copiilor, în cazul baieților în special, atunci când concurează într-un joc sau pur și simplu se hârjonesc, încercându-și limitele. În special copiii cu temperament extravert, hiperactivi sau impulsivi ajung să manifeste, în anumite condiții, agresivitate față de ceilalți.

Atunci când comportamentul agresiv al copilului afectează viața și performanța acestuia atât acasă cât mai ales la școală și mai sunt prezente și alte comportamente antisociale, vorbim despre tabloul clinic al tulburării de conduită, una dintre cele mai dificile și greu de tratat tulburări de comportament ale copiilor.

Pentru formarea unei imagini acurate şi mai uşor de înţeles a problemei unui copil/elev, este necesară mai întâi descompunerea acesteia în componente operaţionalizate care pot fi măsurate şi abordate în mod specific. De asemenea, pentru a face problema comprehensibilă şi predictibilă, deci mai controlabilă, se realizează o **analiză multinivelară** a sa. Astfel, în cazul unui copil agresiv, care loveşte şi îşi înjură colegii (Darius) se va realiza o descompunere la următoarele niveluri:

NIVEL COMPORTAMENTAL – Ce face efectiv persoana
- înjură, jigneşte, porecleşte de fiecare dată pe acei colegi cu care intră în conflict; - se bate cu colegii de fiecare dată când se iveşte o situaţie tensionată (el vrea ceva, colegii); - aruncă cu obiecte; - perturbă activitatea colegilor (îi loveşte, îi împinge, îi trage); - se amestecă în discuţiile sau jocurile celorlalţi, provocând conflicte; - nu scrie de pe tablă, îşi aruncă pe jos lucrurile; - nu îşi recunoaşte greşelile;
NIVEL COGNITIV – La ce se gândeşte persoana / Ce îi trece prin minte
- **“**de obicei ceilalţi sunt de vină pentru lucrurile de care sunt eu acuzat” - „numai pe mine mă vede învăţătoarea când fac prostii” - „colegii încearcă să dea mereu vina pe mine” - „ceilalţi încep cearta, ei mă provoacă”
NIVEL EMOŢIONAL – Ce simte la nivel subiectiv persoana
- frustrare - furie
NIVEL FIZIOLOGIC – Ce modificări apar la nivel corporal
- roşeşte - îi tremură vocea - transpiră

Analiza multinivelară a unei probleme oferă un prim nivel de operaţionalizare, prin descompunerea acesteia în niveluri de manifestare: nivel comportamental, nivel cognitiv, nivel

emoţional şi nivel fiziologic. Aceste niveluri se află în permanentă interacţiune şi interdeterminare.

În problemele situaţionale (conflicte cu colegii, etc.), formularea problemei cuprinde datele rezultate în urma unei **analize funcţionale.**

Analiza contextului în care apare o problemă, a antecedentelor şi consecinţelor ei este cunoscută sub numele de *analiză funcţională* (Miclea, 2002).

Pentru realizarea analizei funcţionale răspundem la două întrebări:

a) în funcţie de ce anume variază un comportament/cogniţie?

b) ce consecinţe produce acel comportament/cogniţie?

Analiza funcţională presupune, în prealabil, operaţionalizarea comportamentală a etichetei lingvistice prin care este prezentată de obicei, problema. Nu putem face o analiză funcţională a "agresivităţii", ci doar a comportamentelor/cogniţiilor prin care aceasta se exprimă.

În cazul copilului menţionat, Darius, ***analiza funcţională a comportamentului*** manifestat de el ar fi următoarea:

- *Comportamentul dezadaptativ*: - agresivitatea fizică (loveşte colegii, în special pe cei mai mici, îi înjură, îi porecleşte, etc.);
- *Frecvenţa*: - de fiecare dată când se află într-o situaţie tensionată cu unul din colegii mai mici sau de-o vârstă cu el (3-4 ori pe zi , mai mult în pauze când se întâlneşte cu cei mai mici);
- *Intensitatea*: medie (adică, de nivel 5 pe o scală de la 0 la 10);
- *Durata*: 5 min. (el iniţiază bătaia, iar când în ajutorul celor mici vine un coleg mai mare, vine să se plângă învăţătoarei că a fost lovit, considerându-se victima incidentului);
- *Latenţa*: între 5-10 minute de la întâlnirea cu colegii mai mici;

A **antecedente**	**B** **comportament**	**C** **consecinţe**
- modelele comportamentale întâlnite la adulţii semnificativi; - când ceilalţi colegi nu îi acceptă intervenţiile în mijlocul discuţiilor sau a jocurilor lor; - când colegii mai mici îl ironizează; - un control insuficient a învăţătoarei în pauze;	- loveşte colegii, îi înjură, îi porecleşte; - perturbă activitatea colegilor (îi loveşte, îi împinge, îi trage);	- simte că în acest fel câştigă atenţie şi prestanţă în cadrul grupului; - acest comportament indezirabil este asociat de subiect de multe ori cu alungarea plictiselii; - atitudinea mamei care tolerează uşor comportamentul băiatului;

2. Identificarea factorilor de dezvoltare şi menţinere a problemei

Cercetările de până acum au scos în evidenţă principalii factori de risc ai copilului şi din mediu care determină apariţia comportamentelor agresive (Brennan, Hall şi Bor, 2003; Aquillar, 2000). Când vorbim despre factorii de risc ai copilului ne referim la factorii biologici care fac mai probabilă apariţia comportamentelor agresive, cât şi la lipsa unor abilităţi ale sale; factorii de mediu se referă la contextul familial şi educaţional al copilului şi cel social în care trăieşte. Aceştia sunt prezentaţi succint în tabelul de mai jos:

FACTORI DE RISC AI COPILULUI	**FACTORI DE RISC DIN MEDIU**
- deficit la nivelul funcţiilor executive (atenţie, memorie de lucru, etc.) manifestat prin reglare comportamentală scăzută, reactivitate emoţională ridicată, deficite la nivel verbal şi deficit în raţionamentul de tip cauză-efect; aceste deficite se datorează unei nestimulări cognitive a copilului şi ele se accentuază în mod preogresiv la copiii cu agresivitate - absenţa abilităţilor emoţionale şi sociale	- tehnici de disciplinare bazate pe pedeapsă - aplicarea inconsistentă a tehnicilor de disciplinare - tehnici de diciplinare rigide şi inflexibile bazate pe autoritate - ostilitate în relaţia cu copilul - interacţiuni conflictuale frecvente între copil şi părinte - întărirea comportamentelor negative ale copiilor prin critică, pedeapsă şi atenţionare - abuz emoţional - abuz fizic - exprimare emoţională inconsistentă - monitorizare scăzută a comportamentului copilului - depresie maternă - abuz de substanţe din partea mamei - instabilitatea mediului familial - numărul de copii - respingerea şi marginalizarea copilului

În cazul lui Darius, **factorii declanşatori** ai comportamentelor agresive sunt legaţi de mediu, mai precis de aplicarea inconsistentă a tehnicilor de disciplinare de părinţi (mama care uneori îl ceartă, alteori îi acceptă actele agresive şi le ascunde tatălui care este mai sever), dar şi de lipsa unor abilităţi emoţionale şi sociale (neştiind cum să reacţioneze la provocările colegilor). **Factorii de menţinere** sunt consecinţele comportamentului problemă care întreţin *cercuri vicioase* (consecinţe, gânduri, comportamentul altora). Astfel, tolerarea comportamentului de către mamă, nesupravegherea copiilor în timpul pauzelor de către învăţătoare, atenţia care i se

acordă pe moment de către ceilalţi copii (chiar dacă este o atenţie negativă), toate acestea se constituie în factori de menţinere a comportamentelor agresive ale subiectului.

3. Planul de intervenţie

Intervenţia în acest caz s-a făcut la toate cele trei nivelurile: **(1) cognitiv, (2) comportamental şi (3) biologic/subiectiv**.

(1) Nivelul cognitiv

Identificarea gândurilor dezadaptative ale subiectului:

În discuţiile avute cu băiatul după fiecare conflict cu colegii, acesta a fost rugat să povestească evenimentul şi să-şi explice punctul de vedere.

Cu ajutorul discuţiilor şi a jocurilor de rol în care subiectul era rugat să joace rolul celui agresat, au fost identificate gândurile automate care îi treceau prin minte.

Gândurile automate care s-au evidenţiat de fiecare dată erau: "*ceilalţi sunt de vină" "nu sunt eu de vină", "ceilalţi încearcă să dea vina pe mine, chiar dacă nu am făcut nimic", "şi ceilalţi fac la fel ca mine, dar numai pe mine mă vede învăţătoarea"*.

Când însă relatarea evenimentului de către subiect era confruntată cu relatarea celorlalţi colegi şi a învăţătoarei reieşea că, de cele mai multe ori, băiatul era cel care iniţia conflictul.

Educarea privind relaţia gânduri-emoţii-comportament prin:

- Citirea poveştilor rationale pentru copii şi discutarea lor din perspectiva identificării celor 3 componente
- Discutarea situaţiilor reale de viaţă prin prisma celor 3 componente
- Completarea de către copil a unor fişe de automonitorizare

Chestionarea gândurilor dezadaptative

Pentru modificarea gândului automat "*ceilalţi sunt de vină, eu sunt nevinovat",* s-a folosit

- ***disputa empirică:***

Consilier: *Pe ce te bazezi când spui că ceilalţi sunt de vină?*
Copil: *Ei au început!*
Consilier: *Cum au început?*
Copil: *Păi, m-au lovit fără ca eu să le fac ceva.*
Consilier: *Ceilalţi spun că ei vroiau să vă despartă pe tine şi pe celălalt băiat!*
Copil: *Nu mă lasă în pace.*
Consilier: *Cine a început primul bătaia?*
Copil: *El nu mă lasă în pace.*
Consilier: *Dar cine a lovit primul?*
Copil: *Eu.*
Consilier: *Cum ar fi trebuit să reacţionezi?*
Copil: *Să vorbesc cu el şi dacă nu înceta, să anunţ învăţătoarea.*

Consilier: *Deci ai partea ta de vină?*
Copil: *Da!*

- clarificarea semnificaţiilor unor afirmaţii- "ceilalţi încep bătaia"
De cele mai multe ori, în urma confruntării afirmaţiilor subiectului cu ale celorlalţi a reieşit că el era cel care lovea primul. Subiectul afirma însă că a fost provocat de o vorbă sau un gest al colegilor, chiar dacă uneori acestea erau întâmplătoare (nu intenţionate cum afirma el), ceea ce dovedeşte necesitatea învăţării de către acesta a unor metode funcţionale de a depăşi situaţiile tensionate. Astfel de metode vizează comunicarea asertivă, rezolvarea unor probleme sociale şi învăţarea unor strategii de reglare emoţională.
- **jocurile de rol** în care copilul are rolul celui agresat sau trebuie să găsească o alternativă de comportament adecvată pentru situaţia în care reacţionase violent.

Identificarea unor alternative de a gândi (gânduri sănătoase) în diverse situaţii prin:
- Identificarea unor tipuri de a gândi în situaţii specifice;
- Completarea unor situaţii date din perspectiva identificării gândului, emoţiei, comportamentului, precum şi identificarea a două situaţii alternative;

După trei săptămâni, Darius a devenit conştient de faptul că el era iniţiatorul mai multor conflicte şi a devenit motivat să îşi schimbe atitudinea, solicitând ajutor în acest sens.

(2) Nivelul comportamental
Operaţionalizarea şi analiza funcţională a comportamentului agresiv, motivarea participării active a copilului la şedinţele de consiliere.
Stabilirea obiectivelor de lungă durată, a **obiectivelor specifice** şi **strategiilor de intervenţie** pentru aceste obiective.
Obiectiv general: -diminuarea comportamentului agresiv al subiectului
Obiective specifice:
- reducerea frecvenţei comportamentului violent de la 3-4 ori/zi la 3-4 ori/ săptămână;
- creşterea latenţei de la 5 - 10 min. la 2 ore după întâlnirea cu colegii.

Plan de intervenţie pentru obiectivul 1
- **Decelerarea comportamentului agresiv prin extincţie**
    - **controlul mediului** – prin ieşirea învăţătoarei în pauze şi monitorizarea mai atentă a comportamentului copiilor**;**

      - prin reorganizarea activităţilor de petrecere a timpului liber, a activităţilor sportive sau ludice în sensul desfăşurării lor în altă parte decât unde se află copii mai mici decât subiectul;

- s-au purtat discuţii cu mama băiatului căreia i s-a explicat situaţia şi i s-a cerut să nu mai tolereze reacţiile violente ale fiului şi să nu îi găsească acestuia scuze în permanenţă.

- **accelerarea unor comportamente complementare:**

- încurajarea aptitudinilor subiectului pentru pictură, ceramică, teatru sau un program de artterapie, valorizându-l astfel pe alte planuri;

Plan de intervenţie pentru obiectivul specific 2

- **Decelerarea comportamentului prin inducţia situaţională**
- mai atenta supraveghere a comportamentului băiatului de către cadrele didactice, acestea având rolul de a interveni cu întăriri pozitive (laude) sau întăriri negative (restricţii de la activităţile preferate) în funcţie de manifestările comportamentale observate;
- în ceea ce privea discuţiile subiectului cu ceilalţi colegi s-au stabilit de comun acord unele concesii ce trebuiau făcute de ambele părţi. Astfel, colegii urmau să o anunţe pe învăţătoare când erau loviţi de Darius, fără a-i chema în ajutor pe colegii mai mari sau a răspunde chiar ei cu violenţă. De asemenea, s-a stabilit ca ceilalţi elevi să nu îl mai ironizeze şi poreclească pe Darius, iar acesta la rândul lui să nu îi mai lovească.
- **Remisia comportamentului agresiv prin întărire diferenţială:**
- *jocuri de rol* – pentru oferirea unor alternative comportamentale funcţionale ce trebuiau să înlocuiască comportamentul agresiv manifestat de subiect în situaţiile în care nu a putut să îşi stăpânească agresivitatea;
- *participarea la discuţii de grup* privind rezolvarea conflictelor prin comunicare, nu prin violenţă;
- *întărirea pozitivă* a achiziţiilor comportamentale noi, prin oferirea băiatului ca exemplu în cadrul grupului, deoarece s-a observat că lauda în faţa celorlalţi are o semnificaţie mare pentru el;
- *decelerarea comportamentului agresiv prin utilizarea pedepsei – întărirea negativă* a comportamentului indezirabil în funcţie de context. De ex., dacă îşi loveşte colegii în timpul pauzelor, nu mai iese următoarea pauză în curte, dacă devine agresiv şi îşi provoacă colegii "pentru că se plictiseşte", timpul „liber" îi va fi ocupat cu diverse sarcini pe care le va avea de îndeplinit (să împartă caietele colegilor, să şteargă tabla, etc.).

- **Învăţarea unor abilităţi socio-emoţionale** care pot cauza apariţia actelor agresive, deoarece nu ştie cum să interacţioneze cu ceilalţi copii

4. Evaluarea intervenţiei

În scopul măsurării progreselor care au apărut la nivelul comportamentelor subiectului (în termeni de reducere a frecvenţei, duratei şi latenţei comportamentelor agresive), se completează *grile de evaluare a comportamentului* de către învăţătoarea copilului. De asemenea, subiectul este *observat* în situaţii conflictuale în care trebuie să aplice strategiile învăţate şi să nu

reacţioneze agresiv (lovind, înjurând), dar şi să dea dovadă de achiziţionarea unor abilităţi emoţionale şi sociale.

Bibliografie:

- Ibiş, A., Influenţa agenţilor de socializare (familia, şcoala, grupul de referinţă) asupra comportamentelor predelincvente ale elevilor, Bucureşti, 2001.
- Mitrofan, N., Agresivitatea, în A. Neculau (coord.), Psihologie socială. Aspecte contemporane, Iaşi, 1996.
- Scripcaru, G.; Pirorynski, T.; Boişteanu, P., Rolul afectivităţii în destructurarea comportamentului, în Ataşamentul şi proiecţia sa comportamentală, Iaşi, 1998.
- Şoitu, L.; Hăvărneanu C., Agresivitatea în şcoală, Iaşi, 2001.
- Miclea, M., Psihologie cognitivă, București, 2003.
- Petermann, F.; Petermann, U., Program terapeutic pentru copiii agresivi, Cluj-Napoca, 2006.

Transformarea educației din România

Prof.înv.primar:Tăutu Csilla
Școala Primară nr.1 Izvoarele,Bihor

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață, integrarea în câmpul muncii și alte aspecte importante ale vieții. De asemenea, educația contribuie și la asigurarea unui venit pentru cei care vor ajunge la vârsta de pensionare.

În România, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor.

În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ.

Astfel, utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc. De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile.

Una dintre tendințele actuale în educație are legătură cu dezvoltarea unor abilități și competențe care să pregătească copiii pentru nevoile actuale ale lumii moderne.
Astfel, accentul a început să fie pus pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă și analitică, dar și întreprinderea anumitor skill-uri de comunicare, lucru în echipă și digitale.
În același timp, educația a devenit tot mai centrată pe elev, iar profesorii au început să joace rolul „călăuzitorilor”, meniți să îi ajute elevii să-și descopere talentele și să-și dezvolte potențialul.
Totodată, în ultimii ani, educația non-formală a început să câștige din ce în ce mai mult teren, prin activități precum voluntariatul, proiectele sociale sau de mediu, educația artistică și activitățile sportive. Acestea oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar.

Educația interculturală și despre societate sunt și ele tendințe care au luat avânt în ultima perioadă, și care au ca scop dezvoltarea unei conștiințe globale și a unei atitudini pozitive față de diversitatea culturală și socială.

Provocările cu care se confruntă sistemul nostru educațional

În ciuda inovațiilor și tendințelor pozitive, sistemul educațional din România are și „merele sale stricate."

Una dintre cele mai mari probleme fiind cea a accesibilității la educație, mai ales în mediile rurale sau defavorizate. Din nefericire, mulți copii nu au acces la o educație de calitate din cauza infrastructurii inadecvate, lipsei de resurse și a profesorilor necalificați.

În același timp, absenteismul elevilor, abandonul școlar, corupția în sistemul educațional și subfinanțarea acestuia sunt și ele probleme regăsite în majoritatea instituțiilor de învățământ din România.

Un lucru este sigur, pentru face față provocărilor care s-au ivit în ultimi anii și pentru a îmbunătăți sistemul educațional din România, estenecesară implementarea unor soluții, care să implice autoritățile, profesorii, elevii și părinții.

Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate.

De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experință plăcută și satifăcătoare în acest sistem.

Totodată, este necesar ca programa școlară să fie actualizată, astfel încât să se încurajeze dezvoltarea abilităților și competențelor relevante pentru cerințele din piața muncii și viața în societatea actuală. Un alt aspect important este dezvoltarea parteneriatelor între școli, companii, organizații sau instituții ale statului, astfel încât elevii să aibă acces la oportunități de învățare și de dezvoltare a abilităților în afara programului școlar.

În final, putem spune că sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece, cu toate acestea, pentru ca toți elevii să se bucure de un viitor mai bun și de șanse egale, sunt necesare și mai multe eforturi, care să privească problematica educației din toate unghiurile sale.

Infuzarea Educației Media în cadrul orelor de limba și literatura română

Prof. TELEA-COMNEA CRISTINA-MIRELA

COLEGIUL NAȚIONAL „MIHAI VITEAZUL”, SFÂNTU GHEORGHE

Educația media a devenit un aspect crucial al formării competențelor necesare într-o societate caracterizată de fluxuri informaționale complexe și de o proliferare rapidă a mijloacelor de comunicare. În acest context, integrarea educației media în orele de limba română devine o necesitate imperativă pentru a asigura dezvoltarea gândirii critice, a competențelor de interpretare a mesajelor mediatice și a utilizării responsabile a informațiilor. Această lucrare explorează importanța infuzării educației media în predarea limbii române și evidențiază beneficiile pe care această abordare le aduce elevilor.

Societatea contemporană este marcată de o abundență de informații, care circulă rapid prin diverse canale media. Tinerii, fiind consumatori activi de media, sunt expuși zilnic la o multitudine de mesaje, unele dintre ele potențial manipulative sau dezinformative. Educația media își propune să dezvolte abilități esențiale pentru a naviga cu succes în acest peisaj complex, incluzând gândirea critică, analiza și evaluarea informațiilor, precum și abilitatea de a crea conținut media responsabil.

Predarea limbii române oferă un cadru ideal pentru integrarea educației media, având în vedere accentul pus pe competențele de comunicare, interpretare și exprimare. Ora de limba română poate deveni un spațiu de reflecție critică asupra mesajelor media, de identificare a tehnicilor persuasive folosite în publicitate, de analiză a discursurilor publice și de dezbatere a temelor de actualitate prezentate în mass-media. Prin studiul textelor jurnalistice, al reclamelor sau al materialelor video, elevii pot învăța să discearnă între informațiile valide și cele false, să recunoască sursele de încredere și să înțeleagă impactul mesajelor mediatice asupra opiniei publice.

Beneficiile educației media în cadrul orelor de limba română sunt:

1.Dezvoltarea gândirii critice: Elevii învață să analizeze și să interpreteze diferite tipuri de texte mediatice, să identifice intențiile autorilor și să recunoască eventualele manipulări. Acest lucru contribuie la formarea unei gândiri independente și la creșterea rezistenței la dezinformare.

2.Îmbunătățirea competențelor de exprimare și argumentare: Discutarea și analizarea mesajelor media oferă elevilor oportunități de a-și exersa abilitățile de exprimare și argumentare. Prin dezbateri pe teme mediatice, elevii învață să își formuleze opiniile în mod clar și să susțină argumente bine fundamentate.

3.Conștientizarea impactului social al mass-media: Prin studierea impactului mesajelor media asupra societății, elevii devin mai conștienți de rolul și influența mass-media în formarea opiniei publice. Aceștia învață să recunoască diversele forme de manipulare și să adopte o atitudine responsabilă în calitate de consumatori de media.

4.Stimularea creativității și inovării: Educația media nu se limitează la analiză, ci încurajează și crearea de conținut media. Elevii pot fi implicați în proiecte de realizare de materiale video, postere sau bloguri, dezvoltându-și astfel abilitățile creative și tehnice.

Infuzarea educației media în orele de limba română poate fi realizată prin integrarea unor module dedicate analizei media sau prin abordarea interdisciplinară a temelor. Profesorii pot utiliza diverse resurse media (articole, știri, reclame, videoclipuri) pentru a ilustra conceptele discutate și pentru a stimula discuțiile critice. De asemenea, activitățile de tip proiect, în care elevii sunt încurajați să producă propriul conținut media, pot contribui la consolidarea acestor competențe.

Un exemplu concret de integrare a educației media în curriculumul de limba română ar putea fi analizarea unui articol de știri pentru a discuta structura, stilul, limbajul și scopul comunicării. Elevii pot învăța să identifice sursele, să evalueze obiectivitatea și să discute impactul articolului asupra publicului. Aceasta poate fi extinsă la analiza comparativă a mai multor surse de informare pe aceeași temă, pentru a evidenția diversitatea perspectivelor și a sublinia importanța unei informări corecte.

În concluzie, integrarea educației media în orele de limba română nu este doar o inovație pedagogică, ci o necesitate educațională în contextul actual. Prin formarea competențelor media în cadrul acestor ore, elevii își dezvoltă capacitatea de a naviga critic și responsabil prin peisajul informațional complex al societății moderne. Această abordare holistică nu doar că îmbogățește curriculumul de limba română, ci și pregătește elevii pentru a deveni cetățeni informați și activi, capabili să contribuie constructiv la viața democratică.

Bibliografie:

Buckingham, D. (2003). Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture. Cambridge: Polity Press.

Kellner, D., & Share, J. (2007). Critical Media Literacy, Democracy, and the Reconstruction of Education. Educational Theory, 57(1), 1-22.

Potter, W. J. (2013). Media Literacy. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Silverblatt, A. (2001). Media Literacy: Keys to Interpreting Media Messages. Westport, CT: Praeger.

Steeves, V., & Regan Shade, L. (2010). Digital Media, Youth, and Credibility. Cambridge, MA: The MIT Press.

Educația în lumea romană antică

Prof. Aurelia Țintea

Școala gimnazială Nr.1 Adunații Copăceni , județul Giurgiu

Motto : ,, Scopul educaţiei ar trebui să fie pregătirea unor oameni care să acţioneze şi să gândească independent şi care, în acelaşi timp, să vadă în slujirea comunităţii realizarea supremă a vieţii lor. – Albert Einstein

Educația de-a lungul timpului a fost mereu o prioritate indiferent de epocile istoriei .În perioada antică indiferent de spațiul istoric familia și comunitatea au susținut educația întrezărind beneficiile acestei . Evident fiecare comunitate a avut propria ei abordare în ceea ce privește modul în care se realiza și perioada de timp .

Romanii au acordat o atenție deosebită educație .În fiecare familie romană erau promovate virtuțile : modestia , seriozitatea , respectul .La vârsta de șapte ani copilul roman începea educația fie acasă fie la școală . Copilul învățata scrisul , cititul socotitul . Prima etapă de studiu se încheia la vârsta de 12 ani când educația fetelor se oprea . Acestea rămâneau acasă unde sub supravegherea mamei învăța despre activitățile casnice . Educația băieților se continua :aceștia studiau : gramatică , istorie , geografie ,limba greacă . Ultima etapă de studiu era dedicată oratoriei . În felul acesta erau pregătiți pentru a deveni buni cetățeni .

În cadrul educației romane se urmărea atât acumularea de cunoștințe cât și abilități și atitudini .Remarcăm o colaborarea între familie și comunitate în ceea ce privește educația . Familia se implica în actul de educație , supraveghea copilul îi alegea modalitățile de petrecere a timpului liber . Mai mult în spațiul roman copilul nu putea să meargă singur pe stradă . În acest fel era protejat de pericole dar și supravegheat .

Copilul roman era învățat să respecte persoanele mai învârstă și mai ales ce este seriozitatea . Un elev manifesta respect față de dascălul său , se așeza în fața acestuia și îi spunea lecția . Toată această grijă față de educație ne –a arătat că romanii au înțes că disciplina era o condiție necesara vitală pentru progresul cultural.

Vă prezentăm o fișă de lucru la istorie clasa a V a utilizată pentru educația romanilor .

A ,, Oricărui copil roman , părinții îi interziceau să iasă pe stradă dacă nu era însoțit de profesorul său . Așezat în fața acestuia , copilul trebuia să îi spună lecția , pentru a-i dovedi că a învățat-o . Și dacă nu o știa bine , pedeapsa putea fi deosebit de aspră !,,(după Paut , Bacchidele)

B. ,, În familie , copilul era crescut cu grijă de mama sa , care era mândră să se ocupe de educația lui. Ea nu se îngrijea doar să îl învețe cele necesare , ci supraveghea cu atenție jocurile și, în general , modul în care acesta își petrecea timpul liber .,,(după Tacitus , Dialogul oratorilor ,,)

Pe baza informațiilor scrie un text de aproximativ 10 rânduri despre educația copiilor , în Antichitate și în prezent . Utilizează în text următoarele noțiuni : Școală, elev, familie, profesor, drepturi, îndatoriri .

„ Romanii își petreceau o bună parte din timpul lor liber cu jocuri de abilitate ….Jocurile cu mingea erau practicate de copii, precum și de adulți. Asemenea copiilor, apoi și oamenii maturi săreau coarda , jucau jocuri de ghicit sau jocuri cu pietricele și cu nuci . Între jocurile de calcul, foarte popular era un joc asemănător întrucâtva șahului .„(Ovidiu Drâmba „ Istoria culturii și civilizației „

Menționează , pe baza sursei, două dintre activitățile de timp liber ale romanilor , care se practică și astăzi .

Completați pe baza sursei de mai sus în organizatorul grafic jocurile practicate de romanii.

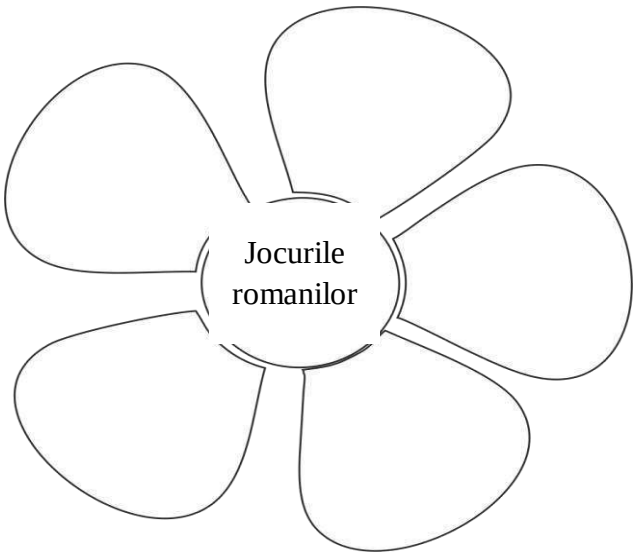

Romanii acordau o atenție deosebită educației copiilor, le insuflau valorile ,îi formau în spiritul loialității , al fidelității pornind de la premisa că un bun cetățean trebuie să cunoască trecutul , să aibă cunoștințe din diferite domenii cât și abilități fizice .Fără o educație bine gândită –statul roman nu ar fi reușit să-și extindă teritoriul , să fie un catalizator de cultură și civilizație .

Bibliografie

- Căpiţă, Laura, Căpiţă, Carol, - “Tendinţe în didactica istoriei”, Bucureşti, 2005, Editura Paralela 45

- Cerghit, Ioan, - “Metode de învăţământ”, Editura Poliorom, Iaşi, 2006
- Ernt H. Gombrich, “Istoria lumii”, Editura Pro Editură și Tipografie, București, 2006,
- Pânişoară, Ion-Ovidiu - “Comunicarea Eficientă”, Editura Polirom, Iaşi 2006
- Manea, Mihai, Palade, Eugen, Sasu, Nicoleta – “Predarea istoriei şieducaţiei pentru cetăţenie democratică: demersuri didactice inovative”, Editura Educaţia 2000+, Bucureşti, 2006
- Doru Dumitrescu, Mihai Manea, Mirela Popescu, “Culegere de surse istorice”, Editura Nomina, București, 2011,
- Programa Şcolară pentru disciplina Istorie clasele a V-a – a VIII-a, Bucureşti, 2017
- Roma reconstruită”, Editura Archeolibri SRL, CSC Grafica srl Guidonia, Roma
- Țintea , Aurelia , Istorie pentru clasa a Va . Auxiliar didactic, Editura Revers , Craiova , 2020

Transformarea educației în România: Inovații, tendințe și provocări în învățământ

Educația este unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății, având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață, integrarea în câmpul muncii și alte aspecte importante ale vieții. De asemenea, educația contribuie și la asigurarea unui venit pentru cei care vor ajunge la vârsta de pensionare.

În România, sistemul educațional a trecut prin multe schimbări și transformări de-a lungul timpului, iar în prezent se confruntă cu numeroase provocări și tendințe care pot influența semnificativ viitorul copiilor.

Însă care este progresul educației în România? Ce tendițe par să se urmeze? Și care vor fi provocările pe care le va întâmpina sistemul educațional din România? Toate aceste aspecte vor fi abordate în următoarele rânduri ale acestui articol, așadar, te invităm la o scurtă sesiune de lectură!

Inovațiile în educație

În ultimii ani, educația a fost marcată de inovații tehnologice care au schimbat modul în care era structurat și materializat procesul de predare-învățare din cadrul instituțiilor de învățământ.

Astfel, utilizarea dispozitivelor mobile, a aplicațiilor și platformelor online a făcut posibil ca elevii și profesorii să acceseze informații și a resurse educaționale în orice moment și loc.

De asemenea, avansul tehnologic a încurajat și dezvoltarea unor metode de învățare interactive și personalizate, care să se plieze pe nevoile individuale ale elevilor și să îi facă să asimileze mai bine informațiile.

Mai mult decât atât, aceste noi descoperiri ale vremurilor noastre au dus la dezvoltarea unor noi domenii de studiu, precum tehnologia informației și comunicațiilor, inteligența artificială, robotica sau biotehnologiile.

Tendințele în educație

Una dintre tendințele actuale în educație are legătură cu dezvoltarea unor abilități și competențe care să pregătească copiii pentru nevoile actuale ale lumii moderne.

Astfel, accentul a început să fie pus pe dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă și analitică, dar și întreprinderea anumitor skill-uri de comunicare, lucru în echipă și digitale.

În același timp, educația a devenit tot mai centrată pe elev, iar profesorii au început să joace rolul „călăuzitorilor”, meniți să îi ajute elevii să-și descopere talentele și să-și dezvolte potențialul.

Totodată, în ultimii ani, educația non-formală a început să câștige din ce în ce mai mult teren, prin activități precum voluntariatul, proiectele sociale sau de mediu, educația artistică și activitățile sportive. Acestea oferă elevilor o oportunitate excelentă de a-și dezvolta abilitățile sociale și emoționale, de a-și descoperi pasiunile și de a învăța lucruri noi în afara programului școlar.

De asemenea, educația interculturală și despre societate sunt și ele tendințe care au luat avânt în ultima perioadă, și care au ca scop dezvoltarea unei conștiințe globale și a unei atitudini pozitive față de diversitatea culturală și socială.

Provocările cu care se confruntă sistemul nostru educațional

În ciuda inovațiilor și tendințelor pozitive, sistemul educațional din România are și „merele sale stricate.”

Una dintre cele mai mari probleme fiind cea a accesibilității la educație, mai ales în mediile rurale sau defavorizate. Din nefericire, mulți copii nu au acces la o educație de calitate din cauza infrastructurii inadecvate, lipsei de resurse și a profesorilor necalificați.

În același timp, absenteismul elevilor, abandonul școlar, corupția în sistemul educațional și subfinanțarea acestuia sunt și ele probleme regăsite în majoritatea instituțiilor de învățământ din România.

Mai mult decât atât, ce se presupune a fi pregătire pentru viitorii adulți este în realitate fix opusul, întrucât în România aproxiativ 40% din studenți sau absolvenți nu muncesc în domeniile pe care le-au studiat. Iar acest lucru îi poate încuraja pe studenți să își piardă încrederea și motivația în a studia anumite domenii.

Soluții și perspective pentru educația românească

Un lucru este sigur, pentru face față provocărilor care s-au ivit în ultimi anii și pentru a îmbunătăți sistemul educațional din România, estenecesară implementarea unor soluții, care să implice autoritățile, profesorii, elevii și părinții.

Una dintre principalele soluții este investiția în infrastructura școlară și în resursele educaționale, astfel încât toți copiii să se bucure de oportunități egale și de educație de calitate.

De asemenea, formarea și dezvoltarea profesională a profesorilor este un alt loc în care statul român trebuie să investească, astfel încât atât elevii, cât și cadrele didactice să aibă parte de o experință plăcută și satifăcătoare în acest sistem.

Totodată, este necesar ca programa școlară să fie actualizată, astfel încât să se încurajeze dezvoltarea abilităților și competențelor relevante pentru cerințele din piața muncii și viața în societatea actuală.

Un alt aspect important este dezvoltarea parteneriatelor între școli, companii, organizații sau instituții ale statului, astfel încât elevii să aibă acces la oportunități de învățare și de dezvoltare a abilităților în afara programului școlar.

În final, putem spune că sistemul educațional se îmbunătățește pe zi ce trece, cu toate acestea, pentru ca toți elevii să se bucure de un viitor mai bun și de șanse egale, sunt necesare și mai multe eforturi, care să privească problematica educației din toate unghiurile sale.

Primele 5 tendințe mondiale în educație:

Cu cât mai devreme, cu atât mai bine

Educația preșcolară dezvoltă abilitățile cognitive, psihologice și sociale. Impactul educațional al grădiniței este deja evident la vârsta adolescenței: tinerii de 15 ani care au urmat în copilărie grădinița timp de un an sau mai mult au obținut rezultate mai bune la PISA decât cei care nu au acest an.

Educația timpurie are și alte beneficii sociale: crește predispoziția către un stil de viață sănătos, micșorează rata criminalității și reduce costurile sociale generale ale sărăciei și inegalității. Favorizează câștigurile viitoare: educația “full time” de la creșă și programele de grădiniță de la naștere până la împlinirea vârstei de 5 ani au fost corelate cu creșteri viitoare ale câștigurilor cu până la 26% pentru copiii care provin din familii cu venituri mici.

Educația timpurie poate scădea inegalitățile prin faptul că le dă posibilitatea mamelor să revină la serviciu, să muncească și să își sprijine bugetul familiei cu un al doilea venit. În majoritatea țărilor, participarea femeilor la piața muncii este clar legată de vârsta copiilor lor. În Europa, 20% dintre femei declară ca principalul motiv pentru care nu muncesc ar fi responsabilitățile familiale – în special că nu au în grija cui să lase copiii, mai ales când aceștia sunt mici, potrivit unui studiu al Comisiei Europene.

Investiția în educația preșcolară este una dintre acele politici rare care sunt în același timp corecte din punct de vedere social și eficiente din punct de vedere economic. Dar asta doar dacă educația oferită este una de calitate, notează documentul citat.

2. Absolvirea școlii nu este sfârșitul învățării – a învăța să înveți este cea mai importantă aptitudine dintre toate

Cei mai mulți copii care intră acum la școală cel mai probabil vor avea la maturitate joburi care încă nu există. Oamenii schimbă locurile de muncă – și chiar profesiile – mult mai des decât cu o generație în urmă. Angajatul european mediu a ajuns de la o meserie și un job pe viață la mai mult de 10 locuri de muncă într-o carieră.

Într-o societate aflată în îmbătrânire, cu o forță de muncă din ce în ce mai redusă, europenii vor fi nevoiți să lucreze până la vârste mai înaintate. Asta înseamnă că cei care au peste 40 de ani vor avea nevoie de foarte multe oportunități pentru reînnoirea aptitudinilor și calificărilor.

Mai puțin de 11% dintre europenii cu vârste între 25 și 64 de ani participă la programe de învățare de-a lungul vieții. În România, procentul e cel mai mic, doar 0,9%. În medie, în Uniune, doar 6% din lucrătorii cu vârste între 55 și 64 de ani participă la cursuri de formare.

Cererea pentru competențe este într-o continuă evoluție. Investiția în învățarea pe parcursul vieții, inclusiv prin mai multe cursuri la locul de muncă, este cea mai bună promisiune pentru a maximiza angajabilitatea în viitor. Angajatorii sunt deja cei mai mari contributori la educația adulților, fiind responsabili pentru 50 la sută din toate cheltuielile în acest domeniu. Inovația la locul de muncă este cheia prin care noile aptitudini pot fi învățate și dobândite. Instituțiile de învățământ trebuie de asemenea să predea avantajele învățării continue și să fie mult mai atractive mai deschise, mai incluzive, să găsească căi prin care să aducă oamenii aflați în diferite faze ale vieții lor profesionale înapoi spre educație.

Studiu de caz: O echipă de design de la Universitatea Stanford a lucrat cu sute de studenți și administratori ca să afle și să găsească răspunsuri despre cum poate fi reinventată educația superioară. Ca să rezolve această potențială disfuncționalitate creată de învățarea online și să răspundă astfel nevoilor în schimbare și așteptărilor viitorilor angajați și studenți. Viziunea lor asupra universității viitorului a constat în următoarele:

Universitatea în buclă: în locul limitării accesului către un parcurs academic în tinerețe, să ofere oportunități adulților pentru a se reîntoarce la cursuri și a avea „cariere pivot” prin care să se reconecteze cu comunitatea.

Educație pe ritmul fiecăruia: în loc să existe facultăți standard de trei-patru ani, structurate pe semestre și bazate în special pe cursuri, să ofere stagii de învățare interactivă de diferite dimensiuni temporale, bazate pe nevoile studenților.

Învățare cu un scop: studenții vor fi rugați să înceapă o misiune, nu o obligație atunci când încep studiile. De exemplu, în loc să spună că studiază biologie un student ar trebui să spună că studiază biologia pentru a vindeca cancerul sau dependența de droguri. Bazându-se pe aceste lucruri facultățile și studenții ar ataca provocări sociale.

Hub-uri de competență: în loc să separe departamentele academice și predarea să fie bazată pe discipline, universitățile ar putea crea competențe multidisciplinare amestecate într-o singură facultate, cercetători și studenți la un loc în clase. La terminarea cursurilor, absolvenții ar primi un fel de diplomă de aptitudini care ar rezuma capacitățile lor, talentele, abilitățile de a învăța și de a lucra pe proiecte și în echipă, abilități care ar putea fi folositoare potențialilor angajatori mai degrabă decât o foaie matricolă.

3. Digitalizarea este noua alfabetizare

Aptitudinile digitale devin componente de bază ale alfabetizării, iar tinerii sunt avantajați de acest lucru. Astăzi, 93% dintre locurile de muncă din Europa au „atașate" computere de tip desktop și aproape că nu există job care să nu aibă printre cerințe cel puțin competențe digitale de bază.

Pentru a ilustra asta, în 2016 jumătate dintre muncitori în construcții din Europa aveau nevoie de competențe digitale de bază ca să-și facă munca, potrivit studiului Comisiei Europene „ICT for Work: Digital Skills in the Workplace".

Pentru prima dată în istorie, tinerii sunt mult mai buni în privința unei anumite aptitudini față de adulți. Iar acest lucru poate avea implicații profunde pentru piețele muncii, piețe care sunt în continuare bazate în mare parte pe vechime și experiență.

Accesul inegal la competențele digitale și tehnologie adesea se suprapune cu fisurile cunoscute ale sistemului de protecție socială. Și odată cu extinderea e guvernării, a cumpărăturilor online, a internet banking-ului și a mobilității smart, lipsa competențelor de bază digitale poate izola indivizii nu nu mai în afara locurilor de muncă, dar de asemenea și în afara societății.

Așa cum a socoti și a ști alfabetul sunt aptitudini fundamentale pentru fiecare cetățean, indiferent de profesia sa, așa sunt și competențele digitale. Vor deveni necesare pentru a avea succes în societatea din prezent și pe piața muncii unde conectivitatea ubicuă este noul normal.

Studiu de caz: Nativii digitali din Polonia

Ca parte din strategia digitală a Poloniei, această țară a alocat 170 milioane de euro până în 2020 pentru a dezvolta și promova aptitudinile digitale ale tuturor polonezilor, de toate vârstele. Strategia vrea să ajungă la oameni aflați în risc de excluziune digitală, adică persoane cu vârsta de peste 50 de ani, din zonele rurale sau cu dizabilități. Asta în timp ce susține elevii și studenții talentați în domeniul tehnologiei, programatori, prin programul e-Pionier care organizează competiții de dezvoltare a soluțiilor inovative care aduc valoare pentru societate sau politici publice. În plus, toți elevii începând cu primul an al educației primare au deja lecții de programare obligatorii incluse în programa, în timp ce toate școlile din Polonia au fost conectate la internet de bandă largă până la finalul anului 2018.

Polonia are al patrulea cel mai mare nivel de absolvenți de științe din Uniunea Europeană și o forță de muncă care este pregătită digital, sau altfel spus este în stare să facă față joburilor cu cerințe digitale. Sectorul IT din Polonia a crescut foarte repede în ultimii ani, iar disponibilitatea profesioniștilor calificați a atras foarte multe companii multinaționale din zona IT-ului. Estimările arată că Polonia și-ar putea crește valoarea adăugată a economiei sale cu 13-22% datorită

digitalizării, așa că investiția în aptitudinile digitale ale populației este o alegere foarte inteligentă pentru viitor.

4. Oamenii nu sunt singurii care învață

Avansul tehnologiei face posibilă o revoluția a inteligenței artificiale în care mașinile pot învăța și pot asimila sarcini din ce în ce mai complexe.

Pe măsură ce oamenii vor fi tot mai des nevoiți să concureze cu roboții – și nu vor mai exista astfel de competiții pe sarcini de rutină și locuri de muncă slab calificate – sistemele de educație trebuie să se reinventeze și să se uite la aptitudinile și competențele care au marcat succesul speciei umane încă de la început: creativitatea, rezolvarea problemelor, negocierea, adaptabilitatea, gândirea critică, munca în echipă, empatia și emoțiile și comunicarea interculturală.

Studiu de caz: Tehnologiile moderne devin ubicue în domenii tradiționale

Dispozitivele inteligente cum ar fi roboții și dronele pot ajuta fermierii să reducă pierderile în agricultură provocate de dăunători și boli, asta în timp ce scad folosirea chimicalelor mulțumită unei mai precise identificări a acestor „dușmani ai recoltelor", ducând la o aplicare mai precisă a pestcidelor sau ierbicidelor. Cercetătorii prognozează că dronele pe care există camere speciale multi-spectrale ar putea decola în fiecare dimineață, înainte ca fermierii să se trezească, pentru a identifica problemele de pe câmp pe care apoi agricultorul să le rezolve imediat. În mod similar, dispozitivele de purtat, cum sunt brățările sau ceasurile inteligente care urmăresc sănătatea umană sau mișcările de la sală, sunt deja folosite pentru a monitoriza fertilitatea vacilor și a detecta din timp semnalele unei eventuale afecțiuni, alertând fermierul direct pe telefonul sau mobil. Pe măsură ce aceste tehnologii se dezvoltă, vor îmbogăți și rolul fermierului, dar vor cere și noi aptitudini, printre care și competențele digitale.

5. De la standardizare la customizare

De la educația în masă din era industrială, către o educație individualizată, personalizată și către căi de învățare digitale, aceasta este a cincea tendință identificată de specialiștii Comisiei Europene. Era industrială cerea foarte mulți muncitori cu un nivel de calificare mediu care să poată deprinde competențele standard în sistemele de educație standard. Dezvoltarea economiei bazată pe cunoaștere a dus la creșterea ponderii ocupațiilor cu aptitudini foarte dezvoltate și la scăderea celei de joburi cu specializări de nivel mediu.

Economiile moderne sunt construite din ce în ce mai mult în jurul capitalului uman, în locul industriilor, așa că este nevoie mult mai mare de maximizarea potențialului fiecăruia. O singură măsură care să încapă pe toată lumea este o strategie care probabil nu va funcționa în acest nou mediu. Învățarea individualizată poate ajuta elevii, studenții și mai apoi muncitorii să-și dezvolte talentele înnăscute și capacitatea de a le pune în aplicare.

Personalizarea învățării cere însă o schimbare majoră în organizarea și livrarea educației la locul de muncă. Până acum, costul foarte mare era considerat un obstacol insurmontabil pentru a duce astfel de abordări la o scară mai mare. Asta ar fi însemnat, pentru companii, să angajeze un număr semnificativ de profesori și de traineri. Datorită dezvoltării noilor tehnologii nu mai e cazul. Învățarea poate fi transformată într-o experiență personalizată, unde indivizii rezolvă probleme în felul lor, asimilând cunoștințe și competențe în felul lor, amplificând astfel rezultatele nu numai pentru cei mai talentați elevi, dar ajutând astfel și pe cei care de obicei rămâneau în urmă, să crească mai repede.

Prof. Tiron Maricel

IMPORTANȚA TEHNICII DE PREDARE „EU FAC, NOI FACEM, VOI FACEȚI"

Prof. înv. primar, Tița ANGHELUȚĂ

Școala Gimnazială "Ferdinand I", București

Neuroștiința sprijă felul în care înțelegem procesul de predare și învățare (și invers) atât în mod direct cât și în legătură cu psihologia. Elevii pot renunța la studii, nu pentru că nu au o mentalitate a dezvoltării[1] sau pentru că nu a folosit stilul de predare preferat[2], ci pentru că nu au înțeles cum să învețe materiile, uneori dificile, pe care le-au studiat. Descoperirile din aceste domenii ne arată cum îi putem ajuta pe elevi să asimileze mai repede informația și să o păstreze în memorie pe termen lung, pentru a gândi și munci mai creativ.

Pe măsură ce elevii învață, neuronii fac conexiuni între ei și devin mai puternici. Potrivit Barbarei Oakley et al, în cartea *Un alt fel de a învăța*, acest proces este numit *învață și fă conexiunea*[3].

Folosind tehnica „Eu fac, noi facem, voi faceți", profesorul introduce noi informații sau tehnici și oferă elevilor o îndrumare specializată.

Informația noua sau dificilă este împărțită în secțiuni mai mici, ușor de digerat, astfel încât elevii să nu fie copleșiți, iar profesorul îi supraveghează în timp ce aceștia lucrează pentru dezvoltarea competențelor.

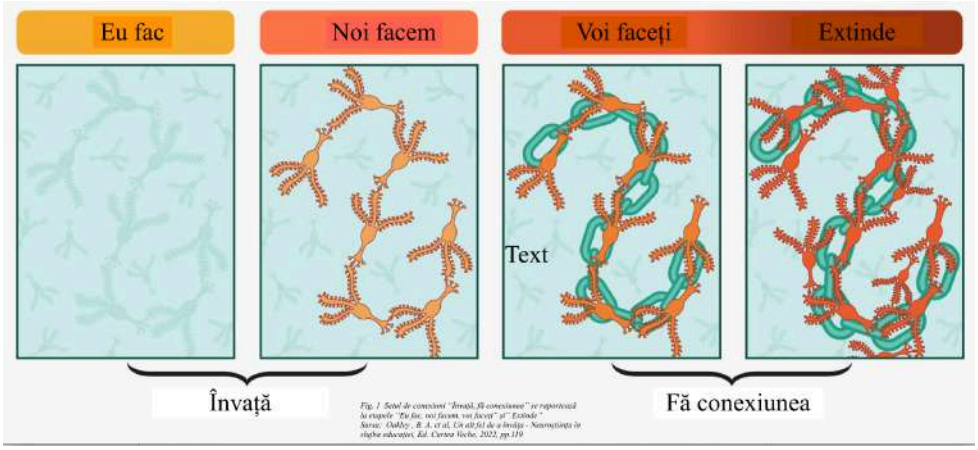

Instrucția directă folosește abordarea față de predare ce poartă numele de "Învață și fă conexiunea". În timpul etapei "învață", profesorul prezintă noi concepte sau tehnici ("Eu fac", iar neuronii împrăștiați caută să realizeze conexiuni. În timp ce profesorul explica noul concept, folosind exemple și demonstrații diferite, elevii îl urmăresc. În etapa următoare vor exersa împreună. În timpul lucrului împreună, profesorul oferă feedback corectiv, cu mare atenție. Aceasta este etapa „Noi facem". Așadar, stadiul *Învață* include atât etapele „Eu fac", cât și „Noi facem".

[1] Sejnowski, T. J., *The book of Hebb*, Neuron, Vol. 24, nr. 4, 1999, pp. 773-76
[2] idem
[3] Oakley , B. A. et al, *Un alt fel de a învăța - Neuroștiința în slujba educației,* Ed. Curtea Veche, 2022, pp.118-119

În cursul etapei „Voi faceți", elevii exersează de mai multe ori de unii singuri și sunt capabili să arate ceea ce au înțeles în mod independent. Stadiul *Fă conexiunea* începe cu etapa „Voi faceți" a instructiei directe, dar nu se oprește aici. Nu e suficient doar ca elevii să-și consolideze conexiunile neuronale, ci și să-și extindă procesul de învățare mai departe. În timp ce exersează în diferite condiții, ei adaugă informație nouă și iau în considerare diferite perspective. Făcând acest lucru, își consolidează și își extind căile neuronale cu noi conexiuni. După cum afirma David Geary: „Multe dintre acestea sunt conexiuni care, în mod natural, nu sunt foarte puternice, așa că, pentru cea mai mare parte a învățării, este necesar mult exercițiu, distribuit în timp, pentru a ne asigura că noile conexiuni rămân conectate (că elevul reține informații pe termen lung[4]).

Această abordare „Eu fac, noi facem, voi faceți" susține predea mai multor lecții dificile și eliberează gradual responsabilitatea învățării asupra elevului.

Odată ce elevii și-au demonstrat competențele în privința unui nou concept predat în clasă, sub supravegherea atentă a profesorului, o idee bună este tema pentru acasă. Realizarea temei împiedică procesul de uitare și consolidează noile cunoștințe.

Bibliografie:

1. Geary, D. C., & Berch, D. (2015). Evolutionary approaches to understanding children's academic achievement. In R. A. Scott & S. M. Kosslyn (Eds.), Emerging Trends in the Social and Behavioral Sciences. Hoboken, NJ: Wiley. DOI: 10.1002/9781118900772.etrds0123

2.Oakley , B. A. et al, *Un alt fel de a învăța - Neuroștiința în slujba educației,* Ed. Curtea Veche, 2022, pp.118-119

3.Sejnowski, T. J., *The book of Hebb*, Neuron, Vol. 24, nr. 4, 1999, pp. 773-76

[4] Geary, D. C., & Berch, D. (2015). Evolutionary approaches to understanding children's academic achievement. In R. A. Scott & S. M. Kosslyn (Eds.), Emerging Trends in the Social and Behavioral Sciences. Hoboken, NJ: Wiley. DOI: 10.1002/9781118900772.etrds0123

TRANSFORMĂRI ȘI TENDINȚE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Activități comune părinte-copil - timp de calitate petrecut împreună

profesor înv. preșcolar TITE ALINA

Grădinița cu P.P „ Pardfum de tei”, Cluj-Napoca

„Să fii părinte este una dintre cele mai provocatoare, mai solicitante și mai stresante meserii de pe planetă. Este, în același timp, una dintre cele mai importante, deoarece modul în care este practicată influențează în mare măsură esența, sufletul și conștiința următoarei generații, modul în care acești tineri vor experimenta adevăratul sens al vieții și conectarea cu ei și cu ceilalți, repertoriul lor de aptitudini necesare pentru a face față provocărilor în viață și sentimentele lor cele mai profunde raportate la ei înșiși, precum și posibilul loc pe care îl ocupă într-o lume aflată într-o rapidă schimbare”. Jon Kabat-Zinn, Everyday Blessings (Shapiro, S.,White,C., 2016)

Psihologul american Michael Thompson, în cadrul unei conferinţe (de la Cluj) a spus: „Quality time comes from junk time"; adică momentele speciale cu copiii noştri apar atunci când te aştepţi mai puţin. În maşină, la cumpărături, în parc, atunci când suntem blocaţi în trafic în drum spre şcoală sau grădiniţă, în casă. Oriunde și oricând. Atunci când copilul doreşte să vorbească cu tine despre ceva ce îl frământă sau să vă împărtășească o bucurie de-a lui. Și uite-așa, timpul petrecut alături de copil se poate transforma în „quality time", fără planificări. Tot Michael Thompson arată că de multe ori copiii, și mai ales copiii mici, preferă să stea 2-3 ore alături de părinţi, chiar dacă nu fac nimic special împreună, decât să petreacă doar 20-30 de minute pe zi cu ei, chiar dacă acel timp ar fi deosebit de calitativ (Olteanu, Psihologie/Dezvoltatare Personală, 2017).

Timpul de calitate reprezintă o componentă esențială în relația dintre părinți și copii. El se regăsește în orice moment în care părinții și copiii sunt foarte apropiați sufletește, își spun bucuriile, supărările, așteptările și discută deschis despre ceea ce simt. Copilul, indiferent de vârstă, își dorește să fie ascultat, încurajat, să simtă că îi acorzi încredere și ajutor în caz de nevoie. (Ionica, 2019)

„Pentru a-şi exersa abilităţile, de la cele din sfera psihică (ce ţin de reglarea emoţiilor sau de rezolvarea de probleme, de cultivarea răbdării, a negocierii, de stimularea creativităţii), până la

cele ce ţin de motricitate, copilul are nevoie de timp petrecut în tandem cu o altă persoană semnificativă pentru el: părinte, bunic, frate, prieten, educator. Iar acest timp petrecut împreună cu copilul este necesar să fie de calitate sau „special", aşa cum se mai numeşte în literatura de parenting."(art.„ Timp de calitate petrecut cu copiii", Oana Calnegru, psiholog)

În zilele noastre părinții sunt foarte ocupați. Locurile de muncă sunt solicitante atât din punct de vedere psihic, cât și emoțional, iar timpul efectiv petrecut la locul de muncă este de lungă durată. De cele mai multe ori, pentru a compensa lipsa fizică și emoțională, se achiziționează gadgeturi de utimă generație și jucării de top, copiii sunt lăsați cu bone, cu bunicii (în cel mai fericit caz), sunt înscriși la activități extra, trimiși în tabere și excursii, toate acestea pentru a-i face fericiți. Și surpriza vine tot din partea copiilor, mult mai târziu, când apar problemele de insucces școlar, de comportament deviant, iar părinții nu-și explică acest fenomen. Lipsa din preajma copiilor la vârste fragede, provoacă toate aceste dezechilibre.

Grădinița are ca și scop principal dezvoltarea armonioasă a preșcolarului,ceea ce înseamnă în primul rând, crearea unui mediu propice pentru consolidarea relației părinte-copil prin petrecerea unui timp de calitate împreună. Astfel, la grupă am implementat un program interesant prin care părinții să dezvolte o relație bazată pe suport și încredere, un moment de bunădispoziție și relaxare, dar cu așa multe beneficii ulterioare.

În cadrul programului părinții și copiii participă la activități distractive și recreative, împreună, în sala de grupă, după un program bine stabilit (de 1-2 ori pe lună). Părintele realizează împreună cu preșcolarul diverse lucrări, iar la final se organizează expoziții; se organizează petreceri cu diferite tematici; activități de întrajutorare a persoanelor aflate în categorii de risc; târguri cu vânzare; concursuri sportive; concursuri artistice. Toate acestea se desfășoară pentru ca părintele să-și cunoască mai bine copilul, copilul să se simtă valorizat, important, punându-se bazele unui viitor adult resposabil.

Exemple de activităţi adaptate după broşura Unicef, „ Educaţia Părinţilor" (Baciu,A.,Cazan,C.M.,Chendea,L.,Cobzariu, L.,Ioachim, M.,Mihalcea, T.,Oneț,C., 2006)*; alte activităţi vor fi detaliate în momentul în care se va prezenta intervenţia pedagogică.*

Petrecerea

Grup participant: elevi şi părinţi

Timp necesar: 45 minute

Materiale necesare: Sucuri, prăjituri, şerveţele, pahare

Invitaţi părinţii împreună cu copiii la o activitate comună, la care vor aduce sucuri şi prăjituri. Explicaţi-le participanţilor că sunt în cadrul unei petreceri în care părinţii vor juca rolul copiilor şi copiii rolul părinţilor. A doua activitate în cadrul petrecerii va fi situaţia „În oraş, la cumpărături". Părinţii şi copiii vor imagina dialoguri şi comportamente în conformitate cu această a doua sarcină.

Recomandări pentru realizarea aplicaţiei:

Scopul aplicaţiei „Petrecerea" constă în crearea unui cadru care să faciliteze socializarea copiilor şi adulţilor. Prin schimbul de roluri între copii şi părinţi se urmăreşte identificarea imaginii pe care părinţii o au despre copiii lor şi pe care, la rândul lor, copiii o au despre părinţi.

- La începutul activităţii, explicaţi participanţilor că în acest an vor face parte dintr-un program menit să schimbe forma şi conţinutul şedinţelor cu părinţii, cu scopul îmbunătăţirii relaţiei dintre părinţi şi copii şi dintre familie şi şcoală.
- Conţinutul acestor noi activităţi va solicita din partea părinţilor o atitudine deschisă şi un alt tip de implicare. Chiar dacă în unele activităţi preponderent va fi caracterul ludic, fiecare exerciţiu are un scop concret, bine definit şi constituie în fapt un pas spre îmbunătăţirea relaţiei dintre părinţi, copii şi şcoală.
- Pe parcursul aplicaţiei „Petrecerea", încercaţi să eliminaţi inhibiţiile participanţilor şi ajutaţi-i să-şi intre cât mai bine în „rol".
- Ţineţi sub observaţie întreg spaţiul de joc şi interveniţi în cazul în care apar semne ale unui posibil conflict între copii (interpretaţi de părinţi) şi părinţi (interpretaţi de copii) sau stări de disconfort.

Sugestii pentru debriefing:

După încheierea aplicaţiei veţi pune întrebări de genul:

– Cum v-aţi simţit în rolul respectiv?

– Cum vi s-a părut activitatea?

– V-a fost greu să vă intraţi în rol?

– Care a fost cea mai distractivă parte a rolului?

Încercaţi să atrageţi în discuţii cât mai mulţi participanţi. Nu vă exprimaţi propria opinie în legătură cu răspunsurile participanţilor. Descurajaţi critica. Fiecare are dreptul să-şi spună propria opinie fără a fi judecat.

Concluzii

Din analiza diverselor secvenţe din viaţa personală sau a altora se poate constata că impresia pe care o facem celorlalţi poate facilita sau împiedica atingerea obiectivelor pe care ni le propunem. Fiecare dintre noi dispune într-o măsură mai mică sau mai mare (depinde de antrenament) de capacitatea de a influenţa impresiile celorlalţi şi poate aborda diverse stiluri de autoprezentare, în funcţie şi de nivelul stimei de sine. (De exemplu, stilul asertiv, când stima de sine este de nivel înalt şi stabil, şi stilul protector, când stima de sine este de nivel scăzut sau există teama evaluărilor negative).

Fiecare individ este unic, el reprezentând o sinteză a moştenirii biologice, sociale şi culturale. El este dotat cu un potenţial de creştere şi dezvoltare în plan fizic, emoţional, intelectual, spiritual şi social, dar evoluţia fiecăruia este şi în funcţie de modul în care ştie să iniţieze schimbări legate de propria persoană şi să acţioneze în acest sens, ştie să folosească propria experienţă de viaţă sau experienţa altora în procesul de autoafirmare.

Nu uita:

- Chiar dacă ai avut eşecuri până în prezent, dacă te afli aici înseamnă că ai găsit puterea şi resursele să le depăşeşti, ceea ce trebuie să-ţi dea încredere în forţele pe care le ai pentru a depăşi alte posibile obstacole.
- Nu este suficient să faci proiecte, ci trebuie să şi acţionezi pentru realizarea lor.
- Depinde de tine să te pui în valoare, de aceea este bine să acţionezi astfel încât cei din jur să vadă ceea ce este bun în tine.
- Oportunităţi există, dar trebuie să înveţi să le foloseşti.

«Secretul este următorul: pentru a „trăi” cu adevărat, adică pentru a găsi viaţa satisfăcător de rezonabilă, este nevoie de o imagine de sine adecvată şi realistă pe care s-o acceptăm. Trebuie să vă acceptaţi singuri. Trebuie să vă stimaţi. Trebuie să aveţi un eu în care să aveţi încredere şi în care să credeţi. Trebuie să fie un eu de care să nu vă fie ruşine şi pe care să-l puteţi exprima liber, creator, neîncercând să-l ascundeţi. Trebuie să aveţi un eu care să corespundă realităţii, pentru a funcţiona eficient în lumea reală. Trebuie să vă cunoaşteţi atât punctele tari, cât şi punctele slabe şi să fiţi oneşti în ambele direcţii. Imaginea voastră de sine trebuie să fie o aproximare rezonabilă a voastră, nefiind nici mai mult decât ceea ce sunteţi, dar nici mai puţin. Atunci când această imagine de sine este intactă şi sigură, vă simţiţi bine. Atunci când este ameninţată, vă simţiţi neliniştiţi şi nesiguri. Când este potrivită şi vă simţiţi întrutotul mândri de ea, căpătaţi încredere de sine. Vă simţiţi liberi să fiţi voi „înşivă” şi să vă exprimaţi ca atare. Atunci funcţionaţi optim. Când exprimarea creatoare este blocată, deveniţi ostili şi greu de abordat» (MAXWELL MALTZ, „Psiho-Cibernetica”)

Bibliografie

Ionica, M. (2019, Ianuarie 10). Timp de calitate petrecut de părinți cu copiii. *EDICT- Revista educației*.

MAXWELL MALTZ, „Psiho-Cibernetica”- articol

Shapiro, S.,White,C. (2016). *Empatia în parenting.* București: Editura Sian Book.

Șchiopu U., Verza E. (1997). *Psihologia vârstelor. Ciclurile vieții.* București: Didactica și Pedagogică.

Știrea. Crearea știrii: Înmormântarea lui Nechifor Lipan
Deconstrucția de mesaj

Autor: prof. Gabriela Toader
Colegiul Național „Nichita Stănescu”, Ploiești

Concepte cheie din domeniul educației media: știrea, elemente componente ale creării unei știri, elementele deconstrucției de mesaj (autor, format, public, conținut, scop); schema deconstrucției de mesaj
Concepte cheie din domeniul disciplinei (dacă este cazul)**:** texte literare sau nonliterare, trăsături definitorii ale comunicării în texte ficționale și nonficționale
Relevant pentru (a se nota domeniul din Educația media și din disciplină - dacă este cazul)**:**
Competența generală B: Înțelegerea mass-media și analiza critic-reflexivă a informației și a conținuturilor;

Competențe specifice – La finalul activității, elevii vor fi capabili:
B.2.1 Să dezvolte perspective echilibrate asupra conținuturilor transmise prin mijloacele de comunicare în masă, integrând conceptele-cheie dobândite în formarea parcursă ca instrumente de raportare critică la media;
B.2.2 Să utilizeze într-o manieră reflexivă instrumentele de cercetare a mesajelor (comparare surse, interpretarea situațiilor, autentificarea informațiilor, distincția dintre fapte și opinii, plasare în contexte spațio-temporale adecvate) pentru a verifica validitatea, credibilitatea și calitatea conținuturilor;
B.2.4 Să utilizeze criterii valorice și de evaluare pentru selecția și lectura mesajelor, să confrunte propriile judecăți cu punctele de vedere transmise de canalele media;

Clasa a X-a
Obiective operaționale:
1. Formarea și dezvoltarea competențelor de identificare și analiză a mesajelor ce conțin fapte și/sau opinii.
2. Familiarizarea cu caracteristicile specifice opiniei - legitimitatea și pertinența.
3. Formarea și dezvoltarea competențelor de identificare și analiză a mesajelor tendențioase, pornind de la evaluarea faptelor și opiniilor întâlnite în mesajele media.
Tema (ce?): Știrea. Deconstrucția de mesaj

Descriere (cum?)

Pregătire:

1. Profesorul poate prezenta sarcina de lucru și pe un slide Powerpoint.
2. Rezultatul exercițiului poate fi notat de elevi pe o coală de hârtie.
3. Fiecare elev trebuie să redacteze o știre, folosind informațiile oferite de textul literar.

Evocare

Discuție facilitată (5 min.):

Profesorul prezintă sarcina tuturor și va clarifica acolo unde există neclarități.

Sarcina de lucru: Elevii vor scrie o știre, pornind de la un set de informații. oferite de textul literar.

Indicații: Ești jurnalist în presa locală. Ai fost pe teren și ai adunat următoarele informații. Ai de scris o știre, plecând de la aceste informații (notele de teren). Poți alege ce informații folosești și ce informații lași pe afară. Nu poți adăuga informații noi. Alege tipul de media pentru care faci materialul (presă scrisă, online, revistă, TV, radio); dă un titlu și scrie știrea.

• Nechifor Lipan a fost înmormântat
• La praznicul de înmormântare participă mulți oameni, preotul, autoritățile.
• Vitoria dezvăluie scenariul crimei.
• Calistrat Bogza reacționează violent.
• Câinele scapă din lănțug.
• Bogza este sugușat de câine.
• Ilie Cuțui este arestat.

Rezultate așteptate: Elevii își vor dezvolta cunoștințele și abilitățile cu privire la calitățile și elementele știrii.

Realizarea/ Constituirea sensului

Procesare: 25 de minute

După finalizarea timpului de lucru, profesorul va invita elevii să prezinte ceea ce au lucrat.

1. Set de întrebări adresate elevilor:

Cum a fost lucrul?

Ce a fost cel mai complicat?

Această secțiune din procesare nu trebuie să dureze mai mult de 2 minute.

2. În etapa a doua, fiecare elev este invitat să prezinte pentru ce tip de media este scrisă știrea, ce titlu are și să citească știrea.

3. Urmează etapa a treia din procesare. Profesorul va folosi întrebările pentru deconstrucția de mesaj. Profesorul poate invita elevii să le numească, alături de cele cinci concepte esențiale în educația media (autor, public, format, conținut, scop). Dacă aceștia nu le numesc pe toate, profesorul le va reaminti care sunt acestea.

Reflecție

Set de întrebări adresate elevilor: Elevii sunt invitați să spună, în câteva cuvinte, de ce au ales să facă știrile în forma în care le prezintă, de ce au ales anumite informații și de ce le-au lăsat pe celelalte pe afară.

1. Cine a creat acest mesaj?

Autorul este regăsit atât în persoana jurnalistului, cât și în instituția media care l-a difuzat. Tipul de media pentru care este scrisă știrea decide și conținutul, dar și formatul de prezentare. Dacă știrea este publicată în presa scrisă, asta înseamnă că ea va ajunge la cititori a doua zi de dimineață, deci informațiile ar fi trebuit construite pentru a reflecta acest lucru – „Ieri a avut loc înmormântarea lui Nechifor Lipan…". La radio și la TV, declarațiile martorilor, dacă sunt folosite, trebuie folosite ca voci inserate. La radio, accentul se pune pe voci – trebuie să fie mai multe și mai diverse pentru a nu ne plictisi și a nu schimba canalul. La TV, accentul se pune pe imagini și apoi pe declarațiile oamenilor. De asemenea, dacă participanții au făcut o știre de radio, facilitatorul îi va întreba unde se ascultă radioul cel mai mult (vor răspunde: în mașină). Plecând de la acest răspuns, profesorul va întreba cum ar fi trebuit să sune știrea ca să fie utilă pentru public și când ar fi trebuit ea să fie difuzată. Știrile scrise pentru ziarele online trebuie să apară pe website cât mai repede de la momentul la care s-au petrecut , ca acei oameni ce verifică știrile dimineața înainte de a pleca de acasă, să poată fi informați.

2. Care sunt tehnicile creative folosite pentru a atrage atenția?

Dacă elevii au adăugat imagini sau au menționat diverse inserții audio este un moment bun pentru a readuce în discuție textul multimodal – cerința specifică faptul că nu se pot adăuga informații noi. Tindem să nu percepem alte elemente decât textul scris ca informație? Oare de ce? Cum ne afectează (emoțional) introducerea elementelor vizuale/ auditive și cum se schimbă astfel percepția noastră asupra știrii?

3. În ce mod poate fi înțeles diferit mesajul de către diferiți receptori?

În funcție de elementele știrii, dar și de cine o receptează, informația este mai relevantă sau nu.

4. Ce valori, stil de viață, puncte de vedere sunt reprezentate în mesaj? Dar omise?

La această întrebare discutați despre conținutul efectiv al știrii. De ce au ales să folosească informațiile sau de ce au ales să lase informații pe afară.

5. De ce a fost acest mesaj transmis?

Elevii precizează scopul pentru care mesajul a fost transmis: de a informa, de a face audiență și, într-un final, de a avea un public cât mai mare, public de care depind veniturile instituției media.

Concluzia acestui exercițiu este că fiecare element dintr-un mesaj poate schimba sensul. Că e important să ne punem întrebări și să fim atenți la toate aceste elemente. Unghiul de abordare ales poate să creeze realitatea. Jurnalistul este subiectiv tocmai prin simpla decizie de a alege să includă sau nu o anumită informație în știre. Așa cum au putut observa și elevii prin acest exercițiu, unde fiecare a avut o abordare diferită.

REPERE PENTRU EDUCAȚIA PĂRINȚILOR
ADAPTATĂ ȘCOLII MODERNE

Prof. Dorina Todirică
Școala Gimnazială ”Artur Gorovei” Bunești

Rezumat:

În acest articol am încercat să expun și să descriu câteva dintre reperele importante în educația părinților pentru a fi ”în pas” cu cerințele școlii pentru educația copiilor.

Școala va fi întotdeauna locul unde toți copiii își vor defini și dezvota personalitatea, iar părinții vor fi parteneri în educarea copiilor și cadrelor didactice vor dirija procesul instructiv-educativ cu responsabilitate. Misiunea școlii este să asigure o educație de calitate pentru educarea copiilor, în vederea integrării acestora în plan social, pentru a deveni cetățeni activi și responsabili, deplin conștienți de propria valoare.

Introducere

Schimbarea rapidă și complexă, ca dimensiune, a realității contemporane a determinat schimbări esențiale ale sistemelor educaționale, aflate, în ultimul timp, în căutarea unor soluții strategice care să fie în concordanță cu schimbările din planurile social, informațional, tehnologic.

Educația încearcă să răspundă acestor provocări, să stabilească strategii adaptate unei lumi în permanentă mișcare, dar în același timp, să pună la dispoziția elevilor instrumente de orientare profesională și socială, astfel încât aceștia să-și descopere vocațiile sau veleitățile spre anumite sectoare de activitate.

În acest context, școala se confruntă cu noi abordări educaționale generate de diversitatea problemelor societății și multiplicarea zonelor de intervenție educațională. Dintre acestea putem nominaliza: impactul tehnologiei asupra dezvoltării intelectuale și psihice a copiilor, dependența de internet și efectele acesteia asupra lor, parentingul făcut de la distanță (părinți divorțați, imigranți sau absenți), neglijarea copiilor de către părinți prea ocupați să le asigure strictul necesar material.

I.Principalele repere ale unei educații adaptată contemporaneității

Având în vedere problemele modernismului, voi dezvolta câteva repere specifice unei bune abordări a raportului scoală-elev-familie:

Mediul educațional actual trebuie să ofere fiecărui copil posibilitatea afirmării talentului, aptitudinilor și aspirațiilor în spiritul respectului pentru valori, într-o societate care se bazează pe cunoaștere.

În noile circumstanțe calitatea în educație a fost denumită drept un proces de continuă îmbunătățire a sistemului educațional pentru a asigura atingerea stării optime în dezvoltarea personală, socială, fizică și intelectuală a fiecărui copil care va fi dat sub formă de produs societății.

1.1. Investiția permanentă în relația profesor-elev-părinte

Pe măsura evoluției societății, relațiile interumane dintre copii și profesor, dintre copii și părinți și dintre profesor-părinți sunt adaptate la realitate și abordate prin prisma prisma realităților la care ne raportăm.

Atât educatorii, cât și părinții se află într-o adevărată dilemă educațională în societatea contemporană. Astfel, dinamica lumii contemporane impune alte realități și alte priorități „lumea este diferită pentru părinții de astăzi, comparativ cu cei din trecut. Este diferită de lumea părinților lor și poate de a oricărui părinte de până acum.“(R.M.Gilbert)

Educația oferită de școală trebuie să aibă și alte accente valorizatoare, care să aducă copilului tot mai aproape de lume cărților, a științelor, a artelor, atfel încât curriculum-ul de astăzi trebuie să fie creativ, complex. Profesorii trebuie să îi stimuleze pe elevi, să îi ajute să învețe mai ușor, în alte contexte decât cele formale, care să îi valorizeze pe fiecare în funcție de potențialul și aptitudinile pe care le dorește.

Un profesor bun va căuta întotdeauna să cunoască copilul, să îl sprijine în reușitele sale, să îl valorizeze, precum și să stabilească punți solide de comunicare, relaționare cu părinții acestuia pentru a ajunge la rezultatul dorit.

Chiar dacă realitățile sociale, economice, tehnologice au determinat ample transformări, familia de astăzi, ca de altfel cea dintotdeauna, are același rol și aceleași responsabilități,lansate de pedagogia populară sub sintagma „celor șapte ani de acasă“, adică să pună bazele deprinderilor elementare copiilor, aceea de a trăi decent printre oameni.

1.2. ***Ipactul asupra societății,*** este un reper izvorât din aceste realități educaționale care aduc în atenție necesitatea educației parentale, pentru dezvoltarea abilităților parentale eficiente, a creșterii gradului de participare și implicare în educația copiilor lor. Parteneriatul școală -

comunitate este o soluție posibilă pentru rezolvarea reală a problemelor apărute în educația elevilor: absenteismul, dezinteresul pentru educație,etc.

În acest parteneriat își găsesc locul toate categoriile de persoane, instituțiile interesate, resursele umane ale școlii, autoritățile locale, familiile elevilor, agenții economici, poliția și Biserica.

Școala va fi întotdeauna locul unde toți copiii își vor defini și dezvota personalitatea, iar părinții vor fi parteneri în educarea copiilor și cadrelor didactice vor dirija procesul instructiv-educativ cu responsabilitate. Misiunea școlii este să asigure o educație de calitate pentru educarea copiilor, în vederea integrării acestora în plan social, pentru a deveni cetățeni activi și responsabili, deplin conștienți de propria valoare.

1.3. *Adaptarea educației părinților la contemporaneitate și progress*

Deoarece educația adulților nu poate deveni obligatorie, ea trebuie să fie adaptată nevoilor acestora și să acorde celor interesați spațiu, timp și metode pliate pe timpul liber al părinților și pe disponibilitatea acestora.

Un sistem de educație pentru adulți este bine organizat și funcțional atunci când este întemeiat pe motivații si centrat pe obiective care rezolva problemele copiilor lor. Nu putem stimula motivațiile de participare la programe de pareting fără strategii care să se întemeieze pe cunoașterea nevoilor lor reale, specifice, de educație. Asemenea strategii presupun și un sistem de "auto-purtare" a învățării care să se realizeze atât prin apelul la educatori (formatori) specializați (profesori. medici, juriști etc.), cât și prin apelul la dascălii copiilor lor care cunosc foarte bine punctele slabe și cele tari ale copiilor.

Accelerarea transformărilor sociale, democratice, emanciparea femeii (la preocuparile materne și gospodarești adaugându-se preocupările profesionale și de studiu), modificarea statutului copilului, dispersia familiei, încercarea de a restitui prestigiul educației familiale (pe care l-a avut pâna la introducerea învățământului obligatoriu), progresele sociologiei și psihologiei, precum și alte cauze au dus la înțelegerea faptului ca orice sistem de educație ramâne neputincios dacă se izbește de indiferența sau de opoziția părinților.

Școala capătă astfel o misiune suplimentară. "Deoarece axa directoare a civilizației occidentale este înaintarea persoanei spre mai multă libertate și fericire, înaintarea societăților spre mai multă înțelegere și justiție... și dat fiind ”demisia” unui număr de parinți și faptului că un număr crescând de copii vin fie din familii destrămate, fie din medii analfabete și o comunicare între părinți și copii nu se face întotdeauna foarte bine (părinti născuți într-o lume aproape imobilă încă, au copii care sunt născuți într-o lume bulversată), pentru toate aceste motive școala are în sarcina o misiune suplimentară" [Domenach, J.M., 1989, p.48].

Au existat întotdeauna educatori excelenți și părinți iubitori, care nu și-au pus probabil atâtea probleme și totuși au reușit foarte bine; dar poate ca acest lucru era mai ușor într-o lume foarte statornică, în care tradiția avea ultimul cuvânt. Modificarea pe care au suferit-o, în curs de o generație sau două, relațiile dintre părinți și copii, dintre adulți și tineri, apare mai vadită în considerația pentru copil ce "are semnificația de recunoaștere intimă și profundă a valorii persoanei copilului și de încredere în potențialul lui de dezvoltare" [Osterrieth, P., 1973, p.70].

Pentru îndeplinirea funcției fundamentale a familiei - de securizare a copilului - și a rolului sau socializator, aculturant și individualizator, finalitatea definitorie a educației părinților devine formarea conștiinței educative a părinților, a necesității unui efort conștient pe măsura evoluției nevoilor (inclusiv de educație) ale copilului.

Ca puncte de reper în educația părinților se apreciază: educarea viitorilor părinți (în scoala sau în afara școlii); educarea părinților cu copii mici; relația școala-familie; rolul mass-mediei în educația părinților; programe de formare a formatorilor pentru educația părinților [Stern, H. H., 1972].

Concluzii

În scoală, cea mai bună pregatire pentru îndatoririle parintești constă într-un sistem de învățământ armonios, care să pregatească pentru învățarea continuă și colaborarea cu alții; la elevii mai mari pot fi introduse cursuri speciale, de educație sexuală, de educație familială ("școala vieții").

În educarea părinților cu copii mici, un rol deosebit îl au instituțiile de puericultură pentru îngrijirea medicală, fizică a copiilor și se impune colaborarea educatori (psihopedagogi) - părinți în adaptarea copiilor la grădiniță și la școală.

În ceea ce privește relația școală-familie se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lânga aspectele medicale, juridice etc.

Se cunosc următoarele forme mai importante de organizare a educației părinților și a colaborării școală-familie: asociații ale părinților care au o largă libertate de inițiativă (au aparut pentru prima oara în Statele Unite ale Americii în secolul trecut); școli ale părinților (inițiate în Franța în perioada interbelică) și școli ale mamelor (inițiate în Germania); consilii de administrație școlară formate (exclusiv sau în majoritate) din părinți, cu rol informațional, consultativ și decizional (ființează în Belgia, Danemarca, Olanda și în alte țări occidentale); comitete de părinți pe clase și școli, fără rol decizional, care sprijină școală în rezolvarea unor probleme (în țările est-europene).

Se recomandă, în general, o restrângere a programului de educație a părinților pe problemele ce satisfac nevoile specifice (de regulă, exprimate de părinți), îmbinându-se aspectele îngrijirii fizice, medicale, cu aspectele psihosociale și psihopedagogice. Programul trebuie să țină seama de rețeaua instituțiilor ce pot corela oferta cu cererea de educație exprimată - ceea ce impune întemeierea lui pe cercetări sistematice.

Un Raport asupra relațiilor dintre școală și familie în țările Comunitatii Europene [Macbeth, Al., 1984], bazat pe cercetări comparative, documentare și empirice (prin ancheta de opinie cu chestionare aplicate pe un lot de 1744 conducători de instituții școlare) enumeră patru motive pentru care școala și familia se străduiesc să stabilească legături între ele:

a. părinții sunt juridic responsabili de educația copiilor lor (legislația reflectă astfel libertatea părinților de a-si crește copiii așa cum doresc; există diferențe între țări privind: măsura în care părinții pot alege între diferitele școli și cursuri pe care sa le urmeze copiii lor; măsura în care părinții trebuie consultați de responsabilii școlari etc.);

b. învățământul nu este decât o parte din educația copilului; o bună parte a educației se petrece în afara școlii;

c. cercetările pun în evidența influența atitudinii parentale asupra rezultatelor școlare ale elevilor, în special asupra motivațiilor învățării, precum și faptul că unele comportamente ale părinților pot fi favorizate datorită dialogului cu școala;

d. grupurile sociale implicate în instituția școlară (în special părinții și profesorii) au dreptul să influențeze gestiunea școlară.

Obstacolele relației școală-familie pot fi de ordin comportamental (întâlnite, atât între părinți, cât și la profesori și administratori școlari) sau de ordin material (relația școală-familie cere un surplus de efort material și de timp). Dificultățile pot rezulta din ideile divergente privind: responsabilitatea statului și a familiei privind educația copiilor; libertatea de alegere a școlii de catre părinți sau unicitatea învățământului; impactul mediului familial asupra rezultatelor școlare ale copilului; randamentul pedagogic și datoria parentală; participarea părinților la gestionarea și procesul decizional din instituția școlară. Se consideră, în general, că problema este de atitudine; este dificil de pretins, atât la părinți, cât și la profesori, ca relația de colaborare școală-familie (nu) este doar un "drept de opțiune".

Reproșurile care li se fac părinților privind colaborarea cu școala sunt: apatia (nu vin la reuniuni anunțate); lipsa de responsabilitate (așteaptă inițiativa profesorilor); timiditate (lipsa de încredere în sine); participare cu ingerințe (critica cu impertinență școala); preocupări excesive (exclusive) pentru randamentul școlar (notele copilului); rolul parental rau definit (nu înteleg corect funcțiile și rolurile în educația copilului); contacte limitate cu școala (numai în situații excepționale, de criză în comportarea copilului); conservatorism (reacții negative la idei noi). Reproșurile care li se fac profesorilor privind colaborarea cu familiile elevilor sunt similare (nu identice), inclusiv privind: dificultăți de a stabili relația cu adulții (tratează părinții ca pe copii și nu ca parteneri în educația copilului, decizând autoritar la reuniunile cu părinții); definirea imprecisă a rolului de profesor (oscilează între autonomia tradițională și perspectivele noi ale parteneriatului); lipsa pregătirii privind relația școală-familie.

Bibliografie

1. Mihăilescu, Ioan, *Familia în Societățile Europene*, Editura Universității din București, 1999.
2. Grigore, Cristina, *Mass-media în familie. Instrucţiuni pentru părinţi*
3. Stoian, Mihai, *Minori în derivă*, Editura Enciclopedică română, București, 1972.
4. Cucoș, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, 2014..
5. Osterrieth, P. A. *London Educational Review , 3, 3, 1-5, Aut 74, The purpose of this editorial is to formulate some reflections of a very general and introductory kind on the problem posed by the educational handicaps of large numbers of children from socially and economically deprived backgrounds, from the point of view of a developmental and clinical psychologist, rather than that of an educationist*, 1970
6. Stern, H. H. , Languages for younger children: recent trends and new directions. Languages for younger children: recent trends and new directions, 1972)
7. Macbeth, Al., *Raport asupra relațiilor dintre școală și familie în țările Comunitatii Europene* , 1998

Equivalence des parémies comportant des nombres – en roumain et en français

Prof. Oana-Raluca TOMESCU,

Liceul Teoretic Novaci, Gorj

La sagesse populaire sous forme de proverbes et de dictons vit dans chaque nation et se transmet de génération en génération, dès qu'il n'y avait pas de langage écrit.

Ceux-ci indiquent, entre autres, l'observation humaine du monde extérieur, les actions des autres et des avertissements sur les descendants.

D'autre part, les nombres rendent l'univers plus facile à comprendre, les nombres ayant un effet significatif sur tout ce qui nous entoure.

On s'occupera, donc, dans les pages qui suivent, de quelques parémies incluant des nombres, à savoir les proverbes et les phrases proverbiales.

Des questions liées à leur traduction – équivalence, ont été largement débattues, des critères ont été formés, des études comparatives ont été menées, nous avons décidé donc dans la suite de chercher et expliquer certains proverbes sous l'angle du degré d'équivalence en roumain et en français.

ROUMAIN ► FRANÇAIS

ROUMAIN	FRANÇAIS	EXPLICATION
Nu sună banul când e **unul** singur în pungă.	Qui a argent on lui fait fête, qui n'en a point n'est qu'une bête.	Une personne qui n'a pas de très bons moyens économiques n'est pas considérée importante, l'argent ayant des droits partout. La raison du plus fort est toujours la meilleure.
Una şi cu **una** fac **două**.	Un et un font deux.	Quand il s'agit de quelque chose d'évident, clair.
Mai bine **un** măgar care te poartă, decât **un** cal care te trântește.	J'aime mieux **un** âne qui me porte qu'**un** cheval qui me désarçonne.	Il vaut mieux se contenter d'une position intermédiaire sûre que d'aspirer à des grandes positions, fait qui peut s'avérer dangereux.
Decât **un** an cioară, mai bine **o** zi șoim./ Decat	Mieux vaut pie que corbeau.	Il vaut mieux être une personne honnête et loyale que paresseuse, rusée et égoïste.

un an nicovala mai bine **trei** zile ciocan.		
Cine fură azi **un** ou, maine va fura **un** bou. / Cine fura azi **o** ceapa, maine fura si **o** iapa.	Qui vole **un** oeuf, vole **un** boeuf./Qui vole veau, volera vache.	Commettre un larcin mineur, c'est se mettre sur la voie de la délinquance. Celui qui vole un objet insignifiant volera bientôt des biens de valeur.
Și cel mai frumos trandafir are cel puțin **doi** spini.	Chaque rose a son épine, aussi belle soit-elle./Nulle rose sans épines.	Tout bon ou beau qu'il puisse sembler, rien n'est parfait.
Unde sunt **doi** frati, coada sa nu-ti bagi	Ne te mêle point d'affaires qui sont entre frères./ Il ne faut pas mettre le doigt entre l'arbre et l'écorce.	Il ne faut pas s'immiscer dans les affaires de personnes en apparence très unies.
Pentru o babă surdă, nu se trag clopotele de **două** ori. / Popa nu predica de **doua** ori pentru o baba surda.	On ne répète pas **deux** fois la messe pour les sourds./ A bon entendeur, **demi**-mot.	Il est bon de toujours prêter attention à ce qu'on nous dit, car personne ne va répéter; à celui qui ne fait pas attention quand quelque chose est dit et demande à qu'on lui répète.
Două minți gândesc mai bine decât **una**.	**Deux** avis valent mieux qu'**un**.	Avant de prendre une décision ou d'agir, il est préférable de demander conseil à plusieurs personnes. Il y a plus d'esprit dans deux têtes que dans une.
Cine aleargă după **doi** iepuri, nu prinde niciunul.	Qui chasse **deux** lièvres n'en prend pas **un**./Il ne faut pas chasser **deux** lièvres à la fois.	Il faut faire une chose à la fois. Si on se disperse trop, on ne parvient à rien.
Când **doi** se ceartă, **al treilea** câștigă.	*Quand **deux*** se *disputent*, le ***troisième*** se réjouit.(car il en tire profit).	Lorsqu'on se dispute avec quelqu'un en vue d'un gain quelconque, cela consomme de l'énergie et une troisième personne pourrait en tirer profit.
Unde este **un** car de înțelepciune, acolo sunt **două** de nebunie.	Il n'y a point de grands esprits sans **un** grain de folie./ Il n'est si grande folie que de sage homme.	Il faut avoir un peu de folie et de courage à la fois pour oser à exprimer ce qui n'a pas été peut être jamais exprimé avant.
Ori cu **o** bataie ori cu **doua**, tot batut esti.	Autant vaut bien battu que mal battu./Autant vaut être mordu d'un chien que d'une chienne.	Il ne sert à rien de choisir, lorsque l'on est face à deux mauvaises solutions.
*Când **doi** îţi spun că eşti beat*, du-te şi te culcă !	Si tous disent que tu es un âne, brais!	Lorsqu'on n'a pas l'esprit assez clair pour se rendre compte d'un fait, il vaut mieux croire à l'esprit d'autrui et suivre

		les conseils de celui qui voit bien les choses.
Sunt ca **doua** capete intr-**o** caciula.	*Ils sont* comme ***deux*** *têtes* sous **un** même *bonnet.*	Se dit de deux personnes liées d'amitié ou d'intérêt et qui sont toujours de la même opinion, du même sentiment.
Toate lucrurile bune sunt **trei**.	Toutes les bonnes choses vont par **trois**.	Le nombre/chiffre 3 a une connotation positive, de la Sainte Trinité (avis personnel)
Funia **întreită** anevoie se va rupe.	Le fil **triplé** ne rompt pas facilement. / La corde à **trois** fils ne rompt pas facilement.	Dans la Bible bien des choses sont présentées comme trinitaires: Dieu, (Père, Fils, et le Saint Esprit) et les hommes avec l'esprit, l'âme, et le corps. Une trinité symbolise la grande **puissance.**
Musafirul numai până la **trei** zile se ţine, pe urmă se pune la lucru.	L'hôte et la pluie, après **trois** jours ennuient.	A partir de trois jours la présence cotidienne d'un invité commence à ennuyer, ou bien on s'y accoutume tant qu'on peut commencer à le considérer comme faisant partie de la famille. Par conséquent, il peut commencer à s'occuper des tâches ménagères.
Trei lucruri te scot din casă afară: ploaia, fumul şi femeia rea.	*Fumée* pluie et *femme* sans raison *chassent* l'*homme* de *sa maison./ Femme, fumée* et *tuile non entière* *chassent* l'*homme* de *sa maison arrière*.	La pluie, car il faut en protéger tout ce qui est près de la maison,(ou bien si le toit n'est pas bon et il faut le réparer), la fumée car dans un espace clos ce n'est pas bénéfique et la mauvaise femme car on ressent le besoin de s'éloigner de son énergie négative.
Calul e cu **patru** picioare şi tot se-mpiedică.	Il n'est si bon cheval qui ne bronche.	Les personnes les plus habiles peuvent aussi se tromper.
Cine ştie carte, are **patru** ochi.	Par savoir vient avoir./ Le livre fait vivre.	L'enseignement ouvre l'esprit humain et lui fait voir et comprendre des choses que les autres ne soupçonnent même pas.
Doi si cu **doi** fac **patru**.	Clair comme **deux** et **deux** font **quatre**.	Assurément, pour exprimer la certitude, pour prouver ce qui est évident.
Patru ochi văd mai bine decât **doi**.	Mieux voient **quatre** yeux que **deux.**	Personne ne peut prétendre se passer de l'avis de quelqu'un. Il est préférable d'écouter les conseils ou l'opinion d'un autre, ce qui ne veut pas dire s'y ranger. De même, dans des conditions difficiles,

		il faut accepter la présence d'un autre qui pourrait nous aider par son jugement et ses actes.
Cinci degete sunt la o mână şi nu seamănă unul cu altul.	Les **cinq** doigts de la main ne sont pas égaux.	C'est pareil aux hommes, chacun a ses particularités.
Cinci câştig, **şapte** mănânc, ce rămâne bag în pungă.	Il met **cinq** et retire **six**./ Qui a **quatre** et dépense **cinq** n'a pas besoin de bourse. / Il n'est plus temps d'épargner quand la bourse est vide./ Il n'est plus temps d'épargner quand on n'a plus un denier.	Pour exprimer le fait qu'on dépense plus qu'on ne gagne.
Adesea la casa cu **şapte** femei bărbaţii umblă cu bernevecii rupţi.	S'il a **deux** maîtres, le cheval est maigre.	Quand il y a plusieurs personnes qui font un même travail, ils ne réalisent rien, car ils s'en passent la responsabilité l'un l'autre.
Înţeleptul învârteşte de **şapte** ori limba în gură înainte de a vorbi.	Pense **deux** fois avant de parler, tu en parleras **deux** fois mieux. / Il faut tourner **sept** fois sa langue dans sa bouche avant de parler.	Il faut réfléchir minutieusement avant de s'exprimer. Si on tourne sa langue dans sa bouche on ne peut pas parler, de ce fait, on a le temps de réfléchir.
O minciună spusă cere alte **şapte**, ca să fie acoperită.	Un mensonge en amène un autre./ Qui veut (Pour) cacher un mensonge doit (il faut) mentir **mille** fois.	Puisque dès le début on n'a pas pensé à ce que le mensonge puisse impliquer, on est obligé d'inventer d'autre faits, qui doivent paraître vrais.
Măsoară de **şapte** ori şi taie **o** dată.	Prends **trois** fois les mesures avant de couper.	Lorsque l'on juge une affaire, il faut bien réfléchir avant de trancher.
Vorba (de rău) se duce peste **nouă** ţări şi **nouă** mări.	La parole n'est pas une colline, elle se déplace. / Parole envolée fait le tour du monde.	La parole se propage très vite, surtout les mauvaises dires.
Lupul, unde a mâncat mielul, **nouă** ani cearcă a-şi găsi hrana./Lupul, unde a mâncat oaia, a trepădat **nouă** ani.	Où le loup trouve **un** agneau, il en cherche un nouveau.	Le criminel retourne toujours sur les lieux de son crime.
Un singur duşman îţi poate face mai mult rău	Un seul ennemi fait plus de mal que **dix** amis ne font de bien.	De par sa nature, l'amitié doit être constante et apporteuse de bonnes choses et de beaux sentiments, par contre, un

decât **zece** prieteni ce îţi pot face bine.		ennemi peut faire trop de mal dû au pouvoir de ses ressentiments.
Un prost aruncă o piatră în apa și **zece** deștepți nu reușesc s-o scoată./**Zece** deștepți nu pot dezlega ce a legat **un** prost.	**Dix** sages ne peuvent pas rendre **un** fou raisonnable./ Ce que le sot a planté, le sage ne le déracine pas. / Les défauts des sots mettent les sages en défaut.	Corriger une erreur, un mal, nécessite plus de travail que faire du mal (commettre l'erreur) même. Le mal peut être facilement fait.
Măsoară de **zece** ori şi **o** dată taie.	Prends **trois** fois les mesures avant de couper.	Ce proverbe signifie que lorsque l'on juge une affaire, il faut bien réfléchir avant de trancher.
Miile si sutele marita slutele.	Amour fait moult, argent fait tout. / En affaire d'argent le coeur n'a pas de voix.	Si elle est bien dotée (d'une grosse dot), même la plus salope peut se marier facilement.
Ori la **unul**, ori la o **sută**, tot o lumânare luminează.	**Six** pieds de terre suffisent au plus grand homme.	On est tous égaux devant la mort.
Celui cu economie **suta** îi este o **mie**.	Plusieurs écus épargnés font **un** louis./ **Un** écu est bien employé s'il en épargne **deux**.	Puisqu'il épargne en achetant des produits bon marché.

FRANÇAIS ► ROUMAIN

FRANÇAIS	ROUMAIN	EXPLICATION
Ce qu'**une** heure donne, **un** siècle ne peut le donner.	Nu aduce anul ce aduce ceasul.	poţi să aştepţi să se întâmple un anumit lucru un an întreg iar altele se întâmplă într'o secundă când nici nu te aştepţi.
Paris n'a pas été fait(e) en **un** jour.	Incetul cu încetul departe ajungi.	Les grandes réalisations nécessitent du temps, il faut être patient pour un jour espérérer réaliser de grandes choses.
Où il y a un écu, il y a un diable; où il n'y en a pas, il y en a deux.	**Banul e ochiul dracului.**	**L'argent corrompt les hommes mais la pauvreté est encore plus malfaisante.**
On ne doit pas faire d'**un** péché **deux** pénitences.	Nu poti fi pedepsit de **doua** ori pentru aceeasi vina.	Un péché ne doit avoir qu'une punition.

Laissez-lui mettre **un** pied dans le plat, il en aura bientôt mis **deux**.	Îi dai un ort si-ti ia un cot.	Lorsqu'une personne profite de la générosité d'autrui.
On lui donne **un** doigt et il en prend **cinq**/la main	II dai un deget si-ti ia toata mana	Lorsqu'une personne profite de la générosité d'autrui.
Dire et faire sont **deux**.	De la vorba pana la fapta ca de la pamant la cer.	Dire quelque chose et en réaliser sont deux choses différentes, car le passage à l'acte constitue une grande étape qui n'est pas toujours simple à franchir.
Deux baladins ne dansent pas sur la même corde	**Doi** insi pe-o sfoara anevoie pot juca. / Nu-ncap **doua** cutite-ntr-o teaca.	Deux personnes rusées et trompeuses possèdent toutes sortes de compétences pour se remettre de n'importe quel travail. Une telle situation peut avoir des conséquences dangereuses pour les deux personnes. Pour expliquer ces résultats et montrer qu'une telle situation ne se produira pas.
Deux ancres font bon navire.	**Doi** ochi vad mai bine decat **unul**.	Dans des conditions difficiles, il faut accepter la présence d'un autre qui pourrait nous aider par son jugement et ses actes.
Deux amis à une bourse, l'un danse et l'autre grogne.	Frate, frate, dar brânza e pe bani.	Les personnes sont proches jusqu'au moment où elles ont besoin de biens matériels, car tout a un prix et personne n'offre une chose à personne sans recevoir quelque chose en retour, quelle que soit la relation entre eux.
Bien fin qui fait d'**un** sac **double** mouture.	La omul chibzuit munca preuieste indoit./ Omul priceput face sita de matase din coada de caine./ Omul priceput face din rahat bici.	L'homme qui s'y connaît peut réaliser une performance remarquable dans un domaine d'activité, avec des ressources modestes, dans des circonstances défavorables.
Acquérir et jouir sont **deux.**	Una e sa agonisesti si alta e sa te folosesti.	Ceux qui sont mis à ramasser et a épargner ne savent pas comment profiter de ce qu'ils ont, ils suivent seulement leur but.

S'il a **deux** maîtres, le cheval est maigre.	Copilul cu **doua** (mai multe) moase ramane cu buricul netaiat	Quand il y a plusieurs personnes qui font un même travail et ils ne réalisent rien, car on passe la responsabilité à autrui.
Il faut avoir **deux** cordes à son arc.	*Trebuie sa ai intotdeauna o solutie de rezerva.*	Il vaut mieux être prévoyant, et avoir deux, ou voir plusieurs solutions au cas où. La prévoyance nous permet bien souvent d'éviter le pire ou du moins de s'en sortir.
C'est obliger **deux** fois qu'obliger promptement.	Darul (Lucrul) la timp dăruit prețuiește **îndoit.** / Ajuta omul cand are nevoie.	Il faut aider une personne au moment où elle en a vraiment besoin, pour que ton aide soit appréciée à sa juste valeur.
Un bâilleur en fait bâiller **deux.**	Cand stii ce (sa) faci, stii (ce) sa-i ceri altuia sa faca.	Quelqu'un qui fait les choses comme il faut, est capable de le faire faire aussi bien à autres.
Un aujourd'hui vaut **deux** demain./ Mieux vaut **un** aujourd'hui en la main que **deux** demain.	Nu lasa pe mâine ce poti face azi! / Nu da vrabia din mana pe cioara de pe gard.	Il faut plus compter sur une bonne chance qui s'offre aujourd'hui que sur toutes celles que peut présenter l'avenir.
On ne met pas **deux** selles sur un cheval. / Un bon ministre ne sert pas **deux** maîtres. / Nul ne peut servir **deux** maîtres.	Nu poţi sluji la **doi** stăpâni deodată.	L'homme ne doit pas être versatile, il doit être fidèle qu'à un maître, qu'à une idée, qu'à une croyance.
Quand on est **deux** sur le cheval il y en a **un** qui doit être en croupe.	In casa canta cocosul/ gaina.	Concernant la relation entre le mari et sa femme. Dans un ménage, quand un conflit survient entre les époux, un des deux doit céder à l'autre.
Un homme averti en vaut **deux.**	Un om informat (pus în garda) valoreaza cat **doi** (e puternic).	Un individu prévenu de la possibilité d'un danger est sur ses gardes. Il est ainsi plus vigilant et prêt à réagir.
Un „tiens" vaut mieux que **deux** „tu l'auras".	Ce-i in mana nu-i minciuna.	Il vaut mieux profiter d'un bien acquis mais modeste que de le risquer pour un bien supérieur mais hypothétique.
Celui qui écrit lit **deux** fois.	Cine scrie citeste de **doua** ori.	L'écriture en effet nous oblige à plus d'attention que la simple lecture et, par là même, elle facilite l'œuvre de la mémoire.
Entre **deux** maux il faut choisir le moindre.	Între **două** rele, trebuie să alegem pe cel mai mic.	Face à une situation délicate, à un problème difficile, il faut opter pour la

		solution la moins pénible. Autrement dit, face à une alternative où chaque issue est douloureuse, il faut quand même se résigner à faire un choix raisonné.
Il faut **deux** ans pour apprendre à parler et toute une vie pour apprendre à se taire.	Durează **doi** ani să înveți să vorbești și o viață întreagă să înveți să taci.	Le silence est souvent bien plus éloquent que la parole et c'est pour cela qu'il est peut-être plus difficile de l'apprendre.
Il ne faut pas se fier à qui entend **deux** messes.	Fii cu ochii in patru , oamenii au **două** feţe . / Omul făţarnic are **două** feţe şi nici un obraz.	Il ne faut pas porter d'importance aux hypocrites, aux bigoteries.
La génisse douce (le veau flatteur) *tète **deux** mamelles* . / Veau qui flatte, tète **deux** mères.	Mielul bland suge la **doua** oi.	1. L'enfant qui est bon et obéissant reçoit des prestations de la mère et du père aussi. 2. Les personnes qui se montrent plus sournoises ou intelligentes tirent double parti d'une affaire.
Il faut **trois** sacs à un plaideur : **un** sac de papier, **un** sac de patience et **un** sac d'argent.	Celui care se tine de judecati **trei** saci ii trebuie:un sac cu hârtii, un sac cu rabdare si altul cu bani.	Car ses actions consomment beaucoup de ressources, tant au niveau matériel (papier et argent) que spirituel (patience).
À **deux** truies **trois** lions .	**Doi** coceni in **trei** carute.	Lorsqu'on consomme plus de ressources qu'il ne vaut pas, pour un résultat ne valant pas la peine.
Le travail éloigne de nous **trois** grands maux : l'ennui, le vice et le besoin.	Munca ne scapă de **trei** mari rele: de urât, de fapte rele şi de neavere.	Le travail dans la vie de l'humain joue un rôle important. Lorsque nous travaillons il n'y a pas de temps pour l'ennui et grâce au travail, on peut répondre aux besoins tels que la faim, la soif, le vêtement, la facture, etc.
Un cheveu de qui l'on aime tire mieux que **quatre** boeufs. / Un cheveu de femme tire plus que **trente** paires de boeufs.	Un fir de păr al femeii trage mai mult decât o pereche de boi.	Utilisé pour marquer l'empire que peut exercer une femme sur les volontés de l'homme qui l'adore ou que l'entremise d'une belle dans une affaire est un des plus puissants moyens de succès.
La **cinquième** rue de la charrette gêne plus qu'elle n'aide.	A **cincea** roata de la caruta mai mult te-ncurca decat te-ajuta.	Le bon fonctionnement d'une charette est assuré par quatre roues, on n'a pas besoin d'une cinquième. Pareil aux gens, il ne faut

		pas s'occuper de ce qui ne nous intéresse pas.
Six pieds de terre suffisent au plus grand homme.	Mor intocmai ca tot omul si bogatul ca si robul.	On est tous égaux devant la mort. Peu importe si on est/on a été durant la vie riche ou pauvre, grand ou petit...
Un seul „voici" vaut mieux que **dix** „Le Ciel t'assiste". / Aide-toi et le ciel t'aidera.	Dă din mâini şi ceru-ţi va ajuta.	Avant de se plaindre et d'attendre il faut savoir fournir les efforts nécessaires, il faut examiner et tenter toutes les solutions possibles. Une fois les efforts accomplis, on peut alors s'en remettre à la Providence.
Douze métiers, **quatorze** malheurs.	**Douasprezece meserii, treisprezece** saracii.	Lorsque l'on juge une affaire, il faut bien réfléchir avant de trancher.
Cent ans ne sont pas si longs qu'ils en ont la mine.	Timpul nu se scurge la fel pentru toata lumea.	Il dépend de la manière de chacun de considérer les choses, de sa manière d'être et de ses actions.
À bonne tête **cent** mains. / Une bonne tête vaut mieux que **cent** bras.	Cine e destept are o **suta** de maini.	L'intelligence est préférable à la force.

On a essayé de trouver les meilleures équivalences et on espère avoir réussi, dans une certaine mesure. Evidemment, tout en étant consciente que l'utilisation de celles-ci dépend de leur contexte communicationnel.

Sources utilisées :

Dictionar de proverbe francez-roman - , Gorunescu, E., Editura Stiintifica si Enciclopedica , 1975

Proverbele romanilor, Iuliu A. *Zanne, vol.5 ;*
https://www.academia.edu/42756588/O_reeditare_binevenit%C4%83_Iuliu_Zanne_Proverbele_rom%C3%A2nilor_

https://www.proverbes-francais.fr

https://sites.google.com/site/enciclopediacomuneiserbanesti/proverbe-si-zicatori

www.dex.ro

www.linternaute:fr

TRATAREA DIFERENŢIATĂ – STRATEGIE PRIN CARE SE POATE ASIGURA CALITATEA ACTULUI EDUCAŢIONAL

Profesor Amalia TOPLICEANU
Liceul Teoretic "Ion Cantacuzino" Piteşti

Diferenţierea şi individualizarea instruirii constituie o problemă pedagogică veche dar mereu actuală a ştiinţelor psiho-pedagogice. Din cercetările genetice, din cele psihologice, din observaţiile zilnice ale omului simplu ştim că oamenii sunt diferiţi, că „nu există două fiinţe omeneşti, care să aibă acelaşi potenţial de dezvoltare" după cum afirma şi Gordon W. Allport.

Această diversitate a pus problema complexă a diferenţierii şi individualizării instruirii, pentru reuşita fiecărui elev, „adaptarea acţiunii instructiv-educative la particularităţile psiho-fizice ale fiecărui şcolar în parte, pentru a asigura o dezvoltare integrală optimă şi o orientare eficientă a aptitudinilor proprii, cu scopul integrării creatoare în activitatea socială".

În lucrarea „Didactica Magna" marele pedagog Ian Amos Comenius a pus bazele unei teorii pedagogice definită ca ştiinţă menită „să-i înveţe pe toţi totul", în care aplica metode de instruire diferenţiate, adaptate la specificul personalităţii celor instruiţi.

Éduard Claparède (1873 – 1940) pleda pentru o „şcoală pe măsură", cu trei tipuri de organizare a claselor: omogene, mobile (pe obiecte de învăţământ), structurate pe opţiuni (set de discipline în funcţie de propriile înclinaţii).

În anul 1963 J. B. Carrol a şocat lumea pedagogică propunând un nou model de instruire, capabil să determine „mastery learning", adică „învăţarea desăvârşită" sau „învăţarea deplină".

El considera că o populaţie şcolară eterogenă, sub raportul capacităţii de învăţare, în care 2/3 sunt elevi mijlocii, 1/6 elevi foarte buni, 1/6 elevi foarte slabi poate fi transformată, prin metode speciale de instruire, într-o populaţie şcolară în care aproximativ 95 % dintre elevi pot învăţa tot ceea ce li se predă, la un nivel de performanţă care să asigure succesul şcolar.

B. S. Bloom a introdus în 1968 conceptul de „standard minimal acceptabil" al performanţei şcolare sau un „nivel convenţional de stăpânire a materiei", comun pentru toţi elevii, amendând modelul teoretic al lui Caroll.

Landsheere, în 1971 spunea „a instrui nu înseamnă a selecţiona; ci dimpotrivă, a ne strădui ca toţi să reuşească”3, adică adaptarea actului educaţional la nevoile fiecăruia.

Pe baza modelului imaginat de Caroll şi ameliorat de Bloom, ca şi de alţi cercetători ai domeniului, Ioan Jinga şi Ioan Negreţ au propus un model instrucţional bazat pe dirijarea nemijlocită a mecanismelor învăţării, pe care l-au experimentat în Bucureşti în perioada 1983 –1987, confirmând ipoteza potrivit căreia toţi elevii pot reuşi, obţinând performanţe la un nivel apropiat de capacităţile lor intelectuale, dacă sunt folosite forma şi metode de instruire adaptate particularităţilor individuale şi de grup.

Când Howard Gardner a formulat pentru prima oară teoria inteligenţelor multiple (1983) a pornit de la o critică a sistemului de învăţământ (care valoriza capacităţile logico-matematice şi lingvistice), mai apoi îşi rafinează poziţia, adăugând şi elemente de cercetare experimentală, într-un concept de plecare al unei practici şcolare cu adevărat individualizate (1993). Creatorul teoriei inteligenţelor multiple dorea substituirea „şcolii uniforme” (care presupunea un set de competenţe şi informaţii de bază, elevii inteligenţi să avanseze spre nivelul elitelor, iar cea mai mare parte a elevilor să dobândească cunoştinţe de bază; să existe un curriculum pentru toţi, aceleaşi metode de predare şi aceleaşi metode de evaluare; elevi, profesori şi şcoli sunt judecaţi în funcţie de eficienţa cu care se realizează aceste standarde) printr-una cu adevărat centrată pe individ. Motivaţiile aduse educaţiei individualizate se bazează pe două presupoziţii:

- dacă indivizii au profiluri de inteligenţă diferite, atunci şcoala să se plieze acestora;
- explozia informaţională de astăzi nu mai permite nimănui să achiziţioneze fie şi numai un singur domeniu de cunoaştere, faţă de trecut când acest lucru era posibil şi se justifica existenţa unui singur curriculum.

Prin „Teoria inteligenţelor multiple” Gardner explică de ce nu învăţăm toţi în acelaşi mod, de ce avem stiluri şi atitudini diferite de învăţare şi, în consecinţă, de ce avem nevoie de tratamente instrucţionale diferenţiate, individualizate.

Şcoala avută în vedere de Gardner îşi propune: dobândirea unei înţelegeri profunde în cadrul câtorva discipline nucleu, pregătirea elevilor astfel încât să aplice cunoştinţele asimilate în viaţa socială, încurajarea combinaţiei unice de inteligenţe a fiecărui elev.

În ghidul realizat de Consiliul Naţional pentru Pregătirea Profesorilor, publicat în anul 2001, cu titlul Instruirea diferenţiată – Aplicaţii ale teoriei inteligenţelor multiple, se disting 4 tipuri de strategii în organizarea şi desfăşurarea activităţilor de instruire:

1. *Strategia magistrală*, în care profesorul are rolul conducător absolut, decizând în privinţa obiectivelor, conţinuturilor, metodelor, mijloacelor, evaluării şi criteriilor de apreciere a reuşitei.
2. *Strategia simulării*, care-l plasează pe elev într-un context ce simulează situaţiile sociale şi profesionale reale, în care el va trăi.
3. *Strategia învăţării* individuale controlate, bazată pe folosirea specifică şi diversificată a mijloacelor de învăţământ.
4. *Strategia întemeiată* pe proiect colectiv sau individual, prin care îmbină activităţile de grup cu cele individuale, sarcinile impuse cu cele alese de elevi, munca dirijată de profesor cu cea independentă a elevului.

Sunt menţionate în acelaşi material patru moduri de organizare a instruirii diferenţiate şi individualizate: activitatea colectivă (informaţiile sunt transmise de profesor tuturor elevilor dintr-o formaţiune de lucru – activitate frontală; activitatea pe grupe omogene (alcătuite după un anumit criteriu); activitatea pe grupe eterogene (constituite după preferinţele elevilor, pentru o anumită activitate); activitatea individuală (independentă).

Planul-cadru de învăţământ (documentul reglator esenţial care jalonează resursele de timp ale procesului de predare-învăţare) oferă o soluţie de optimizare a bugetului de timp: sunt cuprinse activităţi comune tuturor elevilor din ţară în scopul asigurării egalităţii şanselor, pe de altă parte este prevăzută activitatea pe grupuri sau clase de elevi în scopul diferenţierii parcursului şcolar în funcţie de interesele, nevoile şi aptitudinile specifice ale elevilor (în clasele de liceu) şi prin extensie sau aprofundare în şcolile generale.

Între principiile de elaborare a acestor planuri-cadru de învăţământ sunt două care vizează direct diferenţierea:
Principiul egalităţii şanselor, care are în vedere asigurarea unui sistem care dă dreptul fiecărui elev în parte de a-şi descoperi şi de a-şi valorifica la maximum potenţialul de care dispune. Aplicarea acestui principiu impune: obligativitatea învăţământului general şi existenţa trunchiului comun, în măsură să asigure elevilor accesul la „nucleul" fiecărei componente a parcursului şcolar.

Respectarea acestui principiu impune garantarea pentru fiecare elev, în funcţie de numărul de ore ale trunchiului comun, a unui nivel optim acceptabil de cunoştinţe şi capacităţi.

Principiul flexibilităţii şi al parcursului individual vizează trecerea de la învăţământul pentru toţi la învăţământul pentru fiecare. Acest lucru poate fi realizat prin descentralizarea
curriculară. Planurile-cadru prevăd o plajă orară prin care se oferă posibilitatea elevilor să opteze pentru un anumit domeniu de interes, cadrelor didactice să-şi adapteze demersul didactic la posibilităţile clasei, iar conducerilor şcolilor să organizeze activităţile didactice corelate cu resursele umane şi baza materială.

Învăţământul diferenţiat este denumit de Vasile V. Popescu „ca un întreg, care subsumează integrativ instruirea diferenţiată”, iar Sorin Cristea, în Dicţionarul de termeni pedagogici, „adaptarea acţiunii instructiv-educative la particularităţile psihico-fizice ale fiecărui şcolar în parte, pentru a asigura o dezvoltare integrală optimă şi o orientare eficientă a aptitudinilor proprii, cu scopul integrării creatoare în activitatea socială”.

Dacă în primele etape diferenţierea se referea la abateri de la starea de normalitate, adică instruirea elevilor cu disponibilităţi aptitudinale înalte sau a celor cu capacitate de procesare redusă, treptat aria prerogativelor s-a lărgit şi diferenţierea presupune adaptarea acţiunii instructiv-educative aşa încât să asigure integrarea socială a elevului. Pentru a se realiza acest deziderat se asistă la diferenţierea şi diversificarea studiilor prin: structuri şcolare (şcoli, secţii, profiluri, specializări diferite); conţinutul învăţământului (planuri de învăţământ, curriculum şcolar, profilul de cunoştinţe în diferite cicluri curriculare, tipuri de unităţi şcolare, profiluri şi specializări); organizarea unităţii şcolare (pe clase, grupe, subgrupe); folosirea unor metode şi procedee de învăţământ. Diferenţierea se extinde asupra tuturor laturilor activităţii didactice de la structura sistemului şcolar, stabilirea obiectivelor pedagogice, conţinuturile şi formele de organizare a activităţii, mijloacele de învăţământ ş.a. aşa încât putem delimita câteva trăsături generale ale învăţământului diferenţiat, menit să asigure:

- obţinerea unor rezultate mai bune în pregătirea şcolarilor, prin adaptarea componentelor activităţii instructiv-educative la particularităţile lor de vârstă şi individuale;
- realizarea unei legături organice între pregătirea ştiinţifică generală, comună şi activitatea de aprofundare a unor domenii, a specializării în vederea profesiunii;
- crearea premiselor favorabile pentru prevenirea şi eliminarea fenomenelor de supraîncărcare a programelor şi de suprasolicitare a şcolarilor;
- nuanţarea modalităţilor de lucru, în cadrul unui învăţământ preponderent colectiv, prin îmbinarea raţională, echilibrată, a activităţii frontale cu întreaga clasă şi a activităţilor pe grupe ori individuale, adaptate particularităţii acestora;
- modificările care se produc la elevi în plan atitudinal faţă de activitatea şcolară, stimularea capacităţilor intelectuale, a muncii lor independente şi creatoare;
- preponderenţa tratării diferenţiate a elevilor în cadrul unor colectivităţi cu componentă eterogenă din punct de vedere al capacităţilor de învăţare şi al rezultatelor obţinute;
- valabilitatea, mai ales din punctul de vedere al gradului de dificultate, a lucrărilor de muncă independentă efectuate în clasă sau acasă.

Diferenţierea instruirii este o sarcină a instituţiei de învăţământ care trebuie să ofere un răspuns real, viabil şi necesar presiunii socio-economice a comunităţii.

Diferenţierea instruirii este şi o sarcină a conceptorilor de programe, de manuale, de materiale auxiliare; ea se referă la scopurile generale şi colective propuse a fi atinse la sfârşitul perioadei de instruire.

Instruirea diferenţiată ar însemna într-o primă accepţiune, „adecvarea programului general de instruire, propriu unui anume tip de activitate didactică, la particularităţile dacă nu individuale, cel puţin de grup".

Instruirea diferenţiată este de competenţa cadrului didactic, care chiar dacă nu este un conceptor de metode, este un creator de proiecte didactice în care foloseşte cele mai potrivite strategii, tehnici de predare şi forme de organizare a colectivului, unde conţinuturile ştiinţifice sunt transformate adecvat în cunoştinţe didactice şi se asigură progresia în predarea cunoştinţelor pentru atingerea obiectivelor propuse, alegerea suporturilor şi a auxiliarelor didactice, la stabilirea tipului de evaluare ce va încheia fiecare secvenţă de învăţare. Fiecare proiect didactic este adecvat şi adecvabil particularităţilor celor angajaţi în activitatea de învăţare, toate componentele, enumerate mai sus, nu pot fi stabilite decât prin luarea în considerare a particularităţilor grupului căruia îi este destinată activitatea.

Cele două demersuri (instruirea diferenţiată şi diferenţierea instruirii) se desfăşoară, sau ar trebui să se desfăşoare, simultan şi se află într-un raport de interferenţă.

Individualizarea sau „învăţământul individualizat" nu implică în mod necesar forma de învăţământ individual, ci se referă şi la organizarea învăţământului pe clase sau pe grupe omogene. „Pentru mai multă precizie, astăzi individualizării pe grupe sau clase omogene i se mai spune instruire diferenţiată, iar individualizării din cadrul organizării individuale a procesului de învăţământ i se spune instruire personalizată" . Astfel, o temă comună care este rezolvată independent reprezintă o muncă individuală, dar nu individualizată. Pentru a fi individualizată, sau personalizată, fiecare elev ar trebui să primească o temă potrivită cu particularităţile lui individuale. Această formă este folosită mai rar, datorită numărului mare de elevi din clasă, a diferenţelor multiple între copii şi încadrarea în timpul aferent unei ore de curs. În mod obişnuit se foloseşte munca diferenţiată pe grupe omogene sau eterogene.

Prin tratare diferenţiată înţelegem a acorda educaţiei rolul primordial în formarea personalităţii individului, prin exploatarea maximă a capacităţii de procesare şi a mediului din care acesta provine, prin stimularea factorilor motivaţionali şi volitivi care împreună cu competenţele formate să dezvolte performanţe.

În accepţiunea noastră, prin folosirea tratării diferenţiate, accentul cade pe elev şi nevoile sale, învăţătorului revenindu-i rolul de coordonator al situaţiilor de învăţare pe care le-a creat, adică să selecţioneze, să combine, să varieze metode,

alegând strategii adecvate. Vom prezenta în antiteză caracteristicile muncii cu o clasă tradiţională (sau a unei lecţii clasice) şi a clasei diferenţiate, după criterii bine definite:

Criterii	***Clasa tradiţională***	***Clasa diferenţiată***
Rolul elevului	- urmăreşte explicaţiile cadrului didactic - reţine şi reproduce ideile auzite; - acceptă pasiv ideile transmise; - lucrează izolat;	- exprimă puncte de vedere proprii; - realizează schimb de idei cu ceilalţi; - argumentează, pune întrebări comprehensive pentru a realiza sensul unor idei; - cooperează în rezolvarea sarcinilor, învaţă regulile bunei comunicări, aplică toleranţa şi îşi formează deprinderi sociale; - este ajutat de cadre didactice si colegi sa rezolve problemele.
Modul de realizare a învățării	- domină activitatea frontală; - se dă şi se acceptă o singură definiţie a excelenței - predarea este condusă în ideea de a acoperi cerinţele manualului; - învăţarea înseamnă, în majoritatea cazurilor, conţinuturi şi exerciţii rupte din context; - timpul de lucru este relativ inflexibil; - domină o singură sursă de învăţare; - se caută interpretări unice; - învăţarea duce la competiţie între elevi, cu scopul de ierarhizare.	- se folosesc metode şi modalităţi variate şi flexibile; - excelenţa este înţeleasă în termeni de creştere individuală faţă de nivelul iniţial; - predarea este conturată de disponibilităţile, interesele şi profilul de învăţate al elevilor; - învăţarea se exprimă în folosirea capacităţilor esenţiale, pentru a valoriza şi înţelege concepte şi principii de bază; - sarcinile date au mai multe acţiuni, învăţarea are loc predominant prin formare de competenţe şi deprinderi practice; - timp flexibil, în funcţie de nevoile elevilor; - sursele de învăţare sunt multiple; - se caută interpretări multiple; - învăţarea se realizează prin cooperare.
Evaluarea	- se foloseşte preponderent o singură formă de evaluare; - vizează măsurarea şi aprecierea cunoştinţelor; - pune accent pe aspectul cantitativ (cât	- elevii sunt evaluaţi prin căi şi metode diferite; -vizează măsurarea şi aprecierea competenţelor (ce poate să facă elevul cu ceea ce ştie);

	de multă informaţie deţine elevul); - vizează clasificarea „statică” a elevilor;	- pune accent pe elemente de ordin calitativ (valori, atitudini); - evaluarea este continuă, diagnostică, realizată în scopul reglării predării, pe măsura nevoilor elevilor.

Din antiteza prezentată se desprinde uşor ideea rolului activ al elevului, care conlucrează cu dascălul pentru a se dezvolta, cunoştinţele au rolul de a forma competenţe, se dezvoltă gândirea şi spiritul de observaţie.

Folosind tratarea diferenţiată se înarmează cu instrumente de lucru utile în viaţă, se verifică şi autoverifică, gândirea este mult solicitată fiind antrenat în activităţi de căutare, observare, cercetare, stabilirea unor relaţii condiţionate, folosirea perspicacităţii, a inventivităţii şi creativităţii, adică ceea ce va folosi şi în viaţa reală pentru a se încadra adecvat social.

Prin dezvoltarea dorinţei şi a interesului de a munci creşte încrederea în propriile forţe, motivaţia pentru studiu, este stimulată curiozitatea, dorinţa de a descoperi noul, tendinţa de a ajunge la performanţă, la un rezultat superior. Se formează şi cele mai frumoase trăsături de voinţă şi caracter, elevul are prilejul să-şi exprime punctul de vedere, să şi-o pună în aplicare, să ceară părerea colegilor sau învăţătorului, să se corecteze.

Modul cum ştiu să lucreze, să-şi organizeze timpul şi informaţiile pentru a îndeplini sarcinile, să prezinte produsul într-o formă personală atractivă, să se dăruiască din plin rezolvării sarcinilor constituie o bază pentru formarea stilului propriu de muncă, pentru dezvoltarea personală, formarea gândirii critice.

Iată care ar fi reperele după care ne ghidăm în realizarea activităţii diferenţiate desfăşurată cu elevii:

- a fi diferit sau dreptul la diversitate este un drept fundamental al omului;
- în activitatea de învăţare, între elevi există diferenţe semnificative de ritm, volum, profunzime şi stil;
- competenţele, performanţele, talentul nu se dezvoltă de la sine, ci în condiţii educaţionale speciale care trebuie create de dascăli competenţi şi motivaţi;
- elevii trebuie învăţaţi să-şi asume responsabilitatea formării personale, atât în beneficiul personal cât şi social;
- egalitatea şanselor la educaţiei să fie privită atât prin recunoaşterea şi respectarea diferenţelor de capacitate înnăscută şi dobândită;
- egalitatea accesului la educaţie nu înseamnă şcoală unică pentru toţi, ci şcoală adaptată posibilităţilor aptitudinale şi nevoilor fiecăruia;
- a diferenţia nu înseamnă a ierarhiza, ci a oferi fiecărui elev prilejul să se manifeste şi dezvolte după propria capacitate, să fie mulţumit şi împlinit.

EVALUAREA, COMPONENTĂ A PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV

prof. înv. primar TROFIN ANA-MARIA
Școala Gimnazială „Constantin Platon" Bacău

1. Evaluarea este o componentă esenţială a procesului instructiv/educativ, a triadei instruire-predare-evaluare, având ca scop cunoaşterea efectelor activităţii desfăşurate, în vederea optimizării ei, pe baza colectării, organizării şi interpretării rezultatelor obţinute prin intermediul instrumentelor de evaluare. De asemenea, rolul ei este să depisteze limitele învăţării, greşeli, lacune, nivel prea scăzut de cunoştinţe, dificultăţi în interpretarea şi aplicarea cunoştinţelor, pentru depăşirea acestora şi realizarea progresului şcolar.

2. Elementele evaluării sunt:

- Informaţiile care privesc nivelul de cunoştinţe şi competenţe al elevilor, permiţând formularea aprecierilor;
- Aprecieri, estimări ale situaţiei prezente sau prognoze ale celei viitoare;
- Decizii care privesc modalităţi de acţiune ;

3. Etapele procesului de evaluare :

a) precizarea domeniului de aprecieri :
-volumul de cunoştinţe ;
-înţelegerea şi interpretarea cunoştinţelor ;
-aplicaţii ale informaţiilor însuşite ;
-abilităţi intelectuale de ordin general ;
b)descrierea informaţiilor necesare şi depistarea celor disponibile pentru formularea aprecierilor ;
c)stabilirea graficului şi modului de obţinere a informaţiilor necesare ;
d)alegerea instrumentelor de colectare a informaţiilor şi analiza lor ;
e)elaborarea aprecierilor şi luarea deciziilor concretizate în calificative, note şi măsuri de acţiune.

4. Funcţii principale şi specifice ale evaluării.

- Funcţia diagnostică - ce vizează depistarea lacunelor, greşelilor şi înlăturarea acestora ;
- Funcţia prognostică-care anticipeaza performanţele viitoare ale elevilor;
- Funcţia de selecţie- permite clasificarea şi ierarhizarea elevilor ;
- Funcţia de certificare-care relevă competenţele ţi cunoştinţele elevilor la finele unui ciclu/formă de şcolarizare.
- Funcţia motivaţională sau de stimulare a activităţii de învăţare a elevilor şi se manifestă prin valorificarea pozitivă a feed-back-ului oferit de evaluare, în sensul aprecierii propriei activităţi
- Funcţia de orientare şcolară-intervine în alegerea unei anumite forme de educaţie.
- Realizarea acestor funcţii ale evaluarii presupune folosirea echilibrată a strategiilor de evaluare, diversificarea tehnicilor şi instrumentelor de evaluare.

Evaluarea poate fi : continuă sau periodică.

Se realizează : -la începutul programului de instruire ;
-pe parcurs ;
-secvenţial ;
-în final ;

Modalităţile de realizare a evaluării se structurează în funcţie de momentul aplicarii, în:

- Evaluare iniţială
- Evaluare continuă (formativă)
- Evaluare cumulativă (sumativă,globală)

Evaluarea cumulativă este într-un fel , o evaluare de bilanţ. Ea se caracterizează prin :

-un caracter normativ, permiţând compararea performanţelor elevilor cu obiectivele generale ale disciplinei şi cu nivelul de pregătire al elevilor la începutul programului ;

-se realizează la intervale mari de timp (la finalul unui capitol, curs, an şcolar, ciclu de învăţământ), determinând aprecieri finale asupra rezultatelor şcolare;

-are efecte reduse asupra ameliorării procesului de învăţare ;

-măsurarea se realizează prin sondaj în randul elevilor şi asupra materiei parcurse ;

-urmăreşte ierarhizarea elevilor după performanţele obţinute ;

-rezultatele acestei evaluări pot fi utilizate de organele de decizie pentru formularea unor măsuri privind organizarea şi desfăşurarea procesului instructiv-educativ.

Abordare comparativă între evaluarea sumativă şi evaluarea formativă:

Criteriul folosit	Evaluarea sumativă	Evaluarea formativă
Mijloace disponibile prioritare	-verificări parţiale-aprecieri gen bilanţ; -verificări gen sondaj-valabile doar pentru unii elevi şi doar pentru o parte a materiei;	-verificări susţinute pe secvenţe mici-aprecieri care determină ameliorari; -verificarea întregii materii/elemente esenţiale-aprecieri valabile pentru toţi elevii;
Obiectivul principal	-evaluarea cantitativă a rezultatelor-efect ameliorativ redus la nivelul lecţiei;	-evaluare calitativă a rezultatelor – ameliorara lecţiei-perfecţionarea activităţii de instruire-învăţare-evaluare;
Criteriul de apreciere a rezultatelor	-compararea cu obiectivele specifice ale disciplinei de învăţământ;	-compararea cu obiectivele concrete/operaţionale ale activităţii de instruire-învăţare-evaluare;
Funcţia prioritară exercitată	-clasificare, ierarhizare a elevilor;	-simulare a dezvoltării elevilor;
Efecte psihologice	-stress, relaţii de opoziţie profesor-elev/sursă de stress;	-relaţii de colaborare profesor-elev, dezvoltând capacitatea de autoevaluare;
Timp	-evaluarea ocupă 30-35% din activitatea didactică;	-evaluarea ocupa 8-10% din activitatea didactică;

Metode tradiţionale de evaluare: -probe scrise;
-probe orale;
-probe practice;

Fiecare din aceste metode tradiţionale are avantaje şi dezavantaje. Din acest motiv, ele trebuie combinate într-un mod optim.

Metode alternative de evaluare :

-observarea sistematică a comportamentului elevului prin :

- fişe de evaluare/autoevaluare;
- liste de control/verificare;
- scări de clasificare;

-investigaţia;

-proiectul;

-referatul;

-portofoliul o modalitate de evaluare cu spectrul larg, permiţând strângerea unui material bogat şi variat despre progresul şcolar al elevului utilizând o varietate de metode şi tehnici de evaluare;

-autoevaluarea este o tehnică corelată cu instrumentele de evaluare prezentate mai sus, permiţând elevului o cunoaştere a performanţelor proprii.

Bibliografie

https://www.academia.edu
https://www.didactic.ro

ACTIVITATEA DIDACTICĂ ÎNTRE TRADIȚIONAL ȘI MODERN

Prof. înv. primar, TROFIN RAMONA MARIA
Școala Gimnazială Nr. 8 Piatra Neamț

Schimbările produse în ultimii ani în învățământ ne-au demontrst faptul că putem mai mult, că oamenii sunt capabili de a se autodepăși și că noi, cadrele didactice, dorim întotdeauna să atragem copiii spre școală, spre învățare.

Nu se mai poate vorbi astăzi despre o „școală ca pe vremuri", unde elevii erau simpli spectatori și care erau nevoiți să învețe referate „pe de rost".

În zilele noastre, elevii sunt implicați în actul educațional, sunt implicați în învățarea activă.

Prin metodele inovative de învățare elevii sunt stimulați să învețe și să se dezvolte încă de la vârstele timpurii, implicând instrumente didactice care asigură perfecționarea și opimizarea demersului educațional.

Dascălul care aplică la clasă astfel de instrumente își dorește să creeze un cadru optim de învățare, să stârnească interesul copilului pentru învățare și să-l determine pe acesta să-și dezvolte competențe.

Medodele inovative presupun o învățare prin colaborare, prin comunicare, confruntare de idei, argumente și opinii, implicare directă și activă a elevilor, cooperare între membrii unui grup, precum și stimularea interacțiunii sociale între membrii acestuia.

Pentru că elevii trebuie să fie pregătiți pentru o viață creativă și activă, este necesară participarea acestora la rezolvarea multiplelor și complexelor probleme ale societății.

În ultimul timp se pune accent pe formarea unei atitudi active, bazate pe curiozitatea de a cunoaște, dorința de a crea, de a experimenta, de a expora, de a observa și explica. De aceea, este firesc ca educația copiilor să fie bazată pe metode activ – participative.

Învățământul activ se realizează cu ajutorul metodelor active, de aceea trebuie să se micșoreze ponderea activităților care îngrădesc elevii și utilizarea mai frecventă a metodelor activ-participative. Desigur, asta nu semnifică eliminarea sau neutilizarea metodelor tradiționale de predare – învățare – evaluare. Este bine să se realizeze un balans între cele două categorii, deoarece aduc propriile avantaje, dar și dezavantaje în cadrul procesului instructiv – educativ.

Însă, nu trebuie să uităm faptul că aceste metode trebuie adaptate anumitor criterii, în așa fel încât procesul instructiv-educativ să se desfășoare într-un cadru de stimulare a învățării, activ-participativ. Aceste criterii sunt:

- competențele ce urmează a fi dezvoltate la elevi;
- nivelul de dezvoltare și capacitățile elevilor;
- resursele materiale accesibile;
- gradul de complexitate a conținutului.

În proiectarea și organizarea unei astfel de metode sunt necesare respectarea unor anumite etape metodice:

- ✓ analiza temei și a sarcinilor de instruire;
- ✓ împărțirea sarcinilor în cadrul grupului;

- ✓ documentarea asupra temelor și aspectelor de interes prin cercetarea unor surse diverse;
- ✓ emiterea unor ipoteze sau opinii proprii referitor la probabilitatea rezultatelor;
- ✓ efectuarea unor investigații practiv – aplicative și teoretice.

În vederea obținerii din partea elevilor a unui răspuns pozitiv, precum și o implicare a lor în activitățile de învățare cu bucurie, cadrul didactic trebuie să utilizeze metode „clasice", dar și „moderne" și numai abilitatea acestuia poate face ca o metodă, să spunem, banală, poate deveni în ochii copiilor o modalitate de a învăța jucându-se, bucurându-se.

În învățământul primar se utilizează, pe lângă clasicele metode și altele, denumite metode moderne, dintre care amintim:

1. „Explozia stelară"
2. „Ciorchinele"
3. „Cubul"
4. „Metoda pălăriilor gânditoare"
5. „Metoda cadranelor"

1. „Explozia stelară"

Această metodă se poate aplica ușor la orice vârstă. Nu necesită cheltuieli mari și nici nu este necesar să se aducă explicații suplimentare. Este o metodă care reușește să relaxeze participanții și aduce descoperiri noi în ceea ce privește subiectul propus.

Materiale necesare desfășurării în bune condiții a acestei metode: o stea mare, cinci stele mici galbene, jetoane, ilustrații, tablouri etc.

Pe cele cinci steluțe vor fi scrise întrebări de genul: CINE? UNDE? CÂND? CUM? CE?;

2. „Ciorchinele"

Deşi este o variantă mai simplă a brainstorming-ului, neliniară, ciorchinele este o metodă care presupune identificarea unor conexiuni logice între idei, poate fi folosită cu succes atat la inceputul unei lecţii pentru reactualizarea cunoştinţelor predate anterior, cât şi în cazul lecţiilor de sinteză, de recapitulare, de sistematizare a cunoştinţelor.

Metoda este antrenantă, dă posibilitatea fiecărui elev să participe individual, în perechi sau în grup. Solicită gândirea copiilor, deoarece ei trebuie să treacă în revistă toate cunoştinţele lor în legătură cu un termen – nucleu, reprezentativ pentru lecţie, în jurul căruia se leagă toate cunoştinţele lor.

3. „Cubul"

Reprezintă o metodă care poate fi folosită în învăţământul primar, mai ales la clasele a III-a şi a IV-a, la diferite discipline şi care îi ajută pe elevi, să comunice, să coopereze şi să colaboreze pentru a găsi răspunsurile corecte, complete, permiţându-le, în acelaşi timp, să facă o evaluare şi o selecţie a informaţiilor. Se folosește în special în cazul în care se dorește explorarea unui subiect, a unei situații, din mai multe perspective. Se oferă astfel elevilor posibilitatea de a-și dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare.

Pe cele șase fețe ale cubului vor fi sarcini de lucru au legătură cu următoarele cuvinte: *descrie*(culorile, formele mărimile etc.), *compară*(stabilirea de asemănări și deosebiri între subiectul în discuție și altele familiare, *asociază*(sentimente, amintiri pe care le provoacă subiectul pus în discuție și altul familiar, *analizează*(părți componente ale subiectului pus în

discuție), *aplică*(precizarea utilității ideii puse în discuție sau a fenomenului descris), *argumentează*(pro/contra)(se enumeră o serie de motive ce vin în sprijinul afirmației propuse).

4. „Metoda pălăriilor gânditoare”

Șase pălării gânditoare: șase moduri de a gândi, gândirea în paralel, un instrument de inovaţie.

Este o tehnică de stimulare a creativității și are la bază interpretarea unor roluri în funcție de culoarea pălăriei alese: albă, roșie, neagră, galbenă, verde, albastră.

5. „Metoda cadranelor”

Este o metodă des folosită în cadrul activităților de la ciclul primar. Aceasta solicită implicarea elevilor în înțelegerea unui conținut informațional, stimulează atenția și gândirea, conștientizează elevul asupra propriului nivel al cunoștințelor.

Metoda cadranelor reprezintă un demers didactic util mai ales în orele de consolidare și de recapitulare, apelându-se la informațiile din toate disciplinele și putând fi folosită în diferite momente ale lecției. Este o modalitate de rezumare și sintetizare a unui conținut informațional.

În acest material am ales să prezint cinci dintre cele mai folosite metode activ-participative utilizate în învățământul primar.

Însă, doresc să specific faptul că, perioada din timpul pandemiei, ne-a arătat nouă, cadrelor didactice și alte modalități prin care îi putem face pe copii să vină cu drag la școală și să participe cu atenție sporită la activitățile din clasă.

În ceea ce privește contextul actual și adaptarea activităților la mediul on-line, voi prezenta câteva platforme folosite, care au dat rezultate cu elevii:

- Wordwall
- Liveworksheets
- Livresq
- Storyjumper
- Mentimeeter
- ChatterPix
- KAHOOT
- Learningapps

Utilizarea de instrumente e-learning în lecțiile noastre constituie de asemenea o modalitate de a face lecțiile mai relevante și distractive prin flexibilitate, accesibilitate și o gamă diversă de opțiuni. Acestea mi-au permis să realizez și o diferențiere a elevilor astfel încât fiecare lecție să se adreseze diferitelor stiluri de învățare.

Bibliografie:

- Crenguţa - Lăcrămioara Oprea – „Strategii didactice interactive”, ed. a III-a, EDP, Bucureşti, 2008
- Ioan Cerghit - „Metode de învăţământ”, EDP, Bucureşti, 2005
- Vlada M., E - „Learning şi software educaţional, Noi tehnologii de e-learning”, Conferinţa Naţională de Învăţământ Virtual, Editura Universităţii din Bucureşti, 2003.
- www.elearning.ro/metode-moderne-de-predare-a-educaţiei-tehnologice

ȘCOALA ROMÂNEASCĂ – ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE

Prof. Turcu Cristina
Colegiul Național „D. Cantemir” Onești

Învățământul a fost întotdeauna un domeniu esențial pentru dezvoltarea unei societăți, fiind, de altfel, reflectarea directă a valorilor, nevoilor și priorităților acesteia. În ultimele decenii, dar mai ales în ultimii patru ani, învățământul a trecut printr-o serie de transformări profunde, influențate de factori precum dezvoltarea tehnologică, schimbările sociale și culturale, dar și de cerințele economice.

Una dintre cele mai semnificative schimbări din învățământ este digitalizarea acestuia. Astfel, accesul la informație a devenit mult mai facil, iar procesul de învățare s-a transformat radical. Tabletele, laptopurile, și platformele de e-learning au devenit unelte comune în sălile de clasă, iar învățarea online a cunoscut o expansiune fără precedent, mai ales în contextul pandemiei de COVID-19.

Această digitalizare a adus cu sine atât avantaje, cât și provocări. Pe de o parte, elevii au acces la o gamă largă de resurse educaționale și pot învăța într-un ritm propriu. Pe de altă parte, dependența de tehnologie poate crea dificultăți în privința concentrării și poate accentua inegalitățile educaționale în cazul elevilor care nu au acces la tehnologie.

O altă schimbare în educație o reprezintă personalizarea învățării. Tradițional, învățământul era structurat într-un mod uniform, cu aceleași cerințe pentru toți elevii. Astăzi, însă, accentul se pune tot mai mult pe adaptarea curriculumului și a metodelor de predare la nevoile și abilitățile individuale ale fiecărui elev. Aceasta implică utilizarea unor strategii pedagogice care să permită fiecărui elev să progreseze în funcție de propriul ritm și stil de învățare.

Personalizarea învățării nu înseamnă doar adaptarea conținutului, ci și integrarea unor metode inovative de predare, precum învățarea bazată pe proiecte, activități interactive și colaborative, sau utilizarea inteligenței artificiale pentru a monitoriza și ghida progresul elevilor. Educația modernă pune tot mai mult accent pe dezvoltarea competențelor colaborative și pe integrarea cunoștințelor din diferite domenii. Învățarea colaborativă încurajează elevii să lucreze împreună, să își împărtășească ideile și să își dezvolte abilități sociale esențiale. Această tendință se reflectă și în structura curriculumului, care în multe circumstanțe are un caracter multidisciplinar, cu proiecte și teme care combină cunoștințe din diverse domenii, cum ar fi științele exacte, artele, și științele umaniste.

O preocupare a sistemelor de educație o reprezintă formarea unor cetățeni responsabili, conștienți de impactul lor asupra mediului și a societății. Educația pentru sustenabilitate și cetățenie globală devine o componentă esențială a curriculumului modern, promovând valori precum respectul pentru mediu, diversitatea culturală, și drepturile omului.

Această orientare educațională se manifestă prin includerea în programă a unor subiecte legate de schimbările climatice, drepturile omului, și dezvoltarea durabilă, precum și prin implementarea unor proiecte comunitare și activități extracurriculare care să sprijine dezvoltarea conștiinței civice.

În contextul acestor transformări, rolul profesorului suferă modificări semnificative. De la simplu transmițător de cunoștințe, profesorul devine un facilitator al învățării, un ghid care îndrumă elevii în explorarea cunoștințelor și în dezvoltarea abilităților critice și creative. Aceasta implică, de asemenea, o adaptare continuă a profesorilor la noile tehnologii și metode de predare, precum și o deschidere către învățarea continuă și dezvoltarea profesională.

Transformările și tendințele actuale din învățământ reflectă o adaptare a sistemului educațional la cerințele și provocările lumii moderne. De la digitalizarea educației la personalizarea învățării și educația pentru sustenabilitate, aceste schimbări aduc cu ele atât oportunități, cât și provocări care necesită o abordare flexibilă și inovatoare din partea tuturor actorilor implicați. În acest context, este esențial ca sistemul educațional să rămână centrat pe nevoile elevilor, pregătindu-i pe aceștia pentru o societate în continuă schimbare.

Bibliografie

Cucoș, C. (2006), *Pedagogie. Ediția a II-a revăzută și adăugită*, Editura Polirom.

Pânișoară, I. O. (2010), *Motivarea eficientă. Ghid practic***,** Editura Polirom.

Cerghit, I. (2002). *Sisteme de instruire alternative şi complementare. Structuri, stiluri şi strategii*. Editura Aramis.

Potolea, D., Toma, S., & Borzea, A. (2008). *Învățământul românesc din perspectiva calității*. Editura Universitară.

Vlăsceanu, L. (2001). *Şcoala la răscruce: Schimbare şi continuitate în curriculumul învățământului gimnazial*. Editura Polirom.

Ciolan, L. (2008). *Învățarea integrată: Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar*. Editura Polirom.

Pasiune şi muncă – chei ale succesului

Profesor Turean Luciana Valentina

Colegiul "Mihai Viteazul" Ineu

Cuvintele succes şi excelenţă atârnă greu atât în vocabularul elevului, cât şi în cel al profesorului. Suntem noi oare capabili de performanţă? Ce înseamnă performanţă? Îi vizează doar pe copiii care obţin note maxime sau pe profesorii care pregătesc loturile de olimpici indiferent de disciplina predată? Sunt întrebări la care răspunsurile sunt variate. Da, există succes, se poate vorbi de performanţă (indiferent dacă e vorba de elev sau de profesor) şi atunci când reuşim să îl determinăm pe elev să ajungă de la nota 4 la 5 sau chiar mai mult, aşa cum se poate vorbi de success, de performanţă şi atunci când elevii noştri obţin distincţii în cadrul concursurilor şi olimpiadelor şcolare.

Succesul și performanța în educație nu se măsoară doar prin obținerea premiilor la olimpiade sau concursuri școlare, ci și prin progresul individual al fiecărui elev. Este o reușită remarcabilă atunci când un elev evoluează de la nota 4 la 5 sau chiar mai sus, depășind barierele și învățând să creadă în propriul potențial. Această tranziție reflectă nu doar efortul elevului, ci și dedicarea profesorului, care a reușit să-l motiveze și să-i ofere sprijinul necesar pentru a depăși dificultățile.

În același timp, obținerea distincțiilor la concursuri reprezintă o altă formă de succes, fiind rezultatul muncii susținute, a talentului și a colaborării strânse între elev și profesor. Indiferent de nivelul la care se manifestă, succesul în educație înseamnă progres, încredere și depășirea limitelor, atât pentru elevi, cât și pentru profesori.

Parteneriatul dintre elevi și profesori este esențial pentru succesul educațional. Profesorii nu sunt doar transmitători de cunoștințe, ci și mentori care ghidează elevii în descoperirea propriului potențial. La rândul lor, elevii au un rol activ în acest parteneriat, aducând curiozitate, implicare și dorință de a învăța.

Colaborarea dintre elevi și profesori se bazează pe respect reciproc și comunicare deschisă. Profesorii își adaptează metodele de predare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, încurajându-i să-și dezvolte abilități critice și creative. În același timp, elevii își asumă

responsabilitatea pentru propriul parcurs educațional, contribuind la un mediu de învățare pozitiv și productiv.

Un parteneriat eficient între elevi și profesori nu doar că îmbunătățește performanțele academice, dar contribuie și la formarea unor indivizi autonomi și încrezători. Astfel, împreună, elevii și profesorii construiesc fundația unui viitor de succes.

Profesorul trebuie să fie un bun mediator, pornind aparent de la aceeaşi sarcină de lucru, să-l determine şi pe elevul cu dificultăţi de învăţare să rezolve sarcinile de lucru prin accesibilitatea itemilor formulaţi, dar să-l stimuleze şi pe elevul capabil de performanţă să lucreze la nivelul său. Sarcina este foarte dificilă în condiţiile în care clasele sunt omogene, iar cuvântul de ordine este incluziune. Cu siguranţă texte suport, imagini, tabele total diferite pentru cele două categorii de elevi va crea o prăpastie între aceştia.

Pentru a-i da elevului încredere în forţele proprii, putem porni, spre exemplu, de la o imagine de tip tablou, iar fiecare elev, în funcţie de preocupările sale, de imaginaţia de care dispune, de capacitatea de a crea lumi imaginare va oferi propriul răspuns. Un elev care este pasionat de literatură va merge dincolo de imagini şi culori, iar un elev cu mai puţine preocupări în acest sens va face o prezentare obiectivă a tabloului, dar nu se va simţi exclus primind un alt subiect decât colegul său.

Spre exemplu, pornind de la tabloul *Mare calmă*, realizat de Gustave Courbet, un elev de clasa a V-a, capabil de performanţă care a participat la etapa naţională a Olimpiadei de Limba şi literatura română a realizat descrierea de mai jos cu titlul “Vis marin”.

“Soarele abia se mai vedea, deoarece mergea încet la culcare, eram bucuroasă că am ajuns la momentul potrivit să văd apusul. Nisipul de culoarea lutului se juca *mâţa-prinsa* împreună cu valurile care se spărgeau la mal. Soarele a devenit o portocală pe jumătate mâncată de marea cea veselă, care şi ea admira jocul nemaipomenit al celor doi prieteni, iar norii ca vata de zahăr acopereau imensitatea albastră.

Dintr-o data, mă trezesc pe o altă lume în care încă mă uit la soare şi văd două puncte negre care se apropie din ce în ce mai tare, iar apoi observ că sunt două corăbii. Brusc, aud un sunet, mă uit în jos şi văd o sticlă cu o hârtie înăuntru. Încerc să o prind, dar valul jucăuş mi-o smulge din mână şi o duce în larg. Privirea ţintuită spre cele două puncte negre mi-este din nou distrasă de sunetul sticlei pe nisip, încerc să o prind, dar eşec din nou. Dacă e un mesaj de ajutor trimis de unul dintre echipaje? Mă simţeam total neputincioasă.

Pentru prima data aş fi dorit să-i pot vorbi mării, s-o rog să intervină, să-i ajute pe cei aflaţi în primejdie. M-am uitat cu mare atenţie şi am văzut cum marea încerca să-i oprească pe piraţii pregătiţi să prade celălalt punct negru, adică cealaltă corabie. Faţa mi s-a luminat de fericire: marea mi-a înţeles dorinţa, a simţit trăirile mele!

Stăteam acolo şi mă gândeam cum ar fi dacă aş mai rămâne să ascult alte poveşti ale mării, să comunicîn chip tainic cu ea. Sentimentele erau amestecate de încântare, uimire, bucurie, dar şi de tristeţe că marea a asistat neputincioasă la atâtea fărădelegi, că uneori, lacomă, şi-a luat tributul ei, pentru că nu a fost nimeni să-i vorbească. Un glas cunoscut m-a trezit din starea de visare, era mama care mă chema să ne întoarcem la hotel, deoarece întunericul s-a lăsat pe nesimţite. “

Astfel, un tablou, marea, poate fi prilej de visare, de reconstituire a unor evenimente, sau poate fi doar un loc unde copiii merg în vacanţă altături de părinţi. Indiferent din ce perspectivă este privită, fiecare situaţie presupune muncă, deşi, uneori, tindem să privim superficial anumite texte, uitând că nu toţi copiii pot să vadă dincolo de linie şi culoare, dar şi ei, alături de profesorii lor, muncesc să ajungă la acest stadiu care pentru ei înseamnă performanţă.

Articol

JOCUL SI CULORILE TOAMNEI

Prof. Înv. Preșcolar: Tușinean Gabriela Ioana
Grădinița cu Program Prelungit, Nr. 46,
Structura ,Grădinița cu Program Prelungit, nr 24.
Oradea

Jocul este ocupația preferată și cea mai captivantă pentru copii. Jocul, prietenul nelipsit al copilului, reprezintă pentru perioada preșcolară principala activitate, o formă de manifestare fără bariere, o activitate care îi reunește pe copii și în același timp îi reprezintă.

Pe parcursul jocului copilul, acționează asupra obiectelor din jur, cunoaște realitatea, își satisface nevoia de mișcare, dobândește încredere în forțele proprii, își îmbogățește cunoștințele. Manifestându-și dorința de a participa la viața și activitatea celor din jur, copilul își asumă rolul de adult, reproducând activitatea și raporturile lui cu ceilalți. Prin joc copilul își satisface nevoile prezente și pregătește viitorul.

În grădiniță jocul este activitatea de bază și se regăsește în toate ariile de activitate, realizând procesul de învățare într-un mod activ, antrenant și ușor de asimilat de către copil. El contribuie, prin conținutul său, la dezvoltarea intelectului, având importante funcții instructiv-educative.

Când copilul se joacă cu alți copii el învață să respecte reguli și algoritmi ce constituie temeiul conformării la normele de comportare socială, morală; învață să împartă jucăriile cu ceilalți copii, să colaboreze, să dezvolte spirit de echipă, să comunice. Prin urmare, devine mai sociabil, mai tolerant, mai atent la dorințele și sugestiile celorlalți.

Jocul este forma fundamentală de activitate în copilăria timpurie și forma de învățare cu importanță decisivă pentru dezvoltarea și educația copilului, este activitatea pe care se sprijină atât rutinele cât și tranzițiile și cu atât mai mult activitățile de învățare.

Având în vedere cele de mai sus, se poate afirma că proiectarea activității didactice constituie premisa și condiția necesară pentru realizarea unui demers didactic eficient. Proiectarea activității didactice este determinată de cerința creșterii calității și eficienței instruirii, orice activitate trebuie să fie eficientă și este cu atât mai eficientă cu cât este proiectată mai bine.

Toamna este anotimpul perfect pentru a descoperii culorile prin joc.

CALITATEA IN EDUCAȚIE

Văcăruș Anca, Școala Gimnazială "Aurel Vlaicu" Fetești

"Calitatea înseamnă să faci ceea ce trebuie chiar și atunci când nu te vede nimeni."

Ce înseamnă "calitate …..în educație"? Cred că pentru a putea da un răspuns la această întrebare ar trebui să știm ce înseamnă "calitate"…….

Conform Dex-ului, una din definițiile pentru "Calitate" este : "totalitatea însușirilor esențiale care determină un fenomen și care, schimbându-se prin salturi în urma acumulărilor cantitative, dau naștere altui fenomen cu trăsături esențiale superioare primului" .

Pornind de la această idee, calitatea în educație ar putea fi explicată intr-o multitudine de însușiri în variate moduri. Dacă ar trebui să explic într-un sigur mod … aș spune că ….. prin oameni. Oamenii care dau valoare . Copiilor. Școlii. Viitorului. Acei oameni care vin cu drag la școală. Care se scoală de dimineață și vin la școală cu zâmbetul de buze . Acei oameni care își privesc elevii în ochi când le vorbesc. Pentru că ochii reprezintă poarta sufletului și doar prin ei un om care își iubește profesia poate vedea dincolo de aparențele adeseori înșelătoare ale atitudinii și comportamentului copiilor. Oamenii care nu au profesia de dascăl ,ci menirea de dascal.

Profesorul de calitate este un om asumat. Nu are nevoie de altcineva care să îi spună ….acum zâmbești , acum ești serios, acum ești dur, acum dai teme, acum nu. Pntru că el știe să citească elevul din fața lui. Stie ce are nevoie acel copil . Stie să descopere. Apoi intră și iese din viețile și sufletele elevilor fără drame teatrale. Pătrunde ușor, niciodată nu intră cu bocancii murdari de noroi, se descalță și pășește pe partea carosabilă a sufletului lor . Si totuși mereu lasă urme.

Calitatea în educație poate fi făcută doar de oamenii implicați trup și suflet. De oamenii care iubesc copiii , vorbesc și se poartă cu elevii lor ca și cum ar fi proprii lor copii,așa cum ar vrea să le vorbească alți profesori propriilor lor copii. De oamenii care nu se dau înapoi din a face ceva pentru copii fără a aștepta ceva în schimb. Nici laude din partea părinților, a directorului sau a colegilor. Dar cel al cărui inimă se va topi când peste ani, elevul se va întâlni cu el și va spune…Multumesc,domnule profesor! Ei au mereu în minte și inimă cutiuța cu amintiri despre acel copil.

Profesorul de calitate este un om bine pregătit și în consecință va știi mereu ce are de făcut pentru că nu se oprește din învățat.. Ochii copiilor ațintiți spre el îl onorează și îl obligă. Este nevoie să se prezinte în fața copilului bine pregătit . Să stie să răspundă întrebărilor. Pentru că un copil știe să întrebe uneori cele mai grele întrebări.

Un profesor de calitate este sincer. El va recunoaște oricând dacă este ceva ce nu știe. Si în fața copiilor. El își cere scuze. Si în fața copiilor. El respectă. Și pentru asta este respectat. Nu vom întâlni nicăieri absențe la ora unui profesor de calitate. Are un fel aparte de a fi. De a jongla cu metodele astfel încât niciun copil să nu se plictisească. Fiecare copil să fie valorizat. Să îi arate la ce e bun și nu la ce nu e bun. Să îl facă să vrea mai mult . Să fie mai bun. Să gândească. Să viseze. Să il facă sa progreseze. Să transforme ,"în urma acumulărilor cantitative " de informații , copilul de ieri , în unul "cu trăsături esențiale superioare primului". Asta înseamnă calitate.

Calitate în educație înseamnă profesori.Cu pregătire,dragoste față de copii, disponibilitate, dăruire. Oameni.

"Dacă vrei să construiești un vapor să nu începi prin a-i trimite pe oameni după lemne, cuie,unelte, sfori și alte material. Învață-i întâi sa tânjească după marea îndepărtată, nesfârștită. "

COMPOZIȚIA CHIMICĂ A VINURILOR

Prof.Luminița-Adriana Vârva , Colegiul Ortodox"Mitropolitul Nicolae Colan", Cluj-Napoca

Vinul reprezintă una dintre băuturile alcoolice cele mai raspândite, satisfăcând cerințele generale ale unui aliment, consumat în anumite cantități și în anumite condiții astfel, un litru de vin, cu o tărie alcoolică de 9-10°, aduce în bilanțul energetic circa 600-700 calorii, ceea ce reprezintă circa 25% din necesarul zilnic de calorii ai organismului omenesc. Caloriile produse de vin se datoresc aproape în totalitate alcoolului etilic (1 g de alcool etilic produce cca. 7 calorii).

Spre deosebire de alte alimente (zaharuri, grăsimi, proteine etc.), alcoolul nu constituie o sursă directă de energie la nivelul muşchilor, aportul său energetic se bazează pe fenomene respiratorii care au loc la nivel celular. Alcoolul din vin are o acțiune pozitivă asupra metabolismului proteinelor, glucidelor si lipidelor.

Obţinerea vinului este un proces de lungă durată, care necesită o îngrijire deosebită, începând de la recoltarea strugurilor şi până la învechirea, condiţionarea şi îmbutelierea produsului. Considerat al doilea fluid "dupa sânge" din punctul de vedere al complexităţii compoziţiei sale, vinul conţine în medie 85% apă, 12% alcool şi, în limita celor trei procente rămase, alte 1.000 de elemente.

Vinul are o compoziţie chimică cu mult mai complexă decât celelalte băuturi alcoolice fiind un mediu complex alcătuit din peste 500 de componente ce se găsesc sub diferite stări (molecule nedisociate, ioni, macromolecule, gaze).Compoziţia fizico- chimică este dependentă de: soi, condiţiile pedoclimatice, gradul de maturare şi starea de sănătate a strugurilor, condiţiile de obţinere şi de păstrare, vârsta etc.

O bună parte din substanţele care intră în compoziţia sa provin din struguri, o altă parte se formeaza în timpul fermentaţiei alcoolice, iar alta în cursul învechirii sale.

Unele din aceste substanţe sunt componente normale ale vinurilor, altele apar în mod accidental datorită vinificării sau conservării defectuoase, a adaosurilor frauduloase etc. În afară de alcool etilic, vinul mai conține importante cantităţi de acizi, zaharuri, substanțe minerale, vitamine, enzime, care îndeplinesc în organism un rol important din punct de vedere alimentar si fiziologic și materii tanoide, colorante, aromate etc., Tabel 1.

Tabelul 1/ Compoziția chimică a vinului (Banu, 2009)

Grupa de produse *Product groups*	**Componenta din grupa** *Group components*	**Cantitate-limite** *Quality and limits*	**Proveniența** *Origin*
Apa	-	700-900g/l	Struguri
Alcooli	Alcool etilic	7-17%volume	Fermentare must
	Alcool metilic	0-0,2g/l	Fermentare must
	Alcooli superiori si aromatici	0,15-0,5g/l	Fermentare must
Acizi	Tartric	2-6g/l	Struguri,adaos
	Malic	1-6g/l	Struguri
	Citric	Urme-0,4g/l	Struguri,adaos
	Lactic	Urme-2g/l	Fermentare must
	Succinic	Urme-1g/l	Fermentare must
	Acetic	Urme-0,5g/l	Fermentare must
Glicerol	-	5-15g/l	Fermentare must
Zaharuri	Glucoza, fructoza	0-100g/l	Struguri
Aldehide	Acetica	Urme-0,1g/l	Fermentare must,păstrare vin
Compusi fenolici	Tanin si alte substante colorate	0,2-0,5g/l	Struguri
Substante azotoase	Protide,NH3	0,6-2,4g/l	Struguri
Substante minerale	K,Ca,Na,Cu,Fe	Urme-1,5g/l	Struguri,impuritati din contaminari
Substante odorante	Terpene,esteri acetali,fenoli	Urme	Struguri,fermentare must,pastrare vin

Alcoolii sunt compuși care se întâlnesc în cantitatea cea mai mare în vin, sursa primară fiind fermentația alcoolică. Etanolul se poate acumula până la 14-15%, având rol crucial în stabilitatea, maturarea și proprietățile senzoriale ale vinului. Concentrații mai mari se pot obține prin adăugare de zahăr înainte de începerea fermentării. Factorii care influențează producerea etanolului sunt: conținutul de zahăr, temperatura și tulpinile de drojdii. Împreună cu alți alcooli, etanolul reacționează încet cu acizii organici producând esteri, concentrația lui influențând direct stabilitatea esterilor formați.

Cantitatea mica de alcool metilic care se găsește în vin provine de la desfacerea enzimatică a pectinelor.

Hexanoli întâlniți în cantități nesemnificative produc aroma vegetală, ierboasă în unele vinuri. Dintre dioli cel mai întâlnit este 2,3-butandiolul, iar cel mai important poliol este glicerolul.

Componentele zaharice conferă vinului gust dulce, moliciune și suplețe care nu se datorează în exclusivitate zaharurilor ci și prezenței altor componente cu gust dulce cum ar fi polialcoolii. Glicerolul este componenta cea mai abundentă în vin după etanol, 5-20g/l formându-se în prima perioadă a fermentației alcoolice. Zaharurile prezente aparțin hexozelor(glucoza și fructoza) și pentozelor(arabinoză și xiloză).

Acizi organici sunt compușii responsabili pentru gustul acru și au o influență mare în stabilitatea vinului, culoare și pH. Dintre aceștia cei mai importanți sunt prezentați în tabelul 1. Majoritatea acestor componenți se găsesc în stare liberă și reprezintă aciditatea totală. În cantități mici se întâlnesc și alți acizi glucoronic, gluconic proveniți din oxidarea enzimatică a glucozei din struguri.

În cantități mici se întâlnesc și alți acizi glucoronic, gluconic proveniți din oxidarea enzimatică a glucozei din struguri.

Compușii fenolici sunt o clasă de compuși importantă pentru caracteristicile, calitatea strugurilor și a vinului, provin din lăstarii și boabele de strugure, produși ai metabolismului drojdiilor și corespund la cinci grupe de substanțe chimice:

a. Antociani, coloranți roșii;
b. Flavone, de culoare galbenă prezente în cantități mici;
c. Esterii acidului cinamic și benzoic;
d. Taninuri hidrolizabile;
e. Taninuri pirogalice.

Aceștia influențează, din punct de vedere oenologic, în special, culoarea, astringența, amăreala, claritatea, precum și procesul de brunificare (Robichaud și Noble,1990; Cheynier și Ricardo da Silva,1991; Pérez Lamela și col.,2007).

Compușii azotați includ forme anorganice cum sunt amoniacul și nitrații, dar și forme organice ca :amine, amide, aminoacizi, pirazine, baze azotate, pirimidine, proteine și acizi nucleici.

Elementele minerale ale vinului provin din sărurile acizilor minerali și a unor acizi organici. Conțin aproximativ 1,3-4 g de astfel de substanțe.În vin se întâlnesc și alte componente minerale (oligoelemente) ca: fluor, siliciu, iod, brom, bor,zinc, magneziu, plumb, cobalt, crom, nichel, etc. Investigarea elementelor minerale ale vinurilor constituie principalul mijloc de autentificare a originii geografice a vinurilor.

Pe lângă aceste minerale vinul conţine şi vitamine hidrosolubile, ca B1, B2, B5 şi B6 ('cele din acest grup intervin în funcţionarea sistemului imunitar, nervos şi menţin sănătatea pielii şi tonusul muscular), iar într-o mai mică măsură, acid folic, vitamina B12 şi vitamina C. Vinul prezintă şi alte avantaje, fiind bogat în resveratrol, cu dovedite
proprietăţi antioxidante, potrivit British Medical Journal (BMJ), cantitatea recomandată de nutriționiști este de un pahar de vin pe zi (5 mg de alcool). Proporția în care se găsesc aceste componente, stabilită prin analize de laborator, ca şi absenţa unora din componente, definesc în linii mari diferitele categorii şi tipuri de vinuri, precum şi celelalte însuşiri de calitate ale acestora, reprezentând astfel caracteristicile de bază. Compoziţia finală este foarte complexă şi variază in funcţie de arealul viticol, de tehnologia de cultură, de soi, de gradul de maturare al strugurilor, de starea lor sanitară şi de tehnologia de prelucrare folosită. Aceasta mai poate varia şi de la un an la altul, în funcție de condițiile climatice ale anului de recoltă şi cu vârsta acestuia (Antoce, 2001).

BIBLIOGRAFIE

1. **Antoce** Oana Arina,2001, *Igiena în industria vinicolă-garanţie a calităţii,*Editura Niculescu, Bucureşti
2. **Banu**,C.,2009, Tratat de industrie alimentară. Tehnologii alimentare, Editura ASAB, Bucureşti;
3. **Patic**, M., 2006, Enciclopedia viei şi vinului, Ed. Tehnică, Bucureşti
4. **Peynaud** E., 1980 – Le gout du vin. Dunod – Paris.

   Phenolics Content. Phytochemical Analysis. http://dx.doi.org/10.1002/pca.2483
5. *** Relațiile viței de vie cu factorii de mediu, http://www.horticultura-bucuresti.ro/fisiere/file/Relatiile%20vitei%20de%20vie%20cu%20mediul.pdf
6. *** Vocabularul vinului: terroir, 2014, în publicația online Wine Story

Rolul dezvoltării competențelor în educație și în viața de zi cu zi

Vaszi Szimoentta-Zsófia, profesor de matematică
Școala Gimnazială „Köllő Miklós”, Ciumani

Lumea se schimbă! Nimic nu mai e ca înainte! „Pe vremea noastră, lucrurile erau altfel!” – auzim zi de zi de la generațiile mai în vârstă. Și, într-adevăr, au dreptate, multe lucruri erau diferite. Posibilitățile în muncă, în călătorii, în transport, în recreere, în sport, în știință și în multe alte domenii erau diferite. Dar apare întrebarea: chiar totul e diferit? S-a schimbat totul? S-a modernizat totul?
Ca profesor, aș răspunde imediat că nu, nu totul s-a schimbat. Să ne uităm în jurul educației! Nu s-a schimbat programa școlară, manualele în multe cazuri nu s-au schimbat, nici echipamentele școlilor nu s-au schimbat. Echipamentele educaționale s-au extins în puține locuri – uneori poate doar cu un calculator și un proiector. Și totuși, există ceva care s-a schimbat: copiii.
Dar copiii nu s-au schimbat doar în ceea ce privește cunoștințele tehnologice și abilitățile sociale, ci și în ceea ce privește adaptarea la viața de zi cu zi. Și ce facem noi? Îi educăm la fel ca generațiile anterioare, care erau complet diferite în toate privințele. Totuși, acum ar fi momentul să schimbăm ceva.

Dacă lucrăm în construcții și primim diferite tipuri de lemn, le prelucrăm în funcție de caracteristicile lemnului, deși fiecare tip de lemn necesită o abordare diferită. Atunci de ce nu facem același lucru în educație? De ce predăm așa cum am fost noi sau părinții noștri învățați?

„The fact is that given the challenges we face, education doesn’t need to be reformed — it needs to be transformed.” (Sir Ken Robinson) – adică: Educația nu trebuie doar reformată; trebuie transformată.

Educația bazată pe competențe și provocările ei

De ce sunt de acord cu acest citat? Sistemul nostru de educație actual este bazat pe competențe, sau cel puțin așa ar trebui să fie. Dar dacă luăm în mână un manual de matematică din școala generală sau un subiect de examen, ce vedem în el? Vedem că este destul de puțin în concordanță cu viața de zi cu zi. De exemplu, „Maria are o grădină în formă de trapez

dreptunghic...” – și de aici ne întoarcem la matematica „uscată”. Copiii nu înțeleg de ce trebuie să învețe aceste lucruri sau unde ar putea să le folosească în viața de zi cu zi.

Există popoare care nu folosesc deloc matematica, nici măcar cifrele. Nici bani nu au, așa că fac comerț prin schimb. Cum construiesc? Desfac construcțiile vechi pentru a găsi materiale de dimensiuni similare pentru a le folosi la construcțiile noi. Și trăiesc? Da. Au nevoie de matematică? Nu simt lipsa ei. Trăiesc bine? Conform propriilor nevoi. Noi am putea trăi așa? Cred că pot spune cu încredere că nu, nu am putea. Noi măsurăm totul în cifre, facem statistici din orice, așa cum citim și în cartea Micul Prinț:

„Oamenilor mari le plac cifrele. Când le povestești despre un nou prieten, nu te întreabă niciodată despre lucruri esențiale. Nu te întreabă: 'Ce ton are vocea lui? Care sunt jocurile sale preferate? Colectează fluturi?' În schimb, ei te întreabă: 'Câți ani are? Câți frați are? Cât cântărește? Cât câștigă tatăl lui?' Doar prin aceste cifre își închipuie că îl cunosc.”

Noi am crescut într-o societate în care folosirea cifrelor este indispensabilă. Măsurăm și calculăm totul. Dacă matematica este prezentă în toate, de ce nu reușim să o predăm în așa fel încât să fie utilă în viața de zi cu zi? De ce adulții spun adesea: „Nu știam nimic la matematică, dar nici nu mi-a trebuit vreodată”?
M-am gândit mult la asta, și apoi am realizat că nu simt utilitatea matematicii pentru că nu știu cât de mult le-ar simplifica viața dacă ar avea mai multe cunoștințe matematice. Nu știu nici măcar că lucrurile ar putea fi mai simple, mai clare și mai rapide dacă ar ști puțină matematică.

Lipsa abilităților practice și a experienței de zi cu zi

Cum își dă seama cineva că ceva este util și important? Dacă vede oameni care îl folosesc și care le arată cum poate fi folosit acest lucru în mod practic. Cine ar trebui să arate acest lucru? Aceste lucruri pot fi învățate la anumite locuri de muncă, dar gândiți-vă: dacă angajatul învață acolo, atunci începe deja cu un handicap în cariera sa!
Cei care s-au născut în a doua jumătate a secolului XX sunt mult mai practici, au o perspectivă mai bună asupra lucrurilor, rezolvă problemele mai repede decât cei născuți spre sfârșitul secolului XX. De ce este așa? Generațiile mai în vârstă au muncit mult mai mult acasă, au ajutat mult mai mult părinții lor, așa că au înțeles mai repede multe obstacole de natură cotidiană. În schimb, tinerii adulți de astăzi și cei care vin după ei, iau parte mai puțin la sarcinile de zi cu zi. Nu mai meșteresc, nu mai găuresc, nu mai cioplesc, ceea ce reduce mult, de exemplu,

capacitatea de rezolvare a problemelor, gândirea logică și chiar și percepția spațială este mai slabă.

Rolul școlii în dezvoltarea competențelor

Așadar, unde se vor dezvolta aceste abilități menționate mai sus? Dacă nu acasă și nici mai târziu la locul de muncă, atunci singura opțiune rămasă este școala. Dar școala se ocupă în prezent de acest aspect? Da, până la grădina în formă de trapez dreptunghic, da, dar dincolo de asta, nu prea.
Consider că este important să atribuim și să realizăm sarcini, proiecte, lucrări de grup, atât la școală, cât și acasă, care conțin activități practice. Acestea îi forțează pe copii să țină în mâini ceva mai mult decât un caiet și un creion. Cred că ar fi nevoie de o astfel de bază, astfel încât, mai târziu, lucrurile mai complexe să devină clare pentru ei.

Matematica este o materie frumoasă, păcat că nu o putem preda astfel încât și alții să o vadă frumoasă. Cu toate acestea, dacă reușim să învățăm elevii cunoștințe practice, aplicabile în viața de zi cu zi, nu doar matematica, ci întreaga educație poate deveni mai eficientă și mai plăcută pentru ei.

Bibliografie:

📖 Un café avec Archiméde, Stefan Buijsman, De Bezkge Bij, Amsterdam, [2018]

Istoria ecuațiilor

Matematica este modelul care leagă toate celelalte științe, cu implicații în mai toate domeniile. Astfel, semnificația și importanța teoretică și practică a matematicii a crescut continuu, devenind unul dintre principalele obiecte de instruire, având incontestabile valențe formative.

Teoria ecuațiilor ocupă un loc important în matematică și reprezintă un subiect tratat de mai toți matematicienii, prin multitudinea problemelor pe care le abordează.

Ecuațiile, ca parte importantă a matematicii, au jucat și vor juca un rol deosebit de important în crearea lumii de azi, de la cartografie la navigația prin satelit, de la descoperirea noilor teritorii până la explorarea întregului Univers.

Cursul istoriei a fost direcționat în multe rânduri de câte o ecuație, acestea reprezentând un element primar al civilizației noastre timp de mii de ani. Influența ecuațiilor a fost mereu prezentă, indiferent dacă a fost sau nu sesizată.

Încă din timpuri îndepărtate, oamenii au folosit ecuațiile pentru a-și ușura munca cât maim ult posobil. Algebra egipteană se baza pe probleme practice care în ziua de azi se pot transforma în ecuaţii de gradul I sau de gradul II. Acestea au fost descoperite în două texte vechi, denumite papirusul Rhind și papirusul de la Moscova.

În Grecia antică, noțiunile matematice erau formulate riguros și demonstrate. Diofant reducea enunţurile complicate, care astăzi se exprimă prin sisteme liniare cu un număr mare de ecuaţii și de necunoscute, la operaţii aritmetice ce aveau o singură necunoscută. De asemenea el rezolva ecuaţii de forma $ax + by = c$, denumite ecuaţii diofantice. Rezolvarea se făcea cu valori întregi particulare ale coeficienţilor, și soluţia nu se obţinea prin încercări ci prin raţionamente aritmetice. Folosind o idee propusă de Arhimede pentru ecuaţii de forma $y^2 = ax^2 + 1$ în mulţimea numerelor întregi, Diofant a rezolvat ecuaţii de forma $y^2 = ax^2 + bx + c$ în mulţimea numerelor raționale.

În școala lui Pitagora a fost pusă problema rezolvării ecuaţiei pitagorice $x^2 + y^2 = z^2$. Se cunoștea ca soluţie a acestei ecuaţii $x = 2p + 1$, $y = 2p^2 + 2p$, $z = 2p^2 + 2p + 1$.
Mai târziu s-a dat soluţia generală a acestei ecuaţii, sub forma $x = k(a^2 - b^2)$, $y = 2abk$, $z = k(a^2 + b^2)$.

De asemenea în vechile texte chinezești, ca de exemplu "Matematica în nouă cărţi", apar probleme ce se pot rezolva prin ecuaţii de gradul II, în diferite lucrări găsindu-se probleme

care duc la ecuaţii de gradul III. Ţu Ciun Ciji vrea să determine un triunghi dreptunghic cunoscând aria și diferenţa dintre ipotenuză și o catetă, $xy=p=706\frac{1}{5}$, $\sqrt{x^2+y^2}-x=q=3\frac{c}{1}$, relaţii ce ne conduc la ecuaţia $2x^3+q^2x=\frac{p^2}{q}$.

O contribuţie important au adus și arabii. Aceștia au impus reguli care au facilitat rezolvarea ecuaţiilor. Brahmagupta a folosit simboluri pentru necunoscute, operaţii și a precizat o regulă algebrică de rezolvare a ecuaţiei de gradul II. Al Horezmi a dat reguli de trecere a termenilor dintr-o parte în alta, procedeu numit al jabr, de unde a venit numele disciplinei algebra, și de reducere a termenilor asemenea ca și simplificarea întregii ecuaţii cu un număr, ca să aducă ecuaţiile de gradul I și II, la forme canonice, cu coeficienţi pozitivi și cel puţin o rădăcină pozitivă (după aceea aplica regula de rezolvare a cazului respectiv). Tot el aducea toate ecuaţiile de gradul II la una din formele normale $ax^2=b$ $bx=c$, $ax^2=bx$, $ax^2+bx=c$, $ax^2+c=bx$, $ax^2=bx+c$ cu a,b,c pozitive și aplica regula de rezolvare, în fiecare caz, alta. Reducerea ecuaţiei la aceste tipuri este partea originală, semnificativă, a operei lui Horezmi. Baskara a continuat să dezvolte notaţia simbolică și totodată a precizat că uneori ecuaţia de gradul II are două rădăcini. Bineînţeles se referea la cele pozitive. Prin intermediul unor artificii el rezolva unele ecuaţii de grad superior.

O contribuție majoră adusă în studiul ecuațiilor algebrice o au și marii matematicieni ca Euler și Lagrange. Lagrange a avut idea de a reduce rezolvarea ecuației algebrice la un șir de ecuaţii mai simple (ecuații rezolvente). În 1813, A. Ruffini și apoi în 1827, N.H.Abel au demonstrat că pentru ecuațiile de grad mai mare sau egal cu cinci nu pot fi date formule de calcul cu radicali. În 1830, E.Galois a anunțat condițiile necesare și suficiente ca o ecuație să poată fi rezolvată prin radicali, teorie care este cunoscută sub denumirea de „Teoria lui Galois”, și care a dus la întreaga dezvoltare a algebrei sub forma sa modernă.

Ian Stewart povestește în cartea sa “17 ecuații care au schimbat lumea” o anecdotă : “ În epoca victoriană Michael Faraday demonstra legăturile dintre magnetism și electricitate audienței de la Royal Institution din Londra, transformând observațiile experimentale și legile empirice ale magnetismului și electricității intr-un sistem de ecuații ale electromagnetismului. Printre numeroasele lor consecințe s-au numărat radioul, radarul și televiziunea. Se zice că prim-ministrul William Gladstone a întrebat dacă din asta ar putea rezulta vreo utilitate practică. Se spune că Faraday i-ar fi replicat – Într-o zi le veți impozita ! “

Şi matematicienii români au contribuit la dezvoltarea ecuaţiilor algebrice, prin găsirea unor metode originale de rezolvare a acestora. Amintim de Marius Iosifescu, Nicolae Mihăileanu,

Teodor Angheluţă şi Petre Sergescu, care au efectuat studii ce au fost publicate în diferite reviste de specialitate cum ar fi Gazeta Matematică, Revista de matematică din Timișoara și Matematica din Cluj.

Ecuaţiile algebrice au un rol deosebit în introducerea și dezvoltarea diferitelor tipuri de numere. Prin intermediul ecuaţiilor au apărut numerele negative, radicalii și numerele complexe. Folosind ecuațiile se realizează modelarea matematică a unor situații – problemă din cotidian. Aproape orice fenomen pe care ne propunem să il studiem are variabile și astfel, studierea și modelarea acestuia ne conduce de cele mai multe ori la rezolvarea unor ecuații.

Toate acestea arată că ecuaţiile au un loc privilegiat în viaţa fiecăruia, atât în perioada şcolară cât şi în afara ei.

BIBLIOGRAFIE

- Beju A.E., Beju I., *Compendiu de matematică*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1983
- Dinulescu C., Săvulescu B., *Sinteze de algebră*, EDP, București, 1983
- Ganga Mircea , *Ecuații şi inecuații,* Ploieşti, Editura Mathpress, 1988
- Gheordunescu Căprioară D., *Studiul obstacolelor şi al erorilor îndidactica modernă. Particularizări pentru matematica din gimnaziu*, Teză de doctorat (Rezumat), Universitatea din Bucureşti, 2010
- Georgescu-Buzău Eremia, Onofraș Eugen, *Metode de rezolvare a problemelor de matematică în liceu*, EPD, București, 1983
- Năstăsescu., Niță C., *Teoria calitativă a ecuațiilor algebrice,* Bucureşti, Editura Tehnică, 1979
- Panaitopol L., Drăghicescu I.C., *Polinoame şi ecuații algebrice,* Editura Albatros, Bucureşti, 1980
- Stewart Ian, *17 ecuații care au schimbat lumea,* Ed.Paralela 45
- Trandafir Rodica, Leonte Alexandru, *Principii şi structuri fundamentale în matematica de liceu*, Ed. Albatros, București, 1982
- *Recreații matematice* http://recreatiimatematice.ro/, Societatea de Științe Matematice din RSR, Filiala Iași, *Preocupări matematice*, 1973

Autor: Prof.Verman Ioana
Școala Gimnazială "Daniela Cuciuc", Piatra Neamț

COMPATIBILITATEA MENIRII PROFESORULUI DE EDUCAȚIE MUZICALĂ CU CEA A DIRIJORULUI DE COR

Prof. VESCAN, Gabriela Mihaela

Colegiul Național "Samuil Vulcan", Beiuș

Semnificația termenului de dirijor este revelatoare : *chef* în franceză, sau *dirigent* în germană și reprezintă un raport de la superior la subordonat implicând, fără îndoială, conducere din partea unuia cu prercădere. În engleză îi spunem *conductor* find puțin mai ambiguu pentru ca nu este vorba atât despre a comanda, cât despre a conduce, cu alte cuvinte, a ghida prin partitură și a face în așa fel încât toată lumea să ajungă la finalitatea scontată. În cele ce urmează însă ne vom indrepta atenția spre sensurile date de limba română acestui complex cuvânt!

Postura de dirijor de cor este un aspect esențial ce trebuie avut in vedere în pregătirea și formarea profesorului de educație muzicală, deoarece îmbină pregătirea teoretică muzicală şi de cultură generală cu practica artistică. Totodată, acest rol de a conduce un ansamblu coral, este extrem de benefic în conturarea personalității de ansamblu deoarece dezvoltă capacităţi proprii de cunoaştere, înţelegere şi interpretare a muzicii, contribuind astfel la punerea bazelor experienţei complexe pe care o reclamă activitatea pedagogică şi artistică.

Pregătirea profesorilor de educație muzicală ca viitori dirijori de cor se realizează în mod aparte prin cursul de Dirijat coral, o disciplină de sinteză cu o tematică specifică şi o metodică proprie. Se transmit astfel studenţilor diferite cunoştinţe legate de gestica și mimica actului dirijoral şi le formează deprinderi în legătură cu: tehnica de învăţare și abordare a partiturii corale.

Ce presupune tehnica mijloacelor de exprimare dirijorală?? Nimic altceva decât principii de organizare şi educare a formaţiei corale sau, mai concret se referă la tehnica de lucru a dirijorului cu ansamblu coral, pentru realizarea artistică a lucrărilor muzicale, în repetiţii şi concerte.

La baza formării şi educării profesorului de educație muzicală, ca viitor dirijor de cor stau mai multe aspecte ce trebuie avute în vedere. Îm primul rând ne referim la trăsăturile personalităţii dirijorului precum: temperamentul, educaţia, experienţa, idealul, caracterul. Ne canalizăm atenția apoi spre deprinderea studiului individual, datul ereditar şi experienţa în cadrul căreia se manifestă şi creativitatea și, desigur interacţiunea eu-lui dirijorului cu mediul, adică membrii corului.

Orele de dirijat si ansamblu coral din cadrul facultății sunt esențiale pentru educarea şi formarea treptată a viitorului dirijor de cor . Pentru a putea iniția, organiza și conduce o formație corală, studentul-dirijor trebuie să posede o multitudine de laturi-calități ce se vor transforma mai apoi în depinderi specifice. Vocaţia, talentul, dar și muzicalitatea, (auz muzical, simţ ritmic, memoria muzicală, imaginaţia artistică, sensibilitatea, inteligenţa muzicală) precum și însuşiri psihice care se dezvoltă odată cu experienta dirijorală sunt aptitidinile pe care dirijorul de ansamblu coral ar trebui să le întruchipeze în sine.

Prestigiul unui dirijor se câștigă prin aptitudini, cunostinţe dar mai ales prin comportament. Rolul dirijorului, în special cel de pedagog, organizator, manager, educator estetic, este acela de a forma instrumentul coral şi de al ridica la rang de artă, folosindu-se de de o paletă cât mai variată de mijloace de expresie obținute prin tehnică. Dacă dirijorul în epoca contemporană a devenit artist, dirijorul-profesorde muzică e considerat mai mult de atât și anume un artist care modelează și caractere, formează adevărate vlăstare de personalități.

În procesul conducerii unei formații corale, dirijorul de cor de copii, este vazut in primul rând ca profesor pedagog prin excelență care are menirea de a asigura unitatea în domeniul interpretării (tehnica şi expresia) dar şi unitatea în ceea ce privește perfectionarea nivelului general al colectivului Personalitatea dirijorului se compune din 2 laturi: conţinutul ereditar şi experienţa. Formarea unui student, viitor dirijor şi profesor de muzică se va face în concordanţă atât cu cerinţele obiective ale societăţii, cât şi cu cele ale individului, educaţia desfăşurându-se în mod conştient, conform unui scop stabilit în prealabil.

Urmărind un sens intenţional şi o finalitate bine conturată, educația conștientă a viitorului dirijor și profesor de educație muzicală se va face bilateral: atât din exterior, prin percepţia auditivă a unui sunet deja format, creând în acest fel memoria, condiţionarea prin obişnuinţă, cât şi din interior, prin autoeducaţie, prin autocrearea mentală, sensibilizarea nervoasă personală. Dacă educația din exterior este simplu de explicat, cea din interior este mult mai profundă pentru că se referă în primul rând la autocontrol, acea capacitate umană datorită căreia noi ne putem comporta firesc, indiferent de natura situaţională trăită. Autocontrolul nu este o capacitate înnăscută, ci dobândită prin eforturi susţinute, printr-o armonizare a instinctelor şi a subconștientului.

Binomul dirijor-ansamblu, este vital. Sunt esențiale procedeele de lucru cu ansamblul coral cu impact direct asupra conducerii efective a acestuia în vederea transpunerii auditive a partiturii muzicale. Personalitatea dirijorului este disciplinată de pregătirea pedagogică ce îi

îmbunătăţeşte metoda şi stilul de lucru cu corul, ajungând să menționăm chiar de idea de măiestrie pedogigcă.

Ce intelegem prin măiestrie pedagogică? Vorbim despre acea capacitate de a organiza şi desfăşura procesul de educaţie, conducere şi instruire a ansamblului astfel încât să se asigure cele mai eficiente rezultate. De menționat, că nu este vorba despre însuşiri înnăscute ci despre rezultatul unei activităţi de pregătire teoretică şi practică, de asimilare a cunoştinţelor de specialitate şi de cultură generală, de pedagogie şi psihologie, de formare a unor priceperi şi deprinderi practice.

Pentru a-și etala maiestria pedagogică, profesorul de muzică-dirijor de cor va trebui să ştie să aleagă explicaţiile cele mai potrivite în timpul repetițiilor, să folosească metodele cele mai adecvate puterii de înţelegere a ansamblului ținând cont și de nivelul de pregătire generală şi artistică. El trebuie să își stabilească cele mai reale obiective de atins, să constientizeze ce are de făcut în fiecare moment, să își imagineze și anticipeze etapele desfăşurării procesului de parcurgere pentru asimilareaunei lucrări muzicale.

Măestria pedagogică implică şi capacitatea de a analiza critic munca şi atitudinea proprie. Metodele alese pentru instruirea ansamblului coral trebuie utilizate adecvat, în mod creator, în funcţie de particularităţile de vârstă, de priceperile şi deprinderile muzicale ale colectivului, dar și în funcţie de modul de gândire şi înţelegere a membrilor grupului vocal.

Există o legătură foarte strânsă între exercitarea dirijatului şi activitatea de profesor-pedagog. Pasiunea pentru artă, simţul măsurii, capacitatea de a acţiona în repetiţii ţinând cont de caracteristicile psihice ale fiecărui corist şi de posibilitățile subiective în care se desfăşoară repetiţie după repetiție dar şi ataşamentul faţă degrup, optimismul, capacitatea de a oferi colectivului acea energie care să depăşească oboseala, plictiseala, monotonia si plafonarea conduc garantat spre success. Rolul dirijorului modern creşte în domeniul creaţiei artistice, în modul cum ştie să deslușească și să dea valoare unei lucrări muzicale. De altfel, are si menirea de a constitui programe şi repertorii echilibrate, variate, potrivite evenimentului și momentului în care sunt prezentate în public.

FOLOSIREA EFICIENTĂ A JOCULUI ÎN EDUCAREA ELEVILOR CU CES

Prof.Înv.Primar: Vlad Cristina Simona

Școala Gimnazială Nr.11 „Ștefan Octavian Iosif" Brașov

Universul copilăriei este plin de culoare și magie, de posibilități infinite, de candoare, inocență, speranța că fiecare vis poate deveni realitate. Așadar, este de datoria noastră, a adulților, să reclădim o lume a păcii, a zâmbetului curat, a realizării visurilor îndrăznețe, a speranței, a bucuriei.

Noua paradigmă educațională vizează integrarea tuturor copiilor dintr-o comunitate, inclusiv a celor cu cerințe educaționale speciale, în școală, pentru a le oferi asistență educațională de calitate și de a le satisface nevoile individuale de instruire, în medii de învățare comune.

Una dintre cele mai eficiente metode de integrare a copiilor cu cerințe educaționale speciale este jocul didactic. Jocul este forma cea mai adecvată prin care elevii pot să-și exprime propriile trăiri, idei, aptitudini. Jocurile didactice sunt cele mai utilizate și mai apreciate instrumente de învățare, intrucât ele îmbină creativ și integrativ elemente de joc și învățare propriu-zisă. Socializarea între elevi şi dezvoltarea prieteniilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învăţare, datorită schimbului de informaţii permanent. Integrarea copiilor cu dizabilități într-o echipă prin intermediul jocurilor facilitează mult experiența lor într-un mediu nou. Jocurile propuse au scopul de a educa responsabilitatea și ordinea, prin respectarea unor reguli, de a învăța cum să relaționeze cu partenerii lor de joacă într-un mod distractiv și relaxant și le dă posibilitatea de a se autocunoaște și de a descoperi lucruri noi despre ei și despre lumea care-i înconjoară. În cadrul jocurilor, diferențele și barierele de orice natură dispar și astfel copiii cu dizabilități reușesc să își depășească neputințele și frustrările.

În cele ce urmează, voi prezenta câteva jocuri cu succes în integrarea copiilor cu CES:

Jocuri de socializare

• **„Poștașul"**- este un joc iubit atât la grădiniță, cât și în clasele primare. Un copil ține o scrisoare în mână și poartă un dialog introductiv cu întregul colectiv:

-Cine este? -Poștașul! -Și ce ne aduce? -O scrisoare pentru copiii care…(mănâncă, dansează, cântă la pian, se spală pe dinți etc).

Copiii încearcă să gesticuleze cât mai bine provocarea lansată de către poștaș, iar acesta îl va alege pe următorul, în funcție de cât de bine au îndeplinit sarcina. Fiind un joc simplu, care implică

mimica, mai mult decât comunicarea, elevul cu CES se va simți în largul său, va realiza că poate face aceleași lucruri cu cei din clasa lui. Starea de bine pe care o trăiește la școală un elev este cea mai puternică armă pentru integrare și pentru obținerea succesului școlar.

• „**Deschide urechea bine!”**- probabil toată lumea cunoaște regulile simple ale acestui joc. Un elev stă pe un scaun, în fața clasei și, după ce ascultă cântecelul („Deschide urechea bine să vedem ghicești ori ba, cine te-o striga pe nume, hai ghicește, nu mai sta!”) trebuie să spună numele colegului care l-a strigat. Jocul este extrem de util pentru toți copiii care formează un nou colectiv, este o modalitate facilă de a învăța numele colegilor.

Jocuri de stimulare senzorială

Orele de muzică și mișcare; arte vizuale și abilități practice, precum și cele de joc și mișcare sunt cele mai generoase pentru includerea în programă a jocurilor senzoriale distractive pentru elevii cu CES.

*** Cursa broscuțelor**. Într-o cutie se pun două broscuțe făcute din hârtie (origami). Fiecare copil primește câte un pai de suc în care trebuie să sufle până când animăluțul său ajunge la linia de final. Activitățile care implică suflatul ajută de asemenea și la corectarea dificultăților de vorbire, pronunție a sunetelor.

*** Modelaj din aluat** Copiii amestecă făină cu apă și din aluatul rezultat pot modela animăluțe, figuri geometrice, oameni de zăpadă, etc. După uscare, își pot picta figurinele cu acuarele de apă. Similare sunt și activitățile de modelaj cu plastilină sau lut.

* Împerechează obiectele după sunet- în cutiuțe mici de plastic (gen de surpriză de ou Kinder) se ascund diverse obiecte mici: boabe de fasole, bănuți, mărgele, bomboane etc. Copiii trebuie să

agite fiecare recipient și să le potrivească după sunetul emis, două câte două.

Jocuri de autonomie personală

Numită ludoterapie, terapie ocupațională, acțiunea de stimulare a autonomiei personale se poate face și la școală, nu numai la ședintele de terapie individuală, doar că un pic altfel, împreună cu elevii tipici!

• **Astăzi ne ordonăm lucrurile!** Fiecare copil trebuie să își deseneze propriul simbol ori să-și scrie numele complet pe dulapul sau pe portofoliul personal, pe care să-l recunoască cu ușurință. Odată pe săptămână, profesorul îi îndrumă pe copii să-și ordoneze lucrările, proiectele, testele. Elevii cu CES pot învăța, prin această acțiune repetată, că toate lucrurile au

locul lor la școală, că trebuie să aibă grijă de obiectele personale.

• **Jocurile de rol**– sunt ideale pentru orice arie de dezvoltare, dar, în cazul autonomiei personale, elevii speciali pot învăța ușor principii esențiale ale vieții de zi cu zi: „De-a magazinul", „La spectacol", „În vizită la muzeu", „În excursie", „Curățenie în camera mea". Observând de fiecare dată comportamentul colegilor, imitându-l și generalizând fiecare noțiune dobândită într-o situație reală, autonomia personală va fi îmbunătățită semnificativ.

• Exerciţii perceptiv-motrice de orientare şi organizare temporală: „Mergi în ritmul dat de mine!", „Baloanele cu zilele săptămânii", „Stai pe roşu, treci pe verde!"; exerciţiu-joc de memorare a zilelor săptămânii; exerciţiu-joc de asociere a momentelor zilei cu activităţile corespunzătoare („Orarul în imagini").

Jocuri de dezvoltare cognitivă

Gândirea, memoria, atenția, motivația, creativitatea reprezintă elemente esențiale în obținerea reușitei școlare. Elevul cu CES trebuie să urmeze o programă adaptată conform cu nivelul dezvoltării sale intelectuale.

* jocuri de sinteză perceptuală în cadrul software-ului educativ (manuale digitale)

* alegerea diverselor jocuri didactice precum: jocuri cu elemente de abstractizare și generalizare, jocul omisiunilor (excluderea elementelor nepotrivite dintr-un ansamblu/ sesizarea elementelor lipsă dintr-un nsamblu); jocuri asociative („Jocul categoriilor", „Familia de animale" etc.

Exemple de jocuri care pot fi folosite în procesul de integrare a elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă sunt nenumărate; ele pot fi folosite la absolut orice materie, în pauze, în cadrul activităților extrașcolare.

Copiii cu CES au nevoie de sprijinul nostru, al tuturor, pentru a avea parte de educație. Prin educație le putem asigura dreptul la o viață mai bună, le putem oferi șansa de a fi copii capabili să-și construiască propriul drum în viață.

Bibliografie: Gherguţ, Alois, 2006, Psihopedagogia persoanelor cu cerinţe speciale, Editura Polirom, Iaşi.

Verza, E., & Paun, E. (1998). Educatia integrată a copiilor cu handicap. Unicef.

Popescu, G., & Pleșa, O. (coord). (1998). Handicap, readaptare, integrare. București: Pro Humanitate.

Vrăjmaș, T. (2001). Învăţământul integrat şi/sau incluziv pentru copiii cu cerinţe educative speciale. București: Aramis.

NOILE EDUCAȚII

prof. Mirela Vlad

Liceul ,,Gheorghe Surdu”

Marile probleme cu care se confruntă omenirea cer o rezolvare urgentă, prin folosirea celor mai eficiente mijloace şi forme de educaţie. Se consideră că abandonarea valorilor tradiţionale ale educaţiei, lipsa unui sistem axiologic de educaţie prin valori şi pentru valori şi criza de conştiinţă morală şi spirituală a adus şcoala şi educaţia în faţa imperativelor lumii contemporane.

S-a considerat că dezvoltarea nu poate fi autentică fără pace, că pacea nu poate fi autentică fără respectarea drepturilor omului şi asigurarea libertăţilor fundamentale, că, la rândul lor , aceste libertăţi şi drepturi sunt iluzorii acolo unde domneşte mizeria, foametea şi analfabetismul. Aceste evoluţii l-au condus pe Aurelio Peccei la introducerea unui nou concept, acela de *problematică a lumii contemporane.*

A. Toffler afirma că trebuie create „consilii ale viitorului” care au nevoie de planificatori profesionişti, dar şi de studenţi, de tineri care caută responsabilităţile şi le văd ca fiind aducătoare de beneficii şi satisfacţii.

Conceptul s-a impus şi este folosit astăzi în mod frecvent. El pune în lumină tocmai caracteristicile acestei problematici, care se impune atât colectivităţilor naţionale, cât şi grupurilor şi în cele din urmă persoanelor.

Viitorul educaţiei constituie o prioritate a comunităţii mondiale; naţiunile au nu numai dreptul, dar şi datoria de a se sprijini reciproc pentru ca prin educaţie, cultură şi ştiinţă să ajungă la pace, progres şi prosperitate şi nu la haos, la dezumanizare, la disperarea provocată de un mediu în continuă degradare.

Se afirmă pe bună dreptate, că unul dintre elementele definitorii ale societăţii contemporane este schimbarea. Noul mileniu în care păşim a moştenit însă multe probleme sociale, economice şi politice, care, deşi au marcat în mare măsură ultima jumătate de secol, sunt departe de a-şi fi găsit soluţiile. Dintre aceste probleme menţionăm: terorismul internaţional, rasismul, creşterea numărului săracilor, a analfabeţilor şi a şomerilor, etc.

Analfabeţi nu sunt doar cei ce nu ştiu să scrie şi să citească, ci şi cei care au deficienţe în cunoştinţele de bază, vorbindu-se de analfabetismul funcţional, iar mai nou şi de cel computerial.

Educaţia caută să contribuie la ameliorarea acestor probleme prin acţiuni specifice de prevenţie. Datorită eşuării în a găsi soluţii putem spune că educaţia se află în situaţie de criză. Prin criză se înţelege decalajul dintre rezultatele învăţământului şi aşteptările societăţii.

Impasul în care a intrat şcoala contemporană a fost provocat de trei categorii de explozii: explozia cunoştinţelor, explozia demografică şi explozia aspiraţiilor. Datorită dezvoltării ştiinţei şi tehnicii, s-a acumulat o imensă cantitate de informaţie care depăşeşte posibilităţile de asimilare oferite de tehnicile de instruire din trecut.

În vederea facilitării adaptării la schimbare, ideal este ca educaţia să asimileze direcţia, conţinutul şi ritmul dezvoltării sociale, să-şi prefigureze conţinutul în funcţie de exigenţele societăţii viitoare, să pregătească omul pentru a se adapta la schimbare, prevenindu-se sau limitându-se stresul schimbării.

Prin urmare, modul de dezvoltare a lumii contemporane este legat, în mare măsură, de modul în care educaţia poate să satisfacă cerinţele acestei dezvoltări.

Răspunsurile educaţiei se situează pe două mari planuri: unul al lărgirii ariei şi conţinuturilor educaţiei şi altul constituit din inovaţiile în conceperea şi efectuarea proceselor educative. În primul caz se impune o elaborare riguroasă a educaţiilor, iar în al doilea caz se impune problema regândirii procesului de educaţie, în privinţa orientării, dimensionării, instrumentalizării elementelor de conţinut, în vederea integrării tinerei generaţii în viaţa socială prin intermediul profesiunii.

Noile educaţii s-au impus într-un timp foarte scurt, dat fiind faptul că ele corespund unor trebuinţe de ordin sociopedagogic din ce în ce mai bine conturate.

Conţinuturile, finalităţile şi obiectivele noilor educaţii propun un demers prin care educaţia încearcă să răspundă exigenţelor lumii contemporane şi să producă o schimbare a actului educativ în favoarea educaţiei bazată pe învăţare inovatoare, societală şi adaptabilă.

Noile educaţii sunt definite la nivelul programelor şi a recomandărilor UNESCO ca răspuns la imperativele lumii contemporane. Procesul declanşat stimulează trecerea de la demersurile specifice la abordările globale, interdisciplinare şi permite aprofundarea unor probleme sociale care cer soluţii concrete: democraţia, pacea, mediul, alimentaţia, sănătatea etc. aceste educaţii trebuie să fie gândite în condiţiile optimismului pedagogic, putând facilita descoperirea răspunsurilor la problemele cu care se confruntă fiecare generaţie.

În aceste condiţii *noile educaţii* vin să pregătească un comportament adecvat, adică raţional care să atenueze în parte *şocul viitorului.*

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoş, C., 1998, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iaşi
2. Macavei, E., 1997, *Pedagogie. Propedeutică. Didactică,* EDP Bucureşti.

Rolul profesorului în societatea contemporană

Vlădoiu Corina

Școala Gimnazială nr.1 Rovinari, jud. Gorj

În societatea contemporană, profesorul joacă un rol esențial, fiind mai mult decât un simplu transmițător de cunoștințe. El este un ghid, un mentor și un model pentru elevi, contribuind în mod semnificativ la formarea caracterului și la dezvoltarea abilităților necesare pentru a naviga cu succes prin complexitățile lumii moderne. Într-o eră a informației, în care accesul la cunoaștere este aproape nelimitat, rolul profesorului devine cu atât mai important, implicând nu doar transmiterea de informații, ci și formarea capacității de a gândi critic, de a colabora și de a se adapta continuu.

I. Rolul educațional al profesorului

Profesorul are un rol central în procesul educativ, fiind responsabil de formarea intelectuală a elevilor. El nu se limitează la predarea unor noțiuni dintr-o anumită disciplină, ci contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a capacității de analiză. Prin metode de predare inovatoare și adaptate nevoilor elevilor, profesorul stimulează curiozitatea și dorința de a învăța, transformându-i pe aceștia în învățăcei pe tot parcursul vieții.

Într-o lume în care informația este la un click distanță, profesorul trebuie să îi învețe pe elevi să filtreze și să interpreteze corect informațiile. Astfel, el contribuie la formarea unei generații capabile să ia decizii informate și să se implice activ în societate.

II. Rolul social și cultural al profesorului

Profesorul este un agent al schimbării sociale, având un impact direct asupra comunității și societății în ansamblu. Prin educație, el promovează valori precum toleranța, respectul reciproc, responsabilitatea și solidaritatea. Aceste valori sunt fundamentale pentru conviețuirea armonioasă într-o societate pluralistă și diversă.

De asemenea, profesorul joacă un rol crucial în transmiterea și conservarea patrimoniului cultural. El încurajează elevii să își cunoască și să își aprecieze propria cultură, dar și să fie deschiși față de alte culturi, promovând astfel dialogul intercultural și înțelegerea globală.

III. Profesorul ca mentor și model de urmat

Profesorul este adesea văzut ca un model de urmat, influențând în mod direct dezvoltarea morală și emoțională a elevilor. Prin comportamentul său, el le oferă elevilor exemple de etică, integritate și responsabilitate. Această influență se extinde dincolo de sala de clasă, având un impact pe termen lung asupra modului în care elevii se vor raporta la lumea din jurul lor.

De asemenea, profesorul acționează ca un mentor, ghidând elevii în alegerea unei cariere și în dezvoltarea personală. El îi sprijină în momentele dificile și le oferă încrederea necesară pentru a-și atinge potențialul maxim. În acest sens, rolul profesorului depășește cu mult simpla predare a unei materii, implicând o responsabilitate profundă față de formarea viitorilor cetățeni.

IV. Provocările contemporane ale profesiei de profesor

În societatea contemporană, profesorul se confruntă cu numeroase provocări. Schimbările rapide din tehnologie, diversitatea culturală tot mai mare și creșterea nivelului de așteptări din partea societății sunt doar câteva dintre aspectele care complică rolul acestuia. Profesorul trebuie să fie adaptabil, să învețe continuu și să fie deschis la noi metode și strategii didactice.

De asemenea, profesorii se confruntă cu provocări legate de echilibrul dintre viața profesională și cea personală, volumul mare de muncă și, în unele cazuri, lipsa recunoașterii adecvate a muncii lor. Cu toate acestea, mulți profesori continuă să își exercite profesia cu pasiune, motivați de dorința de a face o diferență în viața elevilor lor.

V. Rolul profesorului în promovarea inovației și a gândirii critice

Într-o lume în continuă schimbare, profesorul joacă un rol esențial în promovarea inovației. Acesta nu doar predă informațiile de bază, ci încurajează elevii să gândească „în afara cutiei", să exploreze soluții creative la probleme și să își dezvolte propriile idei. Profesorii îi ajută pe elevi să înțeleagă că eșecul este o parte firească a procesului de învățare și că perseverența și adaptabilitatea sunt esențiale pentru succes.

Profesorul trebuie să fie și el un inovator, actualizându-și constant metodele de predare și integrând noile tehnologii în procesul educațional. Acest lucru presupune o deschidere față de noi abordări și o dorință constantă de a se perfecționa.

VI. Profesorul și tehnologia în educație

Tehnologia a schimbat radical modul în care educația este livrată, iar profesorul este un actor-cheie în integrarea eficientă a acestor noi instrumente în procesul de învățare. De la utilizarea platformelor educaționale online până la aplicațiile de realitate virtuală care facilitează învățarea prin experiență, profesorii trebuie să fie capabili să utilizeze și să adapteze aceste tehnologii pentru a îmbunătăți rezultatele elevilor.

Totodată, profesorii au responsabilitatea de a educa elevii cu privire la utilizarea sigură și responsabilă a tehnologiei, inclusiv protejarea datelor personale și recunoașterea dezinformării online.

VII. Impactul profesorului asupra echității și incluziunii în educație

Un alt rol esențial al profesorului în societatea contemporană este acela de a promova echitatea și incluziunea în educație. Profesorii trebuie să fie conștienți de diversitatea elevilor,

respectând și valorificând diferențele culturale, sociale și economice. Ei trebuie să creeze un mediu de învățare incluziv, în care toți elevii să se simtă respectați și sprijiniți, indiferent de background-ul lor.

Prin metode pedagogice adaptate și printr-o atitudine deschisă și empatică, profesorii pot contribui la reducerea inegalităților educaționale și la asigurarea accesului egal la oportunități de învățare pentru toți elevii.

VIII. Rolul profesorului în educația pentru viață și dezvoltarea abilităților non-cognitive

Pe lângă cunoștințele academice, profesorii au un rol vital în educația pentru viață, care include dezvoltarea abilităților non-cognitive, cum ar fi reziliența, empatia, colaborarea, gestionarea emoțiilor și rezolvarea conflictelor. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul personal și profesional în lumea contemporană.

Profesorii își asumă rolul de ghizi în această privință, ajutând elevii să dezvolte competențe esențiale pentru a face față provocărilor vieții cotidiene și pentru a deveni cetățeni responsabili și implicați.

În concluzie, profesorul joacă un rol crucial în societatea contemporană, fiind un factor determinant în formarea viitorilor cetățeni. Prin educație, mentorat și exemplu personal, profesorul contribuie la dezvoltarea unei societăți mai educate, mai tolerante și mai responsabile. În ciuda numeroaselor provocări, profesorii rămân piloni ai comunității, influențând pozitiv viitorul societății. În acest context, este esențial ca societatea să recunoască și să sprijine eforturile profesorilor, asigurându-le resursele și respectul necesar pentru a-și îndeplini misiunea nobilă.

Manualul clasic versus manualul în format electronic

Vlădoiu Corina

Școala Gimnazială nr.1, Rovinari, jud. Gorj

În contextul educației moderne, tehnologia a devenit o parte integrantă a procesului de învățare. Una dintre cele mai semnificative schimbări din ultimele decenii este tranziția de la manualele clasice, tipărite pe hârtie, la manualele în format electronic. Acest subiect ridică o serie de întrebări și dezbateri legate de avantajele și dezavantajele fiecărei forme de manual, impactul asupra elevilor și profesorilor, dar și asupra mediului înconjurător.

Manualul clasic: un simbol al tradiției educaționale

Manualul clasic, tipărit, reprezintă o tradiție veche în sistemul de învățământ. Acesta este apreciat pentru simplitatea și tangibilitatea sa. Elevii au la dispoziție un material fizic, care nu necesită o sursă de energie sau dispozitive electronice pentru a fi utilizat. Manualele tipărite sunt ușor de accesat în orice context, indiferent de infrastructura tehnologică. În plus, studiile arată că mulți elevi reține mai bine informația citită de pe hârtie decât cea citită de pe ecran, datorită interacțiunii fizice cu textul, care facilitează concentrarea și înțelegerea.

Un alt aspect important al manualelor clasice este reprezentat de rezistența lor la uzură. Deși pot fi deteriorate în timp, acestea nu sunt supuse riscurilor tehnologice, precum defecțiunile dispozitivelor sau incompatibilitatea formatelor digitale. Mai mult, manualele tipărite nu sunt vulnerabile la hackeri sau alte amenințări cibernetice, păstrând astfel integritatea informațiilor.

Pe de altă parte, manualele tipărite prezintă și câteva dezavantaje notabile. În primul rând, costurile de producție și distribuție sunt mai ridicate decât în cazul manualelor electronice. De asemenea, manualele tipărite necesită spațiu de stocare, ceea ce poate deveni problematic pentru elevii care trebuie să transporte zilnic mai multe manuale grele. În plus, din perspectivă ecologică, producerea hârtiei și imprimarea manualelor contribuie la defrișări și poluare.

Manualul în format electronic: o fereastră către viitor

Manualele în format electronic, sau e-manualele, au câștigat popularitate în ultimele decenii, pe măsură ce tehnologia a devenit omniprezentă în școli. Acestea oferă o serie de

avantaje care le fac atractive atât pentru elevi, cât și pentru profesori. În primul rând, e-manualele sunt mult mai accesibile din punct de vedere al costurilor de producție și distribuție. De asemenea, ele pot fi actualizate rapid și eficient, asigurând astfel accesul la cele mai noi informații și metode pedagogice.

Un alt avantaj major al e-manualelor este interactivitatea. Acestea pot include videoclipuri, animații, teste interactive și linkuri către resurse suplimentare, îmbogățind astfel experiența de învățare. Elevii pot naviga rapid prin conținut, pot căuta termeni specifici și pot lua notițe digitale, facilitând un proces de învățare mai dinamic și mai personalizat.

De asemenea, manualele electronice sunt mai ecologice, deoarece reduc nevoia de hârtie și alte resurse materiale. Într-o lume tot mai conștientă de impactul ecologic, aceasta este o componentă importantă care poate influența decizia de a opta pentru e-manuale.

Cu toate acestea, manualele electronice nu sunt lipsite de dezavantaje. Utilizarea lor necesită acces constant la dispozitive electronice și la internet, ceea ce poate constitui o provocare în zonele cu resurse limitate sau pentru elevii care nu dispun de tehnologie proprie. În plus, studiile sugerează că cititul pe ecran poate duce la oboseală oculară și scăderea capacității de concentrare pe termen lung.

Alegerea între manualul clasic și cel electronic nu este una simplă, ci depinde de o serie de factori, inclusiv contextul educațional, preferințele elevilor și profesorilor, precum și resursele disponibile. Fiecare tip de manual are propriile avantaje și dezavantaje, iar soluția optimă ar putea fi o combinație între cele două. În acest fel, elevii pot beneficia de avantajele interactivității și accesibilității manualelor electronice, fără a pierde însă contactul cu simplitatea și eficiența manualelor clasice. În final, scopul principal rămâne acela de a oferi o educație de calitate, adaptată nevoilor și realităților fiecărei generații.

Școala Actuală, Școala Viitorului

Prof. Adrian VOICA

Liceul Teoretic "Ion Barbu" Pitești

Introducere:

Sistemul de învățământ a suferit transformări semnificative de-a lungul anilor, adaptându-se la schimbările societății și la avansul tehnologic. În prezent, se pune tot mai mult accent pe integrarea tehnologiei în procesul educațional, pe dezvoltarea abilităților socio-emoționale și pe o învățare personalizată. Dar cum va arăta școala viitorului și care sunt principalele direcții de dezvoltare? Acest articol își propune să exploreze aceste întrebări și să contureze o viziune asupra școlii viitorului.

Școala Actuală: Provocări și Oportunități

Provocări:

- Tehnologia în clasă: Integrarea tehnologiei în procesul de învățământ este o provocare pentru mulți educatori. Deși tehnologia oferă oportunități uriașe, poate fi dificil să se determine ce instrumente sunt cele mai potrivite și cum să fie utilizate eficient.

- Diversitatea elevilor: Școala actuală se confruntă cu o diversitate tot mai mare a nevoilor și așteptărilor elevilor. Educația trebuie să fie inclusivă și să răspundă la nevoile tuturor elevilor, indiferent de background-ul lor cultural, socio-economic sau cognitiv.

- Evaluarea tradițională: Metodele tradiționale de evaluare, cum ar fi testele standardizate, sunt adesea criticate pentru că nu măsoară în mod adecvat abilitățile și cunoștințele complexe ale elevilor.

Oportunități:

- Personalizarea învățării: Tehnologia oferă posibilitatea de a oferi un învățământ personalizat, adaptat la nevoile și ritmul fiecărui elev. Prin utilizarea inteligenței artificiale și a analizei de date, profesorii pot obține informații valoroase despre progresul elevilor și pot adapta strategiile de predare.

- Învățarea bazată pe proiecte: O abordare mai practică și aplicată a învățământului, în care elevii lucrează la proiecte reale și își dezvoltă abilitățile practice, este tot mai populară.

• Dezvoltarea abilităților socio-emoționale: Recunoașterea importanței dezvoltării abilităților socio-emoționale, cum ar fi empatia, colaborarea și reziliența, a condus la implementarea unor programe educaționale care vizează aceste competențe.

Tehnologia ca Parte Integrantă a Procesului Educațional

În școala viitorului, tehnologia va fi o parte integrantă a procesului educațional, facilitând învățarea personalizată și accesul la resurse educaționale diverse și interactive. Elevii vor folosi dispozitive inteligente, realitate augmentată și virtuală pentru a explora și a înțelege concepte complexe într-un mod interactiv și captivant.

Învățarea Colaborativă și Interdisciplinară

Colaborarea și interdisciplinaritatea vor juca un rol central în școala viitorului. Elevii vor lucra în echipe diverse, abordând probleme complexe și soluționându-le printr-o abordare interdisciplinară. Aceasta va promova gândirea critică, rezolvarea problemelor și abilitățile de comunicare.

Evaluare și Feedback Continuu

Metodele tradiționale de evaluare vor fi înlocuite cu sisteme de evaluare și feedback continuu, bazate pe analiza datelor și inteligența artificială. Acest lucru va permite identificarea rapidă a nevoilor elevilor și adaptarea strategiilor de învățământ pentru a răspunde eficient acestora.

Educația Incluzivă și Personalizată

În școala viitorului, educația va fi mai incluzivă și personalizată, adaptându-se la nevoile și interesele fiecărui elev. Tehnologia va permite personalizarea conținutului și a ritmului de învățare, facilitând astfel dezvoltarea abilităților individuale și promovând succesul elevilor.

Concluzie

Școala viitorului va fi una în care tehnologia, colaborarea și personalizarea vor juca un rol central. Provocările actuale legate de integrarea tehnologiei, diversitatea elevilor și metodele tradiționale de evaluare vor fi abordate prin inovație și adaptare. Cu toate acestea, esența educației va rămâne neschimbată: promovarea înțelegerii, dezvoltarea abilităților critice și formarea unor cetățeni responsabili și empatici. Astfel, școala viitorului va fi una care va pregăti

elevii pentru un viitor în continuă schimbare, încurajându-i să învețe, să colaboreze și să se adapteze într-o lume complexă și interconectată.

Școala Viitorului

Prof. Nicoleta VOICA

Colegiul Național ”I.C. Brătianu” Pitești

Sistemul de învățământ a fost mereu în centrul atenției, fiind considerat coloana vertebrală a dezvoltării și progresului unei societăți. Cu toate acestea, în contextul schimbărilor rapide ale societății moderne și al avansului tehnologic, școala actuală se confruntă cu numeroase provocări și dileme. De la adaptarea la noile tehnologii până la răspunsul la nevoile complexe ale elevilor din secolul XXI, sistemul de învățământ se află într-un punct de răscruce. Acest articol își propune să exploreze direcțiile posibile în care se poate îndrepta școala actuală pentru a răspunde provocărilor și oportunităților prezentului și viitorului.

Provocări Actuale în Sistemul de Învățământ:

- Tehnologia și Digitalizarea

Unul dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă școala actuală este integrarea tehnologiei în procesul de învățământ. Deși tehnologia oferă oportunități uriașe pentru îmbunătățirea calității și accesului la educație, implementarea acesteia în mod eficient și echitabil reprezintă o provocare. De asemenea, apare întrebarea despre cum poate fi utilizată tehnologia pentru a sprijini învățarea autentică și dezvoltarea competențelor esențiale pentru secolul XXI.

- Adaptarea la Diversitatea Elevilor

Diversitatea elevilor în ceea ce privește nevoile, interesele, abilitățile și background-ul cultural reprezintă o altă provocare majoră pentru școala actuală. Implementarea unor strategii de învățământ inclusiv și adaptat la nevoile fiecărui elev este esențială pentru a asigura o educație echitabilă și de calitate pentru toți elevii.

- Evaluarea și Metodologiile Tradiționale

Metodele tradiționale de evaluare și abordările pedagogice tradiționale sunt, de asemenea, în discuție și criticate pentru că nu răspund în mod adecvat la nevoile și așteptările elevilor din secolul XXI. Există o nevoie crescută de inovare în metodele de evaluare și în abordările pedagogice pentru a promova o învățare relevantă, autentică și centrată pe elev.

Direcții Posibile pentru Îmbunătățirea Sistemului de Învățământ:

- Integrarea Tehnologiei în Mod Coerent și Eficient

Pentru a răspunde provocărilor tehnologice, este esențială elaborarea și implementarea unei strategii clare și coerente de integrare a tehnologiei în procesul de învățământ. Aceasta ar trebui să includă formarea adecvată a cadrelor didactice, asigurarea accesului la resurse tehnologice de calitate și dezvoltarea și implementarea de practici pedagogice inovatoare care utilizează tehnologia pentru a sprijini învățarea activă și autentică.

- Promovarea Învățării Personalizate și Centrate pe Elev

O altă direcție importantă pentru îmbunătățirea sistemului de învățământ este promovarea și implementarea învățării personalizate și centrate pe elev. Aceasta presupune adaptarea conținutului, metodelor și ritmului de învățare la nevoile, interesele și stilurile de învățare ale fiecărui elev, utilizând tehnologia și metodele pedagogice adecvate pentru a sprijini dezvoltarea competențelor esențiale pentru secolul XXI.

- Dezvoltarea Abordărilor Pedagogice Inovatoare și Flexibile

În ceea ce privește abordările pedagogice, este necesară dezvoltarea și implementarea unor metode inovatoare și flexibile care să promoveze o învățare activă, participativă și relevantă pentru elevi. Aceasta include utilizarea învățării bazate pe proiecte, învățarea prin descoperire, învățarea colaborativă și alte abordări pedagogice care sprijină dezvoltarea abilităților de gândire critică, creativă, comunicare și colaborare.

- Evaluarea Continuă și Formarea Profesională a Cadrelor Didactice

În ceea ce privește evaluarea și formarea profesorilor, este esențială promovarea unor sisteme de evaluare continuă și dezvoltare profesională a cadrelor didactice. Acest lucru ar trebui să includă formarea în utilizarea tehnologiei în învățământ, învățarea personalizată, abordările pedagogice inovatoare și evaluarea și feedback-ul continuu pentru a sprijini îmbunătățirea practicilor de învățământ și rezultatele de învățare ale elevilor.

- Implicarea Părților Interesate și Comunitatea

O altă direcție importantă pentru îmbunătățirea sistemului de învățământ este implicarea activă a părților interesate, inclusiv a comunității locale, părinților, elevilor și organizațiilor non-guvernamentale în procesul de luare a deciziilor și implementare a reformelor educaționale. Prin implicarea acestora, se poate asigura o mai mare transparență, responsabilitate și relevanță a procesului educațional, având în vedere nevoile și așteptările comunității în ceea ce privește educația.

- Dezvoltarea Parteneriatelor și Colaborării

Promovarea parteneriatelor și colaborării între școli, universități, industrie, organizații non-guvernamentale și alte instituții este esențială pentru a asigura o conexiune mai strânsă între educație și piața muncii, precum și pentru a facilita schimbul de resurse, experiențe și bune practici în domeniul educației. Aceasta poate contribui la îmbunătățirea relevanței, calității și

eficienței sistemului de învățământ și la pregătirea elevilor pentru provocările și oportunitățile secolului XXI.

- Investiții în Infrastructură și Resurse Educaționale

Investițiile în infrastructură educațională, tehnologie, resurse didactice și materiale educaționale moderne și relevante sunt, de asemenea, esențiale pentru a asigura condiții optime de învățare și dezvoltare pentru elevi. Guvernele, autoritățile locale, organizațiile non-guvernamentale și sectorul privat ar trebui să acorde o atenție mai mare investițiilor în educație, având în vedere importanța acesteia pentru dezvoltarea durabilă și progresul societății.

- Promovarea Educației Non-formale și Învățării pe Tot Parcursul Vieții

În ceea ce privește dezvoltarea continuă și adaptarea la schimbările rapide ale societății moderne, promovarea educației non-formale, învățării pe tot parcursul vieții și dezvoltării competențelor transversale și abilităților socio-emoționale sunt esențiale. Aceasta include facilitarea accesului la oportunități de învățare flexibile și diverse, precum cursuri online, ateliere, programe de formare și dezvoltare profesională și alte resurse și activități educaționale care sprijină dezvoltarea continuă și adaptabilitatea elevilor și adulților la schimbările și provocările societății moderne.

Concluzie

În concluzie, școala actuală se află într-un punct crucial de tranziție și reformă, fiind esențială adoptarea unor direcții și strategii inovatoare și adaptative pentru a răspunde provocărilor și oportunităților prezentului și viitorului. Integrarea eficientă a tehnologiei, promovarea învățării personalizate și centrate pe elev, dezvoltarea abordărilor pedagogice inovatoare și flexibile, evaluarea continuă și formarea profesională a cadrelor didactice, implicarea părților interesate, dezvoltarea parteneriatelor și colaborării, investițiile în infrastructură și resurse educaționale moderne și promovarea educației non-formale și învățării pe tot parcursul vieții sunt câteva dintre direcțiile esențiale pentru îmbunătățirea și transformarea sistemului de învățământ. Prin adoptarea acestor direcții și strategii, școala poate deveni un mediu mai adaptat, relevant și eficient, care să sprijine dezvoltarea armonioasă, integrată și continuă a elevilor și să pregătească cetățenii pentru a fi activi, responsabili și adaptați în societatea modernă și globalizată a secolului XXI.

Dezvoltarea creativității în învățământ

Profesor: Voiculescu Ștefania Augustina,
Școala Gimnazială "Zaharia Stancu",
Localitatea Roșiori de Vede, județul Teleorman

Creativitatea pedagogică defineşte modelul calităţilor necesare educatorului/cadrului didactic pentru proiectarea şi realizarea unor activităţi eficiente prin valorificarea capacităţilor sale de înnoire permanentă a acţiunilor specifice angajate la nivelul sistemului şi al procesului de învăţământ.

Creativitatea face posibilă crearea de produse reale sau pur mintale, constituind un progres în planul social. Componenta principală a creativităţii o constituie *imaginaţia*, dar creaţia de valoare reală mai presupune şi *o motivaţie, dorinţa de a realiza ceva nou*, ceva deosebit. Şi cum noutatea nu se obţine cu uşurinţă, o altă componentă este *voinţa, perseverenţa* în a face numeroase încercări şi verificări.

Rolul şcolii la formarea comportamentului creator este foarte important, deoarece rămâne principalul instrument pe care societatea îl foloseşte pentru cultivarea creativităţii la membrii ei tineri, de vârstă şcolară. Preocuparea de formare a independenţei în gândire şi exprimare implică şi o legătură cu familia. Părinţii trebuie convinşi că tutelarea excesivă împiedică dezvoltarea intelectului, manifestarea independentă a gândirii şi fanteziei lui, factori esenţiali în dobândirea viitoare a unei autentice competenţe profesionale.

În concluzie, se pot face multe pentru educarea spiritului creativ în şcoală. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire şi stilul de lucru în clasă, cristalizate în secole de învăţământ tradiţional, prea puţin preocupat de această latură a personalităţii elevului, care capătă în zilele noastre o valoare din ce în ce mai însemnată. Putem spune aşadar că, creativitatea trebuie încurajată şi cultivată prin respectul de sine, ea nu este doar un har dăruit de Dumnezeu unui Eminescu, Enescu, sau Edison, ci este însăşi exprimarea de sine a fiinţei umane, în orice domeniu se manifestă.

Rolul si factorii creativităţii

Despre importanţa creativităţii nu e nevoie să spunem multe: toate progresele ştiinţei, tehnicii şi artei sunt rezultate ale spiritelor creatoare. Desigur, există mai multe trepte de creativitate. C. W. Taylor descrie cinci „planuri" ale creativităţii.

Creativitatea expresivă se manifestă liber şi spontan în desenele sau construcţiile copiilor mici. Nu se pune problema, la acest nivel, de originalitate. Este însă un mijloc excelent de a cultiva aptitudinile creatoare ce se vor manifesta ulterior.

Planul productiv este planul creării de obiecte, specific muncilor obişnuite. Un olar sau o ţesătoare de covoare produc obiecte a căror forma se realizează conform unei tradiţii, unei tehnici consacrate, aportul personal fiind redus. Este planul la nivelul căruia accede orice om muncitor.

Planul inventiv este accesibil unei minorităţi foarte importante. E vorba de inventatori, acele persoane ce reuşesc să aducă ameliorări parţiale unei unelte, unui aparat, unei teorii controversate.

Creativitatea inovatoare o găsim la oamenii caracterizaţi ca fiind „talente". Ei realizează opere a căror originalitate este remarcată cel puţin pe plan naţional.

Creativitatea emergentă este caracteristică geniului, omului care aduce schimbări radicale, revoluţionare într-un domeniu şi a cărui personalitate se impune de-a lungul mai multor generaţii.

În afară de aceste aspecte, dacă nu creativitatea, cel puţin imaginaţia este necesară fiecăruia dintre noi în condiţiile vieţii obişnuite. În ce priveşte factorii creativităţii, se poate vorbi, mai întâi, de *aptitudini* pentru creaţie. Există anumite structuri cerebrale, pe care nu le cunoaştem, care favorizează imaginaţia, ele creând predispoziţii de diferite grade pentru sinteza unor noi imagini, unor noi idei. Totuşi, e nevoie de intervenţia mediului, a experienţei pentru ca ele să dea naştere la ceea ce numim talent.

A doilea factor care trebuie amintit este *experinţa,* cunoştintele acumulate. Importantă nu este doar cantitatea, bogăţia experienţei, ci şi varietatea ei. Multe descoperiri într-un domeniu au fost sugerate de soluţiile găsite în altă diciplină.

Se disting două feluri de experienţe:

a) o experienţă directă, acumulată prin contactul direct cu fenomenele sau prin discuţii personale cu specialiştii;

b) o experienţă indirectă, obţinută prin lectură sau audierea de expuneri.

Alţi factori interni ai dezvoltării creativităţii sunt *motivaţia* şi *voinţa.* Creştera dorinţei, a interesului pentu creaţie, ca şi a forţei de a birui obstacole are, evident, un rol notabil în susţinerea activităţii creatoare.

Societatea are o influenţă deosebit de importantă pentru ănflorirea spiritiului creative într-un domeniu sau altul. În primul rând, intervin cerinţele sociale.

Un alt factor determinat în stimulare creativităţii îl constituie *gradul de dezvoltare a ştiinţei, tehnicii, artei.*

Educarea creativităţii

Problema educării deliberate a puterii de producţie creatoare a fost pusă încă de la începutul secolului trecut. Prin însăşi trăsătura ei definitorie – originalitatea – ca ceva nou şi imprevizibil, creativitatea pare a fi incompatibilă cu ideea de educare deliberată. Multă vreme creaţia a fost considerată apanajul exclusiv al unei minorităţi restrânse. Distingând însă mai multe trepte calitative în creativitate şi observând cum şi eforturile de gândire obişnuită implică ceva nou, cel puţin pentru persoana aflată într-un impas, astăzi nu se mai face o separare netă între omul obişnuit şi creator. Factorul intelectual (imaginaţie, gândire, tehnici operaţionale) este relativ mai uşor educabil, deşi persistenţa în timp a efectelor unui curs sau a unei metode nu este mare. Factorii de personalitate în sensul larg al noţiunii, care ţin de atitudini, motivaţii, caracter, deprinderi de lucru se lasă mai greu influenţaţi în direcţia şi cu intensitatea dorită de noi, dar odată achiziţiile educative dobândite, persistenţa lor nu se mai măsoară în luni, ci în ani sau etape de vârstă.

La educarea creativităţii sunt importante, deopotrivă, metodele, relaţia professor-elevi (autentic democratică şi de cooperare), atitudinea adultului faţă de elev (deschisă şi receptivă faţă de copil şi de valorile creativităţii sale) şi atmosfera pe care cadrul didactic o instaurează în clasă. Trebuie să fim conştienţi şi să combatem anumite piedici în calea manifestării imaginaţiei, creativităţii. Asemenea obstacole exterioare sau inerente individului sunt denumite, de obicei, blocaje.

Criterii de apreciere a creativităţii elevilor

Notele şcolare, ca expresie a randamentului la învăţătură, nu pot reflecta întru totul nivelul creativităţii. Elementele care opun aceste două categorii sunt mai semnificative decât cele care le apropie. Există şi aspecte comune creativităţii şi performanţei şcolare: volumul de

informaţii, fluiditatea gândirii, gândirea independentă, perseverenţa în urmărirea scopului. Majoritatea cercetătorilor au ajuns la aceeaşi concluzie: la aceleaşi rezultate pe plan şcolar ajung atât elevii preponderent inteligenţi, cât şi cei preponderent creativi. Doar calea e diferită: primii-printr-o muncă susţinută şi ordonată, ceilalţi prin spontaneitate şi salturi în utilizarea efortului.

Realizările trecute ale elevului

Acestea constituie un criteriu sigur pentru o primă selecţie a „vârfurilor". O simplă enumerare a succeselor, ca răspuns la chestionarele date de diriginte, îl plasează pe elevul respectiv în rândul celor cu potenţial creativ ridicat. Metoda nu mai este discriminantă când coborâm pe scara nivelurilor creativităţii sau la un potenţial creativ care nu a avut încă prilejul sau nu i-a sosit timpul să se manifeste.

Testele obiective de investigare a creativităţii

Testele sunt destinate să măsoare creativitatea în accepţiunea ei de potenţial creative şi nu vreo formă particulară, ci potenţial creativ general. Indiferent de proba administrată, criteriile de cotare sunt mereu aceleaşi pentru fiecare factor: fluenţa se exprimă în numărul total de răspunsuri; flexibilitatea prin numărul de categorii diverse la care pot fi raportate soluţiile date, respectiv direcţiile de gândire; elaborarea („laboriozitatea", cum o numeşte C. Zahirnic) în funcţie de complexitatea şi amănuntele precizate, de nota de concretitudine şi elementele introduse în prezentarea soluţiei propuse.

Aprecierea colegilor şi a profesorilor

Cercetătorii afirmă că, împotriva aşteptărilor, elevii identifică mai corect pe colegii creativi decât o fac profesorii.

Alte modalităţi

Fiind un fenomen care angajează cu prioritate o multitudine de trăsături ale personalităţii, creativitatea mai poate fi investigată şi prin metode „clinice": anamneza (adică metoda biografică), inventariile de interese sau de personalitate.

Metode de cultivare a creativităţii

Deşi pare paradoxal, creativitatea este educabilă. Pentru dezvoltarea creativităţii la elevi există două căi:

a) modernizarea sistemică a învăţământului, în toate verigile şi amănuntele sale, în lumina unei pedagogii a creativităţii;

b) introducerea unui curs aplicativ de creativitate ca o materie de sine stătătoare, repetabil la anumite intervale de timp. Acesta va avea un triplu caracter: interdisciplinar (ca metodologie, material faptic şi aplicaţii), supradisciplinar (ca realizare şi finalitate) şi paradisciplinar (ca plasare în programa şcolară, alături de celelalte discipline de studiu). Aspiraţia spre dezvoltarea spiritului creativ a dus la conceperea unor metode care, pe de o parte, să combată blocajele, iar pe de alta, să favorizeze asociaţia cât mai liberă a ideilor.

Metodele de cultivare a creativităţii sunt *tradiţionale* (modernizate şi completate în funcţie de obiectivele propuse) şi *speciale*. În prima categorie intră regândirea şi inovaţiile aduse în metodologia evaluării randamentului şcolar al elevului, metodele active deja cunoscute şi frecvent utilizate de cadrele didactice, învăţarea prin descoperire dirijată. Între tehnicile de stimulare a capacităţilor creatoare amintim brainstormingul (considerat un procedeu, dar mai ales ridicat la rangul de principiu), sinectica (însemnând în esenţă valorizarea analogiilor), testele de potenţial creativ utilizate ca exerciţii, o serie de alte tehnici speciale de descătuşare a originalităţii.

Dezvoltarea creativităţii în învăţământ

Câtă vreme creaţia era socotită un privilgiu dobândit ereditar de o minoritate, şcoala nu s-a ocupat în mod special de acest aspect, deşi s-au creat şi clase speciale pentru supradotaţi. Pe lângă efortul tradiţional de educare a gândirii critice, stimularea fanteziei apare si ea ca un obiectiv major. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât şi în ce priveşte metodele de educare şi instruire.

În primul rând, trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale şi emotive, puternice în şcoala din trecut. Se cer relaţii destinse, democratice, între elevi şi profesori. Apoi, modul de predare trebuie să solicite paricipareа, iniţiativa elevilor prin folosirea metodelor. În fine, fantezia trebuie şi ea apreciată corespunzător, alături de temeinicia cunoştinţelor, de raţionamentul riguros şi de spiritul critic. Produsul creator de tip pedagogic angajează cel puţin nivelul inventivităţii, situate între creativitatea semnificativă doar în sens individual şi cea relevantă (şi) în plan social. La acest nivel ,,nu ajung decât puţini indivizi" şi anume ,,cei mai flexibili şi mai receptivi la prelucrări simbolice pe spaţii largi" (Landau, Erika). Învăţământul determină creşterea numărului acestora tocmai datorită exerciţiului de creativitate angajat permanent la nivelul lecţiei, orei de dirigenţie etc., care solicită educatorului adaptarea continuă la situaţii noi, imprevizibile, în regim de viteză rapidă.

Produsul creator reflectă complexitatea corelaţiilor subiect-obiect. corelaţii angajate la nivelul acţiunii educaţionale/didactice prin multiplicarea corespondenţelor pedagogice necesare între obiectivele pedagogice - conţinuturile pedagogice - strategiile de predare-învăţare-evaluare, direcţionate special pentru realizarea unui învăţământ prioritar formativ. Domeniul educaţiei dezvoltă un spaţiu şi un timp pedagogic deschis creativităţii în plan individual (creativitatea cadrului didactic, creativitatea elevului), colectiv (creativitatea colectivului didactic, creativitatea clasei de elevi, creativitatea microgrupurilor de elevi) şi social (creativitatea organizaţiei şcolare, creativitatea comunităţii educaţionale, naţionale, teritoriale, locale). Procesul creator de tip pedagogic este angajat la nivelul proiectării didactice/educaţiei care presupune valorificarea etapelor de pregăure-incubaţie-iluminare-verificare a modului de realizare a lecţiei, orei de dirigenţie etc în sens prioritar formativ.

Primele două etape - *pregătirea şi incubaţia* - impun un anumit (auto)control pedagogic, exercitat de cadrul didactic în diferite contexte educaţionale.

Etapa *iluminării* presupune înţelegerea deplină a situaţiei didactice/educative create stimulând decizia originală şi eficientă, condensată afectiv într-un anumit moment de eliberare, ,,la care nu se poale ajunge dacă lipsesc premisele obţinute în faza de incubaţie" (Landau, Erika).

Etapa *verificării* definitivează procesul creator, exprimat printr-un produs specific – simbol, sens verbal, obiect, acţiune, relaţie socială etc. - care respectă particularităţile domeniului de referinţă (ciclu, disciplină de învăţământ), acţionând la nivelul perfecţionării corelaţiei subiect-obiect, angajată în mediul şcolar şi extraşcolar. Produsul creator de tip pedagogic este situat la nivelul inventivităţii care reflect capacitatea educatoarelor, învăţătorilor, profesorilor, de ,,a produce" corelaţii instrucţionale şi educaţionale noi (vezi corelaţia subiect-obiect. dezvoltată la nivelul structurii acţiunii educaţionale/didactice) în raport cu realizările anterioare).

În această accepţie, valorificând o teză de bază, afirmată la nivelul praxiologiei - ,,orice lucru bine făcut este un lucru nou" (Kotarbinski, Tadeusz) - orice activitate didactică/educativă (lecţie, oră de dirigenţie etc.) eficientă este o activitate nouă care asigură adaptarea proiectului pedagogic la situaţiile concrete ale clasei şi ale câmpului psihosocial, aflate într-o continuă schimbare şi transformare. Această tendinţă susţine în timp (auto)perfecţionarea permanentă a activităţii didactice/educative cu efecte optimizante nu numai în plan psihopedagogic, ci şi în plan social (cultural, politic, economic).

Bibliografie:

1. Cerghit, I., 1976, *Metode de învăţământ*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică;
2. Cucoş, C.,2001, *Pedagogie*, Iaşi, Editura Polirom;
3. Gârboveanu,M., 1981, *Stimularea creativităţii elevilor în procesul de învăţământ,* Bucureşti;
4. Stoica, A., 1983, Bucureşti, *Creativitatea elevilor. Posibilităţi de cunoaştere şi educare,* Editura didactică şi pedagogică;
5. Voiculescu, F., 2004, Bucureşti, *Analiza resurse-nevoi şi managementul strategic în învăţământ,* Editura ,,Aramis".

Prevenirea abandonului școlar

Profesor: Voiculescu Ștefania Augustina,
Școala Gimnazială "Zaharia Stancu",
Localitatea Roșiorii de Vede, județul Teleorman

O educaţie adevărată, reală se fundamentează în familie, apoi ea se continuă în grădiniţă şi şcoală prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, ea se realizează prin puterea exemplului. O bună intervenţie a cadrului didactic prin însuşi procesul educativ pe care-l desfăşoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului şcolar, care a devenit din ce în ce mai frecvent.

Abandonul şcolar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării şcolii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obţinerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Elevii care abandonează şcoala sunt cei care s-au făcut remarcaţi pentru absenteism şi alte dificultăţi de comportament, pentru care au fost sancţionaţi în repetate rânduri în şcoală. Acest abandon este cu atât mai grav cu cât are loc la nivelul formelor terminale de învăţământ, căci până a ajunge acolo societatea a cheltuit cu persoana respective o grămadă de resurse. Chiar şi cel în cauză a fost nevoit să depună anumite eforturi. Abandonul şcolar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; şcoala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât si elevii nu mai consideră şcoala un viitor. Efectele abandonului şcolar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează şcoala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală şi civică necesară exercitării rolului de părinte şi celui de cetățean al unei comunități. În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează şcoala sunt viitorii şomeri şi reprezintă, pe termen mediu şi lung, o sursă de dificultăți sociale şi de pierderi, care depăşesc investiția cerută de formarea inițială.

O educaţie adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniţă şi şcoală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului şi apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârşeşte sub puterea copilului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare.

O bună intervenţie a cadrului didactic prin însuşi procesul educativ pe care-l desfăşoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului şcolar prin intervenţia acestuia la nivelul factorilor de risc – individuali, familiali, şcolari a celor determinaţi de mediul cu potenţial delictogen ş.a.d.m., care-l pot acuza.

Pentru o mai bună intervenţie se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competenţelor cadrelor didactice de lucru în echipă şi de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariţia unor astfel de situaţii de risc la nivelul şcolii, pentru prevenirea şi în ultimă instanţă pentru rezolvarea unor situaţii de criză cu efect de abandon şcolar.

Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor şi abaterilor tinerilor de la normele de convieţuire socială. Delincvenţa juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulţi.

• **Factorii psihologici.**

În evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ţinut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală.

•Factorii sociali şi alţi factori care pot provoca abanonul şcolar.

Ca obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului şcolar ar putea fi:

- Identificarea elevilor aflaţi în abandon sau risc de abandon şcolar în vederea menţinerii acestora în sistemul învăţământului guvernamental de zi.

- Implicarea sistemului familial în reabilitarea şcolară şi socială a elevului cu risc de abandon şcolar.

- Creşterea gradului de implicare a comunităţii locale în soluţionarea situaţiilor de abandon sau risc de abandon şcolar.

În măsura în care aceste obiective vor fi împlinite, abandonul şcolar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui preogram de preventive bine organizat.

Există şi cazuri în care părinţii încurajează să încalce normele valorilor şcolare prin atitudinea lor faţă de şcoală. Ca forme principale de manifestare a deviaţiei şcolare putem minti ca fiind mai grave din punct de vedere social şi comportamental: fuga de la şcoală, absenteismul, abandonul şcolar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul şi suicidul.

„Una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă învăţământul şcolar este abandonul şcolar.

Dacă înainte de 1989 rata abandonului şcolar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului şi trecerea la democraţie s-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile şcolii . Ei au fost încurajaţi şi de atitudinea părinţilor pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanţia asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forţei de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-şi urmează părinţii fie sunt lăsaţi în grija unor rude sau cunoştinţe apropiate care se ocupă superficial de situaţia şcolară a copiilor. De asemenea se are în vedere reinserţia şcolară a celor în cauză prin încredinţarea unor responsabilităţi în cadrul colectivelor şcolare din care fac parte, depistarea şi corectarea anomaliilor comportamentale în relaţia copil-părinte, intensificarea colaborării şcoală-familie, pentru identificarea anturajului elevilor şi luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influenţa negativă a acestuia. Sărăcia este de asemenea un factor de abandon şcolar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă şi învăţare. De asemenea, este menţionată aprecierea (fară vreo susţinere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul şcolar creşte iarna, „în condiţiile lipsei de subsistenţă'' şi din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcămintei necesare'' . E o simplă părere fără cunoaşterea generală a realităţii. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condiţiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-şi urmeze părinţii la muncă, abandonând şcoala.

Şcoala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine. Nu se vorbeşte de asemenea de încrederea populaţiei în instituţia şcolară, în valorile dobândite, ierarhizate prin cantitatea de învăţătură înglobată în ele. De aceea, o campanie serioasă de combatere a abandonului şcolar trebuie să însemne, la urma urmei, o extragere a şcolii din abandonarea în care se găseşte.

Abandonul şcolar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării şcolii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obţinerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Cauzele principale ale abandonului şcolar sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice şi pedagogice.

Elevii care abandonează şcoala sunt cei care s-au făcut remarcaţi pentru absenteism şi alte dificultăţi de comportament, pentru care au fost sancţionaţi în repetate rânduri în şcoală.

Elevul care prezintă un risc înalt de abandon şcolar-incapabil să se adapteze şi să funcţioneze adecvat în contextul clasei tradiţionale, rezultatele şcolare sub medie – nu-şi stabileşte obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate faţă de adulţi şi reprezentanţii autorităţii şcolare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existenţial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nici-o activitate organizată de şcoală, nonformală sau formală.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului şcolar:
- identificarea elevilor aflaţi în abandon sau risc de abandon şcolar în vederea menţinerii acestora în sistemul învăţământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea şcolară şi socială a elevului;
- creşterea gradului de implicare a comunităţii locale în soluţionarea situaţiilor de abandon şcolar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon şcolar.
- În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul şcolar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenţie bine organizat, ce se desfăşoară pe o perioadă foarte îndelungată.

Se impun măsuri de prevenire a abandonului şcolar:
- psiho-pedagogice şi psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice şi psiho-sociale;
- psihiatrice - depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendinte agresive;
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creşterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor şi prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învăţământului preşcolar educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre şcoală a copiilor preşcolari - viitori şcolari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la şcoală, ci şi de a-i face să conştientizeze importanța pe care o deține scoala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului şcolar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forţa şi posibilităţile sale. Copiii sunt diferiţi, capacităţile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare şi percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniţă fiecare poate avea un loc, un statut, un rol şi o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul şcolar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competenţele şi capacităţile educaţionale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare şi este unic şi că fiecare copil poate învăţa, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului şcolar trebuie cunoscute aptitudinile şi nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educaţie fie el de religie sau etnie diferită faţă de restul copiilor.

În cazul etniei rome, cunoaşterea obiceiurilor şi tradiţiilor, faţa necunoscută şi nebănuită a existenţei membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înşişi nu mai ştiu ori nu au reuşit să răzbată. Copiilor le oferă identitate şi apartenenţă la neam, le redă mândria de descendenţi ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă" care în esenţă arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia „negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Aşadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învăţământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenţie cum

evoluează cum se menţine în sistemul educative, făcându-l cât mai eficient prin intervenţii oportune atât din partea părinţilor, cadrelor didactice, cât şi a comunităţii din care provine copilul pentru o mai mare siguranţă în prevenirea abandonului şcolar – o problema gravă în România.

Educaţia pentru toţi este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea şi implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să înveţe şi să se dezvolte şi să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Privitor la această temă, Prevenirea abandonului școlar, consider că este o temă foarte mult abordată în mediul şcolar. Cadrele didactice împreună cu consilierul şcolar încearcă să-i determine pe elevi să conştientizeze importanța şcolii, a terminării unui liceu. La noi, în România, abandonul şcolar reprezintă un motiv de îngrijorare şi pentru aceasta şcoala trebuie să aibă o relație foarte strânsă cu membrii familiei.

Bibliografie:

1.Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenţei*, Editura Trei, Bucureşti

2. Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor şi adolescenţilor în familie şi în şcoală*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti 2006

Adaptarea curriculară – pentru disciplina Educație tehnologică și aplicații practice în anul școlar 2023-2024

prof. dr. ing. **Vovciuc Ionel**
Școala Gimnazială Ipotești, Județul Suceava

În ultimii ani (2016-2024), adaptarea curriculară și problematica educaţiei copiilor cu cerinţe speciale au devenit preocupări aparte în rândul specialiştilor. Conceptele de educaţie integrată au determinat modificări fundamentale în percepţia actului educativ şi au necesitat identificarea unor răspunsuri la câteva întrebări fundamentale pentru profesorul din învățământul tehnic:

- Care sunt finalităţile actului educativ în legătură cu nevoile specifice ale copiilor cu dizabilitate?
- Când sunt definite scopurile şi obiectivele instruirii într-o clasă de elevi?
- Care sunt criteriile de elaborare şi de aplicare a unui curriculum adaptat/diferenţiat?
- Cum ar trebui aplicată şi înţeleasă evaluarea şcolară a elevilor cu diferite tipuri de dizabilitate, în special, a celor cu dizabilitate cognitivă?

Cercetând particularităţile specifice ale procesului de învăţare a copiilor cu diferite tipuri de dizabilitate, concluzionăm că una dintre calităţile speciale ale curriculumului şcolar tehnic vizează un grad cât mai mare de flexibilitate pentru a permite fiecărui copil să avanseze în ritmul său şi să fie tratat în funcţie de capacităţile sale de învăţare. Pentru aceasta este necesar ca formularea obiectivelor, stabilirea conţinuturilor instruirii, modalităţile de transmitere a informaţiilor în clasă şi evaluarea elevilor să se facă în mod diferenţiat.

Curriculum tehnic flexibil pentru anul școlar 2023-2024

Elaborarea unui curriculum tehnic flexibil şi uşor de adaptat cerinţelor educaţionale ale fiecărui elev este necesară pentru a:

- respecta dreptul fiecărui copil la instrucţie şi educaţie în concordanţă cu potenţialul şi capacităţile sale;
- forma un registru de comportament adecvat la copilul cu dizabilitate cognitivă care să permită adaptarea şi integrarea lui socială;
- asigura legătura cu faptele reale de viaţă şi a-l familiariza cu o serie de obişnuinţe legate de activităţile de utilitate practică şi de timp liber;
- dezvolta capacităţile necesare în scopul rezolvării independente (în limitele permise de gradul dizabilităţii) a problemelor de viaţă, autocontrolul în situaţii dificile şi practicarea unor tehnici de muncă intelectuală care să asigure eficienţă în adaptarea şi integrarea şcolară şi socială.

Un curriculum tehnic şcolar potrivit pentru elevii cu cerinţe educative speciale trebuie să urmărească în principal următoarele domenii:

- dezvoltarea trăsăturilor de personalitate din domeniul motivaţional, afectiv, caracterial şi al socializării:
  - imaginea de sine;
  - pasiunile;
  - motivaţiile intrinsece şi extrinsece;
  - interesele;
  - activităţile individuale şi în grup;
  - echilibrul afectiv;
  - jocul;
  - activităţile de timp liber;
  - gradul de toleranţă şi înţelegere cu cei din jur şi faţă de valorile acestora;
  - relaţiile cu colegii şi cu cei din jur;
  - comportamentul;
  - ţinuta;
  - atitudinea faţă de muncă, etc.;
- dezvoltarea conduitei morale, religioase şi a simţului estetic:
  - sistemul de valori morale;
  - atitudinea faţă de valorile religioase;
  - gradul de implicare în diferite activităţi cu conotaţie etică sau estetică etc.;

- dezvoltarea deprinderilor de muncă individuală:
  - activităţile extraşcolare de învăţare;
  - atitudinea faţă de succesul / insuccesul şcolar;
  - învăţarea socială;
  - procesele gândirii;
  - modul de rezolvare al sarcinilor / problemelor;
- dezvoltarea armonioasă a conduitelor psihomotrice:
  - jocuri dinamice şi exerciţiile fizice;
  - deprinderi psihomotrice de bază (locomoţia, gesturile, mimica, scrisul etc.).

În ceea ce privește educația copiilor cu cerințe educative speciale, activitatea de instruire tehnică trebuie proiectată şi realizată în mod diferenţiat, ţinând cont de potenţialul individual al fiecărui elev. Astfel, elevul este pus în situaţia să îşi asume responsabilitatea pentru propria învăţare şi dobândirea cunoştinţelor şi competenţelor tehnice necesare în ritm propriu, cadrul didactic devenind un organizator şi facilitator al activităţii de învăţare. De altfel, în şcoala modernă, cerinţele formării individului impun formarea şi dezvoltarea capacităţilor acestuia de a învăţa să înveţe, adică să se instruiască în mod independent cu scopul pregătirii pentru activitatea de învăţarea permanentă.

Instruirea tehnică diferențiată la Educația tehnologică și aplicații practice în anul școlar 2023-2024

Pentru a realiza o instruire tehnică diferenţiată trebuie flexibilizată instruirea, diferenţiate metodele aplicate în activitatea educaţională pentru a asigura dezvoltarea capacităţilor şi aptitudinilor fiecărui elev în raport cu propriul potenţial. Aşadar, este necesar în mod expres să se organizeze procesul de predare – învăţare – evaluare astfel încât elevul să fie pus cât mai devreme posibil în posesia unor mijloace proprii de însuşire a cunoştinţelor de bază şi de aplicare a acestora în practică în mod constant şi creator.

Personal consider că instruirea tehnică diferenţiată urmăreşte adaptarea activităţii de predare – învăţare – evaluare în special sub raportul conţinutului, al formelor de organizare şi metodologiei didactice la posibilităţile diferite ale elevilor, la capacitatea de a înţelege, ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Proiectarea şi organizarea instruirii tehnice diferenţiate presupune, în general, valorificarea relaţiei dintre resursele umane angajate în proces (calitatea elevilor şi a profesorilor) - cunoştinţele şi capacităţile solicitate conform programelor de instruire / educaţie - structura instituţiei şcolare etc.

Instruirea tehnică în anul școlar 2023-2024 poate fi diferenţiată la următoarele niveluri:

- nivelul procesului de învăţare prin valorificarea corelaţiei dintre cerinţele programelor de instruire / educaţie şi resursele umane existente;
- nivelul conţinutului învăţării prin valorificarea corelaţiei dintre structura organizaţiei şcolare şi cerinţele programelor de instruire / educaţie;
- nivelul organizării învăţării în clase, pe grupe, subgrupe prin valorificarea corelaţiei dintre resursele umane existente şi structura organizaţiei şcolare.

Dispozitivele de diferenţiere ale instruirii tehnice, proiectate şi dezvoltate în sens curricular, conform practicii mele didactice sunt:

- echipe de creaţie pedagogică instituţionalizată (consilii consultative, comisii metodice, catedre etc.) angajate în activitatea de elaborare a obiectivelor tabelelor de progres şcolar, fişelor de muncă independente etc.;
- mijloace pedagogice orientate în special spre o motivare pozitivă a activităţii de predare – învăţare – evaluare;
- iniţiative pedagogice asumate pentru o gestionare suplă a timpului real, şcolar şi extraşcolar, destinat studiului, realizării învăţării la parametrii superiori;
- informări pedagogice periodice oferite partenerilor: colectivului didactic al clasei, elevilor, părinţilor, reprezentaţilor comunităţii educative locale, factorilor de decizie managerială de la nivel local, teritorial, etc.;
- ajustări structurale determinate pedagogic în vederea reconstituirii / deschiderii filierelor, specializărilor, profilurilor, examenelor finale şi anuale etc.

Tehnicile de diferenţiere a instruirii evidenţiate şi recomandate în anul şcolar 2023-2024 sunt:

- personalizarea parcursului şcolar;
- individualizarea învăţării;
- exprimarea încrederii în posibilităţile elevului;
- gradarea sarcinilor şcolare;
- combaterea complexului de inferioritate.

Rolul evaluării în proiectarea şi realizarea instruirii diferenţiate este foarte important în cadrul procesului de orientare şcolară şi de elaborare a diagnosticului iniţial necesar pentru a cunoaşte nivelul real de dezvoltare al elevului, acesta fiind premisa viitoarelor itinerarii de învăţarea individualizate într-un timp şi spaţiu pedagogic optim.

Personal vă recomand câteva sugestii metodologice în cadrul activităţii de proiectare şi realizare diferenţiată a instruirii tehnice, astfel:

- cadrul didactic trebuie să focalizeze esenţialul: toţi elevii trebuie să posede cunoştinţele tehnice de bază;
- cadrul didactic trebuie să sesizeze diferenţele dintre ele;
- instruirea şi evaluarea sunt inseparabile;
- cadrul didactic poate schimba conţinutul, produsul şi procesul;
- toţi elevii trebuie să participe la propria lor educaţie;
- cadrul didactic şi elevii colaborează în învăţare, planificând împreună, stabilind obiectivele, monitorizând progresul, stabilind succesele şi eşecurile;
- cadrul didactic echilibrează normele de grup şi individuale;
- cadrul didactic ghidează elevul în procesul de învăţare şi de adaptare.

Proiectarea diferenţiată a activităţii de predare – învăţare – evaluare este aplicabilă tuturor elevilor, deoarece permite progresul în ritmul lor propriu şi atingerea performanţelor la nivelul posibilităţilor lor de învăţare pe domeniul tehnic.

Consideraţii generale privind adaptarea curriculară la Educația tehnologică și aplicații practice pentru anul școlar 2023-2024

Un curriculum adaptat nu este unul nou, nici alternativ, este acelaşi curriculum general, dar adaptat la potenţialul individual specific al copiilor cu cerinţe educaţionale specifice. Prin adaptări curriculare se defineşte corelarea conţinuturilor componentelor curriculumului naţional cu posibilităţile elevului cu cerinţe educaţionale speciale din perspectiva finalităţilor procesului de adaptare şi integrare şcolară şi socială a acestuia.

În sens larg, curriculum se constituie ca un plan de studiu care încorporează două dimensiuni complementare: una de concepţie, de viziune, şi alta de structură (Wiles şi Bondi, 1984). Pentru a transpune planul în acţiune sau pentru a implementa un program, trebuie avut în vedere drept criteriu esenţial, caracteristicile individuale ale populaţiei şcolare căreia i se adresează. Accesul elevilor cu dizabilităţi cognitive la curriculum general se realizează prin adaptare curriculară, adaptare care presupune modificări personalizate în oferta instrucţională a profesorilor, a modului în care le este prezentat aceasta elevilor şi a modului de evaluare a progresului. Elevii sunt ajutaţi prin intermediul adaptării curriculare să atingă în mod individual espectanţele (așteptările în observarea evoluției unei bolii) de învăţare cuprinse în standardele curriculare.

Aceasta este planificată în mod individual de către profesor, elev, părinte şi alţi specialişti şi se poate realiza la următoarele nivele:

- mediul fizic şi / sau social;
- teste şi evaluări în acord cu standardele minimale stabilite la nivel naţional;
- materiale şi resurse didactice;
- modalităţi de organizare;
- portofolii şi proiecte;
- perioade de timp necesare atingerii espectanţelor de învăţare din standardele curriculare.

Adaptarea curriculară tehnică presupune planificarea care se poate realiza la mai multe nivele şi care apoi se reflectă în elaborarea proiectelor educaţionale individualizate care

adaptează curriculum general caracteristicilor elevilor cu dizabilităţi cognitive în anumite domenii: comportament, comunicare, socializare, comunitar, motor/fizic.

O adaptare curriculară tehnică eficientă presupune acordarea unui rol deosebit procesului planificării. Planificarea se realizează la mai multe nivele şi vizează realizarea unor conexiuni funcţionale între aceste nivele.

Un demers educaţional adaptat tuturor elevilor este oferit de planificare la mai multe nivele, aceasta furnizând următoarele beneficii:

- implicarea persoanelor competente în luarea deciziilor;
- deciziile sunt luate pe baza unor date valide;
- o acceptare consistentă a schimbării;
- optimizarea comunicării;
- optimizarea rezultatelor elevilor.

O planificare generală constituie elementul cheie care răspunde nevoilor elevilor şi are mai multe etape cheie:

1. Focalizarea pe planificare
2. Elaborarea unui plan al echipei
3. Stabilirea viziunii de ansamblu
4. Colectarea şi analiza datelor
5. Dezvoltarea permanentă a demersurilor
6. Dezvoltarea unui plan de acţiune
7. Stabilirea unor scopuri şi obiective / întrebări cheie strategice
8. Comunicarea şi aplicarea planului de acţiune
9. Monitorizarea şi evaluarea planului
10. Reflectarea şi consemnarea rezultatelor

Nu este obligatoriu ca procesul planificării să parcurgă cei 10 paşi în această ordine sau să respecte numărul acestora, dar este important ca pe baza acestor paşi să se realizeze planificarea la cele 4 nivele: regional, şcoală, clasă, individual.

Adaptarea curriculară tehnică, la fel ca şi organizarea şi desfăşurarea procesului educaţional pentru copii cu cerinţe educaţionale speciale, implică respectarea unor principii care au menirea de a eficientiza acest proces deosebit de complex şi de a-l realiza cu maximă responsabilitate şi competenţă pornind de la principiile moderne impuse de noile orientări în domeniul asistenţei şi educaţiei persoanelor cu cerinţe speciale.

Principii ale adaptării curriculare tehnice

Principiile de bază care trebuie să ghideze activitatea de adaptare curriculară tehnică sunt:

- principiul interesului superior al copilului;
- principiul drepturilor egale în educaţie;
- principiul nondiscriminării, toleranţei şi valorificării tuturor diferenţelor;
- principiul egalizării şanselor;
- principiul intervenţiei timpurii;
- principiul individualizării procesului de educaţie şi dezvoltării la maxim a potenţialului fiecărui copil;
- principiul asigurării serviciilor de sprijin;
- principiul flexibilităţii curriculare;
- principiul managementului educaţional participativ;
- principiul flexibilităţii în activitatea didactică;
- principiul cooperării şi parteneriatului social.

Principiul individualizării învăţării este determinant în procesul de adaptare curriculară tehnică, exprimând necesitatea adaptării dinamice a încărcăturii cognitive şi acţionale a conţinuturilor şi a strategiilor instructiv – educative atât la particularităţile psihofizice ale fiecărui elev, cât şi la particularităţile diferenţiate, relativ comune unor grupe de elevi pentru dezvoltarea lor integrale ca personalitate şi profesionalitate (I. Bontaş).

Pentru aplicarea eficientă a acestui principiu trebuie respectate anumite condiţii cum ar fi cunoaşterea cât mai completă a fiecărui elev atât ca individualitate cât şi ca fiinţă socială care urmează să se integreze armonios în societate.

I. Radu afirmă că este necesar o adaptare a instrucţiunii a conţinutului, a formelor de organizare şi a metodelor la posibilităţile diferite ale elevilor la capacitatea lor de înţelegere şi la ritmul de lucru propriu unor grupe de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Quintilian, în aceeaşi ordine de idei, subliniază importanţa crucială a înţelegerii diferenţelor individuale dintre elevi în ceea ce priveşte pregătirea şi aptitudinile cu care sunt dotaţi elevii optând pentru instruirea în grup în cazurile în care elevii pot fi grupaţi după particularităţi asemănătoare, fapt care contribuie la o mai bună socializare a subiecţilor deoarece aceste activităţi consolidează formarea şi dezvoltarea de deprinderi sociale.

Cercetătorul I. Bontaş susţine că fiinţele umane nu se nasc înzestrate egal cu calităţi psihofizice şi că nu au condiţii egale de dezvoltare şi de manifestare, ajungând să aibă particularităţi care alcătuiesc individualitatea fiecăruia, dar care nu le împiedică să ajungă un succes.

Principiul tratării individuale şi diferenţiate a elevilor aduce contribuţii benefice în dezvoltarea personalităţii, necunoaşterea sau neglijarea acestor particularităţi pot duce la vitregirea copiilor de condiţii corespunzătoare de dezvoltare.

A. Gherguţ afirmă că principiul normalizării ţine de asigurarea unor condiţii adecvate de educaţie pentru copii cu cerinţe speciale pentru ca aceştia să progreseze. Referitor la principiul drepturilor egale, Gherguţ susţine că acesta îşi prezintă esenţa chiar prin denumirea sa, avându-se în vedere eliminarea barierelor sociale care împiedică desfăşurarea cu succes a educaţiei copiilor cu cerinţe educaţionale speciale. Principiul egalizării şanselor în domeniul educaţiei pare similar celui prezentat anterior doar că acesta promovează şanse egale fără discriminări. Principiul asigurării serviciilor de sprijin face referire atât la copii cu cerinţe speciale, cât şi la persoanele care lucrează cu aceştia (resurse instituţionale, umane, financiare, materiale, dar şi servicii guvernamentale). La diagnosticarea precoce, reabilitarea, integrarea de la vârste mici când diferenţele între copii sunt mai puţin sesizabile iar şansele de integrare socială cresc face referire principiul intervenţiei timpurii.

Cadrele didactice care vor realiza adaptarea curriculară tehnică vor lua în considerare şi principiile pedagogice tradiţionale binecunoscute pentru a respinge sau a evita sarcinile educaţionale care depăşesc posibilităţile de învăţare ale elevilor cu CES:

- principiul legăturii teoriei cu practica;
- principiul sistematizării şi continuităţii cunoştinţelor;
- principiul însuşirii conştiente şi active a cunoştinţelor;
- principiul accesabilităţii cunoştinţelor sau respectării particularităţilor de vârste;
- principiul însuşirii temeinice a cunoştinţelor etc.

În accepţiunea specialiştilor, adaptarea curriculară presupune:

- delimitări ale curriculumului comun, diferenţierea unor componente în funcţie de cerinţele specifice ale elevului;
- nu toţi elevii cu CES vor avea aceleaşi competenţe;
- adaptarea să răspundă necesităţii tuturor copiilor (elevii să fie percepuţi ca o resursă de sprijin, nu ca o problemă);
- programe flexibile şi trasee individualizate;
- servicii de suport pentru elevii cu dificultăţi de învăţare;
- asigurarea accesului la oportunităţi;
- accent pe colaborare în rezolvarea problemelor, parteneriat cu părinţii, cu familia;
- copilul învaţă din experienţa sa şi a celor din jur;
- adaptarea materialelor şi mijloacelor didactice conform cerinţelor copiilor.

Pentru a adapta conţinutul educaţiei speciale în contextul modernizării şi reformării serviciilor educaţionale pe domeniul tehnic destinate copiilor cu CES este necesară o analiză atentă a următoarelor aspecte:

- tipul şi gravitatea dizabilităţii – rolul şi importanţa diagnosticului diferenţial în susţinerea unui program recuperator şi educaţional tehnic eficient;

- vârsta copilului, în special al decalajului între vârsta cronologică şi vârsta mintală;
- experienţa de viaţă a elevului în familia din care provine urmărind gradul de implicare al familie în dezvoltarea şi evoluţia normală a copilului, susţinerea afectivă şi materială, atitudinea membrilor familiei faţă de problemele speciale ale copilului;
- ruta şcolară a copilului – dacă a urmat sau nu, programul învăţământului preşcolar, a unei şcoli, rezultatele şcolare obţinute, potenţialul de învăţare al copilului;
- atitudinea şi modalităţile de implicare a familiei şi resursele comunitare în activităţile educative tehnice ale copiilor cu CES;
- pregătirea psihopedagogică a cadrelor didactice din domeniul tehnic, presupunând cunoaşterea metodelor de lucru cu această categorie de elevi, a limitelor şi posibilităţilor lor de învăţare, a modalităţilor şi formelor de evaluare;
- strategia şi modalităţile de organizare a activităţilor de predare – învăţare la clasă;
- politica educaţională adoptată la nivelul instituţiei şcolare în ceea ce priveşte organizarea şi structurarea activităţilor educative tehnice extraşcolare conform cerinţelor educaţionale speciale ale copiilor cu dizabilităţi.

Ţinând cont de rezultatele acestei analize, se pot stabili activităţile concrete şi obiectivele prin care unităţile de conţinut de la fiecare disciplină pot fi modificate, adaptate sau accesibilizate în funcţie de cerinţele şi de posibilităţile de învăţare a elevilor din clasa respectivă. Astfel, şcoala poate face o ofertă educaţională flexibilă pe disciplinele tehnice, coerentă şi dinamică care să răspundă cerinţelor de moment ale populaţiei şcolare dintr-o anumită comunitate oferind fiecărui copil şansa de a se pregăti.

Întocmit prof. dr. ing. **Vovciuc Ionel**

Bibliografie:

1. **CREŢU, C. (**1998) *Curriculum diferenţiat şi personalizat,* Iaşi, Editura Polirom
2. **COSMOVICI, A.** (1996) *Psihologie generală.* Editura Polirom, Iaşi.
3. **A. GHERGHUȚ**, Sinteze de psihopedagogie specială, Ed. Polirom,2005.
4. **ILIE, D.M., (coord), STRUNGĂ, C-TIN., PETRESCU, M., CODOREAN, G.,I., HARKAI, M., ŢÎRU, C., M. (**2009) *Teoria şi metodologia curriculumului,* Timişoara, Editura Mirton.
5. **RADU, GH.** (2004) *Idei şi practici contradictorii în domeniul psihopedagogiei speciale,* în "Revista de psihopedagogie", nr. 1/2004, p. 61-76, Bucureşti, Editura Fundaţiei Humanitas.
6. **CRISTEA, S**. (2006) *Curriculum pedagogic pentru formarea cadrelor didactice,* Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică.
7. **EGREȚ-DOBRIDOR, I**. (2008) *Teoria generală a curriculumului educaţional,* Iaşi, Editura Polirom.
8. **VERZA, F., ș.a.** (2002) *Introducere în psihopedagogia specială şi în asistenţa socială,* București, Editura Fundaţiei Humanitas
9. **VOVCIUC, IONEL**, (2023) *Plan de intervenție personalizat – Adaptarea curriculară, Portofoliu personal*, Ipotești, județul Suceava

Creativitatea didactică

Prof. Ana-Maria Zaharia
Școala Gimnazială „Ion Ghica" Iași

Creativitatea didactică reprezintă abordarea procesului educațional din perspectiva învățării active, facilitarea învățării elevilor, formarea competențelor necesare în viața de zi cu zi și nu doar transmiterea cunoștințelor. Scopul elaborării experiențelor de învățare nu este reprezentat doar de structurile cunoașterii, ci se au în vedere și interesele, trebuințele, aspirațiile beneficiarilor educației.

Elemente ale creativității pot fi educarea spiritului critic, încurajarea curiozității, a experimentării, originalitatea, educarea în spiritul cetățeniei active și responsabile ș.a. Pasivitatea în clasă, înţeleasă ca rezultat al predării tradiţionale, nu produce învăţarea decât în mică măsură. Dacă elevilor nu li se oferă ocazia discuţiei, a investigaţiei, a acţiunii, a punerii în practică, procesul de învăţare nu are loc. Învăţarea presupune înţelegerea informaţiei. Elevii adaugă noile concepte la ceea ce cunosc deja. Dacă au posibilitatea să descopere ei înşişi informaţii plauzibile şi folositoare, atunci îşi rafinează achiziţiile anterioare şi adaugă altele noi. Totodată, învăţarea este mediată de mediul social în care elevii interacţionează unii cu alţii. Ei beneficiază de ocaziile în care îşi confruntă ideile şi fac schimb de cunoştinţe cu alţi elevi, prin lucrul pe grupe sau în echipă. În aceste cazuri, elevii preiau controlul asupra propriei învăţări, conştientizează când au nevoie de informaţii suplimentare şi când au înţeles. Gradul în care elevii învaţă prin înţelegerea faptelor şi evenimentelor influenţează transferul, adică acea capacitate de a aplica ceea ce ştiu şi au învăţat, în situaţii noi de învăţare, de a demonstra că au dobândit/ şi-au format competenţele propuse iniţial de către profesor.

Creativitatea didactică formează competențele specificate în programele școlare dacă se au în vedere o serie de aspecte precum:

- crearea unor contexte sau situații de învățare în care cunoștințele au aplicabilitate;
- utilizarea metodelor specifice pentru dezvoltarea creativității, a sarcinilor de lucru orientate spre rezolvarea de probleme - cubul, dezbaterea academică, brainstorming, metoda Philips 6-6, discuția panel, organizatorul grafic, metoda pălăriilor gânditoare, jocuri de rol, jocuri creative ș.a.;
- crearea unui mediu educațional dinamic și cooperant, prin gruparea elevilor în echipe de lucru sau activitatea în perechi, pentru a favoriza comunicarea, experiența personalizată și implicarea fiecărui elev;

- oferirea unor modele de bună practică, adaptate caracteristicilor de vârstă și psihologice ale elevilor;
- abordarea multiperspectivității prin compararea și examinarea informațiilor provenite din surse multiple, dezvoltarea gândirii critice, a capacității de formulare și argumentare a opiniei;
- integrarea informațiilor și experiențelor provenite din medii non-formale și informale;
- utilizarea mijloacelor video, a calculatorului, internetului, experiențelor reale sau virtuale, a experimentelor;
- oferirea feedback-ului constructiv din partea profesorului, cu linii directoare și încurajarea elevilor și interacțiunea permanentă între profesor și elevi săi;
- activarea dimensiunilor sociale și afective ale conținuturilor de predare;
- conștientizarea elevilor în legătură cu beneficiile învățării;
- realizarea unor demersuri ce pun elevii în situația de a experimenta utilitatea a ceea ce învață;
- utilizarea metodelor alternative de evaluare, precum proiectul, investigația, portofoliul sau mapa tematică sau și observarea permanentă a participării și implicării elevului în procesul educațional;
- exersarea și stăpânirea, de către elevi, a tehnicilor de studiu și învățare ce duc la învățarea auto-dirijată;
- implicarea elevilor în autoevaluare, pentru a spori responsabilizarea pentru munca pe care o desfășoară.

De asemenea, învățarea activă, adaptată prezentului, necesită utilizarea resurselor digitale.

Aplicațiile educative, precum https://kahoot.com/, https://learningapps.org/ https://quizlet.com/gb, le permit elevilor consolidarea învățării și testarea cunoștințelor.

Videoclipurile, animațiile, scurt-metrajele, documentarele, pot ilustra excelent noțiunile, faptele, termenii, ajutând la reprezentarea realității. Tururile virtuale ale muzeelor, siturilor arheologice, expozițiilor de artă și nu numai, oferă acces facil și rapid în orice colț al lumii. Nu în ultimul rând, platformele educaționale precum https://library.livresq.com/, https://moodle.org/, https://eduboom.ro/, https://academiaabc.ro/, https://edukiwischool.ro/, ș.a. oferă resurse digitate structurate în conformitate cu particularitățile de vârstă ale elevilor.

Manualele digitale oferă, de asemenea, contexte de învățare flexibile și abordarea aplicată a învățării. Informațiile prezentate stimulează interpretări alternative și deschise, permit dialogul intercultural, dezbaterea, gândirea critică, eliminarea prejudecăților. Sursele oferite – texte,

documente, hărți, grafice, diagrame, exerciții, permit investigarea, clasificarea, compararea, utilizarea limbajului de specialitate, stimulând gustul pentru lectură și dorința pentru cercetare.

Rezultatele creativității didactice se văd în performanța școlară, atât în dezvoltarea abilităților cognitive superioare, cât și în planul dezvoltării moral-afective, elevii devin mai implicați în propria dezvoltare, încrezători în propriile capacități, competențe și abilități, dornici să cunoască, să cerceteze, să descopere și să evolueze.

Așadar, profesorul are sarcina de a transforma oferta de cunoaștere cuprinsă în documentele curriculare oficiale în curriculum real, în achiziții relevante pentru viața reală, proiectând și realizând activități de învățare active, în care competențele să fie formate și exersate în mod creativ și constant.

Bibliografie

- Alexandru Mirela, Oana Gheorghe, Alexandra Aramă, Simona Velea, *Tehnologie digitală și creativitate didactică. Repere și practici educaționale privind integrarea creativă a tehnologiilor în predare – învățare prin proiecte colaborative internaționale*, Editura Universitară, București, 2020.
- Adăscăliţei, Felicia, Marilena Bercea, Doru Dumitrescu, Liviu Lazăr, Mihai Manea, Mirela Popescu, *Elemente de didactică a Istoriei*, Bucureşti, Editura Nomina, 2010.
- Bolovan, Sorina Paula, *Didactica istoriei. Noi orizonturi în predarea, învăţarea şi evaluarea istoriei prin metode active*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2007.
- Căpiţă, Carol, Laura Căpiţă, *Utilizarea surselor istorice primare în predarea istoriei,* Editura Universităţii Bucureşti, Bucureşti, 2011.
- Căpiţă, Laura, Carol Căpiţă, *Tendinţe în didactica istoriei*, , Editura Paralela 45, Piteşti, 2005.
- Oprea Crenguţa-Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive,* Editura Didactică şi Pedagogică, R.A., Bucureşti, 2009.
- Sarivan Ligia, Roxana Maria Gavrilă, Daniela Stoicescu, *Predrea-învăţarea interactivă centrată pe elev,* Ed.a 2-a, revizuită, Editura Educaţia 2000+, Bucureşti, 2009.
- Stanciu, Mihai, *Reforma conţinutului învăţământului. Cadru metodologic*, Editura Polirom, Iaşi, 1999.
- Tătar, Octavian, *Didactica istoriei. Vamadecum,* Editura Aeternitas, Alba Iulia, 2006.
- Tudorică, Roxana, *Managementul educaţiei în context european*, Ediţia a II-a revizuită, Editura Meronia, Bucureşti, 2007.

Webografie

https://edu.freepedia.ro/creativitatea-didactica-moderna

https://eduscoala.ro/consiliere/creativitatea-profesorului-in-demersul-didactic

https://tribunainvatamantului.ro/creativitatea-in-procesul-educational/

https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2015/12/Profilul-de-formare-al absolventului_final.pdf

https://drive.google.com/file/d/1qa8aI8Zk8JqXx4d8XyxCI_HDwLQCv1Gm/view

COMPETENȚELE DIGITALE ÎN EDUCAȚIE

prof. înv. primar ZAHARIE LIVIA
Școala Gimnazială Vad, județul Cluj

Odată cu instalarea pandemiei determinată de infecțiile cauzate de virusul SARS-CoV2, din martie 2020, urmată de trecerea activităților didactice în mediul online, cadrele didactice au fost puse în situația forțată de a-și dezvolta competențele digitale. Conform UNESCO, peste 1,7 miliarde de copii au învățat de acasă începând cu luna aprilie 2020, fapt ce a determinat guvernele, instituțiile de învățământ și profesorii să caute soluții pentru a continua activitatea didactică în cel mai bun mod posibil, adoptând o strategie de predare online de urgență (în engl. ERT, Emergency Remote Teaching). Se consideră că școala nu va mai fi la fel ca înainte de criză, multe dintre resursele de învățare online realizate pentru ERT (Emergency Remote Teaching) și metodele didactice utilizate în această perioadă își vor găsi locul în viitoarele activități didactice față în față, dar mai ales în cele mixte sau hibride (în limba engleză, blended learning). School closures caused by Coronavirus (Covid-19) (unesco.org)

Competența digitală reprezintă una din cele opt competențe pentru orice persoană într-o societate bazată pe cunoaștere și tehnologie și reprezintă o sumă de capacități, abilități cu grade diferite de complexitate utilizate în exploatarea calculatorului, a aplicațiilor acestuia și a rețelei de internet. Competența digitală este definită ca o competență ce „implică utilizarea cu încredere și în mod critic a tuturor tehnologiilor informației și comunicării (TIC) pentru informare, comunicare și soluționare a problemelor în toate domeniile vieții – muncă, timp liber și comunicare" (Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning – 2006/962/EC).

Conform Raportului Comisiei Europene „DigiComp 2.0: The Digital Competence Framework for Citizens" (2016), cele cinci arii principale de analiză a competenței digitale sunt:

1. Informarea și alfabetizarea digitală – care presupune:
   a) căutarea și filtrarea informațiilor și a datelor în format digital;
   b) evaluarea informațiilor și a conținutului digital;
   c) organizarea datelor și informațiilor în mediul digital.
2. Comunicarea și colaborarea digitală:
   a) interacționarea prin intermediul tehnologiei digitale;
   b) împărtășirea materialelor sau a informațiilor prin tehnologii digitale;
   c) participarea cetățenească prin intermediul tehnologiei digitale;
   d) colaborarea mediată de tehnologia digitală;
   e) *Netiquette* – comportamentul etic în spațiul online;
   f) managementul identității digitale;
3. Crearea de conținut digital:
   a) dezvoltarea de conținut digital;
   b) integrarea și reelaborarea conținutului digital;

c) copyright și licențe;
d) programare.

4. Siguranța în mediul online:
   a) protejarea mijloacelor tehnologiei digitale;
   b) protecția datelor personale;
   c) protejarea sănătății și a stării de bine;
   d) protejarea mediului înconjurător.
5. Rezolvarea de probleme:
   a) rezolvarea problemelor tehnice;
   b) identificarea nevoilor și a răspunsurilor digitale;
   c) utilizarea creativă a tehnologiilor digitale;
   d) identificarea aspectelor lipsă în competențele digitale.

   Competențele digitale pentru educatori sunt ilustrate prin următoarele arii de manifestare (Redecker&Punie, 2017, pp. 24-25 cit. de Adam în Ceobanu și colab.):

   1) Implicare profesională (comunicare profesională, colaborare profesională, practică reflexivă, dezvoltare continuă a competențelor digitale);
   2) Resurse digitale (selectarea resurselor digitale, crearea și modificarea resurselor digitale, managementul, protecția și împărtășirea resurselor digitale);
   3) Predare și învățare (predare, îndrumare, învățare autodirecționată);
   4) Evaluare (strategii de evaluare, analiza rezultatelor, feedback și planificare);
   5) Abilitarea educabililor (accesibilitate și incluziune, diferențiere și personalizare, implicare activă a educabililor);
   6) Facilitarea competențelor digitale ale educabililor (informare și alfabetizare digitală, comunicare și colaborare digitală, crearea de conținut digital, utilizare responsabilă, rezolvarea problemelor digitale).

Înainte de pandemie studiile arătau că profesorii performează mai slab decât alte sectoare profesionale în utilizarea tehnologiilor digitale. Un nivel mai ridicat al competențelor digitale ale cadrelor didactice, în special al nivelului de rezolvare a problemelor în mediul digital, influențează performanța elevilor în rezolvarea problemelor informatice. În anul școlar 2020-2021, dat fiind contextul pandemic, cadrele didactice au participat la cursuri de formare în mediul online pentru dezvoltarea competențelor digitale, au folosit numeroase aplicații digitale pentru realizarea unor lecții cât mai atractive și au devenit creatori de resurse digitale. După perioada de pandemie, probabilitatea ca studiile să arate o creștere a nivelului competențelor digitale, în rândul cadrelor didactice, este mare.

BIBLIOGRAFIE

1. Ceobanu, C. (2016). *Învățarea în mediul virtual. Ghid de utilizare a calculatorului în educație.* Iași: Editura Polirom.
2. Ceobanu, C., Cucoș, C., Istrate, O., Pânișoară, I.-O. (cooord.). (2020). *Educația digitală.* Iași: Editura Polirom.

3. Dulamă, M. E. (2010). *Fundamente despre competenţe. Teorie şi aplicaţii*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
4. Flueraș, V. (2014). *Prolegomene la o posibilă teorie a competenței*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.
5. Gerard, F.-M., Pacearcă, Ș. (2012). *Evaluarea competențelor. Ghid practic.* București: Editura Aramis Print.
6. Gherghinescu, R. (1999). *Competenţa didactică. Perspectivă psihologică.* Iași: Editura Polirom.
7. Gliga, L. (coord). (2002). *Standarde profesionale pentru profesia didactică*. București: Editura Polisib S.A.
8. *** (2006). *L 394/10 EN Official Journal of the European Union 30.12.2006, RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning.* Disponibil online la adresa: Cadrul European de Referință al Competențelor cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (tvet.ro). (accesat în februarie 2021).

Educația la granița dintre clasic și digital

Profesor: Zamfira Irina
Școala Gimnazială, com. Olari

Transformările rapide din domeniul educațional, stimulate de avansurile tehnologice și de schimbările socio-economice globale, au determinat o reconfigurare profundă a paradigmelor tradiționale de învățare. Această tranziție, de la metodele educaționale clasice către integrarea soluțiilor digitale, aduce în discuție atât potențialul de inovare, cât și provocările asociate. Scopul acestui articol este de a analiza avantajele și dezavantajele combinării acestor două abordări educaționale, subliniind impactul acestora asupra sistemelor de învățământ contemporane.

Educația tradițională, caracterizată prin predarea față-în-față și utilizarea materialelor didactice tipărite, prezintă multiple avantaje care au fost validate de-a lungul timpului.

Acest tip de educație a reprezentat, de-a lungul timpului, coloana vertebrală a sistemelor educaționale, care implică manuale școlare tipărite, testele scrise și interacțiunea directă între profesori și elevi. Aceste metode tradiționale și-au dovedit eficiența de-a lungul timpului, având ca avantaj construirea relațiilor interpersonale puternice între profesori și elevi, precum și între elevi, precum și dobândirea unui vast bagaj de cunoștințe și o cultură generala din diverse domenii. De asemenea, profesorii au oportunitatea de a oferi feedback imediat și de a adapta lecțiile la nevoile individuale ale elevilor.

Pe măsură ce tehnologia a avansat și a fost implementată în multe domenii de activitate, s-a produs o schimbare semnificativă în modul în care informația este prezentată și asimilată. Educația modernă se bazează pe utilizarea dispozitivelor electronice, a platformelor online și a aplicațiilor educaționale pentru a facilita procesul de învățare. Această schimbare aduce cu sine o serie de beneficii, precum accesul la resurse bogate și variate, personalizarea învățării și dezvoltarea abilităților digitale.

Unul dintre aspectele pozitive ale educației moderne este faptul că oferă oportunități de învățare flexibile. Elevii pot avea acces la materialele de învățare oricând și oriunde, ceea ce sporește autonomia învățării. De asemenea, tehnologia permite adaptarea curriculumului la stilurile individuale de învățare ale elevilor, creând astfel un mediu educațional personalizat.

Digitalizarea educației a introdus noi modalități de învățare, care completează și extind metodele tradiționale, astfel inovarea este o responsabilitate a fiecăruia, necesară a fi realizată în activitatea zilnică.

Dezvoltarea unei culturi favorabile inovării este un proces complex şi se desfăşoară în paralel cu implementarea unor structuri adecvate, deschise la schimbare şi a instrumentelor noi de management al inovării. Sistemul de învățământ nu reușește să aibă viteza tehnologiei, a societății astfel trebuie să se schimbe abilitățile pe care le dezvoltă școala.

Toți elevii pot fi provocați și stimulați ca să învețe. Este important să avem așteptări mari de la toți elevii și să îi încurajăm să solicite sprijin constant și de fiecare dată când au nevoie.

Profesorii trebuie să se concentreze mai mult pe învățare decât pe predare, să exerseze învățarea adaptativă, pentru a putea să antreneze elevii pentru diferite stiluri de învățare. Preocuparea pentru cultivarea inteligenței socio-emoționale și dezvoltarea caracterului trebuie dublată concomitent de creșterea academică, dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor, dar și creșterea continuă a profesorilor, perfecționarea lor.

Dezvoltarea personală a cadrelor didactic ar trebui să ocupe același loc central în programele de formare precum dezvoltarea competențelor didactice.

Profesorii caută metode prin care își pot face materia mai captivantă și prin care pot trezi interesul și curiozitatea elevilor pentru studiu. Așadar, provocarea de a-i apropia în mod plăcut de școală și educație este cu atât mai mare. În același timp, pasiunea lor pentru mediul on-line și gadget-urile smart, dorința părinților ca ei să învețe și preocuparea continuă pentru sănătatea lor emoțională, trebuie să fie îmbinate cu armonie. Tabletele, laptopurile, smartphone-urile și alte numeroase programe sau platforme on-line facilitează învățarea, o fac mai atractivă și mai dinamică, dar nu pot înlocui profesorul. Elevii au nevoie de un profesor pentru a învăța cum să folosească internetul, cum să filtreze informațiile corect stocate pe numeroase site-uri, cum să le proceseze și să le interiorizeze, apoi să le transforme în cunoștințe și să le aplice.

Când proiectează o lecție, profesorul trebuie să își pună întrebări și să își stabilească dinainte ce cunoștințe și abilități ar trebui să fie dobândite, ce competențe ar trebui să dezvolte elevii și cum îi poate ajuta să atingă rezultatele învățării preconizate, cum poate folosi tehnologia digitală pentru a aplica cele mai bune metode și facilita procesele de învățare bune, care stimulează și susțin eforturile elevilor de a învăța și rezultatul învățării.

Deși educația modernă aduce cu sine numeroase avantaje, este esențial să fie găsit un echilibru între aceasta și educația tradițională. Un exces de tehnologie poate duce la izolare socială, lipsa abilităților de comunicare față în față și dependența excesivă de dispozitivele electronice. Găsirea echilibrului între educația clasică și cea modernă, bazată pe utilizarea tehnologiei, implică integrarea cu atenție a tehnologiei în procesul de învățare, fără a compromite aspectele umane ale procesului instructiv-educativ.

Idei concluzive:

Avantajele metodelor clasice de educație

1. **Interacțiunea directă**: Predarea în clasă facilitează interacțiunea personală dintre profesori și elevi, favorizând o comunicare imediată și un feedback direct. Acest tip de interacțiune este esențial pentru dezvoltarea relațiilor educaționale și pentru adaptarea metodologiilor de predare la nevoile specifice ale elevilor.
2. **Structură și disciplina**: Mediul educațional tradițional impune o structură clară și un cadru disciplinar, care contribuie la dezvoltarea abilităților de gestionare a timpului și de respectare a normelor. Această structură este fundamentală pentru crearea unui mediu de învățare ordonat și predictibil.
3. **Dezvoltarea abilităților sociale**: Interacțiunea fizică în cadrul școlii permite elevilor să își dezvolte abilități sociale esențiale, precum cooperarea, comunicarea verbală și rezolvarea conflictelor. Aceste competențe sunt cruciale pentru integrarea socială și succesul profesional ulterior.

Impactul digitalizării în educație

1. **Accesibilitate și flexibilitate**: Tehnologia digitală permite accesul la resurse educaționale globale, indiferent de locația geografică. Platformele online și cursurile virtuale oferă flexibilitate, permițând elevilor să acceseze conținutul educațional în funcție de propriul ritm și disponibilitate.
2. **Resurse interactive**: Instrumentele digitale oferă resurse educaționale interactive, cum ar fi simulările virtuale, laboratoarele online și materialele multimedia. Aceste resurse îmbunătățesc experiența de învățare, făcând-o mai captivantă și mai adaptată nevoilor generației digitale.
3. **Personalizarea învățării**: Utilizarea inteligenței artificiale și a analizelor de date permite personalizarea învățării, adaptând conținutul educațional la nevoile și ritmul fiecărui elev. Această abordare poate crește eficiența procesului de învățare și poate reduce disparitățile educaționale.

Provocările îmbinării educației clasice cu digitalul

Integrarea metodelor clasice cu cele digitale implică o serie de provocări semnificative:

1. **Infrastructura și accesul la tehnologie**: Disparitățile în accesul la tehnologie și infrastructură pot accentua inegalitățile educaționale. Elevii din medii dezavantajate sau din zone rurale pot întâmpina dificultăți în accesarea resurselor digitale, limitându-le astfel oportunitățile de învățare.
2. **Formarea cadrelor didactice**: Profesorii trebuie să fie pregătiți să utilizeze eficient tehnologia în predare, ceea ce necesită programe de formare continuă și adaptarea curriculumului. Investițiile în formarea profesională a cadrelor didactice sunt esențiale pentru succesul integrării digitale.
3. **Menținerea angajamentului elevilor**: În mediul online, menținerea angajamentului și motivației elevilor poate fi mai dificilă. Lipsa interacțiunii directe și a supravegherii constante poate duce la probleme de concentrare și de organizare a timpului.

Pentru a valorifica pe deplin beneficiile ambelor abordări, este esențial să se dezvolte un model educațional hibrid bine echilibrat.

1. **Colaborare și parteneriate**: Promovarea colaborării între guverne, instituții educaționale, sectorul privat și comunitățile locale este crucială pentru asigurarea resurselor necesare și pentru dezvoltarea unei infrastructuri adecvate.
2. **Inovație și adaptabilitate**: Sistemele educaționale trebuie să fie deschise la inovație și să se adapteze rapid la schimbările tehnologice și socio-economice. Aceasta include actualizarea curriculumului, adoptarea de noi tehnologii și reevaluarea metodelor de evaluare.
3. **Centrarea pe elev**: Elevul trebuie să fie în centrul oricărei reforme educaționale. Învățarea personalizată și relevantă este esențială pentru dezvoltarea competențelor necesare în secolul XXI.

Educația la granița dintre clasic și digital reprezintă o oportunitate de a transforma modul în care învățăm și predăm, creând un sistem educațional mai robust și mai incluziv. Prin combinarea avantajelor ambelor abordări, putem răspunde mai eficient nevoilor diverse ale elevilor și putem pregăti noile generații pentru provocările viitorului. Aceasta este o sarcină complexă, dar cu beneficii imense pentru dezvoltarea societății.

Bibilografie:

Educația Clasică versus Educația Modernă - Freepedia Edu
Beadle,P., *Cum să predai – Strategii didactice*, Editura DPH, 2021, București
Dumitru, I., *Dezvoltarea gândirii critice şi învăţarea eficientă*, Editura de Vest, Timişoara, 2001.
Ionescu, M., Radu I., *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
Pânişoară I.O. – *Comunicarea eficientă,* ed. a III-a, Ed. Polirom, 2006
Romanescu,C., *Îmbinarea metodelor moderne cu cele tradiționale în învățământul primar*, Editura Rovimed, 2017
Voicu-Popescu, Corina. *Strategii didactice: definiții, delimitări conceptuale*. În: EDICT- Revista educației, nr. 12/2017
Wills S., Alexander S., 2000, *Managing the introduction of technology in teaching and learning*. London: Kogan Page Limited, pp.56-72

Cultura incluzivă

Prof. Zele Ioan, Școala Profesională "George Coșbuc"
Mediești Aurit, județul Satu Mare

Există o abordare generală privind importanța educației și a asigurării accesului la educație pentru toți copiii, ca mod de realizare a altor drepturi fundamentale ale omului și mijloc de modelare a dezvoltării viitoare a umanității.

Educația incluzivă și sistemele de învățământ, în general, au evoluat până în punctul în care toate cadrele didactice trebuie să știe că diversitatea este prezentă în grupurile de copii la toate nivelurile de educație și că abordarea diferitelor cerințe ale copiilor este ceea ce marchează fundamental noile tendințe în educație.

Conceptul educație incluzivă a luat naștere ca răspuns la abordările tradiționale, conform cărora anumite categorii de copii au fost excluși din școlile de masă din motivul dizabilității, dificultăților/problemelor de învățare, vulnerabilității familiei sau din alte motive. Conceptul incluziunii își are originile în Declarația Universală a Drepturilor Omului (ONU, 1948), care recunoaște că toate ființele umane se nasc libere şi egale în demnitate şi drepturi.

Conceptul a fost reafirmat în cadrul Conferinței mondiale "Acces și calitate", organizată de UNESCO la Salamanca, Spania (7-10 iunie 1994). Conferința a adoptat două documente importante: Declarația de la Salamanca și Cadrul de Acțiune care au la bază principiul recunoașterii necesității de a acționa pentru crearea școlilor pentru toți – a instituțiilor care să includă toți copiii, să respecte diferențele dintre aceștia, să sprijine copiii în activitatea lor de învățare și să răspundă cerințelor individuale. La Salamanca a fost adoptată viziunea asupra educaţiei incluzive şi au fost făcute recomandări care au rămas de referinţă pentru UNESCO şi întreaga comunitate internaţională, în toată perioada ulterioară: - școlile trebuie să includă în procesul educațional toţi copiii, indiferent de condiţiile fizice, intelectuale, sociale, emoţionale, lingvistice sau de altă natură ale acestora; - persoanele cu cerinţe educaţionale speciale trebuie să aibă acces în şcolile obişnuite, care trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate pe cel care învață; - principiul fundamental al şcolii incluzive este acela că toţi copiii trebuie să înveţe împreună, asigurând o educaţie de calitate pentru toţi, prin programe de învăţământ adecvate, bună organizare, strategii de predare, folosire optimă a resurselor şi parteneriate cu ceilalţi membri ai comunităţilor în care funcţionează.

Există trei dimensiuni care definesc educația incluzivă, cele trei dimensiuni constituind orientări de bază şi criterii de evaluare a nivelului de dezvoltare a educației incluzive: - culturile incluzive (concepţii, atitudini, tradiţii, obiceiuri) - asigură crearea și promovarea incluziunii; dezvoltarea valorilor incluzive, împărtăşite de întreaga comunitate şcolară, determină schimbări importante pe celelalte dimensiuni; - politicile incluzive - asigură cadrul instituţional de dezvoltare a educației incluzive la nivelul școlii. Ele asigură proiectarea proceselor, și, în aceleași timp, antrenează toţi participanții la actul educaţional să devină promotori activi ai incluziunii; oferă repere pentru strategii clare, care orientează comunitatea şcolară şi membrii acesteia spre dezvoltarea incluziunii reale, de calitate; - practicile incluzive - asigură transferul politicilor şi culturii în activitate curentă, desfăşurată la clasă şi în afara ei, orientată spre includerea efectivă a tuturor copiilor/ elevilor în procesul educaţional.

Particularități ale educației incluzive. Adaptarea și integrarea școlară efectivă a copiilor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale presupune : - schimbări la nivel de școală; - o atitudine pedagogica pozitivă a cadrelor didactice; - un management al clasei care să faciliteze forme mai flexibile de instruire și de organizare a colectivului, cu accent pe activități în comun, pe grupe bazate pe interacțiune și comunicare între elevi; - planuri de

învățământ și programe școlare individualizate, adaptate la particularitățile fiecărui copil cu dizabilitate/cerințe speciale; - adaptare materialelor si mijloacelor didactice; - intervenție specifică de recuperare în echipă interdisciplinară.

Cultura incluzivă – microclimat unic de încredere. Crearea unui culturi incluzive porneşte de la stabilirea unei relaţii adevărate, bazate pe spirit de echitate, pe empatie şi respect reciproc, pe comunicare deschisă şi constructivă între toţi elevii, inclusiv cu CES. Doar astfel cadrele didactice și manageriale pot influenţa benefic asupra tuturor elevilor din școală. Dacă relaţia profesor–elev se bazează pe atitudine autoritară care de cele mai multe ori înseamnă dominare şi care impune respect şi ascultare prin frică şi sancţionări nejustificate, atunci mediul din clasă va fi unul excluziv. Iar într-un asemenea mediu nimic nu se face din convingere şi dorinţă. Pentru a crea o cultură educaţională incluzivă, cadrele didactice trebuie să posede şi o serie de calităţi manageriale, să creeze un microcilmat unic de încredere. În această ordine de idei, A. Baban (2009) defineşte managementul clasei ca abilitate a profesorului de a planifica şi a organiza activităţile clasei, astfel încât să asigure un climat favorabil învăţării. În accepţiunea aceluiaşi autor, în procesul de exercitare a funcţiilor sale manageriale în clasa cu practici incluzive (planificare, organizare, control şi evaluare, consiliere, decizie educaţională) cadrul didactic se va baza pe următoarele principii: - recunoaşterea unicităţii şi a individualităţii fiecărui elev; - respectarea fiecărui elev; - încurajarea diversităţii; - dezicerea de a generaliza comportamentele prin etichete personale şi caracterizări globale ale persoanei; - evaluarea doar a comportamentului specific; - exprimarea deschisă a încrederii în capacitatea de schimbare pozitivă; - încurajarea comportamentului pozitiv al elevului; - evidenţierea rolului respectului de sine ca premiză în dezvoltarea personală; - recunoaşterea rolului esenţial al sentimentului de valoare personală în sănătatea mentală şi emoţională.

Succesul incluziunii şcolare eficiente depinde, în primul rând de atitudinea pozitivă a cadrelor didactice faţă de incluziunea şcolară. Mai specific, cercetările au arătat că atunci când profesorii au o atitudine pozitivă faţă de incluziunea şcolară, ei devin mai deschişi pentru adaptarea şi schimbarea modului în care predau, pentru a veni în întâmpinare nevoilor de învăţare ale elevilor cu dizabilitate

Este evident faptul că asigurarea accesului fiecărui copil la educaţie de calitate, inclusiv a copilului cu CES, reclamă o pregătire profesională foarte bună a personalului didactic. Ca urmare, cadrele didactice trebuie să beneficieze de o gamă variată de activităţi de formare pentru a înţelege filozofia incluziunii, a conştientiza importanţa educaţiei incluzive pentru şcoală şi comunitate şi pentru a fi motivaţi intrinsec să lucreze cu elevii cu cerințe educative speciale.

Bliografie:

1. Baban A. *Consilierea educațională. Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*. Cluj Napoca: SRL PSINET, 2009.
2. Călineci Marcela Claudia, Țibu Speranța , Oancea Ana Maria, Goia Delia, MODUL 3. *Aspecte transversale în abordarea şi implementarea curriculumului naţional*, Pachet 3.1. Consiliere şi dezvoltare personală. Rolul cadrului didactic în construirea și dezvoltarea unor medii de învățare incluzive.
3. https://didactform.snsh.ro/baza-de-date-online-cu-bune-practici-pentru-educatie-incluziva-de-calitate/bune-practici-in-crearea-culturii-incluzive
4. https://mecc.gov.md/sites/default/files/educatie_incluziva_final.pdf

Muzica Populară Românească la intersecția dintre Clasic și Modern: Tehnica Vocală Completă

Autor: Zodian Andreea – Mihaela, Prof. Palatul Copiilor Bacău

Muzica populară românească, cu rădăcini adânci în tradițiile și cultura poporului român, reprezintă una dintre cele mai autentice forme de exprimare culturală ale țării. Într-o eră a digitalizării, educația muzicală se află la intersecția dintre metodele tradiționale și cele moderne. Necesitatea modernizării tehnicilor de interpretare vocală, prin integrarea resurselor digitale, devine din ce în ce mai evidentă pentru a păstra relevanța și calitatea interpretărilor. Tehnica Vocală Completă (Complete Vocal Technique, CVT), dezvoltată de Cathrine Sadolin, oferă o abordare științifică și sistematică a antrenamentului vocal, ce poate fi perfecționată și aplicată cu succes în interpretarea muzicii populare românești prin intermediul tehnologiilor digitale.

Studiul de față analizează aplicarea CVT în contextul muzicii populare românești, având ca obiectiv principal examinarea modului în care principiile și tehnicile acestei metode pot fi adaptate și utilizate pentru a îmbunătăți performanțele vocale în acest gen muzical, cu ajutorul tehnologiilor digitale. Se vor explora principiile fundamentale ale CVT, aplicabilitatea acestora în specificul vocal al muzicii populare și impactul asupra interpreților, subliniind importanța educației digitale în acest proces.

Tehnica Vocală Completă se bazează pe patru principii fundamentale care contribuie la dezvoltarea unei voci sănătoase și versatile. Aceste principii pot fi îmbunătățite și sprijinite prin intermediul tehnologiilor digitale:

- **Suport**: Controlul respirației și utilizarea diafragmei sunt esențiale pentru obținerea unui sunet puternic și stabil. Resursele digitale, precum aplicațiile de antrenament vocal, oferă feedback instantaneu și monitorizare constantă, permițând interpreților să-și perfecționeze tehnica fără a suprasolicita corzile vocale. Aceste aplicații ajută la menținerea unui control optim al fluxului de aer, crucial pentru interpretarea eficientă a pieselor complexe.
- **Modificarea formei vocii**: Ajustarea cavităților rezonante este crucială pentru a respecta stilurile regionale specifice ale muzicii populare. Softurile de simulare acustică permit elevilor să vizualizeze și să ajusteze în timp real forma și rezonanța vocii lor, facilitând o înțelegere mai profundă a modului în care sunetul este generat și modificat. Acest lucru le permite interpreților să adapteze sunetul în funcție de specificul regional, menținând autenticitatea interpretărilor.
- **Modalități de utilizare a vocii**: CVT identifică patru modalități principale de utilizare a vocii: neutral, curb, overdrive și edge. Integrarea acestor moduri în platforme digitale permite elevilor să experimenteze și să adapteze tehnicile vocale pentru a îmbunătăți expresivitatea și autenticitatea interpretării. Platformele digitale oferă un mediu controlat care facilitează explorarea acestor tehnici și aplicarea lor în diverse contexte muzicale.
- **Percepția auditivă și feedback**: Antrenamentul auditiv este esențial pentru o interpretare precisă și autentică a pieselor populare. Aplicațiile digitale care oferă feedback auditiv precis ajută interpreții să monitorizeze și să ajusteze în timp real producția vocală, contribuind la menținerea acurateței și autenticității interpretării. Această resursă permite o evaluare obiectivă și corectarea rapidă a eventualelor discrepanțe.

În muzica populară românească, controlul respirației și utilizarea diafragmei sunt esențiale pentru susținerea frazelor lungi și pentru obținerea unei proiecții vocale clare și puternice. Tehnicile de suport din CVT, sprijinite de instrumentele digitale, ajută interpreții să mențină un control constant al fluxului de aer, permițându-le să interpreteze piese complexe fără a suprasolicita corzile vocale. Aplicațiile mobile și platformele online oferă oportunități valoroase pentru exersarea acestor tehnici, oferind feedback instantaneu și personalizat.

Modificarea formei vocii este esențială pentru a respecta specificul stilistic al diferitelor regiuni folclorice din România. De exemplu, sunetele nazale caracteristice zonei Maramureșului sau tonurile guturale din Oltenia pot fi realizate mai eficient prin tehnicile de rezonanță oferite de CVT, susținute de simulatoarele digitale. Aceste simulatoare permit interpreților să experimenteze și să adapteze tehnicile în timp real, menținând autenticitatea stilurilor regionale.

Cele patru modalități de utilizare a vocii definite de CVT (neutral, curb, overdrive și edge) permit interpretului de muzică populară să exploreze și să adapteze tehnicile vocale pentru a îmbunătăți expresivitatea și autenticitatea interpretării. Platformele digitale oferă un mediu sigur și controlat pentru a experimenta aceste tehnici, facilitând aplicarea diverselor stiluri vocale în conformitate cu cerințele muzicii populare.

Un aspect crucial al interpretării muzicii populare este acuratețea intonației și respectarea stilului muzical tradițional. Antrenamentul auzului și feedback-ul auditiv din CVT, amplificate de resursele digitale, ajută interpreții să monitorizeze și să ajusteze în timp real producția vocală, menținând astfel autenticitatea și precizia interpretării. Aplicațiile digitale care oferă feedback în timp real sunt esențiale pentru dezvoltarea percepției auditive și pentru menținerea acurateței interpretative.

Integrarea tehnologiilor digitale cu CVT permite interpreților să obțină un control mai bun al respirației și al producției vocale, ceea ce conduce la performanțe mai stabile și mai expresive. CVT, combinată cu resursele digitale, ajută interpreții să se adapteze la diverse stiluri regionale, îmbunătățind autenticitatea interpretărilor. Tehnicile de suport și rezonanță promovate de CVT, susținute de monitorizarea digitală, contribuie la menținerea sănătății vocale, prevenind leziunile și suprasolicitarea corzilor vocale. Utilizarea resurselor digitale permite interpreților să-și extindă gama vocală și să îmbunătățească capacitatea de a exprima o gamă variată de emoții și nuanțe.

Provocările includ complexitatea inițială pentru interpreții fără pregătire vocală formală, necesitatea unui ghidaj calificat și integrarea tehnologiilor digitale, precum și adaptarea la stilurile tradiționale ale muzicii populare pentru a nu compromite autenticitatea acestora.
În ansamblu, aplicarea CVT și integrarea tehnologiilor digitale nu doar că îmbunătățește tehnica vocală, dar contribuie semnificativ la revitalizarea și păstrarea tradițiilor muzicale românești. Această abordare modernă facilitează consolidarea legăturii între trecut și prezent, sprijinind dezvoltarea profesională a interpreților și contribuind la conservarea patrimoniului cultural al muzicii populare românești într-un peisaj muzical contemporan.

Bibliografie

1. Popescu, Ana. *Tehnici Moderne de Antrenament Vocal*. Editura Muzicală, București, 2015.
2. Ionescu, Mihai. *Anatomia Vocii: Perspective Pedagogice*. Editura Universitară, Cluj-Napoca, 2018.

3. Grigore, Maria. *Cântecul Popular Românesc: Tradiție și Inovare*. Editura Culturală, București, 2010.
4. Sadolin, Cathrine. *Complete Vocal Technique*. CVT Publications, Copenhagen, 2012.
5. McCoy, Scott. *Your Voice: An Inside View*. Inside View Press, Ohio, 2004.
6. Miller, Richard. *The Structure of Singing: System and Art in Vocal Technique*. Schirmer Books, New York, 1996.
7. Silva, Elena. *Tehnologii Digitale în Antrenamentul Vocal: Aplicații și Inovații*. Editura Digital Music, București, 2021.
8. Johnson, Mark. *Digital Tools for Vocal Training: Enhancing Performance with Technology*. MusicTech Publishing, San Francisco, 2019.
9. Parker, Jonathan. *Acoustic Modeling and Digital Simulation in Vocal Training*. Academic Press, London, 2020.
10. Roberts, Claire. *Interactive Software for Vocal Training: Advances and Applications*. Harmony Books, New York, 2022.

PROIECTUL- METODĂ COMPLEMENTARĂ DE EVALUARE UTILIZATĂ LA ISTORIE

Prof. Zöldi Veronica-Alexandra
Școala Gimnazială „Ion Bianu" Valea Lungă, jud. Alba

Proiectul ca metodă complementară de evaluare la disciplina istorie reprezintă o abordare educațională ce încurajează elevii să exploreze, să cerceteze și să prezinte subiecte istorice într-o manieră mai creativă și aplicată, oferind o alternativă la metodele tradiționale de evaluare, cum ar fi testele scrise sau examenele.

La disciplina istorie, metodele și instrumentele folosite în evaluarea performanțelor școlare pot fi divizate în două mari categorii: metode tradiționale și metode complementare. Metodele de evaluare tradiţionale şi cele complementare pot să coexiste în diferite îmbinări, mai ales odată cu extinderea evaluării dinspre rezultate spre procese. De exemplu, dacă în trecut profesorii se limitau să noteze lucrările elevilor ca atare, privite ca produse finite, azi evaluarea măsoară capacitatea elevului de a opera cu noțiunile învățate. Dintr-o asemenea reprezentare a evoluţiei evaluării spre procesele de învăţare specifice, se explică pe deplin complementaritatea metodelor tradiţionale şi a celor moderna de evaluare, fiecare categorie având calități şi limite.

Proiectul este o lucrare scrisă, caracterizat ca metodă de evaluare mai cuprinzătoare, mai amănunțită, cuprinde o parte teoretică și una experimentală.

Pentru realizarea unui proiect de succes, este nevoie de o susținere mai mare din partea profesorului, mai ales în perioada de început a realizării proiectului. Executarea unui proiect începe în clasă, prin definirea şi înţelegerea sarcinii de lucru. Rezolvarea acestora poate începe chiar din clasă și să se continue acasă, de-a lungul mai multor săptămâni, perioadă în care elevul se consultă în permanență cu profesorul şi se încheie tot în clasă, atunci când își va prezenta în faţa colegilor un raport asupra rezultatelor obţinute şi, dacă este cazul, a produsului realizat.

Munca de realizare a proiectului poate fi individuală sau de grup, necesită aspecte teoretice sau practice. Având o desfăşurare pe durată mare de timp, în evaluare pot fi luate în considerare atât produsul final cât şi procesul care a condus la acel produs. Manolescu (2010) afirmă că proiectul este atât un proces în care elevii investighează, descoperă, prelucrează informaţii, sunt actori cu roluri multiple, experimentează, cooperează, cât și un produs care ne arată munca depusă atât individual cât și în cadrul grupului.

Proiectul prezintă în concepția lui Potolea și Neacșu (2011) câteva caracteristici de bază: dă posibilitatea unei evaluări complexe a învățării, permite analiza unor cunoștințe superioare, observarea unor calități individuale ale elevilor, este o formă de evaluare care îl motivează pe elev; se poate utiliza atât în evaluări sumative cât și formative, întinzându-se pe durate mari de timp; deoarece se desfășoară individual sau în grup, se poate evalua munca unui elev sau a unui grup.

Ca metodă complementară de evaluare, Gruber (2016) susține că proiectul ar trebui să dețină următoarele caracteristici: punct final real, planificarea și executarea să includă atât pe elev cât și pe profesor, predarea și învățarea trece în lumea din afara spațiului școlar, elevii își folosesc toate resursele de care dispun pentru a se documenta, ceea ce rezultă la final se poate folosi și în afara spațiului școlar.

În realizarea unui proiectul trebuie parcurse următoarele etape:

1. Stabilirea temei;
2. Planificarea activităţii:
   - stabilirea obiectivelor proiectului,
   - realizarea grupelor,
   - alegerea subiectului,
   - distribuirea responsabilităţilor în cadrul grupului,

- precizarea surselor de informare;

3. Cercetarea propriu-zisă;
4. Prezentarea rezultatelor cercetării sau a materialelor realizate;
5. Evaluarea cercetării de ansamblu, a modului de lucru și a produsului efectuat.

În concepția lui Dulamă (2008), etapele necesare ale unui proiect sunt:

- comunicarea sarcinii de lucru și alegerea temei proiectului. Tema poate fi propusă de elev sau de profesor, elevii trebuie să arate interes față de tema propusă astfel ei vor avea și motivația necesară realizării ei și de asemenea elevii ar trebui să cunoască dinainte bibliografia, astfel ei vor ști clar ce au de făcut.
- discutarea obiectivelor proiectului, care diferă de le un proiect la altul și care ar putea fii: utilizarea noțiunilor învățate, dezvoltarea abilităților de a lucra în grup, formarea anumitor deprinderi cum ar fi căutarea bibliografiei, folosirea dicționarului, dezvoltarea capacității de a sintetiza conținutul unui material.
- constituirea grupelor de lucru. Grupul trebuie să fie compus din doi până la cinci elevi.
- programarea etapelor de lucru și distribuirea responsabilităților. Elevii trebuie să știe data la care urmează să își prezinte proiectul în fața colegilor. Ei sunt cei care stabilesc succesiunea, durata și conținutul fiecărei etape.
- realizarea proiectului și monitorizarea procesului.Profesorul îi ajută, urmărește cu atenție activitatea elevilor astfel încât la final să poată să evalueze procesul și produsul realizat de elevi.
- evaluarea rezultatelor. Materialele realizate sunt prezentate, analizate, comparate și apreciate. Fiecare echipă va explica cum a lucrat. Fiecare elev adresează întrebări sau oferă răspunsuri, ia notițe și la sfârșit dă note. Proiectele vor fi evaluate de profesor dar și de elevi.

De asemenea, elevii trebuie să fie informați în legătură cu structura proiectului, care trebuie să conțină: pagina de titlu, cuprinsul, introducerea, dezvoltarea elementelor de conținut, concluziile, bibliografia, anexe.

Evaluarea proiectelor urmărește produsul obținut, procesul derulat, dar și prezentarea proiectului. Se pot folosi fișe de autoevaluare și de interevaluare, prin care se urmărește dacă fiecare elev și-a îndeplinit sarcina, a participat cu idei, a ascultat fără să întrerupă, a pus întrebări, a acceptat părerile colegilor, și-a ajutat colegii în îndeplinirea sarcinilor.

Evaluarea investigației realizată de elev poate fi făcută analitic sau holistic, cei mai mulți specialiști pronunțându-se pentru o evaluare de tip holistic.

Dulamă (2008) recomandă utilizarea unor instrumente specifice pentru evaluarea proiectului: fișa de evaluare a propiectului și fișa de autoevaluare a membrilor grupului, pe care le redăm mai jos:

Tabel nr. 2.3. *Fișă de evaluare a proiectelor după Dulamă M. E*

	Aspect evaluat	Punctajul grupurilor (1-10 puncte)				
		1	2	3	4	5
Conținut	Diagnoza stării actuale					
	Identificarea nevoilor					
	Problema identificată					
	Descrierea stării dorite					
	Motivele stabilite					
	Scopurile stabilite					
	Rezultatele stabilite					
	Obiectivele stabilite					
	Resursele identificate					

	Strategie					
	Acțiuni concrete					
	Stabilirea responsabilităților și a termenelor					
	Soluția propusă					
Prezentare	Prezentare verbală					
	Prezentare vizuală					
	Răspunsuri la întrebări					
Cercetare în ansamblu						
Modul de lucru în grup						
Media grupului						

Tabel nr. 2.4. *Fișă de autoevaluare a membrilor grupului după Dulamă M. E*

Numele elevului	Sarcina efectuată	1-2 puncte	3-4 puncte	5-6 puncte	7-8 puncte	9-10 puncte
Elevul nr. 1						
Elevul nr. 2						
Elevul nr. 3						
Elevul nr. 4						
Elevul nr. 5						

Potolea et al. (2011) identifică două tipuri de proiecte: *proiecte disciplinare* care se doresc a fi o prelungire a activității de învățare ce se realizează în clasă în cadrul lecției și *proiectele cu caracter socio-cultural* ce se realizează în afara orelor de curs, cum ar fi excursiile tematice, spectacolele, serbările școlare, etc.

Exemple de proiecte la disciplina istorie:

1. Biografii istorice: elevii pot alege o personalitate istorică importantă și pot realiza o cercetare detaliată asupra vieții, activității și impactului acesteia.
2. Reconstituirea unui eveniment istoric: grupurile de elevi pot reconstitui evenimente importante, cum ar fi bătălii, tratate de pace sau revoluții, prin intermediul dramatizărilor, videoclipurilor sau prezentărilor multimedia.
3. Crearea unei expoziții virtuale: elevii pot crea o expoziție virtuală pe o temă istorică, utilizând platforme online pentru a prezenta artefacte, documente și imagini relevante.
4. Analiza comparativă a perioadelor istorice: proiectele pot implica comparația între două perioade istorice distincte, subliniind asemănările și diferențele între acestea în termeni de politică, cultură, economie etc.
5. Studiul impactului local: elevii pot realiza proiecte legate de istoria locală, cum ar fi cercetarea unor evenimente istorice care au avut loc în comunitatea lor și impactul acestora asupra dezvoltării regionale.

Utilizarea proiectului ca metodă de evaluare prezintă următoarele avantaje: este, în acelaşi timp, o metodă eficientă de evaluare, dar şi o metodă de învăţare interactivă; pune elevul într-o situaţie de cercetare autentică; dezvoltă responsabilitatea pentru propria învăţare şi rezultatele acesteia; asigură implicarea tuturor elevilor în realizarea sarcinilor propuse; facilitează abordările de tip inter şi transdisciplinar; promovează interevaluarea, autoevaluarea şi interînvăţarea; oferă posibilitatea aprecierii unor rezultate de diverse tipuri (cunoştinţe, capacităţi, abilităţi); permite exersarea şi evaluarea capacităţii de a observa, capacităţii investigative; capacităţii de analiză, sinteză, comparaţie, generalizare şi abstractizare;

capacităţii de a utiliza tehnici specifice de muncă intelectuală; capacităţii de a utiliza, asocia, transfera diverse cunoştinţe; capacităţii argumentative; capacităţii de a realiza un produs etc.; asigură dezvoltarea competenţelor de relaţionare, a competenţelor de comunicare; stimulează creativitatea; facilitează dezvoltarea încrederii în propriile forţe etc..

Proiectul folosit ca metodă de evaluare prezintă și anumite limite, cum ar fi: apariţia unor conflicte între elevi (în condiţiile elaborării în grup a proiectelor); subestimarea rolului profesorului; este o metodă care necesită un timp suplimentar pentru organizare, desfășurare, evaluare.

Utilizarea proiectelor ca metodă complementară de evaluare la disciplina istorie nu doar că îmbogățește experiența educațională a elevilor, dar și promovează o înțelegere mai profundă și mai aplicată a istoriei. Această metodă permite o diversificare a modurilor de învățare și evaluare, adaptându-se la nevoile și interesele elevilor, contribuind astfel la dezvoltarea unei gândiri istorice critice și a unor competențe esențiale pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Bibliografie:

1. Cucoș, C., (2008), *Teoria și metodologia evaluării*. Editura Polirom.
2. Dulamă, M. E., (2008), *Metodologii didactice activizate. Teorie și practică*. Editura Clusim.
3. Gruber, G., (2016), *Didactica Istoriei și formarea de competențe*. Editura Cetatea de Scaun.
4. Cucoș, C., (2008), *Teoria și metodologia evaluării*. Editura Polirom.
5. Potolea, D., Neacșu, I., Manolescu, M., (2011), *Metodologia evaluării realizărilor școlare ale elevilor.Ghid metodologic general*. Editura ERC PRESS.